॥ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮೋ ವಿಜಯತೇ ॥

॥ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜೋ ವಿಜಯತೇ ॥

॥ ಸ್ತೋತ್ರಮುಕ್ತಾವಲೀ ॥

(ಸಮಗ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ವಿಶ್ವಕೋಶ)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ರಾಜಾ. ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ

ಮಂತ್ರಾಲಯ

ಸಂಪಾದಕರು

ವಿದ್ವಾನ್. ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಪುರೋಹಿತ್

ಉಜಿರೆ, ದಕ್ಕಿಣ ಕನ್ನಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಮೂಲಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ

ನಂಜನಗೂಡು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಠ

STOTRAMUKTAVALI

Edited, Introduction and Explanatory Notes by **Vidwan Ramachandracharya Purohit** and Published by Jagadguru Sriman Madhwacharya Moola Mahasamsthanam Nanjangud Sri Raghavendra Swamy Mutt.

First Edition : 2006

Pages : xxx + viii + 1228

Price : **50/-**

Copies : 3000

Type Set by :

Sri Gurusarvabhouma Vidyunmana Mudranalaya — ✆ 080-26700702

& Dakshitha D.T.P. Centre

Printed at :

Sathyasree Printers Pvt. Ltd.,

164, 5th Main, Chamarajpet, Bangalore - 560 018

✆ 080-26525736

ಗ್ರಂಥ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಶ್ರೀಹಂಸನಾಮಕ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ
ಪ್ರವರ್ತಿತವಾದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ
ಶ್ರೀಪಾವನಪವನಾಂಶಸಂಭೂತರಾದ
ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ
ಮೂಲಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಾಧೀಶ್ವರರಾದ
ವೇದಾಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ
ದಿಗ್ವಿಜಯ ವಿದ್ಯಾಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರಾದ
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ವರಕುಮಾರಕರಾದ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ
ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ
೮೦ನೇ ವರ್ಧಂತ್ಯುತ್ಸವದ ಸಂಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾದರ
ನಮನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜಾ. ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ

॥ ಸ್ತೋತ್ರಮುಕ್ತಾವಲೀ ॥

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ.....

ನ ತಾದೃಶೀ ಪ್ರೀತಿರೀಶಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ
ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಜ್ಞಾತರಿ ಯಾದೃಶೀ ಸ್ಯಾತ್ ।
ನಾರಾಯಣೋಽಸೌ ಪರಮೋ ವಿಚಿಂತ್ಯಃ
ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ಕರ್ಮಪಾಶಾದಮುಷ್ಮಾತ್ ॥

ಭಗವಂತನ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆದರವುಳ್ಳಂತಹ ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರೀತಿ ಭಗವಂತನಿಗಿರುತ್ತದೋ, ಆ ಪ್ರೀತಿ ಇತರರಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಭವಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಶ್ರೀಮದಾನಂದ-ತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದರು **'ಸಂತತಂ ಚಿಂತಯೇನಂ ತಮಂತಕಾಲೇ ವಿಶೇಷತಃ'** ಭಗವಂತ-ನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ಮರಿಸು, ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸು ಎಂಬ ಸಂದೇಶ-ವನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. **'ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಃ ಸತತಂ ವಿಷ್ಣುಃ ವಿಸ್ಮರ್ತವ್ಯೋ ನ ಜಾತುಚಿತ್'** ಭಗವಂತನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಅವನನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ವಿಸ್ಮರಿಸಬಾರದು. ಅವನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಗೆ ಪಾಪಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಗುರುಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ತಾರತಮ್ಯಾನು-ಸಾರವಾಗಿ ಸದಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಹರಿಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಲು ಇರುವ ಅನೇಕ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಒಂದು. ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠಣ-ಪಾರಾಯಣಾದಿಗಳಿಂದ ದೋಷ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸೂ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಶಾಂತವಾಗುವ ಮೂಲಕ ತೇಜಸ್ಸು ವೃದ್ಧಿಸಿ, ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸಕಲ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಿಗೂ ಮಂಗಳವಾಗ-ಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಮಪೂಜ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂ-ಗಳವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶ್ರೀಮಠದ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಮುದ್ರಿಸಿ ನೀಡುವ ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಈ ವರ್ಷ ನಿತ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಪ್ರಕಟಿತ, ಅಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಮತ್ತು ಅನುಪಲಬ್ಧ-

ವಾಗಿದ್ದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಬೃಹತ್ ಸಂಪುಟವೊಂದನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ **'ಸ್ತೋತ್ರಮುಕ್ತಾವಲೀ'** ಎಂಬ ವಿಶ್ವಕೋಶವು ಪ್ರಕಾಶನ-ಗೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀಗಳವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಶಿರಸಾ ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾದಕತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಪುರೋಹಿತ್‌ರವರ ಕಾರ್ಯ-ವೈಖರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಮರಿಸದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾದೀತು. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಉಜಿರೆಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಮಂಜುನಾಥ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದು, ಪರೀಕ್ಷಾಸಮಯದ ತಮ್ಮ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯದ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠ ಹೇಳುವುದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಗ್ರಂಥದ ಶೀಘ್ರ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಉಜಿರೆಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ಪ್ರಕಟವಾಗದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ, ತಾಳೆಯೋಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೂರಾರು ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ, ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಗೂ ಕರ್ತೃಗಳ ಪರಿಚಯ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಫಲವನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಿ, ತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಶುದ್ಧಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಇವರ ಕಾರ್ಯಕೌಶಲ್ಯತೆಯು ಶ್ಲಾಘನೀಯ, ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹ. ಇವರು ಉಜಿರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ ಗ್ರಂಥವು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ದೂರವಾಣಿಯ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಕಾತುರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವುಂಟಾಗುವುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಸಾಧನೆ- ಯನ್ನು ತೋರಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಂಥ ಹೊರಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪುರೋಹಿತರದು ಸಿಂಹಪಾಲು. ಇಂತಹ ಅಮೋಘ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತೋರಿದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ನನ್ನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಪರಿಮಳ ಸಂಶೋಧನ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಅಪೂರ್ವ ಅಪ್ರಕಟಿತ ತಾಳೆವೋಲೆ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವತಃ ರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರ ಸತ್ಪುತ್ರರಾದ ರಾಜಾ. ಸುಧೀಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ತೋತ್ರಮುಕ್ತಾವಲೀಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಿವಂಗತ ರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಾದ ರಾಜಾ ಸುಧೀಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತಾನಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

'ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾನುಗ್ರಹ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರಾದ

ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ

ಗುರುಪಂಚಕಸ್ತುತಿಃ

ಅಗಣಿತಗುಣಾಭಿರಾಮಂ
ಮುಖಜಿತಸೋಮಂ ಸುರಾರಿಕುಲಭೀಮಮ್ ।
ಪೂರಿತನತಜನಕಾಮಂ
ಮೇಘಶ್ಯಾಮಂ ನಮಾಮಿ ರಘುರಾಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ದರ್ಶಿತನಿಗಮಾಧ್ವಾನಂ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ನೌಮಿ ನಾಶಿತಧ್ವಾಂತಮ್ ।
ಹೃದಯತಮೋವಿಧ್ವಂಸಂ
ಕಂಸಾರಾತಿಪ್ರಿಯಾಚರಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

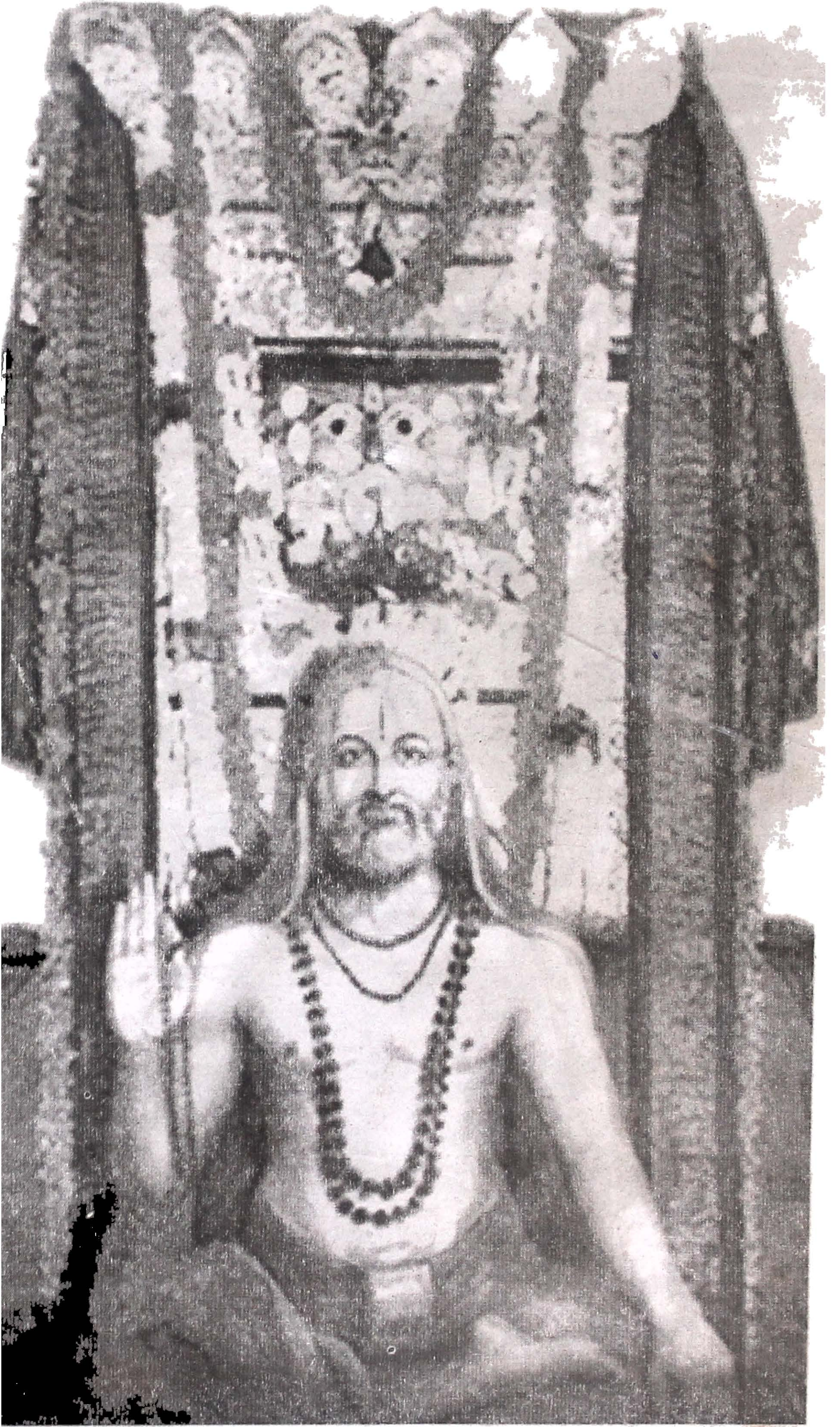
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಶ್ರಿತರಾಮಚಂದ್ರಂ
ಸುಜ್ಞಾನಸಾಂದ್ರಂ ವಚಸೇಷ್ವಹೀಂದ್ರಮ್ ।
ಸ್ಮರಾಮಿ ಯತ್ಪಾದಸರೋಜರೇಣು-
ರ್ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರಂ ತನುತೇಽಪಿ ತಂದ್ರಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಿಧವತಿ ಸುರಸಿಂಧವತಿ ಚ
ಶಾಂತಾನಾಂ ಪಾಪಪಂಕಕಲಿತಾನಾಮ್ ।
ಮಧುವತಿ ಸುರತರವತಿ
ಸುಜನಾನಾಂ ಪಾದಪದ್ಮಪತಿತಾನಾಮ್ ॥ ೪ ॥

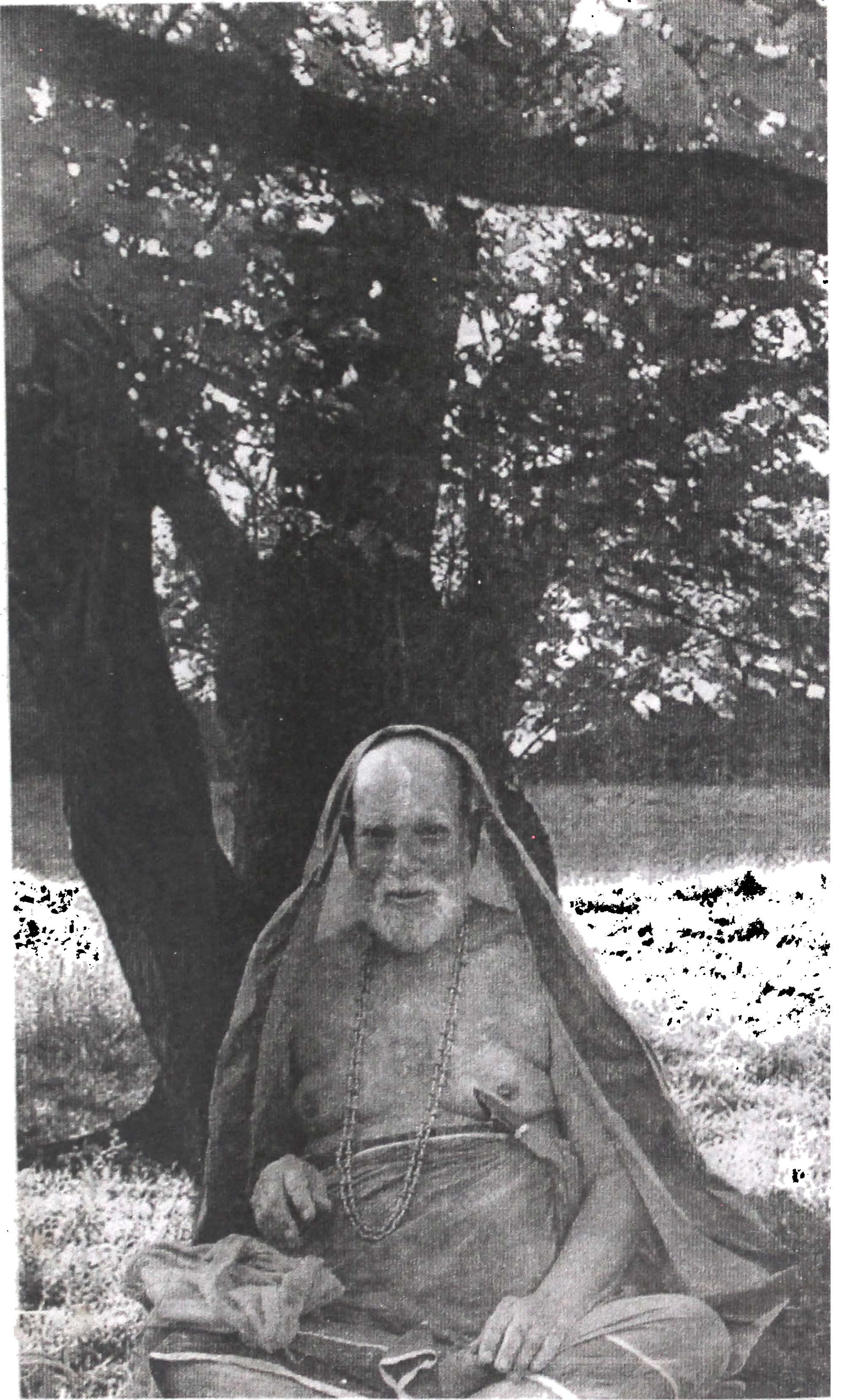
ವಿಭವತಿ ಶರಣಮಿತಾನಾಂ
ತಮಸಾಽಂಧಾನಾಂ ಚ ಭಾಸವತಿ ।
ತ್ವರವತಿ ಹರಿವಿಮುಖಾನಾಂ
ಭಕ್ತಾನಾಮಮೃತಸಿಂಧವತಿ ॥ ೫ ॥

ಇದಮಾಚಾರ್ಯಗೋವಿಂದಃ ಪ್ರಮೃಷ್ಟಂ ಶಬ್ದತೋಽರ್ಥತಃ ।
ವಿಮಲಂ ಭಕ್ತಿಜನನಂ ವಿತೇನೇ ಗುರುಪಂಚಕಮ್ ॥

✧ ✧ ✧

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಸ್ತೋತ್ರಸೂಚೀ

ಅಧ್ಯಾಯ ೧

ಅಧ್ಯಾಯ ೨

ಅಧ್ಯಾಯ ೩ – ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪರ್ವ

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

* * *

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

"ವೈಷ್ಣವಂ ವಿಷ್ಣುಗೀತಾ ಚ ತದ್ ಜ್ಞಾನಾನ್ಮುಚ್ಯತೇಂಜಸಾ" ಎಂಬ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ-ಪುರಾಣದ ಮಾತಿನಂತೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದವುಗಳು. ಮಹಾಭಾರತದ ಅನುಶಾಸನ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪದೇಶವು ಒಂದು ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಂಧುಗಳ ಹನನದಿಂದ ನೊಂದ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪಾಪಭೀತಿಯಿಂದ ಕಳವಳಗೊಂಡ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಯಾರೇ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಸ್ವತಃ ಕೃಷ್ಣನೇ ಅಧರ್ಮವಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರೂ, ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರೂ ಸಮಾಧಾನಿಸಿದಾಗಲೂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೀಷ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರ ಮೂಲಕ ಉಪದೇಶ ನಡೆಯುವುದು. ಐದನೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಧರ್ಮೋಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ಸಾವಿರಾರು ಗುಣಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಸಾರುವ ಸಾವಿರ ಭಗವನ್ನಾಮಗಳು ಒಂದೊಂದು ಸಹ ನೂರುನೂರು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾರುತ್ತ ಭಗವಂತನ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನೇ ತೆರೆದಿಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರರೂಪವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ವಾಸುದೇವಾದಿರೂಪ ಸಮುದಾಯವನ್ನೂ, ಮತ್ಸ್ಯಾದಿದಶಾವತಾರಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನೂ ನಾರಾಯಣಾದಿಶತರೂಪಗಳ ಗಣವನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾದಿ ಸಹಸ್ರರೂಪಗಳ ಸಮುದಾಯವನ್ನೂ, ಪರಾದಿ ಅಮಿತ ರೂಪಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಅಜಾದಿ ಅನಂತರೂಪಗಳ ಸಮುದಾಯವನ್ನೂ ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ತಳೆದಿರುವನು, ಅಂಥವುಗಳಲ್ಲಿ "ಋಷಿಭಿಃ ಪರಿಗೀತಾನಿ" ಎಂಬ ಭೀಷ್ಮರ ಮಾತಿನಂತೆ ಋಷಿಗಳ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಹಸ್ರರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭೀಷ್ಮರಿಂದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ರಚಿತ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಈ ಮೊದಲೇ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಭೀಷ್ಮರು ದೃಷ್ಟಾರರು ಮಾತ್ರ.

ಇದು ಕೇವಲ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿರದೇ ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಮವು ಶಾಸ್ತ್ರಪರ ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಸಂಚಾರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ವಿಶ್ವನಾಮದ ಅನೇಕ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ, ಉಪನಿಷತ್ಪ್ರಮೇಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಅನಂತರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಠಣದಿಂದಾಗುವ ಲಾಭವನ್ನು ಸಹ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತ್ವಾ ಧರ್ಮಾನಶೇಷೇಣ, ಪಾವನಾನಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ಶಾಂತನವಂ ಪುನರೇವಾಭ್ಯಭಾಷತ ॥ ೧ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಕಿಮೇಕಂ ದೈವತಂ ಲೋಕೇ ಕಿ ವಾಪ್ಯೇಽಕಂ ಪರಾಯಣಮ್ ।
ಸ್ತುವಂತಃ ಕಂ ಕಮರ್ಚಂತಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಯುರ್ಮಾನವಾಃ ಶುಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಕೋ ಧರ್ಮಃ ಸರ್ವಧರ್ಮಾಣಾಂ ಭವತಃ ಪರಮೋ ಮತಃ ।
ಕಿಂ ಜಪನ್ ಮುಚ್ಯತೇ ಜಂತುರ್ಜನ್ಮಸಂಸಾರಬಂಧನಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಜಗತ್ಪ್ರಭುಂ ದೇವದೇವಮನಂತಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ।
ಸ್ತುವನ್ ನಾಮಸಹಸ್ರೇಣ ಪುರುಷಃ ಸತತೋತ್ಥಿತಃ ॥ ೪ ॥

ತಮೇವ ಚಾರ್ಚಯನ್ ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪುರುಷಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯನ್ ಸ್ತುವನ್ ನಮಸ್ಯಂಶ್ಚ ಯಜಮಾನಸ್ತಮೇವ ಚ ॥ ೫ ॥

ಅನಾದಿನಿಧನಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಸರ್ವಲೋಕಮಹೇಶ್ವರಮ್ ।
ಲೋಕಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಸ್ತುವನ್ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವದುಃಖಾತಿಗೋ ಭವೇತ್ ॥ ೬ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಸರ್ವಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಕೀರ್ತಿವರ್ಧನಮ್ ।
ಲೋಕನಾಥಂ ಮಹದ್ಭೂತಂ ಸರ್ವಭೂತಭವೋದ್ಭವಮ್ ॥ ೭ ॥

ಏಷ ಮೇ ಸರ್ವಧರ್ಮಾಣಾಂ ಧರ್ಮೋಽಧಿಕತಮೋ ಮತಃ ।
ಯದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸ್ತವೈರರ್ಚೇನ್ನರಃ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ಪರಮಂ ಯೋ ಮಹತ್ತೇಜಃ ಪರಮಂ ಯೋ ಮಹತ್ತಪಃ ।
ಪರಮಂ ಯೋ ಮಹದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಯಃ ಪರಾಯಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪವಿತ್ರಾಣಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಯೋ ಮಂಗಲಾನಾಂ ಚ ಮಂಗಲಮ್ ।
ದೈವತಂ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಯೋಽವ್ಯಯಃ ಪಿತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯತಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಭವಂತ್ಯಾದಿಯುಗಾಗಮೇ ।
ಯಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಪ್ರಲಯಂ ಯಾಂತಿ ಪುನರೇವ ಯುಗಕ್ಷಯೇ ॥ ೧೧ ॥

ತಸ್ಯ ಲೋಕಪ್ರಧಾನಸ್ಯ ಜಗನ್ನಾಥಸ್ಯ ಭೂಪತೇ ।
ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮಸಹಸ್ರಂ ಮೇ ಶೃಣು ಪಾಪಭಯಾಪಹಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಯಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಗೌಣಾನಿ ವಿಖ್ಯಾತಾನಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಋಷಿಭಿಃ ಪರಿಗೀತಾನಿ ತಾನಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭೂತಯೇ ॥ ೧೩ ॥

* * *

ವಿಶ್ವಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಷಟ್ಕಾರೋ ಭೂತಭವ್ಯಭವತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ಭೂತಕೃದ್ಭೂತಭೃದ್ಭಾವೋ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭೂತಭಾವನಃ ॥ ೧ ॥

ಪೂತಾತ್ಮಾ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಪರಮಾಗತಿಃ ।
ಅವ್ಯಯಃ ಪುರುಷಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞೋಽಕ್ಷರ ಏವ ಚ ॥ ೨ ॥

ಯೋಗೋ ಯೋಗವಿದಾಂನೇತಾ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೇಶ್ವರಃ ।
ನಾರಸಿಂಹವಪುಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೇಶವಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವಃ ಶರ್ವಃ ಶಿವಃ ಸ್ಥಾಣುರ್ಭೂತಾದಿರ್ನಿಧಿರವ್ಯಯಃ ।
ಸಂಭವೋ ಭಾವನೋ ಭರ್ತಾ ಪ್ರಭವಃ ಪ್ರಭುರೀಶ್ವರಃ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಯಂಭೂಃ ಶಂಭುರಾದಿತ್ಯಃ ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷೋ ಮಹಾಸ್ವನಃ ।
ಅನಾದಿನಿಧನೋ ಧಾತಾ ವಿಧಾತಾ ಧಾತುರುತ್ತಮಃ ॥ ೫ ॥

ಅಪ್ರಮೇಯೋ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪದ್ಮನಾಭೋಽಮರಪ್ರಭುಃ ।
ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಮನುಸ್ತ್ವಷ್ಟಾ ಸ್ಥವಿಷ್ಠಃ ಸ್ಥವಿರೋ ಧ್ರುವಃ ॥ ೬ ॥

ಅಗ್ರಾಹ್ಯಃ ಶಾಶ್ವತಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಃ ಪ್ರತರ್ದನಃ ।
ಪ್ರಭೂತಸ್ತ್ರಿಕಕುದ್ಧಾಮ ಪವಿತ್ರಂ ಮಂಗಲಂ ಪರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಈಶಾನಃ ಪ್ರಾಣದಃ ಪ್ರಾಣೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ಭೂಗರ್ಭೋ ಮಾಧವೋ ಮಧುಸೂದನಃ ॥ ೮ ॥

ಈಶ್ವರೋ ವಿಕ್ರಮೀ ಧನ್ವೀ ಮೇಧಾವೀ ವಿಕ್ರಮಃ ಕ್ರಮಃ ।
ಅನುತ್ತಮೋ ದುರಾಧರ್ಷ ಕೃತಜ್ಞಃ ಕೃತಿರಾತ್ಮವಾನ್ ॥ ೯ ॥

ಸುರೇಶಃ ಶರಣಂ ಶರ್ಮ ವಿಶ್ವರೇತಾಃ ಪ್ರಜಾಭವಃ ।
ಅಹಃ ಸಂವತ್ಸರೋ ವ್ಯಾಲಃ ಪ್ರತ್ಯಯಃ ಸರ್ವದರ್ಶನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಜಃ ಸರ್ವೇಶ್ವರಃ ಸಿದ್ಧಃ ಸಿದ್ಧಿಃ ಸರ್ವಾದಿರಚ್ಯುತಃ ।
ವೃಷಾಕಪಿರಮೇಯಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಯೋಗವಿನಿಃಸೃತಃ ॥ ೧೧ ॥

ವಸುರ್ವಸುಮನಾಃ ಸತ್ಯಃ ಸಮಾತ್ಮಾ ಸಂಮಿತಃ ಸಮಃ ।
ಅಮೋಘಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷೋ ವೃಷಕರ್ಮಾ ವೃಷಾಕೃತಿಃ ॥ ೧೨ ॥

ರುದ್ರೋ ಬಹುಶಿರಾ ಬಭ್ರುರ್ವಿಶ್ವಯೋನಿಃ ಶುಚಿಶ್ರವಾಃ ।
ಅಮೃತಃ ಶಾಶ್ವತಃ ಸ್ಥಾಣುರ್ವರಾರೋಹೋ ಮಹಾತಪಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸರ್ವಗಃ ಸರ್ವವಿದ್ಭಾನುರ್ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೋ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ವೇದೋ ವೇದವಿದವ್ಯಂಗೋ ವೇದಾಂಗೋ ವೇದವಿತ್ ಕವಿಃ ॥ ೧೪ ॥

ಲೋಕಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಸುರಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಕೃತಾಕೃತಃ ।
ಚತುರಾತ್ಮಾ ಚತುರ್ವ್ಯೂಹಶ್ಚತುರ್ದಂಷ್ಟ್ರಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ ॥ ೧೫ ॥

ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುರ್ಭೋಜನಂ ಭೋಕ್ತಾ ಸಹಿಷ್ಣುರ್ಜಗದಾದಿಜಃ ।
ಅನಘೋ ವಿಜಯೋ ಜೇತಾ ವಿಶ್ವಯೋನಿಃ ಪುನರ್ವಸುಃ ॥ ೧೬ ॥

ಉಪೇಂದ್ರೋ ವಾಮನಃ ಪ್ರಾಂಶುರಮೋಘಃ ಶುಚಿರೂರ್ಜಿತಃ ।
ಅತೀಂದ್ರಃ ಸಂಗ್ರಹಃ ಸರ್ಗೋ ಧೃತಾತ್ಮಾ ನಿಯಮೋ ಯಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ವೇದ್ಯೋ ವೈದ್ಯಃ ಸದಾಯೋಗೀ ವೀರಹಾ ಮಾಧವೋ ಮಧುಃ ।
ಅತೀಂದ್ರಿಯೋ ಮಹಾಮಾಯೋ ಮಹೋತ್ಸಾಹೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೧೮ ॥

ಮಹಾಬುದ್ಧಿರ್ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಮಹಾಶಕ್ತಿರ್ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಅನಿರ್ದೇಶ್ಯವಪುಃ ಶ್ರೀಮಾನಮೇಯಾತ್ಮಾ ಮಹಾದ್ರಿಧೃಕ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮಹೇಷ್ವಾಸೋ ಮಹೀಭರ್ತಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸಃ ಸತಾಂಗತಿಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧಃ ಸದಾನಂದೋ ಗೋವಿಂದೋ ಗೋವಿದಾಂಪತಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ಮರೀಚಿರ್ದಮನೋ ಹಂಸಃ ಸುಪರ್ಣೋ ಭುಜಗೋತ್ತಮಃ ।
ಹಿರಣ್ಯನಾಭಃ ಸುತಪಾಃ ಪದ್ಮನಾಭಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅಮೃತ್ಯುಃ ಸರ್ವದೃಕ್ ಸಿಂಹಃ ಸಂಧಾತಾ ಸಂಧಿಮಾನ್ ಸ್ಥಿರಃ ।
ಅಜೋ ದುರ್ಮರ್ಷಣಃ ಶಾಸ್ತಾ ವಿಶ್ರುತಾತ್ಮಾ ಸುರಾರಿಹಾ ॥ ೨೨ ॥

ಗುರುರ್ಗುರುತಮೋ ಧಾಮ ಸತ್ಯಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ನಿಮಿಷೋಽನಿಮಿಷಃ ಸ್ರಗ್ವೀ ವಾಚಸ್ಪತಿರುದಾರಧೀಃ ॥ ೨೩ ॥

ಅಗ್ರಣೀರ್ಗ್ರಾಮಣೀಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನ್ಯಾಯೋ ನೇತಾ ಸಮೀರಣಃ ।
ಸಹಸ್ರಮೂರ್ಧಾ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಆವರ್ತನೋ ನಿವೃತ್ತಾತ್ಮಾ ಸಂವೃತಃ ಸಂಪ್ರಮರ್ದನಃ ।
ಅಹಃ ಸಂವರ್ತಕೋ ವಹ್ನಿರನಿಲೋ ಧರಣೀಧರಃ ॥ ೨೫ ॥

ಸುಪ್ರಸಾದಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ವಿಶ್ವಧೃಗ್ವಿಶ್ವಭುಗ್ವಿಭುಃ ।
ಸತ್ಕರ್ತಾ ಸತ್ಕೃತಃ ಸಾಧುರ್ಜಹ್ನುರ್ನಾರಾಯಣೋ ನರಃ ॥ ೨೬ ॥

ಅಸಂಖ್ಯೇಯೋಽಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ಶಿಷ್ಟಕೃಚ್ಛುಚಿಃ ।
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ ಸಿದ್ಧಿದಃ ಸಿದ್ಧಿಸಾಧನಃ ॥ ೨೭ ॥

ವೃಷಾಹೀ ವೃಷಭೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವೃಷಪರ್ವಾ ವೃಷೋದರಃ ।
ವರ್ಧನೋ ವರ್ಧಮಾನಶ್ಚ ವಿವಿಕ್ತಃ ಶ್ರುತಿಸಾಗರಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸುಭುಜೋ ದುರ್ಧರೋ ವಾಗ್ಮೀ ಮಹೇಂದ್ರೋ ವಸುದೋ ವಸುಃ ।
ನೈಕರೂಪೋ ಬೃಹದ್ರೂಪಃ ಶಿಪಿವಿಷ್ಟಃ ಪ್ರಕಾಶನಃ ॥ ೨೯ ॥

ಓಜಸ್ತೇಜೋ ದ್ಯುತಿಧರಃ ಪ್ರಕಾಶಾತ್ಮಾ ಪ್ರತಾಪನಃ ।
ಋದ್ಧಃ ಸ್ಪಷ್ಟಾಕ್ಷರೋ ಮಂತ್ರಶ್ಚಂದ್ರಾಂಶುರ್ಭಾಸ್ಕರದ್ಯುತಿಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅಮೃತಾಂಶೂದ್ಭವೋ ಭಾನುಃ ಶಶಬಿಂದುಃ ಸುರೇಶ್ವರಃ ।
ಔಷಧಂ ಜಗತಃಸೇತುಃ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ ೩೧ ॥

ಭೂತಭವ್ಯಭವನ್ನಾಥಃ ಪವನಃ ಪಾವನೋಽನಲಃ ।
ಕಾಮಹಾ ಕಾಮಕೃತ್ ಕಾಂತಃ ಕಾಮಃ ಕಾಮಪ್ರದಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೩೨ ॥

ಯುಗಾದಿಕೃದ್ಯುಗಾವರ್ತೋ ನೈಕಮಾಯೋ ಮಹಾಶನಃ ।
ಅದೃಶ್ಯೋಽವ್ಯಕ್ತರೂಪಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಜಿದನಂತಜಿತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಇಷ್ಟೋ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಃ ಶಿಖಂಡೀ ನಹುಷೋ ವೃಷಃ ।
ಕ್ರೋಧಹಾ ಕ್ರೋಧಕೃತ್ ಕರ್ತಾ ವಿಶ್ವಬಾಹುರ್ಮಹೀಧರಃ ॥ ೩೪ ॥

ಅಚ್ಯುತಃ ಪ್ರಥಿತಃ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಣದೋ ವಾಸವಾನುಜಃ ।
ಅಪಾಂನಿಧಿರಧಿಷ್ಠಾನಮಪ್ರಮತ್ತಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೩೫ ॥

ಸ್ಕಂದಃ ಸ್ಕಂದಧರೋ ಧುರ್ಯೋ ವರದೋ ವಾಯುವಾಹನಃ ।
ವಾಸುದೇವೋ ಬೃಹದ್ಭಾನುರಾದಿದೇವಃ ಪುರಂದರಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅಶೋಕಸ್ತಾರಣಸ್ತಾರಃ ಶೂರಃ ಶೌರಿರ್ಜನೇಶ್ವರಃ ।
ಅನುಕೂಲಃ ಶತಾವರ್ತಃ ಪದ್ಮೀ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಃ ॥ ೩೭ ॥

ಪದ್ಮನಾಭೋಽರವಿಂದಾಕ್ಷಃ ಪದ್ಮಗರ್ಭಃ ಶರೀರಭೃತ್ ।
ಮಹರ್ದ್ಧಿರೃದ್ಧೋ ವೃದ್ಧಾತ್ಮಾ ಮಹಾಕ್ಷೋ ಗರುಡಧ್ವಜಃ ॥ ೩೮ ॥

ಅತುಲಃ ಶರಭೋ ಭೀಮಃ ಸಮಯಜ್ಞೋ ಹವಿರ್ಹರಿಃ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಣ್ಯೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ ಸಮಿತಿಂಜಯಃ ॥ ೩೯ ॥

ವಿಕ್ಷರೋ ರೋಹಿತೋ ಮಾರ್ಗೋ ಹೇತುರ್ದಾಮೋದರಃ ಸಹಃ ।
ಮಹೀಧರೋ ಮಹಾಭಾಗೋ ವೇಗವಾನಮಿತಾಶನಃ ॥ ೪೦ ॥

ಉದ್ಭವಃ ಕ್ಷೋಭಣೋ ದೇವಃ ಶ್ರೀಗರ್ಭಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ।
ಕರಣಂ ಕಾರಣಂ ಕರ್ತಾ ವಿಕರ್ತಾ ಗಹನೋ ಗುಹಃ ॥ ೪೧ ॥

ವ್ಯವಸಾಯೋ ವ್ಯವಸ್ಥಾನಃ ಸಂಸ್ಥಾನಃ ಸ್ಥಾನದೋ ಧ್ರುವಃ ।
ಪರರ್ದ್ಧಿಃ ಪರಮಃ ಸ್ಪಷ್ಟಸ್ತುಷ್ಟಃ ಪುಷ್ಟಃ ಶುಭೇಕ್ಷಣಃ ॥ ೪೨ ॥

ರಾಮೋ ವಿರಾಮೋ ವಿರಜೋ ಮಾರ್ಗೋ ನೇಯೋ ನಯೋಽನಯಃ ।
ವೀರಃ ಶಕ್ತಿಮತಾಂಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮವಿದುತ್ತಮಃ ॥ ೪೩ ॥

ವೈಕುಂಠಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಣದಃ ಪ್ರಣವಃ ಪೃಥುಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ವ್ಯಾಪ್ತೋ ವಾಯುರಧೋಕ್ಷಜಃ ॥ ೪೪ ॥

ಋತುಃ ಸುದರ್ಶನಃ ಕಾಲಃ ಪರಮೇಷ್ಠೀ ಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ಉಗ್ರಃ ಸಂವತ್ಸರೋ ದಕ್ಷೋ ವಿಶ್ರಾಮೋ ವಿಶ್ವದಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೪೫ ॥

ವಿಸ್ತಾರಃ ಸ್ಥಾವರಃ ಸ್ಥಾಣುಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ಬೀಜಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಅರ್ಥೋಽನರ್ಥೋ ಮಹಾಕೋಶೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಮಹಾಧನಃ ॥ ೪೬ ॥

ಅನಿರ್ವಿಣ್ಣಃ ಸ್ಥವಿಷ್ಠೋ ಭೂರ್ಧರ್ಮಯೂಪೋ ಮಹಾಮಖಃ ।
ನಕ್ಷತ್ರನೇಮಿರ್ನಕ್ಷತ್ರೀ ಕ್ಷಮಃ ಕ್ಷಾಮಃ ಸಮೀಹನಃ ॥ ೪೭ ॥

ಯಜ್ಞ ಇಜ್ಯೋ ಮಹೇಜ್ಯಶ್ಚ ಕ್ರತುಃ ಸತ್ರಂ ಸತಾಂಗತಿಃ ।
ಸರ್ವದರ್ಶೀ ವಿಮುಕ್ತಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಸುವ್ರತಃ ಸುಮುಖಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಸುಘೋಷಃ ಸುಖದಃ ಸುಹೃತ್ ।
ಮನೋಹರೋ ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ವೀರಬಾಹುರ್ವಿದಾರಣಃ ॥ ೪೯ ॥

ಸ್ವಾಪನಃ ಸ್ವವಶೋ ವ್ಯಾಪೀ ನೈಕಾತ್ಮಾ ನೈಕಕರ್ಮಕೃತ್ ।
ವತ್ಸರೋ ವತ್ಸಲೋ ವತ್ಸೀ ರತ್ನಗರ್ಭೋ ಧನೇಶ್ವರಃ ॥ ೫೦ ॥

ಧರ್ಮಕೃದ್ಧರ್ಮಗುಬ್ಧರ್ಮೀ ಸದಸತ್ ಕ್ಷರಮಕ್ಷರಮ್ ।
ಅವಿಜ್ಞಾತಾ ಸಹಸ್ರಾಂಶುರ್ವಿಧಾತಾ ಕೃತಲಕ್ಷಣಃ ॥ ೫೧ ॥

ಗಭಸ್ತಿನೇಮಿಃ ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಃ ಸಿಂಹೋ ಭೂತಮಹೇಶ್ವರಃ ।
ಆದಿದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ದೇವೇಶೋ ದೇವಭೃದ್ಗುರುಃ ॥ ೫೨ ॥

ಉತ್ತರೋ ಗೋಪತಿರ್ಗೋಪ್ತಾ ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯಃ ಪುರಾತನಃ ।
ಶರೀರಭೂತಭೃದ್ಭೋಕ್ತಾ ಕಪೀಂದ್ರೋ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೫೩ ॥

ಸೋಮಪೋಽಮೃತಪಃ ಸೋಮಃ ಪುರುಜಿತ್ ಪುರುಸತ್ತಮಃ ।
ವಿನಯೋ ಜಯಃ ಸತ್ಯಸಂಧೋ ದಾಶಾರ್ಹಃ ಸಾತ್ವತಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೫೪ ॥

ಜೀವೋ ವಿನಯಿತಾ ಸಾಕ್ಷೀ ಮುಕುಂದೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಅಂಭೋನಿಧಿರನಂತಾತ್ಮಾ ಮಹೋದಧಿಶಯೋಽಂತಕಃ ॥ ೫೫ ॥

ಅಜೋ ಮಹಾರ್ಹಃ ಸ್ವಾಭಾವ್ಯೋ ಜಿತಾಮಿತ್ರಃ ಪ್ರಮೋದನಃ ।
ಆನಂದೋ ನಂದನೋ ನಂದಃ ಸತ್ಯಧರ್ಮಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೫೬ ॥

ಮಹರ್ಷಿಃ ಕಪಿಲಾಚಾರ್ಯಃ ಕೃತಜ್ಞೋ ಮೇದಿನೀಪತಿಃ ।
ತ್ರಿಪದಸ್ತ್ರಿದಶಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಮಹಾಶೃಂಗಃ ಕೃತಾಂತಕೃತ್ ॥ ೫೭ ॥

ಮಹಾವರಾಹೋ ಗೋವಿಂದಃ ಸುಷೇಣಃ ಕನಕಾಂಗದೀ ।
ಗುಹ್ಯೋ ಗಭೀರೋ ಗಹನೋ ಗುಪ್ತಶ್ಚಕ್ರಗಧಾಧರಃ ॥ ೫೮ ॥

ವೇಧಾಃ ಸ್ವಾಂಗೋಽಜಿತಃ ಕೃಷ್ಣೋ ದೃಢಃ ಸಂಕರ್ಷಣೋಽಚ್ಯುತಃ ।
ವರುಣೋ ವಾರುಣೋ ವೃಕ್ಷಃ ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷೋ ಮಹಾಮನಾಃ ॥ ೫೯ ॥

ಭಗವಾನ್ ಭಗಹಾನಂದೀ ವನಮಾಲೀ ಹಲಾಯುಧಃ ।
ಆದಿತ್ಯೋ ಜ್ಯೋತಿರಾದಿತ್ಯಃ ಸಹಿಷ್ಣುರ್ಗತಿಸತ್ತಮಃ ॥ ೬೦ ॥

ಸುಧನ್ವಾ ಖಂಡಪರಶುರ್ದಾರುಣೋ ದ್ರವಿಣಪ್ರದಃ ।
ದಿವಃ ಸ್ಪೃಕ್ ಸರ್ವದೃಗ್ವ್ಯಾಸೋ ವಾಚಸ್ಪತಿರಯೋನಿಜಃ ॥ ೬೧ ॥

ತ್ರಿಸಾಮಾ ಸಾಮಗಃ ಸಾಮ ನಿರ್ವಾಣಂ ಭೇಷಜಂ ಭಿಷಕ್ ।
ಸನ್ನ್ಯಾಸಕೃಚ್ಛಮಃ ಶಾಂತೋ ನಿಷ್ಠಾ ಶಾಂತಿಃ ಪರಾಯಣಮ್ ॥ ೬೨ ॥

ಶುಭಾಂಗಃ ಶಾಂತಿದಃ ಸ್ರಷ್ಟಾ ಕುಮುದಃ ಕುವಲೇಶಯಃ ।
ಗೋಹಿತೋ ಗೋಪತಿರ್ಗೋಪ್ತಾ ವೃಷಭಾಕ್ಷೋ ವೃಷಪ್ರಿಯಃ ॥ ೬೩ ॥

ಅನಿವರ್ತೀ ನಿವೃತ್ತಾತ್ಮಾ ಸಂಕ್ಷೇಪ್ತಾ ಕ್ಷೇಮಕೃಚ್ಛಿವಃ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಾಃ ಶ್ರೀವಾಸಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ ಶ್ರೀಮತಾಂವರಃ ॥ ೬೪ ॥

ಶ್ರೀದಃ ಶ್ರೀಶಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಃ ಶ್ರೀನಿಧಿಃ ಶ್ರೀವಿಭಾವನಃ ।
ಶ್ರೀಧರಃ ಶ್ರೀಕರಃ ಶ್ರೇಯಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲೋಕತ್ರಯಾಶ್ರಯಃ ॥ ೬೫ ॥

ಸ್ವಕ್ಷಃ ಸ್ವಂಗಃ ಶತಾನಂದೋ ನಂದಿರ್ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣೇಶ್ವರಃ ।
ವಿಜಿತಾತ್ಮಾ ವಿಧೇಯಾತ್ಮಾ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಶ್ಛಿನ್ನಸಂಶಯಃ ॥ ೬೬ ॥

ಉದೀರ್ಣಃ ಸರ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರನೀಶಃ ಶಾಶ್ವತಃ ಸ್ಥಿರಃ ।
ಭೂಶಯೋ ಭೂಷಣೋ ಭೂತಿರ್ವಿಶೋಕಃ ಶೋಕನಾಶನಃ ॥ ೬೭ ॥

ಅರ್ಚಿಷ್ಮಾನರ್ಚಿತಃ ಕುಂಭೋ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ವಿಶೋಧನಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧೋಽಪ್ರತಿರಥಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೬೮ ॥

ಕಾಮನೇಮಿನಿಹಾ ವೀರಃ ಶೌರಿಃ ಶೂರಜನೇಶ್ವರಃ ।
ತ್ರಿಲೋಕಾತ್ಮಾ ತ್ರಿಲೋಕೇಶಃ ಕೇಶವಃ ಕೇಶಿಹಾ ಹರಿಃ ॥ ೬೯ ॥

ಕಾಮದೇವಃ ಕಾಮಪಾಲಃ ಕಾಮೀ ಕಾಂತಃ ಕೃತಾಗಮಃ ।
ಅನಿರ್ದೇಶ್ಯವಪುರ್ವಿಷ್ಣುರ್ವೀರೋಽನಂತೋ ಧನಂಜಯಃ ॥ ೭೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಕೃದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮವಿವರ್ಧನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಹ್ಮೀ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಃ ॥ ೭೧ ॥

ಮಹಾಕ್ರಮೋ ಮಹಾಕರ್ಮಾ ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹೋರಗಃ ।
ಮಹಾಕ್ರತುರ್ಮಹಾಯಜ್ವಾ ಮಹಾಯಜ್ಞೋ ಮಹಾಹವಿಃ ॥ ೭೨ ॥

ಸ್ತವ್ಯಃ ಸ್ತವಪ್ರಿಯಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸ್ತುತಿಃ ಸ್ತೋತಾ ರಣಪ್ರಿಯಃ ।
ಪೂರ್ಣಃ ಪೂರಯಿತಾ ಪುಣ್ಯಃ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿರನಾಮಯಃ ॥ ೭೩ ॥

ಮನೋಜವಸ್ತೀರ್ಥಕರೋ ವಸುರೇತಾ ವಸುಪ್ರದಃ ।
ವಸುಪ್ರದೋ ವಾಸುದೇವೋ ವಸುರ್ವಸುಮನಾ ಹವಿಃ ॥ ೭೪ ॥

ಸದ್ಗತಿಃ ಸತ್ಕೃತಿಃ ಸತ್ತಾ ಸದ್ಭೂತಿಃ ಸತ್ಪರಾಯಣಃ ।
ಶೂರಸೇನೋ ಯದುಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸನ್ನಿವಾಸಃ ಸುಯಾಮುನಃ ॥ ೭೫ ॥

ಭೂತಾವಾಸೋ ವಾಸುದೇವಃ ಸರ್ವಾಸು ನಿಲಯೋಽನಲಃ ।
ದರ್ಪಹಾ ದರ್ಪದೋ ದೃಪ್ತೋ ದುರ್ಧರೋಥಾಪರಾಜಿತಃ ॥ ೭೬ ॥

ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿರ್ಮಹಾಮೂರ್ತಿರ್ದೀಪ್ತಮೂರ್ತಿರಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ।
ಅನೇಕಮೂರ್ತಿರವ್ಯಕ್ತಃ ಶತಮೂರ್ತಿಃ ಶತಾನನಃ ॥ ೭೭ ॥

ಏಕೋ ನೈಕಃ ಸವಃ ಕಃ ಕಿಂ ಯತ್ತತ್ಪದಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಲೋಕಬಂಧುರ್ಲೋಕನಾಥೋ ಮಾಧವೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೭೮ ॥

ಸುವರ್ಣವರ್ಣೋ ಹೇಮಾಂಗೋ ವರಾಂಗಶ್ಚಂದನಾಂಗದೀ ।
ವೀರಹಾ ವಿಷಮಃ ಶೂನ್ಯೋ ಘೃತಾಶೀರಚಲಶ್ಚಲಃ ॥ ೭೯ ॥

ಅಮಾನೀ ಮಾನದೋ ಮಾನ್ಯೋ ಲೋಕಸ್ವಾಮೀ ತ್ರಿಲೋಕಧೃಕ್ ।
ಸುಮೇಧಾ ಮೇಧಜೋ ಧನ್ಯಃ ಸತ್ಯಮೇಧಾ ಧರಾಧರಃ ॥ ೮೦ ॥

ತೇಜೋ ವೃಷೋ ದ್ಯುತಿಧರಃ ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಃ ।
ಪ್ರಗ್ರಹೋ ನಿಗ್ರಹೋ ವ್ಯಗ್ರೋ ನೈಕಶೃಂಗೋ ಗದಾಗ್ರಜಃ ॥ ೮೧ ॥

ಚತುರ್ಮೂರ್ತಿಶ್ಚತುರ್ಬಾಹುಶ್ಚತುರ್ವ್ಯೂಹಶ್ಚತುರ್ಗತಿಃ ।
ಚತುರಾತ್ಮಾ ಚತುರ್ಭಾವಶ್ಚತುರ್ವೇದವಿದೇಕಪಾತ್ ॥ ೮೨ ॥

ಸಮಾವರ್ತೋಽನಿವೃತ್ತಾತ್ಮಾ ದುರ್ಜಯೋ ದುರತಿಕ್ರಮಃ ।
ದುರ್ಲಭೋ ದುರ್ಗಮೋ ದುರ್ಗೋ ದುರಾವಾಸೋ ದುರಾರಿಹಾ ॥ ೮೩ ॥

ಶುಭಾಂಗೋ ಲೋಕಸಾರಂಗಃ ಸುತಂತುಸ್ತಂತುವರ್ಧನಃ ।
ಇಂದ್ರಕರ್ಮಾ ಮಹಾಕರ್ಮಾ ಕೃತಕರ್ಮಾ ಕೃತಾಗಮಃ ॥ ೮೪ ॥

ಉದ್ಭವಃ ಸುಂದರಃ ಸುಂದೋ ರತ್ನನಾಭಃ ಸುಲೋಚನಃ ।
ಅರ್ಕೋ ವಾಜಸನಃ ಶೃಂಗೀ ಜಯಂತಃ ಸರ್ವವಿಜ್ಜಯೀ ॥ ೮೫ ॥

ಸುವರ್ಣಬಿಂದುರಕ್ಷೋಭ್ಯಃ ಸರ್ವವಾಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರಃ ।
ಮಹಾಹ್ರದೋ ಮಹಾಗರ್ತೋ ಮಹಾಭೂತೋ ಮಹಾನಿಧಿಃ ॥ ೮೬ ॥

ಕುಮುದಃ ಕುಂದರಃ ಕುಂದಃ ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪಾವನೋಽನಿಲಃ ।
ಅಮೃತಾಂಶೋಽಮೃತವಪುಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವತೋಮುಖಃ ॥ ೮೭ ॥

ಸುಲಭಃ ಸುವ್ರತಃ ಸಿದ್ಧಃ ಶತ್ರುಜಿಚ್ಛತ್ರುತಾಪನಃ ।
ನ್ಯಗ್ರೋಧೋದುಂಬರೋಽಶ್ವತ್ಥಶ್ಚಾಣೂರಾಂಧ್ರನಿಷೂದನಃ ॥ ೮೮ ॥

ಸಹಸ್ರಾರ್ಚಿಃ ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಃ ಸಪ್ತೈಧಾಃ ಸಪ್ತವಾಹನಃ ।
ಅಮೂರ್ತಿರನಘೋಽಚಿಂತ್ಯೋ ಭಯಕೃದ್ಭಯನಾಶನಃ ॥ ೮೯ ॥

ಅಣುರ್ಬೃಹತ್ ಕೃಶಃ ಸ್ಥೂಲೋ ಗುಣಭೃನ್ನಿರ್ಗುಣೋ ಮಹಾನ್ ।
ಅಧೃತಃ ಸ್ವಧೃತಃ ಸ್ವಾಸ್ಯಃ ಪ್ರಾಗ್ವಂಶೋ ವಂಶವರ್ಧನಃ ॥ ೯೦ ॥

ಭಾರಭೃತ್ ಕಥಿತೋ ಯೋಗೀ ಯೋಗೀಶಃ ಸರ್ವಕಾಮದಃ ।
ಆಶ್ರಮಃ ಶ್ರಮಣಃ ಕ್ಷಾಮಃ ಸುಪರ್ಣೋ ವಾಯುವಾಹನಃ ॥ ೯೧ ॥

ಧನುರ್ಧರೋ ಧನುರ್ವೇದೋ ದಂಡೋ ದಮಯಿತಾ ದಮಃ ।
ಅಪರಾಜಿತಃ ಸರ್ವಸಹೋ ನಿಯಂತಾ ನಿಯಮೋ ಯಮಃ ॥ ೯೨ ॥

ಸತ್ತ್ವವಾನ್ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಃ ಸತ್ಯಃ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ ।
ಅಭಿಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರಿಯಾರ್ಹೋಽರ್ಹಃ ಪ್ರಿಯಕೃತ್ ಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಃ ॥ ೯೩ ॥

ವಿಹಾಯಸಗತಿರ್ಜ್ಯೋತಿಃ ಸುರುಚಿರ್ಹುತಭುಗ್ವಿಭುಃ ।
ರವಿರ್ವಿರೋಚನಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸವಿತಾ ರವಿಲೋಚನಃ ॥ ೯೪ ॥

ಅನಂತೋ ಹುತಭುಗ್ಭೋಕ್ತಾ ಸುಖದೋ ನೈಕಜೋಽಗ್ರಜಃ ।
ಅನಿರ್ವಿಣ್ಣಃ ಸದಾಮರ್ಷೀ ಲೋಕಾಧಿಷ್ಠಾನಮದ್ಭುತಃ ॥ ೯೫ ॥

ಸನಾತ್ಸನಾತನತಮಃ ಕಪಿಲಃ ಕಪಿರವ್ಯಯಃ ।
ಸ್ವಸ್ತಿದಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕೃತ್ ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ್ವಸ್ತಿಭುಕ್ ಸ್ವಸ್ತಿದಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೯೬ ॥

ಅರೌದ್ರಃ ಕುಂಡಲೀ ಚಕ್ರೀ ವಿಕ್ರಮ್ಯೂರ್ಜಿತಶಾಸನಃ ।
ಶಬ್ದಾತಿಗಃ ಶಬ್ದಸಹಃ ಶಿಶಿರಃ ಶರ್ವರೀಕರಃ ॥ ೯೭ ॥

ಅಕ್ರೂರಃ ಪೇಶಲೋ ದಕ್ಷೋ ದಕ್ಷಿಣಃ ಕ್ಷಮಿಣಾಂ ವರಃ ।
ವಿದ್ವತ್ತಮೋ ವೀತಭಯಃ ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನಃ ॥ ೯೮ ॥

ಉತ್ತಾರಣೋ ದುಷ್ಕೃತಿಹಾ ಪುಣ್ಯೋ ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶನಃ ।
ವೀರಹಾ ರಕ್ಷಣಃ ಸಂತೋ ಜೀವನಃ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ ೯೯ ॥

ಅನಂತರೂಪೋಽನಂತಶ್ರೀರ್ಜಿತಮನ್ಯುರ್ಭಯಾಪಹಃ ।
ಚತುರಸ್ರೋ ಗಭೀರಾತ್ಮಾ ವಿದಿಶೋ ವ್ಯಾದಿಶೋ ದಿಶಃ ॥ ೧೦೦ ॥

ಅನಾದಿರ್ಭೂರ್ಭುವೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸುವೀರೋ ರುಚಿರಾಂಗದಃ ।
ಜನನೋ ಜನಜನ್ಮಾದಿರ್ಭೀಮೋ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ಆಧಾರನಿಲಯೋ ಧಾತಾ ಪುಷ್ಪಹಾಸಃ ಪ್ರಜಾಗರಃ ।
ಊರ್ಧ್ವಗಃ ಸತ್ಪಥಾಚಾರಃ ಪ್ರಾಣದಃ ಪ್ರಣವಃ ಪಣಃ ॥ ೧೦೨ ॥

ಪ್ರಮಾಣಂ ಪ್ರಾಣನಿಲಯಃ ಪ್ರಾಣಭೃತ್ ಪ್ರಾಣಜೀವನಃ ।
ತತ್ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವವಿದೇಕಾತ್ಮಾ ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಜರಾತಿಗಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವಸ್ತರುಸ್ತಾರಃ ಸವಿತಾ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ ।
ಯಜ್ಞೋ ಯಜ್ಞಪತಿರ್ಯಜ್ವಾ ಯಜ್ಞಾಂಗೋ ಯಜ್ಞವಾಹನಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ಯಜ್ಞಭೃದ್ಯಜ್ಞಕೃದ್ಯಜ್ಞೀ ಯಜ್ಞಭುಗ್ಯಜ್ಞಸಾಧನಃ ।
ಯಜ್ಞಾಂತಕೃದ್ಯಜ್ಞಗುಹ್ಯಮನ್ನಮನ್ನಾದ ಏವ ಚ ॥ ೧೦೫ ॥

ಆತ್ಮಯೋನಿಃ ಸ್ವಯಂಜಾತೋ ವೈಖಾನಃ ಸಾಮಗಾಯನಃ ।
ದೇವಕೀನಂದನಃ ಸ್ರಷ್ಟಾ ಕ್ಷಿತೀಶಃ ಪಾಪನಾಶನಃ ॥ ೧೦೬ ॥

ಶಂಖಭೃನ್ನಂದಕೀ ಚಕ್ರೀ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನ್ವಾ ಗದಾಧರಃ ।
ರಥಾಂಗಪಾಣಿರಕ್ಷೋಭ್ಯಃ ಸರ್ವಪ್ರಹರಣಾಯುಧಃ ॥ ೧೦೭ ॥

॥ ಸರ್ವಪ್ರಹರಣಾಯುಧ ಓಂ ನಮ ಇತಿ ॥

ಇತೀದಂ ಕೀರ್ತನೀಯಸ್ಯ ಕೇಶವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ನಾಮ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ದಿವ್ಯಾನಾಮಶೇಷೇಣ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೦೮ ॥

ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಯಶ್ಚಾಪಿ ಪರಿಕೀರ್ತಯೇತ್ ।
ನಾಶುಭಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಸೋಽಮುತ್ರೇಹ ಚ ಮಾನವಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ವೇದಾಂತಗೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ।
ವೈಶ್ಯೋ ಧನಸಮೃದ್ಧಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛೂದ್ರಃ ಸುಖಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೧೦ ॥

ಧರ್ಮಾರ್ಥೀ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದ್ಧರ್ಮಮರ್ಥಾರ್ಥೀ ಚಾರ್ಥಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಕಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ಕಾಮೀ ಪ್ರಜಾರ್ಥೀ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ಪ್ರಜಾಮ್ ॥ ೧೧೧ ॥

ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಯಃ ಸದೋತ್ಥಾಯ ಶುಚಿಸ್ತದ್ಗತಮಾನಸಃ ।
ಸಹಸ್ರಂ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾಮೇತತ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಯೇತ್ ॥ ೧೧೨ ॥

ಯಶಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ವಿಪುಲಂ ಜ್ಞಾತಿಪ್ರಾಧಾನ್ಯಮೇವ ಚ ।
ಅಚಲಾಂ ಶ್ರಿಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೧೩ ॥

ನ ಭಯಂ ಕ್ವಚಿದಾಪ್ನೋತಿ ವೀರ್ಯಂ ತೇಜಶ್ಚ ವಿಂದತಿ ।
ಭವತ್ಯರೋಗೋ ದ್ಯುತಿಮಾನ್ ಬಲರೂಪಗುಣಾನ್ವಿತಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ರೋಗಾರ್ತೋ ಮುಚ್ಯತೇ ರೋಗಾದ್ಬದ್ಧೋ ಮುಚ್ಯೇತ ಬಂಧನಾತ್ ।
ಭಯಾನ್ಮುಚ್ಯೇತ ಭೀತಸ್ತು ಮುಚ್ಯೇತಾಪನ್ನ ಆಪದಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ದುರ್ಗಾಣ್ಯತಿತರತ್ಯಾಶು ಪುರುಷಃ ಪುರೋಷೋತ್ತಮಮ್ ।
ಸ್ತುವನ್ ನಾಮಸಹಸ್ರೇಣ ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ವಾಸುದೇವಾಶ್ರಯೋ ಮರ್ತ್ಯೋ ವಾಸುದೇವಪರಾಯಣಃ ।
ಸರ್ವಪಾಪವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮಾ ಯಾತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನಾತನಮ್ ॥ ೧೧೭ ॥

ನ ವಾಸುದೇವಭಕ್ತಾನಾಮಶುಭಂ ವಿದ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಜರಾವ್ಯಾಧಿಭಯಂ ನೈವೋಪಜಾಯತೇ ॥ ೧೧೮ ॥

ಇಮಂ ಸ್ತವಮಧೀಯಾನಃ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಯುಜ್ಯೇತಾತ್ಮಸುಖಕ್ಷಾಂತಿಶ್ರೀಧೃತಿಸ್ಮೃತಿಕೀರ್ತಿಭಿಃ ॥ ೧೧೯ ॥

ನ ಕ್ರೋಧೋ ನ ಚ ಮಾತ್ಸರ್ಯಂ ನ ಲೋಭೋ ನಾಶುಭಾ ಮತಿಃ ।
ಭವಂತಿ ಕೃತಪುಣ್ಯಾನಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮೇ ॥ ೧೨೦ ॥

ದ್ಯೌಃ ಸಚಂದ್ರಾರ್ಕನಕ್ಷತ್ರಾ ಖಂ ದಿಶೋ ಭೂರ್ಮಹೋದಧಿಃ ।
ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ವೀರ್ಯೇಣ ವಿಧೃತಾನಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೨೧ ॥

ಸಸುರಾಸುರಗಂಧರ್ವಂ ಸಯಕ್ಷೋರಗರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಜಗದ್ವಶೇ ವರ್ತತೇದಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸಚರಾಚರಮ್ ॥ ೧೨೨ ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಮನೋ ಬುದ್ಧಿಃ ಸತ್ತ್ವಂ ತೇಜೋ ಬಲಂ ಧೃತಿಃ ।
ವಾಸುದೇವಾತ್ಮಕಾನ್ಯಾಹುಃ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಏವ ಚ ॥ ೧೨೩ ॥

ಸರ್ವಾಗಮಾನಾಮಾಚಾರಃ ಪ್ರಥಮಂ ಪರಿಕಲ್ಪತೇ ।
ಆಚಾರಪ್ರಭವೋ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಪ್ರಭುರಚ್ಯುತಃ ॥ ೧೨೪ ॥

ಋಷಯಃ ಪಿತರೋ ದೇವಾ ಮಹಾಭೂತಾನಿ ಧಾತವಃ ।
ಜಂಗಮಾಜಂಗಮಂ ಚೇದಂ ಜಗನ್ನಾರಾಯಣೋದ್ಭವಮ್ ॥ ೧೨೫ ॥

ಯೋಗೋ ಜ್ಞಾನಂ ತಥಾ ಸಾಂಖ್ಯಂ ವಿದ್ಯಾಃ ಶಿಲ್ಪಾದಿಕರ್ಮ ಚ ।
ವೇದಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಮೇತತ್ ಸರ್ವಂ ಜನಾರ್ದನಾತ್ ॥ ೧೨೬ ॥

ಏಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹದ್ಭೂತಂ ಪೃಥಗ್ಭೂತಾನ್ಯನೇಕಶಃ ।
ತ್ರೀನ್ ಲೋಕಾನ್ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭುಂಕ್ತೇ ವಿಶ್ವಭುಗವ್ಯಯಃ ॥ ೧೨೭ ॥

ಇಮಂ ಸ್ತವಂ ಭಗವತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ವ್ಯಾಸೇನ ಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಪಠೇದ್ಯ ಇಚ್ಛೇತ್ ಪುರುಷಃ ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಸುಖಾನಿ ಚ ॥ ೧೨೮ ॥

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಮಜಂ ದೇವಂ ಜಗತಃ ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯಮ್ ।
ಭಜಂತಿ ಯೇ ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷಂ ನ ತೇ ಯಾಂತಿ ಪರಾಭವಮ್ ॥ ೧೨೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಶತಸಾಹಸ್ರ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ವೈಯಾಸಿಕ್ಯಾಮಾನುಶಾಸನಿಕೇ ದಾನಧರ್ಮಪರ್ವಣಿ ಭೀಷ್ಮಯುಧಿಷ್ಠಿರಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರ ನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಗಳು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಅನಂತ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಬಹಳ ದುಃಖಾತಿಶಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸುಖಲೇಶವೂ ಇರದ ಮಹಾದುಃಖಸ್ಥಾನವಾದ, ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಭಯಂಕರವಾದ ನೀಚವಾದ ನರಕವನ್ನು ನರಕಾಸುರನ ಶತ್ರುವಾದ ಭಗವಂತನ ಪಾದಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯರು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇತರ ದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆಯು ಅವರನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕಾಪಾಡಲಾರದು. ಜೀವನವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ-ಕೊಳ್ಳಲಾರದೇ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೇ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸುವವನು ಘೋರನರಕದಿಂದಲೂ, ಸಂಸಾರದಿಂದಲೂ ದೂರನಾಗುವನು.

ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಲೇಶಕರನಾದ ನರಕನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ ಭಗವಂತನು ಮಾತ್ರ ಸಜ್ಜನರ ಚಿಂತಾಸಂತಾಪವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವನು.

ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ವಿಘ್ನಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈಶನು ವಿಷ್ಣುವೇ. ಆರಂಭಿಸಿದ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದವುಗಳನ್ನು ದೂರಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ

ನಾಯಕನಾದ ಭಗವಂತನೇ ವಿನಾಯಕನು. ಅಜಾಮಿಳನು ಈ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ದಾಟಿದವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂರ್ಖನಾಗದೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನುಡಿಯನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರಿಲ್ಲಿ ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಸದಾ ಪಠಿಸುವವನು ಎಂದು ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಸಾರವಾಗಿದೆ.

ಬಹುದುಃಖಭರೋದರ್ಕಸ್ತಮಸೋಗ್ರತಮೋಽಧಮಃ ।
ನರಕೋ ನರ ಕೋ ವಾ ತಂ ಮತಿಮಾನತಿವರ್ತತೇ ॥ ೧ ॥

ನರಕಾಂತಕಪಾದಾಬ್ಜ ಪರಿಚರ್ಯಾಪರಾನ್ ನರಾನ್ ।
ವಿನಾ ವಿನಾಯಕಾದ್ಯರ್ಚಾಪುರೋಽಪ್ಯುಚ್ಚತರೋಽರಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಪತೇತ್ ತತ್ರ ನ ತತ್ತ್ರಾಣಂ ಕುರ್ಯುಸ್ತೇ ಪರ್ಯುಪಾಸಿತಾಃ ।
ಪಶ್ಯ ದೃಶ್ಯಪದದ್ವಂದ್ವಸ್ಯಾರ್ಥಂ ನ ವ್ಯರ್ಥಧೀರ್ಭವ ॥ ೩ ॥

ಅಸುರೋ ಹಿ ಸುರಕ್ಲೇಶಕರೋ ನರಕನಾಮಕಃ ।
ತಸ್ಯ ಹಂತಾ ಸತಾಂ ಚಿಂತಾಸಂತಾಪಾದ್ಯಂತಕೃನ್ನ ಕಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಶೇಷೇಣ ಘ್ನಂತಿ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಘ್ನಾಸ್ತೇಷಾಮಧೀಶ್ವರಃ ।
ಆರಬ್ಧಶುಭಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ವಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಹಿ ನಾಯಕಃ ॥ ೫ ॥

ಅಜಾಮಿಲೋ ದ್ವಿಜಃ ಪೂರ್ವಮತಿಚಕ್ರಾಮ ಕೇನ ತಾನ್ ।
ಸಸುರಾಃ ಕಸ್ಯ ಭಜಕಾಃ ಕುತೋ ವಾ ತತ್ರ ಚಕ್ರಮುಃ ॥ ೬ ॥

ಇತಿ ಚಿಂತಯ ತೇನಾಪಿ ಸಂದೇಹಂ ಛಿಂಧಿ ಮಂದ ತೇ ।
ಗಂಗಾಸೇತೂ ಪಾಪಭಂಗಕರೌ ಕೋಽಕುರುತ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೭ ॥

ಹಯಾನನಸ್ಯ ವಾಕ್ಛಿಷ್ಯೋ ನಾಭಿಪುತ್ರಃ ಪದಾರ್ಚಕಃ ।
ಗುರುರ್ಹಿ ತಸ್ಯ ಭ್ರೂಭಂಗಃ ಶಿವಾಯ ಸ್ಯಾತ್ ಸತಾಂ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ ಪಠನ್ ಸದಾ ।
ವಾದೇ ವಿಜಯಮಾಪ್ನೋತಿ ನಾಧೋ ಯಾತಿ ಕದಾಚನ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತಾ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಃ

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ತುಳುನಾಡಿನ ಅಭಿಜಾತ ಕವಿ. ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಪೂರ್ವ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ಮನಸೋತು ೧೫ ದಿನ ಕಾಲ ವಾದ ಮಾಡಿ, ಆಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾದವರು. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಚಾರ್ಯರು ಶಂಕರ ಮತಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಶಂಕರ ವಿರಚಿತ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಆಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ವಹಿಸಿದ ನಂತರ ಆ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿ ತನ್ನ ಪಾರಾಯಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ತುತಿಯು ಕೇವಲ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿರದೆ ಕಾವ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 'ಮನುಷ್ಯಾ ಮೌಲಿತೋ ವರ್ಣ್ಯಾ ದೇವಾಶ್ಚರಣತ ಸ್ತಥಾ' ಎನ್ನುವ ಕವಿ ಸಮಯದಂತೆ ಆಚಾರ್ಯರು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾದದಿಂದ ಶಿರಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಗಣಿತ ಮಹಿಮನಾದ ಅನಂತ ಸದ್ಗುಣ ಧಾಮನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹಿರಿಮೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತ ಅಚ್ಚರಿಯ ಆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗಾಣದೆ ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಜೀವಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಭಗವಂತನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವಾಗ ತಾನೆಂತು ಭಗವಂತನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಭಗವಂತನ ಪಾದದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಒಂದೊಂದೇ ಅವಯವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಭಗವಂತನ ಪಾದವನ್ನು ಐದು (೯-೧೩) ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಭಗವಂತನ ಮೊಣಕಾಲುಗಳು (ಪದ್ಯ ೧೪), ಉಡಿದಾರದ (ಪದ್ಯ ೧೬) ವರ್ಣನೆ, ನಾಭಿಯ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೧೭), ಭಗವಂತನ ಉದರದ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೧೮), ಭಗವಂತನು ಧರಿಸಿದ ಮಾಲೆಯ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೧೯), ಭಗವಂತನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೨೦, ೨೧), ಭಗವಂತನ ತೋಳುಗಳ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೨೨), ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದಾ, ಪದ್ಮಗಳ ವರ್ಣನೆ (೨೩), ಭಗವಂತನ ಎತ್ತರವಾದ ಹೆಗಲು, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಬಾಡದ ಹೂಮಾಲೆ, ಕೊರಳು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ವೇದನಾದ ಇವುಗಳ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೨೪), ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅನಂತ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರರ ಚೆಲುವನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಿಂತ ಮೋರೆಯ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೨೫, ೨೬), ಭಗವಂತನ ಮೋರೆಯಲ್ಲಿನ ಸಂತಸದ ಮಂದಹಾಸದ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೨೭), ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಣಿದು ನಿಂತು ದೇವತೆಗಳ ಹರಿಸಿದ

ಕಾರುಣ್ಯ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣೋಟದಿಂದ ಮೈಮರೆತು ಭಗವಂತ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ತಿಳಿನಗೆ, ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಹಬ್ಬುವ ಕಿರಣಗಳ ಪುಂಜ, ತಾರುಣ್ಯದ ಹೊನಲು ಇವುಗಳ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೨೮), ಭಗವಂತನ ಕಣ್ಣ ಕುಡಿನೋಟದ (ಪದ್ಯ ೨೯) ವರ್ಣನೆ, ಭಗವಂತನ ಕಪ್ಪಾದ ವಕ್ರವಾದ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲ ಮೇಲೆ ಚೂಡಾವರ್ಣಿಯ ವರ್ಣನೆ (ಪದ್ಯ ೩೦), ಹೀಗೆ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಂತಹ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ, ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಕರುಣೆಯ ಆಸರೆಯಿಂದಲೇ ತಾನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಎಂದು ವಿನಮ್ರನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂತಹ ಭಗವಂತನನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುವ ಸದ್ಭಕ್ತನಿಗೆ ನಿರ್ಮಲ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ (ಪದ್ಯ ೩೧, ೩೨) ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಷ್ಣೋರಸ್ಮಾನ್ ಪದಾಬ್ಜೇ ಕೃತನಿವಸತಯಃ ಪಾಂಸವಃ ಪಾವಯಂತು
ಶ್ರೀಮಂತಃ ಶ್ರೀಕಬರ್ಯಾಂ ಕುಸುಮಸುನಿಚಯೇ ಪೂರಯಂತಃ ಪರಾಗಾನ್ ।
ಲಾಲಾಟ್ಯಾಂ ಲೇಖಿಕಾಯಾಮಜನಿಪವನಯೋರಕ್ಷತಾನ್ ನಿಕ್ಷಿಪಂತಃ
ಪೌನಃಪುನ್ಯೇನ ಶುದ್ಧಿಂ ಹರಶಿರಸಿ ನತೇ ಜಾಹ್ನವೀಂ ಜೋಷಯಂತಃ ॥ ೧ ॥

ಕೀದೃಶ್ಯಸ್ತೇಷು ವಾಚಃ ಕ್ವ ಚ ಕಥಮಥ ವಾ ಕಸ್ಯ ವಾಽಧಿಕ್ರಿಯೇರನ್
ಅಭ್ಧೌ ಸ್ರೋತಸ್ತರಂಗಾ ಇವ ಚ ಗುರುಗಿರೋ ಯದ್ಗುಣೌಘೇ ಸ್ಖಲಂತಿ ।
ದದ್ಯುಃ ಖದ್ಯೋತಪೋತಾ ದ್ಯುತಿಮತಿ ತನವಸ್ತತ್ರ ಕಿಂ ಯತ್ರ ರಾಜಾ
ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾರ್ಕೇ ಸಮಗ್ರೋ ಗ್ಲಪಿತ ಇವ ಕೃತೋ ನಿಗ್ರಹಶ್ಚ ಗ್ರಹಾಣಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯಾತ್ರಾಪಾತ್ರಂ ಪಯೋಧಾವಿವ ಲಯಸಮಯೇ ಮಂಡಲಂ ವಾಂಡಕೋಶೇ
ರಕ್ತಾಂಗಸ್ಯ ವ್ರಜೇ ವಾ ದಿವಸಕರರುಚಾಂ ಕೋರಕಂ ಕೈರವಸ್ಯ ।
ಯಜ್ಜ್ಞಾನೇ ಭಾತಿ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಜಗದತಿವಿಶದೇ ನಿತ್ಯನಿರ್ದೋಷವಿದ್ಯಾ-
ಮಾದ್ಯಾಂ ಪದ್ಮಾಲಯಾಂ ತಾಂ ಹರಿಚರಣರಜೋರಾಗಿಣೀಂ ಜೋಷಯಾಮಃ ॥ ೩ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀರಕ್ಷೀಣದೀಕ್ಷಾ ಗಣಯಿತುಮನುಪಕ್ರಾಂತಸಂವಿದ್ಗುಣಾನಾ-
ಮಾನಂತ್ಯಾನಿ ಸ್ವಭರ್ತುಃ ಪದಕಮಲಕನಿಷ್ಠಾಂಗುಲೀಸನ್ನಖಸ್ಯ ।
ಪಶ್ಯಂತೀ ಸಂತತಂ ಸಾ ನವನವಸುವಿಶೇಷೋಪಲಂಭೇನ ತತ್ತ-
ತ್ಕಾಲೇ ಕೌತೂಹಲಾಬ್ಧೌ ಸುಮಹತಿ ಗಹನೇ ಗಾಹಮಾನಾವತಾನ್ನಃ ॥ ೪ ॥

ಚಕ್ಷಾಣಾ ಸೌಕ್ಷ್ಮ್ಯಯೋಗಾದ್ಯುಗಪದಗಣಿತಾನೀಕ್ಷಿತುಂ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ಷೀ
ಪಶ್ಯತ್ಯದ್ಯಾಪಿ ನಾಂತಂ ನಯನಹೃದಯಯೋರ್ಹಾರಿಣಾ ಹಂತು ನೋಽಘಮ್ ।
ಕಾಲಾದಸ್ಮಾದನಾದೇರ್ನಚ ಕಿಲ ಕಲಯಿಷ್ಯತ್ಯನಂತಾಚ್ಚ ಹಂತ
ಸ್ವಾಂತಃಸಂತೋಷಿಣೇ ಯಾ ನಿಖಿಲಗುಣಲಯೇಷೂನ್ಮಿಷಂತೀ ಪರಾಂತೇ ॥ ೫ ॥

ವೇತ್ತಾ ವಕ್ತಾ ವಿವೇಕ್ತಾ ವಿವಿಧಗುಣಗಣಾಪೂರ್ಣಮೇಕೈಕಮೇಷಾಂ
ಕೋ ವಾ ಕಾರ್ತ್ಸ್ನ್ಯಾತ್ ಕವೀಂದ್ರಃ ಕ ಇವ ಚ ಕಲಯೋಕ್ತಕ್ರಮೋನ್ನೇಯಕಾನಿ ।
ಅಂಗಾನ್ಯಂಗೀಕರಿಷ್ಣುರ್ಮನಸಿ ವಚಸಿ ವಾ ಯೋ ಹಿ ಕಲ್ಪಾಂತಕಾಲ-
ಕ್ರಾಂತಾಂಡೋಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಿನಿ ಸಲಿಲನಿಧೌ ಸಜ್ಜತೇ ಮಜ್ಜನಾಯ ॥ ೬ ॥

ವಾಗ್ಭಿರ್ವರ್ಯಾಭಿರಗ್ರ್ಯಾಃ ಶ್ರುತಿಪದವಿದಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮವಾಯೂ ಸುಪರ್ಣಃ
ಶೇಷೇಶಾದ್ಯಾಃ ಸುರೇಶಾಃ ಜನಿಶತವೃತಯಾ ಭಾಗವತ್ಯಾ ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ದೇವ್ಯಾ ದತ್ತಾವಲಂಬಾಃ ಕಥಮಪಿ ಕರುಣಾವಾರಿರಾಶೌ ರಮೇಶೇ
ತ್ವಂಶಾಂಶೇ ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಮೀಶಾಸ್ತದಿಹ ತದಿತರೇ ಕೇ ನು ಕಲ್ಪಾ ವಯಂ ಕೇ ॥ ೭ ॥

ಅಪ್ಯೇವಂ ಹಂತ ದಾರ್ಷ್ಟ್ಯಾತ್ ಕತಿಪಯಪದಕೈರೀಡ್ಯಪಾದಸ್ಯ ಪಾಂಸೂ-
ನಸ್ಮಾಭಿಃ ಸ್ತಾವಯಂತ್ವಿತ್ಯಲಮಮಲಮತೀನನ್ವಿಯಾಂ ತಾನವಸ್ಯಾಮ್ ।
ಭಾವಂಭಾವಂ ಸುಭೀತೋ ಭವಗತಿಭಿರಹಂ ಮೋಹಮೋಕ್ಷೇ ವಿವಕ್ಷನ್
ಕಾರಂಕಾರಂ ಸಪರ್ಯಾಂ ಪರಮಪದಮದಃ ಸಂವಿವಿತ್ಸನ್ ವಿವಿಕ್ಷನ್ ॥ ೮ ॥

ಪಾದಃ ಸಾದಂ ಸದಾ ನೋ ದರಯತು ಸ ಹರೇರ್ಯೋ ಬಲೇಃ ಕಾಲನೇಚ್ಛಾ-
ವರ್ಧಿಷ್ಣೋರೂರ್ಧ್ವಮುತ್ಥಃ ಸಪದಿ ನಖಮುಖೇನಾಂಡಖಂಡಂ ಚಖಾನ ।
ಆಯಾಂತ್ಯಾ ಸ್ವಃಪ್ರವಂತ್ಯಾ ಸ್ವತಲಕಿಸಲಯಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಯಾ ವ್ಯಾಪ್ಯ ವಿಶ್ವಂ
ವರ್ಣ್ಯಾಂಭೋಭಿರ್ವಿಲಿಂಪನ್ನಿವ ಭುವನಮಹಾಭಿತ್ತಿಮತ್ಯಾ ಪಫಾಲ ॥ ೯ ॥

ಪಾಂತ್ವಸ್ಮಾಂಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಕೇತೋಃ ಪದನಖಮಣಯೋ ಯತ್ರ ಚಿತ್ರಾಯಮಾಣಾಃ
ಸೌಪರ್ಣ್ಯಾಶ್ಚಿತ್ರವರ್ಣಾಃ ಪ್ರತಿಕೃತಯ ಇತಿ ಭ್ರಾಂತಿ ಮಾಜಂತಿ ಭಾಂತ್ಯಃ ।
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚಿಕೀರ್ಷುರ್ಬಹುಗುಣಮಧಿಕಾತಿಕ್ರಮಾಶಂಕಯಾಽಂಹಃ-
ಸಂಹರ್ತುಃ ಪಾದಮೂಲಂ ಸ್ವಯಮಿಹ ದಶಭಿರ್ಮೂರ್ತಿಭಿಸೋಽವರ್ತೀರ್ಣಃ ॥ ೧೦ ॥

ಹೃದ್ಯಂ ತಚ್ಚಿಂತಯಾಮಃ ಪರಮಪದಯುಗಂ ಸಾಧು ಯತ್ಸನ್ನಿಧಾನಾ-
ದತ್ಯುದ್ರಿಕ್ತೋರುಕಾಂತೇರ್ನಖಮಣಿನಿಕರಾನ್ನಿಷ್ಕಲಂಕೇಂದುಜಾಲಾತ್ ।
ನಿಷ್ಪ್ಯೂತೋಽರ್ಚಿಷ್ಕಲಾಪೋ ಹೃದಯವರಕಮುದ್ದೀಪಯೇದ್ಧ್ವಾಂತಮಂತಃ
ಕೃಂತೇದ್ಭಿಂದೇಚ್ಚ ತಾಪಂ ಭಯಮುಪಶಮಯೇದ್ದರ್ಶಯೇದಾಶು ತತ್ತ್ವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಚೀರ್ಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸುತೀರ್ಣಂ ವೃಜಿನಮವಜಿತಾಃ ಶತ್ರವಃ ಕ್ಷೇತ್ರಜಾ ಯೈ-
ರ್ಹೃತ್ಪದ್ಮಂ ತತ್ಪದಾಬ್ಜದ್ಯುತಿಭಿರಹರಹಃ ಕ್ಷಾಲ್ಯತೇ ಕ್ಷೋದಿತಾಘೈಃ ।
ಧನ್ಯೈರ್ವಿನ್ಯಸ್ಯಮಾನೇ ಮನಸಿ ಮುನಿಜನೈಃ ಸ್ವಾರ್ಜಿತಂ ಕರ್ಮ ಘರ್ಮ
ಸೋಜೋಜಾಲೋಜ್ಜ್ವಲೇಸ್ಮಿನ್ ಜ್ವಲನ ಇವ ವಿಶುದ್ಧ್ಯರ್ಘಮರ್ಘ್ಯಾಪ್ಸ್ಯಾಮಃ ॥ ೧೨ ॥

ನಿತ್ಯೋಪಾಸ್ತ್ಯಾದರಾಭ್ಯಾಗತಗಿರಿಶಮುಖೋದಾರದೈತ್ಯಾರಿವಾರ-
ಪ್ರಾರಬ್ಧೋರುಪ್ರಣಾಮಾವಸರವಿತರಣೇ ಪ್ರೀತಿಹೇತೋಶ್ಚಬಾಲ ।
ಯಾವತ್ ತಾವತ್ ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣರತರಮಾರಮ್ಯಪಾದಾಗ್ರಲೀಲಾ-
ಸಿಂಜನ್ಮಂಜೀರಮಂಜುಧ್ವನಿಪರಿಚರಿತಃ ಪಾತು ಮಾಂ ವಿಷ್ಣುಪಾದಃ ॥ ೧೩ ॥

ದಿಧ್ಯಾಸೋರ್ಧ್ವಾಂತಘಾತೋಪಹಿತನಿಜಮಹಃಸಂಭೃತಸ್ತಂಭಶೋಭಾಂ
ಬಿಭ್ರಾಣೇ ನಿಘ್ನತಾಂ ನಃ ಸ್ಮರಣಸರಣಿಕಾವಿಘ್ನಮೀಶಸ್ಯ ಜಂಘೇ ।
ಶ್ರೀಮಜ್ಜಾನುಪ್ರಭಾಮುಜ್ಮ್ರಣಿಮುಕುರಶಿರಃಶೇಖರೇ ಶ್ರೀಕರಾಭ್ಯಾ-
ಮಾರೋಪ್ಯಾಂಕಂ ವಿಪಂಕಂ ಪರಿಮೃದು ಮೃದಿತೇ ಶೇಷಪರ್ಯಂಕತೋಯೇ ॥ ೧೪ ॥

ಸೌಂದರ್ಯಂ ಸೌಕುಮಾರ್ಯಂ ಬಲಮತಿಬಹುಲಂ ತೇಜ ಓಜಃ ಪ್ರತಾಪ-
ಸ್ತಾರುಣ್ಯಂ ಚೇತ್ಯಮೀಷಾಮಹಮಹಮಿಕಯೇವಾತಿಸಂಬಾಧಯೋಗಾತ್ ।
ಅಂತಃಪೂರ್ತೇರ್ದ್ರಢಿಷ್ಠಾವಪಿ ಪರಿಮೃದುಲೌ ಪೀವರೌ ದಾರಿತಾರೇ-
ರೂರೂ ದೂರೀಕ್ರಿಯಾಸ್ತಾಂ ದುರಿತಮರಮಧೀಮೇದುರಂ ಮೇ ದುರಂತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಶುದ್ಧಿಂ ಬುದ್ಧೇರ್ವಿದಧ್ಯಾದ್ಗುರುಜನಕಜಗದ್ದೀಪ್ತದೀಪ್ತಾಂತರೀಯಾ-
ಶ್ಲಿಷ್ಯತ್ಕೌಶೇಯಪೀತಾಂಶುಕವಲನಲಸತ್ಕಾಂಚನೋದ್ದಾಮಕಾಂಚೀ ।
ನಿಷ್ಟಪ್ತಸ್ನಿಗ್ಧ ಹೇಮಾಚಲಕಟಕತಟಾಸ್ಫಾಲನಾಸ್ಫಾಲಪೂರ-
ತ್ವಂಗದ್ಬಾಲಾತಪಾಂತಪ್ರತಿಘಟಿತತಟಿತ್ಕೋಟಿಮಾಮೋಜ್ಜ್ವಲಾ ನಃ ॥ ೧೬ ॥

ನಿಮ್ನೋ ನಾಭಿಃ ಸುವೃತ್ತಸ್ತನುರಿತಿ ಗಣನಾ ಕಾ ಗುಣಾನಾಮಣೂನಾಂ
ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಶ್ವೈಕನೀಡಂ ನಲಿನಮಿದಮುದೈದುದ್ವಮದ್ರೋಚಿರೋಘಮ್ ।
ಯಸ್ಮಾದ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಲೀ ಕಃ ಶ್ರುತಿಭಿರಭಿರುವನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ
ನಿತ್ಯಾನಂದೋರುಸಂವಿತ್ಸದವಯವಮದೋ ವೇದ್ಯತೇ ಯತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಮುಕ್ತಾಗ್ರ್ಯಾವಲೀನಾಮಭಿಮತವಸತಿಸ್ತಾಸು ಚಾನುಪ್ರವಿಷ್ಟಂ
ಸ್ವೈರಂ ಬಂಧೇನ ಬದ್ಧಂ ವಿಮಲಸುಖಚಿತಾ ಸ್ವೇನ ಚಾಪಿ ಸ್ವತಂತ್ರಮ್ ।
ನಿರ್ದೋಷಂ ದೋಷಪುಂಜಪ್ರಸವಿ ಗುಣಜುಷಾಂ ನಿರ್ಗುಣಂ ಸದ್ಗುಣಾಢ್ಯಂ
ಸರ್ಗೇಽಪಿ ಗ್ರಸ್ತವಿಶ್ವಂ ತನು ಮಹದುದರಂ ಪಾತು ನಶ್ಚಿತ್ರಮಿತ್ಥಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ವಕ್ಷಃಶ್ರಿತಾಯಾಃ ಪ್ರತಿಕೃತಿಭಿರಿಹಾಧ್ಯಾಸನೇನೋಲ್ಲಸಂತ್ಯಾ
ಲೋಲಂತ್ಯಾಂದೋಲಿಕೇವ ಕ್ಷಣರುಚಿರುಚಿರೈ ರಂಜಿತಾರ್ಧಾ ತದುಸ್ರೈಃ ।
ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾ ವಿಮುಕ್ತದ್ರುಹಿಣಗಣತನುರ್ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಸ್ಯ ಕಂಠೇ
ಭಕ್ತ್ಯಾಸಕ್ತಾ ವಿಮುಕ್ತ್ಯೈ ಭವತು ಭವಭಯಾದ್ ಭೂಯಸೋ ಭಾವಿತಾ ನಃ ॥ ೧೯ ॥

ಧ್ಯೇಯಂ ಧೀರೈಶ್ಚಿರಂ ತದ್ವಿಕಟಮಣಿಶಿಲಾಮಂಡಲೋದ್ಭಾಸಿ ವಕ್ಷೋ
ಯಸ್ಮಿನ್ ವಿಸ್ರಾಮಯಂತೀ ಭುವನಮತುಲಯಾ ಲೀಲಯೋಲ್ಲಾಸಿನೀ ಶ್ರೀಃ ।
ಯಸ್ಯಾ ಆಸ್ಯೇಂದುಕಾಂತ್ಯಾ ವಿಮಲವಿತತಯಾ ನ್ಯಕ್ಕೃತಶ್ಚಕ್ರಪಾಣೇಃ
ಪ್ರೋದ್ಯತ್ಪ್ರದ್ಯೋತನೌಘೋ ದ್ಯುತಿಭಿರಭಿನುದನ್ ಕೌಸ್ತುಭಃ ಕಂಠವೇಷಃ ॥ ೨೦ ॥

ಸರ್ವಾಂಗೀಣೋಽಂಗರಾಗಃ ಪರಿಮಲಸುರಭಿಃ ಸುಂದರಶ್ಚಂದನಾದ್ಯೈ-
ರ್ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸ್ವಯಮತಿಲಲಿತಾ ರತ್ನರಾಜಶ್ಚ ರಾಜನ್ ।
ನಿಸ್ತಾಪಂ ನಿತ್ಯಭದ್ರಂ ಸ್ವರಸಸುರಭಿ ಚ ಶ್ರೀಪತೇರ್ಬಾಹುಮಧ್ಯಂ
ಲೋಕಪ್ರೇಕ್ಷಾಭಯಾದ್ವಾಽವೃಣುತ ವರಗುಣಂ ಸ್ವಾತ್ಮಶೋಭೇಚ್ಛಯಾ ವಾ ॥ ೨೧ ॥

ದೀರ್ಘಾಃ ಪೀನಾಃ ಸುವೃತ್ತಾ ಮಹಿತಮಣಿಮಯೈರ್ಭೂಷಣೈರ್ಭಾಸುರಾ ಯೇ
ಲೋಕಾತೀತಾಸ್ತ್ರಿಲೋಕೀಪಿತುರತಿರುಚಿರಾಶ್ಚಕ್ರಶಂಖಾದಿಚಿಹ್ನೈಃ ।
ಆಕ್ರಾಂತಾಃ ಕಾಂತಿಮಂತಃ ಪ್ರಿಯತಮಕಮಲಾಭೋಗಭಾಜೋ ಭುಜಾಸ್ತೇ
ಭೂಮ್ನೋ ಭಕ್ತಾನ್ ವಿಭೂತಿಂ ಸ್ವಸದೃಶಮಭಯಾ ಭಾಜಯಂತೋ ಜಯಂತಿ ॥ ೨೨ ॥

ಜಹ್ಯಾದಂಹಾಂಸ್ಯಸಹ್ಯಾನ್ಯುಪಹತಮಿಹಿರಪ್ರಗ್ರಹೋಗ್ರಾಂಶು ಚಕ್ರಂ
ದದ್ಯಾತ್ ಸದ್ಯಃ ಸುವಿದ್ಯಾಂ ವಿಧುಧವಲರುಚಿಃ ಪ್ರಾಂಚಿತಃ ಪಾಂಚಜನ್ಯಃ ।
ಹೃದ್ಯಾವಿದ್ಯಾಂ ವಿನುದ್ಯಾದ್ದಿತಿಸುತದಲಿನೀ ನೋ ಗದಾ ದುರ್ಮದಾರೇಃ
ಪದ್ಮಂ ಪದ್ಮಾಮುಖಶ್ರೀನಿಶಮನಮುಕುರಾಕಾರಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸುಖಾನಿ ॥ ೨೩ ॥

ಉನ್ನಮ್ರಸ್ಕಂಧಪರ್ಯಾಕಲನಪರಿಲಸಚ್ಛಶ್ವದಮ್ಲಾನಮಾಲಾ-
ವ್ಯಾಲೋಲದ್ದಿವ್ಯದೀವ್ಯನ್ಮಧುಕರನಿಕರಾನೂಕ್ತಿಕೋಲಾಹಲೋ ನಃ ।
ದೂರೀಕುರ್ಯಾದವಿದ್ಯಾಕೃತಮತಿವಿಕೃತಂ ಭೂಷಿತಾ ಕಲ್ಪಜಾತ-
ಶ್ರೀಬಾಹ್ವಾಶ್ಲೇಷವೇಷಾಚ್ಯುತಗಲಗಲಿತೋ ವೇದನಾದೋ ಗಭೀರಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪೂರ್ಣಾನಂತಾಮಲೇಂದುಪ್ರಕರಮತಿಶಯಾನಸ್ಯ ಕಾಂತ್ಯಾ ಮುಖೇಂದೋಃ
ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಭಾಗ್ಯದೇವ್ಯಾಃ ಸ್ವಭಿಮತಕಮಿತುರ್ವರ್ಣ್ಯತೇ ಕಿಂ ವಿವಿಚ್ಯ ।
ಯತ್ಸಂಸ್ಮೃತ್ಯೈವ ತಾಪಾನ್ ಪ್ರಜಹತಿ ಜನತಾ ಯತ್ರ ಸಂಗಾದಸಂಗೇ
ಮಂಗಲ್ಯಾಂಗ್ಯಾ ಮನೋಜ್ಞಂ ಮುಖಕಮಲಮಭೂನ್ಮಂಗಲೈಕಪ್ರಸೂತಿಃ ॥ ೨೫ ॥

ವಂದೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮುಖಾಬ್ಜಂ ಮಣಿಮಕರಚಲತ್ಕುಂಡಲೋಲ್ಲಾಸಿಗಂಡಂ
ಚಾರುಭ್ರೂನ್ನಮ್ರನಾಸಂ ಸರಸಿಜನಯನಂ ತಾಮ್ರಕಮ್ರಾಧರೋಷ್ಠಮ್ ।
ಉನ್ನೀಲತ್ಕುಂದವೃಂದದ್ಯುತಿಮತಿಶಯತಶ್ಚೋಲ್ಲಸಂತ್ಯಾ ಹಸಂತ್ಯಾ
ಮಜ್ಜಂತ್ಯಾ ಚಾಧರೋಷ್ಠಾರುಣಿಮನಿ ರುಚಿರಂ ದಂತಪಂಕ್ತ್ಯಂತಕಾಂತ್ಯಾ ॥ ೨೬ ॥

ಆನಂದಂ ಸಂದಧಾನೋ ಹೃದಿ ಮದಮದಯಂ ಮಂದಯನ್ನಿಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ
ತನ್ವನ್ ದಾಂತಿಂ ದುರಂತಂ ದುರಿತದರದುಹಂ ದ್ರಾವಯನ್ ದೋಷರಾಶಿಮ್ ।
ಕೈವಲ್ಯಂ ದ್ಯೋತಯನ್ ಸ್ವಂ ದಿವಸಮನು ಸತಾಂ ದಾಸತಾಂ ದರ್ಶಯನ್ ನೋ
ಮೌಕುಂದೋ ಮಂದಹಾಸೋ ದಿಶತು ಕೃತದಯೋ ವಂದಿತಃ ಸ್ವಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸುವ್ಯಕ್ತೋದ್ರಿಕ್ತಭಕ್ತಿಪ್ರಸರಭರನಮನ್ನಾಕಿಲೋಕಾವಲೋಕ-
ಪ್ರೋದ್ಯತ್ಪ್ರೌಢಾನುಕಂಪಾಪರವಶವಿಶದವ್ಯಂಜಿತಾಣುಸ್ಮಿತೇಂದೋಃ ।
ನಿರ್ಯನ್ನೀರೋಧನಾನಾಮುಖಸುಖರಮಯೂಖೋತ್ಕರೋತ್ಕಾಶ್ಯಮಾನೈಃ
ಸಾಕಂ ಪೀಯೂಷಪೂರೈಃ ಸ್ನಪಯತು ಸುಜನೈರ್ಮಾಂ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಭೂಮಿಃ ॥ ೨೮ ॥

ಯಸ್ಮಾದಾಸ್ಮಾಕಮಿತ್ರಾದಮಿತಮಹಿಮತೋ ಹೃಷ್ಯತೋ ರುಷ್ಯತೋ ವಾ
ಲೋಕಾ ಪುಷ್ಯಂತಿ ಶುಷ್ಯಂತ್ಯಪಿ ಖಲು ನಿಖಿಲಾಃ ಸಾಕಮಾಕಂ ಪರಸ್ಯ ।
ಸೋಽಯಂ ಸೋಪಾನಭೂಮಿರ್ವಿಧಿಭವವಿಭವೋದ್ಭಾವಯಿತ್ರ್ಯಾಃ ಸವಿತ್ರ್ಯಾಃ
ಸ್ರಷ್ಟ್ರ್ಯಾಣಾಂ ದೃಷ್ಟಿಪಾತೇ ಜಯತಿ ಜನಿಮೃತೇರ್ಮೋಕ್ಷಹೇತುಃ ಕಟಾಕ್ಷಃ ॥ ೨೯ ॥

ಕೃಷ್ಣಾತ್ಮಾನಃ ಸುವಕ್ರಾ ವಿಲುಲಿತತಿಲಕಾ ಲೋಕಭರ್ತುಃ ಪರಸ್ತ್ರೀ-
ವಕ್ತ್ರಾಮರ್ಶಾದ್ವಿವರ್ಣಾ ಗುರುಪಿತುರಲಕಾ ಉತ್ತಮಾಂಗಾಶ್ರಯಾ ನಃ ।
ಧ್ಯಾತಶ್ಚೇತೋವಿಶುದ್ಧಿಂ ವಿದಧತಿ ತದಿದಂ ನೈವ ಚಿತ್ರಂ ನಮಸ್ತ-
ಚ್ಚೂಡಾರತ್ನಾಯ ರಮ್ಯದ್ಯುತಿನಿಕರಸಮಾಪೂರಿತಾಶಾಮುಖಾಯ ॥ ೩೦ ॥

ಸ್ವಾಂತೇ ಸ್ವಾಂತೇ ವಸಂತ್ಯಾ ವಿಹಿತಕಲಿಮಲೋಪಾರಮಾಯಾ ರಮಾಯಾ
ಭರ್ತುರ್ಭರ್ತುರ್ಗುಣಾನಾಂ ಸ್ಥಿರತರತರುಣಶ್ರೀಧರಾಯಾ ಧರಾಯಾಃ ।
ಸ್ವೋರುಂ ಸ್ವೋರುಂ ಗುರೂಣಾಮಪಿ ಮಮ ಕೃತಸಮ್ಮೋದದಾನೋ ದದಾನೋ
ದದ್ಯಾದದ್ಯಾಚ್ಯುತೋ ಮೇ ಸುಮತಿಮಿಹ ಸತಾಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರದಾಯ ॥ ೩೧ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾದಪಿ ನಿಜಗುಣತಃ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಃ ಸ್ತವಮಿತಿ ಕೃತವಾಂಸ್ತತ್ಪ್ರಸಾದಾವಲಂಬಾತ್ ।
ತೇನ ತ್ರೈವಿಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಣಿಹಿತಕರಣಃ ಸ್ತೌತಿ ಯಸ್ತಂ ಸುಭಕ್ತ-
ಸ್ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಾಮೀ ರಮೇಶಃ ಪ್ರದಿಶತು ವಿಶದಾಂ ದೃಷ್ಟಿಮಿಷ್ಟಾಂ ಚ ಮುಕ್ತಿಮ್ ॥ ೩೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಅಥ ವಿಷ್ಣುಕವಚಮ್

❑❑

ಈ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರವು ೩೦ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಗರುಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿಷ್ಣು, ಕೃಷ್ಣ, ಹರಿ ಮುಂತಾದ ನಾಮಗಳ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ಎದುರು, ಹಿಂದೆ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ, ಜಲ, ಕಾಡು ಮುಂತಾದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಶಿರಸ್ಸು, ಹೃದಯ ಮನಸ್ಸು ಮುಂತಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಹಾರ, ಪಾಪದ ಪರಿಹಾರ, ದೋಷಗಳ ಪರಿಹಾರ, ಅಜ್ಞಾನದ ನಾಶ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಒನಕೆ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಆವೇಶಕ್ಕೊಳಗಾದ ಶೇಷ - ಬಲರಾಮ ಇವರಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರದೆ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿದೆ. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕಪಿಲ, ಹಂಸ, ವಡವಾಮುಖ, ದತ್ತಾತ್ತೇಯ ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

❑❑

ಹರಿರುವಾಚ-

ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿಹರಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ವೈಷ್ಣವಂ ಕವಚಂ ಶುಭಮ್ ।
ಯೇನ ರಕ್ಷಾ ಕೃತಾ ಶಂಭೋರ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ದೇವಮೀಶಾನಮಜಂ ನಿತ್ಯಮನಾಮಯಮ್ ।
ದೇವಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬಧ್ನಾಮ್ಯಹಂ ಪ್ರತೀಕಾರಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಅಮೋಘಾಪ್ರತಿಮಂ ಸರ್ವಂ ಸರ್ವದುಃನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಿಷ್ಣುರ್ಮಾಮಗ್ರತಃ ಪಾತು ಕೃಷ್ಣೋ ರಕ್ಷತುಂ ಪೃಷ್ಠತಃ ।
ಹರಿರ್ಮೇ ರಕ್ಷತು ಶಿರೋ ಹೃದಯಂ ಚ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೪ ॥

ಮನೋ ಮಮ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ಜಿಹ್ವಾಂ ರಕ್ಷತು ಕೇಶವಃ ।
ಪಾತು ನೇತ್ರೇ ವಾಸುದೇವಃ ಶ್ರೋತ್ರೇ ಸಂಕರ್ಷಣೋ ವಿಭುಃ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ ಪಾತು ಮೇ ಘ್ರಾಣಮನಿರುದ್ಧಸ್ತು ಚರ್ಮ ಚ ।
ವನಮಾಲೀ ಗಲಸ್ಯಾಂತಂ ಶ್ರೀವತ್ಸೋ ರಕ್ಷತಾಮಧಃ ॥ ೬ ॥

ಪಾರ್ಶ್ವಂ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಚಕ್ರಂ ವಾಮಂ ದೈತ್ಯನಿವಾರಣಮ್ ।
ದಕ್ಷಿಣಂ ತು ಗದಾದೇವೀ ಸರ್ವಾಸುರನಿವಾರಿಣೀ ॥ ೭ ॥

ಉದರಂ ಮುಸಲಂ ಪಾತು ಪೃಷ್ಠಂ ಮೇ ಪಾತು ಲಾಂಗಲಮ್ ।
ಊರ್ಧ್ವಂ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಶಾರ್ಙ್ಗಂ ಜಂಘೇ ರಕ್ಷತು ನಂದಕಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾರ್ಷ್ಣೀ ರಕ್ಷತು ಶಂಖಶ್ಚ ಪದ್ಮಂ ಮೇ ಚರಣಾವುಭೌ ।
ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಪಾತು ಮಾಂ ಗರುಡಃ ಸದಾ ॥ ೯ ॥

ವರಾಹೋ ರಕ್ಷತು ಜಲೇ ವಿಷಮೇಷು ಚ ವಾಮನಃ ।
ಅಟವ್ಯಾಂ ನಾರಸಿಂಹಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ ಪಾತು ಕೇಶವಃ ॥ ೧೦ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ಭಗವಾನ್ ಹಿರಣ್ಯಂ ಮೇ ಪ್ರಯಚ್ಛತು ।
ಸಾಂಖ್ಯಾಚಾರ್ಯಸ್ತು ಕಪಿಲೋ ಧಾತುಸಾಮ್ಯಂ ಕರೋತು ಮೇ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪನಿವಾಸೀ ಚ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಂ ನಯತ್ವಜಃ ।
ಸರ್ವಾನ್ ಶತ್ರೂನ್ ಸೂದಯತು ಮಧುಕೈಟಭಸೂದನಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಷ್ಣುಃ ಸದಾ ಚಾಕರ್ಷತು ಕಿಲ್ಬಿಷಂ ಮಮ ವಿಗ್ರಹಾತ್
ಹಂಸೋ ಮತ್ಸ್ಯಸ್ತಥಾ ಕೂರ್ಮಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಸರ್ವತೋದಿಶಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತು ಮೇ ದೇವಃ ಸರ್ವಾನ್ ಪಾಪಾನ್ ನಿಗೃಹ್ಣತು ।
ತಥಾ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವೋ ಬುದ್ಧಿಂ ಪಾಲಯತಾಂ ಮಮ ॥ ೧೪ ॥

ಶೇಷೋ ಮೇ ನಿರ್ಮಲಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕರೋತ್ವಜ್ಞಾನನಾಶನಮ್ ।
ವಡವಾಮುಖೋ ನಾಶಯತು ಕಲ್ಮಷಂ ಯತ್ಕೃತಂ ಮಯಾ ॥ ೧೫ ॥

ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ದದಾತು ಪರಮಂ ಸುಖಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಮಮ ಪ್ರಭುಃ ।
ದತ್ತಾತ್ರೇಯಃ ಕಲಯತು ಸಪುತ್ರಪಶುಬಾಂಧವಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸರ್ವಾನರೀನ್ ನಾಶಯತು ರಾಮಃ ಪರಶುನಾ ಮಮ ।
ರಕ್ಷೋಘ್ನಸ್ತು ದಾಶರಥಿಃ ಪಾತು ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಭುಜಃ ॥ ೧೭ ॥

ಶತ್ರೂನ್ ಹಲೇನ ಮೇ ಹನ್ಯಾತ್ ರಾಮೋ ಯಾದವನಂದನಃ ।
ಪ್ರಲಂಬಕೇಶಿಚಾಣೂರ ಪೂತನಾ ಕಂಸನಾಶನಃ ।
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಯೋ ಬಾಲಭಾವಃ ಸ ಮೇ ಕಾಮಾನ್ ಪ್ರಯಚ್ಛತು ॥ ೧೮ ॥

ಅಂಧಕಾರತಮೋಘೋರಂ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗಲಮ್ ।
ಪಶ್ಯಾಮಿ ಭಯಸಂತ್ರಸ್ತಃ ಪಾಶಹಸ್ತಮಿವಾಂತಕಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ತತೋಽಹಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಮಚ್ಯುತಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ।
ಧನ್ಯೋಽಹಂ ನಿರ್ಭಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಯಸ್ಯ ಮೇ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶನಮ್ ।
ವೈಷ್ಣವಂ ಕವಚಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ವಿಚರಾಮಿ ಮಹೀತಲೇ ॥ ೨೧ ॥

ಅಪ್ರಧೃಷ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವದೇವಮಯೋ ಹ್ಯಹಮ್ ।
ಸ್ಮರಣಾದ್ದೇವದೇವಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಮಿತತೇಜಸಃ ॥ ೨೨ ॥

ಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಯಥಾ ಮಂತ್ರಮುದಾಹೃತಮ್ ।
ತೇ ಹಿ ಛಿಂದಂತು ಪಾಪಾನ್ಮೇ ಮಮ ಹಿಂಸಾಂ ತು ಹಿಂಸಕಾನ್ । ॥ ೨೩ ॥

ರಾಕ್ಷಸೇಷು ಪಿಶಾಚೇಷು ಕಾಂತಾರೇಷ್ವಟವೀಷು ಚ ।
ವಿವಾದೇ ರಾಜಮಾರ್ಗೇಷು ದ್ಯೂತೇಷು ಕಲಹೇಷು ಚ । ॥ ೨೪ ॥

ನದೀಸಂತಾರಣೇ ಘೋರೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪ್ರಾಣಸಂಶ್ರಯೇ ।
ಅಗ್ನಿಚೌರನಿಪಾತೇಷು ಸರ್ವಗ್ರಹನಿವಾರಣೇ ॥ ೨೫ ॥

ವಿದ್ಯುತ್ಸರ್ಪವಿಷೋಽದ್ವೇಗೇ ರೋಗೇ ವಾ ವಿಘ್ನಸಂಕಟೇ ।
ಜಪ್ಯಮೇತಜ್ಜಪೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಶರೀರೇ ಭಯಮಾಗತೇ ॥ ೨೬ ॥

ಅಯಂ ಭಗವತೋ ಮಂತ್ರೋ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಪರಮೋ ಮಹಾನ್ ।
ವಿಖ್ಯಾತಂ ಕವಚಂ ಗುಹ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸ್ವಮಾಯಾಕೃತನಿರ್ಮಾಣಕಲ್ಪಾಂತಗಹನಂ ಮಹತ್ ।
ಅನಾದ್ಯಂತ! ಜಗದ್ಬೀಜ! ಪದ್ಮನಾಭ! ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ೨೮ ॥

ವಾಸುದೇವಃ ಸಂಕರ್ಷಣಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಶ್ಚಾನಿರುದ್ಧಕಃ ।
ಸರ್ವಜ್ವರಾನ್ಮಮ ಘ್ನಂತು ವಿಷ್ಣುರ್ನಾರಾಯಣೋ ಹರಿಃ ॥ ೨೯ ॥

॥ ಇತಿ ಗರುಡಪುರಾಣೋಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣುಕವಚಮ್ ॥

* * *

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ

❑ ❑

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಾಧನೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉಪದೇಶ

ಪಡೆದು ಇಂದ್ರನು ಅಸುರರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದನೆಂದು ಭಾಗವತದಲ್ಲಿದೆ. ಕೌಶಿಕನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಮೃತಶರೀರದ ಎಲುಬುಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರರಥ ಗಂಧರ್ವನ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದನೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ನಾರಾಯಣವರ್ಮವು ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಇತರ ಯಾರಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಬಾರದು, ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸುವೆನೆಂದು ದೇವೇಂದ್ರ ದಧೀಚಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದ. ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ದಧೀಚಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ದೇವೇಂದ್ರ ನೀಡಿದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದಧೀಚಿಯು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಅವರು ದಧೀಚಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಅವನ ತಲೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರು. ದಧೀಚಿಯು ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಇಂದ್ರನು ದಧೀಚಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ಆಗ ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳು ದಧೀಚಿಯ ನಿಜವಾದ ತಲೆಯನ್ನು ತಂದು ಜೋಡಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳನ್ನವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಇದರ ಗೋಪ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವ ಇವುಗಳ ಅರಿವಾಗುವುದು.

ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಹಾಗೂ ಆಂತರ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹರಿ, ಮತ್ಸ್ಯ, ವಾಮನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ನರಸಿಂಹ, ವರಾಹ, ಪರಶುರಾಮ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ನಾರಾಯಣ, ನರ, ದತ್ತ, ಕಪಿಲ, ಸನತ್ಕುಮಾರ, ಐತರೇಯ, ಕೂರ್ಮ, ಧನ್ವಂತರಿ, ಋಷಭ, ಯಜ್ಞ, ಬಲ, ದ್ವೈಪಾಯನ, ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿ, ಕೇಶವ, ಗೋವಿಂದ, ನಾರಾಯಣ, ವಿಷ್ಣು ಮಧುಸೂದನ, ಮಾಧವ, ಹೃಷಿಕೇಶ, ಪದ್ಮನಾಭ, ಶ್ರೀಧರ, ಜನಾರ್ದನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ದಾಮೋದರ, ವಿಷ್ಣು, ವಾಮನ ಹೀಗೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನೂ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗುರಾಣಿ, ಕತ್ತಿ, ಗದೆ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಹಗ್ಗ, ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಸ್ಥಲ, ಜಲ, ಅರಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪ್ರಾತಃ, ಆಸಂಗವ, ಪ್ರಾಹ್ಣ, ಮಧ್ಯಂದಿನ, ಅಪರಾಹ್ಣ, ಸಾಯಂಕಾಲ, ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ ಕಾಲ, ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ, ಅಪರಾತ್ರ, ಅರುಣೋದಯ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ, ಸೂರ್ಯೋದಯ ಈ ಕಾಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗ್ರಹ, ದುರ್ಜನರು, ದುಷ್ಟಪಶುಗಳು ಮುಂತಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಮಾದ, ಪಾಷಂಡಿಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ, ಆಪತ್ತಿನಿಂದ, ಹಾನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳ ಅನುಸಂಧಾನರೂಪವಾದ ಈ ಕವಚವು ವಜ್ರಕವಚವಾಗಿದೆ.

ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ ಗುರು, ಶಿಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಉಪದೇಶ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೂ ಫಲ ದೊರೆಯದೆಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.*

ರಾಜೋವಾಚ

ಯಯಾ ಗುಪ್ತಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸವಾಹಾನ್ ರಿಪುಸೈನಿಕಾನ್ ।
ಕ್ರೀಡನ್ನಿವ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾ ಬುಭುಜೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭಗವಂಸ್ತನ್ಮಮಾಖ್ಯಾಹಿ ವರ್ಮ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಯಥಾಽತತಾಯಿನಃ ಶತ್ರೂನ್ ಯೇನ ಗುಪ್ತೋಽಜಯನ್ಮೃಧೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ವೃತಃ ಪುರೋಹಿತಸ್ತ್ವಾಷ್ಟ್ರೋ ಮಹೇಂದ್ರಾಯಾನುಪೃಚ್ಛತೇ ।
ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ವರ್ಮಾಹ ತದಿಹೈಕಮನಾಃ ಶೃಣು ॥ ೩ ॥

ವಿಶ್ವರೂಪ ಉವಾಚ

ಧೌತಾಂಘ್ರಿಪಾಣಿರಾಚಮ್ಯ ಸಪವಿತ್ರ ಉದಙ್ಮುಖಃ ।
ಕೃತಸ್ವಾಂಗಕರನ್ಯಾಸೋ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಾಗ್ಯತಃ ಶುಚಿಃ ॥ ೪ ॥

ನಾರಾಯಣಮಯಂ ವರ್ಮ ಸನ್ನಹ್ಯೇದ್ಭಯ ಆಗತೇ ।
ದೈವಭೂತಾತ್ಮಕರ್ಮಭ್ಯೋ ನಾರಾಯಣಮಯಃ ಪುಮಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಪಾದಯೋರ್ಜಾನುನೋರೂರ್ವೋರುದರೇ ಹೃದ್ಯಥೋರಸಿ ।
ಮುಖೇ ಶಿರಸ್ಯಾನುಪೂರ್ವ್ಯಾದೋಂಕಾರಾದೀನಿ ವಿನ್ಯಸೇತ್ ॥ ೬ ॥

ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ವಿಪರ್ಯಯಮಥಾಪಿ ವಾ ।
ಕರನ್ಯಾಸಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾದ್ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರವಿದ್ಯಯಾ ॥ ೭ ॥

---

* **ಗುರು ಶಿಷ್ಯಯೋರಯೋಗ್ಯತ್ವಾದ್ ಗುರುವೃತ್ತೇರಪೂರ್ತಿತಃ ।**
ಅ ಪ್ರಸಾದಾದ್ ಗುರೋರ್ವಿದ್ಯಾ ನ ಯಥೋಕ್ತ ಫಲಪ್ರದಾ ॥ - ಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಪ್ರಣವಾದಿಯಕಾರಾಂತಮಂಗುಲ್ಯಂಗುಷ್ಠಪರ್ವಸು ।
ನ್ಯಸೇದ್ಧೃದಯ ಓಂಕಾರಂ ವಿಕಾರಮನು ಮೂರ್ಧನಿ ॥ ೮ ॥

ಷಕಾರಂ ತು ಭ್ರುವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಣಕಾರಂ ಶಿಖಯಾ ದಿಶೇತ್ ।
ವೇಕಾರಂ ನೇತ್ರಯೋರ್ಯುಂಜ್ಯಾನ್ನಕಾರಂ ಸರ್ವಸಂಧಿಷು ॥ ೯ ॥

ಮಕಾರಮಸ್ತ್ರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿರ್ಭವೇದ್ಬುಧಃ ।
ಸವಿಸರ್ಗಂ ಫಡಂತಂ ತು ಸರ್ವದಿಕ್ಷು ವಿನಿರ್ದಿಶೇತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ

ಇತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಪರಂ ಧ್ಯಾಯೇದ್ಧ್ಯೇಯಂ ಷಟ್‌ಶಕ್ತಿಭಿರ್ಯುತಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾತೇಜಸ್ತಪೋಮೂರ್ತಿರಿಮಂ ಮಂತ್ರಮುದಾಹರೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಹರಿರ್ವಿದಧ್ಯಾನ್ಮಮ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಂ ನ್ಯಸ್ತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಃ ಪತಗೇಂದ್ರಪೃಷ್ಠೇ ।
ದರಾರಿಚರ್ಮಾಸಿಗದೇಷುಚಾಪಪಾಶಾನ್ ದಧಾನೋಽಷ್ಟಗುಣೋಽಷ್ಟಬಾಹುಃ ॥ ೧೨ ॥

ಜಲೇಷು ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತಿರ್ಯಾದೋಗಣೇಭ್ಯೋ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ ।
ಸ್ಥಲೇ ಚ ಮಾಯವಟುವಾಮನೋಽವ್ಯಾತ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಖೇಽವತು ವಿಶ್ವರೂಪಃ ॥ ೧೩ ॥

ದುರ್ಗೇಷ್ವಟವ್ಯಾದಿಮುಖಾದಿಷು ಪ್ರಭುಃ ಪಾಯಾನ್ನೃಸಿಂಹೋಸುರಯೂಥಪಾರಿಃ ।
ವಿಮುಂಚತೋ ಯಸ್ಯ ಮಹಾಟ್ಟಹಾಸಂ ದಿಶೋ ವಿನೇದುರ್ನ್ಯಪತಂಶ್ಚ ಗರ್ಭಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ರಕ್ಷತ್ವಸೌ ಮಾಽಧ್ವನಿ ಯಜ್ಞಕಲ್ಪಃ ಸ್ವದಂಷ್ಟ್ರಯೋನ್ನೀತಧರೋ ವರಾಹಃ ।
ರಾಮೋದ್ರಿಕೂಟೇಷ್ವಥ ವಿಪ್ರವಾಸೇ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽವ್ಯಾದ್ಭರತಾಗ್ರಜೋ ಮಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮಾಮುಗ್ರಧನ್ವಾ ನಿಖಿಲಪ್ರಮಾದಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ನರಶ್ಚ ಹಾಸಾತ್ ।
ದತ್ತಸ್ತ್ವಯೋಗಾದಥ ಯೋಗನಾಥಃ ಪಾಯಾದ್ಗುಣೇಶಃ ಕಪಿಲಃ ಕರ್ಮಬಂಧಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽವತು ಕಾಮದೇವಾದ್ಧಯಶೀರ್ಷೋ ಮಾಂ ಪಥಿ ದೇವಹೇಲನಾತ್ ।
ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಃ ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನಾತ್ ಕೂರ್ಮೋ ಹರಿರ್ಮಾಂ ನಿರಯಾದಶೇಷಾತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಧನ್ವಂತರಿರ್ಭಗವಾನ್ ಪಾತ್ವಪಥ್ಯಾದ್ದ್ವಂದ್ವಾದ್ಭಯಾದೃಷಭೋ ನಿರ್ಜಿತಾತ್ಮಾ ।
ಯಜ್ಞಶ್ಚ ಲೋಕಾದುತ ತತ್ಕೃತಾನ್ನೋ ಬಲೋ ಗಣಾತ್ ಕ್ರೋಧವಶಾದಹೀಂದ್ರಃ ॥ ೧೮ ॥

ದ್ವೈಪಾಯನೋ ಭಗವಾನಪ್ರಬೋಧಾದ್ಬುದ್ಧಸ್ತು ಪಾಖಂಡಗಣಾತ್ ಪ್ರಮಾದಾತ್ ।
ಕಲ್ಕೀ ಕಲೇಃ ಕಾಲಮಲಾತ್ ಪ್ರಪಾತು ಧರ್ಮಾವನಾಯೋರುಕೃತಾವತಾರಃ ॥ ೧೯ ॥

ಮಾಂ ಕೇಶವೋ ಗದಯಾ ಪ್ರಾತರವ್ಯಾದ್ಗೋವಿಂದ ಆಸಂಗವ ಆತ್ತವೇಣುಃ ।
ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ಸದಾತ್ತಶಕ್ತಿರ್ಮಧ್ಯಂದಿನೇ ವಿಷ್ಣುರರೀಂದ್ರಪಾಣಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ದೇವೋಪರಾಹ್ಣೇ ಮಧುಹೋಗ್ರಧನ್ವಾ ಸಾಯಂ ತ್ರಿಧಾಮಾವತು ಮಾಧವೋ ಮಾಮ್ ।
ದೋಷೇ ಹೃಷಿಕೇಶ ಉತಾರ್ಧರಾತ್ರೇ ನಿಶೀಥ ಏಕೋಽವತು ಪದ್ಮನಾಭಃ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷ್ಮಾಪರರಾತ್ರ ಈಶಃ ಪ್ರತ್ಯೂಷ ಈಶೋಽಸಿಧರೋ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ದಾಮೋದರೋಽವ್ಯಾದನುಸಂಧ್ಯಂ ಪ್ರಭಾತೇ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೋ ಭಗವಾನ್ ಕಾಲಮೂರ್ತಿಃ ॥ ೨೨ ॥

ಚಕ್ರಂ ಯುಗಾಂತಾನಲತಿಗ್ಮನೇಮಿ ಭ್ರಮತ್ಸಮಂತಾದ್ಭಗವತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಮ್ ।
ದಂದಗ್ಧಿ ದಂದಗ್ಧ್ಯರಿಸೈನ್ಯಮಾಶು ಕಕ್ಷಂ ಯಥಾ ವಾಯುಸಖೋ ಹುತಾಶಃ ॥ ೨೩ ॥

ಗದೇಽಶನಿಸ್ಪರ್ಶನವಿಸ್ಫುಲಿಂಗೇ ನಿಷ್ಪಿಂಢಿ ನಿಷ್ಪಿಂಢ್ಯಜಿತಪ್ರಿಯಾಽಸಿ ।
ಕೂಷ್ಮಾಂಡವೈನಾಯಕಯಕ್ಷರಕ್ಷೋಭೂತಗ್ರಹಾಂಶ್ಚೂರ್ಣಯ ಚೂರ್ಣಯಾರೀನ್ ॥ ೨೪ ॥

ತ್ವಂ ಯಾತುಧಾನಪ್ರಮಥಪ್ರೇತಮಾತೃಪಿಶಾಚವಿಪ್ರಗ್ರಹಘೋರದೃಷ್ಟೀನ್ ।
ದರೇಂದ್ರ ವಿದ್ರಾವಯ ಕೃಷ್ಣಪೂರಿತೋ ಭೀಮಸ್ವನೋಽರೇರ್ಹೃದಯಾನಿ ಕಂಪಯನ್ ॥ ೨೫ ॥

ತ್ವಂ ತಿಗ್ಮಧಾರಾಽಸಿ ವರಾರಿಸೈನ್ಯಮೀಶಪ್ರಯುಕ್ತೋ ಮಮ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ ।
ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಚರ್ಮನ್ ಶತಚಂದ್ರ ಛಾದಯ ದ್ವಿಷಾಮಘೋನಾಂ ಹರ ಪಾಪಚಕ್ಷುಷಾಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಯನ್ನೋ ಭಯಂ ಗ್ರಹೇಭ್ಯೋಽಭೂತ್ ಕೇತುಭ್ಯೋ ನೃಭ್ಯ ಏವ ಚ ।
ಸರೀಸೃಪೇಭ್ಯೋ ದಂಷ್ಟ್ರಿಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋಽಘೇಭ್ಯ ಏವ ಚ ॥ ೨೭ ॥

ಸರ್ವಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಭಗವನ್ನಾಮರೂಪಾಸ್ತ್ರಕೀರ್ತನಾತ್ ।
ಪ್ರಯಾಂತು ಸಂಕ್ಷಯಂ ಸದ್ಯೋ ಯೇಽನ್ಯೇ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರತೀಪಕಾಃ ॥ ೨೮ ॥

ಗರುಡೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ತೋಮಚ್ಛಂದೋಮಯಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ರಕ್ಷತ್ವಶೇಷಕೃಚ್ಛ್ರೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಃ ಸ್ವನಾಮಭಿಃ ॥ ೨೯ ॥

ಸರ್ವಾಪದ್ಭ್ಯೋ ಹರೇರ್ನಾಮರೂಪಯಾನಾಯುಧಾನಿ ನಃ ।
ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರಾಣಾನ್ ಪಾಂತು ಪಾರ್ಷದಭೂಷಣಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಯಥಾ ಹಿ ಭಗವಾನೇವ ವಸ್ತುತಃ ಸದಸಚ್ಚ ಯತ್ ।
ಸತ್ಯೇನ ತೇನ ನಃ ಸರ್ವೇ ಯಾಂತು ನಾಶಮುಪದ್ರವಾಃ ॥ ೩೧ ॥

ಯಥೈಕಾತ್ಮ್ಯಾನುಭಾವೇನ ವಿಕಲ್ಪರಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಭೂಷಣಾಯುಧಲಿಂಗಾಖ್ಯಾ ಧತ್ತೇ ಶಕ್ತೀಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ ॥ ೩೨ ॥

ತೇನೈವ ಸತ್ಯಮಾನೇನ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ ।
ಪಾತು ಸರ್ವೈಃ ಸ್ವರೂಪೈರ್ನಃ ಸದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಗಃ ॥ ೩೩ ॥

ವಿದಿಕ್ಷು ದಿಕ್ಷೂರ್ಧ್ವಮಧಃ ಸಮಂತಾದಂತರ್ಬಹಿರ್ಭಗವಾನ್ ನಾರಸಿಂಹಃ ।
ಪ್ರಹಾಪಯನ್ ಲೋಕಭಯಂ ಸ್ವನೇನ ಸ್ವತೇಜಸಾ ಗ್ರಸ್ತಸಮಸ್ತತೇಜಾಃ ॥ ೩೪ ॥

ಮಘವನ್ನಿದಮಾಖ್ಯಾತಂ ವರ್ಮ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ ।
ವಿಜೇಷ್ಯಸ್ಯಂಜಸಾ ಯೇನ ದಂಶಿತೋಽಸುರಯೂಥಪಾನ್ ॥ ೩೫ ॥

ಏತದ್ಧಾರಯಮಾಣಸ್ತು ಯಂ ಯಂ ಪಶ್ಯತಿ ಚಕ್ಷುಷಾ ।
ಪದಾ ವಾ ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್ ಸದ್ಯಃ ಸಾಧ್ವಸಾತ್ ಸ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೩೬ ॥

ನ ಕುತಶ್ಚಿದ್ಭಯಂ ತಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾಂ ಧಾರಯತೋ ಭವೇತ್ ।
ರಾಜದಸ್ಯುಗ್ರಹಾದಿಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿಭ್ಯಶ್ಚ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ॥ ೩೭ ॥

ಇಮಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಪುರಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕೌಶಿಕೋ ಧಾರಯನ್ ದ್ವಿಜಃ ।
ಯೋಗಧಾರಣಯಾ ಸ್ವಾಂಗಂ ಜಹೌ ಸ ಮರುಧನ್ವನಿ ॥ ೩೮ ॥

ತಸ್ಯೋಪರಿ ವಿಮಾನೇನ ಗಂಧರ್ವಪತಿರೇಕದಾ ।
ಯಯೌ ಚಿತ್ರರಥಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ವೃತೋ ಯತ್ರ ದ್ವಿಜಕ್ಷಯಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸಾಂಗನೋ ನ್ಯಪತತ್ ಸದ್ಯಃ ಸವಿಮಾನೋ ಹ್ಯವಾಕ್ ಶಿರಾಃ ।
ವಿದ್ಯಾಮಿಮಾಂ ಧಾರಯತೋ ಮೃತಸ್ಯಾಸ್ಥಿವಿಲಂಘನಾತ್ ॥ ೪೦ ॥

ಸ ವಾಲಖಿಲ್ಯವಚನಾದಸ್ಥೀನ್ಯಾದಾಯ ವಿಸ್ಮಿತಃ ।
ಪ್ರಾಸ್ಯ ಪ್ರಾಚೀಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಧಾಮ ಸ್ವಮನ್ವಗಾತ್ ॥ ೪೧ ॥

ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾತ್ ಕಾಲೇ ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಚಾದೃತಃ ।
ತಂ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಭೂತಾನಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ ॥ ೪೨ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏತಾಂ ವಿದ್ಯಾಮಧಿಗತೋ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚ್ಛತಕ್ರತುಃ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಬುಭುಜೇ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಮೃಧೇಽಸುರಾನ್ ॥ ೪೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಷಷ್ಠಸ್ಕಂಧೇ ನಾರಾಯಣವರ್ಮೋಪದೇಶಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಘುನಾಥಕವಚಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ವಿರಚಿಸಿದ ಕವಚರೂಪದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ೨೪ ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಪಾದದವರೆಗಿನ ಶರೀರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಆಯಾ ಅವಯವದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸಾರುವ ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಶ್ರೀಮತ್ ಕಿರೀಟ ವಿಭಾಜಶಿರಾಃ' 'ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ ಕಿರೀಟದ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಶಿರಸ್ಸುಳ್ಳವನು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ' ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಅಂಥವನು ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೂಚಿತವಾಗುವಂತೆಯೂ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯ ರಿಂದ ೨೨ನೆಯ ಪದ್ಯದವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮೇಲೂ - ಕೆಳಗೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಯ ಫಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸಾರದ ಗೆಲುವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಮೋಕ್ಷದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಯ ಮುಖ್ಯಫಲ ಎಂದು ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಕಪಿಕಟಕಧುರೀಣಃ ಕಾರ್ಮುಕನ್ಯಸ್ತಬಾಣಃ
ಕ್ಷಪಿತದಿತಿಜಸೈನ್ಯ ಕ್ಷತ್ರಿಯೇಷ್ವಗ್ರಗಣ್ಯಃ ।
ಜಲಧಿರಚಿತಸೇತುರ್ಜಾನಕೀತೋಷಹೇತುಃ
ಪಥಿ ಪಥಿ ಗುಣಸಾಂದ್ರಃ ಪಾತು ಮಾಂ ರಾಮಚಂದ್ರ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಿರೀಟ ವಿಭ್ರಾಜಿಶಿರಾ ರಾಮಃ ಶಿರೋವತು ।
ಕುಟಿಲಾಲಕಸಂಶೋಭಿಲಲಾಟಾಂತಃ ಸುರಾರ್ಥಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಮಾಣಿಕ್ಯಮೌಕ್ತಿಕೋದ್ಭಾಸಿತಿಲಕಃ ಸೂರ್ಯವಂಶಜಃ ।
ಲಲಾಟಂ ಪಾತು ಸುಭ್ರೂರ್ಮೇ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದನೋ ಭ್ರುವೌ ॥ ೩ ॥

ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾಪಾರದೃಶ್ವಾ ನೇತ್ರೇ ಪಾತ್ವಬ್ಜಲೋಚನಃ ।
ಲಸನ್ನಾಸಾಪುಟೋ ನಾಸಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವೃತೋಽವತು ॥ ೪ ॥

ಬಿಂಬೋಷ್ಠೋಽವ್ಯಾನ್ಮದೀಯೋಷ್ಠೌ ಶಂಭುಕಾರ್ಮುಕಭಂಜನಃ ।
ಕುಂದಕೋಶಲಸದ್ದಂತೋ ದಂತಾನ್ಮೇ ಜಾನಕೀಪತಿಃ ॥ ೫ ॥

ಮನೋಜ್ಞರಸನೋ ಜಿಹ್ವಾಂ ಪಾತು ಲೋಕಮಯಾಂತಕೃತ್ ।
ವಾಚಂ ವಾಖ್ಯಾವಿದಗ್ಧೋಽವ್ಯಾತ್ತ್ರೈಕ್ತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂಭ್ರಮಃ ॥ ೬ ॥

ಆಸ್ಯಂ ಚಂದ್ರೋಪಮಾನ್ಯೋಽವ್ಯಾದ್ರಾಮಚಂದ್ರೋ ವನೇಚರಃ ।
ಕಂಬುಗ್ರೀವೋಽವತು ಗ್ರೀವಾಂ ಖರದೂಷಣಸೈನ್ಯಜಿತ್ ॥ ೭ ॥

ಚಾರುದೀರ್ಘಕರಃ ಪಾಣೀ ಮಾರೀಚಮೃಗಲುಬ್ಧಕಃ ।
ಕಂಕಣಾಂಗದಮುದ್ರಾಢ್ಯೋಽಂಗುಲೀಸ್ತ್ರಕ್ತಪ್ರಿಯಾಕೃತಿಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾತು ಪೀನಾಂಸಯುಗ್ಮೋಂಸೌ ಹನೂಮನ್ನಯನೋತ್ಸವಃ ।
ಹಾರಕೌಸ್ತುಭಭೃತ್ಕಂಠಮೂಲಂ ಸುಗ್ರೀವಸಖ್ಯಕೃತ್ ॥ ೯ ॥

ದರ್ಭಶಾಯೀ ವಿಭುಃ ಪಾತು ವಲೀಸ್ತ್ರಿವಲಿಪಲ್ಲವಃ ।
ತನೂದರಃ ಪಾತು ಕುಕ್ಷಿಂ ಕೃತಸೇತುರ್ಮಹಾರ್ಣವೇ ॥ ೧೦ ॥

ನಿಮ್ನನಾಭಿಃ ಪ್ರಭುಃ ಪಾತು ನಾಭಿಂ ಕಪಿಚಮೂಪತಿಃ ।
ಪೀತಾಂಬರಃ ಸ್ಫುರತ್ಕಾಂಚಿದ್ಯೋತಮಾನಕಟಿದ್ವಯಃ ॥ ೧೧ ॥

ಲಂಕಾಪ್ರಾಕಾರನಿರ್ಭೇದೀ ರಾಮಃ ಪಾತು ಕಟಿಂ ಮಮ ।
ಊರೂ ಕರಿಕರೋರುರ್ಮೇ ಚಾರುಬಾಣಧನುರ್ಧರಃ ॥ ೧೨ ॥

ಜೃಂಭಿರಾವಣಸೈನಾಬ್ಧಿಕುಂಭಸಂಭವಕೋಟಿಧೂಃ ।
ಜಾನುನೀ ವೃತ್ತವಿಲಸಜ್ಜಾನುಯುಗ್ಮೋ ಮಮಾವತು ॥ ೧೩ ॥

ಕುಂಭಕರ್ಣಾದಿನಿರ್ಭಂಗದಂಭೋಳಾಸಮಸಾಯಕಃ ।
ಜಂಘೇ ತುಂಗೇಭದಂತಾಭಜಂಘಾಯುಗ್ಮೋಽವತು ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೪ ॥

ದಶಾನನಶಿರೋರಣ್ಯಪರಶ್ವಧಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಮುಕ್ತಾಂಕುರಸಮಶ್ರೀಮದ್ಗುಲ್ಫೋ ಗುಲ್ಫೌ ಮಮಾವತು ॥ ೧೫ ॥

ಸಸಂಭ್ರಮಸುರಶ್ರೇಣೀಶಿರೋಜುಷ್ಟಾಂಘ್ರಿಪಲ್ಲವಃ ।
ಪಾದೌ ರಕ್ಷತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ವಿಭೀಷಣಪದಪ್ರದಃ ॥ ೧೬ ॥

ನಖಾನ್ ಪಾತು ನಖಶ್ರೇಣೀಶಶಿದ್ಯೋತಿತದಿಙ್ಮುಖಃ ।
ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೋದಿತಸ್ವೀಯಸೀತೋ ವೀತಚ್ಛಿದಾಕೃತಿಃ ॥ ೧೭ ॥

ರಕ್ತಪಾದತಲಾದಿತ್ಯಃ ಪಾತು ಪಾದತಲೇ ಮಮ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಾಯೋಧ್ಯಾಪುರೈಶ್ವರ್ಯಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಪಾತು ಮನೋರಮಃ ॥ ೧೮ ॥

ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕಃ ಪಾಯಾದವಾಚ್ಯಾಂ ನೀರದದ್ಯುತಿಃ ।
ಪಾತು ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ಯಜ್ವೇಂದ್ರೋ ಹನೂಮತ್ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯದಃ ॥ ೧೯ ॥

ಉದೀಚ್ಯಾಮುದ್ಗತಾಯೋಗ ವಿದೇಹತನಯಾಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಧೋಧಃಕೃತಪಾಪೌಘಃ ಪಾತು ರಾಮೋಽಖಿಲಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೨೦ ॥

ಯತಿನಾ ವಾದಿರಾಜೇನ ರಚಿತಂ ನಿರ್ಮಲಂ ದೃಢಮ್ ।
ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಂ ತಂ ನೈವ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪಾಪಾನಿ ರಿಪವೋಽಪಿ ವಾ ॥ ೨೧ ॥

ವಿಪದೋ ವ್ಯಾಧಯೋ ನಾಪಿ ಶಕ್ನುವಂತಿ ಶರೋಪಮಾಃ ।
ಅರಿಂ ಜಿತ್ವಾ ತು ಸಂಸಾರಂ ಯಾಸ್ಯತ್ಯಂತೇಽಪುನರ್ಭವಮ್ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಘುನಾಥಕವಚಮ್ ॥

* * *

ಅಥ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಕವಚಮ್

❑❑

ಅಥರ್ವವೇದದ ಮಂತ್ರಖಂಡದ ಪೂರ್ವಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಕವಚ ೧೬ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಹಯಗ್ರೀವ, ಚಂದ್ರಮಧ್ಯಗ, ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ತಲೆ, ಹಣೆ, ಕಣ್ಣು ಮುಂತಾದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ೬ನೇ ಮತ್ತು ೧೦ನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರ್ಯಾದಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ೧೩, ೧೪, ೧೫ನೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾದಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಸ್ತ್ರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವರೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ. ಹಯಗ್ರೀವನ ಮೂಲರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ್ಮನಾಭ, ದಾಮೋದರ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಚಂದ್ರಮಧ್ಯಗ, ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿ ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕ, ವಿದ್ಯಾತ್ಮಾ, ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾ ಗುಹ್ಯಾರ್ಥ ಬೋಧಕೃತ್ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಕವಚದ ಮೊದಲ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಪಠಿಸುವಾಗ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾದ ಹಯಗೀವನ ರೂಪವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಡೆಯನಾದ

ಹಯಗ್ರೀವ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿರುವ ಕಮಲದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವವನು. ಕಮಲದ ಎಸಳಿನಂತೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರಗಳು ಧರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಗುವವನು. ಮುಖಕಮಲದಿಂದ ವೇದರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವವನು. ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಂತಹ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಹಯಗ್ರೀವಕವಚಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ
ಹಯಗ್ರೀವ ಋಷಿಃ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ।
ಶ್ರೀ ಹಯಗ್ರೀವಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ದೇವತಾ
ಮಮ ಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಕಲಶಾಂಬುಧಿಸಂಕಾಶಂ ಕಮಲಾಯತಲೋಚನಮ್ ।
ಕಲಾನಿಧಿಕೃತಾವಾಸಂ ಕರ್ಣಿಕಾಂತರವಾಸಿನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾಕ್ಷವಲಯಶಂಖಚಕ್ರಲಸತ್ಕರಮ್ ।
ಭೂಷಾಕಿರಣಸಂದೋಹವಿರಾಜಿತದಿಗಂತರಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಕ್ತ್ರಾಬ್ಜನಿರ್ಗತೋದ್ದಾಮವಾಣೀಸಂತಾನಶೋಭಿತಮ್ ।
ದೇವತಾಸಾರ್ವಭೌಮಂ ತಂ ಧ್ಯಾಯೇದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೩ ॥

ಓಂ ಹಯಗ್ರೀವಶ್ಶಿರಃ ಪಾತು ಲಲಾಟಂ ಚಂದ್ರಮಧ್ಯಗಃ ।
ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿರ್ದೃಶೌ ಪಾತು ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕಶ್ಶ್ರುತೀ ॥ ೧ ॥

ಘ್ರಾಣಂ ಗಂಧಾತ್ಮಕಃ ಪಾತು ವದನಂ ಯಜ್ಞಸಂಭವಃ ।
ಜಿಹ್ವಾಂ ವಾಗೀಶ್ವರಃ ಪಾತು ಮುಕುಂದೋ ದಂತಸಂತತೀಃ ॥ ೨ ॥

ಓಷ್ಠಂ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕಃ ಪಾತು ಪಾತು ನಾರಾಯಣೋಽಧರಮ್ ।
ಶಿವಾತ್ಮಾ ಚಿಬುಕಂ ಪಾತು ಕಪೋಲೌ ಕಮಲಾಪ್ರಭುಃ ॥ ೩ ॥

ವಿದ್ಯಾತ್ಮಾ ಪೀಠಕಂ ಪಾತು ಕಂಠಂ ನಾದಾತ್ಮಕೋ ಮಮ ।
ಭುಜೌ ಚತುರ್ಭುಜಃ ಪಾತು ಕರೌ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಮರ್ದನಃ ॥ ೪ ॥

ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾ ಹೃದಯಂ ಪಾತು ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ತು ಕುಚದ್ವಯಮ್ ।
ಮಧ್ಯಮಂ ಪಾತು ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಪಾತು ಪೀತಾಂಬರಃ ಕಟಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕುಕ್ಷಿಂ ಕುಕ್ಷಿಸ್ಥವಿಶ್ವೋ ಮೇ ಬಲಿಭಂಗೋ ವಲಿತ್ರಯಮ್ ।
ನಾಭಿಂ ಮೇ ಪದ್ಮನಾಭೋಽವ್ಯಾದ್ ಗುಹ್ಯಂ ಗುಹ್ಯಾರ್ಥಬೋಧಕೃತ್ ॥ ೬ ॥

ಊರೂ ದಾಮೋದರಃ ಪಾತು ಜಾನುನೀ ಮಧುಸೂದನಃ ।
ಪಾತು ಜಂಘೇ ಮಹಾವಿಷ್ಣುರ್ಗುಲ್ಫೌ ಪಾತು ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೭ ॥

ಪಾದೌ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಪಾತು ಪಾತು ಪಾದಾಂಗುಲೀರ್ಹರಿಃ ।
ಸರ್ವಾಂಗಂ ಸರ್ವಗಃ ಪಾತು ಪಾತು ರೋಮಾಣಿ ಕೇಶವಃ ॥ ೮ ॥

ಧಾತೂನ್ನಾಡೀಗತಃ ಪಾತು ಭಾರ್ಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿರ್ಮಮ ।
ಪುತ್ರಾನ್ ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬೀ ಮೇ ಪಾತು ಬಂಧೂನ್ ಸುರೇಶ್ವರಃ ॥ ೯ ॥

ಮಿತ್ರಂ ಮಿತ್ರಾತ್ಮಕಃ ಪಾತು ವಹ್ನ್ಯಾತ್ಮಾ ಶತ್ರುಸಂಹತೀಃ ।
ಪ್ರಾಣಾನ್ ವಾಯ್ವಾತ್ಮಕಃ ಪಾತು ಕ್ಷೇತ್ರಂ ವಿಶ್ವಂಭರಾತ್ಮಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ವರುಣಾತ್ಮಾ ರಸಾನ್ಪಾತು ವ್ಯೋಮಾತ್ಮಾ ಹೃದ್ಗುಹಾಂತರಮ್ ।
ದಿವಾರಾತ್ರಂ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪಾತು ಸರ್ವಂ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೧ ॥

ವಿಷಮೇ ಸಂಕಟೇ ಚೈವ ಪಾತು ಕ್ಷೇಮಂಕರೋ ಮಮ ।
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪೋ ಮೇ ಜ್ಞಾನಂ ರಕ್ಷತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ರಕ್ಷತು ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ಜ್ಞಾನದೀಪಕಃ ।
ಯಾಮ್ಯಾಂ ಬೋಧಪ್ರದಃ ಪಾತು ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ಚಿದ್ಘನಪ್ರಭಃ ॥ ೧೩ ॥

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಸ್ತು ವಾರುಣ್ಯಾಂ ವಾಯವ್ಯಾಂ ಚಿನ್ಮಯೋಽವತು ।
ಕೌಬೇರ್ಯಾಂ ವಿತ್ತದಃ ಪಾತು ಐಶಾನ್ಯಾಂ ಚ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೪ ॥

ಊರ್ಧ್ವಂ ಪಾತು ಜಗತ್ಸ್ವಾಮೀ ಪಾತ್ವಧಸ್ತಾತ್ ಪರಾತ್ಪರಃ ।
ರಕ್ಷಾಹೀನಂ ತು ಯತ್ಸ್ಥಾನಂ ರಕ್ಷತ್ವಖಿಲನಾಯಕಃ ॥ ೧೫ ॥

ಏವಂ ನ್ಯಸ್ತಶರೀರೋಽಸೌ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಾಗೀಶ್ವರೋ ಭವೇತ್ ।
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಕ್ತತಾಮ್ ।
ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹೋ ಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಇತೀದಂ ಕೀರ್ತಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ಕವಚಂ ದೇವಪೂಜಿತಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಆಥರ್ವವೇದೇ ಮಂತ್ರಖಂಡೇ ಪೂರ್ವಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಹಯಗ್ರೀವಕವಚಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಾಷ್ಟಕ

❑❑

ಹುಲಿಗಿ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹಯವದನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಖಿಲಾಗಮವೇದ್ಯರೂಪನಾದ, ವೇದಗಳನ್ನುಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸರ್ವಸುರೇಶರಿಗೆ ಈಶನಾದ, ಜ್ಞಾನಪ್ರದನಾದ, ಅಖಿಲ ಮನೋನಿಯಾಮಕನಾದ ಶ್ರೀಹಯಾಸ್ಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ, ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮದ್ಧಯಾಸ್ಯ ನಿಖಿಲಾಗಮವೇದ್ಯರೂಪ
ವಕ್ತ್ರಾಶ್ರುತೇಃಸ್ವಗುಣಪೂರ್ತಿ ವಿಬೋಧಿಕಾಯಾಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸರ್ವ ಸುರವರ್ಯಮುಖಾನ್ ಪ್ರತೀಶ
ಜ್ಞಾನಪ್ರದಾಖಿಲ ಮನೋವಿನಿಯಾಮಕಾತ್ಮನ್ ॥ ೧ ॥

ಅನಾದಿಕಾಲಾದಭಿಕ್ಷಕಾತ್ಮನ್ । ಮಾತ್ರಾದಿಷು ಶ್ರೀಶಭವಾನ್ ಸ್ಥಿತಃಸನ್ ।
ಶಕ್ತಿಸ್ತುನಾಸ್ತ್ಯೇವಚಶ್ವಾಸಮೋಕ್ಷೇ । ಪ್ಯಥಾಪಿ ಮೇ ದೇವ ಸಮಸ್ತ ಶಕ್ತೇಃ ॥ ೨ ॥

ದತ್ವೇಶ ಮೇ ಜ್ಞಾನಮುಖಾನ್ ಗುಣಾನ್ ಪ್ರಭೋ । ರಕ್ಷಸ್ಯಥೇಶಾನಕೃಪೈವ ಕಾರಣಮ್ ।
ಜಾನಾಮಿನತ್ವಾಮಖಿಳೇಶನಿತ್ಯಂ । ಸರ್ವತ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಮತಿಃ ಪರಾತ್ಮನ್ ॥ ೩ ॥

ತ್ವಯೈವ ದತ್ತಂ ಧನವಜ್ಜನೇಷು । ಸಹಾಯಕಾರಿಷ್ವಪಿ ಸಂಸ್ಥಿತೇನ ।
ಧನಂ, ತಥಾ ತತ್ರ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತಃಸನ್ । ತದ್ಯಾಚನಾದೌ ಜನಯನ್ ಮತಿಂ ಮೇ ॥ ೪ ॥

ಸಹಾಯಭೂತಾನಪಿಮೇಲಯಿತ್ವಾ । ಯತ್ನಂ ಸಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಚ ತೇಷು ದಾತುಮ್ ।
ಮತಿಂಸಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಚ ದತ್ತಮೀಶ । ಸರ್ವಂ ಮದೀಯಂ ತ್ವಿತಿ ಮನ್ಯಮಾನಃ ॥ ೫ ॥

ಮಮೇಶಕಾರ್ಯಂ ಖಲು ಸಾಧಿತಂ ಚೇತ್ । ಆರಾಧಯಾಮೀತಿ ಚ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಕಾಮಸ್ಯ ಸುಪೂರ್ಣಶಕ್ತೇಃ । ತವೇಶದತ್ತೇನ ಧನೇನ ಕಿಂ ಭವೇತ್ ॥ ೬ ॥

ದಾನೇ ತು ಶಕ್ತಿಃ ಖಲುದೇವ ಮೇಽಸ್ತಿಕಂ । ಕ್ಷಮಾಸಮುದ್ರ ಕ್ಷಮಸ್ವತ್ವಮೀಶ ।
ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ನಿಯಾಮಕಸ್ತ್ವಂ । ಮಯ್ಯಸ್ತಿ ಮೇ ದೇವ ದಯಾಸುಪೂರ್ಣ ॥ ೭ ॥

ನ ಮೇ ತ್ರಯೀಶಾನಕಥಾಸುಭಕ್ತಿ । ರ್ಮತಿಶ್ಚಮೇ ದೇವಕಥಂಭವೇದ್ಧಿ ।
ತವಪ್ರಸಾದಾನ್ನ ಭವೇದ್ಧಿ ಹ್ರಾಸಃ । ವೃದ್ಧಿರ್ಭವೇದ್ದೇವ ಮತೇಶ್ಚಭಕ್ತೇಃ ॥ ೮ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಘ್ರಪೂರ್ವಾಸಿ । ನರಸಿಂಹಕೃತಾಷ್ಟಕಂ ।
ಶ್ರೀಹಯಾಸ್ಯಪ್ರಾರ್ಥನಂಮೇ । ದದ್ಯಾತ್ಸರ್ವೇಷ್ಟಮಂಜಸಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಘ್ರಪುರೀ ನರಸಿಂಹಕೃತ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಸಂಪದಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ರಚಿಸಿದ ಪುಟ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಸಂಪತ್ಕರವಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂಪದಾಸ್ತೋತ್ರ ಎಂದೇ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಯಗ್ರೀವ, ಹಯಗ್ರೀವ, ಹಯಗ್ರೀವ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಮಾನವನ ವಾಣಿಯು ಗಂಗೆಯ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ದರಿದ್ರನನ್ನು ಹೆಂಗಸರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಂತೆ ಪಾಪಗಳು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಯಗ್ರೀವ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯು ವೈಕುಂಠದ ಬಾಗಿಲಿನ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವೇತಿ ಯೋ ವದೇತ್ ।
ತಸ್ಯ ನಿಃಸರತೇ ವಾಣೀ ಜಹ್ನುಕನ್ಯಾಪ್ರವಾಹವತ್ ॥ ೧ ॥

ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವೇತಿ ವಾದಿನಮ್ ।
ನರಂ ಮುಂಚಂತಿ ಪಾಪಾನಿ ದರಿದ್ರಮಿವ ಯೋಷಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವೇತಿ ಯೋ ಧ್ವನಿಃ ।
ವಿಶೋಭತೇ ತು ವೈಕುಂಠಕವಾಟೋದ್ಘಾಟನಧ್ವನಿಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ಲೋಕತ್ರಯಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪಠತಾಂ ಸಂಪದಾಂ ಪದಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಹಯಗ್ರೀವಪದಾಂಕಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತಂ ಹಯಗ್ರೀವಸಂಪದಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುವಿಧ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಮಾಡಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕ ಸ್ತೋತ್ರವೆನಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀಮಧ್ವಹೃದಬ್ಜವಾಸಿಯಾದ ಹಯಗ್ರೀವನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೧. ಅಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗದಿರಲಿ. ಚಾಂಚಲ್ಯವು ಬುಡಸಹಿತ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ದುರಾಶೆ ದೂರವಾಗಲಿ.

೨. ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, ದುಷ್ಟಶಾಸ್ತ್ರದ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ - ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿರಲಿ, ದುರಭಿಮಾನವನ್ನು ದುರ್ಗುಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿ.

೩. ದುಷ್ಟರ ಸಹವಾಸ, ದುಷ್ಟಕೆಲಸ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಅಲೆದಾಟ, ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ನೋಟ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸದಿರಲಿ.

೪. ಗುಹ್ಯವನ್ನು, ಅಗಮ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರ ಗಮನದಲ್ಲಿಯೂ, ದುಷ್ಟವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೂಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೂಗನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸದಿರಲಿ.

೫. ಕೆಟ್ಟವಾರ್ತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ದುರನ್ನದಿಂದ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೂ, ಕೆಟ್ಟಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕಿವಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ದೂರವಿರಿಸಲಿ.

೬. ಭಗವದಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮನಸ್ಸು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆ ಹರಿಯಲಿ. ಮನಸ್ಸು ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಭಗವಂತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚಾಂಚಲ್ಯರಹಿತವಾಗಿರಲಿ.

೭. ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮನನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ, ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತಿ ಕೊಡಲಿ, ಪಾದಗಳು ಭಗವಂತನ ಆಲಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸಲಿ.

೮. ಯಾವಾಗಲೂ ಮಧ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗಳಿರಲಿ. ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೇರಿಸಲಿ.

೯. ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಆನಂದತೀರ್ಥರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿಯೂ ಕರಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಲಿ. ಭಗವದ್ವಿಷಯಕವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವೆಯು ಪ್ರೇರಿತವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಭಗವದರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಡಲಿ.

೧೦. ನಾಸಿಕೆಯು ಭಗವಂತನ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಆಘ್ರಾಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ತಲೆಯು ನಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಪಶುಪುತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಮ್ರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏನಿರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಮಾರಮಣ ಮಧ್ವಾದಿದೇಶಿಕಶ್ರೀಹೃದಬ್ಜಗ ।
ಹಯಗ್ರೀವ ಕೃಪಾಲೋ ಮೇ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಶೃಣು ಸಾದರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಯೋಗ್ಯವಿಷಯೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸರ್ವಥಾ ನ ಮನೋ ಭವೇತ್ ।
ಚಾಂಚಲ್ಯಂ ಮೂಲತಶ್ಛಿಂಧಿ ದುರಾಶಾಂ ಹರ ದೂರತಃ ॥ ೨ ॥

ದುರ್ಬುದ್ಧಿಂ ಚ ನ ಮೇ ದೇಹಿ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಾವರ್ತನೇ ರತಿಮ್ ।
ಹಾಪಯಸ್ವ ಚ ದುರ್ಮಾನಂ ದುರ್ಗುಣಂ ಮೋಚಯ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩ ॥

ದುಃಸಂಗಂ ದುಷ್ಕ್ರಿಯಾಂ ಛಿಂಧಿ ಹರ ಲೋಕಾಟನಾತ್ ಪದೌ ।
ನ ನಿಯೋಜಯ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಪರದಾರಾದಿದರ್ಶನೇ ॥ ೪ ॥

ದುಷ್ಪ್ರತಿಗ್ರಹದುಸ್ಪರ್ಶೇ ಕರೌ ಮಾ ಚೋದಯ ಧ್ರುವಮ್ ।
ಅಗಮ್ಯಾಗಮನೇ ಗುಹ್ಯಂ ಘ್ರಾಣಮಾಘ್ರಾಣನೇ ಸತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಪಕರ್ಷತು ಜಿಹ್ವಾಂ ಮೇ ಲೋಕವಾರ್ತಾದುರನ್ನತಃ ।
ದುರ್ವಾರ್ತಾದುಷ್ಟಶಬ್ದೇಭ್ಯೋ ನಿವರ್ತಯ ಹರೇ ಶ್ರುತೀ ॥ ೬ ॥

ಭವದಿಚ್ಛಾನುಗಂ ಚೇತೋ ಯೋಗ್ಯಸದ್ವಿಷಯಂ ಭವೇತ್ ।
ಯದೃಚ್ಛಾಲಾಭಸಂತೃಪ್ತಂ ನಿಶ್ಚಾಂಚಲ್ಯಂ ಭವೇತ್ ತ್ವಯಿ ॥ ೭ ॥

ಸುಜ್ಞಾನಂ ಸರ್ವದಾ ದೇಹಿ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾವರ್ತನೇ ರತಿಮ್ ।
ಸತ್ಸಂಗಂ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಂ ಚೈವ ಪಾದೌ ತ್ವತ್ಕ್ಷೇತ್ರಸರ್ಪಣೇ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣೇ ನಿಯಂಕ್ಷ್ವ ಶ್ರವಣೇ ಸದಾ ।
ಹಯಾಸ್ಯ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಚ ಮೇ ದರ್ಶನೇ ಸನ್ನಿಯೋಜಯ ॥ ೯ ॥

ಕರೌ ತ್ವದರ್ಚನೇ ನಿತ್ಯಂ ಸುಖತೀರ್ಥಸ್ಯ ಲೇಖನೇ ।
ತ್ವದಾಲಾಪೇ ತ್ವದುಚ್ಛಿಷ್ಟಭೋಜನೇ ಕುರು ಜಿಹ್ವಿಕಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಘ್ರಾಣಂ ಭವತು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಾಘ್ರಾಣನೇ ನಮನೇ ಶಿರಃ ।
ದೇಹಿ ಮೇ ತು ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಪಶುಪುತ್ರಧನಾದಿಕಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುವಿಧ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಮಾಡಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕ ಸ್ತೋತ್ರವೆನಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀಮಧ್ವಹೃದಬ್ಜವಾಸಿಯಾದ ಹಯಗ್ರೀವನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೧. ಅಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗದಿರಲಿ. ಚಾಂಚಲ್ಯವು ಬುಡಸಹಿತ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ದುರಾಶೆ ದೂರವಾಗಲಿ.

೨. ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, ದುಷ್ಟಶಾಸ್ತ್ರದ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ - ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿರಲಿ, ದುರಭಿಮಾನವನ್ನು ದುರ್ಗುಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿ.

೩. ದುಷ್ಟರ ಸಹವಾಸ, ದುಷ್ಟಕೆಲಸ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಅಲೆದಾಟ, ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ನೋಟ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸದಿರಲಿ.

೪. ಗುಹ್ಯವನ್ನು, ಅಗಮ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರ ಗಮನದಲ್ಲಿಯೂ, ದುಷ್ಟವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೂಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೂಗನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸದಿರಲಿ.

೫. ಕೆಟ್ಟವಾರ್ತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ದುರನ್ನದಿಂದ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೂ, ಕೆಟ್ಟಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕಿವಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ದೂರವಿರಿಸಲಿ.

೬. ಭಗವದಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮನಸ್ಸು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆ ಹರಿಯಲಿ. ಮನಸ್ಸು ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಭಗವಂತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚಾಂಚಲ್ಯರಹಿತವಾಗಿರಲಿ.

೭. ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮನನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ, ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತಿ ಕೊಡಲಿ, ಪಾದಗಳು ಭಗವಂತನ ಆಲಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸಲಿ.

೮. ಯಾವಾಗಲೂ ಮಧ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗಳಿರಲಿ. ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೇರಿಸಲಿ.

೯. ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಆನಂದತೀರ್ಥರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿಯೂ ಕರಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಲಿ. ಭಗವದ್ವಿಷಯಕವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವೆಯು ಪ್ರೇರಿತವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಭಗವದರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಡಲಿ.

೧೦. ನಾಸಿಕೆಯು ಭಗವಂತನ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಆಘ್ರಾಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ತಲೆಯು ನಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಪಶುಪುತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಮ್ರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏನಿರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಮಾರಮಣ ಮಧ್ವಾದಿದೇಶಿಕಶ್ರೀಹೃದಬ್ಜಗ ।
ಹಯಗ್ರೀವ ಕೃಪಾಲೋ ಮೇ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಶೃಣು ಸಾದರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಯೋಗ್ಯವಿಷಯೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸರ್ವಥಾ ನ ಮನೋ ಭವೇತ್ ।
ಚಾಂಚಲ್ಯಂ ಮೂಲತಶ್ಛಿಂಧಿ ದುರಾಶಾಂ ಹರ ದೂರತಃ ॥ ೨ ॥

ದುರ್ಬುದ್ಧಿಂ ಚ ನ ಮೇ ದೇಹಿ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಾವರ್ತನೇ ರತಿಮ್ ।
ಹಾಪಯಸ್ವ ಚ ದುರ್ಮಾನಂ ದುರ್ಗುಣಂ ಮೋಚಯ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩ ॥

ದುಃಸಂಗಂ ದುಷ್ಕ್ರಿಯಾಂ ಛಿಂಧಿ ಹರ ಲೋಕಾಟನಾತ್ ಪದೌ ।
ನ ನಿಯೋಜಯ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಪರದಾರಾದಿದರ್ಶನೇ ॥ ೪ ॥

ದುಷ್ಪ್ರತಿಗ್ರಹದುಸ್ಪರ್ಶೇ ಕರೌ ಮಾ ಚೋದಯ ಧ್ರುವಮ್ ।
ಅಗಮ್ಯಾಗಮನೇ ಗುಹ್ಯಂ ಘ್ರಾಣಮಾಘ್ರಾಣನೇ ಸತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಪಕರ್ಷತು ಜಿಹ್ವಾಂ ಮೇ ಲೋಕವಾರ್ತಾದುರನ್ನತಃ ।
ದುರ್ವಾರ್ತಾದುಷ್ಟಶಬ್ದೇಭ್ಯೋ ನಿವರ್ತಯ ಹರೇ ಶ್ರುತೀ ॥ ೬ ॥

ಭವದಿಚ್ಛಾನುಗಂ ಚೇತೋ ಯೋಗ್ಯಸದ್ವಿಷಯಂ ಭವೇತ್ ।
ಯದೃಚ್ಛಾಲಾಭಸಂತೃಪ್ತಂ ನಿಶ್ಚಾಂಚಲ್ಯಂ ಭವೇತ್ ತ್ವಯಿ ॥ ೭ ॥

ಸುಜ್ಞಾನಂ ಸರ್ವದಾ ದೇಹಿ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾವರ್ತನೇ ರತಿಮ್ ।
ಸತ್ಸಂಗಂ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಂ ಚೈವ ಪಾದೌ ತ್ವತ್ಕ್ಷೇತ್ರಸರ್ಪಣೇ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣೇ ನಿಯಂಕ್ಷ್ವ ಶ್ರವಣೇ ಸದಾ ।
ಹಯಾಸ್ಯ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಚ ಮೇ ದರ್ಶನೇ ಸನ್ನಿಯೋಜಯ ॥ ೯ ॥

ಕರೌ ತ್ವದರ್ಚನೇ ನಿತ್ಯಂ ಸುಖತೀರ್ಥಸ್ಯ ಲೇಖನೇ ।
ತ್ವದಾಲಾಪೇ ತ್ವದುಚ್ಛಿಷ್ಟಭೋಜನೇ ಕುರು ಜಿಹ್ವಿಕಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಘ್ರಾಣಂ ಭವತು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಾಘ್ರಾಣನೇ ನಮನೇ ಶಿರಃ ।
ದೇಹಿ ಮೇ ತು ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಪಶುಪುತ್ರಧನಾದಿಕಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕಂ ಚೈತತ್ ತ್ರಿಕಾಲೇ ಯಃ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ತಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಂ ಹಯಾಸ್ಯೋಽಸೌ ದತ್ವಾ ರಕ್ಷತಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಹಯವದನಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಹಯವದನನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ದಾಸನಾದ ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಸ್ತವನ್ನಿಟ್ಟು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಪಾಶವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಬೆಂದ ತನಗೆ ಸಂಶುದ್ಧ ಮದ್ವಹೃದಬ್ಜವಾಸಿಯಾದ ಹಯಾಸ್ಯನ ಹೊರತು ಗತಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತ, ವೇದಗಳನ್ನು ಕದ್ದ ದಾನವನನ್ನು ಕೊಂದು ನಿನ್ನ ಪಾದಪದುಮ ಸುಧಾಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಸಿಂಚನ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಧುಗಳಾಗಲೀ, ಸಂಸಾರಬಂಧನವಾಗಲೀ, ಭಾರವಾದ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಾಗಲೀ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎತ್ತಲು ಸಾಧನಗಳಲ್ಲ, ನೀನೊಬ್ಬನೆ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಶರಣು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ದಾಸಸ್ಯ ಮೇ ಶಿರಸಿ ಹಸ್ತಸಹಸ್ರ ಪತ್ರಂ
ಶ್ರೀಶಾರ್ಪಯಾಶು ವರದೇಶ್ವರ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರ ।
ವ್ಯಾಸಾದಿಮೂರ್ತಿಶತಶೋಭಿತ ಮೇ ಪ್ರಸೀದ
ಪಾಶಂ ವಿಖಂಡಯ ಭವಾಭಿಧಮಂಬುಜಾಕ್ಷ ॥ ೧ ॥

ದಾಸಸ್ಯ ಮೇ ಶಿರಸಿ ಪಾದಲಸತ್ಸರೋಜಂ
ಶ್ರೀಶಾರ್ಪಯಾಶು ನಿಜಭೂಷಣಭೂಷಣಂ ತೇ ।
ಆಶಾಂ ವಿನಾಶಯ ಭವತ್ಸ್ಮರಣಪ್ರತೀಪಾನ್
ದೋಷಾಂಶ್ಚ ದೂರಯ ಭವಾಪ್ಯಯ ಮೇಂತರಂಗೇ ॥ ೨ ॥

ಸಂಸಾರದಾವಶಿಖಿಯಾ ಪರಿತಪ್ಯಮಾನಃ
ಸಂಸೇವಕಸ್ತವ ತುರಂಗಮತುಂಗವಕ್ತ್ರ ।
ಸಂಶುದ್ಧಮಧ್ವಹೃದಯಾಂಬುಜರಾಜಹಂಸ
ಕಂ ಸಾಧಯಾಮಿ ಶರಣಂ ವರದಂ ವಿನಾ ತ್ವಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಂಚಾತ್ಮಕ ಶ್ರುತಿನಿಗೂಹಕದಾನವೇಂದ್ರ-
ಪಂಚತ್ವದಾಯಕ ರಮಾಂಚಿತಪಾದಪದ್ಮ ।
ಸಿಂಚ ತ್ವದಂಗಪರಿಪಾವಿತಪಾಪಭೇದ-
ಚುಂಚ್ವಂಘ್ರಿಪದ್ಮಪರಿಲಂಬಿಸುಧಾಪ್ರವಾಹೈಃ ॥ ೪ ॥

ಸೋಽಹಂ ವೃಣೋಮಿ ತವ ಪಾದದಿನೇಶಸೇವಾಂ
ಮೋಹಾಂಧಕಾರನಿಕರಕ್ಷಯದಾಂ ವಿನಾನ್ಯತ್ ।
ವ್ಯೂಹಂ ಸತಾಂ ಸಮವಲಂಬ್ಯ ಭವಚ್ಚರಿತ್ರ-
ವ್ಯಾಹಾರತೃಪ್ತಕರಣಂ ಕುರು ಕಿಂ ಬಹೂಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೫ ॥

ಕಿಂ ಬಂಧನ್ಯೈಃ ಕಥಯ ಬಂಧುಜನೈರ್ಮುರಾರೇ
ಕಿಂ ಭಾರಭೂತಕಟಕಾದಿವಿಭೂಷಣೈರ್ವಾ ।
ಅಂಭಸ್ಸು ಮಗ್ನಕರಣಸ್ಯ ಭವಾಂಬುರಾಶೇಃ
ಕಿಂ ಭಂಗಶೀಲಧನಭೂಭವನಾದ್ಯುಪಾಯೈಃ ॥ ೬ ॥

ಉತ್ಫುಲ್ಲಪದ್ಮದಲನೇತ್ರ ತುರಂಗವಕ್ತ್ರ
ರತ್ನೌಘಚಿತ್ರತಿಲಕಾರುಣಮಂಜುಲೋಷ್ಠ ।
ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಕ್ಷಸಿ ವಿರಾಜಿತಭೂರಿಹಾರ
ವೃತ್ತಾತಿದೀರ್ಘಕರಕಂಜ ಕೃತಾಖಿಲಾರ್ಥ ॥ ೭ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸ ತನುಕೋಮಲಮಂಜುಮಧ್ಯ-
ಲಕ್ಷ್ಯತ್ರಿವಲ್ಯುದರನಾಭಿಲಸತ್ಸರೋಜ ।
ರತ್ನಾಗ್ರ್ಯಮೇಖಲರಣಚ್ಚರಣಾಬ್ಜಭೂಷ
ಭೃತ್ಯಂ ವಿಲೋಕಯ ದಯಾರ್ದ್ರದೃಶಾನ್ವಹಂ ಮಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯಷ್ಟಕೇನ ಹಯಕಂಧರಮಿಂದಿರೇಶಂ
ರಕ್ತಾತ್ಮಪಾದತಲರಂಜಿತದಿಕ್ಪ್ರದೇಶಮ್ ।
ತತ್ಪಾದಪದ್ಮಕೃತಮಾನಸವಾದಿರಾಜ-
ಪ್ರೋಕ್ತೇನ ಯೋಽರ್ಚಯತಿ ತಸ್ಯ ಭವೇತ್ ಪ್ರಿಯೋಽಸೌ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಹಯವದನಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೇಶವಾದಿಸ್ತುತಿಃ

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಕೇಶವಾದಿಸುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಶವಾದಿ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ರೂಪಗಳ ಚಿಂತನೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಅರಿಷ್ಟಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ, ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾನವನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಬಲಭಾಗದ ಕೆಳಗಿನ ಕೈಯನ್ನಾರಂಭಿಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೂರ್ತಿಭೇದವನ್ನು ಸಂಸಾರ ಬಂಧವಿಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಹೇಳಿರುವರು.

ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಕಮಲ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಕೇಶವನಲ್ಲಿ, ಶಂಖ, ಕಮಲ, ಗದಾ, ಸುದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ, ಗದೆ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಕಮಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಮಾಧವನಲ್ಲಿ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಅರಳಿದ ಕಮಲ, ಶಂಖದಿಂದ ಅಂಕಿತನಾದ ಗೋವಿಂದನಲ್ಲಿ, ಕೌಮೋದಕೀ ಗದೆ ಕಮಲ, ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ, ಚಕ್ರ-ಶಂಖ, ಪದ್ಮ-ಕೌಮೋದಿಕೀಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮಧುಸೂದನನಲ್ಲಿ, ಪದ್ಮ, ಗದಾ ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಸಹಿತನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮಧಾರಿಯಾದ ವಾಮನನಲ್ಲಿ, ಕಮಲ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಶಂಖಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಶ್ರೀಧರನಲ್ಲಿ ಗದಾ, ಚಕ್ರ, ಕಮಲ, ಶಂಖಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಹೃಷಿಕೇಶನಲ್ಲಿ, ಶಂಖ, ಕಮಲ, ಚಕ್ರ, ಗದೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಪದ್ಮನಾಭನಲ್ಲಿ, ಕಮಲ, ಶಂಖ, ಗದೆ, ಸುದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ದಾಮೋದರನಲ್ಲಿಯೂ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆಯೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೆಲೆಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೌಮೋದಕೀ, ಶಂಖ, ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಸಂಕರ್ಷಣನು, ಗದೆ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಕಮಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ವಾಸುದೇವನು, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದಾ, ಕಮಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೂ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಶಂಖ, ಕಮಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಅನಿರುದ್ಧನೂ ಸಂತೋಷವನ್ನು - ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಚಕ್ರ, ಕಮಲ, ಶಂಖ, ಗದೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೂ, ಪದ್ಮ, ಗದೆ, ಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅಧೋಕ್ಷಜನೂ, ಶಂಖ, ಕಮಲ, ಗದೆ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದ ನರಸಿಂಹನೂ, ಗದೆ, ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖಗಳುಳ್ಳ ಅಚ್ಯುತನೂ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಲ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಜನಾರ್ದನನು ಶಂಖ, ಗದೆ, ಚಕ್ರ, ಕಮಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ

ಉಪೇಂದ್ರನು, ಶಂಖ, ಸುದರ್ಶನ, ಕಮಲ, ಗದೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಹರಿಯು, ಶಂಖ, ಗದಾ, ಕಮಲ, ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧರಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ಹಸ್ತಮಾರಭ್ಯೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಮೂರ್ತಿಭೇದಾನ್ ಹರೇರ್ವಕ್ಷ್ಯೇ ಭವಬಂಧವಿಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಪಂಕಜಶಂಖಚಕ್ರಗದಯಾ ಸಂಭೂಷಿತೇ ಕೇಶವೇ
ಶಂಖಾಂಭೋಜಗದಾಸುದರ್ಶನಧರೇ ನಾರಾಯಣೇ ಸರ್ವದಾ ।
ಭಕ್ತಿರ್ಮೇಽಸ್ತು ಗದಾರಿಶಂಖಜಲಜೈರ್ಯುಕ್ತೇ ದೃಢಾ ಮಾಧವೇ
ಗೋವಿಂದೇ ವರಚಕ್ರಧಾರಿಣಿ ಗದಾಫುಲ್ಲಾಬ್ಜಶಂಖಾಂಕಿತೇ ॥ ೨ ॥

ಕೌಮೋದಕ್ಯರವಿಂದಶಂಖವಿದಧಚ್ಚಕ್ರಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುರ್ಮುದಾ
ಚಕ್ರಾಂಕೋ ಮಧುಸೂದನೋ ದಧದಸೌ ಶಂಖಾಬ್ಜಕೌಮೋದಕೀಃ ।
ನಿತ್ಯಂ ಪದ್ಮಗದಾರಿಶಂಖಸಹಿತಶ್ಚಿತ್ತೇ ಮಮ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೋ
ಯುಕ್ತಸ್ತಿಷ್ಠತು ಶಂಖಚಕ್ರಗದಯಾ ಪದ್ಮೀ ಸದಾ ವಾಮನಃ ॥ ೩ ॥

ವಂದೇ ಶ್ರೀಧರಮಬ್ಜಚಕ್ರಗದಯಾ ಶಂಖೇನ ಚಾಲಂಕೃತಂ
ನಿತ್ಯಂ ಪಾಹಿ ಗದಾರಿಪಂಕಜದರಾನ್ ಬಿಭ್ರದ್ ಹೃಷೀಕೇಶ ಮಾಮ್ ।
ಶಂಖಾಬ್ಜಾರಿಗದಾಧರಾದ್ಯ ಕುರು ಮೇ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಾಭಯಂ
ಶ್ರೀದಾಮೋದರಮಬ್ಜಶಂಖಗದಿನಂ ಸಾರಿಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕೌಮೋದಕ್ಯುರುಶಂಖಪದ್ಮಸದರಿಃ ಸಂಕರ್ಷಣಃ ಶರ್ಮದೋ
ಭೂಯಾತ್ ಸೋಗ್ರ್ಯಗದಾದರಾರಿಕಮಲೀ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವೋಽಸ್ತು ಮೇ ।
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಶ್ಚ ರಥಾಂಗಕಂಬುಗದಯಾ ಯುಕ್ತೋಽಬ್ಜಪಾಣಿರ್ಮುದೇ
ಚಕ್ರೀ ಚಾರುಗದೀ ಸಶಂಖಕಮಲೋ ದೇವೋಽನಿರುದ್ಧೋಽಸ್ತು ಮೇ ॥ ೫ ॥

ದೇವೇಶಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮೋಽರಿಕಮಲಃ ಶಂಖೀ ಗದೀ ಸದ್ವಪು-
ರ್ಬಿಭ್ರತ್ಪದ್ಮಗದೋರುಶಂಖಮರಿಣಾ ಸಾಕಂ ಸದಾ ಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ಚಕ್ರಾಂಭೋಜಗದಾದರಾಂಕಿಚತುರ್ಬಾಹುರ್ನೃಸಿಂಹಃ ಸುಖಂ
ದದ್ಯಾದದ್ಯ ಮಮಾಚ್ಯುತಃ ಪೃಥುಗದಾಪದ್ಮಾರಿಶಂಖೀ ಪರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಾಬ್ಜಾರಿಃ ಸ ಜನಾರ್ದನೋಽಸ್ತು ಸದಯಃ ಶಂಖೀ ಗದೀ ಮೇ ಸದಾ
ಮೂರ್ಧ್ನೋಪೇಂದ್ರಮಹಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ಸದರಂ ಯುಕ್ತಂ ಗದಾರ್ಯಂಬುಜೈಃ ।
ವಂದೇ ಶಂಖಸುದರ್ಶನಾಂಬುಜಗದಾಪಾಣಿಂ ಹರಿಂ ಮುಕ್ತಯೇ
ಕೃಷ್ಣಂ ಶಂಖಗದಾಬ್ಜಚಕ್ರಿಣಮಹಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಮಭ್ಯರ್ಚಯೇ ॥ ೭ ॥

ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಕೇಶವಾದಿಸುತ್ತಿಂ ನರಃ ।
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವಬಂಧಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಃ ಶ್ರೀಕೇಶವಾದಿಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ರಮೇಶಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಕುಂಡಲಮಂಡಿತವಾದ ಕಪೋಲಗಳು, ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಮುಖ, ಪುಂಡರೀಕಗಳಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಮಂದಹಾಸಭರಿತವಾದ ಕೆಂಪಾದ ಮನೋಹರವಾದ ತುಟಿ, ಶಂಖದಂತಹ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವ ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿ, ವಿಶಾಲವಾದ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಗಳು, ಹೆದರಿದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನೀಡುವ ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ಕೃಶವಾದ ಉದರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಭಾರ, ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೊಂಟದ ಪಟ್ಟಿ, ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಿನಂತಿಹ ತೊಡೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮೊಣಗಂಟು ಹಾಗೂ ಪಾದಗಳು. ಇಂತಹ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಈ ಶ್ಲೋಕತ್ರಯ ಪಠಣದಿಂದ ಪಾಪಮುಕ್ತಿ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಾಮಿ ವರಕುಂಡಲಶೋಭಿಗಂಡಂ
ಶೀತಾಂಶುಮಂಡಲಮುಖಂ ಸಿತವಾರಿಜಾಕ್ಷಮ್ ।
ಆತಾಮ್ರಕಮ್ರಮುದಿತಾಧರಬಿಂಬಜೃಂಭಿ
ಧ್ಯಾತೃಪ್ತಹರ್ಷಕರಹಾಸರಸಂ ರಮೇಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾತರ್ಭಜಾಮಿ ಶುಭಕೌಸ್ತುಭಕಂಬುಕಂಠಂ
ಸ್ಫೀತಾತ್ಮವಕ್ಷಸಿ ವಿರಾಜಿತಭೂರಿಹಾರಮ್ ।
ಭೀತಸ್ವಭಕ್ತಭಯಭಂಜನಪಾಣಿಪದ್ಮಂ
ಶಾತೋದರಾರ್ಪಿತಜಗದ್ಭರಮಬ್ಜನಾಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾತರ್ನಮಾಮಿ ಶುಭಕಿಂಕಿಣಿಮೇಖಲಾಂಗಂ
ಪೀತಾಂಬರಂ ಕರಿಕರೋರುಮುದಾರಜಾನುಮ್ ।
ಖ್ಯಾತಾಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮರುಚಿರಂ ಜಿತಕಂಜಜಾತ-
ಮಾತಾದಿದೇವವರಮೌಲಿಮಣಿಂ ಮುಕುಂದಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ಲೋಕತ್ರಯಮಿದಂ ಶುಭಮ್ ।
ಪ್ರಾತಃಕಾಲೇ ಪಠನ್ ಮರ್ತ್ಯಃ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಃ ರಮೇಶಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಾಮಪಂಚಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಬರೆದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಐದು ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಘುರಾಮನ ಮಂಗಲಮಯವಾದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಮನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಜಪದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಈ ಪಂಚಕಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ವಪಾಪಪರಿಹಾರ ಆಗುವುದೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಾಮಿ ರಘುನಾಥಪದಾರವಿಂದಂ
ಮಂದಸ್ಮಿತಂ ಮಧುರಭಾಷವಿಶಾಲಫಾಲಮ್ ।
ಕರ್ಣಾವಲಂಬಿಚಲಕುಂಡಲಲೋಲಗಂಡಂ
ಕರ್ಣಾಂತದೀರ್ಘನಯನಂ ನಯನಾಭಿರಾಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾತರ್ಭಜಾಮಿ ರಘುನಾಥಕರಾರವಿಂದಂ
ರಕ್ಷೋಗಣಾಯ ಭಯದಂ ವರದಂ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯಃ ।
ಯದ್ರಾಜ್ಯಸಂಸದಿ ವಿಭಜ್ಯ ಮಹೇಶಚಾಪಂ
ಸೀತಾಕರಗ್ರಹಣಮಂಡಲಮಾಪ ಸದ್ಯಃ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾತರ್ನಮಾಮಿ ರಘುನಾಥಪದಾರವಿಂದಂ
ವಜ್ರಾಂಕುಶಾದಿಶುಭರೇಖಧ್ವಜಾವಹಂ ಮೇ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರ ಮಾನಸಮಧುವ್ರತಸೇವ್ಯಮಾನಂ
ಶಾಪಾಪಹಂ ಸಪದಿ ಗೌತಮಧರ್ಮಪತ್ನ್ಯಾಃ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾತಃ ಶ್ರಯೇ ಶ್ರುತಿನುತಾಂ ರಘುನಾಥ ಕೀರ್ತಿಂ
ನೀಲಾಂಬುದೋತ್ಪಲಸಿತೇತರರತ್ನನೀಲಾಮ್ ।
ಆಮುಕ್ತಮೌಕ್ತಿಕವಿಭೂಷಣಭೂಷಣಾಢ್ಯಾಂ
ಧ್ಯೇಯಾಂ ಸಮಸ್ತಮುನಿಭಿರ್ಜನಮೃತ್ಯುಹಂತ್ರೀಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಾತರ್ವದಾಮಿ ವಚಸಾ ರಘುನಾಥನಾಮ
ವಾಗ್ದೋಷಹಾರಿ ಸಕಲಂ ಶಮಲಂ ನಿಹಂತಿ ।
ಯತ್ ಪಾರ್ವತೀ ಸ್ವಪತಿನಾ ಸಹ ಭೋಕ್ತುಕಾಮಾ
ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಹರಿನಾಮಸಮಂ ಜಜಾಪ ॥ ೫ ॥

ಯಃ ಶ್ಲೋಕಪಂಚಕಮಿದಂ ನಿಯತಂ ಪಠೇತ್ ತು
ಪ್ರಾತಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಬುದ್ಧಃ ।
ಶ್ರೀರಾಮಕಿಂಕರಜನೇಷು ಸ ಏವ ಮುಖ್ಯೋ
ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಯಾತಿ ಹರಿಲೋಕಮನನ್ಯಲಭ್ಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪಂಚಕಂ ಜಾನಕೀಪತೇಃ ।
ಶ್ರವಣಾತ್ ಸರ್ವಪಾಪಘ್ನಂ ಪಠನಾನ್ಮೋಕ್ಷದಾಯಕಮ್ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಮಪಂಚಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರಭಾತಪಂಚಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮ ಪಡೆದು ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನಾಳಿದ ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಬರೆದ ಪ್ರಭಾತಸ್ತುತಿ ಇದು. ಇದರ ಪಠಣದಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾಗುವನೆಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಅನೇಕ ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಭೀತರಾದ ಸ್ವಭಕ್ತ ಪರಿಪಾಲನೆಗಾಗಿ ರಘುವಂಶದಲ್ಲಿ ದಶರಥ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ, ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣದ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರದೇವರ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಾಮಿ ರಘುರಾಮನೇಕರಕ್ಷೋ-
ಭೀತಸ್ವಭಕ್ತಜನತಾಪರಿಪಾಲನಾಯ ।
ಜಾತಂ ಸ್ವತೋ ದಶರಥಾದಿತಿ ಕೈತವೇನ
ನೀತಿ ಪ್ರಕಾಶಿತಮಹಾಮುನಿಶಿಷ್ಯಭಾವಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾತರ್ಭಜಾಮಿ ಗುರುಸತ್ರವಿರೋಧಿರಕ್ಷೋ-
ಜಾತಂ ನಿಹತ್ಯ ಕಲಯನ್ ವಿಮಲಾಮಹಲ್ಯಾಮ್ ।
ಯಾತಾಂ ಸತೀಸರಣಿಮೀಶಧನುಶ್ಚ ಭಂಕ್ತ್ವಾ
ಸೀತಾಮವಾಪ್ಯ ಪಥಿ ದರ್ಶಿತಭಾರ್ಗವೈಕ್ಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾತರ್ನಮಾಮಿ ಪುರಮಾಪ್ಯ ಪಿತುರ್ನಿದೇಶಾತ್
ಭ್ರಾತುಃ ಪ್ರದಾಯ ನಿಜರಾಜ್ಯಮರಣ್ಯಮೇತ್ಯ ।
ಸೀತಾಂ ಸ್ಥಿತಾಮಪಿ ಹೃತೇತಿ ಚರನ್ ತದಾಪ್ತ್ಯೈ
ವಾತಾತ್ಮಜೋಕ್ತಿಸಚಿವೀಕೃತಸೂರ್ಯಸೂನುಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾತರ್ನಿರಂತರಮಹಂ ಮನಸಾರ್ಚಯಾಮಿ
ಸೀತಾಸ್ಥಿತಿಂ ದಶಮುಖಸ್ಯ ವನೇ ವಿದಿತ್ವಾ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಚ ಲೌಕಿಕವದಾಪ್ತಮರುತ್ಸುತೇನ
ಸೇತುಂ ನಿಬಧ್ಯ ಜಲಧೌ ಹತರಾವಣಾದಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ತವೀಮಿ ದಶಕಂಧರರಾಜ್ಯಮಸ್ಯ
ಭ್ರಾತುಃ ಪ್ರದಾಯ ದಹನೇ ವಿನಿಪಾತ್ಯ ಯಾತಾಮ್ ।
ಸೀತಾಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಭರತಾರ್ಪಿತಸರ್ವರಾಜ್ಯ-
ಪಾತಾರಮಾತ್ಮಶರಣಾಮರಧೇನುರತ್ನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸುಜನೇಂದ್ರೈತನ್ಮಧ್ಯಸ್ಥಗುರುಹೃದ್ಗತಃ ।
ರಾಮಃ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತು ವಾಗ್ರತ್ನೈಃ ಕರ್ಮಂದಿವಿಭವೋಚಿತೈಃ ॥ ೬ ॥

ಸುಜನೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಯತೀರಿತಮ್ ।
ಪ್ರಭಾತಪಂಚಕಂ ನಿತ್ಯಂ ಪಠನ್ ರಾಮಪ್ರಿಯೋ ಭವೇತ್ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಯತಿಕೃತಂ ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರಭಾತಪಂಚಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಭಗವಂತನ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತನ್ನ ಆನಂದಸಾಂದ್ರನಿಲಯವಾದ ಪದತಲವನ್ನು ಕರಪಲ್ಲವದಿಂದ ಅದೇ ವೈಕುಂಠವೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಇಂತಹ ಶ್ಲೋಕತ್ರಯರೂಪವಾದ, ಶುಭಕರವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

❑❑

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಾಮಿ ರಮಯಾ ಸಹ ವೇಂಕಟೇಶಂ
ಮಂದಸ್ಮಿತಂ ಮುಖಸರೋರುಹಕಾಂತಿರಮ್ಯಮ್ ।
ಮಾಣಿಕ್ಯಕಾಂತಿವಿಲಸನ್ಮುಕುಟೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ
ಪದ್ಮಾಕ್ಷಲಕ್ಷಮಣಿಕುಂಡಲಮಂಡಿತಾಂಗಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾತರ್ಭಜಾಮಿ ಕರರಮ್ಯಸುಶಂಖಚಕ್ರಂ
ಭಕ್ತಾಭಯಪ್ರದಕಟಿಸ್ಥಲದತ್ತಪಾಣಿಮ್ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸಕೌಸ್ತುಭಲಸನ್ಮಣಿಕಾಂಚನಾಢ್ಯಂ
ಪೀತಾಂಬರಂ ಮದನಕೋಟಿಸುಮೋಹನಾಂಗಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾತರ್ನಮಾಮಿ ಪರಮಾತ್ಮಪದಾರವಿಂದಂ
ಆನಂದಸಾಂದ್ರನಿಲಯಂ ಮಣಿನೂಪುರಾಢ್ಯಮ್ ।
ಏತತ್ಸಮಸ್ತಜಗತಾಮಿತಿ ದರ್ಶಯಂತಂ
ವೈಕುಂಠಮತ್ರ ಭಜತಾಂ ಕರಪಲ್ಲವೇನ ॥ ೩ ॥

ವ್ಯಾಸರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ಲೋಕತ್ರಯಮಿದಂ ಶುಭಮ್ ।
ಪ್ರಾತಃಕಾಲೇ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಪಾಪೇಭ್ಯೋ ಮುಚ್ಯತೇ ನರಃ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಯತಿವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಯತಿಗಳು ರಚಿಸಿರುವರು. ವಿವಾಹ ಮುಂತಾದ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರೀವೆಂಕಟಾಚಲಾಧಿಪತಿಯಾದ ಭಗವಂತನು ಸನ್ಮಂಗಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲೆಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ, ಭೂ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ಶೇಷ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳೇ ಪರಿವಾರ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಮನೆಯಾಗಿರುವ ಆದಿಪುರುಷನಾದ ಭಗವಂತನು ಮಂಗಲವನ್ನುಂಟು-ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಗವಂತನ ತೇಜಸ್ಸು ಕೋಟಿ, ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವಂಥದ್ದು, ಕೋಟಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಚಂದ್ರರನ್ನು ಜಯಿಸುವಂಥದ್ದು, ಅವನ ಸೌಂದರ್ಯ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಮನ್ಮಥರನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂಥದ್ದು.

ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಖಚಿತ ಕಿರೀಟ - ಕುಂಡಲ ಮೊದಲಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತನೂ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಹೃದಯವುಳ್ಳವನೂ, ಶ್ರೀವತ್ಸ ಲಾಂಛನದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, ಮಿಂಚಿನ ಬಣ್ಣದ ಸುವರ್ಣ ಪೀತಾಂಬರದಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಶಂಖ-ಚಕ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನೂ ಆಗಿರುವ ವೆಂಕಟಾಚಲಪತಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು.

ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಮನೋಹರವಾದ ತಿಲಕ, ತಾವರೆಯದಳದಂತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಸ್ತೂರಿ - ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ - ಕೇಸರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಸಾರಭೂತದ ಗಂಧ ದ್ರವಗಳಿಂದ ಲೇಪಿತವಾದ, ಪರಿಮಳ ಭರಿತಪುಷ್ಪ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಶರೀರ. ಇಂತಹ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಿಣಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಆಲಯದಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ ತನ್ನವರನ್ನು ಪೊರೆಯುತ್ತಿರುವನು. ನನ್ನ ದಿವ್ಯಸ್ಥಾನ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿರಿ ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ತನ್ನ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆರಗುವವರ ಭವಸಾಗರ ನದಿಯಂತೆ ಆಗುವುದೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯನ್ನು ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವನು ಎಂದು ವಾದಿರಾಜರು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತರ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನಮಗೆಲ್ಲ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲೆಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಕ್ಷೋಣ್ಯೌ ರಮಣೀಯುಗಂ ಸುರಮಣೀಪುತ್ರೋಽಪಿ ವಾಣೀಪತಿಃ
ಪೌತ್ರಶ್ಚಂದ್ರಶಿರೋಮಣಿಃ ಫಣಿಪತಿಃ ಶಯ್ಯಾ ಸುರಾಃ ಸೇವಕಾಃ ।
ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯೋ ಯಸ್ಯ ರಥೋ ಮಹಚ್ಚ ಭವನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಾದ್ಯಃ ಪುಮಾನ್
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯತ್ತೇಜೋ ರವಿಕೋಟಿಕೋಟಿಕಿರಣಾನ್ ಧಿಕ್ಕೃತ್ಯ ಜೇಜೀಯತೇ
ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀವದನಾಂಬುಜಸ್ಯ ಸುಷಮಾ ರಾಕೇಂದುಕೋಟೀರಪಿ ।
ಸೌಂದರ್ಯಂ ಚ ಮನೋಭವಾನಪಿ ಬಹೂನ್ ಕಾಂತಿಶ್ಚ ಕಾದಂಬಿನೀಂ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಾನಾರತ್ನಕಿರೀಟಕುಂಡಲಮುಖೈರ್ಭೂಷಾಗಣೈರ್ಭೂಷಿತಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನಭವ್ಯಹೃದಯಃ ಶ್ರೀವತ್ಸಸಲ್ಲಾಂಛನಃ ।
ವಿದ್ಯುದ್ವರ್ಣಸುವರ್ಣವಸ್ತ್ರರುಚಿರೋ ಯಃ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಭಿಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯತ್ಫಾಲೇ ಮೃಗನಾಭಿಚಾರುತಿಲಕೋ ನೇತ್ರೇಽಬ್ಜಪತ್ರಾಯಿತೇ
ಕಸ್ತೂರೀಘನಸಾರಕೇಸರಮಿಲಚ್ಛ್ರೀಗಂಧಸಾರೋ ದ್ರವೈಃ ।
ಗಂಧೈರ್ಲಿಪ್ತತನುಃ ಸುಗಂಧಸುಮನೋಮಾಲಾಧರೋ ಯಃ ಪ್ರಭುಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಏತದ್ದಿವ್ಯಪದಂ ಮಮಾಸ್ತಿಭುವಿ ತತ್ಸಂಪಶ್ಯತೇತ್ಯಾದರಾ-
ದ್ಭಕ್ತೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಕರೇಣ ದರ್ಶಯತಿ ಯದ್ದೃಷ್ಟ್ವಾತಿಸೌಖ್ಯಂ ಗತಃ ।
ಏತದ್ಭಕ್ತಿಮತೋ ಮಹಾನಪಿ ಭವಾಂಭೋಧಿರ್ನದೀತಿ ಸ್ಮೃಶನ್
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಃ ಸ್ವಾಮೀ ಸರಸಸ್ತಟೇ ವಿಹರತೇ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿನಾಮ್ನಃ ಸದಾ
ಸೌವರ್ಣಾಲಯಮಂದಿರೋ ವಿಧಿಮುಖೈರ್ಬರ್ಹಿರ್ಮುಖೈಃ ಸೇವಿತಃ ।
ಯಃ ಶತ್ರೂನ್ ಹನಯನ್ ನಿಜಾನವತಿ ಚ ಶ್ರೀಭೂವರಾಹಾತ್ಮಕಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸುರಾನ್ಮುನೀಂಶ್ಚ ಮನುಜಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಸವಾಯಾಗತಾನ್
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹೃಷ್ಟಮನಾ ಬಭೂವ ಬಹುಶಸ್ತೈರರ್ಚಿತಃ ಸಂಸ್ತುತಃ ।
ತೇಭ್ಯೋ ಯಃ ಪ್ರದದಾದ್ವರಾನ್ ಬಹುವಿಧಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸೋ ವಿಭುಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯೋ ದೇವೋ ಭುವಿ ವರ್ತತೇ ಕಲಿಯುಗೇ ವೈಕುಂಠಲೋಕಸ್ಥಿತೋ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪರಿಪಾಲನಾಯ ಸತತಂ ಕಾರುಣ್ಯವಾರಾಂನಿಧಿಃ ।
ಶ್ರೀಶೇಷಾಖ್ಯಮಹೀಂದ್ರಮಸ್ತಕಮಣಿರ್ಭಕ್ತೈಕಚಿಂತಾಮಣಿಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶೇಷಾದ್ರಿ ಪ್ರಭುಮಂಗಲಾಷ್ಟಮಿದಂ ತುಷ್ಟೇನ ಯಸ್ಯೇಶಿತುಃ
ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ರಚಿತಂ ರಮೇಶಚರಣದ್ವಂದ್ವೈಕನಿಷ್ಠಾವತಾ ।
ವೈವಾಹ್ಯಾದಿಶುಭಕ್ರಿಯಾಸು ಪಠಿತಂ ಯ್ಯಃ ಸಾಧು ತೇಷಾಮಪಿ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಧರೇಂದ್ರರಮಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶ ಉಷಃಕಾಲಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ ವೇಂಕಟೇಶ ಉಷಃಕಾಲಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಪ್ರತಿದಿನ ಪಾತ್ರಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದ ಮೂರೂ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಪಾದಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಬರಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ದುರಿತಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಇಚ್ಛಿತ ಫಲವನ್ನು ನಿರಂತರ ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತಾನಂತಗೋವಿಂದನಾದ ವೆಂಕಟನಾಯಕನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಡಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಾಮ್ಯನುದಿನಂ ಹೃದಿ ವೇಂಕಟೇಶಂ
ಪಾದಾರವಿಂದಯುಗಲಂ ಮುನಿಭಿರ್ವಿಚಿಂತ್ಯಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವಗಣಸಿದ್ಧಿಕರಂ ಪರಂ ಚ
ಯೋಗೀಶ್ವರೈಃ ಸ್ವಹೃದಯೇ ಪರಿಭಾವಿತಂ ಚ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಾಮ್ಯನುದಿನಂ ಹೃದಿ ವೇಂಕಟೇಶಂ
ಕರ್ಣಾವಲಂಬಿಮಣಿಕುಂಡಲಮಂಡಿತಾಢ್ಯಮ್ ।
ಭಕ್ತಾಭಯಂಕರಕರಂ ಜಘನೇ ದಧಾನಂ
ಚಕ್ರಂ ದಧಾನಮಪರೇಣ ಪರೇಣ ಶಂಖಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾತರ್ಭಜಾಮ್ಯನುದಿನಂ ಹೃದಿ ವೇಂಕಟೇಶಂ
ಬಾಲಾರ್ಕಕೋಟಿಸಮದೀಧಿತಿಕಂ ಶರಣ್ಯಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಂ ಗರುಡವಾಹನಮಬ್ಜನಾಭಂ
ಶ್ರೀಶೇಷಪರ್ವತವನೇ ಚ ಕೃತಾಧಿವಾಸಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಚಲಪತೇ ತವ ಪಾದಪದ್ಮ-
ಸೇವಾಂ ಸದಾ ದಿಶ ಕೃಪಾರಸವಿಶ್ವಪಾಲ ।
ಅದ್ಯಾಗತಾನಿ ದುರಾತಿನಿ ನಿರಸ್ಯ ದೇವ
ವಾಂಛಾಫಲಾನಿ ಸತತಂ ಮಮ ದೇಹಿ ದೇಹಿ ॥೪॥

ಅಚ್ಯುತಾನಂತ ಗೋವಿಂದ ವಿಷ್ಣೋ ವೇಂಕಟನಾಯಕ ।
ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲ ॥೫॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶ ಉಷಃಕಾಲಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದುದು. ಅತಿಸುಂದರ, ಮೋಹನಾಂಗನಾದ, ಶ್ರೀದೇವಿ-ಭೂದೇವಿರಮಣನಾದ, ಕಮಲದ ಎಸಳಿನಂತಹ ಕಣ್ಣಿರುವ, ಪರಮಕರುಣಾಂಬುರಾಶಿಯಾದ, ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮೇಶವಂದ್ಯನಾದ, ವರಪ್ರದನಾದ, ಅಖಿಲವಿಭುಧವಂದ್ಯನಾದ, ಪರಮಪುರುಷನಾದ ವೆಂಕಟೇಶನನ್ನು ಆರಂಭದ ಪದ್ಯಯುಗ್ಮದಲ್ಲಿ ನಮಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೇಂಕಟೇಶನ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕವು ಫಲಶ್ರುತಿರೂಪವಾಗಿದ್ದು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಸರ್ವಪಾಪವಿಮುಕ್ತನಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮತಿಸುಂದರಮೋಹನಾಂಗಂ
ಶ್ರೀಭೂಮಿಕಾಂತಮರವಿಂದದಲಾಯತಾಕ್ಷಮ್ ।
ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಂ ಪರಮಕಾರುಣಿಕಾಂಬುರಾಶಿಂ
ಬ್ರಹ್ಮೇಶವಂದ್ಯಮಮೃತಂ ವರದಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ಅಖಿಲವಿಬುಧವಂದ್ಯಂ ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಸುರೇಶ-
ಮಭಯವರದಹಸ್ತಂ ಶಂಖಚಕ್ರಾಂಕಿತಂ ಚ ।
ಜಲಧರನಿಭಕಾಯಂ ಶ್ರೀಧರಾಭ್ಯಾಂ ಸಮೇತಂ
ಪರಮಪುರುಷಮಾದ್ಯಂ ವೇಂಕಟೇಶಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೨ ॥

ನಾರಾಯಣೋ ಜಗನ್ನಾಥೋ ವಾರಿಜಾಸನವಂದಿತಃ ।
ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಣೀವಾಸಃ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ ॥ ೩ ॥

ಪೀತಾಂಬರಧರೋ ದೇವೋ ವನಮಾಲಾದಿಶೋಭಿತಃ ।
ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ವಿಶ್ವಲೋಕೇಶೋ ವಿಜಯೋ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರಃ ॥ ೪ ॥

ಏತದ್ದ್ವಾದಶನಾಮಾನಿ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ಸರ್ವಪಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಮೊದಲ ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶನ ಸ್ತುತಿ ಇದ್ದು, ೯ ರಿಂದ ೧೩ ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದವರೆಗೆ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ. ಅಪರಿಮಿತ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಭಗವಂತನ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪಠಿಸುವವನ ಪಾಪ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ್ವಾರದಲ್ಲಿ, ಘೋರಸಂಗರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಠಣವು ವಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಭೂತ, ಸರ್ಪ, ಪಿಶಾಚಾದಿಗಳ ಭಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು. ಅಪುತ್ರನಿಗೆ ಪುತ್ರನನ್ನು, ನಿರ್ಧನಿಕರಿಗೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂಥದ್ದಾಗಿವೆ. ರೋಗಿಯು ರೋಗದಿಂದ, ಬಂಧಿತನು ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಐಶ್ವರ್ಯವಾಗಲೀ, ರಾಜಮರ್ಯಾದೆಯಾಗಲೀ, ಯಾವುದನ್ನೇ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದರೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಭುಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಿ ಎರಡನ್ನೂ ಕೊಡುವಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ.

ಇದು ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕಿರುವ ಒಂದೇ ಸೋಪಾನ, ಸರ್ವದುಃಖ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತಹದ್ದು, ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ವಮಂಗಲಕರವಾದದ್ದೂ ಆಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಭಗವಂತನು ನೆಲೆಸಿದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಆ ಮಾಯಾವಿಯಾದ ಭಗವಂತ ಪರಮಾನಂದಭರಿತವಾದ, ಉತ್ತಮವಾದ ವೈಕುಂಠವನ್ನು ತೊರೆದು, ರಮೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಿಣೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವನು. ಅಂತಹ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಸಮವಾದ ಸ್ಥಾನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ವೇಂಕಟೇಶನಿಗೆ ಸಮನಾದ ದೇವತೆ ಇಂದು - ಹಿಂದೆ - ಮುಂದೆಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣವೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ವೇಂಕಟೇಶೋ ವಾಸುದೇವಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಸಂಕರ್ಷಣೋಽನಿರುದ್ಧಶ್ಚ ಶೇಷಾದ್ರಿಪತಿರೇವ ॥ ೧ ॥

ಜನಾರ್ದನಃ ಪದ್ಮನಾಭೋ ವೇಂಕಟಾಚಲವಾಸನಃ ।
ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತಾ ಜಗನ್ನಾಥೋ ಮಾಧವೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೨ ॥

ಗೋವಿಂದೋ ಗೋಪತಿಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಕೇಶವೋ ಗರುಡಧ್ವಜಃ ।
ವರಾಹೋ ವಾಮನಶ್ಚೈವ ನಾರಾಯಣ ಅಧೋಕ್ಷಜಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಧರಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಃ ಸರ್ವದೇವಸ್ತುತೋ ಹರಿಃ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹೋ ಮಹಾಸಿಂಹಃ ಸೂತ್ರಾಕಾರಃ ಪುರಾತನಃ ॥ ೪ ॥

ರಮಾನಾಥೋ ಮಹೀಭರ್ತಾ ಭೂಧರಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಚೋಲಪುತ್ರಪ್ರಿಯಃ ಶಾಂತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ವರಪ್ರದಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀನಿಧಿಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಭಯಕೃದ್ಭಯನಾಶನಃ ।
ಶ್ರೀರಾಮೋ ರಾಮಭದ್ರಶ್ಚ ಭವಬಂಧೈಕಮೋಚಕಃ ॥ ೬ ॥

ಭೂತಾವಾಸೋ ಗಿರಾವಾಸಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಃ ಶ್ರಿಯಃ ಪತಿಃ ।
ಅಚ್ಯುತಾನಂತಗೋವಿಂದೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಃ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವದೇವೈಕಶರಣಂ ಸರ್ವದೇವೈಕದೈವತಮ್ ।
ಸಮಸ್ತದೇವಕವಚಂ ಸರ್ವದೇವಶಿಖಾಮಣಿಃ ॥ ೮ ॥

ಇತೀದಂ ಕೀರ್ತಿದಂ ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಮಿತತೇಜಸಃ ।
ತ್ರಿಕಾಲೇ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪಾಪಂ ತಸ್ಯ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೯ ॥

ರಾಜದ್ವಾರೇ ಪಥೇದ್ಘೋರೇ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ರಿಪುಸಂಕಟೇ ।
ಭೂತಸರ್ಪಪಿಶಾಚಾದಿಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಕದಾಚನ ॥ ೧೦ ॥

ಅಪುತ್ರೋ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಾನ್ ನಿರ್ಧನೋ ಧನವಾನ್ ಭವೇತ್ ।
ರೋಗಾರ್ತೋ ಮುಚ್ಯತೇ ರೋಗಾದ್ಬದ್ಧೋ ಮುಚ್ಯೇತ ಬಂಧನಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯದ್ಯದಿಷ್ಟತಮಂ ಲೋಕೇ ತತ್ತತ್ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಃ ।
ಐಶ್ವರ್ಯಂ ರಾಜಸನ್ಮಾನಂ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ಲೋಕೈಕಸೋಪಾನಂ ಸರ್ವದುಃಖೈಕನಾಶನಮ್ ।
ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಂ ನೃಣಾಂ ಸರ್ವಮಂಗಲಕಾರಕಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಮಾಯಾವೀ ಪರಮಾನಂದಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವೈಕುಂಠಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಿಣೀತೀರೇ ರಮಯಾ ಸಹ ಮೋದತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ಭುತಗಾತ್ರಾಯ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಥಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ವೇಂಕಟಾದ್ರಿಸಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೇ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ ।
ವೇಂಕಟೇಶಸಮೋ ದೇವೋ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಏತೇನ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯೇನ ಸರ್ವಾರ್ಥಾನ್ ಸಾಧಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷಃ

❑❑

ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷವು ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಥೆ. ಮೃತ್ಯುದವಡೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯೊಂದೇ ತಾರಕ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು, ಭಗವಂತನ ಕಾರುಣ್ಯವನ್ನೂ ತಾಪಸಮನ್ವಂತರದ ಈ ಕಥೆ ಅರುಹುತ್ತದೆ.

ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಪಾಂಡ್ಯದೇಶವನ್ನಾಳಿದ ದೊರೆ, ಕೊನೆಗೆ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿದ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪೂಜಾಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಂದ ಅಗಸ್ತ್ಯರನ್ನು ಕಂಡರೂ ಗೌರವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಕರಿಸದ ರಾಜನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪವೇ ಈ ಗಜೇಂದ್ರ ವೃತ್ತಾಂತದ ಹಿನ್ನೆಲೆ.

ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಕೂಟ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುವ ವರುಣನ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಆನೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹೂಹೂ ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವನು ಮೊಸಳೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಸುಂದರ ವನದ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ, ಸುಂದರ ಸಂಸಾರ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರ ನಡೆಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ, ಬಾಯಾರಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾ ಸರೋವರವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ, ನೀರು ಕುಡಿದು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಳಗದೊಂದಿಗೆ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡುತ್ತಾ ಮೈಮರೆಯಿತು. ಮೊಸಳೆಯ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ಕರಿ-ಮಕರಿಗಳ ಹೋರಾಟ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ನಡೆದರೂ ಆನೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಯಾರೂ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕರಿರಾಜ ಹರಿಗಾಗಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಾಗ ಗರುಡಾರೂಢನಾಗಿ ಹರಿ ಪ್ರಕಟನಾದ. ಗಜೇಂದ್ರನ ಭಕ್ತಿ ಉತ್ಕಟವಾಯಿತು. ಸರೋವರದ ಕಮಲವೊಂದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾ ವಂದಿಸಿದ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಜರಾಜನು ಮಾಡಿದ ೨೭ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅದರ ಸ್ತೋತ್ರ ಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಭಗವಂತ ನಕ್ರನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ, ಗಜರಾಜನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ. ಈ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ದಯಾಳುವಾದ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವನ ಮಹಿಮೆ ಎಂತಹದ್ದೆಂದು ಭಾಗವತವು ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಹಾಹಾ, ಹೂಹೂ ಗಂಧರ್ವರ ಶಾಪವು ಅಂತ್ಯವಾಗಿ, ಅವರಿಬ್ಬರ ಶಾಪದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷದ ಕಲಿಕಲ್ಮಷಘ್ನವಾದ ಯಶಸ್ಕರವಾದ, ಸ್ವರ್ಗೀಯವಾದ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರ ದುಃಸ್ವಪ್ನ ನಾಶವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಮಲಜ್ಞಾನವು ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತತ್ರಾಪಿ ಜಜ್ಞೇ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಣ್ಯಾಂ ಹರಿಮೇಧಸಃ ।
ಹರಿರಿತ್ಯಾಹುತೋ ಯೇನ ಗಜೇಂದ್ರೋ ಮೋಚಿತೋ ಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಬಾದರಾಯಣ ಏತತ್ತೇ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಹೇ ವಯಮ್ ।
ಹರಿರ್ಯಥಾ ಗಜಪತಿಂ ಗ್ರಾಹಗ್ರಸ್ತಮಮೂಮುಚತ್ ॥ ೨ ॥

ತತ್ಕಥಾಸು ಮಹಾಪುಣ್ಯಂ ಧನ್ಯಂ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಶುಭಮ್ ।
ಯತ್ರ ಯತ್ರೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕೋ ಭಗವಾನ್ ಗೀಯತೇ ಹರಿಃ ॥ ೩ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಪರೀಕ್ಷಿತ್ಯೈವಂ ಸ ತು ಬಾದರಾಯಣಿಃ ಪ್ರಾಯೋಪವಿಷ್ಟೇನ ಕಥಾಸು ಚೋದಿತಃ ।
ಉವಾಚ ವಿಪ್ರಾಃ ಪ್ರತಿನಿಂದ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಂ ಮುದಾ ಮುನೀನಾಂ ಸದಸಿ ಸ್ಮ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಗಜೇಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಆಸೀದ್ಗಿರಿವರೋ ರಾಜಂಸ್ತ್ರಿಕೂಟ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ಕ್ಷೀರೋದೇನಾವೃತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಯೋಜನಾಯುತಮುಚ್ಛ್ರಿತಃ ॥ ೧ ॥

ತಾವತಾ ವಿಸ್ತೃತಃ ಪರ್ಯಕ್ ತ್ರಿಭಿಃ ಶೃಂಗೈಃ ಪಯೋನಿಧಿಮ್ ।
ದಿಶಶ್ಚ ರೋಚಯನ್ನಾಸ್ತೇ ರೌಪ್ಯಾಯಸಹಿರಣ್ಮಯೈಃ ॥ ೨ ॥

ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ಕಕುಭಃ ಸರ್ವಾ ರತ್ನಧಾತುವಿಚಿತ್ರಿತೈಃ ।
ನಾನಾದ್ರುಮಲತಾಗುಲ್ಮೈರ್ನಿರ್ಘೋಷೈರ್ನಿರ್ಝರಾಂಭಸಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸದಾ ನಿರ್ಣಿಜ್ಯಮಾನಾಂಘ್ರಿಃ ಸಮಂತಾತ್ ಪಯಊರ್ಮಿಭಿಃ ।
ಕರೋತಿ ಶ್ಯಾಮಲಾಂ ಭೂಮಿಂ ಶುಭ್ರೈರ್ಮರಕತಕಾದಿಭಿಃ ॥ ೪ ॥

ಸಿದ್ಧಚಾರಣಗಂಧರ್ವೈರ್ವಿದ್ಯಾಧರಮಹೋರಗೈಃ ।
ಕಿನ್ನರೈರಪ್ಸರೋಭಿಶ್ಚ ಕ್ರೀಡದ್ಭಿರ್ಜುಷ್ಟಕಂದರಃ ॥ ೫ ॥

ಯತ್ರ ಸಂಗೀತಸನ್ನಾದೈರ್ನದದ್ಗುಹಮಮರ್ಷಯಾ ।
ಅಭಿಗರ್ಜಂತಿ ಹರಯಃ ಶ್ಲಾಘಿನಃ ಪರಶಂಕಯಾ ॥ ೬ ॥

ನಾನಾರಣ್ಯಪಶುವ್ರಾತಸಂಕುಲದ್ರೋಣ್ಯಲಂಕೃತಃ ।
ಚಿತ್ರದ್ರುಮಸುರೋದ್ಯಾನಕಲಕಂಠವಿಹಂಗಮಃ ॥ ೭ ॥

ಸರಿತ್ಸರೋಭಿರಚ್ಛೋದೈಃ ಪುಲಿನೈರ್ಮಣಿವಾಲುಕೈಃ ।
ದೇವಸ್ತ್ರೀಮಜ್ಜನಾಮೋದಸೌರಭಾಂಬ್ವನಿಲೈರ್ಯುತಃ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯ ದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ಭಗವತೋ ವರುಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಉದ್ಯಾನಮೃತುಮನ್ನಾಮ ಆಕ್ರೀಡಂ ಸುರಯೋಷಿತಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವತೋಽಲಂಕೃತಂ ದಿವ್ಯೈರ್ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಫಲದ್ರುಮೈಃ ।
ಮಂದಾರೈಃ ಪಾರಿಜಾತೈಶ್ಚ ಪಾಟಲಾಶೋಕಚಂಪಕೈಃ ॥ ೧೦ ॥

ಚೂತೈಃ ಪ್ರಿಯಾಲೈಃ ಪನಸೈರಾಮ್ರೈರಾಮ್ರಾತಕೈರಪಿ ।
ಕ್ರಮುಕೈರ್ನಾರಿಕೇಲೈಶ್ಚ ಖರ್ಜೂರೈರ್ಬೀಜಪೂರಕೈಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮಧುಕೈಃ ಸಾಲತಾಲೈಶ್ಚ ತಮಾಲೈ ರಸನಾರ್ಜುನೈಃ ।
ಅರಿಷ್ಟೋದುಂಬರಪ್ಲಕ್ಷೈರ್ವಟೈಃ ಕಿಂಶುಕಚಂದನೈಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪಿಚುಮಂದೈಃ ಕೋವಿದಾರೈಃ ಸರಲೈಃ ಸುರದಾರುಭಿಃ ।
ದ್ರಾಕ್ಷೇಕ್ಷುರಂಭಾಜಂಬೂಭಿರ್ಬದರ್ಯಕ್ಷಾಭಯಾಮಲೈಃ ॥ ೧೩ ॥

ಬಿಲ್ವೈಃ ಕಪಿತ್ಥೈರ್ಜಂಬೀರೈರ್ವೃತೋ ಭಲ್ಲಾತಕಾದಿಭಿಃ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಸರಃ ಸುವಿಪುಲಂ ಲಸತ್ಕಾಂಚನಪಂಕಜಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಕುಮುದೋತ್ಪಲಕಲ್ಹಾರಶತಪತ್ರಶ್ರಿಯೋರ್ಜಿತಮ್ ।
ಮತ್ತಷಟ್ಪದನಿರ್ಘುಷ್ಟಂ ಶಕುಂತೈಃ ಕಲನಿಸ್ವನೈಃ ॥ ೧೫ ॥

ಹಂಸಕಾರಂಡವಾಕೀರ್ಣಂ ಚಕ್ರಾಹ್ವೈಃ ಸಾರಸೈರಪಿ ।
ಜಲಕುಕ್ಕುಟಕೋಯಷ್ಟಿದಾತ್ಯೂಹಕುಲಕೂಜಿತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಮತ್ಸ್ಯಕಚ್ಛಪಸಂಚಾರಚಲತ್ಪದ್ಮರಜಃಪಯಃ ।
ಕದಂಬವೇತಸರಲನೀಪವಂಜುಲಕೈರ್ವೃತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಕುಂದೈಃ ಕುರವಕಾಶೋಕೈಃ ಶಿರೀಷೈಃ ಕುಟಜೇಂಗುದೈಃ ।
ಕುಬ್ಜಕೈಃ ಸ್ವರ್ಣಯೂಥೀಭಿರ್ನಾಗಪುನ್ನಾಗಜಾತಿಭಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ಮಲ್ಲಿಕಾಶತಪತ್ರೈಶ್ಚ ಮಾಧವೀಜಾಲಕಾದಿಭಿಃ ।
ಶೋಭಿತಂ ತೀರಜೈಶ್ಚಾನ್ಯೈರ್ನಿತ್ಯರ್ತುಭಿರಲಂದ್ರುಮೈಃ ॥ ೧೯ ॥

ತತ್ರೈಕದಾ ತದ್ಗಿರಿಕಾನನಾಶ್ರಯಃ ಕರೇಣುಭಿರ್ವಾರಣಯೂಥಪಶ್ಚರನ್ ।
ಸಕಂಟಕಂ ಕೀಚಕವೇಣುವೇತ್ರವದ್ವಿಶಾಲಗುಲ್ಮಂ ಪ್ರರುಜನ್ ವನಸ್ಪತೀನ್ ॥ ೨೦ ॥

ಯದ್ಗಂಧಮಾತ್ರಾದ್ಧರಯೋ ಗಜೇಂದ್ರಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಯೋ ವ್ಯಾಲಮೃಗಾಃ ಸಖಡ್ಗಾಃ ।
ಮಹೋರಗಾಶ್ಚಾಪಿ ಭಯಾದ್ದ್ರವಂತಿ ಸಗೌರಕೃಷ್ಣಾಃ ಶರಭಾಶ್ಚಮರ್ಯಃ ॥ ೨೧ ॥

ವೃಕಾ ವರಾಹಾ ಮಹಿಷರ್ಕ್ಷಶಲ್ಯಾ ಗೋಪುಚ್ಛಶಾಲಾವೃಕಮರ್ಕಟಾಶ್ಚ ।
ಅನ್ಯೇ ಚ ಕ್ಷುದ್ರಾ ಹರಿಣಾಃ ಶಶಾದಯಶ್ಚರಂತ್ಯಭೀತಾ ಯದನುಗ್ರಹೇಣ ॥ ೨೨ ॥

ಸ ಘರ್ಮತಪ್ತಃ ಕರಿಭಿಃ ಕರೇಣುಭಿರ್ವೃತೋ ಮದಚ್ಯುತ್ಕಲಭೈರಭಿದ್ರುತಃ ।
ಗಿರಿಂ ಗರಿಮ್ಣಾ ಪರಿತಃ ಪ್ರಕಂಪಯನ್ ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣೋಽಲಿಕುಲೈರ್ಮದಾಶನೈಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸರೋನಿಲಂ ಪಂಕಜರೇಣುರೂಷಿತಂ ಜಿಘ್ರನ್ನದೂರಾನ್ಮದವಿಹ್ವಲೇಕ್ಷಣಃ ।
ವೃತಃ ಸ್ವಯೂಥೇನ ತೃಷಾರ್ದಿತೇನ ತತ್ಸರೋವರಾಭ್ಯಾಶಮಥಾಗಮದ್ದ್ರುತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ವಿಗಾಹ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ನಮೃತಾಂಬು ನಿರ್ಮಲಂ ಹೇಮಾರವಿಂದೋತ್ಪಲರೇಣುವಾಸಿತಮ್ ।
ಪಪೌ ನಿಕಾಮಂ ನಿಜಪುಷ್ಕರೋದ್ಧೃತಮಾತ್ಮಾನಮದ್ಭಿಃ ಸ್ನಪಯನ್ ಗತಕ್ಲಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಸ್ವಪುಷ್ಕರೇಣೋದ್ಧೃತಶೀಕರಾಂಬುಭಿ-
ರ್ನಿಪಾಯಯನ್ ಸಂಸ್ನಪಯನ್ ಯಥಾ ಗೃಹೀ ।
ಘೂರ್ಣನ್ ಕರೇಣೂಃ ಕಲಭಾಂಶ್ಚ ದುರ್ಮದೋ
ನಾಚಷ್ಟ ಕೃಚ್ಛ್ರಂ ಕೃಪಣೋಜಮಾಯಯಾ ॥ ೧೬ ॥

ತಂ ತತ್ರ ಕಶ್ಚಿನ್ನೃಪ ದೈವಚೋದಿತೋ ಗ್ರಾಹೋ ಬಲೀಯಾಂಶ್ಚರಣೇ ರುಷಾಽಗ್ರಹೀತ್ ।
ಯದೃಚ್ಛಯೈವಂ ವ್ಯಸನಂ ಗತೋ ಗಜೋ ಯಥಾಬಲಂ ಸೋಽತಿಬಲೋ ವಿಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧೭ ॥

ತಥಾಽಽತುರಂ ಯೂಥಪತಿಂ ಕರೇಣವೋ ವಿಕೃಷ್ಣಮಾಣಂ ತರಸಾ ಬಲೀಯಸಾ ।
ವಿಚುಕ್ರುಶುರ್ದೀನಧಿಯೋಽಪರೇ ಗಜಾಃ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಹಾತಾರಯಿತುಂ ನ ಚಾಶಕನ್ ॥ ೧೮ ॥

ನಿಯುಧ್ಯತೋರೇವಮಿಭೇಂದ್ರನಕ್ರಯೋರ್ವಿಕರ್ಷತೋರಂತರತೋ ಬಹಿರ್ಮಿಥಃ ।
ಸಮಾಃ ಸಹಸ್ರಂ ವ್ಯಗಮನ್ಮಹೀಪತೇ ಸಪ್ರಾಣಯೋಶ್ಚಿತ್ರಮಮಸಂತಾಮರಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ತತೋ ಗಜೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸಹೋಬಲೌಜಸಾಂ
ಕಾಲೇನ ದೀರ್ಘೇಣ ಮಹಾನಭೂದ್ವ್ಯಯಃ ।
ವಿಕೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ಜಲೇಽವಸೀದತೋ
ವಿಪರ್ಯಯೋಽಭೂತ್ ಸಕಲಂ ಜಲೌಕಸಃ ॥ ೨೦ ॥

ಇತ್ಥಂ ಗಜೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯದಾಽಽಪ ಸಂಕಟಂ
ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ದೇಹೀ ವಿವಶೋ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ।
ಅಪಾರಯನ್ನಾತ್ಮವಿಮೋಕ್ಷಣೇ ಚಿರಂ
ದಧ್ಯಾವಿಮಾಂ ಬುದ್ಧಿಮಥಾಭ್ಯಪದ್ಯತ ॥ ೨೧ ॥

ನ ಮಾಮಿಮೇ ಜ್ಞಾತಯ ಆತುರಂ ಗಜಾಃ
ಕುತಃ ಕರಿಣ್ಯಃ ಪ್ರಭವಂತಿ ಮೋಚಿತುಮ್ ।
ಗ್ರಾಹೇಣ ಪಾಶೇನ ವಿಧಾತುರಾವೃತೋಪ್ಯಹಂ
ಚ ತಂ ಯಾಮಿ ಪರಂ ಪರಾಯಣಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಯಃ ಕಶ್ಚನೇಶೋ ಬಲಿನೋಽಂತಕೋರಗಾತ್
ಪ್ರಚಂಡವೇಗಾದಭಿಧಾವತೋ ಭೃಶಮ್ ।
ಭೀತಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ ಪರಿಪಾತಿ ಯದ್ಭಯಾತ್
ಮೃತ್ಯುಃ ಪ್ರಧಾವತ್ಯರಣಂ ತಮೀಮಹಿ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತಿ ಗಜೇಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ದ್ವಿತಿಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ವ್ಯವಸಿತೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸಮಾಧಾಯ ಮನೋ ಹೃದಿ ।
ಜಜಾಪ ಪರಮಂ ಜಾಪ್ಯಂ ಪ್ರಾಗ್ಜನ್ಮನ್ಯನುಶಿಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗಜೇಂದ್ರ ಉವಾಚ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ತಸ್ಮೈ ಯತ ಏತಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಪುರುಷಾಯಾದಿಬೀಜಾಯ ಪರೇಶಾಯಾಭಿಧೀಮಹಿ ॥ ೨ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ನಿದಂ ಯತಶ್ಚೇದಂ ಯೇನೇದಂ ಯ ಇದಂ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಯೋ ಸ್ಮಾತ್ ಪರಸ್ಮಾಚ್ಚ ಪರಸ್ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಸ್ವಯಂಭುವಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯಃ ಸ್ವಾತ್ಮನೀದಂ ನಿಜಮಾಯಮಾರ್ಪಿತಂ
ಕ್ವಚಿದ್ವಿಭಾತಂ ಕ್ವ ಚ ತತ್ ತಿರೋಹಿತಮ್ ।
ಅವಿದ್ಧದೃಕ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯುಭಯಂ ತದೀಕ್ಷತೇ ಸ
ಆತ್ಮಮೂಲೋಽವತು ಮಾಂ ಪರಾತ್ಪರಃ ॥ ೪ ॥

ಕಾಲೇನ ಪಂಚತ್ವಮಿತೇಷು ಕೃತ್ಸ್ನಶೋ ಲೋಕೇಷು ಲೀನೇಷು ಚ ಸರ್ವಹೇತುಷು ।
ತಮಸ್ತದಾಸೀದ್ಗಹನಂ ಗಭೀರಂ ಯಸ್ತಸ್ಯ ಪಾರೇಽಭಿವಿರಾಜತೇ ವಿಭುಃ ॥ ೫ ॥

ನ ಯಸ್ಯ ದೇವಾ ಋಷಯಃ ಪದಂ ವಿದು-
ರ್ಜಂತುಃ ಪುನಃ ಕೋಽರ್ಹತಿ ಗಂತುಮೀರಿತುಮ್ ।
ಯಥಾ ನಟಸ್ಯಾಕೃತಿಭಿರ್ವಿಚೇಷ್ಟತೋ
ದುರತ್ಯಯಾನುಕ್ರಮಣಃ ಸ ಮಾವತು ॥ ೬ ॥

ದಿದೃಕ್ಷವೋ ಯಸ್ಯ ಪದಂ ಸುಮಂಗಲಂ ವಿಮುಕ್ತಸಂಗಾ ಮುನಯಃ ಸುಸಾಧವಃ ।
ಚರಂತ್ಯಲೋಕವ್ರತಮವ್ರಣಂ ವನೇ ಸರ್ವಾತ್ಮಭೂತಾಃ ಸುಹೃದಃ ಸ ಮೇ ಗತಿಃ ॥ ೭ ॥

ನ ವಿದ್ಯತೇ ಯಸ್ಯ ಚ ಜನ್ಮ ಕರ್ಮ ವಾ ನ ನಾಮರೂಪೇ ಗುಣದೋಷ ಏವ ವಾ ।
ತಥಾಪಿ ಲೋಕತ್ರಯಸಂಭವಾಯ ಯಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ ತಾನ್ಯನುಕಾಲಮೃಚ್ಛತಿ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಮೈ ನಮಃ ಪರೇಶಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇऽನಂತಶಕ್ತಯೇ ।
ಅರೂಪಾಯೋರುರೂಪಾಯ ಮನ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ್ಮಣೇ ॥ ೯ ॥

ನಮ ಆತ್ಮಪ್ರದೀಪಾಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ।
ನಮೋ ಗಿರಾಂ ವಿದೂರಾಯ ಮನಸಶ್ಚೇತಸಾಮಪಿ ॥ ೧೦ ॥

ಸತ್ತ್ವೇನ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯಾಯ ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯೇಣ ವಿಪಶ್ಚಿತಾಮ್ ।
ನಮಃ ಕೈವಲ್ಯನಾಥಾಯ ನಿರ್ವಾಣಸುಖಸಂವಿದೇ ॥ ೧೧ ॥

ನಮಃ ಶಾಂತಾಯ ಘೋರಾಯ ಮೂಢಾಯ ಗುಣಕರ್ಮಣೇ ।
ನಿರ್ವಿಶೇಷಾಯ ಸಾಮ್ಯಾಯ ನಮೋ ಜ್ಞಾನಘನಾಯ ಚ ॥ ೧೨ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೇ ।
ಪುರುಷಾಯಾತ್ಮಮೂಲಾಯ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಯೇ ನಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗುಣದ್ರಷ್ಟ್ರೇ ಸರ್ವಪ್ರತ್ಯಯಹೇತವೇ ।
ಅಸತ್ಯಾಚ್ಛ ವಿಮುಕ್ತಾಯ ಸದಾಭಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ನಮೋ ನಮಸ್ತೇಽಖಿಲಕಾರಣಾಯ ನಾರಾಯಣಾಯಾರ್ತಿವಿನಾಶನಾಯ ।
ಸರ್ವಾಗಮಾಮ್ನಾಯಮಹಾರ್ಣವಾಯ ನಮೋऽಪವರ್ಗಾಯ ಪರಾಯಣಾಯ ॥ ೧೫ ॥

ಗುಣಾರಣಿಚ್ಛನ್ನಚಿದುಷ್ಮಪಾಯ ತತ್ಕ್ಷೋಭವಿಸ್ಫೂರ್ಜಿತಮಾನಸಾಯ ।
ಯುಕ್ತಾತ್ಮಭಿಃ ಸ್ವಹೃದಯೇ ಪರಿಭಾವಿತಾಯ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ ಭಗವತೇ ನಮ ಈಶ್ವರಾಯ ॥ ೧೬ ॥

ಯಂ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥವಿಮುಕ್ತಕಾಮಾ
ಭಜಂತ ಇಷ್ಟಾಂ ಗತಿಮಾಪ್ನುವಂತಿ ।
ಕಿಂಚಾಶಿಷೋ ರಾತ್ಯಪಿ ದೇಹಮವ್ಯಯಂ
ಕರೋತು ಮೇ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಮೋಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಏಕಾಂತಿನೋ ಯಸ್ಯ ನ ಕಂಚನಾರ್ಥಂ ವಾಂಛಂತಿ ತೇ ವೈ ಭಗವತ್ಪ್ರಧಾನಾಃ ।
ಅತ್ಯದ್ಭುತಂ ಯಚ್ಚರಿತಂ ಸುಮಂಗಲಂ ಗಾಯಂತ ಆನಂದಸಮುದ್ರಮಗ್ನಾಃ ॥ ೧೮ ॥

ತಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಂ ಪರೇಶಮವ್ಯಕ್ತಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಯೋಗಗಮ್ಯಮ್ ।
ಅತೀಂದ್ರಿಯಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಿವಾತಿದೂರಮನಂತಮಾದ್ಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮೀಡೇ ॥ ೧೯ ॥

ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ದೇವಾ ಲೋಕಾ ವೇದಾಶ್ಚರಾಚರಾಃ ।
ನಾಮರೂಪವಿಭೇದೇನ ಜಲ್ಪ್ಯಾ ಚ ಕಲಯಾ ಕೃತಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಯಥಾರ್ಚಿಷೋಽಗ್ನೇಃ ಸವಿತುರ್ಗಭಸ್ತಯೋ
ನಿರ್ಯಾಂತಿ ಸಂಯಾಂತ್ಯಸಕೃತ್ ಸ್ವರೋಚಿಷಃ ।
ತಥಾ ಯತೋಽಯಂ ಗುಣಸಂಪ್ರವಾಹೋ
ಬುದ್ಧಿರ್ಮನಃ ಖಾನಿ ಶರೀರಸರ್ಗಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸ ವೈ ನ ದೇವಾಸುರಮರ್ತ್ಯತಿರ್ಯಙ್ ನ ಸ್ತ್ರೀ
ನ ಷಂಡೋ ನ ಪುಮಾನ್ ನ ಜಂತುಃ ।
ನಾಯಂ ಗುಣಃ ಕರ್ಮ ನ ಸನ್ನಚಾಸನ್
ನಿಷೇಧಶೇಷೋ ಜಯತಾದಶೇಷಃ ॥ ೨೨ ॥

ಜಿಜೀವಿಷೇ ನಾಹಮಿಹಾಮುಯಾ ಕಿಮಂತಬರ್ಹಿಶ್ಚಾವೃತಯೇಭಯೋನ್ಯಾ ।
ಇಚ್ಛಾಮಿ ಕಾಲೇನ ನ ಯಸ್ಯ ವಿಪ್ಲವಸ್ತಸ್ಯಾತ್ಮಲೋಕಾವರಣಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಸೋಽಹಂ ವಿಶ್ವಸೃಜಂ ವಿಶ್ವಮವಿಶ್ವಂ ವಿಶ್ವವೇದಸಮ್ ।
ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾನಮಜಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಯೋಗರುಂಧಿತಕರ್ಮಾಣೋ ಹೃದಿ ಯೋಗವಿಭಾವಿತೇ ।
ಯೋಗಿನೋ ಯಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಂತಿ ಯೋಗೇಶಂ ತಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ನಮೋ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮಸಹ್ಯವೇಗಶಕ್ತಿತ್ರಯಾಯಾಯಖಿಲಧೀಗುಣಾಯ ।
ಪ್ರಪನ್ನಪಾಲಾಯ ದುರಂತಶಕ್ತಯೇ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಾಣಾಮನವಾಪ್ಯವರ್ತ್ಮನೇ ॥ ೨೬ ॥

ನಾಯಂ ವೇದ ಸ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ಯಚ್ಛಕ್ತ್ಯಾಽಹಂ ಧಿಯಾ ಹತಃ ।
ತಂ ದುರತ್ಯಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಭಗವಂತಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಗಜೇಂದ್ರಮುಪವರ್ಣಿತನಿರ್ವಿಶೇಷಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ವಿವಿಧಲಿಂಗಭಿದಾಭಿಮಾನಾಃ ।
ನೈತೇ ಯದೋಪಸಸೃಪುರ್ನಿಖಿಲಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್
ತತ್ರಾಖಿಲಾಮರವರೋ ಹರಿರಾವಿರಾಸೀತ್ ॥ ೨೮ ॥

ತಂ ತದ್ವದಾರ್ತಮುಪಲಭ್ಯ ಜಗನ್ನಿವಾಸಃ
ಸ್ತೋತ್ರಂ ನಿಶಮ್ಯ ದಿವಿಜೈಃ ಸಹ ಸಂಸ್ತುವದ್ಭಿಃ ।
ಛಂದೋಮಯೇನ ಗರುಡೇನ ಸಮುಹ್ಯಮಾನ-
ಶ್ಚಕ್ರಾಯುಧೋಽಭ್ಯಗಮದಾಶು ಯತೋ ಗಜೇಂದ್ರಃ ॥ ೨೯ ॥

ಸೋಂತಃಸರಸ್ಯುರುಬಲೇನ ಗೃಹೀತ ಆರ್ತೋ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗರುತ್ಮತಿ ಹರಿಂ ಖ ಉಪಾತ್ತಚಕ್ರಮ್ ।
ಉತ್ಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸಾಂಬುಜಕರಂ ಗಿರಮಾಹ ಕೃಚ್ಛ್ರಾತ್
ನಾರಾಯಣಾಖಿಲಗುರೋ ಭಗವನ್ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೩೦ ॥

ತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪೀಡಿತಮಜಃ ಸಹಸಾಽವತೀರ್ಯ
ಸಗ್ರಾಹಮಾಶು ಸರಸಃ ಕೃಪಯೋಜ್ಜಹಾರ ।
ಗ್ರಾಹಾದ್ವಿಪಾಟಿತಮುಖಾದರಿಣಾ ಗಜೇಂದ್ರಂ
ಸಂಪಶ್ಯತಾಂ ಹರಿರಮೂಮುಚದುಸ್ರಿಯಾಣಾಮ್ ॥ ೩೧ ॥

॥ ಇತಿ ಗಜೇಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತದಾ ದೇವರ್ಷಿಗಂಧರ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನಪುರೋಗಮಾಃ ।
ಮುಮುಚುಃ ಕುಸುಮಾಸಾರಂ ಶಂಸಂತಃ ಕರ್ಮ ತದ್ಧರೇಃ ॥ ೧ ॥

ನೇದುರ್ದುಂದುಭಯೋ ದಿವ್ಯಾ ಗಂಧರ್ವಾ ನನೃತುರ್ಜಗುಃ ।
ಋಷಯಶ್ಚಾರಣಾಃ ಸಿದ್ಧಾಸ್ತುಷ್ಟುವುಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯೋಽಸೌ ಗ್ರಾಹಃ ಸ ವೈ ಸದ್ಯಃ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯರೂಪಧೃಕ್ ।
ಮುಕ್ತೋ ದೇವಲಶಾಪೇನ ಹೂಹೂ ಗಂಧರ್ವಸತ್ತಮಃ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾಧೀಶಮುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಅಗಾಯತ ಯಶೋಧಾಮ ಕೀರ್ತನ್ಯಗುಣಸತ್ಕಥಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸೋಽನುಕಂಪಿತ ಈಶೇನ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತಮ್ ।
ಲೋಕಸ್ಯ ಪಶ್ಯತೋ ಲೋಕಂ ಸ್ವಮಗಾನ್ಮುಕ್ತಕಿಲ್ಬಿಷಃ ॥ ೫ ॥

ಗಜೇಂದ್ರೋ ಭಗವತ್ಸ್ಪರ್ಶಾದ್ವಿಮುಕ್ತೋಽಜ್ಞಾನಬಂಧನಾತ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಭಗವತೋ ರೂಪಂ ಪೀತವಾಸಾಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ ॥ ೬ ॥

ಸ ವೈ ಪೂರ್ವಮಭೂದ್ರಾಜಾ ಪಾಂಡ್ಯೋ ದ್ರವಿಡಸತ್ತಮಃ ।
ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ವಿಷ್ಣುವ್ರತಪರಾಯಣಃ ॥ ೭ ॥

ಸ ಏಕದಾರಾಧನಕಾಲ ಆತ್ಮವಾನ್ ಗೃಹೀತಮೌನವ್ರತ ಈಶ್ವರಂ ಹರಿಮ್ ।
ಜಟಾಧರಸ್ತಾಪಸ ಆಪ್ಲುತೋಽಚ್ಯುತಂ ಸಮರ್ಚಯಾಮಾಸ ಕುಲಾಚಲಾಶ್ರಯಃ ॥ ೮ ॥

ಯದೃಚ್ಛಯಾ ತತ್ರ ಮಹಾಯಶಾ ಮುನಿಃ ಸಮಾಗಮಚ್ಛಿಷ್ಯಗಣೈಃ ಪರಿಶ್ರಿತಃ ।
ತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ತೂಷ್ಣೀಮಕೃತಾರ್ಹಣಾದಿಕಂ ರಹಸ್ಯುಪಾಸೀನಮೃಷಿಶ್ಚುಕೋಪ ಹ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಶಾಪಮದಾದಸಾಧುರಯಂ ದುರಾತ್ಮಾಕೃತಬುದ್ಧಿರದ್ಯ ।
ಮದ್ಧೇಲನಾತ್ ಪ್ರಾವಿಶತಾಂ ತಮಿಸ್ರಂ ಯಥಾ ಗಜಃ ಸ್ತಬ್ಧಮತಿಃ ಸದೋಷಃ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಶಪ್ತ್ವಾ ಗತೋಽಗಸ್ತ್ಯೋ ಭಗವಾನ್ ನೃಪ ಸಾನುಗಃ ।
ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಽಪಿ ರಾಜರ್ಷಿರ್ದಿಷ್ಟಂ ತದುಪಧಾರಯಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಆಪನ್ನಃ ಕೌಂಜರೀಂ ಯೋನಿಮಾತ್ಮಸ್ಮೃತಿವಿನಾಶನೀಮ್ ।
ಹರ್ಯರ್ಚನಾನುಭಾವೇನ ಯದ್ಗಜತ್ವೇಽಪ್ಯನುಸ್ಮೃತಿಃ ॥ ೧೨ ॥

ಏವಂ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯ ಗಜಯೂಥಪಮಬ್ಜನಾಭ-
ಸ್ತೇನಾಪಿ ಪಾರ್ಷದಗತಿಂ ಗಮಿತೇನ ಯುಕ್ತಃ ।
ಗಂಧರ್ವ ಸಿದ್ಧವಿಬುಧೈರುಪಗೀಯಮಾನ-
ಕರ್ಮಾದ್ಭುತಂ ಸ್ವಭುವನಂ ಗರುಡಾಸನೋಽಗಾತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ಮಹಾರಾಜ ತವೇರಿತೋ ಮಯಾ
ಕೃಷ್ಣಾನುಭಾವೋ ಗಜರಾಜಮೋಕ್ಷಣಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ ಯಶಸ್ಯಂ ಕಲಿಕಲ್ಮಷಾಪಹಂ
ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶಂ ಕುರುವರ್ಯ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಥಾನುಕೀರ್ತಯಂತ್ಯೇಟಚ್ಛ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ ।
ಶುಚಯಃ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ದುಃಸ್ವಪ್ನಾದ್ಯುಪಶಾಂತಯೇ ॥ ೧೫ ॥

ಇದಮಾಹ ಹರಿಃ ಪ್ರೀತೋ ಗಜೇಂದ್ರಂ ಕುರುಸತ್ತಮ ।
ಶೃಣ್ವತಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವಭೂತಮಯೋ ವಿಭುಃ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಯೇ ಮಾಂ ತ್ವಾಂ ಚ ಸರಶ್ಚೇದಂ ಗಿರಿಕಂದರಕಾನನಮ್ ।
ವೇತ್ರಕೀಚಕವೇಣೂನಾಂ ಗುಲ್ಮಾನಿ ಸುರಪಾದಪಾನ್ ॥ ೧೭ ॥

ಶೃಂಗಾಣೀಮಾನಿ ಧಿಷ್ಣ್ಯಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಮೇ ಶಿವಸ್ಯ ಚ ।
ಕ್ಷೀರೋದಂ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಂ ಚ ಭಾಸ್ವರಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಂ ಕೌಸ್ತುಭಂ ಮಾಲಾಂ ಗದಾಂ ಕೌಮೋದಕೀಂ ಮಮ ।
ಸುದರ್ಶನಂ ಪಾಂಚಜನ್ಯಂ ಸುಪರ್ಣಂ ಪತಗೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಶೇಷಂ ಚ ಮತ್ಕಲಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ದೇವೀಂ ಮದಾಶ್ರಯಾಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ನಾರದಮೃಷಿಂ ಭವಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಮೇವ ಚ ॥ ೨೦ ॥

ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮವರಾಹಾದ್ಯೈರವತಾರೈಃ ಕೃತಾನಿ ಮೇ ।
ಕರ್ಮಾಣ್ಯನಂತಪುಣ್ಯಾನಿ ಸೋಮಸೂರ್ಯಹುತಾಶನಾನ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರಣವಂ ಸತ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಂ ಗೋವಿಪ್ರಾನ್ ಧರ್ಮಮಕ್ಷಯಮ್ ।
ದಾಕ್ಷಾಯಣೀಂ ಧರ್ಮಪತ್ನೀಂ ಸೋಮಕಶ್ಯಪಯೋರಪಿ ॥ ೨೨ ॥

ಗಂಗಾಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ನಂದಾಂ ಕಾಲಿಂದೀಂ ಸಿತವಾರಣಮ್ ।
ಧ್ರುವಂ ಬ್ರಹ್ಮಋಷೀನ್ ಸಪ್ತ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಮಾನವಾನ್ ॥ ೨೩ ॥

ಉತ್ಥಾಯಾಪರರಾತ್ರಾಂತೇ ಪ್ರಯತಾಃ ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ಸ್ಮರಂತಿ ಮಮ ರೂಪಾಣಿ ಮುಚ್ಯಂತೇ ತೇಂಹಸೋಽಖಿಲಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಯೇ ಮಾಂ ಸ್ತುವಂತ್ಯನೇನಾಂಗ ಪ್ರತಿಬುಧ್ಯ ನಿಶಾತ್ಯಯೇ ।
ತೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣಾತ್ಯಯೇ ಚಾಹಂ ದದಾಮಿ ವಿಮಲಾಂ ಮತಿಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ಯ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪ್ರಾಧ್ಮಾಯ ಜಲಜೋತ್ತಮಮ್ ।
ಹರ್ಷಯನ್ ವಿಬುಧಾನೀಕಮಾರುರೋಹ ಖಗಾಧಿಪಮ್ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇಽಷ್ಟಮಸ್ಕಂದೇ ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷಃ ॥

* * *

ದಶಾವತಾರಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ರಾಮಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರೀ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಟ್ಟು ಹದಿಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳುಳ್ಳ ಈ ಕೃತಿಯು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹತ್ತು ಅವತಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ

ದಶಾವತಾರ ವೈಭವ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ಅವತಾರಗಳ ಸ್ತೋತ್ರವಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಪದ್ಯವು ಉಪಸಂಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಹದಿಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯವು ಫಲಶ್ರುತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯೇ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಶ್ರವಣ ಪಠಣಗಳ ಫಲ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಉಲ್ಲೇಖದಂತೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಯರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ ಪುತ್ರರೂ, ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೂ ಆದಂಥಹ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಅನೇಕ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದರೂ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುವ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರೀ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರೀ, ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಭಾವಸಂಗ್ರಹ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ವಂದೇ ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರೈರ್ವಿಧಿಭವಮುಖರೈರ್ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಂ ಗುಣಾಬ್ಧಿಂ
ನಿರ್ದೋಷಂ ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣಾಗಣಿತಗುಣಮಯೈರ್ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾದಿರೂಪೈಃ ।
ಲೋಕಾನಾಂ ಸೃಷ್ಟಿರಕ್ಷಾಹೃತಿನಿಯತಿಮತಿಪ್ರಾಪಕಂ ಬಂಧಮೋಕ್ಷೌ
ದಾತಾರಂ ಧ್ಯೇಯಮಗ್ರ್ಯೈರ್ಮನಸಿ ಮುನಿಗಣೈರ್ವಾಸುದೇವಂ ರಮೇಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯೋ ಮತ್ಸ್ಯಾತ್ಮಾವತೀರ್ಣಃ ಕಮಲಜಮುಖತೋ ನಿಃಸೃತಾನ್ ಸರ್ವವೇದಾನ್
ಹೃತ್ವಾ ಯಾಂತಂ ಹಯಾಸ್ಯಂ ಸುರರಿಪುಮವಧೀತ್ ಸರ್ವವೇದಾನ್ ವಿಧಾತುಃ ।
ದತ್ವಾವೈವಸ್ವತಾಯಾಪ್ಯಸದೃಶಸುದೃಶಂ ಪಾಲಯನ್ಸ್ವಾನ್ಮುನೀಂದ್ರಾನ್
ಸೋಽಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿರ್ಮೇ ಪ್ರದಿಶತು ವಿಶದಾಂ ಬುದ್ಧಿಮಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯಃಕೂರ್ಮಾತ್ಮಾವತೀರ್ಣಃ ಶಿವವರವಚಸಾಽಽಧಾರ್ಯಮನ್ಯೈರ್ಗಿರೀಂದ್ರಂ
ಪೃಷ್ಠೇನೋದ್ಧೃತ್ಯ ಸಮ್ಯಙ್ಮಥನಸಮಯತಃ ಕ್ಷೀರಧೌ ಮಂದರಾಖ್ಯಮ್ ।
ತತ್ರೋತ್ಪನ್ನಾಮೃತಾದೀನ್ ಸುರರಿಪುವಧತಃ ಪ್ರಾಪಯನ್ ಸರ್ವದೇವಾನ್
ದೇವೋ ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ಮಹಿತಗುಣೈಃಪೂರ್ಣಕಾಮಃಸ ಈಶಃ ॥ ೩ ॥

ಆವಿರ್ಭೂತೋಬ್ಜಜೇಶಪ್ರಮುಖಸುರಗಣೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಶ್ರೀವರಾಹೋ
ಮಗ್ನಾಂ ಭೂಮಿಂ ಲಯಾಬ್ಧೌ ಗಿರಿವನಸಹಿತಾಂ ದ್ವಿಃ ಸಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಚೋರ್ಧ್ವಮ್ ।
ನ್ಯಸ್ಯಾಬ್ಧಾಕ್ಷಃ ಸುದಾರ್ಢ್ಯಂ ಸುರಗಣಮಹಿತೋ ತಾಪಮೇಷಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವನ್
ಹತ್ವಾಪ್ರಹ್ಲಾದತಾತಾವರಜಮಪಿ ಮಹಾನ್ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಸ ಚೇಶಃ ॥ ೪ ॥

ಯಃ ಸ್ತಂಭಾದಾವಿರಾಸೀನ್ನೃಗರಿಪುವದನಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸರ್ವದೇವೈ-
ರ್ದೇವಾರಿಂ ಭೂಸುರಾರಿಂ ಸ್ವಸುತಮಪಿ ಭಟೈರ್ಘಾತಯಂತಂ ಹರೀಷ್ಟಮ್ ।
ಹತ್ವಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದತಾತಂ ಪ್ರವಿತತನಖರೈರ್ಭಾಗ್ಯತೋ ಭಾಗ್ಯದೇವಾ
ಹರ್ಷಂ ಕುರ್ವನ್ ನಿಜಾನಾಂ ಸಮವತು ಸತತಂ ಮಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ ಸ ಈಶಃ ॥ ೫ ॥

ಯೋಽದಿತ್ಯಾಂ ಕಶ್ಯಪಾಖ್ಯಾತ್ ಗಿರಿಭಿದವರಜೋ ವಾಮನಾಖ್ಯಃ ಪ್ರಜಾತೋ
ಗತ್ವಾ ದೇವಾರಿಭೂತಕ್ರತುಸದನಮಪಿ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಭೂಮಿಂ ಬಲಿಂ ಚ ।
ಹೃತ್ವಾಪ್ರಹ್ಲಾದಪೌತ್ರಾತ್ ತ್ರಿದಿವಮಜಮುಖಾನ್ ಹರ್ಷಯನ್ ಸರ್ವದೇವಾನ್
ಸೋಽಯಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರೋ ಮೇ ಪ್ರದಿಶತು ವಿಶದಾಂ ಸಂಪದಂ ಸರ್ವವಂದ್ಯಃ ॥ ೬ ॥

ಯೋ ಭೂಮಾವಾವಿರಾಸೀದ್ಭೃಗುಕುಲತಿಲಕೋ ರಾಮನಾಮಾದ್ಯದೇವೋ
ದೈತ್ಯಾನ್ ಕ್ಷತ್ರೇಷು ಜಾತಾನ್ ಶಿವವರಬಲತೋ ಗರ್ವಿತಾನಪ್ಯವಧ್ಯಾನ್ ।
ಹತ್ವಾ ತದ್ದೇಹಜಾತೈರ್ಬಹುರುಧಿರಗಣೈಃ ಸೇವ್ಯತೀರ್ಥಾನಿ ಕೃತ್ವಾ
ರಕ್ಷನ್ ಲೋಕಾನ್ ಸಮಸ್ತಾನ್ ಸಮವತು ಸತತಂ ಮಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ ಸ ಈಶಃ ॥ ೭ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವೈಃ ಕ್ಷಿತಭರಹರಣೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್
ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಂ ಗುಣಾಢ್ಯಾದ್ದಶರಥನೃಪತೇಃ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿತುಷ್ಟಃ ।
ಹತ್ವಾ ಭೂಮೌ ದಶಾಸ್ಯಪ್ರಮುಖಸುರರಿಪೂನ್ ರಾಮನಾಮಾದ್ಯ ದೇವೋ
ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರಕುರ್ವನ್ ಸಮವತು ಸತತಂ ಮಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ ಈಶಃ ॥ ೮ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಶಾಯೀ ಸಕಲಸುರಗಣೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀ-
ದ್ದುಷ್ಟಾನ್ ಹಂತುಂ ಕ್ಷಿತೀಶಾನ್ ಯದುಕುಲತಿಲಕೋ ಶೂರಜಾತ್ ಕೃಷ್ಣನಾಮಾ ।
ದೇವಕ್ಯಾಂ ಯೋಽದ್ಯ ಹಂತಾ ಸಕಲಸುರರಿಪೂನ್ ಭೂತಲೇ ಭೂತಿದಾತಾ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಕ್ತವಂದ್ಯಃ ಸಮವತು ಸತತಂ ಮಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ ಸ ಈಶಃ ॥ ೯ ॥

ಕಾಲಸ್ಯಾದೌ ಕಲೇರ್ಯಃ ಸಕಲಸುರಗಣೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಶ್ರೀಶದೇವೋ
ಬುದ್ಧಾಖ್ಯಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್ ಸುಕೃತಸರಣಿತಸ್ತ್ಯಾಜನಾರ್ಥಂ ಜಿನಾದೀನ್ ।
ಪೂರ್ವಂ ಯುದ್ಧೇ ಹತಾನ್ ಯಸ್ತ್ರಿಪುರವಿಜಯಿನಾ ತ್ರೈಪುರಾನ್ ಭೂಮಿಜಾನ್
ಪ್ರಾಪಯ್ಯಾಧರ್ಮಮಾರ್ಗಂ ವ್ಯತನುತ ವಿವಿಧಂ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಂ ತಮೀಡೇ ॥ ೧೦ ॥

ಕಾಲಸ್ಯಾಂತೇ ಕಲೇರ್ಯಃ ಸಕಲಸುರಗಣೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಃ ಕಲ್ಕಿನಾಮಾ ಕಲಿಮಲಕಲುಷಾನ್ ದುರ್ಜನಾನ್ ಧರ್ಮಹೀನಾನ್ ।
ಅಶ್ವಾರೂಢೋಽಪ್ಯಹತ್ವಾ ಪರಿಚರಣಜುಷಾಂ ಸೌಖ್ಯಕಾರೀ ಜನಾನಾಂ
ಸೋಽಯಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರೋ ಮೇ ಪ್ರದಿಶತು ವಿಶದಾಂ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿವೃದ್ಧಿಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಖ್ಯೋ ಹರಿಚರಣಜುಷಾಂ ಸೇವಕಸ್ತತ್ಪ್ರಸಾದಾ-
ದ್ವಿಷ್ಣೋರ್ಮತ್ಸ್ಯಾದಿಮೂರ್ತೇರ್ಜಗದುದಯಲಯಜ್ಞಾನಮೋಕ್ಷಾದಿದಾತುಃ ।
ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಾಲಿಕಾಭಾಂ ಸ್ತುತಿಮಿಹ ಕೃತವಾನೇತಯಾ ಯೇ ಭಜಂತೇ
ವಿಷ್ಣುಂ ತೇಷಾಂ ರಮೇಶಃ ಪ್ರದಿಶತಿ ವಿಶದಾಂ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ದಶಾವತಾರಮಾಲಿಕಾಮಿಮಾಂ ಪಠೇಚ್ಛೃಣೋತಿಯಃ ।
ಸ ಸರ್ವಕಾಮಮವಾಪ್ನುಯಾದ್ಧರೇಃ ಪ್ರಸಾದತಃ ಸದಾ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಖ್ಯೇನ ವಿರಚಿತಾ ದಶಾವತಾರಮಾಲಿಕಾ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ದಶಾವತಾರ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ದಶಾವತಾರಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು. ಪ್ರಳಯ ಸಮುದ್ರಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪಿಯಾದ, ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕೂರ್ಮರೂಪಿಗೆ, ಧರೆಯೆತ್ತಿದ ವರಾಹರೂಪಿಗೆ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ನರಹರಿರೂಪಿಗೆ, ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಆಶ್ರಯಪ್ರದನಾದ ವಾಮನರೂಪಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಂತೋಷಪ್ರದನಾದ ಪರಶುರಾಮರೂಪಿಗೆ, ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ಸಂತೋಷ-ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ರಘುರಾಮರೂಪಿಗೆ, ಅರ್ಜುನನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವ ಕೃಷ್ಣರೂಪಿಗೆ, ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿರೂಪಿ ಹರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ, ತನ್ನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ. ವೇದಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ, ದೋಷರಹಿತನಾದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಆಕಾರವುಳ್ಳ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುವ, ಕಳಂಕವಿಲ್ಲದ ಕೋಟಿ ಚಂದ್ರ ಸಮಾನ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಧ್ವಮುನಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದರಾದ, ವಿಮುಕ್ತರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಹಯವದನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ವಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ನಮೋಽಸ್ತು* ನಾರಾಯಣಮಂದಿರಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ಹಾರಾಯಣಕಂಧರಾ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಪಾರಾಯಣಚರ್ಚಿತಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ನಾರಾಯಣ ತೇರ್ಚಿತಾಯ ॥ ೧ ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ಮತ್ಸ್ಯಾಯ ಲಯಾಽಬ್ಧಿಗಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ಕೂರ್ಮಾಯ ಪಯೋಬ್ಧಿಗಾಯ ।
ನಮೋ ವರಾಹಾಯ ಧರಾಧರಾಯ ನಮೋ ನೃಸಿಂಹಾಯ ಪರಾತ್ಪರಾಯ ॥ ೨ ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ಶಕ್ರಾಶ್ರಯವಾಮನಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ವಿಪ್ರೋತ್ಸವಭಾರ್ಗವಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಸೀತಾಹಿತರಾಘವಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ಪಾರ್ಥಸ್ತುತಯಾದವಾಯ ॥ ೩ ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ಬುದ್ಧಾಯ ವಿಮೋಹಕಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಕಲ್ಕಿಪದೋದಿತಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಪೂರ್ಣಾಮಿತಸದ್ಗುಣಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ನಾಥಾಯ ಹಯಾನನಾಯ ॥ ೪ ॥

ಕರಸ್ಥಶಂಖೋಲ್ಲಸದಕ್ಷಮಾಲಾಪ್ರಬೋಧಮುದ್ರಾಭಯಪುಸ್ತಕಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ವಕ್ತ್ರೋದ್ಗಿರದಾಗಮಾಯ ನಿರಸ್ತಹೇಯಾಯ ಹಯಾನನಾಯ ॥ ೫ ॥

ರಮಾಸಮಾಕಾರಚತುಷ್ಟಯೇನ ಕ್ರಯಾಚ್ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ನಿಷೇವಿತಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಪಾರ್ಶ್ವದ್ವಯಗದ್ವಿರೂಪಶ್ರಿಯಾಭಿಷಿಕ್ತಾಯ ಹಯಾನನಾಯ ॥ ೬ ॥

ಕಿರೀಟಪಟ್ಟಾಂಗದಹಾರಕಾಂಚೀಸುರತ್ನಪೀತಾಂಬರನೂಪುರಾದ್ಯೈಃ ।
ವಿರಾಜಿತಾಂಗಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತುಭ್ಯಂ ಸುರೈಃ ಪರೀತಾಯ ಹಯಾನನಾಯ ॥ ೭ ॥

ವಿದೋಷಕೋಟೀಂದುನಿಭಪ್ರಭಾಯ ವಿಶೇಷತೋ ಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರಿಯಾಯ ।
ವಿಮುಕ್ತವಂದ್ಯಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ವಿಷ್ವಗ್ವಿಧೂತವಿಘ್ನಾಯ ಹಯಾನನಾಯ ॥ ೮ ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟದವಾದಿರಾಜಕೃತಾಷ್ಟಕಾಭಿಷ್ಟುತಚೇಷ್ಟಿತಾಯ ।
ದಶಾವತಾರೈಸ್ತ್ರಿದಶಾರ್ಥದಾಯ ನಿಶೇಶಬಿಂಬಸ್ಥಹಯಾನನಾಯ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

* ನೀರಾಯಣ ಎಂಬ ಪಾಠಾಂತರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸವರ್ಣನಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಮಠವೆಂಬಲ್ಲಿ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ವೇದವ್ಯಾಸರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾದಾಗ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಅವರನ್ನು ನಮಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಪದ್ಯವಿದು.

ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ಭಾರತವೆಂಬ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರುವವರೂ ದುರ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ತ್ರಾಸ ಹಾಗೂ ಆಯಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವರೂ, ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರೂ, ದೋಷದ್ವೇಷಿಗಳೂ, ಯಮುನಾನದಿಯ ಕಪ್ಪು ಜಲದಂತೆ ಮೈಬಣ್ಣವುಳ್ಳವರೂ, ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತನಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರೂ ಹಾಗೂ ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ವಾಸಿಸುವ ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ನಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಸಾರನಾಶಕ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಗುಣರಾಶಿಯಾದ ವ್ಯಾಸರಿಗೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಮನೋಹರವಾದ ಶುದ್ಧವಾದ ವಿದ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವ್ಯಾಸಾಯಾಪ್ರತಿಮೇತಿಹಾಸರಚನೋಲ್ಲಾಸಾಯ ದುರ್ವಾದಿನಾಂ
ತ್ರಾಸಾಯಾಸಕಾರಾಯ ಸತ್ಸು ಕೃತವಿಶ್ವಾಸಾಯ ದೋಷದ್ವಿಷೇ ।
ಭಾಸಾ ಯಾಮುನರಮ್ಯತೋಯಸದೃಶಾಯಾಸಾಯಮಾಸೇವಿನೇ
ದಾಸಾಯಾಭಯದಾಯ ಮಧ್ವಗುರುಹೃದ್ವಾಸಾಯ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ವ್ಯಾಸಾಯ ಭವನಾಶಾಯ ಶ್ರೀಶಾಯ ಗುಣರಾಶಯೇ ।
ಹೃದ್ಯಾಯ ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾಯ ಮಧ್ವಾಯ ಚ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸವರ್ಣನಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಾಮಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರೀ

ಶ್ರೀರಾಮಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರೀ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣ. ಇದು ಸ್ರಗ್ಧರಾವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ಹನ್ನೊಂದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆ ಭಗವಾನ್ ಮೂಲರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆ ಇದು.

ಶ್ರೀರಾಮನ ಗುಣವರ್ಣನೆ, ಚರಿತ್ರೆಯ ಸಂಗ್ರಹ, ಪ್ರಾಸ-ಅಲಂಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹರಿದ ಈ ಕಾವ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದು ಕೌಶಲ್ಯ, ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವುದಿಲ್ಲ. ಅಗಸ್ತ್ಯ ಅಪಾರವಾದ ಸಾಗರವನ್ನು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಆಪೋಶಿಸಿದಂತೆ, ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ೧೧

ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಂತೆ ರಾಯರಿಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರಚಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಜಾತೋ ದಶರಥನೃಪತೇ ರಾಮನಾಮಾಽಥ ನೀತೋ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಮಂತ್ರಾಹೃದನುಜಸಹಿತಸ್ತಾಟಕಾಘಾತುಕೋಽಸ್ತ್ರಮ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಾದ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹತ್ವಾ ನಿಶಿಚರನಿಕರಂ ಯಜ್ಞಪಾಲೋ ವಿಮೋಚ್ಯಾ-
ಹಲ್ಯಾಂ ಶಾಪಾಚ್ಚ ಭಂಕ್ತ್ವಾ ಶಿವಧನುರುಪಯನ್ ಜಾನಕೀಂ ನಃ ಪ್ರಸೀದೇತ್ ॥ ೧ ॥

ಆಯನ್ ರಾಮಃ ಸಭಾರ್ಯೋಽಧ್ವನಿ ನಿಜಸಹಜೈರ್ಭಾರ್ಗವೇಷ್ವಾಸರೋಪಾತ್
ತದ್ಗಂ ಹತ್ವಾಸುರಾರಿಂ ಪುರಗ ಉತ ನುತಸ್ತಾಪಸೈರ್ಭೂಪಪೃಷ್ಟೈಃ ।
ಕಲ್ಯಾಣಾನಂತಧರ್ಮೋಽಗುಣಲವರಹಿತಃ ಪ್ರಾಣಿನಾಮಂತರಾತ್ಮೇ-
ತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತಃ ಸ್ವಾಭಿಷೇಕೇ ಪುರಜನಮಹಿತೋ ಮಹ್ಯತಾಂ ಮೇ ವಚೋಭಿ ॥ ೨ ॥

ಕೈಕೇಯಿಪ್ರೀತಿಹೇತೋಃ ಸಸಹಜನೃಪಜೋ ವಲ್ಕಲೀ ಯಾನರಣ್ಯಂ
ಗಂಗಾತಾರೀ ಗುಹಾರ್ಚ್ಯಃ ಕೃತರುಚಿರಜಟೋ ಗೀಷ್ಪತೇಃ ಪುತ್ರಮಾನ್ಯಃ ।
ತೀರ್ತ್ವಾ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಪ್ರಯಾತೋಽವತು ನಿಜಮಮಲಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ
ಸ್ವಾಂಬಾಭಿರ್ಭ್ರಾತರಂ ತಂ ಶ್ರುತಜನಕಗತಿಃ ಸಾಂತ್ವಯನ್ ವ್ಯಾಪ್ತತೀರ್ಥಃ ॥ ೩ ॥

ದತ್ವಾಸ್ಮೈ ಪಾದುಕೇ ಸ್ವೇ ಕ್ಷಿತಿಭರಣಕೃತೌ ಪ್ರೇಷ್ಯ ತಂ ಕಾಕನೇತ್ರಂ
ವ್ಯಸ್ಯಾರಾಧ್ಯೋಽತ್ರಿನಾಮ್ನಾ ವನಮಥ ಸಮಿತೋ ದಂಡಕಂ ತಾಪಸೇಷ್ಟಮ್ ।
ಕುರ್ವನ್ ಹತ್ವಾವಿರಾಧಂ ಖಲಕುಲದಮನಂ ಯಾಚಿತಸ್ತಾಪಸಾಗ್ರ್ಯೈ-
ಸ್ತೇಷಾಂ ದತ್ವಾಽಭಯಂ ಸ್ವಾನಸಿಧನುರಿಷುಧೀನ್ ಯಾನಗಸ್ತ್ಯಾತ್ ಸ ಪಾಯಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಆಸೀನಃ ಪಂಚವಟ್ಯಾಮಕುರುತ ವಿಕೃತಾಂ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ಯೋ ದ್ವಿಸಪ್ತ-
ಕ್ರವ್ಯಾದಾನಮಪ್ಯನೇಕಾನಥ ಖರಮವಧೀದ್ ದೂಷಣಂ ಚ ತ್ರಿಶೀರ್ಷಮ್ ।
ಮಾರೀಚಂ ಮಾರ್ಗರೂಪಂ ದಶವದನಹೃತಾಮಾಕೃತಿಂ ಭೂಮಿಜಾಯಾ
ಅನ್ವಿಷ್ಯನ್ನಾರ್ತಗೃಧ್ರಂ ಸ್ವಗತಿಮಥ ನಯನ್ ಮಾಮವೇತ್ ಘ್ನನ್ ಕಬಂಧಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪಂಪಾತೀರಂ ಸ ಗಚ್ಛನ್ನಿಹ ಕೃತವಸತಿಃ ಭಕ್ತಿತುಷ್ಟಃ ಶಬರ್ಯೈ
ದತ್ವಾ ಮುಕ್ತಿಂ ಪ್ರಕುರ್ವನ್ ಹನುಮತ ಉದಿತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಸುಗ್ರೀವಸಖ್ಯಮ್ ।
ಸಪ್ತಭಿತ್ವಾಽಥ ತಾಲಾನ್ ವಿಧಿವರಬಲಿನೋ ವಾಲಿಭಿತ್ ಸೂರ್ಯಸೂನುಂ
ಕುರ್ವಾಣೋ ರಾಜ್ಯಪಾಲಂ ಸಮವತು ನಿವಸನ್ ಮಾಲ್ಯವತ್ಕಂದರೇಽಸೌ ॥ ೬ ॥

ನೀತ್ವಾ ಮಾಸಾನ್ ಕಪೀಶಾನಿಹ ದಶ ಹರಿತಃ ಪ್ರೇಷ್ಯ ಸೀತಾಂ ವಿಚಿತ್ಯಾ-
ಯಾತಶ್ರೀಮದ್ಧನೂಮದ್ಗಿರಮಥ ಸಮನುಶ್ರುತ್ಯ ಗಚ್ಛನ್ ಕಪೀಂದ್ರೈಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಾದ್ಯೈರಸಂಖ್ಯೈರ್ದಶಮುಖಸಹಜಂ ಮಾನಯನ್ನಬ್ಧಿವಾಚಾ
ದೈತ್ಯಘ್ನಃ ಸೇತುಕಾರೀ ರಿಪುಪುರರುದವೇದ್ ವಾನರೈರ್ವೈರಿಘಾತೀ ॥ ೭ ॥

ಭಗ್ನಂ ಕೃತ್ವಾ ದಶಾಸ್ಯಂ ಗುರುತರವಪುಷಂ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ನಿಹತ್ಯ
ಪ್ರಧ್ವಸ್ತಾಶೇಷನಾಗಂ ಪದಕಮಲನತಂ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಮಾನಂದ್ಯ ರಾಮಃ ।
ಸರ್ವಾನುಜ್ಜೀವಯಂತಂ ಗಿರಿಧರಮನಘಶ್ಚಾಂಜನೇಯಾತ್ ಕಪೀನ್ ಸ್ವಾನ್
ವಿಜ್ಞಾನಾಸ್ತ್ರೇಣ ರಕ್ಷನ್ ಸಮವತು ದಮಯನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಚ್ಛಕ್ರಶತ್ರುಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕ್ರವ್ಯಾದಾನ್ ಘ್ನನ್ನಸಂಖ್ಯಾನಪಿ ದಶವದನಂ ಬ್ರಹ್ಮಪೂರ್ವೈಃಸುರೇಶೈಃ
ಪುಷ್ಪೈರಾಕೀರ್ಯಮಾಣೋ ಹುತವಹವಿಮಲಾಮಾಪ್ಯ ಸೀತಾಂ ವಿಧಾಯ ।
ರಕ್ಷೋನಾಥಂ ಸ್ವಭಕ್ತಂ ಸ್ವಪುರಮಥ ಗತಃ ಪುಷ್ಪಕಸ್ಥೈಃ ಸಮಸ್ತೈಃ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇ ಚಾಭಿಷಿಕ್ತೋ ನಿಜಜನಮಖಿಲಂ ಮಾನಯನ್ ಮೇ ಪತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

ರಕ್ಷನ್ ಕ್ಷೋಣೀಂ ಸಮೃದ್ಧಾಂ ನುತ ಉತ ಮುನಿಭಿರ್ಮಾನಯನ್ ವಾಯುಸೂನುಂ
ಪ್ರೇಷ್ಯಾದಿತ್ಯಾತ್ಮಜಾದೀನ್ ವ್ಯತನುತ ಭಕತಂ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽನುಮಾನ್ಯ ।
ಕಾರ್ಯೇ ಸೌಮಿತ್ರಮಾರ್ತಶ್ವಗದಿಕೃದರಿಘ್ನೋಽಥ ಶತ್ರುಘ್ನತೋ ಯೋ
ಹತ್ವಾಸೌ ದುಷ್ಟಶೂದ್ರಂ ದ್ವಿಜಸುತಗುಬವೇತ್ ಕುಂಭಜಾನ್ಮಾಲಭಾರೀ ॥ ೧೦ ॥

ಯಜ್ಞಂ ತನ್ವನ್ ತ್ರಿಕೋಟೀನ್ ವ್ಯತುದತ ಭರತಾದ್ಯೋಽಸುರಾನೀಶವಾಕ್ಯಾದ್
ಯಾಸ್ಯನ್ ಧಾಮಾತ್ರಿಪುತ್ರಂ ಭುಜಿಮಥ ಸ ನಯನ್ ಆತ್ಮಸೂನೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯೇ ।
ಕೃತ್ವಾ ಶ್ರೀಹ್ರೀಹನೂಮದ್ಧೃತವಿಮಲಚಲಚ್ಚಾಮರಚ್ಛತ್ರಶೋಭೀ
ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈಃಸ್ತೂಯಮಾನೋ ನಿಜಪುರವಿಲಸತ್ಪಾದಪದ್ಮೋಽವತಾಸ್ಮಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಾರಿತ್ರಮಂಜರೀ ಲೇಶತಃ ಕೃತಾ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರೇಣ ಯತಿನಾ ಭೂಯಾದ್ ರಾಮಪ್ರಸಾದದಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀರಾಮಚಾರಿತ್ರಮಂಜರೀ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಾಮತಾರಾವಲಿಃ

ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕವಿಕಂಠೀರವ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣ ಗಣ ಪ್ರಶಂಸನರೂಪವಾದ ಶ್ರೀರಾಮತಾರಾವಲೀ ಎಂಬ ಲಘುಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮೈತ್ರೀ, ಕರುಣಾ, ಅನುಮೋದಿತಾ, ಉಪೇಕ್ಷಾ ಸೌಂದರ್ಯ, ಭುಜಬಲ, ಅವಾಪ್ತಕಾಮತ್ವ, ವದಾನ್ಯತಾ ಎಂಬ ಎಂಟು ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ರಗ್ಧರಾ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ಸಲದ ರಚನಾಕ್ರಮವನ್ನು ತ್ರಿಸ್ರಕಾಬಂಧ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮೈತ್ರಿ ಎಂತಹದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸುಗ್ರೀವನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತಿಳಿಸಿಲಾಗಿದೆ. ವಿಭೀಷಣನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ದೀನರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗಿರುವ ಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ರಾಮನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿರುವ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸುವನು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಂಥರೆಯು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿದ್ದರೂ, ದುರ್ಜನಳಾದ ಮಂಥರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀರಾಮನ ದುರ್ಜನರಲ್ಲಿನ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಹೇಗೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸೀತಾದೇವಿಯ ಸ್ವಯಂವರ ಕಾಲದ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಾಮನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಅನನ್ಯ ಸಾಧಾರಣ ಬಾಹುಬಲವನ್ನು ಶಿವಧನುಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಂಗದೊಂದಿಗೆ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವಾಪ್ತಕಾಮತ್ವ, ದಾತೃತ್ವ, ಔದಾರ್ಯ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಗುಣಾಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಭಗವದವತಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪ್ರತಾಪ, ಕೀರ್ತಿ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಸತ್ಯಸಂಧತೆ, ಶ್ರೀರಾಮನ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ, ಧೈರ್ಯ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಅಗಣಿತ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ, ಶ್ರೀರಾಮನ ಧುರಂಧರತ್ವ, ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರನೆಯ ಗುಣಾಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಶೌರ್ಯ, ಮಧುರ ಭಾಷಣ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಪಾವಿತ್ರ್ಯ, ಸೌಜನ್ಯ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಲಭ ಲಭ್ಯನು ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಅಷ್ಟಕಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಸ್ರಗ್ಧರಾವೃತ್ತದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ನ ಗುಣಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿನ ಎಂಟು ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೀಡಿತದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಈ ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಮೈತ್ರೀ ಸದ್ವೃಂದಸಿಂಧುದ್ಯುಸರಿದುರುದಯಾ ದೀನಸಾರಂಗದೃಷ್ಟಿಃ
ಯಸ್ಯಾಮೋದೋಭ್ಯುಪೇಕ್ಷೇ ಧನಿಶಠಜನತಾಕಾಲಿಕಾಕೇಕಿಹಂಸ್ಯೌ ।
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೇಮಾದ್ರಿಸಾರೇಷ್ವಸನವಿದಿತದೋರ್ಮಾರ್ದವಾಮರ್ದನೋ ನಃ
ಶ್ರೀರಾಮೋಽವಾಪ್ತಕಾಮಃ ಪ್ರಥಿಕವಿತರಣಸ್ತುಂಗಯೇನ್ಮಂಗಲಾನಿ ॥ ೧ ॥

ಖೇಲದ್ವಾಲಿಬಲಾವಲೂನವಿಭವೇ ಸ್ವಾಲಾಪಲೀಲಾಸುಧೀ-
ಶ್ರೇಯೋ ಮಾರುತನಂದನೋಪಚರಿತಾನಭ್ಯಾಸಲಭ್ಯಾಗಮೇ ।
ಸುಗ್ರೀವೇ ರಚಿತಾ ನಿರಂತರಮಹಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃತಃ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಸುಖಾಯ ಸಂತ್ವಪಿ ಮುನೇರ್ಮೈತ್ರೀವಿಲಾಸಾ ಮಮ ॥ ೨ ॥

ಮಾಯಾವೀ ಯದಿ ವಾ ಮನೋಜ್ಞಚರಿತೋ ವೈಷಃ ಸ್ವಯಂ ರಾವಣಃ
ಯೋ ಮಾಂ ತಾವಕ ಇತ್ಯುಪೈತಿ ತರಣಂ ತದ್ರಕ್ಷಣಂ ಮೇ ವ್ರತಮ್ ।
ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತಧೀರ್ವಿಭೀಷಣಮವನ್ನಾಚಂದ್ರತಾರಶ್ರಿಯಂ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಕುಶಲಂ ಕರೋತು ಕರುಣಾಕಲ್ಲೋಲಮಾಲೀ ಮಮ ॥ ೩ ॥

ಶತ್ರೂಣಾಮಪಿ ವಿಕ್ರಮಸ್ತುತಿಸುಧಾಮಾಧಾಯ ಮೋದಂ ವಹನ್
ಆಢ್ಯಾನಾಂ ಭೃಶಮಾಢ್ಯತಾಮಭಿಲಷನ್ನ್ಯೋತ್ಸವೈರುತ್ಸುಕಃ ।
ಗೋಷ್ಠೀಷು ದ್ವಿಜರಾಜರಾಜಿತಕಲೋತ್ಕರ್ಷೋರುಹರ್ಷೋದಧಿಃ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸ ತನೋತು ನಃ ಪರಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಾನುಮೋದಿ ಮುದಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಾದಿತ್ರಧ್ವನಿತೇನ ಗರ್ಜತಿ ಪುರೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಭಿಷೇಕೋತ್ಸವಂ
ಕೈಕೇಯೀಕಲಶಾಂಬುರಾಶಿಲಹರೀಮುನ್ಮಥ್ಯ ಯನ್ಮಂಥರಾ ।
ತತ್ಪ್ರತ್ಯೂಹಹಲಾಹಲಂ ವ್ಯಜನಯನ್ ನಿರ್ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಃ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ತದಹೋ ವಿದನ್ನಪಿ ವಿಭುಃ ಪಾಯಾದಪಾಯಾತ್ ಸ ನಃ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವಾಭಿಖ್ಯಾಮೃತನಿತ್ಯಪಾನಕುತುಕಾಕೃಷ್ಟೈಸ್ತ್ರಿಲೋಕೀಭಟೈಃ
ಸ್ಪಷ್ಟಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತಂ ಹರಧನುಃ ಸಂಮಾನ್ಯ ಭೂಕನ್ಯಕಾ ।
ಯದ್ಧಾಮಾನುಕಲಂ ಪಿಪಾಸುರಿದಮಪ್ಯಚ್ಛಿತ್ತ ಸಾ ಚೇತಸಾ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸಮನೋಭವಾದ್ಧೃತರುಚಿಃ ಶರ್ಮಾಣಿ ನಿರ್ಮಾತು ನಃ ॥ ೬ ॥

ಧೂತಸ್ಫಾರವಸಾರಮಾಸುರಪುರಪ್ಲೋಷಕ್ರಿಯಾಭೀಷಣಂ
ಕೋದಂಡಂ ಯಮದಂಡಚಂಡಿಮಮದವ್ಯಾಖಂಡನಾಪಂಡಿತಮ್ ।
ಯೇನಾಕಾರಿ ಕರಾಬ್ಜಮಾರ್ದವಭರಪ್ರಾಚಂಡ್ಯಸಾಕ್ಷಿಕ್ಷಣೇ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸ ಸುಖಂ ಸುಮಂಗಲಸಖಂ ಯಚ್ಛೇದಪಿಚ್ಛೇದಿ ನಃ ॥ ೭ ॥

ಅಂಭೋಜಾಲಯಶಂಭುಜಂಭವಿಮತಪ್ರಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠಾಮರಾ
ಯಸ್ಯಾಃ ಕೂಣಿತಲೋಚನಾಂಚಲಚಲಾಲೋಕಾಮೃತೋರ್ಮಿಲವಾತ್ ।
ಐಶ್ವರ್ಯಂ ದಧತೇ ತಯಾಪಿ ರಮಯಾ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತಾಲೋಕನಃ
ಶ್ರೀರಾಮೋ ಭುವನೈರವೇದ್ಯವಿಭವಃ ಕುರ್ಯಾದಹಾರ್ಯಾಂ ಮುದಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸೌಂದರ್ಯೇಣ ಯಮಿಂದಿರಾ ವೃಣುತ ಭೂಕನ್ಯಾ ಸ್ವಯಂ ವೈಭವಾ
ದೇಕಛತ್ರಿತರಾಜ್ಯಭೂಃ ಪ್ರತಿಭಯಾ ನಾನಾಕಲಾಃ ಪುಷ್ಕಲಾಃ
ಯೋ ಸೌಭಾಗ್ಯೇ ಕುಶೋ ಲವಶ್ಚತನಯಾವಾನಂದಧುಶ್ರೀರ್ನಿಜಾ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸ ಸಮಸ್ತಮೀಪ್ಸಿತಫಲಂ ದದ್ಯಾದವದ್ಯಾರ್ದನಃ ॥ ೯ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಪರಃಸಹಸ್ರಶರದುನ್ಮೀಲತ್ತಪೋವ್ಯಷ್ಟಿದೈಃ
ಯೋ ನಾಲಾಭಿ ವಿನಾ ದೃಢಾಂ ನಿಜಪದೇ ಭಕ್ತಿಂ ಪರೈರ್ಯೋಗಿಭಿಃ ।
ಆತ್ಮಾನಂ ತಮದತ್ತ ಯೋ ಹನುಮತೇ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಚಿರಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ
ಶ್ರೀರಾಮೋ ಯಮದೇಯವಸ್ತುರಹಿತಃ ಕುರ್ಯಾದಹಾರ್ಯಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನಾಕೀಯೈರಪಿ ನೈಚಿಕೀಮಣಿನಗೈರಾಲೋಕಿನೇಽನರ್ಥಿತೈಃ
ಸರ್ವಸ್ಮೈ ಜಗತೇಽಪಿ ಕರ್ಮಸಮಭೀಹಾರಾದ್ವರಂ ದಿತ್ಸುಭಿಃ ।
ಗಮ್ಯಾ ಸಾಮ್ಯಪಿ ಯತ್ತುಲಾ ಸ್ಮಿತಸುಧಾಕಲ್ಲೋಲಸಲ್ಲಾಪಕೈಃ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ದದಾತು ನಃ ಸುಚರಿತಂ ವ್ಯಷ್ಟಿಂ ಸಮಷ್ಟಿಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ತೇಜೋದ್ವಿಟ್ಪಲ್ಲವಾಂಭಸ್ತಪರವಿರಮರೀಕಂಧರಾಶುಕ್ತಿಮುಕ್ತಾಃ
ಶ್ಲೋಕಾಃ ಸಂವಿತ್ತಪೋಭೃತ್ಕುಮುದಶಶಿವಿಭಾ ಧರ್ಮವೇಲಾಂಬುಧಿರ್ಧೀಃ ।
ಯಸ್ಯಾಗಾಂಭೋಧಿಮಾನದ್ರವಿಣಪರಿಮುಷೌ ಧೈರ್ಯಗಂಭೀರಿಮಾಣೌ
ಶ್ರೀರಾಮೋ ಮಾಮಭೌಮೋಽಗಣಿತಗುಣಗಣೋ ರಕ್ಷತು ಕ್ಷ್ಮಾಧುರೀಣಃ ॥ ೧೨ ॥

ದುರ್ಧರ್ಷಾಮಿತರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮಹಾಗರ್ವಾವಲೀಶರ್ವರೀ-
ನಿರ್ವಾಪಿದ್ಯುತಿರಪ್ಯಹೋ ಕುವಲಯಾಮೋದೀಹ ವೇದೀಯತಾಮ್ ।
ನೇದಿಯಃ ಸಮುದೀತದೀಧಿತಿಮದಾದೀನತ್ವದಾಯೀ ಮುದಂ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಸ ಸೀಮಗೋತ್ರ ಪರಭೂಪ್ರೇಯಾನ್ ಪ್ರತಾಪಾರುಣಃ ॥ ೧೩ ॥

ಖರ್ವಂ ಶರ್ವವಿಲೋಚನ ತ್ವಮಟವೀವಾಸೀದವಾಸೀದಮಾ
ಮಾ ಮಿತ್ರ ತ್ರಸಕಿಂ(?)ಗತೋ ಜಲನಿಧೇರೌರ್ವಾಸಿವಾರ್ವಾಸಿತಾಮ್ ।
ಇತ್ಯಾಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪರಂ ಮಹೋದಧಿಗಿರೇಃ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಪದ್ಮಾವಲೇಃ
ಶ್ರೀರಾಮಶ್ಚಟುಕುರ್ವತಾಂ ರಹಸಿ ಮಾಮವ್ಯಾನ್ನಿಧಿಸ್ತೇಜಸಾಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ನಿರ್ಮಾಯ ಸ್ವಮಯಂ ಜಗತ್ತ್ರಯಮಿದಂ ಕೃತ್ವಾಪ್ಯನಂತಾಮರಾನ್
ಪ್ರೀಣಾನಾ ಘನಶಾರ್ವರಂ ಚ ಸೃಜತೀ ಪಾತಾಲಪಾತಾಲಸಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾನಿ ನಿಗೀರ್ಯ ಕಿ ತು ಬಹುನಾನಲ್ಪಾನಿ ಕಲ್ಪಾವಧೌ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಪುರಾ ಕ್ರಿಯಾಮನುಯತೀ ಕೀರ್ತಿಃ ಪುನೀತಾದ್ಯ ನಃ ॥ ೧೫ ॥

ರಾಜಂತೀ ರಮಣೀಯಕೀರ್ತಿರಮಣೀ ವಿಧ್ವಂಡಷಂಡಂ ಸದಾ-
ಖಂಡಂ ಗಂಡುಕಮಂಡಲಂ ವಿದಧತೀ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನಾ ಪದೇ ।
ದಿವ್ಯೇ ಸ್ವಸ್ಯ ರಹಸ್ಯಜಸ್ರರಮಿತಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪಪ್ರಿಯಾ
ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರಭವಾ ಭವಾರ್ತಿಶಮನೀ ಭೂಯೋಽಪಿ ಬೋಭೂಯತಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ರಾಜ್ಯಶ್ರೀರ್ವಸುಧಾಖಿಲಾ ನಿಜಪುರೀ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ತಥಾ ಬಂಧುತಾ
ಮಾತಾ ವಾ ಮಹಿಕನ್ಯಕಾ ಚ ನ ತಥಾ ಯಸ್ಯಾಭವನ್ ವಲ್ಲಭಾಃ ।
ಸಂಧಾ ದೇವಗುರುದ್ವಿಜರ್ಷಿಸಖಿಷು ಪ್ರೇಮ್ಣಾಪ್ರಣೀತಾ ಯಥಾ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸ ಹಿ ಸತ್ಯಸಂಧಪರಿಣೀರ್ದೇಯಾದಹೇಯಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪಶ್ಯಂತೀ ಭವನಂ ವನಂ ಚ ಸದೃಶಂ ಶ್ರೀಸಿಂಧುವೇಣೀಸ್ತ್ವಣೀ-
ಕುರ್ವಾಣಾ ಪುರುಷೋದ್ಯಮಂ ಪಿದಧತೀ ದಿಷ್ಟಂ ಪುರುಷ್ಕುರ್ವತೀ ।
ತಾತಂ ಸತ್ಯಗಿರಾಂ ವರಂ ವಿದಧತೀ ದೀನಾನತತ್ರಾಯಿಣೀ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ವೃಷೇ ಮತೀ ರತಿಮತೀ ಹನ್ಯಾದಧನ್ಯಾಂ ಮತಿಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದೃಪ್ಯದ್ರಾಜಕಕಂಠಘಟ್ಟನಹಠೋಲ್ಲೋಠತ್ಕುಠಾರಸ್ಫುರ-
ದ್ಧಾರಾನರ್ಮವಿನಿರ್ಮಿತಕ್ಷರದಸೃಕ್ಕಾಸಾರಪೂರಾಪ್ಲುತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರುಷ್ಟಮೃಷಿಂ ವಿಷೀದತಿ ಗುರೌ ತ್ರಾಸಾಬ್ಧಿಲೋಲೇ ಬಲೇ
ಶ್ರೀರಾಮೋ ನಮಯನ್ನಮುಂ ವಿಲಸಿತೈಃ ಸ್ಮೇರಾನನಃ ಪಾತು ನಃ ॥ ೧೯ ॥

ನ ಹ್ಯಸ್ತ್ಯೋ ರವಿರಾಭಿಷೇಚನಮಹಃ ಶ್ವಸ್ತ್ಯೋನ ವಿಘ್ನಃ ಶಶೀ
ನಿತ್ಯಶ್ರೀಸವಿಲಾಸಹಾಸರುಚಿರೇ ಯಸ್ಯಾನನಾಬ್ಜೇಽಭವತ್ ।
ಕೈಕೇಯೀವಚನಾಗ್ನಿನಾ ಚ ನ ರುಜಂ ಚಿತ್ತೇ ವಿಧತ್ತೇ ಸ್ಮ ಯಃ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸ ಮಹಾಗಭೀರಚರಿತೋ ಮುಷ್ಣಾತು ತೃಷ್ಣಾನಲಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸೌಂದರ್ಯಾದಿಸಮಸ್ತಸದ್ಗುಣಚಯಂ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ರಮ್ಯಾಕೃತಿಂ
ದೈವಾದೇವ ವಿನಿರ್ಮಮೇ ವಿಧಿರಿಮಾಂ ನೋ ಚೇದಿತೋಪೀದೃಶಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದನ್ಯತರಾಮತೀವ ವಿಬುಧೈರುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿತೋ ದಕ್ಷಿಣೈಃ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸ ಕರೋತು ಕಂಜನಯನಃ ಕಲ್ಯಾಣಪಾರಂಪರೀಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಉತ್ಕರ್ಷೋ ಮಹದಾಶ್ರಯಾತ್ ಪ್ರಭವತೀತ್ಯಾವೇದಯಂತೋ ಜನಾನ್
ಸಂಭೂಯಾತಿತರಾಮಹಂಪ್ರಥಮಿಕೋದಗ್ರೈಕವಾಸಾಗ್ರಹಾಃ ।
ದೇಯಾಸುಶ್ಚಿರಮೇಕಶೋ ಮುನಿಗಣೈರ್ನೋಽನೂಯಮಾನಾ ಗುಣಾಃ
ಶ್ರೀರಾಮೇ ವ್ಯತಿಭಾಸಿನೋಽನವಧಯೋ ದಿವ್ಯಾನಿ ಭವ್ಯಾನಿ ನಃ ॥ ೨೨ ॥

ಉರ್ವೀಂ ದುರ್ವಿಷಹಾರಿಭಾರರಹಿತಾಂ ಕೇಯೂರಯನ್ನುಲ್ಲಸ-
ಲ್ಲೀಲಾರೇಣುಕರೇಣುಕಾನುಸರಣವ್ಯಗ್ರಾನ್ ಸೃಜನ್ ದಿಗ್ಗಜಾನ್ ।
ನಾಗೀಗೀತನಿಜಾಪದಾನತತಿಗೀರಾನಂದಸಾಕಂಪಿನಃ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಕಲಯನ್ನಹೀಶ್ವರಫಣಾನ್ ಕುರ್ವೀತ ಗುರ್ವೀಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ವಿಕ್ರಾಂತಿರ್ಯಸ್ಯ ರಕ್ಷೋವನದವವಿತತಿಃ ನವ್ಯಪೀಯೂಷಪಾಥಃ-
ಸಾರೋಶೀರೋಽನುಲಾಪಃ ಸುಜನಹೃದಲಿನಾ ಶಾತಪತ್ರಂ ಚರಿತ್ರಮ್ ।
ಪಾವಿತ್ರ್ಯಂ ಪಾಪಗೋತ್ರ ಪ್ರವಿಘಟನಪವಿಃ ಸೌಜನೀಮಾಜನೀತಃ
ಶ್ರೀರಾಮೋಽನನ್ಯಲಭ್ಯಃ ಸ ವಿತುಲಮಹಿಮಾ ಪಾತು ಚಾತುರ್ಯಧುರ್ಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ಬಾಲ್ಯೇ ಕೇಲಿಸಖೈರ್ಧೃತಾ ನಿಶಿಚರಾ ಯಸ್ಯಾಶುಗೈರ್ಧೂಲಿವತ್
ವನ್ಯಂ ಮುನ್ಯಶನಂ ಸ್ವವತ್ ಖರಬಲಂ ಯನ್ಮಾರ್ಗಣಾನಾಮಭೂತ್ ।
ಸಿಂಧುರ್ಯಸ್ಯ ಖಗವ್ರಜೈಃ ಕಲಶಭೂದತ್ತೈಃ ಸುಪಾನೋಽಜನಿ
ಶ್ರೀರಾಮೋ ದಶಕಂಠಕುಂಜರಹರಿರ್ಭಿಂದ್ಯಾದನಂದ್ಯಾಂ ಸ್ಮೃತಿಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಇಂದುಃ ಸಾಂದ್ರಚತುರ್ಗುಣಾಮಲಕಲಾಜಾಲೋಜ್ಜ್ವಲಶ್ಚೇತ್ ಸದಾ
ಪೂರ್ಣಸ್ತಸ್ಯ ಸುಧಾಪಿಗಾಲನಪಟಪ್ರಾಸಾರಸಾರಾ ಯದಿ ।
ಯಸ್ಯ ಸ್ಮೇರಮುಖಂ ಚ ಮಂಜುರಪಿ ಚಾಲಾಪೋಽಭ್ಯುಪೇಯಾದುಭೇ
ಶ್ರೀರಾಮೋಽವತು ನಃ ಸ ಸೂನೃತಗಿರಾಮಗ್ರೇಸರಃ ಶ್ರೇಯಸಾಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾಮನು ಮಾತರೋ ಯಮಪರಾಃ ಸರ್ವಾ ಉಪಾಲೀಲಯನ್
ಯೋ ಹೃಷ್ಯತ್ಪ್ರಜಮಂಬುರಾಶಿರಶನಾಂ ಸ್ವಶ್ರೂಮಶುಶ್ರೂಷತ ।
ಕ್ಷೇಮಪ್ರಾಟ್ ಪುರವಾಸಿನಾಂ ಪ್ರತಿಗೃಹಂ ಶೀಲೈರ್ಗುರೂನ್ ಪ್ರೀಣಯನ್
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಪ್ರತಿಕಲ್ಪಗೀತಚರಿತಃ ಸೈನೋ ವಿಧೂನೋತು ನಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಕ್ರಮ್ಯಾಶು ಜಗಂತಿ ಯಸ್ಯ ಪುನತಾ ಪಾದೇನ ಸಂಪರ್ಕಿಣೀ
ತಾನ್ಯಾಕ್ರಮ್ಯ ಕಿಲ ಸ್ವಯಂ ಚ ಸತತಂ ದಿವ್ಯಾ ಪುನೀತೇ ಧುನೀ ।
ಯಾ ಕಾಚಿಚ್ಚಯದಂಘ್ರಿ ಪದ್ಮಮಿಲಿತಾ ಜಾತಾ ಶಿಲಾ ಪದ್ಮಿನೀ
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಪುನಾತು ನಃ ಕೃತಮಹೀಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಪಾದಾಂಬುಜಃ ॥ ೨೮ ॥

ದುಷ್ಕರ್ಮ ತ್ಯಜ ದುರ್ಜನಾನ್ ವಿಜಹಿ ಹಿ ಸ್ವೇಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ
ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ವಾರ್ಧಕಮಂಚ ಮುಂಚ ವಿಪಥಂ ಲುಂಚ ದ್ವಿಷಃ ಪಂಚಷಾನ್ ।
ಸದ್ಧರ್ಮಾಶ್ರಮಧರ್ಮಪಾಲನವಿಧಾವಿತ್ಯೇವ ನಿತ್ಯೋದ್ಯಮಃ
ಶ್ರೀರಾಮೋ ವಿಧುನಾತು ಪಾಪಮಧುನಾ ಸೌಜನ್ಯಮಾನ್ಯಃ ಸ ನಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕ್ವಾಸೌ ದೇವಶಿಖಾಮಣಿಃ ಕ್ವಶಬರೀ ವನ್ಯಾನ್ಯಧನ್ಯಾನ್ಯಹೋ
ಸ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಾನಿ ದದತ್ಯಪಿ ಸ್ವವಶತಾಮಾನೇಷ್ಟ ಯಾ ತಾಪಸೀ ।
ಸೀತಾಚೋರಸಹೋದರಃ ಕ್ವ ಲಸತತಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಕ್ವ ನು
ಶ್ರೀರಾಮೋ ದದದತ್ರ ತಾಂ ದಿಶತು ಮೇ ಭಕ್ತ್ಯೈಕಲಭ್ಯೋ ಮುದಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಯೋ ಜಂಭಾರಿಮಹೀಧರಾದಿವ ಲಸನ್ನಂಭೋಜಿನೀವಲ್ಲಭಃ
ಸ್ತಂಭಾದುದ್ಗತವಾನ್ ಸುರಾರಿತಿಮಿರಾಲಂಭಾತ್ತಸಂಭಾವನಃ ।
ಜೃಂಭದ್ದಾನವಡಿಂಭಹೃಜ್ಜಲರುಹಂ ಸಂಭಾವಯನ್ ಭಾವಯೇತ್
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸುರಯೋಗಿರಕ್ಷಣಕೃತೋದ್ಭೂತಿರ್ವಿಭೂತಿಂ ಸ ನಃ ॥ ೨೧ ॥

ವೇದೋದ್ಧಾರಮುದಂ ಜಮದ್ರಿಮುದಧೌ ಕ್ಷೋಣೀಮುದಾಸಂ ರಿಪೋಃ
ಸ್ತಂಭೋತ್ಥಾಯಮುರೋವಿದಾರಮನಿಶಂ ಪಾತಾಲರೋಧಂ ಬಲಿಮ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಾಸ್ಕಂದಮಥಾಶರಾನಿಹ ಶರವ್ಯಾಧಂ ವಿನಿಘ್ನನ್ ದ್ವಿಷಃ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಶಿಶುಪಾಲಕಾನಪಿ ಯಗಾಂತ್ಯಾಸಂ ಮುಂದೇ ಸೋಽಸ್ತು ನಃ ॥ ೨೨ ॥

ನೈದಾಘಸ್ಯ ಘನಾತಪಸ್ಯ ಯಮಿನಾಂ ಸ್ವಾಂತೇಷು ಶಾಂತೇಷು ಯೋ
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಂ ರಾವಣಕಾಲಜಸ್ಯ ವಿದಧಾವಾದೇಶಮಾದೇಶತಃ ।
ಯೇನಾಗಾಧತರಃ ಪಯೋಧಿರಮನಾಗಾಧಾಯಿ ಗಾಧಾಯಿತಃ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸದನೇ ನಿವಾಸಯತು ಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮಧಿಕ್ಷೋಣಿ ನಃ ॥ ೨೩ ॥

ಅಂಬೋಧೌ ವಿದಧಾವಗಾಧಸಲಿಲೇ ಸೇತುಂ ಸಹೇತುಂ ದ್ವಿಷ-
ತ್ಸೇನಾಸ್ಯಂ ಸುರವೀರವೈರಿಣಮಹಂಕಾರಾಕೃತಿಂ ವ್ಯಾಕೃತಿಮ್ ।
ರಕ್ಷೋನಾಯಕಮದ್ಭುತಾತುಲಬಲೋಷ್ಮಾಣಂ ಜಡಂ ಯೋಕೃತ
ಶ್ರೀರಾಮೋ ವಿತನೋತು ನಃ ಕರುಣಯಾ ಸೌಖ್ಯಂ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತಃ ಶ್ರೀರಾಮತಾರಾವಲಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಮಾವತಾರಚರಿತರತ್ನ ಸಂಗ್ರಹಃ
(ಕವಿಕದಂಬಕಕಂಠಭೂಷಾಃ)

ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಶೇಷನ ಮೃದುವಾದ ಶರೀರವೆಂಬ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ, ರಮಾದೇವಿಯ ಕರಕಮಲದಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಜಯಿಸಿದ, ಆನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ, ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಮೂಲನಾರಾಯಣನನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮನ ಅವತಾರಚರಿತೆಗಳೆಂಬ ರತ್ನಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ೧ ರಿಂದ ೧೩ರ ವರೆಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವತಾರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ೧೪ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಾವತಾರ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ದೇವಕಿಯ ಮಗನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ, ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಪೂತನಿ, ಶಕಟಾಸುರ, ತೃಣಾವರ್ತ ಇವರ ನಾಶಮಾಡಿದ ವಿಷಯ, ನಲಕೂಬರ-ಮಣಿಗ್ರೀವರನ್ನು ಶಾಪಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವೃತ್ತಾಂತ, ಗೋಪಿಕೆಯರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು, ಬೆಣ್ಣೆ ಮೊಸರುಗಳ ಅಪಹರಣ ಮಾಡಿ ತಿಂದದ್ದು, ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ವ್ರತ್ಸಾಸುರ, ಬಕಾಸುರರ ವಧೆ, ಯಮುನಾ ನದಿಯನ್ನು ದೂಷಿಸಿದ ಕಾಲೀಯನ ಮರ್ದನ, ಯಮುನಾ ನದಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚಿನ ಪಾನ, ಇಂದ್ರನು ಸುರಿಸಿದ ಭಯಂಕರವಾದ ಮಳೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತದ ಉದ್ಧರಣ, ವೃಂದಾವನ ಗೋಪಿಕೆಯರೊಂದಿಗೆ ರಾಸಕ್ರೀಡೆ, ಶಂಖಚೂಡನೆಂಬ ದೈತ್ಯನ ವಧೆ, ಕೇಶಿ ಹಾಗೂ ಅರಿಷ್ಟರನ್ನು ಕೊಂದು ಮಧುರೆಗೆ ನಿರ್ಗಮನ, ತ್ರಿವಕ್ರೆ ಹಾಗೂ ಸುದಾಮರ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹ, ಬಿಲ್ಲು ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಶಿವಧನುಸ್ಸಿನ ಭಂಜನ, ಕುವಲಯಾಪೀಡ ಎಂಬ ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಂದು, ಚಾಣೂರ, ಮುಷ್ಟಿಕರ, ಶಲ, ತೋಷಲ ಮೊದಲಾದವರ ದಮನ, ಜರಾಸಂಧನ ಸೈನ್ಯದ ಸಂಹಾರ, ದ್ವಾರವತೀನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಯಾದವರೊಂದಿಗೆ ವಾಸ, ಮುಚುಕುಂದನ ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟದಿಂದ ಕಾಲಯವನನ ಭಸ್ಮ, ನಂತರ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ. ಮುರಾಸುರ-ನರಕಾಸುರರ ಸಂಹಾರ, ನರಕಾಸುರನ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ನೂರು ಮಂದಿ ಕುಮಾರಿಯರ ಬಿಡುಗಡೆ, ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷಪುರದಿಂದ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಅದಿತಿಗೆ ಕುಂಡಲಗಳ ಅರ್ಪಣೆ, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಪಾರಿಜಾತ ವೃಕ್ಷದ ಆನಯನ, ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೇ ಮೊದಲಾದ ಪುತ್ರರ ಜನನ, ಪೌಂಡ್ರಕ

ವಾಸುದೇವ ಮೊದಲಾದವರ ಸಂಹಾರ, ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ೧೦ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕೃಷ್ಣಚರಿತೆಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ೧೪ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಮಾವತಾರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಮಗನಾಗಿ ಜನನ, ತಾಟಕಿಯ ಸಂಹಾರ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆ, ಗೌತಮರ ಪತ್ನೀ ಅಹಲ್ಯೆಯ ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ ಶಿವ ಧನುರ್ಭಂಗ, ಜಾನಕಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ, ಅರಣ್ಯವಾಸ, ಖರದೂಷಣಾದಿರಕ್ಕಸರ ಸಂಹಾರ, ಮಾರೀಚನ ವಧೆ, ಹನುಮಂತನ ಭೇಟಿ, ಸುಗ್ರೀವನ ಸಖ್ಯ, ಸೀತಾನ್ವೇಷಣ, ಸಮುದ್ರಸೇತುರಚನೆ, ಕಪಿಸೈನ್ಯದ ಬೆಂಬಲ, ರಾವಣನ ಸಂಹಾರ ಹಾಗೂ ಸೀತಾಪ್ರಾಪ್ತಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳೆಂಬ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿರುವುದು ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರ ಸಂಗ್ರಹ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ. ಇಂತಹ ಭಗವಂತನ ಚರಿತೆಯ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ದಾರದಿಂದ ಪೋಣಿಸಿ, ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಕವಿಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಕಂಠಭೂಷಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧೌ ಫಣಿಪತೇರ್ಮೃದುಭೋಗಶಯ್ಯಾ-
ಶಾಯೀ ರಮಾಕರಸರೋರುಹಲಾಲಿತಾಂಘ್ರಿಃ ।
ಆನಂದಮೂರ್ತಿರಖಿಲಾಮರಮೌಲಿರಸ್ಮಾತ್
ನಾನಾವತಾರಜಿತದೈತ್ಯಜನಃ ಸ ಪಾಯಾತ್ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಶಶಕ್ರಮುಖದೇವವರಾರ್ಥಿತೋ ಯಃ
ಶ್ರೀದೇವಕಿಂತನಯತಾಮಧಿಗಮ್ಯ ಗೋಷ್ಠೇ ।
ಪ್ರಾಕ್ ಪೂತನಾಶಕಟವಾತವಿನಾಶಕಾರೀ
ಭೂತ್ವಾ ಬಭಂಜ ಶಿಶುರರ್ಜುನಪಾದಪೌ ದ್ವೌ ॥ ೨ ॥

ತತ್ರೋತ್ಥಿತೌ ಸ್ವಶರಣಾವನುಗೃಹ್ಯ ಗೋಪೀ-
ಗೇಹೇಷು ದುಗ್ಧನವನೀತದಧೀನಿ ಭುಕ್ತ್ವಾ ।
ವೃಂದಾವನಂ ಪ್ರತಿಗತೋಽಥ ನಿಹತ್ಯ ವತ್ಸ-
ದೈತ್ಯಂ ಬಕಂ ಚ ನಿಜಕಾಲಿಯಶಿಕ್ಷಕೋಽಭೂತ್ ॥ ೩ ॥

ದತ್ವಾಭಯಂ ಚ ಪುನರತ್ರ ನಿಶಿ ಪ್ರವೃದ್ಧಂ
ಪೀತ್ವಾದವಾಗ್ನಿಮಥ ಗೋಕುಲಮುಗ್ರವೃಷ್ಟೇಃ ।
ಗೋವರ್ಧನೋಚ್ಚಗಿರಿಮೇಕಕರೇಣ ಬಿಭ್ರ-
ದ್ಬಾಲೋಽಭಿರಕ್ಷ್ಯ ವಿಮದೇಂದ್ರಕೃತಾರ್ಹಣೋಽಭೂತ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಸೋತ್ಸವೇ ವ್ರಜವಧೂಭಿರಥೋ ವಿಹೃತ್ಯ
ಸ್ವಾನಂದಮೂರ್ತಿರವಧೀನ್ನಿಶಿ ಶಂಖಚೂಡಮ್ ।
ಪಶ್ಚಾದರಿಷ್ಟಮಥ ಕೇಶಿವಧಂ ವಿಧಾಯ
ಸಾಕಂ ಬಲೇನ ಮಧುರಾಂ ನಗರೀಂ ಜಗಾಮ ॥ ೫ ॥

ಕುಬ್ಜಾಸುದಾಮವರದೋ ರಜಕಂ ನಿಹತ್ಯ
ಛಿತ್ವಾ ಧನುಃ ಸ ನಿಹತೇಭವರೋಥ ಮಲ್ಲಾನ್ ।
ಕಂಸಂ ಚ ಸಂಸದಿ ವಿಮೃದ್ಯ ಮುದಂ ಸ್ವಪಿತ್ರೋ-
ರ್ದತ್ವಾ ಜರಾಸುತಬಲಂ ಬಹುಶೋ ಜಘಾನ ॥ ೬ ॥

ದ್ವಾರಾವತೀಂ ಪುರಮಥೋ ವಿರಚಯ್ಯ ತಸ್ಯಾಂ
ಬಂಧೂನ್ ನಿಧಾಯ ಯವನಂ ಮುಚುಕುಂದದೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ದಗ್ಧ್ವಾಽಥ ಭೀಷ್ಮಕಸುತಾದಿನಿಜಾಷ್ಟಪತ್ನೀ-
ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಮುರಜಿನ್ನರಕಂ ಮಮರ್ದ ॥ ೭ ॥

ಕನ್ಯಾಸಹಸ್ರವರತಾಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯ ದೇವಾನ್
ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಕಲ್ಪತರುಮಾತ್ಮಪುರೇ ನಿಧಾಯ ।
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಮುಖ್ಯತನಯಾನ್ ಸುಬಹೂನ್ ಸ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ
ಕೃಷ್ಣೋಽಥ ಪೌಂಡ್ರಕಮುಖಾಸುರಮರ್ದನೋಽಭೂತ್ ॥ ೮ ॥

ಸಂಸಾಧ್ಯ ಧರ್ಮತನಯಸ್ಯ ಸ ರಾಜಸೂಯಂ
ಹತ್ವಾಥ ತತ್ರ ಶಿಶುಪಾಲಮಥಾಗ್ರಪೂಜಾಮ್ ।
ಜಗ್ರಾಹ ತೀರ್ಣವನವಾಸಮಹಾಂಬುರಾಶೇಃ
ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ಸಾರಥಿರಭೂತ್ ಕುರುಭೂಮಿಯುದ್ಧೇ ॥ ೯ ॥

ದುರ್ಯೋಧನಂ ಸಹ ಬಲೇನ ವಿನಾಶ್ಯ ಪಾರ್ಥಾನ್
ಕೃತ್ವಾ ಕ್ರಮೇಣ ಚತುರಂತಧರಾಧಿನಾಥಾನ್ ।
ನಿಷ್ಕಂಟಕೈರ್ನಿಜಜನೈಃ ಸಹಿತಃ ಸಪುತ್ರ-
ಪೌತ್ರಃ ಶಶಾಸ ಜಗತೀಂ ಜಗದೇಕನಾಥಃ ॥ ೧೦ ॥

ಹತ್ವಾ ಪೂತನಿಕಾಂ ವಿಭಜ್ಯ ಶಕಟಂ ವಾತಂ ನಿಹತ್ಯಾರ್ಜುನೌ
ಭಿತ್ವಾ ವತ್ಸಬಕೌ ವಿನಾಶ್ಯ ಫಣಿಜಿತ್ ಪೀತಾನಲಃ ಪರ್ವತಮ್ ।
ಧೃತ್ವಾ ಗೋಪವಧೂಃ ಪ್ರತೋಷ್ಯ ಜನಕಾರ್ತಿಘ್ನೋ ವೃಷಂ ಕೇಶಿನಂ
ಜಿತ್ವರ್ಷ್ಟೀಂ ಪ್ರಣತಾಂ ವಿಧಾಯ ಧನುರುಚ್ಛಿದ್ಯೇಭಮಲ್ಲಾನಹನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕಂಸಾರಿರ್ಜಿತಮಾಗಧೋ ಯವನಜಿತ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಷ್ಟಪತ್ನೀಪತಿ-
ರ್ಹತ್ವೋಗ್ರಂ ನರಕಂ ವಧೂತತಿವೃತೋ ಜಿತ್ವಾಮರಾನ್ ಸ್ವಸ್ತರೂನ್ ।
ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪೌಂಡ್ರಕಕಾಶಿರಾಜಶಿಶುಪಾಲಘ್ನಃ ಕುರೂಣಾಂ ಬಲಂ
ದಗ್ಧ್ವಾ ಸಾರಥಿರರ್ಜುನಸ್ಯ ಜಗತೀಂ ಕೃಷ್ಣಃ ಶಶಾಸ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೨ ॥

ಕೃಷ್ಣಃ ಪೂತನಿಕಾರಿರಸ್ತಶಕಟೋ ವಾತಾಂತಕಃ ಪಾದಪ-
ಚ್ಛೇತ್ತಾ ವತ್ಸಬಕಾಹಿಜಿದ್ಧೃತಗಿರಿರ್ಗೋಪೀಷ್ಟದೋಽರಿಷ್ಟಹೃತ್ ।
ಕೇಶಿಘ್ನೋ ಹತಮಲ್ಲಕಂಸಯವನಃ ಕ್ಷ್ಮಾಜಂ ನಿಹತ್ಯಾಬಲಾ-
ಸಾಹಸ್ರೋಽರ್ಜುನಸಾರಥಿಃ ಕುರುಬಲಂ ಹತ್ವಾ ರರಕ್ಷ ಕ್ಷಿತಿಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾಸುತ ತಾಟಕಾಮಥ ಮಖತ್ರಾತರ್ಮುನಿಸ್ತ್ರೀಹಿತ
ಚ್ಛಿನ್ನೇಶ್ವಾಸನ ಜಾನಕೀವೃತ ವನಾವಾಸಿನ್ ಖರಾದ್ಯಂತಕ ।
ಮಾರೀಚಘ್ನ ಹನೂಮದೀಶ ರವಿಜಾರ್ತಿಚ್ಛೇದ ಬದ್ಧಾಂಬುಧೇ
ಸೇವಾಭ್ರಾತೃಸಮೇತ ರಾವಣರಿಪೋ ಸೀತೇಷ್ಟ ರಾಮಾವ ಮಾಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪದ್ಯಮಯಸೂತ್ರವರೇಣ ಕೃಷ್ಣ-
ರಾಮಾವತಾರಚರಿತಾಭಿಧರತ್ನರಾಶಿಮ್ ।
ತದ್ಭಕ್ತಭೂಸುರಕೃತೇಽಕೃತ ವಾದಿರಾಜ-
ಭಿಕ್ಷುಃ ಪತತ್ಕವಿಕದಂಬಕಕಂಠಭೂಷಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಮಾವತಾರಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪದ್ಯಮ್ (ಕಂದುಕಸ್ತುತಿಃ)

❑❑

ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೆಂಡಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಾಡಿದ ಪದ್ಯ ಇದು ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಪದಗಳ ಲಾಲಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಹಾಡಲು ಇದು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಕಾಲಿನಿಂದ ಶಕಟಾಸುರನನ್ನು ಒದ್ದು ನಾಶಪಡಿಸಿದವನು, ವಾಯುವೇಗದ ಗರುಡನನ್ನು ಏರಿದವನೆಂದು, ತಾವರೆಯ ಕಣ್ಣಿನವನು ಎಂದೂ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಶರಗಳಿಂದ ಭೇದಿಸುವನೆಂದೂ ಹೇಳುವ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹಾರಿ, ಲಘುಲಲಿತವಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪದಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಅಂಬರಗಂಗಾಚುಂಬಿತಪಾದಃ ಪದತಲವಿದಲಿತಗುರುತರಶಕಟಃ ।
ಕಾಲಿಯನಾಗಕ್ಷ್ವೇಲನಿಹಂತಾ ಸರಸಿಜನವದಲವಿಕಸಿತನಯನಃ ॥ ೧ ॥

ಕಾಲಘನಾಲೀಕರ್ಬುರಕಾಯಃ ಶರಶತಶಕಲಿತರಿಪುಶತನಿವಹಃ ।
ಸಂತತಮಸ್ಮಾನ್ ಪಾತು ಮುರಾರಿಃ ಸತತಗಸಮಜವಖಗಪತಿನಿರತಃ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪದ್ಯಮ್ (ಕಂದುಕಸ್ತುತಿಃ) ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಮಹಾಭಾರತದ ವನಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಬರುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ. ಅನಂತನಾದ, ಅಪ್ರಮೇಯನಾದ, ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತುತಿ ಇದು.

ಈ ನಾಮಗಳಿಂದ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನವಾಗುವಾಗ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮ ಯಾಕೆ ಎಂದು ಭಗವಂತನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಈ ನಾಮಗಳ ಮಹತ್ವ ಎಷ್ಟೆಂದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹರಿ, ಕೇಶವ, ಪದ್ಮನಾಭ, ವಾಮನ, ವೇದಗರ್ಭ, ಮಧುಸೂದನ, ವಾಸುದೇವ, ವರಾಹ, ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ, ಜನಾರ್ದನ, ಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಧರ ಈ ನಾಮಗಳನ್ನು ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವವನ ಪುಣ್ಯ ಸಾವಿರ ಚಾಂದ್ರಾಯಣ, ನೂರು ಕನ್ಯಾದಾನ, ಸಾವಿರ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗಗಳ ಫಲಕ್ಕೆ ಸಮವಾದುದು. ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ದ್ವಾದಶೀಯಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ - ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪಠಿಸಿದರೆ ಸರ್ವಪಾಪಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂದು ಸ್ವತಃ ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶೃಣುಧ್ವಂ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಗೋಪಾಲಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಅನಂತಸ್ಯಾಪ್ರಮೇಯಸ್ಯ ನಾಮದ್ವಾದಶಕಂ ಸ್ತವಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅರ್ಜುನಾಯ ಪುರಾ ಗೀತಂ ಗೋಪಾಲೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ದ್ವಾರಕಾಯಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ಯಶೋದಾಯಾಶ್ಚ ಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಕಿಂ ನು ನಾಮಸಹಸ್ರೇಣ ವಿಜ್ಞಾತೇನ ತವಾರ್ಜುನ ।
ಯಾನಿ ನಾಮಾನಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ರುಣುಷ್ವ ತ್ವಂ ಮಹಾಮತೇ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಥಮಂ ತು ಹರಿಂ ವಿಂದ್ಯಾತ್ ದ್ವಿತೀಯಂ ಕೇಶವಂ ತಥಾ ।
ತೃತೀಯಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ತು ಚತುರ್ಥಂ ವಾಮನಂ ತಥಾ ॥ ೪ ॥

ಪಂಚಮಂ ವೇದಗರ್ಭಂ ಚ ಷಷ್ಠಂ ತು ಮಧುಸೂದನಮ್ ।
ಸಪ್ತಮಂ ವಾಸುದೇವಂ ಚ ವರಾಹಂ ಚಾಷ್ಟಮಂ ತಥಾ ॥ ೫ ॥

ನವಮಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ದಶಮಂ ತು ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಮೇಕಾದಶಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದ್ವಾದಶಂ ಶ್ರೀಧರಂ ತಥಾ ॥ ೬ ॥

ಏತದ್ದ್ವಾದಶನಾಮಾನಿ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ಫಲ್ಗುನ ।
ಕಾಲತ್ರಯೇ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ಶೃಣು ॥ ೭ ॥

ಚಾಂದ್ರಾಯಣಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಕನ್ಯಾದಾನಶತಸ್ಯ ಚ ।
ಅಶ್ವಮೇಧಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೮ ॥

ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಮಾಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ತು ವಿಶೇಷತಃ ।
ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲೇ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇಽರಣ್ಯಪರ್ವಣಿ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಾಲಾ

❑❑

ಈ ಕೃಷ್ಣಮಾಲೆ ಎಂಬ ಕೃತಿಯು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕೃತಿ. ಕೃಷ್ಣನ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಿಗಪ್ಪುವ ಮಾಲೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತರ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಸರಮಾಲೆ.

ಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಕಥೆಗೆ ಇದು ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಪಾರಾಯಣದ ಮೂಲಕ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪರಮೋಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾ-ಚಾರ್ಯರು.

ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರು ರಚಿಸಿದ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದ ಹನ್ನೊಂದು ಹಾಗೂ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ, ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲ್ಯ, ಪೂತನಿ, ಶಕಟಾಸುರ, ತೃಣಾವರ್ತನ ಸಂಹಾರ, ಯಶೋದೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಕೇವಲ ಆರಂಭದ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿವೆ. ನಳಕೂಬರ-ಮಣಿಗ್ರೀವರ ಶಾಪ ವಿಮೋಚನೆ, ಧೇನುಕಾಸುರ, ಬಕಾಸುರ, ಕಾಳಿಂಗ ಮರ್ದನ, ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನ ಪಾನ, ಶಂಖಚೂಡ ಹಾಗೂ ಉಗ್ರಾಸುರನ ನಿಗ್ರಹ, ನೀಲೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ, ಧೇನುಕಾಸುರನ ವಧೆ, ಬಲರಾಮನಿಂದ ಪ್ರಲಂಬನ ವಧೆ, ಮರಳಿ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನ ಪಾನ, ವಿಪ್ರಪತ್ನಿಯರ ಸತ್ಕಾರ, ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧಾರ, ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದ ಕನ್ಯೆಯರ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ, ಶಂಖಚೂಡನ ಸಂಹಾರ, ಅರಿಷ್ಟಾಸುರನ ವಧೆ, ನಂದನನ್ನು ಹೆಬ್ಬಾವಿನಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ, ಕೇಶಿ ಅಸುರನ ವಧೆ, ವ್ಯೋಮಾಸುರ ವಧೆ, ಅಕ್ರೂರನಿಂದ ಕಂಸನ ಕುಟಿಲ ನೀತಿಯ ಶ್ರವಣ, ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮಧುರೆಗೆ ಪಯಣ, ಯಮುನೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ರೂರನಿಗೆ ತನ್ನ ದರ್ಶನ, ಚಾಣೂರ-ಮುಷ್ಟಿಕರ ದಮನ, ಕಂಸ, ಕಂಸ ಸಹೋದರರ ವಧೆ, ಕುಬ್ಜೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನುಗ್ರಹ, ಜರಾಸಂಧನ ಜೊತೆಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಬಾರಿ ಕದನ, ಮೊದಲಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದ ೧೩, ೧೪, ೧೫ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ೪ ರಿಂದ ೧೩ರ ವರೆಗಿನ ಪದ್ಯಗಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವ ದುರ್ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯ ಸಭೆ, ಭೀಷ್ಮಕನಿಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕಾಲಯವನ-ಮುಚುಕುಂದರ ವೃತ್ತಾಂತ, ರೇವತಿಯ ಕಾಂತನಾದ ಬಲರಾಮನ ಜತೆಗೆ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತ, ಶಂಬರಾರಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ಜನನ, ಶ್ಯಮಂತಕ ವೃತ್ತಾಂತ, ಜಾಂಬವತೀ ಕಲ್ಯಾಣ, ಸಾಂಬಜನನ ವೃತ್ತಾಂತ, ರಕ್ಕಸ ವಿಚಕ್ರನ ವಧೆ, ಮಹೋದರ-ಕುಂಡದಾರಿ ಎಂಬ ಭೂತಗಳನ್ನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕಟ್ಟಿದ್ದು, ಬಲರಾಮನ ಮೂಲಕ ಹಿಡಿಂಬನನ್ನು ಓಡಿಸಿದ್ದು, ಸಾತ್ಯಕಿಯಿಂದ ಸಾಲ್ವರಾಜನ ಹನನ, ಹಂಸ ಹಾಗೂ ಡಿಬಕನನ್ನು ತಮಸ್ಸಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ್ದು, ದ್ರುಪದನ ಸೆರೆ, ಅರಗಿನ ಮನೆಯ ವೃತ್ತಾಂತ, ಪಾಂಡವರ ಭೇಟಿ, ಪಾಂಡವರ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ, ಶತಧನ್ವನ ವಧೆ, ಕಾಳಿಂದೀ, ಮಿತ್ರವಿಂದೆ, ಭದ್ರೆ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷಣೆಯರೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ, ನರಕಾಸುರನ ವಧೆ, ಸತ್ಯಭಾಮೆಗಾಗಿ ಪಾರಿಜಾತಾಹರಣ, ಮೊದಲಾದ ವೃತ್ತಾಂತವು ೧೪ ರಿಂದ ೨೦ರ ವರೆಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿದೆ. ನಾರದರಿಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪ ದರ್ಶನ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ, ಖಾಂಡವದಹನ, ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗ, ದಂತವಕ್ರ, ವಿಡೂರಥರ ವಧೆ, ಜರಾಸಂಧನ

ವಧೆ, ಪೌಂಡ್ರಕ ವಾಸುದೇವರ ವಧೆ, ಮೈಂದ ವಿವಿದರ ವಧೆ, ಬಾಣನ ವಿಜಯ, ಅಭಿಮನ್ಯು-ಉತ್ತರೆಯರ ವಿವಾಹ, ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥ್ಯ, ಗೀತೋಪದೇಶ, ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು, ಧರ್ಮರಾಜನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ತನ್ನ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಭೀಷ್ಮನ ಮೂಲಕ, ಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ತತ್ತ್ವೋಪದೇಶ, ಕಲಿಯ ಬಂಧನ, ಪರೀಕ್ಷಿತನ ರಕ್ಷಣೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾಗ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದ ೨೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ೩೦ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ೨೦ ರಿಂದ ೩೨ರ ವರೆಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೩೩ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ವೃಂದಾರಕೈರ್ವಂದಿತ ಆವಿರಾಸೀದ್ಭೋಜೇಂದ್ರಪುತ್ರ್ಯಾಂ ಭಗವಾನ್ ಮುಕುಂದಃ ।
ಸ ವಾಸುದೇವೋ ವಸುದೇವನೀತೋ ವ್ರಜಂ ತದಾಽಽನಾಯಿತ ತೇನ ದುರ್ಗಾ ॥ ೧ ॥

ಕಂಸೇ ಯಶೋದಾಸುತಯಾ ವಿಷಣ್ಣೇ ಭೂಮ್ನಾ ಹತಾಯಾಮಪಿ ಪೂತನಾಯಾಮ್ ।
ದತ್ವಾ ಕರಂ ನಂದತಿ ತತ್ರ ನಂದೇ ಚಿಕ್ಷೇಪ ದೇವಃ ಶಕಟಾಕ್ಷದೈತ್ಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ ರೌಹಿಣೇಯೇನ ನಿಜಾಗ್ರಜೇನ ಶೇಷೇಣ ಪೂರ್ವಂ ಶಿಶುವದ್ ವಿರೇಜೇ ।
ಮಾತ್ರೇ ಸ್ವವಕ್ತ್ರೇ ಪ್ರಕಟೀಚಕಾರ ವಿಶ್ವಂ ತೃಣಾವರ್ತಮಪಿ ನ್ಯಗೃಹ್ಣಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಗರ್ಗಸ್ತುತೋ ಮೃದ್ಧುಗಶೇಷದರ್ಶೀ ಮಾತ್ರಾ ನಿಬದ್ಧೋರ್ಜುನಭಂಜನೋಽಲಮ್ ।
ವೃಕೈಸ್ತು ವೃಂದಾವನಗಃ ಸರಾಮಃ ಸರಾಮಃ ಸ ವತ್ಸಪಾಲೋ ಭುವನೋತ್ಸವೋಭೂತ್ ॥ ೪ ॥

ವತ್ಸಾಸುರಾರಿರ್ಬಕಭಿತ್ ಸುಗೋಪೋ ಗೋಗೋಪಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೇಕಟುಕಾಲಿಯಧ್ರುಕ್ ।
ಪೀತ್ವಾ ದವಂ ಚೋಗ್ರಸುರಾರ್ಯಗಾರಿಃ ಸಪ್ರೋಕ್ಷದೈತ್ಯಚ್ಛಿದವಾಸ ಜಾಯಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಪ್ರಾಭಿರಾಪ್ತೋ ಗಿರಿಗುಪ್ತಗೋಪೋ ಗೋವಿಂದ ಇಂದ್ರಾರ್ಚಿತ ಐಕ್ಷಿ ಗೋಪ್ಯೈಃ ॥ ೬ ॥

ಕಾತ್ಯಾಯನೀಭಕ್ತಿಮತೀಶ್ಚ ಕನ್ಯಾ ಉವಾಹ ರೇಮೇಽಖಿಲಗೋಪಿಕಾಭಿಃ ।
ಅಗಾಚ್ಚ ತಾಭ್ಯೋ ದಶಲಕ್ಷಪುತ್ರಾನ್ ಸ ಶಂಖಚೂಡಾರಿರರಿಷ್ಟಮಾಸ್ಯತ್ ॥ ೭ ॥

ನಂದಾವಿತಾಽಹೇರ್ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾದ್ ವೈಕುಂಠದರ್ಶೀ ಪಶುಜೀವನೇಭ್ಯಃ ।
ಕೇಶ್ಯರ್ವಹಾ ವ್ಯೋಮಸುರಾರಿಹಾರೀ ಕಂಸಾಧಮಕ್ರೂರಗಿರಾಽಶೃಣೋತ್ ಸಃ ॥ ೮ ॥

ಸಾಕ್ರೂರರಾಮೋ ಮಥುರಾಂ ಸ ಗಚ್ಛನ್ನಕ್ರೂರದೃಷ್ಟೋ ಯಮುನಾಜಲೇ ಚ ।
ಅವೈಕ್ಷಿ ಪೌರೈರ್ಧೃತಧೌತವಾಸಾ ಅಲಕ್ತಕಾಕ್ತೋಽಮಲಮಾಲಧಾರೀ ॥ ೯ ॥

ಸತ್ಸುಂದರಶ್ಚಂದನಚರ್ಚಿತಾಂಗಃ ಚಾಪಂ ಚ ಚಿತ್ತಂ ಚ ಚಕರ್ಷ ಕಾಂಸಮ್ ।
ಸಹಸ್ತಿನಂ ಹಸ್ತಿಪತಿಂ ಚ ಹತ್ವಾ ಚಾಣೂರಹಾ ಮುಷ್ಟಿಕವೈರಿಣಾಽಭಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಬಲೋಽಥ ಕಂಸಾವರಜಾನ್ ಜಘಾನ ಬಲಾನುಜಃ ಕಂಸಬಲಂ ಚ ಕಂಸಮ್ ।
ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಮಾತಾಪಿತರೌ ನೃಪಂ ಚ ಚಕ್ರೇ ವಿಶೋಕಸ್ಯ ಪಿತಾ ಸರಾಮಃ ॥ ೧೧ ॥

ದ್ವಿಜತ್ವಮಾಪ್ತೋಥ ವಿಮುಚ್ಯ ನಂದಂ ಸುತಂ ಮೃತಂ ಪ್ರಾಗ್ ಗುರವೇ ದದೌ ಸಃ ।
ಜರಾಸುತಂ ದ್ವಾರರುಧಂ ಸರಾಮೋ ಜಿಗಾಯ ಚಾಷ್ಟಾದಶಯುತ್ಸು ಚೇಶಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪಾರ್ಥಾನಥಾಕ್ರೂರಮಯಾಪಯತ್ ಸ ಭೀಮಾದ್ಯವಾಪ್ತೋ ವ್ರಜಮುದ್ಧವಂ ಚ ।
ಗೋಮಂತಗೋ ರಾಮಯುತಃ ಕಿರೀಟೀ ಜರಾಸುತಂ ಪ್ರಾಸ್ಯ ಸೃಗಾಲಹಾಽಭೂತ್ ॥ ೧೩ ॥

ದುರ್ಮಂತ್ರಭೂಪೈರ್ಭಯತೋಽಭಿಷಿಕ್ತಃ ಕೃಷ್ಣೋ ವಿದರ್ಭೇಽಕೃತ ವಿಶ್ವರೂಪಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಪುರೀಂ ಯಾವನಮೀರತಿಂ ತೈಃ ಸ ಘಾತಯಿತ್ವಾಶು ನೃಪಾನಜೈಷೀತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸ ರೇವತೀಕಾಂತಯುತೋ ಜಿತಾರಿಃ ಭೈಷ್ಮೀಮವಾಪ್ಯಾಕೃತ ಶಂಬರಾರಿಮ್ ।
ಸ್ಯಮಂತಕಂ ಜಾಂಬವತೀಂ ಚ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಸತ್ಯಾಂ ಚ ಲೇಭೇಽಜನಯಚ್ಚ ಸಾಂಬಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ವಿಚಕ್ರಹಾ ಭೂತನುದಸ್ತರಕ್ಷಾಃ ಬಲೇನ ಸಾಲ್ವಾರ್ದನಸಾತ್ಯಕೇನ ।
ಯುತಃ ಸ ಹಂಸಂ ಡಿಬಿಕಂ ಚ ಹತ್ವಾ ಗದಾಗ್ರಜೋಭಾದ್ ದಯಿತತ್ರಿಶುಕ್ಲಃ ॥ ೧೬ ॥

ಪಾರ್ಥಶ್ರಿಯೇ ಹಾರ್ದಿಕಮುಕ್ ಕುರೂಂಶ್ಚ ಗತ್ವಾಪ್ತಭಾರ್ಯಾನ್ ದ್ವಿರವಾಪ ಪಾರ್ಥಾನ್ ।
ಅಥಾಭಿಷಿಚ್ಯೇಂದ್ರಪುರೇ ನಿಧಾಯ ಪಾರ್ಥಾನ್ ಸ ಸತ್ಯಾಜನಕಕ್ಷ್ಮಮಾಸ್ಯತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ರತ್ನಂ ಹಲಿನೇಽರ್ಕಪುತ್ರೀಮುವಾಹ ನೀಲಾಮಪಿ ಸ ದ್ವಿರೂಪಾಮ್ ।
ಸ ಮಿತ್ರವಿಂದಾಮಥ ಕೈಕಯೀಂ ಚ ಭದ್ರಾಂ ತು ಮಾದ್ರೀಮಪಿ ಲಕ್ಷಣಾಖ್ಯಾಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ತಂ ನಾರದೋಽಥಾಖಿಲರಾಜಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೋಚೇ ತ್ವಮಾಶ್ಚರ್ಯತಮೋಸಿ ಧನ್ಯಃ ।
ಕುಂತ್ಯಾರ್ಥಿತಃ ಪಾರ್ಥಕುರೂನಜೈಷೀದಿತ್ಥಂ ಮುರಾದೀನ್ ನರಕಂ ಚ ಸೋಽಹನ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸತ್ಯಾರ್ಥಮಿಶೋ ಹೃತಪಾರಿಜಾತೋ ದೇವೌಘಜಿದ್ ದ್ವ್ಯಷ್ಟಸಹಸ್ರಭಾರ್ಯಃ ।
ಪ್ರತ್ಯೇಕಮೇತಾಸು ದಶಾಪ ಪುತ್ರಾನ್ ಸುತೌ ವಿಜಿಷ್ಣೂ ಅಪಿ ಸೋಭ್ಯನಂದತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸ ನಾರದಾವೇಕ್ಷಿತವಿಶ್ವರೂಪಃ ಪುರೇ ಸುಭದ್ರಾಂ ವಿಜಯಾಯ ಚಾದಾತ್ ।
ದದೌ ಸರಾಮೋ ಬಹು ರತ್ನಮಸ್ಮೈ ದದಾಹ ಪಾರ್ಥೇನ ಚ ಖಾಂಡವಂ ಸಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸ್ಯಮಂತಪೂರ್ವಂ ಖಲು ಪಂಚಕಂ ಚ ಗತೋ ವ್ಯಧತ್ತಾರ್ತ್ವಿಕಮಶ್ವಮೇಧಮ್ ।
ಸಂಶಿಕ್ಷ್ಯ ಜಿಷ್ಣುಂ ಸ ಜರಾಸುತಾರಿಂ ಭೀಮಂ ಸಮಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಜಘಾನ ಚೈದ್ಯಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ನಿಹತ್ಯ ಸೌಭೇಶಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಪಾರ್ಥಾನ್ ವನೇ ಶಿವಾರ್ಚೀ ಖಲಮೋಹನಾಯ ।
ಸ ಪೌಂಡ್ರಕಂ ನಿರ್ಜಿತವಾನ್ ಜಘಾನ ತಥೈಕಲವ್ಯಂ ಚ ಸುದಕ್ಷಿಣಂ ಚ ।
ಭೈಷ್ಮ್ಯಾಂ ವ್ಯಧಾತ್ ಪ್ರೇಮಕಲೇರ್ವಿಡಂಬಂ ರಾಮಂ ವ್ರಜಂ ಯಾಂತಮಥಾತ್ಮವಾಕ್ಯಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಮೈಂದಂ ಚ ಹತ್ವಾ ವಿವಿದಷ್ಣಮಾಜೌ ಕೃಷ್ಣೋಽಭ್ಯನಂದತ್ ಕುರುಭೀಷಣಂ ಚ ।
ಅಗ್ನ್ಯಾದಿಜಿದ್ ಬಾಣಜಯೀ ಪ್ರಭಾಸೇ ಸ ಪ್ರಾಪ ಪಾರ್ಥಾನ್ ಕುರುರಾಷ್ಟ್ರಗಾಂಶ್ಚ ॥ ೨೪ ॥

ವಿವಾಹ್ಯ ಸೌಭದ್ರಮುದಾರಮಂತ್ರೋ ವೃತಃ ಸ್ವಪುರ್ಯಾಂ ವಿಜಯೇನ ಸೌತ್ಯೇ ।
ಸುಮಂತ್ರಕೃತ್ ಪಾಂಡವಸೌತ್ಯಕಾರೀ ವಿಶ್ವರೂಪೋಽರ್ಜುನಶಿಕ್ಷಕೋಽಭಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸ್ವಾನಂದನಂ ಮಂದಮನೋಜ್ಞಹಾಸಂ ಶೃಂಗಾರಿಣಂ ಶಾರ್ಙ್ಗಿಣಮೀಕ್ಷಣಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ಮುಷ್ಣಂತಮಾಯೂಂಷಿ ತಮೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಯೌಧಾ ಗತಿಂ ಯೋಗಜಿತಾಮವಾಪುಃ ॥ ೨೬ ॥

ಭೀಷ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಪೀಪಲತ್ ಸಭೀಷ್ಮೋಕ್ತಭೂಮಾ ಹೃತವೃಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರಃ ।
ಸ್ವಪ್ನೇಽರ್ಜುನಾನುಗ್ರಹಕೃತ್ ಸುಭದ್ರಾಶೋಕಚ್ಛಿದೀಶಃ ಸ್ವನಯನ್ ಸ್ವಶಂಖಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಶೈನೇಯಪೋ ವಾಸವಿನಾ ಜಘಾನ ಜಯದ್ರಥಂ ನೀತಿನಿವಾರಿತಾಸ್ತ್ರಃ ।
ದ್ರೌಣೇಷುಬದ್ಧಾರ್ಜುನವೀರ್ಯಕಾರೀ ರಾಜೇಂದ್ರಸೂನ್ವೋಃ ಸ ವಿರೋಧಮಾಸ್ಯತ್ ॥ ೨೮ ॥

ಅಪಾತ್ ಸ ಪಾರ್ಥಂ ಪಥಮಾನಮಯ್ಯ ಭೀಮಂ ಚ ತುಷ್ಟಾವ ನಿನಿಂದ ದುಷ್ಟಮ್ ।
ದ್ರೌಣಿಂ ಸ ಶಪ್ತ್ವಾಂಬಿಕದೋಷದರ್ಶೀ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯಾಭಿಷಿಷೇಚ ಧರ್ಮಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಸ್ವಯಂ ಚ ಭೀಷ್ಮೇಣ ಚ ಶಿಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಭೂಪಂ ಸಂ ಭೀಮೇನ ಕಲಿಂ ನಿಬಧ್ಯ ।
ಜಿಷ್ಣೋರ್ಗುರುಃ ಕಾರುಣಿಕೋಽಪ್ಯದುಂಕೇ ಗತ್ವಾ ಪುರೀಂ ಸ್ವೇಭ್ಯ ಉವಾಚ ವೃತ್ತಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ವ್ರಜನ್ನುದಂಕೇಷ್ಟಕೃದೇಷ ಪಾರ್ಥಾನ್ ಪರೀಕ್ಷಿತೇ ಜೀವನದೋಽಂಗವಾದೀ ।
ಅಯಾಜಯದ್ ಧರ್ಮಜಮಶ್ವಮೇಧೈರೂಚೇ ಚ ಧರ್ಮಾನಯಜತ್ ಸ್ವಯಂ ಚ ॥ ೩೧ ॥

ಸುರಾರ್ಚಿತಃ ಶಿಕ್ಷಕ ಉದ್ಧವಸ್ಯ ಸ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪಚ್ಛಲತಃ ಕುಲಂ ಚ ।
ಸಂಹೃತ್ಯ ಕೃಷ್ಣೋ ನಿಜಚಿತ್ತ ಪದ್ಮೇ ದೇದೀಪ್ಯತೇ ದೇವ ಉತ ಸ್ವಲೋಕೇ ॥ ೩೨ ॥

ಉದ್ಧೃತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಂಬುನಿಧೇರ್ನಿಬದ್ಧಾಮಭೀಷ್ಟದಾತ್ರೀಮಿವ ರತ್ನಮಾಲಾಮ್ ।
ನಾರಾಯಣಸ್ಯಾರ್ಪಯತೇ ಪದಾಬ್ಜೇ ನಾರಾಯಣಃ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೃಷ್ಣಮಾಲಾಮ್ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಾಲಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರೀ

❑❑

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರ್ಯಮಂಜರಿಯು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ರಚಿಸಿದ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕೃತಿ. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂದದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಾರ್ಧ

ಹಾಗೂ ಏಕಾದಶಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಸ್ಕಂಧಗಳ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರವೂ ಬಿಟ್ಟು-ಹೋಗದಿರುವುದು ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಕಥಾವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೊಂದೇ ಪದದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಇಡೀ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸುವಿನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸುವ ಇಂತಹ ಕೃತಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತುಂಬಾ ವಿರಳ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಇಂತಹ ಕೃತಿ ಸಮಗ್ರ ವೈಷ್ಣವಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಇರಲಾರದು. ಈ ಕೃತಿಯು ಸಮುಗ್ರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಥೆಗೆ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಥೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರವೇಶಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸಂಗ್ರಹಣಕೌಶಲದಿಂದ ಮನನ ಮಾಡಲೂ, ಸ್ತೋತ್ರ-ರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿತ್ಯಪಾರಾಯಣಕ್ಕೂ ಇದು ಅಪಾರ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲದು.

ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಹರಿವಂಶ ಹಾಗೂ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯ-ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿನ ಕೃಷ್ಣಕಥಾವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದು ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಕೆಲವೇ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಪದಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಅಪೂರ್ವ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಶ್ರೀರಾಯರ ಈ ಅದ್ಭುತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು "ವಾಚಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಯಾ ಯದ್ಬಹುಚರಿತಮುಪಾವರ್ಣಯಸ್ತ್ವಂ ಮುರಾರೇಃ ಕಿಂಚ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿಪ ರಘುಸತ್ತೇಸ್ತೇನ ನೋ ವಿಸ್ಮಯೇಽಹಂ" ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು.

ವಿಷ್ಣುರ್ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವೈಃ ಕ್ಷಿತಿಭರಹರಣೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀದ್
ದೇವಕ್ಯಾಂ ನಂದನಂದೀ ಶಿಶುವಧವಿಹಿತಾಂ ಪೂತನಾಂ ಯೋ ಜಘಾನ ।
ಉತ್ಥಾನೌತ್ಸುಕ್ಯಕಾಲೇ ರಥಚರಣಗತಂ ಚಾಸುರಂ ಪಾದಘಾತೈ-
ಶ್ಚಕ್ರಾವರ್ತಂ ಚ ಮಾತ್ರಾ ಗುರುರಿತಿ ನಿಹಿತೋ ಭೂತಲೇ ಸೋ ವತಾನ್ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯೋ ಮಾತುರ್ಜೃಂಭಮಾಣೋ ಜಗದಿದಮುಖಿಲಂ ದರ್ಶಯನ್ನಂಕರೂಢೋ
ಗರ್ಗೇಣಾಚೀರ್ಣನಾಮಾ ಕೃತರುಚಿರಮಹಾಬಾಲಲೀಲೋ ವಯಸ್ಯೈಃ ।
ಗೋಪೀಗೇಹೇಷು ಭಾಂಡಸ್ಥಿತಮುರುದಯಯಾ ಕ್ಷೀರದಧ್ಯಾದಿ ಮುಷ್ಣನ್
ಮೃನ್ಮಾ ಭಕ್ಷೀತಿ ಮಾತುಃ ಸ್ವವದನಗಜಗದ್ಭಾಸಯನ್ ಭಾಸತಾಂ ಮೇ ॥ ೨ ॥

ದಧ್ನೋ ಮತ್ರಸ್ಯ ಭಂಗಾದುಪಗಮಿತರುಷಾ ನಂದಪತ್ನ್ಯಾಥ ಬದ್ಧಃ
ಕೃಚ್ಛ್ರೇಣೋಲೂಖಲೇ ಯೋ ಧನಪತಿತನಯೌ ಮೋಚಯಾಮಾಸ ಶಾಪಾತ್ ।
ನಂದಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವೃಂದಾವನಮಿಹ ರಮಯನ್ ವೇಣುನಾದಾದಿಭಿರ್ಗೋಃ
ವತ್ಸಾನ್ ಪಾನ್ ವತ್ಸರೂಪಂ ಕ್ರತುಭುಗರಿಮಘೋ ಪೋಷಯನ್ನೋಽವತಾನ್ಮಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಕ್ಷನ್ ವತ್ಸಾನ್ ವಯಸ್ಯೈರ್ಬಕಮಭಿನದಥೋ ತಿಗ್ಮತುಂಡೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ
ಪ್ರೀತಿಂ ಕರ್ತುಂ ಸಖೀನಾಂ ಖರಮಪಿ ಬಲತೋ ಘಾತಯನ್ ಕಾಲಿಯಾಹಿಮ್ ।
ಉನ್ಮಥ್ಯೋದ್ವಾಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾಮತಿವಿಮಲಜಲಾಂ ಯೋ ವ್ಯಧಾದ್ದಾವವಹ್ನಿಂ
ಸುಪ್ತಾನಾವೃತ್ಯ ಗೋಷ್ಠೇ ಸ್ಥಿತಮಪಿಬದಸೌ ದುಷ್ಟವೃಕ್ಷಚ್ಛಿದವ್ಯಾತ್ ॥ ೪ ॥

ದುರ್ಗಾರಣ್ಯಪ್ರವೇಶಾಚ್ಚ್ಯುತನಿಜಸರಣೀನ್ ಗೋಗಣಾನಾಹ್ವಯದ್ಯೋ
ದಾವಾಗ್ನಿಂ ತತ್ರ ಪೀತ್ವಾಸಮಪುಷದನುಗಾನ್ ಗೋಪಕಾನಾವಿಷಣ್ಣಾನ್ ।
ಗೋಭಿರ್ಗೋಪೈಃ ಪರೀತಃ ಸರಿದುದಕತಟಸ್ಥೋಪಲೇ ಭೋಜ್ಯಮನ್ನಂ
ಭುಕ್ತ್ವಾ ವೇಣೋರ್ನಿನಾದಾದ್ವ್ರಜಗತವನಿತಾಚಿತ್ತಹಾರೀ ಸ ಮಾಽವ್ಯಾತ್ ॥ ೫ ॥

ಕೃಷ್ಣೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಪತಿಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಕೃತತಪಸಾಂ ಮಜ್ಜನೇ ಗೋಪಿಕಾನಾಂ
ನಗ್ನಾನಾಂ ವಸ್ತ್ರದಾತಾ ದ್ವಿಜವರವನಿತಾನೀತಮನ್ನಂ ಸಮಶ್ನನ್ ।
ಶ್ರಾಂತೈರ್ಗೋಪೈಃ ಸಮಂ ಯೋ ಬಲಮಥನಬಲಾವಾಹೃತೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸವೃಷ್ಟೌ
ಪ್ರೋದ್ಧೃತ್ಯಾಹಾರ್ಯವರ್ಯಂ ನಿಜಜನಮಖಿಲಂ ಪಾಲಯನ್ ಪಾತ್ವಸೌ ಮಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಗೋವಿಂದಾಖ್ಯೋಽಥ ತಾತಂ ಜಲಪತಿಹೃತಮಾನೀಯ ಲೋಕಂ ಸ್ವಕೀಯಂ
ನಂದಾದೀನಾಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ವ್ರಜಗತವನಿತಾಗಾನಕೃಷ್ಟಾರ್ತಚಿತ್ತಾಃ ।
ಯಃ ಕಾಲಿಂದ್ಯಾಂ ನಿಶಾಯಾಮರಮಯದಮಲಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಯಾ ದೀಪಿತಾಯಾಂ
ಚಾರ್ವಂಗೀರ್ನರ್ಮವಾಕ್ಯೈಃ ಸ್ತನಭರನಮಿತಾಃ ಪ್ರೀಣಯನ್ ಪ್ರೀಯತಾಂ ನಃ ॥ ೭ ॥

ಅಂತರ್ಧತ್ತೇ ಸ್ಮ ತಾಸಾಂ ಮದಹರಣಕೃತೇ ತ್ವೇಕಯಾ ಕ್ರೀಡಮಾನಃ
ಸ್ವಸ್ಕಂಧಾರೋಹಣಾದ್ಯೈಃ ಪುನರಪಿ ವಿಹಿತೋ ಗರ್ವಶಾಂತ್ಯೈ ಮೃಗಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ।
ಖಿನ್ನಾನಾಂ ಗೋಪಿಕಾನಾಂ ಬಹುವಿಧನುತಿಭಿರ್ಯೋ ವಹನ್ ಪ್ರೀತಿಮಾವಿಃ-
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ರಾಸೋತ್ಸವೇನ ನ್ಯರಮಯದಬಲಾಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಹರಿಃ ಸಃ ॥ ೮ ॥

ಹತ್ವಾ ಯಃ ಶಂಖಚೂಡಂ ಮಣಿಮಥ ಸಮದಾದಗ್ರಜಾಯಾರ್ತಗೋಪೀ-
ಗೀತಾನೇಕಸ್ವಲೀಲೋ ಹತವೃಷಭಮಹಾಪೂರ್ವದೇವೋಽಮರೇಡ್ಯಃ ।
ಕೇಶಿಪ್ರಾಣಾಪಹಾರೀ ಸುರಮುನಿವದನಪ್ರಾರ್ಥಿತಾಶೇಷಕೃತ್ಯೋ
ಹತ್ವಾ ಪುತ್ರಂ ಮಯಸ್ಯ ಸ್ವಜನಮಪಿಹಿತಂ ಮೋಚಯನ್ ಮೋಕ್ಷದಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಅಕ್ರೂರಾಕಾರಿತೋ ಯಾನ್ ವ್ರಜಯುವತಿಜನಾನ್ ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾಭಿತಪ್ತಾನ್
ಸ್ವಂ ರೂಪಂ ಮಜ್ಜತೇಽಸ್ಮೈ ವಿಲಸಿತಮಹಿಗಂ ದರ್ಶಯಂಸ್ತೇನ ವಂದ್ಯಃ ।
ಯೋ ಗತ್ವಾ ಕಂಸಧಾನೀಂ ಕೃತರಜಕಶಿರಾಶ್ಚಾರುವೇಷಃ ಸುಧಾಮ್ನಃ
ಪ್ರೀತಿಂ ಕುರ್ವಂಸ್ತ್ರಿವಕ್ರಾಂ ವ್ಯತನುತ ರುಚಿರಾಂ ಪೌರಮುಖ್ಯೋಽವತಾತ್ ಸಃ ॥ ೧೦ ॥

ಶಾರ್ವಂ ಭಂಕ್ತ್ವಾ ಧನುರ್ಯೋ ಬಲಮಪಿ ಧನುಷೋ ರಕ್ಷಕಂ ಕುಂಜರಂ ತಂ
ಮಲ್ಲಾಂಶ್ಚಾಣೂರಪೂರ್ವಾನಪಿ ಸಹಸಹಜೋ ಮರ್ದಯಂಸ್ತುಂಗಮಂಚಾತ್ ।
ಭೋಜೇಶಂ ಪಾತಯಿತ್ವಾ ವ್ಯಸುಮಕೃತ ನಿಜಾನ್ ನಂದಯನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗರ್ಗಾತ್
ದ್ವೈಜಂ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾಪ್ತೋ ಗುರುಮಥ ವಿದಿತಾಶೇಷವಿದ್ಯೋಽವತಾನ್ನಃ ॥ ೧೧ ॥

ದತ್ವಾ ಪುತ್ರಂ ಪ್ರವಕ್ತ್ರೇ ಪ್ರತಿಗತಮಧುರಃ ಸಾಂತ್ವಯನ್ನುದ್ಧವಾಸ್ಯಾ-
ದ್ಗೋಷ್ಠಸ್ಥಾನ್ ನಂದಪೂರ್ವಾನರಮಯದಬಲಾಪ್ರೀತಿಕೃದ್ಯಃ ಶುಭಸ್ಯ ।
ಅಕ್ರೂರಸ್ಯಾಥ ತೇನ ಪ್ರತಿವಿದಿಪೃಥಾತಾಪುತ್ರಕೃತ್ಯೋ ಜರಾಯಾಃ
ಸೂನುಂ ನಿರ್ಭಿನ್ನಸೇನಂ ವ್ಯತನುತ ಬಹುಶೋ ವಿದ್ರುತಂ ನಃ ಸ ಪಯಾತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪುರ್ಯಾ ನಿರ್ಗತ್ಯ ರಾಮಾದಥ ಸಹಮುಸಲೀ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃಷ್ಣೋಽಭ್ಯನುಜ್ಞಾಂ
ಗೋಮಂತಂ ಚಾಪಿ ಮೌಲಿಂ ಖಗಪತಿವಿಹಿತಾಂ ವಾಸುದೇವಂ ಸೃಗಾಲಮ್ ।
ಹತ್ವಾ ಶತ್ರುಂ ಚ ಪುರ್ಯಾಮಧಿಜಲಧಿ ಪುರೀಂ ನಿರ್ಮಿತಾಂ ಬಂಧುವರ್ಗಾನ್
ನಿನ್ಯೇ ಯಃ ಸೋಽವತಾನ್ನಃ ಪ್ರಮಥಿತಯವನೋ ಮೌಚುಕುಂದಾಕ್ಷಿವಹ್ನೇಃ ॥ ೧೩ ॥

ರಾಜ್ಞಾ ಸಂಸ್ತೂಯಮಾನೋ ಹತಯವನಬಲೋ ಭೀತವನ್ಮಾಗಧೇಶಾದ್
ಗೋಮಂತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭೂಯೋ ಜಿತಮಗಧಪತಿರ್ಜಾತಶಾಂತಾಗ್ನಿಶೈಲಃ ।
ಆಗತ್ಯ ದ್ವಾರಕಾಂ ಯೋ ಹೃದಿಕಸುತಗಿರಾ ಜ್ಞಾತಕೌಂತೇಯಕೃತ್ಯಃ
ಪಶ್ಚಾತ್ಸ್ವಾದಾಯಭೈಷ್ಮೀಂ ನೃಷು ಯುಧಿ ಜಿತವಾನ್ ಭೂಭೃತಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ನಃ ॥ ೧೪ ॥

ವೈರೂಪ್ಯಂ ರುಗ್ಮಿಣೋ ಯೋಽಕೃತ ಮಣಿಸಹಿತಂ ಜಾಂಬವದ್ದೇಹಜಾತಾಂ
ಸತ್ಯಾಂ ತೇನೈವ ಯುಕ್ತಾಮಪಿ ಪರಿಜಗೃಹೇ ಹಸ್ತಿನಂ ಕುಲ್ಯಹೇತೋಃ ।
ಯಾತೋ ವ್ಯಸ್ಯಾತ್ರ ಸತ್ಯಾಶುಚಮಥ ಸಮಗಾದ್ದ್ವಾರಕಾಂ ಸತ್ಯಯೇತೋ
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಪಾರ್ಥಾನ್ ಸಕೃಷ್ಣಾನ್ ದ್ರುಪದಪುರಮಗಾದ್ವಿದ್ಧಲಕ್ಷ್ಯಾನ್ ಸ ಪಾಯಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಥ ಸತ್ರಾಜಿದಹಿತವಧಕೃದ್ಯಃ ಶ್ವಫಲ್ಕಸ್ಯ ಸೂನೌ
ರತ್ನಂ ಸಂದರ್ಶ್ಯ ರಾಮಂ ವ್ಯಧಿತ ಗತರುಷಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಃ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ।
ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಸ್ಥಪಾರ್ಥಾನಥ ಸಹವಿಜಯೋ ಯಾಮುನಂ ತೀರಮಾಯನ್
ಕಾಲಿಂದೀಂ ತತ್ರ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಯಮಸುತಪುರಕೃತ್ ಪಾತು ಮಾಂ ದ್ವಾರಕಾ ಸ್ಥಃ ॥ ೧೬ ॥

ಯೋ ಜಹ್ರೇ ಮಿತ್ರವಿಂದಾಮಥ ದೃಢವೃಷಭಾನ್ ಸಪ್ತ ಬದ್ಧ್ವಾಪಿ ನೀಲಾಂ
ಭದ್ರಾಂ ಮದ್ರೇಶಕನ್ಯಾಮಪಿ ಪರಿಜಗೃಹೇ ಶಕ್ರವಿಜ್ಞಾಪಿತಾರ್ಥಃ ।
ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಾರೂಢಃ ಸಭಾರ್ಯೋ ಹಿಮಗಿರಿಶಿಖರೇ ಭೌಮದುರ್ಗಂ ಸಮೇಸ್ಯ
ಛಿತ್ವಾ ದುರ್ಗಾಣಿ ಕೃಂತ್ವಾ ಮುರಗಲಮರಿಣಾ ದೇವತೇಽಷ್ಟಃ ಸ ಮಾಽವ್ಯಾತ್ ॥ ೧೭ ॥

ತ್ರಿಂಶತ್ಪಂಚಾವಧೀದ್ಯಃ ಸಚಿವವರಸುತಾನ್ ಭೂಮಿಜೇನಾತಿಘೋರಂ
ಯುದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಗಜಾದ್ಯೈರ್ಹರಿಹೃತಶಿರಸಂ ತಂ ವ್ಯದಾದ್ಭೂಸ್ತುತೋಽಥ ।
ಕೃತ್ವಾ ರಾಜ್ಯೇಽಸ್ಯ ಸೂನುಂ ವರಯುವತಿಜನಾನ್ ಭೂರಿಶಶ್ಚಾರುವೇಷಾನ್
ಪ್ರಾಪಯ್ಯ ದ್ವಾರಕಾಂ ಸೋಽಕೃತ ಮುದಮದಿತೇಃ ಕುಂಡಲಾಭ್ಯಾಮವೇನ್ಮಾಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಇಂದ್ರಾರಾಧ್ಯೋಮರೇಂದ್ರಪ್ರಿಯತಮಮಗಮಾಹೃತ್ಯ ದೇವಾನ್ ವಿಜಿತ್ಯ
ಪ್ರಾಪ್ಯಾಥ ದ್ವಾರಕಾಂ ಯಃ ಸುತಮತಿರುಚಿರಂ ರುಗ್ಮಿಣೀಶಃ ಪ್ರಪೇದೇ ।
ಭ್ರಾತೃವ್ಯಂ ಪೌಂಡ್ರಕಾಖ್ಯಂ ಪುರರುಧಮತನೋತ್ ಕೃತ್ತಶೀರ್ಷಂ ತದೀಯಾ-
ಪತ್ಯೋತ್ಪನ್ನಾಂ ಚ ಕೃತ್ಯಾಂ ರಥಚರಣರುಚಾ ಕಾಲಯನ್ ಕಾಮಧುಕ್ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಕೃಷ್ಣಃ ಸೂರ್ಯೋಪರಾಗೇ ನಿಜಯುವತಿಗಣೈರ್ಭಾರ್ಗವಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಾಪ್ತ-
ಸ್ತತ್ರಾಯಾತಾನ್ ಸ್ವಬಂಧೂನ್ ಮುನಿಗಣಮಪಿ ಸಂತೋಷ್ಯ ಯಜ್ಞಂ ಸ್ವಪಿತ್ರಾ ।
ಯೋಽನುಷ್ಠಾಪ್ಯಾಥ ನೈಜಂ ಪುರಮಥ ವದಿತಾನೇಕತತ್ತ್ವಾನಿ ಪಿತ್ರೇ
ಮಾತುಃ ಪುತ್ರಾನ್ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯಾಕೃತ ಹಿತಮಹಿತಂ ಮೇಽಪನುದ್ಯಾತ್ ಸ ಈಶಃ ॥ ೨೦ ॥

ರುಗ್ಮಿಣ್ಯಾ ನರ್ಮವಾಕ್ಯೈರರಮತ ಬಹುಭಿಃ ಸ್ತ್ರೀಜನೈರ್ಯೋಽಥ ಪುತ್ರಾ-
ನೇಕೈಕಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯ ದಶ ದಶ ರುಚಿರಾನ್ ಪೌತ್ರಕಾನಪ್ಯನೇಕಾನ್ ।
ಪೌತ್ರಸ್ಯೋದ್ವಾಹಕಾಲೇ ಭೃಶಕುಪಿತಬಲಾದ್ರುಗ್ಮಿಣಂ ಘಾತಯಿತ್ವಾ
ನಂದನ್ ಯೋಷಿದ್ಗಣೇನ ಪ್ರತಿಗೃಹಮಬಲಾಪ್ರೀತಿಕಾರೀ ಗತಿರ್ಮೇ ॥ ೨೧ ॥

ನಾನಾರತ್ನಪ್ರದೀಪ್ತಾಸಮವಿಭವಯುತದ್ವ್ಯಷ್ಟಸಾಹಸ್ರಕಾಂತಾ-
ಗೇಹೇಷ್ವಶ್ನನ್ ಶಯಾನಃ ಕ್ವ ಚ ಜಪಮೃಗಯಾದೀನಿ ಕುರ್ವನ್ ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ।
ದೀವ್ಯನ್ನಕ್ಷೈರ್ಬ್ರುವಾಣಃ ಪ್ರವಚನಮಪರೈರ್ಮಂತ್ರಯನ್ನೇವಮಾದಿ-
ವ್ಯಾಪಾರಾನ್ ನಾರದಸ್ಯ ಪ್ರತಿಸದನಮಹೋ ದರ್ಶಯನ್ ನಃ ಸ ಪಾಯಾತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಾತರ್ಧ್ಯಾಯನ್ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಕೃತಿನಿಜವಿಹಿತಃ ಸತ್ಸಭಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃಷ್ಣೋ
ದೂತಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತೋಷ್ಯಾಮರಮುನಿವಿದಿತಾಶೇಷಕೃತ್ಯಃ ಪ್ರಯಾಸೀತ್ ।
ಶಕ್ರಪ್ರಸ್ಥಂ ಚಮೂಭಿರ್ಬಹುವಿಭವಯುತಂ ಬಂಧುಭಿರ್ಮಾನಿತೋಽಯಂ
ಭೀಮೇನಾಪಾತ್ಯ ಬಾರ್ಹದ್ರಥಮಥ ನೃಪತೀನ್ ಮೋಚಯನ್ ಮೇ ಪ್ರಸೀದೇತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪುತ್ರಂ ರಾಜ್ಯೇಽಸ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಹೃತಶಿರಸಮಥೋ ಚೇದಿರಾಜಂ ವಿಧಾಯ
ಪ್ರೋದ್ಯಂತಂ ರಾಜಸೂಯಂ ಯಮಸುತವಿಹಿತಂ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಯೋ ವಿಧಾಯ ।
ಶಕ್ರಪ್ರಸ್ಥಾತ್ ಪ್ರಯಾತೋ ನಿಜನಗರಮಸೌ ಸಾಲ್ವಭಂಗಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ
ಕ್ರುದ್ಧೋಘ್ನನ್ನಬ್ಧಿಗಂ ತಂ ಶಿವವರಬಲಿನಂ ಯಾನ್ ಪುರಂ ಪಾತು ನಿತ್ಯಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ವಿಪ್ರಾದಾಕರ್ಣ್ಯ ಧರ್ಮಂ ವನಗತಮನುಜೈಃ ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವೈತ್ಯಸರ್ವಾ-
ನಭ್ಯೇತ್ಯ ದ್ವಾರಕಾಂ ಯೋ ನೃಗಮಥ ಕುಜನಿಂ ದಿವ್ಯರೂಪಂ ಚಕಾರ ।
ಗತ್ವಾ ವೈದೇಹಗೇಹಂ ಕತಿಪಯದಿವಸಾಂಸ್ತತ್ರ ನೀತ್ವಾತಿಭಕ್ತಂ
ಸಂತೋಷ್ಯ ದ್ವಾರಕಾಂ ಯಾನ್‌ಬಹುಬಲಸಮಿತೋ ಯನ್ನುಪಪ್ಲಾವ್ಯಮವ್ಯಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

ದೌತ್ಯ ಕುರ್ವನ್ನನಂತಾ ನಿಜರುಚಿರತನೂರ್ದರ್ಶಯನ್ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟೇ-
ರ್ಗೀತಾತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಾದ್ರಣಮುಖವಿಜಯಸ್ಯಾಚರನ್ ಸಾರಥಿತ್ವಮ್ ।
ನೀತ್ವಾ ಕೈಲಾಸಮೇನಂ ಪಶುಪತಿಮುಖತೋ ದಾಪಯಿತ್ವಾಸ್ತ್ರಮಸ್ಮೈ
ಭೀಮೇನಾಪಾತ್ಯ ದುಷ್ಟಂ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಮಕರೋದ್ಧರ್ಮರಾಜಂ ತಮೀಡೇ ॥ ೨೬ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸ್ಥಾನಂ ಯದೂನಾಂ ಪ್ರಿಯಸಖಮಕೃತಾವಾಪ್ತಕಾಮಂ ಕುಚೇಲಂ
ಕುರ್ವನ್ ಕರ್ಮಾಶ್ವಮೇಧಂ ನಿಜಭವನಮಥೋ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾರ್ಜುನಾಯ ।
ಪುತ್ರಾನ್ ವಿಪ್ರಾಯ ದತ್ವಾಸಹಸಜಮಸೌ ದಂತವಕ್ರಂ ನಿಪಾತ್ಯ
ಪ್ರಾಪ್ಯಾಥ ದ್ವಾರತಾಂ ಸ್ವಾಂ ಸಮವತು ವಿಪರನ್ನುದ್ಧವಾಯೋಕ್ತತತ್ತ್ವಃ ॥ ೨೭ ॥

ರಕ್ಷನ್ ಲೋಕಾನ್ ಸಮಸ್ತಾನ್ ನಿಜಜನನಯನಾನಂದಕಾರೀ ನಿರಸ್ತಾ-
ವದ್ಯಃ ಸೌಖ್ಯೈಕಮೂರ್ತಿಃ ಸುರತರುಕುಸುಮೈಃ ಕೀರ್ಯಮಾಣೋಽಮರೇಂದ್ರೈಃ ।
ಸಿದ್ಧೈರ್ಗಂಧರ್ವಪೂರ್ವೈರ್ಜಯಜಯವಚನೈಃ ಸ್ತೂಯಮಾನೋಽತ್ರ ಕೃಷ್ಣಃ
ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಪುತ್ರೈಶ್ಚ ಪೌತ್ರೈಃ ಸ ಜಯತಿ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಃ ॥ ೨೮ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರಮಂಜರೀ ಲೇಶತಃ ಕೃತಾ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರೇಣ ಯತಿನಾ ಭೂಯಾತ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಸಾದದಾ ॥ ೨೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರಮಂಜರೀ ॥

* * *

ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಭಾವಸಂಗ್ರಹಃ

ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯವು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿರ್ಣಯಗ್ರಂಥ. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸನಾರಾಯಣರ ಆದೇಶದಂತೆ ರಚಿತವಾದ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತ-ತಾತ್ಪರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ರಾಮಾಯಣ, ಹರಿವಂಶ, ಭಾಗವತ ಇವುಗಳ ನಿರ್ಣಯವೂ ಇದೆ.

ಐದು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ೩೨ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿದ್ದು ಶ್ರೀಮದ್ವರ ಪ್ರತಿಕೃತಿಯಂತೆಯೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಈ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಾಶಯ-ಸಂಗ್ರಹವೆಂಬ ಈ ಕೃತಿಯು ಮೂಲಕೃತಿಯ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಪೂರ್ವ ಕೃತಿ. ಮೂಲದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಅಣುತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶ್ಲೋಕರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮೂವತ್ತೇಳು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥನಿರ್ಣಯ, ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಾಭಾರತ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯವು ಎರಡನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯದವರೆಗೆ ಸಮಗ್ರ ರಾಮಾಯಣದ ಸಾರವನ್ನು, ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸವತಾರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು, ಉಳಿದ ೨೨ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ೨೨ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಈ ಕೃತಿಯ ಪಾರಾಯಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮೂಲದ ಯಾವ ಮೂಲ ಘಟನೆಯನ್ನೂ ಬಿಡದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಯೋಗ್ರೇಭೂದ್ವಿಶ್ವಗರ್ಭಃ ಸುಖನಿಧಿರಮಿತೈರ್ವಾಸುದೇವಾದಿರೂಪೈಃ
ಕ್ರೀಡನ್ ದೇವೈರಜಾದ್ಯೈರಗಣಿತಸುಗುಣೋ ನಿತ್ಯನೀಚೋಚ್ಚಭಾವೈಃ ।
ವೇದೈರ್ವೇದ್ಯೋऽಸ್ತದೋಷೋऽಪ್ಯಸುರಜನಮನೋ ಮೋಹಯನ್ ಮರ್ತ್ಯವೃತ್ತ್ಯಾ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮುಕ್ತಿದಾತಾ ದ್ವಿಷದಸುಖಕರಃ ಪಾತು ಸೋऽಸ್ಮಾನ್ ಮಹೇಶಃ ॥ ೧ ॥

ಸದ್ಗ್ರಂಥಾನಾಂ ಸಮೂಹೇ ಜಗತಿ ವಿಲುಲಿತೇ ಯೇನ ತದ್ಭಾವಮುಚ್ಚೈ-
ರ್ವಕ್ತುಂ ಮಧ್ವೋ ನಿಯುಕ್ತೋ ವ್ಯಧಿತ ಸುವಚಸಾಮುದ್ಧೃತಿಂ ಭಾರತಸ್ಯ ।
ದೇವೋತ್ಕೃಷ್ಟಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಪುರುಷತಾಂ ತಾರತಮ್ಯಂ ಸುರಾಣಾ
ವಾಯೋರ್ಜೀವೋತ್ತಮತ್ವಾದಿಕಮಪಿ ವದತಾಂ ವ್ಯಾಸಮೀಡೇ ತಮೀಶಮ್ ॥ ೨ ॥

ಆದೌ ರೂಪಚತುಷ್ಟಯೀಂ ಸೃಜತಿ ಯೋ ದೇವಾನ್ ಪುರಾನುಕ್ರಮಾ-
ದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ಪುರಮಬ್ಜಜಾದಿವಿಬುಧಾನ್ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರತ್ಯಂತತಃ ।
ಸ್ರಷ್ಟಾ ಪೂರ್ವವದಸ್ಯ ಸರ್ವಜಗತೋ ಮತ್ಸ್ಯಾದಿರೂಪೋऽಭವದ್-
ರಾಮೋऽಭೂದನುಜಾನ್ವಿತೋ ದಶರಥಾತ್ ಪಾಯಾತ್ ಸ ನಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ ॥ ೩ ॥

ಯದ್ವೃದ್ಧಿರ್ಜನಮೋಹಿನೀ ಮುದಮಿತಾ ಯದ್ದರ್ಶನಾತ್ ಸಜ್ಜನಾ
ಯೇನಾರ್ಥಿಪ್ರಿಯಕಾರಿಣಾ ನಿಶಿಚರೀಹಂತ್ರಾ ಕ್ರತೂ ರಕ್ಷಿತಃ ।
ಯೋऽಹಲ್ಯಾಂ ಸಪತಿಂ ವ್ಯಧಾದ್ಧರಧನುರ್ಭಂಕ್ತ್ವಾऽವಹಜ್ಜಾನಕೀಂ
ಜೇತಾ ವರ್ತ್ಮನಿ ಭಾರ್ಗವಸ್ಯ ನಗರೀಂ ರಾಮೋ ಗತೋऽವ್ಯಾತ್ ಸ ಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಿತೋ ವನಂ ವಚನತೋ ಮಾತುಃ ಸಃ ಕಾಕಾಕ್ಷಿಗಂ
ದೈತ್ಯಂ ವ್ಯಸ್ಯ ವಿಕರ್ಣಘೋಣಖಚರೀಬಂಧೂನ್ ಖರಾದೀನ್ ಖಲಾನ್ ।
ಮಾರೀಚಂ ಚ ನಿಹತ್ಯ ರಾವಣಹೃತಾಂ ಸೀತಾಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ನಿವ
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಾಯುಸುತೇನ ಸೂರ್ಯಜಯುಜಾ ರಾಮೋವತಾದ್ವಂದಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಖಿತ್ವಮಾಪ್ಯ ಶಪಥಂ ಕೃತ್ವಾ ವಧೇ ವಾಲಿನ-
ಸ್ತಾಲಾನ್ ಸಪ್ತ ವಿಭಿದ್ಯ ವಾಲಿನಿಧನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಮಾರ್ತಂಡಿಂ ಚ ವಿಧಾಯ ಮಾರುತಿಯುಜಾ ಯಾಮ್ಯಾಂ ದಿಶಂ ಗಚ್ಛತಾ
ಸೀತಾನ್ವೇಷಣಮಿಚ್ಛತಾಬ್ಧಿತರಣೇ ರಾಮೋಽವತಾತ್ ಸಂಸ್ತುತಃ ॥ ೬ ॥

ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀಹನುಮಾನನುಗ್ರಹಬಲಾತ್ ತೀರ್ಣಾಂಬುಧಿರ್ಲೀಲಯಾ
ಲಂಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಿಶಾಮ್ಯ ರಾಮದಯಿತಾಂ ಭಂಕ್ತ್ವಾ ವನಂ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ।
ಅಕ್ಷಾದೀನ್ ವಿನಿಹತ್ಯ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದಶಕಂ ದಗ್ಧ್ವಾ ಪುರೀಂ ತಾಂ ಪುನ-
ಸ್ತೀರ್ಣಾಬ್ಧಿಃ ಕಪಿಭಿರ್ಯುತೋ ಯಮನಮತ್ ತಂ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಸಿಂಧುಂ ದಕ್ಷಿಣಮಾಗತೋ ದಶಮುಖಭ್ರಾತ್ರಿಷ್ಟದೋಽಭ್ಯರ್ಚಿತೋ
ಬಧ್ವಾ ಸೇತುಮವಾಪ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಪುರೀಂ ಸೈನ್ಯೈಃ ಕಪೀನಾಂ ಯುತಃ ।
ಹತ್ವೇಂದ್ರಾರಿಕರೀರಕರ್ಣದಶಕಾದೀನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಜಾನಕೀ-
ಮಾದಾಯಾಪ್ಯ ಪುರೀಂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪದವೀಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽವತಾದ್ರಾಘವಃ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪ್ರಿಯತಮಭರತಂ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯ
ಸ್ತ್ರೀಯಾನ್ ರಕ್ಷನ್ ಸುತೌ ದ್ವೌ ಜನಕದುಹಿತರಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಜ್ಞೈರ್ಯಜನ್ಸ್ವಮ್ ।
ಸೀತಾಹೇತೋರ್ವಿಮೋಹ್ಯ ಕ್ಷಿತಿಜದಿತಿಸುತಾನರ್ಥಿತೋ ದೇವಸಂಘೈಃ
ಸದ್ಭಿರ್ಯುಕ್ತೋ ಹನೂಮದ್ವರದ ಉಪಗತಃ ಸ್ವಂ ಪದಂ ಪಾತು ರಾಮಃ ॥ ೯ ॥

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧ್ಯುನ್ಮಥನಾದಿಕಾತ್ಮಚರಿತಂ ದೇವೈರ್ಗ್ರಣದ್ಭಿಃ ಸ್ತುತಃ
ಸಜ್ಜ್ಞಾನಾಯ ಪರಾಶರಾಖ್ಯಮುನಿನಾ ಯಃ ಸತ್ಯಾವತ್ಯಾಮಭೂತ್ ।
ವ್ಯಾಸತ್ವೇನ ವಿಧಾಯ ವೇದವಿವೃತಿಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯಪಿ
ಜ್ಞಾನಂ ಸತ್ಸುವಿಧಾಯ ತದ್ಗತಕಲಿಂ ನಿಘ್ನನ್ ಸ ನೋಽವ್ಯಾದ್ಧರಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭೂಪಾ ಯತ್ರ ಪುರೂರವಪ್ರಭೃತಯೋ ಜಾತಾ ವಿಧೋರನ್ವಯೇ
ಯದ್ವಾದ್ಯಾ ಭರತಾದಯಃ ಕುರುಮುಖಾ ಭೀಷ್ಮಾಂಬಿಕೇಯಾದಯಃ ।
ಭೂಭಾರಕ್ಷಯಕಾಂಕ್ಷಿಭಿಃ ಸುರವರೈರಭ್ಯರ್ಥಿತಃ ಶ್ರೀಪತಿ-
ಸ್ತತ್ರಾವಿರ್ಭವಿತುಂ ಸಹ ಸುರವರೈರಿಚ್ಛನ್ ಹರಿಃ ಪಾತು ಮಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ದೇವಕ್ಯಾಂ ವಸುದೇವತೋಽಗ್ರಜಯುತೋ ಜಾತೋ ವ್ರಜಂ ಯೋ ಗತೋ
ಬಾಲಘ್ನೀಶಕಟಾಕ್ಷಹಾ ಸ್ವಜನನೀಮಾನ್ಯಸ್ತೃಣಾವರ್ತಹಾ ।
ಯತ್ಪೂರ್ವಂ ಭುತಶ್ಚ ಪಾಂಡುತನಯಾ ಯತ್ಸೇವನಂ ಜಜ್ಞಿರೇ
ಕರ್ತುಂ ಧರ್ಮಮರುದ್ವೃಷಾಶ್ವಿಭಿರಜಂ ನಂದಾತ್ಮಜಂ ನೌಮಿ ತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸಂಸ್ಕಾರಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗರ್ಗಾದ್ಬಹುಶಿಶುಚರಿತ್ರೈಃ ಪ್ರೀಣಯನ್ ಗೋಪಗೋಪೀ-
ರ್ವತ್ಸಾನ್ ಧೇನೂಂಶ್ಚ ರಕ್ಷನ್ನಹಿಪತಿದಮನೋ ಯಃ ಪಪೌ ಕಾನನಾಗ್ನಿಮ್ ।
ವಿಪ್ರಸ್ತ್ರೀಪ್ರೀತಿಕಾರೀ ಧೃತಧರಣಿಭರೋ ಗೋಪಿಕಾಭಿರ್ನಿಶಾಸು
ಕ್ರೀಡನ್ ಮಲ್ಲಾಂಶ್ಚಕಂಸಂ ನ್ಯಹನದುಪಗತೋಽವ್ಯಾತ್ಸಕೃಷ್ಣಃ ಪುರೀಂ ಸ್ವಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಪಿತ್ರೋರ್ಬಂಧಂ ನಿರಸ್ಯ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಮಕರೋದುಗ್ರಸೇನಂ ಗುರೋರ್ಯಃ
ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಾದಾತ್ ಪರೇತಂ ಯುಧಿ ಜಿತಜರಾಸಂಧಪೂರ್ವಾರಿವರ್ಗಃ ।
ಪಾರ್ಥಾನ್ ಪಿತ್ರಾ ವಿಹೀನಾನುಪಗತನಗರಾನ್ ಯಸ್ತ್ವಜೋಪಾದ್ವಿಪದ್ಭ್ಯೋ
ನಂದಾದೀನುದ್ಧವೋಕ್ತ್ಯಾ ಗತವಿರಹಶುಚಃ ಕಾರಯನ್ ಸೋಽವತಾನ್ಮಾಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಯಸ್ಮಾದ್ವ್ಯಾಸಸ್ವರೂಪಾದಪಿ ವಿದಿತಸುವಿದ್ಯಾ ಆಪ್ನುಯುಶ್ಚ ಪ್ರಮೋದಂ
ಪಾರ್ಥಾ ದ್ರೋಣಃ ಸುತಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಗತಭೃಗುಪೋ ಯನ್ನಿಯತ್ಯಾಽರ್ಥಕಾಮಃ ।
ತಸ್ಮಾದಾಪ್ತೋರುವಿದ್ಯೋ ದ್ರುಪದಮುಪಗತೋಽನಾಪ್ತಕಾಮೋಽಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾಂ
ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಕೌರವೇಭ್ಯೋ ದಿತಿಜನಿರಸನೋಽದಾತ್ ಸ ನೋಽವ್ಯಾನ್ಮುರಾರಿಃ ॥ ೧೫ ॥

ಭೂಯಸ್ತ್ವಾಗತಮಾಹವೇ ಸಹ ಜರಾಸಂಧಂ ನೃಪೈರ್ನೀತಯೇ
ಜ್ಞಾತ್ವಾಗಾತ್ ಸಹಜಾನ್ವಿತೋಽತಿಗಹನಂ ಗೋಮಂತಮತ್ರಾಗತಾನ್ ।
ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಾಲ್ಲಬ್ಧಕಿರೀಟ ಉನ್ನತಗಿರೇರಾಪ್ಲುತ್ಯ ಜಿತ್ವಾ ರಿಪೂನ್
ಹತ್ವಾ ಸ್ವೀಯಸೃಗಾಲಮಾತ್ಮನಗರೀಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸ ನೋಽವ್ಯಾದ್ಧರಿಃ ॥ ೧೬ ॥

ಭಗ್ನಾಶಾನ್ ನೃಪತೀನರೀನ್ ವ್ಯಧಿತ ಯಃ ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪಾಗ್ರ್ಯಾಸನೇ
ಲಗ್ನೋ ಭೀಷ್ಮಕಸತ್ಕೃತೋಽಥ ಯವನಂ ಜಘ್ನೇ ಸತೀಮಾತ್ಮನಃ ।
ನಿಘ್ನಾಂ ಯೋ ಕೃತ ರುಗ್ಮಿಣೀಂ ಸಮಜಯದ್ದುರ್ಗರ್ವರುಗ್ಮ್ಯಾದಿಕಾನ್
ವಿಘ್ನಂ ಸತ್ರಜಿತಾತ್ಮಜಾಪತಿರಸೌ ಮೇ ಘ್ನನ್ ಭವೇತ್ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಅಸ್ತ್ರಜ್ಞೇಷ್ವಧಿಕೋಽರ್ಜುನೋಽಥ ಯದನುಕ್ರೋಶೇನ ಭೀಮಂ ವಿನಾ
ಸದ್ಧರ್ಮೇನಿರತಂ ದದೌ ಸ್ವಗುರವೇ ಬಧ್ವಾ ನೃಪಂ ಪಾರ್ಷತಮ್ ।
ಪುತ್ರೌ ಸ ದ್ರುಪದೋಽಪಿ ವಹ್ನಿವಿಬುಧಸ್ತ್ರೀರೂಪಕೌ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್
ಇಷ್ಟಾಂ ಧರ್ಮಜ ಆಪ ರಾಜ್ಯಪದವೀಂ ಸ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮೇ ಹರಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ಯತ್ಕಾರುಣ್ಯಬಲೇನ ಪಾಂಡುತನಯಾ ನಿಸ್ತೀರ್ಣ ನಾನಾಪದೋ
ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಾಶಿನ ಆಗಮಾಭ್ಯಸನಿನೋ ಹತ್ವಾಬಕಂ ದ್ರೌಪದೀಮ್ ।
ಉದ್ವಾಹ್ಯಾಖಿಲಭೂಪತೀನಪಿ ತತೋ ಜಿತ್ವಾ ಗತಾಃ ಸ್ವಾಂ ಪುರೀ-
ಮಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರೇಽವಸನ್ ಕೃತಧರಾರಕ್ಷಾಃ ಸ ನೋಽವ್ಯಾದ್ಧರಿಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯಃ ಪಾರ್ಥಾನ್ ಪರಿಪಾಲಯನ್ ಹರಿಪುರೇ ಸ್ತ್ರೀ ಪುತ್ರಸಂಪದ್ಯುತಾನ್
ಸಂಹರ್ತಾ ಶತಧನ್ವನೋಽಷ್ಟಮಹಿಷೀಭರ್ತಾ ಸುರರ್ಷಿಸ್ತುತಃ ।
ಹತ್ವಾ ಭೌಮಮಪಾಹರತ್ ಸುರತರುಂ ಬಹ್ವೀರುವಾಹಾಂಗನಾಃ
ಪ್ರಾಯಚ್ಛದ್ಧರಿಸೂನವೇ ಸ್ವಸಹಜಾಂ ಪಾಯಾತ್ ಸ ನಃ ಕೇಶವಃ ॥ ೨೦ ॥

ಪಾರ್ಥಾನ್ ಲಬ್ಧಸಭಾನ್ ವಿಧಾಯ ಮಯತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪುರಂ ಸ್ವಂ ಗತಃ
ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಕೌರವಮರ್ಕಪರ್ವಣಿ ಪುರೀಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಕರ್ತಾ ಕ್ರತೋಃ ।
ಪಾಂಡೂನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜರಾಸುತೇ ವಿನಿಹತೇ ತೈಃ ಕಾರಯಿತ್ವಾಽಧ್ವರಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸ್ವಂ ಪುರಮಚ್ಯುತೋ ವಿಜಯತೇ ದ್ಯೂತೇ ಜಿತೈಶ್ಚ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪಾರ್ಥಾ ಯಾತಾ ಅರಣ್ಯಂ ನಿಹತನಿಶಿಚರಾಃ ಪ್ರೀಣಯಂತೋ ದ್ವಿಜೌಘಾನ್
ವಾರ್ತಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ವಕೀಯಾಮುಪಗತಹರಿಣಾ ಮಾನಿತಾಃ ಸಿಂಧುರಾಜಮ್ ।
ಜಿತ್ವಾ ದುರ್ಯೋಧನಾದೀನ್ ಹರಿಹಯಪುರುಷವ್ರಾತಬದ್ಧಾನ್ ವಿಮೋಚ್ಯ
ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಧರ್ಮಾತ್ ಪ್ರಸಾದಂ ಯಮಥ ಮುರರಿಪುಂ ತುಷ್ಟವುಸ್ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೨೨ ॥

ಅನ್ಯಂ ವೇಷಮುಪಾಗತಾ ಪೃಥಗತೋ ಗತ್ವಾ ವಿರಾಟಾಲಯಂ
ತದ್ದೇಹಸ್ಥಹರೇರ್ನಿಷೇವಣಪರಾ ಮಲ್ಲಂ ತಥಾ ಕೀಚಕಾನ್ ।
ಹತ್ವಾ ಗೋಗ್ರಹಣೋದ್ಯತಾನಪಿ ಕುರೂನ್ ಜಿತ್ವಾ ವಿರಾಟಾರ್ಚಿತಾಃ
ಪಾರ್ಥಾಃ ಸ್ವಾಂತಿಕಮಾಗತಂ ಯಮಜಿತಂ ಭೇಜುಸ್ತಮೀಡೇಽಚ್ಯುತಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಯತ್ಸಂಮತ್ಯಾ ಪೃಷತತನುಜಪ್ರೇಷಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಕ್ತ್ಯಾ
ರಾಜ್ಯಂ ನಾದಾದನುಜಜನಿತಸ್ಯಾಂಬಿಕೇಯೋಽರ್ಜುನಸ್ಯ ।
ಯಃ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ವ್ಯಧಿತ ನಗರೀಂ ಕೌರವಾಣಾಮವಾಪ್ತಃ
ಸ್ವೋಕ್ತ್ಯೈಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತದನಭಿಮತೇರಾಪ್ತಪಾರ್ಥಃ ಸ ನೋಽವ್ಯಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸೇನಾಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ರಣೋನ್ಮುಖೇ ಕರುಣಯಾ ಶಸ್ತ್ರೋಜ್ಝಿತಂ ಫಲ್ಗುನಂ
ಸದ್ಗೀತಾಮುಪದಿಶ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕಧರಂ ಚಕ್ರೇಽಸ್ಯ ಯಃ ಸಾರಥಿಃ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಕುರುಪಾಂಡವೈಶ್ಚ ಪೃತನಾಂ ಯೋಽಜೀಘನತ್ ಸ್ಯಂದನಾ-
ದ್ಯೋ ಭೀಷ್ಮಂ ನಿರಪಾತಯತ್ ಸುತಶರೈಃ ಪಾಂಡೋಸ್ತಮೀಡೇಽಚ್ಯುತಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ದ್ರೋಣೇ ಯುಧ್ಯತಿ ಪಾಂಡವೈರ್ವಿನಿಹತಂ ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷಂ ಪಾರ್ಥತಃ
ಕೃತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಸುತೇ ಹತೇ ನಿಶಿ ಶಿವಂ ನೀತ್ವಾರ್ಜುನಂ ಸೈಂಧವಮ್ ।
ತದ್ದತ್ತಾಸ್ತ್ರಬಲಾದಜೀಘನದತೋ ದ್ರೋಣೇ ಹತೇ ದ್ರೌಪದೇ-
ಯೋರ್ಭೀಮಂ ಚ ನಿಜಾಸ್ತ್ರನಮ್ರಮಕರೋತ್ ತಂ ನೌಮಿ ನಾರಾಯಣಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಯತ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯಬಲೇನ ಸೂರ್ಯತನುಜೇ ಪಾರ್ಥೇನ ಯುದ್ಧೇ ಜಿತೇ
ಪಶ್ಚಾಚ್ಛಲ್ಯಮವಾಪ್ಯ ಸಾರಥಿವರಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಜಂ ಸಾಯಕೈಃ ।
ಶೀರ್ಣಾಂಗಂ ಕೃತವತ್ಯಮುಂ ಶಿಬಿರಗಂ ಪಾರ್ಥಂ ಚ ಮೃತ್ಯೋರಪಾ-
ದ್ಯಃ ಪಾರ್ಥೇನ ಹತೇಽರ್ಕಜೇ ನೃಪನುತಃ ಪಾಯಾತ್ ಸ ನಃ ಕೇಶವಃ ॥ ೨೭ ॥

ಶಲ್ಯೇ ಧರ್ಮಸುತಾದ್ಧತೇ ಕುರುಬಲೇ ಪಾರ್ಥೈಃ ಸಮಸ್ತೇ ಹತೇ
ಭೀಮೇನಾನುಜಸಂಯುತೇ ವಿನಿಹತೇ ದುರ್ಯೋಧನೇ ದ್ರೌಣಿನಾ ।
ಸುಪ್ತಾನಾಂ ನಿಧನೇ ಕೃತೇ ನಿಶಿ ತತೋ ಮುಕ್ತಾ ವಿಧೇರಸ್ತ್ರತಃ
ಪಾರ್ಥಾನ್ ರಾಜ್ಯಮಿತಾಂಶ್ಚ ತತ್ಸುತಸುತಂ ಯೋಽಪಾತ್ ಸ ನೋಽವ್ಯಾದ್ಧರಿಃ ॥ ೨೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಭ್ಯಾಮಪಿ ಭೂಸುರೈರ್ನೃಪಸುತೇ ರಾಜ್ಯೇಭಿಷಿಕ್ತೋ ದ್ವಿಜೈ-
ರ್ದಗ್ಧೇ ನಿಂದತಿ ಭಿಕ್ಷುಕೇ ಖಲತರೇ ಸ್ವಂ ವಿಪ್ರತೀಸಾರತಃ ।
ರಾಜ್ಯಂ ತ್ಯಕ್ತುಮಥೋದ್ಯತೋ ವಚನತೋ ಯಸ್ಯಾಪ್ತಭೀಷ್ಮಸ್ತತಃ
ಶುಶ್ರಾವಾಖಿಲಧರ್ಮನಿರ್ಣಯಮದಃ ಕೃಷ್ಣದ್ವಯಂ ಧೀಮಹಿ ॥ ೨೯ ॥

ಸ್ಮೃತ್ವಾಯಂ ದ್ಯುಸರಿತ್ಸುತೋ ವಸುರಭೂದ್ರಾಜ್ಯಂ ಯದಾಶ್ವಾಸಿತೋ
ನಿರ್ದುಃಖೋಽಥ ಜುಗೋಪ ಧರ್ಮನಿರತೋ ಜಿತ್ವಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಕಲಿಮ್ ।
ಯಃ ಪಾರ್ಥಂ ಸಮಬೋಧಯನ್ಮೃತಶಿಶುಂ ಯೋ ಜೀವಯತ್ ಪಾಂಡವೈ-
ರ್ಯೋ ಯಜ್ಞಂ ಸಮಕಾರಯದ್ಬಹುಧನೈರ್ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ತಂ ಕೇಶವಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಯದ್ಯುಕ್ತಾಃ ಪಾಂಡುಪುತ್ರಾಃ ಕ್ಷಿತಮಥ ಜಗುಪುರ್ಧರ್ಮರಾಜಸ್ತ್ವರಾವಾನ್
ಧರ್ಮೇ ಯತ್ಪ್ರೀತಯೇಽಭೂತ್ ಪವನಜವಚನೈರಾಂಬಿಕೇಯಂ ವಿರಕ್ತಮ್ ।
ವ್ಯಾಸಾತ್ಮಾ ಯೋ ವನಸ್ಥಂ ತ್ವಕೃತ ನಿಜಮನೋಽಭೀಷ್ಟವಂತಂ ಗತಂ ಸ್ವಂ
ನಾಥಂ ಪಾರ್ಥಾಃ ಸ್ಮರಂತೋ ಮುಮುದುರಪಿ ವದಂ ಯಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಂ ತಮೀಡೇ ॥ ೩೧ ॥

ಯೋ ಯಷ್ಟ್ವಾ ವಿಪ್ರಶಾಪಾದ್ಯಮಕುಲಮವಧೀದರ್ಥಿತೋಽಗಾತ್ ಸ್ವಲೋಕಂ
ದೇವೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯುಪೇತೋ ಯದನು ನಿಜಪದಂ ಪಾಂಡವಾ ಅಪ್ಯವಾಪುಃ ।
ದೈತ್ಯಾ ಯದ್ದ್ವೇಷತೋಂಧೇ ತಮಸಿ ನಿಪತಿತಾ ಬುದ್ಧರೂಪೋಭವದ್ಯಃ
ಕಲ್ಕ್ಯಾತ್ಮಾಽಂತೇ ಕಲೇರ್ಯಃ ಕುಜನನಿಧನಕೃತ್ ಪಾತು ಸೋಽಸ್ಮಾನ್ ಸುರೇಶಃ ॥ ೩೨ ॥

ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಾಶಯಸಂಗ್ರಹಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರೇಣ ಯತಿನಾ ಕೃತಃ ಸಜ್ಜನಸಂವಿಧೇ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತಃ ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಭಾವಸಂಗ್ರಹಃ ॥

* * *

ಕುರುಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ, ಉಪದೇಶರೂಪವಾದ ಸ್ತೋತ್ರ ಇದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಮಾರ್ಮಿಕ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

(೧) ಜೀವೋತ್ತಮರಾದ ವಾಯುದೇವರ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸು, ಈ ವಾಯುದೇವರ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಇತರ ಮತಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸು. ಅಚ್ಯುತನನ್ನು ಎಂದು ಮರೆಯಬೇಡ. (೨) ಪೂಜ್ಯರಾದ ಗುರುಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ನೀನು ಏಕವಚನದಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸಬೇಡ. ಎಂದೂ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಡ. ಕೆಟ್ಟ ಜನರ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನೆಂದೂ ಸೇರಬೇಡ. ಹರಿಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಡ. (೩) ಹರಿಕಥೆಯಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೋ. ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ದೊಡ್ಡವನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರ ತೋರಿಸಬೇಡ. ಹರಿಯನ್ನು ಸರ್ವದಾ ನಿತ್ಯನೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸು. ಹರಿಯನ್ನೇ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಮಿಸು, ಪೂಜಿಸು. (೪) ಯಾರನ್ನೂ ಹರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರ ಉತ್ತಮರೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊ. ಯಾವಾಗಲೂ ಭಾಗವತಾದಿ ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸು, ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. (೫) ದುಃಶ್ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ದೂರಮಾಡು, ಹರಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ರತ್ನಹಾರದಂತೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸು. ಒಳ್ಳೆಯ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸು. ಇತರ ಮತಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸು. (೬) ಶುಭ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸು. ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು. ಹರಿಯ ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಅಲಂಕರಿಸು. ಕಲಿಯ ಭಟರನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು. (೭) ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಸೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡು. ನಮ್ಮ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸು. ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರಮಾಡು. ಹರಿಯ ಪಾದವನ್ನೇ ನಾವೆಯಂತೆ ಮಾಡಿಕೊ. (೮) ಹೊಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಂದೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸು. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸು. ಸ್ನಾನ-ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ-ದೇವರಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಾಡು. ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಅನ್ಯರ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಆಸೆಪಡಬೇಡ. (೯) ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎದುರು ನೆಲಕ್ಕೆ ಎದೆಯನ್ನು ತಾಕಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸು, ಶಿರಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕರಿಸು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ತುತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸು.

ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸು. (೧೦) ಈ ರೀತಿ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರಯುಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೋ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡು. ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಿ ಭಯಂಕರ ಭವಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸು. (೧೧) ಸದಾ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಉಪಕರಿಸು, ಅಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಡ, ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಂದ ವಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಡ. ಇಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸು. (೧೨) ಶ್ರೀಮಧ್ವಭಾಷ್ಯವೆಂಬ ಅಮೃತರಸವನ್ನು ಸವಿ, ಇತರ ಭಾಷ್ಯವೆಂಬ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಊದಿ ಹಾರಿಸಿಬಿಡು. (೧೩) ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರು. ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ದಾಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊ. ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿಕೋ. (೧೪) ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಹರಿಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿ ಚತುರ್ವಿಧ ಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೋ. ಈ ರೀತಿಯ ಸುಂದರವಾದ ಉಪದೇಶಾಮೃತವನ್ನು ಉಣಬಡಿಸಿರುವರು.

ವ್ಯಾಕುರ್ವನಿಲಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ಸ್ವೀಕುರ್ವಸ್ಯೈವ ಸನ್ಮತಮ್ ।
ಹ್ರೀಕುರ್ವನ್ಯಮತಾಚಾರ್ಯಾನ್ ಮಾ ಕುರ್ವಚ್ಯುತವಿಸ್ಮೃತಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ನ ತ್ವಂಕುರು ಗುರೂನ್ ಪೂಜ್ಯಾನ್ ನಾಹಂಕುರು ಕದಾಚನ ।
ಅಲಂಕುರು ಚ ದುರ್ಗೋಷ್ಠೀಂ ನಾಲಂಕುರು ಹರೇಃ ಕಥಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಲಂಕುರು ತತೋ ವಾಚಂ ನ ಹುಂಕುರು ಸಭಾಂತರೇ ।
ಅಂಗೀಕುರು ಹರಿಂ ನಿತ್ಯಂ ನಮಸ್ಕುರು ಚ ಸತ್ಕುರು ॥ ೩ ॥

ನಾಂಗೀಕುರು ಹರೇಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಂಗೀಕುರು ಪರಾನ್ ಸುರಾನ್ ।
ಊರೀಕುರು ಸದಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಮುರರೀಕುರು ಸಜ್ಜನಾನ್ ॥ ೪ ॥

ದೂರೀಕುರು ಚ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಂ ಹಾರೀಕುರು ಹರೇಃ ಕಥಾಮ್ ।
ಅಂಗೀಕುರು ಚ ಸತ್ತತ್ತ್ವಂ ತಿರಸ್ಕುರು ಮತಾಂತರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪುರಸ್ಕುರು ಶುಭಶ್ರೇಣೀಮಧಃಕುರು ಚ ದುಷ್ಕೃತಿಮ್ ।
ಅಂತಃಕುರು ಹರೇಶ್ಚಿಂತಾಂ ಬಹಿಷ್ಕುರು ಕಲೇರ್ಭಟಾನ್ ॥ ೬ ॥

ಪರಾಕುರು ಪರಾರ್ಥಾಶಾಂ ನಿರಾಕುರು ನಿರಾಕ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಸ್ಥಿರೀಕುರು ಮನಃ ಕೃಷ್ಣೇ ತರೀಕುರು ಚ ತತ್ಪದಮ್ ॥ ೭ ॥

ಧಿಕ್ಕುರು ಸ್ತುತಿನಿಂದಾದೀನ್ ನ್ಯಕ್ಕುರೂವರಪೂರಣಮ್ ।
ತ್ರಿಃಕುರು ಸ್ನಾನಸಂಧ್ಯಾರ್ಚಾಂ ಸ್ವಃ ಕುರು ಸ್ವಕರೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಉರಃ ಕುರು ಪುರಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶಿರಃ ಕುರ್ವಸ್ಯ ವಂದನೇ ।
ಗಿರಃ ಕುರು ಸ್ತುತಾವೇವಂ ಧುರಃ ಸರ್ವಾಃ ಪರಿಷ್ಕುರು ॥ ೯ ॥

ಸಂಸ್ಕುರ್ವಿತ್ಥಂ ಭವಜ್ಜನ್ಮ ಕೈಂಕರ್ಯಂ ಕುರು ಮಾಪತೇಃ ।
ತಂ ಕುರು ಸ್ವವಶಂ ಭಕ್ತ್ಯಾಽಸ್ತಂ ಕುರೂಗ್ರಭವಾರ್ಣವಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸದೋಪಕುರು ಸಾಧೂನಾಂ ನೈವಾಪಕುರು ಕುತ್ರಚಿತ್ ।
ನಾರ್ಥೈರ್ವಿಕುರು ಕುತ್ರಾಪಿ ಗುರೋಃ ಪ್ರೀತಿಂ ಕುರು ಪ್ರಿಯೈಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ವೀಕುರು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಭಾಷ್ಯಾಮೃತರಸಂ ಸದಾ ।
ಫೂತ್ಕುರ್ವಪರಭಾಷ್ಯಾರ್ಥ ತೂಲಾನೀವ ಪದೇ ಪದೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರುತಂ ಮತಂ ಹೃದಿ ಧ್ಯಾತಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕುರು ಹರಿಂ ಪರಮ್ ।
ಪ್ರಸನ್ನೀಕುರು ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ಸಿದ್ಧಾಂ ಕುರು ಚತುರ್ವಿಧಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಮುಕ್ತೋಪ್ಯಶ್ವಾಸ್ಯಪುರ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಯಾಂ ಮುದಾ ಕುರು ।
ಬಂದೀಕುರು ಹರೇರ್ಭಕ್ತಿಂ ಮಂದೀಕುರು ಪುನರ್ಭವಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಹರ್ಯೇಕನಿಷ್ಠತಾಸಿದ್ಧ್ಯೈ ವಾದಿರಾಜೋ ಹರೇಃ ಸ್ತುತೌ ।
ಲಕಾರಸ್ಯ ವಿಭಕ್ತೇಶ್ಚ ಧಾತೋರಪ್ಯೇಕತಾಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಕುರುಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ವೇದಸಾರಮ್ (ಹಿತೋಪದೇಶಃ)

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಘುನಾಂತತೀರ್ಥರ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಸರಾಜರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ನಾರಾಯಣತೀರ್ಥರ ಉಲ್ಲೇಖವು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿತೋಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಉಪದೇಶವಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ವೇದಸಾರವನ್ನೇ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ವೇದಸಾರ ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತೆ, ಭಜಿಸುವಂತೆ, ನಮಿಸುವಂತೆ, ಆಶ್ರಯಿಸುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾ, ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ ಹಾಗೂ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಮೋಹವನ್ನು

ತ್ಯಜಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪವಿತ್ರವಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕಥೆಗಳ ಶ್ರವಣ, ಶ್ರೀಪತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯ ದರ್ಶನ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗರ್ಪಿತವಾದ ತುಳಸಿಯನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸುವುದು, ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದು, ಕೇಶವನಿಗರ್ಪಿತ ನೈವೇದ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರ, ಮಾಧವಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ, ನಾರಾಯಣಮಂತ್ರ ಜಪ, ನಾರಾಯಣನಾಮ ಪಠಣ, ಮೊರೆಹೊಕ್ಕವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಜನರಿಗೆ ಹಿತವಾದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದು, ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರುವುದು, ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿಯೂ ಧರ್ಮಾಚರಣೆ, ಜೀವನನ್ನು ನಿತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ನಶ್ವರವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಚರಿಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವೇದದ ತಿರುಳೆಂದು ಹೇಳಿ, ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಸಮನಾದ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ವಸ್ತು ಇಲ್ಲ, ಹಿಂದೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಮುಂದೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತವನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಶ ಈ ಉಪದೇಶದಲ್ಲಡಗಿದೆ.

ಸ್ಮರ ಕೃಷ್ಣಂ ಭಜ ಹರಿಂ ನಮ ವಿಷ್ಣುಂ ಶ್ರಯಾಚ್ಯುತಮ್ ।
ತ್ಯಜ ಕಾಮಂ ಜಹಿ ಕ್ರೋಧಂ ಜಹಿ ಮೋಹಂ ಭವಾಲಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶೃಣು ಶೌರಿಕಥಾಃ ಪುಣ್ಯಾಃ ಪಶ್ಯ ಶ್ರೀಪತಿವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಜಿಘ್ರ ಶ್ರೀಪಾದತುಲಸೀಃ ಸ್ಪೃಶ ವೈಕುಂಠವಲ್ಲಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಕೇಶವನೈವೇದ್ಯಂ ತಿಷ್ಠ ಮಾಧವಮಂದಿರೇ ।
ಜಪ ನಾರಾಯಣಮನುಂ ಪಠ ತನ್ನಾಮ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಾಹಿ ಪ್ರಪನ್ನಜನತಾಂ ಬ್ರೂಹಿ ತಥ್ಯಂ ಹಿತಂ ನೃಣಾಮ್ ।
ದೇಹಿ ಕಾಂಕ್ಷಿತಮರ್ಥಿಭ್ಯೋ ಯಾಹಿ ಸಜ್ಜನಸಂಗತಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕುರು ಭೂತದಯಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಚರ ಧರ್ಮಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ಜಾನೀಹಿ ನಿತ್ಯಮಾತ್ಮಾನಮವೇಹ್ಯನ್ಯದ್ಧಿ ನಶ್ವರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪಂಚಶ್ಲೋಕೀಮಿಮಾಂ ಶಶ್ವತ್ ಪಠ ಧಾರಯ ಚಿಂತಯ ।
ಏತಾವಾನ್ ಸರ್ವವೇದಾರ್ಥಃ ಸಮಾಸೇನ ನಿರೂಪಿತಃ ॥ ೬ ॥

ನಾಸ್ತಿ ನಾರಾಯಣಸಮಂ ನ ಭೂತಂ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಏತೇನ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯೇನ ಸರ್ವಾರ್ಥಾನ್ ಸಾಧಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಮುನಿನಾ ನಿಜಶಿಷ್ಯಹಿತೈಷಿಣಾ ।
ವೇದಸಾರಮಿದಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಮಾಧವಮಧ್ವಯೋಃ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಕೃತಂ ವೇದಸಾರಮ್ ॥

* * *

ತವ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಈ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ಬಾರಿ ತವ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನ ನಶ್ವರ, ಮೋಕ್ಷಸಾಧನೆಗೆ ಪರಮತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಲೈ ಮಾನವನೇ! ನೀನು ಇಂದಾಗಲೀ ನಾಳೆಯಾಗಲೀ ಸಾಯಲೇಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು? ಯಾವಾಗ ಪುಣ್ಯ ಗಳಿಸುವುದು? ಹರಿಯ ಪಾದವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಭಜಿಸುವುದು? ಮೋಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಲುದೂರದ ದಾರಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಖ-ದುಃಖ, ಮಾನಾಪಮಾನ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ವೇದನೆಯನ್ನು ತಾಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಮೋಹವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ನೂರಾರು ಜಂಜಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ನೀನು ಯಾವಾಗ ಮನನ ಮಾಡುವುದು? ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಮತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀನು ಕಲಿಯೊಡನೆ ಕಾದಾಡುವುದು ಯಾವಾಗ? ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭಗಳನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ತಡೆಯಬೇಕು. ಮನೋವಿಕಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪಡೆಯಬೇಕು? ಈ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ನರಹರಿಯೆಂಬ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಗುಣಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಚಾರಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡುವನು. ಕೊನೆಗೆ ನೀನು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ವಾದಿರಾಜರು ಈ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪಠಿಸಿದರೆ ಅನಿರುದ್ಧಾದಿ ಪಂಚಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಮರ್ತವ್ಯಂ ಹ್ಯದ್ಯ ವಾ ಶ್ವೋ ವಾ ಹರ್ತವ್ಯಂ ಕಿಲ್ಬಿಷಂ ಕಥಮ್ ।
ಕರ್ತವ್ಯಂ ವಾ ಕದಾ ಪುಣ್ಯಂ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಂ ವಾ ಹರೇಃ ಪದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗಂತವ್ಯಾ ಪದವೀ ದೂರಾ ಕ್ಷಂತವ್ಯಾ ದ್ವಂದ್ವವೇದನಾ ।
ಹಂತವ್ಯೋ ಮೋಹ ಏತಾದೃಜ್ಜೃಂತವ್ಯಾ ಸತ್ಕಥಾ ಕದಾ ॥ ೨ ॥

ಬೋದ್ಧವ್ಯಂ ಪರಮಂ ತತ್ತ್ವಂ ಯೋದ್ಧವ್ಯಂ ಕಲಿನಾ ಕದಾ ।
ರೋದ್ಧವ್ಯಂ ತತ್ತಮಃ ಕೇನ ಸೋಢವ್ಯಾ ಮಾನಸೀ ವ್ಯಥಾ ॥ ೩ ॥

ಹಾತವ್ಯಾ ಸಂಸೃತಿಃ ಸೇಯಂ ಚೇತವ್ಯಾ ಮಾನಸೀ ವ್ಯಥಾ ।
ಧ್ಯಾತವ್ಯಾ ಶ್ರೀಪತೇರ್ಮೂರ್ತಿರ್ಯಾತವ್ಯಾ ಮೋಕ್ಷಭೂಃ ಕದಾ ॥ ೪ ॥

ಏಷ್ಟವ್ಯೋ ನೃಹರಿಃ ಸೋಽಯಂ ಪ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಸುಗುಣಾರ್ಣವಃ ।
ತೋಷ್ಟವ್ಯೋಽಖಿಲಸದ್ವೃತ್ತಿರ್ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೋಽಂತೇ ವಿಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೫ ॥

ಪಂಚತ್ವಭಯಭೀತೇನ ಪಂಚಾಸ್ಯಾಸ್ಯವಿಭೂಷಣಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜೇನ ರಚಿತಂ ಪಾಠ್ಯಂ ಪಂಚಕಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ತವ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಭಗವಂತನ ಮರೆವು ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಅವನೇ ಸರ್ವಸ್ವ, ಅವನೇ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಪಿತ, ಬಂಧು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಗಿರುವನೆಂದು, ಅವನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸದಾ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕ, ಸಕಲಜೀವಜಡಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನನಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣನೂ, ಆನಂದಭರಿತನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನು ಜ್ಞಾನರೂಪಿಯೂ ಆನಂದರೂಪಿಯೂ ಆಗಿರುವನೆಂದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಈ ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ವವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ರಚನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವನ ಜ್ಞಾನ - ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಚಿಂತ್ಯ - ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿವೆ. ಆ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯ ಅಂತಃಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಲಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರವಾಗಿದೆ.

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ವಾಸುದೇವಾದಿ ಹನ್ನೊಂದು ರೂಪಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು

ಗಂತವ್ಯಾ ಪದವೀ ದೂರಾ ಕ್ಷಂತವ್ಯಾ ದ್ವಂದ್ವವೇದನಾ ।
ಹಂತವ್ಯೋ ಮೋಹ ಏತಾದೃಙ್ಮಂತವ್ಯಾ ಸತ್ಕಥಾ ಕದಾ ॥ ೨ ॥

ಬೋದ್ಧವ್ಯಂ ಪರಮಂ ತತ್ತ್ವಂ ಯೋದ್ಧವ್ಯಂ ಕಲಿನಾ ಕದಾ ।
ರೋದ್ಧವ್ಯಂ ತತ್ತಮಃ ಕೇನ ಸೋಢವ್ಯಾ ಮಾನಸೀ ವ್ಯಥಾ ॥ ೩ ॥

ಹಾತವ್ಯಾ ಸಂಸೃತಿಃ ಸೇಯಂ ಚೇತವ್ಯಾ ಮಾನಸೀ ವ್ಯಥಾ ।
ಧ್ಯಾತವ್ಯಾ ಶ್ರೀಪತೇರ್ಮೂರ್ತಿರ್ಯಾತವ್ಯಾ ಮೋಕ್ಷಭೂಃ ಕದಾ ॥ ೪ ॥

ಏಷ್ಟವ್ಯೋ ನೃಹರಿಃ ಸೋಽಯಂ ಪ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ ಸುಗುಣಾರ್ಣವಃ ।
ತೋಷ್ಟವ್ಯೋಽಖಿಲಸದ್ವೃತ್ತಿರ್ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೋಽಂತೇ ವಿಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೫ ॥

ಪಂಚತ್ವಭಯಭೀತೇನ ಪಂಚಾಸ್ಯಾಸ್ಯವಿಭೂಷಣಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜೇನ ರಚಿತಂ ಪಾಠ್ಯಂ ಪಂಚಕಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ತವ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರವು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಕವಿತಾಸೌಂದರ್ಯಗುಣವುಳ್ಳ ಸಂಗೀತಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸುಂದರ ಸಮ್ಮಿಲನವುಳ್ಳ ಹನ್ನೆರಡು ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾಧ್ವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪಠಿಸಲಾಗುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಕಮಲದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಅವನ ಮುಖದ ಮಂದಹಾಸ, ಭಕ್ತರ ಮೇಲಿನ ದಯಾದೃಷ್ಟಿ, ಕಾರುಣ್ಯದ ಕಟಾಕ್ಷ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಭಗವಂತನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಭಗವಂತನ ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳ ಅನುಸಾಂಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಶ ಒಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರ ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನನ್ನೂ, ಅವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಂದೇಶವನ್ನೇ ಆಚಾರ್ಯರು ನೀಡಿರುವರು. ಕರ್ತವ್ಯದ ಆಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಫಲದ ಅನುಭೋಗ, ಇವೆರಡನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ

ಭಗವಂತನ ಮರೆವು ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಅವನೇ ಸರ್ವಸ್ವ, ಅವನೇ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಪಿತ, ಬಂಧು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಗಿರುವನೆಂದು, ಅವನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸದಾ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕ, ಸಕಲಜೀವಜಡಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನನಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣನೂ, ಆನಂದಭರಿತನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನು ಜ್ಞಾನರೂಪಿಯೂ ಆನಂದರೂಪಿಯೂ ಆಗಿರುವನೆಂದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಈ ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ವವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ರಚನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವನ ಜ್ಞಾನ - ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಚಿಂತ್ಯ - ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿವೆ. ಆ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯ ಅಂತಃಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಲಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರವಾಗಿದೆ.

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ವಾಸುದೇವಾದಿ ಹನ್ನೊಂದು ರೂಪಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಭಗವಂತನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಪಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಶಾವತಾರಗಳ ವರ್ಣನೆಯೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿಶೇಷ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ಮಾತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ವಿಶೇಷ ವರ್ಣನೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಡ ಪ್ರಕೃತ್ಯಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿದಾತ್ರಿಯಾದ ಆ ಮಹಾದೇವಿಗೂ ಆಶ್ರಯನಾದ ಭಗವಂತನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಂಟನೆಯ ಸ್ತೋತ್ರವು ಸಮಗ್ರ ದೇವತಾಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಶೋಭೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ದೇವದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡುವ ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥದ ಔನ್ನತ್ಯ, ಪದಲಾಲಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಇದು ತುಂಬಾ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳು ಅಕ್ಷಯಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವವು. ಅವನು ಅನಂತಗುಣಗಳ ಸಾಕಾರರೂಪಿ. ಅವನ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಇಲ್ಲ, ಅವನು ಅಚ್ಯುತ, ಸಕಲ ದೋಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಚ್ಯುತ, ದೋಷದ ಲವಲೇಶವೂ ಅವನಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ದುಷ್ಟರಿಗೆ ದೂರನು, ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪನು, ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ವಶನಾಗುವವನು. ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಮಧುರ ಕವಿತೆಯಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ದಶಾವತಾರಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಅವನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗತಿ, ಪ್ರತಿ ಅವತಾರಗಳ ಅದ್ಭುತ ಲೀಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹತ್ತನೆಯ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣನಾದ, ಅಭೀಷ್ಟಪ್ರದನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಅವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಪಾದವದನದವರೆಗೆ ಭಗವಂತನ ಅವಯವಗಳ ವರ್ಣನೆ ಹಾಗೂ ಅವನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದೇವವಂದಿತನೂ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಭಗವಂತನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಆನಂದಮಯವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಆನಂದಮಯನಾದ ಮುಕುಂದನನ್ನು ಆನಂದತೀರ್ಥರಾದ ತಮಗೆ ಪರಮಾನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವನೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ಅತ್ಯಂತ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಇದರ ಪಠಣ - ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲದೇ, ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡಲೂಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಥಮಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ವಂದೇ ವಂದ್ಯಂ ಸದಾನಂದಂ ವಾಸುದೇವಂ ನಿರಂಜನಮ್ ।
ಇಂದಿರಾಪತಿಮಾದ್ಯಾದಿವರದೇಶವರಪ್ರದಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಮಾಮಿ ನಿಖಿಲಾಧೀಶಕಿರೀಟಾಘೃಷ್ಟಪೀಠವತ್ ।
ಹೃತ್ತಮಃಶಮನೇಽರ್ಕಾಭಂ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಪಾದಪಂಕಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ಜಾಂಬೂನದಾಂಬರಾಧಾರಂ ನಿತಂಬಂ ಚಿಂತ್ಯಮೀಶಿತುಃ ।
ಸ್ವರ್ಣಮಂಜೀರಸಂವೀತಮಾರೂಢಂ ಜಗದಂಬಯಾ ॥ ೩ ॥

ಉದರಂ ಚಿಂತ್ಯಮೀಶಸ್ಯ ತನುತ್ವೇಽಪ್ಯಖಿಲಂಭರಮ್ ।
ವಲಿತ್ರಯಾಂಕಿತಂ ನಿತ್ಯಮುಪಗೂಢಂ ಶ್ರಿಯೈಕಯಾ ॥ ೪ ॥

ಸ್ಮರಣೀಯಮುರೋ ವಿಷ್ಣೋರಿಂದಿರಾವಾಸಮೀಶಿತುಃ ।
ಅನಂತಮಂತವದಿವ ಭುಜಯೋರಂತರಂ ಗತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧರಾಶ್ಚಿಂತ್ಯಾ ಹರೇರ್ಭುಜಾಃ ।
ಪೀನವೃತ್ತಾ ಜಗದ್ರಕ್ಷಾಕೇವಲೋದ್ಯೋಗಿನೋಽನಿಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಂತತಂ ಚಿಂತಯೇತ್ ಕಂಠಂ ಭಾಸ್ವತ್ಕೌಸ್ತುಭಭಾಸಕಮ್ ।
ವೈಕುಂಠಸ್ಯಾಖಿಲಾ ವೇದಾ ಉದ್ಗೀರ್ಯಂತೇಽನಿಶಂ ಯತಃ ॥ ೭ ॥

ಸ್ಮರೇತ ಯಾಮಿನೀನಾಥಸಹಸ್ರಾಮಿತಕಾಂತಿಮತ್ ।
ಭವತಾಪಾಪನೋದೀಡ್ಯಂ ಶ್ರೀಪತೇರ್ಮುಖಪಂಕಜಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪೂರ್ಣಾನನ್ಯಸುಖೋದ್ಭಾಸಿ ಮಂದಸ್ಮಿತಮಧೀಶಿತುಃ ।
ಗೋವಿಂದಸ್ಯ ಸದಾ ಚಿಂತ್ಯಂ ನಿತ್ಯಾನಂದಪದಪ್ರದಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸ್ಮರಾಮಿ ಭವಸಂತಾಪಹಾನಿದಾಮೃತಸಾಗರಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಾನಂದಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಸಾನುರಾಗಾವಲೋಕನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಧ್ಯಾಯೇದಜಸ್ರಮೀಶಸ್ಯ ಪದ್ಮಜಾದಿಪ್ರತೀಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಭ್ರೂಭಂಗಂ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಾದಿಪದದಾಯಿ ವಿಮುಕ್ತಿದಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸಂತತಂ ಚಿಂತಯೇಽನಂತಮಂತಕಾಲೇ ವಿಶೇಷತಃ ।
ನೈವೋದಾಪುರ್ಗೃಣಂತೋಽಂತಂ ಯದ್ಗುಣಾನಾಮಜಾದಯಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ಪ್ರಥಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ದ್ವಿತೀಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಸುಜನೋದಧಿಸಂವೃದ್ಧಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರೋ ಗುಣಾರ್ಣವಃ ।
ಅಮಂದಾನಂದಸಾಂದ್ರೋ ನಃ ಪ್ರೀಯತಾಮಿಂದಿರಾಪತಿಃ ॥ ೧ ॥

ರಮಾಚಕೋರೀವಿಧವೇ ದುಷ್ಟದರ್ಪೋದವಹ್ನಯೇ ।
ಸತ್ಪಾಂಥಜನಗೇಹಾಯ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯತೇ ॥ ೨ ॥

ಚಿದಚಿದ್ಭೇದಮಖಿಲಂ ವಿಧಾಯಾಧಾಯ ಭುಂಜತೇ ।
ಅವ್ಯಾಕೃತಗೃಹಸ್ಥಾಯ ರಮಾಪ್ರಣಯಿನೇ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ಅಮಂದಗುಣಸಾರೋಽಪಿ ಮಂದಹಾಸೇನ ವೀಕ್ಷಿತಃ ।
ನಿತ್ಯಮಿಂದಿರಯಾಽಽನಂದಸಾಂದ್ರೋ ಯೋ ನೌಮಿ ತಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಶೀ ವಶೇ ನ ಕಸ್ಯಾಪಿ ಯೋಽಜಿತೋ ವಿಜಿತಾಖಿಲಃ ।
ಸರ್ವಕರ್ತಾ ನ ಕ್ರಿಯತೇ ತಂ ನಮಾಮಿ ರಮಾಪತಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಗುಣಾಯ ಗುಣೋದ್ರೇಕಸ್ವರೂಪಾಯಾದಿಕಾರಿಣೇ ।
ವಿದಾರಿತಾರಿಸಂಘಾಯ ವಾಸುದೇವಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ಆದಿದೇವಾಯ ದೇವಾನಾಂ ಪತಯೇ ಸಾದಿತಾರಯೇ ।
ಅನಾದ್ಯಜ್ಞಾನಪಾರಾಯ ನಮೋ ವರವರಾಯತೇ ॥ ೭ ॥

ಅಜಾಯ ಜನಯಿತ್ರೇಽಸ್ಯ ವಿಜಿತಾಖಿಲದಾನವ ।
ಅಜಾದಿಪೂಜ್ಯಪಾದಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಗರುಡಧ್ವಜ ॥ ೮ ॥

ಇಂದಿರಾಮಂದಸಾಂದ್ರಾಗ್ರ್ಯಕಟಾಕ್ಷಪ್ರೇಕ್ಷಿತಾತ್ಮನೇ ।
ಅಸ್ಮದಿಷ್ಟೈಕಕಾರ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣಾಯ ಹರಯೇ ನಮಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ದ್ವಿತೀಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ತೃತೀಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಕುರು ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಚ ಕರ್ಮ ನಿಜಂ ನಿಯತಂ ಹರಿಪಾದವಿನಮ್ರಧಿಯಾ ಸತತಮ್ ।
ಹರಿರೇವ ಪರೋ ಹರಿರೇವ ಗುರುರ್ಹರಿರೇವ ಜಗತ್ಪಿತೃಮಾತೃಗತಿಃ ॥ ೧ ॥

ನ ತತೋಽಸ್ತ್ಯಪರಂ ಜಗದೀಡ್ಯತಮಂ ಪರಮಾತ್ ಪರತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮತಃ ।
ತದಲಂ ಬಹುಲೋಕವಿಚಿಂತನಯಾ ಪ್ರವಣಂ ಕುರು ಮಾನಸಮೀಶಪದೇ ॥ ೨ ॥

ಯತತೋಪಿ ಹರೇಃ ಪದಸಂಸ್ಮರಣೇ ಸಕಲಂ ಹ್ಯಘಮಾಶು ಲಯಂ ವ್ರಜತಿ ।
ಸ್ಮರತಸ್ತು ವಿಮುಕ್ತಿಪದಂ ಪರಮಂ ಸ್ಫುಟಮೇಷ್ಯತಿ ತತ್ ಕಿಮಪಾಕ್ರಿಯತೇ ॥ ೩ ॥

ಶೃಣುತಾಮಲಸತ್ಯವಚಃ ಪರಮಂ ಶಪಥೇರಿತಮುಚ್ಛ್ರಿತಬಾಹುಯುಗಮ್ ।
ನ ಹರೇಃ ಪರಮೋ ನ ಹರೇಃ ಸದೃಶಃ ಪರಮಃ ಸ ತು ಸರ್ವಚಿದಾತ್ಮಗಣಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಯದಿ ನಾಮ ಪರೋ ನ ಭವೇತ್ ಸ ಹರಿಃ ಕಥಮಸ್ಯ ವಶೇ ಜಗದೇತದಭೂತ್ ।
ಯದಿ ನಾಮ ನ ತಸ್ಯ ವಶೇ ಸಕಲಂ ಕಥಮೇವ ತು ನಿತ್ಯಸುಖಂ ನ ಭವೇತ್ ॥ ೫ ॥

ನ ಚ ಕರ್ಮವಿಮಾಮಲಕಾಲಗುಣಪ್ರಭೃತೀಶಮಚಿತ್ತನು ತದ್ಧಿ ಯತಃ ।
ಚಿದಚಿತ್ತನು ಸರ್ವಮಸೌ ತು ಹರಿರ್ಯಮಯೇದಿತಿ ವೈದಿಕಮಸ್ತಿ ವಚಃ ॥ ೬ ॥

ವ್ಯವಹಾರಭಿದಾಽಪಿ ಗುರೋರ್ಜಗತಾಂ ನ ತು ಚಿತ್ತಗತಾ ಸಹಿ ಚೋದ್ಯಪರಮ್ ।
ಬಹವಃ ಪುರುಷಾಃ ಪುರುಷಪ್ರವರೋ ಹರಿರಿತ್ಯವದತ್ ಸ್ವಯಮೇವ ಹರಿಃ ॥ ೭ ॥

ಚತುರಾನನಪೂರ್ವವಿಮುಕ್ತಗಣಾ ಹರಿಮೇತ್ಯ ತು ಪೂರ್ವವದೇವ ಸದಾ ।
ನಿಯತೋಚ್ಚವಿನೀಚತಯೈವ ನಿಜಾಂ ಸ್ಥಿತಿಮಾಪುರಿತಿ ಸ್ಮ ಪರಂ ವಚನಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ತೃತೀಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಚತುರ್ಥಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ನಿಜಪೂರ್ಣಸುಖಾಮಿತಬೋಧತನುಃ ಪರಶಕ್ತಿರನಂತಗುಣಃ ಪರಮಃ ।
ಅಜರಾಮರಣಃ ಸಕಲಾರ್ತಿಹರಃ ಕಮಲಾಪತಿರೀಡ್ಯತಮೋಽವತು ನಃ ॥ ೧ ॥

ಯದಸುಪ್ತಿಗತೋಽಪಿಹರಿಃ ಸುಖವಾನ್ ಸುಖರೂಪಿಣಮಾಹುರತೋ ನಿಗಮಾಃ ।
ಸ್ವಮತಿಪ್ರಭವಂ ಜಗದಸ್ಯ ಯತಃ ಪರಬೋಧತನುಂ ಚ ತತಃ ಖಪತಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬಹುಚಿತ್ರಜಗದ್ಬಹುಧಾಕರಣಾತ್ ಪರಶಕ್ತಿರನಂತಗುಣಃ ಪರಮಃ ।
ಸುಖರೂಪಮಮುಷ್ಯ ಪದಂ ಪರಮಂ ಸ್ಮರತಸ್ತು ಭವಿಷ್ಯತಿ ತತ್ ಸತತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸ್ಮರಣೇ ಹಿ ಪರೇಶಿತುರಸ್ಯ ವಿಭೋರ್ಮಲಿನಾನಿ ಮನಾಂಸಿ ಕುತಃ ಕರಣಮ್ ।
ವಿಮಲಂ ಹಿ ಪದಂ ಪರಮಂ ಸ್ವರತಂ ತರುಣಾರ್ಕಸವರ್ಣಮಜಸ್ಯ ಹರೇಃ ॥ ೪ ॥

ವಿಮಲೈಃ ಶ್ರುತಿಶಾಣನಿಶಾತತಮೈಃ ಸುಮನೋಽಸಿಭಿರಾಶು ನಿಹತ್ಯ ದೃಢಮ್ ।
ಬಲಿನಂ ನಿಜವೈರಿಣಮಾತ್ಮತಮೋಭಿದಮೀಶಮನಂತಮುಪಾಸ್ವ ಹರಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ ಹಿ ವಿಶ್ವಸೃಜೋ ವಿಭುಶಂಭುಪುರಂದರಸೂರ್ಯಮುಖಾನಪರಾನಮರಾನ್ ।
ಸೃಜತೀಡ್ಯತಮೋಽವತಿ ಹಂತಿ ನಿಜಂ ಪದಮಾಪಯತಿ ಪ್ರಣತಾನ್ ಸುಧಿಯಾ ॥ ೬ ॥

ಪರಮೋಽಪಿ ರಮೇಶಿತುರಸ್ಯ ಸಮೋ ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿದಭೂನ್ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಚ ।
ಕ್ವಚಿದದ್ಯತನೋಽಪಿ ನ ಪೂರ್ಣಸದಾಗಣಿತೇಡ್ಯಗುಣಾನುಭವೈಕತನೋಃ ॥ ೭ ॥

ಇತಿ ದೇವವರಸ್ಯ ಹರೇಃ ಸ್ತವನಂ ಕೃತವಾನ್ ಮುನಿರುತ್ತಮಮಾದರತಃ ।
ಸುಖತೀರ್ಥಪದಾಭಿಹಿತಃ ಪಠತಸ್ತದಿದಂ ಭವತಿ ಧ್ರುವಮುಚ್ಚಸುಖಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ಚತುರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಪಂಚಮಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ವಾಸುದೇವಾಪರಿಮೇಯಸುಧಾಮನ್ ಶುದ್ಧಸದೋದಿತ ಸುಂದರಿಕಾಂತ ।
ಧರಾಧರಧಾರಿಣವೇಧುರಧರ್ತಃ ಸೌಧೃತಿದೀಧಿತಿವೇಧೃವಿಧಾತಃ ॥ ೧ ॥

ಅಧಿಕ ಬಂಧಂ ರಂಧಯ ಬೋಧಾಚ್ಛಿಂಧಿ ಪಿಧಾನಂ ಬಂಧುರಮದ್ಧಾ ।
ಕೇಶವ ಕೇಶವ ಶಾಸಕ ವಂದೇ ಪಾಶಧರಾರ್ಚಿತ ಶೂರವರೇಶ ॥ ೨ ॥

ನಾರಾಯಣಾಮಲಕಾರಣ ವಂದೇ ಕಾರಣಕಾರಣ ಪೂರ್ಣವರೇಣ್ಯ ।
ಮಾಧವ ಮಾಧವ ಸಾಧಕ ವಂದೇ ಬಾಧಕ ಬೋಧಕ ಶುದ್ಧಸಮಾಧೇ ॥ ೩ ॥

ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಪುರಂದರ ವಂದೇ ಸ್ಕಂದಸನಂದನವಂದಿತಪಾದ ।
ವಿಷ್ಣೋ ಸೃಜಿಷ್ಣೋ ಗ್ರಸಿಷ್ಣೋ ವಿವಂದೇ ಕೃಷ್ಣ ಸದುಷ್ಣವಧಿಷ್ಣೋ ಸುಧೃಷ್ಣೋ ॥ ೪ ॥

ಮಧುಸೂದನ ದಾನವಸಾದನ ವಂದೇ ದೈವತಮೋದನ ವೇದಿತಪಾದ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ನಿಷ್ಕ್ರಮ ವಿಕ್ರಮ ವಂದೇ ಸುಕ್ರಮ ಸಂಕ್ರಮಹುಂಕೃತವಕ್ತ್ರ ॥ ೫ ॥

ವಾಮನ ವಾಮನ ಭಾಮನ ವಂದೇ ಸಾಮನ ಸೀಮನ ಶಾಮನ ಸಾನೋ ।
ಶ್ರೀಧರ ಶ್ರೀಧರ ಶಂಧರ ವಂದೇ ಭೂಧರ ವಾರ್ಧರ ಕಂಧರಧಾರಿನ್ ॥ ೬ ॥

ಹೃಷಿಕೇಶ ಸುಕೇಶ ಪರೇಶ ವಿವಂದೇ ಶರಣೇಶ ಬಲೇಶ ಸುಖೇಶ ।
ಪದ್ಮನಾಭ ಶುಬೋದ್ಭವ ವಂದೇ ಸಂಭೃತಲೋಕಭರಾಭರ ಭೂರೇ ।
ದಾಮೋದರ ದೂರತರಾಂತರ ವಂದೇ ದಾರಿತಪಾರಗಪಾರ ಪರಸ್ಮಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಮುನೀಂದ್ರಕೃತಾ ಹರಿಗೀತಿರಿಯಂ ಪರಮಾದರತಃ ।
ಪರಲೋಕವಿಲೋಕನಸೂರ್ಯನಿಭಾ ಹರಿಭಕ್ತಿವಿವರ್ಧನಶೌಂಡತಮಾ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ಪಂಚಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಷಷ್ಠಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ದೇವಕಿನಂದನನಂದಕುಮಾರ ವೃಂದಾವನಾಂಚನ ಗೋಕುಲಚಂದ್ರ ।
ಕಂದಫಲಾಶನ ಸುಂದರರೂಪ ನಂದಿತಗೋಕುಲ ವಂದಿತಪಾದ ॥ ೧ ॥

ಇಂದ್ರಸುತಾವಕ ನಂದಕಹಸ್ತ ಚಂದನಚರ್ಚಿತ ಸುಂದರಿನಾಥ ।
ಇಂದೀವರೋದರದಲನಯನ ಮಂದರಧಾರಿನ್ ಗೋವಿಂದ ವಂದೇ ॥ ೨ ॥

ಚಂದ್ರಶತಾನನ ಕುಂದಸುಹಾಸ ನಂದಿತದೈವತಾನಂದಸುಪೂರ್ಣ ।
ಮತ್ಸ್ಯಕರೂಪ ಲಯೋದವಿಹಾರಿನ್ ವೇದವಿನೇತ್ರ ಚತುರ್ಮುಖವಂದ್ಯ ॥ ೩ ॥

ಕೂರ್ಮಸ್ವರೂಪಕ ಮಂದರಧಾರಿನ್ ಲೋಕವಿಧಾರಕ ದೇವವರೇಣ್ಯ ।
ಸೂಕರರೂಪಕ ದಾನವಶತ್ರೋ ಭೂಮಿವಿಧಾರಕ ಯಜ್ಞವರಾಂಗ ॥ ೪ ॥

ದೇವ ನೃಸಿಂಹ ಹಿರಣ್ಯಕಶತ್ರೋ ಸರ್ವಭಯಾಂತಕ ದೈವತಬಂಧೋ ।
ವಾಮನ ವಾಮನ ಮಾನವವೇಷ ದೈತ್ಯವರಾಂತರ ಕಾರಣರೂಪ ॥ ೫ ॥

ರಾಮ ಭೃಗೂದ್ವಹ ಸೂರ್ಜಿತದೀಪ್ತೇ ಕ್ಷತ್ರಕುಲಾಂತಕ ಶಂಭುವರೇಣ್ಯ ।
ರಾಘವ ರಾಘವ ರಾಕ್ಷಸಶತ್ರೋ ಮಾರುತಿವಲ್ಲಭ ಜಾನಕಿಕಾಂತ ॥ ೬ ॥

ದೇವಕಿನಂದನ ಸುಂದರರೂಪ ರುಗ್ಮಿಣಿವಲ್ಲಭ ಪಾಂಡವಬಂಧೋ ।
ದೈತ್ಯವಿಮೋಹಕ ನಿತ್ಯಸುಖಾದೇ ದೇವಸುಭೋಧಕ ಬುದ್ಧಸ್ವರೂಪ ॥ ೭ ॥

ದುಷ್ಟಕುಲಾಂತಕ ಕಲ್ಕಿಸ್ವರೂಪ ಧರ್ಮವಿವರ್ಧನ ಮೂಲಯುಗಾದೇ ।
ನಾರಾಯಣಾಮಲಕಾರಣಮೂರ್ತೇ ಪೂರ್ಣಗುಣಾರ್ಣವ ನಿತ್ಯಸುಬೋಧ ॥ ೮ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಕೃತಾ ಹರಿಗಾಥಾ
ಪಾಪಹರಾ ಶುಭಾ ನಿತ್ಯಸುಖಾರ್ಥಾ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ಷಷ್ಠಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಸಪ್ತಮಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ವಿಶ್ವಸ್ಥಿತಿಪ್ರಲಯಸರ್ಗಮಹಾವಿಭೂತಿ-
ವೃತ್ತಿಪ್ರಕಾಶನಿಯಮಾವೃತಿಬಂಧಮೋಕ್ಷಾಃ ।
ಯಸ್ಯಾ ಅಪಾಂಗಲವಮಾತ್ರತ ಊರ್ಜಿತಾ ಸಾ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೇಶಶಕ್ರರವಿಧರ್ಮಶಶಾಂಕಪೂರ್ವ-
ಗೀರ್ವಾಣಸಂತತಿರಿಯಂ ಯದಪಾಂಗಲೇಶಮ್ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ವಿಶ್ವವಿಜಯಂ ವಿಸೃಜತ್ಯಚಿಂತ್ಯಾ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೨ ॥

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಸುಮತಿಪ್ರಚಯಾದ್ಯಶೇಷ-
ಸನ್ಮಂಗಲಂ ವಿದಧತೇ ಯದಪಾಂಗಲೇಶಮ್ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ತತ್ಪ್ರಣತಸತ್ಪ್ರಣತಾ ಅಪೀಡ್ಯಾ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೩ ॥

ಷಡ್ವರ್ಗನಿಗ್ರಹನಿರಸ್ತಸಮಸ್ತದೋಷಾ
ಧ್ಯಾಯಂತಿ ವಿಷ್ಣುಮೃಷಯೋ ಯದಪಾಂಗಲೇಶಮ್ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ಯಾನಪಿ ಸಮೇತ್ಯ ನ ಯಾತಿ ದುಃಖಂ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೪ ॥

ಶೇಷಾಹಿವೈರಿಶಿವಶಕ್ರಮನುಪ್ರಧಾನ-
ಚಿತ್ರೋರುಕರ್ಮರಚನಂ ಯದಪಾಂಗಲೇಶಮ್ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ವಿಶ್ವಮಖಿಲಂ ವಿದಧಾತಿ ಧಾತಾ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೫ ॥

ಶಕ್ರೋಗ್ರದೀಧಿತಿಹಿಮಾಕರಸೂರ್ಯಸೂನು-
ಪೂರ್ವಂ ನಿಹತ್ಯ ನಿಖಿಲಂ ಯದಪಾಂಗಲೇಶಮ್ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ನೃತ್ಯತಿ ಶಿವಃ ಪ್ರಕಟೋರುಶಕ್ತಿಃ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೬ ॥

ತತ್ಪಾದಪಂಕಜಮಹಾಸನತಾಮವಾಪ
ಶರ್ವಾದಿವಂದ್ಯಚರಣೋ ಯದಪಾಂಗಲೇಶಮ್ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ನಾಗಪತಿರನ್ಯಸುರೈರ್ದುರಾಪಾಂ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೭ ॥

ನಾಗಾರಿರುಗ್ರ ಬಲಪೌರುಷ ಆಪ ವಿಷ್ಣೋ-
ರ್ವಾಹತ್ವಮುತ್ತಮಜವೋ ಯದಪಾಂಗಲೇಶಮ್ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ಶಕ್ರಮುಖದೇವಗಣೈರಚಿಂತ್ಯ
ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಕಟಾಕ್ಷಬಲವತ್ಯಜಿತಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೮ ॥

ಆನಂತತೀರ್ಥಮುನಿಸನ್ಮುಖಪಂಜೋತ್ಥಂ
ಸಾಕ್ಷಾದ್ರಮಾಹರಿಮನಃಪ್ರಿಯಮುತ್ತಮಾರ್ಥಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠತ್ಯಜಿತಮಾತ್ಮನಿ ಸನ್ನಿಧಾಯ
ಯಃ ಸ್ತೋತ್ರಮೇತದಭಿಯಾತಿ ತಯೋರಭೀಷ್ಟಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ಸಪ್ತಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಅಷ್ಟಮಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ವಂದಿತಾಶೇಷವಂದ್ಯೋರುವೃಂದಾರಕಂ ಚಂದನಾಚರ್ಚಿತೋದಾರಪೀನಾಂಸಕಮ್ ।
ಇಂದಿರಾಚಂಚಲಾಪಾಂಗನೀರಾಜಿತಂ ಮಂದರೋದ್ಧಾರಿವೃತ್ತೋದ್ಭುಜಾಭೋಗಿನಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಲೀಲಾವಿಲಾಸಾತತಂ ಪುಷ್ಟಷಾಡ್ಗುಣ್ಯಸದ್ವಿಗ್ರಹೋಲ್ಲಾಸಿನಮ್ ।
ದುಷ್ಟನಿಃಶೇಷಸಂಹಾರಕರ್ಮೋದ್ಯತಂ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಾತಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಜಾಸಂಶ್ರಯಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಉನ್ನತಪ್ರಾರ್ಥಿತಾಶೇಷಸಂಸಾಧಕಂ ಸನ್ನತಾಲೌಕಿಕಾನಂದದಶ್ರೀಪದಮ್ ।
ಭಿನ್ನಕರ್ಮಾಶಯಾಪ್ರಾಣಿಸಂಪ್ರೇರಕಂ ತನ್ನ ಕಿಂ ನೇತಿ ವಿದ್ವತ್ಸು ಮೀಮಾಂಸಿತಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಿಪ್ರಮುಖ್ಯೈಃ ಸದಾ ವೇದವಾದೋನ್ಮುಖೈಃ ಸುಪ್ರತಾಪೈಃ ಕ್ಷಿತೀಶೇಶ್ವರೈಶ್ಚಾರ್ಚಿತಮ್ ।
ಅಪ್ರತರ್ಕ್ಯೋರುಸಂವಿದ್ಗುಣಂ ನಿರ್ಮಲಂ ಸಪ್ರಕಾಶಾಜರಾನಂದರೂಪಂ ಪರಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅತ್ಯಯೋ ಯಸ್ಯ ಕೇನಾಪಿ ನ ಕ್ವಾಪಿ ಹಿ ಪ್ರತ್ಯಯೋ ಯದ್ಗುಣೇಷೂತ್ತಮಾನಾಂ ಪರಃ ।
ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಏಕೋ ವರೇಣ್ಯೋ ವಶೀ ಮತ್ಯನೂನೈಃ ಸದಾವೇದಾವಾದೋದಿತಃ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪಶ್ಯತಾಂ ದುಃಖಸಂತಾನನಿರ್ಮೂಲನಂ ದೃಶ್ಯತಾಂ ದೃಶ್ಯತಾಮಿತ್ಯಜೇಶಾರ್ಚಿತಮ್ ।
ನಶ್ಯತಾಂ ದೂರಗಂ ಸರ್ವದಾಪ್ಯಾತ್ಮಗಂ ವಶ್ಯತಾಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಸಜ್ಜನೇಷ್ವಾಗತಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಗ್ರಜಂ ಯಃ ಸಸರ್ಜಾಜಮಗ್ರ್ಯಾಕೃತಿಂ ವಿಗ್ರಹೋ ಯಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಗುಣಾ ಏವ ಹಿ ।
ಉಗ್ರ ಆದ್ಯೋಽಪಿ ಯಸ್ಯಾತ್ಮಜಾಗ್ರ್ಯಾತ್ಮಜಃ ಸದ್ಗೃಹೀತಃ ಸದಾ ಯಃ ಪರಂ ದೈವತಮ್ ।
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಚ್ಯುತೋ ಯೋ ಗುಣೈರ್ನಿತ್ಯಮೇವಾಖಿಲೈಃ
ಪ್ರಚ್ಯುತೋಽಶೇಷದೋಷೈಃ ಸದಾ ಪೂರ್ತಿತಃ ।
ಉಚ್ಯತೇ ಸರ್ವವೇದೋರುವಾದೈರಜಃ
ಸ್ವರ್ಚ್ಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರಪೂರ್ವೈಃ ಸದಾ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಧಾರ್ಯತೇ ಯೇನ ವಿಶ್ವಂ ಸದಾಽಜಾದಿಕಂ
ವಾರ್ಯತೇಽಶೇಷದುಃಖಂ ನಿಜಧ್ಯಾಯಿನಾಮ್ ।
ಪಾರ್ಯತೇ ಸರ್ವಮನ್ಯೈರ್ನ ಯತ್ಪಾರ್ಯತೇ
ಕಾರ್ಯತೇ ಚಾಖಿಲಂ ಸರ್ವಭೂತೈಃ ಸದಾ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ಯತ್ಸಂಸ್ಮೃತೇಃ ಸಂಕ್ಷಯಂ
ಸರ್ವದಾ ಯಾಂತಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿಗೀರ್ವಾಣಸಂಸ್ಥಾನದಃ
ಕುರ್ವತೇ ಕರ್ಮ ಯತ್ಪ್ರೀತಯೇ ಸಜ್ಜನಾಃ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಕ್ಷಯಂ ಕರ್ಮ ಯಸ್ಮಿನ್ ಪರೇ ಸ್ವರ್ಪಿತಂ
ಪ್ರಕ್ಷಯಂ ಯಾಂತಿ ದುಃಖಾನಿ ಯನ್ನಾಮತಃ ।
ಅಕ್ಷರೋ ಯೋಽಜರಃ ಸರ್ವದೈವಾಮೃತಃ
ಕುಕ್ಷಿಗಂ ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಂ ಸದಾಽಜಾದಿಕಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ನಂದಿತೀರ್ಥೋರುಸನ್ನಾಮಿನೋ ನಂದಿನಃ
ಸಂದಧಾನಾಃ ಸದಾನಂದದೇವೇ ಮತಿಮ್ ।
ಮಂದಹಾಸಾರುಣಾಪಾಂಗದತ್ತೋನ್ನತಿಂ
ನಂದಿತಾಶೇಷದೇವಾದಿವೃಂದಂಸದಾ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಂಡಲಾಖಂಡಮಂಡನಮ್ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ಅಷ್ಟಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ನವಮಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಅತಿಮತ ತಮೋಗಿರಿಸಮಿತಿವಿಭೇದನ ಪಿತಾಮಹಭೂತಿದ ಗುಣಗಣನಿಲಯ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧ ॥

ವಿಧಿಭವಮುಖಸುರಸತತಸುವಂದಿತ ರಮಾಮನೋವಲ್ಲಭ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೨ ॥

ಅಗಣಿತಗುಣಗಣಮಯಶರೀರ ಹೇ ವಿಗತಗುಣೇತರ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೩ ॥

ಅಪರಿಮಿತಸುಖನಿಧಿವಿಮಲಸುದೇಹ ಹೇ ವಿಗತಸುಖೇತರ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಚಲಿತಲಯಜಲವಿಹರಣ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖಮಯ ಮೀನ ಹೇ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೫ ॥

ಸುರದಿತಿಜಸುಬಲವಿಲುಲಿತಮಂದರಧರ ವರಕೂರ್ಮ ಹೇ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೬ ॥

ಸಗಿರಿವರಧರಾತಲವಹ ಸುಸೂಕರ ಪರಮ ವಿಬೋಧ ಹೇ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ।೭।

ಅತಿಬಲದಿತಿಸುತಹೃದಯವಿಭೇದನ ಜಯ ನೃಹರೇಽಮಲ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೮ ॥

ಬಲಿಮುಖದಿತಿಸುತವಿಜಯವಿನಾಶನ ಜಗದವನಾಜಿತ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೯ ॥

ಅವಿಜಿತಕುನೃಪತಿಸಮಿತಿವಿಖಂಡನ ರಮಾವರ ವೀರಪ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧೦ ॥

ಖರತರನಿಶಿಚರದಹನ ಪರಾಮೃತ ರಘುವರ ಮಾನದ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧೧ ॥

ಸುಲಲಿತತನುವರ ವರದ ಮಹಾಬಲ ಯದುವರ ಪಾರ್ಥಪ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧೨ ॥

ದಿತಿಸುತಮೋಹನ ವಿಮಲವಿಬೋಧನ ಪರಗುಣ ಬುದ್ಧ ಹೇ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧೩ ॥

ಕಲಿಮಲಹುತವಹ ಸುಭಗ ಮಹೋತ್ಸವ ಶರಣದ ಕಲ್ಕೀಶ (ಹೇ) ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧೪ ॥

ಅಖಿಲಜನಿವಿಲಯ ಪರಸುಖಕಾರಣ ಪರ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಭವ ಮಮ ಶರಣಮ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧೫ ॥

ಇತಿ ತವ ನುತಿವರಸತತರತೇರ್ಭವ ಸುಶರಣಮುರುಸುಖತೀರ್ಥಮುನೇರ್ಭಗವನ್ ।
ಶುಭತಮಕಥಾಶಯ ಪರಮ ಸದೋದಿತ ಜಗದೇಕಕಾರಣ ರಾಮ ರಮಾರಮಣ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ನವಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ದಶಮಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಅವನ ಶ್ರೀಪತಿರಪ್ರತಿರಧಿಕೇಶಾದಿಭವಾದೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇತೇ ॥ ೧ ॥

ಸುರವಂದ್ಯಾಧಿಪ ಸದ್ವರ ಭರಿತಾಶೇಷಗುಣಾಲಮ್ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇತೇ ॥ ೨ ॥

ಸಕಲಧ್ವಾಂತವಿನಾಶಕ ಪರಮಾನಂದಸುಧಾಹೋ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇತೇ ॥ ೩ ॥

ತ್ರಿಜಗತ್ಪೋತ ಸದಾರ್ಚಿತಚರಣಾಶಾಪತಿಧಾತೋ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇತೇ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಿಗುಣಾತೀತ ವಿಧಾಪಕ ಪರಿತೋ ದೇಹಿ ಸುಭಕ್ತಿಮ್ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇತೇ ॥ ೫ ॥

ಶರಣಂ ಕಾರಣಭಾವನ ಭವ ಮೇ ತಾತ ಸದಾಲಮ್ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇತೇ ॥ ೬ ॥

ಮರಣಪ್ರಾಣದ ಪಾಲಕ ಜಗದೀಶಾವ ಸುಭಕ್ತಿಮ್ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇತೇ ॥ ೭ ॥

ತರುಣಾದಿತ್ಯಸವರ್ಣಕಚರಣಾಬ್ಜಾಮಲಕೀರ್ತೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೮ ॥

ಸಲಿಲಪ್ರೋತ್ಥಸರಾಗಕಮಣಿವರ್ಣೋಚ್ಚನಖಾದೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೯ ॥

ಖಜತೂಣೀನಿಭಪಾವನವರಜಂಘಾಮಿತಶಕ್ತೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಇಭಹಸ್ತಪ್ರಭಶೋಭನಪರಮೋರುಸ್ಥರಮಾಲೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೧ ॥

ಅಸನೋತ್ಫುಲ್ಲಸುಪುಷ್ಪಕಸಮವರ್ಣಾವರಣಾಂತೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶತಮೋದೋದ್ಭವಸುಂದರವರಪದ್ಮೋತ್ಥಿತನಾಭೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಜಗದಾಗೂಹಕಪಲ್ಲವಸಮಕುಕ್ಷೇ ಶರಣಾದೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಜಗದಂಬಾಮಲಸುಂದರಗೃಹವಕ್ಷೋವರಯೋಗಿನ್ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೫ ॥

ದಿತಿಜಾಂತಪ್ರದಚಕ್ರದರಗದಾಯುಗ್ವರಬಾಹೋ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಪರಮಜ್ಞಾನಮಹಾನಿಧಿವದನಶ್ರೀರಮಣೇಂದೋ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೭ ॥

ನಿಖಿಲಾಘೌಘವಿನಾಶನ ಪರಸೌಖ್ಯಪ್ರದದೃಷ್ಟೇ ।
ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ವರಪ್ರದ ಚರಿತಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ತೇ ॥ ೧೮ ॥

ಪರಮಾನಂದಸುತೀರ್ಥಸುಮುನಿರಾಜೋ ಹರಿಗಾಥಾಮ್ ।
ಕೃತವಾನ್ ನಿತ್ಯಸುಪೂರ್ಣಕಪರಮಾನಂದಪದೈಷೀ ॥ ೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ದಶಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಏಕಾದಶಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಉದೀರ್ಣ ಮಜರಂ ದಿವ್ಯಮಮೃತಸ್ಯಂದ್ಯಧೀಶಿತುಃ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸರ್ವವೇದಪದೋದ್ಗೀತಮಿಂದಿರಾಧಾರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವದೇವಾದಿದೇವಸ್ಯ ವಿದಾರಿತಮಹತ್ತಮಃ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಉದಾರಮಾದರಾನ್ನಿತ್ಯಮನಿಂದ್ಯಂ ಸುಂದರೀಪತೇಃ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಇಂದೀವರೋದರನಿಭಂ ಸುಪೂರ್ಣಂ ವಾದಿಮೋಹದಮ್ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ದಾತೃ ಸರ್ವಾಮರೈಶ್ವರ್ಯವಿಮುಕ್ತ್ಯಾದೇರಹೋ ವರಮ್ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ದೂರಾದ್ದೂರತರಂ ಯತ್ ತು ತದೇವಾಂತಿಕಮಂತಿಕಾತ್ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪೂರ್ಣಸರ್ವಗುಣೈಕಾರ್ಣಮನಾದ್ಯಂತಂ ಸುರೇಶಿತುಃ ।
ಆನಂದಸ್ಯ ಪದಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥ ಮುನಿನಾ ಹರೇರಾನಂದರೂಪಿಣಃ ।
ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪಠನ್ನಾನಂದತಾಮಿಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ಏಕಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ದ್ವಾದಶಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಆನಂದ ಮುಕುಂದ ಅರವಿಂದನಯನ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೧ ॥

ಸುಂದರಿಮಂದಿರ ಗೋವಿಂದ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೨ ॥

ಚಂದ್ರಸುರೇಂದ್ರಸುವಂದಿತ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೩ ॥

ಚಂದ್ರಕಮಂದಿರನಂದಕ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೪ ॥

ಮಂದಾರಸ್ಯಂದಿತಮಂದಿರ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೫ ॥

ವೃಂದಾರಕವೃಂದಸುವಂದಿತ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೬ ॥

ಇಂದಿರಾನಂದಕಸುಂದರ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೭ ॥

ಮಂದಿರಸ್ಯಂದಿತಸ್ಯಂದಕ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೮ ॥

ಆನಂದಚಂದ್ರಿಕಾಸ್ಪಂದಕ ವಂದೇ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಪರಾನಂದವರದ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇಷು
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರೇಷು ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದವಿರಚಿತಂ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಧ್ಯಾನಮಾಲಾ

❑❑

ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರೇ ಬರೆದಿರಬಹುದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿದ ಎಂದು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸುದೀರ್ಘ ವಿವರಣೆ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಕೃತಿ ಇದು. ಧ್ಯಾನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಬಯಸುವ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಇದೊಂದು ರಸಾಯನ.

ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ಮಹತ್ವ, ಈ ದೇಹದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಾಧನೆ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಅನೇಕ ಜನ್ಮ ಸಂಚಿತ ಪ್ರಭೂತ ಪುಣ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಶರೀರಮೀದೃಶಂ ಭವೇತ್ ಕುತೋಽನ್ಯಥಾ ರತಿರ್ಹರೌ ॥ ೧ ॥

ಅದಃ ಪ್ರಪದ್ಯ ಸಾಧವಃ ಪ್ರಸಾಧಯಂತಿ ಮಾಧವಮ್ ।
ಸದಾಗಮೈಃ ಸುಯುಕ್ತಿಭಿಃ ಸುನಿಷ್ಠಯಾ ಚ ಭಕ್ತಿಭಿಃ ॥ ೨ ॥

ವಯಂ ಚ ದೈವ ಯೋಗತಃ ಪ್ರತೀಕಮೀದೃಶಂ ಗತಾಃ ।
ಯತಾಮಹೇ ಮನೋ ವಚಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಭಿಃ ಸುವೃತ್ತಿಭಿಃ ॥ ೩ ॥

ಅನಾದಿ ಕರ್ಮ ವಾಸನಾ ನಿರಂತರಾನುಬಂಧನಮ್ ।
ನೃಸಿಂಹ ಪಾವಕೇ ಮನೋ ನಿಮಜ್ಜ್ಯ ಭಸ್ಮಸಾತ್ ಕುರು ॥ ೪ ॥

ಅಶೇಷ ಕಲ್ಮಷ ಕ್ಷಯಾತ್ ತತಃ ಪ್ರಭೋದಯೋ ಭವೇತ್ ।
ಅಥಾಪಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೋ ಹರಿಃ ಪ್ರಸಾದಮೃಚ್ಛತಿ ॥ ೫ ॥

ಸದಾಗಮೈಃ ಸಮನ್ವಯಾತ್ ಸದೋದಿತಾ ಗುಣಾ ಹರೇಃ ।
ನಯುಕ್ತಯೋ ನಚಾಗಮಾ ವಿರೋದ್ಧುಮೀಶತೇ ಪರೇ ॥ ೬ ॥

ಹರೇಃ ಪ್ರಬೋಧಸಂಭವೋ ವಿರಕ್ತಿಭಕ್ತ್ಯುಪಾಸ್ತಿಭಿಃ ।
ನಿಜಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಭಾಗಿನಃ ಸೃತೇರಯಂ ಪ್ರಮೋಚಯೇತ್ ॥ ೭ ॥

ಇತೀಮಮರ್ಥಮಂಜಸಾ ಮನಃ ಸದೈವ ಭಾವಯ ।
ತ್ವಮಂಗ ವಾಗನಾಕುಲಂ ವಿಚಾರಯಸ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ॥ ೮ ॥

ಶತೋತ್ತರಾ ತು ನಾಡಿಕಾ ಸುಷುಮ್ನ ರಶ್ಮಿ ದೀಪಿತಾ ।
ಉಪಾಸತೋ ಜನಾರ್ದನಂ ಕಳೇಬರೇಭಿ ಭಾಸತೇ ॥ ೯ ॥

ದಿನೇಶ ರಶ್ಮಿ ಸಂಚಯ ಸ್ಫುರತ್ ಸು ನಾಡಿಕಾವೃತಾ ।
ಯಥಾಮೃತಾಂಶು ಮಂಡಲೀ ಪ್ರದೀಪ್ತ ತಾರಕಾವೃತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಅಶೇಷ ಲೋಕ ಪಾವನೀ ವಿ ನಿಃಸೃತಾಂ ಚ ಮೂರ್ಧನಿ ।
ತಯೋರ್ಧ್ವಮೇವ ಯೋ ವ್ರಜನ್ನುತಾಮೃತತ್ವಮೇತಿ ಹಿ ॥ ೧೧ ॥

ಅತೀವ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿಣೀ ತಥಾಪಿ ಶಕ್ತಿತೋ ಹರೇಃ ।
ಮಹಾವಕಾಶ ಸಂಯುತಾ ದುರಂತ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ಹ್ಯಜಃ ॥ ೧೨ ॥

ವರೋಪಿ ರತ್ನ ಮಂಡಪೋ ವಿಭಾತಿ ತತ್ರ ಪೇಶಲಮ್ ।
ಅನಂತ ಕಾಂತಿ ಕಾಂತ ಸನ್ಮಣೀಂದ್ರ ಮಾಲಿಕಾ ಸ್ಫುರನ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಮಂದ ಸೌರಭ ಸ್ಮಿತ ಪ್ರಸೂನ ದಾಮ ಪಾಳಿಭಿಃ ।
ಅಗತ್ವರೋರು ಕಾಂತಿಭಿಃ ಕ್ಷರತ್ ಸುಧಾಭಿರುಲ್ಲಸನ್ ॥ ೧೪ ॥

ಇಹಾಪಿ ರತ್ನ ನಿರ್ಮಿತಂ ಸರೋ ರುಹಂ ಮನೋ ರಮಮ್ ।
ಸುತೀವ್ರಮಚ್ಛ ಸಚ್ಛದಂ ವಿಕಸ್ವರಂ ವಿರಾಜತೇ ॥ ೧೫ ॥

ವಿ ಪಾಪ್ಮ ತಾಂ ಚ ದಭ್ರ ತಾಂ ಪರಸ್ಯ ವೇಶ್ಮ ಭೂತ ತಾಮ್ ।
ಪುರಸ್ಯ ಮಧ್ಯಸಂಸ್ಥ ತಾಂ ಮನೀಷಿಣಃ ಶ್ರುತೌ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಉದಾ ಹರಂತಿ ಯಾನ್ ಗುಣಾನ್ ತವೇತದುತ್ತಮೋತ್ತಮಮ್ ।
ಹೃದಂಬುಜಂ ದಿವಾ ಕರ ಪ್ರಕಾರ ದೀಧಿತಿ ಜ್ವಲತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅಮುಷ್ಯ ಕರ್ಣಿಕಾ ಪುಟೇ ಸು ದೀಪ್ತ ರತ್ನ ವಿಷ್ಟರಮ್ ।
ಚಕಾಸತಃ ಪರಃ ಪುಮಾನಧಿಷ್ಠಿತೋತಿಶೋಭನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಅಸಂಖ್ಯ ಬಾಲ ಭಾಸ್ಕರಾರುಣಪ್ರಭೂತ ತೇಜಸಮ್ ।
ತಮೇತಮಕ್ಷರಂ ಮನೋ ವಿ ಚಿಂತಯಸ್ವ ಸಂತತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಜಪಾಪ್ರಸೂನಪಾಟಲಸ್ಫುರತ್ತಲಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜಮ್ ।
ತಟಿಲ್ಲತಾ ಲಸನ್ನಖಂ ಸುಹಾರಿಜಂಘಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸಮಗ್ರಚಂದ್ರಮಂಡಲಾನುಕಾರಿಜಾನುಮಂಡಲಮ್ ।
ಮಹೇಂದ್ರಹಸ್ತಿಹಸ್ತಸಪ್ರಭೋರುಚಾರುವಿಭ್ರಮಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ವರಾಚಿತಸ್ಮಿತಾಸನಪ್ರಸೂನಕಾಂತಿವಾಸಸಮ್ ।
ವಿಚಿತ್ರ ರತ್ನ ಮೇಖಲಾ ಕಲಾಪವರ್ಯಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ವಲಿಸ್ಫುರತ್ತನೂದರಪ್ರಭಾತನಾಭಿಮಂಡಲಮ್ ।
ಪಯೋಬ್ಧಿ ಕನ್ಯಕಾಧರಾಕರಾವಗೂಢ ಮಧ್ಯಮಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕರಾಳಹಾರಮಾಲಯಾ ಸುದಿವ್ಯಸೂನಮಾಲಯಾ ।
ನಿರಂತರೋರ್ಜಿತಶ್ರಿಯಾ ಚಕಾಸದಚ್ಛ ವಕ್ಷಸಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಸುಂದರೀಮನಂತರಾಜರೋಚಿಷಮ್ ।
ಅಮಂದಭಾಸಿಬಿಭ್ರತಂ ಶ್ರಿಯಂ ವಿಶಾಲವಕ್ಷಸಿ ॥ ೨೫ ॥

ಶಿರೋ ಧರೋಲ್ಲಸನ್ಮಹಾ ಮನಃಸಮೂಹಕೌಸ್ತುಭಮ್ ।
ಸಮುನ್ನತಾಂಸಮಂಡಲದ್ವಯಾಭಿರಾಮಮುಜ್ಜ್ವಲಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸು ದರ್ಶನೀಯಮಂಬುಜಂ ಸುದರ್ಶನಂ ಪರೋದರಮ್ ।
ಮಹಾದರಂ ದರಚ್ಛಿದಂ ಗದಾಮರಾತಿ ಭಂಗ ದಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಬಿಭರ್ತಿ ಪಾಣಿ ಪಲ್ಲವೈರನಂತ ವಿಭ್ರಮಾಕರೈಃ ।
ಚತುರ್ಭಿರುತ್ತಮೋತ್ತಮಂ ತಮಾಂತರ ಸ್ಮರ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಸು ಪದ್ಮರಾಗ ಭಂಗ ಭಾಸ್ಫುರನ್ನಖಾಳಿಶೋಭಿತಮ್ ।
ಸುವರ್ಣರತ್ನಮುದ್ರಿಕಾಪ್ರಭಾತ ಕೋಮಲಾಂಗುಲಿಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಅನರ್ಘ ದೀರ್ಘ ಸದ್ ಘೃಣಿ ಪ್ರಕಾಶಿತಾಖಿಲಾಶಕೈಃ ।
ವರಾಂಗದೈರಲಂಕೃತಂ ಮಹಾ ಧನ್ಯೈಃ ಸ ಕಂಕಣೈಃ ॥ ೩೦ ॥

ಉದಾರಹಾರಗೌರದತ್ತತಿಂ ಸುಮಂದಹಾಸಿನಮ್ ।
ವಿಶುದ್ಧ ವಿದ್ರುಮಾಧರ ದ್ವಿಜ ಚ್ಛದಾತಿ ಪೇಶಲಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಸು ಹಾರಿ ಹೇಮ ಕುಂಡಲ ಪ್ರಭಾತ ಗಂಡ ಮಂಡಲಮ್ ।
ನವೀನ ವಾರಿಜೋದರ ಚ್ಛದಾಯತಾಂಬಕ ದ್ವಯಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ದಯಾರ್ದ್ರಯಾ ದೃಶಾನಿಶಂ ಭವಾಬ್ಧಿ ಸಾಧ್ವಸೋತ್ಕೃತಾ ।
ಸು ದಿವ್ಯಯಾಮೃತ ಸ್ರುತಾ ನಿಜೇಷು ದೋಗ್ಧಿ ಯೋಽಮೃತಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅರಾಳ ನೀಲ ಕುಂತಳಾವಲೀ ವಿರಾಜಿ ಸನ್ಮುಖಮ್ ।
ಅನಂತ ರತ್ನ ಚಿತ್ರಿತೋನ್ಮಿಷತ್ ಕಿರೀಟ ಮಂಡಿತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ವಿಧೂತ ದೋಷಮುತ್ತಮಂ ಚಿತಿ ಪ್ರಮೋದ ರೂಪಿಣಮ್ ।
ಅಧೀಶಿತಾರಮಂಜಸಾ ಭಜಸ್ವ ಚಿತ್ತ ಸಚ್ಚಿತೇ ॥ ೩೫ ॥

ಶ್ರಿಯೋದಯದ್ ದಿವಾಕರ ವ್ರಜ ಶ್ರಿಯಾ ನಿಷೇವಿತಮ್ ।
ಹ್ರಿಯಾ ಕಟಾಕ್ಷ ವೀಕ್ಷಣ ಸ್ಫುರನ್ಮುಖಾಕವಿಂದಯಾ ॥ ೩೬ ॥

ಪ್ರಕಾಶಮಾನ ಕುಂಡಲ ದ್ವಯ ಪ್ರಭಾತ ಗಂಡಯಾ ।
ಪರಾರ್ಘ್ಯ ರತ್ನ ಮಾಲಿಕಾ ಗಣೋಜ್ಜ್ವಲತ್ ಕಿರೀಟಯಾ ॥ ೩೭ ॥

ಅರಾಳ ನೀಲ ಕುಂತಳ ವ್ರಜೋಡು ರಾಜ ವಕ್ತ್ರಯಾ ।
ಸ್ಮಿತಾಂಬುಜ ಚ್ಛದಾಯತ ಪ್ರಭೂತ ಕಾಂತಿ ನೇತ್ರಯಾ ॥ ೩೮ ॥

ವಿಪಾಕ ತಾಮ್ರ ತುಂಡಿಕಾ ಸುಪಾಟಲಾಧರ ಶ್ರಿಯಾ ।
ವಲಕ್ಷ ಕುಂದ ಕುಡ್ಮಲ ಪ್ರಕಾಶ ಕಾಂತ ದಂತಯಾ ॥ ೩೯ ॥

ಗಳ ಸ್ಫುರನ್ನಿರಂತರ ಪ್ರಭಾಳಿ ರತ್ನ ವೇಷಯಾ ।
ಪ್ರವೇಕ ವೇಷ ಭೂಷಿತ ಪ್ರವೇಷ್ಟ ಶೋಭಿ ಪದ್ಮಯಾ ॥ ೪೦ ॥

ಸಹಾರ ಮಾಲಿಕಾ ತತೀ ವಿರಾಜಿ ಚಾರು ವಕ್ಷಸಾ ।
ಸು ವೃತ್ತ ತುಂಗ ಪೀವರ ಜ್ವಲತ್ ಪಯೋಧರ ಸ್ಫುರಾ ॥ ೪೧ ॥

ತನೂದರಸ್ಫುಟೀಭವದ್ವಲಿತ್ರಯಾಭಿರಾಮಯಾ ।
ಸುವರ್ಣ ಮೇಖಲೋಪರಿ ಸ್ಫುರತ್ ಪಿಶಂಗ ವಾಸಸಾ ॥ ೪೨ ॥

ಮನೋಜ್ಞ ಹಾರಿ ನೂಪುರ ಪ್ರಭಾಸಿತಾಂಘ್ರಿ ಪದ್ಮಯಾ ।
ಉದಾರ ರತ್ನ ದರ್ಪಣ ಪ್ರಭಾ ನಖಾವಲಿ ಶ್ರಿಯಾ ॥ ೪೩ ॥

ಅನಂತ ನೂತ್ನ ಭಾಸ್ಕರ ಪ್ರಭಾ ಪ್ರಭಾಸಮಾನಯಾ ।
ಗುಣಾಳಿ ಭಾಜನೀಭವತ್ ಪ್ರಮೋದ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪಯಾ ॥ ೪೪ ॥

ತಥೈವ ಚಾರು ಲೀಲಯಾ ಹರಿನ್ಮಣಿ ಶ್ರಿಯಾ ಭುವಾ ।
ವಿಚಿತ್ರ ವಾಸಸಾ ಸ್ಮಿತ ಶ್ರಿಯಾನುರಂಜಿತಾಶಯಾ ॥ ೪೫ ॥

ಅಥಾಪಿ ಸರ್ವ ಸಾಕ್ಷಿಣೆ ಕ್ಷಣೇ ಕ್ಷಣೇಽಂಬುಜೇಕ್ಷಣೇ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜಾತಮಂಜಸಾ ಹರೌ ಮನಃ ಸಮರ್ಪಯ ॥ ೪೬ ॥

ಪುರೋಪಚೇಯಮಾತ್ಮನಃ ಪುರಾ ಪ್ರಸಾಧನಂ ಸ್ಮರ ।
ತತೋಽಪಚೇಯ ಸತ್ ಕ್ರಿಯಾ ಅಮುಷ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ವರ್ಧನೀಃ ॥ ೪೭ ॥

ಉಪದ್ರವೇ ವಿಪತ್ತಿಭಿಃ ಸ್ಮರಾಘ ನಾಶನಂ ಪರಾತ್ ।
ಅಶೇಷ ಸಂಪದಾಂ ಪರಂ ಪದಂ ಮುದಾಭಿರಾಧಯ ॥ ೪೮ ॥

ಸುಷುಪ್ತಿ ಸಂಧ್ಯ ಜಾಗರ ಕ್ರಿಯಾ ಫಲೈರ್ಹರಿಂ ಪುರಃ ।
ಪರಂ ಸದಾ ಸಮುದ್ದಿಶನ್ಮನೋರ್ಚಯಾಭಿನಂದಯ ॥ ೪೯ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಈ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತಮಾನಸ್ತೋತ್ರವು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಇಡೀ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ೧೦೮ ನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣದ ಫಲವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಬ್ರಹ್ಮ-ನಾರದರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಕಮಲಾನಾಥೋ ವಾಸುದೇವಃ ಸನಾತನಃ ।
ವಸುದೇವಾತ್ಮಜಃ ಪುಣ್ಯೋ ಲೀಲಾಮಾನುಷವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಕೌಸ್ತುಭಧರೋ ಯಶೋದಾವತ್ಸಲೋ ಹರಿಃ ।
ಚತುರ್ಭುಜಾತ್ತಚಕ್ರಾಸಿಗದಾಶಂಖಾದ್ಯುದಾಯುಧಃ ॥ ೨ ॥

ದೇವಕೀನಂದನಃ ಶ್ರೀಶೋ ನಂದಗೋಪಪ್ರಿಯಾತ್ಮಜಃ ।
ಯಮುನಾವೇಗಸಂಹಾರೀ ಬಲಭದ್ರಪ್ರಿಯಾನುಜಃ ॥ ೩ ॥

ಪೂತನಾಜೀವಿತಹರಃ ಶಕಟಾಲಸುರಭಂಜನಃ ।
ನಂದವ್ರಜಜನಾನಂದಃ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೪ ॥

ನವನೀತವಿಲಿಪ್ತಾಂಗೋ ನವನೀತನಟೋಽನಘಃ ।
ನವನೀತನವಾಹಾರೋ ಮುಚುಕುಂದ ಪ್ರಸಾದಕಃ ॥ ೫ ॥

ಷೋಡಶಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರೇಶಸ್ತ್ರಿಭಂಗೀ ಮಧುರಾಕೃತಿಃ ।
ಶುಕವಾಗಮೃತಾಬ್ಧೀಂದುರ್ಗೋವಿಂದೋ ಯೋಗಿನಾಂಪತಿಃ ॥ ೬ ॥

ವತ್ಸಪಾದಹರೋಽನಂತೋ ಧೇನುಕಾಸುರಭಂಜನಃ ।
ತೃಣೀಕೃತತೃಣಾವರ್ತೋ ಯಮಲಾರ್ಜುನಭಂಜನಃ ॥ ೭ ॥

ಉತ್ತಾಲತಾಲಭೇತ್ತಾ ಚ ತಮಾಲಶ್ಯಾಮಲಾಕೃತಿಃ ।
ಗೋಪಗೋಪೀಶ್ವರೋ ಯೋಗೀ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಃ ॥ ೮ ॥

ಇಲಾಪತಿಃ ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಯಾದವೇಂದ್ರೋ ಯದೂದ್ವಹಃ ।
ವನಮಾಲೀ ಪೀತವಾಸಾಃ ಪಾರಿಜಾತಾಪಹಾರಕಃ ॥ ೯ ॥

ಗೋವರ್ಧನಾಚಲೋದ್ಧರ್ತಾ ಗೋಪಾಲಃ ಸರ್ವಪಾಲಕಃ ।
ಅಜೋ ನಿರಂಜನಃ ಕಾಮಜನಕಃ ಕಂಜಲೋಚನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಮಧುಹಾ ಮಥುರಾನಾಥೋ ದ್ವಾರಕಾನಾಯಕೋ ಬಲೀ ।
ವೃಂದಾವನಾಂತಃ ಸಂಚಾರೀ ತುಲಸೀದಾಮಭೂಷಣಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ಯಮಂತಕಮಣೇರ್ಹರ್ತಾ ನರನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಃ ।
ಕುಬ್ಜಾಗಂಧಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗೋ ಮಾಯೀ ಪರಮಪೂರುಷಃ ॥ ೧೨ ॥

ಮುಷ್ಟಿಕಾಸುರಚಾಣೂರಮಲ್ಲಯುದ್ಧವಿಶಾರದಃ ।
ಸಂಸಾರವೈರೀ ಕಂಸಾರಿರ್ಮುರಾರಿರ್ನರಕಾಂತಕಃ ॥ ೧೩ ॥

ಅನಾದಿಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಕೃಷ್ಣಾವ್ಯಸನಕರ್ಷಕಃ ।
ಶಿಶುಪಾಲಶಿರಶ್ಛೇತ್ತಾ ದುರ್ಯೋಧನಕುಲಾಂತಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ವಿದುರಾಕ್ರೂರವರದೋ ವಿಶ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶಕಃ ।
ಸತ್ಯವಾಕ್ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಃ ಸತ್ಯಭಾಮಾರತೋ ಜಯೀ ॥ ೧೫ ॥

ಸುಭದ್ರಾಪೂರ್ವಜೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಭೀಷ್ಮಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಕಃ ।
ಜಗದ್ಗುರುರ್ಜಗನ್ನಾಥೋ ವೇಣುನಾದವಿಶಾರದಃ ॥ ೧೬ ॥

ವೃಷಭಾಸುರವಿಧ್ವಂಸೀ ಬಾಣಾಸುರಕರಾಂತಕಃ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಾ ಬರ್ಹಿಬರ್ಹಾವತಂಸಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿರವ್ಯಕ್ತೋ ಗೀತಾಮೃತಮಹೋದಧಿಃ ।
ಕಾಲೀಯಫಣಮಾಣಿಕ್ಯರಂಜಿತಶ್ರೀಪದಾಂಬುಜಃ ॥ ೧೮ ॥

ದಾಮೋದರೋ ಯಜ್ಞಭೋಕ್ತಾ ದಾನವೇಂದ್ರವಿನಾಶನಃ ।
ನಾರಾಯಣಃ ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ ಪನ್ನಗಾಶನವಾಹನಃ ॥ ೧೯ ॥

ಜಲಕ್ರೀಡಾಸಮಾಸಕ್ತಗೋಪೀವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರಕಃ ।
ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಸ್ತೀರ್ಥಪಾದೋ ವೇದವೇದ್ಯೋ ದಯಾನಿಧಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ಸರ್ವತೀರ್ಥಾತ್ಮಕಃ ಸರ್ವಗ್ರಹರೂಪೀ ಪರಾತ್ಪರಃ ।
ಏವಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಕೃಷ್ಣೇನ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಾನಾಂ ಗೀತಂ ಗೀತಾಮೃತಂ ಪರಮ್ ।
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯತಮಂ ಶ್ರುತಂ ತಸ್ಮಾನ್ಮಯಾ ಪರಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಕೃಷ್ಣನಾಮಾಮೃತಂ ನಾಮ ಪರಮಾನಂದಕಾರಣಮ್ ।
ಈತಿಬಾಧಾದಿದುಃಖಘ್ನಂ ಪರಮಾಯುಷ್ಯವರ್ಧನಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ದಾನಂ ವ್ರತಂ ತಪಸ್ತೀರ್ಥಂ ಯತ್ಕೃತಂ ತ್ವಿಹ ಜನ್ಮನಿ ।
ಜಪತಾಂ ಶೃಣ್ವತಾಮೇತತ್ ಕೋಟಿಕೋಟಿಗುಣಂ ಭವೇತ್ । ॥ ೨೪ ॥

ಪುತ್ರಪ್ರದಮಪುತ್ರಾಣಾಮಗತೀನಾಂ ಗತಿಪ್ರದಮ್ ।
ಧನಾವಹಂ ದರಿದ್ರಾಣಾಂ ಜಯೇಚ್ಛೂನಾಂ ಜಯಾವಹಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಶಿಶೂನಾಂ ಗೋಕುಲಾನಾಂ ಚ ಪುಷ್ಟಿದಂ ಪೂರ್ಣ ಪುಣ್ಯದಮ್ ।
ಬಾಲರೋಗಗ್ರಹಾದೀನಾಂ ಶಮನಂ ಶಾಂತಿಮುಕ್ತಿದಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸಮಸ್ತಕಾಮದಂ ಸದ್ಯಃ ಕೋಟಿಜನ್ಮಾಘನಾಶನಮ್ ।
ಅಂತೇ ಕೃಷ್ಣಸ್ಮರಣದಂ ಭವತಾಪತ್ರಯಾಪಹಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಯ ಯಾವದೇಂದ್ರಾಯ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾಯ ಯೋಗಿನೇ ।
ನಾಥಾಯ ರುಗ್ಮಿಣೀಶಾಯ ನಮೋ ವೇದಾಂತವೇದಿನೇ ॥ ೨೮ ॥

ಇಮಂ ಮಂತ್ರಂ ಜಪನ್ ನಿತ್ಯಂ ವ್ರಜಂಸ್ತಿಷ್ಠನ್ ದಿವಾ ನಿಶಿ ।
ಸರ್ವಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಭಾಕ್ ಸರ್ವಪ್ರಿಯತಮೋ ನರಃ ॥ ೨೯ ॥

ಪುತ್ರಪೌತ್ರೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಸಮೃದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ನಿರ್ವಿಶ್ಯ ಭೋಗಾನಂತೇಽಪಿ ಕೃಷ್ಣಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೩೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಚಿಂತಾಖಂಡನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಸಕಲ ಚೇತನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಾಡುವ ನಿರಂತರವಾದ ಚಿಂತೆಯ ದೂರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

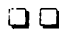
ಮನುಷ್ಯ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಧರ್ಮಕಾಮಗಳನ್ನು, ಜನ್ಮವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಥ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈಶ್ವರನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸುಖ-ದುಃಖ, ಜೀವನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾವನಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಇದೆಯೋ ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಭಯವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಲೌಕಿಕ ಮಹತ್ತರ ಆಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಚ್ಯುತನನ್ನು

ಭಜಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ, ಮಹತ್ತರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಯಸುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಆಪತ್ತು ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಹಲವುಂಟು. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ತನಗೆ ತಾನೇ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ನಾವೇ ಕಷ್ಟವನ್ನು ದಾಟುತ್ತೇವೆಂದು ದಾಟಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಹಂಕಾರ ಸಲ್ಲದೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಕನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಿದೆ. ಭಗವಂತನಿಲ್ಲದೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏನೂ ನಡೆಯದು. ಪಾಂಡವರು, ದ್ರೌಪದೀ, ಭಸ್ಮಾಸುರ ಪೀಡಿತನಾದ ರುದ್ರ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಚಿಂತಿಸಲಿಲ್ಲ, ಭಗವಂತನನ್ನು ನಂಬಿದರು. ಭಗವಂತ ಅವರನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿದ.

ಶ್ರೀಹರಿಯೊಬ್ಬನೇ ಸರ್ವಕಾಲ-ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಸ್ಪರ್ಶರಹಿತನು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ದುಃಖ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವರೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೆದರಬಾರದೆಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ದುಃಖಿತರಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ದುಃಖದ ನಂತರ ಸುಖ, ಸುಖದ ನಂತರ ದುಃಖ ಇದು ನಿಯಮ. ಈ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಚೇತನಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಈ ದುರಂತವಾದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವವರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕರುಣಾಸಿಂಧುವಾದ ಹಯವದನನ್ನು ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸುವಂತಹ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವುದು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿದೆ.

ಯಯಾ ತೇ ಧರ್ಮಕಾಮೌ ಚ ಯಯಾ ತೇ ವ್ಯರ್ಥಮಾಜನಿ ।
ಕಿಂ ತಯಾ ಚಿಂತಯಾ ಜೀವ ಹಂತಾಹಂತಾಫಲಾ ತವ ॥ ೧ ॥

ಸುಖಮೀಶೇಚ್ಛಯಾ ನೃಣಾಂ ದುಃಖಂ ಚಾಪಿ ತದಿಚ್ಛಯಾ ।
ನ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಭವೇತ್ ಕಿಂಚಿದ್ಧಂತಾಹಂತಾಫಲಾ ತವ ॥ ೨ ॥

ಅದತೋ ಮದತೋಽಂಧಸ್ಯ ಜಿಹ್ವಾಂ ಜಿಹ್ವಾಶಿನೋ ನರ ।
ಸಂತಃ ಖಾದಂತಿ ದಂತಾಸ್ತೇ ಹಂತಾಹಂತಾಫಲಾ ತವ ॥ ೩ ॥

ಮಹತ್ತ್ವೇತೇ ಮದಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಮಹತ್ತ್ವೇವ ಭಯಂ ತದಾ ।
ಜೀವಂ ಕಿಂ ಜೀವನಾರ್ಥೇಽತಶ್ಚಿಂತಯಾ ಚಿಂತಯಾಚ್ಯುತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮಹಾಪದ್ಯಾಗತಾಯಾಂ ಹಿ ಮಹಾಪದ್ಯಾರ್ಥಿನೋಽಧುನಾ ।
ಹರಿಣಾ ಸ್ವೈರಿಣಾ ತ್ರಾತಾಃ ಕಿಂ ನ ಖಿನ್ನಕೃಪಾಲುನಾ ॥ ೫ ॥

ಮಮತಾ ಯೇಷು ತೇ ನಿತ್ಯಮಮತಾಸ್ತೇಽತ ಏವ ಹಿ ।
ಅಹಂತಾ ಯೇಷು ತೇ ಜೀವ ನ ಹಂತಾ ತಸ್ಯ ಕಿಂ ಯಮಃ ॥ ೬ ॥

ನ ಸ್ವೇಷ್ಟಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾಽಕಾರ್ಷಿತ್ ಕಷ್ಟಂ ವಾತ್ಯಕ್ರಮೀದಿಹ ।
ನರೋ ವಾಪ್ಯಥವಾ ನಾರೀ ಸುರೋ ವಾಪ್ಯಸುರೋಽಪಿ ವಾ ॥ ೭ ॥

ಸ್ವೇಷ್ಟಾನಾಪ್ತ್ಯಾ ರೋದನೇನ ರುದ್ರೋರುದದಿತ ಶ್ರುತಿಃ ।
ನರ್ತೇತ್ವತ್ಕ್ರಿಯತೇ ಕಿಂಚನೇತ್ಯಾಹಾನ್ಯಾಚ್ಯುತಂ ಪ್ರಭಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪಾರ್ಥಾನ್ ಪಾರ್ಥಸತೀಮಾರ್ತಾಂ ಹರಂ ಭಸ್ಮಾಸುರಾರ್ದಿತಮ್ ।
ವಿರೋಚನಸ್ಯ ಪಿತರಂ ಕಃ ಕಷ್ಟಾತ್ ಪ್ರಾಗ್ವ್ಯಮೋಚಯತ್ ॥ ೯ ॥

ಶತ್ರವೋ ಯಾಂತಿ ಮಿತ್ರತ್ವಂ ಮಿತ್ರೇ ಮಿತ್ರೇ ಸತಾಂ ಗುರೌ ।
ಮಿತ್ರಾಣ್ಯೇವ ಚ ಶತ್ರುತ್ವಂ ಶತ್ರೌ ಶತ್ರೌ ಸುರದ್ವಿಷಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪಿತುರ್ವಧೇ ಪುತ್ರ ಏವ ಕಾರಣಂ ಪ್ರಾಗಭೂದಿತಿ ।
ಕಿಂ ನ ಶ್ರುತಂ ಸರ್ಪವೈರೀ ಸರ್ಪಸ್ಯೈವಾಭಯಂಕರಃ ॥ ೧೧ ॥

ದುಃಖಾಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ಹರಿಸ್ತ್ವೇಕೋ ದುಃಖಸ್ಪೃಷ್ಟಾಸ್ತತೋಽಪರೇ ।
ಅತೋ ನ ಭೀತೋ ದುಃಖೇಭ್ಯೋ ಭವಾನುಭವಧೀರಧೀಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸುಖಸ್ಯಾನಂತಂರ ದುಃಖಂ ದುಃಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ಸುಖಮ್ ।
ಇತಿ ಯನ್ನಿಯಮಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನಿಯಮೇ ನಿಯಮಂ ಕುರು ॥ ೧೩ ॥

ಅತೋ ದುರಂತಯಾ ಸ್ವಾಂತಚಿಂತಯಾ ಕಿಂ ಚಿದಂತಯಾ ।
ಹಯಾನನಂ ದಯಾಸಿಂಧುಂ ಸ್ಮರ ಸ್ಮರದಭೀಷ್ಟದಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಆಚತುರ್ದಶಮಾದ್ವರ್ಷಾದ್ಯಾ ಚಿಂತಾ ಹೃದಿ ದೇಹಿನಾಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜೋ ಯತಿಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಖಂಡನಾಯೇದಮಭ್ಯಧಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತಂ ಚಿಂತಾಖಂಡನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಧೀಶುದ್ಧಿಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಇದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ. ಯಾರು ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವನನ್ನು ಸೇವಿಸಿ, ಅವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನನ್ನಾಗಿ

ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನೋ ಅಂಥವನೂ ಕೂಡಾ ಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುವನೆಂದ ಮೇಲೆ ಹಯಗ್ರೀವನು ಸರ್ವೇಷ್ಟಪ್ರದನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹಯಗ್ರೀವನು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಅಸುರಸಂಹಾರಕನು, ಅವನ ಪಾದಗಳೆಂಬ ಸೂರ್ಯ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಂಜಿನ ಆವರಣವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವನು, ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಗಮ್ಯನು, ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಳೆಂಬ ಜ್ಞಾನಗಳ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಉಕ್ಕೇರಿಸಿ, ಚಕೋರಿಯಂತಿರುವ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಯೆಂಬ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವ ಚಂದ್ರನು. ಇಂತಹ ಭಗವಂತನ ಹಾಗೂ ವಾಯುದೇವರ ಪಾದಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಬಿಡಕೂಡದೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಹಣದಿಂದ, ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲಾಗದು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಪವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೂ ಸಾಕು ಭಗವಂತನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನು. ವಾಸುದೇವನಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ರಕ್ಷಕರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವನೇ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತನನ್ನು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವೇದವಾಕ್ಯ ಅಸತ್ಯವಾದೀತು. ದೇವರ ಮಾತು ಎಂದೂ ಅಸತ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತನಿಗೆಂದು ಭಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ನಂಬಲು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಮಾಡುವ ಈ ಸ್ತುತಿ ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ ತುಂಬಿದ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಜಿಜ್ಞಾಸು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಕೊನೆಯ ಉಪಸಂಹಾರ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿಂತಾಮಣಿರ್ಹಯಗ್ರೀವೋ ವಶೇ ಯಸ್ಯ ನಿಷೇವಿಣಃ ।
ಸೋಽಪಿ ಸರ್ವಾರ್ಥದೋ ನೄಣಾ ಕಿಮುತಾಸೌ ಹಯಾನನಃ ॥ ೧ ॥

ಯಂ ಯಂ ಚಿನ್ಮಯ ಸನ್ಮೂರ್ತೇ ಧರ್ಮಂ ಕುರ್ಮಸ್ತವಾಜ್ಞಯಾ ।
ತಂ ತಂ ಘ್ನಂತ್ಯಸುರಾಃ ಕಿಂ ತದ್ಧಂತಾ ತ್ವಂ ತಾನ್ ನ ಕೃಂತಸಿ ॥ ೨ ॥

ತ್ವದ್ದತ್ತತ್ತಪುಣ್ಯವಿತ್ತಂ ಮೇ ಸದ್ಯಃ ಪಾಪೈರಪಾಹರನ್ ।
ಕ್ರುದ್ಧಾ ದೈತ್ಯಾ ಸ ದೈತ್ಯಾರೇ ತದ್ವಿಕ್ರಾಂತೇತರಲಂ ತವ ॥ ೩ ॥

ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರ ರಾಮ ಮೇ ಕಾಮೇ ರಕ್ಷಾಂಸ್ಯಕ್ಷಾಣ್ಯಚಿಕ್ಷಿಪನ್ ।
ತತ್ಕ್ಷಾಮ್ಯಂ ನ ಹೃಷಿಕೇಶಸ್ಯಾಕ್ಷಯ್ಯತ್ರಯ್ಯಧೀಶಿತುಃ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಪ್ನೋಽಪಿ ಸೂಚಕೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾದಸ್ಮಾಕಮಚ್ಯುತ ।
ಅಸ್ವಪ್ನಪ್ರಿಯ ನ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪ್ಯಕ್ಷಂ ನಿಕ್ಷಿಪ ದುಷ್ಕೃತೇ ॥ ೫ ॥

ಕ್ವಾಹಂ ಸ್ಪೃಹಯ ತೇಽಂಘ್ರ್ಯರ್ಕಶರಣಃ ಕರುಣಾಂಬುಧೇ ।
ಕ್ವೇದಂ ನಿಃಸಾರಸಂಸಾರನೀಹಾರಾವರಣಂ ಮಮ ॥ ೬ ॥

ಅನುತ್ಸಾಹಮಹೋತ್ಸಾಹಚರಣಸ್ಮರಣೇ ಸತಾಮ್ ।
ಶರಣೇ ಸತಿ ಜಲ್ಪಂತಃ ಕಿಮಸಂತೋ ಹಸಂತಿ ನಃ ॥ ೭ ॥

ಕಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ಬ್ರೂಮಃ ಸ್ತುಮಃ ಕಂ ಕಂ ಪದೇ ಪದೇ ।
ಕಸ್ಮೈ ಕಸ್ಮೈ ದಿಶಾಮೋಽರ್ಥಂ ಕಸ್ಮಾದ್ವಾಸ್ಮತ್ಪ್ರಯೋಜನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕೋ ವಾ ಜೀವಾಪರಸ್ತ್ರಾತಾ ದೇವಾಚ್ಛ್ರೀವಾಜಿದೇವತಃ ।
ಯೋ ವಾಗಾವಾತಿ ಯಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಂ ತೌ ವಾತೌ ವಾಮನಾಶ್ರಿತೌ ॥ ೯ ॥

ಮಾಂ ಚೇನ್ಮುಂಚತಿ ದೇವೋಽಸೌ ಗಾಂ ಚ ಮುಂಚತಿ ವೈದಿಕೀಮ್ ।
ಸತ್ಯವ್ರತಸ್ಯ ನಾಸತ್ಯಂ ಭಕ್ತಸ್ಯ ನ ಕದಾಪಿ ಭೀಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರಭೋ ಪ್ರಬೋಧ್ಯ ಬೋಧಾಬ್ಧಿಂ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಬುಧಸಾಧ್ಯ ತೇ ।
ಕೃಪಾಕ್ಷಪಾಕರಕರಶ್ಚಕೋರೀಮಿವ ಪಾತು ಮಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸೇಯಂ ಶ್ರೀಶಹಯಗ್ರೀವದಾಸೇನಾಚಾರ್ಯಸೇವಿನಾ ।
ಯತಿನಾ ವಾದಿರಾಜೇನ ಸ್ತುತಿರ್ಧೀಶುದ್ಧಯೇ ಕೃತಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತಂ ಧೀಶುದ್ಧಿಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಅಭಯಸಂಸ್ತವಃ

❑❑

ಇದು ಹಯವದನನ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಹಯವದನನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಭಿಮುಖತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರಿಂದ ತನಗೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಎಂದೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಭಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ನುಡಿಯುತ್ತಾ ಭಗವಂತನ ದಯಾದೃಷ್ಟಿಯಿದ್ದರೆ ದೈನ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹನುಮಂತ, ವಿಭೀಷಣ, ಧ್ರುವ, ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದಿದ ಭೂದೇವಿ ಇವರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಭಗವಂತನ ದಯಾದೃಷ್ಟಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂತೆಯೇ ಭಗವಂತನ

ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿರುವ ವೇದವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಕ್ಷೀರಮಥನಕ್ಕಾಗಿ ತರುತ್ತಿರುವ ಮಂದರ ಪರ್ವತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದೇವತೆಗಳು ಪುಡಿ ಪುಡಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಭಗವಂತ ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಂದರ ಪರ್ವತವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಭಸ್ಮಾಸುರನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿವನೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ದ್ರೌಪದೀ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಪರೀಕ್ಷಿತ ಮೊದಲಾದವರೇ ಭಗವಂತನ ಅಭಯದಾನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಜಾಮಿಳರೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನ ಅಭಯದಾನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಂತಹ ಭಗವಂತನ ಅಭಯದಾನವನ್ನು ಯಾಚಿಸುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಪರಮೋಪಕಾರ ಮಾಡಿರುವರು.

ಯಸ್ಮಾನ್ಮಯಿ ದಯಾಲುಸ್ತ್ವಮಾಭಿಮುಖ್ಯಂ ಪುರಾಽಕರೋಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಕದಾಪಿ ಕುತ್ರಾಪಿ ಕುತೋಽಪಿ ನ ಭಯಂ ಮಮ ॥ ೧ ॥

ತ್ವದ್ದಯಾರ್ದ್ರದೃಶಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ ಲೋಕಪಾಲತಾಮ್ ।
ಅಗಮನ್ ನಿಗಮೋದ್ಧರ್ತಃ ಕ್ವ ದೈನ್ಯಂ ಕ್ವ ಚ ತೇ ದಯಾ ॥ ೨ ॥

ಯಂ ಪಾಸಿ ತ್ವಂ ಕಿಂಪುರುಷೇ ಸೋಽತ್ರ ಸಾಕ್ಷೀ ಕಪೀಶ್ವರಃ ।
ತಥಾ ವಿಭೀಷಣಃ ಸಾಕ್ಷೀ ದಿವಿ ಸಾಕ್ಷೀ ಧ್ರುವೋ ಧ್ರುವಃ ॥ ೩ ॥

ಧ್ರುವೋಧಸ್ತಾದ್ಬಲಿಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಯದ್ದ್ವಾರ್ಯದ್ಯಾಪಿ ವರ್ತಸೇ ।
ಧರಾ ಚ ಸಾಕ್ಷಿಣೀ ಯಾ ಪ್ರಾಗ್ವರಾಹವಪುಷೋದ್ಧೃತಾ ॥ ೪ ॥

ವೇದಶ್ಚಸಾಕ್ಷೀ ಯದ್ಗ್ರಂಥಂ ಬಿಭರ್ಷಿ ಕರಪಂಜರೇ ।
ಗಿರಿಶ್ಚ ಮಂದರಃ ಸಾಕ್ಷೀ ದೇವಾಶ್ಚಾಧ್ವನಿ ಚೂರ್ಣಿತಾಃ ॥ ೫ ॥

ಭವಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಭಸ್ಮದೈತ್ಯ ಭಸ್ಮೀಕರಣವಿಕ್ರಮ ।
ದಕ್ಷಃ ಸಾಕ್ಷೀ ರಕ್ಷಿತೋ ಯಸ್ತ್ವಯಾ ದೇವರ್ಷಿಸಂಸದಿ ॥ ೬ ॥

ದ್ರೌಪದೀ ಚ ತಥಾ ಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಷಯಾಂಬರದಾಯಕ ।
ಸೌಭದ್ರಸ್ಯ ಸುತಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಯ ದ್ರೌಣ್ಯಸ್ತ್ರಾದಜೀವಯಃ ॥ ೭ ॥

ಸುಧಾವೃಷ್ಟ್ಯಾಽಮೃತಾಶೇಷಸ್ವಸೈನ್ಯೋಜ್ಜೀವನೈಕದ ।
ಕಪಿಸೇನಾ ಸಾಕ್ಷಿಣೀ ಸಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಜಾಮಿಳಾವಪಿ ॥ ೮ ॥

ಭೂಯೋ ಭೂಯಃ ಸಾಹಚರ್ಯಾದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿರ್ನಿರ್ಣೀಯತೇ ಮಯಾ ।
ಅತಸ್ತ್ವಂ ನಿಯಮೇನಾಸಿ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಯಭಂಜನಃ ॥ ೯ ॥

ಅಕುತಶ್ಚಿದ್ಭಯಂ ಪ್ರಾಹ ಯತಸ್ತೇ ಪಾದಸೇವನಮ್ ।
ಸ್ಮೃತಿರ್ಭಾಗವತಾಖ್ಯಾ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿರಾಪ್ತೋಕ್ತಿತೋಽಪ್ಯಭೂತ್ ॥ ೧೦ ॥

ದಶದಿಕ್ಷು ಗತಾ ಸದ್ಭ್ಯಃ ಸತಾಂ ಭಯಜಿಹೀರ್ಷಯಾ ।
ದಶಶ್ಲೋಕ್ಯಾ ವಾದಿರಾಜಶ್ಚಕಾರಾಭಯಸಂಸ್ತವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿವಿರಚಿತಃ ಅಭಯಸಂಸ್ತವಃ ॥

* * *

ಅಕ್ಷಪಂಚಕವರಪ್ರದಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಹಯವದನನ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪಾಪಾತ್ಮಕವಾದ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಯನಾದಿ ಇಂದ್ರಿಯ ಪಂಚಕವೆಂಬ ವೈರಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಹಯವದನನ ಹೇಷಾರವವು ಸಿಡಿಲಿನ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಕಲ್ಲು ಬಂಡಿಗಳು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗುವಂತೆ ಅಸುರರು ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವರು ಹಯಾಸ್ಯನ ಘೋಷ, ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರದ ಘೋಷೆ, ದೇವತೆಗಳ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಮಂಜುಳವಾದ ವಾದ್ಯಸ್ವನ, ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಶೋಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಘೋಷ, ನಾಯಕರಿಂದ ಕೂಡಿದ ವೈರಿಸೇನೆಗೆ ಭಯಪ್ರದ ದೇವಲೋಕಿಗಳಿಗೆ ಅಭಯಪ್ರದ. ಇಂತಪ ಹಯಾಸ್ಯನ ಕೆನೆಯುವಿಕೆಯು ಅಭಯವನ್ನು ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ನೀಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಯಾಸ್ಯನು ಅನುಗ್ರಹೋನ್ಮುಖನಾಗಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಗಿರಾಂ ತೇಽರ್ಥಾನುಸಂಧಾತ್ರ್ಯಂಶ್ಚಿರಾಂತೇವಾಸಿನೋ ಹರೇ ।
ಪುರಾಂತೇ ದರ್ಶನೋತ್ಕಾನ್ ನಃ ಸ್ಮರಾಂತೇ ಶ್ರಿಯಮುನ್ನಯನ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರೋಷಾಯಾಷಾಢಾಬ್ದನಾದವೇಷಾ ಶೇಷಾದಿಕೇಕಿನಾಮ್ ।
ದ್ವೇಷಾಂತಾಸುರಪಾಷಾಣಪೇಷಾಯಾಶನಿರೋಷಧೂಃ ॥ ೨ ॥

ಭಾಷಾ ಶೇಷಾಂಗಭೂಷಾಣಾಂ ಘೋಷಾಭಾ ಶೋಷದಾ ದ್ವಿಷಾಮ್ ।
ಹೇಷಾ ತವೈಷಾ ನಿರ್ದೋಷಾ ತೋಷಾಯ ಸ್ಯಾದ್ಧಯಾಸ್ಯ ಮೇ ॥ ೩ ॥

ಹೃದ್ಗವಿದ್ಯಾಬ್ಧಿಶಬ್ದಾಭಾ ಮಾರ್ಗೇ ಕುಲಕಲಪ್ರಭಾ ।
ಸ್ವರ್ಗಿಣಾಮುಪದೇಶೇ ಸಾ ವಲ್ಗುವಾದ್ಯಸ್ವನಾಯತೇ ॥ ೪ ॥

ಸೇನಾಯಾ ವೈರಿಸೇನಾಯಾ ನಾಕಿನಾಂ ಸಪಿನಾಕಿನಾಮ್ ।
ಭಯಾಭಯಪ್ರದಾ ಸ್ಯಾನ್ನೋಭಯಾಯಾಂಹೋಭಯಾಯ ಸಾ ॥ ೫ ॥

ಭೀರುಣಾ ವೈರಿಣಃ ಪಾಪಾದ್ದಾರುಣಾದಕ್ಷಪಂಚಕಾತ್ ।
ಯತಿನಾ ವಾದಿರಾಜೇನ ಕೃತಿನೇಯಂ ಕೃತಿಃ ಕೃತಾ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿವಿರಚಿತಂ ಅಕ್ಷಪಂತಕವರಪ್ರದಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಇದು ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀಪಾದಿರಾಜರ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿ. ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹದ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೋಲು, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಈ ಭಂಗಿಯು ತಾನು ಭಕ್ತರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಥಿಸಿ ಜ್ಞಾನ - ಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೆಂದು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯವು ಶ್ಲೇಷಮಯವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಅಪೂರ್ವ ಶ್ಲೋಕವಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಗೋಪಬಾಲಕಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನನ್ನು ಛೇಡಿಸುವಂತೆ ಕಂಡರೂ ದಶಾವತಾರಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ದಶಾವತಾರಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಸಭರಿತವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸರ್ವೋತ್ತಮನೂ, ಮುಕ್ತಿಗೆ ಆಶ್ರಯನೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಕಲರಿಗೂ ಗತಿಯಾಗಿರುವನು ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಸದಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯದ ಭಾವವಾಗಿದೆ.

❑❑

ನಿರ್ಮಥ್ಯೋಗ್ರಭವಾರ್ಣವೇ ನಿಜಮನೋಭೀಷ್ಟಂ ದಿಶಾಮೀತಿ ಯಃ
ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ ಕರೇಣ ವಿಲಸನ್ಮಂಥಾನಮನ್ಯೇನ ಚ ।
ರಮ್ಯಂ ದಾಮ ದಧನ್ ಮಹೇಶರಜತಗ್ರಾಮಶ್ರಿಯೋಲಂಕೃತಿಃ
ಕರ್ಮಂಧೀಶ್ವರಭಕ್ತಿಬಂಧನವಶಃ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧ ॥

ಚಾಂಚಲ್ಯ ಪೃಷ್ಠದೇಶೇ ಕಠಿಣಕೃತಿರಧೋವಕ್ತ್ರತಾ ಕ್ವಾಪಿ ಕೋಪೋ
ಯಾಂಚಾ ಕಸ್ಮಾದಕಸ್ಮಾದಪಕೃತಿರುಪಕಾರಿಷ್ವಪಿಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲೇ ।
ಸ್ತ್ರ್ಯರ್ಥೇಽನ್ಯಸ್ತ್ರೀಷ್ವವಜ್ಞಾ ಕಿಮಿತಿ ರಮಣ ತೇ ಚೋರತಾ ಮಾಯಿಕತ್ವಂ
ಚಿತ್ರಂ ರೋಹಾವರೋಹಾವಿತಿ ವಿರಸಗಿರಾಪ್ಯಾದೃತಃ ಪಾತು ಕೃಷ್ಣಃ ॥ ೨ ॥

ರೂಪ್ಯಾತ್ಮಕಾಮರಪುರಃಸರ ಸನ್ನಿರೂಪ್ಯ
ರೂಪ್ಯಾತ್ಮಕಂ ಚ ಭವತಃ ಕೃಪಯಾ ಗತಸ್ಯ ।
ರೂಪ್ಯಾತ್ಮಕಾಲಯಕೃತಾಲಯ ಯತ್ ತ್ವಮೇವ
ರೂಪ್ಯಾತ್ಮನೋ ಗತಿರಿಹಾಪಿ ತದೀಶ ಪಾಹಿ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಇದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನಂತಶಯನನ ಸ್ತುತಿ.

ಶೇಷಶಾಯಿಯಾದ ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಶ್ರೀದೇವಿ - ಭೂದೇವಿಯರು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಮೂರ್ತಿಯು ಅನರ್ಘ್ಯವೂ, ಉಜ್ವಲವೂ ಆದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದೆ. ವಿಗ್ರಹದ ನಾಭಿಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ವಿವಿಧ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಛತ್ರದಂತಿರುವ ಶೇಷನ ಹೆಡೆಗಳಿಂದ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಭೂಷಿತವಾಗಿದೆ.

ನಿದ್ರಾದಿ ಸಕಲ ದೋಷರಹಿತನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅನಂತಶಯನನಾಗಿ ಮಲಗಿರಲು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ತಿರುವನಂತಪುರದಲ್ಲಿನ ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ಮೂರು ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಖ, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾದಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ಧ್ಯಾನಗಳು ಮೂರು ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಮೂರನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಹೃದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ತತ್ತ್ವಬೋಧಕ, ಸಂಶಯನಿವರ್ತಕ ಎಂಬ ಪ್ರಮೇಯ ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ

ಧ್ವನಿತವಾಗಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಶೇಷನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದರೂ ಅಶೇಷ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಪಾರ ಕಾರುಣ್ಯವು ಇಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗಿದೆ. ಗುಹೆಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಮಲಗಿರುವಂತೆ ಸದಾ ನನ್ನ ಹೃದಯಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ಕ್ರೀಡಿಸುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹರಿಯು ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ. ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತತ್ವ, ಸಕಲಲೋಕೇಕ್ಷಣೋ-ಪೇತತ್ವ, ಸಜ್ಜನವಂದ್ಯತ್ವ ಮೊದಲಾದವು ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀಭೂಭ್ಯಾಂ ಕೃತಪಾದಸೇವನಮನರ್ಘ್ಯೋರುಸ್ಫುರದ್ಭೂಷಣಂ
ಶೇಷಾಂಗೇ ಸತತಂ ಶಯಾನಮುದರಪ್ರೋದ್ಭಾಸಿಪದ್ಮಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ಧಾತ್ರಾ ಸ್ತೋತ್ರಚಯ್ಯೈಃ ಸ್ತುತಂ ಫಣಿಫಣೈಶ್ಛತ್ರೋಪಮೈರ್ಮಂಡಿತಂ
ಸೇವೇನಂತಪುರೇಶ್ವರಂ ಮುನಿವರಪ್ರೇಮಾಕರಂ ಶ್ರೀಕರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಿಂ ಲೋಕಾತ್ಮಕಪದ್ಮಕಂಪನಭಿಯಾ ಪುತ್ರಪ್ರಿಯೇಣಾಥವಾ
ನಾಗಾಗ್ರೇಸರಭೋಗಸೌಭಗಕೃತಸ್ನೇಹೇನ ವಾಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ಕಿಂ ವಾ ಶ್ರೀಶ ನಿಜಾರ್ಪಿತೋರುವಿಧಸುಸ್ವಾದ್ವೋದನಾಸ್ವಾದನಾ-
ಚ್ಛೇಷೇನಂತಪುರೇಶ ಶೇಷವಪುಷಿ ಶ್ರೀಸೇವಯಾ ವಾಗ್ರ್ಯಯಾ ॥ ೨ ॥

ತ್ರೀಣಿ ತ್ರಯಿ ಪರಿಜಗಾದ ಯದಾತ್ಮದೃಷ್ಟಿ-
ದ್ವಾರಾಣಿ ಚಾರುತರಶೀಲನರೋಚಿತಾನಿ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೇತದನುಭಾವಯತಿ ಪ್ರಮೇಯಂ
ಪ್ರೌಢಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಭುರನಂತಪುರೇಬ್ಜನಾಭಃ ॥ ೩ ॥

ಯಾ ತೈತ್ತಿರೀಯನಿಗಮಾಂತಗಕಿಂವದಂತೀ
ಸೇವಾತ್ರಯೋಚಿತಫಲತ್ರಿತಯಂ ವದಂತೀ ।
ತತ್ರತ್ಯ ಸಂಶಯಮಪಾಕುರುತೇಂಘ್ರಿಮಧ್ಯ-
ವಕ್ತ್ರಂ ಕ್ರಮೇಣ ಘಟಯನ್ ದೃಶಿ ಪದ್ಮನಾಭಃ ॥ ೪ ॥

ಪಾಸ್ಯನಂದತಪುರೇಶ ತ್ವಮಶೇಷಂ ಶೇಷಶಾಯ್ಯಪಿ ।
ತಥಾ ಹಿ ಕರುಣಾವಂತಃ ಪರಕಾರ್ಯಧುರಂಧರಾಃ ॥ ೫ ॥

ಯಥಾ ಗುಹಾಮುಖೇ ನಾಥ ಶೇಷೇ ಶೇಷೇ ರಮಾಪತೇ ।
ತಥಾ ಹಾರ್ದಗುಹಾಮಧ್ಯಮಧ್ಯಾಸೀನೋ ರಮಸ್ವ ಮೇ ॥ ೬ ॥

ಸುರಗಣಪರಿವಾರಃ ಶೋಭಮಾನೋರುಹಾರಃ
ಕರಿಕರಸಮಹಸ್ತಃ ಕಾಂಚನೋದ್ದೀಪ್ತವಸ್ತ್ರ ।
ಶುಭಜನಕೃತಗಾನಃ ಶೇಷಭೋಗೇ ಶಯಾನಃ
ಪ್ರಭುರಯಮವಿನಾಶಃ ಪ್ರೀಯತಾಮಿಂದಿರೇಶಃ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮದೇವರ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಸೋದೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮದೇವರಿಗೂ, ತಾಯಿಯಾದ ಶ್ರೀದೇವಿ - ಭೂದೇವಿಯರಿಗೂ, ಅಗ್ರಜರಾದ ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರಿಗೂ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ತಂತ್ರಸಾರೋಕ್ತಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರೇವತರಾಜನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕುಶಸ್ಥಲೀ ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಭವರೋಗ ಪರಿಹಾರಕ ಔಷಧಿಯಾಗಿರುವನು. ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನು ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಇವನು ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸದಾ ಗೋಚರಿಸುವ ಕರುಣಾಳುವೂ ಆಗಿರುವನು ಎಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ತಿರುಕ್ಕೊಯಿಲೂರಿನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರೂಪಿ ಹರಿಯ ಕೋಮಲವಾದ ಪಾದದ ಉಗುರಿನ ತುದಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕಟಾಹವೇ ಸೀಳಿಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಅಂತಹ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ವಿಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾವಿರ ಮುಖದ ಶೇಷನೂ ವರ್ಣಿಸಲಾರ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇತರರ ಪಾಡೇನು ? ಅಂತಹ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ಸ್ತೋತ್ರವು ಇದಾಗಿದೆ.

❑❑

ಗಂಗಾ ಮಾಧ್ವಯತೇಃ ಕೀರ್ತ್ಯೈ ಸ್ಥಾನಶ್ರೀಭೂಮನೋಹರಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಂ ಚಕ್ರೇ ಪಿತೃಮಾತ್ರಗ್ರಜೋತ್ಸವಮ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಂ ರಮ್ಯಗದಾರಿಶಂಖಸರೋಜಮಾಲಾಧರಮಿಂದುವರ್ಣಮ್ ।
ಮನೋರಮಾಂಗಂ ಯತಿವಾದಿರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ನೌಮಿ ಸದಾ ಪ್ರಸನ್ನಮ್ ॥ ೨ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೋ ವಿಜಯತೇ ತ್ರಯೀ ವಿಖ್ಯಾತವಿಕ್ರಮಃ ।
ಯಃ ಕುಶಂ ದಮಯಿತ್ವೇಮಾಂ ಚಕ್ರೇ ವಿಪ್ರಕುಶಸ್ಥಲೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಗದೋಪಿ ಹ್ಯಸೌ ದೇವಃ ಸಂಸಾರೇ ಹ್ಯದದತಾಮಗಾತ್ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೋಽಪ್ಯಸೌ ಯೋಗೀಮನಸೋ ವಿಕ್ರಮೋಽಭವತ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ನ ವಿಕ್ರಮಂ ಗಣಯಿತುಂ ಫಣೀ ಶಕ್ನುತೇ
ತವೇಶ ನತವೇಪಥುಪ್ರಶಮನಂ ಪರೇ ಕಿಂ ಪುನಃ ।
ಅಜಾಂಡಘನಭಾಂಡಖಂಡನಪಟೀಯಸೀ ಯನ್ಮೃದು-
ಪ್ರದೀಪ್ತನಿಗಮೋಕ್ತಸನ್ನಖಶಿಖಾ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿನೀ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಅಹೋಬಲನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀಅಹೋಬಲ ನರಸಿಂಹನ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಮಾಡಿರುವರು. ದೀಪವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರಿಗೆ ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿದ ಹಾದಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಯಾಣ ಹೇಗೆ ದುಸ್ತರವಾಗಲಾರದೋ ಅಂತೆಯೇ ಅಹೋಬಲ ನರಸಿಂದೇವರ ತೇಜೋಬಲ-ವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸಂಸಾರವು ದಾಟಲು ಅಶಕ್ಯವಾಗಲಾರದು.

ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಂತೆ ಅಜ್ಞಾನಿಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾಗಲಿ. ಭವನಾಶಿನೀ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದು ಭವವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿ. ಹಿರಣಕಶಿಪುವನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದಂತೆ, ರಕ್ಕಸರನ್ನು, ದುಷ್ಟಜನತೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದೆಡೆ ಕಾಣದ ನರತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಿಂಹತ್ವಗಳೆಂಬ ಎರಡು ವಿರುದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೂಲಕ ತಾನು ಅಚಿಂತ್ಯಾದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವನಲ್ಲದೇ, ಸ್ತಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾಗುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ನಿತ್ಯಸುಖಿಯಾದಂತೆ, ಆತನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಸದಾ ಸುಖಿಗಳಾಗುವರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಹೋಬಲನೃಸಿಂಹಸ್ಯ ಮಹೋಬಲಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಅಸತ್ತಮಿಸ್ರಸಂಮಿಶ್ರಾಂ ಗಣಯಾಮೋ ನ ಸಂಸೃತಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯಸ್ತಂಭೇ ಪ್ರಕಟೀಬಭೂವ ಸ ಮಯಿ ಸ್ತಂಭಾಯಿತೇಽಪಿ ಸ್ಫುಟೀ-
ಭೂಯಾದ್ಯೋ ಭವನಾಶಿನೀತಟಗತಶ್ಛಿಂದ್ಯಾತ್ ಸ ಮೇಽಮುಂ ಭವಮ್ ।
ಯೋಽಪಾದ್ಬಾಲಕಮಪ್ಯಸೌ ನರಹರಿರ್ಮಾಂ ಬಾಲಿಶಂ ಪಾತು ಯೋ
ರಕ್ಷೋಶಿಕ್ಷದಸೌ ಪ್ರಭುಃ ಖಲಕುಲಂ ಶಿಕ್ಷತ್ವರೂಕ್ಷಪ್ರಿಯಃ ॥ ೨ ॥

ವಿರುದ್ಧಧರ್ಮಧರ್ಮಿತ್ವ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿತಾಂ ತಥಾ ।
ನರಸಿಂಹೋದ್ಭುತಸ್ತಂಭಸಂಭೂತಃ ಸ್ಪಷ್ಟಯತ್ಯಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಿದಾರಿತರಿಪೂದರ ಪ್ರಕಟಿತಾಂತ್ರಮಾಲಾಧರಂ
ತದಾತ್ಮಜಮುದಾವಹಪ್ರಿಯತರೋಗ್ರಲೀಲಾಕರಮ್ ।
ಉದಾರರವಪೂರಿತಾಂಬುಜಭವಾಂಡಭಾಂಡಾಂತರಂ
ಸದಾ ನರಹರಿಂ ಶ್ರಯೇ ನಖರಸವ್ಯವಜ್ರಾಂಕುರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಉದ್ಯನ್ಮದ್ಘಮತಾಯುಧೇನ ಪರಿತಃ ಸಂಸಾರಸಂಜ್ಞೇ ವನೇ
ಮಾದ್ಯನ್ಮಾಯಿಮತಂಗಮರ್ದನವಿಧೌ ಸೋಽಯಂ ಸಹಾಯಸ್ತ್ವಿತಿ ।
ಹರ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಸದೃಕ್ಷತಾಂ ವಹತಿ ಯಸ್ತಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯೋಽಪ್ಯಹಂ
ಸಾಜಾತ್ಯೇನ ಸದಾ ಮಾನವತುಲಾಂ ಪಾಯಾನ್ನೃಸಿಂಹಃ ಸ ನಃ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀಅಹೋಬಲನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ತುತಿ:

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ರಂಗನಾಥನ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನು ಕಾವೇರೀಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಜನಕನಾದ, ತನ್ನ ಕೃಪಾಪೂರ್ಣ ನೋಟಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರಾದ ಯೋಗ್ಯಜೀವರ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಶ್ರೀ-ಭೂಸಹಿತನಾದ, ಅತ್ಯಂತ ಮಂಗಳಮಯನಾದ ಶೇಷನ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನು ಧ್ಯಾನವಿಷಯನಾಗಲಿ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಂಗನಾಥನು ನಮ್ಮ ಸಕಲ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ನಿದ್ರಾದಿಸಕಲದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಎಲ್ಲಿಯದು? ಅದು ಯೋಗನಿದ್ರೆ. ಅವನು ಅಶೇಷ ದೂಷದೂರನು, ಅಶೇಷಪಾಪಹರನು ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಶೇಷನಿಗೆ ಸಾವಿರ ಮುಖಗಳಿದ್ದರು, ಎರಡು ಸಾವಿರ ನಾಲಿಗೆಗಳಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಶೇಷನಿಗೆ ಐದು ಮುಖಗಳು, ಎರಡು ನಾಲಿಗೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ನಾಲ್ಕು ವೇದ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಈ ಐದನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪಂಚಮುಖನೆಂದು ಶ್ರೀರಂಗನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಎರಡು ನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳವನೆಂದು ಕಾರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ವೇದ ಪಠಿಸದ ಮುಖ, ಭಗವಂತನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡದ ನಾಲಿಗೆ ವ್ಯರ್ಥ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಕಾವೇರೀಹೃದಯೇ ವಸನ್ ಕಮಲಭೂತಾತಃ ಕೃಪಾವೀಕ್ಷಣೈಃ
ಜೀವಾಂಹಃ ಶಮಯನ್ ಶ್ರಿಯಾ ಚ ಧರಯಾ ಸೇವ್ಯೋಽತಿಭವ್ಯೋ ವಿಭುಃ ।
ದೇವ್ಯೈರಾವರಣಸ್ಥಿತೈಃ ಕೃತನತಿಃ ಶೇಷಾಂಗಶಾಯೀ ಸದಾ
ಭಾವೇ ಮೇ ವಿಧುಪುಷ್ಕರಣ್ಯಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥೋಽಸ್ತ್ವಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರುತಿಶತಪರಿಗೀತಃ ಶುದ್ಧಭಾವೈರ್ಗೃಹೀತಃ
ಕಮಲನಿಲಯತಾತಃ ಕಂಜನೇತ್ರಃ ಪ್ರತೀತಃ ।
ಸಕಲಜಗದತೀತಃ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಮೇತಃ
ಪ್ರವಿಶತು ಮಮ ಚೇತಃ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ರಂಗನಾಥಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಃ ಸುರಸಿದ್ಧಗೀತಃ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧುಃ ಕವಿವರ್ಗಬಂಧುಃ ।
ಸ್ಮೇರಾಸ್ಯಚಂದ್ರಃ ಸ್ಮರತಾಂ ಮಹೇಂದ್ರಕ್ಷ್ಮಾರುಟ್ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಕ್ಷಪಯತ್ವಘಂ ನಃ ॥ ೩ ॥

ಲಯೇ ಶಯಾನೋಽಪ್ಯುದರಸ್ಥಲೋಕಭರೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರವಿಭ್ರಮೈಶ್ಚ ।
ಅನಿದ್ರಿತೋಽಧ್ಯಾಂಘ್ರಿನಿಷೇವಣೇ ತಾಂ ನಿಯುಜ್ಯ ನಿದ್ರಾಸಿ ಕಿಮಂಬುಜಾಕ್ಷ ॥ ೪ ॥

ನಿಜಾಂಘ್ರಿಸೇವಾನಿರತಾನ್ ಮನುಷ್ಯಾನ್ ವಿಧೂತನಿದ್ರಾನ್ ವಿದಧಾಸಿ ಯಸ್ತ್ವಮ್ ।
ತವೇಶ ತಸ್ಯಾಮನಬೋಧಮೂರ್ತೇಃ ಸಹಾಮಹೇ ಸಂಪ್ರತಿ ನೈವ ನಿದ್ರಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ನವಾಂಭೋದನೀಲಃ ಸ್ಫುರದ್ಧೇಮಜಾಲಃ
ಸ್ಮರಚ್ಚಿತ್ತಲೋಲಃ ಸುರಶ್ರೇಣಿಪಾಲಃ ।
ಶ್ರಿಯೇ ರಂಗಧಾಮಾಽಸ್ತ್ವಯಂ ಪುಣ್ಯನಾಮಾ
ಮಹೈಶ್ವರ್ಯಸೀಮಾ ಗುಣಸ್ತೋಮಭೂಮಾ ॥ ೬ ॥

ಸಹಸ್ರವದನಃ ಶೇಷಃ ಪಂಚವೇದಾನ್ ಪಠಂಸ್ತವ ।
ಪಂಚಾಸ್ಯೋಽಭೂದ್ದ್ವಿಜಿಹ್ವಶ್ಚ ತ್ವಾಂ ಕ್ಷೇತ್ರೇಣ ಸಮಂ ಸ್ತುವನ್ ॥ ೭ ॥

ಯಥಾ ಶ್ರಿಯಾ ಶಯಾನಃ ಸತತಂ ರಂಗಕ್ಷೇತ್ರೇ ವ್ಯರೂರುಚಃ ।
ತಥಾ ಹರೇ ಮೇಂತರಂಗೇ ರಂಗನಾಥ ವಿರೋಚಯ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಬದರೀನಾರಾಯಣಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಬದರಿಯು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ದೇವಾಂಗನೆಯರೂ ಸಹ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವರೋ ಅಂತಹ ಬದರಿಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಚಿಕ್ಕವು. ಬದರಿಯಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ವೈಷ್ಣವಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅದರ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಬದರಿಯ ಅಧಿದೇವತೆ ನಾರಾಯಣ. ಆತನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆತನಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ವಾದಿರಾಜರು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯ ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬದರಿನಾರಾಯಣನ ಮೂರ್ತಿ ಆಕಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಅಂತಹ ನಾರಾಯಣ-ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವಂತೆ ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಹರಿಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಹಯಗ್ರೀವನಾಗಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿದ ಅಂಶವೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ಹಯಗ್ರೀವನನ್ನು ತೊರೆದು ಯಾವ್ಯಾವ ದೇವರನ್ನೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ಸ್ತುತಿಸಿದರೆ, ನಿತ್ಯ ಸುಖರೂಪವಾದ ಮೋಕ್ಷ ದೊರೆಯುಲಾರದು. ಹಯಗ್ರೀವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾವ ಪರವಸ್ತುವೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವನ್ನು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಲಾಗಿದೆ.

ಅಮರೀಭ್ರಮರೀಪುಂಜಸುಮರೀಚಿಭಿರಂಚಿತಾ ।
ಬದರೀ ವದ ರೇ ಕಿಂ ಕಿಮಧರೀಕುರುತೇ ನ ಸಾ ॥ ೧ ॥

ಧರ್ಮಾದ್ಯೋಜನಿ ಧರ್ಮ ಏವ ಸ ರತಿಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸ್ವಯೋಗಶ್ರಿಯಂ
ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸರತಃ ಸ್ಮರಾದಿವಿಜಯಂ ಕಂದರ್ಪದರ್ಪಾಪಹಃ ।
ಉತ್ತುಂಗಾದ್ರಿಗತಃ ಸದೋಚ್ಚಪದವೀಂ ಯೋಷಿತ್ಕದಂಬೇಷು ನಃ
ಪುತ್ರೀವನ್ಮತಿಮುರ್ವಶೀಜನಯಿತಾ ನಾರಾಯಣಃ ಸದ್ಗುಣಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಹಸ್ತದ್ವಂದ್ವಗಚಕ್ರಶಂಖರುಚಿರಂ ವೃತ್ತೋರುಮಧ್ಯಸ್ಫುರ-
ದ್ರಕ್ತೋತ್ತಾನಕರಾರವಿಂದಯುಗಲಂ ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ವಿಷ್ವಙ್ನಾರದಮುಖ್ಯ ಯೋಗಿನಿಕರೈಃ ಸಂಸವೇವ್ಯಮಾನಂ ಸುಧಾ-
ವೀಕ್ಷಾಕ್ಷಾಲಿತಭಕ್ತಿಕಿಲ್ಬಿಷವಿಷಂ ನಾರಾಯಣಂ ಚಿಂತಯೇ ॥ ೩ ॥

ಯತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿಧೇಃ ಸತ್ರೇ ಹಯಗ್ರೀವೋ ಹ್ಯವಾತರತ್ ।
ಧಾರಾದ್ವಾರಾ ತ್ರಯೀ ತತ್ರ ಶ್ರೂಯತೇಽದ್ಯಾಪಿ ಸೂರಿಭಿಃ ॥ ೪ ॥

ಧಾತರ್ದೇವಸಮೂಹ ಮಂದರ ಮಹಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಶಕ್ರ ದ್ವಿಪ-
ವ್ರಾತ ಖ್ಯಾತಸಮುದ್ರ ಪಾರ್ಥ ಶಿವ ಸದ್ಧರ್ಮಾನೃತಂ ಮಾ ವದ ।
ಅಶ್ವಗ್ರೀವಮಿಮುಂ ವಿಹಾಯ ಕತಮಂ ದೇವಂ ನಮಾಮಃ ಸ್ತುಮಃ
ಸತ್ಕರ್ಮಾಃ ಕಿಮು ಕರ್ಮ ಶರ್ಮದಮಿತೋಽನ್ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಕಿಮ್ವಸ್ತಿನಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ಲೋಕೇನೈಕೇನ ಲೋಕೇಶಶ್ಲೋಕಾಲ್ಲೇಶೋಽನುವರ್ಣಿತಃ ।
ತಚ್ಚ ಸಚ್ಚರಿತಶ್ಚಿತ್ತೇ ಪ್ರತ್ಯರ್ಪ್ಯ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಭವಾನ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀಬದರೀನಾರಾಯಣಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಅನಂತೇಶ್ವರಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀಅನಂತೇಶ್ವರನನ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಉಡುಪಿಯ ಪ್ರಧಾನದೇವತೆಯಾದ ಅನಂತೇಶ್ವರನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಪರಶುರಾಮದೇವರು, ಆದರೆ ಲಿಂಗಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವನು. ವಿಷ್ಣುವು ಹೀಗೆ ಲಿಂಗಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದು ಆತನ ರುದ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿತ್ವಕ್ಕೆ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಅನಂತೇಶ್ವರನು ಶೇಷಶಾಯಿ. ಇರುವುದು ಲಿಂಗಾಕಾರದ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಶಿವನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಶೇಷಪದವಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ. ರುದ್ರದೇವರು ಶೇಷಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಶಯನವಾಗಿ ಅನಂತರ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶಿವಾಂತರ್ಯಾಮಿತಾಂ ಸ್ವೀಯಾಂ ಪ್ರಿಯಾನ್ ಪ್ರತಿ ನಿಬೋಧಯನ್ ।
ದಯಾವಾರಿನಿಧಿಃ ಶೈವೀಂ ಶಿಲಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಶೋಭತೇ ॥ ೧ ॥

ಈಶಾಸ್ಯಾಹೀಶಪದವೀಂ ಭಾಸಯನ್ನಿವ ಭಾವಿನೀಮ್ ।
ಅಧ್ಯಾಸ್ತೇ ಶೇಷಶಯನಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಂ ಲಿಂಗಾಶಿಲಾಂ ಹರಿಃ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀಅನಂತೇಶ್ವರಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರರೇ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳ ಮುಕುಟಶ್ರೇಣಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪದಗಳುಳ್ಳ, ನೀರು ತುಂಬಿದ ಮೇಘದಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣನಾದ, ಮಂದಹಾಸವೆಂಬ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕವನ್ನೂ ಆನಂದಗೊಳಿಸುವ, ದೈತ್ಯದಾನವರ ಮದವೆಂಬ ಗಿರಿಶಿಖರವನ್ನು ಸೀಳಿದ, ಯದುಕುಲತಿಲಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀವಿಜಯಧ್ವಜರು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ವಾರಿಜವಾಸಾವಾರಿಜಯೋನಿತ್ರಿನಯನಶತಮಖಮುಖಸುರಮಕುಟ-
ಶ್ರೇಣಿನಿಷಣ್ಣಶ್ರೀಪದಪೀಠಂ ಸಸಲಲಿಸಲಿಲದಶಿತಿರುಚಿರುಚಿರಮ್ ।
ಮೃದುಹಾಸೇಂದ್ವಾನಂದಿತಲೋಕಂ ದಾರಿತದಿತಿಸುತಮದಗಿರಿಶಿಖರಂ
ಕೃಷ್ಣಮಕೃಷ್ಣಂ ಚಿಂತಯ ಚೇತಃ ಶುಚಿತರಮತಿಗುಣಯದುಕುಲತಿಲಕಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯಧ್ವತೀರ್ಥಕೃತಭಾಗವತ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುವ ಜನರು ದುರ್ಜನರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಪಾಪಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ, ಓಡಿಸುವ ಸಜ್ಜನರಾಗಿ ಪರಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮತ್ತು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮರುಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು.

❑❑

ಅನಂತಪುರನಾಥ ತೇ ಪದಸುಪದ್ಮಸೇವೀ ಜನೋ
ಭವೇದ್ವಿಜಿತದುರ್ಜನೋ ದುರಿತತರ್ಜನಃ ಸಜ್ಜನಃ ।
ಉಪೈತಿ ಚ ಪರಾಂ ಗತಿಂ ಸತತಮುನ್ನತಿಂ ಸನ್ನತಿಂ
ಭವಘ್ನ ಸ ಪುನರ್ಭವೀ ಪರಿಭವೀ ಕಥಂ ಸ್ಯಾದ್ಭವಾನ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ ಶ್ರೀಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿಕರ್ತನಾದ ಪದ್ಮನಾಭನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಅಜಸ್ಯ ನಾಭಾವಿತಿ ಯಸ್ಯ ನಾಭೇರಭೂಚ್ಛ್ರುತೇಃ ಪುಷ್ಕರಂ ಲೋಕಸಾರಮ್ ।
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ವ್ಯಸ್ತಸಮಸ್ತವಿಶ್ವವಿಭೂತಯೇ ವಿಷ್ಣವೇ ಲೋಕಕರ್ತ್ರೇ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಕೃತಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯೇ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತುತಿಃ

ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವೆಂಕಟಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿಂಕರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆಂಬ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು ತನ್ನ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಸದಾ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ವರ್ಣನಾಮಯವಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ರಚಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸಕಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಸಲಹಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಉನ್ನತವಾದ ವೆಂಕಟಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವನೆಂದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿರುವರು.

ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಶಂಖಚಕ್ರಗಳಿಂದ ಗೋಪಿಚಂದನ(ತಪ್ತ)ಮುದ್ರಾಧಾರಣೆ ಅವಶ್ಯಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು, ಕೆಳಮುಖವಾದ ಕೆಳಬಲಗೈಯಿಂದ ತನ್ನ ಪಾದವನ್ನು ಭಜಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಸೊಂಟದ ಮೇಲಿನ ಕೈಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರವು ಸೊಂಟದಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಆಗುವುದೆಂದು, ಅವರಿಗೆ ಸಂಸಾರದ ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಷ್ಟು ಅವರ ಸಂಪತ್ತು ಅಪಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಅಂತಹ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳು ನೆಲೆಸುವುದೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶನ ಮನೋಹರವಾದ ಆಕೃತಿ, ಅವನು ಆರ್ತರಿಗೆ ನೀಡುವ ಆಸರೆ, ಸಮಸ್ತರ ಸಂಕಟವನ್ನು ನೀಗುವ ಹಿರಿಮೆ, ಅವನ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಇವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವವರದನಾದ ದಾನವಾರಣ್ಯ ಪಾವಕನಿಂದ ಜ್ಞಾನಪ್ರದನೂ, ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಲಸಚ್ಛೈಲವಾಸೀ ದಾಸೀಕೃತಾಮರಃ ।
ಛಾಯಯಾ ಪಾತು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸುರದ್ರುಮಃ ॥ ೧ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಿಶಿ ದಿಶಿ ಸ್ವೀಯಾನ್ ದಯಯಾ ಪಾಲಯನ್ನಿವ ।
ವರ್ತತೇ ವಿಸ್ತೃತಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವೇಂಕಟೇ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರಃ ॥ ೨ ॥

ಯೇ ಶಂಕಚಕ್ರೋಜ್ಜ್ವಲಬಾಹುಯುಗ್ಮಾಃ
ಸ್ವಾಂಘ್ರಿಂ ಭಜಂತೇ ಭವಸಿಂಧುರೇಷಾಮ್ ।
ಕಟಿಪ್ರಮಾಣಸ್ತ್ವಿತಿ ವೇಂಕಟೇಶಃ
ಸ್ಫುಟೀಕರೋತ್ಯಾತ್ಮಕರಾಂಬುಜಾತೈಃ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾಯೋಽನ್ಯತ್ರ ಗತಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ನಿಜವಶಾಂ ಕರ್ತುಂ ಮುಹುಃ ಕಾಂಕ್ಷಿತಂ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರದಿಶನ್ ಧನಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸಂಸಾಧ್ಯ ಸಾಧ್ಯಪ್ರಿಯಃ ।
ತತ್ ತತ್ರೈವ ಪುನಃ ಸಹಸ್ರಗುಣಿತಂ ಪಶ್ಯನ್ ಘನಶ್ಯಾಮಲಃ
ತೇಷಾಂ ವೇಶ್ಮಸು ವಿಸ್ಮಿತೋ ನಿವಸತಿ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶೋಽನಿಶಮ್ ॥ ೪ ॥

ಆರೂಢಗರುಡಸ್ಕಂಧಮಾಲಿಂಗಿತರಮಾಧರಮ್ ।
ಅನಮಜ್ಜನಸರ್ವಸ್ವಮಾಶ್ರಯೇ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕಶಿಪೂಕೃತ್ಯ ಯಂ ಶೇತೇ ಗಿರೀಕೃತ್ಯಾಧಿತಿಷ್ಠತಿ ।
ಅವತೀರ್ಣೋಽನುಜೀಕೃತ್ಯ ಸ ತದ್ಭಕ್ತಾಗ್ರಣೀಃ ಫಣೀ ॥ ೬ ॥

ಶಂಕರರವಿಶಶಿಮುಖ್ಯಾಃ ಕಿಂಕರಪದವೀಮುಪಾಶ್ರಿತಾ ಯಸ್ಯ ।
ವೇಂಕಟಗಿರಿನಾಥೋಽಸೌ ಪಂಕಜನಯನಃ ಪರಾತ್ಪರೋ ಜಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಗಿರಿದ್ರೋಣೀ ಕ್ಷೋಣೀ ಯಸ್ಯಾನಣೀಯಸೀ ।
ತಂ ವರೇಣ್ಯಂ ಸುರಾಗ್ರಣ್ಯಂ ವೇದಗಮ್ಯಂ ಭಜಾಮಹೇ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಪತೇ ದೀನಗತೇ ರಮ್ಯಾಕೃತೇ ಕ್ಷಿತೌ ।
ಸಮಃ ಸಮಸ್ತಮರ್ತ್ಯಾರ್ತಿಪ್ರಮರ್ದನ ಕಿಮಸ್ತಿ ತೇ ॥ ೯ ॥

ಸಮಸ್ತಸುಜನಾಧಾರಂ ದೋಷದೂರಂ ಗುಣಾಕರಮ್ ।
ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಚಲಾವಾಸಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅನಂದತೀರ್ಥವರದೇ ದಾನವಾರಣ್ಯಪಾವಕೇ ।
ಜ್ಞಾನದಾಯಿನಿ ಸರ್ವೇಶೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸೇಽಸ್ತು ಮೇ ಮನಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಹೃದಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಸ್ತೋತ್ರವು ಅಥರ್ವಣರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನುಷ್ಠಾನಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಭಾರ್ಗವ ಇದಕ್ಕೆ ಋಷಿ. ಇದು ಅನುಸ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅಂಗನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಆನಂದಮಯ ಶರೀರನಾದ ಶಂಖ-ಚಕ್ರ-ಗಧಾ ಧರಿಸಿದ ಜಗತ್ಪತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀದೇವಿ, ಭೂದೇವಿಯರಿಂದ ಆಲಿಂಗಿತನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸೇವ್ಯನಾದ ಶಂಖ-ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಎಂಟು ರೂಪಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ನಂತರ ಇರುವ ಮೂಲಾಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೂಲಮಂತ್ರವಾದ "ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ" ಎಂಬುದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದೆ. ಈ ನಾರಾಯಣಹೃದಯವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯವನ್ನು ಪಠಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಠಣ ನಿಷ್ಫಲವೆಂದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತ ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಫಲಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಭೂತಾದಿಪೀಡೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ರೋಗ, ಋಣ, ದುಃಖಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಸರ್ವಮಂಗಳದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯ, ನಾರಾಯಣಹೃದಯಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯ-ನಾರಾಯಣಹೃದಯ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯ ಹೀಗೆ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಪುಟೀಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾರಾಯಣಹೃದಯ - ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯ - ನಾರಾಯಣಹೃದಯ, ನಾರಾಯಣಹೃದಯ - ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯ, ನಾರಾಯಣಹೃದಯ ಹೀಗೆ ಇದು ಸಂಪುಟೀಕರಣವಾದರೆ ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಜಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕಲೀಕರಣವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಗುರುಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಇದು ರಹಸ್ಯವಾದ ಭಾಗವಾದುದರಿಂದ ಶ್ರದ್ಧಾ, ಭಕ್ತಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು.

(ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ದೇಶಕಾಲೌ ಸ್ಮೃತ್ವಾ) ಮಮಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಂಕಲೀಕರಣರೀತ್ಯಾ ಸಂಪುಟೀಕರಣರೀತ್ಯಾ ವಾ ನಾರಾಯಣಹೃದಯಸ್ಯ ಸಕೃದಾವರ್ತನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಹೃದಯಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಗವರ್ಷಯೇ ನಮಃ - ಶಿರಸಿ । ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸೇ ನಮಃ - ಮುಖೇ । ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವತಾಯೈ ನಮಃ - ಹೃದಯೇ । ಐಂ ಬೀಜಾಯ ನಮಃ - ಗುಹ್ಯೇ । ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತ್ಯೈ ನಮಃ - ಪಾದಯೋ ಕ್ಲೀಂ ಕೀಲಕಾಯ ನಮಃ - ಸರ್ವಾಂಗೇ । ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಓಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ಜ್ಯೋತಿರಿತ್ಯಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಂಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ। ಓಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ದೇವೇತಿ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಂ ಧಾಮೇತಿ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ಧರ್ಮೇತಿ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ವೇದೇತಿ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಏವಂ ಹೃದಯಾದಿನ್ಯಾಸಃ । ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ ॥

॥ ಅಥ ಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ಉದ್ಯದ್ಭಾಸ್ವತ್ಸಮಾಭಾಸಶ್ಚಿದಾನಂದೈಕದೇಹವಾನ್ ।
ಚಕ್ರಶಂಖಗದಾಪದ್ಮಧರೋ ಧ್ಯೇಯೋ ಹಮೀಶ್ವರಃ ॥ ೧ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಭ್ಯಾಮಾಶ್ಲಿಷ್ಟಃ ಸ್ವಮೂರ್ತಿಗುಣಮಧ್ಯದಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಶಿವಾಹೀಶವಿಪ್ರೈಃ ಚಕ್ರಾದಿಕೈರಪಿ ॥ ೨ ॥

ಸೇವ್ಯಮಾನೋಽಧಿಕಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿತ್ಯನಿಃಶೇಷಶಕ್ತಿಮಾನ್ ।
ಮೂರ್ತಯೋಽಷ್ಟಾವಪಿ ಧ್ಯೇಯಾಶ್ಚಕ್ರಶಂಖವರಾಭಯೈಃ ॥ ೩ ॥

ಉದ್ಯದಾದಿತ್ಯಸಂಕಾಶಂ ಪೀತವಾಸಸಮಚ್ಯುತಮ್ ।
ಚಕ್ರಶಂಖಗದಾಪಾಣಿಂ ಧ್ಯಾಯೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಜಪಃ ॥

ಮೂಲಾಷ್ಟಕಮ್

ನಾರಾಯಣಃ ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿರಾತ್ಮಾನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ।
ನಾರಯಣಃ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೧ ॥

ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ದೇವೋ ಧಾತಾ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ।
ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ಧ್ಯಾತಾ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೨ ॥

ನಾರಾಯಣಃ ಪರಂ ಧಾಮ ಧ್ಯಾನಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ।
ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ಧರ್ಮೋ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೩ ॥

ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ದೇವೋ ವಿದ್ಯಾ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ।
ವಿಶ್ವಂ ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ೪ ॥

ನಾರಾಯಣಾದ್ವಿಧಿರ್ಜಾತೋ ಜಾತೋ ನಾರಾಯಣಾಚ್ಛಿವಃ ।
ಜಾತೋ ನಾರಾಯಣಾದಿಂದ್ರೋ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ೫ ॥

ರವಿರ್ನಾರಾಯಣಸ್ತೇಜಶ್ಚಾಂದ್ರಂ ನಾರಾಯಣಂ ಮಹಃ ।
ವಹ್ನಿರ್ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ೬ ॥

ನಾರಾಯಣ ಉಪಾಸ್ಯಃ ಸ್ಯಾದ್ಗುರುರ್ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ।
ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ಬೋಧೋ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ೭ ॥

ನಾರಾಯಣಃ ಫಲಂ ಮುಖ್ಯಂ ಸಿದ್ಧಿರ್ನಾರಾಯಣಃ ಸುಖಮ್ ।
ಸೇವ್ಯೋ ನಾರಾಯಣಃ ಶುದ್ಧೋ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಸ್ತು ತೇ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಮೂಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

ನಾರಾಯಣಸ್ತ್ವಮೇವಾಸಿ ದಹರಾಖ್ಯೇ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಪ್ರೇರಕಃ ಪ್ರೇರ್ಯಮಾಣಾನಾಂ ತ್ವಯಾ ಪ್ರೇರಿತಮಾನಸಃ ॥ ೧ ॥

ತ್ವದಾಜ್ಞಾಂ ಶಿರಸಾ ಧೃತ್ವಾ ಭಜಾಮಿ ಜನಪಾವನೀಮ್ ।
ನಾನ್ಯೋಪಾಸನಮಾರ್ಗೇಣ ಭಾವಕೃದ್ಭಾವಬೋಧಕಃ ॥ ೨ ॥

ಭಾವಾರ್ಥಕೃದ್ಭಾವಭೂತೋ ಭಾವಸೌಖ್ಯಪ್ರದೋ ಭವ ।
ತ್ವನ್ಮಾಯಾಮೋಹಿತಂ ವಿಶ್ವಂ ತ್ವಯೈವ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ತ್ವದಧಿಷ್ಠಾನಮಾತ್ರೇಣ ಸೈವ ಸರ್ವಾರ್ಥಕಾರಿಣೀ ।
ತ್ವಮೇವ ತಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಮಮ ಕಾಮಾನ್ ಸಮರ್ಪಯ ॥ ೪ ॥

ನ ಮೇ ತ್ವದನ್ಯಸ್ತ್ರಾತಾಽಸ್ತಿ ತ್ವದನ್ಯಂ ನ ಹಿ ದೈವತಮ್ ।
ತ್ವದನ್ಯಂ ನಹಿ ಜಾನಾಮಿ ಪಾಲಕಂ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಾವತ್ ಸಾಂಸಾರಿಕೋ ಭಾವೋ ಮನಃಸ್ಥೋ ಭಾವನಾತ್ಮಕಃ ।
ತತ್ಸಿದ್ಧಿದೋ ಭವತ್ತ್ವಾದ್ಯಃ ಸರ್ವಥಾ ಸರ್ವಧಾ ವಿಭೋ ॥ ೬ ॥

ಪಾಪಿನಾಮಹಮೇಕಾಗ್ರ್ಯೋ ದಯಾಲೂನಾಂ ತ್ವಮಗ್ರಣೀಃ ।
ದಯನೀಯೋ ಮದನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ತವ ಕೋಽತ್ರ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ ॥ ೭ ॥

ತ್ವಯಾಪ್ಯಹಂ ನ ಸೃಷ್ಟಶ್ಚೇನ್ನ ಸ್ಯಾತ್ ತವ ದಯಾಲುತಾ ।
ಆಮಯೋ ನೈವ ಸೃಷ್ಟಶ್ಚೇದೌಷಧಸ್ಯ ವೃಥೋದಯಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾಪಸಂಘಪರಿಕ್ರಾಂತಃ ಪಾಪಾತ್ಮಾ ಪಾಪರೂಪಧೃಕ್ ।
ತ್ವದನ್ಯಃ ಕೋಽತ್ರ ಪಾಪೇಭ್ಯಸ್ತ್ರಾತಾಽಸ್ತೇ ಜಗತೀತಲೇ ॥ ೯ ॥

ತ್ವಮೇವ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ತ್ವಮೇವ ಬಂಧುಶ್ಚ ಸಖಾ ತ್ವಮೇವ ।
ತ್ವಮೇವ ಸೌಖ್ಯಂ ಚ ಗುರುಸ್ತ್ವಮೇವ ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಂ ಮಮ ದೇವದೇವ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರಾರ್ಥನಾದಶಕಂ ಚೈವ ಮೂಲಾಷ್ಟಕಮುದಾಹೃತಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛೃಣುಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸ್ಥಿರಾ ಭವೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಹೃದಯಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಕಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಯದಿ ಚೇತ್ ತದ್ವಿನಾ ಕೃತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ತತ್ಸರ್ವಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಕ್ರುಧ್ಯತಿ ಸರ್ವದಾ ।
ಏತತ್ಸಂಪುಟಿತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಕಂ ಚೈವ ತಥಾ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಜಪೇದ್ಯಃ ಸಂಪುಟೀಕೃತ್ಯ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೪ ॥

ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಹೃದಯಮಾದೌ ಜಪ್ತ್ವಾ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಜಪೇನ್ನಾರಾಯಣಂ ಪುನಃ ॥ ೧೫ ॥

ಪುನರ್ನಾರಾಯಣಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಪುನರ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃತಂ ಜಪೇತ್ ।
ಪುನರ್ನಾರಾಯಣಂ ಜಾಪ್ಯಂ ಸಂಕಲೀಕರಣಂ ಭವೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಏವಂ ಮಧ್ಯೇ ದ್ವಿವಾರೇಣ ಜಪೇತ್ ಸಂಕಲಿತಂ ಹಿ. ತತ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಕಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ತದ್ವಜ್ಜಪಾದಿಕಂ ಕುರ್ಯಾದೇತತ್ ಸಂಕಲಿತಂ ಶುಭಮ್ ।
ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಭಯಂ ಹರೇತ್ ।
ಗೋಪ್ಯಮೇತತ್ ಸದಾ ಕುರ್ಯಾನ್ನ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಯೇತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಇತಿ ಗುಹ್ಯತಮಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾದೌ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕೈಃ ಪುರಾ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಗೋಪಯೇತ್ ಸಾಧಯೇತ್ ಸುಧೀಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯತ್ರೈತತ್ಪುಸ್ತಕಂ ತಿಷ್ಠೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಭೂತಪೈಶಾಚವೇತಾಲಾಃ ನ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತತ್ರ ಸರ್ವದಾ ॥ ೨೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಕಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಧಿನಾ ಸಾಧಯೇತ್ ಸುಧೀಃ ।
ಭೃಗುವಾರೇ ಚ ರಾತ್ರೌ ಚ ಪೂಜಯೇತ್ ಪುಸ್ತಕದ್ವಯಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಸರ್ವಥಾ ಸರ್ವದಾ ಸತ್ಯಂ ಗೋಪಯೇತ್ ಸಾಧಯೇ ಸುಧೀಃ ।
ಗೋಪನಾತ್ ಸಾಧನಾಲ್ಲೋಕೇ ಧನ್ಯೋ ಭವತಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತ್ಯಥರ್ವಣರಹಸ್ಯೇ ಉತ್ತರಭಾಗೇ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಹೃದಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶಸ್ತವರಾಜಃ

ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶ ಸ್ತವರಾಜವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿರುವರು ಕಮನೀಯಕಾಯನಾದ ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಾಯಕನಾದ, ಕರುಣಾಮಯನಾದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ, ಕಾಮಿತವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಲ್ಪತರು, ಚಿಂತಾಮಣಿ ಎನಿಸಿದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದುತ್ತ, ಅವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವರು, ಯಾರಿಂದಲೂ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು. ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದ ದೇಹ, ಋಣವೆಂಬ ಹೊಗೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಹೆಂಡತಿಯ ಬಿರುನುಡಿಗಳಿಂದ ಮಂದವಾದ ಕಿವಿಗಳು ಇಂತಹ ದೀನನಾದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೀನಬಂಧುವಾದ ಅವನು ಕಾರುಣ್ಯದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹರಿಸಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಮಗ, ಬಂಧು, ವಿದ್ಯೆ ವಿತ್ತ, ವಯಸ್ಸು, ಕರ್ಮ ಎಲ್ಲವೂ ನೀನೇ ಎಂದು ಬಂದಿರುವ, ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ, ದುಃಖಿತನಾದ ಜ್ಞಾನ-ಭಕ್ತಿ-ವೈರಾಗ್ಯಶೂನ್ಯನಾದ ತನ್ನನ್ನು ಸಲಹುವಂತೆ ದಾಸರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೈನ್ಯವಿಲ್ಲದ ಜೀವನ, ಸಜ್ಜನ ಸಂಗತಿ, ದೇಹಸೌಖ್ಯ, ಹರಿಭಕ್ತಿ ಭಗವದಿತರರ ಸೇವೆ ಮಾಡದಿರುವಿಕೆ, ಪರಮಾರ್ಥವಿದ್ಯೆ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಏನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಭೂಲೋಕದ ಸೌಖ್ಯ, ರಾಜ್ಯದ ಆಧಿಪತ್ಯ, ಯಾವುದನ್ನು ತಾನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ-ವೆಂದೆನುತ್ತ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಿವಾರಿಸಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯೊಂದಿಗೆ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಭಗವಂತನು ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೋಡಿಸುವ ಎಳೆಸೂರ್ಯ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸಾಗರವನ್ನು ಒಣಗಿಸುವ ಅಗಸ್ತ್ಯ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಮಥಿಸುವ ವೀರಸಿಂಹ, ದ್ರಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಸರ್ಪಕುಲವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಗರುಡ, ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ ಕಾಮಧೇನು, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರೂಪಕಗಳ ಮೂಲಕ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶಂ ಕಮನೀಯ ಕಾಯಂ
ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಂ ಕಾರುಣಿಕಂ ರಮೇಶಂ ।
ಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ ಕಾಮಫಲಪ್ರದಂ ತಂ
ಚಿಂತಾಮಣಿಂ ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧ ॥

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾರಂ ತವ ಪಾದಮೂಲಂ
ಸಂಭಾವಯೇಽಹಂ ಸುರನಾಥ! ಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ತ್ವಾಮನಘಂ ನಿಧಾನಂ
ಸಂದೇಹಿ ಮೇಭೀಷ್ಟವರಂ ರಮೇಶ್! ॥ ೨ ॥

ಅನ್ಯೈರಸಾಧ್ಯಂ ಮದಭೀಷ್ಟಕಾರ್ಯಂ
ಕರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥೋಽಸಿ ವಿಭೋ! ತ್ವಮೇವ ।
ನೇಶೋಽತ್ರ ರುದ್ರೋ ನ ಚ ವಾಯುದೇವೋ
ಯೇಽನ್ಯೇ ಚ ದೇವಾಃ ಕ್ವ ಚ ವೇಂಕಟೇಶ! ॥ ೩ ॥

ಕಿಂ ವಚ್ಮಿ ಸರ್ವಜ್ಞತಮಸ್ಯ ತೇಽದ್ಯ
ಮತ್ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತಸ್ತೃಣಂ ಹಿ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಕುರುಷ್ವೇದಮಲಂ ಕೃಪಾಲೋ!
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ತ್ವಾಂ ಕುವದೇವತಾಸಿ ॥ ೪ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯದಾವಾನಲದಗ್ಧಗಾತ್ರೇ
ಋಣೋದ್ಭವವ್ಯಾಪ್ತ ಸುಧೂಮನೇತ್ರೇ ।
ದಾರಾತ್ಮಜಾವಾಚನ ಮಂದಕರ್ಣೇ
ಕಾರುಣ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಂ ಮಯಿ ದೇವ! ದೇಹಿ ॥ ೫ ॥

ಹೇ ದೀನಬಂಧೋ! ಸುರನಾಥಪಾಲ!
ಭಕ್ತಂ ಹ್ಯನಾಥಂ ವರಿಖಷಭಾದ್ರಿವಾಸ!
ಶ್ರೀದಾರಸಾರಾಪ್ತ ಸುಖಸ್ವರೂಪ!
ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ಶ್ರೀಧರ! ಪಾಹಿ ದೇವ! ॥ ೬ ॥

ಪಿತೃಪ್ರಸೂ ಭ್ರಾತೃ ಸುತಾದಿ ಬಂಧು-
ವಿದ್ಯಾವಯಃ ಕರ್ಮಸುವಿತ್ತಸಾರಃ ।
ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಂ ಮಮಹೀತಿ ಮತ್ವಾ
ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ಪಾದಸರೋಜ ಯುಗ್ಮಂ ॥ ೭ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯದುಷ್ಪಂಕನಿತಾಂತಮಗ್ನಂ
ದುಃಖೋರುತಪ್ತಂ ಸುಖಹೀನಚಿತ್ತಂ ।
ಸದ್ಭಕ್ತಿ-ಸುಜ್ಞಾನ-ವಿರಕ್ತಿಹೀನಂ
ತ್ವತ್ಪಾದ ಭಕ್ತಂ ಕುರು ಮಾಧವಾದ್ಯ ॥ ೮ ॥

ಆದ್ಯೈನ್ಯವೃತ್ತಿಂ ಸುಜನಾಶ್ರಯತ್ವಂ
ಸ್ವದೇಹಸೌಖ್ಯಂ ಹರಿಪಾದಭಕ್ತಿಂ ।
ಅನನ್ಯಸೇವಾಂ ಪರಮಾರ್ಥವಿದ್ಯಾಂ
ತ್ವಂ ದೇಹಿ ಮೇ ದೇವ! ವಿಭೋ! ದಯಾಲೋ ॥ ೯ ॥

ಭೂಲೋಕಸೌಖ್ಯಂ ಭುವನಾದಿಪತ್ಯಂ
ಮಾಲೋಲ! ದೇವೇಶ! ದಯಾಸಮುದ್ರ ।
ಸ್ವರ್ಲೋಕಸೌಖ್ಯಂ ಸುರಪಾಲಕತ್ವಂ
ಶ್ರೀಲೋಲ! ದೇಹೀತಿ ಹರೇ! ನ ಯಾಚೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವಾಮಿಂಸ್ತ್ವಮೀಶೋ ಮದಭೀಷ್ಟದೋಽಹಿ
ಕೋಽಸೌ ತ್ವದನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಧರಾತಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಮಾಪೂರಯ ದೇವದೇವ!
ಹೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾದ್ಯ ಮನೋಗತಾರ್ಥಂ ॥ ೧೧ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯಮದ್ಯೈವ ನಿವಾರಯಾಶು
ತ್ವಮೇವ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಹ ಮಂದಿರೇ ಮೇ ।
ಸ್ಥಿತಿಂ ವಿಧಾಯಾಶು ವಿತೀರ್ಯ ಸೌಖ್ಯಂ
ನಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ತವ ಪಾದಪದ್ಮಂ ॥ ೧೨ ॥

ಪಿತಾ ಭವಾನ್ಮೇ ಜನನೀ ರಮಾ ಚ
ಧಾತಾ ಚ ವಾಯುಶ್ಚ ಮಮಾನುಜೌ ಹಿ ।
ಏತಾದೃಶಸ್ಯಾದ್ಯ ಮಮಾಪ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ
ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಚ ಹೇ ದೇವ! ಕಥಂ ಹಿ ಚಿತ್ರಂ ॥ ೧೩ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯ ತಾಮಸ ನಿಬಿರ್ಹಣ ಬಾಲಭಾನುಃ
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ವಾರಿನಿಧಿ ಶೋಷಣ ಕುಂಭಜಸ್ತ್ವಮ್ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮತ್ತಗಜ ಪಾಟನ ವೀರಸಿಂಹೋ
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಾಗಕುಲ ನಾಶನವೈನತೇಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಭಕ್ತೇಷ್ಟದಾನಾರ್ಜಿತಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೋ
ಭಕ್ತಾರ್ಥಿತಾರ್ಥೈಕಸುಕಾಮಧೇನುಃ
ಚಿಂತಾಮಣಿರ್ಭಕ್ತಜನಸ್ಯ ತೃಪ್ತ್ಯೈ
ಏತತ್ತ್ರಯಂ ಚಾಸಿ ರಮಾವಿನೋದಿನ್ ॥ ೧೫ ॥

ವೈಕುಂಠಲೋಕಾದಧಿಕಂ ಹಿ ಮತ್ವಾ
ಶೇಷಾಚಲಂ ದೇವವರ್ಯೈಸ್ಸುಪೂಜ್ಯಂ
ಯಸ್ಮಾತ್ತ್ವಮತ್ರಾಗತವಾನ್ಸುರೇಶ!
ತಸ್ಮಾದಭೀಷ್ಟಂ ಪರಿಪೂರಯಸ್ವ ॥ ೧೬ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಚರಣದ್ವಯ ಸೇವಿನಾ ।
ಸ್ವಾಮಿನಾ ವೇಂಕಟೇಶಸ್ಯ ಸ್ತವರಾಜಃಕೃತೋ ಮಯಾ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತವರಾಜಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

***

ಅಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ದಾಸರು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಮುಕುಟದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಪಾದನಖದವರೆಗೆ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವೆಂಕಟಪತಿಯು ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾ, ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಸ್ವಾಮಿರಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ತಾನು ಬರೆದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ವೇಂಕಟೇಶನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಲಿ ಎಂದು ಅಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು.

❑❑

ಸದ್ಧೇಮೋರು ಸುವಜ್ರ ರತ್ನ ಮುಕುಟೋ ಸತ್ಕುಂಡಲಾಭೋಜ್ಜ್ವಲಃ
ಸನ್ಮುಕ್ತಾವಲಿ ನೀಲ ಕುಂತಲ ವೃತಃ ಫಾಲಸ್ಥಪುಂಡ್ರೋಜ್ಜ್ವಲಃ ।
ಭ್ರಾಜದ್ಭ್ರೂಯುಗ ಕಂಜನೇತ್ರಯುಗಲೋ ಭಕ್ತಾಲಿಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೧ ॥

ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಕಣಿಕಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಯೋರ್ವಜ್ರಿಣ
ಸ್ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಧಿಪದಂ ದದಾತಿ ಸತತಂ ಕಿಂ ವಚ್ಮಿ ತೇ ವೈಭವಂ ।
ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠಪದಂ ವಿಹಾಯ ಧರಣೀಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾರಾಜ್ಯಸೇ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೨ ॥

ಸಚ್ಚಂಪಾಕುಸುಮಾಭನಾಸ ವಿಲಸದ್ಗಂಡದ್ವಯೋರುಪ್ರಭಾ
ರಾಜತ್ಕೂರ್ಮಕಪೋಲ ಯುಗ್ಮವಿಕಸತ್ಕಂಜೋಪಮಾನಾನನಃ ।
ಸದ್ವಜ್ರೋಪಮದಂತಪಂಕ್ತಿವಿಲಸನ್ಮಂದಸ್ಮಿತೋಷ್ಠಾಂಕಿತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೩ ॥

ಸತ್ಸೌಂದರ್ಯಸುಸಾರಶೋಭಿಚುಬುಕಃ ಸಲ್ಲಗ್ನ ಶೋಭಾನ್ವಿತಃ
ಸಾಂದ್ರಾಹ್ಲಾದ ಸುಪೂರಿತೋನ್ನತ ಮುಖಃ ಸ್ವಾನಂದಶೋಭಾಕುಲಃ ।
ಸತ್ಪೀನಾಂಸಸುಕಂಧರೋರುವಿಲಸ ದ್ಗ್ರೀವಾಂಕಪೂಗೋಪಮಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಭಾಸ್ವತ್ಕಂಬುಸಮಾನಸಾರವಿಲಸತ್ಕಂಠ ತ್ರಿರೇಖಾಂಕಿತಃ
ಸಾರೋತ್ತುಂಗ ಭುಜದ್ವಯೇನ ಸಹಿತ ಸ್ಸದ್ರತ್ನ ಭೂಷೋಜ್ಜ್ವಲಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಬಾಹು ಚತುಷ್ಟಯೋಚ್ಛ್ರಿತಂ ಕರದ್ವಂದ್ವಸ್ಥ ಚಕ್ರಾಬ್ಜಕಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೫ ॥

ಭಾಸ್ವದ್ದಕ್ಷಿಣ ಪಾಣಿನಾ ಸ್ವಕ ಪದಾಂಭೋಜಾಶ್ರಯಂ ಸೂಚಯನ್
ಸದ್ವಾಮೋರುಕರಂ ಕಟೀತಟಗತಂ ಕೃತ್ವಾ ಭವಾಂಭೋನಿಧಿಃ ।
ಸಂತಾರ್ಯಃ ಕಟಿದಘ್ನ ಇತ್ಯವತಿಚ ಸ್ವಾಮೀ ಸದಾ ವತ್ಸಲಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೬ ॥

ಸದ್ರತ್ನಾವಲಿಹಾರಶೋಭಿಸುಮಹದ್ವಕ್ಷಃಕವಾಟೋಜ್ಜ್ವಲಃ
ಭಾಸ್ವತ್ಸುಂದರತುಂದ ಮಧ್ಯವಿಲಸದ್ರೋಮಾವಲೀರಾಜಿತಃ ।
ಕುಕ್ಷ್ಯುದ್ಭೂತ ವಲಿತ್ರಯಾತಿರುಚಿರೋ ಗಂಭೀರನಾಭೀಪ್ರದಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೭ ॥

ಸಿಂಹೋರು ಪ್ರತಿಭಾಲಸತ್ಕಟಿತಟೀಸತ್ಸಿಕ್ತವೇದೀನಿಭೋ
ಪ್ರೋದ್ಭಾಸ್ಯಚ್ಛ ನಿತಂಬಪೃಷ್ಠಫಲಕಃ ಸತ್ಕೇಶಪಾಶೋಜ್ಜ್ವಲಃ ।
ಬಾಲಾರ್ಕಾಭ ಸುವರ್ಣ ಕಾಂತಿ ವಿಲಸತ್ಪೀತಾಂಬರಾಲಂಕೃತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೮ ॥

ಮಧ್ಯಸ್ಥಾಮಲರತ್ನವಜ್ರಖಚಿತಶ್ರೀಪಟ್ಟಿಕಾ ಸಂಯುತಃ
ಮುಕ್ತಾವಿದ್ರುಮ ಮುಖ್ಯ ರತ್ನ ವಿಲಸತ್ಸನ್ಮೇಖಲಾರಂಜಿತಃ ।
ರಂಭೋರು ದ್ವಯಜಾನು ಬಿಂಬವಿಲಸನ್ಮತ್ಸ್ಯಾಭ ಜಂಘಾದ್ವಯಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದಾದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೯ ॥

ಮಾಣಿಕ್ಯೋಜ್ಜ್ವಲ ದೀಪ್ತಿಗುಲ್ಫಯುಗಲೋ ಸತ್ಪದ್ಮಪಾದಾಂಗುಲಿಃ
ಪ್ರಾಂತೋರುಪ್ರತಿಭಾನಖಾವಲಿಪವಿಃ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಪ್ರಪಾದದ್ವಯಃ ।
ಪಾದಾಧಸ್ಥಿತ ಚಕ್ರಕಂಬು ಜಲಜೋ ವಜ್ರಾದಿರೇಖಾನ್ವಿತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಸ್ಸುರಗುರುರ್ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೧೦ ॥

ಆಮೂರ್ಧಾಪದರೂಪವರ್ಣನಮಿದಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸೌಭಾಗ್ಯದಂ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀವರವೇಂಕಟೇಶ ಕರುಣಾಪೀಯೂಷಸಾರಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸ್ವೇಷ್ಟಸುಖಾಮದಂ ಭುವಿ ನೃಣಾಮಾನಂದ ಸಂದೋಹದಂ
ಕೃತ್ವಾ ವೇಂಕಟನಾಯಕಾಂಘ್ರಿಯುಗಲೇ ಭಕ್ತ್ಯಾಽಧುನಾ ಸ್ವರ್ಪಿತಂ ॥ ೧೧ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯ ಗುರೋಶ್ಛಾತ್ರೇಣ ಭಕ್ತಿತಃ
ಸ್ವಾಮಿನಾಭೀಷ್ಟದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕೃತಂ ವೇಂಕಟತುಷ್ಟಯೇ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತ
ಅಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಮಾರ್ಕಾಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ವೇಂಕಟೇಶನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶನ ಕೃಪಾಸಾಗರವನ್ನು ಕಂಡವನ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗದು ಆ ಭಗವಂತನ ಪಾದಸೇವೆಯ ಹೊರತು ಇನ್ನ್ಯಾವುದನ್ನೂ ಯಾರೂ ಕೇಳಬಾರದೆಂಬ ಹಿತವಚನ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗಿದೆ.

ವೇಂಕಟೇಶನನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಅನ್ಯ ಪ್ರಭುವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನನ್ನೇ ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವಂತೆ, ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಅವನನ್ನೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಭಾಗ್ಯವಂತರು ಮಾತ್ರ ನೋಡುವರು ಅಂಥ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಂಡು ನಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಬೇಕು.

ಅಜ್ಞಾನಿಯು ತಾನು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ದೋಷಗಳನ್ನು ಆ ಭಗವತನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ವಿನಾ ವೇಂಕಟೇಶಂ ನ ನಾಥೋ ನ ನಾಥಃ
ಸದಾ ವೇಂಕಟೇಶಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ಸ್ಮರಾಮಿ ।
ಹರೇ ವೇಂಕಟೇಶ ಪ್ರಸೀದ ಪ್ರಸೀದ
ಪ್ರಿಯಂ ವೇಂಕಟೇಶ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಪ್ರಯಚ್ಛ ॥ ೧ ॥

ಅಹಂ ದೂರತಸ್ತೇ ಪದಾಂಭೋಜಯುಗ್ಮಂ
ಪ್ರಣಾಮೇಚ್ಛಯಾಗತ್ಯ ಸೇವಾಂ ಕರೋಮಿ ।
ಸಕೃತ್ ಸೇವಯಾ ನಿತ್ಯಸೇವಾಫಲಂ ಮೇ
ಪ್ರಯಚ್ಛ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಪ್ರಭೋ ವೇಕಟೇಶ ॥ ೨ ॥

ನಮಾಮ್ಯಹಂ ವೇಂಕಟನಾಥ ವಿಷ್ಣೋ
ನಾರಾಯಣಾಶೇಷಜಗನ್ನಿವಾಸ ।
ಭಕ್ತಾರ್ತಿಹಂತರ್ಭಗವನ್ ಮುರಾರೇ
ಭಾಸ್ವಿಂದುನೇತ್ರಾಖಿಲಲೋಕಪೂಜ್ಯ ॥ ೩ ॥

ದೇವಾಯ ವೇಂಕಟಪತೇ ಸತತಂ ನಮಸ್ತೇ
ಸೇವಾಪರೇಷು ನಿತರಾಂ ಕರುಣಾಕರಾಯ ।
ದಾವಾನಲಾಯ ಮಹತೇ ದನುಜಾಂತಕಾಯ
ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿವಕ್ಷಸಿಧೃತಾದ್ಭುತಕೌಸ್ತುಭಾಯ ॥ ೪ ॥

ಪಶ್ಯಂತಿ ತ್ವಾಂ ಭಾಗ್ಯವಂತೋ ಹಿ ಲೋಕೇ
ವಿಶ್ವತ್ರಾಣಾದ್ಯಂತಕಂ ವೇಂಕಟೇಶ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಭೂಭ್ಯಾಂ ಪಾರ್ಶ್ವಯುಗ್ಮಸ್ಥಿತಾಭ್ಯಾಂ
ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಸೇವಿತಂ ಭಕ್ತಬಂಧೋ ॥ ೫ ॥

ಅಹೋ ಭಾಗ್ಯಮಹೋ ಭಾಗ್ಯಂ ಮಮ ಭಾಗ್ಯಮಹೋ ಮಹತ್ ।
ವೇಂಕಟೇಶಕೃಪಾಸಿಂಧುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾವಾನಸ್ಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅತಃ ಪರಂ ಕಿಂ ವರಣೀಯಮಾಸ್ತೇ ಮಮಾದ್ಯ ಲಬ್ಧಾ ತವ ಪಾದಸೇವಾ ।
ಸಮಸ್ತಲೋಕೈರಪಿ ವೇಂಕಟೇಶ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯತೇ ತಾವಕಪಾದಸೇವಾ ॥ ೭ ॥

ಅಜ್ಞಾನಿನಾ ಮಯಾ ದೋಷಾ ಅಶೇಷವಿಹಿತಾಶ್ಚ ಯೇ ।
ಕ್ಷಮಸ್ವ ತ್ವಂ ಕ್ಷಮಸ್ವ ತ್ವಂ ಶೇಷಶೈಲಶಿಖಾಮಣೇ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ, ವಿವಾಹ ಉಪನಯನವೇ ಮೊದಲಾದ ಶುಭಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅನುಗ್ರಹಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಮಧುರ ಪದ ಸಂಯೋಜನೆ, ಸಂಗೀತದ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಛಂದಸ್ಸಿನ ನಡೆ, ಭಕ್ತಿಭಾವದ ಮುನ್ನಡೆ ಇವು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು. ಈ ಎಂಟು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವೈಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಅಂಥ ವೆಂಕಟಾಚಲಪತಿಯು ಸದಾ ಮಂಗಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಅಭೀಷ್ಟ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಸರ್ವ ಅಶುಭವನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವ ಸಕಲಾರ್ಥ ಪ್ರದವಾದ ಶುಭಕರವಾದ ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾಹ ಮೊದಲಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಳವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಫಲ ಶ್ರುತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

❑❑

ಜಂಬೂದ್ವೀಪಗಶೇಷಶೈಲಭುವನಃ ಶ್ರೀಜಾನಿರಾಜ್ಯಾತ್ಮಜಃ
ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಾಹೀಶಮುಖಾಸನಸ್ತ್ರಿಭುವನಸ್ಥಾಶೇಷಲೋಕಪ್ರಿಯಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸ್ವಾಮಿಸರಃ ಸುವರ್ಣಮುಖರೀಸಂವೇಷ್ಟಿತಃ ಸರ್ವದಾ
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಭೂಪತಿರ್ಮಮ ಸುಖಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಂತಪ್ತಾಮಲಜಾತರೂಪರಚಿತಾಗಾರೇ ನಿವಿಷ್ಟಃ ಸದಾ
ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರಕವಾಟತೋರಣಯುತಃ ಪ್ರಾಕಾರಸಪ್ತಾನ್ವಿತಃ ।
ಭಾಸ್ವತ್ಕಾಂಚನತುಂಗಚಾರುಗರುಡಸ್ತಂಭೇ ಪತತ್ತ್ರೀಣಿನಾಂ
ಸ್ವಪ್ನೇ ವಕ್ತಿ ಹಿತಾಹಿತಂ ಸುಕರುಣೋ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅತ್ಯುಚ್ಚಾದ್ರಿವಿಚಿತ್ರಗೋಪುರಗಣೈಃ ಪೂರ್ಣೈಃ ಸುವರ್ಣಾಚಲೈಃ
ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಮಲಮಂಟಪಾಯುತಯುತೈರ್ನಾನಾವನೈರ್ನಿರ್ಭಯೈಃ ।
ಪಂಚಾಸ್ಯೇಭವರಾಹಖಡ್ಗಮೃಗಶಾರ್ದೂಲಾದಿಭಿಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ
ನಿತ್ಯಂ ವೇದಪರಾಯಣಸುಕೃತಿನಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭೇರೀಮಂಗಲತುರ್ಯಗೋಮುಖಮೃದಂಗಾದಿಸ್ವನೈಃ ಶೋಭಿತೇ
ತಂತ್ರೀವೇಣುಸುಘೋಷಶೃಂಗಕಸಹೈಃ ಶಬ್ದೈಶ್ಚ ದಿವ್ಯೈರ್ನಿಜೈಃ ।
ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಕಿನ್ನರೋರಗನೃಭಿರ್ನೃತ್ಯದ್ಭಿರಾಸೇವ್ಯತೇ
ನಾನಾವಾಹನಗಃ ಸಮಸ್ತಫಲದೋ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯಃ ಶ್ರೀಭಾರ್ಗವವಾಸರೇ ನಿಯಮತಃ ಕಸ್ತೂರಿಕಾರೇಣುಭಿಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಂಕುಮಕೇಸರಾಮಲಯುತಃ ಕರ್ಪೂರಮುಖ್ಯೈರ್ಜಲೈಃ ।
ಸ್ನಾತಃ ಪುಣ್ಯಸುಕಂಚುಕೇನ ವಿಲಸತ್ಕಾಂಚೀಕಿರೀಟಾದಿಭಿಃ
ನಾನಾಭೂಷಣಪೂಗಶೋಭಿತತನುರ್ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ತೀರ್ಥಂ ಪಾಂಡವನಾಮಕಂ ಶುಭಕರಂ ತ್ವಾಕಾಶಗಂಗಾ ಪರಾ
ಇತ್ಯಾದೀನಿ ಸುಪುಣ್ಯರಾಶಿಜನಕಾನ್ಯಾಯೋಜನೈಃ ಸರ್ವದಾ ।
ತೀರ್ಥಂ ತುಂಬುರುನಾಮಕಂ ತ್ವಘಹರಂ ಧಾರಾ ಕುಮಾರಾಭಿಧಾ
ನಿತ್ಯಾನಂದನಿಧಿರ್ಮಹೀಧರವರೋ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಆರ್ತಾನಾಮತಿದುಸ್ತರಾಮಯಗಣೈರ್ಜನ್ಮಾಂತರಾಘೈರಪಿ
ಸಂಕಲ್ಪಾತ್ ಪರಿಶೋಧ್ಯ ರಕ್ಷತಿ ನಿಜಸ್ಥಾನಂ ಸದಾ ಗಚ್ಛತಾಮ್ ।
ಮಾರ್ಗೇ ನಿರ್ಭಯತಃ ಸ್ವನಾಮಗೃಣತೋ ಗೀತಾದಿಭಿಃ ಸರ್ವದಾ
ನಿತ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಪರಾಯಣೈಃ ಸುಕೃತಿನಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುಣ್ಯವರ್ಯವನಿತಾಪೂಜಾಸಮಾರಾಧನೈ-
ರನ್ನೈಃ ಪಾಯಸಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಸುಘೃತಕ್ಷೀರಾದಿಭಿಃ ಸರ್ವದಾ ।
ನಿತ್ಯಂ ದಾನತಪಃಪುರಾಣಪಠನೈರಾರಾಧಿತೇ ವೇಂಕಟ-
ಕ್ಷೇತ್ರೇ ನಂದಸುಪೂರ್ಣಚಿತ್ರಮಹಿಮಾ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ವರಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜೇಶ್ವರೈ-
ರಾಖ್ಯಾತಂ ಜಗತಾಮಭೀಷ್ಟಫಲದಂ ಸರ್ವಾಶುಭಧ್ವಂಸನಮ್ ।
ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಸಕಲಾರ್ಥದಂ ಶುಭಕರಂ ವೈವಾಹಿಕಾದಿಸ್ಥಲೇ
ತೇಷಾಂ ಮಂಗಲಶಂಸತಾಂ ಸುಮನಸಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಕವಚಮ್

❑❑

ಭಕ್ತಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿರುವ ನರಸಿಂಹಕವಚವು ಯಾವ ಆಕರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಈ ಕವಚವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾದ ನರಸಿಂಹ ರೂಪದ ವರ್ಣನೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಏಳು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿ, "ಸುಹೃತ್ಕಮಲಸಂವಾಸಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ಕವಚಂ ಪಠೇತ್" ಎಂದು ಉಪಾಸಕನು ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನರಸಿಂಹನು ನೆಲೆಸಿರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನರಸಿಂಹಕವಚವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

ನೃಸಿಂಹ ದೇಹದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆಯೂ ಪೂರ್ವ ಮುಂತಾದ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೃಸಿಂಹಾವತಾರದ ಅಸಾಧಾರಣ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ತೋತ್ರದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದ ೧೦ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕವಚ ಪಠಣದ ಫಲವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೃಸಿಂಹಾವತಾರದ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಭಯಾನಕವಾದ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ರೂಪವನ್ನಿಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿ ನಮಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಜಗನ್ನಾಥಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿವಾರಕಮ್ ।
ನೃಸಿಂಹಕವಚಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಪ್ರಹ್ಲಾದೇನೋದಿತಂ ಪುರಾ ॥ ೧ ॥

ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರಂ ನೄಣಾಂ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶನಮ್ ।
ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಂ ಚೈವ ಸ್ವರ್ಗಮೋಕ್ಷಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನೃಸಿಂಹಂ ದೇವೇಶಂ ಹೇಮಸಿಂಹಾಸನೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವಿವೃತಾಸ್ಯಂ ತ್ರಿನಯನಂ ಶರದಿಂದುಸಮಪ್ರಭಮ್ ॥ ೩ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಲಿಂಗಿತವಾಮಾಂಗಂ ವಿಭೂತಿಭಿರುಪಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ಚತುರ್ಭುಜಂ ಕೋಮಲಾಂಗಂ ಮಣಿಕುಂಡಲಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಹಾರೋಪಶೋಭಿತೋರಸ್ಕಂ ರತ್ನಕೇಯೂರಮಂಡಿತಮ್ ।
ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂಕಾಶಂ ಪೀತನಿರ್ಮಲವಾಸಸಮ್ ॥ ೫ ॥

ಇಂದ್ರಾದಿಸುರಮೌಲಿಸ್ಥಸ್ಫುರನ್ಮಾಣಿಕ್ಯದೀಪ್ತಿಭಿಃ ।
ನೀರಾಜಿತಪದದ್ವಂದ್ವಂ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಹೇತಿಭಿಃ ॥ ೬ ॥

ಗರುತ್ಮತಾ ಚ ವಿನಯಾತ್ ಸ್ತೂಯಮಾನಂ ಮುದಾನ್ವಿತಮ್ ।
ಸ್ವಹೃತ್ಕಮಲಸಂವಾಸಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತು ಕವಚಂ ಪಠೇತ್ ॥ ೭ ॥

ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಮ್ ।
ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ನೃಸಿಂಹೋ ಮೇ ಶಿರಃ ಪಾತು ಲೋಕರಕ್ಷಾರ್ಥಸಂಭವಃ ।
ಸರ್ವವ್ಯಾಪೀ ಸ್ತಂಭವಾಸಃ ಫಾಲಂ ಮೇ ರಕ್ಷತಾದ್ಧ್ವನೀ ॥ ೯ ॥

ನೃಸಿಂಹೋ ಮೇ ದೃಶೌ ಪಾತು ಸೋಮಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿಲೋಚನಃ ।
ಶ್ರುತೀ ಮೇ ಪಾತು ನೃಹರಿರ್ಮುನಿವರ್ಯಸ್ತುತಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ನಾಸಾಂ ಮೇ ಸಿಂಹನಾದೋಸೌ ಮುಖಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮುಖಪ್ರಿಯಃ ।
ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಿಧಿಃ ಪಾತು ನೃಸಿಂಹೋ ರಸನಾಂ ಮಮ ॥ ೧೧ ॥

ನೃಸಿಂಹಃ ಪಾತು ಮೇ ಕಂಠಂ ಸದಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದವಂದಿತಃ ।
ವಕ್ತ್ರಂ ಪಾತ್ವಿಂದುವದನಃ ಸ್ಕಂಧೌ ಭೂಭರನಾಶಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಶೋಭಿತಭುಜೋ ನೃಸಿಂಹಃ ಪಾತು ಮೇ ಭುಜೌ ।
ಕರೌ ಮೇ ದೇವವರದೋ ನೃಸಿಂಹಃ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೩ ॥

ಹೃದಯಂ ಯೋಗಿಹೃತ್ಪದ್ಮನಿವಾಸಃ ಪಾತು ಮೇ ಹರಿಃ ।
ಮಧ್ಯಂ ಪಾತು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷೋ ವಕ್ಷಃ ಕುಕ್ಷಿವಿದಾರಣಃ ॥ ೧೪ ॥

ನಾಭಿಂ ಮೇ ನೃಹರಿಃ ಪಾತು ಸ್ವನಾಭಿಬ್ರಹ್ಮಸಂಸ್ತುತಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಯಃ ಕಟ್ಯಾಂ ಯಸ್ಯಾಸೌ ಪಾತು ಮೇ ಕಟಿಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಗುಹ್ಯಂ ಮೇ ಪಾತು ಗುಹ್ಯಾನಾಂ ಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಗುಹ್ಯರೂಪಧೃಕ್ ।
ಊರೂ ಮನೋಭವಃ ಪಾತು ಜಾನುನೀ ನರರೂಪಧೃಕ್ ॥ ೧೬ ॥

ಜಂಘೇ ಪಾತು ಧರಾಭಾರಹರ್ತಾ ಗುಲ್ಫೌ ನೃಕೇಸರೀ ।
ಸುರರಾಜ್ಯಪ್ರದಃ ಪಾತು ಪಾದೌ ಮೇ ನೃಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಪಾತು ಮೇ ಸರ್ವಶಸ್ತನುಮ್ ।
ಮಹೋಗ್ರಃ ಪೂರ್ವತಃ ಪಾತು ಮಹಾವೀರಾಗ್ರಜೋಽಗ್ನಿತಃ ॥ ೧೮ ॥

ಮಹಾವಿಷ್ಣುರ್ದಕ್ಷಿಣೇ ತು ಮಹಾಜ್ವಾಲಸ್ತು ನೈರ್ಋತೌ ।
ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪಾತು ಸರ್ವೇಶೋ ದಿಶಿ ಮೇ ಸರ್ವತೋಮುಖಃ ॥ ೧೯ ॥

ನೃಸಿಂಹಃ ಪಾತು ವಾಯವ್ಯೇ ಸೌಮ್ಯಾಂ ಭೀಷಣವಿಗ್ರಹಃ ।
ಐಶಾನ್ಯಾಂ ಪಾತು ಭದ್ರೋ ಮಾಂ ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಕಃ ॥ ೨೦ ॥

ಸಂಸಾರಭಯತಃ ಪಾತು ಮೃತ್ಯೋರ್ಮೃತ್ಯುರ್ನೃಕೇಸರೀ ।
ಜಲೇ ರಕ್ಷತು ವಾರಾಹಃ ಸ್ಥಲೇ ರಕ್ಷತು ವಾಮನಃ ।
ಅಟವ್ಯಾಂ ನಾರಸಿಂಹಸ್ತು ಸರ್ವತಃ ಪಾತು ಕೇಶವಃ ॥ ೨೧ ॥

ಇದಂ ನೃಸಿಂಹಕವಚಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಮುಖನಿರ್ಗತಮ್ ।
ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೨೨ ॥

ಪುತ್ರವಾನ್ ಧನವಾನ್ ಲೋಕೇ ದೀರ್ಘಾಯುರುಪಜಾಯತೇ ।
ಯಂ ಯಂ ಕಾಮಯತೇ ಕಾಮಂ ತಂ ತಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಸರ್ವತ್ರ ಜಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ।
ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷದಿವ್ಯಾನಾಂ ಗ್ರಹಾಣಾಂ ಚ ನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ವೃಶ್ಚಿಕೋರಗಸಂಭೂತವಿಷಾಪಹರಣಂ ಪರಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಯಕ್ಷಾಣಾಂ ದೂರೋತ್ಸಾರಣಕಾರಣಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಭೂರ್ಜೇ ವಾ ತಾಲಪತ್ರೇ ವಾ ಲಿಖಿತಂ ಕವಚಂ ಶುಭಮ್ ।
ಕರಮೂಲೇ ಧೃತಂ ಯೇನ ಕರೇ ಸ್ಥಿತಾಸ್ತು ಸಿದ್ಧಯಃ ॥ ೨೬ ॥

ನೃಸಿಂಹಕವಚೇನ್ಯೈವ ರಕ್ಷಿತೋ ವಜ್ರರಕ್ಷಿತಃ ।
ದೇವಾಸುರಮನುಷ್ಯೇಷು ಸ್ವಾಜ್ಞಯೈವ ಫಲಂ ಲಭೇತ್ ॥ ೨೭ ॥

ಏಕಸಂಧ್ಯಂ ದ್ವಿಸಂಧ್ಯಂ ವಾ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ವಾ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಾರೋಗ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥ ೨೮ ॥

ಸರ್ವ ಮಂಗಲಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ।
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಪಾಠಾಚ್ಛುದ್ಧಾತ್ಮನಾಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಕವಚಸ್ಯಾಸ್ಯ ಮಂತ್ರತ್ವಾನ್ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ ।
ಅನೇನ ಮಂತ್ರರಾಜೇನ ಕೃತ್ವಾ ಭಸ್ಮಾಭಿಮಂತ್ರಣಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ತಿಲಕಂ ಧಾರಯೇದ್ಯಸ್ತು ತಸ್ಯ ಗ್ರಹಭಯಂ ಹರೇತ್ ।
ತ್ರಿವಾರಂ ಜಪ್ಯಮಾನಸ್ತು ಪೂತವಾರ್ಯಭಿಮಂತ್ರಿತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಪಾಯಯೇದ್ಯಂ ನರೋ ಮಂತ್ರೀ ನೃಸಿಂಹಧ್ಯಾನಮಾಚರೇತ್
ತಸ್ಯ ರೋಗಾಃ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಯೇ ವಾ ಸ್ಯುಃ ಕುಕ್ಷಿಸಂಭವಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ನೃಸಿಂಹಸದೃಶೋ ಭವೇತ್ ।
ಷಣ್ಮಾಸಾತ್ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಕವಚಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ॥ ೩೩ ॥

ಮನಸಾ ಚಿಂತಿತಂ ಯತ್ತು ಸತಚ್ಚಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಮ್ ।
ಶಕ್ರಾರಿವಕ್ಷಃ ಕರಜೈರ್ವಿದಾರ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಚ ಪಿಷ್ಟಂ ಕರಯೋರ್ವಿಶುದ್ಧಮ್ ।
ತತ್ರೈವ ತೀರ್ಥಂ ಕೃತವಾನ್ ಸುನಾಮ್ನಾ ಕೃತ್ವಾಧಿವಾಸಂ ನೃಹರಿಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೪ ॥

ಸಂಸಾರಸಾಗರಸಮುತ್ತರಣೈಕಮಂತ್ರಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವಋಷಿಪೂಜಿತಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಮ್ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದುಃಖಭಯರೋಗವಿನಾಶಮಂತ್ರಂ
ವಂದೇ ಮಹಾಭಯಹರಂ ನರಸಿಂಹ ಮಂತ್ರಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಗರ್ಜಂತಂ ಗರ್ಜಯಂತಂ ನಿಜಭುಜಪಟಲಂ ಸ್ಫೋಟಯಂತಂ ಹರಂತಂ
ದೀಪ್ಯಂತಂ ತಾಪಯಂತಂ ದಿವಿ ಭುವಿ ದಿತಿಜಂ ಕ್ಷೇಪಯಂತಂ ರಸಾಂತಮ್ ।
ಕ್ರಂದಂತಂ ರೋಷಯಂತಂ ದಿಶಿ ದಿಶಿ ಸತತಂ ಸಂಭರಂತಂ ಹರಂತಂ
ವೀಕ್ಷಂತಂ ಘೂರ್ಣಯಂತಂ ಕರನಿಕರಶತೈಃ ರ್ದಿವ್ಯಸಿಂಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೩೬ ॥

(ಸ್ತಂಭಾಭ್ಯಂತರಗರ್ಭವಾಸಮಕರೋದ್ಯಃ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕಃ
ಯಃ ಪಂಚಾನನಕಾಂತಿಭದ್ರಸುತನುರ್ಯೋ ಭಕ್ತಚಿಂತಾಮಣಿಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಾದಿಸುಭಕ್ತರಕ್ಷಣಕರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸಂಸೇವಿತಃ
ಸೋಽವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ಶರದಿಂದುಸುಂದರಮುಖಃ ಸಿಂಹಾದ್ರಿಚೂಡಾಮಣಿಃ ॥)

॥ ಇತಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಕವಚಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಮತ್ತೊಂದು ರಚನೆ ಈ ನರಸಿಂಹ ಸ್ತುತಿ. ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೀಗಿದೆ.

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಸಾರ, ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ಮಾಡುತ್ತಾ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಂಚಾರ ಕೈಗೊಂಡು ಕೇರಳದ ಅನಂತಶಯನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪಂಡಿತರು ಇವರೊಂದಿಗೆ ವಾದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ವಾದ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿ ದ್ವೈತ ದುಂದುಭಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತರಾದ ದುರ್ವಾದಿಗಳು ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಲಾಗದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಮಮಾರ್ಗ, ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ ಮುಂತಾದ ಅಭಿಚಾರಿಕ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತೇ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಆಗ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕವಾದ ಸಕಲಮನೋಭೀಷ್ಟಪೂರಕವೂ ಆದ ನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಶತ್ರುಸಂಹಾರದ್ವಾರಾ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರುಣಾಸಾಗರನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಆಭಿಚಾರಿಕಕೃತ್ಯಗಳು ನಾಶನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ವಾಕ್ ಶಕ್ತಿದೊರೆಯುತ್ತದೆ.* ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಮಹತ್ವ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಪಾಪ-ಪರಿಹಾರಕವೂ, ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕವೂ, ಭಯಪರಿಹಾರಕವೂ ಆಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಇದರ ಪಠಣದಿಂದ ಸಕಲರ ಸಕಲ ಮನೋಭೀಷ್ಟಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು. ಇಂತಹ ಸತ್ವಯುತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಮಹೋಪಕಾರ ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಶತ್ರುಕುಲವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತುತಿಗೆ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರ ಏಕಾವಲೀ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇದೆ.

❑❑

* ಈ ವಿಷಯವು ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ.

ಸರ್ವ ಮಂಗಲಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ।
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಪಾಠಾಚ್ಛುದ್ಧಾತ್ಮನಾಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಕವಚಸ್ಯಾಸ್ಯ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ ।
ಅನೇನ ಮಂತ್ರರಾಜೇನ ಕೃತ್ವಾ ಭಸ್ಮಾಭಿಮಂತ್ರಣಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ತಿಲಕಂ ಧಾರಯೇದ್ಯಸ್ತು ತಸ್ಯ ಗ್ರಹಭಯಂ ಹರೇತ್ ।
ತ್ರಿವಾರಂ ಜಪ್ಯಮಾನಸ್ತು ಪೂತವಾರ್ಯಭಿಮಂತ್ರಿತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಪಾಯಯೇದ್ಯಂ ನರೋ ಮಂತ್ರೀ ನೃಸಿಂಹಧ್ಯಾನಮಾಚರೇತ್
ತಸ್ಯ ರೋಗಾಃ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಯೇ ವಾ ಸ್ಯುಃ ಕುಕ್ಷಿಸಂಭವಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ನೃಸಿಂಹಸದೃಶೋ ಭವೇತ್ ।
ಷಣ್ಮಾಸಾತ್ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಕವಚಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವತಃ ॥ ೩೩ ॥

ಮನಸಾ ಚಿಂತಿತಂ ಯತ್ತು ಸತಚ್ಚಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಮ್ ।
ಶಕ್ರಾರಿವಕ್ಷಃ ಕರಜೈರ್ವಿದಾರ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಚ ಪಿಷ್ಟಂ ಕರಯೋರ್ವಿಶುದ್ಧಮ್ ।
ತತ್ರೈವ ತೀರ್ಥಂ ಕೃತವಾನ್ ಸುನಾಮ್ನಾ ಕೃತ್ವಾಧಿವಾಸಂ ನೃಹರಿಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೪ ॥

ಸಂಸಾರಸಾಗರಸಮುತ್ತರಣೈಕಮಂತ್ರಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವಋಷಿಪೂಜಿತಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಮ್ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದುಃಖಭಯರೋಗವಿನಾಶಮಂತ್ರಂ
ವಂದೇ ಮಹಾಭಯಹರಂ ನರಸಿಂಹ ಮಂತ್ರಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಗರ್ಜಂತಂ ಗರ್ಜಯಂತಂ ನಿಜಭುಜಪಟಲಂ ಸ್ಫೋಟಯಂತಂ ಹರಂತಂ
ದೀಪ್ಯಂತಂ ತಾಪಯಂತಂ ದಿವಿ ಭುವಿ ದಿತಿಜಂ ಕ್ಷೇಪಯಂತಂ ರಸಾಂತಮ್ ।
ಕ್ರಂದಂತಂ ರೋಷಯಂತಂ ದಿಶಿ ದಿಶಿ ಸತತಂ ಸಂಭರಂತಂ ಹರಂತಂ
ವೀಕ್ಷಂತಂ ಘೂರ್ಣಯಂತಂ ಕರನಿಕರಶತೈಃ ರ್ದಿವ್ಯಸಿಂಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೩೬ ॥

(ಸ್ತಂಭಾಭ್ಯಂತರಗರ್ಭವಾಸಮಕರೋದ್ಯಃ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕಃ
ಯಃ ಪಂಚಾನನಕಾಂತಿಭದ್ರಸುತನುರ್ಯೋ ಭಕ್ತಚಿಂತಾಮಣಿಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಾದಿಸುಭಕ್ತರಕ್ಷಣಕರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸಂಸೇವಿತಃ
ಸೋಽವ್ಯಾನ್ಮಾಂ ಶರದಿಂದುಸುಂದರಮುಖಃ ಸಿಂಹಾದ್ರಿಚೂಡಾಮಣಿಃ ॥)

॥ ಇತಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಕವಚಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ

ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಮತ್ತೊಂದು ರಚನೆ ಈ ನರಸಿಂಹ ಸ್ತುತಿ. ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಪ್ರಾದುಭಾವದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೀಗಿದೆ.

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಸಾರ, ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ಮಾಡುತ್ತಾ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಂಚಾರ ಕೈಗೊಂಡು ಕೇರಳದ ಅನಂತಶಯನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪಂಡಿತರು ಇವರೊಂದಿಗೆ ವಾದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ವಾದ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿ ದ್ವೈತ ದುಂದುಭಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತರಾದ ದುರ್ವಾದಿಗಳು ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಲಾಗದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಮಮಾರ್ಗ, ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ ಮುಂತಾದ ಅಭಿಚಾರಿಕ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತೇ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಆಗ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕವಾದ ಸಕಲಮನೋಭೀಷ್ಟಪೂರಕವೂ ಆದ ನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಶತ್ರುಸಂಹಾರದ್ವಾರಾ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರುಣಾಸಾಗರನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಆಭಿಚಾರಿಕಕೃತ್ಯಗಳು ನಾಶನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ವಾಕ್ ಶಕ್ತಿದೊರೆಯುತ್ತದೆ.* ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಮಹತ್ವ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಅರಿವಾಗುವುದು. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಪಾಪ-ಪರಿಹಾರಕವೂ, ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕವೂ, ಭಯಪರಿಹಾರಕವೂ ಆಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಇದರ ಪಠಣದಿಂದ ಸಕಲರ ಸಕಲ ಮನೋಭೀಷ್ಟಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು. ಇಂತಹ ಸತ್ವಯುತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಮಹೋಪಕಾರ ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಶತ್ರುಕುಲವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತುತಿಗೆ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರ ಏಕಾವಲೀ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇದೆ.

* ಈ ವಿಷಯವು ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ.

(ಉದಯರವಿಸಹಸ್ರದ್ಯೋತಿತಂ ರೂಕ್ಷವೀಕ್ಷಂ
ಪ್ರಲಯಜಲಧಿನಾದಂ ಕಲ್ಪಕೃದ್ವಹ್ನಿವಕ್ತ್ರಮ್ ।
ಸುರಪತಿರಿಪುವಕ್ಷಶ್ಛೇದರಕ್ತೋಕ್ಷಿತಾಂಗಂ
ಪ್ರಣತಭಯಹರಂ ತಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥)

ಪ್ರಲಯರವಿಕರಾಲಾಕಾರರುಕ್ಚಕ್ರವಾಲಂ
ವಿರಲಯದುರುರೋಚೀರೋಚಿತಾಶಾಂತರಾಲ ।
ಪ್ರತಿಭಯತಮಕೋಪಾತ್ತ್ಯುಚ್ಚಟೋಚ್ಚಾಟ್ಟಹಾಸಿನ್
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧ ॥

ಸರಸರಭಸಪಾದಾಪಾತಭಾರಾಭಿರಾವ-
ಪ್ರಚಕಿತಚಲಸಪ್ತದ್ವಂದ್ವಲೋಕಸ್ತುತಸ್ತ್ವಮ್ ।
ರಿಪುರುಧಿರನಿಷೇಕೇಣೇವ ಶೋಣಾಂಘ್ರಿಶಾಲಿನ್
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೨ ॥

ತವ ಘನಘನಘೋಷೋ ಘೋರಮಾಘ್ರಾಯ ಜಂಘಾ-
ಪರಿಘಮಲಘುಮೂರುವ್ಯಾಜತೇಜೋಗಿರಿಂ ಚ ।
ಘನವಿಘಟಿತಮಾಗಾದ್ದೈತ್ಯಜಂಘಾಲಸಂಘೋ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೩ ॥

ಕಟಕಿಕಟಕರಾಜದ್ಧಾಟಕಾಗ್ರ್ಯಸ್ಥಲಾಭಾ
ಪ್ರಕಟಪಟತಟಿತ್ ತೇ ಸತ್ಕಟಿಸ್ಥಾತಿಪಟ್ವೀ ।
ಕಟುಕಕಟುದುಷ್ಟಾಟೋಪದೃಷ್ಟಿಪ್ರಮುಷ್ಟೌ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಖರನಖರವಜ್ರೋತ್ಖಾತರೂಕ್ಷಾರಿವಕ್ಷಃ-
ಶಿಖರಿಶಿಖರರಕ್ತೈರಾಕ್ತಸಂದೋಹದೇಹ ।
ಸುವಲಿಭ ಶುಭಕುಕ್ಷೇ ಭದ್ರಗಂಭೀರನಾಭೇ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೫ ॥

ಸ್ಫುರಯತಿ ತವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೈವ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾ
ಕ್ಷಪಿತದಿತಿಜವಕ್ಷೋವ್ಯಾಪ್ತನಕ್ಷತ್ರಮಾರ್ಗಮ್ ।
ಅರಿದರಧರ ಜಾನ್ವಾಸಕ್ತಹಸ್ತದ್ವಯಾಹೋ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೬ ॥

ಕಟುವಿಕಟಸಟೌಘೋದ್ಘಟ್ಟನಾದ್ಭ್ರಷ್ಟಭೂಯೋ
ಘನಪಟಲವಿಶಾಲಾಕಾಶಲಬ್ಧಾವಕಾಶಮ್ ।
ಕರಪರಿಘವಿಮರ್ದಪ್ರೋದ್ಯಮಂ ಧ್ಯಾಯತಸ್ತೇ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೭ ॥

ಹಠಲುಠದಲಘಿಷ್ಠೋತ್ಕಂಠದಷ್ಟೋಷ್ಠ ವಿದ್ಯು-
ತ್ಸಟ ಶಠಕಠಿನೋರಃಪೀಠಭಿತ್ ಸುಷ್ಠು ನಿಷ್ಠಾಮ್ ।
ಪಠತಿ ನು ತವ ಕಂಠಾಧಿಷ್ಠಘೋರಾಂತ್ರಮಾಲಾ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೮ ॥

ಹೃತಬಹುಮಿಹಿರಾಭಾಸಹ್ಯಸಂಹಾರರಂಹೋ-
ಹುತವಹಬಹುಹೇತಿಹ್ರೇಪಿಕಾನಂದಹೇತಿ ।
ಅಹಿತವಿಹಿತಮೋಹಂ ಸಂವಹನ್ ಸೈಂಹಮಾಸ್ಯಂ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೯ ॥

ಗುರುಗುರುಗಿರಿರಾಜತ್ಕಂದರಾಂತರ್ಗತೇ ವಾ
ದಿನಮಣಿಮಣಿಶೃಂಗೇ ವಾಂತವಹ್ನಿಪ್ರದೀಪ್ತೇ ।
ದಧದತಿಕಟುದಂಷ್ಟ್ರೇ ಭೀಷಣೋಜ್ಜಿಹ್ವವಕ್ತ್ರೇ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೦ ॥

ಅಧರಿತವಿಬುಧಾಬ್ಧಿಧ್ಯಾನಧೈರ್ಯಂ ವಿದೀಧ್ಯ-
ದ್ವಿವಿಧವಿಬುಧಧೀಶ್ರದ್ಧಾಪಿತೇಂದ್ರಾರಿನಾಶಮ್ ।
ವಿದಧದತಿಕಟಾಹೋದ್ಘಟ್ಟನೇದ್ಧಾಟ್ಟಹಾಸಂ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೧ ॥

ತ್ರಿಭುವನತೃಣಮಾತ್ರತ್ರಾಣತೃಷ್ಣಂ ತು ನೇತ್ರ-
ತ್ರಯಮತಿಲಘಿತಾರ್ಚಿರ್ವಿಷ್ಟಪಾವಿಷ್ಟಪಾದಮ್ ।
ನವತರರವಿತಾಮ್ರಂ ಧಾರಯನ್ ರೂಕ್ಷವೀಕ್ಷಂ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೨ ॥

ಭ್ರಮದಭಿಭವಭೂಭೃದ್ಭೂರಿ ಭೂಭಾರಸದ್ಭಿ-
ದ್ಭಿದನವವಿಭವಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಾದಭ್ರಶುಭ್ರ ।
ಋಭುಭವಭಯಭೇತ್ತರ್ಭಾಸಿ ಭೋ ಭೋ ವಿಭೋಽಭಿ-
ರ್ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರವಣಖಚಿತಚಂಚತ್ಕುಂಟಲೋಚ್ಚಂಡಗಂಡ-
ಭ್ರುಕುಟಿಕಟುಲಲಾಟ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಸಾರುಣೋಷ್ಠ ।
ವರದ ಸುರದ ರಾಜ್ಯತ್ಕೇಸರೋತ್ಸಾರಿತಾರೇ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರವಿಕಚಕರಾಜದ್ರತ್ನಕೋಟೀರಶಾಲಿನ್
ಗಲಗತಗಲದುಸ್ರೋದಾರರತ್ನಾಂಗದಾಢ್ಯ ।
ಕನಕಕಟಕಕಾಂಚೀಸಿಂಜಿನೀಮುದ್ರಿಕಾವನ್
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೫ ॥

ಅರಿದರಮಸಿಖೇಟೌ ಬಾಣಚಾಪೇ ಗದಾಂ ಸ-
ನ್ಮುಸಲಮಪಿ ಕರಾಭ್ಯಾಮಂಕುಶಂ ಪಾಶವರ್ಯಮ್ ।
ಕರಯುಗಲಧೃತಾಂತ್ರಸ್ರಗ್ವಿಭಿನ್ನಾರಿವಕ್ಷೋ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೬ ॥

ಚಟ ಚಟ ಚಟ ದೂರಂ ಮೋಹಯ ಭ್ರಾಮಯಾರೀನ್
ಕಡಿ ಕಡಿ ಕಡಿ ಕಾಯಂ ಜ್ವಾರಯ ಸ್ಫೋಟಯಸ್ವ ।
ಜಹಿ ಜಹಿ ಜಹಿ ವೇಗಂ ಶಾತ್ರವಂಸಾನುಬಂಧಂ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೭ ॥

ವಿಧಿಭವವಿಭುದೇಶಭ್ರಾಮಕಾಗ್ನಿಸ್ಫುಲಿಂಗ-
ಪ್ರಸವಿವಿಕಟದಂಷ್ಟ್ರೋಜ್ಜಿಹ್ವವಕ್ತ್ರತ್ರಿನೇತ್ರ ।
ಕಲ ಕಲ ಕಲ ಕಾಮಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ತೇ ಸುಭಕ್ತಂ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೮ ॥

ಕುರು ಕುರು ಕರುಣಾಂ ತಾಂ ಸಾಂಕುರಾಂ ದೈತ್ಯಪೋತೇ
ದಿಶ ದಿಶ ವಿಶದಾಂ ಮೇ ಶಾಶ್ವತೀಂ ದೇವ ದೃಷ್ಟಿಮ್ ।
ಜಯ ಜಯ ಜಯಮೂರ್ತೇನಾರ್ತ ಜೇತವ್ಯಪಕ್ಷಂ
ದಹ ದಹ ನರಸಿಂಹಾಸಹ್ಯವೀರ್ಯಾಹಿತಂ ಮೇ ॥ ೧೯ ॥

ಸ್ತುತಿರಿಯಮಹಿತಘ್ನೀ ಸೇವಿತಾ ನಾರಸಿಂಹೀ
ತನುರಿವ ಪರಿಶಾಂತಾ ಮಾಲಿನೀ ಸಾಭಿತೋಲಮ್ ।
ತದಖಿಲಗುರುಮಾಗ್ರ್ಯಶ್ರೀದರೂಪಾ ಲಸದ್ಭಿಃ
ಸುನಿಯಮನಯಕೃತ್ಯೈಃ ಸದ್ಗುಣೈರ್ನಿತ್ಯಯುಕ್ತಾ ॥ ೨೦ ॥

ಲಿಕುಚತಿಲಕಸೂನುಃ ಸದ್ಧಿತಾರ್ಥಾನುಸಾರೀ
ನರಹರಿನುತಿಮೇತಾಂ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಹೇತುಮ್ ।
ಅಕೃತ ಸಕಲಪಾಪಧ್ವಂಸಿನೀಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ತಾಂ
ವ್ರಜತಿ ನೃಹರಿಲೋಕಂ ಕಾಮಲೋಭಾದ್ಯಸಕ್ತಃ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಃ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ (ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಾಷ್ಟಕಮ್)

❑❑

ಕರುಣಾಮಯನಾದ ಭಗವಂತನ ತನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸುವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರೇ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿರುವರು. ಗಂಗಾಧರಶರ್ಮ ವಾದದಲ್ಲಿ ವಿಜಯೀಂದ್ರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲಾಗದೇ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿದು ಜಯಿಸುವಂತೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಿ ವಿಷಮಿಶ್ರಿತ ಹಾಲನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದಾಗ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು ಈ ವಿಷವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಇಚ್ಛೆ ಎಂದು ಕುಡಿದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಗಳು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಹತ್ತಿದ್ದರು. ಕುಡಿದ ವಿಷಯವು ದೇಹದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಶ್ರೀಗಳ ದೇಹ ಕಪ್ಪಾಯಿತು. ದೇಹ ಬೆವರಿಟ್ಟಿತು. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರ ಮುಖದಿಂದ ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ಸ್ತೋತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಸ್ತೋತ್ರವೇ ಈ ನೃಸಿಂಹ ಸ್ತುತಿ. ವಿಷದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಭಕ್ತನನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಆ ನರಸಿಂಹನು ವಿಜಯೀಂದ್ರರನ್ನು ಈ ಸ್ತುತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾಗಿ ಕಂಬದಿಂದೊಡನೆಯೇ ಬಂದ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹನ ಭಯಂಕರವಾದ ಆಕೃತಿ, ಅವನ ಪ್ರತಾಪ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ಪಿಶಾಚ, ಯಕ್ಷ, ಚೋರ ವ್ಯಾಧಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಭಯವನ್ನು ಕಳೆದು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ತರಿದು ಪೊರೆಯುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

❑❑

ಭೋಃಖಂಡಂ ವಾರಣಾಂಡಂ ಪರವರವಿರಟಂ ಡಂಪಡಂಪೋರುಡಂಪಂ ।
ಡಿಂ ಡಿಂ ಡಿಂ ಡಿಂ ಡಿಡಿಂಬಂ ದಹಮಪಿದಹಮ್ಯೈರ್ಝಂಪಝುಂಪೈಶ್ಚ ಝುಂಪೈ ॥
ತುಲ್ಯಾಸ್ತುಲ್ಯಾಸ್ತುತುಲ್ಯಾಃ ಘುಮಘುಮಘುಮಕೈಃ ಕುಂಕುಮಾಂಕೈಃ ಕುಮಾಂಕೈಃ ।
ಏತತ್ತೇ ಪೂಣಯುಕ್ತಂ ಅಹರಹಕರಹಃ ಪಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭೂಭೃದ್ಭೂಭೃದ್ಭುಜಂಗಂ ಪ್ರಲಯರವವರಂ ಪ್ರಜ್ವಲದ್ ಜ್ವಾಲಮಾಲಂ ।
ಖರ್ಜರ್ಜಂ ಖರ್ಜದುರ್ಜಂ ಖಖಚಖಚಖಚಿತ್ವರ್ಜದುರ್ಜರ್ಜಯಂತಮ್ ॥
ಭೂಭಾಗಂ ಭೋಗಭಾಗಂ ಗಗಗಗಗನಂ ಗರ್ದಮತ್ಯುಗ್ರಗಂಡಂ ।
ಸ್ವಚ್ಛ ಪುಚ್ಛಂ ಸ್ವಗಚ್ಛಂ ಸ್ವಜನಜನನುತಃ ಪಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಏನಾಭ್ರಂ ಗರ್ಜಮಾನಂ ಲಘುಲಘುಮಕರೋ ಬಾಲಚಂದ್ರಾರ್ಕದಂಷ್ಟ್ರೋ ।
ಹೇಮಾಂಭೋಜಂ ಸರೋಜಂ ಜಟಜಟಜಟಿಲೋ ಜಾಡ್ಯಮಾನಸ್ತು ಭೀತಿಃ ॥
ದಂತಾನಾಂ ಬಾಧಮಾನಾಂ ಖಗಟಖಗಟವೋ ಭೋಜಜಾನುಸ್ಸುರೇಂದ್ರೋ ।
ನಿಷ್ಪ್ರತ್ಯೂಹಂ ಸರಾಜಾ ಗಹಗಹಗಹತಃ ಘಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶಂಖಂ ಚಕ್ರಂ ಚ ಚಾಪಂ ಪರಶುಮಿಷುಮಸಿಂ ಶೂಲಪಾಶಾಂಕುಶಾಸ್ತ್ರಂ ।
ಬಿಭ್ರಂತಂ ವಜ್ರಖೇಟಂ ಹಲಮುಸಲಗದಾಕುಂತ್ಯಮತ್ಯುಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರಮ್ ॥
ಜ್ವಾಲಾಕೇಶಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಜ್ವಲದನಲನಿಭಂ ಹಾರಕೇಯೂರ ಭೂಷಂ ।
ವಂದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕರೂಪಂ ಪರಪದನಿವಸಃ ಪಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಃ ॥ ೪ ॥

ಪಾದದ್ವಂದ್ವಂ ಧರಿತ್ರೀಕಟಿವಿಪುಲತರೋ ಮೇರುಮಧ್ಯೂಢ್ವಮೂರುಂ ।
ನಾಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸಿಂಧುಃ ಹೃದಯಮಪಿ ಭವೋ ಭೂತವಿದ್ವತ್ಸಮೇತಃ ॥
ದುಶ್ಚಕ್ರಾಂತಂ ಸ್ವಬಾಹುಂ ಕುಲಿಶನಖಮುಖಂ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿನೇತ್ರಂ ।
ವಕ್ತ್ರಂ ವಹ್ನಿಸ್ಸುವಿದ್ಯುತ್ಸುರಗಣವಿಜಯಃ ಪಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಃ ॥ ೫ ॥

ನಾಸಾಗ್ರಂ ಪೀನಗಂಡಂ ಪರಬಲಮಥನಂ ಬದ್ಧಕೇಯೂರಹಾರಂ ।
ರೌದ್ರಂ ದಂಷ್ಟ್ರಾಕರಾಲಂ ಅಮಿತಗುಣಗಣಂ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿ ನೇತ್ರಮ್ ॥
ಗಾಂಭೀರ್ಯಂ ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಂ ಭ್ರುಕುಟಿತ ವಿಮುಖಂ ಷೋಡಶಾರ್ಧಾರ್ಧಬಾಹುಂ ।
ವಂದೇ ಭೀಮಾಟ್ಟಹಾಸಂ ತ್ರಿಭುವನವಿಜಯಃ ಪಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಃ ॥ ೬ ॥

ಕೇ ಕೇ ನೃಸಿಂಹಾಷ್ಟಕೇ ನರವರಸದೃಶಂ ದೇವಭೀತ್ವಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।
ದೇವಂದ್ಯೋ ವಿಪ್ರದಂದಂ ಪ್ರತಿವಚನಪಯಾಯಾಮ್ಯನಪ್ರತ್ಯನೈಷೀಃ ॥
ಶಾಪಂ ಚಾಪಂ ಚ ಖಡ್ಗಂ ಪ್ರಹಸಿತವದನಂ ಚಕ್ರ ಚಕ್ರೀಚಕೇನ ।
ಓಮಿತ್ಯೇ ದೈತ್ಯನಾದಂ ಪ್ರಕಟವಿವಿದುಷಾ ಪಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಃ ॥ ೭ ॥

ಝುಂ ಝುಂ ಝುಂ ಝುಂ ಝುಕಾರಂ ಝುಷ ಝುಷ ಝುಷಿತಂ ಜಾನುದೇಶಂ ಝುಕಾರಂ ।
ಹುಂ ಹುಂ ಹುಂ ಹುಂ ಹಕಾರಂ ಹರಿತಕಹಹಸಾ ಯಂದಿಶೇ ವಂ ವಕಾರಮ್ ॥
ವಂ ವಂ ವಂ ವಂ ವಕಾರಂ ವದನದಲಿತತಂ ವಾಮಪಕ್ಷಂ ಸುಪಕ್ಷಂ ।
ಲಂ ಲಂ ಲಂ ಲಂ ಲಕಾರಂ ಲಘುವಣ ವಿಜಯಃ ಪಾತು ಮಾಂ ನಾರಸಿಂಹಃ ॥ ೮ ॥

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಯಕ್ಷಗಣಶಃ ದೇಶಾಂತದುಚ್ಚಾಟನಾ- ।
ಚ್ಚೋರವ್ಯಾಧಿಮಹಜ್ಜ್ವರಂ ಭಯಹರಂ ಶತ್ರುಕ್ಷಯಂ ನಿಶ್ಚಯಮ್ ॥
ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಜಪಂತಮಷ್ಟಕಮಿದಂ ಸದ್ಭಕ್ತಿಭೂರ್ವಾದಿಭಿಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದೇವ ವರೋ ವರಸ್ತು ಜಯಿತಾ ಸತ್ಪೂಜಿತಾಂ ಭೂತಯೇ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ತನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗಾಗಿ ಭಗವಂತನು ಭಯಂಕರವಾದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ನರಸಿಂಹನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಸಂಕಲನವಿದು. ಭಾಗವತದ ಸಪ್ತಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆ ಭಗವಂತ ದುಷ್ಟ ದೈತ್ಯನ ಎದೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ, ಉದರದ ಕರುಳನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಧರಿಸಿ, ದುಷ್ಟನ ಸಂಹಾರದ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದಾಗ ಋಷಿ-ಮುನಿಗಳು, ದೇವಗಂಧರ್ವರು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಆನಂದತುಂದಿಲರಾದರು. ಹೂವಿನ ಮಳೆಗರೆದರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ, ಇಂದ್ರ, ಸಿದ್ಧರೂ, ವಿದ್ಯಾಧರೂ, ನಾಗ, ಮನು, ಪ್ರಜಾಪತಿ, ಗಂಧರ್ವ, ಚಾರಣ, ಯಕ್ಷ-ಕಿಂಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಋಷಿಮುನಿಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಭಗವಂತನು ಶಾಂತನಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ನಿಶಮ್ಯ ಲೋಕತ್ರಯಮಸ್ತಕಜ್ವರಂ ತಮಾದಿದೈತ್ಯಂ ಹರಿಣಾ ಹತಂ ಮೃಧೇ ।
ಪ್ರಹರ್ಷವೇಗೋತ್ಕಲಿತಾನನಾ ಮುಹುಃ ಪ್ರಸೂನವರ್ಷೈರ್ವವೃಷುಃ ಸುರಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ ೧ ॥

ತದಾ ವಿಮಾನಾವಲಿಭಿರ್ನಭಃಸ್ಥಲಂ ದಿದೃಕ್ಷತಾಂ ಸಂಕುಲಮಾಸ ನಾಕಿನಾಮ್ ।
ಸುರಾನಕಾ ದುಂದುಭಯೋ ವಿನೇದಿರೇ ಗಂಧರ್ವಮುಖ್ಯಾ ನನೃತುರ್ಜಗುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ ೨ ॥

ತದುಪವ್ರಜ್ಯ ವಿಬುಧಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಗಿರಿಶಾದಯಃ ।
ಋಷಯಃ ಪಿತರಃ ಸಿದ್ಧಾವಿದ್ಯಾಧರಮಹೋರಗಾಃ ॥ ೩ ॥

ಮನವಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪತಯೋ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಚಾರಣಾಃ ।
ಯಕ್ಷಾಃ ಕಿಂಪುರುಷಾಸ್ತಾತ ವೈತಾಲಾಃ ಸಹಕಿನ್ನರಾಃ ॥ ೪ ॥

ತೇ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುನಂದಕುಮುದಾದಯಃ ।
ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಪುಟಾ ಆಸೀನಂ ತೀವ್ರತೇಜಸಮ್
ಈಡಿರೇ ನರಶಾರ್ದೂಲಂ ನಾತಿದೂರಚರಾಃ ಪೃಥಕ್ ॥ ೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ನತೋಽಸ್ಮ್ಯನಂತಾಯ ದುರಂತಶಕ್ತಯೇ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಾಯ ಪವಿತ್ರಕರ್ಮಣೇ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾನ್ ಗುಣೈಃ ಸ್ವಲೀಲಯಾ ಸಂದಧತೇಽವ್ಯಯಾತ್ಮನೇ ॥ ೬ ॥

ರುದ್ರ ಉವಾಚ

ಕೋಪಕಾಲೋ ಯುಗಾಂತಸ್ತೇ ಹತೋಽಯಮಸುರೋಽಲ್ಪಕಃ ।
ತತ್ಸುತಂ ಪಾಹ್ಯನುಸೃತಂ ಭಕ್ತಂ ತೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ॥ ೭ ॥

ಇಂದ್ರ ಉವಾಚ

ಪ್ರತ್ಯಾನೀತಾಃ ಪರಮ ಭವತಾ ತ್ರಾಯತಾ ನಃ ಸ್ವಭಾಗಾ
ದೈತ್ಯಾಕ್ರಾಂತಂ ಹೃದಯಕಮಲಂ ತ್ವದ್ಗೃಹಂ ಪ್ರತ್ಯಬೋಧಿ ।
ಕಾಲಗ್ರಸ್ತಂ ಕಿಯದಿದಮಹೋ ನಾಥ ಶುಶ್ರೂಷತಾಂ ತೇ
ಮುಕ್ತಿಸ್ತೇಷಾಂ ನ ಹಿ ಬಹುಮತಾ ನಾರಸಿಂಹಾಪರೈಃ ಕಿಮ್ ॥ ೮ ॥

ಋಷಯ ಊಚುಃ

ತ್ವಂ ನಸ್ತಪಃ ಪರಮಮಾತ್ಥ ಯದಾತ್ಮತೇಜೋ
ಯೇನೇದಮಾದಿಪುರುಷಾತ್ಮಗತಂ ಸಮಸ್ತಮ್ ।
ತದ್ವಿಪ್ರಲುಪ್ತಮಮುನಾದ್ಯ ಶರಣ್ಯಪಾಲ
ರಕ್ಷಾಗೃಹೀತವಪುಷಾ ಪುನರನ್ವಮಂಸ್ಥಾಃ ॥ ೯ ॥

ಪಿತರ ಊಚುಃ

ಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ನೋಽಧಿಬುಭುಜೇ ಪ್ರಸಭಂ ತನೂಜೈ-
ರ್ದತ್ತಾನಿ ತೀರ್ಥಸಮಯೇಽಪಿ ತಿಲಾನ್ ಸಹಾದ್ಭಿಃ ।
ತಸ್ಯೋದರಾನ್ನಖವಿದೀರ್ಣವಪಾದ್ ಯ ಆರ್ಚ್ಛತ್
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ನೃಹರಯೇಽಖಿಲಧರ್ಮಗೋಪ್ತ್ರೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸಿದ್ಧಾ ಊಚುಃ

ಯೋ ನೋ ಗತಿಂ ಯೋಗಸಿದ್ಧಾಮಸಾಧುರಹಾರ್ಷೀದ್ ಯೋಗತಪೋಬಲೇನ ।
ನಾನಾದರ್ಪಂ ತಂ ನಖೈರ್ನಿರ್ದದಾರ ತಸ್ಮೈ ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಣತಾಃ ಸ್ಮೋ ನೃಸಿಂಹ ॥ ೧೧ ॥

ವಿದ್ಯಾಧರಾ ಊಚುಃ

ವಿದ್ಯಾಂ ಪೃಥಗ್ ಧಾರಣಯಾನುರುದ್ಧಾಂ ನ್ಯಷೇಧದಜ್ಞೋ ಬಲವೀರ್ಯದೃಪ್ತಃ ।
ಸ ಯೇನ ಸಂಖ್ಯೇ ಪಶುವದ್ಧತಸ್ತಂ ಮಹಾನೃಸಿಂಹಂ ಪ್ರಣತಾಃ ಸ್ಮ ನಿತ್ಯಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ನಾಗಾ ಊಚುಃ

ಯೇನ ಪಾಪೇನ ರತ್ನಾನಿ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಾನಿ ಹೃತಾನಿ ನಃ ।
ತದ್ವಕ್ಷಃಪಾಟನೇನಾಸಾಂ ದತ್ತಾನಂದ ನಮೋಸ್ತುತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಮನವ ಊಚುಃ

ಮನವೋ ವಯಂ ತವ ನಿರ್ದೇಶಕಾರಿಣೋ ದಿತಿಜೇನ ದೇವ ಪರಿಭೂತಸೇತವಃ ।
ಭವತಾ ಖಲಃ ಸಮುಪಸಂಹೃತಃ ಪ್ರಭೋ ಕರವಾಮ ತೇ ಕಿಮನುಶಾಧಿ ಕಿಂಕರಾನ್ ॥
೧೪ ॥

ಪ್ರಜಾಪತಯ ಊರ್ಚುಃ

ಪ್ರಜೇಶಾ ವಯಂ ತೇ ಪರೇಶಾಭಿಸೃಷ್ಟಾನ ಯೇನ ಪ್ರಜಾ ವೈ ಸೃಜಾಮೋ ನಿಷಿದ್ಧಾಃ।
ಸ ಏಷ ತ್ವಯಾ ಭಿನ್ನವಕ್ಷಾ ನು ಶೇತೇ ಜಗನ್ಮಂಗಲಂ ಸತ್ಯಮೂರ್ತೇವತಾರಃ ॥ ೧೫ ॥

ಗಂಧರ್ವಾ ಊಚುಃ

ವಯಂ ವಿಭೋ ತೇ ನಟನಾಟ್ಯಗಾಯಕಾ
ಯೇನಾತ್ಮಸ್ಯಾದ್ ವೀರ್ಯಬಲೌಜಸಾ ಕೃತಾಃ ।
ಸ ಏಷ ನೀತೋ ಭವತಾ ದಶಾಮಿಮಾಂ
ಕಿಮುತ್ಪಥಸ್ಥಃ ಕುಶಲಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಚಾರಣಾ ಊಚುಃ

ಹರೇ ತವಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜಂ ಭವಾಪವರ್ಗಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಯದೇಷ ಸಾಧುಹೃಚ್ಛಯಸ್ತ್ವಯಾಸುರಃ ಸಮಾಪಿತಃ ॥ ೧೭ ॥

ಯಕ್ಷಾ ಊಚುಃ

ವಯಮನುಚರಮುಖ್ಯಾ ಕರ್ಮಭಿಸ್ತೇ ಮನೋಜ್ಞೈ-
ರಿಹ ಚ ದಿತಿಸುತೇನ ಪ್ರಾಪಿತಾ ವಾಹಕತ್ವಮ್ ।
ಸತು ಜನಪರಿತಾಪಂ ತತ್ಕೃತಂ ಜಾನತಾ ತೇ
ನರಹರ ಉಪನೀತಃ ಪಂಚತಾಂ ಪಂಚವಿಂಶ ॥ ೧೮ ॥

ಕಿಂಪುರುಷಾ ಊಚುಃ

ವಯಂ ಕಿಂಪುರುಷಾಸ್ತ್ವಂ ತು ಮಹಾಪುರುಷ ಈಶ್ವರಃ ।
ಅಯಂ ಕಾಪುರುಷೋ ನಷ್ಟೋ ದಿಕ್ಕೃತಃ ಸಾಧುಭಿರ್ಯತಃ ॥ ೧೯ ॥

ವೈತಾಲಿಕಾ ಊಚುಃ

ಸಭಾಸು ಸತ್ರೇಷು ತವಾಮಲಂ ಯಶೋ
ಗೀತ್ವಾ ಸಪರ್ಯಾಂ ಮಹತೀಂ ಲಭಾಮಹೇ ।
ಯಸ್ತಾನ್ ವ್ಯನೈಷೀದ್ ಭೃಶಮೇಷ ದುರ್ಜನೋ
ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ಹತಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ಯಥಾಽಯಃ ॥ ೨೦ ॥

ಕಿನ್ನರಾ ಊಚುಃ

ವಯಮೀಶ ಕಿನ್ನರಗಣಾಸ್ತವಾನುಗಾ ದಿತಿಜೇನ ವಿಷ್ಟಿಮಮುನಾದ್ಯ ಕಾರಿತಾಃ ।
ಭವತಾ ಹರೇ ಸ ವೃಜಿನೋಽವಸಾದಿತೋ ನರಸಿಂಹ ನಾಥ ವಿಭವಾಯ ನೋ ಭವ ॥ ೨೧ ॥

ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾ ಊಚುಃ

ಅದ್ಯೈತದ್ಧರಿರೂಪಮದ್ಭುತಂ ತೇ ದೃಷ್ಟಂ ನಃ ಶರಣದ ಸರ್ವಲೋಕಶರ್ಮ ।
ಸೋಽಯಂ ತೇ ವಿಧಿಕರ ಈಶ ವಿಪ್ರಶಾಪಾತ್ ತಸ್ಯೇದಂ ನಿಧನಮನುಗ್ರಹಾಯ ವಿದ್ಮಃ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇಮಹಾಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತಾಕೃತ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಭಾಗವತದ ಐದನೆಯ ಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಹರಿವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೃಸಿಂಹ ರೂಪಿ ಹರಿಯನ್ನು ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು.

ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ದೇವತೆಗಳೂ ಆಗಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಮೀನುಗಳು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಭಗವಂತನಿಲ್ಲದೆ ಜೀವರಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಭಗವಂತನ ಆಸರೆ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಗವಂತನು ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮನಂತಿದ್ದಾನೆ. ವಜ್ರದಂತಹ ಕೋರೆದಾಡಿಗಳುಳ್ಳ ವಜ್ರನಖದ ಸಹಸ್ರಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಮೀರಿರುವ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿದಿನ ವ್ಯಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಕರ್ಮದ ಗಂಟನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತೆ, ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಬಳಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಆ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಮನಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ನರಸಿಂಹಾಯ ತೇಜಸ್ತೇಜಸೇ ಆವಿರಾವಿರ್ಭವ ವಜ್ರನಖ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರ ಕರ್ಮಾಶಯಾನ್ ರಂಧಯ ರಂಧಯ ತಮೋ ಗ್ರಸ ಸ್ವಾಹಾ ಅಭಯ-ಮಾತ್ಮನೇ ಭೂಯಿಷ್ಠಾತ್ ಓಂ ಕ್ಷ್ರೌಮ್ ।

ಸ್ವಸ್ತ್ಯಸ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಖಲು ಪ್ರಸೀದತಾಂ ಧ್ಯಾಯಂತು ಭದ್ರಾಣಿ ಶಿವಂ ಮನೋ ಧಿಯಾ।
ಮನಶ್ಚ ಭದ್ರಂ ಭಜತಾದಧೋಕ್ಷಜೇ ಆವೇಶ್ಯತಾಂ ನೋ ಮತಿರಪ್ಯಹೈತುಕೀ ॥ ೧ ॥

ಮಾಗಾರದಾರಾತ್ಮಜದೇಹಬಂಧುಷು ಸಂಗೋ ಯದಿ ಸ್ಯಾತ್ ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯೇಷು ನಃ।
ಯಃ ಪ್ರಾಣವೃತ್ತ್ಯಾ ಪರಿತುಷ್ಟ ಆತ್ಮವಾನ್ ಸಿದ್ಧ್ಯತ್ಯದೂರಾನ್ನತಥೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಿಯಃ ॥ ೨ ॥

ಯತ್ಸಂಗಲಬ್ಧಂ ನಿಜವೀರ್ಯವೈಭವಂ ತೀರ್ಥ
ಮುಹುಃ ಸಂಸ್ಪೃಶತಾಂ ಹಿಮಾನಸಮ್ ।
ಹರತ್ಯತೋಂತಃ ಶ್ರುತಿಗರ್ಭತೋಂಹಃ ಕೋ ವೈ ನ
ಸೇವೇತ ಮುಕುಂದವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಭಕ್ತಿರ್ಭಗವ್ಯಕಿಂಚನಾ ಸರ್ವೈರ್ಗುಣೈಸ್ತತ್ರ ಸಮಾಸತೇ ಸುರಾಃ ।
ಹರಾವಭಕ್ತಸ್ಯ ಕುತೋ ಮಹದ್ಗುಣಾ ಮನೋರಥೇನಾಸತಿ ಧಾವತೋ ಬಹಿಃ ॥ ೪ ॥

ಹರಿರ್ಹಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವಾನ್ ಶರೀರಿಣಾಮಾತ್ಮಾ
ಝಷಾಣಾಮಿವ ತೋಯಮೀಪ್ಸಿತಃ ।
ಹಿತ್ವಾ ಮಹಾಂತಂ ಯದಿ ಸಜ್ಜತೇ ಗೃಹೇ
ತದಾ ಮಹತ್ತ್ವಂ ವಯಸಾ ದಂಪತೀನಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ರಜೋರಾಗವಿಷಾದಮನ್ಯುಮಾನಸ್ಪೃಹಾಭಯದೈನ್ಯಾಧಿಮೂಲಮ್ ।
ಹಿತ್ವಾ ಗೃಹಂ ಸಂಸೃತಿಚಕ್ರವಾಲಂ ನೃಸಿಂಹಪಾದಂ ಭಜತಾಕುತೋಭಯಮ್ ಇತಿ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪ್ರಹ್ಲಾದಕೃತಃ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಕೃಪಾವಲೋಕನಪ್ರಾರ್ಥನಾಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಶನೈಶ್ಚರನು ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಅವನ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಆ ನೃಸಿಂಹ ಪಾದಧೂಳಿಯನ್ನು ಸಂಸೇವಿಸಿದವರ ಸಕಲ ಪಾಪರಾಶಿ ನಾಶವಾಗಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚಂಚಲಳೆನಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ-ಮಧ್ಯಳಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಭಗವಂತನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಪರಮಾದರದಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಆದಿಭೌತಿಕ, ಆದಿದೈವಿಕ ತಾಪತ್ರಯ ಪರಿಹಾರಕವಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾದ ನಿಖಿಲದೋಷದೂರರಾದ ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ರೂಪ ಆ ಭಗವಂತನದ್ದು. ತನ್ನ ಭಕ್ತ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಲು ಕಂಬದಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ ಹಿರಣ್ಯಕನನ್ನು ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನ ಎದೆಯನ್ನು ತನ್ನ ನಖಗಳಿಂದ ಸೀಳಿದವನು ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ. ಹೀಗೆ ಎಂಟು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೃಸಿಂಹನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಅವನ ಕೃಪಾವಲೋಕನವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಭಗವಂತನು ಶನೈಶ್ಚರನಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದಾಗ ಶನೈಶ್ಚರನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಶನಿವಾರವು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯಕರವಾಗಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಅಂತಹ ಶನಿವಾರದಂದು ಯಾರು ನಾನು ಮಾಡಿದ ನಿನ್ನ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುವರೋ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹನು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ತನ್ನ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವನ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಡೇರಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ದ್ವಾದಶ, ಅಷ್ಟಮ, ಜನ್ಮಸ್ಥ ಶನಿಯ ಭಯವು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವೆನೆಂದು ನೃಸಿಂಹನು ವರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಶನೈಶ್ಚರ-ನೃಸಿಂಹ ಸಂವಾದವನ್ನು ಯಾವನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾನೋ, ಕೇಳಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ -

ಸುಲಭೋ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ದುರ್ದರ್ಶೋ ದುಷ್ಟಚೇತಸಾಮ್ ।
ಅನನ್ಯಗತಿಕಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಭುಃ ಭಕ್ತೈಕವತ್ಸಲಃ ॥ ೧ ॥

ಶನೈಶ್ಚರಸ್ತತ್ರ ನೃಸಿಂಹದೇವಸ್ತುತಿಂ ಚಕಾರಾಮಲಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಃ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಮಶೇಷಲೋಕಕಿರೀಟನೀರಾಜಿತಪಾದಪದ್ಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶನಿರುವಾಚ -

ಯತ್ಪಾದಪಂಕಜರಜಃ ಪರಮಾದರೇಣ
ಸಂಸೇವಿತಂ ಸಕಲಕಲ್ಮಷರಾಶಿನಾಶಮ್ ।
ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಣಮಶೇಷನಿಜಾನುಗಾನಾಂ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಯಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವತ್ರ ಚಂಚಲತಯಾ ಸ್ಥಿತಯಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿವಂದ್ಯಪದಯಾ ಸ್ಥಿರಯಾ ನ್ಯಸೇವಿ ।
ಪಾದಾರವಿಂದಯುಗಲಂ ಪರಮಾದರೇಣ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಯಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯದ್ರೂಪಮಾಗಮಶಿರಃಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಮಾದ್ಯ-
ಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾದಿಪರಿತಾಪಹರಂ ವಿಚಿಂತ್ಯಮ್ ।
ಯೋಗೀಶ್ವರೈರಪಗತಾಖಿಲದೋಷಸಂಘೈಃ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಯಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಭಕ್ತವಚಸಾ ಹರಿರಾವಿರಾಸೀಃ
ಸ್ತಂಭೇ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಂ ಯ ಉದಾರಭಾವಃ ।
ಊರ್ವೋರ್ನಿಧಾಯ ತದುರೇ ನಖರೈರ್ದದಾರ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಹಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯೋ ನೈಜಭಕ್ತಮನಲಾಂಬುಧಿಭೂಧರೋಗ್ರ-
ಶೃಂಗಪ್ರಪಾತವಿಷದಂತಿಸರೀಸೃಪೇಭ್ಯಃ ।
ಸರ್ವಾತ್ಮಕಃ ಪರಮಕಾರುಣಿಕೋ ರರಕ್ಷ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಯಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯನ್ನಿರ್ವಿಕಾರಪರರೂಪವಿಚಿಂತನೇನ
ಯೋಗೀಶ್ವರಾ ವಿಷಯವೀತಸಮಸ್ತರಾಗಾಃ ।
ವಿಶ್ರಾಂತಿಮಾಪುರವಿನಾಶವತೀಂ ಪರಾಖ್ಯಾಂ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಯಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯದ್ರೂಪಮುಗ್ರಮರಿಮರ್ದನಭಾವಶಾಲಿ-
ಸಂಚಿಂತನೇನ ಸಕಲಾಹವಭೀತಿಹಾರಿ ।
ಭೂತಜ್ವರಗ್ರಹಸಮುದ್ಭವಭೀತಿನಾಶಂ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಯಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೯ ॥

ಯಸ್ಯೋತ್ತಮಂ ಯಶ ಉಮಾಪತಿಪದ್ಮಜನ್ಮ-
ಶಕ್ರಾದಿದೈವತಸಭಾಸು ಸಮಸ್ತಗೀತಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವೈವ ಸರ್ವಶಮಲಪ್ರಶಮೈಕದಕ್ಷಂ
ಸ ತ್ವಂ ನೃಸಿಂಹ ಮಯಿ ಧೇಹಿ ಕೃಪಾವಲೋಕಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ -
ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ತುತಿಂ ದೇವಃ ಶನಿನಾ ಕಲ್ಪಿತಾಂ ಹರಿಃ ।
ಉವಾಚ ಬ್ರಹ್ಮವೃಂದಸ್ಥಃ ಶನಿಂ ಸದ್ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ ಉವಾಚ -
ಪ್ರಸನ್ನೋಽಹಂ ಶನೇ ತುಭ್ಯಂ ವರಂ ವರಯ ಶೋಭನಮ್ ।
ಯಂ ವಾಂಛಸಿ ತಮೇವ ತ್ವಂ ಸರ್ವಲೋಕಹಿತಾವಹಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಶನೈಶ್ಚರ ಉವಾಚ -
ನೃಸಿಂಹ ತ್ವಂ ಮಯಿ ಕೃಪಾಂ ಕುರು ದೇವ ದಯಾನಿಧೇ ।
ಮದ್ವಾಸರಸ್ತವಪ್ರೀತಿಕರಃ ಸ್ಯಾದ್ದೇವತಾಪತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಮತ್ಕೃತಂ ತ್ವತ್ಸ್ತವಂ ಯೇ ವೈ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಚ ಪಠಂತಿ ಚ ।
ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಪೂರಯೇಥಾಸ್ತೇಷಾಂ ತ್ವಂ ಲೋಕಭಾವನ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ ಉವಾಚ -
ತಥೈವಾಸ್ತು ಶನೇಽಹಂ ವೈ ರಕ್ಷೋಭುವನಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಭಕ್ತಕಾಮಾನ್ ಪೂರಯಿಷ್ಯೇ ತ್ವಂ ಮಮೈಕಂ ವಚಃ ಶೃಣು ॥ ೧೫ ॥

ತ್ವತ್ಕೃತಂ ಮತ್ಪರಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇಚ್ಚ ಶೃಣೋತಿ ಯಃ ।
ದ್ವಾದಶಾಷ್ಟಮಜನ್ಮಸ್ಥಂ ತ್ವದ್ಭಯಂ ಮಾಸ್ತು ತಸ್ಯ ವೈ ॥ ೧೬ ॥

ಶನಿರ್ನರಹರಿಂ ದೇವಂ ತಥೇತಿ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ ।
ತತಃ ಪರಮಸಂತುಷ್ಟಾಃ ಜಯೇತಿ ಮುನಯೋವದನ್ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ ಉವಾಚ -
ಇತ್ಥಂ ಶನೈಶ್ಚರಸ್ಯಾಥ ನೃಸಿಂಹದೇವಸಂವಾದಮೇತತ್ ಸ್ತವನಂ ಚ ಮಾನವಃ ।
ಶೃಣೋತಿ ಯಃ ಶ್ರಾವಯತೇ ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವಾಣ್ಯಭೀಷ್ಟಾನಿ ಚ ವಿಂದತೇ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೮ ॥

॥ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ರಕ್ಷೋಭುವನಪ್ರಸ್ತಾವೇ ಶನೈಶ್ಚರಕೃತಾ
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಕೃಪಾವಲೋಕನಪ್ರಾರ್ಥನಾಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ತನ್ನ ಭೃತ್ಯನ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಲು ನೃಸಿಂಹರೂಪಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟನಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ ಭಗವಂತನ ಭಯಂಕರ ರೂಪವನ್ನು

ಉಪಸಂಹರಿಸುವಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೂ ಭಗವಂತನು ಶಾಂತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಭಗವಂತನ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ಭಗವಂತನು ಕರುಣಾಮಯಿ, ಅವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವುದು ಭಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಹೇರಳವಾದ ಸಂಪತ್ತು, ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಲ, ಅಸದೃಶವಾದ ರೂಪ, ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಔನ್ನತ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ತೇಜಸ್ಸು, ತಪಸ್ಸು, ಪರಾಕ್ರಮ ಇವುಗಳ್ಯಾವವೂ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲಾರವು. ಗಜೇಂದ್ರನ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರು ಇಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮಾನದಂಡ. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತ ಜ್ಞಾನ, ಸತ್ಯ, ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ, ನಿರ್ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ಲಜ್ಜಾ, ಸಹನೆ, ಅಸೂಯ, ದಾನ, ಯಜ್ಞ, ತಪಸ್ಸು, ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇದ್ದು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ ದಲಿತನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪೂರ್ಣತೃಪ್ತನಾದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಾವು ಏನೂ ಕೊಡಲಾರೆವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರಿಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಧನ, ಕನಕಾದಿಗಳು ನೈವೇದ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಬಿಂಬವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಜೀವರು ತಮಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಬಿಂಬನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದು. ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಾವು ಏನೇ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಅದು ನಮಗಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಅವನಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರು ಆಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂಸಾರವು ಭಯಾನಕವಾದದ್ದು ನೃಸಿಂಹನ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ತನಗೆ ಭಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸಾರವೂ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರವಾದದ್ದೆಂದು ತಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ. ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಝುಂಝಾವಾತದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಮುಕ್ತನಾಗಿಸಿ ತನ್ನ ಮಡಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸಾರದ ಭಯಾನಕತೆ, ಅಪಾರತೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಭಗವಂತ ಮೋಕ್ಷ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಕರೆದಾಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರು ಅದನ್ನು ಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರವು ದುಃಖ ಮೋಹಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅದನ್ನು ದಾಟಿಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಂಸಾರದ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಂಗೆಟ್ಟ ಮಂದಮತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತನಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಂತಹ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ತೊರೆದು ತಾನು ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಲಾರೆನೆಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಆದರ್ಶ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನೆಡೆಗೆ ಸಾಗುವ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

❑❑

ನಾರದ ಉವಾಚ -

ಏವಂ ಸುರಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಪುರಃಸರಾಃ ।
ನೋಪೈತುಮಶಕನ್ ಮನ್ಯುಸಂರಂಭಂ ಸುದುರಾಸದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛ್ರೀಃ ಪ್ರೇಷಿತಾ ದೇವೈರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತನ್ಮಹದದ್ಭುತಮ್ ।
ಅದೃಷ್ಟಾಶ್ರುತಪೂರ್ವತ್ವಾತ್ ಸಾ ನೋಪೇಯಾಯ ಶಂಕಿತಾ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಬ್ರಹ್ಮಾವಸ್ಥಿತಮಂತಿಕೇ ।
ತಾತ ಪ್ರಶಮಯೋಪೇಹಿ ಸ್ವಪಿತ್ರೇ ಕುಪಿತಂ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಥೇತಿ ಶನಕೈ ರಾಜನ್ ಮಹಾಭಾಗವತೋಽರ್ಭಕಃ ।
ಉಪೇತ್ಯ ಭುವಿ ಕಾಯೇನ ನನಾಮ ವಿಧೃತಾಂಜಲಿಃ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಪಾದಮೂಲೇ ಪತಿತಂ ತಮರ್ಭಕಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ದೇವಃ ಕೃಪಯಾ ಪರಿಪ್ಲುತಃ ।
ಉತ್ಥಾಪ್ಯ ತಚ್ಛೀರ್ಷ್ಣ್ಯದಧಾತ್ ಕರಾಂಬುಜಂ ಕಾಲಾಹಿವಿತ್ರಸ್ತಧಿಯಾಂ ಕೃತಾಭಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ ತತ್ಕರಸ್ಪರ್ಶಧುತಾಖಿಲಾಶುಭಃ ಸಪದ್ಯಭಿವ್ಯಕ್ತಪರಾತ್ಮದರ್ಶನಃ ।
ತತ್ಪಾದಪದ್ಮಂ ಹೃದಿ ನಿರ್ವೃತೋ ದಧೌ ಹೃಷ್ಯತ್ತನುಃ ಕ್ಲಿನ್ನಹೃದಶ್ರುಲೋಚನಃ ॥ ೬ ॥

ಅಸ್ತೌಷೀದ್ಧರಿಮೇಕಾಗ್ರಮನಸಾ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ।
ಪ್ರೇಮಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ತನ್ನ್ಯಸ್ತಹೃದಯೇಕ್ಷಣಃ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಉವಾಚ -

ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಸುರಗಣಾ ಮುನಯೋಽಥ ಸಿದ್ಧಾಃ
ಸತ್ತ್ವೈಕತಾನಮತಯೋ ವಚಸಾಂ ಪ್ರವಾಹೈಃ ।
ನಾಂತಂ ಪರಸ್ಯ ಪರತೋಽಪ್ಯಧುನಾಽಪಿ ಯಾಂತಿ
ಕಿಂ ತೋಷ್ಟುಮರ್ಹತಿ ಸ ಮೇ ಹರಿರುಗ್ರಜಾತೇಃ ॥ ೮ ॥

ಮನ್ಯೇ ಧನಾಭಿಜನರೂಪತಪಃಶ್ರುತೌಜ-
ಸ್ತೇಜಃಪ್ರಭಾವಬಲಪೌರುಷಬುದ್ಧಿಯೋಗಾಃ ।
ನಾರಾಧನಾಯ ಹಿ ಭವಂತಿ ಪರಸ್ಯ ಪುಂಸೋ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ತುತೋಷ ಭಗವಾನ್ ನನು ಯೂಥಪಾಯ ॥ ೯ ॥

ವಿಪ್ರಾದ್ದ್ವಿಷಡ್ಗುಣಯುತಾದರವಿಂದನಾಭ-
ಪಾದಾರವಿಂದವಿಮುಖಾಚ್ಛ್ವಪಚಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ಮನ್ಯೇ ತದರ್ಪಿತಮನೋವಚನಾತ್ಮಗೇಹ-
ಪ್ರಾಣಃ ಪುನಾತಿ ಸಕಲಂ ನ ತು ಭೂರಿಮಾನಃ ॥ ೧೦ ॥

ನೈವಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಭುರಯಂ ನಿಜಲಾಭಪೂರ್ಣೋ
ಮಾನಂ ಜನಾದವಿದುಷಃ ಕರುಣೋ ವೃಣೀತೇ ।
ಯದ್ಯಜ್ಜನೋ ಭಗವತೇ ವಿದಧೀತ ಮಾನಂ
ತಚ್ಚಾತ್ಮನೇ ಪ್ರತಿಮುಖಸ್ಯ ಯಥಾ ಮುಖಶ್ರೀಃ ॥ ೧೧ ॥

ತಸ್ಮಾದಹಂ ವಿಗತವಿಪ್ಲವ ಈಶ್ವರಸ್ಯ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ನಹಿ ಗೃಣಾಮಿ ಯಥಾಮನೀಷಮ್ ।
ನೀಚೋಜಯಾ ಗುಣವಿಸರ್ಗಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟಃ
ಪೂಯೇತ ತೇನ ಹಿ ಪುಮಾನನುವರ್ಣಿತೇನ ॥ ೧೨ ॥

ಸರ್ವೇ ಹ್ಯಮೀ ವಿಧಿಕರಾಸ್ತವ ಸತ್ತ್ವಧಾಮ್ನೋ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ವಯಮಿವೇಶ ನ ಚೋದ್ವಿಜಂತಃ ।
ಕ್ಷೇಮಾಯ ಭೂತಯ ಉತಾತ್ಮಸುಖಾಯ ಚಾಸ್ಯ
ವಿಕ್ರೀಡಿತಂ ಭಗವತೋ ರುಚಿರಾವತಾರೈಃ ॥ ೧೩ ॥

ತದ್ಯಚ್ಛ ಮನ್ಯುಮಸುರಶ್ಚ ಹತಸ್ತ್ವಯಾದ್ಯ
ಮೋದೇತ ಸಾಧುರಪಿ ವೃಶ್ಚಿಕಸರ್ಪಹತ್ಯಾ ।
ಲೋಕಾಶ್ಚ ನಿರ್ವೃತಿಮಿತಾಃ ಪ್ರತಿಯಾಂತು ಸರ್ವೇ
ರೂಪಂ ನೃಸಿಂಹ ವಿಭವಾಯ ಜನಾಃ ಸ್ಮರಂತಿ ॥ ೧೪ ॥

ನಾಹಂ ಬಿಭೇಮ್ಯಜಿತ ತೇಽತಿಭಯಾನಕಾಸ್ಯ-
ಜಿಹ್ವಾಗ್ನಿನೇತ್ರಭ್ರುಕುಟೀರಭಸೋಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರಾತ್ ।
ಆಂತ್ರಸ್ರಜಃ ಕ್ಷತಜಕೇಸರಶಂಕುಕರ್ಣಾ-
ನ್ನಿರ್ಹ್ರಾದಭೀತದಿಗಿಭಾದರಿಭಿನ್ನಖಾಗ್ರಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ತ್ರಸ್ತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ಕೃಪಣವತ್ಸಲ ದುಃಸಹೋಗ್ರ-
ಸಂಸಾರಚಕ್ರಕದನಾತ್ ಕೃಶತಾಂ ಪ್ರಣೀತಃ ।
ಬದ್ಧಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿರುಶತ್ತಮ ತೇಽಂಘ್ರಿಮೂಲಂ
ಭೀತಾಪವರ್ಗಮರಣಂ ಸಮಿಯಾಂ ಕದಾನು ॥ ೧೬ ॥

ಯಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯವಿಯೋಗಸಯೋಗಜನ್ಮ-
ಶೋಕಾಗ್ನಿನಾ ಸಕಲಯೋನಿಷು ದಹ್ಯಮಾನಃ ।
ದುಃಖೌಷಧಂ ತದಪಿ ದುಃಖಮತದ್ಧಿಯಾಹಂ
ಘೂಮನ್ ಭ್ರಮಾಮಿ ವದ ಮೇ ತವ ದಾಸ್ಯಯೋಗಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸೋಽಹಂ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಸುಹೃದಃ ಪರದೇವತಾಯಾ
ಲೀಲಾಕಥಾಸ್ತವ ನೃಸಿಂಹ ವಿರಿಂಚಗೀತಾಃ ।
ಅಂಜಸ್ತರಾಮ್ಯನುಗೃಣನ್ ಗುಣವಿಪ್ರಮುಕ್ತೋ
ದುರ್ಗಾಣಿ ತೇ ಪದಯುಗಾಲಯಹಂಸಸಂಗಃ ॥ ೧೮ ॥

ಬಾಲಸ್ಯ ಚೇಹ ಶರಣಂ ಪಿತರೌ ನೃಸಿಂಹ
ಆರ್ತಸ್ಯ ಚಾಗದಮುದನ್ವತಿ ಮಜ್ಜತೋ ನೌಃ ।
ತಪ್ತಸ್ಯ ತರ್ಪಣವಿಧಿರ್ಯದಿಹಾಂಜಸೇಷ್ಟ-
ಸ್ತಾವತ್ ಪ್ರಭೋ ತನುಭೃತಾಂ ತ್ವದುಪಾಸಕಾನಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ಯತೋ ಯರ್ಹಿ ಚ ಯೇನ ಯಸ್ಯ
ಯಸ್ಮೈ ಯಥಾ ಯಮುತ ಯಸ್ತ್ವಪರಃ ಪರೋ ವಾ ।
ಭಾವಂ ಕರೋತಿ ವಿಕರೋತಿ ಪೃಥಕ್ಸ್ವಭಾವಃ
ಸಂಚೋದಿತಸ್ತದಖಿಲಂ ಭವತಃ ಸ್ವರೂಪಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಮಾಯಾ ಮನಃ ಸೃಜತಿ ಕರ್ಮಮಯಂ ಬಲೀಯಃ
ಕಾಲೇನ ಚೋದಿತಗುಣಾನುಮತೇನ ಪುಂಸಃ ।
ಛಂದೋಮಯಂ ಯದಜಯಾರ್ಪಿತಷೋಡಶಾರಂ
ಸಂಸಾರಚಕ್ರಮಜ ಕೋಽತಿತರೇತ್ ತ್ವದನ್ಯಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸ ತ್ವಂ ಹಿ ನಿತ್ಯವಿಜಿತಾತ್ಮಗುಣಃ ಸ್ವಧಾಮ್ನಾ
ಕಾಲೋ ವಶೀಕೃತವಿಸೃಜ್ಯವಿಸರ್ಗಶಕ್ತಿಃ ।
ಚಕ್ರೇ ವಿಸೃಷ್ಟಮಜಯೇಶ್ವರ ಷೋಡಶಾರೇ
ನಿಷ್ಪೀಡ್ಯಮಾನಮಪಕರ್ಷ ವಿಭೋ ಪ್ರಪನ್ನಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ದೃಷ್ಟಾ ಮಯಾ ದಿವಿ ವಿಭೋಽಖಿಲಧಿಷ್ಣ್ಯಪಾನಾ-
ಮಾಯುಃ ಶ್ರಿಯೋ ವಿಭವ ಇಚ್ಛತಿ ಯಾನ್ ಜನೋಽಯಮ್ ।
ಯೇಽಸ್ಮತ್ಪಿತುಃ ಕುಪಿತಹಾಸವಿಜೃಂಭಿತಭ್ರೂ-
ವಿಸ್ಫೂರ್ಜಿತೇನ ಲುಲಿತಾಃ ಸ ತು ತೇ ನಿರಸ್ತಃ ॥ ೨೩ ॥

ತಸ್ಮಾದಮೂಸ್ತನುಭೃತಾಮಹಮಾಶಿಷೋ ಜ್ಞ
ಆಯುಃ ಶ್ರಿಯಂ ವಿಭವಮೈಂದ್ರಿಯಮಾವಿರಿಂಚಾತ್ ।
ನೇಚ್ಛಾಮಿ ತೇ ವಿಲುಲಿತಾನುರುವಿಕ್ರಮೇಣ
ಕಾಲಾತ್ಮನೋಪನಯ ಮಾಂ ನಿಜಭೃತ್ಯಪಾರ್ಶ್ವಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕುತ್ರಾಶಿಷಃ ಶ್ರುತಿಸುಖಾ ಮೃಗತೃಷ್ಣರೂಪಾಃ
ಕ್ವೇಽದಂ ಕಲೇವರಮಶೇಷರುಜಾಂ ವಿರೋಹಮ್ ।
ನಿರ್ವಿದ್ಯತೇ ನ ತು ಜನೋ ಯದಪೀಹ ವಿದ್ವಾನ್
ಕಾಮಾನಲಂ ಮಧುಲವೈಃ ಶಮಯನ್ ದುರಾಪೈಃ ॥ ೨೫ ॥

ಕ್ವಾಹಂ ರಜಃಪ್ರಭವ ಈಶ ತಮೋಽಧಿಕೇಽಸ್ಮಿನ್
ಜಾತಃ ಸುರೇತರಕುಲೇ ಕ್ವ ತವಾನುಕಂಪಾ ।
ನ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನ ತು ಭವಸ್ಯ ನ ವೈ ರಮಾಯಾ
ಯನ್ಮೇಽರ್ಪಿತಃ ಶಿರಸಿ ಪದ್ಮಕರಪ್ರಸಾದಃ ॥ ೨೬ ॥

ನೈಷಾ ಪರಾವರಮತಿರ್ಭವತೋ ನನು ಸ್ಯಾತ್
ಜಂತೋರ್ಯಥಾತ್ಮಸುಹೃದೋ ಜಗತಸ್ತಥಾ ಪಿ ।
ಸಂಸೇವಯಾ ಸುರತರೋರಿವ ತೇ ಪ್ರಸಾದಃ
ಸೇವಾನುರೂಪ ಉದಯೋ ನ ಪರಾವರತ್ವಾತ್ ॥ ೨೭ ॥

ಏವಂ ಜನಂ ನಿಪತಿತಂ ಪ್ರಭವಾಹಿಕೂಪೇ
ಕಾಮಾಭಿಕಾಮಮನು ಯಃ ಪ್ರಪತನ್ ಪ್ರಸಂಗಾತ್ ।
ಕೃತ್ವಾಽಽತ್ಮಸಾತ್ ಸುರರ್ಷಿಣಾ ಭಗವನ್ ಗೃಹೀತಃ
ಸೋಽಹಂ ಕಥಂ ನು ವಿಸೃಜೇ ತವ ಭೃತ್ಯಸೇವಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಮತ್ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣಮನಂತ ಪಿತುರ್ವಧಂ ಚ
ಮನ್ಯೇ ಸ್ವಭೃತ್ಯಋಷಿವಾಕ್ಯಮೃತಂ ವಿಧಾತುಮ್ ।
ಖಡ್ಗಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಯದವೋಚದಸದ್ವಿಧಿತ್ಸು-
ಸ್ತ್ವಾಮೀಶ್ವರೋ ಮದಪರೋಽವತು ಕಂ ಹರಾಮಿ ॥ ೨೯ ॥

ಏಕಸ್ತ್ವಮೇವ ಜಗದೇತದಮುಷ್ಯ ಯತ್ತ್ವ-
ಮಾದ್ಯಂತಯೋಃ ಪೃಥಗವಸ್ಯಸಿ ಮಧ್ಯತಶ್ಚ ।
ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಗುಣವ್ಯತಿಕರಂ ನಿಜಮಾಯಯೇದಂ
ನಾನೇವ ತೈರವಸಿತಸ್ತದನುಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ॥ ೩೦ ॥

ತ್ವಂ ವಾ ಇದಂ ಸದಸದೀಶ ಭವಾಂಸ್ತತೋಽನ್ಯೋ
ಮಾಯಾ ಯದಾತ್ಮಪರಬುದ್ಧಿರಿಯಂ ಹ್ಯಪಾರ್ಥಾ ।
ಯದ್ಯಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿಧನಂ ಸ್ಥಿತಿರೀಕ್ಷಣಂ ಚ
ತ ದ್ವೈ ತದೇವ ಖಲು ಕಾಲವದುಷ್ಟಿತರ್ವೋಃ ॥ ೩೧ ॥

ನ್ಯಸ್യೇದಮಾತ್ಮನಿ ಜಗದ್ವಿಲಯಾಂಬುಮಧ್ಯೇ
ಶೇಷಾಸನೋ ನಿಜಸುಖಾನುಭವೋ ನಿರೀಹಃ ।
ಯೋಗೇನ ಮೀಲಿತದೃಗಾತ್ಮನಿ ವೀತನಿದ್ರ-
ಸ್ತುರ್ಯಸ್ಥಿತೋ ನನು ತಮೋ ನು ಗುಣಾಂಸ್ತ್ವ ಯುಂಕ್ತೇ ॥ ೩೨ ॥

ತಸ್ಯೈವ ತೇ ವಪುರಿದಂ ನಿಜಕಾಲಶಕ್ತ್ಯಾ
ಸಂಚೋದಿತಂ ಪ್ರಕೃತಿಧರ್ಮಿಣ ಆತ್ಮಗೂಢಮ್ ।
ಅಂಭಸ್ಯನಂತಶಯನಾದ್ವಿರಮತ್ಸಮಾಧೇ-
ರ್ನಾಭೇರಭೂತ್ ಸ್ವಕಣಿಕಾದ್ವಟವನ್ಮಹಾಬ್ಜಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ತತ್ಸಂಭವಃ ಕವಿರತೋಽನ್ಯದಪಶ್ಯಮಾನ-
ಸ್ತ್ವಾಂ ಬೀಜಮಾತ್ಮನಿ ತತಂ ಸಂ ಬಹಿರ್ವಿಚಿನ್ವನ್ ।
ನಾವಿಂದದಬ್ದಶತಮಪ್ಸು ನಿಮಜ್ಜಮಾನೋ
ಜಾತೇಂಕುರೇ ಕಥಮಿಹೋಪಲಭೇತ ಬೀಜಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಸತ್ವಾತ್ಮಯೋನಿರತಿವಿಸ್ಮಿತ ಆಶ್ರಿತೋಽಬ್ಜಂ
ಕಾಲೇನ ತೀವ್ರತಪಸಾ ಪರಿಶುದ್ಧಭಾವಃ
ತ್ವಾಮಾತ್ಮನೀಶ ಭುವಿ ಗಂಧಮಿವಾತಿಸೂಕ್ಷ್ಮಂ
ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾಶಯಮಯೇ ವಿತತಂ ದದರ್ಶ ॥ ೩೫ ॥

ಏವಂ ಸಹಸ್ರವದನಾಂಘ್ರಿಶಿರಃಕರೋರು-
ನಾಸಾಸ್ಯಕರ್ಣನಯನಾಭರಣಾಯುಧಾಢ್ಯಮ್ ।
ಮಾಯಾಮಯಂ ಸದುಪಲಕ್ಷಣಸನ್ನಿವೇಶಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಪುರುಷಮಾಪ ಮುದಂ ವಿರಿಂಚಃ ॥ ೩೬ ॥

ತಸ್ಮೈ ಭವಾನ್ ಹಯಶಿರಸ್ತನುವಂ ಚ ಬಿಭ್ರ-
ದ್ವೇದದ್ರುಹಾವತಿಬಲೌ ಮಧುಕೈಟಭಾಖ್ಯೌ ।
ಹತ್ವಾನಯಚ್ಛ್ರುತಿಗಣಾಂಶ್ಚ ರಜಸ್ತಮಶ್ಚ
ಸತ್ತ್ವಂ ತವಪ್ರಿಯತಮಾಂ ತನುಮಾಮನಂತಿ ॥ ೩೭ ॥

ಇತ್ಥಂ ನೃತಿರ್ಯಗೃಷಿದೇವಝಷಾವತಾರೈ-
ರ್ಲೋಕಾನ್ ವಿಭಾವಯಸಿ ಹಂಸಿ ಜಗತ್ಪ್ರತೀಪಾನ್ ।
ಧರ್ಮಂ ಮಹಾಪುರುಷ ಪಾಸಿ ಯುಗಾನುವೃತ್ತಂ
ಛನ್ನಃ ಕಲೌ ಯದಭವಸ್ತ್ರಿಯುಗೋಽಥ ಸ ತ್ವಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ನೈತನ್ಮನಸ್ತವ ಕಥಾಸು ವಿಕುಂಠನಾಥ
ಸಂಪ್ರೀಯತೇ ದುರಿತದುಷ್ಟಮಸಾಧು ತೀವ್ರಮ್ ।
ಕಾಮಾತುರಂ ಹರ್ಷಶೋಕಭಯೇಷಣಾರ್ತಂ
ತಸ್ಮಿನ್ ಕಥಂ ತವ ಗತಿಂ ವಿಮೃಶಾಮಿ ದೀನಃ ॥ ३೯ ॥

ಜಿಹ್ವೈಕತೋಽಚ್ಯುತ ವಿಕರ್ಷತಿ ಮಾ ವಿತೃಪ್ತಾ
ಶಿಶ್ನೋಽನ್ಯತಸ್ತ್ವಗುದರಂ ಶ್ರವಣಂ ಕುತಶ್ಚಿತ್ ।
ಘ್ರಾಣೋಽನ್ಯತಶ್ಚಪಲದೃಕ್ ಕ್ವ ಚ ಕರ್ಮಶಕ್ತಿ-
ರ್ಬಹ್ವ್ಯಃ ಸಪತ್ನ್ಯ ಇವ ಗೇಹಪತಿಂ ಲುನಂತಿ ॥ ४೦ ॥

ಏವಂ ಸ್ವಕರ್ಮಪತಿತಂ ಭವವೈತರಣ್ಯಾ-
ಮನ್ಯೋನ್ಯಜನ್ಮಮರಣಾಶನಭೀತಭೀತಮ್ ।
ಪಶ್ಯನ್ ಜನಂ ಸ್ವಪರವಿಗ್ರಹವೈರಮೈತ್ರಂ
ಹಂತೇತಿ ಪಾರಮತಿಪೀಪೃಹಿ ಮೂಢಸತ್ತ್ವಮ್ ॥ ४೧ ॥

ಕೋ ನ್ವತ್ರ ತೇಽಖಿಲಗುರೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಯಾಸಃ
ಉತ್ತಾರಣೇಽಸ್ಯ ಭವಸಂಭವಲೋಪಹೇತೋಃ ।
ಮೂಢೇಷು ವೈ ಮಹದನುಗ್ರಹ ಆರ್ತಬಂಧೋ
ಕಿಂ ತೇನ ತೇ ಪ್ರಿಯಜನಾನನುಸೇವಮಾನಃ ॥ ४೨ ॥

ನೈವೋದ್ವಿಜೇ ಭವದುರತ್ಯಯವೈತರಣ್ಯಾ-
ಸ್ತ್ವದ್ವೀರ್ಯಗಾಯನಮಹಾಮೃತಮತ್ತಚಿತ್ತಃ ।
ಶೋಚೇ ನುತೇವಿಮುಖಚೇತಸ ಇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥ-
ಮಾಯಾಸುಖಾಯ ಭರಮುದ್ವಹತೋ ವಿಮೂಢಾನ್ ॥ ४३ ॥

ಪ್ರಾಯೇಣ ದೇವಮುನಯಃ ಸ್ವವಿಮುಕ್ತಿಕಾಮಾ
ಮೌನಂ ಚರಂತಿ ವಿಜನೇನ ಪರಾರ್ಥನಿಷ್ಠಾಃ ।
ನೈತಾನ್ ವಿಹಾಯ ಕೃಪಣಾನ್ ವಿಮುಮುಕ್ಷ ಏಕೋ
ನಾನ್ಯಂ ತ್ವದಸ್ಯ ಶರಣಂ ಭ್ರಮತೋಽನುಪಶ್ಯೇ ॥ ४४ ॥

ಯನ್ಮೈಥುನಾದಿಗೃಹಮೇಧಿಸುಖಂ ಹಿ ತುಚ್ಛಂ
ಕಂಡೂಯನೇನ ಕರಯೋರಿವ ದುಃಖದುಃಖಮ್ ।
ತೃಪ್ಯಂತಿ ದೇಹಕೃಪಣಾ ಬಹುದುಃಖಭಾಜಃ
ಕಂಡೂತಿವನ್ಮನಸಿಜಂ ವಿಷಹೇತ ಧೀರಃ ॥ ४೫ ॥

ಮೌನವ್ರತಶ್ರುತತಪೋಽಧ್ಯಯನಸ್ವಧರ್ಮ-
ವ್ಯಾಖ್ಯಾರಹೋಜಪಸಮಾಧಯ ಆಪವರ್ಗ್ಯಾಃ ।
ಪ್ರಾಯಃ ಪರಂ ಪುರುಷ ತೇ ತ್ವಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ
ವಾರ್ತಾ ಭವಂತ್ಯಪಿ ವಾಽತ್ರ ತು ದಾಂಭಿಕಾನಾಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ರೂಪೇ ಇಮೇ ಸದಸತೀ ತವ ವೇದ ದೃಷ್ಟೇ
ಬೀಜಾಂಕುರಾವಿವ ನ ಚಾಽನ್ಯದರೂಪಕಸ್ಯ ।
ಯುಕ್ತಾಃ ಸಮಕ್ಷಮುಭಯತ್ರ ವಿಚಿನ್ವತೇ ತ್ವಾಂ
ಯೋಗೇನ ವಹ್ನಿಮಿವ ದಾರುಷು ನಾನ್ಯತಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೪೭ ॥

ತ್ವಂ ವಾಯುರಗ್ನಿರವನಿರ್ವಿಯದಂಬುಮಾತ್ರಾಃ
ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಹೃದಯಂ ಚಿದನುಗ್ರಹಶ್ಚ ।
ಸರ್ವಂ ತ್ವಮೇವ ಸಗುಣೋ ವಿಗುಣಶ್ಚಭೂಮನ್
ನಾನ್ಯತ್ ತ್ವದಸ್ತ್ಯಪಿ ಮನೋವಚನಾ ನಿರುಕ್ತಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ನೈತೇ ಗುಣಾ ನ ಗುಣಿನೋ ಮಹದಾದಯೋ ಯೇ
ಸರ್ವೇ ಮನಃಪ್ರಭೃತಯಃ ಸಹದೇವಮರ್ತ್ಯಾಃ
ಆದ್ಯಂತವಂತ ಉರುಗಾಯ ವಿದಂತಿ ಹಿ ತ್ವಾ-
ಮೇವಂ ವಿಮೃಶ್ಯ ಸುಧಿಯೋ ವಿರಮಂತಿ ಶಬ್ದಾತ್ ॥ ೪೯ ॥

ತತ್ತ್ವೇ ಮನೋ ದರ್ಶನೇ ದೃಗಪಿ ಸ್ತುತೌ ಚ
ವಾಕ್ ಕರ್ಮಣಿ ಹ್ಯಪಿ ಕರೌ ಶ್ರವಣಂ ಕಥಾಯಾಮ್ ।
ಸಂಸೇವಯಾ ತ್ವಯಿ ವಿನೇತಿ ಷಡಂಗಯಾ ಕಿಂ
ಭಕ್ತಿಂ ಜನಃ ಪರಮಹಂಸಗತೌ ಲಭೇತ ॥ ೫೦ ॥

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಏತಾವದ್ವರ್ಣಿತಗುಣೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಕ್ತೇನ ನಿರ್ಗುಣಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಂ ಪ್ರಣತಂ ಪ್ರೀತೋ ಗತಮನ್ಯುರಭಾಷತ ॥ ೫೧ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಭದ್ರ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪ್ರಿತೋಽಹಂ ತೇ ಸುರೋತ್ತಮ ।
ವರಂ ವೃಣೀಷ್ವಾಭಿಮತಂ ಕಾಮಪೂರೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಮಾಮಪ್ರೀಣತ ಆಯುಷ್ಮನ್ ದರ್ಶನಂ ದುರ್ಲಭಂ ಹಿ ಮೇ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಂ ನ ಪುನರ್ಜಂತುರಾತ್ಮಾನಂ ತಪ್ತುಮರ್ಹತಿ ॥ ೫೩ ॥

ಪ್ರೀಣಂತಿ ಹ್ಯಥ ಮಾಂ ಧೀರಾಃ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಮಾಧವಮ್ ।
ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಾ ಮಹಾಭಾಗಾಃ ಸರ್ವೇಷಾಮಾಶಿಷಾಂ ಪತಿಮ್ ॥ ೫೪ ॥

ನಾರದ ಉವಾಚ
ಏವಂ ಪ್ರಲೋಭ್ಯಮಾನೋಽಪಿ ವರೈರ್ಲೋಕಪ್ರಲೋಭನೈಃ ।
ಏಕಾಂತಿತ್ವಾದ್ಭಗವತಿ ನೈಚ್ಛತ್ ತಾನಸುರೋತ್ತಮಃ ॥ ೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಸಪ್ತಮಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರಹ್ಲಾದಕೃತಂ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀನೃಹರ್ಯಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಗಳು ರಚಿಸಿದ ಅಷ್ಟಕವಿದು. ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಹಿತಕಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಸೂರ್ಯರಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ ಕೇಸರಗಳನ್ನು ಕೆದರುವಾಗ ಸದ್ದು ಮಾಡುವ, ಭಯಂಕರವಾದ ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿನಿಂದ ಕಠೋರನಾದ, ಕುಟಿಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ. ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಜ್ವಾಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶ ಮಾನವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ನಿಮಿರಿದ ಕಿವಿಯ ವಿನ್ಯಾಸವುಳ್ಳ, ತೆರೆದ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಭಯಂಕರನಾದ, ದೋಷದೂರನಾದ ಅಗ್ನಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಎದೆಯುಳ್ಳ, ಕ್ರೂರವಾದ ಉಗುರುಗಳುಳ್ಳ, ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೂ, ಒಳಗೂ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಜಗತ್ತಿನ ಸಮೂಹವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ, ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ವಂದಿತನಾದ, ತಾರಸ್ವರಕ್ಕೇರಿದ ಹುಂಕಾರದ ಗರ್ಜನೆಯುಳ್ಳ ನೃಸಿಂಹರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೃಹರ್ಯಷ್ಟಕವನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ನೃಸಿಂಹನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ದೂರಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

❑❑

ಯದಿತ್ರ [illegible] ಭಕ್ತಾನಾಮಸ್ಮಾಕಂ ನೃಹರೇ ಹರೇ ।
ತದಾಶು ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಜ್ಞ ಪ್ರಲಯಾರ್ಕಾಯುತಪ್ರಭ ॥ ೧ ॥

ರಟತ್ಸಟೋಗ್ರಭ್ರುಕುಟೀಕಠೋರಕುಟಿಲೇಕ್ಷ ಮೇ ।
ನೃಪಂಚಾಸ್ಯ ಜ್ವಲಜ್ಜ್ವಾಲೋಜ್ಜ್ವಲಾಸ್ಯಾರೀನ್ ಹರೇಹರ ॥ ೨ ॥

ಉನ್ನದ್ಧಕರ್ಣವಿನ್ಯಾಸ ವಿವೃತಾನನಭೀಷಣ ।
ಗತದೂಷಣ ಮೇ ಶತ್ರೂನ್ ಹರೇ ನರಹರೇ ಹರ ॥ ೩ ॥

ಹರೇ ಶಿಖಿಶಿಖೋದ್ಭಾಸ್ವದುರಃಕ್ರೂರನಖೋತ್ಕರ ।
ಅರೀನ್ ಸಂಹರ ದಂಷ್ಟ್ರೋಗ್ರಸ್ಫುರಜ್ಜಿಹ್ವನೃಸಿಂಹಮೇ ॥ ೪ ॥

ಜಠರಸ್ಥಜಗಜ್ಜಾಲ ಕರಕೋಟ್ಯುದ್ಯತಾಯುಧ ।
ಕಟಿಕಲ್ಪತಟಿತ್ಕಲ್ಪವಸನಾರೀನ್ ಹರೇ ಹರ ॥ ೫ ॥

ರಕ್ಷೋಧ್ಯಕ್ಷಬೃಹದ್ವಕ್ಷೋರೂರಕ್ಷಕುಕ್ಷಿವಿದಾರಣ ।
ನರಹರ್ಯಕ್ಷ ಮೇ ಶತ್ರು ಪಕ್ಷಕಕ್ಷಂ ಹರೇ ದಹ ॥ ೬ ॥

ವಿಧಿಮಾರುತಶರ್ವೇಂದ್ರಪೂರ್ವಗೀರ್ವಾಣಪುಂಗವೈಃ ।
ಸದಾನತಾಂಘ್ರಿದ್ವಂದ್ವಾರೀನ್ ನರಸಿಂಹ ಹರೇ ಹರ ॥ ೭ ॥

ಭಯಂಕರೋರ್ವಲಂಕಾರ ವರಹುಂಕಾರಗರ್ಜಿತ ।
ಹರೇ ನರಹರೇ ಶತ್ರೂನ್ ಮಮ ಸಂಹರ ಸಂಹರ ॥ ೮ ॥

ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಮೇವಂ ಹರ್ಯಷ್ಟಕಂ ನವಮ್ ।
ಪಠೇನ್ನೃಸಿಂಹಃ ಕೃಪಯಾ ರಿಪೂನ್ ಸಂಹರತಿ ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀನೃಹರ್ಯಷ್ಟಕಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಸ್ತೋತ್ರಸಂಗ್ರಹಃ

ನರಸಿಂಹೋಽಖಿಲಾಜ್ಞಾನಮತಧ್ವಾಂತದಿವಾಕರಃ ।
ಜಯತ್ಯಮಿತಸಜ್ಜ್ಞಾನಸುಖಶಕ್ತಿ ಪಯೋನಿಧಿಃ ॥

- ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥರು

ಸರ್ವದೋಷಾತಿದೂರಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಶಾಲಿನೇ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಧ್ವದೇಶಿಕೇಷ್ಟಾಯ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥

- ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಸ್ತಂಭಾಜ್ಜಂಭಾರಿಶೈಲಾದಿವದಿವಸಕರಃ ಪ್ರೋಜ್ಜಿಹಾನ ಸ್ತ್ರೀಲೋಕೀ
ಗ್ರಾಸವ್ಯಾಸಕ್ತನಕ್ತಂಚರವರತಿಮಿರಾರಿಷ್ಟಮುಷ್ಟಿಂಧಯಶ್ರೀಃ ।
ಶಕ್ರಾಗ್ರ್ಯಾದಿತ್ಯಚಕ್ರಪ್ರಭಯಹರಕರಃ ಕ್ಲೃಪ್ತಪದ್ಮಾನುಷಂಗಾಃ
ಸಿಂಹಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಮೋದೀ ಸ ಹರತುದುರಿತಂ ರಂಹಸಾಪ್ರಹ್ವಸಾದ್ಯಃ ॥

- ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಪೂರ್ಣಾಯ ವಲ್ಲಭಾಯ ಶ್ರಿಯಸ್ಸದಾ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವದೇಶಿಕೇಷ್ಟಾಯ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥
ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವಕರ್ತಾರಂ ಸರ್ವಜೀವಜಡಾತ್ಮಕಾತ್ ।
ಪ್ರಪಂಚಾದ್ವಸ್ತುತೋಽತ್ಯಂತಭಿನ್ನಂ ಶ್ರೀನೃಹರಿಂ ಭಜೇ ॥

- ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಹೇಮಪ್ರಸಾದಮಧ್ಯೇ ಮಣಿಗಣಖಚಿತೇ ಶ್ರೀಮಹೀಭ್ಯಾಂ ಮಿಲಿತ್ವಾ
ತಿಷ್ಠಂತಂ ಸ್ವರ್ಣಕಾಯಂ ಬಹುಗುಣಲಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿವಂದ್ಯಮ್ ।
ನಿರ್ಧೂತಾಶೇಷಹೇಯಂ ಶುಭತಮಮತಿಭಿರ್ಯೋಗಿಭಿಃ ಸೇವ್ಯಮಾನಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹಂ ರುಚಿತಮಹೃದಯಂ ಘೋರದಾರಿದ್ರ್ಯಶಾಂತ್ಯೈ ॥

- ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಶ್ರೀಮಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಸ್ಯ ವಪುರ್ದಿಶತು ಮೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ।
ಸ್ವಭಕ್ತಾಖಿಲಕಲ್ಯಾಣವಿಶ್ರಾಣನ ವಿಚಕ್ಷಣಮ್ ॥

- ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರು

ಭಕ್ತಾ ಯತ್ರ ಭಜಂತಿ ಮಾಂ ತದಿಹ ಮೇ ಧಾಮೇತ್ಯದೋ ವ್ಯಂಜಿತುಂ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದೋಕ್ತ ನಿಜಸ್ಥಿತಾದರಿಗೃಹಸ್ಥೂಣಾತ್ ಪ್ರಜಜ್ಞೇರುಭೌ ॥
ಬಾಹೂಮಾಂ ನೃಹರೇಶ್ಚತುರ್ದಶ ಸುತೇಷ್ವನ್ಯೇಷ್ವಹೋ ಸಾಕ್ಷಿಷು ।
ತ್ರಾಯೇತಾಮಸುರಸ್ಯ ವಕ್ಷದಲನೇ ವತ್ಸಾದನೇ ಚೋದ್ಯತೌ ॥

- ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರು

ಧೃತಾಪ್ಯಗಾಂತ್ರಂ ಚಲದಕ್ಷಮದ್ಭುತಂ ।
ದದಾತು ನಾಕೇಸರಿಣೋ ವಪುರ್ಮುದಮ್ ॥
ತಟಿತ್ಸುರಾಸ್ತ್ರಾನಲವಜ್ರಧಾಮ ಮೇ ।
ದ್ವಿಷಾಮಜಯ್ಯಂ ಜಲದಭ್ರಮದ್ಭುತಮ್ ॥

- ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರು

ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಸುಖಸ್ವರೂಪಮಮಲಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಮಧ್ಯಸ್ಥಲಂ
ಯೋಗಾರೂಢಮತಿಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಭೂಷಾಸಹಸ್ರೋಜ್ವಲಮ್ ।

ತ್ರ್ಯಕ್ಷಂ ಚಕ್ರಪಿನಾಕಸಾಭಯವರಾನ್ ಬಿಭ್ರಾಣಮರ್ಕಚ್ಛವಿಂ
ಛತ್ರೀಭೂತಫಣೀಂದ್ರಮಿಂದುಧವಲಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಂ ಭಜೇ ॥

- ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥರು

ಪ್ರಹ್ಲಾದಸತ್ರಾಣಕೃತಾವತಾರೇ । ಪಯೋಧಿಕನ್ಯಾಪ್ರಣಯಿನ್ಯುದಾರೇ ।
ವಿದೂರವೇಷೇ ವಪುಷಾನೃವೇಷೇ । ನಿಷೇದುಷೀ ಸ್ಯಾದಪಿ ಶೇಮುಷೀ ನಃ ॥

- ರಾಜಾ. ಶ್ರೀ. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರನಿಕೇತನಸ್ಯಭರಣೇ ಸ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂದರ್ಶನೇ ।
ಸ್ವಾಜ್ಞಾಪಾಲಕಪದ್ಮಸಂಭವವರಸ್ಯಾಪಾಲನೇ ಯೋ ಹರಿಃ ॥
ತತ್ತಾದೃಕ್ ನರಕೇಸರೀಂದ್ರ ವಪುಷಾಚಾವಿರ್ಬಭೂವಾನಿಶಂ ।
ತಂ ವಂದೇ ನರಸಿಂಹದೇವಮಮಲಜ್ಞಾನಪ್ರಮೋದಾಪ್ತಯೇ ॥

- ರಾಜಾ. ಶ್ರೀ. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು

***

ಶ್ರೀಹಯವದನಸ್ತೋತ್ರ

ಜಯ ಜಯ ಶ್ರೀಹಯವದನ ಜಯ ಜಯ ಶ್ರೀಖಲದಮನ
ಜಯತು ಸಜ್ಜನಸದನ ಸಕಲ ಆಭರಣ ॥ ಪ ॥

ರಾಘವಾನ್ವಯಸೋಮ ಖರನಿಶಾಚರಭೀಮ
ಸಕಲಸದ್ಗುಣಧಾಮ ಸೀತಾಭಿರಾಮ
ಕಾಮಿನೀಜನಕಾಮ ಶರಣಪಾಲಕಧಾಮ
ಸ್ವಬಲಪಾಲಿತರಾಮ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ ॥ ೧ ॥

ಯಾದವಾನ್ವಯಜಾತ ವರಸತ್ಯಭಾಮೇತ
ವ್ಯಾಸರಾಯಸನ್ನುತ ಸಕಲವಾಗ್ವಿದಿತ
ಕಂಜಾಸನಾದಿನುತ ಕಮಲಮಾರ್ಗಣಪಿತ
ಸರಸರುಕ್ಮಿಣೀಕಾಂತ ಸಕಲೇಷ್ಟದಾತ ॥ ೨ ॥

ವಾಸಿಷ್ಠಕುಲವಾರ್ಧಿಸತ್ಕಲಾಧರರೂಪ
ಮಧ್ವಾರ್ಯಸದ್ರೂಪ ದಲಿತಬಹುತಾಪ
ಮಾಯಿಜನಧೃತಕೋಪ ಕೃತಸದ್ವಿವೇಕ್ಷೋದ್ದೀಪ
ಕೃತನಿಸ್ತತ್ವಸುಖರೂಪ ಹಯವದನರೂಪ ॥ ೩ ॥

***

ಶ್ರೀವಾಮನಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಚಾರ್ಯರು. ಉಪನಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಟುವಿಗೆ ವಾಮನರೂಪಿಯಾದ ಭಗವಂತನು ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನ ವಾಮನರೂಪವನ್ನು ಹಾಗೂ ವಾಮನಾವತಾರಚರಿತೆಯನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿದ್ದು. ನವ ವಟುವಿಗೆ ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ ಉಪನಯನವೇ ಮೊದಲಾದ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸಿದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಆಯುಷ್ಯ, ಸಂತಾನ, ಸುಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ.

❑❑

ದೇವೀ ಯಸ್ಯ ರಮಾ ವಿಧಿಶ್ಚ ತನಯಃ ಪೌತ್ರೋ ಹರೋಹೀಶ್ವರಃ ।
ಪರ್ಯಂಕೋ ಗರುಡೋ ರಥಶ್ಚಭವನಂ ಯಸ್ಯಾಬ್ಜಜಾಂಡಂ ವಿಭೋಃ ।
ಭೃತ್ಯಾ ಯಸ್ಯ ಸುರಾಃ ಸಮಸ್ತಭುವನತ್ರಾತಾ ಸ ನಾರಾಯಣೋ
ದೇವಾನಾಮವನಾಯ ವಾಮನವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಶಾನುಗ್ರಹದಿವ್ಯಮಂತ್ರಮಹಿಮಾಪ್ರೋದ್ಭಾಸಿಭಿರ್ಭೂಸುರೈ -
ರ್ಲಬ್ಧಶ್ರೀಷು ಬಲಿಪ್ರಧಾನದಿತಿಜೇಷ್ವಾಕ್ರಮ್ಯ ಲೋಕತ್ರಯಮ್ ।
ದೇವಾಂಬಾಮಹಿತಾಂಬುಜಾಂಘ್ರಿರಭವದ್ಯಸ್ಯಾಂಬುಧಿಃ ಶ್ರೇಯಸೇ
ಸ ಸ್ತ್ರೀಕಾಮನರೂಪವಾಮನವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತವತಿ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ಯಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಹರ್ಷಾಮಲಾ
ಭೇರಿಪೂರ್ವಸುಪರ್ವತೂರ್ಯನಿನದೈರಾಶಾಃ ಸಮಾಪೂರಯನ್ ।
ಪೌಷ್ಪೀಂ ವೃಷ್ಟಿಮಕಲ್ಪಯನ್ ಸುರವಧೂನೃತ್ಯೇನ ಸಾಕಂ ಜಗು-
ರ್ಗಂಧರ್ವಾಃ ಸ ಪುರಂದರೇಷ್ಟವವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯಂ ವೀಕ್ಷ್ಯೇಷ್ಟಸುತಂ ಸ ಕಶ್ಯಪಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾನನಃ
ಚಕ್ರೇ ವಿಸ್ಮಿತಚೇತಸಾ ಸವಿಧಿಕಂ ತಜ್ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಕಮ್ ।
ಯಂ ದೇವಾಃ ಸಮಹರ್ಷಯನ್ನುಪನಯೇ ತದ್ಯೋಗ್ಯವಸ್ತ್ವರ್ಪಣೈ
ರ್ಭೇಜೇ ಸೋದ್ಭುತಧಾಮ ವಾಮನವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಸವಿತಾ ಹಿ ಯಸ್ಯ ಧಿಷಣೋ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ದದೌ
ಮೌಂಜೀಂ ತಜ್ಜನಕೋಽಜಿನಂ ಚ ಧರಣೀ ಮಾತಾ ಚ ಕೌಪೀನಕಮ್ ।
ದ್ಯೌಶ್ಛತ್ರಂ ಚ ಕಮಂಡಲುಂ ಕಮಲಭೂರಿಂದ್ರಶ್ಚ ದಂಡಂ ಕುಶಾನ್
ಸಪ್ತರ್ಷಿಪ್ರವರಾಶ್ಚ ವಾಮನವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಮೈ ಪಾತ್ರವರಂ ದದೌ ಧನಪತಿರ್ವಾಣ್ಯಕ್ಷಮಾಲಾಮುಮಾ
ಭಿಕ್ಷಾಮಿತ್ಥಮನುಷ್ಠಿತೋಪಯನಶ್ಲಾಘ್ಯಕ್ರಿಯೋಽಸೌ ಬಲಿಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಜ್ಞಕರಂ ತದಾಲಯಮಗಾದ್ದೇವಾರ್ಥಮಭ್ಯರ್ಥಿತಃ
ಪೂರ್ಣಃ ಸೋದ್ಭುತಧಾಮ ವಾಮನವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ದಂಡಛತ್ರಕಮಂಡಲೂಜ್ಜ್ವಲಕರೋ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾಜಿನೇ
ಬಿಭ್ರನ್ ಮಂಜುನಿತಂಬದೇಶವಿಲಸನ್ಮೌಂಜ್ಯಾ ಚ ಸಂರಂಜಿತಃ ।
ಸಂದೃಷ್ಟೋ ಬಲಿನಾಥ ತೇನ ಮಹಿತಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಪುರೋಧೋಯುಜಾ
ಪೃಷ್ಟಾರ್ಥಃ ಪಟುವಾಕ್ ಸ ವಾಮನ ವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಾಧೂನಾಂ ಗುರುದೇವತೋಷಣಮೃತೇ ದೈತ್ಯೇಶ್ವರೈಃ ಪಾಮರೈಃ
ಕೋ ವಾಽರ್ಥೋಽಸ್ತಿ ಭವಾದೃಶಸ್ತದಿಹ ಗಾಂ ಪಾದತ್ರಯಾಸಂಮಿತಾಮ್ ।
ಇಚ್ಛಾಮೀತ್ಯಭಿಧಾಯ ತೇನ ಭುವನಾನ್ಯಾಗೃಹ್ಯ ಗುಪ್ತಾಮರೋ
ದೇವಃ ಸೋಽದ್ಭುತಧಾಮವಾಮನವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವೇಲ್ಲೀಪರಿವೇಲ್ಲಿಶೋಧನಕರಃ ಪ್ರೋಲ್ಲಾಸಿತತ್ಪಲ್ಲವೋ
ದುಗ್ಧಾಂಬೋಧಿಮಹಾಲವಾಲಕಲಿತೋ ದೋರ್ದಂಡಶಾಖಾವೃತಃ ।
ಕಾರುಣ್ಯಾಖಿಲಪಾಪಹಾರಿವಿಪುಲಾಚ್ಛಾಯಃ ಪುಮರ್ಥೈಃ ಫಲೈಃ
ಪೂರ್ಣಃ ಸೋ ದ್ಭುತಧಾಮ ವಾಮನವಟುರ್ದದ್ಯಾದ್ವಟೋರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

ಏತದ್ವ್ಯಾಸಬುಧೇನ ಚಾರುಚರಿತಂ ಮಾಂಗಲ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕಂ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಚಿರಂ ನವವಟೋಃ ಪುಷ್ಟಾಯುರಾರೋಗ್ಯದಮ್ ।
ಮೌಂಜೀಬಂಧಮುಖೇಷು ಶೋಭನವಿಧಿಷ್ವಾಯುರ್ಯಶಃಸಿದ್ಧಯೇ
ಪಾಠ್ಯಂ ಶಾಠ್ಯವಿವರ್ಜಿತಂ ಜಯಸುಸತ್ಸಂತಾನಸೌಖ್ಯಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀವಾಮನಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವಾಮನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಬೃಹನ್ನಾರದೀಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕದ ಪ್ರತಿಪಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ವಾಮನನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಈ ವಾಮನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರು ಧನ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಂತಾನ ಸುಖ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವರೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಕಶ್ಯಪ ಉವಾಚ

ನಮೋ ನಮಸ್ತೇಽಖಿಲಕಾರಣಾಯ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇಽಖಿಲಪಾಲಕಾಯ ।
ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಪರನಾಯಕಾಯ ನಮೋ ನಮೋ ದೈತ್ಯವಿನಾಶನಾಯ ॥ ೧ ॥

ನಮೋ ನಮೋ ಭಕ್ತಜನಪ್ರಿಯಾಯ ನಮೋ ನಮೋ ಸಜ್ಜನರಂಜಿತಾಯ ।
ನಮೋ ನಮೋ ದುರ್ಜನನಾಶಕಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತಸ್ಮೈ ಜಗದೀಶ್ವರಾಯ ॥ ೨ ॥

ನಮೋ ನಮಃ ಕಾರಣವಾಮನಾಯ ನಾರಾಯಣಾಯಾಮಿತವಿಕ್ರಮಾಯ ।
ಶ್ರೀಶಾರ್ಙ್ಗಚಕ್ರಾಸಿಗದಾಧರಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತಸ್ಮೈ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ॥ ೩ ॥

ನಮಃ ಪಯೋರಾಶಿನಿವಾಸಿತಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ಸದ್ಭಕ್ತಮನಃಸ್ಥಿತಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ಸೂರ್ಯಾದ್ಯಮಿತಪ್ರಭಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ಪುಣ್ಯಕಥಾಗತಾಯ ॥ ೪ ॥

ನಮೋ ನಮೋಽರ್ಕೇಂದುವಿಲೋಚನಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಯಜ್ಞಫಲಪ್ರದಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಯಜ್ಞವಿರಾಜಿತಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಸಜ್ಜನವಲ್ಲಭಾಯ ॥ ೫ ॥

ನಮೋ ನಮಃ ಕಾರಣಕಾರಣಾಯ ನಮೋಸ್ತು ಶಬ್ದಾದಿವಿವರ್ಜಿತಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ದಿವ್ಯಸುಖಪ್ರದಾಯ ನಮೋ ನಮೋ ಭಕ್ತಜನಪ್ರಿಯಾಯ ॥ ೬ ॥

ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಮಖನಾಶನಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಕ್ಷತ್ರಕುಲಾಂತಕಾಯ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ರಾವಣಮರ್ದನಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ನಂದಸುತಾಗ್ರಜಾಯ ॥ ೭ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಕಮಲಾಕಾಂತ ನಮಸ್ತೇ ಸುಖದಕ್ಷಿಣೇ ।
ಸ್ಮೃತಾರ್ತಿನಾಶಿನೇ ತುಭ್ಯಂ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೮ ॥

ಯ ಇದಂ ವಾಮನಸ್ತೋತ್ರಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಸು ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ಧನಾರೋಗ್ಯಾನ್ನಸಂತಾನಸುಖನಿತ್ಯೋತ್ಸವೀ ಭವೇತ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬೃಹನ್ನಾರದೀಯಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀವಾಮನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀದಧಿವಾಮನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ವಾಮನ ಪುರಣಾಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧದಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ವಾಮನನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವುದು ವಿಶೇಷ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು ಅನ್ನ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಜ್ಞಾನಫಲವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊರಕುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ.

❑❑

ಹೇಮಾದ್ರಿಶಿಖರಾಕಾರಂ ಶುದ್ಧಸ್ಫಟಿಕಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಂ ದೇವಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ವಾಮನಂ ಸ್ಮರೇತ್ ॥ ೧ ॥

ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಂ ದೇವೇಶಂ ಚಂದ್ರಮಂಡಲಮಧ್ಯಗಮ್ ।
ಜ್ವಲತ್ಕಾಲಾನಲಪ್ರಖ್ಯಂ ತಟಿತ್ಕೋಟಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸೂರ್ಯಕೋಟಿ ಪ್ರತೀಕಾಂಶಂ ಚಂದ್ರಕೋಟಿಸುಶೀತಲಮ್ ।
ಚಂದ್ರಮಂಡಲಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ವಿಷ್ಣುಮಚ್ಯುತಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಕೌಸ್ತುಭೋರಸ್ಕಂ ದಿವ್ಯರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಪೀತಾಂಬರಮುದಾರಾಂಗಂ ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸುಂದರಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಕಿರೀಟೇನ ವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಷೋಡಶಸ್ತ್ರೀಯುತಂ ಸಮ್ಯಗಪ್ಸರೋಗಣಸೇವಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಋಗ್ಯಜುಃಸಾಮಾಥರ್ವಾಭಿರ್ಗೀಯಮಾನಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಚತುರ್ಮುಖಾದ್ಯೈರ್ದೇವೇಶೈಃ ಸ್ತೋತ್ರಾರಾಧನತತ್ಪರೈಃ ॥ ೬ ॥

ಸನಕಾದ್ಯೈರ್ಮುನಿಗಣೈಃಸ್ತೂಯಮಾನಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ತ್ರಿಯಂಬಕೋ ಮಹಾದೇವೋ ನೃತ್ಯತೇ ಯಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೭ ॥

ದಧಿಮಿಶ್ರಾನ್ನಕವಲಂ ರುಕ್ಮಪಾತ್ರಂ ಚ ದಕ್ಷಿಣೇ ।
ಕರೇ ತು ಚಿಂತಯೇದ್ವಾಮೇ ಪೀಯೂಷಮಮಲಂ ಸುಧೀಃ ॥ ೮ ॥

ಸಾಧಕಾನಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಮನ್ನಪಾನಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ಚೋತ್ಥಾಯ ಧ್ಯಾಯೇದ್ದೇವಮಧೋಕ್ಷಜಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅತಿಸುವಿಮಲಗಾತ್ರಂ ರುಕ್ಮಪಾತ್ರಸ್ಥಮನ್ನಂ
ಸುಲಲಿತದಧಿಖಂಡಂ ಪಾಣಿನಾ ದಕ್ಷಿಣೇನ ।
ಕಲಶಮಮೃತಪೂರ್ಣಂ ವಾಮಹಸ್ತೇ ದಧಾನಂ
ತರತಿ ಸಕಲದುಃಖಾದ್ವಾಮನಂ ಭಾವಯೇದ್ಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕ್ಷೀರಮನ್ನಮನ್ನದಾತಾ ಲಭೇದನ್ನಾದ ಏವ ಚ ।
ಪುರಸ್ತಾದನ್ನಮಾಪ್ನೋತಿ ಪುನರಾವರ್ತಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಲಭತೇ ಚಾನ್ನಸಪಂದಃ ॥ ೧೧ ॥

ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ।
ಅಕ್ಲೇಶಾದನ್ನಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮೇವ ಚ ॥ ೧೨ ॥

ಅಭ್ರಶ್ಯಾಮಃ ಶುಭ್ರಯಜ್ಞೋಪವೀತೀ ಸತ್ಕೌಪೀನಃ ಪೀತಕೃಷ್ಣಾಜಿನಶ್ರೀಃ ।
ಛತ್ರೀ ದಂಡೀ ಪುಂಡರೀಕಾಯತಾಕ್ಷಃ ಪಾಯಾದ್ದೇವೋ ವಾಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ॥ ೧೩ ॥

ಅಜಿನದಂಡಕಮಂಡಲಮೇಖಲಾರುಚಿರಪಾವನವಾಮನಮೂರ್ತಯೇ ।
ಮಿತಜಗತ್ತ್ರಿತಯಾಯ ಜಿತಾರಯೇ ನಿಗಮವಾಕ್ಪಟವೇ ಬಟವೇ ನಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀಭೂಮಿಸಹಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ಮುಕ್ತಾಮಣಿವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ವಾಮನಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಫಲಪ್ರದಮ್. ॥ ೧೫ ॥

ವಾಮನೋ ಬುದ್ಧಿದಾತಾ ಚ ದ್ರವ್ಯಸ್ಥೋ ವಾಮನಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ವಾಮನಸ್ತಾರಕೋಭಾಭ್ಯಾಂ ವಾಮನಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಮನಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀದಧಿವಾಮನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಕುರಿತ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಸೋದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ವಾದಿರಾಜಮುನಿಗಳಿಗೆ ವರಪ್ರದನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ವಂದಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಶತ್ರುಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸೀಳಿರುವ, ತನ್ನ ಪಾದಗಳಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವ ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದಾ, ಕಮಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಹುಂಕಾರದಿದಲೇ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿರುವ, ಸಂದೇಹಭಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ, ಚಂದ್ರನಂತೆ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಉತ್ತಮವಾದ ಗುಣಗಳ ಸಮೂಹರೂಪನಾದ, ದಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಭೂಮಿಯರಿಂದ ಎರಡೂ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಲಿಂಗಿತನಾದ, ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸೇವಿತನಾದ, ದೋಷರಹಿತನಾದ, ತನ್ನ ದೇಹದಿಂದಲೇ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ, ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿದ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ, ಆನಂದತೀರ್ಥರಿಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ, ಜ್ಞಾನಾನಂದಮಯನಾದ, ಕೋಟಿ ಮನ್ಮಥರನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಲಾವಣ್ಯವುಳ್ಳ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಮನೆಯಾಗಿರುವ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ಹಾಗೂ ಭೂಮಿಯು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನುಸಜ್ಜನರಿಂದ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ನಿಂತಿರಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾ ಸಜ್ಜನರ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರದನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದಾರಿತಾರಿಸಂಘಾತಂ ಪದಾಕ್ರಾಂತಜಗತ್ತ್ರಯಮ್ ।
ಗದಾಚಕ್ರಧರಂ ಧೀರಂ ಸದಾ ವಂದೇ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶಂಖಾಂಭೋಜಕರದ್ವಂದ್ವ ಹುಂಕಾರಾರ್ದಿತದಾನವ ।
ಶಂಕಾತಂಕಹರಾಹಂ ತೇ ಕಿಂಕರೋಽಸ್ಮಿತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ॥ ೨ ॥

ಕ್ಷಪಾಕರೋಲ್ಲಸದ್ವಕ್ತ್ರಂ ಕೃಪಾವಿಪುಲಲೋಚನಮ್ ।
ಅಪಾರಸುಗುಣಸ್ತೋಮಮುಪಾಸೇ ತಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯೋಽಂಗಾದಂಗಜಮಸ್ರಾಕ್ಷೀದ್ಗಂಗಾಮಂಗುಷ್ಠತೋಽಸೃಜತ್ ।
ತುಂಗಾಮರಚಯೋತ್ತುಂಗಂ ತಂ ಗಾಯಾಮಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಮಾಧರಾಶ್ಲಿಷ್ಟಪಾರ್ಶ್ವಂ ಸಮಸ್ತಸುರಸೇವಿತಮ್ ।
ಭ್ರಮಾದಿದೋಷದೂರಂ ತಂ ನಮಾಮಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಾನಾಲಂಕಾರಭರಿತಂ ಪೀನಾವಯವಮೋಹನಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಾನಂದಮಯಂ ವಂದೇ ಶ್ರೀನಾಥಂ ತಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿನಂದಿತೀರ್ಥಮುನಿಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಕಂದರ್ಪಕೋಟಿಲಾವಣ್ಯಂ ತಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸುಧಾಕುಂದೇಂದುಧವಲಮಧಃಕೃತಚರಾಚರಮ್ ।
ಉದಾರಮಾದರಾದ್ವಂದೇ ತ್ರಿಧಾಮಾನಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೮ ॥

ವೇದಾಂತವೇದಿತಗುಣಂ ಬೋಧಪ್ರದಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ಆಧಾರಂ ನೌಮಿ ಜಗತಾಂ ಶ್ರೀಧರಂ ತಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅನುಯಾಗೇನ ಬಲಿನಾ ಮನುನಾ ಮನನೇನ ಚ ।
ದಿನೇ ದಿನೇಽರ್ಚಿತಂ ವಂದೇ ಮನಸಾ ತಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸರ್ಪಿಃಪಾಯಸನೈವೇದ್ಯೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರಪಿ ।
ನೃತ್ಯವಾದಿತ್ರಗೀತೈಶ್ಚತರ್ಪಯಾಮಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಾದಿರಾಜೇಂದ್ರವರದಂ ಸೋದಾಪುರನಿವಾಸಿನಮ್ ।
ಮೋದಪ್ರದಂ ಸದಾ ವಂದೇ ಮಾಧವಂ ತಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಧೂಪೈರ್ಗಂಧಾನುಲೇಪೈಶ್ಚ ದೀಪೈರಪಿ ಮನಃಪ್ರಿಯೈಃ ।
ತಾಪಸೈಃ ಪೂಜಿತಂ ವಂದೇ ಶ್ರೀಪತಿಂ ತಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಯೋಽಸೌ ಧವಲಗಂಗಾಯಾಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಸರ್ವದಾ ।
ದೇಶೇ ದೇಶೇಚ ವಿಖ್ಯಾತಮಾಸೇವೇ ತಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಗ್ರೇ ನಿಧಾಯ ಶ್ರೀದೇವೀಂ ಪೃಷ್ಠೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಚ ಸಜ್ಜನಾನ್ ।
ಸ್ವರ್ಗಿಭಿಃ ಪರಿತಃ ಸೇವ್ಯೋ ಮಧ್ಯೇ ಭಾತಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಶಿಲಾಮಯೇ ರಮ್ಯತಮಶಾಲಾವಲಭಿಮಂಡಪೇ ।
ಕಲಶೈಶ್ಚೋಲ್ಲಸದ್ದೇವಾಲಯೇ ಭಾತಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ಯಾವಚ್ಚಂದ್ರಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಯಾವತ್ ತಿಷ್ಠತಿ ಮೇದಿನೀ ।
ತಾವತ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಸೋಽಯಂ ಪೂಜ್ಯಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಸಜ್ಜನೈಃ ॥ ೧೭ ॥

ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ವಾದಿರಾಜೋ ಮುದೇ ಸಜ್ಜನಸಂತತೇಃ ।
ವ್ಯಧತ್ತ ತೇನ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತುಸದಾ ಶ್ರೀದಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸಪ್ತರಾತ್ರೋತ್ಸವಪ್ರಕಾರಃ

❑❑

ಸಪ್ತರಾತ್ರೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾದಿರಾಜರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇವತೆಗಳು, ಗಂಧರ್ವಾದಿ ಉಪದೇವತೆಗಳೂ ಪಿತೃಗಳೂ, ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠರೂ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮೇತನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾರ್ಶ್ವಸೇವಕರು ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಂತೋಷ ಹೊಂದಲೆಂದೂ, ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಗೆ, ಕರ್ಮ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತೋಷ ಪ್ರದರಾಗಲೆಂದೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸಪ್ತರಾತ್ರೋತ್ಸವಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೇ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲೆಂದೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನು ನಮಗೆ ತೃಪ್ತನಾಗಲೆಂದೂ ಬೇಡುತ್ತಾ, ಇಂದ್ರ, ಅಗ್ನಿ, ಯಮ, ನಿರ್ಋತಿ, ವರುಣ, ವಾಯು, ಕುಬೇರ, ಚಂದ್ರ, ರುದ್ರ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾರ್ಶ್ವಚರರು, ವಿಶ್ವತ್ಸೇವ ವಿಘ್ನೇಶ ಮೊದಲಾದವರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಬೇಡಿ, ಏಳು ದಿನಗಳ ಉತ್ಸವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ರಥೋತ್ಸವದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ದೇವೋಪದೇವಾಃ ಪಿತರೋ ಯೋಗೀಂದ್ರಾಶ್ಚಕ್ರವರ್ತಿನಃ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದಾಃ ಸರ್ವೇಽಪ್ಯಾಯಾಂತೂತ್ಸವರಕ್ಷತಾಃ ॥ ೧ ॥

ಘ್ನಂತ್ವಂತರಾಯಾನ್ ಪರಿತಃ ಕೃಂತಂತು ಪರಿಪಂಥಿನಃ ।
ಸಂತಾರಯಂತು ಕರ್ಮಾಬ್ಧಿಂ ಸಂತು ಸಂತೋಷದಾಃ ಸದಾ ॥ ೨ ॥

ಹೀನತಾಂ ಪೂರಯಂತ್ವೇತೇ ಹಾನಿರ್ಮಾಸ್ತ್ವತ್ರ ಕಾಚನ ।
ಜ್ಞಾನಾನಂದಮಯಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಾಥಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೩ ॥

ಸಪ್ತರಾತ್ರೋತ್ಸವಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಾರ್ಥಕಾಃ ಸಂತು ಸಂತತಮ್ ।
ತೃಪ್ತೋಽಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಯುಷ್ಮದನುಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಇಂದ್ರೋ ಮಹೈಶ್ವರ್ಯದಃ ಸ್ಯಾದಸ್ಮಿನ್ನುತ್ಸವಕರ್ಮಣಿ ।
ಹುತಂ ತು ಸುಹುತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸಪ್ತಜಿಹ್ವೋ ಹುತಾಶನಃ ॥ ೫ ॥

ಯಮೋ ನಿಯಮಯೇಚ್ಛತ್ರೂನ್ ನಿರ್ಋತಿರ್ಘ್ನಂತು ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ।
ವರುಣೋ ವಾರಯೇದ್ವಿಘ್ನಾನ್ ವಾಯುರ್ಜ್ಞಾನಪ್ರದೋಽಸ್ತು ನಃ ॥ ೬ ॥

ಧನದಸ್ತು ಧನಂ ಭೂರಿ ದದ್ಯಾದುತ್ಸವಪೂರ್ತಯೇ ।
ಚಂದ್ರಃ ಶಾಂತಿಕರೋ ಭೂಯಾದಾಹ್ಲಾದಯತು ಚ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೭ ॥

ವಿದ್ರಾವಯೇದಭದ್ರಾಣಿ ರುದ್ರೋ ರೌದ್ರಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಅನಂತೋಽನಂತಫಲದಮಿಮಂ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಹೋತ್ಸವಮ್ ॥ ೮ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರ್ವಾಣಿಕರ್ಮಾಣಿ ಸಮ್ಯಂಚೇಹ ಕರೋತು ನಃ ।
ಹರೇ ಭವತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ಮೋಕ್ಷಾಖ್ಯಫಲಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೯ ॥

ಅಂಕುರಾರೋಪಣಂ ಪೂರ್ವಂ ಕಿಂಕರೈಃ ಕ್ರಿಯತೇ ತವ ।
ಪಾರ್ಷದಾಃ ಪಾಂತ್ವಹೋರಾತ್ರಮಸ್ಮಿನ್ನುತ್ಸವಕರ್ಮಣಿ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ರಕ್ಷಂತು ಪರಿತೋ ದಿಶಮ್ ।
ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಶ್ಚ ವಿಘ್ನೇಶೋ ವಿಷ್ವಕ್ ಸ್ವಸ್ವಗಣೈರ್ಯುತೌ ॥ ೧೧ ॥

ನಿಕೃಂತತಾಂ ಚಾಂತರಾಯಂ ಶಾಂತಿಂ ಚ ಕುರುತಾಂ ಸದಾ ।
ಪಂಚೋತ್ಸವಾಃ ಪಂಚದಿನೇಷ್ವಥೋ ವಿಷ್ಣುರಥೋತ್ಸವಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪಶ್ಚಾದವಭೃಥಸ್ನಾನಂ ದ್ರಷ್ಟ್ರೄಣಾಂ ಸಂತು ತುಷ್ಟಯೇ ।
ಪ್ರಾಗ್ರತ್ನಮಂಟಪೇ ಕುರ್ಯಾದುತ್ಸವಂ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪಶ್ಚಾತ್ ಸಿಂಹೋತ್ಸವಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಗಜೋತ್ಸವಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಶೇಷೋತ್ಸವಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯೋತ್ಸವಮತಃ ಪರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ರಥೋತ್ಸವಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾದಲಂಕೃತ್ಯ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಸರ್ವೋತ್ತಮಸ್ಯ ಶ್ರೀಭರ್ತುಃ ಸರ್ವೋತ್ಸವಶಿರೋಮಣೇಃ ॥ ೧೫ ॥

ರಥೋತ್ಸವೋಽಯಂ ದದ್ಯಾನ್ನೋ ಮನೋರಥಮಹೋತ್ಸವಮ್ ।
ಸಪ್ತರಾತ್ರೋತ್ಸವಾನ್ ಯಸ್ತು ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸೇವೇತ ಮಾನವಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸಪ್ತಲೋಕೋಪರಿಸ್ಥೋಽಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಹಸ್ತಗತೋ ಭವೇತ್ ।
ನಮೋಽಸ್ತು ವಿಷ್ಣವೇ ತುಭ್ಯಂ ಶ್ರಿಯೈ ಚಾಸ್ತು ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ಪರಿವಾರೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಶಿವಮಸ್ತು ನಃ ।
ತೃಪ್ತಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮಃ ಸಪ್ತಭಿರುತ್ಸವೈಃ ॥ ೧೮ ॥

ದದ್ಯಾದಾಯುಃ ಶ್ರಿಯಂ ಭಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ಭಜತಾಂ ಸತಾಮ್ ।
ಜನಾಃ ಸುಕೃತಿನಃ ಸಂತು ಮನೋಽಸ್ತು ಮಧುಸೂದನೇ ॥ ೧೯ ॥

ಭಕ್ತಿರ್ಭವೇದ್ಧ್ರುವೋ ನಶ್ಯೇನ್ನಶ್ಯೇಯುರಘರಾಶಯಃ ।
ಪೂರ್ವಾಪೂರ್ವಕ್ರಮಜ್ಞಾಪ್ತ್ಯೈ ಸಪ್ತರಾತ್ರಮಹರ್ನಿಶಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಇಮಂ ಸ್ತವಂ ಯಸ್ತು ಪಠೇದ್ವಾದಿರಾಜಯತೀರಿತಮ್ ।
ದಿನೇ ದಿನೇ ತಸ್ಯ ಭವೇದಾಯುಃ ಶ್ರೇಯಶ್ಚ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಆಹೂಯ ದೇವತಾಃ ಸರ್ವಾ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಮಾಂತ್ರಿಕಃ ।
ಆರಭೇತೋತ್ಸವಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಭೇರಿತಾಡನಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ವಾಚಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಸ್ತೋತ್ರಮೇತದ್ದಿವೌಕಸಾಮ್ ।
ಅಂಕುರಾರೋಪಣಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಪಠೇಯುರ್ಹರಿಕಿಂಕರಾಃ ॥ ೨೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತರಾತ್ರೋತ್ಸವಪ್ರಕಾರಃ ॥

***

ಶ್ರೀಪರಶುರಾಮಧ್ಯಾನಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ತಂತ್ರಸಾರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಯವಿದು. ಭಗವಂತನ ಪರಶುರಾಮಾವತಾರವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಅಂಗಾರವರ್ಣಮಭಿತೋಽಡಬಹಿಃ ಪ್ರಭಾಭಿ-
ರ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಪರಶ್ವಧಧನುರ್ಧರಮೇಕವೀರಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯೇದಜೇಶಪುರುಹೂತಮುಖೈಸ್ಸ್ತುವದ್ಭಿ-
ರಾವೀತಮಾತ್ಮಪದವೀಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯಂತಮ್ ॥ ೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಕೃತ ತಂತ್ರಸಾರಸಂಗ್ರಹಸ್ಥ ಶ್ರೀಪರಶುರಾಮಧ್ಯಾನಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಪರಶುರಾಮಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತುತಿಯು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಕ್ಷತ್ರಂ ಕ್ಷಯಾಯವಿಧಿನೋಪಹೃತಂ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಬ್ರಹ್ಮಧ್ರುಗುಜ್ಝಿತಪಥಂ ನರಕಾರ್ತಿಲಿಪ್ಸು ।
ಉದ್ಧಂತ್ಯಸಾವವನಿಕಂಟಕಮುಗ್ರವೀರ್ಯ-
ಸ್ತ್ರಿಃಸಪ್ತಕೃತ್ವ ಉರುಧಾರಪರಶ್ವಧೇನ ॥ ೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಶ್ರೀಪರಶುರಾಮಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀರಾಮಕವಚಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಆರಂಭದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವಾಗ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅಂತಹ ಶ್ರೀರಾಮನು ಪ್ರಯಾಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಕಿರೀಟದಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಶಿರಸ್ಸುಳ್ಳ, ಗುಂಗುರು ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಸಂಶೋಭಿತವಾದ ಹಣೆಯುಳ್ಳ, ಮಾಣಿಕ್ಯ-ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ತಿಲಕವುಳ್ಳ, ಕಮಲಲೋಚನನಾದ, ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಸಾಪುಟವುಳ್ಳ, ತೊಂಡೆಹಣ್ಣಿನಂತಹ ತುಟಿಯುಳ್ಳ, ಮಾಗಿಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗಿನಂತಿರುವ ದಂತಗಳುಳ್ಳ, ಮನೋಹರವಾದ ನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಉಪನ್ಯಾಸ ವಿಶಾರದನಾದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಶಂಖದಂತಹ ಕುತ್ತಿಗೆಯುಳ್ಳ ಸುಂದರವಾದ ಉದ್ದವಾದ ಕೈಗಳುಳ್ಳ, ಪುಷ್ಟವಾದ ಎರಡು ಹೆಗಲುಗಳುಳ್ಳ ಹಾರವನ್ನು ಕೌಸ್ತುಭವನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವ, ವಿಶಾಲವಾದ ಎದೆಯುಳ್ಳ ಕೃಶವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳ, ಚಿಗುರೆಲೆಯಂತಿರುವ ತ್ರಿವಳಿಗಳುಳ್ಳ, ಆಳವಾದ ನಾಭಿಯುಳ್ಳ, ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಯಾಣದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಕಟಿಯುಳ್ಳ, ಆನೆಯ

ಸೊಂಡಿಲಿನಂತೆ ತೊಡೆಗಳುಳ್ಳ, ದುಂಡಗಿರುವ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಎರಡು ಮೊಣಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ, ಮಹಾಗಜದ ಎರಡು ಜಂಘಗಳುಳ್ಳ. ಮುತ್ತಿನ ಮೊಳಕೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಕಾಲ್ಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ, ಚಿಗುರೆಲೆಯಂತಹ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಆಯಾ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಊರ್ಧ್ವ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಅಧಃ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಕವಚ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾವನು ಪಠಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರಾಗಲೀ ಪಾಪಗಳಾಗಲೀ ಶತ್ರುಗಳಾಗಲೀ ಮುಟ್ಟಲಾರರು. ವಿಪತ್ತುಗಳಾಗಲೀ, ರೋಗಗಳಾಗಲೀ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಧರಿಸುವವನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲಾರವು. ಮಾನವನು ಶತ್ರುವನ್ನು ಜಯಿಸಿ, ಸಂಸಾರವನ್ನು ದಾಟಿ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ರಹಿತವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಕಪಿಕಟಕಧುರೀಣಃ ಕಾರ್ಮುಕನ್ಯಸ್ತಬಾಣಃ
ಕ್ಷಪಿತದಿತಿಜಸೈನ್ಯಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೇಷ್ವಗ್ರಗಣ್ಯಃ ।
ಜಲಧಿರಚಿತಸೇತುರ್ಜಾನಕೀತೋಷಹೇತುಃ
ಪಥಿ ಪಥಿ ಗುಣಸಾಂದ್ರಃ ಪಾತ ಮಾಂ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಿರೀಟವಿಭ್ರಾಜಿಶಿರಾ ರಾಮಃ ಶಿರೋಽವತು ।
ಕುಟಿಲಾಲಕಸಂಶೋಭೀ ಲಲಾಟಾಂತಂ ಸುರಾರ್ಥಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮೌಕ್ತಿಕೋದ್ಭಾಸಿತಿಲಕಃ ಸೂರ್ಯವಂಶಜಃ ।
ಲಲಾಟಂ ಪಾತು ಸುಭ್ರೂರ್ಮೇ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದನೋ ಭ್ರುವೌ ॥ ೩ ॥

ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾಪಾರದೃಶ್ವಾ ನೇತ್ರೇ ಪಾತ್ವಬ್ಜಲೋಚನಃ ।
ಲಸನ್ನಾಸಾಪುಟೋ ನಾಸಾಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವ್ರತೋಽವತು ॥ ೪ ॥

ಬಿಂಬೋಷ್ಠೋಽವ್ಯಾನ್ಮದೀಯೌಷ್ಠೌ ಶಂಭುಕಾರ್ಮುಕಭಂಜನಃ ।
ಕುಂದಕೋಸಲಸದ್ದಂತೋ ದಂತಾನ್ ಮೇ ಜಾನಕೀಪತಿಃ ॥ ೫ ॥

ಮನೋಜ್ಞರಸನೋ ಜಿಹ್ವಾಂ ಪಾತು ಲೋಕಮಯಾಂತಕೃತ್ ।
ವಾಚಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾವಿದಗ್ಧೋಽವ್ಯಾತ್ ವ್ಯಕ್ತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂಭ್ರಮಃ ॥ ೬ ॥

ಆಸ್ಯಂ ಚಂದ್ರೋಪಮಾಸ್ಯೋಽವ್ಯಾದ್ರಾಮಚಂದ್ರೋ ವನೇಚರಃ ।
ಕಂಬುಗ್ರೀವೋಽವತು ಗ್ರೀವಾಂ ಖರದೂಷಣಸೈನ್ಯಜಿತ್ ॥ ೭ ॥

ಚಾರುದೀರ್ಘಕರಃ ಪಾಣೀ ಮಾರೀಚಮೃಗಲುಬ್ಧಕಃ ।
ಕಂಕಣಾಂಗದಮುದ್ರಾಢ್ಯೋಽಂಗುಲೀಸ್ತ್ವಕ್ತಪ್ರಿಯಾಕೃತಿಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾತು ಪೀನಾಂಸಯುಗ್ಮೋಽಸೌ ಹನೂಮನ್ನಯನೋತ್ಸವಃ ।
ಹಾರಕೌಸ್ತುಭಭೃತ್ ಕಂಠಮೂಲಂ ಸುಗ್ರೀವಸಖ್ಯಕೃತ್ ॥ ೯ ॥

ಉರಃ ಪಾತು ಮಹೋರಸ್ಕಃ ತಾಲಾತ್ಮಾಽಸುರಭಂಜನಃ ।
ಮಧ್ಯಂ ಕೃಶಲಸನ್ಮಧ್ಯಃ ಪಾತು ಪಾಲ್ಯಂಗಭೇದನಃ ॥ ೧೦ ॥

ದರ್ಭಶಾಯೀ ವಿಭುಃ ಪಾತು ವಲೀಸ್ತ್ರಿವಲಿಪಲ್ಲವಃ ।
ತನೂದರಃ ಪಾತು ಕುಕ್ಷಿಂ ಕೃತಸೇತುರ್ಮಹಾರ್ಣವೇ ॥ ೧೧ ॥

ನಿಮ್ನನಾಭಿಃ ಪ್ರಭುಃ ಪಾತು ನಾಭಿಂ ಕಪಿಚಮೂಪತಿಃ ।
ಪೀತಾಂಬರಃ ಸ್ಫುರತ್ಕಾಂಚೀದ್ಯೋತಮಾನಕಟಿದ್ವಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಲಂಕಾಪ್ರಾಕಾರನಿರ್ಭೇದೀ ರಾಮಃ ಪಾತು ಕಟಿಂ ಮಮ ।
ಊರೂ ಕರಿಕರೋರುರ್ಮೇ ಚಾರುಬಾಣಧನುರ್ಧರಃ ॥ ೧೩ ॥

ಜೃಂಭಿರಾವಣಸೈನ್ಯಾಬ್ಧಿಕುಂಭಸಂಭವಕೋಟಿಧೂಃ ।
ಜಾನುನೀ ವೃತ್ತವಿಲಸಜ್ಜಾನುಯುಗ್ಮೋಽವತು ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೪ ॥

ಕುಂಭಕರ್ಣಾದಿನಿರ್ಭಂಗದಂಭೋಲಿಸಮಸಾಯಕಃ ।
ಜಂಘೇ ತುಂಗೇಭದಂತಾಭಜಂಘಾಯುಗ್ಮೋ ಮಮಾವತು ॥ ೧೫ ॥

ದಶಾನನಶಿರೋರಣ್ಯಪರಶ್ವಧಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಮುಕ್ತಾಂಕುರಸಮಶ್ರೀಮದ್ಗುಲ್ಫೋ ಗುಲ್ಫೌ ಮಮಾವತು ॥ ೧೬ ॥

ಸಸಂಭ್ರಮಸುರಶ್ರೇಣೀಶಿರೋಜುಷ್ಟಾಂಘ್ರಿಪಲ್ಲವಃ ।
ಪಾದೌ ರಕ್ಷತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ವಿಭೀಷಣಪದಪ್ರದಃ ॥ ೧೭ ॥

ನಖಾನ್ ಪಾತು ನಖಶ್ರೇಣೀಶಶಿದ್ಯೋತಿತದಿಙ್ಮುಖಃ ।
ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೋದಿತಸ್ವೀಯಸೀತೋಚಿತಚಿದಾಕೃತಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ರಕ್ತಪಾದತಲಾದಿತ್ಯಃ ಪಾತು ಪಾದತಲೇ ಮಮ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಾಯೋಧ್ಯಾಪುರೈಶ್ವರ್ಯಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಪಾತು ಮನೋರಮಃ ॥ ೧೯ ॥

ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕಃ ಪಾಯಾದವಾಚ್ಯಾಂ ನೀರದದ್ಯುತಿಃ ।
ಪಾತು ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ಯಜ್ವೇಂದ್ರೋ ಹನೂಮತ್ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯದಃ ॥ ೨೦ ॥

ಉದೀಚ್ಯಾಮುದ್ಗತಾಯೋಗೋ ವಿದೇಹತನಯಾಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಧೋಧಃಕೃತಪಾಪೌಘಃ ಪಾತು ರಾಮೋಽಖಿಲಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೨೧ ॥

ಊರ್ಧ್ವಮುನ್ನೀತಸಜ್ಜೀವೋ ನಾನಾಸಂಘಸುಖಪ್ರದಃ ।
ಯ ಇದಂ ರಘುನಾಥಸ್ಯ ಕವಚಂ ಬಿಭೃಯಾನ್ನರಃ ॥ ೨೨ ॥

ಯತಿನಾ ವಾದಿರಾಜೇನ ರಚಿತಂ ನಿರ್ಮಲಂ ದೃಢಮ್ ।
ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಂ ತಂ ನೈವ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪಾಪಾನಿ ರಿಪವೋಽಪಿವಾ ॥ ೨೩ ॥

ವಿಪದೋ ವ್ಯಾಧಯೋ ವಾಽಪಿ ಶಕ್ನುವಂತಿ ಶರೋಪಮಾಃ ।
ಅರಿಂ ಜಿತ್ವಾ ತು ಸಂಸಾರಂ ಯಾಸ್ಯತ್ಯಂತೇ ಪುನರ್ಭವಮ್ ॥ ೨೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಮಕವಚಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸಪ್ತರ್ಷಿರಾಮಾಯಣಮ್

❑❑

ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಒಂದೊಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದು ಈ ಸಪ್ತರ್ಷಿ ರಾಮಾಯಣದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ರಘುವಂಶದ ಅರಸು ದಶರಥನ ಮಗನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ರಾಮನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಅವರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ತಾಟಕಿ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ, ರುದ್ರದೇವರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾಕಿ ಜಾನಕಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ ಪರಶುರಾಮನನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಸೀತಾಸಮೇತನಾಗಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಕಶ್ಯಪರು ಹೇಳಿದರೆ, ಅತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಾಸಿಯಾದ ದಯಾರಹಿತಳಾದ ಮಂಥರೆಯ ದುಷ್ಟಮಾತುಗಳಿಂದ ಬೋಧಿತಳಾದ ಕೈಕೆಯಿಯು ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪತಿಯಾದ ದಶರಥನಿಂದ ಎರಡು ವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಮೊದಲು ವರದಿಂದ ಭರತನು ಭೂಮಿಯನ್ನಾಳಲಿ, ಎರಡನೆಯ ವರದಿಂದ ರಾಮನ ೧೪ ವರ್ಷ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಶರಥನು ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡದೇ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ, ಪಿತೃವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಸೀತೆಯರೊಂದಿಗೆ ವನವಾಸ. ಗುಹನಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಚಿತ್ರಕೂಟದಲ್ಲಿ ವಾಸ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಭರತನಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪಿತೃ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ಭರತನಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮರಳಿ ಬರುವ ಆಶ್ವಾಸನೆ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶ, ಅಗಸ್ತ್ಯರಿಂದ ಅಕ್ಷಯ ಧನುಸ್ಸಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಭರದ್ವಾಜರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಂಚವಟಿ ಪ್ರವೇಶ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಋಷಿಮುನಿಗಳಿಗೆ ಅಭಯದಾನ, ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಯಸಿ ಬಂದ ಶೂರ್ಪಣಖಿಯ ದಂಡನೆ, ಮುನಿಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಖರದೂಷಣಾದಿಗಳ ಸಂಹಾರ, ಸುವರ್ಣ ಜಿಂಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರೀಚನ ಹನನ, ವಾಲಿವಧೆ, ಸುಗ್ರೀವನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗೌತಮರು ಸುಂದರಕಾಂಡದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮದೂತನಾದ ಹನುಮಂತನ ಸಮುದ್ರತರಣ, ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯ ದರ್ಶನ ರಾಮಾಂಗುಲೀಯಕ ಹಾಗೂ ರಾಮಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ತನ್ನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಬಂದವರ ಸಂಹಾರ, ಲಂಕಾದಹನ ಸೀತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಚೂಡಾಮಣಿಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಈ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಒಂದೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜಮದಗ್ನಿಗಳು ಅದರ ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ಹನುಮಂತ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಸೇತುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ರಾವಣ-ಕುಂಭಕರ್ಣರ ಸಂಹಾರ, ವಿಭೀಷಣನ ಪಟ್ಟಾಭೀಷೇಕ, ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಂದಿಗೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ, ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಭರತನಿಗೆ ಯುವರಾಜ ಪದವಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಜಮದಗ್ನಿಗಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿ ಅಶ್ವಮೇಧ ಮೊದಲಾದ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು, ಪ್ರಜಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ವೃತ್ತಾಂತ. ಲವಕುಶರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಸಿಷ್ಠರು ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅತಿಮಧುರವಾದ ಈ ಶ್ರೀರಾಮಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಯಾರು ನಿತ್ಯವೂ ಪಠಣ ಮಾಡುವರೋ, ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವರೋ ಅವರ ಪಾಪರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿ ಸಕಲವಿಧ ಸಂಪತ್ತು, ಸುಖ-ಸಮೃದ್ಧಿಗಳುಂಟಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಕಶ್ಯಪ ಉವಾಚ

ಜಾತಃ ಶ್ರೀರಘುನಾಯಕೋ ದಶರಥಾನ್ಮುನ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ತಾಟಕಾಂ
ಹತ್ವಾ ರಕ್ಷಿತಕೌಶಿಕಕ್ರತುವರಃ ಕೃತ್ವಾಽಪ್ಯಹಲ್ಯಾಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಭಂಕ್ತ್ವಾ ರುದ್ರಶರಾಸನಂ ಜನಕಜಾಮುದ್ವಾಹ್ಯ ರಾಮಸ್ತತೋ
ಜಿತ್ವಾಽಧ್ವನಿ ಭಾರ್ಗವಂ ಪುನರಗಾತ್ ಸೀತಾಸಮೇತಃ ಪುರೀಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅತ್ರಿರುವಾಚ

ದಾಸ್ಯಾ ಮಂಥರಮಾ ದಯಾರಹಿತ ಮಾಯಾದುರ್ಬೋಧಿತಾ ಕೈಕಯೀ
ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರಥಮಾಭಿಷೇಕ ಸಮಯೇ ಮಾತಾಽಪ್ಯಯಾಚದ್ವರೌ ।
ಭರ್ತಾರಂ ಭರತಃ ಪ್ರಶಾಸ್ತು ಧರಣೀಂ ರಾಮೋ ವನಂ ಗಚ್ಛತಾತ್
ಇತ್ಯಾಕರ್ಣ್ಯ ಸ ಚೋತ್ತರಂ ನಹಿ ದದೌ ದುಃಖೇನ ಮೂರ್ಛಾಗತಃ ॥ ೨ ॥

ಭರದ್ವಾಜ ಉವಾಚ

ಶ್ರೀರಾಮಃ ಪಿತೃಶಾಸನಾದ್ವನಮಗಾತ್ ಸೌಮಿತ್ರಿಸೀತಾನ್ವಿತೋ
ಗಂಗಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜಟಾಂ ನಿಬಧ್ಯ ಸಗುಹಃ ಸಚ್ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ವಸನ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ತತ್ರ ಪಿತೃಕ್ರಿಯಾಂ ಸಭರತೋ ದತ್ವಾಽಭಯಂ ದಂಡಕೇ
ಪ್ರಾಪ್ಯಾಸ್ತ್ಯಮುನೀಶ್ವರಂ ತದುದಿತಂ ಧೃತ್ವಾಧನುಶ್ಚಾಕ್ಷಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಉವಾಚ

ಗತ್ವಾ ಪಂಚವಟೀಮಗಸ್ತ್ಯವಚನಾದ್ದತ್ವಾಽಭಯಂ ಮೌನಿನಾಂ
ಛಿತ್ವಾ ಶೂರ್ಪಣಖಾಸ್ಯ ಕರ್ಣಯುಗಲಂ ತ್ರಾತುಂ ಸಮಸ್ತಾನ್ ಮುನೀನ್ ।
ಹತ್ವಾ ತಂ ಚ ಖರಂ ಸುವರ್ಣಹರಿಣಂ ಭಿತ್ವಾ ತಥಾ ವಾಲಿನಂ
ತಾರಾರತ್ನಮವೈರಿರಾಜ್ಯಮಕರೋತ್ ಸರ್ವಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವಸಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಗೌತಮ ಉವಾಚ

ದೂತೋ ದಾಶರಥೇಃ ಸಲಿಲಮುದಧಿಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ ಮಹಾನ್
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಶೋಕವನೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ಜನಕಜಾಂ ದತ್ವಾಽಂಗುಲೇರ್ಮುದ್ರಾಕಾಮ್ ॥
ಅಕ್ಷಾದೀನಸುರಾನ್ ನಿಹತ್ಯ ಮಹತೀಂ ಲಂಕಾಂಚ ದಗ್ಧ್ವಾಪುನಃ
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಚ ಸಮೇತ್ಯ ದೇವ ಜನನೀ ದೃಷ್ಟಾ ಮಯೇತ್ಯಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಜಮದಗ್ನಿರುವಾಚ

ರಾಮೋ ಬದ್ಧಪಯೋನಿಧಿಃ ಕಪಿವರ್ಯೈರ್ವೀರೈರ್ನಲಾದ್ಯೈರ್ವೃತೋ
ಲಂಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಕುಂಭಕರ್ಣತನುಜಂಹತ್ವಾ ರಣೇ ರಾವಣಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಂ ನ್ಯಸ್ಯ ವಿಭೀಷಣಂ ಪುನರಸೌ ಸೀತಾಪತಿಃ ಪುಷ್ಪಕಾ
ರೂಢಃ ಸನ್ ಪುರಮಾಗತಃ ಸಭರತಃ ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥೋ ಬಭೌ ॥ ೬ ॥

ವಸಿಷ್ಠ ಉವಾಚ

ಶ್ರೀರಾಮೋ ಹಯಮೇಧಮುಖ್ಯಮಖಕೃತ್ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಜಾಃ ಪಾಲಯನ್
ಕೃತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಮಥಾನುಜೈಶ್ಚ ಸುಚಿರಂ ಭೂರಿಸ್ವಧರ್ಮಾನ್ವಿತಃ ।
ಪುತ್ರೌ ಭ್ರಾತೃಸುತಾನ್ವಿತೌ ಕುಶಲವೌ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಭೂಮಂಡಲೇ
ಸೋಽಯೋಧ್ಯಾಪುರವಾಸಿಭಿಶ್ಚ ಸರಯೂ ಸ್ನಾತಃ ಪ್ರಪೇದೇ ದಿವಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಪ್ತಋಷಯ ಊಚುः

ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಕಥಾಸುಧಾತಿಮಧುರಾನ್ ಶ್ಲೋಕಾನಿಮಾನುತ್ತಮಾನ್
ಯೇ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಪಠಂತಿ ಚ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪಾಪೌಘ ವಿಧ್ವಂಸಿನಃ ।
ಶ್ರೀಮಂತೋ ಬಹುಪುತ್ರಪೌತ್ರ ಸಹಿತಾ ಭುಕ್ತ್ವೇಹ ಭೋಗಾನ್ ಚಿರಂ
ಭೋಗಾಂತೇ ತು ಸದಾಽರ್ಚಿತಂ ಸುರಗಣೈರ್ವಿಷ್ಣೋರ್ಲಭಂತೇ ಪದಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಸಪ್ತರ್ಷಿರಾಮಾಯಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಉಡುಪಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಸ್ಥಳವಾದ ಉಡುಪಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಪರ್ಯಾಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನವಿತ್ತರು. ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಪರ್ಯಾಯ-ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದರೆಂಬ ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನದ ಮುಖಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನೂ, ಶ್ರೀವತ್ಸಧಾರಿಯೂ, ವೈಕುಂಠವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದ, ಶಂಖ-ಚಕ್ರಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಕಸ್ತೂರಿಮಿಶ್ರಿತ ಗಂಧ-ದಿಂದ ಪೂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರವುಳ್ಳ, ಕುಂದ-ಪದ್ಮಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಸಕಲಾ-ಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ, ಮನ್ಮಥನಿಗಿಂತಲೂ ಕೋಟಿಪಾಲು ಅಧಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ-ಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಮಾಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿದವನಾದ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯೂ, ರುದ್ರನ ಸನ್ಮಿತ್ರನೂ, ದೈತ್ಯರ ಅಹಂಕಾರನಾಶಕನೂ, ಕೌಂಡಿಣ್ಯರೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹರ್ಷಿ-ಗಳಿಂದ ಸ್ತುತ್ಯನೂ, ಪಾಂಡವರ ಸಂರಕ್ಷಕನೂ, ಭೂಭಾರಹರಣನಿರತನೂ, ಮಾಂಧಾತೃ ಮೊದಲಾದ ರಾಜರಿಂದ ಅರ್ಚಿತನೂ, ಮನ್ಮಥಜನಕನೂ, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರು ಕಣ್ಣಾಗಿ ಉಳ್ಳವನೂ, ಶೇಷಶಾಯಿಯೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ಸರ್ವಜ್ಞಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಸತ್ಯಜ್ಞಾನ ಸುಖಸ್ವರೂಪ ಸುಖದಾಯಕನೂ ಆದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನಾನಾ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀನಾರೀವದನಾಂಬುಜಸ್ಯ ತರಣಿಃ ಶ್ರೀವತ್ಸಧಾರೀ ಹರಿಃ
ಶ್ರೀವೈಕುಂಠವಿಲಾಸಲೋಲುಪಮತಿಃ ಶ್ರೀಕೌಸ್ತುಭಾಲಂಕೃತಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಪಿನಾಕಿಪೂಜಿತಪದಃ ಶ್ರೀಶಂಖಚಕ್ರಾಂಕಿತಃ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರರತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಸ್ತೂರೀಯುತಗಂಧಲೇಪಿತತನುಃ ಕುಂದಾಬ್ಜಮಾಲಾಧರಃ
ಕೇಯೂರಾದಿಸಮಸ್ತಭೂಷಣಯುತಃ ಕಂಜಾದಿಚಿಹ್ನಾಂಕಿತಃ ।
ಮೀನಾಂಕಾದ್ಭುತಕೋಟಿಸುಂದರತನುಮಾಯಾತಿಗೋ ಮಾಧವಃ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರರತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ದೇವಾನಾಮಧಿಪಃ ಪಿನಾಕಿಸುಸಖೋ ದೇವಾರಿದರ್ಪಾಹವಃ
ಕೌಂಡಿನ್ಯಾದಿತಪಸ್ವಿಸಂಘವಿನುತಃ ಕೌಂತೇಯಸಂರಕ್ಷಕಃ ।
ವೇದಾದ್ಯರ್ಥಪದಕ್ರಮಾದಿಸಮಿತೋ ವಿಶ್ವಾಧಿನಾಥೋ ಹರಿಃ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರವತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪೃಥ್ವೀಭಾರನಿವಾರಣೇ ಸುನಿರತಃ ಪೃಥ್ವೀಪತಿಃ ಪಾರ್ಥಿವೈಃ
ಮಾಂಧಾತೃಪ್ರಮುಖೈಃ ಸಮರ್ಚಿತಪದೋ ಮೀನಾಂತತಾತೋ ಗುರುಃ ।
ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪಚಂಡಭಾನುನಯನೋ ನಾಗೇಂದ್ರಶಾಯೀ ಹರಿಃ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರರತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞೈಃ ಸನಕಾದಿಭಿಃ ಪರಿವೃತಃ ಸರ್ವೇಷು ಕೃತ್ಯೇಷ್ವಪಿ
ಧ್ಯೇಯೋ ಧಾಮನಿವಾಸಬಿಂಬವಸತಿಃ ಸರ್ವಜ್ಞಚೂಡಾಮಣಿಃ ।
ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಶುಭಸ್ವರೂಪಸುಖದಃ ಸರ್ವೇಷ್ಟದಾತಾ ಹರಿಃ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರರತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಗೋವಿಂದೋ ಗರುಡಧ್ವಜೋ ಗುರುತಮೋ ಗಾಂಗೇಯಸಂರಕ್ಷಕಃ
ಗಾಂಗೇಯಾಂಬರಚುಂಬಿತೋ ಗಗನಸದ್ಗಂಗಾಪತಿರ್ಗೋಗತಿಃ ।
ಗಂಧರ್ವಾದಿಸುಗೀತಹೃಷ್ಟಹೃದಯೋ ಗೋಪಾಲಬಾಲಾನ್ವಿತಃ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರರತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯಜ್ಞೇಶೋ ಯದುನಂದನೋ ಯದುಪತಿರ್ಯಜ್ಞೇಶ್ವರೋ ಯಜ್ಞಭುಕ್
ಯಜ್ಞಘ್ನೇಶತನೂಜಭಾವಭರಿತೋ ಯಜ್ಞಾಭಿಧೇಯೋ ಹರಿಃ ।
ಯಜ್ಞೋದ್ಭಾಸವಿಭೂತಯಜ್ಞಫಲದೋ ಯಜ್ಞಪ್ರಿಯಃ ಶ್ರೀಕರಃ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರರತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮತಸ್ಥಿತಾರ್ಯಸುಖದಃ ಪೂರ್ಣೇಂದುಬಿಂಬಸ್ಥಿತಃ
ಪುಣ್ಯಾನೇಕಫಲಪ್ರದಾನಚತುರಃ ಶ್ರೀಪುಂಡರೀಕಪ್ರಿಯಃ ।
ವಿಜ್ಞಾನಾದ್ಯಮಲಾಕೃತಿರ್ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಃ ಶ್ರೀಕರಃ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮನೋಽಂಬುಜಸ್ಥಿರರತಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಷಾಷ್ಟಿಕಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಷಾಷ್ಟಿಕರು ಸಕಲರಿಗೂ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಷಾಷ್ಠಿಕರೆಂದರೆ ಷಷ್ಠೀಸಂಖ್ಯಾಕರು. ತ್ರಿನೇತ್ರ ಎಂಬ ಕದಂಬರಾಜನು, ಸರ್ವತೋಮುಖ ಎಂಬ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ೬೪ ಋತ್ವಿಜರನ್ನು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರಪುರದಿಂದ ಕರೆಸಲು ೬೪ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರನಿಷ್ಣಾತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ, ತಾಳಗುಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಶನ - ವಸನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮನೆತನಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಅರವತ್ತು ಮನೆತನಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದವು. ಇವರೇ ಷಾಷ್ಠಿಕರು ಅಥವಾ ಅರವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಜನ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಗೋತ್ರಗಳವರಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹರಿಗುರುಗಳು ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಅನಂತರ ಈ ಷಾಷ್ಠಿಕವಂಶೋದ್ಧಾರಕರು ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸಮಸ್ತನಿರ್ಜರಗಣೈಃ ಸಂವಂದ್ಯಪಾದಾಂಬುಜಃ
ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟಕಮಾತನೋತಿ ಜಗತಾಂ ಯೋ ವೈ ಸದಾ ಶಾಶ್ವತಃ ।
ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಧುರಂಧರೋಽಯಮತುಲೋ ದೈತ್ಯೇಭಪಂಚಾನನಃ
ತಂ ವಂದೇ ಸಕಲೋರುಸದ್ಗುಣನಿಧಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಶ್ರೀಕರಿಕೋಣಪತ್ತನವರೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ್ಞಃ ಸಭಾ-
ಮಧ್ಯೇ ವ್ಯಾಸಮುನೀಶ್ವರೋ ಮುದಯುತಃ ಸಂಬಂಧಿಸಿಂಧೌ ಸತಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಚ್ಛ್ರಾಪ್ಪಿಕದುಗ್ಧಸಿಂಧುಮಥನಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ಸಾಮಾನ್ಯಸೌ
ಗೋತ್ರಂ ವಿಸ್ತೃತವಾನ್ ಕ್ರಮೇಣಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರಜಾಃ ಸವಿನುಡಿಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಕೀರ್ತಿಸ್ಫುರನ್
ನಂಜೇದೇವಣಭಾರತೋಲ್ಲರಸಕಾಸ್ತ್ವಾತ್ರೇಯಗೋತ್ರೋದ್ಭವಾಃ ।
ಭಾಸ್ವಂತೋ ಹರಿವೀರಿತಾಶ್ಚ ಬುರುಡೀರೀಚಾಲುರೋಚಿಷ್ಣವಃ
ಶ್ರೀಮದ್ಪುಂದರಸಾಶ್ಚ ಹೊನ್ನರಸಕಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭಾರದ್ವಾಜಭವಾಶ್ಚ ಕೂಚರಸಕಾ ಯೇ ಜಂಬುಖಂಡಾಹ್ವಯಾಃ
ಶ್ರೀನಿಷ್ಕಗ್ರಹವಿಶ್ವರೂಪಮಣಿವಾಲ್ಲೂರ್ವಾಖ್ಯಹೋತೂರುಜಾಃ ।
ಶೀಘಾಗೋಪಲಮಂಕಣೀಶಿವಪುರಾ ಬೆಟ್ಟಾ ಧನಾಂಕಾಹ್ವಯಾಃ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸಗೋತ್ರಜಾಶ್ಚ ರಸಿಕಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಗೌತಮಗೋತ್ರಜಾಶ್ಚ ಬರಗೀ ಸದ್ಬೀಗಮುದ್ರಾಭಿಧಾಃ
ವೇದಾಂತಿಪ್ರತಿಪಾದಿತಾಃ ಪ್ಯನಗನಲ್ಲೂರುಸ್ಥ ಸಂಶೋಭಿತಾಃ ।
ಊದೀಬೊಕ್ಕಸಜಾನಶಾಲತಿರಡೀಧೀರಾಶ್ಚ ಕಂತೂರುಜಾಃ
ಭಾಸ್ವಂತೋ ಜಮದಗ್ನಿಗೋತ್ರತಿಲಕಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮೈದೇವಾ ಬಲದೇವಚೀಟಿತೆರಟಿಚೀಹುಲ್ಬಂಡಿಸಂಜ್ಞಾಃ ಪರೇ
ಖಂಡೇಕಾರಕಕುಂಟಮುದ್ದಿವಿದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ವಸಿಷ್ಠಾನ್ವಯಾಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾರತಗೋತ್ರಜಾಶ್ಚ ಯರವೀದಿವ್ಯೋತ್ತಮಾಂಗಾಭಿಧಾಃ
ಸೌಜನ್ಯಪ್ರಿಯತಾಘನತ್ವಕಲಿತಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಗುತ್ತ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಸುಗುಣೋಜ್ವಲಾ ಬಡಕಣಾ ಹ್ಯಾಗಸ್ತ್ಯ ಗೋತ್ರೋದ್ಭವಾ
ಹಾರೀತಾನ್ವಯಜಾಶ್ಚ ಗಂಗರಸಕಾ ಆರಾಧ್ಯಚಂಡೂರುಜಾಃ ।
ಡೋಮಂತೀಘನಕುಂಡಲೂರುಬೆನಕನ್ನಾಕಲ್ವೇತರಂಗೇಳ್ಳಿಕಾಃ
ಕೌಂಡಿಣ್ಯಾ ವಡಧಾಳಿಕಾಶ್ಚ ಬಹವಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭಾಸ್ವಂತೋ ನಯನಾರಯಃ ಸಮರಸಾಃ ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರೋತ್ತಮಾಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಕರಸಾಶ್ಚ ಬೊಮ್ಮರಸಕಾಃ ಶ್ರೀಕೌಶಿಕೇಯಾನ್ವಯಾಃ ।
ಧೀರಾಃ ಕೊಮ್ಮರಸಾಃ ಘನಾತರಸಿಕಾಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಕೀರ್ತ್ಯುಜ್ವಲಾಃ
ಸರ್ವೇ ಸದ್ಗುಣಶಾಲಿನೋ ಸಮಧಿಯಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಾನ್ವಯಸಂಭವಾಶ್ಚ ದವಸಾ ದೀಪಾ ಮಲೇಖೇಟಕಾಃ
ಕೀರ್ತ್ಯುದ್ಭಾಸಿತಕರ್ಲವಾಡಿವಿಲಸದ್ವಾರಾಣಸೀನಾಮಕಾಃ ।
ಶ್ರುತ್ಯಂತೋಜ್ವಲಬಾದರಾಯಣಕುಲಾಃ ಶ್ರೀಯಾವನಾಲಾಭಿಧಾಃ
ನಿತ್ಯಂ ಬುಕ್ಕರಸಾಶ್ಚ ಶಾಂತಹೃದಯಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ ಶುಭತಮಾಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂಪದ್ಗಣಾಃ
ಪ್ರಜ್ಞಾಶೀಲದಯಾದಿಧರ್ಮನಿಪುಣಾ ನಿತ್ಯಾನ್ನದಾನೋತ್ಸುಕಾಃ ।
ಭಾಸ್ವತ್ಕೀರ್ತಿವಿಭೂಷಣಾಃ ಶುಭಗುಣಾ ನಿತ್ಯಾರ್ಥಿಸಂತೋಷಣಾಃ
ಧೀರಾಃ ಷಾಷ್ಟಿಕವಂಶಪಾವನಕರಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜವಿರಚಿತಂ ಷಾಷ್ಟಿಕಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ದಶಾವತಾರಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಚಾರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಮೊದಲ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಐದನೆಯ ಹಾಗೂ ಆನರೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರಾಹಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಏಳನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಾವತಾರವನ್ನು, ಎಂಟನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಮನಾವತಾರವನ್ನು, ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮಾ-ವತಾರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹತ್ತನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಮಾವತಾರವನ್ನು ೧೧-೧೨ ಹಾಗೂ ೧೩ನೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾದಿ ನಾನಾ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಸಜ್ಜನ ಸಮೂಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ರಘುಕುಲತಿಲಕನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ, ಸಕಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ವೇದಸಿದ್ಧಮಣುತೋಽಪ್ಯಣುಭಾವಂ ಮೋದದಾಯಿ ಮಹತೋಽಪಿ ಮಹತ್ವಮ್ ।
ಬಿಭ್ರತಂ ಪ್ರಥಯಿತುಂ ಮನವೇ ತ್ವಾಂ ಮೀನತಾಂ ಶರಣಯಾಮಿ ಭವಂತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಶ್ರೀಕರಿಕೋಣಪತ್ತನವರೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ್ಞಃ ಸಭಾ-
ಮಧ್ಯೇ ವ್ಯಾಸಮುನೀಶ್ವರೋ ಮುದಯುತಃ ಸಂಬಂಧಿಸಿಂಧೌ ಸತಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಚ್ಛ್ರಾಷ್ಟಿಕದುಗ್ಧಸಿಂಧುಮಥನಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ನಾಮಾನ್ಯಸೌ
ಗೋತ್ರಂ ವಿಸ್ತೃತವಾನ್ ಕ್ರಮೇಣಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರಜಾಃ ಸವಿನುಡಿಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಕೀರ್ತಿಸ್ಫುರನ್
ನಂಜೇದೇವಣಭಾರತೋಲ್ಲರಸಕಾಸ್ತ್ವಾತ್ರೇಯಗೋತ್ರೋದ್ಭವಾಃ ।
ಭಾಸ್ವಂತೋ ಹರಿವೀರಿತಾಶ್ಚ ಬುರುಡೀರೀಚಾಲುರೋಚಿಷ್ಣವಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವಂದರಸಾಶ್ಚ ಹೊನ್ನರಸಕಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭಾರದ್ವಾಜಭವಾಶ್ಚ ಕೂಚರಸಕಾ ಯೇ ಜಂಬುಖಂಡಾಹ್ವಯಾಃ
ಶ್ರೀನಿಷ್ಕಗ್ರಹವಿಶ್ವರೂಪಮಣಿವಾಲ್ಲೂರ್ವಾಖ್ಯಹೋತೂರುಜಾಃ ।
ಶೀಘಾಗೋಪಲಮಂಕಣೀಶಿವಪುರಾ ಬೆಟ್ಟಾ ಧನಾಂಕಾಹ್ವಯಾಃ
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸಗೋತ್ರಜಾಶ್ಚ ರಸಿಕಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಗೌತಮಗೋತ್ರಜಾಶ್ಚ ಬರಗೀ ಸದ್ಬೀಗಮುದ್ರಾಭಿಧಾಃ
ವೇದಾಂತಿಪ್ರತಿಪಾದಿತಾಃ ಪ್ಯನಗನಲ್ಲೂರುಸ್ಥ ಸಂಶೋಭಿತಾಃ ।
ಊದೀಬೊಕ್ಕಸಜಾನಶಾಲತಿರಡೀಧೀರಾಶ್ಚ ಕಂತೂರುಜಾಃ
ಭಾಸ್ವಂತೋ ಜಮದಗ್ನಿಗೋತ್ರತಿಲಕಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮೈದೇವಾ ಬಲದೇವಚೇಟಿತೆರಟಿಚೇಹುಲ್ಬಂಡಿಸಂಜ್ಞಾಃ ಪರೇ
ಖಂಡೇಕಾರಕಕುಂಟಮುದ್ದಿವಿದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ವಸಿಷ್ಠಾನ್ವಯಾಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾರತಗೋತ್ರಜಾಶ್ಚ ಯರವೀದಿವ್ಯೋತ್ತಮಾಂಗಾಭಿಧಾಃ
ಸೌಜನ್ಯಪ್ರಿಯತಾಘನತ್ವಕಲಿತಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಗುತ್ತ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಸುಗುಣೋಜ್ವಲಾ ಬಡಕಣಾ ಹ್ಯಾಗಸ್ತ್ಯ ಗೋತ್ರೋದ್ಭವಾ
ಹಾರೀತಾನ್ವಯಜಾಶ್ಚ ಗಂಗರಸಕಾ ಆರಾಧ್ಯಚಂಡೂರುಜಾಃ ।
ಡೋಮಂತೀಘನಕುಂಡಲೂರುಬೆನಕನ್ನಾಲ್ವೇತರಂಗೇಳ್ಳಿಕಾಃ
ಕೌಂಡಿಣ್ಯಾ ವಡಧಾಳಿಕಾಶ್ಚ ಬಹವಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭಾಸ್ವಂತೋ ನಯನಾರಯಃ ಸಮರಸಾಃ ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರೋತ್ತಮಾಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಕರಸಾಶ್ಚ ಬೊಮ್ಮರಸಕಾಃ ಶ್ರೀಕೌಶಿಕೇಯಾನ್ವಯಾಃ ।
ಧೀರಾಃ ಕೊಮ್ಮರಸಾಃ ಘನಾತರಸಿಕಾಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಕೀರ್ತ್ಯುಜ್ವಲಾಃ
ಸರ್ವೇ ಸದ್ಗುಣಶಾಲಿನೋ ಸಮಧಿಯಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಾನ್ವಯಸಂಭವಾಶ್ಚ ದವಸಾ ದೀಪಾ ಮಲೇಖೇಟಕಾಃ
ಕೀರ್ತ್ಯುದ್ಭಾಸಿತಕರ್ಲವಾಡಿವಿಲಸದ್ವಾರಾಣಸೀನಾಮಕಾಃ ।
ಶ್ರುತ್ಯಂತೋಜ್ವಲಬಾದರಾಯಣಕುಲಾಃ ಶ್ರೀಯಾವನಾಲಾಭಿಧಾಃ
ನಿತ್ಯಂ ಬುಕ್ಕರಸಾಶ್ಚ ಶಾಂತಹೃದಯಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ ಶುಭತಮಾಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂಪದ್ಗಣಾಃ
ಪ್ರಜ್ಞಾಶೀಲದಯಾದಿಧರ್ಮನಿಪುಣಾ ನಿತ್ಯಾನ್ನದಾನೋತ್ಸುಕಾಃ ।
ಭಾಸ್ವತ್ಕೀರ್ತಿವಿಭೂಷಣಾಃ ಶುಭಗುಣಾ ನಿತ್ಯಾರ್ಥಿಸಂತೋಷಣಾಃ
ಧೀರಾಃ ಷಾಷ್ಟಿಕವಂಶಪಾವನಕರಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜವಿರಚಿತಂ ಷಾಷ್ಟಿಕಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ದಶಾವತಾರಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಚಾರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಮೊದಲ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಐದನೆಯ ಹಾಗೂ ಆರನೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರಾಹಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಏಳನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹಾವತಾರವನ್ನು, ಎಂಟನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಮನಾವತಾರವನ್ನು, ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮಾವತಾರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹತ್ತನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಮಾವತಾರವನ್ನು ೧೧-೧೨ ಹಾಗೂ ೧೩ನೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾದಿ ನಾನಾ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಸಜ್ಜನ ಸಮೂಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ರಘುಕುಲತಿಲಕನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ, ಸಕಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ವೇದಸಿದ್ಧಮಣುತೋಽಪ್ಯಣುಭಾವಂ ಮೋದದಾಯಿ ಮಹತೋಽಪಿ ಮಹತ್ವಮ್ ।
ಬಿಭ್ರತಂ ಪ್ರಥಯಿತುಂ ಮನವೇ ತ್ವಾಂ ಮೀನತಾಂ ಶರಣಯಾಮಿ ಭವಂತಮ್ ॥ ೧ ॥

ವೇದವಿಪ್ಲುತಿಕೃತಂ ವಿಧಿಜಾಡ್ಯಂ ಹಂತ ಹಂತುಮದಧಾಜ್ಜಲಜನ್ಮ ।
ಮೀನಭಾವನಭರೇಣ ತತೋ ಮೇ ವಿಸ್ತೃಣೇಹಿ ವಿಮಲಂ ಪ್ರತಿಬೋಧಮ್ ॥ ೨ ॥

ಆತ್ಮನೈವ ಕಮಠೇನ ವಿತನ್ವನ್ಮಂದರೇಣ ಚ ಭವಾನರಣೇ ದ್ವೇ ।
ಮಂಥತೋಽಕೃತ ಹಲಾಹಲವಹ್ನಿಂ ಹೋತುಮಿಂದ್ರರಿಪುವೃಂದಹವೀಂಷಿ ॥ ೩ ॥

ಆದಿಸೂಕರ ಧರೋದ್ಧರಣಂ ತೇ ಸಿಂಧುಬಂಧುಜಠರಾತ್ ಶ್ರುತಿಗೀತಮ್ ।
ಮಾದೃಶಾಂ ಭವಪಯೋಧಿಗತಾನಾಂ ರಕ್ಷಣೇ ಪರಿಚಯಂ ತದವೈಮಃ ॥ ೪ ॥

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಗತಲಕ್ಷಣರೇಖಾ ರಕ್ಷಿತಾ ಯದಿ ತದೈಕಕಲಾಯಾಮ್ ।
ಸಂಶ್ರಿತೇಂದುಮಣಿದಂಷ್ಟ್ರಧರಂ ಸ್ಯಾತ್ತ್ವೋಪಮಾ ಭವತಿ ಸೂಕರರೂಪ ॥ ೫ ॥

ತಾವಕಂ ನರಹರೇಽತಿವಿರುದ್ಧಂ ವೇಷಧಾರಣಮಿದಂ ತನುತೇ ನಃ ।
ಅತ್ಯಸಂಘಟಿತಕರ್ಮ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪಾಲಯೇ ಪ್ರಣತಮಿತ್ಯುಪದೇಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ದಾರಿತೋದರಹಿರಣ್ಯಕಶತ್ರೋರಾಂತ್ರಮಾಲ್ಯಕಲಿತಂ ತವ ರೂಪಮ್ ।
ನಾರಸಿಂಹ ಕಲಯೇಽನನುಭೂತಂ ಶಾರದಂ ಜಲಧರಂ ಸಹಶಂಪಮ್ ॥ ೭ ॥

ಜಾನತಾಂ ನಿಜಮನಃಪರಮಾಣೌ ಮಾತುಮೇವ ಬಲಿನಿಗ್ರಹದಂಭಾತ್ ।
ವಾಮನಂ ಯದಭವತ್ತವ ರೂಪಂ ತತ್ಸುಖೇನ ಭಗವನ್ ಹೃದಿ ಕುರ್ಮಃ ॥ ೮ ॥

ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ ಭುವೋ ರಚಯನ್ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಮಪಿ ಯತ್ತ್ವಮಲಾಸೀಃ ।
ತೇನ ಶಾತ್ರವಯಶೋಽಂಬುಜರಾಜೀ ಮುದ್ರಣಂ ತವ ಕೃತಿಂ ಬಹುಮನ್ಯೇ ॥ ೯ ॥

ತಾರಣೇ ದುರಿತನೀರನಿಧೇರ್ನಃ ಸೇತುಭಾವಮಚಿರೇಣ ಯಿಯಾಸೋಃ ।
ಭಾಸತೇ ತವ ವಿಭೋ ಕರುಣಾಯಾಃ ಪೂರ್ವರಂಗ ಇವ ದಕ್ಷಿಣಸೇತುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಬಂಧನಾಯ ಕೃತಮಾತ್ಮಜನನ್ಯಾಸ್ತಾದೃಶಂ ಚ ಗುಣಮಂಗ್ಯಕರೋರ್ಯತ್ ।
ತೇನ ನಿರ್ಗುಣಮತಾನಿ ನಿರಸ್ಯನ್ದರ್ಶಯಸ್ಯಪಿ ನಿಜಾಂ ಗುಣವತ್ತಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವದೇವರಥಚೇಷ್ಟನಮಂಗೀಕುರ್ವತಸ್ತವ ಸದೈವ ಜಗತ್ಯಾಮ್ ।
ಅರ್ಜುನೈಕರಥಸಾರಥಿಭಾವೋ ವಿಸ್ಮಯಾಯ ವಿದುಷಾಂ ನ ಕಥಂಚಿತ್ ॥ ೧೨ ॥

ತ್ವಂ ಕುಚೇಲ ಮುನಿಮೀಶ ಕುಚೇಲಾದ್ಯಾರ್ಪಣೇನ ಕೃತವಾನಕುಚೇಲಮ್ ।
ಸೋಽಭವತ್ತದಪಿ ಚಾರು ಕುಚೇಲಾಲಂಕೃತಸ್ತದಿದಮದ್ಭುತಮಾಸೀತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಮಾದಿವಿವಿಧೈರವತಾರೈಃ ಪಾಲಿತಾಖಿಲಜನೌಘ ಮಮಾಘಮ್ ।
ಸನ್ನಿರಸ್ಯ ಕಮಲಾಸ್ಯ ನಮಸ್ಯಾಂ ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ರಘುವಂಶವತಂಸ ॥ ೧೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ದಶಾವತಾರಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ದಶಾವತಾರಸ್ತುತಿಃ

ಭಾವೀಸಮೀರರಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಈ ದಶವತಾರಸ್ತುತಿ ಕೃತಿಯು ಅಶ್ವಧಾಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀಗಳು ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕುದುರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಬಂದು ಅವರ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕಾಲುಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಅವರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಡಲೆ ಹೂರಣವನ್ನು ಮೆದ್ದು ಅವರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವತ್ತಿಗೂ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ, ಹರಿಯ ದಶಾವತಾರಗಳನ್ನು ಮೂವತ್ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ರಮ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧) ಮೊದಲಿಗೆ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ, ವೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈವಸ್ವತ ಮನುವಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಬೀಜ ಮುಂತಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳು ತುಂಬಿದ ಹಡಗನ್ನು ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿದ ಹರಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೨) ಇಲ್ಲಿ ಹಯಗ್ರೀವರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಹಯಗ್ರೀವಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೩) ಮೂರನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮರೂಪಿಯಾಗಿ ಮಂದರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಯಾವ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೇ ಧರಿಸಿ, ಸಮುದ್ರಮಥನದಿಂದ ಬಂದ ಅಮೃತ(ಸುಧೆ)ವನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ, ರಾಹುವೇ ಮೊದಲಾದ ದೈತ್ಯರ ಮರ್ಮಸ್ಥಳವನ್ನೇ ಭೇದಿಸಿದಂಥ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೪) ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧನ್ವಂತರಿ ರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ನಿಧಿಯಾದ, ದಾನವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಅವರ ತಾಯಿ 'ದನು' ಎಂಬುವಳಿಗೆ ತಾಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ದುಃಖಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದೋಣಿಯಂತೆ ರಕ್ಷಕನಾಗು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೫ ಮತ್ತು ೬) ಈ ಐದು ಮತ್ತು ಆರನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವಾದಿರಾಜರು ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಮಥನದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಅಮೃತವು ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಸಿಗಬಾರದೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮೋಹಿನೀ ಸ್ತ್ರೀರೂಪ ಧರಿಸಿ, ತನ್ನ ಚೆಲುವಿನಿಂದ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಮರಳು ಮಾಡಿ, ಅಮೃತವು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪಾರ್ವತೀ, ಸರಸ್ವತೀ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯರಂಥಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೋಹಿನೀ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷಕ್ಕೆ ಮನೋವಿಕಾರ ಹೊಂದದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಹ ಹರಿಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೭) ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ವರಾಹರೂಪಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಾಸುರನೆಂಬ ಹತ್ತಿಯ ಕಾಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಂತಿರುವ ಗಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಯೋಗಿ, ಮುನಿಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಕೃತನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ವಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೮) ವಜ್ರಾಯುಧದಂತೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಉಗುರುಗಳುಳ್ಳ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ ಬಾಲನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕಂಭದಿಂದ ಆವಿರ್ಭೂತನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇಂದ್ರ, ಶೇಷ, ಗರುಡ, ಷಣ್ಮುಖನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನರಸಿಂಹನೇ, ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೯ ಮತ್ತು ೧೦) ಈ ಎರಡು ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ವಾಮನರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರೂಪ ತಾಳಿ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ತುಳಿದದ್ದು, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾಗಿ ತನ್ನ ಪಾದವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಖರ್ಪರ ಒಡೆದು ಗಂಗೆಯು ಹರಿದು ಭಕ್ತರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ತೊಳೆದಂಥ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೧೧) ಇಲ್ಲಿ ವಾದಿರಾಜರು ಕ್ಷಾತ್ರ ಕುಲಾಂತಕನಾದ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನ ಗರ್ವ ಮುರಿದ, ತಂದೆಯ ಒಂದೇ ಮಾತಿಗೆ ಪೂರ್ವಪರ ಯೋಚಿಸದೆ ಮಾತೆಯ ಶಿರ ತರಿದ ಧೈರ್ಯಸಮುದ್ರನಾದ ಪರಶುರಾಮದೇವರೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರಿರಿ ಎಂದು ಬೇಡಿದ್ದಾನೆ.

೧೨ ಮತ್ತು ೨೨) ಈಗ ಮುಂದಿನ ಹನ್ನೊಂದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಮಾಯಣದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ, ಪ್ರಿಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಮಾಯಣದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯ ಅಣ್ಣನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ್ದು. ಮಿಥಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಧನಸ್ಸು ಮುರಿದು ಸೀತೆಯನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದು, ತನ್ನಿಂದ ಅಭಿನ್ನನಾದ ಪರಶುರಾಮನೊಡನೆ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಕಲಹ ಮಾಡಿ ಜಯಿಸಿದ್ದು, ಶೂರ್ಪನಖಿಯ ಮನೋರಥವನ್ನು ಭಗ್ನಗೊಳಿಸಿದ ರಾಮನೇ ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ವಾಲಿಯಿಂದಾದ ಆಪತ್ತನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂಬ ನವಿಲುಗಳಿಗೆ ಮೋಡದಂತೆ ಹನುಮಂತನೆಂಬ ಚಕ್ರವಾಕಪಕ್ಷಿಗೆ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇರುವ, ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದ ಕಾಕಾಸುರ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಕಾಗೆಗಳ ಕುಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಯಾ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಲೀಲಾರ್ಥವಾಗಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ರಾವಣನಿಂದ ಅಪಹೃತಳಾದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಬಂದು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕ ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ಲಂಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ, ಸಮುದ್ರರಾಜನನ್ನು ಕೆಂಗಣ್ಣ ನೋಟದಿಂದ ಹೆದರಿಸಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿ ಲಂಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ರಾವಣನನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಮನೇ ಪಾಪಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಪಥದಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿಸಿದ, ಬೇಡರ ಕುಲದವಳಾದ ಶಬರಿ, ಹದ್ದಿನ ಜಾತಿಯ ಜಟಾಯು, ರಾಕ್ಷಸ ಕುಲದವನಾದ ವಿಭೀಷಣ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೩ ರಿಂದ ೩೧) ಮುಂದಿನ ಒಂಭತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಭಾವೀ ಸಮೀರರು ಭಾಗವತ ದಶಮಸ್ಕಂಧದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳಾದ ಭಗವಂತನು ದಾಮೋದರನಾದದ್ದು, ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದದ್ದು, ಕಾಕುಮತಿ ಕಾಳಿಂಗನ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸಿದ್ದು, ಕಂಸನ ವಧೆ ಮಾಡಿ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯ ಬಂಧನ ಬಿಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ನರಕಾಸುರನನ್ನು ವಧಿಸಿ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಬಾಲೆಯರ ಸೆರೆಬಿಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು, ಸ್ವರ್ಗದ ಪಾರಿಜಾತವನ್ನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ತಂದದ್ದು, ದುಷ್ಟ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ, ಶಿಷ್ಟ ಪಾಂಡವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಭೀಮಾದಿಗಳಿಂದ ವಂದಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೃಷ್ಣನೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಭಕ್ತಿ ಕೊಡು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

೩೩) ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲದ ಅಸುರರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿ, ಅವರಿಗೇ ಒಂದು ತತ್ವ ಬೋಧಿಸಿ ನಂತರೆ ಯೋಗ್ಯ ಜೀವಿಗಳಗೆ ನಿಜತತ್ವವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದುಷ್ಟ ಕುಲಾಂತಕನಾಗಿ ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ ಧರಿಸಿ ಅಶ್ವವನ್ನೇರಿದ ಕಮಲಾಪತಿ ಕಲ್ಕಿರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮ್ಮನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೩೪) ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮಂಗಳಕರವು ಹಯಗ್ರೀವರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ದಶಾವತಾರಗಳು ಕುರಿತಾಗಿದ್ದು, ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಯಮಲೋಕ ವಾಸವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ದೇವಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವರೆಂಬುದು ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಫಲಶ್ರುತಿ.

ಪ್ರೋಷ್ಠೀಶವಿಗ್ರಹ ಸುನಿಷ್ಠೀವನೋದ್ಧತವಿಶಿಷ್ಟಾಂಬುಚಾರಿಜಲಧೇ
ಕೋಷ್ಠಾಂತರಾಹಿತವಿಚೇಷ್ಟಾಗಮೌಘ ಪರಮೇಷ್ಠೀಡಿತ ತ್ವಮವ ಮಾಮ್ ।
ಪ್ರೇಷ್ಠಾರ್ಕಸೂನುಮನುಚೇಷ್ಟಾರ್ಥಮಾತ್ಮವಿದತೀಷ್ಟೋ ಯುಗಾಂತಸಮಯೇ
ಸ್ಥೇಷ್ಠಾತ್ಮಶೃಂಗಧೃತಕಾಷ್ಠಾಂಬುವಾಹನ ವರಾಷ್ಟಾಪದಪ್ರಭತನೋ ॥ ೧ ॥

ಖಂಡೀಭವದ್ಬಹುಲಡಿಂಡೀರಜೃಂಭಣಸುಚಂಡೀಕೃತೋದಧಿಮಹಾ-
ಕಾಂಡಾತಿಚಿತ್ರಗತಿಶೌಂಡಾದ್ಯ ಹೈಮರದಭಾಂಡಾಪ್ರಮೇಯಚರಿತ ।
ಚಂಡಾಶ್ವಕಂಠಮದಶುಂಡಾಲದುರ್ಹೃದಯಗಂಡಾಭಿಖಂಡಕರದೋ-
ಶ್ಚಂಡಾಮರೇಶ ಹಯತುಂಡಾಕೃತೇ ದೃಶಮಖಂಡಾಮಲಂ ಪ್ರದಿಶ ಮೇ ॥ ೨ ॥

ಕೂರ್ಮಾಕೃತೇ ತ್ವವತು ನರ್ಮಾತ್ಮಪೃಷ್ಠಧೃತಭರ್ಮಾತ್ಮಮಂದರಗಿರೇ
ಧರ್ಮಾವಲಂಬನ ಸುಧರ್ಮಾ ಸದಾಕಲಿತಶರ್ಮಾ ಸುಧಾವಿತರಣಾತ್ ।
ದುರ್ಮಾನರಾಹುಮುಖದುರ್ಮಾಯಿದಾನವಸುಮರ್ಮಾಭಿಭೇದನಪಟೋ
ಘರ್ಮಾರ್ಕಕಾಂತಿವರವರ್ಮಾ ಭವಾನ್ ಭುವನನಿರ್ಮಾಣಧೂತವಿಕೃತಿಃ ॥ ೩ ॥

ಧನ್ವಂತರೇಽಂಗರುಚಿಧನ್ವಂತರೇರಿತರುಧನ್ವಂಸ್ತರೀಭವ ಸುಧಾ-
ಭಾನ್ವಂತರಾವಸಥ ಮನ್ವಂತರಾಧಿಕೃತತನ್ವಂತರೌಷಧನಿಧೇ ।
ಧನ್ವಂತರಂಗಶುಗುಧನ್ವಂತಮಾಜಿಷು ವಿತನ್ವನ್ ಮಮಾಬ್ಧಿತನಯಾ-
ಸೂನ್ವಂತಕಾತ್ಮಹೃದತನ್ವಂತರಾವಯವತನ್ವಂತರಾರ್ತಿಜಲಧೌ ॥ ೪ ॥

ಯಾ ಕ್ಷೀರವಾರ್ಧಿಮಥನಾಕ್ಷೀಣದರ್ಪ ದಿತಿಜಾಕ್ಷೋಭಿತಾಮರಗಣಾ-
ಪೇಕ್ಷಾಪ್ತಯೇಽಜನಿ ವಲಕ್ಷಾಂಶುಬಿಂಬಜಿದತೀಕ್ಷ್ಣಾಲಕಾವೃತಮುಖೀ ।
ಸೂಕ್ಷ್ಮಾವಲಗ್ನವಸನಾಕ್ಷೇಪಕೃತ್ಕುಚಕಟಾಕ್ಷಾಕ್ಷಮೀಕೃತಮನೋ-
ದೀಕ್ಷಾಸುರಾಹೃತಸುಧಾಽಕ್ಷಾಣಿ ನೋಽವತು ಸುರೋಕ್ಷೇಕ್ಷಣಾದ್ಧರಿತನುಃ ॥ ೫ ॥

ಶಿಕ್ಷಾದಿಯುಙ್ನಿಗಮದೀಕ್ಷಾಸುಲಕ್ಷಣಪರೀಕ್ಷಾಕ್ಷಮಾ ವಿಧಿಸತೀ
ದಾಕ್ಷಾಯಣೀ ಕ್ಷಮತಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ರಮಾಽಪಿ ನ ಯದಾಕ್ಷೇಪವೀಕ್ಷಣವಿಧೌ ।
ಪ್ರೇಕ್ಷಾಕ್ಷಿಲೋಭಕರಲಾಕ್ಷಾರಸೋಕ್ಷಿತಪದಾಕ್ಷೇಪಲಕ್ಷಿತಧರಾ
ಸಾಕ್ಷಾರಿತಾತ್ಮತನುಭೂಕ್ಷಾರಕಾರಿನಿಟಿಲಾಕ್ಷಾಕ್ಷಮಾನವತು ನಃ ॥ ೬ ॥

ನೀಲಾಂಬುದಾಭ ಶುಭಶೀಲಾದ್ರಿ ದೇಹಧರ ಖೇಲಾಹೃತೋದಧಿಧುನೀ-
ಶೈಲಾದಿಯುಕ್ತನಿಖಿಲೇಲಾಕಟಾದ್ಯಸುರತೂಲಾಟವೀದಹನ ತೇ ।
ಕೋಲಾಕೃತೇ ಜಲಧಿಕಾಲಾಚಲಾವಯವನೀಲಾಬ್ಜದಂಷ್ಟ್ರಧರಣೀ-
ಲೀಲಾಸ್ಪದೋರುತಲ ಮೂಲಾಶಿಯೋಗಿವರಜಾಲಾಭಿವಂದಿತ ನಮಃ ॥ ೭ ॥

ದಂಭೋಲಿತೀಕ್ಷ್ಣನಖಸಂಭೇದಿತೇಂದ್ರರಿಪುಕುಂಭೀಂದ್ರ ಪಾಹಿ ಕೃಪಯಾ
ಸ್ತಂಭಾರ್ಭಕಾಸಹನ ಡಿಂಭಾಯ ದತ್ತವರ ಗಂಭೀರನಾದ ನೃಹರೇ ।
ಅಂಬೋಧಿಜಾನುಸರಣಾಂಭೋಜಭೂಪವನಕುಂಭೀನಸೇಶಖಗರಾಟ್
ಕುಂಭೀಂದ್ರಕೃತ್ತಿಧರಜಂಭಾರಿಷಣ್ಮುಖಮುಖಾಂಭೋರುಹಾಭಿನುತ ಮಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪಿಂಗಾಕ್ಷವಿಕ್ರಮತುರಂಗಾದಿಸೈನ್ಯಚತುರಂಗಾವಲಿಪ್ತದನುಜಾ-
ಸಾಂಗಾಧ್ವರಸ್ಥಬಲಿಸಾಂಗಾವಪಾತಹೃಷಿತಾಂಗಾಮರಾಲಿನುತ ತೇ ।
ಶೃಂಗಾರಪಾದನಖತುಂಗಾಗ್ರಭಿನ್ನಕನಕಾಂಗಾಂಡಪಾತಿತಟಿನೀ-
ತುಂಗಾತಿಮಂಗಲತರಂಗಾಭಿಭೂತಭಜಕಾಂಗಾಘ ವಾಮನ ನಮಃ ॥ ೯ ॥

ಧ್ಯಾನಾರ್ಹವಾಮನತನೋ ನಾಥ ಪಾಹಿ ಯಜಮಾನಾಸುರೇಶವಸುಧಾ-
ದಾನಾಯ ಯಾಚನಿಕ ಲೀನಾರ್ಥವಾಗ್ವಶಿತನಾನಾಸದಸ್ಯದನುಜ ।
ಮೀನಾಂಕನಿರ್ಮಲನಿಶಾನಾಥಕೋಟಿಲಸಮಾನಾತ್ಮಮೌಂಜಿಗುಣಕೌ-
ಪೀನಾಚ್ಛಸೂತ್ರಪದಯಾನಾತಪತ್ರಕರಕಾನಮ್ಯದಂಡವರಭೃತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಧೈರ್ಯಾಂಬುಧೇ ಪರಶುಚರ್ಯಾಧಿಕೃತ್ತಖಲವರ್ಯಾವನೀಶ್ವರಮಹಾ-
ಶೌರ್ಯಾಭಿಭೂತಕೃತವೀರ್ಯಾತ್ಮಜಾತಭುಜವೀರ್ಯಾವಲೇಪನಿಕರ ।
ಭಾರ್ಯಾಪರಾಧಕುಪಿತಾರ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಗಲಿತನಾರ್ಯಾತ್ಮಸೂಗಲತರೋ-
ಕಾರ್ಯಾಪರಾಧಮವಿಚಾರ್ಯಾರ್ಯಮೌಘಜಯಿವೀರ್ಯಾಮಿತಾ ಮಯಿ ದಯಾ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಶುಕಾರಾಮಭೂರವತು ಗೌರಾಮಲಾಮಿತಮಹೋ-
ಹಾರಾಮರಸ್ತುತಯಶೋ ರಾಮಕಾಂತಿಸುತನೋ ರಾಮಲಬ್ಧಕಲಹ ।
ಸ್ವಾರಾಮವರ್ಯರಿಪುವೀರಾಮಯರ್ಧಿಕರ ಚೀರಾಮಲಾವೃತಕಟೇ
ಸ್ವಾರಾಮದರ್ಶನಜಮಾರಾಮಯಾಗತಸುಘೋರಾಮನೋರಥಹರ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಕೇಶವ ಪ್ರದಿಶ ನಾಕೇಶಜಾತಕಪಿಲೋಕೇಶಭಗ್ನರವಿಭೂ-
ಸ್ತೋಕೇತರಾರ್ತಿಹರಣಾಕೇವಲಾರ್ಥಸುಖಧೀಕೇಕಿಕಾಲಜಲದ ।
ಸಾಕೇತನಾಥ ವರಪಾಕೇರಮುಖ್ಯಸುತಕೋಕೇನ ಭಕ್ತಿಮತುಲಾಂ
ರಾಕೇಂದುಬಿಂಬಮುಖ ಕಾಕೇಕ್ಷಣಾಪಹ ಹೃಷೀಕೇಶ ತೇಽಂಘ್ರಿಕಮಲೇ ॥ ೧೩ ॥

ರಾಮೇ ನೃಣಾಂ ಹೃದಭಿರಾಮೇ ನರಾಶಿಕುಲಭೀಮೇ ಮನೋಽದ್ಯ ರಮತಾಂ
ಗೋಮೇದಿನೀಜಯಿತಪೋಽಮೇಯಗಾಧಿಸುತಕಾಮೇ ನಿವಿಷ್ಟಮನಸಿ ।
ಶ್ಯಾಮೇ ಸದಾ ತ್ವಯಿ ಜಿತಾಮೇಯತಾಪಸಜರಾಮೇ ಗತಾಧಿಕಸಮೇ
ಭೀಮೇಶಚಾಪದಲನಾಮೇಯಶೌರ್ಯಜಿತವಾಮೇಕ್ಷಣೇ ವಿಜಯಿನಿ ॥ ೧೪ ॥

ಕಾಂತಾರಗೇಹಖಲಕಾಂತಾರಟದ್ವದನಕಾಂತಾಲಕಾಂತಕಶರಂ
ಕಾಂತಾಽಽರ ಯಾಽಂಬುಜನಿಕಾಂತಾನ್ವವಾಯವಿಧುಕಾಂತಾಶ್ಮಭಾಧಿಪ ಹರೇ ।
ಕಾಂತಾಲಿಲೋಲದಲಕಾಂತಾಭಿಶೋಭಿತಿಲಕಾಂತಾ ಭವಂತಮನು ಸಾ
ಕಾಂತಾನುಯಾನಜಿತಕಾಂತಾರದುರ್ಗಕಟಕಾಂತಾ ರಮಾ ತ್ವವತು ಮಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ದಾಂತಂ ದಶಾನನಸುತಾಂತಂ ಧರಾಮಧಿವಸಂತಂ ಪ್ರಚಂಡತಪಸಾ
ಕ್ಲಾಂತಂ ಸಮೇತ್ಯ ವಿಪಿನಾಂತಂ ತ್ವವಾಪ ಯಮನಂತಂ ತಪಸ್ವಿಪಟಲಮ್ ।
ಯಾಂತಂ ಭವಾರತಿಭಯಾಂತಂ ಮಮಾಶು ಭಗವಂತಂ ಭರೇಣ ಭಜತಾತ್
ಸ್ವಾಂತಂ ಸವಾರಿದನುಜಾಂತಂ ಧರಾಧರನಿಶಾಂತಂ ಸತಾಪಸವರಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶಂಪಾಭಚಾಪಲವಕಂಪಾಸ್ತಶತ್ರುಬಲಸಂಪಾದಿತಾಮಿತಯಶಾಃ
ಶಂ ಪಾದತಾಮರಸಸಂಪಾತಿನೋಽಲಮನುಕಂಪಾರಸೇನ ದಿಶ ಮೇ ।
ಸಂಪಾತಿಪಕ್ಷಿಸಹಜಂ ಪಾಪರಾವಣಹತಂ ಪಾವನಂ ಯದಕೃಥಾ-
ಸ್ತಂ ಪಾಪರೂಪಪತಿತಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ತದಪಿ ಪಂಪಾಸರಸ್ತಟಚರ ॥ ೧೭ ॥

ಲೋಲಾಕ್ಷ್ಯಪೇಕ್ಷಿತಸುಲೀಲಾಕುರಂಗವಧಖೇಲಾಕುತೂಹಲಗತೇ
ಸ್ವಾಲಾಪಭೂಮಿಜನಿಬಾಲಾಪಹಾರ್ಯನುಜಪಾಲಾದ್ಯ ಬೋ ಜಯ ಜಯ ।
ಬಾಲಾಗ್ನಿದಗ್ಧಪುರಶಾಲಾನಿಲಾತ್ಮಜನಿಘಾಲಾತ್ತಪತ್ತಲರಜೋ
ನೀಲಾಂಗದಾದಿಕಪಿಮಾಲಾಕೃತಾಲಿಪಥಮೂಲಾಭ್ಯತೀತಜಲಧೇ ॥ ೧೮ ॥

ತೂಣೀರಕಾರ್ಮುಕಕೃಪಾಣೀಕಿಣಾಂಕಭುಜಪಾಣೇ ರವಿಪ್ರತಿಮಭಾಃ
ಕ್ಷೋಣೀದರಾಲಿನಿಭಘೋಣೀಮುಖಾದಿಘನವೇಣೀಸುರಕ್ಷಣಕರಃ ।
ಶೋಣೀಭವನ್ನಯನಕೋಣೀಜಿತಾಂಬುನಿಧಿಪಾಣೀರಿತಾರ್ಹಣಮಣಿ-
ಶ್ರೇಣೀವೃತಾಂಘ್ರಿರಿಹ ವಾಣೀಶಸೂನುವರವಾಣೀಸ್ತುತೋ ವಿಜಯತೇ ॥ ೧೯ ॥

ಹುಂಕಾರಪೂರ್ವಮಥ ಟಂಕಾರನಾದಮತಿಪಂಕಾಽವಧಾರ್ಯ ಚಲಿತಾ
ಲಂಕಾ ಶಿಲೋಚ್ಚಯವಿಶಂಕಾಪತದ್ಭಿದುರಶಂಕಾಽಽಸ ಯಸ್ಯ ಧನುಷಃ ।
ಲಂಕಾಧಿಪೋಽಮನುತಯಂ ಕಾಲರಾತ್ರಿಮಿವ ಶಂಕಾಶತಾಕುಲಧಿಯಾ
ತಂ ಕಾಲದಂಡಶತಸಂಕಾಶಕಾರ್ಮುಕಶರಾಂಕಾನ್ವಿತಂ ಭಜ ಹರಿಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಧೀಮಾನಮೇಯತನುಧಾಮಾಽಽರ್ತಮಂಗಲದನಾಮಾ ರಮಾಕಮಲಭೂ-
ಕಾಮಾರಿಪನ್ನಗಪಕಾಮಾಹಿವೈರಿಗುರುಸೋಮಾದಿವಂದ್ಯಮಹಿಮಾ ।
ಸ್ಥೇಮಾದಿನಾಪಗತಸೀಮಾಽವತಾತ್ ಸಖಲಸಾಮಾಜರಾವಣರಿಪೂ
ರಾಮಾಭಿಧೋ ಹರಿರಭೌಮಾಕೃತಿಃ ಪ್ರತನಸಾಮಾದಿವೇದವಿಷಯಃ ॥ ೨೧ ॥

ದೋಷಾಽಽತ್ಮಭೂವಶತುರಾಷಾಡತಿಕ್ರಮಜರೋಷಾತ್ಮಭರ್ತೃವಚಸಾ
ಪಾಷಾಣಭೂತಮುನಿಯೋಷಾವರಾತ್ಮತನುವೇಷಾದಿದಾಯಿಚರಣಃ ।
ನೈಷಾದಯೋಷಿದಶುಭೇಷಾಕೃದಂಡಜನಿದೋಷಾಚರಾದಿಶುಭದೋ
ದೋಷಾಗ್ರಜನ್ಮಮೃತಿಶೋಷಾಪಹೋಽವತು ಸುದೋಷಾಂಘ್ರಿಜಾತಹನನಾತ್ ॥ ೨೨ ॥

ವೃಂದಾವನಸ್ಥಪಶುವೃಂದಾವನಂ ವಿನುತವೃಂದಾರಕೈಕಶರಣಂ
ನಂದಾತ್ಮಜಂ ನಿಹತನಿಂದಾಕೃದಾಸುರಜನಂ ದಾಮಬದ್ಧಜಠರಮ್ ।
ವಂದಾಮಹೇ ವಯಮಮಂದಾವದಾತರುಚಿಮಂದಾಕ್ಷಕಾರಿವದನಂ
ಕುಂದಾಲಿದಂತಮುತ ಕಂದಾಸಿತಪ್ರಭತನುಂ ದಾವರಾಕ್ಷಸಹರಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಗೋಪಾಲಕೋತ್ಸವಕೃತಾಪಾರಭಕ್ಷ್ಯರಸಸೂಪಾನ್ನಲೋಪಕುಪಿತಾ-
ಶಾಪಾಲಯಾಪಿತಲಯಾಪಾಂಬುದಾಲಿಸಲಿಲಾಪಾಯಧಾರಿತಗಿರೇ ।
ಸ್ವಾಪಾಂಗದರ್ಶನಜತಾಪಾಂಗರಾಗಯುತಗೋಪಾಂಗನಾಂಶುಕಹೃತಿ-
ವ್ಯಾಪಾರಶೌಂಡ ವಿವಿಧಾಪಾಯತಸ್ತ್ವಮವ ಗೋಪಾರಿಜಾತಹರಣ ॥ ೨೪ ॥

ಕಂಸಾದಿಕಾಸದವತಂಸಾವನೀಪತಿವಿಹಿಂಸಾಕೃತಾತ್ಮಜನುಷಂ
ಸಂಸಾರಭೂತಮಿಹ ಸಂಸಾರಬದ್ಧಮನಸಂ ಸಾರಚಿತ್ಸುಖತನುಮ್ ।
ಸಂಸಾಧಯಂತಮನಿಶಂ ಸಾತ್ತ್ವಿಕವ್ರಜಮಹಂ ಸಾದರಂ ಬತ ಭಜೇ
ಹಂಸಾದಿತಾಪಸರಿರಂಸಾಸ್ಪದಂ ಪರಮಹಂಸಾದಿವಂದ್ಯಚರಣಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ರಾಜೀವನೇತ್ರ ವಿದುರಾಜೀವ ಮಾಮವತು ರಾಜೀವಕೇತನವಶಂ
ವಾಜೀಭಪತ್ತಿನೃಪರಾಜೀರಥಾನ್ವಿತಜರಾಜೀವಗರ್ವಶಮನ ।
ವಾಜೀಶವಾಹ ಸಿತವಾಜೀಶ ದೈತ್ಯತನುವಾಜೀಶಭೇದಕರದೋ-
ರ್ಜಾಜೀಕದಂಬನರಾಜೀವಮುಖ್ಯಸುಮರಾಜೀಸುವಾಸಿತಶಿರಃ ॥ ೨೬ ॥

ಕಾಲೀಹ್ರದಾವಸಥಕಾಲೀಯಕುಂಡಲಿಪಕಾಲೀಸ್ಥಪಾದನಖರಾ-
ವ್ಯಾಲೀನವಾಂಶುಕರವಾಲೀಗಣಾರುಣಿತಕಾಲೀರುಚೇ ಜಯ ಜಯ ।
ಕೇಲೀಲವಾಪಹೃತಕಾಲೀಶದತ್ತವರನಾಲೀಕದೃಪ್ತದಿತಿಭೂ-
ಚೂಲೀಕಗೋಪಮಹಿಲಾಲೀತನೂಘುಸೃಣಧೂಲೀಕಣಾಂಕಹೃದಯ ॥ ೨೭ ॥

ಕೃಷ್ಣಾದಿಪಾಂಡುಸುತಕೃಷ್ಣಾಮನಃಪ್ರಚುರತೃಷ್ಣಾಸುತೃಪ್ತಿಕರವಾಕ್
ಕೃಷ್ಣಾಂಕಪಾಲಿರತ ಕೃಷ್ಣಾಭಿಧಾಘಹರ ಕೃಷ್ಣಾದಿಷಣ್ಮಹಿಲ ಭೋಃ ।
ಪುಷ್ಣಾತು ಮಾಮಜಿತ ನಿಷ್ಣಾತವಾರ್ಧಿಮುದನುಷ್ಣಾಂಶುಮಂಡಲ ಹರೇ
ಜಿಷ್ಣೋ ಗಿರೀಂದ್ರಧರ ವಿಷ್ಣೋ ವೃಷಾವರಜ ಧೃಷ್ಣೋ ಭವಾನ್ ಕರುಣಯಾ ॥ ೨೮ ॥

ರಾಮಾಶಿರೋಮಣಿಧರಾಮಾಸಮೇತ ಬಲರಾಮಾನುಜಾಭಿಧ ರತಿಂ
ವ್ಯೋಮಾಸುರಾಂತಕರ ತೇ ಮಾರತಾತ ದಿಶ ಮೇ ಮಾಧವಾಂಘ್ರಿಕಮಲೇ ।
ಕಾಮಾರ್ತಭೌಮಪುರರಾಮಾವಲಿಪ್ರಣಯವಾಮಾಕ್ಷಿಪೀತತನುಭಾ
ಭೀಮಾಹಿನಾಥಮುಖವೈಮಾನಿಕಾಭಿಮತ ಭೀಮಾಭಿವಂದ್ಯಚರಣ ॥ ೨೯ ॥

ಸಕ್ಷ್ವೇಲಭಕ್ಷ್ಯಭಯದಾಕ್ಷಿಶ್ರವೋಗಮಜಲಾಕ್ಷೇಪಪಾಶಯಮನಂ
ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹಜ್ವಲನರಕ್ಷೋಹಿಡಿಂಬಬಕಭೈಕ್ಷಾನ್ನಪೂರ್ವವಿಪದಃ ।
ಅಕ್ಷಾನಬಂಧಭವರೂಕ್ಷಾಕ್ಷರಶ್ರವಣಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಿಷ್ಯವಮತೀ
ಕಕ್ಷಾನುಯಾನಮಥಮಕ್ಷ್ಮಾಪಸೇವನಮಭೀಕ್ಷ್ಣಾಪಹಾಸಮಸತಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಚಕ್ಷಾಣ ಏವ ನಿಜಪಕ್ಷಾಗ್ರಭೂದಶಶತಾಕ್ಷಾತ್ಮಜಾದಿಸುಹೃದಾ-
ಮಾಕ್ಷೇಪಕಾರಿಕುನೃಪಾಕ್ಷೋಹಿಣೀಶತಬಲಾಕ್ಷೋಭದೀಕ್ಷಿತಮನಾಃ ।
ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಾಸಿಚಾಪಶರತೀಕ್ಷ್ಣಾರಿಪೂರ್ವನಿಜಲಕ್ಷ್ಮಾಣಿ ಚಾಪ್ಯಗಣಯನ್
ವೃಕ್ಷಾಲಯಧ್ವಜರಿರಕ್ಷಾಕರೋ ಜಯತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿರ್ಯದುಪತಿಃ ॥ ೩೧ ॥

ಬುದ್ಧಾವತಾರ ಕವಿಬದ್ಧಾನುಕಂಪ ಕುರು ಬದ್ಧಾಂಜಲೌ ಮಯಿ ದಯಾ
ಶೌದ್ಧೋದನಿಪ್ರಮುಖಸೈದ್ಧಾಂತಿಕಾಸುಗಮಬೌದ್ಧಾಗಮಪ್ರಣಯನ ।
ಕ್ರುದ್ಧಾಹಿತಾಸುಹೃತಿಸಿದ್ಧಾಸಿಖೇಟಧರ ಶುದ್ಧಾಶ್ವಯಾನ ಕಮಲಾ-
ಶುದ್ಧಾಂತ ಮಾಂ ರುಚಿಪಿನದ್ಧಾಖಿಲಾಂಗ ನಿಜಮದ್ಧಾವ ಕಲ್ಕ್ಯಭಿಧ ಭೋಃ ॥ ೩೨ ॥

ಸಾರಂಗಕೃತ್ತಿಧರಸಾರಂಗವಾರಿಧರ ಸಾರಂಗರಾಜವರದಾ-
ಸಾರಂ ಗದಾರಿತರಸಾರಂ ಗತಾತ್ಮಮದಸಾರಂ ಗತೌಷಧಬಲಮ್ ।
ಸಾರಂಗವತ್ಕುಸುಮಸಾರಂ ಗತಂ ಚ ತವ ಸಾರಂಗಮಾಂಘ್ರಿಯುಗಲಂ
ಸಾರಂಗವರ್ಣಮಪಸಾರಂಗತಾಬ್ಜಮದಸಾರಂ ಗದಿಂಸ್ತ್ವಮವ ಮಾಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಗ್ರೀವಾಸ್ಯವಾಹತನುದೇವಾಂಡಜಾದಿದಶಭಾವಾಭಿರಾಮಚರಿತಂ
ಭಾವಾತಿಭವ್ಯಶುಭಧೀವಾದಿರಾಜಯತಿಭೂವಾಗ್ವಿಲಾಸನಿಲಯಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾಗಧೀಶಮುಖದೇವಾಭಿನಮ್ಯಹರಿಸೇವಾರ್ಚನೇಷು ಪಠತಾ-
ಮಾವಾಸ ಏವ ಭವಿತಾವಾಗ್ಭವೇತರಸುರಾವಾಸಲೋಕನಿಕರೇ ॥ ೩೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ದಶಾವತಾರಸ್ತುತಿಃ ॥

***

ಶ್ರೀದಶಾವತಾರಹರಿಗಾಥಾ

❑❑

ಶ್ರೀವಿಜಯಧ್ವಜತೀರ್ಥರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಒಂದನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯದವರೆಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ದಶಾವತಾರಗಳನ್ನು ಅವತಾರದ ವಿಶೇಷವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಈ ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರವು ತುಂಬಾ ಮನೋಹರವಾದುದಾಗಿದೆ.

❑❑

ಪ್ರಲಯೋದನ್ವದುದೀರ್ಣಜಲವಿಹಾರಾನಿಮಿಷಾಂಗಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೧ ॥

ಚರಮಾಂಗೋದ್ಧೃತಮಂದರತಟಿನಂ ಕೂರ್ಮಶರೀರಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೨ ॥

ಸಿತದಂಷ್ಟ್ರೋದ್ಧೃತಕಾಶ್ಯಪತನಯಂ ಸೂಕರರೂಪಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೩ ॥

ನಿಶಿತಪ್ರಾಗ್ರ್ಯನಖೇನ ಜಿತಸುರಾರಿಂ ನರಸಿಂಹಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಿಪದಾವ್ಯಾಪ್ತಚತುರ್ದಶಭುವನಂ ವಾಮನರೂಪಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೫ ॥

ಕ್ಷಪಿತಕ್ಷತ್ರಿಯವಂಶನಗಧರಂ ಭಾರ್ಗವರಾಮಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೬ ॥

ದಯಿತಾಚೋರನಿಬರ್ಹಣನಿಪುಣಂ ರಾಘವರಾಮಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೭ ॥

ಮುರಲೀನಿಸ್ವನಮೋಹಿತವನಿತಂ ಯಾದವಕೃಷ್ಣಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೮ ॥

ಪಟುಚಾಟೀಕೃತನಿಸ್ಫುಟಜನತಂ ಶ್ರೀಘನಸಂಜ್ಞಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೯ ॥

ಪರಿನಿರ್ಮೂಲಿತದುಷ್ಟಜನಕುಲಂ ವಿಷ್ಣುಯಶೋಜಮ್ ।
ಕಮಲಾಕಾಂತಮಖಂಡಿತವಿಭವಾಬ್ಧಿಂ ಹರಿಮೀಡೇ ॥ ೧೦ ॥

ಆಕೃತೇಮಾಂ ವಿಜಯಧ್ವಜವರತೀರ್ಥೋ ಹರಿಗಾಥಾಮ್ ।
ಅಯತೇ ಪ್ರೀತಿಮಲಂ ಸಪದಿ ಯಯಾ ಶ್ರೀರಮಣೋಽಯಮ್ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯಧ್ವಜತೀರ್ಥಕೃತಾ ಶ್ರೀದಶಾವತಾರಹರಿಗಾಥಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಒಂದು ಹಿನ್ನಲೆ ಇದೆ. ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ, ಪ್ರತಿದಿನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದರ್ಶನ ಪಡೆಯದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಬ್ಬರು ಭೋಜನವನ್ನೇ

ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ನೇತ್ರವ್ಯಾಧಿ ಬಂದು ಕಣ್ಣು ಪೂರ್ಣ ಕಾಣದಂತಾಗಿ ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನವಾಗದೆ ಕೆಲವು ದಿನ ಉಪವಾಸವೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವಿಷಯ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ಸಲ ಪಠಿಸಿ ಕಣ್ಣು ಪಡೆಯಿರೆಂದರು. ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನೇತ್ರಪಾಟವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯಾಸ ಪಡಬಹುದು. ಕುರುಡನಾದರೆ ಹೇಗೆ ಪೂಜಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ನೇತ್ರ ರೋಗವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಅಪರಾಧಗಳು ನೂರಾರು ಇದ್ದರೂ ದೀನರಕ್ಷಕನಾದ ಕ್ಷಮಾವಂತನಾದ ಭಗವಂತನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಸುಂದರಾಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ ಪಡುತ್ತಾ ಆ ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡೇನು ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಯಾವುದು ಹಿತವೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತವಾದ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯದಿ ದಿಶಸಿ ನಯನಪಟುತಾಂ ತರ್ಹಿ ಭವಚ್ಚರ ಕಮಲ ಸೇವಾಯೈ ।
ಆಯಾಸ್ಯಾಮಿ ದಯಾಲೋ ಕೃಷ್ಣ ನ ಚೇತ್ ಪೂಜಯಾಯಿ ಕಥಮಂಧಃ ॥ ೧ ॥

ಸಂಭಾವಿತಸ್ಯ ಪುರುಷೋ ಮರಣಾದತಿರಿಚ್ಯತೇ ಕಿಲಾಕೀರ್ತಿಃ ।
ಇತಿ ಗೀತಾಸು ಹಿ ಗೀತಂ ಭವತಾ ಭವತಾಪತಿಮಿರರವೇ ॥ ೨ ॥

ನಾನಾಪರಾಧಶತಕಂ ಹೀನೆ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಕೃಷ್ಣಮಯಿ ಮತ್ತೇ ।
ದೀನಾನಾಮುದ್ಧರ್ತ್ರಾ ಕ್ಷಂತವ್ಯಂ ತತ್ ಕ್ಷಮಾವತಾ ಭವತಾ ॥ ೩ ॥

ಕುಂತಲಸಂತತಿಲಸಿತಂ ಚೂಡಾತ್ರಯಶೋಭಿಮೌಲಿಭಾಗಮಹಮ್ ।
ಶತಪತ್ರಪತ್ರನೇತ್ರಂ ಶಶಿವದನಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ದಿದೃಕ್ಷಾಮಿ ॥ ೪ ॥

ಕುಂಡಲಮಂಡಿತಗಂಡಂ ಕುಬುಗ್ರೀವಂ ಮನೋರಮೋರಸ್ಕಮ್ ।
ದಂಡಂ ದಾಮ ಚ ದದತಂ ಪಾಂಡವಸಖಮರ್ಚ್ಯಮರ್ಚಯಾಮಿ ಕದಾ ॥ ೫ ॥

ರಮ್ಯತಮೋದರಜಘನಂ ಕದ್ರೋಮಂ ವೃತ್ತಜಾನುಯುಗಜಂಘಮ್ ।
ರಕ್ತಾಬ್ಜಸದೃಶಪಾದಂ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ತ್ವಾರ್ಚಯಾಮಿ ಸದಯಕದಾ ॥ ೬ ॥

ದೋಷಾತಿದೂರ ಶುಭಗುಣರಾಶಿಂ ದಾಸೀಕೃತಾಖಿಲಾ ನಿಮಿಷಮ್ ।
ಭೂಷಣ ಭೂಷಿತಗಾತ್ರಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಚಿತ್ರಚರಿತ ವೀಕ್ಷೇ ತ್ವಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಧ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ ತ್ವಾಂ ವಿಧ್ವಸ್ತಾಶೇಷಕುಜನಕುಲಮ್ ।
ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಯಾಚೇ ತದ್ವಿರಚಯ ಯದ್ಧಿತಂ ಮಮಾದ್ಯ ಹರೇ ॥ ೮ ॥

ಸ್ತುತಿಮಿತಿ ಪುಣ್ಯಕಥನ ತೇ ಪ್ರಥಿತಕೃತೇ ವಾದಿರಾಜಯತಿರಕೃತ ।
ಸತತಂ ಹಿ ಪಠತಾಂ ಹಿ ಸತಾ ಮತಿವಿಶದಾಂ ದೇಹಿ ಕೃಷ್ಣ ವಿತತಮತಿಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಇದು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಗೇಯರೂಪವಾದ ಎಂಟು ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಅಪೂರ್ವ ಸುಂದರ ಕೃತಿಯು ಭಕ್ತರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂತ್ಯಕಾಲೇ ವಿಶೇಷತಃ ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ಬದುಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲವಾದ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯ ಸಂದೇಶವು ಮಾನವನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕಾಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮರಣ ಕಾಲವು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀವಾಸುದೇವ ಮಧುಸೂದನ ಕೈಟಭಾರೇ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಪಕ್ಷಿವರವಾಹನ ಮಾಧವೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೧ ॥

ಗೋವಿಂದ ಗೋಕುಲಪತೇ ನವನೀತಚೋರ
ಶ್ರೀನಂದನಂದನ ಮುಕುಂದ ದಯಾಪರೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೨ ॥

ನಾರಾಯಣಾಖಿಲಗುಣಾರ್ಣವ ಸರ್ವವೇದ-
ಪಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ಗಜಾಧಿಪಮೋಚಕೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೩ ॥

ಆನಂದಸಚ್ಚಿದಖಿಲಾತ್ಮಕ ಭಕ್ತವರ್ಗ-
ಸ್ವಾನಂದದಾನ ಚತುರಾಗಮಸನ್ನುತೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಪ್ರಾಣತೋಧಿಕಸುಖಾಕ್ಷಯರೂಪ ನಿತ್ಯಂ
ಪ್ರೋದ್ಯದ್ದಿವಾಕರನಿಭಾಚ್ಯುತ ಸದ್ಗುಣೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೫ ॥

ವಿಶ್ವಾಂಧಕಾರಿಮುಖದೈವತವಂದ್ಯ ಶಶ್ವತ್
ವಿಶ್ವೋದ್ಭವಸ್ಥಿತಿಮೃತಿಪ್ರಭೃತಿಪ್ರದೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೬ ॥

ನಿತ್ಯೈಕರೂಪ ದಶರೂಪ ಸಹಸ್ರಲಕ್ಷಾ-
ನಂತರೂಪ ಶತರೂಪ ವಿರೂಪಕೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವಗತ ಸರ್ವಶುಭಾನುರೂಪ
ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮಕ ಸದೋದಿತ ಸತ್ಪ್ರಿಯೇತಿ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮನ್ಮರಣಕಾಲ ಉಪಾಗತೇ ತು
ತ್ವನ್ನಾಮ ಮದ್ವಚನಗೋಚರತಾಮುಪೈತು ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಯತಿವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಗೋಪೀಗೀತಮ್

❑❑

ಸಜ್ಜನರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ದುಷ್ಟರ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಅವತರಿಸಿ, ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ದಿನ ಇಂಪಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಗಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತರಾದ ಅಲ್ಲಿಯ ಗೋಪಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಲು ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳ ಆ ಗೋಪಿಕೆಯರು ಅವನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಗಾನಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದುವೇ ಈ ಗೋಪೀಗೀತವಾಗಿದೆ.

ಭಗವಂತನು ತಮಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನಿತ್ತು ಕಾಪಾಡುವಂತೆ ಗೋಪಿಯರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನು ಈ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅವತಾರ, ಅವನ ಮನಮೋಹಕ ಲೀಲೆಗಳು ಗೋಕುಲದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಅವನ ಮಹಿಮೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗಾಗಿ ತೊರೆದು ಅವನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತನು ತನ್ನವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೊರೆದು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಶರಣಾಗತನಾದರೆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗುವುದೆಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಭಾಗವತವು ಈ ಪ್ರಸಂಗದ ಮೂಲಕ ನೀಡುತಿದೆ.

❑❑

ಗೋಪ್ಯ ಊಚುಃ

ಜಯತಿ ತೇಽಧಿಕಂ ಜನ್ಮನಾ ವ್ರಜಃ ಶ್ರಯತ ಇಂದಿರಾ ಸಾಧು ತತ್ರ ಹಿ ।
ದಯಿತ ದೃಶ್ಯತಾಂ ತ್ವಾ ದಿದೃಕ್ಷತಾಂ ತ್ವಯಿ ಧೃತಾಸವಸ್ತ್ವಾಂ ವಿಚಿನ್ವತೇ ॥ ೧ ॥

ವ್ರಜಜನಾರ್ತಿಹನ್ ವೀರಯೋಷಿತಾಂ ನಿಜಜನಸ್ಮಯಧ್ವಂಸನಸ್ಮಿತ ।
ಭಜಸಖೇ ಭವೇ ಕಿಂಕರೀಃ ಸ್ಮ ನೋ ಜಲರುಹಾನನಂ ಚಾರು ದರ್ಶಯನ್ ॥ ೨ ॥

ಶರದುದಾಶಯೇ ಸಾಧು ಜಾತಸತ್ಸರಸಿಜೋದರಶ್ರೀಮುಷಾ ದೃಶಾ ।
ಸುರತನಾಥ ತೇ ಶುಲ್ಕದಾಸಿಕಾ ವರದ ನಿಘ್ನತೋ ನೇಹ ಕಿಂ ವಧಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಷಜಲಾಶಯಾದ್ವ್ಯಾಲರಾಕ್ಷಸಾದ್ವರ್ಷಮಾರುತಾದ್ವೈದ್ಯುತಾನಲಾತ್ ।
ವೃಷಮಯಾತ್ಮಜಾದ್ವಿಶ್ವತೋಮುಖಾದ್ವೃಷಭ ತೇ ವಯಂ ರಕ್ಷಿತಾ ಮುಹುಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ಖಲು ಗೋಪಿಕಾನಂದನೋ ಭವಾನಖಿಲದೇಹಿನಾಮಂತರಾತ್ಮದೃಕ್ ।
ವಿಖನಸಾರ್ಚಿಕೋ ವಿಶ್ವಗುಪ್ತಯೇ ಸಖ ಉದೇಯಿವಾನ್ ಸಾತ್ವತಾಂ ಕುಲೇ ॥ ೫ ॥

ವಿರಚಿತಾಭಯಂ ವೃಷ್ಣಿವರ್ಯ ತೇ ಶರಣಮೀಯುಷಾಂ ಸಂಸೃತೇರ್ಭಯಾತ್ ।
ಕರಸರೋರುಹಂ ಕಾಂತ ಕಾಮದಂ ಶಿರಸಿ ಧೇಹಿ ನಃ ಶ್ರೀಕರಗ್ರಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಣತದೇಹಿನಾಂ ಪಾಪಕರ್ಶನಂ ತೃಣಚರಾನುಗಂ ಶ್ರೀನಿಕೇತನಮ್ ।
ಫಣಿಫಣಾರ್ಪಿತಂ ತೇ ಪದಾಂಬುಜಂ ಕೃಣು ಕುಚೇಷು ನಃ ಕೃಂಧಿ ಹೃಚ್ಛಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ವಲ್ಗುವಾಕ್ಯಯಾ ಬುಧಮನೋಜ್ಞಯಾ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣ ।
ವಿಧಿಕರೀರಿಮಾ ವೀರ ಮುಹ್ಯತೀರಧರಸೀಧುನಾಽಽಪ್ಯಾಯಯಸ್ವ ನಃ ॥ ೮ ॥

ತವ ಕಥಾಮೃತಂ ತಪ್ತಜೀವನಂ ಕವಿಭಿರೀಡಿತಂ ಕಲ್ಮಷಾಪಹಮ್ ।
ಶ್ರವಣಮಂಗಲಂ ಶ್ರೀಮದಾತತಂ ಭುವಿ ಗೃಣಂತಿ ತೇ ಭೂರಿದಾ ಜನಾಃ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಹಸಿತಂ ಪ್ರಿಯ ಪ್ರೇಮವೀಕ್ಷಣಂ ವಿಹರಣಂ ಚ ತೇ ಧ್ಯಾನಮಂಗಲಮ್ ।
ರಹಸಿ ಸಂವಿದೋ ಯಾ ಹೃದಿಸ್ಪೃಶಃ ಕುಹಕ ನೋ ಮನಃ ಕ್ಷೋಭಯಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೦ ॥

ಚಲಸಿ ಯದ್ ವ್ರಜಾಚ್ಚಾರಯನ್ ಪಶೂನ್ ನಲಿನಸುಂದರಂ ನಾಥ ತೇ ಪದಮ್ ।
ಶಿಲತೃಣಾಂಕುರೈಃ ಸೀದತೀತಿ ನಃ ಕಲಿಲತಾಂ ಮನಃ ಕಾಂತ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೧೧ ॥

ದಿನಪರಿಕ್ಷಯೇ ನೀಲಕುಂತಲೈರ್ವನರುಹಾನನಂ ಬಿಭ್ರದಾವೃತಮ್ ।
ವನರಜಸ್ವಲಂ ದರ್ಶಯನ್ ಮುಹುಃ ಮನಸಿ ನಃ ಸ್ಮರಂ ವೀರ ಯಚ್ಛಸಿ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಣತಕಾಮದಂ ಪದ್ಮಜಾರ್ಚಿತಂ ಧರಣಿಮಂಡನಂ ಧ್ಯೇಯಮಾಪದಿ ।
ಚರಣಪಂಕಜಂ ಶಂತಮಂ ಚ ತೇ ರಮಣ ನಸ್ತನೇಷ್ವರ್ಪಯಾಧಿಹನ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸುರತವರ್ಧನಂ ಶೋಕನಾಶನಂ ಸ್ವರಿತವೇಣುನಾ ಸುಷ್ಠು ಚುಂಬಿತಮ್ ।
ಇತರರಾಗವಿಸ್ಮಾರಣಂ ನೃಣಾಂ ವಿತರ ವೀರ ನಸ್ತೇಧರಾಮೃತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಟತಿ ಯದ್ಭವಾನಹ್ನಿಕಾನನಂ ತ್ರುಟಿ ಯುಗಾಯತೇ ತ್ವಾಮಪಶ್ಯತಾಮ್ ।
ಕುಟಿಲಕುಂತಲಂ ಶ್ರೀಮುಖಂ ಚ ತೇ ಜಡವದೀಕ್ಷತಾಂ ಪಕ್ಷ್ಮಕೃದ್ದೃಶಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಪತಿಸುತಾನ್ವಯಭ್ರಾತೃಬಾಂಧವಾನತಿವಿಲಂಘ್ಯ ತೇ ಹ್ಯಚ್ಯುತಾಗತಾಃ ।
ಗತಿವಿದಸ್ತವೋದ್ಗೀತಮೋಹಿತಾಃ ಕಿತವ ಯೋಷಿತಃ ಕಸ್ತ್ಯಜೇನ್ನಿಶಿ ॥ ೧೬ ॥

ರಹಸಿ ಸಂವಿದಂ ಹೃಚ್ಛಯೋದಯಂ ಪ್ರಹಸಿತಾನನಂ ಪ್ರೇಮವೀಕ್ಷಣಮ್ ।
ಬೃಹದುರಃಶ್ರಿಯೋ ವೀರ ವೀಕ್ಷ್ಯ ತೇ ಮುಹುರತಿಸ್ಪೃಹಾ ಮುಹ್ಯತೇ ಮನಃ ॥ ೧೭ ॥

ವ್ರಜವನೌಕಸಾಂ ವ್ಯಕ್ತಿರಂಗ ತೇ ವೃಜಿನಹಂತ್ರ್ಯಲಂ ವಿಶ್ವಮಂಗಲಮ್ ।
ಭಜ ಮನಾಕ್ ಚ ನಸ್ತ್ವತ್ಸ್ಪೃಹಾತ್ಮನಾಂ ಸ್ವಜನಹೃದ್ರುಜಾಂ ಯನ್ನಿಷೂದನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಶ್ರೀಕುಶ ಉವಾಚ
ಇತಿ ಗೋಪ್ಯಃ ಪ್ರಗಾಯಂತ್ಯಃ ಪ್ರಲಪಂತ್ಯಶ್ಚ ಚಿತ್ರಧಾ ।
ರುರುದುಃ ಸುಸ್ವರಂ ರಾಜನ್ ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ತಾಸಾಮಾವಿರಭೂಚ್ಛೌರಿಃ ಸ್ಮಯಮಾನಮುಖಾಂಬುಜಃ ।
ಪೀತಾಂಬರಧರಃ ಸ್ರಗ್ವೀ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನ್ಮಥಮನ್ಮಥಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂದೇ ಗೋಪೀಗೀತಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕೃಪೆಗಳಿಸಲು ಈ ಅಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀವಾದಿವಂದ್ಯತೀರ್ಥರು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಗರುಡೇಂದ್ರವಂದಿತನಾದ, ಸರ್ವಾಶುಭನಿವಾರಕನಾದ, ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ, ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧರಣದಕ್ಷನಾದ, ರಜತಪೀಠಪುರವಾಸಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಾ ವಜ್ರಾಂಕುಶ ಧ್ವಜಸರೋಜಗಳಿಂದ ಚಿಹ್ನಿತವಾದ ಪಾದಗಳಿಂದಾರಂಭಿಸಿ, ಮುಕುಟಮಂಡಿತ ಶಿರಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಭಗವಂತನ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಮಧ್ವನಾಥನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಹೃತ್ಕಮಲವಾಸಿಯಾದ ಕರುಣಾಕರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಅವನ ದಾಸರ ದಾಸನಾದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ನಿತ್ಯ ಪಠಿಸುವರಿಗೆ ಹರಿಯು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವನು.

❑❑

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಗರುಡೇಂದ್ರನುತಂ ಶರಣ್ಯಂ
ಸರ್ವಾಶುಭಪ್ರಶಮನಂ ಭುವನೈಕನಾಥಮ್ ।
ಸದ್ರೂಪ್ಯಪೀಠಪುರಮಧ್ಯಗಮಿಂದಿರೇಶಂ
ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧರಣದಕ್ಷಮಹಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೧ ॥

ವಂಜ್ರಾಂಕುಶಧ್ವಜಸರೋಜಯುತಾಂಘ್ರಿಮೂಲಂ
ಸಂದೀಪ್ಯಮಾನಖಚಂದಿರಕಾಂತಿಕಾಂತಮ್ ।
ಸಿಂಜನ್ನೂಪುರಪದಂ ವರವೃತ್ತಜಂಘಂ
ಪೂರ್ಣೇಂದುಭಾನುಸಮವರ್ತುಲಜಾನುಯುಗ್ಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ತಂಬೇರಮೇಂದ್ರಸುಕರೋರುಮುದಾರಕಾಂಚೀ-
ಪೀತಾಂಬರೋದ್ಯತಕಟಿಂ ಶುಭನಿಮ್ನನಾಭಿಮ್ ।
ಶಾತೋದರಾರ್ಪಿತವಲಿತ್ರಯಮಬ್ಜನಾಭಂ
ಶ್ರೀವತ್ಸಕೌಸ್ತುಭರಮಾಲಯವಕ್ಷಸಂ ತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಕಂಬುಕಂಧರಸಮರ್ಪಿತವೈಜಯಂತೀ-
ಸದ್ಧಾರಕಂಜಶಭಮಾಲಿಕಯೋಲ್ಲಸಂತಮ್ ।
ಸದ್ದಂಡಪಾಶಕರಕುಂಡಲಶೋಭಿಗಂಡಂ
ಬಿಂಬಾಧರೋಷ್ಠಮರವಿಂದದಲಾಯತಾಕ್ಷಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕರ್ಣೋಜ್ಜ್ವಲನ್ಮಕರಕುಂಡಲಲೋಭಿಗಂಡಂ
ಸದ್ರತ್ನಮೌಕ್ತಿಕಲಸಚ್ಛುಭನಾಸಿಕಾಢ್ಯಮ್ ।
ಶಾರ್ಙ್ಗಾಯಿತಭ್ರುವಮಗಣ್ಯಗುಣಾಭಿರಾಮ-
ಮುದ್ಯದ್ದಿವಾಕರನಿಭಾಭವಿಶಾಲಫಾಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಿರೀಟವರಮಂಡಿತರಮ್ಯಶೀರ್ಷ-
ಮಾದ್ಯಂತಶೂನ್ಯಮಸಿತಂ ಸುಖತೀರ್ಥನಾಥಮ್ ।
ಶ್ರೀನಂದನಂದನಮಮೇಯಮಗಾಧಬೋಧ-
ಮೀಷತ್ಸ್ಮಿತೇಂದುವದನಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜಾಮಿ ॥ ೬ ॥

ಕಿಂಸಂಸ್ತವೀಮಿ ತವ ಮತ್ಸ್ಯಸುಕೂರ್ಮಕೋಲ-
ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹವರವಾಮನಭಾರ್ಗವೇಶ ।
ಶ್ರೀಜಾನಕೀರಮಣಯಾದವಕೃಷ್ಣಬುದ್ಧ-
ಕಲ್ಕ್ಯಾದಿರೂಪಕೃತಿಸೇವಿತಸತ್ತ್ವಭಾವಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವ ಕರುಣಾಕರ ಸೌಮ್ಯರೂಪ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಮುನಿಹೃತ್ಕಮಲಾಧಿವಾಸ ।
ಭಕ್ತೋತ್ಸವೇಪ್ಸಿಸುತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯದೀಪ
ಮಾಂ ಪಾಹಿ ತೇ ಚರಣಸೇವಕಭೃತ್ಯಭೃತ್ಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಾದಿವಂದ್ಯಾಖ್ಯಯತಿನಾ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಕೃತಮ್ ।
ಹರೇಃ ಕೃಪಾಽಽಪ್ತಯೇಽಜಸ್ರಂ ಪಠತಃ ಪ್ರೀಯತೇ ಹರಿಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿವಂದ್ಯತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತವಃ

❑❑

ಶ್ರೀಮುದ್ಗಲಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತವನವಿದು. ಶರಣಾಗತರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ತೋರುವ ಕಾರುಣ್ಯ ಎಂತಹದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಷ್ಟಿಯವಲಕ್ಕಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಭಗವಂತನು ಕರುಣಾಮಯನಾಗಿ ಕುಚೇಲನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಹಾವೈಭವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕುಚೇಲನೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾ ಅಂಥ ಭಗವಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತವನ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ನಾನಾ ಕುಕರ್ಮರತನಾದ, ವಿಪುಲದೋಷ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಪತಿತನಾದ ಪುಣ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಾಡದವನಿಗೆ ಭಗವಂತನ ಪಾದಗಳೇ ಗತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಉಡುಪನಾದ ಮುನಿಮನನ್ನೈದಿಲೆಗಳಿಗೆ ಉಡುಪನಾದ ಗೋಪಾಲನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧನೋಪಾರ್ಜನ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯದೇ ಯಶೋದಾ ಕಂದನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಮಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾರೂ ತನಗೆ ಪಾಲಕರಿಲ್ಲ ಎಂದೆನುತ್ತಾ ಸಂಕಟಾದ್ರಿನಾಶಕನಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರೀಶನಾದ, ಕಲ್ಪದ್ರುಮದಂತೆ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ನೀಡುವ ಅನುಗ್ರಹೋನ್ಮುಖನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಜಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತವನ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

❑❑

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಕರುಣಾಂ ಶರಣಾಗತೇಷು
ಕಿಂ ವರ್ಣಯೇ ತವ ಶರಣ್ಯ ಘನಾಘನಾನಾಮ್ ।
ಯನ್ಮುಷ್ಟಿಮಾತ್ರ ಪೃಥುಕಾನುಪಗೃಹ್ಯ ರಾಜ-
ರಾಜೇಶ್ವರಂ ತ್ವಮಕರೋರಚಿರಾತ್ ಕುಚೇಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಖೇ ಯೇನ ಕೇನಾಪ್ಯುಪಾಯೇನ ಕೃಷ್ಣಂ
ಸಮಾರಾಧಯಾರಾಧ್ಯಮದ್ಧಾ ಸುರೇಂದ್ರೈಃ ।
ಮಹಾವೈಭವಾವಾಪ್ತಯೇ ಮಾ ವಿಚಾರಂ
ಕುರುಷ್ವಾತ್ರ ಸಾಕ್ಷೀ ಸುಶೀಲಃ ಕುಚೇಲಃ ॥ ೨ ॥

ಬಹುಕುಕರ್ಮರತಸ್ಯ ಸದಾ ವಿಭೋ ವಿಪುಲದೋಷಗಣೈಃ ಪತಿತಸ್ಯ ಚ ।
ಅಕೃತಪುಣ್ಯಕೃತೇರ್ಬಹುಧಾ ಹರೇ ತವ ಪದಾಂಬುಜಮೇವ ಗತಿರ್ಮಮ ॥ ೩ ॥

ಉಡುಪಂ ಸಂಸೃತಿಸಿಂಧೋರುಡುಪಂ ಸಖಿಮುನಿಮನಃಕುಮುದಸ್ಯ
ಉಡುಪಸ್ಥಮುಡುಪಶಾಲಂ ಗೋಪಿಬಾಲಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ಗೋಪಾಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಲಂ ವಿತ್ತಚಿಂತಾಪ್ರಸಂಗೇನ ದೂರಪ್ರವಾಸೇನ ವಾ ಭೂರಿಕಾಲಂ ಸದಾ ವಾ ।
ಸದಾ ಮದ್ಗುರೋಃ ಸ್ವಾಂತಪಂಕೇರುಹೇ ಶ್ರೀಯಶೋದಾಕಿಶೋರೇ ಭೃಶಂ ಮೇ ಮನೋಽಸ್ತು ॥ ೫ ॥

ಗೋಪಾಲ ಪಾಲಯ ಕೃಪಾಲಯ ಬಾಲವನ್ಮಾಂ
ನೀಲೋತ್ಪಲಾಮಲದಲಾಯತಲೋಚನಾಲಮ್ ।
ಕಾಲೇ ಕಲೌ ನ ಕಿಲ ಪಾಲಯಿತಾ ತ್ವದನ್ಯಃ
ಕಾಲಾಭ ಕಾಲಯವನಾದ್ಯರಿಕಾಲ ಕಾಲ ॥ ೬ ॥

ವೇಂಕಟಾಧೀಶಮನಿಶಂ ಸಂಕಟಾದ್ರಿವೃಷಾಯುಧಮ್ ।
ನಿಕಟಾಗತಕಲ್ಪದ್ರುಂ ಪ್ರಕಟಾನುಗ್ರಹಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮುದ್ಗಲಾಚಾರ್ಯಕೃತಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತವಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀನಂದಸೂನುಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರು ರಚಿಸಿರುವರು. ನಂದಕಂದನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಮಧುರ ವರ್ಣವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಭಗವಂತನ ಸುಂದರಾಕಾರದ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಸಾರವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಮಾಲತೀಕುಂದಮಂದಾರಮಾಲಾಮಲ್ಲಿಕೋಲ್ಲಾಸಿಧಮ್ಮಿಲ್ಲಮೌಲಿಮ್ ।
ಗೋಕುಲಾನಂದಿಲೀಲಾವಿಲೋಲಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮಂಜುಸಿಂಜನ್ಮಣಿಶ್ರೇಣಿರಾಜನ್ನೂಪುರೋದಾರಪಾದಾರವಿಂದಮ್ ।
ಉಲ್ಲಸನ್ನೃತ್ತಲೀಲಾವಿಲಾಸಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೨ ॥

ಚಾರುಚಾಮೀಕರೋದ್ಭಾಸಿಭಾಸೋದ್ದೀಪ್ತಸೌದಾಮಿನೀದಾಮಕಾಂಚಿಮ್ ।
ವಲ್ಲವೀವಲ್ಲರೀಭೃಂಗರಾಜಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಂತತಾನಂತವೇದಾಂತಮೂರ್ತಿಂ ವೈಜಯಂತೀಂ ಶ್ರಿಯಾ ವೈ ಜಯಂತೀಮ್ ।
ಬಿಭ್ರತಂ ವಕ್ಷಸಾದಭ್ರಮೇತಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚಾರುಣಾ ವೇಣುನಾ ಗೀಯಮಾನಂ ಮಾರ್ಗಸಂಚಾರಲೋಲಾಂಗುಲೀಕಮ್ ।
ಮಂಗಲಾಪಾಂಗದತ್ತಾವಲೋಕಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಂದಹಾಸಶ್ರಿಯಾ ನಂದಯಂತಂ ಸುಂದರೀಮಿಂದಿರಾಮಿಂದುಕಾಂತಿಮ್ ।
ಪದ್ಮರಾಗಾನುರಾಗಾಧರೋಷ್ಠಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೬ ॥

ಚಾರುಹಾಸಸ್ಫುರದ್ದಂತಪಂಕ್ತಿಂ ಸುಂದರಂ ಬರ್ಹಮಾಲಾವತಂಸಮ್ ।
ಅಂಜನಾಭಂ ವಿಭುಂ ಕಂಜನಾಭಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೭ ॥

ಉಲ್ಲಸತ್ಕುಂತಲಾಮುಕ್ತಮುಕ್ತಾರಕ್ತರತ್ನಪ್ರಭಾಶೋಭಮಾನಮ್ ।
ಕುಂಕುಮಶ್ರೀಲಲಾಮಾಭಿರಾಮಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಕೃತಂ ನಂದಸೂನುಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಬಾಲರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಮಹಾಪುರಾಣ ದಶಮಸ್ಕಂಧದ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತೋತ್ರ ಇದು.

ದೇವಕಿ-ವಾಸುದೇವರ ಶಿಶುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಸನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಭಗವಂತನು ದೇವಕೀ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೆಯ ಶಿಶುವಾಗಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಂಸನು ಈ ಶಿಶುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ತಂತ್ರವನ್ನು ಹೂಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜನ್ಮೋತ್ಸವ ನಡೆದಿದೆ. ಕಂಸನಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪೂತನಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಉದ್ಯುಕ್ತಳಾಗಿ ತಾನೇ ಆ ಶಿಶುವಿನಿಂದ ಹತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೋಕುಲದ ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲಾ ಮಗುವಿಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಮಗುವಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನು ರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಜಾದಿ

ಭಗವಂತನ ಆಯಾ ರೂಪಗಳು ಮಗುವಿನ ಪಾದಾದಿ ಅವಯವಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

(ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದಿದುಷ್ಟಬಾಧಾನಿವೃತ್ತಯೇ ।
ಬಾಲರಕ್ಷಾಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಹರಿನಾಮಾನುಕೀರ್ತನಾತ್ ॥)

ಅವ್ಯಾದಜೋಽಂಘ್ರಿಮಣಿಮಾಂಸ್ತವ ಜಾನ್ವಥೋರೂ
ಯಜ್ಞೋಽಚ್ಯುತಃ ಕಟಿತಟಂ ಜಠರಂ ಹಯಾಸ್ಯಃ ।
ಹೃತ್ ಕೇಶವಸ್ತ್ವದುರ ಈಶ ಇನಸ್ತು ಕಂಠಂ
ವಿಷ್ಣುರ್ಭುಜಂ ಮುಖಮುರುಕ್ರಮ ಈಶ್ವರಃ ಕಮ್ ॥ ೧ ॥

ಚಕ್ರ್ಯಗ್ರತಸ್ತು ಸಗದೋ ಹರಿರಸ್ತು ಪಶ್ಚಾತ್
ತ್ವತ್ಪಾರ್ಶ್ವಯೋರ್ಧನುರಸೀ ಮಧುಹಾಽಜನಶ್ಚ ।
ಕೋಣೇಷು ಶಂಖ ಉರುಗಾಯ ಉಪರ್ಯುಪೇಂದ್ರ-
ಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಃ ಕ್ಷಿತೌ ಹಲಧರಃ ಪುರುಷಃ ಸಮಂತಾತ್ ॥ ೨ ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ ನಾರಾಯಣೋಽವತು ।
ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಪತಿಶ್ಚಿತ್ತಂ ಮನೋ ಯೋಗೇಶ್ವರೋಽವತು ॥ ೩ ॥

ಪೃಶ್ನಿಗರ್ಭಸ್ತು ತೇ ಬುದ್ಧಿಮಾತ್ಮಾನಂ ಭಗವಾನ್ ಪರಃ ।
ಕ್ರೀಡಂತಂ ಪಾತು ಗೋವಿಂದಃ ಶಯಾನಂ ಪಾತು ಮಾಧವಃ ॥ ೪ ॥

ವ್ರಜಂತಮವ್ಯಾದ್ವೈಕುಂಠ ಆಸೀನಂ ತ್ವಾಂ ಶ್ರಿಯಃ ಪತಿಃ ।
ಭುಂಜಾನಂ ಯಜ್ಞಭುಕ್ ಪಾತು ಸರ್ವಗ್ರಹಭಯಂಕರಃ ॥ ೫ ॥

ಡಾಕಿನ್ಯೋ ಯಾತುಧಾನ್ಯಶ್ಚ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಾ ಯೇಽರ್ಭಕಗ್ರಹಾಃ ।
ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ ಯಕ್ಷರಕ್ಷೋವಿನಾಯಕಾಃ ॥ ೬ ॥

ಕೋಟರಾರೇವತೀಜ್ಯೇಷ್ಠಾಪೂತನಾಮಾತೃಕಾದಯಃ ।
ಉನ್ಮಾದಾ ಯೇ ಹ್ಯಪಸ್ಮಾರಾ ದೇಹಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯದ್ರುಹಃ ॥ ೭ ॥

ಸ್ವಪ್ನದೃಷ್ಟಾ ಮಹೋತ್ಪಾತಾ ವೃದ್ಧಬಾಲಗ್ರಹಾಶ್ಚ ಯೇ ।
ಸರ್ವೇ ನಶ್ಯಂತು ತೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮಗ್ರಹಣಭೀರವಃ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಗೋಪೀಕೃತಬಾಲರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಕೂರ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹೊತ್ತ, ಉದರದಲ್ಲಿ ಕಮಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ತನ್ನವರನ್ನು ಉದರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಅಜಿತನಾದ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾದ ಭಗವಂತನು ತನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಮಾನಸಕಮಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯಸಮಾನವಾದ, ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ, ಸ್ನಿಗ್ಧನಿರ್ಮಲಶೀತಕಾಂತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಕರುಣೋನ್ಮುಖನಾದ ಮನೋಹರ ಶಂಖದಂತೆ ಕತ್ತುಳ್ಳ, ನಾಶರಹಿತನಾದ ಪಾಪನಾಶಕನಾದ, ರಜತಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದ, ಮಂಗಳಕರವಾದ ಕಡೆಗೋಲು ನೇಣುಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಭಗವಂತನ ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ಮೂರ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಅಂಥ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು.

ಈ ಸ್ತುತಿಯು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಪಠಣವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದುದು, ಪಾಪಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು ಆಗಿರುವುದು.

❑❑

ಪಾಲಯಾಚ್ಯುತ ಪಾಲಯಾಜಿತ ಪಾಲಯ ಕಮಲಾಲಯ ।
ಲೀಲಯಾ ಧೃತಭೂಧರಾಂಬುರುಹೋದರ ಸ್ವಜನೋದರ ॥

ಮಾಧ್ವಮಾನಸಪದ್ಮಭಾನುಸಮಂ ಸ್ಮರಪ್ರತಿಮಂ ಸ್ಮರ
ಸ್ನಿಗ್ಧನಿರ್ಮಲಶೀತಕಾಂತಿಲಸನ್ಮುಖಂ ಕರುಣೋನ್ಮುಖಮ್ ।
ಹೃದ್ಯಕಂಬುಸಮಾನಕಂಧರಮಕ್ಷಯಂ ದುರಿತಕ್ಷಯಂ
ಸ್ನಿಗ್ಧಸಂಸ್ತುತರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಮಾಲಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಂಗದಾದಿಸುಶೋಭಿಪಾಣಿಯುಗೇನ ಸಂಕ್ಷುಭಿತೈನಸಂ
ತುಂಗಮಾಲ್ಯಮಣೀಂದ್ರಹಾರಸರೋರಸಂ ಖಲನೀರಸಮ್ ।
ಮಂಗಲಪ್ರದಮಂಥದಾಮವಿರಾಜಿತಂ ಭಜತಾಜಿತಂ
ತಂ ಗೃಣೇ ವರರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಮಾಲಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪೀನರಮ್ಯತನೂದರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಶುಭ ಹೇ ಮನಃ
ಸ್ವಾನುಭಾವನಿದರ್ಶನಾಯ ದಿಶಂತಮರ್ಥಿಸುಶಂತಮಮ್ ।
ಆನತೋಽಸ್ಮಿ ನಿಜಾರ್ಜುನಪ್ರಿಯಸಾಧಕಂ ಖಲಬಾಧಕಂ
ಹೀನತೋಜ್ಝಿತರೂಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಮಾಲಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ಹೈಮಕಿಂಕಿಣಿಮಾಲಿಕಾರಶನಾಂಚಿತಂ ತಮವಂಚಿತಂ
ಕಮ್ರಕಾಂಚನವಸ್ತ್ರಚಿತ್ರಕಟಿಂ ಘನಪ್ರಭಯಾ ಘನಮ್ ।
ನಮ್ರನಾಗಕರೋಪಮೋರುಮನಾಮಯಂ ಶುಭಧೀಮಯಂ
ನೌಮ್ಯಹಂ ವರರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಮಾಲಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ವೃತ್ತಜಾನುಮನೋಜ್ಞಜಂಘಮಮೋಹದಂ ಪರಮೋಹದಂ
ರತ್ನಕಲ್ಪನಲಖತ್ವಿಷಾ ಹೃತಹೃತ್ತಮಸ್ತತಿಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಹಂ ರಚಿತಾರ್ಚನಂ ರಮಯಾ ಸ್ವಯಾಽಽಗತಯಾ ಸ್ವಯಂ
ಚಿತ್ತ ಚಿಂತಯ ರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಮಾಲಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ಚಾರುಪಾದಸರೋಜಯುಗ್ಮರುಚಾಽಮರೋಚ್ಚಯಚಾಮರೋ-
ದಾರಮೂರ್ಧಜಭಾನುಮಂಡಲರಂಜಕಂ ಕಲಿಭಂಜಕಮ್ ।
ವೀರತೋಚಿತಭೂಷಣಂ ವರನೂಪುರಂ ಸ್ವತನೂಪುರಂ
ಧಾರಯಾತ್ಮನಿ ರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಮಾಲಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶುಷ್ಕವಾದಿಮನೋಽತಿದೂರತರಾಗಮೋತ್ಸವದಾಗಮಂ
ಸತ್ಕವೀಂದ್ರವಚೋವಿಲಾಸಮಹೋದಯಂ ಮಹಿತೋದಯಮ್ ।
ಲಕ್ಷಯಾಮಿ ಯತೀಶ್ವರೈಃ ಕೃತಪೂಜನಂ ಗುಣಭಾಜನಂ
ಧಿಕ್ಕೃತೋಪಮರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಮಾಲಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ನಾರದಪ್ರಿಯಮಾವಿಶಾಂಬುರುಹೇಕ್ಷಣಂ ನಿಜರಕ್ಷಣಂ
ತಾರಕೋಪಮಚಾರುದೀಪಚಯಾಂತರೇ ಗತಿಚಿಂತ ರೇ ।
ಧೀರ ಮಾನಸ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಸಮಾನಮಚ್ಯುತಮಾನಮ
ದ್ವಾರಕೋಪಮರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಂ ಹರಿಯಾಲಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ರೂಪ್ಯಪೀಠಕೃತಾಲಯಸ್ಯ ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಂ ದುರಿತಾಪ್ರಿಯಂ
ತತ್ಪದಾರ್ಚಕವಾದಿರಾಜಯತೀರಿತಂ ಗುಣಪೂರಿತಮ್ ।
ಗೋಪ್ಯಮಷ್ಟಕಮೇತದುಚ್ಚಮುದೇ ಮಮಾಸ್ತ್ವಿಹ ನಿರ್ಮಮ
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶುದ್ಧಫಲಾಯ ತತ್ರ ಸುಕೋಮಲಂ ಹೃತಧೀಮಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಹರಿಪರವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು

(ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಿಂದ)

ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಸ್ತೋತ್ರ -

ತೀರೇ ಸತ್ಸರಿತಸ್ತಿರಸ್ಕೃತಧನಾಸಕ್ತಿರ್ವಿರಕ್ತಿಪ್ರಿಯಃ
ಪಾದಾಂಭೋಜಮಿದಂ ಮದಂಕಸಹಿತಃ ಸಂಚಿತಂಯಾಂತರ್ಹೃದಿ ।
ಪಶ್ಚಾತ್ ತೇ ಕಟಿಮಾತ್ರ ಏವ ಭವಿತಾ ಸಂಸಾರವಾರ್ಧಿರ್ನ ಚೇತ್
ಶಿಕ್ಷಾಮೀತಿ ಹಿ ಲಕ್ಷಯತ್ಯನುದಿನಂ ಸ್ವಾವಸ್ಥಯಾ ವಿಠಲಃ ॥

ಪಾಪವಲೀಪಾಟನ ಷಟ್ಟಪಾಂಗಃ
ಶ್ರೀಪಾಣಿ ಪದ್ಮಾಂಚಿತ ಜಾನುಜಂಘಃ ।
ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಃ ಕೃಪಯಾ ಸ್ವಯಂ ನಃ
ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗೋ ಭವತು ಪ್ರಸನ್ನಃ ॥

ಪಾಪಾಪನೋದನಪಟು ಪ್ರಿಯಭೃತ್ಯ ಭೃಂಗೈಃ
ಪೇಪಿಯಮಾನ ಶುಭ ಸುಂದರತಾರಸಾರ್ದ್ರಮ್ ।
ತಾಪತ್ರಯೋಪಶಮನಂ ತರುಣಾರ್ಕವರ್ಣಂ
ಗೋಪಾಲ ಬಾಲ ಚರಣಾಂಬುರುಹಂ ಶ್ರಿತೋಽಸ್ಮಿ ॥

ಗಯಾಗದಾಧರ -

ಗದಾಧರ ಸದಾಽಧರಸ್ಫುರಿತಚಾರು ಹಾಸೋಲ್ಲಸತ್
ಸುಧಾಧರ ಮುದಾಧರಾಮರಕೃತಸ್ತುತೇ ಸುಂದರ ।
ಪದಾಧರ ಮದಾಧರಸ್ಖಲಿತಮೀಶ ಮಾಂ ಸದ್ವರ
ಪ್ರದಾಧರ ಚಿದಾದರ ಪ್ರಮುದಿತಾಂತರ ಶ್ರೀಧರ ॥

ವಿಷ್ಣುಪಾದ -

ಯದ್ಯಾತ್ರಾ ಪಿತೃಮಂಡಲಸ್ಯ ತನುತೇ ವೈಕುಂಠಯಾತ್ರಾಂ ಪರಾಂ
ಯತ್ರ ಕ್ಷಿಪ್ತತಿಲಾ ಮಹಾಂತಿ ತಿಲಶಃ ಕುರ್ವಂತಿ ಪಾಪಾನ್ಯಹೋ ।
ಪಿಂಡೋ ಯತ್ರ ಸಮರ್ಪಿತೋ ಯಮಭಟಾನ್ ಪಿಂಡೀಕರೋತ್ಯಕ್ಷತಾ
ಮರ್ತ್ಯಂ ಸ್ವಾಕ್ಷತಮೀಡ್ಯತಾಂ ಸ್ತುತಿತತಿಸ್ತಂ ವಿಷ್ಣುಪಾದಂ ಭಜೇ ॥

ಬದರೀನಾರಾಯಣ -

ಧರ್ಮಾದ್ಯೋಜನಿ ಧರ್ಮ ಏವ ಸರತಿಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸ್ವಯೋಗಶ್ರಿಯಂ
ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸರತಃ ಸ್ಮರಾದಿ ವಿಜಯಂ ಕಂದರ್ಪದರ್ಪಾಪಹಃ ।

ಉತ್ತುಂಗಾದ್ರಿಗತಃ ಸದೋಚ್ಚಪದವೀಂ ಯೋಽಷಿತ್ಕದಂಬೇಷು ನಃ
ಪುತ್ರೀವನ್ಮತಿಮುರ್ವಶೀಜನಯಿತಾ ನಾರಾಯಣಃ ಸದ್ಗುಣಾನ್ ॥

ಹಸ್ತದ್ವಂದ್ವಗಚಕ್ರಶಂಖರುಚಿರಂ ವೃತ್ತೋರುಮಧ್ಯಸ್ಫುರ-
ದ್ರಕ್ತೋತ್ತಾನ ಕರಾರವಿಂದಯುಗಲಂ ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ವಿಷ್ವಜ್ ನಾರದ ಮುಖ್ಯಯೋಗಿನಿಕರೈಃ ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಸುಧಾ
ವೀಕ್ಷಾಕ್ಷಾಲಿತಭಕ್ತ ಕಿಲ್ಬಿಷವಿಷಂ ನಾರಾಯಣಂ ಚಿಂತಯೇ ॥

ಹಯಗ್ರೀವ ಸ್ತುತಿಃ -

ಧಾತರ್ದೇವಸಮೂಹ ಮಂದರ ಮಹಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಶಕ್ರ ದ್ವಿಜ-
ವ್ರಾತ ಖ್ಯಾತ ಸಮುದ್ರ ಪಾರ್ಥಶಿವ ಸದ್ಧರ್ಮಾನ್ನೃತಂ ಮಾ ವದ ।
ಅಶ್ವಗ್ರೀವಮಮುಂ ವಿಹಾಯ ಕತಮಂ ದೇವಂ ನಮಾಮಃ ಸ್ತುಮಃ
ಸತ್ಕರ್ಮಃ ಕಿಮು ಕರ್ಮಶರ್ಮದಮಿತೋಽನ್ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಕಿಂ ವಾಽಸ್ತಿನಃ ॥

ಜಗನ್ನಾಥಃ (ಪುರಿ) -

ಜಗನ್ನಾಥೋ ವಿಜಯ ತೇ ಜಗತಾಮರ್ಚಿತಃ ಸದಾ ।
ಜ್ಞಾನಾಖ್ಯರಮ್ಯ ಪರಶೋರ್ಯಂ ದಾರು ಜಗುರಾಗಮಾಃ ॥

ವರದರಾಜ (ಕಂಚೀ) -

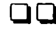
ಯಾಚೇ ವರದರಾಜ ತ್ವಾಂ ಕಾಂಚೀಶೇಹ ನ ಕಿಂಚನ ।
ಚೇತನಾಚೇತನಜಗದ್ವರಂ ತ್ವಾಮೇವ ದೇಹಿ ಮೇ ॥
ದ್ವಿಜೇಷ್ಟದಾತೃತ್ವಮಜಾರ್ಜಿತತ್ವ ಮನಸ್ಮೃತಾಂ ಸ್ವಾಂ ಮಖಭೋಕ್ತೃತಾಂ ಚ ।
ವ್ಯನಕ್ತ್ಯಯಂ ಶ್ರೀಪತಿರಗ್ರಹಾರಪರೀತಧಾತೃಕ್ರತುವೇದಿಜಾತಃ ॥

ಶ್ರೀಭೂವರಹಾ (ಶ್ರೀಮುಷ್ಣ) -

ವರಾಹ ವರದಂಷ್ಟ್ರಯಾ ಕುಟಿಲಯಾ ಕಠೋರಂ ರಿಪುಂ
ವಿದೀರ್ಯ ಸುರಘುರ್ಯ ಗಾಂ ನಿಜಪದಾರವಿಂದಾನುಗಾಮ್ ।
ಉಪೇತ್ಯ ಸುಖಚಿತ್ತನಃ ಸರಸಲೀಲಯಾಽಽಲಿಂಗ್ಯ ತಾಂ
ಸಿತಾಂಗ ಜಗತಾಂ ಗತೇ ವಿಹರಸೀಹ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಲೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೇಶವಾದಿಚತುರ್ವಿಂಶತಿಮೂರ್ತಿಲಕ್ಷಣಸ್ತುತಿಃ

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ತಂತ್ರಸಾರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೇಶವಾದಿ ೨೪ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಅವರ ಭಾರ್ಯೆಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

	ಮೂರ್ತಿ	ಆಯುಧಗಳು	ಭಾರ್ಯಾ
೧.	ಕೇಶವ	ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ	ಶ್ರೀದೇವಿ
೨.	ನಾರಾಯಣ	ಪದ್ಮ, ಗದಾ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ	ಲಕ್ಷ್ಮೀ
೩.	ಮಾಧವ	ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಕಮಲ, ಗದೆ	ಕಮಲಾ
೪.	ಗೋವಿಂದ	ಗದೆ, ಪದ್ಮ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ	ಪದ್ಮಾ
೫.	ವಿಷ್ಣು	ಪದ್ಮ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ	ಪದ್ಮಿನೀ
೬.	ಮಧುಸೂದನ	ಶಂಖ, ಪದ್ಮ, ಗದಾ, ಚಕ್ರ	ಕಮಲಾಲಯಾ
೭.	ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ	ಗದೆ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಕಮಲ	ರಮಾ
೮.	ವಾಮನ	ಚಕ್ರ, ಕೌಮೋದಕೀ, ಪದ್ಮ, ಶಂಖ	ವೃಷಾಕಪಾಯೀ
೯.	ಶ್ರೀಧರ	ಚಕ್ರ, ಕೌಮೋದಕೀ, ಶಂಖ ಪದ್ಮ	ಧನ್ಯಾ
೧೦.	ಹೃಷೀಕೇಶ	ಚಕ್ರ, ಪದ್ಮ, ಶಂಖ, ಗದೆ	ವೃದ್ಧಿ
೧೧.	ಪದ್ಮನಾಭ	ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಶಂಖ	ಯಜ್ಞಾ
೧೨.	ದಾಮೋದರ	ಶಂಖ, ಗದಾ, ಚಕ್ರ, ಪದ್ಮ	ಇಂದಿರಾ
೧೩.	ಸಂಕರ್ಷಣ	ಶಂಖ, ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ	ಹಿರಣ್ಯಾ
೧೪.	ವಾಸುದೇವ	ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಪದ್ಮ, ಗದೆ	ಹರಿಣೀ
೧೫.	ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ	ಶಂಖ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ	ಸತ್ಯಾ
೧೬.	ಅನಿರುದ್ಧ	ಗದೆ, ಶಂಖ, ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ	ನಿತ್ಯಾ
೧೭.	ಪುರುಷೋತ್ತಮ	ಪದ್ಮ, ಶಂಖ, ಗದಾ, ಚಕ್ರ	ನಂದಾ
೧೮.	ಅಧೋಕ್ಷಜ	ಗದಾ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಕಮಲ	ತ್ರಯೀ
೧೯.	ನರಸಿಂಹ	ಪದ್ಮ, ಗದೆ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ	ಸುಧಾ
೨೦.	ಅಚ್ಯುತ	ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದಾ	ಸುಗಂಧಾ
೨೧.	ಜನಾರ್ದನ	ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ	ಸುಂದರೀ
೨೨.	ಉಪೇಂದ್ರ	ಕೌಮೋದಕೀ, ಚಕ್ರ, ಪದ್ಮ, ಶಂಖ	ವಿದ್ಯಾ
೨೩.	ಹರಿ	ಚಕ್ರ, ಪದ್ಮ, ಗದೆ, ಶಂಖ	ಸುಶೀಲಾ
೨೪.	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ	ಗದಾ, ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ	ಸುಲಕ್ಷಣಾ

ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನ ಆಯುಧಗಳ ಕ್ರಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಭಗವಂತನ ನಾನಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಭಾರ್ಯೆಯರ ರೂಪಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರ ಭಿಕ್ಷುಗಳು ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಹರಿಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿರುವರು.

ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಮೂರ್ತೀನಾಂ ತಂತ್ರಸಾರೋಕ್ತಮಾರ್ಗತಃ ।
ಚಿಹ್ನಾನಿ ವಚ್ಮಿ ತದ್ಭಾರ್ಯಾಸ್ತಾಸ್ತು ಮಾನಾಂತರೋದಿತಾಃ ॥ ೧ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಧರೋ ನಃ ಕೇಶವೋಽವತು ।
ಶ್ರೀಕೇಶವಸ್ಯ ಮಹಿಲಾ ಶ್ರೀದೇವೀ ಸ್ವಸ್ತಯೇಽಸ್ತು ಮೇ ॥ ೨ ॥

ಪದ್ಮಗದಾಚಕ್ರಶಂಖಧರೋ ನಾರಾಯಣೋಽವತಾತ್ ।
ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಮಹಿಷೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸ್ಯಾದ್ವರದಾ ಮಮ ॥ ೩ ॥

ಚಕ್ರಶಂಖಾಂಬುಜಗದಾಧರೋಽಸ್ಮಾನ್ಮಾಧವೋಽವತು ।
ಮಾಧವಸ್ಯ ವರಾರೋಹಾ ಕಮಲಾ ಸ್ಯಾಚ್ಛ್ರಿಯೇ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಗದಾಪದ್ಮದರಾರ್ಯಾಢ್ಯೋ ಗೋವಿಂದೋ ನಃ ಸದಾಽವತು ।
ಗೋವಿಂದಭಾಮಿನೀ ಪದ್ಮಾ ಭದ್ರಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮಮ ॥ ೫ ॥

ಪದ್ಮಶಂಖೌ ಚಕ್ರಗದೇ ಬಿಭ್ರದ್ವಿಷ್ಣುಃ ಸದಾಽವತು ।
ವಿಷ್ಣುಪತ್ನೀ ಪದ್ಮಿನೀ ಸಾ ವಿದ್ವಾಂಸಂ ವಿತನೋತು ಮಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶಂಖಪದ್ಮಗದಾಚಕ್ರಧಾರ್ಯವ್ಯಾನ್ಮಧುಸೂದನಃ ।
ಮಧುಸೂದನಭಾರ್ಯಾಸ್ತು ಶರಣಂ ಕಮಲಾಲಯಾ ॥ ೭ ॥

ಗದಾಚಕ್ರದರಾಂಭೋಜಧರೋಽವ್ಯಾನ್ನಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ಯ ರಮಣೀ ರಮಾ ದೇವೀ ಧಿಯೇಽಸ್ತು ಮೇ ॥ ೮ ॥

ಚಕ್ರಕೌಮೋದಕೀಪದ್ಮಶಂಖಕೋಽವತು ವಾಮನಃ ।
ವೃಷಾಕಪಾಯೀ ದೇವ್ಯಸ್ತು ವಾಮನಸ್ಯ ವಧೂರ್ವಿದೇ ॥ ೯ ॥

ಚಕ್ರಕೌಮೋದಕೀಶಂಖಪದ್ಮಾಢ್ಯಃ ಶ್ರೀಧರೋಽವತಾತ್ ।
ಶ್ರೀಧರಸ್ಯ ವಧೂರ್ಧನ್ಯಾ ಧನ್ಯಂ ತನ್ಯಾದ್ದಯಾಸ್ಪದಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಚಕ್ರಪದ್ಮೇ ಶಂಖಗದೇ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ಧರನ್ನವೇತ್ ।
ಹೃಷಿಕೇಶಸ್ಯ ವನಿತಾ ವೃದ್ಧಿರ್ಬುದ್ಧಿಂ ದದಾತು ಮೇ ॥ ೧೧ ॥

ಪದ್ಮಚಕ್ರಗದಾಶಂಖಧರೋಽವ್ಯಾತ್ ಪದ್ಮನಾಭಕಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಭಯಂ ಯಜ್ಞಾಧುನೋತು ಮೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶಂಖಗದಾಚಕ್ರಪದ್ಮಧರೋ ದಾಮೋದರೋಽವತು ।
ದಾಮೋದರಸ್ಯ ದಾರಾಸ್ತು ಪ್ರದದ್ಯಾದಿಂದಿರಾವರಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಶಂಖಪದ್ಮೇ ಚಕ್ರಗದೇ ಬಿಭ್ರತ್ಸಂಕರ್ಷಣೋಽವತಾತ್ ।
ಸಂಕರ್ಷಣಸ್ಯ ರಮಣೀ ಹಿರಣ್ಯಾಸ್ತು ಹಿರಣ್ಯದಾ ॥ ೧೪ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಾಂಬುಜಗದಾಧರೋಽವ್ಯಾದ್ವಾಸುದೇವಕಃ ।
ವಾಸುದೇವವಧೂರಸ್ತು ಹರಿಣೀ ಹರಿಭಕ್ತಿದಾ ॥ ೧೫ ॥

ಶಂಖಗದಾಪದ್ಮಚಕ್ರಧಾರೀ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಆವತಾತ್ ।
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾರೀ ಸತ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸತ್ಯೇ ಬುದ್ಧಿಂ ತನೋತು ಮೇ ॥ ೧೬ ॥

ಗದಾಶಂಖಾಂಬುಜಾರೀನ್ ಸಂಧಾರ್ಯವ್ಯಾದನಿರುದ್ಧಕಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ನಿತ್ಯಾ ನಿತ್ಯಾರ್ಥದಾ ಭವೇತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪದ್ಮಶಂಖಗದಾಚಕ್ರಧಾರ್ಯವೇತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಪುರುಷೋತ್ತಮರಾಮಾಸ್ತು ನಂದಾ ನಂದವರಪ್ರದಾ ॥ ೧೮ ॥

ಗದಾಶಂಖಾರಿಕಮಲಧಾರ್ಯಧೋಕ್ಷಜ ಆವತಾತ್ ।
ಅಧೋಕ್ಷಜಸ್ಯ ಮಹಿಲಾ ತ್ರಯ್ಯಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ತ್ರಯೀ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೧೯ ॥

ನರಸಿಂಹಃ ಪದ್ಮಗದಾಶಂಖಚಕ್ರಾಯುಧೋಽವತು ।
ನರಸಿಂಹಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಸುಧಾ ದೇವೀ ಧಿಯಂ ದಿಶೇತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಪದ್ಮಚಕ್ರೇ ಶಂಖಗದೇ ಬಿಭ್ರದವ್ಯಾತ್ ಸ ನೋಽಚ್ಯುತಃ ।
ಅಚ್ಯುತಸ್ಯಾಸ್ತುಲಲನಾ ಸುಗಂಧಾ ಧರ್ಮಸಂಪದೇ ॥ ೨೧ ॥

ಚಕ್ರಶಂಖಗದಾಪದ್ಮಧರೋಽಜೋಽವ್ಯಾಜ್ಜನಾರ್ದನಃ ।
ಜನಾರ್ದನಸ್ಯಾಂಗನಾಸ್ತು ಸುಂದರೀ ವಂದಿತಾ ಮಯಾ ॥ ೨೨ ॥

ಕೌಮೋದಕೀ ಚಕ್ರಪದ್ಮಶಂಖಧ್ರೋಽವ್ಯಾದುಪೇಂದ್ರಕಃ ।
ಉಪೇಂದ್ರಕಾಮಿನೀ ವಿದ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಂ ದದ್ಯಾನ್ಮುದಾವಹಾಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಚಕ್ರಪದ್ಮಗದಾಶಂಖಾನ್ ದಧಾನೋಽವತು ಮಾಂ ಹರಿಃ ।
ಹರಿಭಾರ್ಯಾ ಸುಶೀಲಾ ಸ್ಯಾತ್ ಸೌಶೀಲ್ಯಂ ದಿಶತಾನ್ಮಮ ॥ ೨೪ ॥

ಗದಾಪದ್ಮಾರಿಶಂಖಾಂಕಃ ಕೃಷ್ಣೋಽಸ್ಮಾನ್ ಸರ್ವದಾಽವತು ।
ಶ್ರೇಯಸೀಂ ಮೇ ಮತಿಂ ದದ್ಯಾತ್ ಕೃಷ್ಣಕಾಂತಾ ಸುಲಕ್ಷಣಾ ॥ ೨೫ ॥

ಚತುರ್ವಿಂಶಮೂರ್ತೀನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮ ಭಾರ್ಯಾ ಜುಷಾಂ ಮುದೇ ।
ಇಯಂ ಸ್ತುತಿರಕಾರಿ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರೇಣ ಭಿಕ್ಷುಣಾ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತಾ ಕೇಶವಾದಿಚತುರ್ವಿಂಶತಿಮೂರ್ತಿಲಕ್ಷಣಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀದಾಮೋದರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹಂಸ-ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನ ದಶಾವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆರು ಅವತಾರ ವಿಷಯವನ್ನು ಆರಂಭದ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ನಂತರ ಒಂಬತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದ ಸಮಗ್ರ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ ಕಲ್ಕಿಗಳ ಅವತಾರವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಭಗವಂತನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಈ ದಾಮೋದರ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಪಠಿಸುತ್ತಾ ನೀರಾಜನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಮತ್ಸ್ಯಾಕೃತಿಧರ ಜಯ ದೇವೇಶ ವೇದವಿಬೋಧಕ ಕೂರ್ಮಸ್ವರೂಪ ।
ಮಂದರಗಿರಿಧರ ಸೂಕರರೂಪ ಭೂಮಿವಿಧಾರಕ ಜಯ ದೇವೇಶ ॥ ೧ ॥

ಕಾಂಚನಲೋಚನ ನರಹರಿರೂಪ ದುಷ್ಟಹಿರಣ್ಯಕಭಂಜನ ಜಯ ಭೋ ।
ಜಯ ಜಯ ವಾಮನ ಬಲಿವಿಧ್ವಂಸಿನ್ ದುಷ್ಟಕುಲಾಂತಕ ಭಾರ್ಗವರೂಪ ॥ ೨ ॥

ಜಯ ವಿಶ್ರವಸಃಸುತವಿಧ್ವಂಸಿನ್ ಜಯ ಕಂಸಾರೇ ಯದುಕುಲತಿಲಕ ।
ಜಯ ವೃಂದಾವನಚರ ದೇವೇಶ ದೇವಕಿನಂದ ನಂದಕುಮಾರ ॥ ೩ ॥

ಜಯ ಗೋವರ್ಧನಧರ ವತ್ಸಾರೇ ಧೇನುಕಭಂಜನ ಜಯ ಕಂಸಾರೇ ।
ರುಗ್ಮಿಣಿನಾಯಕ ಜಯ ಗೋವಿಂದ ಸತ್ಯಾವಲ್ಲಭ ಪಾಂಡವಬಂಧೋ ॥ ೪ ॥

ಖಗವರವಾಹನ ಜಯ ಪೀತಾರೇ ಜಯ ಮುರಭಂಜನ ಪಾರ್ಥಸಖೇತ್ವಮ್ ।
ಭೌಮವಿನಾಶಕ ದುರ್ಜನಹಾರಿನ್ ಸಜ್ಜನಪಾಲಕ ಜಯ ದೇವೇಶ ॥ ೫ ॥

ಶುಭಗುಣಪೂರಿತ ಜಯ ವಿಶ್ವೇಶ ಜಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ನಿತ್ಯವಿಬೋಧ ।
ಭೂಮಿಭರಾಂತಕಕಾರಣರೂಪ ಜಯ ಖರಭಂಜನ ದೇವವರೇಣ್ಯ ॥ ೬ ॥

ವಿಧಿಭವಮುಖಸುರಸತತಸುವಂದಿತಸಚ್ಚರಣಾಂಬುಜ ಕಂಜಸುನೇತ್ರ ।
ಸಕಲಸುರಾಸುರನಿಗ್ರಹಕಾರಿನ್ ಪೂತನಿಮಾರಣ ಜಯ ದೇವೇಶ ॥ ೭ ॥

ಯದ್ಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಮಾತ್ರಾತ್ತದಿದಮಾಕಮಲಾಸನಶಂಭುವಿಪಾದ್ಯಮ್ ।
ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಮೃಚ್ಛತಿ ಸರ್ವಂ ಸ್ಥಿರಚರವಲ್ಲಭ ಸ ತ್ವಂ ಜಯ ಭೋ ॥ ೮ ॥

ಜಯಯಮಲಾರ್ಜುನಭಂಜಮೂರ್ತೇ ಜಯ ಗೋಪೀಕುಚಕುಂಕುಮಾಂಕಿತಾಂಗ ।
ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿಪಾಲನ ಜಯ ಭೋ ಜಯ ಗೋಪೀಜನರಂಜನ ಜಯ ಭೋ ॥ ೯ ॥

ಜಯ ರಾಸೋತ್ಸವರತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಸತತಸುಖಾರ್ಣವ ಜಯ ಕಂಜಾಕ್ಷ ।
ಜಯ ಜನನೀಕರಪಾಶಸುಬದ್ಧ ಹರಣಾನ್ನವನೀತಸ್ಯ ಸುರೇಶ ॥ ೧೦ ॥

ಬಾಲಕ್ರೀಡನಪರ ಜಯ ಭೋ ತ್ವಂ ಮುನಿವರವಂದಿತಪದಪದ್ಮೇಶ ।
ಕಾಲಿಯಫಣಿಫಣಮರ್ದನ ಜಯ ಭೋ ದ್ವಿಜಪತ್ನ್ಯರ್ಪಿತಮತ್ಸಿ ವಿಭೋಽನ್ನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಕೃತನಿಲಯನ ದೇವ ವರದ ಮಹಾಬಲ ಜಯ ಜಯ ಕಾಂತ ।
ದುರ್ಜನಮೋಹಕ ಬುದ್ಧಸ್ವರೂಪ ಸಜ್ಜನಬೋಧಕ ಕಲ್ಕಿಸ್ವರೂಪ ।
ಜಯ ಯುಗಕೃದ್ದುರ್ಜನವಿಧ್ವಂಸಿನ್ ಜಯ ಜಯ ಭೋ ಜಯ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ ॥ ೧೨ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರಂ ಪಠನ್ನೇವ ಕುರ್ಯಾನ್ನೀರಾಜನಂ ಬುಧಃ ।
ಘಟಿಕಾದ್ವಯಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಥಾವಿಧಿ ॥
(ಅನ್ಯಥಾ ನರಕಂ ಯಾತಿ ಯಾವದಿಂದ್ರಾಶ್ಚತುರ್ದಶ)

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮೇ ಹಂಸಬ್ರಹ್ಮಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀದಾಮೋದರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗವಿಠ್ಠಲಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಾರದ-ವಸಿಷ್ಠ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಕನಾದ, ಯದುಕುಲದೀಪಕನಾದ, ದೇವಾರಿಗಳಾದ ದೈತ್ಯರ ದರ್ಪಭಂಜಕನಾದ ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲನನ್ನು ನಾನಾ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ನಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಹರಿದಾಸರೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ ಮೂರ್ತಿಯಿದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂತರಿಗೆ ಈ ಪಾಂಡುರಂಗನೇ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ.

ಆರಂಭದ ಒಂಬತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ನಂತರ ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಂಗಳಮಯರೂಪವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ನಾನಾ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಪದೇ ಪದೇ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಏಳು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಠಣದ ಫಲವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂರೂ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವರೋಗಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯ, ಸಾವಿರಬಾರಿ ಪಠಣದಿಂದ ವಾಂಛಿತ ಫಲ ಸಿದ್ಧಿ, ಸರ್ವಪಾಪ ಶಮನ, ಸರ್ವ ದುಃಖ ನಿವಾರಣ, ಅಪಮೃತ್ಯು ಪರಿಹಾರ, ಅಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಶ, ಸಂಪತ್ತು, ಸುಖವೃದ್ಧಿ, ನಾನಾ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಗುರುಂ ವಿಟ್ಠಲಾನಂದಂ ಪರಾತ್ಪರಜಗತ್ಪ್ರಭುಮ್ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವ್ಯಾಪಕಂ ದೇವಂ ಶುದ್ಧಮೂರ್ತಿಂ ಚ ನಿರ್ಮಲಮ್ ।
ನಾಸಾಗ್ರೇ ಚ ಸ್ಥಿತಂ ದೇವಂ ಆಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಂಭಸಂಯುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪೂರ್ಣತಂತುನಿಭಾಕಾರಂ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಂ ವಿಟ್ಠಲಂ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಗಂಗಾಯಮುನಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ತ್ರಿಕೂಟಂ ರಂಗಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಜ್ಞಾನಂ ಭೀಮರತೀಥೀರೇ ಸ್ವದೇವಂ ಪಂಢರಾಪುರಮ್ ।
ಸತ್ಯಾರುಗ್ಮಿಣಿಯುಕ್ತಂ ತಂ ವಂದೇ ಕಮಲಲೋಚನಮ್ ॥ ೩ ॥

ದಾಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಯಸ್ಯ ತಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯರೂಪಕಮ್ ।
ಸಹಸ್ರದಲಪದ್ಮಾಸ್ಯಂ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವದೇವಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಓಮಿತಿಜ್ಯೋತಿರೂಪಕಮ್ ।
ಸಮಪರ್ವತಮೂರ್ಧಸ್ತಂ ಶ್ರೋಣೀತ್ರಯಸಹಸ್ರಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ್ತಂಭಮಧ್ಯೇ ಗತಂ ಸ್ಥಾನಂ ಕಲೌ ವೇಂಕಟನಾಯಕಮ್ ।
ರಕ್ತವಸ್ತ್ರಪರೀಧಾನಂ ತುಲಸೀವನಮಾಲಿನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಧರಂ ದೇವಂ ವರದಾಭಯಹಸ್ತಕಮ್ ।
ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಧರಂ ದೇವಂ ವಿಚಿತ್ರಾಭರಣಶೋಭಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಂ ತಂ ಸುವರ್ಣಮಕುಟೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ ।
ರತ್ನಕಂಕಣಕೇಯೂರಂ ರತ್ನಮಂಡಲಶೋಭಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪಾಂಡೂನಾಂ ಪಾಲಕಂ ರಂಗಂ ಯದೂನಾಂ ಕುಲದೀಪಕಮ್ ।
ದೇವಾರಿದೈತ್ಯದರ್ಪಘ್ನಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕನಾಯಕಮ್ ॥ ೯ ॥

ಓಂ ನಮೋ ಶಾಂತರೂಪಾಯ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಸರ್ವದೇವಸ್ವರೂಪಾಯ ಸರ್ವವೇದಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸರ್ವಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪಾಯ ಸರ್ವಯಂತ್ರ ಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವರೂಪಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೧ ॥

ಪರಮಂತ್ರ ಪ್ರಭೂತಾಯ ಪರಮಂತ್ರ ನಿವಾರಿಣೇ ।
ಪರತಂತ್ರವಿನಾಶಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪರಾತ್ಪರಸ್ವರೂಪಾಯ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಶ್ವರೂಪಸ್ವರೂಪಾಯ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ವಿಶ್ವಂಭರಸ್ಯ ಮಿತ್ರಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ಪರಹಂಸ ಸ್ವರೂಪಾಯ ಸೋಽಹಂ ಹಂಸಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ಹಂಸಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಕ್ಷರಾಕ್ಷರಸ್ವರೂಪಾಯ ಅಕ್ಷರಾಣಾಂ ಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ಓಂಕಾರವಾಚ್ಯರೂಪಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅನಿರ್ವಾಣ ಸ್ವರೂಪಾಯ ಅಖಂಡಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೇ ।
ಆತ್ಮತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ಬಿಂದುನಾದಕಲಾತೀತಭಿನ್ನದೇಹಸ್ವರೂಪಿಣೇ ।
ವಿಭಿನ್ನಾನೇಕವಿಶ್ವಾಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೮ ॥

ಸರ್ವಯೋಗಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಮ್ ।
ಸರ್ವಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಯ ವಿಠ್ಠಲಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಸ್ತೌತಿ ಮಾಧವಮ್ ।
ಸರ್ವೇ ರೋಗಾಃ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ವಿವರ್ಧತೇ ॥ ೨೦ ॥

ಸರ್ವೇ ಜ್ವರಾ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಮುಚ್ಯತೇ ವ್ಯಾಧಿಬಂಧನಾತ್ ।
ಆವರ್ತನಸಹಸ್ರೇಣ ಲಭತೇ ವಾಂಛಿತಂ ಫಲಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಯದಿದಂ ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ನ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಯೇತ್ ।
ಅಭ್ರಮಂ ಜ್ಞಾನಮಾಪ್ನೋತಿ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದಂತಿ ॥ ೨೨ ॥

ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನಂ ಸರ್ವದುಃಖನಿವಾರಣಮ್ ।
ಸರ್ವಾಪಮೃತ್ಯುಶಮನಂ ಸರ್ವರಾಜವಶೀಕರಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಶನಂ ಚೈವ ಸುಲಕ್ಷ್ಮೀಸುಖದಾಯಕಮ್ ।
ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿರ್ಭಯೋ ವಿಗತಜ್ವರಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸಂಕಟೇ ಚೈವ ವಿವಾದೇ ಶತ್ರುಮಂದಿರೇ ।
ಶೃಂಖಲಾಬಂಧನೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಕಿಲ್ಬಿಷಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

ರಾಜದ್ವಾರೇ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಭಯೇಷು ಚ ।
ಸರ್ವವಾಕ್ಸ್ತಂಭನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ನಾರದವಸಿಷ್ಠಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗವಿಠ್ಠಲಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಮೃತ್ಯ್ವಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದವರಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಯಾರು ಭಗವಂತನನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದವರೋ ಅವರು ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದೆಂದು ಸ್ವತಃ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ವಿಷ್ಣುವಿನ ದೂತರಿಂದ ಯಮದೂತರು ಓಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆಂಬ ವಿಷಯವೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಥಿತವಾಗಿದೆ. ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದರೆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಸ್ತೋತ್ರವು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದಲ್ಲದೇ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿ ಪಠಿಸುವವನಿಗೆ ಅಕಾಲಮೃತ್ಯು ಬರದೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

❑❑

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಉವಾಚ

ನಾರಾಯಣಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ಪುರಾತನಮ್ ।
ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಹೃಷೀಕೇಶಂ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧ ॥

ಗೋವಿಂದಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಮನಂತಮಜಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಕೇಶವಂ ಚ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨ ॥

ವರಾಹಂ ವಾಮನಂ ವಿಷ್ಣುಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಮಾಧವಂ ಚ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೩ ॥

ವಾಸುದೇವಂ ಜಗದ್ಯೋನಿಂ ಭಾನುವರ್ಣಮತೀಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ದಾಮೋದರಂ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಧರಂ ದೇವಂ ಛಂದೋರೂಪಿಣಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಅಧೋಕ್ಷಜಂ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೫ ॥

ಪುರುಷಂ ಪುಷ್ಕರಂ ಪುಣ್ಯಂ ಕ್ಷೇಮಬೀಜಂ ಜಗತ್ಪತಿಮ್ ।
ಲೋಕನಾಥಂ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೬ ॥

ಭೂತಾತ್ಮಾನಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಯಜ್ಞಯೋನಿಮಯೋನಿಜಮ್ ।
ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಸಹಸ್ರಶಿರಸಂ ದೇವಂ ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ಲೋಕನಾಥಂ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಕಿನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯುದೀರಿತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಅಪಯಾತಸ್ತತೋ ಮೃತ್ಯುರ್ವಿಷ್ಣುದೂತೈಶ್ಚ ಪೀಡಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಇತ್ಯೇತೇನ ಜಿತೋ ಮೃತ್ಯುರ್ಮಾರ್ಕಂಡೇಯೇನ ಧೀಮತಾ ।
ಪ್ರಸನ್ನೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷೇ ನೃಸಿಂಹೇ ನಾಸ್ತಿ ದುರ್ಲಭಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮೃತ್ಯ್ವಷ್ಟಕಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಮೃತ್ಯುಪ್ರಶಮನಂ ಶುಭಮ್ ।
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುರುವಾಚ ಹ ॥ ೧೧ ॥

ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ತ್ರಿಕಾಲೇ ನಯತಃ ಶುಚಿಃ ।
ನಾಕಾಲೇ ತಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುಃ ಸ್ಯಾನ್ನರಸ್ಯಾಚ್ಯುತಚೇತಸಃ ॥ ೧೨ ॥

ಹೃತ್ಪದ್ಮಮಧ್ಯೇ ಪುರುಷಂ ಪುರಾಣಂ ನಾರಾಯಣಂ ಶಾಶ್ವತಮಾದಿದೇವಮ್ ।
ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಸೂರ್ಯಾದಿವಿರಾಜಮಾನಂ ಮೃತ್ಯುಂ ಸ ಯೋಗೀ ಜಿತವಾಂಸ್ತ್ವೈವ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣೇ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಕೃತಂ ಮೃತ್ಯ್ವಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಓಂ ಶ್ರೀಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಾಂಡುರಂಗದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಂ

❑❑

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಾಂಡುರಂಗನ ದ್ವಾದಶನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಾಂಡುರಂಗ, ಹರಿ, ವಿಠಲ, ಸರ್ವರಕ್ಷಕ, ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಕ, ಕೃಷ್ಣ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಕರ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶಕ, ವೀರ, ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದಾ ನಿತ್ಯ, ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶಕ ಎಂಬ ಈ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ಯಾವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೋ ಕೇಳುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಪಾಂಡುರಂಗನ ಹೃದಯದಿಂದ ಪರಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

❑❑

ಓಂ ಶ್ರೀಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಹರಿಂ ವಂದೇ । ವಿಠಲಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಕಮ್ ।
ಓಂ ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪಕಂ ಕೃಷ್ಣಂ । ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಕರಂ ಪರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಓಂ ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶಕಂ ವೀರಂ । ಪುಂಡಲೀಕೇನ ಪೂಜಿತಮ್ ।
ಓಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದಾಂ ನಿತ್ಯ । ಸರ್ವೋಪದ್ರವ ನಾಶಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಓಂ ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ । ಪಾಂಡುರಂಗಸ್ಯ ಭೂಪತೇಃ ।
ಓಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಶೃಣುಯಾದ್ವಾಽಪಿ । ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಾಂಡುರಂಗದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಾಂಡುರಂಗಪಂಚರತ್ನಾನಿ ಓಂ...

❑❑

ಈ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಂಗನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಚಂದ್ರಭಾಗಾನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಡರಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿಠ್ಠಲನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪಂಚರತ್ನ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಠಣ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು.

❑❑

ಓಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಾಂಡುರಂಗೋ ಮೇ । ಮಾತಾಭ್ರಾತ್ ಪಿತಾಸುಹೃತ್ ।
ಓಂ ಸ ಏವ ವಿಘ್ನಹರ್ತಾ ಚ । ಪಾಪಸಂಘವಿನಾಶಕಃ ॥ ೧ ॥

ಓಂ ಚಂದ್ರಭಾಗಾನದೀತೀರೇ । ಪತ್ತನೇಶುಭದರ್ಶನೇ ।
ಓಂ ವೈಜಯಂತೀಧರಂ ದೇವಂ । ವಂದೇ ಪ್ರೀತಿಪುರಸ್ಸರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಓಂ ವೈಕುಂಠಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರೇ । ಮುರಾರಿಂ ಶೇಷಶಾಯಿನಮ್ ।
ಓಂ ನಮಾಮಿ ಶ್ರೀಧರಂಭಕ್ತ್ಯಾ । ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ॥ ೩ ॥

ಓಂ ನಾನ್ಯಾಂ ವದಾಮಿ ಲೋಕೇಶ । ತವ ನಾಮಾಮೃತಂ ವಿನಾ ।
ಓಂ ತ್ರಿಗುಣವರ್ಜಿತಂ ಕೃಷ್ಣಂ । ಸಾಕಾರಂ ಸಗುಣಂ ಸದಾ ॥ ೪ ॥

ಓಂ ವಂದೇ ನಾರಾಯಣಂ ಮೂಲಂ । ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಕಂ ಹರಿಮ್ ।
ಓಂ ಕೃಪಾಂ ಕುರು ಜಗನ್ನಾಥ । ತವ ಭಕ್ತಿಂ ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಓಂ ಏತಾನಿ ಪಂಚರತನ್ನಾನಿ । ಪಾಂಡುರಂಗಸ್ಯ ಶ್ರೀಪತೇಃ ।
ಓಂ ಪಠನಾತ್ ಶ್ರವಣಾಚ್ಚೈವ । ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಚ ಲಭ್ಯತೇ ಓಂ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಾಂಡುರಂಗಪಂಚರತ್ನಾನಿ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಾಂಡುರಂಗಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಧೂತರು ರಚಿಸಿದ ಪಾಂಡುರಂಗನ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟದಾತೃವಾದ, ಸರ್ವವೇಪ್ರೋತ್ತಮನಾದ, ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವ, ಕರುಣಾಳುವಾದ, ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಕರನಾದ, ಶ್ರೀವತ್ಸಚಿಹ್ನಿತನಾದ, ದಯಾಳುವಾದ, ಸಕಲಜೀವರಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ, ಸರ್ವಲೋಕಕರ್ತೃವಾದ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಕರನಾದ, ಭಕ್ತ್ಯೈಕಲಭ್ಯನಾದ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ, ಪಾಂಡುರಂಗನನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತಾ ದುಃಖಸಾಗರದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪಾಂಡುರಂಗನ ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅಂಥವರು ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಸಂತತಿ, ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು, ಧನಾರ್ಥಿಯು ಧನವನ್ನು, ಸುಖಾರ್ಥಿಯು ಸುಖವನ್ನು, ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಯು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

❑❑

ಓಂ ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾತಾರಂ । ದೇಪವರ್ಯಂ ಗುಣಾಧಿಕಮ್ ।
ಓಂ ಜ್ಞಾನದಂ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣಂ । ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ಓಂ ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಕರಂ ನಿತ್ಯಂ । ಸರ್ವೇಷಾಮುಪಕಾರಿಣಮ್ ।
ಓಂ ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಂ ದಯಾಸಾಂದ್ರಂ । ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಓಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಚ । ಸುಖದಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಹರಿಮ್ ।
ಓಂ ಜೀವೇಶ್ವರಂ ಜಗನ್ನಾಥಂ । ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಓಂ ಸರ್ವಲೋಕಪ್ರಣೇತಾರಂ । ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಕರಂ ಪರಮ್ ।
ಓಂ ಭಕ್ತ್ಯಾಲಭ್ಯಂ ಹೃಷಿಕೇಶಂ । ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೪ ॥

ಓಂ ಮಾಮುದ್ಧರ ತ್ರಿಲೋಕೇಶ । ದುಃಖಸಂಸಾರ ಸಾಗರಾತ್ ।
ಓಂ ದಯಾಂ ಕುರು ಮಹಾರಾಜ ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಓಂ ಭೀಮಾತೀರಸ್ಥಿತಂ ದೇವಂ । ಪುಂಡಲೀಕೇನ ಸೇವಿತಮ್ ।
ಓಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನಹರಂ ವಿಷ್ಣುಂ । ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೬ ॥

ಓಂ ದೈತ್ಯಸಂಹಾರಮಗ್ನಂ ಚ । ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಂ ಮಹಾಪ್ರಭುಮ್ ।
ಓಂ ಸರ್ವಪಾಪಹರಂ ರಾಮಂ । ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಓಂ ಸ್ಮರಣಾತ್ ಮುಕ್ತಿದಂ ನೃಣಾಂ । ದರ್ಶನಂ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಸದಾ ।
ಓಂ ಕೃತ್ವಾ ಸುವಂದನಂ ನಿತ್ಯಂ । ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೮ ॥

ಓಂ ಪಾಂಡುರಂಗಂ ಹೃದಿಧ್ಯಾತ್ವಾ । ಪಠ್ಯತೇ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್ ।
ಓಂ ಏತತ್ ಪಠಣಮಾತ್ರೇಣ । ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಚ ಲಭ್ಯತೇ ॥ ೯ ॥

ಓಂ ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ । ಧನಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ।
ಓಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ । ಜಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಜಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಓಂ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥೀ ಲಭೇತೆ ಮೋಕ್ಷಂ । ಸುಖಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಸುಖಮ್ ।
ಓಂ ತ್ರಿಕಾಲಮೇಕಕಾಲಂ ವಾ । ಸದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠನ್ನರಃ ॥ ೧೧ ॥

ಓಂ ಅಶುಚಿರ್ವಾಽಪ್ಯನಾಚಾರೋ ।
ಸದಾ ಜಾಪ್ಯಂ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ।
ಓಂ ಯದ್ಯತ್ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ಜಂತುಃ
ತತ್ತತ್ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಃ ಓಂ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪಾಂಡುರಂಗಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶಾಲಗ್ರಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಶಾಲಗ್ರಾಮದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರುಹುತ್ತದೆ. ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶಾಲಗ್ರಾಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಶಾಲಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಉದಕವು ಜನ್ಮಾರಭ್ಯ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂಥದ್ದು. ಅಕಾಲಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವಂಥದ್ದು, ಶಂಖದಿಂದ ಕೇಶವನ ಮೇಲೆ ಸೇಚನ ಮಾಡಿದ ಜಲದ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಸಾಕು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾಪಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು.

ಶಾಲಗ್ರಾಮವು ಹೇಗೆ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ, ಭಿನ್ನವಾಗಿರಲಿ - ಸೀಳಿರಲಿ. ಅಗ್ನಿದಗ್ಧವಾಗಿರಲಿ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅದು ದೋಷಾವಹವಲ್ಲ. ಶಾಲಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಗೆ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಸಂಭವವಾದ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗುವುವು. ಶಾಲಗ್ರಾಮದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿವಿಧ ಫಲಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಶಾಲಗ್ರಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀಭಗವಾನ್ ಋಷಿಃ ।
ನಾರಾಯಣೋ ದೇವತಾ । ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ।
ಶ್ರೀಶಾಲಗ್ರಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಶ್ರೀದೇವದೇವ ದೇವೇಶ ದೇವತಾರ್ಚನಮುತ್ತಮಮ್ ।
ತತ್ ಸರ್ವಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಗಂಡಕ್ಯಾಶ್ಚೋತ್ತರೇ ತೀರೇ ಗಿರಿರಾಜಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ।
ದಶಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರಂ ವಸುಂಧರಾ ॥ ೨ ॥

ಶಾಲಗ್ರಾಮೋ ಭವೇದ್ದೇವೋ ದೇವೀ ದ್ವಾರಾವತೀ ಭವೇತ್ ।
ಉಭಯೋಃ ಸಂಗಮೋ ಯತ್ರ ಮುಕ್ತಿಸ್ತತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩ ॥

ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾ ಯತ್ರ ಯತ್ರ ದ್ವಾರಾವತೀ ಶಿಲಾ ।
ಉಭಯೋಃ ಸಂಗಮೋ ಯತ್ರ ಮುಕ್ತಿಸ್ತತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೪ ॥

ಆಜನ್ಮಕೃತಪಾಪಾನಾಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಯ ಯಚ್ಛತಿ ।
ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾವಾರಿ ಪಾಪಹಾರಿ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೫ ॥

ಅಕಾಲಮೃತ್ಯುಹರಣಂ ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿವಿನಾಶನಮ್ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪಾದೋದಕಂ ಪೀತ್ವಾ ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶಂಖಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಂ ತೋಯಂ ಭ್ರಾಮಿತಂ ಕೇಶವೋಪರಿ ।
ಅಂಗಲಗ್ನಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಕಂ ದಹೇತ್ ॥ ೭ ॥

ಸ್ನಾನೋದಕಂ ಪಿಬೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಚಕ್ರಾಂಕಿತಶಿಲೋದ್ಭವಮ್ ।
ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಇತಿ ತತ್ತೋಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಂ ವ್ಯಪೋಹತಿ ॥ ೮ ॥

ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಸಹಸ್ರಸ್ಯ ವಾಜಪೇಯಶತಸ್ಯ ಚ ।
ಯತ್ಫಲಂ ತದವಾಪ್ನೋತಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ನೈವೇದ್ಯಭಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೯ ॥

ನೈವೇದ್ಯಶೇಷಂ ತುಲಸೀವಿಮಿಶ್ರಿತಂ ವಿಶೇಷತಃ ಪಾದಜಲೇನ ಸಿಕ್ತಮ್ ।
ಯೋಽಶ್ನಾತಿ ನಿತ್ಯಂ ಪುರತೋ ಮುರಾರೇಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಯಜ್ಞಾಯುತಕೋಟಿಪುಣ್ಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಖಂಡಿತಾಃ ಸ್ಫುಟಿತಾ ಭಿನ್ನಾ ಅಗ್ನಿದಗ್ಧಾಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾ ಯತ್ರ ತತ್ರ ದೋಷೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೧೧ ॥

ನ ಮಂತ್ರಃ ಪೂಜನಂ ನೈವ ನ ತೀರ್ಥಂ ನ ಚ ಭಾವನಾ ।
ನ ಸ್ತುತಿರ್ನೋಪಚಾರಶ್ಚ ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾರ್ಚನೇ ॥ ೧೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಕಂ ಪಾಪಂ ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಸಂಭವಮ್ ।
ಶೀಘ್ರಂ ನಶ್ಯತಿ ತತ್ ಸರ್ವಂ ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾರ್ಚನಾತ್ ॥ ೧೩ ॥

ನಾನಾವರ್ಣಮಯಂ ಚೈವ ನಾನಾಭೋಗೇನ ವೇಷ್ಟಿತಮ್ ।
ತಥಾ ವರಪ್ರಸಾದೇನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ನಾರಾಯಣೋದ್ಭವೋ ದೇವಶ್ಚಕ್ರಮಧ್ಯೇ ಚ ಕರ್ಮಣಾ ।
ತಥಾ ವರಪ್ರಸಾದೇನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕೃಷ್ಣೇ ಶಿಲಾತಲೇ ಯತ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಚಕ್ರಂ ಸುದೃಶ್ಯತೇ ।
ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಸಂತತಿಂ ಧತ್ತೇ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಂ ದದಾತಿ ಚ ॥ ೧೬ ॥

ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಚಿಹ್ನಾನಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಶ್ರೀಧರಃ ಸುಕರೇ ವಾಮೇ ಹರಿದ್ವರ್ಣಸ್ತು ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೧೭ ॥

ವರಾಹಾರೂಪಿಣಂ ದೇವಂ ಕೂರ್ಮಾಂಗೈರಪಿ ಚಿಹ್ನಿತಮ್ ।
ಗೋಪದಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಯತ್ರ ವಾರಾಹಂ ವಾಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೮ ॥

ಪೀತವರ್ಣಸ್ತು ದೇವಾನಾಂ ರಕ್ತವರ್ಣೋ ಭಯಾವಹಃ ।
ನಾರಸಿಂಹೋ ಭವೇದ್ದೇವೋ ಮೋಕ್ಷದಶ್ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೯ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಕೂರ್ಮಾಃ ಶಂಖೋ ಯತ್ರ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ।
ಶಂಖವರ್ಣಸ್ಯ ದೇವಾನಾಂ ವಾಮದೇವಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ದಾಮೋದರಂ ತಥಾ ಸ್ಥೂಲಂ ಮಧ್ಯೇ ಚಕ್ರಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಾ ದ್ವಾರೇಣ ಸಂಕೀರ್ಣಾ ಪೀತರೇಖಾ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೨೧ ॥

ಛತ್ರಾಕಾರೇ ಭವೇದ್ರಾಜ್ಯಂ ವರ್ತುಲೇ ಚ ಮಹಾಶ್ರಿಯಃ ।
ಚಿಪಿಟೇ ಚ ಮಹಾದುಃಖಂ ಶೂಲಾಗ್ರೇ ತು ರಣಂ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಲಲಾಟೇ ಶೇಷಭೋಗಸ್ತು ಶಿರೋಪರಿ ಸುಕಾಂಚನಮ್ ।
ಚಕ್ರಕಾಂಚನವರ್ಣಾನಾಂ ವಾಮದೇವಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇ ಚ ವೈ ಚಕ್ರೇ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಸ್ತು ಪಿಂಗಲಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹದೇವಾನಾಂ ಪೃಥಗ್ವರ್ಣಸ್ತು ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೨೪ ॥

ಲಂಬೋಷ್ಠೇ ಚ ದರಿದ್ರಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪಿಂಗಲೇ ಹಾನಿರೇವ ಚ ।
ಲಗ್ನಚಕ್ರೇ ಭವೇದ್ವ್ಯಾಧಿರ್ವಿದಾರೇ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಪಾದೋದಕಂ ಚ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಮಸ್ತಕೇ ಧಾರಯೇತ್ ಸದಾ ।
ವಿಷ್ಣೋರ್ದೃಷ್ಟಂ ಭಕ್ಷಿತವ್ಯಂ ತುಲಸೀದಲಮಿಶ್ರಿತಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಕಲ್ಪಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ವೈಕುಂಠೇ ವಸತೇ ಸದಾ ।
ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾಬಿಂದುರ್ಹತ್ಯಾಕೋಟಿವಿನಾಶನಃ ॥ ೨೭ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಸಂಪೂಜಯೇದ್ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಪೂಜಿತಂ ಚಾಪಿ ಸರ್ವದಾ ।
ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇಚ್ಚ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸ ಗಚ್ಛೇತ್ ಪರಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ಯತ್ರ ಲೋಕೇಶ್ವರೋ ಹರಿಃ ।
ಸರ್ವಪಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೨೯ ॥

ದಶಾವತಾರೋ ದೇವಾನಾಂ ಪೃಥಗ್ವರ್ಣಸ್ತು ದೃಶ್ಯತೇ ।
ಈಪ್ಸಿತಂ ಲಭತೇ ರಾಜ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾಮನುಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಕೋಟ್ಯೋ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾನಾಮಗಮ್ಯಾಗಮ್ಯಕೋಟಯಃ ।
ತಾಃ ಸರ್ವಾ ನಾಶಮಾಯಾಂತಿ ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯಭಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೩೧ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪಾದೋದಕಂ ಪೀತ್ವಾ ಕೋಟಿಜನ್ಮಾಘನಾಶನಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದಷ್ಟಗುಣಂ ಪಾಪಂ ಭೂಮೌ ಬಿಂದುನಿಪಾತನಾತ್ ॥ ೩೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಗಂಡಕೀಶಿಲಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಯುಧಿಷ್ಠಿರಸಂವಾದೇ ಶಾಲಗ್ರಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾ (ಭಗವದ್ಗೀತಾಸಾರೋದ್ಧಾರಃ)

❑❑

ಹದಿನೆಂಟು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಗೀತೆಯ ಸಾರವನ್ನು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶ್ಲೋಕದವರೆಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಅಧ್ಯಯಗಳ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಮುತ್ತು ಪೋಣಿಸಿದಂತೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿರುವುದು ಇವರ ಸಂಗ್ರಹ ಜಾಣ್ಮೆಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಬುಧಾನಾಮಬುಧಾನಾಂ ವಾ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಪ್ರವೇಶಿನಾಮ್ ।
ಅಲಂಕಾರಪ್ರದೀಪೋಽಯಂ ತನ್ಯತೇ ರುಚಿಕಾರಕಃ ॥ ೧ ॥

ಬುದ್ಧಿಯುಕ್ತೋ ಜಹಾತೀಹ ಉಭೇ ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತೇ ।
ತಸ್ಮಾದ್ಯೋಗಾಯ ಯುಜ್ಯಸ್ವ ಯೋಗಃ ಕರ್ಮಸು ಕೌಶಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಯಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂನ್ಯಸ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಚೇತಸಾ ।
ನಿರಾಶೀರ್ನಿರ್ಮಮೋ ಭೂತ್ವಾ ಯುಧ್ಯಸ್ವ ವಿಗತಜ್ವರಃ ॥ ೩ ॥

ಕರ್ಮಣ್ಯಕರ್ಮ ಯಃ ಪಶ್ಯೇದಕರ್ಮಣಿ ಚ ಕರ್ಮ ಯಃ ।
ಸ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಮನುಷ್ಯೇಷು ಸ ಯುಕ್ತಃ ಕೃತ್ಸ್ನಕರ್ಮಕೃತ್ ॥ ೪ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಧಾಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂಗಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಕರೋತಿ ಯಃ ।
ಲಿಪ್ಯತೇ ನ ಸ ಪಾಪೇನ ಪದ್ಮಪತ್ರಮಿವಾಂಭಸಾ ॥ ೫ ॥

ಯೋಗಿನಾಮಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮದ್ಗತೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ ।
ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ ಭಜತೇ ಯೋ ಮಾಂ ಸ ಮೇ ಯುಕ್ತತಮೋ ಮತಃ ॥ ೬ ॥

ಯೇಷಾಂ ತ್ವಂತಗತಂ ಪಾಪಂ ಜನಾನಾಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ತೇ ದ್ವಂದ್ವಮೋಹನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಭಜಂತೇ ಮಾಂ ದೃಢವ್ರತಾಃ ॥ ೭ ॥

ಅನನ್ಯಚೇತಾಃ ಸತತಂ ಯೋ ಮಾಂ ಸ್ಮರತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ತಸ್ಯಾಹಂ ಸುಲಭಃ ಪಾರ್ಥ ನಿತ್ಯಯುಕ್ತಸ್ಯ ಯೋಗಿನಃ ॥ ೮ ॥

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ।
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ತೇಷಾಂ ಸತತಯುಕ್ತಾನಾಂ ಭಜತಾಂ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ದದಾಮಿ ಬುದ್ಧಿಯೋಗಂ ತಂ ಯೇನ ಮಾಮುಪಯಾಂತಿ ತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವನನ್ಯಯಾ ಶಕ್ಯ ಅಹಮೇವಂವಿಧೋಽರ್ಜುನ ।
ಜ್ಞಾತುಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಚ ತತ್ತ್ವೇನ ಪ್ರವೇಷ್ಟುಂ ಚ ಪರಂತಪ ॥ ೧೧ ॥

ಮಯ್ಯೇವ ಮನ ಆಧತ್ಸ್ವ ಮಯಿ ಬುದ್ಧಿಂ ನಿವೇಶಯ ।
ನಿವಸಿಷ್ಯಸಿ ಮಯ್ಯೇವ ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಕೃತ್ಯೈವ ಚ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ತಥಾಽಽತ್ಮಾನಮಕರ್ತಾರಂ ಸ ಪಶ್ಯತಿ ॥ ೧೩ ॥

ಮಾಂ ಚ ಯೋಽವ್ಯಭಿಚಾರೇಣ ಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ ಸೇವತೇ ।
ಸ ಗುಣಾನ್ ಸಮತೀತ್ಯೈತಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೋತ್ರಂ ಚಕ್ಷುಃ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಚ ರಸನಂ ಘ್ರಾಣಮೇವ ಚ ।
ಅಧಿಷ್ಠಾಯ ಮನಶ್ಚಾಯಂ ವಿಷಯಾನುಪಸೇವತೇ ॥ ೧೫ ॥

ದೈವೀಸಂಪದ್ವಿಮೋಕ್ಷಾಯ ನಿಬಂಧಾಯಾಸುರೀ ಮತಾ ।
ಮಾ ಶುಚಃ ಸಂಪದಂ ದೈವೀಮಭಿಜಾತೋಽಸಿ ಪಾಂಡವ ॥ ೧೬ ॥

ಸತ್ತ್ವಾನುರೂಪಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭವತಿ ಭಾರತ ।
ಶ್ರದ್ಧಾಮಯೋಽಯಂ ಪುರುಷೋ ಯೋ ಯಚ್ಛ್ರದ್ಧಃ ಸ ಏವ ಸಃ ॥ ೧೭ ॥

ಯತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿರ್ಭೂತಾನಾಂ ಯೇನ ಸರ್ವಮಿದಂ ತತಮ್ ।
ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ತಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಂ ವಿಂದತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೧೮ ॥

ಮನ್ಮನಾ ಭವ ಮದ್ಭಕ್ತೋ ಮದ್ಯಾಜೀ ಮಾಂ ನಮಸ್ಕುರು ।
ಮಾಮೇವೈಷ್ಯಸಿ ಸತ್ಯಂ ತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೇ ಪ್ರಿಯೋಽಸಿ ಮೇ ॥ ೧೯ ॥

ಅವಧೂತಶಿರೋರತ್ನಜಯತೀರ್ಥಾರ್ಯನಿರ್ಮಿತಾ ।
ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾನುಸಂಧೇಯಾ ಪರತತ್ತ್ವಪರೀಕ್ಷಕೈಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಕೃತಾ ಮುಕ್ತಮಾಲಾ ॥

***

ಶ್ರೀರಾಮರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಪದ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಈ ರಾಮರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರವು ೧೧ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೊಳ- ಗೊಂಡ ಚಿಕ್ಕ ಕವಚ ಸ್ತೋತ್ರ. ಆರಂಭದ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವಾಗ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾದ ಶ್ರೀರಾಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಚದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವರಕ್ಷಕ, ವಿಶ್ವರೂಪಧೃಕ್, ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾಕಾಮದಃ, ಅನಂತಃ, ಕೇಶವಃ ಮುಂತಾದ ಭಗವಂತನ ಮೂಲರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಾಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾವತಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಖತ್ರಾತಾ, ದಾಶರಥಿ, ಸೀತಾಪತಿ, ರಾಘವ, ಮುಂತಾದ ನಾಮಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ವಸಿಷ್ಠರಿಂದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನೆದುರು, ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಚತುರ್ಮುಖನಿಗೆ, ಚತುರ್ಮುಖನಿಂದ ನಾರದರಿಗೆ, ನಾರದರಿಂದ ಭೂಲೋಕದ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ಪೀತವಾಸಸಮಚ್ಯುತಮ್ ।
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ವೈ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪಾತು ವೋ ಹೃದಯಂ ರಾಮಃ ಶ್ರೀಕಂಠಃ ಕಂಠಮೇವ ಚ ।
ನಾಭಿಂ ತ್ರಾತು ಮಖತ್ರಾತಾ ಕಟಿಂ ಮೇ ವಿಶ್ವರಕ್ಷಕಃ ॥ ೨ ॥

ಕರೌ ದಾಶರಥಿಃ ಪಾತು ಪಾದೌ ಮೇ ವಿಶ್ವರೂಪಧೃಕ್ ।
ಚಕ್ಷುಷೀ ಪಾತು ವೈ ದೇವಃ ಸೀತಾಪತಿರನುತ್ತಮಃ ॥ ೩ ॥

ಶಿಖಾಂ ಮೇ ಪಾತು ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಕರ್ಣೌ ಮೇ ಪಾತು ಕಾಮದಃ ।
ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಸ್ತುಸುರತ್ರಾತಾ ಕಾಲಕೋಟಿದುರಾಸದಃ ॥ ೪ ॥

ಅನಂತಃ ಸರ್ವದಾ ಪಾತು ಶರೀರಂ ವಿಶ್ವನಾಯಕಃ ।
ಜಿಹ್ವಾಂ ಮೇ ಪಾತು ಪಾಪಘ್ನೋ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಾಪ್ರವರ್ತಕಃ ॥ ೫ ॥

ರಾಘವಃ ಪಾತು ಮೇ ದಂತಾನ್ ಕೇಶಾನ್ ರಕ್ಷತು ಕೇಶವಃ ।
ಸಕ್ಥಿನೀ ಪಾತು ಮೇ ದತ್ತವಿಜಯೋ ನಾಮ ವಿಶ್ವಸೃಕ್ ॥ ೬ ॥

ಏತಾಂ ರಾಮಬಲೋಪೇತಾಂ ರಕ್ಷಾಂ ಯೋ ವೈ ಪುಮಾನ್ ಪಠೇತ್ ।
ಸ ಚಿರಾಯುಃ ಸುಖೀ ವಿದ್ವಾನ್ ಲಭತೇ ದಿವ್ಯಸಂಪದಮ್ ॥ ೭ ॥

ರಕ್ಷಾಂ ಕರೋತಿ ಭೂತೇಭ್ಯಃ ಸದಾ ರಕ್ಷಾ ತು ವೈಷ್ಣವೀ ।
ರಾಮೇತಿ ರಾಮಭದ್ರೇತಿ ರಾಮಚಂದ್ರೇತಿ ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ ॥ ೮ ॥

ವಿಮುಕ್ತಃ ಸ ನರಃ ಪಾಪಾತ್ ಮುಕ್ತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶಾಶ್ವತೀಮ್ ।
ವಸಿಷ್ಠೇನ ಇದಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗುರವೇ ವಿಷ್ಣುರೂಪಿಣೇ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮಯೋಕ್ತಂ ನಾರದಂ ಪ್ರತಿ ।
ನಾರದೇನ ತು ಭೂಲೋಕೇ ಪ್ರಾಪಿತಂ ಸುಜನೇಷ್ವಿಹ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಪ್ತ್ವಾ ವಾಥ ಗೃಹೇ ವಾ ಪಿ ಮಾರ್ಗೇ ಗಚ್ಛತಿ ಏವ ವಾ ।
ಯೇ ಪಠಂತಿ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತೇ ಜ್ಞೇಯಾಃ ಪುಣ್ಯಭಾಗಿನಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪದ್ಮಪುರಾಣೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀರಾಮರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಾಮರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಬುಧಕೌಶಿಕನಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವಂತೆ ರುದ್ರನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ಈ ರಾಮರಕ್ಷಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ರುದ್ರನ ಮೂಲಕ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕತ್ವವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಮುನ್ನ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಹೇಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅನಂತರ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಪಾದಗಳವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನಂತರದ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದ್ದು ಅನಂತರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

❑❑

ಧ್ಯಾಯೇದಾಜಾನುಬಾಹುಂ ಧೃತಶರಧನುಷಂ ಬದ್ಧಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಂ
ಪೀತಂ ವಾಸೋ ವಸಾನಂ ನವಕಮಲದಲಸ್ಪರ್ಧಿನೇತ್ರಂ ಪ್ರಸನ್ನಮ್ ।
ವಾಮಾಂಕಾರೂಢಸೀತಾಮುಖಕಮಲಮಿಲಲ್ಲೋಚನಂ ನೀರದಾಭಂ
ನಾನಾಲಂಕಾರದೀಪ್ತಂ ದಧತಮುರುಜಟಾಮಂಡನಂ ರಾಮಚಂದ್ರಮ್ ॥

ಚರಿತಂ ರಘುನಾಥಸ್ಯ ಶತಕೋಟಿಪ್ರವಿಸ್ತರಮ್ ।
ಏಕೈಕಮಕ್ಷರಂ ಪುಂಸಾಂ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನೀಲೋತ್ಪಲಶ್ಯಾಮಂ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ ।
ಜಾನಕೀಲಕ್ಷ್ಮಣೋಪೇತಂ ಜಟಾಮಕುಟಮಂಡಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಾಸಿತೂಣಧನುರ್ಬಾಣಪಾಣಿಂ ನಕ್ತಂ ಚರಾಂತಕಮ್ ।
ಸ್ವಲೀಲಯಾ ಜಗತ್ತ್ರಾತುಮಾವಿರ್ಭೂತಮಜಂ ವಿಭುಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಾಮರಕ್ಷಾಂ ಪಠೇತ್ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪಾಪಘ್ನೀಂ ಸರ್ವಕಾಮದಾಮ್ ।
ಶಿರೋ ಮೇ ರಾಘವಃ ಪಾತು ಫಾಲಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ ॥ ೪ ॥

ಕೌಸಲ್ಯೇಯೋ ದೃಶೌ ಪಾತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಪ್ರಿಯಃ ಶ್ರುತೀ ।
ಘ್ರಾಣಂ ಪಾತು ಮಖತ್ರಾತಾ ಮುಖಂ ಸೌಮಿತ್ರಿವತ್ಸಲಃ ॥ ೫ ॥

ಜಿಹ್ವಾಂ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಃ ಪಾತು ಕಂಠಂ ಭರತವಂದಿತಃ ।
ಸ್ಕಂಧೌ ದಿವ್ಯಾಯುಧಃ ಪಾತು ಭುಜೌ ಭಗ್ನೇಶಕಾರ್ಮುಕಃ ॥ ೬ ॥

ಕರೌ ಸೀತಾಪತಿಃ ಪಾತು ಹೃದಯಂ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಜಿತ್ ।
ಮಧ್ಯಂ ಪಾತು ಖರಧ್ವಂಸೀ ನಾಭಿಂ ಜಾಂಬವದಾಶ್ರಯಃ ॥ ೭ ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಶಃ ಕಟಿಂ ಪಾತು ಸಕ್ಥಿನೀ ಹನುಮತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ಊರೂ ರಘೂತ್ತಮಃ ಪಾತು ರಕ್ಷಃ ಕುಲವಿನಾಶಕೃತ್ ॥ ೮ ॥

ಜಾನುನೀ ಸೇತುಕೃತ್ ಪಾತು ಜಂಘೇ ದಶಮುಖಾಂತಕಃ ।
ಪಾದೌ ವಿಭೀಷಣಶ್ರೀದಃ ಪಾತು ರಾಮೋಽಖಿಲಂ ವಪುಃ ॥ ೯ ॥

ಏತಾಂ ರಾಮಬಲೋಪೇತಾಂ ರಕ್ಷಾಂ ಯಃ ಸುಕೃತೀ ಪಠೇತ್ ।
ಸ ಚಿರಾಯುಃ ಸುಖೀ ಪುತ್ರೀ ವಿಜಯೀ ವಿನಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪಾತಾಲಭೂತಲವ್ಯೋಮಚಾರಿಣಶ್ಛದ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ನ ದ್ರಷ್ಟುಮಪಿ ಶಕ್ತಾಸ್ತೇ ರಕ್ಷಿತಂ ರಾಮನಾಮಭಿಃ ॥ ೧೧ ॥

ರಾಮೇತಿ ರಾಮಭದ್ರೇತಿ ರಾಮಚಂದ್ರೇತಿ ವಾ ಸ್ಮರನ್ ।
ನರೋ ನ ಲಿಪ್ಯತೇ ಪಾಪೈರ್ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ॥ ೧೨ ॥

ಜಗಜ್ಜೈತ್ರೈಕಮಂತ್ರೇಣ ರಾಮನಾಮ್ನಾಽಭಿರಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಯಃ ಕಂಠೇ ಧಾರಯೇತ್ ತಸ್ಯ ಕರಸ್ಥಾಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಯಃ ॥ ೧೩ ॥

ವಜ್ರಪಂಜರನಾಮೇದಂ ಯೋ ರಾಮಕವಚಂ ಸ್ಮರೇತ್ ।
ಅವ್ಯಾಹತಾಜ್ಞಃ ಸರ್ವತ್ರ ಲಭತೇ ಜಯಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಆದಿಷ್ಟವಾನ್ ಯಥಾ ಸ್ವಪ್ನೇ ರಾಮರಕ್ಷಾಮಿಮಾಂ ಹರಃ ।
ತಥಾ ಲಿಖಿತವಾನ್ ಪ್ರಾತಃ ಪ್ರಬುದ್ಧೋ ಬುಧಕೌಶಿಕಃ ॥ ೧೫ ॥

ಆರಾಮಃ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ವಿರಾಮಃ ಸಕಲಾಪದಾಮ್ ।
ಅಭಿರಾಮಸ್ತ್ರಿಲೋಕಾನಾಂ ರಾಮಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ ನಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೬ ॥

ತರುಣೌ ರೂಪಸಂಪನ್ನೌ ಸುಕುಮಾರೌ ಮಹಾಬಲೌ ।
ಪುಂಡರೀಕವಿಶಾಲಾಕ್ಷೌ ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಂಬರೌ ॥ ೧೭ ॥

ಫಲಮೂಲಾಶಿನೌ ದಾಂತೌ ತಾಪಸೌ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೌ ।
ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯೈತೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ॥ ೧೮ ॥

ಶರಣ್ಯೌ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೌ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಮ್ ।
ರಕ್ಷಃಕುಲನಿಹಂತಾರೌ ತ್ರಾಯೇತಾಂ ನೋ ರಘೂತ್ತಮೌ ॥ ೧೯ ॥

ಆತ್ತಸಜ್ಜಧನುಷಾವಿಷುಸ್ಪೃಶಾವಕ್ಷಯಾಶುಗನಿಷಂಗಸಂಗಿನೌ ।
ರಕ್ಷಣಾಯ ಮಮ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾವಗ್ರತಃ ಪಥಿ ಸದೈವ ಗಚ್ಛತಾಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸನ್ನದ್ಧಃ ಕವಚೀ ಖಡ್ಗೀ ಚಾಪಬಾಣಧರೋ ಯುವಾ ।
ಗಚ್ಛನ್ ಮನೋರಥೋಽಸ್ಮಾಕಂ ರಾಮಃ ಪಾತು ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ ೨೧ ॥

ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶೂರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಚರೋ ಬಲೀ ।
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪುರುಷಃ ಪೂರ್ಣಃ ಕೌಸಲ್ಯೇಯೋ ರಘೂತ್ತಮಃ ॥ ೨೨ ॥

ವೇದಾಂತವೇದ್ಯೋ ಯಜ್ಞೇಶಃ ಪುರಾಣಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಪ್ರಮೇಯಪರಾಕ್ರಮಃ ॥ ೨೩ ॥

ಇತ್ಯೇತಾನಿ ಜಪನ್ ನಿತ್ಯಂ ಮದ್ಭಕ್ತಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾಽನ್ವಿತಃ ।
ಅಶ್ವಮೇಧಾಯುತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ರಾಮಂ ದೂರ್ವಾದಲಶ್ಯಾಮಂ ಪದ್ಮಾಕ್ಷಂ ಪೀತವಾಸಸಮ್ ।
ಸ್ತುವಂತಿ ನಾಮಭಿರ್ದಿವ್ಯೈರ್ನ ತೇ ಸಂಸಾರಿಣೋ ನರಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಂ ರಘುವರಂ ಸೀತಾಪತಿಂ ಸುಂದರಂ
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಕರುಣಾರ್ಣವಂ ಗುಣನಿಧಿಂ ವಿಪ್ರಪ್ರಿಯಂ ಧಾರ್ಮಿಕಮ್ ।
ರಾಜೇಂದ್ರಂ ಸತ್ಯಸಂಧಂ ದಶರಥತನಯಂ ಶ್ಯಾಮಲಂ ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಂ
ವಂದೇ ಲೋಕಾಭಿರಾಮಂ ರಘುಕುಲತಿಲಕಂ ರಾಘವಂ ರಾವಣಾರಿಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ರಾಮಾಯ ರಾಮಭದ್ರಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ವೇಧಸೇ ।
ರಘುನಾಥಾಯ ನಾಥಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪತಯೇ ನಮಃ ॥ ೨೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಮ ರಘುನಂದನ ರಾಮ ರಾಮ
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಮ ಭರತಾಗ್ರಜ ರಾಮ ರಾಮ ।
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಮ ರಣಕರ್ಕಶ ರಾಮ ರಾಮ
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಮ ಶರಣಂ ಭವ ರಾಮ ರಾಮ ॥ ೨೮ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಣೌ ಮನಸಾ ಸ್ಮರಾಮಿ
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಣೌ ವಚಸಾ ಗೃಣಾಮಿ ।
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಣೌ ಶಿರಸಾ ನಮಾಮಿ
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಣೌ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೨೯ ॥

ಮಾತಾ ರಾಮೋ ಮತ್ಪಿತಾ ರಾಮಚಂದ್ರಃ
ಸ್ವಾಮೀ ರಾಮೋ ಮತ್ಸಖಾ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ।
ಸರ್ವಸ್ವಂ ಮೇ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ದಯಾಲುಃ
ನಾನ್ಯದ್ ದೈವಂ ನೈವ ಜಾನೇ ನ ಜಾನೇ ॥ ೩೦ ॥

ದಕ್ಷಿಣೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯಸ್ಯ ವಾಮೇ ತು ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಪುರತೋ ಮಾರುತಿರ್ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ರಘುನಂದನಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಲೋಕಾಭಿರಾಮಂ ರಣರಂಗಧೀರಂ ರಾಜೀವನೇತ್ರಂ ರಘುವಂಶನಾಥಮ್ ।
ಕಾರುಣ್ಯರೂಪಂ ಕರುಣಾಕರಂ ತಂ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೩೨ ॥

ಮನೋಜವಂ ಮಾರುತತುಲ್ಯವೇಗಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ವಾತಾತ್ಮಜಂ ವಾನರಯೂಥಮುಖ್ಯಂ ಶ್ರೀರಾಮದೂತಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೩೩ ॥

ಕೂಜಂತಂ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಮಧುರಂ ಮಧುರಾಕ್ಷರಮ್ ।
ಆರುಹ್ಯ ಕವಿತಾಶಾಖಾಂ ವಂದೇ ವಾಲ್ಮೀಕಿಕೋಕಿಲಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಆಪದಾಮಪಹರ್ತಾರಂ ದಾತಾರಂ ಸರ್ವಸಂಪಾದಮ್ ।
ಲೋಕಾಭಿರಾಮಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಭರ್ಜನಂ ಭವಬೀಜಾನಾಮಾರ್ಜನಂ ಸುಖಸಂಪದಾಮ್ ।
ತರ್ಜನಂ ಯಮದೂತಾನಾಂ ರಾಮರಾಮೇತಿ ಗರ್ಜನಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ರಾಮೋ ರಾಜಮಣಿಃ ಸದಾ ವಿಜಯತೇ ರಾಮಂ ರಮೇಶಂ ಭಜೇ
ರಾಮೇಣಾಭಿಹತಾ ನಿಶಾಚರಚಮೂ ರಾಮಾಯ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ ।
ರಾಮಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಪರಾಯಣಂ ಪರತರಂ ರಾಮಸ್ಯ ದಾಸೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ
ರಾಮೇ ಚಿತ್ತಲಯಃ ಸದಾ ಭವತು ಮೇ ಭೋ ರಾಮ ಮಾಮುದ್ಧರ ॥ ೩೭ ॥

ರಾಮ ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಮೇತಿ ರಮೇ ರಾಮೇ ಮನೋರಮೇ ।
ಸಹಸ್ರನಾಮ ತತ್ತುಲ್ಯಂ ರಾಮನಾಮ ವರಾನನೇ ॥ ೩೮ ॥

॥ ಇತಿ ಬುಧಕೌಶಿಕಸಂಗೃಹೀತಂ ಶ್ರೀರಾಮರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಾಮದಶಕಮ್

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೇವಕರನ್ನು ತಾಮಸ ಜನರ ವಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಡ ಎಂದು ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರೀರಾಮನ ಚರಣಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಗವಂತನ ಪಾದಗಳು ಸಜ್ಜನರ ಉಪಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ದುರ್ಜನರ ದಂಡನೆಗೋಸ್ಕರ, ಶರಣಾಗತರ ಪಾಪನಾಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಇರುವಂಥವುಗಳು.

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ, ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ವಿಷಯವಾಗಿರುವ, ಜ್ಞಾನಾನಂದಮಯವಾದ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ, ಸಮಸ್ತಗುಣಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ, ಧ್ವಜವಜ್ರಾದಿ ರೇಖೆಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನವಾದ, ಭಕ್ತರ ಆಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ, ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ, ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೂ ಸುಖವನ್ನೂ ಕೊಡುವ, ಕಾಡಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ವನವಾಸದಿಂದ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಿದ, ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ಆನಂದಕರವಾದ

ಕೆಂಪು ತಾವರೆಯಂತಿರುವ ಭಗವಂತನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಸಜ್ಜನರ ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಹೇ ರಾಮ ಜಲದಶ್ಯಾಮ ಸ್ವಾಮಿನ್ ನಿರ್ದೋಷಪೌರುಷ ।
ಭೀಮತಾಮಸಯೋನೀಷು ಮಾ ಮಾ ಮುಂಚ ತವಾನುಗಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಉಪಕೃತ್ಯೈ ಸಜ್ಜನಾನಾಮಪಕೃತ್ಯೈ ತಥಾಽಸತಾಮ್ ।
ನಮತಾಮಂಹಸೋ ಹತ್ಯೈ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಸರ್ವದಿವೌಕಸಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭೀತ್ಯೈ ಖರಾದಿದೈತ್ಯಾನಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಚ ವನವಾಸಿನಾಮ್ ।
ಸ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಮಹಿಮೋನ್ನತ್ಯೈ ನೀತ್ಯೈ ಚಾರಣ್ಯಚಾರಿಣೌ ॥ ೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಭಿರ್ದೇವೈರರ್ಚಿತೌ ಶ್ರುತಿಚರ್ಚಿತೌ ।
ಜ್ಞಾನಾನಂದಮಯೌ ಧ್ಯಾತೃಪ್ರಿಯೌ ಸರ್ವಗುಣಾಶ್ರಯೌ ॥ ೪ ॥

ಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಶಾಂಭೋಜರಾಜಿತೌ ರಾಜಪೂಜಿತೌ ।
ರಕ್ತಪದ್ಮೋಪಮೌ ಧ್ವಸ್ತಶ್ರಮೌ ವಿದ್ರಾವಿತಭ್ರಮೌ ॥ ೫ ॥

ನಾರೀಕೃತಶಿಲೌ ರಮ್ಯತಲೌ ದಿವ್ಯಾಂಗುಲೀತಲೌ ।
ವೃತ್ತಮೌಕ್ತಿಕಸಂಕಾಶನಖೌ ತ್ರಿಜಗತೀಸುಖೌ ॥ ೬ ॥

ವಿಚಿತ್ರಭೂಷಣೋಪೇತೌ ಭೀಷಣೌ ತ್ಯಕ್ತದೂಷಣೌ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾಕರಾಂಭೋಜಸೇವಿತೌ ಸಿದ್ಧಭಾವಿತೌ ॥ ೭ ॥

ಅನಂತವೈದಿಕಪದಾಸ್ಪದೌ ಸುಜನಸಂಪದೌ ।
ಅಜಾಂಡಭಂಜನೌ ಧೂತಾಂಜನೌ ಭುವನರಂಜನೌ ॥ ೮ ॥

ಕ್ಷ್ಮಾಭಾರಹಾರಿಣೌ ಮುಕ್ತಿಕಾರಿಣೌ ಭವವೈರಿಣೌ ।
ಪಾರ್ಥದತ್ತಧನೌ ಯುಕ್ತ್ಯಾಽಪಾರ್ಥೀಕೃತಸುಯೋಧನೌ ॥ ೯ ॥

ತೇ ವನೌತ್ಸುಕ್ಯತೋ ಭೂಮಿಪಾವನೌ ಪ್ರಣತಾವನೌ ।
ಸೀತಾಭಿರಾಮೌ ಶ್ರೀರಾಮಚರಣೌ ಶರಣಂ ಮಮ ॥ ೧೦ ॥

ಇಮಾನಿ ದಶಪದ್ಯಾನಿ ಶ್ರಮಾಪಹೃತಯೇ ಸತಾಮ್ ।
ಯತಿನಾ ವಾದಿರಾಜೇನ ಕೃತಿನಾ ರಚಿತಾನಿ ವೈ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀರಾಮದಶಕಮ್ ॥

* * *

ಏಕಶ್ಲೋಕೀ ರಾಮಾಯಣ

ಆದೌ ರಾಮತಪೋವನಾಭಿಗಮನಂ ಹತ್ವಾ ಮೃಗಂ ಕಾಂಚನಂ
ವೈದೇಹೀಹರಣಂ ಜಟಾಯುಮರಣಂ ಸುಗ್ರೀವಸಂಭಾಷಣಮ್ ।
ವಾಲೀನಿರ್ದಲನಂ ಸಮುದ್ರತರಣಂ ಲಂಕಾಪುರೀದಾಹನಂ
ಪಾಷ್ಚಾದ್ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣಹನನಂ ಏತದ್ಧಿ ರಾಮಾಯಣಮ್ ॥

***

ಏಕಶ್ಲೋಕೀ ಮಹಾಭಾರತ

ಆದೌ ಪಾಂಡವಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಜನನಂ ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹೇ ದಾಹನಂ
ದ್ಯೂತೇ ಶ್ರೀಹರಣಂ ವನೇ ವಿಹರಣಂ ಮತ್ಸ್ಯಾಲಯೇ ವರ್ಧನಮ್ ।
ಲೀಲಾಗೋಗ್ರಹಣಂ ರಣೇ ವಿತರಣಂ ಸಂಧಿಕ್ರಿಯಾಯಾಂ ಜೃಂಭಣಂ
ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಸುಯೋಧನಾದಿಮಥನಂ ಏತನ್ಮಹಾಭಾರತಮ್ ॥

***

ಏಕಶ್ಲೋಕೀ ಭಾಗವತ

ಆದೌ ದೇವಕಿದೇವಿಗರ್ಭಜನನಂ ಗೋಪೀಗೃಹೇ ವರ್ಧನಂ
ಮಾಯಾ ಪೂತನಿಜೀವಿತಾಪಹರಣಂ ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧಾರಣಮ್ ।
ಕಂಸಚ್ಛೇದನಕೌರವಾದಿಹನನಂ ಕುಂತೀಸುತಾಃ ಪಾಲನಂ
ಏತದ್ಭಾಗವತಂ ಪುರಾಣಕಥಿತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಲೀಲಾಮೃತಮ್ ॥

***

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣುಭಾಷ್ಯಮ್

❑❑

ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಸೂತ್ರಪ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ೩೨ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿ. ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಿರಿದಾದವರೂ ಪುಟ್ಟ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಆಚಾರ್ಯರು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳ ಎಲ್ಲಾ

ಅಧಿಕರಣಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅಣುವೇದಾಂತ, ಭಾಷ್ಯಾರ್ಥ-ಸಂಗ್ರಹ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಗ್ರಹಭಾಷ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ.

ಒಂದೊಂದು ಅಧಿಕರಣದ ಸಾರವನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಬ್ದದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದು, ಆ ಒಂದೊಂದು ಪದದಿಂದ ಆಯಾ ಅಧಿಕರಣದ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸರ್ವಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು, ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೋಷತ್ವವನ್ನೂ, ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಫಲಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷಾಚಾರ್ಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗ್ರಂಥಗಳು ಈವರೆಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಥಮೋऽಧ್ಯಾಯಃ

ನಾರಾಯಣಂ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈರುದೀರ್ಣಂ ದೋಷವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಜ್ಞೇಯಂ ಗಮ್ಯಂ ಗುರೂಂಶ್ಚಾಪಿ ನತ್ವಾ ಸೂತ್ರಾರ್ಥ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧ ॥

ವಿಷ್ಣುರೇವ ವಿಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಃ ಸರ್ವಕರ್ತಾऽऽಗಮೋದಿತಃ ।
ಸಮನ್ವಯಾದೀಕ್ಷತೇಶ್ಚ ಪೂರ್ಣಾನಂದೋಂತರಃ ಖವತ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಣೇತಾ ಜ್ಯೋತಿರಿತ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧೈರನ್ಯವಸ್ತುಷು ।
ಉಚ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುರೇವೈಕಃ ಸರ್ವೈಃ ಸರ್ವಗುಣತ್ವತಃ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವಗೋತ್ತಾ ನಿಯಂತಾ ಚ ದೃಶ್ಯತ್ವಾದ್ಯುಜ್ಝಿತಃ ಸದಾ ।
ವಿಶ್ವಜೀವಾಂತರತ್ವಾದ್ಯೈರ್ಲಿಂಗೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಯುತಃ ಸ ಹಿ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವಾಶ್ರಯಃ ಪೂರ್ಣಗುಣಃ ಸೋऽಕ್ಷರಃ ಸನ್ ಹೃದಬ್ಜಗಃ ।
ಸೂರ್ಯಾದಿಭಾಸಕಃ ಪ್ರಾಣಪ್ರೇರಕೋ ದೈವತೈರಪಿ ॥ ೫ ॥

ಜ್ಞೇಯೋ ನ ವೇದ್ಯೈಃ ಶೂದ್ರಾದ್ಯೈಃ ಕಂಪಕೋऽನ್ಯಶ್ಚ ಜೀವತಃ ।
ಪತಿತ್ವಾದಿಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಸ್ತದನ್ಯತ್ರ ಚ ವಾಚಕೈಃ ॥ ೬ ॥

ಮುಖ್ಯತಃ ಸರ್ವಶಬ್ದೈಶ್ಚ ವಾಚ್ಯ ಏಕೋ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ಅವ್ಯಕ್ತಃ ಕರ್ಮವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ವಾಚ್ಯ ಏಕೋऽಮಿತಾತ್ಮಕಃ ॥ ೭ ॥

ಅವಾಂತರಂ ಕಾರಣಂ ಚ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಶೂನ್ಯಮೇವ ಚ ।
ಇತ್ಯಾದ್ಯನ್ಯತ್ರನಿಯತೈರಪಿ ಮುಖ್ಯತಯೋದಿತಃ ।
ಶಬ್ದೈರತೋಽನಂತಗುಣೋ ಯಚ್ಛಬ್ದಾ ಯೋಗವೃತ್ತಯಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣುಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೌತಸ್ಮೃತಿವಿರುದ್ಧತ್ವಾತ್ ಸ್ಮೃತಯೋ ನ ಗುಣಾನ್ ಹರೇಃ ।
ನಿಷೇದ್ಧುಂ ಶಕ್ನುಯುರ್ವೇದಾ ನಿತ್ಯತ್ವಾನ್ಮಾನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ದೇವತಾವಚನಾದಾಪೋ ವದಂತೀತ್ಯಾದಿಕಂ ವಚಃ ।
ನಾಯುಕ್ತವಾದ್ಯಸನ್ನೈವ ಕಾರಣಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೨ ॥

ಅಸಜ್ಜೀವಪ್ರಧಾನಾದಿಶಬ್ದಾ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ನಾಪರಮ್ ।
ವದಂತಿ ಕಾರಣತ್ವೇನ ಕ್ವಾಪಿ ಪೂರ್ಣಗುಣೋ ಹರಿಃ ॥ ೩ ॥

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವಾನ್ನಾಯುಕ್ತಂ ತದ್ವದೇಚ್ಛ್ರುತಿಃ ।
ಭ್ರಾಂತಿಮೂಲತಯಾ ಸರ್ವಸಮಯಾನಾಮಯುಕ್ತಿತಃ ॥ ೪ ॥

ನ ತದ್ವಿರೋಧಾದ್ವಚನಂ ವೈದಿಕಂ ಶಂಕ್ಯತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ಆಕಾಶಾದಿಸಮಸ್ತಂ ಚ ತಜ್ಜಂ ತೇನೈವ ಲೀಯತೇ ॥ ೫ ॥

ಸೋಽನುತ್ಪತ್ತಿಲಯಃ ಕರ್ತಾ ಜೀವಸ್ತದ್ವಶಗಃ ಸದಾ ।
ತದಾಭಾಸೋ ಹರಿಃ ಸರ್ವರೂಪೇಷ್ವಪಿ ಸಮಃ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಶ್ಚೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ದೇಹಶ್ಚೈವ ತದುದ್ಭವಃ ।
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣವಶೇ ಸರ್ವಂ ಸ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶಗಃ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವದೋಷೋಜ್ಝಿತಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಉಕ್ತಾ ಗುಣಾಶ್ಚಾವಿರುದ್ಧಾಸ್ತಸ್ಯ ವೇದೇನ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣುಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಾಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶುಭೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ನಿರಯಂ ಚ ವಿಕರ್ಮಣಾ ।
ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನೇನ ಚ ತಮೋ ಜ್ಞಾನೇನೈವ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯಾತಿ ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಕ್ತಃ ಸನ್ ಜ್ಞಾನಮೇವ ಸಮಾಶ್ರಯೇತ್ ।
ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಪ್ರೇರಕಶ್ಚ ಸರ್ವರೂಪೇಷ್ವಭೇದವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವದೇಶೇಷು ಕಾಲೇಷು ಸ ಏಕಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ।
ತದ್ಭಕ್ತಿತಾರತಮ್ಯೇನ ತಾರತಮ್ಯಂ ವಿಮುಕ್ತಿಗಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಆತ್ಮೇತಿ ಮಾನುಷ್ಯೈಸ್ತು ಸುರೇಶ್ವರೈಃ ।
ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಬಹುಗುಣೈರ್ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ತ್ವಖಿಲೈರ್ಗುಣೈಃ ॥ ೪ ॥

ಉಪಾಸ್ಯಃ ಸರ್ವವೇದೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈರಪಿ ಯಥಾಬಲಮ್ ।
ಜ್ಞೇಯೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಶೇಷಸ್ತು ಜ್ಞಾನೇ ಸ್ಯಾದುತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸರ್ವೇಽಪಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಾಃ ಸ್ಯುರ್ಜ್ಞಾನಾದೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ನ ಲಿಪ್ಯತೇ ಜ್ಞಾನವಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವದೋಷೈರಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೬ ॥

ಗುಣದೋಷೈಃ ಸುಖಸ್ಯಾಪಿ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸೌ ವಿಮುಕ್ತಿಗೌ ।
ನೃಣಾಂ ಸುರಾಣಾಂ ಮುಕ್ತೌ ತು ಸುಖಂ ಕ್ಲೃಪ್ತಂ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣುಭಾಷ್ಯೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ವಿಷ್ಣುರ್ಬ್ರಹ್ಮ ತದಾ ದಾತೇತ್ಯೇವಂ ನಿತ್ಯಮುಪಾಸನಮ್ ।
ಕಾರ್ಯಮಾಪದ್ಯಪಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತೇನ ಯಾತ್ಯಪರೋಕ್ಷತಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಣೋಽನ್ಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾದೇವ ಪರಿಕ್ಷಯಃ ।
ಅನಿಷ್ಟಸ್ಯೋಭಯಸ್ಯಾಪಿ ಸರ್ವಸ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯ ಭೋಗತಃ ॥ ೨ ॥

ಉತ್ತರೇಷೂತ್ತರೇಷ್ವೇವಂ ಯಾವದ್ವಾಯುಂ ವಿಮುಕ್ತಿಗಾಃ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಭುಂಜತೇ ಭೋಗಾಂಸ್ತದಂತರ್ಬಹಿರೇವ ವಾ ॥ ೩ ॥

ವಾಯುರ್ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ಭೋಗಶ್ಚೈವೋತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ।
ಉತ್ಕ್ರಮ್ಯ ಮಾನುಷಾ ಮುಕ್ತಿಂ ಯಾಂತಿ ದೇಹಕ್ಷಯಾತ್ ಸುರಾಃ ॥ ೪ ॥

ಅರ್ಚಿರಾದಿಪಥಾ ವಾಯುಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತೇನ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಯಾಂತ್ಯುತ್ತಮಾ ನರೋಚ್ಚಾದ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾತ್ ಸಹಾಮುನಾ ॥ ೫ ॥

ಯಥಾಸಂಕಲ್ಪಭೋಗಾಶ್ಚ ಚಿದಾನಂದಶರೀರಿಣಃ ।
ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿವಿಷಯೇ ಮಹಾಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಪ್ಯೃತೇ ॥ ೬ ॥

ಯಥೇಷ್ಟಶಕ್ತಿಮಂತಶ್ಚ ವಿನಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕೋತ್ತಮಾನ್ ।
ಅನನ್ಯವಶಗಾಶ್ಚೈವ ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ದುಃಖಾದಿರಹಿತಾ ನಿತ್ಯಂ ಮೋದಂತೇಽವಿರತಂ ಸುಖಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೇನ ಮುನಿನಾ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಃ ।
ಕೃತೋಽಯಂ ಪ್ರೀಯತಾಂ ತೇನ ಪರಮಾತ್ಮಾ ರಮಾಪತಿಃ ॥ ೮ ॥

ನಮೋ ನಮೋಽಶೇಷದೋಷದೂರಪೂರ್ಣಗುಣಾತ್ಮನೇ ।
ವಿರಿಂಚಿಶರ್ವಪೂರ್ವೇಡ್ಯವಂದ್ಯಾಯ ಶ್ರೀವರಾಯ ತೇ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣುಭಾಷ್ಯಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾಸಿಷ್ಠಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನು ನಮಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಗಳೆಂಬ ವಾಯುವಿನ ಮೂಲಕ ಪಂಚಭೇದಗಳೆಂಬ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಪಸರಿಸುವ ತತ್ವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಮಲಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಸರಸಿಯಂತಿರುವ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಸರೆಯನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ದೀಪದಿಂದ ಕುವಾದಿಗಳೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಗೆ ತಾಪವನ್ನುಂಟು-ಮಾಡುವ, ಪಾಪಗಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಔಷಧ ಸಸ್ಯದಂದತಿರುವ ದ್ವೈಪಾಯನರನ್ನಿಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಗೀತೆ ಮಾತೆಯಂತೆ ಹಿತಕಾರಿಣಿ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಮುದ್ರದ ಮತ್ತೊಂದು ದಡದಂತಿರುವ ವೇದಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ.

ಇಂತಹ ವೇದವ್ಯಾಸರು ದೀನನಾದ ಭಕ್ತನನ್ನು ದುರ್ಮಾರ್ಗರಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರು ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪರಾಜಯವನ್ನು, ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಹೊಂದಲಾರರು.

ಶ್ರೀಶಂ ವಿಚಿತ್ರಕವಿತಾರಸಪೂರಿತಾಶಂ
ಶ್ರೀಶಂಕರೋರಗಖಗೇಂದ್ರಹೃದಬ್ಜವಾಸಮ್ ।
ಆಶಂಕಮಾನಜನತೃಪ್ತಿಕರೋಕ್ತಿಹಾಸಂ
ವ್ಯಾಸಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ಹರಿತೋಪಲಸನ್ನಿಕಾಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಪವನೋದ್ಧೃತಪಂಚವೇದಾ-
ಮೋದಾಂಶತೋಷಿತಸುರರ್ಷಿನರಾದಿಭೇದಾಮ್ ।
ಬೋಧಾಂಬುದಾತಲಸಿತಾಂ ಸರಸೀಮಗಾಧಾಂ
ಶ್ರೀದಾಂ ಶ್ರಿತೋಽಸ್ಮಿ ಶುಕತಾತಪದಾಮಖೇದಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ದ್ವೈಪಾಯನೋ ಜಯತಿ ಯನ್ನಿಜಶಕ್ತಿದೀಪಃ
ಪಾಪಾಭಿವರ್ಧಿತಕುವಾದಿತಮಿಸ್ರತಾಪಃ ।
ಪಾಪಾಖ್ಯದುರ್ಭಗದಶಾಕೃತಿತೀವ್ರಕೋಪಃ
ಪಾಪಾದ್ಭುತೌಷಧಿರಗೇ ಶ್ವಸನಾಂಶರೂಪಃ ॥ ೩ ॥

ಇಂದ್ರಾದಿದೈವತಹೃದಾಖ್ಯಚಕೋರಚಂದ್ರಾ-
ಮಂದಾಂಶುಕಲ್ಪಶುಭಜಲ್ಪಿತಪುಷ್ಪವೃಂದಃ ।
ವೃಂದಾರಕಾಂಘ್ರ್ಯಪಲತಾಗುಣರತ್ನಸಾಂದ್ರೋ
ಮಂದಾಯ ಮೇ ಫಲತು ಕೃಷ್ಣತರುಃ ಫಲಂ ದ್ರಾಕ್ ॥ ೪ ॥

ಮಾತಾ ಹಿತೇವ ಪರಿರಕ್ಷತಿ ಯೇನ ಗೀತಾ
ಗೀತಾಗ್ರ್ಯಭಾರತಪುರಾಣಕೃತಾವಿಗೀತಾ ।
ವಾತಾಂಶಮಧ್ವವರದಃ ಸಗಿರೋ ಮಮೈತಾಃ
ಖ್ಯಾತಾಃ ಪರಾಶರಸುತೋ ವಿದಧಾತು ಧಾತಾ ॥ ೫ ॥

ಪಾರಂ ಭವಾಖ್ಯಜಲಧೇರ್ಭುವನೈಕಸಾರಂ
ಸ್ವೈರಂ ಕೃತೋರುವಿಧವೇದಪಥಪ್ರಚಾರಮ್ ।
ಆರಂಜಿತಾಮರಜನಂ ಸುಖಚಿದ್ಶರೀರಂ
ಧೀರಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ಹೃದಿ ಸತ್ಯವತೀಕುಮಾರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಭಾವಾಶ್ರಿತಂ ಯಮನುಸೃತ್ಯ ಭಜಂತಿ ದೇವಾಃ
ಸೇವಾರತಾಶ್ಚ ಮುನಯಃ ಕವಯೋ ನೃದೇವಾಃ ।
ಯೋ ವಾಸುದೇವವಪುರಸ್ಯ ಮಹಾನುಭಾವಾಂ-
ಚ್ಛ್ರೀಬಾದರಾಯಣಹರೇರ್ನ ಗೃಣೀತ ಕೋ ವಾ ॥ ೭ ॥

ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರದೇಹಿ ಭವದಾಗಮವಾರ್ಧ್ಯಧೀನಂ
ಶ್ರೀನಂದಸೂನುಪದಭಕ್ತಿನದೀನಿದಾನಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥವರದೋಚ್ಚಮಹಾತ್ಮನೀನಂ
ದೀನಂ ಬದರ್ಯಧಿಪತೇ ಕುರುಮಾಮಮಾನಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಾಸಿಷ್ಠವಂಶತಿಲಕಸ್ಯ ಹರೇರ್ಮನೋಜ್ಞಂ
ದೋಷಾಘಖಂಡನವಿಶಾರದಮಷ್ಟಕಂ ಯೇ ।
ದಾಸಾಃ ಪಠಂತ್ಯನುದಿನಂ ಭುವಿ ವಾದಿರಾಜ-
ಧೀಸಂಭವಂ ಪರಿಭವೋ ನ ದಿಶಾಸು ತೇಷಾಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀವಾಸಿಷ್ಠಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಋಣಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಋಣಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಋಣಮೋಚನೆಗಾಗಿ ನೃಸಿಂಹನನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ನರಸಿಂಹ-ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಋಣಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೇವತೆಗಳ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಸಭೆಯ ಸ್ತಂಭದಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭೂತ-ನಾದ, ಮಹಾವೀರನಾದ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ ಆಲಿಂಗಿತವಾದ, ವಾಮಭಾಗವುಳ್ಳ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ವರದಾಯಕನಾದ, ಕರುಳಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳುಳ್ಳ, ಸ್ಮರಣೆ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ, ಸರ್ಪ ವಿಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ, ಪ್ರಹ್ಲಾದವರದನಾದ, ಕ್ರೂರಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಭಯಪ್ರದನಾದ, ವೇದವೇದಾಂತ, ಯಜ್ಞಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ, ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ವಂದಿತವಾದ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಾ ಋಣ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾವನು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪಠಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಬೇಗನೆ ಋಣಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ದೇವತಾಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಭಾಸ್ತಂಭಸಮುದ್ಭವಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೧ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಲಿಂಗಿತವಾಮಾಂಗಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ವರದಾಯಕಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೨ ॥

ಆಂತ್ರಮಾಲಾಧರಂ ಶಂಖಚಕ್ರಾಬ್ಜಾಯುಧಧಾರಿಣಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೩ ॥

ಸ್ಮರಣಾತ್ ಸರ್ವಪಾಪಘ್ನಂ ಕದ್ರೂಜವಿಷನಾಶನಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೪ ॥

ಸಿಂಹನಾದೇನ ಮಹತಾ ದಿಗ್ದಂತಿಭಯನಾಶನಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದವರದಂ ಶ್ರೀಶಂ ದೈತ್ಯೇಶ್ವರವಿದಾರಣಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೬ ॥

ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರತೀಕಾಶಮಾಭಿಚಾರಿಕನಾಶನಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೭ ॥

ಕ್ರೂರಗ್ರಹೈಃ ಪೀಡಿತಾನಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಮಭಯಪ್ರದಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೮ ॥

ವೇದಾಂತವೇದ್ಯಂ ಯಜ್ಞೇಶಂ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಸಂಸ್ತುತಮ್ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ಮಹಾವೀರಂ ನಮಾಮಿ ಋಣಮುಕ್ತಯೇ ॥ ೯ ॥

ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಮೃಣಮೋಚನಸಂಜ್ಞಕಮ್ ।
ಅನೃಣೋ ಜಾಯತೇ ಸದ್ಯೋ ಧನಂ ಶೀಘ್ರಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಪುರಾಣೋಕ್ತಋಣಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಪಾಪವಿಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ದುರಿತಾಪಹಾರ ಸ್ತೋತ್ರವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಕಲಿಕಾಲದ ಮಾನವನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ತನ್ನ ಶಿರ ಆದಿ ಪಾದಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪಾಪರಾಶಿಯ ಕೋಶದಂತಿದೆ. ದಶ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರಂತರದಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತಲಿರುವ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳ ಮರ್ಮಸೂಚಕವಾದ ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತಿದೆ. ಎಂತಹ ಕಡುಪಾಪಿಯ ಕಲ್ಲಿನಂತಹ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಹ ಪಾಪಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಯುವ ಸುಳಿಯಂತಿದೆ.

ಘೋರವಾದ ಪಾಪಕೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವನಾಗಿ, ಪಾಪಾಂಧಕಾರಮಯ ಜೀವಿಯಾಗಿ, ಪಾಪಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಣದಂತೆ ದುಃಖಮಯವಾದ ಜೀವನಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ನೊಂದು-ನೊಂದು, ಬೆಂಡು-ಬೆಂಡಾಗಿ ಬಳಲಿದ ಓರ್ವ ಕಡುಪಾಪಿಯ ಹೇಯಜೀವನ ರೀತಿಯನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಪರಿತಪಿಸಿ ಅಂತತಃ ತೀವ್ರ ವೈರಾಗ್ಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಹೋಗುವವನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತರೂಪವಾದ ಕಾವ್ಯದಂತಿದೆ.

ಇಂತಪ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ನಿತ್ಯವೂ ಪಠಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅಂಗಲಾಚಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರು ಕೃಪಾಳುವಾದ ಭಗವಂತನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ನಿಖಿಲಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಪಶ್ಚಾತ್ತಪರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಂತಿರುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರರತ್ನವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಸಕಲ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪರಮೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಸುಕೃತಂ ತಿಲಮಾತ್ರತುಲ್ಯಮೀಶ ಕ್ರಿಯತೇ ನೈವ ಮಯ್ಯೆಕವತ್ಸರೇಽಪಿ ।
ಅಪಿ ತು ಕ್ರಿಯತೇ ಸದಾಽಘ ಪ್ರತಿಯಾಮಂ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯೈರ್ಮುಕುಂದ ॥ ೧ ॥

ನ ಶಿರಶ್ಚಲತೀಶ ಮೇ ಕದಾಽಪಿ ಶ್ರುತಿಜಾನಂದಭರೇಣ ಸದ್ಗುಣಾನಾಮ್ ।
ಅಪಿ ತು ಪ್ರಭುಬಂಧುದುರ್ಗುಣಾನಾಂ ಶ್ರವಣಾರ್ಥಂ ಚಲಿತಂ ಭವತ್ಯಶಂಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರವಣೇ ಶ್ರವಣಾಯ ಸತ್ಕಥಾಯಾ ನ ಯತೇತೇ ತವ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತನಸ್ಯ ।
ಅಪಿ ತು ವ್ಯಭಿಚಾರಲೋಕವಾರ್ತಾ ಶ್ರವಣಾಯೈವ ಮಹಾದರಂ ಪ್ರಯಾತಃ ॥ ೩ ॥

ನ ಮಮಾಕ್ಷಿಯುಗಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ಶ್ರೀಭಗವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಕುಲಾವಲೋಕನಾಯ ।
ಅಪಿ ತು ಧ್ರುವಬಾಲನರ್ತಕೀನಾಂ ಗಣಿಕಾನಾಂ ಪರಿನರ್ತನಾದಿದೃಷ್ಟ್ಯೈ ॥ ೪ ॥

ನಹಿ ನಾಸಿಕಯಾ ಕದಾಽಪಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಪದ್ಮಾರ್ಪಿತಪುಷ್ಪಗಂಧಬುದ್ಧಿಃ ।
ಕಮಲೇಶ ಭವಾಮಿ ಕಿಂತು ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚರಣಾನರ್ಪಿತಪುಷ್ಪಗಂಧಬುದ್ಧಿಃ ॥ ೫ ॥

ನೃಹರೇಽಚ್ಯುತ ಮಾಧವೇಶ ಕೃಷ್ಣ ಹರಿ ಗೋವಿಂದ ಮುಕುಂದನಾಮಜಾತಮ್ ।
ನ ಹಿ ಕೀರ್ತಯತೀಹ ಮೇ ಕುಜಿಹ್ವಾಽಪಿ ತು ದುರ್ಲಿಂಗಭಗಾಂಕಿತಾನ್ ಕುಶಬ್ದಾನ್ ॥ ೬ ॥

ತವ ಮಂದಿರಮಾರ್ಜನಾದಿಸೇವಾಂ ನ ಕರೌ ಮೇ ಕುರುತಃ ಕದಾಽಪಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಅಪಿ ತೂರುಗುಣಾರ್ಯದುಷ್ಟವಸ್ತು ಗ್ರಹಣಾಯೈವ ಯತೇತ ಇಂದಿರೇಶ ॥ ೭ ॥

ಉದರಂ ಮಮ ಧಿಕ್ ಶಠಸ್ಯ ವಿಷ್ಣ್ವರ್ಪಿತ ಪೂತಾನ್ನವಿವರ್ಜಿತಂ ನಿತಾಂತಮ್ ।
ಯದಪೂತತರಾಸಮರ್ಪಣೀಯಾಧಮವೃಂತಾಕಪಲಾಂಡುಪೂರ್ವಭಾಜಃ ॥ ೮ ॥

ಖಲಜಾರವಧೂಗೃಹಾಣಿ ನಿತ್ಯಂ ಚರಣಾಭ್ಯಾಮನುಯಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವರಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ನ ತು ಮಾಧವ ತಾವಕಾಲಯಾನಿ ಪ್ರತಿಯಾಮೀಶ ಮಹತ್ತಮಾಗ್ರಹೋಽಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮನ ಏವ ಹರೇಽಖಿಲೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ವರಮಿತ್ಥಂ ಪ್ರಮಿತಂ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಭ್ಯಾಮ್ ।
ಸುಮನೋಜಯಿನೋಽಖಿಲೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಜಯ ಏವೇತಿ ಜನಾನುಭೂತಿರಸ್ತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಮನಸಾಚ್ಯುತ ಕೃಷ್ಣ ತಾದೃಶೇನಾಪ್ಯನುಚಿಂತ್ಯೈವ ಭವಂತಮಾತ್ಮಭಕ್ತಾನ್ ।
ಭವವಾರಿನಿಧೇಃ ಸುತಾರಯಂತಂ ಭವವಾರ್ಧಿಂ ನ ಹಿ ತರ್ತುಮಸ್ತಿ ಯತ್ನಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮಮ ಪಾಪಚಯಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಾಂತಕ ಲೋಕಸ್ಥಿತಿರೇವ ಚೇತ್ಫಲಂ ತು ।
ನ ಸುಖೀ ಸದೃಶೋಽಸ್ತಿ ಮೇ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಫಲಭಾವೇನ ಮಹತ್ತಮೋಽಸ್ತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ನ ಸುಖಾನುಭವಾಯ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣ್ಯಹಮೀಶಾನುದಿತಂ ತನೋಮಿ ಕಿಂತು ।
ಅಘನಾಶಯಶಃಪರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ತವ ನಾಮ್ನಾಮನುತಾಪಸಿದ್ಧ ಏವ ॥ ೧೩ ॥

ನಿಜವಾಸರುಷಾ ಪ್ರದಾತುಮಾರ್ತಿಂ ಹ್ಯಧಿಕಾಂ ಪಾಪನಿಯಾಮಕಾಸುರೇಭ್ಯಃ ।
ಅಶುಭಾನ್ಯಪಿ ಕಾರಯನ್ಮಯಾ ತ್ವಂ ರಮಸೇ ಸರ್ವನಿಯಾಮಕೋ ವಿಭಾಸಿ ॥ ೧೪ ॥

ಯದಿ ಕೃಷ್ಣ ಕದಾಚನಾಪಿ ಪುಣ್ಯಂ ಘಟತೇ ಪಾಪಮಯಸ್ಯ ಮೇಽಪಿ ತತ್ತು ।
ಪ್ರಬಲಾಘಚಯೈರ್ನಿಹನ್ಯತೇ ವಾ ದುರಿತಧ್ವಂಸಕೃತಾರ್ಥಮೀಶ ವಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ತದಿಹೋಭಯತಶ್ಚ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತೇ ಸುಕೃತಂ ನೋ ಘಟತೇ ಮಾನಾಗಪೀಶ ।
ವದ ಮೇ ಪುರತಸ್ತ್ವತೀವ ಭೀರೋರ್ಭಗವನ್ ಕಾಲಭಯಾಪಹರ್ತ್ರುಪಾಯಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಅತುಲಂ ನೃಷು ವೈಷ್ಣವಂ ಸುಜನ್ಮಾ ಚ್ಯುತ ದತ್ತಂ ಕೃಪಯಾ ತ್ವಯಾಪ್ಯವಾಪ್ಯ ।
ಕ್ಷಣಜೀವ್ಯಪಿ ಕಲ್ಪಗತ್ವಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪಶುಚಂಡಾಲವದೇವ ಸಂಚರಾಮಿ ॥ ೧೭ ॥

ನ ತದಸ್ತಿ ಶರೀರಿಣಾಂ ಶತಾಬ್ದಾಯುಷಿ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಥಿತೇಽಪಿ ಕಿಂಚಿದೇವ ।
ಭಗವನ್ ಖಲು ಸರ್ವರಾತ್ರಿಕಾಲೋ ಜಲಹೋಮೋಪಮತಾಮುಪೈತಿ ನಾಲಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದ್ವಿದಶಾಬ್ದಯುಗಂ ದಿವಾಪಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಮೀಶ ಸ್ಥವಿರತ್ವಶೈಶವಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ಸಮಯಂ ಪ್ರಣಯಾಮಿ ಸರ್ವರೋಗೈಃ ಬಹುಲೀಲಾಭಿರಪಿ ಪ್ರಮೂಢಬುದ್ಧ್ಯಾ ॥ ೧೯ ॥

ಪರಿಶೇಷಿತ ಈಶ ಮಧ್ಯಕಾಲಃ ಸುಕೃತೇ ಭಾರತಭೂತಲೇ ವರಿಷ್ಠಃ ।
ಯದಿಹಾಪಿ ಸದೈವ ಪಾಪಚಿತ್ತೇ ಮಯಿ ಪಶ್ವಂತ್ಯಜಯೋಶ್ಚ ಕೋ ವಿಶೇಷಃ ॥ ೨೦ ॥

ಇಹ ಭಾರತಭೂತಲೇಽತಿಪುಣ್ಯೇ ದ್ರವಿಣಸ್ತ್ರೀಸುತಪೂರ್ವಕೇಷು ಮಾಯಾಮ್ ।
ಅಲಮೇಕದಿನಂ ವಿಮುಚ್ಯ ವಾ ಮೇ ತವ ಪಾದಾಬ್ಜರತಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ದೇವ ॥ ೨೧ ॥

ರಮಯಾಪ್ಯಗಣಯ್ಯವಸ್ತುಜಾತಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಪ್ರಾಹುರಮಂದಬುದ್ಧಿಭಾಜಃ ।
ತವ ಸದ್ಗುಣಜಾತಮೇಕಮನ್ಯನ್ಮಮ ದುರ್ವಾರದುರಂತಪಾಪಜಾತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅತಿಸೌಖ್ಯಕರಾಣ್ಯಲಂ ಪರಸ್ತಾತ್ ನ ಹಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯಸಾಧನಾನಿ ।
ಶ್ರಮಭೀರುರಹಂ ತ್ಯಜನ್ಪರತ್ರಾಮಿತಶೋಕಾನುಭವೀ ಕಥಂ ಭವಾಮಿ ॥ ೨೩ ॥

ಭುವಿ ಯದ್ಯಪಿ ಪಾಪಿನೋ ವಸಂತಿ ಶ್ರಮಭಾಜಃ ಪುರುಷಾಸ್ತಥಾಪಿ ಕೋಽಪಿ ।
ಮಮ ಪಾಪಸಮಾನಪಾಪಕರ್ತಾ ಪುರುಷೋ ನಾಸ್ತಿ ಹಿ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ॥ ೨೪ ॥

ನತಯೋ ನ ಕೃತಾಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ ಸುತ್ತಯೋಽಪಿ ಧ್ರುವಮಂತರೇಣ ದಂಭಃ ।
ನ ಗುರುಃ ಪರಿಸೇವಿತಃ ಸುಭಕ್ತ್ಯಾ ಶುಭಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಂ ಕಥಂ ತತಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

ವಚನೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಮುಕುಂದ ಕಿಂ ತೇ ಶೃಣು ಮೇ ಬೀಜವಚೋ ವದಾಮಿ ತುಭ್ಯಮ್ ।
ಭುವನತ್ರಯಸಂಸ್ಥಿತಾನಿ ಯಾನೀಶ್ವರ ಪಾಪಾನಿ ವಸಂತಿ ಮಯ್ಯಯೋಗ್ಯೇ ॥ ೨೬ ॥

ಪ್ರಕೃತೇ ತದಘವ್ರಜಾತ್ಪ್ರಮುಕ್ತಿರ್ನಭವೇತ್ಕ್ರೈರಪಿ ತೇ ದಯಾಂ ವಿನಾಽದ್ಯ ।
ಕರುಣಾಂ ಕುರು ಮಯ್ಯತೋ ದಯಾಲೋ ನತಯಸ್ತೇ ಕಮಲೇಶ ಸಂತ್ವನಂತಾಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ವ್ಯತಾನೀತ್ ಸ್ತುತಿಮೇತಾಂ ದುರಿತಾಪಹಂ ಮುರಾರೇಃ ।
ಪರಮಾದರತಃ ಸದಾ ಪಠೇದ್ಯೋ ನಿಖಿಲೈಃ ಪಾಪಚಯೈರ್ಭವೇತ್ಸ ಮುಕ್ತಃ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಯತಿಕೃತಂ ಪಾಪಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ನ ಮಮಾಕ್ಷಿಯುಗಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ಶ್ರೀಭಗವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಕುಲಾವಲೋಕನಾಯ ।
ಅಪಿ ತು ಧ್ರುವಬಾಲನರ್ತಕೀನಾಂ ಗಣಿಕಾನಾಂ ಪರಿನರ್ತನಾದಿದೃಷ್ಟ್ಯೈ ॥ ೪ ॥

ನಹಿ ನಾಸಿಕಯಾ ಕದಾಽಪಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಪದ್ಮಾರ್ಪಿತಪುಷ್ಪಗಂಧಬುದ್ಧಿಃ ।
ಕಮಲೇಶ ಭವಾಮಿ ಕಿಂತು ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚರಣಾನರ್ಪಿತಪುಷ್ಪಗಂಧಬುದ್ಧಿಃ ॥ ೫ ॥

ನೃಹರೇಽಚ್ಯುತ ಮಾಧವೇಶ ಕೃಷ್ಣ ಹರಿ ಗೋವಿಂದ ಮುಕುಂದನಾಮಜಾತಮ್ ।
ನ ಹಿ ಕೀರ್ತಯತೀಹ ಮೇ ಕುಜಿಹ್ವಾಽಪಿ ತು ದುರ್ಲಿಂಗಭಗಾಂಕಿತಾನ್ ಕುಶಬ್ದಾನ್ ॥ ೬ ॥

ತವ ಮಂದಿರಮಾರ್ಜನಾದಿಸೇವಾಂ ನ ಕರೌ ಮೇ ಕುರುತಃ ಕದಾಽಪಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಅಪಿ ತೂರುಗುಣಾರ್ಯ ದುಷ್ಟವಸ್ತು ಗ್ರಹಣಾಯೈವ ಯತೇತ ಇಂದಿರೇಶ ॥ ೭ ॥

ಉದರಂ ಮಮ ಧಿಕ್ ಶಠಸ್ಯ ವಿಷ್ಣ್ವರ್ಪಿತ ಪೂತಾನ್ನವಿವರ್ಜಿತಂ ನಿತಾಂತಮ್ ।
ಯದಪೂತತರಾಸಮರ್ಪಣೀಯಾಧಮವೃಂತಾಕಪಲಾಂಡುಪೂರ್ವಭಾಜಃ ॥ ೮ ॥

ಖಲಜಾರವಧೂಗೃಹಾಣಿ ನಿತ್ಯಂ ಚರಣಾಭ್ಯಾಮನುಯಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವರಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ನ ತು ಮಾಧವ ತಾವಕಾಲಯಾನಿ ಪ್ರತಿಯಾಮೀಶ ಮಹತ್ತಮಾಗ್ರಹೋಽಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮನ ಏವ ಹರೇಽಖಿಲೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ವರಮಿತ್ಥಂ ಪ್ರಮಿತಂ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಭ್ಯಾಮ್ ।
ಸುಮನೋಜಯಿನೋಽಖಿಲೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಜಯ ಏವೇತಿ ಜನಾನುಭೂತಿರಸ್ತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಮನಸಾಚ್ಯುತ ಕೃಷ್ಣ ತಾದೃಶೇನಾಪ್ಯನುಚಿಂತ್ಯೈವ ಭವಂತಮಾತ್ಮಭಕ್ತಾನ್ ।
ಭವವಾರಿನಿಧೇಃ ಸುತಾರಯಂತಂ ಭವವಾರ್ಧಿಂ ನ ಹಿ ತರ್ತುಮಸ್ತಿ ಯತ್ನಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮಮ ಪಾಪಚಯಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಾಂತಕ ಲೋಕಸ್ಥಿತಿರೇವ ಚೇತ್ಫಲಂ ತು ।
ನ ಸುಖೀ ಸದೃಶೋಽಸ್ತಿ ಮೇ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಫಲಭಾವೇನ ಮಹತ್ತಮೋಽಸ್ತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ನ ಸುಖಾನುಭವಾಯ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣ್ಯಹಮೀಶಾನುದಿತಂ ತನೋಮಿ ಕಿಂತು ।
ಅಘನಾಶಯಶಃಪರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ತವ ನಾಮ್ನಾಮನುತಾಪಸಿದ್ಧ ಏವ ॥ ೧೩ ॥

ನಿಜವಾಸರುಷಾ ಪ್ರದಾತುಮಾರ್ತಿಂ ಹ್ಯಧಿಕಾಂ ಪಾಪನಿಯಾಮಕಾಸುರೇಭ್ಯಃ ।
ಅಶುಭಾನ್ಯಪಿ ಕಾರಯನ್ಮಯಾ ತ್ವಂ ರಮಸೇ ಸರ್ವನಿಯಾಮಕೋ ವಿಭಾಸಿ ॥ ೧೪ ॥

ಯದಿ ಕೃಷ್ಣ ಕದಾಚನಾಪಿ ಪುಣ್ಯಂ ಘಟತೇ ಪಾಪಮಯಸ್ಯ ಮೇಽಪಿ ತತ್ತು ।
ಪ್ರಬಲಾಘಚಯೈರ್ನಿಹನ್ಯತೇ ವಾ ದುರಿತಧ್ವಂಸಕೃತಾರ್ಥಮೀಶ ವಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ತದಿಹೋಭಯತಶ್ಚ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತೇ ಸುಕೃತಂ ನೋ ಘಟತೇ ಮನಾಗಪೀಶ ।
ವದ ಮೇ ಪುರತಸ್ತ್ವತೀವ ಭೀರೋರ್ಭಗವನ್ ಕಾಲಭಯಾಪಹರ್ತ್ರುಪಾಯಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಅತುಲಂ ನೃಷು ವೈಷ್ಣವಂ ಸುಜನ್ಮಾಚ್ಯುತ ದತ್ತಂ ಕೃಪಯಾ ತ್ವಯಾಪ್ಯವಾಪ್ಯ ।
ಕ್ಷಣಜೀವ್ಯಪಿ ಕಲ್ಪಗತ್ವಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪಶುಚಂಡಾಲವದೇವ ಸಂಚರಾಮಿ ॥ ೧೭ ॥

ನ ತದಸ್ತಿ ಶರೀರಿಣಾಂ ಶತಾಬ್ದಾಯುಷಿ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಥಿತೇಽಪಿ ಕಿಂಚಿದೇವ ।
ಭಗವನ್ ಖಲು ಸರ್ವರಾತ್ರಿಕಾಲೋ ಜಲಹೋಮೋಪಮತಾಮುಪೈತಿ ನಾಲಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದ್ವಿದಶಾಬ್ದಯುಗಂ ದಿವಾಪಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಮೀಶ ಸ್ಥವಿರತ್ವಶೈಶವಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ಸಮಯಂ ಪ್ರಣಯಾಮಿ ಸರ್ವರೋಗೈಃ ಬಹುಲೀಲಾಭಿರಪಿ ಪ್ರಮೂಢಬುದ್ಧ್ಯಾ ॥ ೧೯ ॥

ಪರಿಶೇಷಿತ ಈಶ ಮಧ್ಯಕಾಲಃ ಸುಕೃತೇ ಭಾರತಭೂತಲೇ ವರಿಷ್ಠಃ ।
ಯದಿಹಾಪಿ ಸದೈವ ಪಾಪಚಿತ್ತೇ ಮಯಿ ಪಶ್ವಂತ್ಯಜಯೋಶ್ಚ ಕೋ ವಿಶೇಷಃ ॥ ೨೦ ॥

ಇಹ ಭಾರತಭೂತಲೇಽತಿಪುಣ್ಯೇ ದ್ರವಿಣಸ್ತ್ರೀಸುತಪೂರ್ವಕೇಷು ಮಾಯಾಮ್ ।
ಅಲಮೇಕದಿನಂ ವಿಮುಚ್ಯ ವಾ ಮೇ ತವ ಪಾದಾಬ್ಜರತಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ದೇವ ॥ ೨೧ ॥

ರಮಯಾಪ್ಯಗಣಯ್ಯವಸ್ತುಜಾತಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಪ್ರಾಹುರಮಂದಬುದ್ಧಿಭಾಜಃ ।
ತವ ಸದ್ಗುಣಜಾತಮೇಕಮನ್ಯನ್ಮಮ ದುರ್ವಾರದುರಂತಪಾಪಜಾತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅತಿಸೌಖ್ಯಕರಾಣ್ಯಲಂ ಪರಸ್ತಾತ್ ನ ಹಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯಸಾಧನಾನಿ ।
ಶ್ರಮಭೀರುರಹಂ ತ್ಯಜನ್ಪರತ್ರಾಮಿತಶೋಕಾನುಭವೀ ಕಥಂ ಭವಾಮಿ ॥ ೨೩ ॥

ಭುವಿ ಯದ್ಯಪಿ ಪಾಪಿನೋ ವಸಂತಿ ಶ್ರಮಭಾಜಃ ಪುರುಷಾಸ್ತಥಾಪಿ ಕೋಽಪಿ ।
ಮಮ ಪಾಪಸಮಾನಪಾಪಕರ್ತಾ ಪುರುಷೋ ನಾಸ್ತಿ ಹಿ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ॥ ೨೪ ॥

ನತಯೋ ನ ಕೃತಾಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಶ್ಚ ಸುತ್ತಯೋಽಪಿ ಧ್ರುವಮಂತರೇಣ ದಂಭಃ ।
ನ ಗುರುಃ ಪರಿಸೇವಿತಃ ಸುಭಕ್ತ್ಯಾ ಶುಭಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಂ ಕಥಂ ತತಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

ವಚನೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಮುಕುಂದ ಕಿಂ ತೇ ಶೃಣು ಮೇ ಬೀಜವಚೋ ವದಾಮಿ ತುಭ್ಯಮ್ ।
ಭುವನತ್ರಯಸಂಸ್ಥಿತಾನಿ ಯಾನೀಶ್ವರ ಪಾಪಾನಿ ವಸಂತಿ ಮಯ್ಯಯೋಗ್ಯೇ ॥ ೨೬ ॥

ಪ್ರಕೃತೇ ತದಘವ್ರಜಾತ್ಪ್ರಮುಕ್ತಿರ್ನಭವೇತ್ಕೈರಪಿ ತೇ ದಯಾಂ ವಿನಾಽದ್ಯ ।
ಕರುಣಾಂ ಕುರು ಮಯ್ಯತೋ ದಯಾಲೋ ನತಯಸ್ತೇ ಕಮಲೇಶ ಸಂತ್ವನಂತಾಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ವ್ಯತಾನೀತ್ ಸ್ತುತಿಮೇತಾಂ ದುರಿತಾಪಹಂ ಮುರಾರೇಃ ।
ಪರಮಾದರತಃ ಸದಾ ಪಠೇದ್ಯೋ ನಿಖಿಲೈಃ ಪಾಪಚಯೈರ್ಭವೇತ್ಸ ಮುಕ್ತಃ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಯತಿಕೃತಂ ಪಾಪಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ವರಾಹ ಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಧರಣೀದೇವಿಗೆ ವರಾಹದೇವರು ನೂರು ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಅರುಹುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಏಕಾದಶಿಯಂದು ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನು ಕ್ಷಮಿಸುವನು.

❑❑

ಶ್ರೀಧರಣ್ಯುವಾಚ

ಅಪರಾಧಶತಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದೇವಾರ್ಚನವಿಧೌ ಸದಾ ।
ವರ್ಜನೀಯಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ದೇವಾರ್ಚನಕರೈರ್ನರೈಃ ॥ ೧ ॥

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಾ ಯೇ ವಾರಾಹೇ ವಿಷ್ಣುನೋದಿತಾಃ ।
ತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕೃಪಯಾ ವದ ಮೇ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀವರಾಹ ಉವಾಚ -

ತಿರ್ಯಕ್ಪುಂಡ್ರಂ ಚ ಯಃ ಕುರ್ಯಾದಕೃತ್ವಾ ದಂತಧಾವನಮ್ ।
ಯಾಚಿತೈಃ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಕರೋತಿ ಮಮಾರ್ಚನಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಪಾದೋ ಯಃ ಪ್ರವಿಶೇನ್ಮಮ ಮಂದಿರಮ್ ।
ಮಮ ದೃಷ್ಟೇರಭಿಮುಖಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಚರ್ವಯೇತ್ ತು ಯಃ ॥ ೪ ॥

ಕೌಸುಂಭಶಾಕಂ ಯೋ ಮರ್ತ್ಯೋ ಭಕ್ಷಯೇನ್ಮಮ ಸೇವಕಃ ।
ಉರ್ವಾರುಕಪಲಾಶೋತ್ಥೈಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಮಾರ್ಚನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಮಾರ್ಚಾಮಾಸುರೇ ಕಾಲೇ ಯಃ ಕರೋತಿ ವಿಮೂಢಧೀಃ ।
ಅವೈಷ್ಣವೃಷ್ಟ ಪಕ್ವಾನ್ನಂ ಯೋ ಮಹ್ಯಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ೬ ॥

ಗುರೂಣಾಂ ಸನ್ನಿಧೌ ಮರ್ತ್ಯೋ ಮತ್ಪೂಜಾಂ ವಿದಧಾತಿ ಯಃ ।
ಅಘೃತಂ ಗುಗ್ಗುಲಂ ಮರ್ತ್ಯೋ ಮತ್ಪರೋ ವಿದಹೇಚ್ಚ ಯಃ ॥ ೭ ॥

ಕೇವಲೇನ ಘೃತೇನೈವ ಧೂಪಯೇನ್ಮಾಂ ವಿಮೂಢಧೀಃ ।
ವಸ್ತ್ರಾಸ್ಯಪಾಣಿವಾತೇನ ಧೂಪಂ ಚ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ೮ ॥

ಅವೈಷ್ಣವೇಷು ಪಶ್ಯತ್ಸು ಮತ್ಪೂಜಾಂ ವಿದಧಾತಿ ಯಃ ।
ವಾಮಹಸ್ತೇನ ಮಾಂ ಧೃತ್ವಾ ಸ್ನಾಪಯೇದ್ಯಶ್ಚ ಮೂಢಧೀಃ ॥ ೯ ॥

ದಿನಾಂತರಿತಪಕ್ವಾನ್ನಂ ಯೋ ಮಹ್ಯಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ।
ಅವಘ್ರಾತಂ ಚ ಪಕ್ವಾನ್ನಂ ಯೋ ಮಹ್ಯಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ೧೦ ॥

ನೀಲರಂಜಿತವಸ್ತ್ರಂ ಯೋ ಮರ್ತ್ಯೋ ಮಹ್ಯಂ ನಿವೇದಯತ್ ।
ನವಮಕ್ಷಾಲಿತಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಜೀರ್ಣಂ ಯೋ ಮೇ ನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ನಖೋದಕೇನ ಸ್ನಪನಂ ಕುರುತೇ ಮಮ ಮಾನುಷಃ ।
ಅಮೌನಂ ಘರ್ಮಲಿಪ್ತಾಂಗೋ ಮತ್ಪೂಜಾಂ ಚ ಕರೋತಿ ಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಾತಮೂತ್ರನಿರೋಧೇನ ಮತ್ಪೂಜಾಂ ಕುರುತೇ ಚ ಯಃ ।
ಕೃತ್ವಾ ಕ್ಷುತಮನಾಚಮ್ಯ ಹ್ಯರ್ಚಾಂ ಪ್ರಾವೃತಕಂಬಲಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪೀಠಾಸನೋಪವಿಷ್ಟೋ ಯಃ ಪೂಜಯೇದ್ವಾ ನಿರಾಸನಃ ।
ಮೃಣ್ಮಯೇ ಧೂಪದಾನಂ ಚ ದೀಪಂ ಚ ಕುರುತೇ ಜನಃ ॥ ೧೪ ॥

ಮತ್ಪೂಜಕೋ ನ ಕುರುತೇ ತಂತುಪೂಜಾಂ ಚ ದಾಮನೀಮ್ ।
ಮತ್ಪೂಜಕಃ ಶಿವಂ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಮದ್ಭಕ್ತಾಂಶ್ಚ ನರಾಧಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಭೂತಾಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ನ ಕುರುತೇ ನಕ್ತಂ ಚ ಹರಿವಾಸರಮ್ ।
ಪರಸ್ಯ ಪರಿಧಾನೀಯಂ ಪರಿಧಾಯಾರ್ಚಯೇತ್ ತು ಮಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಅಪೂಜಯಿತ್ವಾ ವಿಘ್ನೇಶಮಸಂಭಾವ್ಯ ಕಪಾಲಿನಮ್ ।
ಕ್ರುದ್ಧೋ ಯತ್ಕುರುತೇ ಕರ್ಮ ತ್ರಿಕಾಲಾರ್ಚನವಿಘ್ನಕೃತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅಂಧಕಾರೇ ಸ್ಪೃಶೇನ್ಮಾಂ ಯಃ ಸಂಭಾಷ್ಯ ಚ ರಜಸ್ವಲಾಮ್ ।
ಕುಸುಂಭೈರಂಡತೈಲೇನ ದೀಪಂ ಮಹ್ಯಂ ನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಮತ್ಪೂಜಕೋ ನ ಕುರುತೇ ಚೈಕಾದಶ್ಯಾಮುಪೋಷಣಮ್ ।
ಮತ್ಪೂಜಕೋ ನ ಕುರುತೇ ತಂತ್ರಸಾರೇಣ ಚಾರ್ಚನಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮಹಾಪರಾಧಾನ್ ಜಾನೀಹಿ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶನ್ನ ಕ್ಷಮಾಪಿತಾನ್ ।
ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ಜಾಗರೇ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಾಮಸಹಸ್ರಕಮ್ ।
ಅಪರಾಧಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕ್ಷಮತೇ ತಸ್ಯ ಕೇಶವಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವರಾಹಪುರಾಣೇ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶತಾಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಗರುಡಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಈ ಶತಾಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನಾರದಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಡುವ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಮಾಡುವ ಸಾವಿರಾರು ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದುದುದರಿಂದ ನೂರು ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ನಾನವಿಲ್ಲದೇ ದೇವಪೂಜೆ, ದೀಪಹೀನವಾದ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶ, ಗೋಮಯ ಲೇಪಿಸಿದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ, ಧೂಪವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಗಂಧವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ತೊಳೆಯದಿರುವ ಹೂವಿನಿಂದ, ತೊಳೆದ ತುಳಸಿಯಿಂದ ಪೂಜೆ, ಘಂಟಾನಾದವಿಲ್ಲದೆ ಪೂಜೆ, ವಿಷ್ಣು-ಸ್ತೋತ್ರವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಶೋಧಿಸದ ಅಗ್ರ್ಯೋದಕ, ಅಗ್ರ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ನಖಸ್ಪರ್ಶ, ಪಾದದಿಂದ ದೇವೋಪಕರಣಗಳ ಸ್ಪರ್ಶ, ಒಗೆಯದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸ್ನಾನವಿಲ್ಲದೇ ಧರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಪಾಕದ ನೈವೇದ್ಯ, ಅಗ್ರ್ಯೋದಕದ ಕಲಶಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರ ಹೊದಿಸದೇ ಮಾಡಿದ ಜಲಾಹರಣ, ಅಭಕ್ಷ್ಯಭಕ್ಷಣ, ನಿಷಿದ್ಧಭಕ್ಷದ ಸಮರ್ಪಣೆ, ಕಂಕುಳ, ಶ್ಮಶ್ರುನಖಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ಹಸ್ತದಿಂದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದು, ಇತರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದು ಹೀನವಸ್ತ್ರಾರ್ಪಣ, ನೀಲವಸ್ತ್ರಾರ್ಪಣ, ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಉಪದೇಶವಿಲ್ಲದೇ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ ಕೊಂಡುತಾದ ಹೂವಿನಿಂದ ಪೂಜೆ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಪುಷ್ಪಸಮರ್ಪಣೆ. ನಿರ್ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ, ತುಳಸೀರಹಿತವಾದ ಪೂಜೆ, ಲೋಕ- ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ, ಶೂನ್ಯಲಲಾಟನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ, ತುಳಸೀಕಮಲಾಕ್ಷಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸದೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ, ಉತ್ತರೀಯವಿಲ್ಲದೇ, ಕಚ್ಚೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಪುಚ್ಛ ಕಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ, ಮಾನವರ ಸ್ತುತಿಯ ಶ್ರವಣ, ನರಸುತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವನ ವಿಷ್ಣುನಿಂದೆ, ಗುರುನಿಂದೆ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರನಿಂದೆ, ಇವುಗಳ ಶ್ರವಣ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸವರ್ಜನ ದೇವಪೂಜಾ-ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ಕಿತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಘೃತಾಭಿಘಾರವಿಲ್ಲದ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ನೂರು ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಮೇಲಂತೂ ಮಾಡಲೇಬಾರದು. ಇಂಥ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮವನ್ನು ನಿತ್ಯಪಠಿಸಿದರೆ ದಯಾನಿಧಿಯಾದ ಭಗವಂತನು ಕ್ಷಮಿಸುವನೆಂಬ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

❑❑

ನಾರದ ಉವಾಚ -

ನಾಪರಾಧಾಂಶ್ಚರೇತ್ ಕ್ವಾಪಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ದೇವಸ್ಯ ಚಕ್ರಿಣಃ ।
ಇತಿ ತ್ವಯೋದಿತಂ ಪೂರ್ವಂ ತಾನಾಚಕ್ಷ್ವ ಮಮಾನಘ ॥ ೧ ॥

ಜ್ಞಾತ್ವೈವ ವಿನಿವರ್ತಂತೇ ಪಂಡಿತಾಃ ಪಾಪಪದ್ಧತೇಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ತತ್ಕರ್ತೃಕಾನಾಹುರ್ಮಾಧವೋ ಯೈರ್ನ ತುಷ್ಯತಿ ॥ ೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ –

ಅಪರಾಧಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕ್ರಿಯಂತೇಽಹರ್ನಿಶಂ ಜನೈಃ ।
ವಕ್ತುಂ ತಾನ್ ಕಃ ಕ್ಷಮೋ ಲೋಕೇ ತಸ್ಮಾನ್ಮುಖ್ಯಶತಂ ಬ್ರುವೇ ॥ ೧ ॥

ಯಾನ್ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿನಿವರ್ತಂತೇ ಪಂಡಿತಾಃ ಪಾಪಪದ್ಧತೇಃ ।
ನಿವೃತ್ತಾ ಮಾನವಾ ಯಾಂತಿ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಸ್ನಾತ್ವಾ ದೇವಪೂಜಾಯಾಃ ಕರಣಂ ಶಂಕಯಾ ವಿನಾ ।
ದೇವಾಲಯೇ ಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ದೀಪಹೀನಾಲಯೇಽಪಿ ವಾ ॥ ೩ ॥

ಅಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರವೇಶೋಽಭಿಮುಖಾ ಗತಿಃ ।
ಗೋಮಯಾನನುಲಿಪ್ತೇ ಚ ದೇಶೇ ದೇವಸ್ಯ ಪೂಜನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಧೂಪದೇವತಾಪೂಜಾ ಗಂಧವರ್ಜಿತಪೂಜನಮ್ ।
ಅಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಚ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ತುಲಸೀಂ ವಿಭೋ ॥ ೫ ॥

ಅಘಂಟಾದೇವತಾರ್ಚಾ ಚ ಮುಖಫೂತ್ಕೃತವಹ್ನಿನಾ ।
ಅಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಚ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ತುಲಸೀಂ ವಿಭೋ ॥ ೬ ॥

ನಿರ್ಮಾಲ್ಯೋದ್ವಾಸನಂ ವಸ್ತ್ರಶೋಧಿತಾಗ್ರ್ಯೋದಕಾಹೃತಿಃ ।
ಅಗ್ರ್ಯೋದಕೇ ನಖಸ್ಪರ್ಶೋ ಜಾನುಜಂಘಾವಲಂಬನಮ್ ॥ ೭ ॥

ದೇವೋಪಕರಣಸ್ಪರ್ಶಃ ಪದಾ ನಾರೀನರೈಸ್ತಥಾ ।
ಅಧೌತವಸ್ತ್ರೈರತ್ನಾತೈರ್ನೈವೇದ್ಯಸ್ಯಾಭಿಪಾಚನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅನಾಚ್ಛಾದ್ಯೋದಕುಂಭಸ್ಯ ಮುಖಮಗ್ರ್ಯೋದಕಾಹೃತಿಃ ।
ಅಭಕ್ಷ್ಯಭಕ್ಷಣಂ ವಿಷ್ಣೋರಭಕ್ಷ್ಯಸ್ಯ ನಿವೇದನಮ್ ॥ ೯ ॥

ಕಕ್ಷಶ್ಮಶ್ರುನಖಸ್ಪೃಷ್ಟಹಸ್ತಾದ್ದೇವಾಂಗಸಂಗತಿಃ ।
ಅನ್ಯಾವಶಿಷ್ಟವಸ್ತ್ರಸ್ಯ ದೇವತಾಯಾಃ ಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಹೀನವಸ್ತ್ರಾರ್ಪಣಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ನೀಲವಸ್ತ್ರಸಮರ್ಪಣಮ್ ।
ಅಧೌತವಸ್ತ್ರಪೂಜಾ ಚ ನಿಷಿದ್ಧಾನ್ನನಿವೇದನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೋಪದೇಶಾಚ್ಚ ಋತೇ ದೇವಾರ್ಚನಂ ತಥಾ ।
ಶೂದ್ರಾಹೃತಾನಾಂ ಕ್ರೀತಾನಾಂ ಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಚ ಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಅನ್ಯಾವಶಿಷ್ಟಪರ್ಯುಷಿತಮ್ಲಾನಪುಷ್ಪಸಮರ್ಪಣಮ್ ।
ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಾತಿರಿಕ್ತಾನಾಂ ಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಚ ಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸ್ವಾಂಗಭೂಗಲಿತಾನಾಂ ಚ ನಿಕೃಂತಾನಾಂ ಸಮರ್ಪಣಮ್ ।
ವಸ್ತ್ರಾರ್ಕೈರಂಡಪತ್ರೇಷು ಚಾಹೃತಾನಾಂ ಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ನಿರ್ಗಂಧಕುಸುಮಾರ್ಚಾ ಚ ತುಲಸೀರಹಿತಾರ್ಚನಮ್ ।
ಲೋಕವಾರ್ತಾಂ ವದನ್ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಸ್ಯ ವಿಸರ್ಜನಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತಪುಷ್ಪೈಶ್ಚ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ತುಲಸೀಂ ತಥಾ ।
ಅರ್ಪಣಂ ವರ್ಜನಂ ಷಣ್ಣಾಂ ಮುದ್ರಾಣಾಂ ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ ೧೬ ॥

ಏರಂಡತೈಲದೀಪಶ್ಚ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವರ್ಜನಮ್ ।
ಭೂತ್ವಾ ಶೂಲ್ಯಲಲಾಟಶ್ಚ ದೇವತಾಯಾಃ ಪ್ರಪೂಜನಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸಾಮ್ಯೇನ ಶಂಕರಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಪೂಜಾ ವಾ ಸಮಕಾಲತಃ ।
ತುಲಸೀಪದ್ಮಾಕ್ಷಮಾಲಾನಾಂ ತಥಾ ಕಂಠೇ ತ್ವಧಾರಣಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಉತ್ತರೀಯಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥಿವರ್ಜನಮ್ ।
ಅಕಚ್ಛಃ ಪುಚ್ಛಕಚ್ಛೋ ವಾ ದೇವತಾಯಾಃ ಪ್ರಪೂಜನಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪಾಖಂಡೀನಾಂ ಚ ಸಂಸರ್ಗೋ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಸನಂ ತಥಾ ।
ನರಸ್ತುತೀನಾಂ ಶ್ರವಣಂ ನರಸ್ತುತ್ಯಾ ಚ ಜೀವನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಪೂಜ್ಯಸ್ತುತಿಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸವರ್ಜನಮ್ ।
ಶ್ರವಣಂ ವಿಷ್ಣುನಿಂದಾಯಾ ಗುರುನಿಂದಾಶ್ರುತಿಸ್ತಥಾ ॥ ೨೧ ॥

ಸತ್ಪುರುಷನಿಂದಾಶ್ರವಣಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸ್ಯಾಪಿ ನಾರದ ।
ದೇವಸ್ಯ ಪೂಜಾಸಮಯೇ ಬಾಲಾನಾಂ ಲಾಲನಂ ತಥಾ ॥ ೨೨ ॥

ವ್ಯಾಸಂಗೋ ದೇವತಾರ್ಚಾಯಾಂ ಕೇಶಾದೀನಾಂ ವಿಸರ್ಜನಮ್ ।
ಆಜ್ಯಾಭಿಘಾರಹೀನಸ್ಯ ನೈವೇದ್ಯಸ್ಯ ಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಆಲಸ್ಯಾದ್ದೇವಪೂಜಾ ಚ ತೂಷ್ಣೀಂ ಝಟಿತಿ ಚ ಪ್ರಭೋಃ ।
ಮಲಂ ಬಧ್ವಾ ದೇವಪೂಜಾ ಹ್ಯಜೀರ್ಣಾನ್ನೇ ಚಾರ್ಚನಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ದೇವಸ್ಯ ಪೂಜಾಸಮಯೇ ವಿದಿತ್ವಾಽಽಗಮನಂ ಸತಾಮ್ ।
ಅನಭ್ಯುತ್ಥಾನಮಪೂಜಾ ಪರಿತ್ಯಾಗಶ್ಚ ಕರ್ಮಣಾಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಶಯಿತ್ವಾ ಶ್ರವಣಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಥಾಯಾಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಪುರಾಣಶ್ರವಣೇ ಚೈವ ತಾಂಬೂಲಾದೇಶ್ಚ ಚರ್ವಣಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಗುರೋಃ ಸಮಾಸನಾರೋಹಾತ್ ಪುರಾಣಶ್ರವಣಂ ತಥಾ ।
ಅಶ್ರದ್ಧಯಾ ಪುರಾಣಸ್ಯ ಶ್ರವಣಂ ಕಥನಂ ತಥಾ ॥ ೨೭ ॥

ದಿನಾಪನಯನಂ ಲೋಕವಾರ್ತಯಾ ಗೃಹಚಿಂತಯಾ ।
ನಮಸ್ಕಾರಾತ್ ಪರಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ದೇಹಧೂಲಿನಿಮಾರ್ಜನಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಧೃತ್ವಾಽಽರ್ದ್ರವಸ್ತ್ರಂ ದೇವಸ್ಯ ಪೂಜಾಯಾಃ ಕರಣಂ ತಥಾ ।
ಏಕಾದಶೀಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಪರ್ವಮೈಥುನಮೇವ ಚ ॥ ೨೯ ॥

ಪುಂಸೂಕ್ತಮಪಠಿತ್ವಾ ಚ ದೇವಪೂಜಾಕೃತಿಸ್ತಥಾ ।
ಆದಾವಂತೇ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮ್ನಾ ವಿವರ್ಜನಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಅಹುತ್ವಾ ಚಾಪ್ಯದತ್ವಾ ವಾ ಭೋಜನಂ ಋಷಿಸತ್ತಮ ।
ಪುಣ್ಯಕಾಲೇ ಪರ್ವಕಾಲೇ ದೇವಪೂಜಾವಿಸರ್ಜನಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಭೋಗೋಽನಿವೇದಿತಾನ್ನಸ್ಯ ಹ್ಯನ್ಯದೇವಾರ್ಪಿತಸ್ಯ ಚ ।
ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಸ್ಥಾನರಹಿತಗ್ರಾಮೇ ವಾಸಶ್ಚ ಪಂಡಿತ ॥ ೩೨ ॥

ಸತ್ಸಂಗತಿವಿಹೀನತ್ವಂ ವಿಷ್ಣ್ವನ್ಯನಾಮಧಾರಣಮ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ಸಕಾಮಪೂಜಾ ಚ ದೇವೋಪಕರಣೈಸ್ತಥಾ ॥ ೩೩ ॥

ಸಂಸಾರಯಾತ್ರಾಕರಣಂ ತಥಾ ವೈ ದೇವಮಂದಿರೇ ।
ಶಯನಂ ಮಿಥುನೀಭಾವಃ ಶಂಖವರ್ಜಿತಪೂಜನಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ದೇವಸ್ಯಾಭಿಮುಖಂ ಪಾದಪ್ರಸಾರೋ ಮುನಿಸತ್ತಮ ।
ಅವೃಂದಾವನಗೇಹೇ ಚ ವಾಸೋ ವ್ರತವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ ॥ ೩೫ ॥

ತುಲಾಮಕರಮೇಷೇಷು ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನವಿವರ್ಜನಮ್ ।
ಪೂಜಾಂತೇ ದೇವದೇವಸ್ಯ ಮುಖವಸ್ತ್ರಾಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಅಪಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಸ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ಅಪರಾಧಶತಂ ಚೈತನ್ಮಹಾನರ್ಥಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪುಂಸಾ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರೀತಿಮಭೀಪ್ಸತಾ ।
ಅನ್ಯಥಾ ನರಕಂ ಯಾತಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಾರ್ಗಂ ನ ಪಶ್ಯತಿ ॥ ೩೮ ॥

ಶತಾಪರಾಧಮಧ್ಯಾಯಂ ಯೋ ವಾ ಪಠತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ತಸ್ಯಾಪರಾಧಶತಕಂ ಸಹತೇ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ ॥ ೩೯ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮಸಹಸ್ರಂ ತು ಯೋ ವಾ ಪಠತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ತಸ್ಯಾಪರಾಧಸಾಹಸ್ರಂ ಸಹತೇ ಚ ದಯಾನಿಧಿಃ ॥ ೪೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾರದಸಂವಾದೇ ಶತಾಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಹರಿಸ್ತುತಿ

❑❑

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಈ ಕೀರ್ತನದಲ್ಲಿ ಜೀವ-ಕುಲ-ಕರ್ಮ-ಧರ್ಮ-ಮಂತ್ರ ಈ ಐದು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಿಯಾಮಕನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಾಸನು ತಾನೆಂದು ಜೀವನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸಿದರೆ ಸಂಸಾರ ಬಂಧ, ದುಃಖನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಸುಖ ಸ್ವರೂಪಮೋಕ್ಷಲಾಭವಾಗುವುದೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಜೀವನು ತನ್ನ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಾಲಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡದೆ. ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ ಇಹದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ, ಪರದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಲಾಭವಾಗುವುದೆಂಬ ಸನ್ಮಾರ್ಗದ ತತ್ವವನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರವನ್ನೇ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ದಾಸೋಽಹಂ ತವ ದಾಸೋಽಹಂ ॥ ಪ ॥
ವಾಸುದೇವ ವಿಗತಾಘಸಂಘ ತವ ॥ ಅ.ಪ. ॥

ಜೀವಾಂತರ್ಗತ ಜೀವನಿಯಾಮಕ ಜೀವ ವಿಲಕ್ಷಣ ಜೀವನದ ।
ಜೀವಾಧಾರಕ ಜೀವರೂಪ ರಾಜೀವಭವಜನಕ ಜೀವೇಶ್ವರ ತವ ॥ ೧ ॥

ಕಾಲಾಂತರ್ಗತ ಕಾಲ ನಿಯಾಮಕ ಕಾಲಾತೀತ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞ ।
ಕಾಲಪ್ರವರ್ತಕ ಕಾಲನಿವರ್ತಕ ಕಾಲೋತ್ಪಾದಕ ಕಾಲಮೂರ್ತಿ ತವ ॥ ೨ ॥

ಕರ್ಮ ಕರ್ಮಕೃತಿ ಕರ್ಮಕೃತಾಗಮ ಕರ್ಮಫಲಪ್ರದ ಕರ್ಮಜಿತ ।
ಕರ್ಮಬಂಧ ಮಹ ಕರ್ಮವಿಮೋಚಕ ಕರ್ಮವಿನಿಗ್ರಹ ವಿಕರ್ಮನಾಶ ತವ ॥ ೩ ॥

ಧರ್ಮಯೂಪ ಮಹಧರ್ಮವಿವರ್ಧನ ಧರ್ಮವಿದುತ್ತಮ ಧರ್ಮನಿಧೇ ।
ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಹಧರ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಕ ಧರ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಯಮಧರ್ಮ ಪುತ್ರ ತವ ॥ ೪ ॥

ಮಂತ್ರಯಂತ್ರ ಮಹಮಂತ್ರ ಬೀಜ ಮಹ ಮಂತ್ರರಾಜ ಗುರು ಮಂತ್ರಜಿತ ।
ಮಂತ್ರಮೇಯ ಮಹಮಂತ್ರ ನಿಯಾಮಕ ಮಂತ್ರ ದೇವ ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲ ತವ ॥ ೫ ॥

***

ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಉಡುಪಿಯ ಪಲಿಮಾರು ಮಠದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಹೃಷೀಕೇಶತೀರ್ಥರ ಅನಂತರ ನಾಲ್ಕನೆಯವರಾಗಿ ಪೀಠವನ್ನೇರಿದವರು ಶ್ರೀರಾಜರಾಜೇಶ್ವರತೀರ್ಥರು. ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕ ಇಂತಿದೆ.

❑❑

ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಗ್ರಹಃ ಕಮಲಭೂಃ ಸೂನುರ್ಗರುತ್ಮಾನ್ ರಥಃ
ಪೌತ್ರಶ್ಚಂದ್ರವಿಭೂಷಣಃ ಸುರಗುರುಃ ಶೇಷಶ್ಚ ಶಯ್ಯಾ ಪುನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ವರಮಂದಿರಂ ಸುರಗಣಾ ಯಸ್ಯ ಪ್ರಭೋಃ ಸೇವಕಾಃ
ಸ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಕುಟುಂಬಪಾಲನಪರಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಾಯುಗಿರೀಶಶೇಷಗರುಡಾ ದೇವೇಂದ್ರಕಾಮೌ ಗುರುಃ
ಚಂದ್ರಾರ್ಕೌ ವರುಣಾನಲೌ ಮನುಯಮೌ ವಿತ್ತೇಶವಿಘ್ನೇಶ್ವರೌ ।
ನಾಸತ್ಯೌ ನಿರ್ಋತಿರ್ಮರುದ್ ಗಣಯುತಾಃ ಪರ್ಜನ್ಯಮಿತ್ರಾದಯಃ
ಸಸ್ತ್ರೀಕಾಃ ಸುರಪುಂಗವಾಃ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಪರಾಶರೌರ್ವಭೃಗವೋಽಗಸ್ತ್ಯಃ ಪುಲಸ್ತ್ಯಃ ಕ್ರತುಃ
ಶ್ರೀಮಾನತ್ರಿಮರೀಚ್ಯುಚಥ್ಯಪುಲಹಾಃ ಶಕ್ತಿರ್ವಸಿಷ್ಠೋಽಂಗಿರಾಃ ।
ಮಾಂಡವ್ಯೋ ಜಮದಗ್ನಿಗೌತಮಭರದ್ವಾಜಾದಯಸ್ತಾಪಸಾಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಪದಾಂಬುಜೈಕಶರಣಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾಂಧಾತಾ ನಹುಷೋಽಂಬರೀಷಸಗರೌ ರಾಜಾ ಪೃಥುರ್ಹೈಹಯಃ
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮಸುತೋ ನಲೋ ದಶರಥೋ ರಾಮೋಯ ಯಾತಿರ್ಯಮಃ ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಭರತಶ್ಚೋತ್ತಾನಪಾದಧ್ರುವೌ
ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ಭುವಿ ಭೂಭುಜಶ್ಚ ಸತತಂ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮೇರುರ್ಹಿಮವಾಂಶ್ಚ ಮಂದರಗಿರಿಃ ಕೈಲಾಸಶೈಲಸ್ತಥಾ
ಮಾಹೇಂದ್ರೋ ಮಲಯಶ್ಚ ವಿಂಧ್ಯನಿಷಧೌ ಸಿಂಹಸ್ತಥಾ ರೈವತಃ ।
ಸಹ್ಯಾದ್ರಿರ್ವರಗಂಧಮಾದನಗಿರಿರ್ಮೈನಾಕಗೋಮಂತಕೌ
ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ಭುವಿ ಭೂಧರಾಶ್ಚ ಸತತಂ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಗಂಗಾ ಸಿಂಧುಸರಸ್ವತೀ ಚ ಯಮುನಾ ಗೋದಾವರೀ ನರ್ಮದಾ
ಕೃಷ್ಣಾ ಭೀಮರಥೀ ಚ ಫಲ್ಗುಸರಯೂಃ ಶ್ರೀಗಂಡಕೀ ಗೋಮತೀ ।
ಕಾವೇರೀ ಕಪಿಲಾ ಪ್ರಯಾಗಕಿಟಜಾ ನೇತ್ರಾವತೀತ್ಯಾದಯಃ
ನದ್ಯಃ ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಪಂಕಜಭುವಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ವೇದಾಶ್ಚೋಪನಿಶಷದ್ಗಣಾಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಃ ಸಾಂಗಾಃ ಪುರಾಣಾನ್ವಿತಾಃ
ವೇದಾಂತಾ ಅಪಿ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಸಹಿತಾಸ್ತರ್ಕಾಃ ಸ್ಮೃತೀನಾಂ ಗಣಾಃ ।
ಕಾವ್ಯಾಲಂಕೃತಿನೀತಿನಾಟಕಯುತಾಃ ಶಬ್ದಾಶ್ಚ ನಾನಾವಿಧಾಃ
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣನಾಮಕೀರ್ತನಪರಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಆದಿತ್ಯಾದಿನವಗ್ರಹಾಃ ಶುಭಕರಾ ಮೇಷಾದಯೋ ರಾಶಯೋ
ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಸಯೋಗಕಾಶ್ಚ ತಿಥಯಸ್ತದ್ದೇವತಾಸ್ತದ್ಗಣಾಃ ।
ಮಾಸಾಬ್ದಾ ಋತವಸ್ತಥೈವ ದಿವಸಾಃ ಸಂಧ್ಯಾಸ್ತಥಾ ರಾತ್ರಯಃ
ಸರ್ವೇ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾಃ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಕುರ್ವಂತು ನೋ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ ವರಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಶ್ರೀರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೇ-
ಣಾಖ್ಯಾತಂ ಜಗತಾಮಭೀಷ್ಟಫಲದಂ ಸರ್ವಾಶುಭಧ್ವಂಸನಮ್ ।
ಮಾಂಗಲ್ಯಾದಿಶುಭಕ್ರಿಯಾಸು ಸತತಂ ಸಂಧ್ಯಾಸು ವಾ ಯಃ ಪಠೇತ್
ಧರ್ಮಾರ್ಥಾದಿಸಮಸ್ತವಾಂಛಿತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸೌ ಮಾನವಃ ॥ ೯ ॥

ಈ ಮಂಗಲಸ್ತೋತ್ರ ಜನಕೋಟಿಯ ಅಮಂಗಲವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಬಯಸಿದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ತಂದೀಯುವುದು, ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ ಇಂಥಹ ಮಂಗಲ ಸಮಾರಂಭ-ಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ದಿನವೂ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಇದನ್ನೇ ಪಠಿಸುವಾತನು ಪುರುಷಾರ್ಥ ಚತುಷ್ಟಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

***

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಮ್

❑❑

ಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥರ್ವಣ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯವು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯವು ಸುಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ತೋತ್ರಾತ್ಮಕವಾದಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಭಗವನ್ಮಹಾತ್ಮ್ಯವು ಧ್ವನಿತವಾಗಿರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಈ ರಹಸ್ಯದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯದೇ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುವುದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೃದಯದ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯದ ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಹೃದಯ ಪಾರಾಯಣವನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಮಾಧ್ವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಸ್ತೋತ್ರವೇ ಆದರೂ ಕೆಲವೆಡೆ ನಾರಾಯಣನ ಸಂಬಂಧವು ತೋರುವುದು.

ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಕ್ಕೆ ಭಾರ್ಗವ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಋಷಿಗಳು, ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯೇ ಉಪಾಸ್ಯದೇವತೆ, ಶ್ರೀಂ ಎಂಬುದು ಬೀಜ, ಹ್ರೀಂ ಎಂಬುದು ಶಕ್ತಿ, ಐಂ ಎಂಬುದು ಕೀಲಕ ನಕ್ಷತ್ರ ಗೋತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಈ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಗನ್ಯಾಸ, ಕರನ್ಯಾಸಗಳ ನಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಅನಂತರ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ದಿವ್ಯ ಸುಂದರ ರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

೧ ರಿಂದ ೧೬೮ರ ವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ವಂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ೧೮ ರಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಪಾದ, ಮುಖ, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವಾ, ಕುಕ್ಷಿ, ಹೃದಯ, ಕಂಠ, ಶಿರಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಎಂಟು ಬಗೆಯ ಧ್ಯಾನ ಸ್ಥಾನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ.

ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಾರಾಯಣದಿಂದ ಅದ್ಭುತ ಫಲಗಳ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಇಚ್ಛಿತ ಫಲಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ದೊರೆಯುವುವು.

ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಠಣ. ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ರಾತ್ರಿ ಐದು ಬಾರಿ ಪಠಣ ಆಶ್ವೀನ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ನವರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೊಂದೊಂದರಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಪಠಿಸುವುದು, ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣದಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿದ ಅನ್ನ - ನೀರುಗಳ ಸೇವನೆ, ಏಕಾಹ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಎಪ್ಪತ್ತು ಬಾರಿ ಪಠಿಸುವಂಥದ್ದು ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಶೇಷ ಫಲವನ್ನು

ಕೊಡುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಲೌಕಿಕ ಫಲಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿ ಭಕ್ತಿ, ಹರಿದಾಸದಾಸ್ಯ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಏಕನಿಷ್ಠೆ, ಗುರುಸ್ಮರಣೆ, ನಿರ್ಮಲ ಜ್ಞಾನ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಸ್ತೋತ್ರಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಗವಋಷಿಃ ।
ಅನುಷ್ಟುಬಾದಿನಾನಾಛಂದಾಂಸಿಂ । ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ದೇವತಾ ॥
ಶ್ರೀಂ ಬೀಜಮ್ । ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಃ । ಐಂ ಕೀಲಕಮ್ । ಮಮಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ
ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಸೂತ್ರನ್ಯಾಸಃ ॥

ಓಂ ಭಾರ್ಗವಋಷಯೇ ನಮಃ ಶಿರಸಿ ।
ಅನುಷ್ಟುಬಾದಿ ನಾನಾಛಂದೇಭ್ಯೋ ನಮೋ ಮುಖೇ ।
ಆದ್ಯಾದಿ ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ದೇವತಾಯೈ ನಮೋ ಹೃದಯೇತೇ ।
ಶ್ರೀ ಬೀಜಾಯ ನಮೋ ಗುಹ್ಯೇ । ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಯೇ ನಮಃ ಪಾದಯೋಃ ।
ಐಂ ಕೀಲಕಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವಾಂಗೇ ॥

ಕರನ್ಯಾಸಃ ॥

ಓಂ ಐಂ ಶ್ರೀಂ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।
ಓಂ ಐಂ ಹ್ರೀಂ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ಐಂ ಕ್ಲೀಂ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।
ಓಂ ಐಂ ಶ್ರೀಂ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ । ಓಂ ಐಂ ಹ್ರೀಂ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ।
ಓಂ ಐಂ ಕ್ಲೀಂ ಕರತಲಕರಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ॥

ಹೃದಯಾದಿನ್ಯಾಸಃ ॥

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ ।
ಓಂ ಹ್ರೀಂ ವಿಷ್ಣುವಾಮಾಂಕಸಂಸ್ಥಿತಾಯೈ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ।
ಓಂ ಐಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸೌಭಾಗ್ಯಜನನ್ಯೈ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ ।
ಓಂ ಶ್ರೀಂ ವಿಜ್ಞಾನಸುಖದಾತ್ರ್ಯೈ ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ ।
ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಸಮಸ್ತಸೌಭಾಗ್ಯಕರ್ತ್ರ್ಯೈ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ ।
ಓಂ ಐಂ ಸಮಸ್ತಭೂತಾಂತರಸಂಸ್ಥಿತಾಯೈ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ।
ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃ ಸ್ವರೋಮ್ ।
(ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ)

ಪೀತವಸ್ತ್ರಾಂ ಸುವರ್ಣಾಂಗೀಂ ಪದ್ಮಹಸ್ತಾಂ ಗದಾನ್ವಿತಾಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಧ್ಯಾಯೇತ ಮಂತ್ರೇಣ ಸ ಭವೇತ್ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ ॥

ಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ಮಾತುಲುಂಗಂ ಗದಾಂ ಖೇಟಂ ಪಾನಪಾತ್ರಂ ಚ ಬಿಭ್ರತೀಮ್ ।
ನಾಗಂ ಲಿಂಗಂ ಚ ಯೋನಿಂ ಚ ಬಿಭ್ರಂತೀಂ ಚೈವ ಮೂರ್ಧನಿ ॥

ಕೌಶೇಯಪೀತವಸನಾಮರವಿಂದನೇತ್ರಾಂ
ಪದ್ಮದ್ವಯಾಭಯವರೋದ್ಯತಪದ್ಮಹಸ್ತಾಮ್ ।
ಉದ್ಯಚ್ಛತಾರ್ಕಸದೃಶೀಂ ಪರಮಾಂಕಸಂಸ್ಥಾಂ
ಧ್ಯಾಯೇದ್ವಿಧೀಶನತಪಾದಯುಗಾಂ ಜನಿತ್ರೀಮ್ ॥

ಯಾ ಸಾ ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಾ ವಿಪುಲಕಟಿತಟೀ ಪದ್ಮಪತ್ರಾಯತಾಕ್ಷೀ
ಗಂಭೀರಾವರ್ತನಾಭಿಃ ಸ್ತನಭರನಮಿತಾ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರೋತ್ತರೀಯಾ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ದಿವ್ಯೈರ್ಗಜೇಂದ್ರೈರ್ಮಣಿಗಣಖಚಿತೈಃ ಸ್ನಾಪಿತಾ ಹೇಮಕುಂಭೈ-
ರ್ನಿತ್ಯಂ ಸಾ ಪದ್ಮಹಸ್ತಾ ಮಮ ವಸತು ಗೃಹೇ ಸರ್ವಮಾಂಗಲ್ಯಯುಕ್ತಾ ॥

ಹಸ್ತದ್ವಯೇನ ಕಮಲೇ ಧಾರಯಂತೀಂ ಸ್ವಲೀಲಯಾ ।
ಹಾರನೂಪುರಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ದೇವೀಂ ವಿಚಿಂತಯೇ ॥

(ಇತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮಾನಸೋಪಚಾರೈಃ ಸಂಪೂಜ್ಯ)
ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಹಸ್ತೇ ಶುಭ್ರವರ್ಣೇ ಶುಭಾನನೇ ।
ಮಮ ದೇಹಿ ವರಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಿನಿ ॥
ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಕಮಲಧಾರಿಣ್ಯೈ ಸಿಂಹವಾಹಿನ್ಯೈ ಸ್ವಾಹಾ ।
(ಇತಿ ಮಂತ್ರಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಪೂರ್ವವದ್ಧೃದಯಾದಿಷಡಂಗನ್ಯಾಸಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠೇತ್ ॥)

ವಂದೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪ್ರಹಸಿತಮುಖೀಂ ಶುದ್ಧಜಾಂಬೂನದಾಭಾಂ
ತೇಜೋರೂಪಾಂ ಕನಕವಸನಾಂ ಸರ್ವಭೂಷೋಜ್ಜ್ವಲಾಂಗೀಮ್ ।
ಬೀಜಾಪೂರಂ ಕನಕಕಲಶಂ ಹೇಮಪದ್ಮಂ ದಧಾನಾಂ
ಆದ್ಯಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ಸಕಲಜನನೀಂ ವಿಷ್ಣುವಾಮಾಂಕಸಂಸ್ಥಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸೌಭಾಗ್ಯಜನನೀಂ ಸ್ತೌಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸನಾತನೀಮ್ ।
ಸರ್ವಕಾಮಫಲಾವಾಪ್ತಿಸಾಧನೈಕಸುಖಾವಹಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ಮರಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ದೇವೇಶಿ ತ್ವಯಾ ಪ್ರೇರಿತಮಾನಸಃ ।
ತ್ವದಾಜ್ಞಾಂ ಶಿರಸಾ ಧೃತ್ವಾ ಭಜಾಮಿ ಪರಮೇಶ್ವರೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ಸುಖದಾಂ ಮಹಾಶ್ರಿಯಂ ಸಮಸ್ತಸೌಭಾಗ್ಯಕರೀಂ ಮಹಾಶ್ರಿಯಮ್ ।
ಸಮಸ್ತಕಲ್ಯಾಣಕರೀಂ ಮಹಾಶ್ರೀಯಂ ಭಜಾಮ್ಯಹಂ ಜ್ಞಾನಕರೀಂ ಮಹಾಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ಸುಖದಾಂ ಸನಾತನೀಂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗ್ಭೂತಿಕರೀಂ ಮನೋಹರಾಮ್ ।
ಅನಂತಸಮ್ಮೋದಸುಖಪ್ರದಾಯಿನೀಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಭೂತಿಕರೀಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸಮಸ್ತಭೂತಾಂತರಸಂಸ್ಥಿತಾ ತ್ವಂ ಸಮಸ್ತಭೋಕ್ತ್ರೀಶ್ವರಿ ವಿಶ್ವರೂಪೇ ।
ತನ್ನಾಸ್ತಿ ಯತ್ತ್ವದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಸ್ತು ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಂ ಶ್ರೀಃ ॥ ೬ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯದುಃಖೌಘತಮೋಪಹಂತ್ರಿ ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಂ ಮಯಿ ಸನ್ನಿಧತ್ಸ್ವ ।
ದೀನಾರ್ತಿವಿಚ್ಛೇದನಹೇತುಭೂತೈಃ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷೈರಭಿಷಿಂಚ ಮಾಂ ಶ್ರೀಃ ॥ ೭ ॥

ಅಂಬ ಪ್ರಸೀದ ಕರುಣಾಸುಧಯಾಽಽರ್ದ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ
ಮಾಂ ತ್ವತ್ಕೃಪಾದ್ರವಿಣಗೇಹಮಿಮಂ ಕುರುಷ್ವ ।
ಆಲೋಕಯ ಪ್ರಣತಹೃದ್ಗತಶೋಕಹಂತ್ರಿ
ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಯುಗಲಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಂ ಶ್ರೀಃ ॥ ೮ ॥

ಶಾಂತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣಾಯೈ
ಕಾಂತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಕಮನೀಯಗುಣಾಶ್ರಯಾಯೈ ।
ಕ್ಷಾಂತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ದುರಿತಕ್ಷಯಕಾರಣಾಯೈ
ಧಾತ್ರ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿದಾಯೈ ॥ ೯ ॥

ಶಕ್ತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಶಶಿಶೇಖರಸಂಸ್ತುತಾಯೈ
ರತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ರಜನೀಕರಸೋದರಾಯೈ ।
ಭಕ್ತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಭವಸಾಗರತಾರಕಾಯೈ
ಮತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಮಧುಸೂದನವಲ್ಲಭಾಯೈ ॥ ೧೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಶುಭಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಾಯೈ
ಸಿದ್ಧ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಶಿವಸಿದ್ಧಸುಪೂಜಿತಾಯೈ ।
ಧೃತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತ್ವಮಿತದುರ್ಗತಿಭಂಜನಾಯೈ
ಗತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ವರಸದ್ಗತಿದಾಯಿಕಾಯೈ ॥ ೧೧ ॥

ದೇವ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ದಿವಿ ದೇವಗಣಾರ್ಚಿತಾಯೈ
ಭೂತ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಭುವನಾರ್ತಿವಿನಾಶನಾಯೈ ।

ದಾತ್ರ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಧರಣೀಧರವಲ್ಲಭಾಯೈ
ಪುಷ್ಟ್ಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ಪುರುಷೋತ್ತಮವಲ್ಲಭಾಯೈ ॥ ೧೨ ॥

ಸುತೀವ್ರದಾರಿದ್ರ್ಯ ವಿದುಃಖಹಂತ್ರ್ಯೈ
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಸರ್ವಭಯಾಪಹಂತ್ರ್ಯೈ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಸಂಸ್ಥಿತಾಯೈ ನಮೋ
ನಮಃ ಸರ್ವವಿಭೂತಿದಾಯೈ ॥ ೧೩ ॥

ಜಯತು ಜಯತು ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಲಕ್ಷಣಾಲಂಕೃತಾಂಗೀ
ಜಯತು ಜಯತು ಪದ್ಮಾ ಪದ್ಮಸದ್ಮಾಭಿವಂದ್ಯಾ ।
ಜಯತು ಜಯತು ವಿದ್ಯಾ ವಿಷ್ಣುವಾಮಾಂಕಸಂಸ್ಥಾ
ಜಯತು ಜಯತು ಸಮ್ಯಕ್ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರೀ ಶ್ರೀಃ ॥ ೧೪ ॥

ಜಯತು ಜಯತು ದೇವೀ ದೇವಸಂಘಾಭಿಪೂಜ್ಯಾ
ಜಯತು ಜಯತು ಭದ್ರಾ ಭಾರ್ಗವೀ ಭಾಗ್ಯರೂಪಾ ।
ಜಯತು ಜಯತು ನಿತ್ಯಾ ನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನವೇದ್ಯಾ
ಜಯತು ಜಯತು ಸತ್ಯಾ ಸರ್ವ ಭೂತಾಂತರಸ್ಥಾ ॥ ೧೫ ॥

ಜಯತು ಜಯತು ರಮ್ಯಾ ರತ್ನಗರ್ಭಾಂತರಸ್ಥಾ
ಜಯತು ಜಯತು ಶುದ್ಧಾ ಶುದ್ಧಜಾಂಬೂನದಾಭಾ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಕಾಂತಾ ಕಾಂತಿಮದ್ಭಾಸಿತಾಂಗೀ
ಜಯತು ಜಯತು ಶಾಂತಾ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಸೌಮ್ಯೇ ॥ ೧೬ ॥

ಯಸ್ಯಾಃ ಕಲಾಯಾಃ ಕಮಲೋದ್ಭವಾದ್ಯಾ
ರುದ್ರಾಶ್ಚ ಶಕ್ರಪ್ರಮುಖಾಶ್ಚ ದೇವಾಃ ।
ಜೀವಂತಿ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಸಶಕ್ತಯಸ್ತೇ
ಪ್ರಭುತ್ವಮಾಪುಃ ಪರಮಾಯುಷಸ್ತೇ ॥ ೧೭ ॥

ಪಾದಬೀಜಮ್

ಓಂ ಅಂ ಈಂ ಯಂ ಪಂ ಕಂ ಲಂ ಹಮ್ ॥

ಲಿಲೇಖ ನಿಟಿಲೇ ವಿಧಿರ್ಮಮ ಲಿಪಿಂ ವಿಸೃಜ್ಯಾಂತರಂ
ತ್ವಯಾ ವಿಲಿಖಿತವ್ಯಮೇತದಿತಿ ತತ್ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ।
ತದಂತರಮಲೇ ಸ್ಫುಟಂ ಕಮಲವಾಸಿನಿ ಶ್ರೀರಿಮಾಂ
ಸಮರ್ಪಯ ಸಮುದ್ರಿಕಾಂ ಸಕಲಭಾಗ್ಯಸಂಸೂಚಿಕಾಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ತದಿದಂ ತಿಮಿರಂ ಫಾಲೇ ಸ್ಫುಟಂ ಕಮಲವಾಸಿನಿ ।
ಶ್ರಿಯಂ ಸಮುದ್ರಿಕಾ ದೇಹಿ ಸರ್ವಭಾಗ್ಯಸ್ಯ ಸೂಚಿಕಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮುಖಬೀಜಮ್

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಅಂ ವ್ರಾಂ ಯಂ ಭ್ರಾಂ ಸಾಮ್ ॥

ಕಲಯಾ ತೇ ಯಥಾ ದೇವಿ ಜೀವಂತಿ ಸಚರಾಚರಾಃ ।
ತಥಾ ಸಂಪತ್ಕರೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸರ್ವದಾ ಸಂಪ್ರಸೀದ ಮೇ ॥ ೨೦ ॥

ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಧ್ರುವೇ ನಿತ್ಯ ಸ್ವಕಲಾಂ ಸಂನ್ಯವೇಶಯತ್ ।
ತಥೈವ ಸ್ವಕಲಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಮಯಿ ಸಮ್ಯಕ್ ಸಮರ್ಪಯ ॥ ೨೧ ॥

ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಪ್ರದೇ ದೇವಿ ಭಕ್ತಾನಾಮಭಯಪ್ರದೇ ।
ಅಚಲಾಂ ಕುರು ಯತ್ನೇನ ಕಲಾಂ ಮಯಿ ನಿವೇಶಿತಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಮುದಾಸ್ತಾಂ ಮತ್ಫಾಲೇ ಪರಮಪದಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸ್ಫುಟಕಲಾ
ಸದಾ ವೈಕುಂಠಶ್ರೀರ್ನಿವಸತು ಕಲಾ ಮೇ ನಯನಯೋಃ ।
ವಸೇತ್ ಸತ್ಯೇ ಲೋಕೇ ಮಮ ವಚಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ವರಕಲಾ
ಶ್ರಿಯಃ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪೇ ನಿವಸತು ಕಲಾ ಮೇಽಸ್ತು ಕರಯೋಃ ॥ ೨೩ ॥

ನೇತ್ರಬೀಜಮ್

ಓಂ ಘ್ರಾಂ ಘ್ರೀಂ ಘ್ರೂಂ ಘ್ರೈಂ ಘ್ರೋಂ ಘ್ರೌಂ ಘ್ರಂ ಘ್ರಃ ॥

ತಾವನ್ನಿತ್ಯಂ ಮಮಾಂಗೇಷು ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧೌ ಶ್ರೀಕಲಾ ವಸೇತ್ ।
ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮಸೌ ಯಾವದ್ಯಾವಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಃ ಶ್ರಿಯಾ ॥ ೨೪ ॥

ಸರ್ವಮಂಗಲಸಂಪೂರ್ಣಾ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಸಮನ್ವಿತಾ ।
ಆದ್ಯಾದಿಶ್ರೀರ್ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವತ್ಕಲಾ ಮಯಿ ತಿಷ್ಠತು ॥ ೨೫ ॥

ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರಂ ಹಂತುಂ ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ।
ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಾ ಮೇಽಸ್ತು ತ್ವತ್ಕಲಾ ಮಯಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ॥ ೨೬ ॥

ಅಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಹರತು ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ತಮಃ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭಾ ಯಥಾ ।
ವಿತನೋತು ಮಮ ಶ್ರೇಯಸ್ತ್ವತ್ಕಲಾ ಮಯಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ॥ ೨೭ ॥

ಐಶ್ವರ್ಯಮಂಗಲೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತ್ವತ್ಕಲಾಯಾಂ ನಿಧೀಯತೇ ।
ಮಯಿ ತಸ್ಮಾತ್ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಸ್ಮಿ ಪಾತ್ರಮಸ್ಮಿ ಸ್ಥಿತೇಸ್ತ್ವ ॥ ೨೮ ॥

ಭವದಾವೇಶಭಾಗ್ಯಾರ್ಹೋ ಭಾಗ್ಯವಾನಸ್ಮಿ ಭಾರ್ಗವಿ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಪವಿತ್ರೋಽಹಂ ಲೋಕಮಾತರ್ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೨೯ ॥

ಜಿಹ್ವಾಬೀಜಮ್

ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಹ್ರೈಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಃ ॥

ಪುನಾಸಿ ಮಾಂ ತ್ವಂ ಕಲಯೈವ ಯಸ್ಮಾದತಃ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಮಮಾಗ್ರತಸ್ತ್ವಮ್ ।
ಪರಂ ಪದಂ ಶ್ರೀರ್ಭವ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ ಮಯ್ಯಚ್ಯುತೇನ ಪ್ರವಿಶಾದಿಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ॥ ೩೦ ॥

ಶ್ರೀವೈಕುಂಠಸ್ಥಿತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಮಮಾಗ್ರತಃ ।
ನಾರಾಯಣೇನ ಸಹ ಮಾಂ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟ್ಯಾಽವಲೋಕಯ ॥ ೩೧ ॥

ಸತ್ಯಲೋಕಸ್ಥಿತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವಂ ಮಮಾಗಚ್ಛ ಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ವಾಸುದೇವೇನ ಸಹಿತಾ ಪ್ರಸೀದ ವರದಾ ಭವ ॥ ೩೨ ॥

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಸ್ಥಿತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಸುವ್ರತೇ ।
ವಿಷ್ಣುನಾ ಸಹಿತೇ ದೇವಿ ಜಗನ್ಮಾತಃ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ॥ ೩೩ ॥

ಕ್ಷೀರಾಂಬುಧಿಸ್ಥಿತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಸಮಾಧವೇ ।
ತ್ವತ್ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಸುಧಯಾ ಸತತಂ ಮಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೩೪ ॥

ರತ್ನಗರ್ಭಸ್ಥಿತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಹಿರಣ್ಮಯಿ ।
ಸಮಾಗಚ್ಛ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಸ್ಥಿತ್ವಾಽಽಶು ಪುರತೋ ಮಮ ॥ ೩೫ ॥

ಸ್ಥಿರಾ ಭವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನಿಶ್ಚಲಾ ಭವ ನಿರ್ಮಲೇ ।
ಪ್ರಸನ್ನೇ ಕಮಲೇ ದೇವಿ ಪ್ರಸನ್ನಹೃದಯಾ ಭವ ॥ ೩೬ ॥

ಶ್ರೀಧರೇ ಶ್ರೀಮಹಾಭೂಮೇ ತ್ವದಂತಃಸ್ಥಂ ಮಹಾನಿಧಿಮ್ ।
ಶೀಘ್ರಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಪುರತಃ ಪ್ರದರ್ಶಯ ಸಮರ್ಪಯ ॥ ೩೭ ॥

ವಸುಂಧರೇ ಶ್ರೀವಸುಧೇ ವಸುದೋಗ್ಧ್ರಿ ಕೃಪಾಂ ಮಯಿ ।
ತ್ವತ್ಕುಕ್ಷಿಗತಸರ್ವಸ್ವಂ ಶೀಘ್ರಂ ಮೇ ಸಂಪ್ರದರ್ಶಯ ॥ ೩೮ ॥

ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯೇ ರತ್ನಗರ್ಭೇ ಸಮಸ್ತಫಲದೇ ಶಿವೇ ।
ತ್ವದ್ಗರ್ಭಗತಹೇಮಾದೀನ್ ಸಂಪ್ರದರ್ಶಯ ದರ್ಶಯ ॥ ೩೯ ।

ರಸಾತಲಗತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಮೇ ಪುರಃ ।
ನ ಜಾನೇ ಪರಮಂ ರೂಪಂ ಮಾತರ್ಮೇ ಸಂಪ್ರದರ್ಶಯ ॥ ೪೦ ॥

ಆವಿರ್ಭವ ಮನೋವೇಗಾಚ್ಛೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಮೇ ಪುರಃ
ಮಾ ವತ್ಸ ಭೈರಿಹೇತುಕ್ತ್ವಾ ಕಾಮಂ ಗೌರಿವ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ದೇವಿ ಶೀಘ್ರಂ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಧರಣೀಗರ್ಭಸಂಸ್ಥಿತೇ ।
ಮಾತಸ್ತ್ವದ್ಭೃತ್ಯಭೃತ್ಯೋಽಹಂ ಮೃಗಯೇ ತ್ವಾಂ ಕುತೂಹಲಾತ್ ॥ ೪೨ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಜಾಗೃಹಿ ತ್ವಂ ಮೇ ಸಮುತ್ತಿಷ್ಠ ಸುಜಾಗೃಹಿ ।
ಅಕ್ಷಯಾನ್ ಹೇಮಕಲಶಾನ್ ಸವರ್ಣೇನ ಸುಪೂರಿತಾನ್ ॥ ೪೩ ॥

ನಿಕ್ಷೇಪಾನ್ಮೇ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ಸಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಮಮಾಗ್ರತಃ ।
ಸಮುನ್ನತಾನನಾ ಭೂತ್ವಾ ಸಮಾಧೇಹಿ ಧರಾಂತರಾತ್ ॥ ೪೪ ॥

ಮತ್ಸನ್ನಿಧಿಂ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಮದಾಹಿತಕೃಪಾರಸಾತ್ ।
ಪ್ರಸೀದ ಶ್ರೇಯಸಾಂ ದೋಗ್ಧ್ರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಮೇ ನಯನಾಗ್ರತಃ ॥ ೪೫ ॥

ಅತ್ರೋಪವಿಶ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವಂ ಸ್ಥಿರಾ ಭವ ಹಿರಣ್ಮಯಿ ।
ಸುಸ್ಥಿರಾ ಭವ ಸಂಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರಸೀದ ವರದಾ ಭವ ॥ ೪೬ ॥

ಆನೀಯ ತ್ವಂ ತಥಾ ದೇವಿ ನಿಧೀನ್ ಮೇ ಸುಪ್ರದರ್ಶಯ ।
ಅದ್ಯಕ್ಷಣೇನ ಸಹಸಾ ದತ್ತ್ವಾ ಸಂರಕ್ಷ ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೪೭ ॥

ಮಯಿ ತಿಷ್ಠ ತಥಾ ನಿತ್ಯಂ ಯಥೇಂದ್ರಾದಿಷು ತಿಷ್ಠಸಿ ।
ಅಭಯಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೪೮ ॥

ಸಮಾಗಚ್ಛ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಶುದ್ಧಜಾಂಬೂನದಪ್ರಭೇ ।
ಪ್ರಸೀದ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪ್ರಣತಂ ಮಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೪೯ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಭುವಂ ಗತಾ ಭಾಸಿ ಯತ್ರ ಯತ್ರ ಹಿರಣ್ಮಯಿ ।
ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾ ತ್ವಂ ಮೇ ತವ ರೂಪಂ ಪ್ರದರ್ಶಯ ॥ ೫೦ ॥

ಕ್ರೀಡಸೇ ಬಹುಧಾ ಭೂಮೌ ಪರಿಪೂರ್ಣಾ ಹಿರಣ್ಮಯಿ ।
ಮಮ ಮೂರ್ಧನಿ ತೇ ಹಸ್ತಮವಿಲಂಬಿತಮರ್ಪಯ ॥ ೫೧ ॥

ಫಲದ್ಭಾಗ್ಯೋದಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸಮಸ್ತಪುರವಾಸಿನಿ ।
ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಮನೋರಥೇ ॥ ೫೨ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾದಿಷು ಸರ್ವೇಷು ನಗರೇಷು ಸಮಾಸ್ಥಿತೇ ।
ವೈಭವೈರ್ವಿವಿಧೈರ್ಯುಕ್ತಾ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಬಲಾನ್ವಿತೇ ॥ ೫೩ ॥

ಸಮಾಗಚ್ಛ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಮಮಾಗ್ರೇ ಭವ ಸುಸ್ಥಿರಾ ।
ಕರುಣಾರಸನಿಷ್ಯಂದನೇತ್ರದ್ವಯವಿಲಾಸಿನಿ ॥ ೫೪ ॥

ಸಂನಿಧತ್ಸ್ವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವತ್ಪಾಣಿಂ ಮಮ ಮಸ್ತಕೇ ।
ಕರುಣಾಸುಧಯಾ ಮಾಂ ತ್ವಮಭಿಷಿಂಚ ಸ್ಥಿರೀಕುರು ॥ ೫೫ ॥

ಸರ್ವರಾಜಗೃಹೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಮುದಾಽನ್ವಿತೇ ।
ಸ್ಥಿತ್ವಾಽಽಶು ಪುರತೋ ಮೇಽದ್ಯ ಪ್ರಸಾದೇನಾಭಯಂ ಕುರು ॥ ೫೬ ॥

ಸಾದರಂ ಮಸ್ತಕೇ ಹಸ್ತಂ ಮಮ ತ್ವಂ ಕೃಪಯಾಽರ್ಪಯ ।
ಸರ್ವರಾಜಗೃಹೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವತ್ಕಲಾ ಮಯಿ ತಿಷ್ಠತು ॥ ೫೭ ॥

ಆದ್ಯಾದಿಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ವಿಷ್ಣುವಾಮಾಂಕಸಂಸ್ಥಿತೇ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಕುರು ಮೇ ರೂಪಂ ರಕ್ಷ ಮಾಂ ಶರಣಾಗತಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸುಪ್ರಸೀದ ಮಹಾಶಿವೇ ।
ಅಚಲಾ ಭವ ಸಂಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸುಸ್ಥಿರಾ ಭವ ಮದ್ಗೃಹೇ ॥ ೫೯ ॥

ಯಾವತ್ ತಿಷ್ಠಂತಿ ವೇದಾಶ್ಚ ಯಾವತ್ ತ್ವನ್ನಾಮ ತಿಷ್ಠತಿ ।
ಯಾವದ್ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಯಾವತ್ ತ್ವಂ ತಾವತ್ ಕುರು ಕೃಪಾಂ ಮಯಿ ॥ ೬೦ ॥

ಚಾಂದ್ರೀ ಕಲಾ ಯಥಾ ಶುಕ್ಲೇ ವರ್ಧತೇ ಸಾ ದಿನೇ ದಿನೇ ।
ತಥಾ ದಯಾ ತೇ ಮಯ್ಯೇವ ವರ್ಧತಾಮಭಿವರ್ಧತಾಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ಯಥಾ ವೈಕುಂಠನಗರೇ ಯಥಾ ವೈ ಕ್ಷೀರಸಾಗರೇ ।
ತಥಾ ಮದ್ಭವನೇ ತಿಷ್ಠ ಸ್ಥಿರಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುನಾ ಸಹ ॥ ೬೨ ॥

ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಯಥಾ ತಿಷ್ಠಸಿ ವಿಷ್ಣುನಾ ।
ತಥಾ ಮದ್ಭವನೇ ತಿಷ್ಠ ಸ್ಥಿರಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುನಾ ಸಹ ॥ ೬೩ ॥

ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಹೃದಯೇ ಭವತೀ ಯಥಾಽಽಸ್ತೇ
ನಾರಾಯಣೋಽಪಿ ತವ ಹೃತ್ಕಮಲೇ ಯಥಾಽಽಸ್ತೇ ।
ನಾರಾಮಣಸ್ತ್ವಮಪಿ ನಿತ್ಯಮುಭೌ ತಥೈವ
ತೌ ತಿಷ್ಠತಾಂ ಹೃದಿ ಮಮಾಪಿ ದಯಾವತೀ ಶ್ರೀಃ ॥ ೬೪ ॥

ವಿಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಿಂ ಹೃದಯೇ ಕುರು ಶ್ರೀಃ
ಸೌಭಾಗ್ಯವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಶ್ರೀಃ

ದಯಾಸುವೃದ್ಧಿಂ ಕುರುತಾಂ ಮಯಿ ಶ್ರೀಃ
ಸುವರ್ಣವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇಃ ॥ ೬೫ ॥

ನ ಮಾಂ ತ್ಯಜೇಥಾಃ ಶ್ರಿತಕಲ್ಪವಲ್ಲೀ
ಸದ್ಭಕ್ತಚಿಂತಾಮಣಿ ಕಾಮಧೇನೋ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಮಾತರ್ಭವ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ
ಗೃಹೇ ಕಲತ್ರೇಷು ಚ ಪುತ್ರವರ್ಗೇ ॥ ೬೬ ॥

ಕುಕ್ಷಿ ಬೀಜಮ್ । ಓಂ ಆಂ ಈಂ ಯೇಂ ಐಮ್ ॥

ಆದ್ಯಾದಿಮಾಯೇ ತ್ವಮಜಾಂಡಬೀಜಂ ತ್ವಮೇವ ಸಾಕಾರನಿರಾಕೃತಿಸ್ತ್ವಮ್ ।
ತ್ವಯಾ ಧೃತಾಶ್ಚಾಬ್ಜಭವಾಂಡಸಂಘಾಶ್ಚಿತ್ರಂ ಚರಿತ್ರಂ ತವ ದೇವಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ॥ ೬೭ ॥

ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಯೋ ದೇವಾ ವೇದಾಶ್ಚಾಪಿ ನ ಶಕ್ನುಯುಃ ।
ಮಹಿಮಾನಂ ತವ ಸ್ತೋತುಂ ಮಂದೋಽಹಂ ಶಕ್ನುಯಾಂ ಕಥಮ್ ॥ ೬೮ ॥

ಅಂಬ ತ್ವದ್ವತ್ಸವಾಕ್ಯಾನಿ ಸೂಕ್ತಾಸೂಕ್ತಾನಿ ಯಾನಿ ಚ ।
ತಾನಿ ಸ್ವೀಕುರು ಸರ್ವಜ್ಞೇ ದಯಾಲುತ್ವೇನ ಸಾದರಮ್ ॥ ೬೯ ॥

ಭವತೀಂ ಶರಣಂ ಗತ್ವಾ ಕೃತಾರ್ಥಾಃ ಸ್ಯುಃ ಪುರಾತನಾ ।
ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಮನಸಾ ತ್ವಾಮಹಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇ ॥ ೭೦ ॥

ಅನಂತಾ ನಿತ್ಯಸುಖಿನಸ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತಾಸ್ತತ್ಪರಾಯಣಾಃ ।
ಇತಿ ವೇದಪ್ರಮಾಣಾದ್ಧಿ ದೇವಿ ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇ ॥ ೭೧ ॥

ತವ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಮದ್ಭಕ್ತಾ ನ ನಶ್ಯಂತೀತ್ಯಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಇತಿ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಸಂಧಾರಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೭೨ ॥

ತ್ವದಧೀನಸ್ತ್ವಹಂ ಮಾತಸ್ತ್ವತ್ಕೃಪಾ ಮಯೀ ವಿದ್ಯತೇ ।
ಯಾವತ್ ಸಂಪೂರ್ಣಕಾಮಃ ಸ್ಯಾಂ ತಾವದ್ದೇಹಿ ದಯಾನಿಧೇ ॥ ೭೩ ॥

ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಂ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ಜೀವಿತಂ ತ್ವತ್ಕೃಪಾಂ ವಿನಾ ।
ನ ಜೀವಂತೀಹ ಜಲಜಾ ಜಲಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಜಲಗ್ರಹಾಃ ॥ ೭೪ ॥

ಯಥಾ ಹಿ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯಾಜ್ಜನನೀ ಪ್ರಸ್ನುತಸ್ತನೀ ।
ವತ್ಸಂ ತ್ವರಿತಮಾಗತ್ಯ ಸಂಪ್ರೀಣಯತಿ ವತ್ಸಲಾ ॥ ೭೫ ॥

ಯದಿ ಸ್ಯಾಂ ತವ ಪುತ್ರೋಽಹಂ ಮಾತಾ ತ್ವಂ ಯದಿ ಮಾಮಕೀ ।
ದಯಾಪಯೋಧರಸ್ತನ್ಯಸುಧಾಭಿರಭಿಷಿಂಚ ಮಾಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ಮೃಗ್ಯೋ ನ ಗುಣಲೇಶೋಽಪಿ ಮಯಿ ದೋಷೈಕಮಂದಿರೇ ।
ಪಾಂಸೂನಾಂ ವೃಷ್ಟಿಬಿಂದೂನಾಂ ದೋಷಾಣಾಂ ಚ ನ ಮೇ ಮಿತಿಃ ॥ ೭೭ ॥

ಪಾಪಿನಾಮಹಮೇವಾಗ್ರ್ಯೋ ದಯಾಲೂನಾಂ ತ್ವಮಗ್ರಣೀಃ ।
ದಯನೀಯೋ ಮದನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ತವ ಕೋಽತ್ರ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ ॥ ೭೮ ॥

ವಿಧಿನಾಽಹಂ ನ ಸೃಷ್ಟಶ್ಚೇನ್ನ ಸ್ಯಾತ್ ತವ ದಯಾಲುತಾ ।
ಆಮಯೋ ವಾ ನ ಸೃಷ್ಟಶ್ಚೇದೌಷಧಸ್ಯ ವೃಥೋದಯಃ ॥ ೭೯ ॥

ಕೃಪಾ ಮದಗ್ರಜಾ ಕಿಂ ತೇ ತ್ವಹಂ ಕಿಂ ವಾ ತದಗ್ರಜಃ ।
ವಿಚಾರ್ಯ ದೇವಿ ಮೇ ವಿತ್ತಂ ತವ ದೇವಿ ದಯಾನಿಧೇ ॥ ೮೦ ॥

ಮಾತಾ ಪಿತಾ ತ್ವಂ ಗುರುಸದ್ಗತೀ ಶ್ರೀಸ್ತ್ವಮೇವ ಸಂಜೀವನಹೇತುಭೂತಾ ।
ಅನ್ಯನ್ನ ಮನ್ಯೇ ಜಗದೇಕನಾಥೇ ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಂ ಮಮ ದೇವಿ ಸತ್ಯೇ ॥ ೮೧ ॥

ಹೃದಯಬೀಜಮ್ । ಓಂ ಆಂ ಕ್ರೌಂ ಚೌಷಟ್ ಕುರು ಕುರು ಸ್ವಾಹಾ ॥

ಆದ್ಯಾದಿಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಭವ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾವಿಶುದ್ಧವಿಜ್ಞಾನಸುಖೈಕದೋಗ್ಧ್ರೀ ।
ಅಜ್ಞಾನಹಂತ್ರೀ ತ್ರಿಗುಣಾತಿರಿಕ್ತಾ ಪ್ರಜ್ಞಾನನೇತ್ರೀ ಭವ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೮೨ ॥

ಅಶೇಷವಾಗ್ಜಾಡ್ಯಮಲಾಪಹಂತ್ರೀ ನವಂ ನವಂ ಸ್ಪಷ್ಟಸುವಾಕ್ಪ್ರದಾಯಿನೀ ।
ಮಮೇಹ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರಸುರಂಗನರ್ತಕೀ ಭವ ಪ್ರಸನ್ನಾ ವದನೇ ಚ ಮೇ ಶ್ರೀಃ ॥ ೮೩ ॥

ಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ಸುವಿರಾಜಮಾನಾ ಸಮಸ್ತತೇಜಶ್ಚಯಭಾಸಮಾನಾ ।
ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯೇ ತ್ವಂ ಭವ ದೀಪ್ಯಮಾನಾ ವಾಗ್ದೇವತಾ ಮೇ ನಯನೇ ಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೮೪ ॥

ಭಕ್ತ್ಯಾಽಽನತಾನಾಂ ಸಕಲಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಸುಲಾವಣ್ಯದಯಾಪ್ರದೋಗ್ಧ್ರೀ ।
ಸುವರ್ಣದೇ ತ್ವಂ ಸುಮುಖೀಹ ಶ್ರೀರ್ಹಿರಣ್ಮಯೀ ಮೇ ನಯನೇ ಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೮೫ ॥

ಸರ್ವಾರ್ಥದಾ ಸರ್ವಜಗತ್ಪ್ರಸೂತಿಃ ಸರ್ವೇಶ್ವರೀ ಸರ್ವಭಯಾಪಹಂತ್ರೀ ।
ಸರ್ವೋಪೇತಾ ತ್ವಂ ಸುಮುಖೀ ಭವ ಶ್ರೀ ರ್ಹಿರಣ್ಮಯೀ ಮೇ ನಯನೇ ಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೮೬ ॥

ಸಮಸ್ತವಿಘ್ನೌಘವಿನಾಶಕಾರಿಣೀ ಸಮಸ್ತಭಕ್ತೋದ್ಧರಣೇ ವಿಚಕ್ಷಣಾ ।
ಅನಂತಸೌಭಾಗ್ಯ ಸುಖಪ್ರದಾಯಿನೀ ಹಿರಣ್ಮಯೀ ಮೇ ನಯನೇ ಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೮೭ ॥

ದೇವಿ ಪ್ರಸೀದ ದಯನೀಯತಮಾಯ ಮಹ್ಯಂ
ದೇವಾಧಿನಾಥಭವದೇವಗಣಾಭಿವಂದ್ಯೇ ।
ಮಾತಸ್ತಥೈವ ಭವ ಸನ್ನಿಹಿತಾ ದೃಶೋರ್ಮೇ
ಪತ್ಯಾ ಸಮಂ ಮಮ ಮುಖೇ ಭವ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೮೮ ॥

ಮಾ ವತ್ಸ ಭೈರಭಯದಾನಕರೋಽರ್ಪಿತಸ್ತೇ
ಮೌಲೌ ಮಮೇತಿ ಮಯಿ ದೀನ ದಯಾನುಕಂಪೇ ।
ಮಾತಃ ಸಮರ್ಪಯ ಮುದಾ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷಂ
ಮಾಂಗಲ್ಯಬೀಜಮಿಹ ನಃ ಸೃಜ ಜನ್ಮ ಮಾತಃ ॥ ೮೯ ॥

ಕಂಠಬೀಜಮ್

ಓಂ ಶ್ರಾಂ ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೂಂ ಶ್ರೈಂ ಶ್ರೌಂ ಶ್ರಂ ಶ್ರಃ ॥

ಕಟಾಕ್ಷ ಇಹ ಕಾಮಧುಕ್ ತವ ಮನಸ್ತು ಚಿಂತಾಮಣಿಃ
ಕರಃ ಸುರತರುಃ ಸದಾ ನವನಿಧಿಸ್ತ್ವಮೇವೇಂದಿರೇ ।
ಭವೇತ್ ತವ ದಯಾರಸೋ ಮಮ ರಸಾಯನಂ ಚಾನ್ವಹಂ
ಮುಖಂ ತವ ಕಲಾನಿಧಿರ್ವಿವಿಧವಾಂಛಿತಾರ್ಥಪ್ರದಮ್ ॥ ೯೦ ॥

ಯಥಾ ರಸಸ್ಪರ್ಶನತೋಽಯಸೋಽಪಿ ಸುವರ್ಣತಾ ಸ್ಯಾತ್ ಕಮಲೇ ತಥಾ ತೇ ।
ಕಟಾಕ್ಷಸಂಸ್ಪರ್ಶನತೋ ಜನಾನಾಮಮಂಗಲಾನಾಮಪಿ ಮಂಗಲತ್ವಮ್ ॥ ೯೧ ॥

ದೇಹೀತಿ ನಾಸ್ತೀತಿ ವಚಃಪ್ರವೇಶಾದ್ಭೀತೋ ರಮೇ ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ।
ಅತಃ ಸದಾಽಸ್ಮಿನ್ನಭಯಪ್ರದಾ ತ್ವಂ ಸಹೈವ ಪತ್ಯಾ ಮಯಿ ಸನ್ನಿಧೇಹಿ ॥ ೯೨ ॥

ಕಲ್ಪದ್ರುಮೇಣ ಮಣಿನಾ ಸಹಿತಾ ಸುರಮ್ಯಾ
ಶ್ರೀಸ್ತೇ ಕಲಾಮಯಿ ರಸೇನ ರಸಾಯನೇನ ।
ಆಸ್ತಾಂ ಯತೋ ಮಮ ಚ ದೃಕ್ ಶಿರಪಾಣಿಪಾದಾ-
ಸ್ಪೃಷ್ಟಾಃ ಸುವರ್ಣವಪುಷಃ ಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾಃ ಸ್ಯುಃ ॥ ೯೩ ॥

ಆದ್ಯಾದಿವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಥಿರಧರ್ಮಪತ್ನೀ ತ್ವಮೇವ ಪತ್ಯಾ ಮಯಿ ಸನ್ನಿಧೇಹಿ ।
ಆದ್ಯಾದಿಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವದನುಗ್ರಹೇಣ ಪದೇ ಪದೇ ಮೇ ನಿಧಿದರ್ಶನಂ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೯೪ ॥

ಆದ್ಯಾದಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಂ ಪಠೇದ್ಯಃ ಸ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಮಚಲಾಂ ತನೋತಿ ।
ಮಹಾದರಿದ್ರೋಽಪಿ ಭವೇದ್ಧನಾಢ್ಯಸ್ತದನ್ವಯೇ ಶ್ರೀಃ ಸ್ಥಿರತಾಂ ಪ್ರಯಾತಿ ॥ ೯೫ ॥

ಯಸ್ಯ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರೇಣ ತುಷ್ಟಾ ಸ್ಯಾದ್ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭಾ ।
ತಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಂ ದದಾತ್ಯಾಶು ತಂ ಪಾಲಯತಿ ಪುತ್ರವತ್ ॥ ೯೬ ॥

ಇದಂ ರಹಸ್ಯಂ ಹೃದಯಂ ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಜಪಃ ಪಂಚಸಹಸ್ರಂ ತು ಪುರಶ್ಚರಣಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೯೭ ॥

ತ್ರಿಕಾಲಮೇಕಕಾಲಂ ವಾ ನರೋ ಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛೃಣುಯಾದ್ವಾಪಿ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೯೮ ॥

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ನಿಶಿ ಭಾರ್ಗವವಾಸರೇ ।
ಇದಂ ಶ್ರೀಹೃದಯಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಪಂಚವಾರಂ ಧನೀ ಭವೇತ್ ॥ ೯೯ ॥

ಅನೇನ ಹೃದಯೇನಾನ್ನಂ ಗರ್ಭಿಣ್ಯೈ ಚಾಭಿಮಂತ್ರಿತಮ್ ।
ದದಾತಿ ತತ್ಕುಲೇ ಪುತ್ರೋ ಜಾಯತೇ ಶ್ರೀಪತಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ನರೇಣ ವಾಽಥವಾ ನಾರ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೃದಯಮಂತ್ರಿತೇ ।
ಜಲೇ ಪೀತೇ ಚ ತದ್ವಂಶೇ ಮಂದಭಾಗ್ಯೋ ನ ಜಾಯತೇ ॥ ೧೦೧ ॥

ಯ ಆಶ್ವಿನೇ ಮಾಸಿ ಚ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ
ರಮೋತ್ಸವೇ ಸನ್ನಿಹಿತೈಕಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಪಠೇತ್ ತಥೈಕೋತ್ತರವಾರವೃದ್ಧ್ಯಾ ಲಭೇತ್
ಸ ಸೌವರ್ಣಮಯೀಂ ಸುವೃಷ್ಟಿಮ್ ॥ ೧೦೨ ॥

ಯ ಏಕಭಕ್ತೋಽನ್ವಹಮೇಕವರ್ಷಂ
ವಿಶುದ್ಧಧೀಃ ಸಪ್ತತಿವಾರಜಾಪೀ ।
ಸ ಮಂದಭಾಗ್ಯೋಽಪಿ ರಮಾಕಟಾ-
ಕ್ಷಾದ್ಭವೇತ್ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಶತಾಧಿಕಶ್ರೀಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ಶ್ರೀಶಾಂಘ್ರಿಭಕ್ತಿಂ ಹರಿದಾಸದಾಸ್ಯಂ
ಪ್ರಪನ್ನಮಂತ್ರಾರ್ಥದೃಢೈಕನಿಷ್ಠಾಮ್ ।
ಗುರೋಃ ಸ್ಮೃತಿಂ ನಿರ್ಮಲಬೋಧಬುದ್ಧಿಂ
ಪ್ರದೇಹಿ ಮಾತಃ ಪರಮಂ ಪದಂ ಶ್ರೀಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ಪೃಥ್ವೀಪತಿತ್ವಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮತ್ವಂ
ವಿಭೂತಿವಾಸಂ ವಿವಿಧಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಮ್ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಕೀರ್ತಿಂ ಬಹುವರ್ಷಭೋಗಂ
ಪ್ರದೇಹಿ ಮೇ ದೇವಿ ಪುನಃ ಪುನಸ್ತ್ವಮ್ ॥ ೧೦೫ ॥

ವಾದಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ ಬಹುಲೋಕವಶ್ಯಂ
ವಯಃಸ್ಥಿರತ್ವಂ ಲಲನಾಸು ಭೋಗಮ್ ।
ಪೌತ್ರಾದಿಲಬ್ಧಿಂ ಸಕಲಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ
ಪ್ರದೇಹಿ ಮೇ ಭಾರ್ಗವಿ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ॥ ೧೦೬ ॥

ಸುವರ್ಣವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಶ್ರೀಃ
ಸುಧಾನ್ಯವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಶ್ರೀಃ ।
ಕಲ್ಯಾಣವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಶ್ರೀಃ
ವಿಭೂತಿವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಶ್ರೀಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ಶಿರೋಬೀಜಮ್

ಓಂ ಲಂ ಯಂ ಹಂ ಕಂ ಪಂ ಶ್ರೀಮ್ ॥

ಧ್ಯಾಯೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪ್ರಹಸಿತಮುಖೀಂ ಕೋಟಿಬಾಲಾರ್ಕಭಾಸಾಂ
ವಿದ್ಯುದ್ವರ್ಣಾಂಬರವರಧಾರಾಂ ಭೂಷಣಾಢ್ಯಾಂ ಸುಶೋಭಾಮ್ ।
ಬೀಜಾಪೂರಂ ಸರಸಿಜಯುಗಂ ಬಿಭ್ರತೀಂ ಸ್ವರ್ಣಪಾತ್ರಂ
ಭರ್ತ್ರಾಯುಕ್ತಾಂ ಮುಹುರಭಯದಾಂ ಮಹ್ಯಮಪ್ಯಚ್ಯುತಶ್ರೀಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ಗುಹ್ಯಾತಿಗುಹ್ಯಗೋಪ್ತ್ರೀ ತ್ವಂ ಗೃಹಾಣಾಸ್ಮತ್ಕೃತಂ ಜಪಮ್
ಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತು ಮೇ ದೇವಿ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಯಿ ಸ್ಥಿತಾತ್ ॥ ೧೦೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಅಥರ್ವಣರಹಸ್ಯೇ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀರಮಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ರಮಾಸ್ತೋತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತವಾಗಿದ್ದು, ಭಕ್ತಿರಸಭರಿತವಾದ ಸುಂದರವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಗುಣಗಳನ್ನು ಅವಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನೇ ಸಕಲ ಚರಾಚರಗಳು ಆಶ್ರಯಿಸಿವೆ. ಅವಳ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಸಕಲ ಜೀವದ ನಿಮೇಷೋನ್ಮೇಷಗಳು ನಡೆಯುವುವು. ಸಕಲಪುರುಷಾರ್ಥಗಳೂ ಅವಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಸಾರವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಅವಧೂತರಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣಿಯು ಸದಾ ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ರಚನೆಗೆ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಕಿನ್ನಾಳುದೇಸಾಯಿಗೆ ತಿನ್ನುವ ಅನ್ನವೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಮಿಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ವಿಚಿತ್ರರೋಗ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಿನ್ನಾಳಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀಗಳವರ ತಪಸ್ಸಿದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದ ದೇಸಾಯಿಯು ಅವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಆದರದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದ. ಅಂದು ಶ್ರೀಗಳು

ದೇಸಾಯಿಗೆ ಸಹಭೋಜನವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಗಳು ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಗಳೇ ದೇಸಾಯಿಗೆ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ವಿಚಿತ್ರ ರೋಗ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಕಿನ್ನಾಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಆಗದೇ ಕ್ಷಾಮ ತಲೆದೋರಿ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಕಟಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದಾಗ ದೇಸಾಯಿ ಶ್ರೀಗಳ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದ. ಆಗ ಈ ರಮಾಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯವೊಂದನ್ನು ತಾವು ಪೂಜಿಸುವ ವಿಗ್ರಹದ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ರಮಾಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದಾಗ ಅದು ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಮಳೆ - ಬೆಳೆಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತೆಂಬ ಐತಿಹ್ಯ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಆವಿರ್ಭಾವವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಗಳ ತಪಶ್ಶಕ್ತಿ, ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳು ನಮಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಪಠಣದಿಂದ ಸರ್ವಪಾಪ ಪರಿಹಾರ, ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಯೈವೇದಂ ಸಚ್ಚಿನ್ನಿರುಪಮನಿಜಾನಂದನಿರತಂ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ಯಾದೌ ಗುಣಸಮತನೂರಾಪ್ಯ ಸೃಜತಿ ।
ಅವತ್ಯತ್ತಿ ಪ್ರೇಷ್ಠಾನ್ ಪದಮಪಿ ನಯತ್ಯಸ್ತವಿಪದಃ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧ ॥

ಭವಾನೀ ವಾಣೀ ವಾ ಜಲಧಿತನಯಾ ವಾ ಸ್ವಹೃದಯೇ-
ಷ್ವಚಿಂತ್ಯಾಂ ಯನ್ಮೂರ್ತಿಂ ಸತತಮನುಚಿಂತ್ಯಾಪುರಧಿಕಮ್ ।
ಸುರಸ್ತ್ರೀಷು ಶ್ಲಾಘ್ಯಂ ದಿವಿ ಭುವಿ ಚ ಸೌಂದರ್ಯಸುಫಲಂ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೨ ॥

ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯಾ ವಾಚ್ಯಾಽಪ್ಯಖಿಲನಿಗಮಸ್ಥೈಃ ಸ್ಮೃತಿಗತೈ-
ರ್ವಚೋಭಿಸ್ತಾತ್ಪರ್ಯಾತ್ ಸಹ ಸದಿತಿಹಾಸಂ ಪುನರಪಿ ।
ಅನುಲ್ಲಂಘ್ಯಾ ಲಂಘ್ಯಾಪ್ಯಥ ನಿಜಮುದಾ ಯಾ ಸುಮನಸಾಂ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

ಯಯಾಽಮುಕ್ತೋ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಪ್ರೇಯೋ ಪ್ರೇಯೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಹೇಯಂ ಹೇಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೪ ॥

ಯಯಾಽಮಾತಾ ಮಾತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽತಾತಸ್ತಾತೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಭ್ರಾತಾ ಭ್ರಾತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೫ ॥

ಯಯಾಽಜಾಯ ಜಾಯಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಪುತ್ರಃ ಪುತ್ರೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽನಪ್ತಾ ನಪ್ತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಯಯಾಽರಾಜಾ ರಾಜಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಭೃತ್ಯೋ ಭೃತ್ಯೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಯಯಾಽಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಶ್ಲಾಘ್ಯೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽವಂದ್ಯೋ ವಂದ್ಯೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽವಕ್ತಾ ವಕ್ತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ಯಯಾಽವಿಪ್ರೋ ವಿಪ್ರೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಜಾಪ್ಯಂ ಜಾಪ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಸಾಧ್ಯಂ ಸಾಧ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೯ ॥

ಯಯಾಽಪಥ್ಯಂ ಪಥ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಜಾತಂ ಜಾತಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽರಕ್ಷ್ಯಂ ರಕ್ಷ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯಯಾಽಬಂಧುರ್ಬಂಧುರ್ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಹಂತಾ ಹಂತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೧ ॥

ಜನೋ ಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯೂಹೇ ಜನನಸಮಯೇಽಥಾಪಿ ವಿಪದಿ
ಸ್ಮರತ್ಯದ್ಧಾ ನಾಶೇ ನನು ಖಲು ತತೋಽನ್ಯತ್ರ ಸಮಯೇ ।
ಸ್ಮೃತಾ ಯಾ ಸಂತಾಪಂ ಹರತಿ ಚ ಮುದ್ಯೈವಾಶು ಪರಮಾ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೨ ॥

ಬಹೂಕ್ತ್ಯಾ ಕಿಂ ಸ್ಯಾದ್ಯಾಽಘಟಿತಘಟನಾಯಾಂ ಪಟುತರಾ
ಮಹಾಮಾಯಾ ಮೋಹಿನ್ಯಖಿಲಜನತಾಯಾಸ್ತ್ರಿಜಗತಿ ।
ನಿಮೇಷೋನ್ಮೇಷಾದ್ಯಂ ಚ ಭವತಿ ಯಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಯಾ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೩ ॥

ಅಟತು ವಿವಿಧದೇಶಂ ಸರ್ವದಾ ಸಪ್ರಯಾಸಂ
ಪಠತು ನಿಖಿಲವೇದಾನ್ ಸಾಂಗಕಾನ್ ನಿತ್ಯಮೇವ ।
ಲುಠತು ಸಕಲದೇವಾನಾಂ ಪುರಃ ಪಾಂಸುಮಧ್ಯೇ
ಪಟಲವಿಘಟನಂ ಸ್ಯಾತ್ ತಾಂ ವಿನಾ ನೈವ ಜಂತೋಃ ॥ ೧೪ ॥

ಇತಿ ದೇವೀಸ್ತವಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಶೃಣುಯಾದ್ವಾಽಪಿ ಸ ಮುಕ್ತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ(ಅಡವೀ)ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಯತಿಕೃತಂ ಶ್ರೀರಮಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀರಮಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಹುಲಿಗಿ ಶ್ರೀಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ರಮಾಸ್ತುತಿ ಇದು. ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಹುಲಿಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತು ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪ್ರಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ, ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸ್ತುತಿಕಾರರು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯನ್ನು ತೋರುವಂತೆ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು.

❑❑

ಜಯ ಕೋಲ್ಹಾಪುರನಿಲಯೇ ಭಜದಿಷ್ಟೇತರವಿಲಯೇ ।
ತವ ಪಾದೌ ಹೃದಿ ಕಲಯೇ ರತ್ನರಚಿತವಲಯೇ ॥ ೧ ॥

ಯಯಾಽಮಾತಾ ಮಾತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽತಾತಸ್ತಾತೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಭ್ರಾತಾ ಭ್ರಾತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೫ ॥

ಯಯಾಽಜಾಯ ಜಾಯಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಪುತ್ರಃ ಪುತ್ರೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽನಪ್ತಾ ನಪ್ತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಯಯಾಽರಾಜಾ ರಾಜಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಭೃತ್ಯೋ ಭೃತ್ಯೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಯಯಾಽಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಶ್ಲಾಘ್ಯೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽವಂದ್ಯೋ ವಂದ್ಯೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽವಕ್ತಾ ವಕ್ತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ಯಯಾಽವಿಪ್ರೋ ವಿಪ್ರೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಜಾಪ್ಯಂ ಜಾಪ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಸಾಧ್ಯಂ ಸಾಧ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೯ ॥

ಯಯಾಽಪಥ್ಯಂ ಪಥ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಜಾತಂ ಜಾತಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽರಕ್ಷ್ಯಂ ರಕ್ಷ್ಯಂ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯಯಾಽಬಂಧುರ್ಬಂಧುರ್ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಯಯಾಽಹಂತಾ ಹಂತಾ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ ।
ಯಯಾಽಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮೋ ಭವತಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಭವತಿ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೧ ॥

ಜನೋ ಯಾಂ ಪ್ರತ್ಯೂಹೇ ಜನನಸಮಯೇಽಥಾಪಿ ವಿಪದಿ
ಸ್ಮರತ್ಯದ್ಧಾ ನಾಶೇ ನನು ಖಲು ತತೋಽನ್ಯತ್ರ ಸಮಯೇ ।
ಸ್ಮೃತಾ ಯಾ ಸಂತಾಪಂ ಹರತಿ ಚ ಮುದೈವಾಶು ಪರಮಾ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೨ ॥

ಬಹೂಕ್ತ್ಯಾ ಕಿಂ ಸ್ಯಾದ್ಯಾಽಘಟಿತಘಟನಾಯಾಂ ಪಟುತರಾ
ಮಹಾಮಾಯಾ ಮೋಹಿನ್ಯಖಿಲಜನತಾಯಾಸ್ತ್ರಿಜಗತಿ ।
ನಿಮೇಷೋನ್ಮೇಷಾದ್ಯಂ ಚ ಭವತಿ ಯಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಯಾ
ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣೀ ಸಾ ನನು ವಿಜಯತೇ ಮದ್ಧೃದಿ ಸದಾ ॥ ೧೩ ॥

ಅಟತು ವಿವಿಧದೇಶಂ ಸರ್ವದಾ ಸಪ್ರಯಾಸಂ
ಪಠತು ನಿಖಿಲವೇದಾನ್ ಸಾಂಗಕಾನ್ ನಿತ್ಯಮೇವ ।
ಲುಠತು ಸಕಲದೇವಾನಾಂ ಪುರಃ ಪಾಂಸುಮಧ್ಯೇ
ಪಟಲವಿಘಟನಂ ಸ್ಯಾತ್ ತಾಂ ವಿನಾ ನೈವ ಜಂತೋಃ ॥ ೧೪ ॥

ಇತಿ ದೇವೀಸ್ತವಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಶೃಣುಯಾದ್ವಾಽಪಿ ಸ ಮುಕ್ತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ(ಅಡವೀ)ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಯತಿಕೃತಂ ಶ್ರೀರಮಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀರಮಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಹುಲಿಗಿ ಶ್ರೀಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ರಮಾಸ್ತುತಿ ಇದು. ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಹುಲಿಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತು ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪ್ರಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ, ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸ್ತುತಿಕಾರರು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯನ್ನು ತೋರುವಂತೆ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟಿರುವರು.

❑❑

ಜಯ ಕೋಲ್ಹಾಪುರನಿಲಯೇ ಭಜದಿಷ್ಟೇತರವಿಲಯೇ ।
ತವ ಪಾದೌ ಹೃದಿ ಕಲಯೇ ರತ್ನರಚಿತವಲಯೇ ॥ ೧ ॥

ಜಯ ಜಯ ಸಾಗರಜಾತೇ ಕುರು ಕರುಣಾಂ ಮಯಿ ಭೀತೇ ।
ಜಗದಂಬಾಭಿಧಯಾ ತೇ ಜೀವತಿ ತವ ಪೋತೇ ॥ ೨ ॥

ಜಯ ಜಯ ಸಾಗರಸದನೇ ಜಯ ಕಾಂತ್ಯಾ ಜಿತಮದನೇ ।
ಜಯ ದುಷ್ಟಾಂತಕಕದನೇ ಕುಂದಮುಕುಲರದನೇ ॥ ೩ ॥

ಸುರರಮಣೀನುತಚರಣೇ ಸುಮನಃಸಂಕಟಹರಣೇ ।
ಸುಸ್ವರರಂಜಿತವೀಣೇ ಸುಂದರನಿಜಕಿರಣೇ ॥ ೪ ॥

ಕುಂಕುಮರಂಜಿತಫಾಲೇ ಕುಂಜರಬಾಂಧವಲೋಲೇ ।
ಕಲಧೌತಾಮಲಚೇಲೇ ಕೃಂತಕುಜನಜಾಲೇ ॥ ೫ ॥

ಭಜದಿಂದೀವರಸೋಮೇ ಭವಮುಖ್ಯಾಮರಕಾಮೇ ।
ಭಯಮೂಲಾಳಿವಿರಾಮೇ ಭಂಜಿತಮುನಿಭೀಮೇ ॥ ೬ ॥

ಧೃತಕರುಣಾರಸಪೂರೇ ಧನದಾನೋತ್ಸವಧೀರೇ ।
ಧ್ವನಿಲವನಿಂದಿತಕೀರೇ ಧೀರದನುಜದಾರೇ ॥ ೭ ॥

ಸುರಹೃತ್ಪಂಜರಕೀರೇ ಸುಮಗೇಹಾರ್ಪಿತಹಾರೇ ।
ಸುಂದರಕುಂಜವಿಹಾರೇ ಸುರವರಪರಿವಾರೇ ॥ ೮ ॥

ವರಕಬರೀಧೃತಕುಸುಮೇ ವರಕನಕಾಧಿಕಸುಷಮೇ ।
ವನನಿಲಯಾದಯಭೀಮೇ ವದನವಿಜಿತಸೋಮೇ ॥ ೯ ॥

ಮದಕಲಭಾಲಸಗಮನೇ ಮಧುಮಥನಾಲಸನಯನೇ ।
ಮೃದುಲೋಲಾಲಕರಚನೇ ಮಧುರಸರಸಗಾನೇ ॥ ೧೦ ॥

ವ್ಯಾಘ್ರಪುರೀವರನಿಲಯೇ ವ್ಯಾಸಪದಾರ್ಪಿತಹೃದಯೇ ।
ಕುರು ಕರುಣಾಂ ಮಯಿ ಸದಯೇ ವಿವಿಧನಿಗಮಗೇಯೇ ॥೧೧॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಹುಲಿಗೀಶ್ರಿಯಃಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಮಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಶ್ರೀಶಗುಣದರ್ಪಣಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಶಗುಣದರ್ಪಣವು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಸೋದೆಯ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಗೆ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಲೂ ಇದೆ.

ಇದು ರಚನೆಯಾದುದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ. ಒಮ್ಮೆ ಕಡುಬಡವನೊಬ್ಬ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ದುಃಖ-ದೈನ್ಯಗಳಿಂದ ತನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಗೋಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡು ಸಹಾಯ ಬೇಡಿದ. ಗುರುಗಳು ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅವರ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ರೋಗಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ತುತಿಯೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ತಾವೇ ಒಂದು ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಅವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದುವೇ ಈ ಶ್ರೀಶಗುಣದರ್ಪಣ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಬಂಗಾರದ ಮಳೆಯೇ ಸುರಿಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಈ ಸ್ತುತಿರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರುಣೆ ಇವುಗಳ ಅರಿವಾಗುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತ ಅವಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ದೇಶತಃ, ಕಾಲತಃ, ಸಮವ್ಯಾಪ್ತಳಾದುದರಿಂದ ಸಮನಾ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವಳು. ನಾರಾಯಣನ ಜೊತೆಗೆ ನಿತ್ಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ವೇದಾಭಿಮಾನಿಯು, ನಾರಾಯಣನು ವೇದವೇದ್ಯನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಾದ ದೇವತೆಯು, ನಾರಾಯಣನು ಆದಿಪುರುಷನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ಅವಿನಾಭಾವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಅಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ತನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಹೃದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಥೇಷ್ಟಪ್ರದಳಾದ, ಅಭಯಪ್ರದಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾವನು ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗುವನು ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಹೇಳಿರುವರು.

ಯಾ ಸುಗಂಧಾಸ್ಯನಾಸಾದಿನವದ್ವಾರಾಽಖಿಲೇನ ಯಾ ।
ದುರಾಧರ್ಷಾ ಸರ್ವಸಸ್ಯೋದಯಾರ್ಥಂ ವಾ ಕರೀಷಿಣೀ ॥ ೧ ॥

ಯಾ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಟಾ ಸರ್ವಾಂಗೈಃ ಸೌಂದರ್ಯಾದಿಗುಣೈರಪಿ ।
ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಾತರ್ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಮಾಧವಪ್ರಿಯಭಾಮಿನಿ ।
ಯುವಾಂ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪಿತರಾವಿತರೇತರಯೋಗಿನೌ ॥ ೩ ॥

ಸಮನಾ ಕಿಲ ಮಾತಸ್ತ್ವಮಮುನಾ ತದಯೋಗಿನೀ ।
ಮಮ ನಾಥೇನ ನೈವ ಸ್ಯಾ ವಿಮನಾಶ್ಚ ನ ಸ ತ್ವಯಿ ॥ ೪ ॥

ತ್ವಂ ವೇದಮಾನಿನೀ ವೇದವೇದ್ಯಃ ಕಿಲ ಸ ತೇ ಪ್ರಿಯಃ ।
ತ್ವಂ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿರ್ದೇವೀ ಸ ದಿವ್ಯಪುರುಷಃ ಕಿಲ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ತ್ವಾಮುರಸಿ ಧತ್ತೇಽಂಬ ಕೌಸ್ತುಭದ್ಯುತಿಭಾಸಿತೇ ।
ಸ ತ್ವಾಂ ನೈವಾಚ್ಯುತಃ ಸರ್ವಸ್ಯಾತ್ಯಯೇ ಸತ್ಯಪಿ ತ್ಯಜೇತ್ ॥ ೬ ॥

ದೇವಿ ತ್ವಂ ಲಲನಾರತ್ನಂ ದೇವೋಽಸೌ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಯುವಾಂ ಯುವಾನೌ ಸತತಂ ಯುವಯೋರ್ನ ವಯೋಽಧಿಕಃ ॥ ೭ ॥

ತ್ವಂ ಪದ್ಮಿನೀ ಪದ್ಮವಕ್ತ್ರಾ ಪದ್ಮಾಕ್ಷೀ ಪದ್ಮವಿಷ್ಟರಾ ।
ಪದ್ಮದ್ವಯಕರಾ ಪದ್ಮಕೋಶಾಭಸ್ತನಶೋಭನಾ ॥ ೮ ॥

ಪದ್ಮಹಸ್ತಾ ಪದ್ಮಪಾದಾ ಪದ್ಮನಾಭಮನಃಪ್ರಿಯಾ ।
ಪದ್ಮೋದ್ಭವಸ್ಯ ಜನನೀ ಪದ್ಮಾ ಚ ವರವರ್ಣಿನೀ ॥ ೯ ॥

ಅಂಬಾಂ ಪೀತಾಂಬರಶ್ರೋಣೀಂ ಲಂಬಾಲಕಲಸನ್ಮುಖೀಮ್ ।
ಬಿಂಬಾಧರೋಷ್ಠೀಂ ಕಸ್ತೂರಿಜಂಬಾಲತಿಲಕಾಂ ಭಜೇ ॥ ೧೦ ॥

ರತ್ನೋದ್ದೀಪ್ತಸುಮಾಂಗಲ್ಯಸೂತ್ರಾವೃತಶಿರೋಧರಾಮ್ ।
ಕುಂಡಲಪ್ರಭಯೋದ್ದಂಡಗಂಡಮಂಡಲಮಂಡಿತಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕುಚಕಂಚುಕಸಂಚಾರಿಹಾರಾನೀಕಮನೋಹರಾಮ್ ।
ಕಾಂಚೀಕಿಂಕಿಣಿಮಂಜೀರಕಂಕಣಾದ್ಯೈರಲಂಕೃತಾಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸುವರ್ಣಮಂಡಪೇ ರತ್ನಚಿತ್ರಸಿಂಹಾಸನೋತ್ತಮೇ ।
ನಮಾಮಿ ಹರಿಣಾ ಸಾಕಮಿಂದಿರಾಂ ಕೃತಮಂದಿರಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ ವಿಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಸುರಾಂಗನಾಃ ।
ಯಾಂ ಪೂಜಯಂತೇ ಸೇವಂತೇ ಸಾ ಮಾಂ ಪಾತು ರಮಾ ಸದಾ ॥ ೧೪ ॥

ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭರಿತೌ ಸರ್ವಸದ್ಗುಣಮಂಡಿತೌ ।
ಶರ್ವಾದಿಸರ್ವಭಕ್ತೌಘಸರ್ವಸಂಪದ್ವಿಧಾಯಕೌ ॥ ೧೫ ॥

ಸುಮುಖೌ ಸುಂದರತರೌ ಸುನಾಸೌ ಸುಖಚಿತ್ತನೂ ।
ಸುರಾರಾಧಿತಪಾದಾಬ್ಜೌ ರಮಾನಾರಾಯಣೌ ಸ್ತುಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ಚತುಷ್ಕಪರ್ದಾ ಯಾ ದೇವೀ ಚತುರಾಸ್ಯಾದಿಭಿಃ ಸ್ತುತಾ ।
ಚತುರ್ವೇದೋದಿತಗುಣಾ ಚತುರ್ಮೂರ್ತೇರ್ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಾ ॥ ೧೭ ॥

ಘೃತಪ್ರತೀಕಾಂ ತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಘೃತಪೂರ್ಣಾನ್ನದಾಯಿನೀಮ್ ।
ಯಥೇಷ್ಟವಿತ್ತದಾತ್ರೀಂ ಚ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಭಯದಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಾದಿರಾಜೇನ ರಚಿತಂ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಶಗುಣದರ್ಪಣಮ್ ।
ಇಮಂ ಸ್ತವಂ ಪಠನ್ ಮರ್ತ್ಯಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ್ಯಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಶ್ರೀಶಗುಣದರ್ಪಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತವರಾಜಃ

❑❑

ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಆರಂಭದ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ವಾಂಛೆಗಳನ್ನಿರಿಸುತ್ತಾ ಅವಳನ್ನೇ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನನ್ನು ಕರುಣಾ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ನೋಡುವಂತೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಸಿದ ಕರುವನ್ನು ನೋಡಿದ ಹಸು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸುವಂತೆ ಧನಪೂರ್ಣ ಹೇಮಕಲಶವನ್ನಿತ್ತು ಕಾರುಣ್ಯ ಸುಧೆಯನ್ನು ಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಪಾಪವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಉದಯಿಸಿದ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸಾಗರವನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಅಗಸ್ತ್ಯನಂತಿರುವ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸರ್ಪಕುಲವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಗರುಡನಂತಿರುವ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಮೋಡವನ್ನೋಡಿಸುವ ಮಾರುತನಂತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಓಡಿಸಿ ದಯಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಧನಕೋಶಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ, ಶ್ರೀಹರಿಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ೨೧ ರಿಂದ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಪಾದಗಳವರೆಗೆ ಸೌಂದರ್ಯಸಾರ ಸುಕಾಂತಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅವಳ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತವರಾಜವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ-ಯಾಗುವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಆಶ್ವೀನ ಶುಕ್ಲದ ನವರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ೧೦೮ ಬಾರಿ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯುವರೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀದೇವೀಂ ಹರಿವಲ್ಲಭಾಂ ಹರಿಯುತಾಂ ಹರ್ಯಂಕಸಂಸ್ಥಾನಗಾಂ
ಹರ್ಯಾಜ್ಞಾನುಗತಾಮನಂತಫಲದಾಂ ಸೃಷ್ಟ್ಯಪ್ಯಯಾದೀನ್ ಬಹೂನ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಕಾರ್ಯಗಣಾನಮೋಘಮಹಿಮಾ ಯಾ ವಿಷ್ಣುಶಕ್ತಿಸ್ಸದಾ
ತಾಮೇವಾದ್ಯ ಸುನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಮನಸಾ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯಾ ॥ ೧ ॥

ನಮಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪ್ರಣತೇಷ್ಟದಾಯಿನೀಂ
ನಮಾಮಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಕರೀಂ ಸನಾತನೀಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಸುಭಕ್ತಿ ದಾಯಿನೀಂ
ನಮಾಮಿ ತಾಂ ಧಾನ್ಯಧನೌಘ ದಾಯಿನೀಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಮಾಮಿ ವಾಣೇಶ ಸುರೇಶವಂದಿತಾ
ಮನಂತ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣೈಕವಿಗ್ರಹಾಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ಹೃದಿ ನಿತ್ಯವಾಸಿನೀಂ
ನಮಾಮಿ ಲೋಕತ್ರಯ ಸೌಖ್ಯದಾಯಿನೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ನಮಾಮ್ಯಹಂ ದೇವಿ! ಧನಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ
ಸುವರ್ಣವೃಷ್ಟಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ ।
ನಮಾಮಿ ಹೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿ! ಮಹಾನಿಧೇ ಮಮ
ನಮಾಮಿ ಶೀಘ್ರಂ ಸುನಿಧಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ಮೇ ॥ ೪ ॥

ನಮಾಮಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯತಮೋ ನಿವಾರಿಣೀಂ
ನಮಾಮಿ ದುಃಖೌಘ ವಿನಾಶಕಾರಿಣೀಮ್ ।
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಚಾಷ್ಟವಿಭೂತಿದಾಯಿನೀಂ
ನಮಾಮಿ ಚೈಶ್ವರ್ಯಸುವೃದ್ಧಿಕಾರಿಣೀಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಮಾಮಿ ಮಾತರ್ಬಹು ಸಿದ್ಧಿದಾಯಿನೀಂ
ನಮಾಮಿ ರತ್ನೌಘಸಮೃದ್ಧಿದಾಯಿನೀಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ಭೂಮಿಸ್ಥಧನಂ ಪ್ರದೇಹಿ ಮೇ
ನಮಾಮಿ ಮಾತಃ ಪರಿಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಸುವರ್ಣವೃಷ್ಟಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ
ಸುಧಾನ್ಯವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ ।
ಧನಾದಿವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ
ಕಲ್ಯಾಣವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಮಾಂಗಲ್ಯವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ ।
ಸಂತಾನವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ
ಪಶ್ವಾದಿವೃದ್ಧಿಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹೇ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ತ್ವಮೇವ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಕಾಮಧೇನೂ
ತ್ವಮೇವ ಚಿಂತಾಮಣಿರಾಶ್ರಿತಾನಾಮ್ ।
ತ್ವಮೇವ ಮೇ ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿರ್ವಿಭಾತಾ
ತ್ವಮೇವ ಭಕ್ತೌಘಸಮೃದ್ಧಿಹೇತುಃ ॥ ೯ ॥

ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಃಸ್ಥಲ ಸದ್ಮವಾಸಿನೀ
ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುವಾಮಾಂಕಗತಾಽಸಿ ಸರ್ವದಾ ।
ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುಜಾಯಾ ಭುವನೈಕಪಾಲನೀ
ತ್ವಮೇವ ವಿಷ್ಣೋರನಪಾಯಿನೀ ಸದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಶಕ್ತಿಃ ಪರಮಾರ್ಥರೂಪಿಣೀ
ತ್ವಮೇವ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿಸ್ಸನಾತನಃ ।
ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಶಿರೋಮಣಿಸ್ಸದಾ
ತ್ವಮೇವ ವಿಷ್ಣೋರವರಾ ಸುರೋತ್ತಮಾ ॥ ೧೧ ॥

ತ್ವಮೇವ ದೈವಂ ಪರಕಾಲರೂಪಿಣೀ
ತ್ವಮೇವ ಸತ್ಕರ್ಮನಿದೇಶಕಾರಿಣೀ ।
ತ್ವಮೇವ ಶುದ್ಧಾತ್ಮಮತಿಪ್ರದಾಯಿನೀ
ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಾತ್ಮಹೃದಬ್ಜವಾಸಿನೀ ॥ ೧೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೇಶಶಕ್ರರವಿಧರ್ಮ ಸುರೇಶಮುಖ್ಯಾಃ
ದೇವಾ ಭವಂತಿ ಸಕಲಾಃ ತ್ವದಧೀನಸತ್ತ್ವಾಃ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಪಂಕಜರಜೋಲವಮಾತ್ರತಸ್ತೇ
ಸ್ವಾನಂದರೂಪಪರಮೋಕ್ಷಪದಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ॥ ೧೩ ॥

ಮಾತಸ್ತ್ವಮೇವ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಕಾಮದೋಗ್ಧ್ರೀ
ತ್ವತ್ಪ್ರೋತಕೋಽಹಮನಿಶಂ ಖಲು ಹೀನಭಾಗ್ಯಃ
ತ್ವತ್ಪಾಪದ್ಮಯುಗಲೋತ್ಥಿತರೇಣುಲೇಶಾ-
ದದ್ಯ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಕರುಣಾರ್ದ್ರದೃಶಾ ಧನಂ ಮೇ ॥ ೧೪ ॥

ತ್ವತ್ಕಾರುಣ್ಯಬಿಲಾಪ್ತಭಾಗ್ಯನಿಚಯಸ್ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಾರ್ಚಕಃ
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಿಚಾರಣೇನ ಸತತಂ ಸತ್ಸಂಗಸಂಮರ್ದತಃ ।
ಕಾಲೋ ಗಚ್ಛತು ಸಾಂದ್ರಸೌಖ್ಯಫಲದೋ ಭೂಯಾದ್ಭವತ್ಪುತ್ರಕಂ
ದತ್ವಾ ಸ್ವೇಷ್ಟಫಲಂ ಧನಾಧಿಪಸಮಂ ಕೃತ್ವಾಽವ ಮಾಮದ್ಯ ಭೋ ॥ ೧೫ ॥

ಧೇನುರ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪಿಪಾಸಿತಂ ನಿಜಸುತಂ ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಹಿ ವತ್ಸಾತುರಾ
ಕುಂಡೋಧ್ನೀ ದ್ರುತಮಾನಸಾ ಪರವಶಾ ಸ್ತನ್ಯಂ ದದಾತಿ ಸ್ವಯಂ ।
ತದ್ವತ್ತ್ವಂ ಧನಪೂರ್ಣಹೇಮಕಲಶಂ ದತ್ವಾಽದ್ಯ ತೇ ಬಾಲಕಂ
ಕಾರುಣ್ಯೈಕಕಟಾಕ್ಷಸಾಂದ್ರಸುಧಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಮಾಲೋಕಯ ॥ ೧೬ ॥

ನ ಯಾಚೇ ರಮೇ! ತ್ವಾಂ ವಿನಾಽನ್ಯಂ ನ ಸೇವೇ
ನ ಯಾಚೇ ರಮೇ! ಚಾನ್ಯದೈವಂ ನ ನೌಮಿ ।
ನ ಯಾಚೇ ರಮೇ! ನಾನ್ಯಮೀಕ್ಷೇ ಕದಾಽಪಿ
ನ ಯಾಚೇ ರಮೇ! ತ್ವಾಂ ಸದೈವಾಭಿಕಾಂಕ್ಷೇ ॥ ೧೭ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಪಾಪಹರಣೋದ್ಯತಭಾನುಸನ್ನಿಭೇ
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ವಾರಿನಿಧಿಶೋಷಣಕುಂಭಜಾಯಿತೇ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸರ್ಪಕುಲಭಂಜನಪಕ್ಷಿರಾಣ್ಣಿಭೇ
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ವಾರಿದನಿರಾಸಸಮೀರಸನ್ನಿಭೇ ॥ ೧೮ ॥

ವಿದ್ರಾವಯಾಶು ಮಮ ಗೇಹಗತಾಮಲಕ್ಷ್ಮೀಂ
ಸಂಪೂರಯಾಶು ಧನಕೋಶನಿಧೀನ್ಗೃಹೇ ಮೇ ।
ಸಂಪೂರಯಾಶು ನವರತ್ನ ಸುಕೋಶಸಂಘಾನ್
ಮತ್ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸ್ಮಿತಮುಖೀ ಭವ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾ ॥ ೧೯ ॥

ದೇಹಿ ತ್ವದೀಯಭಜನಾರ್ಚನದರ್ಶನಾನಿ
ತ್ವನ್ನಾಮರೂಪಪದಸೇವನಸಂಸ್ಮೃತೀ ಚ ।
ಮಹ್ಯಂ ಪ್ರದೇಹಿ ಹರಿಪತ್ನಿ! ದಯಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ
ತ್ವತ್ಸ್ವಾಮಿನಾ ಸಹ ವಸಾದ್ಯ ಮದೀಯಗೇಹೇ ॥ ೨೦ ॥

ಪ್ರೋದ್ಯದ್ದಿವಾಕರಸಹಸ್ರಸಮಾನಶೋಭಾಂ
ಪ್ರೋದ್ಭಾಸಿತಾನನಜಿತಾಮನಚಂದ್ರಬಿಂಬಾಂ ।
ಮಂದಸ್ಮಿತೋರುದಶನಾವಲಿವಜ್ರಶೋಭಾಂ
ಬಿಂಬೋಷ್ಠಸಚ್ಚುಬಕಗಂಡತಲಾದಿಮುಗ್ಧಾಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಗಂಡಸ್ಥಿತೋರು ಮಕರಾಭಿಧಪತ್ರಿಕಾಂಕಿತಾಂ
ಕಂಜೋಪಮೋರು ನಯಮೋರ್ಧ್ವಗಮಂಜುಲಭ್ರುವಮ್ ।
ಫಾಲಸ್ಥಿತೋರುಮೃಗನಾಭಿಲಲಾಮಶೋಭಿತಾಂ
ಸೀಮಂತಸಚ್ಚಲಿತಕುಂತಲಭೃಂಗರಾಜಿತಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸೀಮಂತಸಂಗತಸುಧಾಕರಭಾನುತಾರಾಂ
ಮುಕ್ತಾಲಿರತ್ನಪರಿಕಲ್ಪಿತಮೂರ್ಧರತ್ನಾಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಾಹಿವೇಣಿನವಸನ್ಮಣಿಗುಚ್ಛರಮ್ಯಾಂ
ಸದ್ರತ್ನಹಾರಪರಿಮಂಡಿತಕಂಠಚಾರುಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಸುಪೀವರಾಂ ಸೋರು ಸುಕಂಧರಾಂಕಿತಾಂ
ಭುಜದ್ವಯೋದ್ಭಾಸಿತರಮ್ಯಭೂಷಣಾಮ್ ।
ಸದ್ರತ್ನಹೇಮೋಜ್ಜ್ವಲಕಂಕಣೈರ್ಯುತಾಂ
ಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯಾಪ್ತಸುಕೋಮಲಾಂಗುಲಿಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಹಸ್ತದ್ವಯೋದ್ಭಾಸಿತಕಂಜಕುಡ್ಮಲಾಂ
ಸ್ವಪಾದಭಕ್ತಭಯಹಸ್ತದಾಯಿನೀಮ್ ।
ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಾಂ ಪದ್ಮಸುಸದ್ಮವಾಸಿನೀಂ
ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂದಾಯಕಹಸ್ತಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಪೂಗೀಫಲಪ್ರತಿಮಕಂಠತಟೀತ್ರಿರೇಖಾಂ
ಸದ್ರತ್ನಮೌಕ್ತಿಕಸುಹಾರಪರಿಷ್ಕೃತಾಂಗೀಮ್ ।
ಪೀನೋನ್ನತೋರುಕುಚಯುಗ್ಮವಿರಾಜಮಾನಾಂ
ಶಾತೋದರಸ್ಥಿತ ವಲಿತ್ರಯ ಶೋಭಮಾನಾಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸಾವರ್ತನಾಭ್ಯುತ್ಥಹೃದಬ್ಜಗಾಮಿ-
ರೋಮಾವಲೀರಾಜಿತಕುಕ್ಷಿಶೋಭಾಮ್ ।
ಮೃಗೇಂದ್ರಮಧ್ಯೋಪಮಮಧ್ಯರಮ್ಯಾಂ
ಗಜೇಂದ್ರಕುಂಭೋರುನಿತಂಬಶೋಭಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸುರತ್ನಪೀಠೋಪಮಪೃಷ್ಠರಾಜಿತಾಂ
ಸದ್ರತ್ನಮುಕ್ತಾವಲಿಕಾಂಚಿಭೂಷಿತಾಮ್ ।
ಸುಕಿಂಕಿಣೀಜಾಲಸುವಜ್ರಮೇಖಲಾಂ
ಸುವರ್ಣಮಾಣಿಕ್ಯಸುಪಟ್ಟಿಕಾವೃತಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ರಂಭೋಪಮೋರುದ್ವಯಭಾಸಮಾನಾಂ
ಮತ್ಸ್ಯಾಭಜಂಘಾದ್ವಯಶೋಭಮಾನಾಮ್ ।
ಮಾಣಿಕ್ಯಗುಲ್ಫದ್ವಯಶೋಭಮಾನಾಂ
ರಾಜತ್ತ್ರಪಾದದ್ವಯಭಾಸಮಾನಾಮ್ ॥೨೯॥

ಪ್ರವಾಲಸತ್ಪಾದತಲಾರುಣಪ್ರಭಾಂ
ಪಾದಾಂಗುಲೀಜಾಲನಖಾಲಿಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಸುಕಿಂಕಿಣೀಹೇಮಸುರತ್ನನೂಪುರಾಂ
ಪಾದಾಂಗುಲೀಭೂಷಿತಭೂಷಣಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಸೌಂದರ್ಯಸಾರೋರುಸುಕಾಂತಿವಿಗ್ರಹಾಂ
ಸ್ಮೇರಾನನಾಂ ಚಾರು ಸುವಾಕ್ಯವಾದಿನೀಮ್ ।
ಸದ್ಭಕ್ತಸರ್ವೇಷ್ಟವರಪ್ರದಾಯಿನೀಂ
ಸೌಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಮಾತರಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ತ್ವದ್ದಾಸದಾಸಾವರಸೂಕ್ತಿಸಂತತಿಂ
ತ್ವಚ್ಚಿತ್ತಗಾಂ ತ್ವಂ ಕುರು ದೇವಿ! ಸಾದರಮ್ ।
ಸಂದೇಹಿ ಮೇ ಭಾಗ್ಯಸುಕೋಶಮೈಶ್ವರಂ
ಭೂಮೀತಲೇ ಮಾಂ ಧನದೋಪಮಂ ಕುರು ॥ ೩೨ ॥

ಏವಂ ರಮಾಪ್ರಾರ್ಥನಯಾಽರ್ಥಿತಾಽಸೌ
ಸಂಮೋದಸಾಂದ್ರಾನನಮಂದಹಾಸಾ ।
ಭಕ್ತಾರ್ಥಿತಾರ್ಥಾನ್ ಪ್ರದದಾತಿ ದೇವೀ
ನಾರಾಯಣೀ ಸಾ ಕರುಣಾರಸಾರ್ದ್ರಾ ॥ ೩೩ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಹೃದಬ್ಜಮಂಡಲಗತಾಮಾನಂದಸಂದಾಯಿನೀಂ
ಬ್ರಹ್ಮೇಶೇಂದ್ರಮುಖಾಮರಾರ್ಚಿತಪದಾಂ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯಪ್ರದಾಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಭಾಗ್ಯನಿಧಾನದಾನನಿಪುಣಾಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಧ್ವಂಸಿನೀಂ
ನೌಮಿ ತ್ವಾಂ ಧನಧಾನ್ಯಭಾಗ್ಯಮತುಲಂ ದತ್ವಾ ರಮೇ! ಪಾಹಿ ಮಾಂ ॥ ೩೪ ॥

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತವರಾಜಸಾಂದ್ರಪಠನಾದ್ರಿಕ್ತೋ ಭವೇದ್ಭಾಗ್ಯವಾನ್
ಸಂದೇಹೋಽತ್ರ ಕದಾಪಿ ನಾಸ್ತಿ ವಿದುಷಾಂ ಸಾಕ್ಷೀ ರಮಾವಲ್ಲಭಃ ।
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಕರುಣಾರಸಾರ್ದ್ರಸುದೃಶಾರಿಕ್ತೋಽಹಮೈಶ್ವರ್ಯವಾನ್
ಜಾತಸ್ತದ್ಯ ರಮಾಮಹತ್ತ್ವಮತುಲಂ ಕಿಂ ವರ್ಣಯಾಮ್ಯಲ್ಪಕಃ ॥ ೩೫ ॥

ಯೋ ವೈ ತ್ವಿದಂ ಚಾಶ್ವಿನಮಾಸ ಶುಕ್ಲಕೇ
ರಮೋತ್ಸವೇ ನಿತ್ಯಮನನ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾ
ಆವರ್ತಯೇದಷ್ಟಶತಾದಿ ಸಂಖ್ಯಯಾ
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶಕ್ರಾದಿಸುಭಾಗ್ಯಸಂಪದಃ ॥ ೩೬ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಪದಪಂಕಜಭಾಜಿನಾ
ರಚಿತಃ ಸ್ವಾಮಿನಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತವರಾಜಸ್ಸುಭಾಗ್ಯದಃ ॥೩೭॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತವರಾಜಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

***

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಅಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಆರಂಭದಿಂದ ಆರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂಪವನ್ನು ದಾಸರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಅಂತಹ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕೃಪಾಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ-ವರರೂಪ ಹಾಗೂ ಮಹಿಮೆ, ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸೂರಿಗಳೂ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಪಮತಿಯಾದ ತಾನು ವರ್ಣಿಸುವುದೆಂತು? ಆದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂತಹ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತೋತ್ರವು ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು, ಸತ್ಪುತ್ರ, ಸುಗೇಹ,ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಸಮರ್ಥ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವಿರಕ್ತಿ, ಶಾಂತಿ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರಸಾರಮತಿ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರುಣಿಸುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಶ್ವಿನ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಠಣವು ಅಖಂಡ ವೈಭವವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತದೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಹೇ ಶ್ರೀಸ್ತ್ವಂ ರಮಣಾನ್ವಿತಾಽಽಶು ಸತತಂ ಮದ್ಗೇಹಾಸಾಭವೇ-
ಸ್ಸದ್ಧೇಮಾಂಬರ ಮೇಖಲೋರು ವಿಲಸತ್ಪಾದಾಬ್ಜಯುಗ್ಮಾಂಕಿತಾ ।
ಶಿಂಜನ್ನೂಪುರರಂಜಿತಾಂಗುಲಿಲಸತ್ಸೌವರ್ಣಭೂಷಾವಲೀ-
ಭಾರಾನ್ಮತ್ತಗಜೇಂದ್ರಮಂದಗಮನಾ ಚಾಯಾಹಿ ಮೇ ಮಂದಿರಂ ॥ ೧ ॥

ರಾಜದ್ರತ್ನಕಲಾಪಶೋಭಿಕಬರೀ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಮುಕ್ತಾವಲೀ
ಸತ್ತಪ್ತಾಮಲಹೇಮವಜ್ರಮುಕುಟಪ್ರತ್ಯಗ್ರಭೃಂಗಾಲಕಾ ।
ಸತ್ಫಾಲೋಪರಿ ಕುಂಕುಮಾಕ್ತಸುಮಹತ್ಕಸ್ತೂರಿರೇಖಾಯುತಾ
ಸತ್ಕರ್ಣಾಭರಣಾಯತಾಂಬಕ ರಮಾ ಸದ್ಭ್ರೂವಿಲಾಸಾನ್ವಿತಾ ॥ ೨ ॥

ಪೂರ್ಣೇಂದ್ವಾಸ್ಯಕಪೋಲದರ್ಪಣಯುತಾ ನಾಸೋರುಭಾಸಾನ್ವಿತಾ
ಸದ್ವಕ್ತ್ರೋಪರಿ ವಿಸ್ಫುತೋಷ್ಠಪುಟಗಸ್ಮೇರಾರುಣದ್ದಾಡಿಮೀ-
ದಂತೋರುದ್ಯುತಿ ಭಾಸಮಾನಚುಬುಕಾಸಂವೃತ್ತಪೂಗೀಲಸ-
ತ್ಕಂಬುಗ್ರೀವಸುರತ್ನಹೇಮನಿಚಯಾ ಮಾಲಾವಲೀ ಶೋಭಿತಾ ॥ ೩ ॥

ಮಾದ್ಯತ್ಕುಂಭಿಸುಕುಂಭಪೀನವಿಮಲೋತ್ತುಂಗಸ್ತನಾಲಂಕೃತಾ
ಸತ್ಕಾಂಚೀವರಕಂಚುಕಾಂಚಿತತನುಚ್ಛಾಯಾಸುಜಾಂಬೂನದಾ ।
ಬಾಹುದ್ವಂದ್ವಸುರತ್ನಹೇಮಕಟಕವ್ಯತ್ಯಗ್ರಭೂಷಾನ್ವಿತಾ
ಸ್ವಾಂಗುಲ್ಯುಪ್ತಸುಮುದ್ರಿಕಾಽಭಯಕರಾ ಪ್ರಾಯಾಹಿ ಮೇ ಮಂದಿರಂ ॥ ೪ ॥

ರಂಭಾಪರ್ಣತನೂದರೋಪರಿ ಲಸನ್ನೀಲಾಭರೋಮಾವಲೀ
ಗಂಗಾವರ್ತಸುನಾಭಿಭಾಸಿತಕಟೀ ಸದ್ರತ್ನಸನ್ಮೇಖಲಾ ।
ಸುಶ್ರೋಣೀ ತಟಯುಗ್ಮಲಾಂಛನವತೀ ಮೋಚಾಸಮೋರು ಪ್ರಭಾ-
ಪೂರ್ಣೇಂದೂಪಮಜಾನುಮಂಡಲವತೀ ಪ್ರಾಯಾಹಿ ಮೇ ಮಂದಿರಂ ॥ ೫ ॥

ಸನ್ಮೀನಾಭಸುಜಂಘಿಕಾ ಚ ವಿಲಸದ್ಗುಲ್ಫೋರು ಯುಗ್ಮಾಂಚಿತಾ
ಪಾದಾಬ್ಜದ್ವಯರಂಜಿತಾಂಗುಲಿನಖಪ್ರೋದ್ಭಾಸಿತಾ ಸರ್ವದಾ ।
ಶ್ರೀದೇವೀದೃಶಮಂಜುಲಾಕೃತಿಯುತಾ ಭೂಯಾದ್ರುತಂ ನೇತ್ರಸಾತ್
ಪ್ರೇಮ್ಣಾಽಮಂದ ಕೃಪಾರಸಾರ್ದ್ರಸುದೃಶಾ ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾಂ ಪಾಲಯ ॥ ೬ ॥

ತ್ವತ್ಕಲ್ಯಾಣಮಹಾಗುಣಾನ್ಗಣಯಿತುಂ ನೇಶಾ ಯತಸ್ಸೂರಯೋ
ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ, ಭುವಿ ಮಾನವೋಽಲ್ಪಮತಿಮಾನ್ ಕ್ವಾಹಂ ರಮೇ ಭಾರ್ಗವಿ ।
ತ್ವತ್ಕಾರುಣ್ಯಬಲಾದವಾಪ್ತನಿಖಿಲೈಃ ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಪದಂ ಸ್ವರ್ಗಿಭಿಃ
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತ್ವಾಮಭಿಯಾಚಯಾಮಿ ಸತತಂ ಸಂಪೂರಯೇಷ್ಟಂ ಮಮ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ ವರರೂಪವರ್ಣನಮಿದಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಸಂಪತ್ಕರಂ
ಸತ್ಪುತ್ರಾದಿಸುಗೇಹಧಾನ್ಯಧನದಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಮ್ ।
ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರಕ್ತಿಶಾಂತಿಗುಣದಂ ಸಂತಾನಸಂವೃದ್ಧಿದಂ
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಿಚಾರಸಾರಮತಿದಂ ಶ್ರೀಪ್ರೀತಿಸಂವರ್ಧಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕೌಶಿಕಪುಣ್ಯನಾಮಕಪುರೋಪಾಹ್ವಾಯುಜಾ ಸ್ವಾಮಿನಾ
ದಾರಿದ್ರ್ಯಾತಪತಾಪತಪ್ತಮನಸಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಷ್ಟಕಂ ನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ತೇನೈವಾಶ್ವಿನಶುಕ್ಲಕೇ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಶುಕ್ರೋದಯೇ ಪಠ್ಯತಾಂ
ಶ್ರೀದೇವೀ ಪ್ರದದಾತ್ಯಖಂಡವಿಭವಂ, ಸತ್ಯಂ ಮಯೋಕ್ತಂ ತ್ವಿದಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಾದಕಮಲಾರಾಧಕೇನ ಸ್ವಾಮಿನಾ ರಚಿತಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಚಮ್

❑❑

ಈ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಚವು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದು, ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಉಪದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು, ಜಯಪ್ರದವಾದದ್ದು, ಸಂಪತ್ಕರವಾದದ್ದು. ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರ ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳಿದ ಇಂದ್ರನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಉಪದಿಷ್ಟವಾದ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಇದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಹಸ್ಯವಾದದ್ದು. ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದಾರಂಭಿಸಿ, ಪಾದನಖಗಳವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸರ್ವಾಂಗವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕವಚದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು, ಜಪಿಸುವವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಇಂದ್ರ ಉವಾಚ

ಸಮಸ್ತಕವಚಾನಾಂ ತು ಜಯಶ್ರೀಕರಮುನ್ನತಮ್ ।
ಆತ್ಮರಕ್ಷಕಮಾರೋಗ್ಯಕರಂ ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ಗೀಷ್ಪತೇ ॥ ೧ ॥

ಬೃಹಸ್ಪತಿರುವಾಚ

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಸ್ತು ಕವಚಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮಾಸತಃ ।
ಚತುರ್ದಶೇಷು ಲೋಕೇಷು ರಹಸ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋದಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ಶಿರೋ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನೀ ಚ ಲಲಾಟಮಮೃತೋದ್ಭವಾ ।
ಚಕ್ಷುಷೀ ಚ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಶ್ರವಣೇ ಸಾಗರಾತ್ಮಜಾ ॥ ૩ ॥

ಘ್ರಾಣಂ ಚ ಪಾತು ವಾರಾಹೀ ಜಿಹ್ವಾಂ ವಾಙ್ಮಯರೂಪಿಣೀ ।
ಮುಖಂ ಪಾತು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಕಂಠಂ ವೈಕುಂಠವಾಸಿನೀ ॥ ೪ ॥

ಸ್ಕಂಧೌ ತು ಜಾನಕೀ ಪಾತು ಭುಜೌ ಭಾರ್ಗವನಂದಿನೀ ।
ಬಾಹೂ ಚ ರುಗ್ಮಿಣೀ ಪಾತು ಕರೌ ಹರಿವರಾಂಗನಾ ॥ ೫ ॥

ವಕ್ಷಶ್ಚ ಪಾತು ಶ್ರೀದೇವೀ ಹೃದಯಂ ಹರಿಸುಂದರೀ ।
ಕುಕ್ಷಿಂ ಚ ವೈಷ್ಣವೀ ಪಾತು ನಾಭಿಂ ಭುವನಮಾತೃಕಾ ॥ ೬ ॥

ಕಟಿಂ ಪಾತು ವರಾರೋಹಾ ಸಕಲಂ ದೇವದೇವತಾ ।
ಊರೂ ನಾರಾಯಣೀ ಪಾತು ಜಾನುನೀ ಚಂದ್ರಸೋದರೀ ॥ ೭ ॥

ಇಂದಿರಾ ಪಾತು ಜಂಘಾಯಾಂ ಪಾದೌ ಭಕ್ತನಮಸ್ಕೃತಾ ।
ನಖಾಂಸ್ತೇಜಸ್ವಿನೀ ಪಾತು ಸರ್ವಾಂಗಂ ಕರುಣಾಲಯಾ ॥ ೮ ॥

ಬೃಹಸ್ಪತಿರುವಾಚ

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಲೋಕರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ಕವಚಂ ಶ್ರಿಯಃ ।
ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತೇ ಧನ್ಯಾ ಹಿ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ ॥ ೯ ॥

ಕವಚೇನಾವೃತಾಂಗಾನಾಂ ಜನಾನಾಮಭಯಂ ಸದಾ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ತು ಜಪತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಕುರು ತ್ವಮಮರೇಶ್ವರಿ ।
ಭೂಯಾತ್ ಸಿದ್ಧಿಃ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ತೇ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಹರಿಪ್ರಿಯಾ ಪದ್ಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ನಾಮತ್ರಯಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ನಾಮತ್ರಯಮಿದಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಸ ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಚಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಚಮ್

❑❑

ಇದೂ ಸಹ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ವಪ್ರದವಾದ, ಸರ್ವಪಾಪನಿವಾರಕವಾದ, ದುಷ್ಟವ್ಯಾಧಿನಿವಾರಕವಾದ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಅಥರ್ವಣರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿರುವರು. ಆರಂಭದ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕವಚದ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಂತರ ೧೮ ಶ್ಲೋಕಗಳವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹದಿನೆಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಕವಚವನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಮೊದಲು ಹೇಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತಾರರವರೆಗೆ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ, ಪಾದದವರೆಗಿನ ಸರ್ವಾಂಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ೨೭ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಈ ಕವಚದ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ ಕವಚಂ ಸರ್ವಕಾಮದಮ್ ।
ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನಂ ದುಷ್ಟವ್ಯಾಧಿನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ದುಷ್ಟಮೃತ್ಯೂಪಶಮನಂ ದುಷ್ಟದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶನಮ್ ।
ಗ್ರಹಪೀಡೋಪಶಮನಮರಿಷ್ಟಾದಿಪ್ರಭಂಜನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪುತ್ರಪೌತ್ರಪ್ರಜನನಂ ವಿವಾಹಪ್ರದಮಿಷ್ಟದಮ್ ।
ಚೋರಾಪಹಾರಂ ಜಗತಾಮಖಿಲೇಪ್ಸಿತಕಲ್ಪಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಾವಧಾನಮತಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಶೃಣು ಭೂಸುರಸತ್ತಮ ।
ಅನೇಕಜನ್ಮಸಂಸಿದ್ಧಿಲಬ್ಧಮುಕ್ತಿಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೪ ॥

ಧನಧಾನ್ಯಮಹಾರಾಜ್ಯಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕಮ್ ।
ಸಕೃತ್ಪಠನಮಾತ್ರೇಣ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥ ೫ ॥

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಮಧ್ಯೇ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಕಾನನೇ ಹೇಮಮಂಟಪೇ ।
ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇ ದೇವಿ ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಮಣಿಪಂಕಜೇ ।
ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಸಂಸ್ಥಿತೇ ದೇವಿ ಮುರಾರಿಜನಸೇವಿತೇ ॥ ೬ ॥

ಸುಜಾತಪುಷ್ಪಸುರಭಿಕುಟಿಲಾಲಕಬಂಧನಾಮ್ ।
ಪೂರ್ಣೇಂದುಬಿಂಬವದನಾಮರ್ಧಚಂದ್ರಲಲಾಟಿಕಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಇಂದೀವರೇಕ್ಷಣಾಂ ಕಾಮಾತ್ ಕೋದಂಡಭ್ರುತಮೀಶ್ವರೀಮ್ ।
ತಿಲಪ್ರಸವಸಂಸ್ಪರ್ಧಿನಾಸಿಕಾಲಂಕೃತಾಂ ಶಿವಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕುಂದವಚ್ಛುಭ್ರರದನಾಂ ಬಂಧೂಕಾಧರಪಲ್ಲವಾಮ್ ।
ದರ್ಪಣಾಕಾರವಿಮಲಾಂ ಕರ್ಪೂರಘೃತಕೋಜ್ಜ್ವಲಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ತಾಂಬೂಲಚರ್ವಿತಮುಖೀಂ ಮಣಿಕಂಚುಕಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ರತ್ನತಾಟಂಕಲಲಿತಾಂ ಕರ್ಣದ್ವಿತಯಸುಂದರೀಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಾಂಗಲ್ಯಾಭರಣೋಪೇತಾಂ ಕಂಬುಕಂಠೀಂ ಜಗದ್ಧಿತಾಮ್ ।
ತಾರಹಾರಮನೋಹಾರಿಕುಚಕುಂಭವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ರತ್ನಾಂಗುಲೀಯಲಲಿತಾಂ ಕರಪದ್ಮಚತುಷ್ಟಯೇ ।
ಕಮಲಂ ಚ ಸುಪತ್ರಾಢ್ಯಂ ವಿಸ್ತೃತಂ ದಧತೀಂ ವರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ರೋಮರಾಜಿಲತಾಚಾರುನಿಮ್ನನಾಭಿತಲೋದರೀಮ್ ।
ಭದ್ರವಸ್ತ್ರಸಮುದ್ಭಾಸಿಸುನಿತಂಬಾದಿಲಕ್ಷಣಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾಂಚನಸ್ತಂಭವಿಭ್ರಾಜಿವರೋರೂಂ ಜಾನುಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಸ್ಮರಣಾಹಾರಿಕಾಂ ಸರ್ವಹಾರಿಜಂಘಾಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಕಮಠೀಪುಷ್ಪಸದೃಶೀಂ ಪಾದಹರಿದ್ರಶೋಭಿತಾಮ್ ।
ಪಂಕಜೋದರಲಾವಣ್ಯಾಂ ಸುಂದರಾಂಗೀಂ ಗಲಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸರ್ವಾಭರಣಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಾಮ್ ।
ಪಿತಾಮಹಮಹಾಪ್ರೀತಾಂ ನಿತ್ಯತೃಪ್ತಹರಿಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ನಿತ್ಯಕಾರುಣ್ಯಲಲಿತಾಂ ಕಸ್ತೂರೀಲೇಪಿತಾಂಗಿಕಾಮ್ ।
ಸರ್ವಮಂತ್ರಮಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಸ್ತುತಿಶಾಸ್ತ್ರವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವರೂಪಿಪರಬ್ರಹ್ಮಮಯೀಂ ದೇವೀಂ ಕುಟುಂಬಿನೀಮ್ ।
ಏವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪಠೇತ್ ಕವಚಪಂಜರಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶಿರಃ ಪಾತು ಲಲಾಟೇ ಮಣಿಪಂಕಜೇ ।
ಕರ್ಣದೇಶೌ ರಮಾ ಪಾತು ನೇತ್ರೇ ರಕ್ಷೇದ್ಧರಿಪ್ರಿಯಾ ॥ ೧೯ ॥

ನಾಸಿಕಾಮವತಾದಂಬಾ ವಾಚಂ ವಾಗ್ರೂಪಿಣೀ ಸದಾ ।
ದಂತಾನವತು ಜಿಹ್ವಾಂ ಚ ಅಧರೋಷ್ಠೌ ಹರಿಪ್ರಿಯಾ ॥ ೨೦ ॥

ಚುಬುಕಂ ವರದಾ ಪಾತು ಗಲಂ ಗಂಧರ್ವಸೇವಿತಾ ।
ವಕ್ಷಃ ಕುಕ್ಷಿಂ ಕರೌ ಪಾಯುಂ ಪೃಷ್ಠಮವ್ಯಾದ್ರಮಾ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಕಟಿಮೂರುದ್ವಯಂ ಜಾನುಜಂಘಾಪಾದದ್ವಯಂ ಮಮ ।
ಸರ್ವಾಂಗಮಿಂದ್ರಿಯಂ ಪ್ರಾಣಂ ಪಾಯಾದಾಯಾಸಹಾರಿಣೀ ॥ ೨೨ ॥

ಸಪ್ತಧಾತೂನ್ ತ್ವಚಂ ಚಾಪಿ ರಕ್ತಶುಕ್ಲಮಯಾನ್ ಮಮ ।
ಜ್ಞಾನಬುದ್ಧಿಮನೋತ್ಸಾಹಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಮೇ ಪಾತು ಪಂಕಜಾ ॥ ೨೩ ॥

ಮಮ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ಯುಕ್ತಿಂ ಚ ಸರ್ವಂ ಮೇ ಪಾತು ಸೇಂದಿರಾ ।
ಮಮಾಯುರವತಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಪುತ್ರಿಕಾಃ ॥ ೨೪ ॥

ಮಿತ್ರಾಣಿ ಪಾತು ಸತತಮಭಿತೋಽಂಗಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಾ ।
ಪಾತಕಂ ನಾಶಯೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಮಮಾರಿಷ್ಟಂ ಹರೇದ್ರಮಾ ॥ ೨೫ ॥

ಮಮಾರಿನಾಶನಾರ್ಥಾಯ ಮಹ್ಯಂ ದದ್ಯಾದ್ಬಲಂ ಮೃಧೇ ।
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಚ ಮೇ ದದ್ಯಾತ್ ಪಾತು ಮಾಂ ಕಮಲಾಲಯಾ ॥ ೨೬ ॥

ಯ ಇದಂ ಕವಚಂ ನಿತ್ಯಂ ರಮಾಯಾಃ ಪ್ರಯತಃ ಪಠೇತ್ ।
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಪಂಡಿತಃ ॥ ೨೭ ॥

ದೀರ್ಘಾಯುಶ್ಚ ಭವೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕಃ ।
ಸರ್ವಯಜ್ಞಃ ಸರ್ವದಾಸಃ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಸುಖೋಜ್ಜ್ವಲಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸುಪುತ್ರೋ ಗೋಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತದ್ಗೃಹೇ ನ ವಸೇದ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ ದಾರಿದ್ರ್ಯದುರಿತಾದಿಕಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ನಾಗ್ನಿನಾ ದಹ್ಯತೇ ಗೇಹಃ ಚೋರೈರಪಿ ನ ಪೀಡ್ಯತೇ ।
ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದಿಗ್ರಹಾ ಭವತಿ ದೂರಗಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಲಿಖಿತ್ವಾ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಯತ್ರ ತತ್ರ ವೃದ್ಧಿರ್ಭವೇದ್ಗೃಹೇ ।
ನಾಪಮೃತ್ಯುಮವಾಪ್ನೋತಿ ದೇಹಾಂತೇ ಮುಕ್ತಿಮಾನ್ ಭವೇತ್ ॥ ೩೧ ॥

ಸಾಯಂ ಪ್ರಾತಃ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಮಹಾಧನಪತಿರ್ಭವೇತ್ ।
ಆಯುಃಪ್ರದಂ ಸೌಖ್ಯದಂ ಚ ಧನ್ಯಂ ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶನಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ವಿತ್ತಪ್ರಸಾದಜನನಂ ಮಹಾಮೃತ್ಯುಪ್ರಶಾಂತಿದಮ್ ।
ಮಹಾರೋಗಜ್ವರಹರಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಶೋಧನಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಮಹಾಧನಪ್ರದಂ ಚೈವ ಪಠಿತವ್ಯಂ ಸುಖಾರ್ಥಿಭಿಃ ।
ಧನಾರ್ಥೀ ಧನಮಾಪ್ನೋತಿ ವಿವಾಹಾರ್ಥೀ ಸುಕನ್ಯಕಾಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಗುಣವತ್ಸುತಾನ್ ।
ರಾಜ್ಯಾರ್ಥೀ ರಾಜ್ಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಸತ್ಯಮುಕ್ತಂ ಮಯಾಽನಘ ॥ ॥ ೩೫ ॥

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ಜಪಾದಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಯತೇ ।
ಏವಂ ದೇವಪ್ರಸಾದೇನ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕವಚಸತ್ತಮಮ್ ।
ಕವಚಾನುಗ್ರಹೇಣೈವ ಸರ್ವಕಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ಅಥರ್ವಣರಹಸ್ಯೇ ಶುಕಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಚಮ್ ॥

* * *

(ವಿಮಾನಗಿರಿಸ್ಥ) ಶ್ರೀದುರ್ಗಾಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ದುರ್ಗಾಸ್ತುತಿ ಇದು. ಪರಶು, ಧನು, ಬಾಣ, ಗದೆ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ತೀರ್ಥಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ವಿಮಾನಗಿರಿ ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪರಶುರಾಮದೇವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ದುರ್ಗೆಯ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ದುರ್ಗೆಯು ನಂದಗೋಪನ ಪುತ್ರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಳಾದುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ತಂಗಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಗನಾದ ವಾಯುದೇವರ ಮೇಲಣ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ ಅವತಾರ ಸ್ಥಳವಾದ ಪಾಜಕದಲ್ಲಿರುವ ಈ ದುರ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿದೆ.

ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿಣೀ, ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನೀ ಆದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ವಿಮಾನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ತನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಲದುರ್ಗೆಯಾಗಿರುವಳು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರ ಹೊಂದಿದವಳು. ಈಗ ಸ್ಥಳದುರ್ಗೆಯಾಗಿರುವಳು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾಪದಮಾತೃತ್ವವು ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯಲು ಸುಲಭಳಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ದುಷ್ಟರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆಯಲು ಅಸಾಧ್ಯಳಾದುದರಿಂದಲೂ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಅಭಯಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ನಿಯಾಮಕಳಾಗಿ ಸಕಲ ಹೃದಯಗುಹಾವಾಸಿಯಾದುದರಿಂದಲೂ ದುರ್ಗೆಎನಿಸಿರುವಳೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಪರಶ್ವಧಧನುರ್ಬಾಣಗದಾತೀರ್ಥೋಪಶೋಭಿತೇ ।
ಗಿರೌ ಯತ್ರ ಸುತಪ್ರೇಮ್ಣೇವಾಸ್ತೇ ನಿತ್ಯಂ ಹರಿಸ್ವಸಾ ॥ ೧ ॥

ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿಣೇ ದೈತ್ಯಗಜಕುಂಭವಿದಾರಿಣೇ ।
ಗಿರೀಂದ್ರಶಿಖರಾವಾಸಾ ದುರ್ಗಾ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗದಾ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಲಯೇ ಜಲದುರ್ಗಾಽಸಿ ಸರ್ಗಾದೌ ಗಿರಿವಿಸ್ತೃತಿಃ ।
ಇದಾನೀಂ ಸ್ಥಲದುರ್ಗಾಽಸಿ ದುರ್ಗೇ ತ್ವಂ ಸದ್ಗುಣಾರ್ಣವೇ ॥ ೩ ॥

ದುರ್ಜ್ಞೇಯತ್ವಾದ್ದುಃಖದತ್ವಾದ್ದುಷ್ಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ ದುರ್ಜನೈಃ ।
ಸತಾಮಭಯಭೂತ್ವಾಚ್ಚ ದುರ್ಗಾ ತ್ವಂ ಹೃದ್ಗುಹಾಶ್ರಯಾತ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ (ವಿಮಾನಗಿರಿಸ್ಥ) ಶ್ರೀದುರ್ಗಾಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಇದು ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಯಾಗಿದೆ. ಕೊಲ್ಹಾಪುರವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅಪೂರ್ವಕ್ಷೇತ್ರ. ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಈ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿಷಯವು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಕರವೀರ ಎಂದು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶೃಗಾಲ ವಾಸುದೇವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸಿದನೆಂಬ ವಿವರವು ಭಾಗವತದಲ್ಲಿದೆ.

ಕಮಲಪುಷ್ಪವು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದುದರಿಂದ ಪಂಚಗಂಗಾತೀರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಮಲಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಿರಾಜರ ಭಾವವಾಗಿದೆ.

ಮನೋವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಳಲಿದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಭಕ್ತಜನರ ಐಶ್ವರ್ಯ-ಕ್ಷೇಮಕರ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹೃದಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವವಳು ಶ್ರೀ-ಭೂ-ಮಂಗಲದೇವತಾ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಮಗಳುಳ್ಳವಳೂ, ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವವಳೂ, ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಿಂದ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿದವಳೂ, ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದ ದೇವಸಮೂಹಕ್ಕೂ ಮನುಷ್ಯನ ಮೋಹಕ್ಕೂ ಮಾತೆಯೂ ಆದ, ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯಳಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಬಹುತರವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಅಮ್ಲಾನವನಜಸ್ಥಾನಸರಸೀಕುಲಸಂಕುಲೇ ।
ರಮಾ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಸತೀತಿ ಕಿಮದ್ಭುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಧ್ಯಾತಾಽಧ್ಯಾತಾಂತಶಾಂತಪ್ರಿಯಜನವಿಭವಾಯಾನ್ವಹಂ ಯಾ ಹೃದಂತಃ
ಖ್ಯಾತಾಖ್ಯಾ ತಾದೃಶಾಭ್ಯುನ್ನತಿವಿತರಣಶಕ್ತ್ಯಾಲಯಾ ಯಾ ಪಯೋಬ್ಧೇಃ ।
ಜಾತಾಽಜಾತಾದಿದೇವವ್ರಜಮನುಜತತೇಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ಭೂಯಸೇ ಸಾ
ಮಾತಾ ಮಾತಾಪಸಾರಾಧಿತಪದಕಮಲಾಽಧೋಕ್ಷಜಪ್ರೇಯಸೀ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧಸ್ಥ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

(ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಥ) ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಕನ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಅವಧ್ಯನಾಗದಂತೆ ಶಿವನಿಂದ ವರ ಪಡೆದಿದ್ದ ಬಾಣನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯೇ ಈ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಈ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯ ವಿಗ್ರಹವು ತುಂಬಾ ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದು, ಮನ್ಮಥನ ಮಾತೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಈ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೇಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಣಾಂತಕಾರಿತ್ವ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಧೌ ಸ್ನಿಗ್ಧತ್ವ ಎಂಬ ನಾರಾಯಣನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯು ನಾರಾಯಣನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ ಸರಿ ಎಂದು ಯುಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಳೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಯಾ ಸೂತೇ ಸೇವಮಾನಾನಾಂ ಭಾಗ್ಯರೋಗ್ಯಾಪುನರ್ಭವಾನ್ ।
ಕನ್ಯಾ ಕಿಲೇಯಂ ತೀರ್ಥಂ ಚ ಕನ್ಯಾತೀರ್ಥಮಿದಂ ಕಿಲ ॥ ೧ ॥

ಸಹಧರ್ಮಂ ವಿದಧತೀಮಿವ ಬಾಣಾಂತಕಾರಿಣೀಮ್ ।
ವಾರ್ಧೌ ಸ್ನಿಗ್ಧಾಮಿಮಾಂ ರಮ್ಯಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಮನ್ಯಾಮಹೇ ರಮಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಸಿ ಮನ್ಮಥಮಾತಾ ತ್ವಂ ಕನ್ಯೇ ಮಾನ್ಯತಮೇ ಸತಾಮ್ ।
ನ ಚೇತ್ ಸೌಂದರ್ಯಮಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಕಥಮೇತತ್ ತನೌ ತವ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧಸ್ಥ
(ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಥ) ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀದೇವೀ, ಅಮೃತೋದ್ಭವಾ, ಕಮಲಾ, ಚಂದ್ರಲೋಚನೆ, ವಿಷ್ಣುಪತ್ನೀ, ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವೀ, ವರಾರೋಹಾ, ಹರಿವಲ್ಲಭೆ, ಶಾರ್ಙ್ಗಣೀ, ದೇವದೇವಿಕಾ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಲೋಕಸುಂದರೀ ಈ ದ್ವಾದಶ-ನಾಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ, ಪದ್ಮಾ, ಕಮಲಾ, ಮುಕುಂದಮಹಿಷೀ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರೀ, ಮಾ, ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಸುತಾ, ವಿರಿಂಚಜನನೀ, ವಿದ್ಯಾ, ಸರೋಜಾನನಾ, ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ-ಫಲಪ್ರದಾ ಎಂಬ ಈ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಯಾರು ಶುಚಿರ್ಭೂತರಾಗಿ ಪ್ರಾತಃ-ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ತಮಗೆ ಅಭಿಮತವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ದ್ವಾದಶಯುಗ್ಮಕವಾದ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯವನ್ನು ಯಾರು ಮೂರು ಬಾರಿ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

❑❑

ಶ್ರೀದೇವೀ ಪ್ರಥಮಂ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಮಮೃತೋದ್ಭವಾ ।
ತೃತೀಯಂ ಕಮಲಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚತುರ್ಥಂ ಚಂದ್ರಲೋಚನಾ ॥ ೧ ॥

ಪಂಚಮಂ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನೀ ಚ ಷಷ್ಠಂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವೀ ತಥಾ ।
ಸಪ್ತಮಂ ತು ವರಾರೋಹಾ ಹ್ಯಷ್ಟಮಂ ಹರಿವಲ್ಲಭಾ ॥ ೨ ॥

ನವಮಂ ಶಾರ್ಙ್ಗಿಣೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದಶಮಂ ದೇವದೇವಿಕಾ ।
ಏಕಾದಶಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ದ್ವಾದಶಂ ಲೋಕಸುಂದರೀ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಃ ಪದ್ಮಾ ಕಮಲಾ ಮುಕುಂದಮಹಿಷೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರೀ
ಮಾ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಸುತಾ ವಿರಿಂಚಜನನೀ ವಿದ್ಯಾ ಸರೋಜಾನನಾ ।
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದೇತಿ ಸತತಂ ನಾಮಾನಿ ಯೇ ದ್ವಾದಶ
ಪ್ರಾತಃ ಶುದ್ಧತರಾ ಪಠಂತ್ಯಭಿಮತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಲಭಂತೇ ಗುಣಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಂ ಚೈತನ್ನಾಮದ್ವಾದಶಯುಗ್ಮಕಮ್ ।
ತ್ರಿವಾರಂ ಪಠತೇ ಯಸ್ತು ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀದೇವೀ, ಅಮೃತೋದ್ಭವಾ, ಕಮಲಾ, ಸರ್ವಸುಂದರೀ, ದೇವಗರ್ಭಾ, ಮಧುಸೂದನೀ, ವರಾರೋಹಾ, ಹರಿವಲ್ಲಭಾ, ಶಾರ್ಙ್ಗಿಣೀ, ದೇವದೇವತಾ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಇಂದಿರಾ ಈ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪಠಿಸುವರು ಅವರು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ-ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಅತಿಪುಣ್ಯಫಲಪ್ರದವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಪಠಿಸಿದರೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಪಡೆಯುವರು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರು ಪೂಜ್ಯರಾಗುವರು ಎಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀದೇವೀ ಪ್ರಥಮಂ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಮಮೃತೋದ್ಭವಾ ।
ತೃತೀಯಂ ಕಮಲಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚತುರ್ಥಂ ಸರ್ವಸುಂದರೀ ॥ ೧ ॥

ಪಂಚಮಂ ದೇವಗರ್ಭಾ ಚ ಷಷ್ಠಂ ಚ ಮಧುಸೂದನೀ ।
ಸಪ್ತಮಂ ತು ವರಾರೋಹಾ ಅಷ್ಟಮಂ ಹರಿವಲ್ಲಭಾ ॥ ೨ ॥

ನವಮಂ ಶಾರ್ಙ್ಗಿಣೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದಶಮಂ ದೇವದೇವತಾ ।
ಏಕಾದಶಂ ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸ್ಯಾತ್ ದ್ವಾದಶಂ ತ್ವಿಂದಿರಾ ಭವೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಏತದ್ದ್ವಾದಶ ನಾಮಾನಿ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಮತಿಪುಣ್ಯಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೪ ॥

ದ್ವಿಮಾಸಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಷಣ್ಮಾಸಾದ್ರಾಜ್ಯಮೇವ ಚ ।
ಸಂವತ್ಸರಂ ತು ಪೂಜಾಯಾಃ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ ಪೂಜ್ಯ ಏವ ಚ ॥ ೫ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರರಾಜತನಯಾಂ ಶ್ರೀರಂಗಧಾಮೇಶ್ವರೀಂ
ದಾಸೀಭೂತಸಮಸ್ತದೇವವನಿತಾಂ ಲೋಕೈಕದೀಪಾಂಕುರಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಂದಕಟಾಕ್ಷಲಬ್ಧವಿಭವಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಗಂಗಾಧರಾಂ
ತಾಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಕುಟುಂಬಿನೀಂ ಸರಸಿಜಾಂ ವಂದೇ ಮುಕುಂದಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ವಾಯುಸ್ತುತಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಖಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ವಾಯುಸ್ತುತಿಯ ಮೊದಲು ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಲಾಗುವ ನರಹರಿಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ವಾಯುಸ್ತುತಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯರು ತೊಡಿಸಿದ ಕವಚವಿದು.

ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಖಸ್ತುತಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಹರಿಸ್ತುತಿ. ಹಿರಣ್ಯ-ಕಶಿಪುವಿನ ಎದೆಯನ್ನು ಬಗೆದ ಪ್ರಖರ ನಖಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆರೇ ರಸಗಳು ಇರುವುವೋ ಏಳನೆಯ ರಸವನ್ನು ಯಾರೂ ಅನುಭವಿಸಿಲ್ಲವೋ, ಎಂಟನೆಯ ರಸವಂತೂ ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೋ, ಅಂತೆಯೇ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮನೂ ಅಥವಾ ಉತ್ತಮನು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಈ ನಖಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಖಸ್ತುತಿ ವಾಯುಸ್ತುತಿಗೆ ಸಂಪುಟವಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿ-ದರಂತೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ವಾಯುಸ್ತುತಿಯ ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಖಸ್ತುತಿ-ಯನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ.

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಈ ವಾಯುಸ್ತುತಿ ರಚನೆಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿದೆ. ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರು ಪೂಜೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರಂತೆ. ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಸಮಯ. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ಘಂಟಾನಾದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಕಾದಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಘಂಟಾನಾದ ಆಗದಿದ್ದಾಗ ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯದೇ ಮುಚ್ಚಿದ ಬಾಗಿಲು ಎಡೆಯಲ್ಲೇ ಒಳಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ವಿಸ್ಮಯಕರವಾದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯರು ಆಂಜನೇಯ ರೂಪದಿಂದ ರಾಮನನ್ನು, ಭೀಮಸೇನನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ, ಮಧ್ವರೂಪದಿಂದ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನೂ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆಗ

ಆಶುಕವಿಗಳಾದ ಅವರ ಮುಖದಿಂದ ಅವತಾರತ್ರಯವಾದ ಸ್ತುತಿಯು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹಾಡಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂತು. ಅದುವೇ ಈ ವಾಯುಸ್ತುತಿ. ಇದು ಲೋಕಗುರುಗಳಾದ ವಾಯು-ಸ್ತುತಿಯೂ ಆಗಿದೆ, ಹರಿಸ್ತುತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ.

ನಖಸ್ತುತಿ

ಪಾಂತಸ್ಮಾನ್ ಪುರುಹೂತವೈರಿಬಲವನ್ಮಾತಂಗಮಾದ್ಯದ್ಘಟಾ-
ಕುಂಭೋಚ್ಚಾದ್ರಿವಿಪಾಟನಾಧಿಕಪಟುಪ್ರತ್ಯೇಕವಜ್ರಾಯಿತಾಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಕಂಠೀರವಾಸ್ಯಪ್ರತತಸುನಖರಾ ದಾರಿತಾರಾತಿದೂರ-
ಪ್ರಧ್ವಸ್ತಧ್ವಾಂತಶಾಂತಪ್ರವಿತತಮನಸಾ ಭಾವಿತಾ ನಾಕಿವೃಂದೈಃ ॥ ೧ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸಮಂತತೋ ವಿಕಲಯನ್ನೈವೇಶಿತುಸ್ತೇ ಸಮಂ
ಪಶ್ಯಾಮ್ಯುತ್ತಮವಸ್ತು ದುರತರತೋಽಪಾಸ್ತಂ ರಸೋ ಯೋಽಷ್ಟಮಃ ।
ಯದ್ರೋಷೋತ್ಕರದಕ್ಷನೇತ್ರಕುಟಿಲಪ್ರಾಂತೋತ್ಥಿತಾಗ್ನಿಸ್ಫುರ-
ತ್ಖದ್ಯೋತೋಪಮವಿಸ್ಫುಲಿಂಗಭಸಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಶಕ್ರೋತ್ಕರಾಃ ॥ ೨ ॥

ಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿ

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣ್ವಂಘ್ರಿನಿಷ್ಠಾತಿಗುಣಗುರುತಮ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾಚಾರ್ಯಪಾದೋಜ್ವಲಜಲಜಲಸತ್ ಪಾಂಸವೋಽಸ್ಮಾನ್ಪುನಂತು ।
ವಾಚಾಂ ಯತ್ರ ಪ್ರಣೇತ್ರೀ ತ್ರಿಭುವನಮಹಿತಾ ಶಾರದಾ ಶಾರದೇಂದು-
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಭದ್ರಸ್ಮಿತಶ್ರೀ ಧವಲಿತಕಕುಭಾ ಪ್ರೇಮಭಾರಂ ಬಭಾರ ॥ ೧ ॥

ಉತ್ಕಂಠಾಕುಂಠಕೋಲಾಹಲಜವವಿದಿತಾಜಸ್ರ ಸೇವಾನುವೃದ್ಧ-
ಪ್ರಾಜ್ಞಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನಧೂತಾಂಧತಮಸ ಸುಮನೋ ಮೌಲಿರತ್ನಾವಲೀನಾಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕಾವಗಾಢ ಪ್ರಘಟನ ಸಘಟಾತ್ಕಾರ ಸಂಘೃಷ್ಯಮಾಣ-
ಪ್ರಾಂತಪ್ರಾಗ್ರ್ಯಾಂಘ್ರಿ ಪೀಠೋತ್ಥಿತ ಕನಕರಜಃ ಪಿಂಜರಾರಂಜಿತಾಶಾಃ ॥ ೨ ॥

ಜನ್ಮಾಧಿವ್ಯಾಧ್ಯುಪಾಧಿಪ್ರತಿಹತಿವಿರಹಪ್ರಾಪಕಾಣಾಂ ಗುಣಾನಾಂ
ಅಗ್ರ್ಯಾಣಾಮರ್ಪಕಾಣಾಂ ಚಿರಮುದಿತಚಿದಾನಂದಸಂದೋಹದಾನಾಮ್ ।
ಏತೇಷಾಮೇಷ ದೋಷಪ್ರಮುಷಿತಮನಸಾಂ ದ್ವೇಷಿಣಾಂ ದೂಷಕಾಣಾಂ
ದೈತ್ಯಾನಾಮಾರ್ತಿಮಂಧೇ ತಮಸಿ ವಿದಧತಾಂ ಸಂಸ್ತವೇ ನಾಸ್ಮಿ ಶಕ್ತಃ ॥ ೩ ॥

ಅಸ್ಯಾವಿಷ್ಕರ್ತುಕಾಮಂ ಕಲಿಮಲಕಲುಷೇಽಸ್ಮಿಂಜನೇ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಂ
ವಂದ್ಯಂ ಚಂದ್ರೇಂದ್ರರುದ್ರ ದ್ಯುಮಣಿಫಣಿವಯೋ ನಾಯಕಾದ್ಯೈರಿಹಾದ್ಯ ।
ಮಧ್ವಾಖ್ಯಂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಂ ಕಿಮುತ ಕೃತವತೋ ಮಾರುತಸ್ಯಾವತಾರಂ
ಪಾತಾರಂ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಂ ಪದಮಪವಿಪದಃ ಪ್ರಾಪ್ತುರಾಪನ್ನಪುಂಸಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಉದ್ಯದ್ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಚಂಡಾಂ ನಿಜರುಚಿನಿಕರವ್ಯಾಪ್ತ ಲೋಕಾವಕಾಶೋ
ಬಿಭ್ರದ್ಭೀಮೋ ಭುಜೇ ಯೋಽಭ್ಯುದಿತದಿನಕರಾಭಾಂಗದಾಢ್ಯ ಪ್ರಕಾಂಡೇ ।
ವೀರ್ಯೋದ್ಧಾರ್ಯಾಂ ಗದಾಗ್ರ್ಯಾಮಯಮಿಹ ಸುಮತಿಂ ವಾಯುದೇವೋ ವಿದಧ್ಯಾತ್
ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನನೇತಾ ಯತಿವರಮಹಿತೋ ಭೂಮಿಭೂಷಾಮಣಿರ್ಮೇ ॥ ೫ ॥

ಸಂಸಾರೋತ್ತಾಪನಿತ್ಯೋಪಶಮದಸದಯ ಸ್ನೇಹಹಾಸಾಂಬುಪೂರ-
ಪ್ರೋದ್ಯದ್ವಿದ್ಯಾನವದ್ಯ ದ್ಯುತಿಮಣಿಕಿರಣ ಶ್ರೇಣಿಸಂಪೂರಿತಾಶಃ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಾಧಿವಾಸೋಚಿತತರಸರಲಃ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಕ್ಷೀರಾಂಭೋಧಿರ್ವಿಭಿಂದ್ಯಾದ್ಭವದನಭಿಮತಂ ಭೂರಿ ಮೇ ಭೂತಿಹೇತುಃ ॥ ೬ ॥

ಮೂರ್ಧನ್ಯೇಷೋಽಂಜಲಿರ್ಮೇ ದೃಢತರಮಿಹ ತೇ ಬಧ್ಯತೇ ಬಂಧಪಾಶ-
ಚ್ಛೇತ್ರೇ ದಾತ್ರೇ ಸುಖಾನಾಂ ಭಜತಿ ಭುವಿ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿಧಾತ್ರೇ ದ್ಯುಭರ್ತ್ರೇ ।
ಅತ್ಯಂತಂ ಸಂತತಂ ತ್ವಂ ಪ್ರದಿಶ ಪದಯುಗೇ ಹಂತ ಸಂತಾಪಭಾಜಾಂ-
ಅಸ್ಮಾಕಂ ಭಕ್ತಿಮೇಕಾಂ ಭಗವತ ಉತ ತೇ ಮಾಧವಸ್ಯಾಥ ವಾಯೋಃ ॥ ೭ ॥

ಸಾಭ್ರೋಷ್ಣಾಭೀಶುಶುಭ್ರ ಪ್ರಭಮಭಯ ನಭೋ ಭೂರಿಭೂಭೃದ್ವಿಭೂತಿ-
ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುರ್ಭೂರ್ಋಭೂಣಾಂ ಭವನಮಪಿ ವಿಭೋಽಭೇದಿ ಬಭ್ರೇ ಬಭೂವೇ ।
ಯೇನ ಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಸ್ತೇ ಭ್ರಮಯತು ಸುಭೃಶಂ ಬಭ್ರುವದ್ದುರ್ಭೃತಾಶಾನ್
ಭ್ರಾಂತಿರ್ಭೇದಾವಭಾಸಸ್ತ್ವಿತಿ ಭಯಮಭಿಭೂರ್ಭೋಕ್ಷ್ಯತೋ ಮಾಯಿಭಿಕ್ಷೂನ್ ॥ ೮ ॥

ಯೇಽಮುಂ ಭಾವಂ ಭಜಂತೇ ಸುರಮುಖಸುಜನಾರಾಧಿತಂ ತೇ ತೃತೀಯಂ
ಭಾಸಂತೇ ಭಾಸುರೈಸ್ತೇ ಸಹಚರಚಲಿತೈಶ್ಚಾಮರೈಶ್ಚಾರುವೇಷಾಃ ।
ವೈಕುಂಠೇ ಕಂಠಲಗ್ನಸ್ಥಿರಶುಚಿವಿಲಸತ್ಕಾಂತಿತಾರುಣ್ಯಲೀಲಾ
ಲಾವಣ್ಯಾ ಪೂರ್ಣಕಾಂತಾಕುಚಭರಸುಲಭಾಶ್ಲೇಷಸಂಮೋದಸಾಂದ್ರಾಃ ॥ ೯ ॥

ಆನಂದಾನ್ಮಂದಮಂದಾ ದದತಿ ಹಿ ಮರುತಃ ಕುಂದಮಂದಾರನಂದ್ಯಾ-
ವರ್ತಾಮೋದಾನ್ ದಧಾನಾ ಮೃದುಪದಮುದಿತೋದ್ಗೀತಕೈಃ ಸುಂದರೀಣಾಮ್ ।
ವೃಂದೈರಾವಂದ್ಯ ಮುಕ್ತೇಂದ್ವ ಹಿಮಗುಮದನಾಹೀಂದ್ರ ದೇವೇಂದ್ರ ಸೇವ್ಯೇ
ಮೌಕುಂದೇ ಮಂದಿರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಅವಿರತಮುದಯನ್ಮೋದಿನಾಂ ದೇವದೇವ ॥ ೧೦ ॥

ಉತ್ತಪ್ತಾತ್ತ್ಯುತ್ಕಟತ್ವಿಟ್ ಪ್ರಕಟಕಟಕಟಧ್ವಾನಸಂಘಟ್ಟನೋದ್ಯದ್
ವಿದ್ಯುದ್ವ್ಯೂಢಸ್ಫುಲಿಂಗ ಪ್ರಕರವಿಕಿರಣೋತ್ಕ್ವಥಿತೇ ಬಾಧಿತಾಂಗಾನ್ ।
ಉದ್ಗಾಢಂ ಪಾತ್ಯಮಾನಾ ತಮಸಿ ತತ ಇತಃ ಕಿಂಕರೈಃ ಪಂಕಿಲೇ ತೇ
ಪಂಕ್ತಿರ್ಗ್ರಾವ್ಣಾಂ ಗರಿಮ್ಣಾ ಗ್ಲಪಯತಿ ಹಿ ಭವದ್ ದ್ವೇಷಿಣೋ ವಿದ್ವದಾದ್ಯ ॥ ೧೧ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ನಸ್ಮದ್ಗುರೂಣಾಂ ಹರಿಚರಣಚಿರಧ್ಯಾನಸನ್ಮಂಗಲಾನಾಂ
ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಪಾರ್ಶ್ವಭೂಮಿಂ ಧೃತರಣರಣಿಕಃ ಸ್ವರ್ಗಿಸೇವ್ಯಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಃ ।
ಯಸ್ತೂದಾಸ್ತೇ ಸ ಆಸ್ತೇಽಧಿಭವಮಸುಲಭ ಕ್ಲೇಶ ನಿರ್ಮೋಕ ಮಸ್ತ-
ಪ್ರಾಯಾನಂದಂ ಕಥಂಚಿನ್ನ ವಸತಿ ಸತತಂ ಪಂಚಕಷ್ಟೇಽತಿಕಷ್ಟೇ ॥ ೧೨ ॥

ಕ್ಷುತ್‌ಕ್ಷಾಮಾನ್ ರೂಕ್ಷರಕ್ಷೋ ರದಖರನಖರ ಕ್ಷುಣ್ಣ ವಿಕ್ಷೋಭಿತಾಕ್ಷಾನ್
ಆಮಗ್ನಾನಂಧಕೂಪೇ ಕ್ಷುರಮುಖಮುಖರೈಃ ಪಕ್ಷಿಭಿರ್ವಿಕ್ಷತಾಂಗಾನ್ ।
ಪೂಯಾಸೃಙ್ಮೂತ್ರವಿಷ್ಠಾ ಕೃಮಿಕುಲಕಲಿಲೇ ತತ್‌ಕ್ಷಣಕ್ಷಿಪ್ತಶಕ್ತ್ಯಾ-
ದ್ಯಸ್ತ್ರವ್ರಾತಾರ್ದಿತಾನ್ ತ್ವದ್ವಿಷ ಉಪಜಿಹತೇ ವಜ್ರಕಲ್ಪಾ ಜಲೂಕಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ಮಾತರ್ಮೇ ಮಾತರಿಶ್ವನ್ ಪಿತರತುಲಗುರೋ ಭ್ರಾತರಿಷ್ಟಾಪ್ತ ಬಂಧೋ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮನ್ನಜರ ಜರಯಿತರ್ಜನ್ಮ ಮೃತ್ಯಾಮಯಾನಾಮ್ ।
ಗೋವಿಂದೇ ದೇಹಿ ಭಕ್ತಿಂ ಭವತಿ ಚ ಭಗವನ್ನೂರ್ಜಿತಾಂ ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಾಂ
ನಿರ್ವ್ಯಾಜಾಂ ನಿಶ್ಚಲಾಂ ಸದ್ಗುಣಗಣಬೃಹತೀಂ ಶಾಶ್ವತೀಮಾಶು ದೇವ ॥ ೧೪ ॥

ವಿಷ್ಣೋರತ್ಯುತ್ತಮತ್ವಾದಖಿಲಗುಣಗಣೈಸ್ತತ್ರ ಭಕ್ತಿಂ ಗರಿಷ್ಠಾಂ
ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಧರಾಭ್ಯಾಮಮುಮಥ ಪರಿವಾರಾತ್ಮನಾ ಸೇವಕೇಷು ।
ಯಃ ಸಂಧತ್ತೇ ವಿರಿಂಚ ಶ್ವಸನವಿಹಗಪಾನಂತರುದ್ರೇಂದ್ರಪೂರ್ವೇ-
ಷ್ವಾಧ್ಯಾಯಂಸ್ತಾರತಮ್ಯಂ ಸ್ಫುಟಮವತಿ ಸದಾ ವಾಯುರಸ್ಮದ್ಗುರುಸ್ತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತತ್ವಜ್ಞಾನ್ ಮುಕ್ತಿಭಾಜಃ ಸುಖಯಸಿ ಹಿ ಗುರೋ ಯೋಗ್ಯತಾತಾರತಮ್ಯಾದ್
ಆಧತ್ಸೇ ಮಿಶ್ರಬುದ್ಧೀಂಸ್ತ್ರಿದಿವನಿರಯಭೂಗೋಚರಾನ್ ನಿತ್ಯಬದ್ಧಾನ್ ।
ತಾಮಿಸ್ರಾಂಧಾದಿಕಾಖ್ಯೇ ತಮಸಿ ಸುಬಹುಲಂ ದುಃಖಯಸ್ಯನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ್
ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಾಭಿರಿತ್ಥಂ ಶ್ರುತಿಶತಮಿತಿಹಾಸಾದಿ ಚಾಕರ್ಣಯಾಮಃ ॥ ೧೬ ॥

ವಂದೇಽಹಂ ತಂ ಹನೂಮಾನ್ ಇತಿ ಮಹಿತಮಹಾಪೌರುಷೋ ಬಾಹುಶಾಲೀ
ಖ್ಯಾತಸ್ತೇಽಗ್ರ್ಯೋಽವತಾರಃ ಸಹಿತ ಇಹ ಬಹುಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿ ಧರ್ಮೈಃ ।
ಸಸ್ನೇಹಾನಾಂ ಸಹಸ್ವಾನಹರಹರಹಿತಂ ನಿರ್ದಹನ್ ದೇಹಭಾಜಾಂ
ಅಂಹೋ ಮೋಹಾಪಹೋ ಯಃ ಸ್ಪೃಹಯತಿ ಮಹತೀಂ ಭಕ್ತಿಮದ್ಯಾಪಿ ರಾಮೇ ॥ ೧೭ ॥

ಪ್ರಾಕ್‌ಪಂಚಾಶತ್ಸಹಸ್ರೈರ್ವ್ಯವಹಿತಮಮಿತಂ ಯೋಜನೈಃ ಪರ್ವತಂ ತ್ವಂ
ಯಾವತ್ಸಂಜೀವನಾದ್ಯೌಷಧನಿಧಿಮಧಿಕಪ್ರಾಣಲಂಕಾಮನೈಷೀಃ ।
ಅದ್ರಾಕ್ಷೀದುತ್ಪತಂತಂ ತತ ಉತ ಗಿರಿಮುತ್ಪಾಟಯಂತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾಽಽ-
ಯಾಂತಂ ಖೇ ರಾಘವಾಂಘ್ರೌ ಪ್ರಣತಮಪಿ ತದೈಕಕ್ಷಣೇ ತ್ವಾಂ ಹಿ ಲೋಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಸಲೀಲಂ ಶತಮತುಲಮತೇ ಯೋಜನಾನಾಂ ಸ ಉಚ್ಚಃ
ತಾವದ್ವಿಸ್ತಾರವಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಲಲವ ಇವ ವ್ಯಗ್ರಬುದ್ಧ್ಯಾ ತ್ವಯಾಽತಃ ।
ಸ್ವಸ್ವಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಾತಿ ಸ್ಥಿರಶಕಲಶಿಲಾಜಾಲಸಂಶ್ಲೇಷನಷ್ಟ-
ಚ್ಛೇದಾಂಕಃ ಪ್ರಾಗಿವಾಭೂತ್ಕಪಿವರವಪುಷಸ್ತೇ ನಮಃ ಕೌಶಲಾಯ ॥ ೧೮ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಷ್ಟಾಧಿಪೋರಃ ಸ್ಫುಟಿತಕನಕಸದ್ವರ್ಮ ಘೃಷ್ಟಾಸ್ಥಿ ಕೂಟಂ
ನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಂ ಹಾಟಕಾದ್ರಿ ಪ್ರಕಟತಟತಟಾಕಾತಿಶಂಕೋ ಜನೋಽಭೂತ್ ।
ಯೇನಾಜೌ ರಾವಣಾರಿ ಪ್ರಿಯನಟನಪಟುರ್ಮುಷ್ಟಿರಿಷ್ಟಂ ಪ್ರದೇಷ್ಟುಂ
ಕಿಂ ನೇಷ್ಟೇ ಮೇ ಸ ತೇಽಷ್ಟಾಪದಕಟಕತಟಿತ್ಕೋಟಿಭಾಮೃಷ್ಟಕಾಷ್ಠಃ ॥ ೨೦ ॥

ದೇವ್ಯಾದೇಶ ಪ್ರಣೀತಿ ದ್ರುಹಿಣಹರವರಾವಧ್ಯ ರಕ್ಷೋ ವಿಘಾತಾ-
ದ್ಯಾಸೇವೋದ್ಯದ್ದ ಯಾರ್ದ್ರಃ ಸಹಭುಜಮಕರೋದ್ರಾಮನಾಮಾ ಮುಕುಂದಃ ।
ದುಷ್ಪ್ರಾಪೇ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯೇ ಕರತಲಮತುಲಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಧನ್ಯಂ
ತನ್ವನ್ ಭೂಯಃ ಪ್ರಭೂತಪ್ರಣಯವಿಕಸಿತಾಬ್ಜೇಕ್ಷಣಸ್ತ್ವೇಕ್ಷಮಾಣಃ ॥ ೨೧ ॥

ಜಘ್ನೇ ನಿಘ್ನೇನ ವಿಘ್ನೋ ಬಹುಲಬಲಬಕಧ್ವಂಸನಾದ್ಯೇನ ಶೋಚದ್
ವಿಪ್ರಾನುಕ್ರೋಶಪಾಶೈಃ ಅಸುವಿಧೃತಿ ಸುಖಸ್ಯೈಕಚಕ್ರಾಜನಾನಾಂ ।
ತಸ್ಮೈ ತೇ ದೇವ ಕುರ್ಮಃ ಕುರುಕುಲಪತಯೇ ಕರ್ಮಣಾ ಚ ಪ್ರಣಾಮಾನ್
ಕಿರ್ಮೀರಂ ದುರ್ಮತೀನಾಂ ಪ್ರಥಮಮಥ ಚ ಯೋ ನರ್ಮಣಾ ನಿರ್ಮಮಾಥ ॥ ೨೨ ॥

ನಿರ್ಮೃದ್ನನ್ನತ್ಯಯತ್ನಂ ವಿಜರವರ ಜರಾಸಂಧಕಾಯಾಸ್ಥಿ ಸಂಧೀನ್
ಯುದ್ಧೇ ತ್ವಂ ಸ್ವಧ್ವರೇ ವಾ ಪಶುಮಿವ ದಮಯನ್ ವಿಷ್ಣುಪಕ್ಷ ದ್ವಿಡೀಶಂ ।
ಯಾವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಭೂತಂ ನಿಖಿಲಮಖಭುಜಂ ತರ್ಪಯಾಮಾಸಿಥಾಸೌ
ತಾವತ್ಯಾಯೋಜಿ ತೃಪ್ತ್ಯಾ ಕಿಮು ವದ ಭಗವನ್ ರಾಜಸೂಯಾಶ್ವಮೇಧೇ ॥ ೨೩ ॥

ಕ್ಷ್ವೇಲಾಕ್ಷೀಣಾಟ್ಟಹಾಸಂ ತವ ರಣಮರಿಹನ್ನುದ್ಗದೋದ್ದಾಮ ಬಾಹೋ
ಬಹ್ವಕ್ಷೌಹಿಣ್ಯನೀಕಕ್ಷಪಣಸುನಿಪುಣಂ ಯಸ್ಯ ಸರ್ವೋತ್ತಮಸ್ಯ ।
ಶುಶ್ರೂಷಾರ್ಥಂ ಚಕರ್ಥ ಸ್ವಯಮಯಮಥ ಸಂವಕ್ತುಮಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಶ್ರೀಮನ್ನಾಮನ್ಸಮರ್ಥಸ್ತ್ವಮಪಿ ಹಿ ಯುವಯೋಃ ಪಾದಪದ್ಮಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೨೪ ॥

ದ್ರುಹ್ಯಂತೀಂ ಹೃದ್ರುಹಂ ಮಾಂ ದ್ರುತಮನಿಲಬಲಾದ್ದ್ರಾವಯಂತೀಮವಿದ್ಯಾ-
ನಿದ್ರಾಂ ವಿದ್ರಾವ್ಯ ಸದ್ಯೋ ರಚನಪಟುಮಥಾಪಾದ್ಯ ವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರ ।
ವಾಗ್ದೇವೀ ಸಾ ಸುವಿದ್ಯಾದ್ರವಿಣದ ವಿದಿತಾ ದ್ರೌಪದೀ ರುದ್ರಪತ್ನ್ಯಾ-
ದ್ಯುದ್ರಿಕ್ತಾ ದ್ರಾಗಭದ್ರಾದ್ರಹಯತು ದಯಿತಾ ಪೂರ್ವಭೀಮಾಜ್ಞಯಾ ತೇ ॥ ೨೫ ॥

ಯಾಭ್ಯಾಂ ಶುಶ್ರೂಷುರಾಸೀಃ ಕುರುಕುಲಜನನೇ ಕ್ಷತ್ರವಿಪ್ರೋದಿತಾಭ್ಯಾಂ
ಬ್ರಹ್ಮಭ್ಯಾಂ ಬೃಂಹಿತಾಭ್ಯಾಂ ಚಿತಿಸುಖವಪುಷಾ ಕೃಷ್ಣನಾಮಾಸ್ಪದಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ನಿರ್ಭೇದಾಭ್ಯಾಂ ವಿಶೇಷಾದ್ದ್ವಿವಚನ ವಿಷಯಾಭ್ಯಾಮುಭಾಭ್ಯಾಮಮೂಭ್ಯಾಂ
ತುಭ್ಯಂ ಚ ಕ್ಷೇಮದೇಭ್ಯಃ ಸರಸಿಜವಿಲಸಲ್ಲೋಚನೇಭ್ಯೋ ನಮೋಽಸ್ತು ॥ ೨೬ ॥

ಗಚ್ಛನ್ ಸೌಗಂಧಿಕಾರ್ಥಂ ಪಥಿ ಸ ಹನುಮತಃ ಪುಚ್ಛಮಚ್ಛಸ್ಯ ಭೀಮಃ
ಪ್ರೋದ್ಧರ್ತುಂ ನಾಶಕತ್ಸ ತ್ವಮುಮುರುವಪುಷಾ ಭೀಷಯಾಮಾಸ ಚೇತಿ ।
ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನೌಜಸೋಸ್ತೇ ಗುರುತಮವಪುಷೋಃ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಕ್ರೀಡಾಮಾತ್ರಂ ತದೇತತ್ಪ್ರಮದದ ಸುಧಿಯಾಂ ಮೋಹಕ ದ್ವೇಷಭಾಜಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಬಹ್ವೀಃ ಕೋಟೀರಟೀಕಃ ಕುಟಿಲಕಟುಮತೀನುತ್ಕಟಾಟೋಪಕೋಪಾನ್
ದ್ರಾಕ್ಚ ತ್ವಂ ಸತ್ವರತ್ವಾಚ್ಛರಣದ ಗದಯಾ ಪೋಥಯಾಮಾಸಿಥಾರೀನ್ ।
ಉನ್ಮಥ್ಯಾತಥ್ಯಮಿಥ್ಯಾತ್ವವಚನ ವಚನಾನುತ್ಪಥಸ್ಥಾನ್ ತಥಾನ್ಯಾನ್
ಪ್ರಾಯಚ್ಛಃ ಸ್ವಪ್ರಿಯಾಯೈ ಪ್ರಿಯತಮಕುಸುಮಂ ಪ್ರಾಣ ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೨೮ ॥

ದೇಹಾದುತ್ಕ್ರಾಮಿತಾನಾಂ ಅಧಿಪತಿರಸತಾಂ ಅಕ್ರಮಾದ್ವಕ್ರಬುದ್ಧಿಃ
ಕ್ರುದ್ಧಃ ಕ್ರೋಧೈಕವಶ್ಯಃ ಕ್ರಿಮಿರಿವ ಮಣಿಮಾನ್ ದುಷ್ಕೃತೀ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ।
ಚಕ್ರೇ ಭೂಚಕ್ರಮೇತ್ಯ ಕ್ರಕಚಮಿವ ಸತಾಂ ಚೇತಸಃ ಕಷ್ಟಶಾಸ್ತ್ರಂ
ದುಸ್ತರ್ಕಂ ಚಕ್ರಪಾಣೇರ್ಗುಣಗಣವಿರಹಂ ಜೀವತಾಂ ಚಾಧಿಕೃತ್ಯ ॥ ೨೯ ॥

ತದ್ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾನು ಸಾರಾತ್ಕತಿಪಯ ಕುನರೈರಾದೃತೋಽನ್ಯೈರ್ವಿಸೃಷ್ಟೋ
ಬ್ರಹ್ಮಾಽಹಂ ನಿರ್ಗುಣೋಽಹಂ ವಿತಥಮಿದಮಿತಿ ಹ್ಯೇಷ ಪಾಷಂಡವಾದಃ ।
ತದ್ಯುಕ್ತ್ಯಾಭಾಸಜಾಲ ಪ್ರಸರವಿಷತರೂದ್ದಾಹದಕ್ಷಪ್ರಮಾಣ-
ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾಧರಾಗ್ನಿಃ ಪವನ ವಿಜಯತೇ ತೇಽವತಾರಸ್ತೃತೀಯಃ ॥ ೩೦ ॥

ಆಕ್ರೋಶಂತೋ ನಿರಾಶಾ ಭಯಭರವಿವಶಸ್ವಾಶಯಾಶ್ಛಿನ್ನದರ್ಪಾ
ವಾಶಂತೋ ದೇಶನಾಶಸ್ತ್ವಿತಿ ಬತ ಕುಧಿಯಾಂ ನಾಶಮಾಶಾದಶಾಶು ।
ಧಾವಂತೋಽಶ್ಲೀಲಶೀಲಾ ವಿತಥಶಪಥಶಾಪಾಶಿವಾಃ ಶಾಂತ ಶೌರ್ಯಾ-
ಸ್ತ್ವದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸಿಂಹನಾದೇ ಸಪದಿ ದದೃಶಿರೇ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯವಸ್ತೇ ॥ ೩೧ ॥

ತ್ರಿಷ್ವಪ್ಯೇವಾವತಾರೇಷ್ವರಿಭಿರಪಘೃಣಂ ಹಿಂಸಿತೋ ನಿರ್ವಿಕಾರಃ
ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಃ ಸಕಲಗುಣಗಣಾಪೂರ್ಣರೂಪಪ್ರಗಲ್ಭಃ ।
ಸ್ವಚ್ಛಃ ಸ್ವಚ್ಛಂದಮೃತ್ಯುಃ ಸುಖಯಸಿ ಸುಜನಂ ದೇವ ಕಿಂ ಚಿತ್ರಮತ್ರ
ತ್ರಾತಾ ಯಸ್ಯ ತ್ರಿಧಾಮಾ ಜಗದುತ ವಶಗಂ ಕಿಂಕರಾಃ ಶಂಕರಾದ್ಯಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ಉದ್ಯನ್ಮಂದಸ್ಮಿತ ಶ್ರೀ ಮೃದು ಮಧು ಮಧುರಾಲಾಪ ಪೀಯೂಷಧಾರಾ
ಪೂರಾಸೇಕೋಪಶಾಂತಾಸುಖಸುಜನಮನೋಲೋಚನಾಪೀಯಮಾನಮ್ ।
ಸಂದ್ರಕ್ಷ್ಯೇ ಸುಂದರಂ ಸಂದುಹದಿಹ ಮಹದಾನಂದಮಾನಂದತೀರ್ಥ
ಶ್ರೀಮದ್ವಕ್ತ್ರೇಂದುಬಿಂಬಂ ದುರಿತನುದುದಿತಂ ನಿತ್ಯದಾಽಹಂ ಕದಾನು ॥ ೩೩ ॥

ಪ್ರಾಚೀನಾಚೀರ್ಣ ಪುಣ್ಯೋಚ್ಚಯ ಚತುರತರಾಚಾರತಶ್ಚಾರುಚಿತ್ತಾನ್
ಅತ್ಯುಚ್ಚಾಂ ರೋಚಯಂತೀಂ ಶ್ರುತಿಚಿತವಚನಾಂ ಶ್ರಾವಕಾಂಶ್ಚೋದ್ಯಚಂಚೂನ್ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಮುತ್ಖಾತದುಃಖಾಂ ಚಿರಮುಚಿತಮಹಾಚಾರ್ಯಚಿಂತಾರತಾಂಸ್ತೇ
ಚಿತ್ರಾಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಕರ್ತಶ್ಚರಣಪರಿಚರಾಂಛ್ರಾವಯಾಸ್ಮಾಂಶ್ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ॥ ೩೪ ॥

ಪೀಠೇ ರತ್ನೋಪಕ್ಲೃಪ್ತೇ ರುಚಿರರುಚಿಮಣಿಜ್ಯೋತಿಷಾ ಸನ್ನಿಷಣ್ಣಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಭಾವಿನಂ ತ್ವಾಂ ಜ್ವಲತಿ ನಿಜಪದೇ ವೈದಿಕಾದ್ಯಾ ಹಿ ವಿದ್ಯಾಃ ।
ಸೇವಂತೇ ಮೂರ್ತಿಮತ್ಯಃ ಸುಚರಿತ ಚರಿತಂ ಭಾತಿ ಗಂಧರ್ವಗೀತಂ
ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ದೇವಸಂಸತ್ಸ್ವಪಿ ತವ ಭಗವನ್ನರ್ತಿತದ್ಯೋವಧೂಷು ॥ ೩೫ ॥

ಸಾನುಕ್ರೋಶೈರಜಸ್ರಂ ಜನಿಮೃತಿನಿರಯಾದ್ಯೂರ್ಮಿಮಾಲಾವಿಲೇಽಸ್ಮಿನ್
ಸಂಸಾರಾಬ್ಧೌ ನಿಮಗ್ನಾನ್ ಶರಣಮಶರಣಾನಿಚ್ಛತೋ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಜಂತೂನ್ ।
ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸನ್ ಜಲನಿಧಿಶಯನಃ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಂ ಮಹರ್ಷೇ-
ರ್ವ್ಯಕ್ತಶ್ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮೂರ್ತಿರ್ನ ಖಲು ಭಗವತಃ ಪ್ರಾಕೃತೋ ಜಾತು ದೇಹಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಂ ಸಮಸ್ತಶ್ರುತಿಗತಮಧಮೈಃ ರತ್ನಪೂಗಂ ಯಥಾಽಂಧೈಃ
ಅರ್ಥಂ ಲೋಕೋಪಕ್ಲೃಪ್ತ್ಯೈ ಗುಣಗಣನಿಲಯಃ ಸೂತ್ರಯಾಮಾಸ ಕೃತ್ಸ್ನಮ್ ।
ಯೋಽಸೌ ವ್ಯಾಸಾಭಿಧಾನಸ್ತಮಹಮಹರಹರ್ಭಕ್ತಿತಸ್ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್
ಸದ್ಯೋ ವಿದ್ಯೋಪಲಬ್ಧ್ಯೈ ಗುರುತಮಮಗುರುಂ ದೇವ ದೇವಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೩೭ ॥

ಆಜ್ಞಾಮನ್ಯೈರಧಾರ್ಯಾಂ ಶಿರಸಿ ಪರಿಸರದ್ರಶ್ಮಿ ಕೋಟೀರಕೋಟೌ
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಾ ದಧದನುಸರಣಾದರ್ಥಿತೋ ದೇವಸಂಘೈಃ ।
ಭೂಮಾವಾಗತ್ಯ ಭೂಮನ್ಅಸುಕರಮಕರೋರ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಂ
ದುರ್ಭಾಷ್ಯಂ ವ್ಯಸ್ಯ ದಸ್ಯೋರ್ಮಣಿಮತ ಉದಿತಂ ವೇದಸದ್ಯುಕ್ತಿಭಿಸ್ತ್ವಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಭೂತ್ವಾ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿಶುದ್ಧೇ ದ್ವಿಜಗಣನಿಲಯೇ ರೌಪ್ಯಪೀಠಾಭಿಧಾನೇ
ತತ್ರಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಜಾತಿಸ್ತ್ರಿಭುವನವಿಶದೇ ಮಧ್ಯಗೇಹಾಖ್ಯಗೇಹೇ ।
ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಾಧಿರಾಜಃ ಪುನರಪಿ ಬದರೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೃಷ್ಣಂ ಚ ನತ್ವಾ
ಕೃತ್ವಾ ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ಸಮ್ಯಗ್ ವ್ಯತನುತ ಚ ಭವಾನ್ ಭಾರತಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ವಂದೇ ತಂ ತ್ವಾ ಸುಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಮನುದಿನಾಸೇವಿತಂ ದೇವವೃಂದೈಃ
ವಂದೇ ವಂದಾರುಮೀಶೇ ಶ್ರಿಯ ಉತ ನಿಯತಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಮ್ ।
ವಂದೇ ಮಂದಾಕಿನೀಸತ್ಸರಿದಮಲಜಲಾಸೇಕಸಾಧಿಕ್ಯಸಂಗಂ
ವಂದೇಽಹಂ ದೇವಭಕ್ತ್ಯಾ ಭವಭಯದಹನಂ ಸಜ್ಜನಾನ್ಮೋದಯಂತಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಖ್ಯಸೂರೇಃ ಸುತ ಇತಿ ಸುಭೃಶಂ ಕೇಶವಾನಂದತೀರ್ಥ
ಶ್ರೀಮತ್ಪಾದಾಬ್ಜ ಭಕ್ತಃ ಸ್ತುತಿಮಕೃತ ಹರೇರ್ವಾಯುದೇವಸ್ಯ ಚಾಸ್ಯ ।
ತತ್ಪಾದಾರ್ಚಾದರೇಣ ಗ್ರಥಿತ ಪದಲಸನ್ಮಾಲಯಾ ತ್ವೇತಯಾ ಯೇ
ಸಂರಾಧ್ಯಾಮೂ ನಮಂತಿ ಪ್ರತತಮತಿಗುಣಾ ಮುಕ್ತಿಮೇತೇ ವ್ರಜಂತಿ ॥ ೪೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

ಪಾಂತಸ್ಮಾನ್ ಪುರುಹೂತವೈರಿಬಲವನ್ಮಾತಂಗಮಾದ್ಯದ್ಘಟಾ-
ಕುಂಭೋಚ್ಚಾದ್ರಿವಿಪಾಟನಾಧಿಕಪಟುಪ್ರತ್ಯೇಕವಜ್ರಾಯಿತಾಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಕಂಠೀರವಾಸ್ಯಪ್ರತತಸುನಖರಾ ದಾರಿತಾರಾತಿದೂರ-
ಪ್ರಧ್ವಸ್ತಧ್ವಾಂತಶಾಂತಪ್ರವಿತತಮನಸಾ ಭಾವಿತಾ ನಾಕಿವೃಂದೈಃ ॥ ೧ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸಮಂತತೋ ವಿಕಲಯನ್ನೈವೇಶಿತುಸ್ತೇ ಸಮಂ
ಪಶ್ಯಾಮ್ಯುತ್ತಮವಸ್ತು ದುರತರತೋಽಪಾಸ್ತಂ ರಸೋ ಯೋಽಷ್ಟಮಃ ।
ಯದ್ರೋಷೋತ್ಕರದಕ್ಷನೇತ್ರಕುಟಿಲಪ್ರಾಂತೋತ್ಥಿತಾಗ್ನಿಸ್ಫುರ-
ತ್ಖದ್ಯೋತೋಪಮವಿಸ್ಫುಲಿಂಗಭಸಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಶಕ್ರೋತ್ಕರಾಃ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹನಖಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಖಿಲವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಖಿಲವಾಯುಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಆಚಾರ್ಯರೇ ಜನ್ಮಜನ್ಮದಲ್ಲಿ

ಗುರುಗಳಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ವಾಯುದೇವರ ಅವತಾರತ್ರಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸಲು (ಶಕ್ತರಾದವರು) ಅಶಕ್ತರಾದವರು ಖಿಲವಾಯುಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ.

❑❑

ವಾಯುರ್ಭೀಮೋ ಭೀಮನಾದೋ ಮಹೌಜಾಃ
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಃ ।
ಅನಾವೃತ್ತಿರ್ದೇಹಿನಾಂ ದೇಹಪಾತೇ
ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯುರ್ದೇವದೇವೋ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾನ್ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತೃತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥ ೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂತಾ ಗುರವಃ ಸಾಕ್ಷಾದಿಷ್ಟಂ ದೈವಂ ಶ್ರಿಯಃಪತಿಃ ।
ಆಚಾರ್ಯಾಃ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಾಃ ಸಂತು ಮೇ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ॥ ೩ ॥

ಜ್ಞಾನೇ ವಿರಾಗೇ ಹರಿಭಕ್ತಿಭಾವೇ ಧೃತಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಾಣಬಲೇಷು ಯೋಗೇ ।
ಬುದ್ಧೌ ಚ ನಾನ್ಯೋ ಹನುಮತ್ಸಮಾನಃ ಪುಮಾನ್ ಕದಾಚಿತ್ ಕ್ವ ಚ ಕಶ್ಚನೈವ ॥ ೪ ॥

ವಾತೇನ ಕುಂತ್ಯಾಂ ಬಲವಾನ್ ಸ ಜಾತಃ ಶೂರಸ್ತಪಸ್ವೀ ದ್ವಿಷತಾಂ ನಿಹಂತಾ ।
ಸತ್ಯೇ ಚ ಧರ್ಮೇ ಚ ರತಃ ಸದೈವ ಪರಾಕ್ರಮೇ ಶತ್ರುಭಿರಪ್ರಧೃಷ್ಯಃ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯುದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
ಬಟ್ ತದ್ದರ್ಶತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ ।
ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
ರ್ಮಧ್ವೋ ಯತ್ತು ತೃತೀಯಮೇತದಮುನಾ ಗ್ರಂಥಃ ಕೃತಃ ಕೇಶವೇ ॥ ೬ ॥

ಮಹಾವ್ಯಾಕರಣಾಂಬೋಧಿಮಂಥಮಾನಸಮಂದರಮ್ ।
ಕವಯಂತಂ ರಾಮಕೀರ್ತ್ಯಾ ಹನೂಮಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೭ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಯ ಭೀಮಾಯ ನಮೋ ಯಸ್ಯ ಭುಜಾಂತರಮ್ ।
ನಾನಾವೀರಸುವರ್ಣಾನಾಂ ನಿಕಷಾಶ್ಮಾಯಿತಂ ಬಭೌ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವಾಂತಸ್ಥಾನಂತಶಯ್ಯಾಯ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನರಸಾರ್ಣಸೇ ।
ಉತ್ತುಂಗವಾಕ್ತರಂಗಾಯ ಮಧ್ವದುಗ್ಧಾಬ್ಧಯೇ ನಮಃ ॥ ೯ ॥

ಯೇನಾಹಮಿಹ ದುರ್ಮಾರ್ಗಾದುದ್ಧೃತ್ಯಾಭಿನಿವೇಶಿತಃ ।
ಸಮ್ಯಕ್ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವೇ ಮಾರ್ಗೇ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಂ ನಮಾಮಿ ತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ।
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯಃ ಸರ್ವಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಃ ಸರ್ವದೋಷವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪ್ರೀತ ಏವಾಲಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಮೇ ಪರಮಃ ಸುಹೃತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸೂಕ್ತಿರತ್ನಾಕರೇ ರಮ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಯಣಾರ್ಣವೇ ।
ವಿಹರಂತೋ ಮಹೀಯಾಂಸಃ ಪ್ರೀಯಂತಾಂ ಗುರವೋ ಮಮ ॥ ೧೩ ॥

ಹನೂಮಾನಂಜನಾಸೂನುರ್ವಾಯುಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುನಸಖಃ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ಉದಧಿಕ್ರಮಣಶ್ಚೈವ ಸೀತಾಸಂದೇಶಹಾರಕಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ದರ್ಪಹಾ ॥ ೧೫ ॥

ಮಾರುತಿಃ ಪಾಂಡವೋ ಭೀಮೋ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವೃಕೋದರಃ ।
ಕೌಂತೇಯಃ ಕೃಷ್ಣದಯಿತೋ ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೧೬ ॥

ಜರಾಸಂಧಾಂತಕೋ ವೀರೋ ದುಃಶಾಸನವಿನಾಶಕಃ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನದಾತಾ ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಶಂನಾಮಾ ಜಿತವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೧೮ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಸನ್ನಾಮ್ನಾಮೇವಂ ದ್ವಾದಶಕಂ ಜಪೇತ್ ।
ಲಭತೇ ವೈಷ್ಣವೀಂ ಭಕ್ತಿಂ ಗುರುಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮನೋಜವಂ ಮಾರುತತುಲ್ಯವೇಗಂ
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ವಾತಾತ್ಮಜಂ ವಾನರಯೂಥಮುಖ್ಯಂ
ಶ್ರೀರಾಮದೂತಂ ಶಿರಸಾ ನಮಾಮಿ ॥ ೨೦ ॥

ಬುದ್ಧಿರ್ಬಲಂ ಯಶೋ ಧೈರ್ಯಂ ನಿರ್ಭಯತ್ವಮರೋಗತಾ ।
ಅಜಾಡ್ಯಂ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂ ಚ ಹನೂಮತ್ಸ್ಮರಣಾದ್ಭವೇತ್ ॥ ೨೧ ॥

(ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೌ ಧೈರ್ಯೇ ಸ್ಥೈರ್ಯೇ ಪರಾಕ್ರಮೇ ।
ವೇಗೇ ಚ ಲಾಘವೇ ಚೈವ ಪ್ರಲಾಪಸ್ಯ ಚ ವರ್ಜನೇ ॥)

ಭೀಮಸೇನಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಸೇನಯೋರುಭಯೋರಪಿ ।
ಪಾಂಡಿತ್ಯೇ ಚ ಪಟುತ್ವೇ ಚ ಶೂರತ್ವೇ ಚ ಬಲೇಽಪಿ ಚ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಃ ಖಿಲವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಲಘುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಕಲ್ಯಾಣೀದೇವಿ ಈ ಲಘುವಾಯುಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ-ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ತಂಗಿ ಎಂಬ ಐತಿಹ್ಯ ಇದೆ. ಇವಳೂ ವಿದುಷಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆಚಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತಳಾಗಿ ವಿರಕ್ತ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಕಲ್ಯಾಣೀದೇವಿ ಎಂಬ ಸೋದರಿ ಇದ್ದರು. ಈ ಸ್ತುತಿಕರ್ತೆ ಯಾರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಆರಂಭದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪಕುಮಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಅವತಾರತ್ರಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

❑❑

ವಾಸುದೇವಂ ಸದಾನಂದತೀರ್ಥಂ ನಂದಸಂದೋಹಸಂದಾನಶೀಲಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಸೂನುಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಹನೂಮಂತಮೇಕಾಂತಭಾಜಂ ರಾಘವಶ್ರೀಪದಾಂಭೋಜಭೃಂಗಮ್ ।
ಮಾರುತಿಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭೀಮರೂಪಂ ಪರಂ ಪೀವರಾಂಸಂ ಭಾರತಂ ಭಾರತಶ್ರೀಲಲಾಮಮ್ ।
ಭೂಭರಧ್ವಂಸನಂ ಭಾರತೀಶಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೩ ॥

ದೇವಚೂಡಾಮಣಿಂ ಪೂರ್ಣಬೋಧಂ ಕೃಷ್ಣಪಾದಾರವಿಂದೈಕದಾಸಮ್ ।
ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಪೂರ್ಣರೂಪಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುಮಾಯಾಂಧಕಾರಧ್ವಂಸಮಾರ್ತಂಡಮೂರ್ತೀಯಮಾನಮ್ ।
ಸಜ್ಜನಾನಂದಸಂದೋಹಧೇನುಂ ನಂದಯಾಮೋ ವಯಂ ನಂದಿತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೫ ॥

ಇಂದಿರಾನಂದಮಾನಂದಮೂರ್ತಿಂ ಸುಂದರೀಮಿಂದಿರಾಮಿಂದುಕಾಂತಿಮ್ ।
ನಂದಿತೀರ್ಥಂ ಚ ವಂದೇ ತದಿಷ್ಟಂ ದಾಸಮೇಕಂ ತಥಾ ತತ್ತ್ವದೀಪಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕಲ್ಯಾಣೀದೇವಿವಿರಚಿತಾ ಲಘುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಅಣುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಈ ಸ್ತುತಿಯೂ ಕೂಡಾ ಈ ಕಲ್ಯಾಣೀದೇವಿವಿರಚಿತವಾಗಿದ್ದು, ಐದು ಪದ್ಯಗಳ ಪುಟ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಯಾದ ಆನಂದತೀರ್ಥಮುನಿರಾಜರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಆರಂಭದ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ, ಅವರ ಅವತಾರ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅವತಾರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಚಂದ್ರವಿಭೂಷಣಚಂದ್ರಪುರೋಗೈರ್ವಂದ್ಯಪದಾಂಬುರುಹಂ ಪವಮಾನಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿಪತಿಂ ಭುವಿ ವಾಣೀಪ್ರಾಣಸಮಂ ದಯಯಾ ಹ್ಯವತೀರ್ಣಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಹನುಮಂತಮನಂತಭುಜಿಷ್ಯಂ ಲಂಘಿತಸಿಂಧುಮುದಸ್ತಮಹೀಧ್ರಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೩ ॥

ಭೀಷಣದುಷ್ಟಕುಲಾಂತಕಭೀಮಂ ಭೀಮಮಭೀತಿದಮಿಷ್ಟಜನಾನಾಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೪ ॥

ಶಾಂತಮನಂತನಿಶಾಂತಸಮಾಹ್ವೇ ಶಾಂತಕುಲೇಖಕುಲೇ ಕಿಲ ಜಾತಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮಹಾಮುನಿರಾಜಂ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣಿಮೀಡೇ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕಲ್ಯಾಣೀದೇವಿವಿರಚಿತಾ ಲಘುವಾಯುಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಅಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರನ್ನು ನಾನಾವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನ ಎರಡು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಆ ಶ್ರೀಪತಿಯ ಪಾದಕಮಲದ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಸಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ, ಅಚ್ಯುತನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯನಿಯಾಮಕರಾದ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ವಾಯುದೇವರು ಮಾನವನ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಶರೀರವು ಶವ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಯಾರಿಂದಲೂ ತಡೆಯಲಾಗದೇ ಬಿದ್ದುಹೋಗುವುದು. ದೇವತೆಗಳೂ ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಹಂಸಃ ಸೋಽಹಂ ಸ್ವಾಹಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವೂ ವಾಯುದೇವರ ಅಧೀನ ಎಂದು ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್ತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿನಾಥನಾದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನು ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಎರಡೆರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದೇವರ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳ ಹನುಮ-ಭೀಮ-ಮಧ್ವರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ದಾಸರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನಾದ ವಾದಿರಾಜನು ಅವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಯಾವನು ಪಠಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಿಂಹದಂತಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಉಪಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಭಕ್ತಿಂ ಶ್ರೀರಮಣಸ್ಯ ಪಾದಯುಗಲೇ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಹೀಶ ಮ-
ಚ್ಚಿತ್ತಂ ತತ್ಪದಪದ್ಮಚಿಂತನರತಂ ನಿತ್ಯಂ ವಿಧೇಹ್ಯಚ್ಯುತಮ್ ।
ತ್ವತ್ತಾತಂ ಮಯಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನಮಧುನಾ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯ ಕುರ್ವಂಜಸಾ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿನಾಥ ದಯಯಾ ದಾಸಂ ಹಿ ಮಾಂ ಪಾಲಯ ॥ ೧ ॥

ತ್ವಯ್ಯುತ್ತಿಷ್ಠತಿ ತತ್ಕಲೇವರಮಭೂತ್ ಪಾತ್ರೈಕಪಾತ್ರಂ ಸುರಾ-
ಸ್ತ್ರಾತುಂ ನೈವ ಹಿ ಶೇಕುರಾದಿಪುರುಷೋऽಪ್ಯಾಸೀದುಪೇಕ್ಷಾರತಃ ।
ಶ್ವಾಸಾಖ್ಯಂ ಮನುಮಸ್ಯ ಯತ್ ತವ ವಶೇ ಬ್ರೂತೇऽವಿಗೀತಾ ಶ್ರುತಿಃ
ಸ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಣಗಣಾಧಿನಾಥ ದಯಯಾ ದಾಸಂ ಹಿ ಮಾಂ ಪಾಲಯ ॥ ೨ ॥

ಯೇನಾತ್ಮೀಯಜನಾವನಾಯ ಬಲಿನಾ ನೀತಃ ಪುರೋಚ್ಚಾಚಲ-
ಸ್ತೀರ್ಣಃ ಪೂರ್ಣಪಯೋನಿಧಿಃ ಖಲಜಿತಾ ದೃಷ್ಟಾ ಚ ಸೀತಾಕೃತಿಃ ।
ತತ್ ತೇ ಕಿಂ ಕಥನೀಯಮಸ್ತಿ ಜಗತಿ ವ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸತ್ಪಾಲನೇ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗ ತದವ ಶ್ರೀಮನ್ ಹನೂಮನ್ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ಸೇವಾಭಿಃ ಪರಿತುಷ್ಟಧೀಃ ಕವಿಜನೈರ್ಗೇಯಾಭಿರಾದ್ಯಃ ಪುಮಾನ್
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಕಿಲ ಭಾವಿನಂ ಸಮತನೋತ್ ಸಂತಂ ಭವಂತಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇ ಸತಿ ವಿಸ್ಮೃತಿರ್ನಿಜಜನೇ ನಿಂದ್ಯಾ ಹಿ ಯತ್ ತ್ವಾದೃಶಾಂ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗ ತದವ ಶ್ರೀಮನ್ ಹನೂಮನ್ ನಮಃ ॥ ೪ ॥

ಕಾಮೀ ಯೇನ ಹಿ ಕೀಚಕೋ ವಿನಿಹತಃ ಕ್ರೋಧೀ ಚ ದುಃಶಾಸನಃ
ಸ್ತಬ್ಧೋ ಲುಬ್ಧಸುಯೋಧನಶ್ಚ ಮಣಿಮಾನ್ ಮುಗ್ಧೋ ಮದಾಂಧೋ ಬಕಃ ।
ಕೃಷ್ಣೇರ್ಷ್ಯಾಭಿರತಶ್ಚ ಮಾಗಧಪತಿಃ ಷಡ್ವೈರಿವರ್ಗಾತ್ ಸದಾ
ಸ ತ್ವಂ ಭೀಮ ಗುಣಾಭಿರಾಮ ದಯಯಾ ದಾಸಂ ಹಿ ಮಾಮುದ್ಧರ ॥ ೫ ॥

ದಾಹಾದ್ಯೇನ ವಿಮೋಚಿತೋ ನಿಜಜನಃ ಸ ತ್ವಂ ಭವಾಗ್ನೇರವ
ಸ್ವೀಯಾಧ್ವಪ್ರತಿಬಂಧಕಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಕಿರ್ಮೀರನಾಮಾ ಸ ಮೇ ।
ಪ್ರೋದ್ಯನ್ಮಧ್ವಮತಾನುಗಸ್ಯ ಸದಯ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿನಃ ಸಾದಯ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸೋಮಕುಲಾಗ್ರಗಣ್ಯ ಭವತಃ ಪೋತಂ ಹಿ ಮಾಂ ನ ತ್ಯಜ ॥ ೬ ॥

ವಿದ್ವತ್ಸಿಂಧುಮಹೋದಯ ಶ್ರುತಿಪಥಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿಬೀಜೋದಯ
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥ್ಯಂಬುಜಮುದ್ರಣ ಪ್ರಿಯಜನಪ್ರತ್ಯೂಹಘರ್ಮಾರ್ದನ ।
ಹೃಲ್ಲಗ್ನಾಮಲಕೃಷ್ಣ ಸಸ್ಮಿತದಯಾವೀಕ್ಷಾಸುಧಾಧಿಷ್ಣ್ಯ ಮಾಂ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಚಂದ್ರ ಕುಮುದಸ್ಥಾನೀಯಮುದ್ಬೋಧಯ ॥ ೭ ॥

ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಕರಾಃ ಸತಾಂ ಸುಖಕರಾ ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಜ್ವರಾಃ
ಸದ್ವಿದ್ಯಾಂಬುಧಿಪೋಷಕೋ ಯದುದಯೋऽವಿದ್ಯಾಂಬುಧೇಃ ಶೋಷಕಃ ।
ಯಃ ಶರ್ವೇಣ ಶಿರೋಧೃತೋऽಪಿ ವಿಶದಂ ಚಕ್ರೇ ಮುರಾರೇಃ ಪದಂ
ಸೋऽವ್ಯಾದದ್ಭುತಮಧ್ವತಾರಕಪತಿರ್ಹಾರ್ದಾಂಧಕಾರಚ್ಯುತಿಃ ॥ ೮ ॥

ಪದ್ಯಾನಾಮಿದಮಷ್ಟಕಂ ಪ್ರವಿಲಸನ್ಮಧ್ವಾಕೃತಿಸ್ಪಷ್ಟಕಂ
ತದ್ದಾಸಪ್ರಿಯವಾದಿರಾಜಯತಿನಾ ತದ್ದತ್ತವಾಗ್ಭೂತಿನಾ ।
ಹೃದ್ಯಂ ಯಃ ಪಠತೀರಿತಂ ಸುಚರಿತಂ ಸ ಸ್ಯಾದ್ದಿಶಾಮಷ್ಟಕೇ
ಮಾದ್ಯನ್ಮಾಯಿಮತಂಗಭಂಗಕರಣೇ ಸಿಂಹಪ್ರಬರ್ಹಪ್ರಭಃ ॥ ೯ ॥

*ವಾಗೀಶಮುನಿಪುತ್ರೇಣ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಭಿಕ್ಷುಣಾ ।
ಕೃತಂ ಪ್ರಾಣಾಷ್ಟಕಂ ಭೂಯಾತ್ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಮಾಧವಮಧ್ವಯೋಃ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಸುಂದರಕಾಂಡರಾಮಾಯಣನಿರ್ಣಯಃ

❑❑

ರಾಮಾಯಣದ ಸುಂದರಕಾಂಡವು ವಾಯುಜೀವೋತ್ತಮತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ಸುಂದರ-ವಾದ ಪ್ರಸಂಗ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹನುಮಂತನು ತೋರಿದ ಪ್ರಸಂಗ. ಅವನ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿ ಇವುಗಳ ಸುಂದರ ಸಮನ್ವಯ, ದೇಹಬಲ, ಆತ್ಮಬಲ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಆಂಜನೇಯನು ಮೆರೆದ ಸಂದರ್ಭ. ಸಾಧಕನಿಗೆ ತನ್ನವರಿಂದಲೇ ಮೊದಲು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೇ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಧರ್ಮ-ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಬಾರದು. ಅಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಸಾಧಕನು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಧನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು. ಸುರಸೆ, ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬಂದವಳು. ನಾವೂ ಕೂಡಾ ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಚ್ಯುತರಾಗಬಾರದು. ತನ್ನವರು ಭಕ್ತರು, ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸಾಮದಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಗೆಲ್ಲಬೇಕು. ಆದರೆ ದುಷ್ಟರು ಎಷ್ಟೇ ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕು. ಸಾಧಕನಿಗೆ ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು ಇವು ಮೂರು ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಘ್ನಗಳು. ಮೈನಾಕ ಚಿನ್ನದ್ದು, ಸುರಸೆ, ಹೆಣ್ಣು, ಸಿಂಹಿಕೆ, ನೆಲ ಹೀಗೆ ಈ ಮೂರನ್ನು ಗೆದ್ದ ಹನುಮಂತ. ಸಾಧಕರನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸುವ ಈ ಮೂರನ್ನು ಗೆದ್ದವನಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಖಂಡಿತ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾರುವ ಹನೂಮತ್ಪ್ರತಿಯಾನ ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮನೋಜ್ಞವಾದುದು.

ಹನುಮಂತನ ಸಮುದ್ರತರಣ, ಸೀತೆಯ ದರ್ಶನ, ಅಶೋಕವನ ಧ್ವಂಸ, ಅಕ್ಷಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ, ರಾವಣನಿಗೆ ಎಚ್ಚರ, ಲಂಕಾದಹನ ಇವು ಈ ಕಾಂಡದ ಪ್ರಮುಖ

* ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಘಟ್ಟಗಳು. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ-
ವನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಾಯ ಶಾಶ್ವತಸುವಿಸ್ತೃತಷಡ್ಗುಣಾಯ
ಸರ್ವೇಶ್ವರಾಯ ಬಲವೀರ್ಯಮಹಾರ್ಣವಾಯ ।
ನತ್ವಾ ಲಿಲಂಘಯಿಷುರರ್ಣವಮುತ್ಪಪಾತ
ನಿಷ್ಪೀಡ್ಯ ತಂ ಗಿರಿವರಂ ಪವನಸ್ಯ ಸೂನುಃ ॥ ೧ ॥

ಚುಕ್ಷೋಭ ವಾರಿಧಿರನುಪ್ರಯಯೌ ಚ ಶೀಘ್ರಂ
ಯಾದೋಗಣೈಃ ಸಹ ತದೀಯಬಲಾಭಿಕೃಷ್ಟಃ ।
ವೃಕ್ಷಾಶ್ಚ ಪರ್ವತಗತಾಃ ಪವನೇನ ಪೂರ್ವಂ
ಕ್ಷಿಪ್ತೋಽರ್ಣವೇ ಗಿರಿರುದಾಗಮದಸ್ಯ ಹೇತೋಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ಯಾಲೋ ಹರಸ್ಯ ಗಿರಿಪಕ್ಷವಿನಾಶಕಾಲೇ
ಕ್ಷಿಪ್ತೋಽರ್ಣವೇ ಸ ಮರುತೋರ್ವರಿತಾತ್ಮಪಕ್ಷಃ ।
ಹೈಮೋ ಗಿರಿಃ ಪವನಜಸ್ಯ ತು ವಿಶ್ರಮಾರ್ಥ-
ಮುದ್ಭಿದ್ಯ ವಾರಿಧಿಮವರ್ಧದನೇಕಸಾನುಃ ॥ ೩ ॥

ನೈವಾತ್ರ ವಿಶ್ರಮಣಮೈಚ್ಛದವಿಶ್ರಮೋಽಸೌ
ನಿಃಸೀಮಪೌರುಷಬಲಸ್ಯ ಕುತಃ ಶ್ರಮೋಽಸ್ಯ ।
ಆಶ್ಲಿಷ್ಯ ಪರ್ವತವರಂ ಸ ದದರ್ಶ ಗಚ್ಛನ್
ದೇವೈಸ್ತು ನಾಗಜನನೀಂ ಪ್ರಹಿತಾಂ ವರೇಣ ॥ ೪ ॥

ಜಿಜ್ಞಾಸುಭಿರ್ನಿಜಬಲಂ ತವ ಭಕ್ಷಮೇತು
ಯದ್ಯತ್ ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ ತದಿತ್ಯಮರೋದಿತಾಯಾಃ ।
ಆಸ್ಯಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಪದಿ ಪ್ರವಿನಿಃಸೃತೋಽಸ್ಮಾ-
ದ್ದೇವಾನನಂದಯದುತ ಸ್ವಕೃತಮೇಷು ರಕ್ಷನ್ ॥ ೫ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುರಪ್ರಣಯಿತಾಂ ಬಲಮಸ್ಯ ಚೋಗ್ರಂ
ದೇವಾಃ ಪ್ರತುಷ್ಟುವುರಮುಂ ಸುಮನೋಽಭಿವೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ತೈರಾದೃತಃ ಪುನರಸೌ ವಿಯತೈವ ಗಚ್ಛನ್
ಛಾಯಾಗ್ರಹಂ ಪ್ರತಿದದರ್ಶ ಚ ಸಿಂಹಿಕಾಖ್ಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಲಂಕಾವನಾಯ ಸಕಲಸ್ಯ ಚ ನಿಗ್ರಹೇಽಸ್ಯಾಃ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಪ್ರತಿಹತಂ ಪ್ರದದೌ ವಿಧಾತಾ ।
ಛಾಯಾಮವಾಕ್ಷಿಪದಸೌ ಪವನಾತ್ಮಜಸ್ಯ
ಸೋಽಸ್ಯಾಃ ಶರೀರಮನುವಿಶ್ಯ ಬಿಭೇದ ಚಾಶು ॥ ೭ ॥

ನಿಃಸೀಮಮಾತ್ಮಬಲಮಿತ್ಯನುದರ್ಶಯಾನೋ
ಹತ್ವೈವ ತಾಮಪಿ ವಿಧಾತೃವರಾಭಿಗುಪ್ತಾಮ್ ।
ಲಂಬೇ ಸ ಲಂಬಶಿಖರೇ ನಿಪಪಾತ ಲಂಕಾ-
ಪ್ರಾಕಾರರೂಪಕಗಿರಾವಥ ಸಂಚುಕೋಚ ॥ ೮ ॥

ಭೂತ್ವಾ ಬಿಡಾಲಸಮಿತೋ ನಿಶಿ ತಾಂ ಪುರೀಂ ಚ
ಪ್ರಾಪ಼್್ಯನ್ ದದರ್ಶ ನಿಜರೂಪವತೀಂ ಸ ಲಂಕಾಮ್ ।
ರುದ್ಧೋಽನಯಾಽಽಶ್ವಥ ವಿಜಿತ್ಯ ಚ ತಾಂ ಸ್ವಮುಷ್ಟಿ-
ಪಿಷ್ಟಾಂ ತಯಾಽನುಮತ ಏವ ವಿವೇಶ ಲಂಕಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮಾರ್ಗಮಾಣೋ ಬಹಿಶ್ಚಾಂತಃ ಸೋಽಶೋಕವನಿಕಾತಲೇ ।
ದದರ್ಶ ಶಿಂಶುಪಾವೃಕ್ಷಮೂಲಸ್ಥಿತರಮಾಕೃತಿಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನರಲೋಕವಿಡಂಬಸ್ಯ ಜಾನನ್ ರಾಮಸ್ಯ ಹೃದ್ಗತಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಾನುಸಾರೇಣ ಕೃತ್ವಾ ಚೇಷ್ಟಾಶ್ಚ ಸಂವಿದಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ತಾದೃಕ್ಚೇಷ್ಟಾಸಮೇತಾಯಾ ಅಂಗುಲೀಯಮದಾತ್ ತತಃ ।
ಸೀತಾಯಾ ಯಾನಿ ಚೈವಾಸನ್ನಾಕೃತೇಸ್ತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೧೨ ॥

ಭೂಷಣಾನಿ ದ್ವಿಧಾ ಭೂತ್ವಾ ತಾನ್ಯೇವಾಸನ್ ತಥೈವ ಚ ।
ಅಥ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ದಿವ್ಯಂ ದಾತುಂ ರಾಮಾಯ ಸಾ ದದೌ ॥ ೧೩ ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯೇತನ್ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ನಿಶಾಚರಗಣಾಸ್ತು ತೇ ।
ದ್ಯುಲೋಕಚಾರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಪಶ್ಯಂತ್ಯೃಷಯ ಏವ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ತೇಷಾಂ ವಿಡಂಬನಾಯೈವ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ವಂಚನಾಯ ಚ ।
ಪಶ್ಯತಾಂ ಕಲಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ ವಿಡಂಬೋಽಯಂ ಕೃತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಕಾರ್ಯಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ವಿಶಂಕಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ।
ಆತ್ಮಾವಿಷ್ಕರಣೇ ಚಿತ್ತಂ ಚಕ್ರೇ ಮತಿಮತಾಂ ವರಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅಥ ವನಮಖಿಲಂ ತದ್ರಾವಣಸ್ಯಾವಲುಂಪ್ಯ
ಕ್ಷಿತುರುಪಮಿಮಮೇಕಂ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾಽಽಶು ವೀರಃ ।

ರಜನಿಚರವಿನಾಶಂ ಕಾಂಕ್ಷಮಾಣೋಽತಿವೇಲಂ
ಮುಹುರತಿರವನಾದೀ ತೋರಣಂ ಚಾರುರೋಹ ॥ ೧೭ ॥

ಅಥಾಶೃಣೋದ್ದಶಾನನಃ ಕಪೀಂದ್ರಚೇಷ್ಟಿತಂ ಪರಮ್ ।
ದಿದೇಶ ಕಿಂಕರಾನ್ ಬಹೂನ್ ಕಪಿರ್ನಿಗೃಹ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ ೧೮ ॥

ಸಮಸ್ತಶೋ ವಿಮೃತ್ಯವೋ ವರಾದ್ಧರಸ್ಯ ಕಿಂಕರಾಃ ।
ಸಮಾಸದನ್ಮಹಾಬಲಂ ಸುರಾಂತರಾತ್ಮನೋಽಂಗಜಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಅಶೀತಿಕೋಟಿಯೂಥಪಂ ಪುರಃಸರಾಷ್ಟಕಾಯುತಮ್ ।
ಅನೇಕಹೇತಿಸಂಕುಲಂ ಕಪೀಂದ್ರಮಾವೃಣೋದ್ಬಲಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸಮಾವೃತಸ್ತಥಾಽಽಯುಧೈಃ ಸ ತಾಡಿತಶ್ಚ ತೈರ್ಭೃಶಮ್ ।
ಚಕಾರ ತಾನ್ ಸಮಸ್ತಶಸ್ತಲಪ್ರಹಾರಚೂರ್ಣಿತಾನ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪುನಶ್ಚ ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರಕಾನ್ ಸ ರಾವಣಪ್ರಚೋದಿತಾನ್ ।
ಮಮರ್ದ ಸಪ್ತಪರ್ವತಪ್ರಭಾನ್ ವರಾಭಿರಕ್ಷಿತಾನ್ ॥ ೨೨ ॥

ಬಲಾಗ್ರಗಾಮಿನಸ್ತಥಾ ಸ ಶರ್ವವಾಕ್ಸುಗರ್ವಿತಾನ್ ।
ನಿಹತ್ಯ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಂ ತೃತೀಯಭಾಗಮಕ್ಷಿಣೋತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅನೌಪಮಂ ಹರೇರ್ಬಲಂ ನಿಶಮ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ಕುಮಾರಮಕ್ಷಮಾತ್ಮನಃ ಸಮಂ ಸುತಂ ನ್ಯಯೋಜಯತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸ ಸರ್ವಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಣಃ ಸುತಂ ಶರೈರ್ವವರ್ಷ ಹ ।
ಶಿತೈರ್ವರಾಸ್ತ್ರಮಂತ್ರಿತೈರ್ನ ಚೈನಮಭ್ಯಚಾಲಯತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸ ಮಂಡಮಧ್ಯಗಾಸುತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಾವಣೋಪಮಮ್ ।
ತೃತೀಯ ಏಷ ಚಾಂಶಕೋ ಬಲಸ್ಯ ಹೀತ್ಯಚಿಂತಯತ್ ॥ ೨೬ ॥

ನಿಧಾರ್ಯ ಏವ ರಾವಣಃ ಸ ರಾಘವಸ್ಯ ನಾನ್ಯಥಾ ।
ಯದೀಂದ್ರಜಿನ್ಮಯಾ ಹತೋ ನ ಚಾಸ್ಯ ಶಕ್ತಿರೀಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೨೭ ॥

ಅತಸ್ತಯೋಃ ಸಮೋ ಮಯಾ ತೃತೀಯ ಏಷ ಹನ್ಯತೇ ।
ವಿಚಾರ್ಯ ಚೈವಮಾಶು ತಂ ಪದೋಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಪುಪ್ಲುವೇ ॥ ೨೮ ॥

ಸ ಚಕ್ರವದ್ಭ್ರಮಾತುರಂ ವಿಧಾಯ ರಾವಣಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಅಪೋಥಯದ್ಧರಾತಲೇ ಕ್ಷಣೇನ ಮಾರುತಿಸ್ತನುಃ ॥ ೨೯ ॥

ವಿಘೂರ್ಣಿತೇ ಧರಾತಲೇ ನಿಜೇ ಸುತೇ ಸ ರಾವಣಃ ।
ನಿಶಮ್ಯ ಶೋಕತಾಪಿತಸ್ತದಗ್ರಜಂ ಸಮಾದಿಶತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಅಥೇಂದ್ರಜಿನ್ಮಹಾಶರೈರ್ವರಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರಯೋಜಿತೈಃ ।
ತತಕ್ಷ ವಾನರೋತ್ತಮಂ ನ ಚಾಶಕದ್ವಿಚಾಲನೇ ॥ ೩೧ ॥

ಅಥಾಸ್ತ್ರಮುತ್ತಮಂ ವಿಧೇರ್ಯುಯೋಜ ಸರ್ವದುಃಸಹಮ್ ।
ಸ ತೇನ ತಾಡಿತೋ ಹರಿರ್ವ್ಯಚಿಂತಯನ್ನಿರಾಕುಲಃ ॥ ೩೨ ॥

ಮಯಾ ವರಾ ವಿಲಂಘಿತಾ ಹ್ಯನೇಕಶಃ ಸ್ವಯಂಭುವಃ ।
ಸ ಮಾನನೀಯ ಏವ ಮೇ ತತೋಽತ್ರ ಮಾನಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಇಮೇ ಚ ಕುರ್ಯುರತ್ರ ಕಿಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟರಕ್ಷಸಾಂ ಗಣಾಃ ।
ಇತೀಹ ಲಕ್ಷ್ಯಮೇವ ಮೇ ಸ ರಾವಣಶ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೩೪ ॥

ಇದಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಬದ್ಧವತ್ ಸ್ಥಿತಂ ಕಪೀಂದ್ರಮಾಶು ತೇ ।
ಬಬಂಧುರನ್ಯಪಾಶಕೈರ್ಜಗಾಮ ಚಾಸ್ತ್ರಮಸ್ಯ ತತ್ ॥ ೩೫ ॥

ಅಥ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ತಂ ಕಪಿಂ ಸಮೀಪಮಾನಯಂಶ್ಚ ತೇ ।
ನಿಶಾಚರೇಶ್ವರಸ್ಯ ತಂ ಸ ಪೃಷ್ಟವಾಂಶ್ಚ ರಾವಣಃ ॥ ೩೬ ॥

ಕಪೇ ಕುತೋಽಸಿ ಕಸ್ಯ ವಾ ಕಿಮರ್ಥಮೀದೃಶಂ ಕೃತಮ್ ।
ಇತೀರಿತಃ ಸ ಚಾವದತ್ ಪ್ರಣಮ್ಯ ರಾಮಮೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಅವೇಹಿ ದೂತಮಾಗತಂ ದುರಂತವಿಕ್ರಮಸ್ಯ ಮಾಮ್ ।
ರಘೂತ್ತಮಸ್ಯ ಮಾರುತಿಂ ಕುಲಕ್ಷಯೇ ತವೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ನ ಚೇತ್ ಪ್ರದಾಸ್ಯಸಿ ತ್ವರನ್ ರಘೂತ್ತಮಪ್ರಿಯಾಂ ತದಾ ।
ಸಪುತ್ರಮಿತ್ರಬಾಂಧವೋ ವಿನಾಶಮಾಶು ಯಾಸ್ಯಸಿ ॥ ೩೯ ॥

ನ ರಾಮಬಾಣಧಾರಣೇ ಕ್ಷಮಾಃ ಸುರೇಶ್ವರಾ ಅಪಿ ।
ವಿರಿಂಚಶರ್ವಪೂರ್ವಕಾಃ ಕಿಮು ತ್ವಮಲ್ಪಸಾರಕಃ ॥ ೪೦ ॥

ಪ್ರಕೋಪಿತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಕಃ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತೌ ಕ್ಷಮೋ ಭವೇತ್ ।
ಸುರಾಸುರೋರಗಾದಿಕೇ ಜಗತ್ಯಚಿಂತ್ಯಕರ್ಮಣಃ ॥ ೪೧ ॥

ಇತೀರಿತೇ ವಧೋದ್ಯತಂ ನ್ಯವಾರಯದ್ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಸ ಪುಚ್ಛದಾಹಕರ್ಮಣಿ ನ್ಯಯೋಜಯನ್ನಿಶಾಚರಾನ್ ॥ ೪೨ ॥

ಅಥಾಸ್ಯ ವಸ್ತ್ರಸಂಚಯೈಃ ಪಿಧಾಯ ಪುಚ್ಛಮಗ್ನಯೇ ।
ದದುರ್ದದಾಹ ನಾಸ್ಯ ತನ್ಮರುತ್ಸಖೋ ಹುತಾಶನಃ ॥ ೪೩ ॥

ಮಮರ್ಷ ಸರ್ವಚೇಷ್ಟಿತಂ ಸ ರಕ್ಷಸಾಂ ನಿರಾಮಯಃ ।
ಬಲೋದ್ಧತಶ್ಚ ಕೌತುಕಾತ್ ಪ್ರದಗ್ಧುಮೇವ ತಾಂ ಪುರೀಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ದದಾಹ ಚಾಖಿಲಾಂ ಪುರೀಂ ಸ್ವಪುಚ್ಛಗೇನ ವಹ್ನಿನಾ ।
ಕೃತಿಸ್ತು ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣೋಽಪ್ಯದಹ್ಯತಾಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ॥ ೪೫ ॥

ಸುವರ್ಣರತ್ನಕಾರಿತಾಂ ಸ ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮೈಃ ಸಹ ।
ಪ್ರದಹ್ಯ ಸರ್ವಶಃ ಪುರೀಂ ಮುದಾಽನ್ವಿತೋ ಜಗರ್ಜ ಚ ॥ ೪೬ ॥

ಸ ರಾವಣಂ ಸಪುತ್ರಕಂ ತೃಣೋಪಮಂ ವಿಧಾಯ ಚ ।
ತಯೋಃ ಪ್ರಪಶ್ಯತೋಃ ಪುರೀಂ ವಿಧಾಯ ಭಸ್ಮಸಾದ್ಯಯೌ ॥ ೪೭ ॥

ವಿಲಂಘ್ಯ ಚಾರ್ಣವಂ ಪುನಃ ಸ್ವಜಾತಿಭಿಃ ಪ್ರಪೂಜಿತಃ ।
ಪ್ರಭಕ್ಷ್ಯ ವಾನರೇಶಿತುರ್ಮಧು ಪ್ರಭುಂ ಸಮೇಯಿವಾನ್ ॥ ೪೮ ॥

ರಾಮಂ ಸುರೇಶ್ವರಮಗಣ್ಯಗುಣಾಭಿರಾಮಂ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸರ್ವಕಪಿವೀರವರೈಃ ಸಮೇತಃ ।
ಚೂಡಾಮಣಿಂ ಪವನಜಃ ಪದಯೋರ್ನಿಧಾಯ
ಸರ್ವಾಂಗಕೈಃ ಪ್ರಣತಿಮಸ್ಯ ಚಕಾರ ಭಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೪೯ ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ನಾನ್ಯದನುದಾತುಮಮುಷ್ಯ ಯೋಗ್ಯ-
ಮತ್ಯಂತಭಕ್ತಿಭರಿತಸ್ಯ ವಿಲಕ್ಷ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ಸ್ವಾತ್ಮಪ್ರದಾನಮಧಿಕಂ ಪವನಾತ್ಮಜಸ್ಯ
ಕುರ್ವನ್ ಸಮಾಶ್ಲಿಷದಮುಂ ಪರಮಾಭಿತುಷ್ಟಃ ॥ ೫೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ (ಸುಂದರಕಾಂಡಕಥಾನಿರ್ಣಯಃ) ॥

* * *

ಪಂಚಮುಖೀಮಾರುತಿಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಪ್ರಾಣದೇವರ ಭಜಕರಾದ ವೆಂಕಟಾರ್ಯರೆಂಬುವರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಐದು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ

ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಸಕಲೇಷ್ಟವನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂತೋಷ-ಪಡಿಸುವರೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಸರಸೀರುಹಭೃಂಗರಾಜ
ಸಂಸಾರವಾರ್ಧಿಪತಿತೋದ್ಧರಣಾವತಾರ ।
ದುಃಸಾಧ್ಯರಾಜ್ಯಧನಯೋಷಿದದಭ್ರಬುದ್ಧೇ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಆಪ್ರಾತರಾಶ್ರಿತಕುನಾಥ ನಿಕೇತನಾಲೀ-
ಸಂಚಾರಕೃತ್ಯಪಟುಪಾದಯುಗಸ್ಯ ನಿತ್ಯಮ್ ।
ಮಾನಾಥಸೇವಿಜನಸಂಗಮನಿಷ್ಕೃತಂ ನೋ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಷಡ್ವರ್ಗವೈರಿ ಸುಖಕೃದ್ ಬಹುದುರ್ಗುಹಾಯಾಂ
ಅಜ್ಞಾನಗಾಢತಿಮಿರಾತಿಭಯಪ್ರದಾಯಾಮ್ ।
ಕರ್ಮಾನಿಲೇನ ವಿನಿವೇಶಿತದೇಹಧರ್ತುಃ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬನಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವಾರ್ಧಿಪರಿಮಜ್ಜನಶುದ್ಧಚಿತ್ತಾಃ
ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮ ಪರಿಚಿಂತನಮೋದಸಾಂದ್ರಾಃ ।
ಪಶ್ಯಂತಿ ನೋ ವಿಷಯದೂಷಿತಮಾನಸಂ ಮಾಮ್
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಜಿತ ಮಹಾಖಿಲಪಾಪಕರ್ಮ
ಶಕ್ತೋ ನ ಭೋಕ್ತುಮಿಹ ದೀನಜನೇ ದಯಾಲೋ ।
ಅತ್ಯಂತ ದುಷ್ಟಮನಸೋ ದೃಢನಷ್ಟದೃಷ್ಟೇಃ
ಪಂಚಾನನೇಶ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಇತ್ಥಂ ಶುಭಂ ಭಜಕವೆಂಕಟಪಂಡಿತೇನ
ಪಂಚಾನನಸ್ಯ ರಚಿತಂ ಖಲು ಪಂಚರತ್ನಮ್ ।
ಯಃ ಪಾಪಠೀತಿ ಸತತಂ ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ಸಂತುಷ್ಟಿಮೇತಿ ಭಗವಾನಖಿಲೇಷ್ಟದಾಯೀ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭಜಕವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ
ಪಂಚಮುಖೀಮಾರುತಿಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಪಂಚಮುಖೀಮಾರುತಿಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಕಪಿಮುಖಮಪಿ ಪೂರ್ವಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ನಾರಸಿಂಹಂ
ಗರುಡಮುಖಮಪಿ ಪಶ್ಚಾದುತ್ತರೇ ಸೂಕರಾಸ್ಯಮ್ ।
ಹಯವದನಮತೋರ್ಧ್ವಂ ಚಿಂತಯೇತ್ ವಾಯುಸೂನುಂ
ಸಕಲದುರಿತಹರಂ ತಂ ರಾಮದೂತಂ ನಮಾಮಿ ॥

* * *

ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕ ಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಸಲ ದಿನಾಲು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ವಾಂಛಿತ ಫಲ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪುತ್ರಾರ್ಥಿಯು ಪುತ್ರನನ್ನು, ಯಶೋಽರ್ಥಿಯು ಯಶಸ್ಸನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು, ಧನಾರ್ಥಿಯು ಧನವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಪಡುವವನು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು.

❑❑

ನಮಾಮಿ ದೂತಂ ರಾಮಸ್ಯ ಸುಖದಂ ಚ ಸುರದ್ರುಮಮ್ ।
ಪೀನವೃತ್ತಮಹಾಬಾಹುಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿವಾರಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಾನಾರತ್ನಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಕುಂಡಲಾದಿವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಸರ್ವದಾಽಭೀಷ್ಟದಾತಾರಂ ಸತಾಂ ವೈ ದೃಢಮಾಹವೇ ॥ ೨ ॥

ವಾಸಿನಂ ಚಕ್ರತೀರ್ಥಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಗಿರೌ ಸದಾ ।
ತುಂಗಾಂಬೋಧಿ ತರಂಗಸ್ಯ ವಾತೇನ ಪರಿಶೋಭಿತೇ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾದೇಶಗತೈಃ ಸದ್ಭಿಃ ಸೇವ್ಯಮಾನಂ ನೃಪೋತ್ತಮೈಃ ।
ಧೂಪದೀಪಾದಿನೈವೇದ್ಯೈಃ ಪಂಚಖಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಶಕ್ತಿತಃ ॥ ೪ ॥

ಭಜಾಮಿ ಶ್ರೀಹನೂಮಂತಂ ಹೇಮಕಾಂತಿಸಮಪ್ರಭಮ್ ।
ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಯತೀಂದ್ರೇಣ ಪೂಜಿತಂ ಪ್ರಣಿಧಾನತಃ ॥ ೫ ॥

ತ್ರಿವಾರಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ।
ವಾಂಛಿತಂ ಲಭತೇಽಭೀಷ್ಟಂ ಷಣ್ಮಾಸಾಭ್ಯಂತರೇ ಖಲು ॥ ೬ ॥

ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ಯಶೋಽರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಯಶಃ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವಥಾ ಮಾಽಸ್ತು ಸಂದೇಹೋ ಹರಿಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಜಗತ್ಪತಿಃ ।
ಯಃ ಕರೋತ್ಯತ್ರ ಸಂದೇಹಂ ಸ ಯಾತಿ ನರಕಂ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಯತಿಕೃತ ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕ ಹನೂಮತ್ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾಯೋರವತಾರತ್ರಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ವಾಯುದೇವರ ಅವತಾರತ್ರಯಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹನೂಮಾನ್ ಅಂಜನಾಸೂನು, ವಾಯುಪುತ್ರ, ಮಹಾಬಲ, ರಾಮೇಷ್ಟ, ಫಲ್ಗುನಸಖ, ಪಿಂಗಾಕ್ಷ, ಅಮಿತವಿಕ್ರಮ, ಉದಧಿಕ್ರಮಣ, ಸೀತಾಸಂದೇಶಹಾರಕ, ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ, ದಶಗ್ರೀವದರ್ಪಹಾ ಈ ಹನ್ನೆರಡು ಹನೂಮದವತಾರದ ನಾಮಗಳನ್ನು ಮಲಗುವಾಗ, ಏಳುವಾಗ ಯಾತ್ರಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ಭಯ- ಪರಿಹಾರ ಹಾಗೂ ವಿಜಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾರುತಿ, ಪಾಂಡವ, ಭೀಮ, ಗದಾಪಾಣಿ, ವೃಕೋದರ, ಕೌಂತೇಯ, ಕೃಷ್ಣದಯಿತ, ಭೀಮಸೇನ, ಮಹಾಬಲ, ಜರಾಸಂಧಾಂತಕ, ವೀರ, ದುಃಶಾಸನ ವಿನಾಶನ, ಭೀಮಾವತಾರದ ಈ ದ್ವಾದಶ ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುವವನಿಗೆ ಆಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಶತ್ರುಕ್ಷಯ ಇವುಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ, ಜ್ಞಾನದಾತ, ಮಧ್ವ, ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞ, ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯ, ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯ, ಯತೀಶ್ವರ, ಸುಖತೀರ್ಥ, ಜಿತವಾದೀ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ, ಆನಂದತೀರ್ಥ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ಜಪಿಸುವವರಿಗೆ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಸಮನ್ವಿತ- ವಾದ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

❑❑

ಹನೂಮಾನಂಜನಾಸೂನುರ್ವಾಯುಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ರಾಮೇಷ್ಟಃ ಫಲ್ಗುನಸಖಃ ಪಿಂಗಾಕ್ಷೋಽಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧ ॥

ಉದಧಿಕ್ರಮಣಶ್ಚೈವ ಸೀತಾಸಂದೇಶಹಾರಕಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಾಣದಾತಾ ಚ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ದರ್ಪಹಾ ॥ ೨ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಕಪೀಂದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸ್ವಾಪಕಾಲೇ ಪ್ರಬೋಧೇ ಚ ಯಾತ್ರಾಕಾಲೇ ಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ ।
ನ ಭಯಂ ವಿದ್ಯತೇ ತಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾರುತಿಃ ಪಾಂಡವೋ ಭೀಮೋ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವೃಕೋದರಃ ।
ಕೌಂತೇಯಃ ಕೃಷ್ಣದಯಿತೋ ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಜರಾಸಂಧಾಂತಕೋ ವೀರೋ ದುಃಶಾಸನವಿನಾಶನಃ ॥ ೪ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಭೀಮಸ್ಯ ನಿಯತಂ ಪಠನ್ ।
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಮರಿಪಕ್ಷಕ್ಷಯಂ ಲಭೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾನದಾತಾ ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ।
ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಸುಖತೀರ್ಥಾಭಿಧಾನಶ್ಚ ಜಿತವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೬ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಸನ್ನಾಮ್ನಾಮೇವಂ ದ್ವಾದಶಕಂ ಜಪೇತ್ ।
ಲಭತೇ ವೈಷ್ಣವೀಂ ಭಕ್ತಿಂ ಗುರುಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಯೋರವತಾರತ್ರಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಯಾರ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಏಡಮೂಕನೂ ವಾಗ್ಮಿ-ಯಾಗುವನೋ, ಜಡಮತಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗುವನೋ ಅಂತಹ ಸಕಲವಚನ-ಗಳಿಗೂ, ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ಭಾರತೀದೇವಿಯರು ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಸಲಿ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಭವತಿ ಯದನುಭಾವಾದೇಡಮೂಕೋಽಪಿ ವಾಗ್ಮೀ
ಜಡಮತಿರಪಿ ಜಂತುರ್ಜಾಯತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿಃ ।
ಸಕಲವಚನಚೇತೋದೇವತಾ ಭಾರತೀ ಸಾ
ಮಮ ವಚಸಿ ನಿಧತ್ತಾಂ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಮಾನಸೇ ಚ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥವಿರಚಿತನ್ಯಾಯಸುಧಾಯಾಂ ಶ್ರೀಭಾರತೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಸರಸ್ವತಿಯ ದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರ. ವಾಕ್, ವಾಣೀ, ಭಾರತೀ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀ, ಭಾಷಾ, ಗೀಃ, ಶಾರದಾ, ಸ್ವರಾ, ಸರಸ್ವತೀ, ಕಾಮಧೇನು, ವೇದಗರ್ಭಾ, ಅಕ್ಷರಾತ್ಮಿಕಾ ಇವು ಸರಸ್ವತಿಯ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳು. ಈ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಜಪಿಸಿದರೆ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ, ವಾಕ್ಪಟುತ್ವ, ಬುದ್ಧಿಯು ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಿಸ್ಪೃಹನಾಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ವಾಗ್ವಾಣೀ ಭಾರತೀ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಭಾಷಾ ಗೀಃ ಶಾರದಾ ಸ್ವರಾ ।
ಸರಸ್ವತೀ ಕಾಮಧೇನುರ್ವೇದಗರ್ಭಾಽಕ್ಷರಾತ್ಮಿಕಾ ॥ ೧ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಸರಸ್ವತ್ಯಾಸ್ತ್ರಿಸಂಧಿಷು ।
ಜಪನ್ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಂ ಮೇಧಾಂ ವಾಕ್ಪಟುತ್ವಂ ಲಭೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ।
ಷಣ್ಮಾಸಾನ್ನಿಃಸ್ಪೃಹೋ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಲಭೇಜ್ಜ್ಞಾನಂ ವಿಮುಕ್ತಿದಮ್ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಗರುಡದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಪರ್ಣ, ವೈನತೇಯ, ನಾಗಾರಿ, ನಾಗಭೂಷಣ, ವಿಷಾಂತಕಜಿತಾಂ, ಅಜಿತ, ವಿಶ್ವತೋಮುಖ, ಗರುತ್ಮಾನ್, ಖಗಪತಿ, ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯ, ಕಶ್ಯಪನಂದನ ಈ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ಯಾವನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಎದ್ದು ಪಠಿಸಿಸುವನೋ ಅವನು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಅವನಿಗೆ ಹಾವುಗಳು ಕಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ವಿಷವು ಬಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯು ಆಗುವುದು, ಬಂಧನ ಬಿಡುಗಡೆ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿ, ವಿಪತ್ತು ನಾಶ, ಆಯುಷ್ಯ ಮೊದಲಾದವು ಶೀಘ್ರ ದೊರಕುವುವು.

❑❑

ಸುಪರ್ಣೋ ವೈನತೇಯಶ್ಚ ನಾಗಾರಿರ್ನಾಗಭೂಷಣಃ ।
ವಿಷಾಂತಕೋ ಜಿತಾರಿಶ್ಚ ಅಜಿತೋ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ ।
ಗರುತ್ಮಾನ್ ವೈ ಖಗಪತಿಸ್ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಃ ಕಶ್ಯಪನಂದನಃ ॥ ೧ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಗರುಡಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಷಂ ನಾಕ್ರಮತೇ ತಸ್ಯ ನ ವಾ ದಸ್ಯಂತಿ ಪನ್ನಗಾಃ ।
ಸಂಗ್ರಾಮೇ ವ್ಯವಹಾರೇ ಚ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಂ ಚ ಮಾನವಃ ॥ ೩ ॥

ಬಂಧನಾನ್ಮುಕ್ತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ಯಾತ್ರಾಯಾಂ ಸಿದ್ಧಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ವಿಪನ್ನಾಶಯತೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಯುಃ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗರುಡದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಗರುಡಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕೆ

ವೀಶಾಯ ರಿಪುನಾಶಾಯ ತ್ರಾಸಾಯಾಸಹರಾಯ ಮೇ ।
ಶ್ರೀಶದಾಸಾಯ ಲಲಿತಾಕಾಶವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥

- ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸ

ಖಗೇಶ್ವರಂ ಶರಣಮುಪಾಗತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ
ಮಹೌಜಸಂ ವಿತಿಮಿರಮಭ್ರಗೋಚರಮ್ ।
ಮಹಾಚಲಂ ಗರುಡಮುಪೇತ್ಯ ಖೇಚರಂ
ಮಹೌಜಸಂ ವರದಮಜೇಯಮಕ್ಲಮಮ್ ॥

- ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ

ಗರುಡಃ ಸರ್ವದಾ ಧ್ಯೇಯಃ ಸುಧಾಪೂರ್ಣಂ ಹಿರಣ್ಮಯಮ್ ।
ದಧಾನಃ ಕುಂಭಮಭಯಂ ಪೀತಶ್ಶುಕ್ಲಾರುಣೋ ಹರಿತ್ ॥

- ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ

***

ಶೇಷಸ್ತುತಿಮಾಲಿಕೆ

ಧೃತಲೋಕ ಧ್ವಸ್ತಲೋಕ ಫಣಾಜಾಲ ಪ್ರಭೋಜ್ವಲ ।
ವಿಶಂತ ಹರಿಪರ್ಯಂಕ ಸುಶಾಂತಾನಂತ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ನಾಗನಾಗೇಂದ್ರಶಯನಂ ನಾಗಾನಾಮಧಿಪಃ ಪ್ರಭೋ ।
ಆಗಮಸ್ತುತಚರಿತ್ರ ಯೋಗೀಂದ್ರಪ್ರಿಯ ದರ್ಶಯ ॥ ೨ ॥

- ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸ

ಫಣಾಷ್ಟದಲಶೇಖರಂ ಧೃತಸುವರ್ಣಪುಂಜಪ್ರಭಂ
ಸವಜ್ರವರಭೂಷಣಂ ನವಸರೋಜರಕ್ತೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಸುವರ್ಣಮುಕುಟೋಜ್ವಲಂ ಸಕಲವಾಂಛಿತಾರ್ಥಪ್ರದಂ
ನಮಾಮಿ ಶಿರಸಾ ಸುರಾಸುರನಮಸ್ಕೃತಂ ವಾಸುಕಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಂ ಜಗದೇಕಕುಂಡಲಂ
ಪೀತಾಂಬರಂ ಧೂಮ್ರಸಹಸ್ರಲೋಚನಮ್ ।
ಉದಾರವೀರ್ಯಂ ವಿಷದಂಷ್ಟ್ರಕಾನನಂ
ನಮಾಮ್ಯನಂತಂ ಭುವನೈಕನಾಥಮ್ ॥ ೪ ॥

* * *

ರುದ್ರಸ್ತುತಿಮಾಲಿಕೆ

ಗಂಗಾಧರಂ ಜಟಾಜೂಟ ವಿನ್ಯಸ್ತೇಂದುಕಲೋಜ್ವಲಮ್ ।
ಪೀತಶ್ವೇತಾರುಣಹರಿಚ್ಛ್ಯಾಮಾನನ ಸರೋರುಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ರಿನೇತ್ರಪಂಕ್ತ್ಯಾ ಲಸಿತಪಂಚವಕ್ತ್ರಂ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಮ್ ।
ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಧರಂ ಚಕ್ರಶಂಖಾಂಕಿತದ್ವಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪದ್ಮಾಕ್ಷತುಲಸೀಮಾಲಾ ವಿದ್ಯೋತಿತಶಿರೋಧರಮ್ ।
ನೀಲಗ್ರೀವಂ ಲಸದ್ರತ್ನಭಾಸ್ವರಾಹೀಶಭೂಷಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮೃಗಶೂಲವರಾಭೀತಿಹಸ್ತಂ ಸ್ಫಟಿಕಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ಗೌರೀಮನೋಹರತನುಂ ಗೌರನಂದೀಶವಾಹನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸದಾ ಧ್ಯಾತೃಬುಧಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾನೈಕಧುರಂಧರಮ್ ।
ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಂ ಧ್ಯಾನರತಂ ಸ್ಮರಾಮ್ಯಘಹರಂ ಪರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಗಿರೀಂದ್ರವಾಸ ಗೌರೀಶ ಪುರನಾಶ ಸತಾಂ ವಶ ।
ಫಣೀಂದ್ರಭೂಷ ನಿರ್ದೋಷ ಮಮ ತೋಷಕರೋ ಭವ ॥ ೬ ॥

ಶೂಲ ತ್ರಿಶೂಲಧರ ಮಾರಮದಾಪಹಾರ
ಪೀಠಾಸನಸ್ಥ ವಿಧಿಪುತ್ರ ವಿಶಾಲನೇತ್ರ ।

ಧೀರ್ಮೇಽಸ್ತು ದೀನಶರಣೇ ದಿನನಾಥದೀಪ್ತೌ
ಕ್ರೂರಾಸುರೋದರ ವಿದಾರಣ ನಾರಸಿಂಹೇ ॥ ೭ ॥

***

ಭಾವಿಸಮೀರರಾದ ವಾದಿರಾಜರ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಿಂದ ಆಯ್ದ ರುದ್ರದೇವರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು

ಕೋಟೀಶ್ವರ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಚಾರು ಕೋಟೀಶ್ವರಸ್ಥಾನಂ ಶೋಭತೇ ಯತ್ ಪುರತ್ರಯಮ್ ।
ಪುರಾರಿರಿವ ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಧ್ವಜೇನಾದ್ಯಾಪಿ ಜೃಂಭತೇ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಶಿತಿಕಂಠಾಯ ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯರ್ಷಿತೋಷಣಾತ್ ।
ಯಃ ಕೋಟೀಶ್ವರಸಂಜ್ಞೋಽಭೂಃ ಸ ಕಿಂ ನೈಕರ್ಷಿಕಾಮಧುಕ್ ॥

ಭೈರವ (ಏಣಭೈರವ ಕ್ಷೇತ್ರ) (ಯಾಣ)

ಯಸ್ಯ ಭೈರವನಾದೇನ ವಿದ್ರವಂತ್ಯಘರಾಶಯಃ ।
ಏಣಾ ಇವ ಭಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ತಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯೇಣ ಭೈರವಮ್ ॥

ಶ್ರೀರುದ್ರದೇವರು (ಗೋಕರ್ಣನಾಥೇಶ್ವರ – ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರ)

ಯೇ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಪದ್ಮಚಿಂತನರತಾಃ ತತ್ಕರ್ಮನಿಷ್ಠಾಶ್ಚ ಯೇ
ಯೇ ತದ್ಭಕ್ತಪರಾಯಣಾಃ ಶುಭಧಿಯಃ ಯೇಽರ್ಚಂತಿ ಮಾಂ ಚಾನಿಶಮ್ ।
ಏಕಾಂತೇ ತದಭೀಷ್ಟಮಾಶು ವಸುಧೇ ದೇಹೀತಿ ಗಾಂ ಬೋಧಯನ್
ಶ್ರೀಗೋಕರ್ಣಕೃತಾಲಯೋ ವಿಜಯತೇ ದೇವಃ ಸ ಗೌರೀಧವಃ ॥

ಗೋಕರ್ಣಭಾಸಿತಾಂಗಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಕುರ್ವನ್ನಿವಾಂಬಿಕಾರಮಣಃ ।
ಗೋಕರ್ಣಸಂಜ್ಞಮಧುನಾ ಭಾಸಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂಬುಧೇಸ್ತೀರೇ ॥

ಪೂರ್ಣೇಂದುವರ್ಣ ಗೋಕರ್ಣಾಕಾರ ಮಾರಭಯಂಕರ ।
ಭವಾಯ ಭವ ಮೇ ದೇವ ಭವಾನೀಪ್ರಿಯ ಶಂಕರ ॥

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ (ಹಂಪಿ)

ಪಂಪಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ ಸಂಪದೇ ಸ್ಯಾತ್ ಸತಾಂ ಸದಾ ।
ಯೋ ಹೇಮಗಿರಿಸೀಮಾಯಾಂ ರಾಜತೇ ರಾಜಶೇಖರಃ ॥

ಕಾಶೀ ಕ್ಷೇತ್ರ (ವಾರಣಾಸಿ)

ರೂಪ್ಯಾಚಲೇ ಕೃತಪದೋಽಪಿ ಗಿರೀಂದ್ರಪುತ್ರೀ-
ಪ್ರೇಮಪ್ರವಾಹಭರಮಾನೀತಮಾನಸೋಽಪಿ ।
ಕಾಶೀಮಸೀವರಣಯೋಃ ಪುರಮಂತರಾಲೇ
ಪ್ರೇತಾವೃತಾಮಪಿ ಸತೀಪತಿರಧ್ಯತಿಷ್ಠತ್ ॥

ದೋಷಂ ಮೇ ಹರ ಹೇ ಹರೇತಿ ಪತಿತಂ ಪಾದೇ ನಖಚ್ಛದ್ಮನಾ
ನಿರ್ದೋಷಂ ಮೃಗಬಿಂಬಮೇಣಹರಣಾತ್ ಕೃತ್ವೈವ ಮೂರ್ಧ್ನಿನ್ಯಧಾತ್ ।
ಗಂಗಾತೀರನಿವಾಸತಃ ಶುಚಿತಮಂ ಕುರ್ವನ್ನಿವಾಹೀಶ್ವರಾ-
ಸಂಗಾತ್ ತತ್ತ್ರಯಥಯನ್ನಿವ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪಾಯಾತ್ ಸ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಃ ॥

ಮೌಲೌ ಯಚ್ಚರಣಾಂಬುಫಾಲಫಲಕೇ ಯಸ್ಯಾಂಘ್ರಿರೇಣುಃ ಕಥಾ
ಕರ್ಣೇ ವಾಚಿ ಯದೀಯನಾಮ ಹೃದಿ ಯದ್ರೂಪಂ ಯದಾಸ್ವಾದಿತಮ್ ।
ಕುಕ್ಷೌ ಯತ್ತಪಸೇಽಪಟಂ ಕಟಿತಟಂ ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನೇ ಸಂಸ್ಥಿತಿಃ
ಪಾದೌ ಯತ್ಪುರಚಾರಿಣೌ ಸ ಹಿ ಸದಾ ತತ್ಕಿಂಕರಃ ಶಂಕರಃ ॥

ಏಕಾಮ್ರೇಶ್ವರ (ಶಿವಕಾಂಚೀ)

ಕಂತುರಮ್ಯಶರಾಕ್ರಾಂತಸ್ವಾಂತಂ ಮತ್ವೇವ ಪಾರ್ವತೀ ।
ಆಮ್ರಮೂಲೇ ಸ್ಥಿತಂ ಶಂಭುಮಾಲಿಂಗ್ಯಾಸ್ತೇ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾ ॥

ಅರುಣಾಚಲೇಶ್ವರಃ (ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೈ)

ಫಣಿಗಣವರಭೂಷಃ ಪಾರ್ವತೀಶ್ಲಾಘ್ಯವೇಷಃ
ಖಲಜನಕೃತರೋಷಃ ಖಂಡಿತಾತ್ಮೀಯದೋಷಃ ।
ಸದರುಣಗಿರಿವಾಸಃ ಶಕ್ರಸೂರ್ಯಾದ್ಯಧೀಶಃ
ಪರಿಹೃತಭವಪಾಶಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಪಾರ್ವತೀಶಃ

ರಾಮೇಶ್ವರ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಕಾಮದ್ವಿಷಂ ಕಾಮಿತದಾನದಕ್ಷಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಟಾಜೂಟವಿಭಾಸಿಗಂಗಮ್ ।
ರಾಮೇಶ್ವರಂ ರಾಮಕೃತಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ರಾಮಾಗ್ರಹೀತಾರ್ಧತನುಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥

* * *

ಲಘುಶಿವಸ್ತುತಿಃ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಶಿವನ ಸ್ತುತಿಯಿದು. ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿವ, ಶಿವ, ಶಿವ ಎಂದಾಗಲೀ, ಭವ, ಭವ, ಭವ ಎಂದಾಗಲೀ ಮೃಡ, ಮೃಡ, ಮೃಡ ಎಂದಾಗಲೀ ಯಾರು ಸ್ತುತಿಸುವರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮಂಗಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಲಲಿತಚಂದ್ರನಿಭಾನನಸುಸ್ಮಿತಂ ಶಿವಪದಂ ಶಿವದಂ ಸ್ಮರತಾಂ ಶಿವಮ್ ।
ವಿಶದಕೋಟಿತಟಿತ್ಪ್ರಭಯಾ ಯುತಂ ಶಿವಜಯಾ ಶಿವಯಾ ಶಿವಯಾ ಯುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಟನನಾಟ್ಯನಟಂ ನಟನಾಯಕಂ ಜನಮುದಂ ಜಲಜಾಯತಲೋಚನಮ್ ।
ಭುಜಗಭೂಷಣಭೂಷಿತವಿಗ್ರಹಂ ಪ್ರಣಮ ಹೇ ಜನತೇ ಜನವಲ್ಲಭಮ್ ।
ಶ್ರುತಿಶತಪ್ರಭಯಾ ಪ್ರಭಯಾ ಯುತಂ ಹರಿಪದಾಬ್ಜಭವಾಂ ಶಿರಸಾ ಧೃತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶಿವ ಶಿವೇತಿ ಶಿವೇತಿ ಶಿವೇತಿ ವೈ ಭವ ಭವೇತಿ ಭವೇತಿ ಭವೇತಿ ವಾ ।
ಮೃಡ ಮೃಡೇತಿ ಮೃಡೇತಿ ಮೃಡೇತಿ ವೈ ಭಜತಿ ಯಃ ಸತತಂ ಪ್ರಣತಾಮಿಯಾತ್ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಕೃತ ಲಘುಶಿವಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶಿವಸ್ತುತಿಃ

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಶಿವನ ಸ್ತುತಿಯಿದು. ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ಶಿವನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ಫುಟಂ ಸ್ಫಟಿಕಸಪ್ರಭಂ ಸ್ಫುಟಿತಹಾಟಕಶ್ರೀಜಟಂ
ಶಶಾಂಕದಲಶೇಖರಂ ಕಪಿಲಫುಲ್ಲನೇತ್ರತ್ರಯಮ್ ।
ತರಕ್ಷುವರಕೃತ್ತಿಮದ್ಭುಜಗಭೂಷಣಂ ಭೂತಿಮತ್
ಕದಾ ನು ಶಿತಿಕಂಠ ತೇ ವಪುರವೇಕ್ಷತೇ ವೀಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ರಿಲೋಚನ ವಿಲೋಚನೇ ಲಸತಿ ತೇ ಲಲಾಮಾಯಿತೇ
ಸ್ಮರೋ ನಿಯಮಘಸ್ಮರೋ ನಿಯಮಿನಾಮಭೂದ್ಭಸ್ಮಸಾತ್ ।
ಸ್ವಭಕ್ತಿಲತಯಾ ವಶೀಕೃತವತೀ ಸತೀಯಂ ಸತೀ
ಸ್ವಭಕ್ತವಶಗೋ ಭವಾನಪಿ ವಶೀ ಪ್ರಸೀದ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨ ॥

ಮಹೇಶ ಮಹಿತೋಽಸಿ ತತ್ಪುರುಷ ಪೂರುಷಾಗ್ರ್ಯೋ ಭವಾ-
ನಘೋರ ರಿಪುಘೋರ ತೇಽನವಮ ವಾಮದೇವಾಂಜಲಿಃ ।
ನಮಃ ಸಪದಿಜಾತ ತೇ ತ್ವಮಿತಿ ಪಂಚರೂಪೋಽಂಚಿತಃ
ಪ್ರಪಂಚಯ ಚ ಪಂಚವೃನ್ಮಮ ಮನಸ್ತಮಸ್ತಾಡಯ ॥ ೩ ॥

ರಸಾಘನರಸಾನಲಾನಿಲವಿಯದ್ವಿವಸ್ವದ್ವಿಧು-
ಪ್ರಯಷ್ಟೃಷು ನಿವಿಷ್ಟಮಿತ್ಯಜ ಭಜಾಮಿ ಮೂರ್ತ್ಯಷ್ಟಕಮ್ ।
ಪ್ರಶಾಂತಮುತ ಭೀಷಣಂ ಭುವನಮೋಹನಂ ಚೇತ್ಯಹೋ
ವಪೂಂಷಿ ಗುಣಪುಂಷಿ ತೇಽಹಮಹಮಾತ್ಮನೋಽಹಂಭಿದೇ ॥ ೪ ॥

ವಿಮುಕ್ತಿಪರಮಾಧ್ವನಾಂ ತವ ಷಡಧ್ವನಾಮಾಸ್ಪದಂ
ಪದಂ ನಿಗಮವೇದಿನೋ ಜಗತಿ ವಾಮದೇವಾದಯಃ ।
ಕಥಂಚಿದುಪಶಿಕ್ಷಿತಾ ಭಗವತೈವ ಸಂವಿದ್ರತೇ
ವಯಂ ತು ವಿರಲಾಂತರಾಃ ಕಥಮುಮೇಶ ತನ್ಮನ್ಮಹೇ ॥ ೫ ॥

ಕಠೋರಿತಕುಠಾರಯಾ ಲಲಿತಶೂಲಯಾ ಬಾಹಯಾ
ರಣಡ್ಡಮರಯಾ ಸ್ಫುರದ್ಧರಿಣಯಾ ಸಖಟ್ವಾಂಗಯಾ ।
ಚಲಾಭಿರಚಲಾಭಿರಪ್ಯಗಣಿತಾಭಿರುನ್ನೃತ್ಯತ-
ಶ್ಚತುರ್ದಶ ಜಗಂತಿ ತೇ ಜಯ ಜಯೇತ್ಯಯುರ್ವಿಸ್ಮಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪುರತ್ರಿಪುರರಂಧನಂ ವಿವಿಧದೈತ್ಯವಿಧ್ವಂಸನಂ
ಪರಾಕ್ರಮಪರಂಪರಾ ಅಪಿ ಪರಾ ನ ತೇ ವಿಸ್ಮಯಃ ।
ಅಮರ್ಷಬಲಹರ್ಷಿತಕ್ಷುಭಿತವೃತ್ತನೇತ್ರತ್ರಯೋ-
ಜ್ಜ್ವಲಜ್ವಲನ ಹೇಲಯಾ ಶಲಭಿತಂ ಹಿ ಲೋಕತ್ರಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಹಸ್ರನಯನೋ ಗುಹಃ ಸಹಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿರ್ವಿಧು
ರ್ಬೃಹಸ್ಪತಿರುತಾಪ್ಪತಿಃ ಸಸುರಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾಧರಾಃ ।
ಭವತ್ಪದಪರಾಯಣಾಃ ಶ್ರಿಯಮಿಮಾಮಗುಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿನಾಂ
ಭವಾನ್ ಸುರತರುರ್ದೃಶಂ ದಿಶ ಶಿವಾಂ ಶಿವಾವಲ್ಲಭ ॥ ೮ ॥

ತವ ಪ್ರಿಯತಮಾದತಿಪ್ರಿಯತಮಂ ಸದೈವಾಂತರಂ
ಪಯಸ್ಯುಪಹಿತಂ ಘೃತಂ ಸ್ವಯಮಿವ ಶ್ರಿಯೋ ವಲ್ಲಭಮ್ ।
ವಿಬಿದ್ಯ ಲಘುಬುದ್ಧಯಃ ಸ್ವಪರಪಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಯಾಯಿತಂ
ಪಠಂತಿ ಹಿ ಲುಠಂತಿ ತೇ ಶಠಹೃದಃ ಶುಚಾ ಶುಂಠಿತಾಃ ॥ ೯ ॥

ನಿವಾಸನಿಲಯಶ್ಚಿತಾ ತವ ಶಿರಸ್ತತಿರ್ಮಾಲಿಕಾ
ಕಪಾಲಮತಿ ತೇ ಕರೇ ತ್ವಮಶಿವೋಽಸ್ಯನಂತರ್ಧಿಯಾಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಭವತಃ ಪದಂ ಶಿವ ಶಿವೇತ್ಯದೋ ಜಲ್ಪತಾ-
ಮಕಿಂಚನ ನ ಕಿಂಚನ ವೃಜಿನಮಸ್ತ್ಯಭಸ್ಮೀಭವತ್ ॥ ೧೦ ॥

ತ್ವಮೇವ ಕಿಲ ಕಾಮಧುಕ್ ಸಕಲಕಾಮಮಾಪೂರಯನ್
ಅಪಿ ತ್ರಿನಯನಃ ಸದಾ ವಹಸಿ ಚಾತ್ರಿನೇತ್ರೋದ್ಭವಮ್ ।
ವಿಷಂ ವಿಷಧರಾನ್ ದಧತ್ ಪಿಬಸಿ ತೇನ ಚಾನಂದವಾನ್
ವಿರುದ್ಧಚರಿತೋಚಿತಾ ಜಗದಧೀಶ ತೇ ಭಿಕ್ಷುತಾ ॥ ೧೧ ॥

ನಮಃ ಶಿವ ಶಿವಾಶಿವಾಶಿವ ಶಿವಾರ್ಥ ಕೃಂತಾಶಿವಂ
ನಮೋ ಹರಹರಹರಾ ಹರಹರಾಂತರೀಂ ಮೇ ದೃಶಮ್ ।
ನಮೋ ಭವಭವಾಭವ ಪ್ರಭವ ಭೂತಯೇ ಸಂಪದಾಂ
ನಮೋ ಮೃಡ ನಮೋ ನಮೋ ನಮ ಉಮೇಶ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸತಾಂ ಶ್ರವಣಪದ್ಧತಿಂ ಸರತು ಸನ್ನತೋಕ್ತೇತ್ಯಸೌ
ಶಿವಸ್ಯ ಕರುಣಾಂತುರಾತ್ ಪ್ರತಿಕೃತಾತ್ ಸದಾ ಸೋದಿತಾ ।
ಇತಿ ಪ್ರಥಿತಮಾನಸೋ ವ್ಯಥಿತ ನಾಮ ನಾರಾಯಣಃ
ಶಿವಸ್ತುತಿಮಿಮಾಂ ಶಿವಾಂ ಲಿಕುಚಸೂರಿಸೂನುಃ ಸುಧೀಃ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಃ ಶ್ರೀಶಿವಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀರುದ್ರದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಸ್ಫಟಿಕಸಂಕಾಶನಾದ, ತ್ರಿನೇತ್ರನಾದ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನಾದ ಸದಾಶಿವನನ್ನು ವಂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ರುದ್ರನ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಹಾದೇವ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಶಂಕರ, ವೃಷಧ್ವಜ, ಕೃತ್ತಿವಾಸ, ಕಾಮಾಂಗನಾಶನ, ದೇವದೇವೇಶ, ಶ್ರೀಕಂಠ, ಹರ, ಪಾರ್ವತೀಪತಿ, ರುದ್ರ, ಶಿವ ಎಂಬ ದ್ವಾದಶನಾಮಗಳನ್ನು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅವನು ಕೃತಘ್ನನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದವನೇ ಆಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದವನು, ಗುರುಸತಿಗಮನವನ್ನು ಮಾಡಿದವನು, ಸ್ತ್ರೀಬಾಲಘಾತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದವನ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು ಹಾಗೂ ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

❑❑

ಪ್ರಥಮಂ ತು ಮಹಾದೇವಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ತು ಮಹೇಶ್ವರಮ್ ।
ತೃತೀಯಂ ಶಂಕರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಚತುರ್ಥಂ ವೃಷಭಧ್ವಜಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪಂಚಮಂ ಕೃತ್ತಿವಾಸಂ ಚ ಷಷ್ಠಂ ಕಾಮಾಂಗನಾಶನಮ್ ।
ಸಪ್ತಮಂ ದೇವದೇವೇಶಂ ಶ್ರೀಕಂಠಂ ಚಾಷ್ಟಮಂ ತಥಾ ॥ ೨ ॥

ನವಮಂ ತು ಹರಂ ದೇವಂ ದಶಮಂ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಮ್ ।
ರುದ್ರಮೇಕಾದಶಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದ್ವಾದಶಂ ಶಿವಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೩ ॥

ಏತದ್ದ್ವಾದಶನಾಮಾನಿ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ಗೋಘ್ನಶ್ಚೈವ ಕೃತಘ್ನಶ್ಚ ಭ್ರೂಣಹಾ ಗುರುತಲ್ಪಗಃ ॥ ೪ ॥

ಸ್ತ್ರೀಬಾಲಘಾತಕಶ್ಚೈವ ಸುರಾಪೋ ವೃಷಲೀಪತಿಃ ।
ಸರ್ವಂ ನಾಶಯತೇ ಪಾಪಂ ಶಿವಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೫ ॥

ಶುದ್ಧಸ್ಫಟಿಕಸಂಕಾಶಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಚಂದ್ರಶೇಖರಮ್ ।
ಇಂದುಮಂಡಲಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ವಂದೇ ದೇವಂ ಸದಾಶಿವಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರುದ್ರದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಕಾಮಾಕ್ಷಿ (ಕಂಚಿ)

ಪ್ರಪದ್ಯೇ ತವ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ಸದಾ ।
ಯತ್ಸೌಂದರ್ಯಾಂಬುಧಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತ್ರಿನೇತ್ರೋऽಭೂನ್ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥

ಉತ್ಪಾದಯನ್ ತ್ವಯಿ ಸುತೌ ಗಿರಿಜೇ ಗಿರೀಶಃ
ಸೌಂದರ್ಯಭಂಗಜಭಿಯೇವ ಭವೋ ಭವತ್ಯಾಃ ॥
ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ವಿಘನ ಹರಮೇಕಮಸಾರ್ಷೀತ್
ಷಾಣ್ಮಾತರಂ ತ್ವಪರಮಂಗಜಭಂಜಕೋऽಪಿ

- ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಿಂದ

* * *

ಶ್ರೀಸೂರ್ಯದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಆದಿತ್ಯ, ದಿವಾಕರ, ಭಾಸ್ಕರ, ಪ್ರಭಾಕರ, ಹರಿದಶ್ವ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲೋಚನ, ಸಹಸ್ರಾಂಶು, ವಿಭಾಕರ, ದಿನಕರ, ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಾ, ತ್ರಿವೇದಾತ್ಮಾ, ಸೂರ್ಯ ಹೀಗೆ ಈ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರ ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗಗಳು ಹೃದ್ರೋಗಗಳು, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಆದಿತ್ಯಂ ಪ್ರಥಮಂ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಂ ತು ದಿವಾಕರಮ್ ।
ತೃತೀಯಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಚತುರ್ಥಂ ತು ಪ್ರಭಾಕರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪಂಚಮಂ ಹರಿದಶ್ವಂ ಚ ಷಷ್ಠಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲೋಚನಮ್ ।
ಸಪ್ತಮಂ ತು ಸಹಸ್ರಾಂಶುಮಷ್ಟಮಂ ತು ವಿಭಾಕರಮ್ ॥ ೨ ॥

ನವಮಂ ಸ್ಯಾದ್ದಿನಕರಂ ದಶಮಂ ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಏಕಾದಶಂ ತ್ರಿವೇದಾತ್ಮಾ ದ್ವಾದಶಂ ಸೂರ್ಯಮೇವ ಚ ॥ ೩ ॥

ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲೇ ಸದಾ ಪಠೇತ್ ।
ತಸ್ಯ ಕುಷ್ಠಾದಿಹೃದ್ರೋಗೋ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ನೈವ ಜಾಯತೇ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶನಿಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಶನಿಸ್ತೋತ್ರವು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ದಿನಮಣಿಯಾದ - ಸೂರ್ಯನ ಮಗನಾದ - ಅನೇಕ ಗುಣಸನ್ಮಣಿಯಾದ ಶನಿದೇವನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಅರಿಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ, ಸಂಕಟ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಈ ಪುಟ್ಟ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶನೇ ದಿನಮಣೇಃ ಸೂನೋ ಹ್ಯನೇಕಗುಣಸನ್ಮಣೇ ।
ಅರಿಷ್ಟಂ ಹರ ಮೇಽಭೀಷ್ಟಂ ಕುರು ಮಾ ಕುರು ಸಂಕಟಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಶನಿಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶನಿಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ।
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶಿವನಂದಾಯ ॥

ಕೋಣಪಃ ಪಿಂಗಳೋ ಬಭ್ರೈ ಕೃಷ್ಣೋ ರೌದ್ರಂ ತೋಕೋ ಯಮಃ ಸೌರೀ ಶನೈಶ್ಚರೋ ಮಂದಃ ಪಿಪ್ಪಾಲಾದೇನ ಸಂಸ್ತುಥಃ ನಮಸ್ತೇ ಕೋಣ ಸಂಸ್ಥಾಯ ಪಿಂಗಳಾಯ ನಮೋಸ್ತುತೇ ನಮಸ್ತೇ ರೌದ್ರಸಂಜ್ಞಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಅಂತಕಾಯಚ ನಮಸ್ತೇ ಯಮ-ಸಂಜ್ಞಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಶೌರಯೇ ವಿಭೋ ಶನೈಶ್ಚರ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಮಂದ ಸಂಜ್ಞಾಯತೇ ನಮಃ ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ದೇವೇಶ ದೀನಸ್ಯ ಪ್ರಣತಸ್ಯ ಮೇ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀದಶರಥ ಮಹಾರಾಜ ವಿರಚಿತ ಶನೈಶ್ವರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀತುಲಸೀಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ - ನಾರದ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಈ ತುಲಸೀಸ್ತೋತ್ರವು ಬಂದಿದೆ. ಹರಿಯ ಪೂಜೆ ತುಳಸಿಯಿಲ್ಲದೇ ಅಪೂರ್ಣ. ಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಮೊದಲು ತುಳಸಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಸ್ನಾನಮಾಡದೇ ದೇವಪೂಜೆಗಾಗಿ ತುಳಸಿ ಸೇವನೆ

ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ತುಳಸಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವಾಗ 'ಹರಿಪ್ರಿಯೇ ಭಕ್ತನುತೇ ತುಲಸಿ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ತುಳಸಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ತುಳಸಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೀರ್ಥಗಳು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದೇವತೆಗಳು, ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವೇದಗಳು ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ತುಳಸಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ತುಳಸಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಿಖಿಲಪಾಪಗಳ ಶಮನ, ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಶರೀರ ಪಾವನ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಶರೀರದ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳ ನಿವಾರಣೆ, ನೀರೆರೆದರೆ ಯಮನಿಗೂ ತ್ರಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಳು. ಅಂತಹ ತುಳಸಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ತುಳಸಿಕಾನನವು, ಪದ್ಮವನಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಇವೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವು ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನು. ಮೋಕ್ಷೈಕಹೇತುವಾದ, ಧರಣೀಧರನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆರಾಧನೆಗೋಸ್ಕರ ತುಳಸಿ ತೆಗೆಯುವುದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಿ ತುಳಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ತೆಗೆದ ತುಳಸಿಯನ್ನು ೧೦ ದಿನ ಬಳಸಬಹುದು. ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ದ್ವಾದಶಿ, ರಾತ್ರಿ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದಂತೆ. ಗ್ರಹಣ, ವ್ಯತೀಪಾತ, ಮಂಗಳವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ ಭಾನುವಾರ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿಯನ್ನು ಕೀಳಬಾರದು.

ತುಳಸಿಯು ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಸಂಚಿತವಾದ ಪಾಪವನ್ನು ದಹಿಸುವಳು. ಮನುಷ್ಯರ ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವವಳು. ಒಂದು ತುಳಸಿಗಿಡವನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ ಸಾವಿರ ಮಾವಿನ ಮರ, ನೂರು ಪಿಪ್ಪಲ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟ ಪಾಲು ಬರುವುದು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ತರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸೀದ ಮಮ ದೇವೇಶಿ ಪ್ರಸೀದ ಹರಿವಲ್ಲಭೇ ।
ತುಲಸೀಮಿತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥ್ಯ ಅರ್ಚಯೇದ್ಧರಿಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಸ್ನಾತ್ವಾ ತುಲಸೀಂ ಛಿತ್ವಾ ದೇವಾರ್ಚನಪರಾಯಣಃ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ನಿಷ್ಫಲಂ ಚೈವ ಪಂಚಗವ್ಯೇನ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ ॥ ೨ ॥

ಹರಿಪ್ರಿಯೇ ಭಕ್ತನುತೇ ತುಲಸಿ ಶ್ರೀಹರಿವಲ್ಲಭೇ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ದತ್ತಂ ಮಯಾ ತೋಯಂ ತುಲಸಿ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯನ್ಮೂಲೇ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಿ ಯನ್ಮಧ್ಯೇ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ಯದಗ್ರೇ ಸರ್ವವೇದಾಶ್ಚ ತುಲಸಿ ತ್ವಾಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾಪಾನಿ ಯಾನಿ ರವಿಸೂನುಪಟಸ್ಥಿತಾನಿ
ಗೋಬ್ರಹ್ಮಬಾಲಪಿತೃಮಾತೃವಧಾದಿಕಾನಿ ।
ನಶ್ಯಂತಿ ತಾನಿ ತುಲಸೀವನದರ್ಶನೇನ
ಗೋಕೋಟಿದಾನಸದೃಶಂ ಫಲಮಾಪ್ನುವಂತಿ ॥ ೫ ॥

ಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ನಿಖಿಲಾಘಸಂಘಶಮನೀ ಸ್ಪೃಷ್ಟಾ ವಪುಃಪಾವನೀ
ರೋಗಾಣಾಮಭಿವಂದಿತಾ ನಿರಸನೀ ಸಿಕ್ತಾಽಂತಕತ್ರಾಸಿನೀ ।
ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿವಿಧಾಯಿನೀ ಭಗವತಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸಂರೋಪಿತಾ
ನ್ಯಸ್ತಾ ತಚ್ಚರಣೇ ವಿಮುಕ್ತಿಫಲದಾ ತಸ್ಯೈ ತುಲಸ್ಯೈ ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ತುಲಸೀಕಾನನಂ ಯತ್ರ ಯತ್ರ ಪದ್ಮವನಾನಿ ಚ ।
ವಸಂತಿ ವೈಷ್ಣವಾ ಯತ್ರ ತತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಹರಿಃ ॥ ೭ ॥

ಮನಃಪ್ರಸಾದಜನನೀ ಸುಖಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನೀ ।
ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಹರೇ ದೇವಿ ತುಲಸಿ ತ್ವಾಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಮೋಕ್ಷೈಕಹೇತೋರ್ಧರಣೀಧರಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಮಸ್ತಸ್ಯ ಗುರೋಃ ಸದಾ ತೇ ।
ಆರಾಧನಾರ್ಥಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸ್ಯ ಲುನಾಮಿ ಪತ್ರಂ ತುಲಸಿ ಕ್ಷಮಸ್ವ ॥ ೯ ॥

ತುಲಸೀಮಂಜರೀ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ತದಭಾವೇ ದಲಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ದಲಾಭಾವೇ ತು ಪತ್ರಂ ಸ್ಯಾತ್ ಪತ್ರಾಭಾವೇ ತು ಕಾಷ್ಠಕಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಕಾಷ್ಠಾಭಾವೇ ತು ಮೂಲಂ ಸ್ಯಾತ್ ಮೂಲಾಭಾವೇ ತು ಮೃತ್ತಿಕಾ ।
ಮೃತ್ತಿಕಾಯಾ ಅಭಾವೇ ತು ತುಲಸೀಶಬ್ದ ಇಷ್ಯತೇ ॥ ೧೧ ॥

ಪಂಕಜಂ ಪಂಚರಾತ್ರಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ತು ಬಿಲ್ವಕಮ್ ।
ತುಲಸೀ ದಶರಾತ್ರಂ ಸ್ಯಾತ್ ತತಃ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ಭವೇತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸಂಕ್ರಾಂತೌ ಪಕ್ಷಯೋರಂತೇ ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ನಿಶಿ ಸಂಧ್ಯಯೋಃ ।
ಚಿನ್ವಂತಿ ತುಲಸೀಂ ಯೇ ವೈ ನಿಕೃಣ್ವಂತಿ ಹರೇಃ ಶಿರಃ ॥ ೧೩ ॥

ಗ್ರಹಣೇ ಚ ವ್ಯತೀಪಾತೇ ಭೌಮಭಾರ್ಗವಭಾನುಷು ।
ನಾಹರೇತ್ ತುಲಸೀಪತ್ರಂ ನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕೇ ಪರೇ ಯಸ್ತು ಹರಿಪೂಜಾಪರಾಯಣಃ ।
ಚಿನೋತಿ ಯಸ್ತು ತುಲಸೀಮಧೋಗಚ್ಛತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ ೧೫ ॥

ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮಪಿ ವೈ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತುಲಸ್ಯಾ ಹೇಮಪುಷ್ಪವತ್ ।
ಶಂಖೋದಕೇನ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ವಿಷ್ಣವೇ ಚ ನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ತುಲಸ್ಯಾಃ ಕೋಮಲೈಃ ಪತ್ರೈಃ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಪಾದಪಂಕಜಮ್ ।
ಪೂಜನಂ ಯೇ ಪ್ರಕುರ್ವಂತಿ ಕೃತಾರ್ಥಾಃ ಸ್ಯುರ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೭ ॥

ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಜಾಗರೇ ರಾತ್ರೌ ಪ್ರಾಶಯೇತ್ ತುಲಸೀದಲಮ್ ।
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಪರಾಧಾಂಶ್ಚ ಕ್ಷಮತೇ ಹರಿರವ್ಯಯಃ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಮಾನಂ ಯಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ತುಲಸ್ಯಾಃ ಕೋಮಲೈರ್ದಲೈಃ ।
ಹಂಸಯುಕ್ತವಿಮಾನೇನ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೧೯ ॥

ತುಲಸೀಪಕ್ವಪತ್ರೇಣ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಪಾದಪಂಕಜೇ ।
ಪಕ್ಷದ್ವಯೇ ಚ ಸಂಕ್ರಾಂತೌ ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಸೂತಕದ್ವಯೇ ॥ ೨೦ ॥

ಭ್ರೂಣಹತ್ಯಾದಿಕಂ ಪಾಪಂ ಸ್ವವಂಶ್ಯೈರ್ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ವೈಷ್ಣವೈಃ ಸರ್ವದಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ತುಲಸೀ ದ್ವಾದಶೀಂ ವಿನಾ ॥ ೨೧ ॥

ಸಂಗ್ರಹೋ ನೈವ ಕರ್ತವ್ಯೋ ನಿಷಿದ್ಧದಿವಸೇಷ್ವಪಿ ।
ತ್ಯಜೇತ್ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ಪುಷ್ಪಂ ತ್ಯಜೇತ್ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ಜಲಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ನ ತ್ಯಜೇತ್ ತುಲಸೀಪತ್ರಂ ನ ತ್ಯಜೇಜ್ಜಾಹ್ನವೀಜಲಮ್ ।
ಪುಷ್ಕರಾದ್ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಗಂಗಾದ್ಯಾ ಸರಿತಸ್ತಥಾ ॥ ೨೩ ॥

ವಾಸುದೇವಾದಯೋ ದೇವಾ ವಸಂತಿ ತುಲಸೀವನೇ ।
ತುಲಸೀಗಂಧಮಾಘ್ರಾಯ ಪಿತರಸ್ತುಷ್ಟಮಾನಸಾಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರಯಾಂತಿ ಗರುಡಾರೂಢಾಃ ಸಹಿತಾಶ್ಚಕ್ರಪಾಣಿನಾ ।
ರೋಪಣಾತ್ ಪಾಲನಾತ್ ಸೇಕಾದ್ದರ್ಶನಾತ್ ಸ್ಪರ್ಶನಾನ್ನೃಣಾಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ತುಲಸೀ ದಹತೇ ಪಾಪಂ ವಾಙ್ಮನಃಕಾಯಸಂಚಿತಮ್ ।
ಅಮೃತಾಂ ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣೀಂ ಶೋಕಸಂತಾಪನಾಶನೀಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಹರಾಂ ನೃಣಾಂ ತುಲಸಿ ತ್ವಾಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಆಮ್ರಾರೋಪಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪಿಪ್ಪಲಾನಿ ಶತಾನಿ ಚ ॥ ೨೭ ॥

ತತ್ಫಲಂ ಸಮಮೇಕೇನ ತುಲಸೀವಿಟಪೇನ ಚ ।
ರಾಜದ್ವಾರೇ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಶತ್ರುಪೀಡನೇ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾರದಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀತುಲಸೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಗಣೇಶಸ್ತುತಿವಲ್ಲೀ

ಕರಸ್ಥಬೀಜಪೂರಾಕ್ತಶುಂಡಾದಂಡ ಪಿಚಂಡಿಲ ।
ವಿಘ್ನಾದಿರಾಜ ಹಸ್ತೀಂದ್ರಮಸ್ತಕಾಯಾಸ್ತು ತೇ ನಮಃ ॥

ಹೇರಂಬ ಕುಂಭಲಸೀತಾಮಲಕುಂಕುಮಾಂಕ
ಮಾರಾದಿಪುತ್ರ ಕರಿವಕ್ತ್ರ ಪವಿತ್ರಗಾತ್ರ ।
ಕಾರುಣ್ಯರೂಪ ಸುಕಲಾಪ ಮಹಾಪ್ರತಾಪ
ಪ್ರಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯ ಮುರುಧೈರ್ಯ ಭವೇದವಿಘ್ನಮ್ ॥

- ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು

ವಕ್ರತುಂಡ ಮಹಾಕಾಯ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಸಮಪ್ರಭ ।
ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಮೇ ದೇವ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ಸರ್ವದಾ ॥

ಕಾರ್ಯಂ ಮೇ ಸಿದ್ಧಿಮಾಯಾತು ಪ್ರಸನ್ನೇ ತ್ವಯಿ ಧಾತರಿ ।
ವಿಘ್ನಾನಿ ನಾಶಮಾಯಾಂತು ಸರ್ವಾಣಿ ಗಣನಾಯಕ ॥

ಅಗಜಾನನಪದ್ಮಾರ್ಕಂ ಗಜಾನನಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ಅನೇಕದಂತಂ ಭಕ್ತಾನಾಮೇಕದಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥

ಗಜಾನನಂ ಭೂತಗಣಾಧಿಸೇವಿತಂ
ಕಪಿತ್ಥಜಂಬೂಫಲಸಾರಭಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಉಮಾಸುತಂ ಶೋಕವಿನಾಶಕಾರಣಂ
ನಮಾಮಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರಪಾದಪಂಕಜಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಘ್ನೇಶ್ವರ (ಗೋಕರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರ)

❑❑

ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಗಣೇಶನನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನು ರಾವಣನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವನ್ನೂ, ದೇವಮುನಿಗಳ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆತನು ದುರ್ಜನರಿಗೆ ವಿಘ್ನಪ್ರಾಪಕನೂ, ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ವಿಘ್ನನಾಶಕನೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವನು ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನು ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಅವನೇ ಸ್ವತಃ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಂತಹ

ಗಣಪತಿಯು ನಮಗೆ ಸದಾ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಗಿದೆ.

❑❑

ದುಷ್ಟಾನಾಂ ವಿಘ್ನಕರ್ತಾ ಸುಚರಿತಸುಜನಸ್ತೋಮವಿಘ್ನಾಪಹರ್ತಾ
ತಸ್ಮಾದ್ವಿಘ್ನಾಧಿಪೋಽಹಂ ಮತ ಇತಿ ಸುಧಿಯಾಂ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಜ್ಞಾಪನಾಯ ।
ಪೌಲಸ್ತ್ಯೇಚ್ಛಾಂತರಾಯಃ ಸುರಮುನಿನಿಕರಾಭೀಷ್ಟಸಂಪ್ರಾಪ್ತ್ಯುಪಾಯಃ
ಶ್ರೇಯೋ ವಿಘ್ನಾದಿರಾಜಃ ಪ್ರದಿಶತು ಸತತಂ ಭೂರಿ ಗೌರೀತನೂಜಃ ॥

- ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ

* * *

ಗಣೇಶದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಆಯುಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಗೌರೀಪುತ್ರನಾದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಈ ದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ವಕ್ರತುಂಡ, ಏಕದಂತ, ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗ, ಗಜಕರ್ಣಕ, ಲಂಬೋದರ, ವಿಕಟ, ವಿಘ್ನರಾಜೇಂದ್ರ, ಧೂಮ್ರವರ್ಣ, ಫಾಲಚಂದ್ರ, ವಿನಾಯಕ, ಗಣಪತಿ, ಹಸ್ತಿರಾಣ್ಮುಖ ಈ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ಮೂರೂ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು, ಧನಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಧನವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

❑❑

ನಮಾಮಿ ಶಿರಸಾ ದೇವಂ ಗೌರೀಪುತ್ರಂ ವಿನಾಯಕಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಃ ಸಂಸ್ಮರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಆಯುಷ್ಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಥಮಂ ವಕ್ರತುಂಡಂ ತು ಹ್ಯೇಕದಂತಂ ದ್ವಿತೀಯಕಮ್ ।
ತೃತೀಯಂ ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗಂ ಚ ಚತುರ್ಥಂ ಗಜಕರ್ಣಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಲಂಬೋದರಂ ಪಂಚಮಂ ಚ ಷಷ್ಠಂ ವಿಕಟಮೇವ ಚ ।
ಸಪ್ತಮಂ ವಿಘ್ನರಾಜೇಂದ್ರಂ ಧೂಮ್ರವರ್ಣಂ ತಥಾಽಷ್ಟಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ನವಮಂ ಫಾಲಚಂದ್ರಂ ತು ದಶಮಂ ಚ ವಿನಾಯಕಮ್ ।
ಏಕಾದಶಂ ಗಣಪತಿಂ ದ್ವಾದಶಂ ಹಸ್ತಿರಾಣ್ಮುಖಮ್ ॥ ೪ ॥

ಏತದ್ದ್ವಾದಶನಾಮಾನಿ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಗಣೇಶದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಪ್ರತಾಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಅನ್ನದಾನ, ರಕ್ಷಣೆ, ವ್ಯಾಧಿನಾಶ, ಪಾಪಪರಿಹಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಲಹುವ ಕರುಣಾಸಮುದ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯತಃ ಅನ್ನಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸುರಾಗ್ರಗಣ್ಯ ಕುಜನಾರಣ್ಯಜ್ವಲತ್ಪಾವಕ
ಪ್ರಬ್ರೂಯಾತ್ತವ ವಿಕ್ರಮಂ ಭುವಿ ಕವಿಃ ಕೋ ವಾಽಮರೋ ವಾ ದಿವಿ ।
ಯಃ ಪ್ರಾಗಪ್ರತಿಮಲ್ಲ ತಾರಕ ಮಹಾದೈತ್ಯಂ ಸುದೃಪ್ತಂ ಭವಾನ್
ವಿಪ್ರೌಘಪ್ರಿಯ ಸುಪ್ರಭಾವ ಸಮರೇ ಕ್ರೀಡನ್ನಜೈಷೀದ್ದ್ವಿಷಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅನ್ನಂ ದದಾಸಿ ವಿದಧಾಸ್ಯಖಿಲಸ್ಯ ರಕ್ಷಾಂ
ಕ್ಲಿನ್ನಂ ಪುನಾಸಿ ವಿಲುನಾಸಿ ಸಮಸ್ತದೋಷಾನ್ ।
ಹೇ ಸ್ಕಂದ ವಂದ್ಯ ಭವತೋ ಭುವನೇ ಭವಾನೀ-
ಸೂನೋ ಕೃಪಾಜಲನಿಧೇ ಕತಮಃ ಸಮಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರವರ್ತಿತಸ್ಕಾಂದಮತಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ
ಜಗತ್ಪತಿಂ ಶ್ರೀಪತಿಮಾತ್ಮನಾಥಮ್ ।
ರಹಸ್ಯುಪಾರಾಧಯಿತುಂ ಗುಹಾದ್ಯ
ಗುಹಾಶ್ರಿತೋಽಸೀತಿ ಮಮ ಪ್ರತರ್ಕಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮುನಿಮಿತ್ರ ಸುರಾರಿಜೈತ್ರ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪಙ್ಕಜಭೃಂಗ ಕೃತಾಘಭಂಗ ।
ಸಹ್ಯೇಶ ದೇಹಿ ಸಕಲೈರುಪಜೀವ್ಯಮನ್ನಂ
ಸಂಹರ್ತೃ ಸರ್ವಭುವನಸ್ಯ ಕುಮಾರ ಮಹ್ಯಮ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತ ಶ್ರೀಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಗೋಸಾವಿತ್ರೀಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ವ್ಯಾಸರು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಭೀಷ್ಮರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವರು. ಗೋಮಾತೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಗೋಮಾತೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಗೋವಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣದ ಗೋಗ್ರಾಸಕ್ಕೆ ನೂರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿದ ಫಲವಿದೆ. ಇಂತಹ ಗೋಸಾವಿತ್ರಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪಠಿಸುವರೋ ಅಥವಾ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವರೋ ಅಂತಹವರು ವಿದ್ಯೆ, ರಾಜ್ಯ, ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಲ್ಲದೆ ಪಾಪಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಗರ್ಭಿಣಿಯು ಮಗನನ್ನು, ಕನ್ಯೆಯು ಪತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಸಾಯಂ - ಪ್ರಾತಃ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಸುಖ ದೊರೆಯುವುದು. ಇಂತಹ ಗೋರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ತಿರುಳಾಗಿದೆ.

❑❑

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ದೇವೀಂ ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರೀಮ್ ।
ಗೋಸಾವಿತ್ರೀಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವ್ಯಾಸೇನೋಕ್ತಾಂ ಸನಾತನೀಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯಸ್ಯ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರೇಣ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಗವಾಂ ನಿಶ್ವಸಿತಂ ವೇದಾಃ ಸಷಡಂಗಪದಕ್ರಮಾಃ ॥ ೨ ॥

ಶಿಕ್ಷಾ ವ್ಯಾಕರಣಂ ಛಂದೋ ನಿರುಕ್ತಂ ಜ್ಯೌತಿಷಂ ತಥಾ ।
ಏತಾಸಾಮಗ್ರಶೃಂಗೇಷು ಇಂದ್ರವಿಷ್ಣೂ ಸ್ವಯಂಸ್ಥಿತೌ ॥ ೩ ॥

ಶಿರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಗುರುಃ ಸ್ಕಂಧೇ ಲಲಾಟೇ ವೃಷಭಧ್ವಜಃ ।
ಕರ್ಣಯೋರಶ್ವಿನೌ ದೇವೌ ಚಕ್ಷುಷೋಃ ಶಶಿಭಾಸ್ಕರೌ ॥ ೪ ॥

ದಂತೇಷು ಮರುತೋ ದೇವಾ ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ।
ಕಂಠೇ ಚ ವರುಣೋ ದೇವೋ ಹೃದಯೇ ಹವ್ಯವಾಹನಃ ॥ ೫ ॥

ಉದರೇ ಪೃಥಿವೀ ದೇವೀ ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ ।
ಕಕುದಿ ದ್ಯೌಃ ಸನಕ್ಷತ್ರಾ ಪೃಷ್ಠೇ ವೈವಸ್ವತೋ ಯಮಃ ॥ ೬ ॥

ಊರ್ವೋಸ್ತು ವಸವೋ ದೇವಾ ವಾಯುರ್ಜಂಘೇ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಆದಿತ್ಯಸ್ತ್ವಾಶ್ರಿತೋ ವಾಲೇ ಸಾಧ್ಯಾಃ ಸರ್ವಾಂಗಸಂಧಿಷು ॥ ೭ ॥

ಅಪಾನೇ ಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಿ ಗೋಮೂತ್ರೇ ಜಾಹ್ನವೀ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಧೃತಿಃ ಪುಷ್ಟಿರ್ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಗೋಮಯೇ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ನಾಸಿಕಾಯಾಂ ಚ ಶ್ರೀದೇವೀ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ವಸತಿ ಭಾಮಿನೀ ।
ಚತ್ವಾರಃ ಸಾಗರಾಃ ಪೂರ್ಣಾ ಗವಾಂ ಹ್ಯೇವ ಪಯೋಧರೇ ॥ ೯ ॥

ಖುರಮಧ್ಯೇಷು ಗಂಧರ್ವಾಃ ಖುರಾಗ್ರೇ ಪನ್ನಗಾಃ ಶ್ರಿತಾಃ ।
ಖುರಾಣಾಂ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾಗೇ ಹ್ಯಪ್ಸರಾಣಾಂ ಗಣಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೋಣೀತಟೇಷು ಪಿತರೋ ರೋಮಲಾಂಗೂಲಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಋಷಯೋ ರೋಮಕೂಪೇಷು ಚರ್ಮಣ್ಯೇವ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ ೧೧ ॥

ಹುಂಕಾರೇ ಚತುರೋ ವೇದಾ ಹುಂಶಬ್ದೇ ಚ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ಏವಂ ವಿಷ್ಣುಮಯಂ ಗಾತ್ರಂ ತಾಸಾಂ ಗೋಪ್ತಾ ಸ ಕೇಶವಃ ॥ ೧೨ ॥

ಗವಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಕೃತ್ವಾ ಚೈವ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತಾ ತೇನ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾ ವಸುಂಧರಾ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾಮದೋಗ್ಧ್ರೀ ಸ್ವಯಂ ಕಾಮದೋಗ್ಧಾ ಸನ್ನಿಹಿತಾ ಮತಾ ।
ಗೋಗ್ರಾಸಸ್ಯ ವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ಹಸ್ತಸಂಪೂರ್ಣಮಾತ್ರತಃ ॥ ೧೪ ॥

ಶತಬ್ರಾಹ್ಮಣಭುಕ್ತೇನ ಸಮಮಾಹುರ್ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ।
ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ಶೃಣುಯಾದ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ರಾಜ್ಯಮಶ್ನುತೇ ।
ವೈಶ್ಯೋ ಧನಸಮೃದ್ಧಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛೂದ್ರಃ ಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಗರ್ಭಿಣೀ ಜನಯೇತ್ ಪುತ್ರಂ ಕನ್ಯಾ ಭರ್ತಾರಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಸಾಯಂ ಪ್ರಾತಸ್ತು ಪಠತಾಂ ಶಾಂತಿಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಮಹತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅಹೋರಾತ್ರಕೃತೈಃ ಪಾಪೈಸ್ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ಪರಿಮುಚ್ಯತೇ ।
ಫಲಂ ತು ಗೋಸಹಸ್ರಸ್ಯೇತ್ಯುಕ್ತಂ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪುರಾ ॥ ೧೮ ॥

ಗಾವೋ ಮೇ ಹ್ಯಗ್ರತಃ ಸಂತು ಗಾವೋ ಮೇ ಸಂತು ಪೃಷ್ಠತಃ ।
ಗಾವೋ ಮೇ ಹೃದಯೇ ಸಂತು ಗವಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಸಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸುರಭಿರ್ವೈಷ್ಣವೀ ಮಾತಾ ನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಪದೇ ಸ್ಥಿತಾ ।
ಗೋಗ್ರಾಸಂ ತು ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಸುರಭಿಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಗಾವೋ ಮೇ ಮಾತರಃ ಸರ್ವಾಃ ಸರ್ವೇ ಮೇ ಪಿತರೋ ವೃಷಾಃ ।
ಗ್ರಾಸಮುಷ್ಟಿಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಸುರಭಿಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಫಲಾನಾಂ ಗೋಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಪ್ರದದ್ಯಾದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮೇ ।
ಸರ್ವತೀರ್ಥಾಧಿಕಂ ಪುಣ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪುರಾ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಭೀಷ್ಮಯುಧಿಷ್ಠಿರಸಂವಾದೇ ಗೋಸಾವಿತ್ರೀಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ನದೀತಾರತಮ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ದೇವತಾರತಮ್ಯ - ಗುರುತಾರತಮ್ಯದಂತೆ ನದೀತಾರತಮ್ಯವೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ನದೀತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿವರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ನದಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ನದಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ನದಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನೀಯಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

❑❑

ವಿಷ್ಣುಪಾದಾಬ್ಜಸಂಭೂತಾ ಗಂಗಾ ಸರ್ವಾಧಿಕಾ ಮತಾ ।
ತತೋ ಗೋದಾವರೀ ನ್ಯೂನಾ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ತತೋಽಧಮಾ ॥ ೧ ॥

ಸ್ವಾಮಿಚಂದ್ರಾಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯೌ ಮಾನಸಂ ಚ ಸರೋವರಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯಾಃ ಸಮಾಸ್ತಾಭ್ಯಃ ಕಾವೇರೀ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ॥ ೨ ॥

ಹೀನೇಽನ್ಯೋನ್ಯಸಮೇ ತಾಭ್ಯಾಮೂನಾ ಚ ಸರಯೂ ತಥಾ ।
ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸಮಾ ತಸ್ಯಾಃ ಕಾಲಿಂದ್ಯೂನಾ ತತೋಽಧಮಾ ॥ ೩ ॥

ನರ್ಮದಾ ಸಿಂಧುಸರಿತೌ ತತ್ಸಮಾ ಭವನಾಶಿನೀ ।
ತತಃ ಕುಮುದ್ವತೀ ನೀಚಾ ತತೋ ನೀಚಾ ಮಲಾಪಹಾ ॥ ೪ ॥

ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಭೀಮರಥೀ ವಂಜುಲಾ ಚ ಪಿನಾಕಿನೀ ।
ಪೃಥಕ್ ಸಾಗರಗಾಮಿನ್ಯೋ ನದ್ಯೋ ಭೀಮರಥೀಸಮಾಃ ॥ ೫ ॥

ತತೋಽನ್ಯಾ ಸರಿತೋ ನೀಚಾಸ್ತಟಾಕಾಶ್ಚ ತತೋಽಧಮಾಃ ।
ತತೋ ನೀಚಾಃ ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯೋ ದೇವಖಾತಾಶ್ಚ ತತ್ಸಮಾಃ ॥ ೬ ॥

ತತೋ ವಾಪ್ಯೋಽಧಮಾಸ್ತಾಭ್ಯಃ ಕೂಪಾಃ ಸರ್ವಾಧಮಾ ಮತಾಃ ।
ಸ್ವೋತ್ತಮಾರ್ಘ್ಯಂ ಪ್ರದಾತವ್ಯಮವರಾಸು ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ॥ ೭ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರೇಣ ಯತಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಖ್ಯಪುರಾಣಗಃ ।
ಇತ್ಯುದ್ಧೃತಃ ಸಾರಭಾಗೋ ನದೀನೀಚೋಚ್ಚಸೂಚಕಃ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಕೃತಂ ನದೀತಾರತಮ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಗಂಗಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಹಸ್ತದ ಮೂಲಕ ವಿಷ್ಣುಪಾದವನ್ನು ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಮೇರುಮಂದರದ ಶಿಖರವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶ್ರೀರುದ್ರದೇವರ ಮುಡಿಯನ್ನೂ ತಲುಪಿ, ಭಗೀರಥನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಭೂಮಿಗಿಳಿದ ಗಂಗಾನದಿಯು ತುಂಬಾ ಕೃಪಾಶೀಲಳೇ ಸರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಳಗಳಿದ್ದೂ ನಾವು ನೆಲೆಸಿರುವಈ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು? ವಿಷ್ಣುಪಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಹಸ್ತ, ರುದ್ರದೇವರ ಶಿರಸ್ಸು ಮೊದಲಾದ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗಂಗೆಯು ಭೂಮಿಗೆ ಬರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುವ 'ದಯೆ' ಒಂದೇ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೊದಲ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಗಂಗೆಯ ಹಿರಿಮೆಯ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳನ್ನು ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಗರ ಪುತ್ರರ ಅಸ್ಥಿಗಳು ಜಡವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೂ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಸಗರ ಪುತ್ರರು ಕಪಿಲರೂಪಿ ಹರಿಗೆ ದ್ರೋಹವೆಸಗಿದರು. ನಾನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿರುವೆನು. ಅವರು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಕಳ್ಳತನದ ದೋಷವನ್ನು ಆಪಾದಿಸಿದರು. ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಕಳ್ಳತನದ ದೋಷವನ್ನು ಆಪಾದಿಸಿರುವೆನು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ನೀನು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉದ್ಧರಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ಉದ್ಧರಿಸದೇ ಸುಮ್ಮನಿರುವೆ. ಪಾಪಿಗಳಾದ ಸಗರ ಪುತ್ರರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ನೀನು ನನ್ನನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸು ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಿಂದ ಭೂಲೋಕವು ದೂರವಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಹತ್ತಿರವೇ ಇದೆ. ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ದೂರವೇ? ಪರ್ವತ ಶಿಖರಗಳನ್ನೇ ಭೇದಿಸಿ ಹರಿಯುವ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಿಂದಲೇ ಬಲವಾಗಿರುವ ಪಾಪರಾಶಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವೇ? ನನ್ನ ಪಾಪ-ವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರದತ್ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಸಗರ ಪುತ್ರರ ಉದ್ಧಾರದಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಿತೇ ಹೊರತು ನಿನಗೆ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಅಪರಿಮಿತ ವಿಸ್ತಾರದ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೋಕ್ಷದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ನಿವಾರಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಘ್ನಗಳು ಎಂದೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನಂತೂ ಪರಮ ವೈಷ್ಣವರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು ಎಂದ ಮೇಲೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವರು.

ಜಲವು ಜಡವಾದುದು. ಗಂಗಾಜಲಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ ಗಂಗಾದೇವಿ ಇರುವಳು ಎಂದು ತಿಳಿದವರು ಪ್ರಾಜ್ಞರು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಜಡಜಲವನ್ನೇ ಗಂಗೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರು ಮಾತ್ರ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಮೂರ್ಖರೇ ಸರಿ.

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಸದಾ ನೆಲೆಸಿರುವನು ಎಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಮೇಯ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಇದನ್ನು ಸಹ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ಗಂಗೆಯ ಪತಿಗೃಹ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗಂಗೆಯು ತನ್ನ ಜಲದ ದರ್ಶನ, ಪಾನ, ಧ್ಯಾನ, ಸ್ತವನಗಳಿಂದ ಸುಜನರಿಗೆ ಕೋಟಿ ಯಾಗಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುವಷ್ಟು ಪುಣ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಳು. ಅಪಾರವಾದ ಪಾಪರಾಶಿ-ಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವಳು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ತ್ವಂ ದೀನೇಷು ದಯಾವತೀತಿ ವಿದಿತಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಹಸ್ತಾಶ್ರಯಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಾಽಥಾಚ್ಯುತಪಾದಸಂಗಮಹಿತಾ ಪಶ್ಚಾಚ್ಚ ನಾಕಂ ಶ್ರಿತಾ ।
ಸೌವರ್ಣಾಚಲಶೃಂಗಮೇತ್ಯ ಮುದಿತಾ ಶಂಭೋಃ ಶಿರಃಸಂಗತಾಽ-
ಪ್ಯಾಸ್ಮಾಕಕ್ಷಿತಿಮಂಡಲೇ ತ್ರಿಪಥಗೇ ತುಷ್ಟಾಸ್ಯಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾ ॥ ೧ ॥

ಆದೌ ಪಾದತಲೋರ್ಧ್ವಭಾಗಮಹಸಾ ಯಾ ರಕ್ತನೀಲಾ ಹರೇಃ
ಸ್ವರ್ಗಸ್ತ್ರೀಕುಚಕುಂಕುಮಾಂಕನಯನೋಪಾಂತಶ್ರಿಯಾಽಭ್ಯಂತರೇ ।
ಅಂತೇ ಶಂಭುಕಪರ್ದಪನ್ನಗಗಲಶ್ರೇಣೀಜ್ವಲಜ್ಜ್ಯೋತಿಷಾ
ಜನ್ಮಾರಭ್ಯ ಸರಸ್ವತೀನತನಯಾಸಂಗೇವ ಗಂಗಾಽಸ್ತಿ ಸಾ ॥ ೨ ॥

ಅಜ್ಞಾನಾದ್ಯದಿ ಸಜ್ಜನೇಷು ರಚಿತದ್ರೋಹಾನ್ಮಯಿ ಸ್ವರ್ಧುನಿ
ಸ್ವಸ್ಫೂರ್ತ್ಯಾ ಸುಜನೇಷು ದೂಷಣಗಣಾರೋಪಾದವಜ್ಞಾ ತವ ।
ತರ್ಹಿ ತ್ವಾಂ ಸಗರಾತ್ಮಜಾಸ್ಥಿನಿಕರಾ ಜಾನಂತಿ ಕಿಂ ತೈಃ ಪ್ರಭೋ-
ರ್ದ್ರೋಹಃ ಕಿಂ ನ ಕೃತಃ ಕಿಮಂಬ ನ ಹರಾವಾರೋಪಿತಾ ಚೋರತಾ ॥ ೩ ॥

ಆರಭ್ಯಾಬ್ಜಜಲೋಕಮಾಕ್ಷಿತಿತಲಾದಾಯಾತಯಾ ಕಿಂ ತ್ವಯಾ
ಮಚ್ಚಿತ್ತಂ ಬಹುದೂರಮಿತ್ಯಬಲಯಾ ತ್ಯಕ್ತಂ ಭಿಯಾ ಜಾಹ್ನವಿ ।
ಅಕ್ಷಯ್ಯಾಚಲತುಂಗಶೃಂಗನಿಕರಾನ್ನಿರ್ಭಿದ್ಯ ಯಾಂತೀ ಮಮ
ಸ್ವಲ್ಪಂ ಕಿಂ ಬಹು ಮನ್ಯಸೇ ಶುಭಕುಲಂ ಗಂಗೇಽಂತರಂಗಂ ಚಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಸ್ಥಿಸ್ಪರ್ಶನಮಾತ್ರತಃ ಕಿಲ ತವ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರದತ್ವಂ ಗತಂ
ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ನ ಕಿಮಚ್ಯುತಸ್ಯ ನಗರೀ ಮನ್ಮಾತ್ರದೇಶೋಜ್ಝಿತಾ ।
ತದ್ವರ್ತ್ಮಾಽಪಿ ಸಕಂಟಕಂ ಕಿಮು ಸತಾಂ ಸಂತಾನಜೋಽಹಂ ನ ಕಿಂ
ಕಸ್ಮಾದಂಬ ನ ಮೇ ಪ್ರದಾಸ್ಯಸಿ ಪದಂ ಗಂಗೇಽಖಿಲಾರ್ಥಪ್ರದಮ್ ॥ ೫ ॥

ಹೇ ಗಂಗೇ ತವ ಕೋಮಲಾಂಘ್ರಿನಲಿನಂ ರಂಭೋರುನೀವೀಲಸ-
ತ್ಕಾಂಚೀದಾಮತನೂದರಂ ಘನಕುಚವ್ಯಾಕೀರ್ಣಹಾರಂ ವಪುಃ ।
ಸನ್ಮುದ್ರಾಂಗದಕಂಕಣಾದೃತಕರಂ ಸ್ಮೇರಂ ಸ್ಫುರತ್ಕುಂಡಲಂ
ಸಾರಂಗಾಕ್ಷಿ ಜಲಾನ್ಯದಿಂದುರುಚಿ ಯೇ ಜಾನಂತಿ ತೇಽನ್ಯೇ ಜಲಾತ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣರಾಮಗೋಪತಿಹೃಷೀಕೇಶಾದಿರೂಪೋಽಕ್ಷಮ-
ಸ್ತ್ವಾಂ ಹಾತುಂ ಹರಿಸೂಕರಾಕೃತಿರಥ ಶ್ರೀದೇವಹೂತ್ಯಾತ್ಮಜಃ ।
ವೇಣೀಮಾಧವಬಿಂದುಮಾಧವತನುಸ್ತೀರೇ ವ್ಯಧತ್ತ ಸ್ಥಿತಿಂ
ಗಂಗೇ ಕಿಂ ಬಹುನಾಽಧುನಾಽಪಿ ವಸತಿ ತ್ವದ್ಭರ್ತೃಗೇಹೇಽಪ್ಯಸೌ ॥ ೭ ॥

ಗಂಗೇ ತ್ವಂ ಶುಭಸಂಚಯಸ್ಯ ಜಯದಾ ದೋಷಾತ್ಮನಾಂ ನ ತ್ವಿತಿ
ಜ್ಞಾತಂ ಯತ್ ಕ್ರತುಕೋಟಿಲಭ್ಯಸುಕೃತಸ್ಯಾಭ್ಯುನ್ನತಿಂ ಯಚ್ಛಸಿ ।
ದುಷ್ಕರ್ಮಾಣ್ಯಮಿತಾನಿ ದೂರಯಸಿ ಯತ್ ತ್ವದ್ಗೇಯತೋಯೇಕ್ಷಯಾ
ಪಾನೇನಾಪ್ಯವಗಾಹನೇನ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾನೇನ ಗಾನೇನ ವಾ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜವಿರಚಿತತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೇ ಗಂಗಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ನದೀಸ್ತೋತ್ರಗಳು

ನೇತ್ರಾವತೀ ನದಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಡ್ಡ ನದಿ. ವರಾಹ-ಪರ್ವತವೆಂದು ಹೆಸರಾದ ಕುದುರೆಮುಖದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಸಮೀಪ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ವರಾಹದೇವರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ನದಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನೇತ್ರಾವತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ನೇತ್ರಾವತಿಯು ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಬಳಿ ಕುಮಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರ ಲಿಂಗಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಈ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವನೆಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧. ನೇತ್ರಾವತೀ ನದೀ -

ವರಾಹನಯನಾನಂದಧಾರಾ ನೇತ್ರಾವತೀ ಸರಿತ್ ।
ಶುಷ್ಕಾಂ ತದ್ಭಕ್ತಿಲತಿಕಾಂ ಪುಷ್ಣಾತಿ ಕಥಮನ್ಯಥಾ ॥
ಕೋಲಲೋಲ ಕೃಪಾಶೀಲ ಲೋಚನಾಂಬುಜಚುಂಬಿನಿ
ಮಜ್ಜನ್ನೇತ್ರಾವತೀ ತೋಯೇ ತದ್ದಯೇಕ್ಷಾಸ್ಪದಂ ನ ಕಃ ॥

ನೇತ್ರಾವತೀ - ಕುಮಾರಧಾರಾ ಸಂಗಮಃ

ಕುಮಾರಧಾರಾ ಸರಿತಾ ಸಮೇತಾ
ನೇತ್ರಾವತೀ ಭಾತಿ ತರಂಗಿಣೀಯಮ್ ।
ತ್ರಿಮಾರ್ಗಗಾತೀರಗತೋಽಪ್ಯವಾತ್ಸೀತ್
ತ್ರಿಲೋಚನೋ ಯತ್ರ ಸಹಸ್ರಮೂರ್ತಿಃ ॥

✧ ✧ ✧

ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ದೇವೇಂದ್ರನು ದೇವಸೇನಾನಿಯಾಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದಾಗ ಹರಿದ ಅಭಿಷೇಕಜಲವೇ ಕುಮಾರಧಾರೆ. ಈ ಕುಮಾರಧಾರೆಯು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದ ಬಳಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ನೇತ್ರಾವತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಳಿ ಸಾಗರ ಸೇರುತ್ತದೆ.

೨. ಕುಮಾರಧಾರಾ ನದೀ -

ಕುಮಾರಧಾರೇ ಸುಜನೋದ್ಧಾರೇ ವಿಜ್ಞಾನಧಾರಯಾ ।
ಪುನೀಹಿ ಮಾಮಘಸ್ತೋಮಂ ಲುನೀಹಿ ಸದನೀಹಿತಮ್ ॥
ಕುಮಾರಧಾರೇ ತ್ವತ್ತೀರೇ ಮುಕ್ತಿದ್ವಾರೇ ಗುಣಾಕರೇ ।
ತಪಸ್ತಪಂತಃ ಸನ್ಮಂತ್ರಂ ಜಪಂತಃ ಸ್ಯಾಮ ಸಂತತಮ್ ॥

ಪಯಸ್ವಿನೀ ನದಿಯು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಮುಖ್ಯನದಿಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರು ತಮ್ಮ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ್ದರು. ಮಹಾ- ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿಧಾನ ಈ ನದಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೩. ಪಯಸ್ವಿನೀ ನದೀ

ಪಯಸ್ವಿನಿ ಜಗತ್ಸ್ವಾಮೀ ತ್ವಯಿ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಧ್ರುವಮ್ ।
ನ ಚೇತ್ ತತ್ಪ್ರೇಯಸೀ ತೀರೇ ಕಥಂ ತೇಽವತರಿಷ್ಯತಿ ॥

ಉಡುಪಿಯ ಹತ್ತಿರ ಮಣಿಪಾಲದ ಬಳಿ ಹುಟ್ಟುವ ಈ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷ ಚತುರ್ದಶಿ ಮಂಗಳವಾರದಂದು ಅವಗಾಹನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅವರ ಪಾಪನಾಶವಾಗಿ ಚಟ ಚಟ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಬರುವುದು.

೪. ಸುವರ್ಣಾ ನದೀ

ವೇದಾಚಲ ಹೃದುದ್ಭೂತಾಂ ಸುವರ್ಣಾಂ ಕೋ ನು ವರ್ಣಯೇತ್ ।
ಅಂಹಸೋ ದಹ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಶ್ರಾವಯಂತೀಂ ಸ್ವನಂ ಜನಾನ್ ॥

ಈ ನದಿಯು ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಸೂರತ್ ಬಳಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಸ್ನಾನಪಾನಾದಿಗಳಿಂದ ತಾಪಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದರಿಂದ ಇದು ತಪತಿ ಎಂದೆನಿಸಿದೆ.

೫. ತಪತೀ-ತಾಪಾ ನದೀ

ಕಥಂ ತಾಪಾಭಿಧಾ ತೇಽಂಬ ತಾಪಘ್ನ್ಯಾ ಇತಿ ಸಂಶಯಃ ।
ಅಘತಾಪಪ್ರದಾಯಿನ್ಯಾಸ್ತವ ಸಂದರ್ಶನಾದ್ಗತಃ ॥

ಈ ನದಿಯು ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರೇವಾಮೇಕಲಕನ್ಯಕಾ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ನರ್ಮದಾ ಸ್ನಾನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸ್ವರ್ಗ ಲಭಿಸುವುದೆಂದೂ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನರ್ಮದಾ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೬. ನರ್ಮದಾ ನದೀ

ಸ್ವಾವಗಾಹನಮಾತ್ರೇಣ ಯಾ ಸ್ವರ್ಗವನಿತಾಜನೈಃ ।
ಸಹ ನರ್ಮಗಿರಾಂ ದಾತ್ರೀ ಭಜೇ ತಾಂ ನರ್ಮದಾನದೀಮ್ ॥

ಗೋಮತೀ ನದಿಯು ದ್ವಾರಕೆಯ ಬಳಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವಂತಹದ್ದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಆಧಿಭೌತಿಕ, ಆಧಿದೈವಿಕವೆಂಬ ಮೂರು ವಿಧವಾದ ತಾಪಗಳನ್ನು ಈ ನದಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದೆಂದು ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

೭. ಗೋಮತೀ ನದೀ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚರಣಾಂಭೋಜರಜೋರಂಜಿತ ಗೋಮತೀಮ್ ।
ಗೋಮತೀಮಬ್ಧಿರಮಣೀಂ ಭಜೇ ತಾಪತ್ರಯಾಪಹಾಮ್ ॥

ಗೋದಾವರಿಯು ಭರತಖಂಡದ ಸಪ್ತಮಹಾನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಗಂಗೆಯ ನಂತರ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರ ನದಿ ಎಂಬುದು ಇದರ ಹಿರಿಮೆ. ಗೌತಮೀ ಎಂಬುದು ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು. ತ್ರ್ಯಂಬಕ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿದು, ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನದಿಯ ವಿವಿಧ ಕಥಾನಕಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಗುರು ಸಿಂಹರಾಶಿದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಸಮೇತ ಗಂಗೆಯು ಸನ್ನಿಹಿತಳಾಗಿರುವಳೆಂದು ಪುರಾಣಗಳು ಸಾರುತ್ತಿವೆ.

೮. ಗೋದಾವರೀ ನದೀ

ವಿಪ್ರರ್ಷಿದೇವಕುಲಸಂಕುಲತೀರಯುಗ್ಮಾ
ವಿದ್ರಾವಿತಾಘತೃಣರೇಣುಕಣಾ ಸ್ವವಾತೈಃ ।
ಸ್ವಾದೂದಕ (ಕೈಃ) ಪ್ರಶಮಿತಾಖಿಲಲೋಕಶೋಕಾ
ಗೋದಾವರೀ ಶುಭಕರೀ ಸರಿದುದ್ಧರೇನ್ನಃ ॥

ಅಂಹಾಂಸಿ ಹಂಸಿ ಸತತಂ ಕಿಲ ರಾಸಿಪುಣ್ಯಂ
ಸಿಂಹಸ್ಥಿತೇ ಸುರಗುರೌ ನ ತದಂಬ ಯಾಚೇ ।
ಗೋದೇ ಸಮಸ್ತ ಫಲದೇ ದಿಶ ಕೃಷ್ಣಪಾದೇ
ಭಕ್ತಿಂ ವಿರಕ್ತಿಮಿತರತ್ರ ಪರತ್ರ ಮುಕ್ತಿಮ್ ॥

ಆದೌ ಧವಲಗಂಗಾಖ್ಯಾ ಗಂಗಾದ್ವಾರಾಭಿಧಾಽಂತರೇ ।
ಪಶ್ಚಾತ್ ಕುಶಾವರ್ತಪದಾ ಗೋದಾ ಮೋದಾಯ ಸಾ ಸದಾ ॥

ಇದು ಕಳಿಂದ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಕಾಳಿಂದೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಯಮುನೆಯ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಸೇರುವುದು.

೯. ಯಮುನಾ ನದೀ

ಕಾಲಿಂದಿ! ತ್ವಮಘಾನ್ವಿತಾನಪಿ ಸತಃ ಕೃತ್ವಾ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮನೋ ।
ಗಂತುಂ ನೈವ ಕದಾಽಪಿ ಮುಂಚಸಿ ತವ ಭ್ರಾತುರ್ನಿಕೇತಂ ಪ್ರತಿ ॥
ಕಿಂತು ಕ್ಷೀರಪಯೋಧಿವಾಸನಿರತಾನ್ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಕರೋಷ್ಯಾಶ್ರಿತಾನ್ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧೇ ಭರ್ತರಿ ಕಾಮಿನೀಜನರುಚಿಃ ತತ್ಪಕ್ಷ ಏವ ಹ್ಯಲಮ್ ॥

ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ, ಸರಸ್ವತಿಗಳು ಸೇರುವ ಈ ಸ್ಥಳ ತೀರ್ಥರಾಜ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸರಸ್ವತೀ, ಯಮುನೆಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಂಗೆಯನ್ನು ತ್ರಿವೇಣೀ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸೂರ್ಯನ ತಾಪಕ್ಕೆ ಮಂಜಿನ ರಾಶಿಯು ನೀರಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು.

೧೦. ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮ (ಪ್ರಯಾಗ) ಗಂಗಾ + ಯಮುನಾ + ಸರಸ್ವತೀ

ತ್ರಿವೇಣೀ ಯಮಘಶ್ರೇಣೀ ಕೃಪಾಣೀ ಮುಕ್ತಿಕಾರಿಣೀ ।
ಮಮಾನೀಹಿತಮಾದಹ್ಯಾದ್ಧಿಮಾನಿಮಾಂಶುಮಾನಿವ ॥

ಫಲ್ಗುನದಿಯು ನೂರಾರು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಸಹ ಪರಿಹರಿಸುವ ಪುಣ್ಯನದಿ. ಗಯಾದ ಬಳಿ ಇರುವ ಕೋಲಾಹಲವೆಂಬ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದರ ನೀರು ಅಲ್ಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಫಲ್ಗು ಎಂಬ ಹೆಸರು.

೧೧. ಫಲ್ಗು ನದೀ (ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರ)

ಅಪಿ ಜನ್ಮ ಶತೋದ್ಭೂತಂ ಕೃಪಯಾ ಯಾ ಹರಂತ್ಯಘಮ್ ।
ಮನುತೇ ಫಲ್ಗು ಸಾ ಫಲ್ಗುನದೀ ಸದ್ಗುಣದಾಽಸ್ತು ಮೇ ॥

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ವರಾಹಪರ್ವತದ ಶೃಂಗಗಳಿಂದ ತುಂಗಾ ಹಾಗೂ ಭದ್ರಾ ಎಂಬ ನದಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಕೂಡ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗಮವಾಗಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತುಂಗಾಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಭದ್ರೆಯ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೧೨. ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದೀ

ನತೋಽಸ್ಮಿ ತುಂಗಾಂ ವಿಲಸತ್ತರಂಗಾ-
ಮಘೌಘಭಂಗಾಂ ಹರಿಪಾದಸಂಗಾಮ್ ।
ಶ್ರಿತೋಽಸ್ಮಿ ಭದ್ರಾಂ ಹೃತಪಾಪನಿದ್ರಾಂ
ವಿಮುಕ್ತಿಪದ್ಯಾಂ ವಿಮಲೈಕಸಾಧ್ಯಾಮ್ ॥

ತಟಿನೀಷು ತುಂಗಭದ್ರೇ ಸ್ವಾದೂದಕಸಂಕುಲಾ ತ್ವಮಸಿ ನೂನಮ್ ।
ಕಸ್ಮಾತ್ತೀರ್ಥಪದೋಽಸೌ ಧತ್ತೇ ತ್ವಾಮೇವ ದಂಷ್ಟ್ರಯೋರ್ನೋ ಚೇತ್ ॥

ಈ ನದಿಯು ತಿರುಪತಿಯ ಬಳಿ ಹರಿಯುವ ನದಿ. ಇದರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಾಳಹಸ್ತಿ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರನ್ನು ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣರನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೧೩. ಸುವರ್ಣಮುಖೀ ನದೀ

ಸುವರ್ಣಮುಖಿ! ಸಂಸೇವೇ ಸುವರ್ಣಾಭಂ ಪಯಸ್ತವ ।
ಸುವರ್ಣಶೋಭಿವದನಂ ಕುರು ಮಾಮಂಬ ನಿರ್ಮಲಮ್ ॥

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಡಕೇರಿ ಬಳಿ ಭಾಗಮಂಡಲದ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ. ತುಲಾಮಾಸದಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗಂಗೆಯ ಸನ್ನಿಧಾನವೆಂಬುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ-ವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾವೇರೀ ನದಿಯು ಸ್ನಾನಪಾನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಐಹಿಕ ಹಾಗೂ ಆಮುಷ್ಮಿಕ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೪. ಕಾವೇರೀ ನದೀ

ಕಾವೇರಿ ಕಮನೀಯಾಂಗಂ ರಂಗನಾಥಂ ಸದಾ ಹೃದಿ
ಧತ್ಸೇ ತ್ವತ್ಸೇವಯಾ ದೇವಿ ಕೋ ನು ಕುರ್ಯಾನ್ನ ತಂ ಹೃದಿ ।
ಮೋಕ್ಷದಾನಕ್ಷಮಾಃ ಸಂತಿ ಸರಿತಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಹಿ
ಕಾವೇರಿ ಚೋಲಭೂಮಾತಾ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಕರೀ ಸರಿತ್ ॥

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಿರುನಲ್ವೇಲಿಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀನದಿಯ ಜಲದಲ್ಲಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪು ಸಹ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಮುತ್ತನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

೧೫. ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ನದೀ

ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಸರಿತ್ಸ್ತ್ರೋಯಂ ಸೇವನೀಯಂ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ।
ಮುಕ್ತೀ ಕರೋತಿ ಯತ್ರತ್ಯಾ ಶುಕ್ತಿಶ್ಚ ಪತಿತಂ ಜಲಮ್ ॥

ತನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಭಕ್ತಜನರ ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಪಕಳೂ, ಪಾಪನಾಶಕವೂ ಆಗಿರುವ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಯನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಯು ಪೂನಾದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ವಿಜಯವಾಡದ ಬಳಿ ಪೂರ್ವಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾಳೆ. ಗುರುವು ಕನ್ಯಾರಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥ-ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಂಗಾನದಿಯ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿಧಾನವುಂಟೆಂದು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆಗ ಮಾಡುವ ಸ್ನಾನವು ವಿಶೇಷ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹದ್ದು. ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಾನ ಏನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷ್ಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಗವಂತನ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿಧಾನವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೬. ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ನದೀ

ನಮಾಮಿ ಸುಕೃತಶ್ರೇಣೀಂ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀಂ ತರಂಗಿಣೀಮ್ ।
ಯದ್ವೀಕ್ಷಣಂ ಕೋಟಿಜನ್ಮಕೃತದುಷ್ಕರ್ಮಶಿಕ್ಷಣಮ್ ॥
ಗುರುಂ ಕನ್ಯಾಗತಂ ಧನ್ಯಾ ಯಾ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸೇವ್ಯಸೇ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಪಾಪಾನಿ ಸಾ ತ್ವಂ ಪುಣ್ಯಯಸಿ ಧ್ರುವಮ್ ॥
ಕಿಂ ವರ್ಣಯಾಮಿ ಹೇ ಕೃಷ್ಣೇ ತ್ವಯಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಂ ।
ಯತ್ ಸಮಸ್ತಪದೋಕ್ತೌ ತು ಪುಂಭಾವಮಲಂಬಸೇ ॥
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಯಾಚೇ ತ್ವಾಮಹಮನ್ವಹಮ್ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚರಣಾಂಭೋಜೇ ಭಕ್ತಿಂ ಭಕ್ತಭವಚ್ಛಿದಿ ॥

* * *

ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ವ್ಯಾಸರು ರಚಿಸಿದ ನವಗ್ರಹ ಸ್ತೋತ್ರ. ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹಗಲಲ್ಲಾಗಲೀ, ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲೀ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ಗ್ರಹಗಳಿಂದಾಗುವ ತೊಡಕು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಐಶ್ವರ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಸಕಲ ಪೀಡಾಪರಿಹಾರವು ದೊರೆಯುವುದು.

❑❑

ಜಪಾಕುಸುಮಸಂಕಾಶಂ ಕಾಶ್ಯಪೇಯಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಮ್ ।
ಧ್ವಾಂತಾರಿಂ ಸರ್ವಪಾಪಘ್ನಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ದಿವಾಕರಮ್ ॥ **(ಸೂರ್ಯನಿಗೆ)**

ದಧಿಶಂಖತುಷಾರಾಭಂ ಕ್ಷೀರೋದಾರ್ಣವಸಂಭವಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ಶಶಿನಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶಂಭೋರ್ಮುಕುಟಭೂಷಣಮ್ ॥ **(ಚಂದ್ರನಿಗೆ)**

ಧರಣೀಗರ್ಭಸಂಭೂತಂ ವಿದ್ಯುತ್ಕಾಂಚನಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ಕುಮಾರಂ ಶಕ್ತಿಹಸ್ತಂ ಚ ಮಂಗಳಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ **(ಕುಜನಿಗೆ)**

ಪ್ರಿಯಂಗುಕಲಿಕಾಭಾಸಂ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಂ ಬುಧಮ್ ।
ಸೌಮ್ಯಂ ಸೌಮ್ಯಗುಣೋಪೇತಂ ನಮಾಮಿ ಶಶಿನಂದನಮ್ ॥ **(ಬುಧನಿಗೆ)**

ದೇವಾನಾಂ ಚ ಋಷೀಣಾಂ ಚ ಗುರುಂ ಕಾಂಚನಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ವಂದ್ಯಂ ಚ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಮ್ ॥ **(ಗುರುವಿಗೆ)**

ಹಿಮಕುಂದಮೃಣಾಲಾಭಂ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಪರಮಂ ಗುರುಮ್ ।
ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಕ್ತಾರಂ ಭಾರ್ಗವಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ **(ಶುಕ್ರನಿಗೆ)**

ನೀಲಾಂಜನಗಿರಿಪ್ರಖ್ಯಂ ರವಿಪುತ್ರಂ ಯಮಾಗ್ರಜಮ್ ।
ಛಾಯಾಮಾರ್ತಾಂಡಸೂನುಂ ಚ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಶನೈಶ್ಚರಮ್ ॥ **(ಶನಿಗೆ)**

ಅರ್ಧಕಾಯಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯವಿಮರ್ದನಮ್ ।
ಸಿಂಹಿಕಾಗರ್ಭಸಂಭೂತಂ ತಂ ರಾಹುಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ । **(ರಾಹುವಿಗೆ)**

ಪಲಾಶಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ತಾರಕಾಗ್ರಹತಾರಕಮ್ ।
ರೌದ್ರಂ ರೌದ್ರಾತ್ಮಕಂ ಘೋರಂ ತಂ ಕೇತುಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ **(ಕೇತುವಿಗೆ)**

ಅರಿಷ್ಟಾನಿ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತು ದುರಿತಾನಿ ಭಯಾನಿ ಚ ।
ಶಾಂತಿರಸ್ತು ಶುಭಂ ನೋಽಸ್ತು ಗ್ರಹಾಃ ಕುರ್ವಂತು ಮಂಗಲಮ್ ॥

ಇತಿ ವ್ಯಾಸಮುಖೋದ್ಗೀತಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ದಿವಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಾತ್ರೌ ವಿಘ್ನಶಾಂತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥

ನರನಾರೀನೃಪಾಣಾಂ ಚ ಭವೇದ್ ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶನಮ್ ।
ಐಶ್ವರ್ಯಮತುಲಂ ತೇಷಾಂ ಆರೋಗ್ಯಂ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಮ್ ॥

ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಜಾಃ ಪೀಡಾಃ ತಸ್ಕರಾಗ್ನಿಸಮುದ್ಭವಾಃ ।
ತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಶಮನಾ ಯಾಂತಿ ವ್ಯಾಸೋ ಬ್ರೂತೇ ನ ಸಂಶಯಃ ॥

ಅರ್ಕಶ್ಚಂದ್ರಕುಜಃ ಸೌಮ್ಯಜೀವಶುಕ್ರಶನೈಶ್ಚರಾಃ ।
ರಾಹುಕೇತುನವಾಪ್ಯೇತೇ ಪಾತು ನೋ ದುರಿತಾಪಹಾಃ ॥

ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಸೂರ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸೂರ್ಯನು ತತ್ವಪ್ರಕಾಶವನ್ನು, ಚಂದ್ರನು ಆಹ್ಲಾದವನ್ನು, ಮಂಗಳನು ಮಂಗಳವನ್ನು, ಬುಧನು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, ಗುರುವು ಗುರುತ್ವವನ್ನು, ಶುಕ್ರನು ಕವಿತ್ವವನ್ನು, ಶನಿಯು ಸುಖವನ್ನು, ರಾಹುವು ರೋಗನಿವಾರಣೆಯನ್ನು, ಕೇತುವು ಜಯವನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳೂ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿ. ಹೊಸ ಹೊಸದಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಾದಿರಾಜರು ಬರೆದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಶತ್ರುಗಳ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾವಾಗಲೂ ಪಠಿಸಬೇಕು.

ಭಾಸ್ವಾನ್ ಮೇ ಭಾಸಯೇತ್ ತತ್ತ್ವಂ ಚಂದ್ರಶ್ಚಾಹ್ಲಾದಕೃದ್ಭವೇತ್ ।
ಮಂಗಲೋ ಮಂಗಲಂ ದದ್ಯಾದ್ಬುಧಶ್ಚ ಬುಧತಾಂ ದಿಶೇತ್ ॥ ೧ ॥

ಗುರುರ್ಮೇ ಗುರುತಾಂ ದದ್ಯಾತ್ ಕವಿಶ್ಚ ಕವಿತಾಂ ದಿಶೇತ್ ।
ಶನಿಶ್ಚ ಶಂ ಪ್ರಾಪಯತು ಕೇತುಃ ಕೇತುಂ ಜಯೇಽರ್ಪಯೇತ್ ॥ ೨ ॥

ರಾಹುರ್ಮೇ ರಾಹಯೇದ್ರೋಗಂ ಗ್ರಹಾಃ ಸಂತು ಕರಗ್ರಹಾಃ ।
ನವಂ ನವಂ ಮಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ದಿಶಂತ್ವೇತೇ ನವಗ್ರಹಾಃ ॥ ೩ ॥

ಹರೇರನುಗ್ರಹಾರ್ಥಾಯ ಶತ್ರೂಣಾಂ ನಿಗ್ರಹಾಯ ಚ ।
ವಾದಿರಾಜಯತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಂ ಸದಾ ಪಠೇತ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಸೂರ್ಯನು ಶೌರ್ಯವನ್ನು, ಚಂದ್ರನು ಇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನು, ಮಂಗಳನು ಮಂಗಳವನ್ನು, ಬುಧನು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, ಗುರುವು ಗುರುತ್ವವನ್ನು, ಶುಕ್ರನು ಶುಭವನ್ನು, ಶನಿಯು ಸುಖವನ್ನು, ರಾಹುವು ಬಾಹುಬಲವನ್ನು, ಕೇತುವು ವಿಜಯವನ್ನು - ಕುಲದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಸೂರ್ಯಃ ಶೌರ್ಯಮಥೇಂದುರಿಂದ್ರಪದವೀಂ ಸನ್ಮಂಗಲಂ ಮಂಗಲಃ
ಸದ್ಬುದ್ಧಿಂ ಚ ಬುಧೋ ಗುರುಶ್ಚ ಗುರುತಾಂ ಶುಕ್ರಃ ಶುಭಂ ಶಂ ಶನಿಃ ।
ರಾಹುರ್ಬಾಹುಬಲಂ ಕರೋತು ವಿಜಯಂ ಕೇತುಃ ಕುಲಸ್ಯೋನ್ನತಿಂ
ನಿತ್ಯಂ ಭೂತಿಕರಾ ಭವಂತು ಭವತಾಂ ಸರ್ವೇಽನುಕೂಲಾ ಗ್ರಹಾಃ ॥ ೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ನವಗ್ರಹಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಃ

ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯಃ

❑❑

ವಿಶ್ವಕಂಡ ದಾರ್ಶನಿಕರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಅಪ್ರತಿಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಅವರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ ನಿರ್ದುಷ್ಟವೂ ಸುಂದರವೂ ಆದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಉಜ್ವಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಜ್ವಲಂತ ನಿದರ್ಶನ. ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳಂತೆ ಅವರ ಜೀವನವೂ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವನ-ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ 'ಸುಮಧ್ವವಿಜಯ' ಮಹತ್ತರ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ವೈಷ್ಣವ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯವಾದ ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯವು ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ-ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆ. ಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ* ಎಂಬ ಅವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಂದಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಅವತಾರದ ಹಿನ್ನಲೆ, ಅವತಾರ ಸ್ಥಳ, ಬಾಲ್ಯ, ಸನ್ಯಾಸ, ವಿದ್ಯಾವೈಭವ, ದಿಗ್ವಿಜಯ, ವಾದಕೌಶಲ, ಶಿಷ್ಯಸಂಪತ್ತು, ದಿನಚರಿ, ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಸೇವೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಸಾಧಾರಣ ಕೃತಿ. ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಜಯಕಾವ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ಲಭ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಮಂತ್ರತುಲ್ಯ-ವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾಧ್ವನೂ ನಿತ್ಯಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿ ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಲು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಶ್ರವಣ-ಮನನಗಳು ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

❑❑

---

* ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ವಿಪಶ್ಚಿತೋ ಗುಣನಿಧೇಃ ಸುಶಿಷ್ಯಾ ಸುತಾಃ
ಸತಾಮಭಿಮಶಾಸ್ತ್ರಯೋ ಯಸ್ತ್ವತೀಯೋತ್ರ ನಾರಾಯಣಃ ।
ಸುಮಧ್ವವಿಜಯಂ ವ್ಯಧಾದ್ಗುರುಗಿರಾ ಸದಾನಂದದಃ
ಪ್ರಸೀದತು ತತಃ ಸದಾ ದಶಮತಿಃ ಸ ನಾರಾಯಣಃ ॥ - ಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ

ಅಥ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ, ಮಧ್ವಕೀರ್ತಿಯ ಮಹಿಮೆ, ಶ್ರೀಹನುಮದವತಾರ, ಭೀಮಾವತಾರಗಳ ವರ್ಣನೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಅವತಾರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

* * *

ಕಾಂತಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣೈಕಧಾಮ್ನೇ
ನವದ್ಯುನಾಥಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾಯ ।
ನಾರಾಯಣಾಯಾಖಿಲಕಾರಣಾಯ
ಶ್ರೀಪ್ರಾಣನಾಥಾಯ ನಮಸ್ಕರೋಮಿ ॥ ೧ ॥

ಅನಾಕುಲಂ ಗೋಕುಲಮುಲ್ಲಲಾಸ
ಯತ್ಪಾಲಿತಂ ನಿತ್ಯಮನಾವಿಲಾತ್ಮ ।
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ನೀರದನೀಲಭಾಸೇ
ಕೃಷ್ಣಾಯ ಕೃಷ್ಣಾರಮಣಪ್ರಿಯಾಯ ॥ ೨ ॥

ಅಪಿ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾ ಬಹಿರುಲ್ಲಸಂತೀ
ತಮೋಹರಂತೀ ಮುಹುರಾಂತರಂ ಚ ।
ದಿಶ್ಯಾದ್ದೃಶಂ ನೋ ವಿಶದಾಂ ಜಯಂತೀ
ಮಧ್ವಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿರ್ದಿನನಾಥದೀಪ್ತಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ತಮೋನುದಾಽಽನಂದಮವಾಪ ಲೋಕ-
ಸ್ತತ್ತ್ವಪ್ರದೀಪಾಕೃತಿಗೋಗಣೇನ ।
ಯದಾಸ್ಯಶಿತಾಂಶುಭುವಾಗುರೂಂಸ್ತಾಂ-
ಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಾನ್ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ವರ್ಯಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಮುಕುಂದಭಕ್ತ್ಯೈ ಗುರುಭಕ್ತಿಜಾಯ್ಯೈ
ಸತಾಂ ಪ್ರಸತ್ತ್ಯೈ ಚ ನಿರಂತರಾಯ್ಯೈ ।
ಗರೀಯಸೀಂ ವಿಶ್ವಗುರೋರ್ವಿಶುದ್ಧಾಂ
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಾಯೋರವತಾರಲೀಲಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ತಾಂ ಮಂತ್ರವರ್ಣೈರನುವರ್ಣನೀಯಾಂ
ಶರ್ವೇಂದ್ರಪೂರ್ವೈರಪಿ ವಕ್ತುಕಾಮೇ ।
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಕ್ಯೇ ಮಯಿಮಂದಬುದ್ಧೌ
ಸಂತೋ ಗುಣಾಢ್ಯಾಃ ಕರುಣಾಂ ಕ್ರಿಯಾಸುಃ ॥ ೬ ॥

ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಯೇನ ಸಮಸ್ತಚೇಷ್ಟಾಃ
ಕಿಂ ತತ್ರ ಚಿತ್ರಂ ಚರಿತಂ ನಿವೇದ್ಯಮ್ ।
ಕಿಂತೂತ್ತಮಶ್ಲೋಕಶಿಖಾಮಣೀನಾಂ
ಮನೋವಿಶುದ್ಧ್ಯೈ ಚರಿತಾನುವಾದಃ ॥ ೭ ॥

ಮಾಲಾಕೃತಸ್ತಚ್ಚರಿತಾಖ್ಯರತ್ನೈ-
ರಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟೇಃ ಸಕುತೂಹಲಸ್ಯ ।
ಪೂರ್ವಾಪರೀಕಾರಮಥಾಪರಂ ವಾ
ಕ್ಷಾಮ್ಯಂತು ಮೇ ಹಂತ ಮುಹುರ್ಮಹಾಂತಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಾಜ್ಞಾಂ ಸಸುರೇಂದ್ರಯಾಜ್ಞಾಂ
ಸಂಭಾವ್ಯಸಂಭಾವ್ಯತಮಾಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಣಿಗಣಪ್ರಣೇತಾ
ಗುರುಃ ಸತಾಂ ಕೇಸರಿಣೋ ಗೃಹೇಽಭೂತ್ ॥ ೯ ॥

ಯೇ ಯೇ ಗುಣಾನಾಮ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ
ಯಂ ತೇಷು ತೇಷು ಸ್ಮ ನಿದರ್ಶಯಂತಿ ।
ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಾಭಾಗವತಪ್ರಬರ್ಹಂ
ಶ್ರೀಮಂತಮೇನಂ ಹನುಮಂತಮಾಹುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕರ್ಮಾಣಿ ಕುರ್ವನ್ ಪರಮಾದ್ಭುತಾನಿ
ಸಭಾಸು ದೈವೀಷು ಸಭಾಜಿತಾನಿ ।
ಸುಗ್ರೀವಮಿತ್ರಂ ಸ ಜಗತ್ಪವಿತ್ರಂ
ರಮಾಪತಿಂ ರಾಮತನುಂ ದದರ್ಶ ॥ ೧೧ ॥

ಪಾದಾರವಿಂದಪ್ರಣತೋ ಹರೀಂದ್ರ-
ಸ್ತದಾ ಮಹಾಭಕ್ತಿಭರಾಭಿನುನ್ನಃ ।
ಅಗ್ರಾಹಿ ಪದ್ಮೋದರಸುಂದರಾಭ್ಯಾಂ
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಪುರಾಣೇನ ಸ ಪೂರುಷೇಣ ॥ ೧೨ ॥

ಅದಾರ್ಯಸಾಲಾವಲಿದಾರಣೇನ
ವ್ಯಾಪಾದಿತೇಂದ್ರಪ್ರಭವೇನ ತೇನ ।
ಪ್ರಾದ್ಯೋತನಿಪ್ರೀತಿಕೃತಾ ನಿಕಾಮಂ
ಮಧುದ್ವಿಷಾ ಸಂದಿದಿಶೇ ಸ ವೀರಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕರ್ಣಾಂತಮಾನೀಯ ಗುಣಗ್ರಹೀತ್ರಾ
ರಾಮೇಣ ಮುಕ್ತೋ ರಣಕೋವಿದೇನ ।
ಸ್ಫುರನ್ನಸೌ ವೈರಿಭಯಂಕರೋಽಭೂತ್
ಸತ್ಪಕ್ಷಪಾತೀ ಪ್ರದರೋ ಯಥಾಽಗ್ರ್ಯಃ ॥ ೧೪ ॥

ಗೋಭಿಃ ಸಮಾನಂದಿತರೂಪಸೀತಃ
ಸ್ವವಹ್ನಿನಿರ್ದಗ್ಧಪಲಾಶಿರಾಶಿಃ ।
ಅಹೋ ಹನೂಮನ್ನವವಾರಿದೋಽಸೌ
ತೀರ್ಣಾಂಬುಧಿರ್ವಿಷ್ಣುಪದೇ ನನಾಮ ॥ ೧೫ ॥

ಅಪಕ್ಷಪಾತೀ ಪುರುಷಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾ-
ಮಭೋಗಭೋಕ್ತಾ ಪತಗಾಧಿರಾಜಮ್ ।
ವಿಶ್ವಂಭರಂ ಬಿಭ್ರದಸೌ ಜಿಗಾಯ
ತ್ವರಾಪರಾಕ್ರಾಂತಿಷು ಚಿತ್ರಮೇತತ್ ॥ ೧೬ ॥

ನಿಬಧ್ಯ ಸೇತುಂ ರಘುವಂಶಕೇತು-
ಭ್ರೂಭಂಗಸಂಭ್ರಾಂತಪಯೋಧಿಮಧ್ಯೇ ।
ಮುಷ್ಟಿಪ್ರಹಾರಂ ದಶಕಾಯ ಸೀತಾ-
ಸಂತರ್ಜನಾಗ್ರ್ಯೋತ್ತರಮೇಷಕೋಽದಾತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮನೋಜ್ಜ್ವಲರಾಘವಾಗ್ನೌ
ಚಕ್ರೇ ಸ ಸುಗ್ರೀವಸುಯಾಯಜೂಕೇ ।
ಆಧ್ವರ್ಯವಂ ಯುದ್ಧಮಖೇ ಪ್ರತಿ-
ಪ್ರಸ್ಥಾತ್ರಾ ಸುಮಿತ್ರಾತನಯೇನ ಸಾಕಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ರಾಮಾರ್ಚನೇ ಯೋ ನಯತಃ ಪ್ರಸೂನಂ
ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಕರಾಭ್ಯಾಮಭವತ್ಪ್ರಯತ್ನಃ ।
ಏಕೇನ ದೋಷ್ಣಾ ನಯತೋ ಗಿರೀಂದ್ರಂ
ಸಂಜೀವನಾದ್ಯಾಶ್ರಯಮಸ್ಯ ನಾಭೂತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸ ದಾರಿತಾರಿಂ ಪರಮಂ ಪುಮಾಂಸಂ
ಸಮನ್ವಯಾಸೀನ್ನರದೇವಪುತ್ರ್ಯಾ ।
ವಹ್ನಿಪ್ರವೇಶಾಧಿಗತಾತ್ಮಶುದ್ಧ್ಯಾ
ವಿರಾಜಿತಂ ಕಾಂಚನಮಾಲಯೇವ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ಯಾಮಂ ಸ್ಮಿತಾಸ್ಯಂ ಪೃಥುದೀರ್ಘಹಸ್ತಂ
ಸರೋಜನೇತ್ರಂ ಗಜರಾಜಯಾತ್ರಮ್ ।
ವಪುರ್ಜಗನ್ಮಂಗಲಮೇಷ ದೃಗ್ಭ್ಯಾಂ
ಚಿರಾದಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇಃ ಸಿಷೇವೇ ॥ ೨೧ ॥

ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕೇಽವಸಿತೇಽತ್ರ ಸೀತಾ
ಪ್ರೇಷ್ಠಾಯ ನಸ್ತಾಂ ಭಜತಾಂ ದಿಶೇತಿ ।
ರಾಮಸ್ಯ ವಾಣ್ಯಾ ಮಣಿಮಂಜುಮಾಲಾ-
ವ್ಯಾಜೇನ ದೀರ್ಘಾಂ ಕರುಣಾಂ ಬಬಂಧ ॥ ೨೨ ॥

ಹೃದೋರುಸೌಹಾರ್ದಭೃತಾಽಧಿಮೌಲಿ-
ನ್ಯಸ್ತೇನ ಹಸ್ತೇನ ದಯಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ಸೇವಾಪ್ರಸನ್ನೋಽಮೃತಕಲ್ಪವಾಚಾ
ದಿದೇಶ ದೇವಃ ಸಹಭೋಗಮಸ್ಮೈ ॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರೇಷ್ಠೋ ನ ರಾಮಸ್ಯ ಬಭೂವ ತಸ್ಮಾತ್
ನ ರಾಮರಾಜ್ಯೇಽಸುಲಭಂ ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ತತ್ಪಾದಸೇವಾರತಿರೇಷ ನೈಚ್ಛತ್
ತಥಾಪಿ ಭೋಗಾನ್ನನು ಸಾ ವಿರಕ್ತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ನಮೋ ನಮೋ ನಾಥ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ
ನಮೋ ನಮೋ ರಾಮ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ।
ಪುನಃ ಪುನಸ್ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಂ
ನಮಾಮಿ ನಾಥೇತಿ ನಮನ್ ಸ ರೇಮೇ ॥ ೨೫ ॥

ಕಿಂ ವರ್ಣಯಾಮಃ ಪರಮಂ ಪ್ರಸಾದಂ
ಸೀತಾಪತೇಸ್ತತ್ರ ಹರಿ ಪ್ರಬರ್ಹೇ ।
ಮುಂಚನ್ಮಹೀಂ ನಿತ್ಯನಿಷೇವಣಾರ್ಥಂ
ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮೇವೈಷ ದದೌ ಯದಸ್ಮೈ ॥ ೨೬ ॥

ಸ್ವಾನಂದಹೇತೌ ಭಜತಾಂ ಜನಾನಾಂ
ಮಗ್ನಸ್ಸದಾ ರಾಮಕಥಾಸುಧಾಯಾಮ್ ।
ಅಸಾವಿದಾನೀಂ ಚ ನಿಷೇವಮಾಣೋ
ರಾಮಂ ಪತಿಂ ಕಿಂಪುರುಷೇ ಕಿಲಾಸ್ತೇ ॥ ೨೭ ॥

ತಸ್ಯೈವ ವಾಯೋರವತಾರಮೇನಂ
ಸಂತೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಭೀಮಮ್ ।
ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವೈವ ಯಂ ಪ್ರೀತಿಮತಾಽನಿಲೇನ
ನರೇಂದ್ರಕಾಂತಾ ಸುಷುವೇಽತ್ರ ಕುಂತೀ ॥ ೧೮ ॥

ಇಂದ್ರಾಯುಧಂ ಹೀಂದ್ರಕರಾಭಿನುನ್ನಂ
ಚಿಚ್ಛೇದ ಪಕ್ಷಾನ್ ಕ್ಷಿತಿಧಾರಿಣಾಂ ಪ್ರಾಕ್ ।
ಬಿಭೇದ ಭೂಭೃದ್ವಪುರಂಗಸಂಗಾತ್
ಚಿತ್ರಂ ಸ ಪನ್ನೋ ಜನನೀಕರಾಗ್ರಾತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪುರೇ ಕುಮಾರಾನಲಸಾನ್ವಿಹಾರಾನ್
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವಾನಪಿ ಮಂದಲೀಲಃ ।
ಕೈಶೋರಲೀಲಾಂ ಹತಸಿಂಹಸಂಘಾಂ
ವನೇ ಪ್ರವೃತ್ತಾಂ ಸ್ಮರತಿ ಸ್ಮ ಸೂತ್ಕಃ ॥ ೨೦ ॥

ಭುಕ್ತಂ ಚ ಜೀರ್ಣಂ ಪರಿಪಂಥಿದತ್ತಂ
ವಿಷಂ ವಿಷಣ್ಣೋ ವಿಷಭೃದ್ಗಣೋಽತಃ
ಪ್ರಮಾಣಕೋಟೇಃ ಸ ಹಿ ಹೇಲಯಾಽಗಾತ್
ನೇದಂ ಜಗಜ್ಜೀವನದೇಽತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ದಗ್ಧ್ವಾ ಪುರಂ ಯೋಗಬಲಾತ್ಸ ನಿರ್ಯನ್
ಧರ್ಮಾನಿವ ಸ್ವಾನ್ ಸಹಜಾನ್ ದಧಾನಃ ।
ಅದಾರಿಭಾವೇನ ಜಗತ್ಸುಪೂಜ್ಯೋ
ಯೋಗೀವ ನಾರಾಯಣಮಾಸಸಾದ ॥ ೨೨ ॥

ಸಮರ್ಪ್ಯ ಕೃತ್ಯಾನಿ ಕೃತೀ ಕೃತಾನಿ
ವ್ಯಾಸಾಯ ಭೂಮ್ನೇ ಸುಕೃತಾನಿ ತಾವತ್ ।
ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಾನಿ ಚ ತಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ
ಸಂಕಲ್ಪಯಾಮಾಸ ಸ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಃ ॥ ೨೩ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಶ್ರೀದ್ಬಕಸನ್ನಿರಾಸೀ
ಕ್ಷಿಪ್ತಾನ್ಯಪಕ್ಷಿಪ್ರಕರಃ ಸುಪಕ್ಷಃ ।
ಸಸೋದರೋಽಥಾದಿತ ರಾಜಹಂಸಃ
ಸ ರಾಜಹಂಸೀಮಿವ ರಾಜಕನ್ಯಾಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಇಂದೀವರ ಶ್ರೀಜಯಿಸುಂದರಾಭಂ
ಸ್ಮೇರಾನನೇಂದುಂ ದಯಿತಂ ಮುಕುಂದಮ್ ।
ಸ್ವಮಾತುಲೇಯಂ ಕಮಲಾಯತಾಕ್ಷಂ
ಸಮಭ್ಯನಂದತ್ಸುಚಿರಾಯ ಭೀಮಃ ॥ ೩೫ ॥

ಮಹಾಗದಂ ಚಂಡರಣಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ
ಬಾರ್ಹದ್ರಥಂ ಮಂಕ್ಷು ನಿರಸ್ಯ ವೀರಃ ।
ರಾಜಾನಮತ್ಯುಜ್ಜ್ವಲರಾಜಸೂಯಂ
ಚಕಾರ ಗೋವಿಂದಸುರೇಂದ್ರಜಾಭ್ಯಾಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ದುಃಶಾಸನೇನಾಕುಲಿತಾನ್ ಪ್ರಿಯಾಯಾಃ
ಸೂಕ್ಷ್ಮಾನರಾಲಾನಸಿತಾಂಶ್ಚ ಕೇಶಾನ್ ।
ಜಿಘಾಂಸಯಾ ವೈರಿಜನಸ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣಃ
ಸ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಾನಿವ ಸಂಚಿಕಾಯ ॥ ೩೭ ॥

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಸ್ಯ ವನೇ ವನೇಽಲಂ
ದಿಧಕ್ಷತಃ ಪಾರ್ಥಿವಸಾರ್ಥಮುಗ್ರಮ್ ।
ಸತ್ತ್ವಾನಿ ಪುಂಸಾಂ ಭಯದಾನಿ ನಾಶಂ
ವೃಕೋದರಾಗ್ನೇರ್ಗುರುತೇಜಸಾಽಽಪುಃ ॥ ೩೮ ॥

ಭೋಗಾದಿಕಾಭೋಗವತೋಽರುಣಾಕ್ಷಾ-
ನಿತಸ್ತತಃ ಸಂಚಲತೋ ಧರೇಂದ್ರೇ ।
ಬಹೂನ್ ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾನ್ಮಣಿಮತ್ಪುರೋಗಾ-
ನಸೌ ಕಟೂನ್ ಕ್ರೋಧವಶಾನ್ ಜಘಾನ ॥ ೩೯ ॥

ಅಥೈಷ ವೇಷಾಂತರಭಸ್ಮಲೀನಃ
ಕ್ರಮೇಣ ವಾಯುಪ್ರಭವಃ ಸುತೇಜಾಃ ।
ರುದ್ಧಾಖಿಲಾಶಂ ಮುಖರಂ ಪ್ರಚಂಡಂ
ಭಸ್ಮೀಚಕಾರಾಖಿಲಕೀಚಕೌಘಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಸ ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮಾ ವಿಜಯೇನ ಯುಕ್ತೋ
ಮುಹುರ್ಮಹಾಹೇತಿಧರೋಽಪ್ರಧೃಷ್ಯಃ ।
ಭೀಷ್ಮದ್ವಿಜಾದ್ಯೈರತಿಭೀಷಣಾಭಂ
ವಿಪಕ್ಷಕಕ್ಷಂ ಕ್ಷಪಯನ್ ವಿರೇಜೇ ॥ ೪೧ ॥

ತರಸ್ವಿನಃ ಪ್ರೋಜ್ಜ್ವಲಿತಾನಧೀರಾನ್
ನಿರ್ದಗ್ಧಪಕ್ಷಾನತಿತೀಕ್ಷ್ಣ ಕೋಪಾನ್ ।
ಸ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ ಬಹುಹೇತಿಲೀಲೋ
ವಿನಾಶ್ಯ ವಿಶ್ವಾನ್ ಪರಾಯಾ ಶ್ರಿಯಾಭಾತ್ ॥ ೪೨ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಂಘ್ರಿಪಂಕೇರುಹಭೃಂಗರಾಜಃ
ಕೃಷ್ಣಾಮುಖಾಂಭೋರುಹಹಂಸರಾಜಃ ।
ಪ್ರಜಾಸರೋಜಾವಲಿರಶ್ಮಿರಾಜಃ
ಸಸೋದರೋಽರಾಜತ ವೀರರಾಜಃ ॥ ೪೩ ॥

ಪೌತ್ರೇ ಪವಿತ್ರಾಹ್ವಯಜಾಮಿಪೌತ್ರೇ
ಧರಾಂ ನಿಧಾಯಾಸುರಧೀಷು ತಾಪಮ್ ।
ಕೀರ್ತಿಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಹೃದಯೇ ಮುಕುಂದಂ
ಭೇಜೇ ಪದಂ ಸ್ವಂ ಸಹಜೈಸ್ಸ ಭೀಮಃ ॥ ೪೪ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಾಂತಂಭಜತಾಽನಿಲೇನ
ಘೋರಪ್ರಘಾತೈರಿತಿ ನಾಶಿತಾಸ್ತೇ ।
ರಸೋಜ್ಝಿತಾಶ್ಚಂಚಲವೃತ್ತಯೋಽಲಂ
ಶೋಭಾಂ ನ ಭೇಜುಃ ಸುರವೈರಿಮೇಘಾಃ ॥ ೪೫ ॥

ಏತತ್ ಪ್ರತೀಪಂ ಕಿಲ ಕರ್ತುಕಾಮಾ
ನಷ್ಟೌಜಸಃ ಸಂಕಟಮೇವಮಾಪ್ಯ ।
ಮುಕುಂದವೈಗುಣ್ಯಕಥಾಂ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಾಂ
ಕಾಲೇ ಕಲಾವಾಕಲಯಂತ ತೇಽಲಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಯೋ ಭೂರಿವೈರೋ ಮಣಿಮಾನ್ ಮೃತಃ ಪ್ರಾಗ್
ವಾಗ್ಮೀ ಬುಭೂಷುಃ ಪರಿತೋಷಿತೇಶಃ ।
ಸ ಸಂಕರಾಖ್ಯೋಽಂಘ್ರಿತಲೇಷು ಜಜ್ಞೇ
ಸ್ಪೃಧಾಽಪರೇಽಪ್ಯಾಸುರಿಹಾಸುರೇಂದ್ರಾಃ ॥ ೪೭ ॥

ಸಾನ್ನಾಯ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಹೃದಾಖುಭುಗ್ವಾ
ಶ್ವಾ ವಾ ಪುರೋಡಾಶಮಸಾರಕಾಮಃ ।
ಮಣಿಸ್ರಜಂ ವಾ ಪ್ಲವಗೋಽವ್ಯವಸ್ಥೋ
ಜಗ್ರಾಹ ವೇದಾದಿಕಮೇಷ ಪಾಪಃ ॥ ೪೮ ॥

ಜನೋ ನಮೇನ್ನಾಪರಥೇತಿ ಮತ್ವಾ
ಶಠಶ್ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮಮೇಷ ಭೇಜೇ ।
ಪದ್ಮಾಕರಂ ವಾ ಕಲುಷಂ ಚಿಕೀರ್ಷುಃ
ಸುದುರ್ದಮೋ ದುಷ್ಟಗಜೋ ವಿಶುದ್ಧಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಅವೈದಿಕಂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಂ ನಿರಸ್ತಂ
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತತ್ಪಕ್ಷಸುಪಕ್ಷಪಾತೀ ।
ತಮೇವ ಪಕ್ಷಂ ಪ್ರತಿಪಾದುಕೋಽಸೌ
ನ್ಯರೂರುಪನ್ಮಾರ್ಗಮಿಹಾನುರೂಪಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಅಸತ್ವದೇಽಸನ್ ಸದಸದ್ವಿವಿಕ್ತಂ
ಮಾಯಾಖ್ಯಯಾ ಸಂವೃತಿಮಭ್ಯಧತ್ತ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ಯಖಂಡಂ ಬತ ಶೂನ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯೈ
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಬೌದ್ಧೋಽಯಮತಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ॥ ೫೧ ॥

ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೋತ್ಕರಭಾಸ್ಕರಂ ಚ
ಪ್ರಕಾಶಯಂತಂ ಸಕಲಂ ಸ್ವಗೋಭಿಃ ।
ಅಚೂಚುರದ್ವೇದಸಮೂಹವಾಹಂ
ತತೋ ಮಹಾತಸ್ಕರಮೇನಮಾಹುಃ ॥ ೫೨ ॥

ಸ್ವಸೂತ್ರಜಾತಸ್ಯ ವಿರುದ್ಧಭಾಷೀ
ತದ್ಭಾಷ್ಯಕಾರೋಽಹಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ಯಃ ।
ತಂ ತತ್ಕ್ಷಣಾದ್ಯೋ ನ ದಿಧಕ್ಷತಿ ಸ್ಮ
ಸ ವ್ಯಾಸರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ ಕ್ಷಮಾಬ್ಧಿಃ ॥ ೫೩ ॥

ನಿಗಮಸನ್ಮಣಿದೀಪಗಣೋಽಭವತ್
ತಮುರುವಾಗ್ಘನಪಂಕನಿಗೂಢಭಾಃ ।
ಅವಿದುಷಾಮಿತಿ ಸಂಕರತಾಕರಃ
ಸ ಕಿಲ ಸಂಕರ ಇತ್ಯಭಿಶುಶ್ರುವೇ ॥ ೫೪ ॥

ವಿಶ್ವಂ ಮಿಥ್ಯಾ ವಿಧುರಗುಣವಾನಾತ್ಮನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಭೇದೋ
ದೈತ್ಯಾ ಇತ್ಥಂ ವ್ಯದಧತ ಗಿರಾಂ ದಿಕ್ಷು ಭೂಯಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಮ್ ।
ಆನಂದಾದ್ಯೈರ್ಗುರುಗುಣಗಣೈಃ ಪೂರಿತೋ ವಾಸುದೇವೋ
ಮಂದ ಮಂದಂ ಮನಸಿ ಚ ಸತಾಂ ಹಂತ ನೂನಂ ತಿರೋಭೂತ್ ॥ ೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ತರಸ್ವಿನಃ ಪ್ರೋಚ್ಚಲಿತಾನಧೀರಾನ್
ನಿರ್ದಗ್ಧಪಕ್ಷಾನತಿತೀಕ್ಷ್ಣ ಕೋಪಾನ್ ।
ಸ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ ಬಹುಹೇತಿಲೀಲೋ
ವಿನಾಶ್ಯ ವಿಶ್ವಾನ್ ಪರಯಾ ಶ್ರಿಯಾಭಾತ್ ॥ ೪೨ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಂಘ್ರಿಪಂಕೇರುಹಭೃಂಗರಾಜಃ
ಕೃಷ್ಣಾಮುಖಾಂಭೋರುಹಹಂಸರಾಜಃ ।
ಪ್ರಜಾಸರೋಜಾವಲಿರಶ್ಮಿರಾಜಃ
ಸಸೋದರೋಽರಾಜತ ವೀರರಾಜಃ ॥ ೪೩ ॥

ಪೌತ್ರೇ ಪವಿತ್ರಾಹ್ವಯಜಾಮಿಪೌತ್ರೇ
ಧರಾಂ ನಿಧಾಯಾಸುರಧೀಷು ತಾಪಮ್ ।
ಕೀರ್ತಿಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಹೃದಯೇ ಮುಕುಂದಂ
ಭೇಜೇ ಪದಂ ಸ್ವಂ ಸಹಜೈಸ್ಸ ಭೀಮಃ ॥ ೪೪ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಾಂತಂಭಜತಾಽನಿಲೇನ
ಘೋರಪ್ರಘಾತೈರಿತಿ ನಾಶಿತಾಸ್ತೇ ।
ರಸೋಜ್ಝಿತಾಶ್ಚಂಚಲವೃತ್ತಯೋಽಲಂ
ಶೋಭಾಂ ನ ಭೇಜುಃ ಸುರವೈರಿಮೇಘಾಃ ॥ ೪೫ ॥

ಏತತ್ ಪ್ರತೀಪಂ ಕಿಲ ಕರ್ತುಕಾಮಾ
ನಷ್ಟೌಜಸಃ ಸಂಕಟಮೇವಮಾಪ್ಯ ।
ಮುಕುಂದವೈಗುಣ್ಯಕಥಾಂ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಾಂ
ಕಾಲೇ ಕಲಾವಾಕಲಯಂತ ತೇಽಲಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಯೋ ಭೂರಿವೈರೋ ಮಣಿಮಾನ್ ಮೃತಃ ಪ್ರಾಗ್
ವಾಗ್ಮೀ ಬುಭೂಷುಃ ಪರಿತೋಷಿತೇಶಃ ।
ಸ ಸಂಕರಾಖ್ಯೋಽಂಘ್ರಿತಲೇಷು ಜಜ್ಞೇ
ಸ್ಪೃಧಾಽಪರೇಽಪ್ಯಾಸುರಿಹಾಸುರೇಂದ್ರಾಃ ॥ ೪೭ ॥

ಸಾನ್ನಾಯ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಹೃದಾಖುಭುಗ್ವಾ
ಶ್ವಾ ವಾ ಪುರೋಡಾಶಮಸಾರಕಾಮಃ ।
ಮಣಿಸ್ರಜಂ ವಾ ಪ್ರವಗೋಽವ್ಯವಸ್ಥೋ
ಜಗ್ರಾಹ ವೇದಾದಿಕಮೇಷ ಪಾಪಃ ॥ ೪೮ ॥

ಜನೋ ನಮೇನ್ನಾಪರಥೇತಿ ಮತ್ವಾ
ಶಠಶ್ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮಮೇಷ ಭೇಜೇ ।
ಪದ್ಮಾಕರಂ ವಾ ಕಲುಷಂ ಚಿಕೀರ್ಷುಃ
ಸುದುರ್ದಮೋ ದುಷ್ಟಗಜೋ ವಿಶುದ್ಧಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಅವೈದಿಕಂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಂ ನಿರಸ್ತಂ
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತತ್ಪಕ್ಷಸುಪಕ್ಷಪಾತೀ ।
ತಮೇವ ಪಕ್ಷಂ ಪ್ರತಿಪಾದುಕೋಽಸೌ
ನ್ಯರೂರುಪನ್ಮಾರ್ಗಮಿಹಾನುರೂಪಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಅಸತ್ವದೇಽಸನ್ ಸದಸದ್ವಿವಿಕ್ತಂ
ಮಾಯಾಖ್ಯಯಾ ಸಂವೃತಿಮಭ್ಯಧತ್ತ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ಯಖಂಡಂ ಬತ ಶೂನ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯೈ
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಬೌದ್ಧೋಽಯಮತಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ॥ ೫೧ ॥

ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೋತ್ಕರಭಾಸ್ಕರಂ ಚ
ಪ್ರಕಾಶಯಂತಂ ಸಕಲಂ ಸ್ವಗೋಭಿಃ ।
ಅಚೂಚುರದ್ವೇದಸಮೂಹವಾಹಂ
ತತೋ ಮಹಾತಸ್ಕರಮೇನಮಾಹುಃ ॥ ೫೨ ॥

ಸ್ವಸೂತ್ರಜಾತಸ್ಯ ವಿರುದ್ಧಭಾಷೀ
ತದ್ಭಾಷ್ಯಕಾರೋಽಹಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ಯಃ ।
ತಂ ತತ್ಕ್ಷಣಾದ್ಯೋ ನ ದಿಧಕ್ಷತಿ ಸ್ಮ
ಸ ವ್ಯಾಸರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ ಕ್ಷಮಾಬ್ಧಿಃ ॥ ೫೩ ॥

ನಿಗಮಸನ್ಮಣಿದೀಪಗಣೋಽಭವತ್
ತದುರುವಾಗ್ಘನಪಂಕನಿಗೂಢಭಾಃ ।
ಅವಿದುಷಾಮಿತಿ ಸಂಕರತಾಕರಃ
ಸ ಕಿಲ ಸಂಕರ ಇತ್ಯಭಿಶುಶ್ರುವೇ ॥ ೫೪ ॥

ವಿಶ್ವಂ ಮಿಥ್ಯಾ ವಿಧುರಗುಣವಾನಾತ್ಮನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಭೇದೋ
ದೈತ್ಯಾ ಇತ್ಥಂ ವ್ಯದಧತ ಗಿರಾಂ ದಿಕ್ಷು ಭೂಯಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಮ್ ।
ಆನಂದಾದ್ಯೈರ್ಗುರುಗುಣಗಣೈಃ ಪೂರಿತೋ ವಾಸುದೇವೋ
ಮಂದ ಮಂದಂ ಮನಸಿ ಚ ಸತಾಂ ಹಂತ ನೂನಂ ತಿರೋಭೂತ್ ॥ ೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ನಾರಾಯಣನ ಆದೇಶದಂತೆ ವಾಯುದೇವರ ಅವತಾರ ವಿಷಯ, ಪಾಜಕದ ಮಧ್ಯಗೇಹ ದಂಪತಿ ಚರಿತೆ, ವಾಸುದೇವನ ಜನ್ಮ, ಜಾತಕರ್ಮ, ನಾಮಕರಣ, ಬಾಲ್ಯಲೀಲೆಗಳು, ವಾಸುದೇವನ ಲೀಲಾವಿಲಾಸಗಳು - ಇವುಗಳನ್ನು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

* * *

ವಿಜ್ಞಾನಭಾನುಮತಿ ಕಾಲಬಲೇನ ಲೀನೇ
ದುರ್ಭಾಷ್ಯಸಂತಮಸಸಂತತಿತೋ ಜನೇಽಂಧೇ ।
ಮಾರ್ಗಾತ್ಸತಾಂ ಸ್ಖಲತಿ ಖಿನ್ನಹೃದೋ ಮುಕುಂದಂ
ದೇವಾಶ್ಚತುರ್ಮುಖಮುಖಾಃ ಶರಣಂ ಪ್ರಜಗ್ಮುಃ ॥ ೧ ॥

ನಾಥಃ ಕಲೌ ತ್ರಿಯುಗಹೂತಿರನುದ್ಬುಭೂಷು-
ರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಪ್ಯನವತಾರಮನಾದಿದಿಕ್ಷುಃ ।
ಸರ್ವಜ್ಞಮನ್ಯಮನವೇಕ್ಷ್ಯ ಸಕಾರ್ಯವೀರ್ಯಂ
ಸ್ಮೇರಾನನೋ ಭುವನಜೀವನಮಾಬಭಾಷೇ ॥ ೨ ॥

ವೇದಾಂತಮಾರ್ಗಪರಿಮಾರ್ಗಣದೀನದೂನಾ
ದೈವೀಃ ಪ್ರಜಾ ವಿಶರಣಾಃ ಕರುಣಾಪದಂ ನಃ ।
ಆನಂದಯೇಃ ಸುಮುಖಭೂಷಿತ ಭೂಮಿಭಾಗೋ
ರೂಪಾಂತರೇಣ ಮಮ ಸದ್ಗುಣನಿರ್ಣಯೇನ ॥ ೩ ॥

ಆದೇಶಮೌಲಿಮಣಿಮುಜ್ಜ್ವಲವರ್ಣಮೇನಂ
ಬದ್ಧಾಂಜಲಿರ್ಮರುದನರ್ಘ್ಯಮಧತ್ತ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ।
ಹಾರಾವಲೀಮಿವ ಹೃದಾ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯಾಂಚಾಂ
ಬಿಭ್ರನ್ ನಿಜಾನನುಜಿಘೃಕ್ಷುರವಾತಿತೀರ್ಷತ್ ॥ ೪ ॥

ಕಾಲಃ ಸ ಏವ ಸಮವರ್ತತ ನಾಮ ಯಾವತ್
ಚಿಂತಾಕುಲಂ ವಿವಿಧಸಾಧುಕುಲಂ ಬಭೂವ ।
ವೇದಾಂತಸಂತತಕೃತಾಂತರಸಂ ನ ವಿದ್ಮಃ
ಶ್ರೇಯೋ ಲಭೇಮಹಿ ಕಥಂ ನು ವಯಂ ಬತೇತಿ ॥ ೫ ॥

ತತ್ಪ್ರೀತಯೇ ರಜತಪೀಠಪುರಾಧಿವಾಸೀ
ದೇವೋ ವಿವೇಷ ಪುರುಷಂ ಶುಭಸೂಚನಾಯ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಮಹಾಯ ಮಹಿತಾಯ ಮಹಾಜನೌಘೇ
ಕೋಲಾಹಲೇನ ಸುಕುತೂಹಲಿನಿ ಪ್ರವೃತ್ತೇ ॥ ೬ ॥

ಆವಿಷ್ಟವಾನಕುಶಲಂ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ
ಪ್ರತ್ಯಾಯಯನ್ ನಿಜಜನಾನ್ ನಿತರಾಮನೃತ್ಯತ್ ।
ಉತ್ತುಂಗಕೇತುಶಿಖರೇ ಸ ಕೃತಾಂಗಹಾರೋ
ರಂಗಾಂತರೇ ನಟ ಇವಾಖಿಲವಿಸ್ಮಯಾತ್ಮಾ ॥ ೭ ॥

ಆಭಾಷ್ಯ ಸೋಽತ್ರ ಜನತಾಂ ಶಪಥಾನುವಿದ್ಧಮ್
ಉಚ್ಚೈರಿದಂ ವಚನಮುದ್ಧೃತದೋರ್ಬಭಾಷೇ ।
ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ ಜಗತಿ ವಿಶ್ವಜನೀನವೃತ್ತಿಃ
ವಿಶ್ವಜ್ಞ ಏವ ಭಗವಾನಚಿರಾದಿಹೇತಿ ॥ ೮ ॥

ಸದ್ವೀಪವಾರಿನಿಧಿಸಪ್ತಕಭೂತಧಾತ್ರ್ಯಾ
ಮಧ್ಯೇಽಪಿ ಕರ್ಮಭುವಿ ಭಾರತನಾಮಖಂಡೇ ।
ಕಾಲೇ ಕಲೌ ಸುವಿಮಲಾನ್ವಯಲಬ್ಧಜನ್ಮಾ
ಸನ್ಮಧ್ಯಗೇಹಕುಲಮೌಲಿಮಣಿರ್ದ್ವಿಜೋಽಭೂತ್ ॥ ೯ ॥

ವೇದಾದ್ರಿಸದ್ರಜತಪೀಠಪುರೇಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ
ಗ್ರಾಮೋ ವಿಭೂಷಿತತರಃ ಶಿವರೂಪ್ಯನಾಮಾ ।
ಹೇಮಾದ್ರಿರಾಜವಿಭುರಾಜದಿಲಾವೃತಾಭಃ
ತಸ್ಯಾಭವದ್ಗುರುಗುಣಃ ಖಲು ಮೂಲಭೂಮಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ರಾಮಾಧಿವೇಶಿತಹರಿಸ್ವಸೃಮೌಲಿಮಾಲಾ
ರಾಜದ್ವಿಮಾನಗಿರಿಶೋಭಿತಮಧ್ಯವಾಸ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸ ಪಾಜಕಪದಂ ತ್ರಿಕುಲ್ಯೈಕಕೇತುಃ
ಕಂ ಯದ್ದಧಾತಿ ಸತತಂ ಖಲು ವಿಶ್ವಪಾಜಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅರ್ಥಂ ಕಮಪ್ಯನವಮಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಹೇತುಂ
ಪುಂಸಾಂ ಪ್ರದಾತುಮುಚಿತಾಮುಚಿತಸ್ವರೂಪಾಮ್ ।
ಕನ್ಯಾಂ ಸುವರ್ಣಲಸಿತಾಮಿವ ವೇದವಿದ್ಯಾಂ
ಜಗ್ರಾಹ ವಿಪ್ರವೃಷಭಪ್ರತಿಪಾದಿತಾಂ ಸಃ ॥ ೧೨ ॥

ರೇಮೇಽಚ್ಛಯೋಪನಿಷದೇವ ಮಹಾವಿವೇಕೋ
ಭಕ್ತ್ಯೈವ ಶುದ್ಧಕರಣಃ ಪರಮಶ್ರಿತಾಽಲಮ್ ।
ಮಿಥ್ಯಾಭಿಮಾನರಹಿತಃ ಪರಯೇವ ಮುಕ್ತ್ಯಾ
ಸ್ವಾನಂದಸಂತತಿಕೃತಾ ಸ ತಯಾ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಃ ॥ ೧೩ ॥

ತಸ್ಯ ಪ್ರಭೋಶ್ಚರಣಯೋಃ ಕುಲದೇವತಾಯಾ
ಭಕ್ತಿಂ ಬಬಂಧ ನಿಜಧರ್ಮರತಃ ಸ ಧೀರಃ ।
ವಿಜ್ಞಾತಭಾರತಪುರಾಣಮಹಾರಹಸ್ಯಂ
ಯಂ ಭಟ್ಟ ಇತ್ಯಭಿವದಂತಿ ಜನಾ ವಿನೀತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಗೋವಿಂದಸುಂದರಕಥಾಸುಧಯಾ ಸ ನೄಣಾಮ್
ಆನಂದಯನ್ನ ಕಿಲ ಕೇವಲಮಿಂದ್ರಿಯಾಣಿ ।
ಕಿಂತು ಪ್ರಭೋ ರಜತಪೀಠಪುರೇ ಪದಾಬ್ಜಂ
ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಸ್ಯ ಭಜತಾಮಪಿ ದೈವತಾನಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಇತ್ಥಂ ಹರೇರ್ಗುಣಕಥಾಸುಧಯಾ ಸುತೃಪ್ತೋ
ನೈರ್ಗುಣ್ಯವಾದಿಷು ಜನೇಷ್ವಪಿ ಸಾಗ್ರಹೇಷು ।
ತತ್ತ್ವೇ ಸ ಕಾಲಚಲಧೀರತಿಸಂಶಯಾಲುಃ
ಧೀಮಾನ್ ಧಿಯಾ ಶ್ರವಣಶೋಧಿತಯಾ ಪ್ರದಧ್ಯೌ ॥ ೧೬ ॥

ತ್ರಾತಾ ಯ ಏವ ನರಕಾತ್ಸ ಹಿ ಪುತ್ರನಾಮಾ
ಮುಖ್ಯಾವನಂ ನ ಸುಲಭಂ ಪುರುಷಾದಪೂರ್ಣಾತ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸಮಸ್ತವಿದಪತ್ಯಮವದ್ಯಹೀನಂ
ವಿದ್ಯಾಕರಾಕೃತಿ ಲಭೇಮಹಿ ಕೈರುಪಾಯೈಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪೂರ್ವೇಽಪಿ ಕರ್ದಮಪರಾಶರಪಾಂಡುಮುಖ್ಯಾ
ಯತ್ಸೇವಯಾಗುಣಗಣಾಢ್ಯಮಪತ್ಯಮಾಪುಃ ।
ತಂ ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣತನುಂ ಕರುಣಾಮೃತಾಬ್ಧಿಂ
ನಾರಾಯಣಂ ಕುಲಪತಿಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇಮ ॥ ೧೮ ॥

ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಸ ವಿಚಿಂತ್ಯಮನನ್ಯಬಂಧುಃ
ಪ್ರೇಷ್ಠಪ್ರದಂ ರಜತಪೀಠಪುರಾಧಿವಾಸಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭವಾಬ್ಧಿಭಯಭಂಗದಯಾ ಶುಭಾತ್ಮಾ
ಭೇಜೇ ಭುಜಂಗಶಯನಂ ದ್ವಿಷಡಬ್ದಕಾಲಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪತ್ನ್ಯಾ ಸಮಂ ಭಗವತಃ ಸ ಭಜನ್ ಪದಾಬ್ಜಂ
ಭೋಗಾನ್ ಲಘೂನಪಿ ಪುನರ್ಲಘಯಾಂಚಕಾರ ।
ದಾಂತಂ ಸ್ವಯಂ ಚ ಹೃದಯಂ ದಮಯಾಂಚಕಾರ
ಸ್ವಚ್ಛಂ ಚ ದೇಹಮಧಿಕಂ ವಿಮಲೀಚಕಾರ ॥ ೨೦ ॥

ತೀವ್ರೈಃ ಪಯೋವ್ರತಮುಖೈರ್ವಿವಿಧೈರ್ವ್ರತಾಗ್ರ್ಯೈಃ
ಜಾಯಾಪತೀ ಗುಣಗಣಾರ್ಣವಪುತ್ರಕಾಮೌ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಪೂರುಷಮತೋಷಯತಾಂ ನಿತಾಂತಂ
ದೇವೇರಿತಾವಿವ ಪುರಾಽದಿತಿಕಶ್ಯಪೌ ತೌ ॥ ೨೧ ॥

ನಾಥಸ್ಯ ಭೂರಿಕರುಣಾಸುಧಾಯಾಽಭಿಷಿಕ್ತೌ
ಶ್ರೀಶ್ರೀಧರಪ್ರತತಿಶಾರಶರೀರಯಷ್ಟೀ ।
ಭೂರಿವ್ರತಪ್ರಭವದಿವ್ಯಸುಕಾಂತಿಮಂತೌ
ತೌ ದೇಹಶುದ್ಧಿಮತಿಮಾತ್ರಮಥಾಲಭೇತಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಕಾಂತಾದೃತೌ ಸಮುಚಿತೇಽಥ ಬಭಾರ ಗರ್ಭಂ
ಸಾ ಭೂಸುರೇಂದ್ರದುಹಿತಾ ಜಗತಾಂ ಸುಖಾಯ ।
ಅಚ್ಛಾಂಬರೇವ ರಜನೀ ಪರಿಪೂರಿತಾಶಾ
ಭಾವಿನ್ಯಪಾಸ್ತತಮಸಂ ವಿಧುಮಾದ್ಯಪಕ್ಷಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ತಂ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಸಿತಬಿಂಬಮಿವ ಪ್ರವೃದ್ಧಂ
ಯಾವದ್ದ್ವಿಜೇಂದ್ರವನಿತಾ ಸುಷುವೇಽತ್ರ ತಾವತ್ ।
ಅಂಶೇನ ವಾಯುರವತೀರ್ಯ ಸ ರೂಪ್ಯಪೀಠೇ
ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಭವನಂ ಪ್ರಯಯೌ ತದೀಯಂ ॥ ೨೪ ॥

ಸಂಪೂರ್ಣಲಕ್ಷಣಚಣಂ ನವರಾಜಮಾನ-
ದ್ವಾರಾಂತರಂ ಪರಮಸುಂದರಮಂದಿರಂ ತತ್ ।
ರಾಜೇವ ಸತ್ಪುರವರಂ ಭುವನಾಧಿರಾಜೋ
ನಿಷ್ಕಾಸಯನ್ ಪರಮಸೌ ಭಗವಾನ್ ವಿವೇಶ ॥ ೨೫ ॥

ಸಂತುಷ್ಯತಾಂ ಸಕಲಸನ್ನಿಕರೈರಸದ್ಭಿಃ
ಖಿದ್ಯೇತ ವಾಯುರಯಮಾವಿರಭೂತ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮ್ ।
ಆಖ್ಯನ್ನಿತೀವ ಸುರದುಂದುಭಿಮಂದ್ರನಾದಃ
ಪ್ರಾಶ್ರಾವಿ ಕೌತುಕವಶೈರಿಹ ಮಾನವೈಶ್ಚ ॥ ೨೬ ॥

ನಾಥಂ ನಿಷೇವ್ಯ ಭವನಾನತಿದೂರಮಾಪ್ತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಮಹಪ್ರಕೃತಮುಂದುಭಿನಾದಪೂರ್ವಾತ್ ।
ಪುತ್ರೋದ್ಭವಶ್ರವಣತೋ ಮಹದಾಪ್ಯ ಸೌಖ್ಯಂ
ಜ್ಞಾನಂ ಪರೋಕ್ಷ ಪದಮಪ್ಯಮತೇಷ್ಟಹೇತುಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಆವಿಶ್ಯ ವೇಶ್ಮ ನಿಜನಂದನಮಿಂದುವಕ್ತ್ರಂ
ಭೂಯೋಽಭಿನಂದ್ಯ ಸ ಮುಕುಂದದಯಾಂ ಪ್ರವಂದ್ಯ ।
ಜಾತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಗುಣಜಾತವಹಸ್ಯ ಜಾತಕ-
ಮಾದಿ ಕರ್ಮನಿವಹಂ ವಿಧದೇ ಸುಕರ್ಮಾ ॥ ೨೮ ॥

ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮೇವ ಯದಭೂದಸುದೇವ ಏಷ
ಯದ್ವಾಸುದೇವಪದಭಕ್ತಿರತಃ ಸದಾಽಸೌ ।
ತದ್ವಾಸುದೇವಪದಮನ್ವವದನ್ ಸುರೇಂದ್ರಾಃ
ತಾತೇನ ಯನ್ನಿಗದಿತಂ ಸುತನಾಮಕರ್ತ್ರಾ ॥ ೨೯ ॥

ಪಾತುಂ ಪಯಾಂಸಿ ಶಿಶವೇ ಕಿಲ ಗೋಪ್ರದೋಽಸ್ಮೈ
ಪೂರ್ವಾಲಯಃ ಸ್ವಸುತಸೂನುತಯಾಪ್ರಜಾತಃ ।
ನಿರ್ವಾಣಹೇತುಮಲಭೀಷ್ಟ ಪರಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಂ
ದಾನಂ ಧ್ರುವಂ ಫಲತಿ ಪಾತ್ರಗುಣಾನುಕೂಲ್ಯಾತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಅತ್ರಸ್ತಮೇವ ಸತತಂ ಪರಿಫುಲ್ಲಚಕ್ಷುಃ
ಕಾಂತ್ಯಾ ವಿಡಂಬಿತನವೇಂದು ಜಗತ್ಯನರ್ಘ್ಯಮ್ ।
ತತ್ಪುತ್ರರತ್ನಮುಪಗೃಹ್ಯ ಕದಾಚಿದಾಪ್ತಃ
ಸ್ವಸ್ವಾಮಿನೇ ಬುಧ ಉಪಾಯನಮಾರ್ಪಯತ್ ಸಃ ॥ ೩೧ ॥

ನತ್ವಾ ಹರಿಂ ರಜತಪೀಠಪುರಾಧಿವಾಸಂ
ಬಾಲಸ್ಯ ಸಂಪದಮನಾಪದಮರ್ಥಯಿತ್ವಾ ।
ಸಾಕಂ ಸುತೇನ ಪರಿವಾರಜನಾನ್ವಿತೋಽಸೋ
ಪ್ರಾಯಾನ್ನಿಶೀಥಸಮಯೇ ನಿಜಮೇವ ಧಾಮ ॥ ೩೨ ॥

ದೋಷೇಯುಷಾಂ ಸಮಮವೇನ ವನೇಽತಿಭೀಮೇ
ತತ್ಕ್ರೀಡಿತಗ್ರಹ ಇಹ್ಯೈಕತಮಂ ತುತೋದ ।
ಉದ್ವಾಂತರಕ್ತಮವಲೋಕ್ಯ ತಮಭ್ಯಧಾಯಿ
ಕೇನಾಪ್ಯಹೋ ನ ಶಿಶುತುತ್ ಕಥಮೇಷ ಇತ್ಥಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಆವಿಶ್ಯ ಪೂರುಷಮುವಾಚ ಮಹಾಗ್ರಹೋಽಸೌ
ಅಸ್ಮದ್ವಿಹಾರಸಮಯೋಪಗತಾನ್ ಸಮಸ್ತಾನ್ ।
ಯದ್ಭಕ್ತಿಗುಪ್ತಿರಹಿತಾನಲಮಸ್ಮಿ ಹಂತುಂ
ಲೋಕೇಶ್ವರಃ ಸ ಬತ ಬಾಲತಮಃ ಕಿಲೇತಿ ॥ ೩೪ ॥

ಸ್ತನ್ಯೇನ ಬಾಲಮನುತೋಷ್ಯ ಮುಹುಃ ಸ್ವಧಾಮ್ನೋ
ಮಾತಾ ಕದಾಚನ ಯಯೌ ವಿರಹಾಸಹಾಽಪಿ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ವಿಶ್ವಪರಿಪಾಲಕಪಾಲನಾಯ
ಕನ್ಯಾಂ ನಿಜಾಮನುಗುಣಾಂ ಕಿಲ ಭೀರುರೇಷಾ ॥ ೩೫ ॥

ಸಾ ಬಾಲಕಂ ಪ್ರರುದಿತಂ ಪರಿಸಾಂತ್ವಯಂತೀ
ಮುಗ್ಧಾಕ್ಷರೇಣ ವಚಸಾಽನುನಿನಾಯ ಮುಗ್ಧಾ ।
ಮಾ ತಾತ ತಾತ ಸುಮುಖೇತಿ ಪುನಃ ಪ್ರರೋದೀಃ
ಮಾತಾ ತನೋತಿ ರುಚಿರಂ ತ್ವರಿತಂ ತವೇತಿ ॥ ೩೬ ॥

ರೋದೇ ಕ್ರಿಯಾಸಮಭಿಹಾರತ ಏವ ವೃತ್ತೇ
ಪೋತಸ್ಯ ಮಾತರಿ ಚಿರಾದಪಿ ನಾಗತಾಯಾಮ್ ।
ಜಗ್ರಾಹ ಬಾಲಮಥ ಚೈಕ್ಷತ ಮಾತೃಮಾರ್ಗಂ
ಸಾಽಪಿ ಕ್ರಿಯಾಸಮಭಿಹಾರತ ಏವ ಬಾಲಾ ॥ ೩೭ ॥

ಕರ್ತವ್ಯಮೌಢ್ಯಮಭಿಪದ್ಯ ನಿರೂಪ್ಯ ಸಾ ತಂ
ಪ್ರಾಭೋಜಯತ್ ಖಲು ಕುಲಿತ್ಥಕುಲಂ ಪ್ರಪಕ್ವಮ್ ।
ಶೀತಂ ಪಯೋಽಪಿ ಸತತಂ ಪರಿಪಾಯಯಂತೀ
ಯಸ್ಯೋಷ್ಣರೋಗಮತಿವೇಲಮಶಂಕತಾಂಬಾ ॥ ೩೮ ॥

ನೂನಂ ಪಿಪಾಸುರತಿರೋದಿತಿ ಹಂತ ಬಾಲೋ
ಧಿಙ್ ಮಾಂ ದಯಾವಿರಹಿತಾಂ ಪರಕೃತ್ಯಸಕ್ತಾಮ್ ।
ಇತ್ಯಾಕುಲಾ ಗೃಹಮುಪೇತ್ಯ ತದಾ ಪ್ರಸನ್ನಂ
ಪೂರ್ಣೋದರಂ ಸುತಮವೈಕ್ಷತ ವಿಪ್ರಪತ್ನೀ ॥ ೩೯ ॥

ಪೃಷ್ಟ್ವಾಽವಗಮ್ಯ ಸಕಲಂ ಚ ತತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ
ಯೂನಾಂ ಚ ದುಸ್ಸಹಮಿದಂ ಶಿಶುನೋಪಭುಕ್ತಮ್ ।
ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ತನಯಾಂ ಬಹುಭರ್ತ್ಸಯಂತ್ಯಾ
ಭೀತಂ ತಯಾಽನುಕುಪಿತಂ ಮನಸಾಽನುತಪ್ತಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಆರೋಗ್ಯಶಾಲಿನಿ ಪುರೇವ ತದಾಽಪಿ ಪುತ್ರೇ
ವಿಸ್ಮೇರತಾಮುಪಜಗಾಮ ಜನನ್ಯಮುಷ್ಯ
ಯಸ್ಯ ತ್ರಿಲೋಕಜನನೀ ಜನನೀ ವಿಷೇಽಪಿ
ಪೀತೇ ನ ವಿಸ್ಮಯಮವಾಪ ಸಮಸ್ತಶಕ್ತೇಃ ॥ ೪೧ ॥

ಸ್ತನ್ಯಂ ಮುಹುಃ ಕಿಲ ದದೌ ಜನನೀ ಗೃಹೀತ್ವಾ
ಕ್ಷೇಮಾಯ ತಂ ಕಿಲ ದಧಜ್ಜನಕೋ ಜಜಾಪ ।
ಅನ್ಯೋ ಜನೋಽಪಿ ಕಿಲ ಲಾಲಯತಿ ಸ್ಮ ಕಿಂತು
ಸರ್ವೋಽಪಿ ತನ್ಮುಖಸುಹಾಸರಸಾಯನೋತ್ಕಃ ॥ ೪೨ ॥

ದೇವಾದಿಸದ್ಭಿರನುಪಾಲಿತಯಾಽಽದರೇಣ
ದೇವ್ಯಾತ್ಮನೇ ವಿಲಸತ್ವದಯಾ ನಿತಾಂತಮ್ ।
ಅವ್ಯಕ್ತಯಾ ಪ್ರಥಮತೋ ವದನೇಽಸ್ಯ ವಾಣ್ಯಾ
ಶಾಲೀನಯೇವ ಭುವನಾರ್ಚಿತಯಾ ವಿಜಹ್ರೇ ॥ ೪೩ ॥

ಪ್ರಾಗ್ರಿಂಖಣಂ ಸ್ವಯಮಥ ಸ್ಥಿತಿಮೇಷ ಚಕ್ರೇ
ಪಶ್ಚಾದ್ಗತಿಂ ಪರಿಚಯೇನ ಕಿಲ ಕ್ರಮೇಣ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಮಹೋ ಯದನುಗ್ರಹೇಣ
ಸರ್ವಂ ತದಸ್ಯ ಪವನಸ್ಯ ವಿಡಂಬನಂ ಹಿ ॥ ೪೪ ॥

ಪುಚ್ಛಾಂತಮಚ್ಛಮವಲಂಬ್ಯ ಕದಾಚಿದೇಷಃ
ಪ್ರಾತರ್ವ್ರಜಾದ್ವ್ರಜತ ಏವ ನಿಜರ್ಷಭಸ್ಯ ।
ಪ್ರಾಯಾತ್ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಸಹಸಾ ಸ್ವಜನೈರದೃಷ್ಟೋ
ನಾನಾವನೇಷು ಚರತಶ್ಚರತಸ್ತೃಣಾನಿ ॥ ೪೫ ॥

ಉತ್ತುಂಗಶೃಂಗಲಸಿತಸ್ಯ ಮಹಿಷ್ಠಮೂರ್ತೇಃ
ಪಾದಾವೃತಾವನಿತಲಸ್ಯ ಸುರಂಧ್ರಕಸ್ಯ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ತಸ್ಯ ಶುಶುಭೇಽವಯವೈಕದೇಶಂ
ಬಾಲೋ ದಿವಾಕರ ಇವೋದಯಪರ್ವತಸ್ಯ ॥ ೪೬ ॥

ಲೀಲಾಂ ಕರೋತಿ ನು ಗೃಹಾಂತರಗೋ ನು ಬಾಲಃ
ಕೂಪಾಂತರೇ ನು ಪತಿತಃ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ವತಂತ್ರಃ ।
ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಸ ಮುಹುಃ ಸ್ವಜನೋ ವಿಮೃಗ್ಯ
ಹಂತಾನವೇಕ್ಷ್ಯ ತನಯಂ ಹೃದಿ ತಾಪಮಾಪ ॥ ೪೭ ॥

ಬಾಲಸ್ಯ ಬಾಲಪರಿಲಂಬನಗೋಚರಂ ತದ್ವ್ಯ-
ಶ್ವಸ್ಯತಾಪಿ ವಚನಂ ವನಗೋಚರೋಕ್ತಮ್ ।
ಯತ್ ಸಾಯಮೈಕ್ಷತ ಜನಃ ಶಿಶುಮಾವ್ರಜಂತಮ್
ಏಕಾಬ್ದಕಂ ವೃಷಭಬಾಲಕೃತಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಚಿಂತಾಮಣೇಂದ್ರಮಿವ ಚಿಂತಿತದಂ ದರಿದ್ರೋ
ವಿಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಮಿವ ವಿಷ್ಣುಪರಂ ಮುಮುಕ್ಷುಃ ।
ನಷ್ಟಂ ಚ ನಂದನಮಿತಿ ಸ್ವಜನೋಽಸ್ಯ ಲಬ್ಧ್ವಾ
ನಾಥಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತಮನುಗ್ರಹಮೇವ ಮೇನೇ ॥ ೪೯ ॥

ಲೀಲಾವಸಾನಸಮಯೇ ಸಹಸಾ ಕದಾಚಿದಾ-
ರ್ಯೋಽಮುನಾಭ್ಯವಹೃತಿಂ ಪ್ರತಿಚೋದ್ಯಮಾನಃ ।
ರೋದ್ಧೈಷ ನೋಽಸ್ತಿ ಧನಿಕೋ ವೃಷವಿಕ್ರಯೀತಿ
ಪ್ರೋವಾಚ ನಂದನಮುಖೇಂದುಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಮಂದಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಲೀಲಾಕರೇಣ ಸ ಕರೇಣ ಸುಕೋಮಲೇನ
ಬೀಜಾಂತರಾಣಿ ಕಿಲ ಕಾನಿಚಿದಾಶು ತಸ್ಮೈ ।
ಸ್ಮಿತ್ವಾಽರ್ಭಕೋಽಭಿಮತನಿಷ್ಕಪದೇ ಯದಾಽದಾ-
ದಾದತ್ತ ತಾನಿ ಧನಿಕೋ ಬಹುಮಾನಪೂರ್ವಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಲಬ್ಧಂ ಸುತಾದಿತಿ ವದನ್ ದ್ವಿಜಪುಂಗವೇನ
ಕಾಲಾಂತರೇ ನಿಜಧನೇ ಪ್ರತಿದಿತ್ಸಿತೇಽಪಿ ।
ಸಾಕ್ಷಾದಮಾನವನವಾಕೃತಿತಃ ಸ ಲೇಭೇ
ಬೀಜಚ್ಛಲೇನ ಪುರುಷಾರ್ಥಮಹೋ ವಿಶಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ವಾಸುದೇವಮಿಹ ವಾಸುದೇವತಾ
ಸತ್ಕಲಾಮಭಿನನಂದ ತಂ ಜನಃ ।
ವಾಸುದೇವಮಿತಿ ವಾಸುದೇವ ಸನ್ನಾಮಕಂ
ವಿವಿಧಲೀಲಮರ್ಭಕಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಇತಿ ವಿಹರತಿ ಮಹ್ಯಾಂ ವಿಷ್ಣುದಾಸೇಪಿ ಗೂಢೇ
ಸಮಜನಿ ಸುಜನಾನಾಂ ಚಿತ್ತಮಾನಂದಪೂರ್ಣಮ್ ।
ಉದಯತಿ ಘನಮಾಲಾಲೀನಭಾನೌ ಚ ಭಾನೌ
ನನು ಜನನಯನಾಬ್ಜೈರ್ಲಭ್ಯತೇಽಲಂ ವಿಕಾಸಃ ॥ ೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ವಾಸುದೇವನ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ, ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶ, ಗುರುಕುಲವಾಸ, ಗುರುಪುತ್ರನ ಉದ್ಧಾರ, ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಗುರುವಿಗೆ ಜ್ಞಾನದಕ್ಷಿಣೆ ಇವುಗಳ ವಿವರವಾದ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ.

* * *

ಅಥ ಕದಾಚನ ಸುಂದರನಂದನಸ್ಮಿತ-
ಮುಖೇಂದುದೃಶಾಂ ದಯಿತೌ ನೃಣಾಮ್ ।
ಮಹಮಿತೋ ನಿಜಬಂಧುಮುದೇ
ಮುದಾ ಪ್ರಯತತುಃ ಸ್ವಜನೈಃ ಸಹ ದಂಪತೀ ॥ ೧ ॥

ಸ್ವಜನತಾಪಗಮಾಗಮಸಂಗಮ-
ಪ್ರತಿಸಭಾಜಿತಪೂರ್ವಕಸಂಭ್ರಮೇ ।
ಅವಿದುಷೀ ಜನನೀತಿ ಸ ಬಾಲಕಃ
ಶರಣತೋ ರಣತೋ ನಿರಗಾನ್ನೃಭಿಃ ॥ ೨ ॥

ಕ್ವ ನು ಯಿಯಾಸಸಿ ತಾತ ನ ಸಾಂಪ್ರತಂ
ಸ್ವಜನಸಂತ್ಯಜನಂ ತವ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ।
ಇತಿ ವಿಭುಃ ಪಥಿಕೈರುದಿತೋ ವ್ರಜನ್
ಸ್ಮಿತಮನಾಕುಲಮುತ್ತರಮಾತನೋತ್ ॥ ೩ ॥

ತ್ವರಿತಮೇತ್ಯಸ ಕಾನನದೇವತಾ-
ಸದನಮತ್ರ ನನಾಮ ರಮಾಪತಿಮ್ ।
ಅಪಿ ತತಃ ಪ್ರಗತೋ ಲಘುನಾರಿಕೇ-
ಲ್ಯುಪಪದಾಂತರಸದ್ಮಗತಂ ಚ ತಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಳಿನನಾಭನಿಭಾಲನಸಂಮದಾ-
ಗಮವಿಕಸ್ವರಭಾಸ್ವರಲೋಚನಃ ।
ಜನಮನೋನಯನಾಂಬುಜಭಾಸ್ಕರೋ
ರಜತಪೀಠಪುರಂ ಪ್ರಯಯಾವಸೌ ॥ ೫ ॥

ಸುಪಯಮೇಧಗಣಾತಿಶಯಾಲವೋ
ಹರಿನಮಸ್ಕೃತಯಃ ಸುಕೃತಾ ಇಮಾಃ ।
ಇತಿ ಸುರೈರಪಿ ಭೂಸುರಮಂಡಲೈಃ
ಸಮನಮತ್ ಸ ಸವಿಸ್ಮಯವೀಕ್ಷಿತಃ ॥ ೬ ॥

ನ ಹಿ ಹರಿಂ ಸತತಂ ನಮತ್ಯಸೌ
ನ ಚ ನ ಪಶ್ಯತಿ ನಾಪಿ ನ ವಂದತೇ ।
ಅಪಿ ತಥೇತಿ ವಿಧಾಯ ವಿಶೇಷತಃ
ಸ ನನು ಸಾಧುಜನಾನ್ ಸಮಶಿಕ್ಷಯತ್ ॥ ೭ ॥

ಅನವಲೋಕ್ಯ ಸುತಂ ಸುತವತ್ಸಲೋ
ಮೃಗಯತಿ ಸ್ಮ ಮಹೀಸುರಪುಂಗವಃ ।
ಮುಹುರಪೃಚ್ಛದಮುಷ್ಯ ಗತಿಂ ನರಾನ್
ಪಥಿ ಪಥಿ ಪ್ರಗತೋಽನುಪದಂ ದ್ರುತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಜನಸದಾಗತಿಸೂಚಿತವರ್ತ್ಮನಾ
ಪ್ರತಿಪದಂ ವ್ರಜತಾ ಪರಯಾ ತೃಷಾ ।
ದ್ವಿಜಮಹಾಮಧುಪೇನ ಮನೋಹರಂ
ಸ್ಮಿತಮಲಾಭಿ ಸುತಾನನವಾರಿಜಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಿರಹದೂನತಯೋದ್ಗಮನೋನ್ಮುಖಂ
ನ್ಯರುಣದಶ್ರು ಪುರಾ ಸ ಯಯೋರ್ದೃಶೋಃ ।
ಅಥ ತಯೋಃ ಪ್ರಮದೋತ್ಥಿತಮಪ್ಯದಃ
ಪ್ರತಿನಿರುಧ್ಯ ಗಿರಂ ಗುರುರಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಯಿ ಸುತೇದಮುದಾಹರ ತತ್ತ್ವತೋ
ನನು ಸಮಾಗತವಾನಸಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ।
ಸ್ವಜನತಾರಹಿತಸ್ಯ ತು ಕೋಽತ್ರ ತೇ
ಸಹಚರೋಽರ್ಭಕ ದೀರ್ಘತಮೇ ಪಥಿ ॥ ೧೧ ॥

ಜನಕವಾಚಮಿಮಾಮವಧಾರಯನ್
ಕಲಮುದಾಹರದಂಬುರುಹೇಕ್ಷಣಃ ।
ಸ್ವಪದಮಾವ್ರಜತೋವ್ರಜತೋಽಪ್ಯತೋ
ನನು ಸಖಾ ಮಮ ಕಾನನಗೋ ವಿಭುಃ ॥ ೧೨ ॥

ತದಿತರಾಯತನಾತ್ತು ಯದಾಗಮಂ
ಕೃತನತಿಃ ಖಲು ತತ್ರ ಹರಿಃ ಸಖಾ ।
ಅಹಮಿಹಾಪಿ ಮಹೇಂದ್ರದಿಗಾಲಯಂ
ಪ್ರಣತವಾನುತ ಯಾವದಧೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಪಿ ತತೋಽಹಮುಪೇತ್ಯ ಸಹಾಮುನಾ
ಭಗವತೇಽತ್ರ ಸತೇ ಪ್ರಣತಿಂ ವ್ಯಧಾಮ್ ।
ಇತಿ ನಿಗದ್ಯ ವಿಭಾತಿ ಶಿಶುಃ ಸ್ಮ ವಿ-
ಸ್ಮಿತಸಭಾಜನಚೀರ್ಣಸಭಾಜನಃ ॥ ೧೪ ॥

ವಿರಹಿತ ಸ್ವಜನಂ ಚರಣಪ್ರಿಯಂ
ವಿವಿಧಭೂತಭಯಂಕರವರ್ತ್ಮನಿ ।
ಅಯಿ ಕೃಪಾಲಯ ಪಾಲಯ ಬಾಲಕಂ
ಲಘುಶುಭಸ್ಯ ಮಮೇತ್ಯನಮದ್ ದ್ವಿಜಃ ॥ ೧೫ ॥

ತಮುಪಗೃಹ್ಯ ಸುತಂ ಸುತಪೋನಿಧಿಃ
ಗೃಹಮಸೌ ಗೃಹಿಣೀಸಹಿತೋ ಯಯೌ ।
ಉದಯಿತೀತಿ ಹಿ ಬಾಲದಿವಾಕರೇ
ಸ್ಮಿತಮಭೂತ್ ಸುಜನಾನನವಾರಿಜಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ವರವಿಮಾನಗಿರಾವಪಿ ಚಂಡಿಕಾ
ಶಿಶುಮಹೋ ಜನನೀ ತಮಲಾಲಯತ್ ।
ಅಪರಥಾ ಪರಿತುಷ್ಟಮನಾಃ ಕಥಂ
ಚಿರಮಿಹೈಷ ವಸೇದ್ವಿಸಹಾಯಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ಸಕಲಶಬ್ದಮಯೀ ಚ ಸರಸ್ವತೀ
ಸತತಮಾನಮತಿ ಸ್ವಯಮೇವ ಯಮ್ ।
ದ್ವಿಜವರೋಽಥ ಕದಾಚನ ಮಾತೃಕಾಃ
ಕಿಲ ಸುತಂ ಪರಿಚಾಯಯತಿ ಸ್ಮ ತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಲಿಪಿಕುಲಂ ನನು ತಾತ ಗತೇ ದಿನೇ
ಲಿಖಿತಮೇವ ಪುನರ್ಲಿಖಿತಂ ಕುತಃ ।
ಇತಿ ನಿಜಪ್ರತಿಭಾಗುಣಭಾವಿತಂ
ಹರಿಪದಸ್ಯ ವಚಸ್ತಮನಂದಯತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಶಿಶುರಸೌ ಪ್ರತಿಭಾಂಬುಧಿರಿತ್ಯಲಂ
ಜನಮನೋವಚನಗ್ರಹಪೀಡನಾ ।
ನ ಭವತಾದಿತಿ ತಂ ವಿಜನಸ್ಥಲೇ
ಸ್ವತನಯಂ ಸಮಶಿಕ್ಷಯದೇಷಕಃ ॥ ೨೦ ॥

ಮಹವತಾ ಸ್ವಜನೇನ ಸಮೀರಿತ-
ಸ್ವಜನನೀಸಹಿತೇನ ಕದಾಚನ ।
ರುಚಿರವಾಚನಯಾಽರ್ಚಿತವಾಕ್ಕ್ರಿಯಾ
ಪ್ರತಿಯಯೇ ಪ್ರಭುಣಾ ಘೃತವಲ್ಲ್ಯಪಿ ॥ ೨೧ ॥

ಪರಿಷದಾ ನಿತರಾಂ ಪರಿವಾರಿತಃ
ಶಿವಪದಃ ಕಿಲ ಧೌತಘಟೋದ್ಭವಃ ।
ಇಹ ಕಥಾಂ ಕಥಯನ್ ದದೃಶೇ ತತಃ
ಪೃಥುಧಿಯಾ ಪೃಥುಕಾಕೃತಿನಾಽಮುನಾ ॥ ೨೨ ॥

ಇದಮುವಾಚ ವಿಚಾರವಿಚಕ್ಷಣಃ
ಶುಚಿವಚಃ ಶನಕೈಃ ಸ ಜನಾಂತರೇ ।
ಅಪರಥಾ ಕಥಿತಂ ಕಥಕ ತ್ವಯಾ
ನನು ಮತಾನ್ಮಹಾತಾಮಿತಿ ಸಸ್ಮಿತಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅಗಣಯನ್ನ ಶಿವಂ ಜನತಾ ತದಾ
ಸವಚನೇ ವಸುದೇವಸುತಾಹ್ವಯೇ ।
ಮುಖರಮಿಚ್ಛತಿ ಕೋ ಮೃಗಧೂರ್ತಕಂ
ಪ್ರಕೃತಹುಂಕೃತಸಿಂಹಶಿಶೌ ಸತಿ ॥ ೨೪ ॥

ಅಥ ಕಥಾಂ ಕಥಯೇತಿ ತದಾ ಜನೇ
ಗದಿತವತ್ಯುಚಿತಾರ್ಥಮುದಾಹರತ್ ।
ಸ ಸಮಲಾಲ್ಯತ ವಿಸ್ಮಯಭಿರ್ನರೈಃ
ರಪಿ ಸುರೈರ್ವಿಜಯಾಂಕುರಪೂಜಕೈಃ ॥ ೨೫ ॥

ಸ ಜನನೀಸಹಿತೋ ಜನಕಂ ಗೃಹೇ
ಪ್ರಗತವಾಂಸ್ತಮುದಂತಮವೇದಯತ್ ।
ನಿಗದ ತಾತ ಶಿವಃ ಕಥಕಃ ಸ ಕಿಂ
ವಿತಥಗೀರಥವಾಽಹಮಿತೀರಯನ್ ॥ ೨೬ ॥

ನನು ಸುತಾವಿತಥಂ ಕಥಿತಂ ತ್ವಯೇ-
ತ್ಯಮುಮುದೀರ್ಯ ಸವಿಸ್ಮಯಮಸ್ಮರತ್ ।
ಪ್ರಕೃತಿತಃ ಕೃತಿತಾ ಖಲು ಮೇ ಶಿಶೋ-
ರ್ಮದಧಿನಾಥದಯೋದಯಜೇತ್ಯಸೌ ॥ ೨೭ ॥

ಕಥಯತಾಂ ಪ್ರಥಮೇ ಕಥಯತ್ಯಲಂ
ಸ್ವಜನಕೇ ಜನಸಂಘವೃತೇ ಕಥಾಮ್ ।
ಸಕಲಲೋಕಮನೋನಯನೋತ್ಸವ-
ಶ್ಚತುರಧೀಃ ಸ ಕದಾಚಿದವಾಚಯತ್ ॥ ೨೮ ॥

ವಿವಿಧಶಾಖಿಪದಾರ್ಥನಿವೇದನೇ
ಲಿಕುಚನಾಮ್ನಿ ತದಾಽನುದಿತಾರ್ಥಕೇ
ಕಿಮಿತಿ ತಾತ ತದರ್ಥಮವರ್ಣಯನ್
ಕಥಯಸೀತಿ ಶನೈರಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಅವದತೀತಿ ಪಿತರ್ಯಪಿ ಚೋದಿತೇ
ಪ್ರತಿಬುಭುತ್ಸುಷು ತತ್ರಜನೇಷ್ವಪಿ ।
ಅಯಮುದೀರ್ಯ ತದರ್ಥಮವಾಪ್ತವಾನ್
ಪರಿಷದೋ ಹ್ಯಸಮಾನಸುಮಾನನಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಬಹುವಿಧೈಶ್ಚರಿತೈರತಿ ಚಾರುಭಿಃ
ಸಕಲಲೋಕಕುತೂಹಲಕಾರಿಣಮ್ ।
ದ್ವಿಜವರೇಣ ವಯಸ್ಯುಚಿತೇ ಸ್ಥಿತಂ
ತಮುಪನೇತುಮನೇನ ದಧೇ ಮನಃ ॥ ೩೧ ॥

ಸಮುಚಿತಗ್ರಹಯೋಗಗುಣಾನ್ವಿತಂ
ಸಮವಧಾರ್ಯ ಮುಹೂರ್ತಮದೂಷಣಮ್ ।
ಪ್ರಣಯಬಂಧುರಬಾಂಧವವಾನಸೌ
ದ್ವಿಜಕುಲಾಕುಲಮುತ್ಸವಮಾತನೋತ್ ॥ ೩೨ ॥

ವಿವಿಧವೇದತಯಾ ವಿಜಿಘೀರ್ಷವೋ
ವದನರಂಗಪದೇಽಸ್ಯ ಚಿರಾಯ ಯಾಃ ।
ಸುರವರಪ್ರಮದಾ ಅಪಿ ಸಪ್ರಿಯಾ
ಅಭಿನನಂದುರಹೋ ವಿಯತೋ ಮಹಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ವಿಹಿತಸಾಧನಸಾಧಿತಸತ್ಕ್ರಿಯಯೋಜ್ವಲನ-
ಮುಜ್ಜ್ವಲಧೀರ್ಜ್ವಲಯನ್ನಯಮ್ ।
ಉಪನಿನಾಯ ಸುತಂ ಸಮಲಂಕೃತಂ
ಕುಶಲಿನಂ ಕುಶಲೀಕೃತಶೀರ್ಷಕಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಪರಿಚರಾಗ್ನಿಗುರೂ ಚರಿತವ್ರತಃ
ಸುಚರಣಃ ಪಠ ಸಾಧು ಸದಾಗಮಾನ್ ।
ಇತಿ ಗುರೋಸ್ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರುಶಿಕ್ಷಣೇ
ಸ್ಫುಟಮಹಾಸಿ ಸುರೈಃ ಕೃತಸಾಕ್ಷಿಭಿಃ ॥ ೩೫ ॥

ಜಿತಕುಮಾರಗುಣಂ ಸುಕುಮಾರಕಂ
ನಿಜಕುಮಾರಮವೇಕ್ಷ್ಯ ನಿರಂತರಮ್ ।
ಸಮುಚಿತಾಚರಣೇ ಚತುರಂ ಸ್ವತಃ
ಕ್ಷಿತಿಸುರೋ ಮುದಮಾಯತ ಶಿಕ್ಷಯನ್ ॥ ೩೬ ॥

ಸಪಟಖಂಡಮಕಿಂಚನವತ್ ಕ್ವಚಿತ್
ಸ್ವವಿಭವಾನುಚಿತಂ ಚರಣಾದಿಕಮ್ ।
ಭುವನಭರ್ತುರಹೋ ಸ್ವನಿಗೂಹನಂ
ಸುರಸಭಾಸು ಕುತೂಹಲಮಾತನೋತ್ ॥ ೩೭ ॥

ಅವಿರಲೈರ್ಗರಲೋಷ್ಮಭಿರಾಕುಲೀ-
ಕೃತಸಮಸ್ತಜನೋ ವಿಚಚಾರ ಯಃ ।
ಕ್ವಚಿದಮುಂ ನಿಜಿಘಾಂಸುರಶಾಂತಿಮಾ-
ನುಪಸಸರ್ಪ ಸ ಸರ್ಪಮಯೋಽಸುರಃ ॥ ೩೮ ॥

ತ್ವರಿತಮುದ್ಯತವಿಸ್ತೃತಮಸ್ತಕಃ
ಪ್ರತಿದದಂಶ ಯದೈನಮವಿಕ್ಷತಮ್ ।
ಪ್ರಭುಪದಾರುಣಚಾರುತರಾಂಗುಲೀವಿಹೃತಿ-
ಪಿಷ್ಟತನುಃ ಪ್ರತತಾಮ ಸಃ ॥ ೩೯ ॥

ಗರುಡತುಂಡಮಿವ ಪ್ರತಿಪನ್ನವಾನ್
ದ್ವಿಜಕುಮಾರಪದಂ ಸ ಮಮಾರ ಚ ।
ಸಮುಚಿತಂ ಚರಿತಂ ಮಹತಾಮಿದಂ
ಸುಮನಸೋ ಮನಸೇಷ್ಟಮಪೂಜಯನ್ ॥ ೪೦ ॥

ಗಿರಿಶಗುರ್ವಮರೇಂದ್ರಮುಖೈಶ್ಚ ಯತ್
ಚರಣರೇಣುರಧಾರಿ ಸುರಾಧಿಪೈಃ ।
ಕ್ಷಿತಿಸುರಾಂಘ್ರ್ಯಭಿವಂದನಪೂರ್ವಕಂ
ಸ ವಿದಧೇಽಧ್ಯಯನಂ ಛಲಮಾನುಷಃ ॥ ೪೧ ॥

ಕರತಲೇ ಖಲು ಕಂದುಕವತ್ ಸದಾ
ಸಕಲಯಾ ಕಲಯಾ ಸಹ ವಿದ್ಯಯಾ ।
ಅರಿಧರೇಣ ಸಮಂ ಸ್ಫುರಿತಂ ಗುರೋ-
ರ್ಮನಸಿ ತಸ್ಯ ವಿಡಂಬಯತೋ ಜನಾನ್ ॥ ೪೨ ॥

ಅನಧಿಕೈರಧಿಕೈಶ್ಚ ವಯಸ್ಯಥೋ
ಬಹುಭಿರಧ್ಯಯನೋಪರಮಾಂತರೇ ।
ಅನಿಕಟೇ ವಟುಭಿಃ ಪಟುಭಿರ್ಗುರೋಃ
ಸ ವಿಜಹಾರ ಸುಖೀ ಸಖಿಭಿಃ ಸಮಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಪದಮುದೀರ್ಯ ಜವೇನ ಯಿಯಾಸಿತಂ
ದ್ರುತಸಖೇಷ್ವಭವತ್ ಸ ಪುರಃಸರಃ ।
ಅಯಮಯತ್ನತಯೇತಿ ನ ವಿಸ್ಮಯೋ
ನನು ಮನೋಜವಜಿತ್ ಪವನೋ ಹ್ಯಸೌ ॥ ೪೪ ॥

ಪ್ಲವನತೇಜಸಿ ಹಂತ ನ ಕೇವಲಂ
ವಿಜಿತವಾನ್ ಸ ತದಾ ಸಕಲಾನ್ ಜನಾನ್ ।
ಪ್ರಭುನಿದೇಶಕರೋ ಹನುಮತ್ತನೌ
ನನು ಜಿಗಾಯ ಸ ವಾಲಿಸುತಾದಿಕಾನ್ ॥ ೪೫ ॥

ಜಲವಿಹಾರಪರಾಜಯಿಭಿಃ ಸ್ಪೃಧಾ
ಸಖಿಭಿರೀರಿತವಾರಿಪರಿಶ್ರಿತಮ್ ।
ವದನಮಾಕುಲಲೋಚನಮಾದಧೇ
ಸ್ಮಿತಮಮುಷ್ಯ ಹಿ ಕಂಚನ ವಿಭ್ರಮಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಸ ಶನಕೈರ್ಬಲಿನೋಽಯುಗಪದ್ಗತಾನ್
ಪ್ರವಿಹೃತೇಷು ಸಖೀನ್ನಿರಪಾತಯತ್ ।
ಅಶನಕೈರ್ಯುಗಪತ್ಪ್ರಕೃತಾಹವಾನ್
ಸಹಸಿತೋ ದ್ವಿಜಸೂನುರಯತ್ನವಾನ್ ॥ ೪೭ ॥

ಗ್ರಹಣನಿಗ್ರಹಣೇ ಗ್ರಹಣೇ ದೃಢೇ
ಗುರುಭರೋದ್ಧರಣಾದಿವಿಧೌ ಪಟೌ ।
ಇಹ ವಿಭಾವುಪಚಾರಧಿಯಾ ನೃಣಾ-
ಮೃತಮಯಂ ನನು ಭೀಮ ಇತೀರಿತಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ವಿಹರತೀತಿ ಪಠತ್ಯಪಿ ನ ಸ್ಫುಟಂ
ಸ್ವಗೃಹಗಾಮಿನಿ ಚಾದ್ರುತಮಾಯತಿ ।
ಪರಿತುತೋಷ ನ ತತ್ರ ಜಗದ್ಗುರೌ
ಸ ಕಿಲ ಪೂಗವನಾನ್ವಯಜೋ ದ್ವಿಜಃ ॥ ೪೯ ॥

ಅಥ ಕದಾಚನ ಸೋಽಧ್ಯಯನಾಂತರೇ
ತಮವದತ್ ಕುಪಿತೋಽನ್ಯಮನಸ್ವಿನಮ್ ।
ಪಠಸಿ ನೋ ಶಠ ತೇ ಸಖಿಭಿಃ ಸಮಂ
ಕಿಮಿತಿ ನಿತ್ಯಮುದಾಸಿತಧೀರಿತಿ ॥ ೫೦ ॥

ಗುಣನಿಕಾ ಚರಣಾದಿಕಗೋಚರಾ
ನ ಮಮ ಹೃದ್ದಯಿತೇತ್ಯುದಿತೇಽಮುನಾ ।
ವದ ವಿಶಾರದವಾದ ಯಥೇಪ್ಸಿತಂ
ತ್ವಮುಪರೀತ್ಯವದದ್ಧರಣೀಸುರಃ ॥ ೫೧ ॥

ಸಕಲಲಕ್ಷಣಶಿಕ್ಷಣಮೂಲಭೂಃ
ಶ್ರುತಿಸಮಾಮನನಂ ಸ್ಖಲನೋಜ್ಝಿತಮ್ ।
ನ ಖಲು ಕೇವಲಮಸ್ಯ ಗುರೋರ್ವ್ಯಧಾತ್
ಸುಮನಸಾಮಪಿ ತತ್ರ ಕುತೂಹಲಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಪ್ರಿಯವಯಸ್ಯಶಿರೋಗುರುವೇದನಾಮ-
ಶಮಯತ್ ಸಹಜಾಮಪಿ ದುಃಸಹಾಮ್ ।
ಸ ವಿಪಿನೇ ವಿಜನೇ ಮುಖವಾಯುನಾ
ಶ್ರವಣಗೋಚರಿತೇನ ಕದಾಚನ ॥ ೫೩ ॥

ಅಧಿಗತೋಪನಿಷಚ್ಚ ಸಕೃಚ್ಛ್ರುತಾ
ಪ್ರಕಟಭಾಗವತೀತಿ ನ ವಿಸ್ಮಯಃ ।
ಅಧಿಗತಾ ನನು ಜಾತ್ವಪಿ ನ ಶ್ರುತಾಃ
ಪ್ರತಿಭಯಾ ಶ್ರುತಯಃ ಶತಶೋಽಮುನಾ ॥ ೫೪ ॥

ಸಾಕ್ಷಾದಥೋಪನಿಷದೋ ವಿಭುರೈತರೇಯ್ಯಾಃ
ಪಾಠಚ್ಛಲೇನ ವಿಜನೇಽರ್ಥರಸಾನ್ ಬ್ರುವಾಣಃ
ಅಧ್ಯಾಪಕಾಯ ವಿತತಾರ ವಿಮೋಕ್ಷಬೀಜಂ
ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಿಮುಚಿತಾಂ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಃ ॥ ೫೫ ॥

ಅಯಿ ಸ್ವಾಮಿನ್ ದುಷ್ಟಾನ್ ದಮಯ ದಮಯ
ವ್ಯಕ್ತಮುಚಿರಾದ್ಗುಣಾನ್ ಗೂಢಾನ್ ವಿಷ್ಣೋಃ
ಕಥಯ ಕಥಯ ಸ್ವಾನ್ ಪ್ರಮದಯನ್ ।
ತದಾನಂದಂ ತನ್ವನ್ನಿತಿ ಸುಮನಸಾಂ ಸೋಽನುಸರತಾ-
ಮನುಜ್ಞಾಮಾದತ್ತ ತ್ರಿಭುವನಗುರುರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗುರೋಃ ॥ ೫೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ವಾಸುದೇವನ ಸನ್ಯಾಸ ನಿಶ್ಚಯ, ಮಾತಾ-ಪಿತೃಗಳ ವಿರೋಧ, ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ವಿಚಾರ, ಮಗನ ಸನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಾತಾ-ಪಿತೃಗಳ ಸಮ್ಮತಿ, ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ, ವಾಸುದೇವಾದಿಪಂಡಿತರನ್ನು ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರು ಸೋಲಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನ ವೈಖರಿ, ಭಾಗವತ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರ ಕೀರ್ತಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

* * *

ಅಥೈಷ ಸಲೋಲಕದಯಾಸುಧಾರ್ದ್ರಯಾ
ಸದಾಗಮಸ್ತೇನನಿರಾಸಕಾಮಯಾ ।
ರಮಾವರಾವಾಸಭುವಾ ವಿಶಾರದೋ
ವಿಶಾಲಯಾಽಚಿಂತಯದಾತ್ಮನೋ ಧಿಯಾ ॥ ೧ ॥

ಅನನ್ಯಸಂಗಾದ್ಗುಣಸಂಗಿತಾ ಹರೇಃ
ಜನಸ್ಯ ಮಾನಂ ತು ವಿಶಿಷ್ಟಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ।
ಅಸಂಗಮಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಕಟೀಕರೋಮ್ಯಹಂ
ನಿಜಂ ಭಜನ್ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಮ ಪ್ರಭೋರ್ನಾಪರಥಾ ಹಿ ಶೋಭತೇ
ದ್ವಿಷತ್ಸು ವಿಷ್ಣುಂ ಯದದಂಡಧಾರಣಮ್ ।
ಹರಿಸ್ವಸಾ ನನ್ವಚಿರಾದಸದ್ಭಿದೇ
ಭವೇದತೋ ನಾಸ್ಮಿ ಚ ದಂಡಧಾರಕಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಚಿಂತಯನ್ನಿತ್ಥಮನಂತಚಿಂತಕಃ
ಸಮಸ್ತಸಂನ್ಯಾಸನಿಬದ್ಧನಿಶ್ಚಯಃ ।
ಅಸಾವನುಜ್ಞಾರ್ಥಮಥಾನಮದ್ಧರಿಂ
ಸಮಸ್ತಸಂವ್ಯಾಪಿನಮಾತ್ಮದಾಯಗಮ್ ॥ ४ ॥

ನಿಜೇ ಜನೇ ಕಿಂ ನಮಸೀತಿ ಪೃಚ್ಛತಿ
ಬ್ರುವನ್ ಸ್ವವಸ್ತುಪ್ರಣತಿಂ ವ್ಯಧಾಮಿತಿ ।
ಗುರೋಃ ಕಿಲಾನ್ವೇಷಣವಾನ್ ಜಗದ್ಗುರು-
ಸ್ತದಾ ಜಗಾಮಾಖಿಲಲೋಕಶಿಕ್ಷಕಃ ॥ ೫ ॥

ಯತಿರ್ಯತಾತ್ಮಾ ಭುವಿ ಕಶ್ಚನಾಭವದ್ವಿ-
ಭೂಷಣೋ ಭೂರಿವಿರಕ್ತಿಭೂಷಣಃ ।
ನ ನಾಮಮಾತ್ರಾಚ್ಛುಚಿಮರ್ಥತೋಽಪಿ ಯಂ
ಜನೋಽಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷಮುದಾಹರತ್ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪುರೈಷಕೃಷ್ಣಾಕರಸಿದ್ಧಶುದ್ಧಿಮದ್ವ-
ರಾನ್ನಭುಕ್ತ್ಯಾ ಕಿಲ ಪಾಂಡವಾಲಯೇ ।
ವಿಶೋಧಿತಾತ್ಮಾ ಮಧುಕೃತ್ತ್ವವೃತ್ತಿಮಾಂ-
ಶ್ಚಚಾರ ಕಾಂಶ್ಚಿತ್ಪರಿವತ್ಸರಾನ್ ಮುದಾ ॥ ೭ ॥

ಅಭೂತ್ಕುಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಸನಂ ನ ಪಾತಕಂ
ಕ್ರಮಾಗತಾದ್ವಿಪ್ರತಿಸಾರತೋ ಯತೇಃ
ಯಥಾ ಕುಶಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಸನಂ ಮರುದ್ವಿಷಃ
ಪದಾಂಬುಜೇ ವ್ಯಾಧವರಸ್ಯ ಗರ್ಹಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿನೀತಮಾಮ್ನಾಯಶಿರೋವಿಶಾರದಂ
ಸದೈವ ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಬುಭುತ್ಸುಮಾದರಾತ್ ।
ಗುರುರ್ವಿದಿತ್ವೋಪಗತಾಂ ನಿಜಾಂ ಮೃತಿಂ
ಕದಾಚಿದೂಚೇ ತಮುಪಹ್ವರೇ ಗಿರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಹಂ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ
ಮತ್ಪರಂ ವಿಜೃಂಭೇತ ಯದಾ ಸ್ಫುಟಂ ಚಿತಿಃ ।
ಇತೀಹ ಮಾಯಾಸಮಯೋಪಪಾದಿತಂ
ನಿರನ್ವಯಂ ಸುವ್ರತ ಮಾ ಸ್ಮ ವಿಶ್ವಸೀಃ ॥ ೧೦ ॥

ಯದೇತದಾತ್ಮೈಕ್ಯಮುಪಾಸ್ತಿಚೋದಿತಂ
ನ ಮೇ ಗುರೋರಪ್ಯಪರೋಕ್ಷತಾಂ ಗತಮ್ ।
ಪುರಾತನಾನಾಮಪಿ ಸೌಮ್ಯ ಕುತ್ರಚಿತ್
ತತೋ ಮುಕುಂದಂ ಭಜ ಸಂವಿದೇ ಮುದಾ ॥ ೧೧ ॥

ಇತೀದಮಾದಿಶ್ಯ ವಚೋ ವಚಸ್ವಿನಿ
ಸ್ವಕೇ ಗುರೌ ಲೋಕಮಥಾನ್ಯಮೀಯುಷಿ ।
ಅಸೇವತಾಲೋಚ್ಯ ಮುಹುರ್ಗುರೋರ್ಗಿರಂ
ಸ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಲಯಮಿಂದಿರಾವರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸುಭಕ್ತಿನಾ ತೇನ ಸ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೋ
ನಿಷೇವಿತಸ್ತತ್ರ ಪರಂ ಬುಭುತ್ಸುನಾ ।
ಭವಿಷ್ಯತಃ ಶಿಷ್ಯವರಾದ್ಧಿ ವಿದ್ಧಿ ಮಾ-
ಮಿತಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಪುರುಷಂ ತಮಭ್ಯಧಾತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಂ ತಮನುಗ್ರಹಂ ಮುದಾ
ನಿಷೇವಮಾಣಂ ಪುನರಂಬುಜೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಸತಾಂ ಗುರುಃ ಕಾರಣಮಾನುಷಾಕೃತಿ-
ರ್ಯತಿಂ ಪ್ರಶಾಂತಂ ತಮುಪಾಸಸಾದ ಸಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸುತಂ ಯತೀಂದ್ರಾನುಚರಂ ವಿರಾಗಿಣಂ
ನಿಶಮ್ಯ ಸಂನ್ಯಾಸನಿಬದ್ಧಮಾನಸಮ್ ।
ಸುವತ್ಸಲೌ ರೂಪ್ಯತಲಾಲಯಸ್ಥಿತಂ
ವಿಯೋಗತಾಂತೌ ಪಿತರೌ ಸಮೀಯತುಃ ॥ ೧೫ ॥

ವರಾಶ್ರಮಸ್ತೇ ಜರತೋರನಾಥಯೋ-
ರ್ನ ಜೀವತೋಃ ಸ್ಯಾದಯಿ ನಂದನಾವಯೋಃ ।
ಸಯಾಚನಂ ವಾಕ್ಯಮುದೀರ್ಯ ತಾವಿದಂ
ಪರೀತ್ಯ ಪುತ್ರಾಯ ನತಿಂ ವಿತೇನತುಃ ॥ ೧೬ ॥

ನತಿರ್ನ ಶುಶ್ರೂಷುಜನಾಯ ಶಸ್ಯತೇ
ನತಂ ಭವದ್ಭ್ಯಾಂ ಸ್ಫುಟಮತ್ರಸಾಂಪ್ರತಮ್ ।
ಅಹೋ ವಿದಾತ್ರಾ ಸ್ವಯಮೇವ ದಾಪಿತಾ
ತದಭ್ಯನುಜ್ಞೇತಿ ಜಗಾದ ಸ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೭ ॥

ಅನುತ್ತರಜ್ಞಃ ತಮರ್ಥಯನ್ ಪುನ-
ರ್ಯತೀಂದ್ರಮಾನಮ್ಯ ಗತಃ ಪ್ರಿಯಾಯುತಃ ।
ಗೃಹೇ ವಸನ್ ಕಲ್ಪಸಮಾನ್ ಕ್ಷಣಾನ್ ನಯನ್
ಸುತಾನನೇಂದೋರನಿಶಂ ತತೋಽಸ್ಮರತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸ ಚಿಂತಯನ್ ಪುತ್ರಮನೋರಥಂ ಶುಚಾ
ಪುನಶ್ಚ ತೀರ್ತ್ವೋಪಗತೋ ಮಹಾನದೀಮ್ ।
ಯತೀಶ್ವರಾನುವ್ರತಮಾತ್ಮನಂದನಂ
ತಮೈಕ್ಷತ ಗ್ರಾಮವರೇ ಮಠಾಂತರೇ ॥ ೧೯ ॥

ಸ ಜಾತಕೋಪಾಕುಲಿತೋ ಧರಾಸುರೋ
ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ಲಂಘನಭೀರುರಪ್ಯಲಮ್ ।
ಸುತಸ್ಯ ಕೌಪೀನಧೃತೌ ಹಿ ಸಾಹಸ-
ಪ್ರತಿಶ್ರವೋ ಮೇ ದೃಢ ಇತ್ಯಭಾಷತ ॥ ೨೦ ॥

ಕ್ಷಣೇನ ಕೌಪೀನಧರೋ ನಿಜಂ ಪಟಂ
ವಿದಾರ್ಯ ಹೇ ತಾತ ಕುರುಷ್ವ ಸಾಹಸಮ್ ।
ಇತೀಮಮುಕ್ತ್ವಾ ವಿಭುರಬ್ರವೀತ್ ಪುನಃ
ಶುಭಾಂತರಾಯಂ ನ ಭವಾಂಶ್ಚರೇದಿತಿ ॥ ೨೧ ॥

ನ ಪುತ್ರ ಪಿತ್ರೋರವನಂ ವಿನಾ ಶುಭಂ
ವದಂತಿ ಸಂತೋ ನನು ತೌ ಸುತೌ ಮೃತೌ ।
ನಿವರ್ತಮಾನೇ ನ ಹಿ ಪಾಲಕೋಽಸ್ತಿ ನೌ
ತ್ವಯೀತಿ ವಕ್ತಾರಮಮುಂ ಸುತೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಯದಾ ವಿರಕ್ತಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ
ತದೈವ ಸಂನ್ಯಾಸವಿಧಿಃ ಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತಃ ।
ನ ಸಂಗಹೀನೋಽಪಿ ಪರಿವ್ರಜಾಮಿ
ವಾಮಹಂ ತು ಶುಶ್ರೂಷುಮಕಲ್ಪಯನ್ನಿತಿ ॥ ೨೩ ॥

ಬಹುಶ್ರುತತ್ವಾದ್ಯದಿ ತತ್ಸಹೇ ಬಲಾತ್
ನ ಸಾ ಸವಿತ್ರೀ ವಿರಹಂ ಸಹೇತ ತೇ ।
ಇತಿ ದ್ವಿಜೇನಾಭಿಹಿತೇಽನಮತ್ಸ ತಂ
ಭವಾನನುಜ್ಞಾಂ ಪ್ರದದಾತ್ವಿತಿ ಬ್ರುವನ್ ॥ ೨೪ ॥

ವಿಚಿಂತ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ ಸ ನಿರುತ್ತರೀಕೃತ-
ಸ್ತಥಾಽಸ್ತು ಮಾತಾಽನುವದೇದ್ಯದೀತಿ ತಮ್ ।
ಉದೀರ್ಯ ಕೃಚ್ಛ್ರಾದುಪಗಮ್ಯ ಮಂದಿರಂ
ಪ್ರಿಯಾಸಕಾಶೇ ತಮುದಂತಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨೫ ॥

ನಿಶಾಚರಾರೇರಿವ ಲಕ್ಷಣಃ ಪುರಾ
ವೃಕೋದರಸ್ಯೇವ ಸುರೇಂದ್ರನಂದನಃ ।
ಗದೋಽಥ ಶೌರೇರಿವ ಕರ್ಮಕೃತ್ ಪ್ರಿಯಃ
ಸುಭಕ್ತಿಮಾನ್ ವಿಶ್ವವಿದೋಽನುಜೋಽಭವತ್ ॥ ೨೬ ॥

ಕದಾಚಿದಾಪ್ಯಾಲಯಬುದ್ಧಿರಾಲಯಂ
ನಿವೇದಯನ್ ಪಾಲಕಮೇನಮೇತಯೋಃ ।
ದೃಢಸ್ವಸಂನ್ಯಾಸನಿಷೇಧನಿಶ್ಚಯಾಂ
ಧವಾನುಮತ್ಯೇದಮುವಾಚ ಮಾತರಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ವರಾಶ್ರಮಾಪ್ತಿಂ ಮಮ ಸಂವದಸ್ವ ಮಾಂ
ಕದಾಚಿದಪ್ಯಂಬ ಯದೀಚ್ಛಸೀಕ್ಷಿತುಮ್ ।
ಯದನ್ಯಥಾ ದೇಶಮಿಮಂ ಪರಿತ್ಯಜನ್
ನ ಜಾತು ದೃಷ್ಟೇರ್ವಿಷಯೋ ಭವಾಮಿ ವಃ ॥ ೨೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೇ ತನಯೇ ಕದಾಚಿದಪ್ಯ-
ದರ್ಶನಂ ತಸ್ಯ ಮೃತೇರ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ವಿಚಿಂತ್ಯ ಪರ್ಯಾಕುಲಿತಾ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ
ಸುತಸ್ಯ ಕೃಚ್ಛ್ರಾನ್ನ್ಯರುಣನ್ನ ಸಾ ಶುಭಾ ॥ ೨೯ ॥

ಅಥೋಪಗಮ್ಯೈಷ ಗುರುಂ ಜಗದ್ಗುರುಃ
ಪ್ರಸಾದ್ಯ ತಂ ದೇವವರ ಪ್ರಸಾದಿತಃ ।
ಸದಾ ಸಮಸ್ತಾಶ್ರಮಭಾಕ್ ಸುರೇಶ್ವರೋ
ವಿಶೇಷತಃ ಖಲ್ವಭಜದ್ವರಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಂ ಸಕಲಂ ಸ ಕಾಲವಿದ್
ವಿಧಾನಮಾರ್ಗೇಣ ವಿಧಾಯ ಕೇವಲಮ್ ।
ಸದಾ ಪ್ರಸನ್ನಸ್ಯ ಹರೇಃ ಪ್ರಸತ್ತಯೇ
ಮುಹುಃ ಸಘುಸ್ತನ್ಯಸನಂ ಸಮಭ್ಯಧಾತ್ ॥ ೩೧ ॥

ಅನಂತಮಾಂತ್ರಾಂತಮುದಾಹರಂತಿ ಯಂ
ತ್ರಿಮಾತ್ರಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಣವೋಚ್ಚಯಂ ಬುಧಾಃ ।
ತದಾಭವದ್ಭಾವಿಚತುರ್ಮುಖಾಕೃತಿ-
ರ್ಜಪಾಧಿಕಾರೀ ಯತಿರಸ್ಯ ಸೂಚಿತಃ ॥ ೩೨ ॥

ಗುಣಾನುರೂಪೋನ್ನತಿಪೂರ್ಣಬೋಧ
ಇತ್ಯಮುಷ್ಯ ನಾಮ ದ್ವಿಜವೃಂದವಂದಿತಃ ।
ಉದಾಹರದ್ಭೂರಿಯಶಾ ಹಿ ಕೇವಲಂ
ನ ಮಂತ್ರವರ್ಣಾಃ ಸ ಚ ಮಂತ್ರವರ್ಣಕಃ ॥ ೩೩ ॥

ನಿರಂಗರಾಗಂ ಮುಖರಾಗವರ್ಜಿತಂ
ವಿಭೂಷಣಂ ವಿಷ್ಟಪಭೂಷಣಾಯಿತಮ್ ।
ಅಮುಂ ಧೃತಾಷಾಡಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಮೇನಿರೇ
ಸ್ವಭಾವಶೋಭಾಽನುಪಮೇತಿ ಜಂತವಃ ॥ ೩೪ ॥

ಭುಜಂಗಭೂತೇಶವಿಹಂಗಪಾದಿಕೈಃ
ಪ್ರವಂದಿತಃ ಸಾವಸರಪ್ರತೀಕ್ಷಣೈಃ ।
ನನಾಮ ಸೋಽಯಂ ಗುರುಪೂರ್ವಕಾನ್ಯತೀ-
ನಹೋ ಮಹೀಯೋ ಮಹತಾಂ ವಿಡಂಬನಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ವರಾಶ್ರಮಾಚಾರವಿಶೇಷಶಿಕ್ಷಣಂ
ವಿಧಿತ್ಸುರಸ್ಯಾಚರಿತಂ ನಿಶಾಮಯನ್ ।
ವಿಶೇಷಶಿಕ್ಷಾಂ ಸ್ವಯಮಾಪ್ಯ ಧೀರಧೀ-
ರ್ಯತೀಶ್ವರೋ ವಿಸ್ಮಯಮಾಯತಾಂತರಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಸ ರೌಪ್ಯಪೀಠಾಲಯವಾಸಿನೇ ಯದಾ
ನನಾಮ ನಾಥಾಯ ಮಹಾಮತಿರ್ಮುದಾ ।
ತದಾಽಮುನಾಽಗ್ರಾಹಿ ನರಪ್ರವೇಶಿನಾ
ಭುಜೇ ಭುಜೇನಾಶು ಭುಜಂಗಶಾಯಿನಾ ॥ ೩೭ ॥

ಚಿರಾತ್ ಸುತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಬುಭುತ್ಸನಾ ತ್ವಯಾ
ನಿಷೇವಣಂ ಮೇ ಯದಕಾರಿ ತತ್ಫಲಮ್ ।
ಇಮಂ ದದಾಮೀತ್ಯಭಿದಾಯ ಸೋಽಮುನಾ
ತದಾ ಪ್ರಣೀಯ ಪ್ರದದೇಽಚ್ಯುತಾತ್ಮನೇ ॥ ೩೮ ॥

ಅನುಗ್ರಹಂ ತಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಸಾದರಂ
ಮುದಾಽಽತ್ಮನಾಽಽಪ್ತಾಂ ಕೃತಕೃತ್ಯತಾಂ ಸ್ಮರನ್
ಅಭೂದಸಂಗೋಪಿ ಸ ತತ್ಸುಸಂಗವಾನ-
ಸಂಗಭೂಷಾ ನನು ಸಾಧುಸಂಗಿತಾ ॥ ೩೯ ॥

ಯಿಯಾಸತಿ ಸ್ವಸ್ತಟಿನೀಂ ಮುಹುರ್ಮುಹು-
ರ್ನಮತ್ಯನುಜ್ಞಾರ್ಥಿನಿ ಭೂರಿಚೇತಸಿ ।
ತಮಸ್ಮರತ್ ಸ್ವಾಮಿನಮೇವ ದೂನಧೀ-
ರ್ಗುರುರ್ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿರಹಾಗ್ನಿಶಂಕಯಾ ॥ ೪೦ ॥

ಇತಸ್ತೃತೀಯೇ ದಿವಸೇ ದ್ಯುನಿಮ್ನಗಾ
ತ್ವದರ್ಥಮಾಸ್ಮಾಕತಟಾಕಮಾವ್ರಜೇತ್ ।
ಅತೋ ನ ಯಾ ಯಾ ಇತಿ ತಂ ತದಾಽವದತ್
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಕಂಚಿತ್ಕರುಣಾಕರೋ ಹರಿಃ ॥ ೪೧ ॥

ತದಾಜ್ಞಯೋಪಾಗತಜಾಹ್ನವೀಜಲೇ
ಜನೋತ್ರ ಸಸ್ನೌ ಸಹ ಪೂರ್ಣಬುದ್ಧಿನಾ ।
ತತಃ ಪರಂ ದ್ವಾದಶ ವತ್ಸರಾಂತರೇ
ಸದಾಽಽವ್ರಜೇತ್ ಸಾ ತದನುಗ್ರಹಾಂಕಿನೀ ॥ ೪೨ ॥

ಗತೇ ದಿನಾನಾಂ ದಶಕೇ ಸಮಾಸಕೇ
ವರಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಪತ್ರಲಂಬನಮ್ ।
ಜಿಗಾಯ ಜೈತ್ರಾನ್ ಬಹುತರ್ಕಕರ್ಕಶಾನ್
ಸ ವಾಸುದೇವಾಹ್ವಯಪಂಡಿತಾದಿಕಾನ್ ॥ ೪೩ ॥

ಗುರೋಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಂ ಚತುರಂ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಃ
ಪ್ರಚೋದನಾಚ್ಛ್ರೋತುಮಿಹೋಪಚಕ್ರಮೇ ।
ಅಥೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಷ್ಫಲಜಾತಿವಾರಿಧಿ-
ರ್ನಿರಾದರೇಣಾಪಿ ಮಹಾತ್ಮನಾಽಮುನಾ ॥ ೪೪ ॥

ತದಾದ್ಯಪದ್ಯಸ್ಥಮವದ್ಯಮಂಡಲಂ ಯದಾಽ-
ವದತ್ ಷೋಡಶಕದ್ವಯಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಉಪರ್ಯಪಾಸ್ತಂ ತದಿತಿ ಬ್ರುವತ್ಯಸೌ
ಗುರೌ ತಮೂಚೇ ಪ್ರಣಿಗದ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ ೪೫ ॥

ಭವತ್ತ್ವವಕ್ತ್ರಸಮರ್ಥತಾ ನ ಮೇ
ಸಕೋಪಮಿತ್ಥಂ ಬ್ರುವತಿ ವ್ರತೀಶ್ವರೇ ।
ಅಪೀಹ ಮಾಯಾಸಮಯೇ ಪಟೌ ನೃಣಾಂ
ಬಭೂವ ತದ್ದೂಷಣಸಂಶಯಾಂಕುರಃ ॥ ೪೬ ॥

ಬುಧೋಽಭಿದಾನಂ ಶ್ರವಣಂ ಬುಧೇತರೋ
ಧ್ರುವ ವಿಧದ್ಯಾದ್ವಿಮುಮುಕ್ಷುರಾತ್ಮನಃ ।
ಯತಿರ್ವಿಶೇಷಾದಿತಿ ಲೋಕಚೋದನಾತ್
ಪ್ರವಕ್ತಿ ಮಾಯಾಸಮಯಂ ಸ್ಮ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ॥ ೪೭ ॥

ಅಖಂಡಿತೋಪನ್ಯಸನಂ ವಿಸಂಶಯಂ
ಸಸಂಪ್ರದಾಯಂ ಪ್ರವಚೋ ದೃಢೋತ್ತರಮ್ ।
ಸಮಾಗಮಜ್ಞ್ಯೋತುಮಮುಷ್ಯ ಸಾಗ್ರಹಾ
ಜನಾಃ ಶ್ರುತಾಧ್ಯಾಶ್ಚತುರಾ ಬಭೂಷವಃ ॥ ೪೮ ॥

ಗುರೋರುಪಾಂತೇ ಶ್ರವಣೇ ರತೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ
ಸ ಪಂಚಷೈರ್ಭಾಗವತೇ ಕದಾಚನ ।
ಬಹುಪ್ರಕಾರೇ ಲಿಖಿತೇ ತು ವಾಚಿತೇ
ಪ್ರಕಾರಮೇಕಂ ಪ್ರಭುರಭ್ಯದಾದ್ದೃಢಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಪರಪ್ರಕಾರೇಷ್ವಪಿ ಸಂಭವತ್ಸು ತೇ
ವಿನಿರ್ಣಯೋಽಸ್ಮಿನ್ ಕಥಮಿತ್ಯುದೀರಿತೇ ।
ಮುಕುಂದಬೋಧೇನ ಮಹಾಹೃದಬ್ರವೀತ್
ಪ್ರಕಾರಮೇನಂ ಭಗವತ್ಕೃತಂ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ನಿಗದ್ಯತಾಂ ಗದ್ಯಮಿಹೈವ ಪಂಚಮೇ
ಜಗದ್ಗುರೋರ್ವೇತ್ಥ ಕೃತಿಸ್ಥಿತಿಂ ಯದಿ ।
ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೇ ಯತಿಸತ್ತಮೇ ಸ್ವಯಂ
ತದುಕ್ತ ಮಾರ್ಗೇಣ ಜಗಾದ ಭೂರಿಹೃತ್ ॥ ೫೧ ॥

ಅಶೇಷಶಿಷ್ಯೈಶ್ಚ ತದಾಜ್ಞಯಾ ತದಾ
ಪರೀಕ್ಷಣಾಯೈಕ್ಷಿ ಸಮಸ್ತ ಪುಸ್ತಕಮ್ ।
ಸ ತತ್ರ ಹಂತೈಕತಮೇಸ್ಥಿತಂ ತ್ಯಜನ್
ನ ತಾವದಧ್ಯಾಯನಿಕಾಯಮಭ್ಯಧಾತ್ ॥ ೫೨ ॥

ಅತ್ರ ಜನ್ಮನಿ ನ ಯತ್ಚರಿತಂ ತೇ
ಜೈತ್ರ ಭಾತಿ ಕಥಮಿತ್ಯಮುನೋಕ್ತೇ ।
ಪೂರ್ವಜನ್ಮಸು ಹಿ ವೇದ ಪುರೇದಂ
ಸರ್ವಮಿತ್ಯಮಿತಬುದ್ಧಿರುವಾಚ ॥ ೫೩ ॥

ಇತಿ ಬಹುವಿಧವಿಶ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಚಿತ್ತಪ್ರವೃತ್ತೇಃ
ಜಗತಿ ವಿತತಿಮಾಯನ್ನೂತನಾಪ್ಯಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿಃ ।
ಕ್ಷಪಿತತತತಮಸ್ಕಾ ಭಾಸ್ಕರೀವ ಪ್ರಭಾಲಂ
ಸುಜನಕುಮುದವೃಂದಾನಂದದಾ ಚಂದ್ರಿಕೇವ ॥ ೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ವೇದಾಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಷೇಕ, ಆನಂದತೀರ್ಥರಾಗಿ ನಾಮಕರಣ, ತಾರ್ಕಿಕರನ್ನು ತರ್ಕದಿಂದಲೇ ಸೋಲಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗ, ವಾದಿಸಿಂಹ ಬುದ್ಧಿಸಾಗರರ ಪರಾಭವ, ಶಾಂಕರ-ಭಾಷ್ಯದ ಖಂಡನೆ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ, ಗುರುಗಳಿಂದ ಭಾಷ್ಯ - ರಚನೆಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ, ರಾಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ, ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ.

* * *

ವೇದಾಂತವಿದ್ಯಾನಿಜರಾಜ್ಯಪಾಲನೇ
ಸಂಕಲ್ಪ್ಯಮಾನೋ ಗುರುಣಾ ಗರೀಯಸಿ ।
ಅದಭ್ರಚೇತಾ ಅಭಿಷಿಚ್ಯತೇ ಪುರಾ
ಸ ವಾರಿಭಿರ್ವಾರಿಜಪೂರಿತೈರಥ ॥ ೧ ॥

ಆನಂದರೂಪಸ್ಯ ಪರಸ್ಯ ಪಾತ್ರಧೀ-
ರಾನಂದಸಂದಾಯಿಸುಶಾಸ್ತ್ರಕೃತ್ ಸ ಯತ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥೇತಿ ಪದಂ ಗುರೂದಿತಂ
ಬಭೂವ ತಸ್ಯಾತ್ಯನುರೂಪರೂಪಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಕದಾಚಿದತ್ರೋಪಯಯೌ ಯತಿಃ ಸಖಾ
ಗೋವಿಂದಬುದ್ಧೇರ್ಬಹುಶಿಷ್ಯಸಂವೃತಃ ।
ಅಮುಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾ ಅನುಮಾನಶಿಕ್ಷಿತಾ-
ಸ್ತದಾಜಿಗೀಷನ್ ಗುರುಬುದ್ಧಿಮುದ್ಧತಾಃ ॥ ೩ ॥

ಭಿದಾ ಸುಸಾಧ್ಯೇತ್ಯನುಮಾನಮತ್ರ ತೈಃ
ಪ್ರಾಯುಜ್ಯತಾಽಶು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಭೀಷಣಮ್ ।
ಅಖಂಡ ಯದ್ವ್ಯಕ್ತಮಖಂಡಧೀರಿದಂ
ಸ ಪಕ್ಷದಕ್ಷಃ ಫಣಿನಂ ವಿರಾಡಿವ ॥ ೪ ॥

ಅಥಾಪಿ ಮಿಥ್ಯಾ ವಿಮತಂ ಮತತ್ವತೋ
ವಿವಾದನಿರ್ಮುಕ್ತವದಿತ್ಯವಾದಿ ತೈಃ ।
ಅನೇನ ಸತ್ಯಂ ವಿಮತಂ ಮತತ್ವತೋ
ಯಥಾ ಘಟಾದೀತ್ಯನುಮಾನ್ಯಗದ್ಯತ ॥ ೫ ॥

ಹೇತೋರತಿವ್ಯಾಪ್ತಿರವಾದಿ ತೈರ್ಯದಾ
ಸಕೌತುಕೈಸ್ತೂರ್ಣಮಸಾವವಿಸ್ಮಯಃ ।
ನ ಶುಕ್ತಿರೂಪ್ಯಾದಿ ಮತಂ ಯದನ್ಯಥಾ
ಮತಂ ತದಿತ್ಯಾದಿ ವದನ್ ಜಿಗಾಯ ತಾನ್ ॥ ೬ ॥

ತತ್ತ್ವೇಪ್ಯತತ್ತ್ವೇ ವಿಮತೇಽನುಮಾಂ ವದಂ-
ಸ್ತದಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದುಕಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ವಿಜಿತ್ಯ ವಿಶ್ವಾನ್ ವಿದುಷಃ ಸಭಾಸ್ವಸೌ
ಜಗಾಮ ನಾಮ್ನಾಽಪ್ಯನುಮಾನತೀರ್ಥತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಮಸ್ತವಾದೀಂದ್ರಗಜಪ್ರಭಂಗದ-
ಶ್ಚರನ್ನವನ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಕಾಂಕ್ಷಯಾ ।
ವೇದದ್ವಿಷಾಂ ಯಃ ಪ್ರಥಮಃ ಸಮಾಯಯೌ
ಸ ವಾದಿಸಿಂಹೋಽತ್ರ ಸ ಬುದ್ಧಿಸಾಗರಃ ॥ ೮ ॥

ತಸ್ಯೋರುದುರ್ಗರ್ವವತೋ ಜಿಗೀಷಯಾ
ನಿಶಾತಮಾದತ್ತ ಮುಕುಂದಧೀರ್ದ್ರುತಮ್ ।
ಸ್ವಶಿಷ್ಯಹಸ್ತೇನ ಮತಾಂತರೇಷುಧೇಃ
ಸುಪಕ್ಷದಕ್ಷಂ ಸುಖತೀರ್ಥಮಾರ್ಗಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ಜೈತ್ರಂ ಪ್ರಜಿಜ್ಞಾಸು ಕುತೂಹಲಾಕುಲಂ
ನೃಣಾಂ ಕುಲಂ ಪ್ರತ್ವರಿತಂ ನಿಶಾಮಯನ್ ।
ಅವಂದತೋಪೇತ್ಯ ಗುರುಂ ಗರಿಷ್ಠಧೀಃ
ಸ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಯತನೋತ್ತಮಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ವಾದಿಸಿಂಹಸ್ಯ ಗಿರಂ ಗರೀಯಸೀ-
ಮಖಂಡಯತ್ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಾಂತರೇ ।
ತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಮಿತೇನ ವೇಗಿನಾ
ಗದಾಂ ಶರೇಣೇವ ವಿಶಾರದೋ ಮುಹುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಸಾವಸೂಯನ್ ದ್ವಿನವಪ್ರಕಾರತೋ
ವ್ಯಚೀಕ್ಲೃಪತ್ ಕಂಚಿದಥಾರ್ಥಮುಚ್ಚಕೈಃ ।
ಜಗದ್ವಿಜೇತುಶ್ಚ ಜಯೇ ಸಸಂಶಯ-
ಸ್ತಾವಜ್ಜನೋಽಜಾಯತ ಪೂರ್ಣಚೇತಸಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಕಲ್ಪಕೋಟೀರಥ ಖಂಡಯನ್ ದ್ರುತಂ
ರೇಜೇಽಧಿಕಂ ಸ್ಮೇರಮುಖೋ ಬೃಹನ್ಮತಿಃ ।
ತಮಸ್ತತೀರ್ವಾ ದ್ಯುಮಣಿರ್ವಿಶುದ್ಧಯಾ
ಗವಾ ಶ್ರಿತೋ ವಿಷ್ಣುಪದಂ ಸದಾಸ್ಪದಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಗಾಧಮಾತ್ಮನ್ಯತಿವೇಲಮುದ್ಧತಂ
ತಿರಸ್ಕೃತಾಶೇಷಸರಸ್ವತೀತತಿಮ್ ।
ಕಾಮಂ ಮಹಾಮಾನಸಕುಂಭಸಂಭವೋ
ಲಘೂಚಕಾರೇತ್ಯಪಿ ಬುದ್ಧಿಸಾಗರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ವ ಏವ ವಾದೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ವಾದಿನೌ ಖಲಾ-
ವದ್ಯೋತ್ತರಂ ಭಾತಿ ಯದೀರ್ಯತಾಮಿತಿ ।
ಮಧ್ಯೇ ಬ್ರುವಾಣೇಽಮತ ತೌ ಜಿತೌ ಜನಃ
ಸ ನಿಶ್ಚಿಕಾಯಾಪಿ ನಿಶಾಪಲಾಯನಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಬುದ್ಧ್ಯಬ್ಧಿನಾ ವಾದಿವರೇಣ ಚಾರ್ಜಿತಾಂ
ಜಯಶ್ರಿಯಂ ಭೂಪರಿವರ್ತಿನಾ ಚಿರಾತ್ ।
ಅಹೋ ಮುಹೂರ್ತಾದಯಮಪ್ರಯತ್ನವಾ-
ನವಾಪ್ತವಾನಿತ್ಯತಿವಿಸ್ಮಿತಂ ಜನೈಃ ॥ ೧೬ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ್ ಕದಾಚಿನ್ಮಣಿಮದ್ವಿನಿರ್ಮಿತಂ
ಭಾಷ್ಯಂ ಜನೈಸ್ತರ್ಕವಿಶಾರದೈರ್ವೃತಃ ।
ಉವಾಚ ವಾಚಂ ಪರಿಹಾಸಹಾಸವಾನ್
ಸಮ್ಮೋದತೀರ್ಥಃ ಸುರಮೋದದಾಯಿನೀಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸತ್ಸೂತ್ರಭಾವೇ ಪ್ರವಿಚಾರಿತೇ ಪೃಥಕ್
ಭಾಷ್ಯಾಭಿಸಂಧೌ ಚ ವಿಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಭಿಃ ।
ನಿಗೃಹ್ಯಗೂಢಾಗ್ರಹಮುಗ್ರಮೇತಯೋ-
ರ್ಮಾನ್ಯೋಽನ್ವಯೋಽನ್ಯೋನ್ಯಮಹೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೧೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೇ ಪ್ರತಿಪಾದಯತ್ಯಲಂ
ಭಾಷ್ಯೇಽತ್ರ ದೋಷಾನ್ ಪ್ರಬಲಾನ್ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ವಿಸ್ಮೇರಧಿಯೋಽಪಿ ಯತ್ನತೋ
ನ ಸ್ಥೇಯಸಃ ಪರ್ಯಹರನ್ನಿಮಾನಮೀ ॥ ೧೯ ॥

ನನ್ವಸ್ಯ ಸೂತ್ರಸ್ಯ ಪರೋಽರ್ಥ ಉಚ್ಯತಾಂ
ಯದ್ಭಾಷ್ಯಮಾತ್ರಂ ಭವತಾ ನಿರಸ್ಯತೇ ।
ಭವಾದೃಶೈರ್ಯಃ ಕವಿಭಿರ್ನ ದೂಷ್ಯತೇ
ಕಥಂಚನೇತ್ಯೂಚುರಿಮೇ ವಚಸ್ವಿನಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಶಬ್ದಾನ್ವಯಮೇಷ ಸಂಭವತ್
ಸೂತ್ರಾರ್ಥಮುಚ್ಚೈರ್ವಚನಂ ತದಾದದೇ ।
ಮಾನೀಕೃತಾಮ್ನಾಯಯುತಸ್ಮೃತಿ ಕ್ಷಣಾದ್
ವಿಷ್ಯತ್ಕಥಾತಾಂಡವಸೂತ್ರಧಾರಕಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಬುಭುತ್ಸಯಾ ಮತ್ಸರವರ್ಜಿತಾನ್ ಜನಾನ್
ಸಮತ್ಸರಾನ್ ವಾ ವಿಜಿಗೀಷಯಾಽಽಗತಾನ್ ।
ಶ್ರುತಪ್ರವೀಣಾನತಿತಾರ್ಕಿಕಾನ್ ಮುಹು-
ರ್ಭಂಗ್ಯಾಽನಯಾ ಭಂಗಮುಪಾನಿನಾಯ ಸಃ ॥ ೨೨ ॥

ಕದಾಚಿದೇನಂ ಪ್ರತಿಗಮ್ಯ ಸೌಮ್ಯಧೀಃ
ಸ ಮಧ್ಯಗೇಹಾರ್ಯವರಃ ಪ್ರಸೇದಿವಾನ್ ।
ಹೇತೋಃ ಕುತಶ್ಚಿದ್ವಿಮನೀಕೃತೋಽಪ್ಯಹೋ
ಗುಣಾಬ್ಧಿಲುಬ್ಧಃ ಸುಜನಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥ ೨೩ ॥

ತೇಜೋಽಮೃತಂ ನಂದನಗಾತ್ರಪಾತ್ರಗಂ
ನೇತ್ರಾಂಜಲಿಭ್ಯಾಮಪಿಬತ್ ಸದಾಽವ್ಯಯಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾಂ ಚಾಸ್ಯ ವಚೋಮಹಾಘಟೀ
ಪೂರ್ಣಾಮಸೌ ಕರ್ಣಪುಟೇನ ಪಂಡಿತಃ ॥ ೨೪ ॥

ಲೀಲಾವಿವಾದೇ ಗುರುಣಾ ಜಗದ್ಗುರೋಃ
ಪ್ರಸಂಗತಸ್ತತ್ರ ಚ ತಾದೃಶೇ ಸತಿ ।
ಸೂತ್ರಾರ್ಥವಿಚ್ಚೇತ್ ಕುರು ಭಾಷ್ಯಮಂಜಸೇ-
ತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಪೂರ್ವಂ ಗುರುರಭ್ಯಧಾದಿಮಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಧಾನಮಾತ್ರಂ ತದುಪಾದದೇ ತದಾ
ಪಯೋ ಯಥಾಽಚ್ಛಂ ಪರಮಃ ಸ ಹಂಸರಾಟ್ ।
ತಲ್ಲೀನಮಾಕ್ಷೇಪಮುಪೈಕ್ಷತಾಫಲಂ
ವಾರೀವ ಸಂತೋ ಹಿ ಗುಣಾಂಶತೋಷಿಣಃ ॥ ೨೬ ॥

ವೈರಾಗ್ಯವೈಯಾತ್ಯಸುವಾಕ್ತ್ವಪೂರ್ವಕೈ-
ರ್ಯುಕ್ತೋ ಗುಣೈಃ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಭೂಷಣೈಃ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಯತಿರ್ಯೋ ಲಿಕುಚಾನ್ವಯೋದ್ಭವ-
ಸ್ತಂ ಭೂರಿಭಕ್ತಿಃ ಸ ಕದಾಚಿದಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨೭ ॥

ವಿರೋಧಿ ವೇದಾಂತಕೃತಾಂತಸಂಪದಾಂ
ಭಾಷ್ಯಾದಿಕಂ ಚೇದಿದಮಸ್ತು ಕಾ ಕ್ಷತಿಃ ।
ಅಸ್ಮಭ್ಯಮಾಚಕ್ಷ್ವ ವಿಚಕ್ಷಣೋಚಿತಂ
ಭಾವಂ ತು ಸೂತ್ರೋಪನಿಷದ್ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಇತ್ಯಸ್ಯ ವಾಚಾ ಶರದೇವ ಭಾಸಿತಾ
ಯದಾಖಿಲಾಶಾ ಶುಭಪೂರ್ಣಯಾ ಬಭೌ ।
ಪ್ರಮೋದತೀರ್ಥಾನನಚಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕಾ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಭಿಧಾ ವಿಷ್ಣುಪದಪ್ರಕಾಶಿನೀ ॥ ೨೯ ॥

ಜೇಷ್ಯನ್ ಕದಾಚಿತ್ಕಿಲ ಕಾಲಪಾಲಿತಾಂ
ದಿಶಂ ಪ್ರಯಾತೋಽಚ್ಯುತಬುದ್ಧಿನಾ ಸಹ ।
ಸಮಗ್ರಧೀರ್ಮಂಡಿತವಿಷ್ಣುಮಂಗಲಂ
ವಿಷ್ಣುಂ ಜಗನ್ಮಂಗಲಮಾನನಾಮ ಸಃ ॥ ೩೦ ॥

ಭಿಕ್ಷಾಪ್ರದಾತ್ರಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷಿತುಂ ಮುಹು-
ರ್ದತ್ತೇ ಪ್ರಭುಕ್ತೇ ಕದಲೀಫಲೋಚ್ಚಯೇ ।
ಅನೇನ ನಿರ್ಯತ್ನಮವಾರ್ಯವಿಸ್ಮಯ-
ಸ್ತಮಾರ್ಯವರ್ಯಂ ವಿಜನೇಽವದದ್ಗುರುಃ ॥ ೩೧ ॥

ಭಿಕ್ಷಾವಸಾನೇ ದ್ವಿಶತಾಧಿಕೈಃ ಫಲೈ-
ರ್ವ್ಯಾಢ್ಯೈಃ ಪ್ರಭುಕ್ತೈಃ ಪರಿಪೂರಿತೇಽಪಿ ತೇ ।
ತನೂದರೇ ನಾಸ್ತಿ ಗರಿಷ್ಠತಾ ಕಥಂ
ಸುಚಿತ್ತ ಸತ್ಯಂ ವದತಾದ್ಭವಾನಿತಿ ॥ ೩೨ ॥

ಅಂಗುಷ್ಠಮಾತ್ರಂ ಜಠರೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ
ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಂ ಮಮ ಜಾತವೇದಸಮ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ಹಿತಂ ವಿಶ್ವದಹಂ ಚ ವಿತ್ತ ತಂ
ವಿಶ್ವೇಶಚೇತಾ ಇತಿ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ತದಾ ॥ ೩೩ ॥

ಪರ್ಯಾಕುಲಾನೇಕಸರಸ್ವತೀತತೀನ್
ನ್ಯಾಯೋಪಪನ್ನಾನ್ ವಿವಿಧಾರ್ಥಸಂಯುತಾನ್ ।
ಅತೀತ್ಯ ದೇಶಾನ್ ಸಮಯಾಂಶ್ಚ ಚಾರುಧೀ-
ರಸೌ ಜಗಾಮಾಭಿಮತೇನ ವರ್ತ್ಮನಾ ॥ ೩೪ ॥

ಸ್ವಹೇಲಯಾ ಪಾತಿತಪಾರ್ಥಿವವ್ರಜಾಂ
ಧೀಶುದ್ಧಿದಾಂ ಕೇರಲಭೂಷಣಾಯಿತಾಮ್ ।
ಪಯಸ್ವಿನೀಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಪಥಿ ದ್ವಿಜಾರ್ಚಿತಾಂ
ಸ ಭಾವಿನೀಮಸ್ಮರದತ್ರ ಚಂಡಿಕಾಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ತತಃ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಚಲನ್ನುಪೇಯಿವಾನ-
ವಂದತೇಂದೀವರಸುಂದರಚ್ಛವಿಮ್ ।
ಅಂಭೋಜನಾಭಂ ಸ ಭುಜಂಗಶಾಯಿನಂ
ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಂ ಶ್ರೀಮದನಂತಸತ್ಪುರೇ ॥ ೩೬ ॥

ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಾಣಿ ಕೃತಾಂತವಿತ್ತಮೋ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾದಸೌ ಶಿಷ್ಯಗುಣಾಯ ಸಂಸದಿ ।
ವಿಲಕ್ಷಣಂ ಜೀವಗಣಾದ್ಗುಣಾರ್ಣವಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾಚ್ಯುತಾಖ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯನ್ಮುಹುಃ ॥ ೩೭ ॥

ಅಪ್ರಾಂಶುನೂತ್ನೋಪಪದಾಧಿವಾಸಜಃ
ಸ ಸಂಕರೋ ವೈರಪರಾಯಣಃ ಪುನಃ ।
ಅಸೂಯಯೋऽಚೇತ್ರ ಮಹಾನತಿಕ್ರಮಃ
ಸೂತ್ರಾರ್ಥವಾದೋऽಕೃತಭಾಷ್ಯಕೇಷ್ವಿತಿ ॥ ೩೮ ॥

ಪದೋತ್ತರಂ ಭಾತಿ ಯದೀಹ ಕುರ್ಮಹೇ
ಭಾಷ್ಯಂ ಕೃತಿರ್ನ್ನಾಸ್ಯ ಹಿ ದಂಡವಾರಿತಾ ।
ಜಗದ್ಗುರೂಣಾಮಿತಿ ತಾಂ ಗುರೋರ್ಗಿರಂ
ಜನಃ ಸಮಸ್ತೋऽಭಿನನಂದ ಸಸ್ಮಿತಾಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞೈರ್ಮಹಾಪೂರುಷಸರ್ವಲಕ್ಷಣೈಃ
ಸಂಪನ್ನ ದೇಹೋऽಯಮಿತೀರಿತೇ ಪ್ರಭೌ ।
ಪರೇ ಪರಸ್ಯಾಪ್ಯತಿಪೀನತಾದೃಶಃ
ಸ್ಫಿಜೌತ್ರಸಂಶಂಸನಮತ್ರ ಚಕ್ರಿರೇ ॥ ೪೦ ॥

ಸ್ಫಿಗ್ದೂಷಣಾನಿ ಪ್ರತಿಪಾದಯತ್ಯಲಂ
ಸಂಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯೇऽಸ್ಯ ತು ಲಕ್ಷ್ಮಶಾಸ್ತ್ರತಃ ।
ತದ್ದಂಡಸಂಖಂಡನಸಂಭ್ರಮಂ ವ್ಯಧಾತ್
ತದಕ್ಷಮೋऽಸೌ ಪ್ರಕೃತಿರ್ಹಿ ಸಾऽಸತಾಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾऽತ್ರ ತೀರ್ಥೇಷ್ವಚಿರೇಣ ಕನ್ಯಕಾ-
ತೀರ್ಥೇ ಸುತೀರ್ಥೇ ಸುಖತೀರ್ಥ ಆಪ್ಲುತಃ ।
ಸಮುದ್ರಸೇತೌ ಚ ನಿಮಜ್ಯ ವಿಷ್ಣವೇ
ಶ್ರೀರಾಮನಾಥಾಯ ನಮಶ್ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೪೨ ॥

ತಮಾವ್ರಜಂತಂ ಯತಿವೇಷಧಾರಿಣಂ
ದಂಡಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯೇಷ ಹಸನ್ನಭಾಷತ ।
ಖಂಡ್ಯೇತ ದಂಡೋ ಯದಿ ಚಂಡ ನ ತ್ವಯಾ
ತ್ವಂ ಷಂಡಕೋऽಪಂಡಿತ ವಂಧ್ಯವಾಗಿತಿ ॥ ೪೩ ॥

ಲಜ್ಜಾನತಃ ಸ್ವಾರ್ಥಮಥಾರ್ಥಯನ್ನಸ-
ನ್ನುಪೇಕ್ಷ್ಯತಾऽಸೌ ದ್ವಿಜನಾಯಕೈಸ್ತದಾ ।
ಆನಂದಯಂತಂ ವದನೇಂದುನಾ ಜಗತ್
ತಂ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಕಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಮಿಹೇತಿ ವಾದಿಭಿಃ ॥ ೪೪ ॥

ಯಾ ಯಾಃ ಪ್ರಸಕ್ತಾಃ ಪರಿಷತ್ಸು ಪೂರುಷೈ-
ರ್ವಿದ್ಯಾವಿದಗ್ಧೈರ್ವಿವಿಧೈಃ ಸಮಾಗಮೇ ।
ಸ ತಾಸು ತಾಸು ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಭಾಸುರೋ
ವಿದ್ಯಾಸು ವಿದ್ಯಾಪತಿರ್ಜಿಗಾಯ ತಾನ್ ॥ ೪೫ ॥

ಅಚಾಲ್ಯಮಾನಃ ಸ ಗುರುಃ ಸ ಚಾಪಲ್ಯೈ-
ರಸಜ್ಜನಾನಾಮಬಲೀಯಸಾಮಿಹ ।
ಉವಾಸ ಮಾಸಾಂಶ್ಚತುರೋ ಮಹಾಮುನಾಃ
ಸಿಂಹೋ ಗುಹಾಂತೋಪಗತಃ ಶುನಾಮಿವ ॥ ೪೬ ॥

ಶೃಂಗಾರಸಿಂಧುಂ ಸ ಭುಜಂಗಶಾಯಿನಂ
ಶ್ರೀರಂಗವಾಸಂ ಕೃತಮಂಗಲಂ ಸತಾಮ್ ।
ಅಮಂದಧೀರ್ದೇವಮವಂದತಾऽऽಗತಃ
ಕವೇರಕನ್ಯಾಹಿಮವಾಯುಸೇವಿತಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ತತೋ ನಿವೃತ್ತಃ ಪರಮೇವ ಪೂರುಷಂ
ಪ್ರಣಮ್ಯ ನಾನಾಯತನೇಷು ಸಂಚರನ್ ।
ಪ್ರಕಾಶಯನ್ ಸ್ವಾತಿಶಯಾನಮಾನುಷಾ-
ನಾಶಾಮುದೀಚೀಂ ಪ್ರಯಯಾವಸೌ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೪೮ ॥

ತತಸ್ತತೋ ವಿಸ್ಮಿತಲೋಚನೈರ್ನರೈ-
ರ್ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋऽತಿಸುಲಕ್ಷಣಾಕೃತಿಃ ।
ಗ್ರಾಮೋತ್ತಮಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಯಸ್ವಿನೀತಟೇ
ವಿವೇಶ ದೇವಾಯತನಂ ಸ ಕಿಂಚನ ॥ ೪೯ ॥

ಅಧೀತ್ಯ ಧರ್ಮೇಣ ಷಡಂಗಮಾಗಮಂ
ತದರ್ಥಸಂವರ್ಣನನಿರ್ಣಯಾನ್ವಿತಾಃ ।
ಪ್ರಾಪುರ್ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಾಸ್ತಮಪೂರ್ವಪೂರುಷಂ
ಜಿಜ್ಞಾಸವಃ ಸುಪ್ರತಿಥಂ ಜಗತ್ರಯೇ ॥ ೫೦ ॥

ಸುಸ್ಮಿತೇಂದುಮರವಿಂದಲೋಚನಂ
ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಮತಿಭದ್ರಭಾಷಣಮ್ ।
ವೀತಭೂಷಮಪಿ ವಿಶ್ವಭೂಷಣಂ
ತಂ ದಿದೃಕ್ಷುರಲಮಾಪತಜ್ಜನಃ ॥ ೫೧ ॥

ವಿದ್ಯೋರುದ್ಯುತಿಧೀರತಾರಕತಿರಸ್ಕಾರೇ ಪತಂಗಾಯಿತೋ
ದುರ್ವಾದೀಭಕುತರ್ಕಕುಂಭದಲನೇ ಸಿಂಹಪ್ರಬರ್ಹಾಯಿತಃ ।
ಲೋಲಾಲೋಕಕಲೋಕದೃಕ್ಕುಮುದಿನೀ ಸಂಹ್ಲಾದನೇಽಬ್ಜಾಯಿತಃ
ಸಂಸನ್ಮಂಡಲಮಂಡನಾಯಿತವಪುಃ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಬಭೌ ॥ ೫೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಐತರೇಯ ಶ್ರುತಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಅಪೂರ್ವ ಅರ್ಥಕಥನ, ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರನಾಮದ ಶತಾರ್ಥಕಥನ, ದಾನಸೂಕ್ತದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೇರಳದ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಘಟನೆ, ಅಪಾಲಾಶಬ್ದದ ಅಪೂರ್ವಕಥನ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ, ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ರಚನೆ, ಬದರಿಯ ಯಾತ್ರೆ, ಗೀತಾಭಾಷ್ಯದ ಸಮರ್ಪಣೆ, ವಿಶೇಷಾನುಗ್ರಹ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಕಾಷ್ಠಮೌನ ವ್ರತ, ಸತ್ಯತೀರ್ಥರ ಕತೆ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಅಪೂರ್ವ ಮಹಿಮಾ ವಿಶೇಷ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

* * *

ಐತರೇಯಮಥ ಕಿಂಚನ ಸೂಕ್ತಂ
ಸೂಚಯನ್ ಸದಸಿ ತತ್ರ ಗರಿಷ್ಠಃ ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛತಿ ಸಭಾ ಭಗವದ್ಭ್ಯಃ
ಸೂಕ್ತಭಾವಮಿತಿ ತಾವದುವಾಚ ॥ ೧ ॥

ವರ್ಣಸೌಷ್ಠವಗರಿಷ್ಠಮತೂರ್ಣಂ
ತುಲ್ಯಮಾತ್ರಮತಿಮಾತ್ರಸುಲಕ್ಷ್ಮ ।
ವ್ಯೂಢಹೃಜ್ಜಲದಘೋಷಮಮುಷ್ಯೋ-
ಚ್ಚಾರಣಂ ವಿದಧದಭ್ಯಧಿತಾರ್ಥಮ್ ॥ ೨ ॥

ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತತಯಾ ವಚನೇಽಸ್ಮಿನ್
ದೇವತಾಗುರುಮಸಾವತಿಶೇತೇ ।
ಮಾನಮಿತ್ಯಪಿ ವಿಧಾಯ್ಯ ಧಿಯಾ ತೇ
ತತ್ತು ಸೂಕ್ತಮಪರಾರ್ಥಮವೋಚನ್ ॥ ೩ ॥

ಸ್ಯಾತ್ತಥೇತ್ಥಮಪಿ ಸಂಭವಿತಾರ್ಥ-
ಸ್ತ್ರ್ಯರ್ಥತಾಂ ಶ್ರುತಿಷು ವಿತ್ತ ದಶಾರ್ಥಮ್ ।
ಭಾರತಂ ನನು ಶತಾರ್ಥಮಪಿ ಸ್ಯಾದ್
ವೈಷ್ಣವಂ ಪದಸಹಸ್ರತಯಂ ಹಿ ॥ ೪ ॥

ಇತ್ಯುದೀರಯತಿ ವಿಸ್ಮೃತಚಿತ್ತೇ
ಭೂಸುರಾ ಇಹ ಜಿಗೀಷವ ಏನಮ್ ।
ಊಚುರರ್ಥಶತಕಂ ಹರಿನಾಮ್ನಾಂ
ವರ್ಣ್ಯತಾಮಿತಿ ಸಹಾಸಮುಖಾಸ್ತೇ ॥ ೫ ॥

ವರ್ಣಯಾಮಿ ತದಹಂ ಸಕಲಂ ವಃ
ಸೌಷ್ಠವಾದನುವದಂತು ಭವಂತಃ ।
ತಂ ವದಂತಮಿತಿ ತೇಽಥ ವದಂತೋ
ಬಾಢಮಿತ್ಯತಿದೃಢೋದ್ಯಮಮಾಪುಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರತ್ಯಯಪ್ರಕೃತಿಸಂಗಮಭಂಗೀ-
ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತಾಂ ಪ್ರತಿದರ್ಶ್ಯ ।
ಶುದ್ಧಧೀಃ ಶ್ರುತಿಶಿರಃಶತಸಿದ್ಧಾ-
ನಭ್ಯಧಾತ್ ಸಪದಿ ವಿಶ್ವಪದಾರ್ಥಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಯಾವದರ್ಥಶತಕಂ ನ ವಿಶಂಕಃ
ಸಂತತೋಕ್ತಿಕೃದಪೂರಯದೇಷಃ ।
ವರ್ಣಿತಾವಧೃತಿದುರ್ಬಲಚಿತ್ತಾ-
ಸ್ತಾವದಾಕುಲಹೃದೋ ಹ್ಯಭವಂಸ್ತೇ ॥ ೮ ॥

ಸಾಂಗವೇದಚತುರಾ ಇತಿಹಾಸೇ
ಶಿಕ್ಷಿತಾಃ ಸುಬಹವೋಽಪ್ಯತಿದೃಪ್ತಾಃ
ನೈತದೀರಿತಮಹೋ ಜಗೃಹುಸ್ತೇ
ವಿಶ್ವಸಂಕ್ಷಯಪಯೋಽಂಧುಗುಣಾ ವಾ ॥ ೯ ॥

ದೇವತಾಸ್ವಸುಲಭಾ ಪ್ರತಿಭಾ ತೇ
ಮಾನುಷೇಷು ಚಪಲೇಷು ಕಥಾ ಕಾ ।
ಕ್ಷಾಮ್ಯ ಸೌಮ್ಯ ಸಕಲಜ್ಞ ನಮಸ್ತೇ
ತೇ ಬ್ರುವಂತ ಇತಿ ತಂ ಕಿಲ ನೇಮುಃ ॥ ೧೦ ॥

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಚತುರೈರಿಹ ವಿದ್ಯಾ-
ವಿತ್ತಲಿಪ್ಸುಭಿರವಾಪ್ತಮಶೇಷೈಃ ।
ಪ್ರಾಪ ಕೇರಲಸುಮಂಡಲಜಾತೈ-
ರನ್ಯದಾಯತನಮಾಯತಚೇತಾಃ ॥ ೧೧ ॥

ತರ್ಕತಂತ್ರಕುಶಲಾನಪಿ ಪುಂಸ-
ಶ್ಚರ್ಕರೀತಿ ಬತ ಸೋಽಯಮಮಾನಾನ್ ।
ಮಾನಮಾನಮಯತೀಹ ಕಥಂ ನೋ
ನೈಷ ಮಂಡಲಭುವಾಂ ಸಮಿತಾನಾಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮಂತ್ರಯಂತ ಇತಿ ತೇ ದ್ವಿಜವರ್ಯಾ
ಅನ್ಯದೇಶಜಮುಖಾಸ್ತಮಪೃಚ್ಛನ್ ।
ಸದ್ದದಾದದಸುಶಂಸನನಿಂದಾ-
ಕಾರಿಸೂಕ್ತಗತಮರ್ಥಮುಪೇತ್ಯ ॥ ೧೩ ॥

ತಂ ಸ್ಫುಟಂ ಪ್ರಕಟಯನ್ ಸ ಪೃಣೀಯಾ-
ಚ್ಛಬ್ದಮೂಲಮವದತ್ ಪೃಣಧಾತುಮ್ ।
ತಂ ಜಿಗೀಷುಮಥ ವಿಪ್ರಮದಃ ಪ್ರೀಜ್
ಧಾತುಮೇಷ ನಿಗದಂತಮುವಾಚ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರಾದಿಭೇದಮವಿದನ್ ಗುಣಯ ತ್ವಂ
ಮೂಢ ಪಾಂಸುಷು ಲಿಖನ್ ಲಿಪಿಸಂಘಮ್ ।
ಭರ್ತ್ಸಯನ್ನಿತಿ ಜಹಾಸ ಸುಹಾಸೋ
ಮತ್ಸರಾಕುಲಧಿಯೋ ಜಡಯನ್ ಸಃ ॥ ೧೫ ॥

ತತ್ಪ್ರಸಂಗಬಲತೋಽಖಿಲವಿದ್ಯಾ-
ಪಾಟವಂ ಪೃಥುಹೃದಃ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ್ಯ ।
ಆನಮನ್ ಸಬಹುಮಾನಮಮೀತಂ
ಯಂ ನಮಂತಿ ಕಿಲ ನಾಕಿನಿಕಾಯಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ಕನ್ಯಕಾದೃತಸುರೇಂದ್ರವಪುಃಶ್ರೀ-
ದಾನವಾಚಿವರಸೂಕ್ತಹೃದುಕ್ತೌ ।
ಕುತ್ರಚಿತ್ ಸದಸಿ ತಾವದಪಾಲಾ
ಕೀರ್ತಿತಾಽತಿತರುಣೀತ್ಯಯಮೂಚೇ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ವಿತ್ರಿಣೇ ಭವತಿ ತತ್ಪದವಾಚ್ಯೇ-
ತ್ಯಾಗ್ರಹೇಣ ವದತೋಽವಿದುಷೋಽತ್ರ ।
ಕಶ್ಚಿದೇಷ್ಯತಿ ವಿಪಶ್ಚಿದಿಹೈನಂ
ಪೃಚ್ಛತೇತ್ಯಯಮಗಚ್ಛದಥೋಕ್ತ್ವಾ ॥ ೧೮ ॥

ದೇಶಮೇನಮಚಿರಾದುಪಯಾತ-
ಸ್ತಾದೃಶಾಕೃತಿರಹೋ ಕೃತಬುದ್ಧಿಃ ।
ತಾಂಸ್ತಥಾಽಭ್ಯಧಿತ ತತ್ಪದಭಾವಂ
ಸೂರಿಮೌಲಿಮಣಿನಾಽತ್ರ ಯಥೋಚೇ ॥ ೧೯ ॥

ಕೇವಲಂ ನ ಸಕಲಾಃ ಶ್ರುತಿವಿದ್ಯಾ
ಮಾನಪೂರ್ವಕಸಮಸ್ತಗಿರೋಽಸ್ಯ ।
ಅಪ್ಯನಾಗತಗತಪ್ರತಿಪತ್ತಿಂ
ಶ್ರದ್ದಧುಃ ಪೃಥುಲಚೇತಸ ಏತೇ ॥ ೨೦ ॥

ಯದ್ಯದೇವಸಪದಿ ಪ್ರಕೃತಂ ಸ್ಯಾತ್
ತತ್ತದೇಷ ಯದವೇದಖಿಲಂ ಚ ।
ಸರ್ವದಾ ಸದಸಿ ಸರ್ವಬುಧಾನಾಂ
ಸರ್ವವಿದ್ಯತಿರಿತಿ ಪ್ರಥಿತೋಽಭೂತ್ ॥ ೨೧ ॥

ಅಪ್ರಯತಾಮಪಿ ದೇಶಮಶೇಷಂ
ವ್ಯಾನಶೇ ಸುಜನಕೈರವಬಂಧುಃ ।
ಪೂರ್ಣದೃಕ್ ಪ್ರತತಯಾ ನಿಜಕೀರ್ತ್ಯಾ
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಇವ ಚಂದ್ರಿಕಯಾಽಲಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸುಂದರೇಷು ಸುರಮಂದಿರವೃಂದೇ-
ಷ್ವಿಂದಿರಾರಮಣವಂದನಕೃತ್ಯಮ್ ।
ಆಚರನ್ನ ಸುಚಿರಾತ್ ಸುವಿಚಾರೋ
ರೂಪ್ಯಪೀಠಪತಿಮಾಪ ಮುಕುಂದಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಭೂಸುರಪ್ರವರಬುದ್ಧಿಸಮೃದ್ಧಿ-
ವ್ಯಕ್ತಯುಕ್ತವಪುಷಂ ರುಚಿರಾಂಗೀಮ್ ।
ಸೂತ್ರದೀಪ್ತಮಣಿಮಾಲಿಕಯಾಲಂ
ಭೂಷಿತಾಂ ಭುವನಭೂಷಣಭೂತಾಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪಾದಸುಂದರಪದಕ್ರಮಭಾವ್ಯೈ-
ರ್ಭಾಸಿತಾಂ ಪ್ರಕಟವರ್ಣಗುಣಾಢ್ಯಾಮ್ ।
ಭಾರತೋತ್ತಮಭೃತಾಮನುರೂಪಾ-
ಚ್ಛಾದನಾಂ ಸಮಧಿಕಸ್ವರಶೋಭಾಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ರಾಜಸೂಯಮುಖಸನ್ಮಖವೃತ್ತಾಂ
ವಾಸುದೇವಗುಣನಿಷ್ಠಿತಭಾವಾಮ್ ।
ಸರ್ವಧರ್ಮಪರಿಶಿಕ್ಷಣದಕ್ಷಾಂ
ವಂದಿತಾ ಜನತಯಾ ಜನನೀವತ್ ॥ ೨೬ ॥

ಮೌಲಿಸಂಗ್ರಹವಿಕರ್ಷಣದೂನಾಂ
ಮಾಯಿನಾ ಸದಸಿ ದುಷ್ಟಜನೇನ ।
ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗಮಪಹಾಯ ಮಹಾಂತಂ
ಸ್ವೇಶ್ವರತ್ವಮಪಿ ಸಾಧಯತಾಽಲಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸ್ವಜನ್ಯೈಃ ಕತಿಪಯ್ಯೈರತಿದೀನ್ಯೈ-
ಶ್ಚಾಲಿತೈಃ ಕಲಿಬಲಾಚ್ಛುಭಮಾರ್ಗಾತ್ ।
ಅಪ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತವಿಕರ್ಷಣದುಃಖಾಂ
ಸಾತಿಶೋಕಮಪಿ ಕೈಶ್ಚನ ದೃಷ್ಟಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ವಾಸುದೇವ ಧರಣೀಧರ ನಾಥೇ-
ತ್ಯುಚ್ಚಕೈರಪಿ ಮುಹುಃ ಪ್ರವದಂತೀಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣಮಜಂ ಗತದೋಷಂ
ಬಿಭ್ರತೀಂ ಹೃದಿವಿವಿಕ್ತಮಶೇಷಾತ್ ॥ ೨೯ ॥

ವಾರ್ಯತಾಂ ಬುಧಜನೈರ್ನನು ಹಾ ಹಾ
ನೈಷಧರ್ಮ ಇತಿ ಚಾಭಿದಧಾನಾಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಲಾಲಿತತಮಾಮನವದ್ಯಾ-
ಮಪ್ಯನನ್ಯಶರಣಾಂ ಶರಣೋತ್ಕಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ವೇದಿಜಾಮಿವ ಪುರಾ ಭರತಾಗ್ರ್ಯೈಃ
ಸ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರುತಿತತಿ ಖಲು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ।
ಪುಷ್ಟಬುದ್ಧಿರಕರೋತ್ ಕರುಣಾಬ್ಧಿ-
ರ್ದುಷ್ಟಪಕ್ಷದಮನಸ್ಥಿರಸಂಧಾಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಅವ್ಯಯಂ ಸತತಮಪ್ಯುಪಭುಕ್ತ್ಯಾ
ವಿತ್ತಮಗ್ರ್ಯಮಿವ ದೂರಯಿಯಾಸುಃ ।
ಜ್ಯಾಯಸೇ ಸಗುರವೇ ಹರಿಗೀತಾ-
ಭಾಷ್ಯಮೇವ ವಿರಚಯ್ಯ ತದಾಽದಾತ್ ॥ ೩೨ ॥

ಹೇತುವಾದಿನಿ ವಿಶಂಕಟಬುದ್ಧೌ
ತೀರ್ಥಮರ್ಥಯತಿ ಗಂತುಮನುಜ್ಞಾಮ್ ।
ತಾಂ ದಿದೇಶ ಪುರುಷೋತ್ತಮತೀರ್ಥ-
ಶ್ಚಿಂತಯನ್ ಸ ಪುರುಷೋತ್ತಮರಕ್ಷಾಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ನೀರಜಾ ಮಲಯಮಂಡಲವೃತ್ತ್ಯಾ
ಶ್ಲಾಘಿತೋ ಭುವಿ ಸದ್ಯಾಲನುಯಾತಃ ।
ಸಾಧುಪಾಂಥಪರಿತಾಪಮಪಾಸ್ಯ-
ನ್ನುತ್ತರಾಂ ದಿಶಮಯಾನ್ಮರುದಂಶಃ ॥ ೩೪ ॥

ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿಕರಗೋನಿಕರಾಢ್ಯಂ
ತೀರ್ಥಜಾತಮುಭಯಂ ಚ ಧರಣ್ಯಾಮ್ ।
ಆತ್ಮಮಜ್ಜನತ ಏವ ನಿಕಾಮಂ
ಪರ್ಯಶೋಧಯದಮಂದಮನೀಷಃ ॥ ೩೫ ॥

ವಾಸುದೇವಪದಸಂತತಸಂಗೀ
ತೇಜಸಾಪ್ಯಲಮಧಃಕೃತಶರ್ವಃ ।
ಅತ್ಯವರ್ತತ ನಿತಾಂತಮಥಾಸೌ
ಗಾಂಗಮೋಘಮಘನಾಶನಕೀರ್ತಿಃ ॥ ೩೬ ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ ಜಗತ್ತ್ರಯಚಿತ್ರಂ
ಕರ್ಮಶರ್ಮದಮನುಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರಾತ್ ।
ಸಂಚರನ್ ವಿದಧದಾಪ ನರಾಣಾಂ
ಗೋಚರಂ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಪಾರ್ಶ್ವಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಮಂಡಯನ್ ಭರತಖಂಡಮಖಂಡಂ
ಬಾದರಾಯಣಪದೋಽತ್ರ ಪರೋ ಯಃ ।
ತಂ ನಮನ್ ಪ್ರಚುರಧೀರ್ಹರಿಗೀತಾ-
ಭಾಷ್ಯಮಾರ್ಪಯದುಪಾಯನಮಸ್ಮೈ ॥ ೩೮ ॥

ಪ್ರೀತಯೇಽಸ್ಯ ಪುರತೋ ವರಭಾಷ್ಯಂ
ವಾಚಯನ್ ಸ ಜನತಾಮಪಸಾರ್ಯ ।
ವಚ್ಮಿ ಶಕ್ತಿತ ಉರುಕ್ರಮಗೀತಾ-
ಭಾಷ್ಯಮಿತ್ಯಕಥಯತ್ ಪುರುಸಂಖ್ಯಃ ॥ ೩೯ ॥

ಏತದರ್ಥಮತಿಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪಿ ತ್ವಂ
ಶಕ್ತ ಏವ ನ ಯದಾತ್ಥ ಸಮಸ್ತಮ್ ।
ತೇನಲೇಶತ ಇತೀಹ ಪದಂ ಸ್ಯಾ-
ದಿತ್ಯಗದ್ಯತ ಜಗಜ್ಜನಕೇನ ॥ ೪೦ ॥

ತೇನ ತತ್ತ್ವವಚನೇ ವಿಹಿತೇಽಲಂ
ಶುಶ್ರುವುಃ ಪ್ರಶಯಿತಾ ಅಪಿ ಶಿಷ್ಯಾಃ ।
ಉಚ್ಯತಾಮಿತಿ ಮುಹುಃ ಸಪೃಥಿವ್ಯಾ-
ಸ್ಫಾಲನಂ ಪದಮುಹೋ ಹರಿಣೋಕ್ತಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಶಬ್ದಭೇದಮವಧಾರ್ಯ ತಮರ್ಚಾ-
ಸನ್ನಿಷಣ್ಣವಪುಷಃ ಪರಮಸ್ಯ ।
ತಸ್ಯ ಭಾವವಿದದಭ್ರಮನೀಷಃ
ಪ್ರೋತ್ಥಿತಃ ಪ್ರವಚನಂ ವ್ಯಧಿತೈಭ್ಯಃ ॥ ೪೨ ॥

ಮಜ್ಜನಂ ವ್ಯಧಿತ ಶೀತಲಗಂಗಾ-
ವಾರಿನಿತ್ಯಮರುಣೋದಯಕಾಲೇ ।
ಯತ್ ಸ್ಪೃಶಂತಿ ನ ನರಾ ಹಿಮಭೀತಾ
ಅಂಶ ಏಷ ಪೃಷತಾಮಧಿಪಸ್ಯ ॥ ೪೩ ॥

ಕಾಷ್ಠಮೌನಮದಧಾದುಪವಾಸಂ
ಶುದ್ಧಮಪ್ಯಕೃತ ಶುದ್ಧಹೃದಿಚ್ಛನ್ ।
ನಿತ್ಯತುಷ್ಟಜಪರಿತೋಷವಿಶೇಷಂ
ಚಿಂತಯನ್ ಪ್ರಭುಮನಂತಮಥಾಂತಃ ॥ ೪೪ ॥

ಪ್ರೈರಯತ್ ಸ್ವಚರಣೇ ರತಚಿತ್ತಂ
ಮಧ್ವಮತ್ರದಿಮಂಡಲಮೇನಮ್ ।
ಸ್ವಾಶ್ರಮೋಪಗಮನಾಯ ಮುಕುಂದೋ
ದೀಪ್ತಿದೃಷ್ಟಿವಿದಿತಾಗತಿರಸ್ಯೈಃ ॥ ೪೫ ॥

ನಕ್ತಮೇವ ಭಗವತ್ಯುಪಯಾತೇ
ಪ್ರೋದಿತೇ ಸತಿ ಸಹಸ್ರಮರೀಚೌ ।
ಮೌನವಾನಲಿಖದುತ್ತಮಚಿತ್ತಃ
ಶಿಷ್ಯಶಿಕ್ಷಣಪರಃ ಕರುಣಾವಾನ್ ॥ ೪೬ ॥

ನೇದೃಶಂ ಸ್ಥಲಮಲಂ ಶಮಲಘ್ನಂ
ನಾಸ್ಯ ತೀರ್ಥಸಲಿಲಸ್ಯ ಸಮಂ ವಾಃ
ನಾಸ್ತಿ ವಿಷ್ಣುಸದೃಶಂ ನನು ದೈವಂ
ನಾಸ್ಮದುಕ್ತಿಸದೃಶಂ ಹಿತರೂಪಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಯಾತಿ ತಾವದಧುನೈವ ಜನೋಽಯಂ
ವ್ಯಾಸರೂಪಮಜಿತಂ ಪ್ರದಿದೃಕ್ಷುಃ ।
ಆವ್ರಜೇದಿಹ ನ ವಾ ಸ ಹಿ ವೇದ
ಸ್ವಸ್ತಿ ವೋಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಯಯಾವಥ ಮಧ್ವಃ ॥ ೪೮ ॥

ನಾಥ ನಾಥ ಬತ ನೋಽತ್ರ ವಿನಾಥಾನ್
ಮಾ ತ್ಯಜೋರುಕರುಣೋ ಭಗವಂಸ್ತ್ವಮ್ ।
ನೋದಿತಂ ಸ್ಮೃತಮಪೀತಿ ಹಿ ಶಿಷ್ಯೈಃ
ಸ್ವಾಮಿನೋಽಭಿಮತಭಂಗಭಯೇನ ॥ ೪೯ ॥

ಸದ್ಗುರೋರ್ನ ವಿರಹಂ ಸಹಮಾನಃ
ಸತ್ಯತೀರ್ಥಯತಿರನ್ವಗಮತ್ ತಮ್ ।
ಯಸ್ತ್ರಿವಾರಮಿತರಾಸುತಶಾಖಾ-
ಸ್ವರ್ಥಮಗ್ರ್ಯಮಶೃಣೋತ್ ಪುರುಸಂಖ್ಯಾತ್ ॥ ೫೦ ॥

ದುರ್ಗಮಾರ್ಗಗತಮಪ್ಯನುಧಾವ-
ನ್ನಾಪ ಸೋಽಯಮರುಣೀಭವತೀನೇ ।
ಲೀಲಯಾ ಸಜವಮಾಕ್ರಮಮಾಣಂ
ವ್ಯಾಶ್ರಯಾಂತರಸುದೂರಶಿಲಾಸು ॥ ೫೧ ॥

ಅನಿವೃತ್ತವಪುಷಾ ಗುರುಣಾಽಽರಾತ್
ಪಾಣಿನಾ ಹ್ಯಭಿನಯೇನ ಸುನುನ್ನಃ ।
ತ್ರಸ್ತಧೀರತಿಯಯೌ ಸ ಮುಹೂರ್ತಾತ್
ತದ್ವಿನೋಪಗತಮಾರ್ಗಮಶೇಷಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಆಶ್ರಮೇ ನಿಜಜನಾನಿಹ ದೃಷ್ಟ್ವಾ
ತಂ ಪ್ರಸಾದಮಹಿಮಾನಮಮುಷ್ಯ ।
ಪ್ರೋಚ್ಯ ತತ್ ಪ್ಲವನಮಪ್ಯತಿಚಿತ್ರಂ
ತಸ್ಯ ತೈಃ ಸಹ ಸದಾಽಸ್ಮರದೇಷಃ ॥ ೫೩ ॥

ವಾನರೇಂದ್ರ ಇವ ವಾಯುಜವೋಽಸೌ
ಭೀಮಸೇನ ಇವ ದಾನವಭೀಮಃ ।
ಉಲ್ಲಲಾಸ ಗಿರಿಪುಂಗವಶೃಂಗೇ
ಸ ವ್ರಜನ್ ವೃಜಿನನಾಶನನಾಮಾ ॥ ೫೪ ॥

ಬಹುಸತ್ತ್ವಗುಣಂ ಸವಿಕಂ ಸಮಹಾ-
ವಿಷಮೋಕ್ಷಮಹಾಹಿಮವಂತಮಯಮ್ ।
ವಿಷಮೋಕ್ಷಮಹಾಹಿಮವಂತಮಯ-
ನ್ನಗಮೈಕ್ಷತ ಫುಲ್ಲದೃಗಸ್ತಭಯಃ ॥ ೫೫ ॥

ಸುಹಸಿತಕಮಲಾಕರೋಪಗೂಢಂ
ಸುಜನಸುಖಾರ್ಥಮನಂತಭೋಗಶಯ್ಯಮ್ ।
ವಿಕಸಿತಸುಮನೋಘಟಾಗಮುಚ್ಚಂ
ಮರಕತರತ್ನಮಯಸ್ಥಲಾಗ್ರ್ಯಶೋಭಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಪಾದೋಪಾಂತನಮನ್ಮಹಾಮುನಿಗಣಂ ಹೇಮಪ್ರದೀಪ್ತಾಂಬರಂ
ಶ್ರೀಮದ್ರತ್ನಕಲಾಪಮಗ್ರ್ಯಕಟಕೈರ್ವಿಭ್ರಾಜಿತಂ ಹಾಟಕೈಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧರಣೀಧರಂ ಸುವನಮಾಲೋಲ್ಲಾಸಿನಂ ಸುಂದರಂ
ಸ್ವಾನಂದಾಕೃತಿಮಸ್ಮರನ್ಮರರಿಪುಂ ಸ್ವಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತದಾ ॥ ೫೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಉತ್ತರ ಬದರಿಯ ಯಾತ್ರೆ, ವ್ಯಾಸಾಶ್ರಮ ವರ್ಣನೆ, ಶ್ರೀಮಧ್ವರಿಂದ ವ್ಯಾಸಾಶ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ, ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ವರ್ಣನೆ, ಬದರೀ ವರ್ಣನೆ, ವೇದವ್ಯಾಸರ ವರ್ಣನೆ, ವ್ಯಾಸ-ಮಧ್ವರ ಸಮಾಗಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

* * *

ಅಥ ಹೈಮವತೇ ತಟಾಂತರೇ
ಬದರೀಷಂಡವಿಶೇಷಮಂಡಿತಮ್ ।
ಪರಮಾಶ್ರಮಮಾಶ್ರಯಂ ಶ್ರಿಯಃ
ಸಕಲಜ್ಞಃ ಸ ದದರ್ಶ ವಿಶ್ರುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಹಿಮವರ್ಷರವಿಪ್ರಭಾಸಹಾಃ
ಪೃಥುಸತ್ರಪ್ರಥಿತಾ ದ್ವಿಜಾಶ್ರಯಾಃ ।
ಅಪಿ ವಿಷ್ಣುಪದಸ್ಪೃಶೋಽಲಸನ್
ಉಭಯೇ ಯತ್ರ ವಿಚಿತ್ರಶಾಖಿನಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರವಣಾಮೃತ ಗೀರ್ಗಣೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ
ಸುಖಿಮುಖ್ಯೈಃ ಶುಭಪಕ್ಷಿಭಿಯುತಮ್ ।
ಕಮಲೇಷ್ವತಮಸ್ಥಿರಾಂತರೈ-
ರಪಿ ಹಂಸೈಃ ಪರಮೈರಮೇಚಕೈಃ ॥ ೩ ॥

ಸುಮನೋನಿಕರೇಣ ಪೂರಿತಂ
ಸ್ವಮನೋಽಭೀಷ್ಟದಮಲ್ಪದುರ್ಗಮಮ್ ।
ಅಪಥಸ್ವರಮತ್ಸರಪ್ರಜಂ
ನನು ವೈಕುಂಠಮಿವಾಚ್ಯುತಾಲಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಮಿಮಂ ಪ್ರವಿಶಂತಮಾಶ್ರಮಂ
ದ್ವ್ಯಧಿಕತ್ರಿಂಶದುದಾರಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಗುಣಸಾರವಿದಃ ಕುತೂಹಲಾ-
ದವಲೋಕ್ಯರ್ಷಯ ಇತ್ಯಚಿಂತಯನ್ ॥ ೫ ॥

ಕನಕಾತುಲತಾಲಸನ್ನಿಭಃ
ಕಮಲಾಕ್ಷೋ ವಿಮಲೇಂದುಸನ್ಮುಖಃ ।
ಗಜರಾಜಗತಿರ್ಮಹಾಭುಜಃ
ಪ್ರತಿಯಾನ್ ಕೋಽಯಮಪೂರ್ವಪೂರುಷಃ ॥ ೬ ॥

ಅತಿಶಾಂತವಪುರ್ನಿಶಾಕರಃ
ಸ್ವಯಮೇಕಾಂತಖರೋ ದಿವಾಕರಃ ।
ಇತಿ ನಾಸ್ಯ ಗುಣಾರ್ಣವಾಕೃತೇ-
ರುಪಮಾನಂ ಭುವನೇಷು ಲಭ್ಯತೇ ॥ ೭ ॥

ಪರಮಾಶ್ರಮಿಣಾಂ ಗತಶ್ರಮೋ
ಸನು ಚಿಹ್ನಾನಿ ಭಿಭರ್ತಿ ಧೀರಧೀಃ ।
ಅಪಿ ಮಾನುಷಭಾವವಿಗ್ರಹೋ
ವಿಫುಲಂ ವಿಸ್ಮಯಮಾತನೋತಿ ॥ ೮ ॥

ಚತುರಶ್ಚತುರಾನನ ಸ್ವಯಂ
ಪವನೋ ವಾ ಪ್ರತಿರೂಪ ಆವ್ರಜನ್ ।
ಶ್ರುತಿನಾಥದಿದೃಕ್ಷಯಾऽನ್ಯಥಾ
ನ ಖಲು ಸ್ಯಾನ್ನಿಖಿಲಾಗ್ರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮವಾನ್ ॥ ೯ ॥

ಅವಲೋಕಿತಲಕ್ಷಣಃ ಸ ತೈರಿತಿ
ಸಂಚಿಂತ್ಯ ಕುತೂಹಲಾಕುಲೈಃ ।
ಅವಿಲಂಬಗತಿರ್ನ್ಯಶಾಮಯತ್
ತರುಮಾರಾತ್ ಸುರಪಾದಪೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಸೃಣತ್ವಚಮುನ್ನತಂ ತತಂ
ಬಹುಶಾಖಾಘಣಸೂನರತ್ನಕಮ್ ।
ಭಗವಂತಮನಂತಮಂತಿಕೇ ಸ್ಥಿತ-
ಮೀಶಸ್ಯ ನಿಷೇವಣಾಯ ವಾ ॥ ೧೧ ॥

ಅತಿಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಪತ್ರಿಣಂ
ಬಹುವರ್ಣಂ ಹರಿಗೋನಿವಾರಕಮ್ ।
ಮುನಿನಂದನಮಿಂದಿರಾಪತೇ-
ರಧಿಕೇಷ್ಟಂ ಪತತಾಮಿವಾಧಿಪಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಅಮೃತಾತ್ಮಮಹಾಫಲಪ್ರದಂ
ದುರವಾಪಂ ಹರಿಭಕ್ತಿವರ್ಜಿತೈಃ ।
ಶ್ರಿತಸಾಧುಪುರಾಣಭಾರತಂ
ನಿಗಮಂ ಮೂರ್ತಮಿವೋರುಶಾಖಿನಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಥ ತಸ್ಯ ಸ ವೇದಿಕಾಂತರೇ
ಸುವಿಶಾಲೇ ವಿಮಲೇ ಮನೋಹರೇ ।
ಅವಲೋಕಿತವಾನನಂತಧೀ-
ರ್ದಿವಿ ದೇವಾನಿವ ತಾಪಸೋತ್ತಮಾನ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಪಿ ಸಪ್ತತಯಾ ವಿರಾಜಿತಾನ್
ಗತಸಂಖ್ಯಾನ್ ಗುಣಿನೋ ಗುಣೋಜ್ಝಿತಾನ್ ।
ಅಪಿ ಮನ್ಯುಮದಾದಿವರ್ಜಿತಾನ್
ಗತಭೋಗಾನ್ ಪವನಾಶನಾನ್ ಸದಾ ॥ ೧೫ ॥

ಮುನಿಮಂಡಲಮಧ್ಯವರ್ತಿನಂ
ತ್ರಿಜಗನ್ಮಂಡಲಮಂಡನಾಯಿತಮ್ ।
ಇಹ ಸತ್ಯವತೀಸುತಂ ಹರಿಂ
ಪರಿಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಃ ಸಮೈಕ್ಷತಃ ॥ ೧೬ ॥

ನಿಜಹೃತ್ಕಮಲೇಽತಿನಿರ್ಮಲೇ
ಸತತಂ ಸಾಧು ನಿಶಾಮಯನ್ನಪಿ ।
ಅವಲೋಕ್ಯ ಪುನಃ ಪುನರ್ನವಂ
ತಮಸೌ ವಿಸ್ಮಿತ ಇತ್ಯಚಿಂತಯತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅಗಣಯ್ಯಗುಣಾರ್ಣವೋಽಮಲಃ
ಸ ಹಿ ನಾರಾಯಣ ಏಷ ಕೇವಲಮ್ ।
ವಿಧಿನಾನುಸೃತಂ ಪರಾಶರಾತ್
ಸುಷುವೇ ಸತ್ಯವತೀ ಕಿಲಾಽತ್ರ ಯಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಧವಲೇಸ್ಯ ಮನಃಪಯೋನಿಧೌ
ಸದನುಕ್ರೋಶಗಿರೀಂದ್ರಲೋಲಿತೇ ।
ಪ್ರಕಟೀಭವತಿ ಸ್ಮ ಸುಂದರೀ ದಯಿತಾ
ದೈತ್ಯರಿಪೋಸ್ತ್ರಯೀಮಯೀ ॥ ೧೯ ॥

ಇತಿ ಏವ ಪುರಾಣಗೌರಗೌ
ಸಮಹಾಭಾರತಪಾರಿಜಾತಕೇ ।
ಸತಿ ಜಾತವತಿ ವ್ಯಜಾಯತ
ಪ್ರವರಂ ಸೂತ್ರಗಣಾಮೃತಂ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ನಿರವಗ್ರಹಮುರ್ವನುಗ್ರಹಂ
ವಿದಧತ್ಪಾಂಡುಸುತಾದಿಸಜ್ಜನೇ ।
ಅವನಾವವನಾಯ ಸಂವಿದಾಂ
ಸುಚಿರಾಯೈಷ ಚಚಾರ ಚಾರುಗೀಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅಧುನಾ ಕಲಿಕಾಲವೃತ್ತಯೇ
ಸವಿತೇವ ಕ್ಷಣಾದನುವೃತ್ತಯೇ ।
ಜನದೃಗ್ವಿಷಯತ್ವಮತ್ಯಜದ್
ಭಗವಾನಾಶ್ರಮಮಾವಸನ್ನಿಮಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ತದಿದಂ ವಪುರಸ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ
ದಲಿತೇಂದಿವರಸುಂದರದ್ಯುತಿ ।
ಪರಮಾಜಿನಯೋಗಪೀಠಗಂ
ಮಮ ಚೇತೋನಯನಾಭಿನಂದನಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅಗಣಯ್ಯಗುಣೈಃ ಸುಪೂರಿತಂ
ಪರಿಪೂರ್ಣಾಗಣಿತಾತ್ಮಸದ್ಗುಣೈಃ ।
ಇದಮಸ್ತಸಮಸ್ತದೂಷಣಂ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಯಂ ಹಿ ಕೇವಲಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕಮಲಾಕಮಲಾಸನಾನಿಲೈ-
ರ್ವಿಹಗಾಹೀಂದ್ರಶಿವೇಂದ್ರಪೂರ್ವಕೈಃ ।
ಪದಪದ್ಮರಜೋಽಸ್ಯ ಧಾರಿತಂ
ಶಿರಸಾ ಹಂತ ವಹಾಮ್ಯಹಂ ಮುಹುಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಪದದ್ವಯಂ ವಿಭೋ-
ರ್ಧ್ವಜವಜ್ರಾಂಕುಶಪದ್ಮಚಿಹ್ನವತ್ ।
ನಿಜಮಾನಸರಾಗಪೀಡನಾ-
ದರುಣೀಭೂತಮಿವಾರುಣಂ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ನನು ಕೇವಲಮೇವ ವೈಷ್ಣವಂ
ಶ್ರಿತವಂತಃ ಪದಮಾತ್ಮರೋಚಿಷಾ ।
ತಮಸೋಽಪ್ಯುಭಯಸ್ಯ ನಾಶಕಾ
ವಿಜಯಂತೇ ನಖರಾ ನವಂ ರವಿಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸುಕುಮಾರತಲಾಂಗುಲೀಮತೋಃ
ಪದಯೋರಸ್ಯನಿಗೂಢಗುಲ್ಫಯೋಃ ।
ಉಪಮಾನಮಹೋ ನ ಲಭ್ಯತೇ
ಕವಿವರ್ಯೈರಿತರೇತರಂ ವಿನಾ ॥ ೨೮ ॥

ಉಚಿತಾಂ ಗುರುತಾಂ ದಧತ್ ಕ್ರಮಾ-
ಚ್ಛುಚಿ ತೇಜಸ್ವಿ ಸುವೃತ್ತಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಭಜತೋಽತ್ರ ಚ ಭಾಜಯತ್ಯದೋ
ವಿಭುಜಂಘಾಯುಗಲಂ ಸರೂಪತಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಅಚಲಾಸನಯೋಗಪಟ್ಟಿಕಾ-
ವರಕಕ್ಷ್ಯಾ ಸಕೃದಾಪ್ತಮಿಷ್ಟದಮ್ ।
ಪರಿತೋಪಿ ಹರಿಂ ಸ್ಫುರಂತ್ಯಹೋ
ಅನಿಶಂ ಧನ್ಯತಮೇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ರುಚಿರೇಣ ವರ್ಣೈಣಚರ್ಮಣಾ
ರುಚಿರಾಜದ್ಯುತಿಚಾರುರೋಚಿಷಾ ।
ಪರಮೋರುನಿತಂಬಸಂಗಿನಾ
ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯತಯಾ ವಿರಾಜತೇ ॥ ೨೧ ॥

ತನುನಿಮ್ನಸುನಾಭಿಶೋಭಿತೇ
ವಲಿಭೇ ವಾರಿಜನಾಭ ಆದಧೇ ।
ಪ್ರತನಾವತಿಸುಂದರೇ ಮೃದಾ-
ವುದರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜಗದಂಡಮಂಡಲಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಹೃದಯೇ ಕೃತ ಸಜ್ಜನೋದಯೇ
ಸುವಿಶಾಲೇ ವಿಮಲೇ ಮನೋಹರೇ ।
ಉಭಯಂ ವಹತಿ ತ್ರಯೀಮಯಂ
ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಸುಸೂತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅಸಮೇಽನಧಿಕೇ ಸುಸಾಧಿತೇ
ನಿಜತಾತೇ ರವಿರಾಶಿದೀಧಿತಿ ।
ಪ್ರದದೌ ತ್ರಿಜಗಜ್ಜಯಧ್ವಜಂ
ವಿಧಿರೇತದ್ಗಲಸಂಗಿಭೂಷಣಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಅರಿವಾರಿಜಲಕ್ಷಣೋಲ್ಲಸತ್
ಸುಕುಮಾರಾರುಣಪಾಣಿಪದ್ಮಯೋಃ ।
ಪೃಥುಪೀವರವೃತ್ತಹಸ್ತಯೋರುಪಮಾಂ
ನೈವ ಲಭಾಮಹೇಽನಯೋಃ ॥ ೨೫ ॥

ಭಜತಾಂ ವರತರ್ಕಮುದ್ರಯಾ-
ದ್ಯತಿ ಹಸ್ತಾಗ್ರಮಬೋಧಮೀಶಿತುಃ ।
ಅಧಿಜಾನು ಸಮರ್ಪಿತಂ ಪರಂ
ಕೃತಭೂಯೋಭಯಭಂಗಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಸತತಂ ಗಲತಾ ಸ್ವತಃ ಶ್ರುತಿ-
ತ್ರಿತಯೇನೈವ ನಿಕಾಮಮಂಕಿತಃ ।
ಸುವಿಡಂಬಿತಕಂಬುರೀಕ್ಷ್ಯತೇ
ವರರೇಖಾತ್ರಯವಾನ್ ಗುರೋರ್ಗಲಃ ॥ ೩೭ ॥

ಸಕಲಾಸ್ತಲಂಕಕಾಲಿಮಸ್ಫುರ-
ದಿಂದುಪ್ರಕರೋರುವಿಭ್ರಮಮ್ ।
ಅಧರೀಕುರುತೇ ಸ್ವಶೋಭಯಾ
ವದನಂ ದೇವಶಿಖಾಮಣೇರಿದಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಅರುಣಾಶ್ಮದಲಾಂತರೋಲ್ಲಸ-
ನ್ನವಮುಕ್ತಾವಲಿಮಸ್ಯ ಲಜ್ಜಯೇತ್ ।
ಹಸತಃ ಸಿತದಂತಸಂತತಿಃ
ಪರಮಶ್ರೀರರುಣೋಷ್ಠರೋಚಿಷಃ ॥ ೩೯ ॥

ದ್ವಿಜವೃಂದಕೃತಂ ಕುತೂಹಲಾ-
ದನುಯೋಗಾಂಧುಸಹಸ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಇಯಮೇಕಪದೇ ಸರಸ್ವತೀ
ಶ್ರುತಿಭರ್ತುಃ ಪರಿಪೂರಯತ್ಯಹೋ ॥ ೪೦ ॥

ಜಲಜಾಯತಲೋಚನಸ್ಯ ಮಾಮ-
ವಲೋಕೋಽಯಮುಪೇತ್ಯ ಲಾಲಯನ್ ।
ಕುರುತೇ ಪರಿರಭ್ಯ ಪೂರಿತಂ
ಭುವನಾನಂದಕರಸ್ಮಿತಾನ್ವಿತಃ ॥ ೪೧ ॥

ಉಪಕರ್ಣಮಮುಷ್ಯ ಭಾಸಿತಾ
ತುಲಸೀ ಮಂತ್ರಯತೀವ ಲಾಲಿತಾ ।
ಮಮ ನಾಥ ಪದಂ ನ ಮತ್ಸರಾ-
ಜ್ಜಲಜಾದ್ಯಾನಿ ಹರೇಯುರಿತ್ಯಲಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ವಿಭವಾಭಿಭವೋದ್ಭವಾದಿಕಂ
ಭುವನಾನಾಂ ಭುವನಪ್ರಭೋರ್ಭ್ರುವೋಃ ।
ಅನಯೋರಪಿ ದಭ್ರವಿಭ್ರಮಾತ್
ಸಭವಾಂಭೋಜಭವಾತ್ಮನಾಂ ಭವೇತ್ ॥ ೪೩ ॥

ತ್ರಿಜಗತ್ತಿಲಕಾಲಿಕಾಂತರೇ
ತಿಲಕೋಽಯಂ ಪರಭಾಗಮಾಪ್ತವಾನ್ ।
ಹರಿನೀಲಗಿರೀಂದ್ರಮಸ್ತಕ-
ಸ್ಫುಟಶೋಣೋಪಲಪಂಕ್ತಿಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೪೪ ॥

ನವಮಂಬುಧರಂ ವಿಡಂಬಯ-
ದ್ವರವಿದ್ಯದ್ವಲಯಂ ಜಗದ್ಗುರೋಃ ।
ಅವಲೋಕ್ಯ ಕೃತಾರ್ಥತಾಮಗಾಂ
ಸಜಟಾಮಂಡಲಮಂಡನಂ ವಪುಃ ॥ ೪೫ ॥

ನ ರಮಾಪಿ ಪದಾಂಗುಲೀಲಸನ್ನಖ-
ಧೂರಾಜದನಂತಸದ್ಗುಣಾನ್ ।
ಗಣಯೇದ್ಗಣಯಂತ್ಯನಾರತಂ
ಪರಮಾನ್ ಕೋಽಸ್ಯ ಪರೋ ಗುಣಾನ್ ವದೇತ್ ॥ ೪೬ ॥

ನ ಕುತೂಹಲಿತಾ ಕುತೂಹಲಂ
ತನುಮೇನಾಮವಲೋಕ್ಯ ಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಸನವಾವರಣಾಂಡದರ್ಶಿನೋ
ಗೃಹಬುದ್ಧ್ಯಾ ಮಮ ನಿಷ್ಕುತೂಹಲಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಇತಿ ಚಿಂತಯತಾ ಮಹಾಧಿಯಾ
ಪದವೀಂ ಬಾಹ್ಯಗತಾಮತೀಯುಷಾ ।
ಸ ಮನೋನಯನೈಃ ಪುರಾ ಗತ-
ಸ್ತತ ಆಪೇ ವಪುಷಾಽಪಿ ವೇದರಾಟ್ ॥ ೪೮ ॥

ಗುರಭಕ್ತಿಭರಾನತಾಕೃತಿರ್ವಿರಚ-
ಯ್ಯಾಂಜಲಿಬಂಧಮಂಜಸಾ ।
ಕ್ಷಣಮಾಮುಕುಲೀಕೃತೇಕ್ಷಣಃ
ಸ ಗುರುಂ ಕೇವಲಮಭ್ಯವಂದತ ॥ ೪೯ ॥

ವಿನಯಾಭರಣೇನ ಭೂಷಿತಃ
ಸ್ಫುಟಮಷ್ಟಾಂಗವಿಶಿಷ್ಟಚೇಷ್ಟಿತಃ ।
ಭಗವತ್ತಮಪಾದಪಂಕಜೇ
ಭಗವಾನ್ ಸ ಪ್ರಣನಾಮ ಭಾಗ್ಯವಾನ್ ॥ ೫೦ ॥

ಸ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಪರಾಶರಾತ್ಮಜಃ
ಪ್ರಣತಂ ಪ್ರೇಷ್ಠಮಶೇಷಸದ್ಗುಣೈಃ ।
ಕರಯೋರ್ಯುಗಲೇನ ವಲ್ಗುನಾ
ತಮುದಸ್ಥಾಪಯದಾಶುಪಾತಿನಾ ॥ ೫೧ ॥

ಅಮಿತಪ್ರಮತಿಂ ಶ್ರುತೀಶ್ವರಃ
ಪರಿರೇಭೇ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತಂ ದ್ರುತಮ್ ।
ಪ್ರಣಯಾಮೃತಪೂರ್ಣಮಾನಸಃ
ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಃ ಪರಿಫುಲ್ಲಲೋಚನಃ ॥ ೫೨ ॥

ಯಮಜಾಮ್ಬುದವಾಹ ಊರ್ಜಿತೋ
ಯದಿ ಜಾಂಬೂನದವಾರಿ ಸಂವ್ರಜೇತ್ ।
ಕನಕದ್ಯುತಿಮದ್ವಸಂಗವಾನು-
ಪಮೀಯೇತ ಸ ತೇನ ನೀಲಭಾಃ ॥ ೫೩ ॥

ಯದಿ ರಾಜವಿಭೂಷಣೈರ್ಯುತೌ
ದ್ವಿಜವರ್ಯಾನ್ವಯಜಾವಿಮೌ ಹರೀ ।
ನೃಪಗೋತ್ರಭುವೋಃ ಪುರಾಽಽತ್ಮನೋಃ
ಸ್ಫುಟತುಲ್ಯಾವುಪಗೂಢಯೋರ್ಮಿಥಃ ॥ ೫೪ ॥

ಇದಮಾಪ ಶುಕೋಽಪಿ ಲಾಲನಂ
ನ ಸಮಗ್ರಂ ಜಗತಾಂ ಪಿತುಃ ಪಿತುಃ ।
ಅಲಭಿಷ್ಟ ಯದೇಷ ಧನ್ಯ
ಇತ್ಯತಿಕೌತೂಹಲಮಾಪಿ ತಾಪಸೈಃ ॥ ೫೫ ॥

ಅಮುಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾ ವಿನಯೇನ ತಸ್ಮೈ
ಗುರೋರಭಿಪ್ರಾಯವಿದೋ ವಿದಗ್ಧಾಃ ।
ತದಾನುರೂಪಂ ದದುರಾಸನಂ ತೇ
ಚತುರ್ಮುಖಾಯೇವ ಮುಕುಂದದಾಸಾಃ ॥ ೫೬ ॥

ಅಸ್ಯತಾಮಿತ್ಯುದೀರ್ಯೋಽಪವಿಷ್ಟೇ
ಸತ್ಯವತ್ಯಾಃ ಸುತೇ ಸತ್ಯವಾಚಿ ।
ಮಾನಯನ್ಮಂದಹಾಸಾವಲೋಕೈ-
ಸ್ತಾನ್ ಮುನೀಂದ್ರಾನಿಹೋಪಾವಿಶತ್ಸಃ ॥ ೫೭ ॥

ಅವಗಮ್ಯ ತಂ ಮುನಿಗಣಾ ವರಿಷ್ಠತೋ
ವಿಧಿವದ್ವ್ಯಧುರ್ವಿಧಿವಿಧೋಽಸ್ಯ ಮಾನನಾಮ್ ।
ಅಪಿ ಸಂಕಥಾಃ ಶ್ರುತಿಸುಖಾಃ ಕವೀಂದ್ರಯೋ-
ರನಯೋರ್ನಿಶಮ್ಯ ಪರಮಾಂ ಮುದಂ ಯಯುಃ ॥ ೫೮ ॥

ಸಜ್ಜ್ಞಾನಾಯಾಽಽನಂದವಿಜ್ಞಾನಮೂರ್ತೀ
ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಪೃಥ್ವೀಮಾಶ್ರಮೇ ತತ್ರ ತಾವತ್ ।
ಜಾಜ್ವಲ್ಯೇತೇ ವಿಷ್ಣುವಾಯೂ ಸ್ಮ ದೇವೌ
ವೇದವ್ಯಾಸಾನಂದತೀರ್ಥಾಭಿಧಾನೌ ॥ ೫೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಉತ್ತರ ಬದರಿಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಸಂದರ್ಶನ, ನಾರಾಯಣನ ವರ್ಣನೆ, ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ಭಗವದ್ರೂಪ ವರ್ಣನೆ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಆಜ್ಞಾಸ್ವೀಕಾರ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿದೆ.

* * *

ಪ್ರತಿಭಾಪ್ರಭಾಪ್ರಮುಖಸದ್ಗುಣೈರ್ನಿಜೈರತಿ-
ವಿಸ್ಮಯಂ ನಿಯಮಿನಾಂ ಮನೋ ನಯನ್ ।
ಪುರಧೀಃ ಕದಾಚಿದಥ ವೇದನಾಯಕಂ
ವಿಜನೇ ಶನೈರುಪಸಸಾದ ತಂ ವನೇ ॥ ೧ ॥

ಸುವಿಶೇಷಶೇಷವದಶೇಷವರ್ಣಿತ-
ಪ್ರತಿಬೋಧದ್ಧುರಸ್ಯ ನನು ಶಿಷ್ಯತೋಚಿತಾ ।
ಗುರುಮಾನಸಸ್ಯ ಗುರುತಾಽಪಿ ಸತ್ಪತೇ-
ರಿತಿ ಸೋಪಸತ್ತಿರಮರೈರಮಾನ್ಯತ ॥ ೨ ॥

ಪುರ ಏವ ಪೂರಿತಮಪೂರಯತ್ಪುನ-
ರ್ನನು ಕೃಷ್ಣ ಏಷ ಪರಮಾರ್ಥಸಂಖ್ಯಯಾ ।
ಭಗವನ್ಮನಃ ಪುರಮಿವಾಽಯತಂ ಪುರಾ
ನಿಜಧಾಮ ತಾಂ ಚ ಜಗೃಹೇ ತದದ್ಭುತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಇತಿಹಾಸಸುಂದರಪುರಾಣಸೂತ್ರಸತ್
ಪ್ರಿಯಪಂಚರಾತ್ರನಿಜಭಾವಸಂಯುತಮ್ ।
ಅಶೃಣೋದನಂತಹೃದನಂತತೋಽಚಿರಾತ್
ಪರಮಾರ್ಥಮಪ್ಯಗಣಿತಾಗಮಾವಲೇಃ ॥ ೪ ॥

ಋಜುಪುಂಗವಸ್ಯ ಪರಿಜಾನತಃ ಸ್ವಯಂ
ಸಕಲಂ ತದಪ್ಯಲಮನಂತಜನ್ಮಸು ।
ಸ್ವಕೃತೋರ್ವನುಗ್ರಹಬಲಾದಮುಷ್ಯ ತಾಂ
ವಿಶಿಶೇಷ ಶೇಷಶಯನಃ ಪುನರ್ಧಿಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಥ ಬಾದರಾಯಣಸಹಾಯಸಂಪದಾ
ಪ್ರಯಯೌ ಪ್ರಣಂತುಮಮಿತಾಂತರೋ ಯುತಃ ।
ಅಪಿ ನಾದಿರಾಯಣಪದೋದಿತಂ ಹರೇ-
ರ್ವಪುರಂತರಂ ಲಸಿತಮಾಶ್ರಮಾಂತರೇ ॥ ೬ ॥

ತಮಪಶ್ಯದಾಶ್ರಮವರೇ ಪ್ರಭೂತಧೀಃ
ಜ್ವಲನಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಧೂಮವರ್ಜಿತಮ್ ।
ವರವಲ್ಕಲಾಕಲಿತಮೌಂಜಿಮೇಖಲಂ
ವಿಲಸಜ್ಜಟಾವಲಯಮಾದಿಪೂರುಷಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅತಿದುರ್ಜಯೇಂದ್ರಿಯಜಯಾದಿರೂಪಿಣಾ
ತಪಸಾ ವಸಂತಮಿವ ಸಂತತಂ ವನೇ ।
ನಿಜರೂಪಭೂತನಿರಪೇಕ್ಷನಿರ್ಮಲ-
ಪ್ರಚುರಾತ್ಮಸೌಖ್ಯರತಮಪ್ಯನಾರತಮ್ ॥ ೮ ॥

ನಯನದ್ವಯೇನ ನಲಿನಪ್ರಭಾಮುಷಾ
ಪರಿಫುಲ್ಲತಾವಿಲಸಿತೇನ ವಿಸ್ಮಯಾತ್ ।
ತಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಧರ್ಮಜಮಧರ್ಮದುರ್ಲಭಂ
ಮನಸೇತಿ ಭೂರಿತರಮಾನಸೋಽಸ್ಮರತ್ ॥ ೯ ॥

ಜಗತಾಂ ಚತುರ್ದಶತಯಂ ಚತುರ್ಮುಖ-
ಪ್ರಮುಖೈರ್ಯುತಂ ಪ್ರಲಯಮಾನಿನಾಯ ಯಃ ।
ಸಮಮುಲ್ಲಸನ್ ಕಮಲಯೈವ ಕೇವಲಂ
ಪರಮಃ ಸ ಏಷ ಹಿ ಪುರಾಣಪೂರುಷಃ ॥ ೧೦ ॥

ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತಿಪ್ರಕೃತಿತೋ ಮಹತ್ ತತ-
ಸ್ತ್ರಿವಿಧಾಮಹಂಕೃತಿಮಮರ್ತ್ಯಖಾನ್ಯತಃ ।
ಅಪಿ ಭೂತಪಂಚಕಮಿತೋಽಂಡಮಂಡಲಂ
ಭಗವಾನಸಾವಿಹ ಜಗಂತಿ ಚಾಸೃಜತ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಿಧಿವಾಯುವೀಂದ್ರಸಿವಕೌಶಿಕೇಶಕಾ-
ನಮರಾಮರಾನುಗನರಾಸುರಾದಿಕಾನ್ ।
ಸೃಜತಿ ಪ್ರಪಾಲಯತಿ ಹಂತಿ ಸಂತತಂ
ಸ್ವಗತಿಂ ಪ್ರಯಾಪಯತಿ ಚೈಷ ಲೀಲಯಾ ॥ ೧೨ ॥

ಅಗಣಯ್ಯಸದ್ಗುಣಗಣೋ ವಿದೂಷಣಃ
ಸ್ವಶಾಖಿಲೋಽಪ್ಯನುಪಚಾರತಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಸ್ಮೃತಿಕೀರ್ತನಪ್ರಣತಿಭಿರ್ವಿಮುಕ್ತಯೇ
ಸ್ವಜನಸ್ಯ ಯಾತ್ಯಮನೇಕರೂಪತಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಚತುರಾನನಾಯ ಚತುರಃ ಪುರಾಽಽಗಮಾನ್
ಪ್ರದದಾವಸಾವನಿಮಿಷೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ವಿನಿಹತ್ಯ ಹಿ ಶ್ರುತಿಮುಷಂ ಪುರಾತನಂ
ವಪುಷೋದ್ಧತಂ ಹಯಮುಖೇನ ಸದ್ರಿಪುಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಮರೇಂದ್ರವೈರಭುಜದಂಡಮಂಡಲ-
ಪ್ರತಿಕರ್ಷಪುಷ್ಕರಪತದ್ಧರೋದ್ಧೃತಿಃ ।
ವಿಧದೇ ವರಾಹವಪುಷಾಽಮುನೋರ್ಮಿಮತ್
ಸ್ಮೃತಿಸಿಂಧುಕಚ್ಛಪತಯಾಽಽಪ್ತರಕ್ಷಿಣಾ ॥ ೧೫ ॥

ನರಸಿಂಹ ಏಷ ವಿದದಾರ ದಾರುಣಂ
ಪ್ರತಿಘೋಧಯೇ ನಖರಚಕ್ರತೇಜಸಾ ।
ಸ್ವರಿಪುಂ ಕ್ಷಣೇನ ಸರಸಃ ಸ್ಫುರತ್ತನುಂ
ಪೃಥುಸತ್ತ್ವಮಿಷ್ಟಜನಭೀತಿಭಂಜನಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅಪಿ ವಾಮನೋ ಲಲಿತಬಾಲ್ಯವಾನಯಂ
ಪ್ರತಿಭಾಬಲೇನ ಕೃತದೈತ್ಯಕೌತುಕಃ ।
ಉಪಧೇರಧಕ್ಕೃತಬಲೀಂದ್ರ ಶಾತ್ರವಃ
ಸ್ವಜನಾಯ ಕೇವಲಮದಾತ್ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಕಥಯಂತ್ಯಮುಂ ಪರಶುಭಾಸಮಾನಗೋ-
ಹತಮರ್ತ್ಯದೇವತಮಸಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಜಗತಾಂ ಹಿತಂ ಹರಿಮಿವಾಪರಂ ಹರಿಂ
ಗುರುಶಕ್ತಿತಾಪಸವರಾನ್ವಯೋದ್ಭವಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕರುಣಾಕರಃ ಸ ವಸುದೇವಮೋದದೋ
ಭಗವಾನ್ ಪುರಾ ಹಿಮಕರಾನ್ವಯೇಽಭವತ್ ।
ಜಿತವಾನ್ ದಿಶೋ ದಶರಥೋಽಗ್ರ್ಯಸಂಪದೋ
ಜನಕೋ ಬಭೂವ ಭುವಿ ಯಸ್ಯ ವೈರಿಹಾ ॥ ೧೯ ॥

ಭುಜಗೇಶ್ವರೋಽಪಿ ಭುವನೇಶ್ವರಪ್ರಿಯಃ
ಸಮಜನ್ಯಥಾರಿದರಜನ್ಮ ಭುವ್ಯಭೂತ್ ।
ತಮಮುಷ್ಯ ಕಾಂತಿವಿಜಿತೇಂದುಮಗ್ರಜಂ
ರಮಣೀಯಮಾಹುರಿಹ ರಾಮನಾಮಕಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಜನಕೇನ ಸೋಽಥ ವಿರಹಾಸಹಿಷ್ಣುನಾ
ಮುಹುರೀಕ್ಷಿತೋ ವನಮನೀಯತ ಪ್ರಭುಃ ।
ಚಕಿತೇನ ದುಷ್ಟಜನತಸ್ತಪಸ್ವಿನಾ
ತತ ಆಸುರೀಂ ನಿಶಿಚರೀಂ ಜಘಾನ ಸಃ ॥ ೨೧ ॥

ಮುನಿಸಪ್ತತಂತುಕೃತವೈರಬಂಧನಂ
ಕಟುಕೇಶ್ಯರಿಷ್ಟಪದಮುಖ್ಯದುರ್ಜನಮ್ ।
ಕ್ಷಪಯಂತಮುದ್ಯತಸುಬಾಹುಮಾಹವೇ
ತಮಥಾಭ್ಯನಂದದಮರಾದಿಸದ್ಗುಣಃ ॥ ೨೨ ॥

ಸವನೇ ವಿಕಸ್ವರಗುಣಸ್ವರದ್ವಿಜೇ
ಸ್ಫುರಿತೇ ಚರನ್ ಸಕಲ ಗೋಕುಲಪ್ರಿಯಃ ।
ಇತಕಾಮತಾಪಸರಸಾರ್ದ್ರಧೀರ್ಗಿರಃ
ಪ್ರತಿಲಾಲಯನ್ನರಮತೈಷಸುಂದರೀಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸಹಜಾನ್ವಿತಃ ಸಕಲಮಿತ್ರಸಂಯುತೋ
ಮಧುರಾಂ ಪುರೀಂ ಜನಕವಲ್ಲಭಾಂ ಗತಃ ।
ಪ್ರವಿಶನ್ನಿಮಾಂ ಸ ಜಗದೇಕಸುಂದರೋ
ನರನಾರ್ಯುದಾರನಯನೋತ್ಸವೋಽಭವತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಥ ಖಂಡಿತೇಶ್ವರಧನುಃ ಸ ಲೀಲಯಾ
ಕ್ಷಪಿತೋಗ್ರಸೇನನೃಪಪುತ್ರಪೌರುಷಃ ।
ಸಮುಪಾಸ್ಯ ವಿಪ್ರಗುರುಮಬ್ಜಭೂಗುರುಃ
ಸ್ವಜನಾನಮೋದಯದಮೇಯತೇಜಸಾ ॥ ೧೫ ॥

ಕಮಲಾಮಯಂ ಕಮಲಪತ್ರಲೋಚನಾಂ
ಭುಮಾಗತಾಂ ನೃಪಸುತಾಂ ಗೃಹೀತವಾನ್ ।
ನಿಜಲೀಲಯಾ ವಿಜಿತರಾಜಶಾತ್ರವೋ
ಮುದಮಾಪದಾಪ್ಯ ಪುರಮಬ್ಧಿದುರ್ಗಮಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸ ಜಗಾಮ ಮಾತೃಜನತುಷ್ಟಯೇ ಕಿಲ
ತ್ವರಿತೋ ವನಂ ವಿದಧದೀಪ್ಸಿತಂ ಸತಾಮ್ ।
ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾಽಪಿ ಶುಭಯಾ ಮಹಾಜಯ-
ಧ್ವಜಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರ್ಯಸುಹೃದಾ ವಿನಾ ಮುದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಸಮತೀತಪರ್ವತಪುರೋಗದುರ್ಗಮಃ
ಖರದೂಷಣಾದಿಸುಜನದ್ವಿಷೋ ಬಹೂನ್ ।
ಸ ನಿಹತ್ಯ ವಿಶ್ವಭಯದಂ ಸುದುಃಸಹಂ
ನರಕಂ ಮಹಾತಮ ಉಪಾನಯತ್ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೧೮ ॥

ರುಚಿರಾಶ್ರಮಾಜಿರಚಿತಾಗ್ರ್ಯತೇಜಸಾ
ಪ್ರಿಯಯಾ ಪ್ರಿಯೋ ಭುವನಮಾನ್ಯಯಾ ಸಮಮ್ ।
ಭೃಶಮಾಕುಲೀಕೃತಮದಪ್ರಮಾದವತ್
ಸುರಪಾರಿಜಾತಹೃದವಾಪ ಧಾಮ ಸಃ ॥ ೧೯ ॥

ಹರಿತಾಮಧೀಶನರದೇವಮಂಡಲಂ
ದಶಕಂ ವಿಜಿತ್ಯ ಪರಭೀಷಣಂ ಮುಹುಃ ।
ಸ್ಫುರಿತಾಮಿಹ ಪ್ರಿಯತಮಾಂ ನಿಜಶ್ರಿಯಂ
ಭಗವಾನುಪೈಕ್ಷತ ಪರಂತಮಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಅಭಿವಂದಿತಃ ಪವನನಂದನಾದಿಭಿಃ
ಸ ಕದಾಚಿದಿಂದ್ರಸುತವರ್ಧಕೋ ಗವಾ ।
ನಿಜರಾಜ್ಯಮಾತ್ಮದಯಿತಾಯದತ್ತವಾನ್
ಹರಿಸೂನವೇ ಹತವಿಪಕ್ಷಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಮುದಮಾಪ್ಯ ತತ್ರ ದಯಿತೋರುವಾರ್ತಯಾ
ಮಧುಹಾ ಮರುತ್ಸುತಮುಖಪ್ರವೃತ್ತಯಾ ।
ಹರಿತಿಗ್ಮಚಕ್ರಲಸಿತೋಬ್ಧಿಮಧ್ಯಗಂ
ಪ್ರಯಯೌ ಸ ಪುಣ್ಯಜನಸೇವಿತಂ ಪುರಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಪೃಥುಕುಂಭಕರ್ಣಗಜರಾಜಮುದ್ಧತಂ
ಸಸಹೋದರಂ ಸವಿಬುಧೇಂದ್ರಶಾತ್ರವಮ್ ।
ಧರಣೀಭರಂ ಪೃಥುಲಚಕ್ರಮಕ್ಷಿಣೋ-
ನ್ನಿಶಿತೇಷು ಚಕ್ರಕೃತವಿಕ್ರಮಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅಥ ಭಾರ್ಯಯಾ ಹುತವಹಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಯಾ
ಸಹಿತಃ ಸಹೋದರಪುರಃಸರೈರಪಿ ।
ಅಯಮಾಪ್ಯ ಧಾಮ ಚಿರಮಿಷ್ಟದಃ ಸತಾಂ
ನಿಜಮೂಲರೂಪಪರಮೈಕ್ಯಮೇಯಿವಾನ್ ॥ ೩೪ ॥

ಮಹಿದಾಸಪೂಜ್ಯಚರಣೋ ದ್ವಿಜಾದಭೂದ್
ವಿದಿತಾತ್ ಸ ವಿಷ್ಣುಯಶಸೋಽಮಲಾತ್ಮನಃ ।
ಇಹ ಯೋ ದಧೇ ಜಗತಿ ಪಾಪಶಾಂತಯೇ
ಬಹುಧಾಮಹೇತಿಮತಿದೀಪ್ತಗೋಸ್ಥಿತಿಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸುತಪೋರುಚೀರಯಮಪಾಪಕರ್ದಮಾ-
ನ್ನನು ಮಾನವೀತನಯತಾಮುಪೇಯಿವಾನ್ ।
ಸಮಯೇನ ಭೂರಿನಿಜಭಕ್ತಿಪೂರಿತಾನ್
ಸಮಜೀಜನತ್ ಸುಮನಸಃ ಸ ದೇವರಾಟ್ ॥ ೩೬ ॥

ಸುಬೃಹತ್ತ್ವಯೋಧರಮಿಥಃಪ್ರಸಂಹತಿ-
ಪ್ರಕಟೀಭವತ್ತ್ವರಮಯೌವನಾಕೃತಿಃ ।
ಅಸುರಾಹಿತಾಂ ವರವಿಲಾಸಿನೀತನುಃ
ಪ್ರದದಾವಮುಷ್ಯ ಸುರರಾಶಯೇ ಸುಧಾಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಸುಜನಾಯ ದತ್ತಪದ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿದಃ
ಸುಕುಮಾರರೂಪ್ಯಭವದೇಷ ಶಾಶ್ವತಃ ।
ಅನಸೂಯಯಾ ಶುಚಿಮನೀಷಯಾ ಧೃತಃ
ಪರಮಾದರೇಣ ಮುನಿಪುಂಗವೋಢಯಾ ॥ ೩೮ ॥

ದಯಿತಃ ಸತಾಮೃಷಭ ಏಷ ಭೂಧರೋ
ವಪುರುದ್ವಹನ್ ಪರಮಹಂಸಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ವ್ಯಹರದ್ವಲಕ್ಷತಮಪಕ್ಷಶೋಭನಂ
ಪರತತ್ತ್ವಲಿಪ್ಸುಸನಕಾದಿವಂದಿತಃ ॥ ೩೯ ॥

ಉದಪಾದಿ ಧರ್ಮತನಯೋ ಹ್ಯಯಂ
ಹರಿರ್ನರದೇವಸೋದರ ಉದಾರವಿಕ್ರಮಃ ।
ಅಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಇತ್ಯಭಿಹಿತೋ ಮುದೇ ಸತಾಂ
ಸ್ವಯಮೇವ ಯಸ್ಯ ಸಹಜೋ ವ್ಯಜಾಯತ ॥ ೪೦ ॥

ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸತತಮೇಕರೂಪಿಣೇ
ದಶರೂಪಿಣೇ ಶತಸಹಸ್ರರೂಪಿಣೇ ।
ಅವಿಕಾರಿಣೇ ಸ್ಫುಟಮನಂತರೂಪಿಣೇ
ಸುಖಚಿತ್ಸಮಸ್ತತನವೇ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೪೧ ॥

ಇತಿ ಚಿಂತಯನ್ನವಿರಲಾಂತರೋ ಹರಿಂ
ಪ್ರಣನಾಮ ಸಪ್ರಣಯಮಾದೃತೋಽಮುನಾ ।
ಅಜಿತೌ ಪರಸ್ಪರಸಭಾಜಿತೌ ಸತೌ
ನಿಕಷಾ ನಿಷೀದತಿ ಪುರೋಪವೇಶಿನೌ ॥ ೪೨ ॥

ವಿವಿಧಾ ವಿಧಾಯ ಕಿಲ ತತ್ರ ಸಂಕಥಾ
ವದನಂ ಮುನೀಂದ್ರತನಯಸ್ಯ ಸುಂದರಮ್ ।
ಅವಲೋಕ್ಯ ಲೋಕಪತಿರಾನತಂ ಮಹಾಸುಖ-
ತೀರ್ಥಮಾಹ ರಹಸಿ ಸ್ಮ ಗಾಮಿಮಾಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಶೃಣು ದೇವಕಾರ್ಯಮವಧಾರ್ಯ ಧೈರ್ಯವಾನ್
ಮದುದೀರ್ಯಮಾಣಮಿದಮಾರ್ಯಸಮ್ಮತಮ್ ।
ಭವಿತಾನ್ಯದುಷ್ಕರತರಂ ವಿಧಾಯ ಯತ್
ತರುಣಂ ತವಾವತರಣಂ ಮಹಾಫಲಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಅಪಿಧಾಯ ಸೂತ್ರಹೃದಯಂ ಸತಾಂ ಪ್ರಿಯಂ
ಪ್ರವಿಧಾಯ ಭಾಷ್ಯಮಧುನಾ ನಿಜೇಚ್ಛಯಾ ।
ಅಪರೈಃ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿನಿಜಾರ್ಥಮೂಷಕೈಃ
ಸುತರಾಂ ತಿರೋಭವತಿ ಸಂವಿದಾಹತಾ ॥ ೪೫ ॥

ಅಪನೇತುಮೇನಮನಯಂ ಕೃತಂ ಖಲೈಃ
ಪ್ರತಿನೇತುಮಾತ್ಮಜನತಾಂ ಶುಭಾಂ ಗತಿಮ್ ।
ಕುರು ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಮವಿಲಂಬಿತಂ ವ್ರಜೇಃ
ಸುಮತೇನ ಯೋಜಯ ಕವೇ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀಃ ॥ ೪೬ ॥

ಅಮಿತಾಂ ಮಿತಾಮಪಿ ಗಿರಂ ಜಗದ್ಗುರೋ-
ರಿತಿ ತಾಂ ನಿಶಮ್ಯ ವಿರಲೇತರಾಂತರಃ ।
ವದತಾಂ ವರಸ್ತಮವದತ್ ತದಾ ತಯೋ-
ರ್ವಿರಹಾಕ್ಷಮಃ ಖಲು ಚರಾಚರೇಶಯೋಃ ॥ ೪೭ ॥

ಭವತೋರಿತಃ ಸತತ ಸೇವನಾಮೃತೇ
ಮಮ ಮಂಕ್ತುಮಸ್ತು ಭಗವನ್ನನುಗ್ರಹಃ ।
ನ ಲಭೇಯ ವಲ್ಲಭತಮೇದೃಶಂ ಸುಖಂ
ಜಗತಾಂ ತ್ರಯೇಽಪಿ ಜಗದೇಕಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಕಲಿಕಾಲಕಾಲಿತಗುಣೇ ಧರಾತಲೇ
ಸುಜನೋ ನ ನೂನಮಧುನಾಽಸ್ತಿ ಯೋಗ್ಯಧೀಃ ।
ಪರತತ್ತ್ವವರ್ಣನಮಯೋಗ್ಯತಾವತೇ
ನನು ಹವ್ಯದಾನಮಿವ ನಿಂದ್ಯತೇ ಶುನೇ ॥ ೪೯ ॥

ಇತಿ ತಂ ಬ್ರುವಾಣಮಯಮಬ್ರವೀದ್ವಿಭು-
ರ್ಭುವಿ ಸಂತಿ ಸೌಮ್ಯ ಪುರುಷಾ ಗುಣೋಚಿತಾಃ ।
ವಿಮಲಾನ್ ಮಣೀನಿವ ಗುಣೋಜ್ಝಿತಾನಿಮಾನ್
ದಯಯಾ ವಿಶೋಧಯವಿಶುದ್ಧಗೋಗುಣೈಃ ॥ ೫೦ ॥

ತವಕೀರ್ತಿರಾರ್ತಿಮತಿಮಾತ್ರಮಾನಯೇ-
ದಶುಭಾನ್ ಪ್ರಭಾಕರವಿಭೇವ ಕೌಶಿಕಾನ್ ।
ಕಮಲಾಕರಾನಿವ ಶುಭಾನ್ ಪ್ರಬೋಧಯೇತ್
ಪರಮಾಜ್ಞಯಾ ಮಮವಿಶೇಷತೋಽನಿಶಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಇತಿ ಸಾ ಮಹೀಧರಮುಖಾದ್ವಿನಿಸ್ಸೃತಾ
ಜಗತಾಂ ಸುಖಾಯ ವಿಶದಾ ಸರಸ್ವತೀ ।
ದ್ವಿಜರಾಜಗೋವಿಷಯತಾತಿಪೂರಿತಂ
ಪ್ರವಿಶೇಷ ಮಧ್ವ ಪೃಥುಬುದ್ಧಿವಾರಿಧಿಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಮತಮಿತ್ಯವೇತ್ಯ ಮಹಿತಂ ಮಹತೋ-
ರಭಿಧಾಯ ಬಾಢಮಿತಿ ಧೀರಮತಿಃ ।
ಅನಯೋರ್ನಿಯೋಗಮಧಿರೋಪಿತವಾನ್
ಸ್ವಶಿರಸ್ಯನನ್ಯಸುವಹಂ ಪ್ರಣಮನ್ ॥ ೫೩ ॥

ಆಮ್ನಾಯಾಸ್ತ್ರಯ ಇವ ತತ್ತ್ವಬೋಧಕಾಸ್ತೇ
ಪಾಪಘ್ನಾಸ್ತ್ರಯ ಇವ ಪಾವಕಾಃ ಪ್ರಜಾನಾಮ್ ।
ಲೋಕಾ ವಾ ಸಕಲಭೃತಸ್ತ್ರಯೋಽತ್ರ ರೇಜುಃ
ಸಾನಂದಾ ಮುನಿಸುತಧರ್ಮಸೂನುಮಧ್ವಾಃ ॥ ೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಅಗ್ನಿಶರ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾಸ್ವೀಕಾರ, ಭಾಷ್ಯರಚನೆ, ಶ್ರೀಸತ್ಯತೀರ್ಥರಿಂದ ಭಾಷ್ಯದ ಲೇಖನ, ಗೋದಾವರೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ, ಶೋಭನಭಟ್ಟರ ಶರಣಾಗತಿ, ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಜರಾಘಟಿತ ಗೋತ್ರನ ಪರಾಭವ, ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಮಾಡಿಸಿದ ಯಜ್ಞದ ವೈಭವ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮಹಿಮಾ ವರ್ಣನೆ - ಇವುಗಳು ಈ ಸರ್ಗದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು.

* * *

ಚೋದಯಂತಮಥ ಗಂತುಮಾದರಾತ್
ತತ್ರ ಧರ್ಮಜಮಜಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸಃ ।
ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥಕವಿಲೋಕನಾಯಕೋ
ವೇದನಾಯಕಪುರಃಸರೋ ಯಯೌ ॥ ೧ ॥

ಆಶ್ರಮಾಂತರಮವಾಪ್ಯ ಕೃಷ್ಣತಃ
ಶ್ರಾವ್ಯಮೇಷ ಸಕಲಂ ಚ ಶುಶ್ರುವಾನ್ ।
ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಮನುವೃತ್ತಿಮಾನ್ ಗುರೋಃ
ಸಾಧ್ವವೇತ್ಯ ಗಮನೋನ್ಮುಖೋಽಭವತ್ ॥ ೨ ॥

ಮಂದಹಾಸಮೃದುಸುಂದರಾನನಂ
ವಂದನೀಯಮಭಿವಂದ್ಯ ಸತ್ಪತಿಮ್ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿಮಣಿರಘ್ಯಸುಜ್ಞಯಾ
ತಸ್ಯ ತಾವದಗಮನ್ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೩ ॥

ತಸ್ಯ ವಲ್ಲಭತಮಾಽಽಸ ವಾಸಭೂ-
ರ್ಮಾನಸಾತ್ ಪೃಥುಲಮಾನಸಸ್ಯ ನೋ ।
ನಾತ್ಯಜತ್ ಕ್ಷಣಮಪಿ ಹ್ಯಸಾವಿದಂ
ನೈಷ ನಾಥವಿರಹೀ ತತೋಽಭವತ್ ॥ ೪ ॥

ವೀರದೃಷ್ಟಿಕೃತಸಿಂಹವಿಭ್ರಮಃ
ಶಾಂತದೃಷ್ಟಿಕೃತಶಾಂತಸಮ್ಮದಃ ।
ತತ್ರ ತತ್ರ ಪಥಿ ಪಥ್ಯವಿಭ್ರಮಃ
ಪರ್ವತಾದವತತಾರ ಸರ್ವಧೀಃ ॥ ೫ ॥

ವಾನರೇಂದ್ರ ಇವ ತೀರ್ಣವಾರಿಧಿ-
ರ್ವಾಸುದೇವ ಇವ ರತ್ನರಾಜವಾನ್ ।
ಭೀಮಸೇನ ಇವ ಸೂನವರ್ಯಹೃ-
ನ್ನಿರ್ವೃತಿಂ ಸ್ವಜನಮಾನಿನಾಯ ಸಃ ॥ ೬ ॥

ಅಗ್ನಿಶರ್ಮಮುಖಪಂಚಷೈರ್ದ್ವಿಜೈ-
ರನ್ನಮಾಹೃತಮಲಂ ಪೃಥಕ್ ಸಮಮ್ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಮಾದದಯಮಿತ್ಯವಿಸ್ಮಯಃ
ಕೃತ್ಸ್ನಮತ್ತುಮಲಮೇಷ ಹಿ ಕ್ಷಯೇ ॥ ೭ ॥

ವ್ಯಾಸದೇವಹೃದಯಾತಿವಲ್ಲಭಂ
ವಾಸುದೇವಮಗಣಯ್ಯಸದ್ಗುಣಮ್ ।
ಸಾಧಯತ್ ಸಕಲ ದೋಷವರ್ಜಿತಂ
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿದಮನಂತಸೌಖ್ಯದಮ್ ॥ ೮ ॥

ಉಕ್ತಮುಕ್ತಮಭಿಧೇಯಮುತ್ತಮಂ
ವೇದವಾಕ್ಯಮನುವಾದಯನ್ ಮುಹುಃ ।
ವ್ಯಂಜಯತ್ ಸ್ಮೃತಿವಚೋಭಿರಂಜಸಾ
ತಸ್ಯ ಚಾರ್ಥಮತಿಯುಕ್ತಯುಕ್ತಿಮತ್ ॥ ೯ ॥

ಬಾಲಸಂಘಮಪಿ ಬೋಧಯದ್ಭೃಶಂ
ದುರ್ನಿರೂಪವಚನಂ ಚ ಪಂಡಿತೈಃ ।
ಅಪ್ರಮೇಯಹೃದಯಂ ಪ್ರಸಾದವತ್
ಸೌಮ್ಯಕಾಂತಿ ಚ ವಿಪಕ್ಷಭೀಷಣಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಸ್ತದೂಷಣಮವಂಧ್ಯಭಾಷಣಂ
ಲಕ್ಷಿತಂ ಸಕಲಲಕ್ಷಣೈಃ ಸಮಮ್ ।
ಮಾನನೀಯಮಪಿ ನಾಕಿನಾಯಕೈ
ರೂಪಮನ್ಯದಿವ ಧನ್ಯಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೧ ॥

ಏಕವಿಂಶತಿಕುಭಾಷ್ಯದೂಷಕಂ
ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಣಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಅಪ್ಯದೂಷ್ಯಮತನೋದನಂತಧೀ-
ರ್ಭೂತಭಾವಿಭವದಾತ್ಮಭಿಃ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಗಾಂಗಮಂಗಲತರಂಗಭಂಗದ-
ಪ್ರಾತಂಸ್ಸುಶ್ರೀಹರಿವೇಶ್ಮಕೃತ್ಸಮಃ ।
ಯದ್ಗತೈಕಮವರ್ಣಲೇಖಕಃ
ಸತ್ಯತೀರ್ಥ ಇಹ ಭಾಷ್ಯಮಾಲಿಖತ್ ॥ ೧೩ ॥

ತತ್ರ ದೇವಮಭಿವಂದ್ಯ ಯಾತವಾನ್
ಸ್ವಾಮಿನೋ ವಚನಗೌರವಾದ್ದ್ರುತಮ್ ।
ಸಾನುಗೋ ವಿವಿಧಭೂರತೀತ್ಯ ಗೋ-
ದಾವರೀತಟಮಗಾದಲೇಶಧೀಃ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞವಿತ್ತಮಯಮಾಪ್ತುಮಾಗತೈಃ
ಪಂಡಿತೈರ್ದ್ವಿನವಶಾಖಿಭಿಃ ಶ್ರುತೀಃ ।
ಪ್ರಸ್ತುತಾ ಅಭಿದಧೌ ಪರೀಕ್ಷಕೈಃ
ಷಟ್ ಚ ತತ್ರ ಸಮಯಾನಖಂಡಯತ್ ॥ ೧೫ ॥

ತೇ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಗಮುಂ ಸ್ವಶಾಖಯಾ
ದರ್ಶನೇನ ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ನಿರ್ಜಿತಾಃ ।
ಸರ್ವವಿತ್ತ್ವಮಸಿ ಮುಖ್ಯತಃ ಕವೇ
ನಾಸ್ತಿ ತೇ ಸದೃಶ ಇತ್ಯಥಾಬ್ರುವನ್ ॥ ೧೬ ॥

ಯಸ್ತ್ರಯೀಸಕಲಪಕ್ಷಶಿಕ್ಷಕ-
ಸ್ತತ್ರ ಸಂಸದಿ ವರಿಷ್ಠಸಮ್ಮತಃ ।
ಶೋಭನೋಪಪದಭಟ್ಟನಾಮಕಃ
ಪೂರ್ಣಸಂಖ್ಯಮನಮನ್ಮುಹುರ್ಮುದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಯಸ್ತು ತಾರ್ಕಿಕಶಿಖಾಮಣಿಃ ಸುಧೀ-
ರ್ವತಮಾನಸಮಯಾನ್ ನಿರಾಕರೋತ್ ।
ವೇದಭಾರತಪುರಾಣನಿಷ್ಠಿತೋ
ಭಾಷ್ಯಮೇತದಶೃಣೋತ್ ಸ ಮದ್ವ್ರತಃ ॥ ೧೮ ॥

ನಾಪರೇಷು ರತಿಮಾಯಯೌ ಕ್ವಚಿದ್
ಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮಿದಂ ಸ ಶುಶ್ರುವಾನ್ ।
ನಾರವಿಂದಮಕರಂದಮಾಪ್ತವಾನ್
ಅಚ್ಛಪಿಚ್ಛ ಇವ ವಾಂಛತೀತರತ್ ॥ ೧೯ ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ಸಭಾಸು ಭಾಸುರೋ
ನಂದಿತೀರ್ಥಸಮಯೋಕ್ತಯುಕ್ತಿಭಿಃ ।
ವಾದಿನೋ ವಿಶಕಲಯ್ಯ ತಾನ್ ಸಮಾ-
ಕ್ರಮ್ಯ ವಾಚಮುಚಿತಾಮುದಾಹರತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಚೂರ್ಣಕೃದ್ವಿವಿಧಶಂಖಚೂರ್ಣಕ-
ಶ್ಚೂರ್ಣನಾಯ ಬಹುಧಾಽಪ್ಯಶಕ್ನುವನ್ ।
ಅತ್ಯಜದ್ವಿಫಲಧೀಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ-
ವರ್ತವಾರಿಜಮನರ್ಘ್ಯಮಪ್ಯಹೋ ॥ ೨೧ ॥

ಅಪ್ರಮೇಯಮತಿಶಾಸ್ತ್ರಮೀದೃಶಂ
ಯಸ್ತ್ಯಜತ್ಯುಪನತಂ ಸುದುರ್ಲಭಮ್ ।
ತಸ್ಯ ತುಲ್ಯಮತಿರೇಷದುರ್ಜನೋ
ನಾಥವಾಽಸ್ಯ ಸದೃಶೋಽಸ್ತಿ ನೀಚಧೀಃ ॥ ೨೨ ॥

ಕೋಽಪಿ ತಂ ಗುಣವಿಶೇಷವಿಚ್ಚ
ವಿಕ್ರೀಯ ಭೂರಿಧನಮಾಪ ಪೂರುಷಃ ।
ನ ಹ್ಯನರ್ಘ್ಯಗುಣಮೂಲ್ಯಮಾಪ್ಯತೇ
ಭಾಗ್ಯದೈವಮಿಹ ಯೋಗ್ಯತಾನುಗಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ವ್ಯಕ್ತಮುನ್ನತಿಮಿತೋಽಪ್ಯಯಂ ಜನ-
ಸ್ತಸ್ಯ ಯನ್ನ ಲಭತೇಽಖಿಲಂ ಫಲಮ್ ।
ಸ್ತೋಕಮಾನಸತಯಾ ತತೋ ವ್ರಜೇತ್
ತಸ್ಯ ಹಂತ ಪುರುಷಸ್ಯ ತುಲ್ಯತಾಮ್ ॥ ១೪ ॥

ಕ್ರೀತವಾನ್ ನರಪತಿರ್ಮಹಾದರಂ
ಸಾದರಂ ಪುನರುದಾರಚೇಷ್ಟಿತಃ ।
ಅರ್ಚಯನ್ ಸತತಮಾಪಸಂಪದೋ
ಯಾ ನ ತಾ ವಚನಚಿತ್ತಗೋಚರಾಃ ॥ ១೫ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಕಲ್ಪಕತರೋರಮುಷ್ಯ ಕಃ
ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ಸಕಲಮಪ್ಯಹೋ ಫಲಮ್ ।
ಯಸ್ತಮುತ್ತಮಗುಣಂ ವಿಡಂಬಯೇದ್
ಇತ್ಯುದೀರ್ಯ ಸ ಜನಾನರಂಜಯತ್ ॥ ១೬ ॥

ನೇದೃಶೈಃ ಕವಿಭಿರೇವ ಕೇವಲಂ
ಹಂತ ಪೂಜ್ಯಚರಣೋಽಭ್ಯಪೂಜ್ಯತ ।
ಶರ್ವಶಕ್ರಗುರುಪೂರ್ವದೈವತೈ-
ರಪ್ಯಲಂ ಸುಸಮಯೋದ್ಗಮೋತ್ಸವೇ ॥ ១೭ ॥

ನಿಮ್ನಭೂರಿವ ಸತೀಃ ಪ್ರಜಾ ವ್ರಜನ್
ವಾರಿದರ್ತುರಶನೈರಪೂರಿ ಸಃ ।
ಪ್ರಾಜ್ಯತಾಪಹರದರ್ಶನಾಂಬುನಾ
ತುಂಗದೇಶಮಿವ ದುರ್ಜನಂ ತು ನೋ ॥ ១೮ ॥

ಕರ್ಮಭಿಃ ಸಕಲಲೋಕಕೌತುಕೈ-
ರ್ಮಾನಿತಃ ಪಥಿ ಜನೈಃ ಸಮಾಗತಃ ।
ಸನ್ನನಾಮ ಶಿವನಾಮಕೀರ್ತನಂ
ರಾಜತಾಸನಪುರೇ ವಿರಾಜಿತಮ್ ॥ ១೯ ॥

ಅಚ್ಯುತಪ್ರಮತಿರಚ್ಯುತಪ್ರಿಯಂ
ತಂ ದಶಪ್ರಮತಿಮಾಗತಂ ತದಾ ।
ವಂದಮಾನಮವಲೋಕ್ಯ ಯಾಂ ಮುದಂ
ಪ್ರಾಪ್ತವಾಂಸ್ತದವಧಿರ್ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೨೦ ॥

ಪ್ರೀತಿಮಾರ್ಯಯತಿರುತ್ತಮಾಂ ಪುರಾ
ಪ್ರೇಷಿತಾಪ್ರತಿಮಭಾಷ್ಯದೃಗ್ಯಯೌ ।
ಅಪ್ಯತೋಽತಿಶಯಿನೀಂ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಂ
ತಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಸುಚಿರಾದ್ದಿದೃಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಜಲಧೇರ್ಗೃಹೀತವಾನ್
ಭಾಷ್ಯಸಂಜ್ಞಮಮೃತಂ ಸುಖಾವಹಮ್ ।
ಚಿತ್ರಮೇಷ ಯತಿರಾಡ್ ಘನಾಘನೋ
ಗ್ರಾಹಯಂಶ್ಚ ಮನುಜಾನ್ ಮುಮೋಚ ನೋ ॥ ೩೨ ॥

ಸಾನುನೀತಿರಥ ನೀತಿಮಾನಯಂ
ಭಾಷ್ಯಸದ್ಗುಣಗಣಾನವರ್ಣಯತ್ ।
ಶೋಭನಾಯ ಗುರವೇ ಸ್ವಭಾವತಃ
ಕಾಲತಃ ಕುಮತಲೀನಬುದ್ಧಯೇ ॥ ೩೩ ॥

ಯುಕ್ತಿಭಿಸ್ತಮಸಕೃತ್ ಸುಯುಕ್ತಿಭಿ-
ರ್ಬೋಧಯನ್ ಬಹುಲಧೀಃ ಪ್ರಸಂಗತಃ ।
ಸ್ಥೇಯಸೋ ಭಿಷಗಿವಾಸ್ಯ ಹೃದ್ಗತಂ
ಮೂಲದೋಷಮರುಚೇರಚಿಂತಯತ್ ॥ ೩೪ ॥

ದಕ್ಷಪಕ್ಷವಿಹೃತೇನ ತಾಡಯನ್
ಭೀಷಯನ್ ಸಮದಿಕಸ್ವರಶ್ರಿಯಾ ।
ಹಂಸರಾಟ್ ಕಲಿಮಲಂ ನಿರಾಕರೋದ್
ಏಕದೃಷ್ಟಿಮಿವ ಮಾನಸಾದ್ಗುರೋಃ ॥ ೩೫ ॥

ನಿಷ್ಕಲಂಕಮಿವ ಚಂದ್ರಮಂಡಲಂ
ಪುಂಡರೀಕಮಿವ ಫುಲ್ಲತಾಂ ಗತಮ್ ।
ವಾರಿ ಶಾರದಮಿವ ಪ್ರಸಾದವತ್
ಚಿತ್ತಮಚ್ಯುತಮತೇರ್ಭೃಶಂ ಬಭೌ ॥ ೩೬ ॥

ಆನನಂದ ಸ ಹಿ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮಾ-
ಕರ್ಣಯನ್ ಕುಸಮಯಾಗ್ರಹೀ ಪುರಾ ।
ಮೋಹಪೀತಲವಣೋದಕೋ ಮುಹುಃ
ಪ್ರಾಕ್ ಪಿಪಾಸುರಮೃತಂ ಪಿಬನ್ನಿವ ॥ ೩೭ ॥

ವಿಸ್ತೃತಾಂತರವಿಯತ್ಪದೌ ಯತೀ
ಆಸ್ಯತಾಂ ಸುಸಮಯಪ್ರಕಾಶನಾತ್ ।
ತೌ ಯಥಾ ವಿಧುರವೀ ಅಹೋ ಅಹೋ-
ರಾತ್ರಮಪ್ಯುರುತಮೋ ನ್ಯಮೋಹಕಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಸಜ್ಜನಾನ್ ಸಹ ಮಹಾದರೇಣ ಸ್ವಕಾನ್
ಪಾಪಿನಾಂ ಪ್ರಕೃತಿತೋಽಪ್ರಿಯಾಕೃತಿ ।
ದಾರುಣಾಘಗಣದಾರಣಂ ಸ್ಮ ಸ
ಗ್ರಾಹಯತ್ಯಪಿ ಸುದರ್ಶನದ್ವಯಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ನನ್ವನನ್ಯಶರಣಾತ್ಮನಾಂ ಸತಾಂ
ಸಿದ್ಧಿವಿಘ್ನಮುಖದೋಷಭೇಷಜಮ್ ।
ಐಚ್ಛದಚ್ಛಲದಯೋದಯಾದಯಂ
ರೂಪ್ಯಪೀಠಪುರಗಃ ಕದಾಚನ ॥ ೪೦ ॥

ಗೋಪಿಕಾಪ್ರಣಯಿನಃ ಶ್ರಿಯಃ ಪತೇ-
ರಾಕೃತಿಂ ದಶಮತಿಃ ಶಿಲಾಮಯೀಮ್ ।
ಶಿಷ್ಯಕೈಸ್ತ್ರಿಚತುರೈರ್ಜಲಾಶಯೇ
ಶೋಧಯನ್ನಿಹ ತತೋ ವ್ಯಗಾಹಯತ್ ॥ ೪೧ ॥

ಸ್ಪರ್ಶನಾದ್ಭಗವತೋಽತಿಪಾವನಾತ್
ಸನ್ನಿಧಾನಪದತಾಂ ಗತಾಂ ಹರೇಃ ।
ತ್ರಿಂಶದುದ್ಧೃತನರೈಃ ಸುದುರ್ಧರಾಂ
ಲೀಲಯಾಽನಯದಿಮಾಮಸೌ ಮಠಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಮಂದಹಾಸಮೃದುಸುಂದರಾನನಂ
ನಂದನಂದನಮತೀಂದ್ರಿಯಾಕೃತಿಮ್ ।
ಸುಂದರಂ ಸ ಇಹ ಸನ್ನ್ಯಧಾಪಯ-
ದ್ದಿವ್ಯಮಾಕೃತಿಶುಚಿಪ್ರತಿಷ್ಠಯಾ ॥ ೪೩ ॥

ಮಾನಿನೋಽಪಿ ಹಿ ವಶೀಚಕಾರ ಯೋ
ದ್ವೈತತಪ್ರತಿಭಯಾಽಽತ್ಮನಃ ಖಲಃ ।
ಯಾಯಜೂಕಗುಣಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ಮರನ್
ಯೋ ಜರಾಘಟಿತಗೋತ್ರ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೪೪ ॥

ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರಿಯತಮಕ್ರತೋರಮುಂ
ಪಾಪಪೂರುಷಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಘಾತುಕಮ್ ।
ತಂ ನಿರಸ್ಯ ಜನಮಪ್ಯಥಾಹಿತಂ
ಸರ್ವಭೂಧರಸಮರ್ಘಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ವಿಶ್ವವಿಸ್ಮಯಕರಃ ಸ್ವತೇಜಸಾ
ವಂದ್ಯಮಾನಚರಣಃ ಪುನರ್ಜನೈಃ ।
ಚಿತ್ರದಿಗ್ವಿಜಯಕೀರ್ತ್ಯಕೀರ್ತಿಮಾನ್
ಮೋದಯನ್ನನುದಿನಂ ನಿಜಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೪೬ ॥

ವಾಸುದೇವದಯಿತೋ ಮಹಿಷ್ಠಧೀ-
ರ್ವಾಸುದೇವಮಥ ಸಾಧ್ವಯಾಜಯತ್ ।
ಧರ್ಮಸೂನುಮಿವ ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಪುರಾ
ಭೀಮಮೂರ್ತಿರಯಮೇವ ಭೂಸುರಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಯಾಜ್ಯಯಾ ಸಮುಚಿತಾನುವಾಕ್ಯಯಾ
ಸಪ್ರವರ್ಗ್ಯವಿಭವೈರಭೀಷ್ಟವೈಃ ।
ವಿಶ್ವವೇತ್ತುರನುಜೋಽತ್ರ ಹೋತೃತಾಂ
ಪ್ರಾಪ್ಯ ದೈವತತತೀರತೋಷಯತ್ ॥ ೪೮ ॥

ಸ ಪ್ರಯುಜ್ಯ ನಿಶಿತಾನಿಶಾತಧೀ-
ರ್ವೈಶ್ವದೇವವರಶಸ್ತ್ರಸಂತತೀಃ ।
ರಾಕ್ಷಸಾಸುರನಿರಾಸಕೃತ್ ಸುರಾನ್
ವೀರವರ್ಯಮಿವ ಭಾಗಮಾಪಯತ್ ॥ ೪೯ ॥

ವಾಯುನಾ ತ್ರಿರಪಿ ಪೂರ್ವಪಾಯಿನಾ
ಸರ್ವದೈವತ ಜಿತಾ ತರಸ್ವಿನಾ ।
ಯೋಽಪರೋಕ್ಷವಪುಷಾಽಪ್ಯಪೇಕ್ಷಿತಃ
ಕೋಽತ್ರ ವರ್ಣಯತಿ ತಂ ಮಹಾಕ್ರತುಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮವೇದನನಿವಿಷ್ಟಚೇತಸಾಂ
ಕರ್ಮ ತತ್ರ ಕರಣಾಂತರ್ಗಂ ಭವೇತ್ ।
ಜ್ಞಾಪಯನ್ನಿತಿ ಪರಾತ್ಮವೇದಕಃ
ಕರ್ಮಧರ್ಮಮಪಿ ಸ ಹ್ಯಚೀಕರತ್ ॥ ೫೧ ॥

ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚರಿತಾನಿ ಯಾನಿ
ಯಾನೀರಿತಾನಿ ಚ ಮನೋಹರಾಣ್ಯಹೋ ।
ತಾನಿ ತಾನಿ ಚ ವಿತಾನಚೇತಸೋ
ವಿಶ್ವವಿಸ್ಮಯಕರಾಣಿ ಭಾಂತಿ ಹಿ ॥ ೫೨ ॥

ಸರಸ್ವತೀರ್ವ್ಯತ್ತಿಕರೀಃ ಶರೀರಿಣಾ-
ಮತೀತ್ಯ ಬಹ್ವೀಃ ಸಮತೀತಗೋತ್ರಕಃ ।
ಪುರೇವ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯಮಾಪದಶ್ರಮಂ
ಪೃಥುಪ್ರಬೋಧಃ ಪುನರುತ್ತಮಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಸಹಭೋಗಮನನ್ಯಲಭ್ಯಮಸ್ಮೈ
ಹನುಮದ್ರೂಪವತೇ ದದೌ ಪುರಾ ಹಿ ।
ಅನವೇಕ್ಷ್ಯ ಪರಂ ಸ್ವಭೀಷ್ಟಕರ್ತ್ರೇ
ಪ್ರತಿಧಾತುಂ ಹರಿರೈಧಯತ್ ತಮೇವ ॥ ೫೪ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಗುರುಮಾದರಾದಥ ನಿಯೋಗತೋ ಯೋಗ್ಯತಃ
ಸ ತಸ್ಯ ಜಗತಾಂ ಹಿತಂ ವಿದಧತೋ ಗತಃ ಸಾನುಗಃ ।
ಮಹಿಷ್ಠಹೃದಯೋ ಮಹಾಮಹಿಮಸಿಂಧುರಾನಂದತೋ
ನಿಜೈರಭಿಗತೋಽನಮದ್ರಜತಪೀಠವಾಸಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಂಚಾರಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಆಚಾರ್ಯರ ಅನೇಕ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ಆದೇಶ, ವಾದಿಜಯ, ಸಂಗೀತ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

* * *

ಸಪದಿ ಸಮಸ್ಕುರುತ ಭೃಶಂ
ಮಾಧವಗುಣಸಾಧಕೋಽಥ ಮಧ್ವರವಿಃ ।
ಭೃಗುಕುಲತಿಲಕಸ್ಥಾನಂ
ತಾಪಕರಃ ಪಾಪಪಾಂಥಾನಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ದಶಮತಿಶಿಷ್ಯಃ ಕಶ್ಚಿಚ್ಛುಭ-
ಜನತಾಯೈ ಕೂತೂಹಲನತಾಯೈ ।
ವಿವಿಧಸುವೃತ್ತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಾವ್ಯ-
ಮಿವೋಚೇ ಸನಾಯಕಸ್ತವಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭುವನಾದ್ಭುತಮದ್ವಚೇಷ್ಟಿತಂ
ನ ವದೇಮಾಪಿ ಸುರಾಯುಷಾ ವಯಮ್ ।
ಸಕಲಂ ಖಲು ಕಿಂತು ಕಿಂಚಿ-
ದಪ್ಯಥ ಶುಶ್ರೂಷುಜನಾಯ ವರ್ಣ್ಯತೇ ॥ ೩ ॥

ಕ್ವಚಿದೀಶ್ವರದೇವಮೇಷ ಭೂಪಂ
ಖನನಂ ಪಾಂಥಜನಂ ವಿಧಾಪಯಂತಮ್ ।
ಸ್ವಮಪಿ ಪ್ರತಿಚೋದಯಂತಮೂಚೇ
ಕ್ರಿಯಯಾ ನೋಽಕುಶಲಾನ್ ಪ್ರಬೋಧಯೇತಿ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಕಾರಂ ಪ್ರಕಟೀಕರ್ತುಮಾರಭ್ಯ ವಿರರಾಮ ನೋ ।
ಮಹೀಯೋಮತಿಮಹಾತ್ಮ್ಯದ್ವೈವಶ್ಯೇನ ಖನನ್ ಖಲಃ ॥ ೫ ॥

ನಾನೇನೇನಾನೇನಾ ನೇನೋನೂನೇನನನು ನುನ್ನಾಃ ।
ನಾನಾನಾ ನೋ ನೂನಂ ನಾನೇನಾನೂನನಾಽನುನ್ನಃ ॥ ೬ ॥

ಯಮಶೇಷಭವಪ್ರಭವಃ ಸ್ಮರತಾ-
ಮಸುಖಾಬ್ಧಿರಪೈತಿ ನ ಚಿತ್ರಮಿದಮ್ ।
ಮರುತೀದೃಶಿ ಭಾಂತಿ ಹಿ ಯತ್ ಸ್ತವನೇ
ಯಮಶೇಷಭವಪ್ರಭವಃ ಸ್ಮ ರತಾಃ ॥ ೭ ॥

ಸಂಚರನ್ಸಂಚನೀಯಃ ಕದಾಚಿದ್ವಿಭುಃ
ವಿಷ್ಣುಪದ್ಯಾಸ್ತಟಂ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರಃ ।
ಪ್ರಾಪದಾಪ್ತೈರ್ನಿಜೈರೇಷ ಶಿಷ್ಯೈರ್ವೃತ-
ಸ್ತ್ಯಕ್ತವಿಶ್ವಪ್ಲವಂ ಶಾತ್ರವಾತಙ್ಕತಃ ॥ ೮ ॥

ಇಮಾನ್ ಸ್ವಸ್ವಪೂರ್ವಾಶ್ರಯಾನಾತ್ಮವಾಕ್ಯಾತ್
ಸಲೀಲಂ ದಯಾಲುಃ ಸ ಮೂಲಾಶ್ರಯಾತ್ಮಾ ।
ನಿಷೇದ್ಧ್ಯೂನನಾದೃತ್ಯ ಜಾಸನ್ಯಲಂಘ್ಯಾಂ
ತದಾಽತ್ಯಾಯಯತ್ತಾಂ ನದೀಂ ಸಂಸ್ಮೃತಿಂ ವಾ ॥ ೯ ॥

ವಾರಯತ ವಾರಯತ ವೈರಿಸುಹೃದೋಽಮೂನ್
ಮಾರಯತ ಮಾರಯತ ಪಾರಗಮನಾತ್ತಾಕ್ ।
ಆಪತತ ಆಲಪತ ಇತ್ಯವದದುಚ್ಚೈಃ ಸ
ತ್ವರಕರಾಜಪುರುಷಾನುಚಿತವಾಚಾ ॥ ೧೦ ॥

ನ ಜಡಾ ಜಲೇಪತತ ಸಾಹಸಾದಹೋ
ನ ಭಯಂ ಹಿ ವೋ ಬಹುತಯಾ ಬಹೋರ್ಜನಾತ್ ।
ಭವತಾಂ ಪತಿಂ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಂ ದಿದೃಕ್ಷವಃ
ಪ್ರತಿಯಾಮ ಕೇನ ಕಲಹಂ ಚಿಕೀರ್ಷತ ॥ ೧೧ ॥

ವಚಸೇತ್ಯನೇನ ಸ ಪರಾನ್ನ್ಯರುಣದ್
ಭುಜಗಾನ್ನರೇಂದ್ರ ಇವ ಮಂತ್ರಬಲಾತ್ ।
ಉದತಾರಯತ್ ಪರಿಜನಂ ಮೃತಿಭೀ-
ಸರಿತಶ್ಚ ದೇವಸರಿತಶ್ಚ ಸಮಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ನಿರ್ವಿಕಾರಚರಿತೋಽಪಿ ಪರೀತಃ
ಕ್ರೂರಕಿಂಕರಸಹಸ್ರತಯೇನ ।
ಸ ವ್ರಜನ್ನುದಲಸಜ್ಜಗದೀಶಃ
ಸಿಂಹರಾಡಿವ ಸೃಗಾಲಸಮೂಹೇ ॥ ೧೩ ॥

ಅಪ್ರಕಂಪ್ಯವಪುಷಂ ಸುರಾಸುರೈಃ
ಸಿಂಹಸಂಹನನಮೇನಮುನ್ನತಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಮಾತ್ಮನಗರಾಂತಿಕಂ ನೃಪಃ
ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸೌಧಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೪ ॥

ರಿಪುನೃಪಪ್ರಣಿಧಿಪ್ರತಿಶಂಕಯಾ
ಪಥಿಕಪಾಟನಕರ್ಮಣಿ ದೀಕ್ಷಿತೈಃ ।
ಸುಮುಖ ಮೇ ಪುರುಷೈಃ ಪರುಷೈಃ ಕಥಂ
ಯಮಭಟೈರಿವ ನಾಸಿ ವಿಹಿಂಸಿತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅಪ್ಲವದೇವನದೀತರಣಂ ತೇ
ಹಂತ ಕಥಂ ಚ ಚಿಕೀರ್ಷಸಿ ಕಿಂ ತ್ವಮ್ ।
ತಂ ನಿಗದಂತಮಿತಿಪ್ರಭೃತೀಹ
ಸ್ಮಾಹ ಮಹಾಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸಃ ॥ ೧೬ ॥

ಯೋಽಸೌ ದೇವೋ ವಿಶ್ವದೀಪಃ ಪ್ರದೀಪ್ತಃ
ಕುರ್ಮಃ ಸರ್ವಂ ತತ್ಪರಾನುಗ್ರಹೇಣ ।
ಯಾಮಸ್ತಾವತ್ತೂರ್ಣಮಾಶಾಮುದೀಚೀ-
ಮಿತ್ಯಾದ್ಯಂ ತದ್ಭಾಷಯಾ ಚಿತ್ರವಾಕ್ಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಗಾಭೀರ್ಯಂ ಧೃತಿಮುರುವೀರ್ಯಮಾರ್ಯಭಾವಂ
ತೇಜೋಽಗ್ರ್ಯಂ ಗಿರಮಪಿ ದೇಶಕಾಲಯುಕ್ತಾಮ್ ।
ರಾಜಾಽಸ್ಯ ಸ್ಫುಟಮುಪಲಭ್ಯ ವಿಸ್ಮಿತೋಽಸ್ಮೈ
ರಾಜ್ಯಾರ್ಧಂ ಸಪದಿ ಸಮರ್ಪಯಾಂಬಭೂವ ॥ ೧೮ ॥

ದಂಡಾರ್ಹಬುದ್ಧಿವಿಷಯೋ ನೃಪಪೂರುಷಾಣಾಂ
ರಾಜ್ಯಾರ್ಹಬುದ್ಧಿವಿಷಯೋಽಭವದಿತ್ಥಮೇಷಃ ।
ನೀತಿಂ ಪ್ರಕಾಶಯಿತುಮೇವ ವಿಪತ್ಸು ಕಾರ್ಯಾಂ
ಗಂತುಂ ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಸಭತೋಽಪಿ ತಥಾ ವ್ಯಧಾತ್ ಸಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕದಾಚಿಚ್ಚೋರಾಣಾಂ ನಿಕರಮವಲೋಕ್ಯಾಭಿಪತತಾ-
ಮವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸ್ವೀಯಾನ್ಕರಗಪಟಪಿಂಡಾರ್ಥಮತಿಕೃತ್ ।
ಚರನ್ನೇತೇಷ್ವೇತಾನಥ ಮಿಥ ಇಹಾಲುಘಾತಯದಹೋ ವಿಭುಃ
ಸಮ್ಮೋಹ್ಯ ಪ್ರಾಗ್ವಿಜಯ ಇವ ಸಂಶಪ್ತಕಗಣಾನ್ ॥ ೨೦ ॥

ಅನ್ಯತ್ರ ಚ ಚೋರಾನ್ ಧನ್ಯಪ್ರವರೋಽಸೌ
ಶೂರಾನ್ ಶತಸಂಖ್ಯಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ ಸ್ವಜಿಘಾಂಸೂನ್ ।
ಏಕೇನ ತು ಶಿಷ್ಯೇಣಾಕೃಷ್ಟ ಕುಠಾರಾನ್
ನಿಸ್ತ್ರಾಡಿಯೂಥ್ಯಾನದ್ರಾವಯತ ದ್ರಾಕ್ ॥ ೨೧ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಛಿಲಾಚ್ಛಟಾಭ್ರಮಾದಮುಂ ಸಸಂಭ್ರಮತ್ಯಜನ್ ।
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ದಸ್ಯವಃ ಪುನಃ ಕುತೂಹಲಾತ್ ತಮಾನಮನ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸತ್ಯೋಚ್ಛೇದೇ ಸೇಚ್ಛಾಯಾತಂ ವ್ಯಾಘ್ರಾಕಾರಂ ದೈತ್ಯವ್ಯಾಘ್ರಮ್ ।
ಪ್ರಾಲೇಯಾದ್ರೇಃ ಪ್ರಾಂತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಣೈರ್ಲೀಲಾಲೇಶೇನಾಸ್ಯತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರಾಪ ಸ ನಾರಾಯಣತಃ ಶುದ್ಧಶಿಲಾತ್ಮಪ್ರತಿಮಾಃ ।
ಯಾಸು ಸ ಪದ್ಮಾಸಹಿತೋ ದೋಷ್ಯಹಿತಃ ಸನ್ನಿಹಿತಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪಾರಾಶರ್ಯಃ ಪರತತ್ತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯೈ
ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥಂ ಪರಮಂ ಭಾರತಸ್ಯ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ವಕ್ತುಂ ನಿಯುನಕ್ತಿ ಸ್ಮ
ಸಾಕ್ಷಾದೇನಂ ಧನ್ಯಂ ಭುವನೇ ಮನ್ಯಮಾನಃ ॥ ೨೫ ॥

ತೀರ್ಥೇಷು ತೀರ್ಥೇಷು ಚ ಸೌಖ್ಯತೀರ್ಥಃ
ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಚ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ ।
ಗೋವಿಂದಮಾವಂದ್ಯ ಸಹಾನುಗೋಽಗಾದ್
ಗಂಗಾಂ ಪುನಸ್ತುಂಗತರಂಗಮಾಲಾಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಪ್ಲವೈರಪೇತಾಮವಲೋಕ್ಯ ಸಿಂಧುಂ
ಸರೋಜಬಂಧುಂ ಚ ತದಾಪ್ತಸಿಂಧುಮ್ ।
ತಟೇ ನಿಷಣ್ಣಾನಧಿಕಂ ವಿಷಣ್ಣಾನ್
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಯನತರತ್ಸ ಏತಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ನ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಿಲಂಘಿತಾಬ್ಧೇ-
ರ್ನವಾ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಿಹರ್ತುರಸ್ಯಾಮ್ ।
ಇಮೇಽಸ್ಮರಂಸ್ತದ್ವಪುಷೋಽನ್ಯಥಾಽಸ್ಯ
ಶಕ್ತಸ್ಯ ಶಂಕ್ಯೇತ ವಿಪತ್ ಕಥಂ ತೈಃ ॥ ೨೮ ॥

ಜಗತ್ಪ್ರದೀಪಾಯಿತಗೋಗಣಾಢ್ಯೇ
ದಿವಾಕರೇ ಮಧ್ವದಿವಾಕರೇ ಚ ।
ಅವ್ಯಕ್ತರೂಪೇ ಶ್ರಿಯಮತ್ಯಜನ್ ದ್ರಾಕ್
ಸಹಾಂಬುಜೈಸ್ತನ್ನಯನಾಂಬುಜಾನಿ ॥ ೨೯ ॥

ಪದಂ ಪಶೋರ್ವಾ ವಿನತಾತನೂಜ-
ಸ್ತೀರ್ತ್ವಾ ನದೀಂ ತಾವದದೀನಸತ್ತ್ವಃ ।
ಅನಾರ್ದ್ರವಾಸಾಃ ಸ ಕುತೂಹಲಾರ್ದ್ರೈ-
ರ್ನೃದೇವಭೂದೇವಮುಖ್ಯೈರ್ವವಂದೇ ॥ ೩೦ ॥

ಭೀತೈರರಾತೇರತಿಮಾತ್ರಮತ್ರ
ನ ತಾರಕೈರಪ್ಯಥ ತಾರಕೈಃ ಸಃ ।
ಸ್ವತೇಜಸಾ ವಿಸ್ಮಿತಭೂಪನುನ್ನೈಃ
ಪ್ಲವೇನ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ನಿರತಾರಯತ್ತಾಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ವಿಶಂಕಟಂ ಸ್ವಸ್ತಟಿನೀತಟಂ ತೇ
ದೀಪಪ್ರದೀಪ್ತಂ ಜನತಾಭಿಪೂರ್ಣಮ್ ।
ಸಂಚೋದಯತ್ಪಂಡಿತಮಂಡಲಾಢ್ಯಂ
ನಾಥಾವಲೋಕೋತ್ಕಹೃದೋಽಭ್ಯಪಶ್ಯನ್ ॥ ೩೨ ॥

ಆಮ್ನಾಯಮಾಮ್ನಾಯವಿದಾಂ ವಿದಗ್ಧಂ
ಸಭಾವಭೇದಂ ಪ್ರವದಂತಮತ್ರ ।
ದೈವ್ಯಾಂ ಸಭಾಯಾಮಿವ ಪದ್ಮಯೋನಿಂ
ಪ್ರೈಕ್ಷಂತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸುಖತೀರ್ಥಮೇತೇ ॥ ೩೩ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತತೋ ಹಸ್ತಿನರಾಜಧಾನೀಂ
ಮಾಸಾನುವಾಸೇಹ ಸ ವಾಸಯೋಗ್ಯಾನ್ ।
ಮತಾಂತರೇಽನಂತಗುಣಾಂತರಃ ಸ-
ನ್ನೇಕಾಂತದೇಶೇ ಸರಿತೋಽಸಮೀಪೇ ॥ ೩೪ ॥

ಭಿತ್ತ್ವಾ ಭುವಂ ದೇವನದೀ ಜಗಾಮ
ಶಾಖಾವಿಶೇಷೇಣ ನಿಷೇವಿತುಂ ತಮ್ ।
ವಾಣೀ ಚ ಯತ್ಪ್ರೇಷ್ಯತಯಾ ಕೃತಾರ್ಥಾ
ಶಿವಾದಿವಂದ್ಯಾ ನ ತದತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಗುರುಪ್ರಬರ್ಹಸ್ಯ ಪದಾರವಿಂದಂ
ವಿದೂರತಃ ಸಾ ಪ್ರಣನಾಮ ಮೂರ್ತ್ನಾ ।
ಔದಾರ್ಯಸೌಂದರ್ಯತನುಂ ತನುಂ ತಾ-
ಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯೈರತಿವಿಸ್ಮಿತಂ ತೈಃ ॥ ೩೬ ॥

ತೇನೋಪಯಾತೇನ ಕದಾಚನಾಥ
ವಾರಣಸೀಂ ಪಾಪನಿವಾರಣೇನ ।
ಅವಾದಿ ವಾಣೀ ಬಲಿನಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾನ್
ವಿಲೋಕ್ಯ ಲೀಲಾವಸರೇಽವಲಿಪ್ತಾನ್ ॥ ೩೭ ॥

ನಿಯುದ್ಧಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಯುಗಪದ್ವಿವೀರ-
ಮ್ಮನ್ಯಾ ಭವಂತೋಽಭಿಪತಂತು ಮಾಂ ದ್ರಾಕ್ ।
ಸಮಸ್ತಶಕ್ತಿಂ ನ ಯುನಕ್ತಿ ಯಃ ಸ್ವಾ-
ಮತ್ರಾಸ್ಮದಾಜ್ಞಾಂ ಸ ನಿರಾಕರೋತಿ ॥ ೩೮ ॥

ಇತೀರಯನ್ ಪಂಚದಶೈಷ ಯೂನಃ
ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ ಪ್ರಯುದ್ಧಾನ್ ಯುಗಪನ್ನಿಪಾತ್ಯ ।
ಉತ್ಥೀಯತಾಂ ಯಸ್ಯ ಸಮರ್ಥತಾ ಸ್ಯಾ-
ದಿತಿ ಬ್ರುವಾಣಃ ಶನಕೈರ್ಜಹಾಸ ॥ ೩೯ ॥

ಸೌಮೇರವಂ ಗೌರವಮಾಹವಂತಿ
ತವಾಂಗಮಂಗಾಂಗುಲಯಶ್ಚ ನೋಽಂಗೇ ।
ಪುರಾ ವಿನಶ್ಯಾಮ ಇತೋ ದಯಾಲೋ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ವಿಮುಂಚೇತ್ಯವದಂಸ್ತದಾ ತೇ ॥ ೪೦ ॥

ತೇನಾಥ ಮುಕ್ತೈರತಿವಿಸ್ಮಯಸ್ತೈ-
ರವಾಪ್ಯನಾಲೋಚ್ಯ ಹಿ ತತ್ಸ್ವರೂಪಮ್ ।
ಯದ್ ಭ್ರೂವಿಜೃಂಭೇಣ ಸಶಂಭುಶಕ್ರಂ
ಜಗತ್ ಸಮಸ್ತಂ ನಿಯತಂ ನಿಕಾಮಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಸದಾಕ್ಷ್ಯಮಾಕ್ಷಿಪ್ತಸಮಸ್ತಪಕ್ಷಕೋ
ಯತಿಃ ಪ್ರಭುಂ ಕೋಽಪ್ಯಮರಾವತೀಪದಃ ।
ಜಿಗೀಷಯಾ ಜ್ಞಾನಸಹಾಯಕರ್ಮಣಃ
ಪ್ರಸಾಧ್ಯತಾಂ ಸಾಧನತೇತ್ಯುದಾಹರತ್ ॥ ೪೨ ॥

ಸಂಸಾಧಿತಾರ್ಥೇ ಭಗವತ್ಯಯುಕ್ತಿವಿತ್
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸ ಜ್ಞಾನಪದಾರ್ಥಮುಗ್ರಧೀಃ ।
ಜ್ಞಾತಃ ಸ ತೇ ಜ್ಞಾನ್ಯಸಿ ಚೇನ್ನ ಚೇನ್ನ ಸಃ
ಪ್ರಶ್ನೋ ಘಟೇತೇತಿ ನಿರಾಕೃತೈಷ ತಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ವಿತತತಮತಮೋಽಂತಂ ಸಾಧಯಂತ್ಯಾ ನಿತಾಂತಂ
ಸದಸಿ ಸದಸಿ ರೇಜೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಃ ।
ಸಕಲಸಮಯಿಹಸ್ತಾಂಭೋಜಬಂಧಾಭಿನಂದೀ
ಶರದಿ ಶರದಿ ಚಂದ್ರಶ್ಚಂದ್ರಿಕಾಸಂಪದೇವ ॥ ೪೪ ॥

ಜನನಂ ಸಮಯೇ ಸಮಯೇ ಜಗತಃ
ಪ್ರಥಿತೇಸಮಯೇ ಸಮಯೇದಮಿತೇ ।
ಸನಿರಾಸಮಯೇಽಸಮಯೇ ಸ್ಥಿತಿಯುಕ್
ಸ್ವವಭಾಸಮಯೇಽಸಮಯೇಷ್ವಧಿಯಾ ॥ ೪೫ ॥

ವರ್ತಸ್ವಾಧ್ಯಧಿ ಸರ್ವಂ ದಿವ್ಯೇದಂ
ಸೋಽನಿಶಂ ಸ್ವತಂತ್ರೋ ವಿಷ್ಣುಃ ।
ಉಜ್ಜಾಸಯ ದುಷ್ಟಾನಾಂ ಸಂಸ್ಕುರು
ಸಾಧೂನ್ ಗುಣಾಭಿಪೂರ್ಣೋಽಪ್ಯಗುಣಃ ॥ ೪೬ ॥

ಅಸಮೋತ್ತಮೋ ಮತೋಽಸೌ
ಶ್ರಿಯಃಪತಿರ್ವಿಶ್ವತೋ ವಿಭಿನ್ನಾತ್ಮಾ ।
ಪರಮಾನ್ ಪ್ರಕಾಮಮರ್ಥಾನ್
ಪ್ರಕಾಶಯಾಮಾಸ ಸೇತ್ಯಾದೀನ್ ॥ ೪೭ ॥

ಸಮಾನಯಾ ಯಾನಮಾಸ
ಮಾಯಯಾ ತತಯಾಽಯಮಾ ।
ನಯಾಸನಾ ನಾಸ ಯಾ
ನ ಯಾತನಾಲಲನಾತಯಾ ॥ ೪೮ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ರಾಜ್ಞಾಂ ತ್ರಿದಿವಪದವೀಂ ಕೌರವಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಾಪ್ತಃ
ಸಸ್ಮಾರಾಥ ಸ್ವವಿಹೃತಿಪತದ್ಧಸ್ತಿಯುದ್ಧೋತ್ಸವಾನಾಮ್ ।
ಸತ್ಯಾತ್ಮಾದ್ಯೈರಿಹ ಪರಿವೃತೋ ಭಾವಿಮಾರೀಚದೃಗ್ಭಿ-
ರ್ವಿಸ್ಮೇರೈಃ ಸ್ವೈರ್ನಿಜನೃಪತನೂಹೇತಿದೃಷ್ಟ್ಯಾಽತಿತುಷ್ಟೈಃ ॥ ೪೯ ॥

ವಿಪ್ರಾತ್ಮೇಶಃ ಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಕೃತನತಿ ರಶಿತಿಶ್ರೀಹೃಷೀಕೇಶದೇಶೇ
ಸ್ವಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟೋಪ್ಯದೃಷ್ಟಃ ಸಪದಿ ವಿಹಿತವಾನ್ ವಿಸ್ಮಯ ದೇಹಭಾಜಾಮ್ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ಸ್ವಪ್ರೇರಿತಾನ್ಯಸ್ಥಲಗನಿಜನರೋಪಾಹೃತೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯೈಃ
ಪ್ರಾಜ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಭೋಜಯತ್ ಸ್ವಂ ಗುರುಮಖಿಲಗುರುಂ ವೇದಯನ್ ವೇದಬಂಧುಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಅವಾಪ್ತವಾನ್ ಪುನರಿಷುಪಾತಮಸ್ಮರ-
ದ್ರಮಾಪತಿಂ ಸ ಪರಶುರಾಮಮಾದರಾತ್ ।
ಸ ರಾಜಕೇಲ್ಯುರುಕದಲೀಸಹಸ್ರಕಂ
ತದಾಽಽದದಭ್ಯವಹೃತಿದತ್ತಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಸ ಶಂಕರಪದದ್ವಿಜೋಪಹೃತಮಾಪ್ಯ ಗೋವಾಖ್ಯಾಗಂ
ಗರಿಷ್ಠಕದಲೀಲಸದ್ದಶಶತೀಚತುಷ್ಕಂ ಚರನ್ ।
ಪಯಃಕಲಶಪಂಚಕತ್ರಿಕಯುಗಾಭಿಪೂರ್ಣಂ ಪಪಾ-
ವದೃಷ್ಟಗತಿರಪ್ಯಭೂನ್ನೃಪನೃಮಂಡಲೈರುದ್ಯತೈಃ ॥ ೫೨ ॥

ಅಯಮೇವ ಗೋವಿಷಯತೋಽಪಿ ಕುತ್ರಚಿತ್
ಸದಸಿ ಜನತಾರ್ಥಿತೋ ಜವಾತ್ ।
ಪುಷ್ಪಮುತ ಫಲಮಹೋ ವಿದಧೇ
ಜನಸುಪ್ತಿದಾಽನುಪಮಗಾನಸಂಪದಾ ॥ ೫೩ ॥

ಧನ್ಯೋಽಮಹ್ಯತ ನಾಕಿನಾಮಹಿತಹೃದ್ಬಾಣಃ ಸಮೋಜಸ್ಯ ಯೋ
ಮಧ್ವೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮೋಗ್ರ್ಯಹಿಮಗುಶ್ರೀಃ ಕಾಮಮಾಯಾಮಿಹೃತ್ ।
ವಿಷ್ಣುಂ ವಿಶ್ವಜಯಪ್ರದಂ ಸ ಹಿ ನಮನ್ ಸೇವ್ಯಂ ಸುಸೌಖ್ಯಂ ಮುದಾ
ದಾಕ್ಷ್ಯರ್ದ್ಧಿಧರಮಾಮಯಾದಿ ವಿರಹೀ ಯೋಗೀ ಸುಹೃತ್ ಸರ್ವದಾ ॥ ೫೪ ॥

ಇತಿ ಭುವನವಿಭೂಷಣಸ್ಯ ಭೂಯಾಂಸ್ಯ-
ವಿಗಣಿತಾನಿ ಕೃತಾಂತರಾಣಿ ಹಂತ ।
ಶ್ರವಣಮನನಕೀರ್ತನೈರಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರತಿ-
ದದತೀತ್ಯಮರಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಯಂತಿ ॥ ೫೫ ॥

ಇತಿ ವಿವಿಧಗೋಧಾರಾವಾರ್ಯೈರ್ವಿಶಾರದವಾರಿದೋ
ಹರಿಪದರತೋ ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದೀಪಿತದಿಙ್ಮುಖಃ ।
ಭವಭಯಮಹಾಘರ್ಮೋತ್ತಪ್ತಂ ಸದಂಘ್ರಿಪಮಂಡಲಂ
ಸಫಲಸುಮನಃ ಸಾಂದ್ರಾನಂದಂ ವ್ಯಧಾದವಿಪಲ್ಲವಮ್ ॥ ೫೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀಮಧ್ವಭಾಷ್ಯದ ಫಲಶ್ರುತಿ ಕಥನ, ವೈಕುಂಠದ ವರ್ಣನೆ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನಂತಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವ, ಮುಕ್ತರ ವರ್ಣನೆ, ಮುಕ್ತಿಯ ಸಾಧನ ಇವುಗಳ ವಿವರವಾದ ವರ್ಣನೆಯು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿದೆ.

* * *

ಪ್ರಚುರಾಂತರಪ್ರವಚನಂ ಫಣಿರಾ-
ಡುಪಶುಶ್ರುವಾನ್ ಸಸನಕಾದಿಮುನಿಃ ।
ಗಗನೇ ಅಲ್ಪದೃಷ್ಟವಪುರತ್ರ ಜನ್ಯೈ-
ಸ್ತ್ವರಿತಂ ನಿಲೀನರುಚಿರಾಪ ಪದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಚಿತ್ರಧಾಮ್ನಿ ನಿಜಧಾಮ್ನಿ ರತಂ
ಸಸಹಸ್ರಮಸ್ತಕಮನಂತಮಮುಮ್ ।
ಮುನಯೋಽಭಿವಾದ್ಯ ವಿನಯಾಭರಣಾ
ವರಮನ್ವಯುಂಜತ ತದರ್ಥಮಿಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭಗವತ್ತಮಸ್ಯ ವಿಪುಲಪ್ರಮತೇಃ
ಸಮಯಂ ಮನೋಹರತಮಂ ಜಗತಿ ।
ಮಹಿತಂ ಭವದ್ಭಿರಪಿ ಲೋಕಪತೇ
ಪಠತಾಂ ಮುಹುಃ ಫಲಮುದೇಷ್ಯತಿ ಕಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಫಲಮಲಂ ವಿದುಷಾಂ
ಭವತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿರತಿವೀರ್ಯವತೀ ।
ಇತಿ ತತ್ಫಲಂ ಸಫಲಸಂಕಥನೋ
ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಪಂಚಯತು ಭೂರಿದಯಃ ॥ ೪ ॥

ಇತಿ ತೈರುದೀರಿತಮುದಾರಮತಿ-
ರ್ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ ಸ ಜಗಾದ ಗಿರಮ್ ।
ಶೃಣುತಾದರೇಣ ಮಹನೀಯತಮಂ
ಮಹನೀಯಪಾದಸಮಯಸ್ಯ ಫಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ತ್ರಿದಿವಾದಿಲಭ್ಯಮಪಿ ನಾಸ್ಯ ಫಲಂ
ಕಥಿತಂ ಕೃಷೇರಿವ ಪಲಾಲಕುಲಮ್ ।
ಸ್ವಫಲಂ ತು ಮುಕ್ತಿಪದಮುಕ್ತಿಪದಂ
ಶುಕಶಾರದಾದಿಪರಮಾರ್ಥವಿದಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪರಮಾಗಮಾರ್ಥವರಶಾಸ್ತ್ರಮಿದಂ
ಭಜತಾಮಮಾನವಕಲಾರಚಿತಮ್ ।
ವ್ರಜತಾಮಹೋ ಪರಮವೈಷ್ಣವತಾಂ
ರಚಯೇ ಸ್ವಲೋಕಮಜಿತೋ ದಿಶತಿ ॥ ೭ ॥

ನನು ತತ್ರ ವಿಶ್ವವಿಭವೈಕಪದಂ
ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಪೂರ್ಣಪುರುಷಸ್ಯ ಪುರೀ ।
ಉಪಲಭ್ಯತೇ ಯದುಪಮಾನಪದಂ
ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮೇವ ಮಣಿವಪ್ರಗತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸಿತಸೌಧಸಂತತಿರುಚಾ ಸ್ಫುರಿತಾ
ಪರಿತೋಽರುಣಾಶ್ಮಗೃಹಪಂಕ್ತಿರುಚಿಃ ।
ಇಹ ಮಚ್ಛರೀರವಲಯೇ ಲಸಿತಾ-
ಮನುಯಾತಿ ಮೂರ್ತಿಮಸುರಾಸುಹೃತಃ ॥ ೯ ॥

ಶಬಲಾವಲೀಕಘಟಿತಸ್ಫಟಿಕ-
ದ್ಯುತಿಭಿರ್ಹರಿನ್ಮಣಿಮಯೀ ವಲಿಭೀ ।
ಪ್ರತಿಸದ್ಮ ಭಾತಿ ಯಮುನಾ ಮಿಲಿತಾ
ಸಿತಸೌರಸೈಂಧವಪಯೋಭಿರಿವ ॥ ೧೦ ॥

ಯದಿ ನಾಭವಿಷ್ಯದಿಹ ವಿಭ್ರಮತಾ-
ನಿಯಮೋ ಜನಸ್ಯ ನಿಲಯಾವಲಿಷು ।
ವಿಕಟಾ ವಿಟಂಕಕೃತಪತ್ರಿತತಿಃ
ಕೃತಕೇತ್ಯವೈಕ್ಷತ ಕಥಂಚನ ನೋ ॥ ೧೧ ॥

ವಿವಿಧಸ್ತುಲೋಪಗತಚಿತ್ರಪಟೀ-
ಸುವಿತಾನಲಂಬಿಮಣಿದಾಮಗಣಃ ।
ಶರಣಾಂತರೇಷ್ವಧಿಕಪೂರಣತಃ
ಪ್ರಚಕಾಸ್ತಿ ವಿಭ್ರಮ ಇವಾವಗಲನ್ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಮಲಾಕೃತಿಃ ಪ್ರಕೃತಿರೇವ ಮಹಾ-
ಮಣಿಹೇಮಮಯ್ಯಖಿಲವಸ್ತುಮಯೀ ।
ಇಹ ಸಂಭವೇತ್ ಸಕಲಕಾಂತಿರಸಃ
ಕಥಿತೋಽಧಿಕೋಕ್ತಿಭಿರತಃ ಕವಿಭಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ತದನಾದಿಕಾಲಮಿತಮುಕ್ತಿರತೇ-
ರಗಣಯ್ಯಶಂಭುಮುಖಸಂಘತತೇಃ ।
ನಗರೈರ್ಮಹಾಪುರಮಸಂಹತಿಮ-
ಲ್ಲಸತಿ ಪ್ರಭೋರಯಮಹೋ ಮಹಿಮಾ ॥ ೧೪ ॥

ಭವನಂ ವಿಭಾತಿ ಭುವನೈಕಪತೇ-
ರ್ಭುವನತ್ರಯಾದ್ಭುತಗುಣಾತಿಶಯಿ ।
ವರಮಂದಿರಪ್ರಕರಮಧ್ಯಗತಂ
ದ್ವಿಜಮಂಡಲಸ್ಥಶಶಿಮಂಡಲವತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅಚಿತ್ರಧಾಮ್ನಿ ನಿಜಧಾಮ್ನಿ ರತಂ
ಸಸಹಸ್ರಮಸ್ತಕಮನಂತಮಮುಮ್ ।
ಮುನಯೋಽಭಿವಾದ್ಯ ವಿನಯಾಭರಣಾ
ವರಮನ್ವಯುಂಜತ ತದರ್ಥಮಿಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭಗವತ್ತಮಸ್ಯ ವಿಪುಲಪ್ರಮತೇಃ
ಸಮಯಂ ಮನೋಹರತಮಂ ಜಗತಿ ।
ಮಹಿತಂ ಭವದ್ಭಿರಪಿ ಲೋಕಪತೇ
ಪಠತಾಂ ಮುಹುಃ ಫಲಮುದೇಷ್ಯತಿ ಕಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಫಲಮಲಂ ವಿದುಷಾಂ
ಭವತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿರತಿವೀರ್ಯವತೀ ।
ಇತಿ ತತ್ಫಲಂ ಸಫಲಸಂಕಥನೋ
ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಪಂಚಯತು ಭೂರಿದಯಃ ॥ ೪ ॥

ಇತಿ ತೈರುದೀರಿತಮುದಾರಮತಿ-
ರ್ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ ಸ ಜಗಾದ ಗಿರಮ್ ।
ಶೃಣುತಾದರೇಣ ಮಹನೀಯತಮಂ
ಮಹನೀಯಪಾದಸಮಯಸ್ಯ ಫಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ತ್ರಿದಿವಾದಿಲಭ್ಯಮಪಿ ನಾಸ್ಯ ಫಲಂ
ಕಥಿತಂ ಕೃಷೇರಿವ ಪಲಾಲಕುಲಮ್ ।
ಸ್ವಫಲಂ ತು ಮುಕ್ತಿಪದಮುಕ್ತಿಪದಂ
ಶುಕಶಾರದಾದಿಪರಮಾರ್ಥವಿದಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪರಮಾಗಮಾರ್ಥವರಶಾಸ್ತ್ರಮಿದಂ
ಭಜತಾಮಮಾನವಕಲಾರಚಿತಮ್ ।
ವ್ರಜತಾಮಹೋ ಪರಮವೈಷ್ಣವತಾಂ
ರಚಯೇ ಸ್ವಲೋಕಮಜಿತೋ ದಿಶತಿ ॥ ೭ ॥

ನನು ತತ್ರ ವಿಶ್ವವಿಭವೈಕಪದಂ
ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಪೂರ್ಣಪುರುಷಸ್ಯ ಪುರೀ ।
ಉಪಲಭ್ಯತೇ ಯದುಪಮಾನಪದಂ
ಪ್ರತಿಬಿಂಬಮೇವ ಮಣಿವಪ್ರಗತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸಿತಸೌಧಸಂತತಿರುಚಾ ಸ್ಫುರಿತಾ
ಪರಿತೋಽರುಣಾಶ್ಮಗೃಹಪಂಕ್ತಿರುಚಿಃ ।
ಇಹ ಮಚ್ಛರೀರವಲಯೇ ಲಸಿತಾ-
ಮನುಯಾತಿ ಮೂರ್ತಿಮಸುರಾಸುಹೃತಃ ॥ ೯ ॥

ಶಬಲಾವಲೀಕಘಟಿತಸ್ಫಟಿಕ-
ದ್ಯುತಿಭಿರ್ಹರಿನ್ಮಣಿಮಯೀ ವಲಿಭೀ ।
ಪ್ರತಿಸದ್ಮ ಭಾತಿ ಯಮುನಾ ಮಿಲಿತಾ
ಸಿತಸೌರಸೈಂಧವಪಯೋಭಿರಿವ ॥ ೧೦ ॥

ಯದಿ ನಾಭವಿಷ್ಯದಿಹ ವಿಭ್ರಮತಾ-
ನಿಯಮೋ ಜನಸ್ಯ ನಿಲಯಾವಲಿಷು ।
ವಿಕಟಾ ವಿಟಂಕಕೃತಪತ್ರಿತತಿಃ
ಕೃತಕೇತ್ಯವೈಕ್ಷತ ಕಥಂಚನ ನೋ ॥ ೧೧ ॥

ವಿವಿಧಸ್ತುಲೋಪಗತಚಿತ್ರಪಟೀ-
ಸುವಿತಾನಲಂಬಿಮಣಿದಾಮಗಣಃ ।
ಶರಣಾಂತರೇಷ್ವಧಿಕಪೂರಣತಃ
ಪ್ರಚಕಾಸ್ತಿ ವಿಭ್ರಮ ಇವಾವಗಲನ್ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಮಲಾಕೃತಿಃ ಪ್ರಕೃತಿರೇವ ಮಹಾ-
ಮಣಿಹೇಮಮಯ್ಯಖಿಲವಸ್ತುಮಯೀ ।
ಇಹ ಸಂಭವೇತ್ ಸಕಲಕಾಂತಿರಸಃ
ಕಥಿತೋಽಧಿಕೋಕ್ತಿಭಿರತಃ ಕವಿಭಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ತದನಾದಿಕಾಲಮಿತಮುಕ್ತಿರತೇ-
ರಗಣಯ್ಯಶಂಭುಮುಖಸಂಘತತೇಃ ।
ನಗರೈರ್ಮಹಾಪುರಮಸಂಹತಿಮು-
ಲ್ಲಸತಿ ಪ್ರಭೋರಯಮಹೋ ಮಹಿಮಾ ॥ ೧೪ ॥

ಭವನಂ ವಿಭಾತಿ ಭುವನೈಕಪತೇ-
ರ್ಭುವನತ್ರಯಾದ್ಭುತಗುಣಾತಿಶಯಿ ।
ವರಮಂದಿರಪ್ರಕರಮಧ್ಯಗತಂ
ದ್ವಿಜಮಂಡಲಸ್ಥಶಶಿಮಂಡಲವತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸ್ವಯಮಿಂದಿರೈವ ಪತಿಮಾನಕರೀ
ಗೃಹಕರ್ಮ ಯತ್ರ ಕುರುತೇ ಸುತರಾಮ್ ।
ಅಪಿ ಕಿಂಕರೀದಶಸತೀಮಹಿತಾ
ಶ್ರಿಯಮತ್ರ ವರ್ಣಯತಿ ವೇಶ್ಮನಿ ಕಃ ॥ ೧೬ ॥

ಕಮಲಾಪತಿಃ ಕಮಲಯಾಽಮಲಯಾ
ಕಮನೀಯಯಾ ಕಮಲಲೋಚನಯಾ ।
ಅಮೃತಾಹಿರಾಜಮೃದುಭೋಗಗತಃ
ಸ್ವರತೋಽಪಿ ತತ್ರ ರಮತೇ ಪರಮಃ ॥ ೧೭ ॥

ತರುಣಪ್ರಭಾಕರಸಹಸ್ರರುಚಂ
ಕನಕಾಂಬರಂ ಮಣಿಮಯಾಭರಣಮ್ ।
ಹಸಿತಾನನೇಂದುಮರವಿಂದದೃಶಂ
ತಮರೀಂದ್ರಧಾರಿಣಮನುಸ್ಮರತ ॥ ೧೮ ॥

ಗಣಯೇದ್ರಮಾಽಸ್ಯ ನ ಗುಣಾನಖಿಲಾನ್
ಚತುರಾನನಶ್ಚತುರವಾಗಪಿ ನೋ ।
ನ ವಯಂ ಸಹಸ್ರವದನಾ ಅಪಿ
ತಾನಪರೋದಿತಾನತಿವದೇಮ ಪುನಃ ॥ ೧೯ ॥

ವಿಧಯೋ ವಿಹಂಗಪತಯೋಽಗಣಿತಾ
ರಮಣೀಯುತಾಶ್ಚ ಫಣಿಪೇಂದ್ರಮುಖಾಃ ।
ಪರಯೋಗಭೂರಿಸುಖಭೋಗಮಿತಾ
ಅವಲೋಕ್ಯ ತಂ ದಧತಿ ಮೋದರಸಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸ ಚತುರ್ಭುಜಾ ವನಜಪತ್ರದೃಶೋ
ವರವೇಷಿಣೋಽತ್ರ ಸಪಿಶಂಗಪಟಾಃ ।
ಅರುಣಪ್ರಭಾಶ್ಚ ತರುಣಾಭ್ರರುಚೋ
ವಿಚರಂತಿ ನಾಥರುಚಯಃ ಪುರುಷಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ಭಗವತ್ಸಮೀಪಮುಪಯಾತವತಾಂ
ಪ್ರಮದೋ ನ ಕೇವಲಮಲಬ್ಧತುಲಃ ।
ಅಪಿ ತಸ್ಯ ಲೋಕಮತಿಲೋಕಗುಣಂ
ಭಜತಾಂ ಸುದುರ್ಲಭಮಭೂರಿಶುಭೈಃ ॥ ೨೨ ॥

ನ ಭವಂತಿ ಯತ್ರ ಮೃತಿಜನ್ಮಜರಾ-
ಸ್ತ್ರಿವಿಧಂ ಭಯಂ ಕಿಮುತ ದುಃಖಗಣಃ ।
ಅಪರಂ ಚ ಕಿಂಚಿದಶುಭಂ ನ ಭವೇತ್
ನ ಗುಣಾದಿ ತತ್ಪ್ರಭವಮೂಲಮಪಿ ॥ ೨೩ ॥

ಅನುಭೂಯತೇ ಸುಖಮನಂತಸಖ್ಯೈಃ
ಸಕಲೈರಲಂಮತಿಪದಂ ಸತತಮ್ ।
ಅಪಿ ತಾರತಮ್ಯಸಹಿತೈಃ ಸ್ವಗುರು-
ಪ್ರವಣೈಃ ಪರಸ್ಪರಮುರುಪ್ರಣಯೈಃ ॥ ೨೪ ॥

ಅತಿಸುಂದರಾಃ ಸುರಭಯಃ ಪುರುಷಾ
ಹರಿಚಂದನೇನ ನವಚಂದ್ರರುಚಾ ।
ಚಲಚಾರುಚಾಮರಧರಾನುಚರಾ
ವಿಚರಂತಿ ನಿತ್ಯತರುಣಾ ಇಹ ತೇ ॥ ೨೫ ॥

ಸವಿಲಾಸಲಾಸ್ಯಪರಿತುಷ್ಟದೃಶೋ
ಮೃದುಗೀತವಾದ್ಯಮುದಿತಶ್ರವಣಾಃ ।
ಅನುರಂಜಯಂತಿ ನವಕಂಜದೃಶೋ
ರಮಣಾ ಅಮೀ ಸ್ವರಮಣೀಸ್ತರುಣೀಃ ॥ ೨೬ ॥

ಪರಿಣಾಯಕಾನುಪವನಾಭಿಮುಖಾ
ನನು ನಿಃಸರಂತಿ ಹರಿಣೇನಯನಾಃ ।
ವಿಮಲಾದ್ವಿಮಾನವಲಯಾಚ್ಛನಕೈಃ
ಶಶಿಮಂಡಲಾದಿವ ರುಚೋ ರುಚಿರಾಃ ॥ ೨೭ ॥

ಅರುಣಾಶ್ಮವರ್ಣತನವಸ್ತನವಃ
ಶುಭಹಾರಸನ್ನಿಭರುಚೋಽತ್ರ ಪರಾಃ ।
ಹರಿನೀಲನೀಲರುಚಯೋಽಪ್ಯಪರಾಃ
ಪ್ರಕಟೀಭವಂತಿ ವಿವಿಧಾಭರಣಾಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸುಚಿರದ್ಯುತೀರ್ದಧತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರಂ
ಸ್ವಯಮಂಬರಂ ಚ ಖಲು ಬಿಭ್ರತಿ ಯಾಃ ।
ಶುಕನಿಃಸ್ವನಾ ಧ್ರುವಮಿಮಾ ಅಪರಾಃ
ಸುಪಯೋಧರಾ ಜಲಧರಾವಲಯಃ ॥ ೨೯ ॥

ಸುಮತೀತವಿದ್ರುಮಭುವಾಂ ಸುದೃಶಾಂ
ಪದಪಲ್ಲವಾಗ್ರ್ಯನಖರಕ್ತರುಚೀಃ ।
ಪರಭಾಗತಃ ಸ್ಫಟಿಕಕುಟ್ಟಿಮಭೂಃ
ಪ್ರಕಟೀಕರೋತಿ ನ ಪುರಾ ಪ್ರಕಟಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಹರಿಣೀದೃಶಾಂ ಸುವಸನಾನಿ ಬೃಹ-
ತ್ಪುನಿತಂಬಬಿಂಬರುಚಿರೋರುರುಚಾ ।
ಶಬಲದ್ಯುತೀನಿ ಮದನಸ್ಯ ಜಗತ್
ಜಯವೈಜಯಂತ್ಯ ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿನುಮಃ ॥ ೩೧ ॥

ಕರಪಲ್ಲವೈಸ್ತರಲಿತೈರ್ಲಲಿತೈ-
ರಸಕೃತ್ ಕ್ವಣತ್ಕನಕಕಂಕಣಕೈಃ ।
ನವರೋಮರಾಜಿವಲಿವಲ್ಗುಮೃದು-
ಪ್ರತನೂದರೈರತಿಮನಾಕ್ತರಲೈಃ ॥ ೩೨ ॥

ಕುಂಚಕುಂಭಪೂರ್ಣತರಕಾಂತಿಸುಧಾ-
ರಸಶೇಶಬಿಂದುವಿಸರಚ್ಛವಿಭಿಃ ।
ವರಹಾರರಾಜಿಭಿರುತಾನುಪದಂ
ಪ್ರತಿಲೋಡಿತಾಭಿರಶನೈರುರಸಿ ॥ ೩೩ ॥

ಅಪಿ ಲೀಲಯಾ ಕುವಲಯೋಲ್ಲಸಿತೈ-
ರಪರೈಃ ಕರೈಃ ಸಹಚರೀನಿಹಿತೈಃ ।
ವದನೈಃ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಿಕಟಾಕ್ಷರಸೈ-
ಶ್ಚಲಕುಂಡಲೋಲ್ಲಸಿತಗಂಡಯುಗೈಃ ॥ ೩೪ ॥

ಪ್ರಗತಾಸು ತಾಸು ರಣಿತೈರಶನಾ-
ಮಣಿನೂಪುರೈರಿವ ಪುರಾಗದಿತಾಃ ।
ಅನುವೀಕ್ಷಿತು ತನುವಿಲಾಸಮಿಮಂ
ತರುಣಾ ಭವಂತ್ಯಥ ನಿವೃತ್ತಮುಖಾಃ ॥ ೩೫ ॥

ಅನುಪಾಲಿತಾಃ ಸ್ವದಯಿತೈರ್ದಯಿತಾಃ
ಕಥಮಪ್ಯುಪೇತ್ಯ ಕುಚಭಾರನತಾಃ ।
ಶನಕೈಃ ಪುನಸ್ತದವಲಂಬಬಲಾತ್
ಕಿಲ ತಾ ವಿಶಂತಿ ಪರಮೋಪವನಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಹಸಿತಪ್ರಸೂನನಿಕರೋರುಭರ-
ಪ್ರಣಮತ್ಸುವರ್ಣಮಣಿಸರ್ವತರೂನ್ ।
ಉಪಗೂಹಯನ್ನಮೃತಸಿಂಧುಸಖಃ
ಪವನೋ ನ ಕಸ್ಯ ಸುಖಮೇಧಯತಿ ॥ ೩೭ ॥

ಉಪಚಾರನಂದನಮಿದಂ ದ್ಯುವನಂ
ನಿಯಮೇನ ನಂದಯತಿ ಯನ್ನಜನಮ್ ।
ಪರಮೇವನಂದನಮುಪೇಂದ್ರವನಂ
ಸಕಲಂ ಸದಾ ಯದಭಿನಂದಯತಿ ॥ ೩೮ ॥

ವರಪಾರಿಭದ್ರಕಸುಕಲ್ಪತರು-
ವ್ರಜಪಾರಿಜಾತಹರಿಚಂದನವತ್ ।
ಸಹಿತಂ ಸಮಾದಿಪದತಾನನಗೈಃ
ಪರಿಭೂಷಯಂತಿ ತದಹೋ ಋತವಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸ್ಮಿತಮಾಧವೀಕುಸುಮರಮ್ಯತರೌ
ನವಚಂಪಕಾದಿಕುಸುಮೋಲ್ಲಸಿತೌ ।
ಮಧುಮಾಧವೌ ಮಧುಪಗೀರ್ಮಧುರೌ
ಮಧುಜಿತ್ಪ್ರಿಯಾನ್ಪ್ರಮದಮಾನಯತಃ ॥ ೪೦ ॥

ನವಮಲ್ಲಿಕಾಸ್ರಜಮಭೀಪ್ಸಿತಮಃ
ಶುಚಿಸಂಭವಾಂ ಪ್ರಣಯಿನೀಶಿರಸಿ ।
ಕಲಯನ್ ಸ್ವಯಂ ನ ಕುಶಲೇತಿ ಕಿಲ
ಪ್ರತಿಘಟ್ಟಯತ್ಯುರುಕುಚಾವುರಸಾ ॥ ೪೧ ॥

ಮಧುರಸ್ವರಾಸ್ತತಪತ್ರತತಿ-
ಪ್ರಕಟಾಂತಪಂಕ್ತಿಧೃತನೇತ್ರರುಚಃ ।
ಶಿಖಿನೋಽನುಯಾಂತಿ ಹಿ ಸಹಸ್ರದೃಶಂ
ಜಲದರ್ತುಲಕ್ಷ್ಮ ನಿಜನೃತ್ತಮಹೇ ॥ ೪೨ ॥

ಶರದೋಲ್ಲಸತ್ಕುವಲಯೇಕ್ಷಣಯಾ
ವಿಕಚಾರವಿಂದರುಚಿರಾನನಯಾ ।
ಪ್ರಿಯಯಾ ಚ ಶೋಭನಶುಕಸ್ವನಯಾ
ರಮತೇ ಜನೋ ಮುಖರಹಂಸಕಯಾ ॥ ೪೩ ॥

ಅಭಿನಂದಯನ್ ಹಿಮಋತುಂ ಸುಸಖಾ
ಸ್ಫಟಿಕಾಚಲಚ್ಛಲಹಿಮಾಧಿಕೃತಮ್ ।
ಫಲಿನೀಕುಲಂ ಕುಸುಮಯಂಥಿಶಿರೋ
ಹಸತೀವ ಫುಲ್ಲನವಕುಂದರುಚಾ ॥ ೪೪ ॥

ಹಿಮಶೀತವರ್ಷಪರಿತಾಪಪುರ-
ಸ್ಸರದೋಷಮೂಲಮಿಹ ನರ್ತುಗಣಃ ।
ಪ್ರಿಯಮೇವ ಸಾಧಯತಿ ನಿತ್ಯಮಹೋ
ಸ ವಿಮುಕ್ತಿಮಾನಿತಿ ವಿಮುಕ್ತಿಮತಾಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಅಮೃತಸ್ರಗುತ್ತಮಫಲಪ್ರಸವಾ-
ನಮೃತಾಯ ತತ್ರ ಜನತಾಽರ್ಪಯತಿ ।
ಉಪಭೋಕ್ತುಮಪ್ಯವಿಧಿಬಂಧವಶಾ
ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪ್ರಯಾತಿ ಸಕಲೋಽಪಿ ಸದಾ ॥ ೪೬ ॥

ಪ್ರಮದಾತಿರೇಕಮುಪಯಾತವತಾ
ಪ್ರಮದಾಗಣೇನ ಚರತೋಪವನೇ ।
ಉಪಗೀಯತೇ ಸ್ಮ ಮಧುರಂ ಮಧುಜಿತ್
ಚರಿತಂ ಸಕಾಂತತತಿನಾ ಸತತಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಲಲನಾ ಲಲಂತ್ಯಭಿವರಂ ಪ್ರವರಾ
ಲಲಿತಾ ಲುನಂತಿ ಕುಸುಮಾನಿ ಪರಾಃ ।
ಇತರಾಃ ಸ್ರಜೋ ವಿರಚಯಂತಿ ಪತೀ-
ನನುರಂಜಯತಿ ನ ಹಿ ಕಾಶ್ಚನ ನೋ ॥ ೪೮ ॥

ವನಲೀಲಯಾ ವಿವಿಧಯಾ ಮುದಿತಾ-
ಸ್ತರುಣಾ ಘನಸ್ತನನತಾಸ್ತರುಣೀಃ ।
ಸುಲತಾಲಯೇಷು ಪರಿರಭ್ಯ ರತಿಂ
ವದನಾರವಿಂದ ಮಧುಪಾ ದಧತಿ ॥ ೪೯ ॥

ರಸಿಕಾಃ ಸುಧಾಪ್ಸು ಸರಸೀಷು ತತೋ
ರುತನೂಪುರಾನುಕೃತಸಾರಸಕಾಃ ।
ವಿಹರಂತಿ ಸಾಕಮವಗಾಹ್ಯ ಧವೈ-
ರ್ಜಲಮಡ್ಡುಕೋತ್ಸವಹಸದ್ವದನಾಃ ॥ ೫೦ ॥

ವಿವಿಧಾ ವಿಧಾಯ ವಿಹೃತೀಃ ಸಲಿಲೇ
ವಿಕಟೇಷು ವಿದ್ರುಮತಟೇಷು ಗತಾಃ ।
ಸುರಭಿಂ ಸುವರ್ಣಮಥ ವರ್ಣಕಮಾ-
ದದತೇ ಸಖೀಕರಗತಂ ಮಹಿಲಾಃ ॥ ೫೧ ॥

ಜಘನಾಂಶುಕೈರವಯವಾಭರಣೈಃ
ಕುಚಕುಂಕುಮೈಶ್ಚ ಕಲಮಾಲ್ಯವರೈಃ ।
ನಯನಾಂಜನೈರಪಿ ಮಿಥೋಽಬ್ಜದೃಶಾಂ
ಘಟಿತೈರಲಂಕೃತಿರಲಂ ಕ್ರಿಯತೇ ॥ ೫೨ ॥

ತನುಮಧ್ಯಮಾ ನಿಜಗೃಹಾಣಿ ಗತಾಃ
ಸಮಮಾತ್ಮನಾಮಸುಸಮೈರಸಮೈಃ ।
ಅಮೃತಂ ಪಿಬಂತ್ಯಸುಲಭಂ ಭವಿಭಿ-
ಶ್ಚಷಕೈರ್ಮಹಾರಜತರತ್ನಮಯೈಃ ॥ ೫೩ ॥

ಮೃದುಕಮ್ರಶಯ್ಯಮನುರಾಗವತಾಂ
ಮಣಿಮಂಚಮಂಚಿತದೃಶೋಽವಸರೇ ।
ಪತಿಚೋದಿತಾ ಅಧಿರುಹಂತಿ ಶನೈಃ
ವಿನಯೋ ಹಿ ಭೂಷಯಂತಿ ಸರ್ವರಸಮ್ ॥ ೫೪ ॥

ಅಭಿಕಾಂತಮುನ್ನಮಿತಕಾಂತಕುಚಾ
ಕಿಲ ಬಧ್ನತೀ ಸಕುಸುಮಾಂ ಕಬರೀಮ್ ।
ಸುಮುಖೀ ಸುಲಕ್ಷ್ಯಭುಜಮೂಲವಲಿಃ
ಪರಿರಭ್ಯತೇ ಪ್ರಣಯಿನಾಽತಿರಸಾತ್ ॥ ೫೫ ॥

ಪೃಥುವೃತ್ತತುಂಗಕಠಿನೋರಸಿಜ-
ದ್ವಯವಾರಿತಾಯತನಿಜಾಂತರಯೋಃ ।
ಭುಜಯೋರ್ಯುಗೇನ ರಮಣೋ ರಮಣೀಂ
ಪರಿರಭ್ಯ ಕೋಽತ್ರ ರಮಯೇನ್ನ ಸುಖೀ ॥ ೫೬ ॥

ಸ್ಮಿತಿಫುಲ್ಲಮುಲ್ಲಸಿತಚಿಲ್ಲಿಲಸ-
ನ್ಮಣಿಕುಂಡಲಂ ಮೃದುಕಟಾಕ್ಷಪಟು ।
ನಿಭೃತೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸುಚಿರಂ ಸುತನೋಃ
ಪ್ರತಿಚುಂಬತಿ ಪ್ರಿಯತಮೋ ವದನಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ನತಮುನ್ನಮಯ್ಯ ಮುಖಚಂದ್ರಮಸಂ
ಪರಿರಂಭಸಂಭೃತಮುದಾ ಸುದೃಶಃ ।
ಉಪರಮ್ಯತೇ ನ ತರುಣೇನ ಚಿರಂ
ಮಧುರಾಧರಾಮೃತರಸಂ ಪಿಬತಾ ॥ ೫೮ ॥

ಸುರತೋತ್ಸವೋತ್ಸುಕತಯಾ ತ್ವರಯನ್
ಕರಪಲ್ಲವಂ ನಿವಸನಗ್ರಹಣೇ ।
ಕರರುದ್ಧಮಾಯತದೃಶಃ ಸಹಸಾ
ತ್ವರಯತ್ಯಥ ದ್ವಿಗುಣಮಿಷ್ಟತಮಃ ॥ ೫೯ ॥

ರಭಸಾವಪಾತಿತಪೃಥೂರಸಿಜಃ
ಪರಿರಭ್ಯ ತತ್ಕ್ಷಣವಿಯಾತತರಃ ।
ಮಣಿತಾದಿಸೌರತವಿತಾನಪಟೂ
ರಮಯತ್ಯಮೂನ್ ಯುವತಿಸಂಘ ಉತ ॥ ೬೦ ॥

ಅತಿಲೌಕಿಕಾನ್ ರಮಯತೋ ರಮಣಾನ್
ರಮಯಂತ್ಯಲೌಕಿಕಗುಣಾ ಲಲನಾಃ ।
ಅನುರೂಪರೂಪಮತಿಲೋಕಸುಖಂ
ತದಲೌಕಿಕಂ ನಿಧುವನಂ ಲಸತಿ ॥ ೬೧ ॥

ನ ರತಿಃ ಶ್ರಮಾದಿಖಚಿತಾ ನಿಯಮಾ-
ದ್ವಿರಹವ್ಯಥಾಪಿ ನ ವಧೂವರಯೋಃ ।
ಪ್ರತಿಕಾಮಿನೀಪ್ರಣಯತಃ ಕಲಹೋ
ನ ಸಮಸ್ತದೋಷರಹಿತೇ ಹಿ ಪದೇ ॥ ೬೨ ॥

ಸುಖಸಂವಿದಾತ್ಮಕತಯಾ ವಪುಷಾಂ
ಸುರಭಿತ್ವಮೇವ ಬಹಿರಂತರಪಿ ।
ಹರಿಧಾಮ್ನಿ ದಂಪತಿಗಣಸ್ಯ ತತೋ
ನನು ಮಾನ್ಯತೇಽಪಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸುರತಮ್ ॥ ೬೩ ॥

ಶೃಣುತಾಪ್ಯಲೋಕವಿಷಯಂ ವಿಷಯಂ
ಸಕಲಸ್ಯ ಮುಕ್ತನಿಕರಸ್ಯ ದೃಶಾಮ್ ।
ವಪುರಿಂದಿರಾಪತಿರಮಂದರಸಂ
ನನು ಸುಂದರಂ ಪ್ರಕಟಯತ್ಯನಿಶಮ್ ॥ ೬೪ ॥

ಮಣಿರಾಜರಾಜಿತಮಹಾಮುಕುಟಂ
ಶಿತಿಕಾಂತಕುಂತಲಸಹಸ್ರತಯಮ್ ।
ಅಲಿಕಾರ್ಧಚಂದ್ರವಿಲಸತ್ತಿಲಕಂ
ಶ್ರವಣೋಲ್ಲಸನ್ಮಕರಕುಂಡಲಯುಕ್ ॥ ೬೫ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಪರಿಹಾಸಿಮುಖಂ
ಜಲಜಾಯತಾಕ್ಷಮರುಣೋಷ್ಠಪುಟಮ್ ।
ಹಸಿತಾವಲೋಕಲಲಿತೈರತುಲೈ-
ರಭಿನಂದಯತ್ ಪ್ರಣತಮಾತ್ಮಜನಮ್ ॥ ೬೬ ॥

ನವಕಂಬುಕಂಠಮಹಿಮಾಂಶುಮಹೋ-
ಮಹಿಮೋಪಲೇಂದ್ರವರಹಾರಧರಮ್ ।
ರಮಣೀಯರತ್ನಗಣವಿದ್ಧಲಸ-
ದ್ವಲಯಾಂಗುಲೀಯಕವರಾಂಗದವತ್ ॥ ೬೭ ॥

ರವಿಚಕ್ರರುಕ್ಪಕರಚಕ್ರಕರಂ
ವಿಧುಬಿಂಬಕಂಬು ಮಧುರಾಂಬುರುಹಮ್ ।
ಜ್ವಲನಜ್ಜಲದ್ಗದಮುದಾರಧನುಃ
ಪೃಥುವೃತ್ತಹಸ್ತಮತಿತಾಮ್ರತಲಮ್ ॥ ೬೮ ॥

ವರಪೀವರಾಂಸಮಧಿರಾಜದುರೋ-
ಮಣಿಮಂಟಪಾಗ್ರ್ಯವಿಲಸತ್ಕಮಲಮ್ ।
ಸಜಗದ್ದ್ವಿಸಪ್ತಕತನೂದರಕಂ
ಶುಭನಾಭಿಕಂಜಗತಕಾಲಿನುತಮ್ ॥ ೬೯ ॥

ಅತಿಕಾಂತಕಾಂಚಿಪದಕಾಂಚಿಮಿಲತ್
ತಪನೀಯಭಂಗರುಚಿಪಿಂಗಪಟಮ್ ।
ವರಹಸ್ತಿಹಸ್ತಸದೃಶೋರುಯುಗಂ
ಕ್ರಮವೃತ್ತಚಾರುತರಜಂಘಮುತ ॥ ೭೦ ॥

ವರನೂಪುರಂ ಪರಮರುಕ್ಪಪದಂ
ನವವಿದ್ರುಮದ್ಯುತಿನಖಾವಲಿಮತ್ ।
ಅರಿವಾರಿಜಧ್ವಜಕಲಂಕಲಸತ್
ಪದಪಾಂಸುಪಾವಿತಜಗತ್ತ್ರಿತಯಮ್ ॥ ೭೧ ॥

ನಿಖಿಲಾಗಮಾವಗಮಿತೈರಮಿತೈಃ
ಸುಖಸಂವಿದಾದಿಭಿರನಂತಗುಣೈಃ ।
ಪ್ರಪದಾದಿಕಾಂತಸಕಲಾವಯವಾ-
ಕೃತಿಭಿಃ ಸದೈಕ್ಯವದದೋಷಲವಮ್ ॥ ೭೨ ॥

ಅಧಿಕಾರಿಣಾಂ ಗುಣವಿಶೇಷವಶಾತ್
ದ್ವಿಪದಾದ್ಯನಂತಚರಣಾಂತತಯಾ ।
ಅತಿಬಾಸಿತಂ ಘನಗುಣಾಪಘನೈ-
ರಿತರೈಶ್ಚ ತತ್ತದುಚಿತೈ ರುಚಿರೈಃ ॥ ೭೩ ॥

ನವಭಾನುಭಾಃ ಕನಕಕಾಂತಿಪರಂ
ವರಹಾರಹಾರಿ ಹರಿನೀಲಹರಿತ್ ।
ಶಬಲಪ್ರಭಾದಿವಿವಿಧದ್ಯುತಿಮತ್
ಸುಖಬೋಧಸೌರಭಸುರೂಪಗುಣಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಆಶ್ಚರ್ಯರತ್ನೇಷ್ವಧಿಕಂ ಜಗತ್ತ್ರಯೇಽಪಿ
ಆಶ್ಚರ್ಯಮಾಶ್ಚರ್ಯಮಹೋ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಸೌಂದರ್ಯಸಾರೈಕರಸಂ ರಮಾಪತೇ
ರೂಪಂ ಸದಾಽಽನಂದಯತೀಹ ಮೋಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೭೫ ॥

ಇಜ್ಯತೇ ಯಜ್ಞಶೀಲೈಃ ಸ ಯಜ್ಞೈಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಮಧ್ಯೇ ಪರಃ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇಽನ್ಯೈಃ ।
ಗೀಯತೇ ಗೇಯಕೀರ್ತಿಃ ಸುಗೀತೈ-
ರ್ವಿಧ್ಯಬದ್ಧೈಃ ಸದಾಽಽನಂದಸಾಂದ್ರೈಃ ॥ ೭೬ ॥

ವೈಕುಂಠೇ ತೇ ಶ್ರೀವಿಶೇಷಾಜನಾನಾ-
ಮತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಚಿತ್ತವಾಚಾಮಭೂಮಿಃ ।
ವೈಕುಂಠೇತೇ ಶ್ರೀವಿಶೇಷಾಜನಾನಾ-
ಮುಕ್ತಶ್ಲಾಘ್ಯೇ ಯುಕ್ತಮೇತಾದೃಶತ್ವಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಯಂ ಯಂ ಸುಖೀ ಕಾಮಯತೇಽರ್ಥಮತ್ರ
ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರಾತ್ ಸಕಲೋಽಪಿ ಸ ಸ್ಯಾತ್ ।
ಇತ್ಯೇವ ವೇದಾ ಅಪಿ ವೇದಯಂತಿ
ಮುಕ್ತಿಂ ತತಃ ಕೋ ವಿಭವಾತಿರೇಕಃ ॥ ೭೮ ॥

ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ಯ ಯೇ ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ
ಮನೋವಾಗ್ಭಿರಾವರ್ತಯಂತೇ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ।
ಸುರಾದ್ಯಾ ನರಾಂತಾ ಮುಕುಂದಪ್ರಸಾದಾತ್
ಇಮಂ ಮೋಕ್ಷಮೇತೇ ಭಜಂತೇ ಸದೇತಿ ॥ ೭೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಮಾಯಾವಾದಿಗಳ ಪರಾಭವ, ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಅಪೂರ್ವ ವೇದಪಾಠ, ಶ್ರೀಮಧ್ವ-ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಪಹರಣ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮಹಿಮೆ, ಪ್ರಾಗ್ರ್ಯವಾಟದಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ - ಇವುಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

* * *

ತತ್ರಾನಂತಸ್ವಾಂತವೇದಾಂತಿಸಿಂಹೇ
ಮುಖ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸ್ವನೇ ಜೃಂಭಮಾಣೇ ।
ಸದ್ಯೋ ಮಾದ್ಯದ್ವಾದಿದಂತೀಂದ್ರಭೀಮೇ
ಭೇಜೇ ಕ್ಷೋಭೋ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುಯೂಥೈಃ ॥ ೧ ॥

ಸಂಭೂಯಾಮಿ ಚೋಲಜದ್ವೀಪಿಪುರ್ಯೋಃ
ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಪಾಪಾ ಮಂತ್ರಯಾಮಾಸುರುಗ್ರಾಃ ।
ಸಾಸೂಯಾ ಭೂಭೂಷಣೇ ವಾಯುದೇವೇ
ಮೂಢಾ ಯದ್ವದ್ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾಂತಿಕೇ ಪ್ರಾಕ್ ॥ ೨ ॥

ಸನ್ಮಾತ್ಸರ್ಯಂ ಬದ್ಧಮೂಚೇಽಶುಭಾನಾಂ
ವಾಚಾಽಲೋಲಂ ಕೋಽಪಿ ಗಾಂ ಧಾರಕಸ್ಯ ।
ಮಧ್ಯೇ ತೇಷಾಂ ನೀಚನಿತ್ಯಾ ಸಮಾನೋ
ವಾಚಾಲೋಽಲಂ ಕೋಽಪಿ ಗಾಂಧಾರಕಸ್ಯ ॥ ೩ ॥

ಏತಂ ತತ್ತ್ವಂ ವಷ್ಟಿ ಮಾಯಾಮಯೀಯಂ
ವಾಕ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಚ್ಯೈರಪ್ಯವಾಚ್ಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ।
ಪೂರ್ವಾಪೂರ್ವಾ ಹಂತ ದೌರ್ಘಟ್ಯಭೂಷಾ
ಚಿತ್ರಂ ಚಿತ್ರಂ ದರ್ಶನಾಚಾರ್ಯನೀತಿಃ ॥ ೪ ॥

ಮರ್ತ್ಯಾಮರ್ತ್ಯಾಮರ್ತ್ಯವಿದ್ವಿಟ್ಪುರೋಗಂ
ವಿಶ್ವಂ ದೃಶ್ಯಂ ವಿಪ್ರಚಂಡಾಲಪೂರ್ವಮ್ ।
ಭೇದಾಪೇತಂ ಭೇದಿಮಾನ್ಯೈಃ ಸಮಾನ್ಯೈಃ
ಸಾಧೀಯಃ ಕಃ ಸಾಧಯೇತ್ತಾಮಲಬ್ಧ್ವಾ ॥ ೫ ॥

ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವ್ಯಾವಹಾರ್ಯಂ ವಿಧತ್ತೇ
ಸರ್ವಂ ಮೋಹೇ ಸರ್ವನಿರ್ವಾಹಿಣೀ ಸಾ ।
ಜ್ಞಾನೇ ಜಾತೇ ದಗ್ಧವಸ್ತ್ರಪ್ರತೀತಂ
ಪಕ್ವೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಪ್ತಲೋಹಾಪ್ತವಾರ್ವತ್ ॥ ೬ ॥

ಜ್ಞಾನಿಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ರೇಷ್ಠವಿಜ್ಞಾನಿವರ್ಗೇ
ನೈರ್ಗುಣ್ಯಸ್ಥೇ ಸಾಂಪ್ರತಂ ನಾಥಭೂತಾಃ ।
ಆಕ್ರಂದಂ ಮೇ ಹಂತ ಶೃಣ್ವಂತು ಸೋಽಯಂ
ಹಾ ಹಾ ಮಾಯಾವಾದ ಉತ್ಸಾದಮೇತಿ ॥ ೭ ॥

ಭ್ರಷ್ಟಾ ಭಾಟ್ಟಾ ನ ಪ್ರಭಾಕೃತ್ಪ್ರಭಾಽಭೂತ್
ತ್ರಸ್ತಾ ಮಾಹಾಯಾನಿಕಾದ್ಯಶ್ಚ ಯತ್ರ ।
ದುರ್ಗಂ ಮಾಯಾವಾದಸತ್ರಂ ದಿಧಕ್ಷು-
ರ್ನೋಪೇಕ್ಷ್ಯಾ ನಸ್ತತ್ತ್ವವಾದಾಗ್ನಿಜಿಹ್ವಾ ॥ ೮ ॥

ಯಂ ಯಂ ಪ್ರಾಪದ್ಭೂರಿಚಿತ್ತಃ ಪ್ರದೇಶಂ
ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾದಾಗತೇರಂತರಾಯಃ ।
ಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಾಯಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾರ್ಯೇಣ ಸೋಽಪಿ
ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಪಾರ್ಶ್ವಂ ಹಾ ವಯಂ ಭಾಗ್ಯಹೀನಾಃ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಶ್ನಃ ಪೃಷ್ಟಃ ಖಂಡ್ಯತೇ ತೇನ ನೂನಂ
ಯುಕ್ತಾಂ ಯುಕ್ತಿಂ ವಕ್ತಿ ಚಾಸಾವಖಂಡ್ಯಾಮ್ ।
ವಾದಿವ್ರಾತಂ ಲಜ್ಜಯೇನ್ನೋ ವಿಶೇಷಾ-
ದಾಕ್ಷೇಪ್ತೇತಿ ಶ್ರೂಯತೇ ಕಿಂ ನು ಕುರ್ಮಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರಾಚ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯತ್ಸಪಾದಂ ತು ಲಕ್ಷಂ
ವಾಕ್ಯೈರ್ನೈಕೈರಾಕ್ಷಿಪದ್ಧರ್ಷತೀರ್ಥಃ ।
ಇತ್ಥಂ ಪಾಂಥೈರ್ವರ್ಣಿತಂ ಶೃಣ್ವತಃ ಪ್ರಾಗ್
ಯುಷ್ಮಾನ್ ಪ್ರಾಪದ್ದೂಯಮಾನಂ ಮನೋ ಮೇ ॥ ೧೧ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸೋಽನ್ವೇಷ ವೇದೋ ನು ಮೂರ್ತೋ
ದಿವ್ಯಾ ಮೂರ್ತಿರ್ಯಸ್ಯ ಸಾ ಸುಸ್ಮಿತಸ್ಯ ।
ತದ್ದ್ರಷ್ಟ್ರೄಣಾಂ ಚೇತಿ ವಾಣೀ ಕೃಪಾಣೀ
ನೂನಂ ಮಾಯಾಪಕ್ಷಮೂಲಂ ಛಿನತ್ತಿ ॥ ೧೨ ॥

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಂ ತತ್ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಂ ಬಲೀಯೋ
ಮಾನೋಪೇತಂ ಕಾ ಕ್ಷತಿರ್ನಸ್ತಥಾ ಚೇತ್ ।
ಆಸ್ಮಾಕಾಃ ಕೇಪ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ವಿಲಜ್ಜಾ
ಲಜ್ಜಾಸಿಂಧೌ ದುಃಸಹೇಽಮಜ್ಜಯನ್ನಃ ॥ ೧೩ ॥

ತಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯೈಃ ಶಿಷ್ಯಜಾಲೈಸ್ತು ಗೌಣ್ಯೈಃ
ಸಂಸತ್ಸಿಂಧೌ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಭೃದ್ಭಿಃ ।
ಮಾ ಗೃಹ್ಯೇರನ್ ವಿಶ್ವಸತ್ತ್ವಾಂತರಾಣಿ
ಕ್ಷೇಮಾಪ್ತ್ಯೈ ನಸ್ತತ್ರ ನೀತಿಂ ವಿಧತ್ತ ॥ ೧೪ ॥

ಗೌಣ್ಯೈಸ್ತರ್ಕೈರ್ಗೌಣವಾಕ್ಯಾಭಿಗುಪ್ತ್ಯೈ-
ರ್ಗೌಣೀಂ ಬುದ್ಧಿಂ ವರ್ಧಯಂತೇ ನೃಣಾಂ ತೇ ।
ಹಂಸಾನಾಂ ನೋ ವಾಗ್ವಿಘಾತಪ್ರವೀಣಾಃ
ಸಿಂಧುಂ ಭೂಯೋವಾರಿವರ್ಷೈರಿವಾಬ್ದಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ಬಾಹುಲ್ಯೇನ ಹ್ಯೇತದುಕ್ತ್ವಾ ಖಲು ದ್ರಾಗ್
ಏತೇ ವಿಶ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ನುವಂತಿ ಪ್ರಕಾಮಮ್ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ನಸ್ಮದ್ದರ್ಶನಾಪಾಯಕಾಲೇ
ಯದ್ವಲ್ಲೋಕಾಪಾಯಕಾಲೇ ಲಯಾಪಃ ॥ ೧೬ ॥

ಆಕರ್ಣ್ಯೇತ್ಥಂ ತಸ್ಯ ವಾಣೀಮಥಾನ್ಯೋ
ಮಾನೀ ತೇಷಾಂ ಮಾನಿನಾಂ ಚಿತ್ತವೇತ್ತಾ ।
ಸ್ವಾನಾಂ ಚೇತೋ ನಂದಯನ್ ಮಂದಚೇತಾ
ಧೃಷ್ಟಾಮುಚ್ಚೈರ್ವಾಚಮಾಚಷ್ಟ ಕಷ್ಟಃ ॥ ೧೭ ॥

ತೇಜಃಶಂಕಾಮಾತ್ರತೋ ಯದ್ವಿಲೀನಂ
ಧಿಗ್ಭೀರೂಣಾಂ ಮಾನಸಂ ಮಾನಹೀನಮ್ ।
ಏಕಾಂತೇನ ಪ್ರಾಪ್ತತೇಜೋವಿಲೀನಂ
ಸ್ಥೇಯೋ ಯಸ್ಮಾದ್ಭಾತಿ ಹೈಯಂಗವೀನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಯೇಷಾಂ ವಿದ್ಯಾ ಶಾಂಕರೀ ಶಂಕರೀ ನೋ
ದೇವಾದೀನಾಂ ಬಾಧ್ಯತಾಂ ಸಾಧಯಂತೀ ।
ಶಾಕ್ರೀವಾಲಂ ಲಜ್ಜಯೇದ್ದೇವಪೂಜ್ಯಂ
ತೇಷಾಮೇಷಾಂ ಸನ್ನಿಧೌ ಕೋ ವಿಷಾದಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯದ್ಯದ್ವೈತಂ ಕರ್ಕಶೈರ್ಗೌಣತರ್ಕೈ
ರುದ್ಧಂ ಸಾಧ್ಯಂ ನೈವ ಭಾತ್ಯಸ್ತು ತಾವತ್ ।
ಷಟ್ಕರ್ಮಜ್ಞೈರ್ದಿವ್ಯಮಂತ್ರೌಷಧಾದ್ಯೈಃ
ಏತೈರ್ಗುಪ್ತಾನ್ನೋ ನ ಜೇತಾ ಹಿ ಕೋಽಪಿ ॥ ೨೦ ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯೇವಂ ನ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷ್ಯೋ ವಿಪಕ್ಷಃ
ಕಿಂತು ಪ್ರಾಪ್ತೋ ನಾಧುನಾಽಽಕ್ರಂದಕಾಲಃ ।
ಅಪ್ಯದ್ವಂದ್ವಸ್ವಾತ್ಮಬೋಧಪ್ರತೀತ್ಯೈ-
ರಾಚಾರ್ಯೈರ್ಯಚ್ಛಂಕ್ಯತೇ ಶಂಕರಾದ್ಯೈಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣಾಗತಂ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂ
ಹಂತೋತ್ಸನ್ನಂ ನೂತನೇನೇತ್ಯುದೀರ್ಯ ।
ತೇಷಾಂ ದೋಷಾ ವರ್ಣನೀಯಾ ವಿದಗ್ಧೈಃ
ಸಂತೋಽಸಂತೋ ವಾಽಪಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಲೋಕೇ ॥ ೨೨ ॥

ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವತ್ ಸ್ಯಾದವಾಚ್ಯೋ
ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವನಿರ್ವಾಹಸಿದ್ಧಿಃ ।
ಇತ್ಥಂ ನೀತ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರನಿತ್ಯೇವ ಬಾಧ್ಯಃ
ಸರ್ವೋ ಲೋಕಃ ಸ್ವಾತ್ಮನೋ ಯಃ ಪರಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಗ್ರಾಮೇ ಗ್ರಾಮೇ ವಾರ್ಯತಾಂ ಮಾನನ್ಯೈಷಾಂ
ಪೂರ್ವಂ ಪೂರ್ವಂ ಸಾಮಪೂರ್ವೈರುಪಾಯೈಃ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾನಾಂ ಮಾನಭಂಗಾಯ ಕಾರ್ಯಂ
ಗ್ರಂಥಾಕರ್ಷಾದ್ಯುದ್ಯತೈರಸ್ಮದೀಯೈಃ ॥ ೨೪ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯೇತೇ ಕಾರ್ಯಮಾಲೋಚ್ಯ ಕಾಲೇ
ಚಕ್ರುರ್ವಕ್ರಾಶ್ಚಕ್ರಿಭಕ್ತಪ್ರತೀಪಮ್ ।
ಯೋಗ್ಯಾ ಮಂಕ್ತುಂ ತೇಽನ್ಯಥಾ ಸ್ಯುಃ ಕಥಂ ವಾ
ದುಃಖೋಗ್ರಾಂಭಸ್ಯಂಧತಾಮಿಸ್ರಸಿಂಧೌ ॥ ೨೫ ॥

ವ್ಯತ್ಯಾಕಾರಂ ವಾಸುದೇವದ್ವಿಷಂ ತೇ
ಪ್ರಾಜ್ಞಮನ್ಯಂ ಪುಂಡರೀಕಾಭಿಧಾನಮ್ ।
ವಾದವ್ಯಾಜಾಕ್ಷೇಪಕಾಮಾಃ ಕುಮಂತ್ರಾತ್
ಚಕ್ರುರ್ಯತ್ತಂ ರೂಪ್ಯಪೀಠಾಲಯೇಽಮೀ ॥ ೧೬ ॥

ಯದ್ವತ್ಸಿಂಹಂ ಗ್ರಾಮಸಿಂಹೋಽಶುಚೀಚ್ಛೋ
ಹಂಸಂ ಕಾಕೋ ಯದ್ವದೇವೈಕದೃಷ್ಟಿಃ ।
ಯದ್ವನ್ಮಾಯೀ ಭೂರಿಮಾಯುಸ್ತರಕ್ಷುಂ
ತದ್ವದ್ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಮಾಹ್ವಾಸ್ತ ಮೂಢಃ ॥ ೧೭ ॥

ಅಪ್ಯಲ್ಪೋಽಸೌ ನ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷ್ಯಂ ಬಭೂವೇ
ಲೋಲಾತ್ಮೇವಾದಕ್ಷಪಕ್ಷಃ ಪತಂಗಃ ।
ಮಧ್ವೇನಾಹೋ ದುಸ್ತರೇಣ ಸ್ವಭಾವಾತ್
ತೇಜೋರಾಶೀರಾಜಿತೇನಾಗ್ನಿನೇವ ॥ ೧೮ ॥

ಮಾನ್ಯೈರ್ಮಾನ್ಯೈರ್ಭಾಸಮಾನೋಽಸಮಾನ್ಯೈಃ
ಆಕ್ಷಿಪ್ಯೈನಂ ಸ್ವಂ ಮತಂ ಸಾಧಯಿತ್ವಾ ।
ಪ್ರೀತ್ಯೈ ವಿಷ್ಣೋರುತ್ತಮಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥೋ
ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ವೇದವೇದೀ ಚಕಾರ ॥ ೧೯ ॥

ಆಮ್ನಾಯಂ ಯೋ ವೇಪುರಾಮ್ನಾಯಪೂರ್ವಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಿಪ್ರಾಸ್ತತ್ರ ಕೌತೂಹಲೇನ ।
ಪರ್ಯಾಸೀನಾಸ್ತಾವದಾಚಾರ್ಯವರ್ಯಂ
ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಾಂಚಕ್ರಿರೇಽನೇಕಸಂಖ್ಯಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಉಕ್ತಾಂಗೇಭ್ಯಃ ಕಾದಿಕಾನ್ ವ್ಯಂಜಯಂತಂ
ತತ್ತನ್ಮಾತ್ರಾವ್ಯಂಜನಾದೌ ಪ್ರವೀಣಮ್ ।
ತಿಸ್ರೋಽವಸ್ಥಾಸ್ತದ್ಗುಣೈರ್ಭಾವಯಂತಂ
ದೇವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಸ್ಮರನ್ ದೇವದೇವಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಆದೌ ಪ್ರಸ್ತುತ್ವೇನ ವತ್ಸಾನುವೃತ್ತ್ಯಾ
ಮಾತ್ರಾಪಾದೌ ವರ್ತಯನ್ ದೃಶ್ಯಮಾನಃ ।
ಕುರ್ವನ್ನನ್ಯಾಲ್ಶ್ಚಾಗ್ರ್ಯರೂಪಾ ವಿವೃತ್ತೀ-
ರ್ಗೋವಿಂದಶ್ರೀರಾಸ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಃ ॥ ೨೨ ॥

ಮಾಂಗಲ್ಯಾಂಗವ್ಯಕ್ತಭಾವಾ ತ್ರಿಲೋಕೀಂ
ರಂಗಾರೂಢಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪ್ರಾಪಯಂತೀ ।
ಕೃಷ್ಣೇವಾನ್ಯಾ ಮಾನ್ಯವಿನ್ಯಾಸಪಾದಾ
ರೇಜೇ ಮಾಧ್ವೀ ಸುಸ್ವರಾ ವೇದವಾಣೀ ॥ ೩೩ ॥

ಗಾಂಭೀರ್ಯಾದ್ಯೈರ್ಯುಕ್ತಮೌದಾರ್ಯಕಾರ್ಯೈಃ
ನಾನಾನಾದಶ್ಲಾಘ್ಯಮುಚ್ಚಾರಣಂ ತತ್ ।
ಶಿಕ್ಷಾಶಿಕ್ಷಾಲಕ್ಷಣಾನಾಂ ಹಿ ಲಕ್ಷ್ಯಂ
ಮಾನ್ಯಂ ಮನ್ಯೇ ಧನ್ಯಬುದ್ಧೇರತುಲ್ಯಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಕಾಲ್ಪೀಃ ಕ್ಲೃಪ್ತೀರ್ವ್ಯಂಜಯಂಶ್ಛಾಂದಸೀಶ್ಚ
ವ್ಯಕ್ತಂ ಶಾಬ್ದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮುದ್ಭಾವ್ಯ ಭೂಯಃ ।
ಸ ವ್ಯಾಚಖ್ಯಾವುಕ್ತನೈರುಕ್ತಮಾರ್ಗೋ
ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಜ್ಯೋತಿರ್ವೇದಿನಾಂ ವೇದಮಿತ್ಥಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಶ್ರೌತೇ ವ್ಯಾಖ್ಯೋಚ್ಚಾರಣೇ ಚಾರುಣೀ ತೇ
ಮಾದೃಗ್ದೇಹೀ ವರ್ಣಯೇದಸ್ಯ ಕೋ ನು ।
ವಾಗೀಶಾನವಾಗ್ಗ್ನಿಹಂಗೇಶಜೀವ್ಯೈಃ
ಭೂಯಾಶ್ಚರ್ಯೈರ್ವರ್ಣಿತೇ ಯೇ ಪ್ರಣಮ್ಯ ॥ ೩೬ ॥

ಛಂದಃಸಾರ್ಥಂ ಸಾಥಮತ್ರಾಮುನೇತ್ಥಂ
ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೇವ ।
ಸರ್ವೇ ಸೌಮ್ಯಾ ಜಿಷ್ಣುಜಿಜ್ಞಾಸಯಾಽಮೀ
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರೋಚುಶ್ಚಿತ್ರಕಾಯಾಭಿಧಾನಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಜ್ಯಯಾ ಪ್ರಜ್ಞಯಾಽಸೌ
ಹಂತಾವೋಚನ್ಮಂತ್ರವರ್ಣಾಭಿಧೇಯಮ್ ।
ತತ್ಪ್ರತ್ಯರ್ಥೀ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯತೇ ವಕ್ತುಮೇತತ್
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಶ್ರೋತುಕಾಮೈರ್ಭವಾಂಶ್ಚ ॥ ೩೮ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೈರೇಷ ವಿಸ್ತಾರಿಬುದ್ಧೇಃ
ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಸಾಮ್ಯಂ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತೋ ದುರಾತ್ಮಾ ।
ಹಾಸ್ಯೋಽತ್ರಾಭೂದ್ವಾಸುದೇವಪ್ರಭಾರ್ಥೀ
ಯದ್ವತ್ ಪೂರ್ವಂ ಪೌಂಡ್ರುಕೋ ವಾಸುದೇವಃ ॥ ೩೯ ॥

ಆಜ್ಞಾದೇಶಾದುತ್ತರಂ ರಾದಿಶಬ್ದಂ
ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾರೇತ್ಯುಕ್ತವಂತಂ ಪದಂ ತಮ್ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಲೌಲ್ಯಾದೈತರೇಯಾದಿಸೂಕ್ತೇ
ಪೃಥ್ವೀದೇವಾ ನಿಂದನೀಯಂ ನಿನಿಂದುಃ ॥ ೪೦ ॥

ಶಾರ್ದೂಲಾಖ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಭಾವಿತಃ ಪ್ರಾಕ್
ಲೋಕೇ ಧೂರ್ತೋ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುರೇಷಃ ।
ವಾದಿದ್ವೇಪಿಧ್ವಂಸಿನಂ ಮಧ್ವಸಿಂಹಂ
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಹೀತ್ಥಂ ಶಬ್ದಶೇಷೋ ಬಭೂವ ॥ ೪೧ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಭೀಷ್ಟಾ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಸ್ಪಷ್ಟಸಂಜ್ಞಾ
ಯಾ ಸ್ವೀಯಾ ಶ್ರೀಃ ಪಾಲಿತಾ ಸದ್ದ್ವಿಜೇನ ।
ಪದ್ಮಾಖ್ಯಾಸತ್ಸೈಂಧವೇನಾಹೃತಾಂ ತಾಂ
ಶುಶ್ರಾವಾಗ್ರ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯಪಾರ್ಥಃ ॥ ೪೨ ॥

ತೂರ್ಣಂ ತೀರ್ಣಾದಭ್ರಮಾರ್ಗೋಽಥ ಸಾರ್ಯಃ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸೌ ಗೋಗಣೈರ್ಭೀಷಯಿತ್ವಾ ।
ಸಂಯಮ್ಯಾಂತರ್ಯಂತ್ರಕಾಮೇನ ಹಾಸ್ಯಂ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಶ್ರೀರ್ನಿರ್ಜಿತಂ ತಂ ಜಹಾಸ ॥ ೪೩ ॥

ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾಽಸೌ ಭದ್ರಮೇಕಾಕಿನಂ ಯಃ
ಕ್ಷೇಪ್ತುಂ ಹೇತುಃ ಸೌಖ್ಯದಾಖ್ಯಂ ಬಭೂವ ।
ಹರ್ಯಂಶೋಽಯಂ ತಂ ನ ಚಕ್ಷಾಮ ಭೂಯಃ
ತೋಕೇ ಸನ್ನೇ ಸೂಕರಂ ಕೇಸರೀವ ॥ ೪೪ ॥

ತಸ್ಯ ತ್ರಾಸಾತ್ ಪೃಷ್ಠತಸ್ತಿಷ್ಠತೋಽಭೂತ್
ಕ್ಷೇಮಾಪೇಕ್ಷೀ ಯೋ ಜನಃ ಪ್ರಾಗ್ಜಿತೋಽಪಿ ।
ಮಧ್ಯೇಽನ್ಯೇಷಾಂ ಗೋತತೀಸ್ತತ್ತ್ರಯುಕ್ತಾಃ
ಸೋಽದ್ಯಜ್ವಿಷ್ಣುಃ ಪಂಚಷೈರ್ಗೋವಿಶೇಷೈಃ ॥ ೪೫ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ಭೂಯಃ ಶೋಭಯದ್ಭಿಃ ಪದಾಂತಂ
ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣೇರ್ಯಮಾಣೈರವಾರ್ಯೈಃ ।
ಗೋವ್ರಾತೈಸ್ತಂ ದಾರಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಗೃಹ್ಣಾತ್
ಕಂಜಾಖ್ಯಾನಂ ಸಿಂಧುಪಂ ಮಧ್ವಪಾರ್ಥಃ ॥ ೪೬ ॥

ಆಸ್ತಾಮಾಸ್ತಾಮೇಷ ವೋ ವಿಶ್ವಮೋಷೋ
ರೇ ರೇ ಮಾಯಾವಾದಿಚೋರಾ ದ್ರವೇತ ।
ದ್ರಷ್ಟಾ ದ್ರಷ್ಟಾ ನಿಗ್ರಹೀತಾ ಧ್ರುವಂ ವಃ
ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಾಲೋ ದ್ರಾಗ್ಗುಹಾಂತಂ ಪ್ರವೇಷ್ಟುಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ತೇಜೋವಿದ್ವಚ್ಚಕ್ರಚಂದ್ರಸ್ಯ ಲೀನಂ
ವಿಧ್ವಸ್ತಾಽಲಂ ವಾದಿನಕ್ಷತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ।
ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಂ ಯತ್ತು ತದ್ದೀಪ್ತಿಮೂಲಂ
ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ತನ್ನಿರಸ್ತಂ ತಮಶ್ಚ ॥ ೪೮ ॥

ಪೂರ್ವಾಶಾಮಾಪೂರ್ಯ ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶೀ
ಗೋಸಂದೋಹೈಃ ಸಪ್ತವಿದ್ಯಾಖ್ಯವಾಹಃ ।
ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಕಿಂ ನೈಕ್ಷಿ ದೇದೀಪ್ಯತೇಽಸೌ
ದೇವಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸರ್ವವಿತ್ ಸರ್ವದೀಪಃ ॥ ೪೯ ॥

ಸರ್ವಾಧಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞಂ ವಿಹಾಯೋ
ರಮ್ಯಾಕಾರಂ ಶಾರದೇಂದೀವರಾಭಮ್ ।
ಸನ್ನಿರ್ಣೀತಂ ಗುಣ್ಯಲಂ ಶಬ್ದಭೇದೈಃ
ಮಧ್ವಾದಿತ್ಯಂ ಸಂಶ್ರಿತಂ ಕೋಽಪಿ ಧತ್ತೇ ॥ ೫೦ ॥

ವಿಧಾವತ ವಿಧಾವತ ತ್ವರಿತಮತ್ರಿವಾದಾಸುರಾ
ಅದಭ್ರಧಿಷಣಾಭಿಧೋ ನರಹರಿರ್ಹಿ ಜಾಜ್ವಲ್ಯತೇ ।
ಸ ಯುಕ್ತಿನಖರೈಃ ಖರೈರ್ಮುಖರಮೂರ್ಖದುಃಖಾಂಕುರೈರ್ವಿದಾರಯತಿ
ದಾರುಣಪ್ರವಚನಪ್ರಮಾದೋಽಪ್ರಿಯಾನ್ ॥ ೫೧ ॥

ಧತ್ತೇ ರೂಪಾಣ್ಯನಂತಾನ್ಯಪಿ ಭುವನಪತೇಃ ಯೋ ಹೃದಾಽಪೇಕಪಕ್ಷೋ
ದಕ್ಷಃ ಸದ್ಭ್ಯೋಽಖಿಲೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯಮೃತಮಿಹ ದದೌ ಕೇವಲಂ ಯೋ ನ ಮಾತ್ರೇ ।
ಪಕ್ಷಿಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಪರಃ ಸನ್ನಮಿತಮತಿಪದೋಽಸಂಪದೇ ಸ್ಯಾದಯಂ ವೋ
ಮಾ ದರ್ಪಂ ಮಾಯಿಸರ್ಪಾ ಭಜತ ಭಜತ ತಾಸ್ತಾ ಗುಹಾ ದ್ರಾಗ್ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾಃ ॥ ೫೨ ॥

ವೇದವ್ರಾತಸುದರ್ಶನಃ ಪರಿಲಸತ್ತರ್ಕಾಖ್ಯಶಂಖಧ್ವನಿ-
ರ್ವಿಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುಪುರಾಣಸಂಹತಿಗದಃ ಶ್ಲೋಕೌಘಶಾರ್ಙ್ಗಾನ್ವಿತಃ ।
ಸತ್ಸೂತ್ರೇಷ್ವಿತಿಹಾಸನಂದಕಚಣೋ ಮಧ್ವಾಖ್ಯನಾರಾಯಣಃ
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವೋ ನಿಜಿಘೃಕ್ಷಯಾ ದ್ರವತ ಹೇ ಮಾಯಾವಿದೇವದ್ವಿಷಃ ॥ ೫೩ ॥

ಇತಿ ನಿಗದಿತಿ ಮಾಯಾವಾದಿವಿದ್ವೇಷವೇಷೇ
ಶುಭಜನನಿಕರೇ ಸ್ವಾರಾಮತೋಽಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಯಾತಃ ।
ನ್ಯವಸದಮರಧಿಷ್ಣ್ಯೇ ಪ್ರಾಗ್ರ್ಯವಾಟಾಭಿಧಾನೇ
ಗುರುಮತಿರಭಿನಂದನ್ ದೇವಮಾನಂದಮೂರ್ತಿಮ್ ॥ ೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

***

ಅಥ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ

***

ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ-ಪಂಡಿತರ ಜನನ, ಬಾಲ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ವರ್ಣನೆ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತರಿಂದ ಮಾಧ್ವಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರಿಂದ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಸಂದರ್ಶನ - ಇವುಗಳ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದೆ.

***

ಪೃಥುದರ್ಶನಮುತ್ಥಿತಂ ಕೃತಾರ್ಥಂ
ಪೃಥಿವೀಭೃತ್ಪ್ರಣತಿಂ ಗೃಹೀತವಂತಮ್ ।
ನಿಜಶಿಷ್ಯಮುದೇಽಥ ಸಹ್ಯಮಾಪ್ತಂ
ಪುರುಷಃ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯಯೌ ಕದಾಚಿತ್ ॥ ೧ ॥

ಭಗವಾನಿಹ ನಃ ಸ್ವಕಿಂಕರಾಣಾ-
ಮಚಿರೇಣಾಽವ್ರಜತಾದನುಗ್ರಹಾರ್ಥಮ್ ।
ಇತಿ ಕಾರ್ಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾಽರ್ಥಯತ್ ತ್ವಾಂ
ನೃಪ ಇತ್ಯಭ್ಯಧಿತೈಷ ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ॥ ೨ ॥

ಅಥ ಮಾಘವತೀಮಪಾಸ್ಯ ಕಾಷ್ಠಾಂ
ವ್ರಜತಾ ಪ್ರೈಧಿತತೇಜಸಾ ಪ್ರತೀಚೀಮ್ ।
ಪರಿಶೋಧಯತಾ ಸ್ವಪಾದಸಂಗಾತ್
ಪೃಥಿವೀಂ ಪ್ರಾಜ್ಞದಿವಾಕರೇಣ ರೇಜೇ ॥ ೩ ॥

ಅಶುಭಾನಪಹಾಯ ಮಾಯಿಜುಷ್ಟಾ-
ನಧಮಾದ್ರೀನಿವ ಗೋತ್ರನಿಮ್ನಗೌಘೈಃ ।
ಸುಜನೈಸ್ತರಸಾಽಭಿಗಮ್ಯಮಾನಃ
ಪರಮಸ್ನೇಹತಯಾ ಕ್ರಮಪ್ರಸನ್ನೈಃ ॥ ೪ ॥

ಸುಮನಃಫಲಶೋಭಿನೋಽತ್ರ ಪುಂಸೋ
ನಮಯನ್ ಗೋಭಿರನೋಕಹಾನಿವೋಚ್ಚಾನ್ ।
ಅಪಿ ಭಂಗಮುಪಾನಯನ್ನನಮ್ರಾನ್
ದೃಢಭಾವಾದಪರಾನವಾರ್ಯವೀರ್ಯಃ ॥ ೫ ॥

ಗಮನೋತ್ಸವ ವಿಸ್ಮಿತೈರ್ನಿಷೇವ್ಯೋ
ವಿವಿಧೈರ್ಜಾನಪದೈರ್ಜನೈರಜಸ್ರಮ್ ।
ಪರಿಸತ್ವರಕೀರ್ತಿರಾರ್ತಿಮುಕ್ತೈಃ
ಪುರುಷೈರ್ದೂರಭವೈಶ್ಚ ಗಮ್ಯಮಾನಃ ॥ ೬ ॥

ಅಮರೈರಮರಾನುಗೈರ್ಮುನೀಂದ್ರೈ-
ರಪರೇಕ್ಷಾವಿಷಯೈಶ್ಚ ಸೇವ್ಯಮಾನಃ ।
ಹರಿಪಾದಸರೋಜಸಂಗಸಾರೋ
ಭುವನೇ ಪಾವನಪಾವನೋ ನಿಕಾಮಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಯಮಪ್ರತಿವಾರಣಃ ಪ್ರಯಾಣೇ
ಪರಮಾನಂದಸುತೀರ್ಥಸೂರಿರಾಜಃ ।
ವಿಬಭಾವತಿವೇಲಮಚ್ಛರೂಪಃ
ಸುರಸಿಂಧೋರಿವ ಸಂತತಪ್ರವಾಹಃ ॥ ೮ ॥

ಸಮಯೇನ ಗತೋ ಮಹೀಯಸಾಽಸೌ
ವಿಷಯಂ ಸ್ತಂಭಪದೋಪಸರ್ಜನಾಖ್ಯಮ್ ।
ಮದನಾಧಿಪತೇಃ ಸುದಾಮ ಧಾಮ
ಪ್ರವಿವೇಶಾಖಿಲಲೋಕವಂದನೀಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ಕ್ಷಣದಾಮಿಹ ತಾವದೂಷಿವಾಂಸಂ
ವಿಹಿತಾಹರ್ಮುಖಯೋಗ್ಯಯೋಗಮೇನಮ್ ।
ಗಮನೋದ್ಯಮಲಕ್ಷಣೈರಜಾನನ್
ಗಮನಾಯೋದ್ಯತಮಾಶು ಶಿಷ್ಯಸಂಘಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪುರತೋ ವಿಸೃತಾಃ ಸಮಾಧಿಶುದ್ಧ್ಯೈ
ಯತಯಸ್ತತ್ರ ಪಟೀಃ ಕಷಾಯವೇಷಾಃ ।
ಸಹಸೋದಹರನ್ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಮುದ್ರಾ-
ಯುತದಂಡಾದಿಕಧಾರಣೋದ್ಯಮೇನ ॥ ೧೧ ॥

ಅವಧಾರ್ಯ ವಿಶೇಷಕಾರಿಶಂಖ-
ಪ್ರಕಟಾಂಕಾನ್ ಸುಧಿಯಾ ಗತಾರ್ದ್ರಭಾವಾನ್ ।
ಲಸಿತಾ ತುಲಸೀಸ್ರಗಸ್ಯ ಕಂಠೇ
ಹರಿನಿರ್ಮಾಲ್ಯತಯೋಚಿತಾ ನ್ಯಧಾಯಿ ॥ ೧೨ ॥

ಯತಧೀರ್ಗುರುಚಕ್ರಿಮೂರ್ತಿಪೂರ್ಣಂ
ಯತನಿಶ್ವಾಸವಚಾ ವಿಶೋಧ್ಯಪಾಣೇ ।
ಗುಣಕುಂಡಲಮಂಡಿತಂ ವಿಮಾನಂ
ಗುಣಬದ್ಧಂ ಕವಚಾಮೃತಂ ಬಭಾರ ॥ ೧೩ ॥

ಸಕಮಂಡಲುಮಂಡಲಾವಲಂಬಂ
ಸ್ವಯಮೇವಾಲಘುಪುಸ್ತಕಾದಿಭಾರಮ್ ।
ಯುವಶಿಷ್ಯಗಣೋ ದಧೇ ನ ಯತ್ನಾ-
ನ್ನ ಹಿ ದಾಕ್ಷ್ಯಸ್ಯ ಸಮೋ ಗುಣೋಽಪರೋಽಸ್ತಿ ॥ ೧೪ ॥

ಅತಿಸಂಭ್ರಮತಃ ಪರಿಭ್ರಮಂತಂ
ಭರದಾಮಾನವಲೋಕಿನಂ ಚಿರಾಯ ।
ಅನುಯೋಗಪರಂ ಮುಹುಃ ಪ್ರಮತ್ತಂ
ಜಹಸುರ್ನೂತನಶಿಷ್ಯಮತ್ರ ಕೇಚಿತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅಥ ತತ್ಕ್ಷಣಘಟ್ಟಿತೋರುಘಂಟಾ-
ಘನನಾದವ್ಯಪದೇಶತಃ ಪರೇಣ ।
ಅಮಿತಪ್ರಮತಿಃ ಪ್ರಚೋದಿತೋಽಸಾ-
ವಿತಿ ನಿರ್ಯತ್ಸು ನಿಜೇಷು ನಿರ್ಜಗಾಮ ॥ ೧೬ ॥

ಧೃತಮಾತಪವಾರಣಂ ವರೇಣ್ಯಂ
ಪ್ರತಿರಾಜಂ ತಮುಪರ್ಯುಪರ್ಯುದಾರಮ್ ।
ಉದಯನ್ಮಿಹಿರೋಪರಿಷ್ಠಪೂರ್ಣ-
ದ್ವಿಜರಾಜಶ್ರಿಯಮಾಯಯಾವಭೂತಾಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಭುವನತ್ರಯಧಾರಿಣಂ ಮುಕುಂದಂ
ದಧದಂತಃ ಸ ದಧೇ ಗುರುಃ ಸ್ವಯಂ ಚ ।
ಅಪಿ ಕೇನಚಿದಿತ್ಯಮೋ ನ ಚಿತ್ರಂ
ನನು ಸ ಪ್ರಾಣಪತಿರ್ಬಭಾರ ತಂ ಚ ॥ ೧೮ ॥

ಯತಯೋ ಗೃಹಿಣೋಽಥ ವರ್ಣಿಮುಖ್ಯಾಃ
ಶ್ರುತಿಗಾಸ್ತ್ಯಕ್ತನಿಷಿದ್ಧಕಾಮ್ಯಭಾವಾಃ ।
ಇಹ ಮೂರ್ತಿಧರಾ ಇವ ಸ್ವಧರ್ಮಾಃ
ಶತಸಂಖ್ಯಾ ಶತಸಂಖ್ಯಮನ್ವಗಚ್ಛನ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪರಿವಾರಜನಾ ನ ಮಾರ್ಗದುಃಖಂ
ಪ್ರಯಯುಃ ಪೂರುಷರತ್ನಮೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ।
ಇತಿ ನಾದ್ಭುತಮಸ್ಯ ಹಿ ಪ್ರಯಾಂತಿ
ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರಾದ್ಭವಿನೋ ಭವಾಪವರ್ಗಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಮದನೇಶ್ವರವಲ್ಲಭಪ್ರದೇಶೇ ಪ್ರಭು-
ಮಯಾಂತಮಥಾಭ್ಯಪದ್ಯತ ದ್ರಾಕ್ ।
ಜಯಸಿಂಹ ಇಮಂ ನೃಸಿಂಹವರ್ಯಃ
ಶುಭಧೀಃ ಸ್ತಂಭವಿಶಿಷ್ಟಸಿಂಹನಾಮಾ ॥ ೨೧ ॥

ಅವತೀರ್ಯ ಪುರೈವ ವಾಹನಾತ್ ಸ್ವಾದಪಿ
ಮಾರ್ಗಾದಪಸಾರ್ಯ ಸೈನಿಕಾನ್ ಸಃ ।
ಸಹ ಕೈಶ್ಚನ ಭೂಸುರೈರವಾಪ್ತ-
ಸ್ತ್ರಿಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಪದಾಂತಿಕೇ ನನಾಮ ॥ ೨೨ ॥

ಪೃಥಿವೀಪತಿನಾನುಗಮ್ಯಮಾನೋ
ವಿನಯಾದ್ಭಕ್ತಿರಸಾರ್ದ್ರಮಾನಸೇನ ।
ಅಚಿರೇಣ ಸ ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲಸ್ಯ
ಪ್ರಯಯಾವಾಯತನೋತ್ತಮಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ನರದೇವದಿದೃಕ್ಷಯಾ ಸಮೇತಾ
ಉಭಯಗ್ರಾಮಜನಾ ಜನಾಃ ಪರೇ ಚ ।
ಉಪಯಾಂತಮನಂತಮಾನಸಂ ತಂ
ಮುಹುರೈಕ್ಷಂತ ಕುತೂಹಲಾಬ್ಧಿಮಗ್ನಾಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪುರತೋ ಮಧುರಸ್ವರೈರ್ವದದ್ಭಿಃ
ಸ್ವಕೃತಾಃ ಕರ್ಣಸುಖಾ ಮುಕುಂದಗಾಥಾಃ ।
ಧೃತಪಂಕಜಬೀಜಚಕ್ರಚಿಹ್ನೈಃ
ಕೃತನೃತ್ಯೈಶ್ಚತುರೈರ್ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಕಲಿತಾಂಜಲಿನಾ ಸ್ಫುಟಾನುಯಾಂತಂ
ಜನಸಂಬಾಧಸಹೇನ ಭೂಮಿಭರ್ತ್ರಾ ।
ಕರುಣಾವಿಷಯಂ ಚಿಕೀರ್ಷುಣಾ ಸ್ವಂ
ವ್ರಜತಾ ಕಿಂಕರತಾಮಕೈತವೇನ ॥ ೨೬ ॥

ಇದಮಿತ್ಥಮಿತೀಕ್ಷಣೈರ್ನರಾಣಾ-
ಮಪರಿಚ್ಛೇದ್ಯಮಹಿಷ್ಠಧಾಮರೂಪಮ್ ।
ಅಧಿಕಂ ಧರಣೀಮಲಂಚಿಕೀರ್ಷುಂ
ಸ್ಫುಟಮುದ್ಯಂತಮಿವ ದ್ಯುನಾಥಮನ್ಯಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಅಶನೈಃ ಶನಕೈರಿವಾಽವ್ರಜಂತಂ
ಯುವಸಿಂಹಪ್ರವರಪ್ರಗಲ್ಭಯಾನಮ್ ।
ಅತಿಪಾಟಲಪಾದಪಲ್ಲವಾಭ್ಯಾ-
ಮವನೀಂ ಪಾವನತಾಮಲಂ ನಯಂತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ನಖನಿರ್ಜಿತಪದ್ಮರಾಗರಾಗಂ
ವರಕೂರ್ಮಪ್ರಪದಂ ನಿಗೂಢಗುಲ್ಫಮ್ ।
ಸುರವರ್ಯಕರಾಗ್ರಸೇವ್ಯಜಂಘಂ
ದ್ವಿರದೋದಾರಕರೋಪಮೋರುಯುಗ್ಮಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಶುಭಶುದ್ಧನಿತಂಬಬಿಂಬರಾಜ-
ನ್ನವಕೌಶೇಯವಿಶೇಷಭಾಗ್ಯವಸ್ತ್ರಮ್ ।
ತನುಕುಕ್ಷಿಗಲಾಲಿಕೇಷು ರೇಖಾ-
ತ್ರಿತಯೇನ ಪ್ರಕಟೇನ ಶೋಭಮಾನಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಮೃದುಸೂಕ್ಷ್ಮಘನಾರುಣಾವಿಕಾಚ್ಛ-
ಪ್ರಕಟಪ್ರಾವರೇಣ ಭಾಸಮಾನಮ್ ।
ಅತಿನೂತನತಿಗ್ಮಭಾನುಭಾಸಾಂ
ನಿಕರೇಣೇವ ಸುವರ್ಣಸಾನುಮಂತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಪೃಥುವಕ್ಷಸಮುನ್ನತಾಂಸಭಿತ್ತಿಂ
ಗುರುವೃತ್ತಾಯತಹೃದ್ಯಬಾಹುದಂಡಮ್ ।
ಪರಮಾರುಣಪಾಣಿಪಲ್ಲವಾಂತಃ
ಸ್ಫುರಿತೋರ್ಧ್ವಧ್ವಜಲಾಂಛನಾದಿಮಂತಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣಶಶಾಂಕಬಿಂಬಶಂಕಾ-
ವಿಷಯಂ ಪ್ರಾಕ್ ಸಹಸಾಽವಲೋಕನೇನ
ಅಕಲಂಕತಯಾ ಪರಂ ವಿವಿಕ್ತಂ
ವದನಂ ಬಿಭ್ರತಮಚ್ಛವಿಭ್ರಮಾಬ್ಧಿಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅತಿಸುಂದರಮಂದಹಾಸರಾಜನ್
ನವಕುಂದಾಭರದಂ ಶುಭಾರುಣೋಷ್ಠಮ್ ।
ಕಮಲಾಯತಲೋಚನಾವಲೋಕೈ-
ರಪಿ ಲೋಕಾನ್ ಸಕಲಾನ್ ಪ್ರಹರ್ಷಯಂತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಅತಿಭಾಸುರಕರ್ಣಭಾಸಿತ ಶ್ರೀ-
ತುಲಸೀಗುಚ್ಛಮತುಚ್ಛಕಾಂತಿಗಂಡಮ್ ।
ಭುವನತ್ರಯಭೂತ್ಯಭೂತಿದಾನೇ
ಚತುರಭ್ರೂವರವಿಭ್ರಮಂ ಸುಮೌಲಿಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸಕಲಾವಯವಾನ್ ಸ್ಫುಟಂ ಮಿಮಾನಾಃ
ಪ್ರತಿಮಾಲಕ್ಷಣದರ್ಶನಾಯ ಲಕ್ಷ್ಯಮ್ ।
ಚತುರಾ ವಿದಧುರ್ಯದೀಯಗಾತ್ರಂ
ಸ ಸುಲಕ್ಷ್ಮೇತ್ಯಧುನಾ ನಿಗದ್ಯತೇ ನೋ ॥ ೩೬ ॥

ಅತಿಲೋಲದೃಶಾಂ ಸಮೀಕ್ಷಿತುಂ ಸ್ವಂ
ಜನಸಂಬಾಧಭಯೇನ ದೂರಭಾಜಾಮ್ ।
ಸಮದರ್ಶಯದೂರ್ಧ್ವಮೋರಸೋಽಸೌ
ದಯಯೈವೋರುಜನೌಘಮಧ್ಯಗೋಽಪಿ ॥ ೩೭ ॥

ಸವಿಕಾಸದೃಶಾಂ ಕೃತಾಂಜಲೀನಾಂ
ಜನತಾನಾಂ ಪರಮಾದರಾನ್ನತಾನಾಮ್ ।
ವಲಯೇನ ವೃತಃ ಪ್ರಿಯಂ ಮುರಾರೇಃ
ಪ್ರವಿವೇಶಾಽಯತನಂ ಪ್ರಬರ್ಹಬೋಧಃ ॥ ೩೮ ॥

ವಿವಿಧಪ್ರಭುಮಧ್ಯಸನ್ನಿಷಣ್ಣೋ
ನರದೇವೇನ ಸಮಂ ಸ ಗೂಢದೇವಃ ।
ವಿಬಭಾವುಡುರಾಡಿವೋಡುಮಧ್ಯೇ
ಸಹ ಮಹ್ಯಾಸ್ತನಯೇನ ಪೂರ್ಣಬಿಂಬಃ ॥ ೩೯ ॥

ಅವದತ್ ಸ ಕಥಾಂ ರಥಾಂಗಪಾಣೇಃ
ಭಗವಾನ್ ಭಾಗವತೇ ಭವಾಪಹಂತ್ರೀಮ್ ।
ಅನುರೂಪಗುಣಸ್ವರಾದಿಭಾಜಾ
ನಿಜಶಿಷ್ಯಪ್ರವರೇಣ ವಾಚ್ಯಮಾನೇ ॥ ೪೦ ॥

ಕಥನಂ ತದುದಾರಧೈರ್ಯಸಾರಂ
ಮಧುರಂ ಪುಷ್ಕಲಭಾವವತ್ಪ್ರಸನ್ನಮ್ ।
ವಿದುಷೋಽವಿದುಷೋಽತ್ರ ಶೃಣ್ವತೋಽಲಂ
ವ್ಯಧಿತಾನಂದರಸಾಂಬುಧೌ ನಿಮಗ್ನಾನ್ ॥ ೪೧ ॥

ಗಮನಾಸನಸಂಕಥಾದಿಲೀಲಾಃ
ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ಭವಾಪವರ್ಗದಾತ್ರೀಃ ।
ಕಥಮಪ್ಯಮರಾಃ ಪ್ರಪಂಚಯೇಯು-
ರ್ನನು ಮಧ್ವಸ್ಯ ನ ಮಾದೃಶೋಽಲ್ಪಬೋಧಾಃ ॥ ೪೨ ॥

ಸುತಪಃಕವಿತಾದಿಸದ್ಗುಣಾನಾಂ
ಲಿಕುಚಾನಾಂ ಕುಲಜೋಽಂಗಿರೋನ್ವಯಾನಾಮ್ ।
ಅಭವದ್ಗುಹನಾಮಕೋ ವಿಪಶ್ಚಿ-
ತ್ಕವಿವರ್ಯೋಽಖಿಲವಾದಿವಂದನೀಯಃ ॥ ೪೩ ॥

ದಯಿತಾಸ್ಯ ಸತೀ ಗುಣಾನುರೂಪಾ
ವಿಧಿವೀರ್ಯೇಣ ಮುಹುರ್ಮೃತಪ್ರಜಾಽಪಿ ।
ಅಭಜದ್ಭುವನಪ್ರಭೂ ಹರೀಶೌ
ಸುತಕಾಮಾ ವಸುದೇವಸೂನುಭಕ್ತಾ ॥ ೪೪ ॥

ಪರಮೇಶ್ವರಯೋಃ ಪ್ರಸಾದಯೋಗಾತ್
ಸುತರತ್ನಂ ತದಸೂತ ಸೂರಿಪತ್ನೀ ।
ಪರಿಷತ್ಸ್ವಪತತ್ತನೇಷು ನಾರ್ಘ್ಯೋ
ವಿವಿದೇ ಯಸ್ಯ ಸಮಃ ಪರೀಕ್ಷಕಾಗ್ರ್ಯೈಃ ॥ ೪೫ ॥

ವದನೇಂದುಮವೇಕ್ಷ್ಯ ನಂದನಸ್ಯ
ಸ್ವಕುಲೋತ್ತಾರಣದಕ್ಷ ಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ।
ಕೃತಕೃತ್ಯತಯಾ ಕ್ರಿಯಾಃ ಪ್ರಕುರ್ವನ್
ಕವಿರಾಖ್ಯಾಮುಚಿತಾಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಖ್ಯಾಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಕಲಭಾಷಣ ಏವ ಸೂರಿಪೋತಃ
ಕವಿರಾಸೀದನವದ್ಯಪದ್ಯವಾದೀ ।
ಅವಭಾತಿ ನನು ಪ್ರಭಾಪ್ರಭಾವೀ
ಭಗವಾನ್ ಬಾಲತರೋಽಪಿ ತಿಗ್ಮಭಾನುಃ ॥ ೪೭ ॥

ಸಕಲಾಂಗಯುತಾವಭಾತಶಾಖಃ
ಸಮಯೇಪ್ರಾಪ್ತ ಉದಾರಪಕ್ಷಿಸೇವ್ಯಃ ।
ಸ ಸಸರ್ಜ ಸದಧ್ವಗೋಪಕೃತ್ಯೈ
ಲಿಕುಚಃ ಕಾವ್ಯಫಲಂ ರಸಾಭಿರಾಮಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಪ್ರತಿಪಾದಿತಮಾತ್ಮನಾ ಯಥಾರ್ಥಂ
ಪೃಥುಮಾಯಾಸಮಯಸ್ಯ ದುರ್ಘಟತ್ವಮ್ ।
ಸ್ವಗುರೌ ಪರಿಹರ್ತುಮಕ್ಷಮೇಽಪಿ
ಶ್ರುತವಾಂಸ್ತಂ ಸ ವಯಸ್ಯಬೋಧಿತೋಽಲಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಭಗವತ್ಯುದಿತೇ ಸಗೋವಿಲಾಸೇ
ವಟುಭಾವಂ ತ್ಯಜತಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಖ್ಯೇ ।
ಅಪಿ ಭಾನುಪುರಃಸರಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ
ಪ್ರಯಯುಃ ಕೀಟಮಣಿಪ್ರಭತ್ವಮಾಶು ॥ ೫೦ ॥

ಅತಿ ದಕ್ಷಮತಿಂ ಸಪಾದಲಕ್ಷೇ
ಸಮಯೇ ಮಾಯಿಜನಸ್ಯ ಯುಕ್ತಿಶೂರಮ್ ।
ಮಹಿತಂ ಹಿ ಮಹೀತಲೇ ಮಹಿಮ್ನಾ
ಜನಕೋ ನಂದನಮಬ್ರವೀದುಪಾಂಶು ॥ ೫೧ ॥

ಶೃಣು ವಾಚಮಿಮಾಂ ವಿಚಾರಿತಾರ್ಥಾಂ
ನ ಕಲೌ ನಿರ್ಗುಣಭಾವನಾ ಸುಖಾಯ ।
ಇತಿ ಗೌಣವಿಮುಕ್ತಯೋ ಗುಣಾಢ್ಯಂ
ಸ್ಮರ ದೇವಂ ವಸುದೇವಸೂನುಮೇವ ॥ ೫೨ ॥

ಇತಿ ತಾತವಚೋ ನಿಶಮ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್
ತರಲಾತ್ಮಾಽಪಿ ವಿಚಾರ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಮ್ ।
ಪರಮೇವ ಸ ಪಾರಮಾರುರುಕ್ಷು-
ರ್ವಿಗುಣೋಪಾಸ್ತಿಮುಪಾಶೃಣೋತ್ ಪರೇಭ್ಯಃ ॥ ೫೩ ॥

ನಿಜಧರ್ಮರತೋ ಗೃಹಿಪ್ರಬರ್ಹಃ
ಕಲಿಕಾಲಾಕುಲಿತಾಂತರೋಽಪಿ ಹಂತ ।
ನಿತರಾಂ ನಿಶಿತಾತ್ಮನಾ ನಿಸರ್ಗಾತ್
ಸ್ಫುಟಮಾಲೋಚಯದಿತ್ಯಸೌ ಕದಾಚಿತ್ ॥ ೫೪ ॥

ರಚಿತಂ ನನು ಸೂತ್ರಮತ್ರ ಮಾನಂ
ವಿದುಷಾ ಸತ್ಯವತೀಸುತೇನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ।
ಪರಸ್ಪರಸಂಗತಾನಿ ಭಾಷ್ಯಾಣ್ಯಪಿ
ಸರ್ವಾಣಿ ನ ಮಾನತಾಂ ವ್ರಜೇಯುಃ ॥ ೫೫ ॥

ಯದಿ ತೇಷು ನಿರಾಗ್ರಹಾಂತರಾಃ ಸ್ಮಃ
ಸುಘಟಂ ನೋಪಲಭಾಮಹೇ ಹಿ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ನ ತಥಾಪಿ ಪರಂಪರೋಪಯಾತಂ
ನ ಪಠಾಮಃ ಪ್ರಣಯೇನ ಶಾಂಕರೀಯಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಘಟನೋಪನಿಷತ್ಸು ನಾಲ್ಪಬುದ್ಧೇಃ
ಸುಘಟೇತ್ಯಭ್ಯುಪಗಮ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಃ ।
ನ ವಿಮುಕ್ತಿಮುಪೈತಿ ಕೋಽಪಿ ಮುಕ್ತ್ವಾ
ಸಮಯೋಕ್ತಾಮಿಹ ಯಾಮಿಮಾಮುಪಾಸ್ತಿಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ವಿತತಃ ಸುಖಸಚ್ಚಿದದ್ವಯಾತ್ಮಾ
ಸಮುಪಾಸ್ಯೋ ವಿಹಿತೋ ಹಿ ತತ್ತ್ವವಿದ್ಭಿಃ ।
ಸ ಚ ನಾವಯವೀ ನಿರೂಪ್ಯತೇ ಚೇದ್
ದ್ಯುತಿಮಾತ್ರಂ ಚ ನ ಹೀತ್ಯದೋ ರಹಸ್ಯಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಯದಿ ಚೇದೃಗುಪಾಸ್ಯತೇಽಸ್ಯ ರೂಪಂ
ತಿಮಿರತ್ವೇನ ವಿಭಾತಿ ಪಾರಿಶೇಷ್ಯಾತ್ ।
ಫಲಮಪ್ಯಥ ಮುಕ್ತಿರೀದೃಶೀ ಸ್ಯಾದ್
ಇತಿ ನೋ ನೈವ ಧಿನೋತ್ಯುಪಾಸ್ತಿರೇಷಾ ॥ ೫೯ ॥

ಅಥ ವೇದಪುರಾಣಭಾರತಾದಿ
ಸ್ವಯಮಾಲೋಚ್ಯ ಯಥಾವಬೋಧಮತ್ರ ।
ಗುಣವಂತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ಮುಕುಂದಂ
ಸ್ಮೃತಿಧರ್ಮಾನ್ ಸ್ಫುಟಮಾಚರಂತ ಏವ ॥ ೬೦ ॥

ಅವಧಾರ್ಯ ಯದೇತಿ ಕಾರ್ಯಮಾರ್ಯಃ
ಸ ವಿವೇಕಾದುಪಚಕ್ರಮೇ ವಿಧಾತುಮ್ ।
ಪರಿಪೂರ್ಣಮತೇರ್ಜಗತ್ಸು ಕೀರ್ತಿಂ
ಪರಿಪೂರ್ಣಾಮಶೃಣೋತ್ ತದಾ ವಿಶುದ್ಧಾಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ವಿಹಿನಸ್ತಿ ಹಿ ನೋ ಜನೋಽತಿವಾಗ್ಮೀ
ಸಮಯಂ ಕೋಽಪಿ ಪರಂಪರೋಪಯಾತಮ್ ।
ಕ್ಷಿಪ ತಂ ತ್ವಮುದಾರಯುಕ್ತಿಶೂರೋ
ನ ಪರೇ ತತ್ರ ಸಮರ್ಥತಾಂ ವ್ರಜೇಯುಃ ॥ ೬೨ ॥

ತವ ವೇದನದೀರ್ವಿಗಾಹ್ಯ ಭೂಯಃ
ಸಮಯಾಂಭೋಧಿಷು ಕುರ್ವತೋ ವಿಹಾರಾಮ್ ।
ನವಕಾವ್ಯರಸಪ್ರಿಯಸ್ಯ ವಾದಿ-
ದ್ವಿರದೇಂದ್ರ ಪ್ರತಿವಾರಣೋ ನ ಜಜ್ಞೇ ॥ ೬೩ ॥

ಉಪಯಾಹಿ ಯಶಃ ಶಶಾಂಕಗೌರಂ
ನಿಜಯೂಥಸ್ಯ ಭಯಂ ನಿರಾಕುರು ತ್ವಮ್ ।
ಅಧುನಾ ವಿಧಿನೋಪಪಾದಿತಂ ತಂ
ಪ್ರತಿವಾದಿಪ್ರತಿವಾರಣಂ ನಿವಾರ್ಯ ॥ ೬೪ ॥

ಇತಿ ಮಾಯಿಜನೇನ ತತ್ರ ತತ್ರ
ಸ್ವಜನತ್ವೇನ ಸ ತಾವದರ್ಥ್ಯಮಾನಃ ।
ಅನುಕೂಲವಚಾ ಮಹಿಷ್ಠಮಾನೋ
ಮನಸಾ ಸಂಶಯಮಾಪ ಸಂಶಯಚ್ಛಿತ್ ॥ ೬೫ ॥

ಶಿತಮದ್ವಚಃಸೃಣಿಪ್ರಯೋಕ್ತೄನ್
ಪುರುಷಾನೇಷ ವಿಷಾದಯನ್ ಕವೀಭಃ ।
ವಿವಿಧೋತ್ತರಧೂಲಿಪಾತನೇನ
ಪ್ರತಿಘೇನಾಧಿಮಂಧಯಾಂಚಕಾರ ॥ ೬೬ ॥

ಕ್ಷಣದಾಸು ವಿಚಕ್ಷಣಃ ಸ ವೀಕ್ಷ್ಯ
ಪ್ರಚುರಪ್ರಜ್ಞಮನೋಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಮ್ ।
ಅಪರಾವಿದಿತಃ ಪ್ರಸಾದಗರ್ಭಂ
ವಿದಧೇ ವಿಸ್ಮಯಮಾಂತರಂ ಮಹಾಂತಮ್ ॥ ೬೭ ॥

ವಿದಿತವಾನ್ ವ್ಯವಹೃತ್ಯ ಸುದರ್ಶನಂ
ಬಹುಲಬೋಧಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಸ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ ।
ಅಪಿ ನ ತಸ್ಯ ಮತಂ ಸಹಸಾಽಽದದೇ
ನನು ವಿಮೃಶ್ಯ ಕೃತೀ ಕುರುತೇಽಖಿಲಮ್ ॥ ೬೮ ॥

ತಂ ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲಗತಂ ಬಹುಲಪ್ರಬೋಧಂ
ಪ್ರಾಪ್ಯಾಭ್ಯವಂದತ ತದಾಯುಗವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಃ ।
ಆನಂದದಂ ಸ ಚತುರಾನನಹಾಸಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ
ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರವೇತ್ತುಮಮರೇಂದ್ರ ಇವಾಬ್ಜಯೋನಿಮ್ ॥ ೬೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಚಾರ್ಯರ ಆಹ್ನಿಕ ವೈಭವವನ್ನಿಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

* * *

ಪರಿವೃಢಜನಸಂಘೇ ರಾಜಸಿಂಹೋರ್ಜಶಕ್ತ್ಯಾ
ತ್ಯಜತಿ ಮಲಿನಭಾವಂ ನೀರಸತ್ವಾನ್ನಿಕಾಮಮ್ ।
ಸ್ಫುಟಮುದಯತಿ ತೇಜಸ್ಯುಜ್ಜ್ವಲೇ ಮಧ್ವಭಾನೌ
ಸುಜನಜಲಜಕಾಂತ್ಯೈ ವಿಶ್ವಮಾಸೀನ್ಮನೋಜ್ಞಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕೃತಮಪಕೃತಮಾರ್ಯೈಃ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಕ್ಷಾಂತಿಭೂಷೈ-
ರಿತಿ ಮೃದು ವದತಾಂ ಚ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಭಿಃ ಪ್ರಭೂಣಾಂ ।
ಅಪಹೃತಮಪರೇಷಾಂ ಮಂತ್ರತೋ ಗ್ರಂಥಜಾತಂ
ದಶಹೃದಯನಿಯೋಗಾದಗ್ರಹೀಚ್ಛಂಕರಾರ್ಯಃ ॥ ೨ ॥

ಪರಿವೃತಮವನಮ್ರೈರ್ಗ್ರಾಮಣೀಗ್ರಾಮಪೂರ್ವೈ-
ರವನತಮುರುಚೇತಃ ಪಾದಪಾರ್ಶ್ವೇ ನೃಸಿಂಹಮ್ ।
ಸಹಜವಿಜಯತೋಽಯುಗ್ವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ
ಕವಿಕುಲತಿಲಕೋಽಸಾವಾಶಿಷಾಽತೋಷಯುಕ್ತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಉಪಚರತಿ ನಿತಾಂತಂ ಹಂತ ಪೌರಂದರೀ ಧೂ-
ರ್ಮ್ಯಸದಸಿ ಭಜತೋ ಯಂ ದುರ್ಲಭಾದಭ್ರಭಾಗ್ಯೈಃ ।
ದಿಶತು ಸ ಪರಮಾನಂದಾಗ್ರ್ಯತೀರ್ಥಾಂಘ್ರಿರೇಣು-
ರ್ಧರಣಿಧರ ಸುಖಂ ತೇ ಸಂತತಂ ಸ್ವಾಂತರೇತಿ ॥ ೪ ॥

ಅನತಿಪರಿಚಿತಸ್ಯಾಪ್ಯಸ್ಯ ಸೋಽಯಂ ಕವೀಂದ್ರೋ
ಗುಣರಸಮತಿಗೂಢಂ ಜ್ಞಾತವಾನಿತ್ಯಚಿತ್ರಮ್ ।
ಮಧುಮಧುಕರರಾಜೋ ನಿಷ್ಪತನ್ ಪೌಷ್ಪಮಾಪ್ತುಂ
ನನು ಪರಿಚಯಹೀನಃ ಕಾನನೇಽಪಿ ಪ್ರಭುಃ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೫ ॥

ಅಖಿಲಖಲಕುಲಾನಾಂ ವರ್ಧಯನ್ ದ್ವೇಷದೋಷಂ
ವಿದಧಪಿ ನರಾಣಾಂ ಕೌತುಕಂ ಮಧ್ಯಮಾನಾಮ್ ।
ಸ್ವಗತಿಸಮುಚಿತಾನಾಂ ಭೂತಿದಾಯೀ ಶುಭಾನಾಂ
ಬಹುಲಹೃದಿಹ ನಿನ್ಯೇ ಶರ್ವರೀಃ ಕಾಶ್ಚಿದೇವಮ್ ॥ ೬ ॥

ಉದಯತಿ ವಿನತಾಯಾ ನಂದನೇ ಶ್ಲಾಘ್ಯಕಾಲೇ
ಸ ಕೃತಸಕಲಕೃತ್ಯಃ ಕೃತ್ಯವೇದಿಪ್ರವೇಕಃ ।
ಅರುಣಯವನಿಕಾಂತರ್ಬ್ರಹ್ಮನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ
ಗುರುಗುಣಮಭಿದಧ್ಯೌ ಯೋಗ್ಯಯೋಗಾಸನಸ್ಥಃ ॥ ೭ ॥

ಅತಿಧವಲಿತದಂತಾ ದಂತಕಾಷ್ಠೈಃ ಪ್ರಶಸ್ತೈ-
ರಪಿ ಯುಗಪದನೇಕೇ ಸಸ್ನುರತ್ರ ವ್ರತೀಂದ್ರಾಃ ।
ಗುರುಭಿರಭಿಹಿತೇಷ್ವಾಚಾರಭೇದೇಷು ನಿಷ್ಠಾಂ
ಸ್ಫುಟಮವಗಮಯಂತಃ ಸೌಷ್ಠವಾತ್ ಕರ್ಮಣಾಂ ಚ ॥ ೮ ॥

ಚರಮಸಮಯಸುಪ್ತಾಃ ಪೂರ್ವಮುತ್ಥಾಯ ಶಿಷ್ಯಾ
ಗುರುಜನಪರಿಚರ್ಯಾಂ ಚಕ್ರಿರೇ ದುಷ್ಕರಾಂ ಚ ।
ಸ ಬಹುಮತಿ ತದಾದ್ಯಪ್ಯಾರ್ಧರಾತ್ರಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಾಃ
ಸುಗತಿರಪರತೈಷಾಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಂಕಾರಮಿಷ್ಟಾ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರವಣಮನನಹೇತೋಃ ಪ್ರಾಕ್ ಚಿರಾಯಾಸ್ತನಿದ್ರಃ
ಸಪದಿ ವಿವಶಯಂತ್ಯಾ ನಿದ್ರಯಾ ಗ್ರಸ್ತಚೇತಾಃ ।
ಸ್ವಯಮಪಿ ನಯತಿ ದ್ರಾಗಂಗವಸ್ತ್ರಾದಿ ಪೂಜ್ಯೇ
ಝಟಿತಿ ವಿಗತನಿದ್ರಃ ಕೋಽಪಿ ಶಿಷ್ಯೋಽನ್ವಶೇತ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಹಿತಮವಿಹಿತಂ ಪ್ರಾಗೇವ ಕಸ್ಮಾದ್ವಿನಿದ್ರೈಃ
ಇತಿ ಗುರುಪರಿವಾದಾಶಂಕಯಾ ನಮ್ರಗಾತ್ರಾಃ ।
ಚಿರಮನವತರಂತಃ ಶ್ರಾವಕಾ ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗಾ
ಗುರುಷು ಜಲಸಕಾಶಸ್ಥೇಷು ತೂಷ್ಣೀಮತಿಷ್ಠನ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಿಪುಲಹೃದಯಪಾರ್ಶ್ವೇ ದೀಪದೀಪ್ತಿಪ್ರದೀಪ್ತೇ
ದರವರಪರಿಪೂರ್ಣೈರ್ವಾರ್ಭಿರರ್ಘ್ಯಾದಿ ದತ್ವಾ ।
ಯತಿರತಿಯತಚೇತಾಶ್ಚಕ್ರಿಣೋಽರ್ಚಾನಿಕಾಯಾತ್
ಕುಸುಮಸಮಿತಿಮಗ್ರ್ಯಾಮಾದರಾದುಜ್ಜಹಾರ ॥ ೧೨ ॥

ಅಮೃತಮಪಿ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸ್ರಾವಿ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಸೂನೇ
ಘೃತಮಿದಮಿತಿ ಸದ್ಯೋ ಭ್ರಾಂತಿಮಂತೋಽಪಿ ಶಿಷ್ಯಾಃ ।
ಶ್ರದುಧುರಧಿಕವಾಕ್ಯೈರ್ವಿಭ್ರಮಾಸ್ತಚ್ಚ ಪಶ್ಚಾ-
ದನುದಿನಮಮೃತಾನ್ನೈಸ್ತಸ್ಯ ಸೇವ್ಯಸ್ಯ ಶಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೧೩ ॥

ಅಗಮದುಚಿತಮಂತ್ರೈಸ್ಸೂದಯಾನಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ
ಕೃತಿಭರನುಮತಾತ್ಮಾ ತತ್ರ ಪಂಚಾಗವಿದ್ಭಿಃ ।
ಉದಯಮಹಿಮರೋಚಿಶ್ಚಕ್ರವರ್ತೀ ತ್ರಿಶಕ್ತಿ-
ರ್ದಧದತಿಬೃಹದಂತಃ ಷಡ್ಗುಣಂ ಸ್ವಾತ್ಮತೇಜಃ ॥ ೧೪ ॥

ತಿಮಿರನಿಕರಕುಂಭಿವ್ರಾತಮತ್ಯಂತತೀವ್ರಂ
ಸ್ಥಿರತರಮಖಿಲಾನಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ರುದ್ಧಮಾರ್ಗಮ್ ।
ಭುವನಭವನಪೂರ್ಣಂ ಭಾನುಮಾನಂಜನಾಭಂ
ಹರಿರಿವ ನಖರೈಃ ಪ್ರಾಗ್ರಶ್ಮಿಜಾಲೈರ್ನಿರಾಸ ॥ ೧೫ ॥

ಮಧುರಪತಗರಾವಾಃ ಶಾಂತನೈಶಾಂಬುಬಾಷ್ಪಾಃ
ಸಪದಿ ವಿಪುಲರಾಗಾಃ ಸ್ವಾಭಿಸಾರಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಾಃ ।
ಅರುಣತರಣಿರತ್ಯಚ್ಛಾಂಬರಾ ದಿಕ್ಪುರಂಧ್ರೀಃ
ಸ್ಮಿತಸರಸಿಜವಕ್ತ್ರಾಃ ಸ್ವೈಃ ಕರೈರಾಲಿಲಿಂಗೇ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರಣತಿರಭಸಧೂಲೀಬದ್ಧಶೋಭಾವಿಶೇಷಾ
ದಧುರುಪಕೃತಿಮತ್ತಾಂ ಸಾಧುಜಾಲಾಂತರಾಪ್ತಾಃ ।
ಸಮಯಮುಪನತಂ ಸಂವೇದಯಂತೋ ವಯಸ್ಯಾ
ಇವ ದಶಶತಕೇತೋಃ ಕೇತವಃ ಶ್ರಾವಕಾಣಾಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ನಿಹಿತಮುಚಿತಮುಚ್ಚಂ ಯೋಗಪೀಠಂ ಪ್ರವಕ್ತುಃ
ಪರಿಷದಿ ಪರಿತೋಽಮೀ ಸತ್ವರಾಃ ಸತ್ತ್ವಭಾಜಃ ।
ದ್ರುತಮವಸಿತಕೃತ್ಯೈರ್ಧನ್ಯಸಂನ್ಯಾಸಿವರ್ಗೈಃ
ಶ್ರವಣಪರಮಕೃತ್ಯಾಯೋಪತಸ್ಥುಃ ಸಮೇತಾಃ ॥ ೧೮ ॥

ಬಭುರಮಲಗುಣಾನಾಂ ಶೋಭನಾಚ್ಛಾದನಾನಾಂ
ಮುರರಿಪುನಿಲಯಾನಾಂ ಹಂತ ವೇದಾಂತಿಕೀನಾಮ್ ।
ಸಪದಿ ಸುವಿವೃತಾನಾಮಂತರಾರ್ಥಾ ಧಿಯಾಂ ವಾ
ವಿವಿಧಕವಲಿಕಾನಾಂ ಸಂಚಯಾಃ ಪತ್ರಿಕಾಣಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಅನತಿವಿರಲಭಾವಾ ಅಪ್ಯನನ್ಯೋನ್ಯಸಂಗಾ
ಋಜುತರತತನಾನಾಪಂಕ್ತಿಸಾಮ್ಯಾಪ್ತಶೋಭಾಃ ।
ದ್ವಿರದತುರಗದೇಶ್ಯಾ ದೂರತೋ ವರ್ಜಿತಾಂತಾಃ
ಕುಶಲಲಿಖಿತರೂಪಾ ರೇಜಿರೇ ತೇಷು ವರ್ಣಾ ॥ ೨೦ ॥

ಝಟಿತಿ ದದೃಶುರೇಕೇ ವಾಚನೀಯಾದಿಭಾಗಂ
ಪರಿಚಯಪಟುತಾಭ್ಯಾಂ ತಾವದೇಕೇ ಚಿರೇಣ ।
ಹರಿಗುರುನಮನಂ ದ್ರಾಗ್ಯತ್ನತೋಽಮೀ ವಿಧಾಯ
ಪ್ರಯಯುರಪರಸಾಮ್ಯಂ ಸಿದ್ಧಯೇ ಸ್ಯಾದ್ಧಿ ಯತ್ನಃ ॥ ೨೧ ॥

ಯತವಚಸಿ ಜನೇಽಸ್ಮಿನ್ನಾನತೇ ಸನ್ನಿರಸ್ಯನ್
ಸಿಚಯಯವನಿಕಾಂ ತಾಂ ಸಾಂಧ್ಯಜೀಮೂತರಕ್ತಾಮ್ ।
ರವಿರಿವ ರವಿಪೂಜ್ಯಾಂಘ್ರಿಃ ಸಮಾಜಾಂತರಿಕ್ಷೇ
ವ್ಯಲಸದತಿಶಯಾಲುಃ ಸನ್ ಸಹಸ್ರಪ್ರಕಾಶಃ ॥ ೨೨ ॥

ತ್ರಿಭುವನವರತೇಜೋವ್ಯಕ್ತವೇದಾರ್ಥಶುಕ್ಲ-
ತ್ರಿತಯರಸತಯಾ ಯೇ ವರ್ಣಿತಾ ವರ್ಣವರ್ಯಾಃ ।
ಪೃಥುಮತಿರಥ ತೇಷಾಮೈಕ್ಯಮಾಪಾದ್ಯ ಸಮ್ಯಕ್
ಪ್ರವಚನಪರಿಶುದ್ಧ್ಯೈ ಸ್ಮ ಪ್ರಣೌತಿ ಪ್ರವೀಣಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸ್ವರಮಚರಮಕಾಲೇ ಮಂದ್ರಮೇವಾತ್ಯಜದ್ಭಿಃ
ಸ್ಫುಟಮುಪನಿಷದಂತೇ ವಾಚಕೈರ್ವಾಚ್ಯಮಾನೇ ।
ಪ್ರವಚನಮತಿಚಿತ್ರಂ ಪ್ರಾಣಭಾಜಾಂ ಶ್ರುತೀನಾ-
ಮಮೃತಮಮೃತಭಾವಸ್ಯೈಷ ಹೇತುಂ ಚಕಾರ ॥ ೨೪ ॥

ಧನಮಿವ ಸಧನಾಯೇಭ್ಯೋಽರ್ಕಸೂನುಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ
ಶರಶತಮಿವ ಪಾರ್ಥಃ ಸಂಯುಗಾರ್ಥಿಭ್ಯ ಉಗ್ರಃ ।
ಅರತಿವಿರಹಿತಃ ಸೋಽನಾರತಂ ನೋಽದಿಶನ್ನೋ
ಪ್ರತಿವಚನಮದೀನಂ ಚೋದಕೇಭ್ಯೋಽಖಿಲೇಭ್ಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ಅಥ ದಶಶತಶೋಚಿಷ್ಯಾಪ್ರಯಾತಿ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ
ಪ್ರವಚನಮವಸಾಯ್ಯ ಸ್ನಾತುಮಾಯಾತ್ತಟಾಕಮ್ ।
ಪೃಥುಮತಿರಿಹ ತಾವಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಸಂಸರ್ಗಲೋಲೈಃ
ಸಮಗಮಿ ಸಪದಿ ಸ್ವರ್ನಿಮ್ನಗಾದ್ಯೈಃ ಸುತೀರ್ಥೈಃ ॥ ೨೬ ॥

ಘನರಸನಿಕರೋಽಸಾವಂತರತ್ಯಂತಶುದ್ಧೋ
ಮುನಿಗಣ ಇವ ಭೂಯಃ ಸ್ನೇಹವಾನ್ ಪ್ರಾಗ್ದಧಾನಃ ।
ಪ್ರತಿಕೃತಿಮಖಿಲಜ್ಞಸ್ಯಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ತಾವತ್
ಸ್ಫುಟಮಲಭತ ರೂಪಂ ಮಜ್ಜನೇ ಸಜ್ಜನೇಷ್ಟಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಅಪರಿಮಿತಮನೀಷಸ್ಯೋಲ್ಲಸಚ್ಛಂಖಬಾಹೋ
ರಥಚರಣಶಿಲಾನಾಂ ತನ್ವತೋಽತ್ರಾಭಿಷೇಕಮ್ ।
ಪ್ರತಿತನವ ಉದಾರಾಸ್ತಾಸ್ತ್ವಲಂ ಸನ್ನಿಧಾತು-
ಸ್ತನವ ಇವ ವಿರೇಜುಃ ಪಾಂಚಜನ್ಯಪ್ರಿಯಸ್ಯ ॥ ೨೮ ॥

ಅಭಿದಧತಿ ಮುನೀಂದ್ರಾ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದೋಪವಾಸ-
ಪ್ರತಿಮಫಲಮಲಂ ಯತ್ಸೇವನಂ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಮ್ ।
ಅಧಿಕಮಮರನದ್ಯಾದ್ಯಾಪ್ಲವಾದ್ಧನ್ಯಮಾನ್ಯಾ-
ದಪಿಬದಲವಬೋಧೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದಕಂ ತತ್ ॥ ೨೯ ॥

ತರಣಿಭಿರಿವ ಗೌರೈರೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರೈರ್ದ್ವಿಷಡ್ಭಿಃ
ಸದರಪರಮಚಕ್ರೋದೀರ್ಣತೇಜಾ ಹರೀಷ್ಟಃ ।
ಮುರರಿಪುವಿಮುಖಾನಾಂ ದುಃಸಹೋ ದೇಹಭಾಜಾಂ
ಲಯಸಮಯ ಇವಾನ್ಯೋ ಮಾನ್ಯಧೀರಾಬಭಾಸೇ ॥ ೩೦ ॥

ಸಮಧಿಕಧಿಷಣಸ್ಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋ ಜನೌಘಃ
ಪ್ರಕೃತಿಮಧುರಮಾಸ್ಯವ್ಯಾಜಪೂರ್ಣೇಂದುಬಿಂಬಮ್ ।
ಅಮುಚದವಸರೇತಿ ಶ್ರಾವಕೋಕ್ತೇಃ ಪುರಾಽಸ್ಮಿನ್
ಪ್ರಚಲತಿ ಪದವೀಂ ತಾಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಸ್ತೂರ್ಣಮಾರಾತ್ ॥ ೩೧ ॥

ಗುರುಚರಣಸರೋಜದ್ವಂದ್ವನಿರ್ಣೇಜನಾಂಭೋ
ದಧತಿ ಜನನಿಕಾಯೇಸರ್ವಮುರ್ವೀಗತಂ ಚ ।
ಅವನಿರನಭಿನಂದಿನ್ಯಪ್ಯದ್ದಕ್ಷಕ್ಷಮೇಽಸೌ
ಕಥಮಪಿ ಕಥಮೇವ ಸ್ಯಾತ್ ಕ್ಷಮಾಖ್ಯಾಽನ್ಯಥಾಽಸ್ಯಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ಅವಿದಿತರಸಭೇದಂ ಶೀತಲಂ ಲಘ್ವಗಂಧಂ
ವಿಮಲಮಮಲಪಾಣಿಃ ಪಾಣಿಜೈರಪ್ರವಿಷ್ಟಮ್ ।
ವದನಪವನಭೀತ್ಯಾ ಪಾರ್ಶ್ವತೋ ಬಿಭ್ರದಗ್ರ್ಯಂ
ಕಮಥ ಕರಕಪೂರ್ಣಂ ಸಂಯಮೀಹಾನಿನಾಯ ॥ ೩೩ ॥

ವಿಹಸಿತಬಿಸಭಂಗಶ್ರೀಪ್ರಕರ್ಷಂ ಸಿತಿಮ್ನಾ
ಜಲಜಮಮೃತಪುರ್ಯೈಃ ಪೂರಯಾಮಾಸ ರಮ್ಯಮ್ ।
ಸಮಯಗುಣವಿಶೇಷಾಲೋಚಕೈರ್ಲಾಲನೀಯಃ
ಸಸುರಭಿಸುಮನೋಭಿಃ ಸ ಸ್ಫುಟಂ ಗೌರಪಕ್ಷಃ ॥ ೩೪ ॥

ವಿಮಲಮಲಯಜಾಂಭೋಬಿಂದುಭಿಶ್ಚರ್ಚಿತಾರ್ಚೋ
ನವಲಲಿತ ತುಲಸ್ಯಾ ಪುಷ್ಪರಾಜ್ಯಾಽರ್ಚಯತ್ ಸಃ ।
ಸ್ಥಲಜಜಲಜವಲ್ಲೀವೃಕ್ಷವೀರುತ್ಸಮಸ್ತ-
ಪ್ರಸವವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಮೂರ್ತಯೇವೇಂದಿರೇಶಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸ ದದದಧಿಕಬೋಧಃ ಷೋಡಶಾತ್ರೋಪಚಾರಾನ್
ವ್ಯರಹಯದಗುಣಾನ್ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಗಃ ಪುರೋಗಾನ್ ।
ಅಗಣಿತಗುಣಮುಚ್ಚೈಸ್ತೋಷಯಂಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣಿಂ
ಷಡಪಿ ಪರಮಭಕ್ತ್ಯಾಽನೂಪಚಾರಾನ್ ದಿದೇಶ ॥ ೩೬ ॥

ತಮರುಣಮಣಿವರ್ಣಂ ದಿವ್ಯದೇಹಾಖ್ಯಗೇಹೇ
ಸ್ನಪಿತಮತಿಪೃಥುಶ್ರದ್ಧಾನದೀಚಿತ್ತವಾರ್ಭಿಃ ।
ನನು ಸ ಯಜತಿ ನಿತ್ಯಂ ಹೃತ್ಸರೋಜಾಸನಸ್ಥಂ
ನ ತು ಸಕೃದಿತಿ ಪುಷ್ಪೈರಷ್ಟಭಿರ್ಭಾವಪುಷ್ಪೈಃ ॥ ೩೭ ॥

ಕೃತಪರಮಸಪರ್ಯಃ ಸಾಂದ್ರಸಚ್ಚಂದನಾಂಭಃ
ಪರಿಮಲಿತಭುಜೋರೋಮಂಡಲಾಂಸೋ ಮನೀಷೀ ।
ಸ್ಮಿತರುಚಿರಮುಖೇಂದುಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಕೌಶೇಯವಾಸಾಃ
ಸ ಸುರಮುನಿನರಾಣಾಂ ಚಕ್ಷುಷಾಮುತ್ಸವೋಽಭೂತ್ ॥ ೩೮ ॥

ಪರಮಥ ಪರಮಾನ್ನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮೇವಾಪ್ರಯಾಸಂ
ಪ್ರಭುರಿಹ ಬಭುಜೇಽಸೌ ವೇದವಾದಪ್ರವೀಣಃ ।
ಅಜಿತಪರಮಭಕ್ತಃ ಸಂತತಂ ಮನ್ಯಮಾನಃ
ಸಕಲಜಗದಧೀಶಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಶೌರಿರಿತ್ಥಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಸಹಚರಪರಿಕ್ಲೃಪ್ತೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರಾವೃತೇಽಸಾ-
ವವಿತನುರುಹರೂಪೌಶೀರವರ್ಯೇ ನಿಷಣ್ಣಃ ।
ಅರಮಯದಿಹ ನಾನಾಹೃದ್ಯವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸೈಃ
ಕವಿಜನಪರಿವಾರಂ ಮಂಡಯನ್ ಮಂಟಪಾಗ್ರ್ಯಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಅವಸರಮಧಿಗಮ್ಯ ಭ್ರೂವಿಜೃಂಭಾದಭೀಷ್ಟೋ
ಮುಖಸತತಗಲಕ್ಷ್ಮೀಭೂತಪಾಣಿಪ್ರವಾಲಃ ।
ಸ್ಮಿತನಯನವಿಕಾಸೈಸ್ತಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾತಭಾವಃ
ಶ್ರವಸಿ ಕಿಮಪಿ ಕಾರ್ಯಂ ಮಂತ್ರಯಾಮಾಸ ಮಂಕ್ಷು ॥ ೪೧ ॥

ಪ್ರಣತಿಪರಮಕೃತ್ಯಾಃ ಸನ್ಮತೇರ್ಯೇ ಜನೌಘಾ
ವಿಬಭುರನತಿದೂರೇ ಸಂಹತಾಸ್ತಾನತೀತ್ಯ ।
ಅಹಮಹಮಿಕಯಾಽಽಶು ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ಪ್ರಣೇಮುಃ
ಬಹವ ಇಹ ಗೃಹಸ್ಥಾಃ ಪೂರ್ವಸೇವಾಂ ವಿಧಾತುಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ವಿವಿಧಜನಪದಸ್ಥಾಃ ಪ್ರಾಕ್ ಶ್ರುತೇಭ್ಯೋ ಗುಣೇಭ್ಯಃ
ಶತಗುಣಗುಣಮೇನಂ ವಿಸ್ಮಿತಂ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ।
ಮುಕುಲಿತಕರಪದ್ಮಾ ಆಸ್ಯತಾಮಿತ್ಯವಾಪ್ತಾಃ
ಪ್ರಚುರತರಹೃದಾ ಸಂಭಾವಯಾಂಚಕ್ರಿರೇಽನ್ಯೇ ॥ ೪೩ ॥

ಅಲಮಲಮನುವಾದೇನಾನುವಾಚ್ಯೇತ ಪಶ್ಚಾತ್
ನನು ಗುರವ ಇದಾನೀಮುದ್ಯತಾ ಹಿ ಪ್ರವಕ್ತುಮ್ ।
ನ ಮನನಮಧುನಾ ದ್ರಾಗಾವ್ರಜೇತ್ಯಾಹ್ವಯತ್ತಾನ್
ಶ್ರುತಪರಿಚಯಸಕ್ತಾಂಛ್ರಾವಕಾಂಛ್ರಾವಕಾಗ್ರ್ಯಃ ॥ ೪೪ ॥

ಅಧಿಕಧಿಷಣಮೇನಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ಶೋಭಮಾನಂ
ಹರಿಮಿವ ಕವಿವರ್ಯಂ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಸ್ತನೂಜಮ್ ।
ಸತತಮನಿಮಿಷಂ ಸಂದೃಶ್ಯ ಸಾನಂದಚಿತ್ತಾಃ
ಸಮಯಮಪಿ ಗತಂ ಸಂವಿಂದತೇ ನ ಸ್ಮ ಲೋಕಾಃ ॥ ೪೫ ॥

ಉದಯಮಿತ ಇವಾಸ್ತಂ ಯಂಶ್ಚ ಭಾನುರ್ಬಭಾಸೇ
ಸ್ಫುಟಮಕಲುಷರೂಪೋ ದರ್ಶನೀಯೋಽನುರಾಗೀ ।
ಶುಚಿಹರಿಪದಮಾಪತ್ಸಂಪದೋರಾಶ್ರಿತಾನಾಂ
ನ ಹಿ ಭವತಿ ವಿಶೇಷಃ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೋನ್ನತಾನಾಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಮರಕತಮಣಿವರ್ಣೇ ಭೂತಧಾತ್ರೀ ಪುರಂಧ್ರ್ಯಾ
ಲಸತಿ ಜಲಧಿವಾಸಸ್ಯರ್ಧಲೀನಃ ಕ್ಷಣಾರ್ಧಮ್ ।
ಅರುಣತರಣಿಬಿಂಬಚ್ಛದ್ಮನಾ ಪದ್ಮರಾಗಃ
ಕಪಿಶಕರಕಲಾಪೋಲ್ಲಾಸ್ಯಭೂತ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಃ ॥ ೪೭ ॥

ಅವನಿವನವನಧ್ರುಗ್ವಾಯುಖಾಹಮ್ಮಹತ್ಸು
ಪ್ರಕೃತಿಗುಣಸಮೇತಾವ್ಯಾಕೃತಾಕಾಶ ಏಕಮ್ ।
ತತಮತನುಮನಾಃ ಸೋಽಚಿಂತಯತ್ತತ್ಸಮಾಧೌ
ಅಸುರಸುರನರೇಭ್ಯಃ ಸದ್ಗುಣಂ ನಾಥಮನ್ಯಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ವ್ಯದಧತ ಪರಿದೃಷ್ಟಜ್ಯೋತಿಷಃ ಸಾಧು ಸಾಂಧ್ಯಂ
ನಿಯಮಮವನಿದೇವಾ ಜ್ಯೋತಿಷೋಽಪ್ಯಾವಲೋಕಾತ್ ।
ವಿಹಿತಮನುಸರಂತೋ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವೀಣಾಃ
ಸವಿತರಿ ಸವಿತಾರಂ ಚಿಂತಯಂತಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಃ ॥ ೪೯ ॥

ಥಿವಿದುರತಿತರಾಂ ಯೇ ದೇವತಾಃ ಷೋಡಶೋಕ್ತಾ
ಹರಹರಿಹಯಪೂರ್ವಾಂತ್ಯಾಃ ಕಲಾಭೇದತೋಽಸ್ಯ ।
ಸುಹುತಮತಿಸೃಜಂತೋಽಗ್ನ್ಯಾಹಿತಾಸ್ತೇಽಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ
ವ್ಯಧುರುಚಿತಮಪೂರ್ವಂ ಯೇನ ಗಾಯತ್ತ್ರಲೋಕಃ ॥ ೫೦ ॥

ವಿಧುರಯಮಕಲಂಕಃ ಸ್ಯಾದ್ಯದಿ ಸ್ಯಾದವಶ್ಯಂ
ನನು ನಿಜ ಸಹಜಾಯಾಃ ಸುಂದರಾಸ್ಯೇಂದುಕಲ್ಪಃ ।
ಇತಿ ಸುರಲಲನಾಭಿರ್ಲಾಲಿತಃ ಖೇಚರೀಭಿಃ
ಸಮಧಿಕಮಧುರಿಮ್ಣಾ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಸ್ತದೋದ್ಯೈತ್ ॥ ೫೧ ॥

ಇನವಿರಹಮಸಹ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪದ್ಮೈಃ ಸಚಕ್ರೈಃ
ಚಿರಮಿಹ ಪರಿತಪ್ತಂ ಪೂರ್ವತಪ್ತೈಃ ಸುತುಷ್ಟಮ್ ।
ಮೃದುಕುಮುದಚಕೋರೈಃ ಪಾದಸಂಗೇನ ರಾಜ್ಞಃ
ಕಮಪಿ ಸಕಲಹೃದ್ಯಂ ಕಲ್ಪಯೇನ್ನೈವ ದೈವಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ದಲಿತೇಂದ್ರನೀಲಮಣಿನೀಲವಿಭ್ರಮಂ
ನವಕುಂದಕುಡ್ಮಲಸಿತದ್ವಿಜಾವಲಿಃ ।
ಸ್ಮಿತಯಾ ನಗೋತ್ತಮಶಿರಃ ಸುಜಾತಯಾ
ವನಮಾಲಯಾ ಸುರಭಿತಾಶಯಾಽನ್ವಿತಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಮೃದುಗಾಮಿವಿಮಾನಸಂಪದೋ-
ರಮಯತ್ಸುಸ್ಮಿತಗೋಪಸುಂದರೀಃ ।
ಪರಿತಾಪವಿಹೀನಮುಜ್ಜ್ವಲಂ
ಸುತತಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರಾಂಬರಂ ವರಮ್ ॥ ೫೪ ॥

ಗೋಭಿಸ್ತಮಾಂಸ್ಯಪನಯನ್ ಗತಿದಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ
ಅರ್ಥಾಂತರಂ ಸ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಕಟೀಚಕಾರ ।
ಸಾನಂದಚಿದ್ಗುಣಗಣಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಸಂವಿತ್
ಚಂದ್ರಸ್ತು ಶಬ್ದಗುಣಮಿತ್ಯಯಮೇವ ಭೇದಃ ॥ ೫೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರವಚನ ವೈಭವ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸ ಶ್ರವಣ, ಕುಮತ ನಿರಾಸದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹಿರಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ, ಮೋಕ್ಷದ ಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತರೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಮತ್ತು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರ ಶರಣಾಗತಿ, ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರಚನೆ, ಆಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರ ವರ್ಣನೆ, ಏಕವಾಟದಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

* * *

ಭೂಯೋಬೋಧಸ್ತತೋ ಭೂಯೋ ವ್ಯಾಚಖ್ಯೌ ಭಾಷ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಗ್ರಾಮೇ ಗ್ರಾಮೀಣಸಾಮಾನ್ಯೇ ವಸಂಸ್ತತ್ರಾಮರಾಲಯೇ ॥ ೧ ॥

ಪರಪಕ್ಷರಥಾರೂಢಂ ಖರತರ್ಕಮಹಾಯುಧಮ್ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯಂ ಸೋಽಪಶ್ಯತ್ ಪ್ರತಿವೀರಮಿವಾಗ್ರತಃ ॥ ೨ ॥

ತದಾ ತದಾನನಾಂಭೋಜಾದ್ವೃತ್ತೋಪನ್ಯಾಸಭಾರತೀ ।
ಸೇನಾ ಸೇನಾಗ್ರಹಾ ದಿವ್ಯಾ ಶಿಬಿರಾದಿವ ನಿರ್ಯಯೌ ॥ ೩ ॥

ನಾತ್ಯತ್ವರಾ ನಾತಿರಯಾ ನ ಸ್ಖಲಂತೀ ನಿರಂತರಾ ।
ಅನಾನಾವಯವೇತ್ಯೇವ ದವೀಯೋಭಿಃ ಪ್ರತರ್ಕಿತಾ ॥ ೪ ॥

ಸೂತ್ರಸ್ಯಂದನವೃಂದಾಢ್ಯಾ ದುರ್ವಾರಶ್ರುತಿವಾರಣಾ ।
ಸೂಪಪತ್ತಿಮಹಾಪತ್ತಿರ್ವಿಚಿತ್ರಸ್ಮೃತಿಸಪ್ತಿಕಾ ॥ ೫ ॥

ವರ್ಧಿತೋರ್ಮಿಹರಿಪ್ರೇಷ್ಠಾ ಸುಪಯೋಧರಸುಸ್ವನಾ ।
ಸವಿತಾನಪ್ರಕಾಶಾರ್ಥಾ ಸಾಗರೀ ಶ್ರೀರಿವಾಪರಾ ॥ ೬ ॥

ಪದ್ಮೇಶಪದಪದ್ಮಶ್ರಿತ್ ಕೃತ್ಯಾಂಗಂ ಪದ್ಮಜನ್ಮನಃ ।
ಲಾಲಿತಾ ಸಿರಸೇಶೇನ ಗಂಗೇವಾಶೇಷಪಾವನೀ ॥ ೭ ॥

ನಾರಾಯಣೋಽನಂತಗುಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯೋ ವೇದವೇದಿತಃ ।
ವಿಶ್ವಕರ್ತೇತಿ ವಿಶ್ವಜ್ಞಃ ಶ್ರುತ್ಯಾ ಯುಕ್ತ್ಯಾಽಪ್ಯಸೀಷಧತ್ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಧಾನಮಪರಾಧೀನಕಾರಣಂ ಪರಿಣಾಮಿ ಯತ್ ।
ಪಯೋವದಿತಿ ಚೇತ್ ಸಾಧ್ಯವೈಕಲ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ನಿದರ್ಶನೇ ॥ ೯ ॥

ವಿವಾದಾಧ್ಯಾಸಿತಾ ಸೃಷ್ಟಿಶ್ಚೇತನೇಚ್ಛಾನುಸಾರಿಣೀ ।
ಸೃಷ್ಟಿತ್ವಾತ್ ಪಟಸೃಷ್ಟಿರ್ವೇತ್ಯನುಮಾ ಪಕ್ಷಸಾಧಿಕಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯಚ್ಚೇತನಾಚೇತನಯೋರಂಗಾಂಗಿತ್ವಾದಿ ಮನ್ವತೇ ।
ಸೃಷ್ಟಾವೀಶಾನಪೇಕ್ಷಯಾಂ ತನ್ನ ಶೋಭನತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವವಿನ್ನಿರ್ಮಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕಾದಾಚಿತ್ಕತ್ವಹೇತುತಃ ।
ನ ಯದೇವಂ ನೋ ತದೇವಂ ಯತಾತ್ಮೇತೀಶ್ವರಾನುಮಾ ॥ ೧೨ ॥

ಬಲಾಯ ಸರ್ವಾನುಮಾನಾಂ ವೇದಾಃ ಸ್ಯುರ್ಯೈರಪಾಲಿತಾಃ ।
ಕಾಮಾದೇತಾಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಕಾಮಿನ್ಯ ಇವ ಭರ್ತೃಭಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾರಣಂ ಪರಿಣಾಮಿ ಸ್ಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ ನೋ ಚೇತನತ್ವತಃ ।
ನ ಯದಿತ್ಥಂ ನೋ ತದಿತ್ಥಂ ಯಥಾ ಕ್ಷೀರಪುರಃಸರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ನ ವಿಶ್ವಕೃತ್ ಪಶುಪತಿಃ ಶ್ರೂಯಮಾಣಾಗುಣತ್ವತಃ ।
ಚೈತ್ರವತ್ ಕಿಂ ಪುನರ್ವಿಘ್ನಬ್ರಧ್ನಾದ್ಯಾ ಬಾಲಶಂಕಿತಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ನನು ಸೌಖ್ಯಾದಿಮಾನ್ನೇಶೋ ದುಃಖಾದಿರಹಿತತ್ವತಃ ।
ಯೋ ನೈವಂ ಸ್ಯಾತ್ಸನೈವಂ ಸ್ಯಾದ್ಯಥಾ ಸಂಸೃತಿಮಾನಿತಿ ॥ ೧೬ ॥

ಏವಂ ಚೇತ್ ವಿಮತೋ ಜ್ಞಾನೀ ನ ಭ್ರಾಂತಿರಹಿತತ್ವತಃ ।
ಯ ಏವಂ ನೋ ಸ ಏವಂ ನೋ ಭವೀವೇತ್ಯನುಮೀಯತೇ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ಯಾಜ್ಞತಾಂ ವೇದಃ ಶ್ರದ್ಧೇಯೋ ನಿರುಣದ್ಧಿ ಚೇತ್ ।
ತಸ್ಯೈವಾಮಂದಮಾನಂದಂ ವದನ್ನಾಶ್ರಾವ್ಯಸೌ ಕಥಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದುಃಖಂ ಪರಿಜಿಹೀರ್ಷನ್ ಯಃ ಸುಖಂ ನಾಂಗೀಚಿಕೀರ್ಷತಿ ।
ಸ ಹಂತಾಪತಿತಂ ದುಃಖಮೀಶಸ್ಯ ವ್ಯಸ್ಮರಜ್ಜಡಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯೋ ದುಃಖಸಮವಾಯೋಽಯಂ ಚೈತ್ರೇ ತೇನ ಹ್ಯಭೇದವಾನ್ ।
ಸಮವಾಯಃ ಕಶ್ಚಿದೀಶೇ ತದನೇಕತ್ವಮನ್ಯಥಾ ॥ ೨೦ ॥

ಔಪಾಧಿಕೋಽಸ್ಯ ಭೇದಶ್ಚೇತ್ ಸತ್ಯೋಽಸತ್ಯಃ ಸ್ವಿದುಚ್ಯತಾಮ್ ।
ತದ್ದ್ವಯಂ ಚೋಕ್ತದೋಷಂ ಹಿ ಮಾಯಿವನ್ಮಾ ವದೇಃ ಪರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಬ್ರೂಯುರೌಪಾಧಿಕಂ ಭೇದಂ ಜ್ಞಾನಾದೀನಾಂ ಯದಾತ್ಮನಃ ।
ನೀತ್ಯಾಽನಯಾ ತನ್ನಿರಸಾತ್ ಸ್ಯಾತ್ತಸ್ಯಾನಂತಧರ್ಮಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

ಗುಣಾದಿಭೇದೇ ಸಂಬಂಧಮಪೇಕ್ಷ್ಯಾಪ್ಯನವಸ್ಥಿತೇ ।
ವಿಶೇಷಮಾತ್ರೇಣಾನಂತ್ಯಂ ಗುಣಾನಾಂ ಶೋಭತೇ ವಿಭೋಃ ॥ ೨೩ ॥

ಮನ್ಯಂತೇ ಶೂನ್ಯಮೇವಾನ್ಯೇ ತತ್ತ್ವಮಾಗಮವೈರಿಣಃ ।
ಮತಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾಸ್ತೇಽಪಿ ವ್ಯಕ್ತಾಶ್ಛನ್ನಾ ಇತಿ ದ್ವಯೇ ॥ ೨೪ ॥

ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಹ್ವಯೇನಾಹುಃ ಸ್ವಾಂಶ್ಚ ವೇದಾಂತಿನೋಽಭ್ಯಧುಃ ।
ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ವೇದಂ ವದಂತಶ್ಚರಮೇಽಖಿಲಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪರತತ್ತ್ವವಿವರ್ತತ್ವಾದಪರಸ್ಯಾಖಿಲಸ್ಯ ಚ ।
ಅವಿಶೇಷತ್ವತಶ್ಚಾಸ್ಯ ನಾಂತರಂತರಮೇತಯೋಃ ॥ ೨೬ ॥

ಅಖಂಡಖಂಡನನ್ಯಾಯಾನಖಂಡಾನಪಿ ಖಂಡಯನ್ ।
ಅಖಂಡಯದಖಂಡಜ್ಞೋ ದ್ವಯಾಂಶ್ಚಾಖಂಡಲದ್ವಿಷಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಮತಂ ಕಾರಣಂ ನ ಸ್ಯಾದಸತ್ವಾನ್ನ ಯದೀದೃಶಮ್ ।
ನೇದೃಶಂ ತದ್ಯಥಾ ಕುಂಭಕರ್ತೇತ್ಯತ್ರಾನುಮೀಯತೇ ॥ ೨೮ ॥

ಅಹೋ ತಾಪಸ ನೋ ಶೂನ್ಯಂ ಕಾರಣಂ ಕುಂಭಕರ್ತೃವತ್ ।
ಯತ್ಸಂವೃತ್ಯುತ್ಥಿತಂ ವಿಶ್ವಂ ತತ್ಕಾರಣಮಿತೀರ್ಯತೇ ॥ ೨೯ ॥

ಏವಂ ಚೇತ ಕಾರಣಂ ಮಾ ಸ್ಮ ಬ್ರವೀಃ ಶೂನ್ಯಂ ಕಥಂಚನ ।
ಆಯುಷ್ಮಂಸ್ತದಧಿಷ್ಠಾನಂ ವ್ಯುತ್ಪಿತ್ಸಸ್ವ ಗುರೋರ್ಗೃಹೇ ॥ ೩೦ ॥

ವಿವಾದಸ್ಯ ಪದಂ ನ ಸ್ಯಾದಧಿಷ್ಠಾನಮಸತ್ತ್ವತಃ ।
ವೈಧರ್ಮ್ಯೇಣೈಷ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ ಶುಕ್ತ್ಯಾದಿವದಿತೀರ್ಯತೇ ॥ ೩೧ ॥

ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ಮಾನಮಿತಿ ಸ್ವವ್ಯಾಹತಂ ಯತಃ ।
ತದ್ವಾದೀ ತೇನ ವೇದಸ್ಯ ಸೋಽಭಿಪ್ರೈತ್ಯಪ್ರಮಾಣತಾಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಯಂ ತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ವೇದ ವೇದಾಂತಂ ವೇದದೂಷಕಃ ।
ತತ್ತ್ವಸ್ಯಾವರ್ಣನೀಯತ್ವಾತ್ ಸ ತತ್ತ್ವಾವೇದಕಃ ಕಥಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಲಕ್ಷಣಾಭಿಃ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ವಾಕ್ಯಾನಿ ತಿಸೃಭಿರ್ಯದಿ ।
ವಿಷಯತ್ವಂ ಲಕ್ಷಣಾನಾಂ ತಸ್ಯೈವಾನಿಷ್ಟಮಾಗತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಕಿಂಚಾಖಂಡೇಽತ್ರ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಿದಧತೇ ನ ಹಿ ।
ತಾನ್ಯಭ್ಯಧುರಭಾವಂ ಚೇಜ್ಜಾಡ್ಯಾದೇಸ್ತನ್ನ ಶೋಭತೇ ॥ ೩೫ ॥

ಅಭಾವಭಾವಸ್ಯಾಭಾವಾದ್ಭಾವರೂಪಸ್ಯ ತಸ್ಯ ತು ।
ಭಾವಾಭಾವವಿಶೇಷಾಣಾಮಭಾವಾದವಿಶೇಷಿಣಃ ॥ ೩೬ ॥

ಯೋ ವೇದ ವೇದಿತಾರ್ಥಾನಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಸಂತ್ಯಾಗಸಂಶ್ರವೀ ।
ವೇದಬಾಹ್ಯೋ ವಿಪಶ್ಚಿದ್ಭಿರೇಷ ನಿಶ್ಚೀಯತಾಂ ತತಃ ॥ ೩೭ ॥

ಜ್ಯಾಯಸೋ ದೂಷಣೇನೈವ ಧೂರ್ತಂಮನ್ಯೋಽಪಿ ದೂಷಿತಃ ।
ಪಕ್ಷಯೋರವಿಶೇಷತ್ವಾದೇತಯೋಃ ಸದ್ವಿಪಕ್ಷಯೋಃ ॥ ೩೮ ॥

ಅಸತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯಸೌ ಹೇತುರಸಿದ್ಧೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ ।
ಮೇತಿ ಭಾಣ್ಯವಿಶೇಷತ್ವಾತ್ತತ್ತ್ವಯೋರ್ಬ್ರಹ್ಮಶೂನ್ಯಯೋಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸೋಽಂಗೀಕರೋತಿ ಚೇತ್ ಸತ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷಿತಾ ।
ನ ಚೇತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪಾರಿಸೇಷ್ಯಾದಸತ್ತ್ವಂ ನ ನಿರಸ್ಯತು ॥ ೪೦ ॥

ವಿಗೀತಂ ನ ವಿಚಾರ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ನ ಭಾವ್ಯಂ ನ ಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಮದ್ವೈತಂ ವಿಧಿಧೀಗೋಚರೋ ನ ಯತ್ ॥ ೪೧ ॥

ಖಪುಷ್ಪವದಖಂಡತ್ವಾದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಂ ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಪ್ರಮಾಣಾದಿವದಿತ್ಯೇವಮೂಹನೀಯಂ ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಆಮ್ನಾಯಾನಾಮಮಾನತ್ವೇ ಧರ್ಮಾದೇರಪ್ರಮಾಣತಾ ।
ಧರ್ಮಾದ್ಯಭಾವೇ ನೋ ಮಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೈಕಪ್ರಮಾಣಿನಃ ॥ ೪೩ ॥

ನ ಪೌರುಷೇಯಂ ವಚನಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇನ ವಿನಿಶ್ಚಿತಮ್ ।
ಪೌರುಷೇಯತ್ವತೋ ಯದ್ವದ್ವಾಕ್ಯಮುನ್ಮತ್ತಭಾಷಿತಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ವಿಮತಃ ಪುರುಷೋಽಜ್ಞಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ಯಾಚ್ಚಾಸೌ ವಿಪ್ರಲಂಭಕಃ ।
ಪುಂಸ್ತ್ವಾಚ್ಚೈತ್ರವದಿತ್ಯಸ್ತಾಃ ಸಾರ್ವಜ್ಞೇ ಕೇವಲಾನುಮಾಃ ॥ ೪೫ ॥

ದುಃಖಾಕರೋತಿ ಯದ್ದ್ವೈವಂ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರೇಷೂಗ್ರ ಆಗ್ರಹಃ ।
ದುಃಖಾಕರೋಽತಿಘೋರಃ ಸ್ಯಾತ್ ಲೋಕೋಽತಸ್ತದ್ವತಾಂ ಧ್ರುವಃ ॥ ೪೬ ॥

ಆಸ್ಮಾಕೇಽಪೇಕ್ಷಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಮೋಕ್ಷಂ ದದ್ಯಾದಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ಯತ್ರ ಸ್ವಾನಂದಿನಃ ಸಂತಃ ಸೇವಂತೇ ವಿಷಯಾನ್ ಬಹೂನ್ ॥ ೪೭ ॥

ಸ್ವವ್ಯಾಹತ್ಯಾದಿನೋಪೇಕ್ಷ್ಯಾ ಮುಕ್ತಿರ್ಯಾನಿರ್ವಿಶೇಷಿತಾ ।
ಕದೇತ್ಯಾದ್ಯನುಯೋಗೇಽಸ್ಯಾವಿಶೇಷಃ ಸ್ಯಾನ್ನನೂತ್ತರೇ ॥ ೪೮ ॥

ಅಪಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿರಹಿತಃ ಪುರುಷಾರ್ಥೀ ನ ಸರ್ವಥಾ ।
ನಿಖಿಲಾನುಭವಾಭಾವಾತ್ ಪುತ್ತಲೀಕಾಪುರೋಗವತ್ ॥ ೪೯ ॥

ಜ್ಞಾನಪ್ರಯತ್ನವಾಂಭಾವಾನೀಶೋ ನ ಹ್ಯಶುಭಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯೇನ ತೇನೈವ ತಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ಸ ತಾದೃಶಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ದುಃಖವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸುಖಂ ಬದ್ಧೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಕ್ತೇರ್ನಿರಸ್ಯತಾ ।
ಸ್ವರೂಪಂ ಚ ನಿರಸ್ಯೇತ ಶೂನ್ಯವಾದೀ ತದಾ ಭವೇತ್ ॥ ೫೧ ॥

ನನು ವಿಪ್ರತಿಪನ್ನಃ ಸ್ಯಾದೂರ್ಮಿಮಾನ್ ದೇಹವತ್ತ್ವತಃ ।
ಚೈತ್ರೋ ಯಥೇತ್ಯುಪಾಧಿಃ ಸ್ಯಾದತ್ರ ಚಾಶುದ್ಧದೇಹಿತಾ ॥ ೫೨ ॥

ಅನೈಕಾಂತಿಕತಾ ಹೇತೋರ್ದೇಹವತ್ತ್ವಾದಧೀಶಿತುಃ ।
ಸೋದೇಹಶ್ಛೇದನಿಚ್ಛಾದಿರ್ಭವೇಚ್ಛಶವಿಷಾಣವತ್ ॥ ೫೩ ॥

ಜ್ಞಾತ್ರಾದಿರೂಪಮಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾಯ ಚೇತ್ತತಃ ।
ತದೇವ ದೇಹಶಬ್ದೋಕ್ತಂ ನ ಹ್ಯಸೌ ಪ್ರಾಕೃತಾಕೃತಿಃ ॥ ೫೪ ॥

ಏವಂ ಸ್ವರೂಪದೇಹತ್ವಂ ಮುಕ್ತಸ್ಯಾಪ್ಯುರರೀಕೃತಮ್ ।
ನಾನಿಷ್ಟಭೋಗಸ್ತೇನ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಾಕೃತಕ್ಷೇತ್ರಸಂಭವಃ ॥ ೫೫ ॥

ವಿಮತೋ ನಾವಯವವಾನ್ ವಿನಾಶಿತ್ವಪ್ರಸಂಗತಃ ।
ಪಟವಚ್ಛೇದವಯವಾ ನಿರಸ್ಯಂತೇಽತ್ರ ಕೀದೃಶಾಃ ॥ ೫೬ ॥

ಸಿದ್ಧಸಾಧನತಾ ಹೇತೋಸ್ತೇ ಭಿನ್ನಾಶ್ಚೇದಚಿನ್ಮಯಾಃ ।
ಆತ್ಮನೋ ಭೇದರಹಿತಾ ಏಷ್ಟವ್ಯಾ ಏವ ವಾದಿಭಿಃ ॥ ೫೭ ॥

ಪರಮಾಣ್ವಾದಿದೇಶೇಷು ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯೈ ವ್ಯಾಮಾದಿಕೇಷ್ವಪಿ ।
ಯಥಾಽಽತ್ಮನಃ ಪ್ರದೇಶಾಃ ಸ್ಯುಃ ತೇಷಾಂ ನೋಽವಯವಾಸ್ತಥಾ ॥ ೫೮ ॥

ಮುಕ್ತೋ ರೂಪಾದಿವಿತ್ಸತ್ತ್ವಾಜ್ಜಡಾನ್ಯತ್ವೇ ಸತೀಶವತ್ ।
ದೃಷ್ಟಾಂತೋಽಸಾಧ್ಯವಿಕಲಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೫೯ ॥

ಈಶ್ವರೋ ನ ಸುಖೀ ತೇನ ರೂಪಾದ್ಯನುಭವನ್ನಪಿ ।
ದುಃಖಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ಮಾ ವಾದಿ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿದೂಷಣಾತ್ ॥ ೬೦ ॥

ದೃಷ್ಟಾಂತೋ ಯಸ್ಯ ನೇಷ್ಟೋಽಯಂ ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ವ್ಯತಿರೇಕವಾನ್ ।
ಶಿಲಾವದಿತ್ಯತಃ ಶುದ್ಧಚಿದ್ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಭೋಗ್ಯಸೌ ॥ ೬೧ ॥

ಸ್ವಾನಂದವಿಷಯೇ ಮೋಕ್ಷೇ ವೇದೋಕ್ತೇ ಯುಕ್ತಿಸಾಧಿತೇ ।
ದ್ವೇಷೋಽಯಂ ವಾದಿನಾಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ತದ್ವಿರುದ್ಧೋಽಥವಾಽಽಗ್ರಹಃ ॥ ೬೨ ॥

ತತಃ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಮಾಣೇನ ದೇವೋ ವೇದೇನ ವೇದಿತಃ ।
ವಿಷ್ಣುರ್ಮೋಕ್ಷಾದಿದಾತೇತಿ ವಿಶ್ವಂ ಭವತಿ ಶೋಭನಮ್ ॥ ೬೩ ॥

ಇತ್ಯಾದೀನ್ ದರ್ಶಯಂತ್ಯರ್ಥಾನ್ ವ್ಯಾಖ್ಯೋಪನ್ಯಾಸಸಂಯುತಾ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾರ್ಯೇಣ ತದಾ ವಿಶ್ವಾಭಿಜ್ಞಸ್ಯ ಶುಶ್ರುವೇ ॥ ೬೪ ॥

ಅಥ ಪಾಯುಂಕ್ತ ವಿವಿಧಾನ್ ಬೋಧಚಾಪಗುಣೇರಿತಾನ್ ।
ವಿಪಕ್ಷಯುಕ್ತಾನ್ ವೀರ್ಯೇಣ ತೀಕ್ಷ್ಣಾಂಸ್ತರ್ಕಶರಾನಸೌ ॥ ೬೫ ॥

ಚಿಚ್ಛೇದಾತುಚ್ಛಧಿಷಣಸ್ತಾಂಸ್ತದಾ ತರ್ಕಸಾಯುಕೈಃ ।
ಪ್ರಯುಕ್ತಮಾತ್ರಾನ್ ಪ್ರಹಸಂಲ್ಲೀಲಯಾಽತಿಶಯಾಲುಭಿಃ ॥ ೬೬ ॥

ಅಧಾರ್ಯಾಣೇತರಜನ್ಯೈರನಿವರ್ತ್ಯಾನಿ ಪೂರುಷೈಃ ।
ವಿಜಿಗೀಷುರ್ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವೇದಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾನ್ ॥ ೬೭ ॥

ವಾಕ್ಯೈರತಿಬಲೀಯೋಭಿಃ ಪ್ರತ್ಯಸ್ತ್ರೈರಿವ ವೈದಿಕೈಃ ।
ಅರ್ಥಾಂತರಂ ಪ್ರಕಟಂಯಸ್ತಾನ್ಯಸೌ ಸನ್ನ್ಯವರ್ತಯತ್ ॥ ೬೮ ॥

ಸಪ್ತಾಷ್ಟಾನಿ ದಿನಾನ್ಯೇವಂ ವಾದಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಹಾಮುನಾ ।
ನಿರುತ್ತರಂ ತಂ ನಿಶ್ಶೋದ್ಯಂ ಚಕ್ರೇ ಚಕ್ರಾಯುಧಪ್ರಿಯಃ ॥ ೬೯ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯಾಚಷ್ಟ ಶಿಷ್ಯೋಽಸೌ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ನಾಥ ಚಾಪಲಮ್ ।
ಪದಪದ್ಮರಜೋದಾಸ್ಯಂ ಧ್ರುವಂ ಮೇ ದೀಯತಾಮಿತಿ ॥ ೭೦ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಭೂಯೋಧೀಃ ಶ್ರವಣಂ ಸೂರಿನಂದನಃ ।
ಸಂತಃ ಪ್ರೀತಿಮಸಂತೋಽನ್ಯಾಂ ಸಮಮಾರೇಭಿರೇ ತತಃ ॥ ೭೧ ॥

ಗುರ್ವಾಜ್ಞಾಗೌರವಾಟ್ಟೀಕಾಂ ಕುರ್ವನ್ ಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ದುಷ್ಕರಾಮ್ ।
ಷಡರ್ಥವಿಕ್ರಮಾರ್ಯೋಽಸೌ ಮಹಾಚಾರ್ಯಮವೋಚತ ॥ ೭೨ ॥

ಕವೀಂದ್ರೈರ್ನಸಮಾಪ್ಯಂತೇ ಸಂಗೃಹ್ಯಾಪಿ ಯತೋಽನಿಶಮ್ ।
ನ್ಯಾಯರತ್ನಾನಿ ಭಾಷ್ಯಾಬ್ಧೇರಸ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ॥ ೭೩ ॥

ದಶೋಪನಿಷದೋ ದೇವೀರ್ದೇವಾ ಇವ ಸಮೀಪ್ಸಿತಾಃ ।
ಯುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಸಾದಯಂತ್ಯರ್ಥಾ ಏಷು ಭಾಷ್ಯಾಲಯೇಷ್ವಲಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಭಾಷ್ಯಾಭ್ಯಾಮಾಭ್ಯಾಂ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ ।
ಗೋಗಣೈರಪ್ರತೀಕಾರ್ಯೈರರ್ಕೇಂದುಭ್ಯಾಮಿವಾಧಿಕಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾಬ್ಧೇರ್ಭವಚ್ಚಿತ್ತಾದ್ರಿಲೋಡಿತಾತ್ ।
ಜಾತಾಂ ಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯಸುಧಾಂ ಕಃ ಸನ್ನ ಸೇವತೇ ॥ ೭೬ ॥

ಪುರಾಣಸ್ಥಾನಪಾಂಥಾನಾಮಭಾಷಾತ್ರಯವೇದಿನಾಮ್ ।
ಭವತಾ ಸುಸಖಾ ಚಕ್ರೇ ಶ್ರೀಭಾಗವತನಿರ್ಣಯಃ ॥ ೭೭ ॥

ಕಸ್ತಂತ್ರಸಾರಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾಂಛಿತಃ ।
ಅಮರ್ತ್ಯೈರಾಶ್ರಿತಚ್ಛಾಯಂ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಮಿವೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೭೮ ॥

ಲೋಕಾನಾಮವಲೋಕಾಯ ಮಾರ್ಗಸ್ಯಾಸ್ಯ ವ್ಯಧಾದ್ಭವಾನ್ ।
ಕರುಣಾಕರನೇತ್ರಾಭೇ ವಾದಸನ್ಮಾನಲಕ್ಷಣೇ ॥ ೭೯ ॥

ಏಕಾಕೀ ಕಿಲ ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ಪದಂ ಮೌಲಿಷು ವಿದ್ವಿಷಾಮ್ ।
ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಪಾರ್ಥೋಽಯಂ ಕೇನ ನಾಮ ನ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ ೮೦ ॥
ವಾದಾದಯಃ ಪ್ರಕರಣಸ್ಫುಲಿಂಗಾಸ್ತನವೋಽಪ್ಯಲಮ್ ।
ವಿಪಕ್ಷಕಕ್ಷಂ ಕ್ಷಿಣ್ವಂತಿ ಮಾರುತೇನ ತ್ವಯೇರಿತಾಃ ॥ ೮೧ ॥

ಅನಂತೋಽರ್ಥಃ ಪ್ರಕಟಿತಸ್ತ್ವಯಾಽಣೌ ಭಾಷ್ಯಸಂಗ್ರಹೇ ।
ಅಹೋ ಆತ್ಮಪರಿಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ಕೃಷ್ಣೇನೇವಾನನಾಂತರೇ ॥ ೮೨ ॥

ಭಗವಂಶ್ಚಿತ್ರಕವಿತಾಂ ಲೌಕಿಕೀ ದರ್ಶಯನ್ ಕಿಲ ।
ಗೋಪ್ಯಂ ಭಾರತಸಂಕ್ಷೇಪಮಕೃಥಾ ವಿಶ್ವವಿಸ್ಮಯಮ್ ॥ ೮೩ ॥

ನಾನಾಸುಭಾಷಿತಸ್ತೋತ್ರಗಾಥಾದಿಕೃತಿಸತ್ಕೃತೀಃ ।
ತ್ವಯಿ ರತ್ನಾಕರೇ ರತ್ನಶ್ರೇಣೀರ್ವಾ ಗಣಯಂತಿ ಕೇ ॥ ೮೪ ॥

ಏಷು ದಭ್ರಮತೀನ್ ದಭ್ರಾನ್ ಹಸತ್ಯುಚ್ಚೈಃ ಸತಾಂ ಸಭಾ ।
ಚಿಂತಾಮಣೀಂಶ್ಚಿಂತಯಂತೀ ಮಿತಾನಪ್ಯಮಿತಾರ್ಥದಾನ್ ॥ ೮೫ ॥

ಅಪರೋಽಪೀಷ್ಯತೇಽಸ್ಮಾಭಿರ್ಗ್ರಂಥೇಷ್ವೇತೇಷು ಸತ್ಸ್ವಪಿ ।
ಸತ್ಸ್ವಪೀಂದ್ರಾದಿಷು ಪುರಾ ತಾರಕಾರಿರಿವಾಮರ್ತ್ಯೈಃ ॥ ೮೬ ॥

ಗ್ರಂಥೇಭ್ಯ ಏಭ್ಯೋಽಗಾಧೇಭ್ಯೋ ಯುಕ್ತಯೋ ನೋ ದುರುದ್ಧರಾಃ ।
ಮನೋಮಾಂದ್ಯಾತ್ತತೋ ಗ್ರಂಥಂ ವ್ಯಕ್ತತರ್ಕತತಿಂ ಕುರು ॥ ೮೭ ॥

ಇತ್ಯರ್ಥಿತೋ ವ್ಯಧಾನ್ಮಧ್ವಃ ಸೋಽನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಸತಾಂ ಸುಧಾಮ್ ।
ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಾದ್ರಿಪವಿಂ ಮಾಯಿಧ್ವಾಂತರವಿದ್ಯುತಿಮ್ ॥ ೮೮ ॥

ಯುಗಪದ್ರಚಯನ್ನೇನಾಂ ಕದಾಚಿತ್ಸ ನಿರಂತರಮ್ ।
ಚತುರಶ್ಚತುರಃ ಶಿಷ್ಯಾಂಲ್ಲೀಲಯಾಽಲೇಖಯತ್ಖಲು ॥ ೮೯ ॥

ಯುಕ್ತಾಯಾ ಯುಕ್ತಿಮಾಲಾಯಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಯಾಸ್ತತ್ರ ಚಾತ್ಮನಾ ।
ವ್ಯಕ್ತಂ ಚಕ್ರೇ ವಿವರಣಂ ಕವೀಂದ್ರೈರೇಷ ದುಷ್ಕರಮ್ ॥ ೯೦ ॥

ಮಧ್ವೇಂದೋರ್ನಿತ್ಯಸಂಬಂಧಾನ್ನಿಸ್ತಮಸ್ತಾಪಚೇತಸೋಃ ।
ವೈಕುಂಠಂ ಯಾತಯೋಃ ಪಿತ್ರೋರ್ಗೃಹೇಽಸ್ಯಾವರಜೋಽವಸತ್ ॥ ೯೧ ॥

ವಿಧಿಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಭ್ರಶ್ಯದ್ಧನಗೋಧಾನ್ಯಸಂಪದಾ ।
ನಿರ್ವೇದಿನಾ ವೇದವಿದಾ ತೇನಾಽಪೇ ವೇದವಾದಿರಾಟ್ ॥ ೯೨ ॥

ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತಂ ಪಾದಾನಮ್ರಮಿಮಂ ಮುಹುಃ ।
ಸಮಯಾಪೇಕ್ಷಯೋರ್ವೀಕ್ಷ್ಯೋ ಗಮಯಾಮಾಸ ಧಾಮ ತಮ್ ॥ ೯೩ ॥

ನ ಜಘಾಸ ನ ಸುಷ್ವಾಪ ನ ಜಹಾಸ ನ ಧೀರಧೀಃ ।
ಸಮಯಾರ್ಥೀ ಸ್ಮರನ್ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ರಾಮಂ ರಾಮಾನುಜೋ ಯಥಾ ॥ ೯೪ ॥

ರಾಜ್ಯೇ ಕಥಂಚಿನ್ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ರಾಜಾನಂ ವಿರಹಾರ್ದಿತಮ್ ।
ಅವತಾರಭುವಂ ಪ್ರಾಯಾದ್ಭಗವಾಂಭರದತ್ಯಯೇ ॥ ೯೫ ॥

ವಿಶುದ್ಧದ್ವಿಕುಲಂ ಶ್ರೌತಂ ಶುಚಿಂ ಕೃತಪಿತೃಕ್ರಿಯಮ್ ।
ವಿರಕ್ತಂ ವಿಷಯಾನ್ ಭುಕ್ತ್ವಾ ವ್ಯಧಾನ್ಮಧ್ವೋಽನುಜಂ ಯತಿಮ್ ॥ ೯೬ ॥

ರಹಸ್ಯತಿರಹಸ್ಯಂ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸಮೋ ದದೌ ।
ಅಮುಷ್ಮೈ ಪಂಚತಪಸೋ ನ ವಿದುರ್ಯತ್ತಪಸ್ವಿನಃ ॥ ೯೭ ॥

ಪ್ರೇಮಾಮೃತಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯ ಸ್ಮಿತಾಂಗಾಪಾಂಗಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥನಾಮಾಸ್ಮೈ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಃ ಪ್ರದತ್ತವಾನ್ ॥ ೯೮ ॥

ಶ್ರವಣೇನಾನುವಾದೇನ ಮನನೇನಾವೃಥಾಽಕರೋತ್ ।
ಕಾಲಂ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ವೇದಾಂತಗುರುಸೋದರಃ ॥ ೯೯ ॥

ಸ ದಾಂತಿಭಕ್ತಿಮಾಧುರ್ಯಪರಿಚರ್ಯಾದಿಮೇದುರೈಃ ।
ಮಹಾವಿಟಪಿನಂ ಚಕ್ರೇ ಗುರೋಃ ಸ್ವಸ್ಥಂ ಕೃಪಾಂಕುರಮ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ಅನಂತಮತಿಕಾರುಣ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮವತೋ ಜನೈಃ ।
ಅವರ್ಣ್ಯೋ ಮಹಿಮಾ ತಸ್ಯ ಲೌಲ್ಯಾತ್ ಸಂವರ್ಣ್ಯತೇ ಮನಾಕ್ ॥ ೧೦೧ ॥

ಚತುರೋಽಸೌ ಪ್ರವಚನೇ ಮನುಸಂಸಿದ್ಧಿಮಾನ್ಮನಃ ।
ಸಂಖ್ಯಾ ಮಾಂ ಪೂರಣೇ ಮಾಗಾನ್ಮಧ್ವದಾಸಮಿತಿ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೧೦೨ ॥

ದಿಶಂ ಪ್ರಯಾತಂ ಶಶಿನಶ್ಚರಂತಂ ಭುವ್ಯಶೋಧಯತ್ ।
ತೀರ್ಥಕಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಚ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಶ್ಚ ತೀರ್ಥಕಮ್ ॥ ೧೦೩ ॥

ಅಕಾಮಾನಾಮನೇಕೇಷಾಂ ಸಿದ್ಧಭೂಮಿಂ ತಪಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ತಿರೋಹಿತಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಪಾಸೌ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹೀಧರಮ್ ॥ ೧೦೪ ॥

ದ್ವಂದ್ವದುಃಖಾನಲೇ ವೀರೋ ಮಾತ್ಸರ್ಯೇಣ ವಿಮತ್ಸರಃ ।
ತತ್ಯಾಜ ಮತ್ವಾ ತಸ್ಯಾಸಾವಶನಾದೀಂಧನಾಯಿತಮ್ ॥ ೧೦೫ ॥

ಭಕ್ತೈರನುಗಿರಂ ನೀತಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ಯತಿಶೇಖರಃ ।
ಪಂಚಗವ್ಯಂ ಪಪೌ ಕಿಂಚಿತ್ ಪಂಚಮೇ ಪಂಚಮೇ ದಿನೇ ॥ ೧೦೬ ॥

ಸ ತ್ಯಜನ್ ಸಾಹಸೀ ತಚ್ಚ ತಪಸ್ತೇಪೇಽತಿತಾಪಸಮ್ ।
ಬಿಲ್ವಪರ್ಣೈಃ ಕ್ಷಿತೌ ಪನ್ನೈಸ್ತೃಪ್ತಿಮಾನ್ ಸಲಿಲೈರಪಿ ॥ ೧೦೭ ॥

ಯಥೇಷ್ಟಮಧ್ಯಾಸ್ತ ಶಿಲಾಂ ಯಮೀ ಸನಿಯಮೀ ಸ ತಾಮ್ ।
ನಾಧ್ಯಾಸತೇ ಯಾಮೇಕಾಹಂ ದೈವಭಗ್ನಾಸ್ತಪಸ್ವಿನಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ಪವನಾಂಶಾನುಜೋ ಜಿತ್ವಾ ಪವನಂ ರೇಚಕಾದಿಭಿಃ ।
ವಿಷಯೇಭ್ಯೋ ಹೃಷೀಕಾಶ್ವಾನ್ ಮನೋಯಂತ್ರಾ ಸಮಾಹರತ್ ॥ ೧೦೯ ॥

ಸ್ಮರನ್ ಮುರಾರೇರಾಕಾರಂ ದಧ್ಯಾವಧ್ಯಾತ್ಮಕೋವಿದಃ ।
ಸಮಾಧಿಮಾಧಿಶಮನಂ ಯೋಗಲಭ್ಯಂ ಸ ಲಬ್ಧವಾನ್ ॥ ೧೧೦ ॥

ಮೌಕುಂದೇ ಸುಂದರೇ ರೂಪೇ ಸ್ವಾನಂದಾದಿಗುಣಾರ್ಣವೇ ।
ಸ್ವಾಶ್ಚರ್ಯರತ್ನೇ ಮಗ್ನಾತ್ಮಾ ನಾನ್ಯತ್ ಕಿಂಚಿದ್ವೇವೇದ ಸಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ಕಾಮತ್ರಾಸವಿಹೀನಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಸುಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಃ ।
ವಿನಾ ಕೈವಲ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ನಾರ್ಘೋ ಯೋಗಮಣೇರಭೂತ್ ॥ ೧೧೨ ॥

ಮಧ್ವಾನುಜೇ ಮಧ್ವನಾಥೋ ಯಂ ಪ್ರಸಾದಂ ವ್ಯಧಾತ್ತದಾ ।
ಸ ಚಿತ್ತಾವಿಷಯತ್ವಾದ್ವಾ ಗೋಪ್ಯತ್ವಾದ್ವಾ ನ ವರ್ಣ್ಯತೇ ॥ ೧೧೩ ॥

ಅಹೋ ಮಹಾಬೋಧಸೇವಾಮಹಿಮಾಽಸ್ಮಿನ್ ಯುಗೇ ಯತಃ ।
ಧನ್ಯೋಽಸೌ ಸಿದ್ಧಿಮಾಪೇಮಾಂ ಸೋಽಮರ್ತ್ಯೈರಿತ್ಯಲಾಲ್ಯತ ॥ ೧೧೪ ॥

ತೀವ್ರವ್ರತೋಽತೀಂದ್ರಿಯವಿದ್ವಿದ್ಯಾಬ್ಧಿಸ್ತರ್ಕಪಂಡಿತಃ ।
ಅನಿರುದ್ಧಪದಾಧಾರಃ ಪ್ರೇಷ್ಠಃ ಶಿಷ್ಯಸ್ತಮಾಯಯೌ ॥ ೧೧೫ ॥

ತೇನ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರೂಪ್ಯಪೀಠಮಿಮಂ ಪುನಃ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಜ್ಞಂ ಕೃಪಯಾ ಸ್ವೇಷು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಮೇನಿರೇ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ಕವೀಂದ್ರತಿಲಕೋ ವಿದ್ವಚ್ಛೇಖರಸ್ತಾಪಸಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಮಧ್ವಕೇಲೀಶುಕೋಽಸ್ಯಾಭೂಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ವ್ಯಾಸಪದಾಶ್ರಯಃ ॥ ೧೧೭ ॥

ಅಸೌ ದಾಸ್ಯಂ ಧ್ರುವಂ ಯಾಂತಂ ಮಹಾಂತಂ ಮಹತಾಮಪಿ ।
ವ್ಯಧಾದನುಗ್ರಹಂ ಕುರ್ವನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೈಃ ಕೌತುಕಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೧೧೮ ॥

ಆರುರೋಹ ದುರಾರೋಹಂ ಸ ಪರ್ಯೈಃ ಪ್ರೀತಿಕೃದ್ಧರೇಃ ।
ಮಹಾಂತಂ ಮಹಿಮಾನಂ ಚ ಮಹೀಂಧ್ರಂ ಚ ಗುಹಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೧೯ ॥

ಆಕೃಷ್ಟೋಽಸ್ಯ ಗುಣೈರ್ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯೈರ್ಯೋ ಗೋದಾಯಾ ಉಪಾಯಯೌ ।
ಸ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾಖ್ಯಃ ಶಿಷ್ಯೋಽನ್ಯೋಽಭೂತ್ ಸುಚೇತಸಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ಶ್ರುತ್ಯಾ ಮತ್ಯಾ ಸದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿರಕ್ತ್ಯಾ ನಿತ್ಯಸೇವಯಾ ।
ಅಸ್ಮೈ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರಾಜ್ಯೇಕ್ಷಃ ಸದ್ಯೋ ವಿದ್ಯಾಂ ದದೌ ಶುಭಾಮ್ ॥ ೧೨೧ ॥

ವೇದಾಂತಾಬ್ಧಿಂ ನ ಯೋ ಜಾತು ಜಹೌ ವಿದ್ವತ್ತಿಮಿಂಗಿಲಃ ।
ಯುಕ್ತಿಪ್ರವಾಹಸಂರಂಭಾತ್ ಪರಶಾಸ್ತ್ರನದೀಚರಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಪ್ರಸಾದಮಾತ್ರೇಣ ವೀರಂಮನ್ಯಾನ್ ಸ್ವಮಂಡಲೇ ।
ಮಾಯಾವಿಗ್ರಾಮಸಿಂಹಾನ್ಯೋ ವಾದಿಸಿಂಹೋನಿರಾಕರೋತ್ ॥ ೧೨೩ ॥

ಮತ್ತದುರ್ವಾದಿಮಾಂತಗತರ್ಕಮಸ್ತಕದಾರಣೇ ।
ಪಂಚಾಸ್ಯೋ ಯೋಽಭವದ್ವ್ಯಕ್ತಂ ಚತುರಾಸ್ಯೋಽಪಿ ಕೇವಲಮ್ ॥ ೧೨೪ ॥

ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿರಪ್ಯುದಪಾದಿ ಯತಃ ಶುಭಾ ।
ಟೀಕಾ ಪರಾಽನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಅನರ್ಘಾ ಬೋಧಸಾಗರಾತ್ ॥ ೧೨೫ ॥

ವೇದಪ್ರವಚನಾಚಾರ್ಯಶಿಷ್ಯೋಽಸಾವಿತಿ ಪೂಜಿತಃ ।
ಸಭ್ಯಃ ಸಭಾಯಾಂ ಯೋ ವೇದಂ ವ್ಯಾಚಖ್ಯೌ ವೇದಸಾರವಿತ್ ॥ ೧೨೬ ॥

ಅನಯೋಃ ಪ್ರಥಮೇ ಶಿಷ್ಯಾಶ್ಚರಮೇ ಚಾಭವನ್ನಿಹ ।
ಅನಂತಬೋಧಸ್ಯಾನೇಕೇ ಯತೀಂದ್ರಾ ಬಹುದೇಶಜಾಃ ॥ ೧೨೭ ॥

ವಶೀಕೃತಹೃಷೀಕಾಶ್ಚ ಜನನಾದ್ಯುಪಮರ್ದಿನಃ ।
ನರಸಿಂಹಪದಾಧಾರಾ ಅಭ್ಯಸ್ತೋಪೇಂದ್ರನಾಮಕಾಃ ॥ ೧೨೮ ॥

ಅದೀರ್ಘಾನ್ಯಾಭಿಧಾನಾ ಯೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾಶ್ರಯಾಃ ।
ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗುಣೋದ್ರಿಕ್ತಾ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಸಾಗರಾಃ ॥ ೧೨೯ ॥

ಪಾದೈಃ ಪುನಂತಃ ಪೃಥಿವೀಂ ದರ್ಶಯಂತೋ ಹರೇಃ ಪದಮ್ ।
ಧೂತದುಃಸಮಯಧ್ವಾಂತಾ ಆದಿತ್ಯಾ ಇವ ಗಾಂ ಗತಾಃ ॥ ೧೩೦ ॥

ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರಾಮೃತಾಂಬೋಧಿಸೇವಯಾ ನಿತ್ಯನಿರ್ವೃತಾಃ ।
ಚಕ್ರಿಚಾರುತರಾರ್ಚಾಸು ಚಕ್ರಿಣಶ್ಚರಣಾರ್ಚಕಾಃ ॥ ೧೩೧ ॥

ಮಧ್ವಪ್ರಶಿಷ್ಯಾ ಬಹವಃ ಶಿಷ್ಯಾ ಏಷಾಂ ಮುಹುಸ್ತಥಾ ।
ಅಲಂಚಕ್ರುರಲಂ ಪೃಥ್ವೀಂ ಸರ್ವೇ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಣಾಃ ॥ ೧೩೨ ॥

ಸದಾ ಸಕಲಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾಸೌಖ್ಯಾಮೃತಾಬ್ಧಿಗಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ದುರ್ವಾದಿದುರ್ವಾದ ಕಾಂಡಖಂಡನಮಂಡನಾಃ ॥ ೧೩೩ ॥

ಭೂರಿಭಕ್ತಿಭರಾಃ ಕೇಚಿದಪ್ಯಲ್ಪಶ್ರುತಸಂಪದಃ ।
ಅಪ್ಯಲ್ಪಬೋಧಾ ಅಪರೇ ಬಹುಶ್ರುತಮಹಾಗುಣಾಃ ॥ ೧೩೪ ॥

ಬಹವೋ ಗೃಹಿಣೋಽಪ್ಯಸ್ಮಾತ್ಸಮಗ್ರಾನುಗ್ರಹಂ ಯಯುಃ ।
ದೀಪ್ತಾ ಯತ್ರಾಗ್ನಯ ಇವ ತ್ರಯೋ ಲಿಕುಚಶೇಖರಾಃ ॥ ೧೩೫ ॥

ಮಾಧ್ವಂ ನಿಯೋಗಂ ಯೇ ಪ್ರಾಯೋ ನಾತ್ಯಜನ್ ವಿದುಷಾಂ ವರಾಃ ।
ಶಿಷ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಸದ್ವಿದ್ಯಾಬೀಜಾವಾಪೈಕದೀಕ್ಷಿತಾಃ ॥ ೧೩೬ ॥

ಗ್ರಾಮಣ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗ್ರಣ್ಯಃ ಪ್ರಾಪುಃ ಪೂರ್ಣೇಕ್ಷಶಿಷ್ಯತಾಮ್ ।
ಏಷಾಂ ಸದ್ಗುಪ್ತಿಮಾತ್ರೇಣ ಭವೇತ್ಕಿಲ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ ೧೩೭ ॥

ಶುಶ್ರೂಷಾ ಪಕ್ಷಪಾತಾದ್ಯೈಃ ಕೇಭ್ಯಶ್ಚಿತ್ ಕೇವಲಂ ದದೌ ।
ರಾಮಪ್ರಿಯೋ ರಾಮ ಇವ ಸ್ವಾಂ ಗತಿಂ ಯೋಗಿದುರ್ಲಭಾಮ್ ॥ ೧೩೮ ॥

ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯಾತಿಶಯಾ ಈದೃಶಾ ಯದ್ದಯೋದಯಾತ್ ।
ಕೋ ನೇಚ್ಛೇತ್ ಸುಲಭಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತತ್ಪಾದಸುರಪಾದಪಮ್ ॥ ೧೩೯ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸದ್ಭಿಃ ಸದ್ಭಿರರ್ಚ್ಯೋ ಧರಾಯಾಂ
ಚಕ್ರೇ ವಾಸಂ ಶೇಷಶಯ್ಯೇ ಶಯಾನೇ ।
ಗ್ರಾಮೇ ವಾತ್ಯೈಃ ಪಾವಿತೇ ಕಾಣ್ವತೀರ್ಥೈ-
ರ್ಭಕ್ತಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸನ್ಮತೇಽನೂನಬೋಧಃ ॥ ೧೪೦ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಭಗವದ್ವದನೇಂದುಬಿಂಬಂ
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾವಿತತಕಾಂತಿಸುಕಾಂತಿಕಾಂತಮ್ ।
ಯೈಃ ಪ್ರೈಕ್ಷತಾಽತ್ರ ಭವತಾಪಶಮಾಯ ಭಕ್ತೈಃ
ತದ್ದಾಸದಾಸ್ಯಮಪಿ ಕಿಂ ನ ದದಾತಿ ಪುಂಸಃ ॥ ೧೪೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

ಅಥ ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ವಿವಿಧ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಗಳು, ಗ್ರಂಥರಚನೆ, ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯದ ಗಾನ, ಉಡುಪಿಗೆ ದೇವತೆಗಳ ಆಗಮನ, ಶ್ರೀಮದ್ವರ ಸ್ತುತಿ, ದೇವತೆಗಳ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾವ್ಯದ ಉಪಸಂಹಾರ.

* * *

ಸಾದುಭ್ಯೋ ಮಧುಮಂಥನಾಂಘ್ರಿಭಕ್ತಿಭಾಗ್ಭ್ಯಃ
ಶ್ರೌತೇಭ್ಯೋ ವಿತತಮತೇರ್ಮಹಾನುಭಾವಮ್ ।
ವೇದಾಂತಂ ಸ್ವಯಮಿವ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಮೂಲಂ
ವ್ಯಾಚಷ್ಟ ಸ್ಫುಟಮಥ ಕೋಽಪಿ ಕೋವಿದೋಽತ್ರ ॥ ೧ ॥

ಗೋಮತ್ಯಾಸ್ತಟನಿಕಟೇಽಚ್ಛಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಂ
ವಿಶ್ವಜ್ಞಂ ಕ್ಷಿತಿಪತಿರಂತ್ಯವರ್ಣಜನ್ಮಾ ।
ವಿದ್ವೇಷ್ಟಾಶ್ರುತಿಗುಣಸಾಧಕಂ ಶ್ರುತೀನಾಂ
ವಾಚಾಲೋ ವಚನಮುವಾಚ ವಾಗ್ಮಿವರ್ಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಉನ್ಮತ್ತಪ್ರಲಪಿತವನ್ನ ತದ್ಧಿ ಮಾನಂ
ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಭಿಚರತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಫಲೇತ್ರ ।
ದೃಷ್ಟಾಂತೋ ಭವತಿ ತದಪ್ರಮಾಣತಾಯಾಂ
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶ್ರುತಿವಚಸಾಂ ಚ ಸರ್ವಥೇತಿ ॥ ೩ ॥

ವೇದೋಕ್ತಂ ಫಲಮಲಮಾಪ್ಯತೇಽಧಿಕಾರಾ-
ದಿತ್ಯುಕ್ತೋಽತನುಮನಸಾಽಭ್ಯಧತ್ತ ಧೂರ್ತಃ ।
ಯೋಗ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ನ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇಽಧಿಕಾರೀ
ನಾತಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ಖರವಿಷಾಣವತ್ ಸದೇತಿ ॥ ೪ ॥

ವೇದೋಕ್ತಂ ಫಲಮಲಮಾಪ್ಯತೇಽಧಿಕಾರಾ-
ದಿತ್ಯುಕ್ತೋಽತನುಮನಸಾಽಭ್ಯಧತ್ತ ಧೂರ್ತಃ ।
ಯೋಗ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ನ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇಽಧಿಕಾರೀ
ನಾತಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ಖರವಿಷಾಣವತ್ ಸದೇತಿ ॥ ೫ ॥

ಆಕ್ಷೇಪಂ ತಮಸಹಮಾನ ಉಚ್ಚಮಾನಃ
ಸದ್ಯೋಽಸೌ ನಿಜಕರಪಲ್ಲವದ್ವಯೇನ ।
ಆದಾಯ ವ್ಯತನುತ ಬೀಜಮೋಷಧೀನಾಂ
ಸೂಕ್ತೇನಾಂಕುರದಲಪುಷ್ಪಬೀಜಸೃಷ್ಟಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ನಿಶಿ ಸ ಕದಾಚನ ಪ್ರದೀಪೇ
ಸಂಶಾಂತೇ ಪುನರಪಿ ವಾಚಯಾಂಬಭೂವ ।
ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಸ್ವಾನ್ ಪುರುಕರುಣಾಂಬುಧಿರ್ನಿಜಾಂಘ್ರೇ-
ರಂಗುಷ್ಠಸ್ಫುಟನಖರಾಂತರೋಚಿಷೈವ ॥ ೬ ॥

ತೀರ್ಥಾರ್ಥಂ ಪೃಥುತರವಪ್ರಪಾತಿವಾರಾಂ
ಧಾರಾಣಾಂ ರಯಸಹನಕ್ಷಮಾಂ ಮಹೇಕ್ಷಃ ।
ಆನೀತಾಂ ದಶಶತಪುಂಭಿರತ್ಯಶಕ್ತ್ಯಾ
ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯೋಚೇ ವಿಪುಲಶಿಲಾಂ ಕ್ವಚಿತ್ಸ ಮುಕ್ತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಲೋಕಾನಾಮುಪಕೃತಯೇ ಕುತಃ ಶಿಲೇಯಂ
ನಿನ್ಯೇ ನೋ ಇತಿ ಜನತಾ ಜಗಾದ ತತ್ರ ।
ನೇತಾರೋ ಯತಿವರ ಮಾನವಾ ನ ಹೀಮಾಂ
ಭೀಮಶ್ಚೇದಿಹ ಯತತೇ ನಯೇನ್ನ ವೇತಿ ॥ ೮ ॥

ನಿನ್ಯೇ ತಾಂ ಗಿರಿಮಿವ ವಾನರೀಕೃತಾತ್ಮಾ
ಲೀಲಾವತ್ಕರಕಮಲೇನ ಸೋಽಮಲೇನ ।
ತತ್ರಾಪಿ ನ್ಯಧಿತ ತಯಾಽಸ್ಯ ಸೂಚ್ಯತೇಲಂ
ತತ್ತುಂಗಾಂ ನನು ನಿಕಷಾಽಧುನಾಽಪಿ ಕರ್ಮ ॥ ೯ ॥

ಸಂಘಾತೈರಧಿಕಘನೈರಲಂಕೃತಾಧ್ವಾ
ಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಯತಮನಸಾಮುತೇತರೇಷಾಮ್ ।
ಯತ್ರಾಮಾ ವಸತಿ ತಿಥಾವಿನೇನ ಚಂದ್ರ-
ಸ್ತತ್ರಾಸೌ ಸಕಲಮತಿಃ ಸಸಾರ ಸಿಂಧುಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಆರ್ದ್ರಾಂಗಾಃ ಸಪದಿ ನಿಮಜ್ಜನಾತ್ ಸರಸ್ಯಾಂ
ಕಣ್ವಸ್ಯ ದ್ವಿಜಋಷಭಸ್ಯ ವಲ್ಲಭಾಯಾಮ್ ।
ತತ್ರಾಯನ್ ಖರಕಿರಣೋಪರಾಗಹೇತೋ-
ರ್ಗ್ರಾಮೀಣಾ ಅಪಿ ಸಕಲಾಃ ಸಬಾಲವೃದ್ಧಾಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸಪರಿಜನಂ ಸಮೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ
ಫುಲ್ಲಾಕ್ಷಾಃ ಸ್ಮಿತವದನಾಃ ಶುಭಾ ನನಂದುಃ ।
ದೌರ್ಮುಖ್ಯಂ ದಧತ ಉತಾಪರೇ ನಿನಿಂದು-
ರ್ನಾಶ್ಚರ್ಯಂ ದ್ವಯಮಪಿ ತತ್ಸ್ವಭಾವತಂತ್ರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮಾ ಮೈನಂ ಭುವನಗುರುಂ ವಿನಿಂದತೇತ್ಥಂ
ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸ್ಯಾಭ್ಯಪತದಿವೋತ್ತರಂಗಹಸ್ತಃ ।
ಸಂಕ್ಷೋಭೀ ಘನಘನಘೋಷಘೋರವೇಷಃ
ಸಂರಂಭೀ ಖಲದಮನಾಯ ಸಿಂಧುರಾಜಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸಮ್ಮೋದಾತ್ ತರಲತರೋ ದ್ರುತಾಭಿಗಾಮೀ
ಗಂಭೀರಸ್ವನನುತಿಮಾನ್ ಸುಫೇನಹಾಸಃ ।
ವೀಚ್ಯಂಗೈರಧಿಕತರೈರಿಹಾಧಿವೇಲಂ
ಮಧ್ವಾಯ ಪ್ರಣತಿಮಿವ ವ್ಯಧಾತ್ ಸಮುದ್ರಃ ॥ ೧೪ ॥

ಗೋಲೀಲಾಸ್ವತಿಶಯಿನಾವಗಾಧಭಾವಾ-
ನ್ನೋಲ್ಲಂಘ್ಯೌ ವಿವಿಧಗುಣಪ್ರಕಾಶರತ್ನೌ ।
ಮಧ್ವಾಬ್ಧೀ ಪರಮಮತೇಃ ಪ್ರಿಯಂ ಜನಾನಾಂ
ಲಾವಣ್ಯಂ ನ ತು ಜಲಧೇರಯಂ ವಿಶೇಷಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅಂಭೋಧೇಸ್ತ್ವರಿತತರೋರ್ಮಿಪಾಣಿಮೃಷ್ಟೇ
ಸ್ವಚ್ಛೇಽಸೌ ವಿಕಟತಟಾಸನೇ ನಿಷಣ್ಣಃ ।
ವ್ಯಾಚಖ್ಯಾವತಿಚಿರಮೈತರೇಯಶಾಖಾ-
ಸೂಕ್ತಾನಿ ಪ್ರಭುರತಿಸುಂದರಪ್ರಕಾರಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಗಾಂಭೀರ್ಯಾತ್ ಸ್ವನಮಧರೀಕರೋತಿ ಸಿಂಧೋಃ
ಶ್ರಾವ್ಯತ್ವಂ ವಹತಿ ತಥಾಽಪ್ಯಹೋ ಸ್ವನೋಽಸ್ಯ ।
ಪೂರ್ಣೇಂದುಪ್ರಭವದನಃ ಕ ಏಷ ಧನ್ಯೋ
ಮತ್ವೇತ್ಥಂ ಜನಜಲಧಿಸ್ತಮಾಶು ಪರ್ಯೈತ್ ॥ ೧೭ ॥

ವೇದಾನಾಂ ಸಮುಚಿತಭಾವವಾದದಕ್ಷಂ
ಯೇ ವೇದದ್ವಿಷಮಿಮಮೂಚಿರೇ ಮಹೇರ್ಷ್ಯಾಃ ।
ಧಿಗ್ಧಿಕ್ ತಾನಿತಿ ಜನತಾ ಜಗಾದ ತತ್ರ
ಸ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಾತ್ ಕಿಲ ಕಲಿತಾಂಜಲಿರ್ನಮಂತೀ ॥ ೧೮ ॥

ಸನ್ಮಾನಂ ವಿಪುಲಹೃದೋ ವಿಧಾಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ಬಿಭ್ರಾಣಾಶ್ಚರಣರಜೋಽಸ್ಯ ದೇವಸೇವ್ಯಮ್ ।
ತತ್ಸ್ನಾನಾದಧಿಕಶುಚೌ ನದಾಧಿರಾಜೇ
ಸಸ್ನುಸ್ತೇ ದ್ವಿಜನಿಕರಾಃ ಪ್ರಶಸ್ತಕಾಲೇ ॥ ೧೯ ॥

ಕಲ್ಲೋಲೈಃ ಕರಿನಿಕರೈರಿವಾನಿವಾರ್ಯೈ-
ರುಲ್ಲೋಲೈರ್ಜನನಿಕರಾನ್ ನಿಪಾತಯದ್ಭಿಃ ।
ಆಕ್ರಾಂತಾಃ ಪ್ರಬಲತರೈಶ್ಚ ಲೋಡ್ಯಮಾನಾ
ಹಾಸ್ಯತ್ವಂ ಪ್ರಯಯುರುದನ್ವತೀಹ ನೈಕೇ ॥ ೨೦ ॥

ಮಜ್ಜಂತಂ ಪೃಥುಲಹರೀನಿಗೂಢಮೂರ್ತಿಂ
ಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಮಸಜ್ಜನೋ ಜಹಾಸ ।
ಯೋ ಲೋಕತ್ರಯವಿಜಯೀ ಗುರುಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ
ಸೋಽಯಂ ಹಾಪತತಿ ಲಘೂರ್ಮಿಲೀಲಯೇತಿ ॥ ೨೧ ॥

ನೀಚಾನಾಮವಚವಚಾಂಸ್ಯಜೀಗಣನ್ನೋ
ದಭ್ರಾಣಾಂ ಕ್ಷುಭಿತಕರಾಣ್ಯದಭ್ರಸಂಖ್ಯಃ ।
ಕ್ರೋಷ್ಟೂನಾಂ ಶ್ವಕಲಕಲಪ್ರದಂ ವಿರಾವಂ
ಪಂಚಾಸ್ಯೋ ನ ಹಿ ಗಣಯೇದುದಾರವೀರ್ಯಃ ॥ ೨೨ ॥

ಜನ್ಮಸ್ಥಿತ್ಯವಸಿತದಾಯಿನಂ ಕಟಾಕ್ಷಂ
ಲೋಕಾನಾಮಘಟಯದಂಬುಧೌ ಬೃಹದ್ಧೀಃ ।
ಆಕ್ರಾಂತೋಽಧಿಕಗುರುಣಾ ಸ ತೇನ
ತಾವನ್ಮಂಚನ್ಸಂಚಲನಮಭೂತ್ ತಟಾಕದೇಶ್ಯಃ ॥ ೨೩ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈರಪಿ ಚರಿತ್ರೈರನನ್ಯಸಾಧ್ಯೈರ್ನ
ಸ್ಥೇಷ್ಠಾಂ ಬಹುಮತಿಮಾಪ ದುರ್ಜನೋಽಸ್ಮಿನ್ ।
ವಿದ್ವೇಷಂ ವ್ಯದಿತ ಪುನರ್ನಿರಸ್ತಭಾಗ್ಯೋ
ತಸ್ಮಿನ್ ದುರ್ಮನಸಿ ತದೇವ ಶೋಭನಂ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸಹ ಸಹಜೇನ ಗಂಡವಾಟಂ
ಸ್ವೌಜಃಸಂಪ್ರಕಟನ ಆದಿಶದ್ವಿಶಂಕಮ್ ।
ಸುಶ್ರೂಷಾಮಯಮುಚಿತೋ ವಿಧಾತುಮೀಷ-
ಲ್ಲೋಕಾನಾಮಿತಿ ವಚಸಾ ಪರೀಕ್ಷಕಾಣಾಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಶ್ರೀಕಾಂತೇಶ್ವರಸದನೇಽನಯತ್ ಕಿಲೈಕೋ
ಯಸ್ತ್ರಿಂಶನ್ನರವರನೀತಕೇತುಯಷ್ಟಿಮ್ ।
ಆಹತ್ಯಾ ಗುರುಗದಯೈವ ನಾರಿಕೇಲಾ-
ದ್ಯೋ ಲೇಭೇ ತರಲತರಾತ್ ಫಲಾನಿ ಕಾಮಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಏತಾದೃಗ್ಬಲವಿಭವಃ ಸ ತಸ್ಯ ಕಂಠಂ
ತಜ್ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽಪ್ಯಭಿತ ಉಭೌ ಸಮಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।
ನಿಷ್ಪೇಷ್ಟುಂ ಪರಮಮವಾಪತುಃ ಪ್ರಯತ್ನಂ
ಸಂಘರ್ಷಾತ್ ಕ್ರಮಪರಿವರ್ಧಮಾನತೈಕ್ಷ್ಣ್ಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಆಸ್ವಿನ್ನಾವಲಸತರೌ ಗುರೋರ್ನಿಯೋಗಾ-
ಚ್ಛತ್ರಾಗ್ರ್ಯಾನಿಲಮಹಿತೌ ಚ ತಾವುಭಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ಮುಕ್ತ್ವಾಽಯಃಕಠಿನತರತ್ವಚಂ ಶಿರೋಧಿಂ
ಪರ್ಯಾಯಾತ್ ಸ್ಫುಟವಚನಾಂ ನಿಪೇತತುಃ ಕೌ ॥ ೧೮ ॥

ಆಶ್ವಸ್ತೌ ಶುಚಿಹೃದಿಮಾವನೂನಮಾನಾ-
ವುದ್ಧರ್ತುಂ ಸಮಗದದಂಗುಲಿಂ ಧರಾಸ್ಥಾಮ್ ।
ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪ್ರಸಭರಸಾದತಿಪ್ರಯತ್ನೌ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಯಯತುರಿಮೌ ನ ಕಂಪನೇಽಸ್ಯಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ನಿರ್ಯತ್ನಂ ವಟುಮಧಿರುಹ್ಯ ಮಂದಹಾಸೀ
ಸ ಪ್ರಾಯಾದಿಹ ಪರಿತೋ ನೃಸಿಂಹಗೇಹಮ್ ।
ಐಶ್ವರ್ಯೈರಿತಿ ಲಘಿಮಾದಿಕೈರುಪೇತೋ
ಮಧ್ವೋಽಭೂತ್ ತ್ರಿಭುವನಚಿತ್ರರತ್ನರಾಜಃ ॥ ೨೦ ॥

ಪಂಚಾಶನ್ನರಪನರೋಪನೀತಮಾತ್ರಾಂ
ಯೋ ವಾರ್ಕ್ಷೀಂ ಗೃಹಮಧಿರೋಹಿಣೀಂ ನಿನಾಯ ।
ಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ವರದಮನಾಯ ಪೂರ್ವವಾಟೋ
ನಿರ್ದೇಶಾದ್ವ್ಯಧಿತ ಗುರೋರ್ಗಲಪ್ರಪೇಷಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಸ್ವಿನ್ನೇಽಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ಯತಮಾನ ಆಗ್ರಹೋಽಗ್ರೇ
ಪ್ರಾಚ್ಯಾತ್ ತತ್ತ್ವವಚನನಿಸ್ವನೋಽತಿರೇಜೇ ।
ಉದ್ಧರ್ತುಂ ವಿಪುಲಹೃದಂಗುಲಿಂ ಚ ನಾಲಂ
ಸೋಽಭೂದಿತ್ಯಜನಿ ಕುತೂಹಲಂ ಜನಾನಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪರ್ಯೈಕ್ಷಿ ಪ್ರಚುರಿತರೈಃ ಶಿವಾಗ್ನಿಪೂರ್ವೈಃ
ನೋಪೈಕ್ಷಿ ಪ್ರಬಲತರೈಸ್ತಥಾ ಪ್ರಯತ್ನೈಃ ।
ನಾವೈಕ್ಷಿ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಶಕ್ತ್ಯಪೂರ್ತಿರಸ್ಮಿ-
ನ್ನುತ್ಪ್ರೈಕ್ಷಿ ಸ್ವಯಮಪಿ ಭೀಮ ಇತ್ಯವಶ್ಯಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಲೇಖಿನ್ಯಾಂ ಮುಹುರಪಿನಹ್ಯ ಕೃಷ್ಯಮಾಣಂ
ನಾಪ್ಯೇಕಂ ತನುರುಹಮಸ್ಯ ತೂದಪಾಟಿ ।
ನಾಸಾಗ್ರೇ ಮೃದುನಿ ಕೃತೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಟಿಘಾತೈಃ
ನಾಸ್ಯೇಂದೋರತಿಬಲಿಭಿಃ ಪ್ರಸನ್ನತಾಸಿ ॥ ೩೪ ॥

ಪಂಚಾಸ್ಯಃ ಶ್ವಭಿರಿವ ವೈ ವಿಹೀನಸಾರೈ-
ರಂಭೋಧಿರ್ನದಸರಿತಾಂ ಜಲೈರಿವಾಲ್ಪೈಃ ।
ಖದ್ಯೋತೈರಿವ ತರಣಿರ್ವಿಡಂಬಯನ್ ನ್ನೃನ್
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಸ್ವಸಮನರೈರ್ವ್ಯವಾಹರತ್ ಸಃ ॥ ೩೫ ॥

ಪಾರಂತೀಸುರಸದನಂ ವಿಶಾಲಸಂವಿತ್
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಃ ಖಲು ಸುಚಿರಾನ್ನಿವೇದ್ಯಹೀನಮ್ ।
ಗ್ರಾಮ್ಯಾಗ್ರ್ಯಕ್ಷಿತಿಪತಿಭಿರ್ದಿನಾರ್ಧಮಾತ್ರಾತ್
ತದ್ಭೂತೀರ್ವ್ಯಧಿತ ಸಭೂತಬಲ್ಯನಲ್ಪಾಃ ॥ ೩೬ ॥

ಭೀಮತ್ವೇ ಸಹ ಸಹಜೈಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ಪ್ರಾಕ್
ಪಂಚಾತ್ಮಾ ಮುರರಿಪುರಂಚಿತೋ ಯದತ್ರ ।
ಪಾಂಚಾಲ್ಯಾ ಬಲಿಸಲಿಲಂ ಸಮಂ ದದತ್ಯಾ
ಸೋಽಸ್ಮಾರ್ಷೀತ್ ತಮಿಮಮಥ ಪ್ರಪೂಜ್ಯಪೂಜ್ಯಃ ॥ ೩೭ ॥

ಆಯಾಸ್ಯನ್ ಕಿಲ ಸರಿದಂತರಾಖ್ಯದೇಶಂ
ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ನಿರ್ಜಲಮಿಹ ಶುಶ್ರುವಾಂಸ್ತಟಾಕಮ್ ।
ತತ್ಕಾಲೇ ಪರಮಭಿವರ್ಷಯನ್ ಘನೌಘಂ
ತತ್ಪೂರ್ತ್ಯೈ ವ್ಯಧಿತ ಕುತೂಹಲಂ ಜನಾನಾಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ದುರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಖಲಪಟಲೈಃ ಪ್ರಚೋದ್ಯಮಾನೋ
ಗ್ರಾಮೇಶೋ ವೃಷಲಪತಿಃ ಪ್ರಹರ್ತುಮೇನಮ್ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತತ ಉತ ಯಾಂತಮೀಕ್ಷಮಾಣಃ
ಪ್ರೋದ್ಯಂತಂ ರವಿಮಿವ ವಿಸ್ಮಿತೋ ನನಾಮ ॥ ೩೯ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಾಗ್ರ್ಯಂ ತ್ರಿಭುವನವೈದ್ಯನಾಥನಾಥಂ
ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ಪ್ರಚುರತರಾಂತರಃ ಪ್ರಭಾವೀ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಮೃತಪರಮಾರ್ಣವಾಭಿಧಾನಾಂ
ಚಕ್ರೇ ಸದ್ವಚನತತಿಂ ಸ್ವಭಕ್ತಭೂತ್ಯೈ ॥ ४೦ ॥

ಸ ಗ್ರಾಮಂ ಪರಮಭಿಯಾತ ಉಚ್ಚಭೂತಿಂ
ವಿದ್ವಾಂಸಃ ಕ್ವ ಕುಹರಕೂಪದರ್ದುರಾಭಾಃ ।
ಇತ್ಯೂಚೇ ಮದಮತಿಮಾನಿನೋಽಖಿಲಜ್ಞಂ
ಮನ್ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಪಯಿತುಮೇವ ತಜ್ಜನಸ್ಯ ॥ ४೧ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞೋಽಪ್ಯಯಮಧಿಕಂ ನ ಯಜ್ಞಭಂಗೀಂ
ಸಂವಿತ್ತೇ ಯತಿರಿತಿ ಬದ್ಧನಿಶ್ಚಯೋಽಸೌ ।
ಆಭಾಂತಂ ಪರಿಷದಿ ಮತ್ಸರಾದಪೃಚ್ಛತ್
ಕರ್ಮಾರ್ಥಶ್ರುತಿಗಹನಾರ್ಥಖಂಡಭಾವಮ್ ॥ ४೨ ॥

ಛಂದೋಭ್ಯಶ್ಚ್ಯುತರಸಸಂಗ್ರಹಪ್ರವೀಣಾನ್
ಷಷ್ಠೇಽಹ್ನಿ ಪ್ರತಿವಿಹಿತಾನ್ ಪ್ರಜಾಧಿಪೇನ ।
ನಾರಾಶಂಸ್ಯಚರಮಚಾರುಮಂತ್ರಭೇದಾ-
ನೂಚೇಽಸೌ ತಮಭಿದಧದ್ವಿಸಂಶಯಾಂಶಃ ॥ ४೩ ॥

ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಪರಮವೇಕ್ಷ್ಯ ತಸ್ಯ ತಾದೃಕ್
ಸಂಘರ್ಷಕ್ಷುಭಿತಮನಾ ವಿಪಕ್ಷಸಂಘಃ ।
ನಾರ್ಥಃ ಸ್ಯಾದಯಮಿತಿ ವರ್ಣಯನ್ನಥ ತ್ವಂ
ತಂ ಬ್ರೂಹೀತ್ಯುರುಮತಿನೇರಿತೋಽದ್ರವದ್ದ್ರಾಕ್ ॥ ४४ ॥

ಸೋಽಪೃಚ್ಛತ್ ತಮಥ ಮಹಾಹ್ವಯೋಪಸರ್ಗಾ
ಯತ್ರೋಕ್ತಾ ಮನುಚರಣೋಪಸೃಜ್ಯರೂಪಾಃ ।
ತಸ್ಯಾರ್ಥಂ ವಚನಚಯಸ್ಯ ತಂ ಬ್ರುವಾಣಃ
ಸ್ಥೈರ್ಯಾರ್ಥಂ ಸಪದಿ ಸ ಲೇಖಯಾಂಬಭೂವ ॥ ४೫ ॥

ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಶಶಿನಮಿವೋದಿತಂ ಕೃಶಃ ಶ್ವಾ
ಚುಕ್ರೋಶಾಶುಭನಿಕರೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮಧ್ವಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥೀ ಸ್ವಯಮಿತಿ ದೂರತೋಽಭಿಧಾವನ್
ಕಿಂ ತೇನ ಕ್ಷತಮಮೃತಾಕರಸ್ಯ ತಸ್ಯ ॥ ४೬ ॥

ನಿಃಸ್ವಾನಾಂ ಕತಿಪಯಭುಕ್ತಿಯುಕ್ತಭಕ್ತಂ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ವ್ಯಥಿತ ಚತುರ್ಗುಣಂ ದಯಾಲುಃ ।
ಭುಂಕ್ತೇ ಸ್ಮ ತ್ರಿದಶನರೋಪಭೋಜ್ಯಮನ್ನಂ
ಸಂಪ್ರೀತ್ಯೈ ಸ ಧನವತಾಂ ಬೃಹತ್ತ್ವಬೋಧಃ ॥ ೪೭ ॥

ವೃಷ್ಟ್ಯಾದೇಃ ಸ ನಿಯಮನಾದಿ ಚಕ್ರ
ಏತಚ್ಚಿತ್ರಂ ಕಿಂ ಭುವನನಿಯಾಮಕೇ ಸಮೀರೇ ।
ಅಪ್ಯೇವಂ ಭುವನಗುರೋಃ ಕೃತಾನುವಾದಃ
ಕೃತ್ಯೇಷು ಪ್ರವರ ಇತೀಹ ವರ್ಣಯಾಮಃ ॥ ೪೮ ॥

ಇತ್ಯೂಚೇ ಧರಣಿಸುರೇಣ ಕೇವಲಂ ನೋ
ಮಾಧ್ವೀಯಂ ವಿವಿಧಕಥಾ ಕಥಾಸು ಮಾನ್ಯಾ ।
ಸಾಕ್ಷಾದಪ್ಯಮರವರ್ಯೈರುದೀರ್ಯಮಾಣಾ
ಗಂಧರ್ವೈರ್ದ್ಯುಸದಸಿ ತನ್ಮುದೇ ಜಗೇಽಸೌ ॥ ೪೯ ॥

ತಾಂ ಪದ್ಯಪ್ರಣಿಗದಿತಾಂ ತು ಮೂರ್ಛಯಿತ್ವಾ
ತಾನಾನಾಮುಚಿತತಯಾಽಽತ್ತಪಂಚಮಾದ್ಯಾಃ ।
ಗಾಂಧಾರಂ ದ್ಯುವಿಷಯಮುಜ್ಜ್ವಲಂ ಸೃಜಂತೋ
ಗ್ರಾಮಂ ತೇ ಪ್ರಜಗುರುಕಾಕಿಕಮ್ರಕಂಠಾಃ ॥ ೫೦ ॥

ಅನಮ್ರೈಃ ಸುಮುಕುಟಮೌಲಿಭಿಃ ಕರಾಗ್ರೈ-
ರಾತಾಮ್ರೈಃ ಪ್ರತಿಕಲಿತೈಃ ಸ್ಮಿತೈರ್ಮುಖಾಬ್ಜೈಃ ।
ಆಶ್ರಾವಿ ಸ್ಥಿರತರಭಕ್ತಿಭಿಃ ಸುರೇಂದ್ರೈ-
ಸ್ತದ್ಗೀತಾ ದಶಧಿಷಣಾರ್ಯವರ್ಯಚರ್ಯಾ ॥ ೫೧ ॥

ಗೀರ್ವಾಣೈರ್ವಿಜಯಮಹೋತ್ಸವಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ
ಕುರ್ವಾಣೈರವಿರಲಸಂವಿದಸ್ತದಾನೀಮ್ ।
ವಿಸ್ಮೇರೈರ್ಮುನಿನಿಕರೋಪದೇವಯುಕ್ತೈಃ
ಸುಸ್ಮೇರೈರಥ ತಮವೇಕ್ಷಿತುಂ ಪ್ರಜಗ್ಮೇ ॥ ೫೨ ॥

ಆದರ್ಶಂ ಗುಣಗಣದರ್ಶನೇ ಮುರಾರೇಃ
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ರಚಿತಮನೇನ ವರ್ಣಯಂತಃ ।
ಪ್ರದ್ಯೋತೈರುಡುಪದವೀಂ ಪ್ರಸಾದಯಂತಃ
ಪ್ರೈಕ್ಷಂತ ಪ್ರಚುರಮನೋವಿಲಾಸಮೇತೇ ॥ ೫೩ ॥

ನಾಕೇಂದ್ರಾಸ್ತಮವನಿಭಾಗಮಾವಸಂತಂ
ಸುಶ್ಲೋಕೈರಪಿ ಭುವನಾನಿ ಭೂಷಯಂತಮ್ ।
ನೇಮುಃ ಖಾದುಪನಿಷದಂ ತದೈತರೇಯೀಂ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಂ ವಿವಿಧವಿಶಿಷ್ಟಶಿಷ್ಯಮಧ್ಯೇ ॥ ೫೪ ॥

ಶ್ರೀಮಂತಂ ಶಶಿವದನಂ ಕುಶೇಶಯಾಕ್ಷಂ
ಗಂಭೀರಸ್ವರಮತಿದಿವ್ಯಲಕ್ಷಣಾಢ್ಯಮ್ ।
ಪಶ್ಯಂತಃ ಸ್ವಗುರುಮಥಾರ್ಚಯನ್ ಕೃತಾರ್ಥಾ
ವಾಣ್ಯಾ ತಂ ಹರಿರತಿಪೂರ್ಣಕಾಮಮೇತೇ ॥ ೫೫ ॥

ಅಹರೋ ದುರಾಗಮತಮಃ ಸ್ವಗೋಗಣೈ-
ರಕರೋರ್ಮುಕುಂದಗುಣವೃಂದದರ್ಶನಮ್ ।
ಅಜಯಶ್ಚತುರ್ದಶ ಜಗಂತಿ ಸದ್ಗುಣೈಃ
ಶರಣಂ ಗುರೋ ಕರುಣಯಾಽಪಿ ನೋ ಭವೇಃ ॥ ೫೬ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಪ್ರಾಣೇಶ ಪ್ರಣತವಿಭವಾಯಾವನಿಮಗಾಃ
ನಮಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮಪ್ರಿಯತಮ ಹನೂಮನ್ ಗುರುಗುಣ ।
ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಭೀಮ ಪ್ರಬಲತಮ ಕೃಷ್ಣೇಷ್ಟ ಭಗವನ್
ನಮಃ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವ ಪ್ರದಿಶ ಸುದೃಶಂ ನೋ ಜಯ ಜಯ ॥ ೫೭ ॥

ಇತಿ ನಿಗದಿತವಂತಸ್ತತ್ರ ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಾ
ಗುರುವಿಜಯಮಹಂ ತಂ ಲಾಲಯಂತೋ ಮಹಾಂತಮ್ ।
ವವೃಷುರಖಿಲದೃಶ್ಯಂ ಪುಷ್ಪವಾರಂ ಸುಗಂಧಂ
ಹರಿದಯಿತವರಿಷ್ಠೇ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೇ ॥ ೫೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಆನಂದಾಂಕೇ ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

* * *

॥ ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯಃ ॥

* * *

॥ ಶ್ರೀಮಧ್ವೇಶಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮಧ್ವವಿಜಯ ಸಾರಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಅವಧೂತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನಾರು ಸರ್ಗಗಳಿಗೆ ಇದು ಪರಿವಿಡಿಯಂತೆ ಇದ್ದು, ಒಂದೊಂದು ಸರ್ಗದ ಪ್ರಮೇಯ ಹಾಗೂ ಫಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯ ಪಠಣದ ಫಲವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹದಿನಾರು ಸರ್ಗಗಳನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತರಾದವರಿಗೆ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಪರಮೋಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಸರ್ಗಾಃ ಷೋಡಶಾನುಕ್ರಮಾದಹಮ್ ।
ತೇಷಾಂ ಪ್ರಮೇಯಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಗ್ರಹೇಣ ಫಲಂ ತಥಾ ॥ ೧ ॥

ಬಳಿತ್ಥೇತ್ಯಾದಿಸೂಕ್ತೋಕ್ತಂ ವಾಯೋ ರೂಪತ್ರಯಂ ಪರಮ್ ।
ಪ್ರಥಮೇ ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ತು ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರೇ ದೂಷಿತೇ ದುಷ್ಟೈಃ ಸುರಪ್ರಾರ್ಥನಯಾ ಹರೇಃ ।
ಆಜ್ಞಯಾ ಚಾವತೀರ್ಣಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯೇ ಬಾಲ್ಯಸತ್ಕಥಾಃ ॥ ೩ ॥

ಸೂಪನೀತಃ ಸುವಿಧಿನಾ ಸ್ವಪಿತ್ರಾಧೀತವಾನ್ ದ್ವಿಜಾತ್ ।
ಬಹೂನ್ ವೇದಾನ್ ಕ್ಷಣೇನೈವ ತೃತೀಯೇ ಕಥಿತಂ ತ್ವಿದಮ್ ॥ ೪ ॥

ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ವೇದಾಂತನಿರತೋಽಭವತ್ ।
ಶಿಷ್ಯಾನಧ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ಸಂಪ್ರದಾಯಮಹಾಪಯನ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ್ ಭಾಷ್ಯಂ ಮಾಯಿಕೃತಂ ಜ್ಞಾಪಯನ್ ತಸ್ಯ ದುಷ್ಟತಾಮ್ ।
ಸೂಚಯನ್ನುತ್ತರಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಜಿಗಾಯ ಪ್ರತಿವಾದಿನಃ ॥ ೬ ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಚರಿತ್ರಾಣಿ ಪ್ರದರ್ಶಯನ್ ।
ಚರನ್ ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಹಿಮವಂತಂ ದದರ್ಶ ಸಃ ॥ ೭ ॥

ಮನಸಾ ಮಾನಯನ್ ಮುಖ್ಯಗುರುಂ ವ್ಯಾಸಂ ಹೃದಂಬರೇ ।
ಅಪಶ್ಯತ್ ಚಕ್ಷುಷಾಪ್ಯತ್ರ ಸ್ಥಿತಂ ಮುನಿಗಣೈರ್ಯುತಮ್ ॥ ೮ ॥

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ತತ್ರಸ್ಥಂ ಗುರುಣಾ ಸಹ ।
ಗತಸ್ತಾಭ್ಯಾಮನುಜ್ಞಾತಃ ಭಾಷ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಸತಾಂ ಮುದೇ ॥ ೯ ॥

ಸ್ಥಾನಾಂತರೇ ವ್ಯಾಸಮುಖಾತ್ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ತತೋ ಗತಃ ।
ಏಕವಿಂಶತಿದುರ್ಭಾಷ್ಯಖಂಡನಂ ಭಾಷ್ಯಮಾತನೋತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯಥಾ ಹರೇಃ ಕಥಾಲಾಪಃ ಸುಖಾಯ ಕೃತಿನಾಂ ತಥಾ ।
ಸ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯತಿವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಚರಿತ್ರಾಣಿ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೧೧ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸಮಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಫಣಿರಾಜಂ ಸುಪೂರ್ಣಧೀಃ ।
ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸ ತತ್ಫಲಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಬಹೂಪದ್ರವದಂ ಮಾಯಿಮಂಡಲಂ ಸ್ವೀಯಮಂಡಲೇ ।
ಖಂಡಯಿತ್ವಾಽಖಂಡಶಕ್ತಿರ್ವಿರೇಜೇಽಖಂಡರಾಜವತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ಮಾಯಿಗಣಂ ಜಿತ್ವಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ಭೂಮಿಮಂಡಲೇ ।
ಜಯಸಿಂಹಸಮಾಹೂತಂ ಕವಿಸಿಂಹೋ ನನಾಮ ತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸದಾ ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಾಬ್ಜಗತಮಾನಸಸಂಭ್ರಮಃ ।
ಸ್ನಾನವ್ಯಾಖ್ಯಾಭೋಜನಾದಿ ಕರೋತ್ಯನುದಿನಂ ಸುಖೀ ॥ ೧೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತ್ರಾ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೇನ ವಾದತಃ ।
ಜಿತಸ್ತಚ್ಛಿಷ್ಯತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸೋಽಕರೋತ್ತತ್ತ್ವದೀಪಿಕಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸಂಪಾದಿತಸ್ವಕಾರ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಜ್ಞೇ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ವವೃಷುಃ ಪುಷ್ಪವಾರಂ ಖೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ಸ್ತುತಿಪರಾ ಮುದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಗುಣವ್ಯಕ್ತಿಃ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ನಿಬೋಧನಮ್ ।
ಸಾಧನ್ಯೈ ಶೋಭನ್ಯೈ ಕೀರ್ತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಚಾರಃ ಸಾಧನೌಘಸ್ಯ ಜ್ಞೇಯರೂಪಪ್ರಬೋಧನಮ್ ।
ಉಪಾಸಾಯಾಮತಿಶಯೋ ದಾರ್ಢ್ಯಂ ಭಕ್ತೇರ್ಹರೌ ಗುರೌ ॥ ೧೯ ॥

ಅಪೇಕ್ಷಿತಾಖಿಲವಾಪ್ತಿರ್ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರಸುಲೋಲತಾ ।
ವಿಘ್ನನಾಶಃ ಸಾಧನಾನಾಂ ಸ್ವೀಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಬೋಧನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷದೃಶೇರ್ವಿಘ್ನನಾಶಸ್ತದ್ದಾಪನಂ ತಥಾ ।
ಮೋಕ್ಷದಾನಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಫಲಂ ಷೋಡಶಕಂ ಪರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ ।
ರಚಿತಾ ಭಿಕ್ಷುಣಾ ಭೂಯಾದ್ ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಾಶ್ರಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಕೃತಾ ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಸಜ್ಜನರ ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಭುವಿಗಿಳಿದ, ಮಧ್ವಾಭಿಧಾನದಿಂದ ಮೆರೆದ, ಪಾಪರಾಶಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಮಹಾಮಹಿಮರಾದ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂಬ ಕಮಲವನ್ನು ವಿಶುದ್ಧವಾದ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳಂತಿರುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅರಳಿಸುತ್ತಾ ದುಸ್ತರ್ಕಗಳೆಂಬ ನೀಹಾರಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸೂರ್ಯನನ್ನು ನಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಪ್ರಪನ್ನರ ತಾಪ ಕಳೆಯುವವರು, ದುರ್ವಾದಿವಾದೇಂಧನ ಧೂಮಕೇತು-ಗಳು, ನಿರ್ಜಿತಕಾಮರು, ಶಾಂತರು, ಮಹಾಂತರು, ಸದಾ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವರು, ಭಜಕರ ಜ್ಞಾನವಾರಿಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚಂದ್ರರೂ, ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಇಚ್ಛೆ-ಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ತೋರಿಸುವ ದೀಪ ಧರಿಸಿರುವವರೂ, ಗುಣೈಕಸಿಂಧುಗಳೂ, ಗುರುಪುಂಗವರೂ ಆಗಿರುವರು ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುವರು.

ಈ ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕವನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಕ ವಾಯುದೇವರು ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವರೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನಂತಗುಣಗಳನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿದ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಪರಮಪುರುಷನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಗುರುಕುಲತಿಲಕರಾದ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ ಯೋಗಿವರರನ್ನು ನಿರಂತರ ವಂದಿಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ಅಜ್ಞಾನನಾಶಾಯ ಸತಾಂ ಜನಾನಾಂ
ಕೃತಾವತಾರಾಯ ವಸುಂಧರಾಯಾಮ್ ।
ಮಧ್ವಾಭಿಧಾನಾಯ ಮಹಾಮಹಿಮ್ನೇ
ಹತಾಘಸಂಘಾಯ ನಮೋಽನಿಲಾಯ ॥ ೧ ॥

ಯೇನ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಸರೋಜಮದ್ಧಾ
ವಿಕಾಸಿತಂ ಗೋಭಿರಲಂ ವಿಶುದ್ಧೈಃ ।
ದುಸ್ತರ್ಕನೀಹಾರಕುಲಂ ಚ ಭಿನ್ನಂ
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಮಧ್ವದಿವಾಕರಾಯ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಪನ್ನತಾಪಪ್ರಶಮೈಕಹೇತುಂ
ದುರ್ವಾದಿವಾದೇಂಧನಧೂಮಕೇತುಮ್ ।
ನಿರಂತರಂ ನಿರ್ಜಿತಮೀನಕೇತುಂ
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರಕಾಂಡಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸ್ಥಾನಾಂತರೇ ವ್ಯಾಸಮುಖಾತ್ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ತತೋ ಗತಃ ।
ಏಕವಿಂಶತಿದುರ್ಭಾಷ್ಯಖಂಡನಂ ಭಾಷ್ಯಮಾತನೋತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯಥಾ ಹರೇಃ ಕಥಾಲಾಪಃ ಸುಖಾಯ ಕೃತಿನಾಂ ತಥಾ ।
ಸ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯತಿವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಚರಿತ್ರಾಣಿ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೧೧ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸಮಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಫಣಿರಾಜಂ ಸುಪೂರ್ಣಧೀಃ ।
ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸ ತತ್ಫಲಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಬಹೂಪದ್ರವದಂ ಮಾಯಿಮಂಡಲಂ ಸ್ವೀಯಮಂಡಲೇ ।
ಖಂಡಯಿತ್ವಾಽಖಂಡಶಕ್ತಿರ್ವಿರೇಜೇಽಖಂಡರಾಜವತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ಮಾಯಿಗಣಂ ಜಿತ್ವಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ಭೂಮಿಮಂಡಲೇ ।
ಜಯಸಿಂಹಸಮಾಹೂತಂ ಕವಿಸಿಂಹೋ ನನಾಮ ತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸದಾ ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಾಬ್ಜಗತಮಾನಸಸಂಭ್ರಮಃ ।
ಸ್ನಾನವ್ಯಾಖ್ಯಾಭೋಜನಾದಿ ಕರೋತ್ಯನುದಿನಂ ಸುಖೀ ॥ ೧೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತ್ರಾ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೇನ ವಾದತಃ ।
ಜಿತಸ್ತಚ್ಛಿಷ್ಯತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸೋಽಕರೋತ್ತತ್ತ್ವದೀಪಿಕಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸಂಪಾದಿತಸ್ವಕಾರ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಜ್ಞೇ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ।
ವವೃಷುಃ ಪುಷ್ಪವಾರಂ ಖೇ ಸ್ಥಿತಾಃ ಸ್ತುತಿಪರಾ ಮುದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಗುಣವ್ಯಕ್ತಿಃ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ನಿಬೋಧನಮ್ ।
ಸಾಧನ್ಯೈ ಶೋಭನ್ಯೈ ಕೀರ್ತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಚಾರಃ ಸಾಧನೌಘಸ್ಯ ಜ್ಞೇಯರೂಪಪ್ರಬೋಧನಮ್ ।
ಉಪಾಸಾಯಾಮತಿಶಯೋ ದಾರ್ಢ್ಯಂ ಭಕ್ತೇಹರೌ ಗುರೌ ॥ ೧೯ ॥

ಅಪೇಕ್ಷಿತಾಖಿಲವಾಪ್ತಿರ್ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರಸುಲೋಲತಾ ।
ವಿಘ್ನನಾಶಃ ಸಾಧನಾನಾಂ ಸ್ವೀಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಬೋಧನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷದೃಶೇರ್ವಿಘ್ನನಾಶಸ್ತದ್ದಾಪನಂ ತಥಾ ।
ಮೋಕ್ಷದಾನಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಫಲಂ ಷೋಡಶಕಂ ಪರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯೇ ಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ ।
ರಚಿತಾ ಭಿಕ್ಷುಣಾ ಭೂಯಾದ್ ವಿಷ್ಣುವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಾಶ್ರಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಕೃತಾ ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯಪ್ರಮೇಯಫಲಮಾಲಿಕಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಸಜ್ಜನರ ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಭುವಿಗಿಳಿದ, ಮಧ್ವಾಭಿಧಾನದಿಂದ ಮೆರೆದ, ಪಾಪರಾಶಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಮಹಾಮಹಿಮರಾದ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂಬ ಕಮಲವನ್ನು ವಿಶುದ್ಧವಾದ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳಂತಿರುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅರಳಿಸುತ್ತಾ ದುಸ್ತರ್ಕಗಳೆಂಬ ನೀಹಾರಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸೂರ್ಯನನ್ನು ನಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಪ್ರಪನ್ನರ ತಾಪ ಕಳೆಯುವವರು, ದುರ್ವಾದಿವಾದೇಂಧನ ಧೂಮಕೇತು-ಗಳು, ನಿರ್ಜಿತಕಾಮರು, ಶಾಂತರು, ಮಹಾಂತರು, ಸದಾ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವರು, ಭಜಕರ ಜ್ಞಾನವಾರಿಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚಂದ್ರರೂ, ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಇಚ್ಛೆ-ಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅವನನ್ನು ತೋರಿಸುವ ದೀಪ ಧರಿಸಿರುವವರೂ, ಗುಣೈಕಸಿಂಧುಗಳೂ, ಗುರುಪುಂಗವರೂ ಆಗಿರುವರು ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುವರು.

ಈ ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕವನ್ನು ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಕ ವಾಯುದೇವರು ಸಕಲಾಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವರೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನಂತಗುಣಗಳನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಿದ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಪರಮಪುರುಷನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ದುಂಬಿಯಂತಿರುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಗುರುಕುಲತಿಲಕರಾದ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ ಯೋಗಿವರರನ್ನು ನಿರಂತರ ವಂದಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಅಜ್ಞಾನನಾಶಾಯ ಸತಾಂ ಜನಾನಾಂ
ಕೃತಾವತಾರಾಯ ವಸುಂಧಾರಾಯಾಮ್ ।
ಮಧ್ವಾಭಿಧಾನಾಯ ಮಹಾಮಹಿಮ್ನೇ
ಹತಾಘಸಂಘಾಯ ನಮೋಽನಿಲಾಯ ॥ ೧ ॥

ಯೇನ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಸರೋಜಮದ್ಧಾ
ವಿಕಾಸಿತಂ ಗೋಭಿರಲಂ ವಿಶುದ್ಧೈಃ ।
ದುಸ್ತರ್ಕನೀಹಾರಕುಲಂ ಚ ಭಿನ್ನಂ
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಮಧ್ವದಿವಾಕರಾಯ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಪನ್ನತಾಪಪ್ರಶಮೈಕಹೇತುಂ
ದುರ್ವಾದಿವಾದೇಂಧನಧೂಮಕೇತುಮ್ ।
ನಿರಂತರಂ ನಿರ್ಜಿತಮೀನಕೇತುಂ
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರಕಾಂಡಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶಾಂತಂ ಮಹಾಂತಂ ನತಪಾದಕಾಂತಂ
ಕಾಂತಂ ನಿತಾಂತಂ ಕಲಿತಾಗಮಾಂತಮ್ ।
ಸ್ವಾಂತಂ ನಯತಂ ತ್ರಿಪುರಾರಿಕಾಂತಂ
ಕಾಂತಂ ಶ್ರಿಯೋ ಮಧ್ವಗುರುಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೪ ॥

ಪುನಾನನಾಮ್ನೇ ಮುರವೈರಿಧಾಮ್ನೇ
ಸಂಪೂರ್ಣನಾಮ್ನೇ ಸಮಧೀತಸಾಮ್ನೇ ।
ಸಂಕೀರ್ತಿತಾಧೋಕ್ಷಜಪುಣ್ಯನಾಮ್ನೇ
ನಮೋಽಸ್ತು ಮಧ್ವಾಯ ವಿಮುಕ್ತಿಸೀಮ್ನೇ ॥ ೫ ॥

ಸನ್ಮಾನಸಂಸಜ್ಜನತಾಶರಣ್ಯಂ
ಸನ್ಮಾನಸಂ ತೋಷಿತರಾಮಚಂದ್ರಮ್ ।
ಸನ್ಮಾನಸನ್ಯಸ್ತಪದಂ ಪ್ರಶಾಂತಂ
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಮಧ್ವಮಹಾಮುನೀಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಂಸ್ತೂಯಮಾನಾಯ ಸತಾಂ ಸಮೂಹೈಃ
ಚಂದ್ರಾಯಮಾನಾಯ ಚಿದಂಬುರಾಶೇಃ ।
ದೀಪಾಯಮಾನಾಯ ಹರಿಂ ದಿದೃಕ್ಷೋ-
ರಲಂ ನಮೋ ಮಧ್ವಮುನೀಶ್ವರಾಯ ॥ ೭ ॥

ಗುಣೈಕಸಿಂಧುಂ ಗುರುಪುಂಗವಂ ತಂ
ಸದೈಕಬಂಧುಂ ಸಕಲಾಕಲಾಪಮ್ ।
ಮನೋಜಬಂಧುಂ ನತಪಾದಪದ್ಮಂ
ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಮಧ್ವಮುನಿಂ ವರೇಣ್ಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಂ ಪುಣ್ಯತಮಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ
ಪಠಂತ್ಯಲಂ ಭಕ್ತಿಯುತಾ ಜನಾ ಯೇ ।
ತೇಷಾಮಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರತನೋತಿ ವಾಯುಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಾ ಗುರುಪುಂಗವೋಽಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚ ಸಮ್ಯಗೇವ
ಕೃತ್ವಾ ಹರೇಃ ಶಾಶ್ವತಸದ್ಗುಣಾನ್ ಯಃ ।
ಪ್ರಕಾಶಯಾಮಾಸ ಸಮಸ್ತಯುಕ್ತಿಭಿಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಮಾ ಚ ಸದಾ ಪ್ರಸೀದತಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪರಮಪುರುಷಶ್ರೀಚರಣಸರೋರುಹ-
ಮಧುಕರರೂಪಕಮಾನಸಮುದಿತಮ್ ।
ಗುರುಕುಲತಿಲಕಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ಯೋಗಿವರಂ ಸತತಮಹಂ ವಂದೇ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಮಲ್ಲಿಕುಚವಂಶ್ಯೇನ ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮುದೀರಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮತ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಖ್ಯೇನ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಕಾರಕಮ್ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಮುಳುಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವರು. ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ರಚಿಸಿದರೂ ಅದೇ ಕ್ರಮದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಿಗೆ ಕಲಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಶಿಷ್ಯರಾದ ವ್ಯಾಸರಾಜರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರೂ ಸಹ ಅದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವರೆಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ.

❑❑

ಕೃಷ್ಣಂ ವಿದ್ಯಾಪತಿಂ ನತ್ವಾ ಪೂರ್ಣಬೋಧಾದಿಸದ್ಗುರೂನ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಮುನೀನ್ ನತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಾರಾಯಣೇನ ವ್ಯಾಸೇನ ಪ್ರೇರಿತಸ್ತತ್ತ್ವಸಂವಿದೇ ।
ಗ್ರಂಥಾನ್ ಮಧ್ವಶ್ಚಕಾರಾಸೌ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದಮಂದಧೀಃ ॥ ೨ ॥

ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಂ ವಿಧಾಯಾದೌ ಪ್ರಥಮಂ ತುಷ್ಟಿದಂ ಹರೇಃ ।
ಭಾಷ್ಯಾಣುಭಾಷ್ಯೇ ಚಕ್ರೇಽಥ ಹ್ಯನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಂ ನಾಮ ಕಥಾಲಕ್ಷಣಸಂಜ್ಞಿಕಮ್ ।
ಉಪಾಧಿಖಂಡನಂ ಚಕ್ರೇ ಮಾಯಾವಾದಸ್ಯ ಖಂಡನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚಕ್ರೇ ಪ್ರಪಂಚಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಾನಖಂಡನಮುಚ್ಚಧೀಃ ।
ಚಕಾರ ತತ್ತ್ವಸಂಖ್ಯಾನಂ ಸಾಧನಂ ವಿಷ್ಣುದರ್ಶನೇ ॥ ೫ ॥

ಗ್ರಂಥಂ ತತ್ತ್ವವಿವೇಕಾಖ್ಯಂ ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಂ ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯನಾಮಾನಂ ಗ್ರಂಥಂ ನ್ಯಾಯಾರ್ಥಬೃಂಹಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸುಖತೀರ್ಥಯತಿಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಮ್ ।
ಋಗ್ಭಾಷ್ಯಂ ಚ ಚಕಾರಾಸೌ ಸರ್ವವೇದಾರ್ಥನಿರ್ಣಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ಐತರೇಯಂ ತೈತ್ತಿರೀಯಂ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಮೇವ ಚ ।
ಈಶಾವಾಸ್ಯಂ ಕಾಠಕಂ ಚ ಛಾಂದೋಗ್ಯಾಥರ್ವಣೇ ತಥಾ ॥ ೮ ॥

ಮಾಂಡೂಕ್ಯಂ ನಾಮ ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನಂ ತಥಾ ತಲವಕಾರಕಮ್ ।
ಚಕ್ರೇ ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ದಶೋಪನಿಷದಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೯ ॥

ನಿರ್ಣಯಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಸಂಜ್ಞಕಮ್ ।
ಽನ್ಯಾಯವಿವೃತಿಂ ನಾಮ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರನಿಕೃಂತನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನರಸಿಂಹನಖಸ್ತೋತ್ರಂ ಚಕ್ರೇ ಯಮಕಭಾರತಮ್ ।
ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮಕರೋತ್ ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ತಂತ್ರಸಾರಂ ಚಕಾರಾಸೌ ಸದಾಚಾರಸ್ಮೃತಿಂ ಸುಧೀಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಸ್ಯಾಪಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಸಾಧನಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಂ ಸಂಶಯಚ್ಛಿದಮ್ ।
ಯತಿಪ್ರಣವಕಲ್ಪಂ ಚ ಪ್ರಣವಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಜಯಂತೀನಿರ್ಣಯಂ ಚಕ್ರೇ ದೇವಕೀಗರ್ಭಜನ್ಮನಃ ।
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತೋಽಯಂ ದ್ವೈಪಾಯನಕರಾಬ್ಜಭೂಃ ॥ ೧೪ ॥

ತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾಕಂ ದ್ವ್ಯಧಿಕಂ ತುಷ್ಟಿದಂ ಹರೇಃ ।
ಏತೇಷಾಂ ಪಾಠಮಾತ್ರೇಣ ಮಧ್ವೇಶಃ ಪ್ರೀಯತೇ ಹರಿಃ ॥ ೧೫ ॥

ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಯತಿರ್ನಾಮ ಮಧ್ವಗ್ರಂಥಾನುಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಕೃತವಾನ್ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರೀಯತೇ ಕಮಲಾಪತಿಃ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಧ್ವಕವಚಮ್

❑❑

ಇದೊಂದು ಕವಚಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ತನ್ನನ್ನು ತೊಟ್ಟವನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಆಪತ್ತು ತಟ್ಟದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಕವಚದಂತೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಈ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಅನಂತರ ಆಪಾದ-ಮಸ್ತಕದವರೆಗೆ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೂಪಗಳಿಂದಿದ್ದು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಬುದ್ಧಿ - ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಯ ಫಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಖಜ್ಞಾನಾದಿಗಳು ಈ ಕವಚಧಾರಣೆಯ ಫಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯು-ವನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

(ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವಕವಚಸ್ಯ ಋಜುರ್ಋಷಿಃ । ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ ಮಧ್ವೋ ದೇವತಾ ॥)

ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯುದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
ಬಟ್ ತದ್ದರ್ಶತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ ।
ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
ರ್ಮಧ್ವೋ ಯತ್ತು ತೃತೀಯಮೇತದಮುನಾ ಗ್ರಂಥಃ ಕೃತಃ ಕೇಶವೇ ॥

(ಇತಿ ಧ್ಯಾನಮ್ । ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥)

ಶ್ರೀಮಧ್ವಃ ಪೂರ್ವತಃ ಪಾತು ದಕ್ಷಿಣೇ ಜ್ಞಾನದಸ್ತಥಾ ।
ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪೂರ್ಣಬೋಧಸ್ತು ಹ್ಯುತ್ತರೇ ವಿಬುಧೋತ್ತಮಃ ॥ ೧ ॥

ಉಪರಿಷ್ಟಾತ್ ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞೋ ಹ್ಯಧಸ್ತಾತ್ ಸುರಸಂಯಮೀ ।
ಅಂತರಾನಂದತೀರ್ಥೋ ಮೇ ಬಹಿರ್ದ್ವಸ್ತಮರಾಗಮಃ ॥ ೨ ॥

ಸಮಂತಾದ್ವಾಯುದೇವೋ ಮೇ ಶಿರಃ ಸುರಶಿರೋಮಣಿಃ ।
ಶಿಖಾಂ ಯತೀಶ್ವರಃ ಪಾತು ಜಿತವಾದೀ ತು ಮೇ ಮುಖಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಸ್ತಕಂ ಮಾರುತಪತಿರ್ಭ್ರುವೌ ಭಕ್ತಿಮಹಾರ್ಣವಃ ।
ನೇತ್ರೇ ದಶಮತಿಃ ಪಾತು ಕರ್ಣೌ ಜ್ಞಾನಿಜನಪ್ರಿಯಃ ॥ ೪ ॥

ಕಪೋಲೌ ತು ವಿರಾಗೀ ಮೇ ನಾಸಿಕಾಂ ಚ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಜಿಹ್ವಾಸ್ಥಿದಂತಪಂಕ್ತಿರ್ಮೇ ಪ್ರಾಣಸ್ತಾಲುಂ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೫ ॥

ಓಷ್ಠೌ ಗುರುರ್ಹನುಂ ಸತ್ಯಧರ್ಮಾ ಕಂಠಂ ಸದಾ ಋಜುಃ ।
ಸ್ಕಂಧೌ ವಿಜಿತದುರ್ವಾದೀ ಭುಜೌ ಸದ್ಭಾಷ್ಯಕಾರಕಃ ॥ ೬ ॥

ಹಸ್ತೌ ದಶಮತಿಃ ಪಾತು ತಲೌ ಸತ್ಯಾಸುತಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಂಗುಲೀಃ ಪಾತು ಶಂನಾಮಾ ನಖಾನ್ ಸುರಮುನಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೭ ॥

ಸ್ವಾಂತಸ್ಥಾನಂತಶಯನೋ ವಕ್ಷಃ ಕುಕ್ಷಿಮಮಂದಧೀಃ ।
ಕೃಷ್ಣಸಂಸ್ಥಾಪಕೋ ನಾಭಿಂ ಕಟಿಂ ವಿಷ್ಣುಪದೋತ್ಸುಕಃ ।
ಉತ್ತುಂಗವಾಕ್ತರಂಗೋ ಮೇ ಪಾರ್ಶ್ವೌ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸದಾಗಮಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾಯುಮೀಶೇಶ್ವರಃ ಪಾತು ತತ್ಸಖಾಽಯಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಊರೂ ದೈತ್ಯೋರುವಿಧ್ವಂಸೀ ಪೂರ್ಣಾರ್ಥೋ ಜಾನುನೀ ಮಮ ॥ ೯ ॥

ಅನಂತಾರ್ಥಸ್ತಥಾ ಜಂಘೇ ಪಾದೌ ಸುಜನಹೃದ್ಗುಹಃ ।
ಪ್ರಪದೌ ದುರಿತೌಘಘ್ನಃ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಂ ಪಾತು ಸುತೀರ್ಥಕೃತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪನ್ನಖಾನ್ ದೈತ್ಯದರ್ಪಘ್ನಃ ಸರ್ವಾಂಗಾನಿ ಸುಖಪ್ರದಃ ।
ಭವಿಷ್ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ರೋಮಾಣಿ ಸ್ವಪಿತೃಋಣಮೋಚಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಬುದ್ಧಿಂ ಶುದ್ಧಾಂತರಃ ಪಾತು ಮನೋ ಮುನಿಜನಪ್ರಿಯಃ ।
ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವತಃ ಪಾತು ಸುಖತೀರ್ಥಃ ಸದಾಽಧಿಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ಇತ್ಯೇತನ್ಮಧ್ವಕವಚಂ ಸುಖಜ್ಞಾನಾದಿಸತ್ಫಲಮ್ ।
ಪಠನ್ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ಕಾಲೇ ಪ್ರಯಾತಿ ಪ್ರೀತಿಮಸ್ಯ ತು ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಕವಚಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರತಾಪಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಶ್ರೀಚರಣರು ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಯ ಕೃಪಾಲೇಶವನ್ನು ಬಯಸಿ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಗಳಾದ ಮಧ್ವಮುನಿಗಳು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ದೇವತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಗಂಧರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಋಷಿಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ರಾಜರುಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ಅನುಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಚೇತನರನ್ನೂ, ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಗಂಧರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠರೇ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ತನ್ನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಸಾಧನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವು ವೇಳೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣು ತುಂಬಾ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ, ಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಮಿಸುತ್ತಾರೆ, ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಜೀವಜಡಭೇದವನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸಮಸ್ತ ಗುಣಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸಮಸ್ತ ದೋಷಶೂನ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಮಧ್ವಮುನಿಗಳು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನೂ, ಪುರಾಣಸಂಹಿತೆಗಳನ್ನೂ, ವೇದವಚನಗಳ ಆಧಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇತರ ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೂರಾರು ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಯ ಪ್ರತಾಪವನ್ನು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಕ್ವಚಿತ್ ಸುರಾನ್ ಶಾಸ್ತಿ ಸುರಾಂಗನಾಃ ಕ್ವಚಿತ್
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಗಂಧರ್ವಪತೀನ್ ಋಷೀನ್ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಕ್ವಚಿತ್ ಪಿತೄನ್ ಕ್ವಾಪಿ ನೃಪಾನ್ ನರಾನ್ ಕ್ವಚಿ-
ಚ್ಛುಭಾಸಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಕ್ವಚಿತ್ ಪ್ರಭುಂ ಸ್ತೌತಿ ಸಮೀಕ್ಷತೇ ಕ್ವಚಿತ್
ಕ್ವಚಿತ್ ಸ್ಮರನ್ ಗಾಯತಿ ನೃತ್ಯತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಕ್ವಚಿತ್ ತಮಾರಾಧಯತೀಶ್ವರಂ ಕ್ವಚಿ-
ನ್ನಮತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಕ್ವಚಿದ್ಧರೇರ್ಜೀವಜಡಾತಿಭಿನ್ನತಾಂ
ಕ್ವಚಿತ್ ಪ್ರಭೋಃ ಸರ್ವಗುಣೈಶ್ಚ ಪೂರ್ಣತಾಮ್ ।
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಸ್ಯಾಖಿಲದೋಷಶೂನ್ಯತಾಂ
ವದತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ವಿಷ್ಣೋರುರುಚಿತ್ರರೂಪತಾಂ
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಸ್ಯಾಖಿಲಜೀವಯಂತೃತಾಮ್ ।
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಸ್ಯಾವ್ಯಯಚಿನ್ಮಯಾಕೃತಿಂ
ವ್ಯನಕ್ತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಛ್ರುತೀಃ ಕ್ವಾಪಿ ಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಃ
ಪ್ರವಕ್ತಿ ಸೂತ್ರಂ ಕ್ವಚಿದಾಗಮೋಕ್ತಿಭಿಃ ।
ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಧರ್ಮಂ ಚರತಿ ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ತಂ
ಬ್ರವೀತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಚ ಚಾರ್ವಾಕಕಣಾದಗೌತಮ-
ಪ್ರಭಾಕರದ್ವೈತಿತಥಾಗತಾದಿಕೈಃ ।
ಕೃತಂ ಮತಂ ಯುಕ್ತಿಶತೈರ್ವಿಖಂಡಯನ್
ವಿಭಾತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೬ ॥

ಪರಾನ್ ಪರಾಭಾವಯತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿ-
ನ್ನಿಜಾನ್ ಕಥಾಯಾಂ ಕುಶಲೀಕರೋತ್ಯಯಮ್ ।
ಕ್ವಚಿದ್ಬುಧಾನ್ ವೈಷ್ಣವಮಾರ್ಗಮಾಗತಾನ್
ಪುನಾತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಕ್ವಚಿತ್ ಸಮಸ್ತಾಗಮನಿರ್ಣಯೋದಿತಾಃ
ಕೃತೀಃ ಕೃತೀ ವ್ಯಾಕುರತೇ ಸಭಾಂತರೇ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟರೋಮಾ ನೃಹರೌ ಕ್ವಚಿನ್ಮನೋ
ಯುನಕ್ತ್ಯಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಇದಂ ಪ್ರತಾಪಾಷ್ಟಕಮಚ್ಯುತಪ್ರಿಯಶ್ರುತಿಪ್ರತೀತಾಮಲಮಧ್ವಯೋಗಿನಃ ।
ಯತಿಸ್ತದೀಯೋಽಕೃತ ವಾದಿರಾಜ ಉದಾರಧೀಸ್ತಸ್ಯ ಕೃಪಾಫಲಾಪ್ತಯೇ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಪ್ರತಾಪಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ಸುಂದರವಾದ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಆಪಾದಮಾಲಿಪರ್ಯಂತ ಗುರುಗಳ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲು ಸಕಲ ವಿಘ್ನಗಳು ದೂರವಾಗಿ ಮನೋರಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸಲು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

❑❑

ನಲಿನಸೌಂದರ್ಯಜಿಷ್ಣುಂ ಪದಾಭ್ಯಾಂ
ಲಲಿತರೂಪಾಂಗುಲೀಮಂಗಲಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ದಲಿತನೂತ್ನೇಂದೂಮಾನಂ ನಖಾಲ್ಯಾ
ದಲಿತಶೋಣೋಪಲಾಲೀಕನಾಲ್ಯಾ ।
ಪ್ರಣತವಾನ್ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಂ
ಪ್ರಣತಿಭಿಃ ಪ್ರೀಣಯೇ ಪೂರ್ಣಬೋಧಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಹಿವಿಹಂಗೇಶಭೂತೇಶಪೂರ್ವೈ-
ರಹಮಹಂಪೂರ್ವಮಿತ್ಯಾಪ್ತಚಿತ್ತೈಃ ।
ಮುಹುರಹೋ ಮಾಂಸನೇತ್ರೈರದೃಷ್ಟೈ-
ರಿಹ ಸಮಾಜುಷ್ಟಜಂಘಾಂಘ್ರಿರೇಣುಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಕನಯಮಾನಂ ದಧಾನಂ ಪ್ರಕಾಶೈಃ
ಕನಕಕೌಶೇಯಮಾಶಾವಕಾಶಮ್ ।
ಜನಮನೋಹಾರಿವೃತ್ತೋರುಕಾಂತ್ಯಾ
ಜನಿತಸಂಪರ್ಕಸಂಪದ್ವಿಶೇಷಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಪರದುರಾರೋಹಮಾರೋಹಯೇದ್ಯಂ
ಪುರುಷಕಾಂಡಪ್ರಕಾಂಡೋ ನಿಖಾಂಕಮ್ ।
ನಿರವಧಿಸ್ನೇಹಸಂದೋಹಮಂದ-
ಸ್ಫುರಿತಹಾಸಾವಲೋಕೇನ ಸಾಕಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ४ ॥

ಸುವಲಿಭಂ ಭದ್ರಗಂಭೀರನಾಭಿಂ
ಶಿವಮುದಾರೋದರಂ ಮಂಜುಮಧ್ಯಮ್ ।
ಸುವಿಪುಲೋರಃಸ್ಥಲಂ ಮಾನಯಂತೇ ।
ಕವಿಜನಾ ಯಸ್ಯ ಸಂದೇಹದೇಹಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಕಟಸುಸ್ತಂಭಸಂಭಾವನೀಯಂ
ಪ್ರಕಟಮಂಭೋಜನಾಭೋಪಭಾಜಾ ।
ವಿಕಟವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸಾಂಗಣಂ ಧೀ-
ಸ್ಫುಟಕನನ್ಮಂಟಪಂ ಯಸ್ಯ ರಮ್ಯಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೬ ॥

ಭುಜಗಭೋಗಾಭಮುದ್ಯಮ್ಯ ಹೃದ್ಯಂ
ನಿಜಭುಜಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ಲಕ್ಷಣಾಢ್ಯಮ್ ।
ಲಲಿತಮುದ್ರಿಕ್ತವಿಜ್ಞಾನಮುದ್ರಂ
ಭಜ ಭಜಾನಂತಮಿತ್ಯಾಲಪಂತಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಭವದವೋಷ್ಣೇನ ತಾತಪ್ಯಮಾನಾನ್
ಭುವಿ ಪರಂ ನಾಥಮಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾನ್ ।
ಭುವನಮಾನ್ಯೇನ ಚಾನ್ಯೇನ ದೋಷ್ಣಾ
ಭವತು ಭೀರ್ಮೇತಿನಃ ಸಾಂತ್ವಯಂತಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಅಧಿಗಲಂ ವಾನರೋ ವನ್ಯಮಾಲಾಂ
ವಿಧಿಮುಖೋದಾರಭೂಭಾರಮಾಲಾಮ್ ।
ವಿಧಿವಿಧಾತ್ರ್ಯಾಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಪುರಾ ಯೋ
ವ್ಯಧಿತ ಲೋಕಾತತಾಂ ಕೀರ್ತಿಮಾಲಾಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೯ ॥

ಮೃದುತಮಂ ವಿಭ್ರಮಂ ಬಿಭ್ರದಾಸೀ-
ದ್ವದನಮಿಂದೋಃ ಸಮಂ ಯಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ।
ಮದನಮುದ್ದೀಪಯೇದಿಂದುರೇತ-
ನ್ಮದಸಖಂ ಸಂದಹೇದೇಷ ಭೇದಃ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಮುಮುಹುಃ ಸಿಂಹನಾದೇನ ದೈತ್ಯಾಃ
ಪ್ರಮುಮುಹುಃ ಸಜ್ಜನಾ ಸಾಧುವಾಣ್ಯಾ ।
ಮಮ ಗುರೋಃ ಪೂರ್ವತನ್ವೋರಿದಾನೀಂ
ಸಮಮಿದಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ಯಸ್ಯ ಜಾತಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶಿವಮುಖ್ಯೈರೇಕತೋ ದೇವವೃಂದೈಃ
ಶುಕಮುಖ್ಯೈರನ್ಯತ ಸನ್ಮುನೀಂದ್ರೈಃ ।
ಶುಕಶುಚಿವ್ಯಾಖ್ಯಮಸ್ರಾಕುಲಾಕ್ಷೈಃ
ಶಿರಸಿ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಂ ಭಕ್ತಿಹೇತೋಃ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೨ ॥

ರಘುಪವಾರ್ಷ್ಣೇಯವಾಸಿಷ್ಠರೂಪಾಃ
ಪ್ರಭುಮಹಾಜ್ಞಾಮನೋಜ್ಞಾವತಂಸಾಃ ।
ತ್ರಿವಪುಷಾಽಪ್ಯುತ್ತಮೇನೋತ್ತಮಾಂಗಂ
ವಿದಧಿರೇ ಯೇನ ಚಾನ್ಯೇನ ತುಷ್ಟಾಃ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಧಿಭವೇಂದ್ರಾದಿದೇವಾಧಿನಾಥಂ
ಕಮಲಯಾ ಸನ್ನತಶ್ರೀಪದಾಬ್ಜಮ್ ।
ಕಮಲನಾಭಂ ಭಜಂತಂ ಸುಭಕ್ತ್ಯಾ
ಸುಜನತುಷ್ಟಿಪ್ರದಂ ವಾಸುದೇವಮ್ -- ಪ್ರಣತವಾನ್ ॥ ೧೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಿಕುಚಾನ್ವಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸ್ತುತಿಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿಗಳಿವು.

❑❑

ಉರ್ವ್ಯಾಂ ಸತ್ಕರ್ಣತಾಂ ಯಾಂತಿ
ಯದ್ಗುಣಾಕರ್ಣನೆ ರತಾಃ ।
ಅರ್ಣವಂ ಗುಣರತ್ನಾನಾಂ
ಪೂರ್ಣಬೋಧಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥

- ಚಕ್ರಮೀಮಾಂಸಾ

ತಂ ಪಾಣಿಪಲ್ಲವಂ ಬಾಹು-
ಶಾಖಂ ಸದ್ದ್ವಿಜಸೇವಿತಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಹಾಸಲತಾ ಪುಷ್ಪಂ
ಮಧ್ವಕಲ್ಪತರುಂ ಭಜೇ ॥

- ಅದ್ವೈತ ಶಿಕ್ಷಾ, ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಬ್ರಹ್ಮವಿನ್ಮುಖರಂಗಸ್ಥಾಂ
ಮಧ್ವ ತೇ ವಾಙ್‌ನಟೀ ಪರಾನ್ ।
ವಿಚಿತ್ರಪದವಿನ್ಯಾಸೈಃ
ಮೋಹಯಂತೀ ಭಜೇಽನ್ವಹಮ್ ॥

- ವಾಗ್ವೈಖರೀ

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಾ ಮಧ್ವಸ್ತುತಿಮಾಲಿಕಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಸಂಗ್ರಹಃ

❑❑

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥರ ಉದ್ಗ್ರಂಥ, ಸರ್ವಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಟೀಕೆ-ಯನ್ನು ಬರೆದವರು ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು. ಇವರ ವಾಗ್ವೈಖರೀ - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಿ-ಗಳನ್ನು ದೂರದಿಂದ ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಮಾಯಿಗಳು ನಾಯಿಯಂತೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇವರು ಗೋದಾವರೀತೀರದ ರಾಜಮಹೇಂದ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಕತೀಯ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಪ್ತಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೮೧ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ-ರಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಆ ಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ಇವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಗುರುಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಪರವಾದಿನಿಗ್ರಹ ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನರಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಇವರಿಗೆ ವೇದಾಂತವಿದ್ಯೆಯನ್ನಿತ್ತು, ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ, ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು.

ಅನಂತರ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಮೂಲರಾಮದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಆಚಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರ ಸರ್ವಮೂಲಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಬರೆದು ಆದ್ಯಟೀಕಾಕಾರರಾದರು. ಶ್ರೀನರಹರಿ-ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಆಶ್ರಮವನ್ನಿತ್ತು, ೧೬-೧೧-೧೩೨೪, ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ

ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು ಹಂಪೆಯ ಬಳಿ ತುಂಗಾನದಿಯ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಪದವನ್ನೈದಿದರು. ಇವರ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ನವವೃಂದಾವನ-ಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರ ಸುಪ್ರಭಾತ

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭ ಶುಭತಲ್ಪವರಾವತಾರ
ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲಕ ವಿದ್ವದೀಂದ್ರ ।
ಸನ್ನ್ಯಾಯದೀಪ - ಮಣಿತರ್ಕ ಕೃತೀಡ್ಯ ಕೀರ್ತೇ
ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಯತಿರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಮೌನಿ ಪದಪದ್ಮ ನಿಷೇವಣಾಪ್ತ-
ಸದ್ವಿದ್ಯವೇದ್ಯನಿರವದ್ಯ ಗುಣಾಬ್ಧಿ ಸೇವಿನ್ ।
ಪ್ರಧ್ವಸ್ತದುರ್ಮತ ಕೃತೀಢ್ಯಮಠಾದ್ಯಶೋಭಿನ್
ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಯತಿರಾಜ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

- ಶ್ರೀಹರಿಗುರು ಸುಪ್ರಭಾತ - ಶ್ಲೋ - ೪೭, ೪೮

* * *

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಕೃತಂ ಭಾಷ್ಯಮಾದೌ ತದ್ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಯೋ ವ್ಯಾಕರೋನ್ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯಯೋಗಿನೇ ॥

- ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥಕೃತ ಚರಮಶ್ಲೋಕ

ಯೇ ಭಾರತೇನ ಸತತಂ ಹಿ ಪರಿವ್ರಜಂತಿ
ಭಾಷಾಸು ರೀತಿಶತಕೇ ಚತುರಾ ಅನಂತಮ್ ।
ತತ್ಪಾದಪಂಕಜ ನ ವಾಯು ಕೃತೋರು ಮಾರ್ಗಾಃ
ತಾನ್ ಪದ್ಮನಾಭವರತೀರ್ಥಗುರೂನ್ನಮಾಮಿ ॥

- ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥಕೃತ ಯಮಭಾರತ ಟೀಕಾ

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸಂಸೇವನಲಬ್ಧ ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾ ಸುಧಾಂಭೋಽನಿಧಯೋಽಮಲಾ ಯೇ ।
ಕೃಪಾಲವಃ ಪಂಕಜನಾಭತೀರ್ಥಾಃ ಕಪಾಲವಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಯೀ ನಿತ್ಯಮೇಷಾನ್ ॥

- ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಕೃತ ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ - ಶ್ಲೋಕ - ೪

ರಮಾನಿವಾಸೋಚಿತವಾಸಭೂಮಿಃ ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿ ಜನ್ಮಭೂಮಿಃ ।
ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯೋ ಮಮ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾಮೃತಾಬ್ಧಿರ್ಭವತಾದ್ವಿಭೂತ್ಯೈ ॥

- ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾ

ಸಿದ್ಧಾಂತಸಂರೋಹವಿಧೌ ನಿಯುಕ್ತೇಷ್ವೇತೇಷ್ವನೇಕವ್ರತಿಷು ಪ್ರಧಾನಃ ।
ಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದಂ ಸ್ವೀಯಗುರೋಃ ಸ ಪದ್ಮನಾಭಾರ್ಯವರ್ಯೋಽಕೃತದರ್ಶನರ್ದ್ಧಿಮ್ ।
ಸತ್ತರ್ಕದೀಪಾವಲಿಮತ್ಯುದಾರಾಂ ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿಮಪ್ಯಸಿಂಧ್ವಾಮ್ ।
ಭಾಷ್ಯಾನುಭಾಷ್ಯಾಶಯಬೋಧಹೇತೂ ತತಾನ ಯಸ್ತಾರ್ಕಿಕಮೌಲಿರತ್ನಂ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸು ಯಃ ಪಾಣಿನಿ ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾದಶಾಂ ವ್ಯಂಜಯತಿ ಸ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ।
ಧನ್ಯೋ ಯವನ್ಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದನೇನ ಸಹಸ್ರಧಾ ಸೂತ್ರ ಪದಾಶಯನಾಮ್ ॥

- ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ ೨ನೇ ಸರ್ಗ, ಶ್ಲೋ. ೪, ೫, ೬

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾರ್ಕಗೋಗಣೋಽಸ್ತು ದೃಶೇ ಮಮ ।
ನ ತತ್ವಮಾರ್ಗೇ ಗಮನಂ ವಿನಾ ಯದುಪಜೀವನಮ್ ॥

- ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಕೃತಾ - ನ್ಯಾಯದೀಪಿಕಾ

ಶಾರದಾವಾಸವದನಶಾರದಾಂಬುರುಹಾನ್ ಮುಹುಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭಮುನೀನ್ ವಂದೇ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಾನ್ ॥

- ಚಂದ್ರಿಕಾ

ಸುಗುಣ ನರಹರಿ ಶ್ರೀಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯರೂಪಾನ್
ಹರಿಭಜನ ನಿಯುಕ್ತಾನ್ ಶುದ್ಧ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಾನ್ ।
ಸುಜನನಿಯಮನಾರ್ಥಂ ಯಃ ಪ್ರಸಾಧ್ಯಾಪರೋಕ್ಷಂ
ಸ ಭವತು ಮಮ ಭೂತ್ಯೈ ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯಯೋಗೀ ॥

- ಭಾವಬೋಧ

ಭಾಷ್ಯಬೋಧಾಯ ಸತ್ತರ್ಕದೀಪಾವಲಿಮಚೀಕ್ಲೃಪತ್ ।
ಸ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾರ್ಯೋ ದದ್ಯಾದ್ವಿದ್ಯಾಂ ಸತಾಂ ಗುರುಃ ॥

- ಅಭಿನವ ಚಂದ್ರಿಕಾ

ತಂ ಮಧ್ವಮಾರುತಂ ಸರ್ವೇ ಪರಿವಾರತಯಾ ಸದಾ ।
ಸಂಸೇವಿತುಂ ಸುರಾ ಭೂಮೌ ಅವತೇರುರಿತಿ ಶ್ರುತಮ್ ॥
ತೇ ಚ ತಚ್ಛಿಷ್ಯತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತನ್ಮಾರ್ಗಂ ಸಮಘೋಷಯನ್
ತೇಷು ಮುಖ್ಯೌ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯಯೋಗಿನೌ ॥

- ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ, ರಜತಪೀಠ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ

ಲಬ್ಧ್ವಾಽನುಜ್ಞಾಂ ಮುಕುಂದಾತ್ ಸ್ವಜನಮುಪಗತೋಽನೇಕ-
ಭಿಕ್ಷಾಪ್ರಭೋಕ್ತಾತುಲ್ಯಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಚ ಕುರ್ವನ್ ಸ್ವಗುಣ-
ಸಮಗುಣಂ ಸಂಪ್ರಯಾತಃ ಪುನರ್ಯಾನ್ ॥
ಷಟ್‌ಛಾಸ್ತ್ರಾಶೇಷಶಾಖಾಸ್ವಖಿಳವಿಜಯವಾನ್ ಶೋಭನಂ ಸೂರಿ-
ವರ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಲಬ್ಧ್ವಾಽತಿಜೈತ್ರಂ ಪುನರಪಿ ವಿವಿಧಾನ್
ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ್ಯೋ ಗತಿರ್ಮೇ ॥

- ಅಣುಮಧ್ವವಿಜಯ-೧೭

ತಂ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾಬ್ಧಿಂ ಪದ್ಮನಾಭಪ್ರಿಯಂ ಭಜೇ ।
ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲ್ಯಾಖ್ಯಾದ್ಯತೋ ಮಧ್ವೇಂದುಬೃಂಹಿತಾತ್ ॥

- ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ-ನಯಚಂದ್ರಿಕಾ

ಯೇ ಧಾರತೇನ ಸತತಂ ಹಿ ಪರಿವ್ರಜಂತಿ
ಭಾಷಾಸು ರೀತಿಶತಕೇ ಚತುರಾ ಅನಂತಮ್ ।
ತತ್ಪಾದಪಂಕಜನವಾಯುಕೃತೋರುಮಾರ್ಗಾಃ
ತಾನ್ ಪದ್ಮನಾಭವರತೀರ್ಥಗುರೂನ್ನಮಾಮಿ ॥

- ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥಕೃತ-ಯಮಕಭಾರತಟೀಕಾ

ಅಥ ಶೋಭನಭಟ್ಟನಾಮಕಂ ವಿಬುಧಂ ವಾದಜಿತಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಕಮ್ ।
ಪ್ರವಿಧಾಯ ವರಾಶ್ರಮಂ ದದೌ ಸುಖತೀರ್ಥೋ ಹರಿಭಕ್ತಿಸಂವಿದಾ ॥
ಪ್ರದದಾವಥ ಪದ್ಮನಾಭ ಇತ್ಯಪಿ ನಾಮಾಸ್ಯ ತದಾ ಸ ಪೂರ್ಣವಿತ್ ॥

- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಕೃತ ಜಯತೀರ್ಥ ವಿ-೧-೪೨-೪೩

ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿಸಂಜ್ಞಿತಾಯಾಂ
ಕೃತಂ ಕೃತೀವತಾನಿವರಶ್ಚಕಾರ ।
ತಸ್ಯಾವಿಶೇಷಾನನುಪಾತ್ತ ದೋಷಾನ್
ಕಿಂ ವಾ ಜನೋ ವೇತ್ತಿ ಜಗತ್ಯಶೇಷಃ ॥
ಯೋ ಭಾಷ್ಯರಾಜಾಯ ಗುರೂದಿತಾಯ
ಸತ್ತರ್ಕದೀಪಾವಲಿಮಾಜಹಾರ ।
ಸ ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯ ಮುನಿಃ ಪ್ರಪೇದೇ
ಕರ್ಮಂದಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮುದಾರಕೀರ್ತಿಃ ॥

* * *

ರಮಾನಿವಾಸೋಚಿತವಾಸಭೂಮಿಃ ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿ ಜನ್ಮಭೂಮಿಃ ।
ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯೋ ಮಮ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾಮೃತಾಬ್ಧಿರ್ಭವತಾದ್ವಿಭೂತ್ಯೈ ॥
- ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾ

ಸಿದ್ಧಾಂತಸಂರೋಹವಿಧೌ ನಿಯುಕ್ತೇಷ್ವೇತೇಷ್ವನೇಕವ್ರತಿಷು ಪ್ರಧಾನಃ ।
ಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದಂ ಸ್ವೀಯಗುರೋಃ ಸ ಪದ್ಮನಾಭಾರ್ಯವರ್ಯೋಽಕೃತದರ್ಶನರ್ದ್ಧಿಮ್ ।
ಸತ್ತರ್ಕದೀಪಾವಲಿಮತ್ಯುದಾರಾಂ ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿಮಪ್ಯಸಿಂಧ್ಯಾಮ್ ।
ಭಾಷ್ಯಾನುಭಾಷ್ಯಾಶಯಬೋಧಹೇತೂ ತತಾನ ಯಸ್ತಾರ್ಕಿಕಮೌಲಿರತ್ನಂ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸು ಯಃ ಪಾಣಿನಿ ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾದಶಾಂ ವ್ಯಂಜಯತಿ ಸ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ।
ಧನ್ಯೋ ಯವನ್ಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದನೇನ ಸಹಸ್ರಧಾ ಸೂತ್ರ ಪದಾಶಯನಾಮ್ ॥
- ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ ೨ನೇ ಸರ್ಗ, ಶ್ಲೋ. ೪, ೫, ೬

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾರ್ಕಗೋಗಣೋಽಸ್ತು ದೃಶೇ ಮಮ ।
ನ ತತ್ವಮಾರ್ಗೇ ಗಮನಂ ವಿನಾ ಯದುಪಜೀವನಮ್ ॥
- ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಕೃತಾ - ನ್ಯಾಯದೀಪಿಕಾ

ಶಾರದಾವಾಸವದನಶಾರದಾಂಬುರುಹಾನ್ ಮುಹುಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭಮುನೀನ್ ವಂದೇ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಾನ್ ॥
- ಚಂದ್ರಿಕಾ

ಸುಗುಣ ನರಹರಿ ಶ್ರೀಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯರೂಪಾನ್
ಹರಿಭಜನ ನಿಯುಕ್ತಾನ್ ಶುದ್ಧ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಾನ್ ।
ಸುಜನನಿಯಮನಾರ್ಥಂ ಯಃ ಪ್ರಸಾಧ್ಯಾಪರೋಕ್ಷಂ
ಸ ಭವತು ಮಮ ಭೂತ್ಯೈ ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯಯೋಗೀ ॥
- ಭಾವಬೋಧ

ಭಾಷ್ಯಬೋಧಾಯ ಸತ್ತರ್ಕದೀಪಾವಲಿಮಚೀಕ್ಲೃಪತ್ ।
ಸ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾರ್ಯೋ ದದ್ಯಾದ್ವಿದ್ಯಾಂ ಸತಾಂ ಗುರುಃ ॥
- ಅಭಿನವ ಚಂದ್ರಿಕಾ

ತಂ ಮಧ್ವಮಾರುತಂ ಸರ್ವೇ ಪರಿವಾರತಯಾ ಸದಾ ।
ಸಂಸೇವಿತುಂ ಸುರಾ ಭೂಮೌ ಅವತೇರುರಿತಿ ಶ್ರುತಮ್ ॥
ತೇ ಚ ತಚ್ಛಿಷ್ಯತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತನ್ಮಾರ್ಗಂ ಸಮಘೋಷಯನ್
ತೇಷು ಮುಖ್ಯೌ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯಯೋಗಿನೌ ॥
- ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ, ರಜತಪೀಠ ಮಹಾತ್ಮೆ

ಲಬ್ಧ್ವಾsನುಜ್ಞಾಂ ಮುಕುಂದಾತ್ ಸ್ವಜನಮುಪಗತೋಽನೇಕ-
ಭಿಕ್ಷಾಪ್ರಭೋಕ್ತಾತುಲ್ಯಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಚ ಕುರ್ವನ್ ಸ್ವಗುಣ-
ಸಮಗುಣಂ ಸಂಪ್ರಯಾತಃ ಪುನರ್ಯಾನ್ ॥
ಷಟ್‌ಭಾಸ್ತ್ರಾಶೇಷಶಾಖಾಸ್ವಖಿಳವಿಜಯವಾನ್ ಶೋಭನಂ ಸೂರಿ-
ವರ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಲಬ್ಧ್ವಾsತಿಜೈತ್ರಂ ಪುನರಪಿ ವಿವಿಧಾನ್
ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ್ಯೋ ಗತಿರ್ಮೇ ॥

- ಅಣುಮಧ್ವವಿಜಯ-೧೭

ತಂ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾಬ್ಧಿಂ ಪದ್ಮನಾಭಪ್ರಿಯಂ ಭಜೇ ।
ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲ್ಯಾಖ್ಯಾದ್ಯತೋ ಮಧ್ವೇಂದುಬೃಂಹಿತಾತ್ ॥

- ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ-ನಯಚಂದ್ರಿಕಾ

ಯೇ ಧಾರತೇನ ಸತತಂ ಹಿ ಪರಿವ್ರಜಂತಿ
ಭಾಷಾಸು ರೀತಿಶತಕೇ ಚತುರಾ ಅನಂತಮ್ ।
ತತ್ಪಾದಪಂಕಜನವಾಯುಕೃತೋರುಮಾರ್ಗಾಃ
ತಾನ್ ಪದ್ಮನಾಭವರತೀರ್ಥಗುರೂನ್ನಮಾಮಿ ॥

- ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥಕೃತ-ಯಮಕಭಾರತಟೀಕಾ

ಅಥ ಶೋಭನಭಟ್ಟನಾಮಕಂ ವಿಬುಧಂ ವಾದಜಿತಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಕಮ್ ।
ಪ್ರವಿಧಾಯ ವರಾಶ್ರಮಂ ದದೌ ಸುಖತೀರ್ಥೋ ಹರಿಭಕ್ತಿಸಂವಿದಾ ॥
ಪ್ರದದಾವಥ ಪದ್ಮನಾಭ ಇತ್ಯಪಿ ನಾಮಾಸ್ಯ ತದಾ ಸ ಪೂರ್ಣವಿತ್ ॥

- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಕೃತ ಜಯತೀರ್ಥ ವಿ-೧-೪೨-೪೩

ಸನ್ನ್ಯಾರತ್ನಾವಲಿಸಂಜ್ಞಿತಾಯಾಂ
ಕೃತಂ ಕೃತೀವತಾನಿವರಶ್ಚಕಾರ ।
ತಸ್ಯಾವಿಶೇಷಾನನುಪಾತ್ತ ದೋಷಾನ್
ಕಿಂ ವಾ ಜನೋ ವೇತ್ತಿ ಜಗತ್ಯಶೇಷಃ ॥
ಯೋ ಭಾಷ್ಯರಾಜಾಯ ಗುರೂದಿತಾಯ
ಸತ್ತರ್ಕದೀಪಾವಲಿಮಾಜಹಾರ ।
ಸ ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯ ಮುನಿಃ ಪ್ರಪೇದೇ
ಕರ್ಮಂದಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮುದಾರಕೀರ್ತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಮ್

*ಸಸೀತಾ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಾ ಕೋಶೇ ಗಜಪತೇ ಸ್ಥಿತಾ ।
ಯೇನಾನೀತಾ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಮನ್ನೃಹರಿಭಿಕ್ಷವೇ ॥

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಬದರೀಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿ ಕಳಿಂಗದೇಶಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ವಾಕ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿ, ಪರಾಜಿತರಾಗಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ವಹಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ, ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರೂ, ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ಯಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೬೨ ರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪರಮಹಂಸಾ-ಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ನರಹರಿತೀರ್ಥರಾದರು. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಮೂಲಸೀತಾರಾಮರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಜಗನ್ನಾಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಗಜಪತಿರಾಜನು ಮೃತನಾಗಲು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ೧೨ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಪ್ನಸೂಚನೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಮೂಲ-ರಾಮದೇವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಗಜಪತಿಯ ಭಂಡಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರಮಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾಧವ-ತೀರ್ಥರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

---

* ೧. ಸೀತಾಯುಕ್ತಸ್ತಮೇನಂ ಚತುರತರಧಿಯಾ ಇಹ ಆನಯೇತ್ಯುಕ್ತ ಆಸಿವ್ - ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯ

೨. ಏವಮುಕ್ತೋ ನರಹರಿತೀರ್ಥಾರ್ಯಃ ಪ್ರವಿಚಿಂತ್ಯ ಸಃ ।
ತಥಾಹ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಸಸೀತಂ ರಘುನಂದನಮ್....... ಸಂಗೃಹ್ಯ ಗುರವೇ ಚಾರ್ಪಯತ್ಕೃಹಿಃ ॥
- ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ

೩. ಗುರೋರ್ನಿಯೋಗಾದಧಿಗಮ್ಯರಾಜ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯಸ್ತದೀಯೋ ನೃಹರಿರ್ವ್ರತೀಂದ್ರಃ ।
ಗಜೇಶಕೋಶಸ್ಥಿತ ರಾಮಮೂರ್ತಿಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಬೋಧಾಯ ಸಮರ್ಪಯತ್ತಾಮ್ ॥
- ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ

೪. ಕೋಶಾದಾನೀಯ ತಾಮರ್ಚಾಂ ಮುನಿಃ ಪೂರ್ಣಧಿಯೇ ದದೌ । - ಅರ್ಚಾಗತಿಕ್ರಮ (ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು)

೫. ಕೋಶದೊಳ್ಗಜಪತಿಗಳೂಳನರಸಿ । ನರಹರಿಮುನಿಯು ಕೊಂಡು ಬರಲಂದು ಮೆರೆದ ॥
- ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಸೀತಾಪತೇ ವಿಧಿಕರಾರ್ಚಿತ ಕೂರ್ಮರಾಜ ಭಂಡಾರತೋ ನೃಹರಿತೀರ್ಥಮುನೀಂದ್ರಲಬ್ಧ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮುನಿವಂಶಯತೀಂದ್ರಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಭವತಾತ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

- ಸುಪ್ರಭಾತ - ಶ್ರೀ ಪಿ.ಪಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು

ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಧ್ವಮುನಿಪಾದ್ಧಿ ವರಾಶ್ರಮಂ ತ್ವಂ
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸುತತ್ತ್ವಮಖಿಲಂ ನೃಹರೀಂದ್ರಯೋಗಿನ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗಜೇಶವರಕೋಶಗಮೂಲರಾಮಂ
ಲಬ್ಧ್ವಾಽರ್ಪಿತೋಽಸಿ ಗುರವೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

- ಶ್ರೀ ರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು - ಸುಪ್ರಭಾತ

ಚಕ್ರೇ ನೃಹರಿನಾಮಾನಂ ದತ್ವಾ ಮನುಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರೋವಾಚಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತಂ ಯದಾ ರಾಜ್ಯಂ ಭವೇತ್ತದ ॥

ತದಾ ಗಜಪತೇಃ ಕೋಶೇ ರಾಮಾರ್ಚಾ ಜಾನಕೀಯುತಾ ।
ತತ್ರಾಸ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪೂರ್ವಂ ಪೂಜಿತಾ ನೃಷಿಭಿಸ್ತಥಾ ॥
ತ್ವತ್ತಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಪಶ್ಚಾನ್ನರಹರಿರ್ಯತಿಃ ॥

- (ಸಂಗ್ರಹ)

ಭೂದೇವೀತನಯಾಯುಕ್ತರಘ್ವೀಶಪದಮಾನಸಃ ।
ನೃಹರ್ಯಾಖ್ಯಗುರುರ್ಭೂಯಾದಸ್ಮದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

- (ಸಂಗ್ರಹ)

ದತ್ವಾ ನೃಹರಿತೀರ್ಥಾದೀನ್ ತದಧೀನಾನ್ ವಿಧಾಯ ಸಃ ।
ಕ್ರಮೇಣಾನುಮತಾ ಭೂತ್ವಾ ವರ್ತಯಧ್ವಮಿತೀರಯನ್ ॥

- (ಸಂಗ್ರಹ)

ಆನೀತಂ ನರಹರಿಭಿಕ್ಷುಣಾ ಸಸೀತಂ
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಖಗಜದಿನಾನಿ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ।
ಹೃಷ್ಟಸ್ಸನ್ ವಿಪುಲಹೃದಬ್ಜನಾಭತೀರ್ಥ ತ್ವಂ
ಪೂಜಾಂ ಕುರು ಮಹತೀಮಿತಿಹ್ಯವಾದೀತ್ ॥

- (ನರಹರಿಸ್ತೋತ್ರ)

॥ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥಚರಿತಮ್ ॥

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶನ್ಮಿತೈರ್ಗ್ರಂಥೈಃ ಖ್ಯಾಪಯನ್ ಸ್ವಕೃತೈರ್ಮತಮ್ ।
ದದೌ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ತುಷ್ಟಃ ಚತುರ್ಥ್ಯಾಃ ಸಂಸ್ಮೃತಿಚ್ಛಿದೇ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರಾದ್ಯಃ ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯೋ ದ್ವಿತೀಯೋ ನೃಹರಿಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ತೃತಿಯೋ ಮಾಧವಶ್ಚೈವಾಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಶ್ಚತುರ್ಥಕಃ ॥ ೨ ॥

ಚತ್ವಾರೋ ದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರೇ ತು ಸಮರ್ಥಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರಿಣಃ ಪುರಾ ।
ಸುಯೋಗ್ಯಾ ಅಪ್ಯಯೋಗ್ಯಾನಾಂ ಸಂಗಾದ್ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಿಣೋಽಭವನ್ ॥೨೪॥

ಸ ತು ಶೋಭನಭಟ್ಟಾಖ್ಯಸ್ತ್ವಿತರೇ ತು ಮತಂ ಪ್ರತಿ ।
ಸಮಾಗತ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥೈಃ ಸಂನ್ಯಾಸಮಲಭಂಸ್ತದಾ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಣವಂ ಚೋಪದಿಶ್ಯಾಥ ತಸ್ಮೈ ಮದ್ವಾಭಿಧೋ ಮುನಿಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯತೀರ್ಥೋಽಯಮಿತಿ ನಾಮ ಚಕಾರ ಹ ॥ ೪ ॥

ತದೈವ ಚ ಯಜುರ್ವೇದೀ ಶ್ಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರೀ ಸಮೇತ್ಯ ತಮ್ ।
ಮಮಾಪಿ ದೇಹಿ ಸಂನ್ಯಾಸಮಿತಿ ಮಧ್ವಮುವಾಚ ಹ ॥ ೫ ॥

ತಮಾಹಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ತು ಮಾ ಸಂನ್ಯಾಸೇ ಮನಃ ಕುರು ।
ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯಂ ಭವತಿ ಸುಖಪ್ರಾರಬ್ಧಮಸ್ತಿ ತೇ ॥ ೬ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸುಖತೀರ್ಥೇನ ಶ್ಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರೀ ತಮೂಚಿವಾನ್ ।
ತೇನೈವಾಂತಃ ಪ್ರೇರಿತಸ್ಸನ್ ದೇಹೀತ್ಯೇವಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ ೭ ॥

ಸುಖತೀರ್ಥಮುನಿಸ್ತಸ್ಮೈ ದತ್ವಾ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ತತಃ ।
ದದೌ ನೃಹರಿತೀರ್ಥೋಽಯಮಿತಿ ನಾಮ ಮುದಾನ್ವಿತಃ ॥ ೮ ॥

ತತಸ್ತಮೂಚೇ ನೃಹರಿತೀರ್ಥಂ ಪ್ರೀತಿಪುರಃ ಸರಮ್ ।
ಇತಃ ಪರಂ ಗಜಾಧೀಶರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಭವೇತ್ತವ ॥ ೯ ॥

ತತ್ರ ದ್ರವ್ಯಾಲಯೇ ದ್ರವ್ಯಾದಧಃ ಪುರುಷಯುಗ್ಮತಃ ।
ಮಂಜೂಷಾ ವರ್ತತೇ ತಸ್ಯಾಂ ಸೀತಾರಾಮೋಽಸ್ತ್ಯಜಾರ್ಚಿತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಇದಾನೀಂ ತತ್ರ ರಾಜಾಸ್ತಿ ಶುಭಶರ್ಮಾಭಿಧಃ ಸುಧೀಃ ।
ತತ್ರ ತ್ವದೀಯಗಮನಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೧ ॥

ತದಾನೀಂ ಶುಭಶರ್ಮಾಪಿ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಂತರಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ಅರಾಜಕತ್ವಾತ್ ಸರ್ವೇಪಿ ಭವೇಯುಶ್ಚಿಂತಯಾನ್ವಿತಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ರಾಜಪತ್ನ್ಯಾಂ ತು ಗರ್ಭಿಣ್ಯಾಂ ರಾಜ್ಞಿ ಲೋಕಾಂತರಂ ಗತೇ ।
ತದೈವ ದೈವಯೋಗಾತ್ತೇ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೪ ॥

ಆದ್ವಾದಶಾಬ್ದಂ ಕೃತ್ವಾಥ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತಕಂಟಕಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯರ್ಪ್ಯ ರಾಜಪುತ್ರಾಯ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ವಂ ಧನಮಂದಿರಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಗೃಹೀತ್ವಾ ರಾಮಮಂಜೂಷಾಂ ವಾಜೀಂದ್ರಮಧಿರುಹ್ಯ ಚ ।
ಪರಿತ್ಯಜ್ಯಾಥ ತದ್ರಾಜ್ಯಂ ಶೀಘ್ರಂ ದೇಶಾಂತರಂ ವ್ರಜ ॥ ೧೬ ॥

ಇತ್ಥಂ ನೃಹರಿತೀರ್ಥಂ ತಮುಪದಿಶ್ಯಾಖಿಲಂ ತದಾ ।
ವಿರರಾಮಾನಂದತೀರ್ಥಃ ಸರ್ವಸಜ್ಜನಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಗುರುಕಥಾಕಲ್ಪತರೌ ತೃತೀಯ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ನೃಹರಿತೀರ್ಥಾಸ್ತೈಃ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾನಿಮಿತ್ತತಃ ।
ಅನುಜ್ಞಪ್ತಾ ಸಂಚರಂತಃ ಗಜರಾಜಪುರಂ ಯಯುಃ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರ ಲಾಂಗೂಲನದ್ಯಾಂ ತೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೀರೇ ಸುಶೋಭನೇ ।
ಗುಹಾಂತರೇ ತಪೋನಿಷ್ಠಾ ಜಪಂತಃ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ ॥ ೨ ॥

ತದೈವ ಶುಭಶರ್ಮಾಽಪಿ ರಾಜಾ ಲೋಕಾಂತರಂ ಗತಃ ।
ಅರಾಜಕತ್ವಾತ್ಸರ್ವಾಶ್ಚ ಪ್ರಜಾಶ್ಚಿಂತಾಂ ಪ್ರಪೇದಿರೇ ॥ ೩ ॥

ಸಂತತ್ಯಭಾವಾತ್ ರಾಜ್ಞೋಽತ್ರ ಪ್ರಧಾನಪ್ರಮುಖಾಸ್ತದಾ ।
ದತ್ವಾ ಮಾಲಾಂ ಹಸ್ತಿಹಸ್ತೇ ಮುಮುಚುಸ್ತಂ ನೃಪಾರ್ಥಿನಃ ॥ ೪ ॥

ಸ ವಾರಣವರಃ ಶುಂಡಾದಂಡೇನಾಕೃಷ್ಯ ಮಾಲಿಕಾಮ್ ।
ರಾಜವೀಥಿಷು ಸರ್ವತ್ರ ಬಭ್ರಾಮಾನ್ವೇಷಯನ್ ನೃಪಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಗರೇ ಪಶ್ಚಾತ್ ರಾಜ್ಯಯೋಗ್ಯನರಂ ಪರಮ್ ।
ಪುರಾದ್ಬಹಿಃ ಸ ಗರ್ಜನ್ ಸನ್ ನದೀತೀರಮಥಾಯಯೌ ॥ ೬ ॥

ತತ್ರ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಗುಹಾದ್ವಾರೇ ಗಜೋ ಗರ್ಜನತತ್ಪರಃ ।
ನ ಚಚಾಲ ಸ್ಥಲಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವೇ ಚಿಂತಾಂ ಪ್ರಪೇದಿರೇ ॥ ೭ ॥

ಗಜಗರ್ಜನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಜಪಾಂತೇ ತೇ ಗುರೂತ್ತಮಾಃ ।
ಕಿಮೇತದಿತಿ ತಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಬಹಿರ್ಯಾತಃ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ॥ ೮ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯತೀನ್ ಗಜವರೋ ಮಾಲಾಮಂಸೇ ನಿಧಾಯ ಚ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ತತ್ಪುರಸ್ತಸ್ಥೌ ಜನಾನಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ತದಾ ॥ ೯ ॥

ಅಥ ಪ್ರಧಾನಪ್ರಮುಖಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂನ್ಯಾಸಿಶೇಖರಾನ್ ।
ತಾನಯಾಚಂತ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥಂ ದೈವಾಧೀನಾನನೇಕಶಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಗುರೂಕ್ತಂ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ನೃಹರ್ಯಾಖ್ಯಮುನೀಶ್ವರಾಃ ।
ಮನಸಾ ಗರ್ಭಿಣೀಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಾಜಪತ್ನೀಂ ಗುರೂಕ್ತಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಯದಿ ಕ್ರಸಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ತದ್ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಇತಿ ಮತ್ವಾ ಪ್ರಧಾನಾದೀನಾಹೂಯೈವಂ ಬಭಾಷಿರೇ ॥ ೧೨ ॥

ಗತೇ ರಾಮೇ ಪುರಾತ್ಕಶ್ಚಿತ್ ದೇವಾವಿಷ್ಟಃ ಸಭಾತಲೇ ।
ಪ್ರೋವಾಚ ರಾಮಗಮನಾತ್ ಹಾನಿರಸ್ತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೩ ॥

ಇತಿ ತಸ್ಯ ವಚಃಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರಾಜ್ಞಯಾ ತದಾ ।
ತಂ ರಾಮಂ ಪುನರಾಹರ್ತುಂ ತತ್ಸೈನ್ಯಂ ನಿರ್ಗಂತಂ ಪುರಾತ್ ॥ ೧೪ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ಸೈನ್ಯಸಂರಂಭಮಶ್ವಾರೂಢಾ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ ।
ಗುರುಪ್ರಸಾದಾತ್ ತೀವ್ರೇಣ ದೇಶಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿನಿರ್ಗತಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ದೇಶಾಂತರಗತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ಸೈನ್ಯಂ ನಿರ್ಗತಂ ಪುನಃ ।
ಅದ್ಯಾಪಿ ತದ್ದೇಶಮತಃ ಸಂಸ್ಥಾನಂ ನೈವ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೧೬ ॥

ಗತೇ ಸೈನ್ಯೇ ವಿನಿರ್ಗತ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ದಿನೇಽಥ ತೇ ।
ಆರುಹ್ಯಾಶ್ವೋತ್ತಮಂ ದಿವ್ಯಂ ಕೂರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸಮಾಗತಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ತತ್ರ ರಾಮಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ಸೀತಾಯುಕ್ತಂ ಶಿಲಾಮಯಮ್ ।
ನಿರ್ಮಾಯ ದೇವನಿಲಯಂ ಪುರಾತ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿನಿರ್ಗತಾಃ ॥ ೧೮ ॥

ತತೋ ನೃಹರಿತೀರ್ಥಾಸ್ತೇ ರೌಪ್ಯಪೀಠಪುರಂ ಪ್ರತಿ ।
ಸಮೇತ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥೇಭ್ಯೋ ಮೂಲರಾಮಮಥಾರ್ಪಯನ್ ॥ ೧೯ ॥

ತಾಂ ಮೂಲರಾಮಪ್ರತಿಮಾಂ ಸೀತಯಾ ಚ ಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ।
ಭಜತಾಮಿಷ್ಟದಾಂ ಯೋಗಿಕರಕಂಜಾರ್ಚನೋಚಿತಾಮ್ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಚತುರ್ಥಸರ್ಗಃ ॥

ದತ್ವಾ ನೃಹರಿತೀರ್ಥೇಭ್ಯೋ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಮಪ್ಯಥ ।
ತತೋ ನೃಹರಿತೀರ್ಥೈಸ್ತತ್ ಸಂಸ್ಥಾನಂ ಕೃತಮಾದರಾತ್ ॥ ೧ ॥

ಏವಂ ತೇ ನವವರ್ಷಾಣಿ ಮಾಸಮೇಕಮತೀತ್ಯ ಚ ।
ತ್ರಯೋವಿಂಶದ್ದಿನಾಂತೇ ಚ ಸರ್ವಂ ತದ್ದೇವತಾರ್ಚನಮ್ ॥ ೨ ॥

ದತ್ವಾ ಮಾಧವತೀರ್ಥೇಭ್ಯಃ ತತಃ ಶ್ರೀಮುಖವತ್ಸರೇ ।
ಪೌಷೇ ಕೃಷ್ಣೇ ಚ ಸಪ್ತಮ್ಯಾಂ ಗಜಕೋಣ್ಯಾಂಗುರೂತ್ತಮಾಃ ॥ ೩ ॥

ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರೇ ಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಾಂತಿಕೇ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದೇಹಂ ಹರಿಪದಂ ಜಗ್ಮುರತ್ಯಂತದುರ್ಲಭಮ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಮೋ ಸರ್ಗಃ ॥

॥ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಂ ॥

ಜಯಂತಿ ಜಾನಕೀಜಾನೇರ್ಜಗದಾನಂದಹೇತವಃ ।
ಮಹಾನಿಲಿಂಪಮಕುಟೋಲ್ಲಸಂತಃ ಪಾದಪಾಂಸವಃ ॥
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಚರಣಾಂಬುರುಹದ್ವಯಮ್ ।
ಶ್ರೀಮನ್ನರಹರಿಸ್ತೋತ್ರಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ವಾಗ್ವಿಶುದ್ಧಯೇ ॥ ೧ ॥

ವಿಖ್ಯಾತಶ್ಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರೀ ಸಕಲಮುನಿನುತಂ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಂ
ನತ್ವಾ ಪ್ರೋವಾಚ ನಮ್ರಃ ದಿಶತು ಮಮ ಭವಾನ್ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಂ ಯತಿತ್ವಂ ।
ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞನಾಮ್ನಾ ಸ ಚ ವಿಬುಧವರಃ ಪ್ರೋಕ್ತ ಆಸೀತ್ತದಾನೀಂ
ಸಾಧುತ್ವಂ ಗಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಂ ಗಜಪತಿನಗರಂ ತತ್ರ ರಾಜಾ ಭವೇತಿ ॥ ೨ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾತ್ತದಾನೀಂ ಸಕಲಬುಧಗಣೈರಾದೃತಂ ಭಾಷ್ಯಮೇತತ್
ಟೀಕಾಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಕುರ್ಯಾಂ ವಿಪುಲರಮತೇ ರಾಜ್ಯಭಾರೇಣ ಕಿಂ ಮೇ ।
ತತ್ರಾಸ್ತೇ ಮೂಲರಾಮಃ ಸಕಲಸುರಪತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಪೂಜ್ಯಾಂಘ್ರಿಕಂಜಃ
ಸೀತಾಯುಕ್ತಸ್ತಮೇನಂ ಚತುರತರಧಿಯೇಹಾನಯೇತ್ಯುಕ್ತಆಸೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಆಗಚ್ಛಂತಂ ಮಹಾಂತಂ ನರಹರಿಮುನಿಪಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಸ್ಮೇರವಕ್ತ್ರಾಃ
ಸರ್ವೇ ಗ್ರಾಮೀಣವರ್ಯಾಃ ಅಯಮಿಹ ನೃಪತಾ ಯೋಗ್ಯ ಇತ್ಯೇವಮೂಚುಃ ।
ಯಾವದ್ರಾಜಾತ್ಮಜೋಽಸೌ ಶಿಶುರಯಮಿದಮಾಕರ್ಣ್ಯ ನತ್ವಾ ಗುರುಂ ತಂ
ಚಕ್ರೇ ತದ್ರಾಜಕಾರ್ಯಂ ಸಕಲಜನನುತೋ ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಾನ್ ಸುಸಕ್ತಃ ॥ ೪ ॥

ಬಭೂವ ಧರಣೀ ತದಾ ಸಕಲಸಸ್ಯಸಂಶಾಲಿನೀ
ಬಭೂವ ಧರಣೀಸುರಪ್ರವರಸಂತತಿಃ ಸಂತತಂ ।
ಮಹಾನರಹರಿಪ್ರಭೌ ಧರಣಿಮಂಡಲಂ ಶಾಸತಿ
ಬಭೂವ ವಿಮನಾಃ ಪರಂ ಸದನ್ಯಜನಸಂತತಿಃ ॥ ೫ ॥

ಯದಾ ಸ ಪುತ್ರೋ ಯುವಾಭೂತ್ತದಾನೀಂ
ತದೀಯಂ ಸಮಸ್ತಂ ಸಮರ್ಪ್ಯಾಸ್ಯ ಕೋಶೇ ।

ಸ್ಥಿತಂ ರಾಮದೇವಂ ಸಸೀತಂ ಮಮೇಹ
ದೇಹೀತಿ ಚೋಕ್ತ್ವಾ ಗೃಹೀತ್ವಾಗಮದ್ರಾಕ್ ॥ ೬ ॥

ಆನೀಯ ನರಹರಿಭಿಕ್ಷುಣಾ ಸಸೀತಂ ಖಗಜದಿನಾನಿ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ
ಹೃಷ್ಟಸ್ಸನ್ ವಿಪುಲ ಹೃದಬ್ಜನಾಭತೀರ್ಥ ತ್ವಂ ಪೂಜಾಂ ಕುರು । ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮಾನಂಬುಜನಾಭತೀರ್ಥಯತಿರಾಟ್ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಷಡ್ವತ್ಸರಾನ್
ಶ್ರೀರಾಮಂ ನೃಹರಿವ್ರತೀಶ್ವರಾಯ ವೈ ದತ್ವಾ ಯಯೌ ಸ್ವಂ ಪದಂ ।
ರಕ್ತಾಕ್ಷೀ ಶರದಶ್ಚತುರ್ದಶತಿಥಾವೂರ್ಜಾಖ್ಯಮಾಸೇಸಿತೇ
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಶ್ರೀನೃಹರಿವ್ರತೀ ಸಮಭಜದ್ಭೂಮಂಡಲಾಚಾರ್ಯತಾಂ ॥ ೮ ॥

ಮಾಯಾವಾದಿಜನಾಃ ಪಲಾಯನವಿಧಾವಾಸಕ್ತಚಿತ್ತಾಪರೇ
ಸರ್ವೇ ವಾದಿಚಯಾ ಜಯಾನ್ಯಸಹಿತಾ ಭೀತಾ ಬಭೂವುರ್ದ್ರುತಂ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾನುಗಾಸ್ತು ವಿಬುಧಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಮೋದಾನ್ವಿತಾಃ
ಭೂಮಿಂ ಶ್ರೀ ನೃಹರೌ ಪ್ರಶಾಸತಿ ಗುರೌ ದುಷ್ಟಾವಿನಷ್ಟಾಶಯಾಃ ॥ ೯ ॥

ಸಂಚಾರಕಾರ್ಯಾತ್ಪುರಮಾಪ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ವಪ್ನೇ ತಟಾಕಸ್ಥಹರಿಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ।
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ನಾರಾಯಣದೇವಪದ್ಮಾಕರಾಭಿಧಾನಂ ನಗರಂ ಚಕಾರ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಂ ಶ್ರೀಯತಿರಾಣ್ಮಹಾಮಹಿಮಯುಕ್ ಶ್ರೀರಾಮದೇವಂ ತತೋ
ದತ್ವಾ ಮಾಧವತೀರ್ಥಹಸ್ತಕಮಲೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ತುಂಗಾತಟಂ
ಅಬ್ದೇ ಶ್ರೀಮುಖನಾಮ್ನಿ ಮಾಸಿ ದಶಮೇ ಪಕ್ಷೇಽಸಿತೇ ಸಪ್ತಮೇ
ಘಸ್ರೇ ದೇಹಮಿಮಂ ತ್ಯಜನ್ ಪದಮಯಾತ್ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುನಾಮ್ನಃ ಶುಭಂ ॥ ೧೧ ॥

ನರಹರಿನುತಿಮೇತಾಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ
ಸಕಲದುರಿತಸಂಘಾ ದೂರತೋ ಯಾಂತಿ ತೇಷಾಮ್ ।
ಸಕಲಶುಭಫಲಾನಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದಾತ್
ನಿಜನಿಜಸುಖಭೋಗಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ದ್ವಿಜಾಸ್ತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಏವಂ ವ್ಯಾಘ್ರಪುರೀಸಂಸ್ಥೈರಣ್ಣಯ್ಯಾಚಾರ್ಯಸೂರಿಭಿಃ ।
ತಚ್ಛಿಷ್ಯಃ ಪ್ರೇರಿತಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃತವಾನ್ ಸನ್ನಿಧೌ ಕೃತಂ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣದೇವರತಟಾಕ ದೇವೇಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ
ನರಹರಿತೀರ್ಥಸ್ತುತಿಃ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಾಧವತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಸಾಧಿತಾಖಿಲಸತ್ತತ್ತ್ವಂ ಬಾಧಿತಾಖಿಲದುರ್ಮತಮ್ ।
ಬೋಧಿತಾಖಿಲಸನ್ಮಾರ್ಗಂ ಮಾಧವಾಖ್ಯಯತಿಂ ಭಜೇ ॥

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತರುಗಳ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ೧೩೩೩ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರಿಂದ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ದ್ವೈತವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದವರೇ ಶ್ರೀಮಾಧವತೀರ್ಥರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು, ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳಿಗೆ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮದ್ವರು ತೋರಿದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಯಾವ ಕೃತಿಗಳೂ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

ಭೀಮಾ ತೀರದ ಮಣೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವೊಂದರ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಮೆರೆದ ಶ್ರೀಗಳು ಮಣೂರಿನ ಪ್ರಶಾಂತ ಪರಿಸರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಸಾಧನಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಇವರು ಮಣೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ವೃಂದಾವನಸ್ಥರಾದರು. ಇವರ ತರುವಾಯ ಇವರಿಂದ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು.

"ಸಕಲದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ, ಸಮಸ್ತ ದುರ್ಮತಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸಿದ, ನಿಖಿಲದ್ವೈತತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೀಮಾಧವತೀರ್ಥಯತಿಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ".

* * *

ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು

ಯೋ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯವಿಪಿನಂ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಸಿನಾಚ್ಛಿನತ್ ।
ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಾಯ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥

ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಜಮಖಂಡಿಯ ಮಾಂಡಲೀಕ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗೋವಿಂದಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾಧವತೀರ್ಥರಿಂದ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು. ಪರಮವೈರಾಗ್ಯಶಿಖಾಮಣಿಗಳಾದ ಇವರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಿಗೂ ಮುಳುಬಾಗಿಲು ಹತ್ತಿರ ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ನಡೆಯಿತು. ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಮತದ ವೇದಾಂತದೇಶಿಕರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯವೆಂಬ ಕಾಡನ್ನು ತತ್ತ್ವಮಸಿಯೆಂಬ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿ ಜಯಿಸಿದವರು. ಮುಳುಬಾಗಿಲಿನ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹತೀರ್ಥದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲೆ

ಜಯಸೂಚಕವಾದ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭದ ಮೇಲೆ ಈ ಜಯದ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. **"ಅಸಿನಾ ತತ್ವಮಸಿನಾ ಪರಜೀವ ಪ್ರಭೇದಿನಾ । ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಮಹಾರಣ್ಯಮಕ್ಷೋಭ್ಯ-ಮುನಿರಚ್ಛಿನತ್"** ಎಂಬುದೇ ಈ ಶ್ಲೋಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯ-ತೀರ್ಥರು ನೀಡಿದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯಾದರೆ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಕಲ-ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಂತರ್ಯವನ್ನು ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರಿಗಾಗಿ ತೆರೆದು ತೋರಿದ ಅದ್ಭುತ ಟೀಕಾಕಾರ-ರಾದ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ದ್ವೈತವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ತರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಕೃಷ್ಣಪಂಚಮಿಯಂದು ಶ್ರೀಹರಿಪದ-ವನ್ನೈದಿದರು.

***

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಸ್ತುತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ

ನೋ ಧತ್ತೇ ಜಡತಾಂ ನ ಭಂಗಮಯತೇ ನೀಚಸ್ಥಲಂ ನೇಹತೇ
ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಂ ನ ಚ ಯಾತಿ ನೈತಿ ಕೃಶತಾಂ ಕ್ಷೋಭಂ ಕ್ವಚಿನ್ನಾಂಚತೇ ।
ಮಾನಂನೋಜ್ಝತಿ ನೋ ಜಹಾತಿ ಚ ಪದಂ ವ್ಯರ್ಥಂ ನ ಕೋಕೂಯತೇ
ಕಲ್ಯೇಯಂ ಜಯತೀರ್ಥಕೋವಿದವಚಃ ಕಲ್ಲೋಲಿನೀ ಸೇವ್ಯತಾಮ್ ॥

- ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುದಾಸಾಚಾರ್ಯರು

ಆನಂದತೀರ್ಥೋಪದಿಷ್ಟೋ ನಿಧಿರ್ನಾರಾಯಣಾಹ್ವಯಃ ।
ಪ್ರದರ್ಶಿತೋ ಯೇನ ಸಮ್ಯಕ್ ಜಯತೀರ್ಥಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥

- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು (ತರ್ಕತಾಂಡವ)

ಚಿತ್ರೈಃ ಪದೈಶ್ಚ ಗಂಭೀರೈರ್ವಾಕ್ಯೈರ್ಮಾನೈರಖಂಡಿತೈಃ ।
ಗುರುಭಾವಂ ವ್ಯಂಜಯಂತೀ ಭಾತಿ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥವಾಕ್ ॥

- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು (ನ್ಯಾಯಾಮೃತ)

ಮಿಥ್ಯಾಸಿದ್ಧಾಂತ ದುರ್ಧ್ವಾಂತ ವಿಧ್ವಂಸನ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಜಯತೀರ್ಥಾಖ್ಯ ತರಣಿರ್ಭಾಸತಾಂ ನೋ ಹೃದಂಬರೇ ॥

- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು (ತಾತ್ಪರ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾ)

ಯಸ್ಯ ವಾಕ್ಕಾಮಧೇನುರ್ನಃ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಾನ್ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ।
ಸೇವೇ ತಂ ಜಯಯೋಗೀಂದ್ರಂ ಕಾಮಬಾಣಚ್ಛಿದಂ ಸದಾ ॥

- ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು

ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮಹಾಚಾಪಮನುದ್ಧಾರ್ಯಮಪೀತರೈಃ ।
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಕೀರ್ತಿಂ ಯೋ ಲೇಭೇ ತಂ ಜಯಾರ್ಯಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥
- ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು (ಭೇದವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ)

ವಿಧೂತ ದುರ್ಮತಧ್ವಾಂತೋ ವಿಶದೀಕೃತ ಪದ್ಧತಿಃ ।
ಯಃ ಸಜ್ಜನಾನುಜ್ಜಹಾರ ಜಯತೀರ್ಥರವಿಂ ಭಜೇ ॥
- ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು (ಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರಕಾಶ)

ಸತ್ಪದ್ಮಬಂಧವೋ ಯಸ್ಯ ಗಾವೋ ವಿಶ್ವತಮೋನುದಃ ।
ಸ ಸ್ಯಾತ್ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಾಯ ಜಯತೀರ್ಥರವಿರ್ಮಮ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಂ ಪ್ರತಿಪದಮನೇಕಾಕೂತಗರ್ಭತಾ ।
ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಸುಧಾಽಥಾಪಿ ಗ್ರಂಥಾಲ್ಪತ್ವಾಯ ನೋಚ್ಯತೇ ॥
- ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾ ಪರಿಮಳ)

ಮಾಧ್ವಗ್ರಂಥಾನ್ ಸ್ವಬಂಧೂನಿವ ಸರಸಹೃದಾಽಽಲಿಂಗ್ಯವಿಜ್ಞಾತಭಾವಃ
ಸಂಯೋಜ್ಯಾಲಂಕೃತಾಭಿಃ ಸ್ವಸಹಜಮತಿಸಂಭೂತವಾಗ್ಭಿರ್ವಧೂಭಿಃ ।
ಕೃತ್ವಾಽನ್ಯೋಕ್ತೀಶ್ಚ ದಾಸೀರ್ಬುಧ ಹೃದಯಗುಹಂ ಪ್ರೌಢವೃತ್ತೀಶ್ಚ ವೃತ್ತೀಃ
ದತ್ವಾಽನ್ಯೋನ್ಯಾಭಿಯೋಗಂ ಜಯಮುನಿರಸಕೃದ್ವೀಕ್ಷ್ಯರೇಮೇ ಕೃತಾರ್ಥಃ ॥
- ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು (ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ)

ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾ ಯೇನ ನಿರ್ಮಿತಾ ಧೀಮತಾ ಮತಾ ।
ತಂ ಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣೋಪೇತಂ ಜಯತೀರ್ಥ ಗುರುಂ ಭಜೇ ॥
- ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು (ನಯಸಿದ್ಧಾಂತಸಂಗ್ರಹ)

ಗುಣಾರ್ಣವಂ ಶ್ರೀಪತಿಮಸ್ತದೋಷಂ
ಜ್ಞೇಯಂ ಪರಂ ಗಮ್ಯಮಪಾಸ್ತ ದೋಷೈಃ ।
ಧ್ಯಾಯನ್ ಮುನೀಂದ್ರೋ ಮಮ ಮಾನಸೇಷ್ಟಂ
ದದ್ಯಾಜ್ಜಯೀಂದ್ರೋ ವರಮಸ್ಕರೀಂದ್ರಃ ॥
- ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು (ನಯಸಿದ್ಧಾಂತಸಂಗ್ರಹ)

ವಾದಿನಾಽಂತಃ ಕ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ವಾಚಾಽಹಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತೇ ।
ಮೋದಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೈವ ತದ್ವಂದಿತಮುನಿಜಯತೀರ್ಥಂ ನೌಮಿ ॥
- ಶ್ರೀವೇದನಿಧಿತೀರ್ಥರು

ಮೂಕೋಽಪಿ ವಾಗ್ಮಿತಾಂ ಯಾಯಾತ್ ಯದನುಗ್ರಹಮಾತ್ರತಃ ।
ಸೇವೇ ತಂ ಜಯಯೋಗೀಂದ್ರಂ ಪ್ರತಿವಾದಿಮದಚ್ಛಿದಮ್ ॥
- ಶ್ರೀಕಂಬಾಲೂರು ರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ಯುಗ್ಮಾಷ್ಟ ಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಯದೀಯವಾಕ್ತರಂಗಾಣಾಂ ವಿಪ್ರುಷೋ ವಿದುಷಾಂ ಗಿರಃ ।
ಜಯತಿ ಶ್ರೀಧರಾವಾಸೋ ಜಯತೀರ್ಥಪಯೋನಿಧಿಃ ॥

- ಶ್ರೀವೈಶ್ವನಾಥಿನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರು (ಅದ್ವೈತಕಾಲಾನಲ)

ಋಗುಪನಿಷದದುರ್ಗಾದ್ದೂರಯನ್ ಯೋಽರಿವರ್ಗಾನ್
ಅಧಿಹರಿ ವಿಜಯಾದಿ ವ್ಯಾಪ್ತ ಏವೋದಪಾದಿ ।
ಸ ಜಯತಿ ಯತಿರಾಜಃ ಸರ್ಗ ಉಚ್ಚೈರ್ವಿರಾಜಃ
ಪರಿಧೃತಜಯಸಂಜ್ಞಃ ಸ್ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಸ್ವಭಿಜ್ಞಃ ॥

- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಮಾಚಾರ್ಯರು (ನ್ಯಾಯಾಮೃತತರಂಗಿಣೀ)

ಜಯತೀರ್ಥಾಖ್ಯ ತರಣಿಃ ಭಾಸತಾಂ ಮೇ ಹೃದಂಬರೇ ।
ಯದ್ವಚೋಽಧೀತ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞಾ ಭವಂತಿ ಭುವನೇ ಜನಾಃ ॥

- ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು (ಋಗ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಮಾಮಥ್ಯ ಶುದ್ಧಧೀಮಂದರಾದ್ರಿಣಾ ।
ಲಬ್ಧಾ ನ್ಯಾಯಸುಧಾ ಯೇನ ತಂ ಜಯೀಂದ್ರಮಹಂ ಭಜೇ ॥

- ಶರ್ಕರಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು (ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಜಯತೀರ್ಥಮುನೀನ್ ವಂದೇ ಜಯತೀರ್ಥಾನ್ ಜಯಪ್ರದಾನ್ ।
ಜಯೀಂದ್ರಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಪ್ರಸಾದಾಜ್ಜಯಶಾಲಿನಃ ॥

- ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು (ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ನ್ಯಾಯಮಾಲಿಕಾ)

ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಽಮೃತಾಬ್ಧೇರ್ಯೋ ಬುದ್ಧ್ಯದ್ರಿಮಥ ತಂ ಭಜೇ ।
ನಿಷ್ಕಾಸ್ಯಾಪಾಯಯಂ ನ್ಯಾಯಸುಧಾಂ ತಂ ಜಯ ಸಂಜ್ಞಕಮ್ ॥

- ಛಲಾರೀ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು (ಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರಬೋಧಿನೀ)

ಅಭೇದ್ಯಮಧ್ವವಾಕ್ಯಾನಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾನಿ ಸತಾಂಧಿಯೇ ।
ಯೇನ ತಂ ಜಯತೀರ್ಥಾರ್ಯಂ ಲೋಕೋಪಕೃತಿಕಾರಣಮ್ ।

- ಛಲಾರೀ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು (ಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣೀ - ಅಷ್ಟಮ ಸ್ಕಂಧಃ)

ಅಖಂಡಿ ದುರ್ವಾದಿತಮಿಸ್ರಷಂಡೋ
ಗೋಮಂಡಲೈರ್ವ್ಯಾಪ್ತರಸಃ ಪ್ರಚಂಡಃ ।
ಹೃನ್ಮಂಡಲಸ್ಥಂ ಸ ತಮೋ ಜಯಾರ್ಯ-
ಮಾರ್ತಾಂಡ ಉತ್ಖಂಡಯತಾದಖಂಡಮ್ ॥

- ಛಲಾರೀ ಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯರು (ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯ - ೧, ೩)

ವಿಜ್ಞಾನೋದರ್ಕತರ್ಕ ಪ್ರತಿಪದಮಧುರೋದಾರಸಂದರ್ಭಗರ್ಭ-
ಪ್ರೌಢಾನೇಕ ಪ್ರಬಂಧ ಪ್ರಕಟಿತ ಭಗವತ್ಪಾದಭಾಷ್ಯಾದಿಭಾವಃ ।
ಮಾಯಾವಾದಾಪವಾದ ಪ್ರಕುಪಿತವಿಮತಧ್ವಾಂತ ಸಂತಾನುಭಾನುಃ
ಜೀಯಾದನ್ಯೈರಜೇಯಸ್ತ್ರಿಭುವನವಿದಿತಾಶ್ಚರ್ಯಚರ್ಯೋ ಜಯಾರ್ಯಃ ॥
- ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ಗುರುಗುಣಸ್ತವನ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಗೂಢಭಾವಪ್ರಕಾಶಕಃ ।
ಜಯತೀರ್ಥಾಖ್ಯ ತರಣಿರ್ಭಾತು ಮದ್ಧೃದಯಾಂಬರೇ ॥
- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವತೀರ್ಥರು (ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ - ಲಘುಪ್ರಭಾ)

ಸುರೇಂದ್ರಮುಖನಂದಿನೀಂ ದಿತಿಸುತೇಂದ್ರ ವಿಹ್ಲಾಪಿನೀಂ
ಅಹೀಂದ್ರ ತನುಸಂಭವಾಮಥ ಮಹೀಂದ್ರಗೋತ್ರೋದ್ಭವಾಮ್ ।
ದಯಾಲು ಹರಿದಾಪಿತಾಂ ದುರಿತದಾವಜಿಹ್ವಾಯಿತಾಂ
ಸುಧಾಮವನಿದೇವತಾಃ ಪಿಬತ ಪಾನ ಪಾತ್ರಾಗತಾಮ್ ॥
- ಶ್ರೀಮಾದನೂರು ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯಸುಧಾ ಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗೂಢಾರ್ಥಸಂತತಿಃ ।
ಪ್ರದರ್ಶಿತಾ ಯೇನ ಸಮ್ಯಕ್ ತಂ ಜಯೀಂದ್ರಮಹಂ ಭಜೇ ॥
- ಶ್ರೀ ಹುಲಗೀ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಮುನಿಸ್ವಾಂತವಾಸಿ ಶ್ರೀಮದ್ಧ್ವಮಾನಸೇ ।
ವಿಹರನ್ ಕಮಲಾಧೀಶೋ ಬೋಭೂಯಾತ್ ಪ್ರೀತಮಾನಸಃ ॥
- ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು (ಕಥಾಲಕ್ಷಣ ಟಿಪ್ಪಣೀ)

ಆನಂದತೀರ್ಥಮುನಿಸಂಜಾತಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಮತಮ್ ।
ಯೇನ ಪ್ರಾಕಾಶಿತಂ ವಂದೇ ಜಯತೀರ್ಥಾರ್ಯ ಸದ್ಗುರುಮ್ ॥
- ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥತೀರ್ಥರು (ನ್ಯಾಯಾಮೃತ ಟಿಪ್ಪಣೀ)

* * *

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೆ ಹಾಗೂ ವಿವಾಹ ಉಪನಯನಾದಿ ಶುಭಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರೆಂಬುವವರು ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಅನುಗ್ರಹಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಸನ್ಯಾಸ, ಪೂರ್ವಜೀವನ, ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸೇವೆ, ಸರ್ವಮೂಲಗಳಿಗೆ ಟೀಕಾರಚನೆ, ನ್ಯಾಯಸುಧೆಯಂತಹ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕೊಡುಗೆ, ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯ-ಸುಧೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಸರ್ವೇಷ್ಟಪ್ರದವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಫಲಶ್ರುತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪರಿಸಮಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾನೀನಂ ಕಮಲಾಪತಿಂ ಕಮಲಜಂ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಭಿದಂ
ವೇದವ್ಯಾಸಮನಂತಸದ್ಗುಣನಿಧಿಂ ಸಂರಾಧ್ಯ ಚೇತೋಹರಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯಾಗಾಧಸುಬೋಧಮಾತ್ಮವಿಷಯಂ ನಿರ್ಮಥ್ಯ ವೇದೋದಧಿಂ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮವಾಪ ಜಯರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಾನಾಶ್ವೇಭಪದಾತಿಸಂಹತಿಯುತಃ ಛತ್ರೋರ್ಧ್ವಚಿಹ್ನಾದಿಭಿಃ
ವಾಜ್ಯಾರೂಢಪದಃ ಪಪೌ ಜಲಮಲಂ ಚಾಸ್ಯೇನ ಗೋವತ್ಸುಧೀಃ ।
ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಾಮಲತೀರ್ಥಲೋಕಗುರುಭಿರ್ದೃಷ್ಟೋ ನದೀಮಧ್ಯಗಃ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮವಾಪ ಜಯರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ವೈರಜ್ಞಾತಗತಿರ್ಗುರುಂ ಪ್ರಣತವಾನ್ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದಾರಧನಾದ್ಯನೇಕವಿಭವಂ ಧ್ಯಾಯನ್ ಮುಕುಂದಂ ಸದಾ ।
ಸ್ನೇಹಾತ್ತಾತಪುರಃಸರೈಃ ಸ್ವಭವನಂ ಸಂಪ್ರಾಪಿತಃ ಕಾಂತಯಾ
ದೃಷ್ಟಃ ಸರ್ಪವರಾಕೃತಿರ್ಜಯಮುನಿಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭೂಯಸ್ತೈರ್ಗುರುಸನ್ನಿಧಿಂ ಪ್ರತಿಗತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯೋಪದೇಶಂ ಸ್ವತಃ
ಸದ್ಬುದ್ಧಿರ್ಜಿತಷಡ್ರಿಪುರ್ಹರಿಪದಂ ಸಂಚಿತಯನ್ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ಸಕ್ತಂ ಮಧ್ವಮುನಿರ್ವಿಲೇಖನಕೃತೇ ಯಸ್ಮೈ ದದೌ ಸಾಧನಂ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮವಾಪ ಜಯರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಮುಪೇತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕರಣೇ ವೇದಾರ್ಥಮಾವೇದಯನ್
ಟೀಕಾ ಭಾಷ್ಯಮುಖಾರ್ಯಮಧ್ವಕೃತಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಯಶ್ಚಾಕರೋತ್ ।
ದುರ್ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ನಿರಸ್ಯ ಯುಕ್ತಿಗಣತೋ ವೇದಾನುಸಾರಾಚ್ಚ ಯಃ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮವಾಪ ಜಯರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ವೇದಾನಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಏಷ ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣೋ ಮುಖ್ಯಯಾ
ವೃತ್ತ್ಯಾಽನ್ಯದ್ವಿಧಿಶರ್ವಪೂರ್ವಕಮಿದಂ ವೃತ್ತ್ಯಾಽನ್ಯಯಾಽಮುಖ್ಯಯಾ ।
ಭಿನ್ನಾಃ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾ ಗುಣಗಣೈಃ ಪೂರ್ಣೇಕ್ಷಸಿದ್ಧಾಂತತಃ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮವಾಪ ಜಯರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಂ ಪರಮಂ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿರಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿರ್ನಿತ್ಯದಾ
ಜನ್ಮಾದ್ಯಷ್ಟಕಮಸ್ಯ ಸರ್ವಜಗತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಶ್ರುತೇರ್ಮಾನತಃ ।
ಸತ್ಯ(ರ್ವಂ)ಂ ವೈ ಭವತೀತಿ ಸದ್ಗುರುರಸೌ ಸಂಸಾಧ್ಯ ಸರ್ವೇಶ್ವರಂ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮವಾಪ ಜಯರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಾಧ್ವೀ ಲೋಕಮಲಾಪಹಾ ಪ್ರಕಟಿತಾ ಮೋಕ್ಷಾದ್ಯನೇಕಾರ್ಥದಾ
ದುರ್ಜ್ಞೇಯಾಽನ್ಯಕವೀಂದ್ರವರ್ಯನಿಕರೈರ್ದಿವ್ಯಾ ಹಿ ವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ।
ಯೇನಾಲಂ ಕವಿರಾಜವರ್ಯಗುರುಣಾ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಾರ್ಯೇಣ ಸಾ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮವಾಪ ಜಯರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ಗುರುಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟದಂ ಮಂಗಲಂ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪಠತಾಂ ನಿರಂತರಮಲಂ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾಂ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ವಿದ್ಯಾಪುತ್ರಧನಾದಿಸೌಖ್ಯದಮಲಂ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತಂ
ಯಶ್ಚೇದಂ ಶುಭಶೋಭನಾದಿಸಮಯೇ ಸಂಕೀರ್ತಯೇತ್ ಸದ್ದ್ವಿಜಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ವೈಶ್ವನಾಥಿನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಅಣುಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯಃ

❑❑

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯವನ್ನು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥರು ಬರೆದಿರುವರು. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ - ಮಧ್ವರನ್ನು - ಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ನಮಿಸಿ, ಸರ್ವಸಮೃದ್ಧಿಪ್ರದವಾದ ಈ ವಿಜಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಗಿರೀಶ ಪ್ರಮುಖದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾದ ಇಂದ್ರನು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥರಿಂದ ಸುಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೇಳಲು ವೃಷಭನಾಗಿ

ಜನ್ಮ ತಳೆದು, ಆಚಾರ್ಯರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿದಿನ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉಕ್ತವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲು, ಒಂದು ದಿನ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಶೇಷಾದಿಗಳಿಗೂ ಅಗಮ್ಯವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆಲೋಡನೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದಾಗ ಆಚಾರ್ಯರು ವೃಷಭವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಕುಪಿತರಾದ ಆ ಶಿಷ್ಯರು ಶಪಿಸಿದರೆಂಬ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮೊದಲ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಆಶ್ರಮ ಪೂರ್ವ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು.

ಮಳಖೇಡದ ಮಾಂಡಲಿಕ ಧೋಂಡೋ ನರಸಿಂಹರಾಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಸೇವೆಯ ಫಲವಾಗಿ ರಘುನಾಥನ ಜನನ, ಬಾಲ್ಯ, ಉಪನಯನ, ಸಂಸ್ಕಾರ, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ, ಖಡ್ಗ ವಿದ್ಯೆ, ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಾದ ಶಿಕ್ಷಣ, ರೂಪ-ಗುಣಸಂಪನ್ನೆಯಾದ ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ, ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಭೀಮಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಹಚ್ಚಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗ, ಪೂರ್ವಜನ್ಮವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಡುವ ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರ ನುಡಿ, ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿ, ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ, ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮರಳಿಸುವ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನ, ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಮಾಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪೀಠಾರೋಹಣ ಮಂತಾದ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಇಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಚಾರ, ಕುವಾದಿಗಳ ಜಯ, ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಳಸ್ಪರ್ಶಿಪಾಂಡಿತ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಬರೆಯುವ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೃತಿಕಾರರು ವರ್ಣಿಸಿರುವರು. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ೧೮ ಟೀಕಾಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂರು ಸ್ವತಂತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಇವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು, ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನತ್ವಾ ಕೃಷ್ಣಂ ತಥಾ ಮಧ್ವಂ ಜಯತೀರ್ಥಗುರೂನಪಿ ।
ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಾರ್ಯಾಣಾಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಸಮೃದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮಾನಿಂದ್ರಃ ಸುಧೀಮಾನ್ ಗಿರಿಶಮುಖಸುರೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಮಾನಂ ಸುಶಾಸ್ತ್ರಂ
ಶ್ರೋತುಂ ತ್ವೇಕಾಗ್ರ್ಯಬುದ್ಧ್ಯಾ ವೃಷಭತನುರಭೂಚ್ಛ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾತ್ ।
ಧೃತ್ವಾ ತಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಭಾರಂ ಪ್ರತಿದಿನಮಶೃಣೋದ್ವಾಚ್ಯಮಾನಂ ಸುಶಾಸ್ತ್ರಂ
ಪ್ರಾಂತೇಽಸೌ ಸೂಪವಿಶ್ಯ ದ್ವಿಜಗಣಸಹಿತೋ ಗ್ರಂಥಭಾವಂ ದಧಾನಃ ॥ ೨ ॥

ಶೇಷಾದೀನಾಮಗಮ್ಯಂ ತವ ಮುಖಜನಿತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಲೋಡ್ಯ ಕೇ ವಾ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಂತೀತಿ ಪೃಷ್ಟಃ ಸುಖಮುನಿರವದತ್ಸುಸ್ಮಿತಾಸ್ಯೋಽಥ ಶಿಷ್ಯೈಃ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯತ್ಯೇಷ ಗೋರಾಡಿತಿ ಕುಪಿತತರಾ(ವಶಾ) ಶಿಷ್ಯಕಾಃ ಶೇಪುರೇನಂ
ಗೋರಾಜೋಽಸಾವಯೋಗ್ಯಃ ಪ್ರವಚನಸಮಯೇ ಸರ್ಪದಷ್ಟೋ ಮ್ರಿಯೇತ ॥ ೩ ॥

ಇತ್ಥಂ ಶಪ್ತಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯೈರ್ವೃಷಭತನುಮಸೌ ಶ್ರೀಪತಿಃ ಕ್ಷೇಮದೋಽಯಂ
ದತ್ವಾ ಶಾಪಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರವಚನಸಮಯೇ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಪಾಠಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ತಸ್ಯ ವಕ್ತ್ರೇ ಪ್ರಕಟಯದನಿಲಾಂಶೋ ಯತೀಂದ್ರೋಽತಿವಾಗ್ಮೀ
ಮಧ್ವೋ ಮಾನ್ಯಾರ್ಥವಾಕ್ಯೋ ಮಧುಮಥನಪದಂ ಮಾನಸೇ ಮಾನ(ಚಿಂತ)ಯಾನಃ ॥ ೪ ॥

ಭೂತ್ವಾ ಸಾದೀಶಗೇಹೇ ಪ್ರಕಟಯಿತುಮಸೌ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಾಂ ಸ್ವ(ಸು)ಬುದ್ಧಿಂ
ಜಾತೇ ವಿದ್ವದ್ಗೃಹೇ ನ ಪ್ರಭವತಿ ನಿಜಸದ್ಬುದ್ಧಿಕೀರ್ತಿಪ್ರಕಾಶಃ ।
ನಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾತ್ಸ್ವಭಾವಾದತಿವಿತತ(ಶದ)ಮತಿಃ ಸಾತಿಚಾತುರ್ಯದಕ್ಷೋ
ಭೂತ್ವಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತೀ ಪಿತೃಕೃತಸುಭವೈವಾಹಿಕೋ ನಾಸ್ಪೃಶತ್ತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮಾನಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥೋ ಯತಿವರತಿಲಕೋ ಭೀಮರಥ್ಯಾಂ ಹಿ ರಾಮ
-ಶ್ರೀಮತ್ಪೂಜಾಧಿಕಾರೇ ರಘುಪತಿಸುಪದಂ ಮಾನಸೇ ಚಿಂತಯನ್ ಸಃ ।
ಆಸೀತ್ಕಾಲೇ ತದೈವಾಖಿಲಹಯಪತಿಭಿಃ ಸಂವೃತಃ ಸಾದಿಭೂಪೋ
ಭಾನೌ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತೇ ಚಾಗಮದಿಹ ಮೃಗಯಾಮಾಚರನ್ ಕಂ ಪಿಪಾಸುಃ ॥ ೬ ॥

ಚಾತುರ್ಯಂ ಸಾದಿರಾಜಾಂ ಪ್ರಕಟಯಿತುಮಸಾವಶ್ವಸಂಸ್ಥೋಽಪಿಬತ್ಕಂ
ಪಶ್ಯತ್ಯಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥೇಽಪ್ಯ(ಸ್ವ)ವದದಮುಮಸೌ ಕಿಂ ಪಶುಃ ಪೂರ್ವದೇಹೇ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸಾದಿಭೂಪೋ ಗುರುವರಯತಿನಾ ಸೋಽಸ್ಮರದ್ಗೋಪತಿತ್ವಂ
ಸಾದೀಶತ್ವಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಪ್ರಣತಿಮಕುರುತಾಂತ್ಯಾಶ್ರಮಾಕಾಂಕ್ಷಯಾಽಸೌ ॥ ೭ ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಾಂಛಾಂ ತದೀಯಾಂ ಗುರುರವದದಮುಂ ಸಂಪದಸ್ತ್ವಂ ವಿಸೃಜ್ಯ
ಪ್ರಾಪ್ತೋಷ್ಯಂತ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಯದ್ಯಥ ಸುತವಿರಹಾತ್ತ್ವತ್ಪಿತಾ ಮಾಂ ಹನಿಷ್ಯೇತ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೋಯಮೂಚೇ ಯದಿ ಮಮ ಜನಕೋ ಹಂತುಕಾಮೋಭ್ಯಯಾತ್ತ್ವಾಂ
ಪಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯೈವಾಶ್ರಮವರಮಲಭಂ ಕಿಂ ಬಲೇನೇತಿ ಸೋಽದಾತ್ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸಾದೀಶ್ವರೋಕ್ತೋ(ಽಸೌ)ರಘುಪತಿಭಜನೇ ಯೋಗ್ಯ ಇತ್ಯೇವ ಬುದ್ಧಿಂ
ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾದಾದ್ಯತಿತ್ವಂ ಗುರವಚನಮಸೌ ಸಂಸ್ಮರನ್ ಯೋಗಿವರ್ಯಃ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯದ್ವಕ್ತ್ರಪದ್ಮಾದ್ಗಲಿತಮಶೃಣುಯಾದ್ಯೋ ಜಯೇತ್ಸರ್ವವಾದೀ-
ನಿತ್ಥಂ ಕಾಲತ್ರಯಜ್ಞೋ ವ್ಯಧಿತ ಜಯಸುತೀರ್ಥೇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಸ ತಸ್ಯ ॥ ೯ ॥

ಕಾಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಪಿತಾಽಸ್ಯ ಸ್ವತನಯಮಶೃಣೋದ್ಧಂಸವೇಷಂ ದಧಾನಂ
ಕೋಪಾತ್ತಂಸಂಹರ್ತುಮಿಚ್ಛನ್ ಯತಿವರತಿಲಕಂ ಸೇನಯಾಽಗಾಚ್ಛುಚಾರ್ತಃ ।
ಗತ್ವಾ ಕೋಪಾದ್ಯತೀಂದ್ರಂ ತನಯಮನಯಕೃದ್ ರಾಜ್ಯಹೀನಂ ತ್ವಕಾರ್ಷೀ-
ರ್ಭಾರ್ಯಾಹೀನಂ ಯತೀಂದ್ರೇತ್ಯವದದಮುಮಸೌ ಶೋಕಮೋಹಾದಜಾನನ್ ॥ ೧೦ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಹಂಸರಾಜೋ ಯದಿ ತವ ತನಯೇ ಸ್ನೇಹಪಾಶೋಽಸ್ತಿ ತಂ ದ್ರಾ-
ಗ್ಗೇಹಂ ಸಂಯಾಪಯೇತ್ಥಂ ಹ್ಯವದದಮುಮಸೌ ಸ್ನೇಹಪಾಶಾನ್ನಿನಾಯ ।
ನೀತ್ವಾ ಪುತ್ರಂ ಸ ಹರ್ಷಾದಥ ಸುರತಗೃಹಂ ರಮ್ಯಮಾವೇಶಯಿತ್ವಾ
ಭಾರ್ಯಾಂ ತಸ್ಯಾದಿಶತ್ತಾಂ ಯತಿನಿಕಟಮಗಾತ್ಕಾಮಬಾಣೇನ ಚಾರ್ತಾ ॥ ೧೧ ॥

ತಪ್ತಾ ತತ್ಕಾಂತಿಪುಂಜಾದ್ಯತಿವರತಿಲಕಂ ವೀಕ್ಷಿತುಂ ನಾಶಕತ್ ಸಾ
ಪ್ರಾವೋಚದ್ಬಂಧುವರ್ಗಂ ಯತಿವರ(ಕುಲ)ತಿಲಕಂ ವೀಕ್ಷಿತುಂ ನಾಸ್ಮಿ ಶಕ್ತಾ ।
ಬಂಧೂಕ್ತಃ ಸಾದಿಭೂಪೋ ಯತಿವರನಿಕಟೇ(ವಂ)ಪುತ್ರಮಾನೀಯ ನಾಯಂ
ಯೋಗ್ಯಸ್ಸಂಘರ್ಷಣಾರ್ಥಂ ತ್ವಿತಿ ನಿಗದಿತವಾನ್ ಹಂಸರಾಜಂ ಸ ಭೂಪಃ॥ ೧೨ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾತಂ ಶುಚಾರ್ತಂ ನಿಜನಸಹಿತಂ ಪ್ರಾವದತ್ಸ್ವೇಚ್ಛಯೇತ್ಥ(ಯ್ಯೈವ)ಂ
ಯಾಂಚಾಪೂರ್ವಂ ಮಯಾಽಽಪ್ತಂ ಯತಿವರತಿಲಕಃ ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಯತಿತ್ವೇ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತ್ವಾ ಹರಿಭಜನರತಃ ಸರ್ವದಾಽನ್ಯಂ ಕನಿಷ್ಠಂ
ಪುತ್ರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶುಚಸ್ತ್ವಂ ಜಹಿ ಸುಜನರತಃ ಪುತ್ರವತ್ತಾನ್ ಪ್ರಯಾಹಿ ॥ ೧೩ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಸಾಂತ್ವವಾಕ್ಯೈಃ ಪ್ರಶಮಿತಸುಮನಾಃ ಸ್ವಾಲಯಂ ಸೇನಯಾಽ-
ಗಾದ್ಧಂಸೋ ಗುರ್ವಾಜ್ಞಯಾಽಗಾತ್ಸಕಲಸುಜನತಾಂ ಪಾವಯಂದರ್ಶನಾದ್ಯೈಃ ।
ದುರ್ವಾದೀನ್ ದ್ರಾಗ್ವಚೋಭಿಸ್ಸ್ವಜಯದಖಿಲಭೂಮಂಡಲೇ ಸಂಸ್ಥಿತಾಂಸ್ತಾನ್
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಶ್ರುತಿಗಣಸಹಿತೈಃ ಸಾಧಯಂಶ್ಚಾಪಿ ತರ್ಕೈಃ ॥ ೧೪ ॥

ಏವಂ ಜಿತ್ವಾ ಕುವಾದೀನಗಮದಿಹ ಗುರುಃ ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥ-
ಪ್ರಾಂತಂ ಮಧ್ವಾಗಮಾಂಸ್ತು ಪ್ರತಿದಿನಮಶೃಣೋದ್ಭಕ್ತಿನಮ್ರಸ್ತುದಂತೇ ।
ಏವಂ ಕಾಲೇ ವ್ಯತೀತೇ ನಿಖಿಲಮಧಿಗತಂ ಸ್ಥಾನಮಸ್ಮೈ ಪ್ರದಾಯ
ಪ್ರಾಯಾದ್ವಿಷ್ಣೋಸ್ಸಮೀಪಂ ಸಕಲಸುರಗಣೈರ್ಮಾನಯಾನಃ ಸದಾಽಽಸ್ತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಏವಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಗುರುತ್ವೇ ಪರಿಚರಣಯುಗಂ ಹಂಸರಾಜೋ ವಿಚಿಂತ್ಯ
ಪ್ರಾಯಾದ್ದುರ್ಗಾಲಯಂ ಚ ಪ್ರತಿದಿನಮಕರೋದ್ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಸತ್ತಪೋಗ್ರ್ಯಮ್ ।
ದುರ್ಗಾ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಸನ್ನಾ ಹ್ಯವದತಿತರಾಂ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಂ ಯತೀಂದ್ರಂ
ವಾಂಛಾ ಕಸ್ಮಿನ್ ಯತೀಂದ್ರೇತ್ಯವದದಿತಿ ಯತಿರ್ದೇಹಿ ಘೂಗಂ ಚ ಘಂಟಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಘಂಟಾಂ ಪೂಗೀಫಲಂ ಚೇತ್ಯುಭಯಮಪಿ ತತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಧ್ವಾಗಮಾಂಸ್ತು
ವ್ಯಾಕುರ್ವನ್ಸ್ವಾಮಮೇಕಂ ಯರಗುಲ ಇತಿ ಚಾಖ್ಯಾಯುತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶೈಲಮ್ ।
ತತ್ಪ್ರಾಂತಸ್ಥೋಽಥ ದರ್ಯಾಂ ರಘುಪತಿಮನಿಶಂ ಪೂಜಯನ್ನಂಬುಪತ್ರೈ-
ರನ್ನಾಚ್ಛಿಷ್ಯೋಪನೀತಾದ್ ಯತಿವರತಿಲಕೋ ಯಾವನಾಳಾದುವಾಸ ॥ ೧೭ ॥

ಏವಂ ವತ್ಸ್ಯನ್ ಗುಹಾಯಾಂ ಪ್ರಕರಣದಶಕಂ ಸಾಧುವಾಕ್ಯೈರ್ವಿವಿಚ್ಯ
ಭಾಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ತಥಾನು ಪ್ರಶಮಿತಕುಮತಾಂ ವ್ಯಾಕರೋಚ್ಛ್ರೀಜಯಾರ್ಯಃ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಗೀತಿಕಾಯಾಃ ಸುವಿವೃತಮಕರೋತ್ತತ್ಪ್ರಶಸ್ತಂ ಚ ಭಾಷ್ಯಂ
ಋಗ್ಭಾಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಕರೋದ್ಯೋ ವಿವರಣಮಥ ಸನ್ನ್ಯಾಯಸದ್ವಿಸ್ತೃತೇಸ್ತು(ಶ್ಚ) ॥ ೧೮ ॥

ಈಶಾವಾಸ್ಯಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಂ ಪ್ರವಿತತಸುಮನಾಃ ಪ್ರಶ್ನಷಟ್ಕಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಂ
ವ್ಯಾಚಷ್ಟೇ ಸದ್ವಚೋಭಿಃ ಪ್ರಶಮಿತಕುಮತಿಃ ಶ್ರೀಜಯಾರ್ಯೋ ರರಾಜ ।
ಏವಂ ಮಧ್ವಾಗಮಾನಾಂ ಪ್ರವಚನಮಕರೋತ್ ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರೇಷ್ಠವರ್ಯೋ
ದುರ್ವಾದೀನ್ ಮಾಯಿಮುಖ್ಯಾನಜಯದನು ಪರಾನ್ ಸಂಸ್ಥಿತಾನಗ್ರ್ಯಬುದ್ಧಿಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕೀರ್ತಿಂ ತೇಷಾಮಮರ್ಷನ್ ಪ್ರವಚನಚತುರೈಃ ಶಿಷ್ಯತಚ್ಛಿಷ್ಯ ಸಂಘೈಃ
ಸಾಕಂ ನಾಗೇಂದ್ರಸಂಸ್ಥೋಽಖಿಲನಿಗಮತತೇರ್ಭಾವಸಂದರ್ಶನೇನ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞಂಮನ್ಯೋಽತಿಗರ್ವೀ ಪ್ರವಚನಚತುರಂ ಶ್ರೀಜಯಾರ್ಯಂ ವಿಜೇತುಂ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾಖ್ಯವಾದೀ ಸಮಗಮದಿವ(ಹ) ಸತ್ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂ ಶೃಗಾಲಃ ॥ ೨೦ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕುವಾದಂ ಯತಿವರತಿಲಕೋ ಮಾನಸಲ್ಲಕ್ಷಣಸ್ಥಂ
ವಾಕ್ಯಂ ತ್ವೇಕಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯಾವದದಿತಿ ಕಥಯಾಸ್ಯಾರ್ಥತತ್ಸಂಗತೀ ಚ ।
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಸ್ತಥೋಕ್ತಃ ಪ್ರವಚನಚತುರಃ ಸಂವಿಚಾರ್ಯಾನುಪೂರ್ವಂ
ದುಃಶಕ್ಯಂ ಚೇತಿ ಮತ್ವಾ ಪ್ರವದದತಿಕುವಾಗ್ ಬಾಲವಾಕ್ಯೇನ ಕಿಂ ಮೇ ॥ ೨೧ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಹಂಸರಾಜೋಽಪ್ಯತಿಕುಪಿತತರೋ ಬಾಲಬುದ್ಧಿಸ್ತ್ವಮೇವೇ-
ತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಸ್ವಜನ್ಯಾಮವದದತಿತರಾಂ ಸಂಗತಿಂ ಚಾನಯೋಸ್ತು ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾಂ ಲಜ್ಜಿತೇಽಮುಂ ಪ್ರವಚನಚತುರಂ ಸ್ತೋತ್ರದಂಡಪ್ರಣಾಮ್ಯೈ-
ರ್ನಾಗೇಂದ್ರಂ ಚಾಧಿರೂಢಂ ದ್ವಿಜಗಣಸಹಿತೋಽಚಾರಯದ್ವಾದ್ಯಸಂಘೈಃ ॥ ೨೨ ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈಶ್ಚಿತ್ರಚರ್ಯೈರ್ಯತಿವರಮಸಹನ್ ಸರ್ವದಿಕ್ಷು ಪ್ರಸಿದ್ಧೋ
ವಾದೀಂದ್ರೋ ವಾದಿಶೂರೋ ವಿಧೃತಜಯಪಟಃ ಶೀಘ್ರಮಾಯಾದ್ವಿಜೇತುಮ್ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ತಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯೈರ್ಬಹುಭಿರಮಲಧೀರೈಕ್ಯವಾದೋ ನ ಸಿದ್ಧೋ
ಮಾನಾಭಾವಾದಿತಿ ದ್ರಾಗವದದಮುಮಸೌ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೈಶ್ಚ ಮಾನ್ಯಃ ॥ ೨೩ ॥

ಇತ್ಯಾಕ್ಷಿಪ್ತೋಽಭಿಮಾನೀ ಹ್ಯವದದಮುಮಸೌ ತತ್ತ್ವತೋ ನೈವ ಭಿನ್ನಾ
ಹ್ಯಾತ್ಮತ್ವಾದಾತ್ಮನೋಽನ್ಯೋ ನಿಖಿಲವಿಧುರವಚ್ಚೇತಿ ಮಾನಂ ತ್ವಭೇದೇ ।
ಇತ್ಥಂ ಚೋಕ್ತೋಽಮುನಾಽಸೌ ಹ್ಯವದತಿಬಲಂ ದೂಷಣಂ ಬಾಧಸಂಜ್ಞಂ
ಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ತದ್ಭಿದಾಯಾಃ ಶ್ರುತಿಶತವಚನೈರ್ದ್ವಾಸುಪರ್ಣಾದಿರೂಪೈಃ ॥ ೨೪ ॥

ಐಕ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥ ವಾಕ್ಯೈರ್ಬಹುಭಿರಪಿ ದೃಢಂ ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿರೂಪೈ-
ರಿತ್ಥಂ ನಾಶಂಕನೀಯಂ ಸದೃಶಗುಣವಶಾತ್ಸಿಂಹಶಬ್ದೋ ಯಥಾಽಣೌ ।
ಏವಂ ನಾಂಗೀಕರೋಷಿ ಶ್ರುತಿತತಿರಭವಚ್ಚಾಪ್ರಮಾಣಂ ವಿರೋಧಾ-
ದನ್ಯೋನ್ಯಂ ನೈವ ಭೇದಶ್ರುತಿರಪಿ ಬಹುಧಾ ಸಾವಕಾಶಾ(ಽ)ಸ್ಫುಟತ್ವಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಯದ್ಯೇವಂ ಬಾಧಿತಾರ್ಥಂ ಶ್ರುತಿತತಿರವದಚ್ಛ್ರುತವಾಕ್ಯಾವಿಶೇಷಾತ್
ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನೇತಿ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಕೃತಿಪರಪರಂ ಬಾಧಿತಾರ್ಥಂ ಪದೇತ ।
ಅಸ್ತ್ವಿತ್ಯೇವಂ ವದೇಥಾಃ ಪ್ರಕೃತಿಪರಪರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿರ್ನರಾರ್ಥ್ಯಾ
ನ ಸ್ಯಾದ್ವೈಕಲ್ಯದೋಷಾಚ್ಛ್ರುತಿತವಿಹಿತಸ್ಯಾರ್ಥಬಾಧೋ ನ ಚಾಸ್ತಿ ॥ ೨೬ ॥

ಗೀತಾಯಾಂ ದರ್ಶಿತತ್ವಾತ್ಸಕಲನಿಗಮವಾಙ್ನಿರ್ಣಯಾರ್ಥಂ ಪ್ರವೃತ್ತೇ
ಸೂತ್ರೇ ಸಂದರ್ಶಿತತ್ವಾಚ್ಛ್ರುತಿತತಿವಿಹಿತೋ ಬಾಧಿತೋ ನೈವ ಭೇದಃ ।
ಇತ್ಥಂ ತದ್ಬಾಧಿತೈಕ್ಯಂ ಪ್ರಕಥಯಸಿ ತದಾ ದೂಷಣೈರಪ್ಯಸಂಖ್ಯೈ-
ರ್ದುಷ್ಟೋಽಸೀತ್ಥಂನಿರುದ್ಧೋ ವಿಗತಮುಖರಸೋಽವಾಙ್ಮುಖೋಗಾನ್ನಿಶಾಯಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಕೀರ್ತಿಂ ತತ್ಸಾಧಿತಾಂ ತಾಂ ಬಹುವಿಜಯಭವಾಂ ಕಾಲತೋ ನಾಲ್ಪತೋಽಸೌ
ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಾಲಾಲ್ಪತೋಽಯಂ ಸಕ(ನಿಖಿ)ಲದಿಶಿಗತಾಂ ಕೀರ್ತಿಮಾಪಾನವದ್ಯಾಮ್ ।
ಕೀರ್ತಿಂ ತಾಂ ವಿದ್ವದಾಢ್ಯಾಃ ಪರಿಹೃತವಿಜಯಂ ವಾದಿಭೂಪಂ ನಿಶಮ್ಯ
ಕ್ಷುಬ್ಧಾಃ ಸಂತ್ರಸ್ತಗಾತ್ರಾ ವಿಸೃಜಿತಶಿಬಿಕಾ ನೈವ ಚೇಲುಃ ಸ್ವದೇಶಾತ್ ॥ ೨೮ ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಕಾಲೇಽಬ್ಜಜಸ್ಯ ಪ್ರಣವಪರಮನುಂ ತ್ವನ್ಯಮಂತ್ರಾಂಶ್ಚ ಜಪ್ತ್ವಾ
ಮಂತ್ರಾರ್ಘ್ಯಂ ಚಾನು(ಥ) ದತ್ವಾ ಹರಿಶಿರಸಿ ಗತಂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾದಿ ಮಾರ್ಷ್ಟಿ ।
ಸರ್ವೇಷಾಂ ವ್ಯಾಸರೂಪಾಣ್ಯಮಿತಪದತತಿಂ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಮಠಂ ದ್ರಾಗ್
ಗತ್ವಾ ದೇವಸ್ಯ ಪೂಜಾಂ ಪ್ರಶಮಿತಮನಸಾ ಸಾಧು ಕೃತ್ವಾ ನನಾಮ ॥ ೨೯ ॥

ತೀರ್ಥಂ ಸೇವ್ಯಾಗತಾನಾಮಪಿ ಪರಮಮತಿಃ ಶ್ರಾವಯಿತ್ವಾ ಮನುಂ ದ್ರಾಕ್
ತಪ್ತೇ ಮುದ್ರೇ ಪ್ರದಾಯ ಪ್ರವಚನಮಕರೋಚ್ಛಿಷ್ಯಜಾಲಂ ಪ್ರಹರ್ಷನ್ ।
ಪಶ್ಚಾತ್ಸ್ನಾನಂ ವಿಧಾಯ ತ್ವಮಲಗುಣಗಣಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರೈಃ
ಸಾಕಂ ಭು(ಂಜ್ಯ)ಕ್ತ್ವಾಪ್ರಸಾದಂ ಪುನರಪಿ ಕೃತವಾನ್ ಸ್ನಾನಪೂಜೇ ನಮಶ್ಚ ॥ ೩೦ ॥

ಪಶ್ಚಾತ್ತತ್ತ್ವಪ್ರಸಂಗಂ ಪ್ರವಿತತಮನಸಾ ಸಾಧುಭಿಃ ಸಾಧು ಕೃತ್ವಾ
ಧ್ಯಾಯನ್ ವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣಾಂಸ್ತಾನಮಲಹೃದಯತೋ ರಾತ್ರಿಶೇಷಂ ನಿನಾಯ ।
ಏವಂ ಕಾಲಂ ನಯನ್ ಸಃ ಸಕಲಭುವಿಗತಂ ತೀರ್ಥಜಾಲಂ ನಿಷೇವ್ಯ
ತತ್ತದ್ರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಥವಾದೀನಜಯದನುದಿನಂ ಜಂಬುಕಾನ್ ವಾಽಥ ಸಿಂಹಃ ॥ ೩೧ ॥

ಸರ್ವಾನ್ ಜಿತ್ವಾ ಕುವಾದೀನಮಲಚರಣಯೋಃ ಪತ್ರಜಾಲಂ ಜಯಸ್ಯ
ಶ್ರೀಕಾಂತಸ್ಯಾರ್ಪಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಗುರುಪರಮವೃಂದಾವನಂ ವಂದಿತುಂ ದ್ರಾಕ್ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ಕಾಶ್ಯಾಂ ತ್ರಿವೇಣ್ಯಾಮವನಿಸುರಗಣೈಃ ಸಂಯುತಸ್ತೈರ್ವಿಚಾರ್ಯ
ಪ್ರಾದಾತ್ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂಸಂಪರಿಹೃತವಿಷಯಾಯಾಶು ವಿಪ್ರೋತ್ತಮಾಯ ॥ ೩೨ ॥

ಕೃತ್ವಾ ತಸ್ಯಾಭಿಷೇಕಂ ರಘುಪತಿಭಜನೇ ಸ್ವಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಮಸ್ಮೈ
ಪ್ರಾದಾದ್ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜೇತ್ಯಮುಮಮಲಮತಿಂ ಘೋಷಯಾಮಾಸ ದಿಕ್ಷು ।
ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಶಿಕ್ಷಯಂಸ್ತಂ ಪ್ರವಚನಚತುರಂ ವಾದಿಜೇತಾರಮಗ್ರ್ಯಂ
ಕೃತ್ವಾ ತಂ ದಿಗ್ಜಯಾರ್ಥಂ ಪರಮಗುಣನಿಧಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸ ವಿಷ್ಣುಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಚಿತ್ರಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಾರ್ಯೈಃ ಕೃತಮತಿವಿಶದಂ ವಿಕ್ರಮಂ ಕೋ ನು ವಕ್ತಾ
ಕಿಂತು ಸ್ಮೃತ್ಯರ್ಥಮಲ್ಪಂ ಗುರುಭಿರನುದಿನಂ ವರ್ಣಿತಂ ವರ್ಣಿತಂ ಮೇ ।
ತೇನ ಶ್ರೀಮದ್ಧನಾಥೋ ಯದುಕುಲತಿಲಕೋ ಮಾಧವೋ ಮಾನಸಿದ್ಧೋ
ಭೂಯಾತ್ಪ್ರೀತಃ ಸಮಸ್ತಾ ಅಪಿ ಗುರುಗುರವಃ ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತಾ ಭವಂತು ॥ ೩೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಕೃತಃ (ಅಣು)ಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯಃ

❑❑

ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಮಠಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀರಘುದಾಂತತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ವಿಜಯಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಸದಾ ಕೇಳಲೆಂದೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಂಕಲ್ಪವಂತೆ ಇಂದ್ರನು ಪಶುವಾಗಿ ಜನಿಸಿ, ಗ್ರಂಥಭಾರವನ್ನು ಪೃಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಹೊರುತ್ತಾ, ಗ್ರಂಥಭಾವವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆದು, ಒಮ್ಮೆ ಆಚಾರ್ಯ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಶಾಪಗ್ರಸ್ಥನಾಗಿ ಮೃತನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉಜ್ಜೀವಿತನಾದ ವೃತ್ತಾಂತವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅನಂತರ ಧೊಂಡೋ ರಘುನಾಥನಾಗಿ ಜನನ. ಬಾಲ್ಯ, ಉಪನಯನ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ವಿವಾಹ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರ ವಿಚಾರ, ಸ್ವಪ್ನಸೂಚನೆಯಂತೆ ಭೀಮಾನದಿಗೆ ಜಲಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ತುರಗಾರೂಢನಾಗಿ ಧೊಂಡೂರಾಯನ ಆಗಮನ. ತುರಗಾರೂಢನಾಗಿಯೇ ಬಗ್ಗಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆಯಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ವೈರಾಗ್ಯ ತಾಳಿ ಅವರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ. ಅನಂತರ ಸನ್ಯಾಸ ಜೀವನ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಗ್ರಂತಗಳಿಗೆ ಟೀಕಾರಚನೆ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯವಿಜಯ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಪಾವನಚರಿತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

ಅನಂತರ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜರನ್ನು ದ್ವೈತವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸಿ, ಆಷಾಢ ಕೃಷ್ಣ ಪಂಚಮೀಯಂದು ತಮ್ಮ ಅವತಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಇವರ ಬೃಂದಾವನವು ಮಳಖೇಡದಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತ್ಸೀತಾಜಾನಿಂ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾವತಾರಮಧ್ವಾರ್ಯಮ್ ।
ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥವರ್ಯಂ ಶ್ರೀಮಟ್ಟೀಕಾಕೃದಾಹ್ವಜಯತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭೂಷಣಾರ್ಯಂ ನತ್ವಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಥೈವ ಗುರುಚರಣಾನ್ ।
ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯತೀರ್ಥಗುರೋರ್ವಿಜಯಂ ಗ್ರಥ್ನಾಮಿ ಗೀತಿಕಾಭಿರಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯದ್ಯಪಿ ವ್ಯಾಸಾರ್ಯಗುರೋಃ ಪರಮಸುಮಾನ್ಯಾಽಸ್ತಿ ಸತ್ಕೃತಿರ್ಲೋಕೇ ।
ಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯರಚಿತಾ ತದನುಗುಣಾಽತೀವವಿಸ್ತೃತಾ ಚಾಪಿ ॥ ೩ ॥

ಭಕ್ತ್ಯೈವ ತಥಾಽಪಿ ವಾಚಾಂ ಶುದ್ಧ್ಯೈ ಟೀಕಾಕೃತಾಂ ಕೃಪಾಲೇಶಮ್ ।
ಇಚ್ಛದ್ಭಿಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಸ್ತಾಮುಪಜೀವ್ಯೈವ ಸದ್ಗುರೋರ್ವಿಜಯಃ ॥ ೪ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗುರೋಃ ಪ್ರವಚನಸಾರಂ ಸದೈವ ಸಂಶ್ರೋತುಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಾನಿಂದ್ರಃ ಸ್ವರ್ಗಾದವನೌ ಜಾತೋ ಹರೀಚ್ಛಯಾ ಗೋಷು ॥ ೫ ॥

ಸ;ಚ್ಛ್ಫಸ್ತ್ರಜಾತಭಾರಂ ಪೃಷ್ಠೇ ತದ್ಭಾವಮಾರ್ಯವರ್ಯೋಕ್ತಮ್ ।
ಚಿತ್ತೇ ಸ್ವೀಯೇ ಧೃತ್ವಾ ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಕಾಲಂ ನಿನಾಯ ಯತಿವೃಂದೇ ॥ ೬ ॥

ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ದಿವಸೇಽಥ ಪ್ರವಚನಸಮಯೇ ದಶಪ್ರಮತಿಶಿಷ್ಯಾಃ ।
ಪ್ರೀತ್ಯಾಽಪೃಚ್ಛನ್ ಸ್ವಗುರುಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಂತೀತಿ ಕೇ ಭಗವದ್ಗ್ರಂಥಾನ್ ॥ ೭ ॥

ನಿಜಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತದೀಯಭಾವಂ ಚ ।
ಸ್ಮಿತವದನೋಽಸೌ ಗೋರಾಜೋಽಸೌ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯತೀತಿ ತಾನೂಚೇ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಗುರುವರ್ಯಾಣಾಂ ವಚನಂ ಕೋಪಾಕುಲಾಸ್ತದಾ ಶಿಷ್ಯಾಃ ।
ಶೇಪುರ್ಯಚ್ಛೀಘ್ರ ಏಷೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಗೋರಾಣ್ಮ್ರಿಯೇತ ಸರ್ಪೇಣ ॥ ೯ ॥

ಶೃತ್ವಾ ತದೀಯಶಾಪಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ಪೇಣ ದಷ್ಟಮಪಿ ವೃಷಭಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ದ್ವಾದಶಪೂರ್ವಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ತಂ ತತ್ರ ಪಾಠಯಾಮಾಸ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಷನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ವೃಷರಾಡ್ರೇಜೇ ರಾಹೋರ್ಮುಖಾದ್ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ।
ಶ್ರೀಮಾನಿವ ಪೂರ್ಣೇಂದುಸ್ತಸ್ಮಾದದ್ಯಾಪಿ ತೇನ ವಿಷಹಾನಿಃ ॥ ೧೧ ॥

ಏವಂ ಮಧ್ವಾರ್ಯಾಣಾಂ ಸೇವಾಂ ಕುರ್ವಂಸ್ತದೀಯಕರುಣಾತಃ ।
ಮಂಗಲವೇಢೀಗ್ರಾಮೇ ಸಾದೀಶಾನಾಂ ಗೃಹೇ ಬಭೂವಾಸೌ ॥ ೧೨ ॥

ಧೋಂಡೋರಘುನಾಥ ಇತಿ ಪ್ರಥಯಾ ಮಘವಾ ಸಂತೋಷಯನ್ ಪಿತರಮ್ ।
ಬಾಲಕ್ರೀಡನಕಾದ್ಯೈಃ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಭಿಸ್ತಥೈವ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರೈಃ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ನಿವಸತಿ ಗೇಹೇ ಪಿತ್ರಾ ಹೃಷ್ಟೇನ ಚೋಪನೀತಃ ಸಃ ।
ಸುಮುಹೂರ್ತೇ ಶ್ರೀಮತ್ಯಾಃ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣೋತ್ಸವಂ ಪರಂ ಚಕ್ರೇ ॥ ೧೪ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಸುಕಾಲೇ ಶ್ರೀಮಾನಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಮುನಿರಾಜಃ ।
ಸಂಸ್ಥಾನದಾನವಿಷಯೇ ಮಹತೀಂ ಚಿಂತಾಮವಾಪ ಸಾ ಚೇತ್ಥಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸಂವರ್ಧನೀಯಮೇತತ್ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾಂ ಮತಂ ಸತಾಂ ಮನಸಿ ।
ದುರ್ವಾದಿನಶ್ಚ ಬಹುಲಾಃ ಕಾಲಸ್ತಿಷ್ಯೋಽಸ್ತ್ಯಹಂ ಚ ಬಹುವೃದ್ಧಃ ॥ ೧೬ ॥

ದೇವೋತ್ತಮೈಶ್ಚ ಭಾವ್ಯಂ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಾಂ ಕೃಪಾಸುಧಾಸಿಕ್ತೈಃ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಿ ನಾನ್ಯೇ ಶಕ್ತಾ ಲೋಕೇ ಮನುಷ್ಯಯೋನಿಭವಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ಅಸ್ಮದ್ಗುರುಭಿಶ್ಚೋಕ್ತಂ ಗೋರಾಡ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯತೀತಿ ತತ್ಸತ್ಯಮ್ ।
ಯಾಸ್ಯಾಮ್ಯನ್ವಿಷ್ಯಂಸ್ತಂ ಶರಣಂ ಶ್ರೀವಿಠಲಂ ಮಮ ಪ್ರೇಷ್ಠಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ನಿಶ್ಚಿತ್ಯೈವಂ ಗುರುರಾಟ್ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗಸಂಜ್ಞಂ ದ್ರಾಕ್ ।
ಗತ್ವಾ ತತ್ರೈವ ವಸಂಶ್ಚಕ್ರೇ ಸೇವಾಂ ಹರೇಃ ಪರಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೧೯ ॥

ಅರ್ವಾಕ್ ಸೂರ್ಯೋದಯತಃ ಕುರ್ವನ್ ಭೀಮಾತರಂಗಿಣೀಸ್ನಾನಮ್ ।
ಆಮಧ್ಯಾಹ್ನಂ ಪ್ರತ್ಯಹಮತ್ರೈವ ವಸನ್ ಜಜಾಪ ಸ ಪ್ರಣವಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಗಚ್ಛತಿ ಕಾಲೇ ತಸ್ಮಿನ್ ದೇವಸ್ತುಷ್ಟಃ ಕದಾಚಿದಾಗತ್ಯ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ಪ್ರಾಹ ಯತೀಶಂ ಶ್ವೋ ಭೀಮಾಯಾಮತೀವ ತೃಷಿತಃ ಸನ್ ॥ ೨೧ ॥

ತುರಗಾರೂಢಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಪ್ರವಿಶೇತ್ತರ್ತುಂ ಪಿಬೇಜ್ಜಲಂ ಮುಖತಃ ।
ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ತಂ ಮತ್ವಾ ವೃಷಭಂ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರದೇಹಿ ಸಂಸ್ಥಾನಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಇತಿ ದೇವೇಶವಚೋ ವೈ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗತ್ವಾ ನದೀಂ ಚ ಭೀಮಾಖ್ಯಾಮ್ ।
ಆಮಧ್ಯಾಹ್ನಂ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾಯನ್ ದೇವೋಕ್ತಮೇವ ತತ್ರಾಸೀತ್ ॥ ೨೩ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ದಿನೇಽಯಂ ಧೋಂಡೋರಘುನಾಥನಾಮಕಃ ಪ್ರಾಗಾತ್ ।
ಮೃಗಯಾಂ ತರ್ತುಂ ಸ್ವೀಯೈಃ ಸಾದಿಶ್ರೇಷ್ಠೈರನೇಕಸಂಖ್ಯಾಕೈಃ ॥ ೨೪ ॥

ಆಮಧ್ಯಾಹ್ನಂ ಮೃಗಯಾಂ ಕುರ್ವನ್ನೇಕಂ ತುರಂಗಮನುಧಾವನ್ ।
ದೂರೇ ನೀತಸ್ತೃಷಿತಸ್ತುರಗಾರೂಢೋ ವಿಶನ್ನದೀಮುದಕಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಮುಖತಃ ಪಿಬಂಸ್ತತಾರ ಶ್ರೀಮಾನಥ ತಂ ಯತೀಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಹ ।
ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪಶುರಸಿ ಪೂರ್ವಂ ಮುಖತಃ ಪಿಬಸೀತಿ ತೇನ ಸಂಬುದ್ಧಃ ।
ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಗುರುವರಚರಣೇ ಶರಣಂ ಜಗಾಮ ಸಂನ್ಯಸ್ತುಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಅಥ ಸಂಪ್ರೀತೋ ಮುನಿರಾಡ್ ದತ್ವಾ ಸಂನ್ಯಾಸಮಾಶು ಜಯತೀರ್ಥಮ್ ।
ಪ್ರೀತ್ಯೈಕಾಂತೇ ರಘುಪತಿಪೂಜಾಂ ಟೀಕಾಂ ಚ ಕುರ್ವಿತಿ ಪ್ರಾಹ ॥ ೨೭ ॥

ಅಥ ಸಾದೀಶೋ ರಘುನಾಥಾರ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾಽಽಪ ಸಾದಿಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಮ್ ।
ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಮುನಿಭಿಃ ಸಂನ್ಯಸ್ತಂ ಪುತ್ರಮೇಕಮತಿಮೂರ್ಖಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಮಹತಾಂ ಚರಣೋಪಾಸಾಽಽಸಾದಿತಸಂಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಭರಿತೋಽಪಿ ।
ಪುತ್ರಸ್ನೇಹಾದ್ಭ್ರಾಂತಃ ಕೋಪಾದ್ಧಂತುಂ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಪ್ರಾಗಾತ್ ॥ ೨೯ ॥

ದುರ್ಭಾಷಮಾಣಮಥ ತಂ ಪುತ್ರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶುಚಾ ಮುನಿಃ ಪ್ರಾಹ ।
ಸ್ನೇಹೋಽಸ್ತಿ ಚೇತ್ ಸ್ವತನಯೇ ನಯ ಸದನಂ ತೇನ ವೈ ಬಲಾನ್ನ್ಯಸ್ತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯಂ ಕೋಪಾದವಿಜಾನನ್ ಸ್ವಂ ಸುತಂ ಬಲಾದ್ಗ್ರಾಮಮ್ ।
ನೀತ್ವಾ ಶಯನಗೃಹೇ ತಂ ಪ್ರಾವೇಶಯದಾಶ್ವನಂತರಂ ಭಾರ್ಯಾಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಶೇಷಾವೇಶಂ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ ಸಂತತಮಸ್ತೀತಿ ಸೂಚಯನ್ ಸುಜನಾನ್ ।
ಸರ್ಪೋ ಭೂತ್ವಾ ಸರ್ಪತ್ಫೂತ್ಕಾರೇಣೈವ ಭೀಷಯನ್ ಭಾರ್ಯಾಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ನಿರಪಾಯತೋಽತಿಶೋಽಕಾಜ್ಜನಕಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಪುತ್ರವರಮೇಕಮ್ ।
ಬಾಲಕ ಮದಂತ ಏವ ಸ್ಯಾದ್ವಂಶೋಽಯಂ ನ ಚಾನುಜಸ್ತೇಽಸ್ತಿ ॥ ೩೩ ॥

ಮಾ ಭೂದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ಪುತ್ರಂ ಸಂಪಾದ್ಯ ವಂಶಕರಮೇಕಮ್ ।
ಪಶ್ಚಾದ್ಯಥೇಷ್ಟತಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ ಸಂನ್ಯಾಸಮಾರ್ಯಜನಜುಷ್ಟಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಜನಕವರೋಕ್ತಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರೋವಾಚ ತಂ ಹರೇಃ ಕೃಪಯಾ ।
ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಂಶಕರೋ ದ್ರಾಗ್ಭಾವಿತಾ ತನಯಸ್ತತಃ ಸುಖಂ ಸ್ಯಾತ್ತೇ ॥ ೩೫ ॥

ಇತಿ ವರವರದಾನೇನ ಪ್ರೀತಂ ಪಿತರಂ ಪರಿತ್ಯಜನ್ ಸ್ವಗುರುಮ್ ।
ದ್ರಾಗಾಗತ್ಯ ಸಿಷೇವೇ ಧ್ಯಾಯಂಸ್ತತ್ಸ್ಥಂ ಹರಿಂ ಮಹಾಭಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೩೬ ॥

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದ್ಗ್ರಂಥಾನ್ ಪೂರ್ವಂ ಸರ್ವಜ್ಞತಃ ಶ್ರುತಾನೇವ ।
ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಗುರುಭಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾನ್ ಪುನರಪಿ ಶುಶ್ರಾವ ಮಾನಯನ್ಸೂತ್ರಂ ॥ ೩೭ ॥

ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನನಿಹಂತ್ರೀಂ ದುರ್ಗಾಂ ಸಂಸೇವ್ಯ ತುಷ್ಟಯಾ ದತ್ತಾಮ್ ।
ಘಂಟಾಂ ಘೋಂಟಾಮಾಪ್ತ್ವಾ ಜಿತ್ವಾ ವಾದೀನ್ ಬಹೂಂಶ್ಚ ದಿಗ್ವಿಜಯೇ ॥ ೩೮ ॥

ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣಸಮಯೇ ಗುರುಭಿಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭೂಷಣಾರ್ಯೇಷು ।
ನ್ಯಸ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಕರಾರ್ಚಿತಸೀತಾರಾಮಸ್ಯ ಮುಖ್ಯಸಂಸ್ಥಾನಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಸದ್ಭಕ್ತ್ಯತಿಶಯಭರಾತಿನತತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭೂಷಣೈರ್ವಿನಯಾತ್ ।
ಸಮ್ಯಗ್ಯಾಂಚಾಪೂರ್ವಂ ಚಾರ್ಪಿತಮೇತದ್ಗೃಹೀತವಾನ್ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ॥ ೪೦ ॥

ತಾನನುಗೃಹ್ಣನ್ ಸ್ವಗುರೋರಾರ್ಯಮಠೇಶಾಂಶ್ಚಕಾರ ದಿಗ್ವಿಜಯಮ್ ।
ಸ್ವಾರ್ಚಿತರಾಮಂ ಪ್ರಾದಾದ್ ಜ್ಞಾನಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಜಂ ಶಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ॥ ೪೧ ॥

ಅಥ ಯರಗೋಳಂ ಪ್ರಾಗಾತ್ಪೂರ್ವಂ ಶಂಖರ್ಷಿಣೋಕ್ತಂ ಹರಿತತ್ತ್ವಮ್ ।
ಯತ್ರ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಾಧಃ ಶ್ರೀಹರಿಮಾಗಾದಿತಿ ಸ್ಮೃತಂ ಸ್ಕಾಂದೇ ॥ ೪೨ ॥

ಅದ್ಯಾಪಿ ಶಂಖತೀರ್ಥಸ್ತೇನ ಸ್ನಾತೋಽಸ್ತಿ ಪಾರ್ವತೀಶಶ್ಚ ।
ತತ್ಪೂಜಿತಶ್ಚ ವರದಷ್ಷೀಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ತಥೈವ ತದ್ಗ್ರಾಮಃ ॥ ೪೩ ॥

ತತ್ರ ಗುಹಾಯಾಂ ಶೈಲೇ ತುಲಸೀಪತ್ರೈಃ ಸ್ಥಿತಾಂಬುಭಿಃ ಸ್ವರ್ಚನ್ ।
ಸೀತಾರಾಮಂ ಶಿಷ್ಯೈರಾನೀತಾದ್ಯಾವನಾಲತಸ್ತುಷ್ಯನ್ ॥ ೪೪ ॥

ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸಾಕ್ಷೀಭೂತಂ ಹನೂಮಂತಂ ತತ್ರ ಮಧ್ವಗ್ರಂಥಾನಾಮ್ ।
ಟೀಕಾಂ ಚಕ್ರೇ ಪ್ರೋಚೇ ಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಗ್ರಂಥಭಾವಮತಿಗಹನಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ ಮುದ್ರಾಮಂತ್ರೈಸ್ಸಂಪ್ರೀಣಯನ್ನಿಜಾನ್ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ।
ಶೂದ್ರೇ ತಟಾಕಕರ್ತರಿ ಚಕ್ರೇ ಪೂರ್ಣಾಂ ದಯಾಂ ಮೃದಂ ದತ್ವಾ ॥ ೪೬ ॥

ನಿವಸತಿ ತತ್ರ ಯತೀಂದ್ರೇಽದ್ವೈತ ಕುಠಾರೇ ಜಗಾಮ ಮೋಹೇನ ।
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯೋಽದ್ವೈತಶ್ಶಕ್ರೀವಂತೋ ಯಥೋತ್ಥಿತಂ ಸಿಂಹಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಜಿತವಾನ್ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥೇ ಪ್ರಾಗಥ ತಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಮಾಹ ಚ ಗ್ರಂಥಮ್ ।
ಸನ್ಮಾನಲಕ್ಷಣಾಖ್ಯಂ ಹಸ್ತೇ ದತ್ವಾ ನ ಚಾಶಕತ್ಸೋಽಪಿ ॥ ೪೮ ॥

ಸ್ವಕೃತವ್ಯಾಖ್ಯಾದರ್ಶನಜಾತಾಂ ಹ್ರೀಂ ಸಂನಿಷೇವ್ಯ ಸಂಖಿನ್ನಾತ್ ।
ಜಯಪತ್ರಂ ಸ್ವೀಚಕ್ರೇ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾಜ್ಜನೇಷು ಜಯತೀರ್ಥಃ ॥ ೪೯ ॥

ಸ್ವನಿಬಂಧನಾನುಸಾರಾದ್ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯೋಽಥ ವಾರಣೇ ಸ್ವೀಯೇ ।
ಮಂಡಪಮಂಡಿತಪೃಷ್ಠೇ ಜಯರಾಜಂ ಸಂನಿವೇಶಯಂಶ್ಚಕ್ರೇ ॥ ೫೦ ॥

ಗ್ರಾಮಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ತದ್ಸ್ವಾಮೀಣ್ಯೈಃ ಸಾರ್ಥಮೇವ ಬಹುವಾದ್ಯೈಃ ।
ಚಾಮರಚರ್ಚಿತಹಸ್ತಃ ಪಶ್ಚಾದ್ರಾತ್ರೌ ಜಗಾಮ ಗತದರ್ಪಃ ॥ ೫೧ ॥

ಏವಂ ಚಿತ್ರಚರಿತ್ರೋ ನಿಜಮತಮಖಿಲಾಮ್ ಕುವಾದನೋ ಜಿತ್ವಾ ।
ವಿಸ್ತಾರಯನ್ ಜಗತ್ಯಾಂ ಸಜ್ಜನವೃಂದೇಽಥ ಸಂಸ್ತುತೋ ದೇವೈಃ ॥ ೫೨ ॥

ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜವರ್ಯಂ ಪೀಠೇ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸನ್ನಿಧಾನಯುತೇ ।
ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ದೇವಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ಕೃತ್ವಾ ಜಗಾಮ ದೇವಪುರೀಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಪಂಚಮ್ಯಾಮಾಷಾಢೇ ಕೃಷ್ಣೇ ಪಕ್ಷೇ ದಿವೇಂದ್ರರೂಪೇಣ ।
ಟೀಕಾಯಾಮಪರೇಣಾಧ್ಯೇತೃಣಾಮಸ್ತಿ ಬೋಧದಾನಾರ್ಥಮ್ ॥ ೫೪ ॥

ವೃಂದಾವನೇ ಸ್ವಸೇವಾಕಾರಾಣಾಂ ಸರ್ವದೈವ ಸರ್ವೇಷ್ಟಮ್ ।
ದಾಸ್ಯನ್ ಮಲಖೇಡಸ್ಥೇ ತಾರ್ತಿಯೇನಾಸ್ತಿ ಸನ್ನಿಧಾನೇನ ॥ ೫೫ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಕಲ್ಪಟೀಕಾಕಾರಾಣಾಂ ಲೋಕಮಾನ್ಯಚಾರಿತ್ರಮ್ ।
ರಘುಕಾಂತತೀರ್ಥಕರಜಃ ಶ್ರೀಶಪ್ರೀತ್ಯೈ ಚಕಾರ ರಘುದಾಂತಃ ॥ ೫೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಮಠಾಧೀಶ್ವರ ಶ್ರೀಮದ್ರಘುದಾಂತತೀರ್ಥವಿರಚಿತಃ
ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಮಾದನೂರಿನ ಅವಧೂತ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಅಷ್ಟಕವಿದು. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮದಾನಂದ-ತೀರ್ಥರ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರೇ ತನಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಗುರುಗಳೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತ, ಅವರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಪ್ರೀಣನಗೊಳಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಮಾಂಡಲಿಕ ಧೋಂಡೂ ನರಸಿಂಪರಾಯರ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಸಜ್ಜನರಾದ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು. ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದರ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ವಾರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಪಾಶ-ದಿಂದ ಧೀಮಂದರವನ್ನು ಮಥಿಸಿ ನ್ಯಾಯಸುಧೆಯೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ಭೂಸುರರಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು. ತನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸುವವರನ್ನು ಸಂಸಾರದಿಂದ ದಾಟಿಸುವವರು, ಸರ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೂ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯೂ ಆಗಿರುವರೆಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿರುವರು.

❑❑

ಶ್ರೀಮತಾಂ ಸದ್ಮನಿ ಶ್ರೇಯಸೇ ಜ್ಯಾಯಸೇ ಶ್ರೀಹರೇರಾಜ್ಞಯಾ ದೇವಸುಪ್ರಜ್ಞಯಾ
ಕರ್ಮಭುವ್ಯತ್ರ ಯೇನಾವತೀರೋದ್ಧೃತಂ ಮಂಡಲಂ ಪಂಡಿತಾನಾಂಸತಾಂ ತಂ ಸದಾ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೋಲ್ಲಸತ್ತೀರ್ಥಸತ್ಕ್ಷೀರವಾರಾಂನಿಧಿಂ ಭಕ್ತಿಸತ್ಪಾಶತಃ ।
ಯೇನ ಚಾಮಥ್ಯ ಧೀಮಂದರೇಣೋದ್ಧೃತಾ ಶ್ರೀಸುಧಾಖ್ಯಾ ಸುಧಾ ಭೂಸುರಾರ್ಥೇತ್ರ ತಂ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೨ ॥

ಪದ್ಮನಾಭಾರ್ಯಗೂಢಾರ್ಥವಾಚೋಗತಿಂ ಛದ್ಮನಾ ಸತ್ಕೃತೇಃ ಶಿಕ್ಷಯಂತಂ ಸತಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭೋಕ್ತಸದ್ವ್ಯಾನಸಂಚೋದನಾತ್ಸದ್ಮ ತಸ್ಯಾಶು ಸಂಪ್ರಾಪಯಂತಂ ಸತಃ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೩ ॥

ವೇದಮಾತುರ್ವಚಸ್ಸಂಚಯಸ್ಯಾದಿತೋಽತಿಕ್ರಮಾಭಾವಮೇವಾಶು ಸಂದರ್ಶಯನ್ ।
ಸ್ತ್ರೀಕಂದಂಬೋತ್ತಮತ್ವಂ ಚ ಸಂವ್ಯಂಜಯನ್ ಪ್ರಾಪ್ತವಂತಂ ತದಾಽನ್ವಣ್ವಮಾರಣ್ಯಕೇ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೪ ॥

ಭ್ರಾತೃಸಂಘಂ ಸದಾಪ್ಯೈತ್ಯಕಾದ್ವಾಕ್ಯತಸ್ಸಂನ್ನಿವೃತ್ತಂಮುಹುರ್ಯೋ ಜಯರ್ಙ ಸ್ನೇಹತಃ ।
ಜಾತಕೌತೂಹಲಂ ವಾಕ್ಯಚಾರ್ಯೈಃ ಪುನಃ ಪ್ರೀತಿಮಾರ್ಗಂ ಪಿತುಸ್ಸನ್ನಯಂತಂಸದಾ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೫ ॥

ಗೋಗಣೈಃ ಪಾಣಿಪದ್ಮಾನಿ ಸಂಕೋಚಯನ್ನಾಸ್ಯಪದ್ಮಂ ನಿಜಾನಾಂ ವಿಕಾಸಂ ನರ್ಯ ।
ಚಿತ್ರಭಾನುತ್ವಮಾಪ್ತಂ ನಿಜಾಂತರ್ಗತಧ್ವಾಂತವಿಧ್ವಂಸಕಂ ಸಂಶ್ರಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಖಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೬ ॥

ತೋಷಯನ್ ಗೋಗಣೈರಪ್ರತೀಕಾರಕೈಸ್ಸ್ವಂ ಜನಂ ಚಾಪರಂ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಸ್ಯಂದನೇ ।
ದ್ವಾದಶಾಶ್ವೈರ್ಯುತೇ ಕೃಷ್ಣಲಕ್ಷ್ಯೈರ್ಮೃಧೇ ಚಿತ್ರಮತ್ರಾರ್ಜುನಂರಾಜ್ಯಕಾಮೋಜ್ಜಿತಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೭ ॥

ಸೇವಕಾನಾಂ ಸದಾ ವಾಸನಾಮನ್ಯತಃ ಸಂಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂಗಂ ಪುನಃ ।
ಪೂರಯಂತಂ ಪುನಃ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ ಪರಂ ಕಾಮಧೇನುಂ ಪರಾಂ ಚಿತ್ರಚಿಂತಾಮಣಿಮ್ ॥
ಪ್ರೀಣಯಾಮಃ ಪ್ರೀತಿತೀರ್ಥಪ್ರೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಜಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಂ ಮೇ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಜಗತ್ತು ಕಂಡ ಅಪೂರ್ವ ಮಹನೀಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು ಒಬ್ಬರು. ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರಾವ ತತ್ವಚಿಂತನಪ್ರಣಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಟೀಕಾಕಾರರು ಕಂಡು-ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಂತಹ ಪ್ರಬಲವಾದಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಮಾನ್ಯರಾದ ಇವರ ದಾಖಲೆ ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಇಂತಹ ಜಯತೀರ್ಥರ ದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾವನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುಚಿರ್ಭೂತ-ನಾಗಿ, ಶಾಂತನಾಗಿ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಎಲ್ಲಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜಯಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

❑❑

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಕರಸಂಜಾತೋ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಜಯೀ ಗುರುಃ ।
ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಂವೇತ್ತಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿರ್ವರ್ಣಂಶಹಿತಃ ಸದಾ ॥ ೧ ॥

ಪರಪಕ್ಷರಥಾರೂಢೋ ದಿಗ್ಜಯಃ ಸ್ವಹಿರೂಪಧೃಕ್ ।
ಟೀಕಾಕಾರೋ ಗುಪ್ತರೂಪೋ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಃ ॥ ೨ ॥

ಗುಹಾವಾಸೋಽಥ ಗಾಂಭೀರ್ಯಾದ್ಗೂಢಾರ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಕಃ ।
ದ್ವಾದಶೈತಾನಿ ನಾಮಾನಿ ಗುರೋರ್ಯಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೩ ॥

ಯಃ ಪಠೇತ್ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಶುಚಿಃ ಶಾಂತೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ನೃಪಸ್ಥಾನೇ ಸಭಾಸ್ಥಾನೇ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥದ್ವಾದಶನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಪುಟ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರವು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಮುಖದಿಂದ ನಿರ್ಗತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಆಲಿಸಿದ ಶೇಷದೇವರೇ ಗುರುಗಳಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಲೆಂದೇ ಶ್ರೀಜಯ-ತೀರ್ಥರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರೂ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಸಂಸಾರವೈತರಣಿಯನ್ನು ದಾಟಿದ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು ಗುರುಗಳಾದ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಮುಖದಿಂದ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಶಯವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು.

❑❑

ಬಹುಲಪ್ರಬೋಧಮುಖನಿರ್ಗತಸತ್ಕೃತಿಭಾವಮಾಶು ಸ ಮುನಿರ್ಗಗನೇ ।
ಶ್ರುತವಾನ್ ಸ ಭಾರತಭವಂ ಫಣಿರಾಡ್ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ ಪ್ರತಿದದೌ ಮನಸಾ ॥
ಜಯಮಂಗಲಂ ಭವತು ತೇ ಸಂತತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಥ ಚೈತ್ಯಭೂಮಿಪಕುಮಾರತನುಂ ಸಮತ್ರ್ಯೈವ ಭವಸುವೈತರಣೀಮ್ ।
ನಿಬಬಂಧ ನಿಶ್ಚಿತಸುಭಾವತತಿಂ ಸುನಿಬಂಧಗಾಂ ಗುರುಮುಖೋದ್ಗಲಿತಾಮ್ ॥
ಜಯಮಂಗಲಂ ಭವತು ತೇ ಸಂತತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರವಿಧಾಯ ಸತ್ಕೃತಿತತಿಂ ಸ್ವಜನೇ ಸುನಿಧಾಯ ತತ್ರ ಕೃಪಯೈವ ಸದಾ ।
ಪರಿದೃಶ್ಯಮಾನವಪುಷಾ ಗುರುರಾಡ್ ಜಯತಿ ಸ್ವಬಿಂಬನಿರತಃ ಸುತರಾಮ್ ॥
ಜಯಮಂಗಲಂ ಭವತು ತೇ ಸಂತತಮ್ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಕೃತಂ ಜಯತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀನ್ಯಾಯಸುಧಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರ ಮೇರುಕೃತಿಯಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವ ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳುಳ್ಳ ಈ ಕೃತಿಯು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರಿಗೆ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರಲ್ಲಿರುವ ಅಸದೃಶ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಟೀಕಾರಾಯರ ಸೇವೆ, ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಚಾರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದವನೆಂದೂ, ಈ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ಲೋಕ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಭಕ್ತರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಯದು ತಾಪಸಲಭ್ಯಮನಂತಭವೈಸ್ತದುತೋ ಪರತತ್ತ್ವಮಿಹೈಕಪದಾತ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೧ ॥

ವಿಹಿತಂ ಕ್ರಿಯತೇ ನನು ಯಸ್ಯ ಕೃತೇ ಸ ಚ ಭಕ್ತಿ ಗುಣೋ ಯದಿಹೈಕಪದಾತ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೨ ॥

ವನವಾಸಮುಖಂ ಯದವಾಪ್ತಿಫಲಂ ತದನಾರತಮತ್ರ ಹರಿಸ್ಮರಣಮ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೩ ॥

ನಿಗಮೈರವಿಭಾವ್ಯಮಿದಂ ವಸು ಯತ್ಸುಗಮಂ ಪದಮೇಕಪದಾದಪಿ ತತ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಯದಲಭ್ಯಮನೇಕಭವೈಃ ಸ್ವಗುರೋಃ ಸುಪದಂ ತದಿಹೈಕಪದಾತ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೫ ॥

ಗುರುಪಾದಸರೋಜರತಿಂ ಕುರುತೇ ಹರಿಪಾದವಿನಮ್ರಸುಧೀಃ ಸ್ವಫಲಮ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೬ ॥

ಉದಯಾದಪಗಚ್ಛತಿ ಗೂಢತಮಃ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಕೃತಂ ಖಲು ಯತ್ಸುಕೃತೇಃ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೭ ॥

ದಶಮಾಂತ್ಯಪತಿಸ್ಸದನಂ ನ ಕದಾಪ್ಯಥ ಮುಂಚತಿ ಯತ್ಸ್ವಯಮೇವ ರಸಾತ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಕೃತೌ ಪ್ರವಣೋ ನ ಪುನರ್ಭವಭಾಗ್ಭವತೀತಿ ಮತಿರ್ಹಿ ಮಮ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಿಷ್ಣತೀರ್ಥಕೃತಂ ಶ್ರೀನ್ಯಾಯಸುಧಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಗ್ರಂಥವರ್ಣನಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಛಲಾರಿ-ಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯರು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧) ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ
೨) ನ್ಯಾಯಸುಧಾ
೩) ನ್ಯಾಯವಿವರಣಟೀಕಾ
೪) ಪ್ರಮೇಯದೀಪಿಕಾ
೫) ನ್ಯಾಯದೀಪಿಕಾ
೬) ಸಂಬಂಧದೀಪಿಕಾ
೭) ಈಶಾವಾಸ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾ
೮) ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾ
೯) ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಟೀಕಾ
೧೦) ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತ ಟೀಕಾ
೧೧) ತತ್ತ್ವಸಂಖ್ಯಾನ ಟೀಕಾ
೧೨) ತತ್ತ್ವವಿವೇಕ ಟೀಕಾ
೧೩) ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣ ಟೀಕಾ
೧೪) ಕಥಾಲಕ್ಷಣ ಟೀಕಾ
೧೫) ಉಪಾಧಿಖಂಡನ ಟೀಕಾ
೧೬) ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾನುಮಾನಖಂಡನ ಟೀಕಾ
೧೭) ಮಾಯಾವಾದಖಂಡನ ಟೀಕಾ
೧೮) ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯ ಟೀಕಾ
೧೯) ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತಿ
೨೦) ಪದ್ಯಮಾಲಾ
೨೧) ವಾದಾವಳೀ

ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಕೃತಿಗಳು.

❑❑

ಗುರೂರುಕರುಣಾಸೂತ್ರವ್ರತಧೀಗೋತ್ರಸಂಗತಾತ್ ।
ಜಯತೀರ್ಥಾಖ್ಯದುಗ್ಧಾಬ್ಧೇರ್ನಾನಾರ್ಥಾ ಅಥ ಜಜ್ಞಿರೇ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾವಲಿಪ್ರೋತಭಾಷ್ಯಹಾರಾಲಿಭೂಷಣಾ ।
ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತತಃ ಪ್ರಾದುರಭೂತ್ ಖಲು ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಮೇಯದೀಪಿಕಾಚಂದ್ರೋ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಾಂಬರಾಶ್ರಯಃ ।
ಅಜನಿಷ್ಟ ತತಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿದ್ವತ್ತಾಪಾಪನುನ್ನನು ॥ ೩ ॥

ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸತ್ಪಾತ್ರಾ ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಸುಧಾ ।
ವಿಬುಧೈರಖಿಲೈಸ್ಸೇವ್ಯಾಽಮೃತದಾಯಿನ್ಯಭೂತ್ತತಃ ॥ ೪ ॥

ಸನ್ನ್ಯಾಯದೀಪಿಕಾನಾಮಾ ಕೌಸ್ತುಭೋಽಜನಿ ರತ್ನರಾಟ್ ।
ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯದಿವ್ಯಾರ್ಥಾನ್ ಸ್ವಗೋಭಿರ್ಭಾಸಯಂಸ್ತದಾ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಾದ್ಯುಚ್ಚಪುರುಷಾಣಾಮಥೋಚಿತಾಃ ।
ನ್ಯಾಯಕಲ್ಪಲತಾಪೂರ್ವಾಪ್ಸರಸೋ ಜಜ್ಞಿರೇ ತತಃ ॥ ೬ ॥

ದುರ್ಮಾಯಾವಾದಖಂಡಾಖ್ಯಾ ಟೀಕಾ ವಿಬುಧಹೇತಯಃ ।
ನಿಶಿತಾಃ ಪರಜೀವಾದಿಭೇದಕಾಶ್ಚ ಪ್ರಜಜ್ಞಿರೇ ॥ ೭ ॥

ಋಗ್ಭಾಷ್ಯದೇವರಾಡರ್ಹಃ ತಟ್ಟೀಕೈರಾವತಸ್ತತಃ ।
ಉದಭೂದಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವೋ ದುರ್ವಾದ್ಯಸುರಭೀಷಣಃ ॥ ೮ ॥

ಸನ್ನ್ಯಾಯವಿವೃತೀಂದ್ರಸ್ಯ ತಟ್ಟೀಕೋಚ್ಚೈಃಶ್ರವಾಸ್ತತಃ ।
ಸೂಚಿತೋ ಧೀರಶೂರಾಗ್ರ್ಯೈಃ ಶಂಸನೀಯೋಽಜನಿಷ್ಟ ಹಿ ॥ ೯ ॥

ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯಟೀಕಾಖ್ಯಾ ಶತಕೋಟಿರಜಾಯತ ।
ಸಮಯೀಂದ್ರಾದಿಹೃದ್ಭೇದಪಟುಃ ಕಟುಕಟುಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನಯಶಾಖೋಜ್ಜ್ವಲೋ ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಭೂಶ್ರಿತಃ ।
ತಟ್ಟೀಕಾಪಾರಿಜಾತೋಽಜನಿಷ್ಟಾಭೀಷ್ಟದಸ್ಸತಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಕಲ್ಪತರುಸ್ತತಃ ।
ಯಾಜ್ಞೀಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಸಂತಾನಪಾದಪಃ ॥ ೧೨ ॥

ಮಾನಪದ್ಧತಿಮಂದಾರೋ ವಾದಾಲಿಹರಿಚಂದನಮ್ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ದೇವತರವಃ ಚತ್ವಾರೋಽಪಿ ಪ್ರಜಜ್ಞಿರೇ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂವಿಧಮಹಿಮ್ನೋಽಸ್ಯ ಜಯತೀರ್ಥಪಯೋನಿಧೇಃ ।
ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂಕೇನ ವಾ ವರ್ಣ್ಯಂ ಲೋಕಪಾವನಪಾವನಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅದ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಯದುದ್ಭೂತಾನರ್ಥಾನ್ನಾನಾವಿಧಾನಹೋ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಮೋದಂತೇ ವಿದೋಽಶೇಷಾ ಅಪೀಹ ಕೌ ॥ ೧೫ ॥

ಮತಸ್ಥಾ ವಿಮತಸ್ಥಾ ಇತ್ಯಪಹಾಯಾಂತರಂ ವಿದಃ ।
ವೀಕ್ಷ್ಯಾದ್ಭುತಾನ್ನಿಬಂಧಾಂಸ್ತಾನ್ ಸ್ತುವಂತಃ ಕಂಪಯಂತಿ ಕಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಯದೀಯಾನುಪಜೀವ್ಯೈವ ಗ್ರಂಥಾನ್ ಸುರತರೂನಿವ ।
ಸರ್ವೇಽಪಿ ಸಜ್ಜನಾಃ ಸರ್ವವಾದೀಂದ್ರವಿಜಯಾದಿಕಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಲೌಕಿಕೀಂ ಮಹತೀಂ ಭೂತಿಂ ವೈದಿಕೀಂ ಚಾಮೃತಾದಿಕಾಮ್ ।
ಆಪ್ನುವಂತಿ ಮಹಾಭಾಗಾ ನೂನಂ ದೇವಾಧಿರಾಡಸೌ ॥ ೧೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಛಲಾರಿಸಂಕರ್ಷಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಜಯತೀರ್ಥವಿಜಯಾದುದ್ಧೃತಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜತೀರ್ಥರು

ಮಾಧ್ಯದದ್ವೈತ್ಯಂಧಕಾರ ಪ್ರದ್ಯೋತನಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜಂ ಸುಗುರುಂ ಹೃದ್ಯಾಮಿತಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕವೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ವೀಂದ್ರಾರೂಢಪದಾಸಕ್ತಂ ರಾಜೇಂದ್ರಮುನಿಸೇವಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಕವೀಂದ್ರಮುನಿಂ ವಂದೇ ಭಜತಾಂ ಚಂದ್ರಸನ್ನಿಭಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾಗೀಶತೀರ್ಥರು

ವಾಸುದೇವಪದದ್ವಂದ್ವವಾರಿಜಾಸಕ್ತಮಾನಸಮ್ ।
ಪದವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕುಶಲಂ ವಾಗೀಶಯತಿಮಾಶ್ರಯೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ದ್ಯುಮಣ್ಯಭಿಜನಾಬ್ಧೀಂದೂ ರಾಮವ್ಯಾಸಪದಾರ್ಚಕಃ ।
ರಾಮಚಂದ್ರಗುರೂರ್ಭೂಯಾತ್ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಪ್ರದಾಯಕಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

*ಅಮೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಮುನಿಮುಖಾಶೇಷಯತಯೋ
ಯತೋ ವಿದ್ಯಾಮೃದ್ಧಾಮಧಿಜಗುರಧಿಷ್ಠಾನಪತಯಃ ।
ಮುಹುರ್ಮೋಹೋದಂಚತ್ ಪರಮತಪರೀಭಾವಚತುರಃ
ಸ ಮೇ ಭೂಯಃ ಶ್ರೇಯಃ ದಿಶತು ವಿಬುಧೇಂದ್ರವ್ರತಿಪತಿಃ ॥

ಆಕೇರಲಂ ತಥಾಸೇತುಮಾಗಂಗಂ ಚ ಹಿಮಾಲಯಮ್ ।
ನಿರಾಕೃತಾದ್ವೈತಶೈವಂ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

❑ ❑

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅಖಂಡ ಭರತಖಂಡದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಪರಮತಖಂಡನಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಮತ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ೫೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದ ಮಹನೀಯರು ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು. ಇವರು ಮಹಾವಿರಕ್ತರೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನಿತರ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಮಲ್ಲರೆನಿಸಿ, ಪ್ರಕಾಂಡಪಂಡಿತರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಿ, ೧೦೮ ಜಯಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದವರು. ಇವರ ಅಗಾಧ ವಿದ್ವತ್ತು, ಪ್ರೌಢಿಮೆಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಮುನಿಗಳೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರೇ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಗದೆ ಖಿನ್ನರಾದ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಭಗವಂತ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪೂಜಾವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಇತ್ತನಂತೆ. ಮುಂದೆ ಇವರೇ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರಾಗಿ ಜನಿಸಿ, ರಾಮನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಪರಾಭವ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಶುದ್ಧ

* ಇದು ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಗುರುಗುಣಸ್ತವನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ.

ದಶಮಿಯಂದು ತಿರುನಲ್ವೇಲಿಯಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನಸ್ಥರಾದರು. "ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಲಯದವರೆಗೆ ಭರತಖಂಡದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ ಅದ್ವೈತ ಹಾಗೂ ಶೈವಮತ-ವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರಗುರುಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇವೆಂದು" ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರರು ಚರಮಶ್ಲೋಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರರಾಯರ ಸ್ತೋತ್ರ

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವೂ ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರರ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಕೊಪ್ಪರದ ಅರ್ಚಕ-ರಾದ ಪಂಡಿತ ಗಿರಾಚಾರ್ಯ ಕವಿಗಳಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರ್ಚಕ-ರಾದ ಗುಣಗಣಧಾಮರಾದ ಆಶ್ರಿತಜನರಿಗೆ ಕಾಮಿತಪ್ರದರಾದ ಸ್ವತಃ ಕಾಮವರ್ಜಿತರಾದ ಮಧ್ವಮತವಂಶೋದ್ಭವ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರ ಕುಮಾರರಾದ, ಶರಣಾಗತಜನದುರಿತ-ತಿಮಿರಭಾಸ್ಕರನಾದ ಏಳುದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕೃಷ್ಣವೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಪುನರುತ್ಥಿತರಾಗಿ ಗೋನದ ತರುವಿನಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರರ ಗುರುಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಇದು ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾದ ಸರಳ, ಸುಲಲಿತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರ್ಚಕ ನಿರ್ಜಿತ ಕಾಮ ಸುಗುಣಗಣಧಾಮ ನಮೋ ।
ಮಾಮವನತಜನ ಕಾಮಿತ ಫಲದ ಜಿತಾಮಿತ್ರಾಖ್ಯ ಮುನೀಂದ್ರ ನಮೋ ॥ ೧ ॥

ನಂದತೀರ್ಥವಂಶೋದ್ಭವ ಗುರು ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕುಮಾರ ಯತೀಂದ್ರ ನಮೋ ।
ಇಂದುಮೌಲಿ ಭೂ ವೃಂದಾರಕ ಭವಬಂಧ ವಿಮೋಚಕ ನಮೋ ನಮೋ ॥ ೨ ॥

ಭೂತನಾಥಪುರುಹೂತಮುಖಸುರ ವ್ರಾತವಿನುತ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ ।
ವಾತಮತಾಂಬುಧಿ ಶೀತಕಿರಣಪ್ರಖ್ಯಾತ ಜಿತಾಹಿತ ಪಾಲಯಂ ಮಾಂ ॥ ೩ ॥

ಶರಣಾಗತಜನ ದುರಿತ ತಿಮಿರ ಭಾಸ್ಕರ ಕರುಣಾಕರ ನಮೋ ನಮೋ ।
ಗುರುವರೇಣ್ಯ ಶಿವಪುರಗ್ರಾಮ ಸ್ಥಿತ ವರ ದ್ವಿಜಕುಲ ಸಂಜಾತ ನಮೋ ॥ ೪ ॥

ಭಕ್ತಜನಾವನ ತಪ್ತುಂ ಕೃಷ್ಣಾಪೂರ್ಣ ಪ್ರವಾಹಾಂತಸ್ಥ ನಮೋ ।
ಸಪ್ತವಾಸರಮುಷಿತ್ವಾ ಭೋ ಪುನರುತ್ಥಿತ ಪರಮ ಸಮರ್ಥ ನಮೋ ॥ ೫ ॥

ಅನಮೆ ಕೃಷ್ಣಾವೇಣಿ ತಟಸ್ಥಿತ ಗೋನದ ತರು ಸುಸ್ಥಾನ ಗತಾ ।
ಆ ನತ ಜನ ಸುರಧೇನು ಸಮಾನ ಮಹಾನುಭಾವ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಾರ್ಪರಧಾಮ ನರಹರೇಃ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ ಸುಚರಿತ್ರ ನಮೋ ।
ಕಾಮಾದಿರಿಪು ಸ್ತೋಮ ಭಯಾಪಹ ಮಾಮುದ್ಧರತೆ ನಮೋ ನಮೋ ॥ ೭ ॥

* * *

ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಗಳು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ನಂತರ ೧೧ನೆಯವರಾದ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು. ಇವರು ಅವತರಿಸಿದ ಶಿವಪುರ ಕೃಷ್ಣಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತೀರ್ಥ-ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದಾವೃತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹರಿವಾಯುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ರುದ್ರದೇವರು ಜಿತಾಮಿತ್ರರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದರು. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಿದ ಅನಂತಪ್ಪ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮುಂದೆ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಅನಂತಪ್ಪನ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಕಾಲಕಳೆಯತ್ತಿರಲು, ದೇಶಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶಿವಪುರಕ್ಕೆ ಅಂದಿನ ಯತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಆಗಮನ, ಜಿತ್ತಪ್ಪನ ಜೀವನದ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಜಿತ್ತಪ್ಪ ಜಿತಾಮಿತ್ರರಾಗಿ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತರಾದರು. ಈ ಜಿತಾಮಿತ್ರರ ಕಥೆಯು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಜಿತಾಮಿತ್ರರು ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ ಭಾಷ್ಯ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಸುಧೆಯ ಸೇವನೆ-ಯಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು. ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗವನ್ನು ಗೆದ್ದವರು, ಶ್ರೀರಘುನಂದನರೇ ಮೊದಲಾದ ಸಚ್ಛಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರದ ಪಾಠ ಮಾಡಿದವರು. ಕೃಷ್ಣೆ ತುಂಬಿ ಹರಿದರೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲರಾಗಿ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಏಳು ದಿನ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಏಳುದಿನ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರವಾಹ ಹರಿದು ನದಿ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಜಿತಾಮಿತ್ರರು ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದಂತೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ರುದ್ರಾವತಾರಿಗಳಾದ ಜಿತಾಮಿತ್ರರು ಮಹಾನದಿಯಾದ ಗಂಗೆಯ ವೇಗದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಿಳಿದವರು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಸೇವೆಯೆಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲುವ ಅವರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣೆಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರವಾಹದ ಭಯವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ನಾನಾಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಹರಿ, ಶ್ರೀಮಧ್ವರನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ, ಶ್ರೀಟೀಕಾ-

ರಾಯರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನರೂಪ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಕೃಷ್ಣ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಂದು ಹರಿಧ್ಯಾನತತ್ಪರರಾದರು. ಕೃಷ್ಣಾ-ಭೀಮಾ ಸಂಗಮದ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಗೋನದ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ರಚಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರು ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಮನನಾದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವರೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮೇಶನುತಂ ವ್ಯಾಸಂ ನತ್ವಾ ಮಧ್ವಾದಿಮದ್ಗುರೂನ್ ।
ಭೂತ್ಯೈ ಯಥಾಮತಿ ಸ್ತೌಮಿ ಜಿತಾಮಿತ್ರ ಗುರೂಂಶ್ಚ ಮೇ ॥ ೧ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥವಂಶೋತ್ಥವಿಬುಧೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜಜಃ ।
ಜಿತಾಮಿತ್ರಸುತೀರ್ಥೋಽಸಿ ಗುರೋ ಮಾನಸಗೋ ಹಿ ಮೇ ॥ ೨ ॥

ಲವಣಾಬ್ಧಿತಪಶ್ಚೀರ್ಣೋ ಭವಾನುಗ್ರಭವಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಕಾಮಜಿತ್ ಕಾಮಿನಿಸಂಗೀ ವಿಷತಾಪಸ್ತ್ರಿತಾಪಹಾ ॥ ೩ ॥

ವಂದೇ ತ್ವಾಂ ಬುದ್ಧಿದೇವೀಶ ಯತಿಭಾವೇ ಸುಕೋಪಗೀಃ ।
ದ್ರೌಣಿರ್ವಾಸಾಂಶ್ಚಿರಂಜೀವೀ ಪ್ರಾಣಭೀಮ ವಿಪಕ್ಷಿಗೀಃ ॥ ೪ ॥

ತತ್ತ್ವಂ ರೂಪತ್ರಯಸ್ಥಂ ಸಃ ಸ್ಮರನ್ ಸ್ವಾಧರ್ಮಮಂಜಸಾ ।
ಸರ್ವಸದ್ಗುಣಪೂರ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸರ್ವಜ್ಞಪದಭಾವನಃ ॥ ೫ ॥

ಸದ್ಭಾಷ್ಯಕಂಜಸನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಸೇವಶುದ್ಧಧೀಃ ।
ಜಿತಕಾಮೇಂದ್ರಿಯ ಕ್ರೋಧಃ ಭವತಾಪವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೬ ॥

ಸನ್ಮುದ್ರಾಧಾರಣಾಜ್ಞೇಶೋ ವ್ಯಾಸರಾಮಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।
ರಘುನಂದನತೀರ್ಥಾದಿಸ್ವಸೇವಕಸುಶಾಸ್ತ್ರಧೀಃ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರತ್ಯರ್ಥೀಜಿತ್ ಸುಧಾಽರ್ಥೇಽಗ್ನಿಮಿತ್ರೋಡುಪತಿನೇತ್ರ ಭೋಃ ।
ವಾವಧೂತಜಿತಾರಿಷ್ಟ ಮಾಮಾಪದ್ಯವ ಮದ್ಗುರೋ ॥ ೮ ॥

ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ಮಹಾಪೂರ್ಣಪ್ರವಾಹಾಂತರ್ಜಲೇಽಚಲಃ ।
ಪದ್ಮಾಸನೇ ತಪಃ ಸಪ್ತರಾತ್ರೀಃ ಕುರ್ವನ್ ಸಮಾಧಿಗಃ ॥ ೯ ॥

ಮಹಾಮೃದಿ ತತಸ್ತ್ವಾಸೀಃ ಸ್ವಾತ್ಮಾನ್ವೇಷಣಕಾರಿಣಃ ।
ನ ಕುರುಧ್ವಂ ವ್ಯಥಾಮತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತೋಽಹಮತೋ ಯತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸಮುತ್ಥಿತಸ್ತತೋಽಪ್ಯಾಸೀಃ ಸ್ವಮಹಿಮ್ನಾ ಜಿತಾಪ್ರಿಯ ।
ಮದ್ದುಸ್ತರಭವಾಬ್ಧೌ ಮಾಂ ದೀನಂ ಮಗ್ನಂ ಸಮುದ್ಧರ ॥ ೧೧ ॥

ರಾಮಸೇವಾಸುಧಾಸಿಂಧೂಮಜ್ಜನೇ ಸ್ವಾದರೋ ಮಹಾನ್ ।
ಸೀತಾಲಂಕಾರ ಜಿತ್ತೇಽಲಂ ಕೃಷ್ಣಾಗ್ಗಮನಭೀಃ ಕುತಃ ॥ ೧೨ ॥

ತತೋ ವರ್ಷದ್ವಯಾತ್ ಪಂಚದಿನಾದ್ವಾ ತ್ರಿದಿನಾತ್ಪರಮ್ ।
ದೃಶ್ಯೋಽದೃಶ್ಯೋ ಜನೈಸ್ತ್ವಾಸೀಃ ಸ್ವಾತ್ಮಾಂತರ್ಧಾಶಕ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೧೩ ॥

ತಿತಿಕ್ಷುಃ ಪರಮೋದಾರಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾಭಯೋಜ್ಝಿತಃ ।
ಭುಂಜಾನ್ನೋಽನ್ನಂ ಕದಾಚಿತ್ ತ್ವಂ ಭಗಿನೀಭಕ್ತಿಯಂತ್ರಿತಃ ॥ ೧೪ ॥

ಭೀಮಾಪ್ರವಾಹಯುಕ್ಷುದ್ಧಕೃಷ್ಣಾಸದ್ದ್ವೀಪಗೇ ತರೌ ।
ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇ ತತೋಽಮಾಯಾಂ ಭಗಿನೀದೃಷ್ಟಿಗೋಚರಃ ॥ ೧೫ ॥

ಮಹಿಮ್ನಾಂತರ್ಹಿತಸ್ತ್ವಾಸೀಃ ಕಲಿಜಿಚ್ಚಿರಜೀವಿತಃ ।
ಪೋಷ್ಯಸ್ತ್ರಿಪುರಧುಗ್ ವಿಷ್ಣೋರುಗ್ರನಂದೀಸುವೇಷತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸೌರಿಜಿತ್ತ್ವಂ ಜಟಾಘ್ರ್ಯತ್ಥಕೃಷ್ಣಾಭೀಮಾಂತರಾದರಃ ।
ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ಸುಧಾರಣ್ಯೇ ಗೋನದಶ್ವೇತಧಾಮಗಃ ॥ ೧೭ ॥

ಹೃತ್ಪದ್ಮಧಾಮಗಾನಂದತೀರ್ಥಮಾಧವಪೂಜಕ ।
ಜಿತಾಮಿತ್ರಾಮರಾಧೀಶ ದೇಹಿ ಮೇಽದ್ವೈತವಾಗ್ಜಯಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸ್ವಾಂಶೋಗ್ರೋಪಾಸಿತಧ್ಯಾತ್ಮನೃಸಿಂಹಾಖ್ಯಂ ಮಹಾಮಲಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮ ಚಿಂತಯತೇ ತುಭ್ಯಂ ಜಿತಾಮಿತ್ರ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಚರಣಾರಾಧನೇ ರತಮ್ ।
ಜಿತಾಮಿತ್ರಾಪ್ತಸಚ್ಛಿಷ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೨೦ ॥

ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಹರಸ್ನೇಹನಿರ್ದೋಷಗುಣಚಿಂತನ ।
ಸದಾ ಕುರು ಜಿತಾಮಿತ್ರ ನಿರ್ದೋಷಗುಣತಚಿಂತನಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಜಿತಾಮಿತ್ರಮುನೀಂದ್ರೋ ಮೇ ಶತಾನಂದಚಿದಾತ್ಮಕಃ ।
ಶಮಾದರದಮಾರಾಗಸಚ್ಚಿದಾನಂದದೋ ಭವ ॥ ೨೨ ॥

ಶ್ರೀಶಮಧ್ವಸುಧಾಸಿಂಧುಹೃತ್ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ ಏವ ಮಾಮ್ ।
ಸಂಸ್ಥಾಪಯ ಜಿತಾಮಿತ್ರ ಪ್ರಪನ್ನಭವತಾರಕ ॥ ೨೩ ॥

ಕೃಪಾಬ್ಧೇ ಶತ್ರುಜಿತ್ ತೀರ್ಥ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟ್ಯಾ ವಿಲೋಕ್ಯ ಮಾಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಧೀಭಾಷ್ಯಸನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಸೇವಾಂ ಚ ಕಾರಯ ॥ ೨೪ ॥

ಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸ ಮಹಾಭಕ್ತ್ಯಾ ಶ್ರವಣಾದಿಸುಸಂಪದಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಶೇರಣಪ್ರೇಮಜಿತಾಮಿತ್ರಕೃಪಾಬಲಾತ್ ।
ವಂದಾರುಣಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣಾಖ್ಯೇನ ಮಯಾ ಕೃತಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯಾಮುಷಿತ್ವಾ ಪುನರುತ್ಥಿತಮ್ ।
ಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕರೋದ್ಭವಮ್ ॥ ೨೭ ॥

***

ಶ್ರೀರಘುನಂದನತೀರ್ಥಸ್ತುತಿಃ

ಪರ್ಯೈರಪಹೃತಾ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಾ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ಯೇನಾನೀತಾ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ರಘುನಂದನಭಿಕ್ಷವೇ ॥

***

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥವಿಜಯಃ

❑❑

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಜೀವನದ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ವಿಜಯಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ನಮನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಕೃತಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಅವತಾರ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾವೇರಿ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ನರಹರಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂಗಾರಾಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾದ,

ಸೂರ್ಯಾಂಶಸಂಭೂತನಾದ, ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪನಾದ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ನರಸಿಂಹ-ನೆಂದು ನಾಮಾಂಕಿತನಾದ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಎಂಟನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಪನಯನವಾಗಿ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ವಾಸ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ. ಅನಂತರ ಪರಮ-ಹಂಸಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕಾರ, ಶ್ರೀನರಹರಿ ಪ್ರತಿಮಾಪೂಜನ, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಂಚಾರ, ವಾದಿವಿಜಯ, ಸಜ್ಜನೋದ್ಧಾರ, ಮಧ್ವಮತಪ್ರಚಾರ - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಈ ಲಘುಕಾವ್ಯವು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಬ್ಬೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಷಾಷ್ಠಿಕ ಕುಲೋತ್ಪನ್ನನಾದ ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಭಾರ್ಯಾಸಮೇತನಾಗಿ ಗಂಗಾಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟು ಜ್ವರದಿಂದ ಮೃತನಾಗುತ್ತಿರಲು ಆ ಭಾರ್ಯೆ ದುಃಖಿತಳಾಗಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಿಗೆ ಎರಗಿದಾಗ ಶ್ರೀಗಳು ದೀರ್ಘಸುಮಂಗಲಿಯಾಗುವಂತೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ನೂರು ವರ್ಷ ಜೀವಿಸಿರುವನು. ನೀನು ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆಯುವಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನನ್ನು ಭೂಸ್ಪರ್ಶವಿಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಕೊಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಭಿಮಂತ್ರಿತವಾದ ಜಲವನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಜಲವನ್ನು ತಂದು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯ ದೇಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಕೂಡಲೇ ಆ ಪತಿಯು ಜೀವಿತ-ನಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆ ಸಾಧ್ವೀ ಗರ್ಭವತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುವಳು. ಆಕೆಯ ಪ್ರಸೂತಿ ಸಮಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಲ್ಲ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಮಠಕ್ಕೆ ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದಲೇ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಕಣ್ವ ನದೀ ಜಲದಿಂದ ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ವಮತಾನುಯಾಯಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು-ಮಾಡಲು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರೇ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದಿರುವರೆಂದು ಶ್ರೀಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತ, ವಿಪ್ರರಿಂದ ಉಪನಯನ ಮಾಡಿಸಿ, ಎಳನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರೇ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥರು.

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ-ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವ್ಯಾಸರಾಜರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಬ್ಬೂರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪಿಯಾದ ಹರಿಯಿಂದ ಸ್ವಪ್ನಚೋದಿತರಾಗಿ ಭೂಮಿ-ಯಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿದ್ದ ವಿಠ್ಠಲನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ತೆಗೆಸಿ, ಆ ವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀಗಳು ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಪೀಡಿತರಾದ ಜನರ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯಂತೆ ಸುವೃಷ್ಟಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿದ, ಭಜಕರಿಗೆ ಕಾಮಿತಪ್ರದರಾದ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತಿಪುಂಗವರು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರನ್ನು ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತ-

ರನ್ನಾಗಿಸಿ ವೈಶಾಖ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ಏಕಾದಶಿಯಂದು ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರು ಹರಿಯ ಪದವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಲೀನರಾದರು.

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಅಗಾಧ ತಪೋಮಹಿಮೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವ ಈ ಕೃತಿಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಪಠಣ ಹಾಗೂ ಗುರುರಾಜರ ಬೃಂದಾವನದ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಸೇವೆ ಇವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಹೇಳಿರುವರು. 'ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾಯ ನಮಃ' ಎಂಬ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ದುರ್ಲಭವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಈ ಮಂತ್ರ ಜಪದಿಂದ ಸಕಲ ಅನಿಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸೇವೆಯಿಂದ ರೋಗಿಯು ರೋಗರಹಿತನಾಗುವನು ಅಪುತ್ರನು ಪುತ್ರವಂತನಾಗುವನು. ಯಾರ್‍ಯಾರು ಏನೇನು ಬಯಸುವರೋ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ದೊರೆಯುವವೆಂದು ಈ ವಿಜಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣದಿಂದ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಭೀಷ್ಟವಾದದ್ದನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು.

ಸಮಚರಣಸರೋಜಂ ಸಾಂದ್ರನೀಲಾಂಬುದಾಂಬಮ್ ।
ಜಘನನಿಹಿತಪಾಣಿಂ ಮಂಡನಂ ಮಂಡನಾನಾಮ್ ॥
ತರುಣತುಲಸಿಮಾಲಾಕಂಧರಂ ಕಂಜನೇತ್ರಂ ।
ಸದಯಧವಲಹಾಸಂ ವಿಠ್ಠಲಂ ಚಿಂತಯಾಮಿ ॥

* * *

ಶ್ರೀಲೋಲಂ ವಿಠ್ಠಲಂ ನತ್ವಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಪಾನಪಿ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗುರುರಾಜಂ ಚ ವ್ಯಾಸರಾಜಂ ಚ ನೌಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗುರುರಾಜಸ್ಯ ವಿಜಯಂ ತತ್ಕೃಪಾಬಲಾತ್ ।
ರಚಯಾಮಿ ಮನಶ್ಶುದ್ಧ್ಯೈ ಸತಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಗುರೋರ್ಮುದೇ ॥ ೨ ॥

ಅಲ್ಪಜ್ಞೇನಾಪಿ ಕೌತುಕಾದ್ವರ್ಣಿತಂ ಚರಿತಂ ಗುರೋಃ ।
ತನ್ಮಹಿಮ್ನೈವ ಕೃತಿನಾಂ ಕಂಠಮಾಲ್ಯಂ ಭವೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭೂಮೌ ಭಾರತಖಂಡೇಽತ್ರ ಚೋಲಭೂಜನನೀ ಧುನೀ ।
ಮರುದ್ವೃಧಾಭಿಧಾಭಾತಿ ಸ್ವರ್ಧುನೀವಾಘನಾಶಿನೀ ॥ ೪ ॥

ತತ್ತೀರೇ ನೃಹರೇಃಕ್ಷೇತ್ರೇ ನೃಸಿಂಹಸ್ವದ್ರುಮಂ ದ್ವಿಜಃ ।
ಪಾದಪ್ರಪನ್ನದೇಯೇಷ್ಟಫಲಭಾರನತಂ ಶ್ರಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ತು ರಾಮಾಚಾರ್ಯನಾಮಾ ಪೂಗಾರಾಮಕುಲೋದ್ಭವಃ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಪ್ರಸಾದೇನ ಸಭಾರ್ಯೋಽಲಭತಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೬ ॥

ಭಾಸ್ವಂತಮಿವ ಭಾಂತಂ ತಂ ಭಾಸ್ಕರಾಂಶಂ ಶುಭಾಕೃತಿಮ್ ।
ನೃಸಿಂಹವರಲಪಬ್ಧಂ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಾಖ್ಯಂ ಪಿತಾಽಕರೋತ್ ॥ ೭ ॥

ಗಭಾಷ್ಟಮೇಽಬ್ದೇ ಪೋತಂ ತಮುಪನೀಯ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ।
ಪುರುಷೋತ್ತಮತೀರ್ಥಾರ್ಯನಿಕಟಂ ಪ್ರಾಹಿಣೋದ್ವಟುಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವತಃಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಿದ್ಯಾಯ ಗುರೂಣಾಮುಪದೇಶನಮ್ ।
ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಾವನಾಯಾಭೂದನ್ಯತೋ ನ ರವೇರ್ಹಿ ಭಾಃ ॥ ೯ ॥

ವಿರಕ್ತೌ ಸನಕೋ ಬಾಲಃಪ್ರಜ್ಞಾಯಾಂ ಸ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ।
ಹರಿಭಕ್ತೌ ಶುಕಾಚಾರ್ಯ ಇತಿ ಮೇನೇ ಗುರುರ್ವಟುಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವಪ್ನೇ ತು ತವ ಶಿಷ್ಯೋಽಯಂ ಭವಿತೇತಿ ದ್ವಿಜಾತ್ಮನಾ ।
ಬೋಧಿತೋ ಗುರುವರ್ಯೋಽಮುಂ ಪಿತ್ರಾಜ್ಞಪ್ತಂ ವ್ಯಧಾದ್ಯತಿಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಆಬಾಲ್ಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣೌಘೇಽಸೌ ದಯಾಲುರಿತಿ ಮೌನಿನಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥನಾಮ್ನಾ ಹಿ ಸಮಾಖ್ಯಾತೋ ರವಿದ್ಯುತಿಃ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಯತಿಹಸ್ತಾಬ್ಜಸೇವಿತಾಂ ತತ್ಕುಲಕ್ರಮಾತ್ ।
ತಚ್ಛಿಷ್ಯಪೂಜಿತಾಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಧ್ವಜಗುರೂತ್ತಮೈಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸ್ವಸ್ಮೈ ಪ್ರದತ್ತಾಂ ಗುರುರಾಣ್ನೃಸಿಂಹಪ್ರತಿಮಾಂ ತಥಾ ।
ಸಂಸ್ಥಾನಸ್ಯಾಽಧಿಪತ್ಯಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತಯೇ ದದೌ ॥ ೧೪ ॥

ಪುರುಷೋತ್ತಮಾರ್ಯಯತಿರಾಟ್ ಪ್ರವಿವೇಶ ಗುಹಾಂ ತತಃ ।
ಪುರುಷೋತ್ತಮಗುಹೇತ್ಯೇವ ನಾಮ್ನಾ ಖ್ಯಾತಾಽಧುನಾಪಿ ಸಾ ॥ ೧೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತಿರಾಜೇಂದ್ರಃಪ್ರಭಾವಭಿದುರೇಣ ಹಿ ।
ಜನತಾಘಾದ್ರಿವೃಂದಾನಿ ಭಿಂದಾನೋ ವ್ಯಚರತ್ತತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಜ್ಞಾನಮಂಡಪಭಾಗಸ್ಥ ಕಣ್ವನದ್ಯಾಃ ಸಮೀಪಗಮ್ ।
ಅಬ್ಬೂರುಕ್ಷೇತ್ರಮಾಸಾದ್ಯ ನ್ಯವಸದ್ಯತಿರಾಟ್ ತತಃ ॥ ೧೭ ॥

ನಿಮಜ್ಜನ್ ಕಣ್ವಸರಿತಿ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಪ್ರಣವಂ ಜಪನ್ ।
ಬೋಧಯನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಮರ್ಹಯನ್ನೃಹರಿಂ ಸದಾ ॥ ೧೮ ॥

ಶಿಷ್ಯೇಣಾನೀತಪಕ್ವಾನ್ನಂ ಪಾತ್ರಸಂಸ್ಥಂ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಶಂಖೋದಕಪ್ರೋಕ್ಷಣೇನ ಪುನಸ್ತಪ್ತಂ ವಿಧಾಯ ತತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಾಯಾರ್ಪಯಿತ್ವಾ ಸ ಭುಂಕ್ತೇ ಸಹ ಶಿಷ್ಯಕೈಃ ।
ತದಾತ್ವೇ ಜಾತು ವಿಪ್ರೇಂದ್ರಃ ಷಷ್ಠಿವಂಶಧರೋ ಧನೀ ॥ ೨೦ ॥

ಮರುದ್ವೃಧಾತೀರಗತಃ ಸಭಾರ್ಯೋ ನಿರ್ಗತೋ ಗೃಹಾತ್ ।
ಗಂಗಾಂ ಗಂತುಂ ಕೃತಸ್ವಾಂತಃ ಜ್ವರಾಂತಕಹತೋ ಮೃತಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸತೀಗತಿಂ ಗಂತುಕಾಮಾ ಪತ್ಯಾ ಸಹ ಗತಿಂ ದ್ವಿಜಾನ್ ।
ಪತಿವ್ರತಾ ಯಯಾಚೇ ತಾಂ ಪ್ರೈಷಯಂಸ್ತೇ ಗುರುಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೨೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತಿರಾಜಂ ಸಾ ಪ್ರಾಣಮದ್ದುಃಖಕರ್ಶಿತಾ ।
ಸರ್ವಂ ವಿದನ್ ಸತ್ಯವಾದೀ ತಾಂ ಸಾಧ್ವೀಮವದತ್ಕಿಲ ॥ ೨೩ ॥

ಸುಧೀರ್ಘಮಂಗಲೀ ಭೂಯಾ ಇತಿ ಸಾ ವಿಸ್ಮಿತಾ ತತಃ ।
ಪತಿಂ ಮೃತಂ ಶ್ರಾವಯಂತೀ ಜಗದೇ ಮುನಿನಾ ಪುನಃ ॥ ೨೪ ॥

ಮಾ ಭೈಷೀಃ ಸಾಧ್ವಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಜೀವತ್ಯಬ್ದಶತಂ ಪತಿಃ ।
ದ್ವೌ ಪುತ್ರೌ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪೂರ್ವಂ ದೇಹಿ ಮೇಽಸ್ಪೃಷ್ಟಭೂತಲಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಇತಿ ಚಿತ್ರಚರಿತ್ರೋಽಸೌ ವದನ್ ಜಪ್ತೋದಕಂ ದದೌ ।
ದ್ರುತಮಾದಾಯ ಸುದತೀ ದಯಿತಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಯಜ್ಜಲೈಃ ॥ ೨೬ ॥

ತತ್ಕ್ಷಣಾಜ್ಜೀವಿತಃಕಾಂತಃ ಕಾಂತಯಾಗಾತ್ಸುರಾಪಗಾಮ್ ।
ಗುರೋಃ ಪ್ರಸಾದಾತ್ಕಾಲೇನ ಸತೀ ಗರ್ಭಂ ಬಭಾರ ಹಿ ॥ ೨೭ ॥

ಪ್ರಸೂತಿಸಮಯಂ ಜಾನನ್ ದಿವ್ಯಚಕ್ಷುಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಕೈಃ ।
ಸ್ವರ್ಣಪಾತ್ರಧೃತಂ ಪೋತಮಾನಯಾಮಾಸ ಸನ್ನಿಧಿಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಸ್ವಪಾಣಿಕಮಲೇನಾಲಂ ಬಾಲಂ ಕಣ್ವನದೀಜಲೈಃ ।
ಕ್ಷಾಲಯಾಮಾಸ ಯತ್ರಾಸೌ ಖ್ಯಾತಃಶ್ವೇತಶಿಲಾಹ್ರದಃ ॥ ೨೯ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾಯ ಮಾಧ್ವಾನಾಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋಽಯಂ ಧರಾಂ ಗತಃ ।
ಇತ್ಯಾಹ್ಲಾದಿತಚಿತ್ತೋಽಯಂ ರರಕ್ಷ ಗಿರಿಗಹ್ವರೇ ॥ ೩೦ ॥

ಪಂಚಮೇಽಬ್ದೇ ತತ್ರ ವಿಪ್ರೈರುಪನೀತಂ ಚ ಸಪ್ತಮೇ ।
ಸನ್ಯಾಸಭಾಗಿನಂ ತೋಷಾದ್ವ್ಯಾಸನಾಮಾನಮಾತನೋತ್ ॥ ೩೧ ॥

ತಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಂ ಸ್ವಮಾತುರ್ಭಗಿನೀಸುತಮ್ ।
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜನಾಮಾನಂ ಪ್ರಾಪಯದ್ಗುರುಪುಂಗವಃ ॥ ೩೨ ॥

ಅಬ್ಬೂರುಕ್ಷೇತ್ರ ಏವಾಸೌ ಭೂಮೌ ಲೀನತನುಂ ಹರಿಮ್ ।
ವಿಠ್ಠಲಂ ಲಬ್ಧವಾನ್ ಸ್ವಪ್ನೇ ವಿಪ್ರಾತ್ಮಹರಿಚೋದಿತಃ ॥ ೩೩ ॥

ವ್ಯಾಸರಾಜೇನ ವಿದ್ಯಾಯಾಂ ವ್ಯಾಸೋಪಮಧಿಯಾ ಯುತಃ ।
ಸಂಚರನ್ನಂಚನೀಯೋಽಯಮಂಚಯನ್ ತಂ ಚ ವಿಠ್ಠಲಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಗಾಹಂ ಗಾಹಂ ತೀರ್ಥಸಾರ್ಥಂ ದರ್ಶಂ ದರ್ಶಮಜಂ ಭಜನ್ ।
ಜೇಯಂ ಜೇಯಂ ವಾದಿವಾದಂ ಧ್ಯೇಯಂ ಧ್ಯಾಯನ್ನಮನ್ಮುನಿಃ ॥ ೩೫ ॥

ಕರ್ಣಾಟರಾಜಧಾನೀಂ ಸ ವರ್ಣ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುರಾಲಯೇ ।
ಸ್ವರ್ಣಪೀಠೇಽರ್ಚಯದ್ದೇವಮರ್ಣೋಜಾಯತಲೋಚನಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅನಾವೃಷ್ಟ್ಯಾರ್ದಿತಾಸ್ತತ್ರ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ನ್ಯವೇದಯನ್ ।
ಕೃಪಾದೃಷ್ಟ್ಯಾವಲೋಕ್ಯಾಸ್ಮಾನ್ ಪಾಹಿ ವೃಷ್ಟ್ಯೇತ್ಯಥಾನಮನ್ ॥ ೩೭ ॥

ಇತ್ಯರ್ಥಿತಃ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಃ ಸ್ವೇರಿತಚ್ಛಾತ್ರಮಂತ್ರತಃ ।
ಪೌರಸಸ್ಯಮಪುಷ್ಣಾತ್ಸಃ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟ್ಯಾಭಿವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ॥ ೩೮ ॥

ತತಃಪ್ರಾತಃಪೌರವಾರಃಪ್ರಮೋದಭರಪೀಡಿತಃ ।
ಇಷ್ಟಹೇತುಂ ಯತಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗತ್ಯ ನ ಹಿ ದೃಷ್ಟವಾನ್ ॥ ೩೯ ॥

ಶ್ರುತ್ವೋದಂತಮಿಲಾಕಾಂತಃ ಸ್ವಾಂತೇ ಸಂತೋಷವಾನ್ ಸ್ವಕೈಃ ।
ಜ್ಞಾನಮಂಡಪದೇಶಸ್ಥಾನಜ್ಞಾಸೀತ್ ಗುರುಪುಂಗವಾನ್ ॥ ೪೦ ॥

ನಿರ್ಬಧ್ಯ ಗ್ರಾಮಮೇಕಂ ತು ದಾಪಯಾಮಾಸ ಭಿಕ್ಷವೇ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವೈಷ್ಣವಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪಕಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ ೪೧ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಖಿಲಶಾಸ್ತ್ರಾಯ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಶಾಲಿನೇ ।
ಪರಿವ್ರಾಜಕವರ್ಯಾಯ ಶಾಂತಿದಾಂತಿಯುತಾಯ ವೈ ॥ ೪೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಶಿಷ್ಯಾಯ ವ್ಯಾಸರಾಜಾಯ ಧೀಮತೇ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಯತಿರಾಟ್ ಗ್ರಾಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೪೩ ॥

ಸ ಗ್ರಾಮೋ ರಾಮಗಿರ್ಯಾಖ್ಯಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಃಫಲೀ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಪುರನಾಮ್ನಾಽಸ್ತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತೋಽದ್ಯಾಪಿ ಭೂತಲೇ ॥ ೪೪ ॥

ಭೂಮೌ ವಾಸಮಲಂಕುರ್ವನ್ನಲಂಕರ್ತುಂ ಹರೇಃಪದಮ್ ।
ವೇದಾಂತರಾಜ್ಯಭೂಪಾಲಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಮಕರೋತ್ತದಾ ॥ ೪೫ ॥

ವೈಶಾಖಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇಽಸಾವೇಕಾದಶ್ಯಾಂ ಗುರೂತ್ತಮಃ ।
ನಭೋಮಧ್ಯಗತೇಽರ್ಯಮ್ಣಿ ಸ್ವರೂಪೇಽಲೀಯತ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೪೬ ॥

ಅಬ್ಬೂರುಕ್ಷೇತ್ರಭಾಗೇಽಪಿ ಭಜತಾಂ ಕಾಮಿತಪ್ರದಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗುರುರಧ್ಯಾಸ್ತೇ ವೃಂದಾವನಮಿಹಾಂಶತಃ ॥ ೪೭ ॥

ವೃಂದಾವನಾಂತರಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗುರುರಾಡಿಹ ।
ಯಾವದ್ದದಾತಿ ಭಕ್ತೇಭ್ಯಸ್ತಾವನ್ನೈವ ಸುರದ್ರುಮಃ ॥ ೪೮ ॥

ತತ್ಸೇವನಾಚ್ಚರೇತ್ಪಂಗುಃಖಂಜಶ್ಚ ಕರವಾನ್ಭವೇತ್ ।
ಕುಷ್ಠೀ ಕುಷ್ಠವಿಹೀನಃಸ್ಯಾದ್ಬಧಿರಃಶೃಣುಯಾತ್ಸುಖಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಮೂರ್ಖಾಲುಃಸಂತ್ಯಜೇನ್ಮೂರ್ಖಾಮನಪತ್ಯೋಽಪಿ ಪುತ್ರವಾನ್ ।
ಯೇ ಯೇ ವಾಂಛಂತಿ ಯಂ ಕಾಮಂ ತೇ ತೇ ತಂ ತಂ ಸಮಾಪ್ನುಯುಃ ॥ ೫೦ ॥

"ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾಯ ನಮಃ" ಇತ್ಯಷ್ಟಾಕ್ಷರಸನ್ಮನುಮ್ ।
ಓಂಕಾರಪೂರ್ವಕಂ ನಿತ್ಯಂ ಜಪತಾಂ ಕಿಂ ನು ದುರ್ಲಭಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಸಂಜಪ್ಯ ತೋಯಪ್ರಕ್ಷೇಪಣಾನ್ನರೇ ।
ಪಿಶಾಚಗ್ರಹಪೀಡಾದಿ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ಕ್ಷೀಯತೇ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಯಃಪುನರ್ಗುರುವರ್ಯಂ ತಂ ಕ್ಷೀರಾಜ್ಯದಧಿಪೂರ್ವಕೈಃ ।
ಸ್ನಾಪಯೇದ್ವಿಷ್ಣುನೈವೇದ್ಯೈರರ್ಚಯೇಲ್ಲಭತೇಽಖಿಲಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ದೀಪಾಲಿಂ ಸ್ಥಾಪಯನ್ನಗ್ರೇ ಸ ಹರೌ ದೃಢಭಕ್ತಿಮಾನ್ ।
ಹರಿಪ್ರಸಾದಪಾತ್ರಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯತ್ರ ನೃಹರಿಃಪರಃ ॥ ೫೪ ॥

ಪ್ರತ್ಯೂಷೇ ಸೇವಕಃಸ್ನಾಯಾಜ್ಜಪೇತ್ತನ್ಮಂತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಕುರ್ಯಾತ್ತಚ್ಚರಿತಂ ಪಠೇತ್ ॥ ೫೫ ॥

ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇಽಪಿ ಪುನಃಸ್ನಾಯಾದ್ಭುಂಜೀತಾರ್ಪಿತಮೇವ ಸಃ ।
ಪುನರ್ನಮೇದ್ಭಜೇದ್ಧ್ಯಾಯೇನ್ನಿಶಿ ಸ್ನಾಯಾದ್ಗುರುಂ ಭಜೇತ್ ॥ ೫೬ ॥

ಏವಂ ಕ್ರಮೇಣ ರೋಗಾರ್ತಃಪರಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿಷೇವತೇ ।
ಅಚಿರಾಲ್ಲಭತೇ ಕಾಮಂ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯಸಾಧಿತಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾನಾಂ ಚರಿತ್ರಮಣಿಮಾಲಿಕಾ ।
ಗ್ರಥಿತಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸೇನ ಹರಿಪಾದಾಂಬುಜೇಽರ್ಪಿತಾ ॥ ೫೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜವಿಜಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿವಾಹ, ಉಪನಯನವೇ ಮೊದಲಾದ ಶುಭ-ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ-ಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಅನುಗ್ರಹಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಮಧುರ ಪದಸಂಯೋಜನೆ, ಸಂಗೀತದ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಛಂದಸ್ಸಿನ ನಡೆ, ಭಕ್ತಿಭಾವದ ಮುನ್ನಡೆ ಇವುಗಳು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು.

ಸೂರ್ಯದೇವನೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಯತಿರೂಪದಿಂದ ಧರೆಗಿಳಿದು ನೃಸಿಂಹ-ಸೇವಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನೀಯುವ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಂತಿರುವ ಇಂತಹ ಯತಿ-ಪುಂಗವರು ನಮಗೆ ಮಂಗಲವನ್ನೀಯಲಿ ಎಂಬ ಮಂಗಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಆರಂಭ-ವಾಗುವ ಈ ಅಷ್ಟಕವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಿಂದಲೂ ಗುರುರಾಜರಿಂದ ಮಂಗಲವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಚಂದ್ರಮನಿಗೆ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನಿತ್ತು ಬೆಳಗಿಸುವ ಸೂರ್ಯ-ನಂತೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥ ಭಾಸ್ಕರರು ತಾವು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶರಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕ ವಿದ್ವಚ್ಚಂದ್ರರಿಗೆ ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಭೆ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದವರು.

ಇವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸಿಂಹನಾದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪರವಾದಿ ಗಜಗಳು ತಮ್ಮ ಗುಹೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ವಿದ್ವಚ್ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚೂಡಾಮಣಿಗಳಿವರು.

ಇವರ ಕರಕಮಲದಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿತವಾದ ಮಹಾಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಗಳು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಿಂದಲೂ ದೊರೆಯಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ, ಕ್ರೂರಗ್ರಹಭಂಜನ, ಇವರು ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶಮಾಡುವ ಸೂರ್ಯ, ಸಾಧುಗಳೆಂಬ ಕಮಲಗಳನ್ನರಳಿಸುವ ಚಂದ್ರ, ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ, ಆಶ್ರಯವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ತೆಪ್ಪದಿಂದ ದಾಟಿಸುವ ನಾವಿಕ.

ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಸರ್ವವೂ ಮಂಗಲಕರವಾಗುವುದೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪರಿಸಮಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನತ್ರ ದಿವಾಕರಃಕರುಣಯಾ ಬ್ರಹ್ಮೌಘವಾಂಛಾಕೃತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಪೂಗವನಾನ್ವಯತಿಲಕಾದ್ರಾಮಾರ್ಯವಿಪ್ರೋತ್ತಮಾತ್ ।
ಲಬ್ಧ್ವಾ ಜನ್ಮ ನೃಸಿಂಹಸೇವನರತಃ ಕ್ಷೋಣೀಸುಚಿಂತಾಮಣಿಃ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಇತೀರಿತಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾನ್ಮುನಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಸುಭ್ರತನುಃಕಲಾನಿಧಿರಸೌ ಲೀಢಸ್ತಮೋಜಿಹ್ವಯಾ
ಮಾಲಿನ್ಯಸ್ಯ ವಶೋ ಯದೀಯಯಶಸಾಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಗಾನಾಂ ಕರೈಃ ।
ಧಾವಲ್ಯಂ ಪುನರಾಪ್ತವಾನಪಿ ಹಸತ್ಯನ್ಯಪ್ರಭಾಲಾಭತಃ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತೀಶ್ವರಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯದ್ವಾದಾಭಿಧಸಿಂಹನಾದಮತುಲಂ ವಾದೀಂದ್ರದಂತಾವಲಾಃ
ಶೃಣ್ವಂತಃಕಿಲ ದೂರತೋಽಪಿ ಚಕಿತಾ ದಿಕ್ಕಂದರಂ ಪ್ರಾದ್ರವನ್ ।
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಯತಿರಾಜಶೂರಮೃಗರಾಟ್ ವೃಂದಾವನೇ ಸಂವಸನ್
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವರಾಭಿಧಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀಕರಪಂಕಜಾದೃತಮಹಾಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೈಃ ಸಾಧಿತಾಃ
ಸರ್ವೇಽಭೀಷ್ಟಚಯಾಃಸುರದ್ರುಮವರೈರ್ದಾತುಂ ನ ಶಕ್ಯಾ ಹಿ ತೇ ।
ಯದ್ವೃಂದಾವನಮೃತ್ತಿಕಾಧೃತಿರಹೋ ಕ್ರೂರಗ್ರಹೋದ್ಭಂಜಿಕಾ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತೀಶ್ವರಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಭಾಸ್ವಾನಪರೋಽಯಮಾಂತರತಮಸ್ತೋಮಸ್ಯ ಸಂಭೇದಕೋ
ಗೋಭಿಶ್ಚಿತ್ರಸುವರ್ಣರಮ್ಯತನುಭಿಃಸಾಧ್ವಬ್ಜಸಂಹರ್ಷಕಃ ।
ಕಿಂಚಾತಿಗ್ಮರುಚಿರ್ಮನುಷ್ಯಸುದೃಶಾಂ ಹರ್ಷೇಣ ದೃಶ್ಯಾಕೃತಿಃ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತೀಶ್ವರಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸಂಸಾರಾಂಬುನಿಧೌ ತರಂಗನಿಚಯೈಃಸಂತಾಡಿತಾನಾಂ ಸತಾಂ
ನಿತ್ಯಂ ಪಾರಮಿತಃಪರಂ ಮೃಗಯತಾಮಾಲಂಬನಾಪೇಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಾಭಿಖ್ಯದೃಢೋಡುಪೇನ ವಿಲಸನ್ ಸಂತಾರಕೋ ನಾವಿಕಃ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತೀಶ್ವರಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಮಿಂದಿರೇಶಕರುಣಾವೃಂದಸ್ಯ ಸಂದಾಯಕಂ
ಮಂದಾರದ್ರುಮವಜ್ಜನೇಷ್ಟನಿಚಯಂ ಸಂಪಾದಯತ್ಪಾವನಮ್ ।
ಸಾಂದ್ರಾನಂದಕದಂಬಮೂರ್ತಿರುಚಿರಂ ಸದ್ವೃಂದಸಂಸೇವಿತಂ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತೀಶ್ವರಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸೇವ್ಯಾ ಕಣ್ವನದೀಪವಿತ್ರಸಲಿಲಾರಾಮಾಪ್ರಮೇಯೋ ಹರಿಃ
ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಜ್ಞಾನಸುಮಂಟಪಾಖ್ಯಮನಿಶಂ ಹ್ಯಬ್ಬೂರುನಾಮ್ನಾಸ್ತಿ ಯತ್ ।
ತದ್ರಮ್ಯಸ್ಥಲಭೂಷಣಂ ವರಗುರುರ್ವೃಂದಾವನಂ ತದ್ಗತಃ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತೀಶ್ವರಃ ಸ ಭುವಿ ನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ವರಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸೋದಿತಂ
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಕರಂ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠನ್ ಮಾನವಃ ।
ಮಾಂಗಲ್ಯಾದಿಶುಭಕ್ರಿಯಾಸು ಚ ವದನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕಾರುಣ್ಯತಃ
ಸುಜ್ಞಾನಂ ವಿವಿಧಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಮಪಿ ಸ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸೌ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುವರಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಂ ಸಮಾಪ್ತಮ್ ॥

* * *

ಪಂಚರತ್ನಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಕರಕಮಲಸಮುದ್ಭೂತರಾದ, ಅಗಾಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿದ, ಸಮಸ್ತ ಲೌಕಿಕ - ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯರಾದ, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮ್ರಾಟರಾದ, ವ್ಯಾಸ-ದಾಸಕೂಟಗಳ ಪರಿಕಾರರಾದ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿನ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಭಾವದಿಂದ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ನುಡಿದ ಸ್ತುತಿ ಈ ಪಂಚರತ್ನಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರ. ಭಕ್ತ್ಯತಿಶಯದಿಂದ ನಿಸ್ಸೃತವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಲಲಿತ ಮಧುರ ಹೃದಯಂಗಮವಾದ ಪದವೃಂದಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ-ತೀರ್ಥರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರು ಶುಭತಮಚರಿತರು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮೇತ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದವರು. ಶಾಂತರು, ದಾಂತರೂ, ಮಹಾತ್ಮರೂ, ಗುರುಗುಣಗಳಾದ ನಿರ್ಮಲ-ಜ್ಞಾನ, ವಾಕ್‌ಸಿದ್ಧಿ, ವಾಕ್‌ಶುದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ, ತಪಸ್ಸು, ಶಾಂತಿ, ದಾಂತಿ, ಉಪರತಿ, ತಿತಿಕ್ಷಾ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಭರಿತರೂ, ಯೋಗಿಸಮೂಹಸಮೇತರೂ, ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದವರೂ, ಕುಮತಿಗಳ ಸಂಬಂಧರಹಿತರೂ, ದುರ್ವಾದಿ-ಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವರೂ, ಪಾಪಾಂಬುಧಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸುವವರೂ, ಧೀರರೂ, ಭೂಸುರರಿಂದ ಗೀತರೂ, ಸುಜನರಿಂದ ಮಹಿತರೂ, ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರೂ, ವಿನೀತರೂ ಆಗಿರುವರು.

ಮದಿಸಿದ ಮಾಯಾವಾದಿಗಜಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಪ್ರಾಯರೂ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕೀರ್ತಿವಂತರೂ, ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಪಾದಕಮಲಭೃಂಗರೂ, ಸರ್ವೇಷ್ಟಪ್ರದಚಿಂತಾಮಣಿಗಳೂ, ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ-ಶೋಭಿತರೂ, ಜ್ಞಾನಾದಿಸಂಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನರೂ ಆದ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರು ಎಲ್ಲ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಮಪವಿತ್ರವಾದ ಗುರುವರ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಬೃಂದಾವನದ ಮಹಿಮೆಯೂ ಅಪಾರವಾದುದು. ಬೃಂದಾವನ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಪಾಪಸಮೂಹವೆಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿರುವ ಮೃತ್ತಿಕೆಯು ಭಕ್ತರ ಮಹಾತಾಪಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ತಭಕ್ತನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನಿತ್ತು ಆನಂದಪಡಿಸುವ ಗಣಿ. ಭೂತ-ಪ್ರೇತ-ಪಿಶಾಚಗಳನ್ನೋಡಿಸುವ ಉಜ್ವಲಾಗ್ನಿಕುಂಡ. ಇಂತಹ ಗುರುರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹ ಸರ್ವದಾ ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಯೋಽಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲೆಂದು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೈದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುರಾಜರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣ ಮಾಡಿದರೆ ಐಹಿಕ - ಆಮುಷ್ಮಿಕ ಸರ್ವಅಭೀಷ್ಟಗಳೂ ಕರಗತವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಅಂತರ್ಯವಾಗಿದೆ.

❑❑

ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಂ ಶುಭತಮಚರಿತಂ ಸೇವಿತಂ ಶ್ರೀಸಮೇತಮ್
ಶಾಂತಂ ದಾಂತಂ ಮಹಾಂತಂ ಗುರುಗುಣಭರಿತಂ ಯೋಗಿಸಂಘೈರುಪೇತಮ್ ।
ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದ್ಯತೀತಂ ಕುಮತಿಭಿರ ಜಿತಂ ಕಲ್ಮಷಾಂಬೋಧಿಪೋತಮ್
ಧೀರಂ ಭೂದೇವಗೀತಂ ಶುಭಜನಮಹಿತಂ ಧನ್ಯಮಾನ್ಯಂ ವಿನೀತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮಾದ್ಯನ್ಮಾಯಿಗಜೇಂದ್ರ ಪಂಚವದನಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಕೀರ್ತಿರ್ಮಹಾನ್
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಠ್ಠಲಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪಃ ಸರ್ವೇಷ್ಟಚಿಂತಾಮಣಿಃ ।
ನಿರ್ವ್ಯಾಜೋರುದಯಾಕಟಾಕ್ಷಲಸಿತೋ ಜ್ಞಾನಾದಿಭಾಗ್ಯೋಜ್ಜ್ವಲಃ
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತೀಂದ್ರಮಸ್ತಕಮಣಿಃ ಪಾಯಾದಪಾಯತ್ಸ ಮಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬಿಭ್ರತ್ಕಾಷಾಯಚೇಲಂ ವಿಲಸಿತತುಲಸೀಪಂಕಜಾಕ್ಷಾದಿಮಾಲಮ್
ಧೂತಾಜ್ಞಾನಾಘಜಾಲಂ ಮೃದುವಚನಕಲಂ ಚಾರುಸೌಂದರ್ಯಶೀಲಮ್ ।
ಆರ್ತತ್ರಾಣೈಕಲೋಲಂ ಪ್ರಣತಮುನಿಕುಲಂ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರ್ಯಾನುಕೂಲಮ್
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾರ್ಯಂ ದಯಾಲುಂ ಸ್ಮಿತಮುಖಕಮಲಂ ಸಾದರಂ ತಂ ಭಜೇಽಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನದರ್ಶನೇನ ನಿತರಾಂ ಪಾಪಾನಿ ಯಾಂತಿ ಕ್ಷಯಮ್
ಯದ್ವೃಂದಾವನ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಸುವಿಧೃತಾ ತಾಪತ್ರಯಧ್ವಂಸಿನೀ ।
ಯದ್ವೃಂದಾವನಸೇವಯಾ ಭುವಿ ಜನಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ವಿದ್ಯಾಂ ಸುಖಮ್
ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟನಿವೃತ್ತಯೇಽಸ್ತು ಸ ಚ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥೋ ಗುರುಃ ॥ ೪ ॥

ಕುಷ್ಠಶ್ವೇತೋರುಗುಲ್ಮ ಕ್ಷಯಕಠಿನತರ ವ್ಯಾಧಿವೈದ್ಯಾಧಿನಾಥೋ
ಭೂತಪ್ರೇತಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನಕುಶಲಮಹಾಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿರ್ಮುನೀಂದ್ರಃ ।
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾತಾ ಸರಸಸುಹೃದಯಃ ಪುಣ್ಯಚಾರಿತ್ರನಾಮಾ ।
ಭೂಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥೋ ಗುರುಕುಲತಿಲಕೋ ಭೂಯಸೇ ಶ್ರೇಯಸೇ ಮೇ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜ ಪಂಚರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹಃ

ಜಾತೋ ಭಾಸ್ಕರ ಏವ ಪೂಗವನಜಾದ್ರಾಮಾನ್ನೃಸಿಂಹಾಖ್ಯಯಾ ।
ಸೋಽಪಿ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮಮಾದ್ಯತಿರಭೂದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾಭಿಧಃ ॥
ಕರ್ಣಾಟಂ ಸ ಸುವೃಷ್ಟಿಭಿರ್ಮೃತಮಥೋಜ್ಜೀವ್ಯ ದ್ವಿಜಂ ಷಾಷ್ಟಿಕಂ ।
ಕೃತ್ವಾ ವ್ಯಾಸಮುನಿಂ ತತೋಽಸ್ಯ ಸುತಕಂ ಲೇಭೇ ವನೇ ವಿಠ್ಠಲಮ್ ॥

ಏಕಶ್ಲೋಕೀ ಭಾಗವತ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳಂತೆ ಈ ಕೃತಿಯು ಒಂದೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರಾದ ಇವರ ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪಠಿಸಲು ಕಷ್ಟಕರವೆಂದು ತೋರಿದ ಗುರುರಾಜರ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಈ ಕೃತಿಯು ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೂರ್ಯನೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ-ತೀರ್ಥರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದರೆಂದು ಏವಕಾರ ಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುವುದು ಈ ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

"ಸೂರ್ಯದೇವನೇ ಘೂಗವನವೆಂಬ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಂದ, ನರಸಿಂಹನೆಂಬ ನಾಮದಿಂದ ಜನಿಸಿ, ಆತನೇ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮತೀರ್ಥರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ-ವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, "ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥ" ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದನು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರೇ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ನಿಮಿತ್ತ ಮೃತಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಉಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಮೃತನಾಗಿದ್ದ ಷಾಷ್ಟಿಕ ಕುಲೋತ್ಪನ್ನನಾಗಿದ್ದ ದ್ವಿಜನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ, ನಂತರ ಆತನ ಸುತನನ್ನು ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಮುನಿಯನ್ನಾಗಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ವನದಲ್ಲಿ ವಿಠ್ಠಲನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದರು" ಎಂದು ಈ ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ.

* * *

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಈ ಸ್ತುತಿಯು ಕೇವಲ ೧೯ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿದ್ದು, ನರಸಿಂಹ ಎಂಬುವವರು ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರೆಂದು ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧರ ಸುಮತವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದಿರನಂತಿರುವ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ-ರಾಜರನ್ನು ಈ ಜಗತ್ತಿಗಿತ್ತ ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಪಾದಪದ್ಮಭ್ರಮರರಾದ, ಮಾಯಿಮತ್ತಮಾತಂಗ-ಗಳ ಗರ್ವಭಂಗದಲ್ಲಿ ಮೃಗರಾಜನಾದ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಘನ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ದುಷ್ಟರ ಮದ ಸೀಳುವ ಕಾಷಾಯವಸನಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವನ್ನೀಯುವ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಅಮಲಚಾರಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳ, ದೋಷದೂರರಾದ, ಪಾಪಗಳೆಂಬ ಹಾವುಗಳಿಗೆ ಗರುಡನಂತಿರುವ, ಶರಚ್ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸುಂದರವದನವುಳ್ಳ, ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಕುಶದಂತಿರುವ, ಕಾಮಿತಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಮಧೇನುವಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ, ಕರುಣಾಳುಗಳಾದ, ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನರಾದ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸ-ಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಬೃಂದಾವನ ದರ್ಶನ, ಸೇವೆ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಾಶನ, ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯ, ಆಯುರಾರೋ: ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ, ಅಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಿಂದ ದೂರಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಗುರುರಾಜರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪುಟ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರವಾದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು ಈ ಸುತ್ತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಸುಮತಾಬ್ಧಿಸುಧಾಕರಾಯ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಗುರವೇ ಯತಿಪುಂಗವಾಯ ।
ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಾಂಘ್ರಿಸರಸೀರುಹಬಂಭರಾಯ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಃ ಶುಭಾಯ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹಪದಪದ್ಮಗುಹಾಶ್ರಯಾಯ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಘನಸ್ವನವಿದಾರಿತದುರ್ಮದಾಯ ।
ದುರ್ಮಾಯಿದಂತಿದಲನೈಕಮೃಗಾಧಿಪಾಯ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮೋಽಮಲಾಯ ॥ ೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥ ಕಮನೀಯಗಾತ್ರಃ ಶರತ್ಸುಧಾಂಶೂಪಮಚಾರುವಕ್ತ್ರಃ ।
ಜಗದ್ವಿಚಿತ್ರಾಮಲಸಚ್ಚರಿತ್ರೋ ಗುರುಃ ಸ ಮಾಂ ಪಾತು ರಮೇಶಭಕ್ತಃ ॥ ೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥೋ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದಾದವಾಪಸಂಪತ್ಪ್ರಕರಃ ಸುಧೀಂದ್ರಃ ।
ವಿಧೂತಪಾಪೋ ವಿಜಿತಾರಿವರ್ಗಃ ಸಂಸೇವಮಾನಾಖಿಲಕಾಮದಶ್ಚ ॥ ೪ ॥

ಸದ್ಜ್ಞಾನಸದ್ಭಕ್ತಿವಿರಕ್ತಿಸಂಪತ್ಸುಧ್ಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯಬಲಾನಿ ದತ್ವಾ ।
ಅಜ್ಞಾನರೋಗಾದ್ಯಖಿಲಾಶುಭಾನಿ ಹತ್ವಾವತಾನ್ನೋಭವತು ಪ್ರಸನ್ನಃ ॥ ೫ ॥

ಕಣ್ವಾಪಗಾತೀರವರಾಧೀವಾಸಃ ಸಂಸೇವಿತಾಘೋರಪಕ್ಷ್ಯಧೀಶಃ ।
ಸಲ್ಲೋಕಚಿತ್ರಾಕ್ಷಿಮಹೋತ್ಸವೋಽಯಂ ವಾಕ್ಪಾಟವಂ ಸಂದಿಶತಾದ್ಗುರುರ್ಮೇ ॥ ೬ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಸೇವಯಾ ಭುವಿ ಜನಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸೌಖ್ಯಂ ಮಹ-
ದ್ಯತ್ಪಾದಾಂಬುನಿಷೇವಣಂ ಸಕಲಸತ್ತೀರ್ಥಾಲಿಪುಣ್ಯಾವಹಮ್ ।
ಯತ್ಸಂದರ್ಶನಮಾತ್ರತೋ ನಿಜಮಹಾಪಾಪಾಲಿನಾಶೋ ಭವೇ-
ತ್ತಂ ವಂದೇ ತಪನೀಯವರ್ಣವಪುಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯತ್ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಸುಧಾರಸತೃಪ್ತಚಿತ್ತಾ ಯತ್ಪಾದಪಂಕಜನಿಷೇವಣಲಬ್ಧಪುಣ್ಯಾಃ ।
ಯತ್ಪ್ರೇಮಪೂರ್ಣವಿಲಸತ್ಪುಕಟಾಕ್ಷಪಾತ್ರಾಸ್ತದ್ದರ್ಶನಂ ಕಲಿಮಲಾಚಲವಜ್ರಘಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಆಸೇತುಮಹಿಮಶೈಲಾಂತಂ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಯೇನ ವೈ ।
ಚರಿತಾನಿ ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿಂ ಸ ಮೇ ಯಚ್ಛತು ಸೂರಿರಾಟ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜೋ ಜನನೀಸ್ವಸ್ರೀಯೋ ಯಸ್ಯ ಯೋಗಿರಾಟ್ ।
ವಿದ್ಯಾಗುರುರ್ವ್ಯಾಸಮುನೇಸ್ತಂ ವಂದೇಽಹಮಹರ್ನಿಶಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾರ್ಯಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋಽನ್ಯೋ ನೈವಾತೋ ವ್ಯಾಸಯೋಗಿನೇ ।
ವಿಠ್ಠಲಾರ್ಚಾಂ ನೃಸಿಂಹಾರ್ಚಾಂ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರದದೌ ಗುರುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮಾಧವಸ್ಯಾಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಸಹಸ್ರಾಂಶುತಿಥೌ ಗುರುಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಃ ಸ್ವರ್ಲೋಕಂ ಗತ್ವಾ ಸಪ್ತಾಶ್ವಮಾವಿಶತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸೂರ್ಯಾಂಶತ್ವಾದಯಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಗ್ರಾಮೇಽಬ್ಬೂರುವರಾಭಿಧೇ ।
ವೃಂದಾವನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ಸ್ಥಿತೋಽದ್ಯಾಪಿ ವಿರಾಜತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲದಯಾಪಾತ್ರಂ ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಶಾಲಿನಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾರ್ಯಂ ವಂದೇ ವಾಂಛಿತದಾಯಕಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀಮತೇ ಯೋಗಿವರ್ಯಾಯ ಸಜ್ಜನಾಂಭೋನಿಧೀಂದವೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರವೇ ಕರುಣಾಸಿಂಧವೇ ನಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾರ್ಯಪದಾಂಭೋಜಪಾಂಸವಃಪಾವಯಂತು ನಃ ।
ಕಾಮಿತಾಶೇಷಕಲ್ಯಾಣಕಲನೇ ಕಾಮಧೇನವಃ ॥ ೧೬ ॥

ಧೃತಕಾಷಾಯದಂಡೋಽಯಂ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಜಾಂಕುಶಃ ।
ಯತಿರಾಜಾಗ್ರಣೀಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿತನೋತು ಮಮ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುವರ್ಯದಯಾಪಯೋಧೇ
ಭಕ್ತಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ಸುದೃಢಾಂ ಹರಿಪಾದಪದ್ಮೇ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಶುಭಂ ಚ ವಿಷಯೇಷು ವಿರಕ್ತಿಮಗ್ರ್ಯಾಂ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ದಯಾಂ ಕುರು ದಯಾಂ ಕುರು ಮಯ್ಯನಾಥೇ ॥ ೧೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾರ್ಯಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಸುಭಕ್ತಿತಃ ।
ನರಸಿಂಹಾಭಿಧಾನೇನ ಕೃತಂ ವಿಠ್ಠಲತುಷ್ಟಯೇ ॥ ೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜಸ್ತುತಿ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಬೃಂದಾವನ ದರ್ಶನ, ಸೇವೆ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಾಶನ, ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯ, ಆಯುರಾರೋ, ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ, ಅಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಿಂದ ದೂರಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಗುರುರಾಜರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪುಟ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರವಾದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು ಈ ಸುತ್ತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಸುಮತಾಬ್ಧಿಸುಧಾಕರಾಯ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಗುರವೇ ಯತಿಪುಂಗವಾಯ ।
ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಾಂಘ್ರಿಸರಸೀರುಹಬಂಭರಾಯ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಃ ಶುಭಾಯ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹಪದಪದ್ಮಗುಹಾಶ್ರಯಾಯ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಘನಸ್ವನವಿದಾರಿತದುರ್ಮದಾಯ ।
ದುರ್ಮಾಯಿದಂತಿದಲನೈಕಮೃಗಾಧಿಪಾಯ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮೋಽಮಲಾಯ ॥ ೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥ ಕಮನೀಯಗಾತ್ರಃ ಶರತ್ಸುಧಾಂಶೂಪಮಚಾರುವಕ್ತ್ರಃ ।
ಜಗದ್ವಿಚಿತ್ರಾಮಲಸಚ್ಚರಿತ್ರೋ ಗುರುಃ ಸ ಮಾಂ ಪಾತು ರಮೇಶಭಕ್ತಃ ॥ ೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥೋ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದಾದವಾಪಸಂಪತ್ತ್ವಕರಃ ಸುಧೀಂದ್ರಃ ।
ವಿಧೂತಪಾಪೋ ವಿಜಿತಾರಿವರ್ಗಃ ಸಂಸೇವಮಾನಾಖಿಲಕಾಮದಶ್ಚ ॥ ೪ ॥

ಸದ್ಜ್ಞಾನಸದ್ಭಕ್ತಿವಿರಕ್ತಿಸಂಪತ್ಸುಧ್ಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯಬಲಾನಿ ದತ್ವಾ ।
ಅಜ್ಞಾನರೋಗಾದ್ಯಖಿಲಾಶುಭಾನಿ ಹತ್ವಾವತಾನ್ನೋಭವತು ಪ್ರಸನ್ನಃ ॥ ೫ ॥

ಕಣ್ವಾಪಗಾತೀರವರಾಧಿವಾಸಃ ಸಂಸೇವಿತಾಘೋರವಪಕ್ಷ್ಯಧೀಶಃ ।
ಸಲ್ಲೋಕಚಿತ್ರಾಕ್ಷಿಮಹೋತ್ಸವೋಽಯಂ ವಾಕ್ಪಾಟವಂ ಸಂದಿಶತಾದ್ಗುರುರ್ಮೇ ॥ ೬ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಸೇವಯಾ ಭುವಿ ಜನಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸೌಖ್ಯಂ ಮಹ-
ದ್ಯತ್ಪಾದಾಂಬುನಿಷೇವಣಂ ಸಕಲಸತ್ತೀರ್ಥಾಲಿಪುಣ್ಯಾವಹಮ್ ।
ಯತ್ಸಂದರ್ಶನಮಾತ್ರತೋ ನಿಜಮಹಾಪಾಪಾಲಿನಾಶೋ ಭವೇ-
ತ್ತಂ ವಂದೇ ತಪನೀಯವರ್ಣವಪುಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯತ್ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಸುಧಾರಸತೃಪ್ತಚಿತ್ತಾ ಯತ್ಪಾದಪಂಕಜನಿಷೇವಣಲಬ್ಧಪುಣ್ಯಾಃ ।
ಯತ್ಪ್ರೇಮಪೂರ್ಣವಿಲಸತ್ಸುಕಟಾಕ್ಷಪಾತ್ರಾಸ್ತದ್ದರ್ಶನಂ ಕಲಿಮಲಾಚಲುವಜ್ರಭೂತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಆಸೇತುಮಹಿಮಶ್ಶೈಲಾಂತಂ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಯೇನ ವೈ ।
ಚರಿತಾನಿ ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿಂ ಸ ಮೇ ಯಚ್ಛತು ಸೂರಿರಾಟ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜೋ ಜನನೀಸ್ವಸ್ರೀಯೋ ಯಸ್ಯ ಯೋಗಿರಾಟ್ ।
ವಿದ್ಯಾಗುರುರ್ವ್ಯಾಸಮುನೇಸ್ತಂ ವಂದೇಽಹಮಹರ್ನಿಶಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾರ್ಯಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋಽನ್ಯೋ ನೈವಾತೋ ವ್ಯಾಸಯೋಗಿನೇ ।
ವಿಠ್ಠಲಾರ್ಚಾಂ ನೃಸಿಂಹಾರ್ಚಾಂ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರದದೌ ಗುರುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮಾಧವಸ್ಯಾಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಸಹಸ್ರಾಂಶುತಿಥೌ ಗುರುಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಃ ಸ್ವರ್ಲೋಕಂ ಗತ್ವಾ ಸಪ್ತಾಶ್ವಮಾವಿಶತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸೂರ್ಯಾಂಶತ್ವಾದಯಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಗ್ರಾಮೇಽಬ್ಜೂರುವರಾಭಿಧೇ ।
ವೃಂದಾವನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ಸ್ಥಿತೋಽದ್ಯಾಪಿ ವಿರಾಜತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲದಯಾಪಾತ್ರಂ ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಶಾಲಿನಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾರ್ಯಂ ವಂದೇ ವಾಂಛಿತದಾಯಕಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀಮತೇ ಯೋಗಿವರ್ಯಾಯ ಸಜ್ಜನಾಂಭೋನಿಧೀಂದವೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರವೇ ಕರುಣಾಸಿಂಧವೇ ನಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾರ್ಯಪದಾಂಭೋಜಪಾಂಸವಃಪಾವಯಂತು ನಃ ।
ಕಾಮಿತಾಶೇಷಕಲ್ಯಾಣಕಲನೇ ಕಾಮಧೇನವಃ ॥ ೧೬ ॥

ಧೃತಕಾಷಾಯದಂಡೋಽಯಂ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಜಾಂಕುಶಃ ।
ಯತಿರಾಜಾಗ್ರಣೀಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿತನೋತು ಮಮ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುವರ್ಯದಯಾಪಯೋಧೇ
ಭಕ್ತಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ಸುದೃಢಾಂ ಹರಿಪಾದಪದ್ಮೇ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಶುಭಂ ಚ ವಿಷಯೇಷು ವಿರಕ್ತಿಮಗ್ರ್ಯಾಂ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ದಯಾಂ ಕುರು ದಯಾಂ ಕುರು ಮಯ್ಯನಾಥೇ ॥ ೧೮ ॥

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾರ್ಯಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಸುಭಕ್ತಿತಃ ।
ನರಸಿಂಹಾಭಿಧಾನೇನ ಕೃತಂ ವಿಠ್ಠಲತುಷ್ಟಯೇ ॥ ೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜಸ್ತುತಿ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ನಿತ್ಯಪಠನೀಯವಾದ ಸರ್ವೇಷ್ಟ-ಪ್ರದವಾದ, ಗುರುಪ್ರಸಾದಪ್ರಾಸಾದ ಸೋಪಾನವನ್ನೇರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾದ ಸ್ತೋತ್ರ-ವಾಗಿದೆ.

ಮನೋಹರ ಬಾಲರೂಪೀ ವಿಠ್ಠಲನ ರಕ್ಷಾಕವಚವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಪಾಪವಿಧ್ವಂಸಕ-ರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಪರಿಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಭವಾಟವಿಯಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದ ಸಜ್ಜನರ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶ ವಾಕ್ಯಗಳೆಂಬ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಾಪಗಳೆಂಬ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವ ವಜ್ರಾಯುಧ ಸದೃಶರಾದ, ಸಜ್ಜನ ಕುಮುದ ವೃಂದವನ್ನರಳಿಸುವ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ, ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ಫುಟಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ, ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಉಪಾಯ-ದಂತಿರುವ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿವಂಶವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ, ಇದಿರು ಬೀಳುವ ವಾದಿಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳ ಗಂಡಸ್ಥಳವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಸಿಂಹಸದೃಶರಾದ ಗುರುರಾಜರು ಸರ್ವದಾ ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹಕವಚವನ್ನು ತೊಡಿಸುವಂತೆ ಪರಿಪರಿ ವಿಧದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ-ಮಾಡಿ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಗುರುರಾಜರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯ ಭಕ್ತಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಜಪಿಸುವವರಿಗೆ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗವುದೆಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹದೇವರೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತನ ಆರ್ತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಗುರುಗಳ ಅಂತಃಕರಣ ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವಿಠ್ಠಲಃಪಾತು ಸದಾತ್ತಲೀಲೋ
ಬಾಲಾಕೃತಿರ್ಲೋಲಸಕೇಶಜಾಲಃ ।
ಮಧ್ವೋಽಘವಿಧ್ವಂಸಕರಃಕರೋತು ಬುದ್ಧಿಂ
ವಿಶುದ್ಧಾಂ ಖಲು ಮಾಧವೇಽಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಮುನಿಪಾರ್ಚಿತಪಾದಪೀಠೋ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜಯತೀಂದ್ರಚಂದ್ರಃ ।
ಗೋಭಿಸ್ತಮಾಂಸಿ ಹರತಾದ್ಭವಕಾನನೇಷು
ಸನ್ಮಾರ್ಗದೃಷ್ಟಿವಿಕಲಸ್ಯ ಸತೋ ಜನಸ್ಯ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹಚರಣಾಂಬುಜಪೂಜನೋತ್ಥ-
ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂಪದಮರಪ್ರಕೃತಿರ್ಯತೀಂದ್ರಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಡಮರದ್ರುಮೋಽಸೌ
ಸರ್ವೇಷ್ಟಮಾಶು ವಿದಧಾತು ಸುಬೋಧಸಾಂದ್ರಃ ॥ ೩ ॥

ವಜ್ರಾಯಿತೋಽಘಾದ್ರಿವಿಭೇದನೇಽಸೌ
ಚಂದ್ರಾಯಿತಃ ಸತ್ಕುಮುದಪ್ರಹರ್ಷೇ ।
ಸೂರ್ಯಾಯಿತಃ ಸದ್ಧೃದಯಪ್ರಕಾಶೇ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಃ ಸತತಂ ಸ ಪಾಯಾತ್ ॥ ೪ ॥

ನೃಸಿಂಹಸೇವಾಪರಿಪೂತಕಾಯಃ
ಸಂಸಾರಸಿಂಧೂತ್ತರಣಾಭ್ಯುಪಾಯಃ ।
ನಿರ್ದೋಷಬೋಧೇನ ವಿನಷ್ಟಮಾಯಃ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯೋಗೀ ವೃಜಿನಾತ್ಸ ಪಾಯಾತ್ ॥ ೫ ॥

ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಪ್ರವಣಾಂತರಂಗಃ
ಕಷ್ಟವ್ರತಾಚಾರಕೃಶೀಕೃತಾಂಗಃ ।
ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪೂರ್ಣಾನ್ ಕುರುತಾನ್ನತಾಂಗಾ-
ನಷ್ಟೋಚ್ಚಸಂಸಾರಚಲತ್ತರಂಗಃ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಧ್ವಮುನಿವಂಶಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಾಯಿತನಿಜಾಕೃತಿಃ ।
ಜಯಧ್ವಜಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಪುರುಷೋತ್ತಮಪುತ್ರಕಃ ॥ ೭ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ದದಾತು ಜ್ಞಾನಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಸಂಸಾರಕ್ಲೇಶನಾಶಂ ಚ ಸಾಧಯೇತ್ಸಿದ್ಧಪುಂಗವಃ ॥ ೮ ॥

ವಾದೀಂದ್ರಕುಂಭದಳನೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತಿರಾಡ್ಗಜಃ ।
ಹೃದಾರಾಮಸ್ಥಿತಾಘೇಕ್ಷುದಂಡಂ ಖಂಡಯತಾದ್ದೃಢಮ್ ॥ ೯ ॥

ದಯಾಲೋರ್ಗೇಯಚರಿತಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯವರಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಕೋಽನ್ಯಃ ಸರ್ವೇಷ್ಟದೋಽಸ್ಮಾಕಮಧುನಾ ಧರಣೀತಲೇ ॥ ೧೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗುರುರಾಜಾಯ ನಮೋಽಜ್ಞಾನನಿವಾರಿಣೇ ।
ನಮೋ ನಮೋ ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರವೇಽಖಿಲಸಂಪದೇ ॥ ೧೧ ॥

"ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾಯ ನಮಃ" ಇತ್ಯಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಕಮ್ ।
ಜಪಿತಾಮಿಷ್ಟಸರ್ವಸ್ವಂ ಕರಗಂ ಸ್ಯಾದಸಂಶಯಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ನಿವರ್ತಂತೇಽಖಿಲಾ ರೋಗಾಃ ಕುಷ್ಠಾಪಸ್ಮಾರಪೂರ್ವಕಾಃ ।
ಭ್ರಮಸಂಶಯಪೂರ್ವಾಶ್ಚ ಮನೋದೋಷಾಶ್ಚಯೇಽಖಿಲಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಸುತಾಃ ಪೌತ್ರಾ ಧನಧಾನ್ಯಗವಾದಯಃ ।
ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಾಶ್ಚ ಮನೋಧರ್ಮಾಃ ಶುಭಾಶ್ಚ ಯೇ ॥ ೧೪ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗುರುರಾಜ ತ್ವಾಂ ವೃಂದಾವನವಿಲಾಸಿನಮ್ ।
ಕುರ್ವನ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ವಂದೇ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಫಲಾಪ್ತಯೇ ॥ ೧೫ ॥

ಕಾಯವಾಗ್ಧೀಭವಾನ್ ದೋಷಾಂಸ್ತವ ವೃಂದಾವನೋದಕಮ್ ।
ತ್ರಿಃಪೀತಂ ನಾಶಯೇನ್ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಧೃತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸಮೇಧಯೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಖಿನ್ನವಿನ್ನ ಜಪದ್ವೀಪ ಪೂತವಾತಮತಸ್ಥಿತ ।
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮವ್ರತಗಣ್ಯೋಽಗಯೋಗವ್ರತ ತಪನ್ನವ ॥ ೧೭ ॥

ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಕಾಷಾಯಸುಚೇಲಮೀಡ್ಯಂ
ಧ್ಯಾಯಂತಮಂತಃ ಖಲು ವಿಠ್ಠಲಂ ತಂ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಂ ವರಬೋಧಮುದ್ರಂ
ವೃಂದಾವನಸ್ಥಂ ರವಿತುಲ್ಯಮೂರ್ತಿಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕದಾ ಮುದಾ ಪೀಠವರೇ ವಸಂತಂ
ಲಸಂತಮಂತಃಕೃಪಯಾರ್ದ್ರಚಿತ್ತಮ್ ।
ಇಷ್ಟಾರ್ಥದಾನೋದ್ಯತಪಾಣಿಪದ್ಮಂ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಂ ಸುದೃಶಾವಲೋಕೇ ॥ ೧೯ ॥

ಗಂಭೀರಸಂಸಾರಸಮುದ್ರಪಾರಂ
ತರೀತುಕಾಮಸ್ಯ ಜನಸ್ಯಲೋಕೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥೋಡುಪಮಂತರೇಣ
ನ ಸ್ಯಾದುಪಾಯಾಂತರಮತ್ರ ನೂನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯತಿರಾಜ ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ಗತವಾನಹಮ್ ।
ಕರಾವಲಂಬನಂ ದೇಹಿ ಪತಿತಸ್ಯ ಭವಾರ್ಣವೇ ॥ ೨೧ ॥

ಇತಿ ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಯೋ ಮರ್ತ್ಯಃಸೇವತೇ ಗುರುಪುಂಗವಮ್ ।
ಅಶೇಷಕಷ್ಟರಾಹಿತ್ಯಮಿಷ್ಟಲಾಭಂ ಚ ವಿಂದತೇ ॥ ೨೨ ॥

ಸ್ತುತ್ಯಾನಯೋದಕಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಪಿಬನ್ನುದರಪೀಡಯಾ ।
ವಿಮುಕ್ತಃ ಸುಖಮಾಪ್ನೋತಿ ದೀರ್ಘಮಾಯುಶ್ಚ ವಿಂದತಿ ॥ ೨೩ ॥

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ಪುಣ್ಯೇಽಹನಿ ದ್ವಿಜಃ ।
ಜಪನ್ ಭೂತಾದಿಪೀಡಾಭಿರ್ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ವೃಂದಾವನಸ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗುರುರಾಜಂ ಸ್ತುವನ್ ಸ್ಮರೇತ್ ।
ತಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷ್ಟಲಾಭಃ ಸ್ಯಾದತ್ರ ಸಾಕ್ಷೀ ನೃಕೇಸರೀ ॥ ೨೫ ॥

ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಾರ್ಯ ಗುರುವರ್ಯಕೃಪಾಬಲಾತ್ ।
ರಚಿತಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸೇನ ತೇನ ಸ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಹರಿಃ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಗುರುರಾಜಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಶಾಖಾಮಠವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಆಶ್ರಮವಿತ್ತು, ಗೋಪೀನಾಥದೇವರನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದರು. ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರತೀರ್ಥರು. ಇವರಿಂದ ಏಳನೆಯವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ-ತೀರ್ಥರು. ಇವರೇ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು. ಇವರನ್ನು ವಾದಿರಾಜರು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಗೋಪಿನಾಥ ಪೂಜಕರಾದ, ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಶಾಪಾನು-ಗ್ರಹಶಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರನ್ನು ಭಜಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಸಜ್ಜನ ಸಮೂಹವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಗಳಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿತರಾದ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ವಿಶೇಷ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪಾವಿತರಾದ, ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿತವಾದ ಯತಿಪರಂಪರೆ-ಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತರಾದ, ಶ್ರೀಸ್ವರ್ಣವರ್ಣತೀರ್ಥ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತರಾದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು ಮಂಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅರ್ಜುನ ಹಾಗೂ ಜಾಂಬವತಿಯರಿಂದ ಪೂಜಿತವಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀ-ಸತ್ಯಭಾಮಾ ಸಮೇತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ರಂಗವಿಠ್ಠಲ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅಂತಹ ಯತಿಗಳು ರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂದೆ ಧ್ರುವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ ಆ ಧ್ರುವನ ಅಂಶವೇ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರೆಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಸಾಂಸಾರಿಕ ಕ್ಲೇಶಗಳಿಂದ ಬೇಗನೆ ಪಾರು ಮಾಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಸಕಲೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದ್ವೈಪಾಯನೋತ್ತಮಕರೋಪಾಗತಾಂ ಪವನರೂಪಾಮಿತೇಕ್ಷಮಹಿತಾಮ್
ಗೋಪಾಂಗನೇಶತನುಮಾಪಾತಮರ್ಚಯಿತುಮಾಪಾದ್ಯ ಯೋ ಹಿ ಯತಿತಾಮ್ ।
ಸ್ವಾಪಾಸ್ತಭೂಪಕೃತಶಾಪಾಸಿಘಾತಜನಿತಾಪಾರಪಾಪನಿಚಯಂ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜವರಶಾಪಾಯುಧಂ ಭಜತ ಸೂಪಾನ್ನಲೋಲುಪಧಿಯಃ ॥ ೧ ॥

ಕಾಪಾಲಿಕಾಂಶವರಕೋಪಾತಿವಿತ್ತಯತಿ ಭೂಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿಕುಲಭೂಃ
ಭೂಪಾವನಾಮಿತಧಿಯಾಪಾವಿತಾತಿಶುಭರೂಪಾಬ್ಜನಾಭ ಸುಯತೇಃ ।
ಗೋಪಾಯಿತಾನ್ವಯ ಸುದೀಪಾಭಹೇಮಸರೂಪಾಖ್ಯಭಿಕ್ಷು ವರಭೂಃ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಯತಿರಾಪಾತುನಃ ಶುಭಕಲಾಪಾನಪಾರ ಮಹಿಮಾ ॥ ೨ ॥

ಗೋಪಾಲವಿಠ್ಠಲತನೂಪಾರ್ಥಭಲ್ಲಕ ಸುತೋಪಾಸಿತೇ ಸಮಹಿಲೇ
ದೀಪಾಢ್ಯಪಿತ್ತ ಭವನಾಪಾಲಿತೇ ಕುರುಕುಲಾಪಾಯ ಭೂನೃಪತಿನಾ ।
ಪ್ರಾಪಾದಿಮಾದಿಶದಘೋಪಾಕ ಶಿಷ್ಯಯತಯೇ ಪಾದುಕೇತಮನಯೋಃ-
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಯತಿರಾಪಾತು ನೋ ರಚಿತ ಭೂಪಾಲಪೀಠವಸತಿಃ ॥ ೩ ॥

ಯೋಽಪಾಗಮತ್ ಸ್ವಪುರತೋಪಾಸ್ತ ಬಂಧುಜನತಾಪಾರಿಬರ್ಹಸುಹೃದಾ-
ಲಾಪಾದಿರಾಗ ಉರು ಭೂಪಾಲವರ್ಯಜನ ಗೋಪಾಂಗಹಾಪಿತತನುಃ ।
ಧೂಪಾಯಿತಾಂತರಶ್ವಾಪಾಟವೀಂ ಸಿಶಿತರೋಪಾಭಮಾತೃವಚಸಾ-
ಗೋಪಾಯಿತಾತ್ಮತನುಭೂಪಾಮರಾರ್ಯಜನಗೋಪಾರವಶ್ಯಕರಭಾಃ ॥ ೪ ॥

ಹಾ ಪಾಕ ಆಗತ ಇಹಾಪಾಪಸೇವ್ಯಮಭಿರೂಪಾಮರದ್ರುಪ್ರತಿಮಾಂ
ಶ್ರೀಪಾಲಯಾಪಿತಮಹೀಪಾರಗಾಮಿಸುರ ಶಾಪಾಯುಧೋಕ್ತ ತಪಸಾ ।
ಕ್ಷ್ಮಾಪಾಲಪೀಠಮಥ ಗೋಪಾಲ ಸೇವ್ಯ ಪದಮಾಪಾಗ್ರ್ಯ ಜನ್ಮಗುರುತಾಂ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಯತಿರಾಪಾರಯತ್ಸ್ವಯಮಿಹಾಪಾಯತಃ ಸಪದಿನಃ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾತ್ತಾನನಾಂತಕ ಸಮಾತ್ತಾಯುಧೋರುಭುಜವೈತ್ತಾಯನೀಧ್ವಜ ಚಮೂ-
ಚ್ಛೇತ್ತಾನುಜಾರ್ಥಮಿವ ಭೇತ್ತಾ ಸ್ವಕಾವತಮಸೋತ್ತಾನ ಪರ್ವತತತೇಃ ।
ಸ್ವಾತ್ತಾನಿಲಾಗಮಮಹೋತ್ತಾನತೀಕ್ಷ್ಣಪವಿರೌತ್ತಾನಪಾದಿಯತಿರಾಡ್
ವೇತ್ತಾ ಹಯಾನನತನೂತ್ತಾರಣಸ್ಯ ಮಮ ತೋತ್ತಾ ಭವಾರ್ತಿಮತುಲಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರುವರ್ಣನಪದ್ಯಷಟ್ಕಂ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಯತಿಶಿಷ್ಯಗಣರ್ಷಭೇಣ ।
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿನಾ ರಚಿತಂ ಹಿ ಶಶ್ವತ್
ಸೇವಾದರೇಣ ಪಠತಾಂ ಪ್ರಕರೋತ್ಯಭೀಷ್ಟಮ್ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿಕೃತ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಸ್ತುತಿಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

***

ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದರಾಜಪಂಚರತ್ನಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಪಂಚರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವರು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು. ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ-ವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವ ಸ್ತುತಿ ಇದು.

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಘೋರವಾದ ಆನೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಸಿಂಹ, ವಾದಿಗಳೆಂಬ ಕರೀಂದ್ರಗಳ ಕುಂಭಸ್ಥಲವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಮೃಗರಾಜನೆಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜ ಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರಿಗೆ ಸುವಿಮಲವಾದ ವಿದ್ಯೆ, ಪಶು, ಸಂತತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಕೀರ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೌಖ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಲಭಿಸುವುವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜ ಬೃಂದಾವನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಕಾಶೀ, ಕೇದಾರ, ಮಾಯಾ, ಕರಿಗಿರಿ, ಮಥುರಾ, [illegible]ರಕಾ, ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ, ಶ್ರೀಮುಷ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದರ್ಶನದ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಗುಲ್ಮಾದಿ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ಪರಿಹಾರ, ಭೂತ-ಬೇತಾಳ ಬಾಧೆಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು ಅಖಿಲ ಸನ್ಮಂಗಳವಾಗುವುದೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಮುಖಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

❑❑

ವಂದೇ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಂ ರುಚಿತಮಹೃದಯಂ ಪೂಜಿತ ಶ್ರೀಸಹಾಯಂ
ನಿರ್ಧೂತಾಶೇಷಹೇಯಂ ನಿಭೃತಶುಭಚಯಂ ಭೂಮಿದೇವಾಭಿಗೇಯಮ್ ।
ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ದತ್ತದೇಯಂ ನಿಜಜನಸದಯಂ ಖಂಡಿತಾಶೇಷಮಾಯಂ
ನಿಷ್ಠ್ಯೂತ ಸ್ವರ್ಣಕಾಯಂ ಬಹುಗಣನಿಲಯಂ ವಾದಿಸಂಘೈರಜೇಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕ್ಷುಬ್ಧಾದ್ವಾದಿಕರೀಂದ್ರ ವಾದಿಪಟಲೀಕುಂಭಚ್ಛಟಾಭೇದನ-
ಪ್ರೌಢಪ್ರಾಭವತರ್ಕಸಂಘನಿಕರಶ್ರೇಣೀವಿಲಾಸೋಜ್ಜ್ವಲಃ ।
ಗೋಪೀನಾಥಮಹೇಂದ್ರಶೇಖರಲಸತ್ಪಾದಸ್ಥಲಾವಾಸಕೃತ್
ಪಾಯಾನ್ಮಾಂ ಭವಘೋರಕುಂಜರಭಯಾತ್ ಶ್ರೀಪಾದರಾಟ್ ಕೇಸರೀ ॥ ೨ ॥

ಬಿಭ್ರಾಣಂ ಕ್ಷೌಮವಾಸಃ ಕರಧೃತವಲಯಂ ಹಾರಕೇಯೂರ ಕಾಂಚೀ-
ಗ್ರೈವೇಯ ಸ್ವರ್ಣಮಾಲಾಮಣಿಗಣಖಚಿತಾನೇಕಭೂಷಾ ಪ್ರಕರ್ಷಮ್ ।
ಭುಂಜಾನಂ ಷಷ್ಠಿಶಾಕಂ ಹಯಗಜಶಿಬಿಕಾನರ್ಘ್ಯಶಯ್ಯಾರಥಾಢ್ಯಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಂ ತ್ರಿಭುವನವಿದಿತಂ ಘೋರವಾದಿ ಪ್ರಶಾಂತ್ಯೈ ॥ ೩ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನ ಸೇವಯಾ ಸುವಿಮಲಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಪಶೂನ್ ಸಂತತಿಂ
ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಮನಲ್ಪಕೀರ್ತಿನಿವಹಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸೌಖ್ಯಂ ಜನಃ ।
ತಂ ವಂದೇ ನರಸಿಂಹತೀರ್ಥ ನಿಲಯಂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಟ್ ಪೂಜಿತಂ
ಧ್ಯಾಯಂತಂ ಮನಸಾ ನೃಸಿಂಹಚರಣಂ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕಾಶೀ ಕೇದಾರ ಮಾಯಾ ಕರಿಗಿರಿ ಮಧುರಾ ದ್ವಾರಕಾ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿ
ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಕ್ಷೇತ್ರ ಪೂರ್ವ ತ್ರಿಭುವನವಿಲಸತ್ಪುಣ್ಯಭೂಮಾನಿವಾಸಃ ।
ಗುಲ್ಮಾದಿವ್ಯಾಧಿಹರ್ತಾಗುರುಗುಣನಿಲಯೋ ಭೂತವೇತಾಲಭೇದೀ
ಭೂಯಾತ್ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜೋ ನಿಖಿಲಶುಭತತಿಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ಸಂತತಂ ನಃ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದರಾಜಪಂಚರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದರಾಜಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಅಗಮ್ಯ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಳ್ವ ಭೂಪಾಲ ನರಸಿಂಹರಾಯನು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಅವನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ

ಅನುಗ್ರಹವಿಶೇಷದಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಗುರುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ, ಅವನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರು ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು. ಮುಳುಬಾಗಿಲಿನ ಈ ತಪೋಮೂರ್ತಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು, ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಂಥ ವಿಭೂತಿ-ಪುರುಷರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅನೇಕ ವಿಧ ಅಪರಿಮಿತ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ, ಸರ್ವ ಜನಾದರಣೀಯವಾಗಿ, ವಿಶ್ವವಂದ್ಯರಾಗಿ, ಸಮಾಜದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರಗತಿಯ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಗಳನ್ನು ಏರಿ ನಿಂತು ೯೮ ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಸೇವೆ, ಬೃಂದಾವನ ದರ್ಶನ ಎಂತಹ ಯಶೋಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ, ಅನರ್ಘ್ಯ ಫಲವನ್ನೂ ಈ ಅಷ್ಟಕವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮದ್ವೀರನೃಸಿಂಹನಾಮನೃಪತೇರ್ಭೂದೇವ ಹತ್ಯಾವ್ಯಥಾಮ್ ।
ದೂರೀಕೃತ್ಯ ತದರ್ಪಿತೋಜ್ಜ್ವಲಮಹಾಸಿಂಹಾಸನೇ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥
ಶ್ರೀಮತ್ಪೂರ್ವಕವಾಟನಾಮಕಪುರೇ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಃ ।
ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದಯತೀಂದ್ರಶೇಖರಮಣೇ ಭೂಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೧ ॥

ಭೇರೀ ಮಂಜುಳ ಕಾಹಲೀ ಮುಖ ಮಹಾ ನಾನಾವಿಧ ಪ್ರೋಜ್ಜ್ವಲ ।
ಧ್ವಾಂತಧ್ವಾನನಿರಸ್ತವಾದಿನಿಚಯಃ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜೋಸ್ತು ನಃ ॥
ಸೌವರ್ಣಾಮಲದಂಡಚಾಮರಸಿತಚ್ಛತ್ರೋರುಹೈಮೋಲ್ಲಸತ್ ।
ಯಷ್ಟಿದ್ವಂದ್ವಸುಪಂಚವರ್ಣವಸನೋ ಭೂಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೨ ॥

ಪಾದತ್ರಾಣಯುಗಂ ಕ್ವಣತ್ಸುಚರಣದ್ವಂದ್ವೇನ ಸಂಯೋಜ್ಯತತ್ ।
ದುಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪದಕಂಜರಕ್ಷಣಯುಗೇ ಬಂದೀಕೃತಂ ಕೂಜತೀ ॥
ಧೀರಾನ್ಮೋಚಯತೇತಿ ಬಂದಿಷು ಪುರೋಗರ್ಜತ್ಸು ಸಿಂಹಾಸನಮ್ ।
ಗಚ್ಛನ್ಮೌಕ್ತಿಕ ಕಂಚುಕೋಜ್ಜ್ವಲತನುಭೂಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾಶಾಕ ಸುಭಕ್ಷ್ಯಪಾಯಸಘೃತಂ ಪ್ರಾಜ್ಯಾನ್ನ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಜನೇ ।
ನಿಂದಾಂ ಕುರ್ವತಿ ಕಾನನಂ ಗತವತೇ ಯಸ್ಮೈ ದದೌ ಶ್ರೀಪತಿಃ ॥
ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಂ ಸಘೃತಂ ಪಯೋದಧಿಯುತಂ ಸೋಪಸ್ಕರಂ ಕಾನನೇ ।
ಗೋಪೀನಾಥಪದಾಬ್ಜಸಕ್ತಸುಮನಾಃ ಭೂಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೪ ॥

ಚೈತ್ರೇಮಾಸಿ ಕಠೋರಭಾಸ್ಕರಕರೈಸ್ಸಂತಪ್ತಗಾತ್ರಾಖಿಲ ।
ಸ್ವಾಂತೇವಾಸಿಭಿರರ್ಥಿಭಿಃಸ್ವತಪಸಾ ನಿರ್ಮಾಯ ರಮ್ಯಂ ಸರಃ ॥
ಸಾರಾಮೋ ಯತಿಪುಂಗವಃ ಪರಿಜನಾನಾಪ್ಯಾಯಯಾ ಮಾಸಯಾ ।
ಛಾಯಾತೋಯವಿಹೀನ ಕಾನನತಲೇಭೂರ್ಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೫ ॥

ತ್ವಂ ಚೇನ್ಮಾಂ ಜಯಸಿದ್ಧಿಚಾಮರಧುನೀಂ ಗಚ್ಛಾವಿನೋಚೇತ್ತದಾ ।
ಸನ್ಯಸ್ತೋಭವ ಪಂಡಿತೇತಿಸದಸೀ ಕ್ಷೋಣಿಪತೇಃ ಪತ್ರಿಕಾ ॥
ಆಲೇಖ್ಯ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯಪರ್ಯ ಯತಿನಾಂ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮಂ ವಾದಿನಮ್ ।
ಜಿತ್ವಾದಾಪಿತತ್ವಾಂಶ್ಚ ತಸ್ಯ ಸುಮತೀರ್ಭೂಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೬ ॥

ವೈರಾಗ್ಯಾಮಲಭಕ್ತಿನಿರ್ಮಲ ಮಹಾಜ್ಞಾನಾದಿಭಾಗ್ಯೋಜ್ಜ್ವಲಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ ಶ್ರೀಪತಿರಂಗವಿಠ್ಠಲಪದಾಂಭೋಜಃ ಪ್ರಭಾವಂ ಹೃದೀ ॥
ಸ್ಮಾರಂಸ್ಮಾರಮಹರ್ನಿಶಂ ನಿಜಮಹಾನಂದಾಬ್ಧಿಮಗ್ನೋ ಗುರುಃ ।
ಲೋಕಾನಂದಕರೋರು ರಮ್ಯಮಹಿಮಾಭೂಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೭ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಸೇವಯಾ ಭುವಿಜನಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿಸೌಖ್ಯಂ ಮಹತ್ ।
ಯದ್ವೃಂದಾವನ ಮೃತ್ತಿಕಾಪಿನಿಟಲೇ ಭಕ್ತ್ಯಾಧೃತಾ ಸೇವಿತಾ ॥
ಭೂತೋಚ್ಚಾಟನಕಾರಿಣೀ ಕ್ಷಯಮಹಾಪಸ್ಮಾರಗುಲ್ಮಾಧಿಕಾ- ।
ನೇಕವ್ಯಾಧಿನಿವಾರಣೈಕಕರುಣೆರ್ಭೂಯಾತ್ಸನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಯತಿಕೃತಂ ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದರಾಜಾಷ್ಟಕಂ ಸಮಾಪ್ತಮ್ ॥

* * *

ನವಪದ್ಯಸುರತ್ನಮಾಲಾ

ಶ್ರೀಕಾಂತತೀರ್ಥಕರರುಂಜಾತರಾದ ಶ್ರೀನಿಧಿತೀರ್ಥರು ಈ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜನ ನವಪದ್ಯಸುರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರ ಕುಲವೆಂಬ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಗುರುಗಳಾದ, ಶ್ರೀರಂಗವಿಠ್ಠಲ ಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕರಾದ, ಅಖಿಲಜನರ ಸಕಲ ಮನೋರಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತ ಅವರ ಅನೇಕ ಅಗಮ್ಯ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷಗಾಗಿ ಕುಹಕಿಗಳು ಅರ್ಪಿಸಿದ ನಾನಾಪರಿಯ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಭುಂಜಿಸಿದ ಮಹಿಮೆ, ಪಾಠಪ್ರವಚನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಘುನಾಥತೀರ್ಥರು ವಿಮಾನಾರೂಢರಾಗಿ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಕುಸುಮವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ದರ್ಶನವಿತ್ತ ರೋಮಾಂಚಕ ಘಟನೆ, ವಿಪ್ರಹತ್ಯಾದೋಷವನ್ನು ಶಂಖೋದಕದಿಂದ ಕಳೆಯಲು ಕೆಲವು ಅಪ್ರಬುದ್ಧರು ಶಂಕಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಗೇರಣ್ಣೆಯ ಕಪ್ಪುಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಳಿ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಮೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದೆ.

ದುರ್ವಾದಿಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳ ಗಂಡಸ್ಥಳನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ರಮಾ-ರಮಣನ ಚರಣಕಮಲಗಳೆಂಬ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪ್ರವಚನವೆಂಬ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಮೃಗೇಂದ್ರನಂತೆ ಇರುವ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರುಗಳನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತ ಈ ನವಪದ್ಯರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಯಾರು ಧರಿಸುವರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸಕಲೇಷ್ಟಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಕಾಂತತೀರ್ಥ ಗುರುರಾಜಕರಾಬ್ಜಜಾತ
ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿಧೀರ್ಯತಿರುದಾರ ಗುಣೋಲ್ಲಸಂತೀಮ್ ।
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜ ನವಪದ್ಯಸುರತ್ನಮಾಲಾಂ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕರೋಮಿ ಗುರುರಾಜವರಪ್ರಸಾದಾತ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಕುಲವಾರ್ಧಿಸುಧಾಕರಾಯ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುವರ್ಯತಿಶೇಖರಾಯ ।
ಶ್ರೀರಂಗವಿಠ್ಠಲಪದಾಂಬುಜಬಂಭರಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೨ ॥

ಸಂಪೂರಿತಾಖಿಲಜನೋರು ಮನೋರಥಾಯ
ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹಸರಸೀತಟಸಂಸ್ಥಿತಾಯ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುವರ್ಣಸಮವರ್ಣಕರಾಬ್ಜಜಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಫಣಿಬಂಧನಿವಾರಕಾಯ
ತದ್ಭಾಷಯೈವ ಫಣಿರಾಜ ಸುತೋಷಕಾಯ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುರತ್ನಖಚಿತೋಜ್ಜ್ವಲಕುಂಡಲಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಗೋಪಿಕಾಪತಿನಿವೇದಿತ ಷಷ್ಟಿಶಾಕಾ
ಮುಖ್ಯೋರು ಭೋಜನ ವಿದೂಷಣತತ್ಪರಾಣಾಮ್ ।
ಸಂದರ್ಶಿತೋರು ನಿಜಕುಕ್ಷಿಗತಾರ್ದ್ರಶಾಕಾ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಯತೀಶ ರಘುನಾಥಮುನೇರ್ವಿಮಾನಾತ್
ಪುಷ್ಪೇ ಸ್ವಮೂರ್ಧ್ನಿಪ್ರತತಿಪ್ರಶಮೀಕ್ಷ್ಯಚೋಸ್ತ್ವಾ ।
ಸಂಪ್ರೇರಿತೋರು ರಘುನಾಥಮುನೀಶ್ವರಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೬ ॥

ಶಂಖಸ್ಥಿತೇನ ಪಯಸಾ ದ್ವಿಜಘಾತಪಾಪೇ
ದೂರೀಕೃತೇ ಬಹುಜನೇಷು ವಿಶಂಕಿತೇಷು ।
ತೇನೈವ ಶುದ್ಧಮಲಿನಾತಿಪಟಿಚ್ಛರಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹಸರಸೀ ಪಯಸಿ ಪ್ರಮೋದಾ-
ದ್ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ತಿಷ್ಠ ಸರಸೀ ಶುಭಕಾರಿ ತೀರೇ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ನಿಬೋಧ್ಯ ನಳಿನೀ ಜಯದಕ್ಷಗಾಭೂತ್
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೮ ॥

ದುರ್ವಾದಿವಾರಣವಿದಾರಣ ದೀಕ್ಷಿತಾಯ
ಶ್ರೀಮದ್ರಮೇಶಚರಣಾಬ್ಜಗ್ರಹಾಶ್ರಯಾಯ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿನಾದ ರುಚಿರೋರು ಮೃಗಾಧಿಪಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೯ ॥

ಕಸ್ತೂರಿಕಾದಿ ಸಮಲಂಕೃತ ದಿವ್ಯದೇಹಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿದೂಷಯತಿ ಮೂಢಜನೇ ಕ್ಷಣೇನ ।
ತತ್ಯಾಗಧಾರಿತ ತನೂಃ ಪರಿರಕ್ಷಕಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಶ್ಶುಭಾಯ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜ ನವಪದ್ಯಸುರತ್ನಮಾಲಾಂ
ಯೇ ಧಾರಯಂತ್ಯನುದಿನಂ ಭುವಿ ಶುದ್ಧಭಾವಾಃ ।
ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಪುರತಸ್ಸಕಲೇಷ್ಟದಶ್ಚ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರುರಾಜಹೃದಬ್ಜವಾಸೀ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಿಧಿಯತಿವರೇಣ್ಯಕೃತಾ ನವಪದ್ಯಸುರತ್ನಮಾಲಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದರಾಜಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಕಾಂತತೀರ್ಥಕರಸಂಜಾತರಾದ ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿಧಿತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಅಷ್ಟಕವಿದು. ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಸಮಗ್ರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಅಗಮ್ಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಅವರು ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಅಂತಹ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು ನಿರಂತರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮತ್ಯಾ ಜಾಂಬವತ್ಯಾ ಯದುಪತಿನಗರೇ ಪೂಜಿತಃ ಫಲ್ಗುಣೇನ
ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತೇನಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರಿಸ್ಸಕಲ ಸುಖಕರೇ ಪಾಂಡುರಂಗೇಽಂತರಂಗೇ ।
ಭೂಮೌ ಕ್ಷೇತ್ರೇಽಥ ಗುಪ್ತಸ್ಸಕಲಬುಧಗುರೋರ್ಯಸ್ಯ ಲಬ್ಧೋಽವತಾನ್ಮಾಂ
ಸ್ವಪ್ನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಮೇಶಃ ಪ್ರಭವರತನಯಾ ಸತ್ಯಭಾಮಾಸಮೇತಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಪ್ರಮುಖಯತಿವರಾನಾದರಾಧೀತಶಾಸ್ತ್ರಾ-
ನಾಹೂಯಾತಿ ಪ್ರಮೋದಾ ಪ್ರವದತ ಭವತಾಂ ತಾವ ದೇವಾದ್ಯ ಶಿಷ್ಯಃ ।
ಯಾವತ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಸ್ತೀತ್ಯುದಿತವತಿ ಗುರೌ ಪ್ರಾಗುಪನ್ಯಸ್ತವಾನ್ಯಃ
ಶ್ರೀಮಾನಾದ್ಯಂತಯುಕ್ತಾಂಬುಧಸದಸಿ ಸುಧಾಂ ಸೋಽವತಾನ್ಮಾಂ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥ ೨ ॥

ಸಾಯಂಕಾಲೇ ಕದಾಚಿತ್ ಗುಣಗಣಭರಿತೇ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣೇ ಯತೀಂದ್ರೇ
ದೂರೇ ಗ್ರಾಮಃ ಪುರಸಸ್ತಾತ್ತ್ಕಿಯತಿ ಕಥಯಮೇ ಬಾಲಕೇತಿ ಬ್ರುವಾಣೇ ।
ಸೂರ್ಯಂ ಮಾಂ ಸ್ಥೈರಭಾಂ ಸ್ವಂ ಸಕಲಬುಧಮಣೇ ಪಶ್ಯ ಕಿಂ ತ್ವಾಂ ಬ್ರುವೇಹಂ
ಯೋಽವಾದೀತ್ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಂ ಗುರುಮಿತಿ ಸಹಸಾ ಸೋಽವಾತಾನ್ಮಾಂ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥ ೩ ॥

ಜಿತ್ವಾನೀಶಂ ನೃಪೇಣ ಪ್ರಬಲ ಗಜಪತಿಂ ಕಂಕಣದ್ವಂದ್ವಮೇಕಮ್
ಯಸ್ಮೈ ದತ್ತಂ ಮನೋಜ್ಞಂ ತದನು ನರಪತೇ ಭೋಗನಾರ್ಯೋ ನಿಶಾಯಾಮ್ ।
ಯದ್ರೂಪಃ ಶ್ರೀರಮೇಶಃ ಪರಿಜನಸಹಿತೇ ಜಾಗರೂಕೇ ದ್ವಿತೀಯಮ್
ದತ್ತಂ ಭೂಪಾಳಮೌಳೌ ಪುನರಪಿ ದದತಾ ಸೋವತಾನ್ಮಾಂ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥ ೪ ॥

ಪಾತುಃ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜ ಸಖಿವರ ರಘುನಾಥಾರ್ಯಯುಕ್ತಃ ಕದಾಚಿತ್
ಗಂಗಾಸ್ನಾನಾಯ ಗಚ್ಛನ್ ಪತಿನೃಪಸದನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭೈಕ್ಷಂ ಯಯಾಚೇ ।
ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಾರ್ಥಂ ಸ್ಥಿತವತಿಯತಿಪೇಭರ್ತ್ಸನಾದಸ್ಯ ಕೋಪಾತ್
ಗೇಹೇ ಧಗ್ಧೇತಿ ನಮ್ರಂ ಪದಯುಗಳಗತಂ ಯೋ ರರಕ್ಷಾವನೀಶಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ವ್ಯಾಸರಾಜಃ ಪ್ರತಿಭಟಜನತಾ ಸರ್ವಗರ್ವಾಪಹರ್ತಾ
ಕರ್ತಾ ಗ್ರಂಥತ್ರಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಭಟವಿಜಯ ಪ್ರೋಚ್ಛಶಾಸ್ತ್ರೋತ್ತಮಸ್ಯ ।
ಪ್ರಖ್ಯಾತಾ ಯತ್ಪ್ರಶಿಷ್ಯಾ ಜಗತಿ ಚ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾಖ್ಯ ಯೋಗೀಂದ್ರಚಂದ್ರಾ
ಶ್ರೀಮತ್ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಪ್ರಮುಖ ಯತಿವರಾಸೋಽವತಾನ್ಮಾಂ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥ ೬ ॥

ಯದ್ವಾಗ್ವಜ್ರಾಭಿದೋಚ್ಛ ಪ್ರಬಲತಮ ಮಹಾಗ್ರಂಥವಜ್ರೇಣ ಹೃಷ್ಯ
ದುರ್ವಾದಿಕ್ಷ್ಮಾಧರಾಣಾಂ ಯತಿವರಸುರಪಚ್ಛೇದಯಾಮಾಸ ಪಕ್ಷಾನ್ ।
ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಪ್ರಮುಖಯತಿವರ್ಯೈರ್ವರ್ಣಿತಂ ನೈವ ಶಕ್ಯಮ್
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತಾಪಸೇಂದ್ರಃ ಸ ಭವತು ನಿತರಾಂ ಭೂಯಸೇ ಶ್ರೇಯಸೇ ಮೇ ॥ ೭ ॥

ನೀಲಾಪಾರ್ಥಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರಿಃ ಕಲುಷಚಯಹರೇ ಭೀಮರಥ್ಯಾಸುತೀರೇ
ರಂಗಕ್ಷೇತ್ರೇಽಥ ಗುಪ್ತಃ ಸಕಲಸುರಪತಿರ್ವೇಣುಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ಲಬ್ಧೋಽಯಮಸ್ಯಾ ದ್ವಿಜವರ ಗುರವೇ ವ್ಯಾಸರಾಜಾಯಯೇನಾ-
ದಾಯೀ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಃ ಸ ಭವತು ನಿತರಾಂ ಭೂಯಸೇ ಶ್ರೇಯಸೇ ಮೇ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಿಧಿಯತಿವರೇಣ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಸುಪ್ರಭಾತಮ್

❑❑

ಶ್ರೀರಘೂತ್ತಮಾಚಾರ್ಯರೆಂಬುವರು ಈ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಿ-ವಾಯು-ಗುರು-ಮಧ್ವ-ಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಶ್ರೀಗೋಪಾಲ-ಕೃಷ್ಣಪಾದಪಂಕಜಮತ್ತಭೃಂಗನಾದ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸಾಗರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಮನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತರಾದ ವ್ಯಾಸರಾಜರನ್ನು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಧ್ವರೇ ಮೊದಲಾದ ಯತಿಮಣಿಗಳ ಹಾರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನ-ದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಭಕ್ತಿ-ವಿರಕ್ತಿಗಳ ಧಾಮ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು. ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ ಸಂಪುಟವನ್ನು ತೆರೆದು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಆ ಭಗವಂತನು ನರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಮಹಿಮರು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ವಾಣಿಯು ಭವದ ತಾಪವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಮುಕ್ತಿ ಎಂಬ ಮಹಾಫಲದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಅದ್ವೈತವಾದವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೋಡಿಸುವ ಪ್ರಚಂಡ ಸೂರ್ಯ, ದ್ವೈತಕಲಶಾರ್ಣವ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸರ್ವಾರ್ಥಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀರಘೂತ್ತಮಾಚಾರ್ಯರು ಪದ್ಯಮಯವಾದ ಈ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನೀಲಾದಿ ದಿವ್ಯ ವರಪೂಜಿತ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತೇ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಗುರುಪೂಜಿತ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತೇ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜ ಜಯತೀರ್ಥ ಯತೀಂದ್ರ ಮೂರ್ತೇ
ಧರ್ಮಾಧಿರಕ್ಷಕ ಗುರೋಃ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಪದಪಂಕಜಮತ್ತಭೃಂಗ
ಆನಂದತೀರ್ಥ ಮುನಿವರ್ಯ ಸುದಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥ ಕರಪದ್ಮ ಸುಜಾತ ಯೋಗಿನ್
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಭಗವಂಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಧ್ವಾರ್ಯಪಂಕ್ತಿ ಮಣಿಹಾರಮಹಾರ್ಘಮಧ್ಯ
ರತ್ನಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಗುಣಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿಧಾಮನ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮೋ ಮುಹೂರ್ತ ಉದಿತೋಽಖಿಲ ಭಕ್ತಿ ಕಾಲ
ಧರ್ಮಾಧಿಶಿಕ್ಷಕ ಗುರೋಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಪಾದತೀರ್ಥೈಶ್ಚ ಸಮರ್ಪಿತಂ ಪರಂ
ಗೋಪಾಲಮೂರ್ತಿಂ ಸಮಪೂಜ್ಯಯನ್ ಮುದಾ ।
ನನರ್ತಯೋ ವೇಣುವಿಶಾರದೋ ಮಹಾನ್
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಭಗವಂಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವೋ ಬಹು ಸದ್ಗುಣೌಘಃ
ಪೂರ್ಣಂಚ ರಾಜ್ಯಂ ಹಿ ಸಮರ್ಪಯನ್ ಮುದಾ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಕುವಾರಪ್ಪದಯೇ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮೇ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಸುಮುನೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಚಿರಪೂಜಿತಂ ತಂ
ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಂ ಚ ಸ ರುಕ್ಮಿಣೀಶಮ್ ।
ನತ್ವಾ ಪದಂತು ಕರುಣಾ ತವ ಪಾದಮೂಲೇ
ದಾಸೇಷು ಹೇ ಕಲಿವಿಲೋಪಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ತತ್ಸೂಕ್ತಿರದ್ಯ ಯತಿರಾಜ ವಚೋಽಮೃತಾಬ್ಧಿಃ
ಸಾರಪ್ರದಾನ ಚತುರಾಭವತಾಪಹಂತ್ರೀ ।
ಸಂಜೀವನಾಯ ಜಗತಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಕಾಮಂ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಸುಮುನೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ ಬುಧಃ ಲಲಿತೋಽರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾಃ
ಸಾಂಧ್ಯಂ ವಿಧಾಯ ಕರಣತ್ರಯ ಶುದ್ಧಿ ಮಾನ್ಯಾಃ ।
ಮಾಧ್ವಾಃ ತ್ವದರ್ಚನ ಪರಿಭ್ರಮಣಾದಿ ಭವ್ಯ-
ನಿರ್ವಾಹಕಾಃ ಉಪನತಾಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯೋಭಾತಿ ಮುಕ್ತಿಫಲಶೋಭಿತ ಕಲ್ಪಶಾಖೀ
ಅದ್ವೈತವಾದತಿಮಿರೋಲ್ಬಣ ಚಂಡಭಾನೋ ।
ದ್ವೈತಾಖ್ಯ ಧರ್ಮಕಲಶಾರ್ಣವ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಸುಮುನೇಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ತರ್ಕತಾಂಡವ ಪರಿಬೃಂಹಿತ ಭವ್ಯಸೂಕ್ತಿಃ
ಗಂಭೀರಮಕ್ಷುಭಿತ ಸರ್ವಪರಾವಲೇಪ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜ ಮಹನೀಯ ಹಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ನಿತ್ಯಾಭಿವಂದ್ಯ ಚರಣಾಂಬುಜ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇಃ ಪರಶ್ವತ ವಚೋಭಿರುಪಾಯಭಾವಂ
ಸದ್ವೈಭವಂ ಚ ಪರಮೋನ್ನತಿ ತತ್ವಮೇವಮ್ ।
ನಿರ್ಧಾಯ ಯೇನ ಜಗದುದ್ಧರಣಂ ನಿಗೂಢಂ
ಶ್ರೀಚಂದ್ರಿಕಾಕೃತಿಮಹೇಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಿತ್ರಾಸಿನೀ ಕುಮತಗರ್ವಪಿಶಾಚಿಕಾನಾಂ
ಸಂರಕ್ಷಿಣೇ ನಿಗಮವಿಶ್ರುತಸತ್ಪಥಸ್ಯ ।
ಸಂಸ್ಥಾಪಿನೀ ಯತಿಪತಿ ಪ್ರವರಾಶಯಸ್ಯ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜ ಸುಗುರೋಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾದ್ರಿಪತಿಮಂದಿರದಿವ್ಯಪೂಜಾಂ
*ಧನ್ಯೋ ಗುರುಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪುನಾತಿಲೋಕಾನ್ ।
ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪರಿರಕ್ಷಣ ದಕ್ಷ ದೀಕ್ಷ
ನಿರ್ವಾಹಕಾಃ ಉಪನತಾಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ವೃಂದಾವನೇ ನವಯುತೇ ಜಗತೀತಲೇಽಸ್ಮಿನ್
ಭಕ್ತೇಷು ಸನ್ನಿಹಿತಯಾ ಬಹುಮಾನಮೂರ್ತ್ಯಾ ।
ಸರ್ವಾರ್ಥದಂ ಕಲಯಿತುಂ ಪ್ರಥಮಾನ ಕೀರ್ತೇ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಭಗವಂಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಸ್ಯ ತು ಸುಪ್ರಭಾತಮ್
ಯೇ ಮಾನವಾಃ ಪಠಿತುಂ ಯತಂತೇ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಚ ಸರ್ವ ಸಮಯೇ ಸಕಲಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಕೃಪಯಾ ನಿತರಾಂ ಲಭಂತೇ ॥ ೧೫ ॥

ರಘೂತ್ತಮೇನ ಕಲಿತಾ ಮಾಲಾ ಪದ್ಯಮಯೀಮುದಾ ।
ಅರ್ಪ್ಯತೇ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಾಯ ಸುಪ್ರಭಾತೇ ದಿನೇ ದಿನೇ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಘೂತ್ತಮಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

* * *

* **ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಧನ್ಯಯಿಹ ಗುರುಃ ಪುನಾತಿ ಲೋಕಾನ್** -ಎಂದು ಪಾಠವಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕ, ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮತಾನುಗ, ಅದ್ವೈತವಾದ ಮೂಲಭಂಜಕರಾದ, ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗರಹಿತರಾದ, ಅದ್ವೈತದಾವಾಗ್ನಿಗೆ ಕಾಳ-ಮೇಘನಾದ, ರಮಾರಮಣನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಸೀಳಿಹಾಕಿದ, ವಾಗ್ವೈಖರಿ-ಯಿಂದ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಮಾಯಾಮತವೆಂಬ ಹಿಮವನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಗ್ರೀಷ್ಮನೆಂತಿರುವ, ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಯನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಚಂದ್ರನಂತಿರುವ ವ್ಯಾಸರಾಜ-ಯತೀಂದ್ರರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದರಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಮಗ್ರಹಣ ಮಾತ್ರ-

ದಿಂದಲೇ ಪಾಪರಾಶಿ ನಾಶಮಾಡುವ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ-ದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಅನಿಷ್ಟಗಳು ದೂರವಾಗುವುವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣದಿಂದ, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಸಕಲ ದುರಿತಗಳು ದೂರವಾಗಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಅವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿಯಾದ ಹರಿಭಕ್ತಿಯು, ಅದರಿಂದ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದು ಫಲ-ವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಂದೇ ಮುಕುಂದಮರವಿಂದಭವಾದಿವಂದ್ಯಂ
ಇಂದಿಂದಿರಾ ವ್ರತತೀಮೇಚಕಮಾಕಟಾಕ್ಷೈಃ ।
ಬಂದೀಕೃತಾನನಮಮಂದಮತಿಂ ವಿದಧ್ಯಾತ್
ಆನಂದತೀರ್ಥಹೃದಯಾಂಬುಜಮತ್ತಭೃಂಗಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಯೋಗೀ ಹರಿಪಾದರಾಗೀ
ಭಕ್ತಾರ್ತಿಪೂಗೀ ಹಿತದಕ್ಷಸದ್ಗೀಃ ।
ತ್ಯಾಗೀ ವಿರಾಗೀ ವಿಷಯೇಷು ಭೋಗೀ
ಮುಕ್ತೌ ಸದಾಗೀತಸುರೇಂದ್ರಸಂಗೀ ॥ ೨ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಪಾದಾಂಬುಜಮತ್ತಭೃಂಗಃ
ಸದಾ ದಶಪ್ರಜ್ಞನಯಪ್ರಸಂಗಃ ।
ಅದ್ವೈತವಾದೇ ಕೃತಮೂಲಭಂಗಃ
ಮಹಾ(ಸದಾ)ಪ್ರತೀಶೋ ವಿಷಯೇಷ್ವಸಂಗಃ ॥ ೩ ॥

ಸದಾಸದಾಯತ್ತಮಹಾನುಭಾವಃ
ಭಕ್ತಾಘತೀವ್ರೋಚ್ಚಯತೀವ್ರದಾವಃ ।
ದೌರ್ಜನ್ಯವಿಧ್ವಂಸನದಕ್ಷರಾವಃ
ಶಿಷ್ಯೇಷು ಯೋ ಯಚ್ಛತಿ ದಿವ್ಯಗಾವಃ ॥ ೪ ॥

ಅದ್ವೈತದಾವಾನಲಕಾಲಮೇಘೋ
ರಮಾರಮಸ್ನೇಹವಿದಾರಿತಾಘಃ ।
ವಾಗ್ವೈಖರೀನಿರ್ಜಿತಸಂಶಯೌಘೋ
ಮಾಯಾಮತವ್ರಾತಹಿಮೇ ನಿದಾಘಃ ॥ ೫ ॥

ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿವೃದ್ಧಿಪೂರ್ಣಕಲಾಧರಃ ।
ವ್ಯಾಸರಾಜಯತೀಂದ್ರೋ ಮೇ ಭೂಯಾದೀಪ್ಸಿತಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೬ ॥

ಯನ್ನಾಮಗ್ರಹಣಾದೇವ ಪಾಪರಾಶಿಃ ಪಲಾಯತೇ (ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ) ।
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರೋ ನಿಹಂತು ದುರಿತಾನಿ ನಃ ॥ ೭ ॥

ಯನ್ಮೃತ್ತಿಕಾದರ್ಶಮಾತ್ರಭೀತಃ ಕ್ವಚಿತ್ ಪಿಶಾಚಸ್ತದನುವ್ರತೇಭ್ಯಃ ।
ದತ್ವಾ ಧನಂ ವಾಂಛಿತಮಾಪ ತಸ್ಯ ತೈರ್ವೀಜಿತಾಯಾಮಚಿರೇಣ ಮುಕ್ತಿಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯತ್ಕೌಶಿಕಾನಾಸಿಕಾಮುಕ್ತಜಲಾತ್ ಕಾಂಶ್ಚಕಿತಾನ್ ನರಾನ್ ।
ವ್ಯಾಘ್ರೋ ಮಹಾನಪಿ ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಂ ನಾಶಕತ್ ತಮಿಹಾಶ್ರಯೇ ॥ ೯ ॥

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ್ಸಪ್ತಶತಕಮೂರ್ತೀರ್ಹನೂಮತಃ ಪ್ರಭೋಃ ।
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಾ ಸ್ಮೃತಿಖ್ಯಾತಸ್ತಂ ಭಜೇ ವ್ಯಾಸಯೋಗಿನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸೀಮಾನಂ ತತ್ರ ತತ್ರೈತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಚ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ಯಾತ್ರ ಮರ್ಯಾದಾಂ ಲಬ್ಧವಾಂಸ್ತಮಿಹಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೧ ॥

ಮಧ್ವದೇಶಿಕಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರವರ್ತಕಶಿರೋಮಣಿಃ ।
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರೋ ಭೂಯಾದೀಪ್ಸಿತಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧೨ ॥

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದ್ಯಾಯಸ್ಯ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರತಃ ।
ಪಲಾಯಂತೇ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಸ್ಥಾನಂ ತಮಹಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೩ ॥

ವಾತಗ್ರಹಾ(ಜ್ವರಾ)ದಿರೋಗಾಶ್ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಮುಪಸೇವತಃ ।
ದೃಢವ್ರತಸ್ಯ ನಶ್ಯಂತಿ ಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೪ ॥

ತಾರಪೂರ್ವಂ ಬಿಂದುಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಚತುರ್ಥ್ಯಂತಂ ಚ ತನ್ನಾಮ ನಮಃ ಶಬ್ದಾದ್ವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಪಾಠಯಂತಂ ಮಾಧ್ವನಯಂ ಮೇಘಗಂಭೀರಯಾ ಗಿರಾ ।
ಧ್ಯಾಯನ್ನಾವರ್ತಯೇದ್ಯಸ್ತು ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮೇಧಾಂ ಸ ವಿಂದತಿ(ತೇ) ॥ ೧೬ ॥

ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢಂ ಚಾಮರೈರಭಿವೀಜಿತಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯನ್ನಾವರ್ತಯೇದ್ಯಸ್ತು ಮಹತೀಂ ಶ್ರಿಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯಾವತಾರೋಽಸಾವಹೀಶಾನುಪ್ರವೇಶಾನ್ ।
ತೇನ ತತ್ಸೇವಿನಾಂ ನೃಣಾಂ ಸರ್ವಮೇತದ್ಭವೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ನಮೋ ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರಾಯ ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
ನಮತಾಂ ಕಲ್ಪತರವೇ ಭಜತಾಂ ಕಾಮಧೇನವೇ ॥ ೧೯ ॥

ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರೋ ಮಹ್ಯಂ ತ್ವತ್ಪದಾಂಬುಜಸೇವನಾತ್ ।
ದುರಿತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತು ಯಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಂ ಮನೋರಥಾನ್ ॥ ೨೦ ॥

ಯೋ ವ್ಯಾಸತ್ರಯಸಂಜ್ಞಕಾನ್ ದೃಢತರಾನ್ ಮಧ್ವಾರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕಾನ್
ರಕ್ಷದ್ವಜ್ರಶಿಲಾಕೃತೀನ್ ಬಹುಮತಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಪರೈರ್ದುಸ್ತರಾನ್ ।
ಪ್ರಾಯಚ್ಛನ್ನಿಜಪಾದಯುಗ್ಮಸರಸಿಜಾಸಕ್ತನೃಣಾಂ ಮುದಾ
ಸೋಽಯಂ ವ್ಯಾಸಮುನೀಶ್ವರೋ ಮಮ ಭವೇತ್ ತಾಪತ್ರಯಕ್ಷಾಂತಯೇ ॥ ೨೧ ॥

ಮಧ್ವಭಕ್ತೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮತಾನುಗಃ ।
ವ್ಯಾಸರಾಜಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪಾತು ನಃ ಕೃಪಯಾ ಗುರುಃ ॥ ೨೨ ॥

ವ್ಯಾಸರಾಜೋ ವ್ಯಾಸರಾಜ ಇತಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸದಾ ಜಪನ್ ।
ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವದುಃಖೇಭ್ಯಸ್ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣೋ ಬಲಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಸ್ತುವನ್ನನೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ವ್ಯಾಸರಾಜಾಯ ಧೀಮತೇ ।
ಅಭಿಷೇಕಾರ್ಚನಾದೀನ್ ಯಃ ಕುರುತೇ ಸ ಹಿ ಮುಕ್ತಿಭಾಕ್ ॥ ೨೪ ॥

ಗುರುಭಕ್ತ್ಯಾ ಭವೇದ್ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿರವ್ಯಭಿಚಾರಿಣೀ ।
ತಯಾ ಸರ್ವಂ ಲಭೇದ್ಧೀಮಾಂಸ್ತಸ್ಮಾದೇತತ್ ಸದಾ ಪಠೇತ್ ॥ ೨೫ ॥

ನ್ಯಾಯಚಂದ್ರಿಕಯಾ ಯುಕ್ತಂ ನ್ಯಾಯಾಮೃತಕಲಾನಿಧಿಮ್ ।
ತರ್ಕೋಡುತಾಂಡವಕೃತಿಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥವಿಧುಂ ಭಜೇ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್ ಅಥವಾ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಚರಿತಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥರು (೧೯.೦೩.೧೯೧೫) ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಸಮುದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಪರಮಹಂಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಇವರು ಬರೆದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ

ನರಹರಿಯನ್ನು ನಮಿಸಿ, ಶ್ರೀಮಧ್ವರೇ ಮೊದಲಾದ ಗುರುಪುಂಗವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವವರಿಗೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ-ಕೊಡಲು ಈ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವನೆಂದು ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ಕೃತಿಕಾರರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು, ಅವತಾರ, ಬಾಲ್ಯ, ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನ, ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಆದೇಶದಂತೆ ಅವರಿಂದಲೇ ತುರೀಯಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕಾರ, ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಉಪಸತ್ತಿ, ದ್ವಾದಶ ವರ್ಷ ಅಧ್ಯಯನ, ಯದೂದ್ವಹನ ಪಾದಗಳನ್ನರ್ಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ, ಪರಮತಖಂಡನೆ, ತರ್ಕತಾಂಡವ, ನ್ಯಾಯಾಮೃತ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಿಕಾ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನೆ. ೭೩೨ ಆಂಜನೇಯನ ಪ್ರತಿಮಾಸ್ಥಾಪನ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನಂತರ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಾಸಯತೀಶ ಚಿತ್ರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಯಾವನು ಶುದ್ಧಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಭಗವಂತನು ಪ್ರೀತನಾಗುವನೆಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಗೆ ಫಲವನ್ನು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ವಕ್ಷಸಿ ಬಿಭ್ರತಂ ನರಹರಿಂ ದೇವಂ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಮಿತ
ಪ್ರಜ್ಞಾದೀನ್ ಗುರುಪುಂಗವಾನಪಿ ತಥಾ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಯೋಗೀಶಿತುಃ ।
ಆಸಂಭೂತಿಕೃತಾನಿ ಸಂಸ್ಮೃತವತೋಽಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾನೀಶಿತುಃ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರೀತಿಕೃತೇ ವದಾಮಿ ಸುಜನಾಸ್ತುಷ್ಯಂತು ಬಾಲೋಕ್ತಿಭಿಃ ॥ ೧ ॥

ರಾಮಾಚಾರ್ಯಸುಧೀಮಣೇರ್ದಯಿತಯೋ ಗರ್ಭೋದ್ಧೃತಃ ಶ್ರೀಮತೋ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಯತೀಶಿತುಃ ಕರುಣಯಾ ಸಂವತ್ಸರೇಷ್ವಾದಿಮೇ ।
ವೈಶಾಖಾದಿಮಪಕ್ಷಕೇ ದಿನಮಣೇರ್ವಾರೇ ದಿನೇ ಸಪ್ತಮೇ
ಪ್ರಹ್ಲಾದೋಽವತತಾರ ಭೂಮಿವಲಯೇ ನಾಗಾಧಿಪಸ್ಯಾಂಶಭೃತ್ ॥ ೨ ॥

ಅಬ್ದೇ ಪಂಚಮತಾಯುತೇ ವಟುರಭೂತ್ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಶ್ರೀಮುಖೇ
ಜಗ್ರಾಹಾಥ ಯತೀಶಿತುರ್ವಚನತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಾಮ್ನೋ ಗುರೋಃ ।
ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಕೃತೇ ಯತೀಶಮಗಮಚ್ಛ್ರೀಪಾದರಾಜಾಭಿಧಮ್
ಅಬ್ದಾನ್ ದ್ವಾದಶ ತತ್ರ ವಾಸಮಕರೋತ್ ಶೃಣ್ವನ್ ಮಹೇಕ್ಷಾಗಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಬ್ದೇ ಸವಜಿದಾಹ್ವಯೇ ಯತಿವರೋ ವೈಶಾಖಮಾಸಾಸಿತ
ದ್ವಾದಶ್ಯಾಮಗಮದ್ಯದೂದ್ವಹಪದಾಬ್ಜಾರ್ಚಾಧಿಕಾರಂ ಮುನೇಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಭಿಧಯೋಯುತಾದಥ ತತಾನಾಯಂ ಪರೈರ್ದುಷ್ಕರಾನ್
ಗ್ರಂಥಾನ್ ಸಾಮೃತತರ್ಕತಾಂಡವಮುಖಾನಷ್ಟೌ ಹರೇಃ ಪ್ರೀತಯೇ ॥ ೪ ॥

ಮೂರ್ತಿಸ್ಸಪ್ತಶತಂ ಪ್ಲವಂಗಮಪತೇರ್ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಪ್ಯಂಜನಾ-
ಸೂನೋರ್ನಿರ್ಮಮ ಈಶತೋಷಣಕೃತೇ ರೌದ್ರಾಹ್ವಯಾಬ್ದೇ ಶಕೇ ।
ಶಾಲೀವಾಹನನಾಮ್ನಿ ಯುಗ್ಮಯುಗಳಂ ಚತ್ವಾರಿಚೈಕಂ ಲಿಖನ್
ಯಾಂ ಸಂಖ್ಯಾ ಮನಸಾ ದಧಾತಿ ತದಿಯಂ ಸಂಖ್ಯಾಯುತಃ ಪೂರ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ಅಬ್ದೇ ತಾದೃಶಿ ಯಾವನಾಧಿಪತಿತೋ ಲೇಭೇ ಮಹಾವೈಭವಂ
ಭೇರ್ಯುಷ್ಟ್ರಾದ್ಯನನ್ಯಲಭ್ಯಮುರುಣಾ ತುಷ್ಟಾನ್ಮಹಿಮ್ನಾತ್ಮನಃ ।
ಅಬ್ದೇ ವಿಕ್ರಮ ನಾಮಾಕೇಽಂತಿಮದಿನೇ ಮಾಘಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾಭಿದಂ
ಶ್ರೀಮಂತಂ ಗಜಗಹ್ವರಾವನಿಭೃತಂ ಸೋಪಾತ್ಕುಹೂತ್ತಾಪದಃ ॥ ೬ ॥

ತತ್ಸಿಂಹಾಸನಮಾರುಹನ್ ಪ್ರಚುರಭೂದಾನಾದಿ ಸಂಸಾಧಯನ್
ತದ್ರಾಜ್ಯಂ ಪುನರಾರ್ಪಯಾತ್ ಕ್ಷಿತಿಭೃತೇ ಕೃಷ್ಣಾಭಿಧಾನಾಯ ಸಃ ।
ತತ್ಸಂವತ್ಸರಗತಾಂತ್ಯ ಮಾಸಿಧವಳೇ ಪಕ್ಷೇ ಹರೇರ್ವಾಸರೇ-
ಪ್ಯಂತೇ ವ್ಯಾಸಸಮುದ್ರನಾಮಕಮದಾದ್ಗ್ರಾಮಂ ಸಚಾಸ್ಮೈ ನೃಪಃ ॥ ೭ ॥

ನಿರ್ಮಾಯಾತ್ರ ತಟಾಕಮೇಷ ಯತಿರಾಟ್ ಪ್ರತ್ಯೂಹಮಂಭಃ ಸೃತೌ
ಶೂದ್ರಂ ಕಂಚನ ಕಾಲವಾಹನ ಬೃಹಚ್ಛೃಂಗಾಗ್ರತೋಽಭೀಭಿದತ್ ।
ಏವಂ ಸ್ವಂ ಮಹಿಮಾನಮದ್ಭುತ ಮಿಳಾದೇವೇಷು ಸಂವರ್ಧಯನ್
ಅಧ್ಯಾಸ್ತಾವನಿಮಾವಿಳಂಬಿ ಶರದಂ ತ್ವಷ್ಟಾದಶಾಹಂ ಸುಧೀಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸಯತೀಶಚಿತ್ರಚರಿತಂ ವಿದ್ಯಾದಿರತ್ನಾಕರ-
ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತತ್ಪದಪದ್ಮಸದ್ಮಹೃದಯೋ ಯಃ ಸಂಪಠೇಚ್ಛುದ್ಧಧೀಃ ।
ತಸ್ಮಿನ್ನಾಮಗಿರೀಶ್ವರೋ ನರಹರಿಃ ಪ್ರೀಯೇತ ತದ್ಭಕ್ತತಾಂ
ಆಪ್ನೋತ್ಯೇಷ ಯತೀಶ್ವರೋಪಿ ಸುಧಿಯಂ ದಧ್ಯಾದ್ದಯಾವಾರಿಧಿಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಚರಿತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತುತಿಮಲ್ಲಿಕಾ

ಮಾಯಾತಂತ್ರಾಮರಾರಿಸ್ಮಯಮಪನಯತೋ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತನಾಮ್ನೋ
ನೇತ್ರಾಣೀವ ತ್ರಯೋಽಪಿ ತ್ರಿಜಗತಿ ನೃಹರೇರಿಂಧತೇ ಯತ್ಪ್ರಬಂಧಾಃ ।
ಯದ್ವಾಗದ್ವೈತ ವಿದ್ಯಾಚಲಕುಲಕುಲಿಶ ಪ್ರೌಢಿಮಾಢೌಕತೇ ಸಃ
ಶ್ರೇಯೋ ಭೂಯೋ ವಿದಧ್ಯಾತ್ ಸುಮಹಿತಮಹಿಮಾ ಸಂಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸರಾಜಃ ॥

ಪರಪದರತಿಪಾರ್ಥಃ ಪಾಲಿತಚ್ಛಾತ್ರಸಾರ್ಥಃ
ಪಟುವಿದಿತನಯಾರ್ಥಃ ಪಾಣಿದತ್ತಾಖಿಲಾರ್ಥಃ ।
ಪರಮವಿಜಯಸಮರ್ಥಃ ಪಾವಿತಾಶೇಷತೀರ್ಥಃ
ಪರಿಮಿಲಿತಪುಮರ್ಥಃ ಪಾತು ಮಾಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಃ ॥

- ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು - ಗುರುಗುಣಸ್ತವನ

ಯೋ ವ್ಯಾಸಮುನಿದಾವಾಗ್ನಿಃ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮರುತಾ ಸಹ ।
ದದಾಹ ಕುಮತಾರಣ್ಯಂ ಪ್ರಕಾಶಾಯ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥

- ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು - ನ್ಯಾಯಾಮೃತಾಮೋದ

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥವಾರ್ಧ್ಯುತ್ಥಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಸುಧಾಕರಮ್ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾಯುಕ್ತಂ ವಂದೇ ತಾಪತ್ರಯಾಪಹಮ್ ॥

- ಶ್ರೀವೇದೇಶತೀರ್ಥರು - ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಭಾಷ್ಯ ಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣಿ

ವೇದಾಂತಾಬ್ಧಿಮಮಂದಬೋಧಗಿರಿಣಾ ಸದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಹಿನಾ
ದುಸ್ತರ್ಕೇತರದಾನವಾಮರಗಣೈಃ ಸಮ್ಮಥ್ಯ ಯೋ ಲಬ್ಧವಾನ್ ।
ಸನ್ನ್ಯಾಯಾಮೃತ ಚಂದ್ರಿಕೇ ಯುದಿ ತಥಾ ತರ್ಕೇಽಕರೋತ್ತಾಂಡವಮ್
ಸೋಽಯಂ ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರಚರಣೇ ನಿತ್ಯಂ ಭವೇನ್ಮೇ ಮುದೇ ॥

- ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧೀಶರು - ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಚಂದ್ರಿಕಾ

ಯತ್ಕೃತಂ ವಿಬುಧಾಃ ಸರ್ವೇ ಪೀತ್ವಾ ನ್ಯಾಯಾಮೃತಂ ಮುದಾ ।
ಅಮಂಸತ ತೃಣಾನ್ವಾದೀನ್ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥

- ಕಂಬಾಲೂರು ರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು - ನ್ಯಾಯಸುಧಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಪದವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣಾಜ್ಞಾನ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಾರ್ಥ ಕೋವಿದಾನ್ ।
ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಮುನೀನ್ ಸೇವೇ ದುರ್ವಾದಿಫಣಿಪಕ್ಷಿಪಾನ್ ॥

- ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರು - ತಾತ್ಪರ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರಕಾಶ

ದುರ್ವಾದಿಮಾತಂಗಸಿಂಹಾನ್ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕೋವಿದಾನ್ ।
ವ್ಯಾಸರಾಜಮುಖಾನ್ ಪೂರ್ವವ್ಯಾಖ್ಯಾತೄನ್ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥

- ರಕ್ಕರಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು - ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥವಾರ್ಧ್ಯುತ್ಥಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥೇಂದುಮಾಭಜೇ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವತಾಪಾಪಹಂ ಸತಾಮ್ ॥

- ಬಿದರಹಳ್ಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು - ನ್ಯಾಯಾಮೃತಪ್ರಕಾಶ

ಟೀಕೋಕ್ತಿ ಮಹಿಮಾ ಯೇನ ವ್ಯಾಸರಾಜೇನ ಬೋಧಿತಃ ।
ತದುಕ್ತಿಮಹಿಮಾಯೈಸ್ತಾನ್ ಗುರೂನನುದಿನಂ ಶ್ರಯೇ॥

- ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ವಜ್ಞರು - ನ್ಯಾಯಾಮೃತಮಾಧುರೀ

ನಿಗಮಾಗಮನಿರ್ಣೀತ ನಿರ್ಜರಾಧೀಶ ಮಂತ್ರಿಣೇ
ನೃಪೇಂದ್ರ ಮುಕುಟೀರತ್ನ ನೀರಾಜಿತ ನಿಜಾಂಘ್ರಯೇ
ನಿರಂಹಕಾರ ಚಿತ್ತಾಯ ನೀತಿಮಾರ್ಗೋಪದೇಶಿನೇ
ಶೇಷಾಯ ನರವೇಷಾಯ ಶಿಕ್ಷಿತಾಂತರವೈರಿಣೇ
ಪುರಾಣಪುರುಷಧ್ಯಾನಪುಷ್ಯತ್ಪುಲಕಮೂರ್ತಯೇ
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥಶಿಷ್ಯಾಯ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಲಮೂರ್ತಯೇ
ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಯತೀಂದ್ರಾಯ ವಿದ್ವದಿಂದೀವರೇಂದವೇ

- ೫-೧೧-೧೫೨೬ ರಂದು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಬರೆಸಿದ ಶಾಸನ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಬ್ಧೀಂದುಂ ದುರ್ವಾದಿಫಣಿಪಕ್ಷಿಪಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣಾಖ್ಯಮುನೇಃ ಶಿಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಸದೇಶಿಕಮಾಶ್ರಯೇ ॥

- ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು - ಪರತತ್ವ ಪ್ರಕಾಶಿಕಾ

ಅರ್ಥಿಕಲ್ಪಿತ ಕಲ್ಪೋಽಯಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿ ಗಜಕೇಸರೀ ।
ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಗುರುರ್ಭೂಯಾದಸ್ಮದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸುಪ್ರಭಾತ

❑❑

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಸುಪ್ರಭಾತವಿದು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನನ್ನು ಸೀಳಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಭೂವರಾಹಸ್ತುತಿ ಹಾಗೂ ಮಧುಕೈಟಭಾರಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಾಕ್ಷ ಶಂಖಪುಸ್ತಕಾದಿಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತಹಸ್ತನಾದ ವೇದೋಪದೇಶಕನಾದ, ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಹೃದಬ್ಜವಾಸಿಯಾದ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರನ ಸ್ತುತಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಪರಿಚಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶಂಸನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ೨೮ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಸಮಗ್ರಚರಿತೆಯ ಇಣುಕು ನೋಟ ಈ ಸುಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿರುವುದು ಹೃದ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಅವತಾರದ ಶುಭಗಳಿಗೆಯ ವರ್ಣನೆ, ಶ್ರೀವಾಗೀಶತೀರ್ಥರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ, ವಿದ್ಯಾನಿಧಿತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವೇದಾಂತಾದಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ತತ್ವಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕ್ರಮವಾದ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರೇ

ಮುಂತಾದ ಸರ್ವಜ್ಞಯೋಗಿಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತುತ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಪ್ರಸಂಗಾಭರಣ ಮೊದಲಾದ ಬಿರುದುಗಳಿಂದ ಸಮಲಂಕೃತರಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯರಾಗಿ ಮೆರೆದ ಉಲ್ಲೇಖವು ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಹಯವದನನಿಂದ ಸ್ವಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಸುಯುಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಪರಿಮಳಭರಿತ ಕುಸುಮಗಳಿಂದ ಹಯವದನನ್ನು ಪರಿಪೂಜಿಸಿದವರು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು. ರಜತಪೀಠಪುರದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಆಸೇತುಮಹಿಮಾಚಲ ಸಕಲತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಬರೆದ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ ಅಖಿಲ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೂ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ. ಶಿಶುಪಾಲವಧವನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ರುಕ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯವು ಕಲ್ಪಸ್ಥಾಯಿಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಾ, ಸಮಸ್ತ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಮಾನನೀಯವಾಗಿದೆ. ಜಿಪುಣರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀವೈಕುಂಠದಾಸರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವು ಗುಜರಾತಿನ ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಯತಿವರ್ಯರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವರ ನೇತ್ರರೋಗವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ ವಿಷಯವೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಕುಡುಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಗಮ್ಯನಾದ ರುದ್ರಾಂತರ್ಗತ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಜೈನದೊರೆಯಿಂದ ಸುಪೂಜಿತರಾದ ವಿಷಯವು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರ ಹಾಗೂ ಗರುಡದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಕೊಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾಕೃತ ಅನುಗ್ರಹ, ತಿರುಪತಿಯ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ ಏರಿದ ವೃತ್ತಾಂತ, ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಮಾಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ ವೃತ್ತ, ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪೂಜಾ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬದಲಾವಣೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ. ಕಡಲೆಯ ಹೊಲದ ಧನಿಕನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯದೇವತೆ ಹಯಗ್ರೀವನ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತ, ಮಾತೆಗೋಸ್ಕರ ಲಕ್ಷಾಲಂಕಾರ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತ, ಮೃತ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೋಸ್ಕರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶೋಭಾನೆ ರಚನೆ, ಗಣಪತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಹಯಾಸ್ಯವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿದ ಘಟನೆ, ಶ್ರೀಭೂತರಾಜರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನುಗ್ರಹ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಹಾಗೂ ಅಚ್ಯುತರಾಯನಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನುಗ್ರಹ, ಸೋದೆರಾಜನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ, ಸೋದೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ವೇದವೇದ್ಯರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನುಗ್ರಹ, ಸಶರೀರ ವೃಂದಾವನ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ, ವಿಮಾನದಿಂದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ, ಪರಮಾದ್ಭುತ ವೃತ್ತಾಂತ, ಈ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಸಮಗ್ರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಡುವ ಈ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹಾರಿಯೂ, ಹರಿ-ಗುರುಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಭೂವರಾಹ ಸುಪ್ರಭಾತ

ಪಾತಾಲಮೂಲಗಮಿತಾಂ ಭುವಮುಧಧಾರ
ಯೋ ದಂಷ್ಟ್ರಯಾ ಚ ವಿದದಾರ ಹಿರಣ್ಯನೇತ್ರಮ್ ।
ದೇಹಾತ್ಸಸರ್ಜ ಸಕಲಾನಪಿ ಯಜ್ಞಭಾಗಾನ್
ಶ್ರೀಭೂವರಾಹ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವ ಸುಪ್ರಭಾತ

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಯತಿರಾಜ ಹೃದಬ್ಜವಾಸಿನ್
ಜ್ಞಾನಾಕ್ಷ ಶಂಖವರ ಪುಸ್ತಕ ಶೋಭಿಹಸ್ತ ।
ವೇದೋಪದೇಶಕ ವಿಧೇರ್ಮಮ ಕೈಟಭಾರೇ
ಶ್ರೀಭೂವರಾಹ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀವರಾಹಾಚಾರ್ಯ ಸುಪ್ರಭಾತ

ಪುಷ್ಪಹ್ರದೇ ದಿನಕರೇಽಭ್ಯುದಿಶೇ ಪ್ರಜಾತಃ
ಸತ್ಸಾಧನೀ ತಿಥಿದಿನೇ ಪರಿವೃದ್ಧದೇಹಃ ।
ಶ್ರೀಭೂವರಾಹ ಪರಿಷೇಚನ ಶುದ್ಧದುಗ್ಧೈಃ
ಶ್ರೀಮನ್ವರಾಹ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀವರಾಹಚಾರ್ಯರ ಅವತಾರ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ

ವಾಗೀಶತೀರ್ಥವರತಃ ಖನಭೊಂಕ (೧೪೦೭) ಶಾಕೇ
ಗೌರ್ಯಾಂ ವರಾಹಮಜನಯದ್ಬುಧರಾಯ ಶರ್ಮಾ ।
ಅಬ್ದೇಽಷ್ಟಮೇ ಯತಿರಭೂತ್ಸ ವರಾಹವರ್ಯಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ವಿದ್ಯಾನಿಧೇರ್ಮುನಿವರಾದಖಿಲಾರ್ಥವೇದೀ
ತರ್ಕಾದಿಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಚಯಂ ಪಠತಿ ಸ್ಮ ಯೋಗೀ ।
ಜಾತಾ ನರೇಷು ನರವತ್ಕಥಿತಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಸಂಗಾಭರಣ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳ ಲಾಭ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜ ಯತಿಭಿಃ ಸಕಲಜ್ಞಯೋಗಿ
ವೃಂದಾನ್ವಿತೈಃ ಸಕಲರಾಜ ಸಭಾಸುಶಸ್ತಃ ।
ಲಬ್ಧ್ವಾ ಬಹೂನಿ ಬಿರುದಾನಿ ಜಗತ್ಸುಪೂಜ್ಯಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾರಚನ

ಸ್ವಪ್ನೋದಿತೋ ಹಯಮುಖೇನ ಸುಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲೀ
ಸಂಸೌರಭ್ಯೈರತಿತರಾಂ ಪರಿಪೂಜ್ಯದೇವಮ್ ।
ಧನ್ಯಾಂ ಚಕಾರ ಜನತಾಮಖಿಲಾರ್ಥ ಭಾಗ್ಭಿ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧರಚನ

ತೀರ್ಥಾನಿ ರಾಜತ ಪುರಾತ್ಸಕಲಾನಿ ಗಚ್ಛನ್
ಆಸೇತುತೋ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ ಮಧ್ಯಗಾನಿ ।
ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧಮಕೃತಾಖಿಲ ಯಾತ್ರಿಕಾರ್ಥಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ರುಕ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯರಚನ

ಶ್ರೀರುಕ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯಂ ಮಹತಾಮಪೇನ
ಸಂಮಾನಿತಂ ನೃಪತಿನಾಗಜರಾಜಸಂಸ್ಥಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಸ್ತಕವಯೋ ಯಮುಪಾಶ್ರಯಂತೇ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ವೈಕುಂಠದಾಸರಿಗೂ ಕೃಷ್ಣಯತಿಗಳಿಗೂ ಅನುಗ್ರಹ

ವೈಕುಂಠದಾಸಧನಿನಂ ಬಹುಲಂ ಸುಲುಬ್ಧಂ
ವೈರಾಗ್ಯಭಾಜಮಕರೋದ್ಯತಿವರ್ಯಕೃಷ್ಣಮ್ ।
ಮಧ್ವಾಷ್ಟಕೇನ ಸುರುಜಂ ಚ ಸುಖೈತಭಾಜಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ

ಧರ್ಮಸ್ಥಳೇ ನರಹರಿಂ ಶಿವಶೀಷಮಧ್ಯೇ
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತತ್ಸಕಲವೈಷ್ಣವಯೋಗಿಗಮ್ಯಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ತದೀಶ ಜಿನರಾಜ ಸುಪೂಜಿತೋಽಸೌ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಹನುಮತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

ಶ್ರೀರಾಮಜನ್ಮಭವನಾದ್ಧನುಮಂತಮಾಪ್ಯ
ರೌಪ್ಯಾಲಯೇ ಸಗರುಡಂ ಸಮತಿಷ್ಠಿಪಚ್ಚ ।
ಯತ್ಸ್ವರ್ಶತೋಽಹಿ ಹನುಮಾನ್ ನಿಖಿಲಾರ್ಥವರ್ಷೀ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪಂಚವೃಂದಾವನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಗವನ್ಮೂರ್ತಿಗಳು

ಪ್ರಾಣಾದಿ ವಾಯು ತನು ಪಂಚಕ ಹೃತ್ಪದಸ್ಥ
ಮತ್ಸ್ಯಾದ್ಯನಂತ ಹರಿಮೂರ್ತಿಗಣಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ।
ವೃಂದಾವನೇಷ್ವಿಷುಮಿತೇಷು ಸುಭಾಸಮಾನಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕೊಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾಕೃತಾನುಗ್ರಹ

ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ಹರಿ ಸತೀ ತಪಸಾ ಪ್ರತುಷ್ಟಾ
ತಚ್ಛಿಷ್ಯಮಾಹೃತವತೋ ವದತೋಽತಿದುಷ್ಟಮ್ ।
ಮೂಕಾಂಶ್ಚಕಾರ ಸಕಲಾನ್ ಪರಿದರ್ಶ್ಯಕಾಲೀ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸೋದೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಮೂಲವೃಂದಾವನ

ಸೋದಾಪುರೇಽತಿಮಹಿತೇ ಧವಳಾಖ್ಯಗಂಗಾ
ತೀರಸ್ಥಿತೇ ಸಕಲದೈವತ ಸನ್ನಿಧಾನೇ ।
ವೃಂದಾವನೇ ನಿವಸತೇ ಗುರುವೇಽರ್ಪಿತೋಽಹಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತಿರುಪತಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ ಏರಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಮಾಲಾರ್ಪಣೆ

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾದ್ರಿಮಭಿತಃ ಸುರರೂಪಯುಕ್ತಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಪೃಶನ್ ಮೃದುಲಜಾನುತಲೈಃ ಸಮಂತಾತ್ ।
ತಸ್ಮೈ ಸಮಾರ್ಪಯದಸೌ ಹರಿಮೂರ್ತಿಮಾಲಾಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಧನಿಕನಿಗೆ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಾನುಗ್ರಹ

ಅಶ್ವಸ್ವರೂಪಗಹರಿಂ ಪರಿತಶ್ಚರಂತಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಠಸ್ತ ಹಯವಕ್ತ್ರಮಭಿಪ್ರವಿಷ್ಟಮ್ ।
ಧನ್ಯಃ ಸುವರ್ಣ ಚಣಕಾನ್ ಸದಯಾನ್ ಸ ಲೇಭೇ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಲಕ್ಷಾಭರಣ ನಿರ್ಮಾಣ

ಲಕ್ಷಾಣಿ ಭಾರತಗತಾನಿ ವಚಾಂಸಿ ಸಮ್ಯ
ಗ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತವಾನ್ ಸ್ವಜನನೀಂ ಹರಿಮರ್ಥಯಿತ್ರೀಮ್ ।
ವಿಜ್ಞಾಯ ಲಕ್ಷಸರದಾನ ಮಹೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಮೃತನಾದ ದಿಲ್ಲೀರಾಜನ ಮಗನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ್ದು

ಮ್ಲೇಚ್ಛಾಧಿಪಸ್ಯ ತನಯೋ ಬಹುವತ್ಸರೇಭ್ಯಃ
ಪೂರ್ವಂ ಮೃತೇ ಗುರುವರೇಣ ಚ ಜೀವಿತೇಽಥ ।
ದತ್ತಂ ಹಿ ರತ್ನ ನಿಚಯಂ ಗಮಯನ್ ಸ ಗಂಗಾಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಪೂಜೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆ

ರೌಪ್ಯಾಲಯಸ್ಥ ಬಿಲತೋ ವಿಷವಹ್ನಿರೋದ್ಧಾ
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತಕ್ಷಕಮಸೌಧನರಾಶಿಮಧ್ಯೇ ।
ಪರ್ಯಾಯ ಪೂಜನವಿಧೌ ನವಮಾರ್ಗಕರ್ತಾ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ

ಧರ್ಮಸ್ಥಳೇ ನರಹರಿಂ ಶಿವಶೇಷಮಧ್ಯೇ
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತತ್ಸಕಲವೈಷ್ಣವಯೋಗಿಗಮ್ಯಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ತದೀಶ ಜಿನರಾಜ ಸುಪೂಜಿತೋಽಸೌ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಹನುಮತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

ಶ್ರೀರಾಮಜನ್ಮಭವನಾದ್ಧನುಮಂತಮಾಪ್ಯ
ರೌಪ್ಯಾಲಯೇ ಸಗರುಡಂ ಸಮತಿಷ್ಠಿಪಚ್ಚ ।
ಯತ್ಸ್ಪರ್ಶತೋಹಿ ಹನುಮಾನ್ ನಿಖಿಲಾರ್ಥವರ್ಷೀ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪಂಚವೃಂದಾವನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಗವನ್ಮೂರ್ತಿಗಳು

ಪ್ರಾಣಾದಿ ವಾಯು ತನು ಪಂಚಕ ಹೃತ್ಪದಸ್ಥ
ಮತ್ಸ್ಯಾದ್ಯನಂತ ಹರಿಮೂರ್ತಿಗಣಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ।
ವೃಂದಾವನೇಷ್ವಿಷುಮಿತೇಷು ಸುಭಾಸಮಾನಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕೊಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾಕೃತಾನುಗ್ರಹ

ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ಹರಿ ಸತೀ ತಪಸಾ ಪ್ರತುಷ್ಟಾ
ತಚ್ಛಿಷ್ಯಮಾಹೃತವತೋ ವದತೋಽತಿದುಷ್ಟಮ್ ।
ಮೂಕಾಂಶ್ಚಕಾರ ಸಕಲಾನ್ ಪರಿದರ್ಶ್ಯಕಾಲೇ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸೋದೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಮೂಲವೃಂದಾವನ

ಸೋದಾಪುರೇಽತಿಮಹಿತೇ ಧವಳಾಖ್ಯಗಂಗಾ
ತೀರಸ್ಥಿತೇ ಸಕಲದೈವತ ಸನ್ನಿಧಾನೇ ।
ವೃಂದಾವನೇ ನಿವಸತೇ ಗುರುವೇಽರ್ಪಿತೋಽಹಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತಿರುಪತಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ ಏರಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಮಾಲಾರ್ಪಣೆ

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾದ್ರಿಮಭಿತಃ ಸುರರೂಪಯುಕ್ತಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಪೃಶನ್ ಮೃದುಲಜಾನುತಲೈಃ ಸಮಂತಾತ್ ।
ತಸ್ಮೈ ಸಮಾರ್ಪಯದಸೌ ಹರಿಮೂರ್ತಿಮಾಲಾಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಧನಿಕನಿಗೆ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಾನುಗ್ರಹ

ಅಶ್ವಸ್ವರೂಪಗಹರಿಂ ಪರಿತಶ್ಚರಂತಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಠಸ್ತ ಹಯವಕ್ತ್ರಮಭಿಪ್ರವಿಷ್ಟಮ್ ।
ಧನ್ಯಃ ಸುವರ್ಣ ಚಣಕಾನ್ ಸದಯಾನ್ ಸ ಲೇಭೇ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಲಕ್ಷಾಭರಣ ನಿರ್ಮಾಣ

ಲಕ್ಷಾಣಿ ಭಾರತಗತಾನಿ ವಚಾಂಸಿ ಸಮ್ಯ
ಗ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತವಾನ್ ಸ್ವಜನನೀಂ ಪರಿಮರ್ಥಯಿತ್ರೀಮ್ ।
ವಿಜ್ಞಾಯ ಲಕ್ಷಸರದಾನ ಮಹೋ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಮೃತನಾದ ದಿಲ್ಲೀರಾಜನ ಮಗನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ್ದು

ಮ್ಲೇಚ್ಛಾಧಿಪಸ್ಯ ತನಯೋ ಬಹುವತ್ಸರೇಭ್ಯಃ
ಪೂರ್ವಂ ಮೃತೇ ಗುರುವರೇಣ ಚ ಜೀವಿತೇಽಥ ।
ದತ್ತಂ ಹಿ ರತ್ನ ನಿಚಯಂ ಗಮಯನ್ ಸ ಗಂಗಾಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಪೂಜೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆ

ರೌಪ್ಯಾಲಯಸ್ಥ ಬಿಲತೋ ವಿಷವಹ್ನಿರೋದ್ಧಾ
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತಕ್ಷಕಮಸೌ ಧನರಾಶಿಮಧ್ಯೇ ।
ಪರ್ಯಾಯ ಪೂಜನವಿಧೌ ನವಮಾರ್ಗಕರ್ತಾ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವ ಪ್ರತಿಮಾವಿರ್ಭಾವ

ಹೇರಂಬ ನಿರ್ಮಿತಿಕರೋ ಬಹುಧಾಪ್ರಯತ್ನೇ
ಭಗ್ನೇಽಥ ವಾಜಿವದನಃ ಸ್ಥಿರತಾಂ ಪ್ರಯಾತಃ ।
ತದ್ವಂಶಜಾ ಅಪಿ ಜನಾ ಹಯವಕ್ತ್ರ ಭಕ್ತಾಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀಭೂತರಾಜರು

ಶ್ರೀರಾಘವೇಽನಘತಮೇಽಪ್ಯ ಘಶಂಕಿ ವಿಪ್ರಂ
ನಾರಾಯಣಂ ಸಮಕರೋತ್ಸ ತು ಭೂತರಾಜಮ್ ।
ಯತ್ಸೇವನಾದ್ದ್ರವತಿ ರೋಗ ಪಿಶಾಚ ಪೂಗಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಮತ್ತು ಅಚ್ಯುತದೇವರಾಯರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು

ಕೃಷ್ಣಾಚ್ಯುತೌ ನರಪತೀ ವಿಜಯಾಖ್ಯಪುರ್ಯಾ
ಮಾಸ್ತಾಂ ಯದಂಘ್ರಿ ಪರಿಸೇವನಲಬ್ಧವಿತ್ತೌ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜೀರ್ಣನಿಲಯೋದ್ಧರಣೇ ಧನ್ಯೌ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅಚ್ಯುತದೇವರಾಯನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಜಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು

ರಾಜ್ಞೋಽಚ್ಯುತಸ್ಯ ರುಜಮಾತ್ಮತಪೋಬಲೇನ
ವಿದ್ರಾವ್ಯ ತೇನ ನೃಪಯೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ತ ಭಾಗ್ಯಮ್ ।
ಸಿಂಹಸನಾದಿ ಲಭತೇ ಸ್ಮ ಮಹಾಪ್ರಭಾವಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸೋದಾರಾಜನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ

ಸೋದಾನೃಪೋರಿಪು ಭಯಾತ್ಪುರತಃ ಪಲಾಯನ್
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಪೋವನಗತಂ ವರವಾದಿರಾಜಮ್ ।
ತದ್ದತ್ತ ಮಂತ್ರಬಲತೋ ರಿಪುಮಾಜಿಗಾಯ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸೋದೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

ತ್ರೈ ವಿಕ್ರಮೇ ನೃಪತಿನಿರ್ಮಿತಮಂದಿರೇಽಸ್ಮಿನ್
ಹೈಮಾದ್ರಿಗ್ರೇ ರಥಗತಾಯುಗವಿಕ್ರಮಂ ತಮ್ ।
ಆನೀಯ ಸೇವನಕರಃ ಸ ತು ಭೂತರಾಜಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸೋದೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೋತ್ಸವ

ವೃಂದಾವನಾನಿ ವಿಹಿತಾನಿ ನೃಪೇಣ ಪಂಚ
ತ್ರೈವಿಕ್ರಮೋತ್ಸವ ದಿನೇಷ್ವಪಿ ದೇವಪೂಜಾಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾಽಂತರೇ ಪ್ರತಿ ನಿವರ್ತ್ಯ ಚ ದೇವದೂತಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ವೇದವೇದ್ಯರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ

ಯಚ್ಛಿಷ್ಯತಾಮುಪಗತಃ ಸ ತು ವೇದವೇದ್ಯೋ
ವೃಂದಾವನೇನ ತಮಪಶ್ಯದತೀವ ಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಸ್ವಾಪ್ನಂ ವಚೋಽಲಿಖದಪಿ ಸ್ವಯಮೇಡಮೂಕಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ವೃಂದಾವನ ಪ್ರವೇಶ

ಅಬ್ದೇಷು ವಿಂಶತಿಯುತೇಷು ಶತಾಧಿಕೇಷು
ಯಾತೇಷು ಜನ್ಮದಿನತೋ ಗತವಾನ್ ಸ ವಾಯುಃ ।
ಭಾವೀರಟತ್ತು ಸುಜನೇಷ್ವವನೋ ಭವೇತಿ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ವಿಮಾನದಿಂದ ಶಿಷ್ಯಾನುಗ್ರಹ

ಯೇಽಂತೇ ಜನಾಃ ಕರುಣಯಾ ವರಪಾದುಕೇ ದ್ವೇ
ಶಾಟೀದ್ವಯಂ ದದತಮುಚ್ಚ ವಿಮಾನಸಂಸ್ಥಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಥ ಪೂಜನಪರಾಃ ಕೃತಿನೋಽಥ ಧನ್ಯಾಃ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಶ್ರೀಭೂವರಾಹಾದಿಗಳಿಂದ ಸುಪ್ರಭಾತಾಶಂಸನ

ಶ್ರೀಭೂವರಾಹ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ
ಶ್ರೀವಾಜಿವಕ್ತ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮನ್ ವರಾಹ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಕೃಪಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಭಿದಃ ।
ಅಂಚತ್ಯಯಮುಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸುಪ್ರಭಾತೇನ ತಂ ಗುರುಮ್ ॥
ಶ್ರೀಮತೇ ವಾದಿರಾಜಾಯ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
ಸೋದಾಪುರ ನಿವಾಸಾಯ ಗುರುರಾಜಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩೨ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿವಂದ್ಯರು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ದುರ್ಲಭವಾದ ಗುರುಭಕ್ತಿಯು ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೇ, ವಿಜಯವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಸದ್ವಂಶಭೂಷಣಂ ಮಿತಭಾಷಣಮ್ ।
ಭಕ್ತಾರ್ತಿಭಂಜನಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ವಾಗೀಶತೀರ್ಥಸದ್ಧಸ್ತ ಪಂಕಜೋದ್ಭವಮಂಜಸಾ ।
ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಭುಜಂಗಾಂಕಿತ ಸದ್ಬಾಹುಂ ಭೂರಿಭೂಸುರಸೇವಿತಮ್ ।
ಭೂಧರಾಂಘ್ರಿರತಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಪಂಚವೃಂದಾವನಗತಂ ಪಂಚಾಯುಧಧರಂ ಗುರುಮ್ ।
ಪಂಚರೂಪಿಪ್ರಿಯಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೪ ॥

ದೂರೀಕೃತಾರಿಷಡ್ವರ್ಗಮಂಗೀಕೃತಸದಾಗಮಮ್ ।
ಧಿಕ್ಕೃತಾನ್ಯಮತಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ದೀನಾನುಕಂಪಿತಂ ಶಶ್ವತ್ ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಕಮ್ ।
ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕೂರ್ಮಾಸನಾರೂಢಂ ಕಾಷಾಯಾಂಬರಧಾರಿಣಮ್
ಕಮನೀಯತಮಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಹಯಗ್ರೀವ ಪದಾಂಭೋಜಯುಗಲಾರ್ಪಿತಮಾನಸಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಂದಮಯಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೮ ॥

ಯತಿನಾ ವಾದಿವಂದ್ಯೇನ ರಚಿತಾಷ್ಟಕಮನ್ವಹಮ್ ।
ಪಠನ್ ವಿಜಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಗುರುಭಕ್ತಿಂ ಚ ದುರ್ಲಭಾಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿವಂದ್ಯಯತಿಕೃತಂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀವೇದವೇದ್ಯತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿಯಿದು. ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಪೋಷಿಸಿದ ಮುನಿತ್ರಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರೂ ಒಬ್ಬರು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಮಾಡಿದ ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯಸೇವೆ ಹಾಗೂ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದುದು.

ಕೋಟಿಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಯ ಶ್ರೀಪತಿಯ ಕರುಣೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ, ಸಜ್ಜನರಿಂದ ವಂದಿತವಾದ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ, ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತಾರಾಧ್ಯ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಸದ್ವಂಶದಲ್ಲಿ ಬಂದ, ಶ್ರೀಹಯವದನನ ಆರಾಧಕರಾದ, ವೇದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವ, ದುರ್ವಾದಿಗಳೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹದಂತಿರುವ ಸರ್ವೇಷ್ಟಪ್ರದರಾದ, ದ್ವಿಜೇಂದ್ರ-ಕುಲಶೇಖರರಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಚಂದ್ರಾರ್ಕಕೋಟಿಲಾವಣ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಕರುಣಾಲಯಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧

ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತಾರಾಧ್ಯ ಮಧ್ವಸದ್ವಂಶಮಾದರಾತ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಹಯಾಸ್ಯಾರ್ಚನರತಂ ಸಾಧುವೇದಾರ್ಥಬೋಧಕಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ದುರ್ವಾದಿಮತ್ತದ್ವಿರದಕಂಠೀರವಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಂ ಶ್ರೀಮದ್ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಕುಲಶೇಖರಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಂತ್ರಕ್ರಮವಿಚಾರಜ್ಞಂ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣಸಂಪನ್ನಮಶೇಷಾಘಹರಂ ಶುಭಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತಭುವಂ ಸ್ವಕ್ಷಮಾಲಾಧರಂ ವಿಭುಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿಚಿತ್ರಮುಕುಟೋಪೇತಮಚಿಂತ್ಯಾದ್ಭುತದರ್ಶನಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪುರತೋ ವ್ಯಾಸದೇವಸ್ಯ ನಿವಸಂತಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಮ್ ।
ವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಸದ್ಭಿರ್ವಾದಿರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವೇದವೇದ್ಯತೀರ್ಥಕೃತಃ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಕವಚಮ್

❑❑

ಇದೊಂದು ಕವಚಸ್ತೋತ್ರ. ದೇಹಕ್ಕೆ ತೊಡಿಸಿದ ಕವಚವು ಆಪತ್ತು ತಟ್ಟದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ತುತಿಗಳು ಕವಚಸ್ತೋತ್ರವೆನಿಸಿವೆ. ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೂ ದೇಹಕ್ಕೂ ಸರ್ವತೋಮುಖ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪ್ರತಿಪಾದ್ಯದೇವತೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶ-ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ಆಯಾಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಅವನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಕೃತ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಲಿದ್ದು, ಆರಂಭದ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಪಠಿಸುವ ಮೊದಲು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಶೇಷಣ-ಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅಂತಹ ಗುರುಗಳು ಶಿರಸ್ಸೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಅವಯವಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಪೂರ್ವ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ ಎಂಬ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗ್ನೇಯಾದಿ ಉಪದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಾದಿರಾಜರ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರವನ್ನು ಜಪಿಸುವವರಿಗೆ ದೀರ್ಘ ದಾರಿದ್ರ್ಯಹರಣವಾಗಿ ಭವಪಾಶದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ವಾದಿರಾಜರೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ವಾದಿರಾಜಕವಚದ ಪಠಣದಿಂದ ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮ-ಮೋಕ್ಷ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನೆ, ಮನಸಾಚಿಂತತವಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಸುಖ, ವಿಜಯ ಮೊದಲಾದವು ಲಭಿಸುವುವು ಎಂದು ಈ ಕವಚದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕುಷ್ಠಾದಿ ರೋಗಗಳು, ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ, ವಿಷಬಾಧೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವೆಂದು ಫಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಚವನ್ನು ಬರೆದು ಪೂಜಿಸಿದರಂತೂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯೂ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ.

ಗಂಗಾತೀರ ನಿವಾಸಿಯಾದ ನಾರಾಯಣ ಎಂಬುವರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಕವಚ-ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೆ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರರತಿ, ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ, ಭುಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಿ ಇವುಗಳು ಲಭಿಸುವುವು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಯ ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ-ರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಭವ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ.

ಭ್ರಾಜಲ್ಲಲಾಟೇ ಲಸದೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ ಸ್ವಂಗಾರಜರೇಖಾಂಕಿತಮಧ್ಯದೇಶಮ್ ।
ಆಕಂಠಮಾನಾಭಿ ಸುಲಂಬಮಾನಾಂ ಮಾಲಾಂತುಲಸ್ಯಕ್ಷಮಯೀಂ ದಧಾನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮುದ್ರಯಾ ಚಿಹ್ನಿತ ಸರ್ವಗಾತ್ರಂ ಕರೋಲ್ಲಸಚ್ಛ್ರೀಜಪಮಾಲಿಕಂ ಪರಮ್ ।
ಹೃತ್ಪುಂಡರೀಕಸ್ಥಶುಭಾಂಬರಸ್ಥಂ ಶ್ರೀವಾಜಿವಕ್ತ್ರಂ ಸತತಂ ಸ್ಮರಂತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಜಿತಾರಿಷಡ್ವರ್ಗಹೃತಾಘರಾಶಿಂ ಕೂರ್ಮಾಸನಸ್ಥಂ ಸುತಪಃ ಪ್ರಭಾವಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ ಹಯಗ್ರೀವದಯೈಕ ಪಾತ್ರಂ ಶಮಾದಿಸಂಪತ್ತಿಯುತಂ ವಿರಾಗಿಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರನಿಷ್ಠಂ ಭುವಿರಾಜಮಾನಂ ವಾದೀಭಸಿಂಹಂ ಸುಮತಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ಏವಂ ಮುನೀಂದ್ರಂ ಕವಿವಾದಿರಾಜಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತದೀಯಂ ಕವಚಂ ಪಠೇತ್ಸುಧೀಃ ॥ ೪ ॥

ಸದಾಽವಧೂತಶೇಖರಂ ಖರಾರಿಪಾದಮಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ಶ್ರಿತಾರ್ತಿಹಾರಿಣಂ ಧ್ರುತಂ ಹೃದಿಸ್ಥಿತಂ ಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಗುರುಮಖಿಲಗುಣಜ್ಞಂ ಸದ್ಗುಣೈಕಾಧಿವಾಸಂ
ಶಮದಮಪರಿನಿಷ್ಠಂ ಸತ್ವನಿಷ್ಠಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ಸಕಲಸುಜನಶಿಷ್ಟಂ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಧೂತಕಷ್ಟಂ
ಹಯಮುಖಪದನಿಷ್ಠ ಮಾಂ ಭಜಂತು ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ॥ ೬ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಶಿರಃ ಪಾತು ಭಕ್ತತ್ರಾಣಕೃತೋದ್ಭವಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಫಾಲಂ ಜಗದ್ವಂದ್ಯ ಪದಾಂಬುಜಃ ॥ ೭ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ನೇತ್ರೇ ದೃಷ್ಟ ಭೂತೀರ್ಥಸಾಗರಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಶ್ರುತೀ ಪಾತು ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಕೃತಚಾರುಧೀಃ ॥ ೮ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ನಾಸಾಂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪರಾಯಣಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ವಕ್ತ್ರಂ ಹಯಗ್ರೀವ ಸ್ತುತಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೯ ॥

ವಾದಿರಾಜೋಽಧರಂ ಪಾತು ಮಧುರೀಕೃತನಿಸ್ವನಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಕಂಠಂ ಚಿತ್ರಸಂಗೀತಸುಸ್ವನಃ ॥ ೧೦ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಭುಜೌ ತಪ್ತಾಯುಧಲಸದ್ಭುಜಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಕರೌ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಾಂಘ್ರಿಪೂಜಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಚಿತ್ತಂ ಪೂರ್ಣವಿದ್ಯಾಹೃದಂಬುಜಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ನಾಭಿಂ ಪದ್ಮನಾಭಸ್ತುತಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಕಟಿಂ ದಿವ್ಯಸೂತ್ರಲಸತ್ಕಟಿಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಚೋರೂ ಮೋಚಾಯುಗ ಸಮಪ್ರಭಃ ॥ ೧೩ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಜಂಘೇ ಹಯಾನನ ನತಿಪ್ರಿಯಃ ।
ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಪಾದೌ ಕೃತ ಭೂಸತ್ವದಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೧೪ ॥

ತಪೋಮಯತನುಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾತು ಮೇ ಸರ್ವತಸ್ತನುಮ್ ।
ವಾದೀಂದ್ರ ಪೂರ್ವತಃ ಪಾತು ದಿವ್ಯದಂಡಸ್ತು ದಕ್ಷಿಣೇ ॥ ೧೫ ॥

ಯೋಗೀಂದ್ರಃ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪಾತು ವಾಮೇ ಕವಿಕುಲಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಆಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ಭೂಸುರಃ ಪಾತು ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ಮಂಗಲಪ್ರದಃ ॥ ೧೬ ॥

ಹನೂಮತ್ಕಿಂಕರಃ ಪಾತು ವಾಯವ್ಯಾಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ।
ಈಶಾನ್ಯಾಂ ಪಾತು ಶುಭದಃ ಸರ್ವಾಶುಭ ನಿವರ್ತಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ವಾದಿರಾಜಃ ಪಾತು ಚೋರ್ಧ್ವಮೂರ್ಧ್ವರೇತೋಗ್ರಣೀಃ ಸದಾ ।
ವಾದಿರಾಜಸ್ತ್ವಧಃ ಪಾತು ತಮೋದ್ವಾರ ನಿವರ್ತಕಃ ॥ ೧೮ ॥

ಓಂ (ಶ್ರೀ) ನಮೋ ವಾದಿರಾಜಾಯ ದೀರ್ಘದಾರಿದ್ರ್ಯಘಾತಿನೇ ।
ರಾಜಭೋಗ ಪ್ರದಾತ್ರೇ ಚ ನಮೋಽಸ್ತು ಜಯದಾಯಿನೇ ॥ ೧೯ ॥

ಮೂಕಮಾವಿಶ್ಯ ಮಾಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಾದಿರಾಜಗುರೂದಿತಮ್ ।
ಯ ಏತತ್ಪಠತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಬಂಧಪಾಶಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಕವಚಾದಸುತಾ ಸಸುತಾ ಭವೇತ್ ।
ನಾರೀ ನರೋಽಥ ಶೂದ್ರೋ ವಾ ಸರ್ವದೇದಂ ಪಠೇದ್ಯದಿ ॥ ೨೧ ॥

ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷಾದೀನ್ ಲಭತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಕವಚಂ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಃ ಪಠೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಮನಸಾ ಚಿಂತಿತಂ ಹ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸುಖ ಸಂತತಿಮ್ ।
ಭವೇತ್ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ವಿದ್ವಾನ್ ದುರ್ವಾದಿಸೈನ್ಯತಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸರ್ಪವೃಶ್ಚಿಕಸಂಭೂತವಿಷವಿದ್ರಾವಕಾರಣಮ್ ।
ಮೂಕೋ ಹ್ಯಮೂಕತಾಂ ಯಾತಿ ಮೂರ್ಖೋ ವಿದ್ವತ್ತ್ವಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕುಷ್ಠೀ ಶಿಷ್ಟತ್ವಮಾಪ್ನೋತಿ ರೋಗೀ ರೋಗವಿಯೋಗವಾನ್ ।
ಕವಚಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪಠನಾದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೇನ ಚೇತಸಾ ॥ ೨೫ ॥

ಯ ಏತತ್ಕವಚಂ ವಿದ್ವಾನ್ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಪೂಜಯೇದ್ಯದಿ ।
ಭೂರ್ಜೇ ವಾ ತಾಲಪತ್ರೇ ವಾ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೬ ॥

ಗಂಗಾತೀರ ನಿವಾಸಿನಾ ಕೃತಮಿದಂ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಾಯುಜಾ
ದಿವ್ಯಂ ಸದ್ವರ ವಾದಿರಾಜ ಕವಚಂ ತತ್ಸರ್ವದಾ ಯಃ ಪಠೇತ್ ।
ಸದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸತತಂ ಸುಶಾಸ್ತ್ರ ಸುರತಿಂ ಭಕ್ತಿಂ ರಮೇಶೇಽನಿಶಂ
ಭುಕ್ತಿಂ ಚಾಪಿ ಪರತ್ರ ಮುಕ್ತಿಮಿಹ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಂ ಯಶಃ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಮಲ ಸಕಲಗಾತ್ರಂ ಶುದ್ಧ ಕೈವಲ್ಯಪಾತ್ರಂ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ಭೂಮಿಭೂಷಾಮಣೀಂದ್ರಮ್ ।

ವಿದಿತಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಂ ಸಾಧುಚಿತ್ತಂ ಯತೀಂದ್ರಂ
ತುರಗವದನಭಾಜಂ ನೌಮಿ ಸದ್ವಾದಿರಾಜಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಮಾಯೀಭವೈರಿಣೇ ಮಾಧ್ವರಾದ್ಧಾಂತವನಚಾರಿಣೇ ।
ವಚೋನಖರಿಣೇ ವಾದಿರಾಜಕೇಸರಿಣೇ ನಮಃ ॥ ೨೯ ॥

ಕಾಮಧೇನುರ್ಯಥಾ ಪೂರ್ವಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ ಫಲಪ್ರದಾ ।
ತಥಾ ಕಲೌ ವಾದಿರಾಜ ಶ್ರೀಪಾದೋಽಭೀಷ್ಟದಃ ಸತಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ತಪೋ ವಿದ್ಯಾ ವಿರಕ್ತ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣೌಘಾಕರಾನಹಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜ ಗುರೂನ್ವಂದೇ ಹಯಗ್ರೀವದಯಾಶ್ರಯಾನ್ ॥ ೩೧ ॥

ಹಯಗ್ರೀವ ಪದಾಂಭೋಜಲೋಲ ಭೃಂಗಂ ಸತಾಂ ಗುರುಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಂ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂಪದಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಕುಷ್ಠಾಪಸ್ಮಾರಲೂತಾಂತಾನ್ ಬಾಲಸ್ಫೋಟಾದಿಕಾನ್ ಬಹೂನ್ ।
ಮೃತ್ತಿಕಾ ನಾಶಯತ್ಯೇವ ವೃಂದಾವನಗತಾ ಮುನೇಃ ॥ ೩೩ ॥

ವಾದಿರಾಜಗುರೋಃ ಪಾದಸಲಿಲಸ್ಯ ಚ ಪಾನತಃ ।
ಅಪಮೃತ್ಯುಂ ಜಯತ್ಯಾಶು ತಥಾ ಸೌಖ್ಯಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೩೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಕವಚಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಜನನ, ಸನ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾರವಾಗಿವೆ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಜ್ಞಾನ, ಶಮ, ದಮಾದಿಗಳು, ಪರವಾದಿಜಯ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗೂ ದ್ವಿಗ್ವಿಜಯ. ಆ ಸೇತು ಹಿಮಾಲಯ ಸಂಚರಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶೋಭನಪದರಚಿಸಿ ಮೃತ ರಾಜಕುಮಾರನ ಉಜ್ಜೀವನ, ಇಡೀ ತಿರುಪತಿಬೆಟ್ಟ ಗಂಡಕೀಶಿಲಾಮಯವಾಗಿ ಕಂಡಾಗ ಮೊಣಕಾಲುಗಳಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ ಮೆಟ್ಟಲೋತ್ಸವ, ಭಗವಂತನಿಗೆ ಗಂಡಕೀಶಿಲೆ ಗಳಮಾಲೆಯ ಸಮರ್ಪಣೆ, ಪಂಢರಪುರದ ಧನಿಕನೊಬ್ಬನ ಹೊಲದ ಕಡಲೆಯನ್ನು ಹಯಾಸ್ಯನು ಭಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತ, ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯದ ವಿಜಯ, ಬದಲಿಸಿದ ಪರ್ಯಾಯ

ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಲಕ್ಷಾಭರಣ ರಚನೆ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಪ್ರಮುಖ ಜೀವನದ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಶ್ರೀವಿಶ್ವಾಧೀಶ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವಿಶ್ವೇಂದ್ರರು ಇಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತ್ತೌಲವಮಂಡಲೇ ಸುಮಪುರೇ ಕುಂಭಾಸಿತೋಽದೂರತೋ
ವಾಣ್ಯಾಂ ರಾಮಬುಧಾತ್ಸುತಸ್ಸಮಭವದ್ವಾಗೀಶತೀರ್ಥಾಶಿಷಾ ।
ಕೇದಾರೇಽಷ್ಟಮವತ್ಸರೇ ಯತಿಪದಂ ಚಾಲಾಭಿ ವಾಗೀಶ್ವರಾ-
ದಶ್ವಾಸ್ಯಾನುಗವಾದಿರಾಜಗುರುರಾಡ್ದದ್ಯಾತ್ಸದಾಮಂಗಲಂ ॥ ೧ ॥

ಬಾಲ್ಯಾದ್ವಾಗ್ಮ್ಯಧಿ ಸರ್ವವಾದಿಮದಹಾತೋ ವಾದಿರಾಜಾಭಿದಾ-
ಮನ್ವರ್ಥೀಕುರುತೇ ವಿರಕ್ತಿಶಮನಜ್ಞಾನಾದಿದಿವ್ಯಗ್ರಹಃ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮತಪ್ರಚಾರಣಕೃತೇ ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯಧಾದ್ದಿಗ್ಜಯಂ ಅಶ್ವಾಸ್ಯಾನುಗ..... ॥ ೨ ॥

ಗತ್ವಾ ಸೇತುಹಿಮಾಚಲಂ ನರಹರೇಸ್ಸ್ಥಾನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಚ
ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೀರ್ಥವರೇಷು ಭಕ್ತನಿರಕರೇಷ್ವಾಸ್ಥಾಪ್ಯ ಮಾಧ್ವಂ ಮತಂ ।
ತೀರ್ಥೇಷೂತ್ತಮತಾಪ್ಯಸೂಚಿ ಗುರುಣಾತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧೋಕ್ತಿಭಿಃ ಅಶ್ವಾಸ್ಯಾನುಗ... ॥ ೩ ॥

ಭೂಮ್ಯಾಂ ಸ್ಥಾಪಿತಭೂಮಿಪಾಲತನಯಂ ಯೋಽಜೀವಯತ್ತೀರ್ಥತೋ
ಭೂಪಾದ್ದತ್ತಮನರ್ಘ್ಯವಿತ್ತಮತುಲಂ ಗಂಗಾಜಲೇ ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪತ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ಪ್ರಾಕೃತಪದ್ಯತೋ ನವವರಂ ಯೋಽಜೀವಯನ್ಮಂಟಪೇ ಅಶ್ವಾಸ್ಯಾನುಗ... ॥ ೪ ॥

ಯೋ ಜಾನುದ್ವಯತೋ ಗಿರಿಂ ಮುನಿವರ್ಯೈಃ ಪೂರ್ಣಂ ಸ ಗತ್ವಾ ತತೋ
ಗಂಡಕ್ಯಾಹೃತಮಾಲಿಕಾಮಥ ದದೌ ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶಾಯ ಚ ।
ಅಬ್ದಾರ್ಧ ಸಮುಪೋಷ್ಯ ಸದ್ಗುರುವರೋ ಯೋ ದ್ವಾರಕಾಪತ್ತನೇ ಅಶ್ವಾಸ್ಯಾನುಗ... ॥ ೫ ॥

ಯೋ ಭೀಮಾತಟಸಂಸ್ಥಿತೋ ಮುನಿವರಸ್ಸ್ವಾಂತರಾವಾಜಿನಂ
ಕೋಪೇನಾನುಗತೋಽಪಿ ನೈವ ನಯನಸ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಯತಾಂ ವೈ ಗತಃ ।
ಅಶ್ವಾಸ್ಯೋ ದಿಶತೀಷ್ಟಮೇವ ಭವತೋಽಪ್ಯುಕ್ತೋ ಗತಸ್ತತ್ತಥಾ ಅಶ್ವಾಸ್ಯಾನುಗ... ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಪುಣ್ಯಪುರೇ ವಿಚಿತ್ರವಚನಾಲಂಕಾರಸನ್ಮಾನಿತಂ
ಭೂಪಾಲಾಂಚಿತರುಕ್ಮಿಣೀಶವಿಜಯಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ನಾಗೋಪರಿ ।
ವಿಂಶತ್ಯೇವ ದಿನೇಷು ಮಾಘಕವಿತಾಸಂಸ್ಪರ್ಧಿನೀಂಯೋಽಕರೋದಶ್ವಾಸ್ಯಾನು... ॥ ೭ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮತಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಿಕೃತೇ ಪರ್ಯಾಯಸೇವಾಕ್ರಮಂ
ಕೃತ್ವಾ ಲಿಂಗಿನೃಪಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಮಕರೋತ್ತ್ರೈವಿಕ್ರಮಸ್ಥಾಪನಂ ।
ಯೋ ಲಕ್ಷಾಭರಣಾದಿಸತ್ಕೃತಿವರಾದ್ವಾಗೀಶತಾಂ ಸ್ಪಷ್ಟಯನ್ ಅಶ್ವಾಸ್ಯಾನುಗ ॥ ೮ ॥

ವಿಶ್ವಾಧೀಶಮುನೇಃ ಶಿಷ್ಯವಿಶ್ವೇಂದ್ರಯತಿನಾ ಕೃತಂ ।
ಹಯಗ್ರೀವಪದಾಸಕ್ತವಾದಿರಾಜಾಷ್ಟಕಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಪ್ರಶಂಸನಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಪ್ರಶಂಸನ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಲಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉತ್ತರಗಳು ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳಿಂದ ವಾಚ್ಯರಾಗುವ ಮುನಿಗಳು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು.*

❑❑

ಕಾ ವಾಽರ್ಧಾಂಗಂ ಪುರಾರೇಃ ಕಿಟವರವಿಲಸದ್ದಂಷ್ಟ್ರಯಾಽಧಾರಿ ಕಾ ವಾ ।
ಕೋ ವಾ ಶೇತೇಽಬುರಾಶೌ ಯುಧಿ ಧರಣಿಧವೈಃ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಕೋ ನು ಶೂರೈಃ ॥
ಕೋ ವಾ ನೈವಾಸ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದಿತಿಜಮಥನಯೋಃ ಕೋ ಗುರುರ್ನಿರ್ಜರಾಣಾಂ ।
ಕೋ ವಾ ವಾಚ್ಯೋ ಧರಿತ್ರ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿವಚನಗಗತ್ರೈಃ ಮಧ್ಯವರ್ಣೈರ್ಮುನೀಂದ್ರಃ ॥

ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರವು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
೧. ತ್ರಿಪುರಾರಿಯಾದ ಶಿವನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಯಾರು?	ಭ**ವಾ**ನೀ
೨. ವರಾಹರೂಪೀ ಹರಿಯ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳು ಯಾರು?	ಮೇ**ದಿ**ನೀ
೩. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಲಗಿರುವರು?	ಮು**ರಾ**ರಿ
೪. ಶೂರರಾದ ರಾಜರಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಏನು ದೊರಕಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ?	ವಿ**ಜ**ಯ
೫. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ಮಧ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಏನಿರುವದಿಲ್ಲ?	ವಿ**ಯೋ**ಗ
೬. ದೇವತೆಗಳ ಗುರುಗಳಾರು?	ವಾ**ಗೀ**ಶ
೭. ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯ ಮಧ್ಯ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳಿಂದ ವಾಚ್ಯರಾಗುವ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುನಿಗಳಾರು?	**ವಾದಿರಾಜಯೋಗೀ**

* ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರೂ ವಾದಿರಾಜರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದೂ ಯುಕ್ತವೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ವಾಸುದೇವ ಎಂಬ ಕವಿಗಳು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಕುರಿತು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸೋತ್ರವನ್ನು ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ವಾಜಿವಕ್ತ್ರನ ಆರಾಧಕರು, ಆಶ್ರಿತರಿಗೆ ಕಲ್ಪತರುವಾಗಿರುವರು. ದುರ್ಮತವನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಖಡ್ಗದಂತಿರುವ ವಾಣಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಅಂತಹ ವಾಣಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ-ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ದೇವತೆಗಳ ನೆಲೆಯಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಘೋರಪಾಪದ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರವೇ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಾರ್ಚನೋರವೇ ।
ನಮೋ ಗೀರ್ವಾಣತರವೇ ಶ್ರಿತಾನಾಮತಿಚಾರವೇ ॥ ೧ ॥

ಯದ್ವಾಣೀ ದುರ್ಮತಚ್ಛೇದಕೃಪಾಣೀ ಸ ಹಿ ವಾದಿರಾಟ್ ।
ಮದ್ವಾಣೀಂ ತಾದೃಶೀಮಾಶು ಕರೋತು ಕರುಣಾಕರಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತರಣಿಂ ಶರಣಂ ಯಾಮಿ ಸತ್ವರಂ ।
ಮಾನಸಧ್ವಾಂತವಿಚಿತ್ತ್ಯೈ ಸ್ಥಿತ್ಯೈ ಧರ್ಮಾಧ್ವನಃ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

ವೃಂದಾವನಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ಘೋರಾಘನುತ್ತಯೇ ।
ಸೇವೆ ದೇವೇಶಸದ್ಮಾಶು ವಾಂಛಿತಾರ್ಥಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೪ ॥

ವಾದಿರಾಜಸ್ತವಂ ಯಸ್ತು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಸತತಂ ಪಠೇತ್ ।
ತಸ್ಯೇಷ್ಟಲಾಭೋ ಭವಿತಾ ಸತ್ವರಂ ಸತ್ವರಂ ಕವಿಃ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಕೃತಂ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಉತ್ತರಾದಿಮಠಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಸೋದಾಕ್ಷೇತ್ರದ ರಮ್ಯತಾಣವನ್ನು, ಅಲ್ಲಿ ತನಗಾಗುವ ದಿವ್ಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಅಗಾಧಮಹಿಮೆ, ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಕೊಡುಗೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧನೆಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯವಲ್ಲದೇ, ಸ್ತುತಿಕಾರರ ರಚನಾಕೌಶಲ್ಯ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ. ಇಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣದಿಂದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಕದಾ ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯೇ ಶುಭಧವಲಗಂಗಾಪರಿಸರೇ
ಚರನ್ ಸೂರೇಃ ಸೇವಾಜನಿತಪರಮಾನಂದಭರಿತಃ ।
ಅಯಿ ಸಂವಿತ್ಸ್ವಾಮಿನ್ ಹಯವದನ ವಾದೀಶವರದ
ಪ್ರಸೀದೇತಿ ಕ್ರೋಶನ್ನಿಮಿಷಮಿವ ನೇಷ್ಯಾಮಿ ದಿವಸಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವಾಗೀಶಯೋಗೀ ಶುಭವಿಶದಮನೀಷೀಯಭಾಷ್ಯಾದಿಜಾತಂ
ಜಾತಂ ಜಾತೇತರಂ ಚಾಗಮಮಗಮದ್ಧೃತೌ ವಿಸ್ಮಿತಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಯಸ್ಮಿನ್ ।
ಸರ್ವಂ ಸರ್ವಂ ಸಹಾಯಾಮಸಮಸಮ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತಾಂ ಸಾರ್ವಭೌಮೇ
ಭೌಮೇಹಾಹಾನಿದಾರ್ಚಾರ್ಚನಕರಮಕರೋತ್ತಂಪ್ರಸೀದೇತ್ಸವಾದೀಟ್ ॥ ೨ ॥

ನಾನಾನೋನೋಹನಾನೋತ್ತರಿಚಿತವಚಸಾಽಪಾತ್ತಮೂಲೇನ ಮೂಲಾಂ
ನಾನಾನಾನನ್ಯಭಾವಂ ಗದತಿ ಜಗತಿ ನೋ ಚೇದ್ಭವಾನ್ನಪ್ರಭಾವಾತ್ ।
ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಭಿದಾದಿಶ್ರುತಿರತುಲಮತೇರ್ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತಾವಕಾಶಂ
ಶಂಕಾಯಾಽಸಾದ್ಯದದ್ಯಾದಿತಿ ಶಶಪಥಾ ವಾದಿರಾಡ್ಬೋಧಯೇನ್ಮಾಂ ॥ ೩ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಪೂರ್ವಂ ಚಕಾನಾಂ ಭವ ಶಿವ ಹರ ಹೇರುದ್ರ ಹೇರಂಬ
ಪಾಹೀತ್ಯಾಪೂತಪ್ರೇತನಾಥ ಪ್ರಮುಖಮುಖಭುಜಾಭೂಭುಜಾಂ ಯಾ ಭುಜಾಽನ್ಯಾ ।
ಸಾ ಸೋದಾಗಾಧಬೋಧಾನುಚರವರ ತವಾವಾಸತೋ ವಾಸುದೇವ
ವ್ಯಾಸಾಖ್ಯಾಸ್ಯೇತಿ ಗರ್ಜದ್ದ್ವಿಜಜನಮಹಿತಾ ತಚ್ಚರಿತ್ರಂ ವಿಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮಸ್ತೇ ನ್ಯಸ್ತೇಂದುರೀಶಸ್ಸುರಸರಿತಿ ರತೀಶಾನುಗಾತ್ಸಾನುರಾಗಾ
ದಾಗಾದಾಗಾರತೋಽಗಾದ್ಧರಿಚರಣದೃಗಿಚ್ಛಾಫಲಾದ್ಯಾ ಪ್ರಯಾತಾ ।
ಚಕ್ರೀ ಸ ತ್ರಿಕ್ರಮೋತೋನುಮತಮನುಮತಾಪೂಜನೇನ ಸ್ವಜಾಯಾ
ಸಂಬದ್ಧಾ ಯಸ್ಯ ಬದ್ಧೋವಸದವತು ಸದಾ ದಾಸದಾಸಂ ಸ ವಾದೀಟ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಸೋ ಯಸ್ಯಾಸಮಶ್ರೀರ್ಧುರಿ ಹರಿವದನಶ್ಲೋಪರಿಷ್ಟಾದ್ ಗರಿಷ್ಠಃ ।
ಪಿಂಗಾಕ್ಷಾಣಾಂ ಸದೃಕ್ಷೇ ಕಿಲ ಜನಿ ವಿಜಯಾಪಶ್ಚಿಮಃ ಪಶ್ಚಿಮೇಭೂತ್ ॥
ವ್ಯಾಸಪ್ರೋಷ್ಠೋಪಸೇವ್ಯೇ ಸಕಲಸಕಲಯಾ ಭಾಸಮಾನೋಽಸಮಾನೋ ।
ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ವಾದಿರಾಜೋ ಮಯಿ ದಯತು ದಯಾಯಾದಷಾಂ ನಾಯಕೋಽಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ನವರತ್ನಾನ್ವಯೋತ್ಥೇನ ಪುಮುತ್ತಂಸೇನ ನಿರ್ಮಿತಾ ।
ಭಕ್ತ್ಯೈವ ಗುರುರಾಟ್ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಪಂಚಶ್ಲೋಕೀ ಭವತ್ವಿಯಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮಸ್ವಾಮಿಭಿಃಕೃತಾ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದೀಭಸಿಂಹಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಅಗಾಧ ಮಹಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಒಂದೆಡೆ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಪಾದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಶಬ್ದವಿರುವುದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ರಚನಾಕಾರರು ಯಾರೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಿಂಹದ ರೂಪಕದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಬಹಳ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮಸುರಾಸುರಾರ್ಚಿತನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಬ್ರಹ್ಮಸುರಾಸುರ ಪೂಜಿತ ವಿಷ್ಣುಂ
ದುರ್ಮುಖ ದೈತ್ಯ ವಿದಾರಣ ಕೃಷ್ಣಮ್ ।
ವಾದಿಮೃಗೇಂದ್ರ ಕರಾರ್ಚಿತ ಜಿಷ್ಣುಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಜಹಿ ತೃಷ್ಣಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಪತಿ ಪ್ರೇರಿತ ಪಾಲಿತಸಿಂಹಂ
ಬ್ರಹ್ಮ ಸುರಾದಿ ಸುಮಾನಿತಸಿಂಹಮ್ ।
ಮಧ್ವಮುನೀ ಮತ ರಕ್ಷಿತಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಗುರುಸಿಂಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಾಮ ಸುಮಂಗಲಿ ಹರ್ಷಿತಸಿಂಹಂ
ವಾಕ್ಪತಿ ತೀರ್ಥ ಕರಾಂಬುಜಸಿಂಹಮ್ ।
ದಂಡಕಮಂಡಲು ಮಂಡಿತಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಯತಿಸಿಂಹಮ್ ॥ ૩ ॥

ದುಷ್ಟ ಮಹೀಪತಿ ಶಿಕ್ಷಕಸಿಂಹಂ
ಭ್ರಷ್ಟ ನೃಪಗುರು ಶೋಷಿತಸಿಂಹಮ್ ।
ರಿಷ್ಟ ಮತಾಂಜನ ಭಾಸ್ಕರಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಗುರುಸಿಂಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಭಕ್ತಜನಾರ್ತಿ ವಿಮೋಚಕಸಿಂಹಂ
ಶಿಷ್ಟಜನಾರ್ಚಿತ ಶೋಭಿತಸಿಂಹಮ್ ।
ಅಷ್ಟದರಿದ್ರ ವಿನಾಶಕಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಯತಿಸಿಂಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಭಕ್ತಜನೇಪ್ಸಿತದಾಯಕಸಿಂಹಂ
ದೀನಜನ ಕರುಣಾಕರಸಿಂಹಮ್ ।
ದುರ್ಜನ ದರ್ಪ ವಿದಾರಣಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಗುರುಸಿಂಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯುಕ್ತಮಲ್ಲಿಕಾ ಸುಭಾಷಿತಸಿಂಹಂ
ರುಕ್ಮಿಣೀಶ ವಿಜಯೋತ್ಸವಸಿಂಹಮ್ ।
ಸ್ವಾಪ್ನಪಾದಂಕಿತ ಸತ್ಕೃತಿಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಯತಿಸಿಂಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ರಕ್ಷಿತ ಮೂಷಕ ಶೋಭಿತಪೀಠಂ
ವೇಷ್ಟಿತ ಸರ್ಪ ವಿಭಾಸಿತದಂಡಮ್ ।
ಸಿದ್ಧ ಸುರಾಸುರ ವಂದಿತಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಗುರುಸಿಂಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ವೇದ ಸುವೇದ್ಯ ಸುಭಾವಿತಸಿಂಹಂ
ಭೂತ ಸುತೋಪಿತ ಪೂಜಿತಸಿಂಹಮ್ ।
ಸಜ್ಜನ ಗಾಯನ ಸೇವಿತಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಯತಿಸಿಂಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಯದ್ಗುರು ಮದ್ಗುರು ಸದ್ಗುರುಸಿಂಹಂ
ಪಂಚವೃಂದಾವನ ಪಂಜರಸಿಂಹಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಯಾಸ್ಯ ಕೃಪಾಶ್ರಿತಸಿಂಹಂ
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಸದಾ ಗುರುಸಿಂಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದೀಭಸಿಂಹಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರವು ಎಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಒಂದು ದೀರ್ಘಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ವಾದಿರಾಜರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದನಾದ, ಸರ್ವಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ, ವೃಂದಾವನ ಸನ್ನಿಹಿತನಾದ ಶ್ರೀಹಯವದನನನ್ನು ವಂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಹಯವದನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುವ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಭಯಪ್ರದರಾದ ಭಕ್ತಿ-ಮುಕ್ತಿದಾತರೂ ಆದ, ಋಜುಗಳಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಪಂಚವೃಂದಾವನ, ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಸ್ಥಳವಿಶೇಷಗಳು, ಪಂಚವೃಂದಾವನಗಳ ಮಹಿಮೆ, ಪಂಚವೃಂದಾವನಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ, ಅವುಗಳ ಸೇವೆಯಿಂದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ಲಾಭ - ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ವಿವರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಥಿತವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಪರಮಪಾವನವಾದ ಪಂಚವೃಂದಾವನ ಸೇವೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಅಖಂಡ ಫಲವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಮಹಿಮಾವಿಶೇಷವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಫಲವನ್ನು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ಬಂಧವಿಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸಕಲ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯಶಿಷ್ಯ ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬುವವರು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ ವಂದ್ಯಂ ವಂದೇ ವೃಂದಾವನ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಂ ಗುಣೋದಾರಂ ವಾದಿರಾಜ ಸುಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭಕ್ತಾಭಯಕರಂ ವಂದೇ ಭಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದಾಯಕಮ್
ಋಜುಸ್ಥಂ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಂ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಾಂಘ್ರಿಸೇವಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಾರ್ಚನೇ ಸಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವ ಪ್ರಕಾಶನಮ್ ।
ಋಜುಸ್ಥಂ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಂ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಾಂಘ್ರಿ ಸೇವಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸೋಪದೇಶ್ಯಂ ತ್ವಾಂ ವೇದವೇದ್ಯಾದಿಸೇವಿತಮ್ ।
ಋಜುಸ್ಥಂ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಂ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಾಂಘ್ರಿ ಸೇವಕಮ್ ॥ ೪ ॥

ರೌಪ್ಯಪೀಠ ಪುರಾಧೀಶಪೂಜಾಭಿವ್ಯಂಜಕಂ ಗುರುಮ್ ।
ಋಜುಸ್ಥಂ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಂ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಾಂಘ್ರಿ ಸೇವಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಂದೇವಾಗೀಶ ಕರಜಂ ವಿಮಾನೇ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಗುರುಮ್ ।
ಹಂಸಾರೂಢಂ ಹಯಗ್ರೀವಪೂಜಕಂ ವಾದಿರಾಜಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಂದೇ ಸರ್ವಾಂಗ ಸಾಯುಜ್ಯಭಾಗಿನಂ ಗುಣಶಾಲಿನಮ್ ।
ಭಕ್ತಾನಾಂ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಯೋಗಿನಂ ಮುಕ್ತಿದಾಯಿನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪಶ್ಚಿಮೇ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಚ ।
ಯಾ ಗಂಗಾ ಭಾತಿ ಸಾ ಸಮ್ಯಗ್ಧವಾಲಾಖ್ಯಾ ಹಿ ಪಾತು ನಃ ॥ ೮ ॥

ದಕ್ಷಿಣೇ ಸರ್ವಸಂಯುಕ್ತಾ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪ್ರಾಣಸಂಯುತಾ ।
ಅಷ್ಟಮೇನೋತ್ತರೇ ಭಾಗೇ ಪರರೂಪೇಣ ಭಾಸಿತಾ ॥ ೯ ॥

ಉತ್ತರೇ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಚ ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾಖ್ಯತರುರ್ಭಾತಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವದೇವ ಹಿ ॥ ೧೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತಾವೃಂದೈಃ ಶ್ಲಾಘಿತಂ ತೈಃ ಸುಬೃಂಹಿ ತಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ಭಗವದ್ರೂಪೈಃ ಪೂಜಿತಂ ಸುರಪೂಜಿತಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಮಂತಂ ಶ್ರೀಕರಂ ಭದ್ರಂ ಸೇವಿತಂ ಸಜ್ಜನೈಃ ಪರಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಗಂಗಾದಿತೀರ್ಥಸಂಯುಕ್ತಂ ಗಂಧರ್ವಾದಿಗಣಾನ್ವಿತಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮಂದಾರಪ್ರಮುಖೈಃ ಶೈಲೈರರ್ಚಿತಂ ಚ ಮನೋಹರಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಿಣೀ ಮುಖ್ಯಸರೋವರಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಮೇರ್ವಾದಿ ಸದ್ದರೂಪೇತಂ ಮಾಧವಪ್ರಿಯಮಂದಿರಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವನ್ಯೈರ್ವೃಂದಾವನಮುಖ್ಯೈರರ್ಚಿತಂ ಚ ವರೋತ್ತಮಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಯುಕ್ತಂ ಕಾಶ್ಯಾದಿಸುಕ್ಷೇತ್ರೈಃ ಸುರೋತ್ತಮಸುವಂದಿತಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಭವಾಬ್ಧಿತಾರಕಂ ದಿವ್ಯಂ ತಾಪತ್ರಯನಿವಾರಕಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ದಕ್ಷಿಣೇ ಪ್ರಾಣದೇವಸ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರೋಽಪಿ ತತ್ರ ಚ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಯಸ್ಯ ವೃಂದಾವನೇ ಸಮ್ಯಕ್ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭೀಮಸೇನಸ್ತು ಕೃಷ್ಣದೇವೋಽಪಿ ತತ್ರ ಚ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಉತ್ತರೇ ಮಧ್ವರಾಜಸ್ತು ವೇದವ್ಯಾಸೋಽಪಿ ತತ್ರ ಚ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ವಾದಿರಾಜೋ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರೇಣ ಸಂಯುತಃ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಪುರತೋ ವ್ಯಾಸರೂಪಂ ಚ ಜ್ಞಾನ ಮುದ್ರಾದಿಸಂಯುತಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನಂ ವಂದೇ ಪರಾನಂದಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಮತ್ಸ್ಯಾದಿಕಲ್ಕಿ ಪರ್ಯಂತಂ ಪರರೂಪಂ ಚತುಷ್ಟಯೇ
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಮತ್ಸ್ಯಃ ಕೂರ್ಮೋ ವರಾಹಸ್ತು ಪುರತೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ನಾರಸಿಂಹೋ ವಾಮನಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠತೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಭಾರ್ಗವೋ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಉತ್ತರೇ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಕೃಷ್ಣಬುದ್ಧೌ ಸುಕಲ್ಕೀಯ ಉತ್ತರೆ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಉತ್ತರೆ ಮತ್ಸರೂಪಂ ತು ಪುರತೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸ್ಥಿತೇ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ಕೂರ್ಮರೂಪಂ ಪುರತೋ ದಕ್ಷಿಣ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ದಕ್ಷಿಣೇ ತು ವರಾಹಸ್ತು ಪುರತೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ದಕ್ಷಿಣೇ ತು ನೃಸಿಂಹಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠತೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಪಶ್ಚಿಮೇ ವಟುರೂಪಂ ತು ಪೃಷ್ಠತೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಪಶ್ಚಿಮೇ ಭಾರ್ಗವಃ ಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರೇ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಉತ್ತರೇ ರಾಮಚಂದ್ರಶ್ಚ ಉತ್ತರೇ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಉತ್ತರೇ ಕೃಷ್ಣರೂಪಂ ತು ಉತ್ತರೇ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ಬುದ್ಧರೂಪಮುತ್ತರೇ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ದಕ್ಷಿಣೇ ತು ಸುಕಲ್ಕೀ ಚ ಉತ್ತರೇ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತೇ ।
ಉಪವೃಂದಾವನೇ ಯಸ್ಯ ತಂ ವಂದೇ ಸತತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಸರ್ವ ಸಂತಾಪಹಾರಿಣೇಽಭೀಷ್ಟದಾಯಿನೇ ।
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುವೇ ನಮಃ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧವೇ ॥ ೪೨ ॥

ಸರ್ವ ದುಃಖವಿನಾಶಾಯ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಕರಾಯ ಚ ।
ಸರ್ವದೋಷ ವಿಹೀನಾಯ ಗುಣಪೂರ್ಣಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೪೩ ॥

ಭಜತಾಂ ಕಲ್ಪತರವೇ ನಮತಾಂ ಕಾಮಧೇನವೇ ।
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುವೇ ನಮಃ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧವೇ ॥ ೪೪ ॥

ವಾದಿರಾಜ ಮೃಗೇಂದ್ರಾಯ ಪತಿವಾದೀಭ ವೈರಿಣೇ ।
ನಮೋ ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯಾಯ ಹಯಗ್ರೀವಾಂಘ್ರಿಸೇವಿನೇ ॥ ೪೫ ॥

ದುರಾಚಾರೋ ದುರ್ಮತಿಶ್ಚ ದುರಾಲೋಚನ ವಾಹನಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೪೬ ॥

ಮೂಢೋ ಮೂರ್ಖೋ ಮನೋನ್ಮತ್ತಃ ಮಹಾ ಪಾಪೌಘವಾಹನಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೪೭ ॥

ಹಠೀ ಶಠಶ್ಚ ದುರ್ಮಾನೀ ದುಶ್ಶೀಲೋಽಹಂ ದುರಾಗ್ರಹಃ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೪೮ ॥

ಕೋಪೀ ಕ್ರೋಧೀ ದಯಾ ಶೂನ್ಯಃ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯರಹಿತೋಽಪ್ಯಹಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೪೯ ॥

ಪರನಿಂದಾರತಶ್ಚಾಹಂ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಷಕಃ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೦ ॥

ಅಹಂಕಾರೀ ಗುಣದ್ರೋಹೀ ದೋಷಾನ್ವೇಷಣವಾಹನಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೧ ॥

ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರೀ ದುಷ್ಟಚಿತ್ತೋ ವಿತಥ್ಯಾತಥ್ಯವಾನಹಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೨ ॥

ಪರಶ್ರೇಯೋವಿರೋಧೀ ಚ ಪರಸಂತಾಪಕೋಽಪ್ಯಹಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೩ ॥

ಆರೋಗ್ಯಕಾಮೀ ಲೋಭೀ ಚ ಯೋಗ್ಯಾಸೂಯಾಪರೋ ಹ್ಯಹಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೪ ॥

ನೀಚೋಽಹಂ ದಿಷ್ಟವಂದ್ಯೋಽಹಂ ಧೂರ್ತೋ ದುರ್ಮಾರ್ಗವಾನಪಿ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೫ ॥

ಅಲಂ ಬುದ್ಧಿವಿಹೀನಶ್ಚ ಅಪಕಾರ ಪರೋ ಹ್ಯಹಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೬ ॥

ಅಸಹಿಷ್ಣುರ್ದೀರ್ಘಸೂತ್ರೀ ತಥಾ ಪೈಶುನ್ಯವಾನಹಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೭ ॥

ಸರ್ವದಾ ಚಲಚಿತ್ತೋಽಹಮದ ಸದಸ್ಯೋಽಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೮ ॥

ಅಧರ್ಮಾಚಾರಸಂಸಕ್ತೋವಿನೀತ ತ್ಯಾಗವಾನಹಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ಪಾಹಿ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫೯ ॥

ಅಧರ್ಮಾಸಕ್ತ ಚಿತ್ತಾನಾಮಶ್ರಯೋಽಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ ಭವತಾತತ್ ಕ್ಷಂತವ್ಯಂ ಕ್ಷಮಾವತಾ ॥ ೬೦ ॥

ಸಂಚರಾಮಿ ಸದಾ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಾ ಸ್ಮೃತಿಕಾನನೇ ।
ಮಾಂ ಬಾಧತೇ ತತ್ರ ಚೋರಃ ಕ್ರೂರೋ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸಂಜ್ಞಕಃ ॥ ೬೧ ॥

ಯತಸ್ತ್ಯಕ್ತಂ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮ ವಾದಿರಾಜಗುರೋ ತ್ವಯಾ ।
ತತಃ ಕುರುಷ್ವ ಮಾಂಚ ತ್ವಂ ರಹಿತಃ ಶ್ರುತಿಕರ್ಮಣಾ ॥ ೬೨ ॥

ಯದಿ ಸ್ವಾತ್ಮಕರ್ಮಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಚೋರಶಿಕ್ಷಾಂ ತದಾ ಕುರು ।
ತಸ್ಮಾತ್ತಮ ಗುರೋ ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಜಾಖ್ಯಾ ವರ್ತತೇ ಭುವಿ ॥ ೬೩ ॥

ನ ಚೇತ್ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ತಥಾ ಕ್ಷತಿನಾಸ್ತಿ ತದಾ ತವ ।
ಪ್ರಹಾಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾ ತ್ವಸಿದ್ಧಂ ಹಿ ನ ನಶ್ಯತಿ ॥ ೬೪ ॥

ಕಿಂ ಹಸಂತಿ ಚ ಮಾಂ ಸರ್ವೇ ರಾಜ್ಞೋ ಹೇತಿ ಕೃಪಾ ತ್ವಯಿ ।
ಇತ್ಥಂ ಹಾಸ್ಯಸ್ಪದಂ ಮಾಂ ಚ ಮಾ ಕುರುಷ್ವ ದಯಾಯಿಧೇ ॥ ೬೫ ॥

ವೈರಾಗ್ಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ತವ ದಾಸ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವದಾ ।
ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಾದಿರಾಜ ಗುರೋ ವೈರಾಗ್ಯವಾರಿಧೇ ॥ ೬೬ ॥

ನಿರ್ವ್ಯಾಜಾಂ ನಿಶ್ಚಲಾಂ ಭಕ್ತಿಮನಿಮಿತ್ತಾಂ ಚ ಶಾಶ್ವತೀಮ್ ।
ಮಾತರ್ಜನಕ ಮೇ ದೇಹಿ ವಾದಿರಾಜಗುರೋತ್ವಯಿ ॥ ೬೭ ॥

ಉಪಾಸನಾ ಪ್ರಕಾರಂ ಮೇ ಜ್ಞಾಪಯತ್ವಂ ತವ ಪ್ರಭೋ ।
ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ತ್ವಾಂ ವಾದಿರಾಜ ವಾಜವಕ್ತ್ರಂಪ್ರ್ಯುಪಾಸಕ ॥ ೬೮ ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಧವಲಗಂಗಾಯಾಂ ತವ ವೃಂದಾವನಾಂತಿಕಮ್ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಬುರುಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಹವಃ ಸದ್ಗತಿಂ ಗತಾಃ ॥ ೬೯ ॥

ತಸ್ಮಾದಜ್ಞಸ್ಯ ಮೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಋತೇ ತ್ವತ್ಪಾದದರ್ಶನಾತ್ ।
ವಾದಿರಾಜ ಗತಿರ್ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮಾದ್ದರ್ಶಯ ತೇ ವಪುಃ ॥ ೭೦ ॥

ಋಷಿಗಂಧರ್ವದೇವಾಶ್ಚ ಮುಚ್ಯಂತೇ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ।
ನರಾಃ ಕಿಮುತ ತತ್ ಸ್ವಾಮಿನ್ ವಾದಿರಾಜ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ॥ ೭೧ ॥

ಫಲಂ ದೇಹಿ ಪೂರಯಾಶು ವಾದಿರಾಜ ಮನೋರಥಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜ ಗುರೋ ಕಲ್ಪತರೋ ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ ॥ ೭೨ ॥

ವಾದೀಭಮೃಗರಾಜತ್ವಾದ್ವಾದಿರಾಜೋ ಭವಾನ್ ಗುರುಃ ।
ನಮಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಶರಣಾಗತಮ್ ॥ ೭೩ ॥

ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ಕೋಟಿದೇವೈಃ ಸದಾ ವೃಂದಾವನಾನ್ವಿತೈಃ ।
ತ್ರಿಕೋಟಿಯತಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ವಾದಿರಾಜೋ ವಿರಾಜತೇ ॥ ೭೪ ॥

ವಾದಿರಾಜಗುರೋಃ ಪಾದಪೀಠೋತ್ಥಿತರಜಃ ಕಣಾಃ ।
ಕುರ್ವಂತಿ ಶ್ರೇಯಸಾಂ ವ್ಯೂಹಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ನಃ ಶ್ರುತಿಮಾತ್ರಕಃ ॥ ೭೫ ॥

ತಪೋವಿರಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಾಧಿವಾಸಂ ಹಯಾನನಾನುಗ್ರಹಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಮ್ ।
ನಮಾಮಿ ನಾರಾಯಣಭೂತದೂತಂ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಂ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಗುರುಪ್ರಸನ್ನಂ ಗುಣೈರಭಿನ್ನಂ ಜಗತೋ ವಿಭಿನ್ನಮ್ ।
ವಜ್ರಾಂಗವಾಪಾದಿತಚೌರ್ಯಪಾತ್ರಂ ಶ್ರೀವಾಜಿವಕ್ತ್ರಂ ಶಿರಸಾ ನಮಾಮಿ ॥ ೭೭ ॥

ವಾದಿರಾಜಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ತ್ರಿಕಾಲೇ ಯಃ ಪಠೇದಿದಮ್ ।
ಸ ಚ ಬಂಧಾದ್ವಿಮುಕ್ತಃ ಸನ್ ಸದಾऽऽನಂದಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೭೮ ॥

ಶಿಷ್ಟಸೂರ್ಯಾಖ್ಯಶಿಷ್ಯೇಣ ಕೃತಂ ಕೃಷ್ಣೇನ ಕೋಮಲಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ತತ್ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ತದಾಜ್ಞಯಾ ॥ ೭೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಅಣುವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸೋದಾಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಪಂಚಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಪುಟ್ಟ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಋಜುತ್ವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಪಂಚವೃಂದಾವನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭಗವಂತನ ರೂಪ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ, ಪಂಚವೃಂದಾವನದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಈ ವೃಂದಾವನ ಸೇವೆಯ ಫಲ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ರೀತಿ, ಪೂಜಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಇವುಗಳ ದರ್ಶನ ಸರ್ವಪಾಪನಿವಾರಕ ಎಂದು ಈ ಸೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಹಯಗ್ರೀವಂ ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹಂ ಸದನುಗ್ರಹಮ್ ।
ದಶಗ್ರೀವಚ್ಛಿದಂ ಶಾಪಾನ್ಮಣಿಗ್ರೀವವಿಮೋಚನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ್ವನಾಮಗ್ರಹಣಾದೇವ ನಿರಸ್ತಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ವೃಂದಾವನಗತಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರವಂದಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯೋ ಮಾಂ ದೇವಂ ವಿಜಾನಾತಿ ಋಜುಸ್ಥಂ ಪುಣ್ಯಕೃನ್ನರಃ ।
ಸ ಯಾತಿ ನಿಲಯಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯದ್ಗತ್ವಾ ನ ನಿವರ್ತತೇ ॥ ೩ ॥

ವಿಮಾನಂ ದಿವ್ಯಮಾನಂ ಚ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸದಾಯನಮ್ ।
ವೃಂದಾವನೋಪರಿ ಗತಂ ಪೂಜಯಂತು ಸದಾ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಪಂಚವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ಪಂಚರೂಪಾತ್ಮಕೋ ಹರಿಃ ।
ಪಂಚೀಕೃತ್ಯ ಸ್ವರೂಪಾಣಿ ನಿತ್ಯಂ ಸನ್ನಿಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ವಾಯುಶ್ಚ ವಿಷ್ಣೂ ರುದ್ರಶ್ಚ ಪಂಚಮಃ ।
ರಮಾಮ ನಿತ್ಯಮೇವಾತ್ರ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪೇ ಯಥಾ ವಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಹಂ ಸದಾ ದೇವಸಭಾ ಸ(ಸು)ಭಾಜಿತಃ
ಸುಭಾಸ್ವರೈರ್ದಿವ್ಯವಿಭೂಷಣೈರ್ಯುತಃ ।
ಅಹಂ ಸಮಾನೈಃ ಸುರಮಾನಸಮಾನಿತಃ
ಸಮಾನಯುಕ್ತೈಃ ಸುಮನೋಭಿರಂಜಸಾ ॥ ೭ ॥

ಗುರುಮಖಿಲಗುಣಜ್ಞಂ ಸದ್ಗುಣೈಕಾಧಿವಾಸಂ
ಶಮದಮಪರಿನಿಷ್ಠಂ ಸತ್ವನಿಷ್ಠಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ।
ಸಕಲಸುಜನಶಿಷ್ಟಂ ನಿತ್ಯನಿರ್ಧೂತಕಷ್ಟಂ
ಹಯಮುಖಪದನಿಷ್ಠಂ ಮಾಂ ಭಜಂತು ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ॥ ೮ ॥

ತೀರ್ಥಾನಾಮುತ್ತಮಂ ತೀರ್ಥಂ ವನಾನಾಮುತ್ತಮಂ ವನಮ್ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಮುತ್ತಮಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಮಮ ವೃಂದಾವನಂ ದ್ವಿಜ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನಮಿದಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ ಸತಾಮ್ ।
ಪಂಚವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ಸುಪರ್ವಾಣಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೦ ॥

ವಸಂತಿ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಾಣೋ ವಿಶೇಷಾತ್ತೇ ಚ ಪರ್ವಸು ।
ಪಂಚಮ್ಯಾಂ ಚ ತಿಥೌ ನಿತ್ಯಂ ಪಂಚಪರ್ವಸು ಪೂಜಯೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಧೂಪೈರ್ದೀಪೈಸ್ತಥಾ ಮಾಲ್ಯೈರ್ಗಂಧೈರ್ದೂರ್ವಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ।
ಪಂಚಭಕ್ಷ್ಯಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಪಂಚಾಮೃತಂ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪಂಚಖರ್ಜೂರಸಂಯುಕ್ತಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ ।
ಏವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯಮಾನೋಽಹಂ ದದ್ಯಾಂ ವರಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ಪಂಚಪರ್ವಸು ಪೂಜನಮ್ ।
ದರ್ಶನಂ ಸುಜನಾನಾಂ ತು ಸರ್ವಾಘೌಘವಿನಾಶನಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಯತಿನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಪ್ನಮೂರ್ತಿನಾ ।
ಕೃತಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಪಠತಾಂ ಸಂಪದಾಂ ಪದಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮಾತಾ ರಾಜಾ ಮತ್ಪಿತಾ ವಾದಿರಾಜೋ ಭ್ರಾತಾ ರಾಜಾ ಮತ್ಸಖಾ ವಾದಿರಾಜಃ ।
ಸರ್ವಸ್ವಂ ಮೇ ವಾದಿರಾಜೋ ದಯಾಲುರ್ನಾನ್ಯದ್ದೈವಂ ನೈವ ಜಾನೇ ನ ಜಾನೇ ॥ ೧೬ ॥

ಹರಿಭಕ್ತಿದಯಾಂಬೋಧಿತರಲಕ್ರೀಡನೋತ್ಸುಕಾಃ ।
ಗುರವೋ ವಾದಿರಾಜಾರ್ಯಾಃ ಕರುಣಾಂ ವಿತರಂತು ಮೇ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಸಂಸ್ಮೃತಿ

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮಾನಸಾಂಭೋಜಭಾನವೇ ಕಾಮಧೇನವೇ ।
ನಮತಾಂ ಕಲ್ಪತರವೇ ಜಯೀಂದ್ರಗುರವೇ ನಮಃ ॥

ಪದವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣಜ್ಞಾನ್ ಸೌಶೀಲ್ಯಾದ್ಯುಪಸೇವಿತಾನ್ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಾಖ್ಯಾನ್ ಸೇವೇ ವಿದ್ಯಾಗುರೂನ್ಮಮ ॥

- ಕಂಬಾಲೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಭಿಕ್ಷು

ಸ್ವದರ್ಶನೋಕ್ತದೂಷಣಂ ನಿರಾಕರಿಷ್ಣುರಂಜಸಾ ।
ಜಯೀಂದ್ರಯೋಗಿರೂಪತೋಽವತೀರ್ಣ ಏಷ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ॥

- ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತರು

ವಿಜಯೀಂದ್ರವರ್ಯಧುತಗರ್ವಧೀನಿಧೇ
ಸತತಾದ್ಭುತಾಃ ತವ ಗುಣಾಃ ಲಸತ್ತಮಾಃ ।
ನಿಜಸಾಂದ್ರ ಧೈರ್ಯಜಿತಪರ್ವತಾನಿಶಂ
ಸಮತಾ ಶ್ರಿತಾ ನವಮೃಣಾಲಸತ್ಕ್ರಮಾಃ ॥

- ಅಲಂಕಾರಮಂಜರೀ

ಜಿಗೀಷವೋ ಜಿತಾಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜಯೀಂದ್ರಂ ಪಾಂಡುರಾನನೈಃ ।
ಸ್ತುವಂತಿ ಕೀರ್ತಿಮಸಿತಾಂ ಬುಧಾಃ ಕ್ಷಯಿತೇ ಕ್ವ ತಜ್ಜಯಃ ॥

- ಅಲಂಕಾರಮಂಜರೀ

ಚಾತುರ್ಯೈಕಾಕೃತಿರ್ಯಶ್ಚತುರಧಿಕಶತಗ್ರಂಥರತ್ನಪ್ರಣೇತಾ
ಧೂತಾರಾತಿಪ್ರಬಂಧಸ್ಸ್ಫುಟವಿದಿತಚತುಃಷಷ್ಟಿವಿದ್ಯಾವಿಶೇಷಃ ।
ಸೋಽಯಂ ನಶ್ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರವ್ರತಿವರತನಯೋಽದ್ವೈತಶೈವಾಸಹಿಷ್ಣುಃ
ಪುಷ್ಣಾತು ಶ್ರೀಜಯೀಂದ್ರಸ್ತ್ರಿಭುವನವಿದಿತಸ್ಸರ್ವತಂತ್ರಃ ಸ್ವತಂತ್ರಃ ॥

- ಶ್ರೀಗುರುಗುಣಸ್ತವನಂ

ಚತುಃಷಷ್ಟಿಕಲಾವಿದ್ಯಾಜುಷೇ ವಿದ್ವಸ್ಮಯೋಮುಷೇ ।
ಜಯೀಂದ್ರಜ್ಯೋತಿಷೇ ಕುರ್ಯಾಂ ವಂದನಾನಿ ಯಶೋಜುಷೇ ॥

- ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ

ಜಿತ್ವಾ ವಾದೇ ವೀರಶೈವಗುರುಂ ವಿಸ್ಮೃತತನ್ಮಠಮ್ ।
ಅಪಹೃತ್ಯೇಹ ಸಂವಾಸಂ ಕೃತವಂತಂ ಸತಾಂ ಹಿತಮ್ ॥

ದುರ್ವಾದ್ಯಪ್ಪಯ್ಯರಚಿತಗ್ರಂಥಾರಣ್ಯವಿನಷ್ಟನೇ ।
ಚತುಸ್ಸಂಖ್ಯಾಧಿಕಶತಗ್ರಂಥಾದೀನಾಂ ಪ್ರಚೋದಕಮ್ ॥
ಚತುಃಷಷ್ಠಿಕಲಾವಿದ್ಯಾಪೂರ್ಣೋಽಯಮಿತಿ ವಂದಿಭಿಃ ।
ರಾಜಮಾರ್ಗೇ ಘೋಷ್ಯಮಾಣಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವರ್ಧನಮ್ ॥
ಸ್ತೌಮಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣೇ ಪ್ರೌಢಿಂ ತವಾಢೌಕಿತ
ಪ್ರಜ್ಞಾಗಂಧವಹ ಪ್ರಭಂಜನ ಭರೋದರ್ಕೈಕ ಭಾಸ್ವದ್ಧುರಾಮ್ ।
ಯಾತಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಮಿಹ ವ್ರಜತ್ಯಭಿದಧತ್ಯಾನಂದಮಾಚ್ಛಾದಯ-
ತ್ಯಾಶಾಚಕ್ರಮಹೋ ವಿಭಾತಿರುಚಿರಾಕಾರಚಿರಂ ದ್ಯೋತತೇ ॥

- ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಜನುರ್ಜನುರನಾರತಂ ಜಗತಿ ಚಾತುರೀ ಚಾತುರೀ ।
ಮತಿರ್ಮತಿರಖಂಡಿತಾ ಸದಸಿ ಮೌಖರೀ ಮೌಖರೀ ॥
ಕೃತಿಃ ಕೃತಿರಿತೋ ಜನಾಃ ಶೃಣುತ ಪಾಂಡಿತೀಂ ಪಾಂಡಿತೀಂ
ಜಯೀಂದ್ರ ವಿಜಯೀಂದ್ರ ಸಚ್ಚರಿತ ವಂದಿ ಕರ್ಮಂದಿನಾಮ್ ॥

- ಶ್ರೀ"ಮಧುಧಾರಾಕಾರ"ರು (ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು)

ಸ ಜಯತಿ ಯತಿಚಂದ್ರಃ ಸಾಹಿತೀ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾಂದ್ರಃ
ಸತತಗಲಿತತತಂದ್ರಃ ಸದ್ಯಶಾಶ್ರೀ ಜಯೀಂದ್ರಃ ।
ಜಹಿ ಹಿ ನಿಜಜಯಾಶಾ ಜಾಗ್ರದಾಯಾಸಲೇಶಾಜ್ಜಡ
ಯದಧಿನಿದೇಶಾಜ್ಜಾತಹರ್ಷಾ ದಿಗೀಶಾಃ ॥

- ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು (ಅಲಂಕಾರಮಂಜರೀ)

ವಿಜಯೀಂದ್ರಸಭಾಸ್ತಾರೇ ತ್ವಯ್ಯರ್ಕೇ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ।
ತಾರತ್ವಂ ಪ್ರಸಭಾಸ್ತಾರೇ ವಿಮತೋಽಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ॥

- ಅಲಂಕಾರಮಂಜರೀ

ಇಂದ್ರೋ ಗೋತ್ರಭಿದಿಂದುರಾಶ್ರಿತಕಲಾನಾಶಃ ಶಿವೋ ವಿಶ್ರುತ-
ಸ್ಥಾಣುರ್ಲೋಕವಿಲೋಕನಃ ಕುವಲಯದ್ವೇಷೀ ವಿಷೋನ್ಮಿಶ್ರಿತಃ ।
ಶೇಷೋ ನೀರಧಿರೇಷದಾರದಜನಿಃ ಧಾತಾ ಸುರಾರಾಧಿತಃ
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇ ವಿಜಯೀಂದ್ರಯೋಗಿಸದೃಶಂ ತಸ್ಮಾನ್ನ ಮನ್ಯಾಮಹೇ ॥

- "ಸುಭದ್ರಾಪರಿಣಯ"ಕಾರರು

ಘ್ರಾಮ್ಯಂತೋ ಬಹುಧೋಪಪತ್ತ್ಯುರುಧುರೋದ್ಭಾವಿ ಸ್ವಭಾವಾ ಬುಧಾ
ಬ್ರೂಧ್ವಂ ಮಾಧ್ವಮತೋಪಗುಂಫಪಟುಭೋನ್ಮೇಷೋವಚೋ ವಿಭ್ರಮ್ಯಃ ।

ಭವ್ಯಃ ಕೋಽಪಿ ಗುರುರ್ಭವೇದ್ಭುವಿ ಪುರೋ ಭಾವಿ ನು ಭೂತೋ ಭವನ್
ಭೋ ವಿದ್ಯೋಪಪದೋಪಶೋಭಿವಿಭವಾಪತ್ತ್ಯಪ್ರಭೂತೋಪಮಃ ॥

- ಅಲಂಕಾರಮಂಜರೀ

ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತನಿರ್ಧಾರಣಪಟೀಯಸೇ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಾಯ ನಮೋವಾಕಃ ಉದೀರ್ಯತೇ ॥
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮೃದಾ ಗಾಂಗವಾರಿಣಾರುಣತೇಜಸಾ ।
ಕಲ್ಪವಾತೇನ ಚಿದ್ವ್ಯೋಮ್ನಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರೋ ವಿನಿರ್ಮಮೇ ॥
ಹೃದ್ಯಾ ವಿನಯಸಂಪತ್ತಿರ್ವಿದ್ಯಾ ವಿಶ್ವಮನೋರಮಾ ।
ಪ್ರಶಸ್ಯಾ ಸತ್ವಥಶ್ರದ್ಧಾ ಯಶಸ್ಯಾಚಾರಪದ್ಧತಿಃ ॥
ಸರ್ವತೋಽಪಿ ತಮೋ ಭಿಂದನ್ ಜಗತೋ ಗೋಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಪದ್ಮೋಲ್ಲಾಸಕರೋ ಭಾತಿ ವಿಜಯೀಂದ್ರವಿಭಾಕರಃ ॥
ಜ್ಞಾನಾನುಷ್ಠಾನವೈರಾಗ್ಯಶೇವಧೀನ್ ಸಮಧೀಮಹಿ ।
ಸದಾಪಿ ಸತ್ವಸಂಪನ್ನವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಾನ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸೇತುಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಶ್ರೀಮಧ್ವ-ಜಯತೀರ್ಥ-ರಾಜೇಂದ್ರ-ವಿಬುಧೇಂದ್ರರೇ ಮೊದಲಾದ ಯತಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರ ಕರ-ಸಂಜಾತರಾದ ವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರುಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸಾ, ಉತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ತಿಳಿವಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯವಿಶುದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರ-ರನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಶ್ರೀಗಳ ಚರಿತೆಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮುಖದಿಂದ ಆರು ಬಾರಿ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದವರು. ಒಂಭತ್ತು ಬಾರಿ ನ್ಯಾಯಸುಧೆಯನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡಿದವರು. ವೀರಶೈವಗುರುವನ್ನು ಗೆದ್ದವರು. ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಅವರ ಗ್ರಂಥಾರಣ್ಯ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ೧೦೪ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂಬ ಅಗ್ನಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದವರು.

ಇಂತಹ ಗುರುಗಳ ವೃಂದಾವನತೀರ್ಥಪಾನವು ಪಾಪವಿಮೋಚನವಲ್ಲದೇ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು, ಧನರಾಶಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಂತಹದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ಸಕಲ ಭಯನಿರ್ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯಿಯಾಗುವನೆಂದು ಕೊನೆ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮಧ್ವಜಯರಾಜೇಂದ್ರವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯವಂಶಜಮ್ ।
ಸುರೇಂದ್ರಕರಸಂಜಾತವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ನಯೇ ಶಬ್ದಮಯೇ ಪೂರ್ವನಯೇ ವೇದಶಿರಸ್ತ್ರಯೇ ।
ನ್ಯಾಯೇ ಚ ಚತುರಧ್ಯಾಯೇ ಧಿಯೇ ಕಾವ್ಯವಿಶುದ್ಧಯೇ ॥ ೨ ॥

ಷಡ್ವಾರಂ ವ್ಯಾಸರಾಜೇಂದುಮುಖಾಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಾರಂ ತು ವ್ಯಾಚಕ್ಷಾಣಂ ನಿಜಾನ್ ಪ್ರತಿ ॥ ೩ ॥

ನವಕೃತ್ವೋ ನ್ಯಾಯಸುಧಾಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಪಯೋನಿಧೇಃ ।
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಪೀತವಂತಂ ಚ ನಾಕೀಂದ್ರಮಿವ ಸನ್ನುತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಖಗೇಂದ್ರಸ್ಕಂಧಮಾರೂಢಮುಪಗೂಢಂ ಸ್ವಜಾಯಯಾ ।
ಗಾಢಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರೌಢಂ ಭಜಮಾನಂ ದೃಢಂ ಸದಾ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಂ ಹನುಮತ್ಕಾಮಂ ಕಾಮಕೋಟಿಮನೋರಮಮ್ ।
ಸವ್ಯಾಸಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀರುಂ ಸೇವಮಾನಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ಉಪಾಸ್ಯ ನಾರಸಿಂಹಂ ಚ ಸುಪಾಪಿಕೃತಪೀಡನಮ್ ।
ಅಪಾಸ್ಯ ದೂರತೋ ಧೀರಮಪಾರಮಹಿಮಾಕರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಜಯಪ್ರದಂ ಮಂತ್ರಜಾತಂ ಜಪಂತಂ ಜಪತಾಂ ವರಮ್ ।
ಜಗನ್ನಾಥಂ ಜಗತ್ಕಾಂ ಚ ನಿಗದಂತಂ ಜಗದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೮ ॥

ಜಿತಷಡ್ವೈರಿಣಂ ಮೋದಕಾರಿಣಂ ದೋಷಹಾರಿಣಮ್ ।
ಕಾರಣಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ಶರಣಂ ಚರಣಂ ಜುಷಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸದಯಂ ಧೀಮಯಂ ದೇವಂ ಸುಖೋಪಾಯಂ ಸುನಿರ್ಣಯಮ್ ।
ಪೂತಕಾಯಂ ಗತಾಪಾಯಂ ನ ಜೇಯಂ ವಿಗತಾಮಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಜಿತ್ವಾ ವಾದೇ ಪೀರಶೈವಗುರುಂ ವಿಸ್ಮೃತಸನ್ಮತಮ್ ।
ಅಪಹೃತ್ಯೇಹ ಸಂವಾಸಂ ಕೃತವಂತಂ ಸತಾಂ ಹಿತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಭವ್ಯಃ ಕೋऽಪಿ ಗುರುರ್ಭವೇದ್ಭುವಿ ಪುರೋ ಭಾವಿ ನು ಭೂತೋ ಭವನ್
ಭೋ ವಿದ್ಯೋಪಪದೋಪಶೋಭಿವಿಭವಾಪತ್ತ್ಯುಪ್ರಭೂತೋಪಮಃ ॥

- ಅಲಂಕಾರಮಂಜರೀ

ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತನಿರ್ಧಾರಣಪಟೀಯಸೇ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಾಯ ನಮೋವಾಕಃ ಉದೀರ್ಯತೇ ॥
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮೃದಾ ಗಾಂಗವಾರಿಣಾರುಣತೇಜಸಾ ।
ಕಲ್ಪವಾತೇನ ಚಿದ್ವ್ಯೋಮ್ನಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರೋ ವಿನಿರ್ಮಮೇ ॥
ಹೃದ್ಯಾ ವಿನಯಸಂಪತ್ತಿರ್ವಿದ್ಯಾ ವಿಶ್ವಮನೋರಮಾ ।
ಪ್ರಶಸ್ಯಾ ಸತ್ತ್ವಥಶ್ರದ್ಧಾ ಯಶಸ್ಯಾಚಾರಪದ್ಧತಿಃ ॥
ಸರ್ವತೋऽಪಿ ತಮೋ ಭಿಂದನ್ ಜಗತೋ ಗೋಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಪದ್ಮೋಲ್ಲಾಸಕರೋ ಭಾತಿ ವಿಜಯೀಂದ್ರವಿಭಾಕರಃ ॥
ಜ್ಞಾನಾನುಷ್ಠಾನವೈರಾಗ್ಯಶೇವಧೀನ್ ಸಮಧೀಮಹಿ ।
ಸದಾಪಿ ಸತ್ತ್ವಸಂಪನ್ನವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಾನ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸೇತುಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಶ್ರೀಮಧ್ವ-ಜಯತೀರ್ಥ-ರಾಜೇಂದ್ರ-ವಿಬುಧೇಂದ್ರರೇ ಮೊದಲಾದ ಯತಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರ ಕರ-ಸಂಜಾತರಾದ ವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರುಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸಾ, ಉತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ತಿಳಿವಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯವಿಶುದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರ-ರನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಶ್ರೀಗಳ ಚರಿತೆಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮುಖದಿಂದ ಆರು ಬಾರಿ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದವರು. ಒಂಭತ್ತು ಬಾರಿ ನ್ಯಾಯಸುಧೆಯನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡಿದವರು. ವೀರಶೈವಗುರುವನ್ನು ಗೆದ್ದವರು. ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಅವರ ಗ್ರಂಥಾರಣ್ಯ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ೧೦೪ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂಬ ಅಗ್ನಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದವರು.

ಇಂತಹ ಗುರುಗಳ ವೃಂದಾವನತೀರ್ಥಪಾನವು ಪಾಪವಿಮೋಚನವಲ್ಲದೇ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು, ಧನರಾಶಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಂತಹದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವನು ಸಕಲ ಭಯನಿರ್ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯಿಯಾಗುವನೆಂದು ಕೊನೆ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀಮಧ್ವಜಯರಾಜೇಂದ್ರವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯವಂಶಜಮ್ ।
ಸುರೇಂದ್ರಕರಸಂಜಾತವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ನಯೇ ಶಬ್ದಮಯೇ ಪೂರ್ವನಯೇ ವೇದಶಿರಸ್ತ್ರಯೇ ।
ನ್ಯಾಯೇ ಚ ಚತುರಧ್ಯಾಯೇ ಧಿಯೇ ಕಾವ್ಯವಿಶುದ್ಧಯೇ ॥ ೨ ॥

ಷಡ್ವಾರಂ ವ್ಯಾಸರಾಜೇಂದುಮುಖಾಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಾರಂ ತು ವ್ಯಾಚಕ್ಷಾಣಂ ನಿಜಾನ್ ಪ್ರತಿ ॥ ೩ ॥

ನವಕೃತ್ವೋ ನ್ಯಾಯಸುಧಾಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಪಯೋನಿಧೇಃ ।
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಪೀತವಂತಂ ಚ ನಾಕೀಂದ್ರಮಿವ ಸನ್ನುತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಖಗೇಂದ್ರಸ್ಕಂಧಮಾರೂಢಮುಪಗೂಢಂ ಸ್ವಜಾಯಯಾ ।
ಗಾಢಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರೌಢಂ ಭಜಮಾನಂ ದೃಢಂ ಸದಾ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಂ ಹನುಮತ್ಕಾಮಂ ಕಾಮಕೋಟಿಮನೋರಮಮ್ ।
ಸವ್ಯಾಸಂ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀರುಂ ಸೇವಮಾನಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ಉಪಾಸ್ಯ ನಾರಸಿಂಹಂ ಚ ಸುಪಾಪಿಕೃತಪೀಡನಮ್ ।
ಅಪಾಸ್ಯ ದೂರತೋ ಧೀರಮಪಾರಮಹಿಮಾಕರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಜಯಪ್ರದಂ ಮಂತ್ರಜಾತಂ ಜಪಂತಂ ಜಪತಾಂ ವರಮ್ ।
ಜಗನ್ನಾಥಂ ಜಗತ್ಯಾಂ ಚ ನಿಗದಂತಂ ಜಗದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೮ ॥

ಜಿತಷಡ್ವೈರಿಣಂ ಮೋದಕಾರಿಣಂ ದೋಷಹಾರಿಣಮ್ ।
ಕಾರಣಂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ಶರಣಂ ಚರಣಂ ಜುಷಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸದಯಂ ಧೀಮಯಂ ದೇವಂ ಸುಖೋಪಾಯಂ ಸುನಿರ್ಭಯಮ್ ।
ಪೂತಕಾಯಂ ಗತಾಪಾಯಂ ನ ಜೇಯಂ ವಿಗತಾಮಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಜಿತ್ವಾ ವಾದೇ ವೀರಶೈವಗುರುಂ ವಿಸ್ತೃತಸನ್ಮತಮ್ ।
ಅಪಹೃತ್ಯೇಹ ಸಂವಾಸಂ ಕೃತವಂತಂ ಸತಾಂ ಹಿತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ದುರ್ವಾದ್ಯಪ್ಪಯ್ಯರಚಿತಗ್ರಂಥಾರಣ್ಯವಿನಷ್ಟಯೇ ।
ಚತುಃಸಂಖ್ಯಾಧಿಕಶತಗ್ರಂಥಾಗ್ನೀನಾಂ ಪ್ರಬೋದಕಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಚತುಃಷಷ್ಟಿಕಲಾವಿದ್ಯಾಪೂರ್ಣೋಽಯಮಿತಿ ಬಂದಿಭಿಃ ।
ರಾಜಮಾರ್ಗೇ ಘೋಷ್ಯಮಾಣಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವರ್ಧನಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸುಂದರೇ ಕುಂಭಘೋಣಾಖ್ಯೇ ಪುರೇ ಮಂದರಸನ್ನಿಭೇ ।
ವೃಂದಾವನೇ ರಾಜಮಾನಂ ಸೇವಕಾನಾಂ ಸುರದ್ರುಮಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸಮುದ್ರಂ ಚೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾಂಕಂ ಸಮುದ್ರಂ ಸುಗುಣೈರಲಮ್ ।
ಸುಭದ್ರಂ ವಚಸಾ ನಿತ್ಯಂ ವಿನಿದ್ರಂ ವಿಕಸನ್ಮುಖಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ವಾತಾತಪಾದಿಜಂ ದುಃಖಂ ಧಿಕ್ಕುರ್ವಂತಂ ಧಿಯೋಽಧಿಕಮ್ ।
ತಪಂತಂ ಮನಸಾ ಮುಖ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತಂ ಸುಧಿಯಾಂ ಸುಖಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಸತ್ತೀರ್ಥಪಾನಂ ಪಾಪವಿಮೋಚನಮ್ ।
ನಯನಂ ಪುಣ್ಯರಾಶೀನಾಮವನಂ ಸಂಪದಾಂ ಚ ತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸುರಧೇನೋರಿವಾನೇಕ ಸೇವಕೇಷ್ಟಸುವರ್ಷಿಣಃ ।
ಪ್ರಪದ್ಯೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರೋರಪಿ ಪರಂಗುರುಂ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ತದ್ಭಕ್ತೇನ ಕೃತಂ ಹೃದಾ ।
ಪಠೇತ್ ಸ ಭಯಾನ್ಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೧೯ ॥

ವಚಃ ಶ್ರೀತುಲಸೀಮಾಲಾ ಸೇತುಮಾಧವನಿರ್ಮಿತಾ ।
ಗುರುಣಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರೇಣ ಧ್ರಿಯತಾಂ ಸಘೃಣೇ ಹೃದಾ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಸುತಸೇತುಮಾಧವಕೃತ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಸ್ವಾಂಕರಾಮಾಮಣೀರಾಜದ್ಗಾತ್ರಶೋಭಾಮನೋಹರಮ್ ।
ಪತತ್ರಿಗ್ರಾಮಣೀವ್ಯೂಢಭುಜಾರೂಢಂ ಹರಿಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ಭೂಯಿಷ್ಠಬುದ್ಧಿಗುರುಶಾಸ್ತ್ರಪಯೋಬ್ಧಿಚಂದ್ರಂ
ಮಾಯಾವಿದುರ್ಮತತಮಃ ಪ್ರಕರೋಷ್ಣಭಾನುಮ್ ।
ಪಾದೋಪಸೇವಿಜನಮಂಡಲನಾಕಭೋಗಂ
ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರಗುರುವರ್ಯಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರೋಽಮಿತದಾನಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸಭೂ ರಕ್ಷತು ಮಾಮಜಸ್ರಮ್ ।
ಸುರೀಂದ್ರವಿಜ್ಞೇಯಮಹಾನುಭಾವೋ ವಾಗ್ಧೋರಣೀ ನಿರ್ಜಿತಮಾಯಿಸಂಘಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಾಂಬುಜಸೇವನಾಪ್ತಸಂಪತ್ತಿಭೂಮಾಶ್ರಿತಕಾಮಧೇನುಃ ।
ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರೋಽನಿಶಮಾಪ್ತಕಾಮಂ ಕರೋತು ಕರ್ಮಂದಿಜನಾಧಿಮೌಲಿಃ ॥ ೪ ॥

ನಾಕೀಯರತ್ನಂ ನಿಜಭಕ್ತಪಾಲೇ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರೋಽಮಿತಚಿತ್ಸ್ವರೂಪಃ ।
ಪಾಪಾಲಿಭೂಮೀಧರದಾನಶಂಪಾಧಾರಾನಿಲಿಂಪೇಂದ್ರಗುರುರ್ಗುರುರ್ನಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರೋಽಮಿತಸಾಧುಸಂಘಸಂಸ್ತುತ್ಯರಣ್ಯಾವಲಿವಾಯುಮಿತ್ರಮ್ ।
ಸಮಗ್ರನೀಚಗ್ರಹಶಾಸಕೋಽವ್ಯಾದ್ದುರತ್ಯಯಪ್ರತ್ಯಯಸಾಗರಾಲಿಃ ॥ ೬ ॥

ಯತ್ಪಾದಾಂಬುರುಹಾವನೇಜನವನಪ್ರೀತಸ್ಸದಾನೇಕಸ-
ದ್ಗಂಗಾದ್ಯಂಬ್ವವಗಾಹಲಬ್ಧಸುಕೃತವ್ರಾತೋ ಭವೇತ್ತಂ ಭಜೇ ।
ಉತ್ಸಾರ್ಯಾಮಿತತಾಪಧೂತಿನಿಪುಣೋ ವಂಧ್ಯಾಗನಾಪುತ್ರದೋ
ನಾನಾದೇಶನೃಪಾಲಿಮೌಲಿಧರಣೀದೇವೈಃ ಸದಾರಾಧಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಯತ್ಪಾದಧೂಲಿಪರಿಲಿಪ್ತಶರೀರಿಣೋ ಯೇ
ಯತ್ಪಾದಲೋಕನವಿಧೂತಸಮಸ್ತಕಲ್ಕಾಃ ।
ಯತ್ಪಾದಸಾರರುಹವರ್ಣನಜೀರ್ಣವಾಕಾಃ
ತದ್ದೃಷ್ಟಿರಜ್ಞಜನದುರ್ಮತಿದಾವದಾವಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಪದಪಂಕಜಮತ್ತಭೃಂಗಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುರೇಂದ್ರಯತಿವಂಶವಿಶಾಲಮುಕ್ತಾ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಯತಿನೇತೃಗುರುರ್ಜಯೀಂದ್ರ
ಇಷ್ಟಪ್ರದೋ ಭವತು ಮೇ ಸತತಂ ಪ್ರಭುಃ ಸಃ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಗಮದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮಾ ವಿಜಯೀಶಿತಾ ।
ಸಮಸ್ತತಂತ್ರವಿನ್ಮೌಲಿಃ ಪಾಪಾನ್ಮುಕ್ತಂ ಕರೋತು ಮಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಗೋಚರೀಕೃತಗೋವಿಂದೋ ದೂರೀಕೃತತದಾತ್ಮಜಃ ।
ಮನೀಷಿತಾರ್ಥದಾತಾಽನ್ಯೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾನ್ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೧೧ ॥

ಕೃಪಾಪ್ರತ್ಯಯವಾದಾನ್ಯವಾಕ್ಪ್ರಾವೀಣ್ಯಮುಖಾಂಕಿತಃ ।
ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಸ್ಸೂರಿ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾನ್ನ ವರ್ತತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಮಾಯಾವಾದೀಂದ್ರಸಾರಂಗಕೇಸರಿನ್ ವಿಜಯೀಶಿತಃ ।
ಸಮೋಽಪಿ ಲೋಕೇ ನಾನ್ಯಸ್ತೇ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೩ ॥

ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಸುಪುತ್ರಾಯುಸ್ಸಂಪತ್ಪ್ರದ್ಧಾತಿತಿಕ್ಷುತಾಃ ।
ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಮನೀಷಾಂ ಚ ದತ್ವಾ ರಕ್ಷತು ಹಂಸರಾಟ್ ॥ ೧೪ ॥

ವಿಸ್ಮೃತ್ಯಜ್ಞಾನದಾರಿದ್ರ್ಯಸಂತಾಪಾಮಿತರೋಗಜಾನ್ ।
ಹೃಷೀಕುಲಸಂಜಾತಾನ್ ದೋಷಾನ್ ಮೇ ವಿಜಯೀಷಿತಃ ॥ ೧೫ ॥

ದೂರಯಿತ್ವಾ ತು ನಿತ್ಯಂ ಮಾಂ ರಕ್ಷ ಸಂಕೀರ್ತನಾದ್ ಬಹೂನ್ ।
ಪರವಾದಿಜಯಾಮಂದಾನಂದತುಂದಿಲವರ್ಷ್ಮಕ ॥ ೧೬ ॥

ಓಂ ನಮೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾಯ ಇತ್ಯಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರತಃ ।
ಜಪ್ಯತೇ ಭಾವ್ಯತೇ ವಾಪಿ ಯೇನೇಷ್ಟಾರ್ಥಸಮೃದ್ಧಯೇ ॥ ೧೭ ॥

ನಾರ್ಯಾ ವಾಪಿ ನರೇಣಾಪಿ ಗೃಹಿಣಾ ಚ ಸುಭಕ್ತಿನಾ ।
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯಾರ್ಥಾನ್ಮೋದತೇ ಹ್ಯಸೌ ॥ ೧೮ ॥

ಗಣಾನಾತೀತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಚತುಃಷಷ್ಠಿಕಲಾಪೂರ್ಣೋ ರುಜೋಮುಕ್ತಂ ಕರೋತು ಮಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಾಕರೋದ್ಭೂತಪುಣ್ಯಾವಾಪ್ತ್ಯೈ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ।
ತವ ವೃಂದಾವನಮಭಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಶತಂ ವಿಭೋ ॥ ೨೦ ॥

ತವ ಬೃಂದಾವನವನಂ ದೃಕ್ಷೇ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸದಾನಘ ।
ಪುಣ್ಯಾಮರಸರಿನ್ಮುಖ್ಯಸಿಂಧುಸ್ನಾನಫಲಾಪ್ತಯೇ ॥ ೨೧ ॥

ಸಾಮಸ್ತೇಪ್ಸಿತಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ನಮಸ್ಕುರ್ವೇ ಜಯೀಂದ್ರ ತೇ ।
ತವ ಸಂಸ್ಮರಣಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಪ್ರತಿಪತ್ತಯೇ ॥ ೨೨ ॥

ಸಂಸಾರಕರ್ದಮೋದನ್ವದುನ್ಮಮಜ್ಜಂತಂ ಜಯೀಶಿತಃ ।
ಉದ್ಧರಸ್ವ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಮವಿಲಂಬಂ ವಿತೀರ್ಯ ಮಾಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಾದರಂ ಯಃ ಪಠೇನ್ನರಃ ।
ತಸ್ಯೋದರಗತಾ ರೋಗಾ ನಾಶಮೇಷ್ಯಂತ್ಯಸಂಶಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ದೃಗ್ವಿಹೀನೋ ನರೋ ದೃಶ್ಯಮಾನವಾಗಪಿ ಭವೇದ್ಗುರುಃ ।
ಸ್ತುತೇರಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಭಾವೇನ ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶಿತುಃ ॥ ೨೫ ॥

ಯಸ್ಯ ಬೃಂದಾವನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಕಲಾಂಘ್ರಿರ್ನರೋಽಪಿ ಯಃ ।
ಸ್ತುತ್ಯಾಽನಯಾ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ನಮನಂ ಸ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಜಾಂಘಿಕಃ ಸ ಭವೇದ್ಯ ಯತಿನೇತುಃ ಪ್ರಭಾವತಃ ।
ಯೋಽಬ್ಜೇನೋಪಪ್ಲವೇ ಚೈವ ಪುಷ್ಯಾದಿತ್ಯಾದಿಸಂಗಮೇ ॥ ೨೭ ॥

ಅತ್ಯುತ್ತಮಮಿದಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಷ್ಟೋತ್ತರಸಹಸ್ರಕಮ್ ।
ಸಾದರಂ ಯೋ ಜಪೇದಸ್ಯ ಗ್ರಹಬಾಧಾ ನ ಜಾಯತೇ ॥ ೨೮ ॥

ಸ್ತುತಿಮೇತಾಂ ಪಠನ್ಯೋ ವೈ ಬೃಂದವನಸಮೀಪಕೇ ।
ಪ್ರದೀಪಂ ಜ್ವಲಯೇತ್ ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಪುತ್ರಪ್ರದೋ ಹ್ಯಸೌ ॥ ೨೯ ॥

ಪರವಾದಿಪರಾಭೂತಿಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಾದಿಸಂಪದಾಮ್ ।
ವೃದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾದ್ವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ಯ ಸ್ತವನಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩೦ ॥

ಲುಂಠಕೋರಗಪೃಥ್ವೀಶಪುಂಡರೀಕಾದಿಪೀಡನಾ ।
ಪ್ರಭಾವೇನ ಸ್ತುತೇರಸ್ಯಾಃ ನ ಭವತ್ಯತ್ರ ನಿರ್ಣಯಃ ॥ ೩೧ ॥

ಭಕ್ತಹೃತ್ಪಂಕಜಾರ್ತಾಯ ನಮನ್ನಾಕಧರಾರುಹೇ ।
ಭಜತಾಂ ಸ್ವರ್ಗಜಗವೇ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೩೨ ॥

ಮಾದ್ಯದಪ್ಪಯ್ಯಮಾತಂಗಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣಕ್ಷಮಃ ।
ಶ್ರೀಜಯೀಂದ್ರಮೃಗೇಂದ್ರೋ ಮೇ ಹೃದ್ಗುಹಾವಸಥೋ ಭವೇತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮಾನಸಾಂಭೋಜಭಾನವೇ ಕಾಮಧೇನವೇ ।
ನಮತಾಂ ಕಲ್ಪತರವೇ ಜಯೀಂದ್ರಗುರವೇ ನಮಃ ॥ ೩೪ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯಗುರುಪಾದಾಭ್ಯನುಜ್ಞಯಾ ।
ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರೋಃ ಶುಭಮ್ ॥ ೩೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರವಿಜಯ

❑❑

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬಹುಮುಖವಾದುದು. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಂತಹ ಲೋಕ-ವಂದಿತರಿಂದ ತಯಾರಾದ ಭವ್ಯವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು ವೈದಿಕ

ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣ - ಪೋಷಣ - ಪ್ರಸಾರಾದಿಗಳಿಂದ ರೂಢಮೂಲ-ವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾನುಭಾವರು. ವಿವಿಧ ಮತಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂಮತ, ಸನಾತನಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಒಳಗಾಗಿ ವಿನಾಶೋನ್ಮುಖವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಕ್ಷಸೀ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆದಾಗ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಆಸರೆಯಾದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪತನವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಪ್ರಾಣ - ಮಾನಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಸನಾತನ ವೈದಿಕ ಮತ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಜನರಿಗೆ ನಿಜತತ್ವಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿ, ತಮ್ಮ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆ, ಅಪ್ರತಿಹತ ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ, ವೈದಿಕಮತ ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಮೆರೆದ ಮಹಾಮಹಿಮರು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು. ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದ್ವಿತೀಯರೆನಿಸಿದ ಇವರು ಮಾಡಿದ ತತ್ತ್ವಪ್ರಸಾರ, ಗ್ರಂಥರಚನೆ, ಪರಮಥಖಂಡನೆ ಶ್ರೀರಾಯರ ಮಠದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ.

ಇಂತಹ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಅಗಾಧ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವರು ಬೆಳಗಿದ ಶ್ರೀಮಧ್ವ-ಪರಂಪರೆ, ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರಿಂದ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮಠದ ಪರಂಪರೆ, ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾನಿಧಿತೀರ್ಥರಿಂದಾದ ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅಂಟಿದ ಕಳಂಕ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರವಿಜಯ. ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಪೀಡಿತರಾಗದೆ, ರಾಗದ್ವೇಷಗಳಿಲ್ಲದೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಕಟುಸತ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ದಿಟ್ಟತನದ ಧೀಮಂತ ಕವಿ ಮಧ್ವಕವಿಗಳು ಸರಳ - ಸುಂದರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಅಗಾಧ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ-ವಾದರೂ ಈ ಕವಿಗಳು ಆ ಮಹಾಮಹಿಮರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿವಿಧ ಮಗ್ಗಲುಗಳನ್ನು ಓದುಗನ ಮುಂದೆ ತೆರೆದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಳು ಸರ್ಗಗಳಿದ್ದು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ, ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಸುಂದರ ಸಮಾಗಮವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಹೃದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಈ ಕಾವ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

❑❑

ಪ್ರಥಮ ಸರ್ಗ

* * *

ಕಾವ್ಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ವಕವಿಗಳು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಲು ಮಂಗಳಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ನಾರಾಯಣ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಭಾರತೀ, ಶ್ರೀಹನುಮ-ಭೀಮ-ಮಧ್ವರನ್ನು, ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ, ಗುರುಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರರೇ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು, ಸನತ್ಕುಮಾರರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ದೂರ್ವಾಸರು, ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಪರತೀರ್ಥರು, ಅವರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷರು, ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತರಾದ ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರು, ಮಧ್ಯಗೇಹಭಟ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ, ಸನ್ಯಾಸಾ-ಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ೩೭ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಹಂಸನಾಮಕ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿತವಾದ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ-ವರೆಗಿನ ಗುರುಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಈ ಪೀಳಿಗೆ ಮುಂದುವರೆದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಶಿಷ್ಯರು - ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು ಜ್ಯೇಷ್ಠರು, ನಂತರ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಮಾಧವ-ತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು. ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರೇ ಮೊದಲಾದ ಶಿಷ್ಯರು ಶ್ರೀಮಧ್ವಕರಾರ್ಚಿತ ರಜತಮಯವಾದ ಶ್ರೀದಿಗ್ವಿಜಯರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು ಆಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಜಗನ್ನಾಥಪುರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ನಂತರ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಬೊಕ್ಕಸ-ದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ-ಸೀತಾಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀನರಹರಿ-ತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಮಾಧವತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಕವೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀವಾಗೀಶತೀರ್ಥರು ಮೊದಲಾದವರು ಶ್ರೀರಾಮದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಸದೃಶರಾದ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮದೇವರು ಹಾಗೂ ಸೀತೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಿಗ್ವಿಜಯ-ರಾಮನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಶ್ರೀವಿಬುದೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಆ ವಿಗ್ರಹ-ವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನಗಳ ಕಾಲ ವಾಸಮಾಡಿದರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ, ಯರಗೋಳಪುರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಪೂಜಿಸಿದ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ವಿಬುಧೇಂದ್ರರು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಹರಿ-

ಪದವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ನಂತರ ಮಠದ ಕೆಲವರು ಶಿಷ್ಯರು ಒಬ್ಬ ತುಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡಿ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯತಿಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರೊಡನೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳು ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ, ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತರಾದರು. ಈ ವಿಷಯ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರಿಗೆ ತಿಳಿದು ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಪರರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ಎರಡು ಪರಂಪರೆಗಳು ಉಂಟಾದವು.

* * *

ಮಧ್ವಕವಿಕೃತ - ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರವಿಜಯಃ

ಅಥ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಶ್ರೀಶಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮಜಂ ವಾಯುಂ ಭಾರತೀಂ ಚ ಸರಸ್ವತೀಮ್ ।
ನತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಗುರೂಣಾಂ ಜ್ಞಾನದಾಯಕಮ್ ॥ ೧ ॥

ಉಲ್ಲಂಘಿತಾಬ್ಧಿಂ ನಿರ್ದಗ್ಧಲಂಕಂ ರಾವಣದರ್ಪಹಮ್ ।
ಸೀತಾಶೋಕಾಪಹಂ ರಾಮದೂತಂ ನಿತ್ಯಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೨ ॥

ಮಾಗಧೇಯಕನಿಸ್ತ್ರಿಂಶಂ ರಾಜೇಂದ್ರಾಬ್ಧಿವಿಧುಂ ವಿಭುಮ್ ।
ಮಾರಕಂ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾಣಾಂ ಭೀಮಸೇನಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೩ ॥

ದ್ವೈಪಾಯನಗುರೋಃ ಶಿಷ್ಯಂ ಸ್ಥಾಪಿತಾಖಿಲಸನ್ಮತಮ್ ।
ನಿರಸ್ತಾಖಿಲಶಾರೀರಭಾಷ್ಯಂ ಮಧ್ವಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೪ ॥

ದಶಪ್ರಮತಿಶಾಸ್ತ್ರಾಬ್ಧಿಜನಿತಾಮೃತಪಾಯಿನಮ್ ।
ಸುಜನಾಂಬುಜಭಾಸ್ವಂತಂ ಜಯತೀರ್ಥಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಳಯಾಬ್ಧಿಶಯಾನಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ವೈ ನಾಭಿಪಂಕಜಾತ್ ।
ಜಾತಶ್ಚತುರ್ಮುಖಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಸ್ಯ ಸುತಾಸ್ತತಃ ॥ ೬ ॥

ಸನತ್ಕುಮಾರಪ್ರಮುಖಾ ಜನಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ಸನತ್ಕುಮಾರಶಿಷ್ಯಶ್ಚ ದುರ್ವಾಸಾ ಅತ್ರಿನಂದನಃ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋ ಯತಿವರೋ ಪರತೀರ್ಥಾಭಿಧೋಽಭವತ್ ।
ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷನಾಮಾಸೀತ್ ಯತಿಸ್ತಸ್ಯಾನ್ವಯೇ ತತಃ ॥ ೮ ॥

ದೇವೈಃ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ವಾಯುಃ ಮಧ್ಯಗೇಹಾಖ್ಯಸದ್ಮನಿ ।
ಜನಿತೋ ವಾಸುದೇವೇತಿ ನಾಮ್ನಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಚೋದಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಸ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ಹ್ಯಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷತೋ ಮುನೇಃ ।
ಗ್ರಂಥಾನ್ಮಧ್ವಶ್ಚಕಾರಾಸೌ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದಮಂದಧೀಃ ॥ ೧೦ ॥

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಶ್ಚ ಚತ್ವಾರಃ ಚತುರಾಶ್ಚತುರಾಶ್ರಮಾಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯೋ ನೃಹರಿಸ್ತದನಂತರಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಪರಾವಸ್ಯ ಸಚ್ಛಿಷ್ಯೌ ಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯನಾಮಕೌ ।
ಅಥಾಷ್ಟೌ ಯತಯಸ್ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾ ಮಧ್ವಸ್ಯ ಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ರೌಪ್ಯಪೀಠಪುರೀವಾಸಂ ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾ ಖಲು ಪೂಜಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಂತಿ ಗುರುಮಧ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಯೇ ಶಿಷ್ಯಾ ಪದ್ಮನಾಭಾದ್ಯಾಃ ಸರ್ವಜ್ಞಕರನಿರ್ಮಿತಾಮ್ ।
ಪ್ರತಿಮಾಂ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ರಾಜತೀಂ ಪೂಜಯಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೪ ॥

ತತ್ರೈಕೋ ವಾಸುದೇವೇನ ವಿಜ್ಞಪ್ತೋ ನೃಹರಿಸ್ತದಾ ।
ಗತ್ವಾ ಜಗನ್ನಾಥಪುರೀಂ ತತ್ರ ರಾಜ್ಯಮಪಾಲಯತ್ ॥ ೧೫ ॥

ತತ್ರ ತದ್ರಾಜಪುತ್ರಂ ಸ ರಾಜ್ಯೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಬಾಲಕಮ್ ।
ತದಾಜ್ಞಯಾ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥೇ ಹ್ಯರ್ಚೇ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ॥ ೧೬ ॥

ಆದಾಯ ನೃಹರಿರ್ಮಧ್ವಂ ನತ್ವಾ ದತ್ವಾ ನನಾಮ ಚ ।
ಅಥಾಸೌ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ತೇಽರ್ಚೇ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ॥ ೧೭ ॥

ತತಃ ಸ ಪದ್ಮನಾಭಾರ್ಯಃ ತೇಽರ್ಚೇ ಮಧ್ವೇನ ದಾಪಿತೇ ।
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಪೂಜಾರ್ಹೇ ರಾಜತೀಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ತಥಾ ॥ ೧೮ ॥

ತತಸ್ತೇನ ಪ್ರದತ್ತೇನ ತೇಽರ್ಚೇ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ।
ನೃಹರಿಃ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ತತಸ್ತೇ ಮಾಧವೋಽರ್ಚಯತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಸ್ತದನು ತೇಽರ್ಚೇ ಸಂಪೂಜಯನ್ಮುನಿಃ ।
ತತಃ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಪ್ರವರೋ ಜಯತೀರ್ಥಾಭಿಧೋ ಯತಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ತಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮತುಲಂ ನ ವಾಚ್ಯಂ ಭುವಿ ಮಾನುಷೈಃ ।
ತೇನ ವೈ ನಿರ್ಮಿತಾಷ್ಟೀಕಾ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದೀಪಿಕಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪದವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ನಂತರ ಮಠದ ಕೆಲವರು ಶಿಷ್ಯರು ಒಬ್ಬ ತುಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡಿ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯತಿಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರೊಡನೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳು ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ, ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತರಾದರು. ಈ ವಿಷಯ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರಿಗೆ ತಿಳಿದು ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಪರರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಇವರಿಬ್ಬರ ಎರಡು ಪರಂಪರೆಗಳು ಉಂಟಾದವು.

* * *

ಮಧ್ವಕವಿಕೃತ - ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರವಿಜಯಃ

ಅಥ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಶ್ರೀಶಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮಜಂ ವಾಯುಂ ಭಾರತೀಂ ಚ ಸರಸ್ವತೀಮ್ ।
ನತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಗುರೂಣಾಂ ಜ್ಞಾನದಾಯಕಮ್ ॥ ೧ ॥

ಉಲ್ಲಂಘಿತಾಬ್ಧಿಂ ನಿರ್ದಗ್ಧಲಂಕಂ ರಾವಣದರ್ಪಹಮ್ ।
ಸೀತಾಶೋಕಾಪಹಂ ರಾಮದೂತಂ ನಿತ್ಯಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೨ ॥

ಮಾಗಧೇಯಕನಿಸ್ತ್ರಿಂಶಂ ರಾಜೇಂದ್ರಾಬ್ಧಿವಿಧುಂ ವಿಭುಮ್ ।
ಮಾರಕಂ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾಣಾಂ ಭೀಮಸೇನಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೩ ॥

ದ್ವೈಪಾಯನಗುರೋಃ ಶಿಷ್ಯಂ ಸ್ಥಾಪಿತಾಖಿಲಸನ್ಮತಮ್ ।
ನಿರಸ್ತಾಖಿಲಶಾರೀರಭಾಷ್ಯಂ ಮಧ್ವಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೪ ॥

ದಶಪ್ರಮತಿಶಾಸ್ತ್ರಾಬ್ಧಿಜನಿತಾಮೃತಪಾಯಿನಮ್ ।
ಸುಜನಾಂಬುಜಭಾಸ್ವಂತಂ ಜಯತೀರ್ಥಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಳಯಾಬ್ಧಿಶಯಾನಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ವೈ ನಾಭಿಪಂಕಜಾತ್ ।
ಜಾತಶ್ಚತುರ್ಮುಖಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಸ್ಯ ಸುತಾಸ್ತತಃ ॥ ೬ ॥

ಸನತ್ಕುಮಾರಪ್ರಮುಖಾ ಜನಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ ।
ಸನತ್ಕುಮಾರಶಿಷ್ಯಶ್ಚ ದುರ್ವಾಸಾ ಅತ್ರಿನಂದನಃ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋ ಯತಿವರೋ ಪರತೀರ್ಥಾಭಿಧೋಽಭವತ್ ।
ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷನಾಮಾಸೀತ್ ಯತಿಸ್ತಸ್ಯಾನ್ವಯೇ ತತಃ ॥ ೮ ॥

ದೇವೈಃ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ವಾಯುಃ ಮಧ್ಯಗೇಹಾಖ್ಯಸದ್ಮನಿ ।
ಜನಿತೋ ವಾಸುದೇವೇತಿ ನಾಮ್ನಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಚೋದಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಸ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ಹ್ಯಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷತೋ ಮುನೇಃ ।
ಗ್ರಂಥಾನ್ಮಧ್ವಶ್ಚಕಾರಾಸೌ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದಮಂದಧೀಃ ॥ ೧೦ ॥

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಶ್ಚ ಚತ್ವಾರಃ ಚತುರಾಶ್ಚತುರಾಶ್ರಮಾಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶಿಷ್ಯೋ ನೃಹರಿಸ್ತದನಂತರಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಪರಾವಸ್ಯ ಸಚ್ಛಿಷ್ಯೌ ಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯನಾಮಕೌ ।
ಅಥಾಷ್ಟೌ ಯತಯಸ್ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾ ಮಧ್ವಸ್ಯ ಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ರೌಪ್ಯಪೀಠಪುರೀವಾಸಂ ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾ ಖಲು ಪೂಜಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಪೂಜಯಿಷ್ಯಂತಿ ಗುರುಮಧ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಯೇ ಶಿಷ್ಯಾ ಪದ್ಮನಾಭಾಧ್ಯಾಃ ಸರ್ವಜ್ಞಕರನಿರ್ಮಿತಾಮ್ ।
ಪ್ರತಿಮಾಂ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ರಾಜತೀಂ ಪೂಜಯಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೪ ॥

ತತ್ರೈಕೋ ವಾಸುದೇವೇನ ವಿಜ್ಞಪ್ತೋ ನೃಹರಿಸ್ತದಾ ।
ಗತ್ವಾ ಜಗನ್ನಾಥಪುರೀಂ ತತ್ರ ರಾಜ್ಯಮಪಾಲಯತ್ ॥ ೧೫ ॥

ತತ್ರ ತದ್ರಾಜಪುತ್ರಂ ಸ ರಾಜ್ಯೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಬಾಲಕಮ್ ।
ತದಾಜ್ಞಯಾ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥೇ ಹ್ಯರ್ಚೇ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ॥ ೧೬ ॥

ಆದಾಯ ನೃಹರಿರ್ಮಧ್ವಂ ನತ್ವಾ ದತ್ವಾ ನನಾಮ ಚ ।
ಅಥಾಸೌ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ತೇಽರ್ಚೇ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ॥ ೧೭ ॥

ತತಃ ಸ ಪದ್ಮನಾಭಾರ್ಯಃ ತೇಽರ್ಚೇ ಮಧ್ವೇನ ದಾಪಿತೇ ।
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಪೂಜಾರ್ಹೇ ರಾಜತೀಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ತಥಾ ॥ ೧೮ ॥

ತತಸ್ತೇನ ಪ್ರದತ್ತೇನ ತೇಽರ್ಚೇ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ।
ನೃಹರಿಃ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ತತಸ್ತೇ ಮಾಧವೋಽರ್ಚಯತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಸ್ತದನು ತೇಽರ್ಚೇ ಸಂಪೂಜಯನ್ಮುನಿಃ ।
ತತಃ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಪ್ರವರೋ ಜಯತೀರ್ಥಾಭಿಧೋ ಯತಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ತಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮತುಲಂ ನ ವಾಚ್ಯಂ ಭುವಿ ಮಾನುಷೈಃ ।
ತೇನ ವೈ ನಿರ್ಮಿತಾಷ್ಟೀಕಾ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದೀಪಿಕಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ತಟ್ಟೀಕಾಮುಪಜೀವಂತಿ ಕವಯಸ್ತರ್ಣಕಾ ಇವ ।
ತದ್ವಂಶೇ ರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಯೋ ಯತಿರೇಕೋ ಮಹಾತಪಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ತಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಗುರೂಪಮಃ ।
ಸ ಏವ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಕರಜಃ ಪುತ್ರಸಂಜ್ಞಕಃ ॥ ೨೩ ॥

ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತೇ ದಿವ್ಯೇ ಶುದ್ಧತಾಮ್ರಮಯೇ ಶುಭೇ ।
ಅರ್ಚೇ ತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಸೀತಾಯಾಶ್ಚ ಸುಲಕ್ಷಣೇ ॥ ೨೪ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವವಶಗೇ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ರಾಜತವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಪ್ರದದೌ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಯ ಸ ತಾಂ ಸಂಪೂಜಯನ್ಗುರುಃ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರೋ ಯಯೌ ಕಾಶೀಂ ತತ್ರ ವಾಸಮಥಾಕರೋತ್ ।
ಗತೇ ಬಹುತಿಥೇ ಕಾಲೇ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ಯತಿಸ್ತದಾ ॥ ೨೬ ॥

ವಿಲಿಖ್ಯ ಪತ್ರಿಕಾಂ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರೇಷಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಕಾಂ ತನುಮ್ ।
ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಭುವಿ ವೈಕುಂಠಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೨೭ ॥

ಯರಗೋಳಪುರೀಶಸ್ಯ ಮಂದಿರೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ತೇಽರ್ಚಕೇ ।
ತಂ ಶಿಕ್ಷಯಿತಾ ದೇಹೀತಿ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಯ ತೇಽರ್ಚಕೇ ॥ ೨೮ ॥

ವೃಂದಾವನಸ್ಥೇ ಯತಿಪೇ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಃ ದುಷ್ಟಮಾನಸಾಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೌಳವಿಪ್ರಂ ದತ್ವಾ ಸಂನ್ಯಾಸಮಸ್ಮೈ ತೇ ॥ ೨೯ ॥

ತೇಽರ್ಚೇ ದತ್ವಾ ಯತಿಂ ಸ್ವೇಷಾಮಧೀನಂ ಚಕ್ರುರಂಜಸಾ ।
ಅಟನಂ ಚಕ್ರುರವನೀಂ ತೇನ ಸಾಕಂ ಮುದಾ ಯುತಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅಥಾಸೌ ಯತಿವೇಷೇಣ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿರಪೂಜಯತ್ ।
ತೇಽರ್ಚೇ ಪರಮತೋಷೇಣ ಚಚಾರ ಭುವಿ ಪೂಜಿತಃ ॥ ೩೧ ॥

ದೇಶೇ ದೇಶೇ ಜನಾನ್ಸರ್ವಾನಂಕಿತಾಂಶ್ಚ ಚಕಾರ ಹ ।
ಅತಸ್ತದೀಯಾಸ್ತೇ ಹ್ಯಾಸನ್ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಸ್ತೇಽಭವನ್ ಜನಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸ್ವಗುರೋರ್ನಿರ್ಯಾಣಂ ಯತಿಕಲ್ಪನಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಚಿಂತಾಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ಯ ವಂಶಂ ಚಕಾರ ಹ ॥ ೩೩ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ವಂಶೇ ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರಪುರೋಗಮಾಃ ।
ವಿದ್ಯಾನಿಧಿರಸೌ ಸ್ವಸ್ಯ ವಂಶಂ ಚಕ್ರೇ ಪೃಥಗ್ಗತಿಃ ॥ ೩೪ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ವಂಶೇ ಚ ಜನಿತಾ ವಿದ್ಯಾಧೀಶಪುರೋಗಮಾಃ ।
ಏವಂ ವಂಶದ್ವಯಂ ಜಾತಂ ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧಕಮ್ ॥ ೩೫ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ದ್ವಿತೀಯ ಸರ್ಗ

* * *

ಒಂದನೆಯ ಸರ್ಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಕೃತಿಕಾರರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀವಾಗೀಶತೀರ್ಥರಿಂದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಪೂರ್ವಕ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಗುರುದತ್ತಮಹಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸಿ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ, ಪರವಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾ ಆಚಾರ್ಯರ ತತ್ತ್ವಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮಹನೀಯರು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಬಳಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವಿನಯಾದಿ-ಗುಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತರಾದ ರಘುನಾಥಭಟ್ಟರೆಂಬ ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದರು. ಆಚಾರ್ಯರ ತತ್ತ್ವಪ್ರಚಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರಗಳೇ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯಧ್ಯೇಯವಾಗಿ ಅದು ವೃದ್ಧಿ-ಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾದ ಶಿಷ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿಯನ್ನು ಮಹಾಪೀಠ-ದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ದೊರೆತವರು ಶ್ರೀರಘುನಾಥ-ಭಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮ ನೀಡಿ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಗುರುಗಳೊಂದಿಗಿದ್ದು ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದರು. ಕೆಲವು ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ತಮ್ಮ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಶ್ರೀಗಳು ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದರು. ಇತ್ತ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು, ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿದರು. ಹರಿಪಾದ ಸೇರಿದರು. ನಂತರ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಕಳೆದರೂ ಶ್ರೀವಿಬುದೇಂದ್ರರು ಬಾರದಿದ್ದಾಗ ಉಡುಪಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ತೌಳವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟು, ಮೂಲರಾಮಸೀತೆಯ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬೇರೊಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರವಚನಗೊಳಿಸು-ವಂತೆ ಕೆಲವು ಮಠದ ಶಿಷ್ಯರು ಅವರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರರ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಯತಿ-ಯಾಗಿ ಮಧ್ವಕರಾರ್ಚಿತ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ

ತಟ್ಟೀಕಾಮುಪಜೀವಂತಿ ಕವಯಸ್ತರ್ಕಕಾ ಇವ ।
ತದ್ವಂಶೇ ರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಯೋ ಯತಿರೇಕೋ ಮಹಾತಪಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ತಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಗುರೂಪಮಃ ।
ಸ ಏವ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಕರಜಃ ಪುತ್ರಸಂಜ್ಞಕಃ ॥ ೨೩ ॥

ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತೇ ದಿವ್ಯೇ ಶುದ್ಧತಾಮ್ರಮಯೇ ಶುಭೇ ।
ಅರ್ಚೇ ತೇ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಸೀತಾಯಾಶ್ಚ ಸುಲಕ್ಷಣೇ ॥ ೨೪ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವವಶಗೇ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ರಾಜತವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಪ್ರದದೌ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಯ ಸ ತಾಂ ಸಂಪೂಜಯನ್ಗುರುಃ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರೋ ಯಯೌ ಕಾಶೀಂ ತತ್ರ ವಾಸಮಥಾಕರೋತ್ ।
ಗತೇ ಬಹುತಿಥೇ ಕಾಲೇ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ಯತಿಸ್ತದಾ ॥ ೨೬ ॥

ವಿಲಿಖ್ಯ ಪತ್ರಿಕಾಂ ತಸ್ಮೈ ಪ್ರೇಷಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಕಾಂ ತನುಮ್ ।
ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಭುವಿ ವೈಕುಂಠಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೨೭ ॥

ಯರಗೋಳಪುರೀಶಸ್ಯ ಮಂದಿರೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ತೇಽರ್ಚಕೇ ।
ತಂ ಶಿಕ್ಷಯಿತಾ ದೇಹೀತಿ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಯ ತೇಽರ್ಚಕೇ ॥ ೨೮ ॥

ವೃಂದಾವನಸ್ಥೇ ಯತಿಪೇ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಃ ದುಷ್ಟಮಾನಸಾಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೌಳವಿಪ್ರಂ ದತ್ವಾ ಸಂನ್ಯಾಸಮಸ್ಯ ತೇ ॥ ೨೯ ॥

ತೇಽರ್ಚೇ ದತ್ವಾ ಯತಿಂ ಸ್ವೇಷಾಮಧೀನಂ ಚಕ್ರುರಂಜಸಾ ।
ಅಟನಂ ಚಕ್ರುರವನೀಂ ತೇನ ಸಾಕಂ ಮುದಾ ಯುತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅಥಾಸೌ ಯತಿವೇಷೇಣ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿರಪೂಜಯತ್ ।
ತೇಽರ್ಚೇ ಪರಮತೋಷೇಣ ಚಚಾರ ಭುವಿ ಪೂಜಿತಃ ॥ ೩೧ ॥

ದೇಶೇ ದೇಶೇ ಜನಾನ್ಸರ್ವಾನಂಕಿತಾಶ್ಚ ಚಕಾರ ಹ ।
ಅತಸ್ತದೀಯಾಸ್ತೇ ಚಾಸನ್ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಸ್ತೇಽಭವನ್ ಜನಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸ್ವಗುರೋರ್ನಿರ್ಯಾಣಂ ಯತಿಕಲ್ಪನಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಚಿಂತಾಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ಯ ವಂಶಂ ಚಕಾರ ಹ ॥ ೩೩ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ವಂಶೇ ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರಪುರೋಗಮಾಃ ।
ವಿದ್ಯಾನಿಧಿರಸೌ ಸ್ವಸ್ಯ ವಂಶಂ ಚಕ್ರೇ ಪೃಥಗ್ಯತಿಃ ॥ ೩೪ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ವಂಶೇ ಚ ಜನಿತಾ ವಿದ್ಯಾಧೀಶಪುರೋಗಮಾಃ ।
ಏವಂ ವಂಶದ್ವಯಂ ಜಾತಂ ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧಕಮ್ ॥ ೩೫ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

***

ದ್ವಿತೀಯ ಸರ್ಗ

***

ಒಂದನೆಯ ಸರ್ಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಕೃತಿಕಾರರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀವಾಗೀಶತೀರ್ಥರಿಂದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಪೂರ್ವಕ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಗುರುದತ್ತಮಹಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸಿ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ, ಪರವಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾ ಆಚಾರ್ಯರ ತತ್ತ್ವಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮಹನೀಯರು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು. ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಬಳಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವಿನಯಾದಿ-ಗುಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತರಾದ ರಘುನಾಥಭಟ್ಟರೆಂಬ ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದರು. ಆಚಾರ್ಯರ ತತ್ತ್ವಪ್ರಚಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರಗಳೇ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯಧ್ಯೇಯವಾಗಿ ಅದು ವೃದ್ಧಿ-ಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾದ ಶಿಷ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿಯನ್ನು ಮಹಾಪೀಠ-ದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ದೊರೆತವರು ಶ್ರೀರಘುನಾಥ-ಭಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮ ನೀಡಿ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಗುರುಗಳೊಂದಿಗಿದ್ದು ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದರು. ಕೆಲವು ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ತಮ್ಮ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಶ್ರೀಗಳು ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದರು. ಇತ್ತ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು, ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರು ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿದರು. ಹರಿಪಾದ ಸೇರಿದರು. ನಂತರ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಕಳೆದರೂ ಶ್ರೀವಿಬುದೇಂದ್ರರು ಬಾರದಿದ್ದಾಗ ಉಡುಪಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ತೌಳವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟು, ಮೂಲರಾಮಸೀತೆಯ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬೇರೊಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರವಚನಗೊಳಿಸು-ವಂತೆ ಕೆಲವು ಮಠದ ಶಿಷ್ಯರು ಅವರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರರ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಯತಿ-ಯಾಗಿ ಮಧ್ವಕರಾರ್ಚಿತ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ

ವಿಬುಧೇಂದ್ರರು ಬಂದು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚಿಂತಿತರಾಗುವರು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸನಾತನ ಪರಂಪರೆ ಕವಲೊಡೆದು ಮಠಭೇದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

* * *

ಅಥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥ ಭೂಯಃ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಠಭೇದಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ರಾಮಚಂದ್ರೋ ಯತಿವರೋ ಬ್ರಹ್ಮಪೂಜಿತರಾಘವಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮಧ್ವಪ್ರದತ್ತರಜತರಾಮವಿಗ್ರಹಪೂಜಕಃ ।
ಅನಿಶಂ ತೋಷಯಾಮಾಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಿತಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಚಚಾರ ಭುವಿ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯೈಶ್ಚ ಸುಪೂಜಿತಃ ।
ರಾಮಚಂದ್ರಯತಿರ್ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ವೀತಮತ್ಸರಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಲೀಪಲಿತ ಏಜತ್ಕಂ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಹಂಸರಾಟ್ ।
ಅಥಾನ್ಯಂ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಯತಿಂ ವಿಬುಧಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚಕಾರ ನಾಮಕರಣಂ ವಿಬುಧೇಂದ್ರೇತಿ ಸಾದರಮ್ ।
ಅಭಿಷಿಕ್ತೋ ಯತಿಪದೇ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ಮುದಾ ॥ ೫ ॥

ಮಧ್ವರಜತರಾಮಾರ್ಚಾಮರ್ಚಯಾಮಾಸ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ಸ ರಾಮಚಂದ್ರೇ ನ್ಯವಸತ್ ವಿಬುಧೇಂದ್ರೋ ಗುರೌ ಸ್ವಕೇ ॥ ೬ ॥

ಅಥ ಕಶ್ಚಿದ್ಗತೇ ಕಾಲೇ ರಾಮಚಂದ್ರಾಭ್ಯನುಜ್ಞಯಾ ।
ಮಧ್ವಪ್ರದತ್ತರಜತರಾಮವಿಗ್ರಹಸಂಯುತಃ ॥ ೭ ॥

ಸಶಿಷ್ಯ ಸಾನುಗಶ್ಚಾಥ ಕಾಶೀಂ ಕಲ್ಮಷನಾಶಿನೀಮ್ ।
ತತ್ರ ವಾಸಂ ಚಕಾರಾಸೌ ಸ್ನಾನದಾನಪರಾಯಣಃ ॥ ೮ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನೋ ನಿತ್ಯಂ ಸಶಿಷ್ಯೋಽಪ್ಯನ್ವಹಂ ಮುದಾ ।
ಏವಂ ಬಹುತಿಥೇ ಕಾಲೇ ಗತೇಽಸೌ ರಾಮಚಂದ್ರಕಃ ॥ ೯ ॥

ಸಂಚರನ್ನಖಿಲಾಂ ಪೃಥ್ವೀಮಾಜಗಾಮ ಪುರೀಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಯರಗೋಳೇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೧೦ ॥

ತತ್ರ ವಾಸಂ ಚ ಕೃತ್ವಾಽಸೌ ಸ್ವನಿರ್ಯಾಣಂ ನ್ಯಬೋಧತ ।
ಪತ್ರಿಕಾಂ ಲೇಖಯಿತ್ವಾಽಥ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಂ ಪ್ರಾಹಿಣೋತ್ತತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸಶಿಷ್ಯಃ ಪ್ರಯಯೌ ಕಾಶೀಂ ಪತ್ರಿಕಾಸಹಿತೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ಅಥಾಸೌ ರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಯಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ರಾಘವಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಯರಗೋಳೇಶಮಾಹೂಯ ಶಿಷ್ಯಮಾಹ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಭೋ ಶಿಷ್ಯ ಶೃಣು ಮೇ ವಾಕ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯೋ ಮೇ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕಃ ॥ ೧೩ ॥

ಗತೋ ವಾರಾಣಸೀಂ ತತ್ರ ನಾಗತೋಽದ್ಯಾಪಿ ಹಂಸರಾಟ್ ।
ಯದಾಽಸೌ ತತ್ಪುರೀಂ ಶಿಷ್ಯಃ ತದಾ ದೇಯಾ ತ್ವಯಾಽಗತೇ ॥ ೧೪ ॥

ತಸ್ಮೈ ಯತೀಂದ್ರಾಯ ಶುಭಾ ಹ್ಯರ್ಚಾ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ವೇಶ್ಮನಿ ॥ ೧೫ ॥

ಅಥಾಽಸೌ ರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಯೋ ಹಿತ್ವಾ ಭೂಮೌ ಕಳೇಬರಮ್ ।
ಯಯೌ ವೈಕುಂಠಲೋಕಂ ಸಃ ಚಕ್ರುರ್ವೃಂದಾವನಂ ದ್ವಿಜಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ಯರಗೋಳಪತಿರ್ಮಾರ್ಗಮಾಲೋಕನಪರೋಽವಸತ್ ।
ವಿಬುಧೇಂದ್ರಮುನಿಃ ಕಾಶ್ಯಾಮಾಸೀನಃ ಸತ್ಯವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೭ ॥

ನಾಗತೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯಃ ಕಾಶೀವಾಸಕುತೂಹಲಾತ್ ।
ಅಥ ಯೇ ರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಾ ಮಠನಿವಾಸಿನಃ ॥ ೧೮ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಣಃ ಕೃತಘ್ನಾ ಲೋಕನಿಷ್ಠುರಾಃ ।
ಮಾಯಾವಾದಪರಾ ಸರ್ವೇ ಮಂತ್ರತಂತ್ರವಿದೋಽಂಜಸಾ ॥ ೧೯ ॥

ತೇ ವಿಲೋಕ್ಯಾಗತಂ ವಿಪ್ರಂ ಪಪ್ರಚ್ಛುರಿದಮಾದರಾತ್ ।
ಕಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯೇನೇಹ ಕಾರಣೇನ ಸಮಾಗತಃ ॥ ೨೦ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಹ ರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಕಾನ್ ।
ಅಹಂ ತೌಳವಜಾತೀಯೋ ವಿಪ್ರಃ ಕೃಷ್ಣಾಭಿಧೋ ದ್ವಿಜಃ ॥ ೨೧ ॥

ಭಾರ್ಯಾಸುತವಿಹೀನೋಽಹಂ ಯಾಸ್ಯೇ ಭಾಗೀರಥೀಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ದ್ವಿಜಾ ಪ್ರೋಚುಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕೃಷ್ಣಸಂಜ್ಞಕಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಶೃಣು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಃ ಕಾರ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ತಚ್ಛೃತ್ವೈತತ್ ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತೇ ಸುಖಂ ಭವೇತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೈಃ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮಾಥ ತೇಽಬ್ರುವನ್ ।
ರಾಮಚಂದ್ರೇಣ ಜನಿತೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರೋ ಯತಿರ್ಯಯೌ ॥ ೨೪ ॥

ವಾರಾಣಸೀಂ ವಾಸಯೋಗ್ಯಾಂ ರಾಮಚಂದ್ರೋ ದಿವಂ ಯಯೌ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞೇನ ಜನಿತಾ ರಾಜತೀ ರಾಮವಿಗ್ರಹಾ ॥ ೨೫ ॥

ಪೂಜಿತಾ ವಿಬುಧೇಂದ್ರೇಣ ವರ್ತತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಜಗನ್ನಾಥಪುರೀಸಂಸ್ಥೇ ನಿರ್ಮಿತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪುರಾ ॥ ೨೬ ॥

ಅರ್ಚೇ ತೇ ರಾಮಸೀತಾಯಾ ವರ್ತೇತೇ ಮಮ ಮಂದಿರೇ ।
ಅತಸ್ತ್ವಂ ವಿಪ್ರ ಸಂಗೃಹ್ಯ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಪೂಜಯಸ್ವ ನರೈಃ ಪೂಜ್ಯೋ ಭವ ಮದ್ವಕುಲಂಧರಃ ।
ಪ್ರವರ್ತಯ ಸ್ವಕಂ ವಂಶಂ ಭುವಿ ಚಾನ್ಯಂ ಸುವಿಶ್ರುತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಅಥೋಽನ್ಯವಂಶೋ ಹ್ಯಭವದ್ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯತೇಃ ಪೃಥಕ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಸ ವಿಪ್ರೋ ರಾಘವಾರ್ಚನಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಏವಂ ವಿಪ್ರೈಃಪ್ರಾಪ್ತತುರ್ಯಾಶ್ರಮ ಏಕೋ ಯತಿಸ್ತದಾ ।
ಅಥಾಸೌ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗುರುವರಂ ಗತಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ದಿವಂ ಪ್ರಾಪ ತತಃ ಶಿಷ್ಯಂ ಯರಗೋಳಪತಿಂ ಯತಿಃ ।
ದದರ್ಶ ವೃಂದಾವನಂ ಶಿಷ್ಯಃ ಗುರೋಶ್ಚ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕಃ ॥ ೩೧ ॥

ಶಿಷ್ಯಮಾಹೂಯ ಪಪ್ರಚ್ಛ ವೃತ್ತಾಂತಮಖಿಲಂ ತದಾ ।
ಅಥಾಸೌ ಪ್ರಾಹ ತತ್ಸರ್ವಂ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಯ ಭಿಕ್ಷವೇ ॥ ೩೨ ॥

ತ್ವನ್ನಾಮ್ನೈಕೋ ಯತಿಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮದ್ಗತಂ ಮತ್ಪ್ರಪೂಜಿತಃ ।
ಗೃಹಿತ್ವಾಽರ್ಚೇ ರಾಘವಸ್ಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಯಯೌ ಮುದಾ ॥ ೩೩ ॥

ನ ವಿಜ್ಞಾತೋ ಮಯಾ ಯೋಽಸೌ ಗೃಹೀತ್ವಾಽರ್ಚೇ ಯಯೌ ಚ ಸಃ ।
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಚನಂ ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಹಂಸರಾಟ್ ॥ ೩೪ ॥

ದೈವಮೇವ ಪರಂ ಮನ್ಯೇ ಸರ್ವಾರ್ಥಪರಿಸಾಧನೇ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯಾವುರ್ವೀಂ ವಿಚರನ್ವಿಮಲಾಂ ಮುನಿಃ ॥ ೩೫ ॥

॥ ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ತೃತೀಯ ಸರ್ಗ

* * *

ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ನಿರ್ಯಾಣ, ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಮೋಸ ಇವುಗಳಿಂದ ನೊಂದಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಹರಿಚಿತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಶ್ರೀಮೂಲ-ರಾಮನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಪಡೆಯುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಮಹಾ-ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾದ ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ಆಚಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪನ ಮತಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೇ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಗುರುಗಳ ವೃಂದಾವನ ಪೂಜೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ತಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸು, ಅಗಾಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ತಪಸ್ಸು, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಭಕ್ತಿ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದ ಗೌರವವನ್ನು, ಗ್ರಾಮ - ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಪರವಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಆಚಾರ್ಯರ ತತ್ತ್ವಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೊರಟರು. ಇವರಿಗೆ ಅನೇಕರು ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕೆಲವರು ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳ ಶಿಷ್ಯರಾದರು.

ಮುಂದೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಲು ಜಿತಾಮಿತ್ರರೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅಧಿಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡಿ ಮಹಾ-ಸಂಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಪರಾಭವ ಸಂವತ್ಸರ, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಶುಕ್ಲ ದಶಮೀಯಂದು ತಿರುನಲ್ವೇಲಿಯಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನಸ್ಥರಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರರು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ಪಂಡಿತಪ್ರಕಾಂಡರೂ ಆದ ವೈದಿಕ-ಲೌಕಿಕ ಕುಶಲರೂ ಆದ ಶ್ರೀರಘುನಂದನತೀರ್ಥರಿಗೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ ಕುತಂತ್ರದಿಂದ ಅಪಹರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮೂಲಸೀತಾರಾಮ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಹೇಗಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀರಘುನಂದನತೀರ್ಥರು ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸಾಮ, ದಾನ, ಭೇದಾದ್ಯುಪಾಯ-ದಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನ ಮೂಲಕ ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರು. ಕಳೆದುಹೋದ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೀರಘುನಂದನತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವಂತಹದ್ದು. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀರಘುನಂದನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಸಂಚು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

* * *

ಅಥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥಾಸೌ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯೋ ದೇಶೇ ದೇಶೇ ಜನಾನ್ಮುನಿಃ ।
ತಪ್ತಚಕ್ರಾಂಕಿತಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಚಚಾರ ಭುವಿ ಪೂಜಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಕೇಚಿಚ್ಛಿಷ್ಯಾಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಯಾನಿಧೇರ್ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕಸ್ಯ ಚ ।
ತೇ ತೌ ಪೂಜಾಯಾಮಾಸುಃ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತೇ ತತ್ಪರಾಯಣಾಃ ॥ ೨ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಮುನಿರ್ದೇಶಾನಟನ್ ಪ್ರಾಪ ಪುರಂ ಶುಭಮ್ ।
ತತ್ರತ್ಯ ಪುರವಾಸೇನ ಶಿಷ್ಯೇಣ ಚ ಸುಪೂಜಿತಃ ॥ ೩ ॥

ಅಥಾಸೌ ಪ್ರದದಾವರ್ಚಾಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೪ ॥

ನೈವೇದ್ಯಸಮಯೇ ಕೃಷ್ಣಃ ಸರ್ವಮನ್ನಮಭಕ್ಷಯತ್ ।
ಪ್ರಭುಕೃತ್ಯಂ ಮುನಿಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತೋವಾಚ ತಂ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮತ್ತಃ ಸ್ವೀಕುರು ಸಂನ್ಯಾಸಂ ತದ್ಯೋಗ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಸಮರ್ಥಯೇ ।
ಓಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವೀಚಕಾರ ಸಂನ್ಯಾಸಂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ಜಿತಾಮಿತ್ರಃ ಸರ್ವತ್ರ ಜಿತಾಮಿತ್ರಂ ವದಂತಿ ಹಿ ।
ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕರೋದ್ಭೂತಂ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಗುರೂಪಮಮ್ ॥ ೭ ॥

ಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮತಾನುಗಮ್ ।
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಪೂಜಾರ್ಹಂ ಸ ರಾಜಾ ರಾಮವಿಗ್ರಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಗುರೂಣಾಂ ಚ ಬ್ರುವೇ ಪುಣ್ಯದಿನಂ ಶ್ರುಣು।
ಪರಾಭವೇ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಶುಕ್ಲೇ ಚ ದಶಮೀದಿನೇ ॥ ೯ ॥

ತಿರ್ನಲ್ವೇಲ್ಯಾಂ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀತೀರೇ ವೃಂದಾವನೋಽಭವತ್ ।
ತತೋ ಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಃ ದೇವಯತ್ನಪರಾಯಣಃ ॥ ೧೦ ॥

ಚಚಾರ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಪೂಜಯನ್ ರಾಮರಾಜತೀಮ್ ।
ವದಂತಿ ಶ್ಲೋಕಮೇಕಂ ಚ ಜಿತಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಶೋಭನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯಾಮುಷಿತ್ವಾ ಪುನರುತ್ಥಿತಮ್ ।
ಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕರೋದ್ಭವಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಆಶ್ವಿನೇ ಮಾಸಿ ಪಕ್ಷೇ ಚ ಕೃಷ್ಣೇ ಕೀಲಕವತ್ಸರೇ ।
ಅಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಕಾಡಲೂರಾಖ್ಯಸಂಗಮೇ ಸಂಸ್ಥಿತೋಽಭವತ್ ॥ ೧೩ ॥

ತತಸ್ತತ್ಕರಸಂಜಾತೋ ರಘುನಂದನಭಿಕ್ಷುಕಃ ।
ತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಶ್ಲೋಕಮೇಕಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ ॥ ೧೪ ॥

ಪರ್ಯೈರಪಹೃತಾಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಾ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ಯೇನಾನೀತಾ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ರಘುನಂದನಭಿಕ್ಷವೇ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ಲೋಕಮೇಕಮಿಮಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರೇ ಶೋಕಪರಾಯಣಾಃ ।
ಚಕ್ರುರ್ದ್ವೇಷಂ ಮೂಢಧಿಯೋ ರಘುನಂದನಹಂಸಕೇ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿದಿತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಗತಂ ರಾಮಂ ಮುನೀಶ್ವರೇ ।
ವಿನಾ ಸೀತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ ಪ್ರೋಚುಃ ಸ್ವಗುರುಮಂಜಸಾ ॥ ೧೭ ॥

ನ ಸಹಾಮೋ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ರಘುನಂದನವಶ್ಯಗಮ್ ।
ರಾಮಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನಿಷ್ಯಾಮೋ ರಘುನಂದನಹಂಸಕಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಆನೇತವ್ಯೋ ರಘುವರ ಆಸ್ಮಾಭಿರಿತಿ ದುರ್ಧಿಯಃ ।
ಯತ್ನಂ ಚಕ್ರುಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ ಮಠೀಯಾಃ ಶತ್ರುಪಕ್ಷಗಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಹಂತುಂ ಕೇಚಿದ್ಗತಾಸ್ತತ್ರ ಹರ್ತುಂ ಕೇಚಿದ್ಗತಾಸ್ತತಃ ।
ಅಪರೇ ಮಂತ್ರಕುಶಲಾ ಕೃತ್ಯಾಯೋಗಪರಾಯಣಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅಪರೇ ಸಂಧಿಕಾಮಾಶ್ಚ ಬಭೂವುರಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ ।
ರಾಮಾನುಗ್ರಹಮಾತ್ರೇಣ ನಷ್ಟಕೃತ್ಯಾಽಭವನ್ದ್ವಿಜಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ಶರಪಾಣಿಂ ನೃಪಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೇ ಗತಾಃ ಪಶವೋ ಯಥಾ ।
ಪಾಲಯಾಮಾಸ ಕಾಕುಸ್ಥಃ ಸ್ವಭಕ್ತಂ ರಘುನಂದನಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ನಿರಾಶಾಃ ಪ್ರತಿಮಾಹೀನಾ ಮಠೀಯಾ ಬಹು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ।
ಊಚುಃ ಸ್ವಗುರುಮುದ್ದಿಶ್ಯ ದತ್ವಾ ಕೃತ್ರಿಮರಾಘವಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ವಿಧಿನಾ ನಿರ್ಮಿತಾ ರಾಮಪ್ರತಿಮಾ ಯಾ ಬಹುಶ್ರುತಾ ।
ರಘುನಂದನಸ್ಯ ವಶಗಾ ಬಭೂವಾಸ್ಮತ್ಸುದುರ್ಲಭಾ ॥ ೨೪ ॥

ಇಮಾಂ ಕೃತ್ರಿಮರಾಮಾರ್ಚಾಂ ಪೂಜಯಸ್ವ ವಿಧಾನತಃ ।
ಶಿಷ್ಯಾಂಸ್ತೋಷಯ ದೇಶೀಯಾನನಯಾ ಸೀತಯಾ ಸಹ ॥ ೨೫ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರರುರೋದಾಥ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ರಾಮಾರ್ಚನಂ ಮುನಿಃ ।
ಸೀತಯಾ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಸಹ ಕೃತ್ರಿಮರಾಘವಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತ್ರಿಮರಾಮಂ ಚ ದೇಶೇ ದೇಶೇ ಜನಾಸ್ತದಾ ।
ಮೇನಿರೇ ಕೃತ್ರಿಮಂ ರಾಮಂ ಸೀತಾಂ ಸತ್ಯಾಂ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ ॥ ೨೭ ॥

ಏವಂ ಜಾತೋ ವಂಶಭೇದೋ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ರಾಮಚಂದ್ರಕರೋದ್ಭೂತೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರೋ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨೮ ॥

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಃ ಕೃತ್ರಿಮಶ್ಚ ಜನಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯೈಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಧೀಶಪುರೋಗಾಶ್ಚ ಯೇ ದ್ವಿಜಾಃ ಹಂಸಸನ್ನಿಭಾಃ ॥ ೨೯ ॥

ತೇ ಸರ್ವೇ ಕೃತ್ರಿಮಂ ರಾಮಂ ಸೀತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀಂ ಚ ಮೇನಿರೇ ।
ಪೂಜಯಾಮಾಸುರವ್ಯಗ್ರಾ ವಿದ್ಯಾಧೀಶಪುರೋಗಮಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಕೃತ್ರಿಮಂ ರಾಘವಂ ಸೀತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀಂ ನಿತ್ಯಮನುವ್ರತಾಃ ।
ದೇವಿ ದೇವಿ ಮಹಾಮಾಯೇ ರಾಮವಕ್ಷಸ್ಥಲಾಲಯೇ ॥ ೩೧ ॥

ಪ್ರಸನ್ನಾ ಏಭವಸೀತೇ ತ್ವಂ ಸ್ಮಾಕಂ ಕಮಲಾಲಯೇ ।
ರಘುನಂದನಹಂಸಸ್ಯ ವಶಗಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತಾ ॥ ೩೨ ॥

ಸಾಽಸ್ಮಾಭಿಃ ಪೂಜನೀಯಾ ಹಿ ಯಥಾ ತ್ವಂ ತತ್ತಥಾ ಕುರು ।
ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತಾ ಸೀತಾ ಸ್ವಪ್ನೇ ತಾನನ್ವಬೋಧಯತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಮಮ ಪೂಜಾಪ್ರಭಾವೇಣ ಸರ್ವೇ ಯೂಯಂ ಜನಿಷ್ಯಥ ।
ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಸ್ಯ ವಂಶೇ ಬ್ರಹ್ಮವಿನಿರ್ಮಿತೇ ॥ ೩೪ ॥

ತತ್ರ ಹಂಸವರಾಃ ಸರ್ವೇ ಶುಕದೂರ್ವಾಸಸನ್ನಿಭಾಃ ।
ಮತ್ಕಾಂತಾರ್ಚಾಪ್ರಭಾವೇಣ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ವ್ರಜಂತಿ ತೇ ॥ ೩೫ ॥

ವಿದ್ಯಾನಿಧೇರ್ವಂಶಜಾತಾ ಯತಯೋ ಮೇ ಮದರ್ಚಕಾಃ ।
ತೇ ಸರ್ವೇ ಸಂಜನಿಷ್ಯಂತಿ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಂಶಕೇ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಚತುರ್ಥ ಸರ್ಗ

* * *

ಶ್ರೀರಘುನಂದನತೀರ್ಥರ ಕರಸಂಜಾತರಾದ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪರಿಚಯ-ದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗವು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ವೇದವೇದಾಂಗ-ಚತುರರು ಹಾಗೂ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರು. ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮಾರ್ಗಗಳ ಕರ್ತೃಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಕ್ಷಕರು. ದೇವೇಂದ್ರನು ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವಂತೆ ಇವರು ಭೂಸುರರಿಗೆ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಭೂಸುರೇಂದ್ರರು. ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥರ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಸಂಚಾರತ್ವೇನ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಆನೆಗೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರರಿಗೂ, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಿಗೂ ಮಿಲನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸುಂದರ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕವಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆನೆಗೊಂದಿಯ ರಾಜನು ಬಂದಂತಹ ಈ ಮುನಿಗಳು ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಬಂದವರೋ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಬಂದವರೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಕವಿಗಳು - ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಜಿತಾಮಿತ್ರರು, ಶ್ರೀರಘುನಂದನರು ಬಂದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಯತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ವಿಷಯಗಲನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸತ್ಯ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಆ ರಾಜನು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ವಾಮನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿದಂತೆ ಬಂದ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ಅಥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ

ರಘುನಂದನತೀರ್ಥಸ್ಯ ಕರಜಾತಃ ಸುರೇಂದ್ರಕಃ ।
ವೇದವೇದಾಂಗಚತುರಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಃ ॥ ೧ ॥

ಕರ್ತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮಾರ್ಗಾಣಾಂ ತ್ರಾತಾ ಬ್ರಹ್ಮಕುಲಸ್ಯ ಚ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥತೀರ್ಥೇನ ಆನಂದೀಕುರುತೇ ಜನಾನ್ ॥ ೨ ॥

ನಿರಸ್ತಾಖಿಲಶೈವಶ್ಚ ಸ್ಥಾಪಿತಾಖಿಲವೈಷ್ಣವಃ ।
ಏನಂ ಯತಿವರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಗದುಸ್ತದಾ ॥ ೩ ॥

ಯಥೇಂದ್ರೋ ಭಗವಾಂಸ್ತ್ರಾತಾ ಸುರಾಣಾಂ ಸುರನಾಯಕಃ ।
ತಥಾಽಯಂ ಭೂಸುರತ್ರಾತಾ ಸುರೇಂದ್ರಸ್ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ ॥ ೪ ॥

ಏವಂ ದೇಶಾನಟಿತ್ವಾಽಸೌ ಶಿಷ್ಯವತ್ಸಲತತ್ಪರಃ ।
ಪೂಜಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರನ್ಯೈರಾಗತೋಗಜಗಹ್ವರಮ್ ॥ ೫ ॥

ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಉದ್ಯಾನಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ನದ್ಯಾಂ ವನೇ ರಾಮಂ ಪೂಜಯದ್ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ತತ್ರೈಕೋ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥೇತಿ ಪ್ರಥಿತೋ ಭುವಿ ಹಂಸರಾಟ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸುರೇಂದ್ರಂ ಚ ಸ್ವಯಂ ತತ್ರ ಸಮಾಗತಃ ॥ ೭ ॥

ಕೇಶವಾದ್ಯೈಃ ಯತಿವರ್ಯೈಃ ವಾದಿರಾಜೇನ ಧೀಮತಾ ।
ಸಹಿತಂ ಸಮುಪಾಯಾಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಾಸಮುಪೇಂದ್ರಕಃ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರತ್ಯುಜ್ಜಗಾಮ ಸಹಿತೋ ಸ್ವಶಿಷ್ಯೈಃ ಸಹಿತೋ ಮುನಿಃ ।
ಸುರೇಂದ್ರಮಾಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನನಾಮ ಭುವಿ ವ್ಯಾಸರಾಟ್ ॥ ೯ ॥

ತಥಾ ನನಾಮ ತಂ ವ್ಯಾಸಂ ಸುರೇಂದ್ರೋ ಭುವಿ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಲಿಂಗನಂ ಚಕ್ರುಃ ಬಭೂವ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶುಶುಭಾತೇ ಉಭಾವತ್ರ ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮಸಾವಿವ ।
ಜನಾ ಮುಮುದಿರೇ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೌ ಹಂಸತತ್ತಮೌ ॥ ೧೧ ॥

ಪರಸ್ಪರಂ ಕರೌ ಗೃಹ್ಯ ಹ್ಯುಪವಿಷ್ಟೌ ಮುನೀ ಭುವಿ ।
ಉಕ್ತ್ವಾ ಕಾಲೋಚಿತಾಂ ವಾರ್ತಾಮುಭೌ ದುರ್ವಾಸಸನ್ನಿಭೌ ॥ ೧೨ ॥

ಅಥ ತತ್ಪತ್ತನಾವಾಸೀ ರಾಜಾ ಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ ।
ಆಗತ್ಯ ತತ್ರ ಹಂಸೌ ತೌ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ನನಾಮ ಚ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರಾವೇಶಯತ್ಪುರಂ ರಮ್ಯಂ ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಮಂಡಿತಮ್ ।
ನಿನಾಯ ಸ್ವಗೃಹಂ ದಿವ್ಯಂ ನಿವೇದ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ ॥ ೧೪ ॥

ಅಬ್ರವೀದ್ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಂ ಸ ಗೀಷ್ಪತಿಂ ದೇವರಾಡಿವ ।
ಅಯಂ ಸುರೇಂದ್ರಕೋ ಹಂಸಃ ಕಸ್ಯ ವಂಶೇ ಸಮುತ್ಥಿತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಗಜಕೋಣಪತಿಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಃ ಪ್ರಾಹ ನೃಪೋತ್ತಮಮ್ ।
ಶೃಣು ರಾಜನ್ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮತುಲಂ ಮುನೇಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅಯಂ ಸುರೇಂದ್ರೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರವಂಶೇ
ಜಾತೋಽಗ್ರತೇಜಾ ವಿಬುಧೇಂದ್ರತುಲ್ಯಃ ।
ಮಠೇ ಮಠೇ ಸಂತಿ ಸಹಸ್ರಶಃ ಪ್ರಭೋ
ನಾನೇನ ತುಲ್ಯೋ ಭುವಿ ಕೋಽಪಿ ಹಂಸಃ ॥ ೧೭ ॥

ಅಯಂ ಸುರೇಂದ್ರೋ ಮಾಮೇವ ದ್ರಷ್ಟುಮಭ್ಯಾಗತೋ ಧ್ರುವಮ್ ।
ಸಂಶಯಂ ಛಿಂದಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಾಽಸ್ತು ತೇ ಸಂಶಯಾ ಮತಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅಥ ತೌ ಹಂಸಪ್ರವರೌ ಸ್ನಾತ್ವಾ ದೇವೌ ಪ್ರಪೂಜತುಃ ।
ಸುರೇಂದ್ರೋ ರಾಘವಂ ವ್ಯಾಸೋ ವಾಸುದೇವಂ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ ೧೯ ॥

ತತ್ರ ರಾಜಾ ವ್ಯಾಸಮುನಿಮುವಾಚ ಪರಯಾ ಮುದಾ ।
ಸತ್ಯಂ ವದ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ರಾಮಾರ್ಚಾ ಯಾದೃಶೀ ಮಮ ॥ ೨೦ ॥

ರಾಮಾರ್ಚೇಯಂ ನೃಹರಿಣಾ ಯೇನಾನೀತಾ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ರಾಜತೀ ನಿರ್ಮಿತಾ ಹ್ಯನ್ಯಾ ಮಧ್ವೇನೇಯಂ ನಿಬೋಧಯ ॥ ೨೧ ॥

ಪುನಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ರಾಜಾಽಸೌ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಂ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ಕಥಂ ನೃಹರಿಣಾಽಽನೀತಾ ರಾಮಾರ್ಚಾ ಕೇನ ನಿರ್ಮಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

ಕಸ್ಮಿನ್ ದೇಶೇ ಸ್ಥಿತಾ ಪೂರ್ವಂ ತನ್ಮಮಾಚಕ್ಷ್ವ ವಿಸ್ತರಾತ್ ।
ರಾಮಚಂದ್ರಮುನಿರ್ನಿತ್ಯಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಚಚಾರ ದೇಶೇ ಸರ್ವತ್ರ ಘೋಷಯನ್ ಸ್ವಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಸ ರಾಮಚಂದ್ರಃ ಸ್ವಂ ಮತ್ವಾ ವೃದ್ಧಮಕ್ಷಮಮಾತುರಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ದ್ವಿಜಮನ್ಯಂ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಂ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಿಣಮಾತನೋತ್ ।
ವಿಬುಧೇಂದ್ರೇತಿ ತಂ ನಾಮ್ನಾ ವಿಶ್ರುತಂ ಚ ಚಕಾರ ಹ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಃ ಸ್ವಗುರುಣಾ ಹ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಮುದಾ ಯುತಃ ।
ಸ್ವೀಕೃತ್ಯಾರ್ಚಾಂ ರಾಜತೀಂ ತಾಂ ಮಾಧ್ವೀಂ ರಾಮಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ ೨೬ ॥

ಚಚಾರ ದೇಶೇ ಸರ್ವತ್ರ ಪೂಜ್ಯೈಃ ಶಿಷ್ಯೈಃ ದ್ವಿಜೈರ್ಯುತಃ ।
ಯಯೌ ವಾರಾಣಸೀಂ ವಸ್ತುಂ ತತ್ರ ವಾಸಮಥಾಕರೋತ್ ॥ ೨೭ ॥

ಅಥಾಸೌ ರಾಮಚಂದ್ರಶ್ಚ ಯರಗೋಳಪುರಂ ಗತಃ ।
ತತ್ರ ತತ್ಪುರಪಾಲೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಾರ್ಚಾದ್ವಯಮಂಜಸಾ ॥ ೨೮ ॥

ಯರಗೋಳಪುರಾಧೀಶಮಾಹೂಯೇದಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ।
ಇಮೇಽರ್ಚೇ ರಾಮಜಾನಕ್ಯೋಃ ತ್ವದ್ಗೃಹೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯತೇ ಮಯಾ ॥ ೨೯ ॥

ಅರ್ಹೋಽಸ್ಯಾಃ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯಃ ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಂ ನಾನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚನ ।
ಯದಾ ತ್ವತ್ಪುರಮಾಯಾತಿ ದೇಹಿ ತಸ್ಮೈ ಮುದಾ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಇತಿ ಸಂದಿಶ್ಯ ತಂ ಹಂಸಃ ಶಿಷ್ಯಾನಿದಮಭಾಷತ ।
ಯುಷ್ಮಾಭಿರತ್ರ ವಸ್ತವ್ಯಂ ಯಾವದಾಗಮನಂ ಮುನೇಃ ॥ ೩೧ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರೋ ಯತಿವರೋ ಯೋಗ್ಯೋ ರಾಘವಪೂಜನೇ ।
ಮಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ಮದ್ಗತಪ್ರಾಣಃ ಮದ್ಧಸ್ತಜನಿತೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೩೨ ॥

ಮಾಮಿವಾಜ್ಞಾಂ ಪಾಲಯತಿ ಗುರೋರ್ಮಧ್ವಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಅಹಂ ಸದಾ ದ್ವಿಜವರ್ಯೈಃ ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಸೇವಿತೋಽನಿಶಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ತಥಾಽಸೌ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಶ್ಚ ಸೇವ್ಯಃ ಸ್ಯಾದನಿಶಂ ಧ್ರುವಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಅರ್ಚೇ ರಾಘವಸೀತಯೋಃ ॥ ೩೪ ॥

ದೇಹಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ವಿವೇಶ ಹರಿಮಂದಿರಮ್ ।
ಅಥ ಶಿಷ್ಯಾ ಮಠೀಯಾಶ್ಚ ಚಕ್ರುರ್ವೃಂದಾವನಂ ತದಾ ॥ ೩೫ ॥

ಅಥ ಕಾಲೇ ಬಹು ಗತೇ ನಾಗತೇ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕೇ ।
ಅಥ ಯೇ ಮಠಶಿಷ್ಯಾಶ್ಚ ದುರ್ಧಿಯಃ ಸೇವಕಾಃ ಸದಾ ॥ ೩೬ ॥

ಸಮಾಯಾತಂ ತೌಳವಿಪ್ರಂ ನಾಮ್ನಾ ಕೃಷ್ಣೇತಿ ವಿಶ್ರುತಮ್ ।
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೇನ ಸಂಚಿಂತ್ಯ ತಂ ಚಕ್ರುರ್ಹಂಸಸನ್ನಿಭಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ದತ್ವಾ ಕೃತ್ರಿಮಸಂನ್ಯಾಸಂ ತಸ್ಮೈ ತೌಳಾಯ ಶಿಷ್ಯಕಾಃ ।
ವಿಬುಧೇಂದ್ರೇತಿ ಬಹುಧಾ ವದಂತಶ್ಚಾಗತಾಸ್ತದಾ ॥ ೩೮ ॥

ಯರಗೋಳಪತಿರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಯತಿಂ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕಮ್ ।
ಮತ್ವಾ ದದೌ ದೇವದೇವ್ಯೋಸ್ತಸ್ಮೈ ಚಾರ್ಚಾದ್ವಯೀಂ ಮುದಾ ॥ ೩೯ ॥

ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಹಂಸವೇಷಃ ತದ್ಗೃಹೇ ಪೂಜಯನ್ಮುದಾ ।
ಮುಮೋದ ಮುದಿಸ್ತೇನ ಪೂಜಿತಃ ಪ್ರಿಯಯಾ ಖಿಲಃ ॥ ೪೦ ॥

ರಾಮಚಂದ್ರಮಠೇ ಶಿಷ್ಯಾಃ ಸೇವಾಕಾರ್ಯೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ।
ತೇ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಮುತ್ಪಾದ್ಯ ತತ್ಸಮೀಪೇಽವಸನ್ ಖಿಲಾಃ ॥ ೪೧ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ನಿರ್ಮಿತಸ್ತೌಳಃ ಕೃತ್ರಿಮೋಽಪಿ ಬಹುಶ್ರುತಃ ।
ತೇಽರ್ಚೇ ಚಾದಾಯ ಪ್ರಯಯೌ ಸೇವಾಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಕ್ಸೈಃ ಸಹ ॥ ೪೨ ॥

ಅಥ ದೇಶಭವಾ ವಿಪ್ರಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾತುರ್ಮುಖೀಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಪ್ರತಿಮಾಂ ರಾಮಜಾನಕ್ಯೋಃ ಶ್ರದ್ಧಾಂ ತಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಚಕ್ರಿರೇ ॥ ೪೩ ॥

ಚಕ್ರಾಂಕಿತಾಂಶ್ಚಕಾರಾಸೌ ಪೂಜಯಂಶ್ಚ ದ್ವಿಜಾನ್ ಬಹೂನ್ ।
ತೈಃ ಪೂಜಿತಶ್ಚಚಾರಾಸಾವುರ್ವೀಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಯುತಃ ॥ ೪೪ ॥

ವೈಕುಂಠಂ ಚ ಗತೇ ರಾಮಚಂದ್ರೇ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಮಧ್ಯಗಃ ।
ಏಕಸ್ತಸ್ಮೈ ಯತೀಂದ್ರಾಯ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಯ ಚಾವದತ್ ॥ ೪೫ ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತು ಗತಸ್ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೃಂದಾವನಂ ಗುರೋಃ ।
ಶುಶೋಚ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಃ ಗುರುಂ ರಾಮಂ ಚ ಜಾನಕೀಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಯರಗೋಳಪತಿಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯಮಾಗತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ವದನ್ ಸರ್ವಂ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿವಿಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯತಿಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹಾ ಕಷ್ಟಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ।
ತ್ಯಕ್ತಾನ್ನಃ ತ್ಯಕ್ತನಿದ್ರಶ್ಚ ದೇವಮಾರಾಧಯದ್ಯತಿಃ ॥ ೪೮ ॥

ತದ್ವಂಶೇ ಜನಿತೋ ಜ್ಞಾನೀ ರಘುನಂದನಸಂಜ್ಞಿತಃ ।
ತೇನ ಸಂಪಾದಿತಾ ರಾಮಪ್ರತಿಮಾ ಪರಹಸ್ತಗಾ ॥ ೪೯ ॥

ರಘುನಂದನಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯೇಣ ವಿಪ್ರೇಣ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಾ ।
ಆನಯಾಮಾಸ ರಾಮಸ್ಯ ಅರ್ಚಾಂ ತಾಂ ಸೀತಯಾ ವಿನಾ ॥ ೫೦ ॥

ಏವಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ರಾಘವಾರ್ಚಾ ರಘುನಂದನಭಿಕ್ಷುಣಾ ।
ತತ್ರಾಸ್ತೇ ಜಾನಕೀ ರಾಜನ್ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಕುಲೇ ಶುಭಾ ॥ ೫೧ ॥

ಕೃತ್ರಿಮಾರ್ಚಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಕೃತಾ ವಿಪ್ರೇಣ ಧೀಮತಾ ।
ಕೃತ್ರಿಮಾರ್ಚಾಂ ಪೂಜಯಂತಿ ತತ್ರ ಜಾತಾಶ್ಚ ಭಿಕ್ಷವಃ ॥ ೫೨ ॥

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಕುಲೋತ್ಪನ್ನಾ ಯತಯೋ ರಾಮಮಾನಸಾಃ ।
ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕುಲೇ ಜಾತಾ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ರಘೂದ್ವಹಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ತೇನೋತ್ಪನ್ನಜ್ಞಾನಕಲಾ ಮುಕ್ತಾ ಗಚ್ಛಂತಿ ರಾಘವಮ್ ।
ಇದಂ ತಥ್ಯಂ ವಿದ್ಧಿ ರಾಜನ್ ನ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಚ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ॥ ೫೪ ॥

ಶಿಷ್ಯತ್ವಾತ್ತೇ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯವಧಾರಯ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮಾಥ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೫೫ ॥

ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಃ ಕೇಶವಾದ್ಯಾಶ್ಚ ವಾದಿರಾಜಃ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ ।
ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವದಂತಶ್ಚ ಮುಮುದೂ ರಾಜಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೫೬ ॥

ಸ ರಾಜಾ ನಿಖಿಲಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಸಾದರಮ್ ।
ಸುರೇಂದ್ರಮಿಂದ್ರಾವರಜಂ ಯಥಾ ಬಲಿರಮಂದಧೀಃ ॥ ೫೭ ॥

ತೇನ ಸಂಪೂಜಿತೋ ವ್ಯಾಸಂ ಸುರೇಂದ್ರಃ ಪ್ರಾಹ ಸುಸ್ಮಿತಃ ॥

॥ ಇತಿ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

***

ಪಂಚಮ ಸರ್ಗ

***

ಈ ಸರ್ಗದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ - ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಸುಂದರ ಸಮಾಗಮದ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ವೃತ್ತಾಂತವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರು ಮೂಲರಾಮನ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ವಿಚಾರ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ, ಸುಧೀಂದ್ರರಾಗಿ ಜಿತಾಮಿತ್ರರು ಅವತರಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸರ್ಗವು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರರಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರೇ ವಿಜಯೀಂದ್ರರಾಗಿ ಅವತರಿಸುವರೆಂದು, ಅವರೇ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರೆಂದು ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು, ಮುಂದೆ ಜಿತಾಮಿತ್ರರೇ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರರಾಗಿ ಅವತರಿಸುವರೆಂದೂ, ಮುಂದೆ ಅವರ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ತಾನು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಈ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ, ಅವರೇ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರು ಎಂದು ಕೇಳಲು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರಿಗೆ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ, ವಾದಿಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತ ಅರವತ್ನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರನಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರರ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ಕೈಯನ್ನಿರಿಸಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನ ಶಿಷ್ಯ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತ ಹಾಗೂ ಅವರು ತನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ

ಹೇಳಿ, ತಮ್ಮಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ದಂಡಕಮಂಡಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.

ಅನಂತರ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರ, ಪುಷ್ಯ ಶುದ್ಧ ದ್ವಾದಶಿಯಂದು ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು ಹರಿಪದ ಸೇರಿದರು.

* * *

ಅಥ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಂ ಸ ಸುರೇಂದ್ರಃ ಪರ್ಯಪೂಜಯತ್ ।
ಉವಾಚ ವಚನಂ ದಿವ್ಯಂ ಹರ್ಷಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ॥ ೧ ॥

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ತ್ವತ್ಸಮಾಗಮಕಾರಣಾತ್ ।
ಭವಾನ್ ಪ್ರಾಜ್ಞಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ರಾಜಮೃತ್ಯುನಿವಾರಕಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರುತಂ ತ್ವದ್ವಚನಂ ಸರ್ವಂ ಮಯಾ ರಾಜ್ಞಾ ನರೈರಪಿ ।
ಪುನರನ್ಯಮಹಂ ಪೃಚ್ಛೇ ವದ ಸಂಶಯನುತ್ತಯೇ ॥ ೩ ॥

ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಕುಲೋತ್ಪನ್ನಾ ಯತಯಃ ಸರ್ವ ಏವ ಹಿ ।
ಜಾಯಂತೇ ಯತಿರೂಪೇಣ ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ತೇ ಮಮಾಗ್ರತಃ ॥ ೪ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಜಿತಾಮಿತ್ರೌ ಹಂಸೌ ಹಂಸಕುಲೋದ್ಭವೌ ।
ತಾಭ್ಯಾಂ ನ ಪೂಜಿತಾ ಹ್ಯರ್ಚಾ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೫ ॥

ಇಮಂ ಮೇ ಸಂಶಯಂ ವ್ಯಾಸ ಛಿಂದಿ ತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಸಂಪದಾ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸುರೇಂದ್ರಂ ವ್ಯಾಸದೇಶಿಕಃ ॥ ೬ ॥

ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯತಿರ್ಧೀಮಾನದ್ಯ ಜಾತೋ ಪುನರ್ಭುವಿ ।
ಸೇವಾರ್ಥಂ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಸ ಮಯಾ ಪರಿಪಾಲಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಕೇಶವಾದಿಷು ಹಂಸೇಷು ಯೋ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ಸ ಏವ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಶ್ಚ ಸ ಮಯಾ ಯತಿರೂಪಧೃಕ್ ॥ ೮ ॥

ತ್ವಂ ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ಮಚ್ಛಿಷ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಯತೀಶ್ವರಮ್ ।
ಸ ಏವ ತ್ವತ್ಕುಲೇ ಪುತ್ರಸ್ತವ ನೂನಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೯ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಲೋಕೇ ವೈ ವಿಶ್ರುತೋ ಭವೇತ್ ।
ಜಿತಾಮಿತ್ರಃ ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಃ ವಿಜಯೀಂದ್ರಮುನೇಃ ಸುತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪುರತೋ ಭವಿತಾ ನೂನಂ ರಾಮಾರ್ಚಾಪೂಜನೇ ರತಃ ।
ಸುಧೀಂದ್ರ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಲೋಕೇ ಸ ಪ್ರಥಿತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ತಚ್ಛಿಷ್ಯೋಽಹಂ ಭವಿಷ್ಯೇಽಹಂ ದ್ವಿಜನ್ಮಾ ಯತಿಸತ್ತಮಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಲೋಕೇ ಸ ಪ್ರಥಿತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಉಕ್ತಂ ಸರ್ವಂ ಮಯಾ ತುಭ್ಯಂ ಕಿಮನ್ಯತ್ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಹ ವ್ಯಾಸಂ ಸಃ ಶ್ರುತಂ ಸರ್ವಂ ಮಯಾ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ದೇಹಿ ಮಮ ಪುತ್ರೋಽಯಂ ಸತ್ಯವಾನ್ ಭವ ।
ಅಥ ವ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮುವಾಚ ಹ ॥ ೧೪ ॥

ಭೋ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶೃಣು ದೇಶಿಕವತ್ಸಲ ।
ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಪಾಲಯನ್ವತ್ಸ ಸುರೇಂದ್ರಂ ತ್ವಮನುವ್ರಜ ॥ ೧೫ ॥

ತಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ಭವ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಚ್ಛಿಷ್ಯೋಽಪಿ ಸದಾ ಭವಾನ್ ।
ಪೂಜಯನ್ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ತ್ವಂ ವಿಚರಸ್ವ ಮಹೀತಲೇ ॥ ೧೬ ॥

ಜಹಿ ವಾದೀನ್ಸಮಸ್ತಾಂಸ್ತ್ವಂ ಕರ್ಕಶಾನ್ ತರ್ಕಭಾಷಣೈಃ ।
ಯೇ ಯೇ ಸಮಾಗತಾ ವತ್ಸ ತ್ವಾಂ ಜೇತುಂ ವಾಗ್ರಣಾಜಿರೇ ॥ ೧೭ ॥

ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯಾಚತುರೋ ಭವ ತ್ವಂ ಮದನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶಂ ತ್ವಂ ಮಾ ಕುರುಷ್ವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅಸ್ಮಾಕಂ ನೋಚಿತೋ ವತ್ಸ ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮಿಣೋ ವಯಮ್ ।
ಶಂಕರಸ್ಯೋಚಿತಂ ತತ್ತು ಯತೋಽಸಾವಸುರಾಂಶಕಃ ॥ ೧೯ ॥

ಇತ್ಯಾಶೀರ್ಭಿಃ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮಭಿಮಂತ್ರ್ಯ ಸುಸ್ಪಷ್ಟಧೀಃ ।
ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಕರಂ ಗೃಹ್ಯ ಸುರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕರೇ ದದೌ ॥ ೨೦ ॥

ದದಾಮಿ ಮತ್ಸುತಂ ತುಭ್ಯಂ ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ಯತವ್ರತಮ್
ಪರಿಪಾಲಯ ತ್ವಂ ಹಂಸ ತ್ವದರ್ಥಂ ಸ್ಥಾಪಿತೋ ಮಯಾ ॥ ೨೧ ॥

ಶಿಷ್ಯೇಷ್ವೇತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ನಾನೇನ ಸದೃಶೋ ಮಯಾ ।
ಜನಿಮಸ್ಯ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣುಷ್ವೈಕಾಗ್ರಮಾನಸಃ ॥ ೨೨ ॥

ಪುರಾಽಹಮವನೀಂ ಹಂಸಃ ಪರ್ಯಟನ್ನಗಮಂ ಪುರೀಮ್ ।
ಕ್ವಚಿತ್ತತ್ರ ಪ್ರಭುರ್ದೃಷ್ಟೋ ಮಯಾ ವೃದ್ಧೋ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೨೩ ॥

ನನಾಮ ಮಾಂ ಪುರಪತಿಃ ಪುತ್ರವಾನ್ ಭವ ಸಾದರಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮಾಂ ಪುನಃ ಪ್ರಾಹ ಅಪುತ್ರೋ ಅಹಮದ್ಯ ವೈ ॥ ೨೪ ॥

ವೃದ್ಧೋಽಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ವೃದ್ಧಾ ತ್ವದ್ವಾಕ್ಯಂ ನ ವೃಥಾ ಭವೇತ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽಹಂ ವಿಚಿಂತ್ಯಾಥ ಕೃಷ್ಣಾನುಗ್ರಹತೋ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಅಪುತ್ರೋಽಪಿ ಸಪುತ್ರಸ್ತ್ವಂ ಭವಿತಾಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ಮೇ ಮಹಾಬುದ್ಧೇಃ ತದ್ಭಾರ್ಯಾ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕೀ ॥ ೨೬ ॥

ಅರಜಾ ಗೃಹಿಣೀ ತಸ್ಯ ಸರಜಾಽಸೂತ ಬಾಲಕಮ್ ।
ತತ್ಪುತ್ರಶ್ಚ ಮಯಾ ಲಬ್ಧಃ ಪುನರನ್ಯೋಽಭವತ್ಸುತಃ ॥ ೨೭ ॥

ತೇನ ದತ್ತಂ ಸುತಂ ಗೃಹ್ಯ ಪಾಲಿತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವೈ ಜನಾಃ ।
ಮುಮುದುಃ ತಸ್ಯ ಜನಕೋ ಮಾತಾ ಸ್ವಸ್ಯೈವ ಬಾಂಧವಾಃ ॥ ೨೮ ॥

ಪುರೀಪತೇಃ ತಸ್ಯ ಮುನೇಃ ವಂಶಪುತ್ರೋ ಬಭೂವ ಹ ।
ಅಥ ಸಂವರ್ಧಿತೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರಃ ಸಂರಕ್ಷಿತೋ ಮಯಾ ॥ ೨೯ ॥

ಉಪನೀತೋ ದ್ವಿಜೈರ್ಬಾಲೋ ವವೃಧೇ ಚಂದ್ರವತ್ಸದಾ ।
ಅಧೀತೋ ಸ ಮಯಾ ಸಮ್ಯಕ್ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಮುಪಾಗತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಇದಾನೀಂ ಸ ಮಯಾ ದತ್ತೋ ಮಮ ಶಿಷ್ಯೋ ಪ್ರಿಯೋಽಧುನಾ ।
ಸಂರಕ್ಷಸ್ವ ಸುತಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ವತ್ಸುತೋಽಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩೧ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರದದೌ ವ್ಯಾಸಃ ಸುರೇಂದ್ರಾಯ ಸುತಂ ಸ್ವಕಮ್ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ತಂ ಮುನಿರ್ಹಂಸಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಸುರೇಂದ್ರಕಃ ॥ ೩೨ ॥

ಸುರೇಂದ್ರಃ ಪ್ರದದೌ ತಸ್ಯ ಭಿಕ್ಷೋಃ ದಂಡಕಮಂಡಲಮ್ ।
ಮಂತ್ರಂ ದತ್ವಾ ಸ್ವವಂಶಸ್ಯ ಕರ್ತಾರಂ ಕೃತವಾನ್ಮುನಿಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅಥಾಸೌ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಶ್ಚ ವಿಜಯೀಂದ್ರೇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ಸುರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಮುನೇಃ ಶಿಷ್ಯೋ ಭೂತ್ವಾ ತಂ ಪರ್ಯತೋಷಯತ್ ॥ ೩೪ ॥

ಅಥಾಸೌ ವಿಚಚಾರೋರ್ವೀಂ ಸುರೇಂದ್ರೋ ಭೂಸುರೈರ್ಯುತಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ವಶಿಷ್ಯವಿಜ್ಞಾನಂ ಕೌಶಲಂ ಮುಮುದೇ ಮುನಿಃ ॥ ೩೫ ॥

ಸ್ವಾಂತಕಾಲೇ ಚ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸುರೇಂದ್ರೋ ಗಜಗಹ್ವರೇ ।
ವಿಕಾರಿವತ್ಸರೇ ಪುಷ್ಯಶುಕ್ಲೇ ಚ ದ್ವಾದಶೀತಿಥೌ ॥ ೩೬ ॥

ಸುರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪುಣ್ಯದಿನಂ ಪ್ರಥಿತಂ ಭುವಿ ಸರ್ವತಃ ।

ಯ ಏತತ್ ಶೃಣುಯಾದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಶ್ಚಾಪಿ ಪರಿಕೀರ್ತಯೇತ್ ।
ಗುರುಭಕ್ತಿಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಗುರುದೀಕ್ಷಾಂ ಸಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೩೭ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಷಷ್ಠ ಸರ್ಗ

* * *

ಈ ಸರ್ಗವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ವೈಭವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು ಕುಬೇರನಂತೆ ದಾತಾರರು, ಧರೆಯಂತೆ ಕ್ಷಮಾಶೀಲರು, ಅಧರ್ಮ, ಭಗವದ್ದ್ವೇಷ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯಂತೆ ಇರುವವರು, ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತದಂತೆ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಂತೆ ಸತ್ಯಶೀಲರು, ಸಹಸ್ರಫಣೆಯಾದ ಆದಿಶೇಷನಂತೆ ವಾಗ್ವೈಖರೀವಿರಾಜಿತರು, ವಾದದಲ್ಲಿ ಭೀಮನಂತೆ, ಗಮನದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನಂತೆ, ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ವಿರಾಜಮಾನರಾದವರು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು ಎಂದು ಈ ಸರ್ಗದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಅಗಾಧ ಮಹಿಮೆ, ಅಗಾಧ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಪರವಾದಿಜಯ, ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪನೆ, ಇಂದ್ರಿಯ ಜಯ, ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಧ್ವರು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತರೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಿಯು ಇವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ಚಕಿತನಾಗಿ ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿತ್ಯವೂ ವಾದಮಾಡಿ ಸೋತರು. ನೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದ ಈ ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಶ್ರೀಗಳವರು ತಾವೂ ೧೦೪ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಕುಂಭಕೋಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಶೈವರ ಸೊಲ್ಲನ್ನಡಗಿಸಿ ದ್ವೈತಮಂದುಭಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದರು. ೬೪ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯದಿಂದ ಮೆರೆದರು. ಚಂದ್ರಕಲಾ ಎಂಬ ಕಾಮಪೀಡಿತ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮನ್ಮಥ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಪುಷ್ಪ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇರಳದ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇವರ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಇವರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅನೇಕ ತರುಣಿ-

ಯರೊಂದಿಗೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮನೋಹರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದ, ಸುಕುಮಾರಿಯರಾದ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸುಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಶುಕದಂತೆ ಮಧುರಾಲಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ನವಿಲಿನಂತೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವ, ಕುರಂಗನಯನೆಯರಾದ ಆ ಲಲಿತ ಲತಾಂಗಿಯರು ಶೃಂಗಾರ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಗಳಿಗೆ ತೈಲವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ-ದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರಿದ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ದಾರ್ಢ್ಯ, ಪ್ರಸನ್ನಮುಖತೆ, ಸಾತ್ವಿಕ, ತೇಜಸ್ಸು ಇವುಗಳು ಅವರ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ. ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮಹಿಮೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ತಾನಾಗಲೀ ಇತರರಾಗಲೀ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಮರ್ಥ-ರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಈ ಸರ್ಗವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಅಥ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ

ಸುರೇಂದ್ರಸೂನುಂ ವಿಜಯೀಂದ್ರಹಂಸಂ
ಸಂವರ್ಣಯೇಽಹಂ ಶೃಣುಯಾಜ್ಜನೌಘಃ ।
ಸ್ವತೇಜಸಾ ಭಾಸ್ಕರಸನ್ನಿವೇಶಃ
ಸ್ವಮೇಧಯಾ ದೇವಗುರೂಪಮೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಕುಬೇರ ಇವ ದಾತಾ ಸಃ ಕ್ಷಮಯಾ ಪೃಥಿವೀಸಮಃ ।
ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿಸಮಃ ಕ್ರೋಧೇ ಧೈರ್ಯೇ ಚ ಹಿಮವಾನಿವ ॥ ೨ ॥

ಧರ್ಮಃ ಸತ್ಯೇ ಚ ಧೀಮಾನಹಿರಿವ ವಚಸಾ ಭೂಸುರಾಣಾಂ ಸಭಾಯಾಂ
ಜೇತಾ ಭೀಮ್ಯೈವ ವಾದೇ ಪವನ ಇವ ಗತೌ ಸಂಪದಿ ಶ್ರೀರಿವಾಢ್ಯಃ ।
ದಾತಾ ಜ್ಞಾತಾ ಚ ಸರ್ವಾನಹಿಪತಿಶಯನಂ ಪೂಜಯಂಸ್ತೋಷಯಂಶ್ಚ
ಲೋಕೈಃ ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯೋ ಭುವಿ ಮನುಜವರೈರ್ಮಾನಿತೋಽಭೂನ್ಮುನೀಂದ್ರಃ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಕಾಲಾಂತರೇವಾದೀ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಮುನೇರ್ಜ್ಞಾನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತಮಾನಸಃ ॥ ೪ ॥

ವಾದಯಾಮಾಸ ತೇನೈವ ವಿಜಯೀಂದ್ರೇಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ।
ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ ಪತ್ರದ್ವಾರೇಣ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ ೫ ॥

ತಿರ್ಯಕ್ ಪುಂಡ್ರಧರೋ ವಾದೀ ವೇದವೇದಾಂತಪಾರಗಃ ।
ಮತಾವಲಂಬೀ ನೀಚಸ್ಯ ಶಂಕರಸ್ಯ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ॥ ೬ ॥

ಅಭೇದವಾದಕೋ ನಿತ್ಯಂ ಜರಾಸಂಧ ಇವಾಧಮಃ ।
ಶಿವಪೂಜಾರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಪಾಷಂಡ ಇವ ದುಷ್ಟಧೀಃ ॥ ೭ ॥

ಚಕಾರ ಶತಸಂಖ್ಯಾಕಾನ್ ಗ್ರಂಥಾನಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತಃ ।
ತಂ ಜಿಗಾಯ ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸ್ವಯಂ ಗ್ರಂಥಾಂಶ್ಚಕಾರ ಹ ॥ ೮ ॥

ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಭೇದತತ್ತ್ವಾರ್ಥಪೂರ್ಣಾನ್ಸರ್ವತ್ರ ವಿಶ್ರುತಾನ್ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಕೃತೈರ್ಗ್ರಂಥೈಃ ತದ್ಗ್ರಂಥಾಸ್ತೇ ನಿರಾಕೃತಾಃ ॥ ೯ ॥

ಏವಂ ವಾದೇ ನಿರಸ್ತಃ ಸಃ ವಿಜಯೀಂದ್ರೇಣ ಭೂಸುರಃ ।
ನಿರ್ವೇದಮಗಮದ್ಧೀಮಾನ್ ಮೃತಪುತ್ರ ಇವ ವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೦ ॥

ವೈಷ್ಣವಾ ಆಗಮಾಃ ಸರ್ವೇ ವೇದಾಶ್ಚತ್ವಾರ ಊರ್ಜಿತಾಃ ।
ನೀಚೇನ ತೇ ಕೃತಾಃ ಸರ್ವೇ ಶೈವಾ ಶಿವಪರಾಸ್ತಥಾ ॥ ೧೧ ॥

ತೇ ವೇದಾದ್ಯಾಃ ಪುನಸ್ತೇನ ವೈಷ್ಣವಾಶ್ಚ ಕೃತಾಃ ಪುನಃ ।
ಏತದ್ದುಃಖೇನ ಸಂತಪ್ತೋ ಹ್ಯಪ್ಪಯ್ಯೋ ಗತವಾಂಸ್ತಮಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಷ್ಣುವೈಷ್ಣವದ್ವೇಷೇಣ ವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಚಚಾರ ದೇಶಾನಖಿಲಾನ್‌ಸಹಿತೋ ದ್ವಿಜಪುಂಗವೈಃ ॥ ೧೩ ॥

ಅಥಾಗತೋ ಕುಂಭಕೋಣದೇಶಂ ಯತಿವರೋ ದ್ವಿಜೈಃ ।
ಸಹಿತೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯಃ ಶೈವಾಂಸ್ತತ್ರ ಜಿಗಾಯ ಸಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸ ಕೋಣನಿಲಯಂ ಗತ್ವಾ ಗ್ರಾವಗ್ರೀವಂ ಜಿಗಾಯ ಚ ।
ತನ್ಮಠೇ ಗ್ರಾವನಿಚಯೇ ವಾಸಂ ತತ್ರ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೧೫ ॥

ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ವಿದ್ಯಾಶ್ಚ ನಾನಾಕಾರಾ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಪರ್ಮಕಾರಾನಜಯತ್ ಕುಂಭಕಾರಾಂಶ್ಚ ನಾಪಿಕಾನ್ ॥ ೧೬ ॥

ಗಾಯಕಾನ್ ಗಾನನಿಪುಣಾನ್ ವಾದಕಾನ್ ವಾದ್ಯಕೋವಿದಾನ್ ।
ಪುಲಿಂದಾನ್ ಸೂತ್ರಕರ್ಮಜ್ಞಾನ್ ಲೋಹಕರ್ಮವಿಶಾರದಾನ್ ॥ ೧೭ ॥

ನಾನಾಕ್ರೀಡಾಪರಾನನ್ಯಾನ್ ವಂಶಸ್ತಂಭಭರಾನಥ ।
ಸರ್ವಪೀಡನಕಾನನ್ಯಾನ್ ಜಿಗಾಯ ಪರವಿದ್ಯಯಾ ॥ ೧೮ ॥

ವೇಶ್ಯಾಂ ಕಾಮಪರಾಧೀನಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಚಂದ್ರಕಲಾಂ ಮುನಿಃ ।
ಸದ್ಯೋ ಜಿಗಾಯ ಕುಸುಮಪ್ರಹಾರೇಣ ಗತವ್ಯಥಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಜಿತಾಂ ವೇಶ್ಯಾಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ವಿಜಯೀಂದ್ರೇಣ ಭಿಕ್ಷುಣಾ ।
ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಹ್ಯಬ್ರುವನ್ ಹಂಸಪುಂಗವಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಶೃಣು ತ್ವಂ ವಚನಂ ಹಂಸ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಯತಿಪುಂಗವ ।
ವದಂತಿ ಲೋಕಾ ನಿಖಿಲಾ ಹನೂಮದ್ಭೀಷ್ಮಸನ್ನಿಭ ॥ ೨೧ ॥

ಭವಾನಿತಿ ಮಹಾಭಾಗ ಕಥಂ ತ್ವಂ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತ್ವಂ ಯದಿ ಚೇತ್ ತ್ವಯಾ ವೇಶ್ಯಾ ಜಿತಾ ಕಥಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ವದ ತ್ವಂ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯ ಶಂಕಾಽಸ್ಮಾಕಂ ಪರಾಭವೇತ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೈಃ ಪ್ರಾಹ ಸರ್ವಾನಹಂ ಜನ್ಮಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ ೨೩ ॥

ಯೋಷಿದಂಗಸ್ಪರ್ಶನೇಽಪಿ ನ ಮೇಽಂಗಂ ದ್ರವತೇ ದ್ವಿಜಾಃ ।
ಅಗ್ನಿಕುಂಡಸಮಾ ನಾರೀ ಘೃತಕುಂಭಸಮಃ ಪುಮಾನ್ ॥ ೨೪ ॥

ತಥಾಽಪಿ ನಾಯಂ ಧರ್ಮೋ ಮೇ ನಾಸ್ತಿ ವಿಪ್ರಾಶ್ಚ ವೈಭವಮ್ ।
ಅಥ ತೇ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ವೇಶ್ಯಾಃ ಸಂಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸುಃ ತೈಲಾಭ್ಯಂಗೇ ಚ ಕರ್ಮಣಿ ।
ತಾ ವೇಶ್ಯಾಃ ಸುಕುಮಾರ್ಯಶ್ಚ ಶ್ಯಾಮಾಃ ಪಂಕಜಲೋಚನಾಃ ॥ ೨೬ ॥

ದಿವ್ಯಗಂಧವಹಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಚಲಚ್ಛ್ರೋಣಿಪಯೋಧರಾಃ ।
ಲೋಲಕುಂಡಲಕರ್ಣಾಶ್ಚ ನಿಷ್ಕಕಂಠ್ಯಃ ಸುವಾಸಸಃ ॥ ೨೭ ॥

ಗಲತ್ಪುಷ್ಪಸುಕೇಶಾಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಾಃ ।
ಯಾಸಾಂ ಮುಖಂ ಕಲಯಿತುಂ ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೨೮ ॥

ತಾಃ ಸಮಾಗತ್ಯ ಹಂಸೇಂದ್ರಂ ಪೀಠೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸಾದರಮ್ ।
ಗಾಯಂತ್ಯೋ ಮಧುರಾಲಾಪಾ ನನೃತುಶ್ಚಾಪ್ಸರೋಪಮಾಃ ॥ ೨೯ ॥

ತದಾ ಸ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯಃ ರಾಮಪಾದಾರ್ಪಿತಾಶಯಃ ।
ನಾರಾಯಣಪದಸ್ಯಾರ್ಥಪರೋಽಭೂದ್ಯತಿಸತ್ತಮಃ ॥ ೩೦ ॥

ನಿಮೀಲಿತಾಕ್ಷೋ ಹೃತ್ಪದ್ಮಸಂಸ್ಥಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಚತುರ್ಭುಜಮ್ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಸಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಮಾಲಿಂಗಿತವಕ್ಷಸಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ತಟಿತ್ಕೋಟಿಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಚಂದ್ರವಚ್ಛೀತಲಂ ಹರಿಮ್ ।
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಮನಸಾ ನಿರ್ಮಲೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ ॥ ೩೨ ॥

ತಾಸ್ತದಾ ಕ್ಷುಬ್ಧಮನಸಂ ವಿಜಯೀಂದ್ರಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಚ ।
ಪುನಶ್ಚಕ್ರುಃ ಪ್ರಯತ್ನಂ ಚ ಕರ್ಮಣಾ ರೂಪಜೀವಿಕಾಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅಭ್ಯಂಗನಂ ಯೋಷಿತಾಶ್ಚ ಚಕ್ರುರ್ಮೋಹಯಿತುಂ ಯತಿಮ್ ।
ಚಲಚ್ಛ್ರೋಣಿನಟದ್ವೇಣಿಚಲದ್ಗುರುಪಯೋಧರಾಃ ॥ ೩೪ ॥

ಅಸ್ಯ ಪೀಠೋಪವಿಷ್ಟಸ್ಯ ಹ್ಯಭ್ಯಂಗಂ ಕಾರಯಂತ್ಯಹೋ ।
ತಥಾಽಪಿ ನಾಚಲಚ್ಚಿತ್ತಂ ವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ಯ ಯೋಗಿನಃ ॥ ೩೫ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ಚ ಯೋಗೀಂದ್ರಮನಃ ಕೃಷ್ಣಪದಾಂಬುಜೇ ।
ವಾಚಸ್ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಗಣನೇ ನೇತ್ರೇ ವಿಷ್ಣುನಿರೀಕ್ಷಣೇ ॥ ೩೬ ॥

ಕಾಮಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಭಜನೇ ಬುದ್ಧಿಸ್ತತ್ತ್ವಾರ್ಥನಿಶ್ಚಯೇ ।
ಗೋವಿಂದಪಾದಸಚ್ಛಾಯಾತುಲಸ್ಯಾ ಗಂಧಧಾರಣೇ ॥ ೩೭ ॥

ವಿಜ್ಞಾನಕಲಯಾ ಛಿತ್ತ್ವಾ ಬಭೌ ಕಾಲಾಗ್ನಿಸನ್ನಿಭಃ ।
ಸಂಸ್ಥಿತಾ ರೂಪವತ್ಯಸ್ತಾಃ ತೈಲಾಭ್ಯಂಗನಕರ್ಮಣಿ ॥ ೩೮ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಭಾವಸುನಿಭಂ ಸಂತ್ರಸ್ತಾ ವಾರಯೋಷಿತಾಃ ।
ಅಥ ಪ್ರಣೇಮುಸ್ತಾಸ್ಸರ್ವಾ ಹಂಸಭೀತ್ಯಾ ಭಯಾತುರಾಃ ॥ ೩೯ ॥

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಸರ್ವಾನ್ ಯೋಗೀಂದ್ರಃ ಸ್ವಸ್ಯ ದೂಷಕಾನ್ ।
ಸ್ವಕೌಪೀನಂ ದದೌ ತೇಷಾಂ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೪೦ ॥

ತತ್ಕೌಪೀನಂ ಪರೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ನಿರ್ದ್ರವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸ್ತದಾ ।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ತುಷ್ಟುವುಃ ಸರ್ವೇ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಮಿತಿ ॥ ೪೧ ॥

ಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯ ತ್ವತ್ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಭೂತಲೇ ।
ವಿಭಾಂಡಕಸುತಃ ಪೂರ್ವಂ ಸರ್ವೈರ್ವೇಶ್ಯಾಜನೈರಿತಿ ॥ ೪೨ ॥

ಶ್ರುತಂ ಪುರಾಣೇ ಭಗವನ್ನಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಹರಿಣೀಭವಃ ।
ಋಷ್ಯಶೃಂಗಾದ್ವರಿಷ್ಠೋಽಸಿ ಹನೂಮದ್ಭೀಷ್ಮಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೪೩ ॥

ಬಲವಾನಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮೋ ವಿದ್ವಾಂಸಮಪಿ ಕರ್ಷತಿ ।
ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥೋಽಯಂ ತ್ವಯಾ ಧೀಮನ್ ವಿತಥೀಕೃತ ಏವ ಹಿ ॥ ೪೪ ॥

ವಯಂ ವಿದ್ಮೋ ಭವಂತಂ ಚ ಯೋಗಿನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ಪರಮ್ ।
ತೀರ್ಣೋ ಹನುಮತಾ ಸಿಂಧುಃ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಃ ॥ ೪೫ ॥

ನಿಸ್ತೀರ್ಣಶ್ಚ ತ್ವಯಾ ಕಾಮಸಿಂಧುಃ ಪಾರವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಭೀಷ್ಮೇಣ ನಿರ್ಜಿತಾ ಯುದ್ಧೇ ಶತ್ರವಃ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಮುನೇ ॥ ೪೬ ॥

ಅಸಂಖ್ಯಾತಾ ಜಿತಾ ವಾದಯುದ್ಧೇ ವೈ ಬಹು ಶತ್ರವಃ ।
ಕೋಪಾತ್ಸಂಚಲದೋಷ್ಠೋಽನ್ಯೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಮುವಾಚ ಹ ॥ ೪೭ ॥

ಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಸ್ತ್ರೈಣಸ್ತ್ವೈವ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಇತ್ಥಮುಕ್ತಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರೋಽಬ್ರವೀದ್ಧಿ ತಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಭೋ ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಾಕ್ಯಂ ತೇ ನಾಸ್ಮಾಕಂ ಕೋಪದಂ ಭವೇತ್ ।
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತ್ವೇ ಮಮ ತೇ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯೇ ನಿದರ್ಶನಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪತ್ಕೂಪೇ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ರಜತಂ ಮುನಿಃ ।
ಮಾಸಾಂತೇ ತತ್ಸಮಾದಾಯ ಸಭಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದರ್ಶಯನ್ ॥ ೫೦ ॥

ರಜತಂ ಶುಕ್ಲವರ್ಣಂ ಹಿ ರಕ್ತವರ್ಣಂ ಕಥಂ ವದ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಯತಿನಾ ತೇನ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತತ್ ॥ ೫೧ ॥

ವಿಮೃಶ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾರ್ಗೇಣ ರಕ್ತವರ್ಣಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ ।
ವಿಪ್ರಸ್ತಸ್ಮೈ ಮುನೀಂದ್ರಾಯ ಹ್ಯವದದ್ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ದ್ವಿಜಃ ॥ ೫೨ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ ಮುನೇ ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜಯೀಂದ್ರ ಯತಿವ್ರತ ।
ವಿಷ್ಠಮಾಮ್ಲರಸಂ ತೇನ ರಜತಂ ತಾಮ್ರವರ್ಣಕಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರೋಽಬ್ರವೀದ್ದ್ವಿಜಮ್ ।
ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತ್ವಯಾ ವಿಷ್ಠಂ ಭಕ್ಷಿತಂ ರಸಹೇತವೇ ॥ ೫೪ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮುನಿನಾ ತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮುನಿಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅಹಂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರೇಣ ಬ್ರುವೇ ವಿಷ್ಠರಸಂ ಮುನೇ ॥ ೫೫ ॥

ತತಸ್ತಮೂಚೇ ಸ ಮುನಿಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ದುಷ್ಟಭಾಷಿಣಮ್ ।
ಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರೇಣ ಮಯಾ ವೇಶ್ಯಾ ಜಿತಾಽಮುನಾ ॥ ೫೬ ॥

ಏವಂ ತೇನ ಮುನೀಂದ್ರೇಣ ವಿಮುಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಭವತ್ ।
ಸನ್ನತಾಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಜಯೀಂದ್ರಮಥಾಬ್ರುವನ್ ॥ ೫೭ ॥

ಅಸ್ಮಾನುಗ್ರಹಮಿಚ್ಛಾಮೋ ಮಾ ಭೂತ್ ಕೋಪಶ್ಚ ತಾವಕಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ಯ ಪಾದಯೋಃ ॥ ೫೮ ॥

ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸುರವ್ಯಗ್ರಾ ಪುನರೇವಂ ಯತೀಶ್ವರಮ್ ।
ಅಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತ್ವಂ ಹನೂಮದ್ಭೀಷ್ಮಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೫೯ ॥

ತ್ರೇತಾಯಾಂ ರಾಮದೂತಸ್ಯ ಲಂಕಾಯಾಂ ಚ ಹನೂಮತಃ ।
ದಶಾಸ್ಯಸದನೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸುಪ್ತಾನಾಂ ಚ ನಿರೀಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೬೦ ॥

ನಾಭವದ್ವ್ರತಲೋಪಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀತಿ ತಂ ವಿದುಃ ।
ಏಕ ಏವ ಹನೂಮಾಂಸ್ತು ತ್ರೇತಾಯಾಂ ವಾಯುನಂದನಃ ॥ ೬೧ ॥

ನಿಯತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀತಿ ಪ್ರಮಿತೋ ರಾಮಕಿಂಕರಃ ।
ತಥೈವ ದ್ವಾಪರೇ ಭೀಷ್ಮಃ ಪ್ರಥಿತಃ ಕೃಷ್ಣಕಿಂಕರಃ ॥ ೬೨ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲಿಯುಗೇ ಹಂಸ ತವ ಸಂದರ್ಶನಾತ್ತಥಾ ।
ಸ್ಪರ್ಶನಾತ್ ರೂಪಜೀವಾನಾಂ ಹನೂಮಾನಿವ ನಿಶ್ಚಲಃ ॥ ೬೩ ॥

ಆಬಾಲಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀತಿ ವಿಘೋಷಯ ನಿರಂತರಮ್ ।
ಪರಿಪಾಲಯ ಸರ್ವಾನ್ನಃ ತ್ವದ್ದೂಷಣಪರಾಯಣಾನ್ ॥ ೬೪ ॥

ಸಾಧವಃ ಪ್ರಾಯಶೋ ಲೋಕೇ ಪರಾರ್ಥೈಕಾಂತಜೀವಿನಃ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಸೇವಾ ಸತತಂ ಸ್ಮರಣಂ ದರ್ಶನಂ ತಥಾ ॥ ೬೫ ॥

ದೇಹಿ ನೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯ ಸಮುದ್ಧರ ಕೃಪಾಕರ ।
ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಯೋಗೀಂದ್ರ ನಮಸ್ತೇ ಶಿಷ್ಯವತ್ಸಲ ॥ ೬೬ ॥

ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಮಾನಿತಾಃ ತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ।
ತತ್ರೈಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ವಿಜಯೀಂದ್ರಮಭಾಷತ ॥ ೬೭ ॥

ಏತನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಖಿಲಂ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚನೋದ್ಭವಮ್ ।
ತಥೈವ ಮಧ್ವರಾಮಾರ್ಚಾಪೂಜಾವೈಭವಸಂಭವಮ್ ॥ ೬೮ ॥

ಮನ್ಯೇ ಮುನೀಂದ್ರ ಸತತಂ ಮಾಂ ಪಾಲಯ ಕೃಪಾಕರ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಣನಾಮಾಥ ಪುನಃ ಪುನರುದಾರಧೀಃ ॥ ೬೯ ॥

ತಪ್ತಚಕ್ರಾಂಕಿತಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ತಾನ್ವಿಪ್ರಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಚ ತಮ್ ।
ಚಚಾರಾವ್ಯಾಹತಗತಿಃ ಘೋಷಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋದಿತಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ಚಚಾರ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಸಿಂಹಃ ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗೇಷ್ವಿವ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾ ಮೂಕತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಿಜಯೀಂದ್ರಪುರಸ್ತದಾ ॥ ೭೧ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಜಯತ್ಸರ್ವಾನ್ ತರ್ಕಮೀಮಾಂಸವಾದಕಾನ್ ।
ದೈವಜ್ಞಾನ್ ಭಿಷಜೋ ಭಾಟ್ಟಾನ್ ಮಾಯಿನಃ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಗಾನ್ ॥ ೭೨ ॥

ಸರ್ವಾನ್ ವಿಜಿತ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಪತ್ರಲೇಖನಮಾರ್ಗತಃ ।
ಯೇ ಯೇ ಜನಾ ವೇದವಿದ್ಯಾ ತೇ ತೇ ತೇನ ವಿನಿರ್ಜಿತಾಃ ॥ ೭೩ ॥

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪರ್ವ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ

ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂಕಾಶಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಕಮಂಡಲುಮ್ ।
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ದಧಾನಂ ಕಾಷಾಯವಸನಂ ರಾಮಮಾನಸಮ್ ॥
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿಂ ತುಲಸೀದಾಮವಕ್ಷಸಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿತಪಃಪೂರ್ಣಂ ಧ್ಯಾಯೇದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

ಕಾಯಿಸಿದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಮಂಡಲುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ,ಕಾಷಾಯ-ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾದ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ, ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುಳಸೀಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಜ್ಞಾನ - ಭಕ್ತಿ - ತಪಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ಸರ್ವಾನ್ ವಿಜಿತ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಚಚಾರ ಪವನೋ ಯಥಾ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಕ್ತುಂ ವರ್ಷಶತೈರಪಿ ॥ ೭೪ ॥

ನಾಹಂ ಸಮರ್ಥೋ ಹ್ಯನ್ಯೋ ವಾ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮ ಹ ।
ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಯಶ್ಚಾಪಿ ಪರಿಕೀರ್ತಯೇತ್ ।
ಗುರುಭಕ್ತಿಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಗುರುದೀಕ್ಷಾಂ ಸಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೭೫ ॥

॥ ಇತಿ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಸಪ್ತಮ ಸರ್ಗ

* * *

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಉಡುಪಿಗೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ನೀಡಿದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಠವನ್ನೇ ನೀಡಿದ ವಿಚಾರ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಮಠದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪೂಜಾ-ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದರ್ಶನವಾಗಲಿ ಎಂದು ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ದೇವಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ರಂಧ್ರವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ವಿಷಯ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಈ ವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಚರಿತೆಯು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ನಿತ್ಯ ಕೇಳುತ್ತಾರೋ, ಯಾರು ಕೀರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಸುದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯು ರಚಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕವಿಗಳು ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಅಥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥಾಸೌ ಭಗವಾನ್ ವ್ಯಾಸಃ ಸಶಿಷ್ಯೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಕಃ ।
ದೇಶೇ ದೇಶೇ ವ್ರತಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ವಿಪ್ರಾನ್ ಚಕ್ರಾಂಕಿತಾನ್ ಬಹೂನ್ ॥ ೧ ॥

ಕಾರಯಾಮಾಸ ತೈಃ ಪೂಜ್ಯಃ ಪ್ರಯಯೌ ಸಂಚರನ್ ಭುವಿ ।
ಶ್ರೀರಂಗಾದಿಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸ್ವಮಠಂ ಸ್ವಮತಂ ಮುನಿಃ ॥ ೨ ॥

ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಬಹುಧಾ ಶಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಏವಂ ಸರ್ವತ್ರ ಶಿಷ್ಯೇಷು ವರ್ಧಿತೇಷು ಮಹಾತ್ಮಸು ॥ ೩ ॥

ಅಥಾಸೌ ಸಂಚರನ್ನುರ್ವೀಂ ರೌಪ್ಯಪೀಠಮಗಾದ್ಯತಿಃ ।
ತತ್ರ ಹಂಸೋ ವಾದಿರಾಜೋ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಜಯೀಂದ್ರಕಮ್ ॥ ೪ ॥

ಆಹೂಯ ಬಹುಮಾನೇನ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಸದ್ಮನಿ ।
ಸ್ವಮಠೇ ವಾದಿರಾಜೇನ ಸ್ಥಾಪಿತೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಕಃ ॥ ೫ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರಮಠೋ ಲೋಕೇ ಪ್ರಥಿತೋ ರೌಪ್ಯಪೀಠಕೇ ।
ಸ್ವಮಠೇ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಪೂಜಾಕಾಲೇ ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕೃಷ್ಣಸಂದರ್ಶನಂ ಭೂಯಾದಿತಿ ರಂಧ್ರಂ ನಿರಂತರಮ್ ।
ನಿರಂತರಂ ದೇವಪೂಜಾಕಾಲೇ ಪಶ್ಯಸಿ ಯಾದವಮ್ ॥ ೭ ॥

ಏವಂ ನಿರ್ಮಾಯ ಯತಿಪಃ ತತ್ರ ಶಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸ್ಥಾಪಯನ್ ।
ತತ್ರಾಪಿ ಬಹುಧಾ ಮಾನಂ ಪ್ರಕುರ್ವಂತಿ ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೮ ॥

ರೌಪ್ಯಪೀಠಸ್ಥಾ ಯತಯೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಮಠಸ್ಯ ಚ ।
ವಾದಿರಾಜೋ ಜಯೀಂದ್ರಶ್ಚ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೌ ಯತೀಶ್ವರೌ ॥ ೯ ॥

ಉಭೌ ತೌ ಸಮಕಾಲೀನಾವುಭೌ ಸಮಮತೀ ಭುವಿ ।
ಉಭೌ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಕರ್ತಾರಾವುಭೌ ವಾದೀಂದ್ರವಾರಣೌ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ವಾದಿರಾಜೋ ಮತಿಮಾನ್ ಮಾನಯಾಮಾಸ ತಂ ತದಾ ।
ಅಥಾಸೌ ವಿಜಯೀಂದ್ರಶ್ಚ ತಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಸಾದರಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರಯಯೌ ಕುಂಭಕೋಣಾಖ್ಯಂ ದೇಶಂ ಲೋಕೈಕವಿಶ್ರುತಮ್ ।
ತತ್ರ ವಾಸಂ ಚಕಾರಾಸೌ ಕುಂಭಕೋಣಾಲಯೇ ಮುನಿಃ ॥ ೧೨ ॥

ಇತೀದಂ ಕೀರ್ತಿತಂ ಲೋಕೇ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಭುವಿ ಮಾನುಷೈಃ ।
ಯ ಇದಂ ಶ್ರುಣುಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಯಶ್ಚಾಪಿ ಪರಿಕೀರ್ತಯೇತ್ ॥ ೧೩ ॥

ತಸ್ಯ ದೇವೇ ರಾಮಚಂದ್ರೇ ಗುರುಷು ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಷು ।
ಸುದೃಢಾ ಜಾಯತೇ ಭಕ್ತಿಃ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ಇದಂ ಕೃತಂ ಮಧ್ವನಾಮ್ನಾ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಮಾಧವಮಧ್ವಯೋಃ ॥ ೧೪ ॥

॥ ಇತಿ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಕಲಿಯುಗದ ಕಾಮಧೇನು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕರುಣಿಸಿದ ಮಹಾಮಹಿಮರು ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಗಾಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯ - ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಂದ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದವರು. ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ವಿದ್ಯಾವೈಭವ ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನರಾದ ಇವರಿಗೆ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಸನ್ಯಾಸ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲದೇ ಶೈವರು, ಅದ್ವೈತಮತಾನುಯಾಯಿಗಳೂ ಇವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ವೈಭವವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ವಿಶ್ವತೋಮುಖವಾದುದೆಂದು ಕೃಷ್ಣಯಜ್ವಾ ಎಂಬ ಕವಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಔದಾರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೂರು ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರ ತಪಸ್ಸು, ವಿದ್ಯೆ, ವಿನಯ, ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅನುಕಂಪ ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಅನೇಕ ರಾಜಮಹಾ-ರಾಜರು ಇವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇವರ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ಹಂತ್ಯರ್ಹನ್ನಿರುಕ್ತಿಂ, ಹರತಿ ಪರಿಣತಿಂ ಬುದ್ಧಧೀಪದ್ಧತೀನಾಂ
ಕಾಣೋದೋಕ್ತಿಪ್ರಣಾಡೀಂ ಕ್ಷಪಯತಿ ಪದವೀಮಾಕ್ಷಿಪತ್ಯಾಕ್ಷಪಾದೀಮ್ ।
ಧಾತುರ್ನೀತಿಂ ಧುನೀತೇ ಗ್ಲಪಯತಿ ಕಪಿಲಾಲಾಪಲೀಲಾಕಲಾಪಂ
ಧೀರಸ್ತ್ರಯ್ಯಂತತತ್ತ್ವಸ್ಥಿತಿಮುಪಚಿನುತೇ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರೋ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥

ಧೀರ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರವ್ರತಿವರಧನದಃ ಕಿನ್ನರೀಗೀತಿಷು ತ್ವದ್-
ದಾನಕ್ರೀಡಾಪದಾನಂ ಸದಸಿ ನಿಶಮಯನ್ನಂತರೀಕ್ಷ್ವಾಕುಲೋಽಪಿ
ಮೂರ್ಧ್ನಃಕಂಪೈರ್ಮುದೈವ ಪ್ರಮದಮಭಿನಯನ್ ಪ್ರೀಯತೇ ಸೋಽಯಮಕ್ಷ್ಣೋಃ
ತತ್ಕಾಲೋತ್ತಂಸಿಮೌಲಿಸ್ರಗವಿರಲರಜಃ ಪಾತಜೈರಶ್ರುಪೂರೈಃ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರವ್ರತಿಸಾರ್ವಭೌಮ
ಗಾಂಭೀರ್ಯಮೌದಾರ್ಯಮುಖೈರ್ಗುಣೌಘೈಃ ।
ತುಲ್ಯಸ್ತ್ವಯಾ ನ ತ್ರಿಷು ವಿಷ್ಟಪೇಷು
ನಿಶಾಮ್ಯತೇ ಕೋಽಪಿ ನಿಶಮ್ಯತೇ ವಾ ॥

ಸುಧೀಂದ್ರಯೋಗಿನಂ ಸೇವೇ ಸಾಧುಸತ್ಕೃತಸಂಪದಮ್ ।
ಸಗದ್ಯಪದ್ಯನಿರ್ಮಾಣವಿದ್ಯಯಾಃ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ಶ್ರೀಮದ್ಧ್ವತಂತ್ರ-ನಯ-ಶಾಬ್ದ-ಸುತರ್ಕ-ಕಾವ್ಯಾ-
ಲಂಕಾರ-ನಾಟಕಮುಖಾಕೃತಯೋ ವಿರಿಚ್ಯ (ರಚಯ್ಯ) ।
ಕರ್ನಾಟಕಾದ್ಯಖಿಲಭೂಪವರೈರ್ನಿಷೇವ್ಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಗುರುರಾಟ್! ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸದ್ಯುಕ್ತಿಸಾಗರಸುಧಾಹರಣಪ್ರದೀಪಾ-
ಲಂಕಾರಮಂಜರಿ, ದಯಾಶತಕಂ ಸುಭದ್ರಾ ।
ಕಲ್ಯಾಣಮುಖ್ಯತತಿಸತ್ಕೃತಿಕೃದ್ಬುಧೇಡ್ಯ !
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರ ! ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ವೇದಾದಿಗೇಯಮುದಮುನ್ಯುಪದಿಷ್ಟಭೇದ-
ವಾದೋಪದೇಶ-ವಿಬುಧಾಶ್ರಯ-ಸಚ್ಚರಿತ್ರೈಃ ।
ಮಾಧ್ವಾದಿಸರ್ವಜನಪಾಲನಲಬ್ಧಕೀರ್ತೇ !
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಸುಯಮೀಂದ್ರ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಮೌನಿಮತರಕ್ಷಣದೀಕ್ಷಿತಾಯ
ಕರ್ನಾಟಕಾಂಧ್ರದ್ರವಿಡೇಶ್ವರಪೂಜಿತಾಯ ।
ವಿಖ್ಯಾತನೈಜಕೃತಿಭಿರ್ವಿಬುಧಾರ್ಚಿತಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಯತಿಪಾಯ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕಮಲೇಶ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

***

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪರ್ವ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ

ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂಕಾಶಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಕಮಂಡಲುಮ್ ।
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ದಧಾನಂ ಕಾಷಾಯವಸನಂ ರಾಮಮಾನಸಮ್ ॥
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿಂ ತುಲಸೀದಾಮವಕ್ಷಸಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿತಪಃಪೂರ್ಣಂ ಧ್ಯಾಯೇದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

ಕಾಯಿಸಿದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಮಂಡಲುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ,ಕಾಷಾಯ-ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾದ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದ, ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ, ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುಳಸೀಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಜ್ಞಾನ - ಭಕ್ತಿ - ತಪಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

೧. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶಂಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ಅವತಾರಭೂತರಾದ ಶ್ರೀಹನುಮ-ಭೀಮ-ಮಧ್ವರ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅನಂತರ ಶ್ರೀರಾಯರ ಪೂರ್ವ ಅವತಾರಗಳ ವಿಷಯ ಶಂಕುಕರ್ಣರ ಅವತಾರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ ಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರವಿದೆ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಲೀಕರಾಜರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಇದೆ. ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ವಂಶ ವರ್ಣನೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವ - ಜಯತೀರ್ಥ - ಕವೀಂದ್ರ - ರಾಮಚಂದ್ರ - ವಿಬುಧೇಂದ್ರ - ವಿಜಯೀಂದ್ರರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಶ್ರೀರಾಯರವರೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಯರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರ - ಸುಮತೀಂದ್ರರವರೆಗಿನ ಯತಿಪುಂಗವರ ಉಪಸರ್ಜನತ್ವೇನ ಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತುತಿಯೂ ಇದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಜನನ, ಬಾಲ್ಯ, ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಾಪನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಾನುಭವ, ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರು ಮಾಡಿದ ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಸೇವೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಅಗಾಧ ಮಹಿಮೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯ, ಭಕ್ತರ ಅನುಗ್ರಹ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
ಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಾಯ ಗುರುರಾಜಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸೀತಾಪತೇ ವಿಧಿಕರಾರ್ಚಿತ ಕೂರ್ಮರಾಜ-
ಭಂಡಾರತೋ ನೃಹರಿತೀರ್ಥಮುನೀಂದ್ರಲಬ್ಧ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮುನಿವಂಶ್ಯಯತೀಂದ್ರಪೂಜ್ಯ
ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಮದೂತಹನುಮನ್ ಯದುನಾಥದಾಸ
ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನ ವರರೌಪ್ಯಪುರಾವತಾರ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಹೃತ್ಪ್ರಿಯತಮಾಮಿತಶುದ್ಧಬುದ್ಧೇ
ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಜ್ಞಯಾ ದಿತಿಕುಲೇ ಬಹುದೋಷಪೂರ್ಣೇ
ಜಾತೋಽಪಿ ಭಕ್ತಿಭರಿತೋ ಭುವನಂ ಸಮಸ್ತಮ್ ।
ಯೋಽಪೀಪವೋ ದಿವಿಷದಾಂ ವರ ಶಂಕುಕರ್ಣ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ದೈತ್ಯೇಶ್ವರಂ ಹರಿವಿರೋಧಿಹಿರಣ್ಯಕಂ ತಂ
ಯೋಽನೀನಯೋ ಹರಿಪದಂ ಪಿತರಂ ಸ್ವಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮರ್ತ್ಯಹರಿಸಂಭವಕಾರಣಾತ್ಮನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸೋಮಾನ್ವಯೋದ್ಭವಸಮಸ್ತಸುರಾಜಮೌಲೇ
ಭೂಭಾರಸಂಹರಣತೋಷಿತಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತೇ ।
ಬಾಹ್ಲೀಕರಾಜ ಬಹುರಾಜಸುಧರ್ಮಧಾಮನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವನೃಪತಿಃ ಸಕಲಂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ
ಯಸ್ಮೈ ಸ್ವಮಪ್ಯಮಲಯಾಽರ್ಪಯದಾತ್ಮಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜ ವಿದುಷಾಂ ವರ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪದಪಂಕಜಲೋಲಭೃಂಗ
ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಮತರಮ್ಯಸುಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರ ।
ಶ್ರೀಗೌತಮಾನ್ವಯವಿಭಾಸಕಭವ್ಯಸೂರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವೀಯಾನ್ ಸಮಸ್ತನಿಗಮಾನ್ ಪ್ರವಿಲೋಕ್ಯ ಸೂಕ್ತೇ
ಸದ್ಭಾಟ್ಟಸಂಗ್ರಹಮಿಷೇ ಯದುವರ್ಯವಕ್ತ್ರೇ ।
ಶ್ರೀಜೈಮಿನಿರ್ಯಮಭಿಪೂಜಯತೇಽತಿಮೋದಾತ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥಕೈರನತಿವಿಸ್ತೃತಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಕ್ಯೈಃ
ಸೂತ್ರಾರ್ಥಭಾಸಕಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಚ ತಂತ್ರದೀಪಮ್ ।
ವ್ಯಾಸೋ ಯಶೋಭಿರಭಿಪೂರಯತೇ ಸದಾ ಯಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವಸ್ವೀಯಶಾಸ್ತ್ರಗತಮರ್ಥಮತೋಽಧಿಕಂ ಚ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯದೀಯಕೃತಿಷು ಪ್ರಣಯಾತಿನಮ್ರಾಃ ।
ಅರ್ಚಂತಿ ಪಾಣಿನಿಮುಖಾ ಯಮಗಾಧಬೋಧಾಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ರಮ್ಯಾ ಸುಧಾ ಪರಿಮಲೋಲ್ಲಸಿತಾ ಚಕಾಶೇ
ಸಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾಽಪಿ ಶುಶುಭೇ ವಿಲಸತ್ಪ್ರಕಾಶಾ ।
ಟೀಕಾಶ್ಚ ಲೇಸುರಮಿತೈಃ ಸ್ಫುಟಭಾವದೀಪ್ತೈಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ರಮ್ಯಾರ್ಥರತ್ನಪರಿಭೂಷಿತಸರ್ವಗಾತ್ರೀ
ಸರ್ವಾ ಶ್ರುತಿಃ ಸ್ವಶಿರಸಾ ಸಹಿತೇಂದಿರಾ ಯಮ್ ।
ಆರೋಪ್ಯ ರಕ್ಷತಿ ಸದಾ ನಿಗಮಾಂತರಾಜ್ಯೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾರ್ಯವರತಿಮ್ಮಣಗೋಪಿಕಾಂಬಾ-
ದಂಪತ್ಯನುತ್ತಮತಪಃಫಲವೈಣಿಕಾಗ್ರ್ಯ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯದುಃಖಭಯಭಂಜನ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಜಯತೀರ್ಥಕವೀಂದ್ರತೀರ್ಥಾಃ
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರವಿಬುಧೇಂದ್ರಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಾಃ ।
ಆಶೀಃಶತಂ ಪ್ರದದತಿ ಸ್ಪೃಹಯಂತಿ ಯಸ್ಮೈ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸುಮತೀಂದ್ರಮುಖಾಃ ಸ್ತುವಂತಿ
ಕರ್ಮಂದಿನೋ ಗುರುಗುಣಸ್ತವನೈರುದಾರೈಃ ।
ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯ ತಾನನುಗೃಹಾಣ ದಯಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಮುತ್ತಮಮಯಾಚಿತಲಬ್ಧವೃತ್ತ್ಯಾ
ಕಷ್ಟೇನ ನಿರವಹೋ ಹ್ಯಧುನಾ ಶ್ರಿತಾನ್ ಸ್ವಾನ್ ।
ಸರ್ವೇಷ್ಟಲಾಭಪರಿಪುಷ್ಟತನೂನ್ಕರೋಷಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರವರಯೋಗಿಸರಸ್ವತೀಭ್ಯಾಂ
ಸಂಪ್ರೇರಿತೋ ಯತಿರಭೂರ್ಬಹುನಾ ಶ್ರಮೇಣ ।
ಮಂತ್ರಾನ್ ಜಪಸ್ಯನುದಿನಂ ಜಗತೀಂ ಪುನಾಸಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಗಂಗಾದಿಪುಣ್ಯಸರಿತಃ ಪ್ರಣಯಾತಿಬದ್ಧಾಃ
ಸದ್ರತ್ನಹೇಮಜಲಕುಂಭಶತೈರಿದಾನೀಮ್ ।
ತ್ವಾಂ ಸ್ನಾಪಯಂತಿ ವಿಧಿವತ್ತ್ಯಜ ಯೋಗನಿದ್ರಾಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮಂದಾರಪುಷ್ಪದಧಿಕುಂಕುಮಮುಖ್ಯವಸ್ತು
ಪ್ರತ್ಯರ್ಪ್ಯ ಮಂಗಲಕರಂ ವನಿತಾ ಮುನೀನಾಮ್ ।
ನೀರಾಜನಂ ವಿದಧತೇಽದ್ಯ ಸುರತ್ನದೀಪೈಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಏತೇ ಚ ಕಶ್ಯಪಮುಖಾ ಮುನಯಃ ಶ್ರುತಿಸ್ಥೈ-
ರಾಶೀರ್ವಚೋಭಿರಧುನಾಽಽಶಿಷಮರ್ಪಯಂತಿ ।
ಲಬ್ಧ್ವಾಽಽಶಿಷಂ ವರಮಥಾರ್ಥಿಜನಾಯ ದದ್ಯಾಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಏತೇ ನೃಪಾ ಧನಚಯಂ ಬಹುವಾಹನಸ್ಥ-
ಮಾನೀಯ ದರ್ಶನಕೃತೇ ಬಹಿರಾವಸಂತಿ ।
ತಾನ್ ಪಾವಯಾದ್ಯ ಕೃಪಯಾ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಯೋಗಿನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಏಷಾ ಸಮಸ್ತಜನತಾ ಪರರಾತ್ರಕಾಲೇ
ಶೀತಾರ್ದಿತಾಪಿ ದಧತೀ ವಸನಂ ಜಲಾರ್ದ್ರಮ್ ।
ತ್ವಾಂ ಸೇವತೇಽಥ ಪರಿಪೂರಯ ತತ್ತದಿಷ್ಟಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಜಯದಿಗ್ವಿಜಯಾಖ್ಯರಾಮಾನ್
ವೈಕುಂಠವಾಸಮಥ ಪೂಜಯಿತುಂ ಸಮೇಹಿ ।
ಸರ್ವೇऽಪ್ಯಮೀ ವಿಧಿಕರಾ ವಿಹಿತಾತ್ಮಕೃತ್ಯಾಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಧನ್ಯಾ ಇಮೇ ತವ ಗುಣಸ್ತವನೈರಸಂಖ್ಯೈಃ
ಕಂಠೋದ್ಗತೈರ್ದಶದಿಶಾಮಶುಭಂ ಹರಂತಿ ।
ಶೃಣ್ವಂತಿ ದೇವಸುಜನಾ ನತಕಂಧರೇಣ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಛಾತ್ರಾ ಇಮೇ ಪರಿಮಲಾದಿನಿಬಂಧಪಾಠ್ಯ-
ಭಾಗಾವಲೋಕನಕೃತಃ ಪಠನಾಯ ಸಜ್ಜಾಃ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಪಾಠಯ ಸುಧಾಮಧುರಾರವೇಣ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಪೂರ್ಣಧಿಷಣಾ ಅಪಿ ಪಂಡಿತಾಸ್ತೇ
ದ್ವಾರ್ಯಾಸತೇ ಸ್ವಬಹುಸಂಶಯಯಾಪನಾಯ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಛಿಂಧಿ ಹೃದಯಸ್ಥಿತಸಂಶಯಾಂಸ್ತಾನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ಸುರುಚಿರೇ ವರತುಂಗಭದ್ರಾ-
ತೀರಂ ಗತೇ ಸಕಲದೈವತಸನ್ನಿಧಾನೇ ।
ಬೃಂದಾವನೇ ನಿವಸತೇ ಗುರವೇऽರ್ಪಿತೋऽಹಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸಂತಾನಸಂಪದತಿಶುದ್ಧವಿರಕ್ತಿಭಕ್ತಿ-
ವಿಜ್ಞಾನಮುಕ್ತಿಮುಖಸರ್ವಫಲಪ್ರದಾತಃ ।
ವಾಗ್ದೇಹಸೌಷ್ಠವಕರಾತಿಪವಿತ್ರಮೂರ್ತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಚಿಂತಾಮಣಿಃ ಸುರತರುಃ ಸುರಧೇನುಪೂರ್ವಾ
ಭಕ್ತೇಷ್ಟದಾನಕುಶಲೇ ತ್ವಯಿ ನಮ್ರನಮ್ರಾಃ ।
ಸ್ವೀಯೇ ಪದೇ ಸಮಭಿಷಿಚ್ಯ ಸಮರ್ಚಯಂತಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ನರ್ನರ್ತಿ ಭಕ್ತಿಭರಪೂರಿತದಾಸಗೋಷ್ಠೀ
ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ದೇಹಮುತ ಲೋಕಮಿಮಂ ಸ್ಮರಂತೀ ।
ತ್ವಾಂ ಸ್ಮಾರಯಂತ್ಯತುಲನಾರದಗಾನಗೋಷ್ಠೀಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಖಂಜೋಽಪಿ ಧಾವತಿ ಜಡಃ ಕವಿತಾಂ ವಿಧತ್ತೇ
ಮೂಕೋಽಪಿ ವಕ್ತಿ ಬಹು ಪಶ್ಯತಿ ಸರ್ವಮಂಧಃ ।
ಏಡಃ ಶೃಣೋತಿ ಕೃಪಯಾ ತವ ಪಶ್ಯ ಲೀಲಾಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಬೃಂದಾವನೇಷು ಜಗತೀತಲಮಧ್ಯಗೇಷು
ಸರ್ವೇಷು ಸನ್ನಿಹಿತಯಾ ಬಹುರಮ್ಯಮೂರ್ತ್ಯಾ ।
ಸರ್ವೇಷ್ಟಮಾಕಲಯ ಸಂತ್ಯಜ ಭೂಮಿಶಯ್ಯಾಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಮತುಲಾಮವಲಂಬಮಾನೇ
ಸರ್ವಾಸ್ತಿ ಶಕ್ತಿರಿತಿ ಡಿಂಡಿಮಘೋಷಪೂರ್ವಮ್ ।
ಯೋಽಬೂಬುಧಃ ಸ್ವಮಹಿಮಾತಿಶಯಪ್ರಕಾಶೈಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ತ್ವಾಂ ತ್ವತ್ಸಮಂ ಸ್ವಸದೃಶಂ ಭವತಃ ಪ್ರಭಾವಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಹಾತಿ ಜನತಾ ಖಲು ನಾಸ್ತಿಕತ್ವಮ್ ।
ಆಸ್ತಿಕ್ಯವರ್ಧನ ಜಗದ್ಗುರುವರ್ಯ ಭೂಮನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಐರಾವತಪ್ರಮುಖದೈವತವಾಹನಾನಿ
ಸಿದ್ಧಾನಿ ಸರ್ವವಿಬುಧೈರಭಿಯಾಪಿತಾನಿ ।
ತೇಷು ಸ್ಥಿತೋ ಮಹಗತೋ ದಿಶ ಭಕ್ತಕಾಮಾನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಏತೇಽತಿಭಕ್ತಿಭರಿತಾಃ ಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಾ
ಬೃಂದಾವನೋದ್ಭವಸಮಾತ್ರಿಶತೀಮಹೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ಅಂಚಂತಿ ಹೇಮಕವಚೇನ ಗುರೋ ಸಮೇಹಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಂ
ತ್ವತ್ಸುಪ್ರಭಾತಪಠನಸ್ಯ ಸುಖಂ ಪ್ರಭಾತಮ್ ।
ಭೂಯಾತ್ತ್ವದೀಯಕೃಪಯಾ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಂ
ತ್ವತ್ಸುಪ್ರಭಾತಕವನಸ್ಯ ಚ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಯೇನೋದ್ಧೃತಃ ಪಾಪಕೂಪಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಭಿಧಃ ।
ಅಂಚಾಮ್ಯಹಮುಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸುಪ್ರಭಾತೇನ ತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ॥ ೩೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

* * *

೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭಾತಗೀತಾನಿ

❑❑

ಪಂಚಮುಖೀ ಆಚಾರ್ಯರ ಈ ಪ್ರಭಾತಗೀತೆ ಸುಂದರವಾದುದು. ಅವರು ಮೊದಲ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಪ್ರಭಾತವರ್ಣನೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಪ್ರಾತರಾರಭ್ಯ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಈ ಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರವು ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪವಾದುದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಭಾತಗೀತೆಯ ಪಠಣದಿಂದ ಗುರುರಾಜಭಕ್ತರು ಅವರ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

❑❑

ತಾರಾ ಅಭ್ರಪಥೇ ಚಿರಂ ವಿಲಸಿತಾಃ ಆರಕ್ತವರ್ಣಾ ದಿಶಃ
ಕೋಕಾಃ ಕುಕ್ಕುಟಕೀರಹಂಸಮುಖರಾಃ ಆಲೋಕರಾವೈರ್ಮುದಾ ।
ವ್ಯಾಜಹ್ರುಃ ಶುಭಕೀರ್ತನಂ ಗುರುಭರೋ ವೀಕ್ಷಸ್ವ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣೇಕ್ಷಣೈಃ
ಸ್ನಾತ್ವಾ ದಾಸವರಾ ಹರೇರ್ಗುಣಕಥಾಃ ಗಾಯಂತಿ ಸಂಗೀತಕೈಃ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಪರಿಷೇವಿತುಂ ಮೃದುತುಲಸ್ಯಾದಾನಸೇವಾಂ ಕುರು
ಛಾತ್ರಾನ್ ದೈತ್ಯಕುಮಾರಕಾನ್ ವರಗಿರಾ ಸತ್ತತ್ವಸಾರಂ ವದ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠೋದ್ಧರ ಮಧ್ವದೇಶಿಕಮತಂ ವಿಷ್ಣೂತ್ತಮತ್ವಂ ಗೃಣನ್
ಭಕ್ತಾಸ್ತೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಿಲಿತಾ ಗಾಯಂತಿ ಗಾಥಾಂ ಹರೇಃ ॥ ೨ ॥

ಕಿಂ ಮೌನೀಂದ್ರ ಹಯಾಸ್ಯಮಂತ್ರಮನನೇ ಸಕ್ತೋ ಬಹಿರ್ನಾದೃತಾ
ರಾತ್ರೌ ಜಾಗರಿತೋ ದಿವಾಽಪಿ ಸಮಯಾ ನೋಚೇತ್ ಶರಣ್ಯಂ ವದ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಾ ಮಮ ಸೇವಕಾ ಇತಿ ನನು ವ್ಯಾಘೋಷಯತ್ ಶ್ರೀಹರಿಃ
ತಸ್ಮಾತ್ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ದಯಯಾ ವೀಕ್ಷಸ್ವ ಮಾಮುನ್ಮಿಷನ್ ॥ ೩ ॥

ತುಂಗಾ ತುಂಗತರಂಗಿಣೀ ಪ್ರವಹತಿ ಸ್ವಚ್ಛೋದಪೂರೇಣ ಹೃ-
ತ್ಪೂರಂ ಸ್ವಾಗತಮಾಕರೋತಿ ಮೃದುಲೈಃ ಸ್ನಾನೈರ್ಗುರೋ ಧಾರಯ ।
ಯಾಂಚಾಂ ಮೇ ತವ ಪಾದಮೂಲರಜಸಾ ಸಿಕ್ತೋತ್ತಮಾಂಗಸ್ಯ ಸ-
ತ್ತತ್ವಂ ಬೋಧಯ ಭಾವದೀಪಕಲಯಾ ಗಂಧಂ ಸುಧಾಸಾರಜಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ವ ತೇ ನಿದ್ರಾ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಹರಿಪದನಿವಿಷ್ಟಾತ್ಮಗುಣಧೇಃ
ಸಮಾಧೌ ಮಗ್ನಸ್ಯ ಕ್ವ ಖಲು ಬಹಿರರ್ಥೇಷು ವಿಹೃತಿಃ ।
ಪುರಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಂಶೇ ಶಿಶುಸುಲಭಲೀಲಾಂ ವಿಹರತೋ
ನೃಸಿಂಹಧ್ಯಾನೇ ತೇ ಸತತರತಿರಾಸೀದಸುಲಭಾ ॥ ೫ ॥

ಜನಾಸ್ತೋಕಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತವ ಹಸಿತವಕ್ತ್ರಂ ಗುಣನಿಧೇ
ಶುಚಿಸ್ನಾತಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಮನನಾವಿಷ್ಟಮನಸಃ ।
ಸಮಾಗತ್ಯಾಸೀನಾಃ ಮುಹುರುಷಸಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುಗುಣಾನ್
ಮನಸ್ಯಾಲೋಡಂತೇ ಕುರು ವಿರಹಶಾಂತಿಂ ಶುಭಗಿರಾ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಶ್ರೀ ಪಂಚಮುಖೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭಾತಗೀತಾನಿ ॥

* * *

೩. ಶ್ರೀಹರಿಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

❑❑

ವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ, ವಿದ್ಯಾವೈಭವ, ಕವಿತಿಲಕ ಶ್ರೀರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಇದು ಶ್ರೀಹರಿ-ಗುರು-ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರ ಮಹಾಸಮಾರಾಧನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಸುಪ್ರಭಾತವು ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದು ಗುರುಭಕ್ತಿವೃದ್ಧಿಕಾರಕವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಹರಿಗುರುಗಳಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಸುಪ್ರೀತರಾದ ಅವರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಸ್ತುತಿ, ಶ್ರೀಜಯರಾಮಸ್ತುತಿ, ಸಂತಾನಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ, ಉಡುಪಿಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ, ವೇಂಕಟೇಶಸ್ತುತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿ, ಅವತಾರತ್ರಯ ವಾಯುದೇವರಸ್ತುತಿ, ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥಸ್ತುತಿ, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತುತಿ, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಈ ಸುಪ್ರಭಾತದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಅಗಾಧವಾದ ಚರಿತ್ರೆ, ಗ್ರಂಥರಚನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮಹಿಮಾದಿ-ಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬಯಸಿ ರಾಯರಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣರಾದ ಆಶ್ರಿತಜನರ ಪಾಪ ಕಳೆಯುವ ಕರುಣಾಳು, ಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಚಾರ್ಯಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ ಅವರ ಅನೇಕ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗುರುರಾಜರಿಗೆ, ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ, ಶ್ರೀಸುಧ-ರ್ಮೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ, ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ, ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಬರೆದಿರುವುದೆಂದು ಕವಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಈ ಉತ್ತಮವಾದ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಯಾವನು ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹ-ದಿಂದ ಸರ್ವವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಪಡೆಯುವನೆಂದು ಫಲವನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶ್ಯನೃಪಮೌಕ್ತಿಕಭೂಷಿತಾತ್ಮನ್
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಹಸ್ತನಲಿನಾರ್ಚಿತಪಾದಪದ್ಮ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಮುಖತೀರ್ಥನಿಷೇವ್ಯಮಾಣ
ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ, ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮಧ್ವಾಖ್ಯಭಾವಿವಿಧಿನಿರ್ಮಿತರೌಪ್ಯಮೂರ್ತೇ
ರಮ್ಯಾಂಘ್ರಿಪೀಠವಿಲಸತ್ ಸ್ವದಶಾವತಾರ ।
ಶೀರ್ಷಾಂಘ್ರಿಶೋಭಿತಸುದರ್ಶನದರ್ಶನೀಯ
ಶ್ರೀರಾಮದಿಗ್ವಿಜಯಿನಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಟೀಕಾಕೃತೀದ್ಧಜಯತೀರ್ಥಸಮರ್ಥಿತಾಗ್ರ್ಯ
ಸ್ವೋರಸ್ಥಿಸೀತ ಜಯರಾಮ ಜಗನ್ನಿಯಂತಃ ।
ಶ್ರೀಭ್ವಾದಿಪಾರ್ಶ್ವಪರಿಶೋಭಿತ ವಾಸುದೇವ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸದೇವ ಕಲಯೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ३ ॥

ಸ್ವಪ್ನೋಪಲಬ್ಧವಿಬುಧೇಂದ್ರಕರಾರ್ಚ್ಯ ಬಾಹು
ದ್ವ್ಯಷ್ಟಾಭಿಶೋಭಿತ ಹಿರಣ್ಯಕಗರ್ವಹಾರಿನ್ ।
'ದುರ್ವಾದಿವಾರಣವಿದಾರಣ' ದಕ್ಷಕಾರಿನ್
ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರಸುಯಮೀಷ್ಟದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ४ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಕರಪಂಕಜಸೇವ್ಯ ವೀಶ
ಸ್ಕಾಂಧಾಧಿರೂಢಕಮಲೇಶ ಸುವರ್ಣಮೂರ್ತೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಕರಾರ್ಚಿತ ಸರ್ವದ ಶ್ರೀ
ಸಂತಾನಕೃಷ್ಣ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ५ ॥

ಸಂಪೂರ್ಣಬೋಧಸುಖಪೂರ್ಣಗುಣೈಕಮೂರ್ತೇ
ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದಿಭಿನ್ನಶುಭಜೀವಗಣಾದ್ವರಿಷ್ಠ ।
ಜನ್ಮಾದ್ಯಮುಷ್ಯ ವಿದಧತ್ ಶ್ರುತಿಗಮ್ಯ ಕೃಷ್ಣ
ಶ್ರೀರೌಪ್ಯಪೀಠವಸತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ६ ॥

ವೇದೈಕವೇದ್ಯ ಭವವೈದ್ಯ ಸುದೇವತಾದ್ಯ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿವಂದ್ಯ ನಿರವದ್ಯಲಸದ್ಗುಣಾಢ್ಯ ।
ಮಧ್ವಾದ್ಯಪೀಠಗಯತೀಂದ್ರನಿಷೇವ್ಯಮಾಣ
ಭೋ ವೆಂಕಟೇಶ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ७ ॥

ಕೀಲಾಲಜಾಕ್ಷಮಧುವೈರಿಮನೋನುಕೂಲ
ಲೀಲಾವಿಲಾಸರಸಿಕೇಽಖಿಲಲೋಕಮಾತಃ ।
ನೀಲಾಲಕಾಲಿಕಲಿತಾಮಲಫಾಲದೇಶೆ
ಬಾಲಾರ್ಕಭೆ ಸುಕಮಲೆ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ८ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಪರಿಷೇವಕ ಭೋ ಹನೂಮನ್
ಭೋ ಭೀಮ ಭೀಮಕೃತಿತೋಷಿತಕೃಷ್ಣಜಿಷ್ಣೋ ।
ಭೋ ಮಧ್ವ ಮಧ್ವಹಿತದೇವಸುತತ್ತ್ವನೇತಃ
ಶ್ರೀಭಾರತೀಶ ಸುಮತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ९ ॥

ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಪೃಥುತೀರ್ಥಸಮುತ್ಥಿತ ಶ್ರೀ
ವಕ್ಷೋಭಿನೇತ್ರುರುಚಿಪಾತ್ರ ಸದರ್ಚ್ಯಗಾತ್ರ ।
ರಕ್ಷೋಭಿಜಾತಮತಜಾತತಮಸ್ಸುಧಾಂಶೋ
ಟೀಕಾಕೃದಾಢ್ಯ ಜಯರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸಂಸಾರತಾಪತತಿಶಾಮಕಚಂದ್ರಿಕಾಢ್ಯ
ನ್ಯಾಯಾಮೃತಾಪಹೃತಸಾಧುಕುಮರ್ತ್ಯಭಾವ ।
ಸತ್ತರ್ಕತಾಂಡವವಿನಿರ್ಜಿತದುರ್ಗಿರೀಶ
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜ ಭವತಾತ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಮಿತ್ರಾಕ್ಷಮಾಪತಿವರೋತ್ಥ ಪವಿತ್ರಮೂರ್ತೇ
ಪತ್ರೀಶವಾಹಿಕರುಣಾಪ್ತಶುಭಾರ್ಥಪೂರ್ತೇ ।
ಸುತ್ರಾಮಲೋಕಸುರಗೀತಚರಿತ್ರಕೀರ್ತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಬೋಧಪರಿಪೂರ್ಣಕೃಪಾಪ್ರಪೂರ್ಣ
ಚೂರ್ಣೀಕೃತಾಘ ಕರುಣಾರ್ಣವ ಸ್ವರ್ಣಕಾಂತ ।
ನಿರ್ಣೀತಪೂರ್ಣಮತಿಭಾವಸುಪೂರ್ಣಟೀಕಾ
ಕೃದ್ಭಾವದೀಪಕಕೃತೀಢ್ಯ (ಶುಭ) ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ತುಂಗಾತರಂಗಪರಿಪೂತಸುಮಂತ್ರಸದ್ಮ
ರಂಗಾರಿಪುತ್ರವಿಹಿತಾಮಲಯಜ್ಞರಂಗೇ ।
ಶೃಂಗಾರಬೃಂದಸದನೇಶಪದಾಬ್ಜಸಂಗಿ-
ಭೃಂಗಾದ್ಯ ತೇ ಭವತು ಮಂಗಳಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸಂತಾಪಸಂಸ್ಕೃತಿವಿಸಂಚಿತಪಾಪಹಂತಃ
ಸಂತೋಷಕಾಂತಿಧನಸಂತತಿಧೀಪ್ರದಾತಃ ।
ಹಂತಾಖಿಲವ್ರತಿಕುಲೇಢ್ಯ ಸದಂತರಂಗ
ಮಂತ್ರಾಲಯೇಶ ಭವತಾತ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಭೋಗಾನ್ ಪ್ರದಾತರಪನೇತರಿಹೋರುರೋಗಾನ್
ಯೋಗಾನ್ವಿಧಾತರಪಹರ್ತರಘಾರಿವೇಗಾನ್ ।
ರಾಗಾನ್ನಿಹಂತರಧಿಯಂತಸಂಗಿನಾಗಾನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ತಂಜಾಪುರೇ ವಿಜಯರಾಘವಭೂಪದತ್ತಾಂ
ಮಾಲಾಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ ರುಚಿರಾಮನಲಾಯ ಭೂಯಃ ।
ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಭೂಮಿಪತಯೇಽಥ ಪರೇದ್ಯುರಗ್ನೇಃ
ಸಂದರ್ಶ್ಯ ಸನ್ನುತಗುರೋ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವೇದೋಽಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಭೂಸುರನಿಂದಕಂ ಗೋ
ಮಂತ್ರೇಣ ತಂ ಮುಸಲಮಂಕುರಿತಂ ವಿತನ್ವನ್ ।
ವೇದಪ್ರಭಾವಶರಣಾಗತಸ್ವೈರಸಂಗಂ
ಭಕ್ತಂ ಧರೇಶಮಕರೋಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಚೌತೇರಸೇ ಹಿ ಪತಿತಂ ಮರಣಂ ಗತಂ ತಂ
ಗ್ರಾಮಾಧಿನಾಯಕಶಿಶುಂ ನಿಜಮಂತ್ರಶಕ್ತ್ಯಾ ।
ಸಂಜೀವಯನ್ ಪರಿಮಳಾರ್ಯ ಕಿರೀಟಶ್ಶೈಲಂ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸರ್ವವಿನುತಸ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಶಿಷ್ಟಾಯ ಶಾಂತಹೃದಯಾಯ ಕವೀಶ್ವರಾಯ
ಸನ್ಮಂತ್ರಧಾಮಲಸಿತಾಯ, ವರಪ್ರದಾಯ ।
ಭಕ್ತಾಯ ಮುಕ್ತಿದರತಾಯ ವಿಧೀಡ್ಯವಿಷ್ಣು-
ಚಿತ್ತಾಯ ಭಕ್ತನಿವಹಾಯ ಚ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸತ್ಯೇಶಸೇವಕ ಗುಣೋಜ್ವಲ ಶಂಕುಕರ್ಣ
ಪ್ರಹ್ಲಾದರೂಪರಿಸೇವಿತ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ ।
ವ್ಯಾಸಾರ್ಯರೂಪ ಪರಿತೋಷಿತಯಾದವೇಂದ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಾತ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀದಾಯ ಮಾಧವ - ಶಿವಾಧವ ಭೇದತತ್ತ್ವ
ಬೋಧಾಯ ಸಾಧುಭವವೇದನನೋದನೇನ ।
ಮೋದಾಯ ಯಾದವಪರತ್ವಸುಸಾಧನಾಯ
ಬೃಂದಾವನೇ ನಿವಸತ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ವೇದತ್ರಯೀನಿಖಿಲಮಂತ್ರಪುರಾಣ ಗೀತಾ-
ಭಾಷ್ಯಾಣ್ಯಥೋಽಪನಿಷದಾಂ ದಶಕಂ ವಿವೃಣ್ವನ್ ।
ದ್ವೈತಾಗಮಂ ಸುದೃಢಮಾಶು ವಿಧಾಯ ಲೋಕ
ಮಾನ್ಯೋಽಸಿ ಮಂತ್ರನಿಲಯಾಧಿಪ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಪರಿವಂದಿತನಂದನಂದಿ
ಪಾದಾರವಿಂದಮಕರಂದಸುಧಾಪ್ರಮೋದಿನ್ ।
ವಂದಾರುಬೃಂದಾವರದೇಂದ್ರ ಮುನೀಂದ್ರ ಭಕ್ತ
ವೃಂದಾವನಾಖಿಲಗುರೋ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸಿದ್ದೀಮಸೂದ ಇತಿ ಯಾವನಭೂಮಿಪಾಲೋಽ-
ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಪರೀಕ್ಷಣಕೃತೇಽರ್ಪಿತವಾನ್ ಫಲಾದಿ ।
ಮಂತ್ರೋಕ್ಷಣೇನ ಕೃತವಾನ್ ಸತ ಮಂತ್ರಸದ್ಮ
ದತ್ವಾ ನನಾಮ ಮಹಿಮಾದ್ಭುತ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಮಂತ್ರಾಲಯೇಶಪರಿಶೋಭಿವರಾತ್ಮಚಿತ್ತ
ಮಂತ್ರಾಲಯೇಶಕರುಣಾಪ್ತಸಮಸ್ತವಿತ್ತ ।
ಮಂತ್ರಾಲಯೇಶಪರಿಸೇವನಮತ್ತಚಿತ್ತ
ಮಂತ್ರಾಲಯೇಶ ಕಲಯೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪದಪಂಕಜಭೃಂಗರಾಜ
ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜಮತಸಾರಸಹಂಸರಾಜ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವರವಂಶಜಯೋಗಿರಾಜ
ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುರಾಜ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಏತಲ್ಲಿಲೇಖ ಶುಭದಾಯಕ ಸುಪ್ರಭಾತ-
(ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸುವರ್ಣಖಚಿತಂ ಮಮಲೇಖನೀಯಂ)
(ಪಾಠಾಂತರ) ಗುರೋಃಕರುಣಾಯಾಗುರುರಾಜನಾಮಾ ।
ಪ್ರಾತಃಪ್ರಬುಧ್ಯ ಪಠತೀಹ ಜನೋ ಯ ಏತತ್
ಸ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದ್ಧಿ ಸಕಲಾರ್ಥಸುಮಂಗಲಾನಿ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತ
ಶ್ರೀಹರಿಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾತಃಪ್ರಾರ್ಥನಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಂಚಮುಖಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದಿರುವರು. ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ ತುಂಬಾ ಮನನೀಯವಾಗಿದೆ. ಆಚಾರ್ಯರು

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಹಾನ್ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ವಿನಮ್ರ- ಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀರಾಯರ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೇ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀರಾಯರ ಆಂತರ್ಯ, ಅವರ ಅವತಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ.

ಸ್ವಾಮಿನ್ ವಿಶ್ವಗುಣೈಕಚಿಂತನರತ ಪ್ರತ್ಯೇಹಿ ಭಕ್ತಾನ್ ಮುದಾ
ಶ್ರಾವಂ ಶ್ರಾವಮನಾರತಂ ಶ್ರುತಿಹರಂ ಯಾಂಚಾರವಂ ಸಾದರಮ್ ।
ಮಾ ಮಾಂ ವಿಸ್ಮರ ದೈತ್ಯವಂಶಜ ಸದಾ ವಿದ್ಯಾಸತೀರ್ಥಂ ಗುರೋ
ಯೋಽಹಂ ತ್ವದ್ವದನಾರವಿಂದಗಲಿತಂ ತತ್ತ್ವಂ ಹರೇರಾಹರಮ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಬಾಲವಿಹಾರಕೇಲಿಲಹರೀಲಾಸ್ಯಂ ವಯಸ್ಯಾ ವಯಂ
ಭಕ್ತ್ಯಾತ್ವಾಮಭಿತಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ಹರಿಕಥಾಂ ಶ್ರೋತುಂ ಸುಗೀತಾಂ ಯಥಾ ।
ಆಯುಃ ಸ್ತೋಕಮನಲ್ಪಗೇಯಚರಿತಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಹದ್ವಿಸ್ಮೃತಂ
ಮಾ ಕುರ್ವಂತು ಗೃಣಂತು ಸಂತತಗಿರಾ ಕೌಮಾರ ಏವ ಸ್ಥಿರಾಃ ॥ ೨ ॥

ನ ಮೇ ಹೃದ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾ ನ ಚ ಗುರುಷು ಶುಶ್ರೂಷುಪಟುತಾ
ನ ರಿಕ್ಥಂ ಸಂಭಾರಾಃ ಕ್ವ ನು ವಿನಯಸೌಶೀಲ್ಯಗುಣತಾ ।
ನ ಸಕ್ತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಸ್ವಪರಹಿತಸಂಸಾಧನರತಿಃ
ತಥಾಪಿ ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಬುಜಮೃದುರಜಃಸೇಕಚತುರಃ ॥ ೩ ॥

ಗಾಂಗಂ ಮಂಗಲವಾರಿ ಸೂರಿವರ ತೇ ನಿರ್ಣೇಜನಾಯಾಹೃತಂ
ಶೌಚಂ ಪ್ರಾತರನಾಕುಲಂ ಕುರು ಗುರೋ ಸಂಕೀರ್ತಯನ್ ಶ್ರೀಹರಿಮ್ ।
ಗೋವೃಂದಂ ತುಲಸೀವನಂ ಭಜ ಮುದಾ ತನ್ಮೃತ್ತಿಕಾಭೂಷಿತಃ
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಕವಿಗೇಯಹೃದ್ಯಚರಿತಂ ನೀರಾಜನೈಃ ಪೂಜಯ ॥ ೪ ॥

ಶಿಷ್ಯಾನುದ್ಧರ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠನಿರತಾನ್ ತತ್ಸಂಶಯಾನುದ್ಧರನ್
ಜೋಷಂ ಶೋಷಯ ಪಾಪಸಂಘಮವಲೋಕ್ಯಾರ್ತಾನ್ ಜನಾನಾಗತಾನ್ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ತುಂಗತರಂಗಿಣೀಜಲನಿಧೌ ಸದ್ದಂಡಕಾಷ್ಠೋದಕಂ
ಸಿಂಚನ್ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸಮಂತತೋಽವನತಾನ್ ಸಂಭಾವಯನ್ವೀಕ್ಷಣೈಃ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಮುಖಿರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯೇಣವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾತಃಪ್ರಾರ್ಥನಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೫. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಇದು ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಯರ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಆಸಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ, ಸಚ್ಛಿಷ್ಯರೆಂಬ ನಕ್ಷತ್ರಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಚಂದಿರನಾದ, ಆಶ್ರಿತಜನರ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಚ್ಯುತನನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪಾಪವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಗೆ ಬಿಸಿಲಿನಂತಿರುವ, ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಸದ್ಗುರು ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ-ರಾದ, ಸದಾ ಹೆಚ್ಚಾದ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಮಾಧವನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರದೂಷಕ ಮಾಯಾವಾದಿ ಗಜಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹದಂತಿರುವ, ಅಲಂಕಾರಸಹಿತ ಕಾವ್ಯ - ನಾಟಕ - ತರ್ಕ - ವ್ಯಾಕರಣ ಮೊದಲಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾದ, ಚತುರ್ವರ್ಣದವರಿಂದಲೂ ಸೇವಿತರಾದ, ಮಂಗಳಕರ ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ತಟದಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ನೂತನವಾದ ಇಂದ್ರನೀಲ-ಮಣಿಯಂತೆ ಮಂಗಳಕರ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿದ್ದು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪಂಡಿತರು ಹಾಗೂ ರಾಜಾಧಿರಾಜರುಗಳ ಕಿರೀಟಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಸಂಚರಿಸುವ, ಕಮಲಾಕ್ಷಮಾಲೆ, ದಂಡಕಮಂಡಲು-ಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರದಿಂದ ರಂಜಿಸುವ, ವೃಂದಾವನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ, ಸೂತ್ರ-ಭಾಷ್ಯ-ಟೀಕೆಗಳ ಅಮೃತಸಮಾನ ವಚನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ಅದ್ವೈತವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಈ ಮೂವರಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು-ಮಾಡುವ, ವೈಷ್ಣವಲೋಕ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ, ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ, ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿ-ತುಲ್ಯರಾದ ವಿಘ್ನಗಳೆಂಬ ಪರ್ವತಗಳಿಗೆ ವಜ್ರಾಯುಧವಾಗಿರುವ, ಕಾಮವನ್ನು ಜಯಿಸಿದ, ಸತ್ಸುಖ, ಸತ್ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ ಸದ್ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀರಾಯರು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮಂಗಳ-ವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಈ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರು ಸತ್ಸಂಪತ್ತು, ಒಳ್ಳೆಯ ಪದವಿ, ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಕೀರ್ತಿ, ಪತ್ನೀ, ಪುತ್ರರು, ಮಿತ್ರರು ಇವರುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ-ವಾಗಿಯೂ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರವಿಂದಮಧುಪಃ ಶ್ರೀಮಧ್ವವಂಶಾಧಿಪಃ
ಸಚ್ಛಿಷ್ಯೋಡುಗಣೋಡುಪಃ ಶ್ರಿತಜಗದ್ಗೀರ್ವಾಣಸತ್ಪಾದಪಃ ।
ಅತ್ಯರ್ಥಂ ಮನಸಾ ಕೃತಾಽಚ್ಯುತಜಪಃ ಪಾಪಾಂಧಕಾರಾತಪಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕರ್ಮಂದೀಂದ್ರಸುಧೀಂದ್ರಸದ್ಗುರುಕರಾಂಭೋಜೋದ್ಭವಃ ಸಂತತಂ
ಪ್ರಾಜ್ಯಧ್ಯಾನವಶೀಕೃತಾಖಿಲಜಗದ್ವಾಸ್ತವ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಧವಃ ।
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾತಿವಿದೂಷಕಾಖಿಲಮೃಷಾವಾದೀಭಕಂಠೀರವಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಾಲಂಕಾರಕಕಾವ್ಯನಾಟಕಕಲಾಕಾಣಾದಪಾತಂಜಲ-
ತ್ರಯ್ಯರ್ಥಸ್ಮೃತಿಜೈಮಿನೀಯಕವಿತಾಸಂಗೀತಪಾರಂಗತಃ ।
ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರವಿಡಂಘ್ರಿಜಾತಮುಖರಾನೇಕಪ್ರಜಾಸೇವಿತಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಂಗೋತ್ತುಂಗತರಂಗಮಂಗಳಕರಶ್ರೀತುಂಗಭದ್ರಾತಟ-
ಪ್ರತ್ಯಸ್ಥದ್ವಿಜಪುಂಗವಾಲಯಲಸನ್ಮಂತ್ರಾಲಯಾಖ್ಯೇ ಪುರೇ ।
ನವ್ಯೇಂದ್ರೋಪಲನೀಲಭವ್ಯಕರಸದ್ವೃಂದಾವನಾಂತರ್ಗತಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿದ್ವದ್ರಾಜಶಿರಃಕಿರೀಟಖಚಿತಾನರ್ಘ್ಯೋರುರತ್ನಪ್ರಭಾ
ರಾಗಾಘೌಘಹಪಾದುಕದ್ವಯಚರಃ ಪದ್ಮಾಕ್ಷಮಾಲಾಧರಃ ।
ಭಾಸ್ವದ್ದಂಡಕಮಂಡಲೂಜ್ವಲಕರೋ ರಕ್ತಾಂಬರಾಡಂಬರಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಸಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಾಭಿಷೇಕಸ್ತುತಿ
ಧ್ಯಾನಾರಾಧನಮೃದ್ವಿಲೇಪನಮುಖಾನೇಕೋಪಚಾರಾನ್ಸದಾ ।
ಕಾರಂಕಾರಮಭಿಪ್ರಯಾಂತಿ ಚತುರೋ ಲೋಕಾಃ ಪುಮರ್ಥಾನ್ ಸದಾ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೬ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸಮುನೀಶಮಧ್ವಯತಿರಾಟ್ಟೀಕಾರ್ಯವಾಕ್ಯಾಮೃತಂ
ಜ್ಞಾತ್ವಾಽದ್ವೈತಮತಂ ಹಲಾಹಲಸಮಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸಮಾಖ್ಯಾಪ್ತಯೇ ।
ಸಂಖ್ಯಾವತ್ಸುಖದಾಂ ದಶೋಪನಿಷದಾಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಸಮಾಖ್ಯಾನ್ಮುದಾ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವೈಷ್ಣವಲೋಕಜಾಲಕಗುರುಃ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಿವ್ರಾಡ್ಗುರುಃ
ಶಾಸ್ತ್ರೇ ದೇವಗುರುಃ ಶ್ರಿತಾಮರತರುಃ ಪ್ರತ್ಯೂಹಗೋತ್ರಸ್ವರುಃ ।
ಚೇತೋಽತೀತಶಿರುಸ್ತಥಾ ಜಿತವರುಃ ಸತ್ಸೌಖ್ಯಸಂಪತ್ಕರುಃ
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯಃ ಸಂಧ್ಯಾಸ್ವನಿಶಂ ಗುರೋರ್ವ್ರತಿಪತೇಃ ಸನ್ಮಂಗಳಸ್ಯಾಷ್ಟಕಂ
ಸದ್ಯಃ ಪಾಪಹರಂ ಸ್ವಸೇವಿವಿದುಷಾಂ ಭಕ್ತ್ಯೈವ ಬಾಭಾಷಿತಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಕ್ತಿ ಸುಸಂಪದಂ ಶುಭಪದಂ ದೀರ್ಘಾಯುರಾರೋಗ್ಯಕಂ
ಕೀರ್ತಿಂ ಪುತ್ರಕಳತ್ರಬಾಂಧವಸುಹೃನ್ಮೂರ್ತೀಃ ಪ್ರಯಾತಿ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರ

೬. ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕಾಪಟಲ

❑❑

'ತನೋತಿ ತ್ರಾಯತೇ ಚ ಇತಿ ತಂತ್ರಮಮ್' ಎಂಬ ನಿರುಕ್ತಿಯಂತೆ ಮಾನವನು ಮಾನವನಾಗಲು ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಮಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಯಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನೀಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದೇ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ತಂತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ-ತಂತ್ರವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಪರಮಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದರಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವಧೂತ ಪಂಡಿತರು ಈ ತಂತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ೧೫ ಪಟಲಗಳಿದ್ದು ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕಾ, ಮಂತ್ರಾನುವರ್ಣನ, ರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯ, ಗುರುಪೂಜಾವಿಧಾನ, ರಕ್ಷಾಕವಚ, ಬಂಧಮೋಚನಕವಚ, ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಾಮೃತ, ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರ, ಗುರುದಶಸ್ತೋತ್ರ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಗದ್ಯ, ಗಾಥಾಸ್ತುತಿ, ಋಣಮೋಚನಸ್ತುತಿ, ಪಾದುಕಾಪೂಜಾ-ವಿಧಾನ, ಕ್ಷಮಾಪಣ, ಗುರುರಾಜಸ್ತವ ಹೀಗೆ ೧೫ ಪಟಲಗಳಿವೆ.

ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರು ಮೂವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದುರಾಚಾರಿ-ಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದರೂ, ಎಚ್ಚರಿಸಿದರೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡದೆ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ರಾಯರೇ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ದೇವನಾಗರೀಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ತಾಮ್ರಪಟಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನವಿತ್ತು. ತನ್ನ ಉಪಾಸನಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶವಿತ್ತರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರು ಈ ತಂತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದರೆಂದು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಈ ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರದ ಮೊದಲನೆಯ ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯ ಹಿನ್ನಲೆ-

ಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಂತ್ರದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಅನಿಷ್ಟ ನಿವೃತ್ತಿರೂಪವಾದ ನಾನಾಫಲಗಳನ್ನು ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಅಥಾತಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ತವಾಜ್ಞಯಾ ।
ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತ ನಾಮಾಹಂ ಕಲೌ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೧ ॥

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣದ್ವಯಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಮಾರುತಿತ್ರಿತಯಂ ಪ್ರಾಣಂ ತತೋ ಗ್ರಂಥಮುದೀರಯೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಂಘ್ರಿರೇಣವಃ ।
ಸಿದ್ಧಿಂ ದಿಶಂತು ಮೇ ವಾಚಾಂ ರಸಾರ್ಣವ ಇವಾಂಭಸಾಂ ॥ ೩ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಃ ಪಾದಪದ್ಮಪಾಂಸು ಲುಠನ್ಮನಾಃ ।
ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋಽತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಂ ದಿಶತು ಕರ್ಮಣಿ ॥ ೪ ॥

ಯಃ ಪೂರ್ವಂ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ಸ್ವಪ್ನೇ ಮಾಂ ವಿಮುಖಂ ಗುರೋಃ ।
ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ದುರಾಚಾರರತಂ ಸದಾ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಬೋಧಿತೋಽಪ್ಯವಿಶ್ವಾಸಾದಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ಮೂಢಧೀಃ ।
ನಾಕಾರ್ಷಂ ಶ್ರೀಗುರೌ ಭಕ್ತಿಂ ಪುನರಾಸಂ ಕುಕರ್ಮಣಿ ॥ ೬ ॥

ಪುನಃಸ್ವಪ್ನೇ ಸಮಾಗತ್ಯ ಮಂತ್ರೌ ಸವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣಯೋಃ ।
ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯೋಽಹಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಂ ಸೇವಾಂ ಚೋಪಾವಿಶದ್ಗುರೋಃ ॥ ೭ ॥

ಅಜ್ಞಾತಶ್ರೀಗುರುಸ್ತೋತ್ರೋಽಪ್ಯೇತತ್ ಪ್ರಭೃತಿ ವಿಶ್ವಸನ್ ।
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಥಮೇವಾಹಂ ಪಠನ್ ಗುರುಮಪೂಜಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಕತಿಪಯೇ ಕಾಲೇ ನಿವೃತ್ತೇ ಕೋಽಪಿ ಸದ್ವ್ರತಿಃ ।
ಸ್ವಪ್ನೇ ಯದಾಹ ಗೋಪ್ಯತ್ವಾತ್ತದ್ವಕ್ತುಂ ನ ಹಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ॥ ೯ ॥

ತದಾರಭ್ಯಾವಧೂಯಾಹಂ ವಿಷಯಾನ್ ಬಾಂಧವಾನ್ ಗೃಹಮ್ ।
ಕೋಶಂ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತಂ ಪುತ್ರಾನ್ ಪತ್ನೀದ್ವಯಮಪಿ ಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮನಸಾಽಪಿ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗೃಹಾದನ್ಯತ್ರ ತಸ್ಥಿವಾನ್ ।
ಉಪಾಸ್ಯ ಗುರುಪಾದಾಬ್ಜಮವಧೂತಸ್ತತೋಽಭವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಲೋಕೇ ಪಿತ್ರೋರ್ಯಥಾ ಪುತ್ರೇ ತತೋಽಪಿ ಪ್ರೇಮತೋಽಧಿಕಾತ್ ।
ಮಾಂ ರಕ್ಷತಿ ಗುರುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ಪಿತಾಹಂ ಚ ತತ್ಸುತಃ ॥ ೧೨ ॥

ತತ್ರಾಪ್ಯನುಸರಂತೀ ಮಾಂ ದಿತೀಯಾಭೂದ್ವಿತೀಯಕಾ ।
ಗುರುರಾಜಾನುಮತ್ಯಾಹಂ ಸ್ವೀಚಕಾರ ಪತೀವ್ರತಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸುತಂ ಚ ಜನಯಾಂಚಕ್ರೇ ತಸ್ಯಾಂ ಗುರ್ವತ್ಯನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ಕುಟುಂಬಜೀವನಂ ತತ್ರಾಪ್ಯಾಸೀತ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧೪ ॥

ಪದೇಪದೇ ಸಮಾಗತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸ್ವಪ್ನೇ ಬ್ರವೀತಿ ಯತ್ ।
ಗೋಪ್ಯಂ ವಕ್ತುಂ ನ ತದ್ಯುಕ್ತಂ ಗುರುರಾಜಃ ಕೃಪಾನಿಧಿಃ ॥ ೧೫ ॥

ಚೋದಿತಸ್ತೇನ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭಕ್ತಾಽನುಗ್ರಹಕಾಂಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರಾಖ್ಯಂ ಗ್ರಂಥಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಧನಸ್ಯದೇವತಾವಿಷ್ಣುರ್ಜಾಮದಗ್ನ್ಯೋಽಖಿಲೇಶ್ವರಃ ।
ಸ ಶಂಕರ ಶರೀರಸ್ಥೋ ಯಜ್ಞೋಚ್ಛಿಷ್ಟಧನಪ್ರದಃ ॥ ೧೭ ॥

ಇತ್ಯಾದಿಗುರುವಾಕ್ಯೇನ ಧನದಂ ಪಠನಾದಿದಮ್ ।
ಗಂಗಾದಿಸರ್ವತೀರ್ಥಾನಾಂ ಲಭತೇ ಸ್ನಾನಜಂ ಫಲಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವೇದಾಂತಭಾರತಾದೀನಾಂ ವೇದಾನಾಮಪಿಸಾಂಗತಃ ।
ಪಠನೇ ಯತ್ಫಲಂ ತಚ್ಚ ಸಕೃತ್‌ಪಠನತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸರ್ವಮಂಗಲಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಸರ್ವತಾಪ ಪ್ರಣಾಶನಮ್ ।
ಸರ್ವರೋಗಪ್ರಶಮನಮಾಯುರ್ವರ್ಧನಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸ್ತ್ರೀಹತ್ಯಾ ಬಾಲಘಾತಶ್ಚ ಗೋಹತ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಸನಮ್ ।
ಸರ್ವಹತ್ಯಾಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಕ್ಷಯಂ ಯಾತ್ಯಸ್ಯ ಪಾಠತಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸ್ತೇಯೀ ಗುರ್ವಂಗನಾಗಾಮೀ ತಥಾ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಃ ।
ಅಯೋನಿಗಾಮೀ ಯೋ ಮೂಢೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಾ ಸಹ ಸಂಗಮೀ ॥ ೨೨ ॥

ಕುಯೋನಿ ಮೈಥುನಾದ್ದುಷ್ಟೋ ದುಷ್ಟೋ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಚೇತಸಃ ।
ನಷ್ಟಸ್ವಧರ್ಮೋಽಪ್ಯೇಽತಸ್ಯ ಪಠನಾಚ್ಛುದ್ಧಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ವಿನಾ ಪೂಜಾಂ ವಿನಾ ಧ್ಯಾನಂ ವಿನಾ ನ್ಯಾಸಂ ವಿನಾ ತಪಃ ।
ವಿನಾ ಜಪಂ ವಿನಾ ಯಜ್ಞಂ ವಿನಾ ಯೋಗಂ ಚ ಭಾವನಾಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಫಲಂತು ಲಭತೇ ತೇಷಾಂ ಪಠನಾದಸ್ಯ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ಅತ್ಯಂತ ಚಿತ್ತನೈರ್ಮಲ್ಯಕರಂ ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶನಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಯೋಗಾನಂದಕರಂ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯದಾಯಕಮ್ ।
ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚೋಗ್ರಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಶನಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಗಾಂಧರ್ವಮಾರೀಕೂಷ್ಮಾಂಡ ಬಾಲಗ್ರಹವಿನಾಶನಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ ಪಿತೃದ್ರೋಹ ಪಿತೃವ್ಯದ್ರೋಹಹಾರಕಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ವಶ್ಯಾಕರ್ಷಣ ವಿದ್ವೇಷ ಮಾರಣೋಚ್ಚಾಟನಪ್ರದಮ್ ।
ಸ್ತಂಭನಂ ಶತ್ರುವಚಸಾಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಕೃತಕರ್ಮಣಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಯಂತ್ರತಂತ್ರಪ್ರಶಮನಂ ಚೋರವ್ಯಾಘ್ರ ಭಯಾಪಹಮ್ ।
ರಾಜಬಾಧಾಂ ಕ್ಷುದ್ರಬಾಧಾಂಹರೇತ್ ಕೈವಲ್ಯದಾಯಕಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಹೃದ್ರೋಗಂ ಕುಕ್ಷಿರೋಗಂ ಚ ಶೂಲಾಪಸ್ಮಾರಗುಲ್ಮಜಮ್ ।
ಏಕಾಹಿಕಂ ದ್ವ್ಯಾಹಿಕಂ ಚ ತ್ರ್ಯಾಹಿಕಂ ಚತುರಾಹಿಕಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಅನೇಕಜ್ವರಸಂಬಾಧಂ ಕುಷ್ಠಶೋಫಕ್ಷಯಾದಿಕಮ್ ।
ಆಧಯೋ ವ್ಯಾಧಯಸ್ಸರ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯಂಗೀರಪುರೋಗಮಾಃ ॥ ೩೧ ॥

ಏತಸ್ಯ ಪಾಠ ಮಾತ್ರೇಣ ಪಲಾಯಂತೇತಿ ದೂರತಃ ।
ಪ್ರತಿವಾದಿಜಯಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಂ ರಾಜ್ಯಂ ಪಶೂನ್ ಸುತಾನ್ ॥ ೩೨ ॥

ಕನ್ಯಾಪತ್ನೀಂ ಚ ಲಭತೇ ಲೋಕಪೂಜ್ಯತ್ವಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಕೃತ್ಯಾಭಿಚಾರಗರಲಸರ್ವಬಂಧ ನಿವಾರಕಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಪ್ರತಿಕೂಲವತೀ ಭಾರ್ಯಾಽಪ್ಯನುಕೂಲವತೀ ಭವೇತ್ ।
ಮಾತಾಪಿತೃಸುಹೃದ್ಬಂಧೂನಿಂದಕಃ ಸರ್ವದೂಷಕಃ ॥ ೩೪ ॥

ಅಭಕ್ಷ್ಯಭಕ್ಷಕೋ ವಾಽಪಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಪಾತಕಾತ್ತತಃ ।
ಏಕಾವೃತ್ತ್ಯಾ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೩೫ ॥

ಸಂತತಿಂ ಸಂಪದಂ ಜ್ಞಾನಮಾರೋಗ್ಯಂ ಚಾಪಿ ವಿಂದತಿ ।
ದ್ವಿರಾವೃತ್ತ್ಯಾಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ ಸ್ಯಾಜ್ಜಗದ್ವಶೀ ॥ ೩೬ ॥

ತ್ರಿರಾವೃತ್ತ್ಯಾ ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ತ್ರಿಮಾಸಂ ಗುರುಸನ್ನಿಧೌ ।
ಲೋಕಪೂಜ್ಯತ್ವಮಾಪ್ನೋತಿ ರಾಜಾದ್ಯಾಃ ಸೇವಕಾ ಇವ ॥ ೩೭ ॥

ಗುರೋರ್ವಾರೇ ಚ ಪುಷ್ಯಾರ್ಕೇ ತನ್ಮಹಾರಾಧನೋತ್ಸವೇ ।
ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛೃಣುಯಾದ್ವಾಪಿ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೩೮ ॥

ಇಹಭುಕ್ತ್ವಾಽಖಿಲಾನ್ ಭೋಗಾನ್ ಗುರುಭಕ್ತಿಂ ಚ ದುರ್ಲಭಾಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಹರಿಭಕ್ತಿಂ ಚ ತಯಾ ಮೋಕ್ಷಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೩೯ ॥

ನಾರೀ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಸೌಶೀಲ್ಯಂ ಪತಿವಶ್ಯತಾಮ್ ।
ಚಿರಮಾಂಗಲ್ಯಮಾಪ್ನೋತಿ ನ ಸಪತ್ನೀ ಕದಾಚನ ॥ ೪೦ ॥

ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠಿತ್ವಾದೌ ತತಸ್ತ್ವಿದಮ್ ।
ಪಠೇದ್ಯದಿ ಫಲಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸದ್ಯ ಏವ ಕಲೌಯುಗೇ ॥ ೪೧ ॥

ಕಲೌ ಯುಗೇ ಕಲ್ಪತರುಪ್ರಭಾವ ಉದ್ಧಾರಕರ್ತಾ ಕಲಿತಾಗಸೋಽಪಿ ।
ಜೀಯಾಚ್ಚಿರಂ ವಿಷ್ಣುಪರಾಗ್ರಗಣ್ಯಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಗುರುರಾಡುದಾರಃ ॥ ೪೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕಾನಾಮ ಪ್ರಥಮಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೭. ಮಂತ್ರಾನುವರ್ಣನಪಟಲ

❑❑

ಈ ಪಟಲವು ಮಂತ್ರಾನುವರ್ಣನ ಎಂಬ ಪಟಲವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಗುರುಗಳ ಮಂತ್ರಜಪದಿಂದ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದು ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹವು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಲ-ವಾದದ್ದು. ಹರಿ ಮುನಿದರೆ ಗುರು ಕಾಯುವನು, ಗುರು ಮುನಿದರೆ ಯಾರೂ ರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲ. ಗುರು ಸಂತುಷ್ಟನಾದರೆ ಗುರುದ್ವಾರಾ ಹರಿಯು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಕೊಡವನು. ಅಂತಹ ಉತ್ತಮರಾದ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವಾಗ ಅವರಿಗಿಂತ ಕನಿಷ್ಠರಾದವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕನಿಂದ ಗುರುವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಹೀನ ಗುರು-ವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ರೌರವ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀನ ಗುರುವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಉತ್ತಮ ಗುರುವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಗುರುವನ್ನು ವೃಥಾ ಬಿಡಬಾರದು. ಸಮಾನವಾದ ಗುರುವನ್ನು ಹೊಂದುವಾಗ ಹಿಂದಿನ ಗುರುವಿನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯ-ಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಗುರುವಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಗುರುವನ್ನು ಹೊಂದುವಾಗ ಹಿಂದಿನ ಗುರುಗಳ ಅನುಮತಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳು ದೊರಕಿರುವಾಗ, ಅವರನ್ನು ಗುರುಗಳಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯಾವ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶ-ವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಗುರುಗಳ ಮಂತ್ರ ಒಂದು ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಗನ್ಯಾಸ, ಕರನ್ಯಾಸ, ಋಷ್ಯಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನ

ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ತಂತ್ರದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯಕೃತ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ, ಅನಂತರ ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯರಿಗೆ ನೂರು ಬಾರಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಅನಂತರ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಜಪ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದರಿಂದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರದ ರೇಖೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೂ, ಒಂದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಫಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಯಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹಭಾಜನ-ರಾದವರು ಅನೇಕರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವಧೂತರಿಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

❑❑

ಅಥ ಮಂತ್ರವಿಧಿಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಜಪೇನ ಯಸ್ಯ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಗುರುರಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ॥ ೧ ॥

ಹರೌ ರುಷ್ಟೇ ಗುರುಸ್ತ್ರಾತಾ ಗುರೌ ರುಷ್ಟೇ ನ ಕಶ್ಚನ ।
ಗುರೌತುಷ್ಟೇ ಹರಿಸ್ತುಷ್ಟೋ ಗುರುದ್ವಾರಾ ವಿಮುಕ್ತಿದಃ ॥ ೨ ॥

ಉತ್ತಮಾದುತ್ತಮಾ ಸಿದ್ಧಿಃ ಧರ್ಮಮೋಕ್ಷಾದಿಷು ಸ್ಫುಟಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದುತ್ತಮ ಆಚಾರ್ಯೇ ಲಬ್ಧೇ ನಾತೋಽವರಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಏಕಸ್ಯಶಿಷ್ಯತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತದಾಜ್ಞಾಂ ನ ವಿನಾಸಮಮ್ ।
ಅವರಂ ವಾ ವ್ರಜೇದುಚ್ಚಗುಣಶ್ಚೇನ್ನೈವ ದುಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ನರಾಣಾಂ ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟೀನಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾಃ ಸ್ವತಃ ।
ತದನುಗ್ರಹಾಚ್ಚ ಯಾ ವಿದ್ಯಾ ಸ್ವರೂಪೋದ್ಧಾರಿಣೀ ಭವೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಗುರುಪ್ರಸಾದೋ ಬಲವಾನ್ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಶ್ರೀಹರೇರಪಿ ।
ಅನುಪಾಸಿತೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಯೇನ ಮುಕ್ತಿದಃ ॥ ೬ ॥

ಯಸ್ತಾರತಮ್ಯವೇತ್ತಾ ಸ್ಯಾದ್ಗುರೂಣಾಂ ದೇವತಾಸ್ವಪಿ ।
ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಗುರುದೇವೇಷು ತದ್ಭಕ್ತೇಷು ಚ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಅವಜ್ಞಾತಾ ಗುರೂಣಾಂ ಚ ದೇವತಾನಾಂ ನ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ।
ಪ್ರಯಾತಿ ಚ ತಮೋ ಘೋರಮಿತ್ಯಾದಿಬಹುವಾಕ್ಯತಃ ॥ ೮ ॥

ಗುರೋರನುಗ್ರಹಂ ಮುಖ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಖವಾನ್ ಭವೇತ್ ।
ಅತೋ ಭೂಲೋಕಮಧ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಫಲದಾಯಿನಃ ॥ ೯ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಮಂತ್ರಃ ಕವಚಮುಚ್ಯತೇ ।
ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯೇಣ ಕಥಿತಂ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾಂಕ್ಷಯಾ ॥ ೧೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸದೀರ್ಘಾಗ್ನಿಘರ್ಮೌ ಸಾಧರೋಷ್ಠಾಂಬರಾಮೃತಮ್ ।
ದತ್ತೋ ವಾಯುಶ್ಚ ಹೃದಯಂ ಮನುರಷ್ಟಾಕ್ಷರೋ ಗುರೋಃ ॥ ೧೧ ॥

ವಿನಾ ತು ಹೃದಯಂ ಷಡ್ಭಿಃ ವರ್ಣೈರಂಗಮುದಾಹೃತಮ್ ।
ದ್ವಿರಾವೃತ್ತೈಃ ಮಂತ್ರಪದೈಃ ಷಡಂಗಾನ್ಯಥವಾ ವಿದುಃ ॥ ೧೨ ॥

ತೈರೇವ ತು ದ್ವಿರಾವೃತ್ತೈಃ ಕ್ರಮ ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮತೋಥವಾ ।
ತಪ್ತಕಾಂಚನ ಸಂಕಾಶಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಕಮಂಡಲುಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ದಧಾನಂ ಕಾಷಾಯವಸನಂ ರಾಮಮಾಸನಮ್ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿಂ ತುಲಸೀದಾಮವಕ್ಷಸಮ್ । ॥ ೧೪ ॥

ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿತಪಃಪೂರ್ಣಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಮಂತ್ರೇಣೈವ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ದಿಶಾಂ ಬಂಧಶ್ಚ ಮೋಚನಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಲಕ್ಷಾಣ್ಯಷ್ಟೌ ದ್ವಾದಶ ವಾ ಪುರಶ್ಚರ್ಯಾಪರೋ ಜಪೇತ್ ।
ಅನ್ಯೋ ವಾಽಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಸಹಸ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಜಪೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಕೃತಾಕೃತಂ ಚ ಹೋಮಾದಿ ಪರಸ್ತ್ರೀವಿಮುಖೋ ಭವೇತ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನಂ ಮುಖ್ಯಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಋಣಂ ವಿನಾ ॥ ೧೭ ॥

ಅಂಗನ್ಯಾಸೇ ದ್ವಿತೀಯೇ ತು ಧ್ಯಾನಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಹರಿಪಾದಕಂಜ ನಿಷೇವಣಾಲ್ಲಬ್ಧಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ ॥ ೧೮ ॥

ದೇವಸ್ವಭಾವೋದಿವಿಜದ್ರುಮೋಽಯಮಿಷ್ಟ ಪ್ರದೋ ಮೇ ಸಂತತಂ ಸ ಭೂಯಾತ್ ।
ನ್ಯಾಸೇ ತೃತೀಯೇ ಧ್ಯಾನಂ ತು ಪೂಜಾ ಪಟಲ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧೯ ॥

ಅಗ್ನಿಃ ಸದೀರ್ಘ ಬಿಂದುಶ್ಚೇನ್ಮನುರೇಕಾಕ್ಷರೋ ಪರಃ ।
ಷಡ್ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಯುಕ್ತೇನ ತೇನೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಷಡಂಗಕಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ನೃಚದ್ಗಾಯತ್ರಿಕಾನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸೀಯೇತದಾದ್ಯಯೋಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಸಕಲಪ್ರದಾತಾ ಸ್ವಪಾದ ಕಂಜದ್ವಯಭಕ್ತಿಮದ್ಭ್ಯಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ತಂತ್ರದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯಕೃತ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ, ಅನಂತರ ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯರಿಗೆ ನೂರು ಬಾರಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಅನಂತರ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಜಪ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದರಿಂದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರದ ರೇಖೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಅಪ್ಪಣ್ಣಾಯರು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೂ, ಒಂದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಫಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಯಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹಭಾಜನ-ರಾದವರು ಅನೇಕರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವಧೂತರಿಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಅಥ ಮಂತ್ರವಿಧಿಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಜಪೇನ ಯಸ್ಯ ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಗುರುರಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ॥ ೧ ॥

ಹರೌ ರುಷ್ಟೇ ಗುರುಸ್ತ್ರಾತಾ ಗುರೌ ರುಷ್ಟೇ ನ ಕಶ್ಚನ ।
ಗುರೌತುಷ್ಟೇ ಹರಿಸ್ತುಷ್ಟೋ ಗುರುದ್ವಾರಾ ವಿಮುಕ್ತಿದಃ ॥ ೨ ॥

ಉತ್ತಮಾದುತ್ತಮಾ ಸಿದ್ಧಿಃ ಧರ್ಮಮೋಕ್ಷಾದಿಷು ಸ್ಫುಟಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದುತ್ತಮ ಆಚಾರ್ಯೇ ಲಬ್ಧೇ ನಾತೋಽವರಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಏಕಸ್ಯಶಿಷ್ಯತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತದಾಜ್ಞಾಂ ನ ವಿನಾಸಮಮ್ ।
ಅವರಂ ವಾ ವ್ರಜೇದುಚ್ಚಗುಣಶ್ಚೇನ್ನೈವ ದುಷ್ಯತಿ ॥ ೪ ॥

ನರಾಣಾಂ ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟೀನಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾಃ ಸ್ವತಃ ।
ತದನುಗ್ರಹಾಚ್ಚ ಯಾ ವಿದ್ಯಾ ಸ್ವರೂಪೋದ್ಧಾರಿಣೀ ಭವೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಗುರುಪ್ರಸಾದೋ ಬಲವಾನ್ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಶ್ರೀಹರೇರಪಿ ।
ಅನುಪಾಸಿತೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಯೇನ ಮುಕ್ತಿದಃ ॥ ೬ ॥

ಯಸ್ತಾರತಮ್ಯವೇತ್ತಾ ಸ್ಯಾದ್ಗುರೂಣಾಂ ದೇವತಾಸ್ವಪಿ ।
ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ಗುರುದೇವೇಷು ತದ್ಭಕ್ತೇಷು ಚ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ಅವಜ್ಞಾತಾ ಗುರೂಣಾಂ ಚ ದೇವತಾನಾಂ ನ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ।
ಪ್ರಯಾತಿ ಚ ತಮೋ ಘೋರಮಿತ್ಯಾದಿಬಹುವಾಕ್ಯತಃ ॥ ೮ ॥

ಗುರೋರನುಗ್ರಹಂ ಮುಖ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಖವಾನ್ ಭವೇತ್ ।
ಅತೋ ಭೂಲೋಕಮಧ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಫಲದಾಯಿನಃ ॥ ೯ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಮಂತ್ರಃ ಕವಚಮುಚ್ಯತೇ ।
ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯೇಣ ಕಥಿತಂ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾಂಕ್ಷಯಾ ॥ ೧೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸದೀರ್ಘಾಗ್ನಿಘರ್ಮೌ ಸಾಧರೋಷ್ಠಾಂಬರಾಮೃತಮ್ ।
ದತ್ತೋ ವಾಯುಶ್ಚ ಹೃದಯಂ ಮನುರಷ್ಟಾಕ್ಷರೋ ಗುರೋಃ ॥ ೧೧ ॥

ವಿನಾ ತು ಹೃದಯಂ ಷಡ್ಭಿಃ ವರ್ಣೈರಂಗಮುದಾಹೃತಮ್ ।
ದ್ವಿರಾವೃತ್ತೈಃ ಮಂತ್ರಪದೈಃ ಷಡಂಗಾನ್ಯಥವಾ ವಿದುಃ ॥ ೧೨ ॥

ತೈರೇವ ತು ದ್ವಿರಾವೃತ್ತೈಃ ಕ್ರಮ ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮತೋಽಥವಾ ।
ತಪ್ತಕಾಂಚನ ಸಂಕಾಶಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಕಮಂಡಲುಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ದಧಾನಂ ಕಾಷಾಯವಸನಂ ರಾಮಮಾಸನಮ್ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿಂ ತುಲಸೀದಾಮವಕ್ಷಸಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿತಪಃಪೂರ್ಣಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಮಂತ್ರೇಣೈವ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ದಿಶಾಂ ಬಂಧಶ್ಚ ಮೋಚನಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಲಕ್ಷಾಣ್ಯಷ್ಟೌ ದ್ವಾದಶ ವಾ ಪುರಶ್ಚರ್ಯಾಪರೋ ಜಪೇತ್ ।
ಅನ್ಯೋ ವಾಽಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಸಹಸ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಜಪೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಕೃತಾಕೃತಂ ಚ ಹೋಮಾದಿ ಪರಸ್ತ್ರೀವಿಮುಖೋ ಭವೇತ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಾಧನಂ ಮುಖ್ಯಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಋಣಂ ವಿನಾ ॥ ೧೭ ॥

ಅಂಗನ್ಯಾಸೇ ದ್ವಿತೀಯೇ ತು ಧ್ಯಾನಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಹರಿಪಾದಕಂಜ ನಿಷೇವಣಾಲ್ಲಬ್ಧಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ ॥ ೧೮ ॥

ದೇವಸ್ವಭಾವೋದಿವಿಜದ್ರುಮೋಽಯಮಿಷ್ಟ ಪ್ರದೋ ಮೇ ಸಂತತಂ ಸ ಭೂಯಾತ್ ।
ನ್ಯಾಸೇ ತೃತೀಯೇ ಧ್ಯಾನಂ ತು ಪೂಜಾ ಪಟಲ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧೯ ॥

ಅಗ್ನಿಃ ಸದೀರ್ಘ ಬಿಂದುಶ್ಚೇನ್ಮನುರೇಕಾಕ್ಷರೋ ಪರಃ ।
ಷಡ್ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಯುಕ್ತೇನ ತೇನೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಷಡಂಗಕಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸೃಚದ್ಗಾಯತ್ರಿಕಾನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸೀಯೇತದಾದ್ಯಯೋಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಸಕಲಪ್ರದಾತಾ ಸ್ವಪಾದ ಕಂಜದ್ವಯಭಕ್ತಿಮದ್ಭ್ಯಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅಘಾದ್ರಿಸಂಭೇದನದೃಷ್ಟಿವಜ್ರಃ ಕ್ಷಮಾಸುರೇಂದ್ರೋಽವತು ಮಾಂ ಸದಾಽಯಮ್ ।
ದ್ವೇಲಕ್ಷೇ ವಾಷ್ಟಲಕ್ಷಾಣಿ ಪುರಶ್ಚರ್ಯಾ ಜಪೋ ಮತಃ ॥ ೨೨ ॥

ಇಮೌ ಮಂತ್ರೌ ಮಂತ್ರರಾಜೌ ಮುಖ್ಯಮಾಪನ್ನಿವಾರಕೌ ।
ಜಯಪ್ರದೌ ಚ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೌ ಪುತ್ರಾದಿಕಪ್ರದೌ ॥ ೨೩ ॥

ಕಲೌಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಫಲದೌ ಶೀಘ್ರಮೇವ ಧನಪ್ರದೌ ।
ಋಣಾಪಹಾರಕೌ ರಾಜಚೋರಪೀಡಾದಿಶಾಮಕೌ ॥ ೨೪ ॥

ಜನಾನುರಾಗೀ ಲೋಕೈಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯೋ ಭವತಿ ಜಾಪಕಃ ।
ಜ್ಞಾನವಾನ್ ವಾಕ್ಪಟುರ್ಧೈರ್ಯವಶಾಲೀ ದೀರ್ಘಾಯುರುತ್ತಮಃ ॥ ೨೫ ॥

ಕ್ಷೇಮವಾನ್ ಕವಿತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗೋಷ್ಠೀಷು ಚ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಬಲವಾನ್ ರೂಪಸಂಪನ್ನೋ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಾ ಸುಭಕ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೨೬ ॥

ಕಲತ್ರ ಪುತ್ರ ಬಂಧೂನಾಮಾನುಕೂಲ್ಯಂ ಚ ವಿದಂತಿ ।
ಶತ್ರುವಶ್ಯಂ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯವರ್ಧನಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ವೇದಾಂತಪಾರಗಃ ಕೀರ್ತಿಸಂಪನ್ನಃ ಸುದಯಾನ್ವಿತಃ ।
ಶಾಂತಕ್ರೋಧೋ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಾ ಸರ್ವದೇವ ಪ್ರಿಯೋ ಭವೇತ್ ॥ ೨೮ ॥

ವೈರಾಗ್ಯವಾನ್ ಮಹಾತ್ಯಾಗೀ ಭೋಗೀ ಧರ್ಮವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಕನ್ಯಾಂ ಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಾಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶ್ರಿಯಮುತ್ತಮಾಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಗುರುರಾಜಕೃಪಾಬಲಾತ್ ।
ಸಭವೇತ್ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ ಸರ್ವರೋಗವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಭಗವಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಭ್ಯಾಂ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕಂ ಕೃತ್ವಾ ವೃಂದಾವನಗತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಅಥವಾ ಪಾದುಕಾಯಾಂ ಚ ಯಂತ್ರೇ ವಾಽವಾಹಯನ್‌ಜಲೇ ।
ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯಕೃತಸ್ತುತ್ಯಾ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ಶುಚಿಃಸ್ಥಿರಃ ॥ ೩೨ ॥

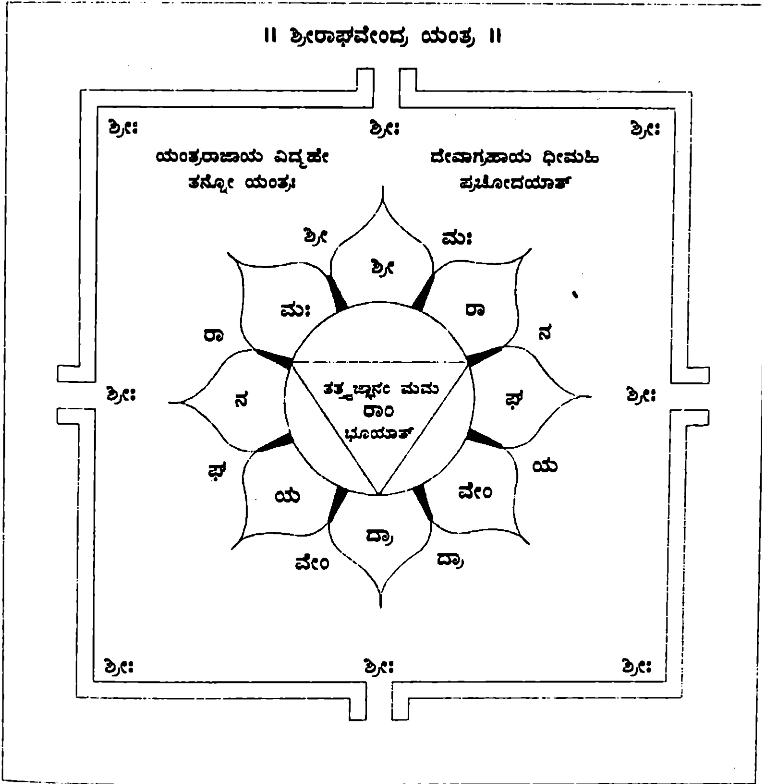
ಜಪೇತ್ಪಶ್ಚಾದಪ್ಪಣಾರ್ಯನಾಮಮಂತ್ರಂ ಜಪೇದ್ಯಥಾ ।
ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯಾಯ ನಮ ಇತ್ಥಮಷ್ಟಾಕ್ಷರೋ ಮನುಃ ॥ ೩೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರ್ವಂಘ್ರಿಸಂಸಕ್ತಧಿಷಣಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯಗುರುರ್ಭೂಯಾದಸ್ಮದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೩೪ ॥

ಅಂಗನ್ಯಾಸಾದಿನಾಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಶತಂ ವಾ ದಶ ವಾ ಜಪೇತ್ ।
ಮಾಲಾದಿಗಾಸನಾದೀನಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನ್ಯೇವ ಲೋಕತಃ ॥ ೩೫ ॥

ಅನೇನ ಗುರುರಾಜಸ್ಯ ಮಂತ್ರಃ ಶೀಘ್ರೇಣ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ।
ರಾಂ ಬೀಜಂ ವಿಲಿಖೇತ್ ಪೂರ್ವಂ ತ್ರಿಕೋಣಂತ್ವೇಕರೇಖಯಾ ॥ ೩೬ ॥

ವರ್ತುಲಂ ವೇಷ್ಟಯಿತ್ವಾಥ ಪದ್ಮಮಷ್ಟದಲಂ ಲಿಖೇತ್ ।
ತದ್ದಲೇಷು ಕ್ರಮಾನ್ ಮಂತ್ರವರ್ಣಾನಿ ವಿಲಿಖೇದ್ಬುಧಃ ॥ ೩೭ ॥

ರೇಖಾಭ್ಯಾಂ ಭೂಪುರಂ ದ್ವಾಭ್ಯಾಮಷ್ಟದಿಕ್ಷು ಶ್ರಿಯಂ ಲಿಖೇತ್ ।
ತ್ರಿಭಿರಾವರಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಪೂಜಾಯಂತ್ರಮಿದಂ ಗುರೋಃ ॥ ೩೮ ॥

ಸಾಧ್ಯಾರ್ಣಾನ್ವಿಲಿಖೇತ್ ಧಾರ್ಯೇ ತ್ರಿಕೋಣೇ ಬೀಜಸಂಪುಟೇ ।
ಏವಂ ಮಂತ್ರೇಣ ಯಂತ್ರೇಣ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದಜೈಃ ॥ ೩೯ ॥

ಮನೋರಥೈಃ ಸಮೃದ್ಧಃ ಸ್ಯಾದನೇಕೇ ಸಂತಿ ಸಾಕ್ಷಿಣಃ ।
ಸ್ವಾನುಭೂತಂ ಚಾಹ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅವಧೂತೋ ಗುರೋಃ ಸುತಃ ॥ ೪೦ ॥

ಸತತವಿಮಲಗಾತ್ರಂ ಸದ್ಗುಣಾನಾಮಮಂತ್ರಂ
ದುರಿತತೃಣ ಲವಿತ್ರಂ ದುರ್ಮತಧ್ವಾಂತ ಮಿತ್ರಮ್ ।
ಭಜಕಭರಬಹಿತ್ರಂ ಮಾಮಕಪ್ರಾಣಮಿತ್ರಂ
ಗುರುಮತುಲಚರಿತ್ರಂ ನೌಮಿ ಮಾಂ ಪಾತು ಪುತ್ರಮ್ ॥ ೪೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಮಂತ್ರಾನುವರ್ಣನಂನಾಮ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯಪಟಲ

❑❑

ಈ ಪಟಲಕ್ಕೆ ರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯ ಎಂದು ಅವಧೂತರಿಂದ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಹೃದಯವೆಂಬುದು ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಹೃದಯದಂತೆ ಇದು ರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಹಿಂದಿನ ಅವತಾರಗಳು, ಆ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ದೇವರ ಉಪಾಸನೆಯ ಕ್ರಮ, ಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಮುದ್ದುಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಪಡೆದ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳು, ಅವರ ಹೆಸರು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪಣ್ಣಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಸ್ತೋತ್ರವಿಲ್ಲದೇ ಮಾಡುವ ಜಪ, ಸೇವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಿರರ್ಥಕ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಇವರ ಮಾತಿನಿಂದ ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯದ ಪಠಣದಿಂದಲೂ ಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ ಗುರುರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಫಲವನ್ನು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ನಾರಾಯಣಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಭಾರ್ಗವಂ ರಘುನಾಯಕಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಂ ವ್ಯಾಸಂ ಹನೂಮಂತಂ ಭೀಮಂ ಮಧ್ವಂ ಗುರೂನಪಿ ॥ ೧ ॥

ವ್ಯಾಸಂ ನತ್ವಾವಧೂತೋಽಹಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹೃದಯಂ ಗುರೋಃ ।
ನಾನಾಛಂದಃಸುಸರ್ವಾರ್ಥದಾಯಕಂ ಪಾಪನಾಶಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯರೂಪಂ ಭೂಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯಹೇತುಮ್ ।
ಭಕ್ತತ್ರಾಣಾಯೈವ ಬದ್ಧಾದರಂ ಮೇ ಚಿತ್ತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸಂವಸತ್ವಿಷ್ಟದೈವಮ್ ॥ ೩ ॥

ಓಂ ಪುರಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾಮಾಭೂದ್ಧಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋ ಸುತಃ ।
ಯದರ್ಥಂ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುರ್ನೃಕಂಠೀರವತಾಂ ಗತಃ ॥ ೪ ॥

ಸಂಹತಃ ಪ್ರಹತಶ್ಚೇತಿ ತಸ್ಯಾಸ್ತಾಂ ಪರಿಚಾರಿಣೌ ।
ತ್ರೇತಾಯಂ ರಾಮಸೇವಾರ್ಥಂ ವಿಭೀಷಣತಯಾಜನಿ ॥ ೫ ॥

ತತ್ರಾಪಿ ಚಾರೌ ತೌ ಜಾತೌ ಸಂಧಿಕಶ್ಚ ಪ್ರಸಂಧಿಕಃ ।
ದ್ವಾಪರೇಽಪಿ ಸಮಂ ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಮಾವಿಷ್ಟಶ್ಚವಾಯುನಾ ॥ ೬ ॥

ಭೂಭಾರಕ್ಷಪಣೇ ವಿಷ್ಣೋರಂಗತಾಮಾಪ್ತುಮೇವ ಸಃ ।
ಪ್ರತೀಪಪುತ್ರತಾಮಾಪ್ಯ ಬಾಹ್ಲಿಕೇಷ್ವಭತ್ತ್ವತಿಃ ॥ ೭ ॥

ಕಲೌ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾರ್ಚ್ಯಾಪೂಜಾಯೈ ವ್ಯಾಸಮಸ್ಕರೀ ।
ಭೂತ್ವಾ ನಿರ್ಜಿತ್ಯದುರ್ವಾದಾನ್ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಕಾಶಯತ್ ॥ ೮ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾನಸಪೂಜಾಯಾಮಾವಿರ್ಭೂತಾಂ ಹೃದಂಬುಜಾತ್ ।
ಶ್ರೀರಾಮಾರ್ಚಾಂ ಚ ಸೀತಾರ್ಚಾಂ ಪೂಜಯಿಷುರೇಷಕಃ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾಖ್ಯೋಽವತೀರ್ಯಯತಿರೂಪತಃ ।
ವಿವೃತ್ಯಾಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಲೋಕೋಪಕೃತಿಮಾತನೋತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯಕೃಷ್ಣಾಖ್ಯೌ ತತ್ರಾಪಿ ದ್ವಿಜರೂಪತಃ ।
ಸಂಹತಪ್ರಹತೌ ಜಾತೌ ಶಿಷ್ಯೌ ತಸ್ಯ ಪ್ರಿಯೌ ಸದಾ ॥ ೧೧ ॥

ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯರಚಿತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟಸಾಧಕಮ್ ।
ಏತದ್ವಿನಾ ಗುರೋಃ ಪೂಜಾಸ್ತೋತ್ರಂಚಾಷ್ಟಾಕ್ಷರೀಜಪಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸೇವಾ ಚ ವ್ಯರ್ಥತಾಮೇತಿ ನ ಪ್ರಸಾದೋ ಗುರೋರ್ಭವೇತ್ ।
ಆದೌ ಸಕೃದ್ವಾ ತತ್ಪಾಠಾದನ್ಯತ್ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ಶೀಘ್ರತಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸರ್ವೇಷ್ವಪಿ ಚ ಶಿಷ್ಯೇಷು ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯ ಏವ ಸಃ ।
ಗುರೋರತಿಪ್ರಿಯೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ್ತುತಿಸ್ತೇನ ಸಮಾದೃತಾ ॥ ೧೪ ॥

ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮೂಲಂ ಮಾಲಾ ಚ ವರ್ಮ ಚ ।
ಯಥಾಯೋಗಂ ಯಥಾಕಾಲಂ ತತ್ತದುಕ್ತಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿನಮೀಪ್ಸಿತಾರ್ಥ ಪ್ರದಾಯಿನಮ್ ।
ಉಪಾಸತೇ ಯಥಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಥಾ ಫಲಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸೇವಯಾ ಪರಮಹಂಸಾನಾಮೈಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಂ ಭವೇತ್ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಭಕ್ತಿಂ ಚ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ॥ ೧೭ ॥

ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಾತ್ಪರಮಹಂಸಾಧೀಶಮಿಮಂ ಗುರುಮ್ ।
ಸೇವೇತ ಸರ್ವಥಾ ಮರ್ತ್ಯಃ ಸ್ವರೂಪೋದ್ಧಾರಕಾರಣಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸ್ತುವೀತ ಬಹುಭಿಃಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇತ ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಶ್ರಿತ ಪಾರಿಜಾತಂ ಸೀತಾರಘೂತ್ತಂಸಪದಾಬ್ಜಚಿತ್ತಮ್ ॥
ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಂ ಕಮನೀಯವೇಷಂ ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಾತಾರಮತೀತದೋಷಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಜಯತು ಜಯತು ರಾಜಾ ರಾಜರಾಜಾಧಿಪೂಜ್ಯೋ ।
ಜಯತು ಜಯತು ರಮ್ಯೋ ರಂಜಿತಾನೇಕಲೋಕಃ ॥
ಜಯತು ಜಯತು ಭೋಗೀ ಭಕ್ತಭಾಗ್ಯ ಪ್ರದಾತಾ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಭೂಮಾ ಭೂರಿ ಭೂರಿ ಪ್ರದಾತಾ ॥ ೨೦ ॥

ಜಯತು ಜಯತು ಬಂಧುರ್ಬಂಧನಚ್ಛೇದಕಾರೀ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಮಿತ್ರಂ ಮೀಲಿತಾನೇಕವೈರೀ ॥
ಜಯತು ಜಯತು ಮಾತಾ ಮಾನ್ಯಮಾನ್ಯೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ।
ಜಯತು ಜಯತು ತಾತಸ್ತಾಪಹರ್ತಾ ನಿತಾಂತಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಗುರೋ ತವ ಪದಾಂಬುಜಂ ಭವಪಯೋಧಿನೌಕಾಯಿತಮ್ ।
ಮಹಾಜನ ಪರಂಪರಾಭಜನಗೋಚರಂ ಭೂತಿದಮ್ ॥
ಭಜಾಮಿ ಭಜತಾಂ ನೃಣಾಮ್ ಬಹುಗದೌವಿಧ್ವಂಸಕಂ ॥
ಸುಖಪ್ರದಮಹರ್ನಿಶಂ ಸುಖಸುಖೇನ ಸಂಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಮನೋ ವಸತು ಪಾದಯೋ ಭವತು ಮೇ ವಚಸ್ತೇಽಸ್ತು ತೌ ।
ತ್ವದೀಕ್ಷಣವಿಧೌ ದೃಶಾ ಭವತು ತೇಽರ್ಚನಾಯಾಂ ಕರೌ ॥
ಶ್ರುತೀ ತವ ಗುಣಶ್ರುತೌ ಭವತು ಮಸ್ತಕಂ ತೇ ನತೌ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಿಧೌ
ಪದೇ ಗುರುವರಾಶ್ರಯೇ ತೇ ಪದೇ ॥ ೨೩ ॥

ವಿತ್ತಾಶಯಾ ಜಗತಿ ವಿತ್ತಾದಿ ಸಂವದತಿ ಮತ್ತಾನಿಮಾನುಪಚರನ್ ।
ಆತ್ತಾದಿರಸ್ಮ್ಯಹಮನುತ್ತಾನ ಲುಂಠದಪಚಿತ್ತಾವಿವೇಕಮತಿಮಾನ್ ॥ ೨೪ ॥

ಮತ್ತಾಂಗನಾ ಕಠಿಣ ವೃತ್ತಾನುಬಂಧಿಕುಚದತ್ತಾದರಶ್ಚತಮಿಮಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರದಯಯಾರಾದುಪೈಹಿ ಮಮ ಧೀರಾಽಶು ಯಚ್ಛಸುಮತಿಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ತವಸೇವಾರತಾನ್ ಕಾಂಕ್ಷಿತ್ ಭಕ್ತಾನ್ ಪ್ರೇಷಯ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ।
ತೇಷಾಂ ಮನೋರಥಂ ತಾತ ಮಯಾ ಪುತ್ರೇಣ ಪೂರಯ ॥ ೨೬ ॥

ಅಥವಾ ಕರುಣಸಿಂಧೋ ಮಯಿ ಸನ್ನಿಹಿತಃಸದಾ ।
ಪುತ್ರಸ್ಯ ಮಮ ವಾಕ್ಯೇನ ಸರ್ವಸರ್ವೇಷ್ಟದೋ ಭವ ॥ ೨೭ ॥

ಯೇನಕೇನಾಪ್ಯುಪಾಯೇನ ದೂನೇ ದುರ್ಯಶಸಾ ಭುವಿ ।
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಮಯಿ ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಕುರು ಮಾಂ ಲೋಕಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತಮಜಾನಾನೋ ಯಾಚೇ ತ್ವಾಂ ಬಾಲವದ್ಗುರೋ ।
ದಾತಾ ತ್ರಾತಾ ದಯಾಲುಸ್ತ್ವಂ ಯಥೇಚ್ಛಸಿ ತಥಾ ಕುರು ॥ ೨೯ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಾಯ ಸ್ವತಂತ್ರಾಯ ಭಕ್ತಕ್ಲೇಶವಿನಾಶಿನೇ ।
ಉದಾರಚೇತಸೇ ಕಿಂ ತೇ ವದೇ ಮದ್ಭಾರವಾಹಿನೇ ॥ ೩೦ ॥

ಆಪಾದಮೌಲಿ ಪರ್ಯಂತಂ ಗುರೂಣಾಮಾಕೃತಿಂ ಸ್ಮರೇತ್ ।
ತೇನ ವಿಘ್ನಾಃ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಚ ಮನೋರಥಾಃ ॥ ೩೧ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಸ್ಯಹೃದಯಂ ತದನುಜ್ಞಯಾ ।
ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಕಥಿತಂ ಗುರುವಾಕ್ಯಾನುಸಾರತಃ ॥ ೩೨ ॥

ಪಠನಾಚ್ಛ್ರವಣಾದ್ವಾಪಿ ಗುರುಸಾನಿಧ್ಯಕಾರಣಮ್
ಸಂಪಾದ್ಯ ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪೋ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ।
ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನಾಸರ್ವಂ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೩೩ ॥

ಮೋದಂ ಮೇ ದಿಶತು ಗುರುಃ ಸ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ
ದೀನಾನಾಂ ಶರಣಮುದಾರ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಃ ।
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಹರಿಗುರುರೂಪದರ್ಶಕಸ್ತ್ವಂ
ಸುಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಮಯಿ ಮಮ ತಾತ ಸನ್ನಿಧೇಹಿ ॥ ೩೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಮಂತ್ರಾನುವರ್ಣನಂನಾಮ ತೃತೀಯಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೯. ಗುರುಪೂಜಾವಿಧಾನಪಟಲ

❑❑

ಶ್ರೀರಾಯರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ತಮತಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ರಾಯರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಅದರ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಅವಧೂತರು ಪೂಜೆಯ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ನಾನ-ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಪೂಜಾಂಗವಾಗಿ ರಾಯರ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸಂಕಲ್ಪಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನ, ಆವಾಹನ, ಆಸನ, ಸನ್ನಿಧಾಪನ, ಸ್ಥಿರೀಕರಣ, ಅಭಿಮುಖೀಕರಣ, ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಣ, ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನ, ಪಂಚಾಮೃತಸ್ನಾನ, ಶುದ್ಧೋದಕ ಸ್ನಾನ, ಮಂಗಲಸ್ನಾನ, ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ, ಆಭರಣ, ಗೋಪಿಚಂದನ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಪುಷ್ಪಪೂಜಾ, ನಾಮಪೂಜಾ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠ, ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನ, ಪುನರಾಚಮನ, ತಾಂಬೂಲ, ಅಷ್ಟನೀರಾಜನ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಅಥ ಪೂಜಾವಿಧಿಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಯತಸ್ತುಷ್ಟೇನ ಗುರುಣಾ ಹರೌ ರುಷ್ಟೇಽಪಿ ರಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೧ ॥

ಕೃತನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕಃ ಶುದ್ಧಃ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತಃ ಸುಖಾಽಽಸನ ।
ಆದೌ ಪೂಜಾಂಗಭೂತಂ ಚ ಜಪಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಗುರೋರ್ಮನೋಃ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಮಂತ್ರೇಣ ಸಂಸ್ಮರೇನ್ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ತಂ ಗುರುಮ್ ।
ಋಷಿ ಛಂದೋ ದೇವ ಬೀಜಶಕ್ತಿ ಕೀಲಾನ್ಯಥೋಚ್ಚರೇತ್ ॥ ೩ ॥

ನ್ಯಾಸಂ ಧ್ಯಾನಂ ಜಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಗುರುಪಾದೇ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಕಾಷಾಯಾಂಬರ ಧಾರಿಣಮ್ ॥ ೪ ॥

ನೀಲಾಂಬುದಸಮಾಭಾಸಂ ಭವ್ಯಾಂಗಂ ದೀರ್ಘಬಾಹುಕಮ್ ।
ರಕ್ತರಾಜೀವಪತ್ರಾಕ್ಷಮೂರ್ಧ್ವದ್ವಾದಶಪುಂಡ್ರಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಬದ್ಧಪದ್ಮಾಸನಂ ದೇವಸ್ವಭಾವಂ ದಂಡಧಾರಿಣಮ್ ।
ಆನಾಭಿಲಂಬಿತಸ್ವಚ್ಛತುಲಸೀದಲಮಾಲಿಕಮ್ ॥ ೬ ॥

ಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾಭಯಂಕರಂ ಪ್ರಣತೇಷ್ಟಸುರದ್ರುಮಂ - ಇತಿ ಮಂತ್ರಜಪೇ ಧ್ಯಾನಂ

॥ ಅಥ ಗುರುರಾಜಪೂಜಾಪದ್ಧತಿಃ ॥

ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಗುರುಮಬ್ಜಾಕ್ಷಂಮಹಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶೋಭಿನಮ್ ।
ಪ್ರಸನ್ನಮಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯಯೋಗೀಂದ್ರಾದ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತಂ
ಇತಿಧ್ಯಾನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಆವಾಹಯಾಮಿ ತ್ವಾಮತ್ರ ಸರ್ವದೇವೈರಧಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ಶಿಷ್ಯಸಂಘೈಃ ಪರಿವೃತಮಿಷ್ಟದಾನೋದ್ಯತಂ ಪ್ರಭುಂ
ಇತಿ ಆವಾಹನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಗುರುರಾಜ ಮಹಾರಾಜದ್ವಿಜರಾಜಾದಿಸೇವಿತ ।
ಸ್ವರ್ಣಪೀಠಾಸನಂ ತುಭ್ಯಂ ದದಾಮಿ ಸ್ವೀಕುರು ಪ್ರಭೋ
ಇತಿ ಆಸನಮ್ ॥ ೯ ॥

ಆಗಚ್ಛ ಶ್ರೀಮಹಾರಾಜ ಸಾರ್ವಭೌಮಗುರೂತ್ತಮ ।
ಯಾವತ್ಪೂಜಾಂ ಕರೋಮ್ಯತ್ರ ತಾವತ್ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭವ
ಇತಿ ಸನ್ನಿಧಾಪನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭೂಸುರ ।
ತ್ವದೀಯೈಃ ಸಕಲೈಃ ಸಾಕಮತ್ರಸ್ಥಃ ಸುಸ್ಥಿರೋ ಭವ
ಇತಿ ಸ್ಥಿರೀಕರಣಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಜಯಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜೇಂದ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರ ।
ಪೂಜಾಂ ಗೃಹೀತುಂ ಭಕ್ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ಮಮಾಭಿಮುಖೋ ಭವ
ಇತಿ ಅಭಿಮುಖೀಕರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ಸಂತುಷ್ಟ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕರುಣಾನಿಧೇ ।
ಪ್ರಸನ್ನೋಭವ ತೇ ಪೂಜಾಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕರೋಮ್ಯಹಂ
ಇತಿ ಪ್ರಸನ್ನೀಕರಣಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಗುರೂತ್ತಮ ।
ಮಯಾದತ್ತಂ ಗೃಹಾಣಾರ್ಘ್ಯಂ ನಮಃ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಾತ್ವಿಕ
ಇತಿ ಅರ್ಘ್ಯಂ ॥ ೧೪ ॥

ಭೂಲೋಕಪಾವನಾರ್ಥಾಯ ಕೃತಾವತರಣ ಪ್ರಭೋ ।
ಪಾದ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ರಾಜರ್ಷೇ ಪವಿತ್ರಂ ಕುರು ಮಾಂ ಪ್ರಭೋ
ಇತಿ ಪಾದ್ಯಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸದಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ ಶ್ರೀಶಕೇಶವಾದಿಕರೂಪಿಣೇ ।
ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ಗೃಹಾಣಾಚಮನಂ ಗುರೋ
ಇತಿ ಆಚಮನಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯಾವತಾರಾಯ ಕಲ್ಯಾಣೋನ್ಮುಖರೂಪಿಣೇ ।
ಮಧುಪರ್ಕಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ರಾಜರಾಜಾಯ ತೇ ನಮಃ
ಇತಿ ಮಧುಪರ್ಕಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಗುರುರಾಜ ಮಹೋದಾರ ಸ್ನಾನೇ ಪಾನೇ ಚ ಸರ್ವದಾ ।
ಕ್ಷೀರಪ್ರಿಯಸ್ಯ ತೇ ಗವ್ಯಪಯಸಾ ಸ್ನಾಪಯಾಮ್ಯಹಂ
ಇತಿ ಕ್ಷೀರಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಗುರುರಾಘವ ರಾಜೇಂದ್ರ ತ್ವಾಂ ದಧ್ನಾಸ್ನಾಪಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಸದಾ ಮೇ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ಶಾಂತಾಃಸ್ಯುರ್ದುರುಪದ್ರವಾಃ
ಇತಿ ದಧಿಃಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮಹಾಬಲ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಗುರುರಾಜ ಘೃತಪ್ರಿಯ ।
ಘೃತೇನ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಪುಷ್ಟಿರ್ಮೇ ವರ್ಧತಾಂ ಬಲಂ
ಇತಿ ಘೃತಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಮಧುರಂ ಮಧುರಾಪಾರಂ ಮಧೂವಾಚಂ ಮಧುವ್ರತಮ್ ।
ಮಧುನಾ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಲೋಕೇ ಮಾಂ ಮಧುರಂ ಕುರು
ಇತಿ ಮಧುಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಶರ್ವರೀಶಮನೋಹಾರಿನ್ ವಿಷದೋಷನಿವಾರಣ ।
ಶರ್ಕರಾಭಿಃ ಸ್ನಾಪಯೇ ತ್ವಾಂ ಶರ್ಕರಾಭಂ ಕುರುಷ್ವ ಮಾಂ
ಇತಿ ಶರ್ಕರಾಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಬದರೀಕದಲೀಚೂತಫಲೈಸ್ತ್ವಾಂ ಸ್ನಾಪಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಸಫಲಂ ಕುರು ಮೇ ಸರ್ವಂ ತಾರಕಸ್ತ್ವಂ ಗುರುಪ್ರಭೋ
ಇತಿ ಫಲಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶುದ್ಧೈಃ ಶುದ್ಧಿಪ್ರದೈಃ ಶಾಂತಶೀತಲೈಃ ಸುಖದರ್ಶನ ।
ಶುದ್ಧಸ್ನಾನಂ ಕಾರಯಿಷ್ಯೇ ಶುದ್ಧಂ ಮಾಂ ಕುರು ತೇ ಗುರೋ
ಇತಿ ಶುದ್ಧೋದಕಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ವಿಧಿಬದ್ಧ ಸುತೈಲೇನ ಚಂಪಕಾದ್ಯೈಃ ಸುಗಂಧಿನಾ ।
ಕಾರಯೇ ಮಂಗಲಂ ಸ್ನಾನಂ ಕುರು ತ್ವಂ ಮಮ ಮಂಗಲಂ
ಇತಿ ಮಂಗಲಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಭೂಲೋಕಮಧ್ಯ ಸಂಸಿದ್ಧ ತೀರ್ಥಪಾವನರೂಪಿಣಮ್ ।
ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ ಸುತೀರ್ಥೋತ್ಥೈಃ ಜಲೈಃ ಮಾಂ ಪಾವಯ ಪ್ರಭೋ
ಇತಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಖ್ಯಂ ಶಶಿಪ್ರಖ್ಯಂ ರವಿಪ್ರಖ್ಯಂ ಸದಂಬರಮ್ ।
ಕೌಪೀನಂ ಯತಿರಾಜೇಂದ್ರ ಸವ್ಯಾನಂ ಚ ಗೃಹಾಣ ಭೋ
ಇತಿ ವಸ್ತ್ರಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಊರ್ಮಿಕಾ ಮೌಕ್ತಿಕಾದಿ ಸ್ರಕ್ಕುಂಡಲಾದಿಕಭೂಷಣಮ್ ।
ಗೃಹಾಣ ರಾಜರಾಜೇಂದ್ರ ಕುರು ಮಾಂ ಲೋಕಭೂಷಣಂ
ಇತಿ ಆಭರಣಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದ್ವಾದಶಾಪ್ಯೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾಣಿ ಗೋಪೀಚಂದನಗಂಧತಃ ।
ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದಕಂ ದಾಸ್ಯೇ ಸಾಕಂ ಶ್ರೀತುಲಸೀದಲೈಃ ॥
ಗೃಹಾಣ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಾನಾಂ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರವರ್ತಕ
ಇತಿ ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರಾದಿಕಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಗಂಧಕಕ್ಕೋಲಕಸ್ತೂರೀ ಕರ್ಪೂರಾಗರುಕುಂಕಮೈಃ ।
ಮಿಶ್ರಿತಂ ಚಂದನಂ ತುಭ್ಯಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸ್ವೀಕುರು ಪ್ರಭೋ
ಇತಿ ಗಂಧಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕಸ್ತೂರಿತಿಲಕಂ ಚೂರ್ಣಹರಿದ್ರಾತಂಡುಲೈರ್ಯುತಾನ್ ।
ಗೃಹಾಣ ಗುರವರ್ಯ ತ್ವಮಲಂಕಾರಾರ್ಥಮಕ್ಷತಾನ್
ಇತಿ ಅಕ್ಷತಾನ್ ॥ ೨೧ ॥

ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲತೀಮಾಲಾಂ ತುಲಸೀದಲಮಾಲಿಕಾಂ ।
ಕೇತಕಾದೀನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಗೃಹೀಷ್ವ ಗುರುಸತ್ತಮ
ಇತಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ॥ ೨೨ ॥

ಸಮಸ್ತದೇವಸಾನ್ನಿಧ್ಯಸಂಪನ್ನ ಶ್ರೀಜಗದ್ಗುರೋ ।
ಸಹಸ್ರನಾಮಭಿಃ ಪುಷ್ಪೈಃ ಪತ್ರೈಃ ಸ್ವೀಕುರು ಪೂಜನಂ
ಇತಿ ನಾಮಪೂಜಾ ॥ ೩೩ ॥

ವನಸ್ಪತಿರಸೋತ್ಪನ್ನಂ ಸುರಭಿಂ ಸುರಭಿಪ್ರಿಯ ।
ಮಹಾಭೋಗಿನ್ನಿಮಂ ಧೂಪಂ ಗೃಹಾಣ ಪ್ರೀತಿಮಾನ್ ಭವ
ಇತಿ ದೀಪಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಮಯಾಽಽನೀತಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಯಥಾಕಾಲಂ ಯಥಾಧನಮ್ ।
ಭಕ್ಷ್ಯೋಪದಂಶದಧ್ಯಾಜ್ಯ ಕ್ಷೀರಾದ್ಯನ್ವಿತಮೋದನಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಶುಂಠೀರಾಮಠಜಂಬೀರಲವಣಾದಿಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ತಕ್ರಂ ಚಂ ಚಂದನೋಶೀರ ಕರ್ಪೂರಘುಸೃಣಾನ್ವಿತಂ ॥ ೩೬ ॥

ಪಾನೀಯಂ ಚ ಹರೌ ವಾಯೌ ನಿವೇದ್ಯ ತ್ವಂ ಗುರೂತ್ತಮ ।
ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪರಿಜನೈಃ ಸಾಕಂ ತುಷ್ಟೋ ಭವ ಪಿತರ್ಮಮ
ಇತಿ ನೈವೇದ್ಯಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಶ್ರಿತೇತ್ಯಾದಿ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಠನಂ ತೇ ಕರೋಮ್ಯಹಂ ।
ಸಾಂಗಭೋಜನ ಸಾಫಲ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಸ್ವೀಕುರು ಸದ್ಗುರೋ
ಇತಿ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಾಠಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ವರದೌ ಭಕ್ತಲೋಕಸ್ಯ ಗರದೌ ಸಕಲಾಪದಾಮ್ ।
ಉದಕೇನ ಕರೌ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಯ ಯತೀಶ್ವರ
ಇತಿ ಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಲನಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಕುರುಷ್ವಾಚಮನಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ವಿಷ್ಣುಪಾದೋದಕಂ ಪಿಬ ।
ಗೃಹಾಣ ತುಲಸೀಪತ್ರಂ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ
ಇತಿ ಪುನರಾಚಮನಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತಶ್ರೀಶ ವಿಧಿಬಂಧವಿವರ್ಜಿತ ।
ಕಾಮಚಾರ ಮಯಾನೀತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಂ
ಇತಿ ತಾಂಬೂಲಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ನೀರಾಜನಾಷ್ಟಕಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಮಂಗಲಾರ್ಥಂ ಮಯಾ ಕೃತಮ್ ।
ತನ್ಮಂತ್ರಸ್ತವರಾಜೇನ ಸಹಿತಂ ಸ್ವೀಕುರು ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೨ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಂ ರಾಜಸಾರ್ವಭೌಮಪದಸ್ಥಿತಮ್ ।
ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರಿಯಂ ವಂದೇ ರಾಂ ಬೀಜಪ್ರತಿಪಾದಿತಂ
ಇತಿ ಪ್ರಥಮ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ರಾಮಚಂದ್ರಮಹಾಭಕ್ತಂ ಪಾಪಾಟವ್ಯಗ್ನಿರೂಪಿಣಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ವೇದಿತಂ
ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಘನಾಘನಾಭನೀಲಾಂಗಂ ಘನರೋಗನಿವಾರಣಮ್ ।
ಘೋರತಾಪತ್ರಯಹರಂ ತೃತೀಯಾವೇದಿತಂ ಭಜೇ
ಇತಿ ತೃತೀಯ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ವೇದಾಂತಸಾರಸರ್ವಜ್ಞಂ ವೇದವ್ಯಾಸ ಪದಾರ್ಚಕಮ್ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯಾಂಶಸಂಭೂತಂ ತುರೀಯಾರ್ಣವಗತಂಭಜೇ
ಇತಿ ಚತುರ್ಥ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ದ್ರಾವಯಂತಂ ಪಿಶಾಚಾದೀನ್ ದ್ರಾಘಿಮಾಮಯ ಹಾರಕಮ್ ।
ದ್ರಾಗ್ಭಕ್ತೇಷ್ಟಪ್ರದಂ ವಂದೇ ಪಂಚಮಾಕ್ಷರವೇದಿತಂ
ಇತಿ ಪಂಚಮ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸೇವಕಾನಾಂ ಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಯವನಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಸಂಸೇವ್ಯಂ ವಂದೇ ಷಷ್ಠಪ್ರಪಂಚಿತಂ
ಇತಿ ಷಷ್ಠ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ನಂದತೀರ್ಥಕೃತಾನೇಕ ಗ್ರಂಥಭಾವಪ್ರಕಾಶಮಕಮ್ ।
ಅಘವಿದ್ರಾವಕಂ ಶ್ರೀದಂ ವಂದೇ ಸಪ್ತಮವೇದಿತಂ
ಇತಿ ಸಪ್ತಮ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಮಾನದಂ ಮಧ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಶಠಾನಾಂ ಮಾನಹಾನಿದಮ್ ।
ಮಾನ್ಯಂ ವಿರೋಧಿನಾಂಚಾಪಿ ವಂದೇವಸುನಿರೂಪಿತಂ
ಇತಿ ಅಷ್ಟಮ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಽಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಾತ್ಮಕಸ್ತವಮ್ ।
ನೀರಾಜನೇಷು ಪಠತಾಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥ ೫೧ ॥

ಸುವರ್ಣರತ್ನರಜಿತಂ ಪುಷ್ಪಂ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ತವ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಟ್ ದದಾಮಿ ಸ್ವೀಕುರು ಪ್ರಭೋ
ಇತಿ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ॥ ೫೨ ॥

ಜಯಶಬ್ದೈಃ ಪಾಹಿಶಬ್ದೈಃ ಗದ್ಯೈಃ ಪದ್ಯೈಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಕರೋಮಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಸಂತುಷ್ಟೋ ಭವ ಸರ್ವದಾ
ಇತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ॥ ೫೩ ॥

ಗುರುರಾಟ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಏಕೈಕಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇ।
ಸಪ್ತದ್ವೀಪಮಹೀಯತ್ರಾಫಲಂ ವಿಂದತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೫೪ ॥

ಬಾಹುಭ್ಯಾಮಥ ಜಾನುಭ್ಯಾಂ ಶಿರಸಾ ಮನಸಾ ಹೃದಾ
ಪಂಚಾಂಗಕಂ ಪ್ರಣಾಮಂ ತೇ ಕುರ್ವೇಽಭಿಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯಿನೇ
ಇತಿ ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ॥ ೫೫ ॥

ತವ ಸೇವಾರತಾನ್ ಕಾಂಶ್ಚಿತ್ ಭಕ್ತಾನ್ ಪ್ರೇಷಯ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ।
ತೇಷಾಂ ಮನೋರಥಂ ತಾತ ಮಯಾ ಪುತ್ರೇಣ ಪೂರಯ ॥ ೫೬ ॥

ಅಥವಾ ಕರುಣೋಸಿಂಧೋ ಮಯಿ ಸನ್ನಿಹಿತಃಸದಾ ।
ಪುತ್ರಸ್ಯ ಮಮ ವಾಕ್ಯೇನ ಸರ್ವಸರ್ವೇಷ್ಟದೋ ಭವ ॥ ೫೭ ॥

ಯೇನ ಕೇನಾಪ್ಯುಪಾಯೇನ ದೂನೇ ದುರ್ಯಶಸಾ ಭುವಿ ।
ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಮಯಿ ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಕುರು ಮಾಂ ಲೋಕಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತಮಜಾನಾನೋ ಯಾಚೇ ತ್ವಾಂ ಬಾಲವದ್ಗುರೋಃ ।
ದಾತಾ ತ್ರಾತಾ ದಯಾಲುಸ್ತ್ವಂ ಯಥೇಚ್ಛಸಿ ತಥಾ ಕುರು ॥ ೫೯ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಾಯ ಸ್ವತಂತ್ರಾಯ ಭಕ್ತಕ್ಲೇಶವಿನಾಶಿನೇ ।
ಉದಾರಚೇತಸೇ ಕಿಂ ತೇ ವದೇ ಮದ್ಭಾರವಾಹಿನೇ ॥ ೬೦ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮೇಮುಹೂರ್ತೇ ಚೋತ್ಥಾಯ ಶಯನಾವಧಿಯತ್ಕೃತಮ್ ।
ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಜನಿತಂ ಕರ್ಮ ಯದ್ವಾಶುಭಾಽಶುಭಂ
ತತ್ಸರ್ವಂ ಪ್ರೀತಯೇ ಭೂಯಾತ್ತ್ವಾದಯೋಸ್ತೇ ಸಮರ್ಪಯೇ
ಇತಿ ಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ಕ್ಷಣೇ ಕ್ಷಣೇಽಪರಾಧಾಂಸ್ತಾನ್ ಮತ್ಕೃತಾನ್ವೈ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಗುರುರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸೀದ ತನಯೇ ಮಯಿ
ಇತಿ ಕ್ಷಮಾಪಣಮ್ ॥ ೬೨ ॥

ಏವಂ ಯಃ ಕುರತೇ ಪೂಜಾಂ ಸಕೃದ್ವಾಽಪಿ ಬಹಿರ್ಹೃದಿ ।
ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದೇನ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ವಿಂದತಿ ॥ ೬೩ ॥

ದಿನೇದಿನೇ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಗುರುವಾರೇ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಪೂಜಾಕಾಲೇಽಥವಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುರಾಜಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೬೪ ॥

ಇದಂ ಚ ಪೂಜಾಪಟಲಂ ಪಠತಾಂ ಸಕಲಾಪದಃ ।
ನಶ್ಯಂತಿ ಸಾಂಗಪೂಜಾಯಾಃ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಃ ॥ ೬೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ
ಗುರುಪೂಜಾವಿಧಾನಂ ನಾಮ ಚತುರ್ಥಃ ಪಟಲಃ ॥

***

೧೦. ರಕ್ಷಾಕವಚಪಟಲ

❑❑

ಈ ಪಟಲಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಾಕವಚ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ತಂತ್ರಪದ್ಧತಿ. ತನ್ನನ್ನು ತೊಟ್ಟವನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಆಪತ್ತು ತಟ್ಟದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಕವಚದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಹೊರಟ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕವಚಸ್ತೋತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಈ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಈ ಕವಚಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಕವಚವು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸರ್ವವಿಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅನಂತರ ಆಪಾದಮಸ್ತಕದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳನ್ನು ರಾಯರ ನಾನಾರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿ ದುಷ್ಟಮೃಗಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಪಿತೃ-ಪತ್ನೀ-ಸುತ-ಬಂಧು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗುರುಗಳ ಪಾದೋದಕವು ಬೆಂಕಿ, ನೀರು, ಗುಡ್ಡ, ಸಿಡಿಲು, ಶತ್ರು, ವಿಷ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಯರ ಮೃತ್ತಿಕೆಯು ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ವಸ್ತ್ರ, ಮನೆ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಾನುಕೂಲ್ಯ, ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ, ಧರ್ಮಾನುಕೂಲ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ

ಅಥವಾ ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಪಠಿಸಿದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಫಲವನ್ನು ಕೊನೆಯ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಥ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯರಕ್ಷಾಕವಚಮದ್ಭುತಮ್ ।
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ದಂಶಿತೋ ಯೇನ ಕ್ಷೇಮವಾನ್ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೧ ॥

ಗುರುರಾಜಪ್ರೇಮಪುತ್ರಃ ತತ್ಪ್ರಸಾದಪುರಸ್ಕೃತಃ ।
ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತನಾಮಾಽಹಂ ತಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಛಂದಃ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ದೇವತಾ ಗುರುರಾಟ್ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯೋ ಧ್ಯಾನಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸದ್ಗುರೋಃ ॥ ೩ ॥

ಕರಧೃತಲಗುಡಂ ಧೃತಾಕ್ಷಮಾಲಂ
ದರಪಿವೃತೇಕ್ಷಣಮಂಬುಜಾಸನಸ್ಥಮ್ ।
ದರಚಲದಧರಂ ಗುರುಂ ದಧಾನಂ
ವರಮಭಯಪ್ರಮತೇಷ್ಟದಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ॥ ೪ ॥

॥ ಓಂ ॥ ಪೂರ್ವೇಽತ್ರ ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ರಾಘವೇಂದ್ರೋ
ಮಾಂ ದಕ್ಷಿಣೇಽವ್ಯಾದ್ ಘನಪಾಪಹಂತಾ ।
ಅವ್ಯಾತ್ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಮಭಯಪ್ರದಾತಾ
ಪಾತೂತ್ತರಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಶಾಂತಿಕರ್ತಾ ॥ ೫ ॥

ಆಗ್ನೇಯಭಾಗೇಽವತು ದಿವ್ಯತೇಜಾಃ
ನೈಋತ್ಯಭಾಗೇಽವತು ದುಷ್ಟಹಂತಾ
ವಾಯವ್ಯಭಾಗೇಽವತು ವಜ್ರಕಾಯೋ ।
ಮಾಮೀಶಭಾಗೇಽವತು ಸಿದ್ಧಿದಾತಾ ॥ ೬ ॥

ಪಾಯಾತ್ ಶಿಖಾಂ ಮೇ ಶ್ರಿತರಾಮಪಾದಃ
ಪಾಯಾತ್ ಶಿರೋ ಮೇ ಶಶಿಶೀತವೃತ್ತಿಃ ।
ಫಾಲಂ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ದುರುದಷ್ಟಹರ್ತಾ
ಭ್ರುವೌ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಭವತಾಪಹರ್ತಾ ॥ ೭ ॥

ಕೂಚಂ ಮಮಾವ್ಯಾತ್ ಕುಲಶೀಲಶಾಲೀ ।
ನೇತ್ರೇ ಮಮಾವ್ಯಾನ್ನಯನಪ್ರದಾತಾ ।
ಕರ್ಣೌ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಬಧಿರತ್ವಹಾರೀ
ಗಂಡೌ ಮಮವ್ಯಾದ್ ಗರದೋಷಹಾರೀ ॥ ೮ ॥

ಓಷ್ಠಾಧರೌ ಮೇಽವತು ಕಷ್ಟಹಾರೀ
ನಾಸಾಂ ಸದಾ ಮೇಽವತು ನಾದಕಾರೀ ।
ಜಿಹ್ವಾಂ ಸದಾ ರಕ್ಷತು ವಾಕ್ಪ್ರದಾತಾ
ದಂತಾನ್ ಸದಾ ರಕ್ಷತು ಭಕ್ಷ್ಯದಾತಾ ॥ ೯ ॥

ಅವ್ಯಾತ್ ಸದಾ ಮೇ ಚಿಬುಕಂ ಯತೀಶಃ
ಪಾಯಾತ್ ಸದಾ ಮೇ ವದನಂ ವ್ರತೀಶಃ ।
ಕಂಠಂ ನೃಕಂಠೀರವಭಕ್ತವರ್ಯಃ
ಸ್ಕಂಧೌ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಧೃತಪುಷ್ಪಮಾಲಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭುಜೌ ಮಮಾವ್ಯಾದಿಹ ಬಾಹುದಾತಾ
ಕರೌ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ವರದಾನಶೂರಃ ।
ಹಸ್ತಾಂಗುಲೀನ್ ಮೇ ಮನುಜಾಪಕೋಽವ್ಯಾದ್
ವಕ್ಷೋ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಘನಸಂಶಯಚ್ಛಿತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕುಕ್ಷಿಂ ಮಮಾವ್ಯಾದಯಮಾಮಯಘ್ನಃ
ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಭವಭೀತಿಹರ್ತಾ ।
ಸಾಹಾಯ್ಯಕರ್ತಾ ಮಮ ಪಾತು ಪೃಷ್ಠಂ
ಕಟಿಂ ಸದಾ ಮೇ ಕನಕಾಂಬರೋಽವ್ಯಾತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮೇಹಾಮಯಘ್ನೋಽವತು ಮೇ ತು ಗುಹ್ಯಂ
ಊರೂ ಸದಾ ಮೇಽವತು ವೇಗಶೀಲಃ ।
ಮೌನವ್ರತೀ ಮೇಽವತು ಜಾನುನೀ ಚ
ಜಂಘೇ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಜವನತ್ವದಾಯೀ ॥ ೧೩ ॥

ಗುಲ್ಫೌ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಗುಣವರ್ಣನೀಯಃ
ಪಾದೌ ಮಮಾವ್ಯಾತ್ ಪರಿಪೀಡಿತಾರಿಃ ।
ಯದ್ಯನ್ಮಮಾಂಗಂ ನ ಮಯೋಕ್ತಮತ್ರ
ತತ್ತತ್ ಸಮಸ್ತಂ ಚ ದಯಾಲುರವ್ಯಾತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಪಿತೄಂಶ್ಚ ಪತ್ನೀಶ್ಚಂ ಸುತಾಂಶ್ಚ ಬಂಧೂನ್
ಪೌತ್ರಾದಿಕಾನ್ ಮೇ ಸುತವತ್ಸಲೋಽವ್ಯಾತ್ ।
ವ್ಯಾಘ್ರಾಹಿಭಲ್ಲೂಕವರಾಹದಂತೀ-
ಸ್ಲಲಾಯ ಸಿಂಹಾಂಶ್ಚ ಸೃಗಾಲ ಚೋರಾನ್ ॥ ೧೫ ॥

ಹತ್ವಾ ಚ ದುಷ್ಟಾನ್ ಕ್ರಿಮಿವೃಶ್ಚಿಕಾಂಡ-
ಜಾತಾನ್ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಗುರುರಾಜದಂಡಃ ।
ಭಿಂದ್ಯಾತ್ ಪಿಶಾಚಾಸುರಯಕ್ಷರಕ್ಷೋ-
ಭೂತಗ್ರಹಾದೀನ್ ಗುರುಪಾದರೇಣುಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅಗ್ನ್ಯಂಬುಶೈಲಾಶನಿರಾಜಶತ್ರು-
ವಿಷಾದಿತೋಽವ್ಯಾತ್ ಗುರುಪಾದತೀರ್ಥಮ್ ।
ಕುಷ್ಠಜ್ವರಾರ್ಶಃಕ್ಷಯಮುಖ್ಯರೋಗಾನ್
ವಿನಾಶಯಿತ್ವಾಽವತು ಮೃತ್ತಿಕಾ ಸಾ ॥ ೧೭ ॥

ಧಾನ್ಯಂ ಧನಂ ಭೂಷಣವಸ್ತ್ರಗೇಹಂ
ಧೈರ್ಯಂ ಮಮಾವ್ಯಾದ್ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ।
ರಾಜಾರಿನಾರೀನರವಶ್ಯಸಿದ್ಧಿಂ
ಮಿತ್ರಾದಿಕಪ್ರೇಮಕವಿತ್ವವಿದ್ಯಾಃ ॥ ೧೮ ॥

ಸರ್ವಾನುಕೂಲ್ಯಂ ಸಕಲಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ
ದದಾತು ಮೇ ಸಿದ್ಧಗಣಾಗ್ರಗಣ್ಯಃ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಸದಾಚಾರಮುದಾರಭಾವಂ
ಚಿತ್ತೇಂದ್ರಿಯಾದೀನಿ ಚ ಪಾತು ಸೂಜ್ಞಃ ॥ ೧೯ ॥

ಧರ್ಮಾನುಕೂಲ್ಯಂ ಕೃತಪುಣ್ಯಕರ್ಮ
ವಿವೇಕಮಿತ್ಯಾದಿ ಪಿತಾ ಮಮಾವ್ಯಾತ್ ।
ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಿಂ ಮಮ ವಾಕ್ಯಸಿದ್ಧಿಂ
ಜಯಂ ಚ ಸರ್ವತ್ರ ದದಾತ್ವಭೀಷ್ಟಃ ॥ ೨೦ ॥

ಪುರಶ್ಚ ಮೇಽವ್ಯಾತ್ ವರದಾನಕಾರೀ
ಪಶ್ಚಾಚ್ಚ ಮೇಽವ್ಯಾದ್ ಬಲದಾನಕಾರೀ ।
ಊರ್ಧ್ವಂ ಮಮಾವ್ಯಾತ್ ಪರಿತಾಪಹಾರೀ
ಅಧಶ್ಚ ಮೇಽವ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಿರವಾಸಕಾರೀ ॥ ೨೧ ॥

ದಿವಾಪ್ರಭಾತೇ ನಿಶಿ ಚ ಪ್ರದೋಷೇ
ಮಧ್ಯಂದಿನೇಽವ್ಯಾನ್ಮಮ ಜಾಗರೂಕಃ
ಸರ್ವೇಷು ಕಾರ್ಯೇಷು ಚ ಸರ್ವದಾ ಮಾಂ
ಪಾಯಾದ್ ಗುರುರ್ಮತ್ಕೃತಸನ್ನಿಧಾನಃ ॥ ೨೨ ॥

ಇದಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಕವಚಂ ರಕ್ಷಕಂ ಪರಮ್ ।
ತ್ರಿಕಾಲಂ ವಾ ದ್ವಿಕಾಲಂ ವಾ ಸಕೃದ್ ವಾ ಪಠತಾಂ ದಿನಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗಶಮನಂ ಸರ್ವಪೀಡಾಹರಂ ಶುಭಮ್ ।
ಕವಿತಾಶಾಸ್ತ್ರವಿಜ್ಞಾನಪ್ರದಂ ವಾದಿಜಯಪ್ರದಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸರ್ವಸಾಧ್ವಸರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಸದೃಶಂ ಕಲೌ ॥ ೨೫ ॥

ವಂದೇ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಮುಗ್ರತಪಸಂ ಸರ್ವಾರಿದರ್ಪಾಪಹಂ
ದೇವೇಂದ್ರಾಭಸಮೃದ್ಧಸಂಪದಮಮುಂ ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಂ ಸದ್ಗುರುಮ್ ।
ಭಕ್ತತ್ರಾಣನಬದ್ಧಕಂಕಣಮಸದ್ಬಾಧಾಹರಂ ಸ್ವರ್ಗವೀ-
ಸ್ವಾರತ್ನಸ್ವರಗಾತ್ರ್ಯುದಾರಹೃದಯಂತಂ ರಿಷ್ವತಾತಿಂ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ರಕ್ಷಾಕವಚಂ ನಾಮ ಪಂಚಮಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೧೧. ಬಂಧಮೋಚನಕವಚಪಟಲ

ಆರನೆಯ ಪಟಲಕ್ಕೆ ಬಂದವಿಮೋಚನಪಟಲವೆಂದು ಹೆಸರು. ಬಂಧವಿಮೋಚನೆಯ ಅಸಾಧಾರಣ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಒಂದು ಕವಚವೇ ಆಗಿದೆ.

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ವರ್ಣ ಕ್ರಮದಿಂದಲೇ ಅವಯವಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ತಾಮ್ರದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧದಿಂದ ಗುರುಗಳ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಮೂಲಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವುಳ್ಳ ಈ ಮೂಲಾರೂಪ ಮಂತ್ರವು ಗದ್ಯರೂಪ-ದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇನ್ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಇದು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭಿಚಾರಿಕವನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸುವ ಮಂತ್ರರಾಜ ಎನಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಂಗಳವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನರಿತ ಭಕ್ತನು ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಏಳು ಬಾರಿಯಾಗಲೀ,

ಹದಿನಾಲ್ಕು ಬಾರಿಯಾಗಲೀ, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿಯಾಗಲೀ ನಲವತ್ತೈದು ಬಾರಿಯಾಗಲೀ, ನಲವತ್ತೆಂಟು ಬಾರಿಯಾಗಲೀ ಪಠಿಸಬೇಕು.

ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳನ್ನು ಹನುಮಂತನನ್ನು, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಎಂಟು ಬತ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತುಪ್ಪದ ದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ ಗಂಧ-ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ ಫಲ-ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನೂರೆಂಟು ಬಾರಿ ಜಪಿಸಿದರೆ ಸಮಸ್ತ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಚ ಪಠಣಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯಕೃತ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ, ಅನಂತರ ಮಂತ್ರಸಹಿತವಾದ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು.

ಈ ಕವಚದ ಪಠಣದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಫಲವನ್ನು ಕೊನೆಯ ೨೬, ೨೭ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಥ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಕವಚಂ ಮಂತ್ರನಾಮಜಮ್ ।
ಕಲೌ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಫಲದಂ ಬಹ್ವಾಯಾಸೇನ ವೈ ವಿನಾ ॥ ೧ ॥

ಗುರೋಃ ಪುತ್ರೋಽವಧೂತೋಽಹಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಛಂದಸ್ಯನುಷ್ಟುಭಿ ।
ರಾಂ ಬೀಜಂ ಚ ನಮಃ ಶಕ್ತೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಕೀಲಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರಿತಜನಸುರಧೇನೌ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಾರ್ಯಸೂನೌ
ದುರಿತತಿಮಿರಭಾನೌ ದರ್ದುಶಾಯಾಃ ಕೃಶಾನೌ
ವಿರಚಿತಭಯಹಾನೌ ವಾಮಹಸ್ತೇಽತ್ರ ಜಾನೌ ।
ಮಮ ವಸತು ಯತೀಂದ್ರೇ ಮಾನಸಂ ರಾಘವೇಂದ್ರೇ ॥ ೩ ॥

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರುರಾಜಃ ಶಿರೋಽವತು ।
ಓಂ ರಾಂ ರಾಮಮಹಾವೀರಾರಾಧಕೋಽವತು ಸೋಽಲಿಕಮ್ ॥ ೪ ॥

ಓಂ ಘಂ ಘನತರಾಪತ್ತಿಹರಣೋ ರಕ್ಷತು ಭ್ರುವೌ ।
ಓಂ ವೇಂ ವೆಂಕಟಶೈಲೇಶಪೂಜಕೋಽವತು ಚಾಕ್ಷಿಣೀ ॥ ೫ ॥

ಓಂ ದ್ರಾಂ ದ್ರಾವಯಿತಾರಾತಿಃ ಕರ್ಣಾವವತು ಸಂತತಮ್ ।
ಓಂ ಯಂ ಯತೀಶ್ವರೋ ನಾಸಾಮೋಂ ನಂ ನಮ್ಯಃ ಕಪೋಲಕೌ ॥ ೬ ॥

ಓಂ ಮಂಮಾನ್ಯೋಽವತಾತ್ ಜಿಹ್ವಾಮೋಂ ಮೇ ಮಸ್ಕರಭೃದ್ ಗಲಮ್ ।
ಓಂ ನಂ ನಾರಾಯಣಪ್ರೇಷ್ಠಃ ಸ್ಕಂಧದೇಶಂ ಸದಾಽವತು ॥ ೭ ॥

ಓಂ ಯಂ ಯಕ್ಷಾ್ರದಿಭಯಹಾ ವಕ್ಷಃ ಪಾತು ನಿರಂತರಮ್ ।
ಓಂ ದ್ರಾಂ ದ್ರಾಕ್ ಛಿನ್ನಸರ್ವಾರಿಬಂದನೋಽವ್ಯಾದ್ ಭುಜೌ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ಓಂ ವೇಂ ವೇಪಿತಶತ್ರುಶ್ಚ ಹಸ್ತೌ ರಕ್ಷತು ಸರ್ವದಾ ।
ಓಂ ಘಂ ಘೋರದ್ವಿಷದ್ಬಾಧಾಪರಿಹರ್ತಾಽವತೂದರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಓಂ ರಾಂ ರಾಜಾದಿನಿರ್ಬಂಧಭೇದಕೃತ್ ಪಾತು ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ।
ಓಂ ಶ್ರೀಹನುಮದ್ಭಕ್ತಃ ಕಟಿಂ ಮಧ್ಯಂ ಚ ರಕ್ಷತು ॥ ೧೦ ॥

ಓಂ ಶ್ರೀ ಶೀಲಜನಸ್ತುತ್ಯೋ ಗುಹ್ಯಂ ರಕ್ಷತು ಶಾಶ್ವತಮ್ ।
ಓಂ ರಾಂ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಷೇಮಕರೋ ಊರೂ ರಕ್ಷತು ಜಾನುನೀ ॥ ೧೧ ॥

ಓಂ ಘಂ ಘನಾಂಗೋ ಜಂಘೇ ಚ ಓಂ ವೇಂ ವೇದಾಂತವೇದಕಃ ।
ಗುಲ್ಫೌ ರಕ್ಷತು ಪಾದೌ ತು ದ್ರಾಂ ದ್ರುತಗತಿಪ್ರದಃ ॥ ೧೨ ॥

ಓಂ ಯಂ ಯಮನಿಧಿಃ ಪೃಷ್ಠಂ ಓಂ ನಂ ಚಿತ್ತಂ ನತಾಖಿಲಃ ।
ಓಂ ಮಂ ಮಾತ್ಸರ್ಯದೋಷಘ್ನಃ ಸರ್ವಾಂಗಾನ್ಯಪಿ ರಕ್ಷತು ॥ ೧೩ ॥

ಓಂ ನಮಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ, ನಮೋ ಭಗವತೇ, ರಾಂ ರಾಘವಭಕ್ತಾಯ, ಘಂ ಘನಾನಂದಾಯ, ವೇಂ ವೇತಾಲಾದಿ ಭಯಹಾರಿಣೇ, ದ್ರಾಂ ದ್ರಾಕ್ ಪ್ರಪನ್ನಾಯ, ಯಂ ಯಕ್ಷರಕ್ಷೋವಿನಾಶಾಯ, ನಂ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನತುಷ್ಟಾಯ ಮಂ ಮಹಾಮೋದಪ್ರದಾಯ ಸ್ವಾಹಾ । ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರಸನ್ನಿಹಿತಾಯಾಮಿತ್ರಾನ್ಮಿತ್ರೀಕುರು, ವೌಷಧಾಕೃಷ್ಟಾಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ-ಚರ್ಯಾಯ ಪರಮಂತ್ರ-ಯಂತ್ರ-ತಂತ್ರ-ಪಾಶಾದಿಬಂಧಂ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ ॥ ಹುಂ ಭಕ್ತವಜ್ರಕವಚರೂಪಾಯ, ಪರಕೃತಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವಿಶ್ವಚೇಷ್ಟಕಂ ಭಂಜಯ ಭಂಜಯ । ವಷಟ್ ಪ್ರಕಾಶರೂಪಾಯ, ಮಮ ಸುದೈವಂ ಪ್ರಕಾಶಯ ಪ್ರಕಾಶಯ । ಫಟ್ ದಂಡಧರಾಯ, ಶೃಂಖಲಾಬಂಧನಂ ಸ್ಫೋಟಯ ಸ್ಫೋಟಯ ಭೇದಯ, ಭೇದಯ । ಮಾಂ ರಕ್ಷ, ಮಾಂ ರಕ್ಷ, ಸರ್ವವಿಪದಃ ಶಮಯ, ಶಮಯ, ಸರ್ವಸಂಪದಃ ಸಂಪಾದಯ ಸಂಪಾದಯ ಹುಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ ॥೧೪॥

ಓಂ ಏತತ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರುರಾಜಕೃಪಾನಿಧೇ ।
ಮಾಲಾಮಂತ್ರಾತ್ಮಕಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಪಾದದ್ವಿಶತಾರ್ಣಕಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮಂತ್ರರಾಜಾತ್ಮಕಂ ಬಂದಮೋಚಕಂ ಕವಚಂ ಶುಭಮ್ ।
ಶತ್ರುಕೃತ್ಯಾದಿಶಮನಂ ತ್ರಿವಾರಂ ಪಠತಾಂ ದಿನೇ ॥ ೧೬ ॥

ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ಸಪ್ತಕಂ ವಾ ದ್ವಿಸಪ್ತಕಮಥಾಽಪಿ ವಾ ।
ತ್ರಿಸಪ್ತಕಂ ಮಂಡಲಂ ವಾ ತ್ರಿಪಕ್ಷಂ ವಾ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥ ೧೭ ॥

ತಾಮ್ರಪಾತ್ರೇ ಚಂದನೇನ ಪರಿಲಿಪ್ತೇಽಷ್ಟಕೋಣಕಮ್ ।
ಪದ್ಮಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ತತ್ಪತ್ರೇ ಮಂತ್ರಮಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಗುರೋಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅನುಲೋಮಾಲ್ಲಿಖಿತ್ವಾಽಥ ತದ್ಬಹಿಶ್ಚ ವಿಲೋಮತಃ ।
ಲಿಖಿತ್ವಾ ಕರ್ಣಿಕಾಯಾಂ ತು ರಾಂ ಬೀಜಂ ವಿಲಿಖೇತ್ ಗುರೋಃ ॥ ೧೯ ॥

ವಿಲಿಖೇದ್ ರಾಂ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ವಿಲಿಖೇನ್ಮಂ ವಿದಿಕ್ಷು ಚ ।
ಆವಾಹ್ಯ ಪೂಜಯೇತ್ ತತ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ತಥಾ ॥ ೨೦ ॥

ಹನೂಮಂತಂ ರಾಘವಂ ಚ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ಘೃತದೀಪಕಮ್ ।
ವರ್ತಿಕಾಷ್ಟಕಸಂಯುಕ್ತಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸಂಪೂಜ್ಯ ಫಲಪಾನೀಯೈಃ ನಿತ್ಯಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ।
ಪಶ್ಚಿಮಾಭಮುಖೋ ಜಪ್ತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಬಂಧನಾತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯಸ್ತವಂ ಪೂರ್ವಂ ತತಶ್ಚಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಮನುಮ್ ।
ಅಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಜಪಿತ್ವಾಽಥ ಸಮಂತ್ರಕವಚಂ ಜಪೇತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರದೋಷೇ ಹ್ಯರ್ಧರಾತ್ರೇ ವಾ ಶೃಂಖಲಾದಿಕಬಂಧತಃ ।
ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹೋ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರಜಪೇತ್ ಪೂರ್ವವನ್ನಿತ್ಯಂ ಮಾಲಾಮಂತ್ರಾರ್ಣಸಂಖ್ಯಯಾ ।
ಮಹಾನಿರ್ಬಂಧತೋ ಮುಚ್ಯೇದವಧೂತವಚೋ ಯಥಾ ॥ ೨೫ ॥

ಸಕೃದ್ವಾ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರದೋಷೇ ಗುರುಸನ್ನಿಧೌ ।
ಮಾರ್ಗೇಽರಣ್ಯೇ ದ್ವಿಷನ್ಮಧ್ಯೇ ಚೋರಸರ್ಪಾದಿಬಂಧನೇ ॥ ೨೬ ॥

ಪ್ರಭಾತೇ ವಾ ನಿಶಾಯಾಂ ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ ।
ಸಂತತಿಂ ಸಂಪದಂ ಸೌಖ್ಯಂ ಲಭತೇ ತತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೨೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಧೃತದೃಷ್ಟದಂಡಂ
ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಂ ಕಮನೀಯವೇಷಮ್ ।
ಭಜೇತ್ ಸದಾಭಕ್ತಭಯೌಘನಾಶ
ಬದ್ಧಾದರಂ ರಾಮಕಪೀಶಭಕ್ತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಬಂಧಮೋಚನಕವಚಂ ನಾಮ ಷಷ್ಠಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೧೨. ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಪಟಲ

❑❑

ಸಪ್ತಮಪಟಲಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರವೆಂದು ಹೆಸರು. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಗುರುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಾಗ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಗುಣ ಹಾಗೂ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮ-ಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಉಪಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರವೆನಿಸಿದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ನೂರಾಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಎಂಬ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಶತನಾಮಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಈ ಸೋತ್ರದ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಇಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಪಿಸುವವರಿಗೆ ಪಠಿಸಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವವಲ್ಲದೇ ಗುರುಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಜ್ವರ-ಮಧುಮೇಹಾದಿ ರೋಗ-ಗಳು ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

❑❑

ಓಮಿತ್ಯೇಕಾಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಯದ್ಗ್ರಂಥೇ ಸಂಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ ।
ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ನಮಸ್ತೇ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಂಘ್ರಿಪೂಜಾಸಂಪಾದಿತೇ ಶತಮ್ ।
ಘನಾಭಾಂಗಾಯ ವೇದಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶೋದ್ಯೋಗಶಾಲಿನೇ ॥ ೨ ॥

ದ್ರಾಗಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾತ್ರೇ ಚ ಯತಿವರ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ನಾನಾದುಃಖವಿನಾಶಾಯ ನಮೋ ಮಾನಧನಪ್ರಿಯ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಪ್ರದಾತ್ರೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ರಾಜವರ್ಯಾದಿಸೇವಿತ ।
ಘನಸಂಸಾರಸೌಖ್ಯಾಯ ವೇಪಿತಪ್ರತಿವಾದಿನೇ ॥ ೪ ॥

ದ್ರಾಕ್ಷಾಮಧುರಭಾಷಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಯಶಃಪ್ರದ ।
ನಮತಾಂ ಸೌಖ್ಯದಾತ್ರೇ ಚ ಮಾನದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರೇಷ್ಠಭಕ್ತಾಯ ನಮಸ್ತೇ ರಾಜಪೂಜಿತ ।
ಘನರೋಗವಿನಾಶಾಯ ವೇಂಕಟೇಶಾರ್ಚಿನೇ ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ದ್ರಾವಿತಾನೇಕಭೂತಾಯ ಯಶೋದಾತನಯಾರ್ಚಕ ।
ನಾದರೂಪಪರಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸಿನೇ ಮಾನಿನೇ ನಮಃ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀನಾಥಚರಣಾಂಭೋಜಲಂಭರಾಯಿತಮಾನಸ ।
ರಾಷ್ಟ್ರಾಗತಜನಸ್ತೋಮಸಮೀಹಿತಫಲಪ್ರದ ॥ ೮ ॥

ಘನರೋಗತೃಣಧ್ವಂಸದವಾನಲ ಪದಾಮೃತ ।
ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಸುಧಾಂಬೋಧಿಮಂದರ ಜ್ಞಾನಮಂದರ ॥ ೯ ॥

ದ್ರಾಘಿಮಾಭಾವಿತಭೂತ ಭಕ್ತಸೇವೇಷ್ಟದಾಯಿನೇ ।
ನಮಸ್ತೇ ಯಾಚಕವ್ರಾತಚಾತಕಾಮೃತತೇಜಸೇ ॥ ೧೦ ॥

ನರನಾರೀಕದಂಬೋಗ್ರವಿಪತ್ತಿವಿನಿವಾರಿಣೇ ।
ಮಹಾದಯಾರಸಾಸಾರಸಾಗರಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಿಃ ಸೇವ್ಯಮಾನಾಯ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಷೇಮಕರಾಯ ಚ ।
ಘನಾಘನಾಂಗಲೋಲಾಯ ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾವಿನೋದಿನೇ ॥ ೧೨ ॥

ದ್ರಾವಿತಾಽನೇಕಪಾಪಾಯ ಯಾನಾದ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿನೇ ।
ನಾಗಾರಿವಾಹಭಕ್ತಾಯ ಮಾನದಾತ್ರೇ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಾರ್ಚಾಪೂಜಕಾಯ ರಾಮಾಽನಾಸಕ್ತಚೇತಸೇ ।
ಘನಾಪತ್ಪರಿಹಾರಾಯ ವೇಪಿತಾರಾತಯೇ ನಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರೂಪೇಣ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಚಾರ್ಚಕ ತೇ ನಮಃ ।
ರಾಶೀಕೃತಾಽಘತೂಲಾಗ್ನಿನಿಭದರ್ಶನ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಘಾತುಕಾನಾಂ ಘಾತುಕಾಯ ವೇದವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದ ।
ದ್ರಾಘೀಯಃ ಕರುಣಾಪಾಂಗೈಃ ನಮಸ್ತೇ ಭಕ್ತತೋಷಿಣೇ ॥ ೧೬ ॥

ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯರ್ಪಣಾಯೋರ್ಕ್ತಸ್ತೋತ್ರಪಾಠಪ್ರಮೋದಿನೇ ।
ನರನಾರೀ ನೃಪೇಡ್ಯಾಯ ಮಹಾದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶಿನೇ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಕರಾಂಭೋಜಸಂಜಾತವರಸೂನವೇ ।
ರಾವಿತಾನೇಕದುರ್ವಾದಿದ್ವೇಷಿನೇ ಘನಚೇತಸೇ ॥ ೧೮ ॥

ವೇಶ್ಮತ್ರಯನಿವಾಸಾಯ ದ್ರಾಕ್ ಪ್ರಸನ್ನಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಯಮಿನೇ ನರಸಿಂಹಾಂಘ್ರಿರತಾಯ ಮಮತಾಜುಷೇ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀಪ್ರಹ್ಲಾದಾವತಾರಾಯ ರಾಜದ್ವಾಣೀವಿಲಾಸಿನೇ ।
ಘಟನಾನನುರೂಪಸ್ಯಾಪ್ಯರ್ಥಸ್ಯ ಘಟಕಾಯ ತೇ ॥ ೨೦ ॥

ವೇದವೇದಾಂಗವಿತ್ತಾಯ ದ್ರಾವಯನ್ಮಾಯಿವಾದಿನೇ ।
ಯಾನಾರೋಹಣಸಂತಪ್ತಮುದ್ರಾಸ್ಥಾಪನಕಾರಿಣೇ ॥ ೨೧ ॥

ನಮೋ ನಮ್ಯಪದಾಬ್ಜಾಯ ಮಾಯಾವಿಮದಹಾರಿಣೇ ।
ಶ್ರೀತುಂಗಾತೀರವಾಸಾಯ ತುಭ್ಯಂ ರಾಜನತಾಯ ಚ ॥ ೨೨ ॥

ಘನಸಾರರಜೋರಕ್ತಭದ್ರಶ್ರೀರಸಸೇವಿನೇ ।
ವೇತಾಲಭಯನಾಶಾಯ ದ್ರಾಗನುಗ್ರಹಕಾರಿಣೇ ॥ ೨೩ ॥

ಯಕ್ಷ್ಮಕುಷ್ಠಾದಿಹರಣಪಾದತೀರ್ಥಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನಾದೇವ ಪುರಃ ಸನ್ನಿಹಿತಾಯ ಚ ॥ ೨೪ ॥

ಮಹಾಜನಶಿರಃಸ್ಥಾನಸಮಾಲಾಲಿತಪಾದುಕ ।
ಶ್ರೀಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಶಾಲಿನೇ ರಾಜಲಕ್ಷಣೇ ॥ ೨೫ ॥

ಘನವಿಘ್ನವಿನಾಶಾಯ ಬದ್ಧಕಂಕಣ ತೇ ನಮಃ ।
ವೇಗೇನ ಭಕ್ತಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ಸಾಧಕಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೨೬ ॥

ದ್ರಾವಯನ್ ವಾದಿಜಿಹ್ವಾಯ ಯಶೋವ್ಯಾಪ್ತದಿಶೇ ನಮಃ ।
ನಾನಾಜಾತಿಜನಸ್ತೋಮಸ್ತೂಯಮಾನಪದಾಂಬುಜ ॥ ೨೭ ॥

ನಮೋ ಮಾರಮಹಾವೀರಮಾರ್ಗಣಾಮೃಗ್ಯಚೇತಸೇ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಶಾಸ್ತ್ರಸಟ್ಟೀಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಕೌಶಲ್ಯಶಾಲಿನೇ ॥ ೨೮ ॥

ರಾಜಟ್ಟೀಕಾಯ ಧರ್ಮಾಭಿತಪ್ತತಾಪಾಪಹಾರಿಣೇ ।
ವೇಲಾಂ ವೇಲಾಮುಪಾಗಮ್ಯ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕ ॥ ೨೯ ॥

ದ್ರಾಕ್ಷಾಪಾಕೇನ ಸಕಲಗ್ರಂಥವ್ಯಾಕೃತಿಕಾರಿಣೇ ।
ಯಥೇಷ್ಟಧನಧಾನ್ಯಾದಿದಾತ್ರೇ ನಯವಿಶಾರದ ॥ ೩೦ ॥

ವೇತಂಡಮತ್ತಮಾಯೀಂದ್ರಮೃಗೇಂದ್ರದ್ರಾಪಿತಾಪಹನ್ ।
ಯಕ್ಷರಕ್ಷೋಭಯಧ್ವಂಸಿನ್ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಪ್ರಿಯ ॥ ೩೧ ॥

ಮಾಯಾಮೋಹಿತಚಿತ್ತಾನಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಜ್ಞಾನದಾಯಿನೇ ।
ನಮಃ ಶ್ರೀಹನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾತ್ಮಕಹರಿಪ್ರಿಯ ॥ ೩೨ ॥

ರಾಜಪೂಜಿತಪಾಟೀರಪಾದುಕಾಯ ಘನಾಕೃತೇ ।
ವೇಶಂತೀಕೃತಸದ್ಭಕ್ತಸಂಸಾರಾಂಬುಧಯೇ ನಮಃ ॥ ೩೩ ॥

ದ್ರಾವಿತಾಖಿಲಭಕ್ತೌಘನಾನಾದುಃಖಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಯಮದೂತಭಯಾತ್ರಾತ್ರೇ ನಾನಾಭಯವಿನಾಶಿನೇ ॥ ೩೪ ॥

ಮಾತೃತಃ ಪಿತೃತೋಽಪ್ಯುಚ್ಚೈಃ ಭಕ್ತಕಾಮದುಘೇ ನಮಃ ।
ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರುರಾಜಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೩೫ ॥

ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಸಚತುಷ್ಟಯಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಹಾಮಂತ್ರವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವರ್ಣಿತಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಗುರುರಾಜಾತ್ಮಭೂಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಕವಿನೋದಿತಮ್ ।
ಗುರುರಾಜೇನ ಕೃಪಯಾ ಸಪ್ರಸಾದಂ ಪುರಸ್ಕೃತಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಪಠತಾಂ ಜಪತಾಂ ಸರ್ವಕಾಮದಂ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ನಶ್ಯಂತಿ ಜ್ವರಮೇಹಾದ್ಯಾಃ ಚತುರ್ದಶದಿನಾವಧಿ ॥ ೩೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಾಮೃತಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ಸಪ್ತಮಃ ಪಟಲಃ ॥

***

೧೩. ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಪಟಲ

❑❑

ಈ ಅಷ್ಟಮಪಟಲಕ್ಕೆ ಸಹಸ್ರನಾಮಪಟಲವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಪೂಜೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ರಾಯರ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಕಾರದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಕ್ಷಕಾರದವರೆಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು ಇದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ೧೮೧ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೨೪ ನಾಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಅಥ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯನಾಮ್ನಾಂ ಸಾಹಸ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯವಧೂತೋಽಹಂ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಗುರೋಃ ॥ ೧ ॥

ಅಕಾರಾದಿ ಕ್ಷಕಾರಾಂತವರ್ಣಾನುಕ್ರಮಯೋಗತಃ ।
ಕ್ವಚಿದ್ ರೂಢ್ಯಾ ಚ ಯೋಗೇನ ಕ್ವಚಿಲ್ಲಕ್ಷಣಯಾ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೨ ॥

ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಹರಿಪ್ರಾಣಾಧಿಷ್ಠಾನಾತಿಶಯತ್ವತಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಾವತಾರತ್ವಾಚ್ಚ ಘಟತೇಽತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩ ॥

ನಾನಾವರ್ಣಾನಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ನಾನಾವರ್ಣಾಕೃತೀನಿ ಚ ।
ಅನೇನ ಸ್ವಪ್ನವಾಕ್ಯೇನ ನಾನಾನಾಮ್ನಾಂ ಸಮನ್ವಯಃ ॥ ೪ ॥

ದ್ವಿರಾವೃತ್ತೈರ್ಮಂತ್ರಪದೈರಂಗಂ ಛಂದೋಽಪ್ಯನುಷ್ಟುಭಃ ।
ಶ್ರೀನಮೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಬೀಜಂ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಕೀಲಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಭವ್ಯಕಾರೋ ಭಾವಿತೇಷ್ಟಾರ್ಥದಾತಾ
ವಾಮೇ ಚಾಸೌ ವಾಮಹಸ್ತಂ ದಧಾನಃ ।
ಜ್ಞಾನಾಭೀತೀ ಜ್ಞಾನವಾನ್ ದಕ್ಷಹಸ್ತೇ
ರಂತಾ ಚಿತ್ತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಮಮ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೬ ॥

ಓಂ ಅಥಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸೇತ್ಯಾದಿ ಸೂತ್ರಾರ್ಥಯೋಜನಾಮ್ ।
ಯಸ್ತಂತ್ರದೀಪಿಕಾಂ ಚಕ್ರೇ ತಂ ನೌಮ್ಯಜ್ಞಾನಭಂಜನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟಸಿದ್ಧೀತಮನಣುಜ್ಞಾನಸಂಪದಮ್ ।
ಅಮೋಘಶಕ್ತಿಮನಘಮಪರೋಕ್ಷೀಕೃತಾಚ್ಯುತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಖಿಲಾಭೀಷ್ಟದಂ ಚಾತ್ಮವಿದಮಾಯುಃಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಟೀಕಾಭಾವಪ್ರಕಾಶಕಮ್ ॥ ೯ ॥

ಆನಂದಸಾಂದ್ರಮಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯಾಂತಗಮನಕ್ಷಮಮ್ ।
ಆಕುಲೀಕೃತದುರ್ವಾದಿವೃಂದಮಾಕಾರಬಂಧುರಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಆಶುಪ್ರಸನ್ನಮಾಸನ್ನಭಕ್ತಕಾಮಸುರದ್ರುಮಮ್ ।
ಆಧ್ಯಾತ್ಮರತಮಾಚಾರ್ಯಮಾಸಮುದ್ರೈಕಸದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಆತ್ಮಾರಾಮಾರ್ಚನಾಸಕ್ತಮಾರ್ಯಮಾಪ್ತತಮಂ ಮಮ ।
ಇಂದ್ರಿಯೋತ್ಪನ್ನದೋಷಘ್ನಮಿಂದ್ರವತ್ತ್ಯಾಗಭೋಗಿನಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಣಮಾಮೀಷ್ಟದಾತಾರಮೀಷಣತ್ರಯವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಉಗ್ರರಕ್ಷಃಪಿಶಾಚಘ್ನಮುನ್ಮಾದಹರಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಉದಾರಚಿತ್ತಮುದ್ಧಾರಕರಮುತ್ಪಾತಹಾರಕಮ್ ।
ಉಪೇಕ್ಷಿತಕುವಾದೀಂದ್ರಮುಪಕಾರಪರಾಯಣಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಊರುದಘ್ನೀಕೃತಾಪಾರಭವಸಾಗರಮೂರ್ಜಿತಮ್ ।
ಊಷ್ಮಹರ್ತಾರಮೃಕ್ಷಾಧಿಪತಿಶೀತಲದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಋಘುಸ್ವಭಾವಮೃದ್ಧೋರುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮೃದುಮಾನಸಮ್ ।
ಏಡಮೂಕಸುವಾಗ್ದಾತ್ರೇ ನಮಸ್ತೇ ಚೈಕಭಾಷಿಣೇ ॥ ೧೬ ॥

ಏಕಾಂತಭಕ್ತಾಯೈಶ್ವರ್ಯದಾತ್ರೇ ಚೈಕ್ಯಮತಚ್ಛಿದೇ ।
ಓತತ್ವೇತ್ಯಾದ್ಯನುವ್ಯಾಖ್ಯಾಸುಧಾಭಾವಾರ್ಥದರ್ಶಿನೇ ॥ ೧೭ ॥

ಓಂಕಾರಜಪಶೀಲಾಯ ಸದೋಮಾತ್ಮೇತ್ಯುಪಾಸಿನೇ ।
ಔಷಧೋಕ್ತ್ಯಾಪಿ ಭಕ್ತಾನಾಮಾಮಯಾಧಿಕಹಾರಿಣೇ ॥ ೧೮ ॥

ಅಂಸಾತ್ತತುಲಸೀಮಾಲಮಂಹೋನಾಶಕದರ್ಶನಮ್ ।
ಅಸ್ತಂಗತಾರೀಷಡ್ವರ್ಗಮರ್ಥಿಮಂದಾರಕಂ ಭಜೇ ॥ ೧೯ ॥

ಕಲಿದೋಷವಿನಾಶಾಯ ಕಲೌ ಸದ್ಯಃ ಫಲಪ್ರದ ।
ಕಮಲಾಪತಿಭಕ್ತಾಯ ಕುಂಠಕುಂಠತ್ವಭಂಜಿನೇ ॥ ೨೦ ॥

ಕರಾಲನರಸಿಂಹೋಗ್ರಕ್ರೋಧಶಾಮಕಮೂರ್ತಯೇ ।
ಕಪೋಲಶಂಖಿಚಕ್ರಾಂಕಶಾಲಿನ್ ಕಪಟವರ್ಜಿತ ॥ ೨೧ ॥

ಕಲ್ಪಭೂರುಹರೂಪಾಯ ಕಲಧೌತಾಘಕೀರ್ತಯೇ ।
ನಮಃ ಕಮಂಡಲುಂ ಧರ್ತ್ರೇ ಕರೇ ದಂಡಧರಾಯ ತೇ ॥ ೨೨ ॥

ಕಾಮೇಷೂಣಾಮಲಕ್ಷ್ಯಶ್ಚ ಕಾಮಿನೀಕಾಮನೋಜ್ಝಿತ ।
ಕಾಮಾರಿಶ್ಲಾಘ್ಯಸದ್ವೃತ್ತಿಃ ಕಾಮದಃ ಕಾಮರೂಪಧೃಕ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕಾನೀನಭಾವವೇತ್ತಾ ಚ ಕಾಲಜ್ಞಃ ಕಾಲಸಾಧಕಃ ।
ಕಾಪಾಲಿಕಮತಧ್ವಂಸೀ ಕಾಶಿಕಾಕಾಶಮಾನವಾಕ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕಾಂತಾರಭೀತಿಹಾ ಕಾಂತಿಕಾಂತಃ ಕಾಪಥವರ್ಜಿತಃ ।
ಕಾಷಾಯಂಬರಧಾರೀ ಚ ಕಾಶ್ಮೀರದ್ರವಚರ್ಚಿತಃ ॥ ೨೫ ॥

ಕಿರಾತಭೀತಿಸಂಹರ್ತಾ ಕಿಲಾಸಿತ್ವವಿನಾಶಕಃ ।
ಕೀನಾಶಭಯಹಾ ಕೀಟಭಯಹಾ ಕೀರ್ತಿಮಂಡಿತಃ ॥ ೨೬ ॥

ಕುಕೂಲಾಭಃ ಪಿಶಾಚಾನಾಂ ಕುಷ್ಠರೋಗನಿವಾರಣಃ ।
ಕುಶಾಸನಸ್ಥಿತಃ ಕುಕ್ಷಿಪೂರಕಶ್ಚ ಕುತೂಹಲೀ ॥ ೨೭ ॥

ಕುತ್ಸಿತಾಚಾರರಹಿತಃ ಕುಮಾರಸುಖವರ್ಧನಃ ।
ಕುಶಲಶ್ಚ ಕುಲೀನಶ್ಚ ಕುಶಾಸನವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಕುಂಭಕೋಣಕೃತಾವಾಸಃ ಕುತೋಽಪಿ ಭಯಭಂಜನಃ ॥ ೨೮ ॥

ಕೂಪಪಾತಕಪಾಪಘ್ನಃ ಕೂರ್ಮಾಸನಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ಕೂಷ್ಮಾಂಡಾದಿಪ್ರತಿಭಯಃ ಕೀರ್ತಿದಃ ಕೀರ್ತನಪ್ರಿಯಃ ॥ ೨೯ ॥

ಕೇಶವಾರಾಧಕಃ ಕೇತುದೋಷಘ್ನಃ ಕೇವಲೇಷ್ಟದಃ ।
ಕೇತಕೀಕುಸುಮಾಸಕ್ತಃ ಕೇಸರದ್ರವಲೋಲುಪಃ ॥ ೩೦ ॥

ಕೈವಲ್ಯದಾತಾಕೈಂಕರ್ಯತುಷ್ಟಶ್ರೀಶಶ್ಚ ಕೋಶದಃ ।
ಕಾಲಾನುಸಾರದಾತಾ ಚ ಕೋಶೀ ಕೋಶಾತಕೀಪ್ರಿಯಃ ॥ ೩೧ ॥

ಕೋಲಾಹಲವಿರೋಧೀ ಚ ಕೌಪೀನಪಟಲಾಂಛನಃ ।
ಕಂಬುಧ್ವನಿಪ್ರಿಯಃ ಕಂಬುಗ್ರೀವಃ ಕಂಪವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೩೨ ॥

ಕೃಪೀಟಯೋನಿವರ್ಚಸ್ಕಃ ಕೃತಭಕ್ತಾರ್ತಿನಾಶನಃ ।
ಕೃತ್ಯಾಸನಃ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ಕೃತ್ಯಾಚೇಷ್ಟಕಭಂಜನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಕೃಪಾಮಹೋದಧಿಃ ಕೃಷ್ಣಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತಃ ಕೃಶಪ್ರಿಯಃ ।
ಕಸ್ತೂರೀತಿಲಕಾಸಕ್ತಃ ಕೃತ್ತಸಂಸಾರಸಾಧ್ವಸಃ ॥ ೩೪ ॥

ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಭೂಯಾ ನಾನ್ಯಃ ಕಶ್ಚನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೩೫ ॥

ಖಗೇಶವಾಹಭಕ್ತೇನ ಖರಪಾತಕಹಾರಿಣಾ ।
ಖದೋಷಹರ್ತ್ರಾ ಖಪುರಪ್ರಿಯೇಣ ಖಲಮಾರಿಣಾ ॥ ೩೬ ॥

ಖಾದ್ಯಪ್ರಿಯೇಣ ಮೇ ಭೂಯಾತ್ ಖಲಪ್ವಾ ಭವತಾ ಗತಿಃ ।
ಖಿಲಹೀನಃ ಖೇದಹಂತಾ ಖಿನ್ನಚಿತ್ತ ಪ್ರಮೋದದಃ ॥ ೩೭ ॥

ಖೇದಹಾ ಖುರಣೋಘ್ನಶ್ಚ ಖಂಜದುಃಖನಿವಾರಣಃ ।
ಖೋಡತ್ವನಾಶಕೋ ಭೂಯಾದ್ ಅಸ್ಮದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೩೮ ॥

ಗರಘ್ನಾತ್ ಗಣನಮ್ಯಾಂಘ್ರೇರ್ಗರುತ್ಮದ್ವಾಹಸೇವಕಾತ್ ।
ಗುರೋರನ್ಯತ್ರ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಗಚ್ಛತು ಗುಣಾರ್ಣವಾತ್ ॥ ೩೯ ॥

ಗಲಾತ್ತತುಲಸೀಮಾಲೋ ಗರ್ಭದೋ ಗರ್ಭದುಃಖಹಾ ।
ಗರ್ತಹಾರೀ ಗಜಗತಿರ್ಗತದೋಷೋ ಗತಿಪ್ರದಃ ॥ ೪೦ ॥

ಗದಾಧರೋ ಗದಹರೋ ಗರ್ವಹಾ ಗರಿಮಾಲಯಃ ।
ಗಭಸ್ತಿಮಾನ್ ಗಹ್ವರಸ್ಥೋಗತಭೀರ್ಗಲಿತಾಹಿತಃ ॥ ೪೧ ॥

ಗತಾಘೋ ಗರ್ಜಿತಾರಾತಿರ್ಗದಯಿತ್ನುರ್ಗವಾಂ ಪ್ರಿಯಃ ।
ಗ್ರಸ್ತಾರಿರ್ಗ್ರಹದೋಷಘ್ನೋ ಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನತತ್ಪರಃ ॥ ೪೨ ॥

ಗೀಷ್ಪತ್ಯಾಭಶ್ಚ ಗಾಯತ್ರೀಜಾಪಕೋ ಗಾಯನಪ್ರಿಯಃ ।
ಗ್ರಾಮಣೀಃ ಗ್ರಾಹಕೋ ಗ್ರಾಹೀ ಗ್ರಾವಗ್ರೀವಮತಚ್ಛಿದಃ ॥ ೪೩ ॥

ಗ್ರಾಮಕ್ಷೇಮಕರೋ ಗ್ರಾಮ್ಯಭಯಹಾ ಗ್ರಾಹಭೀತಿಹಾ ।
ಗಾತ್ರಕ್ಷೇಮಕರೋ ಗಾಮೀ ಗಿರಿಸಾರನಿಭಾಂಗಕಃ ॥ ೪೪ ॥

ಗತಭಾವಿಜನಿರ್ಗಮ್ಯೋ ಗೀರ್ವಾಣಾವಾಸಮೂಲಭೂಃ ।
ಗುಣೀ ಗುಣಪ್ರಿಯೋ ಗುಣ್ಯೋ ಗುಹಾವಾಸೋ ಗುರುಪ್ರಿಯಃ ॥ ೪೫ ॥

ಗುಡಪ್ರಿಯೋ ಗುಚ್ಛಕಂಠೋ ಗುಲ್ಮಚ್ಛೇತ್ತಾ ಗುಣಾದರಃ ।
ಗುಪ್ತಗುಹ್ಯೋ ಗೂಢಕರ್ಮಾ ಗುರುರಾಜಶ್ಚ ಗೂಹಿತಃ ॥ ೪೬ ॥

ಗೇಹದಾತಾ ಗೇಯಕೀರ್ತಿರ್ಗೈರಿಕಾರಂಜಿತಾಂಬರಃ ।
ಗೃಹ್ಯಕ್ಷೇಮಕರೋ ಗೃಹ್ಯೋ ಗೃಹಗೋ ಗೃಹವರ್ಧನಃ ॥ ೪೭ ॥

ಗೋದಾವರೀಸ್ನಾನರತೋ ಗೋಪಬಾಲಕಪೂಜಕಃ ।
ಗೋಷ್ಪದೀಕೃತಸಂಸಾರವಾರ್ಧಿರ್ಗೋಪುರರಕ್ಷಕಃ ॥ ೪೮ ॥

ಗೋಪ್ಯಮಂತ್ರಜಪೋ ಗೋಮಾನ್ ಗೋಕರ್ಣೀ ಗೋಚರಾಖಿಲಃ ।
ಗೋಗ್ರಾಸದೋ ಗೋತ್ರರತ್ನಂ ಗೋಸ್ತನೀನಿಭಭಾಷಣಃ ॥ ೪೯ ॥

ಗೋಪ್ತಾ ಗೌತಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೋ ಗೌರವೀ ಗೌರವಪ್ರದಃ ।
ಗಂತಾ ಗಂಜಿತಶತ್ರುಶ್ಚ ಗಂಧರ್ವೋ ಗಂಧವರ್ಧನಃ ॥ ೫೦ ॥

ಗಂಧೀ ಗಂಧವತೀಸೂನುಗ್ರಂಥವಿದ್ ಗಂಧವಾಹವಿತ್ ।
ಗಂಧರ್ವಾಭೋ ಗ್ರಂಥಿಭೇದೀ ಗ್ರಂಥಕೃದ್ ಗ್ರಂಥಪಾಠಕಃ ॥ ೫೧ ॥

ಗಂಡಶೈಲಪ್ರಿಯೋ ಗಂಡಮಾಲಭಿದ್ ಗಂಡಕೀರತಿಃ ।
ಗಂಗಾಸ್ನಾಯೀ ಚ ಗಾಂಗೇಯಪ್ರದೋ ಗಾಂಡೀವಮಿತ್ರವಿತ್ ॥ ೫೨ ॥

ಘಟನಾನನೂರೂಪಸ್ಯಾಪ್ಯರ್ಥಸ್ಯ ಘಟಕೋ ಘನಃ ।
ಘರ್ಮಹರ್ತಾ ಘನಪ್ರೀತಿರ್ಘನಾಘನನಿಭಾಂಗಭಾಃ ॥ ೫೩ ॥

ಘನಸಾರದ್ರವಾಸಿಕ್ತಕಾಯೋ ಘರ್ಘರಿಕಾಂಕನಃ ।
ಘ್ರಾಣತರ್ಪಣಚಾರ್ವಂಗೋ ಘೃಣಾವಾನ್ ಘ್ಯಸಣಪ್ರಿಯಃ ॥ ೫೪ ॥

ಘೃತಪ್ರಿಯೋ ಘಾತಿತಾರಿಘೋಷಯಿತ್ನುಶ್ಚ ಘೋಷದಃ ।
ಘೋಂಟಾಫಲಾಸ್ಥಿದ್ವಯಸಜಪಮಾಲಾಕರಾಂಬುಜಃ ॥ ೫೫ ॥

ಘೋರಾಮಯಪರೀಹರ್ತಾ ಘಂಟಾಪಥಗತಿಪ್ರಿಯಃ ।
ಘಂಟಾನಾದಪ್ರಿಯಶ್ಚಾಥ ಜಣದ್ವಾದ್ಯವಿನೋದನಃ ॥ ೫೬ ॥

ಚಕ್ರಶಂಖಾಂಕಿತಭುಜಶ್ಚಮೂಮದವಿಭಂಜನಃ ।
ಚರಾಚರಕ್ಷೇಮಕರ್ತಾ ಚತುರಶ್ಚರಣಾರುಣಃ ॥ ೫೭ ॥

ಚತುಷ್ಪದೀಸ್ತುತ್ಯಮಾನಶ್ಚತುರ್ಮುಖಪಿತೃಪ್ರಿಯಃ ।
ಚತುಸ್ಸಾಗರವಿಖ್ಯಾತಃ ಚರ್ಮಾಸನಸಮಾಧಿಮಾನ್ ॥ ೫೮ ॥

ಚತ್ವರಸ್ಥಃ ಚಕೋರಾಕ್ಷಃ ಚಂಚಲತ್ವನಿವಾರಕಃ ।
ಚತುರ್ವೇದವಿಶೇಷಜ್ಞಃ ಚಲಾಚಲಹೃದಪ್ರಿಯಃ ॥ ೫೯ ॥

ಚತುರಂಗಬಲಧ್ವಂಸೀ ಚತುರೋಪಾಯಶಿಕ್ಷಿತಃ ।
ಚಾರುರೂಪಃ ಚಾರಸೇವ್ಯಃ ಚಾಮರದ್ವಯಶೋಭಿತಃ ॥ ೬೦ ॥

ಚಿತ್ತಪ್ರಸಾದಜನನಃ ಚಿತ್ರಭಾನುಪ್ರಭೋಜ್ವಲಃ ।
ಚಿರಂಜೀವೀ ಚಿತ್ತಹರಃ ಚಿತ್ರಭಾಷೀ ಚಿತಿಪ್ರದಃ ॥ ೬೧ ॥

ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಭಯತ್ರಾತಾ ಚಿರಂಟೀಜನಸೇವಿತಃ ।
ಚಿಂತಾಮಣಿಃ ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಚಿಂತಿತಾರ್ಥಪ್ರದಾಯಕಃ ॥ ೬೨ ॥

ಚಿಂತಾಹರ್ತಾ ಚಿತ್ತವಾಸೀ ಚೀರಕೌಪೀನಧಾರಣಃ ।
ಚಿಪಿಟತ್ಯಾಗಕೃತ್ ಚುಲ್ಲಸ್ವಕ್ಷಿದಃ ಚುಲ್ಲವರ್ಧನಃ ॥ ೬೩ ॥

ಚೂಡಾಮಣಿಃ ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ಚೂರ್ಣೀಕೃತಮಹಾಭಯಃ ।
ಚೂಡಾಲಾ ಯಶಸಾ ಚೂತಫಲಾಸ್ವಾದವಿನೋದನಃ ॥ ೬೪ ॥

ಚೂಡಾಕರ್ಮಾದಿಕರ್ತೄಣಾಂ ಸನ್ನಿಧೌ ಸರ್ವದೋಷಹಾ ।
ಚೇಷ್ಟಕಃ ಚೇಷ್ಟಕಧ್ವಂಸೀ ಚೈತ್ರೋತ್ಸವಮುದಂಭರಃ ॥ ೬೫ ॥

ಚೋದ್ಯಹರ್ತಾ ಚೌರನಾಶೀ ಚಿತಿಮಾಂಶ್ಚಿತ್ತರಂಜನಃ ।
ಚಿಂತ್ಯಃ ಚೇತನದಾತಾ ಮೇ ಚಿಂತಾಂ ಹರತು ಸಂತತಮ್ ॥ ೬೬ ॥

ಚಂದ್ರಹಾಸಃ ಚಂದ್ರಕಾಂತಃ ಚಂದ್ರಃ ಚಂಡೀಶಪೂಜಕಃ ।
ಚಕ್ಷುಃಪ್ರೀತಿಕರಃ ಚಂದ್ರಚಂದನದ್ರವಸೇವನಃ ॥ ೬೭ ॥

ಛದ್ಮಹೀನಃ ಛತ್ರಭೋಗೀ, ಛಲಹಾ ಛದಲೋಚನಃ ।
ಛನ್ನಜ್ಞಾನಃ ಛನ್ನಕರ್ಮಾ ಛವಿಮಾನ್ ಛಾತ್ರ ಸೇವಿತಃ ॥ ೬೮ ॥

ಛಾತ್ರಪ್ರಿಯಶ್ಛಾತ್ರರಕ್ಷೀ ಛಾಗಯಾಗಾದಿಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ ।
ಛತ್ರಚಾಮರದಾತಾ ಚ ಛತ್ರಚಾಮರ ಶೋಭಿತಃ ॥ ೬೯ ॥

ಛಿದ್ರಹಾರೀ ಛಿನ್ನರೋಗಶ್ಛಂದಃಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ ।
ಛೇದಕೋ ಭವದುಃಖಾನಾಂ ಭವತಾತ್ ಛಿನ್ನಸಾಧ್ವಸಃ ॥ ೭೦ ॥

ಜರಾಹರ್ತಾ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯೋ ಜಯಂತೀವ್ರತತತ್ಪರಃ ।
ಜಯದೋ ಜಯಕರ್ತಾ ಚ ಜಗತ್‌ಕ್ಷೇಮಕರೋ ಜಯೀ ॥ ೭೧ ॥

ಜರಾಹೀನೋ ಜನೈಃ ಸೇವ್ಯೋ ಜನಾನಂದಕರೋ ಜವೀ ।
ಜನಪ್ರಿಯೋ ಜಘನ್ಯಘ್ನೋ ಜಪಾಸಕ್ತೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೭೨ ॥

ಜರಾಯುಬಂಧಸಂಹರ್ತಾ ಜಲಗುಲ್ಮನಿವಾರಣಃ ।
ಜಾಡ್ಯಹಾ ಜಾನಕೀಶಾರ್ಚೀ ಜಾಹ್ನವೀಜಲಪಾವನಃ ॥ ೭೩ ॥

ಜಾತಮಾತ್ರಶಿಶುಕ್ಷೇಮೀ ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಜಾಲ್ಮತ್ವವರ್ಜಿತಃ ।
ಜಿಷ್ಣುರ್ಜಿನಮತಧ್ವಂಸೀ ಜಿಗೀಷುರ್ಜಿಹ್ಮವರ್ಜಿತಃ ॥ ೭೪ ॥

ಜಗದುದ್ಧೃತಯೇ ಜಾತೋ ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಜಿತಾರಿವರ್ಗೋ ಜಿತದುರ್ವಾದೀ ಜಿತಮನೋಭವಃ ॥ ೭೫ ॥

ಜೀವಾತುರ್ಜೀವಿಕಾ ಜೀವದಾತಾ ಜೀಮೂತವತ್ ಸ್ಥಿರಃ ।
ಜೀವಿತೇಶಭಯತ್ರಾತಾ ಜೀರ್ಣಜ್ವರವಿನಾಶನಃ ॥ ೭೬ ॥

ಜುಷ್ಟಶ್ರೀನಾಥಪಾದಾಬ್ಜೋ ಜೂರ್ತಿಬಾಧಾವಿನಾಶನಃ ।
ಜೇತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠವೃತ್ತಿಃ ಜೈವಾತ್ರಕಸಮಃ ಸತಾಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾನಿಭಯಶಾಃ ಜಂಭಹಂತಾ ಜಂಬೂಫಲಪ್ರಿಯಃ ।
ಝಲ್ಲರೀವಾದನಪ್ರೀತಿಃ ಝಷಕೇತೋರುಪೇಕ್ಷಕಃ ॥ ೭೮ ॥

ಝಲಾಪ್ರಿಯೋ ಝಣಿಹಂತಾ ಝಂಝಾವಾತಭಯಾಪಹಾ ।
ಜ್ಞಾನವಾನ್ ಜ್ಞಾನದಾತಾ ಚ ಜ್ಞಾನಾನಂದಪ್ರಕಾಶವಾನ್ ।
ಟಟ್ಟರೀರಹಿತಃ ಟೀಕಾತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥಪ್ರಬೋಧಕಃ ॥ ೭೯ ॥

ಟಂಕಾರಕರಚಾರಿತ್ರಃ ಟಂಕಾಭೋ ದುರಿತಾಶ್ಮನಃ ।
ಠಕ್‌ಪ್ರತ್ಯಯವಿಚಾರಜ್ಞಃ ಟೀಕೃತಾನ್ಯಬುಧೋಕ್ತಿಕಃ ॥ ೮೦ ॥

ಡಮರುಧ್ವನಿಕೃನ್ಮಿತ್ರಂಡಾಕಿನೀಭಯಭಂಜನಃ ।
ಡಿಂಭಸೌಖ್ಯಪ್ರದೋ ಡೋಲಾವಿಹಾರೋತ್ಸವಲೋಲುಪಃ ॥ ೮೧ ॥

ಢಕ್ಕಾವಾದ್ಯಪ್ರಿಯೋ ಢೌಕಮಾನೋ ಣತ್ವಾರ್ಥಕೋವಿದಃ ।
ತಪಸ್ವೀ ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕಃ ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕನಪ್ರದಃ ॥ ೮೨ ॥

ತಪೋಧನಾಶ್ರಯಃ ತಪ್ತತಾಪಹರ್ತಾ ತಪೋಧನಃ ।
ತಮೋಹರ್ತಾ ತ್ವರಿತದಃ ತರುಣಸ್ತರ್ಕಪಂಡಿತಃ ॥ ೮೩ ॥

ತ್ರಾಸಹರ್ತಾ ತಾಮಸಹಾ ತಾತಸ್ತಾಪಸಸೇವಿತಃ ।
ತಾರಕಸ್ತ್ರಾಣದಸ್ತ್ರಾತಾ ತಪ್ತಕಾಂಚನಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೮೪ ॥

ತ್ರಿವರ್ಗಫಲದಃ ತೀವ್ರಫಲದಾತಾ ತ್ರಿದೋಷಹಾ ।
ತಿರಸ್ಕೃತಪರಸ್ತ್ಯಾಗೀ ತ್ರಿಲೋಕೀಮಾನ್ಯಸತ್ತಮಃ ॥ ೮೫ ॥

ತೀಕ್ಷ್ಣರೂಪಃ ಪಿಶಾಚಾನಾಂ ತೀರ್ಣಸಂಸಾರಸಾಗರಃ ।
ತುರುಷ್ಕಸೇವಿತಸ್ತುಲ್ಯಹೀನಸ್ತುರಗವಾಹನಃ ॥ ೮೬ ॥

ತೂಲಾಯಿತೀಕೃತೌಘೌಘಸ್ತುಷ್ಟಿದಃ ತುಂಗವಿಗ್ರಹಃ ।
ತೇಜಸ್ವೀ ತೈಲವಿದ್ವೇಷೀ ತೋಕಾನಾಂ ಸುಖವರ್ಧನಃ ॥ ೮೭ ॥

ತಂದ್ರೀಹರಸ್ತಂಡುಲದಃ ತಂಜಾಪುರಕೃತಾದರಃ ।
ಸ್ಥಲದಃ ಸ್ಥಾಪಕಃ ಸ್ಥಾತಾ ಸ್ಥಿರಃ ಸ್ಥೂಲಕಲೇವರಃ ॥ ೮೮ ॥

ಸ್ಥೇಯಾನ್ ಸ್ಥೈರ್ಯಪ್ರದಃ ಸ್ಥೇಮಾಃ ಸ್ಥೌರೀ ಚ ಸ್ಥಂಡಿಲೇಶಯಃ ।
ದಶಾವಾನ್ ದಕ್ಷಿಣೋ ದತ್ತದೃಷ್ಟಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪೂರಿತಃ ॥ ೮೯ ॥

ದಕ್ಷೋ ದಯಾಲುರ್ದಮವಾನ್ ದ್ರವಚ್ಚಿತ್ತೋ ದಧಿಪ್ರಿಯಃ ।
ದ್ರವ್ಯದೋ ದರ್ಶನಾದೇವ ಪ್ರೀತೋ ದಲಿತಪಾತಕಃ ॥ ೯೦ ॥

ದತ್ತಾಭೀಷ್ಟೋ ದಸ್ಯುಹಂತಾ ದಾಂತೋ ದಾರುಣದುಃಖಹಾ ।
ದ್ವಾಸಪ್ತತಿಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ನಾಡೀನಾಂ ರೂಪಭೇದವಿತ್ ॥ ೯೧ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶಕೋ ದಾತಾ ದಾಸೋ ದಾಸಪ್ರಮೋದಕೃತ್ ।
ದಿವೌಕಃಸದೃಶೋ ದಿಷ್ಟವರ್ಧನೋ ದಿವ್ಯವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೯೨ ॥

ದೀರ್ಘಾಯುಃ ದೀರ್ಣದುರಿತೋ ದೀನಾನಾಥಗತಿಪ್ರದಃ ।
ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಪ್ರದೋ ದೀರ್ಘವರ್ಜಿತೋ ದೀಪ್ತಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೯೩ ॥

ದುರ್ಧರೋ ದುರ್ಲಭೋ ದುಷ್ಟಹಂತಾ ದುಷ್ಕೀರ್ತಿಭಂಜನಃ ।
ದುಃಸ್ವಪ್ನದೋಷಹಾ ದುಃಖಧ್ವಂಸೀ ದ್ರುಮಸಮಾಶ್ರಯಃ ॥ ೯೪ ॥

ದೂಷ್ಯತ್ಯಾಗೀ ದೂರದರ್ಶೀ ದೂತಾನಾಂ ಸುಖವರ್ಧನಃ ।
ದೃಷ್ಟಾಂತಹೀನೋ ದೃಷ್ಟಾರ್ತೋ ದೃಢಾಂಗೋ ದೃಪ್ತದರ್ಪಹೃತ್ ॥ ೯೫ ॥

ದೃಢಪ್ರಜ್ಞೋ ದೃಢಭಕ್ತಿರ್ದುರ್ವಿಧಾನಾಂ ಧನಪ್ರದಃ ।
ದೇವಸ್ವಭಾವೋ ದೇಹೀತಿ ಯಾಚನಾಶಬ್ದಮೂಲಭಿತ್ ॥ ೯೬ ॥

ದೂನಪ್ರಸಾದಕೃತ್ ದುಃಖವಿನಾಶೀ ದುರ್ನಯೋಜ್ಝಿತಃ ।
ದೈತ್ಯಾರಿಪೂಜಕೋ ದೈನ್ಯಶಾಲೀ ದೈನ್ಯವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೯೭ ॥

ದೋಷಾದ್ರಿಕುಲಿಶೋ ದೋಷ್ಮಾನ್ ದೋಗ್ಧಾ ದೌರ್ಭಿಕ್ಷ್ಯದೋಷಹಾ ।
ದಂಡಧಾರೀ ದಂಭಹೀನೋ ದಂದಶೂಕಶಯಪ್ರಿಯಃ ॥ ೯೮ ॥

ಧನದೋ ಧನಿಕಾರಾಧ್ಯೋ ಧನ್ಯೋ ಧರ್ಮವಿವರ್ಧನಃ ।
ಧಾರಕೋ ಧಾನ್ಯದೋ ಧಾತಾ ಧಿಷಣಾವಾನ್ ಧಿನೋತು ಮಾಮ್ ॥ ೯೯ ॥

ಧೀರೋ ಧೀಮಾನ್ ಧೀಪ್ರದಾತಾ ಧೂತಾರಿಷ್ಟೋ ಧ್ರುವಾಶ್ರಯಃ ।
ಧೃತಭಕ್ತಾಭಯೋ ದೃಷ್ಟೋ ಧೃತಿಮಾನ್ ಧುತದೂಷಣಃ ॥ ೧೦೦ ॥

ಧೂರ್ತಭಂಗಕರೋ ಧೇನುರೂಪೋ ಧೈರ್ಯಪ್ರವರ್ಧನಃ ।
ಧೂಪಪ್ರಿಯೋ ಧೋರಣೇಭೃತ್ ಧೂಮಕೇತುಭಯಾಪಹಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ಧೌತವಸ್ತ್ರಪರೀಧಾನೋ ಧಾವಯ ತ್ವಹಿತಂ ಮಮ ।
ನಮಸ್ತೇ ನಲಿನಾಕ್ಷಾಯ ನವಗ್ರಹಭಯಚ್ಛಿದೇ ॥ ೧೦೨ ॥

ನವಧಾಭಕ್ತಿಭೇದಜ್ಞೋ ನರೇಂದ್ರೋ ನರಸೇವಿತಃ ।
ನಾಮಸ್ಮರಣಸಂತುಷ್ಟೋ ನಾರಾಯಣಪದಾಶ್ರಯಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ನಾಡೀಸ್ಥೈರ್ಯಪ್ರದೋ ನಾನಾಜಾತಿಜಂತುಜನಾರ್ಚಿತಃ ।
ನಾರೀದೂರೋ ನಾಯಕಶ್ಚ ನಾಗಾದ್ಯೈಶ್ವರ್ಯದಾಯಕಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ನಿರ್ವಾಣದೋ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮಾ ನಿಷ್ಕಾಸಿತಪಿಶಾಚಕಃ ।
ನಿಃಶ್ರೇಯಸಕರೋ ನಿಂದಾವರ್ಜಿತೋ ನಿಗಮಾರ್ಥವಿತ್ ॥ ೧೦೫ ॥

ನಿರಾಕೃತಕುವಾದೀಂದ್ರೋ ನಿರ್ಜರಾಪ್ತೋ ನಿರಾಮಯಃ ।
ನಿಯಾಮಕೋ ನಿಯತಿದೋ ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಕ್ಷಮಃ ॥ ೧೦೬ ॥

ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಕ್ಯೋ ನಿರ್ಮುಕ್ತಬಂಧನೋ ನಿತ್ಯಸೌಖ್ಯಭುಕ್ ।
ನಿದಾನಂ ಸಂಪದಾಂ ನಿಷ್ಠಾ ನಿಷ್ಣಾತೋ ನಿರ್ವೃತಿಪ್ರದಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ನಿರ್ಮಮೋ ನಿರಂಹಕಾರೋ ನಿತ್ಯನೀರಾಜನಪ್ರಿಯಃ ।
ನಿಜಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇನೈವ ಸರ್ವಯಾತ್ರಾಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ನೀತಿಮಾನ್ ನುತಪಾದಾಬ್ಜೋ ನ್ಯೂನಪೂರ್ಣತ್ವವರ್ಜಿತಃ ।
ನಿದ್ರಾತ್ಯಾಗೀ ನಿಸ್ಪೃಹಶ್ಚ ನಿದ್ರಾದೋಷನಿವಾರಣಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ನೂತನಾಂಶುಕಧಾರೀ ಚ ನೃಪಪೂಜಿತಪಾದುಕಃ ।
ನೃಣಾಂ ಸುಖಪ್ರದೋ ನೇತಾ ನೇತ್ರಾನಂದಕರಾಕೃತಿಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ನಿಯಮೀ ನೈಗಮಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಸೇವಿತಃ ।
ನೇದಿಷ್ಠೋ ಭಜತಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನೌಕಾ ಭಕ್ತಭವಾಂಬುಧೇಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ನಂದಾತ್ಮಜಪ್ರಿಯೋ ನಾಥೋ ನಂದನೋ ನಂದನದ್ರುಮಃ ।
ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪರಿತಾಪಘ್ನಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ಪರತಾಪಹೃತ್ ॥ ೧೧೨ ॥

ಪ್ರಥಮಃ ಪ್ರತಿಪನ್ನಾರ್ಥಃ ಪ್ರಸಾಧಿತಮಹಾತಪಾಃ ।
ಪರಾಕ್ರಮಜಿತಾರಾತಿಃ ಪ್ರತಿಮಾನವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೧೧೩ ॥

ಪ್ರವರಃ ಪ್ರಕ್ರಮಜ್ಞಶ್ಚ ಪರವಾದಿಜಯಪ್ರದಃ ।
ಪ್ರಮುಖಃ ಪ್ರಬಲಃ ಪ್ರಜ್ಞಾಶಾಲೀ ಪ್ರತ್ಯೂಹನಾಶಕಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ಪ್ರಪಂಚಸುಖದಾತಾ ಚ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ಥಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕೃತ್ ।
ಪ್ರಭೂತಸಂಪತ್ ಪತ್ರೋರ್ಣಧಾರೀ ಪ್ರಣವತತ್ಪರಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ಪ್ರಚಂಡಃ ಪ್ರದರಧ್ವಂಸೀ ಪ್ರತಿಗ್ರಹವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಫಲದಾತಾ ಚ ಪ್ರಸಾದಾಭಿಮುಖಃ ಪರಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ಪಾತಕಃ ಪಾವನಃ ಪಾತಾ ಪ್ರಾಣದಾತಾ ಪ್ರಸಾದಕೃತ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಸಿದ್ಧಿಃ ಪಾರಿಜಾತದರ್ಪಹಾ ಪಾಕಸಾಧನಃ ॥ ೧೧೭ ॥

ಪಾಟೀರಪಾದುಕಃ ಪಾರ್ಶ್ವವರ್ತೀ ಪಾರಾಯಣಪ್ರಿಯಃ ।
ಪೀಣ್ಯಾಕೀಕೃತದುರ್ವಾದೀ ಪಿತಾ ಪೀಡಾವಿನಾಶಕಃ ॥ ೧೧೮ ॥

ಪ್ರೀತಿಮಾನ್ಪೀತವಸನಃ ಪೀಯೂಷಂ ಪೀವರಾಂಗಕಃ ।
ಪ್ರಿಯಂವದಃ ಪೀಡಿತಾಘಃ ಪುಲಕೀ ಪುಷ್ಟಿವರ್ಧನಃ ॥ ೧೧೯ ॥

ಪುತ್ರವತ್ ಪಾಲ್ಯಭಕ್ತೌಘಃ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಃ ಪುರಸ಼್ೃತಃ ।
ಪುಷ್ಪಪ್ರಿಯಃ ಪುಂಡ್ರಧಾರೀ ಪುರಸ್ಥಃ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ಪೂರ್ಣಕಾಮಃ ಪೂರ್ವಭಾಷೀ ಪೃಥುಃ ಪೃಥುಕವರ್ಧನಃ ।
ಪೃಷ್ಟಪ್ರಶ್ನಪರೀಹರ್ತಾ ಪೃಥಿವೀಕ್ಷೇಮಕಾರಕಃ ॥ ೧೨೧ ॥

ಪೇಶಲಃ ಪ್ರೇತಭೀತಿಘ್ನಃ ಪೇಯಪಾದೋದಕಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಪ್ರೇಂಖದ್ವಾಣೀ ವಿಲಾಸಶ್ಚ ಪ್ರೇರಕಃ ಪ್ರೇಮವರ್ಧನಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ಪೈಶುನ್ಯರಹಿತಃ ಪೋತಸುಖದಃ ಪೋಷಕಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಪ್ರೋತಧರ್ಮಾ ಪೌರುಷದಃ ಪೂರಕಃ ಪಂಕ್ತಿಪಾವನಃ ॥ ೧೨೩ ॥

ಪಂಡಿತಃ ಪಂಕಹಾ ಪಂಪಾವಾಸೀ ಪಂಗುತ್ವವಾರಕಃ ।
ಫಲೋದಯಕರಃ ಫಾಲದುರಕ್ಷರಮದಾಪಹೃತ್ ॥ ೧೨೪ ॥

ಫುಲ್ಲನೇತ್ರೋಽಥ ಫಲಿತತಪಸ್ಯಃ ಫರ್ಫರೀಕವಾಕ್ ।
ಫೂತ್ಕಾರೋಚ್ಚಾಟಿತಾನೇಕತಾಪತ್ರಯಪಿಶಾಚಕಃ ॥ ೧೨೫ ॥

ಫಾಂಟಾನೇಕೇತರಾಸಾಧ್ಯ ಕಾರ್ಯೋ ರಕ್ಷತು ಮಾಂ ಸದಾ ।
ಬಲವಾನ್ ಬಹುದಾತಾ ಚ ಬದರೀ ಫಲಲೋಲುಪಃ ॥ ೧೨೬ ॥

ಬಾಲಪ್ರಿಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗ್ರ್ಯೋ ಬಾಧಾಹಂತಾ ಚ ಬಾಹುದಃ ।
ಬುದ್ಧಿದಾತಾ ಬುಧೋ ಬುದ್ಧಮತಘಾತೀ ಬುಧಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೨೭ ॥

ವೃಂದಾವನಸ್ಥತೋಯೇನ ಸರ್ವತೀರ್ಥಫಲಪ್ರದಃ ।
ವೈರಾಗ್ಯೋಲ್ಲಾಸಕರ್ತಾ ಚ ವೃಂದಾವನಸಮಾಶ್ರಯಃ ॥ ೧೨೮ ॥

ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾರ಼್ನಪ್ರೀತೋ ಬಂಧುರೋಕ್ತಿಶ್ಚ ಬಂಧಹಾ ।
ಬಂಧುರ್ಬಧಿರತಾಹರ್ತಾ ಬಂಧುವಿದ್ವೇಷವಾರಣಃ ॥ ೧೨೯ ॥

ವಂಧ್ಯಾಪುತ್ರಪ್ರದತ್ವಾದ್ಯೈಃ ಯಥಾಯೋಗೇನ ಸೃಷ್ಟಿಕೃತ್ ।
ಬಹುಪ್ರಜಾಪಾಲಕಶ್ಚ ವೇತಾಲಾದಿಲಯಪ್ರದಃ ॥ ೧೩೦ ॥

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಜಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಾದ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರದಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಭಗವದ್ಭಕ್ತವಿದ್ವೇಷ್ಟುಃ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬಂಧಕೃತ್ ॥ ೧೩೧ ॥

ಭಕ್ತಿದೋ ಭವ್ಯದಾತಾ ಚ ಭಗಂದರನಿವಾರಣಃ ।
ಭವಸೌಖ್ಯಪ್ರದಃ ಭರ್ಮಪೀಠೋ ಭಸ್ಮೀಕೃತಾಶುಭಃ ॥ ೧೩೨ ॥

ಭವಭೀತಿಹರೋ ಭಗ್ನದಾರಿದ್ರ್ಯೋ ಭಜನಪ್ರಿಯಃ ।
ಭಾವಜ್ಞೋ ಭಾಸ್ಕರಪ್ರಖ್ಯೋ ಭಾಮತ್ಯಾಗೀ ಚ ಸೌಖ್ಯದಃ ॥ ೧೩೩ ॥

ಭಾವ್ಯರ್ಥಸೂಚಕೋ ಭಾರ್ಯಾಸಕ್ತಾನಾಮಪಿ ಸೌಖ್ಯದಃ ।
ಭಕ್ತಭಾರಧರೋ ಭಕ್ತಾಧರೋ ಭೋಗಪ್ರಿಯಃ ಸದಾ ॥ ೧೩೪ ॥

ಭಿಕ್ಷುರ್ಭೀಮಪದಾಸಕ್ತೋ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಫಲಪ್ರದಃ ।
ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದಿಭಯಪೀಡಾನಿವಾರಣಃ ॥ ೧೩೫ ॥

ಭೂಮಾ ಭೂತಿಪ್ರದೋ ಭೂರಿದಾತಾ ಭೂಪತಿವಂದಿತಃ ।
ಭ್ರೂಣಕರ್ತಾ ಭೃತ್ಯಾಭರ್ತಾ ಭಕ್ತವಶ್ಯಶ್ಚ ಭೇಷಜಮ್ ॥ ೧೩೬ ॥

ಭೈರವೋ ಭವರೋಗಸ್ಯ ಭೋಕ್ತಾ ಭೋಜನದಾಯಕಃ ।
ಭೌರಿಕೋ ಭೌತಿಕಾರಿಷ್ಟಹರ್ತಾ ಭೌಮಜದೋಷಹಾ ॥ ೧೩೭ ॥

ಭಂಗಪ್ರದೋಽರಿಮೋದಸ್ಯ ಭ್ರಾಂತಿಹೀನೋಽವತಾತ್ ಸ ಮಾಮ್ ।
ಮಲ್ಲಿಕಾಕುಸುಮಾಸಕ್ತೋ ಮಥಿತಾನ್ಯಮತೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೧೩೮ ॥

ಮಸೃಣತ್ವಙ್ ಮರುತ್ಪ್ರಖ್ಯೋ ಮಹಾಂಧನಯನಪ್ರದಃ ।
ಮಹೋದಯೋ ಮನ್ಯುಹೀನೋ ಮಹಾವೀರಪದಾರ್ಚಕಃ ॥ ೧೩೯ ॥

ಮನಃಪ್ರಮೋದಜನನೋ ಮತ್ತಾನಾಂ ಮದಭಂಜನಃ ।
ಮಹಾಯಶಾ ಮಹಾತ್ಯಾಗೀ ಮಹಾಭೋಗೀ ಮಹಾಮುನಾಃ ॥ ೧೪೦ ॥

ಮಾರಿಕಾಭಯಹರ್ತಾ ಚ ಮಾತ್ಸರ್ಯರಹಿತಾಂ ವರಃ ।
ಮಾಯಾಹರ್ತಾ ಮಾನದಾತಾ ಮಾತಾ ಮಾರ್ಗಪ್ರದರ್ಶಕಃ ॥ ೧೪೧ ॥

ಮಾರ್ಗಣೇಷ್ಟಪ್ರದಾತಾ ಚ ಮಾಲತೀಕುಸುಮಪ್ರಿಯಃ ।
ಮುಖ್ಯೋ ಮುಖ್ಯಗುರುರ್ಮುಖ್ಯಪಾಲಕೋ ಮಿತಭಾಷಣಃ ॥ ೧೪೨ ॥

ಮೀಲಿತಾರಿರ್ಮೂರ್ಮೂರ್ಷುಶ್ಚ ಮೂಕಾನಾಂ ದಿವ್ಯವಾಕ್ಪ್ರದಃ ।
ಮೂರ್ಧಾಭಿಷಿಕ್ತೋ ಮೂಢತ್ವಹಾರೀ ಮೂರ್ಧನರೋಗಹಾ ॥ ೧೪೩ ॥

ಮೃಷಾವಚನಹೀನಶ್ಚ ಮೃತ್ಯುಹರ್ತಾ ಮೃದುಕ್ರಮಃ ।
ಮೃದಂಗವಾದನರುಚಿರ್ಮೃಗ್ಯೋ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನದಾಯಕಃ ॥ ೧೪೪ ॥

ಮೃತ್ತಿಕಾಸೇವನೇನೈವ ಸರ್ವರೋಗನಿವಾರಣಃ ।
ಮೇಧಾವೀ ಮೇಹರೋಗಘ್ನೋ ಮೇಧ್ಯರೂಪಶ್ಚ ಮೇದುರಃ ॥ ೧೪೫ ॥

ಮೇಘಗಂಭೀರನಿನದೋ ಮೈಥಿಲೀವಲ್ಲಭಾರ್ಚಕಃ ।
ಮೋದಕೃನ್ ಮೋದಕಾಸಕ್ತೋ ಮೋಹಹಾ ಮೋಕ್ಷದಾಯಕಃ ॥ ೧೪೬ ॥

ಮೌನವ್ರತಪ್ರಿಯೋ ಮೌನೀ ಮಂತ್ರಾಲಯಕೃತಾಲಯಃ ।
ಮಾಂಗಲ್ಯಬೀಜಮಹಿಮಾ ಮಂಡಿತೋ ಮಂಗಲಪ್ರದಃ ॥ ೧೪೭ ॥

ಯಷ್ಟಿಧಾರೀ ಯಮಾಸಕ್ತೋ ಯಾಚಕಾಮರಭೂರುಹಃ ।
ಯಾತಯಾಮಪರಿತ್ಯಾಗೀ ಯಾಪ್ಯತ್ಯಾಗೀ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೧೪೮ ॥

ಯುಕ್ತಿಮಾನ್ಯಕ್ಷಭೀತಿಘ್ನೋ ಯೋಗೀ ಯಂತಾ ಚ ಯಂತ್ರವಿತ್ ।
ಯೌಕ್ತಿಕೋ ಯೋಗ್ಯಫಲದೋ ಯೋಷಿತ್ಸಂಗವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೧೪೯ ॥

ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಘ್ರಿರ್ಯಾನಾದ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಭೋಗವಾನ್ ।
ರಸಿಕಾಗ್ರೇಸರೋ ರಮ್ಯೋ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಷೇಮವಿಧಾಯಕಃ ॥ ೧೫೦ ॥

ರಾಜಾಧಿರಾಜೋ ರಕ್ಷೋಘ್ನೋ ರಾಗದ್ವೇಷವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ರಾಜರಾಜಾಯಿತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥೋ ಜಯತ್ಯಲಮ್ ॥ ೧೫೧ ॥

ರಿಕ್ತಪ್ರಿಯೋ ರೀತಿಮಾಂಶ್ಚ ರುಕ್ಮದೋ ರೂಕ್ಷವರ್ಜಿತಃ ।
ರೇವಾಸ್ನಾಯೀ ರೈಕ್ವಖಂಡವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ರೋಮಹರ್ಷಣಃ ॥ ೧೫೨ ॥

ರೋಗಹಾ ರೌರವಾಘಘ್ನೋ ರಂತಾ ರಕ್ಷಣತತ್ಪರಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಲಾಭದೋ ಲಿಪ್ತಗಂಧೋ ಲೀಲಾಯತಿತ್ವಧೃತ್ ॥ ೧೫೩ ॥

ಲುಪ್ತಾರಿಗರ್ವೋ ಲೂನಾಘಮೂಲೋ ಲೇಖರ್ಷಭಾಯಿತಃ ।
ಲೋಕಪ್ರಿಯೋ ಲೌಲ್ಯಹೀನೋ ಲಂಕಾರಾತಿಪದಾರ್ಚಕಃ ॥ ೧೫೪ ॥

ವ್ಯತೀಪಾತಾದಿದೋಷಘ್ನೋ ವ್ಯವಹಾರಜಯಪ್ರದಃ ।
ವಾಚಂಯಮೋ ವರ್ಧಮಾನೋ ವಿವೇಕೀ ವಿತ್ತದೋ ವಿಭುಃ ॥ ೧೫೫ ॥

ವ್ಯಂಗಸ್ವಂಗಪ್ರದೋ ವ್ಯಾಘ್ರಭಯಹಾ ವಜ್ರಭೀತಿಹೃತ್ ।
ವಕ್ತಾ ವದಾನ್ಯೋ ವಿನಯೀ ವಮಿಹಾ ವ್ಯಾದಿಹಾರಕಃ ॥ ೧೫೬ ॥

ವಿನೀತೋ ವಿದಿತಾಶೇಷೋ ವಿಪತ್ತಿಪರಿಹಾರಕಃ ।
ವಿಶಾರದೋ ವ್ಯಸನಹಾ ವಿಪ್ರಲಾಪವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೧೫೭ ॥

ವಿಷಘ್ನೋ ವಿಸ್ಮಯಕರೋ ವಿನುತಾಂಘ್ರಿರ್ವಿಕಲ್ಪಹೃತ್ ।
ವಿನೇತಾ ವಿಕ್ರಮಶ್ಲಾಘ್ಯೋ ವಿಲಾಸೀ ವಿಮಲಾಶಯಃ ॥ ೧೫೮ ॥

ವಿತಂಡಾವರ್ಜಿತೋ ವ್ಯಾಪ್ತೌ ವ್ರೀಹಿದೋ ವೀತಕಲ್ಮಷಃ ।
ವೃಷ್ಟಿದೋ ವೃಷ್ಟಿದೋ ವೃತ್ತಿದಾತಾ ವೇದಾಂತಪಾರಗಃ ॥ ೧೫೯ ॥

ವೈದ್ಯೋ ವೈಭವದಾತಾ ಚ ವೈತಾಲಿಕವರಸ್ತುತಃ ।
ವೈಕುಂಠಭಜನಾಸಕ್ತೋ ವೋಢಾ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಕೃತ್ ॥ ೧೬೦ ॥

ವಂಚನಾರಹಿತೋ ವಂಧ್ಯಾವತ್ಸದೋ ವರದಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಶರಣಂ ಶಮಸಂಪನ್ನಃ ಶರ್ಕರಾಮಧುಭಾಷಣಃ ॥ ೧೬೧ ॥

ಶರೀರಕ್ಷೇಮಕಾರೀ ಚ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ಶಶಿಸುಂದರಃ ।
ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತಶ್ಚ ಶಾಸ್ತಾ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ ॥ ೧೬೨ ॥

ಶಾಂತಃ ಶಿರಃಶೂಲಹರ್ತಾ ಶಿವಃ ಶಿಖರಿಣೀಪ್ರಿಯಃ ।
ಶಿವದಃ ಶಿಶಿರಃ ಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಶ್ರದ್ಧಾಲುಃ ಶ್ರೀಪ್ರದಾಯಕಃ ॥ ೧೬೩ ॥

ಶೀಘ್ರಪ್ರಸಾದಃ ಶೀತಘ್ನಃ ಶುದ್ಧಿಕೃತ್ ಶುಭವರ್ಧನಃ ।
ಶ್ರುತವಾನ್ ಶೂನ್ಯಹಾ ಶೂರಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಶುಶ್ರೂಷುಸೌಖ್ಯದಃ ॥ ೧೬೪ ॥

ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಪ್ರಿಯಃ ಶೈಲವಾಸೀ ಶೈವಪ್ರಭಂಜನಃ ।
ಶೋಫಹರ್ತಾ ಶೋಭನಾಂಗಃ ಶೌರ್ಯೌದಾರ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಃ ॥ ೧೬೫ ॥

ಶ್ಲೇಷ್ಮಹರ್ತಾ ಶಂಕರಶ್ಚ ಶೃಂಖಲಾಬಂಧಮೋಚಕಃ ।
ಶೃಂಗಾರಪ್ರೀತಿಜನಕಃ ಶಂಕಾಹಾರೀ ಚ ಶಂಸಿತಃ ॥ ೧೬೬ ॥

ಷಂಡಪುಂಸ್ತ್ವಪ್ರದಃ ಷೋಢಾ ಷಡ್ವೈರಿರಹಿತಃ ಸದಾ ।
ಭೂಯಾತ್ ಷೋಡಶಮಾಂಗಲ್ಯಪ್ರದಾತಾ ಷಟ್ಪ್ರಯೋಗವಿತ್ ॥ ೧೬೭ ॥

ಸಾತ್ತ್ವಿಕಃ ಸಾಹಸೀ ಸ್ವಾಮೀ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಸಾರವಿತ್ ।
ಸರ್ವಾವಗುಣಹೀನಶ್ಚ ಸದಾಚಾರಾನುಮೋದಕಃ ॥ ೧೬೮ ॥

ಸರ್ವಭೂತದಯಾಶಾಲೀ ಸತ್ಯಧರ್ಮರತಃ ಸಮಃ ।
ಸ್ವನಾಮಕೀರ್ತನಾದ್ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿದಃ ॥ ೧೬೯ ॥

ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ದುರಾಚಾರಸಹನಃ ಸುಸ್ಮಿತಾನನಃ ।
ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರಶ್ಚ ಸುಧೀಂದ್ರಕರಕಂಜಜಃ ॥ ೧೭೦ ॥

ಸಿದ್ಧಿದಃ ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಿದ್ಧಿಸಾಧನಃ ।
ಸ್ವಪ್ನವಕ್ತಾ ಸ್ವಾದುವೃತ್ತಿಃ ಸ್ವಸ್ತಿದಾತಾ ಸಭಾ ಜಯೀ ॥ ೧೭೧ ॥

ಸೀಮಾವಾನ್ ಸುರಭಿಃ ಸೂನುದಾತಾ ಸೂನೃತಭಾಷಣಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸುಮನಾಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಃ ಸೂಚಕಃ ಸೇವೇಕಷ್ಟದಃ ॥ ೧೭೨ ॥

ಸೇತುಃ ಸ್ವೈರಚರಃ ಸೌಮ್ಯ ಸೌಮ್ಯಃ ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕಃ ।
ಸೋಮಭಾಃ ಸಂಮತಃ ಸಂಧಿಕರ್ತಾ ಸಂಸಾರಸೌಖ್ಯದಃ ॥ ೧೭೩ ॥

ಸಂಖ್ಯಾವಾನ್ ಸಂಗರಹಿತಃ ಸಂಗ್ರಹೀ ಸಂತತಿಪ್ರದಃ ।
ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ಸಂತುಷ್ಟಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಃ ॥ ೧೭೪ ॥

ಸುಕಲಃ ಸುಕುಮಾರಾಂಗಃ ಸಿಂಹಸಂಹನನಸ್ತಥಾ ।
ಹರಿಸೇವಾಪರೋ ಹಾರಮಂಡಿತೋ ಹಠವರ್ಜಿತಃ ॥ ೧೭೫ ॥

ಹಿತೋ ಹುತಾಗ್ನಿರ್ಹೇತುಶ್ಚ ಹೇಮದೋ ಹೈಮಪೀಠಗಃ ।
ಹೃದಯಾಲುರ್ಹರ್ಷಮಾಣೋ ಹೋತಾ ಹಂಸಶ್ಚ ಹೇಯಹಾ ॥ ೧೭೬ ॥

ಲಲಿತೋ ಲಬ್ಧನಿರ್ವಾಣೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಲಾವಣ್ಯಲಕ್ಷಿತಃ ।
ಕ್ಷಮಾಶೀಲಃ ಕ್ಷಾಮಹರ ಕ್ಷಿತಿಸ್ಥಃ ಕ್ಷೀಣಪಾತಕಃ ॥ ೧೭೭ ॥

ಕ್ಷುದ್ರಬಾಧಾಪಹರ್ತಾ ಚ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಃ ಕ್ಷೇಮದಃ ಕ್ಷಮಃ ।
ಕ್ಷೋಭಹಂತಾ ಕ್ಷೌದ್ರದೃಷ್ಟಿಃ ಕ್ಷಂತಾ ಭಕ್ತಕೃತಾಗಸಾಮ್ ॥ ೧೭೮ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರುರಾಜಸ್ಯ ಯೋಗಿನಃ ।
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಸಂಯುಕ್ತಂ ನಾಮ್ನಾಂ ಸಾಹಸ್ರಮೀರಿತಮ್ ॥ ೧೭೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲ

೧೪. ಅಭಯಪ್ರದಾನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಪಟಲಕ್ಕೆ ಗುರುದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲವೆಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿದ್ದು ಒಂದೊಂದು ಸ್ತೋತ್ರವೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಗುರುಗಳ ನೈವೇದ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೀರಾಜನದ ನಂತರ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬಹುದು.

ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಈ ಅಭಯಪ್ರದಾನಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಪಾದವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರಿಗೆ ಮನದಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂಲಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ ಅಭಯಹಸ್ತವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಯರ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದವನು ದುಃಖಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಿತ್ಯವಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ರಾಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉದಾರಿಯಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ತಮ್ಮ ಪಾದಗಳನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದಿದ ತನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಯಹಸ್ತವನ್ನಿಡುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಇಂತಹ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅಂತಹ ಭಕ್ತನನ್ನು ಸದಾ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಅಭಯಹಸ್ತವನ್ನಿಡುವಂತೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಯಾ ಕೃತಾ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯೀ ಗುರುರಾಜಸ್ತುತಿರ್ಮಯಾ ।
ಗುರುರಾಜಾಜ್ಞಯಾ ಸೈವ ದಶಾಧ್ಯಾಯೀ ವಿರಚ್ಯತೇ ॥

ಶ್ರಿತಾನಾಂ ಸ್ವಪಾದಂ ಮನೋಭೀಽಷ್ಟದಾನೇ
ಸುರದ್ರುಪ್ರಮೋದಪ್ರದಾದಿಪ್ರಭಾವ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೧ ॥

ರಜೋಹೀನ ತೇಽಹೀನಪಾದಾಂಬುಜಾತಂ
ಪ್ರಪನ್ನಃ ಪ್ರಯಾತಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಪ್ರಮೋದಮ್ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೨ ॥

ಘನಾನಂದ ತೇ ಪಾದಪದ್ಮಂ ಪ್ರವಿಂದನ್
ಅನಂದೋಽಪ್ಯಮಂದಂ ಸದಾನಂದಮೇತಿ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೩ ॥

ವದಾನ್ಯೋ ವದಾನ್ಯೋ ವದಾನ್ಯಾಸ್ತಿ ಕಸ್ತ್ವಾದೃಗ್
ತತೋಽಹಂ ಯತೇ ಹಂತ ತೇ ಪಾದಮಾಪ್ತುಃ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರು ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೪ ॥

ದಯಾಲೋ ದಯಾಲೋ ದಯಾಲೋ ದಯಾಲೋ
ದಯಾಂ ಕುರ್ವಮೋಘಾಂ ಪದಂ ತೇ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೫ ॥

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪಾದಸ್ತುತಿಂ ತೇಽಪ್ಪಣಾರ್ಯೈ
ಪ್ರಗೀತಾಂ ಪಠಂತಃ ಪ್ರಮೋದಂ ಭಜಂತಿ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೬ ॥

ನ ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಪಾದಸೇವಾವಿಧಾನಂ
ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕಿಂತು ಸ್ವಯಂ ಸ್ತೌಮಿ ನೌಮಿ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೭ ॥

ಮಹಾಪದ್ವಿನಾಶಾಯ ತೇ ಪಾದರೇಣುಃ
ಪ್ರಭುಃ ಸ್ಯಾದತಸ್ತ್ವಾಂ ವಿಪನ್ನೋಽಹಮಾಪ್ತಃ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೮ ॥

ಭುಜಂಗೇಽಭುಜಂಗೇನ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತೇನ
ಗೀತಂ ಸುಗೀತೇನ ಲೋಕೇ ಪಠೇದ್ ಯಃ ।
ಅವ ತ್ವಂ ಸದಾ ಶ್ರೀಗುರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಪ್ರಭೋ ಮೇ ಶಿರಸ್ಯಾಶು ಹಸ್ತಂ ನಿಧೇಹಿ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಅಭಯಪ್ರದಾನಂ ನಾಮ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೧೫. ಆಪತ್ಪರಿಹರಣಸ್ತೋತ್ರಮ್

(ಅಶ್ವಧಾಟಿ)

❑❑

ಇದು ಆಪತ್ಪರಿಹರಣಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಅಶ್ವಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಭೋಗ ಇವುಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಮಹಾಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ,

ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಿಂದುಂಟಾದ, ದಾಟಲು ಅಶಕ್ಯವಾದ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸು-ವಂತೆ ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀರಾಯರ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಶಂಸನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯಾರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಶುಭವಾಗುವುದೆಂದು ಅಂತ್ಯ-ದಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀಕಾಮುಕಾಯ ಬಹುಶೋಕಾಯ ತತ್ಸುಖಮಭೀಕಾಶು ಯಚ್ಛಸಿ ಹಿ ಭೋ
ಲೋಕಾಯ ತದ್ದುರಿತಪಾಕಾಪ್ತಪಂಗುಜಡಮೂಕಾದಿಭಾವಹರಣ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೧ ॥

ರಾಜಾದಿಭಕ್ತಜನ ಪೂಜಾಲಸತ್ಪದಪಯೋಜಾಂಬುಬಿಂದುರಪಿ
ಬೀಜಾಯತೇ ಸುವಿಧಿಭೂಜಾಯ ದೂನನೃಷು ತೇ ಜಾಗರೂಪ ಕರುಣ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೨ ॥

ಘೋಟೀಮದೇಭವರಶಾಟೀವಿರಾಜಿನೃಪ ಕೋಟೀಶಿರೋವಿಧೃತ-
ಕೋಟೀರರತ್ನಪರಿಪಾಟೀಭೃಶಾರುಣಿತ ಪಾಟೀರಪಾದುಕ ವಿಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೩ ॥

ವೇದಾದಿದೂಷಕಕುವಾದಾದರಾಢ್ಯಸುಮನೋದಾವದಾಹಕ ಮಹಾ-
ದಾವಾಭದೋಷವಿಧುರೇ ದಾನವದ್ವಿಷಿ ಮಮಾದಾಯ ಧೇಹಿ ಹೃದಯಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೪ ॥

ದ್ರಾಕ್ಷಾಮಧುಕ್ಷರಣ ಶಿಕ್ಷಾಕರಾಮಲ ಕಟಾಕ್ಷಾವಲೋಕತ ಉತ-
ತ್ಕ್ಷಾಮತಾಂ ಹರಸಿ ಭಿಕ್ಷಾಟಕಸ್ಯ ಭುವಿ ಲಕ್ಷಾಧಿಕಸ್ಯ ಸಪದಿ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೫ ॥

ಯಾನಾದಿಸಂಪದಮನೂನಾಮವಾಪ್ತುಮಹಮಾನಾಯಿ ಪೂರ್ವಸುಕೃ-
ತೇನಾಗ್ರ್ಯ ತೇ ಪದಮತೋಽನಾದಿ ದುರ್ದುರಿತಮಾನಾಶಯಾಶು ಮಮ ಭೋಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೬ ॥

ನಾಗಾರಿವಾಹಪದಯೋಗಾದರಾಮಿತದಯಾಗಾರದಾರಧನ-
ಭೋಗಾನವಾಪ್ತುಮನುರಾಗಾತ್ ತವಾಂಘ್ರಿಮತಿವೇಗಾದುಪೈಮಿ ಸುಖದಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೭ ॥

ಮಂತ್ರಾಲಯಸ್ಥ ತವ ಮಂತ್ರಾದಿಜಪ್ತುರರಿಮಂತ್ರಾದಿಸಂಹತಿರ-
ತಂತ್ರಾ ಭವತ್ಯಖಿಲತಂತ್ರಾಧಿಕೇಪ್ಯಪರತಂತ್ರಾವಮಾಮುಪಗತಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಕೃತಮಿಷ್ಟಾರ್ಥದಾನಚಣಮಷ್ಟಾರ್ಥಮಂತ್ರ ಪರಿ-
ಪುಷ್ಟಾತುಲಸ್ತವಮಕಷ್ಟಾವಹಂ ಶುಭಮರಿಷ್ಟಾಹರಂ ಪಠತಿ ಯಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದವೀರ್ಯಾದಿಭೋಗಭವಘೋರಾಘಮಾಶು ಹರ ಭೋ
ದಾರಾತ್ಮಜಾದಿಭವವಾರಾಶಿಸಂಭವದಪಾರಾಪದಃ ಶಮಯ ಭೋಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಆಪತ್ಪರಿಹರಣಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೧೬. ದುಃಖಹರಣಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ದುಃಖಹರಣಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸಾರಿಕ ದುಃಖವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ರಾಯರಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಚಂದ್ರಮುಖಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ವಿಹಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಹಳ ತಿರುಗಾಡಿದೆನೆಂದೂ, ದುರಾಚಾರಿಯಾದ ತನಗೆ ರಾಯರಂತೆ ಹಿತ ಬಯಸುವ ಯಾವೊಬ್ಬನೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ವೇದಪುರಾಣ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳ ತನಗೆ ರಾಯರಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ರಕ್ಷಕರೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ, ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರುಣಿಸುವರೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾನು ರಾಯರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಲು ಬಂದಿರು-

ವುದೆಂದೂ, ತನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕಾಮಿತಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆಂಬ ಈ ಕೀರ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಬರುವುದೆಂದೂ ಅಳಲನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರಾಯರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಹೇಗೆ ಮೊರೆಯಿಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಂಟು ಸ್ತೋತ್ರಗುಚ್ಛವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೂ ರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕೈಗೂಡುವುದೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಪತಿಬೋಧವಿಬೋಧಕ ಬಾಧಕಬಾಧಕ ಸಾಧಿತ ಸಾಧನ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೧ ॥

ರಾಜಮುಖೀರತಿಸಂಭ್ರಮಲೋಲುಪಚಿತ್ತತಯಾ ವ್ಯಚರಂ ಬಹು ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೨ ॥

ಘಟತಾಂ ಮೇ ಕಥಮಸ್ಯ ದುರಾಚರಣಂ ಚರತೋ ಹಿತಕೃದ್ ಭುವಿ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೩ ॥

ವೇದಪುರಾಣವಿರುದ್ಧಕೃತೋ ಮೇ ನಾನ್ಯಃ ತ್ವತ್ತಃ ಪಾತಾ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೪ ॥

ದ್ರಾಗಿಷ್ಟಂ ದಾಸ್ಯಸಿ ಭಕ್ತೇಭ್ಯಸ್ತ್ವಮಿತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವಾಪಂ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೫ ॥

ಯದ್ಯಸಿ ದಯಾಲುರಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತಸ್ತರ್ಹೀದೃಕ್ಷಂ ಮಾಮುದ್ಧರ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೬ ॥

ನ ಮಮೋದ್ಧರ್ತಾ ಚೇತ್ ತ್ವಂ ಭುವಿ ತೇ ದಿವಿಜದ್ರುಮ ಇತಿ ಸುಯಶಃ ಕಿಂ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೭ ॥

ಮಾಯಾಪಾಶವಿಬದ್ಧೋ ನಾಹಂ ಜಾನೇ ವಿವೇಕಲವಮಪಿ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತವಿರಚಿತಮಷ್ಟಕಮೇತತ್ ಪಠತಾಂ ಸಕಲಂ ಭೋಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ ಭವೋದ್ಭವದುಃಖಮಿದಂ ಮೇ ಪರಿಹರ ಭೋಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ದುಃಖಹರಣಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೧೭. ಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಾ, ಹರಿ-ವಾಯು-ಗುರುಗಳ ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನು ನಾಶವಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮೊರೆಯಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ್ಯಭಾವವನ್ನು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ದಾಸ್ಯಭಾವ-ವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಾಗೂ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ದಾಸ್ಯಭಾವವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಂದರಿಯರಿಂದ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ತಾನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಹತಾಶನಾಗಿ ಮೃಗಮರೀಚಿಕೆಯಿಂದ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ತನಗೆ ಕರಾಶ್ರಯವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು-ತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾಚೀನಕರ್ಮದಿಂದ ಬಾಧಿತನಾಗಿ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ, ಸದ್ಗತಿ-ಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಉಪಾಯ ತಿಳಿಯದವ, ಹೇಳಬಾರದಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗ-ದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅನಾಥನಾದ ತನ್ನನ್ನು ಪೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾ ಸದ್ಗತಿ ನೀಡುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸದಿದ್ದರೆ ಭಕ್ತರ ದುಃಖಪರಿಹಾರಕರೆಂಬ ಬಿರುದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ದೀನನಾಗಿ ಮಗನು ಬೇಡುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ ಕರಾಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸುಖವನ್ನೂ, ಅಭಯವನ್ನೂ ನೀಡಿ ರಾಯರ, ಮೂಲರಾಮದೇವರ ಹಾಗೂ ವಾಯುದೇವರ ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನೂ ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಧರಾಂಘ್ರಿಸರೋರುಹೇ ದಿಶ ದಾಸತಾಮನುದಾಸತಾಂ
ತದ್ವದೂಪವನಾದಿಕೇಷ್ವನುದಾಸತಾಮನುದಾಸತಾಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಮಯಾ ಹೃತಹೃತ್ ತ್ವಹಂ ನ ಲಭೇ ಸುಖಂ ನ ಲಭೇ ಸುಖಂ
ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ಹತಾಶಯಶ್ಚರಿತಾಸ್ಮ್ಯಹಂ ಮೃಗತೃಷ್ಣಯಾ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಘಾತುಕಂ ಮಮ ಪೂರ್ವಕರ್ಮ ವಿಬಾಧತೇ ಪ್ರವಿಬಾಧತೇ
ತೇನ ಸಂಸೃತಿಸಾಗರೇ ಭ್ರಮತೋ ಮಮ ಭ್ರಮತೋ ಮಮ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೩ ॥

ವೇದ್ಮಿ ಕಿಂಚನ ಸಾಧನಂ ನ ಹಿ ಸದ್ಗತೇರ್ಮಮ ಸದ್ಗತೇ
ಮಾರ್ಗಮಾಶು ವಿಮುಕ್ತಿದಂ ಪ್ರತಿದರ್ಶಯ ಪ್ರತಿದರ್ಶಯ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೪ ॥

ದ್ರಾವಯಾಽಶು ಮಮಾಪದಂ ನಿಯತಾಯತಾಮನಯಾಽಗತಾಂ
ಅನ್ಯಥಾ ತವ ಭಕ್ತದುಃಖಹರಪ್ರಥಾ ತು ಭವೇದ್ ವೃಥಾ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಾಮಿ ಕಂ ತ್ವದೃತೇ ಪಿತಃ ಶರಣಂ ವದಾಶರಣಃ ಪ್ರಭೋ
ಪುತ್ರವತ್ಸಲತಾ ಪಿತುಸ್ತವ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂ ತವ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಮಾನಯಸ್ವ ಸುತಸ್ಯ ಮೇ ಬಹು ಭಾಷಣಂ ಕರುಣೇಷಣಂ
ವಕ್ರವಾಗಪಿ ಬಾಲಕಸ್ಯ ಮುದಂ ಪಿತುಃ ಕುರುತೇ ನ ಕಿಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕೃಷ್ಣನಾಮಯುತಾಽವಧೂತಕೃತಂ ತವ ಸ್ತವಮಾದರಾತ್
ಯಃ ಪಠೇದಿಹ ತಸ್ಯ ಸತ್ಸುಖಮಾದಿಶಾಭಯಮಾದಿಶ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ತವ ದೇಹಿ ಮೇ ವರದೈಹಿ ಮಾಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರಾಶ್ರಯಂ ದಿಶ ರಕ್ಷ ತಂ ಕುರು ಚಾಕ್ಷತಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ
ದಲಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೧೮. ಸಂಸಾರೋದ್ಧರಣಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಸಂಸಾರಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಅವಧೂತರು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಶ್ರಿತಜನರಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾದ, ಘನವಾದ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸುಖದಿಂದ ತುಂಬಿರುವ, ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ವಿಚಿತ್ರ ಚರಿತೆಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಸಮಾನರಾಗಿರುವ, ವರದೇಶರಾದ, ಮಧ್ವಮತ ಪ್ರಚಾರಕರಾದ, ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಗುರುರಾಜರು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸುಖದಿಂದ ಮೋಹಗೊಂಡು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ತನ್ನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಉದ್ಧರಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವಂತೆಯೂ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರಿತಲೋಕಾಮರಭೂರುಹಸದೃಶಾಂಘ್ರೇ ಕೃಪಯಾ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೧ ॥

ರಮಣೀರೈಸುತಮೋಹಿತಮನಸಂ ಮೋದದ ಭೋ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೨ ॥

ಘನಸಚ್ಚಿತ್ಸುಖಪೂರಿತ ಕರುಣಾಸಾಗರ ಭೋ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೩ ॥

ವರದೇಶಾಮಿತಚಿತ್ರಚರಿತಭೂಭಾಸುರ ಭೋ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೪ ॥

ದರಚಕ್ರಾಂಕಿತ ಕಂಠಗತುಲಸೀಮಾಲಿಕ ಭೋ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೫ ॥

ಯತಿವರ್ಯಾಮಿತಬೋಧಸುಮತವಿಸ್ತಾರಕ ಭೋ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೬ ॥

ನಮತಾಮಿಷ್ಟದ ಕುಷ್ಠಮುಖ ಮಹಾಕಷ್ಟಹ ಭೋ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೭ ॥

ಮಮತಾ ಭಕ್ತಜನೇ ಸುತ ಇವ ಜಾಗರ್ತಿ ಹಿ ಭೋ ಭೋಃ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೮ ॥

ಸ್ತವನಂ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರಚಿತಂ ಯಃ ಪಠತೀದಮ್ ।
ಗುರುರಾಜೋದ್ಧರ ಮಾಮಯಿ ಪತಿತಂ ಸಂಸೃತಿಕೂಪೇ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಸಂಸಾರೋದ್ಧರಣಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ಪಂಚಮೋऽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೧೯. ಹೃದ್ರೋಗಹರಣಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಗುಣಧಾಮನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ದಯಾಳುವೂ, ಉದಾರಿಗಳೂ ಆದ ಗುರುರಾಜರು ಹೃದ್ರೋಗವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಘೋರವಾದ ಆಸೆಯೆಂಬ ಭೂತದಿಂದ ಆವಿಷ್ಟವಾದ, ವೇದೋಕ್ತಮಾರ್ಗ ತೊರೆದು ದುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕುತ್ಸಿತ ಪುರುಷರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಘಾಸಿಗೊಂಡ ತನ್ನ ಹೃದಯದ ರೋಗವನ್ನು ಕಳೆದು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರ ಹೃದ್ರೋಗವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀರಾಮೇ ಗುಣಧಾಮನಿ ವಿನಿಹಿತ ಚಿತ್ತಪ್ರಭೋ ದಯಾಪೂರ್ಣ ।
ಗುರುರಾಡುದಾರಭಾವ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಜೀವಾಕ್ಷೀಕಾಂಕ್ಷಾಪೂರಣ ಸಂತಾಪಸಂತತಾಭ್ಯಸ್ತಮ್ ।
ಚೇತೇ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ಘೋರಾಶಾಭಿಧಭೂತಾವಿಷ್ಟಂ ಭೃಶಮಸ್ಥಿರಂ ಸದಾ ಭ್ರಮತಿ ।
ಚೇತೋ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ವೇದಪುರಾಣಸುಮಾರ್ಗಾನುಜ್ಝಿತ್ವಾ ದುಷ್ಟನೀಚಮಾರ್ಗಚರಮ್ ।
ಚೇತೋ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೪ ॥

ದ್ರಾಗಿಷ್ಟಾರ್ಥದಮೀಶಮಲಬ್ಧ್ವಾಽನ್ಯಾನುಪಾಸ್ಯ ಬಹುಖಿನ್ನಮ್ ।
ಚೇತೋ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯತ್ನಾತ್ ಕಾಪುರುಷಾದಿಸೇವಾವಿಧಿನಾಪಿ ನಾಪ ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಮ್ ।
ಚೇತೋ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೬ ॥

ನರ್ತೇ ತ್ವದ್ ಭುವಿ ಕಂಚನ ಜಾನಿತೇಽನ್ಯಂ ಕಲೌ ಸುರದ್ರುಸಮಮ್ ।
ಚೇತೋ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಹಿಮಾನಂ ತವ ಭೂಯಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವತ್ಪಾದಪಂಕಜಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮ್ ।
ಚೇತೋ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತ ರಚಿತಂ ಪದ್ಯೋಪೇತಂ ಮನೋರೋಗಹರಮ್ ।
ಚೇತೋ ಮೇ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಂ ಹರ ಹೃದ್ರೋಗಮತಿತೂರ್ಣಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಹೃದ್ರೋಗಹರಣಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೨೦. ಪ್ರತಿಕೂಲಸ್ವಾನುಕೂಲೀಕರಣಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕೂಲರಾಗಿರುವ ಸತಿಸುತಾದಿಗಳನ್ನು, ಸಮಸ್ತ ಜನರನ್ನೂ ಅನುಕೂಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಯರನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಗುಣದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಘೋರ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ತಾನು ರಾಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹುಡುಕಲಾರೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ರಾಯರ ಪಾದವೇ ಸಂಸಾರಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ದೋಣಿಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಯರ ಕಟಾಕ್ಷ ಬಿದ್ದೊಡನೆಯೇ ಕಷ್ಟ ದೂರಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿ ಶರಣು ಹೊಂದಿರುವುದೆಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ ರಾಯರ ಪಾದಧೂಳಿಯ ಹಾಗೂ ಪಾದೋದಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸತಿ-ಸುತ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಅನುಕೂಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿವೇದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಅಷ್ಟಶ್ಲೋಕಿಯನ್ನು ಪಠಿಸುವವನಿಗೆ ರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ದಾರಾಪತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತವೂ ಅನುಕೂಲರಾಗುವರೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಭೂಪೇ ಕೂಪೇ ಸುಖವಾರಾಂ ಕೃತಚಿತ್ತಂ
ಚಿತ್ತೇ ತ್ವಾಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಚ ಭೂಯೋಽಹಮಮತ್ತಃ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಷ್ಟ್ರೇ ರಾಷ್ಟ್ರೇ ಖ್ಯಾತಯಶಸ್ತೋಮ ವಿಭಾಸಿನ್
ವಾಸಿನ್ ಧ್ಯಾತುಶ್ಚೇತಸಿ ದಾತಃ ಕರುಣಾವನ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಘೋರೇ ಸಂಸಾರೇ ಪತಿತೋಽಹಂ ತವ ಪುತ್ರಃ
ಕುತ್ರಾವೇಯಂ ತ್ವಾಮಪಹಾಯ ಪ್ರಭುಮಿಷ್ಟಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ವೇದಾಹಂ ನೋ ಸದ್ಗತಿಹೇತುಂ ತವ ಪೋತಃ
ಪೋತಂ ಪಾದಾದನ್ಯದ್ ಋತೇ ಸಂಸೃತಿವಾರ್ಧೇಃ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ದ್ರಾವಂ ದ್ರಾವಂ ನಶ್ಯತಿ ಕಷ್ಟಂ ತವ ದೃಷ್ಟ್ಯಾಂ
ಕಷ್ಟ್ಯಾಪಂ ತ್ರಾತಃ ಕುರು ತುಷ್ಟಂ ವೃಷಪುಷ್ಟಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯತ್ಕೃತ್ಯುಚ್ಚ ತ್ವತ್ಪದರೇಣುಂ ಗತಮಾನೌ-
ದಾರ್ಯಂ ಧಾರ್ಯಂ ಮೂರ್ಧನಿ ವಾರ್ಯನ್ನದಮೀಡೇ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಾನಾ ನಾನಾ ದೈವಕದಂಬೇ ಸವಿಲಂಬೇ
ಲಂಬೇ ಸ್ವಾಲಂಬಂ ಸುಖದಂ ತ್ವಾಮವಿಲಂಬಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಂತ್ರಂ ತೇ ಮಂತ್ರಾಲಯಧಾಮನ್ ಭುವಿ ಜಪ್ತುಃ
ಪಾತುಃ ಪಾದಾಂಭೋ ಲಘು ನಶ್ಯತ್ಯತಿದುಃಖಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಚಕ್ರೇಽಷ್ಟಶ್ಲೋಕೀಮವಧೂತಃ ಕವಿಕೃಷ್ಣಃ
ತತ್ಪಾಠೇನ ತ್ವಂ ಭವ ತುಷ್ಟೋ ಹರ ಕಷ್ಟಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭೂಮನ್ ಭೋ ಗುರುರಾಜ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ
ದಾರಾಪತ್ಯಾದ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಕುರ್ವನುಕೂಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಪ್ರತಿಕೂಲಸ್ವಾನುಕೂಲೀಕರಣಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೨೧. ಸಂತೋಷಪ್ರದಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರು ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ ತನಗೆ ಮುದವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುರಾಜರೇ ರಥದಲ್ಲಿ ರಾಜರಂತೆ ಸುಮ್ಮನೇಕೆ ಕುಳಿತಿರುವಿರಿ, ಮುದವನ್ನು ನೀಡಿರಿ, ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿರಿ, ರಕ್ಷಕರಾಗಿರಿ ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಮಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಪತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಓಡುವಂತೆ ಮಾಡಿರಿ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಂದಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲಿಸಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾರಿ ಎಂಬ ಮಾರಿಯಿಂದ ಘೋರವಾದ ಸಂಸಾರಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ದೋಣಿಯಾಗಿರೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀದಾಮನಿ ನರಿ ಮಾ ಧಾವಯ ಮಮ ಬೋಧಾತಿರಹಿತ ಚಿತ್ತಂ
ಬಾಧಾಪಹರದಸಾಧಾರಣಗುಣ ಮೇಧಾವಿವರ ವಿನಾ ತ್ವಾಮ್ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೧ ॥

ರಾಮಾಕಟಿತಟಸೋಮಾನನಕುಚಸೀಮಾರುಚಿಮನುಭೋಕ್ತುಂ
ಹೇಮಾಭರಣಸುಸಾಮಾದಿಭಿರಪಿ ಮಾಮಾಪ್ತಮವಧುನೀತೇ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೨ ॥

ಘರ್ಮಾಪಹರಣಶರ್ಮಾವಹ ತವ ಭರ್ಮಾಭಿಕಲಿತ ಪಾದೂ-
ನರ್ಮಾನತಜನಕರ್ಮಾಹಿತಮಪಿ ಧರ್ಮಾಯಯಸಿ ಮಹಾತ್ಮನ್ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೩ ॥

ವೇಲಾವನಮತಿಮೇಲಾಬ್ಧಿಸಲಿಲಮಾಲಾಮನುಭವಿತಾ ಚೇತ್
ಕೀಲಾಲಧಿಮಣಿಜಾಲಾಕೃತಿಯಶಸೋ ಲಾಘವಮುದಧೇಃ ಸ್ಯಾತ್ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೪ ॥

ದ್ರಾಗಾಗತಸುಜನಾಗಾರತುರಗನಾಗಾದಿವಿವಿಧಸಂಪತ್
ತ್ಯಾಗಾದರ ಕರುಣಾಗಾರ ಬಹುಲಭೋಗಾಪಕ ಪದಪದ್ಮ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೫ ॥

ಯಂ ಕಾಮಯತಿ ಕಲಂಕಾವಹ ಬಹುಪಂಕಾಕೃತಿರಪಿ ಯತ್ ತ್ವಂ
ತಂ ಕಾಮಮಿಮಮಶಂಕಾಲಿತಮಲಂ ಕಾರಯಸಿ ಹಿ ತೇನ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೬ ॥

ನಾರೀತಿಗದಿತಮಾರೀಗ್ರಹಗತಿಘೋರೀಕೃತಭವವಾರ್ಧೇಃ
ತಾರೀಭವ ಮಯಿ ಚಾರೀಭವತಿ ಹಿ ಕಾ ರೀತಿರಿಯಮುಪೇಕ್ಷಾ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೭ ॥

ಮಂದಾಶಯಮಪಿ ವೃಂದಾರಕಕುರುವೃಂದಾಭಯಸಿ ತಥಾಂಧಂ
ಶಂದಾಶು ವಿತರ ಕಂದಾಸಿತತನುನಂದಾತ್ಮಜಪದಭಕ್ತಿಮ್ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಭಿಧಕವಿರಷ್ಟಾರ್ಣಕಮನು ಪುಷ್ಟಾ ನುತಿಮವಧೂತಃ
ಕಷ್ಟಾರ್ಜಿತಮತಿರಿಷ್ಟಾರ್ಥದ ತವ ಶಿಷ್ಟಾರ್ಪಯತಿ ವಿರಚ್ಯ ।
ರಾಜಾನಸಿ ಗುರುರಾಜಾಮರವರಭೂಜಾಯಿತ ಶರಣಂ ಮೇ
ತೋಷಂ ದಿಶ ದಿಶ ದೋಷಂ ಪರಿಹರ ಜೋಷಂ ಕಿಮಸಿ ದಯಾಳೋ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಸಂತೋಷಪ್ರದಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೨೨. ದಾರಿದ್ರ್ಯಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ತಮ್ಮ ಪಾದವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸುವವರ ದುಃಖಹರಣ ಮಾಡುವ ರಾಯರೇ ತನ್ನ ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಬಂಧು, ಮಿತ್ರರು ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ರಾಯರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾ ಹೆಂಡತಿ-ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಲು ಸಾಲದಿಂದ ರಹಿತವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದ ಮಗನನ್ನು ತಾಯಿಯಾಗಲೀ, ತಂದೆಯಾಗಲೀ ಹೇಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಮಹಾಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರುವಂತೆಯೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ದೇವಲೋಕದ ಕಾಮಧೇನು - ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳಂತಲೂ ದಾನ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಯರು ಅಧಿಕರೆಂದು ನಿವೇದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಪಾಪಿಯಾಗಿರಲಿ, ದೀನನಾಗಿರಲಿ, ಅಂಗವಿಕಲನಾಗಿರಲಿ, ಕುರುಡನಾಗಿರಲಿ ರಾಯರ ಪಾದಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುವವನಿಗೆ ಸುಖ ನೀಡುವರೆಂದು ಕೃತಿಕಾರರು ಅಚಲವಾಗಿ ನಂಬಿರುವರು.

ಇಂತಹ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಧನವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರಿತಾನಾಂ ಪಾದಂ ತೇ ಸಕಲವಿಧಯಾ ಶೋಕಹರಣಃ
ತ್ವಮೇವಾಂಬಾ ತಾತಸ್ತ್ವಮಸಿ ಮಮ ಮಿತ್ರಂ ಸರಲಹೃತ್ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೧ ॥

ರತಂ ವಾ ದುಷ್ಕಾರ್ಯೈರ್ನ ತ್ಯಜತಿ ಸುತಮಂಬಾ ಕಿಮು ಪಿತಾ
ಕೃಪಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಿಶ್ನೋದರಕೃತಮಹಾಗಸ್ಯಪಿ ಮಯಿ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನ್ನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೨ ॥

ಘನಾಘೋ ವಾ ದೀನೋ ವಾವಯವವಿಕಲೋ ವಾಕ್ಷವಿಕಲಃ
ಪ್ರಪನ್ನಶ್ಚೇತ್ ಪಾದಂ ತವ ಸುಖಯಸೀತ್ಯಾಗಮಮಹಮ್ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನ್ನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೩ ॥

ವದಾನ್ಯಾತ್ ತ್ವದ್ ಭೂಮೌ ದಿವಿ ಸುರಭಿಕಲ್ಪದ್ರುದೃಷದಾಂ
ಲಘುತ್ವಂ ಜಾನೇಽಹಂ ವಿತರಣಮಿದಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಭವತಃ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನ್ನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೪ ॥

ದ್ರವತ್ಕಾರುಣ್ಯಶ್ರೀಪರಿಮಲಸಮುದ್ಗಾರಿಹೃದಯ
ತ್ವದನ್ಯೋ ದಾತಾ ಚೇದ್ ಭವತಿ ಕಥಮಾಯಾಮಿ ವದ ಮೇ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನ್ನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೫ ॥

ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾಽರಾಧ್ಯ ಪ್ರಸಭಮಮರಾನಪ್ಯಥ ನರಾನ್
ವ್ರಜನ್ ದೇಶಂ ದೇಶಂ ಶ್ರಮಜನಿರಭೂವಂ ನ ಚ ಧನೀ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನ್ನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೬ ॥

ನ ಬಾಧಂತೇ ದಾರಾಃ ಕಿಮಿದಮಧುನಾ ಮೇ ಪ್ರಿಯ ದಿಶೇ-
ತ್ಯಮುಂ ಮಾಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯವ್ಯಸನಪರಿಪಿಂಡೀಕೃತಹೃದಮ್ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನ್ನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೭ ॥

ಮಹೋದಾರೇ ಭೂಮ್ನಿ ತ್ವಯಿ ಪಿತರಿ ಪುತ್ರೋಽಹಮಧುನಾ
ಜರತ್ಕಾಕಾವಸ್ಥಾಂ ಭೃಶಮನುಭವಾಮೀಶಂ ಕಿಮಿದಮ್ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನ್ನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೮ ॥

ಗುರೋಃ ಪುತ್ರಃ ಸುಕವಿರವಧೂತಃ ಸ್ತವಮಹಂ
ಚಕಾರೈಕಶ್ವಾಸಾತ್ ಸರಲಮಿಮಮಾದೃತ್ಯ ಪಠತಾಮ್ ।
ಪ್ರದಾತುಂ ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ದ್ರವಿಣಮನೃಣಂ ವತ್ಸಲ ಗುರೋ
ಕಲತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಾಕಂ ಸತತಮನುಭೋಕ್ತುಂ ಚ ವಿತರ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೨೩. ಗುರುಕರುಣಸಂಪಾದನಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುಕರುಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತ, ರಾಯರು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ತಾನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಪತ್ತಿನ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಾಶೆಯೆಂಬ ಪಿಶಾಚಗ್ರಸ್ಥನಾದ, ಸ್ವಜನ ವಿರೋಧದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅಪಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಮೂರ್ಧನ್ಯನಾದ, ಹಣದಾಸೆಯಿಂದ ಮಲಿನನಾಗಿ, ದರಿದ್ರನಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ, ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೇ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಶಿಲೆಯಂತೆ ಜಡವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕುತ್ಸಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ಅನುಸರಿಸಿ ತಿರುಗುವ ತನ್ನನ್ನು ಪುತ್ರನೆಂದು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ನಿವೇದಿಸಿ-ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಖಾಶೆಯಿಂದ ಯಾರನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದರೂ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮವಶಾತ್ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಡು-ವುದರಿಂದ, ಖಿನ್ನನಾದ ತನ್ನನ್ನು ಕುತ್ಸಿತವಾದ ಮನೋವ್ಯಥೆ ಸುಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸಿ ಸುಖ ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಪ್ರಾಪ್ತ್ಯೈ ಪ್ರಚುರತೃಷಾಪಿಶಾಚಕಃ ಸ-
ನ್ನಾಜನ್ಮ ಪ್ರಕಟಿತತೀರ್ಥಕಾಕಭಾವಃ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯಪ್ರಿಯಸುಹೃದಂ ತಥಾಪಿ ದಾತ-
ರ್ಮಾಂ ಪಾತ್ರೇ ಸಮಿತಮುಪೇಕ್ಷಸೇ ಕ್ವ ಯಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ರಾಕೇಂದುಪ್ರತಿಮಮುಖೀಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ತಂ
ಲೋಲಂತೀಂ ಶುನಕಕುಧೀಸ್ತದಾನುಕೂಲ್ಯೇ ।
ಶಂಯುರ್ನಾಭವಮನಯಾ ತಥಾಪಿ ಭೂಯ-
ಶ್ಚೂಡಾಲಃ ಸ್ವಜನವಿರೋಧಜಾಪಕೀರ್ತ್ಯಾ ॥ ೨ ॥

ಘರ್ಮಾರ್ತೋ ದಿಶಿ ದಿಶಿ ಚಾರಪಾಶಚಾರಂ
ಸಂಚರ್ಯ ಕ್ಷಣಮಪಿ ವಿಶ್ರಮಂ ನ ಚಾಪಮ್ ।
ಕಾಪೇಯಸ್ತದಪಿ ಮಲೀಮಸೋ ಧನಾಶಾ-
ಭಾರೇಣ ಪ್ರತಿಗೃಹಮೇಮ್ಯಕಿಂಚನೋಽಪಿ ॥ ೩ ॥

ವೇದಾಂತೇ ನ ಕಿಮಪಿ ಸಾಹಸಂ ಮಯಾಽತ್ತಂ
ಸಂಸರ್ತುರ್ಮಮ ಧಿಷಣಾಭವಚ್ಚಿಲಾಭಾ ।
ಶ್ರೀಲಾನಾಂ ದ್ವಿಜಕಕ ಇತ್ಯನಾದೃತೋ ವಾ
ಪಶ್ಚಾದ್ವಾ ಪುರತ ಉತಾನುಗಾದಿಕೋಽಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ದಾರಾ ಮೇ ತಿಲಕಟು ಕಲ್ಪಯಂತಿ ಚಿತ್ತಂ
ವ್ರಾತೀನೋ ಧನಿಕತಯಾಪಿ ನಾಪಮರ್ಥಮ್ ।
ತಸ್ಮಾನ್ಮಾಮನುಪಧಿಕಂ ಸುಪುತ್ರಕಂ ತೇ
ತಾತೇಷ್ಟಪ್ರದ ಕುರು ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ॥ ೫ ॥

ಯಂ ಯಂ ವಾ ಜನಮಹಮಾಶ್ರಯೇ ಸುಖಾಯ
ಪ್ರಾರಬ್ಧಾನ್ಮಮ ಸ ಸ ಕರ್ಮಣೋ ಜಹಾತಿ ।
ಹೃದ್ರೋಗಃ ಪ್ರಪಚತಿ ರೂಪಮದ್ಯ ತತ್ಕ-
ಸ್ತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪ್ರಶಮಯ ಮಾಂ ಸುಖೀಕರು ತ್ವಮ್ ॥ ೬ ॥

ನರ್ನೃತ್ತಃ ಪ್ರತಿಪದಮಂಗನಾಧನಾಶೀ-
ರುಷ್ಣಾಲುಃ ಸತತಮಹಂ ಹಿಮಾಲುರೇಷಃ ।
ಕಿಂ ಕುರ್ಯಾಮಿಹ ಪರಸಾಧನಾನ್ಯುಪಾಯೀ
ಕೃತ್ಯೇ ತ್ವಂ ಗುರುವರ ಮೇ ಗತಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ॥ ೭ ॥

ಮಾರೋದೀರಿತಿ ಚಿರದೂನಮಾನಸಂ ಮಾ-
ಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಕಟಯ ಮಯ್ಯುದಾರಭಾವಮ್ ।
ಯಾಚೇ ತ್ವಾಂ ಯತಿವರ ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾ-
ನ್ನ್ಯಾಪ್ಯಾಂ ಪಿತೃಬಲತಾಂ ತ್ವಯಾಹಮಾಪ್ತುಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಖ್ಯಃ ಕವಿರವಧೂತ ಈಶಜೂಟೀ-
ಸಂಸರ್ಪತ್ಸುರಸರಿದಾಭವಾಗ್ವಿಲಾಸಃ ।
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಶ್ರೀಗುರುವರಪಾದಯೋರ್ವಿತನ್ವ-
ನ್ನಾಪೇದೇ ಸಪದಿ ತದಿಷ್ಟಪುತ್ರಭಾವಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ದಶಸ್ತೋತ್ರಪಟಲೇ ಗುರುಕರುಣಸಂಪಾದನಾಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೨೪. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಪಟಲ

ದಶಮಪಟಲಮ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಗದ್ಯಂ

❑❑

ಈ ಪಟಲಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಗದ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರು. ಗುರುರಾಜರಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಗದ್ಯವಿದು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಗದ್ಯವು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಈ ಗದ್ಯದ ಲಯವು ಸಮಾನವಾದ ಏರಿಳಿತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸಂಗೀತಮಯವಾಗಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾರುವಾಗ ಅವುಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಮೇಲಕ್ಕೂ, ಒಮ್ಮೆ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಬರುವಂತೆ ಈ ಗದ್ಯದ ಲಯವು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಗದ್ಯದ ಶೈಲಿಗೆ ಖಗಗತಿ ಎಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಯರ ನಾನಾಗುಣಗಳನ್ನು ಈ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಗುರುರಾಜರ ಮೊರೆ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಜಯ ಜಯ ಗುರುರಾಜ । ಜಯ ಜಯ ಜಗತಃ ಕ್ಷೇಮಾಯ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಭೋ, ಶರಣಾಗತ ಭೂಭೃನ್ನಿಕುರಂಬಂ, ನಾನ್ಯಾಲಂಬಂ, ವಿಗತ ವಿಲಂಬಂ ರಕ್ಷಿತು ಕಾಮಂ, ಸುಗುಣಾ ರಾಮಂ, ದೋಷ ವಿರಾಮಂ, ಗ್ರಹಣೇ ಭೀಮಂ, ಬುಧಜನ ಸಂದೇಹಹರಂ, ವಂದೇ ಮಯಿ ಕುರುಮಂದೇ, ಸಂತತ ಕರುಣಾಂ, ಶೋಕಹರಣಾಂ, ಪಾರ್ವಣಪರಿಣಾಂಕಾನನರಮಣೀಯಾಕೃತಿ ಹರಿಣೀಲೋಚನ ತರುಣೀ, ಲೀಲಾಸರಣೀ ಲೋಲುಪಚಿತ್ತೇ ಯೌವ್ವನಮತ್ತೇ, ವಿನಿಹತವಿತ್ತೇ, ವಿಗತ ಮಹತ್ತೇ, ವನಮದಮತ್ತೇಭಕುಂಭವೃತ್ತೇ ಸ್ತನೇ ಪ್ರದತ್ತೇಹೇ, ಹಾ ಹತಶೀಲೇ, ಕಪಟಶೀಲೇ, ಶ್ರೀಲಗೃಹಾನ್ ವಾ ಗಾಮಂ ಗಾಮಂ, ದೀನಾರಾನ್ ವಾ ಯಾಚಂ ಯಾಚಂ, ಹೀನನರಾನ್ ವಾ ಸೇವಂ ಸೇವಂ, ಪರದಾರಾನ್ ವಾ ದರ್ಶಂ ದರ್ಶಂ, ಸಂಚಿತ ಪಾಪೇ, ಕುಂಚಿತ ಪುಣ್ಯೇ, ವಂಚಿತ ಸಾಧೌ । ಪಂಚಮರಾಗೇ, ಪಂಚಿತಕರ್ಣೇ, ಪಂಚಶರಾಸ್ತ್ರೈಃ ಅಂಚಿತಬಾಧೇ, ಸುಲಭಕ್ರೋಧೇ, ವಿಗತ ವಿಬೋಧೇ, ವಿವೇಕಹೀನೇ, ಕಾಂಕ್ಷಿತ ಯಾನೇ, ಮತಾಪಮಾನೇ, ಭವಮಧಿರೂಢೇ, ಭಾವಿತು ಮೂಢೇ, ಕೈತವಗೂಢೇ, ಮಯಿ ಗುಣಲೇಶೋಽಪಿ ನ ಹಿ, ರಮೇಶೋಪಾಸನಯೇಶೋ ಶಕಲಂ ಕರ್ತುಂ ಚಾನ್ಯತ್ ಕರ್ತುಂ, ತತ್ತೇಂಘ್ರ್ಯಂ ಭೋಜಂ ಪ್ರಾಪಂ ಭೋ, ಜಯ ಜಯ ಗುರುರಾಜ, ಗುರುರಾಜ ॥ ೧ ॥

ಯತಿವರ ಮಾಯೋಪಹತೋ ಭೂಯೋ ದಾರಾಪತ್ಯಾದಿಕ ಸಂಸೃತ್ಯಾಮನುಭೂಯೈವಂ, ದುಃಖಮಭೂವಂ, ಪುತ್ರೋಽಹಂ ತೇ ಹಿಮಕರಶಾಂತೇ, ಕಮಲಾಕಾಂತೇಡಿತ ಚರಣಾಂತೇ, ಕೃತವಿಶ್ರಾಂತೇ, ನಿತರಾಂ ಮಾಂ ತೇ ಪದರುದ್ವಾಂಕ್ಷೇ, ಸ್ವಾರ್ಥಾಕಾಂಕ್ಷೇ, ಸ್ಮರದಾಕಾಂಕ್ಷೇ ಕನಕಮಯ ಘಟೀ ಕನತ್ಕುಚತಟೀ ಲಸತ್ತನು ಪಟೀರಲಕ್ಷಿತ ಕಟೀರಲಘುಶ್ರೋಣೀ ರ್ಭ್ರಮರಶ್ರೇಣೀ ಸನ್ನಿಭವೇಣೀರ್ಮಂಜುಲವಾಣೀರ್ನಯನ ಜಿತೈಣೀಃ ಕುಚಭರತಾಂತಾಃ, ಕಪಟಸ್ವಾಂತಾಃ, ಕಲಿಭಿರಶಾಂತಾಃ, ವಿಲೋಕ್ಯ ಕಾಂತಾಃ, ಚಂಚಲಮನಸಾ, ಭ್ರಾಂತಸ್ತರಸಾ, ಮೋಹಾಽಽವರ್ತೇ, ಸುಚಿರಂ ವರ್ತೇ, ಪ್ರೀತ್ಯೈ ತಾಸಾಮುತ್ತಮವಾಸಾಂಸ್ಯನರ್ಘ್ಯ ಭೂಷಾದಿಕಾನಿನೀಷಾಮಾಽಲಂಬ್ಯಾಹಂ, ಕುಂಚಿತ ದೇಹಂ ಧನಿನಾಂ ಗೇಹಂ, ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ, ದೀನೋ ಭೂತ್ವಾ, ಸ್ತವನಂ ಕೃತ್ವಾ, ಪರೀ ಚರಿತ್ವಾ ಕೋಶಂ ನಾಪಂ, ಕ್ಲೇಶಮವಾಪಂ, ವಿಪುಲಾಽಲಾಪಂ, ಕೃತಜಪಲೋಪಂ, ಧೃತಾವಲೇಪಂ, ಸಾಧಿತಕಪಟಂ, ಮುಖವೀತಪಟಂ, ಧೃತ ಜಪಮಾಲಂ, ಭುವಿಜನಜಾಲಂ ಸುವಂಚಯಾನೋ ವಿಹಂಗಯಾನೋಪಾಸನಹೀನೋ ವ್ಯಚರಂ ನಿತ್ಯಂ, ನರಕಂ ಸತ್ಯಂ, ಭವತೀತ್ಯಾಲೋಚ್ಯ, ಸಂಪ್ರತಿಲೋಪಾಗತ ಶರಣಾಗತ ಜನಭರಣಾದರವಂತಂ ತ್ವಾಂ ಪಿತರಂ ಮತ್ವಾಽಧು ನಾಗತೋ ಭೋ ಜಯ ಜಯ ಗುರುರಾಜ ಗುರುರಾಜ ॥ ೨ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಂ ಮಾಂ ಕುರು ಪೂತಂ, ತವ ಪದ ಪೋತಂ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ನಾನ್ಯತ್ ಕರಣಂ ಭವಭಯಹರಣಂ, ತ್ವದಭಯಹಸ್ತಂ, ದತ್ತ ಸಮಸ್ತಂ, ನಿಧೇಹಿ ಮಸ್ತೇ, ಜಗತಿ ಸಮಸ್ತೇ, ಸದೃಶಃಕಸ್ತೇ, ಸಮಸ್ತ ತಂತ್ರ - ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಂತ್ರಾಲಯಕೃತ ಧಾಮನ್, ಶುಭಗುಣ ಭೂಮನ್, ಉದಾರಧೀಮಂಸ್ತವ ಮಹಿಮಾನಂ, ನಿರಸ್ತಮಾನಂ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನಂ, ನಿಶಮ್ಯನಿಕಟಂ, ಭಕ್ತಿಪ್ರಕಟಂ, ಪ್ರಾಪ್ತಜನಾನಾಂ ಭಜಮಾನಾನಾಂ, ತ್ವರಿತಂ ನಾನಾಭೀಪ್ಸಿತದಾನಾಲಂಬಿತವಲಯಂ, ಕೃತಪಾಪಲಯಂ, ತ್ವಾಮಾಽಽಲೋಕ್ಯಾದರಾತ್ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮನುಪವಚರಿತಂ, ಮಮ ಬಹು ದುರಿತಂ, ದೂರೀ ಕುರ್ಯಾದಿತಿ ಮತ್ವಾರ್ಯಾಗತಮುದ್ಧರಮಾಮಿತರಾಸುಗಮಾಮುದ್ಧೃತಿ ವಿದ್ಯಾಂ ಯಾಸ್ಯ ನ ವದ್ಯಾಂ, ಪ್ರತಿಹತ ನಿದ್ರೈಃ ಸೌಧಸಮುದ್ರೈಸ್ತುಂಗ ತರಂಗೈಃ ಪ್ರೇಮಕುರಂಗೈಃ ಸಂಭೃತ ಸಂಗೈಃ ಲಲಿತಾಪಾಂಗೈಃ, ಪಶ್ಯನ್ ಸದಯಂ, ಮೋದಿತ ಹೃದಯಂ, ಕುರು ತವ ಶಕ್ತಿಂ, ವಕ್ತುಮಶಕ್ತಿಂ, ಭಜಮಾನೋಽಹಂ, ನಾಶಕ ಮೇ ಘಸ್ಥೀತಮನೀಷೋ, ಹೇಯವಿಶೇಷೋ, ವಿಷಾದಪೂರೇ, ನಿರ್ಗತಸಾರೇಽಸ್ಥಿರ ಸಂಸಾರೇ, ಸುಖವಭಾಸಂ, ದುಃಖವಿಕಾಸಂ, ಬಹುಮನ್ವಾನಃ, ಕಿಂ ತನ್ವಾನಃ ಸುಖೀ ಭವೇಯಂ, ತವಪದಿಸೇಯಂ ಪ್ರಣಾಮರೀತಿಃ ಪಾಲಯ ಮಾಂ ಭೋಃ । ಜಯ ಜಯ ಗುರುರಾಜ ಗುರುರಾಜ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಖಗಗತಿರ್ನಾಮ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಗದ್ಯಂ ನಾಮ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೨೫. ಗಾಥಾಸ್ತುತಿಪಟಲ

❑❑

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಈ ಪಟಲಕ್ಕೆ ಗಾಥಾಸ್ತುತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೆರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಈ ಪಟಲದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕವು ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ಲೋಕವು ಅಕಾರದಿಂದ ಆರಂಭ-ವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಶ್ಲೋಕವು ಆಕಾರದಿಂದ, ಮೂರನೆಯ ಶ್ಲೋಕವು ಇಕಾರದಿಂದ ಹೀಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಐವತ್ತೊಂದು ಶ್ಲೋಕಗಳಿದ್ದು, ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕವು ಕ್ಷಕಾರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಈ ಪಟಲದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಕಾರಾದಿ ಐವತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಷರಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ಅಜಾದಿ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಇದನ್ನು ಗಾಥಾಸ್ತುತಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಅಜ್ಞಾನನಾಶಾಯ ವಿಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣಾಯ
ಸುಜ್ಞಾನದಾತ್ರೇ ನಮಸ್ತೇ ಗುರೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧ ॥

ಆನಂದರೂಪಾಯ ನಂದಾತ್ಮಜ ಶ್ರೀ-
ಪದಾಂಭೋಜಭಾಜೇ ನಮಸ್ತೇ ಗುರೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨ ॥

ಇಷ್ಟಪ್ರದಾನೇನ ಕಷ್ಟಪ್ರಹಾಣೇನ
ಶಿಷ್ಟಸ್ತುತ ಶ್ರೀಪದಾಂಭೋಜ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩ ॥

ಈಡೇ ಭವತ್ಪಾದಪಾಥೋಜಮಾಧ್ಯಾಯ
ಭೂಯೋಽಪಿ ಭೂಯೋ ಭಯಾತ್ ಪಾಹಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪ ॥

ಉಗ್ರಂ ಪಿಶಾಚಾದಿಕಂ ದ್ರಾವಯಿತ್ವಾಽಽಶು
ಸೌಖ್ಯಂ ಜನಾನಾಂ ಕರೋಷೀಶ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೫ ॥

ಊರ್ಜತ್ಕೃಪಾಪೂರ ಪಾಥೋನಿಧೇ ಮಂಕ್ಷು
ತುಷ್ಟೋಽನುಗೃಹ್ಣಾಸಿ ಭಕ್ತಾನ್ ವಿಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೬ ॥

ಋಜೂತ್ತಮಪ್ರಾಣಪದಾರ್ಚನಪ್ರಾಪ್ತ-
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸಂಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧೇಶ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೭ ॥

ಋಜುಸ್ವಭಾವಾಪ್ತಭಕ್ತೇಷ್ಟಕಲ್ಪದ್ರು-
ರೂಪೇಶಭೂಪಾದಿವಂದ್ಯ ಪ್ರಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೮ ॥

ಋದ್ಧಂ ಯಶಸ್ತೇ ವಿಭಾತಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಂ
ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಹಂತರ್ಮಹೋದಾರ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೯ ॥

ಕ್ಲೃಪ್ತಾತಿಭಕ್ತೌಘ ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಾತ-
ರ್ಭವಾಂಭೋಧಿಪಾರಂಗತ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೦ ॥

ಏಕಾಂತಭಕ್ತಾಯ ಮಾಕಾಂತಪದಾಬ್ಜ-
ಉಚ್ಚಾಯ ಲೋಕೇ ನಮಸ್ತೇ ವಿಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೧ ॥

ಐಶ್ವರ್ಯಭೂಮನ್ ಮಹಾಭಾಗ್ಯದಾಯಿನ್
ಪರೇಷಾಂ ಚ ಕೃತ್ಯಾದಿ ನಾಶಿನ್ ಪ್ರಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೨ ॥

ಓಂಕಾರ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಭಾವೇನ ಭಾವೇನ
ಲಬ್ಧೋದಯಶ್ರೀಶ ಯೋಗೀಶ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೩ ॥

ಔರ್ವಾನಲಪ್ರಖ್ಯ ದುರ್ವಾದಿದಾವಾ-
ನಲೈಃ ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರೇಶ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೪ ॥

ಅಂಭೋಜಸಂಭೂತಮುಖ್ಯಮರಾರಾಧ್ಯ-
ಭೂನಾಥಭಕ್ತೇಶ ಭಾವಜ್ಞ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೫ ॥

ಅಸ್ತಂಗತಾನೇಕ ಮಾಯಾದಿವಾದೀಶ-
ವಿದ್ಯೋತಿತಾಶೇಷವೇದಾಂತ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೬ ॥

ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಾನಾಯ ಬದ್ಧಾದರಾಶೇಷ-
ಲೋಕಾಯ ಸೇವಾನುಸಕ್ತಾಯ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೭ ॥

ಖದ್ಯೋತಸಾರೇಷ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಸಾರ್ಥೇಷು
ಮಧ್ಯಾಹ್ನಮಾರ್ತಂಡಬಿಂಬಾಧ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೮ ॥

ಗರ್ವಿಷ್ಠಗರ್ವಾಂಬುಶೋಷಾರ್ಯಮಾತ್ಯುಗ್ರ-
ನಮ್ರಾಂಬುಧೇರ್ಯಾಮಿನೀನಾಥ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೯ ॥

ಘೋರಾಮಯಧ್ವಾಂತವಿಧ್ವಂಸನೋದ್ದಾಮ-
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನಾರ್ಕಬಿಂಬಾಭ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೦ ॥

ಙಣತ್ಕಾರದಂಡಾಂಕ ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಾಂ-
ಕಕೌಪೀನಪೀನಾಂಕ ಹಂಸಾಂಕ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೧ ॥

ಚಂಡೀಶ ಕಾಂಡೇಶ ಪಾಷಂಡವಾಕ್ಕಾಂಡ-
ತಾಮಿಸ್ರಮಾರ್ತಾಂಡ ಪಾಖಂಡ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೨ ॥

ಛದ್ಮಾಣುಭಾಗಂ ನ ವಿದ್ಮಸ್ತ್ವದಂತಃ
ಸುಸದ್ಮೈವ ಪದ್ಮಾಧವಸ್ಯಾಸಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೩ ॥

ಜಾಡ್ಯಂ ಹಿನಸ್ತಿ ಜ್ವರಾರ್ಶಃಕ್ಷಯಾದ್ಯಾಶು-
ತೇ ಪಾದಪದ್ಮಾಂಬುಲೇಶೋಽಪಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೪ ॥

ಝಷಧ್ವಜೀಯೇಷ್ವಲಭ್ಯೋರುಚೇತಃ-
ಸಮಾರೂಢಮಾರೂಢವಕ್ಷೋಂಗ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೫ ॥

ಞಾಂಚಾ ಯಾಂಚಾ ವಿಹೀನಾಯ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕಪ್ರಾಪ್ತ-
ತುಷ್ಟಾಯ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೬ ॥

ಟೀಕಾರಹಸ್ಯಾರ್ಥವಿಖ್ಯಾಪನಗ್ರಂಥ-
ವಿಸ್ತಾರಲೋಕೋಪಕರ್ತಃ ಪ್ರಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೭ ॥

ಠಂಕುರ್ವರೀಣಾಮಮೇಯಪ್ರಭಾವೋ-
ದ್ಧರಾಪಾರಸಂಸಾರತೋ ಮಾಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೮ ॥

ಡಾಕಿನ್ಯಪಸ್ಮಾರಘೋರಾದಿಕೋಗ್ರ-
ಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನೋದಗ್ರವೀರಾಗ್ರ್ಯ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೯ ॥

ಢಕ್ಕಾದಿಕಧ್ವಾನ ವಿದ್ರಾವಿತಾನೇಕ-
ದುರ್ವಾದಿಗೋಮಾಯುಸಂಘಾತ ಭೋ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೦ ॥

ಣಾತ್ಮಾದಿಮಾತ್ರರ್ಣಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥಕಶ್ರೀ-
ಪತಿಧ್ಯಾನಸನ್ನದ್ಧಧೀಸಿದ್ಧ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೧ ॥

ತಾಪತ್ರಯಪ್ರೌಢಬಾಧಾಭಿಭೂತಸ್ಯ
ಭಕ್ತಸ್ಯ ತಾಪತ್ರಯಂ ಹಂಸಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨೨ ॥

ಸ್ಥಾನತ್ರಯಪ್ರಾಪಕಜ್ಞಾನದಾತ-
ಸ್ತ್ರಿಧಾಮಾಂಘ್ರಿಭಕ್ತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಪ್ರಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩೩ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯದಾರಿದ್ರ್ಯಯೋಗೇನ ಯೋಗೇನ
ಸಂಪನ್ನಸಂಪತ್ತಿಮಾಧೇಹಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩೪ ॥

ಧಾವಂತಿ ತೇ ನಾಮಧೇಯಾಭಿಸಂಕೀರ್ತ್ಯ-
ನೇನೈನಸಾಮಾಶು ವೃಂದಾನಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩೫ ॥

ನಾನಾವಿಧಾನೇಕಜನ್ಮಾದಿದುಃಖೌಘ-
ತಃ ಸಾಧ್ವಸಂ ಸಂಹರೋದಾರ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩೬ ॥

ಪಾತಾ ತ್ವಮೇವೇತಿ ಮಾತಾ ತ್ವಮೇವೇತಿ
ಮಿತ್ರಂ ತ್ವಮೇವೇತ್ಯಹಂ ವೇದ್ಮಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩೭ ॥

ಫಾಲಸ್ಥದುರ್ದೈವವರ್ಣಾವಲೀಕಾರ್ಯ-
ಲೋಪೇಽಪಿ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಶಕ್ತೋಽಸಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩೮ ॥

ಬದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ಸಂಸಾರಪಾಶೇನ ತೇಽಂಘ್ರಿ
ವಿನಾಽನ್ಯಾ ಗತಿರ್ನೇತ್ಯವೇಮಿ ಪ್ರಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೩೯ ॥

ಭಾವಂ ಭಜಾಮೀಹ ವಾಚಾ ವದಾಮಿ ತ್ವ-
ದೀಯಂ ಪದಂ ದಂಡವತ್ ಸ್ವಾಮಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೦ ॥

ಮಾನ್ಯೇಷು ಮಾನ್ಯೋಽಸಿ ಮತ್ಯಾ ಚ ಧೃತ್ಯಾ ಚ-
ಮಾಮದ್ಯ ಮಾನ್ಯಂ ಕುರು ದ್ರಾಗ್ ವಿಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೧ ॥

ಯಂ ಕಾಮಮಾಕಾಮಯೇ ತಂ ನ ಚಾಪಂ
ತತಸ್ತ್ವಂ ಶರಣ್ಯೋ ಭವತ್ಯೇಮಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೨ ॥

ರಾಜಾದಿವಶ್ಯಾದಿಕುಕ್ಷಿಂಭರಾನೇಕ-
ಚಾತುರ್ಯವಿದ್ಯಾಸು ಮೂಢೋಽಸ್ಮಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೩ ॥

ಲಕ್ಷೇಷು ತೇ ಭಕ್ತವರ್ಗೇಷು ಕುರ್ವೇಕ-
ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಕೃಪಾಪಾಂಗಲೇಶಸ್ಯ ಮಾಂ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೪ ॥

ವಾರಾಂಗನಾದ್ಯೂತಚೌರ್ಯಾನ್ಯದಾರಾ-
ರತತ್ವಾದ್ಯವದ್ಯತ್ವತೋ ಮಾಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೫ ॥

ಶಕ್ತೋ ನ ಶಕ್ತಿಸ್ತವ ಸ್ತೋತುಮಾಧ್ಯಾತು-
ಮೀದೃಕ್ಕಹಂ ಕರೋಮೀಶ ಕಿಂ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೬ ॥

ಷಡ್ವೈರಿವರ್ಗಂ ಮಮಾರಾನ್ನಿರಾಕುರ್ವ-
ಮಂದೋ ಹರೇರಾಂಘ್ರಿರಾಗೋಽಸ್ತು ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೭ ॥

ಸನ್ಮಾರ್ಗಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸತ್ಸಂಗಸದ್ಭಕ್ತಿ-
ಸಜ್ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತಿಮಾಧೇಹಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೮ ॥

ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದೋಽಹಂ ಸಮಾನೇಷ್ವಕೀರ್ತ್ಯಾ
ತವಾಂಘ್ರಿಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಸಂರಕ್ಷ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೪೯ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಹೀನತ್ವಹೇತೋಃ ಸ್ವಕೀಯೈಃ
ಸುದೂರೀಕೃತೋಽಸ್ಮ್ಯದ್ಯ ವಾಚ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೫೦ ॥

ಕ್ಷೇಮಂಕರಸ್ತ್ವಂ ಭವಾಂಬೋಧಿಮಜ್ಜ-
ಜ್ಜನಾನಾಮಿತಿ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೫೧ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತೇನ ಗೀತೇನ ಮಾತ್ರಕ್ಷ-
ರಾದ್ಯೇನ ಗಾಥಾಸ್ತವೇನೇಡ್ಯ ಭೋ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಾಹಿ ಪ್ರಭೋ ॥ ೫೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಪದ್ಯಾವಲಿರಿತಿ ಏಕಾದಶಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೨೬. ಋಣಮೋಚನಪಟಲ

❑❑

ಋಣಪರಿಹಾಕಕ್ಕೆ ರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಯರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಋಣಪರಿಹಾರವನ್ನು ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಶ್ರಿತ ಭಕ್ತಜನರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಭಕ್ತಜನರಿಗೆ ಆಶ್ರಯರಾಗಿರುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಸಮರಾದ, ಭಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ, ಜ್ಞಾನಾದಿಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಸಮೃದ್ಧ-ರಾದ, ಹಣೆಬರಹವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವನ್ನಾಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಹರಿಸೇವೆಯಿಂದ ಅಣಿಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಿಸಂಪನ್ನರಾದ ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಯಾದ ವ್ಯಾಸ-ಮಧ್ವರ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನುದ್ಧರಿಸಿದ ಕಲಿಕೃತ ದೋಷಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಷೇಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ರಾಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ-ವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಿತ್ರರೂ, ಬಂಧುವೂ, ತಂದೆಯೂ, ತಾಯಿಯೂ, ಮಹಾದಾನಿಯಾದ ಸರ್ವ-ಸಮರ್ಥರಾದ ರಾಯರೇ ಆಗಿರುತ್ತಿರಲು ತಾನು ಮನಃಖೇದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಋಣಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಋಣಮೋಚನಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನೂರು ದಿನ, ಮೂರೂ ಹೊತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವನು ಗುರುರಾಜರ ಮಹಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಋಣಮುಕ್ತನಾಗುವನು ಎಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರಿತಜನದುರಿತಘ್ನಂ ಭಕ್ತವರ್ಗಸ್ಯ ನಿಘ್ನಂ
ಸುರತರುಸಮರೂಪಂ ಸರ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಭೂಪಮ್ ।
ಭಜಕಜನಶರಣ್ಯಂ ನೌಮಿ ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣಂ
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೧ ॥

ರಚಿತಭಯವಿನಾಶ ಶ್ರೀದ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧ
ಪ್ರಿಯತಮಪರ ದೀನಾಽನಾಥಬಂಧೋ ನಮಸ್ತೇ ।
ನಿಟಿಲಗತಕುವರ್ಣಶ್ರೇಣಿವೈಯರ್ಥ್ಯಕಾರಿನ್
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೨ ॥

ಘನತರ ಹರಿಸೇವೋತ್ಕರ್ಷಲಬ್ಧಾಷ್ಟಸಿದ್ಧೇ
ವಿತರಣಗುಣಲೀಲಾಧಿಕ್ಕೃತಸ್ವರ್ದ್ರುಕೀರ್ತೇ ।
ನಿಖಿಲಗುಣನಿಧಾನಶ್ಲಾಘ್ಯಸೌಭಾಗ್ಯಮೂರ್ತೇ
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೩ ॥

ವಿದಿತವಿವಿಧ ವೇದವ್ಯಾಸವಾಕ್ಯಾರ್ಥಮಧ್ವ-
ಪ್ರಕಟಿತಮತಭಾವವ್ಯಾಕೃತಿಪ್ರೋಪಕರ್ತಃ ।
ಕೃತಕಲಿಕೃತದೋಷೋಚ್ಚಾಟನಕ್ಷೇಮಕಾರಿನ್
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೪ ॥

ದ್ರವಿಣರಹಿತಲೋಕಾಸ್ತ್ವಾಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸರ್ವೇ
ಕಲಿತಸಕಲಕಾಮಾಃ ಸಂತಿ ಸೌಖ್ಯೇನ ಭೂಮೌ ।
ಇದಮಹಮಪಿ ಮತ್ವಾ ಸಂಸ್ಮೃತಸ್ತ್ವಾಮುದಾರಂ
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೫ ॥

ಯತಿವರ ಬಹುಭಕ್ತತ್ರಾಣನಾತ್ ಪಾಟವಂ ತೇ
ಕಿಮು ಗಲಿತಮುತಾಽಹಂ ನಾಸ್ಮಿ ಕಿಂ ರಕ್ಷಣಾರ್ಹಃ ।
ದ್ವಯಮಪಿ ನ ಹಿ ಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರೇ
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೬ ॥

ನರಮಿತರಮುದಾರಂ ಸೇವಮಾನೋಽಪಿ ಭೂಯಃ
ಸುಖಮಹಮಿಹ ನಾಪಂ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾನುರೋಧಾತ್ ।
ತದಪಿ ಝಟಿತಿ ಧೂತ್ವಾ ರಕ್ಷಸೀತ್ಯಾಶ್ರಯೇ ತ್ವಾಂ
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೭ ॥

ಮಮ ತು ಭವತಿ ಮಿತ್ರೇ ಬಾಂಧವೇ ಮಾತರೀಷ್ಟೇ
ಪಿತರಿ ಸತಿ ವದಾನ್ಯೇ ಸದ್ಗುರೌ ವಾ ಸಮರ್ಥೇ ।
ವ್ಯಸನಮನುಭವಾಮಿ ತ್ವತ್ಸುತಃ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಕಿಂ
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೮ ॥

ಇತಿ ಗುರುವರಪುತ್ರೋ ನಾಮ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಃ
ಚಕರ ಋಣವಿನಾಶಸ್ತೋತ್ರಮೇತದ್ ಗುಣಾನಾಮ್ ।
ಪಠತಿ ಶತದಿನಂ ಯೋ ನಿತ್ಯಮೇತತ್ ತ್ರಿವಾರಂ
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೯ ॥

ಋಣಮೋಚನಕಂ ನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿದಮ್
ಕುರು ಋಣಪರಿಹಾರಂ ತಾತ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಋಣಮೋಚನಂ ನಾಮ ದ್ವಾದಶಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೨೭. ಪಾದುಕಾಪೂಜಾವಿಧಾನಪಟಲ

❑❑

ಈ ಪಟಲವನ್ನು ಪಾದುಕಾಪೂಜವಿಧಾನವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಯರ ಪಾದುಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಯರನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಧ್ಯಾನ, ಆಸನ ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಧ್ಯಾನ, ಆವಾಹನ, ಆಸನ, ಸ್ನಾನ, ಅಕ್ಷತೆ, ಪುಷ್ಪ, ಗಂಧ, ನೈವೇದ್ಯ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೀರಾಜನಮಾಲಿಕಾ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ನಮಸ್ಕಾರ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಾರಬಂಧವಿದೆ. ರಾಯರ ಪಾದುಕೆಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಐದು ದಳದ ಹನ್ನೆರಡು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಒಂದೊಂದು ದಳದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾರಬಂಧದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಹಾರದ ಪುಷ್ಪದ ಮಧ್ಯೆ ಕರ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಅಕ್ಷರವು ಎರಡಾವರ್ತಿ ಆವೃತ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ೭ ಅಕ್ಷರಗಳಂತೆ ಹನ್ನೆರಡು ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ೮೪ ಅಕ್ಷರಗಳ ಶ್ಲೋಕ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಗುರೋಃ ಪಾದುಕಾಪೂಜಾವಿಧಾನಂ ಗೃಹಧರ್ಮಿಣಾಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತೋ ವಕ್ಷ್ಯೇಽಹಂ ಗುರೋರಭಿಮತಂ ಯಥಾ ॥ ೧ ॥

ಧ್ಯಾನಮಾವಾಹನಂ ಪಶ್ಚಾದಾಸನಂ ಸ್ನಾನಮಕ್ಷತಾಃ ।
ಗಂಧಃ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಧೂಪೋ ದೀಪೋ ನೀರಾಜನಾ ॥ ೨ ॥

ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿರ್ದ್ವಾದಶೈವ ಪಾದುಕಾ ಪೂಜನಕ್ರಮೇ ।

॥ ಅಥ ಪಾದುಕಾ ಪೂಜಾವಿಧಿಃ ॥

ಸಾಯಂಕಾಲೇ ಗೃಹೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾಜಪಾದಿಕಮ್ ।
ಹರಿಂ ವಾಯುಂ ಚ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪಾದುಕೇ ಪೂಜಯೇದ್ಗುರೋಃ ॥ ೩ ॥

ಪಾದುಕೇ ಗುರುರಾಜಸ್ಯಾಪಾದಿಕೇ ಸರ್ವ ಸಂಪದಾಮ್ ।
ಬಾಧಿಕೇ ಸರ್ವಬಾಧಾನಾಂ ಸಾಧಿಕೇ ಭವತಾಂ ಮುದೇ
ಇತಿ ಧ್ಯಾನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾದೌ ಪಾದುಕಯೋರತ್ರಾವಾಹಯಾಮಿ ಮಹಾಗುರೋಃ ।
ಅತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತೌ ಭೂತ್ವಾ ಕಾಮದೌ ಭವತಂ ಮಮ
ಇತಿ ಆವಾಹನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಇದಮಾಸನಮಾಸ್ತೀರ್ಣಂ ತಿಷ್ಠತಾಮತ್ರ ಪಾದುಕೇ ।
ಕುರುತಂ ಗುರುರಾಜಸ್ಯ ಕೃಪಾ ಮೇ ಸ್ಯಾದ್ಯಥಾ ತಥಾ
ಇತಿ ಆಸನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶುದ್ಧೈಃ ಸುಗಂಧಿಭಿಃ ಶೀತೈಃ ಸಲಿಲೈಃ ಸ್ನಾಪಯಾಮಿ ವಾಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಃ ಪಾದೌ ತಾಪಂ ಮೇ ಹರತಾಂ ಸದಾ
ಇತಿ ಸ್ನಾನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಫಲೈಃ ಕ್ಷೀರೈಃ ಶರ್ಕರಾದ್ಯೈಃ ಸ್ನಾನಂ ಚೇತ್ಪೂರ್ವಮಾಚರೇತ್ ।
ಗುರುರಾಜ ಪದಾಂಭೋಜ ನ್ಯಾಸಪ್ರಯತಪಾದುಕೇ
ಇತಿ ಆಸನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಕ್ಷತಾನ್ವಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಕುರುತಂ ಮಾಮಿಹಾಕ್ಷತಂ
ಇತಿ ಅಕ್ಷತಾನ್ ॥ ೯ ॥

ಗುರುಪಾದರಜೋಗಂಧಲಿಪ್ತಾಂಗ್ಯೋರ್ಪಾದುಕೇಯುವಾಮ್ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸುರಭಿಂ ಗಂಧಂ ವರ್ತೇಯಾಥಾಂ ಸುರದ್ರುವತ್
ಇತಿ ಗಂಧಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಲ್ಲಿಕಾದಿಕಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಮಾಲಾಂ ಶ್ರೀಗುರುಪಾದುಕೇ ।
ಅಸಿತಾನಿ ಚ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಗೃಹೀತ್ವಾವತಮೇವ ಮಾಂ
ಇತಿ ಪುಷ್ಪಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಯಥಾಕಾಲಂ ಭಕ್ತ್ಯಾನೀತಂ ಫಲಾದಿಕಮ್ ।
ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಸಫಲಂ ಮಾಂ ಚ ಕುರುತಂ ಗುರುಪಾದುಕೇ
ಇತಿ ನೈವೇದ್ಯಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮುನೀಂದ್ರಪದಸಂಗತೇ ।
ಪಾದುಕೇ ವಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಧೂಪಂ ಸರ್ವಮನೋಹರಮ್
ಇತಿ ಧೂಪಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಂಧಕಾರಹರಂ ಚಕ್ಷುಃ ಸಫಲೀಕರಣೇ ಪಟುಮ್ ।
ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಚ ವಾಂ ದೀಪಂ ದರ್ಶಯೇ ಗುರುಪಾದುಕೇ
ಇತಿ ದೀಪಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ನೀರಾಜನತ್ರಯಂ ಕಾರ್ಯಮಧಿಕಂ ವಿಭವೋ ಯಥಾ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಪಾದೂಃ ಪಾತಕ ಧ್ವಂಸಕರ್ತ್ರೀ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಬಂಧುರ್ಬಂಧನಿರ್ನಾಶಯಿತ್ರೀ ॥
ಜಯತು ಜಯತು ಮಿತ್ರಂ ಮಾತೃವದ್ರಕ್ಷಯಿತ್ರೀ ।
ಜಯತು ಜಯತು ರಾಜದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾಂಘ್ರಿಧಾತ್ರೀ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುಪಾದಸಂಗವಿಭವೇ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ।
ಪಾಟೀರಾಮಲಗಂಧಬಂಧುರ ತನೋ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ॥
ನಾನಾಲೋಕ ಶಿರೋಭಿಲಾಲಿತಮಹಾ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ।
ದೇಹಿ ತ್ವಂ ಮಮ ಮಂಗಲಂ ತವ ಭಜೇ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ॥ ೧೬ ॥

ಗುರುವರ ಪದಪದ್ಮ ಪೂತ ದೇಹೇ ಮಮ ಮುಖಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಪಾದುಕೇ ಶ್ರಯೇ ತ್ವಾಮ್ ।
ಮಯಿ ಸದಯಮನಾಸ್ತ್ವದೇಕಭಕ್ತೇ ಮೃದುಲತನೂದರಿ ಸುಂದರಿ ಪ್ರಸೀದ
ಇತಿ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವಂದೇ ತ್ವಾಂ ದೇವಿದೇವವ್ರತಿಯತಿಪತಿ ಪದ್ಧೂಳಿಕಾಲಿಪ್ರಲಿಪ್ತೇ
ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ದಯಾ ಮೇ ಭವತು ವೃತವರೇ ಮಾನಯಾನಸ್ಯ ದಿವ್ಯೇ ।
ಮಾನಂ ಜ್ಞಾನಂ ಧನಂ ಮೇ ದಿಶ ದಿಶ ದಶಧಾ ಪಾದುಕೇ ದುಷ್ಟದುಃಖಾ
ತ್ತಾಹೀತೋ ಹೀನಹೀನಾತ್ಸಖಿಸಖಿ ಸುಖಿನಂ ಮಾಂ ತನೂತ ಪ್ರತಪ್ತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕಾಮದಾತ್ರೀ ಸಕಾಮಾನಾ ಮನ್ಯೈಕಾ ಮೃತದಾಯಿಕಾ ।
ಕಾಲೇ ಕಾಲೇಘಕಾರ್ಪಾಸಂ ದಹ್ಯಾ ತ್ಕಾಪ್ಯಾರ್ಯ ಪಾದುಕಾ ॥ ೧೯ ॥

ಸುಮುಖಿ ಸುಂದರಿ ಕೌಸುಮಮಾಲಿಕಾಂ ಸತತತಾರಕ ಸಂಭ್ರಮದಾಯಿಕಾಮ್ ।
ಸತರಲಾಂ ನಲಿನೇನ ತವಾಂಗಕೇ ಪ್ರಣಿದಧಾಮಿ ಗುರೂತ್ತಮಪಾದುಕೇ
ಇತಿ ಮಾಲಿಕಾಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜಪದಾರವಿಂದಸಂಸರ್ಗಲಬ್ಧ ಸುಗುಣೈಃ ಜಗತಿ ಪ್ರಪೂಜ್ಯಮ್ ।
ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಸುಮುಖಿ ಸುಂದರಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಧ್ಯೇ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ವೃಣುವಿ ಧೇಹಿ ಸುಮಂಗಲಂ ಮೇ
ಇತಿ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರೌ ಕರಿಷ್ಯೇ ಪಾದುಕೇ ತವ ।
ಮಾಮುದ್ಧರಕೃಪಾಪೂರ್ಣೇ ಭವ ದುಃಖಾಂಬುಧೇರ್ದ್ರುತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅನೇಕದಾ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಮುಪಚಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ।
ಕೃತ್ವಾಽಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಚ ಸರ್ವತಂ ತೇ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶ್ರೀಗುರೋಶ್ಚರಣ ಪಂಕಜಸಂಗಾನ್ಮ್ಯೋಮಾನಹೃದಯೇ ಮೃದುಲಾಂಗಿ ।
ಇಷ್ಟಪೂರ್ತಿರಧುನಾ ಮಮ ಭೂಯಾಃ ಶಿಷ್ಟಶೀರ್ಷಪರಿಲಾಲಿತಮೂರ್ತೇ ॥ ೨೪ ॥

ಪಾಹಿಮಾಂ ಸುಮುಖಿ ವತ್ಸಲಭಾವಾದ್ವಾಹಿಕಾ ತ್ವಮಸಿಭಕ್ತಭರಸ್ಯ ।
ಯಾಹಿಮೇ ವಿಪದ ಉಚ್ಚವಿಸರ್ಪಾಸ್ತಾಹಿನಸ್ತಿನಮನಂ ತವಪಾದೂಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪಾಯಾಮಾಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಚರಣಾಪಾಯಾಪಹಾರೋದ್ಯತೇ ।
ಮಾಯಾಪಾಶವಿನಾಶಿನೀ ಪ್ರಭಜತಾಂ ಹೇಯಾಖಿಲಾರೋಜ್ಝಿತೇ ॥ ೨೬ ॥

ದಾಯಾದೇಽಮರಪಾದಪಸ್ಯ ಚ ಪರೀಘೂಯಾಖಿಲಂ ಪಾತಕಮ್ ।
ಜಾಯಾಪುತ್ರ ಗೃಹಾದಿಸಂಸ್ಕೃತಿಷು ಮೇ ಭೂಯಾಮುದೇಪಾದುಕೇ ॥ ೨೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಪಾದುಕಾಪೂಜಾವಿಧಾನಂ ನಾಮ ತ್ರಯೋದಶಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೧೪. ಉತ್ತರಪೀಠಿಕಾಪಟಲ

❑❑

ಈ ಪಟಲವನ್ನು ಕ್ಷಮಾಪಣಪಟಲವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುರಾಜರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ, ಸೊಂಟದಿಂದ ಪಾದದವರೆಗೆ ಕಾವಿವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದ, ತುಳಸಿ - ನಲಿನಾಕ್ಷಿಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಎಣ್ಣೆಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರಾಯರು ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರನ್ನು ಮಗನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಒಂದು ತಾಮ್ರಪತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮುನೀಂದ್ರಪದಸಂಗತೇ ।
ಪಾದುಕೇ ತ್ವಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಧೂಪಂ ಸರ್ವಮನೋಹರಮ್
ಇತಿ ಧೂಪಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಂಧಕಾರಹರಂ ಚಕ್ಷುಃ ಸಫಲೀಕರಣೇ ಪಟುಮ್ ।
ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಚ ತ್ವಾಂ ದೀಪಂ ದರ್ಶಯೇ ಗುರುಪಾದುಕೇ
ಇತಿ ದೀಪಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ನೀರಾಜನತ್ರಯಂ ಕಾರ್ಯಮಧಿಕಂ ವಿಭವೋ ಯಥಾ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಪಾದೂಃ ಪಾತಕ ಧ್ವಂಸಕರ್ತ್ರೀ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಬಂಧುರ್ಬಂಧನಿರ್ನಾಶಯಿತ್ರೀ ॥
ಜಯತು ಜಯತು ಮಿತ್ರಂ ಮಾತೃವದ್ರಕ್ಷಯಿತ್ರೀ ।
ಜಯತು ಜಯತು ರಾಜದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾಂಘ್ರಿಧಾತ್ರೀ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುಪಾದಸಂಗವಿಭವೇ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ।
ಪಾಟೀರಾಮಲಗಂಧಬಂಧುರ ತನೋ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ॥
ನಾನಾಲೋಕ ಶಿರೋಭಿಲಾಲಿತಮಹಾ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ।
ದೇಹಿ ತ್ವಂ ಮಮ ಮಂಗಲಂ ತವ ಭಜೇ ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಪಾದುಕೇ ॥ ೧೬ ॥

ಗುರುವರ ಪದಪದ್ಮ ಪೂತ ದೇಹೇ ಮಮ ಮುಖಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಪಾದುಕೇ ಶ್ರಯೇ ತ್ವಾಮ್ ।
ಮಯಿ ಸದಯಮನಾಸ್ತ್ವದೇಕಭಕ್ತೇ ಮೃದುಲತನೂದರಿ ಸುಂದರಿ ಪ್ರಸೀದ
ಇತಿ ನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವಂದೇ ತ್ವಾಂ ದೇವಿದೇವವ್ರತಿಯತಿಪತಿ ಪದ್ಧೂಲಿಕಾಲಿಪ್ರಲಿಪ್ತೇ
ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ದಯಾ ಮೇ ಭವತು ವೃತವರೇ ಮಾನಯಾನಸ್ಯ ದಿವ್ಯೇ ।
ಮಾನಂ ಜ್ಞಾನಂ ಧನಂ ಮೇ ದಿಶ ದಿಶ ದಶಧಾ ಪಾದುಕೇ ದುಷ್ಟದುಃಖಾ
ತ್ವಾಹೀತೋ ಹೀನಹೀನಾತ್ಸಖಿಸಖಿ ಸುಖಿನಂ ಮಾಂ ತನೂತ ಪ್ರತಪ್ತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕಾಮದಾತ್ರೀ ಸಕಾಮಾನಾ ಮನ್ಯೈಕಾ ಮೃತದಾಯಿಕಾ ।
ಕಾಲೇ ಕಾಲೇಘಕಾರ್ಪಾಸಂ ದಹ್ಯಾ ತ್ಕಾಪ್ಯಾರ್ಯ ಪಾದುಕಾ ॥ ೧೯ ॥

ಸುಮುಖಿ ಸುಂದರಿ ಕೌಸುಮಮಾಲಿಕಾಂ ಸತತತಾರಕ ಸಂಭ್ರಮದಾಯಿಕಾಮ್ ।
ಸತರಲಾಂ ನಲಿನೇನ ತವಾಂಗಕೇ ಪ್ರಣಿದಧಾಮಿ ಗುರೂತ್ತಮಪಾದುಕೇ
ಇತಿ ಮಾಲಿಕಾಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜಪದಾರವಿಂದಸಂಸರ್ಗಲಬ್ಧ ಸುಗುಣೈಃ ಜಗತಿ ಪ್ರಪೂಜ್ಯಮ್ ।
ಶ್ರೀಪಾದುಕೇ ಸುಮುಖಿ ಸುಂದರಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಧ್ಯೇ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ವೃಣುವಿ ಧೇಹಿ ಸುಮಂಗಲಂ ಮೇ
ಇತಿ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರೌ ಕರಿಷ್ಯೇ ಪಾದುಕೇ ತವ ।
ಮಾಮುದ್ಧರಕೃಪಾಪೂರ್ಣೇ ಭವ ದುಃಖಾಂಬುಧೇರ್ದ್ರುತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅನೇಕದಾ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಮುಪಚಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ।
ಕೃತ್ವಾಽಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಚ ಸರ್ವತಂ ತೇ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶ್ರೀಗುರೋಶ್ಚರಣ ಪಂಕಜಸಂಗಾನ್ಮೋಮಾನಹೃದಯೇ ಮೃದುಲಾಂಗಿ ।
ಇಷ್ಟಪೂರ್ತಿರಧುನಾ ಮಮ ಭೂಯಾಃ ಶಿಷ್ಟಶೀರ್ಷಪರಿಲಾಲಿತಮೂರ್ತೇ ॥ ೨೪ ॥

ಪಾಹಿಮಾಂ ಸುಮುಖಿ ವತ್ಸಲಭಾವಾದ್ವಾಹಿಕಾ ತ್ವಮಸಿಭಕ್ತಭರಸ್ಯ ।
ಯಾಹಿಮೇ ವಿಪದ ಉಚ್ಚವಿಸರ್ಪಾಸ್ತಾಹಿನಸ್ತಿನಮನಂ ತವಪಾದೂಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪಾಯಾಮಾಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಚರಣಾಪಾಯಾಪಹಾರೋದ್ಯತೇ ।
ಮಾಯಾಪಾಶವಿನಾಶಿನೀ ಪ್ರಭಜತಾಂ ಹೇಯಾಖಿಲಾರೋಝ್ಝಿತೇ ॥ ೨೬ ॥

ದಾಯಾದೇಽಮರಪಾದಪಸ್ಯ ಚ ಪರೀಧೂಯಾಖಿಲಂ ಪಾತಕಮ್ ।
ಜಾಯಾಪುತ್ರ ಗೃಹಾದಿಸಂಸ್ಕೃತಿಷು ಮೇ ಭೂಯಾಮುದೇಪಾದುಕೇ ॥ ೨೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮಧ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ
ಪಾದುಕಾಪೂಜಾವಿಧಾನಂ ನಾಮ ತ್ರಯೋದಶಃ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೧೪. ಉತ್ತರಪೀಠಿಕಾಪಟಲ

❑❑

ಈ ಪಟಲವನ್ನು ಕ್ಷಮಾಪಣಪಟಲವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುರಾಜರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ, ಸೊಂಟದಿಂದ ಪಾದದವರೆಗೆ ಕಾವಿವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದ, ತುಳಸಿ - ನಲಿನಾಕ್ಷಿಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಎಣ್ಣೆಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರಾಯರು ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರನ್ನು ಮಗನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಒಂದು ತಾಮ್ರಪತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ

ಹರಿ-ಗುರುಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿ, ತಾಮ್ರಪತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ-ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದೃಶ್ಯರಾದ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಆದೇಶದಂತೆಯೇ ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೋಪೇತಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂಕೇ ವಸಂತ್ಯಾ ।
ಚಂಡಜ್ಯೋತಿರ್ಜ್ಯೋತಿಷಂ ತಾಮ್ರವರ್ಣಮ್ ॥
ಶಯ್ಯಾಕಾರಾನಂತಭೋಗೋಪವಿಷ್ಟಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಂ ಸ್ವಪ್ನೇ ದರ್ಶಯದ್ಯೋಗುರುರ್ಮೇ ॥ ೧ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಂಸ್ವರ್ಣಘಂಟೋಪರಿಷ್ಟಮ್ ।
ಸಂದರ್ಶಾರಾದಾಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಪಶ್ಚಾತ್ ॥
ಸಾಪತ್ಯಂ ಮಾಂ ಸ್ವಾಂತಿಕೇ ಸೂಪವಿಶ್ಯ ।
ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಮೇ ದರ್ಶಯದ್ಯಃ ಪ್ರಮೋದಾತ್ ॥ ೨ ॥

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪುತ್ರಾಪೇಕ್ಷಯಾವತ್ಸಲಂ ಮ ।
ಯ್ಯೇನಂ ನಿತ್ಯಂ ಮಾನಸೇ ಮೇ ವಸಂತಮ್ ॥
ಸ್ಮಾರಂ ಸ್ಮಾರಂ ಸ್ಥಾರತಾಪಾವಿಲೋಪಿ ।
ಸ್ವಚ್ಛೋಽಹಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಯಸ್ಮಾದಸ್ಮಿನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯತಂತ್ರೇ ।
ಪೂರ್ಣೇಜಾತೇ ಸ್ವಪ್ನ ಏವಂ ವಿಧೋಽಭೂತ್ ॥
ತಸ್ಮಾದಸ್ಯಶ್ರಾವಣಾತ್ ಪಾಠತೋಽಪಿ ।
ಪ್ರಾಣದ್ವಾರೇಣಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಂ ಹರೇಃಸ್ಯಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತೇ ಸ್ವಾಪರೋಕ್ಷೀಕೃತೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ಕಿಂ ಮುಃಸಾಧ್ಯಂ ದುಃಖಬಂಧಃ ಕಥಂ ಸ್ಯಾತ್ ॥
ಗ್ರಂಥಂ ಚಾಮುಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ತಾತಃ ।
ಸ್ವೀಚಕ್ರೇ ಯತ್ತೇನ ಚಾಸಂ ಕೃತಾರ್ಥಃ ॥ ೫ ॥

ತ್ವಂ ಮೇ ಮಾತಾ ತ್ವಂ ಪಿತಾ ತ್ವಂ ಸಖಾ ಚೇ ।
ತ್ವಂ ಮೇ ಬಂಧುಸ್ತ್ವಂ ಚ ದಾತಾ ದಯಾಲುಃ ॥
ತ್ವಂ ಮೇ ರಾಜಾ ಪಾಲಕಸ್ತ್ವಂ ಗುರುಶ್ಚ ।
ಪುತ್ರೋಽಹಂ ತೇ ಪಾತು ಮಾಂ ರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೬ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಂ ಮಾಮಕಂ ಸರ್ವವೃತ್ತಮ್ ।
ಜಾನಾಸ್ಯೇವ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಕಿಂ ವದಾಮಿ ॥
ಯೇ ಯೇ ಪಾಪಾಃ ಸಂತಿಲೋಕೇಷು ತೇಷಾ ।
ಮಗ್ರೇಗಣ್ಯೋ ನಾಸ್ತಿಮೇ ಸದ್ಗುಣೋಽಣುಃ ॥ ೭ ॥

ಏತಾದೃಕ್ಷಂ ಚೋದ್ಧರೇರ್ಮಾಂ ವಿಧೇಯಮ್ ।
ಸತ್ಯಂ ಖ್ಯಾತಂ ತೇ ದಯಾಲುತ್ವಮೇತತ್ ॥
ಸರ್ವಂ ತ್ವಯ್ಯೇವಾರ್ಪಿತಂ ಮದ್ಗುರುತ್ವಾತ್ ।
ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯಂ ಕರ್ಮ ತತ್ತತ್ಫಲಂ ಚ ॥ ೮ ॥

ತತ್ರಸ್ವೀಕುರ್ವಾತ್ಮನೋ ಯದ್ಯದಿಷ್ಟಮ್ ।
ಪುತ್ರತ್ವಾನ್ ಮೇಽಥೇತರತ್ತ್ವಂ ಸಹಸ್ವ ॥
ಅತ್ರ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮೇ ಋತಂವಾನೃತಂ ವಾ ।
ತಾತ ಕ್ಷಾಂತ್ವಾ ಮೋದಮುಚ್ಚೈರುಪಾಗಾಃ ॥ ೯ ॥

ತಾತ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಶ್ರೀಸಾರ್ವಭೌಮ ಪ್ರಭೋ ।
ಲೋಕಾಗಣ್ಯಗುಣೌಘಲಾಲಿತ ತವ ಸ್ತೋತ್ರಾಯ ನಾಲಂ ವಚಃ ॥
ನಾಲಂ ಬುದ್ಧಿರಭೂತ್ತವ ಸ್ತವವಿಧಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಮಾನಸ್ಯ ಮೇ ।
ಕಿಂತು ಶ್ರೋತೃ ಪರಜ್ಞನಾಲಸತಯಾ ತೇಚಾಜ್ಞಯಾ ಪೂರ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಯಸ್ಯಯಸ್ಯಾಸ್ತಿದುರ್ದೈವ ಮೂಲನಿರ್ನಾಶನಾರ್ಹತಾ ।
ತಸ್ಯ ತಸ್ಯೈವ ತಂತ್ರೇಽಸ್ಮಿನ್ ನಾಸ್ಥಾಸ್ತ್ವಿತ್ಯಬ್ರವೀದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಹಂ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜೇನ ಪಿತ್ರಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಚೋದಿತಃ ।
ರಹಸ್ಯಂ ಸಫಲಂ ಚಷ್ಟ್ವಾ ನ ದೂಷ್ಯೇ ವಿದುಷಾಂ ಧುರಿ ॥ ೧೨ ॥

ಇತಿ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತೇನವಶ್ಯವಾಣೀವಿಲಾಸಿನಾ ।
ಶ್ರೀಗುರುಪ್ರೇಮಪುತ್ರೇಣ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕೃತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯತಂತ್ರಂ ಸದ್ಯಃ ಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಪ್ರಿಯೇತಾಂ ತೇನ ಗುರುರಾಟ್ ಹೃದ್ಗತೌಮಧ್ವಮಾಧವೌ ॥ ೧೪ ॥

ಗುರುರಾಜಪಿತಾಸಿ ಮೇ ಕೃಪಾವಾನಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮಯೋದ್ಧತಂ ವ್ಯಭಾಣಿ ।
ತ್ವದನನ್ಯಗತೇರ್ಮಮಾನೃತೋಕ್ತೀಃ ಸುತವಾತ್ಸಲ್ಯತಯಾ ಕುರುಷ್ವ ಸತ್ಯಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅನೃಣಮಯಾಚನಮಶ್ರಮಮಭಯಂನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಯಥೇಷ್ಟಮಪ್ರಯತ್ನಮ್ ।
ಅಶನಂ ವಸನಂ ಸದನಂ ದಾತುಂ ಭೋಕ್ತುಂ ದದಾಸಿ ಚೇತ್ತದಲಮ್ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತಕೃತೌ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಕ್ಷಮಾಪಣಂನಾಮೋತ್ತರಪೀಠಿಕಾಪಟಲಶ್ಚತುರ್ದಶಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

೨೯. ಗುರುಸ್ತವರಾಜಪಟಲ

❑❑

ಈ ಪಟಲದ ಹೆಸರು ಗುರುರಾಜಸ್ತವ. ಇದು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉಪಸಂಹಾರವಾಗಿದೆ. ಗುರುರಾಜರು ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸೂಚನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಎದ್ದಕೂಡಲೇ ರಾಯರ ಕರುಣಾದಿಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಯರಿಗೆ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತಮ್ಮ ನಾನಾ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆಯೂ, ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆಯೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ತಂದೆಯಾದವನು ಮಗನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡುವಂತೆ ತಂದೆ ರಾಘವೇಂದ್ರರು ಶಿಶುವಾದ ತನ್ನ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕೆಂದು ನಿವೇದಿಸುತ್ತ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಅಥ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತೋಽಹಂ ಗುರುರಾಜಪ್ರಿಯಃಸುತಃ ।
ವಕ್ಷ್ಯೇ ಮಯಿ ಪಿತುಸ್ತಸ್ಯ ಕೃಪಾಂ ಸರ್ವಾತಿಶಾಯಿನೀಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯೇತನ್ನಪ್ರಕಾಶಂ ರಹಸ್ಯಂ ವಿಸ್ಮಯಪ್ರದಮ್ ।
ತಥಾಪಿ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಗ್ರಂಥೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ತದಾಜ್ಞಯಾ ॥ ೨ ॥

ಕದಾಚಿದ್ಬಂಧು ದಾರಿದ್ರ್ಯಋಣರಾಜಾದಿ ಪೀಡಿತಃ ।
ಭೃಶಂ ಶೋಚನ್ ಗುರುಂ ಧ್ಯಾಯನ್ನನಸ್ವಾಪ್ಸಂ ಕಲುಷಾಶಯಃ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಸೂರ್ಯೋದಯೇ ಕಾಲೇ ಸ್ವಪ್ನೇ ಕೋಽಪಿ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಆಕಟೀಜಾನುಪರ್ಯಂತಂ ಋದ್ಧಕಾಷಾಯ ವಸ್ತ್ರವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ತುಲಸೀಮಣಿಮಾಲಾಭ್ಯಾಂ ಶೋಭಿತೇನ ವಿಭಾಸಸಾ ।
ವಿಶಾಲವಕ್ಷಸಾ ತೈಲಸ್ನಿಗ್ಧಶ್ಯಾಮಲವರ್ಚಸಾ ॥ ೫ ॥

ಅಪ್ರಾವೃತ್ತೇನ ಶಿರಸಾ ಪಾದುಕಾಭ್ಯಾಂ ಚ ರಾಜಿತಃ ।
ಶಿಷ್ಯೇಣಾನುಗತಃ ಪಶ್ಚಾಜ್ಜಲಪಾತ್ರಧರೇಣ ಚ ॥ ೬ ॥

ವೇಗಾದಾಗತ್ಯ ಮಾಂ ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾಽಂತರುಪಾಗತಃ ।
ಶಿಷ್ಯಸ್ತುದ್ವಾರ ಏವಾಸೀದುಪಾವಿಶದಸೌಗುರುಃ ॥ ೭ ॥

ಅಥ ಮಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಂ ಸಂತಂ ವತ್ಸೇತ್ಯಾಮಂತ್ರ್ಯ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ ।
ಪ್ರದರ್ಶಯಂಸ್ತಾಮ್ರಪತ್ರಂ ಲಿಖಿತಂ ನಾಗರಾಕ್ಷರೈಃ ॥ ೮ ॥

ಓಂ ಆತ್ಮೇತ್ಯೇವ ಪರಂ ದೇವಮುಪಾಸ್ವ ಹರಿಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಪ್ರಾಣಸ್ಯೇದಂ ವಶೇಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಣಃ ಪರವಶೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಸಂಹತ ಪ್ರಹತೌ ಸಂಧಿ-ಪ್ರಸಂಧೀ ಸೋಮಕೋರ್ಮಿಕೌ ।
ಅಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃಷ್ಣೌ ಚ ಸೇವಕೌ ಮೇ ಯುಗಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಯ್ಯಧಿಷ್ಠಾಯ ತೇ ಭಾರಂ ಸಮನ್ಮಂತ್ರಾದ್ಯುಪಾಸನಮ್ ।
ಗ್ರಂಥಂ ಕಮಪಿ ಕರ್ತುಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಾರಭಸ್ವ ಭಯಂ ನ ತೇ ॥ ೧೧ ॥

ಯೋಗ್ಯತಾಮನುಸೃತ್ಯಾಹಮಯೋಗ್ಯೇಚ್ಛಾಂ ನಿವಾರಯನ್ ।
ವಿಪತ್ತೀಃ ಪರಿಹೃತ್ವಾ ತೇ ಸುಖಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರಕ ಓಂ ॥ ೧೨ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನ ಯತಿಸ್ತಚ್ಚ ತಾಮ್ರಪತ್ರಂ ತಥಾಕ್ಷತಾನ್ ।
ದತ್ವಾ ಮಹ್ಯಮದೃಶ್ಯೋಽಭೂತ್ ಪ್ರಬುದ್ಧೋಽಹಂ ತತಃ ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಪಶ್ಯಂ ಶಿರಸಸ್ಥಾನೇ ಸಾಕ್ಷತಾಂ ತಾಮ್ರಪತ್ರಿಕಾಮ್ ।
ಶಾಂತಃ ಶೋಕಸ್ತದಾಮೇಽಭೂದಾಸಾರೈಃ ವಾಡವೋ ಯಥಾ ॥ ೧೪ ॥

ಚಿತ್ತಂ ಪ್ರಸನ್ನಮಭವದ್ಯಥಾಂಬುಃ ಕುಂಭಜೋದಯಾತ್ ।
ತತಃ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರುಂ ಮೋದಾದಪೂಜಯಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಆರಿರಂಭಯಿಷುರ್ಗ್ರಂಥಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯತಂತ್ರಕಮ್ ।
ಅಸ್ತೌಷಂ ಸ್ತವರಾಜೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾಸ್ಮಾದಭ್ರಮನ್ಮನಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪಿತಾ ತ್ವಮೇವ ತ್ವಮೇವ ಮೇ ಸದ್ಗತಿ ಹೇತುಭೂತಃ ।
ಇಮಂ ಚ ಶೋಕಂ ಮಮ ನಾಶಯಾಶು ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮೇ ಸರ್ವ ಮಹಾಪರಾಧಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಕಲ್ಯಾವೇಶೇನ ಕಲುಷಂ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಚೇತಸಮ್ ।
ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯಾದಿಭಿರ್ಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ಹರೌ ಗುರೌ ॥ ೧೮ ॥

ಸಾಧೂನಾಂ ಸಂಗರಹಿತಂ ದುಷ್ಟಾನಾಂ ಸಂಗತಿ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ದುರ್ಮಾರ್ಗೇ ಸರ್ವದಾಸಂತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ರಕ್ಷಣೀಯಮರಕ್ಷಂ ತಂ ರಕ್ಷಣಾನರ್ಹರಕ್ಷಕಮ್ ।
ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾದರ್ಥಲೋಭಾದ್ವಾ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಂ ಸುವಂಚಕಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಯಂತ್ರಬದ್ಧ ಪಶುಪ್ರಾಯಂ ಭ್ರಮಮಾಣಂ ಕುಯೋನಿಷು ।
ಅನಾಲಂಬನಮತ್ಯಾರ್ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಜನ್ಮಮೃತ್ಯು ಜರಾವ್ಯಾಧಿ ಪೀಡಿತಶ್ಚ ಸ್ವಕರ್ಮಭುಕ್ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯಮತಿತೀರ್ಷುಶ್ಚ ಸಂಸಾರವ್ಯಸನಾತುರಃ ॥ ೨೨ ॥

ದಾತುಂ ಭೋಕ್ತುಂ ಮಹಾಲುಬ್ಧೋ ವಿಭವೇಽಪಿ ಕದನ್ನಭುಕ್ ।
ಪರಾನ್ನಪರಿತುಷ್ಟೋಽಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕ್ಷಣಶಃಕಣಶೋಽಪ್ಯರ್ಥಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಪಿಶಾಚವತ್ ।
ರಕ್ಷನ್ನದಾತಾ ಚಾಭೋಕ್ತಾ ದುರ್ಮುಖೋ ದುರಹಂಕೃತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪುತ್ರಪತ್ನೀ ಗೃಹಾದ್ಯೇಷು ಸಕ್ತೋಽಹಂ ಭರ್ತ್ಸಿತೋಪಿ ತೈಃ ।
ಕರ್ಮಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯೈಃ ಪಾಪೀ ಗುರುರಾಜಾಶು ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಗುರಾವಾರ್ಯೇ ಪುರಾಣಾದಾವನಾದರಣಶಾಲಿನಃ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಾನ್ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯವಜ್ಞಾತುಶ್ಚ ಸಜ್ಜನಾನ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರಕಾಶಾರ್ಥಮತ್ಯಂತಾನೃತಭಾಷಿಣಃ ।
ಗುರುಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇವಾನಾಂ ಪೂಜಾಂ ದಂಭೇನ ಕುರ್ವತಃ ॥ ೨೭ ॥

ಅಪರಾಧಾನನೇಕಾನ್ಮೇ ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮಯಿ ವತ್ಸಲಃ ।
ಪಂಚಯಜ್ಞಾದ್ಯಕರಣಾದತಿಥೀನಾಮುಪೇಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೨೮ ॥

ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತಾಗ್ನಿರಾಹಿತ್ಯಾದಮಾಶ್ರಾದ್ಧಾದ್ಯಭಾವತಃ ।
ಹವ್ಯಕವ್ಯಾದಿಲೋಪಾಚ್ಚ ಪಂಕ್ತಿಭೇದಾಚ್ಚ ಪಾತಕಾತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಅಭಕ್ಷ್ಯಭಕ್ಷಣಾಚ್ಚಾಪಿ ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರಾವಿವೇಚನಾತ್ ।
ವರ್ಣೋಕ್ತಾಚಾರರಾಹಿತ್ಯಾದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ನೀಚಸೇವ್ಯಾ ಲೇಖ್ಯವೃತ್ತಿ ಮಾತಾಪತ್ಯಾದಿಜೀವನಾತ್ ।
ಅಸತ್ಸು ಪಕ್ಷಪಾತಾಚ್ಚ ಪೌರೋಹಿತ್ಯಾದ್ದುರನ್ನತಃ ॥ ೩೧ ॥

ದಿವಾ ಸಂಧ್ಯಾ ರಜಃ ಶ್ರಾದ್ಧಪರ್ವಾದಿಷು ವಧೂರತೇಃ ।
ಋತೌ ಪತ್ನ್ಯಾಗಮನಾತ್ಪಾತಕಾದ್ರಕ್ಷಮಾಂ ಗುರೋ ॥ ೩೨ ॥

ಕನ್ಯಾ ಗೋಽಜಾವಿಮಹಿಷೀ ಘೃತತೈಲಾದಿವಿಕ್ರಯಾತ್ ।
ಏಕಾದಶ್ಯನ್ನ ನಿಘಸಾ ದ್ವಾದಶ್ಯುಲ್ಲಂಘನಾದಪಿ ॥ ೩೩ ॥

ದಿವಾಸ್ವಾಪಾತ್ ಪರಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವಿಧವಾನಾಂ ಚ ಸಂಗತಃ ।
ಪತ್ನೀಸುತಾದಿ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ತ್ಯಾಗಾತ್ತ್ರಾತಾವ ಮಾಂ ಗುರೋ ॥ ೩೪ ॥

ಪರಸ್ತ್ರೀಗಣಿಕಾದೀನಾಂ ಪುರುಷಸ್ಯಾನುಕೂಲನಾತ್ ।
ಹಿಂಸನಾದ್ಗೋ ದ್ವಿಜಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಜಾರಗರ್ಭ ನಿಪಾತನಾತ್ ॥ ೩೫ ॥

ನರಸ್ತುತೇರ್ದ್ಯೂತ ಚೌರ್ಯಾದ್ಭಾರ್ಯಾಪಣ್ಯೇನ ಜೀವನಾತ್ ।
ಜಾರಜಾನಾಂ ಸ್ವಪುತ್ರಾಣಾಂ ಲಾಲನಾಚ್ಚಾವ ಮಾಂ ಗುರೋ ॥ ೩೬ ॥

ವಿಷಾಗ್ನಿಶಸ್ತ್ರಪಾಷಾಣ ಗಲಬಂಧಾಭಿಚಾರಕೈಃ ।
ಹಿಂಸನೋಚ್ಚಾಟನಾದ್ಬಂಧು ಮಾತಾಪಿತ್ರಾದಿ ವರ್ಜನಾತ್ ॥ ೩೭ ॥

ಸ್ವಸ್ರಾದಿ ದೂಷಣಾತ್ಪತ್ನೀಪತಿ ವಿದ್ವೇಷ ವಶ್ಯತಃ ।
ಮಿತ್ರಭಿತ್ ಕೂಟಸಾಕ್ಷಿತ್ವಾದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಪಿ ಜಾರಿಣೀಂ ಪತ್ನೀಂ ತಯಾ ಸಂಗಮ್ಯ ಲೋಭತಃ ।
ವಂಶಾಧಃಪಾತನಾತ್ತಸ್ಯಾಮಪತ್ಯೋತ್ಪಾದನಾದಪಿ ॥ ೩೯ ॥

ಪರಸ್ವಪರಪತ್ನೀನಾಂ ಬಲಾದನುಭವಾದಪಿ ।
ಋಣಾಪಹರಣಾಚ್ಚಾಪಿ ಮಾಮುದ್ಧರ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೪೦ ॥

ಇತ್ಯಾದಿ ಬಹುಪಾಪೌಘಾತ್ ಜ್ಞಾತ್ವಾಜ್ಞಾತ್ವಾಕೃತಾದಪಿ ।
ತಾತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಪರಿಪಾಲಯ ಮಾಂ ಸುತಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಪಾಪಿನಾಮಗ್ರ ಗಣ್ಯೋಽಹಂ ದಯಾಲೂನಾಂ ತ್ವಮಗ್ರಣೀಃ ।
ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ನಹಿ ಜಾನೇಽನ್ಯಂ ಮಮಾದ್ಯೋದ್ಧಾರಕಾರಣಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜಕೃಪಾಸಮುದ್ರ ।
ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣಕರುಣಾಜಲಧೇ ಕೃಪಾಬ್ಧೇ ॥

ಭಕ್ತಾಽನುಕಂಪಿತ ಮನೋದಯಯಾ ಪಯೋಧೇಽ ।
ನುಕ್ರೋಶಸಾಂದ್ರ ಕರುಣಾಲಯ ಮಾಂ ಪ್ರಪಾಹಿ ॥ ೪೩ ॥

ಇತಿ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತೇನ ಗುರುಪಾದಾನುಜೀವಿನಾ ।
ಸ್ತವರಾಜಮಿಮಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ರಹಸ್ಯಂ ಪಾಪನಾಶಕಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಪಠತಾಂ ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ನಶ್ಯಂತೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಇದಂ ದತ್ತವರಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಗುರುರಾಜೇನ ಸಾದ್ರುತಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಪ್ರಗೋಪ್ತವ್ಯಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ದದ್ಯಾಚ್ಛ್ರದ್ಧಾಲವೇ ಗುರೌ ।
ಅಭಕ್ತಾಯ ನ ದಾತವ್ಯಂ ಕಲಿದೋಷನಿವಾರಕಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ದಿನಂ ವಾ ಸಕೃದಪ್ಯೇತತ್ಪಠತಾಂ ಯೋಗ್ಯತಾಮನು ।
ಅನಾಚಾರರತಾನಾಂ ವಾ ವರ್ತತೇ ಪಿತೃವದ್ಗುರುಃ ॥ ೪೭ ॥

ಬಾಲೋ ಸತ್ಯಂ ವದತಿ ಪಿತರಂ ಸ್ವಾಪರಾಧೇಪಿ ಧಾರ್ಷ್ಟ್ಯಾತ್ ।
ತ್ತಾತತ್ವತ್ತ್ವಂಮೇವದಯಿದಮತೋಕಾರ್ಷಮೇತತ್ತಥೇತಿ ॥ ೪೮ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾತಸ್ತನಯವಚನಂ ಪ್ರೇಮತೋ ಮೋದತೇ ಹಿ ।
ತ್ವಂ ಮೋದೇಥಾ ಶಿಶುವಚಸಿ ಮೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ತಾತ ॥ ೪೯ ॥

ಗುರುರಾಜ ಪಿತಾಸಿ ಮೇ ಕೃಪಾವಾನಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮಯೋದ್ಧತಂ ವ್ಯಚಾರಿ ।
ತ್ವದನನ್ಯಗತೇ ರ್ಮಮಾಪರಾಧಾಂತ್ಸುತವಾತ್ಸಲ್ಯಮುಪಾಗತಃ ಕ್ಷಮಸ್ವ ॥ ೫೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಪ್ರೇಮಪುತ್ರಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಸ್ಯ ಕೃತೌ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತಂತ್ರೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ರಹಸ್ಯೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಗುರುಸ್ತವರಾಜೋ ನಾಮ ಪಂಚದಶ ಪಟಲಃ ॥

* * *

೩೦. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

❏❏

ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂರನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದ ದಾಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸರಲ್ಲ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ೩೦ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ೨೦ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ೨೦೦ಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪದ - ಪದ್ಯ - ಸುಳಾದಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ ಹರಿದಾಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು. ದಾಸರು ತಮ್ಮ

ಜೀವನವನ್ನೇ ಗುರುರಾಜರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದವರು. ಇವರಿಗೆ ರಾಯರೇ ಸರ್ವಸ್ವ. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ರಾಯರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ **ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ**ವು ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಐದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಮಹಿಮಾವರ್ಣನೆ, ಕೀರ್ತಿ, ಅವರ ಅಸಾಧಾರಣ ಶಕ್ತಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹ, ಭಕ್ತನು ರಾಯರಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಗೂ, ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಹೋಲಿಕೆ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜನುಮಜನುಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪೋದ್ಧಾರಕರೆಂದೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾಮಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೆಂದೂ ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದಲ್ಲದೆ, ಇದರ ಪಠಣವು ಶ್ರೀರಾಯರ ಪರಮಪ್ರೀತಿಜನಕವಾಗಿದೆ.

❑❑

॥ ಅಥ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ।
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಲೇಶಲೇಶಂ ವಾ ಶೃಣುಷ್ವ ಗದತೋ ಮಮ ॥ ೧ ॥

ಸಾಕಲ್ಯೇನ ಮಯಾ ವಕ್ತುಂ ನಾಲಂ ವರ್ಷಶತೈರಪಿ ।
[೧]ಅಗಮ್ಯಮಹಿಮಾನಂ ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಂ ॥ ೨ ॥

ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಗುರುರಾಜಾಂಜನೇನ ಚ ।
ತಚ್ಚರ್ಯಾಖ್ಯಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ದರ್ಶಯಾಮಿ ಯಥಾಮತಿ ॥ ೩ ॥

ಭಕ್ತಭಕ್ತಿವಶಂ ಶಾಂತಂ ದಯಾಸಾರಂ ತಪೋನಿಧಿಮ್ ।
ಯೇ ಸ್ಮರಂತಿ ಸದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತೇ ಧನ್ಯಾಃ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿನಃ ॥ ೪ ॥

ತದ್ದರ್ಶನಂ ಜನಾನಾಂ ಚ ಪಾಪಕಾಂತಾರಪಾವಕಮ್ ।[೨]
ಪಾದೋದಕಂ ತ್ರಿಜಗತಾಂ ಅಘರಾಶಿನಿಷೂದನಮ್ ॥ ೫ ॥

[೩]ತತ್ಪಾದಸಲಿಲಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯೇ ಧರಂತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪಾಪೈಃ ಮುಚ್ಯಂತೇ ತೇ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೬ ॥

---

೧ **ಅಗಮ್ಯಮಹಿಮಾ ಲೋಕೇ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಮಹಾಯಶಾಃ** - ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು
ಧರಣಿತಲದಲಿ ಮೆರೆವ ಗುರುವರ - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ - ೭-೧೦

೨ **ದುರಿತರಾಶಿಯ ದೂರಮಾಡುವ ದುರಿತವನದಾವ** - ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ

೩ **ಯತ್ಪಾದೋದಕ ಸಂಚಯಃ ಸುರನದೀ** - ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು

ದಯಾಲುರಪರಃ ಕೋ ವಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಃ ಪರಃ ।
ವೈರಾಗ್ಯಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನೇಷು ಸ್ವೇಷ್ಟದಃ ಕ್ವಾವರೋಹತಿ ॥ ೭ ॥*

ತತ್ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾದಿಷು ವೈ ಪ್ರಭುಃ ।
[೪]ಈಪ್ಸಿತಾರ್ಥಪ್ರದಾನೇ ಚ ತತ್ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ವೈ ಪರಃ ॥ ೮ ॥*

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಇತ್ಯಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರತಃ ।
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತ್ಯೇವ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತಿ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ।
[೫]ಯತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಹಾವಂಧ್ಯಾ ಸುತಂ ಯಾತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ರಾಜಚೋರಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರಸರ್ಪನಕ್ರಾದಿಪೀಡನಮ್ ।
[೬]ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾದೀಭಯಂ ನಶ್ಯತಿ ವೈ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಿಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯಂ ದಾಸ್ಯತಿ ಸದ್ಗುರುಃ ।
ನಮತಾಂ ಇಷ್ಟದೋ ಭೂಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಸುರದ್ರುಮಃ ॥ ೧೨ ॥

ನ ವಿಷ್ಣುಸದೃಶೋ ದೇವೋ ನ ಗುರುರ್ವಾಯುನಾ ಸಮಃ ।
ಕೋ ವಾ ಸರ್ವೇಷ್ಟದಾತಾ ಹಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ಮಹೀತಲೇ ॥ ೧೩ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ಶೇಷಾಂಶೋ ಸುಮಹಾಬಲಃ ।
[೭]ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಖ್ಯೋ ಸುರವರಃ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋಸ್ಸುತಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸ ಏವ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಗುರುರಾಸೀನ್ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಯ ಮಹಿಮ್ನಾಽಸೌ ಲೋಕೇ ವಿಖ್ಯಾತವಾನ್ ಭೃಶಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದೇನ ವಾಕ್ಚಕ್ಷುರ್ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಯಃ ।
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಕ್ಷಣಾದೇವ ಭಕ್ತಾನಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೬ ॥

---

೪ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಪ್ರದಾತಾನ್ಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ನ ವಿದ್ಯತೇ - ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು

**ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೈರಾಗ್ಯವಾಕ್ಪಾಟವಮುಖಾಂಕಿತಃ

೫ ವಂಧ್ಯಾಸುಪುತ್ರಪ್ರದೋ - ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು
ತನಯರಿಲ್ಲದ ಜನಕೆ ಸುತರನು - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ - ೧-೧೨

೬ ರಾಜಚೋರಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರಸರ್ಪನಕ್ರಾದಿಪೀಡನಮ್ - ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು

೭ ೧) ಪ್ರಾಣನಿಹ ಪ್ರಹ್ಲಾದನೊಳಗೆ ೨) ಮರುತಾವೇಶಯುತ ಉರಗಾಂಶರನ್ನ
೩) ಅಹೀಶಾಂಶಮೀಶಂ ಸಮೀರೇಣ ಯುಕ್ತಂ - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು

೮ವಂಧ್ಯಾ ಪುತ್ರವತೀ ಸದ್ಯೋ ವಿಧುರೋಽಪಿ ಸದಾರಕಃ ।
ಜ್ಞಾನಹೀನಸ್ತು ವಿಜ್ಞಾನೀ ನಿರ್ಧನೋ ಧನವಾನ್ಭವೇತ್ ॥ ೧೭ ॥

ರೋಗಾರ್ತೋ ಮುಚ್ಯತೇ ರೋಗಾನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ದರಿದ್ರಾಣಾಂ ಚ ಧನದೋ ಹ್ಯಜ್ಞಾನಾಂ ಜ್ಞಾನದೋ ವಿಭುಃ ॥ ೧೮ ॥

ಭಕ್ತಾಪೇಕ್ಷಿತಮರ್ಥಂ ಚ ಪ್ರದಿಶನ್ತ್ವರಯಾ ಮುದಾ ।
ಭಾಸತೇ ದೀನನಾಥೋಽಸೌ ವೃಂದಾವನಗತೋ ಯತಿಃ ॥ ೧೯ ॥

ಭೂದೇವಬೃಂದವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿಃ ಭುವಿ ಕಾಮದುಘೋಽಪಮಃ ।
ಚಿಂತಾಮಣಿಸ್ತು ಭಜತಾಂ ಧ್ಯಾಯಿನಾಂ ಸುರಪಾದಪಃ ॥ ೨೦ ॥

ಸದಾ ಸರ್ವಜನಸ್ತುತ್ಯಃ ವಿಲಸತ್ಕೀರ್ತಿಮಾನಹೋ ।
ಸ್ವಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಬಿಂಬೇನ ದ್ಯೋತಯನ್ಸರ್ವತೋ ದಿಶಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸಾರ್ವಭೌಮಃ ಸದಾ ಭಕ್ತಾನ್ಪೋಷಯನ್ರಾಜತೇ ಭುವಿ ।
ತುಂಗಾತಟಗತೋ ದೇವಃ ಮಂತ್ರಾಲಯಸುಮಂದಿರಃ ॥ ೨೨ ॥

ದೂರಸ್ಥಾನಪ್ಯಸೌ ಭಕ್ತಾನ್ ಕೃಪಯಾ ತತ್ರ ತತ್ರ ಹಿ ।
ಸ್ವಸ್ಯೈಕಾಂಶೇನ ನಿರ್ಗತ್ಯ ಹ್ಯನಾಥಾನ್ಪಾಲಯತ್ಯಹೋ ॥ ೨೩ ॥

ಲಸತ್ಕಾಷಾಯವಸನೋ ಜಲಜಾಕ್ಷಸುಮಾಲ್ಯವಾನ್ ।
ಧೃತದಂಡಕರೋ ಹಂಸಃ ಕಮಂಡಲುಧರಶ್ಶುಚಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪದ್ಮಾಸನಸುಸಂಸ್ಥೋಽಸೌ ಧೃತನಾಮಸುಮುದ್ರಕಃ ।
ಉದಯಾದಿತ್ಯ ಸಂಕಾಶೋಉದಾರಗುಣವಾರಿಧಿಃ ॥ ೨೫ ॥

ಅಪ್ರಮೇಯಮಹಾಚರ್ಯೋ ಯತಿರೂಪಸುರೋತ್ತಮಃ ।
ತಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೋಪಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ನಾಸ್ತಿ ತೇನ ಸಮೋ ಗುರುಃ ॥ ೨೬ ॥

ತಸ್ಯ ತೀರ್ಥಸಮಂ ತೀರ್ಥಂ ನ ಕದಾಪಿ ನ ಕುತ್ರಚಿತ್ ।
ಕಪೋಲಕಲ್ಪನಾದೇತನ್ನ ಕೃತಂ ನೋದಿತಂ ಮಯಾ ॥ ೨೭ ॥

ಕಿಮುಕ್ತೇನ ವಿಶೇಷೇಣ ಸ್ವಾನುಭೂತಂ ಯದಾ ಭವೇತ್ ।
ತದಾ ಜಾನಂತಿ ಮಂದಾಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಿನಾಮಿಹ ಕಾ ಕಥಾ ॥ ೨೮ ॥

---

೮ ವಂಧ್ಯಾಂಗನೇಪ್ಸಿತ ಸುಪುತ್ರಫಲಪ್ರದಾತಃ - ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೃಷ್ಟಮಹಿಮಾ ಚೋದಿತೇನೋದಿತಾ ಮಯಾ ।
ತತ್ಸರ್ವಮಪಿ ವಕ್ತುಂ ವೈ ನ ಸಮರ್ಥೋಽಲ್ಪಧೀರಹಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಮಹಿಮಾಂಬುಧಿಮುನ್ಮಥ್ಯ ಸಾರಸಮ್ಯಗ್ಧೃತೋ ಮಯಾ ।
ತದನುಗ್ರಹಮಾತ್ರೇಣ ಲೇಶತಶ್ಚೋದಿತೋ ಮಯಾ ॥ ೩೦ ॥

ವದಂತಿ ಜ್ಞಾನಿನಸ್ತ್ವಿತ್ಥಂ ತಚ್ಚರ್ಯಾಜ್ಞಾಸ್ತಪೋಧನಾಃ ।
ಉಪಾಸತೇ ಚ ತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಚ್ಚಿತ್ತಾಶ್ಚ ಜಪಂತಿ ತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

೯ಹರೌ ರುಷ್ಟೇ ಗುರುಸ್ತ್ರಾತಾ ಗುರೌ ರುಷ್ಟೇ ನ ಕಶ್ಚನ ।
ಗುರುಸ್ತ್ರಾತಾ ಗುರುಸ್ತ್ರಾತಾ ಗುರುಸ್ತ್ರಾತಾ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩೨ ॥

ಇತಿ ವೇದವಿದೋ ವಿಪ್ರಾಃ ಪ್ರವದಂತಿ ಸತಾಂ ಮತಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದ್ಗುರುವರಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಜನ್ಸೌಖ್ಯಮವಾಪ್ನುಯತ್ ॥ ೩೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

॥ ಅಥ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಅನಂತಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಂ ಅನಂತಾಂಶಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಅನಂತಭಕ್ತತ್ರಾತಾರಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸದಾ ಜ್ಞಾನಾನಂದಸಂದೋಹಮುದಾರಗುಣವಾರಿಧಿಮ್ ।
ವಂದಾರುಜನಸಂದೋಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಯಾಕರಂ ಮಹಾತೇಜಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಮನೋಹರಮ್ ।
ಮಹೋರಸ್ಕಂ ಮಹಾಬುದ್ಧಿಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕೃಪಾಕರಂ ಶರಣ್ಯಂ ತಂ ಶರಣಂ ಶರಣಾರ್ಥಿನಾಮ್ ।
ವರದಂ ಯಾಚಮಾನಾನಾಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೪ ॥

ಇಷ್ಟಾರ್ಥದಮನಿಷ್ಟಘ್ನಂ ಕಷ್ಟಹಂತಾರಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಮನಿಶಂ ಶಾಂತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೫ ॥

---

೯ ೧) ಈತನೊಲಿಯಲು ಪ್ರಾಣನೊಲಿವನು
೨) ಹರಿ ತಾ ಮುನಿದರೆ ಗುರು ಕಾಯ್ವರು ।
ಗುರುಗಳು ಮುನಿಯೇ ಹರಿ ತಾ ಕಾಯನು - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು - ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ

ದಾಂತಂ ಶಾಂತಂ ಭಯಹರಂ ಕಾಂತಂ ಕಾಲುಷ್ಯವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಕಾಮಾಧಿಕಪ್ರದಂ ಧೀರಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ಭಕ್ತಸಲ್ಲೋಕರಕ್ಷಾಯಾಂ ದೀಕ್ಷಿತಂ ಧೀರಪೂಜಿತಮ್ ।
ಅನಾಥಪಾಲಕಂ ನಾಥಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಮನೀಯನಿಜಾಸ್ಯಂ ತಂ ಕಾಮಿತಂ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ನಮತಾಂ ಜ್ಞಾನದಂ ಶ್ರೀದಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸುಭ್ರುವಂ ಸುಕರಂ ಸ್ವಾಸ್ಯಂ ಸುಲಲಾಟಕಪೋಲಕಮ್ ।
ಸುನಾಸಂ ಸುಂದರಂ ಸ್ವೇಷ್ಟಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೯ ॥

ಬಾಲಾರ್ಕನಿಭತೇಜಂ ತಂ ಬಾಲಸಿಂಹೋಪಮಂ ಗುರುಮ್ ।
ಅದ್ವೈತಮತಹಂತಾರಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನಮಸ್ಕೃತಾಂ ಸದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸುಮಹಾನಂದದಾಯಕಮ್ ।
ಸುರನಾಥಾದಿವಂದ್ಯಂ ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯತ್ಪದಂ ಭೂಸುರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಶಿರೋ ರತ್ನಾಯತೇ ಸದಾ ।
ತಥಾವಿಧಪದಾಂಭೋಜಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಂ
ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥದಂ ಕಾರುಣಿಕಂ ಯತೀಶಮ್ ।
ಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಸ್ವಾಶ್ರಿತಕಲ್ಪಭೂಜಂ
ಭಜಾಮಿ ಸತ್ಕಾಮದುಹಂ ಶರಣ್ಯಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಏತಾದೃಶಂ ಗುರುವರಂ ಭಜ ಭೋ ಯತೀಶಂ
ನಾನ್ಯಂ ಭಜಸ್ವ ಪರಿಮೋಹಿತಚಿತ್ತವೃತ್ತ್ಯಾ ।
ತದ್ಭಾವಶುದ್ಧಪರಮಾದರದಿವ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾ
ತಸ್ಮಿನ್ಗುರೌ ಸುನಿವಿಷ್ಟಮನಾಃ ಭವ ತ್ವಂ ॥ ೧೪ ॥

ತತ್ಪಾದಸದ್ಭಜನಜನ್ಯಸುಸಂಪದೈವ
ಸೇವಸ್ವ ಭೋಗಮಿಹ ತಸ್ಯ ಗುರೋಃ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ।
ಅಜ್ಞಾನಶಸ್ತ್ರಹತಬುದ್ಧಿರಹೋ ನಿತಾಂತಂ
ಉಕ್ಷೋಪಮಃ ಪ್ರಚರಸೀಹ ಗುಣೈರ್ವಿಹೀನಃ ॥ ೧೫ ॥

ಸದ್ದಾಸಕಾಮಪರಿಪೂರಣಬದ್ಧದೀಕ್ಷೋ
ಉದ್ದಾಮಚರ್ಯಕರಬದ್ಧಮಹಾರ್ಥಸಾರಃ ।
ಆರ್ತಾರ್ತಿಹಾ ಚ ಸ ದದಾತಿ ಮಹಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ
ಮುಗ್ಧೋऽಸಿ ತದ್ಭಜನವಾರಿನಿಧೌ ನಿಮಜ್ಜ ॥ ೧೬ ॥

ಯದ್ಬೃಂದಾವನಸೇವನಂ ವಿತನುತೇ ರಾಶಿ ಶ್ರಿಯಾಮಕ್ಷಯಂ
ವಿದ್ಯಾಸನ್ಮತಿಮಾತನೋತಿ ಪರಮಂ ತನ್ಮೂರ್ತಿಸಂದರ್ಶನಮ್ ।
ತದ್ಬೃಂದಾವನಸೇವನಂ ಕುರು ಸಖೇ ಸದ್ಯೋऽನವದ್ಯಸ್ಸುಧೀಃ
ಪ್ರಜ್ಞಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ವಿಶ್ವಮಖಿಲಂ ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷಂ ಸದಾ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯೋऽಧ್ಯಾಯಃ ॥

***

॥ ಅಥ ತೃತೀಯೋऽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಕೃಪಾಧೇ ಕೃಪಾನಿಧೇ ಕೃಪಾನಿಧೇ ಕೃಪಾನಿಧೇ ।
ಭಜೇ ಭಜೇ ಭಜೇ ಭಜೇ ಭಜೇ ಭಜೇ ಭಜೇ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ನತಾನಾಂ ಕಲ್ಪಭೂಜಾಯ ನಮತಾಂ ಕಾಮಧೇನವೇ ।
ನಮಃ ಕೈವಲ್ಯದಾತ್ರೇ ಚ ನಮಃ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧವೇ ॥ ೨ ॥

ನಮಃ ಸರ್ವತ್ರ ಪೂಜ್ಯಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವವರಾಯ ಚ ।
ನಮಸ್ತೇ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಯ ನಮಃ ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನೇ ॥ ೩ ॥

ನಮಃ ಶಾಂತಾಯ ದಾಂತಾಯ ನಿತ್ಯಾನಂದಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
ನಮಃ ಪರಮಹಂಸಾಯ ನಮೋ ಯತಿವರಾಯ ಚ ॥ ೪ ॥

ನಮಃ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಾಯ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ನಮಃ ಸದ್ಗುಣಪೂರ್ಣಾಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೫ ॥

ನಮೋऽನಂತಸುಖಾಢ್ಯಾಯ ನಮಃ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧವೇ ।
ಹರ್ಯಾಜ್ಞಾವಶಗಾಯಾಸ್ತು ಬಾಹ್ಲೀಕಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ನಮಾಮಿ ತೇ ಪಾದಯುಗಂ ನಿರಂತರಂ
ಸ್ಮರಾಮಿ ತೇ ಸಾಹ್ಯಮನಂತಕರ್ಮಸು ।
ಕರೋಮಿ ತೇ ವಿಶ್ರುತನಾಮಕೀರ್ತನಂ
ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ತೇ ರೂಪಮತೀವಸುಂದರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಧ್ಯಾಯೇ ಸದ್ಗುಣಪೂರ್ಣಂ ತ್ವಾಂ ಅಗಾಧಮಹಿಮಾರ್ಣವಮ್ ।
ಭಜತಾಮಿಷ್ಟಫಲದಂ ನಮತಾಮಮರದ್ರುಮಮ್ ॥ ೮ ॥

ಆಪದಾಂ ಅಪಹರ್ತಾರಂ ದಾತಾರಂ ಸರ್ವಸಂಪದಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಪ್ರದಂ ಸ್ವಾಶ್ರಿತಾನಾಂ ಚ ನೌಮಿ ತ್ವಾಂ ಕರುಣಾಮಯಮ್ ॥ ೯ ॥

ತ್ವತ್ಪಾದಸಕ್ತಂ ತವ ದಾಸದಾಸಂ ತ್ವದೀಯಕಲ್ಯಾಣಗುಣಾಬ್ಧಿಮಗ್ನಮ್ ।
ತ್ವನ್ನಾಮಸೌಂದರ್ಯಗುಣೈಕಚಿತ್ತಂ ತ್ವಧ್ಯಾನಸಕ್ತಂ ಕುರು ಮಾಂ ಯತೀಶ ॥ ೧೦ ॥

ನ ವೃಥಾ ಕುರು ಮೇ ವಾಕ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಕುರು ಮಯೋದಿತಮ್ ।
ನ ಯಾಚೇ ಗುರುರಾಜೇಂದ್ರ ತ್ವಾಂ ವಿನಾನ್ಯಂ ಸುರೋತ್ತಮ ॥ ೧೧ ॥

[೧೦]ಮಾತಾ ತ್ವಮೇವ ಸತತಂ ಪಿತಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವದಾ ಮಮ ।
ಭ್ರಾತಾ ತ್ವಮೇವ ರಾಜೇಂದ್ರ ಗೋಪ್ತಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವದಾ ಮಮ ॥ ೧೨ ॥

ಭರ್ತಾ ತ್ವಮೇವ ಸತತಂ ಹರ್ತಾ ತ್ವಂ ಪಾತಕಸ್ಯ ಮೇ ।
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮಮ ದೌರಾತ್ಮ್ಯಂ ಯತೋಽಹಂ ತವ ಬಾಲಕಃ ॥ ೧೩ ॥

[೧೧]ಮೋದತೇ ಹಿ ಯಥಾ ಮಾತಾ ಶಿಶೂಕ್ತಂ ಕಲಭಾಷಣಮ್ ।
ಅಪದ್ಧಮಪಿ ಸಂಗೃಹ್ಯ ತಥಾ ಮೋದಸ್ವ ಮಾಮಕಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಜಾತಪಕ್ಷಃ ಪಕ್ಷೀವ ವರ್ತಯೇಽಹಂ ಸದಾ ವಿಭೋ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಬುಜಪಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ ಗತಿಮಂತಂ ಪ್ರಕಲ್ಪಯ ॥ ೧೫ ॥

[೧೨]ತ್ವಚ್ಚಿಂತನಂ ತ್ವದ್ಭಜನಂ ಸದಾ ತ್ವನ್ನಾಮಕೀರ್ತನಮ್ ।
ತ್ವದೀಕ್ಷಣಂ ಕಥಾಲಾಪಂ ಸದಾ ತ್ವನ್ಮೂರ್ತಿದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ದತ್ವಾ ಪಾಲಯ ಮಾಂ ಚಿರಮ್ ।
ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವ ಸರ್ವೇಶ ವರದೋ ಭವ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೭ ॥

ನ ಮೋಕ್ಷಂ ಸ್ವರ್ಗಸೌಖ್ಯಂ ಚ ನಾಮರತ್ವಂ ಅಹಂ ವೃಣೇ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶನಂ ದೇಹಿ ದೇಹಿ ಮೇ ಸರ್ವದಾ ವಿಭೋ ॥ ೧೮ ॥

---

೧೦ **ಮಾತಾ ಪಿತ ಸುತ ಭ್ರಾತ ಬಾಂಧವ** - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ - ೧-೧೫

೧೧ **ಮಾತೆ ತನ್ನಯ ಬಾಲನಾಡಿದ ಮಾತಿನಿಂದಲಿ ತಾನು ಸಂತತ ಪ್ರೀತಳಾಗುವ ತೆರದಿ ಎನ್ನಯ ನುಡಿದ ನುಡಿಯಿಂದ** - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ - ೯-೨೪

೧೨ **ನಿನ್ನ ಕತೆಗಳ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿಸೋ** - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ - ೭-೨೦

ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಮಾನಮ್ಯ ಯೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
[೧೩]ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೋದಂತೇ ಭುವಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

॥ ಅಥ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮತ್ಸ್ವಾಮಿನ್ ಜ್ಞಾನಾನಂದದಯಾನಿಧೇ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಬುಜಸಕ್ತಂ ಮಾಂ ಉದ್ಧರಸ್ವ ಮಹಾಮತೇ ॥ ೧ ॥

ಭವಸಂತಾಪಸಂತಪ್ತಂ ಮಾಂ ತ್ವಮೇವ ದಯಾಕರ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೨ ॥

ಧನಹೀನಂ ನಿರಾನಂದಂ ದರಿದ್ರಂ ತ್ಯಕ್ತಬಾಂಧವಮ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೩ ॥

ತ್ವತ್ಕೃಪಾಜಲಬಿಂದೂನಾಂ ಮಯಿ ಸೇಕೋ ಭವೇದ್ಗುರೋ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೪ ॥

ಕರಾಂಬುಜೇನ ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ತ್ವತ್ಸಮೀಪಂ ವಿನೀಯ ಮಾಮ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೫ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯೋಪಲವಿಚ್ಛೇದೇ ದೃಷ್ಟಿರ್ವಜ್ರಾಯತೇ ತವ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೬ ॥

ಸಂಪತ್ಪ್ರದಂ ತವ ಪದಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯತಿಸುಂದರಮ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೭ ॥

ಯತ್ತ್ವತ್ಪದಯುಗಸ್ಪರ್ಶಾನ್ಮುಕ್ತಸ್ಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೮ ॥

ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ತ್ವತ್ಪದಂ ನಿತ್ಯಂ ಪರಮಾನಂದಕಾರಣಮ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೯ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯವಹ್ನಿನಾ ದಗ್ಧಂ ಮಾಮುದ್ಧರ ಮಹಾಪ್ರಭೋ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೦ ॥

---

೧೩. ಸರ್ವಯಾತ್ರಾ ಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯೈ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ - ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು

ಪುರಾ ಜಲಧರಾಯ ತ್ವಂ ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಾದಾಃ ದಯಾಮಯ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೧ ॥

ಸ ತ್ವಂ ಸಂಸಾರತಾಪೇನ ಸಂತಪ್ತಂ ಮಾಂ ಪ್ರಪಾಲಯ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೨ ॥

ಯತ್ತ್ವಯಾ ಹವ್ಯವಾಹೇ ಚ ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ರತ್ನಂ ಸಮುದ್ಧೃತಮ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೩ ॥

ಪಾಪಾದುದ್ಧೃತ್ಯ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ತವ ಪಾದಾವಲಂಬಿನಮ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೪ ॥

ಅನಾಶ್ರಯಂ ಅನಾಥಂ ಮಾಂ ಅಧುನಾ ಪರಿಪಾಲಯ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೫ ॥

ಯತ್ತ್ವಯಾಽಽತಪಸಂತಪ್ತೋ ಪೋತೋ ಚೈಲೇನ ರಕ್ಷಿತಃ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೬ ॥

ಅಕ್ಷಯ್ಯಕೋಶರತ್ನಂ ಚ ದತ್ವಾ ಪಾಲಯ ತೇ ಸುತಮ್ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೭ ॥

[೧೪]ಮತ್ತಃ ಪರತರೋ ಪಾಪಃ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವತ್ಸದೃಶಃ ಕ್ಷಮೀ ।
ಕರುಣಾರಸಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಲೋಚನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಲೋಕಯ ॥ ೧೮ ॥

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾರಂ ತವ ಪಾದಪದ್ಮಂ
ಸಂಭಾವಯೇಽಹಂ ಯತಿನಾಥ ಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ತ್ವಾಂ ಅನಘಂ ಪದಾಸ್ಯಂ
ತ್ವಂ ದೇಹಿ ಮೇಽಭೀಷ್ಟಫಲಂ ಕೃಪಾಲೋ ॥ ೧೯ ॥

ಅನ್ಯೈರಸಾಧ್ಯಂ ಮದಭೀಷ್ಟಕಾರ್ಯಂ
ಕರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥೋ ಭವಸಿ ತ್ವಮೇವ ।
ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ಚೇಶೋ ನ ಚ ದೇವವರ್ಯೋ
ತ್ವತ್ತೋಽಪರಃ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ॥ ೨೦ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯದಾವಾನಲದಗ್ಧಗಾತ್ರಂ
ದಾರಿದ್ರ್ಯಧೂಮಾಂಧವಿಷಣ್ಣನೇತ್ರಮ್ ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯದೋಷಾಶುಭಸಾರಪಾತ್ರಂ
ಕುರುಷ್ವ ಮಾಂ ತ್ವಂ ಕರುಣಾಸುಪಾತ್ರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

---

೧೪ ನಿನ್ನಂಥ ಕರುಣಿಲ್ಲ ಎನ್ನಂಥ ಕೃಪಣಿಲ್ಲ - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು

ಅದೀನಭಾವಂ ಸುಜನಾಶ್ರಯತ್ವಂ
ತ್ವತ್ಪಾದಭಕ್ತಿಂ ಭವತೋ ವಿರಕ್ತಿಮ್ ।
ತವೈವ ಸೇವಾಂ ಪರಮಾರ್ಥವಿದ್ಯಾಂ
ತ್ವಂ ದೇಹಿ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ॥ ೨೨ ॥

ಪಿತಾ ಭವಾನ್ಮೇ ಜನನೀ ತಥೈವ
ಸಖಾ ಗುರುಃ ಭ್ರಾತೃಸುತಾದಯಶ್ಚ ।
ವಿದ್ಯಾ ಬಲಂ ಕಾಂತಿ ಯಶಸ್ಸುವೀರ್ಯಂ
ವಿಜ್ಞಾನವಿತ್ತೇ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ॥ ೨೩ ॥

ಅತೋ ಭವಾನಿಷ್ಟತಮೋ ಮಮಾಭೂತ್
ಅತಸ್ತ್ವದಂಘ್ರಿಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಮ್ ।
ಕರಾಬ್ಜಯುಗ್ಮಂ ಮಮ ಮಸ್ತಕೇಽದ್ಯ
ನಿಧಾಯ ಹೃನ್ಮಂಡಲಗೋ ಭವಾಶು ॥ ೨೪ ॥

ಸಂಸಾರಗಾಢಾಂಧಗುಹಾವಿಲೀನಂ
ದುರಾಶದುಷ್ಟಗ್ರಹನಷ್ಟಚಿತ್ತಮ್ ।
ಖಣಾಹಿದಂಷ್ಟ್ರಾಗ್ರಯುಗೇನ ದಷ್ಟಂ
ಉಜ್ಜೀವಯ ತ್ವಂ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ॥ ೨೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

॥ ಅಥ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಯತ್ಫಲಂ ದರ್ಶನೇ ತೇಽದ್ಯ ಯತ್ಸುಖಂ ತವ ಸೇವನೇ ।
ತತ್ಸುಖಂ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಸುರೇಂದ್ರಭವನೇಷ್ವಪಿ ॥ ೧ ॥

ವಿಜ್ಞಾಪನಂ ಮೇ ಶೃಣು ಯೋಗಿವರ್ಯ
ಯಥಾ ಭವಾಬ್ಧಿಂ ಪ್ರತರಾಮಿ ಶೀಘ್ರಮ್ ।
ಪೋತೋಪಮಂ ತ್ವಚ್ಚರಣಾರವಿಂದಂ
ದತ್ವಾ ಸಮುತ್ತಾರಯ ನಾವಿಕೋಽಸಿ ॥ ೨ ॥

ನಮಾಮಿ ತೇ ಪದಾಂಬುಜಂ ಶ್ರಮಾಪಹೃತ್ಸುಖಪ್ರದಮ್ ।
ಅಮೋಘಭಾಗ್ಯದಾಯಕಂ ಸಮಾಶ್ರಯೇಽದ್ಯ ತೇ ಕೃಪಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಪಾಲಯಾಶು ತೇ ಸುತಂ ಕೃಪಾಲಯೋಽಸಿ ಸಂತತಮ್ ।
ವಿಪಾಟಯಾಘಸಂತತಿಂ ಸುಪೂರಯಾಶು ಸತ್ಕೃತಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮದೀಯಚಿತ್ತಸದ್ಮನಿ ತವೈವ ಪಾದಪಂಕಜಮ್ ।
ನಿಧಾಯ ಪಾದಸೇವಕಂ ವಿಧಾಯ ಮಾಂ ಪ್ರಪಾಲಯ ॥ ೫ ॥

ಅನ್ನಾದಿವಸ್ತ್ರವರರತ್ನಹಿರಣ್ಯಕೋಶ-
ಮಜ್ಞಾನನಾಶಕಮತಿಂ ಚ ಸುಬುದ್ಧಿಸಾರಮ್ ।
ಸತ್ಪುತ್ರಮಿತ್ರಸುಕಳತ್ರಪರತ್ರಸೌಖ್ಯಂ
ದತ್ವಾಽಥ ಪಾಹಿ ಸತತಂ ತವ ದಾಸದಾಸಮ್ ॥ ೬ ॥

ಬೃಂದಾವನಸ್ಥಮರವಿಂದದಳಾಯತಾಕ್ಷಂ
ಬೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಗಣಮಧ್ಯಗತಂ ಯತೀಶಮ್ ।
ವಂದೇಽಹಮುತ್ತಮಗುಣಾಂಬುಧಿಮಾರ್ಯಪೂಜ್ಯಂ
ಮಂದಾರವೃಕ್ಷಮನಿಶಂ ಭಜತಾಂ ಜನಾನಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಬೃಂದಾನಂ ತ್ರಿದಶಮಂದಿರತುಲ್ಯಭಾಸಂ
ವಂದಾರುಬೃಂದಸುಖಕಂದಮನಂತಪುಣ್ಯಮ್ ।
ವಂದಾಮಹೇಸತತಸುಂದರಸಾಂದ್ರನೀಲಂ
ಮಂದಾರಸನ್ನಿಭಮನೇಕ ವಿಚಿತ್ರಚರ್ಯಂ ॥ ೮ ॥

ಯತ್ಕಾಮಧೇನುಸಮನಿರ್ಮಲಪಾದುಕೇ ಸ್ತಃ
ಯತ್ರೈವ ಸದ್ಗುರುವರಃ ಖಲು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಃ ।
ಯತ್ರೈವ ಸಂಸೃತಿವಿನಾಶಕಮೃತ್ತಿಕಾ ಚ
ಬೃಂದಾವನಂ ತದಿದಮದ್ಯ ಭಜಾಮಿ ಧನ್ಯಃ ॥ ೯ ॥

ಅದ್ಯಾಪಿ ವಿಜ್ಞಜನಸಂತತಿಮಂತ್ರಪೂತಂ
ಸಂತೋ ಭಜಂತಿ ಹಿ ನಿತಾಂತಮಚಿಂತ್ಯಶೋಭಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಸತೀಧನಸುತಾದಿಕಮರ್ಥಜಾತಂ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ತದ್ಗುಣಗಣಾನಭಿಕೀರ್ತಯಂತಿ ॥ ೧೦ ॥

ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸದ್ಗುರುವರಂ ವಿಬುಧಾಶ್ಚ ನಿತ್ಯಂ
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯಂತಿ ಹಿ ಪರಾರ್ಥನಿಧಿಂ ಯತೀಶಮ್ ।
ಸಂಮೋದಜಾಲಮನುಭೂಯ ಗುರೋಃ ಪ್ರಸಾದಾ-
ದವ್ಯಾಹತಾಂ ಶ್ರಿಯಮನಂತಫಲಂ ಚ ಯಾಂತಿ ॥ ೧೧ ॥

ಆಕರ್ಣ್ಯ ವಾರ್ತಾಂ ಅಭಿತೋ ಜನೇಭ್ಯಃ
ಗುರೋಸ್ತು ಚರ್ಯಾಂ ಅನಘಾಂ ತ್ವದೀಯಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ಪಾದಯುಗಂ ನ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ಮಾಮದ್ಯ ಕಾರುಣ್ಯದೃಶಾ ಪುನೀಹಿ ॥ ೧೨ ॥

ವಿದ್ವನ್ಮಂಡಲಮಂಡಿತಾಮರವರ ಪ್ರದ್ಯೋತಮಾನೋಽನಿಶಂ
ಪ್ರೋದ್ಯದ್ದೇವಜನಾಳಿಪೂಜಿತಮಹಾಕೀರ್ತಿರ್ಗುಣೈಃ ಕೋಮಲಃ ।
ಮದ್ಹೃದ್ವ್ಯೋಮಸುಮಂದಿರಾಗ್ರವಿಲಸದ್ದೇವಾಧಿದೇವೋ ಗುರುಃ
ಖದ್ಯೋತಾರ್ಕಸಮಸ್ತಧಾಮಲತನುರ್ದದ್ಯಾದಮೋಘಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕರಧೃತವರದಂಡಃ ಕಾಮಿತಾರ್ಥೈಕಶೌಂಡಃ
ಪರಿಹೃತಭವತಾಪಃ ಪಾಪದುರ್ಧ್ವಾಂತದೀಪಃ ।
ಚರಗಣಪರಿಪಾಲಃ ಚಾರುಚಿತ್ತೈಕಲೋಲಃ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಃ ಪಾತು ಮಾಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೧೪ ॥

ವಿಲೋಕನಂ ಮೇ ಗುರುವರ್ಯ ಗಾತ್ರೇ
ಶಿರೋಽಸ್ತು ಗುರ್ವಂಘ್ರಿಯುಗಪ್ರಣಾಮೇ ।
ಕರೌ ಗುರೋರ್ಮಂದಿರಮಾರ್ಜನೇ ಸ್ತಾಂ
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೇ ತಿಷ್ಠತು ಪಾದಯುಗ್ಮಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತದಂಗಸಂಗೇ ಮಮ ಗಾತ್ರಮಸ್ತು ಘ್ರಾಣಂ ಚ ತತ್ಪಾದಯುಗಾಬ್ಜಗಂಧೇ ।
ಜಿಹ್ವಾ ಚ ತತ್ಸದ್ಗುಣಗಾನಕೃತ್ಯೇ ವಾಕ್ಯಂ ಚ ಮೇ ತದ್ಗುಣವರ್ಣನೇ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

[೧೫]ಗುರೋಃ ಕಥಾನಾಂ ಶ್ರವಣೇ ಶ್ರುತೀ ಮೇ
ಮನಸ್ಸದಾ ಸದ್ಗುರುನಾಮಚಿಂತನೇ ।
ಸರ್ವಾಣಿ ಮೇ ಜ್ಞಾನಮಯಾನಿ ಖಾನಿ
ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯೈಃ ಯಾಂತು ಗುರೂತ್ತಮಂ ತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಮಮ ಸ್ವಾಮೀ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಗುರುರ್ಮಮ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಪ್ರಿಯೋ ದೇವಃ ರಾಘವೇಂದ್ರಾತ್ಪರೋ ನ ಹಿ ॥ ೧೮ ॥

ಯಾನ್ಯೇವ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮಯಾ ಕೃತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ತೇನ್ಯೈವ ಕೃತಾನಿ ನಿತ್ಯಮ್ ।
ಸುಖಾನಿ ದುಃಖಾನಿ ಭವಂತಿ ನಿತ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಿತಾನ್ಯೇವ ಗುರೋಃ ಪದಾಬ್ಜೇ ॥ ೧೯ ॥

---

೧೫ ನಿನ್ನ ಕಥೆಗಳ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿಸೊ - ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು

ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಮೇ ಗತಿರಾತ್ಮ ಬಂಧುಃ ಭ್ರಾತಾ ಸಖಾ ಮೇ ಪರದೇವತಾ ಚ ।
ರಾಜಾ ಗುರುಃ ಸರ್ವಮಪಿ ತ್ವಮೇವ ಯನ್ಮೇ ಹಿತಂ ದೇವ ತದೇವ ದೇಹಿ ॥ ೨೦ ॥

ಶರೀರಚೇಷ್ಟಾ ಮಮ ತೇ ಪ್ರಣಾಮಃ ಸ್ತುತಿಸ್ತು ವಾಗಿಂದ್ರಿಯವೃತ್ತಿರಸ್ತು ।
ಸರ್ವಾ ಮನೋವೃತ್ತಿರನುಸ್ಮೃತಿಸ್ತೇ ಸರ್ವಂ ತ್ವದಾರಾಧನಮೇವ ಭೂಯಾತ್ ॥ ೨೧ ॥

ಜನ್ಮಾಂತರೇ ತಸ್ಯ ಗೃಹೇ ಜನಿಶ್ಚ ತತ್ರೈವ ವಾಸಃ ಖಲು ಮೇ ಸದಾಸ್ತು ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಂ ಚ ಮೇ ಸ್ಯಾತ್ ಅನಂತಕಾಲೀನಸುಪುಣ್ಯರಾಶಿಃ ॥ ೨೨ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಚರಣದ್ವಯಸೇವಿನಾ ।
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಚಿತಂ ಸ್ವಾಮಿನಾ ಮಯಾ ॥ ೨೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

* * *

೩೧. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾರ್ಥನಾ

❑❑

ಇದೂ ಸಹ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿರುವ ಕೃತಿ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಪಾದ-ದಾಸ್ಯವೊಂದನ್ನೇ ಯಾಚಿಸುವ ದಾಸರು ಈ ಸಂಸಾರದ ವಿವಿಧ ವೈಭವ, ವೈಭೋಗಗಳು ನಶ್ವರ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಯರೇ ವದಾನ್ಯರು, ಸುಮಾನ್ಯರು, ವರೇಣ್ಯಾ, ಶರಣ್ಯರು ಎಂದು ದಾಸರ ಅಭಿಮತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಅಭೀಷ್ಟ-ಫಲ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಅಹೀಶಾಂಶಮೀಶಂ ಸಮೀರೇಣ ಯುಕ್ತಂ
ಸರೋಜಾಯತಾಕ್ಷಂ ಸುದಾಸ್ಯೈಕಪೂಜ್ಯಮ್ ।
ವದಾನ್ಯಂ ಸುಮಾನ್ಯಂ ವರೇಣ್ಯಂ ಶರಣ್ಯಂ
ಗುರುಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಸದಾಽಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ಸದಾ ಮಂದಹಾಸಂ ಸುಪೂರ್ಣೇಂದುವಕ್ತ್ರಂ
ಲಸಚ್ಚೇಲಭೂಷಂ ಸ್ಮರಸ್ಯಾತಿದೂರಮ್ ।
[1]ನಮತ್ಕಾಮಧೇನುಂ ಹರಂತಂ ಮನೋ ಮೇ
ಅಘಧ್ವಂಸಿನಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜಾಮಿ ॥ ೨ ॥

೧ ಭಜತಾಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾಯ ನಮತಾಂ ಕಾಮಧೇನವೇ - ಶ್ರೀರಾಯರ ಸ್ತೋತ್ರ

[1]ಭಜತ್ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ ಭವಾಬ್ಧ್ಯೇಕಪೋತಂ
ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥಂ ಕವೀಂದ್ರಾಬ್ಜಮಿತ್ರಮ್ ।
ಧರಾದೇವಪಾಲಂ ರಮಾನಾಥಲೋಲಂ
ತ್ಯಜತ್ಕಾಮಜಾಲಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ३ ॥

ನ ಯಾಚೇ ಗಜೇಂದ್ರಂ ನರೇಂದ್ರಾಧಿಪತ್ಯಂ
ನ ಯಾಚೇಽಮರತ್ವಂ ನ ಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯಮ್ ।
ನ ಜಾಯಾಂ ನ ಪುತ್ರಂ ನ ಶಿಷ್ಯಾಲಿಮನ್ನಂ
ನ ಭಾಗ್ಯಂ ಗುರೋ ದೇಹಿ ತೇ ಪಾದದಾಸ್ಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ಘನಾನಂದಸಾರಂ ನವಾಂಭೋದನೀಲಂ
ಮುರಾರಾತಿಮಿತ್ರಂ ತ್ರಿಲೋಕೀಶರಣ್ಯಮ್ ।
ಪರಾಭೂತಶೋಕಂ ಸುರಾರಾತಿಜಾತಂ
ರಮಾನಾಥಪೋತಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಧರಾದೇವದಂತಾಂಶುಜಾತಸ್ರವಂತೀ-
ತಟೋಲ್ಲಾಸಿ ರಾಮಾಭಿರಾಮಾಂಘ್ರಿದಾಸಮ್ ।
ಸುಧಾಮ್ನಾಂ ಲಲಾಮಂ ಕೃತೋದ್ದಾಮಚರ್ಯಂ
ಪರಿವ್ರಾಡಧೀಶಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೬ ॥

[2]ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥಾಬ್ಧಿಮೀನಾಯಮಾನಂ
ಸುಗೇಯಂ ಸುಬೋಧಂ ಸುಲೀಲಾಂಶುಜಾಲಮ್ ।
ಮಹಾನಂದಗಾಢಂ ಸದಾ ಸದ್ವಿನೋದಂ
ಗುರುಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ಸಾರ್ವಭೌಮಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ
ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ।
ನಮಸ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ
ನಮಸ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಲೋಕಕ್ಷೇಮಾಭಿಲಾಷಿಣಾ ।
ಸ್ವಾಮಿನಾ ರಚಿತಾ ಸೈಷಾ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

---

೧ **ಭಜತಾಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾಯ ನಮತಾಂ ಕಾಮಧೇನವೇ** - ಶ್ರೀರಾಯರ ಸ್ತೋತ್ರ

೨ **ಮಾಗಧರಿಪುಮತಸಾಗರಝುಷಸಮಾಮೋಘಮಹಿಮ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ**
- ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು

೩೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಕರ್ತೃಗಳಾಗಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಹಾಮಂತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಂತ್ರವು ಸರ್ವಪಾತಕ-ನಾಶಕವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ವಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ರ'ಕಾರದಿಂದ ರೋಗನಿವಾರಣೆಯು, 'ಘ'ಕಾರದಿಂದ ಬಲ, ಪುಷ್ಟಿ, ಆಯುಷ್ಯ, ತೇಜಸ್ಸು ವರ್ಧಿಸುವುದೆಂದು, 'ವ'ಕಾರದಿಂದ ವಾಂಛಿತಸಿದ್ಧಿ, 'ದ್ರ'ಕಾರದಿಂದ ಅಘರಾಶಿಯ ದ್ರವಣ, 'ಯ'ಕಾರದಿಂದ ಯಮಬಾಧೆಯ ನಿವಾರಣೆ, 'ನ'ಕಾರದಿಂದ ನರೇಂದ್ರಪದವಿ, 'ಮ'ಕಾರದಿಂದ ಮಹೇಂದ್ರನ ಐಶ್ವರ್ಯ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಶ್ರೀದಾಸರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರ-ಪಠಣದಿಂದ ಗುರುಪ್ರಸಾದ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಗುರುರಾಜಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಸ್ಯಾತ್ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶನಮ್ ।
ಏಕೈಕಮಕ್ಷರಂ ಚಾತ್ರ ಸರ್ವಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಕಾರೋಚ್ಚಾರಮಾತ್ರೇಣ ರೋಗಹಾನಿರ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಘಕಾರೇಣ ಬಲಂ ಪುಷ್ಟಿಃ ಆಯುಃ ತೇಜಶ್ಚ ವರ್ಧತೇ ॥ ೨ ॥

ವಕಾರೇಣಾತ್ರ ಲಭತೇ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥಾನ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ದ್ರಕಾರೇಣಾಘರಾಶಿಸ್ತು ದ್ರಾವ್ಯತೇ ದ್ರುತಮೇವ ಹಿ ॥ ೩ ॥

ಯಕಾರೇಣ ಯಮಾದ್ಬಾಧೋ ವಾರ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ನಕಾರೇಣ ನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಪದಮಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೪ ॥

ಮಕಾರೇಣೈವ ಮಾಹೇಂದ್ರಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಯಾತಿ ಮಾನವಃ ।
ಗುರೋರ್ನಾಮ್ನಶ್ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಅಪೂರ್ವಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ ॥ ೫ ॥

ತನ್ನಾಮಸ್ಮರಣಾದೇವ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರಸಿಧ್ಯತಿ ।
ತಸ್ಮಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುಪಾದರತಸ್ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಇತ್ಯಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರತಃ ।
ಸರ್ವಾನ್ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೭ ॥

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಾವೃತ್ತಿಂ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕರೋತಿ ಯಃ ।
ತಸ್ಯ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಸ್ಸ್ಯಾತ್ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೮ ॥

ಏತದಷ್ಟಾಕ್ಷರಸ್ಯಾತ್ರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವೇತ್ತಿ ಕಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಪಠನಾದೇವ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ ೯ ॥

ಸ್ವಾಮಿನಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಗುರುಪಾದಾಬ್ಜಸೇವಿನಾ ।
ಕೃತಮಷ್ಟಾಕ್ಷರಸ್ತೋತ್ರಂ ಗುರುಪ್ರೀತಿಕರಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೩೩. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರನ್ನು ಕುರಿತು ಎಂಟು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥ-ದಾಸರು ಸ್ತೋತ್ರಗೈದಿರುವರು. 'ಆಪಾದಮೌಲಿಪರ್ಯಂತಂ ಗುರೂಣಾಂ ಆಕೃತಿಂ ಸ್ಮರೇತ್' ಎಂಬ ವಚನದಂತೆ ಶ್ರೀರಾಯರ ಆಪಾದಮೌಲಿಪರ್ಯಂತ ಆಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿರದೇ, ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತವಾದ ಕಾವ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಕಟಾಕ್ಷ ವೈಭವ ಲೇಶದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿರುವೆನೆಂದು ವಿನಮ್ರ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಪಾಹಿ ಗುರುವರ ಪಾಹಿ ಯತಿವರ ಪಾಹಿ ಪಾಪವಿನಾಶನ ।
ಪಾಹಿ ಕೌತಳಕ್ಷೇತ್ರನಿಜಕೃತಮಂದಿರ ಪ್ರಿಯ ಸುವ್ರತ ॥

ಇಂದುಬಿಂಬನಿಭಾಸ್ಯಸಾರಸಲೋಚನಂ ಶುಭವಾಚನಂ
ಕುಂದಕುಡ್ಮಲದಂತಶೋಭಿರದಚ್ಛದಂ ಪರಿತುಷ್ಟಿದಮ್ ।
ಸುಂದರೋರುಸುಕರ್ಣನಾಶಿಕಮಂಡಿತಂ ವರಪಂಡಿತಂ
ಶ್ರೀದಮದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕರಿಕರೋಪಮಬಾಹುಭೂಷಿತಕಂಧರಂ ಗುಣಬಂಧುರಂ
ದರವರೋಪಮಕಂಠರಾಜಿತವಕ್ಷಸಂ ಕರುಣಾರಸಮ್ ।
ವರತನೂದರಮಧ್ಯಸಂಸ್ಥಿತನಾಭಕಂ ಪ್ರತಿನಾಯಕಂ
ಪತಿತಪಾವನರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪರಮಸುಂದರರೋಮರಾಜಿವಿರಾಜಿತಂ ಹ್ಯಪರಾಜಿತಂ
ಪರವಳಿತ್ರಯಭಾಸಮಾನಸುಕೋಮಲಂ ಶ್ರಿತಪಾಲಕಮ್ ।
ಪರಮಮಧ್ಯವಿರಾಜಿತಾಮಲದಾಮಬದ್ಧಪಟಚ್ಛರಂ
ಪತಿತಪಾವನರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸುಂದರೋರುಯುಗೇನ ನಿರ್ಜಿತರಂಭಕಂ ಶುಭಜಾನುಕಂ
ಕುಂಭಿರಾಜಕರೋಪಮೋರುಸುಜಂಘಕಂ ಶುಭಗುಲ್ಫಕಮ್ ।
ಅಂಬುಜೋಪಮಚಾರುಪಾದಸುಮಂಡಿತಂ ನಖರಂಜಿತಂ
ಶ್ರೀದಮದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾದಪೀಠಯುಗಾಂಚಿತಾಂಘ್ರಿಸುಕೋಮಲಂ ಕರುಣಾಲಯಂ
ಮೇದಿನೀಸುರಮಂಡಲೋಚ್ಛ್ರಯಕಾರಿಣಂ ಮಲಹಾರಿಣಮ್ ।
ಮೋದಬೋಧಕರಂ ನವಾಂಬುದನೀಲದೇಹವಿರಾಜಿತಂ
ಶ್ರೀದಮದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ಚಾರುಚೇಲವಿರಾಜಿತಾಮಲವೇಷಕಂ ಹರಿತೋಷಕಂ
ಸಾರಗಂಧಸುನಾಮಲಾಂಛನಧಾರಿಣಂ ಭುವಿ ಚಾರಿಣಮ್ ।
ಚಾರುದೈವತದಾಮಮೌಕ್ತಿಕಹಾರಿಣಂ ಗುಣಶಾಲಿನಮ್
ಧೀರಮದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೬ ॥

ಲಸಿತಪುಂಡ್ರಸುಶೋಭಿತಾಕ್ಷತಫಾಲಕಂ ಶುಭಲೀಲಕಂ
ಕುಸುಮದಾಮಸುಶೋಭಿತಾಮಲಮಸ್ತಕಂ ಶುಭದೇಹಕಮ್ ।
ಉಷಿತನಿರ್ಜರಸಂಘಮಂಡಿತಧಾಮಕಂ ಜನವಂದಿತಂ
ಪತಿತಪಾವನರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೭ ॥

ವಂದಿತಾಮಲಸಜ್ಜನಾಳಿಸುಕಾಮದಂ ಶ್ರಿತಮೋಕ್ಷದಂ
ಇಂದಿರಾಧವಪಾದವಾರಿಜಷಟ್ಪದಂ ಮಮ ಸತ್ಪದಮ್ ।
ವಂದನೀಯಶುಭೋರುಸದ್ಗುಣರಾಜಿತಂ ಜಿತಮನ್ಮಥಂ
ತಂ ಭಜೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುರೋತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೮ ॥

ಧೀರಸದ್ಗುರುಪಾದಪಂಕಜಸೇವಿನಾ ಶುಭಕಾಮಿನಾ
ಸ್ವಾಮಿನಾ ಶ್ರುತಿಚಾರಿಣಾ ಗುರುಪಾದಪಂಕಜಸೇವಿನಾ ।
ಸಾರಸದ್ಗುಣವರ್ಣನಾತ್ಮಕಮಷ್ಟಕಂ ಗುರುತುಷ್ಟಿದಂ
ಪೂರಿತಂ ಪ್ರಭುರಾಘವೇಂದ್ರಕಟಾಕ್ಷವೈಭವಲೇಶತಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೩೪. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಆಪಾದಮೌಲಿಪರ್ಯಂತವರ್ಣನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ಗುರುಗಳನ್ನು ಆಪಾದ-ಮೌಲಿಪರ್ಯಂತ ಹೇಗೆ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರುಹಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಸರ್ವಾವಯವಗಳ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯದ ಪ್ರಭಾವ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದಾಸರು ಮಾಡಿದ ಈ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ - ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರಗಳು ಇದ್ದು, ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕಾವ್ಯಮಯವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ.

❑❑

ತಂ ನಮಾಮಿ ಮುನಿವೃಂದವಂದಿತಂ ಮಂದಹಾಸಮುಖಸುಂದರದ್ಯುತಿಮ್ ।
ಕುಂದಕೋಕನದಕಾಂತಿಬಂಧುರಂ ವಂದಿತಾಮರಸುಭೂಜಸನ್ನಿಭಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಂಜಲೋಚನಸುಫಾಲನಾಶಿಕಂ ಮಂಜುಲೋಕ್ತಿಜನರಂಜಕಂ ಸದಾ ।
ಸೂರ್ಯಪುಂಜಸಮಕಾಂತಿಸಂಯುತಂ ಕಂಬುತುಲ್ಯಶುಭಕಂಠರಂಜಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಾರಿಜಾಕ್ಷಮಣಿಹಾರಕಂಧರಂ ಚಾರುದಿವ್ಯತುಲಸೀವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಸಾರಫುಲ್ಲಸುಮನೋಭಿಶೋಭಿತಂ ನೀರಜಾಧವಸುಪಾದಮಾನಸಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪೀನಗೌರಪರಿವೃತ್ತಕಂಧರಂ ದಾನಶೋಭಿತಕರಂ ಸುವರ್ಚಸಮ್ ।
ಶ್ರೀನಿವಾಸಕೃತವಾಸಮಾನಸಂ ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಮನಿಶಂ ಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಬಿಂಬಮೂರ್ತಿಪದಚಿಂತನೋದ್ಯತಂ ಶಂಬರಾರಿಸುರವೃಂದಸೇವಿತಮ್ ।
ನಾರಸಿಂಹಪದಪದ್ಮಸೇವಿನಂ ರಾಮಗಾಮಿನಮುಪಾಶ್ರಯೇ ಗುರುಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸುಂದರೋದರವಿಲಾಸಿರೇಖಕಂ ಸಿಂಧುರಾಜಪರಿವರ್ತನಾಭಿಕಮ್ ।
ಬೃಂದವಾಲುಕನಿತಂಬಶೋಭಿತಂ ತುಂದಿದೇಶಕಟಿಭಾಗರಂಜಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಮೂಲರಾಮಶುಭವಿಗ್ರಹಾರ್ಚಕಂ ಮಾನವಾಲಿಸುಖದಾಯಕಂ ಸದಾ ।
ಸಾನುರಾಗಮತಿದಾನದೀಕ್ಷಿತಂ ದಾನಸಂಜಿತಸುರದ್ರುಮಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಊರುಯುಗ್ಮವಿನಿವರ್ತಿರಂಭಕಂ ಶುದ್ಧಜಾನುಲಲಿತಂ ಸುಜಂಘಿನಮ್ ।
ಕಂಬುಕಂದಸುಸಮಾನಗುಲ್ಫಕಂ ಅಂಬುಜೋಪಮಸುಪಾದಯುಗ್ಮಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶಾರದೇಂದುಸುಕಲಾನನಖಿತ್ವಿಷಂ ಚಾರುಸಂಚರಣವಶ್ಯಸಜ್ಜನಮ್ ।
ಧೀರರಾಜಗುರುರಾಜಪುಂಗವಂ ಸಂಶ್ರಯೇ ಮಮ ಹಿ ಜೀವಿತೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸ್ವಾಮಿರಾಜಮವ ಮಾಂ ಗುರೂತ್ತಮ ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕದೃಶಾ ವಿಲೋಕಯ ।
ತ್ವಾಂ ಭಜಾಮಿ ಶರಣಂ ದಯಾನಿಧೇ ನೌಮಿ ತೇ ಪದಸರೋಜಮಾತ್ರಕಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ ತವ ಪಾದಸೇವಿನಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಪರಮಮಿಷ್ಟಮಂಜಸಾ ।
ಮಾನಸಂ ಮಮ ನಿವಿಶ್ಯ ಸದ್ಗುರೋ ದರ್ಶಯಸ್ವ ತವ ರೂಪಮಕ್ಷಯಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ವಾಮಿನಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಗುರುಪಾದಾಬ್ಜಸೇವಿನಾ ।
ಆಪಾದಮೌಲಿಪರ್ಯಂತಸ್ತೋತ್ರಂ ವಿರಚಿತಂ ಮಯಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಆಪಾದಮೌಲಿಪರ್ಯಂತವರ್ಣನಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೩೫. ಸರ್ವಕರ್ಮಸಮರ್ಪಣಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಅಂತರಂಗಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಗುರು-ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು. ತಮ್ಮ ಸರ್ವಾವಯವಗಳು ಹೇಗೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ದಾಸರು ಇಲ್ಲಿ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ - ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ - ಮನಸ್ಸು-ಗಳು ಗುರುರಾಜರಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಗುರ್ವಂತರ್ಗತ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸರ್ವಕರ್ಮಸಮರ್ಪಣಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ರಾಘವೇಂದ್ರ ದಯಾಸಾಂದ್ರ ಸಂಯಮೀಂದ್ರ ಸತಾಂ ಪ್ರಿಯ ।
ವಿಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯವೈಭವದಾಯಕ ॥ ೧ ॥

ಅಜ್ಞಾನಾಲಸ್ಯನಿದ್ರಾರ್ತಿದಾರಿದ್ರ್ಯಾಮಯನಾಶಕ ।
ದುಃಖೋದ್ರೇಕಂ ಸುವಿದ್ರಾವ್ಯ ಸುಖೋದ್ರೇಕಂ ಕುರು ಪ್ರಭೋ ॥ ೨ ॥

ಭವಾಬ್ಧಿಮಗ್ನಂ ಭವತಾಪತಪ್ತಂ ಭವೈಕಸುಪ್ತಂ ಭವಭಾವದೃಪ್ತಮ್ ।
ಭವಾಂಧನೇತ್ರಂ ಭವಭೀತಗಾತ್ರಂ ಭವತ್ಸುಮಿತ್ರಂ ಖಲು ತತ್ರ ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಪಾಹಿ ಬಾಲಂ ರತಿಜಾಲಶೀಲಂ ವಿಶಾಲಲೀಲಂ ವನಿತಾಸು ಲೋಲಮ್ ।
ಅಕಾಮ್ಯಕಾಮಂ ವಿನಯಾದಪೇತಂ ಸುತೇಷು ಲೋಲಂ ಸುಖಸಾರಭೀಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ವನ್ನಾಮಗೀತಂ ವದನೇ ಮದೀಯೇ ತ್ವತ್ಸೌಮ್ಯರೂಪಂ ಹೃದಯೇ ಮಮಾಸ್ತು ।
ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮೋದಕಮಸ್ತು ಶೀರ್ಷೇ ತ್ವದರ್ಪಿತಾನ್ನಂ ಜಠರೇ ಭವೇನ್ಮೇ
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಸಂಗಃ ಪ್ರಭವೇನ್ಮಮೈವ ತ್ವತ್ಸನ್ನಿಧಿಸ್ಯಾನ್ಮಮ ಸಾರ್ವಭೌಮ! ॥ ೫ ॥

ತ್ವತ್ಕ್ಷೇತ್ರಗೌ ಮೇ ಚರಣೌ ಭವೇತಾಂ ಕರೌ ಭವೇತಾಂ ತವ ಪೂಜಕೌ ಮೇ ।
ತ್ವನ್ಮೂರ್ತಿದೃಷ್ಟೌ ನಯನೇ ಭವೇತಾಂ ಶಿರೋ ಭವೇನ್ಮೇ ನಮನೇ ಚ ದೇವ ॥ ೬ ॥

ಕರ್ಣೌ ಭವೇತಾಂ ತವ ಸತ್ಕಥೋದಯೇ ಜಿಹ್ವಾ ಭವೇನ್ಮೇ ಗುಣಗಾನಕರ್ಮಣಿ ।
ಕ್ರಿಯಾ ಭವೇನ್ಮೇ ತವ ಪಾದಸೇವನೇ ಬುದ್ಧಿರ್ಭವೇನ್ಮೇ ತವ ಭಕ್ತಿಭಾವನೇ ॥ ೭ ॥

ಮನೋ ಭವೇನ್ಮೇ ತವ ಪಾದಪಂಕಜೇ ಚಿತ್ತಂ ಸ್ಥಿರಂ ಸ್ಯಾತ್ತ್ವಯಿ ಸಂತತಂ ಮಮ ।
ಸರ್ವಾಣಿ ಮೇ ಕಾನಿ ಭವತ್ಪರಾಣಿ ಭೋಃ ಸದೈವ ತೇ ಸ್ಯಾನ್ಮಯಿ ಸತ್ಕೃಪಾ ಗುರೋ! ॥ ೮ ॥

ಯದ್ಯತ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಮಯಾ ನಿರಂತರಂ ತದೇವ ತೇ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಭವೇದ್ಗುರೋ ।
ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ತ್ವಂ ಕರುಣಾರ್ಣವ ಪ್ರಭೋ ತದ್ದೇಹಿ ಮೇ ತ್ವತ್ಪದಯುಗ್ಮಪಂಕಜಮ್ ॥ ೯ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಪದಪಂಕಜಸೇವಿನಾ ।
ರಚಿತಂ ಸ್ವಾಮಿನಾಮ್ನಾऽದ್ಯ ಸರ್ವಕರ್ಮಸಮರ್ಪಣಮ್ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಸಮರ್ಪಣಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೩೬. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದೊಂದು ಕವಚರೂಪದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ತನ್ನನ್ನು ತೊಟ್ಟವನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಆಪತ್ತು ತಟ್ಟದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಕವಚದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಹೊರಟ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತೋತ್ರ-ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವೆನಿಸಿದ ಇಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವಂತೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ ೩ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ೧೦ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದವರೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಯರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಶ್ರೀರಾಯರಲ್ಲಿ

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಕವಚಧಾರಣೆಯ ಫಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿ ನಮಗೆ ಪರಮೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನಾಮ್ನೈವ ಸ್ವಾಂಗನ್ಯಾಸಂ ತು ಕಾರಯೇತ್ ।
ತೇನೈವ ದಾರ್ಢ್ಯಂ ದೇಹಸ್ಯ ಭವತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಶಿರಃ ಪಾತು ಫಾಲಂ ಪಾತು ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಶ್ರೋತ್ರೇ ಪಾತು ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮುಖಂ ಪಾತು ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೨ ॥

ನೇತ್ರೇ ಪಾತು ಗುರುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಘ್ರಾಣಂ ಪಾತು ಮಹಾಮನಾಃ ।
ಗಂಡೇ ಪಾತು ಗುಣಾಂಬೋಧಿಃ ಕಪೋಲೇ ಕಾಮಿತಪ್ರದಃ ॥ ೩ ॥

ಊರ್ಧ್ವೋಷ್ಠಂ ವಿಬುಧಃ ಪಾತು ಹ್ಯಧರೋಷ್ಠಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಃ ।
ದಂತಾಲಿಂ ದೇಶಿಕಃ ಪಾತು ಜಿಹ್ವಾಂ ಪಾತು ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೪ ॥

ಚುಬುಕಂ ಚತುರಃ ಪಾತು ಕಂಠಂ ಪಾತು ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಸ್ಕಂಧೇ ಪಾತು ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಭುಜೌ ಚ ಸುರವಂದಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಬಾಹೂ ಪಾತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಹಸ್ತೌ ಸರ್ವಜ್ಞಸತ್ತಮಃ ।
ಹೃದಯಂ ಹರಿಭಕ್ತಸ್ತು ಕಕ್ಷೌ ಪಾತು ವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥ ೬ ॥

ಕುಕ್ಷಿಂ ಚ ಪಾತು ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ನಾಭಿಂ ಪಾತು ನರಾಂಶಕಃ ।
ಕಟಿಂ ಸುಧೀಂದ್ರತನಯೋ ಜಘನಂ ವ್ಯಾಸಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಪೃಷ್ಠಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯಃ ಪಾತು ಗುಹ್ಯಂ ಗುರುವರಸ್ಸದಾ ।
ಮೇಢ್ರಂ ಪಾತು ಮಹಾಧೀರೋ ವೃಷಣೌ ಧೀಮತಾಂ ವರಃ ॥ ೮ ॥

ಊರೂ ಪಾತು ಮಹೋದಾರಃ ಜಾನುನೀ ಜಯತಾಂ ವರಃ ।
ಜಂಘೇ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ಪಾತು ಗುಲ್ಫೌ ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರಃ ॥ ೯ ॥

ಪಾದೌ ಪಾಪಹರಃ ಪಾತು ಅಂಗುಲೀ ಪಾತು ಭೂತಿದಃ ।
ಸರ್ವಾಂಗಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಸ್ತು ಪಾಯಾನ್ಮಾಂ ಪಾಪಿನಂ ಸದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಏವಮೇತದ್ಗುರೋರ್ನಾಮ್ನಾ ಸರ್ವಾಂಗಂ ರಕ್ಷಯೇತ್ಸುಧೀಃ ।
ತಸ್ಯ ರೋಗಾ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಸಂಚಿತಾ ಅಪಿ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ ೧೧ ॥

ಆಗಾಮಿನೋ ರೋಗಸಂಘಾಃ ನೈವಾಯಾಂತಿ ಕದಾಚನ ।
ನಶ್ಯೇಯುಸ್ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ಸರ್ವೇಷ್ಟಾನಿ ಭವಂತಿ ಚ ॥ ೧೨ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಪದಪಂಕಜಸೇವಿನಾ ।
ಸ್ವಾಮಿನಾ ರಚಿತಂ ರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರಕ್ಷಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೩೭. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವೈಭವಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಗಾನ ಮಾಡುವರಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದದ್ದು. ಇದನ್ನು ಅಶ್ವಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಾಸರು ರಾಯರ ವೈಭವವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು.

❑❑

ಬೃಂದಾವನಸ್ಥ ವರ ಬೃಂದಾರಕೇಂದ್ರ ಶುಭಬೃಂದೈಕದಾನ ನಿಪುಣ ।
ಬೃಂದಾವನಾರ್ಚಕ ಸುಬೃಂದಾವಿಹಾರಿತ ಬೃಂದಾರಕಾಂಶಯುತ ಭೋ ॥
ಬೃಂದಾರಕೈಕ ರತ ಬೃಂದಾರಕಾಪ್ತ ಜನವೃಂದಾವನೈಕ ನಿರತ ।
ಬೃಂದಾಭ ಬೋಧ ಸುಖ ಮಂದಾರ ವೃಕ್ಷನಿಭ ವಂದಾಮಹೇ ತವ ಪದಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮೋಕ್ಷಾದಿದಾನ ಸುರವೃಕ್ಷಾಯಮಾನ, ಮಮ ವಕ್ಷೋರುಮಂಡಲಗತ ।
ಭೀಕ್ಷೊತ್ತಮಾಶು ತವ ಲಕ್ಷ್ಯಾಯಮಾನಮಭಿವೀಕ್ಷಾದ್ಯ ಪಾಲಯ ಗುರೋ ॥
ಪ್ರಕ್ಷೀಣಪಾಪ ವರಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಸೌಖ್ಯಬಲಮಕ್ಷೀಣ ಭೂತಿಮನಿಶಂ ।
ಸುಕ್ಷೇಮ ಮಾಯುರಪರೋಕ್ಷಾಮಲಸ್ವ ಮಮ ದತ್ವಾಶು ಪಾಲಯ ಗುರೋ ॥ ೨ ॥

ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗತತಿ ಪಿಷ್ಟೀಕೃತಾಮಲ ಸದಾ ಬದ್ಧ ಸಾಂದ್ರವಿಭವ ।
ವ್ಯಾಘ್ರಾಹಿ ದುಷ್ಟನೃಪ ದುರ್ಜಾತ ವೃಶ್ಚಿಕ ಮುಖಾನಿಷ್ಟನಾಶ ಚತುರ ॥
ನಿಷ್ಠೀವನೇನ ತವ ಕಷ್ಟಾವಳಿಂ ಮಮ ಭವಾಧಿಂ ಚ ಮೋಚಯ ಗುರೋ ।
ಇಷ್ಟಾರ್ಥದೋಽಸಿ ಪರಶಿಷ್ಟೌಘಪಾಲನ ಸಮರ್ಥೋಽಸಿ ಕೀರ್ತ್ಯಮಹಿಮನ್ ॥ ૩ ॥

ಗಂಭೀರಭಾವ ಜಿತ ಸಿಂಧೋ ಸುಮೌನಿವರ ಕಾಂತ್ಯಾವಿನಿರ್ಜಿತಿರವೇ ।
ಅಂಭೋಜ ಜಾಪ್ತಪದ ಸಂಭಾವನಾಪ್ತವರ ಜಂಭಾರಿಸತ್ವದ ಗುರೋ ॥
ದಂಭಾದಿ ದೋಷಹರ ಜೃಂಭೀಕೃತಾತ್ಮವರ ಬಿಂಬಾಂಘ್ರಿಕಂಜ ಭಜಕ ।
ಅಂಬಾಪಿತಾಸಿ ಮಮ ಬಿಂಬೋ ಭವಾನ್ನಲು ಸುಡಿಂಬೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ಸುರವರ ॥ ೪ ॥

ತೀರ್ಥೀ ಕೃತಾತ್ಮ ಸುಖತೀರ್ಥೋರು ಶಾಸ್ತ್ರಮುಖ ತೀರ್ಥಾಬ್ಧಿಮಗ್ನ ಹೃದಯ ।
ತೀರ್ಥಾದನಿಷ್ಟಹರ ತೀರ್ಥಾಪ್ತಮೋಕ್ಷಸುಖ ತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪ ಮಹಿತ ॥
ತೀರ್ಥೋರುಭಾಸಿತ ಸುತೀರ್ಥಾತ್ಮಭಾವ, ಪರತೀರ್ಥಾಳಿನಾಶ ಚತುರ ।
ತೀರ್ಥಾಮರಾಳಿವರ ತೀರ್ಥಾಂಘ್ರಿ ಭಕ್ತಿಯುತ ಭೋ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಗುರುವರ ॥ ೫ ॥

ಕಂಜಾಕ್ಷಹಾರಧರ ಕಂಜಾಭಕಂಠಯುತ ಕಂಜಾಭನೇತ್ರಯುಗಲ* ।
ಕಂಜಾತ್ಮ ದೀಪ್ತತನು ಕಂಜಾರಿವದ್ವದನ ಕಂಜಾಂಘ್ರಿದ್ವಂದ್ವ ಶುಭದ ॥
ಕಂಜೋದ್ಭವಾದಿ ಸುರ ಕುಂಜಾಧಿವೇಶಿತ ಹೃದಂಭೋಜ ರಂಜಿತ ಮತೇ ।
ಕುಂಜಾಲಯಸ್ತವರ ಸಂಜೀವನಾದ್ರಿಧರ ಕಂಜೋಪಮಾಂಘ್ರಿ ಭಜಕ ॥ ೬ ॥

ನಕ್ಷತ್ರರೂಪಧರ ನಕ್ಷತ್ರಹಾರಯುತ ನಕ್ಷತ್ರಪಾಲವರದ
ನಕ್ಷತ್ರಲೋಲ ಪರ ನಕ್ಷತ್ರಧಾರಿ ಸಖ ನಕ್ಷತ್ರದಾನ ನಿಪುಣ ।
ನಕ್ಷತ್ರವಂದ್ಯವರ ನಕ್ಷತ್ರಪಾಶಹರ ನಕ್ಷತ್ರವಾಹನ ಗುರೋ
ನಕ್ಷತ್ರನಂದಕರ ನಕ್ಷತ್ರಸಾಲ ಮಮ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಾಶು ದಿಶ ಭೋ ॥ ೭ ॥

ಮಾತಂಗ ಪಾದರತ ಮಾತಂಗ ರತ್ನಧರ ಮಾತಂಗ ಗರ್ಭಹರಣ
ಮಾತಂಗ ಪೋತವರ ಮಾತಂಗ ವಂಶವರ ಮಾತಂಗ ಶೌರ್ಯನಿರಹ ।
ಮಾತಂಗ ದೂತಮತ ಮಾತಂಗ ಪಾಲಕ ಸುಮಾತಂಗ ಸೇವ್ಯ ಪರಮ
ಮಾತಂಗ ಸಂಘಯುತ ಮಾತಂಗವಾಹನ ಸದಾನಂದ ಪಾಲಯ ಗುರೋ ॥ ೮ ॥

ಮಂತ್ರಾತ್ಮಕಾಯವರ ಮಂತ್ರಾಳಿ ಜಾಪಕ ಸುಮಂತ್ರೋರುಭಾಸಿತ ಮತೇ
ಮಂತ್ರಾರ್ಥಬೋಧಕ ಸುಮಂತ್ರೈಕಸಿದ್ಧ ಶುಭ ಮಂತ್ರಾಧಿದೇವ ಕರುಣೇ ।
ಮಂತ್ರಾತ್ಮಭಾವ ಪರಮಂತ್ರೌಘನಾಶಕ ಸುಮಂತ್ರಾರ್ಥಸಾಧಕ ಗುರೋ
ಮಂತ್ರಜ್ಞಪಾಲಯ ಸುಮಂತ್ರಾಲಯಸ್ಥ ಯತಿರಾಜಾಧಿರಾಜ ಕೃಪಯಾ ॥ ೯ ॥

* ಕಂಜೋಪಮಾನಯನ ಎಂಬ ಪಾಠವೂ ಇದೆ.

ಸಿಂಧೂರತೇಜಯುತ ಸಿಂಧೂರಪಾಲ ವರ ಸಿಂಧೂರದಾಯಕ ಗುರೋ
ಸಿಂಧೂರ ಸಂಘಗತ ಸಿಂಧೂರ ಸಾರಮಯ ಸಿಂಧೂರ ಪಾವನತರ ।
ಸಿಂಧೂರಗಹ್ವರಗ ವ್ಯಾಸಾಭಿಧಾನ ವರ ಸಿಂಧೂರ ಪಾಪಹರಣ
ಸಿಂಧೂರಪಾಲ ಸಖ ಸಿಂಧೂರಹಾರಿ ಮಮ ಸಂದೇಹಿ ಸೌಖ್ಯಮತುಲಂ ॥ ೧೦ ॥

ತುಂಗಾತರಂಗಯುತ ಶೃಂಗಾರತೀರಗತ ಯೋಗೀಂದ್ರವಂದ್ಯ ಚರಣ
ಪಾದಾಂಬುಸೇವನ ಸದಾಸಕ್ತದಾಸ ಜನ ಪಂಗ್ವಾದಿ ದೋಷಹರಣ ।
ಶ್ರೀರಂಗಪಾದ ಕೃತರಂಗಾಭಿಯುಕ್ತ ವರ ತುಂಗಾಯಮಾನ ಮಹಿಮ
ರಂಗಾಂಘ್ರಿಸಕ್ತಮನ ರಂಗಾರ್ಚನೇ ನಿರತ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಭೋ ಗುರುವರ ॥ ೧೧ ॥

ಗಾಂಧಾರ ಷಂಶವರ ಗಾಂಧಾರ ಪಾದಗತ ಗಾಂಗಾಯಮಾನ ವರದ
ಗಾಂಧಾರಪಾದ ಕಮಲಾರಾಧನಾಪ್ತವರ ಗಾಂಧಾರದೇವ ಕರುಣೆ ।
ಗಾಂಧಾರಗಾನಕರ ಗಾಂಧಾರ ಭಕ್ತವರ ಗಾಂಧಾರದಾಯಕ ವಿಭೋ
ಗಾಂಧಾರ ಮಂತ್ರರತ ಗಾಂಧಾರ ಕೀರ್ತಿಧರ ಭೋ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಗುರುವರ ॥ ೧೨ ॥

ಸಂವತ್ಸರಾಢ್ಯ ಖಲು ಸಂವತ್ಸರಾನನ ಸುಸಂವತ್ಸರೇಣಯುತ ಭೋ
ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಜಿತ ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರಭವ ಹೇ ಸಂಯಮೀಂದ್ರ ಪರಮ ।
ಸಂವತ್ಸರಾಪ್ತಪದ ಸಂವತ್ಸರಾ ಹರಣ ಸಂಸೇವಿಪಾಲನ ಪಟೋ
ಸಂವತ್ಸರಾರ್ಪಿತ ಸುಸತ್ಕರ್ಮ ಸಂಘಯುತ ಶಶ್ವತ್ಸುಖಂ ದಿಶ ಗುರೋ ॥ ೧೩ ॥

ಗೋಪಾಲ ಪೂಜ್ಯಪದ ಗೋಪಾಲನಾಥವರ ಗೋಪಾಲಸೇವನಪರ
ಗೋಪಾಲವೇದ್ಯನುತ ಗೋಪಾಲಭಾವಿಯುತ ಗೋಪಾಲಬಾಲರತ ಭೋ ।
ಗೋಪಾಲಪೋತಪದ ಪಾಥೋಜಯುಗ್ಮಗತ ಚಿತ್ತಾಭಿರಮ್ಯ ಚರಿತ
ಗೋಪಾಲಗೀತಿರತ ಪಾಪಾಳಿನಾಶಕರ ಮಾಂ ಪಾಲಯಾದ್ಯ ಕರುಣೇ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಪಾದಾಂಬುಜ ದ್ವಿತೀಯ ಸೌಗಂಧ್ಯ ಸಾರ ಮಧುಪಃ
ಸ್ವಾಮಿ ಬುಧಾಳಿ ಗುರುರಾಜಾಯಮಾನ ಗುರುಪಾದಾಬ್ಜ ಭಕ್ತಿಭರಿತಃ ।
ಪಾರಾಯಣಾರ್ಥ ಮಖಿಲಾರಾಧನಾರ್ಹ ಗುರುರಾಜಸ್ಯ ವೈಭವಯುತಂ
ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸೌಖ್ಯ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ವರ್ಧಕಮಿದಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾವಿರಕರೋತ್ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವೈಭವಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೩೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಸಂಸಾರತಾಪದಿಂದ ತಪ್ತವಾದ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ದಾವಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಬೆಂದಿರುವ ಕಾಮದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ, ಸತ್ಕರ್ಮ ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತೊರೆದ, ದುಷ್ಟಕರ್ಮಗಳೆಂಬ ಜಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋದ, ಹರಿ-ಗುರುಭಕ್ತರನ್ನು ಪೂಜಿಸದ, ಕಾಂತೆಗೆ ವಶವಾದ, ಕಾಂತೆಯಿಂದಾಗಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ, ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ, ಶಮದಮಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ ರಹಿತವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮೊರೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರೇ ತನಗೆ ರಕ್ಷಕರು ಅವರ ಪಾದಪದುಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಭಜಿಸಲಾರೆನೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರೇ ರಕ್ಷಕರು, ಧನದಾತರು, ಧಾನ್ಯದಾತರು, ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಾತರೂ, ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು, ಗುರುಗಳು ಎಂದು ಅವರನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರು ಮಹಾಮಹಿಮರು, ಅಪೇಕ್ಷಿತಪ್ರದಾತರು, ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಮನಮಾಡುವವರು, ಕುಷ್ಠಾದಿಮಹಾರೋಗ ನಿವಾರಕರು ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮೂಲಶಿಖರಾಂತ ಸಮಸ್ತವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ನಿಂತ ಭಗವಂತನನ್ನು ನಿರಂತರ ಕಾಣುವ, ಪರಮಾದರದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಪಾದಕೈರವಗಳನ್ನು ನಿರಂತರ ಭಜಿಸುವ ಏಕಾಂತಭಕ್ತರೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಹಸ್ತದಾನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಕರುಣಾಕರ ಸಾರ್ವಭೌಮ
ಶ್ರೀದಾರಪಾದಸರಸೀರುಹಮತ್ತಭೃಂಗ ।
ಶ್ರೀಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಸುವಿರಕ್ತಿಸಮೇತ ದೇವ!
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸಂಸಾರತಾಪಪರಿತಪ್ತಮಿದಂ ಚ ಚಿತ್ತಂ
ದಾರಿದ್ರ್ಯದಾವಪರಿದಗ್ಧಮಭೂಚ್ಚ ವಿತ್ತಮ್ ।
ಕಾಮಾಖ್ಯಜಾಲಪತಿತಂ ಚ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಹ್ಯಸ್ಮೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸತ್ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಪರಿಹೀಣಮತೀವದುಷ್ಟಂ
ದುಷ್ಕರ್ಮವಾರಿನಿವಹೇ ಪರಿತಸ್ಸುಮಗ್ನಮ್ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಪೂಜನವಿಹೀನಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಹ್ಯಸ್ಮೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕಾಂತಾಹೃತಂ ತದನುನಾಶಿತಶಾಂತಚಿತ್ತಂ
ದಾಂತಾದಿಸದ್ಗುಣಗಣೈಃ ಸತತಂ ಪರಾಸ್ತಮ್ ।
ತ್ಯಕ್ತಾಯುಷಂ ಭವಪಯೋಧಿಗತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಾನ್ಯಂ ಭಜಾಮಿ ತವ ಪಾದಸರೋಜಯುಗ್ಮಾತ್
ತ್ವತ್ತೋ ಹಿ ಮೇ ಶರಣಮಸ್ತಿ ಪರತ್ರ ನೇಹ ।
ಏತಾದೃಶಂ ಯತಿವರೋತ್ತಮ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಭೋ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ಭಾರ್ಯಾತ್ಮಜಾಪ್ತನಿಜಬಂಧುಜಲಗ್ರಹೇಣ
ಗ್ರಸ್ತಾತ್ಮಚಿತ್ತಮನಿಶಂ ಸುಖರೂಪನೀರೇ ।
ದುಃಖಾತ್ಮವಹ್ನಿನಿವಹೇ ಪತಿತಂ ಪ್ರಕಾಮಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಾತಾ ತ್ವಮೇವ ಧನದೋ ಬಹು ಧಾನ್ಯದಾತಾ
ವಿದ್ಯಾ ತ್ವಮೇವ ಮತಿದೋ ಘನಕೋಶದಸ್ತ್ವಮ್ ।
ಮಾತಾ ತ್ವಮೇವ ಜನಕೋ ಸಹಜೋ ಗುರುಶ್ಚ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ದೀನಾರ್ತಿಭಂಜನ ವಿಧಾವಸಿ ಚಂಡಭಾನುಃ
ಆಕಾಂಕ್ಷಮಾಣಕುಮುದಾವಲಿಶೀತಭಾನುಃ ।
ಮಚ್ಚಿತ್ತದೋಷತೃಣಜಾಲಕಚಿತ್ರಭಾನುಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕೂಷ್ಮಾಂಡಶಕ್ತಿಮುಖಭೂತಪರೇತಯಕ್ಷ-
ಶಾಕಿನ್ಯಪಾಕರಣಶೋಭಿತಪಾದಪದ್ಮ ।
ಸಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಜಲಗ್ರಹಶಕ್ತಿಹಂತಾ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೯ ॥

ಕುಷ್ಠಾದಿಷಷ್ಟ್ಯಧಿಶತತ್ರಯರೋಗಹಂತಃ
ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಕಾಮ್ಯಫಲದಾಯಕ ಸುಪ್ರಸನ್ನ ।
ನಷ್ಟಾಯುಷಾಂ ಚ ವಿತರನ್ಪರಿಪೂರ್ಣಮಾಯುಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಂಧ್ಯಾಂಗನೇಪ್ಸಿತಸುಪುತ್ರಫಲಪ್ರದಾತಃ
ಸರ್ವಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಮಹಾಫಲದಾನದಕ್ಷ ।
ಸರ್ವಾರ್ಥದಾನವಿಭವಾಜ್ಜಿತಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹಯದುವೀರರಘೂತ್ತಮಾರ್ಯ-
ವಾಸಿಷ್ಠಕೃಷ್ಣಹಯತುಂಡಪದಾಬ್ಜಭೃಂಗ ।
ತತ್ಸೇವನಾಪ್ತಸುರರಾಜಪದಾಧಿರೂಢ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಬೃಂದಾವನಾಖ್ಯಸುರನಂದನಸಾಂದ್ರಸಂಸ್ಥ
ಬೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಗಣಶೋಭಿತಸುಂದರಾಗ ।
ಮಂದಾರುಬೃಂದಪರಿಶೋಭಿತಪಾದಪದ್ಮ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾಷಾಯದಂಡಸುಕಮಂಡಲುಪಂಕಜಾಕ್ಷ-
ಮಾಲಾರ್ಕಭೈಣರುಚಿರಾಜಿನಪೀಠಸಂಸ್ಥ ।
ಮುಗ್ಧಾಂಕಶೋಭಿನಿಜಪಾದಸರೋಜಯುಗ್ಮ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಚೇಲಾಜಿನಪ್ರಮುಖಶೋಬಿತಪೀಠಸಂಸ್ಥ
ಸಂಶೋಭಿತಾಮಲಮಹಾರ್ಘಸದೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ।
ಚಕ್ರಾದಿಪಂಚವರಮುದ್ರಸುಶೋಭಿತಾಂಗ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ನಾರಾಯಣಾದಿವರಮಂತ್ರಜಪೇನ ದೀಪ್ತ-
ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಸಪ್ತತಿಮಹೋಜ್ವಲಮಂತ್ರವರ್ಗ ।
ತತ್ತತ್ಸುವೇದ್ಯಹರಿರೂಪವಿಲೋಕನೇದ್ಧ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಂಗತಶತಾರ್ಕವಿಭೋರುಕಾಂತ್ಯಾ
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನಹರಿಚಾರುಮುಖಾರವಿಂದಮ್ ।
ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಮೋದಮಯಚಾರುಸುಧಾಬ್ಧಿಮಗ್ನ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮೂಲಶಿಖರಾಂತಸಮಸ್ತಶೋಭಿ-
ವ್ಯಾಪ್ತಾತ್ಮರೂಪಮನಿಶಂ ಪರಿತಶ್ಚ ಪಶ್ಯನ್ ।
ತತ್ಪಾದಕಂಜಪರಮಾದರಪೂಜಕೋಽಭೂಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥಸುನಿವಿಷ್ಟನಿಜೈಕಮೂರ್ತೇ
ಸ್ವಾರಾಧನಾಪ್ತಪರಮೋಕ್ಷಸುಖಾರ್ಥಸಾರ ।
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವರಬೋಧಸುಭಾನುಜಾಲ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪದಪಂಕಜರೇಣುಭಾಜಾ
ಸ್ವಾಮೀತಿ ನಾಮಭಜತಾ ಶತಶೋಽವರೇಣ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ ಕರುಣಾಲವಲೇಶತೋಽದ್ಯ
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ಖಲು ಗುರೋರಿಹ ಹಸ್ತದಾನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸ್ವಾಮಿನಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಗುರೋಶ್ಛಾತ್ರೇಣ ಸಾದರಮ್ ।
ಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ಕೃತಂ ಸದ್ಗುರುತುಷ್ಟಿದಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೩೯. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಭಗವಂತರಾಯರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೃಹಸ್ಥ ಟಿಪ್ಪಣೀಕಾರರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆನಿಸಿದ ಇವರು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ ಭಾವದೀಪ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಪ್ರೌಢವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದ ಭಗವಂತರಾಯರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ನಾರಾಯಣ, ಶ್ರೀರಾಮ, ವೇದವ್ಯಾಸ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ ಎಂಬ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನೆಲೆಸಿ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ನರಹರಿ, ವೇದವ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ಐದು ರೂಪಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವನು ಎಂಬುದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಗಮತರ್ಕಚಕ್ರಶಂಖೋಜ್ವಲಃ ಪಂಕಜಪತ್ರನೇತ್ರಃ ।
ಶ್ರೀಭೂಮಿಲೋಲಃ ಸುರವೈರಿಕಾಲಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಭಗವಾನವೇನ್ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಭೂತವಿಜ್ಞಾನಘನಪ್ರದಾತೃಸುಬಾಹುರಕ್ಷಸ್ತಪನಪ್ರಭಾವಃ ।
ಉದಾರಕೋದಂಡವಿಭಾಸಿಪಾಣಿಃ ಪಾಯಾದಪಾಯಾದ್ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೨ ॥

ಮುನೀಂದ್ರವೇಷೋ ಮೃದುಮಂಜುಭಾಷೋ ಹೃದಬ್ಜಸುರತ್ನೈವವಂಶಭರ್ತಾ ।
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಕರ್ತಾ ಸಕಲಾಘಹರ್ತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಽವತು ವೇದಭರ್ತಾ ॥ ೩ ॥

ಉದಾರವೃಂದಾವನಗೋವಿಚಾರೀ ಸಂಪೂರ್ಣಸಂವಿದ್‌ಬಲಭದ್ರಯುಕ್ತಃ ।
ಸತ್ಯಾವಲಂಬಃ ಸುಮುಖೇಂದುಬಿಂಬಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಯದುಪೋಽವತಾನ್ಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕರ್ಮಾಮರಬ್ರಹ್ಮನಯತ್ರಿನೇತ್ರೋ ಭಕ್ತಾರ್ತಿಹಂತಾ ಚ ಹಿರಣ್ಯದಾನಾತ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮುಜ್ಜೃಂಭಿತವಾಮಗಾತ್ರಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಽವತು ಮಾಂ ನೃಸಿಂಹಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜಹೃದಬ್ಜಸಂಸ್ಥಃ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣನರಸಿಂಹತನೂ ರಮೇಶಃ ।
ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತ್ವನೇನ ರಚಿತೇನ ಮಯಾ ಮುಕುಂದಃ ಸ್ತೋತ್ರತಂ ಪ್ರೋತ್ರಿಗುರುರಾಟ್ ಚರಣಾಶ್ರಿತೇನ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭಗವತ್ಕೃತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

೪೦. ಶ್ರೀಗುರುಗುಣಸ್ತವನಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಹಂಸನಾಮಕಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿತವಾದ, ಭವ್ಯವಾದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಉಪೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ತರುವಾಯ ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಯತಿಗಳಾಗಿ ದ್ವೈತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಬರೆದ ಸ್ತೋತ್ರಾತ್ಮಕವಾದ ಸುಂದರಕಾವ್ಯವಿದು. ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಅವರ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರು ಮಾಡಿದ ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು, ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಲು ಬರೆದ ಈ ಕೃತಿಯು ಸ್ರಗ್ಧರಾಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕೃತಿಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀರಾಯರ ವೃಂದಾವನ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಅಲ್ಲಾಡಿತೆಂಬುದು ರೋಚಕವಾದರೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದರೂ ಸತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇದು ಸ್ತವನವಾದರೂ ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಕಾವ್ಯಗುಣಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲು ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟದೇವತೆಯಾದ, ಶ್ರೀಪತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನ ಕಟಾಕ್ಷದ ಸ್ತುತಿ, ಸಕಲವಾಙ್ಮನೋನಿಯಾಕಳಾದ ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾತ್ಮಕ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸ್ತುತಿ, ಹನುಮ-ಭೀಮ-ಮಧ್ವರೂಪಗಳಿಂದ ಅವತರಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ಸ್ತುತಿ, ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ, ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ, ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರ, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರ, ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನೂ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಉಪೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನೂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಗುರುಪ್ರಸಾದವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಗುರುಪ್ರಸಾದ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಅಂತಹ ಗುರ್ವನು- ಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುಗಳ ಗ್ರಂಥಪ್ರಣಯನಾದಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಯರ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಂಥದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನಲ್ಲದೇ ಭೂಗೋಲಸಂಗ್ರಹ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಠಗತಾರ್ಚಾಗತಿಕ್ರಮ, ನವ್ಯದುರುಕ್ತಿಶಿಕ್ಷಾ, ಮೀಮಾಂಸಾನಯದರ್ಪಣ, ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಟಿಪ್ಪಣೀ, ಮಧ್ವಾರ್ಯ, ವಿಷ್ಣುಸೌಭಾಗ್ಯಶಿಖರಿಣೀ ಮೊದಲಾದ ಒಟ್ಟು ೧೨ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವರೆಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ.

ಉನ್ಮೀಲನ್ನೀಲನೀರೇರುಹನಿವಹಮಹಃ ಪುಷ್ಟಿಮುಷ್ಟಿಂಧಯಿಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾದೃಗಂತಪ್ರಚಯಪರಿಚಯೋದಾರಕಿರ್ಮೀರಭಾವಃ ।
ಸ್ವೈರಕ್ಷೀರೋದನಿರ್ಯಚ್ಛಶಿರುಚಿನಿಚಯಾಖರ್ವಗರ್ವಾಪನೋದೀ
ಪಾತು ಶ್ರೀನೇತುರಸ್ಮಾನ್ ಸಪದಿ ಬುಧಜನತ್ರಾಣದಕ್ಷಃ ಕಟಾಕ್ಷಃ ॥ ೧ ॥

ಮಾತಸ್ತ್ವಾಮುಪಕಲ್ಪಿತಾಖಿಲಜಗತ್ಸರ್ಗೇಽಜಭರ್ಗೇಡಿತೇ
ಚೇತೋ ನ ಪ್ರಜಹಾತು ಜಾತುಚಿದಿಹ ಸ್ವರ್ಗೇಽಪವರ್ಗೇಽಪಿ ನಃ ।
ಲಾವಣ್ಯಾದಧರೀಕೃತಾಮರವಧೂವರ್ಗೇ ನಿಸರ್ಗೇ ಹಿತಂ
ಕಾರುಣ್ಯಂ ಕುರು ಮಾ ಕೃಥಾ ಮಯಿ ಪುನರ್ದುರ್ಗೇ ವಿಸರ್ಗೇ ಮತಿಂ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಭಿರಾಮಾಮಿತಮಹಿಮಪದಪ್ರೌಢಪಾಥೋರುಹಾಲಿಃ
ಕೃಷ್ಣಾನಿಷ್ಟಾಮಿತಕ್ಷ್ಮಾಪರಿವೃಢಪಟಲೀಪಾಟನೈಕಪ್ರವೀಣಃ ।
ವೇದವ್ಯಾಸೋಪದೇಶಾಧಿಕಸಮಧಿಗತಾನಂತವೇದಾಂತಭಾವೋ
ಭೂಯಾತ್ಕೀಶಾವನೀಶ ವ್ರತಿತನುರನಿಲಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ಭೂಯಸೇ ನಃ ॥ ೩ ॥

ಉದ್ವೇಲವ್ಯಾಸತಂತ್ರವ್ಯವಸಿತನಿಖಿಲಾಭಿಜ್ಞಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಾ-
ಸಂತತ್ರಯ್ಯಂತಭಾವಪ್ರಕಟನಘಟನಾಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರೇ ।
ಸಂವರ್ಣ್ಯೇ ಮಂತ್ರವರ್ಣೈರನಿತರವಿಷಯಸ್ಪರ್ಶಿಭಿಃ ಪಾವಮಾನೇ
ರೂಪೇ ಲೋಕೈಕದೀಪೇ ಪ್ರಸರತು ಹೃದಯಂ ಮಾಮಕಂ ಮಧ್ವನಾಮ್ನಿ ॥ ೪ ॥

ವಿಜ್ಞಾನೋದರ್ಕತರ್ಕಪ್ರತಿಪದಮಧುರೋದಾರಸಂದರ್ಭಗರ್ಭ-
ಪ್ರೌಢಾನೇಕಪ್ರಬಂಧಪ್ರಕಟಿತಭಾಗವತ್ಪಾದಭಾಷ್ಯಾದಿಭಾವಃ ।
ಮಿಥ್ಯಾವಾದಾಪವಾದಪ್ರಕುಪಿತವಿಮತತಧ್ವಾಂತಸಂತಾನಭಾನುಃ
ಜೀಯಾದನ್ಯೈರಜಯ್ಯಸ್ತ್ರಿಭುವನವಿದಿತಾಶ್ಚರ್ಯಚರ್ಯೋ ಜಯಾರ್ಯಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಪೂರ್ಣಪ್ರಬೋಧಪ್ರಕಟಿತಪದವೀಧಾವಿಮೇಧಾವಿಧೀಮತ್
ಸೇನಾನಾಸೀರಸೀಮಾಸಮುದಿತವಿದಿತಾಬಾಧಯೋಧಾಧಿನೇತಾ ।
ಮಾಯಾಸಿದ್ಧಾಂತದೀಕ್ಷಾವಿಘಟನಘಟನಾಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರಃ
ಶ್ರೀರಾಮವ್ಯಾಸದಾಸೋ ವಿಲಸತಿ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಾಭಿಧಃ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಃ ॥ ೬ ॥

ಮಾಯಾತಂತ್ರಾಮರಾರಿಸ್ಮಯಮಪನಯತೋ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತನಾಮ್ನೋ
ನೇತ್ರಾಣೀವ ತ್ರಯೋಽಪಿ ತ್ರಿಜಗತಿ ನೃಹರೇರಿಂಧತೇ ಯತ್ಪ್ರಬಂಧಾಃ ।
ಯದ್ವಾಗದ್ವೈತವಿದ್ಯಾಚಲಕುಲಕುಲಿಶಪ್ರೌಢಿಮಾಢೌಕತೇ ಸಃ
ಶ್ರೇಯೋ ಭೂಯೋ ವಿದಧ್ಯಾತ್ ಸುಮಹಿತಮಹಿಮಾ ಸಂಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸರಾಜಃ ॥ ೭ ॥

ಚಾತುರ್ಯೈಕಾಕೃತಿರ್ಯಶ್ಚತುರಧಿಕಶತಗ್ರಂಥರತ್ನಪ್ರಣೇತಾ ।
ಧೂತಾರಾತಿಪ್ರಬಂಧಃ ಸ್ಫುಟವಿದಿತಚತುಃಷಷ್ಟಿವಿದ್ಯಾವಿಶೇಷಃ ।
ಸೋಽಯಂ ನಃ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರವ್ರತಿವರತನಯೋಽದ್ವೈತಶೈವಾಸಹಿಷ್ಣುಃ
ಪುಷ್ಣಾತು ಶ್ರೀಜಯೀಂದ್ರಸ್ತ್ರಿಭುವನವಿದಿತಃ ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರಃ ॥ ೮ ॥

ವ್ಯಾಧೂತಾವದ್ಯಹೃದ್ಯಾಮಿತಕೃತಿರಚನಾಚಾರುಚಾತುರ್ಯಹೃಷ್ಯತ್
ಕರ್ಣಾಟಕ್ಷೋಣಿಪಾಲಪ್ರತಿಪದರಚಿತಾನೇಕರತ್ನಾಭಿಷೇಕಃ ।
ಪತ್ರೀಶಾರೂಢಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪದನಲಿನೋದಗ್ರರೋಲಂಬಲೀಲೋ
ವಿಖ್ಯಾತಃ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರವ್ರತಿಪತಿರತುಲಂ ಭದ್ರಮುನ್ನಿದ್ರಯೇನ್ನಃ ॥ ೯ ॥

ಧೂತಾವದ್ಯೈರವಿದ್ಯಾವಿಘಟನಪಟುಭಿರ್ವಿದ್ವದಭ್ಯರ್ಥನೀಯೈಃ
ವಾಚಃ ಪ್ರಾಚಾಂ ಪ್ರವಾಚಾಮುಪಚಯಮಭಜನ್ ಯತ್ಕೃತಗ್ರಂಥಜಾತೈಃ ।
ಸಂಖ್ಯಾವಂತೋ ಯಮಾಹುರ್ಮುಹುರಖಿಲಕಲಾಮೂರ್ತಿಮುದ್ವೇಲಕೀರ್ತಿಃ
ಧೀರಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಸ ದಿಶತು ಸತತಂ ಭವ್ಯಮವ್ಯಾಹತಂ ನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಯೇ ರಾಮವ್ಯಾಸಪಾದಪ್ರಣಿಹಿತಮನಸೋ ಮಧ್ವತಂತ್ರಪ್ರತಿಷ್ಠಾ
ಧುರ್ಯಾರ್ಮರ್ಯಾದಸಂವಿತ್ಸುಮಹಿತಸುಮತೀಂದ್ರಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಾಗ್ರಗಣ್ಯಾಃ ।
ನಿತ್ಯತ್ರಯ್ಯಂತಚಿಂತಾಪರಿಣತವಿಶದಾಶೇಷತತ್ವಾವಬೋಧ-
ಪ್ರಖ್ಯಾತಾನ್ ತಾನ್ ಉಪೇಂದ್ರವ್ರತಿವಿಬುಧಮಣೀನ್ ದೇಶಿಕಾನಾಶ್ರಯೇಽಹಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯೋಗೋ ಯಃ ಕರ್ಮನಾಮಾ ಕವಿಭಿರಭಿಹಿತೋ ಯಶ್ಚ ವಿಜ್ಞಾನಸಂಜ್ಞಃ
ಶಕ್ತೋ ನಾಸಿದ್ಧಕಾಯಸ್ತನುಮತಿರನಯೋಸ್ತಾವದಾರ್ಜನೇಽಹಮ್ ।
ಯಶ್ಚೋಪಾಯೈರುಪೇಯಃ ಸ್ಥಿರಫಲವಿಧಯೇ ದೇಶಿಕಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಃ
ತಸ್ಮೈ ತಸ್ಯ ಸ್ತುವೀಯಾನಿಶಮಪಿ ಚರಿತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತೀಂದೋಃ ॥ ೧೨ ॥

ಏಷಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವರಚರಿತಾಂಭೋನಿಧಿಃ ಕ್ವಾತಿವೇಲಃ
ಕ್ವಾಸೌ ಖದ್ಯೋತಪೋತಪ್ರಮುಷಿತವಿಭವಶ್ಚೇತಸೋ ನಃ ಪ್ರಕಾಶಃ ।
ವಂಧ್ಯೈವಾತಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ತದತುಲನಿಖಿಲಾಶ್ಚರ್ಯಚರ್ಯಾಭಿಧಾನೇ
ಸ್ಥಾನೇಽಥಾಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ಸ್ಯಾದಿಹ ಪುನರುದಧಿಸ್ನಾನಸಂಕಲ್ಪವತ್ ಸಾ ॥ ೧೩ ॥

ಯದ್‌ಭಾನೌ ಯತ್ಕೃಶಾನೌ ಯದಮೃತಕಿರಣೇ ಯದ್ಗ್ರಹೇಷೂದಿತೇಷು
ಜ್ಯೋತಿರ್ಯತ್ತಾರಕಾಸು ಪ್ರಥಿತಮಣಿಷು ಯದ್ಯಚ್ಚ ಸೌದಾಮಿನೀಷು ।
ಸಂಭೂಯೈತತ್‌ಸಮಸ್ತಂ ತ್ವದಮಿತಹೃದಯಾಕಾಶನಿರ್ಯತ್ಪ್ರಕಾಶೇ
ಧೀರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವರ ಭಜತೇ ಹಂತ ಖದ್ಯೋತರೀತಿಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಚಿತ್ತೇ ನಾಯುಕ್ತಮರ್ಥಂ ಕಲಯತಿ ಸಹಸಾ ನಾಭಿಧತ್ತೇ ನ ಸದ್ಭಿಃ
ಸಾಕಂ ಮಿಮಾಂಸತೇ ವಾ ನ ಲಿಖತಿ ವಚಸೋದ್ಘಾಟಯತ್ಯಾಶಯಂ ಸ್ವಮ್ ।
ಉಕ್ತಂ ನೋ ವಕ್ತಿ ಭೂಯಃ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಲಿಖಿತಂ ನೈವ ನಿರ್ಮಾರ್ಷ್ಟಿ ತಸ್ಮಾ-
ದಸ್ಮಾಭಿಸ್ಸತ್ಪ್ರಬಂಧಪ್ರಣಯನವಿಷಯೇ ಸ್ತೂಯತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೧೫ ॥

ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಕೃತನಿಜವಿಜಯಸ್ರಗ್ಧರಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂತುಷ್ಟಚೇತಾಃ ದಶಮತಿರಚಿರಾದಭ್ಯಷಿಂಚತ್ಪದೇ ಸ್ವೇ ।
ನೂನಂ ವಾಣೀ ತದೀಯಾನನನಲಿನಗತಾ ತತ್ಕೃತಸ್ವಪ್ರಿಯೈಕ-
ಪ್ರತ್ಯಾಸಂಗಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಸ್ವಯಮಪಿ ತದನು ಸ್ವೇ ಪದೇ ಚಾಭ್ಯಷಿಂಚತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಗ್ರಂಥೋ ವಾದಾವಾಲೀ ದ್ರಾಗಭಜಯತ ವಿದಿತೋ ದುರ್ಮತಾರಣ್ಯದಾಹಾ-
ದಾಪೂರ್ವಾರ್ಥಪ್ರತೀಪಕ್ರಮಪರಿಪಠಿತ ಸ್ವಾಭಿಧಾಗೋಚರತ್ವಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವರ ಭವತೋ ವಾಯುವಂಶಪ್ರಸೂತೇ-
ರೇತದ್ಯುದ್ದೀಪನಂ ಯತ್ತದುಚಿತಮಿತಿ ಮೇ ಮಾನಸೀ ವೃತ್ತಿರಿಂಧೇ ॥ ೧೭ ॥

ವಂದಾರುಪ್ರಾಣಿಚೇತಃ ಶ್ರಿತತಿಮಿರಪರೀಭಾವಕೌಶಲ್ಯಭಾಜಃ
ತೇಜಸ್ತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವರ ಕಿಮಿತಿ ಶ್ರೀಮತೋ ವರ್ಣಯಾಮಃ ।
ಯೇನೈಷಾ ಚಂದ್ರಿಕಾಪಿ ತ್ರಿಭುವನವಿಶದಾ ಸತ್ವಥೋದಂಚಿತ್ರಶ್ರೀಃ
ಲೇಭೇ ಸರ್ವಜ್ಞಮೌಲಿಪ್ರಕಟಿತವಿಭವಾ ತ್ವತ್ತ ಏವ ಪ್ರಕಾಶಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ತ್ವದತುಲರಸನಾರಂಗನೃತ್ಯತ್ ಸ್ವಯಂಭೂ
ಯೋಷಾಧಮ್ಮಿಲ್ಲ ಭಾರಶ್ಲಥಕುಸುಮತತೀಸ್ತ್ವದ್ಗಿರಸ್ಸಂಗಿರಾಮಃ ।
ಯಾಭಿಸ್ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತಾಭಿರ್ನಿರವಧಿವಸುಧಾ ವಿಶ್ರುತಾ ಸಾ ಸುಧಾಪಿ
ಕ್ಷೋಣೀಗೀರ್ವಾಣಗಮ್ಯಂ ಪರಿಮಲಮತುಲಂ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಸಂಪ್ರಪೇದೇ ॥ ೧೯ ॥

ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರಾಗನ್ಯದೀಯಾತನುತರವಿವೃತಿಗ್ರಂಥವಾಸೋವಿಹೀನಾ
ಹ್ರೀಣಾ ನಾದರ್ಶಿ ಧೀರೈರಪಿ ಕಿಲ ಯುವತಿರ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಭಿಧಾನಾ ।
ಅದ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿಕೃತವಿವೃತಿ ಪ್ರೌಢಕೌಶೇಯವಾಸಃ
ಸ್ನೇಹಾಯುಕ್ತಂ ವಸಾನಾ ವಿಹರತಿ ಸುಧಿಯಾಮಗ್ರತಃ ಸ್ವೈರಿಣೀವ ॥ ೨೦ ॥

ಗ್ರಂಥೋಽಯಂ ನ್ಯಾಯಮುಕ್ತಾವಲಿರಿತಿ ಭವತಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಣೀತೋ
ನೂನಂ ಮುಕ್ತಾವಲಿರ್ಯತ್ ಪ್ರಥಮಮುಪಚಿತಾದುದ್ಧೃತಸ್ತಂತ್ರಸಿಂಧೋಃ ।
ಪ್ರೋತಶ್ಚ ಧ್ಯಾನತಂತೌ ತದನು ತವ ಗುಣಪ್ರೌಢಿಮಾಶಂಸತಾಂ ನಃ
ಕಂಠೇಷು ಪ್ರೇಮಭೂಮ್ನಾ ಬಹುಮತಿವಿಧಯೇ ವಾಧುನಾ ಸನ್ನ್ಯಧಾಯಿ ॥ ೨೧ ॥

ಹಂತಾನಂತೋಽಣುಭಾಷ್ಯೇ ವಿಲಸತಿ ಭಗವತ್ಪಾದಸಂವರ್ಣಿತೋಽರ್ಥಃ
ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯೇತು ಲೋಕಃ ಕಥಮಿದಮಧುನಾ ತಸ್ಯ ಟೀಕಾಂ ವಿನಾ ತೇ ।
ಧೀರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವರ ನಿವಸದ್ ವಿಶ್ವಮಾಸ್ಯಾಂತರಾಲೇ
ಸ್ತೋಕೇ ತೋಕಸ್ಯ ಶೌರೇರತಿಭೃಶಕುಪಿತಾಂ ತತ್ಪ್ರಸೂಮಂತರೇವ ॥ ೨೨ ॥

ಭಿನ್ನೈರರ್ಥೈರನೇಕ ಪ್ರಕರಣಭಣಿತೈರದ್ಯ ಮಧ್ವಾಗಮಾಬ್ಧೌ
ಮತ್ವಾ ಭೂಯೋ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಶ್ರುತಿಪರಿಣತಯಾ ಶಸ್ತಯಾ ಸಂಗ್ರಹೀತೈಃ ॥
ಸೂತ್ರೇಷ್ವೇಕೈಕಶೋಽಪಿ ವ್ರತಿವರ ಭವತಾ ಯೋಜಿತೇಷು ಪ್ರವಾಚಾಂ
ಮೋದೋ ಯಾದೃಙ್ನ ತಾದೃಕ್ ತವ ಪುನರಿತರೈಃ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಬಂಧೈಃ ॥ ೨೩ ॥

ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವರ ಸುಜನಾನುಗ್ರಹವ್ಯಗ್ರಚಿತ್ತೈಃ
ಆಚಾರ್ಯೈಸ್ಸಂಗ್ರಹಿತಾಃ ಕತಿಚನ ಮನವಸ್ಸಾರಭೂತಾಃ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ ।
ತಾನೇವೋದ್ಧೃತ್ಯ ಭೂಯಃ ಶ್ರುತಿಷು ನಿದಧತಾ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗೋಪಕ್ಲೃಪ್ತ್ಯೈ
ಲೋಕೇ ಸಾಧು ವ್ಯದಾಯಿ ಶ್ರುತಗುಣಭವತಾಽಽಚಾರ್ಯಚರ್ಯಾನುವೃತ್ತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ಗೀತಾಮತ್ಯರ್ಥಧೂತಶ್ರಿತಜನದುರಿತಾಮಿಂದುವಂಶಪ್ರಸೂತೌ
ವ್ಯಾಚಕ್ಷಾಣೇ ಮುರದ್ವಿಷ್ಯಭಿಜಸಮಭಜದ್‌ಭದ್ರಮಿಂದೋರನಿದ್ರಮ್ ।
ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ತ್ವಯಿ ಪುನರನಘೇ ಹಂಸವಂಶೋದಿತೇ ತಾಂ
ವ್ಯಾಕುರ್ವಾತ್ಯದ್ಯ ಭವ್ಯಂ ಕಥಮಿವ ನ ಭಜೇದಾಶು ಮಿತ್ರಾನ್ವವಾಯಃ ॥ ೨೫ ॥

ನ ಸ್ಯಾದೀಶಪ್ರಸಾದೋ ಗುರುವರಕರುಣಾಮಂತರೇಣೇತಿ ರೂಢೋ
ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರತಿವರ ಸುದೃಢಶ್ಚೇತಸಸ್ತೇ ವಿಪಾಕಃ ।
ಯೇನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಗೀತಾಮಪಿ ಗುರುಚರಣೋದಾರತದ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾ-
ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ವಿಖ್ಯಾತವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಣವಿನುತಾಽಕಾರಿ ಭೂಯಸ್ತ್ವಯೈವ ॥ ೨೬ ॥

ನಾನಾತಂತ್ರಪ್ರಸಂಗತ್ರಿಭುವನವಿದಿತೋದಾರಸಾರಸ್ವತೋಽಪಿ
ಪ್ರತ್ನಾನೇಕಪ್ರಬಂಧಪ್ರವಚನರಚನಾವಿತ್ತ ತತ್ಕೌಶಲೋಽಪಿ ।
ಶಶ್ವದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಗೀತಾಕೃತಿರಪಿ ವಿಬುಧಾನುಗ್ರಹೈಕಾಗ್ರಚಿತ್ತೋ
ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಟೀಕಾವಿವರಣಮಕರೋದದ್ಭುತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೨೭ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾರ್ಯಸ್ತವ ತನಯಮಣಿಃ ಸತ್ಸು ಸರ್ವೇಷು ಧನ್ಯೋ
ಯಸ್ಮಾದ್ಯಗ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾತನುತರವಿವೃತೇರಂಜಸಾ ತತ್ಕೃತಾಯಾಃ ।
ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ವಿದ್ವತ್ಸುಭೂಯಃ ಪ್ರಚಯಮಭಿಲಷನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತೀಂದ್ರ
ಪ್ರಾವ್ರೋಚಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರತೀತಪ್ರತನಿಚಯಮೃಚಾಮೇವ ಭಾಷ್ಯಾನುರೋಧಾತ್ ॥ ೨೮ ॥

ಹೃದ್ಯತ್ರಯ್ಯಂತವಿದ್ಯಾಮುಖನಿಖಿಲಕಲಾತತ್ತ್ವಬೋಧೈಕಮೂರ್ತೇ
ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರತಿವರ ಸಕಲಾನ್ಯೇವ ಸೂಕ್ತಾನಿ ಸಮ್ಯಕ್ ।
ವ್ಯಾಕುರ್ವಾಂತಂ ಭವಂತಂ ವ್ಯವಸಿತಮತಯೋ ಹಂತ ನಿಧ್ಯಾಸಯಂತಃ
ಸರ್ವೇ ಭೂಯಃ ಸ್ಮರಂತಿ ಪ್ರತಿಸಮಿತಿಮಣೇಃ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಪ್ರಣೇತುಃ ॥ ೨೯ ॥

ಯಾವದ್ವೇದಾಂತಖಂಡಪ್ರವಚನಕೃತಿನಿ ಪ್ರೇಮಭೂಮಾ ನ ತಾದೃಕ್
ಸರ್ವಾಮ್ನಾಯಪ್ರವಕ್ತರ್ಯನುಪಮಚರಿತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತೀಂದ್ರೇ ।
ಇತ್ಯೇತದ್ದ್ವೇಷಭಾಜಾಮತಿವಿಶದರುಚೌ ಜಾಗರೂಕೇಽಪಿ ಲೋಕೇ
ರಾಕಾಚಂದ್ರೇ ದ್ವಿತೀಯಾಶಶಿಶಕಲನತಿನ್ಯಾಯಮೇವಾನುರುಂಧೇ ॥ ೩೦ ॥

ಹೃದ್ಯಾ ಟೀಕಾಽನವದ್ಯಾ ಪರವಿವೃತಯಜುಸ್ಸಾಮಸಂಬಂಧಿನೀ ತೇ
ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಷಾಲನಾಂಭಃ ಸ್ವಯಮಜನಿ ಹರೇರುತ್ತರಾಂಗೇ ಚ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ।
ಸೈವಾರ್ಚಾಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರತಿಸುಮತಿಮಣೇಽನನ್ಯಸಂಪರ್ಕಭಾಜಾ-
ಮೋಜಿಷ್ಠೇ ದಕ್ಷಿಣಾಂಗೇ ಮೃಗಮದಮಿಲಿತೋದಾರಪಾಟೀರಸಾರಃ ॥ ೩೧ ॥

ನೂನಂ ವಾಕ್ಯಾನುರೋಧಿ ಪ್ರಕರಣಮಖಿಲಂ ನೇಯಮಿತ್ಯುಕ್ತಮುಚ್ಚೈಃ
ಪ್ರಾಚಾ ವಾಚಂಯಮೇನ ಪ್ರಕಟಿತವಿಭವಾನಂತವೇದಾಂತವಾಚಾ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ನೇತತ್ತ್ರತೀಯಃ ಕಥಮಿವ ಕವಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತೀಂದೋ
ಯೇನ ತ್ವದ್ವಾಕ್ಯಜಾತಂ ಪ್ರಕರಣನಿಕರಂ ತಾವದದ್ಯಾನುರುಂಧೇ ॥ ೩೨ ॥

ವಿಖ್ಯಾತ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರವ್ರತಿಸುತ ಭವತಾ ಸಾಧುಗೀತೇ ಸುತರ್ಕೇ
ಸದ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಹೃದ್ಯೇ ಮುನಿಮಣಿರಚಿತೇ ತಾಂಡವೇ ಯೋಜಿತಾರ್ಥೇ ।
ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತಪ್ರಕಾಶಸ್ಸಮಜನಿ ಭುವನೇ ಹಂತ ಚಿಂತಾಮಣಿಸ್ತ್ವಂ
ಬ್ರೂಹಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವಿಬುಧಮಣೇ ಕಸ್ತ್ವದನ್ಯೋ ವದಾನ್ಯಃ ॥ ೩೩ ॥

ಪ್ರೌಢಾನೇಕಪ್ರಬಂಧಪ್ರವಚನರಚನಾಲಬ್ಧವಿಸ್ರಬ್ಧಕೀರ್ತೇಃ
ತೇ ಕಿಂ ನ್ಯಾಯಾಮೃತಸ್ಯಾವಿವರಣವಿಧಿನಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಶಸ್ಸ್ಯಾತ್ ।
ಯದ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಚ್ಯವೇನಾಖಿಲಭುವನಪತೇಃ ರಾಘವಸ್ಯೇವ ಕೀರ್ತಿಃ
ಲಬ್ಧೈವ ಪ್ರತ್ಯುತಾಲಂ ಗುರುಚರಣಕೃತಾಮೋದನಿರ್ವಾಹಜನ್ಯಾ ॥ ೩೪ ॥

ವಾಚಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಯಾ ಯದ್ಬಹುಚರಿತಮುಪಾವರ್ಣಯಸ್ತ್ವಂ ಮುರಾರೇಃ
ಕಿಂಚ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿಪ ರಘುಪತ್ತೇಸ್ತೇನ ನೋ ವಿಸ್ಮಯೋಽಹಮ್ ।
ಕಿಂ ವಾ ದುಃಸಾಧ್ಯಮಸ್ತಿ ತ್ರಿಜಗತಿ ಮಹತಾಮಾತ್ಮನಃ ಪಾಣಿಪದ್ಮೇ
ಪಶ್ಯಾಮಂದೋಮರಂದಃ ಕಿಲ ಘಟಜನುಷಾ ಚೋಲಿರಾಕಾರಿ ಸಿಂಧುಃ ॥ ೩೫ ॥

ಮಂತ್ರಿಶ್ರೀ ನೀಲಕಂಠಾಭಿಧಮಖಿಮಣಿನಾ ಭಟ್ಟತಂತ್ರಾನುಬಂಧೇ
ಗ್ರಂಥೇ ತಾವತ್ತ್ವದೀಯೇ ಕರಿಣಿ ಗುಣವಿದಾಽಽರೋಪಿತೇಽಭ್ಯರ್ಹಣಾಯ ।
ಕೀರ್ತಿಸ್ತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿಸುಮತಿಮಣೇ ನೂನಮನ್ಯೂನವೇಗಾದ್
ದಿಙ್ನಾಗಾನಾರುರುಕ್ಷುಃ ಸ್ವಯಮಪಿ ಸಹಸಾಽಧಾವದಷ್ಟೌ ದಿಗಂತಾನ್ ॥ ೩೬ ॥

ವ್ಯಾಸೇನ ವ್ಯುಪ್ತಬೀಜಃ ಶ್ರುತಿಭುವಿ ಭಗವತ್ಪಾದಲಬ್ಧಾಂಕುರಶ್ರೀಃ
ಪ್ರತ್ನೈರೀಷತ್ ಪ್ರಭಿನ್ನೋಽಜನಿ ಜಯಮುನಿನಾ ಸಮ್ಯಗುದ್ಭಿನ್ನಶಾಖಃ ।
ಮೌನೀಶವ್ಯಾಸರಾಜಾದುದಿತಕಿಸಲಯಃ ಪುಷ್ಪಿತೋಽಯಂ ಜಯೀಂದ್ರಾದ್
ಅದ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾದ್ವಿಲಸತಿ ಫಲಿತೋ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಶಾಖೀ ॥ ೩೭ ॥

ಮಾದೃಶದದ್ವೈತವಿದ್ಯಾವದ್ ಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣಃ ಕ್ಷಮಃ ।
ವಾದೀಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ತೇನೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುಗುಣಸ್ತವಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯೋಭಯವಂಶಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮಾಃ ।
ಉಪೇಂದ್ರಸೂನುಃ ವಾದೀಂದ್ರಶ್ಚಕ್ರೇ ಗುರುಗುಣಸ್ತವಮ್ ॥ ॥ ೩೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಗುರುಗುಣಸ್ತವನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

[ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳು ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಶ್ರೀಗುರುಗುಣಸ್ತವನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀವಸುಧೇಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರುಗುಣ-ಸ್ತವನದಲ್ಲಿ ೩೯ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು ಈ ಶ್ಲೋಕಪಂಚಕಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ **'ವರಗುರೋಃ ಗುಣಾಖ್ಯಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರವ್ರತಿವರವಿರಚಿತವ್ಯಾಖ್ಯಾ'** ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಗುರುಗುಣಸ್ತವನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಉಪಸಂಹಾರಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದೇನೋ.]

ಸಮುದ್ಯತ್ಸ್ವಾಲೋಕಕ್ಷಣರಚಿತವಾಚಂಯಮವಧೂ-
ಶಿಲಾಭಾವಾಭಾವಸ್ಫುಟವಿದಿತಸಂಸಿದ್ಧಮಹಿಮಾ ।
ಮಹೀಕನ್ಯಾಕಾಂತಃ ಕರಕಲಿತಕೋದಂಡವಿಶಿಖಃ
ಅಭಿರಾಮಃ ಶ್ರೀರಾಮಃ ಶ್ರಿಯಮಪರಿಮೇಯಾಂ ದಿಶತು ನಃ ॥ ೧ ॥

ಅಮೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಮುನಿಮುಖಾಶೇಷಯತಯೋ
ಯತೋ ವಿದ್ಯಾಮೃದ್ಧಾಮಧಿಜಗುರುಧಿಷ್ಠಾನಪತಯಃ ।
ಮುಹುರ್ಮೋಹೋದಂಚತ್ಪರಮತಪರೀಭಾವಚತುರಃ
ಸ ಮೇ ಭೂಯಃ ಶ್ರೇಯೋ ದಿಶತು ವಿಬುಧೇಂದ್ರವ್ರತಿಪತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಪರಪದರತಿಪಾರ್ಥಃ ಪಾಲಿತಚ್ಛಾತ್ರಸಾರ್ಥಃ
ಪಟುವಿದಿತನಯಾರ್ಥಃ ಪಾಣಿದತ್ತಾಖಿಲಾರ್ಥಃ ।
ಪರವಿಜಯಸಮರ್ಥಃ ಪಾವಿತಾಶೇಷತೀರ್ಥಃ
ಪರಿಮಿಲಿತಪುಮರ್ಥಃ ಪಾತು ಮಾಂ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಃ ॥ ೩ ॥

ಯೇನೋದಾರಗುಣೇನ ಶ್ರುತಿಗತಸೂತ್ರಾಣಿ ಭಾಷ್ಯತಟ್ಟೀಕೇ ।
ತಟ್ಟೀಕೇರಿತಸರ್ವಂ ವಿವೃತಂ ತಂ ನೌಮಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ॥ ೪ ॥

ಸುಮತೀಂದ್ರವರಾಪ್ತಭಾವುಕಃ ಸುಮನೋವೃಂದಸಮೃದ್ಧಿದಾಯಕಃ ।
ಮಮ ಚೇತಸಿ ಮೌನಿನಾಯಕಃ ರಮತಾಂ ಶ್ರೀಮದುಪೇಂದ್ರದೇಶಿಕಃ ॥ ೫ ॥

* * *

೪೧. ಅಶ್ವಧಾಟೀಗುರುಕೃತಕೃತಿಸ್ತವನಮ್

(ದಶಾವತಾರಸ್ತುತಿಯಂತೆ ಪಠಿಸಬೇಕು)

ಶ್ರೀಶಂ ಪ್ರಣೌಮಿ ಗುರುತೋಷಂ ಸಮಸ್ತ ಭುವನೇಶಂ ಗುಣೌಘಮನಘಮ್ ।
ಕೋಶಂ ಧಿಯಃ ಸಕಲಪೋಷಂ ಜಗಜ್ಜನಿವಿನಾಶಾದಿದಂ ಚ ಸುಖದಮ್ ॥
ಕೀಶಂ ಸುಪೂರ್ಣಮತಿತೋಷೇ ಸ್ವಕೀಯಗುರುಪೋಷೇ ಸದೈವ ನಿರತಮ್
ವೀಶಂ ಸಹಸ್ರಮುಖಶೇಷಂ ಹಿಮಾದ್ರಿತನುಜೇಶಂ ಸುರೋತ್ತಮಮುಖಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಲೋಕಾಭಿವಂದ್ಯಗುರುಮೇಕಂ ಸುಮೂಲಕೃತಿಟೀಕಾಕೃತಂ ಚ ಜಯದಮ್ ।
ನೈಕಾರ್ತಿಹೃತ್ಸಕಲಹೃತ್ಕಾಮದಂ ಸುರಪಗೋಕಾಮಧೇನುಸದೃಶಮ್ ॥
ಏಕಾವಧಿಂ ಸಕಲಶಂಕಾನಿರಾಸಮುಖಲೋಕೋಪದೇಶಸುಕೃತೌ ।
ಟೀಕಾರ್ಯಮಾನತಿಮುಖ್ಯೈಕಾದರೇಣ ಗುರುಲೋಕೋತ್ತರಂ ಚ ಭಜತಾತ್ ॥ ೨ ॥

ಧೀರೇತಿಯೋಗಿನುತ ಭೂರಾಮಚಂದ್ರಪದನೀರೇರುಹೇ ನಿರತ ಭೋಃ ।
ದೂರೇಽಪಸಾರ್ಯ ಬುಧಘೋರಾರ್ತಿಕಾರಿಭವಭಾರಂ ಸದೈವ ವರದ ॥
ಸಾರಂ ವಿತೀರ್ಯ ಗುರುಸಾರಂ ಬುಧೇಷು ವರಸಾರಾಂಶಮಾದಿಸುಗುರೋಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರದುರಿತಾರಣ್ಯಹಾರಿಗುರುಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಇವ ಕಾರುಣ್ಯಸಾರ ವರದೇಂದ್ರ ಪ್ರಣೌಮಿ ವರದ ।
ಪಾರೀಣ ಸತ್ತ್ವಮತಿಸಾರಪ್ರಸಾರಪರದೂರಾಪಸಾರಣವಿಧೌ ॥
ಆರಾಧನಸ್ಯ ವಿಧಿಸಾರಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಸುರಧೌರೇಯಸನ್ನುತಹರೇಃ ।
ಈರಾಂಶಭೂತ ಸುರಧೀರಾಲಯೇ ಸುಕೃತಪೂರಾಲಯೇಽಪಿ ನಿವಸನ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಭಕ್ತ ಕೃತಿಭೂಮತ್ತ್ವಮಾಪ್ಯ ಖಲು ಧಿಮತ್ತ್ವಮೇತಿ ಸುಜನಃ ।
ಧೀಮತ್ಸು ಮಧ್ವಪದಕಾಮೇಷು ಭಕ್ತಜನಕಾಮಪ್ರದಸ್ಯ ಕಿಮುತ ॥
ಕ್ಷೇಮಂ ಸತಾಂ ಮನಸಿ ರಾಮಂ ನಿಧಾಯ ಗುರುಶಾಮೇಷ್ವಮಧ್ವಕರುಣಾ ।
ಶ್ರೀಮದ್‌ಗುರೋಃಸಕಲಕಾಮಪ್ರದಾ ವಿದಿತಧೀಮಚ್ಛುಭಾಶ್ಚ ಸುಕೃತೀಃ ॥ ೫ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಸುನಾಮ ಶುಭದೇಷ್ವು ಪ್ರತೀಪಮಪದೇಷ್ಟೂಚ್ಚವೀರ್ಯಕಥನಮ್ ।
ವಿಷ್ಣೌ ಸುಭಕ್ತಿಸುವಿಧಿಷ್ಣು ಪ್ರಗಲ್ಭಪರಜಿಷ್ಣೂತ್ತಮಾರ್ಯಚರಿತಮ್ ॥
ಕೃಷ್ಣೇಽನಿಶಂ ರತಿಕರಿಷ್ಣೋರ್ಗುರೋಃ ಸಮುಪದೇಷ್ಟೂತ್ತಮಾರ್ಯ ಸುಮತಿಮ್ ।
ಪುಷ್ಣಂತು ಮಾಂ ಶುಭಕರಿಷ್ಣು ಪ್ರದೀಪಮುಖಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಿತಾಶ್ಚ ಕೃತಯಃ ॥ ೬ ॥

ಸಾಮ್ಯೈವ ಸರ್ವಸುಖಧಾಮೇತಿ ಪೂರ್ಣಗುಣಭೀಮೇಶಯೋಗಿಮುನಿನಾ ।
ಕ್ಷೇಮಾಯ ಸದ್ಹೃದಯರಾಮಸ್ಯ ಯೋಗಿನುತನಾಮಾವಲೀ ಚ ರಚಿತಾ ॥
ಕಾಮಾರಿಸನ್ನುತಸುರಾಮೇ ಸದಾ ನಿಹಿತ ಧೀಮನ್ಸ್ತ್ವಯಾ ವಿರಚಿತ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುದೀಪಮುಖನಾಮಾಂಕಿತಗ್ರಥನನಾಮಾನಿ ಸಂತು ಶರಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ವೇದಾನ್ ವಿವೃತ್ಯ ಪೃಥುಬೋಧಾನುಸಾರಿಬುಧಮೋದಂ ಪ್ರದಾಯ ಭವತಾ ।
ಶೋಧಂ ವಿಧಾಯ ಗುರುಸೌಧೇ ತ್ರಿಧಾ ದ್ವಿನುತಸೌಧೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತವಿಭೋಃ ॥
ವೇದಾದ್ಯುಪಕ್ರಮಸುಬೋಧಾದಿಲಿಂಗಮನು ವೇದಾದಿಪಾದವಿಧಯಾ ।
ಮೋದ್ಯೋ ವ್ಯತಾನಿ ಭುವಿ ಬಾಧಂ ವಿದಾರ್ಯ ಪೃಥುಬೋಧೋಪದೇಶಸುಪಥೇ ॥ ೮ ॥

ಸೂಕ್ತಾನಿ ಪೂರುಷಮುಖೋಕ್ತಾನಿ ಪಂಚ ಭವತೋಕ್ತಾನಿ ಸಾರ್ಥವಿಧಯಾ ।
ಯುಕ್ತಿಶ್ರುತಿಪ್ರಮುಖಸೂಕ್ತೀಶ್ಚ ಪೂರ್ವಗುರುಸೂಕ್ತೀರ್ಯಥಾನುಸರಣಮ್ ॥
ಭಕ್ತಾನುಕಂಪಿಹರಿಸೂಕ್ತೋಕ್ತರೂಪಗುಣವಕ್ತಾದಿಪಾದಕಥನಾತ್ ।
ವ್ಯಕ್ತಾ ಭವದ್ವಿಬುಧಸೂಕ್ತಾ ಮತಿರ್ಬಹುಲಯುಕ್ತೇರ್ಗುರೋಶ್ಚ ಕರುಣಾ ॥ ೯ ॥

ಖಂಡಾರ್ಥಸಂತತಿರಖಂಡಾಧಿಪಸ್ಯ ಗುರುಮಂಡಾಯಮಾನವಿಭವಾ ।
ಅಂಡೇ ವಿಧೇರ್ವಿಮತಿಚಂಡಾನ್ ಪ್ರಚಂಡನಯದಂಡೈಶ್ಚ ದಂಡನಪರಾ ॥
ಪಿಂಡಾಂಡಗೋಽಪಿ ಸುಮಜಾಂಡಾಂತರಸ್ಥ ಇತಿ ಮಂಡಾರ್ಹಮಾಗಮಮತಮ್ ।
ಪಿಂಡೀಕೃತಿಪ್ರಮುಖಖಂಡಾರ್ಥಮಂಡನಸುಶೌಂಡೇತಿ ಸತ್ಸುಮಹಿತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಮಂತ್ರಾರ್ಥಮಾದಿಗುರುತಂತ್ರಾವಲಂಬಿ ಸುರಮಂತ್ರಾಲಯೇಶ ಭವತಃ ।
ಮಂತ್ರಾಣ್ಯನಂತಸುರಯಂತಾರಮೇವ ಶುಭಮಂತ್ರೈಶ್ಚ ಮಂತ್ರಣಪರಾಃ ॥
ಸ್ವಾಂತರ್ಯಮೇವಮಖಿಲಾಂತಂ ಶ್ರುತೇರ್ವಿಬುಧಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಚ ದದತಾ ।
ಸ್ವಾಂತೇ ಸತಾಂ ಶುಭದಶಾಂತಿಂ ವಿಧಾಯ ಸುಖತಂತ್ರಂ ಜಗತ್ಸುವಿಹಿತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸತ್ತಂತ್ರದೀಪಮಥ ಸೂತ್ರಾರ್ಥಮಾಹ ಶುಭತಂತ್ರಾದಿಶೇಷಮುಖತಃ ।
ಪ್ರತ್ಯೇಕಮೇವ ನಯಸೂತ್ರಾಣಿ ವಾಕ್ಯಗತವೃತ್ತ್ಯಾ ವಿವೃತ್ಯ ನಿಗಮಾನ್ ॥
ಸೂತ್ರಸ್ಥಮಾಹ ಪದಕೃತ್ಯಂ ಸಮರ್ಥವಿಧಿಕೃತ್ಯೈಃ ಪದಾದಿರುಚಿರೈಃ
ಪ್ರಸ್ಥಾನಭೇದಗತಮರ್ಥಂ ಪ್ರದಾಯ ಪರಮಾರ್ಥಾಧ್ವನಾ ಚ ಮಹಿತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮುಕ್ತಾವಲಿರ್ನಯಗಯುಕ್ತೀಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಬುಧಮುಕ್ತ್ಯೈ ತತಾನ ಕರುಣಾಮ್ ।
ಯುಕ್ತಾರ್ಥಮಾಹ ನಿಗಮೋಕ್ತಸ್ಯ ಪೂರ್ವಮತಿಯುಕ್ತೀಶ್ಚ ಯುಕ್ತಿಭಿರಥ ॥
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವಿಧಾಯ ಗುರುಣೋಕ್ತಾನುಸಾರಮಥ ಚೋಕ್ತಂ ಫಲಂ ಹಿ ನಯಗಮ್ ।
ಮುಕ್ತೋಪಸತ್ತಿರಪಿ ಮುಕ್ತಾವಲೌ ಭವತಿ ಸೂಕ್ತಂ ಸತಾಮಭಿಹಿತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸತ್ತತ್ವಗುಚ್ಛಮಥ ತತ್ತ್ವಾಖ್ಯ ಪುಷ್ಪನಯಸೂತ್ರೇಷು ಬದ್ಧಮಿತಿಯತ್
ವ್ಯಾತ್ತಾನನೇ ಸಕಲತತ್ತ್ವಾನ್ಯುದಾತ್ತ ರವಮಾತುಶ್ಚ ದರ್ಶಿತಹರೇಃ ॥
ಕೃತ್ಯಾನುಸಾರಿ ಗುರುಸೂತ್ರಾಣುಭಾಷ್ಯಗತವಿಸ್ತಾರಿಸೂಕ್ತವಿವೃತಿ-
ಸತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಪರತತ್ತ್ವಾಖ್ಯಪಾದಯುಗದತ್ತಂ ವಿಭಾತಿ ಭವತಾ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀಜಾಯತೀರ್ಥರವಿತೇಜೋವಿಹಾರಿಸುಮಪೂಜಾರ್ಹತಾಪರಿಮಲಾತ್ ।
ಭ್ರಾಜನ್ಮತಿಪ್ರಭವನೈಜಸ್ವರೂಪಗುಣಬೀಜಂ ತವಾಸ್ತಿ ವಿದಿತಮ್ ॥
ಕೋ ಜನ್ಮ ಮಧ್ವಮತಸೌಜನ್ಯಮಾಪ್ಯ ನ ಹಿ ಭೇಜೇ ಸುಧಾಪರಿಮಲಮ್ ।
ವಾಜೀವ ಮಧ್ವಗುರುರಾಜೀಯಹೈಮರಥರಾಜದ್ವಿಮಾನಪುರತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀಭಾವದೀಪ ಇಹ ಸದ್ಭಾಷ್ಯಭಾವಮಥ ಚೋದ್ಭಾವ್ಯ ಪೂರ್ವಕೃತಿಷು ।
ಸಂಭಾವ್ಯಮನ್ಯದೃಶಿ ದುರ್ಭಾವಮಾರ್ಯಮತಸಂಭಾವಿತಾಸು ನಿರಸನ್ ॥
ಬಾಭಾತಿ ಸೂತ್ರನಯಬೋಭೂಯಮಾನಜಯತೀರ್ಥಾರ್ಯಭಾವಮನಿಶಮ್ ।
ಬಿಭ್ಯಂತಿ ವಾಕ್ಯಪದಭಾವಾದಿಮಾನಮತಿಭಾಯಾಶ್ಚ ತೇ ವಿಮತಯಃ ॥ ೧೬ ॥

ಗೀತಾವಿವೃತ್ತಿರಪಿ ಗೀತಾರ್ಯಹಾರ್ದಧೃತದೂತಾಯಮಾನ ವಿಭವಾ ।
ಪ್ರೀತಿಂ ತತಾನ ಸುಖತೀರ್ಥಸ್ಯ ಭಾಷ್ಯಮನು ತಾತ್ಪರ್ಯಕೀರ್ತನಪರಾ ॥
ತ್ರಾತಾ ಸತಾಂ ಸಕಲವೇತ್ತಾಽಸತಾಂ ಸಕಲಹರ್ತಾಽವತೀರ್ಯ ಬಹುಧಾ ।
ಪ್ರೀತಃ ಸ ಕೃಷ್ಣ ಇತಿ ತತ್ತ್ವಂ ಜಯಾರ್ಯಕೃತದೀಪಾತ್ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ರುಚಿರಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಸದ್‌ಹೃದಯರಾಮಸ್ಯ ದುರ್ಜನವಿರಾಮಸ್ಯ ಭೌಮಚರಿತಮ್ ।
ಕ್ಷೇಮಾಯ ವಿಸ್ತೃತಿಷು ಭೂಮಾನಮಾದಿರಘುರಾಮಾಯಣೇಷು ಕಥಿತಮ್ ॥
ಶಾಮಸ್ಯ ಯಾದವಲಲಾಮಸ್ಯ ಸತ್ಕುಮುದಸೋಮಸ್ಯ ಚಾಪಿ ಮಹಿತಮ್ ।
ಭೀಮಾದಿಪಾಂಡುಸುತಕಾಮಸ್ಯ ದುಷ್ಟಜನಭೀಮಸ್ಯ ಮೌನಿಕಥಿತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಕೃತಸನ್ನಂದದಾಯ್ಯ ಲಘುನಂದಾತ್ಮಜಸ್ಯ ಚರಿತಮ್ ।
ನೂನಂ ದಶಾಧಿರಥನಂದಪ್ರದಸ್ಯ ಗುರುನಂದಪ್ರಕಾಶಮಹಿತಮ್ ॥
ಮಾನಂ ದಧಾರ ತವ ನಂದಪ್ರದಂ ಸಕಲನಂದಾರ್ಯಭಾವಭರಿತಮ್ ।
ನೂನಂ ದಶಪ್ರಮತಿನಂದಪ್ರಕಾಶಿ ತವ ಸನ್ನಂದಕಾರಿ ರಚಿತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ವೇದಾರ್ಥಚಿಂತನಸುವಾದಾಯ ಜೈಮಿನಿಸುವಿದ್ಯೇಶಶಿಷ್ಯರಚಿತಮ್ ।
ವಾದಾಪವಾದಮುಖಶೋಧ್ಯೈರ್ವಿವಿಚ್ಯ ಬುಧಮೋದಾಯ ಸುಷ್ಠು ವಿವೃತಮ್ ॥
ವೇದಾಂತಮಾರ್ಗಸುಖಬೋಧಾಯ ಸೋಮದೃಶಿ ವಾದಾಟವೀಷು ಭವತಾ ।
ಛೇದಾಃ ಕೃತಾಃ ಕುಮತಿವಾದಾಖ್ಯಶಾಖಿಬಹುಬಾಧಾ ನಿವಾರ್ಯ ಕೃಪಯಾ ॥ ೨೦ ॥

ನಾದಪ್ರಕಾಶಯುತಪಾದಾದಿಭಂಗಿ ಖಲು ಮೋದಾಯ ತಾಂಡವಮಿತಿ ।
ವಾದಂ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ಸಾಧೂಕ್ತಮೇವ ತವ ವಾದಪ್ರಗಲ್ಭರಚನಾ ॥
ಮೋದಾರ್ಯಭಾವಮನು ಶೋಧಾದಿಭಿರ್ಮಹಿತಬೋಧಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಕಮಲಾ- ।
ಪಾದಾಧಿಪಾಖ್ಯಗುರುಮೋದಾವಹಸ್ಯ ಮತಿಸೌದಾಮಿನೀಶುಭಕೃತೇಃ ॥ ೨೧ ॥

ವಾದಾವಲೀ ವಿಬುಧಮೋದಾವಲೀ ಕುಮತಿವಾದಾನಲಾವಲಿಸಮಾ ।
ವೇದಾದಿಶಾಸ್ತ್ರಸುಖಬೋಧಾಯ ಯುಕ್ತಿಮುಖವಾದಾದಿಭಿಸ್ಸುಮಹಿತಾ ॥
ಶೋಧ್ಯೈರ್ಜಯಾರ್ಯಕೃತಿಬೋಧಾಯ ಪೂರ್ಣಮತಿಬೋಧಂ ವಿವೃತ್ಯ ಭವತಾ ।
ಸೌಧಾವಲೀ ಸುಖದಬೋಧಾವಲೀ ಸುರಭಿಮೋದಾವಲೀತಿ ಮಹಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

ಹೃದ್ಯಾಪಿ ಶುದ್ಧವಿಧುಸುದ್ಯೋತಿತಾಪಿ ನನು ಖದ್ಯೋತಸನ್ನಿಭನಿಭಾ ।
ಸದ್ಯೋಽಟವೀಷು ವಿಟಪಾದ್ಯಾದಿರುದ್ಧಘೃಣಿವಿದ್ಯೋತಿತೇಂದುಸುರುಚಿಃ ।
ಆದ್ಯಾ ತಥೈವ ಶುಭವಿದ್ಯಾಪ್ಯನೇಕಜಟಿಲಾದ್ಯೋಕ್ತಿಭಿಶ್ಚ ಸುಭೃಶಾ- ।
ಚ್ಛಾದ್ಯಾ ತವೈವ ವಿಧುಹೃದ್ಯಾತಪೋಽಪಿ ನನು ಸುದ್ಯೋತಿತಾಸ್ತಿ ರಚನಾತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪದ್ಧತ್ತ್ಯುಪಾತ್ತನರಸಿದ್ಧಾ ಸಮೃದ್ಧಿರಿತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಮಾದ್ಯವಿಹಿತಮ್ ।
ಶುದ್ಧಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಗುರುಬೋಧ್ಯಂ ಪ್ರಮಾಣತತಿಬದ್ಧಂ ಜಯಾರ್ಯಕೃತಿತಃ ॥
ಕ್ರುದ್ಧಾ ಯಥಾಶ್ವತತಿರದ್ಧಾ ವಿರುದ್ಧ ಗತಿಬದ್ಧಾ ಭವೇಚ್ಚ ವಿಬುಧಾತ್ ।
ಬದ್ಧಾ ಚ ಪದ್ಧತಿಷು ಶುದ್ಧಾಸ್ತಥೈವ ತವ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಬೋಧವಿವೃತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ವಿಷ್ಣೋಃ ಸುತತ್ತ್ವಮರಿಜಿಷ್ಣೂಚ್ಚ ಮಂಗಲಸುಶೋಭಿಷ್ಣು ಕೋಟಿರವಿರಾ- ।
ಜಿಷ್ಣೂತ್ತಮಾರ್ಥಪದದೇಷ್ಣೂದ್ಭವಾದಿಶುಭವೇಷ್ಣು ಪ್ರಭೇದಮತಬೋ- ॥
ಧಿಷ್ಣು ಪ್ರಕಾಶರಚಯಿಷ್ಣುರ್ಭವಾನ್ ಶುಭಕರಿಷ್ಣುಃ ಸತಾಂ ಹೃದಿ ಸುರೋ- ।
ಚಿಷ್ಣುರ್ಮತಂ ಸಮಪದೇಷ್ಣುಃ ಕುವಾದಿಮತಜಿಷ್ಣು ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಸುಮತೇಃ ॥ ೨೫ ॥

ಸಂಖ್ಯಾವತಾಂ ಸದಸಿ ಸಂಖ್ಯೇಯತತ್ತ್ವಶುಭಸಂಖ್ಯಾನರೂಪಸುಕೃತೇಃ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಜಯಾರ್ಯಕೃತಿವಿಖ್ಯಾತತತ್ತ್ವಯುಗಮುಖ್ಯಪ್ರಮೇಯಸುಭೃತಾಮ್ ॥
ಸೌಖ್ಯೇ ಸತಾಂ ಪ್ರಮತಿಲೇಖ್ಯಾಗಮ್ಯೈಃ ಕುಮತಿಕುಖ್ಯಾಪನೈಶ್ಚ ಹಿ ಭವಾನ್ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಲೇಖ್ಯಗುರುವಿಖ್ಯಾತಿಮೇವ ಪರಮಾಖ್ಯಾಂ ಸ್ವಕಾಂ ಚ ವಿದಧೇ ॥ ೨೬ ॥

ಮುಕ್ತೇಷು ಭೇದಮಥ ಮುಕ್ತೋಪಸೃಪ್ಯಹರಿಶಕ್ತ್ಯಾದಿಕಂ ಚ ಕಥನಾತ್ ।
ಭಕ್ತಿಂ ಹರೌ ಚ ಹರಿಭಕ್ತಿಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಬುಧಚಿತ್ತೇಽಭಿವರ್ಧನಪರಾ ॥
ತತ್ತ್ವಾನ್ಯನೇಕನಿಗಮೋಕ್ತೀಃ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಜಯತೀರ್ಥೋಕ್ತವಾಕ್ಯವಿಭವಮ್ ।
ಭಕ್ತಾನುಕಂಪಿ ಭವದುಕ್ತಾ ತತಿಃ ಪರಮತತ್ತ್ವಂ ತತಾನ ವಚಸಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಮೋಕ್ಷಃ ಸತಾಂ ಪರಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತೇಃ ಪರಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಿಶ್ಚ ನ ಭವೇತ್ ।
ಅಕ್ಷಾನುಮಾನನಿಗಮೇಕ್ಷಾಂ ವಿನೇತಿ ಸುಕೃಪೇಕ್ಷಾ ವಿಶಿಷ್ಟಮನಸಃ ॥
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಮೀರಗುರುಕಕ್ಷೋಪಲಬ್ಧಸುವಲಕ್ಷಾಮಿತದ್ಯುತಿಮತೇಃ ।
ಅಕ್ಷೋಭಿತಾಸ್ತಿ ತವ ದೀಕ್ಷಾಪ್ರಕಾಶಿಜಯಲಕ್ಷಪ್ರದಾ ಚ ವಿವೃತಿಃ ॥ ೨೮ ॥

ವಾದಾದ್ಯನೂದ್ಯ ಪರವಾದಾದಿನಿಗ್ರಹಸುವಾದೈಶ್ಚ ತತ್ತ್ವನಿಚಿತಿಃ ।
ವೇದೈಕಗಮ್ಯಹರಿಬೋಧೇನ ಭಕ್ತಿಯುತವಾದೀ ಭವೇತ್ ಸುಕಥಕಃ ॥
ವಾದೋತ್ತಮಂ ಸುಖದಬೋಧಾಯ ಚೈವಮನುವಾದೇನ ಪೂರ್ಣಸುಮತೇಃ ।
ಶೋಧೈರ್ಜಯಾರ್ಯಗುರುವಾದೇಷು ಭಕ್ತಿರಥ ಬೋಧೇ ವ್ಯತಾನಿ ಭವತಾ ॥ ೨೯ ॥

ತುಷ್ಟ್ಯೈ ಹರೇಃ ಪ್ರಮತಿತುಷ್ಟಿಪ್ರದಸ್ಯ ಹೃದಿ ದೃಷ್ಟಿಂ ನಿಧಾಯ ರಚಿತೇ ।
ಇಷ್ಟ್ಯಾದಿಕರ್ಮಸು ಸುರೇಷ್ಟಸ್ಯ ಚೈವ ನುತಿರಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಾಧನವಿಧೌ ॥
ಪ್ರೇಷ್ಠಸ್ತದಿಷ್ಟಫಲದೇಷ್ಟೇತಿ ತತ್ತ್ವಮುಪದಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಮುನಿಭಿಃ ।
ಇಷ್ಟಂ ವ್ಯತಾನಿ ಜಯತುಷ್ಟ್ಯೈ ಚ ಮಧ್ವಮುನಿತುಷ್ಟ್ಯೈ ಸತಾಂ ಶುಭಕೃತೌ ॥ ೩೦ ॥

ಗದ್ಯಂ ಪ್ರಮೇಯತತಿಹೃದ್ಯಂ ವಿಭಾತಿ ಬುಧವೇದ್ಯಂ ಭವದ್ವಿರಚಿತಮ್ ।
ಪ್ರದ್ಯೋತನೋದಯಸುಹೃದ್ಯಾವಕಾಶಗುರುಪಾದ್ಯೋಪಸತ್ತಿಮುಖರಮ್ ॥
ಪ್ರದ್ಯೋತನೇಽಸ್ತಮಿತೇ ಸುದ್ಯೋತಿತೇ ನಭಸಿ ಹೃದ್ಯಾತಪೇಽತಿ ಜಗತೀ- ।
ಷ್ವಾದ್ಯಂ ಸಮಸ್ತಕೃತಿವಿದ್ಯೇಶಪಾದಜಲಜಾದ್ಯಾರ್ಪಣಂ ಚ ವಿಹಿತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಓಂಕಾರ ಆದಿಪುರುಷಾಕಾರ ಏವಮಿತಿ ತೋಕೇನ ಯಶ್ಚ ವಿವೃತಃ ।
ಶಂಕಾನಿರಾಸಮುಖನೈಕಪ್ರಮೇಯಪರಲೋಕೋಪದೇಶಸುಕೃತೌ ॥
ನೈಕಪ್ರಮಾಣಗುರುವಾಕ್ಯಾದಿಯುಕ್ತಿಪರವಾಕ್ಯೈಸ್ತು ಯಾತಿಲಲತ್ಯೈಃ ।
ಸಾಕಂ ಸ ಏವ ಬುಧಶೋಕಾಪನುತ್ತಿ ಸುಖಲೋಕಾಪ್ತ ಯೇ ಹಿ ವಿವೃತಃ ॥ ೩೨ ॥

ನಾರಾಯಣಾರ್ಯಕೃತನಾರಾಯಣಾಭಿರತನಾರೈಕರೂಪಚರಿತಮ್ ।
ನಾರಪ್ರದಂ ಹ್ಯಗುರುಸಾರೈರ್ಯುತಂ ವಿಬುಧಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧುಸದೃಶಮ್ ॥
ವೀರಾಂಜನಾತನಯಶೌರಿಪ್ರಿಯಪ್ರಮತಿಧೀರಾವತಾರವಿಭವಮ್ ।
ಸಾರಾಕ್ಷರಾಕಲಿತಹಾರಾವಲೀಭಿರಿವ ಧೀರ ತ್ವಯಾ ಸುವಿವೃತಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧನಮಪೂರ್ವಾರ್ಥಬೋಧಿ ತವ ಶರ್ವಾದಿವಂದ್ಯಸುಮತೇಃ ।
ಮೂರ್ವಾಕರೇಣ ಭುವಿ ಪೂರ್ವಾಪರಾದಿಮತಿಸರ್ವೇಕ್ಷಣೇನ ವಿವೃತಮ್ ॥
ಚಾರ್ವಾಕಮಾಯಿಮುಖಪೂರ್ವಾದಿವಾದಿಮತಗರ್ವಂ ವಿದಾರ್ಯ ಸುಮತಮ್ ।
ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ಸಕಲಗೀರ್ವಾಣಬೋಧ್ಯಮಪಿ ಸರ್ವಾಸ್ವಥೈವ ಕೃತಿಷು ॥ ೩೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವದಾರಾಧನೇನ ಭುವಿ ನಾರಾಯಣೋ ನನರತೇಃ ।
ಧಾರೇತಿ ಸನ್ಮತಸುಸಾರಶ್ಚಕಾರ ಭವದಾರಾಧನಂ ಕೃತಿನುತೇಃ ॥
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುತಧೀರಾರ್ಜುನಾಢ್ಯ ರಥಸಾರಥ್ಯ ನಾಮವಿಬುಧಃ ।
ಧೀರಪ್ರಪಂಚಮುಖಧೀರಾಂಜನೇಯಪದನೀರೇಜಸಕ್ತಕುಲಜಃ ॥ ೩೫ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೂಣಾಂ ಗ್ರಂಥವೈಭವಮ್ ।
ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿರಾಚಾರ್ಯಃ ಸ್ತೌತ್ಯಶ್ವಗತಿಪದ್ಧತೌ ॥ ೩೬ ॥

ಹಯಾಸ್ಯಸಾಕ್ಷಿಗುರವಃ ಭಕ್ತಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧವಃ ।
ಸಂತತಂ ಪಾಂತು ಮಾಂ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಸಂಪದಾ ॥ ೩೭ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಕೃತಿಸ್ತೋತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಶ್ರೀಗುರುತುಷ್ಟಯೇ ।
ಸಮರ್ಪಿತಂ ಹರೇಃ ಪಾದಪಂಕಜೇ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಮಯಾ ॥ ೩೮ ॥

॥ ಇತಿ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಆಚಾರ್ಯ ಕೃತಂ ಶ್ರೀಅಶ್ವಧಾಟೀಗುರುಕೃತಕೃತಿಸ್ತವನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀರಾಯರ ವಿದ್ಯಾಶಿಷ್ಯರಾದ ಬಿಚ್ಚಾಲೆ ಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಬಿಚ್ಚಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀರಾಯರು ಬೃಂದಾವನಸ್ಥ-ರಾಗುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಈ ವಾರ್ತೆಯಿಂದ ಆಘಾತಗೊಂಡವ-ರಾಗಿ ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಗುರುರಾಜರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ತದೇಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ವದನದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಬಿಚ್ಚಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಟಾಗ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ 'ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರು ವೃಂದಾವನಸ್ಥ-ರಾಗಿದ್ದರು. ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನ ದೊರೆಯದೆ ದುಃಖಿತರಾದ ಅವರ ಸ್ತೋತ್ರ 'ವಿಭೂತಿರತುಲಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತೇಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ-ಚಾರ್ಯರ ಈ ವಾಣಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಯರು 'ಸಾಕ್ಷೀ ಹಯಾಸ್ಯೋऽತ್ರ ಹಿ' ಎಂಬ ವಾಣಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ಸ್ತೋತ್ರ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಷ್ಯನ ಈ ವಾಣಿಗೆ ಗುರುವಿನ ಮುದ್ರೆ ಬಿದ್ದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಶ್ರೀರಾಯರ ವಾಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ೨೩ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದವರೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಯರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಮುಂದೆ ೩೩ನೆಯ ಶ್ಲೋಕದವರೆಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪಾರಾಯಣದಿಂದ ಅತಿಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗ ಪರಿಹಾರ, ಕುರುಡನಿಗೆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ, ಮೂಕನಾದವನಿಗೆ ವಾಕ್ಪಾಟವ, ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯ, ಪೂರ್ಣಸಂಪತ್ತು ಲಭಿಸುವವು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ, ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿದರೆ ರೋಗಪರಿಹಾರ, ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಪಠಿಸಿ ಗುರುಗಳ ವೃಂದಾವನದ ಬಳಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಪುತ್ರಲಾಭ, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣದಂತಹ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ಅನೇಕ ಅನಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ, ವಾಯುಸ್ತುತಿಗೆ ಪುರಶ್ಚರಣಕ್ರಮವಿರುವಂತೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೂ ಪುರಶ್ಚರಣಕ್ರಮವಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಫಲವು ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನೂರೆಂಟು ಬಾರಿ ಜಪಿಸಿದರೆ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಸಹ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಗುರುತೀರ್ಥಪಯೋಬ್ಧಿಪಾರಾ
ಕಾಮಾರಿಮಾಕ್ಷವಿಷಮಾಕ್ಷಶಿರಃ ಸ್ಪೃಶಂತೀ ।
ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾಮಿತತರಂಗಚರತ್ಸುಹಂಸಾ
ದೇವಾಲಿಸೇವಿತಪರಾಂಘ್ರಿಪಯೋಜಲಗ್ನಾ ॥ ೧ ॥

ಜೀವೇಶಭೇದಗುಣಪೂರ್ತಿಜಗತ್ಸುಸತ್ವ-
ನೀಚೋಚ್ಚಭಾವಮುಖನಕ್ರಗಣೈಃ ಸಮೇತಾ ।
ದುರ್ವಾದ್ಯಜಾಪತಿಗಿಲೈರ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ
ವಾಗ್ದೇವತಾಸರಿದಮುಂ ವಿಮಲೀಕರೋತು ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಸಕಲಪ್ರದಾತಾ ಸ್ವಪಾದಕಂಜದ್ವಯಭಕ್ತಿಮದ್ಭ್ಯಃ ।
ಅಘಾದ್ರಿಸಂಭೇದನದೃಷ್ಟಿವಜ್ರಃ ಕ್ಷಮಾಸುರೇಂದ್ರೋಽವತು ಮಾಂ ಸದಾಽಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಹರಿಪಾದಕಂಜನಿಷೇವಣಾಲ್ಲಬ್ಧಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ ।
ದೇವಸ್ವಭಾವೋ ದಿವಿಜದ್ರುಮೋಽಯಮಿಷ್ಟಪ್ರದೋ ಮೇ ಸತತಂ ಸ ಭೂಯಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಭವ್ಯಸ್ವರೂಪೋ ಭವದುಃಖತೂಲಸಂಘಾಗ್ನಿಚರ್ಯಃ ಸುಖಧೈರ್ಯಶಾಲೀ ।
ಸಮಸ್ತದುಷ್ಟಗ್ರಹನಿಗ್ರಹೇಶೋ ದುರತ್ಯಯೋಪಪ್ಲವಸಿಂಧುಸೇತುಃ ॥ ೫ ॥

ನಿರಸ್ತದೋಷೋ ನಿರವದ್ಯವೇಷಃ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಮೂಕತ್ವನಿದಾನಭಾಷಃ ।
ವಿದ್ವತ್ಪರಿಜ್ಞೇಯಮಹಾವಿಶೇಷೋ ವಾಗ್ವೈಖರೀನಿರ್ಜಿತಭವ್ಯಶೇಷಃ ॥ ೬ ॥

ಸಂತಾನಸಂಪತ್ಪರಿಶುದ್ಧಭಕ್ತಿವಿಜ್ಞಾನವಾಗ್ದೇಹಸುಪಾಟವಾದೀನ್ ।
ದತ್ವಾ ಶರೀರೋತ್ಥಸಮಸ್ತದೋಷಾನ್ ಹತ್ವಾ ಸ ನೋಽವ್ಯಾದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೭ ॥

ಯತ್ಪಾದೋದಕಸಂಚಯಃ ಸುರನದೀಮುಖ್ಯಾಪಗಾಸಾದಿತಾ-
ಸಂಖ್ಯಾನುತ್ತಮಪುಣ್ಯಸಂಘವಿಲಸತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತಪುಣ್ಯಾವಹಃ ।
ದುಸ್ತಾಪತ್ರಯನಾಶನೋ ಭುವಿ ಮಹಾವಂಧ್ಯಾಸುಪುತ್ರಪ್ರದೋ
ವ್ಯಂಗಸ್ವಂಗಸಮೃದ್ಧಿದೋ ಗ್ರಹಮಹಾಪಾಪಾಪಹಸ್ತಂ ಶ್ರಯೇ ॥ ೮ ॥

ಯತ್ಪಾದಕಂಜರಜಸಾ ಪರಿಭೂಷಿತಾಂಗಾ
ಯತ್ಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪಾಯಿತಮಾನಸಾ ಯೇ ।
ಯತ್ಪಾದಪದ್ಮಪರಿಕೀರ್ತನಜೀರ್ಣವಾಚಃ
ತದ್ದರ್ಶನಂ ದುರಿತಕಾನನದಾವಭೂತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರೋಽಸೌ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವರ್ಧನಃ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಸುಧೀಂದ್ರವರಪುತ್ರಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಯತಿರಾಡ್ಗುರುರ್ಮೇ ಸ್ಯಾದ್ಭಯಾಪಹಃ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಸುಪುತ್ರಾಯುರ್ಯಶಃ ಶ್ರೀಪುಣ್ಯವರ್ಧನಃ ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರತಿವಾದಿಜಯಸ್ವಾಂತಭೇದಚಿಹ್ನಾದರೋ ಗುರುಃ ।
ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣೋಽನ್ಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತಶ್ರೀಶಃ ಸಮುಪೇಕ್ಷಿತಭಾವಜಃ ।
ಅಪೇಕ್ಷಿತಪ್ರದಾತಾಽನ್ಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೧೩ ॥

ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೈರಾಗ್ಯವಾಕ್ಪಾಟವಮುಖಾಂಕಿತಃ ।
ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತೋಽನ್ಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಅಜ್ಞಾನವಿಸ್ಮೃತಿಭ್ರಾಂತಿಸಂಶಯಾಪಸ್ಮೃತಿಕ್ಷಯಾಃ ।
ತಂದ್ರಾಕಂಪವಚಃಕೌಂಠ್ಯಮುಖಾ ಯೇ ಚೇಂದ್ರಿಯೋದ್ಭವಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ದೋಷಾಸ್ತೇ ನಾಶಮಾಯಾಂತಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಇತ್ಯಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಜಪಿತಾದ್ಭಾವಿತಾನ್ನಿತ್ಯಮಿಷ್ಟಾರ್ಥಾಃ ಸ್ಯುರ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಹಂತು ನಃ ಕಾಯಜಾನ್ ದೋಷಾನಾತ್ಮಾತ್ಮೀಯಸಮುದ್ಭವಾನ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವಾನಪಿ ಪುಮರ್ಥಾಂಶ್ಚ ದದಾತು ಗುರುರಾತ್ಮವಿತ್ ।
ಇತಿ ಕಾಲತ್ರಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಯಃ ಕರೋತಿ ಸಃ ॥ ೧೮ ॥

ಇಹಾಮುತ್ರಾಪ್ತಸರ್ವೇಷ್ಟೋ ಮೋದತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಅಗಮ್ಯಮಹಿಮಾ ಲೋಕೇ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರೋಽವತು ಸದಾಽನಘಃ ।
ಸರ್ವಯಾತ್ರಾಫಲಾವಾಪ್ತ್ಯೈ ಯಥಾಶಕ್ತಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥ ೨೦ ॥
ಕರೋಮಿ ತವ ಸಿದ್ಧಸ್ಯ ವೃಂದಾವನಗತಂ ಜಲಮ್ ।
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಸರ್ವತೀರ್ಥಫಲಾಪ್ತಯೇ ॥ ೨೧ ॥

ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ।
ತವ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೨೨ ॥

ಸಂಸಾರೇಽಕ್ಷಯಸಾಗರೇ ಪ್ರಕೃತಿತೋಽಗಾಧೇ ಸದಾ ದುಸ್ತರೇ
ಸರ್ವಾವದ್ಯಜಲಗ್ರಹೈರನುಪಮೈಃ ಕಾಮಾದಿಭಂಗಾಕುಲೇ ।
ನಾನಾವಿಭ್ರಮದುರ್ಭ್ರಮೇಽಮಿತಭಯಸ್ತೋಮಾದಿಫೇನೋತ್ಕಟೇ
ದುಃಖೋತ್ಕೃಷ್ಟವಿಷೇ ಸಮುದ್ಧರ ಗುರೋ ಮಾ ಮಗ್ನರೂಪಂ ಸದಾ ॥ ೨೩ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗಾಣಾಂ ನಿವೃತ್ತಿಸ್ತ್ವರಯಾ ಭವೇತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಅಂಧೋಽಪಿ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಯಾದೇಡಮೂಕೋಽಪಿ ವಾಕ್ಪತಿಃ ।
ಪೂರ್ಣಾಯುಃ ಪೂರ್ಣಸಂಪತ್ತಿಃ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಜಪಾದ್ಭವೇತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಯಃ ಪಿಬೇಜ್ಜಲಮೇತೇನ ಸ್ತೋತ್ರೇಣೈವಾಭಿಮಂತ್ರಿತಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಕುಕ್ಷಿಗತಾ ದೋಷಾಃ ಸರ್ವೇ ನಶ್ಯಂತಿ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೨೬ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಮಾಸಾದ್ಯ ಪಂಗುಃ ಖಂಜೋಽಪಿ ವಾ ಜನಃ ।
ಸ್ತೋತ್ರೇಣಾನೇನ ಯಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕೃತೀ ॥ ೨೭ ॥

ಸ ಜಂಘಾಲೋ ಭವೇದೇವ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಸೋಮಸೂರ್ಯೋಪರಾಗೇ ಚ ಪುಷ್ಯಾರ್ಕಾದಿಸಮಾಗಮೇ ॥ ೨೮ ॥

ಯೋಽನುತ್ತಮಮಿದಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಜಪೇತ್ ।
ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದಿಪೀಡಾ ತಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ ॥ ೨೯ ॥

ಏತತ್ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಮುಚ್ಚಾರ್ಯ ಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಾಂತಿಕೇ ।
ದೀಪಸಂಯೋಜನಾದ್ ಜ್ಞಾನಂ ಪುತ್ರಲಾಭೋ ಭವೇದ್ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಪರವಾದಿಜಯೋ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿವರ್ಧನಮ್ ।
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರವೃದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೩೧ ॥

ರಾಜಚೋರಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರಸರ್ಪನಕ್ರಾದಿಪೀಡನಮ್ ।
ನ ಜಾಯತೇಽಸ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವಾನ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩೨ ॥

ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಚರಣದ್ವಂದ್ವಂ ಸ್ಮರನ್ ಯಃ ಪಠೇತ್
ಸ್ತೋತ್ರಂ ದಿವ್ಯಮಿದಂ ಸದಾ ನ ಹಿ ಭವೇತ್ತಸ್ಯಾಸುಖಂ ಕಿಂಚನ ।
ಕಿಂತ್ವಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಮೃದ್ಧಿರೇವ ಕಮಲಾನಾಥಪ್ರಸಾದೋದಯಾತ್
ಕೀರ್ತಿರ್ದಿಗ್ವಿದಿತಾ ವಿಭೂತಿರತುಲಾ ಸಾಕ್ಷೀ ಹಯಾಸ್ಯೋಽತ್ರ ಹಿ ॥ ೩೩ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಿರ್ಹ್ಯಪ್ಪಣಾಭಿಧೈಃ ॥ ೩೪ ॥

ಪೂಜ್ಯಾಯ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಸತ್ಯಧರ್ಮರತಾಯ ಚ ।
ಭಜತಾಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾಯ ನಮತಾಂ ಕಾಮಧೇನವೇ ॥ ೩೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

* * *

೪೩. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕವಚಮ್

❑❑

ಮಹಾತ್ಮರೂ, ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆದ ಶ್ರೀರಾಯರ ಈ ಕವಚವು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕವಚಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಋಷಿಗಳು, ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸು, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರು ದೇವತೆ. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ೧೦೮ ಬಾರಿ ಜಪಿಸಿದರೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ. ಬೆಳಗಿನ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಪ್ರತಾಪವುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯಾದ, ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುಳಸೀಹಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಾಯಮಾನ ದಂಡಕಮಂಡಲುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನರಾದ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ - ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ - ಕಮಲಾಕ್ಷಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನರಾದ, ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರ-

ತೀರ್ಥರಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪಾದಕಮಲಗಳುಳ್ಳ ರಾಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಅಂತಹ ಶ್ರೀರಾಯರು ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸೇ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಯರನ್ನು ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಣ-ದಿಂದ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಯರು ಸಮಸ್ತೇಷ್ಟಪ್ರದರು, ಪಾಪಗಳೆಂಬ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಸೀಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾಯುಧಸದೃಶರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಶ್ರೀಹರಿಸೇವೆಯಿಂದ ಹೊಂದಿದ ಸಕಲಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವರು, ದೇವಸ್ವಭಾವರು, ತತ್ತ್ವಪ್ರದರ್ಶಕರು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ಇಷ್ಟಪ್ರದರು, ವೇದಾರ್ಥಬೋಧಕರು, ಭವ್ಯಸ್ವರೂಪರು, ದುಃಖವೆಂಬ ಹತ್ತಿಗೆ ಅಗ್ನಿಸದೃಶರು, ಸುಖ-ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ಸಮಸ್ತಗ್ರಹ ನಿಗ್ರಹಸಮಸ್ತರು, ಉಪದ್ರವ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆ-ಯಂತಿರುವವರು, ನಿರಸ್ತದೋಷರು, ನಿರವದ್ಯವೇಷರು, ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರುತ್ತರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮಾತಿನವರು, ಬಹುವಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದವರು, ಸಮೀಚೀನತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ವಾದಮಾಡುವವರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳವರು, ವಾಗ್ವೈಖರಿ-ಯಿಂದ ಶೇಷಶರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದವರು, ಸಂತಾನ-ಸಂಪತ್ತು-ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರು, ಶರೀರದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವವರು, ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಪಾದೋದಕವುಳ್ಳವರು, ದೇವಗಂಗೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಗುಣಗಳುಳ್ಳವರು, ತಾಪತ್ರಯ ಪರಿಹಾರಕರು, ವಂಧ್ಯಾಸುಪುತ್ರಪ್ರದರು, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರು, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಮಹಾಪಾಪಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಗಳ ಪೀಡೆಯನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುವವರು, ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರರು, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು, ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರ-ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವರಕುಮಾರರು, ಸರ್ವಭಯನಿವಾರಕರು, ಕೃಪಾನಿಧಿಗಳು, ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಸುಪತ್ರ - ಆಯುಷ್ಯ - ಕೀರ್ತಿ - ಸಂಪತ್ತು - ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವವರು, ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವವರು, ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರು, ಕಾಮನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದವರು, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದರು, ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾದಿಗುಣ-ಯುಕ್ತರು, ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತರು, ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಗಳ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವವರು, ಮಹಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವವರು, ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಪ್ರತಿಪಾದ್ಯರು, ಮೃತಶಿಶು ಪ್ರಾಣದಾತರು, ವೇದಿಸ್ಥ ಪುರುಷನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದವರು, ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಂಗಾರದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ತೋರಿಸಿದವರು, ಟೀಕಾಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದವರು, ಭಾಟ್ಟಸಂಗ್ರಹಕಾರರು, ನ್ಯಾಯಸುಧಾಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಾದ ಪರಿಮಳಾದಿಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರ್ವಾವಯವ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಈ ಕವಚವನ್ನು ಯಾವನು ನಿತ್ಯವೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವನೋ ಅವನು ಗುರ್ವನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಂಧನು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ ಪಡೆಯುವನು,

ಹುಟ್ಟುಮೂಕನು ವಾಗ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ರೋಗಿಯು ರೋಗಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಪೂರ್ಣಾ-ಯುಷಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಈ ಕವಚ - ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಜಪಿಸುವರೋ ಸಂತಾನ - ಸಂಪತ್ತು - ಸುಂದರಸತಿ - ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ - ಭಕ್ತಿ - ವೈರಾಗ್ಯ - ಭುಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕವಚಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯತೀಂದ್ರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗುರುವರ್ಯಸ್ಯ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೧ ॥

ಋಷಿರಸ್ಯಾಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯಃ ಛಂದೋಽನುಷ್ಟುಪ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ದೇವತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೨ ॥

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಜಪ್ಯಂ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೇನ ಚೇತಸಾ ।
ಉದ್ಯತ್ಪ್ರದ್ಯೋತನದ್ಯೋತಧರ್ಮಕೂರ್ಮಾಸನೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಖದ್ಯಖದ್ಯೋತನದ್ಯೋತಪ್ರತಾಪಂ ರಾಮಮಾನಸಮ್ ।
ಧೃತಕಾಷಾಯವಸನಂ ತುಲಸೀಹಾರವಕ್ಷಸಮ್ ॥ ೪ ॥

ದೋರ್ದಂಡವಿಲಸದ್ದಂಡಕಮಂಡಲುವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಅಭಯಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲಾಶೀಲಕರಾಂಬುಜಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯೋಗೀಂದ್ರವಂದ್ಯಪಾದಾಬ್ಜಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ।
ಶಿರೋ ರಕ್ಷತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ರಾಘವೇಂದ್ರೋಽಖಿಲೇಷ್ಟದಃ ॥ ೬ ॥

ಪಾಪಾದ್ರಿಪಾಟನೇ ವಜ್ರಃ ಕೇಶಾನ್ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಸದಾ ।
ಕ್ಷಮಾಸುರಗಣಾಧೀಶೋ ಮುಖಂ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಗುರುಃ ॥ ೭ ॥

ಹರಿಸೇವಾಲಬ್ಧಸರ್ವಸಂಪತ್ಫಾಲಂ ಮಮಾವತು ।
ದೇವಸ್ವಭಾವೋಽವತು ಮೇ ದೃಶೌ ತತ್ತ್ವಪ್ರದರ್ಶಕಃ ॥ ೮ ॥

ಇಷ್ಟಪ್ರದಾನೇ ಕಲ್ಪದ್ರುಃ ಶ್ರೋತ್ರೇ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಬೋಧಕಃ ।
ಭವ್ಯಸ್ವರೂಪೋ ಮೇ ನಾಸಾಂ ಜಿಹ್ವಾಂ ಮೇಽವತು ಭವ್ಯಕೃತ್ ॥ ೯ ॥

ಆಸ್ಯಂ ರಕ್ಷತು ಮೇ ದುಃಖತೂಲಸಂಘಾಗ್ನಿಚರ್ಯಕಃ ।
ಸುಖಧೈರ್ಯಾದಿಸುಗುಣೋ ಭ್ರುವೌ ಮಮ ಸದಾಽವತು ॥ ೧೦ ॥

ಓಷ್ಠೌ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಸರ್ವಗ್ರಹನಿಗ್ರಹಶಕ್ತಿಮಾನ್ ।
ಉಪಪ್ಲವೋದಧೇಸ್ಸೇತುರ್ದಂತಾನ್ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಸದಾ ॥ ೧೧ ॥

ನಿರಸ್ತದೋಷೋ ಮೇ ಪಾತು ಕಪೋಲೌ ಸರ್ವಪಾಲಕಃ ।
ನಿರವದ್ಯಮಹಾವೇಷಃ ಕಂಠಂ ಮೇಽವತು ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೨ ॥

ಕರ್ಣಮೂಲೇ ತು ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಮೂಕತ್ವಾಕರವಾಙ್ ಮಮ ।
ಬಹುವಾದಿಜಯೀ ಪಾತು ಹಸ್ತೌ ಸತ್ತತ್ತ್ವವಾದಕೃತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕರೌ ರಕ್ಷತು ಮೇ ವಿದ್ವತ್ಪರಿಜ್ಞೇಯವಿಶೇಷವಾನ್ ।
ವಾಗ್ವೈಖರೀಭವ್ಯಶೇಷಜಯೀ ವಕ್ಷಸ್ಥಲಂ ಮಮ ॥ ೧೪ ॥

ಸತೀಸಂತಾನಸಂಪತ್ತಿಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಾದಿವೃದ್ಧಿಕೃತ್ ।
ಸ್ತನೌ ರಕ್ಷತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಶರೀರಾವದ್ಯಹಾನಿಕೃತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಪಾದಾಬ್ಜಾಭಿಷೇಕಜಲಸಂಚಯಃ ।
ನಾಭಿಂ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಪಾರ್ಶ್ವೌ ದ್ಯುನದೀತುಲ್ಯಸದ್ಗುಣಃ ॥ ೧೬ ॥

ಪೃಷ್ಠಂ ರಕ್ಷತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ತಾಪತ್ರಯವಿನಾಶಕೃತ್ ।
ಕಟಿಂ ಮೇ ರಕ್ಷತು ಸದಾ ವಂಧ್ಯಾಸತ್ಪುತ್ರದಾಯಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ಜಘನಂ ಮೇಽವತು ಸದಾ ವ್ಯಂಗಸ್ವಂಗಸಮೃದ್ಧಿಕೃತ್ ।
ಗುಹ್ಯಂ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಪಾಪಗ್ರಹಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶಕೃತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಭಕ್ತಾಘವಿಧ್ವಂಸಕರನಿಜಮೂರ್ತಿಪ್ರದರ್ಶಕಃ ।
ಮೂರ್ತಿಮಾನ್ಪಾತು ಮೇ ರೋಮಂ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರೋಽಸೌ ಜಾನುನೀ ಮೇ ಸದಾಽವತು ।
ಜಂಘೇ ರಕ್ಷತು ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವರ್ಧನಃ ॥ ೨೦ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಸುಧೀಂದ್ರವರಪುತ್ರಕಃ ।
ಗುಲ್ಫೌ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಮೇ ಯತಿರಾಟ್ ಸರ್ವದಾಽವತು ॥ ೨೧ ॥

ಪಾದೌ ರಕ್ಷತು ಮೇ ಸರ್ವಭಯಹಾರೀ ಕೃಪಾನಿಧಿಃ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಸುಪುತ್ರಾಯುರ್ಯಶಃ ಶ್ರೀಪುಣ್ಯವರ್ಧನಃ ॥ ೨೨ ॥

ಕರಪಾದಾಂಗುಲೀಃ ಸರ್ವಾ ಮಮಾವತು ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ಪ್ರತಿವಾದಿಜಯಸ್ವಾಂತಭೇದಚಿಹ್ನಾದರೋ ಗುರುಃ ॥ ೨೩ ॥

ನಖಾನವತು ಮೇ ಸರ್ವಾನ್ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ ।
ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತಶ್ರೀಶಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಸದಾಽವತು ॥ ೨೪ ॥

ಸ ದಕ್ಷಿಣೇ ಚಾವತು ಮಾಂ ಸಮುಪೇಕ್ಷಿತಭಾವಜಃ ।
ಅಪೇಕ್ಷಿತಪ್ರದಾತಾ ಚ ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಮವತು ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೫ ॥

ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೈರಾಗ್ಯವಾಕ್ಪಾಟವಮುಖಾಂಕಿತಃ ।
ಸದೋದೀಚ್ಯಾಮವತು ಮಾಂ ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೨೬ ॥

ನಿಖಿಲೇಂದ್ರಿಯದೋಷಘ್ನೋ ಮಹಾನುಗ್ರಹಕೃದ್ಗುರುಃ ।
ಅಧಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಂ ಚಾವತು ಮಾಮಷ್ಟಾಕ್ಷರಮನೂದಿತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಆತ್ಮಾತ್ಮೀಯಾಘರಾಶಿಘ್ನೋ ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ವಿದಿಕ್ಷು ಚ ।
ಚತುರ್ಣಾಂ ಚ ಪುಮರ್ಥಾನಾಂ ದಾತಾ ಪ್ರಾತಃ ಸದಾಽವತು ॥ ೨೮ ॥

ಸಂಗಮೇಽವತು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ತತ್ತ್ವವಿತ್ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಕೃತ್ ।
ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇಽಗಮ್ಯಮಹಿಮಾ ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೨೯ ॥

ಮೃತಪೋತಪ್ರಾಣದಾತಾ ಸಾಯಾಹ್ನೇ ಮಾಂ ಸದಾಽವತು ।
ವೇದಿಸ್ಥಪುರುಷೋಜ್ಜೀವೀ ನಿಶೀಥೇ ಪಾತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೩೦ ॥

ವಹ್ನಿಸ್ಥಮಾಲಿಕೋದ್ಧರ್ತಾ ವಹ್ನಿತಾಪಾತ್ಸದಾಽವತು ।
ಸಮಗ್ರಟೀಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ಗುರುರ್ಮೇ ವಿಷಯೇಽವತು ॥ ೩೧ ॥

ಕಾಂತಾರೇಽವತು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಾಟ್ಟ (ಭಾಷ್ಯ) ಸಂಗ್ರಹಕೃದ್ಗುರುಃ ।
ಸುಧಾಪರಿಮಳೋದ್ಧರ್ತಾ ಸು (ಸ್ವ)ಚ್ಛಂದಸ್ತು ಸದಾಽವತು ॥ ೩೨ ॥

ರಾಜಚೋರವಿಷವ್ಯಾಧಿಯಾದೋವನ್ಯಮೃಗಾದಿಭಿಃ ।
ಅಪಸ್ಮಾರಾಪಹರ್ತಾ ನಃ ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ಸರ್ವದಾಽವತು ॥ ೩೩ ॥

ಗತೌ ಸರ್ವತ್ರ ಮಾಂ ಪಾತೂಪನಿಷದರ್ಥಕೃದ್ಗುರುಃ ।
ಋಗ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೃದಾಚಾರ್ಯಃ ಸ್ಥಿತೌ ರಕ್ಷತು ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೩೪ ॥

ಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸೀ ಮಾಂ ಜಾಗ್ರತ್ಕಾಲೇ ಸದಾಽವತು ।
ನ್ಯಾಯಮುಕ್ತಾವಲೀಕರ್ತಾ ಸ್ವಪ್ನೇ ರಕ್ಷತು ಮಾಂ ಸದಾ ॥ ೩೫ ॥

ಮಾಂ ಪಾತು ಚಂದ್ರಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಕರ್ತಾ ಸುಪ್ತೌ ಹಿ ತತ್ತ್ವಕೃತ್ ।
ಸುತಂತ್ರದೀಪಿಕಾಕರ್ತಾ ಮುಕ್ತೌ ರಕ್ಷತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೩೬ ॥

ಗೀತಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಕರಸ್ಸದಾ ರಕ್ಷತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಧ್ವಮತದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರೋಽವತು ಸದಾಽನಘಃ ॥ ೩೭ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕವಚಂ ಪಾಪನಾಶನಮ್ ।
ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿಹರಂ ಸದ್ಯಃ ಪಾವನಂ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ನಿಯಮೇನ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಅದೃಷ್ಟಿಃ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಯಾದೇಡಮೂಕೋಽಪಿ ವಾಕ್ಪತಿಃ ॥ ೩೯ ॥

ಪೂರ್ಣಾಯುಃ ಪೂರ್ಣಸಂಪತ್ತಿರ್ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಕೃತ್ ।
ಪೀತ್ವಾ ವಾರಿ ನರೋ ಯೇನ ಕವಚೇನಾಭಿಮಂತ್ರಿತಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಜಹಾತಿ ಕುಕ್ಷಿಗಾನ್ ರೋಗಾನ್ ಗುರುವರ್ಯಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಯಃ ॥ ೪೧ ॥

ಕರೋತಿ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತದೇತತ್ಕವಚಂ ಪಠನ್ ।
ಪಂಗುಃ ಕೂಣಿಶ್ಚ ಪೌಗಂಡಃ ಪೂರ್ಣಾಂಗೋ ಜಾಯತೇ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಶೇಷಾಶ್ಚ ಕುಷ್ಠಪೂರ್ವಾಶ್ಚ ನಶ್ಯಂತ್ಯಾಮಯರಾಶಯಃ ।
ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೇಣ ಮಂತ್ರೇಣ ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಕವಚೇನ ಚ ॥ ೪೩ ॥

ವೃಂದಾವನೇ ಸನ್ನಿಹಿತಮಭಿಷಿಚ್ಯ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಯಂತ್ರೇ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರಾಣ್ಯಷ್ಟೌ ವಿಲಿಖ್ಯಾತ್ರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಷೋಡಶೈರುಪಚಾರೈಶ್ಚ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತ್ರಿಜಗದ್ಗುರುಮ್ ।
ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಾಖ್ಯಾಭಿರರ್ಚಯೇತ್ಕುಸುಮಾದಿಭಿಃ ॥ ೪೫ ॥

ಫಲೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರೇವ ಗುರೋರರ್ಚಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವತಃ ।
ನಾಮಶ್ರವಣಮಾತ್ರೇಣ ಗುರುವರ್ಯಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೪೬ ॥

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದ್ಯಾಃ ವಿದ್ರವಂತಿ ದಿಶೋ ದಶ ।
ಪಠೇದೇತತ್ತ್ರಿಕಂ ನಿತ್ಯಂ ಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಾಂತಿಕೇ ॥ ೪೭ ॥

ದೀಪಂ ಸಂಯೋಜ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಾನ್ ಸಭಾಸು ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ।
ರಾಜಚೋರಮಹಾವ್ಯಾಘ್ರಸರ್ಪನಕ್ರಾದಿಪೀಡನಾತ್ ॥ ೪೮ ॥

ಕವಚಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಭಯಂ ತಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ ।
ಸೋಮಸೂರ್ಯೋಪರಾಗಾದಿಕಾಲೇ ವೃಂದಾವನಾಂತಿಕೇ ॥ ೪೯ ॥

ಕವಚಾದಿತ್ರಿಕಂ ಪುಣ್ಯಮಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯದರ್ಶಿತಮ್ ।
ಜಪೇದ್ಯಃ ಸ ಧನಂ ಪುತ್ರಾನ್ ಭಾರ್ಯಾಂ ಚ ಸುಮನೋರಮಾಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಜ್ಞಾನಂ ಭಕ್ತಿಂ ಚ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಚ ಶಾಶ್ವತೀಮ್ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೋದತೇ ನಿತ್ಯಂ ಗುರುವರ್ಯಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೫೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕವಚಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೪. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀಭೂಮ್ಯಬ್ಜಭವಾರ್ಚಿತಂ ಯದುಪತೇಃ ಪಾದಾಂಬುಜಂ ಪಾವನಂ
ಭಕ್ತಾನಂದಮತಿಪ್ರದಂ ಭವನುತಂ ಭಕ್ತಿಪ್ರದಂ ಮುಕ್ತಿದಮ್ ।
ಚಿತ್ತೇನೋಷಸಿ ಸಂತತಂ ಕೃತಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನಾದಿಃ ಸ್ಮರಂ-
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಿಂಧುಸರಸ್ವತೀಸುರನದೀಮುಖ್ಯಾಪಗಾಸು ಕ್ಷಮೀ
ಧೃತ್ವಾಚಮ್ಯ ಸದೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಮಮಲಂ ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಂ ಸದಾ ।
ಭಾಸ್ವನ್ಮಂಡಲಮಧ್ಯಗಂ ಹೃದಿ ಮುದಾ ನಾರಾಯಣಂ ಸಂಸ್ಮರಂ-
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ತಾರಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಪೂರ್ವಕಾನ್ ಮನುವರಾನ್ ಜಪ್ತ್ವಾ ಚಿರಂ ಮೌನವಾನ್
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಚಾತ್ಮಗತಂ ವರಾಸನಗತೋ ಮಂತ್ರಾರ್ಥರೂಪಂ ಹರಿಮ್ ।
ಪ್ರಧ್ವಸ್ತಾಖಿಲದೋಷರಾಶಿರನಿಶಂ ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷಂ ಗತ-
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಾಮಂ ಪೂರ್ಣಗುಣಾತ್ಮಕಂ ವಿಧಿನುತಂ ಸತ್ಯಾಭಿಧಾಲ್ಲೋಕತಃ
ಸಂರಾಧ್ಯಾಬ್ಜಭವಂ ಮುದಾ ಕ್ಷಿತಿಭುಜಾ ಸ್ವಾನೀತಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಾ ।
ವೇದವ್ಯಾಸಮಪಿ ಪ್ರಶಸ್ತಮನಸಾ ಸಂಪೂಜಯನ್ ಸಾದರಂ
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯಷ್ಟೀಕಾಂ ಕೃತವಾನ್ ಪರೇರನುಪಮಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಸುಧಾದ್ಯಾಕೃತೇ-
ರ್ಯಾಮಾಲೋಚ್ಯ ಸುಧಾದಿಶಾಸ್ತ್ರನಿಪುಣಾಃ ಸಂತೋ ಬಭೂವುರ್ಭುವಿ ।
ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತಮಸೌ ಸತಾಮುಪದಿಶನ್ವೇದಾರ್ಥಮಾವರ್ಣಯಂ-
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಾನಾತಂತ್ರವಿದಃ ಪ್ರಚಂಡಮತಯೋ ದುರ್ವಾದಿನೋ ನಿರ್ಜಿತಾ
ಯೇನಾಹಂಕೃತಿಮಾತ್ಮಗಾಂ ಸದಸಿ ತೇ ಸಂತ್ಯಜ್ಯ ನೇಮುಸ್ತದಾ ।
ದತ್ವಾಲಂ ಜಯಪತ್ರಿಕಾಂ ಸಮಭವನ್ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತತೋಽಸೌ ಜಯೀ
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀರಂಗಾದಿಸಮಸ್ತದೇಶಮಮಲಂ ಗತ್ವಾವ್ಯಯಂ ದೈವತಂ
ಸಂರಾಧ್ಯ ಪ್ರದಿಶನ್ ನೃಣಾಂ ಮತಿಮುಖಾನರ್ಥಾನ್ ಸಮಾರಾಧಿತಃ ।
ತತ್ಪೂಜಾಂ ಸಮವಾಪ್ಯ ಸತ್ಸು ಸುದೃಢಾಂ ಕುರ್ವನ್ ದಯಾಮಿಷ್ಟದಾಂ
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ವಿಖ್ಯಾತೇ ವಸುಧಾತಲೇ ಬುಧನುತೇ ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ಸಿದ್ಧಿಮಾನ್
ಶ್ರೀತುಂಗಾತಟಗೇ ಶುಭೇ ವಿಲಸಿತೇ ವೃಂದಾವನೇ ಸಂವಸನ್ ।
ಪೂಜಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜನೈಃ ಸದಾ ಬಹುವಿಧಾಂ ಕುರ್ವಂಸ್ತದಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಭು-
ಸ್ತುಷ್ಟೋ ಮೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ದದ್ಯಾದಲಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಏತಜ್ಜ್ಞಾನಸುಖಪ್ರದಂ ಜಯಕರಂ ಕೀರ್ತ್ಯಾದ್ಯಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ
ಮಧ್ವೇನೋಕ್ತಮಿದಂ ಮುದೇ ಯದುಪತೇಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್ ।
ಶ್ರೀಪೀಠಾಪುರವಾಸಿನಾ ಸುಕೃತಿನಾ ಕಾಲತ್ರಯೇ ಸಂತತಂ
ಜ್ಞಾನಾನಂದಸುತಾದ್ಯಭೀಪ್ಸಿತಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸೌ ಮಾನವಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪೀಠಾಪುರವಾಸಿ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೫. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ 'ವಾಯಿ' ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರಾದ ಅಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಇವರು ಬರೆದ ಸ್ತೋತ್ರವೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕ. ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರು ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತ, ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಪರಿಮಳದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ-ವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸೂತ್ರಪ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅವರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥರಚನೆ, ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಿರಂತರ ಪ್ರವಚನ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಅರ್ಚನೆ, ಭಕ್ತರ ಉದ್ಧಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ ರಾಯರ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯಾಂಭೋಜವಾಸಿ-ಯಾದ, ಮಧ್ವನಾಥನಾದ ಶ್ರೀಪತಿಯು ಪ್ರೀತನಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರಲೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವಪಾದಪಂಕಜಮರಂದಾಸ್ವಾದಿ ಭೃಂಗಾಯಿತಂ
ಶ್ರೀಮತ್ಪೂಜ್ಯಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಿಲಸತ್ಪಾಣ್ಯಂಬುಜಾತೋತ್ಥಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಬ್ಧಿ ಪಾರ್ವಿಕವಿಧುಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧೋಕ್ತಯುಕ್ತಿಸುಮಣಿಶ್ರೇಣೀ ಶ್ರಿಯಾ ರಾಜಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಂ ಸದಾ ಸುಮನಸಾಂ ಸಂಸೇವತಾಂ ಸನ್ಮುದೇ
ವ್ಯಸ್ತಾರಿ ಕ್ಷಿತಿಮಂಡಲೇ ಪರಿಮಲೋ ಯೇನಾನುಕಂಪಾಬ್ಧಿನಾ ।
ತಂ ವಂದೇ ಸುವಿಚಿತ್ರಚರ್ಯವತುಲಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಂ
ಕರ್ಮಂದೀಂದ್ರಮನೇಕವಾದಿಜಯಿನಂ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಂ ಸದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವಾಮ್ನಾಯಶಿರಾಂಸಿ ಯೇನ ವಿವೃತಾ ನ್ಯದ್ಧಾ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಜಯಾರ್ಯಭಾವಸುವಿದಾ ಶ್ರೀನಾಥಸಂಪ್ರೀತಯೇ ।
ಸೂತ್ರಾರ್ಥೋಽಪಿ ಚ ಸೂರಿಮೌಲಿಮಣಿನಾ ಪ್ರಾಕಾಶಿ ಯೇನಾನಿಶಂ
ಸ್ವಾಮೀಶಂ ವಸುಧಾಸುಧಾಶನನುತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮೀಮಾಂಸಾಯುಗಲಜ್ಞವಿಜ್ಞಪಣಿತಂ ಸಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ
ಸದ್ವೃಂದಂ ಪರಿತೋಷಯಂತಮನಿಶಂ ಸನ್ಮಾನ್ಯವಿದ್ಯೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ ।
ಶೇಷಾಕ್ಷ್ಯಂಘ್ರಿಗವೀ ವಿಚಕ್ಷಣತಮೈರ್ವಿದ್ವದ್ಭಿರಾಸೇವಿತಂ
ವಾಗ್ಗಾಂಭೀರ್ಯಜಿತಾಂಬುಧೀಂ ಗುಣನಿಧಿಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂಶ್ರಯೇ ॥ ೪ ॥

ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತನಿರಂತರ ಪ್ರವಚನ ಶ್ರೀರಾಮನಿತ್ಯಾರ್ಚನೋ-
ತ್ಥಾನಂದಾಶ್ರುಸುಪೂರ್ಣನೇತ್ರನಲಿನಂ ಕಾಷಾಯದಂಡಾನ್ವಿತಮ್ ।
ರೋಗ್ಯಾರೋಗ್ಯದತಾಸ್ಫಕಸ್ವಕದತಾ ಚಿಚ್ಛಿದ್ಯತಾದ್ಯೈರ್ನಿಜೈ-
ರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೈರ್ವಿಪುಲಾತಲೇ ವಿಲಸಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಶ್ರಯೇ ॥ ೫ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನವೀಕ್ಷಣೇನ ಜನತಾ ಪೂತಾಭವೇತ್ತತ್ಪರಂ
ಯತ್ಪಾದೋದಕಪಾನತಶ್ಚ ಚಪಲಂ ವೀತಾಮಯಾ ಸ್ಯಾದಹೋ ।
ಸದ್ವೃಂದಾವನಕಾರಿಣಂ ಗುರುಗುಣಂ ಸ್ವರ್ಚಂತಮಚ್ಚೇಕ್ಷಣಂ
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮರಾಮಿ ಲಘು ತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಾಕೇಶಪ್ರಿಯಶಾಖಿಧೇನುಮಣಯಃ ಸ್ತೋಕೇತರಾರ್ಥಪ್ರದಾ-
ಭಕ್ತಾಪೇಕ್ಷಿತಪೂರಕಸ್ಯ ನ ಗುರೋಸ್ಸಾಮ್ಯಂ ಲಭಂತೇಽದ್ಭುತಮ್ ।
ತಂ ದಾತೃಪ್ರವರಂ ಯತೀಶ್ವರಮಯೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಹ್ವಯಂ
ತುಂಗಾತೀರಗಸನ್ಮಠಸ್ಥಮಮಲಂ ವೈರಾಗ್ಯಭೂಷಾಯುತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀನಾಥಾರ್ಪಿತಚಂದನಾಕ್ಷತ ತುಲಸ್ಯಾಕಲ್ಪಮಲ್ಪೇತರ-
ಶ್ರೀನಾಥಾಯುಧಲಕ್ಷ್ಮಭೂಷಿತತನುಂ ಭೂಭೂಷಣಂ ಸನ್ನುತಮ್ ।
ದುರ್ವಾದಿದ್ವಿರದೌಘದಾರಣಹರಿಂ ಕಾಯಾಧವಂ ಶ್ರೀಧರ-
ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಮರುತ್ತರುಂ ಖಲು ಭಜೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸದ್ವಾಯೀ ಗುರುರಾಜಸೂರಿ ತನಯಶ್ಚಾಣ್ಣಾಹ್ವಯಃ ಪಾವನಂ
ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಾಧುಜನಸ್ಯ ಚೈತದಕೃತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್ ।
ತೇನ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯಾಂಭೋಜಾಲಯಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ
ಪ್ರೀತೋ ಮೇ ಸದಯೋ ಭವತ್ವವಿರತಂ ಶ್ರೀಮದ್ಧನಾಥೋಽಚ್ಯುತಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ವಾಯೀ ಅಣ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೬. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾರ್ಥನಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಕವಿ ರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಷಾಷ್ಟಿಕ ಸತ್ಕುಲವೆಂಬ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವೈಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಗುರುರಾಜನೆಂಬ ಕವಿಯು ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನೆಂದು ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ತುಂಗಾತಟದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೃಂದಾವನ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲ-ರಾಮನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ-ಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಪುಣ್ಯನಿಚಯವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಖಿಲಗುರುವಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರು ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವ ಕವಿಗಳು ಪ್ರತಿಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಂಥರಚನೆ, ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಿರಂತರ ಪ್ರವಚನ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಅರ್ಚನೆ, ಭಕ್ತರ ಉದ್ಧಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತ ರಾಯರ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯಾಂಭೋಜವಾಸಿಯಾದ, ಮಧ್ವನಾಥನಾದ ಶ್ರೀಪತಿಯು ಪ್ರೀತನಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರಲೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವಪಾದಪಂಕಜಮರಂದಾಸ್ವಾದಿ ಭೃಂಗಾಯಿತಂ
ಶ್ರೀಮತ್ಪೂಜ್ಯಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಿಲಸತ್ಪಾಣ್ಯಂಬುಜಾತೋತ್ಥಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಬ್ಧಿ ಪಾರ್ವಿಕವಿಧುಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧೋಕ್ತಯುಕ್ತಿಸುಮಣಿಶ್ರೇಣೀ ಶ್ರಿಯಾ ರಾಜಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಂ ಸದಾ ಸುಮನಸಾಂ ಸಂಸೇವತಾಂ ಸನ್ಮುದೇ
ವ್ಯಸ್ತಾರಿ ಕ್ಷಿತಿಮಂಡಲೇ ಪರಿಮಲೋ ಯೇನಾನುಕಂಪಾಬ್ಧಿನಾ ।
ತಂ ವಂದೇ ಸುವಿಚಿತ್ರಚರ್ಯವತುಲಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಂ
ಕರ್ಮಂದೀಂದ್ರಮನೇಕವಾದಿಜಯಿನಂ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಂ ಸದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವಾಮ್ನಾಯಶಿರಾಂಸಿ ಯೇನ ವಿವೃತಾ ನ್ಯದ್ಧಾ ವಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಜಯಾರ್ಯಭಾವಸುವಿದಾ ಶ್ರೀನಾಥಸಂಪ್ರೀತಯೇ ।
ಸೂತ್ರಾರ್ಥೋಽಪಿ ಚ ಸೂರಿಮೌಲಿಮಣಿನಾ ಪ್ರಾಕಾಶಿ ಯೇನಾನಿಶಂ
ಸ್ತೌಮೀಶಂ ವಸುಧಾಸುಧಾಶನನುತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮೀಮಾಂಸಾಯುಗಲಜ್ಞವಿಜ್ಞಪಣಿತಂ ಸಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ
ಸದ್ವೃಂದಂ ಪರಿತೋಷಯಂತಮನಿಶಂ ಸನ್ಮಾನ್ಯವಿದ್ಯೋಜ್ವಲಮ್ ।
ಶೇಷಾಕ್ಷ್ಯಂಘ್ರಿಗವೀ ವಿಚಕ್ಷಣತಮೈರ್ವಿದ್ವದ್ಭಿರಾಸೇವಿತಂ
ವಾಗ್ಗಾಂಭೀರ್ಯಜಿತಾಂಬುಧೀಂ ಗುಣನಿಧಿಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂಶ್ರಯೇ ॥ ೪ ॥

ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತನಿರಂತರ ಪ್ರವಚನ ಶ್ರೀರಾಮನಿತ್ಯಾರ್ಚನೋ-
ತ್ಥಾನಂದಾಶ್ರುಸುಪೂರ್ಣನೇತ್ರನಲಿನಂ ಕಾಷಾಯದಂಡಾನ್ವಿತಮ್ ।
ರೋಗ್ಯಾರೋಗ್ಯದತಾಸ್ಫಕಸ್ವಕದತಾ ಚಿಚ್ಛಿದ್ಯತಾದ್ಯೈರ್ನಿಜೈ-
ರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೈರ್ವಿಪುಲಾತಲೇ ವಿಲಸಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಶ್ರಯೇ ॥ ೫ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನವೀಕ್ಷಣೇನ ಜನತಾ ಪೂತಾಭವೇತ್ತತ್ಪರಂ
ಯತ್ಪಾದೋದಕಪಾನತಶ್ಚ ಚಪಲಂ ವೀತಾಮಯಾ ಸ್ಯಾದಹೋ ।
ಸದ್ವೃಂದಾವನಕಾರಿಣಂ ಗುರುಗುಣಂ ಸ್ವರ್ಚಂತಮಬ್ಜೇಕ್ಷಣಂ
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮರಾಮಿ ಲಘು ತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಾಕೇಶಪ್ರಿಯಶಾಖಿಧೇನುಮಣಯಃ ಸ್ತೋಕೇತರಾರ್ಥಪ್ರದಾ-
ಭಕ್ತಾಪೇಕ್ಷಿತಪೂರಕಸ್ಯ ನ ಗುರೋಸ್ಸಾಮ್ಯಂ ಲಭಂತೇಽದ್ಭುತಮ್ ।
ತಂ ದಾತೃಪ್ರವರಂ ಯತೀಶ್ವರಮಯೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಹ್ವಯಂ
ತುಂಗಾತೀರಗಸನ್ಮಠಸ್ಥಮಮಲಂ ವೈರಾಗ್ಯಭೂಷಾಯುತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀನಾಥಾರ್ಪಿತಚಂದನಾಕ್ಷತ ತುಲಸ್ಯಾಕಲ್ಪಮಲ್ಪೇತರ-
ಶ್ರೀನಾಥಾಯುಧಲಕ್ಷ್ಮಭೂಷಿತತನುಂ ಭೂಭೂಷಣಂ ಸನ್ನುತಮ್ ।
ದುರ್ವಾದಿದ್ವಿರದೌಘದಾರಣಹರಿಂ ಕಾಯಾಧವಂ ಶ್ರೀಧರ-
ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಮರುತ್ತರುಂ ಖಲು ಭಜೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸದ್ವಾಯೀ ಗುರುರಾಜಸೂರಿ ತನಯಶ್ಚಾಣ್ಣಾಹ್ವಯಃ ಪಾವನಂ
ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಾಧುಜನಸ್ಯ ಚೈತದಕೃತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್ ।
ತೇನ ಶ್ರೀಗರುರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯಾಂಭೋಜಾಲಯಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ
ಪ್ರೀತೋ ಮೇ ಸದಯೋ ಭವತ್ವವಿರತಂ ಶ್ರೀಮದ್ಧನಾಥೋಽಚ್ಯುತಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ವಾಯೀ ಅಣ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೬. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾರ್ಥನಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಕವಿ ರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಷಾಷ್ಟಿಕ ಸತ್ಕುಲವೆಂಬ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವೈಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಗುರುರಾಜನೆಂಬ ಕವಿಯು ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನೆಂದು ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ತುಂಗಾತಟದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೃಂದಾವನ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲ-ರಾಮನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ-ಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಪುಣ್ಯನಿಚಯವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಖಿಲಗುರುವಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರು ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿರುವ ಕವಿಗಳು ಪ್ರತಿಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಮೂಲಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ ಅವರ ಅವತಾರತ್ರಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ಪಿಶಾಚ, ನಕ್ರಘಣೆಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನೂ, ಆದಿವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು, ಸಮಸ್ತ ಸಂಸಾರ ದುಃಖಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಸತ್ಸಂತಾನ, ಸಮಗ್ರಭಾಗ್ಯ, ಪರಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಇಷ್ಟಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣ-ದಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಲಭಿಸುವುವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀತುಂಗಾತಟಿನೀತಟೇ ವಿಲಸಿತೇ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಘೂದ್ವಹಾಂಘ್ರಿನಲಿನಂ ಧ್ಯಾಯನ್ ಪ್ರಭೋ ರಾಜಸೇ ।
ನೈಜಂ ಪುಣ್ಯಚಯಂ ದದನ್ ನಿಜಜನಾಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಸಂಪೂರ್ತಯೇ
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಪದ್ಮಭವಸ್ಯ ಸದ್ಮನಿ ವಿಧೇಸ್ಸೇವಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವಂಸ್ತತಃ
ಶಪ್ತಸ್ತೇನ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪಸುತಸ್ತ್ವೇನಾವತೀರ್ಣೋಽಭವಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಭಿಧಯಾ ಪರಂ ನರಹರಿಂ ಸಂಸೇವಯನ್ ರಾಜಿತಃ
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೨ ॥

ಸದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಿತೋಷಿತೋ ನರಹರಿರ್ದಿವ್ಯಾನ್ವರಾನದ್ಭುತಾನ್
ದತ್ವಾ ತ್ವಾಂ ಕರುಣಾನಿಧಿರ್ನಿಜಜನೇಷ್ವಾದ್ಯಂ ವಿತನ್ವನ್ಮುದಾ ।
ತ್ವದ್ಧೃತ್ಪದ್ಮಗತೋಽಧುನಾ ವಿಹರತೇ ಪಾನ್ ತೋಷಯನ್ ಸಜ್ಜನಾನ್
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಪಾವನಪಾವನಾಗಮಮಹಾಸಿದ್ಧಾಂತಸಂಸ್ಥಾಪನಾದ್
ಶ್ರೀಕರ್ನಾಟಕ ಭೂಮಿಪಾಲವಿನುತ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಾಭಿಧ ।
ರಾಜನ್ ದುರ್ಮತವಾದಿಗರ್ವದಮನೇ ಸಿಂಹಾಯಿತಃ ಕೀರ್ತಿಮಾನ್
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಪುರಾಣಭಾರತಮಹಾಮಂತ್ರಾರ್ಥಸಂಬೋಧಕಃ
ಗೀತಾಸೂಕ್ತಸುಪಂಚಕೋಪನಿಷದಾಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವನ್ಮುಹುಃ ।
ಸಲ್ಲೋಕಾವನ ಲೋಕಪೂಜಿತ ಮಹಾಭಾಷ್ಯಾರ್ಯವರ್ಯೇಷ್ಟದ
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಗೌತಮವಂಶವಾರಿಧಿಜನೇ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಸಂಬೋಧಕ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸುಭದ್ರಪೀಠವಿಲಸನ್ಮೌನೀಂದ್ರಸಂಪೂಜಿತ ।
ಭಕ್ತಾನಿಷ್ಟನಿವಾರಕೇಷ್ಟಫಲದ ಪ್ರಧ್ವಂಸಿತಾಘಾಮಲ
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವ-ನಾರಸಿಂಹ-ಯದುಪ-ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ-ನಾರಾಯಣಾಃ
ನಿತ್ಯಂ ತ್ವದ್ಧೃದಯೇ ವಸಂತಿ ವಸುಧಾಕಲ್ಯಾಣಮಾಪೂರಣಾಃ ।
ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟವರಪ್ರದಾಮರತರೋ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಭೋ
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೭ ॥

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚನಕ್ರಘಣಿನಾಂ ಬಾಧಾಪಹಾರಿನ್ ಗುಣಿನ್
ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಭಯಾಪಹಾಖಿಲಮಹಾಸಂಸಾರದುಃಖಾಪಹ ।
ಸತ್ಸಂತಾನಸಮಗ್ರಭಾಗ್ಯಪರಮಾರೋಗ್ಯೇಷ್ಟಸಂಪತ್ಪ್ರದ
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಂದಿರಾಖಿಲಗುರೋ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮಚ್ಛಾಷ್ಟಿಕ ಸತ್ಕುಲಾಬ್ಧಿಶಶಿನಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋಃ
ಸೇವಾಯತ್ತಸಮಸ್ತವೈಭವಶುಭಾನೇಕಾರ್ಥಸಂಶೋಭಿನಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸಂಯಮಿಮೌನಿನಾಂ ಸುಕರುಣಾಲಬ್ಧಾತ್ಮವಿದ್ಯಾವತಾ
ಭಾತಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜನಾಮಕವಿನಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗುರೋರಷ್ಟಕಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾರ್ಥನಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೭. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಾದುಕಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಏರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರ-ವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಗೋಪೀಗೀತದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾದ, ಮಧುರವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕರುಣಾಸಾಗರರಾದ ಶ್ರೀರಾಯರಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ತನ್ನ ಮನವೆಂಬ ಮನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಪೂತವನ್ನಾಗಿ ಆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ರಮೆಯ ಈಶನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ವಶನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ಮಾನಸಪುಟದಲ್ಲಿ ಮಾಧವನು ಜಿಹ್ವಾಪುಟದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಯು ಗುರುಗಳ ದಯೆಯಿಂದ ನರ್ತಿಸುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀರಾಯರ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು

ನೆನೆಯುವರು. ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಗುಣಗಳ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಪಾಪಶಾಂತಿಗಾಗಿ, ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಧೈರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾಮಿತಪ್ರದವಾದ, ಮಾಯಿವಿಷಯವಾದ, ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವಾದ, ಶಮದಮಾದಿಪ್ರದವಾದ, ವ್ಯಾಧಿಪರಿಹಾರಕವಾದ ಪಾದುಕಾದ್ವಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಶ್ರೀರಾಯರ ಪಾದಗಳು ಸಾಧುಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತವಾಗಿ - ಮಂಗಳಕರವಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಅನುಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತ, ಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಅಖಂಡಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಾದಿನಿಗ್ರಹಬದ್ಧಕಂಕಣವು ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಪ್ರದವಾದ ಪಾದಗಳನ್ನು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಭಜಿಸುವನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂತಹ ಪಾದುಕಾಷ್ಟಕದ ಪಠಣ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಫಲವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಮಾನವನ ಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯ ಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ರಾಯರ ಪಾದುಕೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವದೀಯದಯಾಪಯೋಬ್ಧಿ-
ಪೂತಂ ಕುರುಷ್ವ ಮಮ ಮಾನಸಗೇಹಮಾಶು ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವೇಶಯ ಪ್ರಸನ್ನದೃಶಂ ರಮೇಶಂ
ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮನಿಶಂ ಸ್ವವಶಂ ಸುರೇಶಮ್ ॥

ಗೋಪೀಗೀತ ಧಾಟಿ

ನಟತು ಮಾಧವೋ ಮಾನಸೇಪುಟೇ ನಟತು ಭಾರತೀ ಜಿಹ್ವಿತಾಪುಟೇ ।
ಏತದೇವ ಮೇ ಮದ್ಗುರೋರ್ದಯಾತ್ ಮನಸಿ ಸಂತತಂ ಭಾವಯೇ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಚಿಂತಯೇ ಸದಾ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಯೇ ।
ಧನಸಮೃದ್ಧಯೇ ಭಕ್ತಿವೃದ್ಧಯೇ ಗುಣಸಮೃದ್ಧಯೇ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೨ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ. ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಭಾಗ್ಯಲಬ್ಧಯೇ ಭಾವಯೇ ಸದಾ ।
ಪಾಪಶಾಂತಯೇ ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಯೇ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಯೇ ಭಕ್ತಿಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೩ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಧೈರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ ಸಜ್ಜನಪ್ರಿಯೇ ।
ಮಹತಿ ಸತ್ಕೃತಂ ಮಾಯಿವಿಪ್ರಿಯಂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿದಂ ಕಾಮಿತಾರ್ಥದಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ವೈಭವಾಶ್ರಯಂ ವರ್ಣಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಂ ಪುಣ್ಯಲೋಕದಂ ಶಮದಮಾದಿದಂ ವ್ಯಾಧಿನಾಶಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಸಾಧುಭೂಷಿತಂ ಮಂಜುಳಾಯಿತಮ್ ।
ಛಾತ್ರಶಿಕ್ಷಕಂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಕಂ ರಾಜತೇಽನಿಶಂ ಭೂರಿಭೂತಲೇ ॥ ೬ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ವಾದಿನಿಗ್ರಹೇ ಬದ್ಧಕಂಕಣಮ್ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠನೇ ಬುದ್ಧಿದಾಯಕಂ ಪೂಜಯಾಮ್ಯಹಂ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೭ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಕಷ್ಟಭಂಜಕಂ ತುಷ್ಟಿದಾಯಕಮ್ ।
ಮತ್ಸರೋಜ್ಝಿತಂ ಸಾಧುತೋಷಕಂ ಸೇವಯಾಮ್ಯಹಂ ಮದ್ಗುರೋರ್ದಯಾತ್ ॥ ೮ ॥

ಪಾದುಕಾಷ್ಟಕಮೇತಚ್ಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಶೃಣುತೇಽಪಿ ವಾ ।
ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ವಕ್ತುಂ ನಾಲಂ ವರ್ಷಶತೈರಪಿ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪರಿರಾಮಾಚಾರ್ಯಸೂನು ವಾಸುದೇವಕೃತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಪಾದುಕಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪದಗಳು

೧

❑❑

ಶ್ರೀರಾಯರ ಪರಮಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಪದ್ಯವಿದು. ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾದ ಈ ಪದ್ಯವು ಸುಲಲಿತ ಪದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಪದ್ಯವಿದು.

ಶ್ರೀರಾಯರು ಕೃಪಾಸಾಗರರು, ಜನರ ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವವರು, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವೆಂಬ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮೀನಾಗಿರುವವರು, ಅಮೋಘಮಹಿಮಾನ್ವಿತರು, ಪರಮತಗಳನ್ನು ಸೀಳಿದವರು, ಪರಿಪೂರಿತಕರುಣಾಸಾಗರರು, ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಳೆಯುವವರು, ಶ್ರೀಹರಿಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವವರು, ಭೂಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮ-ಸಾಧಕರು, ಭೇದಮತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದವರು, ಪರರ ದುರ್ಮದವನ್ನು ಖಂಡಿಸುವವರು, ದೋಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಹರಿಯ ಮತವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದವರು, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷ-ಗೊಳಿಸಿದವರು, ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕರು, ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದವರು, ತನ್ನವರನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಿದವರು, ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿದವರು, ವಿದ್ವತ್ಕುಲಸಂಭಾವಿತರು, ತನ್ನವರಿಗೆ ಜೀವಪ್ರದರು, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರು-ಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ನಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ನೆನೆಯುವರು. ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಗುಣಗಳ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಪಾಪಶಾಂತಿಗಾಗಿ, ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಧೈರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾಮಿತಪ್ರದವಾದ, ಮಾಯಿವಿಷಯವಾದ, ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವಾದ, ಶಮದಮಾದಿಪ್ರದವಾದ, ವ್ಯಾಧಿಪರಿಹಾರಕವಾದ ಪಾದುಕಾದ್ವಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಶ್ರೀರಾಯರ ಪಾದಗಳು ಸಾಧುಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತವಾಗಿ - ಮಂಗಳಕರವಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಅನುಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತ, ಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಅಖಂಡಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಾದಿನಿಗ್ರಹಬದ್ಧಕಂಕಣವು ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಪ್ರದವಾದ ಪಾದಗಳನ್ನು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಭಜಿಸುವನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂತಹ ಪಾದುಕಾಷ್ಟಕದ ಪಠಣ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಫಲವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಮಾನವನ ಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯ ಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ರಾಯರ ಪಾದುಕೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವದೀಯದಯಾಪಯೋಬ್ಧಿ-
ಪೂತಂ ಕುರುಷ್ವ ಮಮ ಮಾನಸಗೇಹಮಾಶು ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವೇಶಯ ಪ್ರಸನ್ನದೃಶಂ ರಮೇಶಂ
ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮನಿಶಂ ಸ್ವವಶಂ ಸುರೇಶಮ್ ॥

ಗೋಪೀಗೀತ ಧಾಟಿ

ನಟತು ಮಾಧವೋ ಮಾನಸೇಪುಟೇ ನಟತು ಭಾರತೀ ಜಿಹ್ವಿತಾಪುಟೇ ।
ಏತದೇವ ಮೇ ಮದ್ಗುರೋರ್ದಯಾತ್ ಮನಸಿ ಸಂತತಂ ಭಾವಯೇ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಚಿಂತಯೇ ಸದಾ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಯೇ ।
ಧನಸಮೃದ್ಧಯೇ ಭಕ್ತಿವೃದ್ಧಯೇ ಗುಣಸಮೃದ್ಧಯೇ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೨ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಭಾಗ್ಯಲಬ್ಧಯೇ ಭಾವಯೇ ಸದಾ ।
ಪಾಪಶಾಂತಯೇ ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಯೇ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಯೇ ಭಕ್ತಿಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೩ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಧೈರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ ಸಜ್ಜನಪ್ರಿಯೇ ।
ಮಹತಿ ಸತ್ಕೃತಂ ಮಾಯಿವಿಪ್ರಿಯಂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿದಂ ಕಾಮಿತಾರ್ಥದಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ವೈಭವಾಶ್ರಯಂ ವರ್ಣಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಂ ಪುಣ್ಯಲೋಕದಂ ಶಮದಮಾದಿದಂ ವ್ಯಾಧಿನಾಶಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಸಾಧುಭೂಷಿತಂ ಮಂಜುಳಾಯಿತಮ್ ।
ಛಾತ್ರಶಿಕ್ಷಕಂ ಧರ್ಮರಕ್ಷಕಂ ರಾಜತೇಽನಿಶಂ ಭೂರಿಭೂತಲೇ ॥ ೬ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ವಾದಿನಿಗ್ರಹೇ ಬದ್ಧಕಂಕಣಮ್ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠನೇ ಬುದ್ಧಿದಾಯಕಂ ಪೂಜಯಾಮ್ಯಹಂ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೭ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಪಾದುಕಾದ್ವಯಂ ಕಷ್ಟಭಂಜಕಂ ತುಷ್ಟಿದಾಯಕಮ್ ।
ಮತ್ಸರೋಜ್ಝಿತಂ ಸಾಧುತೋಷಕಂ ಸೇವಯಾಮ್ಯಹಂ ಮದ್ಗುರೋರ್ದಯಾತ್ ॥ ೮ ॥

ಪಾದುಕಾಷ್ಟಕಮೇತಚ್ಚ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಶೃಣುತೇಽಪಿ ವಾ ।
ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ವಕ್ತುಂ ನಾಲಂ ವರ್ಷಶತೈರಪಿ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಏರಿರಾಮಾಚಾರ್ಯಸೂನು ವಾಸುದೇವಕೃತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಪಾದುಕಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೪೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪದಗಳು

೧

❑❑

ಶ್ರೀರಾಯರ ಪರಮಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಪದ್ಯವಿದು. ಗೇಯಗುಣಸಂಪನ್ನವಾದ ಈ ಪದ್ಯವು ಸುಲಲಿತ ಪದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಪದ್ಯವಿದು.

ಶ್ರೀರಾಯರು ಕೃಪಾಸಾಗರರು, ಜನರ ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವವರು, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವೆಂಬ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮೀನಾಗಿರುವವರು, ಅಮೋಘಮಹಿಮಾನ್ವಿತರು, ಪರಮತಗಳನ್ನು ಸೀಳಿದವರು, ಪರಿಪೂರಿತಕರುಣಾಸಾಗರರು, ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಳೆಯುವವರು, ಶ್ರೀಹರಿಮತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವವರು, ಭೂಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮ-ಸಾಧಕರು, ಭೇದಮತವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದವರು, ಪರರ ದುರ್ಮದವನ್ನು ಖಂಡಿಸುವವರು, ದೋಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಹರಿಯ ಮತವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದವರು, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷ-ಗೊಳಿಸಿದವರು, ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕರು, ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದವರು, ತನ್ನವರನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಿದವರು, ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿದವರು, ವಿದ್ವತ್ಕುಲಸಂಭಾವಿತರು, ತನ್ನವರಿಗೆ ಜೀವಪ್ರದರು, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರು-ಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ನಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ರಾಗ : ಲಹರಿ ತಾಳ : ಏಕ

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕೃಪಾಸಾಗರ ಜನಪಾಪೌಘದೂರ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ ॥ ಪ ॥

ಮಾಗಧರಿಪುಮತಸಾಗರಝಷ ಸಮಾಮೋಘಮಹಿಮ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ ॥ ಅ.ಪ. ॥

ದಾರಿತಪರಮತವಾರಣತತಿ ಪರಿಪೂರಿತಕರುಣಾಸಿಂಧು ನಮೋ ।
ವಾರಿತತಮ, ಸ್ವೀಕಾರಿತಹರಿಮತ, ಧಾರುಣಿಸುರವರ, ಧೀರ ನಮೋ ॥ ೧ ॥

ಸಾಧಿತರಘುವರ, ಬೋಧಿತಭಿದಮತ, ಬಾಧಿತಪರದುರ್ವಾದ ನಮೋ ।
ಶೋಧಿತಹರಿಮತ, ಮೋದಿತಸುರ, ಸಂಪಾದಿತಹರಿಪದ, ದೇವ ನಮೋ ॥ ೨ ॥

ಸೇವಿತ ಯದುವರ, ಪಾವಿತನಿಜಜನ ಶ್ರಾವಿತಹರಿಕಥ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ।
ಕೋವಿದಕುಲಸಂಭಾವಿತ, ನಿಜಜನಜೀವಪ್ರದ ಹೇ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕಾಮಿತ ಚಿಂತಾಮಣಿನಿಭಭಾಸುರ ಕಾಮದುಹೋಪಮ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ।
ಸಾಮವೇದ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಸುಪದಯುಗತಾಮರಸಾಲಿ ಭೋ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾತಕವನಕುಲವೀತಿಹೋತ್ರನಿಭ, ತಾತಪಾಲಿತ ನಿಜದೂತ ನಮೋ ।
ದಾತಗುರುಜಗನ್ನಾಥಪಿತಲಪದಪಾಥೋಜಭ್ರಮರ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ ॥ ೫ ॥

೨

❏❏

ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿಯಿದು. ಇಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಶ್ರೀರಾಯರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾನು ಶ್ರೀರಾಯರ ಅಧೀನನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ದೀನನಾದ ಸದ್ಗುಣಹೀನನಾದ, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ, ಸಜ್ಜನವಿರುದ್ಧನಾದ, ಸತಿ-ಸುತರಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾದ, ದುರ್ಗುಣಿಯಾದ, ಸಂಸಾರಭಯ-ಭೀತನಾದ, ಮೂಢನಾದ, ಸಾರರಹಿತ, ಬಂಧುಗಳಿಂದ ದೂರನಾದ ಆರ್ತಭಕ್ತನು ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕೆಂದು ದಾಸರು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ-ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪದ್ಯವು ಸರಳ ಹಾಗೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿದ್ದು, ಗೇಯಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮಧುರವಾಗಿದೆ.

❏❏

ರಾಗ : ಲಹರಿ ತಾಳ : ಆದಿ

ಶ್ರೀಗುರುವರ! ಮಾಂ ಪಾಲಯ ಭೋ
ಶ್ರೀಗುರುವರ! ಮಾಂ ಪಾಲಯ ಭೋ! ॥ ಪ ॥

ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಕರಕಮಲೋದ್ಭವ ಸುಧೀಂದ್ರವರಪುತ್ರಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮೀಡೇ ಕೃತಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಮನವರತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭವಸಾಗರ ಸಂತರಣಂ ನತಜನಭರಣಂ ಸದಾ ಸದಾಚರಣಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಚರಣಂ ಸತ್ಯಾಭರಣಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ಶರಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪರಜೀವಭೇದಸಮ್ಮತ ಮಧ್ವಮತಾಚಾರವರ್ಧನಾಚಾರ್ಯಃ ।
ಮನಸಿ ಮಮ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಯತಿವರ್ಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಃ ॥ ೩ ॥

ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಹಂತಾ ಮಮತಾಹಂತಾ ವಿನಾಕೃತಸ್ವಾಂತಃ ।
ಪ್ರಕಟಿತಪರಮೌದಾರ್ಯೋ ದ್ವೈತಾಚಾರ್ಯೋ ಮಮಾಸ್ತು ಮುದೇ ॥ ೪ ॥

ಜನತಾನುತಗುಣಭೂಮ್ನೇ ಸಮಾನಲೋಷ್ಟಾಶ್ಮರಜತಮಣಿಹೇಮ್ನೇ ।
ಕೃತಮಂತ್ರಾಲಯಧಾಮ್ನೇ ನಮೋ ನಮೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ ವರನಾಮ್ನೇ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪೂಜಾವಿಧೂತಪಾಪ್ಮಾ ಪ್ರಭೂತಗುಣಸಾಂದ್ರಃ ।
ಸದ್ಭಕ್ತಕಲ್ಪವಿಟಪೀ ಜೀಯಾಚ್ಛ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಜಃ ॥ ೬ ॥

ಅಂತರ್ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಯೋಗಿಭಿರಲಕ್ಷ್ಯಮಜ್ಞಾನಿಭಿಃ ಪರಂ ಶಾಂತಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಯಂ ತೇಜೋದುರಿತಂ ಮೇ ಹರತು ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ತುಂಗಾತೀರವಿರಾಜಿತ ಮಂತ್ರಾಲಯಸಂಸ್ಥ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಃ ।
ಸ್ಮರಣಂ ದುರಿತೋದ್ಧರಣಂ ಭೂತ್ಯೈ ಭೂಯಾದ್ಭವೇ ಭವೇ ಭೂಯಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಗುರೋರಷ್ಟಕಂ ಕಷ್ಟನಾಶನಮ್ ।
ಚಕ್ರೇ ಬಾಲಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಗುರುದೇವಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬಾಲಸರಸ್ವತಿವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿವರ್ಯಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೫೭. ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಗುಣರತ್ನಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಬಾಲಸರಸ್ವತಿಗಳು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಅಗಣಿತಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಕರಾರ್ಚಿತನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲ-ರಾಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಸೀಮಾತೀತ ಅಭಿರಾಮಗುಣಧಾಮರಾದ ಮಂತ್ರಾಲಯವಾಸಿ-ಗಳಾದ ಶ್ರೀರಾಯರು ಕಾಮಿತವನ್ನು ನೀಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ರಾಯರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು

ಕುಕ್ಷಿಪಕ್ಷಮಸ್ತಕಾದಿಶೂಲಿಕಾಪಹಾರಕಂ
ಪಿತ್ತದಾತಕಂಪಕಾಗಭೇದಕುಲಿಶರೂಪಕಮ್ ।
ಜ್ವರಪರಾದಿಸರ್ವರೋಗದಂತಿಸಿಂಹರೂಪಿಣಂ
ಭೂಮಿಪಾಲಕೇಂದ್ರಭಕ್ತರಾಘವೇಂದ್ರಮಾಶ್ರಯೇ ॥

- (ಗೂಢಕರ್ತೃಕ)

ದುರ್ವಾದಿಧ್ವಾಂತರವಯೇ ವೈಷ್ಣವೇಂದೀವರೇಂದವೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರವೇ ನಮೋಽತ್ಯಂತದಯಾಲವೇ ॥

- (ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು)

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೂನ್ ವಂದೇ ಮಮ ವಿದ್ಯಾಗುರೂನ್ ಸದಾ

- (ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀಕಾರರಾದ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು)

ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋನಾಮಕಾಂಗ್ರ್ಯಾಧಿಕಾರಿಂ ಮಂಚಾಲಿಂ ಪ್ರತ್ಯಾಗತಂ ತಂ ಚ ಮತ್ವಾ ।
ದತ್ವಾ ತಸ್ಮೈ ದರ್ಶನಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ತದ್ಭಾಷಾಯಾಮೇವ ಸಂಭಾಷಯನ್‌ಸನ್ ॥

ಮದ್ಗ್ರಾಮಂ ಮೇ ಶಾಶ್ವತಂ ಚಾದ್ಯಕೃತ್ವಾ ದೇಹಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದತ್ತವಾನಕ್ಷತಾಂಶ್ಚ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರೋಕ್ತಂ ಸೋಽಪಿ ಕುರ್ವನ್ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸ್ವಗ್ರಾಮಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋಽಭೂತ್ಸಹರ್ಷಮ್ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಂ ತತ್ಪುರವಾಸಿನಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ಶ್ರೀಮದ್ಯೋಗಿವರ್ಯಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ।
ಆನಂದಾಬ್ಧೌ ಮಜ್ಜಯಂತೋ ಮಹಾಂತಃ ತನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾ ಸ್ತುವಂತ ॥

- (ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಹಿಮಾಶತಕಮ್)

***

೫೬. ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿವರ್ಯಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಕರಕಮಲೋದ್ಭವರಾದ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವರಕುಮಾರರಾದ ಮಂತ್ರಾಲಯ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ, ಭವಸಾಗರ ತಾರಕರಾದ, ನಮಿಸುವ ಜನರಕ್ಷಕರಾದ, ಸದಾ ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳ, ಸತ್ಯಭೂಷಿತರಾದ, ಮದ್ವಮತವರ್ಧಕರಾದ, ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಹಂತಕರಾದ, ಪರಮೋದಾರಿಗಳಾದ, ಸಮಾನಲೋಷ್ಟಾಶ್ಮಕಾಂಚನರಾದ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪೂಜೆಯಿಂದ ಪಾಪರಹಿತರೂ, ಪ್ರಭೂತಗುಣಸಾಂದ್ರರಾದ, ಸದ್ಭಕ್ತಕಲ್ಪವೃಕ್ಷರೆನಿಸಿದ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಮ್ಯರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ನಮಿಸುತ್ತ ಬಾಲಸರಸ್ವತಿ ಕವಿಗಳು ಗುರುರಾಜರನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಶರಣಾಗತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಪಠಣದಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಕಷ್ಟಗಳೂ ದೂರವಾಗುವುವು.

❑❑

೫೫. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಮಾಲಿಕೆ

ದುಷ್ಟವಾದೀಭಪಂಚಾಸ್ಯಾನ್ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕಾನ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೂನ್ ವಂದೇ ಮಮ ವಿದ್ಯಾಗುರೂನ್ ಸದಾ ॥

- ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀ

ರಾಮಪಾದಾಂಬುಜಾಸಕ್ತಂ ರಾಮಾಂತಿಕಕಥಾರತಮ್ ।
ರಾಮದಾಸಪದಾಸಕ್ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

- ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು

ಪದವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣಜ್ಞಾನ್ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಾನ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೂನ್ ವಂದೇ ವಾದಿಕಂಠೀರವಾನ್ ಸದಾ ॥

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣೈಕದೀಕ್ಷಾಮುಪಯಾತೇ ಗುರುರಾಜಸಾರ್ವಭೌಮೇ ।
ರತಿರಸ್ತು ನಿರಂತರಾ ಹಿ ಭೂಯಃ ಕರುಣಾಶಾಲಿನಿ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಜೇ ॥

ಋಗರ್ಥಮಂಜರೀನಾಮಗ್ರಂಥೋ ಯೇನ ಸತಾಂ ಮುದೇ ।
ಕೃತಸ್ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಗುರುಂ ನತ್ವಾ ಹರಿಂ ಭಜೇ ॥

- ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು

ಸುಧಾವ್ಯಾಖ್ಯಾದಿಭಿಃ ಸರ್ವಸಜ್ಜನೋದ್ಧಾರತತ್ಪರಾನ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೂನ್ ವಂದೇ ಮಮ ವಿದ್ಯಾಗುರೂನಹಮ್ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಾಮರಭೂರುಹಮ್ ।
ಕಾಮಿತಾಖಿಲಕಲ್ಯಾಣಕಲನೋನ್ಮುಖಮಾಶ್ರಯೇ ॥

- ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಸ್ಥಾನವಿದ್ಯಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಭಾಸಕಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಮ್ ॥

- ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರು

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಪಂಚಿಕಾಪುಂಜಕೃತಿವಿಖ್ಯಾತಸದ್ಯಶಾಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಯತಿರಾಟ್ ವಸತಾಂ ಮಮ ಮಾನಸೇ ॥

- ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಶಾಂತಾತ್ಮಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವೃದ್ಧಿಕೃತ್ ।
ಶ್ರೀರಾಮೋಪಾಸನಾಪ್ರಾಪ್ತಮಹಿಮಾಶ್ರಿತವತ್ಸಲಃ ॥

- ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು

ಅವತಾರಗಳ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಪನಗೊಳ್ಳುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ವಿದ್ವಾನ್ ದ್ವೈತಭೂಷಣಂ ಪೂಜಾರ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀವರವಕ್ಷಸಂ ಸುಜನಸಂರಕ್ಷಾನಿಬದ್ಧಾದರಂ
ಶ್ರೀಲಪ್ರೇಷ್ಠವಿಯನ್ನೃಪಾಲ ತನಯಾವಕ್ತ್ರಾಂಬುಜಾತಾರುಣಮ್ ।
ಯೋಷಾಲೋಕನ ಮೋಹಿತದ್ವಿಜವರಾಘಾಘಂಕಟಕ್ಷ್ಟ್ಯ-
ಭೃತೋ ಭೂಷಾರತ್ನಮುಪಾಸ್ಮಹೆ ವಿಧಿಮುಖಾದಿತ್ಯಾರ್ಚಿತಾಪ್ತ್ಯಂಬುಜಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸನ್ನಿದ್ರಾಂಚಿತಲೋಚನೋಪ್ಯವಿರತಂ ಜಾಗರ್ತಿ ಲೋಕಾವನೇ
ಯೋಷಾಧಿಷ್ಠಿತಹೃತ್ತಟೋಪಿಯತಿಭಿರ್ಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಮಾಸೇವಿತಃ ।
ಶ್ಯಾಮೋಽಪಿ ಸ್ವಗುಣೋತ್ಕರೈರ್ಜಿತಪಯೋವಾರ್ಧ್ಯುದ್ಭವೋ ಮಾಧವೋ
ದೇವೋ ಭಾವುಕಮಾತನೋತು ಸತತಂ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥೋ ಹರಿಃ ॥ ೨ ॥

ಸ್ಮೇರಾನನಂ ನವಘನಾಘನ ನೀಲಭಾಸಂ
ಶ್ರೀಜಾನಕೀಕನಕಪೀಠವರೇ ನಿಷಣ್ಣಮ್ ।
ಬಿಂಬಾಧರದ್ಯುತಿಸುರಕ್ತತನುಂ ಸ್ವನಾಥಂ
ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮಂದಹಸಿತಾಂಕಗತಾ ಸದಾವ್ಯಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಅಂಧೋಯತ್ಕರುಣಾಲವೇನಮಘವಾ ಮೂಕೋಪಿ ಭೋಘೀಶಿತಾ
ವಂಧ್ಯಾಯತ್ ಪದಕಂಜತೋಯಸುಕೃತೇನಾಪ್ನೋತಿ ಪುತ್ರಾನ್ ಸತಃ ।
ಯಂ ಸಂಸೇವ್ಯ ಪುಮರ್ಥಸಾರ್ಥ ಮಧುನಾಪ್ಯಾವಿಂದತೇ ಸಜ್ಜನಃ
ಸೋಽಯಂ ಮಂತ್ರಗೃಹಾಲಯೋ ಗುರುವರಃ ಸ್ಯಾದಿಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಯೋ ದಾನೇಽಪ್ರತಿಮೋ ಜನಾಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೇನಾರ್ಥಿತಂ
ದತ್ತಂ ಭೂಸುರಸದ್ಗಣಾಯ ಸತತಂ ಯಸ್ಮೈ ಹರೀ ರೋಚತೇ ।
ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಭ್ಯತಿ ದುರ್ಮತಿರ್ನರಹರಿರ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಃ ಸರ್ವದಾ
ಯಸ್ಮಿನ್ ಭಕ್ತಿಯುತೋ ಜನಃ ಸುಖಿಯುತಃ ಸ ಶ್ರೀಗುರೋ ಮಾಮವ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಪ್ರಹ್ಲಾದಃ ಸುಬಾಲೋ ನರವರ ಮೃಗರಾಟ್ ಪಾದಕಂಜಾಲಿ ಲೀಲಃ
ಬಾಹ್ಲೀಕೋ ಯಾದವೇಶಪ್ರಭುಪದನಲಿನದ್ವಂದ್ವಸೇವಾಧುರಂಧಾಃ ।
ವ್ಯಾಸಾರ್ಯೋ ಮೇದಿನೀಂದ್ರೋಽಮಿತಮತಿ ಸಮಯಾಂಬೋಧಿಜೈವಾತೃಕೋಽಯಂ
ಸ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರೋಽವತು ಸುಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯ ಕರ್ಮಂದಿವರ್ಯಃ ॥ ೬ ॥

(ಈ ಆರು ಶ್ಲೋಕಗಳು
ವಿದ್ವಾನ್ ದ್ವೈತಭೂಷಣಂ, ಪೂಜಾರ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದವು)

* * *

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಪುಂಗವರೋಗಭಂಗಭಂಗೀಕೃತಾಖಿಲಪಿಶಾಚಸುಯಕ್ಷರಕ್ಷಃ ।
ಮಾಂ ಕ್ಷೀಣಪಾಪಮನಿಶಂ ಕುರು ಕರ್ಮಣಾಹಂ ವಾಚಾ ಹೃದಾ ಶರಣಮೇಮಿ ಶರಣ್ಯಪಾಲ ॥ ೧ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾದೀಪಂ ವಿನಾ ಯಸ್ಯ ಮಾಧ್ವೇ ಸ್ಥಾನಚತುಷ್ಟಯೇ ।
ಪ್ರಕಾಶಂ ಲಭತೇ ಕೋಽದ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರತಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೨ ॥

ಯದ್ಗ್ರಂಥೈರನಘೈರ್ವಾಚಃ ಪ್ರಾಚಾಮುಪಚಯಂ ಗತಾಃ ।
ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯದೈಶಿಕಂ ತಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಪಾದಜಲಂ ಕಷಾಯಂ ಮಾತ್ರೋತ್ತಮಾಂ ಗುರುಶಿರೋಗತಮೃತ್ತಿಕಾಂ ಚ ।
ಸೇವೇ ಸದಾ ಸಕಲರೋಗ ನಿವೃತ್ತಿಹೇತುಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸದ್ಗುಣನಿಧಿಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ದಯಾಲುಶ್ಚ ರಾಘವೇಂದ್ರತಮಾಶ್ರಯೇ ।
ರಕ್ಷಿತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರೇಣ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥
ರಾಘವೇಂದ್ರಾದ್ಗುರುರ್ನಾಸ್ತಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸೇವಕಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರೇ ರಮೇಭೀಕ್ಷ್ಣಂ ರಾಘವೇಂದ್ರೋದ್ಧರಪ್ರಭೋ ॥ ೫ ॥

ಕ್ಷಭ್ರಾತಶ್ಚಲಿತೋಸಿವೈದ್ಯಕಗೃಹಂ ಕಿಂ ತತ್ರ ಶಾಂತ್ಯೈ
ಋಜಾಂ ಕಿಂ ತೇನಾಸ್ತಿ ಸಖೇ ಗೃಹೇ ಗುರುವರಃ ।
ವಾತಶ್ಚೇನ್ನಮನಾದಿತೋ ಗುರುಭರೋಃ ಪಿತ್ತಂ ಚ ಪಾದೋದಕಾತ್
ಶ್ಲೇಷ್ಮಾಣಂ ವಿನಿಹಂತಿ ಹಂತ ಗುರುರಾಟ್ ಮೃತ್ಸ್ನಾದನಾದ್ಭಕ್ತಿತಃ ॥ ೬ ॥

(ಈ ಆರು ಶ್ಲೋಕಗಳು ಶ್ರೀಶ್ರೀರಾಯರ ಭಕ್ತರಿಂದ ರಚಿತವಾದವು)

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು, ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿ, ಅಂತಹ ಭಗವಂತನ ಅಂತಸ್ಥಿತಳಾದ, ಮಂದಹಸಿತಳಾದ ಜಗನ್ಮಾತೆಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಶ್ರೀರಾಯರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಕುರುಡನೂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷನಾಗುವನು. ಮೂಕನೂ ಸಹಸ್ರವದನಶೇಷನಂತೆ ವಾಗ್ಮಿಯಾಗುವನು. ಪದಪಂಕಜ ತೋಯದಿಂದ ವಂಧ್ಯೆಯು ಪುತ್ರವತಿಯಾಗುವಳು.

ಯಾರು ದಾನದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮರೋ, ಯಾರನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುವರೋ, ಯಾರಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾಗಿರುವನೋ, ಯಾರಿಂದ ದುರ್ಮತಿಗಳು ಹೆದರಿರುವರೋ, ಯಾರಿಗೆ ನರಹರಿಯು ಪ್ರಿಯನೋ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡುವ ಜನ ಸುಖಿಸುವರೋ ಅಂತಹ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರೇ ತನಗೆ ರಕ್ಷಕರೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ರಾಯರ ಪೂರ್ವ

ಸೀತಾಸಹಾಯಮುಖಸೀತಾಂಶುದರ್ಶನಜ ಪೂತಾಂತರೋ ಭವ ವನೇ
ಭೀತಾತ್ಮಭಕ್ತಜನತಾತಾಪಹೋ ವಿಮಲವಾತಾಗಮೀನ ಸುಖದಃ ।
ತ್ರಾತಾಸತಾಂ ಲಷಿತದಾತಾಸದಾಪಿಬುಧಗೀತಾಬ್ಧಿ ಪಾವನಯಶಾಃ
ಶಾತಾಯ ಮೇಽಸ್ತು ಮುನಿನೇತಾಗುರುಸ್ಸಮುಪನೀತಾಖಿಲರ್ದ್ಧಿರಚಿತಾತ್ ॥ ೮ ॥

ಸದ್ಯೋಗಾಲವಪುಣ್ಯ ಶ್ರೀಗಾಲವಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿನಾ ।
ರಾಮೇಣ ರಚಿತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುರಾಜದಯಾರ್ಥಿನಾ ॥ ೯ ॥

ಅಶ್ವಧಾಟೀವೃತ್ತರೂಢ ಪರಿಪಾಟೀ ಗುರುಸ್ತುತಿಃ ।
ಆಟೀಕತಾಂ ಸತಾಂ ಚಿತ್ತೇ ಪ್ರಸಾದನಪಟೀಯಸೀ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಗಲಗಲಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಸ್ತವಃ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೫೪. ಶ್ರೀಅಣುರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಶ್ರೀರಾಯರ ಭಕ್ತರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ರೋಗ-ಭಂಜಕರಾದ ಅಖಿಲ ಪಿಶಾಚ, ಯಕ್ಷ, ರಕ್ಕಸರನ್ನು ಮಣಿಸಿದ, ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಪುಂಗವರನ್ನು ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ ಶರಣಾಗತನಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನನ್ನು ಪಾಪರಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಯರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೀಪವಿಲ್ಲದೇ ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರ ಆಶಯದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳಲಾರದು. ಶ್ರೀರಾಯರ ಅನರ್ಘ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೇ ಆಚಾರ್ಯರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಉಪಚಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುವು. ಅಂತಹ ಗುರುಗಳನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀರಾಯರ ಪಾದೋದಕ, ಗುರುಶಿರೋಗತಮೃತ್ತಿಕಾ ಇವುಗಳ ಸೇವನೆ ಸದಾ ಸಕಲರೋಗ ನಿವಾರಕ, ರೋಗಶಮನಕ್ಕಾಗಿ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಹೋಗವಿ? ರಾಯರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದರೆ ಸಕಲರೋಗ ನಿವಾರಣೆ, ನಮನಾದಿಗಳಿಂದ ವಾತವನ್ನು, ಪಾದೋದಕದಿಂದ ಪಿತ್ತವನ್ನು, ಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದ ಕಫವನ್ನು ಗುರುರಾಜರು ನಿವಾರಿಸುವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಅಂತಹ ದಯಾಳು ರಾಘವೇಂದ್ರರೇ ರಕ್ಷಕರು, ಅವರಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಗುರುಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಕಮಲಾರಾಧನೇಽಮಲಸಮೀರಾಗಮಾರ್ಥವಿವೃತೌ
ಶ್ರೀ-ರಾಜ್ಯ-ಪತಿ-ಧನ-ದಾರಾದಿ ಸರ್ವಸುಖಸಾರಾರ್ಥಿ ತೋಷಣ ವಿಧೌ ।
ಘೋರಾಪದಾಲಿ ಪರಿಹಾರಾದಿಕರ್ಮಣಿ ಚ ಪಾರಾನವಾಪಮಹಿಮಾ
ಧೀರಾಭಿನುತ್ಯಗುಣವಾರಾಂನಿಧಿರ್ಮಮ ಮುದೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ॥ ೧ ॥

ತುಂಗಾಸಮುನ್ನತ ತರಂಗಾಖ್ಯಚಾರುತರರಂಗಾವನೀತಟುಮರ
ಸಂಗಾತಿ ಪಾವನಗತಿಂ ಗಾಹಮಾನ ದುರಿತಾಂಗಾರ ಮಂತ್ರಸದನೇ ।
ಪೃಂಗಾದಿದುಃಖಭರಭಂಗಾಯ ಪುಣ್ಯಚಯ ತುಂಗಾಯಮಂಗಲರಮಾ
ಶೃಂಗಾರಲೋಲಪದಭೃಂಗಾಯ ಭಕ್ತಕರುಣಾಽಂಗಾಯ ಮೇಽಸ್ತು ನಮನಮ್॥ ೨ ॥

ವಂದಾರುಭಕ್ತಜನ ವೃಂದಾಭಿವಾಂಛಿತದ ವೃಂದಾರಕಾವನಿರುಹಂ
ವೃಂದಾವನಾರ್ಭಕ ಮುಕುಂದಾಂಘ್ರಿ ಭಾಸ್ವದರವಿಂದಾರ್ಚನೈಕನಿಯಮಮ್ ।
ನಿಂದಾನಭಿಜ್ಞನವಕುಂದಾಭಿಕೀರ್ತಿಭರಮಂದಾಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಚರಿತಂ
ವಂದಾಮಹೇ ವಿಬುಧವೃಂದಾರಕಂ ವಿಮಲವೃಂದಾವನಾಲಯಗುರುಮ್ ॥ ೩ ॥

ಆನಮ್ರಭಕ್ತಜನತಾನಂದಮೋ ಗುರುವರಾನಂದತೀರ್ಥಸಮಯ
ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಶಸ್ಯತರಮಾನಂ ದದಾತಿ ಧನದಾನಂ ತನೋತಿ ಕೃಪಯಾ ।
ಶ್ರೀನಂದಸೂನು ಗುಣಗಾನಂ ಕರೋತಿ ಭುವಿ ದೀನಂ ಜನಂ ಭವರುಚಾ
ದೂನಂ ಸುಧಾರಸನಿಪಾನಂ ಪ್ರಸಾಧ್ಯಮತಿಪೀನಂ ಪುನಾತಿ ಗುರುರಾಟ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀದಾರನಂದಸುತ ಪಾದಾರವಿಂದ ಭಜನೋದಾರತಾ ನ ಮನಸೋ
ವೇದಾಂತ ವೇತ್ತುರಪಿ ಮೇ ದಾರಕಾರ್ಥ ಪಶುಕೇದಾರ ಪೂರ್ವವಿಷಯೇ ।
ನೋದಾಸಭಾವ ಉದಿತೋ ದಾನ ಕರ್ಮಕರಣಾದಾವಪೀಹ ನ ಮತಿಃ
ಕೋದಾಸ್ಯತೀಡ್ಯಗುರುಪಾದಾನ್ವಿನಾ ಪರಮ ಮೋದಾವಹಾಂ ಮಮ ಗತಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸೀಮಾತಿಗಾಮಿ ಮಹಿಮಾ ಮಾನನೀಯ ಗರಿಮಾಽಮಾನವೀಯ ಚರಿತಃ
ಶ್ರೀಮಾಧವೇಷ್ಟತಮಧಾಮಾಂತರೋ ರುಚಿರಧಾಮಾವಧೀರಿತವಿಧುಃ ।
ಕಾಮಾನ್ಯ ದಿವ್ಯತಪಸಾಮಾಲಯೋ ಜಗದಸಾಮಾನ್ಯ ಸದ್ಗುಣನಿಧಿಃ
ಕ್ಷೇಮಾಯ ಮೇ ಭವತು ಕಾಮಾಂದದಾತು ಜಿತಕಾಮಾದಿವೈರಿವಿಸರಃ ॥ ೬ ॥

ಸೇವಾವಿನಮ್ರಶುಚಿಭಾಮಾರ್ದ್ರಚಿತ್ತ ಜನದೇವಾಂಗಣಾ ಕ್ಷಿತಿರುಹಃ
ಶ್ರೀವಾಸವೀಸುತದಯಾವಾಪ್ತ ದಿವ್ಯ ಧಿಷಣಾವಾಙ್ಮುಖೀ ಕೃತಗುರುಃ ।
ಜೈವಾತೃಕಾಮಲಯಶಾವಾದಿ ದುರ್ಮತಿಜ ಶೈವಾದಿದುರ್ಮತವನೀ
ದಾವಾನಲೋ ಮಮ ತಮೋವಾರಣಾಯ ಗುರುರೇವಾಯಮಸ್ತು ಶರಣಮ್ ॥ ೭ ॥

ಜಿಹ್ವಾಗ್ರನರ್ತನಕೃದಂಬುಜಯೋನಿಯೋಷಾ
ಧಮ್ಮಿಲ್ಲಭಾರಪಿಗಲತ್ಕುಸುಮೋರುಗೀರ್ಭಿಃ ।
ತೇ(ತತ್)ಮಿಶ್ರಿತಾಪರಿಮಲಂ ತು ಸುಧಾಪ್ರಪೇದೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪಾದಾವಲೇಃ ಕುಮತಕಾನನದಾವದಾಹಃ
ದುರ್ವಾರನೈಕನಯಗುಂಭಿತದುರ್ನಿಬೋಧಮ್ ।
ಉದ್ದೀಪಯತ್ವವನವಂಶಜನಿರ್ಭವಾನ್ಸ್ವೈ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಮೌನೀಶದೇಶಿಕವಿಕಾಸಿತ ಚಂದ್ರಿಕಾಪಿ
ವಂದಾರುಚೇತನತಮೋಪಹ ಪಂಡಿತೇನ ।
ಪ್ರಾಕಾಶಿತೇಽತೀತವಚೋಽಮಲ ಸತ್ವಭಾವ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಂ ಆಚಾರ್ಯ ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೫೩. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಸ್ತವನಮ್

❑❑

ಗಲಗಲಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಬಹುದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸೌದಾಮಿನೀ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರೌಢ - ಸುಂದರವಾದ ಗದ್ಯಶೈಲಿ-ಯಿಂದಲೂ ಲಲಿತಕೋಮಲಕಾಂತ ಕಾವ್ಯಸರಣಿಯಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಹೃದಯರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದವರು. ತಮ್ಮ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಾ, ಕಾವ್ಯನಾಟಕ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಕಳೆದವರು.

ಅಶ್ವಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತವನವು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಲಲಿತಕೋಮಲ ಕಾವ್ಯಸರಣಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಆಗಿದೆ. ಸ್ತೋತ್ರರೂಪವಾದ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾವ್ಯಗುಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವರ ಮಹಿಮೆ, ಅವರ ಕಾರುಣ್ಯ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಏಕಾದಶಂ ದುರವಬೋಧಮಥೋ ದ್ವಿತೀಯಂ
ಆಚಷ್ಟ ಭಾಗವತಮಜ್ಞಸುಬೋಧನೇಽಲಮ್ ।
ಸಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾಂ ಸತತಮಾಪಠತಿಸ್ಮ ತಸ್ಮಾತ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಯಾತೋಽಲಿಲೋಕಯಿಷಯಾ ಚ ಹರೇರ್ಮಹಾದಿ
ಭಾಷ್ಯೇತಿನಾಮಸಮವಾಪ್ಯ ಗುರೋರ್ವಿಜಿತ್ಯ ।
ಭಿಕ್ಷುಂ ಚ ಮಾಯಿಬುಧಮಾಪ್ತಯಶಃಪ್ರಕಾಶಿನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಾನಿತಾನಿತರಗಾತುಲನಿರ್ಧನತ್ವಂ
ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿವಾಸಪದಚಿಂತನಯೋಗತೋಽಲಮ್ ।
ಸಂಶೇವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಲಯಸ್ಯ ನಿಜೇ ಸಮಸ್ಯಾಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸ್ವಪ್ನೇಽಚ್ಯುತಾತ್ಸಮನುಬೋಧಿತ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರಾ
ಸ್ತುರ್ಯಾಶ್ರಮೇ ಚ ಬಹುಶಃ ಪ್ರತಿಬೋಧಿಕೋಽಸ್ಮಿನ್ ।
ಬಾಲಸ್ಯ ಮೇ ನರುಚಿಲೇಶ ಇತಿಹ್ಯವೋಚಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತ ಉರುಭೂಷಣಭೂಷಿತಾಂಗ್ಯಾಃ
ಶೃಣ್ವನ್ ಗಿರಿರ್ಗಿರಮುಪಾದದ ಸಂಯಮಿತ್ವಮ್ ।
ವ್ಯಾಚಷ್ಟ ಪಾವನವಚಾಸ್ತ್ವಿತಿ ಮುಕ್ತಮೋಹ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಕರ್ಮಂದಿವಂದ್ಯಕರಸೇವ್ಯಸಮರ್ಚನೀಯಾ
ಪ್ಯರ್ಚಾರಘೂದ್ವಹಮಣೇರ್ಮಮ ತೇಷು ವಾಸಃ ।
ವ್ಯಾಸೇನ ಜೋಕ್ತ ಅತ ಆಶ್ರಮಭಾಗ್ಭವೇತಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುರೇಂದ್ರ ಇವ ತಾಪಸವೃಂದವಂದ್ಯ
ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರ ಇವ ಕೀರ್ತಿವಿಕಾಸಿತಾಶ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರ ಇವ ವಾದವಿಮರ್ದಚಂಚೋ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವೃಂದಾರಕಾರಿತತಿಮೋಹದ (ನ) ತಂತ್ರಕಾರಿ
ಕೃತ್ಯೋಘಭೇತೃಜನಿಗೌತಮವಂಶಜಾತಃ ।
ಶ್ರೀತಿಮ್ಮಣಾರ್ಯಕವಿವಂಶಪಯೋಧಿಚಂದ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಕರುಣಾತ್ತಜನೇರುಪಾತ್ತ
ವೀಣಾಕಲಾಮುದಿತಗೀರನುಕಂಪನಾತಃ ।
ವೀಣಾದಿ ವೇಂಕಟಪದಾಭಿದಭೂಸುರೇಂದ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಬಮ್ ॥ ೬ ॥

ರೇಖಾಮಿಮಾಂ ಪಠ ಕುಮಾರಕ ಓಮಿತೀತ್ಥಂ
ಸಂದೇಷ್ಟೃತಾತಮಗಣೇಯಗುಣಾಕರಸ್ಯ ।
ಸಂಜ್ಞಾಲ್ಪಕೇ ವದ ಕಥಂತ್ವಿತಿ ಬೋಧ್ಯ ಯಸ್ತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ಆವೃತ್ತದೇಶಿಕಸಮಾತ್ತಪತಂಜಲಕ್ಷಪ
ನ್ಮೌನೀಶಜೈಮಿನಿಮುಖಾಗಮಶುದ್ಧಸಂವಿತ್ ।
ಕಂಬೂರುಕಂಧರ ಕುಶೇಶಯಶಸ್ತಹಸ್ತ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸಾರಸ್ವತಾಂಬುಧಿಜಜಾನಿಪದಾಂಬುಜಾಲೇ
ಸಾರಸ್ವತಾನಿಲಪಥಾನುಗ ಧೀರನೇತಃ ।
ಸಾರಸ್ವತಾಮಲಮನಃಕುಮದೋಷಧೀಶ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಭೂಮಿಪತಿಮಾನಿತ ವಿದ್ವದೀಂದ್ರ
ದುರ್ವಾದಿ ದೀಕ್ಷಿತ ಗುರುಸ್ಮಯನುಜ್ಜಯೀಂದ್ರಾತ್ ।
ವಿಖ್ಯಾತಪಾವನವಚೋಽರ್ಥ ಸುಧೀಂದ್ರಭಾತ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾವನಿಪಕಾರಿತಶಾತಕುಂಭ
ನೈಕಾಭಿಷೇಕಕವಿಮೌಲಿವಿರಾಜಿತಾಂಘ್ರಿಮ್ ।
ಸೇವನ್ ಸ್ವಧೀತಜಯದೇವಗುರೂಕ್ತಿ ಭಾಟ್ಟ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಆರಂಭದ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಪೂರ್ವ ಅವತಾರ-ಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಅನಂತರ ಶ್ರೀರಾಯರ ಸಮಗ್ರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಹದಿನೇಳು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದು ಈ ಸ್ತುತಿಕಾರರ ಸಂಗ್ರಹಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. ಗೌತಮವಂಶದಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾರ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶನ ಕರುಣೆಯಿಂದ ವೆಂಕಟನಾಥರ ಜನನ, ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ, ಭಾವಂದಿರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವ್ಯಾಕರಣ, ಜೈಮಿನೀಯ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಉಪನಯನ, ಸರಸ್ವತಿ ಬಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ, ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರವಚನ, ಪರವಾದಿಜಯ, ಸಂನ್ಯಾಸ-ಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುಗಳಿಂದ ಕರೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಅನುಭವ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವಾಗ್ದೇವೀ ದರ್ಶನ, ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ, ಗ್ರಂಥರಚನೆ, ಪರವಾದಿಜಯ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಕೈಪಿಡಿದು ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ದೈತೇಯವಂಶಜನಿತೋಽಪ್ಯಮರೇಂದ್ರವಂದ್ಯ
ಪದ್ವಾರಿಜಂ ನಿಖಿಲವ್ಯಾಪ್ತತನುಂ ಸ್ವತಂತ್ರಮ್ ।
ಸಂಸಾಧ್ಯಲಬ್ಧವಿಭವಾಮರ ಸೌಖ್ಯದಾಯಿನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧ ॥

ದೃಪ್ತಾವನೀಕಪಟಲೀಮಥನಾವತೀರ್ಣ
ಕೃಷ್ಣೇಷ್ವಭೀಮತನುವಾಯುಮಲಂ ನಿಷೇವ್ಯಮ್ ।
ಬಾಹ್ಲೀಕ ಭೂಭುಜ ರಣೇಕುಭರಾಪಹಾರಿನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ಕಾಲೇ ಕಾಲೇಃ ಕುಜನತಾಪಿತ ವೈಷ್ಣವೌಘ
ಸದ್ಜ್ಞಾನದಾನಜನಿತಾಮಲಬೋಧತೀರ್ಥಮ್ ।
ವ್ಯಾಸಾಖ್ಯಯಾ ಯತಿಕುಲಾತ್ರಜನೇಹಸೇತುಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾಯಾಗಮಾಸುರಭರುಸ್ಮಯಹಾರಿಮಧ್ವ
ಸಿದ್ಧಾಂತನಾಮನೃಹರೀಕ್ಷಣಕಾಶ್ಚ ಕೃತ್ವಾ ।
ತರ್ಕೋರುತಾಂಡವಮುಖಾನ್ಯದುನಾಥನಾಥ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ವೈಕುಂಠೇ ನರಮಾಸಮಾಪ್ಸ್ವಜತಿ ಮಾಮೀದೃಗ್ವಪುರ್ಧಾರಿಣಮ್ ।
ರಕ್ಷಾಯೈ ತವ ಸಂಗೃಹೀತಮಧುನಾ ವತ್ಸತ್ವಮಂಗೀಕುರು ॥
ಇತ್ಯಾದೇಶವಶಾದ್ಧರೇರ್ನರಹರೇಃ ಸೌಮ್ಯಂ ನರತ್ವಂ ಸ್ವಕೇ
ಯಾನೇ ಕ್ರೂರಮೃಗೇಂದ್ರತಾಂ ಚ ವಿತರನ್ಪಾಯಾದಪಾಯಾದ್ಗುರುಃ ॥ ೨ ॥

ಯಾತೇ ದೈತ್ಯಶಿಶೋರ್ಭೃಶಂ ನರಹರೌ ಭಕ್ತ್ಯಾಪರಾಧೀನತಾಮ್ ।
ಸಂತ್ರಾಸಜ್ವರಸಂಭ್ರಮಾತ್ಸುರಪತೇಃ ಆಜ್ಞಾಮವಜ್ಞಾಯ ಚ ॥
ಸ್ವರ್ಲೋಕಾಚ್ಛರಣಾಗತಂ ಕರುಣಯಾಽಽರೂಢಸ್ತಮೈರಾವತಮ್ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಕ್ಷಿತಿಪೋಽಥವಾಗುರುವರಃ ಸೋಽಯಂ ಸಮುಜ್ಜೃಂಭತೇ ॥ ೩ ॥

ವಾಕ್ಯವ್ಯಾಕರಣಪ್ರಮಾಣವಿಲಸದ್ವೇದಾಂತವಾಹೋತ್ತಮೈಃ ।
ಯುಕ್ತೇಪಾವನಪಾವನಾಗಮರಥೇ ಜೈತ್ರೇ ಸಮಾರೂಢವಾನ್ ॥
ಯೋಧಾನಾಮಯಮಗ್ರಣೀರಿತಿಸ್ಸೃಜನ್ಸೂಕ್ತೀಷು ಜಾಲಂ ಮುಹುಃ ।
ಮಾಯಾವಿದ್ವಿಷದಾಂ ಜಯಾಯ ಭುವಿ ಸನ್ನದ್ಧೋ ಗುರುಃ ಪಾತು ನಃ ॥ ೪ ॥

ಕಿನ್ನೂಚ್ಚೈಶ್ಶ್ರವಸಾ ಫಲಂ ನಿವಸತೋ ಪಾತಾಲಗರ್ತೋದರೇ
ವರ್ಷೀಯಾನ್ಸಪಿತಾಮಹೋ ಮಮ ಸತಾಮುದ್ಧಾರಹೇತೋರ್ಭುವಿ ॥
ಸಂಚಾರಂ ತನುತೇ ಸದೇತಿ ಬಲಿನಾ ವೈರೋಚನೇನಾದರೋ
ನ್ಮೇಷಾತ್ಪ್ರೇಷಿತ ದಿವ್ಯವಾಹಮಯಮಾರೂಢೋ ಗುರುಃ ಪಾತು ವಃ ॥ ೫ ॥

ರಾಮೇಣ ಭಕ್ತಿನಮ್ರೇಣ ಗಾಲವಗ್ರಾಮವಾಸಿನಾ ।
ಗುರುರಾಜಗಲೇ ಪಂಚ ರತ್ನಮಾಲಾ ವಿರಾಜತೇ ॥ ೬ ॥

ಗಲಗಲೀರಾಮವಿದುಷಾ ರಚಿತಾಂ ರತ್ನಮಾಲಿಕಾಮ್ ।
ಪ್ರಕಟೀಕೃತವಾನದ್ಯ ಜಯರಾಮೋ ಗುರೋಃ ಶುಭಾಮ್ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯಕೃತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಮಾಲಾ ॥

* * *

೫೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಂ ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆವೈರಿಂಚ ಜನೇರುಪಾತ್ತಜನಿಷು ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೋಃಶ್ವರನ್
ಸೇವಾಸ್ತೇ ಕೃತವಾನನನ್ಯಗತಿಕೋ ಜೀವೋಽಯಮುದ್ಧಾರ್ಯತಾಮ್ ।
ಏವಂ ಶ್ರೀಹರಿಸನ್ನಿಧೌ ಸುಖಯಿತುಂ ವ್ಯಾವಕ್ತುಕಾಮೇ ಗುರೌ
ಭಾವಿಬ್ರಹ್ಮಣಿ ದೇಹಿ ಭಕ್ತಿಮುಚಿತಾಂ ಜೀವೋತ್ತಮೇ ನಃ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ವಾಮಾಂಕೇ ಪ್ರಚಕಾಸ್ತಿ ಯಸ್ಯ ಸುಗುಣ ಗ್ರಾಮಾಭಿರಾಮಾ ರಮಾ
ಪ್ರೇಮಾರ್ಥೀ ಹನುಮಾನ್ ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟಃ ಸಾಮೀಪ್ಯತಃ ಪಾದಯೋಃ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ದೇವ ನಮೋ ನಮೋ ಜಯಜಯೇತ್ಯಾಮುಕ್ತ್ಯಭಿಷ್ಟೌತಿ ಯಂ
ರಾಮಃ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯಾ ರಾಮಸ್ಯ ಸಂತುಷ್ಯತು ॥ ೭ ॥

ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಶ್ವಗುಹಾಶಯಸ್ಸಮುದಯನ್ ಕೃಷ್ಣಾತ್ಮನಾ ಗೋಕುಲೇ ।
ಜೀರ್ಣೋರ್ವ್ಯರ್ಷ್ಣಿಮಪಾಕರಿಷ್ಣುರಚಲಂ ದೋಷ್ಣೋದ್ವಹನ್ ಯಃ ಪರಃ ॥
ಪುಷ್ಣನ್ ವೃಷ್ಣಿಕುಲಂ ಜ್ವಲಂತಮನಲಂ ಮುಷ್ಣನ್ನತೃಷ್ಣಪ್ರಿಯೇ ।
ಕೃಷ್ಣೇ ಭೀಮಗುರೌ ಗುರೋ ದಿಶ ದೃಶಂ ನಿಷ್ಣಾತಭಾವಂ ಶ್ರುತೇ ॥ ೮ ॥

ವ್ಯಾಸಾಯಾಪಿ ತಥಾ ಸಮೀರಸಮಯವ್ಯಾಸಾಯ ಪಾಪಾತ್ಮನಾಂ
ತ್ರಾಸಾಯಾಖಿಲಲೋಕವಾಙ್ಮನಸಯೋರ್ವಾಸಾಯ ಕಲ್ಯಂಹಸಾಮ್ ।
ಹ್ರಾಸಾಯ ಗ್ರಥಿತಾ ಸುತೇ ಕೃತಿಷು ಚಾಪ್ಯಾಸಕ್ತಿರಸ್ತ್ವಿತ್ಯಮುಂ
ದಾಸೋಽಂಘ್ರಿಪ್ರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಏಷ ರಚಯಾಮಾಸಸ್ತುತಿಂ ಶ್ರೀಗುರೋ ॥ ೯ ॥

ಕಂಠೋಪಕಂಠಲಸಿತಾಸ್ತು ಸತಾಮಿತೀಮಾಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನುತಿಸನ್ನವರತ್ನಮಾಲಾಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಬಂಭಂಧ ರಘುಶಾಂತಯತೀಶ್ವರಸ್ಯ
ಪಾದೌ ನಿಧಾಯ ಹೃದಿ ಮಾನವಿಕೃಷ್ಣ ಏಷಃ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾನವಿ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿನವರತ್ನಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

೫೧. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಮಾಲಾ

ಸರ್ವತ್ರಾತನುತ ಸದಾ ಪರಿಮಳಃ ಪೂತಂ ಸಮೀರಾಗಮಮ್ ।
ಚಿತ್ರಂ ಚಾನನುಭೂತಪೂರ್ವಮಖಿಲೈರ್ವೀಕ್ಷ್ಯೇದಮುಲ್ಲಾಸತಃ ॥
ವಾಗ್ದೇವ್ಯಾಪತಿಸನ್ಮತ ಪ್ರಸರಣಪ್ರೇಮ್ಣಾಪ್ರಸಾದೀಕೃತಮ್ ।
ಲಾಸ್ಯೋಲ್ಲಾಸಿಮಯೂರಯಾನಮಧುನಾರೂಢೋಗುರುಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೧ ॥

ಸುಮಂತ್ರಾಲಯಾಖ್ಯೇ ಸುಯಜ್ಞಪ್ರದೇಶೇ
ಸುಬೃಂದಾವನಸ್ಥಂ ಸುಧೀಂದ್ರಸ್ಯ ಪುತ್ರಮ್ ।
ಗುರುಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ರಮಾಕಾಂತಭಕ್ತಂ
ಶರಣ್ಯಂ ವರೇಣ್ಯಂ ಭಜೇಽಹಂ ನಿತಾಂತಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಮಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧವೇ ।
ನಮಃ ಸರ್ವಜನೇಡ್ಯಾಯ ನಮಃ ಸರ್ವೇಷ್ಟದಾಯಿನೇ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

೫೦. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿನವರತ್ನಮಾಲಾ

ಕೇಚಿತ್ಕಲ್ಪತರುಂ ಪರೇ ತು ಸುರಭಿಂ ರೋಚಿಷ್ಣು ಮನ್ಯೇ ಮಣಿಂ
ಸ್ವಾಚಾರ್ಯೈರಪರೆ ವದಂತಿ ಯಮಿಮಂ ವಾಚಂ ಯಮಂಚಾಮರಮ್ ।
ವಾಚಾ ಕಿಂ ಬಹುಧಾ ಸುಧೀಂದ್ರಯಮಿನಾಂ ಪ್ರಾಚೀನಮುಚ್ಚೈಸ್ತಪೋ
ಭೂಚಕ್ರೇಽಜನಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಿತ್ಯಾಚಕ್ಷ್ಮಹೇಽಮುಂ ವಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಆಗತ್ಯಾರ್ಥಿಭಿರರ್ಥಿತೇಷು ವಸುಧಾಭಾಗೇಷು ಭೈಕ್ಷಂ ಜಲಂ
ಯೋ ಗೃಣ್ಣನ್ನನುಕಂಪಯಾ ದಿವಿಹಿರ್ಭಾಗಂ ಬಿಡೌಜಾ ಇವ ।
ಯೋಗಿಧ್ಯೇಯರಮಾರಮಾರ್ಚನವಿಧೌ ಜಾಗರ್ತಿ ಮಂತ್ರಾಲಯೇ
ಶ್ಲಾಘೇ ತಂ ಪ್ರತಿವಾದಿ ದುರ್ಜಯ ಜಯ ಶ್ರೀಗರ್ವಸರ್ವಂಕಷಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪಂಗುರ್ಮೂಕಜಯಾಶ್ಚ ಯಾಂತಿ ನಿತರಾಂ ಜಂಘಾಲುತಾಂ ವಾಗ್ಮಿತಾಂ
ಭಂಗಾನ್ಮುಕ್ತಿಮನಾದಿತಾಂ ಚ ವಿಜಿತಾನಂಗಸ್ಯ ಯಸ್ಯಾಶ್ರಯಾತ್ ।
ತುಂಗಾ ನಾಮ ತರಂಗಿಣೀಷು ಮಧುರಾ ತ್ವಂಗತ್ತರಂಗೋಜ್ಜ್ವಲಾ
ಸಂಗೋಪಾಯತಿ ಯಂ ಪ್ರಸೂರಿವ ಪಯಸ್ಸಂಗಪ್ರವೃದ್ಧಂ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

ಗಂಗಾತೀರ್ಥಸಮಾನಶಾಸ್ತ್ರಸರಣೌ ಸಂಗಚ್ಛಮಾನಾ ಗುರೋ
ರಂಗಸ್ಥಂ ರಘುಪುಂಗವಂ ಗಮಯತೇ ಸಂಗಾತ್ಸತಾಂ ಯಸ್ಯ ಗೀಃ ।
ಅಂಗೇಷು ಪ್ರತಿಭಾಂತಿ ವೈಷ್ಣವಲಸಲ್ಲಿಂಗಾನ್ಯ ಭಂಗಾನ್ಯಲಂ
ತಂ ಗಾಯಂತು ತಥಾ ತದೀಯಕರುಣಾಸಂಗೈರಪಾಂಗೈರ್ವೃತಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಆಮೋದಪ್ರದಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜಲಧೇಽಸೋಮಃ ಕಲಂಕೋಜ್ಝಿತಃ
ಶ್ರೀಮುದ್ರೋಲ್ಲಸದೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ತುಳಸೀ ದಾಮಾಕ್ಷಮಾಲೋಜ್ವಲಃ ।
ಆಮಗ್ನಾನ್ ಭವಸಾಗರೇ ಬಹುವಿಧ ವ್ಯಾಮೋಹ ಭೀಮೋರ್ಮಿಭಿಃ
ಕಾಮಕ್ರೋಧಜಲಗ್ರಹೈಃ ಪ್ರತಿಹತಾ ಕ್ಷೇಮಂಕರಃ ಪಾತ್ವಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ತೀರ್ಥರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ನಂಜನಗೂಡಿನ ಶ್ರೀಮಠಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು ಬಂದು ಶ್ರೀರಾಯರ ಆರಾಧನಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅವರ ಗಾನಾಮೃತದಿಂದ ಹರ್ಷಿಸಿದರು. ಕಛೇರಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರ-ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಶ್ರೀರಾಯರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸುಮಾರು ೪೫ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಹಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷ-ಗೊಂಡ ಶ್ರೀಗಳವರು ಅಂದು ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸುವರ್ಣ ಕಂಕಣ, ಜರಿಶಾಲು ಜೋಡಿ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಡನೆ ಅಸಾಧಾರಣವೆನಿಸಿದ "ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿ" ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಇದರಂತೆ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು ಅನೇಕ ಮಠಾಧೀಶರಿಂದ ಸನ್ಮಾನಿತರಾಗಿ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸಿದರು.

ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತಾಮೃತಪಾನ-ದಕ್ಷರಾದ, ಪಾಪರಾಶಿಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವ, ಆಶ್ರಿತರಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳಾದ, ಕರುಣಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತಾ ಅವರ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ-ವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತಾಮೃತಪಾನದಕ್ಷಂ
ದೂರೀಕೃತಾಘಚಯಮಾಶ್ರಿತ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಮ್ ।
ಸಾರಾತಿಭಾವ್ಯಚರಿತಂ ಕರುಣಾಸಮುದ್ರಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ಜನ್ಮನಿ ನಾಮನಿ ವರ್ಣದ್ವೈತಾದ್ವೈತಸ್ಥಿತಿಸ್ತು ಯಸ್ಯಾಸ್ತಿ ।
ತಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಜಸ್ರಂ ನರಹರಿಭಕ್ತಂ ನಮಾಮಿ ನತಶುಭದಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪುರಾ ವ್ಯಾಸರಾಜಾಭಿಧಾನೋ ಯತೀಂದ್ರಃ
ಚಿರಂ ವೇಂಕಟೇಶಂ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಯತಿತ್ವೇ ನೃಪತ್ವಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಭಕ್ತಾನ್
ಪುನಾತಿ ಸ್ಮ ಸದ್ಯಃ ಸುವರ್ಣಪ್ರದಾನಾತ್ ॥ ೩ ॥

ತತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಾನೇನ ಭಕ್ತಾನ್
ಸಮುದ್ಧರ್ತುಕಾಮೋ ವಿದಿಶ್ವೇತಚಿತ್ತಮ್ ।
ಅಮಾನುಷ್ಯಕೃತ್ಯಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯಾದ್ಯ ಲೋಕೇ
ಸದಾನಂದತೀರ್ಥಾಶ್ರಿತಸ್ಸನ್ ಚಕಾಸ್ತಿ ॥ ೪ ॥

ದೀನಂ, ತ್ವತ್ಪದಧೀನಂ, ಸದ್ಗುಣಹೀನಂ, ಮಾಂ ಪಾಲಯ ಭೋ!
ಆರ್ತಿಂ ಹರ, ಭವಾರ್ತಿಂ, ತವ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ದಿಶ ಸದಾ ಕರುಣಾಕರ! ಭೋ ॥ ೧ ॥
ರುದ್ಧಂ, ಭವಗುಣಬದ್ಧಂ, ಜನಸುಪಿರುದ್ಧಂ ಗುರೋ! ಮಾಮುದ್ಧರ ಭೋ! ॥ ೨ ॥
ಮಗ್ನಂ, ಸ್ತ್ರೀ ಸುತಲಗ್ನಂ ತ್ವತ್ಪದಲಗ್ನಂ ಕುರು ಕರುಣಾಕರ! ಭೋ! ॥ ೩ ॥
ಪುತ್ರಂ, ಸಜ್ಜನಮಿತ್ರಂ, ತ್ವದ್ಗುಣಚಿತ್ರಂ ಜ್ಞಾಪಯ ಶತ್ರುಹ! ಭೋ! ॥ ೪ ॥
ಹೀನಂ, ದುರ್ಗುಣಮಾನಿಂ, ತ್ವದ್ಗುಣಜ್ಞಾನಿಂ ಕುರು ಕರುಣಾಕರ ಭೋ! ॥ ೫ ॥
ಭಕ್ತಂ, ಸಜ್ಜನಸಕ್ತಂ, ವಿಷಯವಿರಕ್ತಂ ಕುರು ಕರುಣಾಕರ ಭೋ! ॥ ೬ ॥
ದೂತಂ, ಭವಭಯಭೀತಂ, ಸದ್ಗುಣಖ್ಯಾತಂ ಯತಿವರ! ಕುರು ಮಾಂ ಭೋ! ॥ ೭ ॥
ಪೋತಂ, ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತ್ಯಧೀತಂ, ಪಾಪವಿಧೂತಂ ಕುರು ಸತ್ವರ ಮಾಂ ಭೋ! ॥ ೮ ॥
ದಾಸಂ, ಸ್ತ್ರೀಕರ-ವಾಸಂ, ತ್ವತ್ಸಹವಾಸಂ ಸಂದಿಶ ಸಂತತ ಭೋ! ॥ ೯ ॥
ಮೂಢಂ, ಭವನಿಧಿಗಾಢಂ, ತ್ವತ್ಪದರೂಢಂ, ಗುರುವರ ಕುರು ಮಾಂ ಭೋ! ॥ ೧೦ ॥
ಚಾರಂ, ನಿರ್ಗತಸಾರಂ, ಬಂಧವಿದೂರಂ, ಕುರು ಕರುಣಾರ್ಣವ! ಭೋ! ॥ ೧೧ ॥
ಬಾಲಂ, ತ್ವದ್ಗುಣಶೀಲಂ, ತ್ವತ್ಪದಲೋಲಂ ಕುರು ತ್ವಂ ಕುರು ಮಾಂ ಭೋ! ॥ ೧೨ ॥
ಪೋತಂ, ಸ್ವಾಮ್ಯವಧೂತಂ, ವಿಶ್ರುತಖ್ಯಾತಿಂ ಕಾರಯ ಕಾರಯ ಭೋ! ॥ ೧೩ ॥
ವ್ಯರ್ಥಂ, ದಾಪಯ ಮೇಽರ್ಥಂ, ಕುರು ಸುಕೃತಾರ್ಥಂ ಯತಿವರ ಮಾಮವ ಭೋ! ॥ ೧೪ ॥
ದಾತ ಗುರುಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲ ದೂತಾಗ್ರೇಸರ ಪಾಲಯ ಭೋ! ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಕೃತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪದ ಸಂಪೂರ್ಣ ॥

* * *

೪೯. ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಾ

ವಿದ್ವಾನ್ ದಿ॥ ಮೈಸೂರು ಕೆ. ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಪರಮಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಠದ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ, ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಪ್ರತಿಮಾಸ್ಥಾನೀಯರೆಂದು ವಿಶ್ವವಂದ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಬಹುವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರ-

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವನು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಇರುವನೋ ಅಂತೆಯೇ ಅವನ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಘೋರ ದಾವಾಗ್ನಿಯು ಕ್ರಮೇಣ ಶಮನ-ವಾಗುವುದು. ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ನೋಡಿದರೂ ಅಂತಹ ಜನರು ಯಾಕೆ ಸುಕೃತಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಪರಿಶ್ರಾಂತ-ರಾದವರು ತಾಪವನ್ನೂ ಕಳೆಯುವ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರೆಂಬ ಸುಧೆಯನ್ನು ಸವಿಯಲಿ, ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಒಲಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ರಾಯರನ್ನು ಒಲಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಸುಲಭ. ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುವವನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವೂ ಸುಖ ನೀಡದು. ಕಾಂಚನಗಿರಿಯು ಪ್ರೀತಿ-ಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಾರದು. ಮಹಾರಣ್ಯವೂ ಸುಖಪ್ರದವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ರಾಯರ ಅನೇಕ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕವಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು ಗುಣರತ್ನಮಾಲಿಕೆ-ಯನ್ನು ಗುರುಗಳ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಧಿಭವಪೂಜಿತಬಿಂಬಃ ಸೇವಾ ಹೇವಾಕಿ ಸಜ್ಜನಾಲಂಬಃ ।
ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮದೇವೋ ಭೂಯಾನ್ನಿಖಿಲೇಷು ಕರ್ಮಸು ಮುದೇ ವಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನಾಮಾ ಸೀಮಾತೀತಾಭಿರಾಮ ಗುಣದಾಮಾ ।
ಕೃತಮಂತ್ರಾಲಯಧಾಮಾ ಕಾಮಾನುಪನಯತು ಕೋಽಪಿ ಶುಭಭೂಮಾ ॥ ೨ ॥

ಗುರುರಾಜಪೂಜ್ಯಪಾದಾನ್ ಯಥಾ ಯಥಾಂತರ್ವಿಭಾವಯೇ ಹೃದಯೇ ।
ಸಂಸೃತಿಘೋರದವಾಗ್ನಿಸ್ತಥಾ ತಥೈವೋಪಶಾಮ್ಯತಿ ಕ್ರಮಶಃ ॥ ೩ ॥

ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಮಜ್ಜನಾನಾಂ ಫಲದಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿವರ್ಯಮ್ ।
ಸಕೃದಪಿ ಚ ನೈವ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಗತೀಹ ಜನಾಃ ಕಥಂ ಸುಕೃತಿನಸ್ಸ್ಯುಃ ॥ ೪ ॥

ಭ್ರಾಮಂ ಭ್ರಾಮಂ ಸುಚಿರಂ ಭವ ಮರುಭೂಮೌ ಜನಾಃ ಪರಿಶ್ರಾಂತಾಃ ।
ತಾಪಾಪನೋದನ ಚಣಂ ಸುಧಾರಸಂ ಪಿಬತ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಮ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ರತನಿಯಮಾದಿಭಿರಿತರೇ ತ್ವಾಮಿಹ ಪರಿತೋಷಯಂತು ಫಲಕಾಮಾಃ ।
ಶ್ರಾಂತಸ್ತತ್ರ ತವಾಂಜಲಿಮೇತಂ ರಚಯಾಮಿ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ॥ ೬ ॥

ಸ್ವರ್ಗಾದಯೋಽಪ್ಯಸಾಧ್ಯಾಃ ಪುರಂದರಾದ್ಯಾಃ ಪರಂ ದುರಾರಾಧ್ಯಾಃ ।
ತ್ವಾಮಂತರೇಣ ಶರಣಂ ಕಮಹೋ ಕರವಾಣ್ಯನನ್ಯಗತಿಕೋಽಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭವವಿಭವೈರಿಹ ಮಮ ಕಿಂ ಕ್ಷಣದೃಷ್ಟವಿನಷ್ಟಬುದ್ಬುದಾಕಾರೈಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ಸೇವಾಧನಮಸ್ತು ಕೇವಲ ಮಹಾರ್ಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ಬಹುಧಾ ಸಂತಿ ಹಿ ವಿಬುಧಾಃ ಕೃತಸುಕೃತೋದ್ಧಾರಪಾರದೃಶ್ವಾನಃ ।
ತ್ವಮಿವ ತ್ವಮೇವ ಯತಿರಾಟ್ ಲೋಕೇ ಪಾಪಾನ್ ಪ್ರಭುಃ ಪರಿತ್ರಾತುಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಾಗಯಮಹಮತಿತೃಷ್ಣಾವಾರಿಧಿವೇಲಾಮಪಾರಯನ್ನಾಸಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಭವತಃ ಕೃಪಯಾದ್ಯ ತೃಣೀಕೃತೇಂದ್ರವಿಭವೋಽಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ನಾಕೋ ನ ಮೇ ಗರೀಯಾನ್ ಕಾಂಚನಗಿರಿರಪಿ ನ ಯಚ್ಛತಿ ಪ್ರೀತಿಮ್ ।
ಯತಿವರ ಯತ್ರ ತವಾರ್ಚನ ಸುಖಂ ಮಹಾರಣ್ಯಮೇವ ಹಿ ಶರಣ್ಯಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ತ್ವದ್ದರ್ಶನೇ ನಯನತಾಂ ತ್ವದ್ಗುಣಕಥನೇ ಯತೀಶ ರಸನಾತ್ವಮ್ ।
ತ್ವದ್ವರ ಮಹಿಮಶ್ರವಣೇ ವಾಂಛಂತಿ ಮಮೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಕರ್ಣತ್ವಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಪತಿವಾಕ್ಪತಿಪಶುಪತಿಸುರಪತಿನೃಪತಿತ್ವಮಿತಿ ಚ ಪಂಚತ್ವಮ್ ।
ಗತಮಪಿ ನಯತಿ ದಯಾಳೋ ಮಾಮಮೃತತ್ವಂ ತವೈವ ಸಂಸ್ಮರಣಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ದೀನಾನಾಥಜನೌಘಾಃ ಭಕ್ತಿವಶಾದವಿಗಣಯ್ಯ ಮತಭೇದಾನ್ ।
ತ್ವಾಮೇತ್ಯ ಸಾನುಕಂಪಂ ವಿಹಿತಾ ನ ಕದಾಪ್ಯಲಬ್ಧಲಬ್ಧವ್ಯಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಪರದುಃಖದುಃಖಿಚೇತೋ ವಾಚಂ ಭೀತಾಭಯಾರ್ಪಣಪ್ರವಣಾಮ್ ।
ಗಾತ್ರಮಿದಂ ಪರತಂತ್ರಂ ತ್ವದೃತೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಬಿಭರ್ತಿ ಕೋಽವಾನ್ಯಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅನಿತರಭಾವಿತಭಕ್ತಿಪ್ರಹ್ಲಾದಿತಮೂಲರಾಮಹೃದಯಸ್ಯ ।
ಉಪಕಾರೇ ಪ್ರತ್ಯುಪಕೃತಿರಿತಿ ತೇ ಪ್ರಹ್ಲಾದತಾ ಹಿ ವಿಖ್ಯಾತಾ ॥ ೧೬ ॥

ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಮಹಿಮ್ನಾ ಯದೀಶ ಲೋಕೋತ್ತರೋತ್ತರೋ ಜಯಸಿ ।
ತನ್ಮೂಲರಾಮಪೂಜಾಫಲಮೇವ ತವಾಮಿತಂ ಗುರೋ ಜಗತಿ ॥ ೧೭ ॥

ಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಗುಣಮಣಿವಾಸಿತ ಭುವನಾಂತರಾಲಮನುದಿವಸಮ್ ।
ಅಪರಂ ಚತುರಾಸ್ಯಂ ತ್ವಾಂ ಸಂತಃ ಕಲಯಂತಿ ಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದೂರೇಽನಭಿಜ್ಞವಾರ್ತಾ ಜ್ಞಾತ್ವಾಪಿ ತ್ವಾಮುದಾಸತೇ ಯಜ್ಞಃ ।
ತತ್ಕೋನು ತಮೋಯೋಗ್ಯಂ ಜೀವನಸಂಸ್ಕಾರಮನ್ಯಥಾ ಕುರುತೇ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತಾಪ್ರತಿಪಾದಕಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತಗ್ರಂಥಾನ್ ।
ನಿರ್ಮಾಯ ಭವಾನಕರೋದ್ದ್ವೈತತರುಂ ಪುಷ್ಪಿತಂ ಚ ಫಲಿತಂ ಚ ॥ ೨೦ ॥

ಚಂದ್ರಶ್ಚ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ದ್ವಾವೇವ ಜಗತ್ಸುಖಾಯ ಸಮುದೀತೌ ।
ಆಶ್ರಿತ್ಯ ಕೃಷ್ಣಮಯತೇ ಲಘುತಾಮಿಂದುರ್ಯತೀಶಿತಾ ಗುರುತಾಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಯಚ್ಚಿತ್ತೇ ತದ್ವಚನೇ ಯದೇವ ವಚನೇ ತದೇವ ಕರ್ಮಣಿ ಚ ।
ಪ್ರಥಯನ್ ಪರಮಾದ್ವೈತೋ ದ್ವೈತಾಚಾರ್ಯೋ ಮುದೇಸ್ತು ಗುರುರಾಜಃ ॥ ೨೨ ॥

ಯೇಯೇ ಕೃತಾವತಾರಾಃ ಯಮಿನಸ್ತ್ವಿಷ್ಯಾಂಸ್ತವ ಪ್ರಸಾದಯಿತುಮ್ ।
ತೇತೇ ತವಾನುಭಾವಾದಹೋ ಕ್ರಿಯಂತೇ ಸುಧೀಂದ್ರಗುರುಸದೃಶಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ತ್ವದನಂತರ ಸಂಯಮಿನಾಂ ಸುಕೃತಮವಾಙ್ಮನಸಗೋಚರಂ ಹಿ ವಿಭೋ ।
ವಾರಾನುವಾರಮೇತೇ ಗೃಣಂತಿ ಯನ್ಮೂಲರಾಮಮಮರೇಡ್ಯಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಮಣಿರಿವ ನವೀಕೃತೋ ಯೈರ್ಗುರುಮಹಿಮಾ ಮಾದೃಶೋಽಪಿ ನಿರ್ಗತಿಕಾನ್ ।
ನಿತರಾಂ ವಿಭೂಷಯತಿ ತಾನ್ ಧನ್ಯಾನ್ ಕೋ ವರ್ಣಯೇತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಾನ್ ॥ ೨೫ ॥

ಯೇಯೇ ಧರ್ಮೋದ್ಧರಣಂ ಚಕ್ರುಃ ಕುರ್ವಂತಿ ವೈ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ।
ಗುರುರಾಜಪೀಠಭಾಜಸ್ತೇಷಾಮೇವಾಸ್ಮಿ ದಾಸದಾಸೋಽಹಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಕರಸಂಜಾತ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಪೂಜ್ಯಪಾದಾಬ್ಜೈಃ ।
ಪೀಠೇ ಗುರೋಸ್ಸನಾಥೇ ಗುರುನುತಿಮಾಲಾ ಕೃತೇಯಮಾರ್ಯಾಭಿಃ ॥ ೨೭ ॥

ಗುರುರಾಜ ಗೌರವಾದ್ವಾ ಪ್ರಸಾದಬುದ್ಧ್ಯಾಽಥವಾ ಮಯಿ ವರಾಕೇ ।
ಹೃದಿ ಧಾರಯಂತು ಸುಧಿಯಃ ಸತತಂ ಗುಣರತ್ನಮಾಲಿಕಾಮೇತಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಕೃತಾ ಬಾಲಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಭಕ್ತಿನಮ್ರೇಣ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ।
ಮಾಲಿಕಾ ಗುಣರತ್ನಾನಾಂ ಗುರುರಾಜ ಪದೇಽರ್ಪಿತಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬಾಲಸರಸ್ವತಿವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಗುಣರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

೫೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯಃ

❑❑

ಅಗಮ್ಯಮಹಿಮರಾದ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರೂ ಆದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸ, ಚರಿತ್ರೆ, ಮಹಿಮೆ, ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದಿವ್ಯ ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಅವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ ಸೋದರಳಿಯ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಸಮಕಾಲೀನ ಕೃತಿಯೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ವಿಜಯ. ಗುರುಗಳ ಚರ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿಗಳಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ-ವನ್ನು ಹದಿನಾರು ಸರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ, ತುಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಆಹ್ನಿಕನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಯರಿಗೆ

ಸಮರ್ಪಿಸಿದರಂತೆ. ಅದನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ನೋಡಿದ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಹದಿನಾರು ಸರ್ಗಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯಕ್ಕೆ ಈ ಕಾವ್ಯವು ಸಮಾನ-ವಾಗುವುದನ್ನು ಬಯಸದೇ ಕೊನೆಯ ಆರು ಸರ್ಗಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಸುಮಧ್ವವಿಜಯ ಬಗೆಗಿರುವ ಆದರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಹತ್ತು ಸರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದರಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ರಾಯರು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿವರ, ಪವಾಡಗಳು, ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವಿಚಾರ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಗುರು- ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಚರಿತ್ರೆಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಾರದೇ ಕಾವ್ಯಪ್ರವಾಹವು ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಿಂತಂತೆ ಹತ್ತನೆಯ ಸರ್ಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸ್ವಭಕ್ತರ ಪಾಪರಾಶಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಇಷ್ಟಾರ್ಥ-ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಪರಮಪಾವನವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ಅಥ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ವಿದ್ವತ್ಕವಿಗಳಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸರ್ಗದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥದ ನಿರ್ವಿಘ್ನ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸ್ವಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ, ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀ-ನರಸಿಂಹದೇವರ ನಖವು ತನಗೆ ಸಕಲ ವೈದಿಕ ಹಾಗೂ ಲೌಕಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಶ್ರೀನವನೀತಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ, ಆದಿಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯಾದ ಭಾರತೀದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕವಿಕುಲಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ-ರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ ನಂತರ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು, ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು, ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಕಾವ್ಯನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ನಂತರ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯ ಕಾವ್ಯದ ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಫಲ, ಕವಿಸಹವಾಸಫಲ, ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಫಲ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯದ ನಿರ್ದುಷ್ಟತೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರೂಪಿಸಿ ಸತ್ಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾವ್ಯನಾಯಕನ ಗುಣವರ್ಣನೆ-ಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ಶ್ರೀಮಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಸ್ಯ ಶ್ರಿಯಂ ದಿಶತು ಮೇ ನಖಃ ।
ಸ್ವಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟದಾನಾಯ ಸಮುಪಾತ್ತದಶಾಕೃತೇಃ ॥ ೧ ॥

ವಸ್ತು ಸ್ತುತಂ ಸುರಸ್ತೋಮೈರಸ್ತು ಶಸ್ತಂ ಮಯಾ ಸ್ತುತಮ್ ।
ಮಸ್ತುಹಸ್ತಂ ಪ್ರಸ್ತುತಾಯ ಶ್ರುತಿಮಸ್ತಕವಿಶ್ರುತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥೇಂದುಭಾಸನಂ ಮಮ ಮಾನಸೇ ।
ಆಶಾಸೇ ಸಾಧುಶಬ್ದಾರ್ಥಸರಿದೀಶಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ ॥ ૩ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರತ್ನಾನಾಂ ರಸನಾರಂಗನರ್ತಕೀ ।
ಶಬ್ದಾಂಬುಧಿಶರಜ್ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಶರಣಂ ಮಮ ಶಾರದಾ ॥ ೪ ॥

ಕಠಿನಾಽಪಿ ಕವಿಶ್ಲಾಘ್ಯಾ ತ್ರೈವಿಕ್ರಮಸರಸ್ವತೀ ।
ಸುವರ್ಣಯೋಗಸಂದೃಶ್ಯಾ ವರಾ ವಜ್ರಮಣಿರ್ಯಥಾ ॥ ೫ ॥

ವಾಣೀಪಾಣಿತಲಾಸಕ್ತವೀಣಾರವವಿಡಂಬಿನೀ ।
ನಾನಾಪ್ರಬಂಧಚತುರಾ ಭಾತಿ ನಾರಾಯಣಾರ್ಯಗೀಃ ॥ ೬ ॥

ವೃಂದಾರವನಮಂದಾರಮಕರಂದಸಹೋದರೀ ।
ವಿಶ್ರುತಾ ವಿಜಯಂ ದದ್ಯಾದ್ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಾರ್ಯಭಾರತೀ ॥ ೭ ॥

ವ್ಯಾಸಸೂತ್ರಪದಾರ್ಥೋಪನ್ಯಾಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಮಾನ್ಯಪಿ ।
ವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ಯ ಭಜತೇ ದಾಸತಾಂ ಕೋ ನ ಕೋವಿದಃ ॥ ೮ ॥

ಚತುಃಷಷ್ಟಿಕಲಾವಿದ್ಯಾಜುಷೇ ವಿದ್ವ(ದ್ಯು)ನ್ಮಹೋಮು(ಜು)ಷೇ ।
ಜಯೀಂದ್ರಜ್ಯೋತಿಷೇ ಕುರ್ಯಾಂ ವಂದನಾನಿ ಯಶೋಜುಷೇ ॥ ೯ ॥

ಸುಧೀಂದ್ರಯೋಗಿನಂ ಸೇವೇ ಸಾಧುಸಾತ್ಕೃತಸಂಪದಮ್ ।
ಸಗದ್ಯಪದ್ಯನಿರ್ಮಾಣವಿದ್ಯಾಯಾಃ ಪರಮಂ (ಪ್ರಥಮಂ) ಪದಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಮತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ನಮಾಮಿ ಪದಪಂಕಜೇ ।
ಕಾಮಿತಾಶೇಷಕಲ್ಯಾಣಕಲನಾಕಲ್ಪಪಾದಪೌ ॥ ೧೧ ॥

ಮುಹುಃ ಸ್ಮಾರಿತವಾಲ್ಮೀಕಿಂ ಪುನಸ್ತಂ ನೌಮಿ ದೈಶಿಕಮ್ ।
ಯೋ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಂ ರಾಮಕಥಾಂ ಸ್ರಗ್ಧರಾಭಿಸ್ಸಮಗ್ರಹೀತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮೂಕೋಽಪಿ ಯತ್ ಪ್ರಸಾದೇನ ಮುಕುಂದಶಯನಾಯತೇ ।
ರಾಜರಾಜಾಯತೇ ರಿಕ್ತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರಸಾದ್ಯ ನರಸಪಂಚಾಸ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವೈದುಷ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ।
ಯೇನ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹೇನ ತಾತಪಾದಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ಯನುತಿಪಾಪೌಘರಸನಾಂ ಪಾವಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಗುರ್ವಂತರ್ಯಾಮಿ ಭಗವತ್ ಸ್ತುತಿಗಂಗಾಂಬುಮಜ್ಜನಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕಲಯೇ ಕವನಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕವೀನಾಂ ಸಹವಾಸತಃ ।
(ಸಹಕಾರದ್ರು) ಪಾಟೀರಗಿರಿಸಾನ್ನಿಧ್ಯಾತ್ ನಿಂಬದ್ರುರಿವ ಸೌರಭಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ದೃಷ್ಟಂ ಗುರುಪ್ರಸದನಮದೃಷ್ಟಂ ಚ ಫಲಂ ಕೃತೇಃ ।
ಯಥಾ ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತೋ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾದ್ಯಪ್ರಣವಸ್ಯ ಚ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೇಯಾಂಸಿ ಶ್ರಯತೇ ಕೋ ವಾ ಪ್ರಸಾದೇನ ವಿನಾ ಗುರೋಃ ।
ಕೈವಲ್ಯಮಿವ ಗೋವಿಂದಕಾರುಣ್ಯೇನ ವಿನಾ ಜನಃ ॥ ೧೮ ॥

ಕವಿತಾಫಲಮನ್ಯತ್ಕಿಂ ಗುರೂಣಾಂ ಗುಣವರ್ಣನಾತ್ ।
ಅಪವರ್ಗಂ ವಿನಾನ್ಯತ್ಕಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸನೇ ಫಲಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಗುರುಪಾದರಜಸ್ಸಂಗಾದ್ವಿಮಲಂ ಕವನಂ ಮಮ ।
ಕಲುಷಂ ವಾರಿ ಕತಕರಜಸಾ ಕಿಂ ನ ನಿರ್ಮಲಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ರಮಣೀಯಾಽಪಿ ಕವಿತಾ ನ ಹೃದ್ಯಾ ಯದ್ಯಸತ್ಪರಾ ।
ನಿಸರ್ಗಮಧುರಾ ದುಷ್ಟಜಿಹ್ವಾಸಕ್ತೇವ ಶರ್ಕರಾ ॥ ೨೧ ॥

ಅಭವ್ಯಮಪಿ ಮೇ ಕಾವ್ಯಂ ಸೇವ್ಯಂ ಗುರುಗುಣಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಘನಾಘನಗತಂ ವಾರಿ ಯಥಾ ಲವಣವಾರಿಧೇಃ ॥ ೨೨ ॥

ಅದೋಷಾಪ್ಯಗುಣೇತ್ಯುಕ್ತಿ ಸ್ತ್ಯಕ್ತುಂ ಯುಕ್ತಾ ನ ಮೇ ಬುಧೈಃ ।
ಪತಿವ್ರತಾಽಗುಣೇತ್ಯೇವ ಪತ್ಯಾ ಕಿಂ ತ್ಯಜ್ಯತೇ ಪ್ರಿಯಾ ॥ ೨೩ ॥

ಅದೋಷಂ ಗುಣವದ್ದುರ್ಲಭ್ಯಂ ಸರ್ವೈಃ ಸರ್ವಾರ್ಥದಾಯಕಮ್ ।
ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮೇವ ಯತ್ಕಾವ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಂ ತತ್ತು ದುರ್ಲಭಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕಾವ್ಯೇ ಗವೇಷತೇ ಕಶ್ಚಿದ್ದೋಷಮೇವ ಗುಣಂ ಪರಃ ।
ಪಿಚುಮಂದಂ ಯಥಾ ಕಾಕಃ ಪಿಕಶ್ಚೂತಲತಾಂ ಯಥಾ ॥ ೨೫ ॥

ಅಸ್ಮದ್ಗುರೂಣಾಮಾಧಿಕ್ಯಂ ಕವಿಃ ಕೋವಾಽನುವರ್ಣಯೇತ್ ।
ತಥಾಪಿ ತತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕಿಂಚಿದ್ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ದೇವಾನಾಮಿವ ದೇವೇಂದ್ರೋ ಯೋ ದತ್ತ ಇವ ಯೋಗಿನಾಮ್ ।
ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿರಿವ ಸಿಂಧೂನಾಂ ಗುರೂಣಾಮಿವ ಪೂರ್ಣಧೀಃ ॥ ೨೭ ॥

ತಿಗ್ಮಾಂಶುರಿವ ತೇಜಸ್ವೀ ಶೀತಾಂಶುರಿವ ಶೀತಲಃ ।
ಯಸ್ಸಿಂಧುರಿವ ಗಂಭೀರೋ ಧರಾಧರ ಇವ ಸ್ಥಿರಃ ॥ ೨೮ ॥

ಶಾರದಾಯಾಃ ದಯಾಮೇವ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಪರಿಶೀಲನೇ ।
ವಿವಿಧಗ್ರಂಥಕರಣೇ ಯಃಸಹಾಯಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೨೯ ॥

ವೇದಪ್ರಜಾವನೋದ್ಯುಕ್ತಂ ವಿದ್ಯಾದೇವೀ ವಿಲೋಕ್ಯ ಯಮ್ ।
ವ್ಯಸ್ಮರದ್ ಬಹುರೂಪೇಣ ತಪಸ್ಯಂತಂ ಸಮೀರಣಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಕಲಿಕಾಲಕಲಾಲೂನಮೂಲಜಾಲಕಲಾಲತಾ ।
ಯದ್ವಾಗಮೃತಸೇಕೇನ ಪುನಃ ಸಂಜಾತಪಲ್ಲವಾ ॥ ೩೧ ॥

ಲಲಾಟರೇಖಾದಂಭೇನ ಬಿರುದಾಕ್ಷರಶಾಲಿನಃ ।
ಜಯಸ್ತಂಭಾಯಿತಾ ಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಧೀರಾಃ ಪರಾಜಿತಾಃ ॥ ೩೨ ॥

ಶ್ರೋತ್ರ್ಯಾಣಾಂ ಶ್ರವಣಾನ್ಯಾಸನ್ ಯದ್ವಾಗಮೃತಸೇವಯಾ ।
ನಿತ್ಯಾನಿ ತದಯೋಗ್ಯತ್ವಾನ್ನ ತಥಾ ಹೀಂದ್ರಿಯಾಂತರಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಪ್ರತೀಪವಿದ್ವತ್ಪಾಥೋಧಿಮಥನೋತ್ಸವಚುಂಚುನಾ ।
ವಾದಮಂದರಶೈಲೇನ ಯೇನಾವಾಪಿ ಯಶೋಽಮೃತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಮೂರ್ತಿಸ್ಥಪುರುಷಸ್ಯೇವ ಯದ್ಯಶಃ ।
ತತೋ ಬಹಿಃ ಪ್ರಸೃಮರಂ ರಾಜತೇ ರೌಪ್ಯಸಂಪುಟಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಗುರುರಾದ್ಯಃ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಪಂಡಿತಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಂ ವ್ಯಾಸನಿಕಟೇ ನಿಶ್ಚಿಂತ ಇವ ವರ್ತತೇ ॥ ೩೬ ॥

ಗೋಪಾಯತಿ ದೃಢಂ ಯಸ್ಮಿನ್ನವನೀದೇವತಾಕುಲಮ್ ।
ಶಯಾನಃ ಶೇಷಶಯ್ಯಾಯಾಂ ನಿದ್ರಾತೀವ ಪರಿಶ್ಚಿರಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರಪನ್ನಾನಾಂ ಸಂಪದಃ ಸ್ಮೃತಿಸಂಭವಾಃ ।
ಪರೀಭಾವಪ್ರದೇ ಯಸ್ಮಿನ್ ಶೈಲೇ ಶೇತೇ ನು ಶಂಕರಃ ॥ ೩೮ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಪ್ರಖ್ಯಾಪ್ಯ ವಿಖ್ಯಾತೌ ಸಂಖ್ಯಾವತ್ಸು ಯದೀರಿತಾಮ್ ।
ಸುರಲೋಕೇ ಸುರಗುರುಃ ಪಾತಾಲೇ ಫಣಿನಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೩೯ ॥

ಚಿತ್ತೇ ಚೇನ್ಮೃದುತಾ ಶಿರೀಷಸದೃಶೇ ಹೈಯ್ಯಂಗವೀನಂ ಶಿಲಾ ।
ಗಾಂಭೀರ್ಯಂ ಯದಿ ಯಸ್ಯ ಸೋಽಂಧುರುದಧಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಚೇತ್ಪಾಂಡಿತೀ ॥
ಆಚಾರ್ಯೋ ವಿಬುಧೇಶಿತುಃ ಕಲಯತೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿತಾಮಾದರಾತ್ ।
ಔದಾರ್ಯಂ ಯದಿ ಕಲ್ಪಪಾದಪಮುಖಾಃ ಸಂಭಾವಯಂತೇಽರ್ಥಿತಾಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ತಸ್ಮಾನ್ಮಹಾಮಹಿಮ್ನೋಽಸ್ಮೈ ಮನಃ ಸ್ಪೃಹಯತೇ ಮಮ ।
ತದ್ಗೌರವೇಣ ಮತ್ಕಾವ್ಯಮಂಗೀಕುರ್ವಂತು ಸಜ್ಜನಾಃ ॥ ೪೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ-
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋ ವಿಭಾತ್ಯಾದಿಮಃ ॥ ೪೨ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹನುಮ-ಭೀಮ-ಮಧ್ವಾವತಾರಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಭಾಷ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಶಿಷ್ಯ-ಪ್ರಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂದೇಶ ನೀಡಿ, ಬದರಿಗೆ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರ ಶಾಸ್ತ್ರಸೇವೆ, ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರಿಂದ ಮೂಲರಾಮದೇವರ ಪ್ರತಿಮಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮದೇವರ ಪ್ರತಿಮಾ ಪ್ರಭಾವ, ಶ್ರೀಮಾಧವತೀರ್ಥಕೃತ ಸಂಪ್ರದಾಯವೃದ್ಧಿ, ಶ್ರೀಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥರ ಶಾಸ್ತ್ರಸೇವೆ, ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಮಹಿಮೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರರ ಚರಿತ್ರೆ, ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಮೂವತ್ತೇಳು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕುಂಭಕೋಣನಗರದ ವರ್ಣನೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸುವರ್ಣಾಭಿಷೇಕ ಇವುಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

* * *

ರಾಮಾವತಾರಸ್ಯ ಹರೇರಧತ್ತ ಸೇವಾಂ ಹನೂಮದ್ವಪುಷಾ ಸಮೀರಃ ।
ಭೀಮಾತ್ಮನಾ ಯಾದವಭೂಷಣಸ್ಯ ಮಧ್ವಾತ್ಮನಾ ವ್ಯಾಸಮುನಿತ್ವಭಾಜಃ ॥ ೧ ॥

ಆಭಾಷ್ಯ ಭಾಷ್ಯಂ ನಿಗಮಾಂತಸೂತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾತ್ಮಕಂ ಪೂರ್ಣಮತಿರ್ಗುರುರ್ನಃ ।
ಸಂಪಾದಯಧ್ವಂ ಮತಸಂಪ್ರದಾಯಸಮೃದ್ಧಿಮಿತ್ಯಾದಿದಿಶೇ ಯಮೀಶಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಭಾಷ್ಯಾಮೃತೋತ್ಪಾದಕರೋಽನುಭಾಷ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ ಭಾಷ್ಯಾಂತರಕಲ್ಪಶಾಖೀ ।
ವ್ಯಾಸಂ ಗುರುಂ ಸಂಶ್ರಯತೇ ಬದರ್ಯಾಮಾನಂದತೀರ್ಥಾಭಿಧದುಗ್ಧಸಿಂಧುಃ ॥ ೩ ॥

ಸಿದ್ಧಾಂತಸಂರೋಹವಿಧೌ ನಿಯುಕ್ತೇಷ್ವೇತೇಷ್ವನೇಕವ್ರತಿಷು ಪ್ರಧಾನಃ ।
ಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದಂ ಸ್ವೀಯಗುರೋಃ ಸ ಪದ್ಮನಾಭಾರ್ಯವರ್ಯೋಽಕೃತ ದರ್ಶನರ್ಧಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸತ್ತರ್ಕದೀಪಾವಲಿಮತ್ಯುದಾರಾಂ ಸನ್ನ್ಯಾಯರತ್ನಾವಲಿಮಪ್ಯನಿಂದ್ಯಾಮ್ ।
ಭಾಷ್ಯಾನುಭಾಷ್ಯಾಶಯಬೋಧಹೇತೂ ತತಾನ ಯಸ್ತಾರ್ಕಿಕಮೌಲಿರತ್ನಮ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸು ಯಃ ಪಾಣಿನಿಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾದಶಾಂ ವ್ಯಂಜಯತಿ ಸ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ।
ಧನ್ಯೋ ಯವನ್ಯಾ ಪ್ರತಿಪಾದನೇನ ಸಹಸ್ರಧಾ ಸೂತ್ರಪದಾಶಯಾನಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಗುರೋರ್ನಿಯೋಗಾದಧಿಗಮ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯಸ್ತದೀಯೋ ನೃಹರಿವ್ರತೀಂದ್ರಃ ।
ಗಜೇಶಕೋಶಸ್ಥಿತರಾಮಮೂರ್ತಿಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಬೋಧಾಯ ಸಮಾರ್ಪಯತ್ತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಾ ಯತ್ರ ರಾಮಪ್ರತಿಮಾಽಸ್ತಿ ತತ್ರ ಚತುಃಪುಮರ್ಥೀ ಸತತಂ ಚಕಾಸ್ತಿ ।
ಆದಿಶ್ಯ ಚೈವಂ ಗುರುಣೈವ ದತ್ತಾಮಥಾರ್ಚಯತ್ತಾಮನಿಶಂಯಮೀಂದ್ರಃ ॥ ೮ ॥
ಪಾ - ದತ್ತಾಮಥಾರ್ಚಯಂಸ್ತಾಮನಿಶಂ ಯಮೀಂದ್ರಃ ॥

ಅಂತೇವಸಂಸ್ತಸ್ಯ ಗುರೋರನೇನಾಽಸಭಾಜಯತ್ತಾಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ವಿತೀರ್ಣಾಮ್ ।
ಸಂವರ್ಧಯನ್ನಾದಿಮಸಂಪ್ರದಾಯಮನ್ಯೋಽಭವನ್ಮಾಧವಸಂಯಮೀಂದ್ರಃ ॥ ೯ ॥

ಮುನೇರಮುಷ್ಮಾದನವದ್ಯಬೋಧಾತ್ ಕೃತೋಪದೇಶಃ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಚ ಗೃಹ್ಣನ್ ।
ಕ್ಷೋಭಂ ವಿಧಾತುಂ ಪ್ರತಿವಾದಿವಾಚಾಮಕ್ಷೋಭ್ಯನಾಮಾ ಮುನಿರಾವಿರಾಸೀತ್ ॥ ೧೦ ॥

ದೃಢಾಸಿನಾ ತತ್ತ್ವಮಸೀತಿವಾಚಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಭಾಜಾ ಪರಜೀವಭೇದೇ ।
ಅದ್ವೈದಿಕಾಗ್ರ್ಯಂ ಮುನಿರೇಷ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಂ ಶರಣ್ಯಂ ಕುದೃಶಾಂ ಬಿಭೇದ ॥ ೧೧ ॥

ತಲ್ಲಬ್ಧಬೋಧೋ ವಿಮತೈಕಬಾಧೋ ಜಯೈಕಭೂಮಿರ್ಜಯತೀರ್ಥನಾಮಾ ।
ವ್ಯಾಚಷ್ಟ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಪ್ರಣೀತಂ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಬಂಧಂ ಸರಸೈರ್ವಚೋಭಿಃ ॥ ೧೨ ॥

ಅಸೌ ಕದಾಚಿದ್ ಗೃಹಿಭಾವಕಾಲೇ ವಿಧಾಯ ಧಾಟೀಂ ತುರಗಾಧಿರೂಢಃ ।
ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಾಶ್ರಿತತೀರಸೀಮಾಂ ಅಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಾಂ ತಟಿನೀಮಯಾಸೀತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅನುದ್ಧೃತಂ ವಾರಿ ಸಮುದ್ಧತಶ್ರೀಃ ಪೀತ್ವಾ ಮುಖೇನೈವ ತೃಷಾಕುಲೇನ ।
ಮುನಿಂ ಸಮೀಪೇ ಮನನೈಕತಾನಂ ಅಸಾವನಂಸೀದವಲೋಕ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥ ೧೪ ॥

ಅಭ್ಯರ್ಥಿತಸ್ತೇನ ಮುನಿಃ ಸ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸನ್ನ್ಯಾಸಮುನ್ಯಾದೃಶವಾರಿಪಾನಾತ್ ।
ಅಮಂಸ್ತ ತಂ ಪೂರ್ಣಮತಿಪ್ರದಿಷ್ಟಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಭಾವೇ ವೃಷಮಸ್ವಭಾವೇ ॥ ೧೫ ॥

ವಿಧಾಯ ತಂ ಸಂಯಮಿನಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇ ಗುರೌ ತದೀಯಾಃ ರುಷಿತಾಃ ಪುನಸ್ತಮ್ ।
ನಿನ್ಯುಃ ಪುರೀಂ ತತ್ರ ಭಯೇನ ಭಾರ್ಯಾಜನೇನ ದೃಷ್ಟಃ ಸ ತು ಶೇಷವೇಷಃ ॥ ೧೬ ॥

ತತೋಽತಿವಿಶ್ವಾಸಯುಜಾ ನಗರ್ಯಾಃ ಪಿತ್ರಾದಿನಾ ಬಂಧುಜನನೇ ತೂರ್ಣಮ್ ।
ಆನೀಯ ತಸ್ಮೈ ಮುನಯೇ ಸ ದತ್ತಃ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಮುಷ್ಮಾದಖಿಲಾನಿ ಲೇಭೇ ॥ ೧೭ ॥

ತಸ್ಮಾದುಪೇತಾ ಪ್ರತಿಮಾ ಹರೇಸ್ಸಾ ಕ್ರಮೇಣ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಮೃದ್ಧಿಹೇತುಃ ।
ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜವ್ರತಿನಂ ಕವೀಂದ್ರಂ ವಾಗೀಶಮಸ್ಮಾದಪಿ ರಾಮಚಂದ್ರಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಅಂತೇವಸಂಸ್ತಸ್ಯ ನೃಸಿಂಹದೇವೋಪಾಂತೇ ವಸಂಸ್ತತ್ಕೃಪಯಾ ಪ್ರತೀತಃ ।
ವಿಜಿತ್ಯ ಸರ್ವಾನ್ವಿಬುಧೇಂದ್ರಯೋಗೀ ಬಭೌ ಹರೇರರ್ಪಿತಜೈತ್ರಪತ್ರಃ ॥ ೧೯ ॥

ಜಿತಾರಿರಸ್ಮಾದ್ರಘುನಂದನೋಽತಃ ತತಃ ಸುರೇಂದ್ರವ್ರತಿನೋ ಬಭೂವುಃ ।
ಪವಿತ್ರಿತಾಭೂದಖಿಲಾ ಧರಿತ್ರೀ ಚಿರಂ ಗೃಹೀತಾನಶನವ್ರತೈಸ್ತೈಃ ॥ ೨೦ ॥

ವಿದ್ವದ್ವರೋಽಸ್ಮಾದ್ವಿಜಯೀಂದ್ರಯೋಗೀ ವಿದ್ಯಾಸು ಹೃದ್ಯಾಸ್ವತುಲಪ್ರಭಾವಃ ।
ರತ್ನಾಭಿಷೇಕಂ ಕಿಲ ರಾಮರಾಜಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಗ್ರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀನಕೃತಾಗ್ರಹಾರಾನ್ ॥ ೨೧ ॥

ವಾಕ್ಯೇ ಪದೇ ಪಾದವಿಲೋಚನೋಕ್ತೌ ವ್ಯಾಸೀಯಶಾಸ್ತ್ರೇ ಚ ಕೃತಾನ್ ಪ್ರಬಂಧಾನ್ ।
ಆಸ್ತಾಂ ಬುಧಃ ಶ್ರೋತುಮಶೇಷಮೇಷಾಮಾಖ್ಯಾಃ ಸಮಾಖ್ಯಾದ್ಯದಿ ಪಂಡಿತೋಽಸೌ ॥ ೨೨ ॥

ಸಾ ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರತಿಮಾ ಜಯೀಂದ್ರಾತ್ಸುಧೀಂದ್ರಯೋಗೀಂದ್ರಮಗಾತ್ ಕ್ರಮೇಣ।
ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕೀರ್ತಿರ್ವಿಬಭಾವವನ್ಯಾಂ ವಿಖ್ಯಾತವಿದ್ವಜ್ಜನವಂದ್ಯಪಾದಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪವಿತ್ರತಾಮೇಷ ಧರಾಂ ವಿತನ್ವನ್ಸಂಚಾರತೋ ದಿಗ್ವಿಜಯಾಪದೇಶಾತ್ ।
ಶ್ರೀವೇಂಕಟಕ್ಷ್ಮಾಪರಿಣೇಸಮಕ್ಷೇ ವಾದೇನ ವಿದ್ವೇಷಿಬುಧಾನ್ ವಿಜಿಗ್ಯೇ ॥ ೨೪ ॥

ಸಮೇತ್ಯ ಶಂಖಾದಿಮಜೈತ್ರಚಿಹ್ನಂ ನೃಪಾದಮುಷ್ಮಾದಪಿ ಸಹ್ಯಜಾಯಾಃ ।
ತಟಸ್ಥಿತಾಂ ತಾಪಸಸೇವಿತಾಂ ತಾಂ ಪುರೀಂ ಪ್ರಪೇದೇ ಪುನರುಕ್ತನಾಕಾಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸದಾ ಪರೀತಾ ಪರಿಣಾಹವಾಹಿಪ್ರವಾಹರೀತ್ಯಾ ಭುವಿ ಸಹ್ಯಪುತ್ರ್ಯಾ ।
ಪರಾಜಿತಾಖಂಡಲಪತ್ತನಶ್ರೀಃ ಯಾ ಕುಂಭಘೋಣಾಭಿಧಯಾ ಸಮಿಂಧೇ ॥ ೨೬ ॥

ಪಾತಾಲಪರ್ಯಂತನಿವಿಷ್ಟಮೂಲಾಂ ವೈರಿಂಚಗೇಹವ್ಯತಿಲಂಘಿಮೌಲಿಮ್ ।
ಪೀತಾಂಬರಾಂ ಹಾಟಕಹಾರಿಶೋಭಾಂ ಮನ್ಯೇ ಸಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪರದೇವತಾಂ ಯಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಅಧ್ಯಾಸಿತಾ ರಾಜತಸಾಲಮಧ್ಯೇ ಆಸಾರಸೌಧಸ್ಥಲಮಾಧವೇನ ।
ಖೇಯಾಂಬುಧೌ ಕ್ಷೀರಮಯೇ ನಿವಿಷ್ಟಾ ಶ್ವೇತಾದಿಮದ್ವೀಪಮಯೀ ರಮಾ ಯಾ ॥ ೨೮ ॥

ಸ್ವಯಂಭುವಾ ಯಾ ಸಸೃಜೇ ಪುರಸ್ತಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟೇಃ ಪರಿಶೀಲನಾಯ ।
ನೋ ಚೇದಮುಷ್ಯಾಃ ಕಥಮೀದೃಶೀ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶಾಲತಾ ವಿಶ್ವನಿವಾಸಯೋಗ್ಯಾ ॥ ೨೯ ॥

ಯತ್ ಖೇಯಖೇಲದ್ ದ್ವಿಪದಾನವಾರಿಗಂಧೇ ತದಂಭೋರುಹಸೌರಭೇ ಚ ।
ಲೋಭಾದ್‌ಭ್ರಮನ್ ಕಂಚನ ನಾಪ ಭಂಗೋ ನೈವಾತಿವಾಂಛಸ್ಯ ನಿಜೇಷ್ಟಲಾಭಃ ॥ ೩೦ ॥

ನ ಕೇವಲಂ ಯದ್ವಲಭೀವಿಹಂಗಾಃ ಪ್ರಾಂಶುಸ್ಥಿತೌ ನಂದನನೀಡಭಾಜಃ ।
ಗೀರ್ವಾಣವಾಣ್ಯಾ ವಿಹಗಾನ್ ವಿವಾದ್ಯೈಃ ವಿಜಿಗ್ಯಿರೇ ಹಂತ ವಿಚಿತ್ರವಾಗ್ಭಿಃ ॥ ೩೧ ॥

ದತ್ತೋ ಮಹಾದಾನಕೃತಾ ವಿಧಾತ್ರಾ ಸರೋಜಸದ್ಮಾಂಡಕಟಾಹ ಏವ ।
ಯಾ ಸ್ವರ್ಗಸತ್ಯಾಂಚಿತಲೋಕಯುಕ್ತಾ ನೋ ಚೇತ್ ಸ ತದ್ವಾನ್ವಿಧಿರಸ್ತು ಕೇನ ॥ ೩೨ ॥

ವರ್ಧಿಷ್ಣುಸೌಧಾಗ್ರವಿಭಿನ್ನಪದ್ಮಜನ್ಮಾಂಡನಿರ್ಯದ್ ಬಹಿರಂಬುಪೂರಮ್ ।
ವದಂತಿ ಗಂಗಾಂ ಪರಥಾ ಕಥಂ ವಾ ಸ್ಯಾದ್ವಾಮನಾಂಘ್ರೇಃ ದ್ರುಹಿಣಾಂಡಭೇದಃ ॥ ೩೩ ॥

ಮಾಧ್ಯಂದಿನೇ ಯೌವತನರ್ಮಕೀರ್ಣಕಸ್ತೂರಿಕಾಪಂಕಿಲಸೌಧಶೃಂಗೇ ।
ರಥಂ ನು ಮಗ್ನಂ ಪರಿಕೃಷ್ಯ ಯಸ್ಯಾಂ ಶ್ರಾಂತೋಽರ್ಕವಾಜೀ ಸಮಯಾಕರೋತಿ ॥ ೩೪ ॥

ಅಗಾಧಪಾಥಃಪರಿಖಾಂ ಯದೀಯಾಂ ಅಂಭೋನಿಧಿಃ ಸ್ವೇನ ಸಮೀಚಕಾರ ।
ಗಾಂಭೀರ್ಯಗರ್ವೇಣ ಜಡಾಶ್ರಯತ್ವಾದೇನಂ ರುಷಾಗಸ್ತ್ಯಮುನಿಃ ಪಪೌ ಕಿಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಪದ್ಮಾತ್ಮಭೂಬ್ರಹ್ಮಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸ್ರಷ್ಟೃತ್ವಹಂಸಾಶ್ರಯವಾಕ್‌ಪ್ರಿಯತ್ವೈಃ ।
ಚತುರ್ಮುಖತ್ವೇನ ಚ ಧಾತೃಭಾವಾಚ್ಚಕಾಸ್ತಿ ಯಸ್ಯಾಶ್ಚತುರಾನನತ್ವಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ದಂಭೋಲಿಪಾಣಿರ್ಧರಣೀಧರೇಂದ್ರದಂಭಾದಯಾಸೀದಧಿಭೂಮಿ ಯಸ್ಯಾಮ್ ।
ಅಂಭೋಮುಚಸ್ತಸ್ಯ ವಿಯೋಗಭೀತಾಃ ಸ್ತಂಬೇರಮೇದ್ರಾಃ ಪರಿತಶ್ಚರಂತಿ ॥ ೩೭ ॥

ಖೇಯೇ ಯದೀಯೇ ಕುಲಶಾಂಬುರಾಶೌ ವೈಶಾಖಶೈಲಾನ್ಮಣಿಜಾಲಸಾಲೈಃ ।
ಉದಾರಧೇನುದ್ಯುಮಣೀಂದಿರಾಭಿರ್ಯೋಗಾದಪಾಂ ತದ್ಬಹುತೇತಿ ಮನ್ಯೇ ॥ ೩೮ ॥
(ಪಾ - ಖೇಯಂ ಯದೀಯಂ ಕಲಶಾಂಬುರಾಶಿಂ ವೈಶಾಖಶೈಲಂ ಮಣಿಜಾಲಸಾಲಂ ।
ಉದಾರಧೇನುದ್ಯುಮಣೀಂದಿರಾಭಿರ್ಯುಕ್ತಾಧುನಾ ತದ್ಬಹುತೇತಿ ಮನ್ಯೇ ॥ ೩೮ ॥)

ಭುಂಜಾನಕಂಜಾನನಸೌಧಸದ್ಮ ಮಧ್ಯಂ ಸಮಾಗಾದಿತಿ ಸೂರಸೂತಃ ।
ಯದೀಯದೌವಾರಿಕದಾರಿತೋರುಸ್ತೇನಾಸೃಜಾದ್ವ್ಯಾಪ್ಯರುಣೋ ಹ್ಯನೂರುಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸ್ವೀಯಾವನೈಶ್ವರ್ಯಕಲಾನ್ಯಶಿಕ್ಷಾಕೃತೇ ರಮೇಶಾಂಶನೃಪೇಣ ಯಸ್ಯಾಮ್ ।
ಮುಕ್ತಾರುಣೇಂದ್ರೋಪಲಸೌಧದಂಭಾದ್ಗುಣತ್ರಯಂ ಕಿಂ ಕ್ರಮಶೋ ಗೃಹೀತಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ರತ್ನಪ್ರಭಾಬಂಧುರಜಾಲಜಾಲಃ ಶೃಂಗೈರನೇಕೈರನುಯಾತಿ ಸೌಧಃ ।
ನೀಲಾಕೃತಿಃ ಸ್ವಾತ್ಮನಿ ಲಕ್ಷ್ಯಲೋಕಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಯದೀಯಃ ಪುರುಷಸ್ಯ ರೂಪಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಕಾನೀನಜಾತಾಃ ಶ್ರುತಯಶ್ಚತಸ್ರೋ ವಿಭಿದ್ಯ ಸಾಲಂ ವ್ಯತಿಲಂಘಿತಾಭ್ರಮ್ ।
ದ್ವಾರೈರವಾಪುಃ ವಿದುಷೋ ಯದೀಯಾನದ್ಯಾಪಿ ತಾನ್ಯೇವ ತು ಗೋಪುರಾಣಿ ॥ ೪೨ ॥

ವೃತ್ತಂ ಯದೀಯಂ ಚರಣೈಶ್ಚತುರ್ಭಿರ್ದ್ವಾರೈರುಪೇತಂ ಚತುರಸ್ರಸಾಲಮ್ ।
ಶ್ರೀಚಕ್ರಬಿಂದುಂ ಸತತಂ ಶ್ರಿತಸ್ಯ ಮಹೀಗೃಹಂ ಮಂತ್ರವಿದೋ ವದಂತಿ ॥ ೪೩ ॥

ಗಜೈರ್ಗಿರೀಂದ್ರೈರ್ಜವತೋ ವಿಹಂಗೈಃ ತುಂಗೈಸ್ತುರಂಗೈರ್ಮಿಲಿತಂ ತರಂಗೈಃ ।
ಚತುಃಪ್ರತೋಲೀಚತುರಾಸ್ಯಸಿಂಧುಂ ಚತುಷ್ಪಥಂ ಸಂಜಗದುರ್ಯದೀಯಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ವಿಚಿತ್ರಯತ್ವಣ್ಯಗೃಹಾಣಿ ಕರ್ತ್ರಾ ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ಧಾತ್ರಾ ನು ಕೃತಂ ಜನಾನಾಮ್ ।
ಸಮಾರ್ಪಯತ್ ಸದ್ಮನಿಬೋಧನಾರ್ಥಂ ಶೃಂಗಾಟಕಂ ಜ್ಞಾಪಕಹಂಸಪಾದಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಪಾಕಾಹಿತೇ ಯನ್ನೃಪವೈಭವೇನ ಪರಾಹಿತೇ ಹಂತ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸಿಂಧುಮ್ ।
ಬೃಹತ್ಕುಚಾ ಯತ್ಪ್ರಮದಾಜನಾನಾಂ ಚರಂತಿ ಯಸ್ಯಾಂ ಗಿರಯೋ ನಿಕಾಮಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ವಿಭಾಕರೇಽಸ್ತೇಽಪಿ ವಿಕಾಸಭಾಜಾಂ ನಿರಂತರಂ ಸಂಶ್ರಿತಹಂಸಕಾನಾಮ್ ।
ಘನಾಗಮೇಽಪ್ಯಭ್ಯುದಯಂ ಗತಾನಾಂ ಪಂಕೇರುಹಾಂ ಯತ್ಪ್ರಮದಾಪದಾನಾಮ್
(ಕಥಂ ಕವೀಂದ್ರಾಃ ಕಥಯಂತಿ ಸಾಮ್ಯಂ ॥) ॥ ೪೭ ॥

ನ ಚಂದ್ರರೇಖಾ ನಖರೇಣ ಕ್ಲೃಪ್ತಾ ನ ಮೋಹನಂ ಕೇವಲದರ್ಶನೇನ ।
ನ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣತಾ ನೈವ ರುಚಿರ್ನ ಹಾರಾಸ್ತೈರದ್ರಿಭಿರ್ಯದ್ರಮಣೀಕುಚಾನಾಮ್ ॥
(ಕಥಂ ಕವೀಂದ್ರಾಃ ಕಥಯಂತಿ ಸಾಮ್ಯಂ ॥) ॥ ೪೮ ॥

ನ ಬಂಧಕತ್ವಂ ಶಕುಲೇಷು ದೃಷ್ಟಂ ನ ಚೋತ್ಪಲೇ ಚಂಚಲತಾಂಬುಜೇಷು ।
ಸ್ವತೋಽತನೋರ್ಬಾಧಕತಾ ನ ಬಾಣೇ ಯದಂಗನಾನಾಂ ನಯನೈರಮೀಷಾಮ್ ॥
(ಕಥಂ ಕವೀಂದ್ರಾಃ ಕಥಯಂತಿ ಸಾಮ್ಯಂ ॥) ॥ ೪೯ ॥

ನ ವಕ್ರಿಮಾ ಬರ್ಹಿಣಬರ್ಹಿಬರ್ಹೇ ನ ತೇಜಸ್ಯೈಕಾಸಿಕತಾಂಧಕಾರೇ ।
ನ ಮೇಘವೃಂದೇ ಚಿರಕಾಲಸ್ಥೈರ್ಯಂ ಯದಂಗನಾಕೇಶಭರೈರತಸ್ತೈಃ ॥
(ಕಥಂ ಕವೀಂದ್ರಾಃ ಕಥಯಂತಿ ಸಾಮ್ಯಂ ॥) ॥ ೫೦ ॥

ನ ಭ್ರೂವಿಲಾಸಾಃ ನತಮಾಂ ಸ್ಥಿರಶ್ರೀಃ
ನಾನಾರಸೋಕ್ತಿರ್ನತಮಾಂ ಚ ಯಸ್ಯ ।
ತೇನೇಂದುನಾ ಯತ್ಪ್ರಮದಾಮುಖಾನಾಂ
ಕಥಂ ಕವೀಂದ್ರಾಃ ಕಥಯಂತಿ ಸಾಮ್ಯಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ತಸ್ಯಾಂ ನಗರ್ಯಾಂ ಸುಕೃತೇ ಬದರ್ಯಾಂ
ಭವಾಬ್ಧಿತರ್ಯಾಂ ಬುಧಸಿಂಹದರ್ಯಾಮ್ ।
ವಿಚಿತ್ರನಾರ್ಯಾಂ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಪುರ್ಯಾಂ
ಚಿರಂ ನ್ಯವಾತ್ಸೀತ್ ಸಿತಸೌಧಗೌರ್ಯಾಮ್ ॥೫೨॥

ಅತುಲವಿವಿಧವಿದ್ವನ್ಮಂಡಲೀಲಾಲ್ಯಮಾನಃ
ಪ್ರಭುಮಣಿರಘುನಾಥಪ್ರೌಢಭೂಪಾಲಕೇನ ।
ನಿಹಿತನಿಖಿಲವಿದ್ವನ್ಮೌಲಿಪಾದಃ ಸುಧೀಂದ್ರಃ
ಪರಜನದುರವಾಪಂ ಪ್ರಾಪ ಹೇಮಾಭಿಷೇಕಮ್ ॥೫೩॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ-
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋ ದ್ವಿತೀಯೋಽಭವತ್ ॥ ೫೪ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗೌತಮರ ಪ್ರಭಾವವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಗೌತಮವಂಶವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೌತಮಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರ ಜನನ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಭಾವ, ಶ್ರೀಕನಕಾಚಲಭಟ್ಟರ ಜನನ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟರ ಜನನ ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಗೋಪಿಕಾಂಬೆಯ ಚರಿತೆ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟರಿಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆದ ವಿವಾಹ, ಶ್ರೀತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟ ದಂಪತಿಗಳಿಂದ ವೆಂಕಟಾಚಲಯಾತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವೆ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟರಿಗೆ ವೆಂಕಟಾಂಬಾ ಹಾಗೂ ಗುರುರಾಜರ ಜನನ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನಿಗಾಗಿ ದಂಪತಿಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಪುನಃ ಗೋಪಿಕಾಂಬೆಯ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ, ಗರ್ಭಿಣೀವರ್ಣನೆ, ಗರ್ಭಿಣೀದೋಹದ ವರ್ಣನೆ, ದ್ವಿತೀಯ ಪುತ್ರರಾಗಿ ಜಗದ್ವಂದ್ಯರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಶುಭ-ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವೆಂಕಟನಾಥ ಎಂಬ ನಾಮಕರಣ, ವೆಂಕಟನಾಥನ ಬಾಲ್ಯ, ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ, ಚೌಲ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸಗಳೆಲ್ಲ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆದು ವೆಂಕಟಾಂಬೆಯ ವಿವಾಹ ಪ್ರಸ್ತಾಪದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ಅವನಂ ಸವನಾದಿಸತ್ಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ಅವನೀದಾನವವೈರಿಣಾಂ ನಿದಾನಮ್ ।
ಭವತಿ ಸ್ಮ ಮುನೀಶಿತಾ ಗುಣಾನಾಂ ಅವಲಂಬೋ ಭುವಿ ಗೌತಮಾಭಿಧಾನಃ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪರದೇವತಾಪ್ರಪತ್ತಿಪ್ರಭೃತೀನಾಂ ಕರಣೇನ ಸದ್ಗುಣಾನಾಮ್ ।
ಪ್ರಥಿತವ್ರತತಾಪಸವ್ರಜಾನಾಂ ವಿಕೃತೀನಾಂ ಸಗುಣೇವ ನಿರ್ಗುಣೇಷ್ವಾ್ಯಃ ॥ ೨ ॥

ಅಕೃತಾಸುರಸಾರ್ಥಮೋಹನಾರ್ಥಂ ನಯಶಾಸ್ತ್ರಂ ಸ ತು ಪಂಚಲಕ್ಷಣಾತ್ಮ ।
ಮುಹುರಾಗಮಭೇದಕೃನ್ಮುನೀಂದೋರವತಾರಸ್ಯ ನಿಮಿತ್ತತಾಮಯಾಸೀತ್ ॥ ೩ ॥

ಅಧರೀಕೃತಲೇಖಪಾಲಲೋಕೇ ಬಹುಮುಕ್ತಾಫಲಭಾಜಿ ಸಾಧುವೃತ್ತೇ ।
ಅಭವನ್ನವಿಭಾವಿತಾಗ್ರಭಾಗೇ ಮುನಿವಂಶೇ ವಸುಧಾಸುಧಾಶನೇಶಾಃ ॥ ೪ ॥

ಜನಕೋಪಮಕನ್ಯಕೇಽನ್ವಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ನಿಜತಾತಾಧಿಕನಂದನೇ ಗುಣೌಘೈಃ ।
ಅನುಜಾತಸಮಾನಪೂರ್ವಜಾತೇಽಭವದೇಕೋ ಭುವಿ ಕೃಷ್ಣನಾಮಧಾಮಾ ॥ ೫ ॥

ಸ ದಧಾರ ಧರೋದರೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃ ನಿರವದ್ಯಾ ವಿವಿಧಾ ದ್ವಿಜಾತಿವಿದ್ಯಾಃ ।
ಸ ಬಭೂವ ಚ ವೈಣಿಕೋ ಯಥಾರ್ಥಂ ನಿಜವಿದ್ಯಾಧರತಾಂ ವಿಧಾತುಕಾಮಃ ॥ ೬ ॥

ಉಪದಿಶ್ಯ ಸ ಕೃಷ್ಣಭೂಬಲಾರೇರ್ನಿಜಗಾಂಧರ್ವಕಲ್ಯಾಂ ಕಲಾಮಗೃಹ್ಣಾತ್ ।
ಘನಮೌಕ್ತಿಕಗುಚ್ಛಹಾರಪೂರ್ವಾಂ ಬಿರುದಾಲೀಂ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಪದೇಶಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಗುಣವಾರಿಧಿರಾವಿರಾಸ ವಿದ್ಯಾಚಣಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಮಹೀಸುರಾಧಿನೇತುಃ ।
ಕನಕಾಚಲನಾಮ ಪುಣ್ಯನಾಮಾ ಕನಕೋರ್ವೀಭೃದಿವಾಪರೋಽತಿಧೀರಃ ॥ ೮ ॥

ಉದಭೂದಧಿಭೂತಲಂ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಾದಧಿಭೂರಾಗಮಮೌಲಿತಂತ್ರಭಾಜಾಮ್ ।
ಅವದನ್ ಕಿಲ ತಿಮ್ಮಣಾರ್ಯಮಾರ್ಯಾಸ್ಸುಹೃದೋ ವೇಂಕಟಶೈಲನಾಥನಾಥಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಧಿಕೃತ್ಯ ಸ ಬಾಲ್ಯ ಏವ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಧಿಕಂ ವೈಣಿಕವರ್ಣ್ಯಗಾನವಿದ್ಯಾಃ ।
ನಗರಂ ವಿಜಯಾಖ್ಯಮಧ್ಯತಿಷ್ಠಜ್ಜನನೀತಾತಸುಹೃಜ್ಜನಾಧಿವಾಸಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ಮೃತಿವನ್ನಿಗಮಸ್ಯ ಪದ್ಮಿನೀವದ್ದಿನನಾಥಸ್ಯ ಮುನೇರರುಂಧತೀವ ।
ರಜನೀಸುಹೃದಃ ಕುಮುದ್ವತೀವನ್ಮಹಿಲಾ ತಸ್ಯ ಲಲಾಸ ಗೋಪಿಕಾಂಬಾ ॥ ೧೧ ॥

ಅಭಜನ್ನೃಪತೇರ್ದಿನಪ್ರದೀಪಂ ಸ ತು ವಿಷ್ವಕ್ಪ್ರಬಲಪ್ರತಾಪರಶ್ಮಿಮ್ ।
ದಿನಮಣ್ಯನಿವರ್ತಿತಸ್ಯ ಶಾಂತ್ಯೈ ಸ್ವಸಮಾನೇತರವಾಕ್ತಮಿಸ್ರರಾಶೇಃ ॥ ೧೨ ॥

ಧ್ರುವಮೇಷ ದಿನಪ್ರದೀಪಮಾಗಾದಹಿತಾ ಕೀರ್ತಿತಮೋಗುಣಪ್ರಯಾಯ್ಯೈ ।
ಗುಣಿನಃ ಸಕಲಸ್ಯ ಬಾಹ್ಯತೇಜೋಯುತಚಕ್ಷುರ್ವಿಷಯತ್ವಮಾದಧಾನಃ ॥ ೧೩ ॥

ಯಜನಾದಿಮನ್ಯೈಜಕರ್ಮ ಕುರ್ವನ್ ದ್ವಿಜವರ್ಯೋ ನಗರೇ ಚಿರಂ ನ್ಯವಾತ್ಸೀತ್ ।
ರಮಣೀಮಣಿಗೋಪಿಕಾಂಬಯಾಽಸೌ ಸಹಿತಶ್ಚಂದ್ರಿಕಯಾ ಸಹೇವ ಚಂದ್ರಃ ॥ ೧೪ ॥

ನಗರಾನ್ನಿರಗಾನ್ನರೇಂದ್ರಯೋಗ್ಯಾತ್ ಸಹಜಾಯಃ ಸಸುಹೃಜ್ಜನಃ ಸುಖೀ ಸಃ ।
(ಸಸುಹೃಜ್ಜನೋಽಸುತೀ ಸಃ)
ಅಖಿಲಾರ್ಥಿತದಾನದಕ್ಷಶೇಷಾಚಲಭೂಷಾಮಣಿದೇವತಾಂ ದಿದೃಕ್ಷುಃ ॥ ೧೫ ॥

ತನುಜಾನತುಲಾನವಾಪ್ತುಕಾಮೌ ತಪಸಾ ತೋಷಯತಃ ಸ್ಮ ದಂಪತೀ ತೌ ।
ನಿಜವಂಶಜವಂದನೀಯದೇವಂ ಪರಥಾಪತ್ಯಸುಖಂ ಕಥಂ ಜನಾನಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಅಥ ತುಂಡಿರಮಂಡಲೇಽಗ್ರಹಾರೇ ವಸತಿಂ ಪಟ್ಟಣನಾಮ್ನಿ ವಾಸಯೋಗ್ಯೇ ।
ಕಮಲಾರಮಣಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಕಾಂತಾಮಿಲಿತಃ ಕಾನಪಿ ವತ್ಸರಾನನೈಷೀತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸುಷುವೇ ಸುಗುಣಾಂ ಸುತಾಂ ಸುವೇಷಾಂ ಗುಣಸಿಂಧುಂ ತನಯಂ ಚ ಗೋಪಿಕಾಂಬಾ ।
ಅಚಿರೇಣ ಜನಿಷ್ಯಮಾಣಸೂನೋರತುಲಾಂ ಕೀರ್ತಿಮಿವ ಕ್ರಮಾತ್ ಪ್ರತಾಪಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕುಲದೈವತದೈಶಿಕಪ್ರಸಾದಾತ್ ಪ್ರಭವಾಪತ್ಯಪುರಸ್ಸರಾತುಲಶ್ರೀಃ ।
ಸ ಚಕಾರ ಚ ವೆಂಕಟಾಂಬಿಕಾಖ್ಯಾಂ ಸ್ವಸುತಾಯಾ ಗುರುರಾಜನಾಮ ಸೂನೋಃ ॥ ೧೯ ॥

ಮಿಲಿತೌ ಖಲು ದರ್ಶಪೂರ್ಣಮಾಸೌ ಫಲದೌ ತದ್ವದಸೌ ಸುತೋಽಸಹಾಯಃ ।
ನ ಸುಖಾಯ ಭವೇದಿತೀವ ಸೋಽಯಂ ಪ್ರಭುಮನ್ಯಂ ಸುತಮರ್ಥಯಾಂಬಭೂವ ॥ ೨೦ ॥

ಮಹಿದಾಸಮಿವೇತರಾ ಮಹಾಂತಂ ಹರಿದಿಂದುಂ ಚ ಯಥೈವ ಪೌರುಹೂತೀ ।
ಉರುಶೇವಧಿಮುರ್ವರೇವ ತಸ್ಮಾದುದರೇಽಧತ್ತ ಕುಮಾರಮುತ್ಪಲಾಕ್ಷೀ ॥ ೨೧ ॥

ಶಶನಾಥಕಲಾ ಕಿಮಬ್ಧಿವೇಲಾ ನಿಜಭರ್ತುಃ ಫಲಿತಾ ನು ಪುಣ್ಯರೇಖಾ ।
ಕಿಮು ಸಾಕೃತಿರಾಗತಾಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿರ್ಧೃತಮೂರ್ತಿಃ ಕಿಮು ಕೌಮುದೀ ಕಿಮೇಷಾ ॥ ೨೨ ॥

ಉದರಸ್ಥಸುತೇಂದುಚಂದ್ರಿಕಾಯಾಂ ವಿತತಾಯಮಖಿಲಾಂಗಪಾಂಡುತಾಯಾಮ್ ।
ಸಹಿತೌ ಸುತನೋರುರೋಜಚಕ್ರಾವಿತಿ ಚಿತ್ರಂ ನ ತಪೋನಿಧಿರ್ಯದಂತಃ ॥ ೨೩ ॥

ತನುಶಾಯಿಶಿರೋರ್ವಿರಾಗತಾ ಕಿಂ ವಿತತಾಂಗೇಷು ವಿಶಾಲಲೋಚನಾಯಾಃ ।
ಪರಥಾ ಸತತಂ ಹಿತೇ ತರುಣ್ಯಾಃ ರುಚಿತೇ ವಸ್ತುನಿ ಕಿಂತರಾಂ ವಿರಾಗಃ ॥ ೨೪ ॥

ನ ಪರಂ ಸದೃಶಂ ಪ್ರಸನ್ನತಾದ್ಯೈರ್ಧವಲಿಮ್ನಾಪಿ ತದಾನನಾತ್ ಸುಧಾಂಶೋಃ ।
ಅಕಲಂಕತಯಾಽವಸೌ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಸಕಲಂಕೇನ ಕಥಂ ಸಮತ್ವಮೇತಿ ॥ ೨೫ ॥

ಕೃಶತಾಜನಿ ಯಾವಲಗ್ನದೇಶೇ ವವೃಧೇಽಂಗೇ ಕತಿಚಿದ್ದಿನಾನ್ಯಶೇಷೇ ।
ವಶತಾಂ ನ ಹಿ ಯಾತಿ ಮಧ್ಯಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯುಪಚಾರೇಣ ವಿನಾ ಘನಾಶ್ರಿತಾಲ್ಪಾ ॥ ೨೬ ॥

ಕಮಿತುಃ ಕಿಮು ಮೋಹನಾಯ ಕಾಮಂ ಕೃತಕಾಮೌ ಕಠಿನೌ ಕುಚೌ ತದೀಯೌ ।
(ಕಮಿತುಃ ಕಿಮು ಮೋಹನಾಯ ಕಾಮೋಽಕೃತಕಾಮಂ ಕಠಿನೌ ಕುಚೌ ತದೀಯೌ ॥)
ನಿಜಚೂಚುಕನೀಲಿಮಾಪದೇಶಾತ್ ಅಚಿರೋಪಾತ್ತತಮೋಗುಣಾವಭೂತಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸಭಯೋ ವಿಧುರೇಷ ಸೈಂಹಿಕೇಯಾತ್ ಸ್ವಮಪಹ್ನುತ್ಯ ನಿಗೂಹಿತುಂ ಪ್ರವೃತ್ತಃ ।
ನಿಜಲಕ್ಷ್ಮ ನಿರಸ್ಯ ರೋಮರಾಜಿಂ ನಿಭೃತೋ ಗರ್ಭಮುಪೇಯಿವಾನಮುಷ್ಯಾಃ ॥ ೨೮ ॥

ತತನಾಭಿನಿಭಾಲವಾಲಮಧ್ಯಾದುದಯದ್ರೋಮಲತಾಖ್ಯತಾಲಶಾಖೀ ।
ಫಲಿತೋಽಜನಿ ಕಿಂ ಪಯೋಧರಾಭ್ಯಾಮುದಯಚ್ಚೂಚುಕನೈಲ್ಯಭೃಂಗಭಾಗ್ಭ್ಯಾಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಕುಚಯೋರ್ಯುಗಲಂ ಕುಲಾದ್ರಿಸಾರಂ ಕಥಮೇಷಾ ತು ಬಭಾರ ಗರ್ಭಕಾಲೇ ।
ಇತಿ ವಿಸ್ಮಯಿತಾ ಕುತಃ ಕವೀನಾಂ ಫಲಿನೀಂ ಚಿಂತಯತಾಂ ಸುರದ್ರುಶಾಖಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ತನಯಾಭ್ಯುದಯಾದೃಣತ್ರಯಸ್ಯಾಪ್ಯಪನೋದಂ ಕಮಿತುರ್ವಿಧಾತುಕಾಮಃ ।
ಪುರತೋಽಕೃತ ತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮ ರೇಖಾಸ್ತ್ರಿವಲೀರಬ್ಜಭವೋ ನಿರಸ್ತರೂಪಾಃ ॥ ೩೧ ॥

ವಿಮತಂ ನಿಖಿಲಂ ಚ ದೃಶ್ಯಭಾವಾದ್ಭವಿತಾ ಸತ್ಯಮಿತೀದೃಶಾನುಮಾನೇ ।
ಅಧಿಮಧ್ಯಮಪಾಸ್ಯ ಹೇತ್ವಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರಥಿಮಾ ಕೋಽಪಿ ಶನೈಶ್ಶನೈರ್ಜಜೃಂಭೇ ॥ ೩೨ ॥

ಉದರೇ ಸುತನೋರಚಾಕ್ಷುಷತ್ವಂ ಶುಭರೂಪೇ ಮಹತಿ ಪ್ರವೇಶಹೀನಮ್ ।
ವಿಹಿತಂ ತ್ರಿವಲಾಪಿವ್ಯೈತದಂಗೇ ಪಶುಯೂಪೇ ಯದರತ್ನಿಸಾಪ್ತದಶ್ಯಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಉದರಸ್ಥಶಿಶೋರುದೇಷ್ಯತಃ ಸ್ಯಾದ್ವಸನೇ ಲೋಹಿತಮೃತ್ತಿಕಾನುರಾಗಃ ।
ಇತಿ ತದ್ಘಟನಾಯ ಕಿನ್ನು ಶೋಣಾಂ ಮೃದಮಾಸೇವತ ಸಾದರಂ ಮೃಗಾಕ್ಷೀ ॥ ೩೪ ॥

ದ್ಯುನದೀಂ ಯಮುನಾ ವಿಜೇತುಕಾಮಾ ಹರಲಾಲಿಷ್ಟಲತೋ ನು ಕೋಮಲಾಂಗ್ಯಾಃ ।
ಕುಚಮೇರುಯುಗಾನ್ನಿಪತ್ಯ ರೋಮಾವಲಿದಂಭಾದಗಮಚ್ಚ ಮಧ್ಯದೇಶಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ವಸುಧಾಸುರವಾಸವಸ್ಯ ಗರ್ಭೇ ಕೃತವಾಸಸ್ಯ ನತಭ್ರುವೋಽರ್ಭಕಸ್ಯ ।
ಅಜನಿಷ್ಟ ಮನೋರಥೋಽನುರೂಪಃ ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರಾಪ್ತವತಿ ದ್ವಿತೀಯಮಾಸೇ ॥ ೩೬ ॥

ಭವನೇ ಭುವನಂ ಕೃಶಾನುತಪ್ತಂ ಪರಿಕ್ಲೃಪ್ತಂ ನವಶಾತಕುಂಭಕುಂಭ್ಯೈಃ ।
ಅಪಹಾಯ ನದೀಪಯೋ ಹಿಮಾನೀಧವಲಂ ಕೇವಲಮೈಚ್ಛದಚ್ಛಬುದ್ಧಿಃ ॥ ೩೭ ॥

ರಸನಾನಯನಾಂತರಂಗಗಮ್ಯಂ ಸದನೇ ಭೋಜನಸಾಧನಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ।
ಪರಕೀಯಗೃಹಾದುಪಾಹೃತಂ ತದ್ರುಚಿರಂ ವಾಽರುಚಿ ವಾಽಪ್ಯಭುಂಕ್ತ ಸೈಷಾ ॥ ೩೮ ॥

ವಿದುಷೀ ವಿವಿಧಾಃ ಕಥಾ ವಿತೇನೇ ವಿಹಗಾಧೀಶ್ವರವಾಹನಾಹ್ವಯಾಂಕಾಃ ।
ವದತಿ ಸ್ಮ ವದಾವದಾಽಬಲಾನಾಂ ವಸತಿ ಸ್ಮಾಸನ ಏವ ಸಂತತಂ ಸಾ ॥ ೩೯ ॥

ಪದಮೇಕಮಲಕ್ತಕೇನ ಹೀನಂ ಪದಮೇಷಾ ವಿದಧಾತಿ ನಾಂಗಣೇಷು ।
ವಿವಿಧಾನಿ ವಿಸೃಜ್ಯ ಪೂರ್ವಸಂಧ್ಯಾಸಮರಾಗಾಣಿ ಸದಾಂಬರಾಣಿ ವಷ್ಟಿ ॥ ೪೦ ॥

ಸ ಕದಾಚನ ಶೋಭನೇಽಹ್ನಿ ಸೂನೋರ್ವಿದಧೇ ಪುಂಸವನಚ್ಛಲೇನ ಭುಕ್ತಿಮ್ ।
ಪಟಪಕ್ವಫಲೇನ ಗರ್ಭಭಾಜೋಽಜನಿ ಶಿಷ್ಟೋಽಸ್ಯ ಭವೇದಿತೀವ ಧರ್ಮಃ॥ ೪೧ ॥

ಅಸವಿಷ್ಟ ಸುತಂ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಪತ್ನೀ ಶುಭಲಗ್ನೇ ಪರಿಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಭಾಜಿ ।
ಅಖಿಲದ್ವಿಜರಾಜವಂದನೀಯಂ ದ್ವಿಜರಾಜಂ ದಿಗಿವಾಮರಾಧಿಪಸ್ಯ ॥ ೪೨ ॥

ಸಹಿತಾತ್ಮಜಜನ್ಮ ವಾಕ್ಸುಧಾಬ್ಧೇಸ್ಸರಿತೋಽಸೌ ಸಲಿಲೇ ಮಮಜ್ಜ ವಿಪ್ರಃ ।
ದ್ವಿಜವಂದ್ಯಮಹೋದಯೇ ಪಿತೃಣಾಮೃಣಪಂಕಾಂಬುನಿಧೇಸ್ತದೋನ್ಮಮಜ್ಜ ॥

ಭುವನೇಽಸ್ಯ ಸಮೋಽರ್ಭಕಸ್ಯ ದೃಷ್ಟೋ ನ ಮಯೇತೀವ ವದನ್ ಸ್ವಹೇತಿಹಸ್ತಾತ್ ।
ಪರಿತೋ ವಲಿತಸ್ತುರೀಯಧರ್ಮೇ ಹವಿರಾದಾಜ್ಜನಕಾರ್ಪಿತಂ ಹುತಾಶಃ ॥ ೪೪ ॥

ಪ್ರದದೌ ಬಹು ಕರ್ಮಧಾರಯೇಣ ಸ್ವಬಹುವ್ರೀಹಿಮುಪಾದದೇಽಕ್ಷತಾಗ್ರಾನ್ ।
ಸ ತು ತತ್ಪುರುಷೈಃ ಪುನರ್ವಿತೀರ್ಣಾನ್ ರಚಿತದ್ವಂದ್ವಫಲಾನ್ ಧೃತಾವ್ಯಯತ್ವಾನ್ ॥ ೪೫ ॥

ಅಚಿರಾತ್ ಕೃತಮಜ್ಜನೋಽತಿಶುಭ್ರಃ ಸಹಸಾಽಪಾಸ್ತರಜಸ್ತಮೋಗುಣೋಽಯಮ್ ।
ಕಥಮಿಂದುಸಮೋಽನ್ಯಥೇತಿ ಕಾಂತಾನಿಕರೋ ವರ್ಣಯತಿ ಸ್ಮ ಸೂತಿಕಾಂತಃ ॥ ೪೬ ॥

ಸಹಜೋ ಹಿ ಗುಣೋ ಮದೀಯಮಂಜುದ್ವಿಜಸಂಸೇವನಮಸ್ಯ ಮೇ ಪದಸ್ಯ ।
ಇತಿ ದರ್ಶಯತಾ ಪದಂ ನಿಜಾಸ್ಯೇ ಮಣಿದೋಲಾಮಧಿಶಾಯಿನಾ ಕೃತಂ ಕಿಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಉದಯಾಸ್ತಪಟೀರಹೇಮಪೃಥ್ವೀಧರಪರ್ಯಂತಧರಾಚರೈರ್ಜನೌಘೈಃ ।
ಅಭಿವಂದ್ಯ ಇತೀವ ಬಾಲಕಸ್ಯ ವ್ಯತನೋದ್ವೇಂಕಟನಾಥನಾಮ ತಾತಃ ॥ ೪೮ ॥

ಘಟತೇ ತನಯೇಽಭಿಧಾ ತದಂಶೇ ಗುಣವಿಧ್ಯರ್ಥಮನುಕ್ತಿಸಿದ್ಧಯೇ ಚ ।
ಅತಿದೇಶಕೃತೇ ಹರೇರ್ಗುಣಾನಾಂ ವಿವದಂತೇ ಖಲು ಜೈಮಿನೀಯಶೌಂಡಾಃ ॥ ೪೯ ॥

ಅಧಿಸದ್ಮತಲಂ ಸುತಸ್ಯ ಮೂರ್ತ್ಯಾ ಸ್ಫುಟಮಂಗೀಕೃತಜಾನುಚಂಕ್ರಮಸ್ಯ ।
ಚತುರಂಘ್ರಿವೃಷಾಕೃತೇಃ ಕದಾಚಿತ್ಸುರಭೇರಾಕೃತಿರೇಕದಾನ್ವಕಾರಿ ॥ ೫೦ ॥

ತನಯಸ್ಯ ನವಪ್ರವಾಲವಲ್ಲೀ ಸದಂಗುಷ್ಠವಿರಾಜಿತಾನನಾಬ್ಜಮ್ ।
ಹೃದಯಾಂಬುಜಮಂತರಾತ್ಮಗರ್ಭಂ ಪ್ರಕಟಂ ದರ್ಶಯತೀವ ಸಜ್ಜನಾನಾಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ವಿಹರ (ದಧ)ನ್ನವಸೌ ನಿಸರ್ಗರಕ್ತಂ ಪ್ರತಿಲೀಲಂ ಮುಹುರುತ್ಪತನ್ಪತನ್ಸಃ ।
ಲಸತಿ ಸ್ಮ ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪಾದಾನತಿಶೀಲನಾಯ ವೈಷಃ ॥ ೫೨ ॥

ಬಹಿರಂಗಣಸೀಮ್ನಿ ಕೇಲಿಭಾಜಸ್ತನುಲಗ್ನಾ ರಜಸಾಂ ರರಾಜ ರಾಜಿಃ ।
ಜಗದಾತ್ಮವಿಕಾರಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಪ್ರಕೃತಿರ್ವಿಷ್ಣುಗತೇವ ದೃಷ್ಟಿ ಯೋಗ್ಯಾ ॥ ೫೩ ॥

ಮಹನೀಯಗುಣಸ್ಯ ಮಾಸಿ ಷಷ್ಠೇ ಸುತಮನ್ನಾಶನನಾಮಧರ್ಮವಂತಮ್ ।
ಅತನಿಷ್ಟ ತತಸ್ತೃತೀಯವರ್ಷೇ ಚತುರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಚಕಾರ ಚೌಲಕರ್ಮ ॥ ೫೪ ॥

ವಿಲಿಖ್ಯ ಭೂಮೌ ಪ್ರಥಮಂ ಕುಮಾರಂ ರೇಖಾಮಿಮಾಮೋಮಿತಿ ಸಂಪಠೇತಿ ।
ಪಿತ್ರಾ ನಿಯುಕ್ತಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ತಮಲ್ಪೇ ಕಥಂ ವಾ ಗುಣಪೂರ್ಣಸಂಜ್ಞಾ ॥ ೫೫ ॥

ಇತಿ ವದಂತಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಸುಹೃಜ್ಜನಾಃ ಶ್ರುತಿಶಿರೋದೃಢವಾಸನಮಾನಸಮ್ ।
ಕಥಮಯಂ ಶಿಶುರೀದೃಶವಾಕ್ಪಿತಾ ಸುಕೃತವಾನಿತಿ ವಿಸ್ಮಯಿನೋಽಭವನ್ ॥ ೫೬ ॥

ತನೂಜಾಂ ಅಷ್ಟಾಬ್ದಾಂ ಸಸಹಜಯುಗಾಂ ಕಾವ್ಯಕುಶಲಾಂ
ಸುಭದ್ರಾಂ ಭದ್ರಾಂಗೀಮಿವ ಮುಸಲಿಕಂಸಾರಿಸಹಿತಾಮ್ ।
ಸ ದದ್ಯಾಂ ಕಸ್ಮೈಚಿದ್ವಿದಿತಕುಲಸಂಜಾತವಿದುಷೇ
ಚಕಾರೇತ್ಥಂ ಬುದ್ಧಿಂ ತನಯವದನಾಲೋಕಮುದಿತಃ ॥ ೫೭ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ-
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗಸ್ತೃತೀಯೋಽಭವತ್ ॥ ೫೮ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಣಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಮಗಳಾದ ವೆಂಕಟಾಂಬೆಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಡಂಕಿನಪುರದ ಅಧಿನಾಯಕ-ರಾದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಧಣಾಯಕರ ಜನನ, ಅವರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾರೀಸರಸಿ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ತಿಮ್ಮರಸಾರ್ಯರು ಅವರ ಮಗನಾದ ಫಣಿಶಾಯಿ ಇವರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ, ಫಣಿಶಾಯಿಯ ಮಗನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವೆಂಕಟಾಂಬೆಯ ವಿವಾಹ, ಗುರುರಾಜನ ಉಪನಯನ, ವೇಂಕಟನಾಥಾಚಾರ್ಯರ ಉಪನಯನ ವೆಂಕಟನಾಥರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ

ವರ್ಣಿಸಿ, ವೆಂಕಟನಾಥರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ೧೬ ರಿಂದ ೩೯ ಶ್ಲೋಕಗಳವರೆಗೆ ಕವಿಗಳು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀವೆಂಕಟನಾಥರ ವಿವಾಹ ಯತ್ನ, ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಕನ್ನಿಕೆಯ ವರ್ಣನೆ, ಸರಸ್ವತೀ - ವೆಂಕಟನಾಥರ ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯ, ವಿವಾಹಾರ್ಥ-ವಾಗಿ ಕನ್ಯಾಗೃಹ ಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ಅಥೇಂದ್ರರಕ್ಷೋತ್ಸುಕವಾಮಸೋದ್ಭವಪ್ರಸಿದ್ಧಿಮತ್ಕಾಶ್ಯಪವಂಶಸಂಭವಃ ।
ಭುವಿ ಶ್ರುತೋ ಡಂಕಿಪುರಾಧಿನಾಯಕೋ ಬಭೂವ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಧಣಾಯಕಾಭಿಧಃ ॥ ೧ ॥

ತದನ್ವವಾಯೇ ಜನಿತೋ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೋ ಮಹೀತಲೇ ತಿಮ್ಮರಸಾರ್ಯನಾಮಭಾಕ್ ।
ಉವಾಸ ನಾರೀಸರಸೀತಿವಿಶ್ರುತಾಂ ಪುರೀಮುದಾರೋ ನಿಜತೇಜಸಾಽಽರ್ಜಿತಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಜಾಯತಾಸ್ಮಾದವನೀಸುರೋತ್ತಮಾದ್ಭುವಿ ಪ್ರತೀತಃ ಫಣಿಶಾಯಿಸಂಜ್ಞಯಾ ।
ಚಕಾರ ವಾಸಂ ಕೃತಮಾಲಿಕಾಪಗಾಪಯಃಪವಿತ್ರೇ ಮಧುರಾಭಿಧೇ ಪುರೇ ॥ ೩ ॥

ಅರಾತಿವಿದ್ವದ್ವಿಜಯಾರ್ಥವೃದ್ಧಿಮತ್ಸರಸ್ವತೀನಿತ್ಯನಿವಾಸಮಂದಿರಮ್ ।
ಅಭೂದಭೂತೋಪಮಬುದ್ಧಿಸಾಗರಃ ಸುತೋಽಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನಾಮಭಾಕ್ ॥ ೪ ॥

ಕೃತೋಪನೀತೇಃ ಸುಕೃತಾಕೃತೇರಯಂ ಸುತಸ್ಯ ವೈವಾಹಿಕಶೋಭನೋದಯಮ್ ।
ಚಿಕೀರ್ಷುರಾಗಾತ್ಕಿಲ ಯತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತೌ ಸುತಾವಿವಾಹೋತ್ಸವಕಾರಿದಂಪತೀ ॥ ೫ ॥

ಸಮಾಗತಂ ಸದ್ಮ ಸುತೋಚಿತಂ ವರಂ ಸ್ವಕೀಯವಂಶಾನುಗುಣಾನ್ವಯೋದ್ಭವಮ್ ।
ಸುತಾಕರಂ ಗ್ರಾಹಯತಿ ಸ್ಮ ಮಾನ್ಯಧೀರಪೂಜಯತ್ತತ್ಪಿತರೌ ಸಬಾಂಧವೌ ॥ ೬ ॥

ಅಥೋಪನೀತಿಂ ವಿದಧೇ ಪಿತಾಗ್ರತಃ ಸಮುದ್ಭವಸ್ಯಾತ್ಮಗುಣಾನುಕಾರಿಣಃ ।
ಸುತಸ್ಯ ಗರ್ಗಃ ಕ್ಷಿತಿವಾಸವೋ ಯಥಾ ಸ್ವವೈರಿಧಾತ್ರೀಮಥನಾಗ್ರಜನ್ಮನಃ ॥ ೭ ॥

ಋತೌ ವಸಂತೇಽನುಜಮಷ್ಟಹಾಯನಂ ತಮಗ್ರಜೋ ಮಾಸಿ ಮಧಾವುಪಾನಯತ್ ।
ನಿಘಂಟುನಾನಾಲಿಪಿಲಬ್ಧನೈಪುಣಂ ಪಿತುಃ ಸಮಾನಂ ಕಲಯನ್ನಿವಾತ್ಮನಃ ॥ ೮ ॥

ಉಪಾಸದತ್ತಂ ಕುತುಕೇನ ಶೇಮುಷೀನಿಧಿಃ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹದೈಶಿಕಮ್ ।
ತಪೋಧಿಸಾಂದೀಪಿನಿಭೂಸುರೋತ್ತಮಂ ಯಥಾ ಯಶೋದಾತನಯಸ್ತ್ರಯೀಮಯಃ ॥ ೯ ॥

ದ್ವಿಪಂಚಕೃತ್ವಃ ಶ್ರುತಿಮಾತ್ರತಃ ಶ್ರುತಿತ್ರಿವಿಷ್ಟಪೋದ್ಯಾನವನೀಮಹೀರುಹಃ ।
ಬಟುರ್ದ್ವಿತೀಯಾಂ ಬಟುಭಿರ್ವಯಸ್ಸಮೈರಧತ್ತ ಶಾಖಾಂ ಧರಣೀಸುರೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಸಾವಗೃಹ್ಣಾದಪಿ ಕಾವ್ಯಮಗ್ರಿಮಂ ಮಹೀಸುರೋಽನಧ್ಯಯನೇ ವಯಸ್ಸಮೈಃ ।
ಅಚಷ್ಟ ಧೀಮಾನನಿರೀಕ್ಷಿತಂ ಪುನಸ್ತದೇವ ಪೃಷ್ಟಂ ಗುರುಣಾಽನ್ಯವಾಸರೇ ॥ ೧೧ ॥

ರಹೋ ದಿವಾರಾತ್ರಮಸಂಖ್ಯಚಿಂತನಂ ಸತೀರ್ಥ್ಯಸಾರ್ಥೇನ ಕುತೂಹಲಾತ್ ಕೃತಮ್ ।
ಸುಜಾತಕರ್ಮಾತಿಶಯಂ ಸುತೇ ಕೃತಂ ಚಕಾರ ಪಿತ್ರೇವ ಮಹೀಯಸಾ ಮತೌ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಹಾರಭೇದಾನ್ವಿವಿಧಾನ್ವಿಶಾಲಧೀಃ ಸಕೃದ್ವಿಲೋಕ್ಯೈವ ಸಖಿವ್ರಜೈಃ ಕೃತಾನ್ ।
ತಾನೇವ ಸಂಗೃಹ್ಯ ತಪೋಽಭಿಶೀಲನಾಕೃತೇ ಸದೈವಾತನುತೇ ಸ್ಮ ಸಾದರಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸ ವಾಯುವೇಗಾತ್ಸರಿತೋಽಪ್ಯವಾತರತ್ ಸ್ವಬಾಹುನಾ ಬಾಣ ಇವಾತಿರಂಹಸಾ ।
ಋಜು ವ್ರಜನ್ವಕ್ರಪದಾತಿಪದ್ಧತಿಂ ಸ್ವಹೃದೃಜು ಬ್ರಹ್ಮಗತಿಂ ನಯನ್ನಿವ ॥ ೧೪ ॥

ನಿರಂತರಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟಸಮೀರಣಸ್ವನಪ್ರಧಾನಲೀಲಾಂ ಪುಲಿನೇ ಸಖಿವ್ರಜೈಃ ।
ಜನಿಷ್ಯಮಾಣಾಗ್ರ್ಯಜಪಾಂಗರೇಚಕಪ್ರಧಾನಯೋಗಂ ಗುಣಯನ್ನಿವಾತನೋತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸರಸ್ವತೀಮಚ್ಚತುರಾಸ್ಯಭಾಸುರೇ ಸ್ವಭ್ರೂ ಭವೇಽಸ್ಮಿನ್ಸರತಿರ್ವಸಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಇತೀವ ಮಾರಃ ಸತತಂ ವಿರಾಜತೇ ಸಹೇತ ಕೋ ವಾ ಸಹಜೇ ಸಮುನ್ನತಿಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಮಹಾಮತಿಂ ಮಾಣವಕಂ ಚ ತದ್ವಚಃ ಕೃತಾಧಿವಾಸಂ ಸಹಶಾರದಂ ವಿಧಿಮ್ ।
ವಿದುಃ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಸದಾಗಮಂ ಬ್ರುವದ್ ದ್ವಿಮತ್ಸ್ಯರೂಪಂ ನಯನದ್ವಯಂ ವಿಭೋಃ ॥ ೧೭ ॥

ಕಪೋಲರಾಜನ್ನವರೋಮವಲ್ಲರೀನಿವೇಷ್ಟಿತಂ ಯಾತಿ ತದಾ ತದಾನನಮ್ ।
ಸಮಾನತಾಂ ತೇನ ಯದಾ ಬಹಿರ್ಗಲತ್ಕಲಂಕರೇಖಾವೃತಮಿಂದುಮಂಡಲಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಗಲಾಂತಪೀತಪ್ರಸವಾಸವೈಃ ಪುನಸ್ತದೀಯಲೋಭಾಚ್ಚಲಿತಾಲಿಭಿರ್ಯುತಮ್ ।
ಶರತ್ಸರೋಜಾತಮಿವಾಸ್ಯ ಭಾಸತೇ ಮುಖಂ ಪರೀತಂ ನವಗಂಡರೋಮಭಿಃ ॥ ೧೯ ॥

ವಿಲಂಬಿತೇ ಶ್ಮಶ್ರುಮಹಃಪರಂಪರಾ ದ್ವಿತಯ್ಯಯಶ್ಶೃಂಖಲಮಧ್ಯಸೀಮನಿ ।
ತದಾನನೇ ಶಬ್ದಸುವರ್ಣಭಾಜನೇ ವಿರಾಜತೇ ವಿಸ್ತೃತಶಾಸ್ತ್ರಶೇವಧಿಃ ॥ ೨೦ ॥

ಕರೀಶ್ವರಾಣಾಂ ಧರಣೀಸಮಾಗಮೇ ಭವೇದುಪಾದಾನಮಸಂಶಯಂ ಭ್ರುವೌ ।
ಅಮುಷ್ಯ ನೋ ಚೇತ್ಪರಥಾ ಕಥಂ ಕ್ಷಿತೌ ಭವೇದಯಂ ಶ್ಯಾಮಲಿಮಾ ಮನೋಹರಃ ॥ ೨೧ ॥

ಅಮುಂಚದೇಣಾಂಕವಿಭಾವರೀಶಿತುರ್ದಲೇನ ಕೃತ್ವಾಸ್ಯ ಲಲಾಟಮಂಡಲಮ್ ।
ಸರೋಜಭೂಸ್ತಸ್ಯ ಕಲಂಕರೇಖಿಕಾಂ ಚಕಾರ ಚಿಲ್ಲಾಲತಿಕಾಮಪಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೨ ॥

ನವಾಕೃತೇರಸ್ಯ ಲಲಾಟತಾಮಸೀವಿಟಾರ್ಧಬಿಂಬಾಗ್ರಲಸತ್ಸುಧಾರಸಮ್ ।
ಉದಗ್ರನಾಸಾಭ್ರಮಮಾರ್ಗನಿರ್ಗತಂ ಬಿಭರ್ತಿ ನೋ ಚೇದಮೃತಂ ಕುತೋಽಧರೇ ॥ ೨೩ ॥

ರಜೋಗುಣಸ್ತಸ್ಯ ಮನೋಽತಿನಿರ್ಮಲಂ ಪ್ರವೇಷ್ಟುಕಾಮೋಽಪ್ಯಪಟುಸ್ತಪೋಬಲಾತ್ ।
ದುರಾಶಯಾ ಹಂತ ಚಿರಂ ನಿವರ್ತತೇ ದೃಶೋರ್ಯುಗಲ್ಯಾಮಧರೇಽತಿಭಾಸುರೇ ॥ ೨೪ ॥

ಮನೋಹರೇ ತನ್ಮುಖಗರ್ಭಮಂದಿರೇ ಚಿರಂ ರಸಜ್ಞಾನಿಭತೂಲಿಕಾಂಚಿತೇ ।
ವಚೋಽಧಿದೇವ್ಯಾಃ ಶಯನಕ್ರಿಯಾಜುಷೋ ರದಾವಲಿಂ ಹಾರಲತೇತಿ ಮನ್ಮಹೇ ॥ ೨೫ ॥

ಸರಂಧ್ರಕರ್ಣದ್ವಯಮಾಂಧ್ರದೇಶಿಕಾಃ ಪಯೋಧಿಕನ್ಯಾಮನುಬೀಜರೇಖಿಕೇ ।
ಸುವೇಷವೇದಪ್ರಣವೌ ತು ಸಂಜಗುಃ ಸುಮೇಧಸೋಽಸ್ಯ ದ್ರವಿಡಾವನೀಸುರಾಃ ॥ ೨೬ ॥

ಅನಂಗಕುಂಭೀಶಿತುರೇತದಾನನಪ್ರಭಾಸುಧೋದನ್ವತಿ ಖೇಲತಶ್ಚಿರಮ್ ।
ಸಹೈವ ವಧ್ವಾ ಸಹಸಾ ಸಮುದ್ಯತೌ ಕರಾವಿವೈತೇ ಲಸತೋಽಸಿತೇ ಭ್ರುವೌ ॥ ೨೭ ॥

ಅಮುಷ್ಯ ಶುದ್ಧಂ ಹೃದಯಂ ಪಯೋಧಿಜಾಮನೋಹರಾಂತಃಪುರಮೇವ ಮನ್ಮಹೇ ।
ಉರಃಕವಾಟಂ ಸ್ತನಕೀಲಕೀಲಿತಂ ಪ್ರಯಾತಿ ಯದ್ರೋಮಲತಾಭಶೃಂಖಲಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ತದೀಯನಾಸಾನಿಟಿಲದ್ಯುತಿಚ್ಛಲದ್ಯುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಪ್ರಭುಸಂಗಮಸ್ಥಲೇ ।
ಸ್ಫುರನ್ಮಹಾವರ್ತವಿಭೂಷಿತಾಂತರೇ ವಿಭಿನ್ನವೇಲೇ ಇವ ಚಿಲ್ಲವಲ್ಲಿಕೇ ॥ ೨೯ ॥

ತದಾನನೇ ಕಾಂತಿಪಯಃಪಯೋನಿಧೌ ನಿಮಜ್ಜನೋನ್ಮಜ್ಜನಕೇಲಿಕಾರಿಣಾ ।
ಸುಮೇಷುಣಾ ನೂನಮಿಮೌ ಸಮುದ್ಧತೌ ಭುಜೌ ಭ್ರುವೋ ರೂಪಭೃತೌ ವ್ಯರಾಜತಾಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಅನಂತಕಲ್ಯಾಣಗುಣೈಕಮಂದಿರಂ ಹರಿಂ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತತನುಂ ಹೃದಂತರೇ ।
ನಿಧಾತುಕಾಮಸ್ಯ ಭುಜಾಂತರಂ ಕ್ರಮಾದಮುಷ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಮಪಾರಮಭ್ಯಗಾತ್ ॥ ೩೧ ॥

ಮನೋ ರಮೇಶಾಸ್ಪದಮಸ್ಯ ಮಂಜುಲಂ ವಿಹರ್ತುಮಂಭೋರುಹಸಾಯಕೇಽಂಚತಿ ।
ಉರೋ ವ್ಯಲಾಸೀತ್ ಫಲಕೋದರೋನ್ನತೇ ಫಲೈಸ್ತದೀಯೈರ್ಬಹಿರರ್ಪಿತೇ ಇವ ॥ ೩೨ ॥

ಮೃಣಾಲವಲ್ಲೀಂ ಕಥಯಂತಿ ಕಂಧರಾಂ ಮುಖಾರವಿಂದಸ್ಯ ವಿಕಸ್ವರಶ್ರಿಯಃ ।
ಪರೇ ತು ನಾಲಂ ಮೃದುಲಂ ಗಲಂ ಜಗುರ್ಮುಖಾಭಿಧಾಭೃನ್ಮುಕುರಸ್ಯ ಬಂಧುರಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಉಪೇಯುಷೋ ಜಾಗರದಾಯಿನೋ ಹರೇಃ ಹೃದಂಬುಜಾದಕ್ಷಿ ತತೋ ಹೃದಂಬುಜಮ್ ।
ಅಮುಷ್ಯ ಕಂಠಸ್ಥಿತತೈಜಸಾತ್ಮನೋ ಗೃಹಾಣಿ ರೇಖಾತ್ರಿತಯಂ ಗಲಾಂತರೇ ॥ ೩೪ ॥

ಸದೈವ ದಾಹೋ ನಹನಂ ಕಪೀಶ್ವರೈರಗಸ್ತ್ಯಪಾನಂ ಮಥನಂ ಮಹೀಭೃತಾ ।
ಇತೀವ ಸಂತ್ಯಜ್ಯ ಸಮುದ್ರಮಾದರಾದಮುಷ್ಯ ಕಂಬುರ್ಗಲತಾಮವಾಪ್ತವಾನ್ ॥ ೩೫ ॥

ಕರೌ ಕೃತೌ ಚೇನ್ನವಚೂತಪಲ್ಲವೈಃ ಕಥಂ ಸಹೇತೇ ಸತತಾಂಬುಸಂಗತಿಮ್ ।
ಸದೋದ್ಯತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸುಕರ್ಮದಾನಯೋರಿತೀವ ವೇಧಾಃ ಕಮಲೇ ಕರೌ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೩೬ ॥

ಅಮುಷ್ಯ ಲೋಕತ್ರಯರಕ್ಷಣಕ್ರಿಯಾನಿಬೋಧನಾಯೇಹ ನೃಣಾಂ ತನೂದರೇ ।
ಮಹಾಮಹಿಮ್ನೋಽಸ್ಯ ವಲಿತ್ರಯಚ್ಛಲಾತ್ ಕೃತಾ ವಿಧಾತ್ರಾ ಕಿಮು ಚಿಹ್ನರೇಖಿಕಾ ॥ ೩೭ ॥

ಪಾದೌ ಕೃತೌ ಚೇತ್ಕರಿಣೌ ಮಯಾ ಪದಾ ವ್ರಜೇದಯಂ ತನ್ನ ಸಹೇ ನವಾಕೃತೇಃ ।
ಚಿರೇಣ ಯಾನೇನ ಚರೇದ್ವಸುಂಧರಾಮಿತೀವ ವೇಧಾ ಮೃದುಲೌ ವ್ಯಧಾದಿಮೌ ॥ ೩೮ ॥

ಋಣಾದೃಷೀಣಾಮಥ ಮುಕ್ತಿಭಾಜನಂ ಮುಮುಕ್ಷುಮಗ್ರ್ಯಂ ಸುಧಿಯಾಮೃಣದ್ವಯಾತ್ ।
ತದಗ್ರಜೋ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿವಾಹಮಂಗಲಂ ವಿಧಾತುಮೈಚ್ಛದ್ಗುರುರಾಜನಾಮಭಾಕ್ ॥ ೩೯ ॥
ತದಾಗ್ರಹಾರೇ ಮಹನೀಯವೈಭವೇ ನಿಜಾಗ್ರಹಾರಸ್ಯ ಸಮೀಪವರ್ತಿನಿ ।
ಲಲಾಸ ಕಾಚಿತ್ ಸ್ವಕುಲಸ್ಯ ಸದ್ಗುಣೈಃ ಸಮೇಽನ್ವವಾಯೇ ಜನಿತಾಽಗ್ರ್ಯಕನ್ಯಕಾ ॥ ೪೦ ॥

ಸಮುದ್ರಪತ್ನೀ ಭವಿತೇತಿ ಸಾದರಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ವಾಣೀಮಸೃಜತ್ಪಿತೇತಿ ವಾ ।
ಸರೋವರೋ ನಾಭಿರಿವೇತಿ ವಾ ಪುನಃ ಸರಸ್ವತೀತ್ಯೇವ ಜುಹಾವ ತಾಂ ಜನಃ ॥ ೪೧ ॥

ವಿವೇಕನೈಪುಣ್ಯವಿನೀತಿದಾಕ್ಷಿಣೀಪತೀಶಭಾವಪ್ರಮುಖಾ ನಿಜಾ ಗುಣಾಃ ।
ಸುಜಾತಮಾತ್ರಾ ಅಪಿ ಶೋಭನಾಕೃತೇಃ ಸಮೇತರಾಸ್ತೇ ಸಫಲಾ ಇವಾಸತೇ ॥ ೪೨ ॥

ಪದೇ ಪದೇ ಪಲ್ಲವಕಾಂತಿಸಂಪದಾಂ ನಿಗೂಢಗುಲ್ಫೌ ನಖರಾಃ ಪ್ರಭಾಕರಾಃ ।
ನಿರಸ್ತಕೂರ್ಮಾಕೃತಿನೀ ಚ ಜಾನುನೀ ಕರೌ ತದೂರೂ ಕರಿಣೋ ಮನೋಹರೌ ॥ ೪೩ ॥

ಘನಂ ತದೀಯಂ ಜಘನಂ ಯಥೋಚಿತಂ ಕೃಶಂ ವಲಗ್ನಂ ತು ಕುಶೇಶಯೇ ಶಯೌ ।
ನಖಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ಬಿಸಾನುಜೌ ಭುಜೌ ಗಭೀರನಾಭೇರ್ಗಹನಂ ವಿಮೋಹನಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಗಲೋಽತುಲೋಽಸ್ಯಾಃ ಫಲಕೇ ಚ ತಾಲುನೀ
ಮುಖಂ ತದೀಯಂ ಶಶಿನಾಽಸನೋನ್ಮುಖಮ್ ।
ರದಾಶ್ಚ ಕುಂದಾನ್ಯಧರಂ ಸುಧೋದರಂ
ಸಮುನ್ನತಾ ಗಂಧಫಲೀವ ನಾಸಿಕಾ ॥ ೪೫ ॥

ಶಿಶೋರಮುಷ್ಯಾಸ್ತಿಲಕಸ್ಯ ಕೇಲಿನೀಸಖಸ್ಯ ಡೋಲೇವ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಿಕಾ ।
ಚತುಷ್ಕಪರ್ದಾಯಸಶೃಂಖಲಾಶ್ರಿತಾ ಲಲಂತಿಕಾರತ್ನಗುಲಿಚ್ಛರಾಜಿತಾ ॥ ೪೬ ॥

ತಾಮುದ್ವಿವಕ್ಷುಃ ಸುರಭೌ ಸಮಾಗತೇ
ವಟುವ್ರತಾನಾಂ ಚ ಚತುಷ್ಟಯಂ ಮುದಾ ।
ವಿಧಾಯ ಭಾಷ್ಯಂ ಲಿಖತಿ ಸ್ಮ ವೇಂಕಟೋ
ವಿಕಲ್ಪಿತಂ ಸಿಂಧುನದೀನಿಮಜ್ಜನಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಸಗೋಪಿಕಾಂಬಿಕಾಗ್ರಜಃ ಸುಹೃಜ್ಜನೈಸ್ಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಉಪಾವಿಶತ್ಸುಪೂಜಿತೋ ಮುದೈವ ಕನ್ಯಕಾಪದಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗಶ್ಚತುರ್ಥೋಽಭವತ್ ॥ ೪೯ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರನಿರೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರ ಆಗಮನ, ವರದರ್ಶನ, ವರನನ್ನು ಹಾಗೂ ವರನ ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರನ್ನು ಕನ್ಯಾ ಮಾತಾ-ಪಿತೃಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು, ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸತ್ಕಾರ, ವಿವಾಹಪೂರ್ವ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು, ವಿವಾಹದಿನದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಕುಲದೇವತಾದಿ ಆರಾಧನೆ, ಮಧುಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಕನ್ಯಾದಾನ, ವಧೂ-ವರರ ಪರಸ್ಪರ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ವಿವಾಹ-ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಂಗಲೆಯರಿಂದ ಮಂಗಳಗೀತೆಗಳು, ವಧೂ-ವರರಿಗೆ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸತ್ಕಾರ, ವಧೂ-ವರರಿಗೆ ನೀರಾಜನ, ವಧೂ-ವರರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ, ವಧೂ-ವರರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಎಂಜಲು ಊಟ ಇತ್ಯಾದಿ ವೈವಾಹಿಕ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ನಂತರ ವಧುವಿನೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀವೆಂಕಟನಾಥರು ಸ್ವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮಾರ್ಗ-ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದೋಹಲೋತ್ಸವವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಧೂ-ವರರ ಗೃಹಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ಅಥ ವಿವಾಹಸಮುತ್ಸುಕಕನ್ಯಕಾಗುಣಮಣೇಪಿತರೌ ನಿಜಮಂದಿರಾತ್ ।
ಅಗಮತಾಮಭಿವೀಕ್ಷಿತುಮಾದರಾದ್ವರಮುಪಾಗತಮಾತ್ಮಪುರೋದರಮ್ ॥ ೧ ॥

ದ್ರುತಮುಪೇತ್ಯ ವರಂ ಪಿತರೌ ಚಿರಂ ಮುಹುರವೇಕ್ಷ್ಯ ಮುದಂ ಸಮವಾಪತುಃ ।
ಪದಯುಗಪ್ರಣತಸ್ಯ ಪಟೀಯಸೋಽಸ್ಯ ಚತುರಸ್ಯ ಸಮಾಶಿಷಮೂಚತುಃ ॥ ೨ ॥

ಸಮಸಮಾಃ ಪರಿಷಸ್ವಜಿರೇ ಮುದಾಽಧಿಕಸಮಾನ್ ಪೃಥುಕಾಃ ಪ್ರಣಮಂತಿ ಚ ।
ಬಹುವಯೋಭರಿತಾ ಬಹುಲಾಶಿಷಂ ಜಗರಿರೇ ವಿವಿಧೇಷ್ವಪಿ ಬಂಧುಷು ॥ ೩ ॥

ವರಗೃಹೋಪಮನ್ಯೈಜನಿಕೇತನಂ ಜಿತವಿಶಾಲಪುರಂ ನಿಜಸಂಪದಾ ।
ಅನಯತಾಂ ವಿನಯಾವನತಂ ವರಂ ಸಸುಹೃದಂ ಸುಹೃದಾ ಸಹ ದಂಪತೀ ॥ ೪ ॥

ಬಹುವಿಧಂ ಪರಮಾನ್ನರಸಾಯನಂ ವರನರೋಽಭ್ಯವಹೃತ್ಯ ತದಾಹೃತಮ್ ।
ನಿಬಿಡಪಟ್ಟವಿತಾನಕಶೀತಲೇಽಪ್ಯಹಹ ತುಷ್ಟುವುರಾತಪಭೋಜನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಅಭಿದಿದೃಕ್ಷುಜನೇ ವರಮಾದರಾದುಪಗತೇ ಭವನಂ ತದನುಜ್ಞಯಾ ।
ಕೃತಪರಸ್ಪರಸಂಕಥನೋ ಜನಃ ಸುಖಮುವಾಸ ನಿಶಾಮಿಹ ವೇಶ್ಮನಿ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಿದಿವದೇವದಿಶಾಧರಕಂದರೇ ಸಮುದಿತೇ ನಲಿನೀಪರಿಣೇತರಿ ।
ತ್ರಿಪದಯಾ ಸವಿತಾರಮೃಚಾ ವರಂ ಪರಿಣಯಂತಮುಪಾಸತ ತಜ್ಜನಾಃ ॥ ೭ ॥

ವಸನವಾಹನಕುಂಕುಮಚಂದನೈರ್ವಿವಿಧರಮ್ಯರಸೈರಭಿಪೂಜ್ಯ ತಮ್ ।
ತ್ವರಿತಮಾರಭತಾಭ್ಯುದಯೋತ್ಸವಂ ದ್ವಿಜವರೈಃ ಪಿತರೌ ಸಹ ಸದ್ಮನಿ ॥ ೮ ॥

ಸಮಸ್ತವಸ್ತೂನಿ ನವಗ್ರಹೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯನುಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ನಿರವಗ್ರಹಾರ್ಥಮ್ ।
ಕುತೂಹಲಾತ್ತೌ ಕುಲದೇವತಾಯೈ ಸಮರ್ಪಯಾಮಾಸತುರಾದರೇಣ ॥ ೯ ॥

ವಿರಚಯ್ಯ ತು ದೀಕ್ಷಿತಃ ಪ್ರಯಾಜಂ ತನುತೇ ಹಂತ ಯಥಾ ಪ್ರಧಾನಯಾಗಮ್ ।
ಅತನೋತ್ಕಿಲ ಕನ್ಯಕಾಪ್ರದಾನಂ ಮಧುಪರ್ಕೈರಭಿಪೂಜ್ಯ ತಜ್ಜನಸ್ತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವರಮುಖೇಂದುವಿಲೋಕನಸಂಕುಚಲ್ಲಪನಫುಲ್ಲಸರೋರುಹಕನ್ಯಕಾಮ್ ।
ಅಯಮಪಶ್ಯದಿಯಂ ಚ ವರಾನನದ್ವಿಜಸಖಂ ಹಸಿತೋತ್ಪಲಲೋಚನಾ ॥ ೧೧ ॥

ಆಗತ್ಯದ್ರುತಮಬಲಾ ಪ್ರಹರ್ಷಿಣೀ ಕಾಪ್ಯಾಲೋಕ್ಯಾಗಮನಮನಂಗಸಾಯಕಾಂಗೀ ।
ನಾರೀಣಾಮುಚಿತತರಾಂಗರಾಗಪುಷ್ಪೈರಾನರ್ಚ ಸ್ಮಿತಲಪನಾತಿರೋಹಿತಾಸು ॥ ೧೨ ॥

ಇಂದುವದನಾ ಕಲಿತಮಂದಗಮನಾನಾಂ
ಕುಂದರದನಾ ಹಸಿತಹಂಸಗಮನಾನಾಮ್ ।
ಕಂದುಕಸಮಾಕೃತಿಪಯೋಧರಯುಗಾನಾಂ
ಕಂತುನಿಜಜಂಗಮಜಯಧ್ವಜಲತಾನಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಜಿತನೀಲಕಂಠಶುಕಮಂಜುಭಾಷಿಣೀ ಪರಪುಷ್ಟಿಮದ್ಯುವತಿಗೀತಿಗೀತಿತಃ ।
ಸದನಪ್ರಿಯಾಲಕುಸುಮಾಲಯೋ ವಧೂವರವೀಕ್ಷಣಾಗತಸುರಾರ್ಪಿತಾ ಇವ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರಮಿತಾಕ್ಷರಾಮೃಚಮನೂದ್ಯ ಸುಹೃತ್ಸಮುಪಾಹೃತಾನ್ಯಭಿನವಾನಿ ಮುಹುಃ ।
ವಿವಿಧಾಂ ಪುರೋಹಿತಜನಾವನಯೋರ್ವಸನಾನಿ ಸಂಸದಿ ಸಮಾರ್ಪಯತಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮಥನಸಂಸ್ಕೃತಿಸಂತತಸಂಭ್ರಮತ್ಸಿತಗುರಾಜತ ದೀಪಕಭಾಜನಮ್ ।
ಭ್ರಮಯತಃ ಸ್ಮ ವಧೂವರಸಮ್ಮುಖಂ ದ್ರುತವಿಲಂಬಿತಮೇತ್ಯ ವರಾಂಗನೇ ॥ ೧೬ ॥

ನಾನಾವಿದ್ಯಾಶಾಲಿನೀ ವೃದ್ಧಿಭಾಜಾಂ ಭೂದೇವಾನಾಂ ಭೂಷಣೈ ರಾಜಮಾನಾ ।
ವೇದನುಚ್ಚೈರುಚ್ಚರಂತೀ ಕಿರಂತೀ ದಂಪತ್ಯೋರಿತ್ಯಾಶಿಷಃ ಸಂಸದೂಚೇ ॥ ೧೭ ॥

ಬಾಲಾವೇತಾವಾಪ್ನುತಾಂ ದೀರ್ಘಮಾಯು-
ರ್ನಿತ್ಯಾಂ ಪ್ರೀತಿಂ, ಚಾಷ್ಟಪುತ್ರಾನ್ ಗುಣಾಢ್ಯಾನ್ ।
ಶಸ್ತಂ ವಿತ್ತಂ ಸಂತತಿಂ ಶೋಭಮಾನಾಂ
ಸೌಖ್ಯಂ ಧನ್ಯೌ ಧಾನ್ಯಭೂಗೋಸಮೃದ್ಧಿಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಇಂದ್ರಾಣೀ ಬಲರಿಪುವೈರಿಣೀವ ವಾಣೀ ಲೋಕೇಶೇ ಕಲಶಪಯೋಧಿಕನ್ಯಕೇವ ।
ಗೋವಿಂದೇ ಗರಲಗಲೇ ಗಿರೀಂದ್ರಕನ್ಯಾ ಕನ್ಯಾ ಸ್ಯಾದ್ದಯಿತಮನಃಪ್ರಹರ್ಷಿಣೀಯಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ನತ್ವಾ ಹರಿಂ ಗುರುಮನಂತರಮಾರ್ಯನಾರೀ
ಸೇವಾರತಾ ವಸಿತವಾರಿಜಲೋಚನಾಭಿಃ ।
ದೃಷ್ಟೌ ವಸಂತತಿಲಕಾವಿವ ತಾವಭಾತಾಂ
ತತ್ರಾಂತರೇ ಸಕುತುಕಂ ಸಮನಃಪರೀತೌ ॥ ೨೦ ॥

ನಿಯುಜ್ಯ ವಂಶಸ್ಥನಿತಂಬಿನೀರ್ವಧೂಪಿತಾ ತದೀಯಾರ್ಯಜನಾರ್ಚನಾಕೃತೇ ।
ವಧೂವರೌ ವಾರಿಜಲೋಚನಾವುಭೌ ಪರಸ್ಪರಂ ಭೋಜಯಿತುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ॥ ೨೧ ॥

ಭೂದೇವಾನ್ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ತದನು ತದುಚಿತೈರಂಬರೈರ್ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಃ
ತಾಂಬೂಲೈಸ್ತೋಷಯಿತ್ವಾ ವಿರಚಿತನಿಯಮಸ್ತ್ರೀಣ್ಯಹಾನ್ಯೇವಮೇಷಃ ।
ವಿದ್ವತ್ಸಂಘೈರ್ನಿಕಾಮಂ ವಿನಯಮುಖಗುಣೈರ್ನಂದಯನ್ವೇಂಕಟಾರ್ಯೋ
ದೀಕ್ಷಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇವ ಯಜ್ವಾ ತದನು ನಿಶಿ ಮುದಾ ಶೇಷಹೋಮಂ ವ್ಯತಾನೀತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಆಗಚ್ಛನ್‌ಪಥಿ ವಧ್ವಾ ಸಾಕಂ ಸರ್ವೈಃ ಸಮಂ ನಿಜಗ್ರಾಮಮ್ ।
ಕಾನನಭೂಷು ವಧೂನಾಂ ದೋಹಲಲಕ್ಷ್ಮೀಮಪಶ್ಯದುರುಮೇಧಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಚಕಿತಹರಿಣಶಾವಕೇಕ್ಷಣಸ್ತ್ರೀಚರಣಹತೋಽಪಿ ಪುನಃ ಪುನರ್ಯದೀಯಃ ।
ನನು ಹಸತಿತರಾಮಶೋಕಶಾಖೀ ಪ್ರಕಟಯಿತುಂ ನಿತರಾಮಶೋಕಭಾವಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕುರಬಕವಿಟಪೇ ಕುಶೇಶಯಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಕುಚಯುಗಲಸ್ತಬಕೇನ ಕೋಮಲಾಂಗ್ಯಾಃ ।
ಕಿಮಕೃತ ಸಮವಾಯಿನಾ ವಸಂತಸ್ತಬಕಕುಲಾನಿ ತದಾಕೃತೀನಿ ಯಸ್ಮಿನ್ ॥ ೨೫ ॥

ಬಕುಲತರುರವಾಪ್ಯ ವಾರಿಜಾಕ್ಷ್ಯಾ ಮುಖರಸಸೇಚನಮುನ್ನತೋಽಬಲಾಯಾಃ ।
ಪ್ರತಿಕೃತಿಮಕೃತೇವ ಪಕ್ಷ್ಮಲಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಪ್ರಸವಪರಂಪರಯಾ ತದಂಗಭಾಜಾ ॥ ೨೬ ॥

ಕುವಲಯದಲನೀಲಲೋಚನಾಭಿಸ್ತಿಲಕತರುಷ್ವವಲೋಕಿತೇಷು ನೂನಮ್ ।
ಪ್ರತಿಫಲಿತವಿಲೋಚನಾನಿ ನೋ ಚೇತ್ಸಮರುಚಿಭಾಂಜಿ ಕಥಂ ಸುಮಾನಿ ತೇಷಾಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಪರಿಹಸನಪರಾಃ ಪಯೋರುಹಾಕ್ಷ್ಯಃ ಸುಮಕಪಟೇನ ಹಸಂತಮಾಬಬಂಧುಃ ।
ವ್ರತತಿತತಿಭಿರಂಗನಾ ನಮೇರುಂ ಪರಿಹಸತೀತಿ ವಿಲೋಕ್ಯ ಕಿಂ ಮದೀಯಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಕರಪರಿಮಥನಾತ್ಕುಶೇಶಯಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಪ್ರತಿವಿಟಪಂ ವಿಕಚತ್ಪ್ರಸೂನಶಾಲೀ ।
ಸಭಯಮಭಿನಿರೀಕ್ಷಿತಾವಕಾಶೋ ವ್ಯಪಗತನಿದ್ರ ಇವಾಸ ಯತ್ರ ಚೂತಃ ॥ ೨೯ ॥

ಕುವಲಯದಲನೀಲಲೋಚನಾನಾಂ ತನುರುಚಿಮೀಕ್ಷಿತುಮೀಕ್ಷಿತೋಽಂಗನಾಭಿಃ ।
ತಿಲಕತರುರುದಗ್ರಸೂನಜಾಲೈರ್ದಶಶತಲೋಚನತಾಮವಾಪ ನೂನಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಶುಕಪಿಕಕಲಕಂಠಕಿನ್ನರಸ್ತ್ರೀಸ್ಮಯಹರವಿಸ್ಮಯಗಾನಮಾಯತಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ।
ಸಕುತುಕಮುಪಕರ್ಣ್ಯ ಸಂಮಮೇದ ಪ್ರಸವಕುಲಂ ಪ್ರವವರ್ಷ ಕಿಂ ಪ್ರಿಯಾಲಃ ॥ ೩೧ ॥

ಅಶೋಕವೃಕ್ಷಾಃ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಾನಾಂ ಮನೋಜ್ಞಪಾದಾಂಬುಜತಾಡನೇನ ।
ಉಲ್ಲಾಸಮಾಪುಸ್ಸಹಸಾ ತದಾನೀಂ ಯಥೈವ ಲೀಲಾಕಮಲೈರ್ಯುವಾನಃ ॥ ೩೨ ॥

ಭುಜಾಲತಾಭಿಸ್ತರುಣೀಜನಾನಾಂ ಮುದಾನ್ವಿತಾನಾಂ ಪರಿರಂಭಣೇನ ।
ಅಗಾದ್ವಿಕಾಸಂ ಕುರವೋಽಪಿ ಪಶ್ಚಾನ್ನದದ್ ದ್ವಿರೇಫೈಃ ಸುರವೋ ಬಭೂವ ॥ ೩೩ ॥

ಚಂದ್ರಾನನಾನಾಂ ಶಫರೇಕ್ಷಣಾನಾಂ ಕುಂಭಸ್ತನೀನಾಂ ಕುಟಿಲಾಲಕಾನಾಮ್ ।
ವಿಕಾಸಿನೀನಾಂ ದ್ಯುತಿಮಾಲಲಂಬೇ ಗಂಡೂಷಶೀಧೋರ್ಬಕುಲೋಽವಸೇಕಾತ್ ॥ ೩೪ ॥

ಆಲೋಕನಾದಾಯತಲೋಚನಾನಾಂ ಮದೋದ್ಧತಾನಾಂ ಪ್ರಕಟಾನುರಾಗಮ್ ।
ದಧಾರ ಶೋಭಾಂ ತಿಲಕದ್ರುಮಾಣಾಂ ಪಾಲಿಃ ಸಭೃಂಗೈಃ ಸ್ತಬಕೈರಿದಾನೀಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಗೀತ್ಯಾ ಮಹತ್ಯಾ ಕಲಕಂಠಕಂಠ್ಯಾ ವಿಕಾಸಮಾಧತ್ತ ತದಾ ಪ್ರಿಯಾಲಃ ।
ತನ್ಮಂಜರೀಷಟ್ಚರಣಾಲಿಗೀತ್ಯಾವಿಯೋಗಿನೀ ಚಿತ್ರಮಿದಂ ವಿಷಾದಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಪದ್ಮಾನನಾನಾಂ ವದನಾನಿಲೇನ ಶ್ರಿಯಂ ವಿವವ್ರೇ ಖಲು ಸಿಂಧುವಾರಃ ।
ಬಾಹಾಲತಾಸ್ಪರ್ಶನತೋ ರಸಾಲಸ್ತದಾಂಕುರೈಃ ಕಂಟಕಿತೋ ವ್ಯಲಾಸೀತ್ ॥ ೩೭ ॥

ವಾಣೀವಿಶೇಷೈರ್ವನಜೇಕ್ಷಣಾನಾಂ ಪಿಕಪ್ರಿಯಾನಿಃಸ್ವನಲಾಲನೀಯೈಃ ।
ಉದಂಕುರೋಽಭೂದಥ ಕರ್ಣಿಕಾರೋ ರಾಗಶ್ಚ ಯೂನಾಂ ಹೃದಯೇ ತದಾನೀಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಮುಖಾನುರಾಗಾನ್ಮಹಿಲಾಜನಾನಾಂ ಚಾಂಪೇಯಶಾಖೀ ನವಪಲ್ಲವೌಘೈಃ ।
ಸಮುತ್ಥಿತೈಸ್ತತ್ಕ್ಷಣಜಾತಶೋಭೈಸ್ತದಾಽನುರಾಗೀ ಸಮಭೂದ್ವಿಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಯಾಸಾಂ ನ ಮೇರುಃ ಕುಚಗೌರವೇಣ ತುಲಾಯಿತೋ ನಾಜನಿ ಹಾಸಪಾತ್ರಮ್ ।
ನಕಾರಯುಕ್ ತತ್ಪದವಾಚ್ಯಭೂರುಡ್ ಜಹಾಸ ಹಾಸಾತ್ಕುಸುಮೈಶ್ಚ ತಾಸಾಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಷಡಂಘ್ರಿಸಂಘಾರವಕೈತವೇನ ಗಾಯನ್ಮುದಾ ಮಾಧವಕೀರ್ತಿಮುಚ್ಚೈಃ ।
ದ್ವಿಜಪ್ರವೇಕೈರ್ವ್ಯರುಚತ್ ಪ್ರವೀತಃ ಶುಕೋ ಯಥಾ ತತ್ರ ಹಿ ಕಿಂಶುಕದ್ರುಃ ॥ ೪೧ ॥

ಕಿಂಶುಕಃ ಕುಸುಮಮಾಲಯಾ ವನೇ ಫುಲ್ಲಯಾ ಕಿಮುತರಾಂ ವಿದಿದ್ಯುತೇ ।
ದಾನವಾರಿಮಸುರಾಂತ್ರಮಾಲಯಾ ಮಂಡಿತಂ ಖಲು ವಿಡಂಬಯನ್ನಿವ ॥ ೪೨ ॥

ಸ ಇತ್ಥಮಾಲೋಕ್ಯ ವನಂ ಗತಾನಾಂ ವಿಲಾಸಿನೀನಾಂ ವಿಹೃತಿಪ್ರಭೇದಾನ್ ।
ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರಾಯಿತಕಾಯಸಾರೋ ಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಬ್ದಗಣಾನ್ಮುಮೋದ ॥ ೪೩ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ-
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋಽಭವತ್ಪಂಚಮಃ ॥ ೪೪ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಕುಶಲಮತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವೆಂಕಟನಾಥರು ಕಾಂಚೀಮಂಡಲದ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಅನಂತರ ಕುಲಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿ ಚೋಲದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಚೋಲದೇಶದ ವರ್ಣನೆ ಹಾಗೂ ಕುಂಭಕೋಣದ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕುಂಭಕೋಣನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದ ವೆಂಕಟನಾಥಾಚಾರ್ಯರು ಕುಲಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ರಮ, ಅವರ ದಿನಚರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದು. ನಿತ್ಯವೂ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಮೊದಲನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಉಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಮಹಾಭಾಷ್ಯವನ್ನು, ಮೂರನೆಯ ಯಾಮದಲ್ಲಿ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಅವರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದು, ಗುರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಂಚಾರ, ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ವಾದಿಗಳ ಜಯ, ವ್ಯಾಕರಣಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾದ ಮತ್ತು ವಿಜಯ, ಗುರುಗಳಿಂದ 'ಮಹಾಭಾಷ್ಯ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರದಾನ, ಶುಲ್ಬಸೂತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯ, ಶ್ರೀವೆಂಕಟನಾಥಾಚಾರ್ಯರ ಘೋರದಾರಿದ್ರ್ಯ ಅನುಭವ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ.

ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಕರೆ, ಶ್ರೀವೆಂಕಟನಾಥರಿಂದ ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿರಾಕರಣೆ, ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಸಂನ್ಯಾಸಾಧಿಕಾರ ಸಮರ್ಥನೆ, ಪುನಃ ಕರೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಉಪದೇಶ, ವೆಂಕಟಾರ್ಯರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿದೇವಿಯಿಂದ ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ, ವೆಂಕಟನಾಥರ ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ, ಮಗನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಉಪನಯನ, ಅನಂತರ ತಂಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಎಂಬ ಶುಭಾಭಿಧಾನದಿಂದ ವೇದಾಂತಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಗುರುಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾದಿ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಪ್ರದಾನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತವಿದ್ಯೆ ಎಂಬ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಆಶ್ರಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ವಧ್ವಾ ಸಾಕಂ ತತ್ರ ತುಂಡೀರದೇಶೇ ವಾಸಂ ಕೃತ್ವಾ ವೇಂಕಟಾರ್ಯೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ।
ವಂಶಾಚಾರ್ಯಂ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಂ ದಿದೃಕ್ಷುಃ ಚಾರುಪ್ರಜ್ಞಃ ಪ್ರಾವಿಶಚ್ಚೋಲದೇಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ಮಂದಂ ಮಂದಂ ಮಾರುತಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರಾತ್
ನಿರ್ಮರ್ಯಾದಂ ಯತ್ರ ನಿಷ್ಯಂದಮಾನೈಃ ।
ಮಾಕಂದಾನಾಂ ಮಾರ್ಗಭೂಮಧ್ಯಗಾನಾಂ ಪೃಥ್ವೀ
ಚೈತ್ರೇಷ್ವಾತ್ತಪಂಕಾ ಮರಂದೈಃ ॥ ೨ ॥

ಸಹ್ಯಕ್ಷ್ಮಾಭೃನ್ನಂದಿನೀತೀರದೇಶೇ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಭೂಸುಪರ್ವಾಗ್ರಹಾರಾಃ ।
ಗ್ರಾಮೇ ಗ್ರಾಮೇ ತದ್ಗೃಹಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಗೇಹೇ ಗೇಹೇ ಪಂಡಿತಾ ಏವ ಸರ್ವೇ ॥ ೩ ॥

ಗ್ರಾಮೇ ಗ್ರಾಮೇಽಧ್ಯಾಪಕಾ ಜಾತಮಾತ್ರಾ ಗೇಹೇ ಗೇಹೇ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಾನಾಮ್ ।
ಸಾಯಂಪ್ರಾತರ್ಹೋಮಧೂಮಾತಿನೀಲಂ ರೂಪೋಪೇತಂ ಯತ್ರ ನೀರೂಪಮಭ್ರಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಯಸ್ಮಿನ್ನುರ್ವರೈವಾಖಿಲಾ ಭೂಃ ಸಾಲಾಃ ಪೂರ್ಣಾ ಏವ ಸರ್ವೇ ಫಲೌಘೈಃ ।
ಪೃಥ್ವೀದೇವಾ ದೀಕ್ಷಿತಾ ಏವ ಸರ್ವೇ ಸಹ್ಯಕ್ಷ್ಮಾಭೃನ್ನಂದಿನೀಸನ್ನಿಧಾನಾತ್ ॥ ೫ ॥

ದೇಶೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಭೂಮಿಭೂಷಾಯಮಾಣೇ
ಕುರ್ವನ್ವಾಸಂ ಕುಂಭಘೋಣೇ ಸುಧೀಂದ್ರಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿತ್ಯಂ ಮಾನಿತಸ್ತೇನ ವಿದ್ಯಾ-
ಭ್ಯಾಸೋದ್ಯುಕ್ತೋ ವೇಂಕಟಾರ್ಯೋ ಬಭೂವ ॥ ೬ ॥

ಶಾಬ್ದಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಜಾಯದೇವೀಂ ಚ ಟೀಕಾಂ
ಭಾಟ್ಟಂ ತಂತ್ರಂ ಭಾಮತೀಂ ಗೌರವಂ ಚ ।
ವ್ಯಾಸಾರ್ಯೋಕ್ತಾಂ ಚಂದ್ರಿಕಾಂ ವೇಂಕಟಾರ್ಯೋ
ಯದ್ಯದ್ವೇದ್ಯಂ ತತ್ತದಭ್ಯಸ್ಯತಿ ಸ್ಮ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಾಧು ವೇದಾಂತಭಾಷ್ಯಂ
ಶಾಬ್ದಂ ಪಶ್ಚಾತ್ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರಂ ತತಸ್ಸಃ ।
ಪೂರ್ವಂ ತಂತ್ರಂ ವಾ ವದನ್ವೇಂಕಟಾರ್ಯೋ
ತುರ್ಯೇ ಯಾಮೇ ಕಾಂಶ್ಚಿದಬ್ದಾನನೈಷೀತ್ ॥ ೮ ॥

ದ್ರಷ್ಟುಂ ಕೃಷ್ಣಂ ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರಕೇಶಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ಸಾಕಂ ವೇಂಕಟೋ ದೇಶಿಕೇನ ।
ಮಾಯಾವಾದಿವ್ರಾತಮಧ್ಯೇ ನಿಷಣ್ಣಂ
ಕಂಚಿದ್‌ಭಿಕ್ಷುಂ ದೃಷ್ಟವಾನ್ ವಾವದೂಕಮ್ ॥ ೯ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಭಿನ್ನೋ ಜೀವಸಂಘಃ ಕುತಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹೀತ್ಯುಕ್ತೇ ಕೇನಚಿತ್ತದ್ಬುಧೇನ ।
ಮಿಥ್ಯಾ ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತಮಾತ್ರೇ ಕಿಂಚಾತೋಽಸ್ಮಿನ್ನಾತ್ರ ಮಾನು ತ್ವಯೋಕ್ತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರೇ ನೋಕ್ತೋ ನ ಶ್ರುತಃ ಕೇನಚಿದ್ವಾ ಯಃ ಕಿಂಚಾತಃಶಬ್ದ ಉಕ್ತಸ್ತ್ವಯೇತಿ ।
ಉಕ್ತೇ ತೇನ ಪ್ರಾವದದ್ವೇಂಕಟಾರ್ಯೋ ವ್ಯಕ್ತಂ ಯಸ್ತ್ವಂ ನಾಶೃಣೋಃ ಶಾಬ್ದಭಾಷ್ಯಮ್

ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೋಪಾತ್ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋಽಥ ಕಶ್ಚಿದ್ಭಾಷ್ಯಂ ಕ್ವ ತ್ವಂ ಕ್ವೇದೃಶಸ್ತೇಽಭಿಮಾನಃ ।
ಪೃಷ್ಟಶ್ಚೇತ್ತಾಂ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಂ ಕಿಂ ಬ್ರವೀಷೀತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೇನಾನೂಕ್ತವಾನೇವಮೇಷಃ ॥ ೧೨ ॥

ದಂಡೇನಾಸ್ಯೈಸ್ತಾಡಿತಃ ಕುಂಡಲೀವ ಸ್ಥಾ ಧಾತೋರ್ಯದ್ವಜ್ ಲುಗಂತಸ್ಯ ರೂಪಮ್ ।
ಶತ್ರಂತಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಧವಾಕ್ಯೇ ಸ ತಾಸ್ಥತ್ತಸ್ಯೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಾದಿನಂ ಪೃಚ್ಛತಿ ಸ್ಮ ॥ ೧೨ ॥

ಏತದ್ಧಾತೋಃ ಕಿಂ ಯಙಂಚತಸ್ಯ ರೂಪಂ ಬ್ರೂಹೀತ್ಯುಕ್ತೇ ಚಿಂತಯನ್ನರ್ಧಯಾಮೇ ।
ತತ್ರತ್ಯಾನಾಂ ದೇಶಿಕೋ ಮಾಯಿಭಿಕ್ಷುಸ್ತೂಷ್ಣೀಮಾಸೀದುತ್ತರೇಽಭಾಸಮಾನೇ ॥ ೧೪ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಂ ದೇಶಿಕಃ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಃ ಪ್ರಾಗಜ್ಞಾತಂ ಕೌಶಲಂ ಶಾಬ್ದಭಾಷ್ಯೇ ।
ಪ್ರಾಚೀನಾಖ್ಯಾಂ ತಾಂ ಮಹಾಭಾಷ್ಯಪೂರ್ವಾಂ ಪ್ರಾದಾದಸ್ಮೈ ಪಶ್ಯತಾಂ ಪಂಡಿತಾನಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತಂಜಾಪುರ್ಯಾಮನ್ಯದಾ ಶುಲ್ಬಸೂತ್ರಂ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾರಂ ವಾವದೂಕಂ ಜಯಂತಮ್ ।
ರಾಜ್ಞೋ ವಿದ್ವಾನ್ಯಜ್ಞನಾರಾಯಣೇಜ್ಯಾ
ಶೀಲೋತ್ತಂಸಸ್ತಂ ನನಂದಾತಿಮಾತ್ರಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಕಾಲೇಽನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಾಕತಾಲೀಯಶಬ್ದೇ
ಜೇತಾರಂ ತಂ ಯಾಯಜೂಕಾನ್ಕವೀಂದ್ರಾನ್ ।
ತಸ್ಯಾಂ ಪುರ್ಯಾಂ ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕನೇ ಚ
ಪ್ರೌಢಂ ಮೇನೇ ಯಜ್ಞನಾರಾಯಣಸ್ತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವಿದ್ಯೋದ್ಯೋಗಾದ್ವಾಸರಾನ್ ಯಾಪಯಂತಂ
ಪ್ರಾಪ್ತೌನ್ನತ್ಯಂ ಪಾತಕಂ ನಿರ್ಧನತ್ವಮ್ ।
ಅತ್ಯಾಸನ್ನಶ್ರೀನಿದಾನೇಂದಿರೇಶ
ಧ್ಯಾನೋಪಾಯಂ ಬುದ್ಧಿವಾರ್ಧಿಂ ಸಿಷೇವೇ ॥ ೧೮ ॥

ಅಬ್ದಸ್ಯೈಕಂ ವತ್ಸ್ಯತೋ ನಾಸ್ಯ ನವ್ಯಂ ಸ್ಥೂಲಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಸಂತತಂ ಚಾಲ್ಪಮೌಲ್ಯಮ್ ।
ನವ್ಯಂ ವಸ್ತ್ರಂ ನೈವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಕದಾಪಿ ಕ್ಷೌಮೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾ ಕಥಾಽಕಿಂಚನಸ್ಯ ॥ ೧೯ ॥

ತೈಲಾಭ್ಯಂಗಂ ವತ್ಸರಸ್ಯೈಕವಾರಂ ನೈತಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಪ್ರಾಜ್ಯಮಾಜ್ಯಂ ಕಥಂ ಸ್ಯಾತ್ ।
ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮೇ ನಾಧಿಕಾರೀ ಕಥಂ ಸ್ಯಾತ್ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮೇಜ್ಯಾಂತಸಂಸ್ಥಾಧಿಕಾರೀ ॥ ೨೦ ॥

ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಲಭ್ಯತೇ ನಾಸ್ಯ ಭಕ್ತಂ ಲಬ್ಧಂ ಚೇತ್ತದ್ಭುಜ್ಯತೇ ಹಂತ ಭೂಮೌ ।
ಪತ್ರಾಭಾವಾದೇಕದಾ ನಾರ್ಥಿತೇಽಪಿ ಕ್ಷುದ್ಬಾಧಾಯಾಃ ಶಾಂತಿಮೇವಾಲಭಿಷ್ಟ ॥ ೨೧ ॥

ಛಿನ್ನೇ ವಸ್ತ್ರೇ ಭಿನ್ನಪಾನೀಯಪಾತ್ರೇ ಜೀರ್ಣಸ್ಥಲ್ಯಾಂ ದಸ್ಯುಭಿರ್ನೀಯಮಾನೇ ।
ಪ್ರಾಗಾಕೃಷ್ಟಂ ಭಾವಿ ಕೌಪೀನಮಸ್ಯ ಛಾಗೇ ಯಾಗೇ ಪ್ರಾಗಿವಾಭೂತ್ ಪ್ರಯಾಜಃ ॥ ೨೨ ॥

ವಿಷ್ಣೋರೇಕೋ ವಾಸರೋ ವರ್ಧಮಾನೇಽ
ಲೋಕೇ ಕ್ಲೃಪ್ತಃ ಪಂಚಷಾಸ್ತಸ್ಯ ಗೇಹೇ ।
ಇಷ್ಟೌ ಪಂಚೈವೋದಿತಾಸ್ತೇ ಪ್ರಯಾಜಾ-
ಶ್ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯೇಷ್ವೇಧಮಾನಾ ನವಾಸನ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪಶ್ಚಾಲ್ಲಬ್ಧಾ ಯಾದೃಶೀ ಶ್ರೀಸ್ತದೀಯೈಃ ತಸ್ಯಾಃ ಸಾಮ್ಯಂ ಲಭ್ಯತೇ ಚೇತ್ಕಯಾಚಿತ್ ।
ಅಷ್ಟೈತಸ್ಯಾಽಸಂಪದೋ ನೋಪಮಾಸು ಲಬ್ಧಂ ಲೋಕೇ ಸಮ್ಯಗಾಲೋಚಿತೇಽಪಿ ॥ ೨೪ ॥

ಏವಂ ಚೇದಪ್ಯಾದರಾದ್ ಭೋಕ್ತೃಚಿಹ್ನಂ
ಸಂಧಾರ್ಯಾರ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮುಖ್ಯಾದಜಸ್ರಮ್ ।
ಹರ್ಷಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಹ್ಯಾತ್ಮಧರ್ಮಾನುರೂಪಾ
ಪತ್ನ್ಯಾಕಾರಸ್ಪರ್ಶನಾಲಾಪಜಾತಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ದೃಷ್ಟಸ್ವಪ್ನಃ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರೋಽಥ ವಿದ್ಯಾ-
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾರ್ಹಂ ತಂ ಪಯೋಧಿಂ ಗುಣೌಘೈಃ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿದ್ಯಾಸಂಪ್ರದಾಯಂ ಸ ಗೋಪ್ತುಂ
ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸ ಧೀರಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಕ್ವಾಹಂ ನ್ಯಾಸಃ ಕುತ್ರ ವಾ ವೇದವಿದ್ಯಾ-
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ತೇ ಕ್ವಾಪಿ ವಿದ್ಯಾಽಹಮಾರ್ಯ ।
ಪಾರಂ ಸಿಂಧೋರ್ಭಾರಮೂಢ್ವಾ ವಿವೇಕೀ
ಗಂತುಂ ಯತ್ನಂ ಕೋ ಜನಸ್ಸಂತನೋತಿ ॥ ೨೭ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತಂ ಪ್ರಾಹ ನಾವೋ ಹಿ ಬಹ್ವ್ಯಃ
ಶಾಂತಿರ್ದಾಂತಿರ್ಧೀರತೋದಾರತಾ ಚ ।
ಕೇತುಸ್ತಾಸಾಂ ಮತ್ಪ್ರಸಾದೋ ಗರೀಯಾನ್
ವಿದ್ಯಂತೇ ಕಿಂ ದುರ್ಘಟಂ ಸಿಂಧುಯಾನೇ ॥ ೨೮ ॥

ಏಕಾಂತೇ ತೈರ್ಬೋಧಿತಃ ಪ್ರತ್ಯವಾದೀತ್
ಬಾಲಾ ಭಾರ್ಯಾ ಬಾಲಕೋ ನೋಪನೀತಃ ।
ಬಾಲಶ್ಚಾಹಂ ನಾಶ್ರಮೇ ಮೇಽಸ್ತಿ ವಾಂಛಾ
ನಿರ್ಬಂಧಶ್ಚೇನ್ನಿರ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನೂನಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಶ್ರೇಯೋಽತೀತೇ ಕೀದೃಶೋಽತ್ರಾನುರಾಗಃ
ಕಾ ವಾ ಭಾರ್ಯಾ ಜಾನತೋ ನಂದನಃ ಕಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಸಂಪರ್ಕೋ ದುಃಖದಾಯ್ಯೇವ ನೂನಂ
ದೃಷ್ಟಾಂತೋಽಸ್ಮಿನ್ವಾಲಿಧರ್ಮಾತ್ಮಜಾದ್ಯಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅಕ್ಷ್ಣಾ ಕಾಣಂ ಕರ್ಣಪರ್ಯಂತನೇತ್ರಂ
ಲೋಭಾಗಾರಂ ಸಂತತೌದಾರ್ಯಭಾಜಮ್ ।
ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸಾವರ್ಜಿತಂ ಯಾಯಜೂಕಂ
ದುಷ್ಟಾಚಾರಂ ಸಾಧುಕರ್ಮಾಚರಂತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಕ್ರೂರಂ ಶಾಂತಂ ರಾಗಶೀಲಂ ವಿರಕ್ತಂ ಮತ್ತಂ ಮುಗ್ಧಂ ವೃದ್ಧಿಮಂತಂ ಯುವಾನಮ್ ।
ದುಷ್ಟಂ ಸಾಧುಂ ದುರ್ವಿನೀತಂ ವಿನೀತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಾತೀತಂ ಲಕ್ಷಣೌಘೈರುಪೇತಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಓಂಕಾರಾಜ್ಞಂ ಸಾಂಗಸರ್ವಾಗಮಜ್ಞಂ ವೈರಾಗಾರಂ ವರ್ಧಿತಸ್ನಿಗ್ಧಭಾವಮ್ ।
ಅಜ್ಞೋತ್ತಂಸಂ ಜ್ಞಾನಿನಾಮಗ್ರಗಣ್ಯಂ ವ್ಯಕ್ತಾಕೂತಂ ಲಬ್ಧಗಂಭೀರಭಾವಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಗತ್ವಾಗಮ್ಯಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾಪ್ಯಪೂಜ್ಯಂ ಸೋಢ್ವಾ ಮಾನಂ ತೇನ ಚಾದಾಯ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ನಾಲಂಬುದ್ಧಿರ್ದೀಯಮಾನೇಽಪಿ ತಾಸಾಂ ಜಾತಾತ್ಮಾನಂ ಕ್ಲೇಶಯಿತ್ವಾಪಿ ನೂನಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಂಪದೋ ನೈವ ಯುಕ್ತಾ
ವ್ಯಾಸಂಗೇ ತೇ ಮಜ್ಜತೋ ಗೇಹಜಾತೇ ।
ತಸ್ಮಾದಾಶಾಂ ಮುಂಚ ತಸ್ಯಾಂ ತರುಣ್ಯಾಂ
ಶೀಘ್ರಂ ಕುರ್ಯಾ ಬಾಲಮಂಗೋಪನೀತಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾಽಶೃಣ್ವನ್ನೇವಮುಕ್ತಂ ಗುರೂಣಾಂ
ಗತ್ವಾಽಯಾಸೀದೇಷ ಚಿಂತಾಂ ದುರಂತಾಮ್ ।
ನಿರ್ಯಾಯಾದಿತ್ಯೇಷ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತಾವತ್
ಮರ್ತ್ಯೈರಾಪ್ತೈ ರಕ್ಷತಿ ಸ್ಮೈನಮೇಷಃ ॥ ೩೬ ॥

ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಶ್ಚೇಲ್ಲಭ್ಯತೇ ಸಂಯಮಿತ್ವಂ
ಗಚ್ಛಾಮಶ್ಚೇತ್ತೇಽಧುನಾ ಮಾಂ ಶಪೇರನ್ ।
ಸ್ಥಾತುಂ ಶಕ್ಯಂ ನೈವ ಗಂತುಂ ಚ ಶಕ್ಯಂ
ಕುರ್ಮಃ ಕಿಂ ವೇತ್ಯಾತ್ಮನಾಽಧ್ಯಾಯದಿತ್ಥಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಹೃತ್ಕರ್ಣಶಲ್ಯಂ
ಕಾಂತೋದಂತಂ ಸಾ ಸರಸ್ವತ್ಯುದಗ್ರೈಃ ।
ಅಶ್ರುವ್ಯೂಹೈಃ ಪ್ರೋಕ್ಷತೀವಾತ್ಮಹವ್ಯಂ
ಪೂತಂ ದಾತುಂ ತದ್ವಿಯೋಗಾನಲಾಯ ॥ ೩೮ ॥

ತಸ್ಯಾಂ ರಾತ್ರ್ಯಾಮಂತ್ಯಯಾಮಾರ್ಧಭಾಗೇ
ಕಾಂಚಿದ್ದೇವೀಂ ಕಾಂಚಿಕಾಽಽಲಕ್ಷ್ಯನೀವೀಮ್ ।
ಶಯ್ಯೋಪಾಂತೇ ಶಾರದಾಂಭೋಜನೇತ್ರಾ-
ಮಧ್ಯಾಸೀನಾಂ ವಿಸ್ಮಿತಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸ್ಮ ॥ ೩೯ ॥

ಕೈಷಾ ಯೋಷಾ ಕಾಂಚನಾನರ್ಘ್ಯಭೂಷಾ
ದೋಷಾಧೀಶಾನಾನನಾ ಚಾರುವೇಷಾ ।
ದೋಷಾತೀತಾ ಸಾಂದ್ರಧಮ್ಮಿಲ್ಲದೋಷಾ
ಭಾಷಾದೇವೀ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನೀಷಾ ॥ ೪೦ ॥

ಯದ್ವಾ ನಾರೀ ಕಿನ್ನರೀ ವೋರಗೀ ವಾ
ದೇವಸ್ತ್ರೀ ವಾ ಹಂತ ಯಾ ಕಾಚಿದಸ್ತು ।
ಕಸ್ಮಾದೇಷಾಽಭ್ಯಾಗತಾ ಮತ್ಸಮೀಪಂ
ಪ್ರೋವಾಚೈಷಾ ಚಿಂತಯಂತಂ ತಮಿತ್ಥಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಕಾನೀನೋಽಸೌ ಕನ್ಯಕಾಭಾವಮಾದಾ-
ದ್ಭೋಗ್ಯಾಯಾ ಮೇ ಸಂತತಂ ಪಂಡಿತಾನಾಮ್ ।
ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತಾಽಽನಂದತೀರ್ಥಪ್ರಿಯಾಽಹಂ
ವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಂ ವಿದ್ವದಾದ್ಯ ॥ ೪೨ ॥

ಬಾಲಾಮೇನಾಮೇಧಯಾಮಾಸ ಮಧ್ವೋ
ಭಾಷ್ಯಕ್ಷೀರಾದ್ ವ್ಯಾಸವಾಕ್ಯಾಮಧೇನೋಃ ।
ಅಕ್ಷೋಭ್ಯಶ್ರೀಪಾದಶಿಷ್ಯಾಗ್ರಗಣ್ಯೈಃ
ಪ್ರೌಢೋತ್ತಂಸೈಃ ಪ್ರಾಪಿತಂ ಯೌವನಂ ಮೇ ॥ ೪೩ ॥

ಉರ್ವೀ ಸರ್ವಾ ಯೇನ ರಾಜನ್ವತೀತ್ವಂ
ರಾಜ್ಞಾ ಹಂತ ಪ್ರಾಪ ಯತ್ಪಾದಭಾಜಾ ।
ತೇಷಾಂ ವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯರಾಜೇಶ್ವರಾಣಾಂ
ಸಂಗೃಹ್ಯಾಹಂ ಪಾಣಿಮದ್ಧಾ ಸಮಿದ್ಧಾ ॥ ೪೪ ॥

ಆಕಲ್ಪಂ ಮೇಽಕಲ್ಪಯಜ್ಜೀವನೇಚ್ಛೋ-
ರ್ವಾಸಂ ವಲ್ಲ್ಯಾಸ್ತರ್ಕನಾಟ್ಯೋತ್ಸುಕಾಯಾಃ ।
ಸೌಧಾಯಾನ್ಯಾಯಾಮೃತಾದ್ ವೃದ್ಧಿಮತ್ಯಾ-
ಸ್ತಾತ್ಪರ್ಯಾದ್ಯಾ ಚಂದ್ರಿಕಾಖ್ಯಾ ಸ ತಸ್ಯಾಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ವಿಖ್ಯಾತೋ ಯಃ ಶ್ರೀಜಯೀಂದ್ರವ್ರತೀಂದ್ರಸ್ಸಖ್ಯಾ
ಲಬ್ಧ್ವಾ ಸಾಧುಕೀರ್ತಿಂ ಮಯೋರ್ವ್ಯಾಮ್ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾವ್ಯಾಜಾದಾಲವಾಲಂ ವ್ಯತಾನೀ-
ತ್ತಸ್ಯಾ ವಲ್ಲ್ಯಾ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಾಮೃತಸ್ಯ ॥ ೪೬ ॥

ಚಿತ್ರೈರ್ವರ್ಣ್ಯೈಃ ಶೋಭಿತಂ ಶ್ಲಾಘಿತಾರ್ಥಂ
ವ್ಯಾಪ್ತಂ ದೇಶೇ ಕ್ಷೌಮವಾಸೋಽತಿನೂತ್ನಮ್ ।
ಪ್ರಾಯಚ್ಛನ್ಮೇ ಕಂಟಕೋದ್ಧಾರದಂಭಾ-
ದಾಚಂದ್ರಾರ್ಕಸ್ಥಾಯಿಚಾರುಪ್ರಭಾವಃ ॥ ೪೭ ॥

ಭೂಷಾಪೇಟೀಂ ತತ್ವಮಾಣಿಕ್ಯಪೇಟ್ಯಾ ಮುಕ್ತಾಭೂಷಾಂ ನ್ಯಾಯಮುಕ್ತಾಸ್ರಜಾ ಮೇ ।
ಯದ್ವತ್ ಕ್ಲೃಪ್ತಂ ಭೂಷಣತ್ವೇನ ವಧ್ವಾಸ್ತತ್ತದ್ ಗ್ರಂಥೈರಾತನಿಷ್ಟಾತುಲಶ್ರೀಃ ॥ ೪೮ ॥

ವಾದೇ ನಿತ್ಯಂ ವೈರಿವಿದ್ವಜ್ಜಯಶ್ರೀ ರಾಜಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರಾಪಿತಾ ಮಾಂ ತಯೇತಿ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾವ್ಯಾಜಾತ್ತರ್ಕನೃತ್ತಸ್ಯ ಮಹ್ಯಂ ರಂಗಸ್ಥಾನಂ ನಿರ್ಮಮೇ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಃ ॥ ೪೯ ॥

ವ್ಯಾಸೇನೋಕ್ತಂ ವ್ಯಾಕರೋದ್ಯದ್ದ್ವಿತೀಯ
ಸ್ಕಂಧಂ ಪ್ರಾಯೋ ದುರ್ಗಮೈಕಾದಶಂ ಚ ।
ಮೌಲೇರಗ್ರೇ ಮೌಕ್ತಿಕಂ ತನ್ಮಮಾಸೀ-
ನ್ಮಾರ್ಗಾರಾಮಂ ನಾಟಕಂ ಚಿತ್ರಗದ್ಯಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಸರ್ವಂ ವ್ಯರ್ಥಂ ಭಾತಿ ಮೇ ಜೀವನಾಡ್ಯಾ-
ಶ್ಛಿನ್ನೇ ಮೂಲೇ ಚಂದ್ರಿಕಾಸೌಧವಲ್ಲ್ಯಾಃ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾತ್ತ್ವಂ ಮಾಽಕರೋ ರೂಢಮೂಲಾಂ
ಧರ್ಮೀ ನೋ ಚೇದ್ಧರ್ಮಚಿಂತಾ ಕ್ವ ದೃಷ್ಟಾ ॥ ೫೧ ॥

ಜಾನೀಹಿ ತ್ವಂ ವೆಂಕಟಾರ್ಯ ತ್ವದಾರ್ಯೇ
ವಾಸೋ ಯನ್ಮೇ ವತ್ಸರದ್ವಂದ್ವಮೇವ ।
ತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಲಬ್ಧವರ್ಣೋ ನ ಚಾಸ್ತೇ
ವಿದ್ವತ್ಸಂಘೇ ನೈವ ಭಾವೀ ತ್ವದನ್ಯಃ ॥ ೫೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಾರ್ಚಾ ಪೂಜ್ಯತೇ ಯೇನ ತಸ್ಮಿನ್
ವಾಸಂ ಯನ್ಮೇಽಕಲ್ಪಯದ್ವ್ಯಾಸದೇವಃ ।
ಕರ್ಮಂದೀಂದ್ರೈರೇವ ಪೂಜಾಪಿ ಕ್ಲೃಪ್ತಾ
ತಸ್ಮಾತ್ತಾಸಹಂ ತೇಷು ನಿತ್ಯಂ ವಸಾಮಿ ॥ ೫೩ ॥

ತಸ್ಮಾದಂಗೀಕೃತ್ಯ ಕರ್ಮಂದಿಭಾವಂ
ರಾಜಾ ವಿದ್ಯಾರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಭವ ತ್ವಮ್ ।
ನೋ ಚೇಲ್ಲುಂಪೇನ್ನಿತ್ಯವಾಚಾಂ ವಿಚಾರೈಃ
ಸಾಕಂ ಲೋಕೇ ವೈಷ್ಣವಃ ಸಂಪ್ರದಾಯಃ ॥ ೫೪ ॥

ಉತ್ಸೂತ್ರತ್ವಂ ಕೇವಲಂ ನಾದ್ಯಪಕ್ಷೇ ನ್ಯಾಯೌಘಾನಾಂ ಕಿಂ ತು ತತ್ಪುಸ್ತಕಾನಾಮ್ ।
ರಕ್ಷಾಭಾವಾದ್ಭಕ್ಷಣಾನ್ಮೂಷಿಕಾಣಾಂ ಮಾಯಾವಾದಿಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಗುಣಾನಾಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ಆದ್ಯೇ ತಂತ್ರೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಯಾಂ ವಿಚಾರಸ್ತತ್ರೈವ ಸ್ಯಾತ್ಕರ್ಮಣಾಂ ನಿರ್ಣಯೋಽಪಿ ।
ಕಿಂಚಾತ್ರೈವ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಾಂ ಸುಧಾಖ್ಯಾಂ ಭಾಷ್ಯಾರಂಭಂ ಶಾಬ್ದಿಕಾ ಏವ ಕುರ್ಯುಃ ॥ ೫೬ ॥

ವಕ್ತೀ ವಿಷ್ಣೋರುತ್ತಮತ್ವಂ ಕಥಾ ಯಾ ಭೂಪಾಲಾನಾಂ ಭಾತಿ ವಿದ್ವತ್ಸಭಾಯಾಮ್ ।
ಶಕ್ತೇರ್ಭಾನೋಃ ಶಕ್ತಿಪಾಣೇರ್ಗಣೇಶಃ ಶಕ್ರಾದೀನಾಂ ಧೂರ್ಜಟೇರ್ವಾ ತದಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೫೭ ॥

ಛಾತ್ರಾಗಾರಂ ಶಶ್ವದೇಕಪ್ರಕಾರಂ ವೇದೋದ್ಘೋಷೈರ್ವೈದಿಕಾನಾಮುದಾರಮ್ ।
ಗೋಮಾಯೂನಾಂ ಜಲ್ಪಕಾನಾಮಜಸ್ರಂ ಕಾರಾಗಾರಂ ಸರ್ವದೇಶೇ ತದಾನೀಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಬೃಂದಾನೀವ ಕ್ಷ್ಮಾಧರಾಣಾಂ ತದಾನೀಂ
ಹೇತ್ಯಾ ಜಿಷ್ಣೋಶ್ಛಿನ್ನಪತ್ರಾಣಿ ಕೀಟ್ಯೈಃ ।
ವೇದಾಂತಾನಾಂ ಪುಸ್ತಕಾನ್ಯಾರ್ಯಲೋಕೇ
ಪರ್ಣೋಽಜ್ಞಾನಿ ಸ್ಯುರ್ಮಹಾಪಾತಕಾನಾಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ಆಚಾರ್ಯಾಣಾಂ ಕರ್ಮಠಾನಾಂ ಮಠಾನಾಂ
ವೇದ್ಯಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ತತ್ತ್ವಮಿಥ್ಯಾತ್ವವಾದಃ ।
ಮರ್ತ್ಯಾಭಾವಾದ್ವಾಸನಾ ವಾಶಿತಾನಾಂ
ತತ್ರತ್ಯಾನಾಮಂಡಜಾನಾಂ ತದಾನೀಮ್ ॥ ೬೦ ॥

ದೇವಾಗಾರಂ ದೇಶಿಕಾನಾಂ ಪ್ರದೀಪ
ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾದೀಪ್ಯಮಾನಂ ತದಾ ತು ।
ಸೂರ್ಯಾಲೋಕಂ ಸಂಶ್ರಿತೋಲೂಕಲೋಕಂ
ಸೂರ್ಯಾಲೋಕೇ ನೋಜ್ಝಿತಂ ನೋ ಲಭೇತ ॥ ೬೧ ॥

ಹಂತೇದಾನೀಂ ದೇವತಾಯಾ ಗುರೂಣಾಮರ್ಚಾಗಾರಂ ಗುಗ್ಗುಲುವ್ಯೂಹಧೂಮೈಃ ।
ದೀಪ್ರೈರ್ದಿಪ್ತೈರ್ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ತದಾನೀಂ ನಿತ್ಯಾಸಕ್ತಾಲಾತಭೂತಾಸ್ಯದೀಪ್ತೈಃ ॥ ೬೨ ॥

ಉಲ್ಲೋಚಾನಾಮುನ್ನತಾನಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣೈ-
ರ್ಧೂಲೀವೃಂದೈರ್ಧೂಸರಾ ಕೇತಕಾನಾಮ್ ।
ವೇದೀ ಸ್ಯಾತ್ತದ್ದೇವತಾಮಂದಿರಾಣಾಂ
ರಥ್ಯಾಧೂಲೀಧೂಮ್ರವರ್ಣಾ ತದಾನೀಮ್ ॥ ೬೩ ॥

ನೇದಾನೀಮೇತಾದೃಶಃ ಸಂಪ್ರಮೋದಃ ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಂ ಯಾದೃಶಃ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಚೇತ್ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾ ತ್ವಾಂ ನ ತ್ಯಜಾಮಿ ಕ್ಷಣಂ ವಾ ಸ್ವಪ್ನೇ ವಾಹಂ ನ ಸ್ಮರಾಮ್ಯನ್ಯಭಿಕ್ಷೋಃ ॥ ೬೪ ॥

ವಿದ್ಯಾಯತ್ತಂ ತೇ ಯತಿತ್ವಂ ನ ಶಕ್ಯಂ
ತ್ಯಕ್ತುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತ್ವದ್ವಶತ್ವಂ ಮಮಾಪಿ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ಮಂತ್ರಮಸ್ಯೋಪದಿಶ್ಯ
ಸ್ವೀಯಂ ದೇವೀ ಪಶ್ಯತೋಽಂತರ್ದಧೇಽದ್ಧಾ ॥ ೬೫ ॥

ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ಬೋಧಿತಸ್ಸಾಧಕೈಸ್ತೈಃ ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಂ ಬಾಧಕೈರನ್ಯಥಾತ್ವೇ ।
ಸ್ಮಾರಂ ಸ್ಮಾರಂ ದೇವತೋಕ್ತಂ ಚ ವಿದ್ವಾನುದ್ಯುಂಕ್ತೇ ಸ್ಮ ಸ್ವಾತ್ಮಜಸ್ಯೋಪನೀತೌ ॥ ೬೬ ॥

ಸೋಮಾದಿಭ್ಯೋ ದೇವತಾಭ್ಯಃ ಪ್ರದಾನಂ
ಪುತ್ರಸ್ಯೈತನ್ಮುಖ್ಯಮೇವಂವಿಧಸ್ಯ ।
ಲೋಕೇ ಗೌಣಂ ನೂನಮಿತ್ಥಂ ವದಂತಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೋ ವಾ ನಾಶ್ರು ಸರ್ವೋ ಮುಮೋಚ ॥ ೬೭ ॥

ಸಂನ್ಯಾಸಶ್ಚೇದ್ದೀಯತೇಽತ್ರೈವ ಮೋಹಾ-
ದ್ಭಾರ್ಯಾ ಕುರ್ಯಾತ್ಸಾಹಸಂ ತಸ್ಯ ನೂನಮ್ ।
ಇತ್ಯಾಲೋಚ್ಯ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರೋಽಥ ಯೋಗೀ
ಸಾಕಂ ಪ್ರಾಯಾತ್ತೇನ ತಂಜಾಪುರೀಂ ಸಃ ॥ ೬೮ ॥

ಆಶಾಪಾಶೇ ವೈರಜಾ ಹೋಮಸಂಸ್ಥಾ ಸಂಸ್ಥಾ ಕೇ ಸತ್ಯೇಷ ನಿಘ್ನಂಸ್ತಮಾಂಸಿ ।
ಸ್ನಾತಸ್ಸಿಂಧೋರುದ್ಗತೋ ದೀಧಿತೀನಾಂ ಧಾಮೇವಾಯಂ ಭಾತಿ ರಕ್ತಾಂಶುಕಶ್ರೀಃ ॥ ೬೯ ॥

ಲಗ್ನೇ ಲಗ್ನಗುಣೇ ನಿಲಿಂಪಗುರುಣಾ ದೃಷ್ಟೇ ವಿಮೃಷ್ಟೇ ದ್ವಿಜೈಃ
ಏನಂ ಸಮ್ಮದಭಾಗಧೀಹಿ ಭಗವೋ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯುದೀರ್ಯ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಆಲೋಕ್ಯೋಪದಿದೇಶ ದೇಶಿಕವರಸ್ತಸ್ಮೈ ಸ ತಾರಂ ಪುರಾ
ಸ್ವಪ್ನೇ ಸ್ವಪ್ನದುರಾಪವೈಭವನಿಧಿರ್ಲಬ್ಧಾಂ ದದೌ ಚಾಭಿಧಾಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ತಸ್ಯ ನಾಮ ಸ ದದೇ ಸದಾಶಿಷಾ ರಾಜರಾಜ ಇವ ರಾಜಿತಃ ಶ್ರಿಯಾ ।
ರಾಮಭದ್ರ ಇವ ಭದ್ರಭಾಜನಂ ತತ್ಕೃಪೇವ ಜಗತಾಂ ಹಿತೇ ರತಃ ॥ ೭೧ ॥

ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರವದಯಂ ತಪಸ್ಯಯಾ ಶ್ರೀಜಯೀಂದ್ರ ಇವ ಕೀರ್ತಿಸಂಪದಾ ।
ವಿಶ್ರುತೋಽಹಮಿವ ವಾದಸಂಗರೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಟ್ ಸಮೇಧತಾಮ್ ॥ ೭೨ ॥

ಮಂತ್ರೈಃ ಪೂತೈರ್ವಾರಿಜಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಸೂನೈರ್ಮುಕ್ತಾಮುಖ್ಯೈ ರತ್ನಜಾಲೈರುಪೇತೈಃ ।
ವಾರ್ಭಿಃ ಶಂಖಾಪೂರಿತೈಃ ಸೋಽಭಿಷಿಚ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ವಿದ್ಯಾರಾಜ್ಯರಾಜಂ ವಿತೇನೇ ॥ ೭೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಾರ್ಚಾಂ ವ್ಯಾಸದೇವೋಪಲೌ ದ್ವೌ ಶಾಸ್ತ್ರೌಘಾನಾಂ ಪುಸ್ತಕಂ ಚಾಮರೇ ಚ ।
ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರಂ ಸ್ವರ್ಣಯಾನಂ ಸವಾದ್ಯಂ ಪ್ರಾದಾದಸ್ಮೈ ರಾಜಚಿಹ್ನಂ ಸ ಸರ್ವಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಆಚಾರ್ಯೇ ರಾಜಮಾನಾ ಶ್ರುತಿಶಿಖರಕಲಾರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸುಧೀಂದ್ರೇ
ಮುಕ್ತ್ವಾ ತಂ ತುಂಗಭದ್ರಾತಟಭುವಿ ಗುರುಭಿರ್ಭ್ರಾಜಮಾನಂ ತಪೋಭಿಃ ।
ರಾಜಂತಂ ಕುಂಭಘೋಣೇ ರಘುಪತಿಚರಣಾ ಸೇವನಾಸಕ್ತಚಿತ್ತಂ
ವಿದ್ವಾಂಸಂ ವರ್ಧಮಾನಂ ಗುಣಗಣಜಲಧಿಂ ಸಂಶ್ರಿತಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋಽದ್ಯ ಷಷ್ಠೋಽಭವತ್ ॥ ೭೬ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಪ್ರಸ್ಥಾನದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗವು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ದ್ಯುಪರೀಯಾತ್ರಾ ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣದೇವನಗರಯಾತ್ರೆ, ಮಣಿಶೃಂಗಗತದುರ್ಗಾವಂದನೆ, ಸಕಲವೇದಾಂತಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರವಚನ, ಕಮಲಾಲಯಪುಷ್ಕರಿಣೀಯಾತ್ರೆ, ಕಾವೇರಿಸಮುದ್ರಸುಗಮಯಾತ್ರೆ, ಸಂಗಮಸ್ನಾನವರ್ಣನೆ, ಮನ್ನಾರುಗುಡಿಯಾತ್ರೆ, ರಾಜಗೋಪಾಲಸ್ತುತಿ, ರಾಮಸೇತುಯಾತ್ರೆ, ಸಮುದ್ರವರ್ಣನೆ, ರಾಮಸೇತುವರ್ಣನೆ, ಸೇತುಸ್ನಾನವರ್ಣನೆ, ವನಶೈಲಯಾತ್ರೆ, ಅನಂತಶಯನ ಮತ್ತು ಜನಾರ್ದನಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆ, ಮಧುರಾಯಾತ್ರೆ, ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆ, ಶ್ರೀರಂಗನಾಥವರ್ಣನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

* * *

ಸ ಕದಾಚಿದಾದೃತಮನಾ ಹರೇಃ ಸ್ಥಲಾನ್ಯ-
ಖಿಲಾನಿ ಪುಣ್ಯಸರಸೀಶ್ಚ ವೈಷ್ಣವೀಃ ।
ಅವಲೋಕಿತುಂ ಯತಿವರೋ ಧೃತವ್ರತಃ
ಪ್ರಥಮಂ ಸುರಪ್ರಭುದಿಶಂ ಪ್ರತಸ್ಥಿವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಅನಮನ್ನಮಜ್ಜನಮನೋವಿನೋದನಂ ದ್ಯುಪುರೀಶಮೀಶಮಘರಾಶಿಭಂಜನೇ ।
ಅಗಮತ್ತತೋ ನಿಗಮಗೀತಸದ್ವ್ರತಃ ಪರಿಪೂರ್ಣದೇವನಗರಂ ಗುಣಾಕರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಥ ಲೋಕಮಾತರಮವಂದತೇಂದಿರಾಮನವದ್ಯಹೃದ್ಯಮಣಿಶೃಂಗಮಂದಿರಾಮ್ ।
ವದನೇನ ಕಾಂತಿಸದನೇನ ಪುಷ್ಣತೀಂ ನಮತೋ ನಿರಸ್ತಮಮತೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೩ ॥

ಗುರುಪೂರ್ಣಬೋಧಮತಸಿಂಧುಚಂದ್ರಮಾ ಯತಿರಾಡುಪಾದಿಶದಗಾಧಮೇಧಸಾಮ್ ।
ಅಥ ಮಾನಪದ್ಧತಿಪುರಃಸರಂ ಕೃತೀ ನಿಜದರ್ಶನಂ ನಿಖಿಲಸಂಪದಾಂ ಪದಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕಮಲಾಲಯೇ ಕಮಲಯಾ ಕಟಾಕ್ಷಿತೋ
ಯಮಿರಾಡವಾಪ ಯಮರಾಡಪಾಯದಮ್ ।
ಪ್ರಣಿನಂ ಸುರರ್ಧಮಹಿಲಂ ಕೃಪೋರ್ಮಿಲಂ
ಸರಲಂ ಶ್ರಿತೇಷು ಗರಲಂ ಖಲೇಽಖಿಲೇ ॥ ೫ ॥

ಸ ತತಃ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸತತಾದಿನಿಸ್ಸ್ವನೋ ಧಿಷಣಾಭಿನಂದಿಧಿಷಣೋ ಧೃತೇಷಣಃ ।
ಸಮಗಾದಗಾಧಪಯಸಾ ಪಯೋಧಿನಾ ಸಹ ಸಂಗಮಂ ಸಪದಿ ಸಹ್ಯಜನ್ಮನಃ ॥ ೬ ॥

ಇಹ ದಾತುಮಸ್ಯ ಯತಿಪುಂಗವಸ್ಯ ಸಾ
ಮಹನೀಯರತ್ನಮಥ ರತ್ನಗರ್ಭಯಾ ।
ಧೃತಮಂತರಾಪ್ತುಮುದಿತಾದರಾ ಭುವೋ
ವಿವರಂ ವಿವೇಶ ವಿವಶೇವ ಸಂಭ್ರಮಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಅವಗಾಹ್ಯ ಸಹ್ಯತನಯಾಸರತ್ತ್ವತೋರ್ವಿಮಲೇ ಚಿರಂ ವ್ಯತಿಕರೇ ವ್ಯರಾಜತ ।
ಹೃದಿ ಭಾವಿತೋ ಹರಿರಿವೋದಿತಸ್ತಯಾ ಸರಿದೀಶದರ್ಶನಧೃತಾನುಸಂಮದಃ ॥ ೮ ॥

ಅಧಿರುಹ್ಯ ತೀರಮವಿಷಹ್ಯತೇಜಸಾಂ ನಿಲಯಂ ಕೃತಾಘವಿಲಯಂ ಕೃಪಾಲಯಮ್ ।
ಕಲಯನ್ನುವಾಸ ದಲಯಂತಮಾಪದಂ ಮುರಹಾರಿಣಂ ಮುನಿವರೋ ಹೃದಂತರೇ ॥ ೯ ॥

ಹೃದಿ ಬದ್ಧಶುದ್ಧಿಭಿರುದಾರಬುದ್ಧಿಭಿಃ
ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಸಿದ್ಧಜನಗರ್ವಸಿದ್ಧಿಭಿಃ ।
ಪರಿತೋ ವೃತಃ ಪರಿಜನೈರುಪೇಯಿವಾನ್
ಸ ತು ಚಂಪಕಾಧಿಪಪುರಂ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸ ದದರ್ಶ ದೇವಮನಿದರ್ಶನಶ್ರಿಯಂ ಹರಿಭಕ್ತಿದರ್ಶನವಿರೋಧಿಕರ್ಶನಃ ।
ಚಿರಮಾಸ್ತ ತತ್ರ ಪರಮಾಸ್ತಿಕಾಗ್ರಣೀರ್ಹೃದಿ ಮಸ್ತುಲೋಲಮತಿವಸ್ತು ಸಂಸ್ತುವನ್ ॥ ೧೧ ॥

ನ್ಯನವೀದಥೈನಮನವೀನವಾಗ್ಘರೀಶಿರಸಾಂ ವಿಕಲ್ಪವಚಸಾಂ ನಿಗುಂಫನೈಃ ।
ಪರಿಭಕ್ತಿಪೂರಪರಿವಾಹಮೋಹದ್ಯೈಃ ಪರಿಣದ್ಧಭಕ್ತಜನಚಿತ್ತಸಮ್ಮದೈಃ ॥ ೧೨ ॥

ಹೃದಿ ಬೋಧದುಗ್ಧರಸವಾಸನಾಕೃತೇ ಪರಿನಿರ್ಮಿತಾವಿವ ಪಯೋಜತಲ್ಲಜೌ ।
ಅಪವರ್ಗಮಾರ್ಗಪರಿಬೋಧನಾಯ ಮೇ ಚರಣೌ ತವೇಶ ಕಿಮು ಚಿಹ್ನಪಲ್ಲವೌ ॥ ೧೩ ॥

ಉಪರಿ ಶ್ರಿತೇನ ಪುರತಶ್ಚ ನಶ್ವರವ್ಯವಹಾರದೂರಗಗಿರಾಮನಾರತಮ್ ।
ಪ್ರಣವದ್ವಯೇನ ಮಣಿನೂಪುರಾತ್ಮನಾ ಪರಿಕರ್ಮಿತೇ ತವ ಪದೇ ಪದೇ ಮುದಾಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ರುಚಿವಾರಿಪೂರರುಚಿರಂ ಭುಜಾಂತರಂ ಶಿಶಿರಂ ತಟಾಕಮವಗಾಹ್ಯ ತಾವಕಮ್ ।
ತ್ಯಜತಿ ಶ್ರಮಂ ವ್ರಜತಿ ಹರ್ಷಮದ್ಯ ಮೇ ಭವಘರ್ಮತಾಪಮಪನೀಯ ದೃಗ್ಗವೀ ॥ ೧೫ ॥

ಅರುಣಾಧರಂ ತರುಣಚಂದ್ರಸುಂದರಂ ಕರುಣಾಧರಂ ವದನಮೀಶ ತಾವಕಮ್ ।
ಸ್ಮಿತಕಾಂತಿಪೂರನವಚಂದ್ರಿಕಾಭರೈರ್ಭವಶಾರ್ವರಂ ಕ್ಷಿಪತಿ ಭವ್ಯಚೇತಸಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪರಿತಃ ಸ್ಥಿತೇಽಪಿ ಚಿಕುರೌಘಶಾರ್ವರೈರ್ವಿಲುಠದ್ಭಿರಾನನವಿಧೌ ವಿಭಾವಿತೇ ।
ತಿಲಕೇನ ನದ್ಧಕುಲಕೇನ ಸಾದರಂ ನ ಹಿ ವೇತ್ತಿ ಬಾಲತಮಮತ್ಯುದಾರಗೀಃ ॥ ೧೭ ॥

ಅಲಕಾವೃತಾಲಿಕಮುದಾರಮುನ್ನಸಂ
ಸ್ಮಿತಫುಲ್ಲಗಂಡತಲಮುಲ್ಲಸನ್ಮುಖಮ್ ।
ದರವಾಮಭಾಗನತಮೌಲಿಮೋಹನಂ
ತವ ದೇವ ನೈವ ಹೃದಯಂ ಜಹಾತು ಮೇ ॥ ೧೮ ॥

ಇತಿ ಬಾಷ್ಪಗದ್ಗದತಯಾತಿಮಂಥರಂ
ಪ್ರಮದಪ್ರವಾಹಕೃತಕಾಂತಿಕಂಧರಮ್ ।
ರಚಿತಸ್ತುತಿಃ ಕೃತನತಿಸ್ಸಮೇಯಿವಾನ್
ಸ ತು ರಾಮಸೇತುಮವಲೋಕನೋತ್ಸುಕಃ ॥ ೧೯ ॥

ಅಥ ಲೋಚನಾತಿಥಿಮಸಾವಪಾಂ ನಿಧಿಂ
ನಿಧಿರರ್ಹಣೀಯಮಹಸಾಮುದಾರಧೀಃ ।
ಅಕರೋದಪಾರಮಕರೋದಪಾಕುಲಂ
ಸುಕರಂ ಶ್ರಮಾಪನಯಶಕ್ತಿಶೀಕರಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಮುನಿಧುರ್ಯದರ್ಶನಕುತೂಹಲಾದಿವ
ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರಧಾವಿತಮಹೋರ್ಮಿಮುತ್ಸುಕಾಃ ।
ಅನುಧಾವಿತಾಸ್ಸರಭಸಂ ಯದೂರ್ಮಯಃ
ಪುರುತೋಽಭಿಗಂತುಮಲಸಾ ವಿಚುಕ್ರುಶುಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪುರತಸ್ಸಮುದ್ಧೃತತರಂಗಹಸ್ತಯಾ
ಸಮುದೀತಪನ್ನಗಫಣಾಮಣೀಗಣೈಃ ।
ಧೃತಮಂಗಲಾರ್ಘಮಣಿದೀಪಮಾಲಯಾ
ಯತಿರಾಡಸೇವ್ಯತ ಯದೀಯವೇಲಯಾ ॥ ೨೨ ॥

ವದನೇ ವಿಧುಂ ಕರತಲೇ ಸುರದ್ರುಮಂ ನಯನೇ ಸುಧಾಮಧಿಮನಃ ಶ್ರಿಯಂ ಚ ಯಃ ।
ನಿಜಸಂತತಿಂ ಯತಿವರೇಽನುಸಂದಧನ್ಮುದಿತೋ ನನರ್ತ ಸ ತರಂಗರಿಂಖಣೈಃ ॥ ೨೩ ॥

ಅಪಿ ಸೈಕತಂ ಬಹುತರಂಗಸಂಕುಲಂ ತಟಮಕ್ಷಮಸ್ಸ ತು ಕಿಲಾತಿಲಂಘಿತುಮ್ ।
ಅತ ಏವ ಭಂಗಮತಿನ್ಯಲ್ಪಮಷ್ಟಗಾದಯಶೋಭರೇಣ ಸುಯಶೋಪಹರೇಣ ಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ಹೃತಕಲ್ಪಭೂರುಹತಯಾ ಪುನಶ್ಚ ಭಾಜಕಕಲ್ಪಕಲ್ಪತರುರೋಹಣಾಯ ಯಃ ।
ಹಲಸಂಸ್ಕೃತೋ ಲಹರಿಭಿಸ್ಸಮಂತತಃ ಸಕರೀಷರಾಶಿರಪಿ ಸಾಂದ್ರಶೈವಲೈಃ ॥ ೨೫ ॥

ಪರಿವೃತ್ತಪೂರಿತಜಲಾಮಪಾಂ ಭ್ರಮಿಂ ಸ್ಫುರಿತಾಸ್ಫುರದ್ರುಚಿರವಿದ್ರುಮಾಂ ಪ್ರಗೇ ।
ಕವಯೋ ಹಿ ಯತ್ರ ವರುಣಾಲಯೇ ನಿಶಾಕೃತದೀಪಶಾಂತಿಮಭಿತಃ ಶಶಂಕಿರೇ ॥ ೨೬ ॥

ಯತಿನೇತೃವಾದರಣಧುರ್ಯಭಾಸ್ಕರೇ ಪ್ರಕಟೀಕೃತೇಽಹಿಪತಿನಾ ರಸಾತಲಾತ್ ।
ತಮಸಾಂ ತತಿರ್ಬಹಿರಯಾದ್ಧಿಯೋದ್ಗತಾ ಬಹಿರಪ್ಯದೀಕ್ಷಿತುಮಭೂಜ್ಜಡೀಕೃತಾ ॥ ೨೭ ॥

ಮುಖರಾಂಡಜಾ ಮಣಿಮರೀಚಿಮೌಕ್ತಿಕೈಃ ಪ್ರಕಟಪ್ರವಾಲಮುಕುಲಾ ಯದೂರ್ಮಯಃ ।
ಮರುತಾ ನತೋನ್ನತಿಭೃತೋ ವಿರೇಜಿರೇ ವರುಣಾಲಯೋಪವನಶಾಖಿಕಾ ಇವ ॥ ೨೮ ॥

ಅಮುಮೇತ್ಯ ಮುಖ್ಯತಮಮಾಶ್ರಯಂ ನಿಜಂ ಹರಿರೇಷ ಮಾಂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂ ತ್ಯಜೇದಿತಿ ।
ಲುಠತಿ ಸ್ಮ ಯಸ್ಸಭಯಮೂರ್ಮಿಭಿಶ್ಶ್ವಸನ್ ನಿಜರೋಧಸಿ ಕ್ಷಿತಿಗವೀವ ರೋಧಸಿ ॥ ೨೯ ॥

ಸರಿದೀಶಿತುಃ ಪ್ರತಿ ಸರಿತ್ಕೃತೋದಯಾಃ ಪುರತೋಽಸ್ಯ ಮಾರಪೃಥುಕಾ ವಿತನ್ವತೇ ।
ರಭಸೇನ ಯಸ್ಯ ಲಹರೀಕಶಾಹತಾ ಭ್ರಮಿಕೈತವೇನ ಲಿಪಿಲೇಖನಕ್ರಿಯಾಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅಪಿ ಶೇಷಪೂರ್ವಕಪುನಸ್ಸ್ಮೃತಿಸ್ಥಿತಾವಪಿ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮದಿಶೋರುದನ್ವತಿ ।
ನ ಕಥಂ ಭಿದೇತಿ ವಿಧುನಾ ಭಿದಾಕೃತೇ ಕೃತಸೇತುನಾ ಲಸತಿ ಯಃ ಪಯೋಽಂತತಃ ॥ ೩೧ ॥

ಭಿದುರಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ರಘುವೀರಸಾಯಕೈರ್ವಸುಧಾಪಟಸ್ಯ ವಿವರಂ ನಿಷೀವ್ಯತಾ ।
ವಿಧಿನಾ ಕೃತಾ ನು ನವತಂತುಸಂತತಿರ್ನಲಸೇತುನಾ ನವಮನನ್ಯದಿಚ್ಛತಾ ॥ ೩೨ ॥

ಮರುದುಲ್ಲಸಲ್ಲಹರಿನೀವಿಸಂತತೇರ್ಗುರುಪೂರನಾಮವರುಣಾಲಯಚ್ಛದೇಃ ।
ಯದಿ ಯಾತಿ ಯತ್ರ ದೃಢಮಧ್ಯವಂಶತಾಂ ನಲಸೇತುರೇತು ಭವಘರ್ಮಭಂಜನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಸುಮಸೌರಭೇಣ ಜನರಂಜನೋನ್ಮುಖೇ ತಟನಾಮಕೇ ಧರಣಿಸುಂದರೀಮುಖೇ ।
ನಿದಧಾತ್ಯುದಗ್ರನಲಸೇತುನಾಸಿಕಂ ಮುಖಮಾತ್ಮನಶ್ಚಲಿತವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ ॥ ೩೪ ॥

ರಘುವೀರದುಸ್ತರಶರಾಗ್ರಶೋಷಿತೇ ಯದಗಾಧತಾಪಲಲಸಂಚಯೇಽಖಿಲೇ ।
ಅತನಿಷ್ಟ ಸೇತುರದಸೀಯಪೃಷ್ಠತಃ ಸ್ಫುರದಸ್ಥಿವಂಶ ಇತಿ ಸಂಶಯಂ ಮುಹುಃ ॥ ೩೫ ॥

ಪರಿಶೇಷಿತಂ ಕಲಿಬಲೇನ ಯತ್ಪದಂ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಯತ್ಕೃತಭಯಂ ಯದಂತರೇ ।
ಜಲದುರ್ಗಮೇತ್ಯ ಕಲಿತಾಪದುರ್ಗಮಂ ಪಿದಧಾತಿ ಸೇತುವಪುಷಾ ಪಯೋಧಿನಾಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಪರಿಮಾರ್ಷ್ಟುಮಾತ್ಮತನಯಾಶ್ರುಶೋಕಜಂ ಸಘೃಣಂ ಭುವಾ ಭುಜಲತಾ ಪ್ರಸಾರಿತಾ ।
ಕ್ಷಿತಿಸುಂದರೀ ನ ಕಿರತೀತಿ ಯಜ್ಜಲೇ ನಲಸೇತುರಸ್ತು ಕೃತಜೀರ್ಣಪದ್ಧತಿಃ ॥ ೩೭ ॥

ಅವಲೋಕ್ಯ ಸೇತುಮವಲೋಕ್ಯವೈಭವಂ ಕಮಲೇಶಕಾಂತಿರಮಲಾಶಯಸ್ತತಃ ।
ಪರಪೂರ್ವಸಿಂಧುಪರಿಣೀಸಮಾಗಮೇ ಸ ಮಮಜ್ಜ ಪಾಥಸಿ ನಮಜ್ಜನಾವನಃ ॥ ೩೮ ॥

ಉಪಸಾದ್ಯ ತೀರಮವಸದ್ಯಮಾದಿಮೈಸ್ಸ ನಿಯಮ್ಯ ಚಿತ್ತಮನಿಯಮ್ಯ ಸಂಪದಮ್ ।
ರಘುವಂಶದೀಪಮಘದಂಶಭಂಜನಂ ಸದಯಂ ವಿಧಾಯ ಹೃದಯಂ ಪ್ರವೇಶಿತಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಅವನೀಸುಧಾಶಸವನಾಶಭೂರುಹೋ ವನಶೈಲಮಾಪ ವನರಾಶಿತಸ್ತತಃ ।
ಭವನಾಶನಂ ಸ ಪವನಾಶಶಾಯಿನಂ ನಮಸ್ಯೈರುಪೇತುಮವನೇ ಕೃತಾದರಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಪ್ರಥಿತೇ ಯದೀಯಶಿರಸಿ ಪ್ರಸೇದಿವಾನ್ಸತತಂ ವಿಧುರ್ಯದಿ ಸಮಗ್ರತೇಜಸಾ ।
ಕಲಯೇತ ಕೋ ನು ಕಥಮಿತ್ಯಸನ್ಮತಿಂ ಸ ತು ರಮ್ಯಪರ್ವತ ಇತಿ ಶ್ರುತೋ ಯತಃ ॥ ೪೧ ॥

ಯದುದಗ್ರಶೃಂಗತರುಸಂಘಸೇಚನೇ ನ ಘನಾಘನೋ ನ ಚ ವಿಯನ್ನದೀ ಪ್ರಭುಃ ।
ಶಬರಾಂಗನಾಚತುರಗೀತಿಕಾದ್ರವದ್ದೃಷದಾಂ ಶಿರಸ್ಸು ನಿಪಪಾತ ತದ್ಧರಃ ॥ ೪೨ ॥

ಮಧುರೇ ಯದೀಯಶಿಖರೇಽತಿಭಾಸ್ವರೇ ಮುನಯೋ ವಿಮುಕ್ತಿಗತಯೋ ಸಮುದ್ಗತಾಃ ।
ಅನವೇಕ್ಷ್ಯ ಹಂತ ಸೃತಿಮರ್ಚಿರಾದಿಕಾನ್ನ ಭವಂ ವ್ರಜಂತಿ ಹರಿಭಕ್ತಿಗೌರವಾತ್ ॥ ೪೩ ॥

ವಿದಧಾತಿ ಸಿದ್ಧಮಹಿಲಾಜನೋ ವಿಧುಂ ರಜನೀಷು ಯಸ್ಯ ಶಿಖರೇ ತಿರೋಹಿತಮ್ ।
ಸ್ತನವಾಸಸೋಪರಿ ವಿಧೂಪಲಸ್ರವಜ್ಜಲವರ್ಷಶಾಂತಿಮಭಿಲಕ್ಷ್ಯ ಕುತ್ರಚಿತ್ ॥ ೪೪ ॥

ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ತತ್ರ ಪುರುಷಂ ಪುರಾತನಂ ಲಸಿತಂ ಸ ಸುಂದರವರಾಭಿಧಂ ಹರಿಮ್ ।
ನಿರಗಾದನಂತಶಯನಂ ತತೋ ಗುರುಃ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ತಂ ಚ ಸಮಗಾಜ್ಜನಾರ್ದನಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಅಧಿತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ಸ ನಿಮಜ್ಜ್ಯ ತತ್ತಟೇ ಲಸಿತಾಃ ಪ್ರಣಮ್ಯ ನವದೇವತಾಃ ಪರಾಃ ।
ಕೃತಮಾಲಿಕಾಸರಿದಲಂಕೃತಾಮಗಾನ್ಮಧುರಾಭಿಧಾಂ ಮಧುರವಾಙ್ಮಹಾಪುರೀಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ತದಧೀಶಸಂಸದಿ ವಿಜಿತ್ಯ ಪಂಡಿತಾನ್ ಬಹುಮಾನಿತೋ ಯತಿವರೋ ಮಹೀಭೃತಾ ।
ಅಭಿವಂದ್ಯ ಸುಂದರವರಂ ಹರಂ ಶನೈರಥ ರಂಗವಲ್ಲಭಮುಪೇಯಿವಾನಯಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ತತ್ರ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಂ ತರುಣತರಣಿಋಗ್ವೇದರೂಪೇ ವಿಮಾನೇ
ಕಾವೇರೀವಾರಿಪೂರಪ್ರಸೃಮರಪವನಾನಂದಿತಾನಂತಭೋಗೇ ।
ವಂದ್ಯಂ ದೇವ್ಯೈಶ್ರಿಯಾಸಂ ದ್ರುಹಿಣಭವಮುಖೈರಿಷ್ಟದಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ
ಸಾನಂದಂ ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಪ್ರಕಟಿತವಿಭವಂ ತಾಂ ನಿಶಾಮತ್ರನೈಷೀತ್ ॥ ೪೮ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್‌ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಪವಿತ್ರವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋಽಭವತ್ಸಪ್ತಮಃ ॥೪೯॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾರಂಭಿಸಿ, ಚಂದ್ರಿಕಾಂತವಾದ ಸಕಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ನಾಮಗಿರಿ ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯ-ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಪಂಡಿತರನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಆ ಪುರದ ಅಧಿಪತಿ-ಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದು ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿದರು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಉಡುಪಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಲ ಸಮಗ್ರ ಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರಕಾಶ ಎಂಬ ಚಂದ್ರಿಕಾಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ-ಯೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪೂಜಾದಿಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತ ತಂತ್ರದೀಪಿಕಾ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಮುಕ್ತಾವಲಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿ ಉತ್ಸವು ಬರುತ್ತಿರಲು ಆರು ಋತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭ-ದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಸಂಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಪಂಢರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಂಗವಿಠ್ಠಲನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ತುಲಾಮಾಸದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಥಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾವೇರೀ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಸಂಚಾರಕ್ರಮೇಣ ಗೋದಾವರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೋದಾವರೀ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯರಿಗ ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕನ ಮಾಡಿ ವಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ, ರಾಜನಿಂದ ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಮತ್ತು ಅಣುಭಾಷ್ಯಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದರು. ಅನಂತರ ಶ್ರೀಶೈಲಯಾತ್ರೆ, ತಿರುಪತಿಯಾತ್ರೆ, ಕಾಂಚೀಯಾತ್ರೆ, ಅರುಣಾಚಲ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧಾಚಲಯಾತ್ರೆ, ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಯಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಯಾತ್ರೆಗಳ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಗುರು-ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಕುಂಭಕೋಣ ಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗವು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ಶ್ರೀಶಪಾದಸರಸೀರುಹಭೃಂಗೋ ಮಧ್ವಮೌನಿಮತಸಿಂಧುಮೃಗಾಂಕಃ ।
ಮಾನಪದ್ಧತಿಮುಖಂ ಮತಮಾಖ್ಯಾಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾಂತಮಸಕೃಚ್ಚತುರೋಽಸೌ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಂಗಪರಿಣೇತುರನುಜ್ಞಾಂ ತನ್ನಿಯುಕ್ತಸಕಲರ್ತುಸಹಾಯಃ ।
ತತ್ಕೃಪಾಕವಚಮಾತ್ಮನಿ ಕುರ್ವನ್ನುತ್ತರಾಂ ದಿಶಮಗಾದುರುತೇಜಾಃ ॥ ೨ ॥

ನಾಮಪರ್ವತಮುಪೇತ್ಯ ನೃಸಿಂಹಂ ನಾಮಸಂಸ್ಮೃತಿಧುತಾಘಜನೌಘಮ್ ।
ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತರುಣಾರ್ಕಸಮಾಭಂ ತಾಂ ನಿಶಾಮಿಹ ಗುರುರ್ವಸತಿ ಸ್ಮ ॥ ೩ ॥

ಸೋಽಥ ಭಲ್ಲಪುರಿ ಭೈರವಭಟ್ಟೋ ವೀರಭದ್ರ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತವಿತ್ತೌ ।
ನರ್ಮಣೈವ ಪರಿಭೂಯ ನರೇಂದ್ರಾದ್ ಗ್ರಾಮರತ್ನಮಚಿರಾತ್ಸಮಗೃಹ್ಣಾತ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಷ್ಣುಮಂಗಲಪುರೇ ವಿಲಸಂತಂ ದೇವಮೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಪುಲಶ್ರಿಯಮಸ್ಮಾತ್ ।
ಸಂವೃತಃ ಪರಿಜನೈಃ ಸ ಕುಮಾರಕ್ಷೇತ್ರಮೇತ್ಯ ನಮತಿ ಸ್ಮ ಕುಮಾರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ವಿತ್ರಿಣೋಽಪಿ ಯದುಪೇತ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಾಸ್ಸದ್ಯ ಏವ ನಿಜಪಾತಕಸಂಘಾತ್ ।
ಸರ್ವಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಕರೋಽಸ್ಮಿನ್ವಾಸರಾನ್ ಕತಿಪಯಾನ್ವಸತಿ ಸ್ಮ ॥ ೬ ॥

ರೌಪ್ಯಪೀಠಪುರಗಂ ರುಚಿರಾಂಗಂ ರುಕ್ಮಿಣೀಪತಿಮಪಶ್ಯದುದಾರಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಬೋಧಗುರುಭಿಃ ಸಕಲಜ್ಞೈಃ ಸನ್ನಿಧಾಪಿತಮಘೌಘವಿದೂರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಚಂದ್ರಿಕಾವಿವರಣಂ ಸಮತಾನೀತ್ಸಂಚರನ್ನಪಿ ಸ ಪುಣ್ಯಮಹೀಷು ।
ವೇತ್ತಿ ವರ್ಣನಿಚಯಂ ಸಮಯಾನಾಂ ಸಂಖ್ಯಯಾ ಸಹ ಧಿಯೈಷ ಸಹಾರ್ಥೈಃ ॥ ೮ ॥

ಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರವಚನಂ ದಶಕೃತ್ವಃ ಸೋಽಕೃತಾತಿಶಯಮಾತ್ಮನಿ ವಾಂಛನ್ ।
ಪೂರ್ಣಮಾಸ ಇವ ಕರ್ಮಣಿ ಭೂಯೋಽಭ್ಯಾಸಮಭ್ಯಧಿಕತತ್ಫಲಕಾಂಕ್ಷೀ ॥ ೯ ॥

ಸೂತ್ರಪಾತ್ರರುಚಿರಂ ಕಲಿತರ್ಧಿಂ ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕಸುಧಾಜ್ಯಭರೇಣ ।
ತಂತ್ರದೀಪಮನುಬೋಧಯದರ್ಥಂ ಭಾಷ್ಯವರ್ತಿಕಮಯಂ ತನುತೇ ಸ್ಮ ॥ ೧೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಣಕಾಂಚನಸೂತ್ರಾಂ ಕಂಠಭೂಷಣಮಶೇಷಬುಧಾನಾಮ್ ।
ಬುದ್ಧಿಶಾಣಪರಿಶಾಣವಿದೀಪ್ತಾಂ ನ್ಯಾಯಮೌಕ್ತಿಕತತೀಮತನಿಷ್ಟ ॥ ೧೧ ॥

ಚಂದ್ರಿಕಾವಿವರಣಂ ನ ಸಮಾಪ್ತಂ ಯಾವದೇತದುಭಯಂ ವಿರಚಯ್ಯ ।
ನ್ಯಾಯಗರ್ಭನಯವನ್ನಯಶಾಲೀ ತತ್ಸಮಾಪಯದನಂತರಮಾರ್ಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಭಾವಸಂಶಯಮಹೋ ಗುರುವಂಶೇ ದರ್ಶನಶ್ರುತಿಪರಸ್ಸುಮತೀಂದ್ರಃ
ತಸ್ಯ ಸಾರ್ಥಕಮಿದಂ ಸಕಲಂ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯವೇತ್ಯ ಕೃತವಾನ್ ಕೃತಿಸಾರ್ಥಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡಸಮಾನೈರುತ್ಸವೈರ್ಬಹುವಿಧೈರುಚಿತಜ್ಞಃ ।
ಕಾರಿತೈ ಋತುಷು ಷಟ್ಸ್ವಪಿ ಶಿಷ್ಯೈರ್ಲೋಕಮಂಡಲಮನಂದಯದೇಷಃ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಮದೇವಸ್ಯ ಮಹೋತ್ಸವೇ ಹರಿಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ತಂ ಸೇವಿತುಮಾದರಾದಿವ ।
ಮನೋಜ್ಞಮಾಕಂದಮರಂದಧಾರಯಾ ಕೃತಾಭಿಷೇಕಃ ಸುರಭಿಃ ಸಮಾಯಯೌ ॥ ೧೫ ॥

ಮಧುಸ್ತದಾ ಮನ್ಮಥಸಾರ್ವಭೌಮೇ ವಿನಿರ್ಗತೇ ಮಾನಭೃತಾಂ ಜಯಾಯ ।
ಪ್ರಸೂನಮಾಧ್ವೀಕಕಣಸೇಕತೋಽಸಾವರಣ್ಯವೀಥೀರಕರೋದಪಾಂಸೂಃ ॥ ೧೬ ॥

ಶನೈಃ ಶನೈಶ್ಚಂದನಭೂಧರಾಗ್ರಾನ್ಮರುತ್ಕುಮಾರಸ್ತರುಪಲ್ಲವೇಷು ।
ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಪಾದಂ ಕುಸುಮೈಃ ಸಹಾಸಃ ಸಚಂಕ್ರಮೋಽಭೂದ್‌ಭ್ರಮರಪ್ರಾದಃ ॥ ೧೭ ॥

ವಲ್ಲರೀಷು ಮಲಯಾಚಲಾನಿಲಸ್ಪಂದಿತಾಸು ಪರಪುಷ್ಟಭಾಮಿನೀ ।
ಕಾಮದಿಗ್ವಜಯಕಾಹಲನಾದಭ್ರಾಂತಿದಂ ನಿನದಮಾತನುತೇ ಸ್ಮ ॥ ೧೮ ॥

ಮಲ್ಲಿಕಾಸುಮಸಮುತ್ಥರಜೋಭಿರ್ವಲ್ಲಿಕಾಭಿರಭಿತಃ ಕೃತಭೂಷಃ ।
ಮಾರವೀರಶರಧಿರ್ಮಧುಮಾಸಃ ಪ್ರಾದುರಾಸ ಪಥಿಕಾಸುದುರಾಸಃ ॥ ೧೯ ॥

ಆಗತೋಽಜನಿ ಮಧುರ್ಮಧುರಶ್ರೀರ್ಮಾನಮತ್ರ ನನು ಮಂದಸಮೀರಃ ।
ಹಂತ ಪಾಂಥಜನ ನ ತ್ಯಜ ಕಾಂತಾಮಿತ್ಯಘುಷ್ಯದಧಿಕಂ ಕಲಕಂಠಃ ॥ ೨೦ ॥

ಚಂಚಲದ್ಯುತಿಸಮದ್ಯುತಿಚಂಚತ್ಪಲ್ಲವಾವಲಿಪರೀತವನೇಷು ।
ಸ್ಯಂದಮಾನಮಧುವರ್ಷಿಷು ಕಾಮಂ ವರ್ಷವಾಸರಮಹಾನ್ಯನುಚಕ್ರುಃ ॥ ೨೧ ॥

ಮಾರುತಾಭಿಮುಖಷಟ್ಪದಮಂಡಲ್ಯಾಕೃತಿಃ ಸ್ಮೃತಿಭುವಾ ಪಥಿಕೇಷು ।
ಅಂತಕಂ ಮುಧಯತಾಽಽದಿದಿಶೇ ಕಿಂ ಕುಂಡಲೀಕೃತಿವಹಃ ಕುಟಿಲೇನ ॥ ೨೨ ॥

ಪುಷ್ಪಪಲ್ಲವಮುಖೇನ ಮಹಾಂತಂ ಪರ್ಯುಪಾಸ್ತಸಮಯಃ ಪುರುಷಂ ಯತ್ ।
ಮಾಧವಃ ಶ್ರಿಯಮಗಾನ್ಮಹನೀಯಾಮಪ್ರಿಯಾಮಯಮಯೋಗಿಜನಸ್ಯ ॥ ೨೩ ॥

ಶಾಖಿನಃ ಕಿಸಲಲೋಹಿತಮೌಲಿಪ್ರಾವೃತಿಂ ವ್ಯರಚಯನ್ ಋತುಪುಂಸಃ ।
ಬಾಣಮೇವ ಮದನೋಽಕೃತ ಬರ್ಹಿರ್ಯಷ್ಟುಮಧ್ವಗವಧಾಯ ವನೇಷು ॥ ೨೪ ॥

ಶಾತಕುಂಭಮಯಕುಂಭಕುಚಾನಾಮಂಘ್ರಿಪಾತಮತಿದುರ್ಲಭಮೇತ್ಯ ।
ಸಂಮದೇನ ಸಹಸಾ ಕಿಮಶೋಕಃ ಕುಡ್ಮಲೈರಭವದುತ್ಪುಲಕಾಂಗಃ ॥ ೨೫ ॥

ಸ್ವೀಕೃತಂ ವಿದಧಿರೇ ಸುಮನೋಭಿಃ ಸ್ವಾಂಘ್ರಿಸೇವನಮಶೋಕಮಸಂಗಮ್ ।
ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಚ ಸುದೃಶಃ ಸತತಂ ತೌ ಹಂತ ಪಾಂಥಜನಹಂತೃಪದೇ ಸ್ತಃ ॥ ೨೬ ॥

ಪುಷ್ಪಿತಸ್ಯ ಬಕುಲಸ್ಯ ಸಮಂತಾದುದ್ಗತಾಸ್ಸುಮನಸಃ ಸುಮನೋಭ್ಯಃ ।
ಅಂಗನಾಸ್ಯಮಧುನಾಽಧ್ವಗಯೂನಾಮಾಪದಾಗಮನಮತ್ರ ಶಶಂಸುಃ ॥ ೨೭ ॥

ರಾಮಚಂದ್ರಮಥ ರಾಮನವಮ್ಯಾಮಿಷ್ಟದೈವಮಮೃತೈರುಪಕ್ಲೃಪ್ತೈಃ ।
ಪಂಚಭಿಃ ಪರಮರಾಘವಯೋಗೀ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಮಭಿಷಿಂಚತಿ ತತ್ರ ॥ ೨೮ ॥

ಮಲ್ಲಿಕಾಯುವತಿಯೌವನಧಾತಾ ಮನ್ಮಥಪ್ರಭುಪರೀಭವದಾತಾ ।
ಕಾನನಜ್ವಲನಬಾಲಕಮಾತಾ ವಾಸರೋಽಜನಿ ಸರೋಜಲಪಾತಾ ॥ ೨೯ ॥

ಜೃಂಭಿತೇ ಚ ಮಿಹಿರೇ ಭುವಿ ಶೈತ್ಯಂ ಕೂಪಮಾಪ ತರುಣೀಕುಚದುರ್ಗಮ್ ।
ಕಿಂಚಿದನ್ಯದಿನಸಂಧಿಮವಾಪ್ತುಂ ಛಾಯಯಾ ಸಹ ಪರಂ ಚರತಿ ಸ್ಮ ॥ ೩೦ ॥

ತಾಪಯತ್ಯತಿತರಾಂ ತರಣಿರ್ಯಲ್ಲೋಕಬಂಧುರಿತಿ ನಾಮ ಕಥಂ ವಾ ।
ತತ್ಸಖಿಸ್ಯ ಶುಚಿತಾ ಶುಚಿಮಾಸಶ್ಚಾತಕಾ ಭುವಿ ವಿಚುಕ್ರುಶುರಿತ್ಥಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಛಾಯಯಾ ಸಹ ದಿವೈವ ಕರಾಗ್ರೈಃ ಶಂಬರಾಂಬರಹರೇಽಂಬರರತ್ನೇ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಪೂರ್ವಮಭಿಯಾಯಿನಿ ನೂನಂ ಕೋಪತಾಮ್ರನಯನಾ ನಲಿನೀತಿ ॥ ೩೨ ॥

ಭಾವಿಶೋಷಣಮವೇತ್ಯ ದುರಂತಂ ಪದ್ಮಸಾಯಕಹಿತಾಯ ಪಯಾಂಸಿ ।
ಕಾಮಿನೀಕುಚಘಟೇಷು ವಸಂತೋ ವಿನ್ಯಧತ್ತ ಯದಿಮಾವತಿಶೀತೌ ॥ ೩೩ ॥

ವಾರಿನರ್ಮಪರಯೌವತವಕ್ಷೋಜಾತಸಂಗಮವಶಾತ್ಸರಸೀನಾಮ್ ।
ಶೈತ್ಯಮಾಪ ಪರಿತಪ್ತಜಡಾನಾಂ ಕಿಂ ನ ಯಚ್ಛತಿ ಸುವೃತ್ತಸಮಾಜಃ ॥ ೩೪ ॥

ವೈರಿಚಂದ್ರಗುಣಪಕ್ಕಣಭೀತ್ಯಾ ಚಕ್ರವಾಕಮಿಥುನಂ ಪರಿಶುಷ್ಯನ್ ।
ಆತಪರ್ತುವಿಲಸದ್ದಿವಸೇಭ್ಯಃ ಪಾರಿತೋಷಿಕಮದಾತ್ಪರಿಣಾಹಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸಾಮವರ್ತಿಹರಿತಂ ಸಸುತೇತಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಾಂ ಧೃತವಸುರ್ದಿಶಯಾರ್ಕಃ ।
ದೂರತಃ ಪರಿಹರನ್ನಥ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪತಃ ಪ್ರತಿಯಯೌ ಧನದಾಶಾಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ತತ್ರ ತತ್ರಭವತಾ ಯತಿನೇತ್ರಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಣಾ ಕ್ರಿಯತೇಽನ್ಯೈಃ ।
ಫುಲ್ಲತಲ್ಲಜಸರೋಜಸರಸ್ಯಾಂ ಜಾನಕೀಪರಿವೃಢಪ್ಲವಕೇಲೀ ॥ ೩೭ ॥

ವಾರಿದಾವಲಿತಿರೋಹಿತಮಿತ್ರಂ ಮಾನಸಾಭಿಮುಖಪಾಂಡುರಪತ್ರಮ್ ।
ನೃತ್ಯದದ್ರಿತನಯಾಸುತಪತ್ರಂ ದೀವ್ಯತಿ ಸ್ಮ ದಿನಮಂಗಜಮಿತ್ರಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಪ್ರಾವೃಡಿಂದುಸಹಜಾಂ ಪರಿಣೇತುಃ ಶಬ್ದಮಂಡಲಸಮಾಶ್ರಯಶೌರೇಃ ।
ಕುಂಕುಮಾಕ್ತಮಚಿರಾದುಪವೀತಂ ಪಾಕಶಾಸನಶರಾಸಮಿಷಾಽಭಾತ್ ॥ ೩೯ ॥

ಪೀತಪುಷ್ಕರಕಲಾಪಪಯೋಭ್ಯೋ ನಿರ್ಗತೈರಿವ ಜಲೈರ್ಜಲದೇಭ್ಯಃ ।
ಪದ್ಮರಾಗಮಣಿವಿದ್ರುಮಭಂಗೈರಿಂದ್ರಗೋಪನಿಕರೈಃ ಸ್ಥಗಿತಾ ಭೂಃ ॥ ೪೦ ॥

ಇಂದ್ರನೀಲಕುಲನೀಲಘನಾಲೀ ಮಧ್ಯವೃತ್ತಿಚಪಲೇವ ಚಕಾಶೇ ।
ಪ್ರಾವೃಡಬ್ಜನಯನಾಚಿಕುರಾಲೀ ಯಲ್ಲಕೋಲ್ಲಸಿತಕುಂಕುಮರೇಖಾ ॥ ೪೧ ॥

ಕುಂಭಸಂಭವಗುರೋರುಪದೇಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಕಾಮ ಇವ ದಕ್ಷಿಣದೇಶಮ್ ।
ಜೃಂಭಮಾಣಜಲಧೌ ಜಲಪಾನೇ ವಾರಿವಾಹನಿವಹೋ ವಿಶತಿ ಸ್ಮ ॥ ೪೨ ॥

ಪಾಕವೈರಿವನಸಿಂಧುತರಂಗಾಕೃಷ್ಟರೂಢತರುಮೂಲಕಲಾಪಾ ।
ವ್ಯೋಮ್ನಿ ವಿದ್ಯುದಿವ ಕಾಂಚನವಲ್ಲೀ ಕಾಮಮಭ್ರಸರಿತಾ ನಿಪತಂತೀ ॥ ೪೩ ॥

ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಸಾಂದ್ರತರವಾರಿದವೃಂದೇ ವಿದ್ಯುತಾಸು ವಿತತಾಸು ಸಮಂತಾತ್ ।
ಫುಲ್ಲಮೀಲಿತಪಯೋರುಹಪಂಕ್ತ್ಯಾ ಪುಷ್ಪವತ್ಸಮುದಯಾವನುಮೇಯೌ ॥ ೪೪ ॥

ನಿರ್ಗತಾನಿ ದಿವಿ ಸೂರ್ಯವಿಭಿನ್ನಗ್ರೀಷ್ಮವಾಸರಮದಾವಲಕುಂಭಾತ್ ।
ಮೌಕ್ತಿಕಾನಿ ಸಹ ಮಸ್ತಕಮಾಂಸೈಃ ಸೇಂದ್ರಗೋಪಕರಕಾ ಅನುಚಕ್ರುಃ ॥ ೪೫ ॥

ದುಗ್ಧವಾರಿಧಿಪಯಸ್ಯಧಿವರ್ಷಂ ಶಾರ್ಙ್ಗಿಣಿ ಸ್ವಪತಿ ಶೇಷಶರೀರೇ ।
ಮೀಲನಾನ್ನಯನಯೋಸ್ತನುಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಮೇಘಪೂರ್ಣಗಗನೇ ದ್ಯುಮಣೀಂದೂ ॥ ೪೬ ॥

ಸ್ವಾಮಿನಿ ಕ್ಷತವಸೌ ದಿನನಾಥೇ ಯತ್ಪುರಾಽಜನಿ ದಿನೇಷ್ವತಿಕಾರ್ಶ್ಯಮ್ ।
ತದ್ವಿಮರ್ಶಮಧಿಗಮ್ಯ ದಿನಾನಾಮದ್ಯ ಹೃದ್ಯಯತಿ ವಾಸರವೃದ್ಧಿಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಸ್ವಪ್ರಿಯಾಂ ಜಲಜಿನೀಂ ಪರಿಭೂಯ ಪ್ರೋರ್ಮಯತ್ತುಹಿನಪಂತ್ರದಿನೇಭ್ಯಃ ।
ತಾದೃಶೀ ದಿನಕರೋದಿತವೃದ್ಧಿರ್ಯಾ ನಿಶಾ ಕ್ಷಯವಿಧಾವಪಿ ದಕ್ಷಾ ॥ ೪೮ ॥

ಪೂರ್ಣಿಮಾಪನಿ ಸ ಪೂಷಣಿ ಮಧ್ಯೇ ಪುಷ್ಕರಂ ಲಸತಿ ಪುಷ್ಕರನೇತ್ರಮ್ ।
ಪೂಜಯನ್ಯತಿವರೈರಿಹ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯನಾಮನಿಯಮಂ ವಿದಧಾತಿ ॥ ೪೯ ॥

ಪೂರ್ಣರೋಚಿಷಿ ತುಷಾರಮರೀಚೌ ಭಾನುಮಾಲಿನಿ ಗತೇಽಂಬರಮಧ್ಯಮ್ ।
ಸೋಽಯಮಾರಭತ ಕರ್ಮ ಹಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯನಾಮ ರಚಯನ್ ಪರಿಪೂಜಾಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ತದ್ಗತೈರನುದಿನಂ ಕ್ರಿಯಮಾಣೇಷ್ವೇಕವಾಸರಕೃತಂ ವಿಭವಂ ಯಃ ।
ಕಶ್ಚಿದಾಪ ಯದಿ ಹಂತ ನಿವೃತ್ತಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಶ್ರುತಿಶತಿಂ ಸ ಲಭೇತ ॥ ೫೧ ॥

ದುರ್ದಿನೇ ಪರಿಕಟಾಕ್ಷವಿಹೀನೇ ಪಂಕಿಲೇ ಚ ಸಮಯೇ ಸಮತೀತೇ ।
ಸಂಪ್ರಬುದ್ಧಹರಿವೀಕ್ಷಣಗೋಽಭೂದ್ವಾಸರೋಽಥ ವಿಶದೀಭವದಾಶಃ ॥ ೫೨ ॥

ಮಲ್ಲಿಕಾಕ್ಷನಿವಹೇಷು ಮನೋಜ್ಞೇಷ್ವಂಬುಜೇಷು ಮುದಿರೇಷು ಶರೇಷು ।
ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿಶದಂ ಮಹಿಮಾನಂ ದರ್ಶಯನ್ ವಿಹರತಿ ಸ್ಮ ಸ ಕಾಲಃ ॥ ೫೩ ॥

ದಿಗ್ವಧೂನ್ಮುಖನೃಪವ್ರಜಕೀರ್ತ್ಯಾ ಗರ್ಭಿಣೀಕೃತಶರದ್ದಿನಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ ।
ವ್ಯಕ್ತಕೀರತತಿರೋಮಲತಾಯಾಃ ಪಾಂಡಿಮಾಽಜನಿ ಪಯೋಧರದೃಶ್ಯಃ ॥ ೫೪ ॥

ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಂಯಮಿವರಸ್ಯ ಪಯೋದಾ ದಾನಕೇಲಿಮತುಲಾಂ ಧನಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ ।
ಹಂತ ವರ್ಷವಿಮುಖಾಃ ಸಮಭೂವನ್ ಪಾಂಡುರಾ ಭೃಶಕೃಶಾಶ್ಚ ಶುಚೇವ ॥ ೫೫ ॥

ಆತ್ಮನೋಽಭಿಮುಖಮಾಗತಮೇನಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಂಯಮಿವರಂ ಧನದಾಶಾಮ್ ।
ಹರ್ಷತೋಽನುವಿಚಚಾರ ತದಗ್ರೇ ಹಂಸಪಾಲಿರಿವ ವಾರಿದಪುಂಜಃ ॥ ೫೬ ॥

ವಾರಿದಾಗಮಯುಗಾಂತವಿರಾಮೇ ನೈಕರೂಪಸರಸೀಮಿಷಶೌರೇಃ ।
ನಾಭಿಪದ್ಮನಿವಹಾ ಇವ ಪದ್ಮಾ ವ್ಯಂಜಯಂತ್ಯಲಿವಿಧಿಂ ವಿಲಸಂತಃ ॥ ೫೭ ॥

ಉತ್ಥಿತಸ್ಯ ಸರಸೀರುಹನಾಭೇಶ್ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯನಯನಸ್ಯ ತದಾನೀಮ್ ।
ಶಂಸತಃ ಸ್ಮ ನಲಿನೀರಜನೀಶೌ ಸಂಪ್ರಬೋಧಮಧಿಕಂ ವಿಲಸಂತೌ ॥ ೫೮ ॥

ಪ್ರಾವೃಡಾಗಮಯುಗಾಂತಸಮುದ್ಯದ್ವಾರಿವಾಹಜಲಧೌ ವಿನಿವೃತ್ತೇ ।
ಸೈಕತೋತ್ಕರ ಇವ ಕ್ಷಣದಾಯಾಶ್ಚಂದ್ರಿಕಾಬುಧಜನೈರುದಲೇಖಿ ॥ ೫೯ ॥

ಕಾರ್ಮುಕರ್ಮಚಯಭಂಜನಹೇತೂಭೂತದರ್ಶನಮಿಮಂ ಯಮಿಧುರ್ಯಮ್ ।
ವೀಕ್ಷ್ಯ ಬಿಭ್ಯದಿವ ತತ್ಫಲಭೂತಂ ಶಾಲಿವೃಂದಮಭವದ್ಭಯನಮ್ರಮ್ ॥ ೬೦ ॥

ಪ್ರಾವೃಡಾಹಿತಜಲಾಕ್ರಮಭಂಗಾಂ ಸಸ್ಯಮಂಜರಿವಿಭೂಷಿತಗಾತ್ರೀಮ್ ।
ಮಾತರಂ ಕ್ಷಿತಿಮವೇಕ್ಷ್ಯ ವನಾಲೀ ಪಕ್ವದಾಡಿಮಫಲೇನ ಜಹಾಸ ॥ ೬೧ ॥

ಮಾತುಲುಂಗಲತಿಕಾಮಿಹ ಚೂತೇ ಸ್ಪಷ್ಟಮುದ್ವತಿ ಫಲಸ್ತನಮಧ್ಯೇ ।
ಮೋಹಿತೇ ಚ ಮರುತಾ ವನರಾಜಿಃ ಪಕ್ವದಾಡಿಮಫಲೇನ ಜಹಾಸ ॥ ೬೨ ॥

ಮಾನಿನೀಜನವಿಮೋಹನಚೂರ್ಣೈಃ ಸಾರಸೇಷು ನೃಪಸೈನ್ಯರಜೋಭಿಃ ।
ವ್ಯೋಮಮಂಡಪಕಮೌಕ್ತಿಕಗುಚ್ಛೈರಾವಿರಾಸ ಸಮಯೋ ಹಿಮಪೂರ್ಣೈಃ ॥ ೬೩ ॥

ಪದ್ಮಿನೀಮನವಲೋಕ್ಯ ಪತಂಗೋ ಮಂದದೀಧಿತಿರಿಹಾಸ ಹಿಮೌಘೈಃ ।
ರವ್ಯದರ್ಶನವಶಾದಿವ ಶೋಕಾದಬ್ಜಿನೀ ಚ ತುಹಿನೈಃ ಕಿಮು ಲೀನಾ ॥ ೬೪ ॥

ಉಷ್ಣರಶ್ಮಿರಧಿಕಂ ಹಿಮಭೀತೋ ಹವ್ಯವಾಹದಿಶಮಿಚ್ಛತಿ ಗಂತುಮ್ ।
ಅಗ್ನಿರಸ್ತ್ವತ ನ ವೇತಿ ವಿವೇಕ್ತುಂ ಪ್ರಾಗಯಾದಿವ ಸಮೀರಣಜಾರಃ ॥ ೬೫ ॥

ಪಾಂಡುರಂಗಪುರವಿಠ್ಠಲಮೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಸ ಕರವೀರಪುರಾಖ್ಯಮ್ ।
ಪತ್ತನಂ ವಿರಚಯನ್ ಹರಿಪೂಜಾಂ ತತ್ರ ವಾಸಮಕರೋಚ್ಚಿರಕಾಲಮ್ ॥ ೬೬ ॥

ಭಾನುಮಾಲಿನಿ ಗತೇಽಥ ತುಲಾಯಾಂ ರಾಮನಾಥಪುರಮೇತ್ಯ ಚಿರಾಯ ।
ಸಹ್ಯಭೂಧರಸುತಾಸಲಿಲೇಽಸ್ಮಿನ್ಮಜ್ಜನೇನ ಮುದಿತೋಽಭವದೇಷಃ ॥ ೬೭ ॥

ಗೌತಮಾಘಪರಿಹಾರಿಣಿ ತೋಯೇ ಸ್ನಾನಕರ್ಮ ವಿರಚಯ್ಯ ಸ ವಿದ್ವಾನ್ ।
ಪೂಜಿತಃ ಪ್ರತಿಪದಂ ಪ್ರತಿಧೀರೈಃ ಪ್ರಾವಿಶತ್ಕಿಲ ಪುರೀಂ ವಿಜಯಾಖ್ಯಾಮ್ ॥ ೬೮ ॥

ಮುದ್ರಯಾಽರಿದರಯೋರ್ಮಿಲಿತಾಗ್ನ್ಯೋರಂಕಿತಾನಕೃತ ಶಿಷ್ಯಸಮೂಹಾನ್ ।
ವಾದಿನೋಽಪಿ ಪರಿಭೂಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶ್ವೇತಮಾತಪನಿವಾರಣಮಾಪ್ನೋತ್ ॥ ೬೯ ॥

ಸ್ನಾತವಾನಥ ಬುಧೈಃ ಸಹ ಕೃಷ್ಣಾನಿಮ್ನಗಾಪಯಸಿ ನಿರ್ಜಿತಮಾರಃ ।
ತತ್ತಟೇ ಜಯಗುರೂದಿತಟೀಕಾಂ ವ್ಯಾಕೃತಾಽಪಿ ಯತಿರಾಡಣುಭಾಷ್ಯಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ವಿರಚಯ್ಯ ಸ ವಾಸಂ ಪುಣ್ಯಭೂಷು ಪುರುಷೋತ್ತಮಭಕ್ತಃ ।
ಶ್ರೀಮಹೀಧರಮುಪೇತ್ಯ ಚ ತುಂಗಂ ವೆಂಕಟೇಶಮವಲೋಕಿತುಮಾಗಾತ್ ॥ ೭೧ ॥

ನತ್ವಾ ದೇವಂ ವೇಂಕಟೇಶಂ ಯತೀಂದ್ರಃ ಕೃತ್ವಾ ವಾಸಂ ವಾಸರಾನ್ ಕಾಂಶ್ಚಿದತ್ರ ।
ಕಾಂಚೀಮಾಗಾತ್ಕಾಂಚನಾಗಾರರಮ್ಯಾಂ ನತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಂ ಚಾನಮತ್ಪಾರ್ವತೀಶಮ್ ॥ ೭೨ ॥

ಶೋಣಾದ್ರಿಮಾಸಾದ್ಯ ನಿಷೇವ್ಯ ಶಂಭುಂ ವೃದ್ಧಾಚಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಲೋಕ್ಯ ರುದ್ರಮ್ ।
ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಮಭ್ಯೇತ್ಯ ವರಾಹರೂಪಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಣಮ್ಯೈಷ ನುತಿಂ ವ್ಯತಾನೀತ್ ॥ ೭೩ ॥

ಕೃತ್ವಾ ದಿಗ್ವಿಜಯಮುಪಾಗತಸ್ಯ ದೂರೇ ಕಾವೇರೀಶಿಶಿರಜಲಾವಲೋಕಮಾತ್ರಾತ್ ।
ಯತ್ಸೌಖ್ಯಂ ಸಮಜನಿ ತತ್ಸುಖಂ ಮುರಾರೇಃ ಪ್ರಾಯಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಯದಿ ಕಾ ಕಥೇತರೇಷಾಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಶ್ರೀಕುಂಭಘೋಣನಗರೀಂ ಪ್ರವಿಶತ್ಯುದಾರಾಂ
ರಾಮಾರ್ಜಯೋರುತಪಸ್ಯೈವ ಕೃಶೇ ಯತೀಂದ್ರೇ ।
ಮನ್ಯೇ ಕಥಂ ನ ಜನತಾಮಹಿತಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ
ರಾಮೇಣ ತೇನ ಭರತೇನ ಕೃತಪ್ರವೇಶಾಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರತೋಲ್ಯಾಂ
ಮಹಾಧೀರ್ವಿಲಾಸೇನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕೇನ ।
ಭುಜಂಗಪ್ರಯಾತೇನ ಭೂದೇವವಂದ್ಯೋ
ಹನೂಮಂತಮಿತ್ಥಂ ಪ್ರಣೌತಿ ಸ್ಮ ದೇವಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ವಾದ್ಯೈಶ್ಚಿತ್ರೈರ್ಮುಖರಿತದಿಶಃ ಶಂಖಭೇರೀಮೃದಂಗ್ಯೈಃ
ಫುಲ್ಲೈಃ ಪುಷ್ಪೈರ್ವಿವಿಧಮನುಜೈಃ ಕೀರ್ಯಮಾಣಃ ಸಮಂತಾತ್ ।
ವೀಥ್ಯಾಂ ವೀಥ್ಯಾಂ ಯುವತಿಕರಗಾರಾರ್ತಿಕ್ಯೈ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ
ರಾಮೇ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರವಿಶತಿ ಮಠಂ ಪ್ರಾವಿಶತ್ಸಂಪದಾಢ್ಯಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋ ಜಯತ್ಯಷ್ಟಮಃ ॥ ೭೮ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯವರ್ಣನೆ, ಉಷಃಕಾಲವರ್ಣನೆ, ಪೂರ್ವದಿಗ್ಗತ ನಕ್ಷತ್ರವರ್ಣನೆ, ಅರುಣೋದಯವರ್ಣನೆ ಮೊದಲಾದವು ಹೃದ್ಯವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಗಳು ಎದ್ದು ತುಳಸೀದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು, ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆಹೋಗಿ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನ, ಜಪ, ವ್ಯಾಸಪೂಜೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಾಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಾಮದೇವರ ಪೂಜೆ, ತೀರ್ಥಪ್ರಾಶನಪೂರ್ವಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಂದಿಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಸ್ವೀಕಾರ, ಅನಂತರ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

* * *

ಮಾಗಧಾ ಮಧುಭಿದಂಘ್ರಿಪಂಕಜೇ ಜಾಗರೂಕಮಪಿ ಸಂಯಮೀಶ್ವರಮ್ ।
ಬೋಧಯಂತಿ ವಚನೈರ್ಬುಧೋತ್ತಮಂ ಕಾವ್ಯವರ್ಣನವಿಧೌ ಕೃತಾದರೈಃ ॥ ೧ ॥

ಮಂಗಲಾನಿ ಕುರು ಪದ್ಮಸೋದರೈಃ ಸಂಯಮೀಂದ್ರ ಜಗದಾದ್ಯಗಂಚಲೈಃ ।
ಪಶ್ಯ ದೃಶ್ಯವಿಭವಂ ದಿನಾಗಮಂ ದಿಕ್ಷು ದಿಕ್ಷು ಮುಖರೀಕೃತಾಗಮಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪಾಕಶಾಸನಪುರೇ ಗುರೂದಿತೈರ್ಹಂತ ವೇದವಚನೈರಪಾಕೃತೇ ।
ಅಂಧಕಾರದರಪಹ್ನವಗೇಹೇ ಶಕ್ರದಿಙ್ಮುಖಮಿದಂ ಪ್ರಸೀದತಿ ॥ ೩ ॥

ಶಾತಮನ್ಯವದಿಶಾ ನಿಜೇಶ್ವರೇ ಭಾನುಮಾಲಿನಿ ಸಮಾಗಮೋನ್ಮುಖೇ ।
ಪೂರ್ವಮೇವ ವಿತನೋತಿ ಪಾಂಡಿಮಕ್ಷೌಮನಿರ್ಮಲವಿತಾನಮಂಬರೇ ॥ ೪ ॥

ಅಂಧಕಾರಭರವಾರಣವ್ರಜೇ ಕಲ್ಯಕೇಸರಿವಿದೀರ್ಣಮಸ್ತಕೇ ।
ಶೋಣಿತೌಘ ಇವ ಶಕ್ರದಿಙ್ಮುಖೇ ಶೋಣಿಮಾ ಲಸತಿ ತಾರಮೌಕ್ತಿಕೈಃ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯೋಮರಾಮಪರಿಭಾವಿಶಾರ್ವರವ್ಯಾಜಪನ್ನಗಮಯಾಸ್ತ್ರಸಂತತೇಃ ।
ಭಂಜನಾಯ ಪುರತೋಽರುಣಾನುಜಃ ಪ್ರಾದುರಸ್ತ್ವುದಯರಾಗಕೈತವಾತ್ ॥ ೬ ॥

ವ್ಯೋಮದಂಭಮಧುಗೋಲಸಂಚರದ್ ಧ್ವಾಂತ ಸಂಘಸರಘಾನಿರಾಕೃತಿಮ್ ।
ಆತನೋತಿ ಸಮಯಃ ಪುರಾ ದಿಶಾ ಶೋಣಿಮಾಗ್ನಿಶಿಖಯಾ ವಿದೀಪ್ತಯಾ ॥ ೭ ॥

ವ್ಯೋಮನಾಮಭೃತಿ ಕುಂಭಸಂಭವೇ ವಾರಿಧಿಂ ಪಿಬತಿ ಶಾರ್ವರಾಭಿಧಮ್ ।
ಔಷಸಾರುಣಿಮದಂಭತಃ ಶನೈಃ ಪದ್ಮರಾಗನಿಕರೋ ವ್ಯಜೃಂಭತ ॥ ೮ ॥

ಅಂಬರಸ್ಯ ತಿಮಿರಾಲಿನೀಲಿಕಾನೀಲಿತಸ್ಯ ಹರಿದಿಙ್ಮುಖಾಂಚಲೇ ।
ಕಲ್ಯರಕ್ತಿಮನಿಭೇನ ಕಾಂಚನೀ ರೇಖಿಕಾಽತಿರುಚಿರಾ ವಿರಾಜತೇ ॥ ೯ ॥

ಕಲ್ಯಮಲ್ಲವರ ಏಷ ಶಾರ್ವರದ್ವೇಷಿಮಲ್ಲಮಭಿಹಂತುಮುದ್ಯತಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ತರಕ್ತಿಮರಜಾ ವಿದರ್ಶಯತ್ಯರ್ಕಬಿಂಬನಿಭಮುಷ್ಟಿಮಗ್ರತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಉದ್ವಿವಕ್ಷುಹೃದಯೋ ನಿಶಾತ್ಯಯಃ ಪ್ರಾಗ್ದಿಶಂ ತಮುಪಕಂಠಮಾದಧೇ ।
ಕಲ್ಯರಾಗಮಯಮಾದಿಭೂಷಣಂ ಭಾನುಬಿಂಬಮಣಿರಂಜಿತಾಂತರಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಹಂತ ಶಕ್ರಹರಿತಾ ದಿನಾಗಮೇ ಯಾವಕಾರುಣಪದಾಭಿತಾಡನಾತ್ ।
ಛಾಯಯಾ ಸಹ ಸಮಾಗಮಾಸಹಾತ್ಪಾಟಲೋಽಜನಿ ಪಯೋಜನೀಶಿತಾ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಾತರಂಬುನಿ ನಿಮಜ್ಜ್ಯ ನೀರಧೇರುತ್ಥಿತೋ ಹರಿದಿಶಾನಿಜಾಲಿಕೇ ।
ಅರ್ಕಮಂಡಲನಮಿಷೇಣ ವಾಸರಃ ಶೋಣಿಮಾಕ್ಷತಲಲಾಮಕಂ ದಧೇ ॥ ೧೩ ॥

ಅಂಧಕಾರಯವನೀಮಪಾಕೃತಾಮಾರಚಯ್ಯ ದಿವಸೇಂದಿರಾನಟೀ ।
ವ್ಯೋಮರಂಗಮಭಜತ್ ಪ್ರಭಾಂಚಿತಂ ಕುರ್ವತೀ ಖಗರವೇಣ ಶಿಂಜಿತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಂಧಕಾರರಿಪುಭೂಮಿಭೃದ್ಗಣಂ ಜೇತುಮುತ್ಕಮನಸೋ ವಿಭಾವಸೋಃ ।
ಬಂದಿನೋ ನು ಬಿರುದಾಲಿವಾಚಕಾಃ ಪ್ರಾಗ್ವಿಶಂತಿ ಮುಖರಾ ವಿಹಂಗಮಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ವಿಪ್ರಯುಕ್ತಸಖಿಹೃನ್ಮಲಿಮ್ಲುಚೇ ವಿದ್ರುತೇ ಸತಿ ವಿಧೌ ನಿಶಾತ್ಯಯೇ ।
ಪದ್ಮಿನೀ ವಿಗತಸಾಧ್ವಸಾ ಶನೈಃ ಫುಲ್ಲಮಾವಹತಿ ಪದ್ಮಲೋಚನಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಚಕ್ರವಾಕಮಿಥುನಾರ್ಧರೂಪಿಣೀಂ ಪೂರಯೇತಿ ವಿಹಿತಾ ಸಮಸ್ಯಕಾಮ್ ।
ಮೀಲಿತಾಬ್ಜನಯನಾ ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾ ಪೂರಯತ್ಯಹಹ ತಾಂ ಪಯೋಜಿನೀ ॥ ೧೭ ॥

ನಿದ್ರಿತೇ ತ್ವಯಿ ಪುರಾ ದ್ವಿಜಾಧಿಪೇ ಸ್ವೈರಮೇವ ಚರತಿ ಸ್ಮ ಚಂದ್ರಮಾಃ ।
ಯಾತಿ ಬೋಧಮಧುನಾ ದ್ವಿಜಾಧಿಭೂನಾಮಮಾತ್ರಭೃದಪೈತಿ ಸಾಧ್ವಸಾತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಚಕ್ರವಾಕವಿರಹಾಗ್ನಿಧೂಮ್ಯಯಾ ಶಾರ್ವರೇಣ ಜಗತೀ ನಿಪೀಡಿತಾ ।
ತನ್ನಿವೃತ್ತಿಸುಖಿತಾಽಧುನಾ ತತೋ ಮಂದಮುಚ್ಛ್ವಸಿತಿ ಮಾರುತಚ್ಛಲಾತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಏವಮಾದಿಮಗಧೋಕ್ತಿಮಾಧುರೀವಾರಿಪೂರಕೃತಸೇಚನಾದಿವ ।
ಬೋಧಮೇತ್ಯ ಯತಿರಾಟ್ ಸಮುತ್ಥಿತೋ ದ್ವೀಪಿಚರ್ಮಮಯತಲ್ಪತಲ್ಲಜಾತ್ ॥ ೨೦ ॥

ದ್ವಾದಶಸ್ತುತಿಪುರಾಣಸಂತತೀ ಶ್ರೋತುಮಾನನಸಮೂಹಮೇಕದಾ ।
ಸ್ವಂ ದಶಾಧಿಕನವಾನನೋಽದದಾದ್ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿರಿವ ಚಕ್ಷುರಾಗತಃ ॥ ೨೧ ॥

ಆನತೋಽಭವದನಂತಮಗ್ರತಃ ಸಂಯಮೀಂದುರವಲೋಕ್ಯ ಸಜ್ಜನಾನ್ ।
ಆದರೇಣ ಸುಜನೈಃ ಸಮರ್ಪಿತಾಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ಸತತಮಾಶಿಷೋಽಗ್ರಹೀತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತುಲಸೀವನಸ್ಥಿತಾಮಿಂದಿರಾಂ ತದನು ತತ್ಪದಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ವಾಯುನಂದನಮವಂದತಾದರಾದಿಂದಿರೇಶಕರುಣೈಕಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಸೋಽಧಿರುಹ್ಯ ಶಿಬಿಕಾಂ ಗಜೇಂದ್ರಮುಕ್ಸೂಕ್ತಿಸಂಸ್ತುತಿಕೃತಾದರಃ ಶನೈಃ ।
ಸ್ನಾತುಮಭ್ಯುಪಗತಸ್ತರಂಗಿಣೀಂ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥನಿಲಿಂಪನಿಮ್ನಗಾಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ತೀರಭೂರುಹಸುಮಾನಿ ತಜ್ಜಲೇ ಸಂನಿಪತ್ಯ ಸುಮನಸ್ತ್ವಮಾಪ್ನುವನ್ ।
ಜಾತಿಮಾತ್ರ ಇತಿ ತದ್ಗತಾಽಭವದ್ವ್ಯಾಕ್ರಿಯಾ ತದಿತರೇಷ್ವಪಿ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಯಾಂ ಪ್ರವಾಲಲಹರೀಂ ಮನೋಹರಾಮುದ್ವಹತ್ಯಧಿವಸಂತಮಂಬುಧೌ ।
ತೀರಚಂಪಕಸುಮೋತ್ಕರಾ ಲಸಂತ್ಯುತ್ಸವಾಯ ಕೃತದೀಪಿಕಾ ಇವ ॥ ೨೬ ॥

ಶೋಷಕೇಣ ಮರುತಾ ಕಥಂ ನು ಯಾ ವರ್ಧಿತಾ ಚ ಕಥಮಿತ್ಯವಿಸ್ಮಯಃ ।
ಸಾ ಯದುಲ್ಲಸದನಂತರೂಪಿಣೀ ಯಾತಿ ರಂಗಪತಿಶೇಷತಾಂ ಸದಾ ॥ ೨೭ ॥

ಸಹ್ಯಭೂಧರಸರಸ್ಸರೋಜಿನೀಸಾರಸಶ್ರಿತಮರಂದಸಂತತಿಮ್ ।
ಯಾ ಬಿಭರ್ತಿ ಪರಥಾ ರಮೇತ ಕಿಂ ತತ್ರ ರಂಗಪತಿಭೃಂಗತಲ್ಲಜಃ ॥ ೨೮ ॥

ತತ್ತಟೋಪವನಸೀಮ್ನಿ ವಾಹನಾತ್ಸೋಽವರುಹ್ಯ ಯಮಿಧುರ್ಯಚಂದ್ರಮಾಃ ।
ಕ್ಷಾಲಯನ್ ಕರಪದಂ ಸಮೃಜ್ಜಲೈರ್ದಂತಪಂಕ್ತಿಪರಿಶೋಧನಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಕಲ್ಪಿತಾಚಮನಮತ್ರ ಸಾದರಂ ಸ್ನಾನಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ಸ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರತಃ ।
ಅಷ್ಟಷಡ್ ದ್ವಿಕಷಡಕ್ಷರೈರ್ಹರೇರ್ಮಾನಿತೈರ್ಮನುವರೈಸ್ತ್ರಿಧಾ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಜಪ್ಯಸೂಕ್ತಜಪಶುದ್ಧವಾರಿಣಾ ಪ್ರೋಕ್ಷಯನ್ಯತಿವರಃ ಶಿರೋ ನಿಜಮ್ ।
ಸ್ನಾತವಾನ್ವಿಹಿತಮೃದ್ವಿಲೇಪನೋಽನುಚ್ಛ್ವಸಂಸ್ತ್ರಿರಘಮರ್ಷಣಂ ಜಪನ್ ॥ ೩೧ ॥

ಉಚ್ಚರನ್ ಪ್ರಣವಮುತ್ಥಿತೋಽಸಿಚತ್ ಸ್ವಾತ್ಮಗಂ ಪುರುಷಸೂಕ್ತತೋ ಹರಿಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಪಾದಸಲಿಲಂ ಪಿಬನ್ ಸುರಾಂಸ್ತರ್ಪಿತಾನಕೃತ ಮಂತ್ರವಾರಿಭಿಃ ॥ ೩೨ ॥

ಸಾಲಮಲ್ಲಕಮವಸ್ತಲೋಹಿತೇ ವಾಸಸೀ ತದನು ಸಂಯಮೀಶ್ವರಃ ।
ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಮತನಿಷ್ಟ ಗೋಪಿಕಾಚಂದನೇನ ಸಹಪಂಚಮುದ್ರಿಕಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅರ್ಘ್ಯದಾನವಿಧಿಮರ್ಘ್ಯವೈಭವಃ ಸಂವಿಧಾಯ ಹೃದಿ ವೇದಮಾತರಮ್ ।
ಸಾದರಂ ತದನು ತಾರಕಂ ತತೋ ಮಂತ್ರರತ್ನಮಪಿ ಮೌನತೋಽಜಪತ್ ॥ ೩೪ ॥

ತತ್ತಟೋಪವನಮೇತ್ಯ ಪಾವನೀಃ ಸೋಽಶೃಣೋದ್ ದ್ವಿಜಮುಖಾತ್ಕಥಾ ಹರೇಃ ।
ಆದಿದೇಶಿಕಸಮರ್ಚಿತೋಪಲವ್ಯಾಸಮೂರ್ತಿಪರಿಪೂಜನೋತ್ಸುಕಃ ॥ ೩೫ ॥

ಅಭ್ಯಷಿಂಚದಥ ಪಂಕಜೇಕ್ಷಣಂ ವಾರಿಮಧ್ವಕೃತದುಗ್ಧಧಾರಯಾ ।
ಸನ್ನ್ಯವೇದಯದಯಂ ಮನೋಹರಂ ಮೌದ್ಗಮನ್ನಮುರುಧಾಽಧಿಕಂ ನವಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಸಂಪ್ರಣಮ್ಯ ವಿಜಯೀಂದ್ರಯೋಗಿನಂ ತಾಪಸೋಪಮಬುಧವ್ರಜಾವೃತಃ ।
ಸೋಽಧಿರುಹ್ಯ ಮಣಿರಮ್ಯಪಾದುಕೇ ದೇಶಿಕೋ ಮಠಮಥ ಪ್ರತಸ್ಥಿವಾನ್ ॥ ೩೭ ॥

ಶಂಖದುಂದುಭಿಮೃದಂಗಕಾಹಲೀಮಡ್ಡುಡಿಂಡಿಮಸುಶೃಂಗಜರ್ಝರೈಃ ।
ಚಕ್ರವಾದ್ಯನಿನದೈಶ್ಚ ತಜ್ಜ್ಞಾಃ ಪೂರಯಂತಿ ಪುರತೋಽಸ್ಯ ದಿಙ್ಮುಖಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಪಾವಯನ್ನಥ ಮಹೀಂ ಪದೇ ಪದೇ ಪಾರ್ವತೀಶಮಭಿವಂದ್ಯ ಪದ್ಧತೌ ।
ಪ್ರಾವಿಶತ್ಸ ಸುರವಿಷ್ಟಪಾಗಮೋ ಮೂರ್ತಿಮಾನಿವ ಮಠಂ ತಥಾಗಮಃ ॥ ೩೯ ॥

ಶಾಂತಿವಾಚನಪುರಸ್ಸರಂ ವರಂ ಭಾಷ್ಯಮೇವ ಸ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸದಿ ।
ವ್ಯಾಕರೋತಿ ವಿದುಷಾಂ ನಿರಾಕರೋತ್ಯನ್ಯದರ್ಶನಕುಯುಕ್ತಿಸಂಹತಿಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮ ಸದ್ಗುಣಮದೋಷಮೀಕ್ಷಿತಂ ಗಮ್ಯಮಾಹುರಿಹ ಲಕ್ಷಣೈಃ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ ಇತಿ ತೇನ ಭಾಷಿತೇ ತತ್ರ ಕಶ್ಚನ ಸುಧೀರಚೋದಯತ್ ॥ ೪೧ ॥

ನಿತ್ಯವಾಗವಿಷಯಸ್ಯ ಸರ್ವಥಾಽಽರಂಭಣಂ ನ ವಿಷಯಸ್ಯ ಯುಜ್ಯತೇ ।
ನಾಮಧೇಯಮಿಹ ಯಜ್ಜಡಂ ಮೃಷಾ ಜಾತಮರ್ಥರಹಿತಂ ಸ್ವಚಿಂತನಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ನಾತ್ಮತತ್ವಮಪಿ ತತ್ರ ನಾಪರಶ್ಚೇಷ್ಟಿತಾದಿ ಬಹುಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿತಃ ।
ಜೀವಭಿನ್ನಪರಮೋಽಪ್ಯಮಾನಕೋ ನ ಸ್ವಯಂ ಚ ಯದಹಂಧಿಯಾ ಮಿತಃ ॥ ೪೩ ॥

ಕಿಂಚ ಕಿಂ ಫಲಮಮುಷ್ಯ ವೇದನೇ ಕರ್ಮಣೈವ ಭವತಿ ಸ್ವರಾದಿಕಮ್ ।
ನಾಪಿ ಮುಕ್ತಿರಧುನೈವ ತದ್ವಿದಾಂ ದೃಶ್ಯತೇ ನ ಯದಸಾವಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೪೪ ॥

ಅತ್ರ ಕಶ್ಚಿದಮುಮಭ್ಯಚೋದಯಚ್ಛುದ್ಧಮಸ್ಯ ವಿಷಯಃ ಸ್ವಮಾನಸಮ್ ।
ಶುದ್ಧವೇದನಫಲಂ ವದೇನ್ನ ಚೇದ್ಬಂಧಭಂಗ ಇತಿ ಕಿಂ ತತೋ ವದ ॥ ೪೫ ॥

ಇತ್ಯುದೀರಿತಗಿರಾಽತಿರೋಷಿತಸ್ತದ್ವಚಃ ಪ್ರತಿವಚೋಽನ್ಯ ಆದದೇ ।
ಯತ್ತು ಶುದ್ಧಮುದಿತಂ ನ ಮಾನಸಂ ತನ್ನ ಯುಕ್ತಮಿತಿ ಹಂತ ಚಿಂತ್ಯತೇ ॥ ೪೬ ॥

ಯನ್ನ ಭಾತಿ ಜಡಜೀವಭೇದನಂ ಕರ್ತೃತಾದಿವಿರಹೋಽದ್ವಿತೀಯತಾ ।
ಏಕತಾಪಿ ತದಸಾರಮಾತ್ಮನೋಽಭಿನ್ನಮೇತದಿತಿ ಚೇದಸಂಶಯಃ ॥ ೪೭ ॥

ಅನ್ಯದೇತದಿತಿ ನಾಪಿ ಯುಕ್ತಿಮತ್ಸನ್ ಮೃಷೇತಿ ಹಿ ವಿಕಲ್ಪನಾಕ್ಷಮಮ್ ।
ತತ್ಸ್ವರೂಪಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ಭಾಸತೇ ತತ್ರ ನೈವ ತವ ಯುಜ್ಯತೇ ಭ್ರಮಃ ॥ ೪೮ ॥

ಅತ್ರ ತದ್‌ಭ್ರಮನಿರಾಸನೋತ್ಸುಕಃ ಸಸ್ಮಿತಂ ಸದಯಮಬ್ರವೀದ್ಗುರುಃ ।
ಅಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿದಹಮರ್ಥತಃ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುನಾಮ ಗುಣಪೂರ್ಣಮದ್ಭುತಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಯದ್ವಿಚಾರವಿಷಯೇ ನಿಗದ್ಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾಮ ಪರಜೀವಭೇದಕಮ್ ।
ಮುಕ್ತಿರೇವ ಫಲಮಸ್ಯ ವೇದನಾತ್ ಪ್ರಕ್ರಮೋಽಸ್ಯ ವಿಷಯಾದಿಮಾಂಸ್ತತಃ ॥ ೫೦ ॥

ಏವಮಾದಿಪರಮಾತ್ಮಚಿಂತನೈರಾಸ್ತ ಸಂಯಮಿವರೋಽತಿಹರ್ಷಿತಃ ।
ತತ್ರ ಸೋಽನುಭವಲಿಪ್ಸಯಾ ದಿವೋ ಮಧ್ಯಸೀಮನಿ ರವಿರ್ವ್ಯಲಂಬತ ॥ ೫೧ ॥

ಅಸ್ತೇ ಧ್ವಾಂತೇ ಸಮಸ್ತೇ ಪ್ರತಿಭಟಸರಣೀಂ ಗತ್ವರೇ ಪ್ರಾದುರಾಸೀ
ಚ್ಛಾಯಾರೂಪಂ ತದೇತಚ್ಛರಣಮುಪಗತಂ ಪಾದಮೂಲಂ ಜನಾನಾಮ್ ।
ಹಂತಾಮಂದಪ್ರತಾಪೈರಪಿ ಮಮ ಕಿರಣೈಃ ಶಕ್ಯತೇ ತನ್ನ ಭೇತ್ತುಂ
ಧಿಙ್ ಮಾಮಿತ್ಯಾಕುಲೋಽರ್ಕಃ ಪ್ರತಪತಿ ಕಲಯನ್ ವ್ಯೋಮಮಧ್ಯೇ ವಿಲಂಬಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ವಕ್ತ್ರಾಂಭೋಜಂ ವಿಧತ್ತೇ ಮಮ ಸುಹೃದಮಿತಿ ಪ್ರಾಪ್ತರೋಷೋ ವಿವಸ್ವಾನ್
ಮ್ಲಾನಂ ಮೀನೇಕ್ಷಣಾನಾಂ ನಯನಯುಗಮಯಂ ಕಲ್ಪಯನ್ನುಲ್ಬಣಶ್ರೀಃ ।

ತಚ್ಛಾಯಾಧಾರಿಣೋಽಸ್ಮಾನಪಿ ತಪತಿ ಮುಹುಸ್ತಂ ಸಮಾಧೇಹಿ ಪಾಹೀ-
ತ್ಯಾರಾದಂಭೋಜಿನೀನಾಂ ಶಕುಲಕುಲಮಯಾದಾಕುಲಂ ಪಾದಮೂಲಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಮಾಧ್ಯಂದಿನಸ್ನಾನಕೃತೇ ಮಹಾಂತಂ ಮುನೀಂದ್ರಮಿತ್ಥಂ ಕಿಲ ಕಾಲಶಂಸೀ ।
ಆಗತ್ಯ ಮಧ್ಯಂದಿನಕಾಲಮಸ್ಮೈ ನ್ಯವೇದಯತ್ಪ್ರಾಪ್ತಮದೃಪ್ತಚೇತಾಃ ॥ ೫೪ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಶಿಷ್ಯನಿವಹಾಯ ಚಿರಾಯ ಸೋಽಯ-
ಮಾಮ್ನಾಯಮೌಲಿವಚನಾನಿ ಮನೋಹರಾಣಿ ।
ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ವಿಧಾತುಕಾಮಃ
ಕರ್ಮಾಣಿ ಮಂದಮುದತಿಷ್ಠದುದಗ್ರಕೀರ್ತಿಃ ॥ ೫೫ ॥

ನಿಷ್ಕುಟವಿಲಸತ್ಪುಷ್ಕರವತ್ಯಾಂ ಪುಷ್ಕಲಕೀರ್ತಿರ್ಮಸ್ಕರಿಧುರ್ಯಃ ।
ಸಾಧು ನಿಮಜ್ಜ್ಯ ಸುಧೀಜನಮಾನ್ಯೋ ಮಾಧವಮಂಗಲಗೇಹಮಯಾಸೀತ್ ॥ ೫೬ ॥

ಡಂಭಾಸೋಢಾ ಕಾಮಮಂಭೋರುಹಾದ್ಯೈ-
ರಂಭಃಪೂರ್ಣಂ ಕುಂಭಮಾದೌ ಸಮರ್ಚ್ಯ ।
ಆವಾಹ್ಯಾಂತರ್ಮಾತೃಕಾದೀನಶೇಷಾನ್
ದೇವಾನ್ ದೇವ್ಯೈಃ ಪೀಠಗೈಃ ಪಾರ್ಶ್ವಗೈಶ್ಚ ॥ ೫೭ ॥

ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಾನಂಬುಜಾಕ್ಷಸ್ಯ ಮೂರ್ತಿಂ
ಮಂತ್ರಾಂಭೋಭಿಃ ಸಂಯಮೀಂದ್ರೋಽಭಿಷಿಚ್ಯ ।
ನವ್ಯೈಃ ಪುಷ್ಪೈರಾತನಿಷ್ಟಾತಿರಮ್ಯೈ
ರತ್ನೈರರ್ಘ್ಯೈ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಪೂಜಾಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ವಾಜಿಮೇಧಯಜಿನಾ ವಿಕಲ್ಪಿತಂ ಶಂಖವಾರಿ ಶಿರಸಾ ಸ ಧಾರಯನ್ ।
ರಾಜಸೂಯಯಜಿನಾಪಿ ಸಂಮತಂ ವಿಷ್ಣುಪಾದಸಲಿಲಂ ಪಿಬತ್ಯಸೌ ॥ ೫೯ ॥

ಸ್ವತಃ ಕವೇರಜಾಪಯೋಽನಘಂ ಹಿ ಕಿಂ ಪುನರ್ಹರೇಃ ।
ಪದಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಂ ಚತುಃಪುಮರ್ಥದಂ ಭವೇದಿತಿ ॥ ೬೦ ॥

ಪಶ್ಚಾತ್ ಕೃತ್ವಾ ಹರಿಪದನತಿಂ ಸಂಯಮೀಂದ್ರೋಽಥ ಭುಕ್ತ್ವಾ
ಪುಣ್ಯಾ ಭೈಕ್ಷ್ಯಂ ತದನು ರಚಯನ್ ತರ್ಕಶಬ್ದಾದಿಶಾಸ್ತ್ರೈಃ ।
ವಿದ್ವದ್ರೂಪ್ಯೈರ್ವಿವಿಧನಗರಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತವದ್ಭಿರ್ವಿನೋದಂ
ಧ್ಯಾಯನ್ವಿಷ್ಣುಂ ಸಮಯಮನಯತ್ಸೋಽಯಮಾಸಾಯಮೇವಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ-
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋಽಭವನ್ನಾವಮಃ ॥ ೯೨ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

ಅಥ ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ

* * *

ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನೆ ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನ ಸ್ತುತಿ ಇವುಗಳೇ ನಿರೂಪಿತ-ವಾಗಿವೆ. ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವರ್ಣನೆ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯಕಾಲ - ಪೂರ್ವಕಾಲವರ್ಣನೆ, ಚಂದ್ರಿಕಾವರ್ಣನೆ, ಚಂದ್ರೋದಯವರ್ಣನೆ, ಚಂದ್ರೋದಯಕಾಲದ ಮೇಘವರ್ಣನೆ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಸಾಯಂ ಸ್ನಾನ, ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರದಾನ, ಮಂತ್ರಜಪ, ದೇವರಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರು ಮಾಡಿದ ದಶಾವತಾರವರ್ಣನೆ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ, ಛತ್ರಚಾಮರಾದಿಸೇವೆ, ಶ್ರೀಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಸಮಸ್ಯಾಪೂರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಸರ್ಗೋಪಸಂಹಾರದೊಂದಿಗೆ ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಉಪಸಂಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

* * *

ಉತ್ತರಾಮುಖತಯಾ ವಲಮಾನೇ ಸಾಯಮರ್ಯಮರಥೇಽಭಿಸುಮೇರು ।
ತನ್ಮುಖೋಲ್ಲಸಿತಸಾರಥಿಭಾಸಾ ಪಾಟಲಾ ಸ್ಫುರತಿ ಪಾಶಭೃದಾಶಾ ॥ ೧ ॥

ಸಾಯಮಂತಿಕಚರನ್ಮುನಿಪಾಲೀಗೀತಸಾಮನಿನದೇನ ಶತಾಂಗೇ ।
ವಿದ್ರುತಾರುಣಮಣೀಜಲಸೇಕಾಲ್ಲೋಹಿತಾಯತಿ ಸರೋರುಹಬಂಧುಃ ॥ ೨ ॥

ನಿರ್ಧುತಾಖಿಲತಮಾಃ ನಿಜಜನ್ಮಾರಭ್ಯ ವಿಷ್ಣುಪದಸೇವನಶೀಲಃ ।
ಸ್ವಸ್ವರೂಪಮಗಮತ್ಪರಮಾವಿರ್ಭೂತಮೇಷ ಮಿಹಿರೋಽರುಣಭಾವಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಾಗಿಣಂ ಸ್ವಮವಲೋಕ್ಯ ನಿಕಾಮಂ ರಾಗಿಣಾಂ ಚ ವಿಷಮಾಂ ಗತಿಮೀಕ್ಷ್ಯ ।
ವಸ್ತುಮಾಪದಪರಾಗಸಮೀಪಂ ಮಂದಮಂದಮರವಿಂದಕುಟುಂಬೀ ॥ ೪ ॥

ವಿಪ್ಲವಂ ವ್ರಜತಿ ಕಾಂತಿಕಲತ್ರೇ ಪದ್ಮಿನೀಮಪರವಾರಿಧಿಜಾತಾಮ್ ।
ಉದ್ವಿವಕ್ಷುಹೃದಯೋ ಹರಿದಶ್ವೋ ಯಾಚಿತುಂ ತಮಗಮತ್ತಟಿನೀಶಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸಾಂಧ್ಯರಾಗಮಯಪಾವಕದೀಪ್ತಂ ಲೋಕಮೀಕ್ಷ್ಯ ಶಕುನಾ ಭಯಮೂಢಾಃ ।
ಪ್ರಾದ್ರವನ್ ಝುಡಿತಿ ಶಾವಕವರ್ಗಂ ವೀಕ್ಷಿತುಂ ವಿಹಿತಭೂರಿನಿನಾದಾಃ ॥ ೬ ॥

ಪದ್ಮಿನೀ ಪರಿಚಿತಾ ಸತತಂ ನಃ ಸಾ ಬತಾತ್ಮಪತಿನಾ ವಿಯುತೇತಿ ।
ಸದ್ಯ ಏವ ವಿಯುತಾನಿ ಬಭೂವುಶ್ಚಕ್ರವಾಕಪತತಾಂ ಮಿಥುನಾನಿ ॥ ೭ ॥

ಏಕಚಕ್ರಮವಲಂಬ್ಯ ಶತಾಂಗಂ ಬಾಧತೇ ವಿರಹಿಣೋ ಮಿಹಿರೋಽಸೌ ।
ಇತ್ಯವೇತ್ಯ ಮದನಃ ಸ್ವಯಮಾಧಾದೇಕಚಕ್ರಮಯಮಾಶು ಶತಾಂಗಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಂಬರಾಭಿಧಹರಿನ್ಮಣಿಪಾತ್ರೇ ಶಂಖವಿಷ್ಣುಪದವಾರಿ ದಧಾನಮ್ ।
ಹೇಮಭಾಜನಯುಗಂ ಶಶಿಭಾನ್ವೋರ್ಮಂಡಲದ್ವಯಮಿದಂ ಕಲಯಾಮಃ ॥ ೯ ॥

ಪೂರ್ವಭೂಮಿಧರಗಾಧಿಸುತೇನ ಪ್ರೇರಿತಂ ರವಿಮಯಾಬ್ಜಭವಾಸ್ತ್ರಮ್ ।
ತದ್ಗ್ರಸತ್ಯಪರಶೈಲವಸಿಷ್ಠೇ ಕೋಪವಹ್ನಿರಿವ ಸಾಂಧ್ಯಮರೀಚಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಂಬುಜೇಷ್ವರಯುತೇಷು ವಿಯೋಕ್ತುಂ ಸಾಯಶಾಣಕಷಣೇನ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಮ್ ।
ಕಿಂಚಕಾರ ನಿಜಕಂಜಕಲಂಬಂ ತಾದೃಗೇವ ಯದಭೂನ್ಮುಕುಲಂ ತತ್ ॥ ೧೧ ॥

ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪದ್ಮವಿಪಿನೇಷು ಪುರಾ ಯತ್ಕೇಸರಿಶ್ರಿಯಮದುದ್ರವದಾರಾತ್ ।
ತಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಶಿಥಿಲಾಂ ಪುನರಾಗಾತ್ತತ್ತಥೈವ ತಿಮಿರದ್ವಿಪವೃಂದಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಅರ್ಚಯನ್ಮಧುಕರಚ್ಛಲಶಾಲಿಗ್ರಾಮಮೇಷ ಸಮಯಾಭಿಧಯೋಗೀ ।
ಸಾಯಮಂಬುಜಸಮುದ್ಗಮಧ್ಯೇ ಸನ್ನಿಧಾಯ ವಿದಧೇಽಸ್ಯ ಚ ಮುದ್ರಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಪದ್ಮಿನೀ ಪತಿಶುಚಾ ಭ್ರಮರಾಲೀಕಂಕಣಂ ನಿರಸಿತುಂ ಕೃತಚೇತಾಃ ।
ಅಬ್ಜಪಾಣಿಮನಿಲೇನ ವಿಲೋಲಂ ಹಂತ ಹಂತ ಸಮಕೋಚಯದಾಶು ॥ ೧೪ ॥

ರಶ್ಮಿಜಾಲಮಧಿಕಂ ಭುವನಾಬ್ಧೇಃ ಕಾಲಧೀವರವರಃ ಪರಿಕೃಷ್ಯ ।
ಪಂಕಶೈವಲಲುಠಜ್ಝಷಸಂಘಂ ಧ್ವಾಂತತಾರನಿಭತೋ ಗಗನೇಽಧಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಚಂದ್ರದೀಧಿತಿನಟೀಂ ದಿವಸಾಂತಃ ಸಾದರಂ ನಟಯಿತುಂ ಭುವನಾಂತಃ ।
ಸಂವಿಕೀರ್ಯ ಕಿಮು ತಾರಸುಮೌಘಂ ಧ್ವಾಂತನೀಲಯವನೀಂ ಪುರತೋಽಧಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ವರ್ಷಕೇ ಸತಿ ತಮಿಸ್ರಜಲೌಘಂ ವ್ಯೋಮನಾಮನಿ ಘನಾಘನಸಂಘೇ ।
ದೀಪಿಕಾಸ್ತತ ಇತೋ ವಲಮಾನಾಃ ಶಕ್ರಗೋಪನಿಕರಾ ಇವ ರೇಜುಃ ॥ ೧೭ ॥

ದಗ್ಧತಾಮುಪಗತೇಷು ಮನೋಭೂವಹ್ನಿನಾ ಯುಗಪದೇಷು ನಿಕಾಮಮ್ ।
ಭಂಜಿತೇ ಸತಿ ಹಿ ಶಾರ್ವರಧೂಮೇ ರೇಜುರಗ್ನಿಕಣಿಕಾ ಇವ ದೀಪಾಃ ॥ ೧೮ ॥

ಭಾನುಕಾರ್ತಯುಗಧರ್ಮವಿಲೋಪಾತ್ ಜೃಂಭಿತೇ ಜಗತಿ ಶಾರ್ವರಪಾಪೇ ।
ಅಸ್ಫುರಂಸ್ತತ ಇತಃ ಕಿಲ ದೀಪಾ ರಕ್ಷಿತಾ ಇವ ತಪೋಽಂಕುರ ರೇಖಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕಾಲನಾಮನಿಜನಾಟಕಮಧ್ಯೇ ದೀಪಿಕಾವಲಿನಿಭೇನ ವಿಧಾತ್ರಾ ।
ಉದ್ಯದಿಂದುಮಯದೀಪವರಸ್ಯ ಪ್ರಾಗತಾನಿ ಕಿಮು ಸೂಚನಭಂಗೀ ॥ ೨೦ ॥

ಚಂದ್ರಿಕಾಪಿ ಯದಿ ಸಂಘಟಿತಾ ಸ್ಯಾದ್ಧ್ವಾಂತದೀಪತತಿಸಂಗತಿಕಾಲೇ ।
ಕಿಂ ತ್ರಿವೇಣಿಕಥಯಾಸ್ತಿ ಕವೀನಾಂ ಸ್ವಲ್ಪತೋಽಪಿ ಜಹತಾಂ ಪುನರುಕ್ತಿಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ವ್ಯೋಮಗುಗ್ಗುಲತರೋರ್ಧವಲಾ ನಿರ್ಯಾಸಪಂಕ್ತಿರಿವ ತಾರಕರಾಜಿಃ ।
ಶಾರ್ವರೇಭಕಷಣಾಲ್ಲುಲಿತಾಃ ಕಿಂ ತತ್ಕಣಾ ಭುವಿ ತಮೋಮಣಿದಂಭಾತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಶರ್ವರೀಶಶರದಾ ಪರಿಮೃಷ್ಟಃ ಶಾರ್ವರವ್ರಜಘನಾಘನಸಂಘಃ ।
ದೃಶ್ಯತೇ ಸ್ಮ ಶನಕೈರ್ಧವಲಶ್ರೀಶ್ಚಂದ್ರಿಕಾಲಹರಿಕಾಮಪದಿಶ್ಯ ॥ ೨೩ ॥

ಕಾಲಕಾಲವದನೇನ ತಮಿಸ್ರೈಃ ಶ್ಮಶ್ರುಲೇನ ಶರದುನ್ನತತಾರೈಃ ।
ಅಂಬರೇಣ ವಿಯುಜಾಂ ಗ್ರಸನಾರ್ಥಂ ಸಾಂಧ್ಯರಾಗರಸನಾ ಪ್ರಸೃತಾ ನು ॥ ೨೪ ॥

ವಿಪ್ರಯುಕ್ತಸುದೃಶಾಂ ವಿಲಯಾರ್ಥಂ ಧ್ವಾಂತಕಲ್ಪಜಲಧಾವಭಿವೃದ್ಧೇ ।
ಬಿಂಬನಶ್ರಿಯಮವಾಪುರುಡೂನಾಂ ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣಗಣಸ್ಫುರಣಾನಿ ॥ ೨೫ ॥

ಮಾರಕಾರುರಕೃತಾಧಿತಮಿಸ್ರಂ ಗೋಲಮಬ್ಧಿನಲಿನೀವಿರಹಾಗ್ನೇಃ ।
ಊರ್ಮಿಭಸ್ತ್ರಪವನೈರತಿತಪ್ತಂ ಶೀತರಶ್ಮ್ಯುದಯರಾಗಮಿಷೇಣ ॥ ೨೬ ॥

ನಿರ್ಯತೋ ಭುವಿ ನಿಲಿಂಪತಟಿನ್ಯಾಃ ಕೌಮುದೀಮಿಷಪಯಃಪ್ರಕರಸ್ಯ ।
ಮೌಕ್ತಿಕಭ್ರಮ ಇವ ಪ್ರಚಕಾಶೇ ಪೂರ್ವಶೈಲಶಿಖರೇ ಶಶಿಬಿಂಬಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಪೂರ್ವಸಿಂಧುಸಲಿಲೇನ ನಿಷೇಕ್ತುಂ ತಾರಕಾಂಕುರತತಿಂ ತತರಶ್ಮಿ ।
ಇಂದುಬಿಂಬಪಿಟಕಂ ಕಿಮು ದಧ್ರೇ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಹರಿತ್ತರಿಣೀಭ್ಯಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಉತ್ಕ್ಷಿಪಂತ್ಯುದಯರಕ್ತಿಮಮೌಲಿಪ್ರಾವೃತಿಂ ಹರಿದಿಶಾ ಹರಿಣಾಕ್ಷೀ ।
ಮಂದಮಿಂದುವದನಂ ಕಿಮುದಂಚತ್ಯಾದೃತಾ ನಟಿತುಮಂಬರರಂಗೇ ॥ ೨೯ ॥

ಪಾಂಥಸಂಹೃತಿಕೃತೇ ಕೃತಚೇತಾ ಯಷ್ಟುಮಾದಿತ ಹವಿರ್ನವನೀತಮ್ ।
ದ್ರೌತಮೇಷ ವಿಷಮೇಷುರುದನ್ವನ್ಮೌಲಿ ಲೋಲವಿಧುಬಿಂಬನಿಭೇನ ॥ ೩೦ ॥

ಚಕ್ರವಾಕಮಿಥುನಚ್ಛಲನೀರಕ್ಷೀರಯೋರಕೃತ ಹಂತ ವಿಭಾಗಮ್ ।
ವ್ಯೋಮನಾಮಸರಸೀಕೃತಕೇಲಿಃ ಸಾಯಮೇಷ ಸಿತರಶ್ಮಿ ಮರಾಲಃ ॥ ೩೧ ॥

ಪೂರ್ವಭೂಮಿಧರವೇದಿಗತೋದ್ಯದ್ ದ್ರಾಗವಹ್ನ್ಯುಪರಿರಶ್ಮಿಘೃತಾಕ್ತಾಮ್ ।
ಸಂಪಚನ್ ವಿಧುವಪಾಂ ಸಮಯೋಽಧಾದ್ಯೋಜಿತಾಂಬರವಪಾ ಶ್ರಪಣೀಕಾಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಅಂಧಕಾರನಿಭಕಲ್ಪವಿರಾಮೇ ವಿಪ್ಲುತಂ ಜಗದಿದಂ ವಿಧುವೇಧಾಃ ।
ಕಿಂ ಸಸರ್ಜ ತದಿದಂ ಯದಮುಷ್ಮಿನ್ನುದ್ಯತೇ ಸತಿ ಪರಂ ವಿಲಲಾಸ ॥ ೩೩ ॥

ಸಂಯಮೀಂದ್ರವಿವಿಧೋಕ್ತಿವಿಲಾಸಂ ಶ್ರೋತುಮುತ್ಸುಕಮನಾ ದಿವಸಾಂತೇ ।
ಉನ್ಮಮಜ್ಜ ಜಲಧೇರ್ವಿಧುದಂಭಾದ್ದರ್ಶಯನ್ ಫಣಗಣಾನ್ ಫಣಿರಾಜಃ ॥ ೩೪ ॥

ರಕ್ತಯೋರಭಿಮುಖಂ ಸ್ಥಿತಿಭಾಜೋಃ ಪದ್ಮಿನೀಕುಮುದಿನೀಪರಿಣೇತ್ರೋಃ ।
ಕಃ ಕರೋತು ಬತ ಬಿಂಬವಿವೇಕಂ ನಾಪರತ್ರ ಯದಿ ಲಕ್ಷ್ಮವಿಲಾಸಃ ॥ ೩೫ ॥

ಪೂರ್ವಶೈಲವೃಷಭಾಚಲದೃಶ್ಯಂ ದೇವತೀರ್ಥಮಧಿಗಮ್ಯ ಸುಧಾಂಶುಮ್ ।
ಹೃಷ್ಯತೋಽಸ್ಯ ಭುವನಸ್ಯ ನಮೋಘಂ ಚಂದ್ರಿಕಾಽಽತ್ಮಸುಕೃತತ್ವಮಯಾಸೀತ್ ॥ ೩೬ ॥

ವಿಷ್ಟಪೇ ವಿಧುರುಚಾ ವಿದಧಾನೇ ಕ್ಷೀರಸಾಗರನಿಮಜ್ಜನಕೇಲಿಮ್ ।
ಪಾಠಕರ್ಮ ಸ ಸಮಾಪ್ಯ ಸರಸ್ಯಾಂ ಮಂಕ್ತುಮಂತ ಉದಯುಂಕ್ತ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥ ೩೭ ॥

ಸ್ನಾನಕರ್ಮ ವಿರಚಯ್ಯ ವಸಾನೋ ವಾಸಸೀ ತ್ರಿಪದಯಾ ಸವಿತಾರಮ್ ।
ವಂದತೇ ಸ್ಮ ತದನು ತ್ರಿದಶೇಶಂ ವಿಷ್ಣುಮೈಹತ ಸಮರ್ಹಿತುಮರ್ಹಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಅರ್ಪಯನ್ಭಗವತೇ ಸುಮಮಾಲ್ಯಂ ಪ್ರೀಣಯನ್ ಸ ಪಯಸಾ ಚ ಫಲೇನ ।
ಹೇಮಪಾತ್ರವಿಲಸದ್ಘನಸಾರಾರಾರ್ತಿಕೇನ ಕಲಯಂಸ್ತಮಹೃಷ್ಯತ್ ॥ ೩೯ ॥

ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪಮಧಿಮೌಲಿ ದಧಾನೋ ಯಂತ್ರಿತಾನ್ಯವಿಷಯೋ ರಘುನೇತುಃ ।
ಸಾದರಂ ದರನಿಮೀಲಿತನೇತ್ರಃ ಸ್ತೋತುಮಾರಭತ ಸಂಯಮಿಧುರ್ಯಃ ॥ ೪೦ ॥

ವೇದಸಿದ್ಧಮಣುತೋಽಪ್ಯಣುಭಾವಂ ಮೋದದಾಯಿ ಮಹತೋಽಪಿ ಮಹತ್ತ್ವಮ್ ।
ಬಿಭ್ರತಂ ಪ್ರಥಯಿತುಂ ಮನವೇ ತ್ವಾಂ ಮೀನತಾಂ ಶರಣಯಾಮಿ ಭವಂತಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ವೇದವಿಪ್ಲುತಿಕೃತಂ ವಿಧಿಜಾಡ್ಯಂ ಹಂತ ಹಂತುಮದಧಾಜ್ಜಲಜನ್ಮ ।
ಮೀನಭಾವನಭರೇಣ ತತೋ ಮೇ ವಿಸ್ತೃಣೀಹಿ ವಿಮಲಂ ಪ್ರತಿಬೋಧಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಆತ್ಮನೈವ ಕಮಠೇನ ವಿತನ್ವನ್ಮಂದರೇಣ ಚ ಭವಾನರಣೀ ದ್ವೇ ।
ಮಂಥತೋಽಕೃತ ಹಲಾಹಲವಹ್ನಿಂ ಹೋತುಮಿಂದ್ರರಿಪುವೃಂದಹವೀಂಷಿ ॥ ೪೩ ॥

ಆದಿಸೂಕರ ಧರೋದ್ಧರಣಂ ತೇ ಸಿಂಧುಬಂಧುಜಠಾರಾತ್ ಶ್ರುತಿಗೀತಮ್ ।
ಮಾದೃಶಾಂ ಭವಪಯೋಧಿಗತಾನಾಂ ರಕ್ಷಣೇ ಪರಿಚಯಂ ತದವೈಮಃ ॥ ೪೪ ॥

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಗತಲಕ್ಷಣರೇಖಾ ಲಕ್ಷಿತಾ ಯದಿ ತದೈಕಕಲಾಯಮ್ ।
ಸಂಶ್ರಿತೇಂದುಮಣಿದಂಷ್ಟ್ರಧರಂ ಸ್ಯಾತ್ತೋಪಮಾ ಭವತಿ ಸೂಕರರೂಪ ॥ ೪೫ ॥

ತಾವಕಂ ನರಹರೇಽತಿವಿರುದ್ಧಂ ವೇಷಧಾರಣಮಿದಂ ತನುತೇ ನಃ ।
ಅತ್ಯಸಂಘಟಿತಕರ್ಮ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಪಾಲಯೇ ಪ್ರಣತಮಿತ್ಯುಪದೇಶಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ದಾರಿತೋದರಹಿರಣ್ಯಕಶತ್ರೋರಾಂತ್ರಮಾಲ್ಯಕಲಿತಂ ತವ ರೂಪಮ್ ।
ನಾರಸಿಂಹ ಕಲಯೇಽನನುಭೂತಂ ಶಾರದಂ ಜಲಧರಂ ಸಹಶಂಪಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಜಾನತಾಂ ನಿಜಮನಃ ಪರಮಾಣೌ ಮಾತುಮೇವ ಬಲಿನಿಗ್ರಹದಂಭಾತ್ ।
ವಾಮನಂ ಯದಭವತ್ತವ ರೂಪಂ ತತ್ಸುಖೇನ ಭಗವನ್ ಹೃದಿ ಕುರ್ಮಃ ॥ ೪೮ ॥

ಚಂದ್ರಮಾ ಇವ ಭುವೋ ರಚಯನ್ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಮಪಿ ಯತ್ತ್ವಮಲಾಸೀಃ ।
ತೇನ ಶಾತ್ರವಯಯೋಽಂಬುಜರಾಜೀಮುದ್ರಣಂ ತವ ಕೃತಿಂ ಬಹು ಮನ್ಯೇ ॥ ೪೯ ॥

ತಾರಣೇ ದುರಿತನೀರನಿಧೇರ್ನಃ ಸೇತುಭಾವಮಚಿರೇಣ ಯಿಯಾಸೋಃ ।
ಭಾಸತೇ ತವ ವಿಭೋ ಕರುಣಾಯಾಃ ಪೂರ್ವರಂಗ ಇವ ದಕ್ಷಿಣಸೇತುಃ ॥ ೫೦ ॥

ಬಂಧನಾಯ ಕೃತಮಾತ್ಮಜನನ್ಯಾಸ್ತಾದೃಶಂ ಚ ಗುಣಮಂಗ್ಯಕರೋರ್ಯತ್ ।
ತೇನ ನಿರ್ಗುಣಮತಾನಿ ನಿರಸ್ಯನ್ದರ್ಶಯಸ್ಯಪಿ ನಿಜಾಂ ಗುಣವತ್ತಾಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಸರ್ವದೇವರಥಚೇಷ್ಟನಮಂಗೀಕುರ್ವತಸ್ತವ ಸದೈವ ಜಗತ್ಯಾಮ್ ।
ಅರ್ಜುನೈಕರಥಸಾರಥಿಭಾವೋ ವಿಸ್ಮಯಾಯ ವಿದುಷಾಂ ನ ಕಥಂಚಿತ್ ॥ ೫೨ ॥

ತ್ವಂ ಕುಚೇಲಮುನಿಮೀಷ ಕುಚೇಲಾದ್ಯರ್ಪಣೇನ ಕೃತವಾನಕುಚೇಲಮ್ ।
ಸೋಽಭವತ್ತದಪಿ ಚಾರುಕುಚೇಲಾಲಂಕೃತಸ್ತದಿದಮದ್ಭುತಮಾಸೀತ್ ॥ ೫೩ ॥

ಏವಮಾದಿವಿವಿಧೈರವತಾರೈಃ ಪಾಲಿತಾಖಿಲಜನೌಘ ಮಮಾಘಮ್ ।
ಸನ್ನಿರಸ್ಯ ಕಮಲಾಸ್ಯ ನಮಸ್ಯಾಂ ಸ್ವೀಕುರುಷ್ವ ರಘುವಂಶವತಂಸ ॥ ೫೪ ॥

ಇತ್ಯುದೀರ್ಯ ವಿನತೋಽಪಿ ನಯೇನ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಸ್ತದನು ಸಂಸದಮಾಗಾತ್ ।
ಸತ್ಪಥಂ ವಿಶದಯನ್ ಸಮುದೀತಃ ಪೂರ್ವಶೈಲಮಿವ ಕೈರವಬಂಧುಃ ॥ ೫೫ ॥

ಪ್ರಾಂಶುಯನ್ಮಣಿಗವಾಕ್ಷವಿನಿರ್ಯದ್ ದ್ಯೋಸರಿಜ್ಜಲವಶಾತ್ಸಮುಪೇತ್ಯ ।
ಅಕ್ಷಮಾ ಇವ ಲುಠಂತಿ ಯತೀಂದುಚ್ಛತ್ರಚಾಮರಮಿಷೇಣ ಮರಾಲಾಃ ॥ ೫೬ ॥

ವ್ಯೋಮಲಂಘನಮದೇನ ತದೋರ್ಧ್ವಂ ಯನ್ನಿರುದ್ಧಗತಯೋ ದಿವಿ ತಾರಾಃ ।
ತತ್ಪ್ರಭುಂ ಶರಣಯಂತಿ ಯತೀಂದುಂ ಮೌಕ್ತಿಕಾಸನಗಮೌಕ್ತಿಕದಂಭಾತ್ ॥ ೫೭ ॥

ನಾದ್ಭುತಂ ಶ್ರಿತವತಾಂ ಸತತಂ ಯತ್ಸ್ತಂಭದುರ್ಗುಣಲಯೋ ಭವಿತೇತಿ ।
ಸಂನಿಯಚ್ಛತಿ ನಿಗೃಹ್ಯ ಸಮಸ್ತಂ ಸ್ತಂಭಮಪ್ಯತಿಮಹಾಂತಮಸೌ ಯತ್ ॥ ೫೮ ॥

ಸಂಚರನ್ ಕ್ವ ಚ ನ ಯತ್ರ ದಿದೃಕ್ಷುಶ್ಚಂದ್ರಕಾಂತಮಣಿಮಂಟಪತೋಽಧಃ ।
ಆದೃತಃ ಶಶಿರುಚಾ ಬತ ಸಿದ್ಧಃ ಪರ್ಯಹಾಸ್ಯತ ಪರತ್ರ ಗತೇನ ॥ ೫೯ ॥

ಸಂಚರಚ್ಛಿಖಿಮುಖೋರಗಪೀತಸ್ವಾಶ್ರಯಾ ನಿಲಲಯಾತ್ಸಘನೇಷು ।
ಸಂಪತತ್ಸು ಪತಿತಾ ಭುವಿ ಸಿದ್ಧಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ದಧತಿ ಹಂತ ಯದಂತಃ ॥ ೬೦ ॥

ನ ತ್ಯಜಂತಿ ಮಿಹಿರಂ ತವ ಯಾತ್ರಾಂಗಾರಚರ್ವಣಚಣಾ ಹಿ ಚಕೋರಾಃ ।
ಪಕ್ಷಿಭಾಷಣಕೃತೇ ಯದಿ ನಾನಾವಾಲಖಿಲ್ಯನಿಗಮಾಧ್ಯಯನಾನಿ ॥ ೬೧ ॥

ತತ್ರ ಚಂದ್ರಮಣಿಕುಟ್ಟಿಮಸಿಂಧೌ ಮೌಕ್ತಿಕಾಸನಮಯೇ ಭುಜಗೇಂದ್ರೇ ।
ರಾಜತೇ ರಘುಪುರಂದರನಾಮಾ ಪಾಟಲಾಂಬರಧರಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ॥ ೬೨ ॥

ಕೇಚನ ಪ್ರತಿಪುರಂದರಮೇನಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತ ಬುಧಾ ನಿಗಮಾಂತೈಃ ।
ಕುರ್ವತೇಽತ್ರ ಪದಪೂರ್ವಸಮಸ್ಯಾಪೂರಣಂ ಚ ಕವಯಃ ಪುರತೋಽಸ್ಯ ॥ ೬೩ ॥

ಶ್ರಿಯಃಪತಿಃ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಸಿತುಂ ಜಗನ್ನಿಪೀಯ ಯಸ್ಯ ಕ್ಷಿತಿರಕ್ಷಿತಾಃ ಕಲಾಃ ।
ಶ್ರಿಯಃ ಕುರೂಣಾಮಧಿಪಸ್ಯ ಪಾಲನೀಃ ಶ್ರಿಯಃ ಸ ದತ್ತಾಮಿಹ ತೇ ಪುರೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೬೪ ॥

ಸಂತಂ ಶ್ರೀರಮಣಪ್ರಿಯಂ ಯತಿವರಂ ವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಭಾವೇ ಭೃಶಂ
ದುರ್ವಾರಾಮಿತಮಾಯಿಭಿಕ್ಷುತಿಮಿರೇ ಪರ್ವಸ್ಥಚಂದ್ರಂ ಭುವಿ ।
ಸತ್ಸಂಘಸ್ತುತಮಿಷ್ಟದಕ್ಷಿತಿರುಹಂ ವಂದಾರುವಿಪ್ರಶ್ರಿಯಂ
ತಂ ನತ್ವಾ ಸಕಲೋ ದುರೂಹಸುದೃಶಂ ಸಂಯಾತಿ ವಿದ್ಯಾದಿಕಮ್ ॥ ೬೫ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಕಶ್ಯಪವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶನೀವಲ್ಲಭ-
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಹವಿತ್ತವಿದುಷಃ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಂಬಾಮಣೌ ।
ಜಾತೇನಾರ್ಯದಯಾಸುಧಾಮಯಗಿರಾ ನಾರಾಯಣೇನೋದಿತೇ
ಕಾವ್ಯೇ ಚಾರುಣಿ ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ಸರ್ಗೋಽಂತಿಮೋಽಭೂದಿಹ ॥ ೬೬ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕುಲತಿಲಕೇನ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

॥ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

* * *

೫೯. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಾವಳಿಃ

೧. ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ

೨. ಓಂ ಶ್ರೀಸಕಲಪ್ರದಾತ್ರೇ ನಮಃ

೩. ಓಂ ಶ್ರೀಕ್ಷಮಾಸುರೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ

೪. ಓಂ ಶ್ರೀಸ್ವಪಾದಭಕ್ತಪಾಪಾದ್ರಿಭೇದನದೃಷ್ಟಿವಜ್ರಾಯ ನಮಃ

೫. ಓಂ ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಪದ್ಮನಿಷೇವಣಾಲ್ಲಬ್ಧಸರ್ವಸಂಪದೇ ನಮಃ

೬. ಓಂ ಶ್ರೀದೇವಸ್ವಭಾವಾಯ ನಮಃ

೭. ಓಂ ಶ್ರೀದಿವಿಜದ್ರುಮಾಯ ನಮಃ

೮. ಓಂ ಶ್ರೀಭವ್ಯಸ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ

೯. ಓಂ ಶ್ರೀಸುಖಧೈರ್ಯಶಾಲಿನೇ ನಮಃ

೧೦. ಓಂ ಶ್ರೀದುಷ್ಟಗ್ರಹನಿಗ್ರಹಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ

೧೧. ಓಂ ಶ್ರೀದುಸ್ತೀರ್ಣೋಪಪ್ಲವಸಿಂಧುಸೇತವೇ ನಮಃ

೧೨. ಓಂ ಶ್ರೀವಿದ್ವತ್ಪರಿಜ್ಞೇಯಮಹಾವಿಶೇಷಾಯ ನಮಃ

೧೩. ಓಂ ಶ್ರೀಸಂತಾನಪ್ರದಾಯಕಾಯ ನಮಃ

೧೪. ಓಂ ಶ್ರೀತಾಪತ್ರಯವಿನಾಶಕಾಯ ನಮಃ

೧೫. ಓಂ ಶ್ರೀಚಕ್ಷುಪ್ರದಾಯಕಾಯ ನಮಃ

೧೬. ಓಂ ಶ್ರೀಹರಿಚರಣಸರೋಜರಜೋಭೂಷಿತಾಯ ನಮಃ

೧೭. ಓಂ ಶ್ರೀದುರಿತಕಾನನದಾವಭೂತಾಯ ನಮಃ

೧೮. ಓಂ ಶ್ರೀಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರಾಯ ನಮಃ

೧೯. ಓಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ

೨೦. ಓಂ ಶ್ರೀಸತತಸನ್ನಿಹಿತಾಶೇಷದೇವತಾಸಮುದಾಯಾಯ ನಮಃ

೨೧. ಓಂ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರವರಪುತ್ರಕಾಯ ನಮಃ

೨೨. ಓಂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕಾಯ ನಮಃ

೨೩. ಓಂ ಶ್ರೀಯತಿಕುಲತಿಲಕಾಯ ನಮಃ

೨೪. ಓಂ ಶ್ರೀಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾಯುರಾರೋಗ್ಯಸುಪುತ್ರಾದಿವರ್ಧನಾಯ ನಮಃ

೨೫. ಓಂ ಶ್ರೀಪ್ರತಿವಾದಿಮಾತಂಗಕಂಠೀರವಾಯ ನಮಃ

೨೬. ಓಂ ಶ್ರೀಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣಾಯ ನಮಃ

೨೭. ಓಂ ಶ್ರೀದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೈರಾಗ್ಯಶಾಲಿನೇ ನಮಃ

೨೮. ಓಂ ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಾಂಬುಜಾಸಕ್ತಾಯ ನಮಃ

೨೯. ಓಂ ಶ್ರೀರಾಮದಾಸಪದಾಸಕ್ತಾಯ ನಮಃ

೩೦. ಓಂ ಶ್ರೀರಾಮಕಥಾಸಕ್ತಾಯ ನಮಃ

೩೧. ಓಂ ಶ್ರೀದುರ್ವಾದಿಧ್ವಾಂತರವಯೇ ನಮಃ

೩೨. ಓಂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವೇಂದೀವರೇಂದವೇ ನಮಃ

೩೩. ಓಂ ಶ್ರೀಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತಾಯ ನಮಃ

೩೪. ಓಂ ಶ್ರೀಅಗಮ್ಯಮಹಿಮ್ನೇ ನಮಃ

೩೫. ಓಂ ಶ್ರೀಮಹಾಯಶಸೇ ನಮಃ

೩೬. ಓಂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮಸೇ ನಮಃ

೩೭. ಓಂ ಶ್ರೀಪದವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣಪಾರಾವಾರಪಾರಂಗತಾಯ ನಮಃ

೩೮. ಓಂ ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರಗುರವೇ ನಮಃ

೩೯. ಓಂ ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯನಿಲಯಾಯ ನಮಃ

೪೦. ಓಂ ಶ್ರೀಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯಾಯ ನಮಃ

೪೧. ಓಂ ಶ್ರೀಸಮಗ್ರಟೀಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ

೪೨. ಓಂ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರಕಾಶಕಾರಿಣೇ ನಮಃ

೪೩. ಓಂ ಶ್ರೀಸತ್ಯಾಧಿರಾಜಗುರವೇ ನಮಃ

೪೪. ಓಂ ಶ್ರೀಭಕ್ತವತ್ಸಲಾಯ ನಮಃ

೪೫. ಓಂ ಶ್ರೀಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಫಲದಾಯ ನಮಃ

೪೬. ಓಂ ಶ್ರೀಜ್ಞಾನಪ್ರದಾಯಕಾಯ ನಮಃ

೪೭. ಓಂ ಶ್ರೀಸರ್ವಪೂಜ್ಯಾಯ ನಮಃ

೪೮. ಓಂ ಶ್ರೀತರ್ಕತಾಂಡವವ್ಯಾಖ್ಯಾತ್ರೇ ನಮಃ

೪೯. ಓಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋಪಾಸಕಾಯ ನಮಃ

೫೦. ಓಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಸುಹೃದೇ ನಮಃ

೫೧. ಓಂ ಶ್ರೀಆರ್ಯಾನುವರ್ತಿನೇ ನಮಃ

೫೨. ಓಂ ಶ್ರೀನಿರಸ್ತದೋಷಾಯ ನಮಃ

೫೩. ಓಂ ಶ್ರೀನಿರವದ್ಯವೇಷಾಯ ನಮಃ

೫೪. ಓಂ ಶ್ರೀಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಮೂಕತ್ವನಿದಾನಭಾಷಾಯ ನಮಃ

೫೫. ಓಂ ಶ್ರೀಯಮನಿಯಮಾಸನಪ್ರಾಣಾಯಾಮಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಧ್ಯಾನಧಾರಣ-
ಸಮಾಧ್ಯಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಾನುಷ್ಠಾನನಿಯಮಾಯ ನಮಃ

೫೬. ಓಂ ಶ್ರೀಸಾಂಗಾಮ್ನಾಯಕುಶಲಾಯ ನಮಃ

೫೭. ಓಂ ಶ್ರೀಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ

೫೮. ಓಂ ಶ್ರೀತಪೋಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ

೫೯. ಓಂ ಶ್ರೀಜಪಪ್ರಖ್ಯಾತಾಯ ನಮಃ

೬೦. ಓಂ ಶ್ರೀದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷಕಾಯ ನಮಃ

೬೧. ಓಂ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಟರಕ್ಷಕಾಯ ನಮಃ

೬೨. ಓಂ ಶ್ರೀಟೀಕಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕಾಯ ನಮಃ

೬೩. ಓಂ ಶ್ರೀಶೈವಪಾಷಂಡಧ್ವಾಂತಭಾಸ್ಕರಾಯ ನಮಃ

೬೪. ಓಂ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಮತಮರ್ದಕಾಯ ನಮಃ

೬೫. ಓಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರಾಯ ನಮಃ

೬೬. ಓಂ ಶ್ರೀಸದೋಪಾಸಿತಹನುಮತೇ ನಮಃ

೬೭. ಓಂ ಶ್ರೀಪಂಚಭೇದಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾಪಕಾಯ ನಮಃ

೬೮. ಓಂ ಶ್ರೀಅದ್ವೈತಮೂಲನಿಕೃಂತನಾಯ ನಮಃ

೬೯. ಓಂ ಶ್ರೀಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗನಾಶಕಾಯ ನಮಃ

೭೦. ಓಂ ಶ್ರೀಅಗ್ರ್ಯಸಂಪತ್ಪ್ರದಾತ್ರೇ ನಮಃ

೭೧. ಓಂ ಶ್ರೀಬ್ರಾಹ್ಮಣಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ

೭೨. ಓಂ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಚಲಪ್ರತಿಮಾಯ ನಮಃ

೭೩. ಓಂ ಶ್ರೀಕೋವಿದೇಶಾಯ ನಮಃ

೭೪. ಓಂ ಶ್ರೀವೃಂದಾವನರೂಪಿಣೇ ನಮಃ

೭೫. ಓಂ ಶ್ರೀವೃಂದಾವನಾಂತರ್ಗತಾಯ ನಮಃ

೭೬. ಓಂ ಶ್ರೀಚತುರೂಪಾಶ್ರಯಾಯ ನಮಃ

೭೭. ಓಂ ಶ್ರೀನಿರೀಶ್ವರಮತನಿವರ್ತಕಾಯ ನಮಃ

೭೮. ಓಂ ಶ್ರೀಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರವರ್ತಕಾಯ ನಮಃ

೭೯. ಓಂ ಶ್ರೀಜಯರಾಜಮುಖ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯವೇತ್ರೇ ನಮಃ

೮೦. ಓಂ ಶ್ರೀಭಾಷ್ಯಟೀಕಾದ್ಯವಿರುದ್ಧಗ್ರಂಥಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ

೮೧. ಓಂ ಶ್ರೀಸದಾ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಷೇಮಚಿಂತಕಾಯ ನಮಃ

೮೨. ಓಂ ಶ್ರೀಕಾಷಾಯಚೈಲಭೂಷಿತಾಯ ನಮಃ

೮೩. ಓಂ ಶ್ರೀದಂಡಕಮಂಡಲುಮಂಡಿತಾಯ ನಮಃ

೮೪. ಓಂ ಶ್ರೀಚಕ್ರರೂಪಹರಿನಿವಾಸಾಯ ನಮಃ

೮೫. ಓಂ ಶ್ರೀಲಸದೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಾಯ ನಮಃ

೮೬. ಓಂ ಶ್ರೀಗಾತ್ರಧೃತವಿಷ್ಣುಧರಾಯ ನಮಃ

೮೭. ಓಂ ಶ್ರೀಸರ್ವಸಜ್ಜನವಂದಿತಾಯ ನಮಃ

೮೮. ಓಂ ಶ್ರೀಮಾಯಿಕರ್ಮಂದಿಮದಮರ್ದಕಾಯ ನಮಃ

೮೯. ಓಂ ಶ್ರೀವಾದಾವಲ್ಯರ್ಥವಾದಿನೇ ನಮಃ

೯೦. ಓಂ ಶ್ರೀಸಾಂಶಜೀವಾಯ ನಮಃ

೯೧. ಓಂ ಶ್ರೀಮಾಧ್ಯಮಿಕಮತವನಕುಠಾರಾಯ ನಮಃ

೯೨. ಓಂ ಶ್ರೀಪ್ರತಿಪದಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಂ ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾರ್ಥಗ್ರಾಹಿಣೇ ನಮಃ

೯೩. ಓಂ ಶ್ರೀಅಮಾನುಷವಿಗ್ರಹಾಯ ನಮಃ

೯೪. ಓಂ ಶ್ರೀಕಂದರ್ಪವೈರಿಣೇ ನಮಃ

೯೫. ಓಂ ಶ್ರೀವೈರಾಗ್ಯನಿಧಯೇ ನಮಃ

೯೬. ಓಂ ಶ್ರೀಭಾಟ್ಟಸಂಗ್ರಹಕರ್ತ್ರೇ ನಮಃ

೯೭. ಓಂ ಶ್ರೀದೂರೀಕೃತಾರಿಷಡ್ವರ್ಗಾಯ ನಮಃ

೯೮. ಓಂ ಶ್ರೀಭ್ರಾಂತಿಲೇಶವಿಧುರಾಯ ನಮಃ

೯೯. ಓಂ ಶ್ರೀಸರ್ವಪಂಡಿತಸಮ್ಮತಾಯ ನಮಃ

೧೦೦. ಓಂ ಶ್ರೀಅನಂತವೃಂದಾವನನಿಲಯಾಯ ನಮಃ

೧೦೧. ಓಂ ಶ್ರೀಸ್ವಪ್ನಭಾವ್ಯರ್ಥವಕ್ತ್ರೇ ನಮಃ

೧೦೨. ಓಂ ಶ್ರೀಯಥಾರ್ಥವಚನಾಯ ನಮಃ

೧೦೩. ಓಂ ಶ್ರೀಸರ್ವಗುಣಸಮೃದ್ಧಾಯ ನಮಃ

೧೦೪. ಓಂ ಶ್ರೀಅನಾದ್ಯವಿಚ್ಛಿನ್ನಗುರುಪರಂಪರೋಪದೇಶಲಬ್ಧಮಂತ್ರಜಪ್ತ್ರೇ ನಮಃ

೧೦೫. ಓಂ ಶ್ರೀಧೃತಸರ್ವವ್ರತಾಯ ನಮಃ

೧೦೬. ಓಂ ಶ್ರೀರಾಜಾಧಿರಾಜಾಯ ನಮಃ

೧೦೭. ಓಂ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಾಯ ನಮಃ

೧೦೮. ಓಂ ಶ್ರೀಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಾಯ ನಮಃ

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯಕೃತಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಾವಳಿಃ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

* * *

೬೦. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಜಪಕ್ರಮಃ

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಗುರ್ವಂತರ್ಗತಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತಸೀತಾಪತಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಚಂದ್ರಪ್ರೇರಣಯಾ ಸೀತಾಪತಿಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಮ ಸಮಸ್ತ ದುರಿತನಿವೃತ್ತಿದ್ವಾರಾ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಾದಿಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಜಪಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರಸ್ಯ ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯಋಷಿಃ (ತಲೆಯನ್ನು ಮಟ್ಟಬೇಕು) ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ (ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು) ಶ್ರೀರಾಘವೆಂದ್ರ-ಗುರ್ವಂತರ್ಗತಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಸೀತಾಪತಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ-ಚಂದ್ರೋ ದೇವತಾ (ಎದೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು) ಗುರುಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ।

ಕರನ್ಯಾಸಃ :–

ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

(ಆಯಾ ತೋರುಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಆಯಾ ಅಂಗುಷ್ಠ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು)

ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಅನಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಕನಿಷ್ಠಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

(ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಧ್ಯಬೆರಳು, ಉಂಗುರದ ಬೆರಳು, ಕಿರುಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕು)

ಅಂಗನ್ಯಾಸ :-

ಶ್ರೀಹೃದಯಾಯ ನಮಃ (ಎದೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು)

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ (ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು)

ನಮಃ ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ (ಶಿಖೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು)

ಶ್ರೀಕವಚಾಯ ಹುಂ (ಎಡಗೈಯಿಂದ ಬಲತೋಳನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಎಡತೋಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕೆಳಗೆ ಎಳೆಯಬೇಕು)

ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವೌಷಟ್ (ಬಲಗೈ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಚಿಟಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಮುಖಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ಸುತ್ತಿಸಬೇಕು)

ನಮಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ (ಬಲ ಅಂಗೈಯಿಂದ ಎಡ ಅಂಗೈಯನ್ನು ತಟ್ಟಬೇಕು)

ಧ್ಯಾನಂ :-

ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂಕಾಶಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಕಮಂಡಲುಮ್ ।
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ದಧಾನಂ ಕಾಷಾಯವಸನಂ ರಾಮಮಾನಸಮ್ ॥
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿಂ ತುಲಸೀದಾಮಭೂಷಿತಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿತಪಃಪೂರ್ಣಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

ಮಂತ್ರಃ :-

ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಓಂ ।

ಜಪಾನಂತರ ೧೦ಕ್ಕೆ ೧ರಂತೆ ತರ್ಪಣ, ಪುನಃ ಧ್ಯಾನ, ಅಂಗನ್ಯಾಸ, ಕರನ್ಯಾಸ, ಋಷಿಛಂದೋ ದೇವತಾಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬಿಡಬೇಕು.

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಜಪಕ್ರಮಃ ಅಭಿಷೇಕವಿಧಿಶ್ಚ :-

ಆಚಮ್ಯ, ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ, ದೇಶಕಾಲೌ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ, ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಗುರ್ವಂತರ್ಗತಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತಸೀತಾಪತಿಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಚಂದ್ರಪ್ರೇರಣಯಾ ಸೀತಾಪತಿಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ, ಶ್ರೀಗುರು-ಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದಿಪೀಡಾಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ, ಗ್ರಹಪೀಡಾ-ಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ, ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತವಾರಂ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪಾರಾಯಣಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ. (ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತವಾರಂ ಜಪಪೂರ್ವಕಂ ಅಭಿಷೇಕಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ) ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಮಂತ್ರ ಜಪ ಮತ್ತು ಪುನಶ್ಚರಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಋಷಿ ಛಂದೋದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಕರನ್ಯಾಸ, ಅಂಗನ್ಯಾಸ, ಧ್ಯಾನ, ಶ್ಲೋಕಪಠನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಪುರುಷಸೂಕ್ತದಿಂದ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಪ್ರತಿಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಬಳಿತ್ಥಾಸೂಕ್ತ ವಾಯುಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣದೇವರ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ

ಅವುಗಳನ್ನು ಬೃಂದಾವನದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ೧೦೮ ಸಲ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪಠನಪೂರ್ವಕ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚಾಮೃತಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

ಅನಂತರ ಫಲಸಮರ್ಪಣೆ, ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬಿಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪುನಶ್ಚರಣಮ್ :-

ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಮವ್ಯಯಂ ಕುಲಪತಿಂ ಪದ್ಮಾಸಮೇತಂ ತಥಾ
ನತ್ವಾ ಮಧ್ವನಯಾದಿಶಾಸ್ತ್ರನಿಪುಣಂ ಸದ್ಭಕ್ತಚಿಂತಾಮಣಿಮ್ ।
ಸದ್ಯೇರಿತ್ಯುಪನಾಮಕಂ ಮಮ ಗುರುಂ ಸದ್ಭಾಸುರಂ ಸಾದರಂ
ವಂದೇ ವೇಂಕಟಸೂರಿರಾಜಮಹಮಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರಾಪಹಮ್ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಯೇರಿಶೇಷಾರ್ಯಪಾದಪಂಕಜರೇಣವಃ ।
ಪುನಂತು ಕೃಪಯಾ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರಂ ಮಾಂ ಹ್ಯನೇಕಧಾ ॥

ನತ್ವಾ ಶ್ರೀಶಂ ತಥಾ ಮಧ್ವಂ ಜಯತೀರ್ಥಾದಿಕಾಂಸ್ತಥಾ ।
ವಕ್ಷ್ಯೇ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಪುನಶ್ಚರಣಮುತ್ತಮಮ್ ॥

ಆಚಾರ್ಯಂ ವರಯೇದ್ಧೀಮಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಂ ವೇದಪಾರಗಮ್ ।
ಅನಸೂಯಂ ದಯಾಸಿಂಧುಂ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಂ ಚ ಕುಟುಂಬಿನಮ್ ॥
ವೇದಾಂತವೇದ್ಯಂ ಸ್ವಾಚಾರ್ಯಂ ಸಮ್ಮತಂ ವೇದಪಾರಗಮ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಿಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠಮಾಚಾರ್ಯಂ ತ್ವಾಮಹಂ ವೃಣೇ ॥

ನಾನಾವಿಧಾಶ್ಚ ಮಂತ್ರಾಶ್ಚ ಸಂತಿ ದೇವಾ ಹ್ಯನೇಕಶಃ ।
ಲೌಕಿಕಾ ವೈದಿಕಾಶ್ಚಾನ್ಯೇ ನ ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಕಲೌ ಯುಗೇ ॥
ತಸ್ಮಾದಿದಂ ಗುಹ್ಯತರಂ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಮಹಾಫಲಮ್ ।
ಯಸ್ಮಿನ್ನುತ್ಪದ್ಯತೇ ಭಕ್ತಿಃ ಸ ದೇವೋಽಭೀಷ್ಟದೋ ಭವೇತ್ ॥

ಜಪಸ್ಥಾನಾನಿ :-

ಪರ್ವತಾಗ್ರೇ ನದೀತೀರೇ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಗೋಷ್ಠೇ ವೃಂದಾವನೇಽಶ್ವತ್ಥೇ ಪುನಶ್ಚರಣಮೀರಿತಮ್ ॥

ಗುಣ :-

ಗೋಷ್ಠೇ ದಶಗುಣಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ಶತಂ ವೃಂದಾವನೇ ತಥಾ ।
ಅಶ್ವತ್ಥೇ ತ್ರಿಶತಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪರ್ವತಾಗ್ರೇ ತು ಪಂಚಕಮ್ ।
ನದ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ಚಾಯುತಂ ಹಿ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂ ತು ಲಕ್ಷಕಮ್ ॥

ದಿಶಾ :-

ಪೂರ್ವೇ ವ್ಯಾಧಿವಿನಾಶಾರ್ಥಮಾಗ್ನೇಯ್ಯಾಂ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಣಮ್ ।
ದಕ್ಷಿಣೇ ಧನಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ನೈರ್ಋತ್ಯಾಂ ದುಃಖಮೋಚನಮ್ ॥
ಪಶ್ಚಿಮೇ ಶತ್ರುನಾಶಸ್ತು ವಾಯವ್ಯಾಂ ಸಂಪದದ್ಭುತಮ್ ।
ಕೌಬೇರ್ಯಾಂ ಪುತ್ರಲಾಭಶ್ಚ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ತು ಶಾಂಭವೇ ॥

ಆಸನಾನಿ :-

ವಸ್ತ್ರಾಜಿನವ್ಯಾಘ್ರಚಿತ್ರಾಣ್ಯಾಸನಾನಿ ಶುಭಾನಿ ತು ।

ಕಾಲಃ :-

ಮಾಘಾದಿಪಂಚಮಾಸೇಷು ಸರ್ವಕಾಮಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಶ್ರಾವಣಾಶ್ವಿನಕಾರ್ತಿಕಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಾಸ್ತು ಮಧ್ಯಮಾಃ ॥
ನಂದಾಂ ಭದ್ರಾಂ ಚ ನವಮೀಂ ಚಾಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ಚತುರ್ದಶೀಮ್ ।
ಚತುರ್ಥೀಂ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾಽನ್ಯಾಃ ಶುಭದಾಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ಗುರುಶುಕ್ರಬುಧೇಂದೂನಾಂ ವಾರಾಣಿ ಶುಭದಾನಿ ತು ।
ಅಶ್ವಿನೀ ಮೃಗಶಿರಾಪುಷ್ಯಪುನರ್ವಸೂತ್ತರಾದ್ವಯಂ ।
ಚಿತ್ರಾರೋಹಿಣಿಹಸ್ತಾರ್ದ್ರಾ ಅನುರಾಧಾ ಚ ವೈಷ್ಣವಮ್ ।
ಧನಿಷ್ಠಾ ಶತತಾರಾ ಚ ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರರೇವತೀ ।
ಋಕ್ಷೇಷ್ವೇತೇಷು ಕುರ್ಯಾಚ್ಚ ಪುನಶ್ಚರಣಮುತ್ತಮಮ್ ॥

ಜಪಕ್ರಮಃ :-

ತೀರ್ಥೇ ನದ್ಯಾದಿಷು ಸ್ನಾತ್ವಾ ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ಸಮಾಚರೇತ್ ।
ಪಶ್ಚಾತ್ ತತ್ ಸ್ಥಾನಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಚ್ಮೆಯಮ್ಯ ಶುಚಿರ್ಭವೇತ್ ॥

ಸ್ತೋತ್ರಾರಂಭಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಸಂಕಲ್ಪವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ತ್ರಿರಾವೃತ್ಯಾ ಜಪೇತ್ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಪ್ತವಾರಂ ಚ ಪಂಚ ಚ ॥

ಪಂಚರಾತ್ರಂ ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ತ್ರಿಸಪ್ತಮಥ ಮಂಡಲಮ್ ॥
ಕುರ್ಯಾಜ್ಜಪಾದಿಕಂ ಚಾತ್ರ ಹೋಮಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯೇತ್ಪಶ್ಚಾತ್ ವಿತ್ತಶಾಠ್ಯಂ ನ ಕಾರಯೇತ್ ।

ಪುನಶ್ಚರಣಃ :-

ಆಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನಾಯಮ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಓಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಇತಿ ದಿಗ್ಬಂಧನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ । ಅಥ ಗುರುನಮಸ್ಕಾರಃ । ಪಾಪಪುರುಷಶೋಷಣಾ-

ಧ್ಯಾಪ್ಲಾವನಾಂತಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಮಾತೃಕಾನ್ಯಾಸಂ ತತ್ವನ್ಯಾಸಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ (ಋಷಿಚ್ಛಂದೋ-ದೇವತಾಃ ಸ್ಮೃತ್ವಾ) ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯ ಋಷಿಃ (ಶಿರಸಿ) ಅನುಷ್ಟುಬಾದೀನಿ ಛಂದಾಂಸಿ (ಮುಖೇ) ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರ್ವಂತರ್ಗತ-ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕ ಹಯಗ್ರೀವೋ ದೇವತಾ (ಹೃದಯೇ) ಪುನಶ್ಚರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ಕರನ್ಯಾಸಮಂಗನ್ಯಾಸಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ ।

ಅಥ ಧ್ಯಾನಮ್ :-

ಶ್ಯಾಮಂ ರವೀಂದ್ವಮಿತದೀಧಿತಿಕಾಂತಿಯುಕ್ತಂ
ಜ್ಞಾನಂ ಶರಂ ಚ ದಧತಂ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸಮೇತಮ್ ।
ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪಮಮಿತಂ ಹನುಮನ್ಮುಖೇಷು
ಸಂದರ್ಶಯಂತಮಜಿತಂ ಸ್ಮರತೋರುಗೀರ್ಭಿಃ ॥ ೧ ॥

ಧ್ಯಾಯೇದ್ಧರಿನ್ಮಣಿನಿಭಂ ಜಗದೇಕವಂದ್ಯಂ
ಸೌಂದರ್ಯಸಾರಮರಿಶಂಖವರಾಭಯಾನಿ ।
ದೋರ್ಭಿರ್ದಧಾನಮಜಿತಂ ಸರಸಂ ಚ ಭೈಷ್ಮೀ
ಸತ್ಯಾಸಮೇತಮಖಿಲಪ್ರದಮಿಂದಿರೇಶಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಜ್ಞಾನರೋಚಿಃ ಪರಿಪೂರಿತಾಂತಃ
ಬಾಹ್ಯಾಂಡಕೋಶಂ ಹರಿತೋಪಲಾಭಮ್ ।
ತರ್ಕಾಭಯೇತಂ ವಿಧಿಶರ್ವಪೂರ್ವ
ಗೀರ್ವಾಣವಿಜ್ಞಾನದಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೩ ॥

ವಂದೇ ತುರಂಗವದನಂ ಶಶಿಬಿಂಬಸಂಸ್ಥಂ
ಚಂದ್ರಾವದಾತಮಮೃತಾತ್ಮಕರೈಃ ಸಮಂತಾತ್ ।
ಅಂಡಾಂತರಂ ಬಹಿರಪಿ ಪ್ರತಿಭಾಸಯಂತಂ
ಶಂಖಾಕ್ಷಪುಸ್ತಕಸುಬೋಧಯುತಾಬ್ಜಬಾಹುಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಸ್ತೋ ಮುಖಾದಪಿ ನಿರಂತರಮುದ್ಗಿರಂತಂ
ವಿದ್ಯಾ ಅಶೇಷತ ಉತಾಬ್ಜಭವೇಶಮುಖ್ಯೈಃ ।
ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಮತಿಭಕ್ತಿಭರಾವನಮ್ರೈಃ
ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಽಮೃತೇನ ಸತತಂ ಪರಿಷಿಚ್ಯಮಾನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಉದ್ಯದ್ರವಿಪ್ರಕರಸನ್ನಿಭಮಚ್ಯುತಾಂಕೇ
ಸ್ವಾಸೀನಮಸ್ಯ ನುತಿನಿತ್ಯವಚಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯೇದ್ಗದಾಭಯಕರಂ ಸುಕೃತಾಂಜಲಿಂ ತಂ
ಪ್ರಾಣಂ ಯಥೇಷ್ಟತನುಮುನ್ನತಕರ್ಮಶಕ್ತಿಮ್ ॥ ೬ ॥

ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂಕಾಶಮಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಕಮಂಡಲುಮ್
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ದಧಾನಂ ಕಾಷಾಯವಸನಂ ರಾಮಮಾನಸಮ್ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿಂ ತುಲಸೀದಾಮವಕ್ಷಸಮ್
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿತಪಃಪೂರ್ಣಂ ಧ್ಯಾಯೇದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೭ ॥

ಶಂಕುಕರ್ಣಾಖ್ಯದೇವಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪಾಚ್ಚ ಭೂತಲೇ
ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಃ ಭೂಭಾರಕ್ಷಪಣೇ ರತಃ ।
ಕಲೌ ಯುಗೇ ರಾಮಸೇವಾಂ ಕುರ್ವನ್ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ಭವೇತ್
ಸ ಏವ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯೋ ಯತಿರೂಪೇಣ ಸರ್ವದಾ ॥ ೮ ॥

ಭಕ್ತಾನುಕಂಪಯಾऽಭೀಷ್ಟದಾತಾ ಭವತಿ ಸಿದ್ಧಭಾಕ್ ॥

॥ ಇತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ॥

॥ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರ್ವಂತರ್ಗತಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತಸೀತಾಪತಿ
ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಮಮಾಭೀಪ್ಸಿತಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪುನಶ್ಚರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಪುನಶ್ಚರಣಕ್ರಮಃ :-

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧೇತ್ಯಾರಭ್ಯ ಸಂಸಾರೇऽಕ್ಷಯಸಾಗರೇ ಇತ್ಯಂತಂ ಪಠೇತ್ । ಇಷ್ಟಶ್ಲೋಕಮಾರಭ್ಯ ಪುನಃ ತತ್ಪರ್ಯಂತಂ ಪಠೇತ್ । ಪುನರಾದ್ಯಂತಂ ಪಠೇತ್ । ಏವಂ ತ್ರಿವಾರಪಠನೇ ಏಕೋ ಜಪಃ ॥ ತದ್ದಶಾಂಶತರ್ಪಣಂ ಹೋಮಶ್ಚ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನಂ ಆತ್ಮಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮೇಕವಾರಂ ಪಠೇತ್ । ಅಥವಾ ಏತತ್ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಾವೃತ್ಯಾ ಪುನಶ್ಚರಣಮೀರಿತಮಿತಿ ।

ಹೋಮಪ್ರಕಾರಃ :-

ಅಗ್ನಿಮುಖಪಾತ್ರಾಸಾದನಾಂತಂ ಕೃತ್ವಾ - ಅತ್ರ ಪ್ರಧಾನಮ್ । ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ-ವೇದವ್ಯಾಸ ಹಯಗ್ರೀವಾನ್ ಪರಮಾನ್ನಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ, ಹನುಮತಃ ಪಂಚಖಾದ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ, ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿನಃ ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕಂ ಶರ್ಕರಾ ಚರ್ವಾಜ್ಯದ್ರವ್ಯೇಣ । ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ಲೋಕೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರ್ವಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತಸೀತಾಪತಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ-ಚಂದ್ರಾಯ ಸ್ವಾಹಾ ಸೀತಾಪತಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ಇದಂ ನ ಮಮ ಇತಿ ತ್ಯಾಗಃ । ಸ್ವಿಷ್ಟಕೃತಂ ಹುತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ । ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕಾರಯೇತ್ । (ಸರ್ವತ್ರ ಕಟ್ವಾಮ್ಲಲವಣವರ್ಜ್ಯಮ್)

ಏಕೈಕಶ್ಲೋಕಸ್ಯ ಫಲಮಾಹ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ :-

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧೇತಿ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಮ್ ।

ಗೋಘೃತೌದನಾಶ್ವತ್ಥಸಮಿದ್ಧೋಮಃ (ಕ್ಷೀರಾನ್ನಭೋಜನಮ್)

ಪಾಪಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ :-

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೇತಿ । ಶ್ವೇತಸರ್ಷಪ ಶ್ವೇತದೂರ್ವಾಘೃತಹೋಮಃ । (ಹವಿರ್ಭೋಜನಮ್)

ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ :-

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಹರಿಪಾದೇತಿ । ಪಂಚಾಮೃತಹೋಮಃ ಮಧುರಾನ್ನಭೋಜನಮ್ ।

ದುಃಖನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ :-

ಭವ್ಯಸ್ವರೂಪೇತಿ । ಶ್ವೇತತಿಲಾಜ್ಯಶ್ರೀಗಂಧಸಮಿದ್ಧೋ ।

ವಾಗ್ಬಂಧನಾರ್ಥಂ :-

ನಿರಸ್ತದೋಷೇತಿ । ಅಟವೀಧಾನ್ಯಾಜ್ಯೌದುಂಬರಸಮಿದ್ಧೋಮಃ ದಧ್ಯನ್ನಭೋಜನಮ್ ।

ಜ್ವರಾದಿಸರ್ವರೋಗನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ :-

ಸಂತಾನಾರ್ಥಂ ಚ ಸಂತಾನೇತಿ । ಪಾಯಸತುಲಸೀದಲಘೃತಹೋಮಃ ಪಾಯಸಭಕ್ಷಣಂ, ಕೂಷ್ಮಾಂಡದಾನಮ್ ।

ತಾಪತ್ರಯಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ :-

ವಂಧ್ಯಾಯಾಃ ಸುಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಚ ಯತ್ಪಾದೋದಕೇತಿ । ಮಾತುಲಿಂಗ-ಘೃತಶರ್ಕರಾಹೋಮಃ ಮಾತುಲಿಂಗದಾನಮ್ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜನಂ ।

ಪ್ರತಿಬಂಧನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಭಕ್ತಿಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ :-

ಯತ್ಪಾದಕಂಜೇತಿ । ಕಪಿಲಗೋಘೃತಾಶ್ವತ್ಥ ಸಮಿದ್ಧೋಮಃ । ಯವೌದನ ಭೋಜನಮ್ ।

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ :-

ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರೇತಿ । ಕರ್ಪೂರಾಗರುಗೋಘೃತಹೋಮಃ ಘೃತಾನ್ನಭೋಜನಂ, ದೀಪದಾನಮ್ ।

ಆಯುಃ ಶ್ರೀಅಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ :-

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಯತಿರಾಡಿತಿ । ಕಮಲಘೃತಶರ್ಕರಾಹೋಮಃ । ಕ್ಷೀರಾನ್ನಭೋಜನಂ ಶ್ರೀಕರಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನಮ್ ।

ಪ್ರತಿವಾದಿಜಯಾರ್ಥಂ :-

ಪ್ರತಿವಾದೀತಿ । ರಕ್ತತಿಲಘೃತಖಾದಿರಸಮಿದ್ಧೋಮಃ ಘೃತಾನ್ನಭೋಜನಮ್ ।

ಭಗವದಪರೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ :-

ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತೇತಿ । ಕರವೀರ ದೇವದಾರು ಸಮಿದ್ಧೋಮಃ ನಿತ್ಯಮುಪವಾಸಃ ।

ವೈರಾಗ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ :-

ವಿಘ್ನಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಚ ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯೇತಿ । ನೀವಾರದೂರ್ವಾಘೃತ- ಹೋಮಃ ಮುದ್ಗಾನ್ನಭೋಜನಮ್ ।

ಅಪಸ್ಮಾರಾದಿಸರ್ವರೋಗಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ :-

ಅಜ್ಞಾನವಿಸ್ಮೃತೀತಿ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯೇನ ಸಾರ್ಧೇನ । ಚಿತ್ರೌದನನಾರಿಕೇಲಾಪಾಮಾರ್ಗ- ಘೃತಹೋಮಃ ಕಮಲಸಮರ್ಪಣಂ ಚಿತ್ರಾನ್ನಭೋಜನಮ್ ।

ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ :-

ಹಂತು ನಃ ಕಾಯಜಾನಿತಿ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯೇನ । ತುಲಸೀಘೃತದೂರ್ವಾಹೋಮಃ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವ್ರತಮ್ ।

ಆತ್ಮಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ :-

ಅಗಮ್ಯಮಹಿಮೇತಿ । ತಿಲಾಜ್ಯಸರ್ಷಪ- ಹೋಮಃ ದಧ್ಯೋದನಭೋಜನಮ್ ।

ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ :-

ಸರ್ವಯಾತ್ರೇತಿ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯೇನ ಸಾರ್ಧೇನ । ಪಾಯಸಶರ್ಕರಾಘೃತಹೋಮಃ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಭೋಜನಮ್ ।

ಸಂಸಾರದುಃನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ :-

ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಚ ಸಂಸಾರೇತಿ । ಕೃಷ್ಣತಿಲಚರ್ವಾಜ್ಯಾಶ್ವತ್ಥ ಸಮಿದ್ಧೋಮಃ ಘೃತಾನ್ನಭೋಜನಮ್ ।

॥ ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣವೇದವ್ಯಾಸಧ್ಯಾನಂ ॥

॥ ಸರ್ವತ್ರ ಕ್ಷಾರಲವಣವರ್ಜ್ಯಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯಸೂಚಿತಪುನಶ್ಚರಣಂ ಸಮಾಪ್ತಮ್ ॥

* * *

೬೧. ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ವ್ಯಾಸ-ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸವ್ಯಸಾಚಿ, ತುಂಗಾತೀರದ ವೇಣೀಸೋಮಪುರದ ಮಹಾತಪಸ್ವಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞರು, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಠದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಶ್ರೀಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ೧೨ ಬಾರಿ ನ್ಯಾಯಸುಧಾಮಂಗಳವನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಮಹಾಮಹಿಮರು. ಅಡವಿ ಆಚಾರ್ಯರೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳಿವರು. ಅಪಾರ ಅಗಮ್ಯಮಹಿಮಾನ್ವಿತರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಲ್ಲದೇ ವಾಸುದೇವವಿಠಲ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ಬರೆದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೋಲುವಂತೆ ಇವೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನೇ ನಿನ್ನ ಚರಣ ಭಜಿಸುವೆನೆಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ತವ ಚರಣಂ ಭಜಾಮಿ ।
ಶರಣಾಗತಜನಭವತರಣಮ್ ॥ ಪಲ್ಲವಿ ॥

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಕರಕಂಜಸಂಭವಂ ।
ಸುಧಾಂಶುಮುಖ ಸಂಸ್ತುತ ಭಾವಿಭವಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪಾವನವರ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಸದನಮ್ ।
ಪತಿತಪಾವನಂ ಜಿತಮದನಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಾಸುದೇವಕವಿ ಸನ್ನತ ಶರಣಮ್ ।
ಮೂಲರಾಮವರ ಕರುಣಾಭರಣಮ್ ॥ ೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವವಿಠಲ(ವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥ)ಕೃತಂ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೬೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿ

❑❑

ಇದು ಕನ್ನಡ ಪದ. ಇದು ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿ. ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯದಂತೆ ಇದು ಗೇಯಗುಣಭೂಯಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದು, ಸುಲಲಿತ ಪದಗಳಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವೆನಿಸಿದೆ.

❑❑

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಯತಿಸಾರ್ವಭೌಮ ದುರಿ । ತೌಘ ದೂರತೇ ನಮೋ ನಮೋ ।
ಮಾಗಧರಿಪು ಮತ । ಸಾಗರ ಮೀನ ಮಮಾಘ ವಿನಾಶನ ನಮೋ ನಮೋ ।
ಶ್ಲಾಘಿತ ಗುಣಗಣ ಸೂರಿ ಪ್ರಸಂಗ ಸ । ದಾಗಮಜ್ಞ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ ।
ಮೇಘಶ್ಯಾಮ ಲಲಾಮಾರಾಧಕ । ಮೋಘಬೋಧ ತೇ ನಮೋ ನಮೋ ॥ ೧ ॥

ತುಂಗಭದ್ರ ಸುತ । ರಂಗಿಣಿ ತೀರಗ । ಮಂಗಳ ಚರಿತ ಶುಭಾಂಗ ನಮೋ ।
ಇಂಗಿತಜ್ಞ ಕಾಳಿಂಗ ಮತನಯದು । ಪುಂಗವ ಹೃದಯ ಸು । ಸಂಗ ನಮೋ ।
ಸಂಗಿರಚಿಹ್ನಿತ ಶ್ರೀಶೃಂಗಾರಾನನ ತಿಂಗಳ ಕರುಣಾಪಾಂಗ ನಮೋ ॥
ಗಾಂಗೇಯ ಸಮಾಭಾಂಗ । ಕುಮತ ಮಾತಂಗ ಸಿಂಗಶಿತ ಪಿಂಗ ನಮೋ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರ ಕರಜಾತ ನಮೋ ನಮೋ ।
ಭೂಸುರನುತ ವಿಖ್ಯಾತ ನಮೋ ।
ದೇಶಿಕ ವರ ಸಂಸೇವ್ಯ ನಮೋ ನಮೋ ।
ದೋಷವಿವರ್ಜಿತ ಕಾವ್ಯ । ನಮೋ ।
ಕ್ಲೇಶಿತ ಜನ ಪರಿಪಾಲ ನಮೋ ನಮೋ ।
ಭಾಸಿತ ಕರುಣಾಶೀಲ ನಮೋ ವ್ಯಾಸರಾಮ ಪದ ಭಕ್ತ ನಮೋ ನಮೋ ।
ಶಾಶ್ವತ ಧರ್ಮಾಸಕ್ತ ನಮೋ ॥ ೩ ॥

ಕೋವಿದ ಮಸ್ತಕ ಶೋಭಿತ ಮಣಿ ಸಂ ।
ಭಾವಿತ ಸುಖಪ್ರದ ಪಾಲಯ ಮಾಂ
ಸೇವಾಪರ ಸರ್ವಾರ್ಥಪ್ರದ ತ್ವಂ ।
ದಾವನಮಂದಿರ ಪಾಲಯ ಮಾಂ ।
ಭಾವಜ ಮಾರ್ಗಣ ಭುಜಗ ವಿನಾಯಕ ।
ಭಾವಜ್ಞ ಪ್ರಿಯ ಪಾಲಯ ಮಾಂ । ಕೇವಲ ನತಜನ ।
ಪಾವನರೂಪಿ ಸ । ದಾ ವಿನೋದ ಹೇ ಪಾಲಯ ಮಾಂ ॥ ೪ ॥

ಸನ್ನುತ ಮಹಿಮ ಜ । ಗನ್ನಾಥವಿಠಲ ।
ಸನ್ನಿಹಿತ ಸುಮಾನಸ ಜಯ ಜಯ ಭೋ ।
ಚಿಹ್ನಿತ ಪುಂಡ್ರ ಕಮಂಡಲ ದಂಡ ಪ್ರ ।
ಪನ್ನ ಭಯಾಪಹ ಜಯ ಜಯ ಭೋ ಮಾನ್ಯ ಮಹಾತ್ಮ ಪ್ರ ।
ಸನ್ನ ವದನ ಕಾ । ರುಣ್ಯ ಪಯೋದಧೇ ಜಯ ಜಯ ಭೋ ।
ಧನ್ಯ್ಯ ಕ್ಷಮಾ ಸಂಪನ್ನ ಬುಧಜನಶ ।
ರಣ್ಯೇ ಶಾಶ್ವತ ಜಯ ಜಯ ಭೋ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರವಿರಚಿತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿ ॥

* * *

೬೩. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತವಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಈ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತವಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಬರೆದವರು ಕಲ್ಲಾಪುರ ಅಣ್ಣಯ್ಯಾಚಾರ್ಯರು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಇವರೇ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಅಪರೂಪವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅಶ್ವಧಾಟಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಗಂಗೆಯ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಅಮಲವಾದ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಂದ ವಾದಿಗಳನ್ನು ಮಥಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿವಂದಿತಪಾದಪದ್ಮವುಳ್ಳ, ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ, ರಾಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಯರು ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈಡೇರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ವಂದಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಯರು ಮಾಡಿದ ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ವಾಙ್ಮಯಸೇವೆ, ಪರಮತ-ಖಂಡನೆ, ಸರ್ವವಂದ್ಯತ್ವ, ಅಪೇಕ್ಷಿತಪ್ರದಾತೃತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ರಾಯರನ್ನು ನುತಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಈ ಸ್ತವರತ್ನಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜನರು ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿವೇದಿಸುತ್ತಾ, ಇದನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಶೀಘ್ರ ಸಂತಾನ, ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮುನಿವಾರೇಂದ್ರವಿನುತಮಾರಾರಿಮಸ್ತಕನದೀ
ಪೂರಾಮಲೋತ್ತಮಸುಗೀರಾಶಿವಾದಿಮದವಾರೋಪಹಾರಕಗುರೋ ।
ಘೋರಾಭಿದಾಗಮನಿವಾರೈಕದೀಕ್ಷಪರಮಾರಾಧಿತಾಙ್ಘ್ರಿಯುಗಲಂ
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮಲಮಾರಾಧಯನ್ನ್ರಿತಿವರಾರಾಧ್ಯ ಮಾಮವ ಸದಾ ॥ ೧ ॥

ಮಂತ್ರಾಲಯೋಲ್ಲಸಿತತಂತ್ರಾಲಿದೀಪಕರ ಮಾಂ ತ್ರಾಹಿ ಸರ್ವಸುಗುರೋ
ಸಂತ್ರಾತಸನ್ನಿಕರ ಮಾಂ ತ್ರಾತುಮತ್ರ ಕಿಮು ಮಂತ್ರಾಂಬುಧೇ ನ ಹಿ ಬಲಮ್ ।
ತಂತ್ರಂ ಹರೇರ್ಜಗದ ತಂತ್ರೋऽಸ್ಯ ಸೋಽಯಮಿತಿ ತನ್ತ್ರೋಕ್ತಿಭಿಃ ಕುಮತಿನಃ
ಸಂತ್ರಾಸಯನ್ನಿಖಿಲಯಂತ್ರಾಸುನೇರಿತಸುತಂತ್ರಾದಿಭಾವವಿದಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ಯಾಮಾವದಾತಶುಭರಾಮಾಙ್ಘ್ರಿಸಾರಸಸುಧಾಮಾಯಮಾನಹೃದಯಂ
ಕೋ ಮಾನವೋ ಭಜತಿ ನಾಮಾನಪಾಪಹರ ನಾಮಾನಮೇನಮನಘಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಾನಯಂ ದಿಶತು ಸೋಮಾನನಃ ಸುಖಮಮಾನಂ ಸದಾ ಯತಿಪತಿಃ
ಪ್ರೇಮಾತಿಭಾರಧರಭೂಮಾನವದ್ಯಮತಿಧಾಮಾದಿಸದ್ಗುಣಗಣಃ ॥ ೩ ॥

ಕಾಮಾರಿವನ್ನಿಹಿತಕಾಮಂ ಸದಾ ಸುಜನಕಾಮಾದಿದಾನನಿಪುಣಂ
ಹೇ ಮಾನವಾ ಭಜತ ಸಾಮಾದಿವೇದನುತಭೂಮಾಧವಂ ಗುರುವರಮ್ ।
ಸೀಮಾತಿರೇಕಿಮತಧೀಮಾಯಿದರ್ಪತೃಣಧೂಮಾಗ್ನಿ ಕಲ್ಪಸುಗಿರಂ
ಹೇಮೋದರಪ್ರತಿಮ ಧಾಮಾನಮಾಶು ಮಮ ಮೇ ಮಾನಸಾಮಲತಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮನ್ಯಾಮಹೇ ಸುಮತಿ ಧನ್ಯಾನ್ ಯದೀಯಬುಧಮಾನ್ಯಾಂಘ್ರಿಪೂಜನರತಾನ್
ಅನ್ಯಾನಮಾನ್ಯ ಜಡವನ್ಯಾವನೀಜಪಶುಜನ್ಯಾಸ್ಸಮಾನಕುಜನೀನ್ ।
ಮನ್ಯಾಯವಾದಿಕುಲಜನ್ಯೇ ಗಿರಾಮಿಹ ಸುಜನ್ಯೇ ರತಾನ್ ವರಗುರೂನ್
ಸನ್ನ್ಯಾಯಸಂವಿಜಿತದುರ್ನ್ಯಾಯಿಯೋಧವರಮಾನ್ಯಾನ್ನುಮೋ ಯತಿವರಾನ್ ॥ ೫ ॥

ವಂದಾರುಭಕ್ತಜನವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರವನಮಂದಾರಕಲ್ಪಲತಿಕಾ
ವೃಂದಾಯಮಾನಮರವಿಂದಾಯತಾಕ್ಷಮರವಿಂದೂರಸಾಲಿವಿನುತಮ್ ।
ಬಂದೀಕೃತಕ್ಷಿತಿಪವೃಂದಂ ಮರಂದಮಧುಮಂದೀಕೃತೌ ಪಟುಗಿರಂ
ವಂದೇ ಗುರುಂ ಕುಮತಿಮಂದಾಕ್ಷಕಾರಿಧಿಯಮಿಂದುಂ ತ್ರಿತಾಪಹರಣೇ ॥ ೬ ॥

ಪಾಯಾದಯಂ ಗುರುರಪಾಯಾದನಾರತಮಮೇಯಾಮಲಾತ್ಮಮಹಿಮಾ
ಮಾಯಾತಮೋಹರಣಗೇಯಾಯಮಾಗುಣನಿಕಾಯ್ಯೋ ಮಹಾವ್ರತಿವರಃ ।
ದೇಯಾದಭೀಷ್ಟಮನಪಾಯಾಂ ರತಿಂ ಭವಭಯಾಯಾತತಾಪಹರಣೇ
ಧ್ಯೇಯೋ ನಿಜೇ ಪದಿ ಕುಜಾಯಾತ್ಮಜಾದಿ ಘನಹೇಯೇ ನ ಯಾಪಯತು ಸಃ ॥ ೭ ॥

ಪುಷ್ಟಿಂ ಕರೋತು ಮಮ ಕಷ್ಟಂ ಸಪಿಷ್ಟಯತು ತುಷ್ಟಸ್ತವೇನ ಸತತಂ
ಪ್ರೇಷ್ಟಪ್ರದೋಽಸ್ತು ಪರಮಿಷ್ಟೋ ಗುರುರ್ಮಮ ವರಿಷ್ಠಃ ಸುತಾಪಸತತೇಃ ।
ದುಷ್ಟೋऽಗ್ರಮಾಯಿಮತ ಪಿಷ್ಟೀಕೃದಷ್ಟಗುಣಜುಷ್ಟಂ ವದಂತಮಪಿ ಯೋ
ಭ್ರಷ್ಟಂ ಸುಪಿಷ್ಟಯತಿಪುಷ್ಟಂ ಗುಣೈರ್ಹರಿಮದುಷ್ಟಂ ಕುತಾರ್ಕಿಕಮಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಶ್ವಧಾಟೀ ಸುವೃತ್ತೇತಸರ್ವಪದ್ಯಾತ್ಮಕಸ್ತವೈಃ ।
ಕಲ್ಲಾಪುರಾಣ್ಣಯ್ಯಾಖ್ಯೇನ ರಚಿತೈಸ್ತುಷ್ಯತಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತವರತ್ನಮಾಲಾ ಕಂಠೇ ಜನೈಸ್ಸದ್ಭಿರಿಯಂ ವಿಧಾರ್ಯತೇ ।
ಅವಾಪ್ಯತೇ ತೈಃ ಸುದೃಢಾ ಸದೇಷ್ಟಾ ಸಂತಾನಸಂಪತ್ತತಿರತ್ರ ಶೀಘ್ರಮ್ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕಲ್ಲಾಪುರ ಅಣ್ಣಯ್ಯಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಮ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತವಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

೬೪. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಮಹಾಭಾಷ್ಯ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಸ್ತೋತ್ರವು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಅಖಿಲೇಷ್ಟ-ಪ್ರದವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಮಂಗಳಮಯಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಪಾದಮೌಲಿಪರ್ಯಂತ ಗುರುಗಳ ಆಕೃತಿಯ ಸ್ಮರಣೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಹೇಳತ್ತಾ ಪದ್ಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಸ್ತುತಿ-ಕಾರರು ಭಜಿಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ಸಮೀರಾಂಶಸಾಂದ್ರಾಕೃತಿಂ ರಾಮಚಂದ್ರ
ಪ್ರಪೂಜಾಹರೀಂದ್ರಂ ಕವೀಂದ್ರಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮ್ ।
ಕುವಾದಿದ್ವಿಪೇಂದ್ರಾವಲೀಸನ್ಮೃಗೇದ್ರಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸುಗಂಧಾಕ್ಷತಾಲಂಕೃತ ಸ್ವೀಯಫಾಲಂ
ಸುಮಂದಾರಮಾಲಾಂಕಿತ ಸ್ಕಂಧಯುಗ್ಮಮ್ ।
ಸುಕಾಷಾಯಚೇಲಂ ಮಹೀದೇವಪಾಲಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ಫುರದ್ಧೇಮಗಾತ್ರಂ ಸುಪೂರ್ಣೇಂದುವಕ್ತ್ರಂ
ಪ್ರಶಸ್ತಾಬ್ಜನೇತ್ರಂ ಭವಧ್ವಾಂತಮಿತ್ರಮ್ ।
ಭವಾಬ್ಧೌ ಚ ಪೋತಂ ಧವಲ್ಲೀಲವೇತ್ರಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಲಸಚ್ಚಿತ್ತಮಾಲಾಂತರಧ್ಯಾತರಾಮಂ
ಪರಿತ್ಯಕ್ತಕಾಮಂ ಸುವಿದ್ಯಾಲಲಾಮಮ್ ।
ಸ್ವಭಕ್ತಾಭಿರಾಮಂ ಗುರುಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಭಕ್ತೇಷ್ಟದಾನಂ ನಮತ್ಕಾಮಧೇನುಂ
ಸ್ಮರತ್ತ್ರಾಣದಕ್ಷಂ ಸತಾಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಮ್ ।
ಭಜದ್ರಾಜಚಿಂತಾಮಣಿಂ ತ್ವಾಂ ನಿತಾಂತಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಹಂಗೇಶಯಾನಂ ಭುಜಂಗೇ ಶಯಾನಂ
ರಮಾವಲ್ಲಭಂ ತಂ ಸದಾಽಽರಾಧಯಂತಮ್ ॥
ವಿರಕ್ತಾಗ್ರಗಣ್ಯಂ ಬುಧಾನಾಂ ಶರಣ್ಯಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಿರಸ್ತಾನ್ಯತಂತ್ರಂ ಸಮಸ್ತಾರ್ಥತಂತ್ರಂ
ಸ್ವತಂತ್ರಂ ಸ್ವದರ್ಯಂ ಪರಿವ್ರಾಜಕಾರ್ಯಮ್ ।
ಸದಾ ರಾಜಮಾನಂ ಮುದಾ ಸ್ತೂಯಮಾನಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಥಾವಂತರಂಗಾಲಿಸಂಕೀರ್ಣತುಂಗಾ-
ತಟೇ ಭ್ರಾಜಮಾನಂ ದ್ವಿಜೈರ್ಗೀಯಮಾನಮ್ ।
ಮುನೀಶಾಭಿವಂದ್ಯಂ ಸುಧೀಂದ್ರಾಭಿನಂದ್ಯಂ
ಸದಾ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಮಹಾಭಾಷ್ಯನಾರಾಯಣೇನಾಖಿಲೇಷ್ಟ-
ಪ್ರದಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಾಧ್ವಕಾರಿ ।
ಸದಾ ಶ್ರೀಶಪೂಜಾರತಾನಾಂ ಬುಧಾನಾಂ
ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾರ್ಗಂ ಪ್ರಯಾತು ನಿತಾಂತಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾಷ್ಯ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

* * *

೬೫. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತವನಮ್

ಶ್ರೀಕಾಂತಸ್ಯ ಪದೇ ನಮಾಮಿ ಸತತಂ ಸದ್ಜ್ಞಾನಸೌಖ್ಯಾಪ್ತಯೇ
ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಸಮೀಡಿತೇ ಶ್ರಮಹರೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿರಕ್ತ್ಯಾಽಪ್ಯಹಮ್ ।
ಯತ್ಪಾದಾರ್ಚನಯಾ ವಿಧಿಃ ಪ್ರತಿಯಯೌ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಸತ್ಯೇಶತಾಂ
ತೇ ಸೇವಾರ್ಥನಿದಾನಸಾಧನವರೇ ಸೇವೇ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ವಾಸವೀಸೂನುಂ ಶರ್ಮತೀರ್ಥಗುರುಂ ತಥಾ
ಜಯತೀರ್ಥಾದಿಕಾನ್ ಪೂಜ್ಯಾನ್ನೌಮಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಗುರುಂ ಮಮ ॥ ೨ ॥

ರಜತಾನ್ವಯೋದ್ಭೂತವಾಸುದೇವಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಕಃ ।
ಕರೋತಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ನುತಿಂ ರಾಜಾರ್ಯನಾಮಕಃ ॥ ೩ ॥

ಜಾಂಬೂನದಾಳಿನಗರಾಂತರಜೃಂಭಮಾಣ
ಮಠಾಗ್ರ್ಯಸಂಸ್ಥೋತ್ತಮಕಚ್ಛಪಾಸನೇ ।
ವಿರಾಜಮಾನಂ ಯತಿವರ್ಯಪೂಜ್ಯಂ
ಶ್ರಯೇ ಮರುಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಗತಾರ್ಥಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಾದಾಬ್ಜಭೃಂಗಂ ಜ್ಞಾನೀಂದ್ರವಂದಿತಂ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ದಯಾಸಾಂದ್ರಃ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಾಭಿವಂದಿತಃ ।
ಅಜ್ಞಾನಾಂ ದೇವೇಂದ್ರಃ ಪಾತು ಮಾಂ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥ ೬ ॥

ತತ್ವೇಶಕರುಣಾಪಾತ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಚಿಂತಕಃ ।
ತತ್ವಸಂಖ್ಯಾನತತ್ವಾರ್ಥಂ ಪ್ರಬೋಧಯತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೭ ॥

ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಾನಾಂ ವಿವೇಕಜ್ಞೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ಶ್ರೀತತ್ತ್ವಬೋಧಗ್ರಂಥಸ್ಯ ಅರ್ಥಂ ಜ್ಞಾಪಯದಂಜಸಾ ॥ ೮ ॥

ದುರ್ಮಾಯಾವಾದಿದಂತೀಂದ್ರ ಮಾಯಾಮದವಿನಾಶಕಃ ।
ಮಾಯಾವಾದವಿಭೇದಸ್ಯ ಗ್ರಂಥಸಾರ್ಥಂ ದದಾತು ಮೇ ॥ ೯ ॥

ನಿರುಪಾಧಿಕದೇವಸ್ಯ ಪಾದಸೇವಾಪರಾಯಣಃ ।
ಉಪಾಧಿಖಂಡನಾರ್ಥಂ ಮೇ ದದಾತು ಗುರುರಂಜಸಾ ॥ ೧೦ ॥

ಸತ್ಯಪಾದಾಬ್ಜಸೇವಾಯಾಮುತ್ಸುಕಃ ಸತ್ಯತತ್ಪರಃ ।
ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಖಂಡನಗ್ರಂಥಭಾವಂ ಜ್ಞಾಪಯದಂಜಸಾ ॥ ೧೧ ॥

ಅಶೇಷಮಾನಗಮ್ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀಶಸ್ಯಾರ್ಚನಲೋಲುಪಃ ।
ಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಗ್ರಂಥಭಾವಂ ಬೋಧಯದಾಶು ಸಃ ॥ ೧೨ ॥

ಕಥಾತ್ರಯಸ್ವರೂಪಜ್ಞಃ ಸತ್ಕಥಾಶ್ರವಣೇ ರತಃ ।
ಕಥಾಲಕ್ಷಣಭಾವಂ ಮೇ ಆಜ್ಞಾಪಯತು ಸದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸಮುದ್ಯೋತಿತ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಃ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೀಶ್ವರೋ ಗುರುಃ ।
ಸತ್ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತ ಗ್ರಂಥಸ್ಯ ಅರ್ಥಂ ಜ್ಞಾಪಯದಾಶು ಸಃ ॥ ೧೪ ॥

ನಿರ್ಣೀತಸರ್ವತತ್ತ್ವಾರ್ಥಃ ಸತಾಂ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಬೋಧಕಃ ।
ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಗ್ರಂಥಸ್ಯ ಭಾವಂ ಬೋಧಯದಾಶು ಸಃ ॥ ೧೫ ॥

ಸತ್ಕರ್ಮಪ್ರಕ್ರಿಯೋ ಜ್ಞಾನೀ ಯಜ್ಞಖಂಡಾರ್ಥಬೋಧಕಃ ।
ಕರ್ಮನಿರ್ಣಯಗ್ರಂಥಸ್ಯ ಗೂಢಾರ್ಥಂ ಬೋಧಯೇದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೬ ॥

ಈಶಾವಾಸ್ಯಜಗದ್ವಂದ್ಯ ಈಶಸೇವಾಪರಾಯಣಃ ।
ಯಾಜ್ಞೀಯೋಪನಿಷದ್ಭಾವಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಪಯತು ಮೇ ಗುರುಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪ್ರಶ್ನಷಟ್ಕೋತ್ತರಾಭಿಜ್ಞಃ ವಾಸುದೇವಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।
ಷಟ್ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷದ್ಗುಹ್ಯಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಪಯತು ಮೇ ಗುರುಃ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಶ್ವಾದಿರೂಪಸ್ಯ ಹರೇಃ ಪಾದಸೇವಾಪರಾಯಣಃ ।
ಮಾಂಡೂಕೋಪನಿಷದ್ಭಾವಂ ಆಜ್ಞಾಪಯತು ಮೇ ಗುರುಃ ॥ ೧೯ ॥

ಪರವಿದ್ಯೈಕಗಮ್ಯಸ್ಯ ಅಚ್ಯುತಸ್ಯ ಪದೇ ರತಃ ।
ಆಥರ್ವಣೋಪನಿಷದಃ ಭಾವಮಾಜ್ಞಾಪಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅನಂತಗುಣಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಹರೇಃ ಪಾದಾರ್ಚನೇ ರತಃ ।
ತಲವಕಾರೋಪನಿಷದಃ ಅರ್ಥಮಾಜ್ಞಾಪಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಹೃದಿಸ್ಥಸ್ಯ ವಾಮನಸ್ಯ ಪದಾರ್ಚಕಃ ।
ಕಾಠಕೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯ ಭಾವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯೇತ್ ಗುರುಃ ॥ ೨೨ ॥

ಸರ್ವದೇವೇಡ್ಯದೇವಸ್ಯ ಪಾದಪಂಕಜಬಂಭರಃ ।
ತೈತ್ತಿರೀಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಕರ್ತೃದೇವಸ್ಯ ಗುಣಚಿಂತಾಪರಾಯಣಃ ।
ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೪ ॥

ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರವೇದಸ್ಯ ವಿಷ್ಣ್ವಾದೇಃ ಪರ್ಯುಪಾಸಕಃ ।
ಐತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೫ ॥

ಮಧ್ವಾದಿವಿದ್ಯಾವೇದ್ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಧ್ಯಾನೈಕಲೋಲುಪಃ ।
ಬೃಹದಾರಣ್ಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೬ ॥

ಸತ್ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಗಮ್ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣವಿಚಿಂತಕಃ ।
ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಸ್ಯಭಾವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೭ ॥

ಸನ್ನ್ಯಾಯವಿವೃತಿಗ್ರಂಥಭಾವವೇದ್ಯಸ್ಯ ವೈ ಹರೇಃ ।
ಪಾದಾಬ್ಜಸೇವಾನಿರತಃ ತದ್ಭಾವಂ ಜ್ಞಾಪಯೇದ್ಗುರುಃ ॥ ೨೮ ॥

ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಕ್ಯೈಕಗಮ್ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಸದಾ ।
ಪಾದಾಬ್ಜಸೇವಾನಿರತಃ ತದ್ಗ್ರಂಥಾರ್ಥಂ ಸಮಾದಿಶೇತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಸರ್ವಸದ್ಗುಣಪೂರ್ಣಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ತೋತ್ರಪರಾಯಣಃ ।
ಸ ಮೇ ದದಾತು ಸುಜ್ಞಾನಂ ಋಗ್ಭಾಷ್ಯೇ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥ ೩೦ ॥

ಗೀತೋಪದೇಷ್ಟುಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಪಾದಾಬ್ಜಪರಿಸೇವಕಃ ।
ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಸದ್ಭಾವಂ ಆಜ್ಞಾಪಯತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೩೧ ॥

ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯಜ್ಞಾನೀ ಗುರುವರೋ ಮಮ ।
ಜ್ಞಾನಂ ದದಾತು ವೈ ಶುದ್ಧಂ ಭಾರತಾರ್ಥವಿನಿರ್ಣಯೇ ॥ ೩೨ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಗ್ರಂಥೇ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಸ್ಯ ವರ್ಣಶಃ ।
ವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣಾನುಕಥನೇ ನಿರತಸ್ಸ ಬುಧಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೩೩ ॥

ದದಾತು ನಿರ್ಮಲಂ ಜ್ಞಾನಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಶುಭೇ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯೇ ಚ ಮಹಾಗ್ರಂಥೇ ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವಪ್ರಬೋಧಕೇ ॥ ೩೪ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚರಣಾಂಭೋಜಮಧುಪಃ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ।
ಜ್ಞಾನಂ ದದಾತು ಮೇ ಪೂಜ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮಹಾರ್ಣವೇ ॥ ೩೫ ॥

ಅಂತೇವಾಸಿಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಸುಪ್ರಣೀತೇಽಣುಭಾಷ್ಯಕೇ ।
ಜ್ಞಾನಂ ದದಾತು ಮೇ ಪೂಜ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ ೩೬ ॥

ವಿಷ್ಣೋರಹಣತಂತ್ರಸ್ಥನಿರ್ಣಯಾಯ ಕೃತೇ ಶುಭೇ ।
ತಂತ್ರಸಾರಶುಭಂ ಜ್ಞಾನಂ ದದಾತು ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥ ೩೭ ॥

(ಉಕ್ತೈಕ) ತ್ರಿಂಶತಾಂ ಗ್ರಂಥನಿರ್ಮಾತುಃ ಆಚಾರ್ಯಸ್ಯ ಚರಣೌ ನಮಾಮಿ ।
ಶ್ರೀಸುಧಾವಾಕ್ಯವೇದ್ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪಾದಾಬ್ಜಪೂಜಕಃ ।
ಶ್ರೀಸುಧಾಗ್ರಂಥಸದ್ಭಾವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೩೮ ॥

ಸತಾಂ ಸುಧಾಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಪರಿಮಳಂ ಯೋಽಭ್ಯಚೀಕ್ಲೃಪತ್ ।
ಸ ಮೇ ದದಾತು ಸುಜ್ಞಾನಂ ಸುಧಾಗ್ರಂಥೇ ಪುಮರ್ಥದೇ ॥ ೩೯ ॥

ಸತಾಂ ವೇದಾಂತಜ್ಞಾನಾಯ ಖಂಡಾರ್ಥಾನ್ ಯಶ್ಚಕಾರ ಸಃ ।
ದದಾತು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಃ ವೇದಾಂತೇಷು ಮತಿಂ ದೃಢಾಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಸತಾಂ ಋಗರ್ಥಜ್ಞಾನಾಯ ಋಗ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಚಕಾರ ಯಃ ।
ಸರ್ವವೇದಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ ಋಕ್ಷುಜ್ಞಾನಂ ದದಾತು ಮೇ ॥ ೪೧ ॥

ಸಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾಖ್ಯಗ್ರಂಥಸ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಕರ್ತಾ ಬುಧೋತ್ತಮಃ ।
ಚಂದ್ರಿಕಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಂ ಮೇ ಕರೋತು ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥ ೪೨ ॥

ಕಾರಣಾಭಿಧದುರ್ಧ್ವಾಂತಧ್ವಂಸನೇ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಕಃ ।
ಸತ್ತರ್ಕತಾಂಡವಗ್ರಂಥೇ ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಪ್ರದದಾದ್ಗುರುಃ ॥ ೪೩ ॥

ಗೂಢಾರ್ಥತರ್ಕಲಾಸ್ಯಸ್ಯ ಅರ್ಥಜ್ಞಾನಾಯ ವೈ ಸತಾಂ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಚಕಾರ ಯಃ ಪೂಜ್ಯ ಸ ಮೇ ದಿಶತು ಸುಪ್ರಭಾಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಅದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರಗಹನೇ ದಾವಾನಲಸಮಂ ಗುರುಃ ।
ನ್ಯಾಯಾಮೃತಂ ಯಃ ಪಪಾಠ ಸ ಮೇ ದಿಶತು ಸದ್ಗತಿಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಾರ್ಥಜ್ಞಾನಾಯ ವಿವೃತಿಂ ಯಶ್ಚಕಾರ ಸಃ ।
ದದಾತು ಮೇ ಮಹದ್ಜ್ಞಾನಂ ಗೀತಾಯಾಂ ಪಂಡಿತಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೪೬ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾರ್ಥವಿಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ತಂತ್ರದೀಪಂ ಚಕಾರ ಯಃ ।
ಸ ತಂತ್ರದೀಪಿಕಾಭಾವಂ ಆಜ್ಞಾಪಯತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೪೭ ॥

ಸತಾಂ ಸನ್ನ್ಯಾಯವಿಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ನ್ಯಾಯಮಾಲಾಂ ಚಕಾರ ಯಃ ।
ನ್ಯಾಯಮುಕ್ತಾವಲೀ ಭಾವಂ ಸುಬೋಧಯತು ಮಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೪೮ ॥

ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಗ್ರಂಥಭಾವಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ಗುರೂತ್ತಮಃ ।
ಭಾವದೀಪಂ ಯಶ್ಚಕಾರ ಸ ಮೇ ತದ್ಭಾವಮಾದಿಶೇತ್ ॥ ೪೯ ॥

ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರವಚನೇ ಸತ್ಕಾರ್ಯೇ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮಃ ।
ತೇಷು ಪೂರ್ಣಂ ಕೃಪಾಪಾತ್ರೇ ಶ್ರೀಮತೇ ಗುರವೇ ನಮಃ ॥ ೫೦ ॥

ಸುಧಾಪ್ರವಚನಾಸಕ್ತಃ ಸುಧಾಸಾರಾರ್ಥವೇದಕಃ ।
ಮಾಂ ಪಾತು ಜ್ಞಾನದಾನೇನ ದರಿದ್ರಂ ಕೃಪಣಂ ಶಠ ॥ ೫೧ ॥

ಶುಶ್ರೂಷಾರ್ಥಂ ಸಮಾಯಾತೈರಾಚಾರ್ಯೈಃ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮೈಃ ।
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಗ್ರಂಥಂ ಪಾಠಯಾಮಾಸ ವೈ ಗುರುಃ ॥ ೫೨ ॥

ಸರ್ವಸದ್ಗ್ರಂಥಭಾವಜ್ಞಃ ಸರ್ವೇಷಾಮಭಯಪ್ರದಃ ।
ಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಸದ್ಭಕ್ತಃ ಸರ್ವಗ್ರಂಥಾರ್ಥಮಾದಿಶೇತ್ ॥ ೫೩ ॥

ಜನಿಕಾಲಂ ಸಮಾರಭ್ಯ ವ್ಯಾಧಿಯುಕ್ತಾರ್ಭಕಸ್ಯ ಚ ।
ವ್ಯಾಧಿಂ ಯಶ್ಶಮಯಾಮಾಸ ತಸ್ಮೈ ಸದ್ಗುರವೇ ನಮಃ ॥ ೫೪ ॥

ಶ್ವಾಸರೋಧಾಖ್ಯರೋಗಂ ಮೇ ಬಹುಕಾಲಸಮಾಗತಮ್ ।
ಮಯಾ ಜೀರ್ಣೇನ ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಸಂತುಷ್ಟಃ ಸಮಶಾಮಯತು ॥ ೫೫ ॥

ಯ ಏವಂ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣಃ ವಿಷ್ಣುಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಃ ।
ನಮಾಮಿ ತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ತುಂಗಾತೀರನಿವಾಸಿನಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಯೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಪದ್ಮಪೂಜನರತಃ ಯಶ್ಚೈವ ಭಕ್ತಿಪ್ರಿಯಃ
ಯಶ್ಚಾನೇಕಪುರಾಣಭಾವವಿವರಂ ಜಾನಾತಿ ಜ್ಞಾನೀಶ್ವರಃ ।
ಯೋಽಭೀಕ್ಷ್ಣಂ ಸಕಲಜ್ಞಪೂಜ್ಯಚರಣೌ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನತಿಂ ಯೋಽಕರೋ
ತ್ತಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟನಿದಾನನಿರ್ಜರತರುಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೫೭ ॥

ಯಃ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮುನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಮರುದ್ದೇವಾದ್ಯರೂಪಿ ಪ್ರಿಯಃ
ಯಶ್ಚ ಸ್ವೀಯನಿಷೇವಣೈಕನಿರತಾನ್ ಲೋಕಾನ್ನಿಯುಂಕ್ತೇ ಗುರುಃ ।
ಯೋಽಯಂ ಶ್ರೀಹನುಮನ್ನಿಭಾನಲಕೃತೌ ನಿತ್ಯಂ ರತ್ನಾಶ್ಚೇದ್ವರಾನ್
ದಾಸ್ಯೇ ನೈವ ವಿಪರ್ಯಯೇ ಸತಿದೃಢಂ ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೫೮ ॥

ಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಅರುಣೋದಯಸ್ಯ ಸಮಯೇ ಸಂಸ್ನಾತಿ ತುಂಗಾಜಲೇ
ಯಶ್ಚಸ್ವೀಯವರಾಹ್ನಿಕಾನಿ ತನುತೇ ಹ್ಯಾ(ಆ)ಸೂರ್ಯಬಿಂಬೋದಯಮ್ ।
ಯ್ದಶ್ಚಾನಂತರಮೇವ ಸೇವಕಜನೈಸ್ಸೇವಾಂ ವೃಣೀತೇ ಗುರುಃ
ತಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟನಿದಾನನಿರ್ಜರತರುಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೫೯ ॥

ಯೋ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಮಾಗತ ದ್ವಿಜವರಾನ್ನ್ಯಾತುಂ ಪುನರ್ಮಜ್ಜತಿ
ಯೇ ತೇ ಮತ್ಪದತೋಯತಃ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸಂಚೀರ್ಣಪಾಪಾಚಲಾತ್ ।
ಮುಕ್ತಾಸ್ಸ್ಯುಶ್ಚ ಮದೀಯಭಾಜನಲವಾದಿತ್ಯೇನ ಭುಂಕ್ತೇ ತತಃ
ತಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟನಿದಾನನಿರ್ಜರತರುಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೬೦ ॥

ಯೇ ಭಕ್ತಾಃ ಪರಮಾದರೇಣ ಭರಿತಾಃ ಸೇವಾಂ ಸಮಾಚಿನ್ವತೇ
ತೇಷಾಮೇವ ದದಾಮ್ಯನುತ್ತಮಪದಂ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಾಪ್ಯಹಮ್ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರತಿಬೋಧನಾಯ ಸ ಗುರುಃ ಆಂದೋಲಿಕಾಯಾಂ ಸ್ಥಿತಃ
ಯಾವಜ್ಜೀವದಿನೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಬುಧಸ್ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೬೧ ॥

ಯೇ ಚೈಕಾದಶಿಸೇವನೈಕನಿರತಾಃ ಯೇ ಚೋಪವಾಸೇ ರತಾಃ
ತೇಷಾಮೇವ ದದಾಮಿ ಉತ್ತಮಪದಂ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಾಪ್ಯಹಮ್ ।
ಇತ್ಥಂ ಚ ಪ್ರತಿಬೋಧನಾಯ ಸ ಗುರುಃ ಆಂದೋಲಿಕಾಂ ರೋಹತೇ
ಯಾವದ್ದ್ವಾದಶಿವಾಸರೇ ಗುರುವರಸ್ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೬೨ ॥

ಯೇ ಕಾಲೋಚಿತಧರ್ಮಕರ್ಮಸುರತಾಃ ಪೂರ್ಣೇಕ್ಷಪಾದಾಬ್ಜಗಾಃ
ತೇಷಾಮೇವ ಸುಖಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹನ್ಮನ್ಯೇ ಯಥಾಹಂ ತಥಾ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರತಿಬೋಧನಾಯ ಸ ಗುರುಃ ಕಾಲೋಚಿತಾನ್ಕಾರಯೇತ್
ಸ್ವೀಯೈ ಸ್ವೀಯಮತೇ ಚ ಯೋ ಬುಧವರಸ್ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೬೩ ॥

ಯಶ್ಚೈವಂ ಸಕಲಾರ್ಥದಾನನಿಪುಣಃ ಭಕ್ತೈಕವಂದ್ಯಶ್ಚ ಯಃ
ಯಶ್ಚಾನೇಕವ್ರತೀಶ್ವರವ್ರತಿಷು ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಗುರೂಣಾಂ ಗುರುಃ ।
ಯಶ್ಚಾನೇಕರುಜಾಂ ವಿದಾರಣಪಟುಃ ಯಶ್ಚೈವ ರಾಮಪ್ರಿಯಃ
ತಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟನಿದಾನನಿರ್ಜರತರುಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೬೪ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರವಿನುತಿಂ ರಾಜಾರ್ಯನಾಮಾತನೋತ್
ಪೂಜ್ಯಾನಾಂ ಕರುಣಾಬಲಾಚ್ಚ ವಿಮಲಾಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂಪ್ರಾರ್ಥನಾಮ್ ।
ಏತಾಂ ಯಃ ಪಠತೇ ಶೃಣೋತಿ ಮನುಜೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಹತ್ಯಾಯುತಃ
ಸಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛ್ರೀಗುರುರಾಜಪೂರ್ಣಕರುಣಾಪಾತ್ರಂ ಬುಧೋ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ ೬೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದುಡುಪಿರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತವನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೬೬. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತಿರತ್ನಮಾಲಿಕಾಸ್ತುತಿಃ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮುನಿಭಿಃ ಕೃತಾಃ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧುಭಿಃ ।
ಗ್ರಂಥಾಃ ಸ್ವತಂತ್ರಾಃ ಪೂರ್ವಾರ್ಯಕೃತೀನಾಂ ಟಿಪ್ಪಣೀಮುಖಾಃ ॥ ೧ ॥

ತನ್ನಾಮಸ್ಮರಣಂ ನೂನಂ ಮನಃಶಾಂತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ।
ಪಠನಂ ಪಾಠನಂ ತೇಷಾಂ ಪುಮರ್ಥಂ ಸಕಲಂ ದಿಶೇತ್ ॥ ೨ ॥

ವೇದತ್ರಯಸ್ಯ ವಿವೃತಿಃ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಮಂಜರೀ ತಥಾ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಃ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಾದಿಪಂಚಸೂಕ್ತಾರ್ಥದರ್ಶಿಕಾಃ ॥ ೩ ॥

ದಶೋಪನಿಷದಾಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಃ ಖಂಡಾರ್ಥಾ ಇತಿ ಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ಗೀತಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹೋ ಗೀತಾವಿವೃತ್ತಿರಿತ್ಯಪಿ ವಿಶ್ರುತಾ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಮೇಯದೀಪಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಕೃಪಯಾ ಮುನಿಭಿಃ ಕೃತಾ ।
ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಭಾವದೀಪಷ್ಟೀಕಾರ್ಥದರ್ಶಕಃ ॥ ೫ ॥

ಪರಿಮಳಗ್ರಂಥರತ್ನಂ ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾನುಗಮ್ ।
ದಶಪ್ರಕರಣಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣ್ಯೋ ಗುರುಭಿಃ ಕೃತಾಃ ॥ ೬ ॥

ಭಾವದೀಪಾಖ್ಯಯಾ ಖ್ಯಾತಾಃ ರಾಮಚಾರಿತ್ರಮಂಜರೀ ।
ಕೃಷ್ಣಚಾರಿತ್ರಮಂಜರ್ಯಾಂ ದಶಮಸ್ಕಂಧಚಿಂತನಮ್ ॥ ೭ ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಸ್ಯಾಥ ಭಾವಸಂಗ್ರಹನಾಮಕಃ ।
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯಸ್ಯ ಚ ಸಂಗ್ರಹಃ ॥ ೮ ॥

ವಾದಾವಲೀಟಿಪ್ಪಣೀ ಚ ಚಂದ್ರಿಕಾಯಾಃ ಪ್ರಕಾಶಕಃ ।
ತರ್ಕತಾಂಡವಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಂ ವ್ಯಾಸರಾಜಾರ್ಯಹೃದ್ಗತಮ್ ॥
ಪ್ರಕಾಶಿತಂ ಚ ಗುರುಭಿಃ ಶಿಷ್ಯಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧುಭಿಃ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತೇರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಪ್ರಮೇಯನವಮಾಲಿಕಾ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದರ್ಶಿಕಾ ಸರಲಾ ಶುಭಾ ॥
ಪೂರ್ವಸ್ಮಿನ್ನಾಶ್ರಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವೇಂಕಟಾರ್ಯೈಶ್ಚ ಯಾ ಕೃತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಭಾಟ್ಟಸಂಗ್ರಹನಾಮಾ ಚ ಮೀಮಾಂಸಾವಿಷಯಾತ್ಮಕಃ ।
ಪ್ರಾತಃಸಂಕಲ್ಪಗದ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಮೇಯಸಂಗ್ರಹಃ ಪುನಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವಸಮರ್ಪಣಗದ್ಯಂ ಗುರುಭಿಶ್ಚ ಕೃತಂ ಶುಭಮ್ ।
ನದೀನಾಂ ತಾರತಮ್ಯಸ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಮನ್ಯಚ್ಚ ತೈಃ ಕೃತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸಪ್ತಮೋ ಮತ್ಸಮೋ ಯೋಗೀ ವರದೇಂದ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಗುರೂಕ್ತಾ ಖಲು ವಾಣೀಽಯಂ ಸತ್ತತ್ವಗ್ರಂಥ ಏವ ಹಿ ॥ ೧೩ ॥

ಅದ್ಯ ಮೇಽಸ್ತು ಹಿ ಗೋವಿಂದಶ್ಚೇತಿ ಭಾಷಾಕೃತಿಃ ಪುನಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯೇವ ನೃಹರೌ ಶರಣಾಗತಿದರ್ಶಿಕಾ ॥ ೧೪ ॥

ದಶಾವತಾರಸ್ತವನಂ ತದುಕ್ತಮಿತಿ ಸೂಚ್ಯತೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವಿಜಯೇ ತಚ್ಛಾನ್ಯಗ್ರಂಥ ಏವ ಹಿ ॥ ೧೫ ॥

ಸಾಕ್ಷೀಹಯಾಸ್ಯೋಽತ್ರ ಹೀತಿ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಾಂತಿಮೇ ಸ್ಥಿತಾ ।
ವಾಣೀ ವೃಂದಾವನೋದ್ಭೂತಾ ತದ್ಗ್ರಂಥಶ್ಚೇತಿ ಕಥ್ಯತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಏಕೋನವಿಂಶತಿಗ್ರಂಥಾಃ ಋಕ್‌ಪ್ರಸ್ಥಾನಪರಾಃ ಪುನಃ ।
ಸೂತ್ರಪ್ರಸ್ಥಾನಸಂಬದ್ಧಾಃ ಷಡ್ಗ್ರಂಥಾಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ಗೀತಾಪ್ರಸ್ಥಾನಗಾಃ ಷಟ್ ಚ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಾಂ ಗ್ರಂಥಪಂಚಕಮ್ ।
ಮೀಮಾಂಸಾವಿಷಯೇ ಹ್ಯೇಕಃ ಪ್ರಾರ್ಥನಾತ್ರಯಮುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಪ್ರಕರಣಗ್ರಂಥಬದ್ಧಾಃ ಸಂತಿ ಗ್ರಂಥಾಸ್ತ್ರಯೋದಶ ।
ಗ್ರಂಥಾಶ್ಚೈವಂ ತ್ರಿಪಂಚಾಶತ್‌ಸಂಖ್ಯಾಕಾಃ ಗುರುಭಿಃ ಕೃತಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಅನ್ಯೇ ಚ ಬಹವೋ ಗ್ರಂಥಾಃ ಗುರುಭೀ ರಚಿತಾಃ ಪುನಃ ।
ಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಚಾರ್ಯಸಚ್ಚಕ್ರವರ್ತಿಭಿಃ ಮುನಿಪುಂಗವೈಃ ॥ ೨೦ ॥

ಚತುರ್ಯುಗಾಪ್ತಜನುಷಾ ಮೂಲರಾಮಪದಾರ್ಚಕೈಃ ।
ವಾಯುನಾ ಚ ಸಮಾವಿಷ್ಟೈಃ ಶ್ರೀಮಧ್ವಪದಸೇವಕೈಃ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮುನಿಭಿಃ ಯೇ ಯೇ ಗ್ರಂಥಾಃ ಕೃತಾಃ ಶುಭಾಃ ।
ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣನೃಹರಿವೇದವ್ಯಾಸಪದಾಂಬುಜೇ ॥
ಮಧ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಣಿ ಹರೌ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವೇ ಸಮರ್ಪಿತಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ಗ್ರಂಥರತ್ನಮಾಲಾಸ್ತುತಿಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಪಂಚಮುಖ್ಯುಪಧಾಭಾಕ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಪುತ್ರಕಃ ॥
ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿರಾಚಾರ್ಯಃ ನಿರ್ಮಮೇ ಸತ್ಕೃತಿಸ್ತುತಿಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪುಣ್ಯಾಖ್ಯನಗರೇ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರ್ವಾರಾಧನಸನ್ಮಹೇ ।
ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮೇಽಸಿ ತೇ ಪುಣ್ಯದಿನೇ ಶ್ರೀಗುರುವಾಸರೇ ॥
ಭಕ್ತಿಪುಷ್ಪಮಿದಂ ನತ್ವಾ ಗುರುಪಾದೇ ಸಮರ್ಪಿತಮ್ ॥ ೨೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಪಂಚಮುಖಿ ವಿರಚಿತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಕೃತಿರತ್ನಮಾಲಿಕಾಸ್ತುತಿಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

* * *

೬೭. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಾತಃಸ್ತುತಿಃ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ರಘುವಂಶದಿನಪ್ರದೀಪ!
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಹರಿವಂಶಸುಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರ! ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ವರಹಂಸಕುಲಪ್ರಶೋಭಿನ್!
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತ ॥

***

೬೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಶಂಸಾ

ಧೀರಶ್ರೀ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಭುವಿ ತೇ ದಾತೃತ್ವಮನ್ಯಾದೃಶಂ
ಶ್ರುತ್ವೈಂದ್ರೀಪುರಿಕಾಮಧೇನುರತುಲಾಂ ಚಿಂತಾಮನಂತಾಮಗಾತ್ ।
ತೇನಾಸೀದಪಯಸ್ವಿನೀ ಕೃಶತರಾ ದಧ್ನಸ್ತ್ವಲಾಭೇ ಸತಿ
ತಕ್ರಂ ಶಕ್ರಸುದುರ್ಲಭಂ ತ್ವಿತಿ ಜನೈಸ್ಸರ್ವೈಸ್ಸಮುದ್ಘೋಷಿತಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಗೂಢಕರ್ತೃಕಾ ॥

***

೬೯. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರ್ವಷ್ಟಕಮ್

ಜಾನಕೀಶಪಾದಕಂಜಯುಗ್ಮನಿತ್ಯಪೂಜನೇ
ವಾನರೇಂದ್ರತುಲ್ಯದಿವ್ಯಭಕ್ತಿಶಕ್ತಿಸಂಯುತಮ್ ।
ದೀನಭಕ್ತಕಾಮಿತಾರ್ಥದಾನಕಲ್ಪಭೂರುಹಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ದಾನವಾರಿಭೂರ್ಯನುಗ್ರಹಾಽಽಪ್ತಮಾನವೈಭವಂ
ಭಾನುತುಲ್ಯಮಾನಸಾಂಧಕಾರನಾಶನೇ ಪರಮ್ ।
ದಾನಮಾನಲಬ್ಧಕೀರ್ತಿಮಬ್ಧಿಜಾಕೃಪಾಲಯಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮೋದತೀರ್ಥತೀರ್ಥದುಗ್ಧವಾರಿಧೌ ನಿರಂತರಂ
ಸಾದರಂ ನಿಮಜ್ಯ ತದ್ಗತಾರ್ಥರತ್ನಸಚಯಮ್ ।
ವಾದಚಂಡಪಂಡಿತಾಯ ಯೋ ದದಾವನುತ್ತಮಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭೂಸುರೇಂದ್ರಭೂಪತೀಂದ್ರಸನ್ನುತಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜಂ
ಭಾಸಮಾನಲೋಚನಂ ತ್ರಿಲೋಚನಾದಿಸಮ್ಮತಮ್ ।
ಹಂಸವರ್ಯಮದ್ರಿರಾಜಧೈರ್ಯಸಾರಸಂಯುತಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಾಮಮಂತ್ರಕೀರ್ತನಾಜ್ಜಪಾಚ್ಚ ತಸ್ಯ ಸದ್ಗುರೋಃ
ಭೀಮಭೂತಪ್ರೇತಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕುಯೋನಯಃ ।
ಕಾಮಮಾಶು ವಿದ್ರವಂತಿ ದಿಕ್ಷು ದಿಕ್ಷು ಯದ್ಭಯಾತ್
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯ ಪಾದತೀರ್ಥವಾರಿಮೃತ್ತಿಕಾದಿಸೇವನಾತ್
ವಶ್ಯತಾ-ಮಿಯಾದ್ಧಿ ಶತ್ರುಮಂಡಲಂ ಚ ಭೂಪತೇಃ ।
ದಸ್ಯವೋ ಭವೇಯುರಾಶು ನಾಶಿತಾ-ಸ್ತಥಾಂತರಾಃ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಯಾ ತು ಪುತ್ರ ಪುತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಸೂತಿಮಾತ್ರವರ್ಜಿತಾ
ಸಾಽಚಿರಾತ್ ಪ್ರಸೇವ್ಯ ಪಾದಪಂಕಜಂ ಲಸತ್ ಗುರೋಃ ।
ಕಾಂಚನಾದ್ರಿತುಲ್ಯವರ್ಣಸಯುತಂ ಸುತಂ ಲಭೇತ್
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ತುಂಗಭದ್ರನಿಮ್ನಗಾತಟಸ್ಥಮಂತ್ರಕಾಲಯೇ
ಮಂಗಳಾಂಗಮಚ್ಯುತಂ ವಸನ್ ಜಪನ್ ಹೃದಾಽರ್ಥಿನಾಮ್ ।
ಅಂಗನಾ ಸುತಾದಿ ಭಾಗ್ಯಮಾಶು ಯೋ ದದಾತಿ ತಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮನ್ವಹಂಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ಭಾಯಿವಂಶಜಾತನಾರಸಿಂಹಶರ್ಮಣಾಽಽದರಾತ್
ವಾಯುಜಾತವಂಶಕೇತುರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ಗುರೋಃ ।
ಮಾಯಿಜಾಲನಾಶಕಂ ವಿನಿರ್ಮಿತಂ ವರಾಷ್ಟಕಂ
ಯೋ ಯದಾ ಪಠೇತ್ತದಾ ಲಭೇತ್ ಸಿದ್ಧಿಮುತ್ತಮಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತೋದಯಾದ್ರಿಶಿಖರಾದುದ್ಯನ್ನವಿದ್ಯಾತಮೋ
ನಾಶಂ ಸಂಕಲಯನ್ ಕುವಾದಿವಿಪಿನಂ ಜ್ಞಾನಾಂಶುಭಿಃ ಶೋಷಯನ್ ।
ಸಂಖ್ಯಾವಜ್ಜನಕಂಜಕುಡ್ಮಲಗಣಾನ್ ಸಂತೋಷಯನ್ ಸಂತತಂ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರತರಣಿಃ ಕುರ್ಯಾಜ್ಜಗನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧೦ ॥

* * *

೭೦. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುವೃತ್ತಮೌಕ್ತಿಕಮಾಲಾ

❑❑

ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳು ಬಾಲಸರಸ್ವತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ವ್ಯವಹಾರ ನಾಮವೋ, ಬಿರುದೋ, ಅಂಕಿತವೋ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮೂಲಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಇವರು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಭಕ್ತಿಸಂಪನ್ನರು. ಇವರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೨ ರ ನಂತರ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಶೋಧನೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಸುವೃತ್ತಮೌಕ್ತಿಕಮಾಲಾ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಒಂದು ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಕೃತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ತುತ್ಯರು ಮಂತ್ರಾಲಯಪ್ರಭುಗಳಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಎಂಬುದು ವಿಶೇಷ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿಯಾದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮಾಲಿಕಾ-ಸ್ತೋತ್ರವೆಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ -

ಕೋ ನಾಮ ಜಗತಿ ಮೂಕಃ ಸತಿ ವಿಭವೇ ಯೋನವಕ್ತಿ
ಸಕೃದಪಿ ಚ ಯತಿವರ್ಯಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್

ಯಾವನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಅನುಕೂಲನಾಗಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಾಜರ ನಾಮವನ್ನು ವದನದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ಮೂಕನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದಮೇಲೆ ವಾಗಿಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಂತಹ ಗುರುಗಲನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲೇಬೇಕು.

ಈ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಮಾತ್ರಾವೃತ್ತದ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರ ವೃತ್ತದ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಶ್ಲೋಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗುರುರಾಜರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಶ್ಲೋಕವು ಯಾವ ವೃತ್ತದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

❑❑

ಸಗುಣಾಃ ದೋಷವಿದೂರಾಃ ಸಾಲಂಕಾರಾಃ ನಿಸರ್ಗತೋ ಮಧುರಾಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯಮಿನಂ ಜಯಂತಿ ಪಥ್ಯಾಹಿತಾವಾಚಃ ॥ ೧ ॥

ಆರ್ಯಾಗೀತಿಮುದಾರಾಂ ಗುಂಭಿತಗುರುರಾಣ್ಮನೋಜ್ಞಮಹಿಮಾತಿಶಯಾಮ್ ।
ಕೇಚನ ಪಠಂತಿ ಧನ್ಯಾಃ ಫಲಮಶ್ನಂತಿ ಚ ಚಿರಂ ಸುಕೃತತರೋಃ ॥ ೨ ॥

ಗುರುವರ ಸರ್ವಾಭಿವಂದಿತಂ ಸ್ತೋತುಂ ತ್ವಾಮಹಮುದ್ಯತೋಽಲ್ಪಧೀಃ ।
ನ ಕಥಂ ಗಚ್ಛತಿ ಲೋಕಹಾಸ್ಯತಾಂ ವೈತಾಲೀಯಂ ಮೇ ವಿಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅನುಗಚ್ಛತಿ ವೇದದ್ರಷ್ಟಮರ್ಥಂ ಔಪಚ್ಛಂದಸಿಕಂ ಯಥೋಕ್ತಿಜಾಲಮ್ ।
ಶ್ರೀಗುರುರಾಜೋಪದಿಷ್ಟಮಾರ್ಗಂ ಅವಿರೋಧೇನ ತಥಾ ಮಮಾಪಿ ಚೇತಃ ॥ ೪ ॥

ವರಮಂತ್ರಾಲಯಾಂತಸ್ಥಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಮ್ ।
ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಹೇ ಚೇತಃ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಂ ಭಜಾನ್ವಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಚಿತ್ರಪದಾದ್ಭವನಾಮ್ನಃ ಉದ್ಧರ ಮೋದ್ಧರ ವಾ ಮಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಗುರುರಾಜ ಸುಲಬ್ಧಂ ತ್ವಚ್ಚರಣಂ ನ ಜಹಾಮಿ ॥ ೬ ॥

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಾ ಲೋಲಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಃಖದಶ್ತೇ ।
ತಾಂ ಸೇವಂತಾಂ ಲುಬ್ಧಾ ಲೋಕೇ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸೇವೇಽಹಂ ತ್ವಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಧೀರಧೀ ನಾರಾಚಿಕಾಧಿರೋಪಿತಃ ।
ಮತ್ಪುಣ್ಯಪಾಪಸಂಚಯಃ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಕುತೋಽಪಿ ಮೇ ಭಯಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ತವನಾನ್ನಮನಾದ್ವಿಚಿಂತನಾತ್ಸುಮುಖೀಕೃತ ಸದ್ಗುರೋರ್ಮಮ ।
ದಿವಸಾಶ್ಚ ಸುಖೈಕಹೇತವಃ ನಿಮಿಷಾ ಇವ ಯಾಂತಿ ಸಂತತಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಿತ್ತಾಲೋಕಾದಹರಹರುಚ್ಚೈಃ ಮತ್ತಾ ನ ತ್ವಾಂ ಜಗತಿ ಭಜಂತು ।
ತೇಷಾಮೇಷಾ ಪ್ರಕೃತಿರಭೇದ್ಯಾ ಘೂಕಾಸ್ತೇಜಃ ಖಲು ನ ಸಹಂತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಮಮ ಮನೋರಮಾತ್ತಪುಣ್ಯತಃ ಸುಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸಾತ್ಕೃತಮ್ ।
ಪಿತೃಪತಿಸ್ಸವಾ ಜಗತ್ಪತಿಃ ಕಿಮಪಿ ಸಂವಿಧಾತುಮಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಗುರುರಾಜ ತ್ವದ್ಗತಚಿತ್ತಂ ನಾಕ್ರಮತೇ ಮಾಂ ದುಷ್ಕೃತಿಜಾಲಮ್ ।
ಚಂಪಕಮಾಲಾವಾಸಿತದೇಶಂ ಪುಷ್ಪಲಿಹಾಂ ಯದ್ವನ್ನಿಕುರುಂಬಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ನಕಸ್ಮಾದಪಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಾಂ ಪಾಲಯೇತ್ಯುಚ್ಚರತೋ ಜನಸ್ಯ ।
ಸ್ಯಾದಿಂದ್ರವಜ್ರಾಹತಪರ್ವತೋ ವಾ ವಿಧ್ವಂಸಿತಃ ಸಂಚಿತಪಾಪರಾಶಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರಾಭರಣಪ್ರಕಾಶಃ ಸ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಗುರುರಾಟ್ ಸಮಿಂಧೇ ।
ಗುರುಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವಿಶೋಧಿತೋಽಹಂ ಕದಾಪಿ ನಾನ್ಯಂ ಶ್ರಯಿತುಂ ಸಮೀಹೇ ॥ ೧೪ ॥

ದೋಧಕವೃತ್ತಮಲಂ ತ್ಯಜ ಸಚ್ಚಿತ್ಸಾಧಕ ವೃತ್ತಿಮಯೇ ಭಜ ತೂರ್ಣಮ್ ।
ಸದ್ಗತಿದಾಯಿನಿ ಸದ್ಗುರುವರ್ಯೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಕಸ್ತವ ಕಾಲವಿಲಂಬಃ ॥ ೧೫ ॥

ಮೋಹಾದಾಸ್ಥಾಂ ಸಂಸೃತೌ ಬದ್ಧತೋ ಮೇ ಹಾ ವೈರ್ಲೀಲಾ ಶಾಲಿನೀನಾಂ ಚ ಭಾವೈಃ ।
ನೀತಂ ಜನ್ಮ ವ್ಯರ್ಥತಾಂ ರಾಘವೇಂದ್ರ ತಸ್ಮಾಂ ಪೂತಾಪಾಂಗದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಪುನೀಹಿ ॥ ೧೬ ॥

ಯಸ್ಯ ಚಿತ್ತಭುವಿ ಮದ್ಗುರೂದ್ವಹಃ ಪೂಜಿತೋ ಭವತಿ ಭಕ್ತಿಭಾವತಃ ।
ತನ್ನಿಕಾಯ್ಯ ಬಹಿರಂಗಣಸ್ಥಲೀ ವಾಜಿವಾರಣರಥೋದ್ಧತಾ ಭವೇತ್ ॥ ೧೭ ॥

ನೈಕಜನ್ಮಕೃತಪುಣ್ಯವಿಪಾಕಾತ್ ಸ್ವಾಗತಾ ಮಯಿ ಕೃಪಾ ಗುರುರಾಜಃ ।
ಮಾ ವಿಧೂನಯ ಕದಾಪ್ಯವಲೇಪಾತ್ ಶ್ರೇಯಸಾಂ ಯದಿಯಮೇವ ನಿದಾನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಮಂಜುಲಶೃಂಗಾರಚಿತ್ತಸುವೃತ್ತಮೌಕ್ತಿಕಮಾಲಾಂ ಗುರುಗುಣಬದ್ಧಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಃ ಸುಲಲಿತಕಂಠೇ ನ್ಯಸ್ಯ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮುರುಭಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೧೯ ॥

ಪ್ರತಿದಿನಂ ಮಯಾ ರಾಘವೇಂದ್ರ ತೇ ಅಪಚಿತಿಃ ಕೃತಾ ಸಮ್ಮತಾ ನ ಕಿಮ್ ।
ಶ್ರಿತಜನವ್ಯಥಾಜ್ಞೋಽಪಿ ಯದ್ಭವಾನ್ ವ್ಯಸನಭಾಜನಂ ಮಾಮುಪೇಕ್ಷಸೇ ॥ ೨೦ ॥

ತಮುಚ್ಚವಂಶಸ್ಥಮತೀವಸುಂದರಂ ಗುಣೈರುದಾರ್ಕಂ ಯಮಿನಂ ಬಹುಶ್ರುತಮ್ ।
ವದಂತಿ ಯಃ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜತಾವಕೋಲ್ಲಸತ್ಕೃಪಾಪಾಂಗದೃಗಂಚಿತೋ ಜನಃ ॥ ೨೧ ॥

ಕ್ಷೋಣೀಂದ್ರವಂಶಾನ್ ಸ್ತುವತಾಸಿ ದೂಷಿತಾ ವಾಗ್ದೇವಿ ದಗ್ಧೋದರಪೂರ್ತಯೇ ಮಯಾ ।
ಕುರ್ಮೇಽಂಬ ತದ್ದೋಷನಿವೃತ್ತಯೇಽಧುನಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಗುಣಾನುಕೀರ್ತನಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪರಿತೋಟಕಥಂ ಚಿದಯೇ ಭುವನಂ ಧನಮರ್ಜಯ ಕೀರ್ತಿಮುಪೇಹಿ ಪರಾಮ್ ।
ಗುರುರಾಜಕೃಪಾವಿಷಯೋಽಸಿ ನ ಚೇತ್ ಸುಖಸಾಧನಮಪ್ಯಖಿಲಂ ವಿಫಲಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ದೃತವಿಲಂಬಿತಮಿಂದ್ರಿಯ ತಸ್ಕರಾಃ ತನುಗೃಹಂ ಬಹುಮೋಹ ತಮೋಹತಮ್ ।
ಸಮುಪಸೃತ್ಯ ವಿವೇಕಧನಂ ಬಲಾತ್ ಅಪಹರಂತಿ ಹತೋಽಸ್ಮಿ ಗುರೋಽವ ಮಾಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕುಸುಮವಿಚಿತ್ರಾಂ ಗುರುವರಮೂರ್ತಿಂ ಭಜ ಭಜ ಚೇತಃ ಪರತರಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಕೃತಬಹುಪಾಪಾನಪಿ ಪರಿಪಾತುಂ ಗುರುರಿಹ ಮಂತ್ರಾಲಯಭುವಿ ಭಾತಿ ॥ ೨೫ ॥

ಅನಾತ್ಮಜ್ಞನರೇ ವಾಚಮಾಕರ್ಣಯೇನಾಂ ಭುಜಂಗಪ್ರಯಾತಂ ತ್ಯಜ ದ್ರಾಕ್ಕುಮಾರ್ಗಮ್ ।
ಭಜ ಶ್ರೇಯಸೇ ರಾಘವೇಂದ್ರೋಪದಿಷ್ಟಂ ಸುಪಂಥಾನಮಾನಂದಸಂದೋಹಸಾಂದ್ರಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸಿ ವಿದ್ಯುನ್ಮಹಾಸ್ರಗ್ವಿಣೀ ಜೀವಸೋತ್ಸರ್ಜನಾನಮ್ರರಮ್ಯಾ ಕೃತಿಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಾಭಿಧಾ ಕಾಪಿ ಕಾದಂಬಿನೀ ಲೋಕಸಂತಾಪಮಹ್ನಾಯ ದೂರೀಕ್ರಿಯಾತ್ ॥ ೨೭ ॥

ಕೃತಮಕಾರ್ಯಮವಿವೇಕಿನಾ ಮಯಾ ಸಮುಚಿತಂ ಫಲಮಪಿ ಪ್ರಭೋಽಶಿತಮ್ ।
ಗುರುವರ್ರೈಕ ವಚನಂ ಪ್ರಿಯಂವದಾತಿಶಯದುಃಖದಲಿತೋಽಸ್ಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಅಂತೇ ವಿಲೋಕ್ಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಜನ್ಮನಾಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಲಲಿತಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜಮ್ ।
ಪಾಪಾನಿ ನಾಶಿತವತಾ ಮಯಾಽಧುನಾ ಕಿಂ ಕಿಂ ನ ಸಾಧಿತಮಭೂಜ್ಜಗತ್ರಯೇ ॥ ೨೯ ॥

ಪ್ರಮಿತಾಕ್ಷರಾ ಗುರುವರಸ್ಯ ಗಿರಃ ಹೃದಿಹರ್ಷಮಾದಧತಿ ಯಂ ಪರಮಮ್ ।
ನ ಕದಾಪಿ ಮೇ ಕಥಯಿತುಂ ತಮಲಂ ಅಮಿತಾಕ್ಷರಾಣ್ಯಪಿ ವಚಾಂಸ್ಯಖಿಲಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ತಿಷ್ಠತ್ಸ್ವನ್ಯೇಷ್ವಪಿ ಜನತಾಕ್ಷೇಮಾರ್ಥಂ ಚಂಚನ್ಮೂರ್ತಿಸ್ತವ ಗುರುರಾಜೇಂದ್ರೈಕಾ ।
ವಿದ್ಯುದ್ಗರ್ಭಾ ಜಲಧರಮಾಲಾ ಚಾನ್ಯಾ ದ್ವೇ ಏವಾಲಂ ಶಮಯಿತುಮಂತಸ್ತಾಪಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ವ್ಯಸನಪರಂಪರಯಾ ದಿನೇ ದಿನೇ ಮಮ ನಿಹತಾಪ್ಯಭಿಮಾನಿನೀ ಮತಿಃ ।
ಇಹ ಗುರುರಾಜ ಭವಂತಮಂತರಾ ದುರಧಿಪಮರ್ಥಯಿತುಂ ವಿಲಜ್ಯತೇ ॥ ೩೨ ॥

ಮಮ ಹೃದಯಂ ನಿತರಾಮಧಿಗಚ್ಛತ್ಯಭಿನವತಾಮರಸಂ ಸರಸಂತು ।
ಗುರುವರ ಯತ್ತವ ದರ್ಶನಮಾತ್ರಾತ್ ತದಿಹ ಮಾಹಾಪುರುಷೋಽಸ್ಯವಗೀರ್ಣಃ ॥ ೩೩ ॥

ಯಥಾಭ್ರಮಂ ಭ್ರಾಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪುಷ್ಣಾತಿ ಹರ್ಷಂ ಸಮುನ್ಮೀಲತ್ಪದ್ಮಂ ಚಂಚರೀಕಾವಲೀ ವಾ ।
ಗುರೋ ತ್ವತ್ಪಾದಾಬ್ಜಃ ಮಾಮಿಕಾಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಃ ತಥೈವಾಸಾದ್ಯೈಮಂ ಭಾತಿ ವಿಧ್ವಸ್ತತೃಷ್ಣಾ ॥ ೩೪ ॥

ಅವಿದಿತಸುಖದುಃಖೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ಬಾಲಕಃ ಜನನಮರಣರೂಪೇ ಭವಾಗ್ನೌಬ್ರುಡನ್ ।
ಕ್ಷಣಮಪಿ ಪರಿತಾಪಾನ್ನ ನೂನು ಸಹೇ ಸದಯ ಹೃದಯ ದೂನು ಗುರೋ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸೌಜನ್ಯಾನತಹೃದಯ ಪ್ರಹರ್ಷಿಣೀನಾಂ ದುರ್ವಾದೋದ್ಧತ ಜನತಾ ಭಯಂಕರೀಣಾಮ್ ।
ಕಾಸಾಂಚಿದ್ಗುರುವರರಾಘವೇಂದ್ರವಾಚಾಂ ಅಕ್ರೀತಾಃ ಪ್ರತಿಜನನಂ ವಯಂತು ದಾಸಾಃ ॥ ೩೬ ॥

ಭೋ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಮಂತ್ರಾಲಯವಾಸಿನ್ ಗುರುರಾಜ ತ್ವಾಂ ದರ್ಶಂ ದರ್ಶಂ ಘನನೀಲಾಂಬುಧಕಾಂತಿಮ್ ।
ನಿರ್ವ್ಯಾಜೋದ್ಯದ್ಧರ್ಷವಶಾಸ್ಮಾಕಮಂತಃ ನೃತ್ಯತ್ಯೇತನ್ಮತ್ತಮಯೂರಾಯಿತಚಿತ್ತಃ ॥ ೩೭ ॥

ಅಹೋ ಗುರೂದ್ವಹ ರುಚಿರಾ ತವಾಕೃತಿಃ ತಥಾಽಕೃತಿಂ ಸಮನುಸರಂತಿ ತೇ ಗಿರಃ ।
ಋತಾಗಿರಃ ಪರಮನುರುಧ್ಯತೇ ಕ್ರಿಯಾ ವಚಃ ಕ್ರಿಯಾಕೃತಿಷು ತವೈಕರೂಪತಾ ॥ ೩೮ ॥

ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯಮಿನಃ ಪುರಸ್ಸರಸ್ವತಿ ಮೇ ಸತೀವ ಭವ ಮಂಜುಭಾಷಿಣೀ ।
ಕರುಣಾರಸಾರ್ದ್ರಹೃದಯೋಽಪಿ ಯತ್ಕದಾಽಪ್ಯನಯೋದಿತಂ ಕಟು ಸಹೇತ ನೋ ವಚಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸರಸಾದರಂ ಹೃದಯಂ ಭೋ ಗುರುರಾಜಂ ಸರಸಾ ಭವಂತು ಪುರತೋಽಸ್ಯ ಗಿರಸ್ತೇ ।
ತರಸಾ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ತಮಲಂ ಬಹುಭಕ್ತ್ಯಾ ತರ ಸಾಗರಂ ಪ್ರತಿಭಯಂ ಭವರೂಪಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜ ನಿರಂತರಂ ಮೇ ತ್ವತ್ಪಾದಪಂಕಜವಿಲೋಕನಸಂಪದಸ್ತು ।
ಕ್ಷೇತ್ರಾಲಯಾತ್ಮಜಸತೀಧನಧಾನ್ಯಸಂಪತ್ ಶೋಭಾವತೀಷದಪಿ ಮಾಂ ನ ನಿಮೇಷವೃತ್ತಿಃ ॥ ೪೧ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾವಿದ್ಯುದಿವಶ್ರೀಃ ಯಾತ್ಯೇವಾಯುರಜಸ್ರಂ
ಕ್ಷೇತ್ರಾರಾಮಸುತಸ್ತ್ರೀದೇಹಾದ್ಯಾಃ ಕ್ಷಣಿಕಾಸ್ತೇ ।
ಸರ್ವಂ ಚಂಚಲಮೇತತ್ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜ
ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಬುಜಯುಗ್ಮೇ ಭೂಯಾದ್ಭಕ್ತಿರಲೋಲಾ ॥ ೪೨ ॥

ಕಾಂತಾರತತಾಂತಾಹತವಾರ್ತಾ ಮದನಾರ್ತಾ
ವಕ್ರೇ ಭವ ಚಕ್ರೇ ಪರಿಯಂತು ಪ್ರಸಭಂತು ।
ಸದ್ಯೋಮರವಿದ್ಯೋತಿತಭೂಜಂ ಗುರುರಾಜಂ
ಚೇತೋ ಭಜ ನಾತೋಽಧಿಕಮಾರ್ಯಂ ತವ ಕಾರ್ಯಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಜನನಮರಣವೀಚೀ ಮಾಲಿನೀಹಾತಿಘೋರೇ ಭವ
ಜಲನಿಧಿಮಧ್ಯೇ ಮಜ್ಜತಾಂ ಕೇಽಪಿ ಪುಂಸಾಮ್ ।
ವರಚರಣಸರೋಜಂ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತೀಂದೋಃ
ಪ್ರವಹಣಮಧಿಗಮ್ಯೈವಾಶು ಮುಕ್ತಾ ಭವಂತಿ ॥ ೪೪ ॥

ಶಂಭುರ್ಮೂರ್ಧನ್ಯಕಾರ್ಷೀದ್ವಕ್ರಾಂ ಮುದಾ ಚಂದ್ರಲೇಖಾಂ
ವಿಷ್ಣುರ್ವಕ್ಷಪ್ರದೇಶೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಧಧಾರಾತಿಲೋಲಾಮ್ ।
ನೇಕ್ಷಂತೇ ವೈ ಮಹಾಂತಃ ದೋಷಾನ್ಕದಾಪ್ಯಾಶ್ರಿತಾನಾಂ
ತತ್ ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರ ತ್ರಾಯಸ್ವ ದೋಷಾನ್ವಿತಂ ಮಾಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಸದ್ಗುರುರಾಜ ಪುಮರ್ಥಚತುಷ್ಟಯದಾನಮತಾಂ
ಪೋಷಿತಕಿಂಕರ ದುಷ್ಟಭಯಂಕರ ಶಂಕರ ಭೋ ।
ವಿಶ್ವವಿನಿಂದಿತಮಾಶ್ವತಿನಶ್ವರಮಶ್ವಗತಿಂ
ಮಾಂ ಪರಿಪಾಲಯ ಭೂರಿಕೃಪಾಲ ನಿಭಾಲಯ ಭೋ ॥ ೪೬ ॥

ಯದನ್ಯದುರ್ಲಭಪ್ರದಾನಶೌಂಡತಾವಿನಿರ್ಜಿತಾಃ
ತ್ರಿಲೋಕವಿಶ್ರುತಾಶ್ಚಿರಾಯ ಪಂಚ ಚಾಮರದ್ರುಮಾಃ ।
ತ್ರಪಾಭರಾದಿವ ಕ್ಷಣಾದೃಶಾಮದೃಶ್ಯತಾಂ ಗತಾಃ
ಮುದಾ ಸದೈವ ರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ಗುರುಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೪೭ ॥

ಕ್ಷಣಾದಜ್ಞಾನಾಂಧಂತಮಸಮತಿಮಾತ್ರಂ ವಿದಲಯನ್
ಕಿರನ್ ಜ್ಞಾನಾಭಿಖ್ಯಾನ್ ದಶಶತಮಯೂಖಾನ್ ದಿಶಿ ದಿಶಿ ।
ಮುಹುಃ ಕುರ್ವನ್ ಚೇತಃ ಸರಸಿಜವಿಕಾಸಂ ಗುರುಮಿಷಾತ್
ಚಕಾಸ್ತೇ ಮನ್ಮಾನೋನ್ನತಿಶಿಖರಿಣೀಹ ದ್ಯುತಿಪತಿಃ ॥ ೪೮ ॥

ವಚೋನಿಗಮಗೋಚರಂ ಪರಿಪಠಂತು ಕೇಽಪ್ಯುಚ್ಚಕೈಃ
ಸುಮಧ್ವಮತತತ್ವಜಾಲಮಪಕೇವಿದಂತುರನ್ವಹಮ್ ।
ವಯಂ ತು ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರವರನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನಾತ್
ಇಹೈವ ಸುಖಮಾಸ್ಮಹೇ ಚಿರಮಪಾಸ್ಯ ಪೃಥ್ವೀವ್ಯಥಾಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಮದಾಕ್ರಾಂತಾ ತನುರಿಯಮಭೂದ್ವ್ಯಾಧಿಭಿಶ್ಚಾಧಿಭಿಶ್ಚೋ-
ದ್ಧೂತಂ ಚಿತ್ರಂ ನನು ಬಲವತೀ ಜೀವನಾಶಾ ಧನಾಶಾ ।
ದೂರಾದೇವೋಪಹಸತಿ ಜರಾ ಮರ್ಮಕೃಂತಂತ್ಯಘಾನಿ
ಸ್ವಾಮಿನ್ಯುಕ್ತಾ ಕಿಮು ವದ ಗುರೋ ಮಯ್ಯುಪೇಕ್ಷಾ ತವೈವ ॥ ೫೦ ॥

ಫಲತರುಲಸತ್ ಕ್ಷೋಣೀನಾಣೆಯಸೀ ನವಯೌವನಾ
ಸ್ವಯಮುಪಗತಾ ಕಾಂತಾ ನಾಂತಾಪಿ ಸಾ ಹರಿವಲ್ಲಭಾ ।
ಕಿಮಪಿ ನ ಸುಖಂ ಚಿತ್ತೇ ದತ್ತೇ ಕದಾಪಿ ಚ ಮಾಂ ಗುರೋ
ನಿರವಧಿಕೃಪಾದೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಷ್ಟ್ಯಾ ಭವಾನ್ಯದಿ ವೀಕ್ಷತೇ ॥ ೫೧ ॥

ಚಾಂಚಲ್ಯಾದ್ಧರಿಣಪ್ಲುತಂ ಕುರುತೇ ರಮಾ ನ ಮನೋರಮಾ
ದೃಷ್ಟ್ಯಚ್ಛಿಂಹವಿಲೋಕನಂ ವಿತನೋತು ನಾಮ ನಗಾತ್ಮಜಾ ।
ವಾಣೀ ಹಸ್ತಿನಿಮೀಲಿತಂ ತನುತೇತರಾಂ ಮಮ ಕಿಂ ತಯಾ
ಪಾತುಂ ಮಾಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಮುದಾ ತ್ವಮೇವ ನನು ಕ್ಷಮಃ ॥ ೫೨ ॥

ಶುಭದಿನಮವಧೂನದಿಯನ್ಸೇವತೇ ಸೋಽತಿಘೋರಾಂ ನಿಶಾಂ
ಸ್ಪೃಶತಿ ತನುಹರಂ ವಿಷದ್ರುಂ ಸಮುನ್ಮೂಲ್ಯ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಮ್ ।
ಸ್ಪೃಹಯತಿ ಸ ತು ಹಂತ ವಿಕ್ರೀಯ ಕಾಚಾಯ ಚಿಂತಾಮಣಿಂ
ಭಜತಿ ತದಿತರಂ ಜನೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ತ್ಯಜನ್ಯೋ ಗುರುಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ನಿತರಾಂ ಮದಕರಿಣೇ ಮೃದುಧರಣೀರುಹಮಿವ ಹಾ
ಅದಯಂ ಮಮ ಹೃದಯಂ ದುರಿತತತಿರ್ವಿದಲಯತಿ ।
ಸದಯೋದಯಹೃದಯೋ ಗುರುವರ ಭೋ ತ್ವಮಸಿ ವಿಭೋ
ಸಮಯೋ ನ ಹಿ ವಿಷಮೇ ಪರಿಗಣನಾಽಗುಣಿಗುಣಿನೋಃ ॥ ೫೪ ॥

ತಟಿಲೀಲಾಲೋಲಂ ಸುಖಸಮುದಯಂ ಭೂರಿದುಃಖಾನುವಿದ್ಧಂ
ಕಿಮೇವಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಕುರುತ ಮನುಜಾ ಮೇಘವಿಸ್ಫೂರ್ಜಿತಾನಿ ।
ಅನಿತ್ಯಂ ಯತ್ಕೃಚ್ಛ್ರಾನ್ಮೃಗಿತಮಿಹ ತತ್ಕೇವಲಂ ನೈವ ನಷ್ಟಂ
ಗುರೋರ್ನಿತ್ಯಂ ಸೇವಾಫಲಮಪಿ ಚ ಹಾ ನಾಶಿತಂ ಸ್ಯಾತ್ಸ್ವಮೌಢ್ಯಾತ್ ॥ ೫೫ ॥

ತಾಪಾನಾಂ ತ್ರಿತಯಂ ಮಯಿ ಪ್ರಕುರುತೇ ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೀಡಿತಮ್
ಪ್ರಾಣಾಃ ಸಂಪ್ರತಿ ದುಃಖಿತಸ್ಯ ನ ಹಿ ಮೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ನೋ ಯಾಂತಿ ಚ ।
ಭೋ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಕೃಪಯಾ ತ್ರಾಯಸ್ವ ಮಾಮಂಜಸಾ
ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ವಿಷಮೇ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ನಾನ್ಯಾ ಗತಿಸ್ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ॥ ೫೬ ॥

ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯನಾಮನಿ ದುಃಖಧ್ವಂಸಿನಿ ಪುಣ್ಯತಮೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ
ಉದ್ಘೂಯಾಖಿಲಸಂಸೃತಿಚಕ್ರಭ್ರಾಮಿತದುರ್ಲಭಸೌಖ್ಯಂ ತತ್ ।
ಸದ್ಗುರ್ವೀಶಲಸನ್ಮಣಿದೀಪ್ತಿವ್ಯಾಪ್ತಕಲೇಬರಂ ಭೋ ಸ್ವಾಮಿನ್
ಔತ್ಸುಕ್ಯಾದಿತಿ ಸಸ್ಮರತೋ ಮೇ ಯಾಂತಿ ಕದಾ ದಿವಸಾ ರಮ್ಯಾಃ ॥ ೫೭ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿವರಭವತೋಪಾಗಂ ವೀಕ್ಷಾತರಂಗಾಃ
ಸತ್ಪಾತ್ರೇ ಯಸ್ಯ ಗಾತ್ರೇ ಕೃತಸುಕೃತವಶಾನ್ನಿಷ್ಪತಂತಿ ಪ್ರಕಾಮಮ್ ।
ಪ್ರಾಜ್ಯೇಸುತ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯೈವರಣನವಸುಮಸ್ರಗ್ಧರಾ ದೇವಕನ್ಯಾಃ
ತಂ ಸೇವಂತೇ ಸಮಂತಾದಹಮಹಮಿಕಯಾಸಾದ್ಯ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಮೋದಾತ್ ॥ ೫೮ ॥

ಮಾನಸ ಸತ್ಯಜಾಪರಿಮಿತಾಂ ವ್ಯಥಾಂ ಸವಲಂಬ್ಯ ಧೈರ್ಯಮಧುನಾ
ತಾವಸಕೃನ್ನಿರರ್ಗಲಗಲದ್ದಯಾ ರಸಝುರೀಪರೀವೃತ ತಲೌ ।
ಸಂತತಮಾನಮಜ್ಜನಮನೋರಥೌಘಪರಿಪೂರಣಕ್ರಮವಿದೌ
ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಚರಣೌ ಸಮರ್ಚಯ ಸುಭದ್ರಕಂಜಸದೃಶೌ ॥ ೫೯ ॥

ಮತ್ತೇಭ ದುರ್ಲಲಿತವಿತ್ತೇಶ್ವರಂ ಮನುಜ ಚಿತ್ತೇ ವೃಥಾ ಕಲಯಸೇ
ಕಿಂ ತಾವತಾ ಹೃದಯಸಂತಾಪಿನೀ ವಿವಿಧಚಿಂತಾವಿನಾಶಮಯತೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಮಾರಾಧಯಾದೃತಸಮೀರಾತ್ಮಜಾತಸಮಯಂ
ಹೃತ್ವಾಽಘಮುದ್ಧರತಿ ನ ತ್ವಾ ವಿನಾಽನ್ಯ ಇತಿ ಸತ್ವಾಶ್ರಿತೋ ಯದಿ ಗುರುಃ ॥ ೬೦ ॥

ತವ ದರ್ಶನಮಾತ್ರತಃ ಕರಾಬ್ಜಂ ಸಂಕುಚಿತಂ ಗುರುರಾಡುಪಚಿತ್ರಮ್ ।
ವಿಕಸತ್ಯಧನಾ ವಿಲೋಕ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತ್ವಾಂ ಹೃದಯಾಂಬುರುಹಂ ನನು ಚಿತ್ರಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ಬಹುವೇಗವತೀ ತಟಿನೀವ ದುಃಖಮಹಾಂಬುನಿಧಿಂ ಜನತಾಽಪಿ ।
ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ ನಿತ್ಯಮುಪೇಕ್ಷಾ ಕಿಂ ಗುರುರಾಡುಚಿತಾ ಹೃದಯಾಲೋ ॥ ೬೧ ॥

ನಿಜ ಭರ್ತುರದರ್ಶನಾಚ್ಚಿರಂ ಪತಿಜಿ ವೇವ ಸತೀ ವಿಯೋಗಿನೀ ।
ನಿತರಾಂ ಪರಿತಪ್ಯತೇ ಮತಿಃ ಮಮ ಭೂಯಾ ಗುರುರಾಜ ಗೋಚರಃ ॥ ೬೧ ॥

ಪರಸ್ಸಹಸ್ರಾಃ ಉಪಜಾತಿಭೇದಾಃ ಲೋಕೇ ಯಾ ದೃಷ್ಟಚರಾಸ್ತ್ವೈವ ।
ಮಮಾಪಿ ದೋಷಾಃ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಕ್ಷಂತುಂ ತ್ವಮೇವಾರ್ಹಸಿ ತಾನ್ದಯಾಲೋ ॥ ೬೨ ॥

ಗುರುವರ ಮಮ ಪುಣ್ಯಕಲ್ಪವಲ್ಲೀ ತವ ನಮನೇನ ಪುರೈವ ಪುಷ್ಪಿತಾಗ್ರಾ ।
ಅನವರತವಿಲೋಕನೇನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನನು ಫಲಿತಾ ಶಿಖರಾಂತಮಾಚಮೂಲಾತ್ ॥ ೬೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬಾಲಸರಸ್ವತೀವಿರಚಿತಾ ಸುವೃತ್ತಮೌಕ್ತಿಕಮಾಲಾ ॥

***

೭೧. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

೧. ಆನಂದತೀರ್ಥಗುರುತೀರ್ಥಕೃತಾರ್ಥಬೋಧಂ
ದೂರೀಕೃತಾಸುರಮತಾಂಧತಾಮಿಶ್ರಬಾಧಮ್ ।
ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಗುರುದ್ಧುರಿಧಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಂ
ವಂದೇ ನಿರಂತರಮಹಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥

೨. ಶ್ರೀಮದ್ಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪರಿಶೀಲನಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಂ
ದೂರೀಕೃತಾಂತರಶರೀರರಿಪುಪ್ರವೃತ್ತಿಮ್ ।
ಮಾಯಾಪ್ರಕಲ್ಪಿತವಾದಿಗಜೇಮ್ರುಗೇಂದ್ರಂ
ವಂದೇ ನಿರಂತರಮಹಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥

೩. ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ಹರಿರನಂತಗುಣಪ್ರಪೂರ್ಣೋ
ಜೀವಾದ್ವಿಲಕ್ಷಣಯತಿಪ್ರತಿಪಾದಯಂತಮ್ ।
ಸರ್ವಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣಮಿತೌ ಸುಧೀಂದ್ರಂ
ವಂದೇ ನಿರಂತರಮಹಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥

೪. ತುಂಗಾಸುಮಂಗಲತರಂಗಸುಸಂಗಮಾರ್ತ
ತೀರಾಶ್ರಿತಾಶ್ರಿತಜನಾರ್ತಿಹರಂ ಹರಂ ತಂ ।
ಅಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಜನವಿಧಾವಸಿವಂ ಕವೀಂದ್ರಂ
ವಂದೇ ನಿರಂತರಮಹಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥

೫. ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯಗುಣವಾರಿಧಿಪೂರಿತಾಶಂ
ಜ್ಞಾನಾಶನಾಮಲತರೇಣ ಕೃತಾಘನಾಶಮ್ ।
ಮಿಥ್ಯಾಜಗಜ್ಜಗದಮಂಗಲ ತಿದ್ರಸ್ತೋದ್ಮತೀದಂ
ವಂದೇ ನಿರಂತರಮಹಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥

೬. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಯತಃ ಕೃಪಾಲೋ
ಸಾಕ್ಷೀಕೃತಃ ಶ್ರೀಶಗುರೋಃ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಭೀಷ್ಟಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠನ್ ಯಾಂತಿ ಮನೋರಥಂ ಸಃ ॥

೭. ದಶೋಪನಿಷದೋ ಗಾವೋ ದೋಗ್ಧಾ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧರಾಟ್ ।
ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಾದಿಕಂ ದುಗ್ಧಂ ಪಾತರನಂ ಅರ್ಥಕಸ್ತುಧೀಃ ॥

೮. ಖ್ಯಾತ ಶ್ರೀಭಾರತೀಕಾಂತ ಸ್ಥಿತಶ್ರೀಮದ್ವವಲ್ಲಭಾ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತುತ್ಯಾಽನಯಾ ಪ್ರೀಣಾತು ಮಾಂ ಹರಿಃ ॥

೯. ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತಶ್ರೀಶಃ ಸಾಕ್ಷೀಕೃತಹಯಾನನಃ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥತೀರ್ಥೀಕೃತಜಗತ್ರಯಃ ॥

೧೦. ಏತಾದೃಶ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಗುರುರ್ಮೇ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ।
ಭೂಯಾತ್ ಪುನಃ ಪುನಃ ಭೂಯಾತ್ ಸರ್ವಲೋಕೇಷ್ಟಕಾಮಕೃತ್ ॥

॥ ಗಂಗಾಖೇಡಸ್ಥ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಚಾರ್ಯಕೃತ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೭೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

ವಿದಿತಸಕಲವೇದ್ಯಂ ಧೂತರಾಗಾದ್ಯವದ್ಯಂ
ವಿಹಿತಕುಹಕಪದ್ಯಂ ಸಾಧುವಿದ್ಯಾತಿಹೃದ್ಯಮ್ ।
ರಘುಪತಿಭಜಕೇಂದ್ರಂ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಸುರೇಂದ್ರಂ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ನೌಮ್ಯಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಿತತವಿಮಲಕೀರ್ತಿಧ್ಯಾತರಾಮಾದಿಮೂರ್ತಿಂ
ಪರಿಹೃತಸುಜನಾರ್ತಿಂ ಸ್ವಾರ್ತಕಾರುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಮ್ ।
....
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ನೌಮ್ಯಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅತಿಮಹಿತಚರಿತ್ರಂ ಶ್ರೀಕಲತ್ರೈಕಮಿತ್ರಮ್ ।
ದಶಮತಿಮತಜೈತ್ರಂ ತತ್ಕೃಪಾಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಮ್ ॥ ೩ ॥

ದುರಿತತಿಮಿರಸೂರ್ಯಂ ಯೋಗಿವರ್ಯಂ ಸುಧೇಯಂ
ಕೃತಹರಿಪರಿಚಯಂ ಭೂರಿಕೃಷ್ಣೇಷ್ಟಕಾರ್ಯಮ್ ।
ಕೃತವಿಹಿತಸುಕಾರ್ಯಂ ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಾರ್ಯಜಾರ್ಯಂ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ನೌಮ್ಯಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರಿತಜನಪರಿಪಾಲಂ ಸಂಶ್ರುತಾನಂತಲೀಲಂ
ವಿಜಿತಕುಮತಜಾಲಂ ಶ್ರೀಧರಾಂಘ್ರ್ಯಬ್ಜಲೋಲಮ್ ।
....:
ಕಪಿನುಪರಿಶೀಲಂ ಮಾಧ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪಾಲಂ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ಸೌಮ್ಯಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಭವಭಯರಿಪುಪೀಡಾನೇಕರೋಗೋತ್ಕಟಾದ್ರಿ
ಪ್ರವಿಘಟನಪಟುಶ್ರೀದಿವ್ಯದೃಷ್ಟ್ಯಾಖ್ಯ ವಜ್ರಮ್ ।
ವಿನಯನಜಡಧೀದೃಕ್ಪೂರ್ಣವಿದ್ಯಾದಿದೇಂದ್ರಂ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ಸೌಮ್ಯಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಹರಿಹಯಹರವಾಣೀಶಾದಿವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಾವೃತ
ಪರಿಹಸತ್ತಪೋದೀಪ್ತವೃಂದಾವನಸ್ಥಮ್ ।
ಸುರವರಮುಖರ್ಯೈಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮೋದಂ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ಸೌಮ್ಯಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅರುಣನಿಭಸುಚಲಂ ವಿದ್ವಿಷಾಂ ದಂಡಪಾಣಿಂ
ದ್ಯುಮತಿಮಹಿತಮೋಹಧ್ವಂಸನೇಽಗ್ರ್ಯಂ ಸುರೇಽಗ್ರ್ಯಮ್ ।
ಭಜಕಕುಮುದಚಂದ್ರಂ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿದಂಷ್ಟ್ರಂ
ಶುಭಗುಣಗಣಸಾಂದ್ರಂ ಸೌಮ್ಯಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಗುರುಚರಣಾಬ್ಜಾಲಂಬನಾದ್ಯಾತ್ಕೃತಶ್ರೀ
ಹರಿಗುರುಪರಿತುಷ್ಟ್ಯೈ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸ್ಯಾತ್ ।
ಮತಿವಚನವಿಶುದ್ಧ್ಯೈ ಸದ್ಗುರುಪ್ರೇರಕೋ ನಃ
ಪ್ರತಿದಿನಮತಿಭದ್ರಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಪ್ರದದ್ಯಾತ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಗಂಗಾಪೀಠಸ್ಥ ಪ್ರಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಕೃತ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೭೩. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಮಾಲಾ

ಸರ್ವತ್ರಾತ್ರಸುತೇ ಸದಾ ಪರಿಮಳಃ ಪೂತಂ ಸಮೀರಾಗಮಂ
ಚಿತ್ರಂ ಚಾನನುಭೂತಪೂರ್ವಮಖಿಲೈರ್ವೀಕ್ಷ್ಯೇದಮುಲ್ಲಾಸತಃ ।
ವಾಗ್ದೇವ್ಯಾಪತಿಸನ್ಮತಪ್ರಸರಣಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಪ್ರಸಾದೀಕೃತಂ
ಬಾಹ್ಲೋಲ್ಲಾಸಿಮಯೂರಯಾನಮಧುನಾರೂಢೋ ಗುರುಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೧ ॥

ವೈಕುಂಠೇ ನರಮಾಸಮಾಪ್ಸ್ವಜತಿ ಮಾಮೀದೃಗ್ವಪುರ್ಧಾರಿಣಂ
ರಕ್ಷಾಯೈ ತವ ಸಂಗೃಹೀತಮಧುನಾ ವತ್ಸ ತ್ವಮಂಗೀಕುರು ।
ಇತ್ಯಾದೇಶವಶಾದ್ಧರೇರ್ನರಹರೇಃ ಸೌಮ್ಯಂ ನರತ್ವಂ ಸ್ವಕೇ
ಯಾನೇ ಕ್ರೂರಮೃಗೇಂದ್ರತಾಂ ಚ ವಿತರನ್ಪಾಯಾದಪಾಯಾದ್ಗುರುಃ ॥ ೨ ॥

ಯಾತೇ ದೈತ್ಯಶಿಶೋರ್ಭೃಶಂ ನರಹರೌ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಾಧೀನತಾಂ
ಸಂತ್ರಾಸಜ್ವರಸಂಭ್ರಮಾತ್ಸುರಪತೇಃ ಆಜ್ಞಾಮವಜ್ಞಾಯ ಚ ।
ಸ್ವರ್ಲೋಕಾಚ್ಛರಣಾಗತಂ ಕರುಣಯಾಽಽರೂಢಸ್ತಮೈರಾವತಂ
ಪ್ರಹ್ಲಾದಕ್ಷಿತಿಪೋಽಥವಾ ಗುರುವರಃ ಸೋಽಯಂ ಸಮುಜ್ಜೃಂಭತೇ ॥ ೩ ॥

ವಾಕ್ಯವ್ಯಾಕರಣಪ್ರಮಾಣವಿಲಸದ್ವೇದಾಂತವಾಹೋತ್ತಮೈಃ
ಯುಕ್ತೇ ಪಾವನಪಾವನಾಗಮರಥೇ ಜೈತ್ರೇ ಸಮಾರೂಢವಾನ್ ।
ಯೋಧಾನಾಮಯಮಗ್ರಣೀರಿತಿ ಸೃಜನ್ಸೂಕ್ತೀಷು ಜಾಲಂ ಮುಹುಃ
ಮಾಯಾವಿದ್ವಿಷದಾಂ ಜಯಾಯ ಭುವಿ ಸನ್ನದ್ಧೋ ಗುರುಃ ಪಾತು ನಃ ॥ ೪ ॥

ಕಿನ್ನೂಚ್ಚೈಃಶ್ರವಸಾ ಫಲಂ ನಿವಸತೋ ಪಾತಾಲಗರ್ತೋದರೇ
ವರ್ಷೀಯಾನ್ಸಪಿತಾಮಹೋ ಮಮ ಸತಾಮುದ್ಧಾರಹೇತೋರ್ಭುವಿ ।
ಸಂಚಾರಂ ತನುತೇ ಸದೇತಿ ಬಲಿನಾ ವೈರೋಚನೇನಾದರೋ
ನ್ಮೇಷಾತ್ಪ್ರೇಷಿತದಿವ್ಯವಾಹಮಯಮಾರೂಢೋ ಗುರುಃ ಪಾತು ವಃ ॥ ೫ ॥

* * *

೭೪. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀರಾಮಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಂತರ್ವಿಶುದ್ಧಯೇ ವಕ್ಷ್ಯೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

ಕಸ್ಸ್ಯಾದ್ವಂದ್ಯೋ ಯಸ್ಯ ಗೃಹೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿವರ್ಯಃ ।
ಆರಾಧಿತಃ ಪ್ರತಿದಿನಮನಿತರಸಾಮಾನ್ಯಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ॥ ೧ ॥

ಕಃ ಪೂಜ್ಯಸ್ಸ ಹಿ ಚೇತೋ ರಮತೇ ಯಸ್ಯೈವ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೌ ।
ಯಸ್ತ್ವವಲೇಪಾನ್ನಿಂದತಿ ನಂದತಿ ಗುರುನಿಂದಯಾಽಽಶು ಸ ತ್ಯಾಜ್ಯಃ ॥ ೨ ॥

ಕಿಂ ಗೌರವಸ್ಯ ಮೂಲಂ ಸಂಸ್ಮರಣಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜಃ ।
ವಿಸ್ಮರಣಂ ತ್ವಪಿ ಲಘುತಾ ನಿದಾನಮಿತ್ಯಾಮನಂತಿ ಕ್ರತವಿದ್ಯಾಃ ॥ ೩ ॥

ಕಿಂ ಭೂಷಣಂ ಜನಾನಾಂ ಶ್ರೀಗುರುಪಾದೋದಕಂ ಶಿರೋವಿಧೃತಮ್ ।
ಇತರದ್ದೂಷಣಮಖಿಲಂ ದೂಷಣಮಂಗಸ್ಯ ಕೇವಲಂ ಪುಂಸಃ ॥ ೪ ॥

ಕಿಂ ವಿಷಮಾಹುರ್ವಿಬುಧಾಃ ಭವನೇ ಬಹುಧಾಽವಧೀರಿತೋ ಗುರುರಾಟ್ ।
ಅಮೃತಮಿಹಂ ಕಿಂ ಪ್ರಸನ್ನಃ ದಯಾಸಮುದ್ರೋ ಹಿ ರಾಘವೇಂದ್ರೋಽಸೌ ॥ ೫ ॥

ಕಿಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ಗುರುರಾಟ್ ಪೂಜ್ಯಶ್ರೀಪಾದಧೂಲಿಕಾಽಲಬ್ಧಿಃ ।
ಕಿಮತಃ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಸೇವಾಧನೋಚ್ಚಯಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ॥ ೬ ॥

ಕಿಂ ಮಿತ್ರಂ ದ್ವೇಷಾದಪಿ ಸಕೃದೇವ ಗುರುಂ ಚ ಯೋ ವಿಭಾವಯತಿ ।
ಶತ್ರುಸ್ಸ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಯಸ್ತು ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ನಾಂತತಃ ಸ್ಮರತಿ ॥ ೭ ॥

ಕೋ ಚಾಗರ್ತಿ ಸ ಏವ ವ್ರತಿವರ್ಯೋ ಯಸ್ಯ ಮನಸಿ ಜಾಗರ್ತಿ ।
ನಿದ್ರಾತ್ಯೇವ ಹಿ ಸ ಜನೋ ನ ಚ ದೃಷ್ಟೋ ಯೇನ ನ ಶ್ರುತೋ ಗುರುರಾಟ್ ॥ ೮ ॥

ಗುರರಾಜದಯಾಪಾತ್ರಂ ಯಸ್ಸ್ಯಾತ್ಸ ತು ಜೀವತೀತಿ ವಿಖ್ಯಾತಃ ।
ನೂನಂ ಜನಸ್ತದನ್ಯಃ ಚಿರಮಪಿ ಜೀವನ್ಮೃತೋಪಮೋ ಜಗತಿ ॥ ೯ ॥

ಕಿಂ ಸತ್ಯಂ ಮಂತವ್ಯಂ ಯನ್ಮತಮುಪಪಾದಿತಂ ಹರೇರ್ಗುರುಣಾ ।
ಕಿಂ ಮಿಥ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಗುರೋಃರನಭೀಷ್ಟಂ ಯನ್ಮತಂ ತದಪ್ಯಖಿಲಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಕೋಽಂಧಸ್ತುಂಗಾತೀರೇ ಕೃತನಿಲಯಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮಮಿತಾಭಮ್ ।
ಅಪ್ಯೇಕವಾರಮಾರಾತ್ ಸ್ವಚಕ್ಷುಷಾ ಯೋ ನ ವೀಕ್ಷತೇ ಜಡಧೀಃ ॥ ೧೧ ॥

ಕಸ್ಸ್ಯಾದ್ಬಧಿರಃ ಕಥಿತಃ ಗುರುರಾಟ್ಛ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಹಿಮಾನಮ್ ।
ಯಸ್ತೂದಾಸ್ತೇ ಶೃಣ್ವನ್ ಅಪಿ ಹಾ ಸಾಚೀಕೃತಾನನಃ ಪುರುಷಃ ॥ ೧೨ ॥

ಕೋ ನಾಮ ಜಗತಿ ಮೂಕಃ ಸತಿ ವಿಷವೇ ಯೋ ನ ವಕ್ತಿ ಸಕೃದಪಿ ಚ ।
ಯತಿವರ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಗುರುರಾಡಿತಿ ಮನೋಹರಂ ನಾಮ ॥ ೧೩ ॥

ಕೋ ವಿದ್ವಾನಂಜಲಯೋ ಗಾಹಂತೇ ಯಸ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಮ್ ।
ಮುರ್ಖಾನ್ಮೂರ್ಖತರೋಽಸೌ ಯೋ ವೈದರ್ಪಾತ್ತಮೇನಮುಪಹಸತಿ ॥ ೧೪ ॥

ಕಂ ನ ಸ್ಪರ್ಶಂತಿ ಭವಿನಂ ಭವತಾಪಾ ಗುರುವರಸ್ಯ ಕರುಣಾಬ್ಧೇಃ ।
ಅಪ್ಲಾವಯಂತಿ ಯಮಲಂ ಸುಶೀತಲಾಪಾಂಗವೀಕ್ಷಣತರಂಗಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀಶಃ ಕಸ್ಮಿನ್ನಿವಸತಿ ಸದ್ಗುರುವರ ರಾಘವೇಂದ್ರತುಷ್ಟ್ಯರ್ಥಮ್ ।
ಪಾಕೈಶ್ಚತುರ್ವಿಧೈರಿಹ ಭೋಜಯತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಯಥಾಶಕ್ತಿ ॥ ೧೬ ॥

ಕೇನಾಸಾದಿತಮಮಿತಂ ಭಗವನ್ಪುರುಷೇಣ ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರಚಿತಾಃ ಗ್ರಂಥಾ ಯೇನೈವ ಸಾದರಮಧೀತಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ಕಸ್ಮೈ ಸ್ಪೃಹಯಂತಿ ಜನಾಃ ಗುರುರಾಜಃ ಸುಗುಣರತ್ನಬೀಜಾನಿ ।
ಜನತಾಹೃದಾಲವಾಲೇ ನಿರ್ವಪತಿ ಮಹಾದರೇಣ ಯಸ್ತಸ್ಮೈ ॥ ೧೮ ॥

ಕಸ್ಮಾದಿಹ ಭೇತವ್ಯಮ್ ಸಂಸಾರೇ ಭೂತಿಮಿಚ್ಛತಾ ಸತತಮ್ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾಪಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ವಿನಿಂದತೋ ನೀಚಜನ್ಮನಃ ಪುರುಷಾತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಜಗದಖಿಲಂ ಕಸ್ಯ ವಶೇ ಯಸ್ಯ ವಶೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಜಃ ।
ಕೃತಮಂತ್ರಾಲಯವಸತೇಃ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಾರ್ಥದಾಯಿನೀ ಪ್ರತಿಮಾ ॥ ೨೦ ॥

ಗುರುಭಕ್ತಿರ್ಗುರುಸೇವಾ ಗುರುತೃಪ್ತಿರ್ಯತ್ರ ಗುರುಗುಣಸ್ತವನಮ್ ।
ಸಿಧ್ಯಂತಿ ತತ್ರ ಬಹುಧಾ ಪುರುಷಾರ್ಥಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ಕಾರ್ಯಃ ॥ ೨೧ ॥

ಇತಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡುತ್ತಮಗುಣರತ್ನಗುಂಭಿತಾ ವಿಮೂ ।
ಶ್ರೀಬಾಲಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮಾಲಿಕಾ ರಚಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮಾಲೇಯಂ ಕಂಠೇ ಯಸ್ಯಾಽನ್ವಹಂ ಸಮುಲ್ಲಸತಿ ।
ಪ್ರತಿಭಾ ತಸ್ಯ ಸಭಾಯಾಂ ಗುರೋಃ ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಹಸ್ಸಮುನ್ಮಿಷತಿ ॥ ೨೩ ॥

॥ ಇತಿ ಬಾಲಸರಸ್ವತೀ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೭೫. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರುಣಾಲಹರೀ

ತ್ವಂಗತ್ತುಂಗ-ತರಂಗ-ಮಂಗಲ-ನದೀತುಂಗಾಂತರಂಗ-ಸ್ಥಲೀ-
ರಂಗೋತ್ಸಂಗ-ನಿಷಂಗಿ-ವಾತ-ವಿಧುತಾಂಭಃ ಪ್ಲಾವಿತೇ ಪಾವಿತೇ ।
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯ-ನಾಮ್ನಿ ಧಾಮ್ನಿ ವಸತೇ ಚಾಶಂಸತೇ ಶಂ ಸತೇ
ಮಂತ್ರಾಲೋಚನಮಾರ್ತಿ-ನಾಶನ-ಕೃತೇ ಪುಂಸಾಂ ನಮಸ್ತನ್ವತೇ ॥ ೧ ॥

ನೋ ಮಂಚಾ ನ ಗೃಹಾ ನ ಚಂಚಲದೃಶೋ ದ್ರವ್ಯಂ ಶ್ರಮಾತ್ಸಂಚಿತಂ
ಚಂಚತ್ ಕಿಂಚನ ಕಿಂಚ ಕಾಂಚನಮಪಿ ತ್ವಾಂ ಚಾನುಯಾಂತ್ಯತ್ಯಯೇ ।
ಸಂಚಿಂತ್ಯೈವಮಿದಂ ಚ ಮುಂಚ ಸಕಲಂ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕಂ ನಶ್ವರಂ
ಮಂಚಾಲೀ-ಗುರುಮಂಚ ಶಾಶ್ವತಸುಖಂ ತ್ವಂ ಚೇತ್ಸಖೇ ವಾಂಛಸಿ ॥ ೨ ॥

ಇಷ್ಟಾರ್ಥಾಕಲನಾನ್ನೃಣಾಮಿಹ ತಥಾ ಕಷ್ಟಾವಲೇರ್ವಾರಣಾತ್
ಕುಷ್ಠಾಪಸ್ಮೃತಿ-ಪೂರ್ವ-ಭೀಕರ-ರುಜಾ-ದುಷ್ಟ-ಗ್ರಹೋತ್ಸಾರಣಾತ್ ।
ಪ್ರೇಷ್ಠೋ ಭಕ್ತತತೇಸ್ತಥಾ ಭಗವತಃ ಪ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ವಾಯೋರ್ಹರೇಃ
ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸಂಯಮಿನಾಂ ಕೃಷೀಷ್ಟ ಕರುಣಾಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಗುರುಃ ॥ ೩ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನ-ಸಂಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ-ನಮಸ್ಕಾರಾಽರ್ಚನಾಽರಾಧನೈಃ
ಪಂಗುಸ್ತುಂಗ-ಗಿರೀಂದ್ರ-ಶೃಂಗಮಪಿ ಚೋಲ್ಲಂಘೇತ ಜಂಘಾಲಕಃ ।
ಮೂಕಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಧು-ಪಾಕ-ಕಲ್ಪ-ಕವಿತಾ-ವಾಕೋ ವಿವೇಕೋದಯಾದ್
ಜಲ್ಪಾಕಸ್ತಮಹಂ ಭಜಾಮಿ ಗುರುರಾಟ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮುನಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯಸ್ಯಾಂತಃಕರಣಂ ಪ್ರಪೂರ್ಯ ಕರುಣೋದ್ರಿಕ್ತಾ ಹಿ ರಿಕ್ತಂ ಕರಾ-
ಲಂಕಾರಂ ಚ ಕಮಂಡಲುಂ ಕಲಯತೇ ಪೂರ್ಣಂ ಸದಾರ್ಣೋಮಿಷಾತ್ ।
ಶಾಟ್ಯಾಂ ಹೃದ್ಯಮಿತೋದಿತಃ ಪ್ರಕಟಿತೋ ಲೋಕಾನುರಾಗಃ ಪರಃ
ಕಾರುಣ್ಯಾಬ್ಧಿಮಗಣ್ಯ-ಪುಣ್ಯ-ಲಸಿತಂ ಯತ್ಯಗ್ರಗಣ್ಯಂ ಸ್ತುಮಃ ॥ ೫ ॥

ಕಾಂತಾ-ಕಾಮನಯಾ ಕದಾಚಿದಪಿ ನ ಭ್ರಾಂತಂ ನ ಕಾಂತಾರಕೇ ।
ವೈದೇಹೀ ನ ಚ ಕಾಽಪಿ ಕೋಽಪಿ ಭವತಾ ದೂರೀಕ-ತಾನಾದೃತೋಽ
ಥಾಪಿ ತ್ವಂ ನನು ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಪದ-ಭಾಕ್ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ವಿಸ್ಮೀಯತೇ ॥ ೬ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ-ನಿವಿಷ್ಟ-ಚೇತನತಯಾ ರಾಮಾನುರಾಗೇಣ ಚ
ಕಾಂತ್ಯಾ ಭಾಸುರ-ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ್ವಿತತಯಾ ಸ್ನೇಹಾತ್ ಸುಮಿತ್ರಾದರಾತ್ ।
ಭಾಸ್ವದ್-ಭಾರತ-ಭಾಗ್ಯ-ವರ್ಧನಕೃತೇ ಸರ್ವಸ್ವ-ದಾನಾದಪಿ
ಸ್ವಾಮಿಂಸ್ತೇ ಖಲು 'ರಾಘವೇಂದ್ರ'ಇತಿಯನ್ನಾಮೈತದನ್ವರ್ಥಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸ್ಫೀತೇ ಚೂತ-ರಸೇ ಪ್ರಮಾದ-ಪತಿತಃ ಪ್ರೋತಃ ಪರೇತಃ ಕೃಪಾ-
ದೃಕ್ಪಾತೇನ ತವಾತಿಶೀತಲಹೃದೋ ಜಾತಃ ಪುನರ್ಜೀವಿತಃ ।
ಸಂಸಾರೇ ವಿಷಯಾಖ್ಯ-ಕಶ್ಮಲ-ರಸೇ ಪನ್ನೋಽವಸನ್ನೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ
ಕಿಂ ನೋತ್ಥಾಪಯಸೇ ಗುರೋ ತವ ಪುರಃ ಖಿನ್ನಂ ವಿಷಣ್ಣಂ ಚ ಮಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅರ್ಥಿ-ಪ್ರಾರ್ಥಿತಾವಪಿ ದಿವ್ಯ ಸುರಭಿರ್ನೂನಂ-ವಮುತ್ಸ್ವಾಂಚಿತಾ
ಸೋಽಯಂ ಕಲ್ಪ-ಮಹೀರುಹೋಽಪಿ ಜಡತಾಪನ್ನೋ ಹಿ ಮಾನ್ಯೋ ನಹಿ ।
ಹಂತಾಶ್ಮೈವ ಸ ಚಿಂತಿತೇಷ್ಟ-ಫಲದಶ್ಚಿಂತಾ-ಮಣಿಶ್ಚಾಂತತಃ
ತತ್ಕೇನೋಪಮಿನೋಮಿ ತಂ ಗುರುಮತೋ ಖಿನ್ನಾಽವಸನ್ನಾ ಚ ವಾಕ್ ॥ ೯ ॥

ಯತ್ಪಾದಾಂಬುಜ-ಸೇವನಾತ್ಸುತವತೀ ವಂಧ್ಯಾಽಭಿಸಂಧ್ಯಾ ಭವೇತ್
ಕಾಣಃ ಕ್ಷೀಣ-ಸುದೃಕ್ ಕ್ಷಣಾನ್ನಲಿನ-ದೃಕ್ ಚಕ್ಷುಷ್ಮತಾಮಗ್ರಣೀಃ ।
ಕೌಬೇರೀಂ ಶ್ರಿಯಮಾಪ್ನುಯಾದಪಿ ದರಿದ್ರಾಣೋ ಜುಷಾಣೋಽಂಜಲಿಮ್
ಹೀನೋಽಹೀನ-ಶಯಾನ-ದೇವ-ಶರಣಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಸ್ತುಮಃ ॥ ೧೦ ॥

ಯನ್ನಾಮ-ಸ್ಮರಣಂ ತ್ರಿತಾಪ-ಹರಣಂ ಸೌಖ್ಯಾವಲೇಃ ಕಾರಣಂ
ಯಸ್ಯಾಂಘ್ರ್ಯೋರ್ನಮನಂ ವಿಪತ್ಪ್ರಶಮನಂ ಧ್ಯಾನಂ ನಿದಾನಂ ಮುದಾಮ್ ।
ಯತ್ಪಾದಾಶ್ರಯಣಂ ಶ್ರಿಯೋ ವಿತನುತೇ ಶಶ್ವಚ್ಚ ವಿಶ್ರಾಣನಂ
ಯದ್ವೃಂದಾವನ-ದರ್ಶನಂ ಭಜ ಗುರುಂ ಸರ್ವಾಪದಾಂ ಕರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವೆಂಕಣ್ಣಸ್ಯ ನಿರಕ್ಷರಸ್ಯ ಚ ಗವಾಂ ಪಾಲಸ್ಯ ಲೋಲದ್ವಟೋಃ
ನ್ಯಸ್ತೇ ಹಸ್ತ-ತಲೇಽಸ್ಯ ಮಸ್ತಕ-ತಟೇ ಧ್ವಸ್ತಾಸ್ಸಮಸ್ತಾಪದಃ ।
ಕಾಲೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ-ವಿಶೇಷತಃ ಸಮಭವದ್ ಜ್ಞಾನೋದಯಸ್ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್
ಯಸ್ಯೋದ್ಯದ್ದಯಯಾ ಶ್ರಿಯಸ್ಸಮುದಯೋ ಭಾಗ್ಯೋದಯಸ್ತಂ ಭಜೇ ॥ ೧೨ ॥

ನೋ ಸಂಧ್ಯಾಚರಣಂ ಜಪಾದಿ-ಕರಣಂ ನೋ ನಾಮ್ನ ಉಚ್ಚಾರಣಂ
ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸಂಚರಣಂ ಪುನಶ್ಚರಣತೋನಾಕಾಲ್ಮವಿಷ್ಣುಸ್ತವಮ್ ।
ತಸ್ಯೋದ್ಯೋಽದ್ಧರಣಂ ಕಥಂ ನ್ವಿತಿ ಗುರೋ ಸರ್ವಾಪದುತ್ತಾರಣಂ
ಯಾತಾಸ್ತೇ ಚರಣಂ ಭಿಯಾದ್ಯ ಶರಣಂ ಮಾ ನಃ ಕೃಥಾ ವಾರಣಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ ನೈಕ-ಜನುಸ್ಸಮರ್ಜಿತ-ಮಹಾ-ಪಾಪಾವಲೀ ಪರ್ವತಾ-
ಕಾರಾ ಭೀರುಮಮುಂ ಚ ಭೀಷಯತಿ ಮಾಂ ಕಾ ಭೀರ್ವದಾಭೀಕ ತೇ ।
ಹೈಮಂತಂ ಹಿ ಹಿಮಂ ಪ್ರಕಂಪಯತು ವಾ ಕಾಮಂ ತು ಭೌಮಂ ಜನಂ
ಕಚ್ಚಿಚ್ಚಂಡರುಚೋ ನು ಗಂಡಮಧರಂ ಶೈತ್ಯೇನ ಕಿಂ ಖಂಡಯೇತ್ ॥ ೧೪ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯೇನ ಕೃತಾ ಸುಧಾ ಪರಿಮಳಾಭಿಖ್ಯಾ ಹಿ ಸಂಖ್ಯಾವತಾ
ಮಾನ್ಯಾ ಮಾಧ್ವ ಗುರುರ್ಜಯಾಭಿಧಮುನೇಃ ಪೂರ್ಣಾಶಯೋದ್ಭಾಸಿನೀ ।
ವ್ಯಾಸಾರ್ಯಸ್ಯ ಹಿ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಚ ಖಲು ಯದ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನತಃ ಖ್ಯಾತಿಭಾಕ್
ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಖ್ಯ ಯತಿ ಪ್ರಮುಖ್ಯ ಗುರುರಾಟ್ ನಃ ಸೌಖ್ಯದೋಽಸ್ತ್ವನ್ವಹಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಪ್ರತ್ಯೂಹ ವ್ಯೂಹತುಂಗ ಕ್ಷಿತಿಧರ ದಲನಾತ್ಯುಗ್ರದಂಭೋಲಿ ಲೀಲಾ-
ರಂಭೋಜ್ಜೃಂಭತ್-ಕಟಾಕ್ಷೇಕ್ಷಣ-ಜನಿತ-ಜಗಕ್ಷೇಮ ಭೂಮಾಭಿರಾಮಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಂಘ್ರಿ-ಭಕ್ತಿತರ-ವಿಷಯ-ವಿರಕ್ತೀಶ-ಸುಜ್ಞಾನ-ಪುಷ್ಪ-
ಸ್ತೋಮಾಽರಾಮಾಯತಾಂತಃಕರಣ-ಗುರುಮಮುಂ ಜೈಮಿ ಭಕ್ತ್ಯಾರಣಂತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ವಿದ್ವಚ್ಚಕೋರೋತ್ಸವ-ಕಾರಿ-ಚಂದ್ರಂ ಕರ್ಮಂದಿ-ವೃಂದಾರಕ-ವಂದಿತೇಂದ್ರಮ್ ।
ನಿರ್ದೋಷ-ರಂಧ್ರಂ ಸು-ಗುಣೈಕ-ಸಾಂದ್ರಂ ಶ್ರೀ-ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯತಂದ್ರಮ್॥ ೧೭ ॥

ದೇವಾನಾಂ ನಿವಹೇ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಹಿ ಮಯಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಪರೀಕ್ಷ್ಯಾಽಶ್ರಿತೋ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕಿಂ ಚ ವೃತಸ್ತುತೋಽರ್ಚಿತ-ನುತಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಹರಿಃ ।
ಪಶ್ಚಾಚ್ಛ್ರೀಗುರು-ಮಂಡಲೇಽಪಿ ಚ ಬಹು-ಶ್ರಾಂತ್ಯಾ ವಿಚಿಂತ್ಯಾಽಸಕೃತ್
ಮಾಧ್ವಾಧ್ವರ್ಯುರ್-ದುರೋದ್ಧರೋ ಯತಿ-ಪತಿಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ವೃತಃ ॥ ೧೮ ॥

ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯ-ಚೇತಸ್ಕಾದ್ ನಿಯತಾದ್ ಭವತೋ ಗುರೋಃ ।
ನಯತೇಽನ್ಯಯತೇರ್ಗಂತುಂ ನಯತೋ ಮುಕ್ತಿಮಾಶ್ರಯಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಗುರುಣಾಂ ಚ ತರೂಣಾಂ ನ ಸಂಖ್ಯಾ ಭೂತಲೇ ಪರಮ್ ।
ಗುರುತ್ವಂ ಸ್ವಸ್ತರುತ್ವಂ ಚ ಮಿಲಿತ್ವೈಕ್ಯಂ ಗತಂ ತ್ವಯಿ ॥ ೨೦ ॥

ಆಶಾಂ ವೈಷಯಿಕೀಂ ವ್ಯುದಸ್ಯ ವನಿತಾ-ಭೂ-ಸ್ನೇಹ-ಪಾಶಾನ್ ಗುರೂ-
ರಾಶಾ-ವ್ಯಾಪ್ತ-ಯಶಾಃ ಶಶೀವ-ಚ-ವಶೀ ಶ್ರೀಶಾರ್ಚನೈಕ-ವ್ರತಃ ।
ಕೇಶೋರ್ವೀಶ-ಯತೀಶ-ರೂಪ-ಮರುತೋ ದಾಸೋಽಹಮೇವಂ ವದನ್
ಆಶೀರ್ಭಿಃ ಶಮಯೇನ್ಮಮೇಷಣ-ಗಣಾಖ್ಯಾಽಶ್ರೀವಿಷೂತ್ಪೇಷಣಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಲೋಕೇ ಪಾವನ-ಗುರ್ವನುಗ್ರಹ-ಬಲಾದ್ ಭೂ-ಪಾವನಂ ಜೀವನಂ
ಶ್ರೀ-ವ್ಯಾಸಾರ್ಯ-ಜಯಾರ್ಯ-ವಾದಿ-ಗುರುರಾಟ್-ಶ್ರೀಪಾದರಾಟ್ಸುಶ್ರುತಮ್ ।
ತೇಷಾಮಂತಿಕಮೇವ ಗಂತುಮಧುನಾ ಸ್ವಾಂತಂ ನಿತಾಂತಂ ಭಯ-
ಭ್ರಾಂತಂ ತದ್ ಗುರು-ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಕರುಣಾಽಕೂಪಾರಮೇವಾಶ್ರಯೇ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಾಗಾಚೀರ್ಣಮಜೀರ್ಣ-ಶೀರ್ಣ-ದುರಿತಂ ತೂರ್ಣಂ ಹಿ ಯತ್ ಚೂರ್ಣಯೇತ್
ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧ-ಮದಾದಿ-ಪಾವಕ-ಖರ-ಜ್ವಾಲಾಶ್ಚ ಯಚ್ಛಾಮಯೇತ್ ।
ಚೇತೋ-ಲಗ್ನ-ಕು-ವಾಸನಾ-ಪಟಮಪಿ ಛಿನ್ನಂ ವಿದಧ್ಯಾತ್ಪುನಃ
ಪ್ರಾಶ್ನೀಹಿ ಪ್ರಿಯ-ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಯಮಿನಾಂ ಪಾದೋದಕಂ ಪಾವನಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಯತ್ಪಾದೋದಕ-ಸೇವನಾತ್ ಕಲಿಯುಗೇ ಸರ್ವಾಪವನಾತ್ ಪಾವನಾದ್
ರೋಗಾ ಭೋಗ ಭಯಾನಕಾಃ ಕ್ವ ನು ಗತಾ ವೇಗಾನ್ನ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ।
ವ್ಯರ್ಥಂ ವೈದ್ಯಕ-ಶಾಸ್ತ್ರಮೇತದುಭಯಂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ-ಪೌರಸ್ತ್ಯಕಂ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಗುರು-ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಯತಿರಾಟ್ ಪಾಯಾದಪಾಯಾತ್ಸದಾ ॥ ೨೪ ॥

ನಷ್ಟ-ಪ್ರಾಯಮಪೀಹ ದುಷ್ಟ-ಕಲಿನೈವಾಸ್ತಿಕ್ಯಮುಜ್ಜೀವಯನ್
ನಾಸ್ತಿಕ್ಯಂ ತಿರಯಂಶ್ಚ ದೈವತ-ಗುರು-ದ್ವೇಷಂ ಚ ನಿಶ್ಶೇಷಯನ್ ।
ಶುಷ್ಕಂ ಪುಷ್ಕಲ-ಹೂಣ-ತುಷ್ಕರ-ಮರ್ತ್ಯೈಃ ಸಂಪರ್ಕತೋ ಭಕ್ತಿಸತ್-
ಕೇದಾರಂ ಕೃತಿ-ಸದ್ರಸೈಃ ಕಿಸಲಯನ್ ಯಚ್ಛೇದ್ ಗುರುಃ ಸತ್ಫಲಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಲೋಕಾನಾಂ ಫಲಕೇಽಲಿಕೇ ಸ ತಿಲಕೇ ಯೇನಾಥವಾ ಮಸ್ತಕೇ
ಕಸ್ತೂರೀ-ಸದೃಶಿ ಪ್ರಭಾತಿ ಚ ಸತಿ ಧ್ವಸ್ತಾಸ್ಸಮಸ್ತಾಪದಃ ।
ಭೀತಾಃ ಕಿಂ ಚ ಸಮೀಪಮೇವ ಯಮರಾಡ್ ದೂತಾ ನ ಚೇಯುರ್ಗುರೋಃ
ಪತ್ಕಂಜೋದಿತ-ಪಾಪ-ಭಂಜಕ-ರಜಃ-ಕಿಂಜಲ್ಕ-ಪುಂಜಃ ಶ್ರಿಯೈ ॥ ೨೬ ॥

ಯಸ್ಯಾನುಗ್ರಹಲೇಶತೋಽತ್ರ ಭುವನೇಽಸಾಧ್ಯಂ ನ ವೈ ವಿದ್ಯತೇ
ವ್ಯಂಗಃ ಪಂಗುರಲಂ ವಿಲಂಘಿತುಮಪಿ ಸ್ಯಾತ್ತುಂಗಶೈಲಂ ಪಟುಃ ।
ಜಲ್ಪಾಕೋ ರಸಪಾಕವಾಙ್ಮುಖರಿತೋ ಮೂರ್ಖೋಽಪಿ ಲೋಕೇ ಕವಿಃ
ತಂ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯಮಿನಂ ವಂದೇ ನರಂ ದೈವತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ತಾಪಂ ಲೋಪಯತೇ ಶುಚಂ ಕ್ಷಪಯತೇ ಪಾಪಂ ಹರತ್ಯಾಶು ಯಾ
ದ್ರಾಗ್ ದೂರೀಕುರುತೇ ಚ ದುರ್ಮತಿಮಥೋ ತಂದ್ರಾಂ ಕರೋತಿ ದ್ರುತಾಮ್ ।
ಕ್ಲೇಶಂ ನಾಶಯತೇಽಲಿಕೇಽನ್ವಯತೇ ದುರ್ವರ್ಣಮಾಲಾಂ ವಿಧೇ
ಗುರ್ವಂಘ್ರ್ಯಂಬುಜಮೃತ್ತಿಕಾ ಮಮ ಶಿರಃ ಖೇ ಕೃತ್ತಿಕಾ ಸ್ಯಾತ್ಸದಾ ॥ ೨೮ ॥

ಭಾಲಾಖ್ಯೇ ಫಲಕೇ ನೃಣಾಂ ತನುತರೇ ಮಸ್ತೇ ಪ್ರಶಸ್ತೇಽಥವಾ
ಯತ್ಸಂಧಾರಣತಃ ಪಲಾಯನ-ಪರಾಭೂತಾಃ ಪ್ರಭೂತಾ ಅಪಿ ।
ಭೀತಾ ದೂರತ ಏವ ದುರ್ಗ್ರಹ-ಗಣಾ ಬಾಧಾ ಭಿಯಾ ಧಾವಿತಾ
ಭೂಯಾಸುರ್ಮಮ ಭೂಯಸೇ ಗುರುಪದ-ಶ್ರೀಪಾಂಸವಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥ ೨೯ ॥

ವಿಪನ್ನಂ ವಿಷಣ್ಣಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ ಪ್ರಸನ್ನೋ
ರುದಂತಂ ವದಂತಂ ವಿದಂತಂ ನ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ಲುಠಂತಂ ಶಠಂತಂ ಸ್ಫುಟಂ ತೇ ಪದಾಂತೇ
ಧರಾಽಶೂದ್ಧರಾಽಮುಂ ಹರಾಘಂ ಗುರೋ ಮೇ ॥ ೩೦ ॥

ಅನರ್ಥಾನ್ನಿಹಂತುಂ ಪುಮರ್ಥಾನ್ ಪ್ರದಾತುಂ
ನ ಯಂತ್ರಾಣಿ ಮಂತ್ರಾ ನ ತಂತ್ರಂ ಸ್ವತಂತ್ರಮ್ ।
ನ ತೀರ್ಥಾದಿ-ಸಾರ್ಥಂ ಸಮರ್ಥಂ ತದರ್ಥೇ
ಸುತೀರ್ಥಂ ಯಥಾರ್ಥಂ ಗುರೋ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ತ್ವಾಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ನೃಣಾಮನಲ್ಪ-ಸಂಕಲ್ಪ-ಗೋಚರಾರ್ಥ-ಪ್ರದಾನತಃ ।
ಕಲ್ಪದ್ರು-ಕಲ್ಪಾನ್ ವಂದೇಽಹಂ ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಗುರೂತ್ತಮಾನ್ ॥ ೩೨ ॥

ವ್ಯಂಗಾ ವ್ಯಾಧಿ-ಹತಾಃ ಕ್ಷೀಣಾ ಯಸ್ಯಾಪಾಂಗಾವಲೋಕನಾತ್ ।
ಮಂಗಲಾನ್ಯಾಪ್ನುವಂತೀಡೇ ತುಂಗಾ-ತೀರಗ-ಯೋಗಿನಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಕರುಣಾ-ತರಣಿರ್ಭವಾಬ್ಧೌ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಚರಣಂ ಶರಣಂ ಸದಾ ಮೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಗುರುಣೈವ ಸನಾಥಿತೋಽಹಮ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಚರಣಾಭರಣಂ ಶಿರೋ ಮೇ ॥ ೩೪ ॥

ನ ರಾಘವಂ ಗಂತುಮಘಾದ್ರಿರೀಶೇ
ನ ಲಾಘವಾದಿಂದ್ರಮುಪೈತುಮೀಪ್ಸೇ
ತದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾಂಘ್ರಿ-ಯುಗಾಪ್ತ್ಯುಪಾಯಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಮಾಶ್ರಿತೋಽಹಮ್ ॥ ೩೫ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರುಣಾಲಹರೀ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

೭೬. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಅಶ್ವಧಾಟಿ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಯೋ ರಾಧಿಕಾರಮಣಮಾರಾಧಯನ್ ಅವತಾರಾ ಮರ-ದ್ಯುತಿ-ನರಾ-
-ಕಾರಾಽಸ್ವಿತೋಽತ್ರ ಭವ-ಕಾರಾಗೃಹೋದ್ಭವ-ನಿಕಾರಾರ್ತಿ-ನಾಶನ-ಕೃತೇ ।
ನಾರಾಯಣ-ಸ್ತವನ-ಪಾರಾಯಣಾದ್ಯ ಭವ-ಪಾರಾಯಣಾಯ ಭವನಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ದಿಶ ವೈರಾಗ್ಯಮರ್ಥ-ಸುಕ-ನೈರಾಶ್ಯಮಾಶು ಗುರುರಾಟ್ ॥ ೧ ॥

ತುಂಗಾ-ನದೀ ಚಲ-ತರಂಗಾ ಹಿ ಯತ್ಸತತ ಸಂಗಾತ್ಸು-ಪಾವನತಯೋ-
-ತ್ತುಂಗಾಽಖಿಲಾಘ-ಕುಲ-ಭಂಗಾಯ ಸಾ ಭಜತಿ ಗಂಗಾ-ತುಲಾಂ ಗುರುಮಮುಮ್ ।
ಶೃಂಗಾರ-ಸಾರ-ಭೃದನಂಗಾಂಗ-ದಾಹಜಮಿವಾಂಗಾರಮುದ್ವಹತಿ ಯಃ
ತಂಗಾನ-ಹರ್ಷಿತ-ಹರಿಂ ಗಾಢ-ಭಕ್ತಿ-ಭರತೋಽಂಗಾಟಿಶು ಯಾಹಿ ಶರಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ನೀಚಾನುಪೈಷಿ ರಸವಾಚಾ-ಸ್ತವೀಷಿ ತನುಮಾಚಾಲಯನ್ ಶುನಕವತ್
ರೇ ಚಾಪಲಾದ್ಧನ-ಪಿಶಾಚಾಯಿತೋ ನಟಸಿ ಹಾ ಚಾತುರೀ ತವ ವೃಥಾ ।
ಪ್ರಾಚಾಂ ಸು-ಸಮ್ಮತಮನೂಚಾನಮಾಚರ ಸದಾಚಾರಮೀಶ-ಭಜನಂ
ಶೌಚಾದಿಕಂ ಚ ವಸುಧಾ-ಚಾರಿದೇವ-ಗುರುಣಾಚಾರ್ಯವಾನ್ ಭವಸಖೇ ॥ ೩ ॥

ದೈವಾನ್ನರತ್ವಮಧುನಾಽವಾಪ್ಯ ಕಿಂ ಭ್ರಮಸಿ ಶೈವಾಗಮೋಕ್ತವಚಸಾ
ನೈವಾಪರೋಽಸ್ತಿ ವರ-ದೇವಾವಲೌ ಖಲು ಪರೋ ವಾಸುದೇವತ ಇಹ ।
ಶ್ರೀವಾಯುತೋ ನ ಗುರುರೇವಾಪರೋಽಸ್ತಿ ಚ ತದಾವಾಸತೋಽತ್ರ ಮಹಿತಮ್
ಸೇವಾವ್ರತೈರ್ಯಜ ನೃ-ದೇವಾಯಿತಂ ಗುರುಮತೀವಾನುಕಂಪಿ ಯಮಿನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕಾಂತಾ-ಸುತಾದಿ-ಘನ-ಚಿಂತಾಶತೈರ್ಮನುಜ ಕಿಂ ತಾಮ್ಯಸಿ ಸ್ಥಿತಮಹೋ
ಚಿಂತಾಮಣೀಂದ್ರವದನಂತಾರ್ಥಿತಪ್ರದಮುನಿಂ ತಾತ ಮಂತ್ರಸದನೇ ।
ಸಂತಾನ-ವೃಕ್ಷಮಿವ ಸಂತಾನ-ಭಾಗ್ಯ-ಸುಖ-ಸಂತಾನದಂ ಭವ-ಶುಚಃ
ಸಂತಾರಕಂ ನಿಖಿಲ ಸಂತಾಪ-ನಾಶನಮಮುಂ ತಾವದಾಶ್ರಯಗುರುಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಾನಾ-ವಿಧಾರ್ತಿ-ಗದ-ದುನಾಂತರೋ ವ್ರಜಸಿಹೀನಾನ್ ಗುರೂಂಶ್ಚ ಭಿಷಜೋಽ-
ಜ್ಞಾನಾನ್ ಪರಸ್ವ-ಹೃತಿ-ಪೀನಾನ್ ಸ್ವತೋಽಪ್ಯನವತೀರ್ಣಾನತತ್ವವಿದುಷಃ ।
ಧ್ಯಾನಾಚ್ಚ ಯಸ್ಯ ಗುಣಗಾತ್ಪದಾಂಬು-ಕಣಪಾನಾದ್ರುಜೋಽತಿವಿಪದೋ
ದ್ರಾಂಜ್ ನಾಶಿತಾಃ ಸ್ಯುರುಪಮಾನಾತಿಗಾನ್ ಶ್ರಯ ಭಜೈನಾನ್ ಗುರೂನುಪಚರ ॥ ೬ ॥

ವೇದಾಃ ಶ್ರುತಾ ಮಧು-ಭಿದೋ ದಾಸತಾಪಿ ನ ಮಯೋದಾಸಿನಾಽಪ್ಯಕೃತ ಹಾ
ಮೋದಾದ್ಯ-ತೀರ್ಥ-ಮುನಿ-ಭೇದಾವಬೋಧಿ ಪರಮೋದಾರ-ವಾಗಧಿಗತಾ ।
ಶ್ರೀ-ದಾರ-ದಿವ್ಯ-ತಮ-ಪಾದಾರವಿಂದ-ಮಧು ಕೋ ದಾಸ್ಯತೀತಿ ವಿಮೃಶನ್
ತ್ವಾ ಧಾವಿತೋಽಸ್ಮಿ ನುತಿ-ನಾದಾನುನರ್ತಿತ-ಮಹಾ-ದಾನವಾಂತಕ ಗುರೋ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಪಾದಧುರ್ಯ ತವ ಹೇ ಪಾದುಕಾರ್ಚನಮಿಹಾಪಾದಯತ್ಯತಿ ಸುಖಂ
ತೇ ಪಾದ-ಪೂಜನ-ಜಲಾಪಾನಮಾಪದುಪತಾಪಾನ್ನಿಹಂತಿ ಭಜತಾಮ್ ।
ಗೋಪಾಲ-ಕೃಷ್ಣ-ಚರಮೋಪಾಸನಾಪ್ತ-ಮಹಿಮಾ ಪಾಮರೋದ್ಧೃತಿ ಪಟುಃ
ಭೂ-ಪಾರಿಜಾತ ದಯಯಾ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ತ್ವಮಿಹ ಪಾಪಾವಲೇಪ-ಕಲುಷಮ್ ॥ ೮ ॥

ತುಂಗಾ-ತಟೇಽಸ್ತಿ ಹಿ ತುರಂಗಾಸ್ಯ-ಸೇವನ-ಪ್ರಸಂಗಾದರೋ ಗುರುರನು-
ಷಂಗಾನುಭೂತಿಮಿಹ ಗಂಗಾಧರಾತ್ಪರಮನಂಗಾಯ ಯೋಽದಿಶದಯ ।
ತಂ ಗಾಢ-ಭಕ್ತಿ-ಭರತೋಽಂಗಾಂಡಜಾಸನಮಲಂ ಗಾಯಮಾನಮಶೋಭೋ-
ದ್ಭಂಗಾಯ ನಂದನತರುಂ ಗಾಂ ಗತಂ ಹೃದಿ ತರಂಗಾಯಮಾನ ಕರುಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಚಕಂ ವಿನುತ-ಕೃಷ್ಣಾ-ಪತಿಂ ಜಲದ-ಕೃಷ್ಣಾಭಮಾಂತರ-ತಮೋಽ
ತೃಷ್ಣಾಂಶುಮಾಗಮನದೀಷ್ಣಂ ಗುರುಂ ವಿಗತತೃಷ್ಣಾ ವಿಶುದ್ಧ ಹೃದಯಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಸ್ಥಿತಮಕೃಷ್ಣಾಂತರಂ ಪ್ರಣಮ ಪೂಷ್ಣಾ ಸಮಂ ಹಿ ಯದಯಂ
ಮುಷ್ಣಾತಿ ದುಃಖಮಿಹ ಪುಷ್ಣಾತಿ ಸೌಖ್ಯಮಪಿ ನಿಷ್ಣಾತ ಈದೃಶಕೃತೌ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಲಾಃ ಸಮೇಷ್ವವನಿಪಾಲಾ ಮೃತಾಶ್ಚ ಮುನಿಮಾಲಾಸು ಕೋಽಸ್ತಿ ನ ಮೃತಿ
ವ್ಯಾಲಾರ್ದಿತಸ್ತದಿಹ ಲೋಲಾಂಬುಬುದಬುದಸ-ಲೀಲಾಽಸ್ಥಿರಂ ಚ ಸಕಲಮ್ ।
ಕಾಲಾತಿಗಾತ್ಮ-ಪದವೀ-ಲಾಷುಕೋ ಯದಿ ಸುಧಾಲಾಪಿನಂ ಶ್ರಯ ಗುರುಂ
ಶೀಲಾಭಿಶಾಲಿ-ಮುನಿ-ಜಾಲಾದೃತಂ ಕಿಟಿಜಯಾ ವಿಮಲ-ಕೋಲಾತ್ಮಜಾ-ತಟ-ಗತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕ್ಷೇಮಾಯ ಯೋ ವಸುಮತೀಮಾಗತೋ ವಿಲಸತೀಮಾಂ ಶ್ರೀತಾರ್ತಿ-ದುರಿತ-
ಸ್ತೋಮಾಪಹಃ ಸಕಲ-ಸಾಮಾಜಿಕೋನ್ನತಿ-ಕರೋ ಮಾಧ್ವನಾಯಕಮಣಿಃ ।
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧಿಯಾ ಜಗತಿ ಧೀಮಾಂಶ್ಚ ತತ್ತ್ವದೃಶಿ ಯೋ ಮಾನ ಮೋಹರಹಿತೋ
ಭಾಮಾ-ಪತಿ-ಪ್ರಣಯಿ-ಭೀಮಾನುಗೋ ಹರತು ಭೀಮಾಽಮಯನ್ ಭವ-ಭವಾನ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪೀತಾ ಹಿ ಯೇನ ವರಪೀತಾಂಬರೋದಿತಸುಗೀತಾ ಸುಧಾ ಚ ವಿವೃತಾ
ವಾತಾಗಮಾಬ್ಧಿ-ನವನೀತಾಯಿತಾಃ ಸುಮತಿನಾ ತಾತ್ತ್ವಿಕಾಶ್ಚ ಕೃತಯಃ ।
ಪೂತಾತ್ಮನಾ ನನು ಪ್ರಣೀತಾಶ್ಚ ಮುಕ್ತಿಮುಪನೀತಾಸ್ತದರ್ಹ-ಸುಜನಾಃ
ಶಾತಾಯ ಮೇ ಭವತು ಸೀತಾ-ಪತೀಷ್ಟ-ಯತಿ-ಶೀತಾಂಶುರೇಷ ಗುರುರಾಟ್ ॥ ೧೩ ॥

ರಾಮಾ-ವಿರಕ್ತಿರಭಿರಾಮಾಂಗ-ಕಾಂತಿ-ಯುತ-ರಾಮಾನುಷಕ್ತಹೃದಯೋಽ-
ಕಾಮಾಹತೋಽಪ್ಯಖಿಲಕಾಮಾನ್ ದದಾತಿ ಸುರ-ಕಾಮಾದಿ-ಧೇನುರಿವ ಯಃ ।
ಧಾಮಾದ್ಯಸಂಗ್ಯಪಿ ಸುಧಾಮಾರ್ಚಯಂಶ್ಚ ಬಹುಧಾ ಮಾಧವಾಂಘ್ರಿಯುಗಲಂ
ಮಾಮಾರ್ತಮುದ್ಧರತು ಸಾಮಾನ್ಯ-ಶಿಷ್ಯ ಇತಿ ಭೂ ಮಾನ್ಯಸದ್ಗುರುವರಃ ॥ ೧೪ ॥

ಭೀಷಾ ಹಿ ಯಸ್ಸ ಶಿವ-ಭೂಷಾಮಣೇಂದುರಥ ಪೂಷಾಪ್ಯುದೇತಿನಿಯಮೇ-
ನೈಷಾ ಚ ವೇದಪರಿಭಾಷಾ ಪ್ರಶಂಸಿತುಮಶೇಷಾನ್ ಕ್ಷಮೇತ ನ ಗುಣಾನ್ ।
ಶೇಷಾದ್ರಿಗಸ್ಯ ನಿಜತೋಷಾಯ ದುಃಖತತಿ-ಶೋಷಾಯ ಕಿಂ ನು ಕರುಣಾ-
ಕಾಷಾಯ-ವಸ್ತ್ರ-ಗುರು-ಪಾಷಾಣ-ಮೂರ್ತಿ-ವರ-ವೇಷಾ ವಿರಾಜತಿ ಹರೇಃ ॥ ೧೫ ॥

ರಾಮಾಯಣ-ಶ್ರವಣ-ರಾಮಾರ್ಚನಾದಿ ನ ಹಿ ರಾಮಾರತಿ-ಸ್ತು ಕಲಿತಾ
ಭಾಮಾಽದೃತಾಽಪಿ ತು ನ ಭಾಮಾಪತಿರ್ನ ಖಲು ಭೀಮಾದಯೋ ಮಣಿಮಯಮ್ ।
ದಾಮಾಹಿತಂ ನ ತು ಸುದಾಮಾತ್ಮ-ಮಿತ್ರ-ಹರಿ-ನಾಮಾಧಿಕಂಠಮಮುನಾ
ಕಾ ಮಾಮಕೀ ಗತಿ ರಯೇ ಮಾನ್ಯ ಮಸ್ಕರಿ-ಪತೇ ಮಾಂ ಸಮುದ್ಧರ ಭವಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ವಂದಾರ್ವಭೀಷ್ಟ-ವರ-ಸಂದಾನತೋ ಯಶಸಿ ಮಂದಾಯಿತೇ ಶುಚಿತಯಾ
ಮಂದಾರ-ಶಾಖ್ಯಪಿ ಚ ಮಂದಾಕಿನೀ ಬಹುಲ-ಮಂದಾಕ್ಷ-ಭಾಕ್ ಸಮಭವತ್ ।
ತಂ ದಾನಿ-ಧುರ್ಯ-ಗುರು-ವೃಂದಾರಕಂ ಕಲುಷ-ವೃಂದಾಪಹಂ ಶುಭ-ಕರಂ
ವಂದಾಮಹೇ ನನು ಮುಕುಂದಾಪರೋಕ್ಷಿ ವರ-ವೃಂದಾವನ-ಸ್ಥಿತ-ಯತಿಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವಂಧ್ಯಾ ಸುತಂ ದೃಶಮಥಾಂಧಾನ್ವಿತಃ ಸಮನು ವಿಂದ್ಯಾದ್ಯದೀಯ ಕೃಪಯಾ
ವಂದ್ಯಾಽಮರ್ತ್ಯೈಃ ಸಭಿನಂದ್ಯಾನುಭಾವ-ಯುಗ-ನಿಂದ್ಯಾಽರ್ಯ-ಶೀಲ-ಚರಿತಃ ।
ಸಂಧ್ಯಾರುಣಾಂಶುರಿಹ ಸಂಧ್ಯಾಯತಾಂ ಚ ಮತಿ-ಮಾಂದ್ಯಾದಿ-ದೋಷಹರಣಃ
ಛಿಂದ್ಯಾತ್ತಮೋ ಹೃದಿ ವಿಭಿಂದ್ಯಾನ್ಮಮಾಘಮುಪ-ರುಂಧ್ಯಾತ್ಪುನರ್ಭವರುಜಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಪ್ರೇತಾಃಪಿಶಾಚ-ಗಣ-ಭೂತಾಶ್ಚ ಯತ್ಸ್ಮರಣ-ಭೀತಾ ದ್ರವಂತಿ ವಿದಿಶೋ
ವಾತಾ ಗ್ರಹಾಶ್ಚ ವಿಪರೀತಾ ಅಪೀಷದುಪ-ಘಾತಾಯ ನ ಸ್ಯುರಬಲಾಃ ।
ಭೂತಾಽನುಕಂಪಿನಮಭೂತಾತ್ಮಪೂರ್ವ-ಗುರು-ಭೂತಾನುಭಾವ ಮಹಿತಂ
ಪ್ರೀತಾಚ್ಯುತಂ ಮಹಿಮ-ಧೂತಾಪದಂ ಸ್ಮರ ಮಹೀ-ತಾಪಸೋತ್ತಮ-ಗುರುಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಧ್ಯಾತಾ ಹರೇಃ ಸುಗುಣ-ಗಾತಾರ್ಥಿನಾಮಮಿತ ದಾತಾ ಚ ನಾರಕ-ಶುಚಃ
ತ್ರಾತಾ ಚ ಮುಕ್ತಿ-ಪಥ-ನೇತಾಽಪಿ ಯೋಗಿ-ಜನ-ಗೀತಾಮಲೋಸುಚರಿತಃ ।
ವಾತಾಗಮಾಬ್ಧಿ ನವನೀತಾಯಿತಾತ್ಮ-ಕೃತಿ-ಜಾತಾಪ್ತ-ವಿಸ್ತೃತ-ಯಶಾಃ
ಪಾತಾ ಸ ಮೇ ಭವತು-ಪೂತಾತ್ಮ-ನೃತ್ಯ-ಮಹಿಮಾತಾರಕೋ ಗುರುವರಃ ॥ ೨೦ ॥

ವಂದಾರು-ಭಕ್ತ-ಜನ-ಮಂದಾರ ಚಾರ್ಥಿ-ವರ-ಸಂದಾಯಕಾಽತಿಶುಚಿತಾ-
ಮಂದಾಕಿನೀ-ಸಲಿಲ-ಮಂದಾಕ್ಷ-ವೃದ್ಧಿ-ಕರ ಮಂದಾನ್ಯ-ಭಕ್ತಿ-ಭರತಃ ।
ವಂದಾಮಹೇ ತ್ವದರವಿಂದಾಭ-ಪಾದಮಿಹ ಕುಂದಾಭ-ಕೀರ್ತಿ-ಮಹಿತಾ
ನಂದಾಯ-ನೋಽದ್ಯ ಭವ ನಂದಾತ್ಮಜಾಮಲ-ಮುಕುಂದಾಪರೋಕ್ಷ ಸುದೃಶೇ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀ-ರಾಮ-ಪಾದ-ಯುಗ-ನೀರಾಜನಾದಿ-ವಿವಿ-ಧಾಽರಾಧನಾರ್ಚನರತೋ
ನಾರಾಯಣೋರು-ಗುಣ-ಸಾರಾಭಿ-ಸಂಸ್ತವನ-ಪಾರಾಯಣಾರ್ಪಿತ-ಮನಾಃ ।
ಘೋರಾಪದಾಂ ಕು-ಭವ-ಕಾರಾಭುವಾಂ ಚ ಪರಿ-ಹಾರಾರ್ಥಮುದ್ಯತ-ಕರಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಗುರುರಾಟ್ ಸಮುದ್ಧರತು ವೈರಾಗ್ಯ-ಮೂರ್ತಿರಿಹ-ಮಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಪಂ। ಪಂಢರಿನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ ವಿರಚಿತ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಅಶ್ವಧಾಟಿ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೭೭. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಸಿಂಧುಜ ಚಂದ್ರಮಾ ಹತತಂದ್ರಿಮಾ
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಃ ಪ್ರಮಾಂ ಚ ದದಾತು ಮಾಂ ಪರಿಪಾತು ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಇಂದಿರೇಶ ಮುಕುಂದಸದ್ಗುಣಗಾಯಕಂ ಗುರುನಾಯಕಂ
ಛಂದತೋ ವಿತಥೀಕೃತಾಂಗಜ ಸಾಯಕಂ ದೃಢಕಾಯಕಮ್ ।
ವಂದಮಾನ ನೃವೃಂದ ಸನ್ಮತಿದಾಯಕಂ ನಿರಸೂಯಕಂ
ನಂದಯಾಮಿ ಲಘುಸ್ತವೇನ ಗುರೂತ್ತಮಂ ಯತಿಸತ್ತಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಶ್ರಿತ ಕಷ್ಟಕೋಟಿ ವಿನಾಶನಂ ಚ ಸುಧಾಶನಂ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಧ್ವಮತ ಪ್ರಸಾರಣ ದೀಕ್ಷಿತಂ ಸದಯೇಕ್ಷಿತಮ್ ।
ದುಷ್ಟವಾದ್ಯಪಕೃಷ್ಟ ದುರ್ಮತ ದೂಷಣಂ ಕ್ಷಿತಿಭೂಷಣಂ
ಶಿಷ್ಟಮಾನ್ಯಮಭಿಷ್ಟವೀಮಿ ಯತೀಶ್ವರಂ ಗುಣಭಾಸ್ವರಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶುಭಾಭಿದಾನ ವಿಭೂಷಿತಂ ಮಧುಭಾಷಿತಂ
ಮೋಘ ಮಾಯಿ ಮತೋಕ್ತಿ ಖಂಡನ ಪಂಡಿತಂ ಗುಣಮಂಡಿತಮ್ ।
ಶ್ಲಾಘನೀಯ ವಿರಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ಗುಣಾಕರಂ ಕಲಿಭೀಕರಂ
ಮೇಽಘ ದುಃಖ ವಿನಾಶನಾಯ ಭಜಾಮ್ಯಹಂ ಗುರುಮನ್ವಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀವರಾಹಜ ವಾಹಿನೀ ತಟ ಸಂಶ್ರಿತಂ ಕ್ಷಿತವಿಶ್ರುತಂ
ದೇವದೇವ ಸಮೀರ ಸನ್ನಿಧಿ ಮಿಶ್ರಿತಂ ಚ ಬಹುಶ್ರುತಮ್ ।
ಸೇವಕಾರ್ಥಿತ ದಾನ ಕಲ್ಪತರೂಪಮಂ ವಿಗತೋಪಮಂ
ಭಾವಯಾಮಿ ಚ ಭಕ್ತಿತೋ ಹೃದಿ ಯೋಗಿನಂ ಗುಣಭಾಗಿನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕುಷ್ಠಯಕ್ಷ್ಮ ಮುಖೋಗ್ರ ರೋಗನಿವಾರಕಂ ಭವತಾರಕಂ
ಕಷ್ಟ ಕಶ್ಮಲ ದೀನತಾ ಪರಿಹಾರಕಂ ಸುಖಕಾರಕಮ್ ।
ಪ್ರೇಷ್ಠಮೀಶ ಸಮೀರಯೋಃ ಪರಿಚಾರಕಂ ಭವಪಾರಕಂ
ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾತ್ಮವಿದಾಂ ತಮೋಽಭಿವಾದರಕಂ ಶ್ರುತಿಧಾರಕಮ್ ॥ ೫ ॥

ಮಧ್ವ ಬೋಧಿತ ದಿವ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಬೋಧಕಂ ಖಲಬಾಧಕಂ
ಶುದ್ಧ ವೇದ ಸದಧ್ವ ಮುಖ್ಯ ನಿವೇದಕಂ ಶುಭಸಾಧಕಮ್ ।
ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಶ್ರುತಿ ಸತ್ಯತಾ ಪ್ರತಿಪಾದಕಂ ಶ್ರಿತಮೋದಕಂ
ಸದ್ಗುರೂತ್ತಮ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ಶ್ರಯೇ ವಿಮಲಂಶ್ರಿಯೇ ॥ ೬ ॥

ಯೋಗಿ ಕೈರವ ವೃಂದ ಮೋದಕ ಚಂದಿರಂ ದ್ಯುತಿ ಸುಂದರಂ
ಭೋಗಿರಾಟ್ ಶಯಗಾನ ವೀಣಿತ ಕಂಧರಂ ಗುಣಮಂದಿರಮ್ ।
ತ್ಯಾಗಿ ತಾಪಸ ವೃಂದ ವಂದ್ಯ ಪುರಂದರಂ ಸದಯೇಂದಿರಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಮಯೇ ಸ್ವಭಕ್ತ ಧುರಂಧರಂ ಯತಿಸಿಂಧುರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಂತ್ರಮಂದಿರ ನಾಮ್ನಿ ಧಾಮ್ನಿ ನಿವಾಸಿನಂ ರವಿಭಾಸಿನಂ
ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ ನಿವಾರಿತಾರ್ತ ವಿಪದ್ಗಣಂ ಬಹುಸದ್ಗುಣಮ್ ।
ಯಾಂತ್ರಿಕೇಽಪಿ ಯುಗೇಽಜಭಕ್ತಿ ಸುಭಾವನಾಂ ಗುರುಸೇವನಾಂ
ತಂತ್ರಯಂತಮಲಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ಯತಿಂ ಭಜೇ ಸುಮತಿಂ ಯಜೇ ॥ ೮ ॥

ಲಾಘವೇಽಪಿಹಿ ಮದ್ಗಿರಾಂ ಪದಗುಂಫನಂ ರಸಲಿಂಪನಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುಣಸ್ತುತೇಃ ಪರಮಷ್ಟಕಂ ಸಕಲೇಷ್ಟಕಮ್ ।
ಶ್ಲಾಘನೀಯಮಿದಂ ರಸಾಶಯಪೇಶಲಂ ಸ್ಫುಟಕೌಶಲಂ
ಗಾಲವೋದಿತಮಾಪಠಂತು ಕೃಪಾಲವೋಽಸ್ತು ಕೃಪಾಲವಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

೭೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರ-ಮುನಿ-ದುಗ್ಧ-ಪಯೋಧಿ-ಚಂದ್ರ
ಕರ್ಮಂದಿ-ಯೋಗಿ-ಸುರ-ವೃಂದ-ನಿಷೇವಿತೇಂದ್ರ ।
ವೃಂದಾರಕಾಗ್ರ್ಯ ಗುಣ-ಸಾಂದ್ರ ನಿರಸ್ತ-ತಂದ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಂದಾರು-ಭಕ್ತಿ-ಪರಿಸೇವ್ಯ-ಪದಾರವಿಂದಂ
ವೃಂದಾರಕಾರಿ-ಜನುಷಾಽರ್ಚಿತನ್ಮುಕುಂದಮ್ ।
ವಂದೇ ಭವಂತಮಪಹಾಯ ಗತಿಂ ನ ವಿಂದೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ದಾತುಂ ಮಮೇಚ್ಛತಿ ನ ಕೋಽಪಿ ಕರಾವಲಂಬಂ
ನಾಹಂ ತ್ವದನ್ಯಮವಲಂಬಿತುಮುತ್ಸುಕೋಽಸ್ಮಿ ।
ತ್ವತ್ಕಾರ್ಯಮೇತದಿಹ ಕಿಂ ಕುರುಷೇ ವಿಲಂಬಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನಿಧೇಹಿ ಚರಣಂ ಮಮ ನಮ್ರಶೀರ್ಷ್ಣಿ
ಸ್ವಾಮಿನ್ ವಿಧೇಹಿ ಕರುಣಾಂ ಶರಣಾಗತೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ಭೋ ಮಾಮವೇಹಿ ತವ ಕಿಂಕರತಾಮುಪೇತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಾರಾಯಣಾಂಘ್ರಿ-ಶರಣಾಽಸಮ-ಮಾಧ್ವ-ಶಾಸ್ತ್ರ
ಪಾರಾಯಣ-ಪ್ರವಚನಾದಿ-ಪಾರಾಯಣ ತ್ವಮ್ ।
ಘೋರಾಪದಾಲಿ-ಪರಿಹಾರ-ಪಟೋ ಮುನೀಂದ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ವೈರಾಗ್ಯ-ಭಾಗ್ಯ ಕರುಣಾ-ವರುಣಾಲಯಾಽಶು
ಶ್ರೀ-ರಾಮ-ಪಾದ-ಸರಸೀರುಹ-ಚಂಚರೀಕ ।
ಆರಾತ್ತವೈತ್ಯ ಚರಣಂ ಶರಣಂ ಗತಸ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೬ ॥

ಆರಾಧಕೋಽಪಿ ಕಮಲಾ-ರಮಣಸ್ಯ ಸ ತ್ವಂ
ಶ್ರೀ-ರಾಜ್ಯ-ಹೇಮ-ಮಣಿ-ಮೌಕ್ತಿಕ-ಮೋಹ-ದೂರಃ ।
ರೈ-ರಾಶಿ-ದಾರ-ಗೃಹ-ಮೋಹ-ಖಲೀಕೃತಸ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ವಾರಾಶಿಜಾ-ನಯನ-ನಿಶ್ಚಲ-ದೀಪಮಾಲಾ-
ನೀರಾಜಿತಾಂಘ್ರಿ-ಯುಗಲಸ್ಯ ಪರಾತ್ಪರಸ್ಯ ।
ಶ್ರೀರಾಮ-ನಾಮಕ-ವಿಭೋಶ್ಚರಣಾರ್ಚಕ ತ್ವಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕಾರಾ-ಗೃಹಾಯಿತ-ಭವೋದ್ಭವ-ದುಃಖ-ತಪ್ತಂ
ನೈರಾಶ್ಯ-ಭಾವ-ನಿಹತಂ ತವ ಶಿಷ್ಯಮೇನಮ್ ।
ಕೋ ರಾಗಿಣಂ ಸಮವಿತುಂ ಕ್ಷಮತೇ ವಿನಾ ತ್ವಾಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೯ ॥

ದಾರಾ ಮನೋ-ಮೃಗ-ನಿಬಂಧನ-ವಾಗುರಾಃ ಕೇ-
ದಾರಾಲಯಾತ್ಮಜ-ಮುಖಾ ಭವತೋ ನಿವೃತ್ತೇಃ ।
ವೈರಾಯಿತಾ ಮಮ ಕಥಂ ನು ಸಮುದ್ಧೃತಿಃ ಸ್ಯಾತ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಶಾಯಿ-ಪದ-ಪೂಜಕ ಭೋ ಭವಾಖ್ಯ-
ಕ್ಷಾರಾಬ್ಧಿ-ಮಗ್ನ-ಪರಿಭುಗ್ನ-ಜಡಾತ್ಮನೋ ಮೇ ।
ನಾರಾದುಪೈತಿ ಮುನಿ-ದೇವ-ಗಣೇಷು ಕೋಽಪಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಡ್ ಹರೇರ್ಗುಣ ಕಥಾಪರ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರೋ
ಪಾರಾಯಣ-ಪ್ರವಣ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಘೋರವಾರ್ಧೇಃ ।
ಪಾರಾಯಣಾಯ ವದ ಕಸ್ತ್ವದೃತೇ ಕ್ಷಮೇತ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಕೀರಾರ್ಭ-ತುಲ್ಯಮಪಠಂ ನಿಗಮಾಗಮಾನ್ತೋ
ಸಾರಾರ್ಥಮಾಕಲಯಮಾಚರಮೇತದಾಜ್ಞಾಮ್ ।
ತಾರಾದಿ-ಮಂತ್ರ-ಜಪ-ಪೂಜನಮಪ್ಯತೋಽಸ್ಕ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ದೂರಾವಣಾದ್ಯಸುರವನ್ನನು ದುಸ್ಸಹೋದ್ಯನ್
ಮಾರಾಮಯ-ಸ್ಮಯ-ರುಷಾದಿ-ರುಜಾತುರಸ್ಯ ।
ಭೋ ರಾಮಪೂಜಕ ಗುರೋ ತ್ವದೃತೇ ಶರಣ್ಯಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸ್ವಾರಾಜ್ಯ-ಸೌಖ್ಯಮಧಿಕಾರಮಿಹೈವ ಕೇಚಿತ್
ಸ್ವಾರಾಜ್ಯ ಭಾಗ್ಯಮಪರತ್ರ ಲಷಂತಿ ಚಾನ್ಯೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವಾಂಘ್ರಿ-ರತಿರಿಷ್ವತಮಾ ನ ಚಾನ್ಯತ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ನಾರಾಯಣೋ ನ ಹಿ ಮಯಾರ್ಚಿತ ಏವ ಮೌಢ್ಯಾತ್
ಪಾರಾಯಣಂ ನ ವಿಹಿತಂ ನಿಗಮಾಗಮಾನಾಮ್ ।
ನೀರಾಜಿತೋ ಹರಿರತಃ ಕಥಮುದ್ಧೃತಿಸ್ಸ್ಯಾತ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಹಾರಾ ನ ಹಾರಿ ಹರಿ-ನಾಮ-ಧೃತಂ ಹಿ ಕಂಠೇ
ಶೂರಾಃ ಸ್ತುತಾ ಧನಿ-ಗಣಾ ನ ತು ಶೂರ-ಪೌತ್ರಃ ।
ತಾರಾರ್ಥ ಉಜ್ಜಿತ ಉತಾತ್ರ ನ ಚಿತ್ರತಾರಾಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ವಾರಾಪ-ಪಾವನ-ಕಲೇವರ-ಭೂ-ತಟಿಸ್ಸ್ಯಾಃ
ತೀರಾಲಯೇ ನಿಪತಿತೋದ್ಧರಣಾಯ ಸಿದ್ಧಃ ।
ರಾರಾಜಸೇ ನು ಮಣಿ-ಭೇಷಜ-ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರೈಃ
ಕಿಂ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಜಾರಾಯ ಗೋಪ-ಸುದೃಶಾಂ ಗೃಹ-ದುಗ್ಧ-ಮಂಡ-
ಚೋರಾಯ ಚ ಸ್ಪೃಹಯತೇ ಸತತಂ ಮನೋ ಮೇ ।
ದೂರಾತ್ತಮಾಪಯತಿ ಕೋ ನನು ಮಾಂ ತ್ವದನ್ಯಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಚೀರಾಣಿ ನೈವ ವಿಧೃತಾನಿ ಗೃಹೋಪಯಾತಾ
ದಾರಾಧಿಕಾರ-ಗೃಹ-ಪುತ್ರ-ಮುಖಾ ವಿಸೃಷ್ಟಾಃ ।
ಸ್ವೈರಾಪಚಾರ-ನಿರತಸ್ಯ ಗತಿರ್ನು ಕಾಮೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಆರಾಧಿತಾ ನ ಗುರವಃ ಪವಮಾನ-ಮುಖ್ಯಾಃ
ಶ್ರೀರಾಧಿಕಾ-ರಮಣ-ನಾಮ ನ ಕೀರ್ತಿತಂ ಚ ।
ವಿಪ್ರೋ ಹಿ ಪಶ್ಚಿಮ-ಮತಿಃ ಕಿಮಹಂ ಕರೋಮಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಘೋರಾಪರಾಧ-ಶತಕಾನಿ ರಹಃ ಕೃತಾನಿ
ಚಾರಾ ಯಮಸ್ಯ ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಶೋ ವಿದಂತಿ ।
ಕ್ರೂರಾಶ್ಚ ತೇ ನ ಕೃಪಿಣೋ ನ ಹಿ ಕೋಽಪ್ಯುಪಾಯಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ನಾರಾಶ್ಚ ಸಂತಿ ಮಯಿ ಸರ್ವವಿಧಾ ಹಿ ದೋಷಾಃ
ಸೌರಾ ಲಸಂತಿ ಸುಗುಣಾಸ್ತ್ವಯಿ ಸರ್ವ ಏವ ।
ಸ್ವೈರಾಪರಾಧ ಉಚಿತಾ ಮಯಿ ತೇ ಕ್ಷಮಾ ಚ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪಾರಾವತಾರ್ಭ ಇವ ಭೀತ-ಹೃದಸ್ಮಿ ಘೋರಾ
ಕಾರಾಹಿ ಕಾಮ-ರುಡಹಂ ಕೃತಿ-ವೈರಿಣೋ ಮಾಮ್ ।
ಹಾ ರಾಮ ರಾಮ ವಿತುದಂತಿ ನಿಹಂತಿ ಹಂತ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪಾರಾಶರಸ್ಯ ಹಿ ಗಿರಸ್ತರಣೇ ಭವಾಖ್ಯಾ-
ಪಾರಾಬ್ಧಿ-ತಾರಣ ವಿಧಾವಿತಿ ಜಾನ ಏವ ।
ಗೀರಾಪ್ನುಯಾಜ್ಜನಮಿಮಂ ಕಥಮೇಷತಾಂ ವಾ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಧಾರಾಧರಸ್ಸಮಭಿವರ್ಷತಿ ಸರ್ವದಿಕ್ಷು
ಸೂರಾತಪೋ ವಿತನುತೇ ಜಗತಃ ಪ್ರಕಾಶಮ್ ।
ಸೂರೀಶ ಸತ್ಕೃತಿರೇವ ಸಮೋಪಕಾರಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಧೀರಾಹಿತಾ ನ ಚ ಗುರೌ ನ ಹರಾವಹಂ ಭೂ-
ಭಾರಾಯಿತೋಽಸ್ಮಿ ಚ ದಯಸ್ವ ಸಹಸ್ವ ದೋಷಾನ್ ।
ದೌರಾತ್ಮ್ಯಮಸ್ಯ ಭಗವನ್ ಝಟಿತಿ ಕ್ಷಮಸ್ವ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨೭ ॥

॥ ಇತಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

೭೯. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾ

ಶ್ರೀ-ಮೌಕುಂದ-ಪದಾರವಿಂದ-ಮಧು-ನಿಷ್ಯಂದಾಂಧಸಿಂದಿಂದಿರಃ
ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರ-ದುರಂಧರೋಽರ್ಚಿತ-ಮರುದ್ ಧ್ಯಾತಾಂಬುಜಾಕ್ಷೇಂದಿರಃ ।
ಭಕ್ತೇಂದೀವರ-ಚಂದಿರಃ ಶಮ-ದಮಾದ್ಯೈಃ ಸದ್ಗುಣೈರ್ಬಂಧುರಃ
ಯೋಗೀಂದ್ರೌಘ-ಪುರಂದರೋ ದಿಶತು ಶಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಽನಿಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ-ಹರತೇ ಶ್ರಿಯಂ-ವಿತರತೇ ದೈನ್ಯಂ ತ್ವಪಾಕುರ್ವತೇ
ದೋಷಾನ್ ದೂರಯತೇ ಚ ದುರ್ಮತ-ಘನ-ಧ್ವಾಂತೌಘ-ವಿಧ್ವಂಸಿನೇ ।
ದೌಸ್ಥ್ಯಂ ದ್ರಾವಯತೇ ದೃತಂ ದಮಯತೇ ದುರ್ವಾಸನಾಂ ದುರ್ಧಿಯಾಮ್
ಧಾರಾವಾಹಿತಯಾಽಸ್ತು ಮೇ ನತಿತತಿಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ತೇ ॥ ೨ ॥

ವಾಂಛಾತೀತ-ಫಲ-ಪ್ರದಾಯಿನಿ ಗುರೌ ಯಾಂಚಾಂ ತು ಕುರ್ವೇಽತ್ರ ಕಾಂ?
ಕಾಮಾನ್ ಕಾನ್ನನು ಕಾಮಯೇ ಬತ ವಿನಾಪ್ಯಭ್ಯರ್ಥನಾಂ ದಾತರಿ ।
ಹೃತ್ಸಂಕಲ್ಪಿತ-ಕಲ್ಪನಾದಪಿ ನೃಣಾಂ ಕಲ್ಪದ್ರುರಲ್ಪೀಕೃತೋ
ಯೇನೈತಾದೃಶ-ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಯಮಿನೋ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಭಕ್ತಿಂ ವೃಣೇ ॥ ೩ ॥

ಕಾಮಂ ಸಂತು ಸಹಸ್ರಶೋಽಪಿ ಯತಯೋ ಹಂತಾಽತ್ರ ಸಂತೋ ಬುಧಾಃ
ಸಂತಾನಂ ವಿತರಂತು ಚ ಶ್ರಿಯಮಘೋ ಸ್ವರ್ಲೋಕ-ಸಂತಾನವತ್ ।
ಕಿಂ ತೈಃ ಕಿಂತ್ವಿಹ ಚಿಂತಯಾಮಿ ಚರಣೌ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯತ್
ಕಾಮಾರ್ಥೌ ಪರಮಾರ್ಥಸಾಧಕತಯಾ ದಾತುಂ ಸ ಏಕಃ ಕ್ಷಮಃ ॥ ೪ ॥

ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ನಪಿ ತಾವದೇವ ಸಮಯಂ ಸ್ಥೇಯಾನ್ ಬಲೀಯಾನ್ ಕಲಿಃ
ತದ್ವೈಜ್ಞಾನಿಕ-ಭೌತ-ನಾಸ್ತಿಕ-ಮತಂ ತಾವಚ್ಚ ಸುಸ್ಥಂ ಕ್ಷಿತೌ ।
-ಯಾವನ್ನೋ ಗುರು-ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಪದಭಾಕ್ ಕರ್ಮಂದಿವೃಂದಾರಕಾಽ-
ನಮ್ಯಾಗಮ್ಯ-ಸುರಮ್ಯ-ದಿವ್ಯ-ಮಹಿಮಾ ವಿಷ್ವಕ್ ಸಮುಜ್ಜೃಂಭತೇ ॥ ೫ ॥

ಗಂಗಾ ಸರ್ವ-ತರಂಗಿಣೀಷು, ಪವನೋಽಶೇಷೇಷು ದೇವೇಷ್ವಪಿ
ವೇದೋ ವಾಙ್ಮಯವೃಥವೇ, ತಿಥಿ-ತತಾವೇಕಾದಶೀ ಜ್ಯಾಯಸೀ ।
ಜ್ಯೋತೀರಾಶಿಷು ಭಾಸ್ಕರಃ ಪರತರೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಭೂತ್ಯೋನ್ನತಃ
ಏವಂ ಶ್ರೀಗುರು-ಮಂಡಲೇಽನಿಲ-ಕೃಪಾತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಪರಃ ॥ ೬ ॥

ಸಂಧ್ಯಾ-ಸ್ನಾನ-ಜಪಾದಿಕಂ ತು ವಿಷಯಾನ್ ಸಂಧ್ಯಾಯತಾ ನೋ ಕೃತಂ
ಸಂಪಲ್ಲೋಭ-ಪರಾಯಣೇನ ನ ಮಯಾ ನಾರಾಯಣೋಪಾಸನಾ ।
ನೋ ಪಾರಾಯಣ-ಪಾಠ-ಪೂಜನ-ಹರಿ-ಧ್ಯಾನಾದಿ-ನಾನಾವಿಧಂ
ಧರ್ಮ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ಕಥಂ ಮಮ ಸಮುದ್ಧಾರೋ ವಿನೈತಾನ್ ಗುರೂನ್ ॥ ೭ ॥

ತ್ರೇತಾ-ದ್ವಾಪರಯೋರ್ಹರಿಸ್ತುಲಸಿಕಾ-ವೃಂದಾವನೇ ಸೇಂದಿರಃ
ಸಾನಂದಂ ನನು ನಂದ-ನಂದನ-ವಪುರ್ವೃಂದಾವನೇ ಚ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸುರ-ವೃಂದ-ಸನ್ನಿಧಿ-ಲಸಚ್ಛ್ರೀ-ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಪ್ರಭೋಃ
ಸದ್ವೃಂದಾವನ-ಮಂದಿರೇಽಪಿ ನಿವಸನ್ಸಾಧೂದ್ಧರ ತ್ವಾಽಶ್ರಿತಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ಪದಂ ಸುದುರ್ಲಭತಮಂ ಕ್ಷುದ್ರೈರ್ದರಿದ್ರೈರ್ಧಿಯಾ
ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಸುಕರಾ ಭವೇದಿತಿ ಗುರುಸ್ಥಾನಂ ಸುರೈಃ ಕಲ್ಪಿತಮ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಹರ್ಯಪರೋಕ್ಷಿಣಾ ಚ ಗುರುವರ್ಯಾಽರ್ಯೇಣ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ
ಶ್ರೀಶ-ಪ್ರಾಪಣಮನ್ಯಥಾ ಮಮ ಭವೇತ್ತೇ ಗೌರವೇ ಲಾಘವಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಃ ಖಲು ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಪದಭಾಕ್ ತನ್ನಾಮಧಾರಿನ್ ಗುರೋ
ಪಕ್ಷೀ ರಾಕ್ಷಸ-ವೃಕ್ಷ-ಮರ್ಕಟ-ಗಣೋಽಪ್ಯೇತೇನ ಸಂರಕ್ಷಿತಃ ।
ನಾರೀ ಚಾಶ್ಮಮಯೀ ಜಘನ್ಯ-ಶಬರೀ ವ್ಯಾಧೋಽಪಿ ಸಾಧೋ ತ್ವಯಾ
ವಿಪ್ರ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಹಂ ಪ್ರಪನ್ನ ಇಹ ಕಿಂ ನೋ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ರಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೧೦ ॥

ದೂನಾನಾಮಂಗ-ಹೀನಾನಾಂ ದೀನಾನಾಂ ದುಃಖಿನಾಂ ಗುರೋಃ ।
ಚರಣಂ ಶರಣಂ ಯಾಮಿ ಕಿರತಃ ಕರುಣಾಂ ರಸಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕಲಿನಾಽಮುನಾಽತಿ-ಬಲಿನಾಽಽಕ್ರಾಂತಾ ಪ್ರತಾಂತರ್ಬಲಾ
ನಿರ್ವೀರ್ಯಾ ಇಹ ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ-ವಿಧಯಃ ಸತ್ಯೇಽಪಿ ಸತ್ವಂ ಗತಮ್ ।
ಕರ್ತುಂ ನೈವ ತಪೋ ಮನುರ್ನ ಜಪಿತುಂ ಶಕ್ಯಃ ಫಲಂ ನ ಕ್ವಚಿತ್
ತನ್ನೋಕ್ತೈಪಯಿಕಂ ಪ್ರಣಷ್ಟಮಿತರತ್ ಶಿಷ್ಟಂ ಗುರೋಃ ಸೇವನಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸತ್ಯಂ ಯತ್ತವ ಹೃತ್ತಟೇ ನ ಮದನೋ ಯತ್ತೇ ವಿಧತ್ತೇ ಪದಮಾಂ
ಕೀರ್ತ್ಯಾ ಚುಂಬಸಿ ಬಿಂಬಮಂಬರಮಣೇ ರಂಭಾ-ಮುಖಾಂಽಭೋರುಹಮ್ ।
ನಿಃಶೇಷಾಶ್ಚ ದಿಗಂಗನಾ ಅಪಿ ಸಮಾಲಿಂಗಸ್ಯ ಸಂಗೋಽಪಿ ಸನ್
ತ್ವಾಂ ಗಾತುಂ ಕವಿಪುಂಗವಸ್ಯ ವಚಸಾಂ ಭಂಗ್ಯೇವ ಭಂಗಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಭೋ ವೃಂದಾವನ-ಮಂದಿರ-ಸ್ಥಿತ-ಗುರೋ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋ
ಶ್ರೀಗೋವಿಂದ-ಪದಾರವಿಂದ-ರಜಸಾಂ ವಂದಾರು-ಸಂಧಾರಿಣಾಮ್ ।
ವೃಂದಾತಃ-ಪತಿತಂ ನ ಮಾಮವಸಿ ಚೇನ್ಮಂದಾಗ್ರ್ಯಮಂಧಂ ಶ್ರಿಯಾ
ತ್ವದ್-ವೃಂದಾವನ-ನಾಮ ನಾಮ ವಿತಥಂ ಭೂಯಾದಪೇಯಾದ್ ಯಶಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸ್ವಾಮಿಂಸ್ತ್ವಂ ಹರಿ-ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಪದಭಾಕ್ ಯತ್ತತ್ಕೃತಂ ತತ್ಕುರು
ತ್ರಾತಸ್ತೇನ ವಿಭೀಷಣೋಽಪಿ ಚ, ಭವಾನ್ ಸೌಮ್ಯಂ ತು ಮಾಂ ತ್ರಾಯತಾಮ್ ।
ಅಬ್ಧಿಸ್ತಾರಿತ ಏವ ಸರ್ವಕಪಿಭಿಃ ತೇನಾಽತುಲೇನಾಽಧುನಾ
ಚೈಕಂ ಮಾಂ ಕಪಿಮಾಶು ಸಂಸೃತಿ-ಮಹಾಂಭೋಧಿಂ ಗುರೋ ತಾರಯ ॥ ೧೫ ॥

ಪೂಜ್ಯಾಯೇಶ್ವರ-ಭಕ್ತಿ-ಭೋಗ-ವಿರತಿ-ಪ್ರಾಜ್ಯ-ಪ್ರಭಾವಾದಿಭಿಃ
ತ್ಯಾಜ್ಯಾಯ ಸ್ಮಯ-ಕಾಮ-ಕೋಪ-ಕಪಟೇಭ್ಯೋ ದುರ್ಗುಣೇಭ್ಯೋ ಭಯಾತ್ ।
ಧೀರಾಯಾಽರ್ತ-ವಿಪನ್ನ-ದೀನ-ಪತಿತೋದ್ಧಾರಾಯ ಘೋರಾಪದು-
ತ್ತಾರಾಯಾಽಕಲಯಾಮಿ ತೇಽದ್ಯ ಗುರವೇ ವಾಗ್ದೀಪನೀರಾಜನಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ರಾಗಾಂಧೋ ಘನ-ರೋಗ-ಯೋಗ-ವಿಕೃತೋ-ಭೋಗೋಽಪ ಭೋಗಾಽಕ್ಷಮೋ
ವೈದ್ಯಾನದ್ಯ ಕುತೋ ನು ಧಾವಸಿ ಗಲದ್ವಿದ್ಯಾನ್ ಕುಚೋದ್ಯಾಽನ್ವಿತಾನ್
ದುರ್ವಾರಾಽಧಿ-ಹತೋ ಭೃಶಂ ಯದಿ ರುಜಾಂ ಬೀಜಂ ಸಖೇ ವಾಂಛಸಿ
ದ್ರಾಗುನ್ಮೂಲಯಿತುಂ ತಮಂಚ ಶರಣಂ ಮಂಚಾಲಿ-ಧನ್ವಂತರಿಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸಂಧ್ಯಾ-ರಾಗ-ಸಗಂಧ-ವಸ್ತ್ರ-ಲಸಿತಃ ಸಂಧ್ಯಾನ-ಮಗ್ನೋ ಹರೇಃ
ವಂಧ್ಯಾನಾಮಪಿ ನಂದನೋದ್ಭವ-ಮಹಾನಂದಸ್ಯ ಸಂದಾಯಕಃ ।
ವಂದ್ಯಾಽನಂದದ-ನಂದಿತೀರ್ಥಕೃಪಯಾಽನಿಂದ್ಯಾಽಭಿಂದ್ಯಸ್ಸತಾಂ
ಮಾಂದ್ಯಂ ಕೃತಂ ತು ರಾಘವೇಂದ್ರ-ಯತಿರಾಟ್ ಕರ್ಮಂದ್ಯಧೀಶೋ ಮಮ ॥ ೧೮ ॥

ಮಹೀಯಾಂಸಂ ಮತ್ವಾ ಗುಣ-ಗಣ-ಗರೀಯಾಂಸಮಪಿ ಚ
ಮಹಿಮ್ನಾ ಜ್ಯಾಯಾಂಸಂ ಶಮ-ದಮ-ವರೀಯಾಂಸಮಮಲಮ್ ।
ರುಚಾ ಸಾಧಿಯಾಂಸಂ ಸಕೃಪಮನಣೀಯಾಂಸಮಮರಾತ್
ಭಜೇಽಹಂ ವಿದ್ವಾಂಸಂ ಗುರು-ಪರಮಹಂಸಂ ಬುಧ-ನುತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಕಿಯಂತೋ ವಾ ಸಂತೋ ಗಿರಿಷು ನಿವಸಂತಶ್ಚ ತಪಸೋ-
ಲ್ಲಸಂತೋ ನೋ ಸಂತಿ ಸ್ವಸುಖಮುಪಯಂತೋಽಮೃತಪದಮ್ ।
ಪರಂ ಕಿಂ ತೈರ್ಹಂತ ಸ್ಖಲಿತ-ಪತಿತೋದ್ಧಾರ-ವಿಮುಖೈಃ
ತದರ್ಥಂ ನಿಸ್ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಗುರುಮಯ ಪರಾರ್ಥೈಕ-ಜನುಷಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರವೇ ನತ-ದ್ಯು-ತರವೇ ಪಾಪ-ಕ್ಷಯಾಽಭೀರವೇ
ರಾಗ-ದ್ರೋರ್ಮರವೇ ಚ ಪಶ್ಚಿಮ-ರವೇರಂಶ್ವಂಶುಕೈಶ್ಚಾರವೇ ।
ಧೈರ್ಯೇಣೋನ್ನತ-ಮೇರವೇ ಚ ಹರಯೇ ನಂದೇನ ವಂದಾರವೇ
ಭಕ್ತ್ಯಾಽಹಂ ಕರವೈ ನತಿಂ ಕಲರವೈರುದ್ಗಾಯ ನಿತ್ಯಂ ನುತಿಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಭೂಯಾಂಸೋ ಗುರವಃ ಸ್ವದೇಹಭರತಃ ಕಾಷ್ಠ್ಯಶ್ಚ ಪೀಠಾಧಿಪಾ
ಉತ್ಸೂತ್ರತ್ವತ ಏವ ಕಿಂಚ ಯತಯಃ ಕೂರ್ಚೈಸ್ತಥಾ ಸಾಧವಃ ।
ಮೌನೇನೈವ ಮುನೀಶ್ವರಾ, ಜಪ-ಸರ್ಪೈರ್ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನೈಸ್ತಾಪಸಾಃ
ಕಿಂ ತೈರ್ಹಂತ ಪರೋದ್ಧೃತಿ ವ್ಯಸನವಾನೇಕಃ ಸುಧೀಂದ್ರಾತ್ಮಜಃ ॥ ೨೨ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವ-ಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸುಧಾಬ್ಧಿ-ಚಂದ್ರಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ-ಸಂತೋಷಿತ-ಸತ್ಸುಧೀಂದ್ರಃ ।
ದದ್ಯಾತ್ಸ ದೀನೇಷು ದಯಾತಿಸಾಂದ್ರಃ ಶಂ ನಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಗುರು-ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೨೩ ॥

ಘೋರಾಽರ್ತಿ-ಶಮನಂ ಪುಂಸಾಂ ನಾರಾಯಣ-ರತಿ-ಪ್ರದಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ-ಭಜನಂ ಸಾರಾತ್ಸಾರತರಂ ಕ್ಷಿತೌ ॥ ೨೪ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ರಘುಕುಲತಿಲಕಃ ಪಾರಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಾನ್
ಘೋರಾಂಭೋ-ಪೂರ್ಣದಂಭೋ-ನಿಧಿಮತಲಮಹೋ ವಾನರಾನ್ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾನ್ ।
ಅದ್ಯಾಽಸೌ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಯತಿ-ಕುಲ-ತಿಲಕೋಽಸ್ಮಾನ್ನರಾನ್ಪಾರಮನ್ ಸ್ವಾನ್
ಸಂಸಾರಾಬ್ಧೇಶ್ಚ ರಾಮಾರ್ಚನ-ಬಲ-ವಶತಸ್ತಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ॥ ೨೫ ॥

ಶ್ರೀರಾಮ-ಪಾದ-ಕಮಲಾರಾಧನೇಽಮಲ-ಸಮೀರಾಗಮಾರ್ಥ-ವಿವೃತೌ
ಶ್ರೀ-ರಾಜ್ಯ-ವಿತ್ತ-ಧನ-ದಾರಾದಿ-ಸರ್ವ-ಸುಖ-ಸಾರಾರ್ಥಿ-ತೋಷಣ-ವಿಧೌ ।
ಘೋರಾಪದಾಲಿ-ಪರಿಹಾರಾದಿ-ಕರ್ಮಣಿ ಚ ಪಾರಾಽನವಾಪ್ತ-ಮಹಿಮಾ
ಧೀರಾಭಿನುತ್ಯ-ಗುಣ-ಪಾರಾಂ-ನಿಧಿರ್ಮಮ ಮುದೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ॥ ೨೬ ॥

ವಂದಾರು-ಭಕ್ತ-ಜನ-ವೃಂದಾಭಿವಾಂಛಿತದ-ವೃಂದಾರಕಾವನಿರುಹಂ
ವೃಂದಾವನಾಽರ್ಭಕ-ಮುಕುಂದಾಂಘ್ರಿ-ಭಾಸ್ವದರವಿಂದಾರ್ಚನೈಕ-ನಿರತಮ್ ।
ನಿಂದಾಽನಭಿಜ್ಞ-ನವ-ಕುಂದಾಭ-ಕೀರ್ತಿಭರ-ಮಂದಾಸ್ಯ-ಪುಣ್ಯ-ಚರಿತಂ
ವಂದಾಮಹೇ ವಿಬುಧ-ವೃಂದಾವನಂ ವಿಮಲ-ವೃಂದಾವನಾಲಯ-ಗುರುಮ್ ॥ ೨೭ ॥

॥ ಇತಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

೮೦. ಶರಣಂ ಶರಣಂ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಪ್ರಸನ್ನ ಶ್ರೀನಿವಾಸದಾಸರ ರಚನೆ ಇದು. ಕೃಪಾಂಬುಧಿಯಾದ ಶ್ರೀರಾಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪದೇ ಪದೇ ಶ್ರೀರಾಯರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಯತಿ-ವರಕರಕಮಲಸಂಜಾತ, ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರಯತಿವರ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತರಾದ, ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ ಸುಖಪ್ರದವಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಮತವೆಂಬ ಸಾಗರದ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಚಂದ್ರ, ರಘುಪತಿ, ಕೃಷ್ಣ-ವೇದವ್ಯಾಸಾರಾಧಕರಾದ, ಪರಿಮಳಾದಿ ಸಂಸಾರತಾರಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕರ್ತೃವಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಕೃಪಾಂಬುಧೇ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ॥ ಪ ॥

ಸುಧೀಂದ್ರಯತಿವರಕರಕಮಲಜ ವರ-
ಯೋಗೀಂದ್ರಹಸ್ತ ಸರೋರುಹ ಪೂಜಿತ ಪಾಲಯ ಮಾಂ ॥ ೧ ॥

ತಾರಕ ಸುಖದ ಸುಮಧ್ವಮತಾರ್ಣವ-
ದುಗ್ಧತರಂಗಪ್ರವರ್ಧಕಚಂದ್ರ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸುಂದರ ಸ್ತಂಭಜರಾಮದೇವಕಿ ಸುತ-
ಸೈಂಧವಮುಖದ್ವೈಪಾಯನಾರಾಧಕ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪರಿಮಳ-ವಿವೃತ್ತಿ-ಮುಕ್ತಾವಲಿ-ಬಹು-
ತಾರಕಗ್ರಂಥ ಸುಕರ್ತೃ ಸುಮೇಧ ಭೋ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮಂದಜಭವಪಿತ ಪ್ರಸನ್ನಶ್ರೀನಿವಾಸ
ಸಿಂಧುಜಾಪತಿ ಸಿಂಧೂರವರದಪ್ರಿಯ ಪಾಲಯ ಮಾಮ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪ್ರಸನ್ನ ಶ್ರೀನಿವಾಸದಾಸಕೃತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

೮೧. ಶ್ರೀಗ್ರಂಥಪ್ರಸೂನನಾಮಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಪೂಜಾರ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಶ್ರೀರಾಯರು ಮಾಡಿದ ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಲಿಕಾರೂಪವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳು, ಟಿಪ್ಪಣಿ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಸಂಗ್ರಹ ಕೃತಿಗಳು, ಸ್ತೋತ್ರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣೇಕ್ಷಾದಿಗುರೂನಪಿ ।
ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಕೃತಗ್ರಂಥಾಸ್ತು ತನ್ಮುದೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧಾಪರಿಮಳಂ ಚಕ್ರೇ ಗೀತಾರ್ಥಮಂಜರೀಮ್ ।
ಸದ್ಭಾವದೀಪಿಕಾಂ ಚಕ್ರೇ ಪ್ರಾತಃಸಂಕಲ್ಪಗದ್ಯಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವಸಮರ್ಪಣಗದ್ಯಂ ಚ ತಥಾ ಗೀತಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಮ್ ।
ಭಾವದೀಪಂ ಚ ಸತ್ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಗುರುರ್ದಶಪ್ರಕರಣಟಿಪ್ಪಣೀಃ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಾಃ ।
ದಶಕಸ್ಯೋಪನಿಷದಾಂ ಖಂಡಾರ್ಥಾನ್ ಸರ್ವಸಮ್ಮತಾನ್ ॥ ೪ ॥

ನ್ಯಾಯಮುಕ್ತಾವಳಿಂ ತೇನೇ ತಥಾ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಮ್ ।
ಸೂತ್ರಾರ್ಥಬೋಧಿನೀಂ ದೇವಸ್ವಭಾವಸ್ತಂತ್ರದೀಪಿಕಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಸದಣುಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿದಾಂ ತತ್ತ್ವಮಂಜರೀಮ್ ।
ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಟೀಕಾಯಾ ವಿವೃತಿಂ ಬುಧಮೋದದಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಥರ್ವಣೇಶಾವಾಸ್ಯೋಪನಿಷದೋರ್ವಿವೃತೀ ಗುರುಃ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾ ದಿವ್ಯಾಂ ಟಿಪ್ಪಣೀಂ ಕೃತಿತೋಷದಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತೇಶ್ಚಕ್ರೇ ವಾದಾವಳ್ಯಾಶ್ಚ ಟಿಪ್ಪಣೀಮ್ ।
ಸತ್ತರ್ಕತಾಂಡವಸ್ಯಾಽಪಿ ಟಿಪ್ಪಣೀಂ ಶ್ರೀಗುರುರ್ಮುದಾ ॥ ೮ ॥

ವಾಖ್ಯಾಂ ಪುರುಷಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಚಕ್ರೇ ಮಂತ್ರಾಲಯಪ್ರಭುಃ ।
ಅಂಭೃಣೀಸೂಕ್ತವಿವೃತಿಂ ಭಾರ್ಗವೀಂ ತೋಷವರ್ಧಿನೀಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಮೇಯನವಮಾಲಾಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಭೂಸುರದ್ರುಮಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸೂಕ್ತಸ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಸ್ರಷ್ಟೃತುಷ್ಟಯೇ ॥ ೧೦ ॥

ವೇದತ್ರಯಾಣಾಂ ವಿವೃತಿಂ ಮಾನಿನಾಂ ಮಾನಸಾಶಿನೀಮ್ ।
ಭಾಟ್ಟಸಂಗ್ರಹಮೀಮಾಂಸಾಂ ತಥಾ ಶ್ರೀಭಾವಸಂಗ್ರಹಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಚರಿತಮಂಜರ್ಯೌ ಸರ್ವಮೋದದೇ ।
ಪ್ರಮೇಯದೀಪಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ವಿದ್ವಚ್ಚೇತಃ ಪ್ರಮೋದದಾಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಆಪಗಾತಾರತಮ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಸ್ತುತಿಮಪ್ಯತನೋದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಪೂಜಾರ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

೮೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳು ರಚಿಸಿರುವರು. ೧೦೮ ನಾಮಗಳಿಂದ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ೨೫ ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ರಚಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಚಯ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿದೆ.

'ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ' ಎಂಬ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಭಕ್ತರು, 'ಅಭಿನವಭೋಜ' ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದವರು. ಸನಾತನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ - ಕಲೆಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತರಾಗಿದ್ದರು.

❑❑

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಶಾಂತಾತ್ಮಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವೃದ್ಧಿಕೃತ್ ।
ಶ್ರೀರಾಮೋಪಾಸನಾಪ್ರಾಪ್ತ ಮಹಿಮಾಶ್ರಿತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧ ॥

ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತಶ್ಚ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರುತ್ಯಂತತತ್ತ್ವವಿತ್ ।
ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತಶ್ರೀಶಶ್ಲಾಘ್ಯಗಣ್ಯ ಮಹಿಮಾನಘಃ ॥ ೨ ॥

ಅಧ್ಯಾಪಿತಾಧ್ಯಾತ್ಮವಿದ್ಯಶ್ಚಾಪೇಕ್ಷಿತಫಲಪ್ರದಃ ।
ಆಜಾನುಬಾಹುರತ್ಯಂತದಯಾಲುರಘನಾಶನಃ ॥ ૩ ॥

ಕವಿಃ ಕಾಷಾಯವಸನಃ ಕೃಷ್ಣಪೂಜಾಕೃತಾದರಃ ।
ಕಾಮಾದಿದೋಷರಹಿತಃ ಖಂಡಿತಾಖಿಲದುರ್ಮತಃ ॥ ೪ ॥

ಗಂಭೀರಧೀರ್ಗುಣಾಂಭೋಧಿರ್ಗುಣಾಭಿಜ್ಞೋ ಗುರುಪ್ರಿಯಃ ।
ಗುರುರಾಜೋ ಘನಾಜ್ಞಾನಹಂತಾ ಚಾತುರ್ಯಸಂಶ್ರಯಃ ॥ ೫ ॥

ಚರಾಚರಸ್ವರೂಪಜ್ಞೋ ಜಿತವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಜೀವಬ್ರಹ್ಮದ್ವೈತವಾದಸ್ಥಾಪಕೋ ಜಯದಾಯಕಃ ॥ ೬ ॥

ಜಂಘಾಲೀಕೃತಪಂಗುಶ್ಚ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಜಿತ್ವರಃ ।
ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿತಪಃಪೂರ್ಣೋ ಜ್ಞಾನದೋ ಜ್ಞಾನಿಸುಪ್ರಿಯಃ ॥ ೭ ॥

ತಪ್ತಕಾಂಚನ ಸಂಕಾಶಸ್ತುಲಸೀದಾಮಭೂಷಿತಃ ।
ತಂದ್ರಾಕಂಪವಚಃ ಕೌಂಠ್ಯದೋಷಘ್ನಸ್ತತ್ತ್ವವಿತ್ತಮಃ ॥ ೮ ॥

ತೇಜೋನಿಧಿಸ್ತುಂಗಭದ್ರಾಶಿಲಾಂಕಿತ ಪದಾಂಬುಜಃ ।
ತಾಪತ್ರಯಪ್ರಶಮನೋ ದುರ್ವಾದಿಧ್ವಾಂತಭಾಸ್ಕರಃ ॥ ೯ ॥

ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತೋ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಕೃತಾಂಧಕಃ ।
ದುರತ್ಯಯೋಪಪ್ಲವಾಬ್ಧಿಸೇತುರ್ದೀನಾವನಾದರಃ ॥ ೧೦ ॥

ದಶಗಮಾಂತಖಂಡಾರ್ಥವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ದರ್ಶಿತಾತ್ಮಧೀಃ
ದಕ್ಷಿಣೋ ದೇವತಾರೂಪೋ ಧೀರೋ ಧ್ವಸ್ತದುರಾಗಮಃ ॥ ೧೧ ॥

ನಿರಸ್ತದೋಷೋ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವೋ ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣಃ ।
ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕೋ ನಭಃ ಕೃಷ್ಣದ್ವಿತೀಯಾರಾಧನಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪಾದತೀರ್ಥಾಶನಾನೇಕ ಪಾಪದುರ್ಗ್ರಹಮಾಂತ್ರಿಕಃ ।
ಪಾದಸೇವಾಧುರೀಣಾಂಘ್ರಿದ್ರಷ್ಟೃಪಾಪಾಟವೀಚ್ಛಿದಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪುಣ್ಯವಾನ್ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಫಲಿತಾತ್ಮೀಯಸತ್ಕ್ರಿಯಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಬಹುಗೇಹಸ್ಥ ಬೃಂದಾವನ ಕೃತಾರ್ಚನಃ ॥ ೧೪ ॥

ಭಯಾಪಹೋ ಭೂಸುರೇಂದ್ರೋ ಭಾರತಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಕೃತ್ ।
ಮಂತ್ರಾಲಯ ಕೃತಾವಾಸೋ ಮಹನೀಯೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ಲಲಾಟೋರಃ ಕಂಠಬಾಹುಧೃತದಿವ್ಯೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಕಃ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥ ಸುಧೀಂದ್ರವರಪುತ್ರಕಃ ॥ ೧೬ ॥

ವಿಶದೀಕೃತವೇದಾಂತೋ ವಿದ್ವದ್ಬೃಂದ ಸುಪೂಜಿತಃ ।
ವಾಗ್ವೈಖರೀಜಿತಾನಂತೋ ವಿಸ್ಮೃತಿಭ್ರಾಂತಿವಾರಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ವಾಚಸ್ಪತೀಕೃತಾನೇಡಮೂಕೋ ವಂಧ್ಯಾಸುತಪ್ರದಃ ।
ವ್ರತೀಶ್ವರಶ್ಚ ವೈರಾಗ್ಯಭೂಷಿತೋ ವಿಮಲಾಶಯಃ ॥ ೧೮ ॥

ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥವಂದ್ಯಾಂಘ್ರಿರ್ಯತಿರಾಡ್ ಯೋಗವಿತ್ತಮಃ ।
ರಾಮಪಾದಾರ್ಪಿತಮನಾರಂಜಿತಾಶೇಷಮಾನಸಃ ॥ ೧೯ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಾದ್ಯಂಕಧೂತಶಿಷ್ಯಪಾಪಃ ಶುಭಪ್ರದಃ ।
ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನಃ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶನಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅನ್ವರ್ಥಾಷ್ಟಾಕ್ಷರೀವಾಚ್ಯಃ ಶ್ರೀಶಬ್ದಪ್ರಾಪಿತೇಂದಿರಃ ।
ರಾಶಬ್ದಾವಾಪಿತೇಷ್ಟಾರ್ಥೋ ಘಕಾರನತಮೋಕ್ಷದಃ ॥ ೨೧ ॥

ವೇಂಕಾರಾಘವಿನಾಶಶ್ಚ ದ್ರಾಶಬ್ದಾವೃತ್ತಿಭಿತ್ಪ್ರದಃ ।
ಯಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣಾನೇಕತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೨೨ ॥

ನಕಾರವಿಘ್ನಸಂಹರ್ತಾ ಮಕಾರಮಥಿತಾಹಿತಃ ।
ಸರ್ವಯಾತ್ರಾಸಮಫಲಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕೃತೀ ॥ ೨೩ ॥

ಹಸ್ತದ್ವಂದ್ವಧೃತಸ್ವಕ್ಷದಂಡದೀವ್ಯತ್ಕಮಂಡಲುಃ ।
ಹರಿಪಾದಾರ್ಚನಾವಾಪ್ತಸಂಪತ್ತಿರ್ಹರ್ಷದಾಯಕಃ ॥ ೨೪ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇತ್ಸತತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೫ ॥

***

೮೩. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ

ಶರಣಾಗತಭಕ್ತಜನಾಲಿನುತಂ
ಸುಜನೇಷ್ಟಸುವಾಂಛಿತಸತ್ಫಲದಮ್ ।
ಸುಖತೀರ್ಥಮತಾರ್ಯಮಠಾಧಿಪತಿಂ
ಭಜತಾಮಲಮಂತ್ರಪುರಾಧಿಪತಿಮ್ ॥

ಗುರ್ವೀಂ ಕೀರ್ತಿಮಭಿಷ್ಟಪೂರ್ತಿಮಖಿಲಸ್ಫೂರ್ತಿಂ ಚ ಸಾರಸ್ವತೀ
ಧೈರ್ಯೌದಾರ್ಯಸದಾರ್ಯಭಾವಸುಜನಾಚಾರಾದಿಚಾರ್ಯಾದಿಕಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಭಕ್ತಿವಿರಕ್ತಿಮಾಧವಪದಾಸಕ್ತಿಂ ವಿಮುಕ್ತಿಂ ಚ ಯೇ?
ತಂ ವಂದೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯಮಿನಂ ಭಕ್ತೇಷ್ಟಕಲ್ಪದ್ರುಮಮ್ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮೋದಂತೇ ಸುಜನಧ್ರುವಮ್ ।
ಮಹಾವೃಕ್ಷಂ ಶ್ರಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಮಂತೇ ಪಕ್ಷಿಣೋ ಯಥಾ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಮಯೂರೋಽಸೌ ಶ್ರೀಮದ್ವಮತಸದ್ವನೇ ।
ಪ್ರಸಾರ್ಯ ಸ್ವಕೃತೀಪಕ್ಷಾನ್ ನೃತ್ಯತ್ಯಾನಂದಪೂರ್ವಕಮ್ ॥

ಭುಜಗಶಯನಪೂಜಾವಾಪ್ತಸಂಪದ್ವಿರಾಜಃ
ನಿಜಜನದುರಿತೌಘಧ್ವಾಂತವಿಧ್ವಂಸಿತೇಜಃ ।
ವಿಜಯದಜಯಮಧ್ವಾಸ್ಥಾನರಾಜಾಧಿರಾಜಃ
ಸ ಜಯತಿ ಯತಿರಾಜಃ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಖ್ಯಭೂಜಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯಸೂರಿಪುತ್ರೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣೇನ ಕೃತಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

***

೮೪. ಶ್ರೀರಾಯರ ಮೃತ್ತಿಕಾಪ್ರಾಶನಸ್ತೋತ್ರ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಪಾದಜಲಂ ಕಷಾಯಂ
ಮಾತ್ರೋತ್ತಮಾಂ ಗುರುಶಿರೋಗತಮೃತ್ತಿಕಾಂ ಚ ।
ಸೇವೇ ಸದಾ ಸಕಲರೋಗನಿವೃತ್ತಿಹೇತುಂ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಸದ್ಗುಣನಿಧಿಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥

* * *

೮೫. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮಹಿಮಾರತ್ನಮಂಜರೀ

ವಾಸುದೇವಾಸುದೇವಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾನಮಸ್ಕೃದಾ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ವಂಶ್ಯಸುಯಮೀಂದ್ರಯತೀಶಿತುಃ ॥

ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮೀಯಪುತ್ರೋಽಹಂ ಗುರುರಾಜಸುನಾಮಕಃ ।
ಕರೋಮಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಮಹಿಮಾರತ್ನಮಂಜರೀಮ್ ॥

ದೈತ್ಯಚಕ್ರೇಶ್ವರಸುಜನಪ್ಲಾನದಸುತಂ ಸುಗುಣಾನ್ವಿತಂ
ವಿಜಯಪುರರಾಜಾರ್ಚಿತಂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಯತೀಶ್ವರಮ್ ।
ಮೂಲರಾಮಪದಾಬ್ಜಸನ್ಮಕರಂದಮತ್ತಸುಷಟ್ಪದಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕೋಲಬಾಲಾಕೂಲಗಾಮಲಮಂತ್ರಮಂದಿರವಿಲಾಸಿತೇ
ನೀಲಸನ್ಮಣಿಕಾಂತಿಪ್ರೋಜ್ವಲಬೃಂದಸದನನಿವಾಸನಮ್ ।
ಮೂಲರಾಮಪದಾಬ್ಜಪೂಜನತತ್ಪರಂ ಸುಜನಾಶ್ರಯಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಇಂದುವದನಸಮಾನನೇ ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದಿವಿರಾಜಿತಂ
ಅಕ್ಷಮಾಲಾ ತುಲಸಿಹಾರವಿಭೂಷಿತಾಮಲಕಂಧರಮ್ ।
ವರದಮುದ್ರಾಶೋಭಿದಂಡಕಮಂಡಲೂಜ್ವಲಸತ್ಕರಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕ್ಷುಲ್ಲವಾದಿಮದಾಪಹಾರಕಮಲ್ಲನಾಯಕಸೇವಕಂ
ವಲ್ಲಕೀಪರಿವಾದನೇನ ಸುವೇಣುವಾದಕಮೋದಕಮ್ ।
ಫುಲ್ಲಲೋಚನ ಪಾದಪಲ್ಲವತಲ್ಲಜೇಽರ್ಪಿತಮಾನಸಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ನೀರಜಾಕ್ಷಪರತ್ವದೂಷಕತಾತದುರ್ಮದಹಾರಿಣಂ
ದಾರಿತೋದರ ಹಿರಣ್ಯಕಗರ್ವಹಾರಿಪದಾಶ್ರಯಮ್ ।
ನರಮೃಗೇಂದ್ರವರೇಣ ಸಜ್ಜನವಂದ್ಯ ಸತ್ಕಾಯಾಧವಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ವೇದವಾದರತಂ ಸದಾಽನ್ಯಕುವಾದಿಖಂಡನಪಂಡಿತಂ
ಮೋದತೀರ್ಥಮತಾರ್ಥಸಾಧನಮೋದಿತಾಖಿಲಸಜ್ಜನಮ್ ।
ಸುದತಿಸುತಸಂಪತ್ಪ್ರದಂ ಮಧುವೈರಿವಂದನತತ್ಪರಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ನಾಕಿನಾಯಕಗೀತಕೀರ್ತಿವಿಕಸಿತಾಖಿಲದಿಙ್ಮುಖಂ
ಭೀಕರಂ ಕರುಣಾಕರಂ ಕಮಲಾಸನಾರ್ಚಿತಪೂಜಕಮ್ ।
ಲೋಕಪಾವನಕಾರಕಂ ಸುಖತೀರ್ಥಸನ್ಮತಪೋಷಕಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸತ್ಕೃತೀ(ರ್ವಿರಚಯ್ಯ)ರಚನೇನ ಮೋಕ್ಷಸುಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಮದ್ಗುರುಂ
ಪೂರ್ಣಬೋಧಗುರೋರ್ಮತಂ ಜಗತೀತಲೇಽತಿಖ್ಯಾಪಿತಮ್ ।
ಯತ್ಪಾದಾಬ್ಜನಿಷೇವಣೇನ ಸುಮಂಗಲಾನಿ ಭವಂತಿ ತಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ದುರಿತರೋಗನಿವಾರಣೇನ ಭಕ್ತತತಿಸಂರಕ್ಷಕಂ
ಶರಣದಾರಿದ್ರ್ಯಾದಿಭಂಜಕಮಿಹಪರೇ ಭವ್ಯಪ್ರದಮ್ ।
ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಲತ್ರಮಂಗಲದಾಯಕಂ ಪರಿಪಾಲಕಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಛಾತ್ರಸಂತತಿಪಾತ್ರಕಾರಕ ಮಿತ್ರವಂಶಜಪೂಜಕಮ್
ಪಕ್ಷಿರಾಡ್ಭುಜಶೋಭಿತೇಶಸುಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಕಾರಕಮ್ ।
ನಿತ್ಯನಿರ್ಜಲಬುದ್ಧಿದಂ ಬಹು ಸದ್ವಿವೇಕಮತಿಪ್ರದಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ದರ್ಶನಾರ್ಥಮುಪಾಗತಾಖಿಲಭಕ್ತವೃಂದಾನಂದಕಂ
ದೈಹಿಕಾನ್ಯಸುಮಾನಸೀಕಕುರೋಗಪೂಗನಿವಾರಕಮ್ ।
ಕಾಮಿತಾಖಿಲಸನ್ಮನೋರಥಪೂರಕಂ ಶುಭಕಾರಕಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಪೂರ್ಣಬೋಧಯತೀಂದ್ರವಿದ್ಯಾರಾಜ್ಯಪಾಲಕಮದ್ಗುರುಂ
ಸಂಯಮೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಪೂಜಿತಪಾದಪದ್ಮವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಅವನಿಸುರಸಂಪೋಷಕಂ ಭುವನತ್ರಯೇಽಪಿ ಸುಕೀರ್ತಿತಂ
ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಂ ಭಜ ಹೇ ಮನಃ ಸುರಭೂರುಹಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ವಂಶ್ಯಸುಯಮೀಂದ್ರಯತೀಶಿತುಃ ।
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮಪುತ್ರೇಣ ಗುರುರಾಜಾಖ್ಯಸೂರಿಣಾ ॥

ಕೃತೇಯಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಮಹಿಮಾರತ್ನಮಂಜರೀ ।
ಯೇ ಪಠಂತಿ ಸ್ತುತಿಂ ನಿತ್ಯಂ ಲಭಂತೇ ತೇ ಸುಮಂಗಲಮ್ ॥

* * *

೮೬. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಯಾಚೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಕೃತಿಕುಮತಯೋ ಯೇ ವಸಾಂಸ್ತುನ್ಮದಾಂಧಾಃ
ಭೂಯಾಸ್ತೇಷಾಮಮತ್ಯಾ ಅಪಿ ಚ ತದನುಗಾಸ್ತಾಂತ್ರಿಕಾನ್ವದ್ವಿಷಂತಃ ।
ದೀನಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ತದಗ್ರೇ ಪುನರನುಸರಣಂ ತದ್ವಿಧಾನಾಂ ಯಥಾಽಹಮ್
ಕುರ್ಯಾಂ ನೈವಾನಥಾತ್ಮಂಸ್ತಮಿಹ ಕುರು ತಥಾ ಚಿತ್ತನೃತ್ಯದ್ರಮೇಶ ॥ ೧ ॥

ಖ್ಯಾತೋಽಸಿ ಕಲ್ಪತರುಕೃತ್ಯಖಿಲಾನತೇಷ್ಟ
ವಿಶ್ರಾಣನೇ ಪರಮಪಾವನರೂಪ ಕಿಂ ಮಾಮ್ ।
ಜಾನಾಸಿ ನಾರ್ತಮಿಹ ಮಾ ಕುರು ಮಯ್ಯುಪೇಕ್ಷಾಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಂಸಾರಸಿಂಧುಮತಿದುಸ್ತರಮುತ್ತಿತೀರ್ಷೋಃ
ನಾನ್ಯತ್ಪ್ಲವೋ ಗುರುವರ ತ್ವದೃತೇ ನೃಲೋಕೇ ।
ತತ್ರಾಪಿ ದುರ್ಗತಿತರಂಗವಿಮೂಢಬುದ್ಧೇಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶೌಚಂ ನಿಮಜ್ಜನವಿಧಿಂ ಹರಿಪೂಜನಂ ವಾ
ತದ್ಭಕ್ತಿಮಚ್ಯುತಕಥಾಮಪಿ ತಾಂ ನ ಜಾನೇ ।
ತಸ್ಮಾದ್ವಿಭೀತಮನಸಃ ಕೃಪಯಾಪ್ತಬಂಧೋ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕಾಂತಾಸು ಕಾಂಚನತತಿಷ್ವತಿದುಷ್ಟಚರ್ಯಾ
ಸ್ವನ್ಯಾಸುದುರ್ಜನವತಿಧ್ವತಿಕುತ್ಸಿತಾಸು ।
ಪ್ರಾಚೀನದುಷ್ಕೃತಿವಶಾದಿತರಾತ್ಮವೃತ್ತೇಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ನಾನಾವಿಧೇಷು ನರಕೇಷು ನಿಪಾತ್ಯಮಾನಂ
ಕ್ರೂರೈಃ ಕೃತಾಂತಪುರುಷೈಃ ಕರುಣಾವಿಹೀನೈಃ ।
ವಿತ್ರಸ್ತಮನ್ಯಗತಿಹೀನಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಸಾಧೋ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೬ ॥

ವೇದಾಂತಸಂತತಿಪಯೋನಿಧಿಮಂತರಂಗ
ಮಗ್ನಾವಿಮಥ್ಯ ಹರಿಚಿನ್ಮಣಿಮದ್ಯ ನಾಪ್ಯ ।
ಗಂಭೀರದುಸ್ತರಮಹೋದಧಿಪಾತಿತಸ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ದೋಷಾನ್ ಗುರೋ ಮಯಿ ನಿರಂತರ ಗೂಢಮೂಲಾ
ನ್ನಾನಾವಿಧಾನಪಿಗಣಯ್ಯ ಸದಾಽಂತರಂಗೇ ।
ತಾಂ ತಸ್ಯ ಜನ್ಮಮೃತಿತಃ ಕರುಣಾಮೃತಾಬ್ಧೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೮ ॥

ಹೇ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸುತರಾಮಿಮಂ ಜನಂ
ಸುಗಿರಾ ಸಮೇತಮಿತರಾಧಿಕಂ ಕುರು ।
ಪ್ರಚುರಾಘತಾರಕದರಾರಿಧಾರಿಣಂ
ಹೃದಿ ಧಾರಯಂತಮಪರಾಜಿತಂ ಭಜೇ ॥ ೯ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃಪಠೇಚ್ಛೃಣುಯಾದಪಿ ।
ಆಧಿವ್ಯಾಧಿವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಸಂಸಿದ್ಧಿಂ ಲಭತೇ ಪರಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪಟಾಣಗ್ರಾಮಸೀಮಾನಮಾಶ್ರಿತೇನ ಗುರೋರ್ನುತಿಃ ।
ರಚಿತಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಾಮೇಣ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಹರಿಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಪಟಣಾರಾಮಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

೮೭. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಶರಣಾಗತಿಮಾಲಿಕಾ

ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹಯದುನಂದನಮೂಲರಾಮ-
ಸಂಸೇವನಾರ್ಥಪರಮಾರ್ಥಸುಸಂಪದಾಢ್ಯಮ್ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜಗುರುವ್ಯಾಸಯತೀಂದ್ರರೂಪಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಭಾರತೀರಮಣಸನ್ನಿಧಿಪಾತ್ರಭೂತಾನ್
ಶ್ರೀವಾಯುಬೋಧಿತಸುತತ್ತ್ವಸುಸಾಧಕಾಂಶ್ಚ ।
ವೇದೋಕ್ತಶ್ರೀಹರಿಪದಾಬ್ಜನಿಷೇವಕಾಂಶ್ಚ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೨ ॥

ಭಕ್ತಾಲಿಕಾಂಕ್ಷಿತಸುಮಂಗಲದಾಯಿನಂ ತಂ
ನಿತ್ಯಾನ್ನಭೋಜನಪಿತೋಷಿತಭಕ್ತವೃಂದಮ್ ।
ರೋಗಾದ್ಯುಪದ್ರವಹರಂ ಮಹಿಮಾಧಿರಾಜಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಭಾರತಾವನಿವಿಶೋಭಿತಸರ್ವತೀರ್ಥ
ಸುಕ್ಷೇತ್ರರಾಜಿತಹರೇಃ ಪರಿಸೇವನೇನ ।
ದುರ್ವಾದಿಪರ್ವತಕುಪಕ್ಷಕಾರಿಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಮೌನಿಮತಸಾಧಕಸಾರ್ವಭೌಮಂ
ಸದ್‌ಗ್ರಂಥರತ್ನರಚನೇನಬುಧಾಲಿವಂದ್ಯಮ್ ।
ಪಾದಾರ್ಥಸೇವಕಸುರಕ್ಷಣದೀಕ್ಷಿತಂ ತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೫ ॥

ಸಂಸಾರಚಕ್ರಪರಿತಪ್ತಸುಜೀವಸಂಘಂ
ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಪಾಲನಪರಂ ಕರುಣಾಸಮುದ್ರಮ್ ।
ಸನ್ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಪರಿದರ್ಶನದಕ್ಷಮೇನಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೬ ॥

ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರಸುಕಮಂಡಲುದಂಡಧಾರಿಣಂ
ಗಂಧಾಕ್ಷತಾತುಲಸಿಪುಷ್ಪಸುಮಾಲಿಕಾಭಿಃ ।
ಸಂಶೋಭಿತಂ ಪರಮಕಾಂಚನಕಾಂತಿಯುಕ್ತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೭ ॥

ಉತ್ತುಂಗಕೀರ್ತಿಶಿಖರೇಃ ವಿರಾಜಮಾನಂ
ತುಂಗಾತಟೇ ಪರಮಮಂಗಲಮಂತ್ರಸದ್ಮೇ ।
ವೃಂದಾವೇವಿಲಸಿತಾಭಯಹಸ್ತಯುಕ್ತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೮ ॥

ದೂರಾದ್ಯನೇಕಫಲಕಾಮನಯಾಽಽಗತಾನಾಂ
ಘೋರಾದಿರೋಗಹರಣೇಷ್ಟಸುಪೂರಣಂ ಚ ।
ಸುಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಪರಮಾಯುರಥಾನುಗಾಂಶ್ಚ
ದತ್ವಾ ಸುರಕ್ಷಣಚಣಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೯ ॥

ಜೀವೇಶಭೇದವರಪಂಚಕಸಾಧಕಂ ತಂ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಮಾಧವಪರತ್ವವಿಬೋಧಕಂ ಚ ।
ಸದ್‌ಗ್ರಂಥಜಾಲರಚನೇನ ಬುಧಾಲಿವಂದ್ಯಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧೦ ॥

ತುಂಗಾತರಂಗಪರಿಪೂತಸುಮಂತ್ರಸದ್ಮೇ
ಸಂಪೂಜಿತಾನ್ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥೈಃ ।
ದುಸ್ಸಂಘಸಂಗಕುಫಲಾಪ್ತಭಯಾಪಹರ್ತೄನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧೧ ॥

ವೇದತ್ರಯೀವಿವರಣಾನಿ ಸುಬಾದರೇರ್ಹಿ
ಸೂತ್ರಾಣಿ ವೇದಶಿರಸೋಽರ್ಥನಿರೂಪಕಾಣಿ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವಭಾಷ್ಯಜಯರಾಜಕೃತೀರ್ವಿವೃಣ್ವನ್
ಸರ್ವೈಃ ಸ್ತುತಂ ಯತಿಪತಿಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಸಂಯಮೀಂದ್ರಪರಿಕಲ್ಪಿತಸಪ್ತರಾತ್ರ
ಭಕ್ತ್ಯುತ್ಸವೇನಮುದಿತಂ ಶರಣಾರ್ಥಿಸೇವ್ಯಮ್ ।
ಸಲ್ಲೋಕಮಂಗಲಕಲ್ಪಕರಾಮರಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಮಹಾಮುನಿ ಶ್ರೀವೇಣುಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯೇಣ ಲಿಖಿತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಶರಣಾಗತಿಮಾಲಿಕಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

೮೮. ಭಯಪರಿಹಾರಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಮೂಲರಾಮಪದಾಸಕ್ತಂ ಮೂಲಮಂತ್ರಪರಾಯಣಮ್ ।
ರಾಮಣೀಯಕಗಾತ್ರೇಣ ರಾಜಂತಂ ಯತಿಪಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ವರಾಹನಂದಿನೀತೀರೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ಶುಭೇ ।
ವೃಂದಾವನೇ ರಾಜಮಾನಂ ಯೋಗೀಶಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇ ॥ ೨ ॥

ಪಾಪಾಪಹಾರಿಣೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಪುತ್ರಸಂಪತ್ಪ್ರದಾಯಿನೇ ।
ಸೌಮಂಗಲ್ಯಪ್ರದಾಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ತಪ್ತಕಾಂಚನಸಂಕಾಶಮೂರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವಿರಾಜಿತಮ್ ।
ವರಾಭಯಸುಮುದ್ರಾಢ್ಯಂ ಯತಿಪಂ ಶರಣಂ ಭಜೇ ॥ ೪ ॥

ಅದ್ಯ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮೌನೀಂದ್ರ ! ಮತ್ಕೃತಾನ್ಯಖಿಲಾನ್ಯಪಿ ।
ನರಕಾಹರ್ಾಣ್ಯಧರ್ಮಾಣಿ ರಕ್ಷ ಮಾಂ ತದ್ಭಯಾದ್ಗುರೋ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಕವಿಕಮಲೇಶವಿರಚಿತಂ ಭಯಪರಿಹಾರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

೮೯. ಪಾಪಪರಿಹಾರಸ್ತೋತ್ರಮ್

ತ್ವಾಂ ವಿನಾಽನ್ಯಪರಿಪಾಲಕೋಽಸ್ತಿ ಮೇ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ! ಮಮ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಶೃಣು ।
ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ಪದಾಬ್ಜಸೇವಕಂ
ತೇ ಕುರುಷ್ವ ದಯಯಾ ಯತೀಶ್ವರ ॥ ೧ ॥

ಮಾನ್ಯೇ ವಂಶೇ ತ್ವದೀಯೇ ಹರಿಗುರುಕರುಣಾ ಲಬ್ಧಜನ್ಮೋಽಪಿ ನಿತ್ಯಂ
ತದ್ವಂಶಾಚಾರಹೀನೋ ಗುರುಜನಮನಿಶಂ ನಿಂದಯನ್ ದುರ್ಮದೇನ ।
ದುಷ್ಟೋ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಕ್ತೋ ಕುಜನತತಿಯುತೋ ಪಾಪಕಾರ್ಯೇ ರತೋಽಸ್ಮಿ
ಏತಾದೃಕ್ ಪಾಪಿನಂ ಮಾಮವ ಗುರುವರ ತೇ ಪಾದಪದ್ಮಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮಾನಾನಂದತೀರ್ಥಾಽಗಮಹರಿಗುರುಸನ್ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರಾಣ್ಯಹೋ ಧಿಕ್
ಮಾಂ ವರ್ಷೇಪ್ಯೇಕವಾರಂ ವರಗುರುನಿಕಟೇಽಧೀತವಾನ್ ನಾಸ್ಮಿ ಸತ್ಯಮ್ ।
ಪ್ರಾತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಚ ಸಂಧ್ಯಾ ಜಪತಪಕಮಲಾನಾಥಪೂಜಾವಿಹೀನೋ
ಏತಾದೃಕ್ ಪಾಪಿನಂ ಮಾಮವ ಗುರುವರ ತೇ ಪಾದಪದ್ಮಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೩ ॥

ತ್ವದ್ವಂಶಗೌರವಕರಾಣಿ ಶುಭಾನಿ ಯಾನಿ
ಕಾರ್ಯಾಣಿ ನೈಕದಿವಸೇಽಪಿ ಮಯಾ ಕೃತಾನಿ ।
ಕಿಂತ್ವಾಘವರ್ಧಕಕರಾಣಿ ಮುದಾ ಕೃತಾನಿ
ಏತಾದೃಶಾಧಿಕ ಕುಪಾಪಿನಮುದ್ಧರಸ್ವ ॥ ೪ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಮಾನ್ಯ ಗುರೂನ್ ಸದಾ ಹಿ ಪಿತರೌ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ದುಷ್ಟಾನಹಂ
ಸಂಸೇವ್ಯಾಧಮ ದುಷ್ಟಕಾರ್ಯನಿರತೋ ದುಷ್ಟಾನ್ನಪಾನಾದಿಭಿಃ ।
ದುಸ್ತ್ರೀಸಂಗರತೋ ದಯಾವಿಹರಿತೋಽಹಂಕಾರಮತ್ತೋಽಭವಂ
ಏವಂ ತಾಮಸದುರ್ಗುಣೇ ಚ ನಿರತಂ ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಸದ್ಗುರೋ ॥ ೫ ॥

ಮಮ ಪಾಪಚಯಾನ್ ವಿಮೋಚಯನ್ ತ್ವಂ
ಶುಭಕಾರ್ಯೇ ಸುಮತಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ಮೌನೇ ।
ಹರಿವಾಯುಷು ಭಕ್ತಿಮಾಶು ದತ್ವಾ
ಪಿತೃಸೇವಾಕರಣೇ ಮತಿಂ ಪ್ರದೇಹಿ ॥ ೬ ॥

ಸನ್ಮಾರ್ಗೇ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾಽಥ ಸದಾಚಾರರತಂ ಕುರು ।
ತ್ವಯಿ ಚಾಚಂಚಲಾಂ ಭಕ್ತಿಂ ದತ್ವಾ ತ್ವಂ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷ ಮಾಂ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯೇಣ ವಿರಚಿತಂ ಪಾಪಪರಿಹಾರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೯೦. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರೇ ಮೊದಲಾದ ಗುರುವರ್ಯರನ್ನು ನಮಿಸಿ, ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಈ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ೩೨ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಈ ಆಶುಕವಿತೆಯನ್ನು ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದ್ಯಮರೈಃ ಸುಸೇವಿತಃ ಭಕ್ತೋದ್ಧೃತೌ ನಿತ್ಯನಿಬದ್ಧಕಂಕಣಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಾಹ್ಲಾದಯದಾತ್ಮವಿದ್ಯಯಾ ತಂ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಂ ವರದಂ ಭಜಾಮಿ ॥ ೧ ॥

ಬಾಹ್ಲೀಕಸೇವ್ಯಭೀಮೇಷ್ಟಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಕೃಷ್ಣಾರ್ತಿಹಾರಿಣಮ್ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ವಂದೇ ಮಧ್ವಾರ್ಯಹೃದ್ಗತಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಘುವಂಶ್ಯಮೂಲರಾಮಪೂಜಾನಿರತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮುನಿವರ್ಯಮ್ ।
ಜಗತಿ ಯುಯೋಜ ತತ್ವರಕ್ಷಣೇ ಯಃ ಸ ಭವತಾನ್ಮೇ ಹರಿರಿಷ್ಟದಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ ॥ ೩ ॥

ಪೂರ್ಣಬೋಧಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಜಯಾರ್ಯಾದಿಗುರೂನಪಿ ।
ಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಪ್ರೀತ್ಯೈ ಕುರ್ವೇ **ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕಾಮ್** ॥ ೪ ॥

ತಾಂ ಶುದ್ಧಚಿತ್ತಃ ಪ್ರವಿಗಾಢಭಕ್ತಿಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ।
ಭಕ್ತ್ಯರ್ಪಿತಾಂ ತಾಂ ಗುರುರಾಡುಪಾಯಾದಾಪ್ಯತ್ಯ ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಸುಪ್ರಸನ್ನಃ ॥ ೫ ॥

ಪುರಾ ಶಂಕುಕರ್ಣಃ ಪ್ರಭುವಿಧಿನಿಯೋಗೇಷು ವಿಮುಖಃ
ಪಪಾತ ತ್ರಾಣಾರ್ತೋ ಭುವಿ ವಿಧಿಸುಶಾಪೇನ ವಿಚರನ್ ।
ಸ ಏವಾಭೂತ್ಸದ್ಯೋ ದಿತಿಜಕುಲ ಆದೀಪ್ತನಿಜಧೀಃ ।
ಪರಂ ದೈವಾದ್ಗರ್ಭೇ ಸ ಸಮಮಭಜದ್‌ಜ್ಞಾನಮತುಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಋಷೇರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಕೋತ್ಥಾತ್ ನಿಚಿತಮತಿಮಾಮಥ್ಯ ಮನಸಾ
ವರಾಂಗಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಃ ಪ್ರಥಿತಚರಿತೋಽಪ್ಯಾಸುರಭವಃ ।
ಬಭೂವ ಪ್ರಾಣೇಷ್ಟಃ ಸಕಲಸುಗುಣೈರ್ಭಕ್ತಿಸುದೃಢಃ ।
ಕಥಂ ಶಾಪೋಽಪಿ ಸ್ಯಾದ್ವಿಧಿಸುವಿತೀರ್ಣಃ ಸೌಖ್ಯಫಲಹೃತ್ . ॥ ೭ ॥

ದೈತ್ಯೇಂದ್ರೋಽಪಿ ಹಿರಣ್ಯಃ ಕಶಿಪುಪರ ಆಸರ್ಷಿಶಾಪಬಲಾತ್ ।
ವೈಕುಂಠಲೋಕರಕ್ಷಪಾಲಃ ಸ ಜಯ ಏವ ನೂನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಭಕ್ತೋಽಪಿ ದೈತ್ಯಕುಲಜಃ ಶಾಪಾನ್ನ ವೇದ ಹರಿಮಾತ್ಮಪತಿಮ್ ।
ಕ್ವಚಿದಾತ್ಮನ್ಯಭಿನಂದನ್ನಜಮಹೋ ದುರತ್ಯಯಾ ಹರೇರ್ಲೀಲಾ . ॥ ೯ ॥

ವಿಧಿನಾ ಶಪ್ತಃ ಶಂಕುಃ ತತ್ಪುತ್ರರೋಷಗೋಚರೋ ಜಯೋಽಪಿ ।
ಭುವಿ ಹರಿಮಾಯಾಬಲತಸ್ತೌ ಭವತಃ ಸ್ಮ ಭದ್ರಹೇತೂ ಜಗತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪರಸ್ಯಾಯ್ಯೈಃ ಪರೋ ದೂಷ್ಯ ಇತಿ ಸಜ್ಜನಪದ್ಧತಿಃ ।
ಅಸುರೇಷು ಜನಿಂ ದತ್ವಾ ಸಂಜಹಾರಾಸುರಾನ್ವಿಭುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಸುರೋಪದಿಷ್ಟಹರಿತತ್ವಮಾದರಾತ್ ಭುವಿ ಸರ್ವಸಜ್ಜನಗಣೈಃ ಸಮಾದೃತಮ್ ।
ಅಸುರಾತ್ಮಕಾನ್ವಿಷಯಲೋಲುಪಾನ್ ಸುಧೀಃ ಪರಿಹೃತ್ಯ ನೄನ್ ಹರಿಮುಪಾಶ್ರಯೇದಿತಿ ॥ ೧೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಜಗದ್ಗುರುಃ ಸಾಕ್ಷಾದಭ್ಯನಂದದಿದಂ ಭೃಶಮ್ ।
ಶಂಕುಕರ್ಣೇನ ಸುಚಿರಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದೇನ ಸುಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೌ ವಿರಕ್ತೌ ಚ ಜ್ಞಾನೇ ಮೋಕ್ಷೈಕಸಾಧನೇ ।
ನಾಭೂದ್ದೈತ್ಯಕುಮಾರಸ್ಯ ಸಮಃ ಸತ್ಯಂ ಜಗೌ ಶುಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸ ಏವಾಭೂದ್ದುಷ್ಟಾನಶಮಿತಧಿಯೋ ದೇವವಿಮುಖಾನ್ ।
ನಿರಸ್ಯನ್ ಸಜ್ಜ್ಞಾನಂ ಜಗತಿ ಹರಿತತ್ತ್ವಂ ನಿಜಜನೇ ॥
ವಿತೀರ್ಯೈರ್ವಾಮಂದಾಂ ಮುದಮಲಮುಪಾಹೃತ್ಯ ಹರಯೇ ।
ತತಾನ ಸ್ವಾಭಿಜ್ಞಾಂ ಜಗತಿ ಯತಿರಾಟ್ ವ್ಯಾಸ ಇತಿ ಯಃ ॥ ೧೫ ॥

ನ್ಯಾಯಾಮೃತಸರಸ್ತೀರೇ ಚಂದ್ರಿಕಾಭೂಷಿತೇ ಗುರುಃ ।
ಕೃಷ್ಣಂ ಕಾಲಿಯಸಂಸಾರಮೂರ್ಧ್ನಿ ತಾಂಡವಮಾರ್ಪಯತ್ ॥ ೧೬ ॥

ವ್ಯಾಸಯೋಗ್ಯವತಾರೋಽಸೌ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಃ ಸ್ವರಾಟ್ ।
ವಾಯ್ವಾವೇಶಯುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾತ್ಮಾ ಬಭೂವ ಹ ॥ ೧೭ ॥

ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಯನಿಪುಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಶಿಷ್ಯಕೋಽಸೌ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾನನ್ಯಂ ಶತಧಿಯಮುರುಗ್ರಂಥಜಾತೈಃ ಸಮಂತಾತ್ ॥
ಭೂಷಾಂ ಕುರ್ವನ್ ವಿವಿಧಚರಿತ್ರೈಃ ಸೇವಮಾನಃ ಪ್ರಗಲ್ಭೈಃ ।
ಜಾತೋ ಭೂಮ್ಯಾಂ ವಿಬುಧಗಣರತ್ನೈಕಪಾತ್ರಂ ಪವಿತ್ರಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ಪ್ರೀತಿಭಾಕ್ ಶುಚಿಃ ।
ಜಗದ್ಗುರುತ್ವಮಾಪನ್ನಃ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕಿಂ ಕಿಂ ನ ಸಾಧ್ಯತೇ ॥ ೧೯ ॥

ವಿದ್ಯಯಾ ತಪಸಾ ಚೈವ ಸಂತರ್ಪ್ಯಾತ್ಮಾನಮೀಶ್ವರಮ್ ।
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ್ಯ ಪರಾತ್ಮಾನಂ ಲೇಭೇಽನನ್ಯಾಂ ಸುಸಂಪದಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಪರಿಮಳಮಥ ತತ್ತ್ವಮಂಜರೀಂ ಸುಗುಹ್ಯಾಂ ನಯಗಣಭಾಸುರಮೌಕ್ತಿಕಾವಲಿಂ ಚ ।
ವರಭಾವದೀಪಮತನೋದ್ವಿವಾರಿಷ್ಯನ್ ಜಯತೀರ್ಥಭಾವಮಥ ತಂತ್ರದೀಪಿಕಾಂ ಸಃ ॥ ೨೧ ॥

ದಶಪ್ರಕರಣೇಟೀಕಾ ದ್ವಿಪಂಚೋಪನಿಷತ್ತತೇಃ ।
ಹೃದ್ಯಾಂ ಸದ್ಯಃ ಸತಾಂ ಮಾನ್ಯಾಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಕೃತ್ವಾಽಭವತ್ಕೃತೀ ॥ ೨೨ ॥

ವೇದಭಾಷ್ಯಾಣಿ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಮಂಜರೀಂ ಗುಹ್ಯಗುಂಫಿತಾಮ್ ।
ಗೀತಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಂ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಪ್ರಕಾಶಿನೀಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ರಾಮಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರಾಂಕಾಂ ಮಂಜರೀಂ ನಿರ್ಮಮೇಽನಘಃ ।
ವಾದಾವಲೀಚಂದ್ರಿಕಯೋಷ್ಟೀಕಾಂ ಧೀನಿಕಷೋಪಲಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತೇಷ್ಟೀಕಾಂ ವ್ಯತನೋಚ್ಛಿಷ್ಯಬುದ್ಧಿದಾಮ್ ।
ಸತ್ತರ್ಕತಾಣ್ಡವಸ್ಯಾಪಿ ವಿವರಂ ಬುದ್ಧಿಶುದ್ಧಿದಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸದ್ಭಾಟ್ಟಸಂಗ್ರಹಂ ಪ್ರಾತಃಸಂಕಲ್ಪವಚನಂ ತಥಾ ।
ಏವಮಾದಿಕೃತೀರಾರ್ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿದ್ಯಾಸುಪಾರದೃಕ್ ॥ ೨೬ ॥

ತರ್ಕವೇದಾಂತಮೀಮಾಂಸಾವ್ಯಾಕರಣಾನ್ಯಾತ್ಮವಿನ್ಮುದಾ ।
ಮರ್ಶಂ ಮರ್ಶಂ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಂ ಮತಂ ವ್ಯಾಘೋಷಯದ್ಭುವಿ ॥ ೨೭ ॥

ಇತ್ಥಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಯತಿವರನಿಕಷೋ ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಚಂಚು-
ರಾದ್ಯಂ ಷಟ್ಟಿಪ್ಪಣಂ ಪ್ರಾಕ್ ವ್ಯತನುತ ವಿತತಂ ವ್ಯಂಜಯನ್ನಾರ್ಯಹೃದ್ಯಮ್ ।
ತೇನ ಶ್ರೀಮಧ್ವಕಲ್ಪದ್ರುಮಸುಫಲಿತಾ ಮೀಯತೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಗ್ಭಿಃ ।
ಕೋ ನ ಸ್ಯಾತ್ತನ್ಕೃತಾರ್ಥಃ ಸುಸರಸಹೃದಯೋಽನಾರ್ಥಯನ್ ಪ್ರಾಣಧಾಮ ॥ ೨೮ ॥

ಸಾಭಿಜಿತ್ಸಪ್ತವಿಂಶತ್ಯಾ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಾಂ ಸಹಾರಕಮ್ ।
ಪದ್ಯೈರ್ಗ್ರಥಿತನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾಂ ಗುರುಕೃಪಾಬಲಾತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ ಕಂಠೇ ಕೃತ್ವಾ ತಚ್ಚರಣಾಂಕಕಃ ।
ಪಂಚಾಸ್ಯಪದಯುಗ್ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರೇಪ್ಸುಃ ಕೃತಾರ್ಥಧೀಃ ॥ ೩೦ ॥

ವಿಕಾರಿವರ್ಷೇ ಶುಭದೇ ಜಗತ್ಯಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗೋದಯನಾಭಸೇಽಸಿತೇ ।
ಪಕ್ಷೇ ದ್ವಿತೀಯಗುರುವಾಸರೇ ಮಯಾ ಸದ್ಯಃಕೃತೇಯಂ ಶುಭದರ್ಕ್ಷಮಾಲಿಕಾ ॥ ೩೧ ॥

ಯಃ ಪಾಪಠೀತ್ಯದ್‌ಭುತವಾಗ್ವಿಲಾಸಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಹೃದೋ ವಿಲಾಸಮ್ ।
ಸಂಜಾಘಟೀತ್ಯಸ್ಯ ಗುರುಪ್ರಸಾದಃ ಸಂಕಲ್ಪಿತಃ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥಃ ॥ ೩೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

೯೧. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ರಥೋತ್ಸವಮಹಾವೈಭವವರ್ಣನಮ್

❑❑

ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿಯಿದು. ೯ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಅವತಾರವರ್ಣನೆಯನ್ನು, ರಥೋತ್ಸವ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಧನ್ಯರು, ಶತಾಧಿಕ ರಥೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಬೃಂದಾವನ ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಸರ್ವಸುಜನರೂ ಧನ್ಯರು ಎಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ರಾಜ್ಯತ್ಯಾಗಿಷು ರಾಜ್ಯಲಾಭವಿಭವೋ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ತದ್ದಾತೃಷು
ದೃಷ್ಟಂ ನೂನಮಯಂ ರಥೋತ್ಸವಮಹಸ್ತದ್ದಾನಜನ್ಯೋ ಭವೇತ್ ।
ಇತ್ಯಾಕಾರಕತರ್ಕಶಾಣಧಿಯಾಽಪಶ್ಯಂ ಮಹಾಭಾರತಂ
ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಹಂ ಕೃತಕೃತ್ಯತಾಂ ಯದಭವಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಭಾಪರ್ವಣಃ ॥ ೧ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾರಣಮುಕ್ತಮಸ್ತಿ ವಿಭವೇ ದ್ವೈಪಾಯನೇನಾದ್ಭುತಂ
ಬಾಹ್ಲೀಕೋ ಯಮಸೂನವೇ ರಥಮದಾಚ್ಛ್ರೀರಾಜಸೂಯೇಽತ್ಯಲಮ್ ।
ಪಾತ್ರೇಽದಾತ್ಕಥಮನ್ಯಥಾ ಭವತಿ ತತ್ಸತ್ಕರ್ಮ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಿತಂ
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಃ ಶೃಣುತಾದರೇಣ ವಿಬುಧಾಃ ತತ್ಸನ್ನಿವೇಶಂ ಯಥಾ ॥ ೨ ॥

ದ್ರಷ್ಟುಂ ಧರ್ಮತನೂಭವಸ್ಯ ಪರಮಂ ಶ್ರೀಹಾಜಸೂಯಾಧ್ವರಂ
ಆಜಗ್ಮುರ್ನತಕಂಧರಾ ನೃಪಯೋ ದೇಶಾಚ್ಚ ದೇಶಾಂತರಾತ್ ।
ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಜಬಾಹ್ಲಿಕಪ್ರಭೃತಯೋಽಪ್ಯಾಸನ್ ಸಭಾಮಂಟಪೇ
ರಾಜಾನಃ ಖಲು ಪಾರಿಬರ್ಹನಿಚಯಾನ್ ನಾನಾವಿಧಾನಾರ್ಪಯನ್ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವೇಽನರ್ಘ್ಯಮಣೀಂದ್ರಹಾರನಿಚಯಾನ್ ಶ್ರೀಧರ್ಮಜಾಯಾರ್ಪಯನ್
ಕಿಂ ಕುರ್ಮೋ ವಯಮಿತ್ಯಚಿಂತಯದಥೋ ಬಾಹ್ಲೀಕಭೂಭೃತ್ಪುರಾ ।
ಆತ್ಮಾತ್ಮೀಯಸಮಸ್ತವಸ್ತುನಿಚಯೇಷ್ವಾತ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಪುಂಗವಂ
ನಿಶ್ಚಿತ್ಯಾತ್ಮತನೂರಥಾಯಿತರಥಂ ವಿಶ್ರಾಣನಂ ಚಾದರಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಸಂಖ್ಯಾವಜ್ಜನಗೋಷ್ಠಿಮಧ್ಯವಿಲಸದ್ಧರ್ಮಾಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯದಾ
ದಿವ್ಯಂ ಹೇಮವಿಭೂಷಿತಂ ರಥಮದಾದ್ಬಾಹ್ಲೀಕರಾಜಸ್ತದಾ ।
ನಿಃಸಂಖ್ಯಾಕರಥೋತ್ಸವಾಂಶ್ಚ ಯುಗಪದ್ವೇದಾಂತಸಿಂಹಾಸನಂ
ಚೈವಂ ದ್ವೌ ಪ್ರತಿಪಾರಿತೋಷಿಕತಯಾ ಪ್ರೀತೋ ಹ್ಯದಾಚ್ಛ್ರೀಹರಿಃ ॥ ೫ ॥

ತೌ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಪದಾಶ್ರಿತಾನ್ನಿಜಜನಾನ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಹ್ವಯಾ
ಪಾತುಂ ಸ್ವೀಯಮನಿಷ್ಟಪುಣ್ಯಮಖಿಲಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಭೂಮಿಂ ಗತಃ ।
ವಾಯ್ವಾವಿಷ್ಟತನೂಃ ಕೃಪಾಜಲನಿಧಿರ್ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ರಾಜತೇ
ಯೇಷಾಮೇವ ಕೃತೇ ಪುರಾ ನ ಚಕಮೇ ಮೋಕ್ಷಂ ಚ ಸಿಂಹಾನನಾತ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಮಜಾತಶತ್ರುಪರಿಷನ್ಮಾಣಿಕ್ಯರೂಪೇ ಹರೌ
ಸನ್ಯಾಸಂ ಸಮಿಯಾಯ ವಾಯುತನುಜಸ್ತದ್ವನ್ನೃಪೋ ಬಾಹ್ಲಿಕಃ ।
ಮಧ್ವೋಽಭೂನ್ಮರುತಸ್ತದಾ ಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯೋಽಭವದ್ಭೂಪತಿಃ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮನೃಸಿಂಹಕೃಷ್ಣಯುಗಳೀಪೂಜಾರ್ಥಮಸ್ಮಿನ್ ಕಲೌ ॥ ೭ ॥

ಘುಷ್ಯನ್ ಮಧ್ವಗುರೂಕ್ತಯುಕ್ತಿನಿಚಯಾನ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಹರೇಃ
ಜೀವಾನಾಂ ತದಧೀನತಾಂ ವಿಜಯತೇ ವೇದಾಂತಸಿಂಹಾಸನೇ ।
ವೇದಾಂತಾವಪ್ಯಥಪ್ಲುತಂ ತಮವದದ್ದುಷ್ಟೋಽಪಿ ದುರ್ಯೋಧನಃ
ಶ್ಲಾಘ್ಯತ್ವೇ ಪರಮಾವಧಿಂ ಖಲು ಗತಂ ಧನ್ಯಸ್ತತಃ ಕೋ ಭವೇತ್ ॥ ೮ ॥

ಯೂಯಂ ಧನ್ಯತಮಾ ವಯಂ ಚ ದೃಶಿಮತ್ಸರ್ವೇಽಪಿ ಯೇ ಶೋಭನಾಃ
ಯದ್ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಪರಃಶತಾನ್ ರಥವರಾನ್ ವೃಂದಾವನಾರ್ಚಾಂ ಗುರೋಃ ।
ಏವಂ ಸತ್ಪದಪಾಂಸುಗುಂಠಿತತನುರ್ಗೋವಿಂದನಾಮಾ ಕವಿ-
ರ್ಭಕ್ತ್ಯೋದ್ಗಾಯತಿ ತೇನ ಭಕ್ತಸುರಭೂರ್ದದ್ಯಾದ್ಧುರವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ರಥೋತ್ಸವಮಹಾವೈಭವವರ್ಣನಮ್ ॥

* * *

೯೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ರಾಮಾಮೋಘಪ್ರಭಾವೇಂಗಿ ತದ್ರವ್ಯೋಚ್ಚಯಸಂನತೇ ।
ಯೋಗಿವರ್ಯೋತ್ತಮಾಚಾರ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೇಽವ ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕ್ರೂರಾಕ್ಷಸಂಘಜಿಜ್ಜೀವೇಂದುವದ್ರಮ್ಯನಯಚ್ಛವೇ ।
ತೇಜಸ್ವಿವರ್ಯ ಮಹಿಮನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೇಽವ ಹಿ ॥ ೨ ॥

ಧರಾಮರೌಘಸಂಜೀವೇಂದ್ವಾಸ್ಯೇಂದ್ರಾಭಾಲ ಚ ಸ್ವದ ।
ಸನ್ಮಾನ್ಯೈರ್ವರ್ಣಿತೋದಾರ ರಾಘವೇಂದ್ರಾವ ಸರ್ವದಾ ॥ ೩ ॥

ಧರಾಯಾಂ ಶ್ಲಾಘನೀಯೇವೇಂಧಿತೇಂದ್ರಾಧಿಪ ವರ್ಣ್ಯಪತ್ ।
ಸಾಮರೂಮವಿಚಾರಜ್ಞ ರಾಘವೇಂದ್ರಾವ ಸಾಮರ ॥ ೪ ॥

ಸತ್ಕಾರಾರ್ಹಾನಘ ಪ್ರಾಜ್ಞ ವೇಂಕಟೇಂದ್ರವಿದಾಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಕೃಪಾಬ್ಧೇಽಖಿಲಕೃತ್‌ಸ್ವೀಯ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಪಾಲಯ ॥ ೫ ॥

ರಾಮವಿಠ್ಠಲಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಷಟ್ಪದಸ್ಯ ಸಂಮತಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ಗುರೋಶ್ಚ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಸನ್ಮಣೇಃ ॥
ನಾಮಮಂತ್ರಕಂ ಭವೇತ್ಸುಪಂಚರತ್ನಸಂಸ್ತವಮ್ ।
ಕಾಮಿತಾರ್ಥದಂ ಹಿ ತಸ್ಯ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಗೂಢಕರ್ತೃಕ ॥

* * *

೯೩. ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ವೃಂದಾವನಸ್ಥ ಗುರುರಾಟ್ ಪೂರ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ರಾಘವೇಂದ್ರ ತ್ವಂ ತ್ರಾಯಸ್ವ ಭುವನತ್ರಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಯತಿಪುಂಗವ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠಾನತಕಲ್ಪದ್ರೋ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಮಂಗಳಂ ಕುರು ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಜನ್ಮನಿ ಕೃತಾಧ್ವರಭೂವಿತಾನಂ
ವೆಂಕಣ್ಣನಾಮಕ ನವಾಬದಿವಾನಭಕ್ತ್ಯಾ ।

ದ್ರಷ್ಟುಂ ಧರ್ಮತನೂಭವಸ್ಯ ಪರಮಂ ಶ್ರೀಹಾಜಸೂಯಾಧ್ವರಂ
ಆಜಗ್ಮುರ್ನತಕಂಧರಾ ನೃಪಯೋ ದೇಶಾಚ್ಚ ದೇಶಾಂತರಾತ್ ।
ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಜಬಾಹ್ಲಿಕಪ್ರಭೃತಯೋಽಪ್ಯಾಸನ್ ಸಭಾಮಂಟಪೇ
ರಾಜಾನಃ ಖಲು ಪಾರಿಬರ್ಹನಿಚಯಾನ್ ನಾನಾವಿಧಾನಾರ್ಪಯನ್ ॥ ೩ ॥

ಸರ್ವೇಽನರ್ಘ್ಯಮಣೀಂದ್ರಹಾರನಿಚಯಾನ್ ಶ್ರೀಧರ್ಮಜಾಯಾರ್ಪಯನ್
ಕಿಂ ಕುರ್ಮೋ ವಯಮಿತ್ಯಚಿಂತಯದಥೋ ಬಾಹ್ಲೀಕಭೂಭೃತ್ಪುರಾ ।
ಆತ್ಮಾತ್ಮೀಯಸಮಸ್ತವಸ್ತುನಿಚಯೇಷ್ವಾತ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಪುಂಗವಂ
ನಿಶ್ಚಿತ್ಯಾತ್ಮತನೂರಥಾಯಿತರಥಂ ವಿಶ್ರಾಣನಂ ಚಾದರಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಸಂಖ್ಯಾವಜ್ಜನಗೋಷ್ಠಿಮಧ್ಯವಿಲಸದ್ಧರ್ಮಾಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯದಾ
ದಿವ್ಯಂ ಹೇಮವಿಭೂಷಿತಂ ರಥಮದಾದ್ಬಾಹ್ಲೀಕರಾಜಸ್ತದಾ ।
ನಿಃಸಂಖ್ಯಾಕರಥೋತ್ಸವಾಂಶ್ಚ ಯುಗಪದ್ವೇದಾಂತಸಿಂಹಾಸನಂ
ಚೈವಂ ದ್ವೌ ಪ್ರತಿಪಾರಿತೋಷಿಕತಯಾ ಪ್ರೀತೋ ಹ್ಯದಾಚ್ಛ್ರೀಹರಿಃ ॥ ೫ ॥

ತೌ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಪದಾಶ್ರಿತಾನ್ನಿಜಜನಾನ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾಹ್ವಯಾ
ಪಾತುಂ ಸ್ವೀಯಮನಿಷ್ಟಪುಣ್ಯಮಖಿಲಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಭೂಮಿಂ ಗತಃ ।
ವಾಯ್ವಾವಿಷ್ಟತನೂಃ ಕೃಪಾಜಲನಿಧಿರ್ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ರಾಜತೇ
ಯೇಷಾಮೇವ ಕೃತೇ ಪುರಾ ನ ಚಕಮೇ ಮೋಕ್ಷಂ ಚ ಸಿಂಹಾಸನಾತ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಮಜಾತಶತ್ರುಪರಿಷನ್ಮಾಣಿಕ್ಯರೂಪೇ ಹರೌ
ಸನ್ಯಾಸಂ ಸಮಿಯಾಯ ವಾಯುತನುಜಸ್ತದ್ವನ್ನೃಪೋ ಬಾಹ್ಲಿಕಃ ।
ಮಧ್ವೋಽಭೂನ್ಮರುತಸ್ತದಾ ಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯೋಽಭವದ್ಭೂಪತಿಃ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮನೃಸಿಂಹಕೃಷ್ಣಯುಗಳೀಪೂಜಾರ್ಥಮಸ್ಮಿನ್ ಕಲೌ ॥ ೭ ॥

ಘುಷ್ಯನ್ ಮಧ್ವಗುರೂಕ್ತಯುಕ್ತಿನಿಚಯಾನ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಹರೇಃ
ಜೀವಾನಾಂ ತದಧೀನತಾಂ ವಿಜಯತೇ ವೇದಾಂತಸಿಂಹಾಸನೇ ।
ವೇದಾಂತಾವಭೃಥಪ್ಲುತಂ ತಮವದದ್ದುಷ್ಟೋಽಪಿ ದುರ್ಯೋಧನಃ
ಶ್ಲಾಘ್ಯತ್ವೇ ಪರಮಾವಧಿಂ ಖಲು ಗತಂ ಧನ್ಯಸ್ತತಃ ಕೋ ಭವೇತ್ ॥ ೮ ॥

ಯೂಯಂ ಧನ್ಯತಮಾ ವಯಂ ಚ ದೃಶಿಮತ್ಸರ್ವೇಽಪಿ ಯೇ ಶೋಭನಾಃ
ಯದ್ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಪರಃಶತಾನ್ ರಥವರಾನ್ ವೃಂದಾವನಾರ್ಚಾಂ ಗುರೋಃ ।
ಏವಂ ಸತ್ಪದಪಾಂಸುಗುಂಠಿತತನುರ್ಗೋವಿಂದನಾಮಾ ಕವಿ-
ರ್ಭಕ್ತ್ಯೋದ್ಗಾಯತಿ ತೇನ ಭಕ್ತಸುರಭೂರ್ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ರಥೋತ್ಸವಮಹಾವೈಭವವರ್ಣನಮ್ ॥

* * *

೯೨. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ರಾಮಾಮೋಘಪ್ರಭಾವೇಂಗಿ ತದ್ರವ್ಯೋಚ್ಚಯಸಂನತೇ ।
ಯೋಗಿವರ್ಯೋತ್ತಮಾಚಾರ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೇಽವ ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕ್ರೂರಾಕ್ಷಸಂಘಜಿಜ್ಜೀವೇಂದುವದ್ರಮ್ಯನಯಚ್ಛವೇ ।
ತೇಜಸ್ವಿವರ್ಯ ಮಹಿಮನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೇಽವ ಹಿ ॥ ೨ ॥

ಧರಾಮರೌಘಸಂಜೀವೇಂದ್ವಾಸ್ಯೇಂದ್ರಾಭಾಲ ಚ ಸ್ವದ ।
ಸನ್ಮಾನ್ಯೈರ್ವರ್ಣಿತೋದಾರ ರಾಘವೇಂದ್ರಾವ ಸರ್ವದಾ ॥ ೩ ॥

ಧರಾಯಾಂ ಶ್ಲಾಘನೀಯೇವೇಂಧಿತೇಂದ್ರಾಧಿಪ ವರ್ಣ್ಯಪತ್ ।
ಸಾಮರೂಮವಿಚಾರಜ್ಞ ರಾಘವೇಂದ್ರಾವ ಸಾಘ್ಮರ ॥ ೪ ॥

ಸತ್ಕಾರಾರ್ಹಾನಘ ಪ್ರಾಜ್ಞ ವೇಂಕಟೇಂದ್ರವಿದಾಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಕೃಪಾಬ್ಧೇಽಖಿಲಕೃತ್ಸ್ವೀಯ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಪಾಲಯ ॥ ೫ ॥

ರಾಮವಿಠ್ಠಲಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಷಟ್ಪದಸ್ಯ ಸಂಮತಮ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ಗುರೋಶ್ಚ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಸನ್ಮಣೇಃ ॥
ನಾಮಮಂತ್ರಕಂ ಭವೇತ್ಸುಪಂಚರತ್ನಸಂಸ್ತವಮ್ ।
ಕಾಮಿತಾರ್ಥದಂ ಹಿ ತಸ್ಯ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೬ ॥

॥ ಗೂಢಕರ್ತೃಕ ॥

* * *

೯೩. ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ವೃಂದಾವನಸ್ಥ ಗುರುರಾಟ್ ಪೂರ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ರಾಘವೇಂದ್ರ ತ್ವಂ ತ್ರಾಯಸ್ವ ಭುವನತ್ರಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಯತಿಪುಂಗವ ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠಾನತಕಲ್ಪದ್ರೋ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಮಂಗಳಂ ಕುರು ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಜನ್ಮನಿ ಕೃತಾಧ್ವರಭೂವಿತಾನಂ
ವೆಂಕಣ್ಣನಾಮಕ ನವಾಬದಿವಾನಭಕ್ತ್ಯಾ ।

ಸಂವಾಸಭೂಮಿಮಧಿಗತ್ಯ ಗುರೋ ಯತೀಂದ್ರ
ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ವಸಸಿ ರಾಘವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾತಃ ಪ್ರಶಾಂತಸಮಯಸ್ಸಮುಪಸ್ಥಿತೋಽಯಂ
ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಪ್ರಸನ್ನವದನೋಽಸ್ತಿ ದಿವಾಕರೋಽದ್ಯ ।
ಗುಂಜಂತಿ ಮಂಜು ಮಧುಪಾ ವಿಕಜಾಬ್ಜಷಂಡೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಆರಕ್ತಿಕಾಂತಿಮಧುನಾ ವಹತೀಂದ್ರಕಾಷ್ಠಾ
ಕುಂಜಂತಿ ಕೋಕಿಲಶುಕಾದಿಪತತ್ರಿವೃಂದಾಃ ।
ಶೀತಂ ಚ ಮಂದಮತಿವಾತಿ ಸುಗಂಧಿವಾಯುಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸಾ ಪದ್ಮಿನೀ ವಿಕಸಿತಾಬ್ಜಮುಖೀ ಪ್ರಭಾತೇ
ಭೃಂದಾಲಿಚುಂಬನಸುಶೋಭಿತಮಂಜುದೇಹಾ ।
ಸಂಕೋಚಿತಾ ಕುಮುದಿನೀ ಸ್ವಪತೇರ್ವಿಯೋಗಾತ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶಾಂತಾಕೃತಿಂ ಯತಿಪತಿಂ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಂ
ಕಾಂತಾನನಂ ಕಲಯಿತುಂ ಚ ಭವಂತಮಾರಾತ್ ।
ಅಬಾಲವೃದ್ಧ ಜನತೇಹ ಸಮಾಗತಾ ಹಿ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಫುಲ್ಲಪ್ರಸೂನತುಲಸೀದಲದಿವ್ಯಗಂಧ-
ಶೀತೋದಕಾನಿ ಚ ಫಲಾನಿ ಕರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।
ಆರಾಧಕಾಸ್ತವ ನಿವಾಸಭುವಂ ಪ್ರಪನ್ನಾಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ತುಂಗಾಪಗಾಸಲಿಲಮಜ್ಜನಪೂತದೇಹಾಃ
ವಿದ್ವದ್ವರಾ ವಿವಿಧಶಾಸ್ತ್ರಕೃತಾವಗಾಹಾಃ ।
ತ್ವದ್ದರ್ಶನಾಯ ಪುರತಸ್ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಶ್ಚ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ತುಂಗಾಸುಗಂಧಿಜಲಪೂರ್ಣಸುವರ್ಣಕುಂಭೈಃ
ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರ್ಣಕರುಣಾಮೃತಸಾಗರಂ ತ್ವಾಮ್ ।
ಪೂಜಾರತಾಲಿರಭಿಷೇಚಯಿತುಂ ಪ್ರಪನ್ನಾಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತ್ವಾಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಮಧಿಗಮ್ಯ ಸುರೇಂದ್ರಲೋಕಃ (ಚ ಮಂತ್ರಗೇಹಃ)
ಮಂತ್ರಾಲಯೋ (ಶಕ್ರಾಲಯೋ) ಭವತಿ ಭಕ್ತಿಭರಾನ್ವಿತಾನಾಮ್ ।
ಗೀರ್ವಾಣಧೇನುರಪಿ ನೂನಮಹೋ ತ್ವಮತ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪೂರ್ವಂ ತದನು ಚ ಮಹಾಯೋಗಿಜಾಬಾಲಿಮೌನೀ
ಪೂಜಾಂ ಚಕ್ರೇ ಪಶುಪತಿರಥ ವ್ಯೋಮಕೇಶಸ್ಸಿಷೇವೆ ।
ಈಡಾಂ ಚಕ್ರೇ ನರಹರಿಯತಿರ್ಮೂಲರಾಮಂ ಪ್ರಭುಂ ಯಂ
ತಂ ಚಾರ್ಚಸ್ತ್ವಂ ಭವತು ಭಗವನ್ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ಯತೀಂದ್ರ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಪ್ರಭುಕೃಪಾಸಂಪ್ರಾಪ್ತಸಂತಾನಕಃ
ಗೋಪಾಂಬೋದರದುಗ್ಧಸಿಂಧುಮುಖತಸ್ಸಂಭೂತಜೈವಾಕೃತಃ ।
ಶ್ರೀತಿಮ್ಮಣ್ಣಕವೇಸ್ಸುತೋ ಹಿ ಭುವನೇ ದ್ವೈತಪ್ರಸೃತ್ಯೈ ಪುರಾ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವಮೌನಿವರ್ಯ ಭವತೇ ಭೂಯಾತ್ಪ್ರಭಾತಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ವೇದಾಧಿದೇವಕುಲಮಾತ್ಮವಶೇ ನಿನಾಯ
ಲೋಕಾನತೀವಚಕಿತಾನಕರೋಸ್ತ್ವಮೇವಮ್ ।
ಜಜ್ವಾಲ ಚಂದನಮಥಾಗ್ನ್ಯಭಿಮಂತ್ರಿತಂ ತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಹರಿಸಮರ್ಚನಸಮರ್ಪಿತಚಿತ್ತಃ ಕಲಿಕುಚೇಲಪದವೀಮಧಿರೂಢಃ ।
ಭುವನಜೀವನಸುಖೇ ತ್ವಮಭೂರ್ವೈ ಭವತು ತೇ ಗುರುರಾಜ ಸುಕಲ್ಯಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸ್ವಾಪೇ ಚ ರಾಘವಕಲಾನಿಧಿದತ್ತವಾಕ್ಯಂ
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಿತಾಮಹವಧೂಕಥಿತಂ ತದಾನೀಮ್ ।
ಬುದ್ಧೀಂದ್ರವಾಕ್ಯಕೃತಧೀರ್ಯತಿಧರ್ಮವೃತ್ತೌ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ದುರ್ಭಿಕ್ಷದುರ್ವ್ಯಸನಪೀಡಿತಚೋಳಭೂಪಂ
ಆಕಾರ್ಯ ವೃಷ್ಟಿಮಧಿಕಾಂ ಚ ತುತೋಷ ಪೂರ್ವಮ್ ।
ತದ್ದತ್ತವಜ್ರಮಣಿಭೂಷಣಮಗ್ನಿಸಾಹ್ಯಂ
ಕೃತ್ವೋದ್ದಧಾರ ತದನುಗ್ರಹಕಾರಣೇನ ॥ ೧೭ ॥

ಮೌಹೂರ್ತಿಕತ್ರಿತಯವಾಕ್ಯಮಘಾಯುಷಸ್ತೇ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ತತ್ತ್ವಮಗದಸ್ತವ ದರ್ಶನಾರ್ಥಮ್ ।
ತಾನಾಗತಾನ್ಮಧುರಭೋಜನತರ್ಕದೂರಾನ್
ತ್ವಂ ಚಾಕರೋರ್ಯತಿವರೇಣ್ಯ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಉಪಯಮಧನಕಾಂಕ್ಷೀ ಶಿಷ್ಯ ಏಕಃ ಕದಾಚಿತ್
ತ್ತವ ಕರಯುಗದತ್ತಾಂ ಮೃತ್ತಿಕಾಂ ಸಂಗೃಹೀತ್ವಾ ।
ಸಪದಿ ಜನಿತಬಾಲಂ ಹಂತುಕಾಮಂ ಪಿಶಾಚಂ
ಗುರವರ ತವ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಮರ್ದಿತಸ್ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮಾಂಸಂ ಚ ಮದ್ಯಮಕರೋಸ್ಸುಫಲೋದಕಾನಿ
ತೀರ್ಥೋದಕೇನ ಸ ನವಾಬಮಸೂದಖಾನಮ್ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಪಂಕ್ತಿಗಮಹೋ ಕೃತವಾಂಸ್ತ್ವಮೇವ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಯಾತ್ರಾಪ್ರಸಂಗಕೃತವಿಸ್ಮಯರಾಶಿರಿತ್ಥಂ
ಮೌಕಾದ್ಯಪಾಂಗಜನದತ್ತಪ್ರತೀಕಪಂಕ್ತಿಃ ।
ಅದ್ಯಾಪಿ ಮಂತ್ರನಿಲಯೇ ಪರಿಶೋಭಸೇ ತ್ವಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ತುಂಗಾತುಂಗತರಂಗಸಂಗವಿಲಸನ್ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ಭದ್ರದೇ
ತಿಷ್ಠನ್ನದ್ಯ ಕರೋಷಿ ಭಕ್ತಜನತಾಮಿಷ್ಟಾರ್ಥಮುಕ್ತಾಂ ಸದಾ ।
ದುಸ್ತಾಪತ್ರಯನಾಶನೋದ್ಯತಮಹಾವಂಧ್ಯಾಸುಪುತ್ರಪ್ರದ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವಮೌನಿವರ್ಯ ಭಗವನ್ಭೂಯಾತ್ಸುಭಾತಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾರ್ಚಕ
ಶಾಂತಾತ್ಮನ್ ಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇಷು ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ।
ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತ ದುರ್ಮತದುರಾಚಾರಾದಿಸಂದೂಷಕ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವಮೌನಿವರ್ಯ ಭಗವನ್ಭೂಯಾತ್ಸುಭಾತಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶ್ರುತ್ಯಂತಾರ್ಥವಿಚಾರಣೈಕಹೃದಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಗಂಭೀರಧೀಃ
ಕಾಷಾಯಾಂಚಿತದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರ ಕಮಲಾಕಾಂತಾರ್ಚನಾತತ್ಪರ ।
ಜಂಘಾಲೀಕೃತಪಂಗುಸಂಕುಲ ಮಹಾಽಜ್ಞಾನಾಂಧವಿಚ್ಛೇದಕ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವಮೌನಿವರ್ಯ ಭಗವನ್ಭೂಯಾತ್ಸುಭಾತಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೨೪ ॥

॥ ಇತಿ ಬಾಲಗಣಪತಿಭಟ್ಟ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೯೪. ರಜತರಥಸ್ಥ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ

ರಜತಸ್ಯಂದನಾರೂಢಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಂ ದೈತ್ಯಬಾಲಕಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಜನಸಂಹ್ಲಾದಂ ಕೋ ನ ತೃಪ್ಯೇತ ನಿರ್ವೃತಃ ॥ ೧ ॥

ಸಂಸಾರಕರ್ದಮೋದ್ವಿಗ್ನಂ ಕಾಮಾದ್ಯರಿಗಣಾರ್ದಿತಮ್ ।
ವಿವೇಕಶೂನ್ಯಂ ಶುಂಡಾಲಂ ಗುರುರಾರುಹ್ಯ ಮೋಚಯೇತ್ ॥ ೨ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸಂಶಿಕ್ಷಯನ್ ಶ್ರೀಹರಿಗುರುಚರಣಾಂಭೋಜಭೃಂಗಃ ಕೃಪಾಲುಃ
ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಸ್ವಚರಿತವಿಧಯಾ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ಧುರೀಣಃ ।
ಆರೋಹನ್ ರಾಜತಿ ಸ್ಮ ದ್ವಿರದತನುತಟಂ ಧ್ಯಾನಸಕ್ತಃ ಪರಾತ್ಮ-
ನ್ಯಾಜಹ್ರುಃ ಭಕ್ತಿಭೂಷಾಮಣಿಗಣನಿಲಯಃ ಸ್ವಾಗತಂ ಭೂರಿಧಾಮ್ನೇ ॥ ೩ ॥

ಸಂವರ್ಣಯಂತು ಕವಯಃ ಕತಮಃ ಶುಶೋಭ
ಮೇರೂ ರಸಾತಲಗತಃ ಸಿತಶೇಷಭೋಗಃ ।
ಕೈಲಾಸಶೈಲ ಉತ ನಾಕಜನಾಗರಾಜ-
ಶ್ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾ ಶಿವರಥೋ ವೃಷಭಃ ಪ್ರತೀತಃ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವೇ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಹತಕಾಂತಿತಯಾ ನಿಚಿಕ್ಯುಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುದೇವ ಗಜಾಧಿರೂಢಃ ।
ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಷಡ್ರಿಪುಗಣಂ ಗತಭೀಃ ಶ್ರಿತಶ್ರೀ-
ಜಾನಿಶ್ಚಕಾಸ್ತಿ ವಿದಿತಾಖಿಲವೇದ್ಯಜಾತಃ ॥ ೫ ॥

ಕೌಂತೇಯವದ್ರಥಾರೂಢಃ ಯಾದವೇಂದ್ರನಿಯಂತ್ರಿತಃ ।
ಗುರುರಾಡ್ ಪ್ರತಿಭಾತ್ಯತ್ರ ಪುರುರೂಪವಶಂವದಃ ॥ ೬ ॥

ಕಲಿಯುಗವರಕಲ್ಕಿರೇಷ ಭೂಪಃ
ಪೃಥುರಿವ ಜನರಕ್ಷಣೈಕದಕ್ಷಃ ।
ರಿಪುಗಣಮವಮೃದ್ಯ ಜೈತ್ರಯಾತ್ರಾ-
ಮಧಿಗತ ಇಹ ರುಕ್ಮಚಕ್ರೀ ಯತಿಃ ॥ ೭ ॥

ವಿಧುರ್ವಿವಸ್ವಾನ್ ಮಣಿದೀಪಜಾಲಂ
ಜ್ವಲತ್ಫಣಾರತ್ನಲಸತ್ಪ್ರಭಾಶ್ಚ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾರಂ ವಹತೋ ಹಿ ಮೂರ್ಧ್ನಃ
ನಿರ್ಯತ್ಸ್ಫುರಜ್ಜ್ಯೋತಿರಹೋ ರಸಾಯಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸುಮೇರುಕಾಂತಿಶ್ಚ ಸಮಂ ಮಿಲಿತ್ವಾ
ನ ಸ್ಪರ್ಧಯಾ ಜೇತುಮಲಂ ಸ್ವಭಾಸಾ ।
ಕರ್ಮಂದಿಧೌರೇಯಮನಲ್ಪಕಾಂತಿಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ರಥಮಧ್ಯಸಂಸ್ಥಮ್ ॥ ೯ ॥

ಜೈವಾತೃಕೋ ಮ್ಲಾನಮುಖಃ ಕಲಂಕೀ
ನಿರ್ದೋಷಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಸದಾ ಪ್ರಪೂರ್ಣಮ್ ।
ದಿವಾ ಹತಾರ್ಚಿರ್ಗುರುರಾಜಿಮಾರಾತ್
ಪ್ರದ್ಯೋತಮಾನಂ ಸತತಂ ಪ್ರಫುಲ್ಲಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸೂರ್ಯಸ್ತಮಃ ಸಂಕ್ಷಿಪತಿ ಸ್ವಗೋಭಿಃ
ದಿವಾ ಪುನಶ್ಚಂದ್ರಿಕಯಾ ಕ್ಷಪಾಯಾಮ್ ।
ಚಂದ್ರಸ್ತಥಾಪಿ ಶ್ರುತತತ್ವಸಾರೋ
ನಕ್ತಂ ದಿವಂ ಚಾಂತರಮೌಢ್ಯಮಾರಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಿದ್ರಾವಯತ್ಯದ್ಭುತಮೇತದಸ್ಯೇ-
ತ್ಯುದಾರವಾಚಂ ಗುರುಮಸ್ತುವನ್ ಜನಾಃ ।
ವ್ಯಾಸಪ್ರಸಾದಾದ್ಗುರುಮಧ್ವಸೇವಯಾ
ಸರ್ವತ್ರ ಜೇತಾ ಖಲು ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೧೨ ॥

ಮಿತಂಪಚಂ ವಾಕ್ಯಯಮರ್ಥಗರ್ಭ-
ಮುದ್ಘಾಟಯಂತಂ ಕೃತಿಭಾವಮದ್ಧಾ ।
ವಿದ್ಯೋತಮಾನಂ ವರಟಿಪ್ಪಣೀಷು
ಸಮಭ್ಯನಂದನ್ವಿಬುಧಾ ನಭಸ್ತಃ ॥ ೧೩ ॥

ದಶಪ್ರಕರಣೀಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣ್ಯೋ ಯತ್ಕೃತಾ ಬಭುಃ ।
ಷಟ್ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಂವಾದ್ಯೈಃ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಬೋಧಕಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾಕೂತಂ ಚಂದ್ರಿಕಾಂತಃ ಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಂ ಪ್ರತಿಪದಂ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಸುಧಾಽಥಾಪಿ ॥ ೧೫ ॥

ಭಾವಪೂರ್ಣೇತ್ಯಾದಿವಾಗ್ಭಿಃ ಗುರುಭಕ್ತಿರ್ಗುರೋಃ ಸ್ಫುಟಾ ।
ಯಥಾ ಭಾತಿ ಜಾಯತೀರ್ಥೇ ವಾಕ್ಸುಧಾಪ್ರಕ್ರಮೇಽತುಲಾ ॥ ೧೬ ॥

ವಾಯ್ವಾವಿಷ್ಟೋ ದೈತ್ಯಸೂನುಃ ಕಯಾಧೂ-
ಪುತ್ರಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಸೇವಯಾಽತರ್ಪಯಚ್ಛ್ರೀ- ।
ಕಂಠೇ ಸಿಂಹಂ ವ್ಯಾಸಯೋಗೀ ಸಿಷೇವೇ
ಗ್ರಂಥೈಷ್ಟೀಕಾಭಾವದೀಪ್ತೈಸ್ತ್ರಿರತ್ನೈಃ ॥ ೧೭ ॥

ತದ್ಭಾವಂ ಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತತಾನ
ಸ್ವೋಪಜ್ಞಾಭಿಷ್ಷಿಪ್ಪಣೀಭಿಃ ಸ ಭಾತಿ ।
ರೌಕ್ಮೇ ಯಾನೇ ಭೂಸುರೈಃ ಪೂಜ್ಯಮಾನಃ
ಗೀರ್ವಾಣಾಗ್ರ್ಯೈಃ ಪುಷ್ಪವರ್ಷೈಃ ಸಭಾರ್ಯೈಃ ॥ ೧೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ರಜತರಥಸ್ಥ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ ॥

* * *

೯೫. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಯಃಪತಿಂ ಸಂಶ್ರಿತಪಾರಿಜಾತಂ
ಸುರೇಂದ್ರಗೀತಂ ಭುವನಾಧಿರಾಜಮ್ ।
ಸುಮಧ್ವರಾಜಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಂ
ಭಜೇ ಭಜತ್ಸಜ್ಜನಕಾಮಧೇನುಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸುಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪಯೋಬ್ಧಿಚಂದ್ರಂ
ನಿರಸ್ತತಂದ್ರಂ ಸುಗುಣೈಕಸಾಂದ್ರಮ್ ।
ಸದಾ ಮುದಾ ಸಂಶ್ರಿತರಾಮಚಂದ್ರಂ
ಶ್ರಯೇಽಧುನಾ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಪದಸಾರಸರಾಜಹಂಸ
ಹಂಸಾವತಂಸ ಸುಗುರೋ ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸುರಸಿಂಧುವಿಹಾರಧೀರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಚಾರುಚರಣಾಂಬುಜದಿವ್ಯಕೀರ್ತಿ-
ತೀರ್ಥಾಮೃತಾಪ್ಲವನಪಾವಿತ ಮಾನಸಾದ್ಯ ।
ಭೂಕಾಮಧೇನು ಗುರುರಾಜ ಭವಜ್ಜನಸ್ಯ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಸುಂದರಪದಾಂಬುಜಯುಗ್ಮಪೂಜಾ-
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಚಿಂತನಸುಮಂತ್ರಜಪೈಸ್ತಪೋಭಿಃ ।
ಶ್ರೀಶಂ ಸರೋಜನಯನಂ ಸತತಂ ಸಮರ್ಚನ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವೀಯಾಂಘ್ರಿಸೇವನರತಾಯ ಜನಾಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ದೇವೇಂದ್ರಭೂರುಹ ಇವ ಹ್ಯಖಿಳೇಷ್ಟದಾತಾ ।
ಪಾಪಾಚಲಾವಳಿವಿಭೇದನದೃಷ್ಟಿವಜ್ರ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪಾದೋದಕಂ ಸುವಿಮಲಂ ನಿಜಸೇವಿತಂ ಶ್ರೀ-
ಗಂಗಾದಿಸೇವನಸುಲಬ್ಧಫಲಂ ತನೋತಿ ।
ತಾಪಾಪನೋದನಪಟೋ ಭಜತಾಂ ಜನಾನಾಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸಂಸಾರದುಸ್ತರಸರಸ್ವತಿಸನ್ನಿಮಗ್ನಂ
ಸ್ವೀಯಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜನಿಷಟ್ಪದಮಾತನೋಷಿ ।
ಕಂಸಾರಿಸಾರಪದಸಾರಸದಾಸದಾಸಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಾದೀಂದ್ರಸದ್ಗುರುವಿರಾಜಿತವಾಮಭಾಗ
ದುರ್ವಾದಿವಾರಣವಿದಾರಣಕೇಸರೀಂದ್ರ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರವಂದ್ಯವಿಮಲಾಂಘ್ರಿ ಸರೋಜಯುಗ್ಮ
ಹೃದಿ ರಾಧಯಂತಮಪರಾಜಿತಂ ಭಜೇ ॥ ೯ ॥

ಸನ್ಮಂತ್ರಮಂದಿರಪವಿತ್ರಮಹೀಚಕಾಸದ್
ವೃಂದಾವನೇ ಸಮವಿತುಂ ನಿಜಭಕ್ತವೃಂದಮ್ ।
ಮಂತ್ರಾಳಿಸಂತತಸುಸಂಸ್ತುತಶಾಂತಮೂರ್ತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವೆಂಕಪ್ಪದೈಶಿಕವರಾರ್ಥಿತಹಾನಸೋಗೀ-
ಪ್ರಾಚಾರ್ಯಪೂತ ಕರಕಂಜಕೃತಪ್ರತಿಷ್ಠ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಜತ್ಸುಜನಸನ್ಮತಿಭಕ್ತಿದಾತಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕರ್ಮಂದಿರಾಜ ನಿಜಪಾದಸರೋಜದಾಸ-
ಸನ್ಮಾನಸೇಷ್ಟದಿವಿಜದ್ರುಮ ದೇವಭಾವ ।
ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವಗುರುಮಾರುತತೀರ್ಥಸಾರ್ಥ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ನೈಜಂ ಸುಚಾರುಚರಣಾಂಬುಜಮಾದರೇಣ
ಧ್ಯಾಯನ್ನಿಜಸ್ತವನಮಾತನುತೇ ನಿತಾಂತಮ್ ।
ಸುಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಸುವಿರಕ್ತಿಮುಖಾನ್ಸ ವಿಂದೇತ್
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕಲ್ಯಾಣಕೋರಕಪುರೇ ವರಕೃಷ್ಣರಾಜ-
ವೀಥ್ಯಾಂ ವಿಲಾಸಿನಿ ಮಠೇ ಪರಿಶೋಭಿಮಾನೇ ।
ವೃಂದಾವನೇ ಪ್ರವಿಲಸದ್ವರಭವ್ಯರೂಪ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸತ್ತುಂಗಾತಟನೀತಟೇ ಸುವಿಮಲೇ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣೈರ್ಲಕ್ಷಿತೇ
ಛಾತ್ರಾಣಾಂ ನಿಲಯೇ ಸುದಕ್ಷಿಣಹರಿದ್ವಾರಾಭಿಧೇ ಸತ್ಪರೇ ।
ಕಲ್ಯಾಣಾದಿಮಶೋರಕಾಹ್ವಯಯುತೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭಿಧೇ
ಶ್ರೇಣ್ಯಾಂ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ ಬಾಭಾತಿ ವೃಂದಾವನೇ ॥ ೧೫ ॥

ವಿಕೃತಿ ಶರದಿಭವ್ಯೇ ಶ್ರಾವಣೇ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ
ಸುಕೃತಿಸುಜನಲಭ್ಯೇ ಸದ್ವಿತೀಯಾದಿನೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ಪದಸರಸಿಜಪೂಜಾಕ್ಷೀರಮುಖ್ಯಾಭಿಷೇಕ-
ಪ್ರಭೃತಿ ಸಕಲಸೇವಾಸೇವ್ಯಮಾನೋ ಗುರುರ್ನಃ ॥ ೧೬ ॥

ಜಯತಿ ರಘುವರಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಂಘ್ರಿಪೂಜಾ-
ನಿರತಯತಿಕುಲೇಂದ್ರೋ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಬುಧೇಂದ್ರಃ ।
ಪ್ರಕೃತಗುರುವರಸ್ಯಾರಾಧನಾಂ ಸಂಪ್ರಕುರ್ವನ್
ಮಠಪದ ಜಯರಾಮಾಚಾರ್ಯನಾಮಾ ಸುಧನ್ಯಃ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೯೬. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ವರಿವಸ್ಯಯಾ ನಿಜಜನಸ್ಯಾರಾದ್ವರಂ ದಾಸ್ಯತಿ
ಘ್ನನ್ವನ್ ವಿಘ್ನತತಿಂ ಪ್ರಸನ್ನಹೃದಯಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಪ್ರಸಾದೋ ಗುರುಃ ।
ಕಾಣತ್ವಂ ಹರತಿ ಸ್ವಶಸ್ತ್ರವಿಧಯಾ ದಿವ್ಯಾಂ ದೃಶಂ ದಾಸ್ಯತಿ
ರೋಗಂ ರೇಚಯತಿ ಪ್ರವೀಣಭಿಷಜಃ ತಸ್ಯಾಸ್ತು ಕಲ್ಯಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರುತಿಸಂಹಿತಾಂ ಪಠತಿ ಯಾನ್ ಧ್ಯಾಯನ್ ಋಷಿಚ್ಛಂದಸೀ
ದೇವಾನಾಹ್ವಯತಿ ಸ್ವಯಂ ಕೃತಮತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಾಧ್ವರೇ ನಿರ್ವೃತಃ ।
ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯೇಽಪಿ ಬಭೂವ ಯಸ್ಯ ವಸತಿಃ ಭೂತಾದಿನಿರ್ವಾಸಿನೀ
ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಕಲ್ಯಮದ್ಭುತನೃಸಿಂಹಸ್ಯೋಪಸನ್ನಾತ್ಮನಃ ॥ ೨ ॥

ಯತ್ಕಾಷ್ಠಾವಿಜಯೇ ಬಭೂವುರುರುಧಾ ವಿದ್ರಾವಿತಾ ವಾದಿನಃ
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಪ್ರಭವೋಽಪಿ ಯಸ್ಯ ನಿಶಿತಾಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಭೃಶಂ ತುಷ್ಟುವುಃ ।
ರಾಜನ್ಯೈರ್ಮಣಿರತ್ನವಜ್ರನಿಚಯೈರಭ್ಯರ್ಚಿತಃ ಸಾದರಂ
ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಕಲ್ಯಮದ್ಭುತನೃಸಿಂಹಸ್ಯೋಪಸನ್ನಾತ್ಮನಃ ॥ ೩ ॥

ಯದ್ವಾಣೀ ನ ಹಿ ವೇತ್ತಿ ಜಲ್ಪಕಲನಾಂ ವೈತಂಡರೀತಿಂ ಮುಧಾ
ವೈಯರ್ಥ್ಯಂ ಪುನರುಕ್ತಿಜಾತಿಛಲನಾದೋಷಾನ್ ವಿಸಂವಾದಿತಾಮ್ ।
ಯದ್ಗ್ರಂಥಾ ವರಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಹೃದಯಂ ಸಂತನ್ವತೇ ಪ್ರಸ್ಫುಟಂ
ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಕಲ್ಯಮದ್ಭುತನೃಸಿಂಹಸ್ಯೋಪಸನ್ನಾತ್ಮನಃ ॥ ೪ ॥

ಯಚ್ಛ್ರೋತಸ್ಯ ರಸೇ ಮೃತಂ ಶಿಶುಮಥೋ ಸದ್ವಾರಿಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೈಃ
ಜಾತಶ್ವಾಸಮಕಲ್ಪಯತ್ಕರುಣಯಾ ಯೋಗೀ ಮೃತಪ್ರಾಣದಃ ।
ಯನ್ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಸನ್ನಿಧಿರ್ವ್ಯರಹಯತ್ಪೈಶಾಚವಾಸಂ ಗೃಹಾತ್
ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಕಲ್ಯಮದ್ಭುತನೃಸಿಂಹಸ್ಯೋಪಸನ್ನಾತ್ಮನಃ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯಾರಾತ್ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರತಃ ಸುಜಡಧೀರ್ವಾಕ್ಯಾರ್ಥರೌದ್ರೇಽಧ್ವರೇ
ಜೈತ್ರಂ ಪತ್ರಮವಾಪ ದುರ್ದಮಮತೇಃ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿವಿದ್ವದ್ಗಣಾತ್ ।
ವಿದ್ವಾನಪ್ಯಚಲಂ ಪ್ರಸಾರಮತಸೋತ್ ಕ್ಲಿಷ್ಟಾಽರ್ಥಸಂವರ್ಣನೇ
ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಕಲ್ಯಮದ್ಭುತನೃಸಿಂಹಸ್ಯೋಪಸನ್ನಾತ್ಮನಃ ॥ ೬ ॥

ಯೋ ವೇತ್ತಿ ವರ್ಣನಿಚಯಂ ಸಮಯಪ್ರವಿಷ್ಟಂ
ಅರ್ಥಂ ಚ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಚಯಸ್ಯ ಧಿಯೈವ ಸಮ್ಯಕ್ ।
ಯೋ ವ್ಯಾಕರೋತ್ಕೃತಿತತೀರನಪೇಕ್ಷ್ಯ ಮೂಲಂ
ಸ್ಯಾತ್ತಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಧಿಷಣಸ್ಯ ಸುಖಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯೇ ತ್ವಾಮನುವ್ರತಚರಾಃ ಮಮ ಭಕ್ತಿಭಾಜಃ
ವಿದ್ಧೀತ್ಯುವಾಚ ನೃಹರಿರ್ವರದೈತ್ಯಬಾಲಮ್ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಾತ್ಮದಯಿತಂ ಸ ಬಭೂವ ಸದ್ಯಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯಃ ಪೂಜ್ಯತೇ ಸಮಧಿಯಾ ಜಗತೀತಲೇ ಸ್ವೈ-
ರನ್ಯೈಶ್ಚ ಪಕ್ಷಸವಿಪಕ್ಷವಿಭೇದಹೀನೈಃ ।
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕೃತೇಶ್ವರಮಮುಂ ವಿಗತಾತ್ಮಮೋಹಂ
ವಂದಾಮಹೇ ಭವತು ತೇ ವರಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಯದ್ವೃಂದಾವನಮಾವಸಂತಿ ನೃಹರಿರ್ವ್ಯಾಸೋ ಯದೂನಾಂ ಪತಿಃ
ರಾಮೋ ದೇವಗಣೈಃ ಸಮಸ್ತಮುನಿಭಿರ್ದಾತುಂ ಸ್ವಭೀಷ್ಟಂ ದ್ರುತಮ್ ।
ಮೋಕ್ಷಂ ಸತ್ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾರಮನಘಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಥಿತಾಃ
ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಯೇ ಸ್ಯಾತ್ಕಲ್ಯಮಾನಂದದಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯತ್ರ ಶ್ರೀವರದೈತ್ಯಸೂನುರಜಯತ್ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾಮಾ ಹರಿಂ
ಶಪ್ತಾ ಗೌತಮಭಾಮಿನೀ ಪರಮಯಾತ್ ಪಾಷಾಣತಃ ಸ್ತ್ರೀಪದಮ್ ।
ತತ್ಪಾಷಾಣೇನ ವಿನಿರ್ಮಿತಂ ವಿಶತಿ ಯೋ ವೃಂದಾವನಂ ಪಾವನಂ
ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಕಲ್ಯಮೂರ್ಜಿತಯಶೋಧಾಮ್ನಃ ಸುದಾಮ್ನಃ ಸದಾ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಚಮುಖೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೯೭. ಶ್ರೀಅಣುರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀವರವಕ್ಷಸಂ ಸುಜನಸಂರಕ್ಷಾನಿಬದ್ಧಾದರಂ
ಶ್ರೀಲಪ್ರೇಷ್ಠವಿಯನ್ನೃಪಾಲತನಯಾವಕ್ತ್ರಾಂಬುಜಾತಾರುಣಮ್ ।
ಯೋಷಾಲೋಕನಮೋಹಿತದ್ವಿಜವರಾಘಾಘಂ ಕಟಾಕ್ಷಾದ್ಭೃತೋ
ಭೂಷಾರತ್ನಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ವಿಧಿಮುಖಾದಿತ್ಯಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರ್ಯಂಬುಜಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸನ್ನಿದ್ರಾಂಚಿತಲೋಚನೋಽಪ್ಯವಿರತಂ ಜಾಗರ್ತಿ ಲೋಕಾವನೇ
ಯೋಷಾಧಿಷ್ಠಿತಪೃಷ್ಠತೋಽಪಿ ಯತಿಭಿರ್ಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಮಾಸೇವಿತಃ ।
ಶ್ಯಾಮೋಽಪಿ ಸ್ವಗುಣೋತ್ಕರೈರ್ಜಿತಪಯೋವಾರ್ಧ್ಯುದ್ಭವೋ ಮಾಧವೋ
ದೇವೋ ಭಾವುಕಮಾತನೋತು ಸತತಂ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥೋ ಹರಿಃ ॥ ೨ ॥

ಸ್ಮೇರಾನನಂ ನವಘನಾಘನನೀಲಭಾಸಂ
ಶ್ರೀಜಾನಕೀ ಕನಕಪೀಠವರೇ ನಿಷಣ್ಣಮ್ ।
ಬಿಂಬಾಧರದ್ಯುತಿಸುರಕ್ತತನುಂ ಸ್ವನಾಥಂ
ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮಂದಹಸಿತಾಂಕಗತಾ ಸದಾಽವ್ಯಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಅಂಧೋ ಯತ್ಕರುಣಾಲವೇನ ಮಘವಾ ಮೂಕೋಽಪಿ ಭೋಗೀಶಿತಾ
ವಂಧ್ಯಾ ಯತ್ಪದಕಂಜತೋಯಸುಕೃತೇನಾಪ್ನೋತಿ ಪುತ್ರಾನ್ ಸತಃ ।
ಯಂ ಸಂಸೇವ್ಯ ಪುಮರ್ಥಸಾರ್ಥಮಧುನಾಪ್ಯಾವಿಂದತೇ ಸಜ್ಜನಃ
ಸೋಽಯಂ ಮಂತ್ರಗೃಹಾಲಯೋ ಗುರುವರಃ ಸ್ಯಾದಿಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ಯೋ ದಾನೇಽಪ್ರತಿಮೋ ಜನಾಃ ಪ್ರಮುದಿತಾಃ ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೇನಾರ್ಥಿತಂ
ದತ್ತಂ ಭೂಸುರಸದ್ಗಣಾಯ ಸತತಂ ಯಸ್ಮೈ ಹರೀ ರೋಚತೇ ।
ಯಸ್ಮಾದ್ಬಿಭ್ಯತಿ ದುರ್ಮತಿರ್ನರಹರಿರ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಃ ಸರ್ವದಾ
ಯಸ್ಮಿನ್ ಭಕ್ತಿಯುತೋ ಜನಃ ಸುಖಯುತಃ ಸ ಶ್ರೀಗುರೋ ಮಾಮವ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಪ್ರಹ್ಲಾದಃ ಸುಬಾಲೋ ನರವರಮೃಗರಾಟ್‌ಪಾದಕಂಜಾಲಿಲೀಲಃ
ಬಾಹ್ಲೀಕೋ ಯಾದವೇಶಪ್ರಭುಪದನಲಿನದ್ವಂದ್ವಸೇವಾಧುರಂಧಃ ।
ವ್ಯಾಸಾರ್ಯೋ ಮೇದಿನೀಂದ್ರೋಽಮಿತಮತಿ ಸಮಯಾಂಭೋಧಿಚೈವಾತ್ರಕೋಽಯಂ
ಸುಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರೋಽವತು ಸುಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯಕರ್ಮಂದಿವರ್ಯಃ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಪೂಜಾರ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ ಅಣುರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

೯೮. ದಶಾವತಾರ ಪರಿಬೋಧಕ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಕವಿಯು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅತಿಶಯ ಮಹಿಮೆ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಹರಿಪರಮಾತ್ಮನ ಕೆಲ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತರುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರಿಗೆ 'ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರಪರಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ –

ನಾಸ್ತಿಕ್ಯಕಲ್ಪಜಲರಾಶಿಜಲೇ ನಿಮಗ್ನಾನ್
ನೈಜಪ್ರಸಾದವರನೌಗತಸಜ್ಜನಾನ್ ಪಾನ್ ।
ಸತ್ಕೀರ್ತಿ(ಪಾ-ತತ್ಕೀರ್ತಿ)ಶೃಂಗಪರಿಚಾಲಕ ! ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರಪರಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಕೂರ್ಮಾವತಾರಪರಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ಧೃತ್ವಾ ಹಿ ಸೌತ್ರಜಲಧೌ ಸುಖತೀರ್ಥಭಾಷ್ಯ-
ಸನ್ಮಂದರಂ ಹಿ ಮಥಯನ್ ಸುಘಣೀಂದ್ರಮತ್ಯಾ ।
ಉತ್ಪಾದಿತಾಂ ಪರಮತತ್ತ್ವಸುಧಾಂ ಬುಧೇಭ್ಯೋ
ಪಾಯನ್! (ದತ್ವಾ)ಸುಕೂರ್ಮಕೃತಿಬೋಧಕ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀವರಾಹಾವತಾರಸ್ಮಾರಕಸ್ತುತಿಃ -

ಧರ್ಮಾಖ್ಯಭೂಮಿಮಪಹೃತ್ಯ ಕುಪಾಪರೂಪ
ವಾರ್ಧ್ಯಂತರೇ ನಿಹಿತಮಾಶು ಹಿರಣ್ಯನೇತ್ರಮ್ ।
ಸಂಹೃತ್ಯ ಚೋದ್ಧೃತಧರಾಂ ಸ್ವಮುಖೇನ ಪಾನ್ಸನ್
ಶ್ರೀಮದ್ವರಾಹಕೃತಿದರ್ಶಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹಕೃತಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹ ಇವ ಭಕ್ತಸುಭಾಷಿತಂ ಚ
ಸತ್ಯಂ ವಿಧಾಯ ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣೇನ ।
ಭೋ ಸ್ವರ್ಣಕಶ್ಯಪಕುವಾದಿಕರೀಂದ್ರಭೇದಿನ್ !
ಶ್ರೀನಾರಸಿಂಹಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀವಾಮನಾವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ವೇದತ್ರಯಾಮಲಸುಭಾಷ್ಯಪದತ್ರಯೇಣ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನಿಜಕೀರ್ತಿಮಿಷಾ ತ್ರಿಲೋಕಮ್ ।
ಆಕ್ರಮ್ಯ, ಮಾಯಿಬಲಿಮರ್ದನಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ
ಶ್ರೀವಾಮನಸ್ಯ ಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಪರಶುರಾಮಾವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ಸದ್ಧರ್ಮಬಾಹಿರ ಕುಕಾರ್ಯರತಾನ್ ನೃಪಾಂಸ್ತ್ವಂ
ವಾಗ್ವೈಭವಾಖ್ಯಸುಕುಠಾರಹತಾನ್ವಿಧಾಯ ।
ಸ್ವೀಯಾರ್ಜಿತಾಮಲಧರಾಂ ಸುಜನಾಯ ದತ್ವಾ
ಶ್ರೀಭಾರ್ಗವಸ್ಯ ಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಾವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ಗಾಂಭೀರ್ಯ-ಧೈರ್ಯ-ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣಾದ್ಯೈಃ
ಸದ್ಧರ್ಮ-ಸತ್ಯ-ಗುರುವಾಕ್ಪರಿಪಾಲನಾದ್ಯೈಃ ।
ಸಲ್ಲೋಕರಂಜನ-ವಿಮೋದನ-ಪಾಲನಾದ್ಯೈಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಶುಭನಾಮಕ ! ಧರ್ಮಗೋಪ್ತಃ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಇವ ಲೋಕಹಿತೇ ರತಸ್ತ್ವಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಇವ ಮಂಗಲಭಾಜನಂ ತೇ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ವಿದ್ಯಾಖ್ಯಪಾಂಡವವಧೂಪರಿಧಾನಕೇಶಾ-
ನಾಕರ್ಷಯಂತಮಿಹ ಮಾಯಿಕುಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾನ್ ।
ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಸದ್ವಿವೃತಿರೂಪದುಕೂಲದಾನಾತ್
ರಕ್ಷನ್ ಸುಕೃಷ್ಣಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಬೃಂದಾವನೇಶ ! ಸುಜನಾವನ ! ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷಾ
ಸದ್ಧರ್ಮಗೋಪನ-ನಿಜೇಷ್ಟಸುಪೂರಣೇನ ।
ಗೀತಾಸುತತ್ತ್ವ ವಿವರೀಕರಣೇನ ನೂನಂ
ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಬುದ್ಧಾವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವೈರ್ಯಸುರಮೋಹಕವಾಕ್ಯಮತ್ತ
ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಮಪಹೃತ್ಯ ಜನಾನ್ನಿಜಾನ್ ವೈ ।
ಸಂತೋಷ್ಯ ವೇದಪರಮಾರ್ಥಸುಬೋಧನೇನ
ಬುದ್ಧಾವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಕಲ್ಕ್ಯವತಾರಕೃತಿಬೋಧಕಸ್ತುತಿಃ -

ಯೋಗಾಶ್ವರತ್ನಮಧಿರುಹ್ಯ ಸುಧರ್ಮಖಡ್ಗಂ
ಧೃತ್ವಾ ಚರನ್ ಭುವನಕಂಟಕದುಷ್ಟಸಂಘಮ್ ।
ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನ-ಧರ್ಮಗುಪ್ತ್ಯೈ
ಮೌನೀಂದ್ರ ! ಕಲ್ಕಿಕೃತಿಬೋಧಕ ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಘುಪತಿಪ್ರಿಯವಿರಚಿತಃ
ಶ್ರೀದಶಾವತಾರ ಪರಿಬೋಧಕ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

* * *

೯೯. ತಾರಾಹಾರಃ

ಮಹಾವೈದುಷ್ಯವೈರಾಗ್ಯಶ್ಲಾಘ್ಯಾನರ್ಘ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಾಃ ।
ಯತ್ಪದಾಂಭೋಜಸಂಭೂತಃ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪದಪಂಕಜನಿತ್ಯಸೇವಾ
ಜಾಂಬೂನದಾಶ್ರಯಬಲೋರ್ಜಿತಕಾಂತಕೀರ್ತಿಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಜಲಧೇರ್ಜನಿಮಾನ್ಮಹೀಯಾನ್
ಚಿಂತಾಮಣಿರ್ವಿಜಯತೇ ಭುವಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೨ ॥

ಜಗನ್ಮಾತುರ್ನೇತುಸ್ಸತತಪರಮಾನುಗ್ರಹಬಲಾ-
ದಿದಂ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಯಂ ಸಮಧಿಗತಮುದ್ದಾಮವಿಭವಮ್ ।
ಪ್ರಬಂಧವ್ಯಾಖ್ಯಾಕೃದ್ಬುಧಜನಶರಣ್ಯೋ ಹಿ ನಿತರಾ-
ಮಸೌ ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಾಲಯಮುನಿವರೇಣ್ಯೋ ವಿಜಯತೇ ॥ ೩ ॥

ಭವತ್ಪಾದಾಂಭೋಜದ್ವಯಭಜನಭಾಜಂ ಸುಮಹಿಮಾ
ಸುತಂ ಸೌಖ್ಯಂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಪದಿ ದಿಶತಿ ಶ್ರೀಮಿತಿ ಕಥಾ ।
ಕಿಮಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಶೀಲೋ ಹೃದಯಸದನಸ್ಥಸ್ತವ ಸದಾ
ಮಹಿಮ್ನೋ ಭೂಮ್ನಾ ಶ್ರೀರ್ಭುವಿ ಬಹುಲಭವ್ಯಾಯ ಭವತು ॥ ೪ ॥

ತತ್ತಜ್ಜನ್ಮಾಂತರೀಯಪ್ರಬಲತರಕುಕರ್ಮೌಘವಿಧ್ವಂಸನಾದ್ವಾ
ಸೇವಂತಸ್ತೇ ಸುವೃಂದಾವನಮನುದಿನಮಾನಂದಭಾಜೋ ಬಭೂವುಃ ।
ರಾರಾಜದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾನಿಲಮತ ಸುತಪೋರಾಜಧಾನೀಂದ್ರನೂನಮ್
ಕೋಸಾವಾಸೇತುಸೀತಾಚಲಮತಿಮಹಿಮಾ ಸಾರ್ವಭೌಮಸ್ತ್ವದನ್ಯಃ ॥ ೫ ॥

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶತ್ಪ್ರಬಂಧಪ್ರಣಯನ ಚತುರಾಚಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಶೂರಃ
ದುರ್ವಾಗ್ಗರ್ವಾದ್ರಿಸಂಭೇದನನಿಗಮಲಸನ್ಮಾನದಂಭೋಲಿಶಾಲೀ ।
ರಾಜದ್ರಾಜೀವನಾಭಾಮಿತ ಸತತಮಹಾನುಗ್ರಹೋದಗ್ರಕೀರ್ತಿಃ
ಬಾಭಾತಿ ಶ್ರೀಸುಮಂತ್ರಾಲಯನಿಲಯಮುನಿ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥ ೬ ॥

ಯಾವದ್ವೇದಲಸತ್ಸಮೀರಸಮಯಪ್ರಜ್ಞಾಪಯೋದಾಯಿನೀ
ಪೂರ್ಣಾಯುಸ್ಸದಪತ್ಯ ಸೌಖ್ಯವಿಲಸತ್ಸಂಪತ್ಸಮುನ್ಮಾಪಿನೀ ।
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯವಾಸಿನೀ ಬುಧಜನಶ್ರೇಯಃ ಪದಪ್ರಾಪಿಣೀ
ಸೇಯಂ ಕಾಮಗವೀ ಭುವೀಹ ಭವತೂನ್ನಿದ್ರಾಯ ಭದ್ರಾಯ ವಃ ॥ ೭ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾವಿಖ್ಯಾತಕೀರ್ತಿರ್ಭಜಕಜನಚಯೋದ್ಧಾರಕಾರುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಃ
ಸ್ಫೂರ್ತಿಶ್ಚಾನ್ಯಾದೃಶೀ ತೇ ನಿಖಿಲನಿಗಮಷಡ್ದರ್ಶನಾದಿಷ್ವಜಸ್ರಮ್ ।
ರಾರಾಜದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾಪ್ರತಿಹತ ವಿಭವೌದಾರ್ಯಗಾಂಭೀರ್ಯಶಾಲೀ
ಪ್ರಾಚೀನಾಚಾರ್ಯಪೀಠಪ್ರಭುರಖಿಲಗುಣೈಃ ಕೋಽಸ್ತಿ ಧನ್ಯಸ್ತ್ವದನ್ಯಃ ॥ ೮ ॥

ದ್ವೈತತ್ರಯ್ಯಂತಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನಪಟವಃ ಪ್ರೋಲ್ಲಸಟ್ಟಿಪ್ಪಣೀಂ ಯಾಂ
ದೃಷ್ಟ್ವೈವಾಂತರ್ನಿಗೂಢಾಶಯಮತಿವಿಶದೀಕೃತ್ಯ ಸದ್ವಾಧನೀಂತೇ ।
ಉತ್ಸಾಹಾನಂದಸಾಂದ್ರಾಃ ಕಿಯದುಪಕೃತಿರಿತ್ಯಾಮನಂತೋ ಹಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ದದ್ಯಾದದ್ಯಾನವದ್ಯಾಂ ಶ್ರಿಯಮಮಲಧಿಯಹೃದ್ಯವಿದ್ಯಾಂ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥ ೯ ॥

ಕುತ್ರಾಲಭ್ಯ ಮಹಾಮನೋರಥಮಪಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಹಿ ಸಪ್ರಶ್ರಯಂ
ಯದ್ವೃಂದಾವನಸೇವಯೈವಸುಜನಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಲಭಂತೇ ಧ್ರುವಮ್ ।
ಪ್ರಾಕ್ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಜಾವತಾರಸುಕೃತ ವ್ಯೂಹೋಪಯೋಗಾಯ ವಾ
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಮಾಗತೋ ಹಿ ಜಗದುದ್ಧಾರಯ ಧೀರಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅದ್ಯಾಪ್ಯಗ್ರೇ ಸಮುದ್ಯದ್ವಿಭವತನಯವೈದುಷ್ಯಮಿಷ್ಟಾನ್ನದಾಯೀ
ಭೂಯಶ್ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರದಾಯೀ ಹ್ಯಲವಮತಿಮತಗ್ರಂಥತತ್ತ್ವಾನುಯಾಯೀ ।
ಧೀರೈರಾರಾಧ್ಯಮಾನಃ ಜಗತಿ ಜಯಜಯಧ್ವಾನಜೇಗೀಯಮಾನಃ
ಭಕ್ತೋದ್ಧಾರಪ್ರವೀಣೋ ಮುನಿವರಭವದಾರೂಢಪೀಠಪ್ರಭಾವಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀದಡೇಸೂಗೂರು ವೇಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ
ತಾರಾಹಾರದಿಂದ ಉದ್ಧೃತ ॥

* * *

೧೦೦. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರದೋಲೋತ್ಸವಸ್ತುತಿಃ

ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೋ ರಾಘವೇಂದ್ರ । ಜೋ ಯೋಗಿಮೂರ್ಧನ್ಯ ಸುರಭೂಜ ಸತ್ಸು ॥ ಆದೌ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಧ್ಯತಃ ಪಾಲಯಿತ್ವಾ ತ್ವಂತೇ ಸೃಷ್ಟಂ ಸಂಹರ-ತ್ಯಂಜಸಾ ಯಃ । ದೋಲಾಲೋಲೋ ಹ್ಯಾದಿಮಧ್ಯಾಂತಶೂನ್ಯಃ ಬಾಲೋ ಲೀಲಾ-ದೋಲಯಾ ನಂದಯೇನ್ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥ ॥ ಜೋ ಜೋ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಲೀಲಾ ದೋಲಕಾರೂಪಿಣೀ ಸಾ ಪುತ್ರಾನ್ ಪೌತ್ರಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಶರ್ವಾದಿ-ಜೀವಾನ್ । ನೀಚೈರುಚ್ಚೈರ್ಯಾಪಯಂತೀ ಯಥಾರ್ಹಂ ಭರ್ತಾರಂ ಸ್ವಂ ಬಿಭ್ರತೀ ಹ್ಯಂತರಾಲೇ ॥ ೨ ॥

ವಿಷ್ಣ್ವಾದೇಶಾತ್ಪ್ರಾಣದೇವೋ ಜಗತ್ಯಾಂ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸಂ ಯಾಪಯನ್ ಜೀವಕೋಟೇಃ । ದಿವ್ಯದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ಲೋಕವಾರ್ಧೌ ನಿಷಣ್ಣೋ ಊರ್ಧ್ವಾಧೋ ಯಃ ಖೇಲತೇ ದೋಲಿಕಾಯಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾಣಪ್ರೇಯೋ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಮನಸ್ವೀ ಶೇತೇ ದೋಲಾಮಧ್ಯಮಧ್ಯಾಸ್ಯ ಚಿತ್ರಮ್ । ಲೀಲಾಲೌಲ್ಯಾತ್ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರಂ ಯದ್ವಾಙ್ಮಾತ್ರಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿರ್ಮೋಕ್ಷದಾತಾ ॥ ೪ ॥

ಧನ್ಯೋ ಗುರೂ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಜಿತಾರಿಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಂಶೋಽತೋಷಯತ್ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹಮ್ । ಅದ್ಯತ್ವೇ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಮಾದಿರೂಪಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತೇಷಾಂ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಂ ವಿಭಾತಿ ॥ ೪ ॥ ॥ ಜೋ ಜೋ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಮುಖೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಃ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ದೋಲೋತ್ಸವಸ್ತುತಿಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

* * *

ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರೇ ! ನಿಮ್ಮ ನಿಜವಾದ
ಕರುಣೆಯಲಿ ಸಂಚರಿಪ ಸುಜನರಿಗೆ ।
ದುರುಳರಿಂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದುಷ್ಕೃತಗಳೆಲ್ಲ
ಮುಂದೋಡದೆ ಹಿಂಜರಿದು ಪೋಗುವುದನ ಬಲ್ಲೆ ।

ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರೇ ! ಅದ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ
ಇಂದ್ರನ ವಜ್ರಾಯುಧವ ಜಯಿಸಬಲ್ಲವೆ ?

ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರೇ ! ಕ್ಷುದ್ರಮೃಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ
ಸಿಂಹಗುಪದ್ರವ ಕೊಡಬಲ್ಲವೆ ?

ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರೇ ! ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ
ಖಗಪತಿಯವೆದುರಿಸಬಲ್ಲವೆ ?

ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರೇ ! ನಿಮ್ಮ ಭದ್ರವಾದ ಕರುಣಾಭಯ
ಛತ್ರದೊಳು ನಾನಿರಲು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೂ
ಭೀತಿಯೆನಗಿಲ್ಲ ಗೋಪಾಲವಿಠಲನಾಣೆ ॥

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪

ಶ್ರೀಮದ್ಯೋಗೀಂದ್ರತಾರಾವಲೀ

ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ, ಷಡ್ದರ್ಶನಾಚಾರ್ಯ, ವಿದ್ಯಾಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮತೀಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಇದು ಕೇವಲ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿರದೇ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ.

ತಾರಾವಲೀ ಎಂದರೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಾಲು ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರದ ಹೆಸರು ಬರುವಂತೆ ೨೭ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ತಾರಾವಲೀ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತುತಿಪರವಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತಾರಾವಲೀ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ. "ತಾರ್ಯಂತೆ ಸಂಸಾರಾರ್ಣವಾತ್ ಅನೇನ" ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ತಾರಾ ಎಂದರೆ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವ ಉಪಾಯ. ಇಂತಹ ತಾರಾವಲೀ ಸ್ತೋತ್ರಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾಧನೋಪಾಯಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರುಗಳೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅವರು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಸಾಧನಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿ, ಮನೋವ್ಯಥೆಯನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಿ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವಾದವೈಖರೀ, ಅವರ ಮುಖದಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ವಾಣೀ, ಸುಜೀವಿಗಳಿಗೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನುಣಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಔದಾರ್ಯ, ಕಾರುಣ್ಯ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಆರಂಭದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಅವರ ಕೀರ್ತಿಪ್ರಭೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ರೂಪಕಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ, ಅನಂತರ ಅವರ ಸದಾಚಾರಯುಕ್ತ ದಿನಚರ್ಯೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವರು. ಅವರ ಪಾಠಪ್ರವಚನ ಚಾತುರ್ಯ, ಶಿಷ್ಯ ಪರಿವಾರದ ಗರಿಮೆ, ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ತಾರಾವಲೀ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವ ಉಪಾಯಗಳೂ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಧಕನು ಮೋಸ, ಕಪಟತನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದೂರನಾಗಿದ್ದು, ಕುತ್ಸಿತವಚನಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯ ತಪವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕು. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸತ್ವಗುಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಲಸ್ಯ, ಚಾಂಚಲ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಮನೋದೋಷಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹಾಗೂ ಗುರೂಪದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಎದುರು ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನವು ಹೇಯವಾದದ್ದು. ತತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾವಿರ್ಭಾವ. ಜ್ಞಾನ-ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ಉಪೋದ್ಬಲಿತವಾದ ಭಕ್ತಿರಸವೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನ. ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞೆ, ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ, ವಿಷ್ಣುಪರಾಯಣತೆ, ಸಕಲಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ತನ್ನ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಬಯಸದಿರುವುದು, ಗುರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದ್ರೋಹ, ವೈರಭಾವ ಹಾಗೂ ದುರಹಂಕಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಸ್ವವರ್ಣಾಶ್ರಮೋಚಿತಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ರತರಾಗಿದ್ದು, ಭಗವದಾರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಸಾರದಸಾಗರತರಣೋಪಾಯಗಳು ಈ ತಾರಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿರುವುದು ಈ ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಅಥ ಶ್ರೀಮದ್ಯೋಗೀಂದ್ರತಾರಾವಲೀ

ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ ಷಡ್ದರ್ಶನಾಚಾರ್ಯ ವಿದ್ಯಾಚಕ್ರವರ್ತಿ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪೂಜ್ಯಪದಾ ವಿರಚಿತ
ಶ್ರೀಮದಾನಂತತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯೇಭ್ಯೋ ನಮಃ

ಭದ್ರಂ ಶಾಸದ್ವಿನಿದ್ರಂ ನಿಜವಿಭುಧಗಣಾನ್ ಪ್ರೌಢಮಾಪ್ತೋ ಗುರುತ್ವಮ್
ಧಾಮ್ನಾ ನಿಸ್ಸೀಮಭೂಮ್ನಾ ವಿಮತಮಹಿಭೃತೋ ಜಿಷ್ಣುರುನ್ಮಾರ್ಗಧೃಷ್ಣೂನ್ ।
ದೀನಾನಾಂ ದಾನವಾನಾದರಭರಕೃದನಂತಾಮರಾಣಾಂ ಭಿಷಜ್ಯನ್
ಶ್ರೀಮಾನ್ಯೋಗೀಂದ್ರಧೀಮಾನ್ ಜಗತಿ ಜಯತಿ ಯತ್ನಾಶ್ವಿನೀತಿಂ ವಿನೀತಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಾಚಾಂ ಗುಂಭೈರದಂಭೈರ್ಜಯತಿ ಯತಿವರೋಽಕವ್ವದೋ ವಿದ್ವದೋಘಮ್
ಗರ್ಜಂತಂ ತಂತನೀತಿ ದ್ವಿಷಮಪಿ ಜಿತಧೀಮಚ್ಚಮೂಕಂ ಚ ಮೂಕಮ್ ।
ಭೀಮಂ ಭೌಮೋದ್ಭವಾದಿಗ್ರಂಥನಮಿಭರಣೀಯಂತಮನ್ವೇತಿ ಧಿನ್ವನ್
ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರೋ ವಿತಂದ್ರಸ್ಸಮಿತಿಷು ವಿಜಯೋಜ್ಜೃಂಭ ಭಾಸ್ವಾನ್ ಸತಸ್ವಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಕ್ಲೃಪ್ತಾಮಾಮ್ನಾನಭೂಮ್ನಾ ಕೃತಮಿತಪದಸಂದರ್ಭಣಾಂ ದುರ್ಭಣಾಂ ಗಾಮ್
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಪ್ರಾಜ್ಞಸಾರ್ಥೈಃ ಪ್ರಸಭಮಧಿಸಭಂ ಕಥ್ಯಮಾನಾಮತಥ್ಯಾಮ್ ।
ವ್ಯಾಘ್ರೀ ಜೇಘ್ರೀಯಮಾಣಾ ಭುವಮಿವ ತವ ನಿಷ್ಕೃತ್ತಿಕಾಮಂ ಚಿಕಿತ್ಸುಃ
ಸ್ವಾಂತರ್ವಾಣೀ ಚ ವಾಣೀ ಶಕಲಯತಿ ಸತಾಂ ಚಂದ್ರಯೋಗೀಂದ್ರಯೋಗಿನ್ ॥ ೩ ॥

ಮಂದಾದ್ವೇಶಂತತುಂದಾದ್ಘಟಿತಪೃಥುಘಟೀಯಂತ್ರದಂಡಾಗ್ರಭಾಂಡಾ-
ತ್ಕೇದಾರದ್ವಾರಿ ವಾರಿ ಕ್ಷಿಪತಿ ಕತಿ ಕಿರನ್ನುಕ್ಷಯ ಕ್ಷಣಾನ್ವಾ ।
ಯಾವತ್ಕ್ಲೃಪ್ತಂ ಚ ತಾವದ್ವಿರಮತಿ ವಿಮತಃ ಪ್ರೋದ್ಗಿರನ್ನಿರ್ಗಿರಂತಮ್
ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರವ್ರತೀಂದ್ರ ತ್ಯಜತಿ ಗುರುಜಯಾ **ರೋಹಿಣೀ** ತೇ ಹಿ ವಾಣೀ ॥ ೪ ॥

ಆಸ್ಥಾಂ ಪ್ರಸ್ಥಂಪಚಾನಾಂ ಪರಿಹಸತಿ ಧನೀ ಭೂರಿ ಖಾರಿಂಪಚೋನ್ಯೋ
ಗಂಗಾಗಂ ಗಾಢಮದ್ಧನ್ಯತಿ ಪತತಿ ತಯಾ ಕಿಂನು ಕುಲ್ಯಾಪಿ ತುಲ್ಯಾ ।
ಕುಭೀಂದ್ರೋಜ್ಜೃಂಭಕುಂಭಭಿದಪಿ **ಮೃಗಶಿರಃ** ಕಿಂಚರೇತ್ತ್ವಂಚವಕ್ತ್ರೋ
ಧೀರೋ ಯೋಗೀಂದ್ರಯೋಗೀ ಭೃಶಮವಗಣಯತ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧಾನ್ ಪ್ರಬುದ್ಧಾನ್ ॥ ೫ ॥

ಅಲ್ಪೈರನ್ಯೋಕ್ತಿಶಿಲ್ಪೈರಪಿ ಚಿರಮುಷಿತೈಶ್ಶೌರಿತಲ್ಪೀಯಜಲ್ಪ-
ಪ್ರಾಗಲ್ಭೀಕಲ್ಪಕಾನ್ಸ್ವಃಪ್ರತಿಬತ ವಿಮತೋ ಯೋ ಜಯೇಷೀ ಮನೀಷೀ ।
ಚೋರಂ ಕಾರಂತ**ಮಾರ್ದ್ರಾ**ಗಸಮಪಿ ಸಕೃದಾಕ್ರೋಶತೀ ವೋಶತೀಯಮ್
ಸೂಲ್ಲಾಘಂ ರಾಘವೇಂದ್ರವ್ರತಿಸುತ ಮುನಯಃ ಕಾರುಣೀಮಾವೃಣೀತೇ ॥ ೬ ॥

ಢಕ್ಕಾ ಯಸ್ಯಾರಿಧಿಕ್ಕಾರಕರವಬಿರುದಾಡಂಬರಾ ಜೃಂಭತೇ ಗೀ-
ರಿಂದೋರಾಂದೋಲಿಕಾಗ್ರೇ ಸೃಜತಿ ವಿಮತಶುಗ್ಬಾಹುಲೀಂ ಕಾಹಲೀ ಚ ।
ಸೋಽಜಯ್ಯೋಽಯಂ **ಪುನರ್ವಸ್ಸ್ವ**ಯಮಿತಿ ಚ ಮಿಥೋ ವಾದಿನೋ ವಾರಯಂತೇ ।
ಕೋಽನ್ಯೋ ಮಾನ್ಯೋಽಸ್ತಿತಸ್ಮಾದ್ಯತಿಕುಲತಿಲಕಾತ್ ಪ್ರೌಢಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥಾತ್ ॥ ೭ ॥

ತನ್ವಂ ತ್ಯಾಜಿಂ ಜಿಧಾತೋಸ್ತ್ವಯಿ ನಿಜವಸತಿಂ ಕರ್ತೃತಾಂ ವಿಸ್ಮೃತಾಂ ಯೇ ।
ಹರ್ತುಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಮಾನಗ್ರಹಭೃಶವಿವಶಾಸ್ಸೂರಯೋ ವೈರಯೋಗಾತ್ ।
ತೇಷಾಮೇಷಾ ಮನೀಷಾ ವಿಪದಿ ಸಪದಿ ತತ್ಕರ್ಮತಾಂ ನಿರ್ಮಮಾಣ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರಪ್ರಾಜ್ಞಚಂದ್ರ ತ್ವಯಿ ಮತಿತತಿ**ಪುಷ್ಯ**ಸ್ತಿ ಸೌವಸ್ತಿಕೀ ಸಾ ॥ ೮ ॥

ತುಂಗಾಂ ತೇ ಮೋಷಿತುಂ ಗಾಂ ಸದ ಉಪಜಿಹತೇ ಯೇ ಜಹತ್ಯೇವ ತೇ ಸ್ವಾಂ
ರಾಗಾದಾಗಾಂಸಿ ಸತ್ಸು ಪ್ರಚರತಿ ಭುವಿ ಯೋ ಹೀಯತೇ ಹೀಯತ್ಯೈಷಃ ।
ಗೌರ್ವಾಸಿಷ್ಠೀ ವಿನಿಷ್ಠೀವತಿ ಕುಶಿಕಸುತಂ ಹಾನಿಕೃತ್ಸ್ವೈನಿಕಾನಾ-
ಮೇಷಾಶ್ಲೇಷಾಯ ಯೋಗಿಪ್ರವರ ತವ ಸಮುತ್ಕಂಠತೇ ಸೋಪಕಂಠಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಿದ್ಯಾಭದ್ರಾಸನ ಶ್ರೀಪರಿಣಯಸುಭಗಂ ಭಾವುಕಂ ವೈರಿಸೂರಿ-
ಶ್ರೇಣೀಶ್ಲಾಘಾತಿಲಂಘಾಘನಲಘಿಮಸುಜಂಘಾಲವಾಚಾಲತಾಭಿಃ ।
ಕಸ್ಕಃ ಕೌತಸ್ಕುತೋ ನೋ ಪತತಿ ಭಣಿತಿಭಿಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಾತಸ್ತತಸ್ತ್ವಂ
ಶ್ರೀಮನ್ಯೋಗೀಂದ್ರಧೀಮನ್ ಸ ಜಯ **ಚಿರಮಘಾನ್** ವ್ಯಾಧುನಾನೋಧುನಾ ನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪಾದಾಕ್ರಾಂತಾಹಿಲೋಕಾ ಪದಮಿತಧರಮಈಮಂಡಲಾಖಂಡಲಾದಿ-
ಸ್ಥಾನಾ ಮಾ ನಾಮ ಯೋಗಿಪ್ರಭುಯತಿವರಜಾ ಕೀರ್ತಿರೇತದ್ವ್ಯಕರ್ತೀತ್ ।
ಇತ್ಥಂ ವಿಧ್ಯಂಡಮಾಧಾತ್ಕಿಲ ಹರಿರುದರೇ ತದ್ಗಣಾ **ಫಲ್ಗುನೀಡೇ**
ಸಾಭಿರ್ತ್ವೋಜ್ಜೃಂಭತೇತ್ರ ದ್ವಯಮಪಿ ಸಿತತನ್ನಾಭಿಜಾಂಭೋಜದಂಭಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ವೇಲಾ ಶೈಲಾವರುದ್ಧಾ ಶಶಿರುಚಿರತಥಾಭೂತಯಾತೀದಮಾ ತೇ
ಗಾಂ ಗಂಗಾಕ್ನೋತೀ ವಿಷ್ಣೋರಧ ಉಪರಿ ಪದಾದ್ವ್ಯಾಪ್ತಯಾತ್ಯೇತರಾ ಚ ।
ಶ್ವೇತಂತೇ ಕೇ ನ ಲೋಕಾಃ ಪ್ರಸೃಮರಘನಕರ್ಪೂರಪೂರಾಭಮೂರ್ತ್ಯಾ
ಕೀರ್ತ್ಯಾ ಯೋಗೀಂದ್ರಧೀರಶ್ರುತಚಣ ಸುಗುಣೈ**ರುತ್ತರಾಫಲ್ಗು**ನೀತೇ ॥ ೧೨ ॥

ವೇಲಾಶೈಲಾಲವಾಲಾದ್ವಲಯಿತ ವಿಪುಲಾವಪ್ರತಶ್ಶೋತ್ತ್ವರೂಢಾಂ ।
ಸಂಪೂರ್ಣಾಂ ಪ್ರೋರ್ಣುವಾನಾಂ ಭುಜಗಜಗದಲಂ ರೂಢಿಮೂಲೈರ್ವಿಶಾಲೈಃ ।
ಅಷ್ಟಾವಷ್ಟಂಭಕಾಷ್ಠಾಶ್ರಯಕೃತವಿತತಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯಭೇನ್ಯಕ್ಷಸೂನಾಂ ।
ಕೋ ಯೋಗೀಂದ್ರವ್ರತೀಂದೋರ್ನಿರವಧಿಮಹ**ಹಸ್ತೋಷ್ಯತೇ** ಕೀರ್ತಿವಲ್ಲೀಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ನ್ಯಸ್ತಂ ಪಾತಾಲಪಾತ್ರೇ ಕಲಶಜಲನಿಧಿಂ ಕ್ಷೀರಪಾಯಂ ಪಿಬಂತೀ
ಪಾದಾಗ್ರಾಸಕ್ತನಕ್ತಂದಿವಲಸಿತಕಲೇಶಾರ್ಕಶಾಲೂಕಲೇಶಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಖಂಡನೀಡೇ ಭತತಿಗುರುಗರುತ್ ಕ್ಷೋದ**ಚಿತ್ರಾಂತ**ರಿಕ್ಷಾ
ಧೀಮನ್ಯೋಗೀಂದ್ರಯೋಗಿನ್ ವಿಲಸತಿ ಭವತಃ ಕೀರ್ತಿಕೇಲೀಮರಾಲೀ ॥ ೧೪ ॥

ಯದ್ರಾಜಾಸಿ ದ್ವಿಜಾನಾಮನಿಶಮರಿಸುಧೀ ಚಕ್ರವಾಲಾತಿಲಂಘೀ
ತದ್ರಾಜಾನಂ ದ್ವಿಜಾನಾಂ ಪಿದಧತಮಸಕೃಚ್ಚಕ್ರವಾಲಂ ವಿಲಂಘ್ಯ ।
ಸ್ಫೂರ್ತಿಂ ಸೂತೇಸ್ಯ ಪಶ್ಚಾದ್ವಲಯಕುವಲಯೇ ತಾವಕೀ ಸೈವ ಕೀರ್ತಿಃ ।
ಭ್ರಾಜಸ್ವಾತೀವ ಯೋಗಿಪ್ರವರ ಭುವಿ ತಯಾ ಕಲ್ಯಯಾ ತುಲ್ಯಯಾ ತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಸದ್ಯೋ ವೈಶದ್ಯಕಾರಂ ಹರಿದಭಿದಪಟೀಮಂಡಲಂ ಪಾಂಡಯಂತೀ
ಗೌರೀಭಾವಂ ಪ್ರಣೇತಾ ಮುದಮಪರಿಮಿತಾಮೇತ್ಯ ಪತ್ಯಾಪಿ ಸತ್ಯಾಃ ।
ಸರ್ವೇಷ್ವಸ್ರ**ಗ್ವಿಶಾಖಾ**ನುಗಮಮಹಿಮವದ್ಭೂತಜಾತಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯಾ
ಕೀರ್ತಿಶ್ಚಂಚೂರ್ತಿ ಯೋಗಿತ್ರಿದಶವರ ಮುನೇ ಶ್ರೀಪುಷಾ ತೇ ವೃಷೇಣ ॥ ೧೬ ॥

ಗೌರ್ಯಾ ಚಾಸ್ಮಾಸು ಚರ್ಯಾತ್ಸಹ ಹರ ಇತಿ ಕಿಂ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಮಾನಾ ಮಹಿಧ್ರೈಃ
ಗೌರೀ ಭೂರಿಭವಂತ್ಯಾ ಭುವಿ ನಿಜವಿಭಯಾ ಸ್ವೇಷು ಕೈಲಾಸಭಾಸಮ್ ।
ಕೀರ್ತಿರ್ಮೂರ್ತಿರಮೀಷಾಂ ವಿಲಸತಿ ಸತಟೀಕೂಟಪಾದಾಟವೀ ಭೂ-
ಸಾನೂರಾಧಾರಯಂತೀ ಭುವಿ ನಿಜಮಹಸಾಂ ದಿಕ್ಷು ಯೋಗೀಂದ್ರಯೋಗಿನ್ ॥ ೧೭ ॥

ದೇವಾ ಜಾನಂತು ದೇವ ಕಥಮಪಿ ಮಹಿತ್ಯೈಃ ನಾಭಿನಾಲೀಕಗಂಧ್ಯೈಃ
ಕೈಲಾಸಾಧೀಶಮಗ್ನೇರುಪಗಮವಿಕೃತಾಜ್ಞಾನತಾಮಾನತಾಂಗಾಃ ।
ದೇವಾ **ಜ್ಯೈಷ್ಠ್ಯಾಕೃ**ತಿಂ ತೇ ಧೃತಹಿಮಮಹಿಮಸ್ಥೇಮ್ನಿ ವಿದ್ಯುಃ ಕಥಂ ತಾಂ
ಸಾಂದ್ರೇ ಯೋಗೀಂದ್ರಧೀರ ವ್ರತಿವರ ಯಶಸಿ ವ್ಯಾಪ್ತವಿಧ್ಯಂಡಮಧ್ಯೇ ॥ ೧೮ ॥

ಯಾವನ್ನೇನೇಕ್ಷಿ ಪಾದಾನಧಿಜಲಧಿನಭಸ್ವಾನನಿಸ್ಸ್ವಾನಪಕ್ಷಿ-
ಕ್ಷಿಪ್ಣುಃ ಸ್ವಪ್ನಂ ತದದ್ಭಿಶ್ಶುಚಿಭಿರಥ ನಿಜಂ ನೇನಜತ್ಪಾದಯುಗ್ಮಂ ।
ಯಾವದ್ಬಾಹ್ಯಂ ತಮಃ ಸ್ವೈರ್ನ ಸ ಧುವತಿ ಕರ್ೖರಾಂತರಂ **ತತ್ಸಮೂಲಂ**
ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರಃ ಪರಿವ್ರಾಡಿತಿಹರಿ ಹರತೇ ತಾವದೇವಾಶ್ರಿತಾನಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರುತ್ಯುದ್ಗ್ರಾಹಂ ಪ್ರವಾಹೇ ಸನಿಯಮವಿಹಿತಾಪ್ಲಾವನಃ ಪಾವನೋ ನೋ
ಹೃದ್ಯಾದೃತ್ಯ ತ್ರಯೀ ಸಂಗತ ಉಪನಿದಧತ್ ಪ್ರೌಢಭಾಃ ಕೈಟಭಾರಿಂ ।
ಪ್ರಾಗ್ರ್ಯಾಷಾಢಾಂಕಪಾಣಿಂ ಬಲಿರಿಪುಮಪಿ ದೋರ್ಮಂಡನಂ ದಂಡಮಗ್ರ್ಯಂ ।
ಶುಭ್ರಂ ಬಿಭ್ರತ್ಸಯೋಗಿಪ್ರವರ ಉಪದಧತ್ (ಗುರುವರೋ) ಯೋಗಬಂಧೇ ಸಮಿಂಧೇ ॥ ೨೦ ॥

ಪೀಠೀಮಾಢೌಕಮಾನೋ ರವಿರಿವ ವರಖರ್ಜೂರಗೌರಾಂಶುಕಃ ಪ್ರಾಗ್
ಭೂಭೃನ್ ಮೌಲಿಂ ಸಮೌನಂ ಮನುಮನುಜಪಿತಾ ಶ್ರೀಬದರ್ಯಾಂ ಸದಾರ್ಯೈಃ ।
ವ್ಯಾಸೋ ವಾಸೌ ಸಯೋಗಿಪ್ರಭುಮುನಿರುಪಚಾ**ರೋತ್ತರಾಂ** ಮಸ್ತರಾಂಹ-
ಸ್ತೂಲಾ**ಷಾಢಾ**ನಿಲಾಲಿಂ ವಿರಚಯತಿ ಹರೇರ್ವ್ಯಾನಮಸ್ಯಾಂ ನಮಸ್ಯಾಂ ॥ ೨೧ ॥

ನಮ್ರಾನ್ಸದ್ವೃಂದಸಮ್ರಾಟ್ಕಮಲರುಚಿಭಿದೋದಗ್ರಪಾದಾಗ್ರಸೇವೋ-
ತ್ತೃಷ್ಣಾನ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದೋತ್ಥೈಸ್ಸುರುಚಿಭಿರುಮೃತೈರುತ್ಕ್ಷಿಪನ್ ಸದ್ವಿಜಾನ್ ಸಃ ।
ಧಿನ್ವನ್ ಧೂನ್ವನ್ನಮೀಷಾಮಘಮಮಲಕಲಾಜಾಲಸಾಕಲ್ಯಕಲ್ಯಃ
ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರಪ್ರತೀಂದು**ಶ್ಶ್ರವಣಮಪಿ** ಗತಃ ಕಸ್ಯ ನ ಸ್ಯಾನ್ಮುದೇಽಸೌ ॥ ೨೨ ॥

ಆನಂದಾವಂಧ್ಯಸಂಧ್ಯಾನಟನಪಟುಜಟಾಟೀರಕೋಟೀರಧಾಟೀ-
ರಿಂಖದ್ಗಂಗಾತರಂಗಾವಲಿಜವಪಟುತಾಖಂಡನೋದ್ದಂಡವೇಗೈಃ ।
ಸ್ವೈರಸ್ವೈರೋಕ್ತಿಗುಂಭೈಃ ಪ್ರವಚನಕೃತನಿರ್ಬಾಧಸದ್ಬೋ**ಧನಿಷ್ಠಾನ್** ।
ಛಾತ್ರಾನಚ್ಛೋದ್ಯ ಯೋಗಿಪ್ರಭುಮುನಿರತುಲೋ ಭಾತಿ ಸಾಭಾತಿರೇಕಃ ॥ ೨೩ ॥

ಮಾಯಾವಾದಾದಿನಾನಾಕುಮತಿಬುಧಮತಧ್ವಾಂತವಿಧ್ವಂಸಭಾಸ್ವನ್
ಮಧ್ವೋಕ್ತಂ ಜ್ಯಾಯುರಾಯುಷ್ಕರಮುಪದಿಶತೇ ತತ್ತ್ವಬೋಧಸ್ಯ ಸಾಧೋಃ ।
ಸಂತಪ್ತಸ್ಯಾಂತಿಕಂ ವೋ **ವಿಶತಿ ಭಿಷಗಿವ** ದ್ವೇಷ್ಯಸಂತಾನಹಂತಾ
ಯೋಗೀಂದ್ರೋಽಯಂ ಗುರುಸ್ಸನ್ನಿತಿ ಪರಿರಮತೇ ಸ್ವೈರಿಸತ್ಸೂರಿವೃಂದಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಅಹ್ನಾಂ ಪತ್ಯುರಲಂ ದ್ರುತಂ ಕರಪರಾಹತ್ಯಾ ನಿಜಾಸ್ಯೇಂದುತಃ
ಪ್ರೋದ್ಯಂತ್ಯಾ ಸುಧಯಾಯಾ ಭೃಶಂ ಶಿಶಿರಯನ್ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಮಹ್ನಾಯ ಸಃ ।
ಸದ್ವಿಪ್ರೋಕ್ಷಪದಾಭಿಸಂಕ್ರಮವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಿಕ್ರಮೋದ್ವೇಲಯಾ
ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರಮುನಿರ್ವಿರಾಜತಿ ಸದಾ ಸಂಸಾಧ್ಯ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕೀಂ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಷ್ಣೋ ಯಜ್ಞಭುಜೇ ನಿವೇದ್ಯ ಮಹಸೇ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾತ್ಮನೇ
ಹವ್ಯಂ ಪ್ರಾಗಮೃತೇನ ತೇನ ವಿಬುಧಾನ್ ಧಿನ್ವನ್ನಮೂನನ್ವಹಮ್ ।
ಶೃಣ್ವನ್ **ಭದ್ರಪದಾ**ವಲೀರಪಿ ಗಿರಸ್ತೇಷಾಮಥಾರ್ಥಾಪಯನ್
ಶ್ರೀಯೋಗಿಂದ್ರಮುನಿರ್ವಿರಾಜತಿ ತದಾಪಾದಾಬ್ಜಯುಜ್ವಾ ಹರೇಃ ॥ ೨೬ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಸತ್ ಫಣಿಭಾಣಿಕಾಮುಖಮಹಃಶೇಷಂ ಬುಧಾನ್ ಪಾಠಯನ್
ಕ್ಲೃಪ್ತಾರಾರ್ತಿಕಮಂಗಲೋ ನಿಶಿ ರಮಾದೋಪಾಯ ದೀಪಾಲಿಭಿಃ ।
ಶ್ರೀಯೋಗಿಂದ್ರಮುನಿರ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಜಲಧೇಃ ಪಾರೇಽವರ್ತಿರ್ಣಃ ಪರಂ
ಕಿಂತ್ವೇವಂ ಭವವಾರಿಧೇರಪಿ ಕೃಪಾತರ್ಯಾಪಿ ಭೂರ್ಯಾ ಗುರೋಃ ॥ ೨೭ ॥

ತಾರಾವಲೀಯಂ ಯೋಗೀಂದ್ರಯಮಿಣೇ ಹರಿಕಾಮಿಣೇ ।
ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ ಶ್ರೀಕಾಮಿಣೇ ಚ ಮಮ ರೋಚತಾಂ ॥
(ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ ಚ ಶ್ರೀಕಾಮಿಣೇ ಮಮ ರೋಚತಾಂ) ॥ ೨೮ ॥

***

ಶ್ರೀಮದ್ಯೋಗೀಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ

ವಾಗೀಂದ್ರ ಮಧ್ವಮತರಕ್ಷಣದತ್ತದೀಕ್ಷ !
ಯೋಗೀಂದ್ರವಂದ್ಯ ಗುರುರಾಜಸುಪುತ್ರ ! ದಕ್ಷ !
ಭೋಗೀಂದ್ರತಲ್ಪಪುರಗಾಶ್ರಿತಸರ್ವರಕ್ಷ !
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ! ಕಲಯೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀವಾದಿ-ರಾಜಾಚಾರ್ಯರು. ಇವರು ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ

ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾಠಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಂತ್ರಾಲಯ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಹರಿ-ಗುರುಗಳ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು, ಆಶುಕವಿಗಳೂ ಹೌದು.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಯೋಗಿವರ್ಯೋತ್ತಮಾಚಾರ್ಯಃ ಸುಮತೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಃ ।
ವಿದ್ರಾವಯತು ಮೇಽಭದ್ರಂ ಕ್ಷುದ್ರಕರ್ಮಕೃತಂ ಸದಾ ॥ ೧ ॥

ಕಲಿಕಲ್ಮಷದೋಷಘ್ನಂ ಕಾವೇರೀತೀರವಾಸಿನಮ್ ।
ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಂ ವಂದೇ ಮಧ್ವತತ್ತ್ವಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸೂರೀಂದ್ರಕರಸಂಜಾತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಗೀತಾಭಾವಾರ್ಥವಕ್ತಾರಂ ಸುಮತೀಂದ್ರಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾಸಮೇತಸ್ಯ ಶೇಷಾಧಿಷ್ಠಸ್ಯ ಸಂತತಮ್ ।
ವೈಕುಂಠವಾಸಿನಸ್ತಸ್ಯ ಪೂಜಿತಂ ಪ್ರಣಿಧಾನತಃ ॥ ೪ ॥

ಭಾವರತ್ನಾಖ್ಯಗ್ರಂಥೇನ ಭಾವವ್ಯಂಜನತತ್ಪರಮ್ ।
ಸುಮತೀಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ದುರ್ಮತಧ್ವಾಂತಭಾಸ್ಕರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸುಮತೀಂದ್ರಯತಿಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇದ್ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ನರಃ ।
ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಶಾಂತಿಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಮೇವ ಚ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ಅದ್ವೈತವಾದವನದಾಹನ ದಾವವನ್ಹೇ
ಸದ್ವೈತಸನ್ಮತ ಸುಧಾಂಬುಧಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ।
ಮಧ್ವಾದ್ಯಪೀಠಗ ಬುಧಾಬ್ಜಸಹಸ್ರಭಾನೋ
ವಿದ್ಯಾಪತೇಽದ್ಯ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

ಅಹ್ನಾಂ ಪತ್ಯುರಲಂ ದ್ರುತಂ ಕರಪರಾಹತ್ಯಾ ನಿಜಾಸ್ಯೇಂದುತಃ
ಪ್ರೋದ್ಯಂತ್ಯಾ ಸುಧಾಯಾ ಭೃಶಂ ಶಿಶಿರಯನ್ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಮಹ್ನಾಯ ಸಃ ।
ಸದ್ವಿಪ್ರೋಷ್ಣಪದಾಭಿಸಂಕ್ರಮವಿನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಿಕ್ರಮೋದ್ವೇಲಯಾ
ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರಮುನಿರ್ವಿರಾಜತಿ ಸದಾ ಸಂಸಾಧ್ಯ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕೀಂ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಷ್ಣೋ ಯಜ್ಞಭುಜೇ ನಿವೇದ್ಯ ಮಹಸೇ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾತ್ಮನೇ
ಹವ್ಯಂ ಪ್ರಾಗಮೃತೇನ ತೇನ ವಿಬುಧಾನ್ ಧಿನ್ವನ್ನಮೂನನ್ವಹಮ್ ।
ಶೃಣ್ವನ್ **ಭದ್ರಪದಾ**ವಲೀರಪಿ ಗಿರಸ್ತೇಷಾಮಥಾರ್ಥಾಪಯನ್
ಶ್ರೀಯೋಗಿಂದ್ರಮುನಿರ್ವಿರಾಜತಿ ತದಾಪಾದಾಬ್ಜಯುಜ್ವಾ ಹರೇಃ ॥ ೨೬ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಸತ್ ಫಣಿಭಾಣಿಕಾಮುಖಮಹಃಶೇಷಂ ಬುಧಾನ್ ಪಾಠಯನ್
ಕ್ಲೃಪ್ತಾರಾರ್ತಿಕಮಂಗಲೋ ನಿಶಿ ರಮಾದೋಪಾಯ ದೀಪಾಲಿಭಿಃ ।
ಶ್ರೀಯೋಗಿಂದ್ರಮುನಿರ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಜಲಧೇಃ ಪಾರೇಽವರ್ತಿರ್ಣಃ ಪರಂ
ಕಿಂತ್ವೇವಂ ಭವವಾರಿಧೇರಪಿ ಕೃಪಾತರ್ಯಾಪಿ ಭೂರ್ಯಾ ಗುರೋಃ ॥ ೨೭ ॥

ತಾರಾವಲೀಯಂ ಯೋಗೀಂದ್ರಯಮಿಣೇ ಹರಿಕಾಮಿಣೇ ।
ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ ಶ್ರೀಕಾಮಿಣೇ ಚ ಮಮ ರೋಚತಾಂ ॥
(ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ ಚ ಶ್ರೀಕಾಮಿಣೇ ಮಮ ರೋಚತಾಂ) ॥ ೨೮ ॥

***

ಶ್ರೀಮದ್ಯೋಗೀಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ

ವಾಗೀಂದ್ರ ಮಧ್ವಮತರಕ್ಷಣದತ್ತದೀಕ್ಷ !
ಯೋಗೀಂದ್ರವಂದ್ಯ ಗುರುರಾಜಸುಪುತ್ರ ! ದಕ್ಷ !
ಭೋಗೀಂದ್ರತಲ್ಪಪುರಗಾಶ್ರಿತಸರ್ವರಕ್ಷ !
ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ! ಕಲಯೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಶ್ರೀವಾದಿ-ರಾಜಾಚಾರ್ಯರು. ಇವರು ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ

ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾಠಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಂತ್ರಾಲಯ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಹರಿ-ಗುರುಗಳ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು, ಆಶುಕವಿಗಳೂ ಹೌದು.

ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಯೋಗಿವರ್ಯೋತ್ತಮಾಚಾರ್ಯಃ ಸುಮತೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಃ ।
ವಿದ್ರಾವಯತು ಮೇಽಭದ್ರಂ ಕ್ಷುದ್ರಕರ್ಮಕೃತಂ ಸದಾ ॥ ೧ ॥

ಕಲಿಕಲ್ಮಷದೋಷಘ್ನಂ ಕಾವೇರೀತೀರವಾಸಿನಮ್ ।
ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಂ ವಂದೇ ಮಧ್ವತತ್ವಪ್ರವರ್ಧನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸೂರೀಂದ್ರಕರಸಂಜಾತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಗೀತಾಭಾವಾರ್ಥವಕ್ತಾರಂ ಸುಮತೀಂದ್ರಮಹಂ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾಸಮೇತಸ್ಯ ಶೇಷಾಧಿಷ್ಠಸ್ಯ ಸಂತತಮ್ ।
ವೈಕುಂಠವಾಸಿನಸ್ತಸ್ಯ ಪೂಜಿತಂ ಪ್ರಣಿಧಾನತಃ ॥ ೪ ॥

ಭಾವರತ್ನಾಖ್ಯಗ್ರಂಥೇನ ಭಾವವ್ಯಂಜನತತ್ಪರಮ್ ।
ಸುಮತೀಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ದುರ್ಮತಧ್ವಾಂತಭಾಸ್ಕರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸುಮತೀಂದ್ರಯತಿಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇದ್ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ನರಃ ।
ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಶಾಂತಿಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಮೇವ ಚ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರಪಂಚರತ್ನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ಅದ್ವೈತವಾದವನದಾಹನ ದಾವವಹ್ನೇ
ಸದ್ವೈತಸನ್ಮತ ಸುಧಾಂಬುಧಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ।
ಮಧ್ವಾದ್ಯಪೀಠಗ ಬುಧಾಬ್ಜಸಹಸ್ರಭಾನೋ
ವಿದ್ಯಾಪತೇಽದ್ಯ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

ಕರ್ನಾಟಕಪಾಂಡ್ಯವರತಂಜಪುರಾಂಧ್ರದೇಶ-
ಭೂಪಾಲಸೇವ್ಯಪದಪಂಕಜಯೋಗಿವರ್ಯ ।
ವೇದಾಂತತರ್ಕನಯಶಾಬ್ದಮುಖಾಖಿಲಾರ್ಯ-
ತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ ಸುಮತೀಂದ್ರ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರಪ್ರಶಂಸಾ

ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾಸಮೇತಂ ಮಣಿಮಯವಪುಷಂ ಶೇಷಶಯ್ಯಾವಿಲಾಸಂ
ನೀಲಾರ್ಚ್ಯಂ ವಾಸುದೇವಂ ಸ್ವಕುಲನೃಪತಿಭಿಃ ಪ್ರಾರ್ಚ್ಯಮಾನಂ ಸುಭಕ್ತ್ಯಾ ।
ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣ ರಾಜ್ಞೀ ಸ್ವಕುಲಗುರುಭರೋಃ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾವ್ಯಾದಿಕರ್ತೇ
ದತ್ವಾ ವಿದ್ಯಾಪ್ತಕೀರ್ತೇಸ್ಸುಮತಿಯತಿವರಾಯೇಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯೈ ನನಾಮ ॥

✧ ✧ ✧

ಪ್ರತಿಮತ(ಮಠ)ಮುದರಂ ಭರಯೋ ಯತಯೋ ಬಡವೋ ಹಂತ ವರ್ತಂತಾಮ್ ।
ಸುಮತಿಯತೆ ವಿತತಮತೆ ಭವತಾ ಸಮತಾಂ ಕಃ ಪುಮಾಸಿಯೇತ ॥

✧ ✧ ✧

ದುರ್ವಾದೀಂದ್ರಕರೀಂದ್ರಗರ್ವದಲನೆ ಸಿಂಹಪ್ರವರ್ಹಾಯಿತಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಸನ್ಮತಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೇ ಜಯೀಂದ್ರಾಯಿತಃ ।
ಕಾವ್ಯಾಲಂಕೃತಿನಾಟಕಪ್ರಣಯನೇ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಾಯಿತಃ
ಸತ್ಕೀರ್ತ್ಯಾಸುಮತೀಂದ್ರದೈಶಿಕಮಣಿಃ ಬಾಭಾತಿ ಭೂಮೀತಲೇ ॥

✧ ✧ ✧

ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಸಂಭೂತಂ ದ್ವಿಜಸೇವಿತಮ್ ।
ವಂದೇ ವಿಷ್ಣುಪದಾಸಕ್ತಂ ಸುಮತೀಂದ್ರಕಲಾನಿಧಿಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸಾಗರವನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಚಂದ್ರರೆಂದೂ, ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕರೆಂದೂ ಮಂತ್ರಾಲಯಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀರಾಯರಿಗ

ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರೆಂದೂ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸದಾ ರಾಯರ ಪಾದಪದುಮಗಳನ್ನು ದುಂಬಿಯಂತೆ ಸದಾ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ, ಶ್ರೀರಾಯರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ, ದುರ್ವಾದಿಗಳನ್ನು ಮಥಿಸಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದವರೆಂದೂ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಗಳು ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಮಹತ್ತರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವ ಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಮಹಾಮಹಿಮರು ಎಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಕುಲವಾರ್ಧಿಸುಧಾಕರಾಯ
ಶ್ರೀರಾಮಪಾದನಲಿನಾರ್ಚನತತ್ಪರಾಯ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪದವಾರಿಜಷಟ್ಪದಾಯ
ವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಃ ಶುಭಾಯ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುಣವರ್ಣನತತ್ಪರಾಯ
ದುರ್ವಾದಿಕುಂಭಸುವಿದಾರಣಸಿಂಹಕಾಯ ।
ಮಂತ್ರಾಲಯಸ್ಥಗುರುಪುಂಗವಸುಪ್ರಿಯಾಯ
ವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಃ ಶುಭಾಯ ॥ ೨ ॥

ಚಕ್ರೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯೋಽಭಯವಂಶಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮಾಃ ।
ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಮೀಮಾಂಸಾನಯದರ್ಪಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಸ್ಯ ಟೀಕಾಯಾಃ ಟಿಪ್ಪಣೀಂ ಬುಧಮೋದದಾಂ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಮಠೀಯಾಯಾರ್ಚಾಯಾರಾಗತಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೪ ॥

ಭೂಗೋಲಸಂಗ್ರಹಂ ಚಕ್ರೇ ಗುರುರ್ಗುರುಗುಣಸ್ತವಮ್ ।
ನವ್ಯದುರುಕ್ತಿಶಿಕ್ಷಾಯಾಃ ನಿರಸ್ತೋ ದೋಷಕಂಟಕಃ ॥ ೫ ॥

ಮಧ್ವಾರ್ಯವಿಷ್ಣುಸೌಭಾಗ್ಯಶಿಖರಿಣ್ಯಾದಿಕಂ ಕೃತಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವಾದೀಂದ್ರಗುರುಣಾ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾಂಕ್ಷಿಣಾ ॥ ೬ ॥

ಸುಮತೀಂದ್ರದಯಾಪಾತ್ರಮುಪೇಂದ್ರಗುರುಪುತ್ರಕಮ್ ।
ವಂದೇ ವಾದೀಂದ್ರವ್ರತಿನಂ ಧೀರಸಿಂಹಸುಸೇವಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ತಿರಸ್ಕೃತಕುವಾದೀಂದ್ರಶ್ಚೂರ್ಣೀಕೃತಮಹಾಪದಃ ।
ವಸುಧೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತುತ್ಯಃ ಪಾತು ವಾದೀಂದ್ರದೇಶಿಕಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇದ್ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ನರಃ ।
ಅಚಿರಾಲ್ಲಭತೇ ಕಾಮಂ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯೇಣ ರಚಿತಾ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

***

ಶ್ರೀಮದ್ವಾದೀಂದ್ರನಾಮಾವಲಿಃ

❑❑

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಯತಿಗಳಾಗಿ, ದ್ವೈತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ, ದ್ವೈತದುಂದುಭಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸುತ್ತ ವೇದಾಂತಸಾಮಾಜ್ರ್ಯದ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆಸಿದ ಮಹನೀಯರು.

ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸುಮತೀಂದ್ರರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಉಪೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಾದವೈಖರಿ, ಪ್ರತಿಭೆ-ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಪರವಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರುತ್ತರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವರ ಅಗಾಧ ವಿದ್ವತ್ತು, ಪ್ರತಿಭೆ, ಗ್ರಂಥರಚನಾಕೌಶಲ, ಸಂಸ್ಥಾನದೀಕ್ಷೆ, ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ವಿಶೇಷಾನುಗ್ರಹ ಇವುಗಳಿಂದ ಆಕೃಷ್ಟರಾದ ಶ್ರೀಉಪೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಪರಮಹಂಸಾಶ್ರಮದವನ್ನಿತ್ತು, ದ್ವೈತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.

ಇವರು ರಾಘವೇಂದ್ರಮಠಗತಾರ್ಚಾಗತಿಕ್ರಮ, ಭೂಗೋಲ, ನವ್ಯದುರುಕ್ತಿಶಿಕ್ಷಾ, ಮೀಮಾಂಸಾನಯದರ್ಪಣ, ಗುರುಗುಣಸ್ತವನ, ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತ ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಮಧ್ವಾರ್ಯ, ವಿಷ್ಣುಸೌಭಾಗ್ಯಶಿಖರಿಣೀ ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಮಹಿಮೆ, ಅವರ ಗುಣ, ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯ ಸೇವೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ನಾಮಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತ-ವಾಗಿವೆ. ಐವತ್ತನಾಲ್ಕು ನಾಮಾವಳಿಗಳಿದ್ದು, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಎಂಬುವರು ಇವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರ ಗುಣಗುಣಸ್ತವನವಂತೂ ರಾಯರ ಕೃತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಅದ್ಭುತ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮೋದಿನೀನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಯಂದು ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀರಾಯರ ದಿವ್ಯ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿಧ್ಯಾನತತ್ಪರರಾದರು.

೧. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುನಪ್ತ್ರೇ ನಮಃ
೨. ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಗುರವೇ ನಮಃ
೩. ವಂದಾರುಜನಸಂದೋಹಮಂದಾರತರವೇ ನಮಃ
೪. ವೃಂದಾರಕಗುರುಪ್ರಖ್ಯಾಯ ನಮಃ
೫. ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಿನೇ ನಮಃ
೬. ಕಿಟಜಾತಟಗಾಯ ನಮಃ
೭. ತತ್ತ್ವೋದ್ಯೋತಟಿಪ್ಪಣೀಕೃತೇ ನಮಃ
೮. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯೋಭಯವಂಶಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮಸೇ ನಮಃ
೯. ಉಪೇಂದ್ರಸೂನವೇ ನಮಃ
೧೦. ಅವಿದ್ಯಾಭಂಜನಾಯ ನಮಃ
೧೧. ನಿಖಿಲಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾತ್ರೇ ನಮಃ
೧೨. ಕಮಲಾಪತಿಸಂವಿದೇ ನಮಃ
೧೩. ಭರ್ಮೋದರಕಾಷ್ಠಜಚಂದನಪರಿಮಳಿತಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ
೧೪. ಚಂದ್ರಿಕಾಭೂಷಣಕೃತೇ ನಮಃ
೧೫. ಶ್ರೀಸುಧಾಪ್ರವಚನಾನಂದಿತೇಂದಿರಾಹೃದಯಮಂದಿರಾನಂದಾಯ ನಮಃ
೧೬. ಚಂದ್ರಿಕಾಪ್ರಕಾಶಪ್ರವಚನತೋಷಿತಶ್ರೀಗುರುರಾಜಾಯ ನಮಃ
೧೭. ನಿಜಜನಾನಂದದಾಯ ನಮಃ
೧೮. ಅನೀಷಣಾತ್ರಯಾಯ ನಮಃ
೧೯. ತಿರಸ್ಕೃತಕುವಾದೀಂದ್ರಾಯ ನಮಃ
೨೦. ಶ್ರೀಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯವಿತೀರ್ಣವಾಮಭಾಗನಿವಾಸಾಯ ನಮಃ
೨೧. ಅದ್ವೈತಮತದುರ್ಧ್ವಾಂತಭಾನುಮಾಲಿನೇ ನಮಃ
೨೨. ಅನವರತಮನುವರಜಪಪರಾಯಣಾಯ ನಮಃ
೨೩. ನ್ಯಾಯಮುಕ್ತಾವಲೀಕರ್ತೃಪ್ರಸಾದೈಕಭುಜೇ ನಮಃ
೨೪. ದೂರೀಕೃತಾರಿಷಡ್ವರ್ಗಾಯ ನಮಃ
೨೫. ಕಾಮಿನೀಕಾಮವರ್ಜಿತಾಯ ನಮಃ
೨೬. ಕಸ್ತೂರೀಮುಖವಿಮಿಶ್ರಿತಲೋಹಿತಚಂದನಭೂಷಿತಾಂಗಾಯ ನಮಃ
೨೭. ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಕೃತ ಚತುಸ್ತಂಭಸುಶೋಭಿತಮಂಟಪಾಲಂಕೃತಾಲಯಾಯ ನಮಃ

೨೪. ಶ್ರೀಮತ್ಸಮೀರಸಮಯವಿಹಾರಿಚೇತಃಕುಮುದಕುಮುದಬಂಧವೇ ನಮಃ
೨೯. ಗ್ರಾವಗ್ರೀವಮತಾಟವೀದಾವಚರ್ಯಾಯ ನಮಃ
೩೦. ಚೂರ್ಣೀಕೃತಮಹಾಪದೇ ನಮಃ
೩೧. ಅಮೃತಾಂಧಃಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
೩೨. ಭವಭುವನದೀತರಣತರಯೇ ನಮಃ
೩೩. ಕಮಲಾಕಮಲಾರ್ಚಿತ ಕಮಲಕಮಲಾಲೋಕನೋಲ್ಲಾಸಿಕಮಲಾಯ ನಮಃ
೩೪. ಪ್ರಸಾಧಿತಾದ್ಭುತತಪಸೇ ನಮಃ
೩೫. ಚೇತೋಜಸೂನುಚೇತಸೇ ನಮಃ
೩೬. ಕಮಲಾಲಪನಕಮಲಜಕಲಮಾಕ್ಷಪತ್ಕಮಲಾಲಯೇ ನಮಃ
೩೭. ಶ್ರೀಗುರುವರಸೇವಾಸಕ್ತಜನಸ್ವಪ್ನದರ್ಶಿತನಿಜಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ
೩೮. ಜನಜನಿತಹರ್ತೃಸಮಯೋಪದೇಷ್ಟ್ರೇ ನಮಃ
೩೯. ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಯಜನದಕ್ಷಾಯ ನಮಃ
೪೦. ತೀರ್ಣಭವಕೀಲಾಲಧಯೇ ನಮಃ
೪೧. ವಾಚಂಯಮಿಪ್ರಿಯಾಯ ನಮಃ
೪೨. ಭೂಸುರನಾಥಾಯ ನಮಃ
೪೩. ಗಳಾಸಕ್ತಕುಲಸೀಮಾಲಾಯ ನಮಃ
೪೪. ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮವರ್ಚಸ್ಕಾಯ ನಮಃ
೪೫. ಟೀಕಾತಾತ್ಪರ್ಯಬೋಧಕಾಯ ನಮಃ
೪೬. ವಸುಧೇಂದ್ರನುತಪಾದಾಬ್ಜಾಯ ನಮಃ
೪೭. ತಪ್ತತಪನೀಯನಿಭತನವೇ ನಮಃ
೪೮. ಪ್ರಮಾಣಪದ್ಧತಿಟಿಪ್ಪಣಿಪ್ರಮುಖಗ್ರಂಥಕಾರಾಯ ನಮಃ
೪೯. ಗುರುಗುಣಸ್ತವನಚಾಲಿತಶ್ರೀಗುರುಮಸ್ತಕಾಯ ನಮಃ
೫೦. ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸಮರ್ಪಿತಭೂಷಣಭೂಷಿತಾಯ ನಮಃ
೫೧. ಅರ್ಚಾಗತಿಕ್ರಮಕಾರಿಣೇ ನಮಃ
೫೨. ಶ್ರೀಗುರುಪ್ರಥಮಕಾರಿತವೃಂದಾವನಗಾಯ ನಮಃ
೫೩. ದುರ್ಜನಶಿಕ್ಷಕಾಯ ನಮಃ
೫೪. ಸಜ್ಜನಶರಣ್ಯಾಯ ನಮಃ

ಈಶ್ವರಹಾಯನಮಾರ್ಗೇ ವೇದವ್ಯಾಸಾರ್ಯಮೂರ್ತಿಜೇನೇಯಮ್ ।
ರಚಿತಾ ಪಾಂಡರಪಕ್ಷೇ ಶ್ರೀಗುರುಮೋದಾಯ ರಾಘವೇಂದ್ರೇಣ ॥

***

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಮ್

೧. ವಂದಾರುಜನಸಂದೋಹ ಮಂದಾರತರುಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ವೃಂದಾರಕಗುರುಪ್ರಖ್ಯಂ ವಂದೇ ವಾದೀಂದ್ರದೇಶಿಕಮ್ ॥

- (ಇದು ಚರಮ ಶ್ಲೋಕ)

೨. ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರವರಾಲಯೇ ಗುರುವರಾನ್ ಧ್ಯಾಯಂಸ್ತಥಾ ಸದ್ಗುಣಾನ್
ಶ್ರೀಪದ್ಮಾಪತಿದಿವ್ಯರೂಪಮಮಲಂ ಸಂಸ್ಥಾಪಯನ್ ಮಾನಸೇ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತವರಪ್ರದಾನಸಮಯೇ ವಿಜ್ಞಾಪಯನ್ ಸದ್ಗುರೌ
ಶ್ರೀವಂಶದ್ವಯಶೋಭನೋ ವಿಜಯತೇ ವಾದೀಂದ್ರವರ್ಯಃ ಸದಾ ॥

॥ ಇತಿ ನಂಜನಗೂಡು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ವಾದೀಭಸಿಂಹ ವಿದಿತಾಖಿಲವೇದವಿದ್ಯ
ವಿದ್ಯಾಮಠಾಧಿಪ ವದಾನ್ಯವರೇಣ್ಯ ಮಾನ್ಯ ।
ಭೂದೇವವಂದ್ಯ ವಿಧಿಪೂಜ್ಯ ಪದಾಬ್ಜಸೇವಿನ್
ವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ವೃಷ ಸಂವತ್ಸರ ಆಶ್ವಿನ ಬಹುಳ ಸಪ್ತಮಿಯಂದು ವೇದಾಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತರಾಗಿ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದವರು. ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ವೈರಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ, ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತರೂ ಮಹಾ ಉದಾರಿಗಳೂ ವ್ಯಾಸ-ದಾಸಕೂಟಗಳ ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. 'ಸಪ್ತಮೋ ಮತ್ತಮೋ ಯೋಗೀ ವರದೇಂದ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಎಂಬ ರಾಯರ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಚರಿತೆಯಿಂದ ಸತ್ಯಗೊಳಿಸಿದವರು.

ಇಂತಹ ಮಹಾಮಹಿಮರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಇದನ್ನು ಕೋಶಿಗಿ ವಾಸಿಗಳಾದ ಸ್ವಾಮಿರಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದವರು. ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾಕಾರರು ಶ್ರೀರಾಯರ ವಿಶೇಷಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಇವರು ಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು.

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರರು ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪಾದಕಮಲ ಮಧುಪರು, ಜ್ಞಾನ-ವೈರಾಗ್ಯ-ಭಕ್ತಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರು, ತಮ್ಮ ಪಾದದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವವರು, ಭಕ್ತಜನ ರಕ್ಷಕರು ಆಗಿರುವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಂಥ ಗುರುಗಳ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದರೆ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ, ಸಕಲ ರೋಗಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರ-ಗುರುಗಳ ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ - ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳ ಫಲ ಬರುವುದೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣದಿಂದ ಅತಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಕ್‌ಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಪಾದ ಸರಸೀರುಮಹತ್ತಭೃಂಗಃ ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಕಮಲಾರ್ಚನ ಚಿತ್ತರಂಗಃ ।
ಶ್ರೀರಾಮಭಕ್ತಿ ಸುವಿರಕ್ತಿಗುಣೌಘಸಂಘಃ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮಯುಗಲೋದ್ಭವರೇಣುಸಂಘಃ ॥ ೧ ॥

ತ್ವಮೇವ ಲೋಕಸ್ಯ ಫಲಪ್ರದೋಸಿ ತ್ವಮೇವ ಸದ್ಭಕ್ತಜನಾಲಿಪಾಲಃ ।
ಭಕ್ತಾರ್ತಿಹರ್ತಾ ಸುಖಜಾಲಕರ್ತಾ ಸದಾ ಸುಸೌಖ್ಯಂ ಪ್ರದಿಶಾದ್ಯ ಸದ್ಯಃ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋಽಸ್ತಿ ಚಾತ್ರೈವ ವರವೇಂದ್ರಾರ್ಯಸದ್ಗುರುಃ ।
ಸ್ವದರ್ಶನಂ ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರದಾತುಂ ಚರತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸ್ವಪಾದರ್ಶನೇನೈವ ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದೋ ಯತಃ ।
ಅತೋಽಸೌ ಗುರುರಾಜೋ ಹಿ ತೇಜೋಮಯಸುರೂಪವಾನ್ ॥ ೪ ॥

'ಓಂ ನಮೋ ವರದೇಂದ್ರಾಯ' ಇತ್ಯಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಈರಿತಃ ।
ಮಂತ್ರೋಽಯಂ ಸರ್ವಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿದೋ ಮೋಕ್ಷದಾಯಕಃ ॥ ೫ ॥

ಏತನ್ಮಂತ್ರಜಪಾದೇವ ಭೂತವೇತಾಲರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಸರ್ಪವ್ಯಾಘ್ರಭಯಾದೀನಾಂ ಪೀಡಾಃ ನಶ್ಯಂತ್ಯಸಂಶಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಗುರುಪಾದೋದಕಂ ಪೀತ್ವಾ ಪಾಪಸಂಘಾತ್ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಸರ್ವೇರೋಗಾಃ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಹಿ ।
ಯಃ ಕರೋತಿ ನರಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಯಾತ್ರಾಫಲಂ ಭವೇತ್ ॥ ೮ ॥

ಏತಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠನಂ ಕುರುತೇ ಸದಾ ।
ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಾವೃತ್ತ್ಯಾ ಯಃ ಕರೋತ್ಯಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿರ್ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಶ್ಚ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಗುರುಪ್ರಸಾದತಶ್ಚಾಯಂ ಗುರುಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಮಿಯಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ತದುಕ್ತ್ಯೈವ ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಗುರುಪ್ರೀತಿಕರಂ ಶುಭಮ್ ।
ಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತಂ ನೈವ ಗುರುರಾಜಪ್ರಸಾದಜಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವಂದ್ಯಾಯ ವರದೇಂದ್ರಾಯ ಸಾಂದ್ರಾನಂದಕರಾಯ ಚ ।
ವಂದಾರುಜನವೃಂದಾಯ ವೃಂದಾರಕಲತಾತ್ಮನೇ ॥ ೧೨ ॥

ಕೋಪೂರ್ವಸಗಿಸಂಸ್ಥಾನಸಂಸ್ಥಿತಸ್ವಾಮಿನಾ ಕೃತಮ್ ।
ವರದೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ವರದೇಂದ್ರಾರ್ಯತುಷ್ಟಿದಮ್ ॥ ೧೩ ॥

"ವಾದೇ ವಿಜಯಶೀಲಾಯ ವರದಾಯ ವರಾರ್ಥಿನಾಮ್ ।
ವದಾನ್ಯಜನಸಿಂಹಾಯ ವರದೇಂದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ" ॥ ೧೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಅಷ್ಟಕವಿದು. ಇಂದ್ರ-ಚಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ವಂದಿತರಾದ, ಆನಂದತೀರ್ಥರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪಾದಪಂಕಜಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಧ್ಯಾನಿಸುವ ವರದೇಂದ್ರರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತ ಆರಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರರು ವೇದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರು, ವೈರಾಗ್ಯಾದಿ ಸಂಪನ್ನರು, ರಾಜಮಾನ್ಯರು, ತಮ್ಮ ಪಾದವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದರು,

ಪರವಾದಿಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದವರೂ, ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಜ್ಞಾನ-ಭಕ್ತಿ-ವೈರಾಗ್ಯಾದಿ ವೈದಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂತಾನಧನಕನಕಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರೂ, ಭಕ್ತರ ಕುಷ್ಠರೋಗ, ಅವಯವ ಕಂಪನ, ಮನೋಜಾಡ್ಯ, ದೇಹಜಾಡ್ಯ ಮೊದಲಾದ ದೋಷ ಸಮೂಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶಮಾಡುವವರು ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರವು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಯಾವನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಪಠಿಸುವನೋ ಅಥವಾ ಕೇಳುವನೋ ಅವನೂ ಕೂಡ ಪರಮಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಾಗೂ ಪರಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಈ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ನಿಯಮದಿಂದ ಮೂರು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಮ್ಮೆಯಾಗಲೀ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವರ ಜ್ವರ, ಅಪಸ್ಮಾರ, ಕುಷ್ಠಾದಿರೋಗಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂದು ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ಇದೆ.

ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರಮುಖ್ಯವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರವಂದಿತಾ
ನಂದಚಂದ್ರರಾಮಚಂದ್ರಪಾದಪಂಕಜಂ ಮುದಾ ।
ಸುಂದರಹೃದಯಾರವಿಂದಪೂಜನೋತ್ಸುಕಂ ಗುರುಂ
ವರದೇಂದ್ರಸಂಯಮೀಂದ್ರಮಂಜಸಾ ಭಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಭಕ್ತವರ್ಗ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗದರ್ಶನಂ ವಿಭಕ್ತವೇದವಾದನೇ ಸುಶಕ್ತಮೀಡ್ಯಮೇವ ಹಿ ।
ಅಭುಕ್ತ ವಿಷಯಜಂ ಸುಖಂ ಕ್ಷಿತೀಂದ್ರಸನ್ನುತಂ ಗುರುಂ ವರದೇಂದ್ರ..... ॥ ೨ ॥

ಪದಾರವಿಂದಸೇವಿನಾಮುದಾರಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಂ
ವಿದಾರಿತಾರಿಸಂಚಯಂ ಶಮಾದಿಸತ್ಯಸದ್ಗುಣಮ್
ಪ್ರದಾಯಿನಂ ಸುಸಂಪದಂ ನಿಜಾಂತಿವಾಸಿನಾಂ ಗುರುಂ ವರದೇಂದ್ರ..... ॥ ೩ ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟವಾದಿದೂಷಣಂ ವಿಶಿಷ್ಟವೇದಭೂಷಣಂ
ವಿಶಿಷ್ಟಕಾಮಶೋಷಣಂ ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಭೂ(ಭಾ)ಷಣಮ್
ವಿಶಿಷ್ಟಭಕ್ತಪೋಷಣಂ ಸತಾಭವಾಬ್ಧಿತಾರಣಮ್ ವರದೇಂದ್ರ..... ॥ ೪ ॥

ಸಮಸ್ತತಂತಕೋವಿದಂ ನಿತಾಂತಸೇವಿನಾಂ ನೃಣಾಂ
ಸುಪುತ್ರಮಿತ್ರಸಂಪದಾದ್ಯಭೀಷ್ಟಸಂಪ್ರದಾಯಕಮ್
ಕುಷ್ಠಕಂಪತಂದ್ರಮುಖ್ಯದೋಷಯೂಥಹಾರಿಣಂ ವರದೇಂದ್ರ..... ॥ ೫ ॥

ಸ್ನಾನಮೌನಧ್ಯಾನವ್ಯಾಖ್ಯಾನಪ್ರವಚನಾರತಂ
ಧ್ಯಾನಯುಕ್ತಯೋಗಕರ್ಮಕಾಮನಾವಿವರ್ಜಿತಮ್
ಮಾನವಾದಿಕಾಮ್ಯಾಭೀಷ್ಟದಂ ಯತೀಶ್ವರಂ ಗುರುಂ ವರದೇಂದ್ರ..... ॥ ೬ ॥

ಧ್ಯಾನಗಮ್ಯರಾಘವಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜಂ ಸುಪೂಜಕಂ
ಕಾಮನಾಪ್ತಭೀಮನಾಮಕಸ್ಯತೀರ್ಥಮಾಶ್ರಿಣಮ್
ಹೇಮವದ್ವಿಭಾಸಮಾನಕೋಮಾಲಂಗಕಂ ಗುರುಂ ವರದೇಂದ್ರ..... ॥ ೭ ॥

ಇಂದುವದನಮಿಂದಿರಾಪತೇಃ ಪದಾಜ್ಜಮಧುಕರಂ
ಇಂದ್ರನೀಲಭಾಸವೃಂದಾವನೇ ವಿರಾಜಿತಮ್
ಮಂದಾಹಾಸಯೋಷಿತಾಂ ಸುಪುತ್ರದಂ ಜಗದ್ಗುರುಂ ವರದೇಂದ್ರ.... ॥ ೮ ॥

ವರದೇಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಾಣಾಮಷ್ಟಕಂ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಯಃ ಪಠೇದ್ ಶೃಣುಯಾದ್ವಾಪಿ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥
ತ್ರಿಕಾಲಮೇಕಕಾಲಂ ವಾ ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿಯಮಾವೃತಃ ।
ಜ್ವರಾಪಸ್ಮಾರಕುಷ್ಠಾದಿತಾಪಜ್ವರನಿವಾರಣಮ್ ॥

ಅಷ್ಟಕಂ ವರದೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠತಿ ಯೋ ನರಃ ।
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕೇ ಲೋಕೇ ಸುಖಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀಗಳು ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಸರು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಗುರುತೀರ್ಥಸುಧೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರು, ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಪದಪಂಕಜವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿದವರು, ದೇವವಂದಿತ ಮೂಲರಾಮನ ಆರಾಧಕರು, ತಮ್ಮ ವಾದಸರಣಿಯಿಂದ ಮಾಯಿಸಂಘವನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿದವರು. ಸದ್ವೈಷ್ಣವರೆಂಬ ಕಮಲಗಳನ್ನರಳಿಸುವ ಸೂರ್ಯರ ಸುಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣರು. ಭಕ್ತರ ಕಾಮ, ಕೋಪ, ಭಯ, ಲೋಭ, ಸಂಶಯ, ಈರ್ಷ್ಯ, ಕಾರ್ಪಣ್ಯ, ಯಾಚನ ಮೊದಲಾದ ದೋಷಸಮೂಹವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ಜ್ಞಾನ-ಭಕ್ತಿ-ವೈರಾಗ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವರು. ಉದಯರವಿಯ ಕಾಂತಿಸಮೂಹದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ರಮಾರಮಣನನ್ನು ಸದಾ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಆನಂದಿಸುವವರು. ಸಂಸಾರಿಗಳಾದ ಸಜ್ಜನ ಕುಟುಂಬ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದವರು, ತಮ್ಮ

ಪಾದಪದ್ಮವನ್ನು ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ಹರಿಗುರುಗಳ ಸಂಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವವರೂ ಆಗಿರುವರು. ಇಂತಹ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಗುಣರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ ದಾಸರು ಶ್ರೀಗಳ ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣ-ಬೋಧ-ಗುರುತೀರ್ಥ ಸುಧಾಬ್ಧಿಮಗ್ನ
ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಥ ಪದಪಂಕಜ ಸಾರಭೃಂಗ ।
ಆರಾಧಿತಾಮರ ವರಾರ್ಚಿತ ಮೂಲರಾಮ
ಮೌನೀಶ ದೇಹಿ ವರದೇಂದ್ರ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸದ್ವಾದವಾಗ್ಗಣಪರಾಜಿತ ಮಾಯಿಸಂಘ
ಸದ್ವೈಷ್ಣವಾಂಬುಜವಿಕಾಸನಸತ್ಪತಂಗ ।
ಸುಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಸುವಿರಾಗಗುಣೈಕಪೂರ್ಣ
ಮೌನೀಶ ದೇಹಿ ವರದೇಂದ್ರ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮತ್ಕಾಮ ಕೋಪ-ಭಯ ಲೋಭ ಸುಸಂಶಯೇರ್ಷ್ಯಾ
ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ಯಾಚನಮುಖಾಖಿಲದೋಷಸಂಘಮ್ ।
ವಿಧ್ವಸ್ಯ ವರ್ಧಯ ವಿರಕ್ತಿ ಸುಭಕ್ತಿ ಬೋಧಾನ್
ಸಂದೇಹಿ ಮೇಽದ್ಯ ವರದೇಂದ್ರ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಉದ್ಯದ್ದಿವಾಕರ ಸಮೂಹ ನಿಭೋರುಕಾಂತಿಂ
ತ್ವಚ್ಚಿತ್ತ ಮಂದಿರಗತಂ ರಮಣಂ ರಮಾಯಾಃ ।
ನಿತ್ಯಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಮುದಮಾಪ ಭವಾನ್ಸಮಾಧೌ
ಮೌನೀಶ ದೇಹಿ ವರದೇಂದ್ರ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸಂಸಾರಿ ಸಜ್ಜನ ಕುಟುಂಬಸುರಕ್ಷಣೇದ್ಯ
ಸಂಬದ್ಧ ಕಂಕಣಕರೋಽಹಿ ಭವಾನ್ಯತೀಂದ್ರ ।
ಆಶ್ಚರ್ಯಮಧ್ಯ ನರಲೋಕನರೋತ್ತಮಾನಾಂ
ಸಂದೇಹಿ ಮೇದ್ಯ ವರದೇಂದ್ರ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ತ್ವತ್ಪಾದ ಪದ್ಮಯುಗಲಾಶ್ರಿತ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ
ಆನಂದತೀರ್ಥ ಗುರುರಾಟ್ಸುಕೃಪಾಂ ತನೋತಿ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುರಪ್ಯತಿತೋಷಮೇತಿ
ಮೌನೀಶ ದೇಹಿ ವರದೇಂದ್ರ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ವತ್ಪ್ರೀತಯೇ ತವ ಗುಣೋತ್ತಮರತ್ನಮಾಲಾ
ಸಂಗ್ರಥ್ಯತೇ ಖಲು ಮಯಾ ಸುಮಹಾದರೇಣ ।
ತ್ವತ್ಪಾದ ಪದ್ಮಯುಗಳೇಚ ಸಮರ್ಪಿತೇಯಂ
ಮೌನೀಶ ದೇಹಿ ವರದೇಂದ್ರ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದ ಪಂಕಜಸೌಧಸಾರ
ಸಲ್ಲೇಲಿಹಾನಮಧುಪಾಯಿತಮಾನಸೇನ ।
ಸ್ವಾಮಾಹ್ವಯೇನ ರಚಿತಾಮಲ ಹಸ್ತದಾನ ,
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಯತೀಂದ್ರ ವರದೇಂದ್ರ ಮುದೇಽಂಜಸಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೮ ॥

ತೇನಾಸ್ಯಹೃದ್ಗತ ಮರುದ್ವರಗೋ ರಮೇಶಃ
ಪ್ರೀಯೇತ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುರಾಜ ಕೃಪಾಬಲೇನ ।
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠನ್ನಿದಮಭೀಷ್ಟದಮೇಕ ಚೇತಾ
ಸುಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿಂ ವಿರತಿಂ ಲಭತೇಽಚಿರೇಣ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಪಂಚಕಮ್

ಶ್ರೀಮತ್ಪೂರ್ಣಮತೇರಣುಕಥಾವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸುತುಷ್ಟೋ ಹರಿಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಧಿಪತ್ಯಮನೋತ್ ವೆಂಕಣ್ಣಭಟ್ಟೇ ಮುದಾ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರನುತಿಸದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ವಯಮ್
ಶ್ರೀಮದ್ವೆಂಕಟರಾಘವೇಂದ್ರ ಯುಗಲಾತ್ ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ಕೃತಃ ॥ ೧ ॥

ಧೀರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೇತ್ಯಖಿಲಗುರುನುತೌ ಸೂಚಿತಂ ಯಸ್ಯ ನಾಮ
ರಜ್ವಾ ಬದ್ಧೇವ ಮುಕ್ತೋ ಪ್ರಭುಣಜಕುಲಜೋ ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರೀ ಚ ವಾದೇ ।
ಸಿಂಹಸ್ಯೇವಾಸ್ಯ ವಾಣೀ ಪ್ರವಚನಚತುರಾ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಾದಿಯುಕ್ತಾ
ಹಂಸ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ತುವನ್ ಯೋ ವರದವರನದೀತೀರಗಸ್ತಂ ಭಜೇಽಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಾರಾಯಣೋಪನಿಷದಾರ್ಷೇಯಸೂಕ್ತಿಸಹಿತೋಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಯೇನ ವಿವೃತಾ
ಸೂಕ್ತಂ ಚ ಮನ್ಯುಶುಭಸೂಕ್ತಂ ನೃಸಿಂಹಪದಸೂಕ್ತೇಶ್ಚ ಯೇನ ವಿದುಷಾ ।
ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಗತ ವ್ಯಾಸಾರ್ಯಹಾರ್ದಮನು ವೇದೋಕ್ತ ಯೋಽಪಿ ನಿಚಿತಾಃ
ಶಾಬ್ದೇ ಚ ಕಾರಕಗವಾದಂ ಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಪರಿಸೇವಾ ಗುರೋ ವಿರಚಿತಾ ॥ ೩ ॥

ವಾದೀಂದ್ರಪುತ್ರ ತವ ವೇದಾಂತತತ್ವರತಿರದ್ಯಾಪಿ ನೂನಮತುಲಾ
ವೈರಾಗ್ಯಭಕ್ತಿಗುರುಸೇವಾಗುಣೇಷು ವರದೇಂದ್ರೈಃ ಸ್ವಯಂ ಚ ವಿನುತ ।
ನಾಥೇ ಸದಾರತ ಜಗನ್ನಾಥಶ್ಚಕಾರ ಹರಿಲೀಲಾ ಸುಧಾಂ ಚ ಕೃಪಯಾ
ಏಕಾಂತತೀರವರ ದಾಸಂಶ್ರಯೇಣ ಗುರು ಶ್ರೀಕಾಂತಚಿಂತನಪರಃ ॥ ೪ ॥

ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥವರ ಧೀರಾರ್ತತಾಪಹರ ಧೌರೇಯ ವಾದಸಮರೇ
ಧಾರೀವ ಯೋಗಿ ಗುರುರಾಜಸ್ಯ ಭೂರಿ ಕರುಣಾಸಾರವಾರಿ ಜಲಧೇಃ ।
ಧಾರೇವ ಭಕ್ತಜನ ಕಾರುಣ್ಯವಾಕ್ಯತತಿ ಪೀಯೂಷಸಾರಸರಿತಃ
ಆಧಾರಹೀನ ಗುರುಸಂಸಾರಸಾಗರಸುಮಗ್ನಂ ಸಮುದ್ಧರ ಗುರೋ ॥ ೫ ॥

ಪಂಚಮುಖ್ಯಪಧಾಭಾಕ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಪುತ್ರಕಃ ।
ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಶ್ಚಕ್ರೇ ಧೀರೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಪಂಚಕಮ್ ॥ ೬ ॥

***

ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಸಾತಾರೀ ಆಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಈ ಅಷ್ಟಕವು ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಉತ್ತುಂಗ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವ ಸ್ತೋತ್ರರತ್ನವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಲು ಯಾವನಿಗೆ ತಾನೇ ಶಕ್ಯ. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಂಜಸ - ಯುಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ - ಜಯಶೀಲವಾದ ಅವರ ವಾಣಿ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವ ಅಸದೃಶ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಭಕ್ತಿ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಕ್ತಿ - ಆಸಕ್ತಿ, ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅಪಾರ ಕರುಣೆ ಈ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲಾ ಲೋಕಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು, ಪ್ರೌಢವಾದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಣಾದಮುನಿ, ದುರ್ವಾದಿಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರು, ಸನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸನಕಮುನಿ, ಅತಿಶಯವಾದ ಕೌಶಲ ಹಾಗೂ ಅರವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳು, ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಧೈರ್ಯ,

ಸ್ಥೈರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೇರುಪರ್ವತ, ದಾನಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ-ವಾಗಿರುವರೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನಂತೆ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಪ್ರದಾತರು, ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನಂತೆ ವಾಣೀವಿಲಾಸಾಸ್ಪದರು, ಪರಮೇಶ್ವರನಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದ ಸಮೂಹವೆಂಬ ಪ್ರಮಥಗಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಲಹುವವರೂ, ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಸತ್ಪುರುಷರೆಂಬ ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆನಂದದಾಯಕರು, ಸುಧೆಯನ್ನುಣಿಸುವ ದೇವೇಂದ್ರನಂತೆ ನ್ಯಾಯಸುಧೆ-ಯನ್ನುಣಿಸಿದವರು, ಚಂದ್ರನಂತೆ ಷೋಡಶಕಲಾಪೂರ್ಣರು ಆದ ಶ್ರೀಗಳು ಅಭಿಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಯತಿವರರ ಉಪನ್ಯಾಸ ವೈಖರೀ, ಗ್ರಂಥರಚನೆ, ಪರವಾದಿಜಯ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಥಾನಪೂಜೆ, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಂಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಇಂತಹ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮನೋಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉಕ್ತಿಃಪ್ರಕ್ರಮಣೇ ಗುರೋರ್ವಿಜಯತೇ ಯುಕ್ತಿಶ್ಚ ಯಸ್ಯ ಪ್ರಭೋಃ
ಭಕ್ತಿಶ್ರೀಪತಿಭೂಮಿಜಾಪರಿವೃಢೇ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಿನ್ಯಹೋ ।
ಶಕ್ತಿಶ್ಚಾಪ್ಯತುಲಾ ಸದಾಪ್ರವಚನೇ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ದೀನೇ ದಯಾ
ವ್ಯಕ್ತಿರ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರ ತೇ ಗುಣಗಣಾನ್ ವಕ್ತುಂ ಸ್ಫುಟಂ ಕೋ ಭುವಿ ॥ ೧ ॥

ಸ್ಥಾಯನ್ನ್ಯಾಯನಯೇ ಕಣಾದಮುನಯೇ ವಿದ್ವೇಷಿವಿದ್ವಜ್ಜಯೇ
ತೂರ್ಣಂ ಪೂರ್ಣಧಿಯೇ ಪುನಸ್ಸನಕಯೇ ಸನ್ಯಾಸಿನಾಂ ಸಂಚಯೇ ।
ಚಾತುರ್ಯಾತಿಶಯೇ ಕಲಾಸುಗುರಯೇ ಧೈರ್ಯೋಚ್ಚಯೇ ಮೇರಯೇ
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಯತೀಂದ್ರ ದಾನವಿಷಯೇ ತೇಽದ್ಯಾಪಿ ಕಲ್ಪದ್ರಯೇ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಲಃಶ್ರೀಪತಿವತ್ಸರೋರುಹಜಸ(ಲ)ದ್ವಾಣೀ ವಿಲಾಸ್ಪದಃ
ಶಂಭುರ್ವಾ ವೃಷಸಂಭವ ಸ್ಸವಿತೃವತ್ಸಚ್ಚಕ್ರವಾಕಪ್ರಿಯಃ ।
ದೇವೇಂದ್ರಶ್ಚ ಸುಧಾರ್ಥದೋ ಹಿಮಗುವದ್ಭೂಯ) ಕಲಾನಾಂನಿಧಿಃ
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ಮಮಗುರುಃ ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿರ್ಯತೀಂದ್ರಭುವನೇಂದ್ರಾರ್ಯಸ್ಸಮಂ ಸಜ್ಜನೈಃ
ಯಸ್ಮಾತ್ಸಮ್ಯಗಧೀತವಾನ್ ದಶಮತೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ತತ್ತ್ವಂ ಪರಮ್ ।
ಕಿಂ ಬ್ರೂಮೋಽನ್ಯಜನಸ್ಸುದರ್ಶನ ಮಹಾಚಾರ್ಯಃ ಪ್ರವರ್ಯಸ್ಸತಾಂ
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ಮಮಗುರುಃ ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಸದಾ ॥ ೪ ॥

ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶತಿಭೂರಿಭೋಧರಚಿತೇ ಗ್ರಂಥೇ ಜಯೂರ್ಯೋದಿತೇ
ಪದ್ಧತ್ಯಾದಿನಿಬಂಧನೇ ವರಸುಧಾತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಾದಿಕೇ ।
ಏತತ್ತತ್ತಮಿದಂ ಸುಬೋಧಮಿಹದುರ್ಬೋಧಂ ವ್ಯನಕ್ತೀವ ಯಃ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಪ್ರಕಟೀಕರೋತಿ ಸುಮತಿಂ ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯೋಪನ್ಯಸನಂ ಚ ನಾತಿ ಜವನಂ ನಾತಿತ್ವರಂ ಸತ್ವರಂ
ಸಾಂದ್ರಂ ನ ಸ್ಖಲನಂ ಸ್ವಪಕ್ಷಸುಪರಿಷ್ಕಾರಪ್ರಕಾರಕ್ಷಮಮ್ ।
ದಕ್ಷಂ ಮಂಕ್ಷುವಿಪಕ್ಷಕಕ್ಷದಲನೇ ವಿದ್ವದ್ವಿಕಕ್ಷಂ ಮುಹುಃ
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ಮಮಗುರುಃ ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಯಾವಚ್ಛ್ರಾವಕಲೋಕಸಂಶಯಹರಂ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಸಂಭೋಧಕಂ
ಯದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಹೋ ದೃಢೋತ್ತರಯುತಂ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಾನ್ವಿತಮ್ ।
ಲೋಢ್ಯಂತೇ ಭುವಿ ಕೇ ನಿಶಮ್ಯ ವಸುಧಾ ಸರ್ವಂಮಹಾಮಂಡಲೇ
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ಮಮಗುರುಃ ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಗಂಗಾತೀರ್ಥಮುಖಾಗ್ರತೀರ್ಥಗಮನಂ ತನ್ಮಜ್ಜನಂ ಸಜ್ಜನೈಃ
ವೇದವ್ಯಾಸ ಸುಮೂಲಸದ್ರಘುಪತೇಃ ಕುರ್ವನ್ ಸಪರ್ಯಾಂ ಮುಹುಃ ।
ಸಾತಾರಾಪುನಯಾದಿರಾಜನಗರೇ ತದ್ರಾಜಕೈಃ ಸೇವಿತಃ
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ಮಮಗುರುಃ ದದ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಂ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸಾತಾರಿ ಆಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಾಯಿಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರ ಅಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನೆಲ್ಲ ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಕಮಲಮಧುಪರು, ಆನಂದತೀರ್ಥರ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವವರು, ದೀನರಕ್ಷಕರು, ಪರಮವಿರಾಗಿಗಳು, ಭಜಕರಿಗೆ ನಾನಾವಿಧ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದರು, ಭಜಕರ ಘೋರ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವವರು.

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ - ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು, ನಿಜಸೇವಕರ ಭವಾಬ್ಧಿತಾರಕರು, ದುರ್ವಾದಿಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವ ಮೃಗೇಂದ್ರರು, ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಪರಾಜಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷವಾದ ದೀಕ್ಷೆ ತೊಟ್ಟವರು, ಸಚ್ಛಿಷ್ಯರೆಂಬ ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಮೇಘವನ್ನು ಸುರಿಸುವವರು. ಅಸೀಮ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಲೋಕವಂದ್ಯರಾದವರು, ವರದಾತಟನಿವಾಸಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತ, ಪಠಿಸುವವರ ಪಾಪ ಕಳೆಯುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಹೃದ್ಗುಹಾಶ್ರಯನಾದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಸರಸೀರುಹಷಟ್ಪದೇಂದ್ರ
ಧೀರೇಂದ್ರವಂದಿತಪದಾಂಬುಜತಾಪಸೇಂದ್ರ ।
ತಾಪತ್ರಯಘ್ನಕರುಣಾಮೃತಪೂರಿತಾಕ್ಷ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೧ ॥

ಆನಂದತೀರ್ಥಸಮಯಾಬ್ಧಿತಿಮಿಂಗಿಲೇಶ
ದೀನಾವಲೀಶರಣಸದ್ಗುಣರತ್ನಶಾಲಿನ್ ।
ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯವರದಾತಟನೀತಟಸ್ಥ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪದ್ಮಾಕ್ಷಮಂಜುತುಲಸೀನವಮಾಲ್ಯಶೋಭಿನ್
ಕಾಷಾಯಚೈಲಧರಭೂಷಿತಸಜ್ಜನಾನಾಮ್ ।
ನಾನಾವಿಧೇಷ್ಟದ ಸದಾ ಭಜತಾಂ ಜನಾನಾಂ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೩ ॥

ಘೋರಾಮಯಘ್ನ ಭಜತಾಂ ವಸುಧಾತಲೇಸ್ಮಿನ್
ಗೀರ್ವಾಣಭೂರುಹ ಸುಧಾರ್ಣವಪಾರದೃಶ್ವನ್ ।
ಸನ್ಮಾತರಿಶ್ವಜಯಯೋಗಿ ಕೃಪಾಸುಪಾತ್ರ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸಲ್ಲೋಕಕೋಕತರಣೇ ತರಣೇ ಭವಾಬ್ಧೇಃ
ನಿಷ್ಣಾತಸೇವಕಜನಸ್ಯ ರಹಸ್ಯವೇತ್ತುಃ ।
ದುರ್ವಾದಿಕುಂಜರವಿಮರ್ದನಕೇಸರೀಂದ್ರ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೫ ॥

ವೃಂದಾವನಸ್ಥರವರದೇಂದ್ರಕರಾಂಬುಜೋತ್ಥ
ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಸಾರವಿದನಂತಗವೀಷ್ವನಂತ ।
ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಾರ್ಪಿತಸುಚಂದನಭೂಷಿತಾಂಗ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಪಂಡಿತಪರಾಜಯದಕ್ಷದೀಕ್ಷ
ಸಚ್ಛಿಷ್ಯಚಾತಕಘನಾಘನಕಾಮಧೇನೋ ।
ಭೂಮೌ ಸದಾ ಪ್ರಣಮತಾಮಮರಸ್ವಭಾವ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಾಮರಿಪ್ವೈರಿದಮನ ಸ್ಥಿರಸಂಘಬಂಧೋ
ಕಾಮಾರಿವ್ವೈರಿಜಯಿನಾಂ ಮಹತಾಂ ಮುನೀನಾಮ್ ।
ಸೀಮಾತಿದೂರಮಹಿಮಾಚಿತಲೋಕವಂದ್ಯ
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥ! ಮಮ ದೇಹಿ ಸಮಸ್ತಮಿಷ್ಟಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಾಯೀಪ್ರಸಿದ್ಧಗುರುರಾಜಸುತೋಽಣ್ಣನಾಮಾ
ಚಕ್ರೇ ಸದಷ್ಟಕಮಿದಂ ಪಠತಾಮಘಘ್ನಂ ।
ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥಹೃದಯಾಮಲಮಂದಿರಸ್ಥಃ
ಪ್ರೀತೋಽಸ್ತ್ವನೇನ ಸುಸತಾಂ ಜನಕಾತ್ಮಜೇಶಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ವಾಯೀಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯಸೂನು ಅಣ್ಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರೇಂದ್ರಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್

ಜಾತಃ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರತೀರ್ಥಜಲಧೇಃ ವಿದ್ವಚ್ಚಕೋರಪ್ರಿಯಃ
ನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಪದಾಶ್ರಿತಃ ಶ್ರಿತಮನಸ್ತಾಪಾಪಹಃ ಸನ್ನುತಃ ।
ಧ್ವಸ್ತಾಶೇಷಕುವಾದದುಃಸಹತಮಸ್ತೋಮಃ ಕಲಾಪೂರಿತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಾಣೀ ಯಸ್ಯ ಕುವಾದಿದಂಭ ದಲನೇ ತೂರ್ಣಂ ಮೃಗೇಂದ್ರಾಯತೇ
ದೃಷ್ಟಿರ್ಭಕ್ತಮಹಾಘಭೂಧರಮಣೇಃ ವಜ್ರಾಯತೇ ಭೇದನೇ ।
ಚೇತೋ ಮೂಲರಘೂದ್ವಹಾಂಘ್ರಿನಲಿನದ್ವಂದ್ವೇ ದ್ವಿರೇಫಾಯಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ನ್ಯಾಯೇ ಯಂ ಕಲಯಂತಿ ಗೌತಮಮುನಿಂ ದುರ್ವಾದಿವಿದ್ವಜ್ಜಯೇ
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗುರುಂ ಯತೀಂದ್ರನಿಚಯೇ ಸ್ರಷ್ಟುರ್ಮನೋಜಂ ಮುನಿಮ್ ।
ಧೈರ್ಯೇ ಮೇರುಮಹೀಧರಂ ಬುಧವರಾಃ ದಾನೇ ಚ ದೇವದ್ರುಮಂ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಂಬುಧಾಮಹಿಮಗುಃ ಪಾಪಾಚಲೇ ವಾಸವೋ
ವಿದ್ವತ್ಪಂಕಜಚಂಡಭಾ ರಘುಪತೇ ಸಂಸೇವನೇ ಕೀಶರಾಟ್ ।
ಶಂಭುಃ ಕಾಮಿತಕಲ್ಪನೇ ಫಣಿಪತಿರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರ್ಮಣ್ಯಲಂ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪಾತುಂ ಪಾವನಪಾವನಾಗಮವಿಧಃ ತಪ್ತಾಂ ಕಲೇಃ ಕಾಲತಃ
ಮಗ್ನಾನ್ ದುಃಖಪಯೋನಿಧಾವಭಿಮತಾನ್ ದತ್ವಾ ವರಾನ್ನೈಕಶಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೋರ್ವೀಮಿತಿ ಬೋಧನಾಯ ವರದಾತೀರೇ ಚ ರಾರಾಜತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದಧ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯೇನಾಭೇದಿ ಕುವಾದಿಗರ್ವಕರಿರಾಟ್ ಕುಂಭಸ್ಥಲೀ ನಿಸ್ತುಲಂ
ಯೇನಾರಾಧಿ ಮಹೀಜಜಾನಿರಘುರಾಟ್ ಕಂಜೋದ್ಭವೇನಾರ್ಚಿತಃ ।
ಯೇನಾಸೇವಿ ಯಮೀಂದ್ರಸನ್ನುತಪದಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭುಃ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಂಸೇವ್ಯಾಂ ವಿಬುಧೋತ್ತಮೈರ್ಜನಿಮೃತೀ ವಿಧ್ವಂಸಿನೀಂ ಪಾವನಾಂ
ವಿಷ್ಣೋಃಪ್ರೀತಿಕರೀಂ ಸಮೀರಸಮಯಕ್ಷೀರೋಧಿಜಾಂ ಸತ್ಸುಧಾಮ್ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧಾಂ ನಾಲ್ಪಮುದಾವಹಾಂ ಪರಿಮಲಾದ್ಯೋಪಾಯಯತ್ಸತ್ತತಿಂ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯೋಽಕಾರ್ಷೀತ್ ವಿವೃತಿಂ ಗುರೋರ್ಗುಣನುತೇರ್ಮಾನ್ಯಂ ವಿಪಶ್ಚಿದ್ವರೈಃ
ಮನ್ಯೋಸ್ಸೂಕ್ತಮನುತ್ತಮೋಪನಿಷದಂ ನಾರಾಯಣೀಮಂಜಸಾ ।
ವ್ಯಾಚಖ್ಯಾವಥ ಕಾರಕಾರ್ಥವಿವೃತಿಂ ಚಕ್ರೇಽನ್ಯಗರ್ವಾಪಹಾಂ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿರಾಟ್ ದದ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಪರಮಾದರೇಣ ಗುರುರಾಟ್ಪಾದಾರವಿಂದಂ ಸ್ಮರನ್
ಭಕ್ತೇನಾಹಿಮಹೀಧರೇಂದ್ರನಿವಸದ್ದೇವಾಭಿಧೇನೇರಿತಮ್ ।
ಸಂಧ್ಯಾಸು ಪ್ರಥಿತಂ ಪಠೇದ್ಯತಿಮಣೇಃ ಸನ್ಮಂಗಲಸ್ಯಾಷ್ಟಕಂ
ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಾಯುರಮಂದಸಂಪದಮಥೋ ಸಜ್ ಜ್ಞಾನಪುತ್ರಾದಿಕಾನ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶೇಷಾಚಲನಿವಾಸಿ ದೇವಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀಮದ್ಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಸ್ತುತಿ

ಶ್ರೀಭುವನೇಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ದುರ್ಮತಧ್ವಾಂತಭಾಸ್ಕರಃ ।
ಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಸ್ವಾಶ್ರಿತಾನಾಂ ಭಜತಾಂ ಕಲ್ಪಪಾದಪಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ಶ್ರೀಮಧ್ವತಂತ್ರಪರಿಪಾಲನದಿವ್ಯಕೀರ್ತೇ
ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಚರಣಾರ್ಚನ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತೇ ।
ಶ್ರೀರಾಮಭೂಪಪರಿರಕ್ಷಣ ಸತ್ವಪೂರ್ತೇ
ಭೂಯಾತ್ಪ್ರಭಾತಮಮಲಂ ಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ॥ ೧ ॥

ಸೂರೀಂದ್ರವಂದ್ಯವರದೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜಜಾತ
ಧೀರೇಂದ್ರಸಂಯಮಿದಯಾಪ್ತ ಸಮಸ್ತತಂತ್ರ ।
ಭೂಮೀಂದ್ರಧೀಂದ್ರನಿವಹಾರ್ಚಿತಪಾದಪದ್ಮ
ಕ್ಷೋಣೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

***

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞಸ್ತುತಿಮಾಲಿಕೆ

ಬಾಲ್ಯೇ ಶಮಾದಿಗುಣರಾಜಿತದಾಸವರ್ಯ-
ಸಂಭಾವಿತೋರು ಮಹಿಮನ್ ಶುಭರಾಮನಾಮನ್ ।
ವಿದ್ಯಾನಿಜಪ್ರತಿಭಯಾ ಸಕಲಾಂ ವಿಜಾನನ್
ತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥

ಆದ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಸಕಲಸೇವ್ಯಜುಷಾಣ ಸೇವಾಂ
ಕುರ್ವನ್ ಹರೇರ್ಮುಖಜನೇಶ್ಚ ಗುರೋರ್ಮಹಾತ್ಮನ್ ।
ಆನಂತತೀರ್ಥ ಮುನಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರಬುದ್ಧೇ
ತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥

ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಧರ್ಮಪರಿಪಾಲನಮೇಧಯಾ ತಂ
ಬಿಭ್ರದ್ವರಂ ಪರಮಪುಣ್ಯದಮಾತ್ಮಯೋಗಿನ್ ।
ಭಾರ್ಯಾದ್ವಯೇನ ಸತತಂ ಪರಿರಾಜಮಾನ
ತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥

- ಚಿಂಚೋಳಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು

ರಮಾಕಾಂತಂ ಸಂತಂ ಹರಿಮನುಭಜಂತಂ ಹಿ ವಿದುಷಾಂ
ಪುರೋಗಣ್ಯಂ ವರ್ಣ್ಯಂ ಕ್ಷಿತಿಸುರಶರಣ್ಯಂ ಗುರುತಮಮ್ ।
ಲಸದ್ಗಾತ್ರಂ ಛಾತ್ರಸ್ತುತವರಚರಿತ್ರಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ
ನಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಭೂತ್ಯೈ ಶುಕಜನಕ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಮುನಿಪಮ್ ॥

- ಮಹಾಭಾಷ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು

ಪ್ರಕಟೀಕೃತಟೀಕೋಕ್ತಿರ್ಮರ್ಕಟೀಕೃತಮಾಯಿರಾಟ್ ।
ಚಕ್ರ್ಯತಾತ್ ವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞಮಸ್ಕರೀಂದ್ರಃ ಕೃಪಾಂ ಮಯಿ ॥

ವಂದೇ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ವಜ್ಞಾನ್ ಸುಧಾಸಾರಾರ್ಥಬೋಧಕಾನ್ ।
ಶ್ರೀಮಂದನಂದಿನಿಕರ್ತೄನ್ ಭುವನೇಂದ್ರಾಯಪುತ್ರಕಾನ್ ॥

- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥಾಖ್ಯಂ ಗುರುಂ ಯತಿವರಂ ಧೃಢಮ್ ।
ನರಸಿಂಹಂ ಭಜತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಜಾನಂದದಾಯಕಮ್ ॥

- ಗೂಢಕರ್ತೃಕ

* * *

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥವೃಂದಾವನಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಇದು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ತ್ವತೀರ್ಥರ ವಿದ್ಯಾಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ವೃಂದಾವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಡುವ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ವೃಂದಾವನವು ಮಾದಿನೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಮಂದವಾಗಿದ್ದ ಮಾದನೂರು ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದಿಂದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದ ಪುರವಾಗಿದೆ. ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳು ಈ ವೃಂದಾವನ ಮುಂದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ, ದಟ್ಟವಾಗಿ ನೆರೆದಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವೃಂದಾವನವು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡುವವರೇ ಧನ್ಯರು. ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಇಂಥ ಯೋಗ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರಮಣೀಯ-ವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಉಪಮೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಮಾನ್ಯವಾದ ವೃಂದಾವನವು ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ವಂದಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೆಲಸದ ಶಿಖರ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬುವರು.

ಇಂತಹ ಈ ವೃಂದಾವನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಐದು ಬಾರಿ ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರು ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಸಿಂಹಸದೃಶ-ರಾಗುವರು, ನಿರ್ಧನಿಕನು ಧನವಂತನಾಗುವುದು, ಪುತ್ರಹೀನನು ಸುಪುತ್ರನನ್ನು ಹೊಂದುವನು, ಮನಸ್ಸಿನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಮಂದಾ ಮೋದಪುರೀ ಯದಾಶ್ರಯಬಲಾತ್ ವೃಂದಾರಕಾಣಾಂ ಪುರೀ
ಮಂದಾರಾದಿಯುತಾ ಸ್ವಸೌಖ್ಯವಿಷಯೇ ಸಂದೇಹಹೀನಾ ಬಭೌ ।
ಇಂದ್ರಾದ್ಯಾಶ್ಚ ವಸಂತಿ ಯತ್ರ ಪುರತಃ ಸಾಂದ್ರಾ ಸುಗುಪ್ತಾ ಕ್ಷಿತೌ
ವಂದೇ ತಂ ವರವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಸುಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಂ ಸ್ವರ್ದ್ರುಮಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಹೋ ಧನ್ಯಾ ಮಾನ್ಯಾ ಗುರುಚರಣಸಂದರ್ಶನಪರಾ
ವಿನಾ ಭಾಗ್ಯಂ ಯೋ(ಭೋ)ಗ್ಯಂ ನ ಭವತಿ ನರಾಣಾಮಿದಮಲಮ್ ।
ಅನೌಪಮ್ಯಂ ರಮ್ಯಂ ಪರಮಗುರುವೃಂದಾವನಮಿದಂ
ಪರಂ ಮಾನ್ಯಂ ಮನ್ಯೇ ಸುರವಿನುತಕೈಲಾಸಶಿಖರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸಂಸಾಧಿತಂ ಸರ್ಪವರೇಣ ವೈಷ್ಟಿತಂ
ಕಂಸಾರಿಯುಕ್ತಂ ಕಮಠಾಸನೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಸಂಸೇವಕಾನಾಮಭಯಪ್ರದಂ ಗುರೋಃ
ವೃಂದಾವನಂ ಭಾತಿ ಯಥೈವ ಮಂದರಃ ॥ ೩ ॥

ಆನಂದಕಾನನಸಮಾಖ್ಯಮಿದಂ ಸ್ಥಲಂ ವೈ
ಗಂಗಾನದೀವದವ (ನನು) ಭಾತಿ ನದೀ ತ್ವಿಯಂ ಮೇ ।
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಕೃತಿರಿವಾತ್ರ ಪದಂ ಗುರೂಣಾಂ
ವೃಂದಾವನಂ ಭುವನಪಾವನಪಾವನಾನಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅನಂತಾ ಹಿ ವೇದಾಃ ಸ್ವನಂತಿ ಸ್ಮ ಯಂ ಸ
ತ್ವನಂತೋಽಸ್ತಿ ಯಸ್ಮಿನ್ನನಂತೇನ ಯುಕ್ತಃ ।
ಅನಂತಾದ್ರಿಸಾಮ್ಯಾದನಂತಂ ಗುರೂಣಾಂ
ವನಾಂತಸ್ಥವೃಂದಾವನಂ ತದ್ಭಜೇಽಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪಂಚಶ್ಲೋಕಾನಿಮಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಪಂಚವಾರಂ ಪಠೇ (ಠನ್ನ) ರಃ ।
ಪಂಚಪಾತಕನಾಗಾನಾಂ ಪಂಚಾಸ್ಯೋ ಭವತಿ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಧನೋ ಧನಮಾಪ್ನೋತಿ ಅಪುತ್ರಶ್ಚ ಸುಪುತ್ರವಾನ್ ।
ಮನೋಭೀಷ್ಟಮವಾಪ್ನೋತಿ ಮನಃಪ್ರೇರಿತಸಂಖ್ಯಯಾ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥವೃಂದಾವನಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ೫೯ ಶ್ಲೋಕಗಳಿದ್ದು, ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವರ ಮಹಿಮೆ, ಅವರ ವೃಂದಾವನ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಫಲಶ್ರುತಿ ಹೀಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ಸರ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರು. ಸುಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವವರು.

ಶ್ರೀಸ್ತೋತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ - ಸುಲಲಿತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಭಜತಾಂ ಸುಖಾರ್ಥಂ
ಪ್ರದತ್ತಸರ್ವಾರ್ಥಮಮುಂ ಸಮರ್ಥಮ್ ।
ಕಾರುಣ್ಯಪಾತ್ರಂ ಕಮನೀಯಗಾತ್ರಂ
ಭಜಾಮಿ ಚೈತ್ರಂ ಗದವೀತಿಹೋತ್ರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯೇವ ಹಿ ಮಂತ್ರರಾಜೋ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಾಬ್ಜಸ್ಮರಣಾಯ ವಾಚಿ ।
ಅಸ್ತೀತಿ ವಿಖ್ಯಾತಮಮುಂ ಭಜಾಮಿ
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಾಭಿಧಯಾ ಜಗತ್ಯಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಷ್ಣುಸ್ತು ಯಸ್ಯಾದಿಗುರುರ್ಗುರೋರಲಂ
ತಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಮ್ ।
ಅವಶ್ಯವಿಜ್ಞೇಯಸುಬಿಂಬರೂಪ-
ವಿಜ್ಞಾನಲಾಭೋ ಯತ ಏವ ಹಿ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಸರ್ವೇಷ್ವಪಿ ವಿಷ್ಣುರೇವ
ಪ್ರತೀಯತೇ ಮುಖ್ಯತಯಾ ಚ ಯಸ್ಯ ।
ತಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ರೂಪ-
ಸಾಮಾನ್ಯಬೋಧಾಯ ಮಹಾಫಲಾಯ ॥ ೪ ॥

ಯಸ್ಯಾಭಿಷೇಕಾಯ ಸುತೀರ್ಥರಾಜಃ
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುರುಕ್ತೋ ಋಷಿದೇವಸಂಘೈಃ ।
ಸಾರ್ಧತ್ರಿಕೋಟ್ಯುತ್ತಮತೀರ್ಥಮಜ್ಜನಂ
ಯಚ್ಚಿಂತನಂ ತಂ ಭಜ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಷ್ಣೌ ತು ಯಸ್ಯಾಧ್ವರಪೂರ್ವಕರ್ಮ-
ಶ್ರಯೇ ತತಃ ಶಂಶಿತವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮ್ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯಪಿ ವಿಷ್ಣುರೇವ
ಸೂಪಾಯಭೂತಶ್ಚ ಸ ಏವ ಹಿ ಸ್ಯಾತ್ (ಯಸ್ಯ) ॥ ೬ ॥

ವಾತಾಗ್ನಿಸೂರ್ಯಾದಿಪವಿತ್ರವಸ್ತು-
ಪದಾಭಿದೇಯೋಽಪಿ ಸ ವಿಷ್ಣು ರೇವ ।
ಯಸ್ಯಾಭವತ್ತದ್ಗುರುವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ
ಪಾವಿತ್ರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯೈ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥ ೭ ॥

ಸುಜ್ಞಾನದೋ ಜ್ಞಾನಿಜನಸ್ಯ ಸೇವಿತೋ
ವಿಜ್ಞಾನದೋ ಜ್ಞಾನಿಜನಸ್ಯ ಪೂಜಿತಃ ।
ವೈರಾಗ್ಯದೋ ವೈಷಯಿಕಸ್ಯ ಸಂಗತಃ
ಸುಭಕ್ತಿದೋ ಭಕ್ತಜನಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಿತಃ ॥ ೮ ॥

ಉಪಾಸನಾಯಾಂ ಸುವಿಶೇಷದೋಽಸಾ-
ವಕರ್ಮಿಣಾಂ ಕರ್ಮಮತಿಪ್ರದೋಽಸೌ ।
ಅನಂತಜನ್ಮಾರ್ಜಿತಪುಣ್ಯಸತ್ಫಲ-
ಸ್ವಯೋಗ್ಯಸದ್ವೈಶಿಕಸಂಗದೋಽಸೌ ॥ ೯ ॥

ವಕ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿದಶ್ಚಾಸೌ (ಶ್ಚಾಯಂ) ವಾದೇ ವಿಜಯದಸ್ತಥಾ ।
ಪಾಠಶಕ್ತಿಪ್ರದಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತಿದಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಕರ್ಮಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿಪ್ರತಿಬಂಧನಿವೃತ್ತಿದಃ ।
ಸ್ವವಾಗಿಂದ್ರಿಯಸಂಯೋಗಾನ್ಮಂತ್ರಾಣಾಮತಿವೀರ್ಯದಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ವಿಜಯೋ ಮನಸಾ ಸಹ ಜಾಯತೇ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಚರಣಸೇವನಾತ್ ಸ್ಮರಣಾದಪಿ ॥ ೧೨ ॥

ಭವಂತಿ ವಿಷ್ಣುವಿಷಯಾಃ ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯವೃತ್ತಯಃ ।
ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದೇನ ಸಹಾನ್ಯೇಂದ್ರಿಯವೃತ್ತಿಭಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯವಿವೇಕೋಪಿ ಹೇತುರ್ವೈರಾಗ್ಯಸಂಪದಃ ।
ಸರ್ವಹೇತುಃ ಪ್ರಭವತಿ ಗುರುಪಾದರತಿರ್ಗುರೋಃ ॥ ೧೪ ॥

ಏಡಮೂಕೋಪಿ ವಾಗ್ಮಿತ್ವಂ ಜಡೋಪಿ ಪ್ರಾಜ್ಞಮೌಲಿತಾಮ್ ।
ಯತ್ಕೃಪಾಲೇಶತೋ ಯಾತಿ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೫ ॥

ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯಾತಿಶಯಾಃ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥದಯೋದಯಾತ್ ।
ಪ್ರಭವಂತಿ ಸದ್ಯೈವೈತಂ ಕೋಽನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪಶುದಾಸೀಭೃತ್ಯವರ್ಗಾಃ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥದಯೋದಯಾತ್ ।
ಪ್ರಭವಂತಿ ಸದ್ಯೈವೈತಂ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವಪ್ರೇಮಾಸ್ಪದತ್ವಾದ್ಯೇ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥದಯೋದಯಾತ್ ।
ಪ್ರಭವಂತಿ ಸದ್ಯೈವೈತಂ ಕೋನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೧೮ ॥

ಶತ್ರವೋ ಮಿತ್ರತಾಂ ಯಾಂತಿ ಪ್ರಭವೋಪಿ ವಿನೇಯತಾಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದಾತ್ತಂ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರವರಾಹಾದ್ಯಾ ಯನ್ನಾಮಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರತಃ ।
ನ ಸ್ಪೃಶಂತಿ ವನೇಪ್ಯೇತಂ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೨೦ ॥

ಯತ್ಪಾದೋದಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾತ್ ಸ್ಮರಣಾದ್ವಾಹಿದಂಶಿತಾಃ ।
ಭವಂತಿ ವಿಷಹೀನಾಸ್ತಂ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೨೧ ॥

ಧಾನ್ಯವೃದ್ಧಿಪ್ರದಂ ನಿತ್ಯ ಮಲ್ಪೇಪ್ಯಕ್ಷಯತಾಪ್ರದಮ್ ।
ಸುತುಷ್ಟಿದಂ ಕಣಾನ್ನಾದೇಃ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅಂಧಪಂಗ್ವಾದಯೋ ವ್ಯಂಗಾಃ ಸಂಪೂರ್ಣಾವಯವಾನ್ವಿತಾಃ ।
ಯಚ್ಛೇವನಾದ್ ಭವಂತ್ಯೇತಂ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅನಾಥಾನ್ವಾ ಸನಾಥಾನ್ವಾ ಸ್ವನಾಥಾನ್ ಸ್ವ (ಸು) ಜನಾನ್ ಗುರುಃ ।
ಗತ್ವಾ ತತ್ರೈವ ರಕ್ಷಂತಂ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೨೪ ॥

ದೂರತೋಽಪಿ ಸಮಾಗತ್ಯ ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ವಿಪದ್ಗಣಾತ್ ।
ಅನ್ನಾದ್ಯೈರಪಿ ರಕ್ಷಂತಂ ಕೋ ನ ಸೇವೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೧೫ ॥

ಭೂತಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಾದ್ಯಾ ಯನ್ನಾಮಸ್ಮರಣಾದಿನಾ ।
ಶಿವಜ್ಞಾಯಾಽಪಸರ್ಪಂತಿ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೬ ॥

ಪುತ್ರಾರ್ಥಿನಾಂ ಪುತ್ರ ಫಲಪ್ರದೋಽಯಂ
ಅರ್ಥಾರ್ಥಿನಾಮರ್ಥಸಮೃದ್ಧಿದೋಽಯಮ್ ।
ಸಂಪತ್ಪ್ರದಃ ಸಂಪದಮಿ (ಮೃ)ಚ್ಛತಾಂ ನೃಣಾಂ
ಮಹತ್ವದಶ್ಚಾರ್ಥಯತಾಂ ಮಹತ್ತ್ವಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಜಯಾರ್ಥಿನಾಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಪ್ರದೋಽಯಂ
ಯಶಪ್ರದಶ್ಚಾರ್ಥಯತಾಂ ಮಹಾಯಶಃ ।
ಶುಭಪ್ರದಃ ಶುಭಕಾಂಕ್ಷಾಯುತಾನಾಂ
ಭೂಕಾಂಕ್ಷಿಣಾಂ ಭೂಮಿಸಮೃದ್ಧಿದೋಽಯಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಪುರಗ್ರಾಮದ್ವೀಪರಾಷ್ಟ್ರಾಧಿಪತ್ಯಂ
ಖಂಡಾಧಿಪತ್ಯಂ ಲಭತೇ ಯತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ ।
ಸೇನಾದಿಪತ್ಯಂ ಚ ಜನಃ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಂ
ತಂ ವಿಷ್ಣು ತೀರ್ಥಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥ ೧೯ ॥

ಯಂ ಯಂ ಜನಃ ಕಾಮಯತೇ ಪುಮರ್ಥಂ
ಬಾಹ್ಯಂ ತಥಾಭ್ಯಂತರಮಪ್ಯಶೇಷಮ್ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಸಮುಪಾಸ್ಯ ಸರ್ವಂ
ಲಭೇತ ದೇವೋ ದಿವಿಜದ್ರುಮಂ ಯಥಾ ॥ ೨೦ ॥

ಸ್ವಭಕ್ತಸಂತಾಪದುರಿಷ್ಟಹಂತಾ
ಸ್ವಭಕ್ತಸಂವಾಂಛಿತಸರ್ವದಾತಾ ।
ಸನ್ನ್ಯಸ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚ ಸದೈವ ದೀಪ್ಯತೇ
ಯೋ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥೋಽಹಮಮುಂ ಭಜಾಮಿ ॥ ೨೧ ॥

ಇದಂ ಸಮಸ್ತಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ವಾಧಿಕಂ ವಾ
ಪುರಸ್ಥಮಪ್ಯಸ್ಯ ನ ಲೋಮಚಾಲನೇ ।
ಇಷ್ಟೇತ ಸೋಽಯಂ ಸಕಲಾನ್ ಮಮರ್ದ
ತಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಂ ಓ ಭಜೇ ಸಮರ್ಥಮ್ ॥ ೨೨ ॥

(ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಸುಮಂದಾನಪಿ ಯಃ ಪ್ರಶಾಸ್ಯ
ಪರಂ ದಯಾಪೂರಿತವಾಕ್ಸಮೂಹೈಃ ।
ವೇದೇಷು ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ಕಥಾಸು ಚಾಪಿ
ಪ್ರೌಢಂ ಚಕಾರಾಶು ತಮಾಶ್ರಯೇ ಗುರುಮ್ ॥)

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧಾಚಾರ್ಯವರಾಜ್ಞಯಾ ಚ
ಯೋಗ್ಯೇಷು ಕಾರುಣ್ಯಧಿಯಾವನೀತಲೇ ।
ಆವಿರ್ಬಭೂವಾಥ ಸುಮುದ್ಧಧಾರ
ಯೋಗ್ಯಾನಶೇಷಾನ್ ಭಜ ತಂ (ತಾತ್) ಗುರುಂ ಮನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಕದಾಚಿದೇಕಾಂತನಿಜೇಷು ಪೂರ್ವ
ಸ್ವರೂಪಮೇವ ಪ್ರತಿದರ್ಶಯಂತಮ್ ।
ಸಂಭಾಷಮಾಣಂ ಚ ಪುರೈವ ಪೂರ್ಣ-
ಕಾರುಣ್ಯತಸ್ತಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ವರ್ಯಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ನಮಾಮಿ ಕೂರ್ಮಪ್ರಪದಂ ನಖಾವಲೀಃ
ರಾಗಶ್ರಿಯಾ ನಿರ್ಜಿತಪದ್ಮರಾಗಮ್ ।
ನಿಗೂಢಗುಲ್ಫಂ ಕ್ರಮವೃತ್ತಜಂಘಂ
ತಾಮ್ರಂ ಮೃದು ಶ್ರೀಗುರಾಪಾದಪಂಕಜಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸುವೃತ್ತಜಾನುದ್ವಯಮೂರುನಿರ್ಜಿತಂ
ಸ್ತಂಬೇರಮೋದ್ದಾರಕರಶ್ರೀಯಂ ಗುರುಮ್ ।
ನಿತಂಬಬಿಂಬಾರ್ಪಿತಬಾಲಭಾಸ್ಕರ
ಪ್ರಭಾತಿಸೂಕ್ಷ್ಮಾವಿಕಬಾಹ್ಯವಸ್ತ್ರಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ತನೂದರಂ ಚಾರಗಭೀರನಾಭಿಂ
ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಮುನ್ನತಾಂಸಮ್ ।
ಪ್ರಲಂಬಬಾಹುಂ ನಿಜಪಾದಪಂಕಜ-
ಪ್ರಪನ್ನ ಮೂರ್ಧಾರ್ಪಿತಹಸ್ತಪಂಕಜಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಸ್ವಭಕ್ತವರ್ಗಾಭಯಬೋಧಮುದ್ರಾ-
ವಿದ್ರಾವಿತಾಜ್ಞಾನಭಯಾಂಗುಲೀಗಣಮ್ ।
ಸುಕಂಬುಕಂಠಂ ನವಕುಂದದಂತ-
ಮಮ್ಲಾನಪದ್ಮಾಕ್ಷಿಯುಗಂ ಸುಮೌಲಿಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಕೌಪೀನದಂಡಾಜಿನಪಾದಪೀಠ
ಕಮಂಡಲುಂ ಸತ್ಕಮಠಾಸನಸ್ಥಮ್ ।
ಇತ್ಥಂ ಯತಿಂ ಚಿಂತಯತಃ ಪುಮರ್ಥಂ
ನಿತ್ಯಂ ದಿಶಂತಂ ಗುರುವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಸಭಾಸು ನಾನಾವಿಧಪಂಡಿತೋತ್ತಮ-
ಪ್ರಸಕ್ತವಿದ್ಯೋತ್ತರದಾನತೋ ಗುರುಃ ।
ಜಿಗಾಯ ತಾನಿತ್ಯನುಚಿಂತನಾಜ್ಜನೋ
ವಿದ್ಯಾಸ್ವಶೇಷಾನ್ ಜಯತೀಹ ವಾದಿನ ॥ ೪೦ ॥

ಉನ್ಮಾದಶೂಲಜ್ವರಕುಷ್ಠಪೂರ್ವ
ಸರ್ವಾಮಯೋನ್ಮೂಲನವೀತಿಹೋತ್ರಮ್ ।
ಸ್ವಪಾದಸಲ್ಲಗ್ನರಜೋನಿಷೇವಣಾತ್
ಸ್ವಪಾದನಿರ್ಣೇಜನತೀರ್ಥಸೇವನಾತ್ ॥ ೪೧ ॥

ಸ ಭಿಕ್ಷುವರ್ಯಃ ಪ್ರಥಮಂ ಸ್ವಕೀಯಂ
ಸುಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಪ್ರಕಟೀಚಕಾರ ।
ತತಸ್ಸುಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಮಪಿ ದ್ವಿತೀಯಂ
ನಿಜಂ ವನಸ್ಥತ್ವಮಥೋ ತೃತೀಯಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಏವಂ ಹಿ ಸರ್ವಾಶ್ರಮಧರ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕಂ
ಶಾಂತಸ್ವರೂಪಂ ಭುವಿ ಸಜ್ಜನಾನಾಮ್ ।
ತಥೇತರೇಷಾಮತಿವೇಲಮುಗ್ರ-
ಸ್ವರೂಪಮೀಡೇ ಗುರುವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಆಪಾದಮೌಲಿಪರ್ಯಂತಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಾಕೃತಿಂ ಮುಹುಃ ।
ಮನಸಾ ಸಂಸ್ಮರನ್ ಮರ್ತ್ಯಃ ಸರ್ವಸ್ಮಾತ್ ಮುಚ್ಯತೇ ಭಯಾತ್ ॥ ೪೪ ॥

ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಃ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೋ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಶ್ಚ ಕಾಮಧುಕ್ ।
ಚಿಂತಾಮಣಿರ್ವಿಷ್ಣು ತೀರ್ಥೋಯತೀಂದ್ರಃ ಸರ್ವಕಾಮದಃ ॥ ೪೫ ॥

ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದತಃ ।
ಸರ್ವೇ ಕಾಮಾ ಭವಂತ್ಯೇವ(ಂ) ಶಪಥೋ ಬಿಂಬಸನ್ನಿಧೌ ॥ ೪೬ ॥

ಗುರುವೃಂದಾವನಸ್ಥಾನಂ ಕಲೌ ಬದರಿಕಾನನಮ್ ।
ಪ್ರಾತರ್ಯತ್ಕೀರ್ತನಂ ನೃಣಾಂ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶಮನ್ ॥ ೪೭ ॥

ಋಷಯೋ ದೇವತಾಶ್ಚಾಪಿ ಬದರೀವನವಾಸಿನಃ ।
ವೃಕ್ಷರೂಪೇಣ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಗೋಪ್ಯತ್ವಾದತ್ರ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೪೮ ॥

ತತ್ರ ನಾರಾಯಣೋಽಶ್ವತ್ಥಸ್ವರೂಪೇಣಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಪಶ್ಚಾದಪಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಸಮೇತೋಽಂತರವಸ್ಥಿತಃ ॥ ೪೯ ॥

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪೇಣ ವಾಯುರಪ್ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ।
ಗುರುಭಕ್ತಾ ಭಕ್ತಜನಫಲದಾನಾಯ ಸೂದ್ಯತಃ ॥ ೫೦ ॥

ಗುರುವೃಂದಾವನಸ್ಥಾನೇ ವೃಂದಾವನಸಮಂತತಃ ।
ಕೃಷ್ಣೋ ಗೋಪಾಲರೂಪೇಣ ಸ್ಥಿತೋ ವೃಂದಾವನಾಲಯೇ ॥ ೫೧ ॥

ಗುರುವೃಂದಾವನಸ್ಥಾನಂ ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಂ ಭುವಿ ।
ಇತಿ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭೂವರಾಹೋಽತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ ೫೨ ॥

ತದ್ವೃಂದಾವನಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸರ್ವದೇವಸಮನ್ವಿತಃ ।
ನೃಸಿಂಹಶ್ಚಕ್ರರೂಪೇಣ ದುಷ್ಟನಾಶಾಯ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ ೫೩ ॥

ವೇದಾಂತಪ್ರಚಯಾಧಿಕ್ಯಂ ಗುರೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ ।
ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾಖ್ಯೋ ಯತಿರಾಡತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೫೪ ॥

ಟೀಕಾಕೃನ್ಮೂಲರೂಪೇಣ ಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಸದ್ಯತೇಃ ।
ವಿವಶಃ ಸ್ನೇಹಪಾಶೇನ ಶಿರಸ್ಯೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ ೫೫ ॥

ಗುರುವೃಂದಾವನಸ್ಥಾನೇ ಸ್ನಾನಹೋಮಜಪಾದಿಕಮ್ ।
ವಿವಶಃ ಸ್ನೇಹಪಾಶೇನ ಶಿರಸ್ಯೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ ೫೬ ॥

ಅಹೋ ಭಾಗ್ಯಮಹೋ ಭಾಗ್ಯಂ ಗುರುವೃಂದಾವನಾಂತಿಕೇ ।
ವಸತಾಂ ಸೇವಮಾನಾನಾಂ ಭಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಕೇ ॥ ೫೭ ॥

ಮೋದೇಶ್ವರಪುರೇ ಶ್ರೀಮತ್ತುಂಗಭದ್ರಾಂಬುಯೋಗಿನಿ ।
ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಮಹಾತೀರ್ಥತಟೇ ವಿಜಯತೇ ಯತಿಃ ॥ ೫೮ ॥

ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠನ್ನರ್ಚನ್ನಮನ್ ವೃಂದಾವನಂ ಗುರೋಃ ।
ತ್ರಿವಾರಂ ಲಭತೇ ಕಾಮಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ನಾರ್ಯಥವಾ ಪುಮಾನ್ ॥ ೫೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಬೋಧೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಃ

ಸುಧಾಸೇವಾಸಮುದ್ಭೂತ ಸುಖಸಂವಿತ್ಸಮಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಸುಜನಾಭೀಷ್ಟದಾತಾರಂ ಸುಬೋಧೇಂದ್ರಗುರುಂಭಜೇ ॥

ಕ್ರಿ.ಶ್. ೧೭೯೯ ರಿಂದ ೧೮೩೫ರ ವರೆಗೆ ದ್ವೈತವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ-ವನ್ನಾಳಿದವರು, ಶ್ರೀಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಆಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು. ಇವರ ತಪಶ್ಶಕ್ತಿ ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದು. ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದ ಸ್ಥಳವೇ ಇಂದಿನ ನಂಜನಗೂಡು ಮಠವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ ದೌಹಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಜಯರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಸುಜನೇಂದ್ರರು ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಸುಜನೇಂದ್ರರು ಅತಿತೀಕ್ಷ್ಣಮತಿಗಳು, ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತರು, ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳು. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಸುಬೋಧೇಂದ್ರರನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರದಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ದಯೆಗೆ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರರಾದ, ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಗರ್ವಮದವನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಸವ್ಯಸಾಚಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾಪ್ರಸಂಗನಿಪುಣರಾದ, ದಾನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಶ್ರೀಸುಬೋಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಜಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ರಾಜಾ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಪರಿಮಳವು ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು.

ಶ್ರೀಗುರ್ವನುಗ್ರಹದಯಾಪರಿಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಂ
ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಗರ್ವಮದಖಂಡನಸವ್ಯಸಾಚಿ ।
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಪ್ರಸಂಗನಿಪುಣೋಜಿತಕರ್ಣದಾನಃ
ಪೃಥ್ವೀತಲೇ ವಿಜಯತೇ ಸುಬುಧೇಂದ್ರಯೋಗೀ ॥ ೧ ॥

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ನ ಭವತಿ ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರಣಾದಪ್ಯುದಾರಂ
ವಿತರಣಮನಸಂತಂ ದಕ್ಷಿಣಾಶಾಭಿಪೂರ್ತಿಮ್ ।
ನಿಯತಮಿಹ ಸುಬೋಧಸ್ವರ್ಗಗೇಹೇಶ ತೇಽದ್ಯ
ಕಲಯತಿ ಸಕಲಾಶಾಪೂರಣಾಂತಜ್ಜಕೀರ್ತಿಃ ॥ ೨ ॥

ವೇದೇ ವೇದಾರ್ಥವಾದೇ ಫಣಿಪತಿಭಣಿತೌ ನ್ಯಾಯಯುಗ್ ಜೈಮಿನಿಯೇ ।
ನಾನಾತಂತ್ರಪ್ರಭೇದೇ ಪಟುತರಕವನೇ ಭೂರಿತುಂಗೇ ಪ್ರಸಂಗೇ ॥ ೩ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ದರ್ಶನೇ ಶ್ರೀರಘುಪತಿಪದಯೋಃ ಪೂಜನೇ ದಾನಮಾರ್ಗೇ ।
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ ಕಿಂಚ ಧೈರ್ಯೇ ಸುಬುಧಸುರಪತೇಃ ಸಾಮ್ಯಮಭ್ಯೇತಿ ಕೋ ವಾ ॥ ೪ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಪಾದಾಭಿಷೇಕೇ ಹನುಮತಿ ದಯಯಾನರ್ಘ್ಯಮಾಲಾಂ ವಿತನ್ವನ್ ।
ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸೀತೇಶ ಊಚೇ ಪುನರಪಿ ಚ ಕಲೌ ತೇ ಸಪರ್ಯಾಂ ಗೃಹಿಷ್ಯೇ ॥ ೫ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ರಾಮನಾಮಸ್ಮರಣಮಥಚಿರಂ ರಂಜಯನ್ ವರ್ಣಭಾವಾತ್ ।
ಭಿಕ್ಷುರ್ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರತೀತೋ ರಘುಪತಿಭಜನಂ ಶ್ರೀಸುಬೋಧೇಂದ್ರಧೀಮಾನ್ ॥ ೬ ॥

***

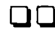
ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಹೋದಯಃ

❑❑

ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಹೋದಯವು ಒಂದು ಲಘುಲಕ್ಷಣ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈಯಾಕರಣರಾಗಿದ್ದ, ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೊತ್ರೋತ್ಪನ್ನರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಾಗಿದ್ದ ಪಂಡಿತರು. ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ತುರೀಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆದು, ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂಬ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವರಿಂದ ಮೂವತ್ತನೆಯ ಪರಮಹಂಸರಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನಾರಾಧಿಸುತ್ತಾ ಹಂಸನಾಮಕ ಪರಮಾತ್ಮನ ದಿಗ್ವಿಜಯವಿದ್ಯಾಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಮಂತ್ರಾಲಯ-ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ದಿವ್ಯಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು.

ಈ ಮಹಾನುಭಾವರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಭಾಜನರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಅಂತರಂಗಭಕ್ತರಾದ, ಅರವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವಧೂತಪಂಡಿತರು ಈ ಕೃತಿಯ ಕರ್ತೃಗಳು. ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಸುಧಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದ ಚಂದ್ರಮರ ವಾಣಿಯನ್ನು, ಅವರ ಗುಣಲವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಎಂತೆಂಥಾ ಕವಿಗಳೂ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಾನೇನು ಅವರನ್ನು ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರರ ಅಗಮ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರರ ಗುಣಲೇಶಗಳನ್ನು ಮಂದನಾದ ತಾನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮನ ಕರುಣೆಯೊಂದೇ

ಕಾರಣವೆಂದು ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ಅವರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಅವರ ಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಿಕೆ, ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಚಾತುರ್ಯ, ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವ ಸಹಜ ಕಾರುಣ್ಯ, ಔದಾರ್ಯ ನಿಷ್ಕಿಂಚನತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಅಂತಹ ಸಮಸ್ತ ದೇವಸಾನ್ನಿಧ್ಯಸಿದ್ಧಿಭಾಜರಾದ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತನೆಯಿಂದ ತನ್ನ ವಾಣಿಯು ಪವಿತ್ರವಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಹೋದಯದಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಬುಧರು ಸಂತಸಪಡುವಂತೆ ತಾನು ಬರೆದ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಹೋದಯ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಸಕಲ ವಿಬುಧರು ಸಂತಸಪಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಾಯನಮಃ ಪುನಃಪುನರಸೌ ದದ್ಯಾತ್ಸಮುದ್ಯದ್ಧಿಯಂ
ವಾಣೀಂ ಚಾಮೃತಧೋರಣೀಂ ಗುಣಲವಾನ್ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಗುರೋಃ ಪ್ರಾರಭೇ ।
ಯಸ್ಯಾಲಂಜಗತಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಯಶಸಾಂ ಧಾಟೀಭಿರಾಪಾಂಡರೇ
ಶೇಕುರ್ವಸ್ತುವಿವೇಚನ್ ನ ಕವಯಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಗುಣಾನ್ ಕಿಂ ಪುನಃ ॥ ೧ ॥

ರಾಮ ತ್ವತ್ಕರುಣಾಮಬಾಧಸರಣಾಂ ಯಾಚೇದ್ಯ ಪೂರ್ವಾಧಿಕಾಂ
ಕಸ್ತೇ ವತ್ಸ ಸಮಾಗತೋಽಹಿ ಸಮಯಃ ಚಿಂತಾಪ್ರದಸ್ತಾದೃಶಃ ।
ಕಾಂಕ್ಷಿನ್ ಸ್ತೋತುಮಹಂ ಯತೇ ಗುಣಲವಾನ್ ಮಂದಸ್ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಗಾನ್
ಇತ್ಯಾಕರ್ಣ್ಯ ಕರಂ ಸ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ನಿಧಧೌ ಸ್ತೋತುಂ ತತಃ ಪ್ರೋತ್ಸಹೇ ॥ ೨ ॥

ಮೋದದ್ವಂ ಕವಿತಾಲತಾಮೃತರಸಂ ಸಂಸೇವ್ಯ ಮೇ ಸೂರಯಃ
ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ವಿದುಷಾಂ ಪ್ರಬಂಧರಚನಾ ಕಿಂ ನಾಸ್ತಿ ಲೋಕತ್ರಯೇ ।
ನಿಸ್ಸಾರಾಶ್ರಯಣಾ ಪುರಾತನಕೃತಿಃ ಕಿಂ ವರ್ಣನೀಯ ಪರಂ
ಸೈಷಾ ಮೇ ಸರಸಾಶ್ರಿತಾ ಖಲು ಯಯಾ ಭದ್ರಾಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಭೂಃ ॥ ೩ ॥

ಕೈಲಾಸೀಯತಿ ಭೂಧರಾನ್ ಸುರಗಿರೌ ಹರ್ಮ್ಯಾಯತೀ ಪ್ರೇಯಸೀ-
ದರ್ಶಂ ಪಶ್ಯತಿ ಚಂದ್ರಿಕಾಂ ನಿಜಸಭಾಚಾರಂ ಚರತ್ಯಂಬರೇ ।
ದಿಕ್ಕಾಂತಾಸು ದುಕೂಲತಿ ಸ್ತನಲಟೀಷ್ವಾಸಾಂಪಟೀರಾಯತೇ
ನರ್ನರ್ತಿ ತ್ರಿದಿವೇ ನಟೀವ ನಿತರಾಂ ಕೀರ್ತಿಃ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಭೂಃ ॥ ೪ ॥

ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಶೋಭತಾಂಕವಿತಾ ಮಮ ।
ಸುದೃಢೋಪಘ್ನಸಂಬದ್ಧಾ ಸುದೃಢಂ ಶೋಭತೇ ಲತಾ ॥ ೫ ॥

ಸತ್ಕವೇಃ ಕಾವ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ನೇತಾ ಕಲ್ಪಂ ಸ ಜೀವತಿ ।
ಕಾವ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಮಹಾನೇತೃಸಂಸರ್ಗಾಚ್ಚಿರಜೀವಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸತ್ಕವೇವಾಙ್ಮಯಾದರ್ಶಮವಲಂಬ್ಯ ಯಶೋಮಲಂ ।
ನಾಯತಸ್ಯ ಕವೇರ್ವಾಪಿ ಚಿರಂ ಜೀವತಿ ನಿಶ್ಚಿಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅತೋಽಹಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪ್ರಕಟಿತಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಯತಿನೋ
ಮುಹುಃ ಶ್ರಾವಂ ಶ್ರಾವಂ ಗುಣಮಣಿಮನರ್ಘ್ಯಂ ಚಿರತರಮ್ ।
ಯತೇ ಸ್ತೋತುಂ ಕೃಷ್ಣಃ ಕವಿರಹಹ ಮುಗ್ಧೋಽಪಿ ಬಹುಧಾ
ಪ್ರಬಂಧಾನಾಂ ಕರ್ತಾ ರಘುಪತಿಪದೈಕೋರುಶರಣಃ ॥ ೮ ॥

ಸಾರಸ್ಯಾದ್ವಾ ಕವೇರ್ನೇತುರ್ಗೌರವಾದ್ವಾ ವಿಮತ್ಸರಾತ್ ।
ಸಾರಸ್ಯಾದ್ವಾ ದಯಾಲುತ್ವಾತ್ ಸ್ವೀಕುರ್ವಂತು ಕೃತಿಂ ಬುಧಾಃ ॥ ೯ ॥

ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಶ್ಚಂದ್ರೋ ನಿವಸತು ಚಿರಾಯ ಕ್ಷಿತಿತಲೇ
ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸ್ಸಾಕ್ಷಾದವತರಿತ ಉರ್ವೀಸುರತಯಾ ।
ರಘೋತ್ತಂಸಸ್ಯಾರ್ಚಾಂ ಪುನರಪಿ ವಿಧಾತುಂಕಿಮು ನಚೇತ್
ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರೇತ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ನ ಭಜತಿ ಕುತೋಽನ್ಯೋ ಭುವಿ ಜನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಗುರುಃ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಉದೇತುಕಾಮಂ ಗುರ್ಣೈರ್ವಿನಿದ್ರೈರ್ಗಣನಾದರಿದ್ರೈಃ ।
ಮುದಂ ಜನಾನಾಂ ಜನಯನ್ನಜಸ್ರಂ ಭೂಮೌ ದಧೌ ಯಃ ಖಲವಾದಿಶಿಕ್ಷಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ನ ಹಿ ಪ್ರಿಯಸ್ಫುರತ್‌ಕೀರ್ತೇ ಚೈತ್ರಯಾತ್ರೋನ್ಮುಖೋ ಭವ ।
ಇತಿ ವಾದಿವಧೂಃ ಪ್ರೋಚೇ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರೇ ವಿರಾಜತಿ ॥ ೧೨ ॥

ವದಾಮ್ಯೇತದ್ ಧೀಮನ್ ಕಿಮಿತಿ ಕೃಪಣಾನರ್ಥಯಸಿ ತಾನ್
ವ್ರಜ ತ್ವಂ ಜಂಘಾಲುರ್ಗುರುವರಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಚರಣಮ್ ।
ಪ್ರದಾನಾದ್ಯಸ್ಯಾಬ್ಧಿಃ ಶಮಮಯತಿ ಮಜ್ಜೀವನಮಿತಿ
ಪುರೋಧಾಯೇವಾಭ್ರಂ ಜಿಗಮಿಷುಬುಧಾನಾಂ ಪ್ರಸರತಿ ॥ ೧೩ ॥

ಚಾತುರ್ಯಂ ಕಿಮು ವರ್ಣ್ಯತೇ ಗುರುವರ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಗಮ್
ದ್ರವ್ಯೋತ್ಸರ್ಜನಮಾರ್ಜನಂ ಯದಕರೋತ್ ನಿರ್ಬಾಧಭಾಗ್ಯೋದಯಃ ।
ಯತ್ತ್ವತ್ಯರ್ಥಿಜನೇಷು ಜನ್ಮಸಹಜಂ ವೀಕ್ಷ್ಯೈವ ದೈನ್ಯಂ ಸುಹೃತ್
ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ ಸಹತೇ ಹಿ ಕೇವಲಮಭೂನ್ ಮತ್ವಾ ಶರಣ್ಯಾನಿತಿ ॥ ೧೪ ॥

ಸಮಸ್ತದೇವಸಾನ್ನಿಧ್ಯಸಿದ್ಧಿಭಾಜೋ ಜಗದ್ಗುರೋಃ ।
ಪಾವಿತ್ರ್ಯಂ ವ್ರಜತಾದ್ವಾಣೀ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಸ್ಯಕೀರ್ತನಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಯಥಾ ತುಷ್ಯಂತಿ ವಿಭುಧಾಃ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಹೋದಯಾತ್ ।
ತಥಾ ಕೃಷ್ಣಕವೀಶಸ್ಯ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಹೋದಯಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರವೀಶವಿರಚಿತಃ ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಹೋದಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಪಂಚರತ್ನಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ನಂತರ ಸರ್ವಜ್ಞಪೀಠಾರೋಹಣ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅವರ ಕರಕಮಲಸಂಜಾಂತರಾದ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರರು ಈ ಪಂಚರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಿರುವರು.

ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಪೂರ್ವಜನ್ಮಕೃತ ಸುಕೃತದಿಂದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಭಯ-ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ ಪುತ್ರರು, ತುರೀಯಾಶ್ರಮ ಪೌತ್ರರೂ ಆಗಿ ಉಭಯವಂಶಗಳನ್ನಲಂಕರಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೂ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರತಿಸಮಳಾದ ಭಾರ್ಯೆ, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರಸಮರಾದ ಪುತ್ರರು, ರಮಾಸದೃಶ ಪುತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಆಗರ್ಭ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊರೆದು ತುರೀಯಾಶ್ರಮ ಪಡೆದ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಎಲ್ಲ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ವಿದ್ವತ್ತೋಷಣ, ದೇವತಾರ್ಚನೆ, ತಪಸ್ಸು, ತೀರ್ಥಾಟನೆ, ಅರ್ಥಿಜನರ ಅಭೀಷ್ಟಪೂರಣ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಸುಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣರಾದುದರಿಂದ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಟ್ಟ ಹೆಸರು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು. ಅಂತಹ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು ಪಾಪಸಮುದ್ರದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿ ಚಿತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಪದವನ್ನೈದ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಇಷ್ಟಪ್ರದರಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಅನಂತಗುಣರತ್ನಾಢ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರರ ಪದಪದ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಚರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯವಾಸಿ ಪುಣ್ಯಚರಿತ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ವಯ-
ದ್ವಂದ್ವಪ್ರಾಪ್ತಜನೇರ್ವಿನಾ ವಿನಿಮಯಃ ದೇಪಸ್ಯ ಪುಣ್ಯೋದಯಾತ್ ।
ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಗುರೋಸ್ಸುತತ್ವಮಗಮದ್ಯಃ ಪೌತ್ರತಾಂ ಚೈಕಯಾ
ತನ್ವಾ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಭೂಯಾತ್ಸುಖಾಯಾನಿಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವಂಶಸಮುದ್ಭವಾಂ ರತಿಸಮಾಂರೂಪೇಣ ಭಾರ್ಯಾಂ ಸುತೌ
ಸೂರ್ಯೇಂದುಪ್ರತಿಮೌ ಸುತಾಂ ಗುರುಕೃಪಾಜಾತಾಂ ರಮಾಸನ್ನಿಭಾಮ್ ।
ಆಗರ್ಭಾಗತಸಂಪದಂ ಚ ತೃಣವತ್ ಸಂತ್ಯಜ್ಯ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಯತಿರಾಟ್ ಪಾಯಾದಪಾಯಾತ್ ಸ ನಃ ॥ ೨ ॥

ದುರ್ಭಿಕ್ಷಾರ್ತಿವಿನಾಶಿಗೌತಮಮುನೇರ್ಗೋತ್ರೇ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿತಃ
ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ಸರ್ವದಾ ಸದಶನಂ ದತ್ವಾ ಸುಕೀರ್ತಿರ್ಭುವಿ ।
ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ಷಣ ಏವ ಯೋಗಿಪದಕೃಚ್ಚಿನ್ಹಾನ್ವಿತೋಽಯಸ್ಸಮೋ
ಭೂಯಾತ್ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ತಾಪಾಬ್ಧಿಸಂಶೋಷಕಃ ॥ ೩ ॥

ವಿದ್ವತ್ತೋಷಣ ದೇವತಾರ್ಚನತಪಸ್ತೀರ್ಥಾಟನಾರ್ಥಿವ್ರಜಾ -
ಭಿಷ್ಟಾಪೂರಣ ದೃಷ್ಟತಾದಿಸುಗುಣೈಃಪೂರ್ಣತ್ವತಃ ಸರ್ವದಾ ।
ಅನ್ವರ್ಥಂ ಸಮಕಾರಯದ್ಗುರುಕೃತಂ ಸ್ವೀಯಾಹ್ವಯಂ ಯಸ್ಯ ಮೇ
ಭೂಯಾಚ್ಛ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಪಾಪಾಬ್ಧಿಸಂತಾರಕಃ ॥ ೪ ॥

ಕಿಂ ವಾ ಚೇತಸಿ ಸನ್ನಿಧಾಯ ವಿಧಿವಚ್ಛ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚನಮ್
ಕೃತ್ವಾ ದ್ವಾದಶವತ್ಸರಾವಧಿತತಸ್ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತನೂಂ ಮಾನುಷೀಮ್ ।
ಚಿತ್ತೂರು ಸ್ಥಿತಶಿಷ್ಯಸಂಘರಚಿತೇ ಬೃಂದಾವನೇ ಸಂವಸನ್
ತುಷ್ಟಃ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಡ್ ಇಷ್ಟಪ್ರದಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಮ ॥ ೫ ॥

ಇಮಾನಿ ಪಂಚರತ್ನಾನಿ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಪದಾಂಬುಜೇ
ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಾರ್ಪಿತಾನಿ ಸ್ಯುಃ ಪರತೋಽಭೀಷ್ಟದಾನ್ಯಲಮ್ ।
ಅನಂತಗುಣರತ್ನಾಢ್ಯೇ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಪಯೋನಿಧೌ
ಪಂಚರತ್ನಾಯತೇ ಮಂದೇ ಕರೋತು ಕರುಣಾಂ ಗುರುಃ ॥ ೬ ॥

ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ ಸುವಿದ್ವನ್ಮಣಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಸುಮೃಷ್ಟಾನ್ನಪ್ರದಾತಾರಂ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಪಂಚರತ್ನಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಮಹಿಮಾರತ್ನಮಾಲಾ

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಮಧ್ವಾರ್ಯರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಸುಗುಣೇಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಂ ಚ ಸರ್ವಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

ಶ್ರೀಮಚ್ಛಾಷ್ಟಿಕವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಷಡ್ದರ್ಶಿನೀದರ್ಶಿನಃ
ತತ್ತಾದೃಗ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ವಂಶಪ್ರಯೇ ರಾಜಿತಃ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಪೀಠವಿಲಸತ್ಕಾರುಣ್ಯವಾರಾಂ ನಿಧಿಃ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿರಾಟ್ ಬಾಭಾತಿ ಭೂಮೀತಲೇ ॥ ೧ ॥

ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಸ್ಯ ಕರಪದ್ಮಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಪಾಯಾನ್ನೋ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಾರ್ಯಃ ದತ್ವಾ ಸರ್ವಮನೋರಥಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಮೂಲೇ ಲಾಜನಿ ಮತುಜನಿ ಪಾದಕಮಲದ್ವಂದ್ವದ್ವಿರೇಫಾಯಿತಃ
ಯೋಽದ್ವೈತಾದಿಕುವಾದಿಪರ್ವತಮದಪ್ರಧ್ವಂಸವಜ್ರಾಯುತಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವೈಷ್ಣವಕೈರವಾದಿಸುಮನೋಹ್ಲಾದಸುಚಂದ್ರಾಯಿತಃ
ತಂ ವಂದೇ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿಪಂ ಸನ್ಮಂಗಲಾವಾಪ್ತಯೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಪೀಠವಿಲಸದ್ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಂ
ಜೀವೇಶಭೇದಪರಿಬೋಧಕವಾದಿಸಿಂಹಮ್ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಮಕರುಣಾಪ್ತಸಮಸ್ತಭಾಗ್ಯಂ
ಶ್ರೀಸೌಗುಣೇಂದ್ರಗುರುವರ್ಯಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮಂತಂ ವಿಧಿನುತಮೂಲರಾಮಭಕ್ತಂ
ಧೀಮಂತಂ ಸುಖಮುನಿಪಾದ್ಯಪೀಠರಾಜಮ್ ।
ಸದ್ವಂದ್ಯಂ ಸುರಬುಧಭೂಸುರೈಃ ಯತೀಂದ್ರೈಃ
ವಿಂದಾಮೋ ವಯಮಿಹ ಶ್ರೀಗುಣೇಂದ್ರಮೌನಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸುರಲೋಕವಿಸ್ತೃತಸುಕೀರ್ತಿಯುತಂ
ಪರವಾದಿಗರ್ವಪರಿಹಾರಚಣಮ್ ।
ಪರಮಾರ್ಥದಾಯಿ ಹರಿಸನ್ಮಹಿಮಾ
ಪರಸತ್ಕೃತೀಡ್ಯ ಗುರುರಾಟ್ ಜಯತಾತ್ ॥ ೬ ॥

ಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಗುರುಸೌಗುಣೇಂದ್ರಚರಣಾಂಭೋಜಂ ಭಜಂತ್ಯಾದರಾತ್
ಯತ್ಕಾರುಣ್ಯಭರೇಣ ಸರ್ವಸುಕಲಾಪಾರೀಣತಾಂ ಮಂಗಲಮ್ ।
ವಾದೇ ವೈರಿಸುಧೀಜಯಂ ಶ್ರುತಿಮತಸ್ಯೋತ್ಕರ್ಷಣೇ ಧೃಷ್ಣತಾಂ
ಮೋದಂತೇ ಭುವನೇ ಸುಕೀರ್ತಿಲಸಿತಾಃ ಲಬ್ಧ್ವಾ ನಿಜೇಷ್ಟಾನಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿವರಾರ್ಚ್ಯಪದಂ
ಗುಣಪೂರ್ಣಮಂತ್ರನಿಲಯೇಶಪರಮ್ ।
ಶರಣಾರ್ಥಿಜನಕಲ್ಪತರುಂ
ಮಹಿಮಾನ್ವಿತಂ ಭಜತ ಲೋಕಗುರುಮ್ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಪಂಚೇಽದ್ವಿತೀಯಂ ವದಾನ್ಯಾಗ್ರಗಣ್ಯಂ
ವಿರಿಂಚಾರ್ಚ್ಯ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚನೇನ ।
ಸದಾ ಪೌರುಷಾರ್ಥಾದಿ ಸಂಪದ್ವಿರಾಜಮ್
ನಮಾಮ್ಯದ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗುರುಂ ಸೌಗುಣೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಧೀಂದ್ರಂ ಗುಣಸಾಂದ್ರಂ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಂ ಯತಿಚಂದ್ರಂ
ರಾಜಂ ಸುರಭೂಜಂ ದ್ವಿಜರಾಜಾರ್ಚಿತಮ್ ।
ನಂದಾರ್ಭಕಪಾದಾಂಬುಜದ್ವಂದ್ವಾರ್ಚನ ಶೀಲಂ
ವಂದೇ ವರವೃಂದಾವನವಾಸಿಂ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವೇದಾಂತಶಾಬ್ದನಯತರ್ಕಸುವೇದಕಾವ್ಯಾ-
ಲಂಕಾರನಾಟಕಕಲಾಸ್ವಮಿತಪ್ರಭಾವ ।
ವೈರಾಗ್ಯಭಕ್ತಿಸುತಪೋಜ್ವಲ ಸೌಗುಣೇಂದ್ರ
ವಿದ್ವಜ್ಜನಾರ್ಚಿತಗುರೋ ಪರಿಪಾಹಿ ಮಾಂ ತ್ವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಚಿತ್ತೂರಾಖ್ಯಸುಪತ್ತನೇ ಸುವಿಲಸದ್ವೃಂದಾವನೀಮಂದಿರೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಘೂದ್ವಹಂ ಸಹೃದಯೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಧ್ಯಾಯನ್ ಮುದಾ ।
ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾಂಕ್ಷಯಾ ವರತಪೋಮಗ್ನಸ್ಸುಭಕ್ತೇಷ್ಟದಂ
ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞಯತೀಂದ್ರಪೂಜಿತಪದಂ ಶ್ರೀಸೌಗುಣೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ವಂಶ್ಯ ಸುಯಮೀಂದ್ರಯತೀಶಿತುಃ ।
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮೀಯಪುತ್ರೇಣ ಗುರುರಾಜಾಖ್ಯಸೂರಿಣಾ ॥

ರಚಿತಾ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಾರ್ಯಮಹಿಮಾರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ।
ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಸ್ತು ಲಭತೇ ಸರ್ವಸಂಪದಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರತೀರ್ಥಸ್ತುತಿ

ತದುಪಗತರಮೇಶಂ ಸಾಧುಸುಪ್ರಜ್ಞತೀರ್ಥ
ಚಿರಮಮುಮಭಿವಂದ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಯಕೀರ್ತ್ಯಾ ವಿರೇಜೇ ।
ಅತನುಗುಣಹರಿಃ ಸ್ವಾಂ ಪೂಜಯಂತಂ ತನುಂ ತಂ
ನ ತನುತ ಇತ ಜಾತು ವ್ಯರ್ಥಯತ್ನಂ ದಯಾಲುಃ ॥

- ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯ

ಶ್ರೀದಾನ್ ಸುಜ್ಞಜನೈಃ ಪ್ರಸನ್ನಮನಸಾಜ್ಞೇಯಾನ್ ಸುಧೀಸತ್ಕೃತಾನ್
ಇಂದ್ರದ್ರೂನ್ ವಿಶದಪ್ರಯತ್ನನಿಯತೀನೌದಾರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಾನಿಹ ।
ತ್ರಯ್ಯಂತಾರ್ಥಚಣಾನ್ ಮುದಿಂದಿದಗುಣಾನ್ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಧೀಶಾಲಿನಃ
ದುಷ್ಟಾಮಿತ್ರಮಧೋವಿಮಾಯಚರಿತಾನ್ ವಂದಾರುಭಾವ್ಯಾನ್ ಭಜೇ ॥

- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರ ರಥಬಂಧಶ್ಲೋಕ

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧಾಪರಿಮಳಾದಿಸುಬೋಧಕಾಯ
ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಪೂರ್ಣಮಹಿಮಾನ್ವಿತ ಭವ್ಯದಾಯ ।
ಸದ್ವಿದ್ವದರ್ಥಪರಿಪೂರಣವಿಶ್ರುತಾಯ
ಸುಪ್ರಜ್ಞತೀರ್ಥಯತಿಪಾಯ ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

- ಗುರುರಾಜಕವಿ

ಭಕ್ತಾ ಸುಸ್ಥಿತಕಲ್ಪನೇ ಸ್ಥಿರತರಾಽನುಷ್ಠತ್ವಸಾಂದ್ರಕ್ರಮಾ
ನಿತ್ಯಪ್ರತ್ಯಯವಿಶ್ರುತಾ ವರಗುಣಾ ಶಸತೌಡಸೇ ತೀರ್ಥದಾ ।
ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಸಕೃತ್ಕೃಷಾ ನಿರವಧಿಖ್ಯಾತಿಸ್ಫುಟಾರ್ಥಾನ್ ಸದಾ
ದಾಯ ಪ್ರಾಭವಮಾನಿತಾಽರ್ಥಿಸುಲಭಾ ಮಾನ್ಯಾ ದದಾತ್ವೈಕದಾ ॥

- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವಧೂತರ ಚಕ್ರಬಂಧಶ್ಲೋಕ

***

ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರತೀರ್ಥಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಹಂಸನಾಮಕಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿತವಾದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮೂಲಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಾಧೀಶರಾದ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಗ್ವಿಜಯವಿದ್ಯಾಸಿಂಹಾಸನಾಧೀಶ್ವರರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರಿಂದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಯತಿಗಳಾಗಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು.

ಇವರು ನ್ಯಾಯವೇದಾಂತಾದಿಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾಗಿ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಪಸರಿಸಿದವರು. ಅಲ್ಲದೇ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನ ವಿದ್ವತ್ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ರಾಜಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ, ಸತ್ಕರಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಇವರ ಅಗಾಧವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವರ ಸಮಕಾಲಿನರೂ, ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಅಂತರಂಗಭಕ್ತರೂ ಆದ ಶ್ರೀಗುರು-ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿದ ಅಪೂರ್ವ ಸ್ತೋತ್ರ ಇದಾಗಿದೆ. ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಗಳ ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಆರಂಭದ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಮಂತ್ರಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಧಾಸಹಿತ ಚಂದ್ರಿಕಾಮಂಗಳವನ್ನು ಹಲವಾರು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ವೈಭವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದ ಅಂಶ ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

ನಮಿಸುವವರಿಗೆ ಕಾಮಧೇನು, ಭಜಿಸುವವರಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಕಾಮಿತಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಪಾಪಾರಾಶಿಯನ್ನು ಕಳೆವ, ವರೇಣ್ಯರೂ, ಶರಣ್ಯರೂ, ವದಾನ್ಯರೂ, ಸುಮಾನ್ಯರೂ ಆದ ಶ್ರೀಗಳವರನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದು ಹೃದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ - ಭೂಲೋಕ ಇವುಗಳನ್ನು ತುಲಾರೋಪಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂದು ದಾಸರು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಶ್ರೀಗಳ ಭವ್ಯವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಉಜ್ವಲ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಇವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ೧೯೦೩ ಶೋಭಕೃತ್ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘಬಹುಳ ಷಷ್ಠಿಯೆಂದು ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಪದ ಸೇರಿದರು.

ಸುಧಾಜಿಜ್ಞಾಸಯಾ ಸರ್ವಸುಬುಧಾನಂದ ದಾಯಕಾನ್ ।
ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರ ಮುನೀನ್‌ವಂದೇ ಸದಾ ವಿದ್ಯಾಗುರೂನ್ ಮಮ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರವಿಂದಮಧುಪಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಮಹಾವೈಭವಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸುಶಾಸ್ತ್ರವಾರ್ಧಿವಿಭವೋದ್ರೇಕೈಕಪೂರ್ಣೋಡುಪಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್‌ಸ್ವೀಯಪಾದಾಬ್ಜಯುಗ್ಮಭಜತಾಮಿಷ್ಟಪ್ರದಾತಾ ಸದಾ
ಭೂಯಾತ್ ಕಲ್ಪತರೂಪಮೋ ಮಮ ಭೃಶಂ ಸುಪ್ರಜ್ಞತೀರ್ಥೋ ಗುರುಃ ॥ ೧ ॥

ಯಃ ಕ್ಷಾಂತೌ ಭವತಿ ಸ್ವಯಂಭತಿಭುಜಾ ಜಾನಾಗ್ನಿಸಂಸೇವನೇ
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇಂಬುಧಯತ್ಯಘೌಘಹರಣೇ ಗಂಗಾಂತಿಶಬ್ದೇ ತಥಾ ।
ಶೇಷತ್ಯರ್ಥವಿವೇಚನೇ ಗುರ್ವತಿ ಶ್ರೀರಾಮತಿಪ್ರಾಭವೇ
ತಂ ವಂದೇ ಮದಭೀಷ್ಟಸಂತತಿತರಂ ಸುಪ್ರಜ್ಞತೀರ್ಥಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಧ್ಯೇಸಂತಂ ಯಥಾ ಚಂದ್ರಃ ಸುಧಾಸಹಿತಚಂದ್ರಿಕಃ ।
ತಥಾ ಸುಪ್ರಜೇಂದ್ರ ಚಂದ್ರಃ ಸಾಂದ್ರೋ ಭಾತಿ ಸದಾಮಲಃ ॥ ೩ ॥

ದ್ವಯೋರಿಂದ್ರತ್ವಂ ನೀತಿಮನ್ನೇತಿ ಮತ್ವಾ ಸುರಾಶ್ಚೇತೌ ಭೂಸುರಾ ಮಾತುಕಾಮಾಃ ।
ತುಲಾರೋಹಾತ್ತೋಲುರೂರ್ಧ್ವಂ ಗತ್ವೈಕಾ ಪರಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಭೂಮಿಮಾಪಾತಿ ಗುರ್ವೀ ॥ ೪ ॥

ನಮತ್ಕಾಮಧೇನುಂ ಭಜತ್ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ
ತರತ್ಕಾಮಿತಾರ್ಥಂ ಹರತ್ತಾಪರಾಶಿಮ್ ।
ವರೇಣ್ಯಂ ಶರಣ್ಯಂ ವದಾನ್ಯಂ ಸುಮಾನ್ಯಮ್
ಶುಭಪ್ರಜ್ಞವರ್ಯಂ ನಮಸ್ಯೇ ಯತೀಶಮ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು

❑❑

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಂಡಿತರೆಂಬ ಕಮಲಗಳಿಗೆ - ಉಲ್ಲಾಸದಾಯಕ ಸೂರ್ಯರಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯರಾದ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತ ಹೃದಯವುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಗುರುಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀವೇಣುಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರ ವೆಂಕಟರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರರು. ಚತುಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಕೋವಿದರೂ, ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನರೂ, ಸದ್ಗುಣಮಂಡಿತರೂ, ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯ-ಸುಧಾ - ಚಂದ್ರಿಕಾದಿ ದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರದ ಉದ್ಗ್ರಂಥ ಪಾಠಪ್ರವಚನಾಸಕ್ತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡು ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರನ್ನು ನಲವತ್ತೆಂಟು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸೇವಿಸಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತುಂಗಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ಜಪತಪಾನುಷ್ಠಾನ, ಪ್ರತಿಮಾರ್ಚನಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ, ಗುರುರಾಜರ ವೃಂದಾವನದೆದುರು ಕುಳಿತು ನ್ಯಾಯಸುಧಾದಿ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಆದೇಶ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹರಿವಂಶ ಹಾಗೂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಂತಹ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಇವರಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರೌಢಿಮೆ, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರನಿಷ್ಠೆ, ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಇವರಿಗೆ ಪರಮಹಂಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರದಾನಮಾಡಿ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

❑❑

ಸುವಿದ್ವತ್ಕಮಲೋಲ್ಲಾಸಮಾರ್ತಾಂಡಂ ಸುಗುಣಾಕರಮ್ ।
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಸಕ್ತಹೃದಯಾ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಗುರುಂಭಜೆ ॥

***

ಯತೀಂದುಶತಕಮ್

❑❑

ಬಾಲಸರಸ್ವತೀ ಎಂಬ ಕಾಶಿಯ ಅದ್ವೈತಪಂಡಿತರು ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಯಿದು. ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೩೨ನೆಯ ಯತಿಗಳಾಗಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತ ಕೃತಿಯಿದು.

ಶ್ರೀವೇಣುಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರು ಚತುಃಶಾಸ್ತ್ರಪಂಡಿತರು. ಹುಲಿ ಹನುಮಂತಾ-ಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದವರು. ಇವರ ಭವ್ಯ ಆಕೃತಿ, ಸದಾಚಾರಸಂಪನ್ನತೆ, ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರೌಢಿಮೆ, ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಹತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಲಭಿಸಿ ಸುಕೃತೀಂದ್ರರಾದರು.

ಶ್ರೀಗಳವರ ಜೀವಿತಕಾಲ ಅಲ್ಪವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಕೀರ್ತಿಯು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಹರಡಿತು. ಇವರು ತಮ್ಮ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಆಶ್ವೀನ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಯಂದು ಹರಿಪಾದವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಇವರ ಬೃಂದಾವನವು ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಇವರ ಮಧ್ವಮತದೀಕ್ಷೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ತಪಶ್ಶಕ್ತಿ, ಕೀರ್ತಿ, ಇವರ ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನ, ಮಹಿಮೆ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬಾಲಸರಸ್ವತಿಗಳು ಬಹಳ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ೧೦೮ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದ್ಯಭಿವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಲ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚನ
ವ್ಯಾಸಂಗಾದನುವಾಸರಂ ನವನವೋನ್ಮೀಲನ್ನಿಜಪ್ರಾಭವಮ್ ॥
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರ ಸಂಮತಮತಾಚಾರ ಪ್ರಚಾರೋದ್ಯತಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯನ್ನಾಮಸ್ಮರಣಂ ಚಿರಾರ್ಜಿತಮಹಾದುಃಖಾನ್ಯುದಸ್ಯ ಕ್ಷಣಾತ್
ಸಂಸಾರಾಯತವರ್ತ್ಮನಿಪ್ರತಿಪದಂ ಸೌಖ್ಯಂಪ್ರಸೂತೇ ನೃಣಾಮ್ ।
ಅನ್ಯಾಂಸ್ತಾರಯಿತುಂ ಸ್ವಯಂಚ ತರಿತುಂ ದಕ್ಷಂ ತಮೇವಾನ್ವಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತಿಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಚೇತೋ ಯಸ್ಯ ನ ವಿಕ್ರಿಯಾಮುಪಗತಂ ಲಾಭೇಪ್ಯಲಾಭೇಪಿಚ
ನಿಸ್ಸಂಗಾತ್ಸಸಮದರ್ಶಿತಾ ಸ್ವಪರಯೋರ್ಯೇನ್ನೈವ ಸಂದರ್ಶಿತಾ ।
ಯೋ ಲೋಕದ್ವಯ ಸಮ್ಮತಂ ವ್ಯವಹರಂಸ್ತೃಪ್ತಸ್ಸದಾಸೀಚ್ಚತಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯತ್ಪಾದಾಬ್ಜರಜಾಂಸ್ಯಲಂ ಪ್ರಣಮತಾಂ ಪುಂಸಾಂ ಲಲಾಟಸ್ಥಲೇ
ದುರ್ದೈವೋಲ್ಲಿಖಿತಾಂ ದುರಕ್ಷರತತಿಂ ಸಂಮಾರ್ಜಯಂತಿ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಸರ್ವೇಶಂ ತಮಸಾಧ್ಯಸಾಧನಪಟೀಯಾಂಸಂ ಮುಹುಸ್ಸದ್ಗುರುಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶತ್ರುರ್ಮಿತ್ರತಿ ದುರ್ಜನಸ್ಸಜನತಿ ಕ್ಷೋಣೀಪತಿರ್ಭೃತ್ಯತಿ
ಗೇಹಂ ನಂದನತಿ ಕ್ಷಿತಿಸ್ತ್ರಿದಿವತಿ ಕ್ಷ್ವೇಳಸ್ಸುಧೀಯೂಷತಿ ।
ಪಾಪಂ ಪುಣ್ಯತಿಯತ್ ಪ್ರಸಾದವಶತೋ ಧರ್ಮತ್ಯ ಧರ್ಮೋಪಿತಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯಾಃ ಸ್ಯಾದುದಯೇನ ಸಂಸೃತಿರಿಹ ವ್ಯಾಳೀವನಿಸ್ಸಾರಿತಾ
ಸಂಕ್ಷುಭ್ಯದ್ಭುಜಗೀವ ಮಂಕ್ಷುವಿಷಮಾ ದುಸ್ಸ್ವಾಮಿಸೇವೋಜ್ಝಿತಾ ।
ಧ್ವಸ್ತಾऽ ಶ್ರೀರಪಿಶಾಕಿನೀವಕರುಣಾಮಿಚ್ಛನ್ ಗುರೋಸ್ತಾಮಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬ ॥

ತೇರುಃಕೇಚನ ದುಸ್ತರಂ ಭವಮಹಾಸಿಂಧುಂ ಯಯಾ ಯೋಗಿನಃ
ಧೀರಾಃಕೇ ಪಿಪರೇ ಯಯಾ ವಿದಧಿರೇದುಃಖಾಟವೀಂ ಭಸ್ಮಸಾತ್ ।
ತಾಂ ನಿಶ್ಶ್ರೇಯಸದಾಯಿನೀಂ ಗುರುಕೃಪಾಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತುಮುತ್ಕಂಠಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭ ॥

ದುರ್ಬುದ್ಧೇऽಪಸರ ಕ್ಷಣಾದ್ಭಜಮನಃಸ್ಥೈರ್ಯಂ ತ್ವಮುದ್ಯಾದಿತಃ
ವಾಚಾಮೀಶ್ವರಿ ಮನ್ಮುಖಾಹ್ವಸದನೇ ಮಾಸ್ಮತ್ಯಜೇಸ್ಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ದೇಹಾಧಿಷ್ಠಿತ ದೇವತಾಃ ಕುರುತ ಮೇ ಭದ್ರಂ ಯತಸ್ಸಾಂಪ್ರತಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಗುರ್ವಾರಾಧನಪದ್ಧತಿರ್ನ ವಿದಿತಾ ಶಕ್ತಿರ್ನಮೇಽಸ್ತಿ ಸ್ತವೇ
ಜನ್ಮಾರಭ್ಯ ನ ಶಿಕ್ಷಿತೋಽಹಮಿತರಾನ್ ಸಂಸೇವಿತುಂ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಚಾತುರೀ ನಚ ತದಪ್ಯಜ್ಞಸ್ಸುಖಾವಾಪ್ತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಸಜ್ಜನಸಂಗತಿರ್ವರಗುರೋರಾರಾಧನಂ ಸತ್ಕಥಾ
ವ್ಯಾಸಂಗಸ್ಸುಮತಿಃ ಕುಮಾರ್ಗವಿರತಿಸ್ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವೇ ರತಿಃ ।
ಸ್ಯಾನ್ಮೇ ಜನ್ಮನಿಜನ್ಮ ನೀತಿ ವಿಲಪನ್ ಬಧ್ವಾಶಿರಸ್ಯಂಜಲಿಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ದೀನಾನಾಥಜನಶ್ರಮಾಪಹರಣಂ ತ್ವಾಂ ದೇವ ಯೋ ಮಾನವಃ
ಪರ್ಯೇತಿಸ್ಮರತಿಪ್ರಣೌತಿಭಜತೇ ಜಾನಾತಿವಾವೀಕ್ಷತೇ ।
ತಸ್ಯ ಕ್ವಾಪಿ ಭಯಂ ಕುತೋಽಪಿ ನ ಕದಾಪಿ ಸ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಚೇತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ವರ್ಗೋ ಹಿ ಸ್ತವನಂ ಗುರೋರನುದಿನಂ ತದ್ದೂಷಣಂ ದುರ್ಗತಿಃ
ತನ್ನಾಮಸ್ಮರಣಂ ಮಹಾಧಿಷಣತಾ ತದ್ವಿಸ್ಮೃತಿರ್ಮೂಢತಾ ।
ಪೂಜಾ ಪುಣ್ಯಮಪೂಜನಂ ದುರಿತಮಿತ್ಯಾಲೋಚ್ಯ ಧರ್ಮಾಪ್ತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮಾನುಷ್ಯಂ ಪುರುಷತ್ವಮಗ್ರಜನಿತಾ ಸದ್ವೈಷ್ಣವತ್ವಂತಥಾ
ವಿದ್ವತ್ತಾ ಕವಿತೇತಿ ಮೇ ಗಮಯಿತುಂ ಕಲ್ಯಾಣಪಾರಂಪರೀಮ್ ।
ಸಾಫಲ್ಯಂ ಸ್ತವನೈರ್ಯಥೋಚಿತಮತಿಪ್ರಾಪ್ತಾವಕಾಶೋಽಧುನಾ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಯಚ್ಚಿತ್ತಂ ರಮತೇ ಗುರೂದ್ವಹಪದಾಂಭೋಜದ್ವಯೇ ಸಾದರಂ
ಕಿಂ ದೈವೇನ ಕಿಮಂತಕೇನ ಕಿಮರಿವ್ರಾತೇನ ಪಾಪೇನ ವಾ ।
ವಿಘ್ನೈಸ್ತಸ್ಯ ಕಿಮಾಪದಾಂ ಕಿಮುದಯೈರ್ಧ್ಯಾಯನ್ನಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಗಾತ್ರಂ ಸ್ವಸ್ಥಮಿದಂ ವಯಸ್ತ್ವಭಿನವಂ ಶುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಗತಿಃ
ಧೀಸ್ಸಂಸ್ಕಾರವತೀ ಭವಾನಪಿ ಗುರುಃಕಾರುಣ್ಯವಾರಾಂನಿಧಿಃ ।
ಯಾವತ್ತಾವದಿಮಾನಿ ಮೇ ವಿಲಪನಾನ್ಯಾಕರ್ಣಯೇತ್ಯಾದರಾತ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸೂರ್ಯಾಪ್ಯೋರ್ಮ್ಮಿಶತಂ ಚಕಾಸತು ಸದಾ ಗ್ಲಾವಸ್ಸಹಸ್ರಂ ತಥಾ
ಸಂಖ್ಯಾಂತಾತಿಗತಾರಕಾಣಿ ಚ ಗುರೋರ್ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಂ ವಿನಾ ।
ಧ್ವಾಂತಂ ನಶ್ಯತಿ ನಾಂತರಂ ತನುಭೃತಾಂ ತದ್ಬೋಧಸಂಪ್ರಾಪ್ತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸಂತಾಪಂ ಹರತಿ ಶ್ರಿಯಂ ವಿತನುತೇ ಹರ್ಷಂ ಪರಂ ವರ್ಷತಿ
ಕಾರುಣ್ಯಂ ಪ್ರಕಟೀಕರೋತಿ ಭಗವಂಸ್ತ್ವದ್ದೃಷ್ಟಿಪಾತಸ್ಸಕೃತ್ ।
ಯದ್ದೀನೋಽಸ್ಮಿ ತಥಾಪಿ ತೇ ಕಿಮುಚಿತಂ ತದ್ದೀನಬಂಧೋರಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ದೀನಂ ಮಾಮಿಹ ರಕ್ಷತಿ ತ್ವಯಿ ಗುರೋಸ್ವಾಮಿನ್ ಕಿಮನ್ಯೈರ್ಜನೈಃ
ಮದ್ರಕ್ಷಾವಿಮುಖೇ ಸತಿ ತ್ವಯಿ ವದ ತ್ರಾಯೇತ ಕೋಽನ್ಯೋ ಜನಃ ।
ಇತ್ಯಾಲೋಚ್ಯ ಚಿರಂ ಸ್ಥಿರೀಕೃತಮನಾ ಇರ್ಚ್ಛಕೃಪಾಂ ಸದ್ಗುರೋಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ದೇವ ತ್ವಂ ಜನಕಸ್ತ್ವಮೇವ ಜನನೀ ತ್ವಂಬಾಂಧವಸ್ತ್ವಂ ಸಖಾ
ತ್ವದ್ಭೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ತವೈವ ಚಾಸ್ಮಿ ನ ಕಥಂ ನಿತ್ಯಾನುಕಂಪ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ।
ತನ್ಮಾಂ ಪಾಲಯ ಪಾಲಯೇತಿ ವಿರುದನ್ನುಚ್ಚೈಸ್ತರಾಮನ್ವಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ತ್ವಾಂ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿಂ ವಿಹಾಯ ಭಗವನ್ನನ್ಯಾಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ಗತಿಂ
ಪಾತುಂವಾರಿ ಮರೀಚಿಕಾಸು ನಿಕಟೇ ಸಿಂಧೌ ವಹಂತ್ಯಾಮಪಿ ।
ಸನ್ನದ್ಧಃ ಪರಿಹಾಸ್ಯಭಾವಮಗಮಂ ತನ್ಮಾಮವೇತ್ಯನ್ವಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ದುಃಖಂ ನಾಶಯತಿ ಪ್ರಸಹ್ಯ ನಿಖಿಲಂ ಕಿಂ ನ ಸ್ಮೃತಸ್ಸದ್ಗುರುಃ
ಸಂಪತ್ತಿಂ ವಿದಧಾತಿ ನಿಶ್ಚಲತರಾಂ ಕಿಂ ನ ಸ್ತುತಸ್ಸದ್ಗುರುಃ ।
ಲೋಕೇ ಸದ್ಗುರುಮಂತರಾಸ್ತಿ ಕಿಮಿತಜ್ಞಾತ್ವಾಗ್ರ್ಯತತ್ವಾಶಯಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ದೇವ ತ್ವಾಂ ನಮತಾಚ್ಛಿರೋ ಮಮ ಕರಸ್ತ್ವಾಮರ್ಚತಾದ್ಭಕ್ತಿತಃ
ಮತ್ಕರ್ಣೌ ಶೃಣುತಾಂ ಕಥಾಂತವವಪುರ್ಮಲ್ಲೋಚನೇ ಪಶ್ಯತಾಮ್ ।
ತ್ವನ್ನಾಮಸ್ಮರಣಂ ಮದೀಯರಸನಾ ಕುರ್ಯಾತ್ತ್ವದೇತೀಚ್ಛಯಾ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೌಸುಭಕ್ತಿರಚಲಾ ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರೇರತಿಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾನುಯಾಯಿಷು ಮುಹುಃಸ್ಯಾನ್ಮೇ ಮಹಾನಾದರಃ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪ್ರತಿಮಾರ್ಚನಾತ್ಪ್ರತಿಭವಂ ಸದ್ವೈಷ್ಣವಸ್ಸ್ಯಾಮಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕೀರ್ತಿಂಸಂಪದಮಾಧಿರಾಜ್ಯಮನುಗಾನ್ ದಾರಾಂಶ್ಚಪುತ್ರಾನ್ ಪಶೂನ್
ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಚಮತ್ಕೃತೀರ್ಬಹುಮತಿಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ನಹಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಾಂಬುಜಸೇವನಂ ಭವಹರಂ ನಿತ್ಯಂ ಮಮ ಸ್ಯಾದಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಆಪದ್ಬಾಂಧವ ಇತ್ಯನಾಥಜನತಾಹೃತ್ತಾಪಹಾರೀತಿ ಚ
ಮತ್ವಾ ದೇವಸಮರ್ಪಿತಸ್ತ್ವಯಿ ಭರಸ್ತ್ವಂ ನ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸಿಚೇತ್ ।
ಗಚ್ಛಾಮಿ ಕ್ವ ಚ ಹಂತ ಕಂ ಚ ಶರಣಂ ಯಾಮೀತಿ ವಿಜ್ಞಾಪಯನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಲೋಕಸ್ಯತ್ವಮಸಿ ಪ್ರಭೋ ಪ್ರಿಯತಮೋ ನಿರ್ಹೇತುಕೋ ಬಾಂಧವಃ
ಅಜ್ಞಾನೋದ್ಧರಣಾತ್ಮಕಃ ಪರತರೋ ಲೋಕೋಪಕಾರಸ್ತವ ।
ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಯಿ ಯಚ್ಚತತ್ರವಿಷಯೇ ದೇವಪ್ರಮಾಣೋ ಭವಾನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೀತಲಯಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುರಪಿ ಭ್ರೂವಿಭ್ರಮಸ್ನಿಗ್ಧಯಾ
ವಕ್ತ್ರೇಣಾತಿವಿಕಾಸಿನಾ ಮಧುರಯಾ ವಾಚಾ ಸಮಂದಸ್ಮಿತಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ಮಾಂ ಪರಿಪಾಲಯಿಷ್ಯಸಿ ಕದೇತ್ಯಾಬದ್ಧ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಉಚ್ಚೈರಾಹತಮಾನನೇಚ ರುದಿತಂ ಚಾಕ್ರಂದಿತಂ ಯಾಚಿತಂ
ನಿಷ್ಕಾರುಣ್ಯಹೃದೋ ಜನಸ್ಯಸವಿಧೇ ಕಸ್ಯಾಪಿ ನಾರ್ದ್ರಂ ಮನಃ ।
ಮತ್ವೇದಂ ಕಥಯಾಮಿ ತೇ ಶೃಣು ಗುರೋ ಬಂಧುಸ್ತ್ವಮೇವೇತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ದೇಹೇ ಜರ್ಜರಿತೇ ಜಪಾವಿಲಸನ್ನೈರ್ವಾಚಿ ಸ್ಖಲಂತ್ಯಾಂ ಮುಹುಃ
ಕಸ್ತೇ ಖ್ಯಾಸ್ಯತಿ ಮದ್ದಶಾಮಹಮಿವ ಸ್ವಾಮಿಂಸ್ತದದ್ಯೈವ ಹಿ ।
ಶ್ರುತ್ವೈನಾಂ ದಯಯಾ ಸಮುದ್ಧರ ಜವಾದಜ್ಞಾನತೋ ಮಾಮಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಮಾಮಂಗೀಕುರು ವಾವಧೀರಯ ಸದಾ ದಾಸಸ್ತ್ವವೈವೇತ್ಯಹಂ
ಘಂಟಾಘೋಷಣಯಾ ಜಯೇಯಮಿತರಾನೇತಾವತೈವ ಪ್ರಭೋ ।
ದೂರಾದಂತಕಕಿಂಕರಾಃ ಪರಿಹೃತ್ವಾಸ್ತತ್ತ್ವಾಂ ಮುಹುಸ್ಸಂಸ್ಮರನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಗಾತ್ರಂ ಕುತ್ರ ಕದಾ ಪತಿಷ್ಯತಿ ತತೋ ಗಂತವ್ಯಮಸ್ತಿ ಕ್ವ ನು
ಕೋ ವೈ ದಂಡಯಿತಾ ಕಿಯಂತಮಪಿ ವಾ ಕಾಲಂ ವಿಮುಕ್ತಿಃಕಥಮ್ ।
ಇತ್ಯಾದಿವ್ಯಸನಂ ಕದೇದಮಪಗಂತೇತ್ಯಾಕುಲೋಹಂ ಮುಹುಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಅದ್ಯೈವಾಸ್ತು ದಯೋದಯಸ್ತವಪುನಃಕಲ್ಪಾಂತಕಾಲೇಽಥವಾ
ಸ್ವರ್ಗಂ ಪ್ರಾಪಯ ವಾಥವಾಂಧತಮಸಂ ನೈವಾಸ್ಮಿ ಭೀತಸ್ತತಃ ।
ಯಜ್ಜಾಗರ್ತಿ ಹೃದಂಬುಜೇ ಮಮಗುರುಸ್ಸ್ವಾಮೀತಿ ಧೈರ್ಯಾಂಚಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಪೂರ್ಣೇಂದೂದಯಭೂರಿವೇಲ್ಲಿತಸುಧೋದನ್ವತ್ತರಂಗಾಯಿತಾಃ
ತಾಪವ್ರಾತನಿವಾರಣೈಕ ಪಟವಸ್ಸಾಂದ್ರಾಃಕಟಾಕ್ಷಾ ಗುರೋಃ ।
ತ್ರಾಯೇರಞ್ಜನನೇಂತಿಮೇ ಕಮಪಿತಚ್ಛ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಸೇವಾತುರಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ವಿಶ್ವಂ ಪಶ್ಯಸಿ ಸತ್ಕರಾಮಲಕವಜ್ಜ್ಞಾನೈಕದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಮುಹುಃ
ಭೋಃಸ್ವಾಮಿನ್ ಬಹುಧಾ ದಯಾರ್ದ್ರಹೃದಯೋ ಜಾನಾಸಿ ಲೋಕಸ್ಥಿತಿಮ್ ।
ತತ್ಕಿಂ ಮಾಂ ನಹಿ ವೀಕ್ಷಸೇ ನಚಕಥಂ ವೇತ್ಸೀತ್ಯಹೋ ವಿಸ್ಮಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ನ ಶೃಣೋಷಿ ವಾಚಮಿತಿ ಮೇ ನೋ ಭಾವನಾ ಯುಜ್ಯತೇ
ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಾಧು ಜಡಾತ್ಮನೋ ಮಮ ವಚಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಿತೋಸೀತ್ಯಪಿ ।
ಯುಕ್ತಂ ನೈವ ದಯಾನಿಧೌ ತ್ವಯಿ ಯಥಾಸಾಧ್ಯಂ ಕುರುಷ್ವೇತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಂ ದಲತೀವ ವಜ್ರಹೃದಯಂ ದಂದಹ್ಯಮಾನಾಂತರಂ
ಗ್ರಾವಾಪಿದ್ರವತೀವ ತದ್ಭವಗುರೋ ಕಿಂವಾಪರಾದ್ಧಂ ಮಯಾ ।
ಯತ್ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿರ್ಭವಾನ್ ಪರಮುದಾಸೀನೋಸ್ತಿಹೇತಿಬ್ರುವನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಮಯ್ಯಾರ್ತೇತ್ವಮಸೀತಿ ದೇವಸದಯೋ ಜಾನಾಮ್ಯನೇನೈವಚ
ಯಸ್ಮಾನ್ಮನ್ಮುಖತೋಗುರುರ್ಗುಗುರಿತಿ ವ್ಯಾಹಾರ ಉಜ್ಜೃಂಭತೇ ।
ನಾಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತಾ ಜನಸ್ತದಧಿಕಂ ಸ್ವಾಮಿರ್ಮುಹುಸ್ತ್ವಾಂಸ್ಮರ್ರ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಜ್ಞಾತಾಸೀತ್ಸುಗುರೋಽಧುನಾ ಮಯಿ ತವೈವೇದೃಶ್ಯುದಾಸೀನತಾ
ಮಾಮೇಷಸ್ಮರತೀತಿ ಕಷ್ಟಸಮಯೇ ನೋ ಮೇ ಸುಖಂ ದಿತ್ಸಸಿ ।
ಸ್ಮೃತ್ವಾಮೇಕಿಮಿವಾಧಿಕಂ ತವ ಭವೇತ್ಕಷ್ಟೇ ಸುಖೇಪೀತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರೇಷುಶ್ರುತಿಷೂಪದೇಶವಿಧಿಷುಪ್ರಾರಬ್ಧಪುಣ್ಯೋದಯಾತ್
ಕಿಂಚಿತ್ಕಿಂಚಿದಿವ ಶ್ರಮಾದಪಿ ಸಮಾಘ್ರಾತಂ ಹಿ ತೇ ನೈವ ಮೇ ।
ಬುದ್ಧಿಸ್ಸದ್ಗುರುಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಣಯಿನೀ ಜ್ಞಾತೇತಿ ಸಂತೋಷತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ದೂರೀಕರ್ತುಮಮುಷ್ಯಮೇಶ್ರುತಿಕಟೂರ್ಜಲ್ಪಾನನ ಲ್ಪಾಙ್ಞಾವಾತ್
ವಾಂಛಾ ತೇ ಯದಿಮಾಂತ್ವಮಾಶುವಶಯಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾನೈರಿಹ ।
ತಾವನ್ನೋ ವಿರಮಾಮಿ ಯಾಮಿ ಚ ಪರಾವೃತ್ಯೇತಿ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟಧೀಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಪ್ರಾಗೇವಾಸಮಹಂ ವಿನಾ ಗುರುದಯಾಂ ಮಜ್ಜನ್ಭವಾಬ್ಧೌ ಭೃಶಂ
ಪಶ್ಯಾಮ್ಯದ್ಯದಿವಂತೃಣೇನ ಸದೃಶಂ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಸನ್ನೇಗುರೌ ।
ಸ್ವಾಮಿರ್ ಕಿಂ ವರಯಾಮೀ ತೇ ಪದಯುಗೀಸೇವಾಂ ವಿನೇತ್ಯಾದರಾತ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಯಜ್ಞೈಃ ಕಿಂ ತಪಸಾ ಚ ಕಿಂ ಕಿಮಥವಾ ಮಂತ್ರೇಣ ತಂತ್ರೇಣ ಚ
ಭಕ್ತಿರ್ಯದ್ಯವಿನಾಶಿನೀ ಗುರುಪದದ್ವಂದ್ವೇ ಮನೋ ನ್ಯಸ್ಯತಾಂ ।
ಯದ್ಯದ್ವಾಂಛಿತಮಸ್ತಿ ತತ್ತದಖಿಲಂ ಸಿಧ್ಯೇತ್ ಸ್ವಯಂ ಚೇತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಯಾಚೇ ಕಂಚನ ನೈವ ಕಿಂಚಿದಪಿ ವೈ ಮಿಥ್ಯೋಕ್ತಿಭಿಸ್ಸಾಂಪ್ರತಂ
ಸೇವೇ ಕಂಚನ ನೈವ ಕುಂಚಿತತನುರ್ದೈನ್ಯಾತಿರೇಕೇಣಚ ।
ನಿತ್ಯಂ ಚೇತಸಿ ಸದ್ಗುರುಸ್ಫುರತಿಮೇ ಮರ್ತ್ಯೈಃಕಿಮನ್ಯೈರಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ರಾಮಂ ಕೇಪಿ ಭಜಂತಿ ಕೃಷ್ಣಮಪರೇ ಚಂದ್ರಾರ್ಧಚೂಡಂ ಪರೇ
ಅನ್ಯೇ ಕೇಚನ ದೇವತಾಸ್ತದಿತರಾಃಸ್ವಸ್ವಾಭಿಲಾಷರ್ಧಯೇ ।
ಕಾಮಂ ನಾಮ ಭಜಂತ್ವಹಂತು ನಿತರಾಂ ಸಂಸಾರ ವಿಚ್ಛಿತ್ತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಲೋಕೋಽಯಂ ವಿದಧಾತು ತೇನ ಮಮ ಕಿಂ ಗುರ್ವಂತರಾರಾಧನಂ
ಚೇತೋಽನ್ಯತ್ರ ವಿಕೃಷ್ಯಮಾಣಮಪಿ ಮೇ ತ್ವತ್ಪಾದಪಂಕೇರುಹಾತ್ ।
ನೋಮೂರಾದಪಯಾತಿ ಜಾತುಚಿದಪಿ ಸ್ವಾಮಿನ್ನವೇತ್ಯಾದರಾತ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ಮಸ್ತೇ ನ್ಯಸ್ಯವೃಥೈವ ಪಾತಕಭರಂ ಮಗ್ನೋಭವಾಂಭೋನಿಧೌ
ವಿನ್ಯಸ್ಯಾಶುಮಸ್ತಭಾರಮಧುನಾಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರೋಃ ಪಾದಯೋಃ ।
ವಿಸ್ರಬ್ಧಂ ಭವಮುಕ್ತರಾಮಿಕಿಮತೋಭಾಗ್ಯಂ ಮಮೇತ್ಯುನ್ಮನಾಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಅಭ್ಯಸ್ತೈರಿಹ ಕಿನ್ನುಶಾಸ್ತ್ರನಿಚಯೈಃ ಕಿಂಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೈಃ
ಯಾವತ್ಸದ್ಗುರುಪಾದಪದ್ಮ ಸರಣಿಂ ನಾನ್ವೇತಿ ವಿದ್ವಾನಪಿ ।
ತಾವನ್ನೈವಭವೇತ್ಪ್ರಸಾರಿತಯಶಾಸ್ತತ್ಕೀರ್ತಿಸಂಪತ್ತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ನಾನಾಯೋನಿಗತಸ್ಯಮೇತು ಕತಿವಾ ಜಾತಾ ಜನನ್ಯಃ ಪುರಾ
ಕತ್ಯಾಸರ್ನ ಪಿತರಃ ಕಿಮಸ್ತಿ ಗಣನಾ ತಾಸಾಂ ಚ ತೇಷಾಮಪಿ ।
ಅಸ್ಪೃಷ್ಟೇರಪಿ ಸಂಸರನ್ನಹಮತಿಕ್ಲಿಷ್ಟೋಽದ್ಯ ತಚ್ಛಾಂತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಮನ್ಯೇ ಪ್ರಾಕ್ತನಜನ್ಮನಿ ಕ್ವಚಿದಪಿ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಗುರೋರಂತತಃ
ಸನ್ನಾಮಸ್ಮರಣಂ ಕೃತಂ ನಹಿ ಮಯಾ ತೇನೇಹ ಜನ್ಮನ್ಯಹಂ ।
ಸಂಜಾತೋಽಸ್ಮಿ ಪರಂ ಪರಾಭವಪದಂ ತನ್ನಾಮವೇತ್ಯಾನತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಭಕ್ತೋದ್ಧಾರಚಣೇ ಸ್ಥಿತೇಽಪಿ ಭವತಿ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಕದರ್ಯಾಶಯಃ
ಕ್ರೂರಾಲಾಪಭಯಂಕರೇ ಧನಪತೌ ಕಸ್ಮಿನ್ನಪಸ್ಮಾರಿಣಿ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪಾಲಯ ಪಾಲಯೇತಿವಿಲಪನ್ದತ್ತಾರ್ಧಚಂದ್ರೋಽಧುನಾ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಸಾನಂದಂ ನಿವಸನ್ನಪಿ ಪ್ರಿಯತಮಾಸತ್ಪುತ್ರಮಿತ್ರಾವೃತಃ
ಭಕ್ತ್ಯಾರಾಧಿತ ಸದ್ಗುರೂದ್ವಹಪದದ್ವಂದ್ವೋ ಯಥಾಸ್ಯಾಂ ತಥಾ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ ದೇವ ವಿಧೇಹಿ ದೇಹಿ ಚರಣಾಲಂಬಂ ಮಮೇತ್ಯನ್ವಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಪುತ್ರೋ ರಕ್ಷತಿ ನೈವ ನೈವ ಚ ಸತೀ ನಾಪಿ ಪ್ರಭೂತಂ ಧನಂ
ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಕಲಾಕಲಾಪಕವಿತಾಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಕಂ ನಿಷ್ಫಲಮ್ ।
ನ ಸ್ಯಾತ್ಸದ್ಗುರುಮಂತರಾ ಗತಿರಿಹಾಮುತ್ರೇತಿ ಸಂಬೋಧಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಸಂಸಾರಾಂಬುನಿಧಿಂ ವಿನಾ ಗುರುದಯಾನಾವಂ ತಿತೀರ್ಷುರ್ಜನಃ
ಸಂಲಗ್ನೋಗ್ರಗೃಹಿಣೀಕರಾಳಮಕರೀದಂಷ್ಟ್ರಾಂತರಾಳೇ ಭೃಶಮ್ ।
ನಾಂತಸ್ಥಾತುಮಲಂ ನಚಾಪಿ ಬಹಿರಾಗಂತುಂ ಬತೇತ್ಯಾಕುಲಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೪ ॥

ಸಂಸಾರೇ ನ ಸುಖಂ ಯಥಾಭಿಲಷಿತಂ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ಲಬ್ಧಂ ಕ್ವಚಿತ್
ಧರ್ಮಸ್ಸಂಸೃತಿಮೋಚನಾಯ ಚ ಮಯಾ ಸ್ವಲ್ಪೋಽಪಿನೋಽಪಾರ್ಜಿತಃ ।
ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರಭೋ ತದುಭಯಭ್ರಂಶಾದ್ವಿಮುಹ್ಯನ್ಮನಾಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ದೇಹೋ ವಿಶ್ಲಥಸಂಧಿಬಂಧನತಯಾ ಜಾತೋಽಕ್ರಿಯಾರ್ಹೋಽಧುನಾ
ನಷ್ಟಾ ಚೇಂದ್ರಿಯಶಕ್ತಿರಾಯುರಪರಾವೃತ್ತ್ಯೈವ ಧಾವತ್ಯಹೋ ।
ಅಸ್ಮಿಞ್ಜನ್ಮನಿ ನೋ ಕೃತಂ ಸುಕೃತಮಿತ್ಯಂತರ್ವಿಷಿದನ್ಮುಹುಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಸನಂ ವಿಹಾಯ ನಿತರಾಂ ದುಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಲೋಡಿತಂ
ಪ್ರೀತಿಸ್ಸಾಧುಷು ದೂರತಃ ಪರಿಹೃತಾ ದುಷ್ಟಾಜನಾಸ್ಸೇವಿತಾಃ ।
ಯಾಸ್ಥಾಮೇ ಧನಸಂಗ್ರಹೇ ನ ಖಲು ಸಾ ಧರ್ಮಾರ್ಜನೇ ಹಾ ಹತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ಏನೋರಾಶಿಮಶೇಷತೋಽನುಭವಿತುಂ ನಾಗಾಮಿಕಾಲೋಽಪ್ಯಲಂ
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಶತಾನ್ಯಪಿ ಪ್ರಶಮನೇ ತಸ್ಯಾಸಮರ್ಥಾನಿ ಚ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವತ್ಕರುಣೈವ ಕೇವಲಮಿಮಂ ಮಾಂ ಪಾತುಮರ್ಹತ್ಯತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ತ್ವತ್ತುಲ್ಯಃ ಪರದುಃಖದುಃಖಿತಜನೋ ನೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಭೂತಲೇ
ಮತ್ತುಲ್ಯೋಪಿ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ತ್ರಿಭುವನೇ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಗ್ಧೋಽಪರಃ ।
ದೀನಾನಾಥಜನಪ್ರಭೋಽನ್ಯದಪಿ ಕಿಂ ವಕ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯನ್ವಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ಬೋದ್ಧವ್ಯಾನಿ ಮಹಾಂತಿ ಸಂತಿ ಗಣನಾತೀತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯಹೋ
ಆಯುರ್ಭಿನ್ನಘಟಾಂತರುಂಭಿತಪಯಃಕಲ್ಪಂ ಕ್ಷಣಾನ್ನಶ್ವರಮ್ ।
ಸೋಽಹಂ ತದ್ಗುರುನಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಪಠನಾನ್ಮುಕ್ತಿಗ್ರಹೋದ್ಯೋಗವಾನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೦ ॥

ಕೃತ್ವಾವಾದವಿವಾದಮುದ್ಧೃತಮಹಾವೇದಾಂತ ವಾಕ್ಯಾಳಿಭಿಃ
ಧೀರಾಃ ಕೇಽಪ್ಯಪವರ್ಗಮಾರ್ಗಮಚಿರಾದ್ಗಚ್ಛಂತಿ ಗಚ್ಛಂತು ತೇ ।
ಭೋಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ನಲಸೋಽಹಮದ್ಯ ಸುಗುರುಸ್ಮೃತ್ಯೈವ ಮೋಕ್ಷಾಪ್ತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ನಾಧೀತಂ ನವಶೈಶವೇ ಧನಮಲಂ ನೋಪಾರ್ಜಿತಂ ಯೌವನೇ
ವೃದ್ಧತ್ವೇ ತು ನ ಶಕ್ತಿರಸ್ತಿ ಸುತಪಸ್ತಪ್ತುಂ ಪುರಶ್ಶ್ರೇಯಸೇ ।
ಏವಂ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ ಯದಿ ಕಥಂ ಮುಕ್ತಿರ್ಭವೇದಿತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೨ ॥

ಸಂಸಾರೇ ಪರಿವರ್ತಿನೀಹ ಬಹುಶೋಜಾತೋಮೃತಶ್ಚಾಪ್ಯಹಂ
ನಾತ್ಮೋದ್ಧಾರವಿಧೌ ಮನಾಗಪಿ ಕೃತೋಯತ್ನೋ ಮಯಾಽಜ್ಞಾನತಃ ।
ಹೇತುಂ ತತ್ರ ಹಿ ಸದ್ಗುರೋರಭಜನಂ ಮತ್ವಾತಿತೀರ್ಷುರ್ಭವಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೩ ॥

ದುಷ್ಪೂರೋದರಪೂರ್ತಯೇ ಪರಗೃಹೇ ಭುಕ್ತಂ ಮಯಾ ಕಾಕವ-
ನ್ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಸ್ವಗೃಹಾಗತಾಥಿಪುರಸ್ಕಾರೋಽಸ್ತು ದೂರೇ ಗಿರಾಮ್ ।
ಮತ್ತಸ್ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣಾಚ್ಛ್ರುತಚರೋ ನಾನ್ಯೋಭುವೀತಿ ಸ್ಮರನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೪ ॥

ಸ್ವಾಯತ್ತಾನಿ ದಶೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ವಿಷಯಾಸಂದ್ವೈಕತಾನಾನಿ ಮೇ
ಪಾಶಾಕೃಷ್ಟಮಿವಾಸುಧಾವತಿ ಮನಸ್ತಾನೇವ ಚಾಂಚಲ್ಯತಃ ।
ಏವಂ ವಾಸನಯಾ ವ್ಯವಸ್ಯತಿ ಯಯಾ ಕರ್ತುಂ ಚ ತಾಂ ಭಸ್ಮಸಾತ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೫ ॥

ಕಾಮಕ್ರೋಧಮದಾದಿಭಿಷ್ಷಡರಿಭಿರ್ನೈರ್ಘೃಣ್ಯಶಸ್ತ್ರಾವೃತೈ
ರ್ಮಚ್ಚಿತ್ತಂ ವಿಷಯಾಟವೀಪರಿಸರೇ ಶಶ್ವತ್ಸಮಾಸ್ಕಂದಿತಮ್ ।
ನಿಷ್ಠಾಶೂನ್ಯಮಿತಸ್ತತೋಽಟತಿತರಾಮಾಕಷ್ಟಮಿತ್ಯಾಕುಲಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೬ ॥

ನಿರ್ಲಜ್ಜೋಽಸ್ಮಿ ದಿವಾನಿಶಂ ದುರಧಿಪಾರ್ ಪ್ರಸ್ತೌಮಿ ಚಾಟೂಕ್ತಿಭಿಃ
ತೇಷಾಂ ತರ್ಜನಭರ್ಜನಾನಿ ಚ ಸಹೇ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ಯ ಹೇತೋರಪಿ ।
ಆಶಾಪಾಶವಶಾತ್ತಥಾಪಿ ನಹಿ ಮೇ ಶಾಂತಾ ದುರಾಶೇತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೭ ॥

ಧರ್ಮಸ್ಸಾಧು ಗೃಹೇರ್ಜಿತವ್ಯ ಇತಿವೈಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಮಾಲಂಬಿತಂ
ಮದ್ಭಾರ್ಯಾತು ಕರಾಳಿಕಾ ಸಮಜನಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮೋದಯಾತ್ ।
ಸಂಸಾರಾಯ ತದಾದಿತೋ ಜಿತಮನಾ ದತ್ವಾ ನಿವಾಪೋದಕಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೮ ॥

ಮಿಷ್ಟಾನ್ನೈಃಪರಿಪುಷ್ಟಹೃಷ್ಟವಪುಷಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಸತ್ಯಂತಕಃ
ಕ್ಷೋಣೀ ಗರ್ಭನಿಗೂಢಸರ್ವವಿಭವಂ ಹೀಹೀ ಕರೋತಿ ಕ್ಷಿತಿಃ ।
ಭಾರ್ಯಾ ರೂಪವತೀ ಪರೋಪಕೃತಯೇ ಕಲ್ಪೇತ ತಾನ್ಯುಜ್ಝಿತುಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೬೯ ॥

ಅಭ್ಯಸ್ತಾ ವಿವಿಧಾಃ ಕಲಾಸ್ತದಪಿ ನ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸುಖಂ ಶಾಶ್ವತಂ
ಉರ್ವೀಪರ್ಯಟನಂ ಕೃತಂ ತದಪಿ ನೋ ಲಬ್ಧಂ ಮನೋವಾಂಛಿತಮ್ ।
ರಾಜಾನಃಪರಿಸೇವಿತಾಸ್ತದಪಿ ನೋ ಶಾಂತಾ ಧನಾಶೇತ್ಯತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ವಿಷಮೇ ವಿವೇಕವಿಕಲಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೋಪದೇಷ್ಟಾಭೃಶಂ
ಮೂರ್ಖಸ್ತೂಚ್ಚಪದಾಂಚಿತೋಗುಣವತೋ ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ಬಾಧತೇ .
ವ್ರಾತ್ಯೋ ಹಂತ ಪರಿಷ್ಕರೋತಿ ಸಮಯಾಚಾರಾನತೋಜ್ಜಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೧ ॥

ಸ್ತ್ರೀಪುಂವಚ್ಚ ಸಮೀಹಿತಂ ಪ್ರಯತತೇ ಕರ್ತುಂಮುಹು ರ್ನಿರ್ಭಯಾ
ದೌರ್ಬಲ್ಯಾತ್‌ಪುರುಷಃ ಕದಾಪಿ ನ ಚ ತದ್ವೃತ್ತಿಂ ನಿರೋದ್ಧುಂ ಕ್ಷಮಃ ।
ಇತ್ಥಂಭೂತಕಲೌ ಜುಗುಪ್ಸಿತಮನಾಃ ಕರ್ತವ್ಯಶೇಷಂ ಸ್ಮರನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೨ ॥

ಕಿಂಕಾರ್ಯಂ ಕಿಮಕಾರ್ಯಮಿತ್ಯಹಮಜಾನಾನಃ ಪಿಶಾಚಾಯಿತಃ
ದುಷ್ಕರ್ಮಾಣಿ ಯಥಾಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಕರವಂ ದುಷ್ಟಂ ಫಲಂ ಚಾಪ್ನವಮ್ ।
ಧೃಶ್ಯತ್ತಾತಕವಾಸನೋದ್ಯ ನಿತರಾಮಿಚ್ಛನ್ ಸಮೀಚೀಂ ಗತಿಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೩ ॥

ಅನ್ನಾಭಾವವಶಾದ್ದರಿದ್ರಹತಕಾ ನಿತ್ಯಂ ಮ್ರಿಯಂತೇ ಭುವಿ
ಲುಬ್ಧಾಸ್ಸಂತಿ ಸಹಸ್ರಶೋಽರ್ಥಪತಯಸ್ತ್ಯಕ್ತುಂ ನ ಭೋಕ್ತುಂ ಕ್ಷಮಾಃ ।
ವಿತ್ತೇನೈವ ಸುಖಂ ತದಪ್ಯಸುಲಭಂ ಧಿಗ್ವಿತ್ತಮಿತ್ಯನ್ವಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಜೀವಂತ್ಯತ್ರ ಸುಖೇನ ದುಷ್ಟಮತಯೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷಾದೃತಾಃ
ದಾರಿದ್ರ್ಯೇಣ ಮುಹುರ್ಮುಹುರ್ವಿನಿಹತಾಃ ಸೀದಂತ್ಯಹೋ ಸಜ್ಜನಾಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂಪ್ರತಿ ಕೌಶಲಂ ಹತವಿಧೇರ್ಹೃತ್ತಾಪಸಂತಾಪಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ಲುಬ್ಧಾಃ ಕೇಽಪಿ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ ಧನಮಯಂ ನಾರೀಮಯಂ ಕೇಚನ
ಸ್ತ್ರೀಲೋಲಾಃ ಪರಿಭಾವಯಂತಿ ಜಗತೋ ನೈವಾಸ್ತಿ ಹಾನಿಸ್ತತಃ ।
ಏಕೋಹಂ ಕಲಿಕಾಲದೋಷಚಕಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಂಮುಮುಕ್ಷುಃಪರಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ಕಾಮಕ್ರೋಧಮದಾದಯೋ ನ ನಿಹತಾ ನಾಪಿ ದ್ವಿಷೋ ಯತ್ನತಃ
ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಾನ್ನನು ಸೇವಿತಂ ನ ಭವನಂ ನಾಸಾದಿತಂ ವಾ ವನಮ್ ।
ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಧ್ಯತಿ ಹಾ ಕಥಂ ಕಥಮಿತಿಕ್ರೋಶನ್ ಭಯೋದ್ವೇಜಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಯಃಪೂರ್ವಂ ವಿಭವೇ ಸತಿ ಪ್ರಿಯತಮೈಸ್ಸಾನಂದಮಾಭಾಷಿತಃ
ಸೋಽಹಂ ಸಂಪ್ರತಿ ನಿರ್ಧನೋ ವಿಧಿವಶಾತ್ತೈರೇವ ದೂರೀಕೃತಃ ।
ಲಜ್ಜಾಸಮ್ರುಮುಖೋ ದಿವಾಂಧವದಹಂ ಕುತ್ರಾಪಿ ಲೀನೋ ಭೃಶಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೮ ॥

ಭೋಕ್ತುಂ ಕರ್ಮಫಲಂ ನಿಪತ್ಯ ನರಕೇ ಪಾಪೀ ಚಿರಂ ಯಾತನಾಂ
ದತ್ತಾಮಂತಕಕಿಂಕರೈರನುಭವೇನ್ನೈವಾನ್ಯಥೇತ್ಯಾದಿಕಮ್ ।
ಸ್ಮಾರಂಸ್ಮಾರಮಮೋಘಶಾಸ್ತ್ರವಚನಂ ಮಂದೀಭವದ್ದುರ್ಮತಿಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೭೯ ॥

ಅತ್ತುಂ ಸಂತಿ ಫಲಾನಿ ಶಾಖಿಷು ನದೀಗರ್ಭೇಽಸ್ತಿ ಪಾತುಂ ಪಯಃ
ನಿಶ್ಶಂಕಂ ಶಯಿತುಂ ಗುಹಾಸ್ತಿ ವಸಿತುಂ ಭೂರ್ಜತ್ವಚಃ ಕಾನನೇ ।
ಸೇವೇ ನೀಚಮಹೋ ತಥಾಪಿ ಕಿಮಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ನ ಹೀತ್ಯಾಕುಲಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೦ ॥

ದುಷ್ಟಂಸಾಧುರಿತಿ ಪ್ರಸಾದವಿಧುರಂ ಮೂರ್ಖಂ ಪ್ರವಿದ್ವಾನಿತಿ
ವ್ರಾತ್ಯಂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಇತ್ಯತೀವ ಕೃಪಣಂ ದಾತೇತಿ ವಿತ್ತಾಶಯಾ ।
ಸ್ತುತ್ವಾ ವ್ಯರ್ಥಮನೋರಥೋಽಸ್ಮಿ ಭಗವಂಸ್ತ್ರಾಯಸ್ವಮಾಮಿತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೧ ॥

ಆಯುರ್ಯಾತಿ ನಿರೀಕ್ಷತೇ ಸ್ವಸಮಯಂ ಸ್ಕಂಧಾಧಿರೂಢೋಽಂತಕಃ
ಸರ್ವಜ್ಞೋಽಪಿ ನಿಜಾಯತಿಂ ಕಥಮಪಿ ಜ್ಞಾತುಂ ಭವೇದಕ್ಷಮಃ ।
ತನ್ಮೇ ಸದ್ಗುರುನಾಮಕೀರ್ತನಸುಖಂ ಪ್ರಾಣಾತ್ಯಯೇ ಸ್ಯಾದಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೨ ॥

ರಾಜಾನೋ ಧನಿನೋ ಬುಧಾಶ್ಚ ಗುಣಿನೋ ವೀರಾಸ್ತಥಾ ಧಾರ್ಮಿಕಾಃ
ದಾತಾರಶ್ಚ ದಯಾಳವಃ ಕಬಳಿತಾಃ ಕಾಲೇನ ದುರ್ಮೇಧಸಾ ।
ಆಃಕಾಲಾದವಿಚಾರರಮ್ಯಚರಿತಾದ್ಭೀತೋಽಹಮುನ್ಮುಕ್ತಯೇ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೩ ॥

ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ಪಿತರೌ ದ್ವಿಷಂತಿ ತನಯಾ ಭಾರ್ಯಾಪತಿಂ ನಿಂದತಿ
ಬಾಹೂಬಾಹವಿ ನಿತ್ಯಮೇವ ಕಲಹಾನಾತನ್ವತೇ ಭ್ರಾತರಃ ।
ನ ಪ್ರೀತಿ ರ್ಗುರುಶಿಷ್ಯಯೋರಿತಿ ಮಹಾದುಃಖಾದ್ವಿದೀರ್ಣಾತರಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೪ ॥

ತತ್ತ್ವೋಕ್ತಿರ್ಗರಲಾಯತೇ ಹಿತವಚಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರ ಶಲ್ಯಾಯತೇ
ಸಲ್ಲಾಪೋಽಗ್ನಿಕಣಾಯತೇ ಸವಿನಯಾಲಾಪೋಽಪಿ ವಜ್ರಾಯತೇ ।
ಕಾಲೇ ಹಂತ ವಿಲಕ್ಷಣೇ ವಿಜಯತಾಂ ಧರ್ಮಃ ಪುನಶ್ಚೇತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೫ ॥

ಲೋಕಾದ್ಧಾರಕವನ್ಮಹಾಪುರುಷವತ್ಸನ್ಮಿತ್ರವದ್ಬಂಧುವತ್
ಪ್ರಾಯೇಣೇತರದುಃಖದುಃಖಿಜನವನ್ನಾನಾವತಾರಃಖಲಃ ।
ಸಾಧೂನ್ಹಂತಿವೃಥೇತಿ ತತ್ಪರಿಭವಾತಂಕಂಜವಾದುಜ್ಝಿತುಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೬ ॥

ಸ್ವೀಯಂ ಧರ್ಮಮನಾಕಲಯ್ಯ ನಿತರಾಂ ಶೂದ್ರೋಽನ್ಯ ಧರ್ಮಂಶ್ರಿತಃ
ನಿಂದ್ಯಂತೇ ಜಗತಿ ದ್ವಿಜಾಃ ಸ್ವವಿಹಿತಾನುಷ್ಠಾನಬಾಹ್ಯಾಃ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ಕಿಂತ್ವಿಚ್ಛಂತಿ ಜನಾಶ್ಶುಭಂ ಫಲಮಹಂ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಧರ್ಮಂ ಸ್ಮರನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೭ ॥

ದೂರಾದ್ದೈವಮಪಾಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಕುರುತೇ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೋ ಮಾನವಃ
ಕಾಲೇ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ನೋ ಕದಾಚಿದಪಿ ಚೇದ್ದೇವಂ ಮುಹುರ್ನಿಂದತಿ ।
ನೈವಾಸೌ ಸ್ಮರತಿ ಸ್ವದೋಷಮಪಿ ಹಾ ಹಂತೇತಿ ವಿಜ್ಞಾಪಯನ್
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೮ ॥

ವಿದ್ಯಾಲೇಶಮದೇನ ಸಾಧುಷು ಬಹೂನ್ ದೋಷಾನ್ ಸಮಾರೋಪಯಂ
ಸ್ವಾಚಾರ್ಯಾನ್ ಸಮುಪಾಹಸಂ ಬುಧವರಾನ್ ಸರ್ವಾನವಾಮಾನಯಮ್ ।
ಮಾಯಾಂಛ್ಛಶ್ವದತರ್ಜಯಂ ತ್ವಮವ ಮಾಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ನಿತಿ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೮೯ ॥

ಜಲ್ಪಾಕೈಃ ಪಿಶುನೈಶ್ಶಠೈಶ್ಚ ಕೃಪಣೈರ್ಮೂರ್ಖೈಃ ಪುರೋಭಾಗಿಭಿಃ
ಧೂರ್ತೈಃ ಪಾಪಿಭಿರಾತತಾಯಿಭಿರಭೂದ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಜಗತ್ಸರ್ವತಃ ।
ಸಂತೋ ನಾಶಮಗುರ್ವಿಷಕ್ರಿಮಿಸಮೋ ಜೀವನ್ನಹಂ ದುಃಖಿತಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೦ ॥

ಮಾತಾ ಕ್ವಾತ್ಮ ಸುಖಾನ್ಯುದಸ್ಯ ತನಯಕ್ಷೇಮಾಯ ಬದ್ಧಾದರಾ
ಸ್ವಾರ್ಥಾಯ ಪ್ರಿಯಭಾಷಿಣೀ ಕ್ವಚ ಕುತೋಽಪ್ಯೇತಾದೃಶೀ ಗೇಹಿನೀ ।
ಭಾರ್ಯಾಕೃಷ್ಟಮನಾ ಜನಸ್ತು ಜನನೀಂ ದ್ವೇಷ್ಟೀತಿ ದುಃಖಾಕುಲಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೧ ॥

ಅರ್ಥಾರ್ಥಂ ತನಯಂ ನಿಹಂತಿ ಕುರುತೇ ಪಾಪಾನಿ ನಿಶ್ಶಂಕತಃ
ಅನ್ಯಸ್ಮೈ ಪ್ರಿಯಗೇಹಿನೀಂ ವಿತರತಿ ಪ್ರಾಣಾನ್ ವಿಮುಂಚತ್ಯಪಿ ।
ಆಶಾಪಾಶಜಡೀಕೃತೋ ಜನಇತಿತ್ಯಕ್ತುಂ ದುರರ್ಥಸ್ಪೃಹಾಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೨ ॥

ದುರ್ವಿತ್ತಾರ್ಜನಲಾಲಸಾಜಡಧಿಯಾ ನೈಸರ್ಗಿಕೀ ಯದ್ಯಪಿ
ಸಾರಾಸಾರವಿವೇಕಿನೋಽಪಿ ಜಡವದ್ವಿತ್ತಾರ್ಜನೋದ್ಯೋಗಿನಃ ।
ನೀಚಂ ಕರ್ಮ ಸಮಾಚರಂತಿ ಖಲುಮೇ ಮೈವಂ ಮತಿಸ್ಸ್ಯಾದಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೩ ॥

ಮಾನಂವಾಪಿ ಪರಿತ್ಯಜರ್ಜ ಧನಕೃತೇ ಯಸ್ಯೋದಯಾನ್ಮಾನವಃ
ದುಸ್ಪರ್ಶಾನಪಿ ಸೇವತೇ ನ ವಿತರತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಮಾದಾದಪಿ ।
ನೈವ ಸ್ವಾತ್ಮಸುಖಾಯ ಜಾತು ಯತತೇ ತಂ ಲೋಭಮಾರಾತ್ತ್ಯಜರ್ಜ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೪ ॥

ಅಜ್ಞಾನಾದ್ಗುರುಪಾದಪಂಕಜಯುಗಂ ತಾಪತ್ರಯೋನ್ಮೂಲನಂ
ವಿಸ್ಮೃತ್ಯೈವ ಜನಾ ನಿಜೋದರಪರಾಃ ಸದ್ಯಃ ಕಥಂ ಶ್ವಃ ಕಥಮ್ ।
ಇತ್ಯಾನ್ನಾಯ ನಯಂತಿ ಕಾಲಮಖಿಲಂ ಮೂರ್ಧಾಧಿಗೇತಾನಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೫ ॥

ಯಲ್ಲೋಕಾಯತಿಕೈಸ್ತುರುಷ್ಕಹತಕೈಸ್ತಾಥಾಗತೈ ರ್ನಾಸ್ತಿಕೈಃ
ಆಮ್ನಾಯೋದಿತಸರ್ವಕರ್ಮಕದಲೀಲಾವಂ ವಿಲೂಯಾದಿತಃ ।
ಉಪ್ತಂದುರ್ಮತ ಬೀಜಮೀಶಕೃಪಯಾನ್ನಿಷ್ಫಲಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೬ ॥

ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ವಿಷಮೇ ದ್ವಿಜಸ್ತದಿತರೋತ್ಕರ್ಷಾಸಹಿಷ್ಣುರ್ಭೃಶಂ
ವಿಪ್ರಾಯೇರ್ಷ್ಯತಿ ತಂ ಚ ನಿದಂತಿ ಮುಹುಃ ಕೈವೇತರೇಷಾಂ ಕಥಾ ।
ದುಷ್ಕಾರ್ಯಪ್ರವಣೇ ದ್ವಿಜನ್ಮನಿ ಸತಿಸ್ಯಾತ್ಕೋ ನಿಯಂತೇತ್ಯಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೭ ॥

ದೇಹೋಽಯಂ ಪರಿಪೋಷಿತಃ ಪ್ರಯತನೈರ್ನಾನಾವಿಧೈರನ್ವಹಂ
ಆಧಿವ್ಯಾಧಿವಿಶೇಷತೋ ವಿಗಳಿಪ್ರಾಯೋ ದರೀದೃಶ್ಯತೇ ।
ಸರ್ವಂ ನಶ್ವರಮಿತ್ಯತೋಽತ್ರ ಜಗತಿ ತ್ಯಕ್ತಸ್ಪೃಹಸ್ಸಾದರಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೮ ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನೈವ ಪತೇತ್ಕದಾಪಿ ಶಲಭೋ ದೀಪೇ ಕುರಂಗಸ್ತಥಾ
ಪಾಶೇಽಭ್ಯಾಶಗತೇಽಪಿ ದುಷ್ಪರಿಣತಿಂ ಭೋಗಸ್ಯಜಾನನ್ನಪಿ ।
ಹಾತುಂ ಹಂತತಮ ಪ್ರಭುಃ ಪುನರಹಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪ್ರಸೀದೇತ್ಯಲಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೯೯ ॥

ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಗತಾಃ ಸ್ವಕೀಯನಿಯತವ್ಯಾಪಾರಪಾರಾಯಣಾಃ
ತೇಷಾಂದುಷ್ಕೃತಿಮಾನ್ನರಾಕೃತಿರಹಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಕನಿಷ್ಠೋಽಥವಾ ।
ನೋ ಜಾನೇ ಕಿಮಪಿ ಸ್ವಕರ್ಮ ಭಗವಂಸ್ತನ್ಮೇದಯಸ್ವೇತ್ಯಲಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ಸಮ್ಮೀಕೃತ್ಯ ಧನಾಶಯಾ ನಿಜದರಸ್ಮೇರಾನನಾಂಭೋರುಹಂ
ನೃತ್ಯದ್ಭ್ರೂಯುಗಳಾಂಚಿತಂ ವದತಿ ಯಾಂ ವೇಶ್ಯಾ ಗಿರಂ ಗದ್ಗದಾಮ್ ।
ತಂಪ್ರೇಮೋಕ್ತಿಮಿವಾಮನಂತಿ ಕುಧಿಯೋ ಹಂತೇತಿ ನಿರ್ವಿಣ್ಣಧೀಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೧ ॥

ಆಕ್ರಾಂತಂ ಮದಮತ್ಸರಾದ್ಯರಿಗಣೈಶ್ಚೇತಶ್ಶರೀರಂ ಪುನಃ
ರೋಗೈರಾವೃತಮುತ್ತಮರ್ಣನಿಚಯೈರ್ದಾರೈಸ್ಸುತೈರ್ಮಂದಿರಮ್ ।
ಶಾಂತಿರ್ಮೇ ಮನಸಃ ಕಥಂ ನು ಭವತಸ್ಸೇವಾಂ ವಿನೇತ್ಯನ್ವಹಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೨ ॥

ಚೇತಸ್ತಾಮ್ಯತಿ ಹಾಂತರೇಣ ಪತಿತಂ ಶತ್ರುತ್ವಮಿತ್ರತ್ವಯೋಃ
ಸಂಸಾರೇಽಭಿರುಚಿಸ್ತಥಾನಭಿರುಚಿಃ ಖದ್ಯೋತವದ್ದ್ಯೋತತೇ ।
ದುಃಖಂ ಪೀಡಯತಿ ಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷಣಯಥೋಸೌಖ್ಯಂತಥೇತ್ಯಾಕುಲಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೩ ॥

ಯದ್ಯದ್ವಕ್ತುಮಿಹಾಸ್ಮಿ ತತ್ತದಖಿಲಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತವೈವಾಗ್ರತಃ
ಯದ್ಯತ್ಕರ್ತುಮಸಿಪ್ರಭೋ ಸಮುಚಿತಂ ತತ್ತತ್ಸಮಾಲೋಚ್ಯತಾಮ್ ।
ನೈವ ತ್ವಾಂ ತ್ವರಯಾಮ್ಯಹಂ ಕಥಮಪಿ ಕ್ಲೇಶಾನ್ ಸಹಿಷ್ಣುರ್ಭೃಶಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೪ ॥

ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯವಿಶಾಲಪಾದಪತಲೇ ನಿಸ್ಸಂಗತಸ್ಸಂಸ್ಥಿತಃ
ನಿರ್ಧೂತಾಖಿಲಘೋರಪಾತಕತಯಾ ಶಾಂತಾಂತರಂಗಃ ಪರಮ್ ।
ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಗುರುಸೇವನೇನ ದಿವಸಾನ್ನೇಷ್ಯೇ ಕದೇತ್ಯುನ್ಮನಾಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೫ ॥

ಅದ್ಯೈವಾಸ್ತು ಕದಾಪಿ ವಾಸ್ತು ಸಹಸಾ ಸಂಪತ್ಸ್ಯತೇ ತದ್ದಿನಂ
ಯಸ್ಮಿನ್ಮುಕ್ತಿವರಾಂಗನಾತರಳಿತಾಪಾಂಗಾಃ ಪತೇಯುರ್ಮಯಿ ।
ಇತ್ಯಾನಂದವಶಾದ್ವಶೀಕೃತಪರಿಭ್ರಾಂತಾಂತರಂಗೋ ಮುಹುಃ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೬ ॥

ಚಕ್ರೇ ಬಾಲಸರಸ್ವತೀನರಹರಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಾತ್ಮಜಃ
ದೀವ್ಯದ್ಭಕ್ತಿರಸಂ ಯತೀಂದುಶತಕಂ ವಾಗ್ದೇವತಾನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ಭೂಯಾದ್ಯತ್ಪಠತಾಂ ನೃಣಾಂ ಫಲಮಿತಿ ಸ್ವಸ್ವಾಭಿಲಾಷಾಧಿಕಂ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಂ ಬೃಂದಾವನೀಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೦೭ ॥

ವೇದೇ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರೇ ಸ್ಮೃತಿವಚನಚಯೇ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರೇ ಚ ತರ್ಕೇ
ವಿದ್ಯಾಸ್ವನ್ಯಾಸು ಚಾಪಿ ಪ್ರಕಟಜಡಮತೇರ್ನಾಸ್ತಿ ಮೇಽನುಪ್ರವೇಶಃ ।
ಸೋಹಂಮೂಢಾಗ್ರಗಣ್ಯಸ್ತದಪಿ ಗುರುವರ ಪ್ರೇರಿತೋ ಭಕ್ತಿಯೋಗಾತ್
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಶ್ರೀಮದ್ಯತೀಂದೋಶ್ಶತಕಮರಚಯಂ ಮದ್ಗುರುಸ್ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಃ ॥ ೧೦೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರಗುರುವರಮಂಗಲಸ್ತವಾಪರನಾಮಧೇಯಂ
ಯತೀಂದುಶತಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಸಹೋದರರಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣಮತಿಗಳೂ ಮಹಾವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಆದ ಶ್ರೀರಾಜಾಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸುಕೃತಿಂದ್ರರಿಂದ ಆಶ್ರಮ ಪಡೆದು ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂಬ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ದ್ವೈತವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತರಾದರು. ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರ ವಿದ್ಯಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿ ಸಕಲಸಜ್ಜನವಂದಿತರಾಗಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಮಹನೀಯರು. ಸಮೀರಸಮಯಸಂವರ್ಧಿನೀ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ವಾಙ್ಮಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕೀರ್ತಿಭಾಜನರಾದವರು. ಇವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಔದಾರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಸ್ತುತಿಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಾ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಯತಿಪುಂಗವರಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ವಿದ್ಯಾರಾಜ್ಯವಿರಾಜಿತಾತುಲತೇಃ ವೈರಾಗ್ಯಮೂರ್ತೇ! ಭವತ್
ಕೀರ್ತಿಂ ಸತ್ಕವಿಪುಂಗವಾ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಗಾಯಂತಿ ಭೂಮಂಡಲೇ ।
ಔದಾರ್ಯಂ ಭವತೋ ಗಿರಂತ್ಯತಿತರಾಂ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಸ್ಯಾಧಿಕಂ
ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಭವತಾತ್ಸ್ರಭಾತಮಮಲಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರ! ತೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಪೀಠವಿಲಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ
ವಿದ್ಯಾಸನೇ ಭುವಿ ಚತುರ್ದಶವರ್ಷಕಾಲಮ್ ।
ರಾರಾಜಯನ್ ನಿಖಿಲ ಸಜ್ಜನಮಾನಿತೋಽಸಿ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ತ್ವತ್ತೌತ್ರ ರತ್ನಸುಯಮೀಂದ್ರಯಮೀತ್ವದಾಜ್ಞಾಂ
ಧೃತ್ವಾ ಮುದಾ ಸ್ವಶಿರಸಾ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಂ ।
ತ್ರೈತ್ರಿಂಶದಬ್ದ ಮತಿಭಕ್ತಿಯುತೋ ಸಿಷೇವೇ
ಯತ್ತೇ ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯ(ತ್ವ)ತ್ಪ್ರೀತಿಕಾರಕಯಮೀಂದ್ರ ಯತಿಸ್ಸಸಪ್ತ
ರಾತ್ರೋತ್ಸವಾದ್ಯಮಿತಮಂತ್ರಪುರಾಭಿವೃದ್ಧಿಮ್ ।
ಕುರ್ವನ್‌ಗುರೂತ್ತಮಕೃಪಾಮಭಜಚ್ಚ ಕೀರ್ತಿಂ
ತತ್ತೇಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸಮೀರಸಮಯಾಭಿಧಧೀಸಭಾಂ ತೇ
ಯತ್ಸಂಯಮೀಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ಭುವಿ ಸಂಪ್ರಚಾಲ್ಯ ।
ಸಂಭಾವಯನ್ ಬುಧವರಾನಿಹ ಕೀರ್ತಿಮಾಪ
ತತ್ತೇ ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ! ಜಾಗೃಹಿ ಗುರೋ! ನಿಜಭಕ್ತಸಂಘ
ಮುದ್ಧರ್ತುಮಿಷ್ಟ ಪರಿಪೂರಣಮಂಗಳೈಶ್ಚ ।
ವಜ್ರೋತ್ಸವೇ ವಿಬುಧಗೀತಸುಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ತೇ
ಭೂಯಾತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ರಾಜಾಭಿಧೇನ ಗುರುರಾಜಬುಧೇನ ಸದ್ಯಃ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿನಿರ್ಮಿತ ಸುಶೀಲಯತೀಶ್ವರಸ್ಯ ।
ಶಶ್ವತ್ಪ್ರಭಾತಮಮಲಂ ಭುವಿ ಸುಪ್ರಭಾತ
ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಚಾಪಿ ಭವತಾದಿತಿ ಸಂಗಿರಾಮಃ ॥ ೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

ಶ್ರೀಮದ್ವಪೀಠವಿಲಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ
ವಿದ್ಯಾಸನೇ ಭುವಿ ಚತುರ್ದಶವರ್ಷಕಾಲಮ್ ।
ರಾರಾಜಯನ್ ನಿಖಿಲಸಜ್ಜನಮಾನಿತೋಽಸಿ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವಮಾಶ್ರಯೇಽಹಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಕಮಲೇಶ ನಾಮಾಂಕಿಕರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಾ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಆಶ್ರಯಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವ ಕವಿಗಳು ಅವರ ಬಹುಮುಖವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಕರುಣಾಮೃತದಿಂದ ಪೂತಾತ್ಮರಾದ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮತವರ್ಧಕರಲ್ಲಿ ಆಡ್ಯರಾದ, ಶ್ರೀಪತಿಯ ಪಾದಪರಿಸೇವನೆಯಿಂದ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಕರಾರ್ಚಿತ ಮೂಲರಾಮದೇವರ ಪದಪದ್ಮಭ್ರಮರರೆನಿಸಿದ, ವಾರಿಧಿಜಾತೆಕಮಲೆಯ ಕಾರುಣ್ಯ-ಪಾತ್ರರಾದ, ಸಮೀರಸಮಯಸಂವರ್ಧಿನೀ ಸಭಾಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿ, ಬುಧಜನರಿಂದ ಸೇವಿತರಾದ, ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿತರಾದ, ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯಸಂಘವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕವಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವೇದಾಂತ-ತರ್ಕ-ನ್ಯಾಯ-ಶಾಬ್ದ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದ, ಪ್ರವಚನದಿಂದ ತನ್ನವರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರ ಗುರುಪುಂಗವರ ಪಾದಪದ್ಮವನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಈ ಭೂಲೋಕದ ಜನರಿಗೆ ಸುಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಸುಖ, ಶಾಂತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರ ಪಾದಾಬ್ಜಮಧುಪರಾದ ಕಮಲೇಶ ಕವಿ ಬರೆದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾನೇ ಅಲಭ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಉಪಸಂಹಾರ ಆಗಿದೆ.

❑❑

"ಸುಧಾದ್ಯಮಲಸದ್ಬೋಧಂ ಸುಕೀರ್ತಿವಿಲಸದ್ದಿಶಮ್ ।
ಸುಧೀಸಂಸ್ತುತ್ಯಸುಗುಣಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರ ಗುರುಂ ಭಜೇ ॥"

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರುಣಾಮೃತ ಪಾವಿತಾತ್ಮನ್!
ಶ್ರೀಮಧ್ವದೇಶಿಕಸುತಂತ್ರವಿದರ್ಧನಾಢ್ಯಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಪಾದಪರಿಸೇವನಲಬ್ಧ ಭಾಗ್ಯ!
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ! ತ್ವಾಂ ಶ್ರಯೇಽಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಘೋ ವಾದಿಸಿಂಹ! ವನಜೋದ್ಭವ ಸೇವಿತಾಂಘ್ರಿ
ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಪದಪಂಕಜ ಚಂಚರೀಕ! ॥
ವಾರಾಶಿಜಾತಕಮಲಾಕರುಣೈಕಪಾತ್ರ!
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ! ಸಂಶ್ರಯೇಽಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಮೀರ ಸಮಯೋನ್ನತಿ ಸತ್ವಭಾಕ್ಕೃದ್
ಕೀರ್ತ್ಯಾ ವಿರಾಜಿತ! ಬುಧಾಲಿನಿಷೇವ್ಯಮಾಣ!
ಸರ್ವಾರ್ಥದಾನ ಪರಿರಕ್ಷಿತ ಶಿಷ್ಯಸಂಘ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ! ಸಂಶ್ರಯೇಽಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ವೇದಾಂತ-ತರ್ಕ-ನಯ-ಶಾಬ್ದ-ಸುಭಾರತಾದಿ
ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಪುರಾಣನಿಗಮಾದಿಷು ಚ ಪ್ರವೀಣಮ್ ।
ಸಂಪಾತಯನ್ನಿಜಜನಾನ್ ಪರಿತೋಷಯಂತಂ
ತಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವಮಾಶ್ರಯೇಽಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವ ಪಾದಪದ್ಮ
ಸಂಸೇವಿನೋ ಭುವಿ ಸಮೇಧಿತ ಪೌರುಷಾರ್ಥಾಃ ।
ಸದ್ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಸುಖಶಾಂತಿಯುತಾ ಲಸಂತೇ
ಕಲ್ಪದ್ರುಮಾಶ್ರಯವತಾಂ ಕಿಮಲಭ್ಯಮಸ್ತಿ? ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಪಾದಾಬ್ಜೇ ಮಧುಪಾಯಿತಮಾನಸಃ ।
ಕಮಲೇಶಾಭಿಧೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ವ್ಯರೀರಚತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವಮಾಶ್ರಯೇಹಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಮಂಗಳರತ್ನಮಾಲಾ

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಹೆಸರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಅಜರಾಮರವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಹೆಸರು ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ. ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ವೆಂಕಟರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ, ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ನ್ಯಾಯ-ವೇದಾಂತ-ವ್ಯಾಕರಣಾದಿ ಷಡ್ ದರ್ಶನ ಧಿಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಇವರು ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾತಾಧೀಶನ ಸಭೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಹಾಗೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದ ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರು ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಾಮ-ಚರಣಾಂಭೋಜದಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಯಂತೆ ಮಾಯಾವಾದಕುಲಾದ್ರಿಗರ್ವವನ್ನು ಸೀಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾಯುಧದಂತೆ, ವಿದ್ವಾಂಸರೆಂಬ ಕೈರವಗಳನ್ನರಳಿಸುವ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಇರುವರು.

ವಿದ್ವತ್ಪೋಷಣ, ಆಶ್ರಿತೇಷ್ಟಭರಣ, ಪಾಠಣ, ವೇದಾಂತವಿವರ್ಧನ, ಪರಮತೋಚ್ಚಾಟನೆ, ಭಕ್ತ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಸೇವ್ಯರು.

ಶ್ರೀಮಚ್ಛಾಷ್ಟಿಕ ವಿದ್ವದನ್ವಯಸುಧಾವಾರಾಂಬುಧೌ ಚಂದ್ರವ
ತ್ಸಂಜಾತಾಮಲರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ವಂಶೇ ಜಗತ್ಪಾವನೇ ।
ಜಾತೋ ವೆಂಕಟರಾಘವೇಂದ್ರವಿಬುಧಾದ್ವಾಣ್ಯಾಂ ಜಗದ್ವಂದಿತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಶೈಲಲೋಲಕಮಲಾನಾಥಾಶ್ರಯಾತ್ಸಂಪದಂ
ಶ್ರೀಮತ್ಪಾವನಪಾವಮಾನಕರುಣಾತ್ ಷಡ್ದರ್ಶನೇ ಧಿಷ್ಣತಾಮ್ ।
ಲಬ್ಧ್ವಾ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರದಯಯಾ ಕೀರ್ತಿಂ ಚ ಯೋ ರಾಜತೇ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಾಕಾಧೀಶಸಭಾನಿಭಾಂ ಬುಧಸಭಾಂ ಕುರ್ವನ್ ಸ್ವಪೂರ್ವಾಶ್ರಮೇ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾರ್ಥಂ ಸುವಿಚಾರಮಾಶು ಶಕಲಯನ್ ಷಡ್ದರ್ಶನೇ ಪಂಡಿತಾನ್ ।
ಸೌವರ್ಣಾಮಿತವಸ್ತ್ರರಾಜತಧನೈಃಸಂಭಾವ್ಯ ಸಮ್ಮಾನಿತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೩ ॥

ನ್ಯಾಯೇ ವ್ಯಾಕರಣೇ ನಯೇ ಸುಕವನೇ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರೇ ತಥಾ
ವಾದೇ ಸನ್ಮತರಕ್ಷಣೇ ಪ್ರಸರಣೇ ಚಾತುರ್ಯವಾಗ್ವೈಭವಃ ।
ಔದಾರ್ಯೇ ತಪಸಾ ಚ ವಿಶ್ರುತಯಶಾಃ ಯಸ್ಸರ್ವಲೋಕಾರ್ಚಿತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಭೂಷಿತಮಹಾವೇದಾಂತರಾಜ್ಯೇಲಸ
ಟ್ಟೀಕಾಕೃದ್ವಿಬುಧೇಂದ್ರಮೌನಿವಿಜಯೀಂದ್ರಾದ್ಯೈಶ್ಚಿರಂ ಶಾಸಿತೇ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಂಶಜ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ವಿದ್ಯಾಸನೇ ಮಂಡಿತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲಧರಾಸುತೇಶಚರಣಾಂಭೋಜೇ ಸುಭೃಂಗಾಯಿತಃ
ಮಾಯಾವಾದಕುಲಾದ್ರಿಗರ್ವದಲನೇ ವಿಖ್ಯಾತ ವಜ್ರಾಯಿತಃ ।
ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಸುಕೈರವಾಮಿತಶುಭಾಹ್ಲಾದೇ ಸುಚಂದ್ರಾಯಿತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಪದ್ಮಾಸನಪೂಜಿತಂ ಪರತರಂ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಂ ಪ್ರಭುಂ
ಸೌವರ್ಣೋಜ್ವಲಮಂಟಪೇ ಸ್ವರಚಿತೇ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸಂತೋಷಯನ್ ।
ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ಹರಿತತ್ವಪಾಠನಪಟುಃ ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಾಪಹಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೭ ॥

ವಿದ್ವತ್ತೋಷಣಮಾಶ್ರಿತೇಷ್ಟಭರಣಂ ಕ್ಷೇತ್ರಾಟನಂ, ಪಾಠನಂ
ಸದ್ವೇದಾಂತವಿವರ್ಧನಂ ಪರಮತಸ್ಯೋತ್ಪಾಟನಂ ಮೋದನಮ್ ।
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪರಿಪಾಲನಂ ಚ ಕಲಯನ್ ಸರ್ವೈಸ್ಸದಾ ಸೇವಿತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಸುಸದ್ಮವೃದ್ಧಿಕರಣಂ ಪಾಠಾಲಯಸ್ಥಾಪನಂ
ಯಾತ್ರಾರ್ಥಾಗತಸರ್ವಸಜ್ಜನಗಣಪ್ರೇಷ್ಠಾಶನೈರ್ಮೋದನಮ್ ।
ಕುರ್ವನ್ ಬೃಂದಸುಮಂದಿರೇಶಮಹಿಮಾಪ್ರಖ್ಯಾಪನಂ ಚೋತ್ಸವಂ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜತಪೀಠಪುಣ್ಯಪುರಗಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಸಮಾರಾಧಯನ್
ಕೃಷ್ಣೇಷ್ಟಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಪಂ ಸ್ವೀಯೇ ಮಠೇ ಸ್ಥಾಪಯನ್ ।
ಅಷ್ಟೋತ್ಕೃಷ್ಟಮಠಾಧಿಪೈರಸದೃಶಂ ಸಮ್ಮಾನಿತೋಽಸ್ಮದ್ಗುರುಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸತ್ಕ್ಷೇವ್ಯೇ ವರದಾನದೀಸುಮಹಿತೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಪವಿತ್ರೇ ಮುದಾ
ರಿತ್ಯಾಖ್ಯೇ ಗುರುಧೀರಸಿಂಹಯತಿರಾಟ್ ಸಂಶೋಭಿತೇ ಯೋಗಿರಾಟ್ ।
ಸದ್ವೃಂದಾವನಮಂಡಿತೋ ನಿಜಜನಾಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಮಾಪೂರಯನ್
ಪ್ರಾಜ್ಞಾಚಾರ್ಯಭರುಸ್ಸುಶೀಲಯತಿರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಶರಣಾಗತಾಮರತರೂನ್ ಸ್ವಾರ್ಥೇನುಚಿಂತಾಮಣೀನ್
ನತ್ವಾ ಧೀರಯತೀಂದ್ರಶೀಲಮುನಿಪಾನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಜಂತ್ಯಾದರಾತ್ ।
ಆರೋಗ್ಯಂ ಬಹುಭಾಗ್ಯಮೀಪ್ಸಿತಸುಖಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಸಮೃದ್ಧಿಂ ಚ ತೇ
ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪುತ್ರಕಳತ್ರಕೀರ್ತಿಲಸಿತಾಃ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಸನ್ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲಗುರುಪುಂಗವಪಾದಸೇವೀ ಸದ್ಭಕ್ತಿಭಾವಭರಿತೋ ಗುರುರಾಜನಾಮ್ನಾ ।
ಕೃತ್ವಾ ಗುರೋಸ್ಸುಮಹಿಮಾಭರರತ್ನಮಾಲಾಂ ತತ್ಪಾದಪದ್ಮಯುಗಲೇರ್ಪಯತಿ ಪ್ರಹರ್ಷಮ್ ॥

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾರ್ಯಪರಮಾನುಗ್ರಹೇಚ್ಛುನಾ ।
ಗುರುರಾಜೇನ ರಚಿತಾ ಭಾತಿ ಮಂಗಳಮಾಲಿಕಾ ॥

॥ ಇತಿ ರಾಜಾಶ್ರೀಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯೇಣರಚಿತಾ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಮಂಗಳರತ್ನಮಾಲಾ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಮಲ್ಲಿಕಾ

ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜಾರಿತಮಖಿಗಣ್ಯೈಃ ಪಾವಿತೋ ವೈಭುಧೇಂದ್ರೈಃ
ತತ್ತಾದೃಗ್ರಾಘವೇಂದ್ರೈರ್ವಿಹಿತಸುತಪಸಾ ಪ್ರೋಜ್ವಲತ್ ಸೌಮತೀಂದ್ರೈಃ ।
ವಾದೀಂದ್ರಜ್ಞಾನಿ - ಧರ್ಮಿ ಸುಗುಣಿ - ಕೃತಿವರ್ಯೈರ್ಲೋಲಿತಃ ಪ್ರಜ್ಞತೀರ್ಥೈಃ
ಭಾತ್ಯದ್ಯ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಾತ್ ಸುರತರುಫಲದಃ ಮಂತ್ರಗೇಹಾಮೃತಾಬ್ಧಿಃ ॥

- ಕಮಲೇಶರು

ಸುಖತೀರ್ಥ ಸುಸಿದ್ಧಾಂತತತ್ತ್ವಧರ್ಮಪ್ರಸಾರಕಮ್ ।
ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಪದಾಂಭೋಜಂ ಸೇವೆ ವಿಬುಧಸೇವಿತಮ್ ॥

- ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಶಿಷ್ಯಕೃತ

ಸುಧಾ ಪರಿಮಲಸ್ನಿಗ್ಧಾಂ ಪೀತ್ವಾ ಶಿಷ್ಯಾನಪಾಯಯತ್ ।
ಸೋಽಯಂ ಸುಶೀಲದೋ ಭೂಯಾತ್ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಃ ॥

- ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯರು

ಶೀಲಂ ಶೀಲಯ ಸರ್ವಲೋಕಶಿವದಂ ಕಾರುಣ್ಯಭವ್ಯಪ್ರದಂ
ಕಾಮಾನಾಂ ವಿನಿಕೃಂತನಂ ನಿಜಗತೇಃ ಭಾವಪ್ರದಂ ಭವ್ಯಕಮ್ ।
ನೋ ಚೇತ್ ಸರ್ವಗುಣೇಷು ಸತ್ಸ್ವಪಿ ನೃಣಾಂ ನೋಮಾನ್ಯತಾ ಸಂಭವೇತ್
ಯೇನಾಲಂ ಸಮುಪೈತಿ ಸರ್ವಮಹತಾಂ ತಂ ಸುಶೀಲಂ ಭಜೇ ॥

- ಎಲತ್ತೂರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು

ಸದ್ವೇದಾಗಮಭಾವಬೋಧಕಿರಣೈಃ ಸಂವರ್ಧಯನ್ ಮಧ್ವಸತ್-
ಸಿದ್ಧಾಂತೋದಧಿಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಕುಮುದವ್ರಾತಂ ವಿಕಾಸಂ ನಯನ್ ।
ಸಂಜಾತಃ ಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥವನಧೇಸ್ತಾಪತ್ರಯಂ ತ್ರಾಸಯನ್
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಪದಾಬ್ಜಗೋ ಗುರುಸುಶೀಲೇಂದ್ರಾಖ್ಯಚಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ *೧ ॥

ಸಮೀರಸಮಯಾಸಕ್ತಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರಪದಾರ್ಚಕಮ್ ।
ಸುರಲೋಕಸುವಿಖ್ಯಾತಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ *೨ ॥

ಸುಧಾದ್ಯಮಲಸದ್ಬೋಧಂ ಸುಕೀರ್ತಿವಿಲಸದ್ದಿಶಮ್ ।
ಸುಧೀಸಂಸ್ತುತ್ಯಸುಗುಣಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ *೩ ॥

***

* ೧) ಕರೂರು ಹನುಮಂತಾಚಾರ್
* ೨) ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯ, ನಂಜನಗೂಡು
* ೩) ಚರಮ ಶ್ಲೋಕ

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಮ್

❑❑

ರಾಜಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಮಹಾವಿದ್ವಾಂಸರು ತೀಕ್ಷ್ಣಮತಿಗಳು. ನಿತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠ ಪ್ರವಚನ, ವಾತ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಶ್ರೀಸಮಿರಸಮಯಸಂವರ್ಧಿನೀ ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರರು ಭಗವತ್ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತುರೀಯಾಶ್ರಮವನ್ನಿತ್ತು, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂಬ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ವೇದಾಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳೂ ಕರುಣಾಳುಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಆರ್ಚಕ ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರು ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳು. ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೃತ ಶಿಶುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದವರು. ದಂಡೋದಕದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಿರಂತರ ಸಮೀರಸಮಯಸಂವರ್ಧಿನೀ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ, ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತ, ಪಾರಿತೋಷಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ, ತೀರ್ಥಪಯಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುತ್ತ, ಆಯುಷ್ಯದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವರದಾನದಿತಟದಲ್ಲಿರುವ ಹೊಸರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನಸ್ಥರಾದರು. ಇಂತಹ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರು ಓಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಪಿಸಿದವರಿಗೆ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮಧ್ವಜಯರಾಜೇಂದ್ರವಿಭುದೇಂದ್ರಾರ್ಯವಂಶಜಮ್ ।
ಸುಕೃತೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ಶುಭದವರದರಾಮಂ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಂ ದಿ-
ಗ್ವಿಜಯ ಸಹಿತರಾಮಾಂಘ್ರ್ಯಬ್ಜ ಪೂಜಾರತೀಂದ್ರಮ್ ।
ಯತಿವರಮಿಹ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಮಾರ್ಯಂ
ಸಹನುತಿ ಸತತಂ ತತ್ಪ್ರೀತಯೇಽಹಂ ಭಜೇ ತಂ ॥ ೨ ॥

ಓಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಾಯನಮಃ ಓಮಿತ್ಯಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಜಪನ್ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಪ್ರಸಾದಮಾಪ್ನೋತಿ ಗುರುವರ್ಯಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೩ ॥

ನರತ್ವೇನಾವತೀರ್ಯೋಽಸೌ ಪ್ರಮೋದಾಬ್ದೇ ನೃಮೋದಕಃ ।
ಭೋಗಾನ್ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸಚಾಷ್ಟೌನಪಂಚಾಶದ್ವತ್ಸರಾವಧಿ ॥ ೪ ॥

ಮೋದಯಿತ್ವಾ ಜನಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಯಯೌ ಮಂತ್ರಾಲಯಂ ಮುದಾ ।
ಸಭಾ ಸಮೀರಸಮಯವರ್ಧಿನೀ ಸ್ಥಾಪಿತಾ ತದಾ ॥ ೫ ॥

ಭಗವದ್ ಭಕ್ತತೋಷಾರ್ಥಂ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಪುರಂ ಪ್ರತಿ ।
ವಿರೋಧಿಕೃದ್ ವತ್ಸರೇಽಸೌಆಹೂಯ ವಿವಿಧಾನ್ ಬುಧಾನ್ ॥ ೬ ॥

ಗತದಾರಿದ್ರ್ಯದುಃಖಾಂಸ್ತಾನ್ ಚಕಾರ ಸ ಮಹಾಗುರುಃ ।
ಕೃತ್ವಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರೀಕ್ಷಾಂ ಚ ವಿದ್ವನ್ಮಂಡಲಮಂಡಿತಃ ॥ ೭ ॥

ವದತೇ ಶಾಸ್ತ್ರಸತ್ತತ್ತ್ವಂ ದತ್ತವಾನ್ ಪಾರಿತೋಷಕಮ್ ।
ವಿಜಯಾಯಾಂ ಪರೀಧಾವ್ಯಾಂ ಸ್ವಾಶ್ರಮಃ ಸ್ವೀಕೃತೋಽಮುನಾ ॥ ೮ ॥

ತೇಜಸಾ ಮೃತಪೋತಂ ತು ಜೀವಯಾಮಾಸ ಸದ್ಗುರುಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಶಂ ಚ ದಂಡೋದೇನ ಮುದಾಕರೋತ್ ॥ ೯ ॥

ವಾಸುದೇವಪ್ರಸಾದೇನ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಾಟನಂ ಮಹತ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ಪುಣ್ಯೇ ಪ್ರಾಯೇಣಾಯುಃ ಸಮಾಪಯನ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಕೃತಿಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಮಾನೋಽಸೌ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಸ್ತದಾ ।
ಅಲಂಕಾರಾದ್ಯಾಲಯಂ ತಂ ಜೀರ್ಣಮದ್ಧೃತವಾನ್ ಗುರುಃ ॥ ೧೧ ॥

ದೇವಾಶ್ಚರ್ಯದದಾನೇನ ಸ ಕರ್ಣಂ ಲಜ್ಜಯನ್ನಿವ ।
ಕ್ರೋಧನೇ ವತ್ಸರೇ ಪೌಷೇ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಮಗಮದ್ ಗುರುಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಾದ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಸ ಸಮರ್ಚಿತೋ ಯದುಪತಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮರುದ್ವೇಗತೋ
ಮಾಸಾರ್ಧೇನ ಜನಾನ್ವಿತೋ ಯತಿವರೋ ರೌಪ್ಯಂ ಪುರಂ ಚಾಗಮತ್ ।
ಅಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಾದಿಸಹಿತಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಂ
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯಾಶು ತದಾಜ್ಞಯಾ ನಿಜಮಠೇ ಕೃಷ್ಣಂ ಸಿಷೇವೇ ತತಃ ॥ ೧೩ ॥

ಯಯೌ ಶ್ರೀವರದಾತೀರವಾಸೀಧೀರೇಂದ್ರಸತ್ಪದಮ್ ।
ಚಕ್ರೇ ವೃಂದಾವನೇ ವಾಸಂ ತೃತೀಯಾಯಾಂ ಕ್ಷಯೇಶುಚೌ ॥ ೧೪ ॥

ಓಂಕೃತ್ವಾ ಯ ಇದಂ ಸುಶೀಲಚರಿತಂ ನಿತ್ಯಂ ಪಠೇದಾದರಾತ್
ತಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದೋ ಮಮ ಗುರುರ್ಭೂಯಾದಿತೀಚ್ಛಾವತಾ ।
ರೂಪ್ಯೈಕೇನ ವಸಾಮಿ ಮಂತ್ರಸದನೇ ದೇಶಾಂತರಾದಾಗತಾನ್
ಭಕ್ತಾನ್ ಪಾತುಮಿತೀರಯನ್ ಮಮ ಗುರುಃ ಸ್ವಪ್ನೇ ಹಿ ದೃಷ್ಟೋ ಮಯಾ ॥ ೧೫ ॥

ಶಾಂತಾದಿಗುಣಸಂಫುಲ್ಲಮಂದಹಾಸ್ಯಾದಿಶೋಭಿತಮ್ ।
ಸೇವೇ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತದೃಷ್ಟಿ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಮುಖಾಂಬುಜಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಚಾರಿತ್ರ್ಯಂ ಸ್ತೋತುಂ ನಾರ್ಹಾಮಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ತಥಾಪೀದಂ ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪುಮರ್ಥ್ಯಾಪ್ತ್ಯೈ ಯಥಾಮತಿ ॥ ೧೭ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸೇನಾರ್ಚಕೇನ ಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಿನಾ ।
ಹರಿಪ್ರೀತ್ಯೈ ಕೃತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠನ್ನಾಪ್ನೋತ್ಯಭೀಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕೌಲಗೀವಂಶಸಂಭೂತಹರ್ಯಾರ್ಯೇಣಾರ್ಚಿತೋ ಗುರುಃ ।
ಸರ್ವಾಭಿಷ್ಟಂ ದದಾತೀತಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೧೯ ॥

ನವಾಧಿಕದಶ ಶ್ಲೋಕಂ ಸುಶೀಲಚರಿತಾಂಕಿತಮ್ ।
ಪುಣ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾನ್ನರಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಿನಾ ಅರ್ಚಕ ವೇದವ್ಯಾಸಚಾರ್ಯೇಣಕೃತಂ
ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಮಾಲಾ

❑❑

ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿಗಳೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಟ್ಟರು ಈ ಸ್ತುತಿಮಾಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀಅದಮಾರು ಮಠದ ವಿಭುದಪ್ರಿಯತೀರ್ಥರು ನೀಡಿದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಸ್ವಾಗತ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಕಾಲೀನ ಯತಿದ್ವಯರ ಸಮಾಗಮ, ಬಾದರಾಯಣ - ಬದರಿನಾರಾಯಣರ ಸಮಾಗಮವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರ-ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ

ಸಮಾಗಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕ್ರೋಧನಪುಷ್ಯ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯಂದು ಉದಯಿಸಿದ ಈ ಇಬ್ಬರ ಸಮಾಗಮದ ವರ್ಣನೆ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಜನತಾತ್ಮಜಯಾ ಸಮೇತ
ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣ ಯತಿವರ್ಯನುತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮ ।
ಶ್ರೀರೂಪ್ಯಪೀಠಸತತಸ್ಥಿತಮಧ್ವಯೋಗಿ
ಸೇವಾಪ್ತಿಕಾಮುಕತಯಾಗತ ಸನ್ನತಾಃ ಸ್ಮಃ ॥ ೧ ॥

ಹೇ ದೃಷ್ಟೀ ಯುವಯೋಶ್ಚಿರಾದುಪನತಂ ಸಾಫಲ್ಯ ಮಸ್ಯಾಂ ಜನೌ
ಭೂಯಾಸ್ತಂ ಪೃಥುಲೇ ಪ್ರಸಾದ ಮಧರೇ ದತ್ತಾವಧಾನೇ ಕ್ಷಣಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೂಲರಘೂತ್ತಮಃ ಪರತಮಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಕಾಃ
ತತ್ಪಾದಾಬ್ಜನಿಷೇವಕಾಃ ಕೃತಿವರಾಃ ಪ್ರೇಕ್ಷಾಶ್ಚಹಂಸೋತ್ತಮಾಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಮುನೀಂದ್ರಹಂಸಃ ಶುದ್ಧಾತ್ಮತೋನಂತ ಪದಾಧಿಗಾಮೀ ।
ಸತ್ಪಕ್ಷಪಾತೀ ಕಮಲಾಪ್ತಭಕ್ತಃ ಸುಭಾಸ್ವರೋ ಮೋದಯತೇ ಮನೋ ನಃ ॥ ೩ ॥

ರಘುಪತಿಪದಸಕ್ತಾಃ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾಃ
ವಿಧುಪುರಮುಪಯಾಂತೀರಿತಂ ಜ್ಞಾತವದ್ಭಿಃ ।
ಸುರಮಣಿಭಿರಿದಾನೀಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತುಂ ಭೂಸುರಾಣಾಂ
ಛಲತನುಭಿರುಪೇತಾಃ ಸ್ವಾಗತಂ ವೋ ಯತೀಂದ್ರಾಃ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಮೋಸೌ ಯದುಷು ವಿಹಿತಸ್ವಾವತಾರೇಣ ಚೈಕ್ಯಂ
ಭಕ್ತೌಘಾನಾಂ ಸ್ಫುಟಮಿಹ ಸತಾಂ ದರ್ಶಯನ್ ಪ್ರೈರಯದ್ವಃ ।
ನೋ ಚೇದ್ದೂರಾದಹಹ ಸಹಸಾ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾಃ
ಯಾತ್ರಾರಾಗಃ ಸಮಜನಿ ಕಥಂ ಮಾನಸೇ ನಿರ್ಮಲೇ ವಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮುನಿವರ್ಯಕೃಪಾರಸಸ್ಯ
ಪಾತ್ರಂ ಪ್ರಧಾನಮಿಹ ಸಂಪ್ರತಿ ಯೂಯಮಾಸ್ತ ।
ತದ್ಬೋಧಕೋತ್ರ ರಜತಾಸನತಕೃಷ್ಣವೀಕ್ಷಾ-
ಲಾಭೋಂತರಾಯವಿರಹಾತ್ ಸಹಸಾ ನಮೋ ವಃ ॥ ೬ ॥

ಮಹತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರುಸುಧಾಕರೇ ಪರಂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನೇ ಹಿ ಸತಾಂ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ದ್ವಿಜೇಶಮಿತ್ರಂ ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಾಭಿಧಃ ಸುಧಾಬ್ಧಿರುಚ್ಚೈಃ ಪರಿವರ್ಧತೇ ಮುದಾ ॥ ೭ ॥

ಓಂಕೃತ್ವಾ ಯ ಇದಂ ಸುಶೀಲಚರಿತಂ ನಿತ್ಯಂ ಪಠೇದಾದರಾತ್
ತಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದೋ ಮಮ ಗುರುರ್ಭೂಯಾದಿತೀಚ್ಛಾವತಾ ।
ರೂಪೈಕೇನ ವಸಾಮಿ ಮಂತ್ರಸದನೇ ದೇಶಾಂತರಾದಾಗತಾನ್
ಭಕ್ತಾನ್ ಪಾತುಮಿತೀರಯನ್ ಮಮ ಗುರುಃ ಸ್ವಪ್ನೇ ಹಿ ದ್ರಷ್ಟೋ ಮಯಾ ॥ ೧೫ ॥

ಶಾಂತಾದಿಗುಣಸಂಫುಲ್ಲಮಂದಹಾಸ್ಯಾದಿಶೋಭಿತಮ್ ।
ಸೇವೇ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಂತದೃಷ್ಟಿ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಮುಖಾಂಬುಜಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಚಾರಿತ್ರ್ಯಂ ಸ್ತೋತುಂ ನಾರ್ಹಾಮಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ತಥಾಪೀದಂ ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪುಮರ್ಥ್ಯಾಪ್ತ್ಯೈ ಯಥಾಮತಿ ॥ ೧೭ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸೇನಾರ್ಚಕೇನ ಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಿನಾ ।
ಹರಿಪ್ರೀತ್ಯೈ ಕೃತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠನ್ನಾಪ್ನೋತ್ಯಭೀಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕೌಲಗೀವಂಶಸಂಭೂತಹರ್ಯಾರ್ಯೇಣಾರ್ಚಿತೋ ಗುರುಃ ।
ಸರ್ವಾಭಿಷ್ಟಂ ದದಾತೀತಿ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೧೯ ॥

ನವಾಧಿಕದಶ ಶ್ಲೋಕಂ ಸುಶೀಲಚರಿತಾಂಕಿತಮ್ ।
ಪುಣ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪಠನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾನ್ನರಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಿನಾ ಅರ್ಚಕ ವೇದವ್ಯಾಸಚಾರ್ಯೇಣಕೃತಂ
ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಮಾಲಾ

❑❑

ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿಗಳೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಟ್ಟರು ಈ ಸ್ತುತಿಮಾಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀಅದಮಾರು ಮಠದ ವಿಭುದಪ್ರಿಯತೀರ್ಥರು ನೀಡಿದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಸ್ವಾಗತ ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಕಾಲೀನ ಯತಿದ್ವಯರ ಸಮಾಗಮ, ಬಾದರಾಯಣ - ಬದರಿನಾರಾಯಣರ ಸಮಾಗಮವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರ-ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ

ಸಮಾಗಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕ್ರೋಧನಪುಷ್ಯ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯಂದು ಉದಯಿಸಿದ ಈ ಇಬ್ಬರ ಸಮಾಗಮದ ವರ್ಣನೆ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಜನತಾತ್ಮಜಯಾ ಸಮೇತ
ಕಾರುಣ್ಯಪೂರ್ಣ ಯತಿವರ್ಯನುತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮ ।
ಶ್ರೀರೂಪ್ಯಪೀಠಸತತಸ್ಥಿತಮಧ್ವಯೋಗಿ
ಸೇವಾಪ್ತಿಕಾಮುಕತಯಾಗತ ಸನ್ನತಾಃ ಸ್ಮಃ ॥ ೧ ॥

ಹೇ ದೃಷ್ಟೀ ಯುವಯೋಶ್ಚಿರಾದುಪನತಂ ಸಾಫಲ್ಯ ಮಸ್ಯಾಂ ಜನೌ
ಭೂಯಾಸ್ತಂ ಪೃಥುಲೇ ಪ್ರಸಾದ ಮಧರೇ ದತ್ತಾವಧಾನೇ ಕ್ಷಣಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೂಲರಘೂತ್ತಮಃ ಪರತಮಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಕಾಃ
ತತ್ಪಾದಾಬ್ಜನಿಷೇವಕಾಃ ಕೃತಿವರಾಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಾಶ್ಚಹಂಸೋತ್ತಮಾಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಮುನೀಂದ್ರಹಂಸಃ ಶುದ್ಧಾತ್ಮತೋನಂತ ಪದಾಧಿಗಾಮೀ ।
ಸತ್ಪಕ್ಷಪಾತೀ ಕಮಲಾಪ್ತಭಕ್ತಃ ಸುಭಾಸ್ವರೋ ಮೋದಯತೇ ಮನೋ ನಃ ॥ ೩ ॥

ರಘುಪತಿಪದಸಕ್ತಾಃ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾಃ
ವಿಧುಪುರಮುಪಯಾಂತೀರಿತಂ ಜ್ಞಾತವದ್ಭಿಃ ।
ಸುರಮಣಿಭಿರಿದಾನೀಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತುಂ ಭೂಸುರಾಣಾಂ
ಛಲತನುಭಿರುಪೇತಾಃ ಸ್ವಾಗತಂ ವೋ ಯತೀಂದ್ರಾಃ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಮೋಸೌ ಯದುಷು ವಿಹಿತಸ್ವಾವತಾರೇಣ ಚೈಕ್ಯಂ
ಭಕ್ತೌಘಾನಾಂ ಸ್ಫುಟಮಿಹ ಸತಾಂ ದರ್ಶಯನ್ ಪ್ರೈರಯದ್ವಃ ।
ನೋ ಚೇದ್ದೂರಾದಪಹ ಸಹಸಾ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾಃ
ಯಾತ್ರಾರಾಗಃ ಸಮಜನಿ ಕಥಂ ಮಾನಸೇ ನಿರ್ಮಲೇ ವಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಮುನಿವರ್ಯಕೃಪಾರಸಸ್ಯ
ಪಾತ್ರಂ ಪ್ರಧಾನಮಿಹ ಸಂಪ್ರತಿ ಯೂಯಮಾಸ್ತ ।
ತದ್ಬೋಧಕೋತ್ರ ರಜತಾಸನತಕೃಷ್ಣವೀಕ್ಷಾ-
ಲಾಭೋಂತರಾಯವಿರಹಾತ್ ಸಹಸಾ ನಮೋ ವಃ ॥ ೬ ॥

ಮಹತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರುಸುಧಾಕರೇ ಪರಂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನೇ ಹಿ ಸತಾಂ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ದ್ವಿಜೇಶಮಿತ್ರಂ ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಾಭಿಧಃ ಸುಧಾಬ್ಧಿರುಚ್ಚೈಃ ಪರಿವರ್ಧತೇ ಮುದಾ ॥ ೭ ॥

ರೇ ರೇ ದೂರಮಪೇಹಿ ಘಾತುಕ ಕಲೇ ಕಾಮಾದಿಮಿತ್ರೈಃ ಸಮಂ
ರಾಮೇ ಚಾಪಕರೇ ಚ ಚಕ್ರಿಣಿ ಹರೌ ವ್ಯಾಸೇ ಚ ವಾಗ್ವಜ್ರಿಣಿ ।
ಜಾಗ್ರತ್ಯತ್ರಪರೇ ವಿರಕ್ತ ಜನತಾಗೋಷ್ಠೀಷು ಧರ್ಮಃ ಪುನಃ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಲಭತೇ ಚತುಷ್ಪದಗತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಪ್ರತಿಷ್ಠಃ ಪರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಶ್ರೀಮದ್ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಾರ್ಯಯತಿಭಿಃ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಕಾಃ
ಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಸುವಚಸ್ಸುಧಾವಿಲಸಿತೈಃರನ್ಯೋನ್ಯಸಖ್ಯೈಧಕಾಃ ।
ಶ್ರೀದ್ವೈಪಾಯನಸಂಗತಂ ಬದರಿಕಾನಾರಾಯಣಂ ಧರ್ಮಜಂ
ಲೋಕಕ್ಷೇಮಕೃತೇ ವಿಚಿಂತನಪರಂ ಸಂಸ್ಮಾರಯತ್ಯದ್ಭುತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪರಿಮಳಸುರಭಿರ್ಧೀಃ ಸತ್ಸುಧಾಯಾಃ ಸುಕಾಂತಿಃ
ಶಮದಮಗುಣಪೂಗೋ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾದಿಕಂ ವಾಮ್ ।
ಸುಖಮತಿ ಗುರುಸುಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಯೋಃ ಕಿಂ
ಸಮಗುಣಕರುಣಾನಾಂ ಪಾಕತಃ ಕಲ್ಪಿತಾನಿ ॥ ೧೦ ॥

ಪರ್ಯಾಯಪಟ್ಟಾಸನಭಾಗಿಯೋಗಿಹೃದ್ಗಾಮಿಮಧ್ವಾರ್ಯಕಲಾಂ ದಿದೃಕ್ಷುಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಗತಾಗತೇಯಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಕಲಾ ವಿಭಾತಿ ॥ ೧೧ ॥

ಅಹಹ ಸುಖಮತೀನಾಂ ವಂಶತೋಽತ್ಯರ್ಕಚಂದ್ರಂ
ಜಯತಿ ಸರಲರೂಪೋಽವದ್ಯಶೂನ್ಯಃ ಸುಹೃದ್ಯಃ ।
ಹರಿಪರರುಚಿರಮ್ಯಾ ಯತ್ರ ಹಂಸಾಚ್ಛಮುಕ್ತಾ
ಹೃದಯರುಚಿರಗೋಭಿಃ ಸರ್ವತೋ ಭಾಂತಿ ಶುಕ್ಲಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸತ್ಪಕ್ಷಾಪ್ತೈರ್ದ್ವಿಜೇಂದ್ರೈಃ ಸುವಿತತಸುರಭಿಃ ಹಂಸರಾಜಾಭಿರಾಮಾ
ರಾಮಾರಾಧಾತ್ತಕಾಮ್ಯೈಃ ಸುರಸಪರವಶೈಶ್ಚಾಪಿ ಯುಕ್ತಾ ಸುರಾಗ್ರೈಃ ।
ರಮ್ಯಾ ಗೋಷ್ಠೀ ಸುಧರ್ಮಾ ವಿಬುಧಹಿತಹಿತಾ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಕಾಂತಾ
ಬಾಭಾತ್ಯೇಷಾ ವಿಚಿತ್ರಂ ದ್ವಿಮುನಿಯತಿಯುತಾ ಸ್ರಗ್ಧರಾಥಾಪಿ ಶುದ್ಧಾ ॥ ೧೩ ॥

ಶಾಲೀವಾಹನ ದೇವದೀಪಸುಶಕೇಽಬ್ದೇ ಚ ಸುಕ್ರೋಧನೇ
ಪುಷ್ಯೇ ಪಂಚದಶೇ ದಿನೇ ಸಮುದಿತೌ ರೂಪ್ಯಾಸನ ಪ್ರಾಙ್ಗಣೇ ।
ಚಂದ್ರಃ ಕ್ಷಾರಮಯಾಬ್ಧಿವರ್ಧನಪಟುರ್ದೋಷಾಕರೋನ್ಯೋ ಗುಣೇ
ನಿರ್ದೋಷೋ ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಾಬ್ಧಿಸುಸಖಾ ಮಂತ್ರಾಲಯೀಯೋ ವಿಧುಃ ॥ ೧೪ ॥

ನೋ ವೇದಾಂತೇ ನ ಶಾಬ್ದೇ ನಖಲು ಕವಿಕೃತೌ ನಾಪಿ ತರ್ಕೇ ಮಯಾಪ್ತಂ
ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಸ್ತೋತುಮೇತಾನ್ ಕಥಮಿಹ ಸುಧಿಯಃ ಶಕ್ನುಯಾಂ ಮಂದಬುದ್ಧಿಃ ।
ಉತ್ಕಂಠಾದತ್ತಹಸ್ತಾ ಯತಿವರಪಿನುತೌ ಪ್ರೇರಯಂತೀ ಸುಭಕ್ತಿಃ
ಸ್ತೋತ್ರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಹೇತುರಾಸ್ತೇ ಸುಜನಸಮುದಯೈಃ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಧಾರ್ಷ್ಟ್ಯಮತ್ರ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಹೃದಸ್ಥಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕೃಪಾಪ್ತಯೇ ।
ಸ್ತುತಿಮಾಲಾಂ ತತ್ಪದೇಧಾಚ್ಛ್ರೀನಿವಾಸಃ ಶಿರೋಮಣಿ ॥ ೧೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಟ್ಟವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸ್ತುತಿಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿವರ್ಯ ನವರತ್ನಮಾಲಾ

❑❑

ಶ್ರೀವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಪೊರೆದ, ಭಕ್ತರ ಅಪಾಯಗಳೆಂಬ ಮೋಡಗಳನ್ನು ಸರಿಸುವ ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ನರಹರಿಯು ಅಖಿಲ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪದಪಂಕಜಗಳ ಸೇವೆಯ ಬಲದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದ ದಿವ್ಯ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಶ್ರೀಸುಧೀಂದ್ರಜಲಧಿಯಿಂದ ಉದಯಸಿದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರೆಂಬ ಚಿಂತಾಮಣಿಯು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೂಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಪವಿತ್ರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಭಕ್ತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದವರು. ಅವರ ಔದಾರ್ಯ, ಪಂಡಿತ ಪೋಷಣೆ, ಆಶ್ರಿತರಕ್ಷಣೆ, ಅತುಲಧೈರ್ಯಶೌರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರು ಅದ್ವಿತೀಯರೆನಿಸಿದವರು. ಸ್ವರ್ಣ-ಮಂಟಪವೇ ಮೊದಲಾದ ಅತುಲವೈಭವಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೇರಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರ ಯೋಗಿಗಳು, ಶ್ರೀಸಮೀರಸಮಯಸಂವರ್ಧಿನೀ ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ ಜ್ಞಾನದಾನದ ಜೊತೆಗೆ ವಿಪುಲವಾದ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ದಾನಿ ಅಸದೃಶವಾದದ್ದು. ಶ್ರೀಗಳವರ ಉಡುಪಿಪುರ ಪ್ರವೇಶ, ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಗೌರವ ಶ್ರೀರಾಯರ ಬೃಂದಾವನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅವರ್ಣನೀಯವಾದುದು.

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರ ಈ ರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಯಾರು ನಿತ್ಯವೂ ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಸಂತತಿ, ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬ ಫಲಶ್ರುತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಸ್ವಯಂಯಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದವ್ಯಸನಪಟಲೀಕೃಂತನಪಟುಃ
ಸದಾನಂದಾದಿಶ್ರೀಗುಣಮಣಿಗುಣೈರ್ಭೂಷಿತತನುಃ ।
ಸದಾ ಭಕ್ತಾಪಾಯಾಂಬುದನಿಕರ ಝಂಝಾನಿಲನಿಭಃ
ಸ ದದ್ಯಾದದ್ಯಶ್ರೀಪತಿರಖಿಲಸೌಖ್ಯಂ ನರಹರಿಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪದಪಂಕಜ ನಿತ್ಯ ಸೇವಾ
ಜಾಂಬೂನದಾಶ್ರಯಬಲೋರ್ಜಿತದಿವ್ಯಕೀರ್ತಿಃ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧೀಂದ್ರಜಲಧೇರ್ಜನಿಮಾನ್ ಶ್ರಿಯಂ ಶ್ರೀ
ಚಿಂತಾಮಣಿರ್ವಿತರತಾದ್ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡನಘಾಜ್ಞಯಾ ಶ್ರೀ-
ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರನಗರಾದವತೀರ್ಯ ಯೋಗೀ ।
ಉದ್ಧರ್ತುಮೇವಕಿಲ ಭೂತಲಮಾಗತೋ ಯಃ
ತಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಯತಿಪುಂಗವಮೇವ ಸೇವೇ ॥ ೩ ॥

ಏಕಃ ಶಿಲಾತ್ರ ಭುವನೇ ವೃತಿರಾಜ ಆಸೀದ್
ಔದಾರ್ಯವಿದ್ವದವನೇಽತುಲಧೈರ್ಯಶೌರ್ಯೇ ।
ಮಿಷ್ಟಾನ್ನದಾನಚರಣಾಶ್ರಿತಪಾಲನೇ ಯ
ಸ್ತಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಯತಿ ಪುಂಗವಮೇವ ಸೇವೇ ॥ ೪ ॥

ಸತ್ಸ್ವರ್ಣಮಂಟಪಮುಖಾತುಲವೈಭವಾಢ್ಯಂ
ಸಂಸ್ಥಾನಮುನ್ನತತರಸ್ಥಿತಿಭೂಷಿತಂ ಹಿ ।
ಯಸ್ಮಾದಭೂದಿದಮಹೋ ಸಫಲಂ ಸಮಸ್ತಂ
ತಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಯತಿಪುಂಗವಮೇವ ಸೇವೇ ॥ ೫ ॥

ಉತ್ತುಂಗಮಂಗಲಮಹೋತ್ಸವಮಂಡಿತ ಶ್ರೀ-
ವೀಥೀಲಸದ್ರಜತಪೀಠಪುರಪ್ರವೇಶೇ ।
ಭಾಗ್ಯಂ ಕಿಯತ್ ಕಿಯದಿತೀರಿತಮಂತರೀಕ್ಷೇ
ದೇವೈಃ ಸುಶೀಲಯತಿಪುಂಗವ ಮೇವ ಸೇವೇ ॥ ೬ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಿ ಯತ್ಸುಗುಣಜಾತಮಜಸ್ರಪೂತಂ
ಶ್ರೀಮತ್ಸಮೀರಸಮಯೋಲ್ಲಸಿತಾ ಸಭಾಶ್ರೀಃ ।
ಯಃ ಸರ್ವದಾ ವಿಪುಲದಾನಧುರೀಧುರೀಣಃ
ತಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಯತಿಪುಂಗವಮೇವ ಸೇವೇ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವಂ ಕಿಲೇದಮಪಿ ಸದ್ಗುರು ಸಾರ್ವಭೌಮ-
ಪಾದಾರವಿಂದಸದನುಗ್ರಹ ವೈಭವೋತ್ಥಮ್ ।
ಯಾವಜ್ಜಗದ್ವಿದಿತಸಚ್ಚರಿತಪ್ರಭಾವಃ
ತಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಯತಿಪುಂಗವಮೇವ ಸೇವೇ ॥ ೮ ॥

ಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಸ್ತು ಯೇ ರತ್ನಮಾಲಾಂ
ಪಠಂತೋ ಹಿ ದೈನಂದಿನಂ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಂ ।
ಶ್ರಿಯಂ ಸಂತತಿಂ ಪೂರ್ಣಮಾಯುರ್ಲಭಂತೇ
ಯತೀಂದ್ರೋऽತ್ರ ಸಾಕ್ಷೀ ಸದಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಘಡೆಸುಗೂರು ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿವರ್ಯ ನವರತ್ನಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರಸ್ತುತಿರತ್ನಮಾಲಾ

❑❑

ಕವಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಹುಲಿಹನುಮಂತಾಚಾರ್ಯರ ಸದ್ವಂಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರರ ಜನನ, ಬಾಲ್ಯ ಉಪನಯನ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ ಜೀವನ, ಮೂರು ಅಗ್ನಿಗಳಂತಿರುವ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ಜನನ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ, ದುರ್ವಾದಿಜಯ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಗಳ ಸುಮಗ್ರವಾದ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಹನ್ನೆರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

❑❑

ಷ್ಟಿಷ್ಯದ್ದುಸ್ತರ್ಕವಕ್ರೋತ್ಪಥಗತಿಕುಮತಿಗ್ರಾಹನಿಗ್ರಾಹಕೋದ್ಯದ್
ರಾಜದ್ರಾಜೀವನೇತ್ರೋದ್ಧೃತಹುಲಿಹನುಮತ್ಕ್ಷ್ಮಾಭೃದಾಲೋಡ್ಯಮಾನಾತ್ ।
ಮಿಥ್ಯಾಧ್ವಾಂತಂ ನಿತಾಂತಂ ಸಪದಿ ಪರಿಹರನ್ ಶ್ರೀಹರಿತ್ವಾನ್ವಯಾಬ್ಧೇಃ
ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಃ ದ್ವಿಜೇಂದೋ! ಕುವಲಯಮಹಿತಂ ತ್ವಾಂ ಕಲಾಢ್ಯಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧ ॥

ಪಿತ್ರಾನಂದೈಕಗೇಹ ದ್ವಿಜಕುಲಸುಯಶೋದಾರ್ಯಮಧ್ಯಂ ಸಹರ್ಷಂ
ಕೃಷ್ಣ! ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪಿತಸ್ಸನ್ ಗುರುಗುಣನಿಯತಃ ಶಾಖಿಮೋದಂ ವ್ಯತಾನೀಃ ।
ಜಿತ್ವಾರಿಂ ಪೂತನಾಮಾಸ್ಯಕಥಿತ ನಿಜಸದ್ವೈಭವೋ ವಿಶ್ವರೂಪೋ
ಯುಕ್ತೋ ನಿತ್ಯಂ ಸುಧಾಮ್ನಾಲಸ ಇಹ ಸುಪದಧ್ವಸ್ತಮಾಯಿದ್ವಿಜಿಹ್ವಃ ॥ ೨ ॥

ಉದ್ಧೃತ್ಯಾತ್ರೇಯವಂಶಂ ವಿಬುಧವರ ಸದತ್ಸ್ವರ್ಗಪೂಜಾಂ ಚ ಲಬ್ಧ್ವಾ
ಮಾಯಿವ್ರಾತಂ ಚ ಜಿತ್ವೋದ್ಧವನುತಮಹಿಮಾ ಪಾರ್ಥಮೋಹಾಪನೋದೀ ।
ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠೈರ್ಯಮೀಂದ್ರೈರುಪಚರಿತಪದಃ ಸಾಧುವೃಂದಾವನೋತ್ಕಃ
ಕೃಷ್ಣಂ ತಂ ಯೋಗಿವರ್ಯಂ ನಿಜವರಚರಿತೈಃ ಸ್ಮಾರಯಸ್ಯೇವ ಭಕ್ತಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಬಾಲ್ಯೇ ಲೀಲಾವಿಲಾಸೈರಧಿಗತನಿಗಮೋ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಿಕಾಸೀ
ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯೇಪ್ಯಲ್ಪಕಾಲಂ ಪಿತೃಋಣಹತಯೇ ಕರ್ಮಠಸ್ಸನ್ನೈಷೀಃ ।
ಉತ್ಪಾದ್ಯ ತ್ರೀನಿವಾಗ್ನೀನ್ ಬುಧವರತನಯಾನ್ ಕನ್ಯಕಾಮಪ್ಯನಿಂದ್ಯಾಮ್
ತಾರುಣ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚನಚಣಹೃದಯೋ ಭೈಕ್ಷವಾಪೇಕ್ಷಕೋಽಭೂಃ ॥ ೪ ॥

ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಾಖ್ಯಾ ಪ್ರಾಗ್ ಯತಿವರವಪುಷಾ ಮೂಲರಾಮಾದಿಮೂರ್ತೀಃ
ಪ್ರಾರ್ಚ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರಾಪ್ತತೃಪ್ತಿಃ ಪುನರಪಿ ಭಗವನ್ನೇವಮತ್ರಾಜನಿಷ್ಠಾಃ ।
ಪ್ರೇಕ್ಷಾಂಬೋಧೀನ್ ತದರ್ಥಂ ಜಗದುಪಕೃತಿನಃ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾನ್
ದುರ್ವಾದೀಭೋಗ್ರಸಿಂಹಾನ್ ಕತಿಪಯಶರದಃ ಸೇವಯಾ ತೋಷಯೋಽಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ತೇಽಪಿ ಪ್ರೀತಾಃ ಪ್ರಭಾತಂ ಶುಭಮತಿವಿರತಿಕ್ಷಾಂತಿಮಂತಂ ಭವಂತಮ್
ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಾಧಿರಾಜ್ಯೇ ಪ್ರತಿವರಮಹಿತಂ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಂ ವ್ಯತನ್ವನ್ ।
ಪ್ರಾಯಚ್ಛನ್ ಬ್ರಹ್ಮಮಧ್ವಾದ್ಯಭಿನತಚರಣಾ ಮೂಲರಾಮಾದಿಮೂರ್ತೀಃ
ಯಾಸಾಮಾಸಾದಿತೇಷ್ಟೋ ವ್ಯತನುತ ಚ ಭವಾನ್ ವತ್ಸರಾನ್ ಸಪ್ತಪೂಜಾನ್ ॥ ೬ ॥

ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಪ್ರಮೋದಾದ್ಯಗಣಿತಸುಗುಣಗ್ರಾಮದೇಹಾಭಿರಾಮಮ್
ಕಾಮಂ ರಕ್ಷೋವಿರಾಮಂ ಪರಹೃತದಯಿತೋಽಪ್ಯಾತ್ಮರಾಮಪ್ರವೀಣಮ್ ।
ಸೀಮಾತೀತಾರಿಭೀಮಂ ವಿಧಿಮುಖಸುಕೃತಿಪ್ರಾರ್ಚಿತಂ ಮೂಲರಾಮಮ್
ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಯಕೀರ್ತ್ಯಾ ವಿಲಸಥ ತದಿದಂ ಸುವ್ರತಂ ಭೋ ವ್ರತೀಂದ್ರಾಃ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಪೂರ್ಣಪ್ರಬೋಧಪ್ರಭಣಿತವಿಪುಲಗ್ರಂಥವರ್ಯಾನ್ ಸಟೀಕಾನ್
ಶಿಷ್ಯಾನಧ್ಯಾಪ್ಯ ಸಾಪ್ಯಾಯನಮಿಹ ಸತತಂ ಶ್ರೀಶತುಷ್ಟ್ಯೇಕದೃಷ್ಟ್ಯಾ ।
ತತ್ತದ್ಗ್ರಂಥಪ್ರಕೃಷ್ಟಪ್ರವಚನವಿರತೌ ಮಂಗಲಾಖ್ಯೋತ್ಸವಾಸ್ಟಮ್
ತನ್ವನ್ ಧನ್ಯಾಗ್ರಗಣ್ಯ! ವ್ರತಮತುಲಮಿದಂ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಾಸ್ವತಿಷ್ಠಃ ॥ ೮ ॥

ನವ್ಯೈರವ್ಯಾಜನಮ್ಯೈಃ ಮಧುಮಧುರಗಿರಾಕೃಷ್ಟಸರ್ವಾಂತರಂಗ್ಯೈಃ
ಸಾಂಗೈರ್ಭಂಗೀಃ ಪ್ರಸಂಗೈರುಚಿತಮೃದುಪದನ್ಯಾಸಹಾಸಪ್ರಕಾಶ್ಯೈಃ ।
ಚಾರಂಚಾರಂ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಶುಭಪರಿಮಲಿತಾಂ ನ್ಯಾಯನೀತಾಂ ಸುಧಾಂ ತಾಮ್
ಭೂದೇವಾಗ್ರ್ಯಾನ್ ನಿಪಾಯ್ಯೋದ್ಭವಮೃತಿರಹಿತಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ತವಿಷ್ಣೂನಕಾರ್ಷೀಃ ॥ ೯ ॥

ಸಂಚಾರೇಣಾವಲೋಽಡ್ಯ ಕ್ಷಿತಿತಲಮಖಿಲಂ ಭಾಸುರಾನ್ ಭೂಸುರಾಭಾನ್
ಸರ್ವಾನ್ ದುರ್ವಾದಿಶೈಲಾನ್ ಪಟುತರನಿಜವಾಗ್ವಜ್ರಘಾತೈರ್ನಿಪಾತ್ಯ ।
ಸ್ವಚ್ಛಾನ್ ಸ್ವೇಚ್ಛಪ್ರಚಾರ ಪ್ರತಿಹತಸುಜನಾನ್ ಯಚ್ಛ ಚೇಚ್ಛೇದಿಧೈಷಾಮ್
ತತ್ತೇ ಸತ್ಯಂ ವ್ರತೀಂದ್ರ । ಪ್ರಕಟಯತಿ ತರಾಮ್ಯಂಪ್ರಮಂಶಂ ತ್ವದೀಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯೋಗಾರ್ಥೀ ಶ್ರೀಮುಖಾಬ್ದೇ ನರದೃಗವಿಷಯಃ ಪುಣ್ಯ ವೈಶಾಖಮಾಸೇ
ಸ್ವಚ್ಛೇ ಪಕ್ಷೇ ರಮೇಶಪ್ರಿಯತಿಥಿಲಸಿತೇ ಮಂದಘಸ್ರೇಽಪರಾಹ್ಣೇ ।
ತುಂಗಾಸ್ನಾನಂ ಸದೇಚ್ಛನ್ ಗುರುವರಸಹಿತೋ ಮೂಲರಾಮಂ ತಥಾರ್ಚನ್
ಸ್ವೇಷ್ಟೇಮಂತ್ರಾಲಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ವಿಲಸತಿ ಭಗವನ್ ಚಾರುವೃಂದಾವನಸ್ಥಃ ॥ ೧೧ ॥

ಭೂಯೋಭೂಯಃ ಪ್ರಣೌಮಿ ಯತಿವರಸುಯಮೀಂದ್ರಾಖ್ಯಕರ್ಮಂದಿವಂದ್ಯ!
ಶ್ರೀಶೇ ವಾಯೌ ಭವತ್ಯಪ್ಯಚಲಿತವಿಪುಲಾಂ ಭಕ್ತಿಮೇಕಾಂ ದಿಶೇರ್ನಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭ್ಯೋಽಸ್ಮದ್ಗುರುಭ್ಯಃ ಪ್ರದಿಶ ಚ ಸುಯಮೀಂದ್ರಾಭಿದೇಭ್ಯೋ ಬುಧೇಭ್ಯಃ
ಶ್ರೇಯೋಭೂಯಶ್ಚಿರಾಯುಃ ಪುನರಪಿ ಭಗವನ್ ವಃ ಪ್ರಣಾಮಂ ವಿದಧ್ಮಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಬಹುಭಾಷಾಲಂಕಾರೇಣ ಕವಿರತ್ನೇನ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯೇಣ (ಶಿರೋಮಣಿನಾ) ಗ್ರಥಿತಾ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಸುತ್ತಿರತ್ನಮಾಲಾ ಸಮಾಪ್ತಾ ॥

***

ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯಃ

❑❑

ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವನವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಕಾವ್ಯವೇ ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಸನ್ಯಾಸ ಜೀವನದವರೆಗೆ ನಡೆದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳು, ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಗ್ರಂಥ ಇದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ರಾಯರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವರೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರರನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಒಂಟು ಸರ್ಗಗಳಿದ್ದು. ನಂಜನಗೂಡಿನ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವ ಕಪಿಲೆಯ ವರ್ಣನೆ, ಮೈಸೂರು ನಗರದ ವರ್ಣನೆ ಹಾಗೂ ಗುರುಚರಿತೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬಹುಭಾಷಾಲಂಕಾರ ಕವಿರತ್ನ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಇವರು ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ ಪುತ್ರರಾದ ಹುಲಿಕುಂಟಾಚಾರ್ಯರ ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಶ್ರೀಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರಗಳು, ಸುಂದರವಾದ ನಾನಾ ವೃತ್ತಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ, ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಚಾರಗಳು, ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಮೇಯಗಳು, ವರ್ಣನಾಚಾತುರ್ಯ ಹಾಗೂ ಶೈಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಇವರು ಕೇವಲ ಕವಿಗಳಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

❑❑

ಪ್ರಥಮ ಸರ್ಗ

***

ಕೃತಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದಂತೆ ಮಂಗಳಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನು, ದ್ವಿಗ್ವಿಜಯರಾಮನನ್ನು, ಜಯರಾಮನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರನ್ನು ನಮಿಸಿ, ಅವರ ಕೀರ್ತಿಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿ ಕಾವ್ಯದ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಯತಿಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪ್ರತಿಮೆ ಬಂದ ವೃತ್ತಾಂತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರರ ನಂತರ ಅದು ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಶ್ರೀರಘುನಂದನತೀರ್ಥರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮಠಕ್ಕೆ ದೊರೆತ. ವೃತ್ತಾಂತ, ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರರು ಈ ಮಠವನ್ನಾಳಿದವರೆಗಿನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

***

ಅಥ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ

ವೇಧಃಕರಾರ್ಚೋಜ್ಜ್ವಲಮೂಲರಾಮಂ ಸರ್ವಜ್ಞಸಂಸೇವಿತಮಿಂದಿರೇಶಮ್ ।
ಭಜೇಽನಿಶಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಾಭಿಧಂ ಚ ಜಯಾರ್ಯವಂದ್ಯಂ ಜಯರಾಮಸಂಜ್ಞಮ್ ॥ ೧ ॥

ಹರಿಃ ಸ್ವಗೋಪಾವಿತಲೋಕಸಂಘಃ ಸುದರ್ಶನೋಽರ್ಥಾಲ್ಯುಪಲಬ್ಧಿಹೇತುಃ ।
ಸದಾಗತಿಃ ಸಾದರಮತ್ರ ತನ್ಯಾಜ್ಜಯಶ್ರಿಯಂ ವಿಷ್ಣುಪದಾತ್ತಧಾಮಾ ॥ ೨ ॥

ನಿಷೇವಮಾಣಾರ್ತಿತಮೋವಿವಸ್ವಾನ್ ಕಾಮಪ್ರದಾನಾಲ್ಪಿತಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಃ ।
ಚಕಾಸ್ತು ಮೇ ಚೇತಸಿ ಕುಂಭಘೋಣೇ ವಿರಾಜಮಾನೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಯೋಗೀ ॥ ೩ ॥

ಭವಾರ್ತಸಾಧೂತ್ಕರಸಚ್ಚರಣ್ಯೋ ಬುಧಾಗ್ರಗಣ್ಯೋ ಯತಿರಾಡ್ವರೇಣ್ಯಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಪಮೀ ತಾನುಭಾವಃ ಪಾಯಾಪದಾಯಾದ್ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಃ ॥ ೪ ॥

ಸುಧಾರಸಾನಂತರಭೂರಿವೃಷ್ಟ್ಯಾ ಸ್ವತಾಪಹಂತಾ ಸುಮನಃಕ್ಷಿತೌ ನಃ ।
ಸ್ನೇಹಾಂಕುರಂ ವಿಷ್ಣುಪದಾವಲಂಬಂ ಪ್ರವರ್ಧಯೇದ್ ಭೂರಿ ಸ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಃ ॥ ೫ ॥

ನಕ್ತಂದಿವಂ ತತ್ತ್ವವಿವೇಕದಾತ್ರೀ ಹ್ಯಚಂಚಲಾಸ್ತಂ ನ ಕದಾಪಿ ಯಾಂತೀ ।
ಜಯತ್ಯಸಾವರ್ಕಮರೀಚೀಮಾಲಾಂವ್ರತೀಂದ್ರಕೀರ್ತಿಃ ಶ್ರಿತತಾಪಹಂತ್ರೀ ॥ ೬ ॥

ಹರೇರ್ಹಿ ಭಕ್ತಿರ್ಗುರುಭಕ್ತಿಜನ್ಯೇತ್ಯುದೀರಿತಾರ್ಯೈಸ್ತದಹೋ ಮಹೀಯಾನ್ ।
ಭಕ್ತಿಂ ಹರೌ ಶ್ರೀಗುರುಭಕ್ತಿಗರ್ಭೋ ದಿಶ್ಯಾದಲಂ ತಚ್ಚರಿತಾನುವಾದಃ ॥ ೭ ॥

ಕ್ವ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಸುವ್ರತೀಂದ್ರ ಪ್ರಭಾವವಾರ್ಧಿಃ ಕ್ವ ಚ ಬುದ್ಧಿರಲ್ಪಾ ।
ಕಥಂ ನ ಮಾಮಬ್ಧಿಜಲಂ ಮಿಮೀಷುಂ ಪ್ರಸ್ಥೇನ ಸಂತೋಲ್ಪಮತಿಂ ಹಸೇಯುಃ ॥ ೮ ॥

ನ ಶಬ್ದಲಾಲಿತ್ಯಮಗಮ್ಯಭಾವ ಪ್ರಗಲ್ಭತಾದಿರ್ನ ಹಿ ಜಲ್ಪಿತೇ ಮೇ ।
ತಥಾಪಿ ಭಕ್ತಿರ್ಮಹತೀ ಗುರೂಣಾಂ ಕಥಾವಿವಕ್ಷಾಂ ಜನಯತ್ಯಧೃಷ್ಯಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ಸಚ್ಚರಿತೇ ಮಯೋಕ್ತೇ ಚರಿತ್ರಮಾತ್ರೇವಹಿತೋಸ್ತು ವಿದ್ವಾನ್ ।
ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನೈಃ ಸ್ರಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯಾಂ ನ ಸೂತ್ರಬಂಧಕ್ರಮ ಈಕ್ಷ್ಯತೇ ಹಿ ॥ ೧೦ ॥

ಅನುಗ್ರಹಾಖ್ಯಾರ್ಥಕೃತೇ ಕೃತೇಸ್ಮಿನ್ ಗುರೋಃ ಸುಕಾವ್ಯೇ ಸುಧಿಯೋ ದಯಾಢ್ಯಾಃ ।
ನ ಜಾತು ಜಾತಂ ಮಮ ದೋಷಜಾತಂ ಗಣ್ಯಾಸುರತ್ಯಲ್ಪಮತೇಃ ಪ್ರಮಾದಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯೇನಲ್ಪದೃಗ್ಭಕ್ತಿವಿರಕ್ತಿಭಾಜೋ ಯದೀಯಚೇಷ್ಟಾ ವಿದುಷಾಪ್ಯಗಮ್ಯಾಃ ।
ಯದೇಕಕೀರ್ತಿಃ ಪ್ರಣುತಾ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಕಿಮತ್ರ ತೇಷಾಂ ಸುವಚಂ ಚರಿತ್ರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ತಥಾಪಿ ಸುನ್ನಃ ಸುಹೃದಾ ತದೀಯಾನ್ ಗುಣೋತ್ಕರಾನ್ ಬೋಧಯತಾ ಶ್ರುತೌ ಮೇ ।
ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕಥಾಂ ಸುವ್ರತಿಪುಂಗವಾನಾಂ ಯಥಾಶ್ರುತಂ ಬುದ್ಧಿವಿಶುದ್ಧಿರಾಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರಭಾವನಧೂತಾಂತರಸಂತಮಿಸ್ರಂ ಗಣಾನ್ ಹಿ ವೇದಾಭಿಧಸನ್ಮಣೀನಾಮ್ ।
ಜಗತ್ಪ್ರಕಾಶಾರ್ಥಮಲಂ ಚತುರ್ಧಾ ವಿವ್ಯಾಸ ಸ ವ್ಯಾಸಪದಃ ಪರಾತ್ಮಾ ॥ ೧೪ ॥

ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೈರ್ಗ್ರಥಿತಾಮಮೀಭೀ ರತ್ನೈಃ ಸ್ವಗೋಶೋಭಿತವಿಷ್ಣುಪಾದಾಮ್ ।
ವೇದಾಂತವಿದ್ಯಾಸ್ರಜಮಾದರೇಣ ಪ್ರಪೂತಚೇತೋ ಜನತಾಗಲೇಽಧಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸುತತ್ವಸಂವಿಲ್ಲಲನಾದ್ಯ ನೃತ್ಯತ್ಯಜಯ್ಯಪಾರಾಶರಿಸೂತ್ರಧಾರಾತ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಾಗಮಾ ಭಾರತರಂಗಭೂಮೌ ಸ್ಫುರತ್ಪದನ್ಯಾಸವಿಲಾಸಿನೀಯಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪುರಾಣನಾರಾಯಣಕೀರ್ತನೇನ ಪುರಾಣನಾಮ್ನಾ ಪ್ರಥಿತಾನ್ಯಮುಷ್ಮಾತ್ ।
ಬಭೂವುರಷ್ಟಾದಶಧಾಗಮಾನಾಂ ತತ್ವಾನಿ ಲೋಕೇ ಸುಜನೋಪಕೃತ್ಯೈ ॥ ೧೭ ॥

ಸಮಾಶ್ರಿತಾ ಭಾಗವತಾಖ್ಯವೃಕ್ಷಂ ಶುಕಾದಯೋ ವಿಷ್ಣುಪದಂಕಷಂ ತಮ್ ।
ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ಶೋಭನಪಕ್ಷಭಾಜಃ ಪ್ರಮೋದಯಂತೀಹ ಜಗತ್ ಸ್ವಗೀರ್ಭಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ಸುರೋತ್ಕರೈಃ ವ್ಯಾಸಮತಾನುಯಾಯಿ ಪ್ರಧೀಶ್ವರೈರ್ವಿಪ್ರಮುಖೈರ್ನರೈಶ್ಚ ।
ಸದಾ ಹರಿಧ್ಯಾನಪರೈರಯಾಪಿ ಸಮಾಯತಃ ಶೋಭಿತಭೂರನೇಹಾ ॥ ೧೯ ॥

ವೃಕೋದರೇಣಾರ್ದಿತದಾನವೇಂದ್ರಾಃ ಪುರಾ ಪುರಾರಾತಿವರಪ್ರದೃಪ್ತಾಃ ।
ಸ್ಪೃಧಾ ಬಭೂವುಃ ಸಕಲಾ ಧರಣ್ಯಾಂ ರಮೇಶವೇದಾದ್ಯಪವಾದಲೋಲಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅನಾದರಂ ವೇದಪುರಾಣತತ್ಯಾ ಅರ್ಥಾಂತರಂ ಸೂತ್ರಗಣಸ್ಯ ದುಷ್ಟಮ್ ।
ಸುರಾರಯಸ್ತಾಕಲಯಂತ ಹಂತ ಪ್ರಭೋಸ್ತಿರೋಭೂನ್ಮಹಿಮಾ ಸುಚಿತ್ತಾತ್ ॥ ೨೧ ॥

ನೈರ್ಗುಣ್ಯವಾಚಂ ಸುಗುಣಾಬ್ಧಿವಿಷ್ಣೋರಭಿನ್ನತಾಂ ಭಿನ್ನಪರಾನಯೋಶ್ಚ ।
ಅಸತ್ಯತಾಂ ಸಜ್ಜಗತಶ್ಚ ದೇವಾ ನ ಸೇಹಿರೇ ದಾನವಕೃತ್ಯುಪಾತ್ತಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಯೇ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯಾಃ ಸುಜನಾಶ್ಚ ತೇಷಾ ಮಚ್ಛಾನಿ ಹೃಂದ್ಯಾಸುರದುಷ್ಟಬೋಧೈಃ ।
ಯತ್ಸಂಶಯಾಲೂನ್ಯಭವನ್ನೃತೇರ್ಥೇ ತದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ದೇವಾ ಯಯುರಿಂದಿರೇಶಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಕೃಪಾಬ್ಧಿನಾದಿಷ್ಟ ಇಹತ್ಯಪುಂಸಾಂ ಸುದೃಕ್ಪ್ರದಃ ಸತ್ವರಮುಚ್ಯುತೇನ ।
ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರೋ ರಾಜತಪೀಠಭೂಮ್ಯಾಮರಾಜತಾಪ್ಯಾತ್ಮಜತಾಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ॥ ೨೪ ॥

ಅನುಗ್ರಹಃ ಶ್ರೀಸುಪರಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಸವಿಗ್ರಹೋ ಮದ್ಗೃಹ ಆವಿರಾಸೀತ್ ।
ಇತೀವಂ ತಂ ಪುತ್ರವರಂ ಶಶಂಸ ಸ ಮಧ್ಯಗೇಹಾಭಿಧವಿಪ್ರವರ್ಯಃ ॥ ೨೫ ॥

ಅಮಾನುಷೀಯೈರ್ವಿವಿಧೈಃ ಸ್ವಕೃತ್ಯೈರ್ವಿಸ್ಮಾಪಯನ್ ವಿಪ್ರಸುತಃ ಸ ಲೋಕಾನ್ ।
ವೇದಾದಿಕಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರಕಲಾಕಲಾಪಾನಧೀತವಾನ್ ಲೋಕವಿಡಂಬನಾರ್ಥಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಆಶೈಶವಂ ಸ್ವೀಯಚರಿತ್ರರಮ್ಯೋ ಹರಿಪ್ರಿಯಃ ಸಜ್ಜನತೋಪಕೃತ್ಯೈ ।
ಭೇಜೇ ತುರೀಯಾಶ್ರಮಮೇಷ ಮಧ್ವಃ ಪಿತ್ರೋರನುಜ್ಞಾಂ ಕಥಮಪ್ಯವಾಪ್ಯ ॥ ೨೭ ॥

ರಮೇಶಿತುಃ ಪೂಜನತತ್ಪರೋಽಲಂ ಜನೋತ್ಕರೇ ಬೋಧಿತತಥ್ಯತತ್ವಃ ।
ಚಚಾರ ದೇಶಾನ್ ವಿಧಾನ್ ಸ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸೌಗುಣ್ಯವಾದೀ ಜಿತವಾದಿಸಿಂಹಃ ॥ ೨೮ ॥

ಮಧ್ವಾದ್ರಿವಕ್ತ್ರೋರುಬಿಲಾತ್ಸರಂತೀ ಸರಸ್ವತೀ ಪೂರಿತಸನ್ಮನೋಽಂಧುಃ ।
ಏಕೋತ್ತರಾಂ ವಿಂಶತಿ ದೂಷ್ಯಭಾಷ್ಯತೃಣಾವಲಿಂ ಹಂತ ತಿರಶ್ಚಕಾರ ॥ ೨೯ ॥

ನಿರಸ್ಯ ದುರ್ಭಾಷ್ಯತಮಿಸ್ರಜಾಲಂ ತದೋದಿತೇ ಮಧ್ವದಿವಾಕರೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ವಿಮೋಹನೀಹಾರವಿಮೋಚಿತಾಭಾದ್ ವಿಕಾಸಿತಾ ಸಾಧುಮನೋಬ್ಜಿನೀಹ ॥ ೩೦ ॥

ದುರ್ವಾದಿಮಾತಂಗಶಿರಃಪ್ರಭೇತ್ರಾ ಸುರಾರಿಜಂಬೂಕಭಯಾನಕೇನ ।
ಕುಶಾಸ್ತ್ರನಾಮ್ನೀ ಖಲು ಮಧ್ವನಾಮ್ನಾ ಮಹಾಟವೀ ಕೇಸರಿಣಾ ಬಭಂಜೇ ॥ ೩೧ ॥

ಕದಾಚನಾಂಬೋಧಿತಟೋಪವಿಷ್ಟಃ ಪ್ರವಾತಘೋರಾಹತಿಮರ್ದಿತಾಂಗೀಮ್ ।
ಕ್ಷಯೋನ್ಮುಖೀಂ ಭೂರಿಭರೈಃ ಸ ನಾವಂ ಮಧ್ಯೇಂಬುಧಿ ಪ್ರಾಣಪತಿರ್ದದರ್ಶ ॥ ೩೨ ॥

ಕ್ಷಣೇನ ಹಸ್ತಾಂಬುಜಸಂಗಿಶಾಟೀವಿಚಾಲನೋತ್ಥಾನಿಲಲೇಶತೋಮೂಮ್ ।
ಕೃಪಾಂಬುಧಿರ್ಲೋಕಹಿತೈಕಕಾರೀ ಸ ತೀರಮಕ್ಷೋಭಿತಮಾನಿನಾಯ ॥ ೩೩ ॥

ಸುರಕ್ಷಿತೋ ನಾವಿಕನಾಯಕೋಮುಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುರ್ಜೀವನದಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ।
ಅಯಾಚತೇಷ್ಟಂ ಕಿಮಪಿ ಸ್ವಹಸ್ತಾತ್ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಕಿಲ ಲಬ್ಧಕಾಮಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಕೃತಜ್ಞತಾಮಸ್ಯ ಸುಭಕ್ತ್ಯುಪೇತಾಂ ಪ್ರದರ್ಶಯನ್ ಮಧ್ವಮುನಿರ್ವಿಚಿಂತ್ಯ ।
ತಥಾವಿಧಾಂ ವ್ಯಾಸಮುನೇರನುಜ್ಞಾಂ ವಿನೀತಮಾನೀತಹರಿಂ ತಮೂಚೇ ॥ ೩೫ ॥

ನ ವಾಂಛಿತಂ ಕಿಂಚನ ನಸ್ತಥಾಪಿ ಜಿಘೃಕ್ಷಿತಂ ಸೌಮ್ಯ! ಹಿ ತೇಽತ್ರ ತೃಪ್ತ್ಯೈ ।
ಪ್ರದೀಯತಾಂ ತತ್ವತ್ತರಿ ಸಂಸ್ಥಿತೇಷು ಸ್ಥೂಲೇಷು ಗೋಪೀಶಕಲೇಷು ಕಿಂಚಿತ್ ॥ ೩೬ ॥

ಇತೀರಿತಾಂ ತಸ್ಯ ಗಿರಂ ನಿಶಮ್ಯ ಪ್ಲವೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಾಣಪತೇಃ ಪದಾಬ್ಜೇ ।
ಸಮಾರ್ಪಯದ್ ಗಂಧಮೃಧಂ ಸಮಗ್ರಾಂ ಸ್ವನಿಷ್ಫಲತ್ವಂ ಸ ತಯಾವಧಾರ್ಯ ॥ ೩೭ ॥

ತಾಂ ಪ್ರತ್ನನಾರಾಯಣರತ್ನಗರ್ಭಾಂ ವಿಶ್ವಂಸಹಾಂ ಕಾಂಚನ ಕಾಂತ್ಯುಪೇತಾಮ್ ।
ಅನಂತಭೋಗೀವ ಸ ಮೂರ್ಧನೀಮಾಂ ದಧಾರ ಜೀವಪ್ರವರೋಽಖಿಲಜ್ಞಃ ॥ ೩೮ ॥

ಖಂಡತ್ರಯಂ ಮಧ್ವಮುನಿಃ ಸ ಗೋಪೀಗಂಧೋತ್ಕರಾಚ್ಚಾರುರಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।
ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ವಹನ್ ರೌಪ್ಯಪುರಾಭಿಗಾಮೀ ಮಧ್ಯೇಧ್ವ ದೀರ್ಣಂ ಸಮಪಶ್ಯದೇಕಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಆವಿರ್ಭವಚ್ಚಾರುವಪುಸ್ತ್ವಿಷಾರಾತ್ತತ್ಸ್ವಂತಮಾನಂದದತೀರ್ಥಯೋಗೀ ।
ನೀಲಾಂಬರಂ ನಿಶ್ಯಪಿ ಸೋತಿಶುಭ್ರಂ ನೀಲಾಂಬರಂ ಗಂಧಮೃದಸ್ತತೋಽಗಾತ್ ॥ ೪೦ ॥

ವಿನಿರ್ಮಿತೇಂಽಬೋಧಿತಟೇ ತನುಂ ತಾಂ ಸುರಾಲಯೇ ದಿವ್ಯತನುಂ ನಿವೇಶ್ಯ ।
ಪೂಜೋಪಚಾರೈಃ ಪರಿಷೇವಿತುಂ ತಾಮಾಜ್ಞಾಪಯದ್ ವಿಪ್ರವರಾನ್ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾನ್ ॥ ೪೧ ॥

ಖಂಡದ್ವಯಂ ಸಾಗರತೀರದೇಶಾದ್ ರೌಪ್ಯಾಲಯಂ ಸರ್ವವಿದಾನಯನ್ ಸನ್ ।
ಯದ್ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರಮಸೌ ಜಗೌ ತದ್ ಗಾಯಂತಿ ಗಂಧರ್ವವರಾಃ ಕಿಲಾದ್ಯ ॥ ೪೨ ॥

ತತಸ್ತು ರೌಪ್ಯಾಲಯಮಾಗತೋಽನ್ಯಂ ಖಂಡಂ ದ್ರುತಂ ವಿದ್ರುತಮೇಷ ಚಕ್ರೇ ।
ನಿಃಸಾರಿತಂ ತ್ವಾವರಣೇ ಕ್ಷಣೇನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಃ ಸ್ಫುಟಮಾವಿರಾಸೀತ್ ॥ ೪೩ ॥

ಸ ಕಂಬುಕಂಠಂ ಸರಸೀರುಹಾಕ್ಷಂ ಪಯೋಧರಾಭಂ ಪರಿಪುಷ್ಟಗಾತ್ರಮ್ ।
ಮಂಥಾನಮೇಕೇನ ಕರೇಣ ರಮ್ಯಂ ದಾಮಾಪರೇಣಾದಧತಂ ಕಿಶೋರಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಸ್ಮೇರಾನನಂ ನೂಪುರವಾಲಪಾಶ್ಯಾ ಕೇಯೂರಸತ್ಕುಂಡಲಮುಖ್ಯಭೂಷಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣರ್ಷಿಸಂಪ್ರೇಷಿತಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಂ ಪಪಾವಸೌ ದೃಷ್ಟಿಯುಗೇನ ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ॥ ೪೫ ॥

ಅನಂತತಲ್ಪಾಲಯತಃ ಸಮೀಪೇ ತಂ ವಿಗ್ರಹಂ ಕಾಂಚನಶೋಭಿತಾಗ್ರೇ ।
ಸುರಾಲಯೇ ಪೂರ್ಣಮನೀಷ ಏಷಃ ನ್ಯವೀವಿಶಚ್ಚಿತ್ರಿತದಿವ್ಯಪೀಠೇ ॥ ೪೬ ॥

ಪ್ರಪೂಜಯನ್ ಪೂಜಿತಪಾದಪದ್ಮಂ ಸುರರ್ಷಭೈಃ ಸುಂದರವಿಗ್ರಹಸ್ಥಮ್ ।
ನ್ಯವೇದಯತ್ ಪಾಯಸಭಕ್ಷ್ಯಸೂಪ ಘೃತೌದನಾದ್ಯರ್ಪಿತಗಂಧಮಾಲ್ಯೈಃ ॥ ೪೭ ॥

ತತಃ ಸ ಸಂನ್ಯಾಸಿವರೈಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯೈಸ್ತಮಷ್ಟಭಿರ್ವೈಷ್ಣವಬದ್ಧದೀಕ್ಷೈಃ ।
ಮಧ್ವಃ ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತವಿತಾನಸಕ್ತೈಃ ಪ್ರಪೂಜಯತ್ಯಾದರತೋಽಧುನಾಪಿ ॥ ೪೮ ॥

ಅನಂತರಂ ನಂದಕೃತಾವಶಿಷ್ಟಾದ್ ಗಂಧೋರುಖಂಡಾತ್ಸುರಭೇರಲಾಭಿ ।
ಮನೋರಮಂ ಸರ್ವವಿದಾ ಹ್ಯನೇನ ದಶಾವತಾರಾಂಕಿತರೌಪ್ಯಪೀಠಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಪೀಠೇ ತ್ವಮುಷ್ಮಿನ್ ಸುಭಗೇನುರಾಪಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯನ್ ಹರಿಚಾರುಮೂರ್ತಿಮ್ ।
ತಪೋಮಹಿಮ್ನಾ ಸ ಸಸರ್ಜ ಮೂರ್ತಿಂ ಹರೇರಸೌ ನನ್ವಿಹ ಭಾವಿಧಾತಾ! ॥ ೫೦ ॥

ಅನಂತತಿಗ್ಮಾಂಶುಜಿದೂರ್ಜಿತಾಭಂ ದೇಹಂ ಹರೇ ರೌಪ್ಯಮಯಂ ಮುನೀಂದ್ರಃ ।
ಕರಾಂಬುಜದ್ಯೋತಿತಬೋಧಮುದ್ರಂ ನಿದರ್ಶಯಂತಂ ಸ್ವಪದಂ ಶರಣ್ಯಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಮುದಾತಿಮಾತ್ರಂ ಭುವಿಜಾತಮಾತ್ರಂ ಸರೋಜನೇತ್ರಂ ಸುಗುಣೈಕಪಾತ್ರಮ್ ।
ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಪಶ್ಯದ್ಧ್ವದಯಾಭಿರಾಮಂ ಯಾಂ ತುಷ್ಟಿಮಾಪನ್ನ ವಶಾ ಗಿರಾಂ ಸಾ ॥ ೫೨ ॥

ಯಾ ಯಾ ದಿಶಸ್ತೇನ ಜಯಾಯ ಯಾತಾಸ್ತಾಸ್ತಾ ಮುದೈನಂ ಪರಿಮಪ್ಯನ್ಯಷಿತ್ ।
ಜಿಗಾಯ ವಾರೀನ್ ಯದನುಗ್ರಹೇಣ ಜಗಾದ ತಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಂ ಸ ರಾಮಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಯಾಮೇವ ಪೂರ್ವಂ ಪೃಥಗರ್ಚನಾರ್ಥಂ ಸಸರ್ಜ ಧಾತಾ ನಿಜತಾತಮೂರ್ತಿಮ್ ।
ಸ್ವೈವಾರ್ಚಿತಾಽಥೋದಮುನಾಪ್ಯಜಸ್ರಂ ರಾಮಾದಿಭಿರ್ವಂದಿತಪಾದಪದ್ಮಾ ॥ ೫೪ ॥

ಯೋಖಂಡವಿಶ್ವಸ್ಯ ಹಿ ಮೂಲಕರ್ತಾ ಸುಚೇತನೌಘಂ ರಮಯತ್ಯಲಂ ಯಃ ।
ಯತಃ ಪ್ರಜಾಮೂಲವಿಧಿಪ್ರವಂದ್ಯಃ ಸ ಮೂಲರಾಮಃ ಪ್ರಥಿತಸ್ತತೋಽಭೂತ್ ॥ ೫೫ ॥

ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾವಲಿದಿವ್ಯಭಾಷ್ಯಂ ಮಧ್ವೋಽಣುಭಾಷ್ಯಂ ಚ ತಥಾ ವಿತೇನೇ ।
ವಿಲಿಖ್ಯ ಯನ್ಮಾಧವಗೇಹಕರ್ತುಃ ಪುಣ್ಯಂ ಮಹತ್ ಸತ್ಯಯತಿರ್ಬಭಾಜ ॥ ೫೬ ॥

ಭಾಷ್ಯಂ ಸ ಗೀತಾಭಿಧಕೃಷ್ಣವಾಚಾಂ ಚಕಾರ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಿತಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಃ ।
ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಾಯಕಮಪ್ಯಕಾರ್ಷೀದ್ ಗೀತಾಮೃತಸ್ಯಾಚ್ಯುತಭಾವವೇತ್ತಾ ॥ ೫೭ ॥

ವ್ಯಧಾತ್ಕಥಾಲಕ್ಷಣತಂತ್ರಸಾರೌ ರಮೇಶಿತುಸ್ತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಂ ಚ ।
ಸ ತತ್ತ್ವವಿದ್ಯೋತಕಸಂಜಯಂತೀಕಲ್ಪಾದಿಕಾನ್ ಕಲ್ಪವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ ॥ ೫೮ ॥

ಚಕಾರ ಸರ್ವೋಪನಿಷದ್ಗಿರಾಂ ಚ ಋಚಶ್ಚ ಭಾಷ್ಯಾಣ್ಯನವದ್ಯಭಾಷೀ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತಸಂವ್ಲಿಲೀನಾನ್ ತಾತ್ಪರ್ಯಸೂಕ್ಷ್ಮಾನಪಿ ನಿರ್ಣಿನಾಯ ॥ ೫೯ ॥

ವಿನಿರ್ಣಯಂ ಭಾಗವತಸ್ಯ ಚೈಷ ಪ್ರಬಂಧವರ್ಯಾನ್ ವಿರಚಯ್ಯ ಚಾನ್ಯಾನ್ ।
ಸಮಸ್ತಕಲ್ಯಾಣಗುಣೈಕಸಿಂಧೋಃ ರಮೇಶಿತುಃ ಪ್ರೀತಿಮಲಂ ವ್ಯತಾನೀತ್ ॥ ೬೦ ॥

ಇತೀವ ಮಧ್ವೋಜ್ವಲದಾವಕೇನ ನಿಗೂಢದುಃಶಾಸ್ತ್ರವನೇ ನಿದಗ್ಧೇ ।
ಸಾಧೂಪಯುಕ್ತಾ ಸುಗಮಾಪ್ಯಕಾರಿ ಮೋಕ್ಷಾಭಿಗಂತುಃ ಶುಭಪದ್ಧತಿರ್ದ್ರಾಕ್ ॥ ೬೧ ॥

ತನ್ವನ್ ಹರೇಃ ಪ್ರೀತಿಭರಂ ನಿಕಾಮಂ ಪ್ರಪೂಜಯನ್ ದಿಗ್ವಿಜಯಂ ಚ ರಾಮಮ್ ।
ನಿನಾಯ ಕಾಲಂ ನವಸಪ್ತತಿಂ ಸ ಸಂವತ್ಸರಾನ್ ವತ್ಸಲ ಆತ್ಮಶಿಷ್ಯೇ ॥ ೬೨ ॥

ಗಜೇಶಕೋಶಾನ್ನರಹರ್ಯಭಿಜ್ಞೈಃ ಸಮರ್ಪಿತಂ ಶ್ರೀಯುತಮೂಲರಾಮಮ್ ।
ಸ್ವಕೀಯಸಂಸ್ಥಾನಶುಭೈಕಹೇತುಂ ಸಮಾರರಾಧಾದರತಸ್ತ್ರಿಮಾಸೀಮ್ ॥ ೬೩ ॥

ತತೋ ಯಿಯಾಸುರ್ಬದರೀಂ ಮುನೀಂದ್ರಃ ಸ ಶೋಭನಾರ್ಯಾಭಿಧವಿಪ್ರವರ್ಯಮ್ ।
ಯತೀಶಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದೇಽಭಿಷಿಚ್ಯ ತಸ್ಮೈ ದದೌ ತಾಃ ಪ್ರತಿಮಾ ದಯಾಲುಃ ॥ ೬೪ ॥

ಜಗಾಮ ಸ ವ್ಯಾಸಮುನೇರುಪಾಂತಂ ವಿವಿತ್ಸುರನ್ಯಾನಪಿಸೂಕ್ಷ್ಮಧರ್ಮಾನ್ ।
ಅದೃಶ್ಯರೂಪೋಽಪ್ಯಧುನಾಪಿ ಸೋಽಸ್ತಿ ರೂಪಾಂತರೇಣೈವ ಹಿ ರೌಪ್ಯಪೀಠೇ ॥ ೬೫ ॥

ದಿದೇಶ ಯೋ ಮುಕ್ತಿಪದೈಕಮೂಲಂ ಸುಸರ್ವಮೂಲಂ ಭವಮೂಲನಾಶಿ ।
ಕಥಂ ಜಗತ್ ಪ್ರತ್ಯುಪಕರ್ತುಮೀಷ್ಟೇ ತಸ್ಮೈ ಕೃಶಂ ಸಸ್ಯಮಿವಾಂಬುದಾಯ ॥ ೬೬ ॥

ತತೋಽತನುಪ್ರಜ್ಞಕೃತಂ ತು ಭಾಷ್ಯಂ ತದೀಯಭಾವೈರನಪೇತಯುಕ್ತಿ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾರ್ಥಂ ಖಲು ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥೋ ಯತಿರ್ವ್ಯಾಕೃತ ಕೃತ್ಸ್ನದಾರಃ ॥ ೬೭ ॥

ಗಜೇಶಿತುಃ ಕೋಶಪಥಾತ್ ಸಸೀತಂ ಯೋ ಮೂಲರಾಮಂ ನರಹರ್ಯಭಿಜ್ಞಃ ।
ಆನೀಯ ಮಧ್ವಾಯ ದದೌ ಸ ತಸ್ಮಾದವಾಪ್ಯ ತಂ ರಾಘವಮಾಸಿಷೇವೇ ॥ ೬೮ ॥

ಸಸಾಧ ಯೋ ಮಾಧ್ವಮತಂ ಜಗತ್ಯಾಂ ರುರೋಧ ದುರ್ವಾದಿಮತಂ ತ್ವಶೇಷಮ್ ।
ಬುಬೋಧ ಕೈವಲ್ಯಪಥಂ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ ಸ ಮಾಧವಾಖ್ಯೋ ಯತಿರಾಪ ರಾಮೌ ॥ ೬೯ ॥

ಅಭೇದ್ಯಮನ್ಯೈಃ ಪರಜೀವಭೇತ್ತಾ ಮಹಾಸಿನಾ ತತ್ತ್ವಮಸಿಪ್ರಭೇಣ ।
ಚಿಚ್ಛೇದ ಯೋಽದ್ವೈತವನಂ ಬಲೀಯಾನಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಃ ಸ ಬಭಾಜ ರಾಮೌ ॥ ೭೦ ॥

ತತಃ ಸ ಟೀಕಾರ್ಯಗುರುಃಪರಿವ್ರಾಡಾನಂ ಚ ರಾಮೌ ಜಯತೀರ್ಥಯೋಗೀ ।
ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜಾಯ ದದೌ ತತಃ ಸೋಽದ್ವಯೀತಮೋಭಾಸ್ಕರರೂಪಿಣೇಽಮೂ ॥ ೭೧ ॥

ಸಂಸೇವ್ಯ ಯಾಂ ರಾಮತನುಂ ಸ ಯೋಗೀ ಸುಧಾದಿಟೀಕಾ ರಚಯನ್ ವಿರೇಜೇ ।
ತಾಮಪ್ಯದಾತ್ ಶ್ರೀಜಯರಾಮಸಂಜ್ಞಂ ಶಿಷ್ಯಾಯ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರಿತದುಃಖಹಂತ್ರೇ । ೭೨ ॥

ಪ್ರಪದ್ಯ ತಾನ್ ವೀಂದ್ರಪತಾಕಭಕ್ತಃ ಕವೀಂದ್ರಯೋಗೀ ಸುಜನೋತ್ಪಲೇಂದುಃ ।
ಆನರ್ಚ ವಾಗೀಶಯತಿಸ್ತತೋಽಮೂನ್ ಪ್ರಾಪದ್ಧರೇಃ ಪದ್ಮಪದದ್ವಿರೇಫಃ ॥ ೭೩ ॥

ತತೋ ರಮೇಶಂ ರಘುರಾಮಚಂದ್ರಂ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಭಿಧಭಿಕ್ಷುವರ್ಯಃ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ನಿಗಮಾಂತಸಂವಿತ್ ಸಿಷೇವ ಆಕಾಂಕ್ಷಿತಭಾಗ್ಯದಾಯೀ ॥ ೭೪ ॥

ಆರಾಧ್ಯ ತಂ ಯೋ ವಿಬುಧೇಂದ್ರರಾಮಂ ಜಿಗಾಯ ವಾದಿಪ್ರವರಾನಶೇಷಾನ್ ।
ಬಭಾವಸೌ ಶ್ರೀವಿಬುಧೇಂದ್ರಯೋಗೀ ಕುಮಂಡಲಾಶ್ರಾವಿತಶೈವಶಬ್ದಃ ॥ ೭೫ ॥

ನಿಜೌಜಸಾ ಯೋ ಜಿತಮಿತ್ರ ಏವ ರಾಮಂ ಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಃ ಸ ಭೇಜೇ ।
ಉವಾಸ ಸಪ್ತಾಹಮಹೋ ಮಹೀಯಾನ್ ಯಃ ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯಾಃ ಸಲಿಲೇ ಸಲೀಲಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ಅಪಾಹೃತಾಂ ಶ್ರೀರಘುನಂದನಸ್ಯ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಕಾಂತಿಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಪರೌಘಾತ್ ।
ಸಮಾನಯದ್ ಯೋ ರಘುನಂದನಾಖ್ಯಃ ಸೋಽಮಂದನಂದೋ ರಘುಪಾನ್ ಸಿಷೇವೇ ॥ ೭೭ ॥

ಉಪೋಷಿತೋ ಭೂವಲಯಂ ತ್ರಿವಾರಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ನನಾಮ ಯಃ ಪ್ರಾಕ್ ।
ಶ್ರೀರಾಮಪಾದಾಂಬುರುಹಂ ತಪಸ್ವೀ ಸುರೇಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ಸ ಬಭಾಜ ರಾಮಾನ್ ॥ ೭೮ ॥

ಯಃ ಶೈಶವೇ ಸ್ವಪ್ರತಿಭಾಭರೇಣ ಹೃತಾತ್ಮಭಿರ್ಯೋಗಿವರ್ಯೈರನಾಯಿ ।
ಸ ವ್ಯಾಸರಾಜಾಭಿಧಭಿಕ್ಷುವರ್ಯಾದ್ಯತಿಶ್ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿಕಲಾಃ ಪ್ರಪೇದೇ ॥ ೭೯ ॥

ಸಮಸ್ತವಿದ್ಯಾನಿಪುಣಂ ಸಭಾಸು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧೀಸತ್ಕೃತಿಲಬ್ಧಕೀರ್ತಿಮ್ ।
ಏಕೈಕಯಾ ವಿಪ್ರಮಸೌ ಜಿಗಾಯ ಸ್ವವಿದ್ಯಯಾಪ್ಪಯ್ಯಸುದೀಕ್ಷಿತಂ ದ್ರಾಕ್ ॥ ೮೦ ॥

ಸ್ಮರನ್ಮನಃಕೈರವರಾತ್ರಿರಾಜಃ ಸಮರ್ಚದೇನೋಹಿಮರಶ್ಮಿರಾಜಃ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾರ್ಥಂ ಖಲು ಕುಂಭಘೋಣೇ ವಿರಾಜತೇಽಸೌ ವಿಜಯೀಂದ್ರಯೋಗೀ ॥ ೮೧ ॥

ಶಿಷ್ಯೋಽಭವದ್ಯೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರಭಿಕ್ಷೋಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಮುನೇರ್ಗುರುಶ್ಚ ।
ತಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವಂ ಯತಿಪುಂಗವಸ್ಯ ಸುಧೀಂದ್ರನಾಮ್ನೋ ಭುವಿ ಕೋ ನು ವೇದ? ॥ ೮೨ ॥

ತಸ್ಮಾದವಾಪ್ಯೈಶ್ವರಮಿಂದಿರಾಯಾಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಯತಿರಾಟ್ ಸಿಷೇವೇ ।
ಸ್ವಯಂ ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿಕಲಾಪ್ರವೀಣ ಸ್ತುದೋದ ಮೋಹಂ ನಮತಾಂ ಮನಸ್ತಃ ॥ ೮೩ ॥

ಸ್ತಂಭಾತ್ ಪುರಾ ಯೋ ನೃಹರಿಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಸಾಧೂತ್ಕರಂ ಮೋದಯತಿ ಸ್ಮ ಬಾಲಃ ।
ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾಮಾ, ಸ ಮುದಾವತೀರ್ಣೋ ಗ್ರಂಥೋಕ್ತಿಭಿರ್ದ್ಯೋತಯತೀಂದ್ರಿರೇಶಮ್ ॥ ೮೪ ॥

ಸರಸ್ವತೀ ಪಾತುಮನಾ ಯಮಾಪ್ತಾ ಸರಸ್ವತೀ ಸತ್ಯನಿಶಂ ಪುಪೋಷ ।
ಸ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಿಪುಣಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ವ್ಯರಾಜತೇತ್ಯತ್ರ ನು ಚಿತ್ರಮಸ್ತಿ? ॥ ೮೫ ॥

ವೇದೋಕ್ತಯಸ್ತತ್ತ್ವಮಸಿಪ್ರಮುಖ್ಯಾ ನಿಶ್ಚಿಪ್ರಚಿಂ ಜೀವಪರಪ್ರಭೇದಮ್ ।
ವದಂತಿ, ಚಾದ್ವೈತಮತಂ ವದಾಮಃ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಬೌದ್ಧಂ ತದವೇದಮೂಲಮ್ ॥ ೮೬ ॥

ಏವಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಸ ವಾದಿವರ್ಯಾನ್ ವಿಜಿತ್ಯ ವಿಶ್ವಾನಕರೋತ್ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾನ್ ।
ಗ್ರಂಥಾನನಂತಾನ್ ವಿರಚಯ್ಯ ಲೋಕಾನ್ ಮೋಹೋದಧೇಃ ಸಾದರಮುದ್ದಧಾರ ॥ ೮೭ ॥

ನಿಧಾಯ ಯೋಗೀಂದ್ರಯತೌ ರಮೇಶಾನ್ ವಿಧಾಯ ದುರ್ವಾದಿಗಣಾಂಶ್ಚ ಮೂಕಾನ್ ।
ದಧಾವಸಾವುಗ್ರಸಮಾಧಿಯೋಗಂ ಸ ಜೀವ ಏವಾಯಮಹೋ ತಪಸ್ವೀ ॥ ೮೮ ॥

ಸರೋಜಿನೀವಾಂಬುಧಿಗೋಷ್ಣಭಾನುಂ ರಾಕಾಸುಧಾಂಶುಂ ರಜನೀವ ಲೀನಮ್ ।
ವೃಂದಾವನಾಂತರ್ಗತಯೋಗಿನಂ ತಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ದೈನ್ಯಂ ಜನತಾದ್ಯಗಾಪ ॥ ೮೯ ॥

ಸಂವತ್ಸರಾನ್ ಸಪ್ತಶತೀಂ ಭಜದ್ಭ್ಯಃ ಸ್ವೇಷ್ಟಪ್ರದಃ ಕ್ಷೋಣಿತಲೇ ವಸಾಮಿ ।
ಏವಂ ದಯಾಂ ಭಕ್ತಜನೇಷು ತನ್ವನ್ ಮಂತ್ರಾಲಯಾದೌ ನನು ರಾಜತೇಽಸೌ ॥ ೯೦ ॥

ಯೋಽನಲ್ಪಬೋಧಃ ಕಿಲ ಶಾಸ್ತ್ರಕೋಟೌ ನಿಕಾಮವಿನ್ಯಸ್ತಮನಾ ರಮೇಶೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾತ್ಮಜ ಆಪ್ಯ ರಾಮಂ ಯೋಗೀಂದ್ರಭಿಕ್ಷುಃ ಸ ಚಿರಾಯ ಭೇಜೇ ॥ ೯೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಪಿತಧೀರ್ಯತೀಂದ್ರೋ ಯೋಗೀಂದ್ರಸೂನುರ್ಬಹುಸುಧ್ಯುಪಾಸ್ಯಃ ।
ತಪೋನಿಧೀ ರಾಘವಮಾದರೇಣ ಬಭಾಜ ಸೂರೀಂದ್ರಗುರುಶ್ಚಿರಾಯ ॥ ೯೨ ॥

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧೈಕಮತಾನುಯಾಯೀ ಮತಂ ಪರೇಷಾಮಪಿ ಯೋ ಬಬಾಧೇ ।
ಯದೀಯನಾಮ್ನಾ ಪ್ರಥಿತೋ ಮಠೋಽಯಂ ಭೇಜೇ ಸ ರಾಮಂ ಸುಮತೀಂದ್ರಯೋಗೀ ॥ ೯೩ ॥

ಸ ನಿರ್ಜಯನ್ ವಾದಿವರಾನ್ ಜಗತ್ಯಾಂ ಪ್ರಬೋಧಯನ್ ಮಾಧ್ವಮತಂ ಸುಹೃತ್ಸು ।
ಅನನ್ಯಲಭ್ಯಾಃ ಖಲು ಸಂಚಿಕಾಯ ಜಯಶ್ರಿಯೋಽಕ್ಷಯ್ಯಧನಶ್ರಿಯಶ್ಚ ॥ ೯೪ ॥

ಉಪೇಂದ್ರಯೋಗೀ ರಘುಪಂ ನಿಷೇವ್ಯ ವಾದೀಂದ್ರಯೋಗಿಪ್ರವರಾಯ ಸೋಽದಾತ್ ।
ಸಂಪೂಜ್ಯ ತಂ ಸ ಪ್ರದದೌ ರಮೇಶಂ ಸುಚೇತಸೇ ಶ್ರೀವಸುಧೇಂದ್ರನಾಮ್ನೇ ॥ ೯೫ ॥

ತತಃ ಸಿಷೇವೇ ವರದೇಂದ್ರಭಿಕ್ಷುಸ್ತತಸ್ತಮೀಶಂ ಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ।
ತತಃ ಸುಬೋಧೇಂದ್ರಯತಿರ್ಮುದಾಮುಂ ಸಮರ್ಚ್ಯ ಲೋಕಾನಕರೋತ್ ಪ್ರಬುದ್ಧಾನ್ ॥ ೯೬ ॥

ತತೋ ರಮೇಶಂ ಸುಜನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ಸಮಾರರಾಧಾದರತಶ್ಚಿರಾಯ ।
ತಸ್ಮಾದವಾಪ್ಯೇಶ್ವರಮಂಚತಿ ಸ್ಮ ಸುಜ್ಞಾನತೀರ್ಥಸ್ತಪಸಾಂ ನಿಧಾನಮ್ ॥ ೯೭ ॥

ಸ ಮೂಲರಾಮಂ ಸುಚಿರಂ ನಿಷೇವ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ನಿತರಾಂ ಪ್ರತೋಷ್ಯ ।
ಮಂತ್ರಾಲಯೇ ಶ್ರೀಗುರುರಾಟ್‌ಸಮೀಪೇ ತಿಷ್ಠನ್ಸತಿ ಸ್ಮೈತದಯಂ ನ ಹಾಽಪ ॥ ೯೮ ॥

ತತಃ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಗುರೂ ರಮೇಶಂ ಪ್ರಾಪೂಜಯತ್ ಧರ್ಮಕೃತಾಮಿಹಾಗ್ರ್ಯಃ ।
ಸಮಗ್ರತುಷ್ಟಿಪ್ರದಮನ್ನಮೇಕಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ಯೋಽದಾತ್ ಪ್ರಿಯಭಕ್ಷ್ಯಯುಕ್ತಮ್ ॥ ೯೯ ॥

ಪರೇರ್ಗುಣಾನ್ ಯಃ ಪ್ರಗುಣೀಚಕಾರ ಗುಣೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದೃಢಸಂಯತಸ್ಯ ।
ಸ ತಾಪಸಾಗ್ರ್ಯಃ ಸುಗುಣೇಂದ್ರತೀರ್ಥಸ್ತಂ ಮೂಲರಾಮಂ ಪ್ರಮುದಾರರಾಧ ॥ ೧೦೦ ॥

ತದುಪಗತರಮೇಶಂ ಸಾಧು ಸುಪ್ರಜ್ಞತೀರ್ಥ
ಶ್ಚಿರಮಮುಮಭಿವಂದ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಯಕೀರ್ತ್ಯಾ ವಿರೇಜೇ ।
ಅತನುಗುಣಹರಿಃ ಸ್ವಾಂ ಪೂಜಯಂತಂ ತನುಂ ತಮ್
ನ ತನುತ ಇಹ ಜಾತು ವ್ಯರ್ಥಯತ್ನಂ ದಯಾಲುಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ತಂ ಮೂಲರಾಮಮಖಿಲಾಗಮವಿತ್ ಪರಿವ್ರಾಡ್
ಯಃ ಪೂಜಯನ್ ಸಕಲಲೋಕಸುಖಂ ತನೋತಿ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೇವ ಕೃತಿನಂ ಪ್ರಣಮತ್ಯಹೋ ಯಂ
ಕಃ ಸ್ಯಾದಿಹಾನ್ಯಸುಕೃತೀ ಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಾತ್ ? ॥ ೧೦೨ ॥

ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರಘುಪತಿಮಮುಂ ಪೂಜಯನ್ ಪೂಜ್ಯಪಾದಃ
ಶಿಷ್ಯಾವಲ್ಯಾಃ ಕಲಿಮಲಕೃತಂ ಪಾಪಜಾಲಂ ನಿರಸ್ಯನ್ ।
ಆತ್ಮಾರಾಮೇ ವಿಧೃತಿಸುಖಿನಂ ಮೂಲರಾಮಂ ದಧಾನೋ
ಭೂಮಾವಸ್ಮಾಂ ಕಿಲ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀಸುಕೃತ್ಯಾಖ್ಯಭಕ್ಷುಃ ॥ ೧೦೩ ॥

॥ ಇತಿ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಪ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

***

ದ್ವಿತೀಯ ಸರ್ಗ

***

ಈ ಸರ್ಗದ ಮೊದಲ ಐವತ್ತೈದು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡು ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಪರಿಸರದ ವರ್ಣನೆ, ಕಪಿಲೆ-ಕಾವೇರಿನದಿಗಳ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನ ಅಗ್ರಹಾರದ ವರ್ಣನೆ. ಹುಲಿಕುಂಠಾಚಾರ್ಯ ದಂಪತಿಗಳ ಜೀವನ. ಸತ್ಸಂತತಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳ ಮೊರೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅನುಗ್ರಹ. ಇವುಗಳುಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

***

ಅಥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

ವೀಚ್ಯಾಲಿಲೋಲಬಹುರತ್ನಕಸಿಂಧುವಾಸಾಃ
ಕಾಂಚೀಕೃತಾಯತಮಹಾರ್ಣವಸಾರಮಧ್ಯಾ ।
ಬಾಭಾತಿ ಸದ್ಭರತಖಂಡಮುಖೀ ಸುವರ್ಣಾ
ಶೈಲಸ್ತನೀ ವಸುಮತೀ ನನು ವಿಷ್ಣುದಾರಾಃ ॥ ೧ ॥

ನೂನಂ ವಿಶೇಷಕಪದಂ ಸ್ಫುರದಾನನೇಸ್ಯಾಃ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಭಾತಿ ನಿತರಾಂ ಮಹಿಸೂರದೇಶಃ ।
ಆಢ್ಯಃ ಸುವರ್ಣರುಚಿಭಿರ್ಬಹು ಯೋತಿರಕ್ತೋ
ವಿಷ್ವಕ್ ತನೋತಿ ಸುಯಶಶ್ಫಲತಸ್ಸುಗಂಧಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ಯನ್ಮೃತ್ತಿಕಾಪಿ ಸದೈವ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾ
ನಾರ್ಯೋಽಪಿ ಸೋಮವಿಹಸಚ್ಚತುರಾನನಾಸ್ತಾಃ ।
ಯತ್ಸಾರಸಾಲಿತತಯಃ ಕಮಲಾಸನಾಶ್ಚ
ಕಸ್ಮಾದ್ಧಸೇನ್ನ ವಿಭವೈಃ ಸ ತು ಸತ್ಯಲೋಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಲ್ಪಂ ಸರೋಽಪಿ ಬಹುಶಃ ಕಮಲಾಢ್ಯಮಾಸ್ತೇ
ಶೈಲೋಪ್ಯನೇಕವನಮಾಲಿತಯಾ ಚಕಾಸ್ತೇ ।
ಯತ್ರಾಪಿ ವಾಯಸಶಿಶುರ್ಬಲಿಮರ್ದಕಶ್ಚ
ಯಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಷ್ಣುರುದಧೌ ತ್ರಪಯಾ ನಿಲೀನಃ ॥ ೪ ॥

ಪೂರ್ಣೇಂದುಧಾರಿಶಿಖರಾಃ ಖಲು ಯತ್ರ ಸೌಧಾಃ
ಕಾಮಂ ದಿಶಂತಿ ರತಯೇಂಗಯುತಂ ಯುವಾನಃ ।
ಮೃತ್ಯುಂ ಜಯಂತಿ ಭಿಷಜೋಽಪ್ಯನುಪಾತ್ತಶೂಲಾ
ಯದ್ವೈಭವೇಷ್ವಿರಧುನಾ ತಪತೀಶ್ವರೋದ್ರೌ ॥ ೫ ॥

ಕಿಂ ವರ್ಣನೀಯಮುತ ಯತ್ಕೃಷಿಕೈರಲಾಭಿ
ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಲಾಗ್ರಘಟಿತಂ ಪೃಥುಜಾತರೂಪಮ್ ।
ತಜ್ಜಾತರೂಪತತಿಜಾತವಿಭೂಷಯೋಷಾಃ
ಸಂಜಾತರೂಪಮದನಾ ವಿಹಸಂತಿ ದೇವೀಃ ॥ ೬ ॥

ಭೂಯೋಪ್ಯವಾಪ್ಯ ಕನಕಂ ತ್ವಗಣಯ್ಯ ಯಸ್ತದ್
ದೇಶಾಂತರೇಭ್ಯ ಇಹ ಸಂದಿಶತೀಭ್ಯದೇಶಃ ।
ದೀಪಚ್ಛಲೇನ ಸುಚಿರಂತನವಿದ್ಯುದಾಲಿಃ
ಯತ್ಪ್ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯಮನಿಶಂ ಸಮಲಂಕರೋತಿ ॥ ೭ ॥

ಯಃ ಕೋಪಿ ಜಾತು ನ ಹಿ ಚಾನುಭವತ್ಯಭದ್ರಂ
ಯಸ್ಮಾದಹೋ "ಶಿವಸಮುದ್ರ" ಇಹೈವ ಲೀನಃ ।
ಕಾವೇರ್ಯಪೀಹ ತಟಿನೀ ಸಕಲಪ್ರದೇಶೇ-
ಷ್ವಾಸಾಗರಂ ಸರತಿ ಪೋಷಿತಸಸ್ಯರಾಶಿಃ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜನೃಪತಿರ್ಯದುವಂಶಕೇತುಃ
ಶಾಸ್ತೀಮಮಾಯತಭುವಂ ಮಹಿಶೂರದೇಶಮ್ ।
ಆಸ್ತೇ ತದೀಯನಗರೀ ಮಹಿಶೂರನಾಮ್ನೀ
ಶೈಲೈಃ ಸರಿದ್ಭಿರಪಿ ಸಂವೃತಗುಪ್ತದೇಶಾ ॥ ೯ ॥

ಅಸ್ಯಾಃ ಪುರೋತಿ ವಿಭವಂ ಕಿಮು ದಿತ್ಸಯಾಶು
ಮಂದಾನಿಲಂ ನು ಸರಿತಃ ಪರಿಷೇವಿತುಂ ವಾ ।
ಆಹೋಸ್ವಿದತ್ರಪುರಿ ವಸ್ತುಮುಪಾಗತಾಂ ಶ್ರಿಯಂ
ಶೇತೇ ಭುಜಂಗಶಯನೋ ಹ್ಯನುನೇತುಕಾಮಃ ॥ ೧೦ ॥

ಪ್ರಾಯಃ ಸುರೋಪಕೃತಯೇ ಗರಲಂ ನಿಪೀಯ
ತಚ್ಛಾಂತಯೇ ಭಗವಾನ್ ಗಿರಿಜಾದ್ವಿತೀಯಃ ।
ವಾಯುಂ ನಿಷೇವ್ಯ ಕಪಿಲಾಸರಿತಸ್ತಟಸ್ಥಃ
ಶ್ರೀಕಂಠ ಇತ್ಯಪಿ ಜನೈರಧುನಾಭಿಮೇನೇ ॥ ೧೧ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಪುರಾದ್ವಿಜಯತೇ ಖಲು ನಾತಿದೂರೇ
ನಂಜನ್ಗುಡೀತಿ ನಗರೀ ಸುಗರೀಯಸೀ, ಯಾಮ್ ।
ಅಧ್ಯಾಸ್ಯ ಪೀತಗರಲಃ ಶಿಶಿರಾಲ್ಪವಾತ್ಯೈಃ
ಶೂಲ್ಯಪ್ಯಭೂತ್ಸ ಸುಖಭಾಕ್ ಕಪಿಲಾತಟಿನ್ಯಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪಿತ್ರಾಜ್ಞಯಾತ್ಮಜನನೀಂ ನಿಜಸೋದರಾಂಶ್ಚ
ದ್ರಾಗ್ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಮುನಿರಾಟ್ ವಿನಿಹತ್ಯ ಯಾಂ ಪ್ರಾಕ್
ಕೀಲಾಲಪೂರ್ಣಸರಿತಂ ಸಮವಾಹಯತ್ತಾ
ಕೀಲಾಲಪೂರ್ಣಸುಸರಿತ್ತ್ವವಹತ್ಯಮುಷ್ಯಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಚಾಮುಂಡಿಕೇಶದಯಿತಾಧಿವಸತ್ಯಹೋ ಯಂ
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದೀಪಲಸಿತೋ ನಗರಾಂತವರ್ತೀ ।
ಸೋಽಲಂಕರೋತಿ ಪೃಥುಶೈಲವರಃ ಪುರೀಂ ತಾಂ
ಚಾಮುಂಡಿಕಾದ್ರಿರಿತಿ ವಿಶ್ರುತನೈಜನಾಮಾ ॥ ೧೪ ॥

ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದೀಪತತಿಶೋಭಿತನೀಲಮೂರ್ತಿಂ
ಯಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಕೇಕಿಮಿಥುನಂ ಜಲದಾಲಿಬುದ್ಧ್ಯಾ ।
ನಕ್ತಂ ದಿವಂ ಚ ಪರಿನರ್ತನಕೂಜಿತಾಭ್ಯಾ
ಲೋಕಂ ಪ್ರಮೋದಯತಿ ತುಷ್ಟಮನೋಽತಿವೇಲಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸೋಽಯಂ ಘನಾಪ್ತಸುಖನರ್ತಕನೀಲಕಂಠಃ
ಆಚ್ಛಾದಿತಶ್ಚ ಮಹತಾಪಿ ದಿಗಂಬರೇಣ ।
ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಧೃತೇಂದುಶಕಲೋಽಜಗವಪ್ರಕಾಶೀ
ಕಂ ವಾ ಗಿರೀಶ್ವರಧಿಯಾಽನಮಯೇನ್ನ ಭಕ್ತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪಾಪಾಪನೋದಿಕಪಿಲಾಸಲಿಲೇ ನಿಮಂಕ್ತು-
ಮಾಕಾಶ ಏವ ನಿಜನೀಲಿಮಪಾಪರಾಶಿಮ್ ।
ನೂನಂ ಜಿಘಾಂಸುರವದಾತತಯಾ ಬುಭೂಷುಃ
ತಾರಾಲಿದಾರಸಹಿತೋ ಭುವಮಾಗತೋಽಸ್ತಿ ॥ ೧೭ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಾಟನೇಚ್ಛುರವನೌ ಗಿರಿಜಾ ಚರಂತೀ
ಮತ್ವಾ ಗಿರೀಂದ್ರಮಮುಮುನ್ನತಮಾತ್ಮತಾತಮ್ ।
ಉತ್ಸಂಗದೇಶಮಧಿಗತ್ಯ ಹಿ ತಸ್ಯ ಭಾತಿ
ಪ್ರೇಮಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ ಹಿ ಸಹಜೋ ನಿಜತಾತನಿಷ್ಠಃ ॥ ೧೮ ॥

ದಾರ್ಢ್ಯೈವಿಯುಜ್ಯ ಗಿರಿಶಃ ಕ್ಷಿತಿಮಂಡಲೇಮೂ-
ಮನ್ವೇಷಮಾಣ ಇಮಮಾತ್ಮಗಿರಿಂ ಬುಬೋಧ ।
ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವ್ಯಮಂಸ್ತ ದಯಿತಾಮಪಿ ತಾಂ ಸ್ವದುರ್ಗಾಂ
ನಾರ್ಯಃಸ್ವತಾತಸವಿಧೇ ನ ಹಿ ಭರ್ತೃರಕ್ತಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಶಂಭುಃ ಸರೋಷದಯಿತಾಮನುನೇತುಕಾಮೋ
ಜಾನನ್ ಸ್ವಮಾನನಿಧನಂ ಶ್ವಶುರಸ್ಯ ವೇಶ್ಮ ।
ಅದ್ರಿಂ ತಮಪ್ತಿ ಸಮಯಾ ಸಮಯಾಭಿಲಾಷೀ
ಕಿಂ ವಾನ್ಯದದ್ಯ ಸುಕರಂ ವನಿತಾತ್ತಚಿತ್ತೈಃ ॥ ೨೦ ॥

ಯದ್ರತ್ನರಾಶಿಪರಿಬಿಂಬಿತಭಂ ನಭೋಭೂದ್
ಯನ್ನೀರಪೂತವಪುಷೋ ಬಹುಶಾಖಿಸಂಘಾಃ ।
ಯದ್ವಾಯುಪಾಯಿಫಣಿನೋಪ್ಯುರುಭೋಗಭಾಜೋ
ಜೇಜೀಯತೇತ್ರ ತಟಿನೀ ಕಪಿಲಾಭಿಧಾನಾ ॥ ೨೧ ॥

ಯತ್ಸಂಸ್ಮೃತೇರ್ಹಿ ಸಕಲಂ ಪರಿಹೀಯತೇಽಘಂ
ಯನ್ನಾಮಮಾತ್ರಭಣನೇಽಪ್ಯಣಿಮಾದಿಸಿದ್ಧಿಃ ।
ಯತ್ಸ್ನಾನಕತುರಮೃತೇ ಹ್ಯಮೃತಂ ಚ ಸಿದ್ಧಂ
ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಭಾವಮಘಣೀಶ್ವರ ಏಷ ಭಾಷೇ? ॥ ೨೨ ॥

ಅತ್ರತ್ಯಚಾರುತನುಭಿಃ ಸಹ ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮೈ-
ರ್ವಿಷ್ಣೂರಿರಂಸುರವನಿಂ ಕಿಮಾವಾತರತ್ ಪ್ರಾಕ್? ।
ನೋ ಚೇತ್ ಪ್ರಭೋಸ್ತ್ರಿಜಗತಾಂ ಕೃಶದೈತ್ಯಹತ್ಯಾಂ
ತಿರ್ಯಕ್ ಝಷಾದಿಕುತನುಃ ಸಹಕಾರಿಣೀ ಕಿಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಪಾತಾಲವಾಸಿಫಣಿನಃ ಖಲು ಯತ್ಪಥೇನ
ಕ್ಷೇತ್ರಂ ತದೇತ್ಯ ಫಣಿಭೂಷಣಭೂಣತ್ವಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯಾತ್ರ ಭಾಂತಿ, ಸವಿಷಾ ಅಪಿ ತೇ ಸ್ವಮಾರ್ಗೇ
ಯತ್ ಕ್ಷೀರಪೂತದಲನಾ ನ ಭಯಾನಕಾಸ್ತೇ ॥ ೨೪ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಗವಾಂ ಸು ನಿವಾಹಾಃ ಕಪಿಲಾತಟಿನ್ಯಾ-
ಮಂತರ್ನಿಮಜ್ಯ ಮನುಜ್ಯೈಃ ಪ್ರಥಮೇಕ್ಷಣೀಯಾಃ ।
ಲೋಕೇ ಗವಾಗ್ರಿಮತಯಾ ಕಪಿಲತ್ವಭಾಸಾ-
ಪ್ಯಾನಾಕಮತ್ರ ವಿಲಸಂತ್ಯಭಿವಂದನೀಯಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ಕಿಂ ವರ್ಣಯಾಮಿ? ನ ಸಮಾ ಹ್ಯನಯಾಪಿ ಗಂಗಾ
ಗಂಗಾಧರೋಪಿ ಸ ಯದೀಯಪಯೋಭಿಷೇಕಮ್ ।
ಯದ್ವಾಂಛತಿ ಸ್ವದಯಿತಾವಿರಹಾಗ್ನಿಜಸ್ಯ
ತಾಪಸ್ಯ ಶಾಂತಿಕರಣೇ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುಮೀಶಃ ॥ ೨೬ ॥

ತಸ್ಯಾಸ್ತಟಸ್ಥತರವಃ ಪಶುದಂತಿಯೋಷಾ-
ಶ್ಚಂದ್ರೋಽಂಬರಸ್ಥ ಇಹ ತಜ್ಜಲಬಿಂಬಿತಾಂಗಾಃ ।
ಕಲ್ಪದ್ರು, ಕಾಮಸುರದೋಽಭ್ರಮುನಾಥ, ಮಾಬ್ಜಾನ್,
ಸಂಸ್ಮಾರಯಂತಿ ಸುರಪಂ ದಿವ ಈಕ್ಷಮಾಣಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಪಶ್ಯೇತ್ಕದಾಪಿ ರವಿಮಪ್ರಭಮಂಬರೇಪಿ
ಕ್ಷೀರೋದಧಿಂ ಚ ಗತಶೀಕರಮೇವ ಜಾತು ।
ದೇವೀಂ ಕದಾಪಿ ಕಪಿಲಾತಟಿನೀಂ ನ ಕೋಽಪಿ
ಸ್ಮರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥ ಉರುವೀಚಿಜಲೈರ್ವಿಹೀನಾಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಯಸ್ಯಾಸ್ತಟೇಽರ್ಕ ಉದಯಾಚಲಸನ್ನಿಷಣ್ಣೇ
ರಕ್ತಾಂಬುಜೈಶ್ಚ ಸಹ ವಿಪ್ರಕರಾಂಬುಜಾನಿ ।
ಅರ್ಘ್ಯಾಚ್ಛಲೇನ ವಿವೃತಿಂ ಸಮುಪೇತ್ಯ ತಸ್ಮಿ
ನ್ನಸ್ತಂಗತೇ ತು ಸಹ ತೈರಪಿ ಮೀಲಯಂತಿ ॥ ೨೯ ॥

ಯೋಷಾಃ ಸಮೇತ್ಯ ಕಪಿಲಾಮರುಣೋದಯಾತ್ ಪ್ರಾಕ್
ರಮ್ಯಾನ್ ಪ್ರಧಾವ್ಯ ದಶನಾನ್ ಕರಪಲ್ಲವೇನ ।
ನೈಜಸ್ತನೈಕಕಠಿನತ್ವಮುಪೇಯುಷೀಸ್ತಾಃ
ಸೇರ್ಷ್ಯಂ ಶಿಲಾಃ ಸ್ವವಸನೈಃ ಪ್ರಹರಂತ್ಯನೀಚೈಃ ॥ ೩೦ ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾಥ ಪೀನಜಘನಾಃ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ದೇವಾನ್
ಪಾತ್ರಾಂಶುಕಾದಿವಿಮಲೀಕರಣೇನ ಖಿನ್ನಾಃ ।
ಪೂರ್ಣೈಃ ಪಯೋಧರಘಟೈಸ್ತ್ರಿಭಿರಾರ್ತಮಧ್ಯಾ
ಗೇಹಂ ಪ್ರಯಾತುಮಬಲಾಃ ಕಥಮುತ್ಸಪಂತೇ! ॥ ೩೧ ॥

ಅಶ್ವತ್ಥವಿಘ್ನಪತಿಪನ್ನಗನಾಮಿತಾಂಗ್ಯಃ
ಪೀನಸ್ತನಾಖ್ಯಸುಪಿಪನ್ನಗನಾಮಿತಾಂಗ್ಯಃ ।
ವೃಕ್ಷಾವತೀರ್ಣಕಪಿಭಿಃ ಕಪಿಲೋಪಕಂಠಮ್
ರುದ್ಧಾಸ್ತ್ಯಜಂತಿ ಕಪಿಭಿಃ ಕಪಿಲೋಪಕಂಠಮ್ ॥ ೩೨ ।

ಪ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಪ್ರಬುದ್ಧ್ಯ ಕಲನೂಪುರಶಿಂಜಿತೈಸ್ತೇ
ನದ್ಯಾಃ ಕಥಂಚಿದಚಿರಾಗತಸುಂದರೀಣಾಮ್ ।
ಪಶ್ಯಂತ್ಯನಂಕಮತಿಮಂಗಲಮಾನನೇಂದುಮ್
ಪೂರ್ಣಾನ್ ಪಯೋಧರಘಟಾನಪಿ ಸಾನುರಾಗಾಃ ॥ ೩೩ ।

ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತಕಲಶಾಃ ಕಪಿಲಾಂ ಸಮೇತ್ಯ
ಸ್ನಾತ್ವಾನುಲಿಪ್ತವಪುಷೋ ಭಗವಂತಮರ್ಕಮ್ ।
ಅರ್ಘ್ಯಸ್ತವಪ್ರಣಮನೈಃ ಪರಿತೋಷ್ಯ ವಿಪ್ರಾಃ
ಸಂಧ್ಯಾಮುಪಾಸ್ಯ ವಿಧಿವತ್ ಸದನಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ॥ ೩೪ ॥

ನದ್ಯಾಃ ಪಯೋಭಿರಮಲೈರ್ಭರಿತಃ ಸಕುಂಭಃ
ಕುಂಭಸ್ಥಲೇಽತ್ರ ಶಿವಯೋರಭಿಷೇಚನಾಯ ।
ಉತ್ತುಂಗನೀಲಕರಿಣೋ ನಿಹಿತೋ ದ್ವಿಜಾಗ್ರ್ಯೈಃ
ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಭಃ ಸ ಲಭತೇಽಭ್ಯುದಯಾರ್ಕಶೋಭಾಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಆರಾಮಕೇಲಿಭವನಾವೃತವಾಟಿಕಾಭಿಃ
ಪ್ರಾಸಾದದಿವ್ಯಸುಮತಾವೃತವೀಥಿಕಾಭಿಃ ।
ಸ್ವರ್ಣೋರುರತ್ನವಿಲಸದ್ ವಿಪಣಿಪ್ರಭಾಭಿಃ
ಸೇಯಂ ಚಕಾಸ್ತಿ ನಗರೀ ದಿವಿಷತ್ಪುರೀವ ॥ ೩೬ ॥

ಯಸ್ಯಾಂ ನಿಪೀತಸುಸುಧೈರ್ವಸುಧಾಮರೇಂದ್ರೈ
ರ್ವಿದ್ಯಾಧರೈರಣಿಮಮುಖ್ಯಕಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ಧೈಃ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾವಿನಿರ್ಜಿತಬೃಹಸ್ಪತಿಭಿಃ ಸಭಾಢ್ಯಾ
ಬಾಭಾತ್ಯುಪೇಂದ್ರರಚಿತಾ ಪ್ರಥಿತಾ ಸುಧರ್ಮಾ ॥ ೩೭ ॥

ಯಾ ಚಾಪ್ಸರೋಭಿರಭಿನಂದನವಾಟಿಕಾಭಿ
ರುಚ್ಚೈಃಶ್ರವೋಶ್ವನಿಕರೈರ್ಬಹುಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೈಃ ।
ಕಾಮಪ್ರದೋರುಮಣಿಭಿಃ ಸುರಭಿಪ್ರಧಾನೈಃ
ಪೂರ್ಣಾ ಕಯಾ ನು ವಿಧಯಾ ನ ಸಭಾ ದಿವೀಯಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾದ್ಧಿ ಭಾರತಕಥಾಶ್ರವಣೇಽಪರಸ್ಮಾದ್
ವಿಪ್ರಾಜ್ಜಟೈಕರಹಿತಾದ್ ಯದಮಂದಸೌಧೇ ।
ಬಂಧೀಕೃತಾರಿನೃಪತೀನ್ ಲಘುಮೋಚಯಂತ್ಯ-
ಸ್ತೇಭ್ಯೋ ಭವಂತಿ ಸದಯಂ ಕ್ಷಣದಾ ನಿಶೋಪಿ ॥ ೪೦ ॥

ಯತ್ತುಂಗಸೌಧನಿಹಿತಾಃ ಪೃಥುವೈಜಯಂತ್ಯೋ
ಘೋರಾನಿಲಪ್ರಚಲಿತಾಃ ಸ್ವದುಕೂಲಕೋಟ್ಯಾ ।
ಯಾವದ್ವಿಧುಂ ಚ ತಪನಂ ಪರಿವೇಷ್ಟಯಂತಿ
ತಾವದ್ಧಿ ಪಾಮರಜನಾ ಉಪರಾಗಮಾಹುಃ ॥ ೪೧ ॥

ಯದ್ರಾಮಣೀಯಕಭರಪ್ರದಿದೃಕ್ಷಯೈವ
ನಿತ್ಯಾನಿಮೇಷನಯನಾ ಅಧೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ।
ದೃಷ್ಟಿಪ್ರರೋಧ್ಯಜಲಭೃತ್ಪಟಲೈರ್ವಿಪನ್ನಾ
ಸ್ತದ್ದುರ್ದಿನಂ ಹಿ ವಿಬುಧಾ ವಿದುರಾತ್ಮವಾಣ್ಯಾ ॥ ೪೨ ॥

ಆಲೋಕಯತ್ಸು ದಿವಿಷತ್ಸ್ವನಿಮೇಷದೃಷ್ಟ್ಯಾ
ಯದ್ಭಾಗ್ಯಮಕ್ಷಿಹೃದಯಾದರಮಶ್ರುಧಾರಾಃ ।
ಸ್ವರ್ಗಾಪಮಾನಜಶುಚೋ ಯದಿ ನ ಪ್ರವೃಷ್ಟಾ
ನೂನಂ ತದೈವ ಭುವಿವರ್ಷಮಿಷಾತತನ್ವಂತಿ ॥ ೪೩ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ಪುರೇಽನ್ಯದುರವಾಪಸುಖಾನುಭೂತ್ಯೈ
ತೂರ್ಣಾವತೀರ್ಣಸುಮನೋನಿಕರಾಃಸ್ವವಾಣ್ಯಾ ।
ಅತ್ರಾವನೌ ಚ ವಿತತಾ ವ್ಯವಜಹ್ರುರೇಷಾ
ದೇವೀ ಕಥಂ ನು ಭುವಿ ಸಂಸ್ಕ್ರಿಯತೇಽನ್ಯಥಾ ವಾಕ್ ॥ ೪೪ ॥

ಯತ್ಸುಂದರೀಭಿರವನೌ ನಿಜನೇತ್ರಕಾಂತ್ಯಾ
ಪೂರ್ವಂಜಿತಃ ಸಹರಿಣಃ ಶಶಿನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ।
ಲೀನೋಽಪ್ಯಖರ್ವಸದನಾಗ್ರಿಮಕುಟ್ಟಿಮಸ್ಥಾದ್
ಭೀತೋ ಮೃಗೇಂದ್ರವಪುಷಃ ಕಿಮು ಕಾರ್ಶ್ಯಮೇತಿ ॥ ೪೫ ॥

ಕೋ ನಾಮ ಲೋಕಭಯದಃ ಪೃಥುಭೂಮಿಕಂಪಃ?
ಯತ್ತುಂಗವೇಶ್ಮಶಿಖರೇಷ್ವತಿಮಾತ್ರಮತ್ತೈಃ ।
ಯಾವದ್ದಿಗಷ್ಟಕರಿಭಿರ್ಗುರುಭಿರ್ವಿವಪ್ರ-
ಕ್ರೀಡಾ ಕ್ರಿಯೇತ ಸಹಸಾ ಕ್ಷಮಯಾ ಚಕಂಪೇ ॥ ೪೬ ॥

ಹೋಮೋತ್ಥಧೂಮಮಲಿನಾಃ ಶ್ರುತಿಮಂತ್ರಘುಷ್ಟಾ
ಆಸೀನಪುಷ್ಟಬಲಿಭುಗ್ವಲಭೀವಿಶಾಲಾಃ ।
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಸಕ್ತವಟುಭಿರ್ವೃತವೇದಿಕಾಗ್ರಾ
ಯತ್ರೋಲ್ಲಸಂತಿ ವಿತತಾ ದ್ವಿಜವರ್ಯರಥ್ಯಾಃ ॥ ೪೭ ॥

ಸಂಗ್ರಾಮಸಿದ್ಧಕಲಧೌತರಥಾರಿರಮ್ಯಾಃ
ಶಸ್ತ್ರಾರವಾತಿರಮಣೀಯನಿಶಾಂತಸೌಧಾಃ ।
ದ್ವಾರೇನಿಯುಕ್ತಯುವಕಂಚುಕಿರಕ್ಷ್ಯದೇಶಾ
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದೀಪಲಸಿತಾ ಅಪಿ ರಾಜರಥ್ಯಾಃ ॥ ೪೮ ॥

ಯತ್ರ ಪ್ರಭೂತಕನಕಾಭರಣೈಃ ಸುರತ್ನೈ
ರನ್ಯಾನವಾಪ್ಯವಸುಭಿರ್ವಿವಿಧಾರ್ಘಮಾನ್ಯೈಃ ।
ಕೌಶೇಯಮುಖ್ಯವಸನೈರಖಿಲೈಃ ಪದಾರ್ಥೈಃ
ಪೂರ್ಣಾಂಗಣಾಢ್ಯಸದನಾ ವಣಿಜಾಂ ಚ ವೀಥ್ಯಃ ॥ ೪೯ ॥

ಧಾನ್ಯೋರುರಾಶಿಪರಿಪೂರಿತಚತ್ವರಾಢ್ಯಾಃ
ಗೋಸೌರಭೇಯಮಹಿಷಾದ್ಯಭಿಪೂರ್ಣಗೋಷ್ಠಾಃ ।
ತಿಷ್ಠದ್ದುಗ್ದೋಹವೃಷಲೀಕಲನಾದರಮ್ಯಾ
ರಥ್ಯಾ ಜಯಂತಿ ಸುಖಿನಾಂ ವೃಷಲೋತ್ತಮಾನಾಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ದೋಷಾ ದಿವಾ ಚ ಬಹಿರಂತರಪೀಹ ನಿತ್ಯಂ
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರದೀಪರುಚಿಭಾಸಿತ ಏವ ರಾಜ್ಯೇ ।
ಯತ್ನಾದ್ವಿಧೂಗ್ರಕಿರಣೌ ಭ್ರಮತೋಮುಧೈವ
ದೈವಂ ಹಿ ಯೋಜಯತಿ ಕಂಚನ ಮೋಘಕಾರ್ಯೇ ॥ ೫೧ ॥

ಯಃ ಕೋಪಿ ನಾಸ್ತಿ ಭಿಷಗಾತುರಜಂತ್ವಭಾವಾ-
ಚ್ಚೌರ್ಯಾಭಿಧಾಂ ಚ ನ ವಿದಂತಿ ಹಿ ಯಜ್ಜನಾಸ್ತೇ ।
ನ್ಯಾಯಾಧಿಪೋಽಪಿ ನ ಚ ಯಸ್ಯ ವಿವಾದಗಂಧೋ-
ಪ್ಯತ್ರೈವ ತಿಷ್ಠತಿ ಸ ಪೂರ್ವಯುಗಃ ಕೃತಾಖ್ಯಃ ॥ ೫೨ ॥

ಯತ್ಸಂಭವೋತಿರಮಣೀಯರುಚಿರ್ಹಿಚೂರ್ಣೋ
ದಂತಪ್ರಧಾವನಕೃತೇ ಪ್ರಸರನ್ನನಲ್ಪಃ ।
ನಂಜನ್ಗುಡೀತಿ ನಗರೀಮಖಿಲೇಷು ದೇಶೇ-
ಷ್ವಾಖ್ಯಾಯ ಸರ್ವಜನತಾವಿದಿತಾಂ ವಿಧತ್ತೇ ॥ ೫೩ ॥

ಏತಾವತೀಹ ಶುಚಿತಾ ಕಮನೀಯತಾ ಚ
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಸಾರಿಪರಮಾಣುಷು ವಿದ್ಯತೇ ಚೇತ್ ।
ಕಿಂ ಗಣ್ಯಮತ್ರ ವಸತಾಂಜಿತಮನ್ಮಥಾನಾಂ
ಪುಂಸಾಂ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ ರತಿಜಿತಾಮಪಿ ಸುಂದರತ್ವಮ್ ॥ ೫೪ ॥

ಮತ್ತೋ ನಿಪೀಯ ಮಧು ಮುಹ್ಯತಿ ಭೃಂಗ ಏಕ
ಆಕ್ರೋಶತೀಹಪತಿತಃ ಕಲನೂಪುರೋಽಂಘೌ ।
ಕೌಟಿಲ್ಯ, ಕಾರ್ಶ್ಯ, ಚಲತಾವನಿತಾಜನಾನಾಂ
ಕೇಶೋದರಾಕ್ಷಿತತಲೋಚನಮಾತ್ರಲಕ್ಷ್ಯೈಃ ॥ ೫೫ ॥

ಯೇ ಚಾರುವಿಗ್ರಹಧರಾ ಗತವಿಗ್ರಹಾಶ್ಚ
ಕಾರ್ಶಾನವಾನುಭವಿನೋಽಪ್ಯಕೃಶಾನುಭಾವಾ ।
ನಿತ್ಯಾಪ್ತದಿವ್ಯಶರಣಾಃ ಶರಣಂ ಗತಾ ನೋ
ಸರ್ವೇ ಪ್ರತೀಪಗುಣಿನೋಽಪಿ ಜನಾ ಜಯಂತಿ ॥ ೫೬ ॥

ತಾಮಧ್ಯುವಾಸ ಹರಿತಾಭಿಧವಂಶಜನ್ಮಾ
ದಾನೋದ್ಯಶಸ್ವಿಭವನ್ ಶುಚಿಮೌಕ್ತಿಕಾಗ್ರ್ಯಃ ।
ಕ್ಷೀರೋದಧೌ ಕುವಲಯೇಷ್ವತಮೋ ದ್ವಿಜೋ ವಾ
ಜಾತಃ ಸ ಮಾಧ್ವವಿಬುಧೋ ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾಂದ್ರಃ ॥ ೫೭ ॥

ಆಬಾಲ್ಯಮೇಷ ನಿಗಮಾನಥ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಾನ್
ಭೂಯೋ ವಿಶಿಷ್ಯ ಕಲಕರ್ಕಶತರ್ಕಯುಕ್ತೀಃ ।
ಅಭ್ಯಸ್ಯ ವಾದಿದಲನೇಽತಿಪಟುಃ ಸ ವಿಪ್ರೋ
ಗುರ್ವಿಮನನ್ಯಸುಲಭಾಮಭಜತ್ಸುಕೀರ್ತಿಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಯನ್ಮಾರುತಿಂ ಸ ಹುಲಿಕುಂಠಪದಂ ಸದೈವ
ಸಂಸೇವತೇ ಸ್ಮ ವಿವಿಧಾನಪಿ ವಾದಿವರ್ಯಾನ್ ।
ಯೋ ವ್ಯಾಘ್ರಮೂರ್ತಿರಿವ ಭೀಷಯತಿ ಸ್ಮ ತಸ್ಮಾತ್
ಸ ವ್ಯಾಘ್ರಪೂರ್ವಹನುಮತ್ಪದಸಂಜ್ಞಿತೋಽಭೂತ್ ॥ ೫೯ ॥

ಸ್ವೀಯೇ ವಿವಾಹವಿಭವೇ ವಿಧಿವತ್ಕೃತೇಽಸೌ
ಸತ್ಯಾಶಿಷೋತ್ರ ಪರಿತುಷ್ಟಹೃದೋಗ್ರಜಾತಾನ್ ।
ಸೌಗುಣ್ಯಶಾಲಿ ಸುತಕಾಮನಯಾ ಸಭಾರ್ಯೋ
ಭಕ್ತ್ಯಾಗಮಾಂತನಯವಿತ್ ಪ್ರಣನಾಮ ಸರ್ವಾನ್ ॥ ೬೦ ॥

ಅಸ್ಯಾಮತುಲ್ಯಸುತರತ್ನಮವಾಪ್ನುಯಾಸ್ತ್ವಂ
ಶೀಘ್ರಾದಮಂದತಪಸಂ ತವಕೀರ್ತಿಹೇತುಮ್ ।
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಮನಘಂ ಸುಧಿಯಂ ಶುಭಾಂಗಂ
ಆಶೀರ್ಭಿರೇವಮಖಿಲಾ ಅಮುಮನ್ವಗೃಹ್ಣನ್ ॥ ೬೧ ॥

ಏವಂ ವದತ್ಸು ವದತಾಂ ಪ್ರವರೇಷು ವಿಪ್ರೇ-
ಷ್ವಾಕಸ್ಮಿಕೋಽತ್ರ ತದಿದಂ ಭವಿತೇತಿ ಶಬ್ದಃ ।
ಘಂಟಾರವಶ್ಚ ಸಕಲೈರಪಿ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧೇ-
ರಾಶಂಸಕೋಽತ್ರಮಿಲಿತೈಃ ಕಿಲಸಂಶ್ರುತೋಽಭೂತ್ ॥ ೬೨ ॥

ಪುಣ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಚ ಪಯೋವ್ರತಪೂರ್ವಕಾಣಿ
ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಚಿರದುಷ್ಕರಸದ್ವ್ರತಾನಿ ।
ಸರ್ವಾಣಿ ತಾನಿ ಸುಗುಣಾಕರಪುತ್ರಕಾಮೌ
ತೌ ಚೇರತುರ್ಹಿವಿಧಿವದ್ದಮಿತಾತ್ಮದೇಹೌ ॥ ೬೩ ॥

ಭಕ್ತಾರ್ತಿನೋದನಪಟುಂ ಸ್ವಕುಲೈಕನಾಥಂ
ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾದ್ರಿನಿಲಯಂ ಪರಿಷೇವಿತುಂ ತೌ ।
ಅಭ್ಯೇತ್ಯ ಶೇಷಗಿರಿಮಾಚತುರಬ್ಧಕಾಲಂ
ಭೇಜಾತ ಈಪ್ಸಿತಫಲೋದಯಮೀಕ್ಷಮಾಣೌ ॥ ೬೪ ॥

ರಾತ್ರೌ ಕದಾಪಿ ಭೃಶದುಃಖಿತಮಾನಸೋಽಸೌ
ವಿಪ್ರಃ ಕೃಪಾಬ್ಧಿಹರಿಮಾತ್ಮನಿ ಸನ್ನಿಧಾಯ ।
ಅಶ್ರೂಣಿ ಕೋಷ್ಣಮಲಿನಂ ಬತಪುತ್ರಶೂನ್ಯೋ
ಮುಂಚನ್ ಮಹೀಂದ್ರಶಿಖರೇ ವಿಲಲಾಪ ಶೋಕಾತ್ ॥ ೬೫ ॥

ಹಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಭಗವನ್! ಭಜದಿಷ್ಟದಾತ-
ರ್ಜಾನಾಸಿ ಕಿಂ ನ ಲಘುಭಾಗ್ಯಮಮುಂತ್ವಪುತ್ರಮ್ ।
ಸದ್ದ್ರವ್ಯ ದೈವತವರೋಭಯಶೂನ್ಯಯಾಗೋ
ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯವೃತ್ತಿಸಮತಾಂ ಮಮ ಯಾತ್ಯಸೂನೋಃ ॥ ೬೬ ॥

ನಾನುಷ್ಠಿತಾನಿ ನ ಹಿ ಪುತ್ರದಸದ್ವ್ರತಾನಿ
ನಾವಂದಿತಾಶ್ಚ ವಿಧಿವತ್ಖಲು ಸರ್ವದೇವಾಃ ।
ನಾತಿಥ್ಯಮುಖ್ಯಕೃತಯೋ ನ ಕೃತಾಶ್ಚ ಧರ್ಮ್ಯಾಃ
ಶಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ಕಿಂ ನು ಪಿತೃಭಿರ್ಬತಮಂದಭಾಗ್ಯಃ ॥ ೬೭ ॥

ಪುನ್ನಾಮಕಾದ್ಧಿ ನರಕಾತ್ ಪಿತೃಕಾನ್ ಸ್ವಕೀಯಾನ್
ಯಸ್ತ್ರಾಯತೇ ತಮನಘಂ ಧರಣಾವಲಬ್ಧ್ವಾ ।
ಗಂತಾಸ್ಮಿ ದೈವಮಿಮುಖೋ ನಿರಯಂ ನಿರಾಗಾಃ
ಕೋ ನಾಮ ಮಾಮಸುತಮಾಕುಲಮುದ್ಧರೇತ ॥ ೬೮ ॥

ಉಚ್ಚಾನ್ವಯೋತ್ಥವನಿತಾಪ್ಯದ್ಯಧರ್ಮಾ
ಪ್ಯಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮಂದವಿಭವಂ ಪಿತೃಶಪ್ತಮೇನಮ್ ।
ಪುತ್ರೈಕಲಭ್ಯಸತಿಲಾಂಜಲಿತೋಯಶೂನ್ಯಾ
ಹಂತಾತಿಘೋರನಿರಯಂ ಬತ ಯಾಸ್ಯತೀಯಮ್ ॥ ೬೯ ॥

ಕಿಂ ವಿದ್ಯಯಾಶು ಬಹುಧಾರ್ಜಿತಯಾಗಮಾನಾಂ
ಕಿಂ ವಾ ಜಯೇನ ಮಮ ಸರ್ವಕುವಾದಿಜಿಷ್ಣೋಃ ।
ಸತ್ಪುತ್ರಮೇಕಮತುಲಪ್ರತಿಭಂ ನ ವಿಂದ
ನ್ನುಚ್ಚೈರಿವಾಸ್ಮಿ ವಿಟಪೀ ಫಲಲೇಶಹೀನಃ ॥ ೭೦ ॥

ಧರ್ಮ್ಯೈಕಕರ್ಮ ಸಮುಪಾರ್ಜಿತಮರ್ಥಜಾತಂ
ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ವಾದಿದಲನಾಯತಪಾಟವೋತ್ಥಾ ।
ಭಕ್ತಿಃ ಕೃತಾ ಚ ತವಪಾದಯುಗೇ ರಮೇಶ!
ಪ್ರೀಣಾತಿ ಮಾಂ ನ ಕಥಮಪ್ಯನವಾಪ್ತಪುತ್ರಮ್ ॥ ೭೧ ॥

ಜಾತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತನಯಂ ಪರಯಾ ಮುದಾಽಮುಂ
ದ್ರಾಗ್ಜಾತಕರ್ಮಮುಖಕರ್ಮಭಿರಾಪುನೀಯ ।
ಅಧ್ಯಾಪಿತಂ ಚ ಕುಶಲಂ ಪರಿರಭ್ಯ ಶೀರ್ಷೇ
ಚಾಘ್ರಾಯ ಸೌಖ್ಯಮುಪಲಬ್ಧುಮಹಂ ನ ಧನ್ಯಃ ॥ ೭೨ ॥

ಭೋ ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಜಗತಾಮಧಿಪಸ್ತ್ವಮೇಕ
ಸ್ತ್ವದ್ಭ್ರೂವಿಲಾಸಕೃತಿಜಂ ಖಲು ವಿಶ್ವಭೋಗ್ಯಮ್ ।
ಕಿಂ ತೇ ತಿಕೋಮಲತಮೇ ಹೃದಯೇ ದಯಾಲೋ
ನೋದೇತಿ ಕಾಪಿ ಕರುಣಾ ಭಜದಿಷ್ಟದಾನೇ? ॥ ೭೩ ॥

ಕಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ದುಷ್ಟಫಲಮಿಚ್ಛತಿ ಮೇ ಹೃದಲ್ಪಂ
ಕಿಂ ನಾಹಮಸ್ಮಿ ವಿಷಯಸ್ತವ ಸತ್ತ್ವಸತ್ತ್ವಾಃ ।
ಜಾನೇ ನ ತಚ್ಚಪರಿರೋಧಕಮಿಷ್ಟಸಿದ್ಧೇ
ಯುದ್ವಾರ್ಜ್ ನಿವಾರ್ಯ ಭಗವನ್ ಧುರಿ ಪುತ್ರಿಣಾಂ ಸ್ಯಾಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞ! ಕಿಂ ನು ಬಹುಧಾ ಪ್ರಲಪನ್ ವಿದಧ್ಯಾಂ
ಕಾಮಂ ಭವಾಮ್ಯಮಿಷಯಸ್ತವ ಸದ್ದಯಾಯಾಃ ।
ಪ್ರೀತೇಸ್ತವಾದ್ಯ ವಿಷಯಾಃ ಪಿತರಸ್ತು ಮೇ ಚೇತ್
ತೇಷಾಂ ಕೃತೇಽತ್ರ ತನಯಂ ವಿತರೇರ್ದಯಾಲೋ ॥ ೭೫ ॥

ದುರ್ದೈವವಿದ್ಧಸುಕೃತಸ್ತವ ಪಾದಪದ್ಮೇ
ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ಯಜಾಮಿ ಮಮ ತೇ ಕರುಣಾಬ್ಧಿಭೂಮೇಃ ।
ಏಷಾ ತ್ವನನ್ಯಶರಣಾನುಸರೇದ್ಗತಿಂ ಮೇ
ಕಿಂ ನೋಽಸುಭಿಸ್ತು ವಿಫಲೈಸ್ತವ ಗುಪ್ತಿಹೀನೈಃ ॥ ೭೬ ॥

ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಪ್ರಲಯಹೇತರಸಿತ್ವಮೇಕ-
ಸ್ತ್ವಾಮಂತರಾನ್ಯಶರಣಂ ಕ್ವಚಿದಪ್ಯಲಬ್ಧ್ವಾ ।
ಪುತ್ರೈರ್ನಿವಾಪಜಲದೈರ್ಬತ ನೋದ್ಧೃತೋಽಪಿ
ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ತೇಽದ್ಯ ಚರಣಂ ಶರಣಂ ಶರಣ್ಯಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಇತ್ಥಂ ವಿಲಪ್ಯ ಬಹುಧಾ ಸ ಬುಧಃ ಸದಾರಃ
ಸತ್ಪೂನ್ವಭಾವಜನಿದುಃಖನಿದಗ್ಧದೇಹಃ ।
ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಕೃತೇ ಕೃತಧೀರ್ನಿಶೀಥೇ
ಪ್ರಾರೇಭ ಏವ ಗಿರಿಸಾನುತಟೇ ಹಠೇನ ॥ ೭೮ ॥

ಕಿಂ ನಾಶೃಣೋತ್ಸ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರವಿಲಾಪಮಸ್ಯ
ಕಿಂ ನೋದಿತಾ ಚ ಕರುಣಾ ಕರುಣೈಕಮೂರ್ತೇಃ ।
ಕಿಂ ನಾಚಿಕೀರ್ಷದಮಮುತ್ತಮಪುತ್ರಧನ್ಯಂ
ದ್ರಾಕ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಗವಾನ್ ಸ್ಫುಟಮಾವಿರಾಸೀತ್ ॥ ೭೯ ॥

ದತ್ವಾಭಯಂ ಸ ಭಗವಾನ್ ಕರಪಂಕಜೈಃ ಸ್ವೈಃ
ತಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ವತೀರ್ಥತುಲಸೀಂ ಸ್ವಯಮೇವ ಯಚ್ಛನ್ ।
ಏತೇನ ಪುತ್ರವರಮಾಶುಲಭಸ್ವ ಸೌಮ್ಯೇ-
ತ್ಯಾಶ್ಲಿಷ್ಯ ಭಕ್ತಿಭರಿತಂ ಪುನರೇವಮೂಚೇ ॥ ೮೦ ॥

ಪ್ರೀತೋಸ್ಮಿಭದ್ರ ದೃಢಯಾ ತವ ಶುದ್ಧಭಕ್ತ್ಯಾ
ಪ್ರೇಷ್ಠಂ ಪ್ರದತ್ತಮತುಲಂ ಸುತಮಾಶು ವಿಂದ್ಯಾಃ ।
ಸರ್ವಾಪಿ ಸಂಪದುಪಯಾತು ಭವಂತಮಂಗ!
ಕಿಂ ನಾಮ ತಸ್ಯ ನ ಭವೇದ್ ಭಜತೇಽತ್ರಯೋ ಮಾಮ್ ॥ ೮೧ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲೌ ಓ ಭಜತಃ ಸಕಲೇಷ್ಟದಾಸ್ಯೆ-
ಗೋಪಾಯಯನ್ನಧಿವಸಾಮ್ಯಮುಮದ್ರಿವರ್ಯಮ್ ।
ಯೇ ದುಃಖಮಗ್ನಮನಸಃ ಕಿಮಪೀಹಮಾನಾ
ಆಯಾಂತಿ ಭಕ್ತಿಭರಿತಾ ಭಿಭರಾಣ್ಯಹಂ ತಾನ್ ॥ ೮೨ ॥

ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯತೇಽಪಿ ತನಯಸ್ತವ ಸುಂದರಾಸ್ಯೋ
ಮತ್ಸೇವನೋತ್ಕಹೃದಯಃ ಸುಕೃತೀಹ್ಯಮುಷ್ಯಾಮ್ ।
ಏನಂ ಪ್ರಸೂಯ ಮಮ ಲೋಕಮಿಯಂ ಸಮೀಯಾ-
ನ್ಮಾಗಾಸ್ತ್ವಮತ್ರ ಶುಚಮಾಶು ಗೃಹಂ ಪ್ರಯಾಹಿ ॥ ೮೩ ॥

ಇತ್ಥಂ ವಕ್ತುರ್ನಲಿನನಯನಾಮೇಷ ವಿಪ್ರೋ ರಮಾಯಾಃ
ಪತ್ಯುಃ ಸೌಮ್ಯಾಂ ನವಘನರುಚಿಂ ಚಾರುಪುಂಡ್ರಾನನೇಂದುಮ್ ।
ಸಾಲಗ್ರಾಮ್ಣಾಂ ರುಚಿರತುಲಸೀಮಾಲಿಕಾನಾಂ ವಿಭೂಷಾಮ್
ಸಂಸಾರಾತ್ ಸ್ವಾನ್ ಭರಣಕುಶಲಾಂ ಮೂರ್ತಿಮಕ್ಷ್ಣಾಽಪಿಬತ್ತ್ವಾಮ್ ॥ ೮೪ ॥

ದಾರಯುತಸ್ಸಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಮೇಶಂ ಸಂಸೃತಿದುರ್ಲಭಮೂರ್ತಿಮನಂತಮ್ ।
ಆಶು ತಿರೋಹಿತಮಾತ್ಮನಿ ಧೃತ್ವಾ ಗೇಹಮುಪಾಗಮದಾಗಮಚಕ್ಷುಃ ॥ ೮೫ ॥

ಪ್ರಾಪ್ಯಾಮೂ ಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಚರಣಾನ್ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಾನ್
ಕಾರುಣ್ಯಾಂಬುನಿಧೀನ್ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಕೃತಿನೌ ಕೈರಾದೃತೌ ಪೂಜಿತೈಃ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪುಣ್ಯವರಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ತನಯಪ್ರಾಪ್ತಿಪ್ರತೀಕ್ಷೋತ್ಸವೌ
ಕಂಚಿತ್ ಕಾಲಮಮಂದಭೋಗಸುಖಿನೌ ಜಾಯಾಪತೀ ನಿನ್ಯತುಃ ॥ ೮೬ ॥

॥ ಇತಿ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಪ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

***

ತೃತೀಯ ಸರ್ಗ

***

ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಪ್ರತೀಂದ್ರರ ಪೂರ್ವ ಅವತಾರದ ವೃತ್ತಾಂತ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಚರಿತ್ರೆ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ಬೃಂದಾವನ ಆಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಯರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಕಾವೇರಿತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಡಮೂಡಿದ ರಾಯರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಂಜನಗೂಡಿಗೆ ತರಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ. ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಕರುಣಾಳು ಶ್ರೀರಾಯರು ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಶ್ರೀಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ. ಯತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ, ತನ್ನ ಬಳಿ ವೃಂದಾವನಸ್ಥರಾಗುವ ವಿಚಾರವನ್ನು

ಅರುಹಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ರೋಚಕ ವೃತ್ತಾಂತ, ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರರಿಗೆ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಭಗವಂತ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಹುಲಿಹನುಮಂತಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ ವೃತ್ತಾಂತ, ಮುಂದೆ ಮೂಲರಾಮನ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಯತಿಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನರುಹಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾದಾಗ ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರರು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದವರಾಗಿ ಹರಿಪದವನ್ನು ಸೇರಿ ಅವರೇ ಹುಲಿಹನುಮಂತಾಚಾರ್ಯ ದಂಪತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಭಾನು ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕರಾಗಿ ಅವತರಿಸುವ ಚರಿತೆ ವಿವೃತವಾಗಿದೆ. ಕಥಾನಾಯಕರ ಜನನ, ಜಾತಕರ್ಮ, ನಾಮಕರಣ ಮೊದಲಾದ ಯಥೋಚಿತ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು, ಹನುಮಂತಾಚಾರ್ಯರ ಪತ್ನಿವಿಯೋಗ ದುಃಖ, ಮಗುವಿನ ಬಾಲ್ಯ, ಹನುಮಂತಾಚಾರ್ಯರ ದ್ವಿತೀಯ ವಿವಾಹ, ಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಉಪನಯನ, ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿ ಅನಂತರ ತಂಜಾವೂರಿನ ಕಪಿಸ್ಥಲ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಅಧ್ಯಯನ. ಎಲತ್ತೂರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ. ಅವರಲ್ಲಿ ಹುಲಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮುಂದವರಿಸಿ, ಅನೇಕ ಮಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

***

ಅಥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ

ರಘುಕುಲತಿಲಕಂ ತಂ ಮೂಲರಾಮಂ ಸಿಷೇವೇ
ಚಿರಮಮಲಮನಸ್ಕೋ ಯೋ ಹಿ ಸುಜ್ಞಾನಿತೀರ್ಥಃ ।
ಅಭಿಲಷತಿ ಪುರಾಸೌ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಂತಿಕೇ ಸ್ವಂ
ನಿಲಯಮಪಿ ನ ಲೇಭೇ ತುಂಗಭದ್ರೋಪಕಂಠೇ ॥ ೧ ॥

ಅಥ ಸ ಯತಿವರೇಣ್ಯೋ ಜೀರ್ಣದೇಹೋಂತಕಾಲೇ
ಹೃದಯಗಮಭಿಲಾಷಂ ನೋಪಲಭ್ಯಾರ್ತಹೃತ್ಕಃ ।
ಸುಕರತಮಮುಪಾಯಂ ಪೂತಮಂತ್ರಾಲಯಾಪ್ತ್ಯೈ
ಸಕರುಣಮುಪಗದೇಷ್ಟುಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಯಯಾಚೇ ॥ ೨ ॥

ತವ ಕಮಲಕರಾಭ್ಯಾಮರ್ಚಿತೋ ಮೂಲರಾಮಃ
ಸವಿನಯಮಿಹ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಿತೋಽಭೂನ್ಮಯಾಪಿ ।
ಗುರುವರ! ದಯಯಾ ತೇ ಪ್ರಾಪಿತೋ ಭಾಗ್ಯಮೇತತ್
ಸ ತು ಕಥಮಖಿಲಜ್ಞ! ತ್ವಾಂ ವಿಹಾಯಾವಸೇಯಮ್ ॥ ೩ ॥

ಉಪಲಪಿಹಿತಮೂರ್ತಿಂ ತೇ ಕವೇರಾತ್ಮಜಾಯಾಮ್
ರಜಕಕರಗವಾಸಸ್ತಾಡನೈರರ್ದಿತಾಂಗೀಮ್ ।
ದ್ವಿಜವರಶಿರಸಾ ಶ್ರೀರಂಗಪುಯಾಸ್ತದಾಜ್ಞಾ
ವಶ ಇಹ ನ ಚಿರೇಣಾನಾಯಯಂ ದ್ರಾಕ್ ಪ್ರಸನ್ನಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ತದನು ದೃಷದಮೇನಾಮತ್ರ ನಂಜನ್ಗುಡೀತಿ
ಪ್ರಥಿತಪುರವರೇಽಹಂ ನ್ಯಸ್ಯ ಬೃಂದಾವನೇ ತೇ ।
ಪ್ರತಿದಿನಮುಚಾರ್ಯೈರ್ದ್ವ್ಯಷ್ಟಕೈಸ್ತಾಂತ್ರಿಕೋಕ್ತ್ಯೈ
ರ್ನನು ತವ ಪರಿತೋಷಂ ವರ್ಧಯಾಮಿ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೫ ॥

ಪುನರಿಹ ನನು ಶಂಭೋರಾಲಯೇ ಪ್ರಾಣದೇವಮ್
ಹರಿನಿಲಯಸಮೀಪೇಽಸ್ಥಾಪಯಂ ತ್ವತ್ಪ್ರಣುನ್ನಃ ।
ತದಿಹ ನಗರಮೇತದ್ ವರ್ಧತೇ ತೇ ಪ್ರಸಾದಾತ್
ಗುರುವರ! ಪುರುಮೇತನ್ನೈವ ಕೇನಾಪ್ಯುಪೇಕ್ಷ್ಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ನ ಖಲು ಗುರುವರಾಜ್ಞಾ ಲಂಘಿತಾಸೀದ್ ದಯಾಲೋ!
ನ ಚ ನ ವಿದಿತಮೇತದ್ ಯದ್ಭವಾನ್ ಸರ್ವತೋಸ್ತಿ ।
ತದಪಿ ಚಲಮೇತನ್ಮಾನಸಂ ಮೂಲರಾಮಮ್
ಪುನರಭಿಲಷತೀಹ ಪ್ರಾಂಚಿತುಂ ತೇಽಂತಿಕಂ ಚ ॥ ೭ ॥

ಇತಿ ವಿಲಪತಿ ತಸ್ಮಿನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ದಯಾಲು-
ರ್ಮುದಿತಹೃದಯ ಏನಂ ಪಾತುಕಾಮಸ್ತದಿಷ್ಟೈಃ ।
ನಿಕಟಮುಪಗತೋಽಸ್ಯ ಪ್ರೇಷ್ಠದಾತಾ ಬಭಾಷೇ
ನನು ವಸತಿ ಸ ಭೂಮೌ ಭಕ್ತದುಃಖಾಪನುತ್ತ್ಯೈ ॥ ೮ ॥

ವಿಮಲಹೃದಯ! ರಾಮಪ್ರಾರ್ಚನೇಪ್ಸಾತ್ರ ಕಂ ವಾ
ನ ನುದತಿ? ವದ, ಚಿತ್ತೇ ತೇಽಸ್ತಿ ಚೇದೀದೃಶೀಹಾ ।
ಪುನರಪಿ ಭುವಿ ಜನ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭೂತ್ವಾ ಪರಿವ್ರಾಡ್
ರಘುಪತಿಮತಿಭಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಯೇಷ್ಟಂ ಯಥೇಷ್ಟಮ್ ॥ ೯ ॥

ಚರಮಸಮಯ ಈಹಾ ಯತ್ರ ಜಾಯೇತ ಜಂತೋಃ
ಪುನರಪಿ ಭುವಿ ಭೂತ್ವಾ ಭುಂಕ್ತ ಏವೈತದಿಷ್ಟಮ್ ।
ಕಿಮಪಿ ಭುವಿ ಸ ಲಿಪ್ಸುರ್ನೈವ ಮುಚ್ಯೇತ ಜಾತು
ಸ್ಥಗಯತಿ ನನು ಮುಕ್ತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಮಾಶಾ ಮುಮುಕ್ಷೋಃ ॥ ೧೦ ॥

ತದನು ವಯಮುಪೇತ್ಯ ಜ್ಞಾನಯಾಮೋಽವಸಾನಮ್
ತ್ವಮಪಿ ರಘುಪತಿಂ ತಂ ಶಿಷ್ಯಭಿಕ್ಷೌ ನಿಧಾಯ ।
ವಿರಮ ಜಗತಿ ವಾಸಾತ್ ತೇಽಪಿ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಾಸಮ್
ಮಮ ನಿಲಯಸಮೀಪೇ ತುಷ್ಟ ಏಧೀಷ್ಟಲಾಭಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಇತಿ ಸದಯಮಮುಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಽನ್ವಗೃಹ್ಣಾತ್
ತದುಪರಿ ಭುವಿ ಜನ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತುಮಿಚ್ಛತ್ಯಮುಷ್ಮಿನ್ ।
ಶುಚಿತರಗುರುವಂಶಂ ರಾಮಸೇವಾನುರೂಪಂ
ಗಣಯತಿ ಚ, ರಮೇಶಸ್ತದ್ದೃಶಾ ಸಂದದರ್ಶೇ ॥ ೧೨ ॥

ವಿವಿಧಶುಭತತಿಸ್ತ್ವಾಮೇತು ಸಾಧೋಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿದ್
ಹುಲಿಹನುಮದಭಿಜ್ಞಃ ಪುತ್ರವರ್ಯೇಪ್ಸುರೇನಮ್ ।
ಕುರು ತವ ಜನಕಂ ತ್ವಾಂ ಮತ್ಸಮರ್ಚಾನುರೂಪೇ
ಶುಚಿತಮಯತಿವಂಶೇ ಜನ್ಮವಂತಂ ವಿದಧ್ಯಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸದಯಮಿತಿ ನಿಗದ್ಯ ಶ್ರೀಪತೌ ದ್ರಾಗ್ ನಿಲೀನೇ
ಸ ಭುವಿ ಜನನಯತ್ನಂ ವಿಸ್ಮರನ್ನಾಮುಹೂರ್ತಾತ್ ।
ಹರಿಗುರುಕರುಣಾಬ್ಧೌ ಮಜ್ಜತಿ ಸ್ಮಾತಿವೇಲಮ್
ಅನುಗ್ರಹಮಪಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ ಕೋಽನ್ಯದಿಚ್ಛೇತ್ ॥ ೧೪ ॥

ತದನು ಭುವಿ ಬುಭೂಷಾ ಪ್ರಾವಿಶದ್ ಯಾವದೇನಮ್
ಸಪದಿ ಹುಲಿಹನೂಮದ್ಧರ್ಮಿಣೀಸೂಕ್ಷ್ಮಕುಕ್ಷಿಮ್ ।
ಅನುಮಿತಿವಿಷಯಂ ತಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ ದೌಹದಾಂಕ-
ಸ್ತದನು ನಯನಲಕ್ಷ್ಯಂ ತಂ ಸ ಚಕ್ರೇ ಕ್ರಮೇಣ ॥ ೧೫ ॥

ನಿಜಕುಲಗತಿದಾತೃಭ್ರೂಣಮಸ್ಯಾಂ ವಹಂತ್ಯಾ-
ಮಸುತಚಿರವಿಷಾದೋ ದ್ರಾವಿತೋ ಮೋದಭಾರೈಃ ।
ಚಿರಸುಹೃದ ಉಪೇತ್ಯ ಶ್ಮಶ್ರುನಾಮ್ನಾಸ್ಯ ಕೇಶಾನ್
ನಿಜಗಮನಮಿವೋಕ್ತ್ವಾಽಪೃಚ್ಛತೇ ದೀಕ್ಷಿತಸ್ಯ ॥ ೧೬ ॥

ಉದರಮಪಿ ತನೀಯೋ ಮಂದಮಸ್ಯಾ ಗರೀಯಃ
ಸಮಜನಿ ಕನಕಾಭಂ ಚೂಚುಕಂ ನೀಲಮಾಸೀತ್ ।
ಮುಖಮಪಿ ಸುರಭೀಷನ್ಮೃತ್ತಿಕಾಗಂಧಿ ರೇಜೇ
ತದಖಿಲಮವಲೋಕ್ಯ ಪ್ರಾಪ ಮೋದಂ ಚ ಪಿತ್ರೋಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪ್ರತಿಪದಮಭಿಯಾತಸ್ತತ್ಸಮೀಪಂ ಸ ತಸ್ಯಾ
ರಹಸಿ ಕಿಮಪಿ ಕಾಮ್ಯಂ ಪೃಚ್ಛತಿ ಸ್ಮ ಪ್ರಿಯಾಂ ತಾಮ್ ।
ಕಿಮಿಹ ರುಚಿರಮನ್ಯದ್ರೋಚತೇಽಸ್ಯೈ ತನೂಜಾತ್ ?
ತದಿಯಮಭಿಲಲಾಷ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪ್ರಸಾದಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಉಪಚರಸಿ ಕಿಮದ್ಯಾಪ್ಯಾಗತೇ ಮಯ್ಯಶಕ್ತಾ
ಪ್ರಣಮನರಭಸಾಭ್ಯುತ್ಥಾನಮುಖ್ಯೈಃ ಸ್ವಕೃತ್ಯೈಃ ।
ವಿರಮ ವಿಪುಲಗರ್ಭೇ! ತಾದೃಶಾತ್ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರ್ಯಾದ್
ಇತಿ ವದತಿ ನಿಜೇಶೇ ಸಿಸ್ಮಿಯೇ ಸಾ ಸಲಜ್ಜಾ ॥ ೧೯ ॥

ಹರಿಗುರುಗುರುಭಕ್ತಿಂ ಮೋಕ್ಷಗರ್ಭಾಮಿವೈನಾಮ್
ಕವಿಗಿರಮಿವ ಸೌಮ್ಯಾಂ ರಮ್ಯಭಾವಪ್ರಗಲ್ಭಾಮ್ ।
ವಿನಯಭರಿತವಿದ್ಯಾಂ ಸದ್ಗುರೋರಾರ್ಜಿತಾಂ ವಾ
ಸಮುದಮಯಮಜಾನಾದ್ ಗರ್ಭಿಣೀಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವಿಪ್ರಃ ॥ ೨೦ ॥

ಶುಚಿತರಪೃಥುಗರ್ಭಂ ಸಾ ವಹಂತೀ ವಿರೇಜೇ
ಪರಿಗತಸಕಲಾಶಾಚ್ಛಾಂಬರಾಸತ್ತ್ವಯೋಽಭೃತ್ ।
ದ್ವಿಜರುಚಿಕೃತಶೋಭಾ ಸ್ವಚ್ಛಪಕ್ಷೇವ ರಾತ್ರಿಃ
ಕುಲವಯಸುಖದಾತ್ರೀ ಸ್ವೈರಿಣೀಮಾನಹಂತ್ರಿ ॥ ೨೧ ॥

ತ್ವರಿತತನಯಲಾಭಾದೇಕತೋ ಮೋದಭಾರೈ-
ರಸಹವಿಪುಲಗರ್ಭಾದನ್ಯತಃ ಕ್ಲೇಶಲೇಶೈಃ ।
ಮಲಯಶಿಶಿರವಾತೈಃ ಕೋಕಿಲೈಶ್ಚೋಪಸೇವ್ಯಾ
ವ್ಯಲಸದಿಯಮಗುರ್ವೀ ಮಲ್ಲಿಕಾವಲ್ಲಿಕೇವ ॥ ೨೨ ॥

ಇತಿ ಕತಿಪಯಮಾಸಾನ್ ಸಾ ನಿನಾಯಾಬಲೇಮಾಮ್
ಭುವನಹಿತವಿಧಿತ್ಸುರ್ನಾರ್ದಯತ್ ಸೋಽಪಿ ಗರ್ಭಃ ।
ವಿಧಿವದಯಮಕಾರ್ಷೀದಗ್ರಜನ್ಮಾ ಮುದಾ ಪುಂ
ಸವನಮುಖಸುಕರ್ಮಾಣ್ಯಾತ್ಮವಿತ್ತೋಚಿತಾನಿ ॥ ೨೩ ॥

ತದನು ಸ ಸಮಜಾನಾತ್ ತಾಂ ಪ್ರಸೂತ್ಯುನ್ಮುಖಾಂ, ದ್ರಾಕ್
ಕುಶಲತಮಭಿಷಗ್ಭಿಃ ಸ್ವಾಪ್ತಬಂಧೂತ್ಕರೈಶ್ಚ ।
ಪ್ರಸವಸಮಯಗುರ್ವೀರ್ವೇದನಾ ವಾರಯನ್ ಸನ್
ಸುತಜನನನಿಮೇಷಂ ಸ ಪ್ರತೀಕ್ಷಾಂಬಭೂವೇ ॥ ೨೪ ॥

ಶರದಿ ಶುಭನಿಧಾನೇ ಚಿತ್ರಭಾನೌ ಋತೌ ಸಾ
ಶರದಿ ವಿಮಲಮಾಸೇ ಕಾರ್ತಿಕೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ।
ಚತುರಧಿಕದಶಮ್ಯಾಮ್ಯೈಂದವೇ ವಾಸರಾಂತೇ
ವಿಬುಧಸದನಸಾಂದ್ರೇ ಚಿತ್ರದುರ್ಗೇ ಪುರಾಗ್ರೇ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಲಸತಿ ರವಿಮುಖ್ಯೇ ಪಂಚಕೇ ತುಂಗಸಂಸ್ಥೇ
ಶಿಶಿರಗುಮುಪಯಾತೇ ಗೀಷ್ಪತೌ ವಿಪ್ರಪತ್ನೀ ।
ಲಲಿತಸುತಮಸೂತ ಬ್ರಾಹ್ಮತೇಜೋನಿಧಾನಮ್
ಸಪದಿ ಕುಶಲವಾದ್ಯಂ ತದ್ಗೃಹೇ ಸಂಜಗರ್ಜ ॥ ೨೬ ॥

ಹರಿಗುರುಚರಣಾಬ್ಜಾನ್ಯಾಲಯೇ ಸೇವಮಾನಃ
ಕುಶಲನಿನದಮೇನಂ ಸನ್ನಿಶಮ್ಯಾಪ್ಯ ವೇಶ್ಮ ।
ನಿಜಕುಲಮಣಿದೀಪಂ ತುಷ್ಟವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಸಾದಮ್
ದ್ವಿಜವರ ಉರುರಾಗಾತ್ ತಂ ಶಿಶುಂ ಸಂದದರ್ಶ ॥ ೨೭ ॥

ಗುಣನಿಚಯಮಪತ್ಯಂ ಸತ್ತ್ವಣಾಮಕ್ರಿಯಾಢ್ಯಮ್
ಕಥಮಿಹ ಭವತೀದಂ ದ್ರವ್ಯಮುತ್ಪನ್ನಮಾತ್ರಮ್? ।
ಅಭಿನವಜನಿ ನೇದಂ ಯದ್ಗುಣೈಃ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಭಿ-
ರರಹಿತಮ್ ಇತಿ ವಿಪ್ರೋತರ್ಕಯತ್ ತಾರ್ಕಿಕೋಚ್ಚಃ ॥ ೨೮ ॥

ನಿಬಿಡಪಿಹಿತಮುಷ್ಟೀ ಬಾಲಕಸ್ಯಾಸ್ಯ ಹೃದ್ಯೌ
ಗುರುವರವಿನತಂ ತಂ ಮೂಲರಾಮಂ ಕಥಂಚಿತ್ ।
ತ್ವರಿತಮುಪಚರಿಷ್ಣುರ್ದಿವ್ಯಮಂತ್ರಾಲಯಾಂತ-
ಸ್ತದನು ಚ ನಿವಸಾನೀತ್ಯಂಜನಾಶಂಸತಃ ಕಿಮ್ ॥೨೯॥

ಜನಿತವಿಮಲಸೂನೋರಾಶು ವಿಪ್ರಃ ಕೃತಾರ್ಥೋ
ವಿಧಿವದಕೃತ ಸರ್ವಂ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಕರ್ಮ ।
ಮಣಿರಿವ ಶಿಶುರೇಷ ಪ್ರಾಪ್ತಸಂಸ್ಕಾರ ಆಭಾ-
ದಪರಿಮಿತನಿಜಾರ್ಥೋಽತ್ರಾಸ್ತದೋಷಪ್ತಮೋಹಾ ॥ ೩೦ ॥

ಯದಿಹ ನಿಖಿಲಬಂಧೋಃ ಸ್ವಸ್ಯ ಚಾತ್ಮಾನಮಾರಾತ್
ಪ್ರತಿಪದಮತಿರಾಗಾತ್ ಸಂಚಕರ್ಷಾತ್ಮಜೋಽಯಮ್ ।
ತದಿದಮುಚಿತಧಾಮ್ನಾ ಕೃಷ್ಣನಾಮ್ನಾಬಭಾಷೇ
ನಿಜಪಿತುರಭಿಧಾನಂ ಯಚ್ಚ ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ವಿಪ್ರಃ ॥ ೩೧ ॥

ಪ್ರಥಮಮಯಮಕಾರ್ಷೀದ್ ರಿಂಗಣಾನ್ಯಂಗಣಾಂತ-
ರ್ನಿಜಪಿತುರವಲಂಬ್ಯ ಪ್ರೋದತಿಷ್ಠತ್ ಕರಾಗ್ರಮ್ ।
ಅಥ ಕಮಲಪದಾಭ್ಯಾಂ ಚತ್ವರೇ ಸಂಚರಿಷ್ಣುಃ
ಸ ಶಿಶುರಮಲರಾಕಾಚಂದ್ರಶೋಭಾಂ ಜಹಾರ ॥ ೩೨ ॥

ಅಲಭತ ನ ಹಿ ಹರ್ಷಂ ಯಂ ನಿಶಮ್ಯೋರುತರ್ಕಾನ್
ನಯನವಿಷಯವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರೀತಿವಾಚೋಽಪ್ಯಲಭ್ಯಾಃ ।
ತಮಿಹ ಭೃಶಮವಾಪದ್ ಭಾಷಿತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಪ್ರಃ
ಸುತಮುಖನಲಿನೋತ್ಥಂ ಕಿಂಚಿದವ್ಯಕ್ತರಮ್ಯಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಪುಪುಷತುರಮುಮೇತೌ ದಂಪತೀ ಪುತ್ರವರ್ಯಮ್
ಸ್ಮೃತಿಶುಭಗಮೌ ಸದ್ಧರ್ಮಕೂಟಂ ಯಥಾಲಮ್ ।
ಸುಖಪದಮಿವ ಮೋಕ್ಷಂ ಭಕ್ತಿಬೋಧಾಪದೋಷೌ
ಬಹುವಿಧರುಚಿರಾರ್ಥೈರ್ನಿತ್ಯಭೋಗೋಪಕೃದ್ಭಿಃ ॥ ೩೪ ॥

ವಿನಯಮುಖಗುಣೌಘೈರೇಷ ನಮ್ರೋಽಪಿ ಬಾಲಃ
ಪೃಥುತರಗುಣಜಾಲೈರುನ್ನತೋಽಭೂತ್ ತದಾ ಯತ್ ।
ತದಿಹ ಪೃಥುಕಮೇನಂ ಬಾಲಮೂಚುರ್ಜನಾಸ್ತೇ
ತದನು ಪೃಥುಕಶಬ್ದಃ ಸರ್ವಬಾಲೇಷು ರೂಢಃ ॥ ೩೫ ॥

ನಿಜಪಿತರಿ ತು ಶಿಷ್ಟೇ ಕಂಜನಾಭಪ್ರಪೂಜಾಮ್
ವಿದಧತಿ ವಿಧಿವತ್ ತತ್ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಬಾಲಃ ಸ್ವಯಂ ಚ ।
ಭೃಶಮಯತತ ತಾತಂ ಸೋಽನುಕರ್ತುಂ ತದಾನೀಮ್
ಚಿರಜನಿತಸುತಸ್ತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಪ್ರೋ ನನಂದ ॥ ೩೬ ॥

ಜನಕ ಇವ ಸ ಶಂಖೈರ್ಗೋಪಯೋವಾರಿಪೂರ್ಣೈಃ
ಸವಿನಯಮಿವ ಮೂರ್ತೀರಭ್ಯಷಿಂಚತ್ ಕಿಶೋರಃ ।
ತದುಪರಿ ತುಲಸೀಭಿಃ ಸೋಽರ್ಚಯನ್ ಪುಷ್ಪಜಾತೈ-
ರ್ಜನಕಮುಖಜನಾನಾಂ ವರ್ಧಯಾಮಾಸ ಹರ್ಷಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಸಮುದಮಿದಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರೇಯಸೀಮಾರ್ಯ ಊಚೇ
ನನು ಹರಿಚರಣಾರ್ಚಾಕೌತುಕೋಽಸ್ಮತ್ಸುತೋಽಯಮ್ ।
ಯತಿವರ ಇವ ಪೂಜಾಸತ್ಕ್ರಮಾನ್ ವೇತ್ತಿ ಬಾಢಮ್
ಕಿಮಯಮಪಿ ಚ ವಿಂದೇನ್ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕತ್ವಮ್? ॥ ೩೮ ॥

ಇತಿ ನಿಗದತಿ ಕಾಂತೇ ಸಾಽತಿತುಷ್ಟಾ ವರಿಷ್ಠಾ
ಸವಿನಯಮಿದಮೂಚೇ ಸದ್ಭವಾನ್ ಸ್ವಾತ್ಮನ್ಯೈವ ।
ಮಯಿ ಪುನರವತೀರ್ಣಃ ಪುತ್ರನಾಮ್ನಾ ತತೋಽಯಮ್
ಭುವಿ ನಿಗಮಶಿರೋವಿದ್ ರಾಜತಾಮಾರ್ಯತುಲ್ಯಃ ॥ ೩೯ ॥

ಇತಿ ಲಲಿತವಚೋಭಿರ್ಬಾಲಕಂ ತಂ ಮನೋಜ್ಞಮ್
ಸತತಮುದಿತಹರ್ಷೌ ದಂಪತೀ ಲಾಲಯಂತೌ ।
ತ್ರಿತಯಮನಯತಾಂ ತೌ ವತ್ಸರಾಣಾಂ ತತೋಽಂಬಾ
ಸಮುಪಕೃತಶರೀರಾ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಜಗಾಮ ॥ ೪೦ ॥

ತರಣಿಕಿರಣರಾಜೀ ಪದ್ಮಹೃದ್ಯಂ ಸರೋ ವಾ
ಕುಲವಯಸುಮಜಾತಂ ಶೀತರಶ್ಮಿಪ್ರಭಾ ವಾ ।
ಸುತಮುಖಮತಿಮಾತ್ರಂ ಮ್ಲಾನಯಿತ್ವಾ ಗತಾ ತಾಮ್
ಪ್ರತಿ ವಿಬುಧವರೋಽಸೌ ನಷ್ಟಬಂಧುಃ ಶುಶೋಚ ॥ ೪೧ ॥

ಕಥಮತಿಲಲಿತಂ ತೇ ಮಾನಸಂ ಮಾನಿನೀಮಮ್
ಚಿರತರಜನಿತಂ ನಃ ಪುತ್ರಮಾರಾತ್ ವಿಸೃಜ್ಯ ।
ಕ್ವಚಿದಪಿ ನಯತಿ ತ್ವಾಂ? ಮನ್ಯ ಆವಿಷ್ಟಮೇತತ್
ಕಠಿನತರಕುಚಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ವಂ ಚ ಕಾಠಿನ್ಯಮಾಪ ॥ ೪೨ ॥

ಕಥಮಪಿ ದಶ ಮಾಸಾನ್ ಸ್ವೋದರೇಽಮುಂ ತ್ವವಾಕ್ಷೀ-
ರ್ಲಲಿತಮವಿರತಂ ತಂ ಲಾಲಯಾಮಾಸಿಥಾಲಮ್ ।
ಕಿಮಿತಿ ತದನು ಮುಗ್ಧೇ! ತಸ್ಯ ಕಾಮಾಭಸೂನೋಃ
ಪ್ರಿಯಮುಪಯಮಮಕ್ಷ್ಣಾ ನೇಕ್ಷಿತಾಸೇನ್ಯದಾಪ್ತಾ ॥ ೪೩ ॥

ನನು ತವ ಮಮ ಚಾಯಂ ದೇಹನಾಶೇ ನಿವಾಪೈ-
ರಸಹನಿರಯಪಾತಾತ್ ತ್ರಾಸ್ಯತೇ ನಃ ಸುಕರ್ಮಾ ।
ಕಿಮಿತಿ ತಿಲಕಮಸ್ಮಾಲ್ಲಬ್ಧಪುತ್ರಾಪ್ಯಲಬ್ಧ್ವಾ
ಗತಫಲಮರೋಸ್ತೇ ಜನ್ಮ ಮೂಢೇವ ಕಾಂತೇ ॥ ೪೪ ॥

ನ ಹಿ ಮಮ ಸುಖಹಾನಿಸ್ತದ್ವಿಯೋಗಾದಭಿಜ್ಞೇ!
ಪೃಥುಕಮಮುಮಹೋ ಕಾ ಪೋಷಯೇತ್ ತ್ವದ್ವದನ್ಯಾ? ।
ಕಥಮಿವ ಶಿಶುಮೇನಂ ಮಾತೃಹೀನಂ ಪಿಧತ್ಸೇ
ಶಿಶುರಯಮಿಹಜಾತೋ ಭಾಗ್ಯಶೂನ್ಯೋಽದ್ಯ ಜಾತಃ ॥ ೪೫ ॥

ಇತಿ ಸ ಗತಸಹಾಯಃ ಕಿಂಚಿದಾರ್ಯಃ ಶುಚಾರ್ತೋ
ವರವಿತರಣಕಾಲೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸೋಕ್ತಿಮಾಶು ।
ಮನಸಿ ಪರಿಕಲಯ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಞಮಾನ್ಯೋಽನ್ಯಕನ್ಯಾಮ್
ಶಿಶುಭರಣನಿಮಿತ್ತಾಂ ಸಂಭ್ರಮಾಚ್ಚೋಪಯೇಮೇ ॥ ೪೬ ॥

ಮಹಿತಕುಲಯಶೋದಾ ನಂದಲಾಭೋಲ್ಲಸಂತೀ
ಪೃಥುಕಮಮುಮಥಾಂಬಾ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಂ ಪುಪೋಷ ।
ಸ ಕಿಲ ಗುಣನಿಬದ್ಧಃ ಶಾಖಿಮೋದಂ ವಿತನ್ವನ್
ಪ್ರಿಯಜನನವನೀತಂ ಸ್ವಾದು ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಜಘಾಸ ॥ ೪೭ ॥

ತದನು ಸಮುಪನೀತಃ ಪೂತನಾಮಾಶುಹಿತ್ವಾ
ನಿಜಗೃಹಮತಿಸಕ್ತಾನ್ ಭಾರತಾರ್ಯೋರುಧರ್ಮಾನ್ ।
ಅವದದಲಘುರೂಪೋಽಭ್ಯುದ್ಧೃತಾತ್ಮೀಯಚಕ್ರೋ
ವ್ಯಲಸದರಹಿತೋಽಯಂ ಸ್ವಾತ್ಮಧಾಮ್ನಾ ಸುಧಾಮ್ನಾ ॥ ೪೮ ॥

ಶಿರಸಿ ಪದಮಧಾಸೀತ್ ಸ ದ್ವಿಜಿಹ್ವೋತ್ಕಟಾನಾಮ್
ಪ್ರಬಲಸಕಲಮಾಯಿಸ್ತೋಮಮಾರಾಜ್ಜಘಾನ ।
ಇತಿ ಸ ವಿವಿಧಕೃತ್ಯೈಃ ಕೃಷ್ಣಮೇವಾನುಕುರ್ವನ್
ಕ್ಷಿತಿಗನಿಖಿಲಜಂತೂನ್ ಸ್ಮಾರಯಾಮಾಸ ಕೃಷ್ಣಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಯದಯಮವತತಾರ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಪೂಜನಾರ್ಥಮ್
ತದಯಮಖಿಲವೇದಾನ್ ತರ್ಕವೇದಾಂತಗಮ್ಯಾನ್ ।
ಪುನರಪಿ ಬುಧ ಐಚ್ಛನ್ನಾನ್ಯದೇಶೀಯವಿದ್ಯಾ
ಉಪಕುರುತ ಇಹೈತದ್ ಯದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಾನುಭೂತಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಸ್ವಯಮತಿಕುಶಲಂ ತಂ ಪ್ರೇಮಬದ್ಧಃ ಸ ತಾತಃ
ಸತತಮಪಿ ಕಲಾಸ್ತಾ ಬಾಢಮಧ್ಯಾಪಯತ್ ದ್ರಾಕ್ ।
ಅಯಮಪಿ ವಿನಯಾತ್ತಾಃ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಾ ಅಜಾನಾತ್
ಸ ಹಿ ಕುಶಲತಮಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪಾಠ್ಯತೇ ಯಃ ಸ್ವಪಿತ್ರಾ ॥ ೫೧ ॥

ಅಧಿಗತಬಹುವಿದ್ಯಂ ತ್ವೇಷ ವಿದ್ಯಾದ್ಯದೀಮಮ್
ಸಕೃದಭಿಹಿತಸೂಕ್ತಾನ್ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ಸಂವದಂತಮ್ ।
ಜನಕ ಇಮಮಭೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದದ್ಭುತಂ ನೋ
ಶಿಶುಮತಿರಧಿಕಾ ಚೇತ್ ಸಾ ಹಿ ಜನ್ಮಾಂತರೀಯಾ! ॥ ೫೨ ॥

ಪ್ರಥಮಮಯಮಧೀತಿಂ ವೇದಶಾಖಾಸ್ವಕಾರ್ಷೀತ್
ತದನು ವಿವಿಧಕಾವ್ಯ ದ್ರಾಕ್ ಪಠಿತ್ವಾಥ ತರ್ಕೇ ।
ಪ್ರಕರಣಕೃತಸೀಮ್ನೋ ಗ್ರಂಥವರ್ಯಾನ್ ಸ್ವತಾತೇ
ಹ್ಯಪಠದಥ ವಿಪಶ್ಚಿದ್ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿಂ ಜಗಾಮ ॥ ೫೩ ॥

ಕಪಿತಲಪುರಜಾತೋ ಯೋ ಹಿ ತರ್ಕಾಬ್ಧಿರಾಸ್ತೇ
ಶ್ರಿತಜನದಿವಿಷದ್ದ್ರು ರ್ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯನಾಮಾ ।
ತಮಖಿಲಗುಣಸಾಂದ್ರಂ ಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಿತ್ಯ ತಸ್ಮಾತ್
ಪುನರಪಿ ಬಹುತರ್ಕಾನ್ ವೇಂಕಟಾದ್ರೌ ಪಪಾಠ ॥ ೫೪ ॥

ತದನು ವಿವಿಧವಿದ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಪ್ಯವಾಪತ್
ಶ್ರಿತಜನಸುರಧೇನುಂ ಮಾಧ್ವವಿಪ್ರೈಕಕೇತುಮ್ ।
ಸುಧಿಯಮಖಿಲಮೇತನ್ನಿಷ್ಪ್ರಯತ್ನಾಜ್ಜಯಂತಮ್
ಕಠಿನಲಲಿತತರ್ಕೈರಪ್ರಧೃಷ್ಯೈರ್ಬುಧಸ್ತಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ಯದುರುಜನನಲಾಭಾತ್ ಪೂರ್ಯಲತ್ತೂರಭಿಜ್ಞಾ
ಭುವನವಿದಿತನಾಮಾ ಭಾತಿ ಧನ್ಯಾ ವರೇಣ್ಯಾ ।
ಜಗತಿ ವಿಜಯಮಾನಾ ಯಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾ ಇದಾನೀ-
ಮವನಿಮಮಲತರ್ಕೈಃ ಸ್ಮಾರಯಂತ್ಯಸ್ಯ ನಾಮ ॥ ೫೬ ॥

ಪ್ರತಿವದನಸಮರ್ಥೋ ಯಸ್ಯ ನಾಸೀಜ್ಜಗತ್ಯಾ-
ಮಿತರಬುಧದುರಾಪಾ ಯಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿರ್ವಿಶಾಲಾ ।
ವವೃಧ ಇಹ ಸುಗೋಭಿರ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಶಾಖೀ
ವಿವಿಧರಸಭರಾಭಿರ್ಯಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಯನಾಮ್ನಾಃ ॥ ೫೭ ॥

ಕಿಮಿಹ ಪದಮಯಂ ನ ಜ್ಞಾತವಾನ್ ವಿಪ್ರಸೂನುಃ?
ಕ್ವ ಕಠಿನತಮವಾಕ್ಯೇ ನೈಷ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಮೂಚೇ! ।
ವ್ಯರಚಿ ಸರಸಪದ್ಯಂ ತೇನ ಕಿಂ ನೋ ಕದಾ ನೋ?
ಪ್ರಥಿತಸಮದವಾದೀ ನೋ ಜಿತೋಽನೇನ ಕೋವಾ? ॥ ೫೮ ॥

ಕೃತಮತಿರಿಹ ಕೋ ವಾ ಮುಷ್ಯ ಶಿಕ್ಷಾಂ ನ ಭೇಜೇ?
ವ್ಯತನುತ ನ ಚ ಕಂ ವಾ ವೀತಮೋಹಂ ಕ್ಷಣಾತ್ ಸಃ? ।
ತದಖಿಲಮಪಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೋದಮಾನೋಽಸ್ಯ ತಾತೋ
ಜಗತಿ ನ ಬಹುಧನ್ಯಂಮನ್ಯಮಾಸೀತ್ ಕದಾ ವಾ? ॥ ೫೯ ॥

ಸ ಕಿಲ ಪೂರ್ಣಗುಣದ್ವಿಜದತ್ತಯಾ
ಬಹುಸುವರ್ಣಲಸತ್ಪದರಮ್ಯಯಾ ।
ಸಮಪುಮರ್ಥದಶಾಸ್ತ್ರಸುಸಂಪದಾ
ವ್ಯಲಸದಂಗನಯೇವ ಯುವಾಗ್ರಿಮಃ ॥ ೬೦ ॥

ವೀರೋ ವೇದಾಂತಿಸಿಂಹೋಽಧಿಕಭಯಜನಕೋ ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುಯೂನಾಮ್
ಮಿಥ್ಯಾಗೋಭಿಃ ಪ್ರರೂಢಾನ್ ವಿಷಮಿತಮತಭೂರುಗ್ಗಣಾನ್ ಭಂಜಯನ್ ಸನ್ ।
ಪಾಷಂಡಾದಾನಮತ್ತಾನ್ ಹರಿಮತವಿಪಿನೇ ದ್ರಾಕ್ ಕುವಾದೀಭಯೂಥಾನ್
ಭಂಕ್ತ್ವಾ ಮೂರ್ಧನ್ಯನೀಚೈರ್ನಿಜವಿಪುಲಬಿಲೇ ಮೂಲರಾಮೇ ಜಗರ್ಜ ॥ ೬೧ ॥

॥ ಇತಿ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಪ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

***

ಚತುರ್ಥ ಸರ್ಗ

***

ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಲಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ವಿವಾಹ ವೃತ್ತಾಂತವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದು ಅನೇಕ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ್ದು, ಶ್ರೀಗಳವರಲ್ಲಿ ಸುಧಾಮಂಗಳ ಮಹೋತ್ಸವ, ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ಅವರ ಸುಖಮಯ ದಾಂಪತ್ಯ, ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಥಿತವಾಗಿವೆ.

***

ಅಥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥ ಮಹೀಸುರಸೂನುರವಾಪ್ತವಾನವರಜಂ ನಿಜಪೋಷಕಮಾತೃತಃ ।
ಯದಿವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಪ ಸ ರಾಘವೋ ಜನಿತಮಾತೃಹಿತಾಯ ಸುಮಿತ್ರಯಾ ॥ ೧ ॥

ಯದಯಮಗ್ರಜಕೃಷ್ಣನಿಷೇವಣೇ ಪ್ರಥಿತಭೀಮವದಾಸ ಹಿ ತತ್ಪರಃ ।
ತದಮುಮಾಜುಹುವುಃ ಕಿಲ ಬಾಂಧವಾಸ್ತದನು ಭೀಮ ಇತಿ ಪ್ರತಿಭೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪಠನಕಾಮನಯಾ ಪಠಿತಸ್ಯ ಸಂವಿವರಣಾದಿಕಪಾಟವಸಂಪದಾ ।
ಹರಿಪದಾಮಲಭಕ್ತಿಭರಶ್ರಿಯಾ ವವೃಧ ಏಷ ನಿಜಾಗ್ರಜಸಂಯುತಃ ॥ ೩ ॥

ತಮುಪನೀಯ ಸುತಂ ದ್ವಿಜಪುಂಗವೋ ನಿಗಮಶಾಸ್ತ್ರಕುಲಂ ಸಮಶಿಕ್ಷಯತ್ ।
ತನಯ ಏಷ ವಿಪಶ್ಚಿದಪಶ್ಚಿಮಃ ಸಮಭವನ್ನನು ಬೀಜವದಂಕುರಃ ॥ ೪ ॥

ತದನು ಕೃಷ್ಣವಿವಾಹಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ತದನುರೂಪವಧೂಂ ಸ ಪಿತಾರ್ಜಯತ್ ।
ತದವಗಮ್ಯ ಸ ಕೃಷ್ಣಸುಧೀಸ್ತದಾ ಮನಸಿ ಕಾರ್ಯವಿಶೇಷಮಚಿಂತಯತ್ ॥ ೫ ॥

ಗುರುವರೇಣ್ಯಸಹಾವಸತೀಚ್ಛಯಾ ಜಗತಿ ಜಾತವತೋ ಮಮ ಯೋಷಿತಃ ।
ಕಿಮಿಹ ಲಭ್ಯಮಹೋ ಪುರುಷಾಂಗನಾ ಜನಸಹಾವಸತಿಂ ದಿಘಸೌಖ್ಯದಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅನವಲಂಬಿತವಿಷ್ಣುಪದೋಡುಪಶ್ಚರಣಬದ್ಧಕುಟುಂಬಮಹೋಪಲಃ ।
ಸ್ವದುರಿತೈರ್ಭವವಾರಿಧಿಪಾತಿತಃ ಕಥಮಹೋ ನ ನಿಮಜ್ಜತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೭ ॥

ನ ಹಿ ಮಮೇಚ್ಛತಿ ಮಾನಸಮಂಗನಾಜನ ಸಹಾಸವತಿಂ ತದಪೀಹ ಮೇ ।
ಜನಕ ಏಷ ವಿವಾಹವಿಧಾನಧೀರ್ಯತತ ಏವ 'ಪಿತುಃ ಖಲು ಸ ಕ್ರಮಃ' ॥ ೮ ॥

ಪಿತೃನಿದೇಶಕೃತಾತ್ರ ಸಮಾರ್ಜಿತಾ ನ ಹಿ ವಧೂರ್ಮುದಮೇಷ್ಯತಿ ಸುಂದರೀ ।
ಯುವಪತೇಃ ಪ್ರಿಯಸಂಗಮಮಂತರಾ, ತದನು ಸೂಯತ ಏವ ಚ ಸಂತತೀಃ ॥ ೯ ॥

ಸ ಗೃಹಮೇಧಿಜನೋಽಪಿ ಸುತಾನವನ್ ಕಿಮಪಿ ಕರ್ಮ ಕರೋತಿ ಧನೇಪ್ಸಯಾ ।
ಯದಿ ಪತಿರ್ನ ಧನಾರ್ಜನತತ್ಪರಸ್ತಮಿಯಮೇವ ಜಹಾತ್ಯಧುನಾ ವಧೂಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಹಮಿಹಾಗಮಶಾಸ್ತ್ರವರೇಷು ಸಂಸ್ಕೃತಮತಿಃ ಕಥಮಾಧುನಿಕಸ್ಥಿತೌ ।
ಅಪರದೇಶ್ಯಸುನಾಗರಿಕೋಲ್ಬಣೇ ಜಗತಿ ಕಾಲಮಕಿಂಚನ ಆನಯೇಃ ॥ ೧೧ ॥

ಭವತು ಮೇ ಜನಕಃ ಸುತಲಿಪ್ಸಯಾ ಬಹು ತಪಃ ಕೃತವಾನಿತಿ ಹಿ ಸ್ಫುಟಮ್ ।
ಮಯಿ ಪರಿವ್ರಜತೀಮಮಿಹಾದರಾನ್ನಿರಯತಃ ಪರಿಪಾಲಯಿತಾಸ್ತಿ ಕಃ? ॥ ೧೨ ॥

ನಿಜಮೃತೇರುಪರಿ ಸ್ವಪಿತಾಮಹಾನ್ ತಿಲಜಲೈಃ ಪರಿತರ್ಪಯಿತುಂ ಹಿ ಮಾಮ್ ।
ಮಮ ಪಿತಾಜನಯತ್ ತದಹಂ ನ ಚೇತ್ತದುಪಕಾರ್ಯಹಮೇವ ಕೃತಘ್ನಕಃ ॥ ೧೩ ॥

ತದಿಹ ಸಂಭವತಾದ್ ಭವಿತವ್ಯತಾ, ನ ಹಿ ವಯಂ ವಿಧಿಲಂಘನಶಿಕ್ಷಿತಾಃ ।
ಇತಿ ಬುಧಃ ಸ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಹರೇರ್ದಯಾವಿಲಸಿತಾನಿ ಸದಾ ಸ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಅಥ ಪಿತಾಸ್ಯ ವಿವಾಹಕುತೂಹಲೀ ಸಪದಿ ಸುಪ್ರತಿಘೇಂದ್ರಯತೇರ್ಗುರೋಃ ।
ಅನುಜಜಾಂ ನಿಜಜಾತವಧೂತಯಾ ನಿರಚಿನೋದ್ ರತಿತುಲ್ಯತನೂಜ್ಜ್ವಲಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅಥ ಮುದಾರ್ಚದದೋಷಸುವಾಸಿನೀಜನಗಣೋ ಗುರುರಾಜಮನೋರಮಾಮ್ ।
ಪರಿಣಯಾತ್ ಪುರತಸ್ತು ಸರಸ್ವತೀಂ ಸ ಹಿ ತದನ್ವಯಮುಖ್ಯವಿಧಿಸ್ತದಾ ॥ ೧೬ ॥

ಅಪಿ ಜಡಃ ಸಹಕಾರಬುಭುಷಯಾ ಸಪದಿ ಚೂತತರುರ್ನಿಜಪಲ್ಲವೈಃ ।
ಸುಭಗತೋರಣಮಾರಚಯತ್ತದಾ, ಕಿಮು ನರೇಷು ಪುನಃ ಸಹಕಾರಿತಾ ॥ ೧೭ ॥

ತದನು ತಸ್ಯ ವಿವಾಹಮಹೋತ್ಸವೋ ವಿಧಿವದುತ್ತಮವಿಪ್ರಗಣೈರ್ದಧೇ ।
ಅಥ ಸ ಉಜ್ವಲನಸ್ಯ ಪುರೋ ವಧೂಲಲಿತಪಾಣಿತಲಂ ಚ ಗೃಹೀತವಾನ್ ॥ ೧೮ ॥

ಪರಿತ ಏಷ ಹವಿರ್ಭುಜಮುಚ್ಛಿಖಂ ಪರಿಚರನ್ ಸವಧೂರ್ದದೃಶೇ ತದಾ ।
ಅಪಜಿಹೀರ್ಷುರಿವೋಜ್ವಲನಸ್ಯತಾಂ ಶುಚಿರುಚಿಃ ಸುಷಮಾಂ ಮಿತಭೂಷಣಃ ॥ ೧೯ ॥

ಪ್ರಿಯಕರಾರ್ಪಿತಪಾಣಿರರುಂಧತೀಂ ವಿಯತಿ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಧೂಃ ಸಮಚಿಂತಯತ್ ।
'ಅಹಮಪಿ ಪ್ರಿಯಸೇವನಯಾಪ್ನುಯಾಂ ಧ್ರುವತಮೋಚ್ಚಪದಂ ದ್ರುತ'ಮಿತ್ಯಲಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ರುಚಿರರೂಪಮಲಾಭಿ ಹಿ ಕನ್ಯಯಾ, ಶ್ರುತಜನೋ ಜನಕೇನ, ತದಂಬಯಾ ।
ಮಿತಧನಂ ಚ ಕುಲಂ ನಿಜಬಾಂಧವೈ ರುಚಿರಭುಕ್ತಿರಥೋ ಇತರೈರ್ಜನೈಃ ॥ ೨೧ ॥

ನಿಜಪತೇಃ ಪುರತಃ ಪರಿತಿಷ್ಠತಃ ಸ್ಮಿತಮನೋಜ್ಞಮುಖಂ ನವಲಜ್ಜಯಾ ।
ಅವನತಾನನಯಾ ಮುಮುದೇಽಮಲೇ ಸಮವಲೋಕ್ಯ ನಖೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸುರಭಿಹಾರನಿಬಂಧಮಿಷಾತ್ ಪ್ರಿಯಾ ಮುಖಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಮನೋರಮಮಚ್ಛಧೀಃ ।
ವಿವಿಧಧರ್ಮಸಮಾಚರಣೇ ಸ ತಾಂ ಸಮುಚಿತಾಮವಿದದ್ಧರಣೀಸುರಃ ॥ ೨೩ ॥

ಅಥ ಕದಾಚನ ಪುಷ್ಪವತೀ ದಿನೇ ಶುಭತಮೇ ಸಮಜಾಯತ ಸಾ ವಧೂಃ ।
ವಿಗತದೋಷಮುಹೂರ್ತ ಇಹಾನಯಾ ಸ ಸಮಗಚ್ಛತ ಪುತ್ರವರೇಚ್ಛಯಾ ॥ ೨೪ ॥

ನ ಹಿ ವಧೂಜನಸಂಗಮಜಂ ಸುಖಂ ಹೃದಿ ನಿಧಾಯ ಸ ಭೂಮಿಮವಾತರತ್ ।
ತದಪಿ ಯೋಷಿದತಾಪಕೃತೇ ತಯಾ ಹ್ಯರಮತಾಧಿಕಕಾಮಯುತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ ೨೫ ॥

ಕತಿಪಯೇಷು ತು ಮಾಸ್ಸು ಗತೇಷು ಸಾ ವಿಧುಮುಖಂ ಸುಷುವೇ ಶುಭನಂದನಮ್ ।
ತಮವಲೋಕ್ಯ ಸುತಂ ಬುಧಪುಂಗವೋ ನಿರವಧಿಂ ಮುದಮಾಪ ಸಬಾಂಧವಃ ॥ ೨೬ ॥

ಶ್ರುತಿಪಥಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ನ ಕೇವಲಂ ತನಯಜನ್ಮಸಮುತ್ಥಮುದಾವಲಿಃ ।
ಕುಸುಮಚಂದನಭೋಜನಕೈತವಾತ್ ಕಚಚಯಾಂಗಮುಖಂ ಚ ಜನಾವಲೇಃ ॥ ೨೭ ॥

ಸ ಹುಲಿಕುಂತಪದಂ ಶಿಶುರಾಪ್ತವಾನ್, ಪ್ರತಿಭಯಾ ಸ್ವಜನಾನ್, ಸಮನಂದಯತ್ ।
ದ್ರುತವಿಲಂಬಿತಭಾಷಿತಮಸ್ಯ ತತ್ಪಿತೃಮುಖಾಶ್ಚ ಜನಾ ಬಹು ಮೇನಿರೇ ॥ ೨೮ ॥

ಇತರದೃಷ್ಟಿಜದೋಷಭಯಾದಮುಂ ಭವನತೋ ಬಹಿರಾನಯನಂ ವಿನಾ ।
ರುಚಿರಸರ್ವಪದಾರ್ಥಸುತೋಷಿತಂ ಸ ತು ಪುಪೋಷ ಸದಾರ ಉದಾರಧೀಃ ॥ ೨೯ ॥

ಪಿತುರತೀವ ಮುದಂ ಜನಯನ್ ಶಿಶುರ್ಮದನಜಿಷ್ಣುವಪುಃ ಸಮವರ್ಧತ ।
ಸಕಲಯಾ ಕಲಯಾ ಶುಶುಭೇ ದ್ವಿಜೋವಿಧುರಿವಾಚ್ಛತರಾಂಬರಭಾಸ್ವರಃ ॥ ೩೦ ॥

ತದನು ತಸ್ಯ ಶಿಶೋರನು ಜೋऽಜನಿ ಸ್ವಸುಷಮಾವಿಷಯಮೀಕೃತಭಾಸ್ಕರಃ ।
ವಿಬುಧ ಏನಮಥೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರ ಇತ್ಯಭಿದಧೇ ಗುರುಭಕ್ತಿಭರಾನತಃ ॥ ೩೧ ॥

ಶರಣಮಾತ್ಮನ ಏವ ನ ಸರ್ವದಾ ಹಿತಸುಖೇ ವಿತರೇದಲಮಾತ್ಮನಃ ।
ಇತಿ ಧಿಯಾ ಸ ತು ಕೃಷ್ಣಸುಧೀಸ್ತತಃ ಶರಣಮಾಶು ಗುರೋಃ ಪದಮವ್ರಜತ್ ॥ ೩೨ ॥

ಸ ಗುರುರಾಜಮತೇ ಯತಿಪುಂಗವಾನ್ ಗುರುನಿಭಾನ್ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಪದಾನ್ ಶ್ರಿತಃ।
ತದಮಲಾಂಘ್ರಿನಿರಂತರಸೇವಕೋऽಖಿಲ ಸದಾಗಮಸಂಘಮಥಾಶೃಣೋತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅಚಿರಮೇವ ಸ ಮಂತ್ರಸದಾಲಯೇ ಮಹಿತತರ್ಕಸುಧಾಗ್ರಿಮಮಂಗಲಮ್ ।
ಪರಿಸಮಾಪ್ಯ ಗುರೋಃ ಸವಿಧೇऽಚ್ಛಧೀಃ ದ್ವಿಜಸುಧೀರತಿಧೌತಕುಲೋ ಬಭೌ ॥ ೩೪ ॥

ಅಪಠದೇಷ ಗುರೋಃ ಸವಿಧೇ ಸ್ವಯಂ ಸವಯಸೋऽಪಿ ಮುದಾ ಸಮಪಾಠಯತ್ ।
ಇತಿ ಗುರುಂ ಸುಕೃತೈಃ ಪರಿಪೂರಯನ್ ಸಮತನೋತ್ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಮಮುಂ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಅಥ ನಿಜಾ ತು ರಮಣ್ಯತಿಭಾಸ್ವರಂ ತನುಜರತ್ನಮಜೀಜನದಿತ್ಯಮುಮ್ ।
ಶುಭಮುದಂತಮಯಂ ಶ್ರುತಿಶಿಕ್ಷಿತಃ ಶ್ರುತಿಪಥಾಗತಮಾಪ್ಯ ನನಂದ ಚ ॥ ೩೬ ॥

ಇಮಮುದಂತಮುದೀರ್ಯ ದಯಾಬ್ಧಯೇ ಸವಿನಯಂ ಗುರವೇ ಗುರುಭಕ್ತಿಮಾನ್।
ನಿಜಗೃಹಂ ಪ್ರಯಿಯಾಸುರವಾಪ್ತವಾನ್ ಗುರುನಿದೇಶಮಯಂ ವಿದಿತಾಗಮಃ ॥ ೩೭ ॥

ಶೀಘ್ರಾದ್ ಗೇಹಂ ಪ್ರೇಷಿತಃ ಪೂಜ್ಯಪಾದೈಃ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸೂನೋರ್ವಿಪಶ್ಚಿತ್ ।
ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃತ್ವಾ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಕಾರ್ಯಂ ವೇದವ್ಯಾಸಂ ತಂ ಚ ನಾಮ್ನಾ ವ್ಯಧತ್ತ ॥ ೩೮ ॥

ಚೋದಿತಃ ಸ ನಿಜಬಾಂಧವೈಸ್ತಥಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಶ್ಚ ಸುತದಾರಪೂರ್ವಕೈಃ ।
ಆವಸತ್ ಸ್ವಭವನೇ ಮಹೀಸುರಃ ಸೇವಮಾನ ಇಹ ತಾತಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೩೯ ॥

ಏವಂ ನೀತ್ವಾಸ ಕಾಲಂ ಕಮಪಿ ನಿಜಗೃಹೇ ತಾತದಾರಾದಿಯುಕ್ತಃ
ಶ್ರುತ್ವಾಲಸ್ಯಾರ್ತದೇಹಾನ್ ಸುಕೃತಿಪದಗುರೂನ್ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ಪ್ರಸ್ಥಿತೋऽತಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಪ್ರೋ ಯತಿವರಚರಣಾನ್ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಾಂಸ್ತಾನ್
ನತ್ವಾ ತತ್ಸೇವನೋತ್ಕಸ್ತದನು ಹರಿದಯಾಂಚಿಂತಯಾನಃ ಸಿಷೇವೇ ॥ ೪೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಪ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ

***

ಪಂಚಮ ಸರ್ಗ

***

ಶ್ರೀಸುಕೃತಿಂದ್ರತೀರ್ಥರ ದೇಹಾಲಸ್ಯ, ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಪ್ರದಾನ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರರ ದೇಹತ್ಯಾಗ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರ ಸಂಸ್ಥಾನಪೂಜೆ, ತೀರ್ಥ ಸಂಚಾರ, ಉಡುಪಿಕ್ಷೇತ್ರ ದರ್ಶನ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರ - ಶ್ರೀವಿಭುಧಮಾನ್ಯರ ಸಮಾಗಮ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಬೃಂದಾವನಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕಥಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ರೀಹುಲಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ತೀರ್ಥಪರ್ಯಟನೆ, ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ರಾಯರು ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರ, ಶ್ರೀರಾಯರ ಅಣತಿಯಂತೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರು ರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದೇಹಾಲಸ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

***

ಅಥ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಪಶ್ಚಾದ್ ರಾಮಪ್ರಾರ್ಚನಾರೋಧಕಂ ತೇ
ದೇಹಾಲಸ್ಯಂ ಸ್ವಾತ್ಮನೋ ಭಿಕ್ಷುವರ್ಯಾಃ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಬಾಧಂ ಮೂಲರಾಮಾಗ್ರಸೇವಾಂ
ಶಿಷ್ಯೇಽನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ನ್ಯಸ್ತುಮೈಚ್ಛದ್ ವಿಶುದ್ಧೇ ॥ ೧ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯೋ ಜಾತಮಾತ್ರಾತ್ಮಜೋಭೂತ್
ತಾರುಣ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಮಾತ್ರಂ ತದಂಗೇ ।
ಭಾರ್ಯಾಪ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರೇಮಬದ್ಧಾಽಬಲಾಸೀತ್
ತತ್ತೇ ನಾಸ್ಮಿನ್ ಭಿಕ್ಷುಬುದ್ಧಿಂ ವ್ಯತನ್ವನ್ ॥ ೨ ॥

ಬಾಲಾ ಭಾರ್ಯಾ ಲೋಲಚಿತ್ತಾಸ್ತನೂಜಾ
ಆಕಿಂಚನ್ಯಂ ಹಾರಿತಂ ನಾಪಿ ಗೇಹೇ ।
ಇತ್ಯಾದ್ಯೇಷ ಸ್ವಾಂ ಸ್ಥಿತಿಂ ಚಿಂತಯಾನ-
ಸ್ತೂಷ್ಣೀಮಾಸೀತ್ ಕೃಷ್ಣಸೂರಿಸ್ತದಾನೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಿತುರತೀವ ಮುದಂ ಜನಯನ್ ಶಿಶುರ್ಮದನಜಿಷ್ಣುವಪುಃ ಸಮವರ್ಧತ ।
ಸಕಲಯಾ ಕಲಯಾ ಶುಶುಭೇ ದ್ವಿಜೋವಿಧುರಿವಾಚ್ಛತರಾಂಬರಭಾಸ್ವರಃ ॥ ೩೦ ॥

ತದನು ತಸ್ಯ ಶಿಶೋರನು ಜೋಽಜನಿ ಸ್ವಸುಷಮಾವಿಷಯಮೀಕೃತಭಾಸ್ಕರಃ ।
ವಿಬುಧ ಏನಮಥೋ ವಿಜಯೀಂದ್ರ ಇತ್ಯಭಿದಧೇ ಗುರುಭಕ್ತಿಭರಾನತಃ ॥ ೩೧ ॥

ಶರಣಮಾತ್ಮನ ಏವ ನ ಸರ್ವದಾ ಹಿತಸುಖೇ ವಿತರೇದಲಮಾತ್ಮನಃ ।
ಇತಿ ಧಿಯಾ ಸ ತು ಕೃಷ್ಣಸುಧೀಸ್ತತಃ ಶರಣಮಾಶು ಗುರೋಃ ಪದಮವ್ರಜತ್ ॥ ೩೨ ॥

ಸ ಗುರುರಾಜಮತೇ ಯತಿಪುಂಗವಾನ್ ಗುರುನಿಭಾನ್ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಪದಾನ್ ಶ್ರಿತಃ।
ತದಮಲಾಂಘ್ರಿನಿರಂತರಸೇವಕೋಽಖಿಲ ಸದಾಗಮಸಂಘಮಥಾಶೃಣೋತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅಚಿರಮೇವ ಸ ಮಂತ್ರಸದಾಲಯೇ ಮಹಿತತರ್ಕಸುಧಾಗ್ರಿಮಮಂಗಲಮ್ ।
ಪರಿಸಮಾಪ್ಯ ಗುರೋಃ ಸವಿಧೇಽಚ್ಛಧೀಃ ದ್ವಿಜಸುಧೀರತಿಧೌತಕುಲೋ ಬಭೌ ॥ ೩೪ ॥

ಅಪಠದೇಷ ಗುರೋಃ ಸವಿಧೇ ಸ್ವಯಂ ಸವಯಸೋಽಪಿ ಮುದಾ ಸಮಪಾಠಯತ್ ।
ಇತಿ ಗುರುಂ ಸುಕೃತೈಃ ಪರಿಪೂರಯನ್ ಸಮತನೋತ್ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಮಮುಂ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಅಥ ನಿಜಾ ತು ರಮಣ್ಯತಿಭಾಸ್ವರಂ ತನುಜರತ್ನಮಜೀಜನದಿತ್ಯಮುಮ್ ।
ಶುಭಮುದಂತಮಯಂ ಶ್ರುತಿಶಿಕ್ಷಿತಃ ಶ್ರುತಿಪಥಾಗತಮಾಪ್ಯ ನನಂದ ಚ ॥ ೩೬ ॥

ಇಮಮುದಂತಮುದೀರ್ಯ ದಯಾಬ್ಧಯೇ ಸವಿನಯಂ ಗುರವೇ ಗುರುಭಕ್ತಿಮಾನ್।
ನಿಜಗೃಹಂ ಪ್ರಯಿಯಾಸುರವಾಪ್ತವಾನ್ ಗುರುನಿದೇಶಮಯಂ ವಿದಿತಾಗಮಃ ॥ ೩೭ ॥

ಶೀಘ್ರಾದ್ ಗೇಹಂ ಪ್ರೇಷಿತಃ ಪೂಜ್ಯಪಾದೈಃ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಸೂನೋರ್ವಿಪಶ್ಚಿತ್ ।
ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃತ್ವಾ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಕಾರ್ಯಂ ವೇದವ್ಯಾಸಂ ತಂ ಚ ನಾಮ್ನಾ ವ್ಯಧತ್ತ ॥ ೩೮ ॥

ಚೋದಿತಃ ಸ ನಿಜಬಾಂಧವೈಸ್ತಥಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಶ್ಚ ಸುತದಾರಪೂರ್ವಕೈಃ ।
ಆವಸತ್ ಸ್ವಭವನೇ ಮಹೀಸುರಃ ಸೇವಮಾನ ಇಹ ತಾತಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೩೯ ॥

ಏವಂ ನೀತ್ವಾಸ ಕಾಲಂ ಕಮಪಿ ನಿಜಗೃಹೇ ತಾತದಾರಾದಿಯುಕ್ತಃ
ಶ್ರುತ್ವಾಲಸ್ಯಾರ್ತದೇಹಾನ್ ಸುಕೃತಿಪದಗುರೂನ್ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ಪ್ರಸ್ಥಿತೋಽತಃ ।
ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಪ್ರೋ ಯತಿವರಚರಣಾನ್ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಾಂಸ್ತಾನ್
ನತ್ವಾ ತತ್ರೈವನೋತ್ಕಸ್ತದನು ಹರಿದಯಾಂಚಿಂತಯಾನಃ ಸಿಷೇವೇ ॥ ೪೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಪ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ

***

ಪಂಚಮ ಸರ್ಗ

***

ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ದೇಹಾಲಸ್ಯ, ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಪ್ರದಾನ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಶ್ರೀಸುಕೃತೀಂದ್ರರ ದೇಹತ್ಯಾಗ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರ ಸಂಸ್ಥಾನಪೂಜೆ, ತೀರ್ಥ ಸಂಚಾರ, ಉಡುಪಿಕ್ಷೇತ್ರ ದರ್ಶನ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರ - ಶ್ರೀವಿಭುಧಮಾನ್ಯರ ಸಮಾಗಮ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಬೃಂದಾವನಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕಥಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ರೀಹುಲಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ತೀರ್ಥಪರ್ಯಟನೆ, ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ರಾಯರು ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರ, ಶ್ರೀರಾಯರ ಅಣತಿಯಂತೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರರು ರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದೇಹಾಲಸ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ಈ ಸರ್ಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

***

ಅಥ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಪಶ್ಚಾದ್ ರಾಮಪ್ರಾರ್ಚನಾರೋಧಕಂ ತೇ
ದೇಹಾಲಸ್ಯಂ ಸ್ವಾತ್ಮನೋ ಭಿಕ್ಷುವರ್ಯಾಃ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಬಾಢಂ ಮೂಲರಾಮಾಗ್ರಸೇವಾಂ
ಶಿಷ್ಯೇಽನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ನ್ಯಸ್ತುಮೈಚ್ಛದ್ ವಿಶುದ್ಧೇ ॥ ೧ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯೋ ಜಾತಮಾತ್ರಾತ್ಮಜೋಽಭೂತ್
ತಾರುಣ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಮಾತ್ರಂ ತದಂಗೇ ।
ಭಾರ್ಯಾಪ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರೇಮಬದ್ಧಾಽಬಲಾಸೀತ್
ತತ್ತೇ ನಾಸ್ಮಿನ್ ಭಿಕ್ಷುಬುದ್ಧಿಂ ವ್ಯತನ್ವನ್ ॥ ೨ ॥

ಬಾಲಾ ಭಾರ್ಯಾ ಲೋಲಚಿತ್ತಾಸ್ತನೂಜಾ
ಆಕಿಂಚನ್ಯಂ ಹಾರಿತಂ ನಾಪಿ ಗೇಹೇ ।
ಇತ್ಯಾದ್ಯೇಷ ಸ್ವಾಂ ಸ್ಥಿತಿಂ ಚಿಂತಯಾನ-
ಸ್ತೂಷ್ಣೀಮಾಸೀತ್ ಕೃಷ್ಣಸೂರಿಸ್ತದಾನೀಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕೇಚಿತ್ ಪ್ರೋಚುಃ ಕೃಷ್ಣಸೂರೇಃ ಪಿತೈವ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪ್ರಾರ್ಚನಾಮರ್ಹತೀತಿ ।
ಯದ್ಯತ್ನಾದಪ್ಯೇಷ ನಾಗಾತ್ ತದಾನೀಂ
ತಚ್ಛ್ರೀಪಾದೈರ್ದ್ರಾಗುಪೇಕ್ಷ್ಯಂಬಭೂವೇ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಮಾದನ್ಯಂ ಸೇವಮಾನಂ ಸ್ವಪಾದೌ ಶಿಷ್ಯಂ
ಸೌಮ್ಯಂ ಜ್ಞಾತಶಾಸ್ತ್ರಂ ವಿನೀತಮ್ ।
ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯೇ ಪ್ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯೇಭಿಷೇಕ್ತುಂ
ಕಾಂಶ್ಚಿನ್ಮಂತ್ರಾನಾಶು ತಸ್ಮಾ ಉವಾಚ ॥ ೫ ॥

ಶಿಷ್ಯಂ ತಂ ತೇ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರನಾಮ್ನಾ
ಸ್ವೀಯೇ ಪೀಠೇ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಯತೀಶಾಃ ।
ಪ್ರಾದುಸ್ತಸ್ಮೈ ಮೂಲರಾಮಾದಿದೇವಾನ್
ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರೇಯುಸ್ತ್ಯಕ್ತದೇಹಾ ರಮೇಶಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶಿಷ್ಯೋಽಪ್ಯೇಷ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥೋ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಮೂಲರಾಮಂ ಸಮರ್ಚನ್ ।
ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ತೋಷಯನ್ ದೋಷಹೀನಃ
ಸಂಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವಂ ಶೋಭಯಾಮಾಸ ಧೀರಃ ॥ ೭ ॥

ಶಿಷ್ಯಾವಲ್ಯೈ ಪಾಠಮೂಚೇ ನಿಕಾಮಂ
ಭಕ್ತಾನಾಂ ದ್ರಾಗ್ ದ್ರಾವಯಾಮಾಸ ಚಾರ್ತೀಃ ।
ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಾದ್ಯಾರ್ಯಸೇವ್ಯಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಃ
ಪುಣ್ಯಾನ್ ದೇಶಾನ್ ಸಂಚಚಾರ ಕ್ರಮೇಣ ॥ ೮ ॥

ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇ ರಾಘವೇಂದ್ರೋಽಸ್ಯ ಭಿಕ್ಷೋಃ
ಸ್ವಪ್ನೇ ದೃಷ್ಟಃ ಪ್ರೈರಯತ್ ಕಾರ್ಯಜಾತಮ್ ।
ಭಕ್ತೇಭ್ಯೋಽಸ್ಯ ಸ್ವಾಂ ತನುಂ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ
ತೇಷಾಂ ಕಾಮ್ಯಂ ತತ್ಕ್ಷಣೇನೈವ ಸೋಽದಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಃ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಭಿಕ್ಷೋಃ
ಸೇವಾಸಕ್ತಃ ಸಂಯತಾತ್ಮಾ ವಿಪಶ್ಚಿತ್ ।
ಕಾಲಂ ಕಂಚಿತ್ ಸೋಽನಯನ್ಮೂಲರಾಮಂ
ಲಿಪ್ಸುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ತತ್ಕೃತೇಲಬ್ಧಜನ್ಮಾ ॥ ೧೦ ॥

ಯದ್ಯತ್ಕರ್ಮ ಶ್ರೀಗುರೋಃ ಪ್ರೀತಿಗರ್ಭಂ
ತತ್ತತ್ ಸರ್ವಂ ಸಾಧ್ವಕಾರ್ಷೀನ್ಮಹಾತ್ಮಾ ।
ಕರ್ತವ್ಯಾನಾಮಾಶು ಕಾರ್ಯಾಂತರಾಣಾಂ
ಭಂಗೀಂ ಸೋಂಗೀಕಾರಯಾಮಾಸ ಭೃತ್ಯಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯೋ ಯೋ ವಾದೀ ಮಾಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತವಿದ್ವಿಟ್
ತಂ ತಂ ವಾದೈರ್ನಿರ್ಜಿಗಾಯೈಷ ವಿದ್ವಾನ್ ।
ಯಸ್ಯಾಶಾಭೂನ್ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಬೋಧೇ
ತಸ್ಮೈ ಸಾರಾನ್ ಸಪ್ರಮಾಣಾನವಾದೀತ್ ॥ ೧೨ ॥

ನಿಃಸ್ಸಂಖ್ಯಾಕಾ ಬಾಲಕಾಸ್ತೇನ ಭೂಯಃ
ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಾನ್ ಪಾಠಿತಾಃ ಶ್ರೀಗುರೂಣಾಮ್ ।
ಗುರ್ವೀಂ ಪ್ರೀತಿಂ ವರ್ಧಯಂತೋ ಹ್ಯಮುಷ್ಮೈ
ತಾಮೇವಾದುರ್ಗೌರವೀಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಕೇಚಿದ್ ಭೃತ್ಯಾ ಯೇ ಮಿಥೋ ದ್ವೇಷಶೀಲಾ-
ಸ್ತೇನಾಜ್ಞಪ್ತಾಸ್ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ಸ್ನೇಹಮಾಪುಃ ।
ಪ್ರಾಂಚಃ ಸೌಧಾಸ್ತನ್ಮಠೀಯಾಃ ವಿದೇಶ್ಯಾಃ
ಪ್ರಾಪುಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂ ಸತ್ಕೃತೀದ್ಧಾತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಯಂ ಯಂ ದೇಶಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥೋ
ಗಂತುಂ ಚೇತೋಽಧಾತ್ ಸ್ವಯಂ ತತ್ರ ತತ್ರ ।
ಪೂರ್ವಂ ಗತ್ವಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕೋಽಸೌ
ಸಂಜಗ್ರಾಹ ಸ್ವಾಮಿನಾಮಾನುಕೂಲ್ಯಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ದೇಶೇ ದೇಶೇ ಸಂಚರನ್ ಭಿಕ್ಷುವರ್ಯೋ
ಗೇಹಂ ಗೇಹಂ ಮಾಧ್ವಪೂರ್ಣಂ ವಿತನ್ವನ್ ।
ಭಿಕ್ಷುಶ್ರೇಷ್ಠೈರ್ಜಾತು ರೌಪ್ಯಾಸನಸ್ಥೈಃ
ಕೃಷ್ಣಪ್ರೇಷ್ಠೈಃ ಷಡ್ಭಿರಾಮಂತ್ರ್ಯತೇ ಸ್ಮ ॥ ೧೬ ॥

ವಿದ್ವನ್ನಾಮ್ನೋ ಯೋದಮಾಗ್ರ್ಯಾಮಜಾತಃ
ಶುದ್ಧೋ ಹಂಸಃ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಕೃಷ್ಣನಾಮ್ನಃ ।
ಪರ್ಯಾಯಾಖ್ಯಂ ದ್ವ್ಯಬ್ಧಿದೀರ್ಘಂ ತದಾನೀಂ
ಕುರ್ವನ್ನಾಸೀದುತ್ಸವಂ ಸಂಭ್ರಮೇಣ ॥ ೧೭ ॥

ದೂರಾದೇವ ಸ್ವಾಗತಂ ಪ್ರೋಚ್ಯ ವಿಪ್ರೈಃ
ಪ್ರತ್ಯುದ್ಯಾತೋ ರೌಪ್ಯಪೀಠಂ ಪುರಾಗ್ರ್ಯಮ್ ।
ಶ್ರಾವ್ಯೈರ್ವಾದ್ಯೈರ್ವೇದಘೋಷೈಃ ಸಗೀತೈ-
ರಾನಾಯ್ಯೈಷ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ॥ ೧೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಂ ಕಿಶೋರಂ
ಭೈಷ್ಮೀಮಧ್ವಾಭ್ಯರ್ಚಿತಂ ತೇ ಪ್ರಸಾಧ್ಯ ।
ಕರ್ಮಂದೀಶಾ ದರ್ಶಯಂತೋಽಮುಮಸ್ಮೈ
ಪ್ರೀತಿಂ ತಸ್ಯಾವರ್ಧಯನ್ ವೃದ್ಧಕೀರ್ತೇಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕೃಷ್ಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ
ನಾನಾರೂಪೈರ್ನವ್ಯನವ್ಯೈರ್ಲಸಂತಮ್ ।
ದೀರ್ಘೈರ್ಮಾಸೈರಪ್ಯಯಂ ನಾಪ ತೃಪ್ತಿಂ
ಕೃಷ್ಣಾಕಾರಃ ಕಂ ನ ಕರ್ಷೇದ್ಧಿ ಜಂತುಮ್? ॥ ೨೦ ॥

ರುದ್ಧಾಶೋಽಪಿ ಸ್ವೀಯಕೀರ್ತ್ಯಾ ನಿರೋದ್ಧುಂ
ನಾಶಾಂ ಕೃಷ್ಣಪ್ರೇಕ್ಷಣೇಽಸೌ ಶಶಾಕ ।
ಭುಕ್ತಿಂ ಸುಪ್ತಿಂ ಶಿಷ್ಯದೃಷ್ಟಿಂ ಚ ಹಿತ್ವಾ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೈಕಾಲೋಕಕೌತುಹಲೋಽಭೂತ್ ॥ ೨೧ ॥

ಯಂ ಯಂ ಭೋಗಂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋ ವಿಪಶ್ಚಿತ್
ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯೋ ವಿಂದತಿ ಸ್ಮಾತಿಹೃದ್ಯಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ ಗುರೂಂಶ್ಚ
ಭಕ್ತ್ಯೋಪೇತಃ ಪ್ರಾಪಯಾಮಾಸ ತಂ ಪ್ರಾಕ್ ॥ ೨೨ ॥

ನಾನಾಭೂಷಾಭಾಸ್ವರಂ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಂ
ಮಧ್ವಾಭ್ಯರ್ಚ್ಯಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾನ್ ಮಠೇ ಸ್ವೇ ।
ಸನ್ನಿಧ್ಯಾತ್ರ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾ ಯಥಾಲಂ
ಸಂತುಷ್ಯೇಯುಃ ಕರ್ತುಮೈಚ್ಛತ್ ತಥಾಸೌ ॥ ೨೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತೇಃ ಪುರಸ್ತಾತ್
ಪೃಥ್ವೀಂ ಪೃಥ್ವೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭೂಯೋಧನೇನ ।
ಗುರ್ವಾದೇಶಾನ್ನಿರ್ಮಮೇ ರಮ್ಯರಮ್ಯಂ
ಭೂರಿದ್ರವ್ಯೇಣಾಯತಂ ಪ್ರಾಜ್ ಮಠಂ ಸಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರತ್ಯಗ್ರೇಸ್ಮಿನ್ ಶ್ರೀಮಠೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ
ಯೋಗೀಶಂ ತಂ ಚಾರುವೃಂದಾವನಸ್ಥಮ್ ।
ಪುಣ್ಯಾಹೇಽತ್ರ ಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯನ್ ಪರಿವ್ರಾಡ್
ಅತ್ರತ್ಯಾನಾಮಂತ್ರಯಾಮಾಸ ಭಿಕ್ಷೂನ್ ॥ ೨೫ ॥

ಆಗತ್ಯಾಮೀ ಪೌರವರ್ಗೈಃ ಸಮೇತಾಃ
ಕರ್ಮಂದೀಶಾಃ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮ್ ।
ಚಕ್ರುರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಯುಕ್ತಾಃ
ಕೋ ವಾ ಶಕ್ತಃ ಸಂಭ್ರಮಂ ತಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಭಿಕ್ಷುಶ್ರೇಷ್ಠೈರ್ಭಕ್ತಿನಮ್ರೈರದೋಷೈ
ರ್ಭೂಷೋಪೇತೈರ್ಭೂಷಿತಾಂಗೋಽಧಿತೇಜಾಃ ।
ಮಧ್ಯೇಸೌಧಂ ರಾಘವೇಂದ್ರೋಽಭಿಷಿಕ್ತೋ
ದೇವೇಂದ್ರಃ ಸ್ವರ್ದೇವವಂದ್ಯೋ ಯಥಾಭಾತ್ ॥ ೨೭ ॥

ಏಕೇ ತುಷ್ಟಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದೈ
ರನ್ಯೇ ತುಷ್ಟಾ ಸತ್ಕಥಾಲಾಪಲಾಭೈಃ ।
ಕೇಚಿತ್ತುಷ್ಟಾ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಸ್ತದಾನೀಂ
ಸರ್ವೇ ತುಷ್ಟಾ ಭಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ಣೋರುಭಕ್ತ್ಯಾ ॥ ೨೮ ॥

ಶ್ಯಾಮಾಚಾರ್ಯಂ ನಾಮ ವಿಪ್ರಂ ಗೃಹಸ್ಥಂ
ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಂ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಮ್ ।
ರೌಪ್ಯೇ ಪೀಠೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಚನೋತ್ಕಂ
ತತ್ರೈವಾರ್ಥಂ ಕೃಷ್ಣಸೂರಿರ್ವ್ಯಧತ್ತ ॥ ೨೯ ॥

ಆಪೃಚ್ಛ್ಯಾಥೋ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥೋ
ಭಿಕ್ಷೂನೇತಾನಿಕ್ಷುವಾಚಃ ಕೃಪಾಕ್ತಾನ್ ।
ಕೃಷ್ಣಂ ನತ್ವಾ ಕೃಷ್ಣಪೂರ್ವೈಃ ಸಮೇತೋ
ದೇಶಾದಸ್ಮಾತ್ ತುಂಗಭದ್ರಾಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ॥ ೩೦ ॥

ಮಾರ್ಗೇ ಮಾರ್ಗೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗೈ
ಸ್ತೇಭ್ಯೋ ಭಿಕ್ಷಾಮಾದದತ್ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಮ್
ಜ್ಞಾನಂ ಸೌಖ್ಯಂ ಯೋಗ್ಯತಾತಾರತಾಮ್ಯಾತ್
ತೇಭ್ಯೋ ಯಚ್ಛನ್ ಪ್ರಾಪ ಮಂತ್ರಾಲಯಂ ಸಃ ॥ ೩೧ ॥

ಕಂಚಿತ್ ಕಾಲಂ ದಿವ್ಯವೃಂದಾವನೇಽಸೌ
ಸೇವಾಸಕ್ತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ।
ರಮ್ಯೈಃ ಸರ್ವೈರ್ವೈಭವೈರ್ಮೂಲರಾಮಂ
ಕರ್ಮಂದೀಶಃ ಸೇವಮಾನೋ ನಿನಾಯ ॥ ೩೨ ॥

ಕೋಽಯಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯನಾಮಾ ವಿಪಶ್ಚಿತ್?
ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರೇತ್ಯಾಹ್ವಿತಃ ಪೂರ್ವಭಿಕ್ಷುಃ ।
ಭೂಮ್ಯಾಂ ಜಾತೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಂತಿಕೇಚ್ಛು-
ಸ್ತಂ ವಿಸ್ಮಾರ್ಷೀರ್ಮಾ ಸಖೇ ಶ್ರೋತರದ್ಯ ॥೩೩॥

ಉದ್ಧರ್ತುಂ ತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ದಯಾಲು-
ರ್ನಿಶ್ಚಿನ್ವನ್ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕಸ್ಯ ।
ಶುದ್ಧೇ ದೇಹೇ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಭಿಕ್ಷೋ-
ರಾಲಸ್ಯಂ ಚೋತ್ಪಾದಯಾಮಾಸ ಭೂಯಃ ॥ ೩೪ ॥

ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛತ್ಯೇಷ ಶೀಲೈಕಶೈಲಃ
ಸ್ಥಾತುಂ ಸ್ನಾತುಂ ನಾಶಕಜ್ಜೀರ್ಣದೇಹಃ ।
ಕ್ವೈವಂ ಭೂತೇ ರಾಮಸೇವಾಮುನಾ ಸ್ಯಾದ್?
ದಾರ್ಢ್ಯೇಽಂಗಾನಾಂ ಸತ್ಯಹೋ ಧರ್ಮಕರ್ಮ! ॥ ೩೫ ॥

ನಿಶ್ಚಿತ್ಯಾಸೌ ರಾಘವೇಂದ್ರಾಂತಿಕೇ ಸ್ವಂ
ದೇಹಂ ತ್ಯಕ್ತುಂ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ।
ಶಿಷ್ಯೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪೂತಚೇತಾ ಅವಾತ್ಸೀತ್
ಪ್ರೇಪ್ಸುಃ ಸ್ಥಾನಂ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರಾಲಯಾಂತಃ ॥ ೩೬ ॥

ರಾತ್ರೌ ಸ್ವಪ್ನೇ ದರ್ಶಿತಾಂಗೋಽಸ್ಯ ಶಿಕ್ಷೋ
ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮಂ ಸ್ವೀಯಸನ್ನಿಧ್ಯುಪೇತಮ್ ।
ಶೀಘ್ರಾದ್ ಗಂತುಂ ತಂ ತದಾ ಜ್ಞಾಪ್ಯ ಯೋಗೀ
ಭಕ್ತಪ್ರೇಷ್ಠೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ತಿರೋಽಧಾತ್ ॥ ೩೭ ॥

ಆಜ್ಞಾಂ ಗುರ್ವೀಂ ಗೌರವೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭಿಕ್ಷುಃ
ತತ್ಪ್ರಿತ್ಯರ್ಥೀ ರಿತ್ತಿದೇಶಂ ಮುದಾಗಾತ್ ।
ಯಃ ಕಾರ್ಯಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಪದಿಷ್ಟಂ
ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ್ರೇಯೋಽಮುಷ್ಯ ಭೂಯಃ ಕದಾ ನೋ ॥ ೩೮ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಾದ್ಯಾಪ್ತವರ್ಗಾಭಿವಂದ್ಯೋ
ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮೇ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ।
ಆನರ್ಚಾಮೂನ್ ರಾಘವಾನ್ ಕೃಷ್ಣಸೂರಿ
ಸ್ತತ್ಪಾದಾಬ್ಜಂ ಜಾಗರೂಕಃ ಸಿಷೇವೇ ॥ ೩೯ ॥

ದೇಹಂ ಜೀರ್ಣತಮಂ ಪ್ರಸನ್ನಧಿಷಣಾಂ ಮಾಂದ್ಯಂ ಗತಾಂ ಸ್ಥಾವಿರಾದ್
ಶುದ್ಧಂ ಚೇಂದ್ರಿಯವರ್ಗಮಾತ್ಮವಿಷಯಗ್ರಾಹಾಸಮರ್ಥಂ ತದಾ ।
ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಾಽಮಂದಸಮಾಧಿಮಗ್ನಹೃದಯಸ್ತಂ ಮೂಲರಾಮಂ ಪ್ರಭುಂ
ಧ್ಯಾಯಂ ಧ್ಯಾಯಮಸೌ ನಿನಾಯ ದಿವಸಾನ್ ದ್ವಿತ್ರಾನ್ ಸುಶಿಲೋ ಗುರುಃ ॥ ೪೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ

***

ಷಷ್ಠ ಸರ್ಗ

***

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಸ್ವಪ್ನಸೂಚಿತ ಆದೇಶದಂತೆ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಪ್ರದಾನ ಸಂಕಲ್ಪ. ಸನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರ ಆಷಾಢ ಶುಕ್ಲ ದ್ವಿತೀಯ, ಭಾನುವಾರದಂದು ಸನ್ಯಾಸ ಪ್ರದಾನ, ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂದು ಅಭಿಧಾನಪ್ರದಾನದೊಂದಿಗೆ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಅನಂತರ ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಅವತಾರಕಾರ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿ, ರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಬೃಂದಾವನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವರ್ಣನೆ. ಮಗನ ಸನ್ಯಾಸ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ ಧಾವಿಸಿದ ಶ್ರೀಪುಲಿಹನುಮಂತಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಲಾಪ, ಪ್ರಿಯಪುತ್ರನ ಅಗಲಿಕೆಯ ದುಃಖ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.

***

ಅಥ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ

ಶ್ರೀಸುಶೀಲಗುರುರೇಷಕಸ್ತತೋ ಮೂಲರಾಮಮಪರತ್ರ ದಿತ್ಸಯಾ ।
ಶಿಷ್ಯವರ್ಯಮನುರೂಪಚೇತಸಂ ಪಾಂಥತಿ ಸ್ಮ ಬಹುವಾಂಛಿತಪ್ರದಃ ॥ ೧ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ಸ್ವಪ್ನ ಏತ್ಯ ರಘುನಾಯಕಂ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಕೃಷ್ಣಸೂರಿಕರಪದ್ಮಯೋರ್ಮುದಾ ದಾತುಮೇನಮಚಿರಾದಚೋದಯತ್ ॥ ೨ ॥

ಸೇವನೈಃ ಸ್ವಗುರುವರ್ಯಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹನೈರತುಶಾಸ್ತ್ರಭಾಷಣೈಃ ।
ಕೃಷ್ಣಸೂರಿರಥ ಶಿಷ್ಯತಾಹಿತಾಂ ಸ್ವಾಂ ಸುಶೀಲಗುರವೇಽಭ್ಯದರ್ಶಯತ್ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಮಿಹ ವಾಂಛಿತಂ ನಿಜಂ ಚಿಂತಯನ್ ಸ ಮಠಕಾರ್ಯದರ್ಶಿತಾಮ್ ।
ತ್ಯಕ್ತಮಾಪ್ತುಮುತ ರಾಮವಿಗ್ರಹಾನ್ ನಹ್ಯತಿ ಸ್ಮ ಪರಿಗುಹ್ಯಚೇಷ್ಟಿತಃ ॥ ೪ ॥

ಅಕ್ಷಯೇಽಮುಮಥ ವತ್ಸರೇ ತಥಾಷಾಢಮಾಸಿ ಸಿತಪಕ್ಷಭಾಸ್ವರೇ ।
ವಾಸರೇ ಚ ಸಹಿತೇ ದ್ವಿತೀಯಯಾ ಭೈಕ್ಷವಾಶ್ರಮಪದೇಭಿಷೇಚಯತ್ ॥ ೫ ॥

ಮುಂಡಿತಂ ಕುಶಲಮಂಡನಾನ್ವಿತಂ ರಕ್ತವಸ್ತ್ರಮುಪವೀತವರ್ಜಿತಮ್ ।
ತಂ ವಿಧಾಯ ಗುರುರುತ್ತಮೋತ್ತಮೈರ್ಮೂಲಮಂತ್ರಜಪನೈರಪಾವಯತ್ ॥ ೬ ॥

ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಗುರುರಿತ್ಯಥಾವದತ್ ತಸ್ಯ ನಾಮ ಮಹಿತಸ್ಯ ಭೂತಲೇ ।
ನಾರೀಕೇಲಫಲಮಸ್ಯ ಚಾಂಜಲೌ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಮಥ ಸ ನ್ಯಧಾದ್ ಗುರುಃ ॥ ೭ ॥

ಕುತ್ರಚಿದ್ ರಹಸಿ ಚೋಪವೇಶ್ಯ ತಂ ಹಸ್ತಯುಗ್ಮಧೃತಪೂರ್ಣಸತ್ಫಲಮ್ ।
ಪೂತಮಂತ್ರಮಸಕೃಚ್ಚ ಜಾಪಯನ್ ಪ್ರೈರಯತ್ತಮಥ ವಿಷ್ಣುಪೂಜನೇ ॥ ೮ ॥

ಮಂಗಲೈ ರುಚಿರವಾದ್ಯಘೋಷಣೈರ್ವೇದಘೋಷಮಿಲಿತೈಶ್ಚ ತಂ ಯತಿಃ ।
ಭಿಕ್ಷುವೀಕ್ಷ್ಯನಿಯಮಾನ್ನಿವೇದ್ಯ ತಾನ್ ಮೂಲರಾಮಮುಖವಿಗ್ರಹಾನ್ ದದೌ ॥ ೯ ॥

ವಿಗ್ರಹಾನ್ ಸುಭಗರೂಪಭಾಸ್ವರಾನ್ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಸ ನವಭಿಕ್ಷುರಾದದತ್ ।
ತದ್ದಿನೇ ಚ ಹರಿಪೂಜನಂ ಗುರುಪ್ರೇರಿತಃ ಸ ಗುರುರಂಜಸಾ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮೂಲರಾಮಮುಖದೇವತಾರ್ಚಕೋ ನವ್ಯಭಿಕ್ಷುರಮಲೇನ ಚೇತಸಾ ।
ಶ್ಲೋಕಮಾತ್ಮರಚಿತಂ ಪಠನ್ನಿಮಂ ಶ್ರೀಗುರೋಃ ಪ್ರಣತಿಮಾತನೋನ್ಮುಹುಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸುಧಾದ್ಯಮಲಸದ್ಬೋಧ ಸುಕೀರ್ತಿವಿಲಸದ್ದಿಶಮ್ ।
ಸುಧೀಸಂಸ್ತುತ್ಯಸುಗುಣಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತಪೂರ್ವರಘುಮೂಲರಾಮಕಂ ಜ್ಞಾತಪೂರ್ವಹರಿಪೂಜನಕ್ರಮಮ್ ।
ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪೂರ್ವಯತಿರಾಡುದಾರಧೀಃ ಪ್ರಾಪ್ತಪೂರ್ವಮುರುತೋಷಮಾಯಯೌ ॥ ೧೩ ॥

ಶಿಷ್ಯದತ್ತಹರಿವಿಗ್ರಹಸ್ತತಃ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಗುರುರಾತ್ಮವಿಗ್ರಹಮ್ ।
ಸನ್ನಿಧಾಯ ಬತ ಭೂತಲೇಽಭ್ಯಗಾತ್ ರಾಘವೇಂದ್ರನಿಕಟಂ ನಿಷೇವಿಷುಃ ॥ ೧೪ ॥

ಧ್ವಸ್ತಸರ್ವಜನವಿಗ್ರಹೋಽಪ್ಯಸೌಸ್ವಾತ್ಮಗುರ್ವಮಲವಿಗ್ರಹಂ ಚ ತಮ್ ।
ದ್ವ್ಯಷ್ಟಕೈಃ ಸ ಉಪಚಾರಸಂಭ್ರಮೈರಾರರಾಧ ನಿಜಶಿಷ್ಯಸೇವಿತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಸರ್ವಮಂಗಲಸಮಾಶ್ರಯೇ ದಿನೇ ಮೂರ್ತಪುಣ್ಯವರದಾನದೀತಟೇ ।
ಕಾರಿತೇ ಮಹತಿ ಗರ್ತಕೇ ಗುರೋರ್ದೇಹಮೇಷ ಶುಚಿಮಗ್ನಹೃನ್ನ್ಯಧಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಜನಲೋಚನಂ ತಥಾ ಗರ್ಭಿತಾತ್ಮಗುರುದೇಹಗರ್ತಕಮ್ ।
ಅಶ್ರುಭಿರ್ಲವಣರಾಶಿಭಿಶ್ಚ ಹಾ ಸಾರ್ಧಮೇಷ ಸಮಪೂರಯದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೭ ॥

ಭೂನಿಲೀನನಿಜದೇಹಕೋಽಪಿ ಸ ಶ್ರೀಸುಶೀಲಗುರುರಾತ್ಮವಂದಿಭಿಃ ।
ಚಕ್ಷುರಂತರಪಿ ಭಾವನಾಬಲಾತ್ ಪ್ರೈಕ್ಷಿ ವಿಸ್ಫುರಿತಜೀವನೈಶ್ಚಕೈಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅಂತಿಮಾಶ್ರಮಜಿಘೃಕ್ಷಯಾ ತಥಾ ಮೂಲರಾಮತನುಲಿಪ್ಸಯಾ ದ್ವಿಜಃ ।
ಆಜಗಾಮ ಸ ಗುರೋರ್ಗುರುರ್ದ್ರುತಂ ಪ್ರೈಕ್ಷತಾಯಮಥ ವಿಸ್ಮಿತಃ ಸುತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪ್ರಾಗಧಾರಿ ಶಿರಸಾ ಸುತೇನ ಯತ್ ಕೈಶಿಕಂ ಸುರಭಿ ತದ್ವಿರಕ್ತಿತಃ ।
ದುಷ್ಪ್ರಸಹ್ಯಮಿವ ಸಂಸೃತೇರ್ಭರಂ ದ್ರಾಗಪಾಸ್ಯ ಲಸಿತಂ ವಿಮುಕ್ತವತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಚಾರುಕರ್ಣಪರಿಷಂಗಿಕುಂಡಲಂ ಮೂಲ್ಯತೋಽತಿರುಚಿಭಿಶ್ಚ ಪುಷ್ಕಲಮ್ ।
ದಾರಪುತ್ರಮುಖಭದ್ರವಾರ್ತಯಾ ಸಾರ್ಧಮೇನಮಪಿಹಾಯ ಶೋಭಿನಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಮೂಲರಾಮಪದಪದ್ಮನಿರ್ಗತಾ ಶ್ರೀತುಲಸ್ಯಮಲಚೇತಸೋ ಗುರೋಃ ।
ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವಮತಿಗೂಢಮಾದರಾತ್ ವಕ್ತಿ ತಂ ಶ್ರವಣರಂಧ್ರಸಂಸ್ಥಿತಾ ॥ ೨೨ ॥

ದಾರವೃತ್ತಿಪತಿರಾಗಸಂಚಯೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ಚಿತ್ತಮಭಿಗಂತುಮಕ್ಷಮಃ ।
ತಚ್ಛರೀರಪರಿವೇಷ್ಟಿತಂ ಪಟಂ ಕೇವಲಂ ನು ಶ್ರಿತವಾನ್ ನಿರಾಶ್ರಯಃ ॥ ೨೩ ॥

ಭಿಕ್ಷುವರ್ಯಗುಣವರ್ಗಭರ್ತ್ಸಿತಸ್ತಚ್ಛರೀರಮುಪವೀತಸದ್ಗುಣಃ ।
ಕಿಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಯತಿಕೃತ್ತಬಂಧನೋ ಲಜ್ಜಿತಃ ಕ್ವಚನ ಸನ್ನ್ಯಲೀಯತ ॥ ೨೪ ॥

ದಗ್ಧದೇಹಮಪಿ ಕಾಮಮೀಶ್ವರೋ ದಗ್ಧುಕಾಮ ಇವ ರೋಷಭೀಷಣಃ ।
ಅಕ್ಷತಾಖ್ಯಶಿಖಿಚಕ್ಷುಷಾ ವಿಭಾತ್ಯುಗ್ರಧೂಮಲಸಿತೇನ ಫಾಲಕೇ ॥ ೨೫ ॥

ಏವಮತ್ರ ಬಹುಧಾ ವಿತರ್ಕಯನ್ ತಾರ್ಕಿಕಃ ಸ ನಿಜಪುತ್ರಸಂಸ್ಥಿತಿಮ್ ।
ಸ್ತಬ್ಧಚಿತ್ತ ಉತ ದುಃಖಿತೋ ಭೃಶಂ ಚಿತ್ರಬದ್ಧ ಇವ ತಸ್ಥಿವಾನ್ ಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಪ್ರ ಇಮಮಾತ್ಮನಂದನಂ ನಂದವೃಂದಹರತೀವ್ರಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ।
ಕಾರ್ಯಮನ್ಯಮನವೇಕ್ಷ್ಯ ದೀನಧೀಃ ಪ್ರಾಣಮತ್ತಮಿಹ ಲೋಕವಂದಿತಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಾಯುಮಾರ್ಗಮಭಿಗಚ್ಛತಾ ಸದಾ ಚಿತ್ತತಾಪಿಸುತಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮನಾ ।
ಭಸ್ಮಿತಂ ಸ್ವಹೃದಯಂ ವಚೋಮಿಷಾದುದ್ವವಾಮ ಕಿಮ ಹಂತ ಸ ದ್ವಿಜಃ ॥ ೨೮ ॥

'ಯಃ ಪುರಾ ಸತತಮಾನಮದ್ಧಿ ಮಾಂ ತತ್ತ್ವಣಾಮಮಧುನಾ ವಿಧೇ! ಮಯಾ ।
ಕಾರಯನ್ ಸಕಲಲೋಕಕಾರಕೋ ಮಾನಸಂ ತು ಮಮ ದಾರಯಸ್ಯಹೋ! ॥ ೨೯ ॥

ಬಾಲಕಾಂಸ್ತು ಬತ ಲೋಲಮಾನಸಾನ್ ಮಾನಿನೀಂ ಚ ಪತಿಮಾನಲಂಬನಾಮ್ ।
ತ್ಯಕ್ತುಮದ್ಯ ಸಹಸಾ ಯತೀಶ್ವರ! ಪ್ರಾಭವನ್ನು ಕಥಾಮಾತ್ಮಮಾನಸಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಹೇತುಮಾದ್ಯಪತನಸ್ಯ ನಿರ್ಗುಣಂ ಹಾ ಗುರುತ್ವಮವಲಂಬ್ಯ ಸುವ್ರತಿನ್ ।
ಉದ್ಧಿಧೀರ್ಷುರಿವ ನೋಽನ್ವಯೋತ್ಥಿತಃ ಕಿಂ ಪುನರ್ನಿರಯಪಾತಿನೋಽಕೃಥಾಃ'॥ ೩೧ ॥

ಏವಮತ್ಮಪದಯೋಃ ಪ್ರಲಾಪಿನಂ ದುಃಖಿತಂ ಭವನದುಃಖಹಾರಕಃ ।
ಸಾಂತ್ವಯನ್ ಸ ಬಹುನೀತಿಗರ್ಭಿತಾ ಮಾದದೇ ಚ ಗಿರಮಾಗಮೇಕ್ಷಣಃ ॥ ೩೨ ॥

'ಉನ್ನತಾವನತಭೂತಿಸಂಕ್ರಮಃ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಕೃತಕೃತ್ಯಧೀನಕಃ ।
ಸೌಮ್ಯ! ರಾಮಪರಿಷೇವಣಂ ಮಯಾ ಪ್ರಾಪಿತೇ ಹಿ ತನುಜೇನ ದುರ್ಲಭಮ್॥ ೩೩ ॥

ನಾಪ್ಯಹಂ ಚ ಯತಿಭಾವಮಾಪ್ತವಾನ್ ತ್ವನ್ನಿಷೇವಕಜನಂ ತ್ವಕಲ್ಪಯನ್ ।
ತತ್ಕುತೋಽದ್ಯ ತವ ದುಃಖಮಗ್ನತಾ ತೋಷಣೀಯಗುರುಲಾಭ ಆಸ್ಥಿತೇ ॥ ೩೪ ॥

ಊಚಿವಾಂಸಮಿತಿ ಲೋಕಮಾನಿತಂ ಪಥ್ಯವಾಕ್ಯಪರಿಭಾಷಣಂ ದ್ವಿಜಃ ।
ಪ್ರಾರ್ಥಯತ್ 'ಸ್ವವಿಧಿಕಾರಿತೇಽನ್ಯಥಾ ಕರ್ಮಣೀಹ ಮಮ ಕಾ ನು ಕಾರ್ಯತಾ? ॥ ೩೫ ॥

ಪುಣ್ಯಹೀನದುರವಾಪರಾಘವಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ ಯದಿಹ ಭಾಗ್ಯತೋ ಭವಾನ್ ।
ತಾವತೈವ ವಯಮುದ್ಧೃತಾ ಗುರೋ ದುರ್ಗತಿಸ್ತು ಕಥಮಾಪತೇತ್ ಪುನಃ॥ ೩೬ ॥

ಮೂಲರಾಮಪದಸೇವನಾಪ್ತಿತೋ ಧನ್ಯಮಾಸ ಕುಲಮದ್ಯ ನಃ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಹಸ್ತಪರಿಪೂಜಿತಸ್ಯ ಭೋಃ ಪೂಜನೇಽಸ್ಯ ಭವತಾಽವಧೀಯತಾಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಲೌಕಿಕೇಷು ವಿಷಯೇಷು ಸರ್ವಥಾ ಮಾ ಪ್ರಯತ್ನಮತಿರಸ್ತು ಜಾತು ವಃ ।
ರಾಮಸೇವನವಿಧೌ ತು ಕೇವಲಂ ಸುಸ್ಥಿರಂ ದಿಶತು ವೋ ಮನೋ ಹರಿಃ ॥ ೩೮ ॥

ಯಾವದೇವಮಭಿವಂದ್ಯ ರಾಘವಂ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯತೇ ಸ್ವವಪುರತ್ರ ವಶ್ಚಿರಾತ್ ।
ತಾವದೇಷ ಮಠಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗುರುಮೂರ್ತಯೇಽರ್ಪ್ಯತಾನ್॥ ೩೯ ॥

ಸುವ್ರತೀಂದ್ರ! ಭವತಃ ಪರಂ ಪ್ರಭುಂ ಮೂಲರಾಮಮಿಹ ಸಮ್ಯಗರ್ಚಿತುಮ್ ।
ತಂ ವಿನಾದ್ಯ ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿದಸ್ತಿ ಯತ್ ಕಾರ್ಯಮೇತದವಧೀಯತಾಂ ಮಹತ್ ॥ ೪೦ ॥

ಕಾರ್ಯಯುಗ್ಮಮಿದಮಾರ್ಯ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋಽಸಿ ನ ತು ಜಾತು ವಿಸ್ಮರೇಃ ।
ಇತ್ಯಥಾರ್ಥ್ಯಗುರುಪಾದಪದ್ಮಯೋಸ್ತದ್ಗುರುರ್ಮುದಿತ ಆನನಾಮ ಸಃ ॥ ೪೧ ॥

ಪ್ರಾಪ್ತನವ್ಯಯತಿರಾಟ್‌ಪ್ರಸಾದಕೋ ಗೇಹಮೇತ್ಯ ವಿಬುಧರ್ಷಭಃ ಶುಚಾ ।
ವೇದಯನ್ ಸ್ವಸುತವೃತ್ತಮಾತರೋದ್ ಬಂಧುತಾಂ ವಿರಹಬಂಧುರಾಂತರಾಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಪ್ರೇಮಬದ್ಧಪತಿದುರ್ವಿಯೋಗಿನೀ ದುಃಖಮಗ್ನಹೃದಯಾ ಗುರೋಃ ಪ್ರಿಯಾ ।
ಕಾರ್ಯಮೌಢ್ಯಮಭಿಪದ್ಯ ಸಾ ಸತೀ ತತ್ರ ಹಂತ ವಿಲಲಾಪ ನಿರ್ಗತಿಃ ॥ ೪೩ ॥

ನಿಯತೇ! ಮಮ ಪತ್ಯದರ್ಶನಂ ಸಹಸಾಪಾದ್ಯ ಮೃತೇರ್ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಕಥಮಾಧಿಮಹಾನಲೋಲ್ಬಣೇ ಹೃದಯೇ ಮೇ ನ ನಿದಹ್ಯಸೇ ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೪೪ ॥

ಕಿಮರೇ ಕಠಿನಸ್ವಭಾವ ಮೇ ಕುಚಯುಗ್ಮ! ತ್ವಮವಾಪ್ಯ ಮತ್ಪತೇಃ ।
ಲಲಿತಂ ಹೃದಯಂ ತು ತತ್ಕ್ಷಣಾನ್ನಿಜಕಾಠಿನ್ಯಮವಾಪ ಯಃ ಕಿಲ ॥ ೪೫ ॥

ಅಯಿ ಮಾ ನಯನೋತ್ಪಲದ್ವಯಂ ತವ ಮಂದಸ್ಮಿತಕೌಮುದೀಂ ವಿನಾ ।
ಅಸುನಾಥ ಕಥಂ ನು ಸಂಸ್ಫುರೇದಸುಭಿರ್ಮೇ ಕಿಮಪ್ಯದ್ಯ ದುರ್ವಿಧೇಃ ॥ ೪೬ ॥

ನ ಹಿ ತೇ ಸುತದಾರಪೋಷಣೇ ಪ್ರಿಯ! ಮೇ ಪ್ರಾಣ! ಕದಾಪ್ಯಶಕ್ತತಾ ।
ನ ಚ ಜಾತು ವಿರುದ್ಧತಾನಯೋಸ್ತದಪೀಹಾಖಿಲವರ್ಜನಂ ಕುತಃ ॥ ೪೭ ॥

ನ ಸುತಾವುಪನೀತತಾಂ ಗತೌ ನ ಚ ತೇ ತಾತ ಇಹಾಸ್ತಿ ದಾರ್ಢ್ಯವಾನ್ ।
ಅವಿಭಾವ್ಯ ತು ಭಾವಿನೀಂ ಗತಿಂ ಕಥಮೇತಾದೃಶಸಾಹಸೇಽವಿಶಃ ॥ ೪೮ ॥

ಅಪಿ ತೇ ಸ್ಮರಣೇಽಸ್ಮಿ ನಾಯಕ! ಪ್ರಬಲಭ್ರೂಣವತೀ ತವ ಪ್ರಿಯಾ ।
ತನುಜಂ ಪ್ರಭವಿಷ್ಯತಂ ಪುನಃ ಕತಮಃ ಪಾಲಯಿತಾ ತವಾತ್ಮಜಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ಚರಮಃ ಶಿಶುರೇಷ ಪಾಪಹೃಜ್ಜನಕಾಧಿಷ್ಠಿತಗರ್ಭತಲ್ಪಕಃ ।
ಯದಿ ನೌ ಪಿತರೌ ವಿಯೋಜಯೇತ್ ಕಥಮೇನಂ ಪ್ರಿಯಲಾಲಯೇದ್ಭವಾನ್ ॥ ೫೦ ॥

ಗುರುರಾಜವಿಯೋಗಮಕ್ಷಮಾ ದಯಿತಾ ತಸ್ಯ ಯಥಾಕರೋತ್ ಪುರಾ ।
ತದಿವ ಪ್ರಿಯ! ಮೇಽಸುನಾಶನೇ ಪ್ರಭವಾಮ್ಯೇವ ತಥಾಪಿ ವಾರ್ಯತೇ ॥ ೫೧ ॥

ಪ್ರಿಯ! ತೇ ಶಿಶುರಕ್ಷಣೇಚ್ಛಯಾ ನ ಚಿರಂ ಪ್ರಾಣಿಮಿ ನಿರ್ಗತಿರ್ಭುವಿ ।
ಅಥ ತೇ ಚರಣಾಬ್ಜಸಂಗಿನೀಂ ಗುರುರಾಜಾಶು ವಿಧೇಹಿ ಮಾಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ ೫೨ ॥

ಇತ್ಥ ಪ್ರಾಣಪತೇಃ ಪದಾಬ್ಜಯುಗಲೇ ನಿರ್ಮಗ್ನಚಿತ್ತಾ ಸದಾ
ನಾಥೇನಾಪ್ತಪದಂ ಮಹತ್ತರಮಿದಂ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚನಮ್ ।
ಧ್ಯಾಯಂತೀ ನಿಜಪುತ್ರಪಾಲನಪರಾ ಸಾ ನಾಗವೇಣ್ಯಾಹ್ವಯಾ
ಸಾಧ್ವೀ ಕಾಲಮಹೋ ನುದತ್ಯಕಲುಷಾ ಸ್ವೇ ಚಿತ್ರದುರ್ಗೇ ಪುರೇ ॥ ೫೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ

***

ಸಪ್ತಮ ಸರ್ಗ

***

ರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ನಡೆಸಿದ ಶ್ರೀಸಮೀರ-ಸಮಯಸಂವರ್ಧಿನೀಸಭೆ, ಶ್ರೀಗಳ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂದರ್ಶನ, ಶ್ರೀಗಳು ರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸಲ ಆರಾಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರಲಿರುವ ಭಾರೀ ಮಳೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ವರುಣಸೂಕ್ತವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಳೆ ಬರದಂತೆ ತಡೆದ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸುವ ಸಂಗತಿ, ಮುಳುಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಧಾನಿಧಿತೀರ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಗಮ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ವ್ರತ ಹಾಗೂ ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ಶ್ರೀರಂಗ - ಕುಂಭಕೋಣ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಸಂದರ್ಶನ, ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುತತ್ವವಿನಿರ್ಣಯ ಮಂಗಳಮಹೋತ್ಸವ, ಕುಂಭಕೋಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರ ಆರಾಧನೆ, ಹಿಂದೆಂದೂ ಆಗಿರದ ಮುಂದೆಂದೂ ನಡೆಯದ ಷಡ್ದರ್ಶನ ಸಭೆಯನ್ನು ೧೯೩೦ ರಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿದ ವಿಷಯ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಾದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅನುವಾದಿಸಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ನೀಡಿದ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ನಿರ್ಣಯ, ಕುಂಜುಮ್ಮೋಡಿನಲ್ಲಿ ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಮಂಗಳ, ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳ ಮಂಗಳ, ಗದ್ವಾಲಿನ ರಾಣಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ರೋಚಕಗಾಥೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನ್ಯಾಯಸುಧಾ ಪಾಠದ ಮಂಗಳ, ಮಾನವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಯರು ಶೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರರಿಗೆ ಅವತಾರಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿ ತನ್ನ ಬಳಿ ಬರಲು ನೀಡಿದ ಆದೇಶ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

***

ಅಥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕೋ ಭಿಕ್ಷುಃ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತತಃ ।
ಗುರೋರಾರಾಧನಾಂ ಚಕ್ರೇ ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮೇಽತಿಪಾವನೇ ॥ ೧ ॥

ಅತ್ರೈವಾರಚಯದ್ ಗುರ್ವೀಂ ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಾಭಿನಂದಿತಾಮ್ ।
ಸಭಾಂ ಸ ಭಾರತೀಶೋಕ್ತತತ್ವವರ್ಧನತತ್ಪರಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಸುಶೀಲಗುರೂನ್ನತ್ವಾ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಃ ಸುಧೀನುತಃ ।
ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮಾತ್ ಸಶಿಷ್ಯೌಘೋ ಮಂತ್ರಾಲಯಮುಪಾಯಯೌ ॥ ೩ ॥

ಅತ್ರಾಪಿ ಗುರುರಾಜಸ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ।
ಪಂಡಿತೈರ್ಮಂಡಿತಾಂ ಹೃದ್ಯಾಂ ಸಭಾಮೇಷ ಸಮಾತನೋತ್ ॥ ೪ ॥

ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಚ ವೈದಗ್ಧ್ಯಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ಯಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಶಾಸ್ತ್ರಕೇ ।
ತತ್ರ ತತ್ರ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ತಂ ತಂ ಸಂತಮನಂದಯತ್ ॥ ೫ ॥

ವಿದುಷಾಂ ಪ್ರಥಮಂಹಸೌ ದ್ರವ್ಯಪೂರ್ಣೌ ಬಭೂವತುಃ ।
ತತೋಽಭೂತ್ ಪ್ರೀತಚೇತಸ್ಕದ್ವಾಕ್ಯಾರ್ಥೈ ಸ ಕೋವಿದಃ ॥ ೬ ॥

ವಿದ್ರಾವ್ಯ ತಾಮ್ರಪಾತ್ರಾಣಿ ವಿದ್ವದ್ಧಸ್ತೇಷು ರೇಜಿರೇ ।
ಸೌವರ್ಣಾನಿ ಚ ರೌಪ್ಯಾಣಿ ಪಾತ್ರಾಣ್ಯಸ್ಯ ಗುರೋಃ ಕರಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಕಂಚಿತ್ ಕಾಲಮಿಹೋಷಿತ್ವಾ ಗುರುಃ ಶಿಷ್ಯಗಣಾರ್ಥಿತಃ ।
ಸಂಚಾರಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇಯಂ ಮಂತ್ರಾಲಯಪುರಾತ್ತತಃ ॥ ೮ ॥

ಧ್ಯಾಯಂಧ್ಯಾಯಂ ರಮಾನಾಥಂ ಚಾರಂಚಾರಂ ಚ ಭೂತಲೇ ।
ಸ್ನಾಯಂಸ್ನಾಯಂ ಸುತೀರ್ಥೇಷು ಪಪಾವಾತ್ಮವಪುಃ ಪುನಃ ॥ ೯ ॥

ಕ್ಷಣಧ್ವಸ್ತಘನಾಲೀಕೈಃ ಶಾರದೇಂದುಃ ಸ್ವಗೋಗಣೈಃ ।
ಪ್ರಸಸಾಧ ಪದಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಸನ್ನಾನಂದತೀರ್ಥಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ಹಂಸೇಽಸ್ಮಿನ್ನುದಿತೇ ರೇಮೇ ರಕ್ತಾಂಬರವಿಕಾಸಿನಿ ।
ಸರಸ್ಯುನ್ನಿದ್ರಪದ್ಮಾಕ್ಷೀ ಪದ್ಮಿನೀಹಾರಹಾರಕೇ ॥ ೧೧ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಮೃತನಿಮಗ್ನಾತ್ಮಾ ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಕಥೋತ್ಸವಃ ।
ಕೃಷ್ಣಾಮೃತಮತೋನ್ನೇತಾಽಕೃಷ್ಣಾಮೃತತತಿಂ ಯಯೌ ॥ ೧೨ ॥

ಕೃಷ್ಣವೇಣೀನದೀಬಂಧೇ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರನ್ನಿಪಾತಯನ್ ।
ಬಭೌ ಕುಲಲಯೋಲ್ಲಾಸೀ ರಾಜಹಂಸಾಭಿನಂದಿತಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಾನದೀತಟೇಽತ್ರೈವ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತಂ ದಧತ್ ।
ಪಾಠಪ್ರವಚನಾಸ್ತಕಃ ಶಿಷ್ಯಾನೇಷೋಽಭ್ಯನಂದಯತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಆರಾಧನಾಂ ಗುರೋಃ ಸ್ವಸ್ಯ ಕರ್ತುಮೇಷ ತತೋ ಯಯೌ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಾಲಯಂ ದಿವ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯಮಯತ್ನತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಪ್ರಭವೇ ವತ್ಸರೇ ಸ್ವಸ್ಯ ಗುರೋರಾರಾಧನಾಂ ಮುನಿಃ ।
ವಿವಿಧೈಃ ಸಂಭ್ರಮೈಶ್ಚಕ್ರೇ ಪ್ರಥಮಾಂ ಪ್ರಥಮಾನಧೀಃ ॥ ೧೬ ॥

ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮಂ ಸಮೇತ್ಯಾಥೋ ಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಸ್ಥಲಮ್ ।
ಆರಾಧನಾಂ ಗುರೋಶ್ಚಕ್ರೇ ದ್ವಿತೀಯಾಮದ್ವಿತೀಯಧೀಃ ॥ ೧೭ ॥

ವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೋದರೀ ಶ್ಯಾಮಾಲಿಂಗಮಾನಾ ತ್ವಿಷಾಂಪತಿಮ್ ।
ಮೇಘಾಲಿಸ್ತತ್ಕರಾಕ್ರಾಂತ್ಯಾ ಜಂತೂನ್ ಸರ್ವಾನ್ ತದಾಽಂಧಯತ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಯುಕ್ತಜಲಮಗ್ನಾಬ್ಜಸ್ಸಂಜಗ್ಮೇಽಸ್ತಯಾ ಸಹ ।
ಸ್ವೇದವೃಷ್ಟಿರ್ಹಿ ದುರ್ವಾರಾ ತದಾಸ್ಯಾಃ ಸುರತೇಸ್ತನೋಃ ॥ ೧೯ ॥

ಅವಶ್ಯಂಭಾವಿನೀಂ ವೃಷ್ಟಿಂ ಮಧ್ಯೇಪೂಜಂ ಮಹಾತಪಾಃ ।
ಮಹತೀಂ ಜ್ಞಾಪಿತಃ ಶಿಷ್ಯೈರ್ಜಜಾಪ ವರುಣಸ್ತವಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕ್ಷಣೇನ ವರುಣಃ ಪ್ರೀತಸ್ತತ್ರ ನಾಪ್ಯೇಕಶೀಕರಮ್ ।
ವವರ್ಷಾನ್ಯತ್ರ ವರ್ಷಿಣ್ಯಾಂ ವೃಷ್ಟ್ಯಾಂ ಭೀತೋ ಗುರೋಸ್ತತಃ ॥ ೨೧ ॥

ವರುಣಾನುಗ್ರಹಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿರೇಜೇ ಸ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಅಕ್ಷೋಭಿತಮಥಾಕಾರಿ ಗುರೋರಾರಾಧನಾಮುನಾ ॥ ೨೨ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ದೇಶಾತ್ ಸ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮಭ್ಯಟನ್ ।
‘ಮುಲುಬಾಗಿಲು’ ನಾಮಾನಂ ಗ್ರಾಮಂ ಪೂತಮಥಾಗಮತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅತ್ರತ್ಯೈರ್ಭಿಕ್ಷುವರ್ಯೈಃ ಸ ಮೇಧಾನಿಧಿಪದ್ಯೈರ್ಭೃಶಮ್ ।
ಸತ್ಕೃತೋ ವಿಭವಾಬ್ದಸ್ಯ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಮಿಹಾಕರೋತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪರಿವ್ರಾಜಾಮುನಾ ಸಾಕಂ ಸತ್ಕಥಾಲಾಪತೋಷಿತಃ ।
ಸ ಮಾಘಮಾಸಪರ್ಯಂತಂ ತತ್ರೈವೋವಾಸ ಪೇಶಲಃ ॥ ೨೫ ॥

ತತೋಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಶಿಷ್ಯೈಃ ದೇಶಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರತಸ್ಥಿವಾನ್ ।
ತತ್ಸಂಚಾರಕ್ರಮೇಣೈವ ಮಂತ್ರಾಲಯಮುಪಾಗಮತ್ ॥ ೨೬ ॥

ಅಧ್ಯೈಷ ವರದಾನದ್ಯಾ ಮಂದಾನಿಲನಿಷೇವಿತೇ ।
ರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮಮಠೇಽವಾತ್ಸೀತ್ ಕಾಲಂ ಕಂಚಿನ್ನಿರಂಜನಃ ॥ ೨೭ ॥

ಆಸನ್ನೇ ಕಾರ್ತಿಕೇ ಮಾಸೇ ಪ್ರಸ್ಥಾಯಾಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರದೇಶತಃ ।
‘ಹೋನ್ನಾಳಿ’ ನಾಮಕಂ ಗ್ರಾಮಂ ಪ್ರಯಯೌ ಪ್ರಯುತಾತ್ಮನಃ ॥ ೨೮ ॥

ಗ್ರಾಮೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪುಣ್ಯಭೂಯಿಷ್ಠೇ ರಾಘವೇಂದ್ರೈರಧಿಷ್ಠಿತೇ ।
ಕಾರ್ತಿಕೇ ಮಾಸಿ ಯೋಗೀಶೋ ಮೂಲರಾಮಮಹಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೨೯ ॥

ದೀಪಾವಲಿಸಮುಲ್ಲಾಸಂ ದೀಪಾವಲಿ ಮಹೋತ್ಸವಮ್ ।
ಮೂಲರಾಮಾಭಿಷೇಕಂ ಚ ಸಂಭ್ರಮೇಣ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೩೦ ॥

ಶುಕ್ಲಸಂವತ್ಸರೇಽಪ್ಯೇಷ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಪೌರಪಂಡಿತೈಃ ।
ಮುಳುಬಾಗಲುಮಥಾಯಾತೋ ವವಂದೇಽಮಂದನಂದಿತೈಃ ॥ ೩೧ ॥

ದಯಾನಿಧಿರಿತಿ ಖ್ಯಾತೋ ದಯಯಾ ಯೋಗಿನಾಂ ವರಃ ।
ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಮಮುಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮುಮುದೇ ಬುಧಪುಂಗವಃ ॥ ೩೨ ॥

ಉಭಾವಪಿ ಯತೀ ತತ್ರ ರಚಯಾಮಾಸತುಃ ಸಭಾಮ್ ।
ಸಮೀರಸಮಯಸಂವರ್ಧಿನ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತವೈಭವಾಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಂ ದ್ರವ್ಯಸಂಪತ್ತಿಂ ಸ್ವಾದುಭಕ್ತಿಂ ಚ ಮಾನವಾಃ ।
ಅತ್ರಾಗತಾಃ ಸಮೇಽವಿಂದನ್ ನಂದಿತೀರ್ಥಮತೈಷಿಣಃ ॥ ೩೪ ॥

ತತಸ್ತತ್ರೈವ ಭಿಕ್ಷುಃ ಸ ದಯಾನಿಧಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಪಾಠಪ್ರವಚನಾಸಕ್ತೋ ಮಾಸಮೇಕಮುವಾಸ ಚ ॥ ೩೫ ॥

ತದಾನೀಂ 'ಕಂಬಯಾನಲ್ಲೂ'ರ್ಗ್ರಾಮವಾಸ್ತವ್ಯಬಾಡವಾಃ ।
ಉತ್ತರಾದಿಮಠೀಯಾಸ್ತಂ ಪ್ರಾಪುಃ ಪ್ರಾಪ್ತಕಲಾಂಬುಧಿಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸುರೇನಂ ತೇ ಸ್ವಗ್ರಾಮೇ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಕೇ ।
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಮನುಷ್ಠಾತುಂ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಾ ಯಶೋಧನಾಃ ॥ ೩೭ ॥

ಭಕ್ತಪ್ರೇಷ್ಠೋ ಗುರುಸ್ತೇಷಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಂ ಸಾರ್ಥಯನ್ ತತಃ ।
ಆಪೃಚ್ಛ್ಯ ಯತಿವರ್ಯಂ ತಂ ಗ್ರಾಮಮೇಷಾಮುಪೇಯಿವಾನ್ ॥ ೩೮ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋಶ್ಚಕ್ರೇ ತತ್ರೈವಾರಾಧನಾಂ ಕೃತೀ ।
ಪ್ರಸಾದಂ ಪ್ರಾಪಯಾಮಾಸ ತಾನ್ ಜನಾನ್ ರಾಘವೇಂದ್ರಯೋಃ ॥ ೩೯ ॥

ಅಥ ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ತಸ್ಮಾತ್ಸ 'ಈರೋಡ್' ಮಾರ್ಗೇಣ ಸಂಚರನ್ ।
'ಕೋಯಂಬತ್ತೂ'ರ್ಮುಖಾನ್ ದೇಶಾನ್ ಸಂಚಚಾರ ಚರೋತ್ತಮಃ ॥ ೪೦ ॥

ಶ್ರೀರಂಗಮಾಯಯೌ ಭೂಯಃ ಶ್ರೀರಂಗಾನ್ವಿತವೇದವಿತ್ ।
ಶ್ರೀರಂಗಯುತವಕ್ಷಸ್ಕಃ ಶ್ರೀರಂಗೇಶೋಽಸ್ತಿ ಯತ್ರ ತತ್ ॥ ೪೧ ॥

ಮಧ್ವಮಿತ್ರಮಿಹಾರ್ಚದ್ಭಿರ್ಮಧ್ವಮಿತ್ರೈರ್ಮುದಾಽದೃತಃ ।
ರಂಗನಾಥಮಮುಂ ವಿಷ್ಣುಂ ವವಂದೇ ಲೋಕವಂದಿತಃ ॥ ೪೨ ॥

ಮಹತಾ ತಪಸೇಕ್ಷ್ವಾಕುರ್ಯಂ ಲಬ್ಧ್ವಾಬ್ಜಭುವೋಽರ್ಚಯತ್ ।
ವಿಭೀಷಣಾಯ ಯಂ ಪ್ರಾದಾದ್ರಾಘವೋಽಥ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ ೪೩ ॥

ಸೋಽಯಂ ಹಿ ರಂಗನಾಥಾಖ್ಯೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತೋಽತ್ರ ಸಂಸೃತೌ
ಮಗ್ನಾನುದ್ಧರ್ತುಕಾಮೋಽಸ್ಮಾನ್ ಸ್ಥಿತೋಽತ್ರೈವ ಪ್ರಣಮ್ಯತಾಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ದೇವೇಶಾದಿ ದಿಶಾ ವೇದೇ ವೇದ್ಯ ಧೀಸ್ವ ಸ್ವಧೀದ್ಯವೇ ।
ಶಾಧೀತಾತ ತತಾಧೀಶಾದಿಸ್ವತತ್ವ ತ್ವತಸ್ವದಿ ॥ ೪೫ ॥

ಏವಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಸ್ಯೋಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾನ್ ಫಣಿಶಾಯಿನಮ್ ।
ಅವಂದಯದಮಂದಾತ್ಮಾ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಃ ಸ ಯೋಗಿರಾಟ್ ॥ ೪೬ ॥

ಸುಮತೀಂದ್ರಗುರುಂ ತತ್ರ ವೃಂದಾವನಗತಂ ಯತಿಮ್ ।
ಆರರಾಧ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪೌರವರ್ಗೋಪಸೇವಿತಃ ॥ ೪೭ ॥

ವೃಂದಾವನಸಕಾಶೇಽಸ್ಯ ವಿಷ್ಣುತತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಮ್ ।
ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಪ್ರೋಚ್ಯ ಸಂಪೂರ್ತೌ ತಸ್ಯ ಮಂಗಲಮಾತನೋತ್ ॥ ೪೮ ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಿತ ಏತಸ್ಮಾದ್ದೇಶಾದ್ದೇಶಿಕನಾಯಕಃ ।
ಮಾರ್ಗೇಣಾನೇನ ಸಂಚಾರೀ ಕುಂಭಘೋಣಮುಪೇಯಿವಾನ್ ॥ ೪೯ ॥

ಅತ್ರತ್ಯೈಃ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗೈಃ ಸ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ವಿದುಷಾಂ ವರಃ ।
ಉವಾಸ ತೋಷಯನ್ನೇತಾನ್ ಪೂಜಯಂಶ್ಚ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಚಕ್ರಪಾಣಿಮುಖಾನ್ ದೇವಾನ್ ಪ್ರವಂದ್ಯಾವಂಧ್ಯಚೇಷ್ಟಿತಃ ।
ಸತ್ಕಥಾಲಾಪಪೂಜಾಭಿಃ ಪತ್ತನಂ ತದಶೋಭಯತ್ ॥ ೫೧ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರಗುರೋಸ್ತತ್ರ ವೃಂದಾವನಿವಾಸಿನಃ ।
ಆರಾಧನಾಂ ಸಮಾರೇಭೇ ಮಾಧ್ವಮಿತ್ರಾಭಿನಂದಿತಃ ॥ ೫೨ ॥

ಸಭಾಂ ಸ ಮಹತೀಂ ತತ್ರ ರಚಯಾಮಾಸ ಪೇಶಲಾಮ್ ।
ಪಂಡಿತೈರಂಡಜೋದ್ದಂಡೈಃ ಮಂಡಿತಾವನಿಮಂಡಲೈಃ ॥ ೫೩ ॥

ದಿವಂ ಸಭಾಭಿಧಾಮೇನಾಂ ಸುವ್ರತೀಂದಾಖ್ಯಭಾಸ್ಕರಃ ।
ತೇಜಸ್ವೀ ಪ್ರಸಸಾಧೈಷ ಧ್ವಾಂತಧ್ವಂಸವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥ ೫೪ ॥

ಕೃಷ್ಣಾನಾಮಾ ದ್ವಿಜಾಧೀಶೋ ಯಲತ್ತೂರ್ನಗರೋದಯಃ ।
ಕಲಾನಿಧಿರವಾಪಾಸ್ಮಾತ್ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಗಾಶ್ಚ ಸುಧಾಮಯೀಃ ॥ ೫೫ ॥

ತತಃ ಸ ಬುಧಮಾಧ್ವೇಂದುಃ ಸುಧಾಮಯಗವಾಲಿಭಿಃ ।
ಚಿರಂ ಕುವಲಯೋಲ್ಲಾಸಂ ಕಲ್ಪಯಾಮಾಸ ಕಲ್ಪವಿತ್ ॥ ೫೬ ॥

ವಿಜಯೀಂದ್ರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಸ್ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋಽಭ್ಯನಂದಯತ್ ।
ರಮ್ಯರಮ್ಯೈಃ ಸ್ವವಾಕ್ಯಾರ್ಥೈರಾಬಾಲಸ್ಥವಿರಂ ಜನಾನ್ ॥ ೫೭ ॥

ಯೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರೀತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ವಿಬುಧರ್ಷಭಃ ।
ಸೋಽಯಮೇನಾಂ ಸಭಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನನಂದಾನಂದಯನ್ನಮೂಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯವಕ್ತ್ರಾಬ್ಜಾನ್ನಿಸ್ಸರಧ್ಗುಗೋತತೀಃ ।
ಸಭಾಸದ್ಭ್ರಮರಾಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಂ ಪಪುರ್ನಿಃಸ್ವಾನಪೇಶಲಾಃ ॥ ೫೯ ॥

ಪ್ರತ್ಯಗ್ರಭಟ್ಟಬಾಣಾಖ್ಯಸ್ತಥಾ ಪಂಡಿತರಾಡಿಮಾಮ್ ।
ರಾ, ಚ, ವಿಃ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯಃ ಸಭಾಂ ಭೂಯೋಽಭ್ಯನಂದಯತ್ ॥ ೬೦ ॥

ಗೈರ್ವಾಣೀವಾಣ್ಯಮುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ತಜ್ಞಾಜ್ಞಾಮಾಧುರ್ಯಮೂಂ ಸಭಾಮ್ ।
ಸಭೇಯಂ ಸುವ್ರತಿಪ್ರೀತಿಂ ಸಾ ಪ್ರೀತಿರ್ವಿಷ್ಣುಮಾನಸಮ್ ॥ ೬೧ ॥

ಅಪರೇಽಪ್ಯಕ್ಷರಜ್ಞಾಸ್ತಾಂ ಸಭಾಮಾಜಗ್ಮುರಾದರಾತ್ ।
ಸಭೇಯಂ ಪಂಡಿತಾಶ್ಚೈತೇ ಮಿಥಃ ಸಂಗತ್ಯ ರೇಜಿರೇ ॥ ೬೨ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರೇ ವಾ ವೇದವಾಕ್ಯೇ ವಾ ಗಾನೇ ವಾ ಯೋಽಭವತ್ ಪಟುಃ ।
ಸ ಸರ್ವೋಽಪಿ ಸಮೇತ್ಯಾತ್ರ ಪಾಟವಂ ಸ್ವಮದರ್ಶಯತ್ ॥ ೬೩ ॥

ಅಭೂತಾಮಪುನರ್ಭಾವಾಂ ಸಭಾ ತಾಂ ರಚಯನ್ ಗುರುಃ ।
ಅಷ್ಟಸ್ವಪಿ ದಿನೇಷ್ವಾರ್ಯೋ ವಿರೇಜೇ ವಿಬುಧೈಃ ಸಹ ॥ ೬೪ ॥

ಪ್ರೌಢೇಷು ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ವೇದಾಂತೇಷು ಚ ವಾಗ್ಮಿನಃ ।
ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಾನ್ ವಾದಪರ್ಯಾಯಾನ್ ಚಕ್ರುಶ್ಚಕ್ರಧರಾಂತಿಕೇ ॥ ೬೫ ॥

ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನೈರ್ಹಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥೈಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಪುರಃ ।
ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಮೋದೋಽಯಂ ಮಾಸಮೇಕಂ ಕ್ಷಣಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೬೬ ॥

ಗುರೋಸ್ಸ್ವಾಮಿತಾ ಪ್ರೀತಿರೂರ್ಣವಸ್ತ್ರಸ್ವರೂಪಿಣೀ ।
ವಿದುಷಾಮಂಗಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಶುಶುಭೇ ವಿಶದಾಯತಿಃ ॥ ೬೭ ॥

ಅನುಗ್ರಹೋಽಪಿ ರಾಮಸ್ಯ ರೌಪ್ಯಪಾತ್ರಮಿಷಾತ್ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಸುಧಿಯಾಮಂಜಲಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ದದೃಶೇ ಸರ್ವಜಂತುಭಿಃ ॥ ೬೮ ॥

ಮಠೀಯಾ ದ್ರವ್ಯಸಂಪತ್ತಿಃ ಸಂವಿತ್ಸಂಪತ್ತಿನಿರ್ಜಿತಾ ।
ತನ್ಮೈತ್ರಿಲಿಪ್ಸಯಾ ನೂನಂ ಪಂಡಿತಾನನು ನಿರ್ಯಯೌ ॥ ೬೯ ॥

ಔರಸಂ ಹುಲಿಕುಂಟಾಖ್ಯಂ ಗುರುರೇಷ ಸುಧೀಮಣೌ ।
ವಿಜಯೀಂದ್ರಾಭಿಧೇ ವಿಪ್ರೇ ಪಠನಾರ್ಥಮಥಾರ್ಪಯತ್ ॥ ೭೦ ॥

ಸ ಬುಧೋಽಪಿ ಗುರೋಃ ಪುತ್ರಂ ಮಾನಯನ್ ಮಾನಿನಾಂ ವರಃ ।
ಪಾಠಯತ್ಯಮುಮಾತ್ಮೀಯನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಪ್ರಪೋಷಯನ್ ॥ ೭೧ ॥

ಸ ಬಾಲೋಪಿ ಗುರೂರಸ್ಯೋ ವಯಸ್ಯಾನ್ಮಾದೃಶಾನ್ಮುಹುಃ ।
ಸ್ಮಾರಯನ್ಪೂರ್ವಪಠಿತಾನ್ ಗ್ರಂಥಾನನ್ಯಾಂಶ್ಚ ತೀಕ್ಷ್ಣಧೀಃ ॥ ೭೨ ॥

ಸದ್ಭಿರ್ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯೈರಾಢ್ಯೈಃ ಹೃದ್ಯೈರ್ವಿನಯವೇದಿಭಿಃ ।
ಸಹೈವ ವಸತಿಂ ಕುರ್ವನ್ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಪಂಚನದೇ ವಸನ್ ॥ ೭೩ ॥

ತರ್ಕಾನ್ ವೇದಾಂತಭೂಯಿಷ್ಠಾನ್ ಮೀಮಾಂಸಾಂ ಚ ಶ್ರುತೀರಿತಾಮ್ ।
ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರಪಾಠಂಶ್ಚ ತಸ್ಮಾದಧ್ಯೈತ್ಯಸೌ ಗುರೋಃ ॥ ೭೪ ॥

ತದನಂತರಮಾಸಾದ್ಯ 'ಮಾರ್ಗನ್ ಕೋಟ್ಟೈ' ಪುರೀಜನಾಃ ।
ಸ್ವಗ್ರಾಮೇಽನುಗ್ರಹಂ ಕರ್ತುಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತೇ ಸ್ಮ ತಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ಯೋಗೀಂದ್ರಸ್ತೇಷಾಂ ಗ್ರಾಮೇ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ತದ್ವರ್ಷೀಯಾಂಶ್ಚತುರ್ಮಾಸಾನ್ ನಿನಾಯಾತ್ರ ನಿರಾಮಯಃ ॥ ೭೬ ॥

ನಿರಂತರಸುಧಾಪಾಠೋ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚನಂ ತಥಾ ।
ಮಾಸಾಂಸ್ತು ಚತುರೋಽಕಾರ್ಷೀತ್ ಚತುಃಕ್ಷಣಸಮಾನಕಾನ್ ॥ ೭೭ ॥

ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸ ಸುಧಾಂ ಪ್ರೋಚ್ಯ ತಾಂ ಪುನಶ್ಚ ಸಮಾಪಯನ್ ।
ತನ್ಮಂಗಲಮಿಹಾತೇನೇ ಮಂಗಲಾತ್ಮಾ ತದಾ ಸುಧೀಃ ॥ ೭೮ ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ತಸ್ಮಾತ್ಸ ಸೇತುಯಾತ್ರಾಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ।
ದಕ್ಷಿಣಾಶಾಗದೇಶೇಷೇಷು ಸಂಚಕಾರ ಬುಧೈಃ ಸಹ ॥ ೭೯ ॥

ರಾಮನಾಥಪುರೇ ರಾಜಾ ರಾಮೇ ನ್ಯಸ್ತಮನಾಃ ಕೃತೀ ।
ಪ್ರತ್ಯುಜ್ಜಗಾಮ ತಂ ಭಿಕ್ಷುಂ ಸ್ವಪುರೇಽಪೂಜಯಚ್ಚಿರಮ್ ॥ ೮೦ ॥

ಸೇತೋಃ ಪತ್ಯಾಮುನಾ ರಾಜ್ಞಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಸುವ್ರತೀ ಗುರುಃ ।
ವಾಸರಾನ್ ಕತಿಚಿನ್ನಿನ್ಯೇ ತತ್ರ ವೇಗವತೀತಟೇ ॥ ೮೧ ॥

ಅಸಾಧಾರಣಸತ್ಕಾರೈಃ ಪೂಜಯಂಸ್ತಂ ಮುಹುರ್ನೃಪಃ ।
ಸ್ವಯಮೇವಾನಯತ್ ಸೇತುಂ ಪ್ರೀತಚೇತಾಃ ಸ ತಾಪಸಮ್ ॥ ೮೨ ॥

ಸ ದರ್ಭಶಯನಾಹ್ವಾನೇ ಶಯಾನಂ ಚಾಂಬುಧೇಸ್ತಟೇ ।
ರಾಘವಂ ಯತಿರಾಣ್ಣತ್ವಾ ನವಪಾಷಾಣಮೇಯಿವಾನ್ ॥ ೮೩ ॥

ನವಗ್ರಹಾನ್ ಪುರಾ ರಾಮಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಥಾನ್ ಪ್ರವಂದ್ಯ ಯಾನ್ ।
ಸೇತುಂ ನಿಬದ್ಧುಮಾರೇಭೇ ತಾನ್ ನನಾಮೋಪಲಾನ್ ಗುರುಃ ॥ ೮೪ ॥

ರಾಘವಾಗಮನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವರುಣಃ ಕರುಣಾಲವೇ ।
ಸ್ವಾಗತಂ ಮೂಲರಾಮಾಯ ಪ್ರವಕ್ತೀವ ತರಂಗಕೈಃ ॥ ೮೫ ॥

'ಕರ್ಣತೋ ವರ್ಣತಶ್ಚೈವ ಪೀಠತಃ ಪರಿಮಾಣತಃ ।
ತ್ವತ್ಸಖೀ ಹಿ ಪರೇಷ್ವಸ್ತಿ ಲಂಕಾಯಾಂ ರಾಮ ನಾದ್ಯ ಸಾ ॥ ೮೬ ॥

ಸದಾ ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವಂ ಪುರೈವ ಹತರಾವಣಃ ।
ಸೇತುಬಂಧಂ ಪುನಃ ಸಿಂಧೌ ಮಾಕರ್ಷೀರಿತಿ ಯಾಚಕಮ್ ॥ ೮೭ ॥

ಅದ್ರಾಕ್ಷೀದಂಬುಧಿಂ ಯೋಗೀ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತತಃ ।
ಸಸ್ನೌ ಶಿಷ್ಯಗಣೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸೇತುಗರ್ಭೇ ಮಹೋದಧೌ ॥ ೮೮ ॥

ತತೋ ರಾಮೇಶ್ವರಂ ಗತ್ವಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಚಾಂಬುನಿಧೌ ಪುನಃ ।
ಮೂಲರಾಮಂ ಸಿಂಧುತೀರೇ ಸೋಽಭ್ಯಷಿಂಚತ್ ಸಮುದ್ರಕೈಃ ॥ ೮೯ ॥

ತತ್ರತ್ಯೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ಭಕ್ತೈರ್ಮೂಲರಾಮನಿಷೇವಕಃ ।
ರಾಮೇಶ್ವರೇಽವಸನ್ಮಾಸಂ ವಾರ್ಧೀವಾತನಿಷೇವಿತಃ ॥ ೯೦ ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಯ ಕರ್ಮಂದೀ 'ತೋತಾದ್ರಿಂ' ಸ ಸಮೇಯಿವಾನ್ ।
ತತ್ರತ್ಯೈಃ ವೈಷ್ಣವೋ ಭಿಕ್ಷುಃ ತಮೇನಂ ಬಹುಧಾಽರ್ಚಯತ್ ॥ ೯೧ ॥

ಏವಂ ಸಂಚಾರಮಾರ್ಗೇಣ ಶ್ರೀಮುಷ್ಣಕ್ಷೇತ್ರಮಾಗತಃ ।
ತತ್ರತ್ಯಂ ಭೂವರಾಹಂ ಚ ಪ್ರಣನಾಮ ಸಶಿಷ್ಯಕಃ ॥ ೯೨ ॥

ಕುಂಜುಮ್ಮೋಡುಮಥಾಯಾಸೀತ್ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಸ್ತಜ್ಜನೈರ್ಭೃಶಮ್ ।
ಆರಾಧನಾಂ ಗುರೋಶ್ಚಕ್ರೇ ತತ್ರ ಶಿಷ್ಯಗಣಾರ್ಚಿತಃ ॥ ೯೩ ॥

'ತತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ' ಗ್ರಂಥಮಂಗಲಂ ವಿದಧತ್ ಗುರುಃ ।
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಂ ಚ ತತ್ರೈವ ನಿನಾಯ ನಯಲೋಚನಃ ॥ ೯೪ ॥

ಶ್ರೀರಂಗನಗರಪ್ರಾಂತೇ ತಿರ್ಪಳಾತ್ತೂರುಪತ್ತನೇ ।
ಪಂಡಾರಃ ಶೂದ್ರಸಂನ್ಯಾಸೀ ತಮಾನರ್ಚ ಯತಾಂತರಃ ॥ ೯೫ ॥

ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ನಿರ್ದೋಷಂ ಮೃದುಲಂ ಮೂಲ್ಯವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಕೌಶೇಯಂ ವಿಶದಂ ರಮ್ಯಂ ಭಕ್ತ್ಯಮುಷ್ಮೈ ಸಮಾರ್ಪಯತ್ ॥ ೯೬ ॥

ಕುಂಭಘೋಣೇ ಪುನರ್ಮಾಸಂ ಸ ಉಷಿತ್ವಾ ಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರಪೂತಾತ್ಮಾ ಮಂತ್ರಾಲಯಮುಪಾಯಯೌ ॥ ೯೭ ॥

ಸರ್ವಮೂಲಂ ಸಮಾಪ್ಯಾತ್ರ ತನ್ಮಂಗಲಮಪಿ ಪ್ರಧೀಃ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೂಪಾಂತೇ ಚಕಾರ ಕರಗಾಗಮಃ ॥ ೯೮ ॥

ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀ ಸ್ನಾನೈಃ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಚನೈಸ್ತಥಾ ।
ಮಾಸಾನ್ ಕಾಂಶ್ಚನ ತತ್ರೈಷ ಉವಾಸಾಪ್ತಜನೈಃ ಸಹ ॥ ೯೯ ॥

ವಿವಾದಗ್ರಸ್ತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ರೌಪ್ಯಪೀಠೇ ಮಠಂ ಸ್ವಕಮ್ ।
ರಕ್ಷಿತುಂ ತಂ ಗುರೋರ್ಭಕ್ತಂ ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯಮಾದಿಶತ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ಭೂಯಸಾ ಸ ಧನೇನೇಮಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಮಠಂ ದೃಢಮ್ ।
ನಿರ್ವಿವಾದಮವಾಪ್ಯಾದಾತ್ ಶ್ಯಾಮಾಚಾರ್ಯಾಯ ಪೂಜನೇ ॥ ೧೦೧ ॥

ಆಂಗೀರಸಾಭಿಧೇ ವರ್ಷೇ ಪ್ರಸ್ಥಾಯಾಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರದೇಶತಃ ।
'ಗದ್ವಾಲ್' ರಾಷ್ಟ್ರಮಸೌ ಯೋಗೀ ಪ್ರವಿವೇಶ ವಿಶೇಷದೃಕ್ ॥ ೧೦೨ ॥

ಅತ್ರತ್ಯಾ ತು ಮಾಹಾರಾಜ್ಞೀ ಪರಾಪಹೃತರಾಜ್ಯಕಾ ।
ಚರಣಾಂಭೋಜಮೇತಸ್ಯ ಶರಣಂ ಸಾಽವ್ರಜದ್ ಗುರೋಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ಅಯತ್ನಾತ್ ರಾಜ್ಯಮೇತ್ಯೈ ದಾಪಯಿತ್ವಾ ಪರೈಃ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಆದಿದೇಶ ಸುಧೀರೇನಾಮೇನೋವೀರ್ಜಗತಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ನಿಃಸಾಪತ್ನ್ಯಮಿಮಾಂ ರಾಜ್ಞಿ ವಸುಧಾಂ ಪರಿಪಾಲಯೇಃ ।
ಅಹಮಪ್ಯಪರಾಮೇವ ಸುಧಾಂ ರಕ್ಷೇಯಮಿತ್ಯಲಮ್ ॥ ೧೦೫ ॥

ಏವಂ ಲಬ್ಧಸ್ವರಾಜ್ಯೇಯಂ ರಾಜ್ಞೀ ವಿಜ್ಞಾತತನ್ಮತಾಃ ।
ತದಿಷ್ಟಚೇಷ್ಟಿತೈಸ್ತುಷ್ಟಾ ತುಷ್ಟಾವೇಷ್ಟಗುರುಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೧೦೬ ॥

ವೇದ್ಯಾನ್ ವೇತ್ತಿ ಹರಿಂ ವಿಂತೇ ವಿಂದತೇ ಜಗತೋರ್ಹಣಾಮ್ ।
ಭವಾನ್ ವಿಂದತಿ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಂ ಗುರೋ ಧನ್ಯೋಽದ್ಯ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೧೦೭ ॥

ನುನ್ನನಾನಾನನಾನೇನೇನಾನೇನಾಽನುನ್ನನೋನನಾ ।
ಉನ್ನುನ್ನಾನೋನಿನುನ್ನಾನಾಂ ನಾನ್ಯೈನೋ ನೋಽನಿನಾಂ ನು ನೀಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ಸುಭದ್ರಾ ಭೋಗದೇಶೇಷ್ವ ಧನಂಜಯ ವಿವಾಹನಃ ।
ಸುಭದ್ರಾ ಭೋಗದೇಶೇಷ್ವ ಧನಂಜಯ ವಿವಾಹನಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ರಾಮಾಸಕ್ತಹೃದೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿರತ್ರಾತಿಭೇಂದ್ರಮಾಃ ।
ರಾಮಾಮುಕ್ತಹೃದೋಪ್ಯಸ್ಯ ಮೂರ್ತಿರಪ್ಯತಿಚಂದ್ರಮಾಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ಯೋ ಯೋ ಯೇಯ ಯಿಯಾಯಾಯಂ ತತಂ ತಂ ತಂ ತತೋಽತತಿಃ ।
ಲಲೌ ಲೀಲಾಲಲೋಲಾಲಿಂ ಪೋಪೋಪಾಪಾಃ ಪಪೌ ಪಪಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ಅಥ ವಕ್ಷ್ಯಂ ಶಸಂಭೂತಾನ್ ವ್ಯಾಸತತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥಕಾನ್ ।
ಲಘುಪ್ರವಾದಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಃ ಪ್ರಣೇತ್ರೈನಾಸಸಾದ ಸಃ ॥ ೧೧೨ ॥

ವೇಣೀಸೋಮಪುರೇ ತೈಶ್ಚ ಸಾಕಮೇಷ ವಸನ್ ಗುರೋಃ ।
ಆರಾಧನಾಂ ಚಕಾರಾತ್ರ ಸಭಾಂ ಚಾರಚಯತ್ ತದಾ ॥ ೧೧೩ ॥

ಬಹವಃ ಪಂಡಿತಾಸ್ತತ್ರ ಸಮಾಜಗ್ಮುರ್ಯಥಾ ಪುರಾ ।
ವ್ಯಾಸತತ್ವಜ್ಞತೀರ್ಥೇಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಸತತ್ವಾನಿ ಶುಶ್ರುವುಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ಧನ್ಯಾತ್ಮಾ ರಾಜಧಾನ್ಯಾಂ ಸ ಗದ್ವಾಲ್ ದೇಶಸ್ಯ ಸುವ್ರತೀ ।
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತಂ ಚಕ್ರೇ ಚಕ್ರಾಯುಧಸಮರ್ಚಕಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ತದಾನೀಂ ಪ್ರೋಚ್ಯ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸುಧಾಂ ಸ ಸುಧಿಯಾಂ ವರಃ ।
ಪುನರ್ಮಂಗಲಮಾತನ್ವನ್ ಗುರುರತ್ರ ವ್ಯರಾಜತ ॥ ೧೧೬ ॥

ಏವಂ ಪರ್ಯಟನೇನೈಷ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಸಂಚರನ್ ।
ಮಾನವೀದೂರಚಿತ್ತೋಽಪಿ ಮಾನವೀಕ್ಷೇತ್ರಮೇಯಿವಾನ್ ॥ ೧೧೭ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕೃತಲಕ್ಷ್ಮೀಶೋಽಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜ್ಞಾನಿನಾಂ ವರಃ ।
ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸೋಽತ್ರ ವವಂದೇಽನೇನ ಯೋಗಿನಾ ॥ ೧೧೮ ॥

ತತ್ರ ವೈ ಸ್ವಪ್ನಸಂದೃಷೋ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸ್ತದಾ ।
ಏವಮಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ಭಕ್ತಂ ತಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೧೯ ॥

'ಅಯಿ ಸೌಮ್ಯ ಮಹಾಭಾಗ ಮೂಲರಾಮಪ್ರಸಾದತಃ ।
ವೈಷ್ಣವಂ ಮತಮಾತನ್ವನ್ ರಾಮಪ್ರೀತಿಮವರ್ಧಯಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ಅಲಂ ತೇ ಭೂಮಿವಾಸೇನ ಯಾಹಿ ಮಂತ್ರಾಲಯಂ ದ್ರುತಮ್ ।
ವೃಂದಾವನಸಮೀಪೇ ಮೇ ದಾಸ್ಯಾಮ್ಯದ್ಯ ತವಾಲಯಮ್ ॥ ೧೨೧ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸ ಪ್ರೇರಿತೋಽನೇನ ರಾಘವೇಂದ್ರೇಣ ಸುವ್ರತೀ ।
ಸಚಿವಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಖ್ಯಂ ನ್ಯವೇದಯದಿದಂ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ ೧೨೨ ॥

ಸಶ್ರೀಸುವ್ರತಿಗುರ್ವಜಸ್ರಜಯಿತಾ ಯಾ ಸದ್ಗುಣೈರ್ವಿಶ್ರುತಾ
ಸತ್ಯವ್ರಕ್ತಿಗುರುಪ್ರಣಾಮದಮಿತಾ ಸಾ ಕೃಷ್ಣಧೀರ್ಜನ್ಮಿನಾಮ್ ।
ಸದ್ಭೂತಿಶ್ರುತದಾಯಿನೀಮದನಜಿದ್ಭಾತಿ ಶ್ರಿಯಾ ಯೋಜ್ಜ್ವಲಾ
ಲಾತವ್ಯಾಸಮತಾಸಮೇಡ್ಯಸಮಯಾ ತಾವಚ್ಚ ನಾಂತರ್ಮಲಾ ॥ ೧೨೩ ॥

ಏವಂ ಸ್ವದಾರತನಯಾದ್ಯಖಿಲಾಪ್ತನೃಣಾಂ
ಕ್ಷೇಮಂ ನಿಧಾಯ ವಿನಯಾರ್ಚಿತಮೂಲರಾಮಃ ।
ಸ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮುಖಶಿಷ್ಯಗಣೈಃ ಸಮೇತೋ
ಮಂತ್ರಾಲಯಂ ಸ್ವರಚಿತಂ ಗುರುರಾಜಗಾಮ ॥ ೧೨೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಉಡುಪಿ ರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯಮೂಲರಾಮಾಂಕೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

***

ಅಷ್ಟಮ ಸರ್ಗ

***

ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ದೈಹಿಕ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ. ಅವತಾರಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸುವಂತೆ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀರಾಯರ ಆದೇಶದಂತೆ ಶ್ರೀರಾಯರ ಬಳಿಗೆ ತೆರಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಯೋಚನೆ, ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸದ ಕರೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ನಕಾರ, ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀಗಳ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆ. ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂಬ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಅವತಾರಕಾರ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿ. ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರ, ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಏಕಾದಶಿ, ಶನಿವಾರ ಶುಭದಿನದಂದು ಶ್ರೀಗಳ ಬೃಂದಾವನಪ್ರವೇಶ, ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪುಣ್ಯಸ್ಮರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಜಯಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕವಿ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯರು ಮೂಲರಾಮಾಂಕಿತವಾದ ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

***

ಅಥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ

ಅಥ ಸುವ್ರತಿಪುಂಗವೋಧಿತಿಷ್ಠನ್
ಶುಭಮಂತ್ರಾಲಯಮಾಪ್ತಶಿಷ್ಯಸೇವ್ಯಃ ।
ಪ್ರಣತಿಂ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಧಾಮ್ನೋ
ಸವಿಶೇಷಂ ಚಕಾರ ಭೂರಿಧಾಮ್ನೋ ॥ ೧ ॥

ಬಹುಸುವ್ರತಪೂತಮಾನಸೋಽಲಂ
ವಿವಿಧಕ್ಷೇತ್ರಸುತೀರ್ಥಸಂಸ್ಕೃತಾತ್ಮಾ ।
ಪ್ರತಿವಾಸರಮಾಶು ತುಂಗಭದ್ರಾ
ಸರಿತಿ ಸ್ವೀಯಜನೈಃ ಸಹೈಷ ಸಸ್ನೌ ॥ ೨ ॥

ಸತತಂ ಸ ತು ರಾಘವೇಂದ್ರಪೂಜಾಂ
ವಿದಧಾನೋಽಪಿ ವಿಶೇಷತೋತ್ರ ಭಿಕ್ಷುಃ ।
ವಿವಿಧಾಂ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮವೃಂದಾ-
ವನಪೂಜಾಂ ವಿತತಾನ ಸಂಭ್ರಮೇಣ ॥ ೩ ॥

ಅಥ ರಾಮನವಮ್ಯುಪೇತಕಾಲೇ
ಸುಮುಖಶ್ರೀಮುಖವತ್ಸರೇ ಸ ಏಷಃ ।
ವಿದಧೇ ಖಲು ಮೂಲರಾಮಮೂರ್ತೇ-
ರತುಲಂ ಪುಣ್ಯವಹಂ ಮಹಂ ಮಹಾಂತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವತನುಂ ವಿಸಿಸೃಕ್ಷುರಾಶು ಭೂಮೌ
ಗುರುರಾಜಾಂತಿಕಮಾಪ್ತುಮೇಷ ಧನ್ಯಃ ।
ಮನುಜೈರ್ದ್ರುತಕಾರ್ಯಮತ್ರ ಯದ್ಯತ್
ಸಕಲಂ ತದ್ ವಿಧಧೇಽತಿಸಂಭ್ರಮೇಣ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರದದೌ ಸಕಲಂ ಪ್ರದಾನಯೋಗ್ಯಂ
ದೃಢಸಂಕಲ್ಪಿತಪೂರ್ವಮೇಷ ದಾತಾ ।
ಅಶೃಣೋದಪಿ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ವದಗ್ರಾದಥ
ಶುಶ್ರೂಷಿತಮೇಷ ದೋಷಹೀನಃ ॥ ೬ ॥

ನಿಜದೇಹವಿಸೃಷ್ಟಿಹೇತುನಾಽಸೌ
ಗುರುಣಾ ಪೀಡ್ಯತನುರ್ಗದೇನ ಜಾತು ।
ಜಲದೋ ಗಿರಿಕೂಟರುದ್ಧಮಧ್ಯಃ
ಪ್ರಚರನ್ ವಿಷ್ಣುಪದೇ ಯಥಾ ವಿರೇಜೇ ॥ ೭ ॥

ಅಪಿ ರೋಗವಿಮರ್ದಿತಃ ಸ್ವದೇಹೇ
ನ ಕದಾಪ್ಯೇಷ ರಮೇಶನಿತ್ಯಪೂಜಾಮ್ ।
ತ್ಯಜತೀತಿ ನು ಲೋಕಭ್ಯೋಧನಾರ್ಥಂ
ವಪುರಸ್ಯಾತ್ರ ರುರೋಧ ಕೋಽಪಿ ರೋಗಃ ॥ ೮ ॥

ಅಪಿ ಸ ಪ್ರತಿವಾಸರಾರ್ತದೇಹೋ
ನ ಜಹೌ ತುಂಗತರಂಗಿಣೀಯಸೇಕಮ್ ।
ನ ಚ ರಾಘವರಾಘವೇಂದ್ರಪೂಜಾಃ
ಸ ತು ತತ್ಯಾಜ ತಪೋಧನೋ ವಿಪಶ್ಚಿತ್ ॥ ೯ ॥

ಬಹವಃ ಕುಶಲಾ ಭಿಷಕ್ಪ್ರವೀಣಾಃ
ನಹಿ ತದ್ರೋಗನಿವಾರಣೇಽಶಕಂಸ್ತೇ ।
ನನು ತದ್ವಪುರಾಶು ಹಾತುಮೇವ
ಸ್ಥಿರಮೇತಂ ಗದಮಾಪ್ತವಾನ್ ಸ ಯತ್ನಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಇತಿ ಮಾಸಯುಗಂ ಸ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರೋ
ಯತಿರಾಡ್ ರಾಘವಪೂಜನೈಕಚಿತ್ತಃ ।
ಪೃಥುರೋಗವಿಮರ್ದಿತಾತ್ಮಕಾಯೋಽ-
ಪ್ಯಶಕದ್ರಾಘವಪೂಜನೇಷು ಧೀರಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಥ ಜಾತು ನಿಶೀಥ ಏನಮಾರ್ತಂ
ನಿಕಷಾಃ ಶಿಷ್ಯಜನಾಃ ಸುಜಾಗರೂಕಾಃ ।
ಅವಿತರ್ಕಿತಪಾದುಕಾರವಂ ದ್ರಾಕ್
ಸ್ಫುಟಮಾಕರ್ಣ್ಯ ತು ವಿಸ್ಮಿತಾ ಬಭೂವುಃ ॥ ೧೨ ॥

ಅಥ ಮಜ್ಜತಲಾತ್ ಪ್ರಮತ್ತವಾಕ್ಯೈಃ
ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ಮುಹುರ್ಮುಹುರ್ನಮಂತಮ್ ।
ಸ್ವಜನಾ ಅವಲೋಕ್ಯ ಭೀತಭೀತಾ
ಇಮಮೇವಾತ್ರ ನಿದಾನಮಾಶ್ವಪೃಚ್ಛನ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಥ ತಾನ್ ಪ್ರಣತಾನ್ ಸ್ವಶಿಷ್ಯವರ್ಯಾನ್
ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯೇಽದಮುವಾಚ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಃ ।
ಅಯಿ ಸೌಮ್ಯತಮಾಃ ಕೃತಾರ್ಥಚೇಷ್ಟಾ
ಅಧುನಾ ಸನ್ನಿದಧೇಽತ್ರ ರಾಘವೇಂದ್ರೈಃ ॥ ೧೪ ॥

ಮಮ ಲೋಚನಗೋಚರಾಸ್ತು ತೇ ಮಾಂ
ತ್ವರಿತಂ ಭೂಮಿನಿವಾಸತೋ ವಿರಂತುಮ್ ।
ಭಜದಾರ್ತಿನಿವಾರಣೈಕದಕ್ಷಾ
ದೃಢಮಾದಿಶ್ಯ ತಿರೋದಧುಃ ಕ್ಷಣೇನ ॥ ೧೫ ॥

ತದಹೋ ಮಮ ಹೃದ್ಯಶಿಷ್ಯವರ್ಯಾಃ
ನಹಿ ಮೇ ಭೂತಲವಾಸಾ ಇಷ್ಯತೇಽತಃ ।
ಸಕಲಂ ಕರಣೀಯಮಾಶು ಕೃತ್ವಾ
ವ್ರಜಿತಾಸ್ಮಿ ಪ್ರಭುರಾಘವೇಂದ್ರಪಾದಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಇತಿ ಸುವ್ರತಿತೀರ್ಥವಾಕ್ಯಮೇತತ್
ಪ್ರಣಮಚ್ಛಿಷ್ಯಜನಶ್ರವಃ ಪಥೇನ ।
ಪರುಷಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಚೇತಸೋಽಂತಃ
ಸಹಸಾ ಹಾ ವಿದದಾರ ತನ್ಮನಾಂಸಿ ॥ ೧೭ ॥

ಅಯಿ ರಕ್ತಪದಾಬ್ಜಪಕ್ಷಶೋಭಿನ್
ಲಲಿತಂ ಲೋಚನಪದ್ಮಮಸ್ಮದೀಯಮ್ ।
ಕಿಮಿತೀಹ ವಿಹಾಯ ವಿಷ್ಣುಪಾದೇ
ತ್ವರಿತಂ ಹಂಸವರೇಣ್ಯ ಲೀಯಸೇ ಹಾ ॥ ೧೮ ॥

ಇತಿ ಶೋಕನಿಮಗ್ನಮಾನಸಾಂಸ್ತಾನ್
ಯತಿರೇಷೋಽವದಾದರಾತ್ ಪ್ರಣಮ್ರಾನ್ ।
ಅಯಿ ಭದ್ರಗುಣಾಃ ಕಿಮರ್ಥಮೇವಂ
ಬಹುಧಾ ಶೋಚಥ ತೋಷದಾಯಿಕಾರ್ಯೇ ॥ ೧೯ ॥

ಜನಿತಃ ಖಲು ಭೂತಲಾಧಿವಾಸಂ
ಕುರು ತೇ ಯಾವದಿಹಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯ ಭೋಗ್ಯಮ್ ।
ತದನು ಪ್ರಸಭಂ ಹಿ ನೀಯತೇಽಸೌ
ಸ್ವಕೃತೈಃ ಕರ್ಮಭಿರೇವ ಲೋಕಮನ್ಯಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ತದಿಹಾಮಂದಧಿಯೋ ನ ಶೋಕಲೇಶೋ
ಪ್ಯಧುನಾ ಕಾರ್ಯ ಉದಾರಶಿಷ್ಯವರ್ಯಾಃ ।
ಅಥ ಕಾರ್ಯವಿಶೇಷಮಾತನುಧ್ವಂ
ಪ್ರತಿಭಾನಿರ್ಜಿತಗೀಷ್ಪತಿಪ್ರಭಾವಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ರಘುನಾಯಕಪೂಜನಾಭಿಲಾಷಿ
ಯದಿ ಯುಷ್ಮಾಸು ಸುಧೀವರೋಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ।
ತ್ವರಿತಂ ವಿತರಾಮಿ ತತ್ಕರಾಬ್ಜೇ
ರಘುನಾಥಂ ಪ್ರಣಿಧಾಯ ತಂ ಚ ಭಿಕ್ಷಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಇತಿ ವೇದಯತೀಹ ಯೋಗಿವರ್ಯೇ
ತದಪರ್ಯಾಪ್ತತಯಾ ಸ್ವಯೋಗ್ಯತಾಂ ತೇ ।
ವಿವಿಧಾಽಕಲಯಂತ ಸೌಮ್ಯಶಿಷ್ಯಾ-
ಶ್ಚಿರತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಿತಿಮಾಲಲಂಬಿರೇ ತೇ ॥ ೨೩ ॥

ತದವೇಕ್ಷ್ಯ ಸ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥಃ
ಸ್ವಮತೀಯೋತ್ತಮಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನಂ ತಮ್ ।
ಸ್ವಗುರೋರಪಿ ಸೂನುಮಾತ್ಮಶಿಷ್ಯಂ
ನಿಜಗಾದೇತಿ ರಮಾನಿವಾಸಮೂರ್ತಿಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಅಯಿ ಸೌಮ್ಯ ನ ಕೋಽಪಿ ರಾಮಸೇವಾಂ
ಯದಿ ವಾಂಛೇತ್ ಕಥಯಂತಿಮಾ ಗತಿರ್ಮೇ ।
ಜನಕಃ ಖಲು ಮಾಮುಪಾದಿಶತ್ ಪ್ರಾಕ್
ಪ್ರತಿದಾತುಂ ತವ ಹಸ್ತ ಏವ ರಾಮಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಜನಕಸ್ಯ ಚ ಚೋದನಾದ್ವಯೇಹಂ
ಕೃತವಾನ್ ವಾ ನಚ ವಾತ್ರ ನೈವ ಜಾನೇ ।
ಪ್ರಥಮಾಮಿಹ ಲೌಕಿಕಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ
ತದವಶ್ಯಂ ವಿಧಧೇಽತ್ರ ತಾಂ ದ್ವಿತೀಯಾಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಮದನಂತರಮಾಶ್ರಮಪ್ರದಾನಂ
ತವ ಯತ್ಕೇವಲಮಾದಿದೇಶ ತಾತಃ ।
ತದಹೋ ರಘುನಾಥಪೂಜನಂ ತ್ವಂ
ಪ್ರಮುದಾದತ್ಸ್ವ ರಮಾನಿವಾಸಮೂರ್ತೇ ॥ ೨೭ ॥

ಇತಿ ವಾದಿನಮೇವ ಭಿಕ್ಷುವರ್ಯಂ
ವಿನಯೇನೇದಮುವಾಚ ಸೋಽಪಿ ವಿಪ್ರಃ ।
ಅಯಿ ಬಾಲತಮಾ ಹಿ ಮೇ ದ್ವಿತೀಯಾ
ನ ಶಿಶೂನ್ ಪೋಷಯಿತುಂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭೂಯಾತ್ ॥ ೨೮ ॥

ನ ಸುತಾವುಪನೀತತಾಂ ಗತೌ ಮೇ
ನಚ ಕನ್ಯಾ ಪರಿಣೀತತಾಮುಪೇತಾ ।
ಇತಿ ಮೇ ಗೃಹಸಂಸ್ಥಿತೌ ದಯಾಲೋ
ಕಥಮರ್ಹಾಮಿ ತುರೀಯಮಾಶ್ರಮಂ ದ್ರಾಕ್ ॥ ೨೯ ॥

ತದಿದಂ ಗುರುಸುವ್ರತೀಂದ್ರತೀರ್ಥೋ
ವಚ ಆಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪುನಸ್ತಮೇವಮೂಚೇ ।
ಯದಿ ಮೇ ನ ವಚೋಽನುಪಾಲಕಃ ಸ್ಯಾ
ನ ಹಿ ಶಕ್ಯಾ ಮಮ ತಾತವಾಕ್ಯಪೂರ್ತಿಃ ॥ ೩೦ ॥

ನಿಜತಾತನಿದೇಶಕೃದ್ ಯಥಾ ಸ್ಯಾಂ
ತ್ವರಿತಂ ತತ್ಕುರು ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ಸುವೃತ್ತೇ ।
ಇತಿ ತಂ ರಘುರಾಮಪೂಜನಾರ್ಥಂ
ಸ ತುರೀಯಾಶ್ರಮಸತ್ಫಲಾನ್ಯವಾದೀತ್ ॥ ೩೧ ॥

ಸ್ವಗುರೋರ್ನ ನಿದೇಶಲಂಘನೇಚ್ಛುಃ
ಸ ಸುಧೀಸ್ಸಮ್ಮತ ಏವ ತಂ ನನಾಮ ।
ಸಮಯೇ ಸಮುಪಾಗತೇ ತು ಭಾವ್ಯಂ
ಕಿಮು ವಾರ್ಯೇತ ಮಹಾತ್ಮನಾಪಿ ಜಾತು ॥ ೩೨ ॥

ಕುಶಲಂ ಕುಶಲೀಕೃತೋತ್ತಮಾಂಗಂ
ಕುಶಲೇ ವಾಸರ ಏನಮಾಶು ಕೃತ್ವಾ ।
ಮಹಿತಾನ್ ಬಹುಮಂತ್ರತಂತ್ರಸೂಕ್ತಾನ್
ದಯಯೋಪಾದಿಶದೇಷ ಭಿಕ್ಷುರಸ್ಮೈ ॥ ೩೩ ॥

ಬಹುತೇಜಸಮೇನಮಾತ್ತವಿದ್ಯಂ
ತನುಕೌಪೀನಧರಂ ವಿಧಾಯ ಯೋಗೀ ।
ಸುಭಗೇ ಗುರುರಾಜರಾಜ್ಯಭಾರೇ
ಸ್ವಜನೈಃ ಸಾಕಮಥಾಭ್ಯಷಿಂಚದುಚ್ಚೈಃ ॥ ೩೪ ॥

ಯದಯಂ ಪ್ರಿಯದಾರಪುತ್ರಪೂರ್ವಾನ್
ಸ್ವಜನಾನ್ ಶ್ರೀಗುರುವಾಕ್ಯಪಾಲನಾರ್ಥಮ್ ।
ನಿಜಹೌ ಸುಯಮೀ ತದೇನಮಾಖ್ಯಾತ್
ಸುಯಮೀಂದ್ರಂ ವಿಬುಧಃ ಸ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಃ ॥ ೩೫ ॥

ಇತರೇ ಪ್ರಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಂ ವಿನೀತಂ
ರಘುನಾಥಾರ್ಚನಭಾಗ್ಯಮಾಪ್ತವಂತಮ್ ।
ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ಕೃತಾರ್ಥಂ
ಪದಸೇವಾಂ ವ್ಯಧುರಸ್ಯ ನವ್ಯಭಿಕ್ಷೋಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅಥ ಸುವ್ರತಿಪುಂಗವೋ ಯಮೀಂದ್ರಂ
ಸುಮುಖೇ ಶ್ರೀಮುಖವತ್ಸರೇ ವಸಂತೇ ।
ಶುಭರಾಧ, ಸಿತದ್ವಿತೀಯತಿಥ್ಯಾ
ಯುತಘಸ್ರೇ ದಯಯಾರ್ಪಯದ್ರಮೇಶಾನ್ ॥ ೩೭ ॥

ಸ ತುರೀಯಮಹಾಭಿಷಿಕ್ತಃ ಸುಯ-
ಮೀಂದ್ರೋ ವಿಲಲಾಸ ಭೂರಿಧಾಮಾ ।
ನಿಗಮಸ್ಯ ಸವಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಶಂಕಾವಿಷಯಃ
ಶಿಷ್ಯಜನೈಃ ಸಮೈರ್ವವಂದೇ ॥ ೩೮ ॥

ಸ ಸುವರ್ಣವಿಲಾಸಿಪದ್ಮಮಾಲಾಂ
ವಿರಚಯ್ಯಾತ್ಮಗುರೋಃ ಪದಾಬ್ಜಯುಗ್ಮೇ ।
ಅಮಿತಾರ್ಥಭರಾಮಿಮಾಂ ಮನೋಜ್ಞಾಂ
ಕೃತಧೀಸ್ತತ್ರ ಸಮರ್ಪಯಾಂಬಭೂವ ॥ ೩೯ ॥

ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ
ಸುಶಾಂತ್ಯಾದಿಗುಣಾರ್ಣವಮ್ ।
ಸುಧಾಪ್ರವಚನಾಸಕ್ತಂ
ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೪೦ ॥

ಅಥ ಸುವ್ರತಿತೀರ್ಥವರ್ಯದತ್ತಂ
ಸುಚಿದಾನಂದಶರೀರಮೂಲರಾಮಮ್ ।
ಸಹಿತಂ ಪರಿವಾರಮೂರ್ತಿಭಿಸ್ತಂ
ತತ ಆರ್ಚತ್ ವಿದಿತಾರ್ಚನಕ್ರಮೋಽಯಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಸುಯಮೋ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥವರ್ಯೋ
ನಿಹಿತಾತ್ಮೀಯಭರಃ ಕೃತಾತ್ಮಕೃತ್ಯಃ ।
ಅಥ ಸುವ್ರತಿತೀರ್ಥ ಏಷ ಊಚೇ
ನಿಜಶಿಷ್ಯಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮಿತ್ಥಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಅಯಿ ಭದ್ರ ಮಯಾದ್ಯ ಯದ್ ವಿಧೇಯಂ
ವಿಹಿತಪ್ರಾಯಮಭೂದ್ಧಿ ತತ್ಸಮಸ್ತಮ್ ।
ಅತಏವ ಭುವೋ ದ್ರುತಂ ವ್ರಜೇಯಂ
ಗುರುರಾಜಾಂತಿಕಮತ್ರ ಮಾ ಶುಚಸ್ತ್ವಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಸತತಂ ರಘುನಾಥರಾಘವೇಂದ್ರೌ
ವಿಧಿವತ್ ಪ್ರಾಂಚ್ಯ ಕೃತಾರ್ಥತಾಮುಪೇಹಿ ।
ತವ ಸೇವನತೋಷಿತೋ ಹರಿಸ್ತೇ
ವಿತರೇದ್ಧಾಮ ಶುಭಂ ದ್ರುತಂ ಪ್ರಪೂಜ್ಯಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಇತಿ ಶಿಷ್ಯಗಣೈಃ ಸ ಭಾಷಮಾಣೋ
ದಿವಸಾನಾಂ ಪುನರಷ್ಟಕಂ ನಿನಾಯ ।
ಅಥ ಪುತ್ರದಿದೃಕ್ಷಯಾತ್ಮಪುತ್ರಾನ್
ದ್ರುತಮಾಕಾರ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷತೇ ಸ್ಮ ಬಾಲಾನ್ ॥ ೪೫ ॥

ಹುಲಿಕುಂತಪದಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಸೂನುಂ
ತನಯಂ ಪ್ರೈರಯದೇವಮಾಗಮಾಕ್ಷಃ ।
ಅಯಿ ತಾತ ಸದಾಗಮಾರ್ಜನೇ ತ್ವಂ
ನಿರತಃ ಕಾಂಚನ ಸದ್ಗತಿಂ ಪ್ರಯಾಹಿ ॥ ೪೬ ॥

ನ ಹಿ ವಃ ಪರಿಪಾಲಯೇದಿಹಾನ್ಯಃ
ಪೃಥು ವಿದ್ಯೇವ ಯತಃ ಸುತಾಃ ಸದೈವ ।
ಗುರುವರ್ಯಮಿಹಾಶ್ರಿತಾಃ ವಿನೀತಾ
ದೃಢವೈದುಷ್ಯಭರಂ ಸಮಾರ್ಜಯೇತ ॥ ೪೭ ॥

ತಿರುವಾದಿನಿವಾಸಿನಂ ಕೃಪಾಬ್ಧಿಂ
ವಿಜಯೀಂದ್ರಾಖ್ಯ ಸುಧೀಮಣಿಂ ಶ್ರಿತಸ್ತ್ವಮ್ ।
ಸತತಂ ಪರಿತೋಷಮಸ್ಯ ತನ್ವನ್
ವಿನಯಾನ್ನ್ಯಾಯಮುಖಂ ನಯಂ ಗೃಹಾಣ ॥ ೪೮ ॥

ಇತಿ ವಾದಿನಮೇವ ತಂ ಯತೀಶಂ
ಸ ಕನೀಯಾನ್ ತನಯಸ್ತಮಾಶ್ವಪೃಚ್ಛತ್ ।
ಅಧುನಾ ತು ಮಯಾ ಸಮಾರ್ಜನೀಯಾ
ಕತಮಾ ಪೂಜ್ಯತಮಾನವದ್ಯವಿದ್ಯಾ ॥ ೪೯ ॥

ಇತಿ ತಂ ವಿನಯಾದಿಹೋಚಿವಾಂಸಂ
ಲಲಿತಂ ವ್ಯಾಸಪದಂ ಸುತಂ ಸ ಊಚೇ ।
ಸುಖದಾಮುಭಯತ್ರ ದೇವವಾಣೀಂ
ಸುತತಾಂ ಮಾ ತ್ಯಜ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂ ಕದಾಪಿ ॥ ೫೦ ॥

ಇತೀವ ವಾಕ್ಯೈರ್ಲಲಿತೈರ್ದಿನಾನಾಂ
ಚತುರ್ಯುಗಂ ಸೋಽನಯದಾರ್ತದೇಹಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ತತಃ ಶ್ರೀಹರಿವಾಸರೇಽತ್ರ
ಸ ತುಂಗಭದ್ರಾಸಲಲೇ ಮುದಾಸ್ನಾತ್ ॥ ೫೧ ॥

ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕಂ ಶ್ರೀಹರಿಪಾದತೀರ್ಥೈಃ
ಸಮಾಪ್ಯ ತೀರ್ಥಂ ತುಲಸೀಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ।
ಹರೇಃ ಪದಧ್ಯಾನಪರೋ ಯತಾತ್ಮಾ
ಸ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಮಾಶು ದಧ್ಯೌ ॥ ೫೨ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ಶ್ರೀಮುಖವತ್ಸರೇಽತಿಶುಭದೇ ವೈಶಾಖಮಾಸೇ ತಥಾ
ಪಕ್ಷೇ ಶುಕ್ಲತಮೇ ಶನೈಶ್ಚರದಿನೇ ಚೈಕಾದಶೀಶೋಭಿತೇ ।
ಧನ್ಯಾಸ್ಸುವ್ರತಿತೀರ್ಥಮೂರ್ತಿಮಸವಃ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಸ್ಯ ಹೃದ್ಯಾಂ ಗುರೋಃ
ಸಾಯಾಹ್ನೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರನಿಲಯಂ ವೃಂದಾವನಂ ಪ್ರಾವಿಶನ್ ॥ ೫೩ ॥

ಅಥೈಷ ಭಿಕ್ಷುಃ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥ-
ಸ್ತದೀಯದೇಹಂ ಬಹುಧಾಽಭಿಷಿಚ್ಯ ।
ಪೂಜೋಪಚಾರೈರ್ನಿಜಶಿಷ್ಯಸೇವ್ಯಃ
ಸಮಾರರಾಧಾಮಲಭಕ್ತಿನಮ್ರಃ ॥ ೫೪ ॥

ತಸ್ಯ ದೇಹಮಕರೋದಭಿಮೃಷ್ಟಂ
ಮಂದಹಾಸವಿಲಸದ್ವದನಾಬ್ಜಮ್ ।
ದ್ವಾದಶೋರ್ಧ್ವಮುಖಪುಂಡ್ರಲಸಂತಂ
ಕರ್ಣಲಗ್ನತುಲಸೀಕೃತಶೋಭಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ಕಂಠಸಕ್ತತುಲಸೀನಲಿನಾಕ್ಷಂ
ಶಂಖಚಕ್ರಪರಿಚಿಹ್ನಿತಬಾಹುಮ್ ।
ಕ್ಷೌಮವರ್ಯಪರಿವೇಷ್ಟಿತಮಧ್ಯಂ
ಜ್ಞಾನಮುದ್ರಕರಪಂಕಜಚಾರುಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನಿಲಯಂ ಪೃಥು ದಕ್ಷಿಣೇನ
ರಾಜತ್ಸುಧರ್ಮಗುರುರಾಣ್ಣಿಲಯಾಂತಿಕೇ ಚ ।
ತಾಂ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಗುರುರಾಜಮನೋಜ್ಞಮೂರ್ತಿಂ
ಗರ್ತೇ ನ್ಯಧಾತ್ ಸ ಸುಭಗೇ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ॥ ೫೭ ॥

ದೇಹಂ ಲಾವಣ್ಯಪೂರ್ಣಂ ಶುಚಿತರಮಥ ತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಲಾವಣ್ಯಪೂರ್ಣಾ
ಪ್ರೇಮಾಶ್ಲೇಶಾಭಿಲಾಷಾ ಪರಿತ ಉಪಯಯೌ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಕಾಪಿ ಧನ್ಯಾ ।
ಪ್ರತ್ನಂ ರತ್ನಂ ತದೇತದ್ ವ್ರತಿವರವಪುರಾಶ್ವಾತ್ಮಗರ್ಭೇ ನಿಧಾತ್ರೀ
ಧಾತ್ರೀಯಂ ರತ್ನಗರ್ಭಾ ಸಮಜನಿ ಸುಭಗಾ ಶಶ್ವದನ್ವರ್ಥನಾಮಾ ॥ ೫೮ ॥

ಇತಿ ಘನಭುವಿ ಲೀನೇ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಾಖ್ಯಭಾನೌ
ಸುಜನನಿಕರಚೇತಃಪದ್ಮಿನೀ ಮ್ಲಾನಿಮಾಪತ್ ।
ತದನು ಪುನರನಂದತ್ ಸಾ ಕಲಾಕರ್ಷಕಾಲೇ
ನವರುಚಿವಪುಷಂ ತಂ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ॥ ೫೯ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಹ್ಲಾದದಾನಪ್ರಕಟಿತವಿಭವೇ ತುಂಗಭದ್ರಾತಟಸ್ಥೇ
ದಿವ್ಯೇ ಮಂತ್ರಾಲಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ತ್ರಿಭುವನಮಹಿತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ।
ವಾದೀಂದ್ರೈಃ ಶ್ರೀಸುಧರ್ಮೇತ್ಯಭಿಹಿತಗುರುಭಿಃ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರೈಶ್ಚ ಸಾರ್ಧಂ
ಜೀಯಾದ್ ವೃಂದಾವನಾಲಿಸ್ತ್ರಿಮುನಿಯತಿಯುತಾ ಸ್ರಗ್ಧರಾ ಕೀರ್ತಿತೇಯಮ್ ॥ ೬೦ ॥

ತಾನ್ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಚರಣಾನ್ ಸುಗೃಹೀತನಾಮ್ನೋ
ಭಕ್ತ್ಯಾರ್ಚತೀಹ ಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಃ ಸಶಿಷ್ಯಃ ।
ತತ್ಪಾಲಿತಾ ವಿಜಯತೇ ಮಹತೀ ಸಭೇಯಂ
ಶ್ರೀಮತ್ಸಮೀರಸಮಯೋನ್ನತಿದತ್ತಚಿತ್ತಾ ॥ ೬೧ ॥

ಇತಿ ಸತು ಸುಯಮೀಂದ್ರೋ ಮಾಧವಪ್ರೀತಿಕಾರೀ
ಮನಸಿ ವಚಸಿ ಕಾಯೇ ಮೂಲರಾಮಂ ದಧಾನಃ ।
ತ್ರಿಭುವನಮಪಿ ಶಶ್ವದ್ ರಂಜಯನ್ ಮಂಜುಭಾಷೀ
ಜಯತು ಜಯತು ಧೀಮಾನ್ ಮಾಧ್ವವೃಂದಾಬ್ಜಭಾಸ್ವಾನ್ ॥ ೬೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಉಡುಪಿರಂಗನಾಥಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುವ್ರತೀಂದ್ರವಿಜಯಮೂಲರಾಮಾಂಕೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

❑❑

ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜ ರಾಜಾ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಶ್ರೀಷಾಷ್ಠಿಕವಂಶಭೂಷಿತರಾದ, ಮಧ್ವವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮ್ರಾಟರಾದ, ಗುರುರಾಜಕುಲವಿಭೂಷಣರಾದ ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರಕರೂ ಆದ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪದಪದ್ಮಭೃಂಗರಾಜರಾದ, ಮಧ್ವಮತಸಾರಸಹಂಸರಾಜರಾದ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವರವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಯೋಗಿರಾಜರಾದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಕವಿಗಳು ಸುಪ್ರಭಾತ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದು.

❑❑

ಶ್ರೀಷಾಷ್ಟಿಕಾನ್ವಯವಿಭೂಷಕ ಮಧ್ವಮೌನಿ-
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯರಾಜ ಗುರುರಾಜ ಕುಲಾವತಂಸ ।
ಸತ್ತತ್ತ್ವ - ಧರ್ಮ - ಗುರುಭಕ್ತಿ ವಿಬೋಧಕಾರ್ಯ!
ಶ್ರೀಸಂಯಮೀಂದ್ರಭವತಾತ್ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪದಪಂಕಜಭೃಂಗರಾಜ
ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜಮತಸಾರಸಹಂಸರಾಜ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವರವಂಶಜಯೋಗಿರಾಜ
ಶ್ರೀಸಂಯಮಿಂದ್ರ ಗುರುರಾಜ! ಶುಭಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರವಂದನರತ್ನಮಾಲಾ

❑❑

ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀಪಂಡರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿಯವರು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಕೌಪೀನಧಾರಿಯಾದರೂ ಪೀತಾಂಬರನನ್ನು ಸದಾ ಆರಾಧಿಸುವ, ರಾಮಾರಾಗ-ವಿವರ್ಜಿತರಾದ ರಾಮಾಂಘ್ರಿಪೂಜಾರತರಾದ, ವಿರಾಗಿಯಾದ ಯೋಗಿಯಾದರೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕಾನುರಾಗಿ ಎಂದು ಶ್ರುತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸವೃಂದವಂದಿತರಾದ

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವ ಕಾವ್ಯಮಯವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ತ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂಭತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಯಃ ಕೌಪೀನಧರೋಪಿ ಸಂತತಮಹೋ ಪೀತಾಂಬರೈಕಾದರಃ
ರಾಮಾರಾಗವಿವರ್ಜಿತೋಽಪಿ ವಿಲಸದ್ರಾಮಾಂಘ್ರಿಪೂಜಾರತಃ ।
ಯೋ ವಾ ಯೋಗಿ ವಿರಾಗ್ಯಪೀಹ ಭುವನೇ ಲೋಕಾನುರಾಗೀ ಶ್ರುತಃ
ತಂ ವಿದ್ವತ್ಕುಲವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಯುಗಲಂ ಶ್ರೀಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಶ್ರಯೇ ॥ ೧ ॥

ಪಾಂಡಿತ್ಯಸ್ಯ ಪರೋವಧಿರ್ಗುಣನಿಧಿರ್ಯೋ ದಾತೃತಾಶೇವಧಿಃ
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇಣ ಜಿತಾಂಬುಧಿರ್ನಿರುಪಧಿರ್ಧ್ಯಾನೀಶಭಕ್ತಸ್ಸುಧೀಃ ।
ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಶುಗಾದ್ಯುಪಾಧಿಹರ ಸಚ್ಛ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋಃ
ಶಶ್ವತ್ಸನ್ನಿಧಿಭೃತ್ತಪೋನಿಧಿಮಮುಂ ಶ್ರೀಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ಯಸ್ಮಿಂದ್ರೋಽಪಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೋ ಹಿ ಸುಯಮೀ ಚೈವಂ ಗುರುಸ್ಸನ್ನಪಿ
ಜಾತು ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಕವಿಂ ನ ಯಮ್ಯಪಿ ಯಮತ್ರಾಸಾಪಹಂತಾ ನೃಣಾಂ ।
ಧತ್ತೇ ದಂಡಮಹೋ ನ ದಂಡ್ಯಪಿ ಕ್ವಚಿಚ್ಚಂಡೋ ದಯಾಮಂಡಿತಃ
ವಂದೇ ತಂ ಗುಣಸಿಂಧುವರ್ಧನನವೇಂದುಂ ಸಂಯಮೀಂದ್ರ ಗುರುಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಸಂಸ್ಥಮಾಂತ್ರಿಕಗುರೋಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋಃ
ಸೇವಾ-ದರ್ಶನ-ತತ್ಪ್ರಸಾದ-ಫಲಸಂಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾಶಯಾಗಚ್ಛತಾಮ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ನೈಕಸಹಸ್ರಯಾತ್ರಿಕನೃಣಾಂ ಭೋಜಪ್ರಬಂಧಂ ಮಹತ್
ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ಪ್ರಥಮಂ ನಿವಾಸಸುವಿಧಾಂ ತಂ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ಸ್ತುಮಃ ॥ ೪ ॥

ಯನ್ನಾಮಾಂತಿಮತೀರ್ಥ ಸಾರ್ಥಪದಸನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯತಸ್ಸಾಂತಗಃ
ಕಾಮಾಗ್ನಿರ್ನ ತು ಕೋಪವಹ್ನಿರಭವಚ್ಛಾಂತೋ ನಿತಾಂತಂ ಪುರಾ ।
ಅನ್ಯೇ ಲೋಭಮದಾತ್ಮಮೋಹಮಮತಾದ್ಯಾ ದುರ್ಗಣಾಃ ಕ್ಷಾಲಿತಾಃ
ಷಡ್ವೈರ್ಯುಜ್ಝಿತಷಡ್ಗುಣೋರ್ಜಿತಗುರುಂ ಷಟ್‌ಶಾಸ್ತ್ರವಿಜ್ಞಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ನಿತ್ಯಂ ನಂಜನಗೂಡು ಇತ್ಯಭಿಹಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಾಶ್ರಯೇ ಪತ್ತನೇ
ವಾಸ್ತವ್ಯಂ ನನು ತನ್ವತೋಽಪಿ ಚ ಗುರೋಃ ಶ್ರೀಸಂಯಮೀಂದ್ರಸ್ಯ ತೇ ।
ವಾಣೀ ಯಚ್ಚ ಸುಧಾಮಯೀ ಚ ಹೃದಯಂ ಪೀಯೂಷಪೂರ್ಣೋ ಘಟಃ
ದೃಷ್ಟಿಶ್ಚಾಮೃತವರ್ಷಿಣೀ ತವ ಸುಧಾಸ್ವಾದಪ್ರಭಾವೋಽಸ್ತ್ಯಯಂ ॥ ೬ ॥

ಯಃ ಶಕ್ತೋಽಪಿ ವರಾಕಭೂಸುರಬಹಿಷ್ಕಾರಾಸ್ತ್ರಮಾಯೋಜಯತ್
ನಾಶ್ವತ್ಥಾಮ ಇವಾಧಿಕಾರಮದತಃ ಕ್ರೌರ್ಯೇಣ ಕ್ವಾಪ್ಯೇಕದಾ ।
ನೈಕಂ ಯಶ್ಚ ತಿರಸ್ಕರೋತಿ ತು ಪುರಸ್ಕಾರಂ ದ್ವಿಜಾನಾಂ ಕೃಪಾ
ಕೂಪಾರಃ ಕುರುತೇ ವಿಶಿಷ್ಯ ವಿದುಷಾಂ ತಂ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ ನುಮಃ ॥ ೭ ॥

ರಾಕಾಚಂದ್ರ ವಿಭಾಪ್ರಭಾಸಯಶಸಃ ಸಾಕಾರವೈರಾಗ್ಯಕಾಃ
ಶ್ರೀಕಾಂತಸ್ಯ ನಿರಂತರಾರ್ಚನಕೃತೇರೇಕಾಂತಭಕ್ತಾ ಇಮೇ ।
ಭೂ-ಕಾಂತಾ-ಕನಕಾದಿ-ಮೋಹರಹಿತಾಃ ಶೋಕಾಂತಕಾರಾ ನೃಣಾಂ
ತೇ ಕುರ್ವಂತು ಸುಸಂಯಮೀಂದ್ರಗುರುವೋಽಸ್ತೋಕಾನುಕಂಪಾಂ ಮಯಿ ॥ ೮ ॥

ಆರೋಗ್ಯಂ ಚಿರಭೋಗ್ಯಮೇಷ ಲಭತಾಂ ಯೋಗ್ಯೈಕಯೋಗ್ಯಂ ತಥಾ
ಸೌಭಾಗ್ಯಂ ಚಿರಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದಮಹಾವೈರಾಗ್ಯಮಾಯುಃ ಪರಮ್ ।
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಇವಾತ್ರ ದಂಡಿನಿವಹಸ್ಯಾಖಂಡಮಾಖಂಡಲೋ
ನಂಜುಂಡಾಭಿಧಖಂಡಚಂದಿರಶಿಖಂಡಸ್ಥಾಚ್ಯುತಾನುಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಂಡರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ ವಿರಚಿತಾ
ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರವಂದನರತ್ನಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪಂಚಪ್ರಸೂನಮಾಲಾ

❑❑

ಶ್ರೀ ರಿತ್ತಿ ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಷಷ್ಟ್ಯಬ್ಧಿಪೂರ್ತಿಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಭಕ್ತಿಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಗುರುಗಳ ಗುಣಗಳೆಂಬ ಕುಸುಮಮಾಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿರುವರು. ಅದುವೇ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಪಂಚಪ್ರಸೂನಮಾಲೆ.

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಧವಲಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಪ್ರವಚನ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯಂತೆ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಶಾಂತವಾದ ಆಕೃತಿಯುಳ್ಳವರಾದರೂ ಕಣ್ಣೋಟದಿಂದ ಪಾಪವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ, ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸುಖಪ್ರದರಾದ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಮರಾದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಪ್ರವಚನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಸಕಲಭುವನಭೂಷಃ ಶಾರದೇಂದುಪ್ರಕಾಶಃ
ನವರವಿರುಚಿರಾಂಗಸ್ತಪ್ತಜಾಂಬೂನದಾಭಃ ।
ಕ್ಷಿತಿಸುರನುತಕೀರ್ತಿರ್ಮಂಜುಪಂಕೇರುಹಾಕ್ಷಃ
ಸ ಜಯತಿ ಸುಯಮೀಂದ್ರಸ್ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪದಪಂಕಜಭೃಂಗರಾಜಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವತಂತ್ರಸರಸೀರುಹಹಂಸರಾಜಃ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಕರುಣಾಮೃತದೇವರಾಜಃ
ರಾರಾಜತೇ ಭುವಿ ವರಸ್ಸುಯಮೀಂದ್ರರಾಜಃ ॥ ೨ ॥

ಶಾಂತಾ ಮೂರ್ತಿರಥಾಪಿ ತಪ್ತಕನಕದ್ಯೋತತ್ತಟಿತ್ತೇಜಸಾ
ಚಕ್ಷುಃ ಪಾಪಚಯಂ ಧುನೋತಿ ತನುತೇ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶಂ ಭೃಶಮ್ ।
ಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಶರಣಾರ್ಥಿನಾಂ ಸುಖಪದಂ ದತ್ವಾ ಚಿರಂ ರಕ್ಷತಿ
ಹ್ಯೇಷಾ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣೇರ್ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿಭಿಸ್ಸೇವ್ಯತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾಧುರ್ಯಂ ಮಧುಸರಿತೇವ ಮಂಜುವಾಣ್ಯಾ
ಸೌಂದರ್ಯಂ ಕಲಯತಿ ಸೌಧವಾಕ್ಯಪದ್ಮೇ ।
ಸೌರಭ್ಯಂ ಪರಿಮಳಟಿಪ್ಪಣಿಸುಭೋಧಾತ್
ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಸುಯಮಿಗುರುಸ್ಸ್ವಕೀಯಪಾಠೇ ॥ ೪ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರೇ ಸ್ವಚ್ಛಕೀರ್ತಿಃ ಪ್ರವಚನಸರಣೌ ಸ್ವರ್ಣದೀವೇಗರೀತಿಃ
ಶಾಬ್ದೇ ಸಾಮ್ನಾಯಮೂರ್ತಿಃ ಪಟುತರಧಿಷಣಃ ಶಿಷ್ಯಬೃಂದೋರುವಂದ್ಯಃ ।
ನ್ಯಾಯೇ ಸನ್ಮಾನ್ಯನೀತಿಃ-ವ್ರತನಿಯಮವಿಧೌ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಪ್ರತೋಲಿಃ
ಭಕ್ತೌ ಪ್ರಹ್ಲಾದಭೂತಿಃ ಸುಮಹಿತಮಹಿಮಾ ಶ್ರೀಯಮೀಂದ್ರಶ್ಚಕಾಸ್ತಿ ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ಗುರುವರಸಪ್ತತ್ಯಬ್ದಪೂರ್ಣೋತ್ಸವೇಸ್ಮಿನ್
ಕಲಯತಿ ಗುರುಭಕ್ತಿಪ್ರೇರಿತಸ್ತತ್ಪದಾಬ್ಜೇ ।
ಸುರನುತಗುಣರಿತ್ತಿಗ್ರಾಮವೆಂಕಣ್ಣಶರ್ಮಾ
ಗುರುಗುಣಸುಮಮಾಲಾಂ ತತ್ಪದಾಬ್ಜಾಣುಶಿಷ್ಯಃ ॥ ೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಿತ್ತಿ ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ
ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪಂಚಪ್ರಸೂನಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಭಕ್ತಿಕುಸುಮಾಂಜಲಿ

ಮದ್ರಾಸಿನ ವಿದ್ವಾನ್ ಶಿರೋಮಣಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಕುಸುಮಾಂಜಲಿ ಇದು.

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಪಾದನಖದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ-ರುತ್ತಿರುವ ವೈಷ್ಣವರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಪ್ರೀತರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತವಾದ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಚರಣ ದ್ವಂದ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಈಗ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕರುಣೆಯೆ! ನೀನು ಗಂಗೆಯಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಲಿಸು ಎಂದು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಕವಿಗಳು ಶ್ರೀಗಳ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಪರಿಮಿತ ಭಕ್ತಿ, ಸೌಶೀಲ್ಯ, ಸುಮತಿ, ಸುಧರ್ಮ, ವಿಜಯ ಮೊದಲಾದ ರಮಣೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು, ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವನ್ನು ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರರೇ ಮೊದಲಾದ ಗುರುಗಳು ಕೊಟ್ಟು ಯಾವ ಯತಿಪುಂಗವರನ್ನು ಪೋಷಿಸಿದರೋ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಪವಿತ್ರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಜನ್ಮತಳೆದರೋ ಅಂತಹ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರಂಥಹ ಧನ್ಯರು, ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಾರರು.

ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮನೆ, ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಬಂಧು ವರ್ಗ, ತುಂಬು ತಾರುಣ್ಯ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದು ತುಯಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದು ಇವರ ವೈರಾಗ್ಯ ಭುವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಸದೃಶ.

ಶ್ರೀಗಳು ಸುಖದುಃಖ, ಸಮಬುದ್ಧಿಗಳು, ಕ್ರೂರರಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಮ್ಯರು, ನಿಂದಿಸು-ವವರನ್ನೂ ಸ್ತುತಿಸುವವರು, ಕೆಂಪುಗಣ್ಣಿನ ಕೋಪಿಷ್ಠನನ್ನು ಅನುಕಂಪದಿಂದ ನೋಡುವವರು **ಸಂಸಾರಾನಲದಾಹಶಾಂತಿಕರ ಸದ್ವಾಕ್ಯಾಮೃತಾಃ ಸಜ್ಜನಾಃ ಶಾಂತಾಃ** ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾತಿಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿರುವ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಯತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ ಸಜ್ಜನರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ತಮ್ಮನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾತೇ ಮೂಲರಘೂತ್ತಮಾಂಘ್ರಿಸುನಖಾನ್ಮಧ್ವಾತ್ಮಭೂಲಾಲಿತೇ
ಪುಷ್ಟೇ ವೈಷ್ಣವಸೇವಯಾ ಸುರಗಣೈಃ ಪ್ರೀತೈರಲಂ ಭೂಷಿತೇ ।
ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಚರಣದ್ವಂದ್ವಾವನಿಂ ಸಾಂಪ್ರತಂ
ಮಾನ್ಯೇ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಕರುಣೇ ಗಂಗೇವ ನಃ ಪಾವಯ ॥ ೧ ॥

ಯಲ್ಲಬ್ಧಂ ಬಹುಜನ್ಮಭಿರ್ಹರಿಪದೇ ಕೋಶೇಽರ್ಪಿತಂ ವೃದ್ಧಯೇ
ಭಕ್ತ್ಯಾದ್ಯಂ ವಸು ವರ್ಧಿತಂ ಕರುಣಯಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾದಿಭಿಃ ।
ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀಹರಿರಾತ್ಮದಃ ಪ್ರತಿಧನಂ ಮಾನ್ಯಂ ಸುಮಾನ್ಯೈಃ ಸದಾ
ತೇನಾಯಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿರಾಟ್ ಪೂರ್ಣೋಽಧುನಾ ರಾಜತೇ ॥ ೨ ॥

ಸೌಶೀಲ್ಯಂ ಸುಮತಿಂ ಸುಧರ್ಮವಿಜಯೌ ರಮ್ಯಾನ್ ಗುಣಾನ್ ಸುವ್ರತಂ
ದತ್ವಾ ಶ್ರೀವಿಜಯೀಂದ್ರಮುಖ್ಯಗುರುಪೋಪುಷ್ಣನ್ ಯಮಾಸೇವಿತಾಃ ।
ಯಂ ಚಾಮನ್ಯತ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿರಾಡಾತ್ಮೀಯವಂಶೋಚಿತಂ
ತಸ್ಮಾಚ್ಛ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯಮಿನಃ ಕೋಽನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಧನ್ಯೋ ಭುವಿ ॥ ೩ ॥

ಯೇನಾಲಭ್ಯತ ರಾಘವೇಂದ್ರಸವಿಧೇ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಃ ಸದ್ಗುರೋಃ
ಬಹ್ವಬ್ದಾನ್ ಸ್ವಕೃತೈರಸೇವ್ಯತ ಗುರುಃ ಸಪ್ತೋತ್ಸವಾದ್ಯೈರ್ಮಹೈಃ ।
ಭಕ್ತಾವಾಸಗೃಹಾನ್ನದಾನವಿಭವೈರ್ವಿದ್ಯಾಧನೈಃ ಪಂಡಿತಾಃ
ಸಂತೋನುಗ್ರಹವೀಕ್ಷಯಾ ಮುದಮಿತಾಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನ ಮನ್ಯೇ ಪರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಾಧೀನೇ ಸ್ವಜನೇ ಗೃಹೇಽರ್ಥಬಹುಲೇ ಸತ್ಸೌಖ್ಯಧಾಮ್ನಿ ಸ್ಥಿತೇ
ಸರ್ವಂ ತದ್ವಿಷಯಾದ್ವಿಹಾಯ ತರುಣೋ ಯೋಽಧತ್ತ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಮ್ ।
ಯೋಽದಾಚ್ಛ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಯೇ ಶ್ರೀರಾಮಪೂಜಾಕ್ರಮಾ-
ವಿಚ್ಛೇದಾಯ ಸುಶಾಂತತೃಪ್ತಮನಸಾ ಕೋಽನ್ಯೋ ವಿರಕ್ತೋ ಭುವಿ ॥ ೫ ॥

ಪಾತಿ ಸ್ವಂ ತನಯಂ ಸ್ಮರಂತ್ಯಪಿ ನಿಜೇ ಸ್ಥಾನೇ ಸ್ಥಿತಾ ಕಚ್ಛಪೀ
ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಮೀನವಧೂಃ ಸ್ಪೃಶಂತ್ಯಪಿ ಖಗೀ ಸ್ತನ್ಯೇನ ಹೀನಾ ಕಿಲ ।
ತದ್ವತ್ಸ್ವಂ ಸುಜಯೀಂದ್ರತೋಕಮನಿಶಂ ಸ್ಮೃತ್ಯಾದಿಭಿರ್ವರ್ಧಯ-
ನ್ನ್ಯಾಸಾಧ್ಯಕೃತಿಂ ಚ ಕಾರಯತಿ ಯಃ ಕಾನ್ಯಾಸ್ತಿ ಮಾತಾ ತತಃ ॥ ೬ ॥

ದ್ವಂದ್ವೇ ದುಃಖಸುಖಾದಿಕೇ ಸಮಧಿಯಃ ಕ್ರೂರೇಷು ಸೌಮ್ಯಾಃ ಕ್ರುಧಾ
ನಿಂದಂತಂ ಸ್ತುವತೇ ಸುರಕ್ತನಯನಂ ಪಶ್ಯಂತ್ಯನುಕ್ರೋಶತಃ ।
ಸಂಸಾರಾನಲದಾಹಶಾಂತಿಕರಸದ್ವಾಕ್ಯಾಮೃತಾಃ ಸಜ್ಜನಾಃ
ಶಾಂತಾ ಇತ್ಯಖಿಲಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಚಸೋ ದೃಷ್ಟಾಂತಭೂತೋ ಯತಿಃ ॥ ೭ ॥

ಸೋ ಯಂ ವಜ್ರರಥಂ ಶ್ರಿತಃ ಸುಜನತಾಂ ಸಂವರ್ಧಯನ್ ದರ್ಶನೈಃ
ಗೋಭಿಶ್ಚಿತ್ತತಮೋ ಹರನ್ ಮಧುರಯಾ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಚ ಸಂಜೀವಯನ್ ।
ಆಶ್ಚರ್ಯಃ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸವಿತಾ ಸೌಮ್ಯಾತಿಸೌಮ್ಯಃ ಶತಂ
ವರ್ಷಾಣ್ಯಸ್ಮದನುಗ್ರಹಾಯ ಭುವನೇ ಬಾಭಾತ್ವರೋಗಾಕೃತಿಃ ॥ ೮ ॥

ಯೇನಾಹಮುದ್ಧೃತಃಪಂಕಾಚ್ಛಿವೇ ಪಥಿ ನಿಯೋಜಿತಃ ।
ತತ್ಪದೇಽಂಚಾಮ್ಯುಪಾಧ್ಯಾಯೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಃ ಸುಮ್ಯೈಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿರಚಿತಾ
ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಭಕ್ತಿಕುಸುಮಾಂಚನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

❑❑

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಗಳ ಮಂಜುಳನಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಂಗಳಾಷ್ಟವು ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಣದಲ್ಲಿ, ಉಪನಯನ, ವಿವಾಹ ಮುಂತಾದ ಶುಭಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವುದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಅನುಗ್ರಹಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಪಂಡಿತರಾದ ರಿತ್ತಿ ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪರಾದ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ಹಂಸದಂತಿರುವ, ವೇದಾಂತಸಾಗರಚಂದಿರರೆನಿಸಿದ, ಕಲಿಮಲವನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸುವ ವಜ್ರಾಯುಧದಂತಿರುವ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರು ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರು ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವ ವರಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರಮುನಿಗಳಿಂದ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗುರುಸಮಾರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಹರಿಸಮ್ಮತವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದವರು. ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದವರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು. ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ, ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಸಕಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದವರು.

ಷಡಂಗ ಸಹಿತವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ನ್ಯಾಯ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಸ್ಮೃತಿಮಂತ್ರತಂತ್ರ ಸಹಿತವಾದ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಂಗೀತ, ಪುರಾಣ ಮಹಾಭಾರತ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾದವರು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರು, ವಿವಿಧ ತೀರ್ಥ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪವಿತ್ರತತ್ತೋಪದೇಶಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರು. ಇಂತಹ ಗುರುಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ವಂದಿಸುತ್ತ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

□□

ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಘೂದ್ವಹಾಂಘ್ರಿನಲಿನದ್ವಂದ್ವದ್ವಿರೇಫಾಯಿತಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರತಂತ್ರಸುಮನಃಕಾಸಾರಹಂಸಾಯಿತಃ ।
ವೇದಾಂತಾಂಬುಧಿಚಂದ್ರಮಾಃ ಕಲಿಮಲಪ್ರಧ್ವಂಸವಜ್ರಾಯಿತಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಧ್ವರಪಾವಿತೋರುವಸುಧಾಸನ್ಮಂಡಲೇ ಮಂಡಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರನಿಕೇತನೇ ವಿಲಸತಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋಃ ।
ಕಾರುಣ್ಯಾದ್ವರ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಮುನಿಪಾತ್ಸಂಪ್ರಾಪ್ತತುರ್ಯಾಶ್ರಮಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೨ ॥

ಬಳ್ಳಾರೀನಗರೇ ಸುರೇಂದ್ರನಗರದ್ಯೋತ್ಯೇ ಸಭಾಮಂಟಪೇ
ಕುರ್ವನ್ ಸ್ವೀಯಗುರೋಃ ಪರಸ್ಯಮಹಿತಂ ಪ್ರಾಜ್ಯಂ ಸಮರಾಧನಮ್ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಭೂರಿ ವಿಚಾರಯನ್ ಹರಿಮತಂ ವಿದ್ವದ್ವರಾನ್ ತೋಷಯನ್
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಾಲಾಲೋಲತರಂಗಲಾಲಿತಲಸತ್ತುಂಗಾತಟೇ ಶೋಭನೇ
ನವ್ಯೇಂದೂಪಲ ಮಂಡಪೋದವಸಿತ ಪ್ರಾಕಾರ ನಿರ್ಮಾಪಕಃ ।
ಸದ್ಧರ್ಮದ್ಯುತಿ ತತ್ತ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಸತ್ಪಾಠಾಲಯಸ್ಥಾಪಕಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಮತೀವ ಭಕ್ತಿಕುಸುಮೈಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಗುರುಂ
ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಭೂರಿವಿಭವಂ ದೀನಾನುಕಂಪಾನ್ವಿತಃ ।
ಸೇವಾರ್ಥಾಗತದೀನಭಕ್ತನಿವಹಸ್ವಾಂತೇಷ್ಟಮಾಪೂರಯನ್
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೫ ॥

ವೇದೇ ಸಾಂಗಪದಕ್ರಮೋಪನಿಷಧೇ ನ್ಯಾಯೇ ಸುಶಾಬ್ದೇ ಸ್ಮೃತೌ
ವೇದಾಂತೇ ವರಮಂತ್ರತಂತ್ರಸಹಿತೇ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯೇ ತಥಾ ।
ಸಂಗೀತೋರುಪುರಾಣಭಾರತಮುಖೇ ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಸ್ವತಂತ್ರಪ್ರಭುಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾರತವರ್ಷಶೋಭಿತಮಹಾಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ತೀರ್ಥೇಷು ಚ
ಚಾರಂಚಾರಮಶೇಷಶಿಷ್ಯವಿಬುಧೈಃ ಕರ್ಮಂದಿಭಿಶ್ಚಾನ್ವಿತಃ ।
ಸ್ನಾಯಂಸ್ನಾಯಮಹೋ ಪವಿತ್ರಚರಿತಸ್ತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಪ್ರದಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೭ ॥

ಧರ್ಮೋ ರಕ್ಷತಿ ರಕ್ಷಿತಃ ಸ ತು ಹತೋ ಹಂತೀತಿ ತತ್ತ್ವಂ ಸದಾ
ಸಂಧ್ಯಾಸ್ನಾನ ಜಪಸ್ತುತಿ ಪ್ರವಚನಾಚಾರಾದಿಕಂ ಬೋಧಯನ್ ।
ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಸಂಸದಿ ಸರ್ವರಾಜಮಹಿತಃ ಕಾರುಣ್ಯವಾರಾಂನಿಧಿಃ
ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧ್ರುವಂ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಪವಿತ್ರಸದ್ಮವಿಲಸದ್ ಬೃಂದಾವನಾಂತರ್ಲಸತ್
ಪ್ರಾಜ್ಞಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಚರಣಾಂಭೋಜಂ ಭಜನ್ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ಯಃ ಸ್ವರ್ಧೇನುಸುತಾನಿಷೇವಕ ಇವ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಭಿಷ್ಟಂ ಸದಾ
ಪ್ರೀತ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರುಣಾಲಬ್ಧಶ್ರಿಯಾ ಮೋದತೇ ॥ ೯ ॥

ಸುಧಾಮೋದಬುಧಾಗಾಧ ಸದಾನಂದ ವಿಧಾಯಕಮ್ ।
ಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ರಾಘವೇಂದ್ರಪದಾಶ್ರಯಮ್ ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಾರ್ಯಕರುಣಾರಸಪೋಷಿತಃ ।
ಕರ್ಯೋತ್ಯಭಿಷ್ಟದಂ ರಿತ್ತಿ ವೆಂಕಣ್ಣೋ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತುತಿರತ್ನಮಾಲಾ

❑❑

ನಂಜನಗೂಡು ವಾಸಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿದ ವಚನ ಕುಸುಮಗಳೇ ಈ ಗುರುಸ್ತುತಿ ರತ್ನಮಾಲೆ.

ಸರ್ವಜ್ಞಕರಾರ್ಚಿತ ದಿಗ್ವಿಜಯ ರಾಮದೇವರು, ಜಯರಾಮದೇವರು ಬ್ರಹ್ಮ-ಕರಾರ್ಚಿತ ಮೂಲರಾಮದೇವರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ವಿಶೇಷಗುಣಗಾನವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರ ತ್ಯಾಗ, ಜ್ಞಾನ, ಶಾಂತಿ, ಧೈರ್ಯ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಶೌರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಂತೆ, ಕಾಡಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಮಳೆಗಾಲದಂತೆ, ಕಮಲಗಳಿಗೆ ಸೂರ್ಯನಂತೆ, ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಮುನಿವರ ಸಮೂಹದಂತೆ ದರಿದ್ರರಿಗೆ ದಾನಿಯಂತೆ ಇವರ ನೋಟವು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಮುದವನ್ನು ನೀಡುವಂತಹದ್ದು.

ತಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುರುಗಳನ್ನು, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ತಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಔದಾರ್ಯ, ಕೊಡುಗೆಗಳಿಂದ ಗೌರವಾರ್ಹ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಗಳಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆರಡೂ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಔದಾರ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತ ಪುಣ್ಯಗಳಿಂದ ಈ ಮೂರೂ ಏಕತ್ರ ಇದ್ದರೂ ಸೌಜನ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಇದ್ದರೂ ಸ್ವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಲ್ಲಿದ್ದವೆಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ರಾಮಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಿನಂ ಸುದರ್ಶನಯುತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಸಂಪೂಜಿತಂ
ವೇದವ್ಯಾಸಶಿಲೇ ರಮೇಶಮಮಲಂ ರಾಮಂ ಜಯಾರ್ಯಾರ್ಚಿತಂ ।
ವೈಕುಂಠಂ ಚತುರಾಸ್ಯಪೂಜಿತಪದಂ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಂ ಮುದಾ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಹಿ ಸದಾ ಶ್ರಿಯಾರ್ಚತಿ ಚ ವೈ ಶ್ರೀಸಂಯಮೀಂದ್ರೋ ಯತಿಃ ॥ ೧ ॥

ತ್ಯಾಗೇ ಹ್ಯಂಗಪತಿರ್ನಯೇ ಯದುಪತಿರ್ಜ್ಞಾನೇ ಭವಾನೀಪತಿಃ
ಕಾಂತೌ ಧಾಮನಿಧಿರ್ಬಲೇ ರಘುಪತಿಃ ಸ್ಥೈರ್ಯೇ ಗಿರೀಣಾಂ ಪತಿಃ ।
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ ಸರಿತಾಂ ಪತಿರ್ನಿರುಪಮೇ ಶೌರ್ಯೇ ಸುಭದ್ರಾಪತಿಃ
ಶ್ರೀಮಚ್ಛ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸುತನೌ ಹ್ಯಾಸ್ತೇ ಮುದಾ ಸರ್ವದಾ ॥ ೨ ॥

ಪದ್ಮಾ ಚೇನ್ನ ತು ಭಾರತೀ ತದುಭಯಂಯದ್ಯಸ್ತಿ ನೋದಾರತಾ
ಯದ್ಯೇತತ್ರಿತಯಂ ಭವೇದವಿಕಲಂ ಪುಣ್ಯೈಶ್ಚ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತೈಃ ।
ಸೌಜನ್ಯಂ ನ ವಿಜೃಂಭತೇ ತದಪಿ ಚೇನ್ನಾಸ್ತಿ ಸ್ವಧರ್ಮೇ ರತಿಃ
ತತ್ಸರ್ವಂ ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ಯ ಕೃಪಯಾ ತ್ವಯ್ಯೇವ ಸಂರಾಜತೇ ॥ ೩ ॥

ವಿದ್ಯಾರತ್ನಂ ಸರಸಕವಿತಾ ಮಾನರತ್ನಂ ಹಿ ಭಾಷ್ಯಂ
ವಾಂಛಾರತ್ನ ಪರಮಪದವೀ ದೇವರತ್ನಂ ರಮೇಶಃ ।
ಸ್ರೋತೋರತ್ನಂ ಕಪಿಲತಟಿನೀ ಶಾಸ್ತ್ರರತ್ನಂ ಸುಗೀತಾ
ಪೃಥ್ವೀರತ್ನ ಗರಲನಗರೀ ಯೋಗಿರತ್ನಂ ಯಮೀಂದ್ರಃ ॥ ೪ ॥

ಸದ್ಭಕ್ತ್ಯಾಯ ಸ್ವವಶೀಕೃತೋ ಗುರುವರಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಜಗತ್ತ್ರೋಷಿತಂ
ಕೀರ್ತ್ಯಾಶಾಃ ಪರಿಪೂರಿತಾ ಹಿ ಸುಜನಾಸ್ಸಮ್ಮೋದಿತಾಸ್ಸದ್ಗುಣೈಃ ।
ಮಾನಾರ್ಹಾಃ ಬಹವಃ ಕೃತಾ ವಿತರಣಾದ್ಯಸ್ಯೈವ ಸಂಮಾನಿತಾಃ
ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಗುಣಾಶ್ರಯಾಯ ಭವತೇ ದೀರ್ಘಾಯುರಾಶಾಸ್ಮಹೇ ॥ ೫ ॥

ಪಯೋಧೀನಾಮಿಂದುಃ ಜಲದಸಮಯಃ ಕಾನನಭುವಾಂ
ಪಯೋಜಾನಾಂ ಭಾನುಃ ಮುನಿವರಕದಂಬಂ ಶುಭಧಿಯಾಂ ।
ದರಿದ್ರಾಣಾಂ ದಾನೀ ಕಲಯತಿ ಯಥಾ ಚೇತಸಿ ಮುದಂ
ತಥಾಸ್ಮಾಕಂ ಮೋದಂ ಜನಯತಿ ತವಾಲೋಕನಮಿದಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಮುಖ್ಯಸುಮಹಾಸಿಂಹಾಸನೇ ಸಂಸ್ಥಿತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವೈಷ್ಣವತತ್ವಸಾರಮಮೃತಂಪೇಪೀಯಮಾನಸ್ಸದಾ ।
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರವಿಂದಮಮಲಂ ಧ್ಯಾಯನ್ ಜಗನ್ಮಂಗಲಂ
ಭಾತಿ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿರಾಟ್ ಶಿಷ್ಯಾಲಿಸಂಸೇವಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಇಮಾನಿ ಭಕ್ತಿಪುಷ್ಪಾಣಿ ಹ್ಯರ್ಪಿತಾನಿ ಕೃಪಾರ್ಥಿನಾ ।
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಖ್ಯಶಿಷ್ಯೇಣ ಗರಪತ್ತನವಾಸಿನಾ ॥

॥ ಇತಿ ನಂಜನಗೂಡು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ
ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತುತಿರತ್ನಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಶುಭಾಶಂಸನಮ್

❑❑

ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀಸಾಣೂರು ಭೀಮಭಟ್ಟರು ಶ್ರೀಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ರಚನೆ ಇದು. ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಮೌಕ್ತಿಕರಾದ ಸಜ್ಜನರಾದ ಶಿಷ್ಯರೆಂಬ ಕರುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಕಾಮಧೇನುವಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬ ಲತೆಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ಇರುವ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಚಿರಕಾಲ ಜಯಿಸಲೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಶುಭಾಶಂಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಯೋಗಿರಾಜರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಶಿಷ್ಯಗಣವನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತ ರಾರಾಜಿಸಲೆಂದು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮಧ್ವವಂಶಸ್ಥಸುಮೌಕ್ತಿಕಂ ಚ ಸಚ್ಛಿಷ್ಯವತ್ಸಾವನಕಾಮಧೇನುಃ ।
ವಿದ್ಯಾಲತಾಧಾರಸುಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಃ ಜೀಯಾಚ್ಚಿರಂ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ॥

ಮನುಷ್ಯಮಾನೇನ ಶತಂ ತು ವತ್ಸರಾನ್
ಅಧ್ಯಾಸ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಮೇಷ ಯೋಗಿರಾಟ್ ।
ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಸ್ಯ ಪದಾರ್ಚಕೋ ಭವನ್
ವಿರಾಜತಾಂ ಶಿಷ್ಯಗಣಾನ್ ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸ್ತುತಿರತ್ನಮಾಲಾ

❑❑

ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಆರ್.ಎಸ್. ಪಂಚಮುಖಿಯವರು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿಯೇ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸ್ತುತಿರತ್ನಮಾಲೆ.

ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರನ್ನು, ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸತ್ವ, ಧರ್ಮ, ಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯುತನಯನನ್ನು, ಉತ್ತಂಭನದಲ್ಲಿ ಗರುಡನನ್ನು ವಾಗ್ವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಷನನ್ನು, ದಾನಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಸುಯಮೀಂದ್ರರು ದೇವಾಂಶರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಲಿಕಾಲದ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಕೀರ್ತಿ, ಕಾಮಕಲಹವನ್ನು ದೂರಿಕರಿಸಿ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವ ಅವರ ಅದ್ಭುತಸಂಗ, ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಾಂಚಲ್ಯ, ಕ್ರೌರ್ಯ ಕಾಠಿಣ್ಯ, ಶಿಥಿಲತೆ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮೊದಲಾದ ದೋಷಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹರಿಣಿಕಟಾಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮಪೃಷ್ಠದಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೇಶರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಯತಿರಾಜರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯಾವ ದೋಷ ಸ್ಪರ್ಶವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರು ಮಾಡಿದ ದ್ವೈತವಾಙ್ಮಯಸೇವೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಠಪ್ರವಚನ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ಲೇಷದ ಮೂಲಕ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಈ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಮುತ್ತು, ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬ ರತ್ನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಪದ್ಯಗಳೆಂಬ ವಜ್ರದ ಹಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಕೊರಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ವೈರಾಗ್ಯೇ ಶುಕಸೂರಿಮಾತ್ಮದಮನೇ ಧರ್ಮಾತ್ಮಜಂ ವಾಯುಜಂ
ಸತ್ವೇ ಧರ್ಮಪಥಪ್ರರೂಢಮತಿಮಂದ್ವೀಂದ್ರಂ ಸಮುತ್ತಂಭನೇ ॥
ಶೇಷಂ ವಾಗ್ವಿಭವೇ ಸುದಾನಚರಿತೇ ಕಾನೀನಮಾರಾದಸೌ
ಜೇತಾ ಸಂಪ್ರತಿ ರಾಜತೇಽನು ಸುಯಮೀಂದ್ರಾರ್ರ್ಯಸ್ಸುರಾಂಶಸ್ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯತ್ಕೀರ್ತಿರ್ಲಸತಿ ಪ್ರಕಾಮಮಹಸಾ ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಶರ್ವಾಲಯಂ
ಶ್ವೇತಿಮ್ನಾ ಧವಲೀಕರೋತಿ ಕಲಿಕಾಲೇಯಾಂಧಕಾರಂ ಭೃಶಮ್ ।
ಯತ್ಸಂಗಂ ವಿಧುನೋತಿ ಕಾಮಕಲಹಂ ಸಾಧ್ನೋತಿ ಶರ್ಮಾದ್ಭುತಂ
ತಂ ವಂದೇ ಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣಿಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿರಕ್ತ್ಯಾ ಮುದೇ ॥ ೨ ॥

ಚಾಂಚಲ್ಯಂ ಹರಿಣೀಕಟಾಕ್ಷಚಲನೇ ಕ್ರೌರ್ಯಂ ಸುರಾರೇರ್ಹೃದಿ
ಕಾಠಿಣ್ಯ ಕಮಠಚ್ಛದೇ ಶಿಥಿಲಿತಾ ವೇಣೀಭರೇ ಸ್ತ್ರೀಗತೇ ।
ಮಾಲಿನ್ಯಂ ತಮಸಿ ಭ್ರಮಾತುರಗತಿಶ್ಚಕ್ರಭ್ರಮೇ ಸಂಸ್ಥಿತಾ
ನೈತಾನ್ ಸಂಸ್ಪೃಶತಿ ಪ್ರತಾಪವಿಭವಾನ್ ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯಾನ್ ಗುರೂನ್ ॥ ೩ ॥

ವಾಯುಸೂನುರಿವ ನಿಷ್ಠಿತಸತ್ವಾಃ ಧರ್ಮಸೂನುರಿವ ಧರ್ಮಸುಚಿತ್ತಾಃ ।
ಇಂದ್ರಸೂನುರಿವ ಬದ್ಧಸುಲಕ್ಷಾಃ ಭಾಂತಿ ಭೂರಿ ಮಹಸಾ ಮುನಿವರ್ಯಾಃ ॥ ೪ ॥

ಸದಾ ಸುಧಾಸ್ವಾದನಮೋದಮೇದುರಾಃ ಸದ್ಭಾಷ್ಯಗಂಗಾಪ್ಲುತಮಾನಸಾಃ ಪರಮ್ ।
ತತ್ತ್ವ ಪ್ರಕಾಶಂ ಹೃದಿ ಭಾಸಯಂತಃ ವಿಚಾರಯಂತಃ ಶ್ರುತ ಭಾವದೀಪಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರಕಾಶಮಾತ್ಮನ್ಯನುವರ್ತಯಂತಃ ಸಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾಕೂತವಿಭಾವನೋಕ್ತಾಃ ।
ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಧುರಂ ವಹಂತಃ ನಂದಂತಿ ಸಂತಃ ಸುಯಮೀಂದ್ರವರ್ಯಾಃ ॥ ೬ ॥

ಪರಿಮಲವಾಸಿತ ಹೃದ್ವಾಸಾಃ ಗುರುಕರುಣಾರ್ಜಿತ ಗುರುಮೋದಃ ।
ದಿವಿಜನಿತರುರಯಮವತೀರ್ಣಃ ಭುವಿಭವದಹನಃ ಸುಯಮೀಂದ್ರಃ ॥ ೭ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಪದಭಾಗಯಂ ಸುಧೀಃ ರಾಘವೇಂದ್ರಪದದತ್ತಚೇತನಃ ।
ಪಂಚಮುಖ್ಯಪಪದೇನ ಭೂಷಿತಃ ಮೋದತೇ ಗುರುಕಥಾನುವಾದನೇ ॥ ೮ ॥

ಶೀಘ್ರಪದ್ಯಮಯಹೀರಕಹಾರಂ ಭಕ್ತಿಮೌಕ್ತಿಕವಿರಕ್ತಿಸುರತ್ನಮ್ ।
ಪ್ರಾರ್ಪಯತ್ಯಯಮಸೌ ಸುಯಮೀಂದ್ರಪ್ರಾಜ್ಯಕಂಠಭುವಿ ಪಂಚಮುಖಾಖ್ಯಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಮುಖಿ ಆಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸ್ತುತಿರತ್ನಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಕವಿತಾಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಃ

❑❑

ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀಸುಬ್ಬರಾಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಿದ ಕವಿತೆ ಇದು.

ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ನಿವಾಸ ಭೂಮಿಯಾದ ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ತಟದಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಶಾಂತಿಯ ನೆಲೆವೀಡಾದ ಮಂತ್ರಾಲಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರೆಂಬ ಸೂರ್ಯನು ರಥದಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸುತ್ತಿರಲು ಅವರ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯೂ ಶೋಭಿಸುವರೆಂದು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಭಾರತಾಂತರ್ವಿಲಸತ್ಯನರ್ಘಃ ಶ್ರೀತುಂಗಭದ್ರಾಸರಿದಾಪ್ಲುತಾಂಗಃ ।
ಮಂತ್ರಾಲಯಃ ಶಾಂತ ಪವಿತ್ರಮೂರ್ತಿಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯನಿವಾಸಭೂಮಿಃ ॥ ೧ ॥

ಅದ್ಯಾಸ್ಯ ಸಂಯಮಿವರಸ್ಯ ಪದಾಬ್ಜಸೇವಾಂ
ಕುರ್ವನ್ ವಿಭಾತಿ ಸುಯಮೀ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ।
ಬಾರ್ಹಸ್ಪತಂ ಪದಯುಗಂ ಪರಿಷೇವಮಾಣೋ
ಯದ್ವದ್ವಿಭಾತಿ ದಿವಿ ಪೂಜ್ಯಸುರಾಧಿನಾಥಃ ॥ ೨ ॥

ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ನೂತನೈರ್ವಾಹನಾದ್ಯೈಃ
ನೂತ್ನಾಂ ಕಾಂತಿಂ ವರ್ಧಯನ್ನುತ್ಸವಸ್ಯ ।
ಭಕ್ತಾನ್ ದೂರಾದಾಗತಾನ್ ಧನ್ಯಧನ್ಯಾನ್
ಕುರ್ವನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಂಯಮೀಶಶ್ಚಕಾಸ್ತಿ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಭಾನೌ ಲಸತಿ ಕರ ತತ್ಪುರಃ ಕಲಾಪೂರ್ಣಃ ।
ಸುಯಮೀಂದ್ರೇಂದೂ ರಾತ್ರೌ ದಿವಾ ಚ ಕುರುತೇ ದಿವಾತಿಶಯಯೋಗಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರದಯಯಾ ಜನತಾ ಜಗತ್ಯಾಂ
ಶಾಂತಾ ಸತೀ ಚ ಸುಖಿತಾ ಸುಮತಿಶ್ಚ ಭೂಯಾತ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಮೌನೀಂದ್ರಮಠಾಧಿನಾಥೋ
ಜೀಯಾಚ್ಚಿರಂ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಸುಬ್ಬರಾಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿರಚಿತಾ ಕವಿತಾಪುಷ್ಪೋಪಹಾರಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತುತಿಃ

❑❑

ದೇವಸ್ವಭಾವರಾದ, ಪಾದಭಜಿಪರಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಿರುವ ಆರ್ತಾನುಕಂಪ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ದಯಾಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀರಾಯನ್ನು ಯಾರು ಭಜಿಸುವರೋ ಅಂತಹ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಸಹಾ ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರಾದ ಮಾನವಿ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ದೇವಸ್ವಭಾವಮಮರದ್ರುಮಮಂಘ್ರಿಭಾಜಾ
ಮಾರ್ತಾನುಕಂಪಿ ಹೃದಯಂ ಸದಯಾವಲೋಕಮ್ ।
ಲೋಕಂ ಪ್ರಣಂ ಭಜತಿ ಯೋ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಂ
ಸೋಽಯಂ ಪುನಾತು ಸತತಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ॥ ೧ ॥

ಕರಧೃತಜಪಮಾಲಃ ಕಮ್ರಕಾಷಾಯಚೇಲಃ
ಕಲಿಮಥನವಿಲೋಲಃ ಸ್ವೋಚಿತಾಚಾರಶೀಲಃ ।
ಕುಜನಗಜಮೃಗೇಂದ್ರಃ ಸ್ವಾತ್ಮಸತ್ಕೋಸಲೇಂದ್ರಃ
ಶುಭತಮಗುಣಸಾಂದ್ರಃ ವರ್ಧತಾಂ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಃ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾನವಿ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತುತಿಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

***

ಶುಭಾಶಂಸನಮ್

❑❑

ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ದಡೇಸುಗೂರು ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ತುಂಗೆಯ ತರಂಗಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವಾದ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರ ಚರಣದ್ವಂದ್ವಾರಾಧಕರಾದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನದಾನ ಮಾಡುತ್ತ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಸಂಪೂರ್ಣಾಯುಷಿಗಳಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯ, ದಯಾ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ವಿದ್ವದ್ಗಣ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿರಕಾಲ ಜಯಸಲೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಶುಭಾಸಂಸನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ತುಂಗಾತರಂಗಸಂಪೂತ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಪ್ರದೇ ಶುಭೇ ।
ರಾಜತೇ ಸಯ್ಯಮೀಂದ್ರೋಽಯಂ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಂತ್ರಾಲಯಾಭಿಧೇ ॥

ಸದ್ಯಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿರಾಟ್ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನದಾನೋತ್ಸುಕಃ ।
ರಾರಾಜದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಚರಣಾಂಭೋಜದ್ವಯೇಂದಿಂದಿರಃ ॥

ಸಂಪೂರ್ಣಾಯುರನಾಮಯಾಧಿಕದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿದ್ವದ್ಗಣ-
ಪ್ರೀತಿಪ್ರೋಚ್ಚಗುಣೈರ್ವಶೀಕೃತಜಗಜ್ಜೀಯಾಚ್ಚಿರಂ ಭಾಗ್ಯಭಾಕ್ ॥

॥ ಇತಿ ದಡೇಸುಗೂರು ವೆಂಕೋಬಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ಶುಭಾಸಂಸನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪಂಚರತ್ನಮಾಲಾ

❑❑

ಮತ್ತಕದಹಳ್ಳಿ ಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಯತಿಪುಂಗವರು ಜಾನಕೀರಮಣನಾದ ಆನಂದರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನು, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾನುಗ್ರಹ ಬಯಸುವ ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರರನ್ನು ಸದಾ ಸೇವಿಸುವರು. ಇವರು ದುರ್ವಾದಿಗಳೆಂಬ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಸದೃಶರು, ಗುರುಪಾದಪದ್ಮ-ಮಧುಪರು, ನತರಾದವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರೂ ಕರುಣಾಳುವೂ ಆಗಿರುವರು. ಭೂದೇವರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಭೂಪಾಲನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಲಹುವವರು, ವೇದಾಂತ ವಿದ್ಯಾ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವವರು ಶ್ರೀಹನುಮ-ಭೀಮ-ಮಧ್ವರಾರ್ಚಿತ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ಶ್ರೀಜಾನಕೀಕಾಂತಮಾನಂದಮೂರ್ತಿಂ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದಾನುರಕ್ತಮ್ ।
ಶ್ರೀಸುವ್ರತೀಂದ್ರಂ ಬಹುನಿಯಮಪೂತಂ
ಯಃ ಸೇವತೇ ನೌಮಿ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ॥ ೧ ॥

ದುರ್ವಾದಿಕುಂಭೀಂದ್ರ ಕೃಧ್ಯನ್ಮೃಗೇಂದ್ರಂ
ಶಶ್ವನ್ನತಪ್ರೀತ ಶಂಶದ್ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಮ್ ।
ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಾಬ್ಜಭೃಂಗಂ ಯಮೀಂದ್ರಂ ಸೇವೇ
ದಯಾಪೂರ್ಣಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭೂಪಾಲಭೂದೇವಪಾಲಂ ಕೃಪಾಲುಂ
ರಘುವಂಶಬಾಲಪ್ರಪೂಜಾಸುಶೀಲಮ್ ।
ವೇದಾಂತವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸೈಕಲೋಲಂ ಸೇವೇ
ದಯಾಪೂರ್ಣಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀವಾಯುಪತ್ರಶ್ಚ ಶ್ರೀಭೀಮಸೇನಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾಥಶ್ಚ ಯದ್ಯತ್ ಸಿಷೇವೇ ।
ಮೂರ್ತಿತ್ರಯಂ ತದ್ಧಿಯದ್ ಭಾಗಧೇಯಂ
ಸೇವೇ ದಯಾಪೂರ್ಣಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸಾನಂದಮೀಡೇ ಗುರುಂ ತತ್ವಸಾರಂ
ಮಂತ್ರಾಲಯಾವಾಸಮಸಮಾನವೀರಮ್ ।
ಧೃತಕೀರ್ತಿವಿದ್ಯಾವತಾಂ ಸತ್ಯಧೀರಂ
ಸೇವೇ ದಯಾಪೂರ್ಣಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮ್ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಪಾದಪದ್ಮಾವಲಂಬಿನಾ ಮತ್ತಕದಹಳ್ಳಿ ಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯೇಣಕೃತಾ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪಂಚರತ್ನಮಾಲಾಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಚಂದ್ರ

❑❑

ಕವಿತಿಲಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಲಂಕಾರ, ವಿದ್ಯಾವೈಭವ ಶ್ರೀ ರಾಜಾ ಶ್ರೀ. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸ್ತುತಿ ಇದು. ಸಕಲಕಲೆಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಚಂದಿರನು ಕಮಲಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸುತ್ತ ಆಕಾಶವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಡುಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ತಪ್ತರಾದವರಿಗೆ ತಂಪು ನೀಡಿ ಸುಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸುವನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರೆಂಬ ಯತಿಚಂದ್ರಮನು ಸಕಲಸತ್ಕಲೆಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದ

ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸೂರ್ಯನತಾಪದಿಂದ ತಪ್ತರಾದ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಸಕಲದ್ವಿಜವೃಂದವಂದಿತರಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪದತಲವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಜಯಿಸುತ್ತಿರುವರು.

❑❑

ಕುವಲಯಹಿತಕಾರೀ ಸತ್ಕಲಾಪೂರ್ಣಮೂರ್ತಿಃ
ಭವರವಿಪರಿತಪ್ತತ್ರಾಣದಕ್ಷಃ ಸುಧಾಂಶುಃ ।
ದ್ವಿಜಗಣಪರಿಸೇವ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದಾವಲಂಬೀ
ಜಯತಿ ಹಿ ಸುಯಮೀಂದ್ರೋ ನಾಮ ಕರ್ಮಂದಿಚಂದ್ರಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಚಂದ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪಂಚಕಮ್

❑❑

ಶ್ರೀದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ ನಾರಾಯಣಶರ್ಮರು ರಚಿಸಿದ ಪಂಚಕಸ್ತುತಿ ಇದು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸುವುದು ವಿಶೇಷ ಫಲದಾಯಕವೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಶಿಷ್ಯಕಾರುಣ್ಯ, ಪಂಡಿತರೊಂದಿಗೆ ನ್ಯಾಯಸುಧಾದಿಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ, ಗೋಷ್ಠಿ, ಶಮದಮಾದಿಗುಣಸಂಪನ್ನತೆ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮದೇವರ ಅರ್ಚನೆ, ವೇದಾಂತಪ್ರಸಾರ ಇವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದ ಮಾನವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸದುಪದೇಶವೆಂಬ ನೌಕೆಯಿಂದ ದಾಟಿಸಿ, ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಭಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಜಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಭಜಿಸುವೆನೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಪಯೋಬ್ಧಿಶಾಯಿನಂ ಮುದಾ ಹೃದಾ ಸದಾ ವಿಭಾವರ್ಯ ।
ಸ್ಥಿತಂ ಸಮಸ್ತರಕ್ಷಣೇ ನಿಬದ್ಧಶುದ್ಧಸಂವಿದಾ ॥
ಪವಿತ್ರಮಾರ್ಗಕೋವಿದಂ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಸಂಯುತಮ್ ।
ಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸದ್ಗುರುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ವಿಮುಕ್ತಯೇ ॥

ಫಲಂ ಮನೋರಥಂ ವಿಮೃಶ್ಯ ಯೋ ದದಾತಿ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಶಮಾದಿಭಿರ್ವಿರಾಜಿತಂ ರಮಾಧವಾರ್ಚನೇ ರತಮ್ ॥
ಪ್ರಫುಲ್ಲಪಂಕಜಾಕ್ಷಪಾದಪದ್ಮಾಸಕ್ತಮಸ್ತಕಮ್ ।
ಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸದ್ಗುರುಂ ತಮಾಶ್ರಯಾಮಿ ಸಂತತಮ್ ॥

ಬುಧೈಸ್ಸಮಂ ಸುದಾಂ ಪಿಬಂತಮಾದರೇಣ ಚಾನ್ವಹಮ್ ।
ಸುಧಾಂಶುಖಂಡಶೇಖರೇ ಮನೋನಿಧಾಯ ಸುಸ್ಥಿತಮ್ ॥
ಸುದೂರಗಂ ದುರಾತ್ಮಭಿರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ಪ್ರಪೂಜಿತಮ್ ।
ಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸದ್ಗುರುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಕೃಪಾನಿಧಿಮ್ ॥

ಭವಾಬ್ಧಿಮಗ್ನಮಾನವಾನ್ ಸದೂಪದೇಶನೌಕಯಾ ।
ಸಮುದ್ಧರಂತಮಾದರೇಣ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದರ್ಶಿನಮ್ ॥
ಭಯಾಪಹಂ ಜಿಯಾವಹಂ ಪ್ರಕಾಮಮಿಷ್ಟದಾಯಿನಮ್ ।
ಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸದ್ಗುರುಂ ವಿಭಾವಯೇ ಹೃದಂಬುಜೇ ॥

ಮಹಾಭಯಂ ಗ್ರಹಾಷ್ಟಕೈಃ ಪ್ರಸೂಚಿತಂ ನಿವಾರಯನ್ ।
ಮಹೀಸುರೈರ್ವಿಶೇಷಶಾಂತಿಕರ್ಮ ಲೋಕಮಂಗಳಮ್ ॥
ವಿಚಿಂತ್ಯಕಾರಯನ್ತ್ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಮೋದತುಂದಿಲೋಽಪ್ಯಭೂ ।
ನ್ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ತು ಲಕ್ಷಣಂ ಸುನಿಶ್ಚಿತಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥

ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ಪವರ್ಗಾದಿಯುಕ್ತಮ್
ಪಠೇದ್ಯಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಸುಭಕ್ತ್ಯಾಽಪವರ್ಗಮ್ ।
ಸುಖಂ ಚಾನುಭೂಯೇಹ ಚಾಂತೇ ಪವಿತ್ರಂ
ಪ್ರಯಾತಿ ಧ್ರುವಂ ಮೂಲರಾಮಪ್ರಸಾದಾತ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ ನಾರಾಯಣಶರ್ಮ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪಂಚಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥನವರತ್ನಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಈ ನವರತ್ನಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಪಂಡಿತರಾಜ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ರಚಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀಗಳವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರು ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಾಯರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಗಳ ಜನನ, ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರ

ಜ್ಞಾನ, ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವೈರಾಗ್ಯ, ತುರ್ಯಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕಾರ, ತೀರ್ಥ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸೇವನೆ, ಸನ್ಮಾರ್ಗಪ್ರಚಾರ ಯಾರಿಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಸದಾ ಅತ್ಯಂತ ಜಯಶೀಲರಾಗಲಿ. ದೇವಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಿಂದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಂದ ಭಕ್ತಿ, ಚಂದ್ರನಿಂದ ಸೌಮ್ಯಗುಣ, ರುದ್ರನಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯ, ಸೂರ್ಯನಿಂದ ತೇಜಸ್ಸು, ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕ್ಷಮಾಗುಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಜಯಶೀಲರಾಗಲಿ. ಶ್ರೀಮಧ್ವಗುರುಗಳ ವೇದಾಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮದೇವರ ಪೂಜಾರಾಧನೆ, ಪಂಡಿತಪೋಷಣೆ, ಸೇವಕ ಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ, ಶಿಷ್ಯಪೋಷಣೆ, ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರು ಜಯಶೀಲರಾಗಲಿ ಎಂದು ಕವಿಗಳು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತ, ಅಂತಹ ಯತೀಂದ್ರರ ಚರಣಪಂಕಜಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಈ ನವರತ್ನ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯೇನ ಪ್ರಾಜನಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕೃಪಯಾ ವ್ಯಜ್ಞಾಯಿ ಮಧ್ವಾಗಮೋ
ವೈರಾಗ್ಯಂ ಸಮಲಾಭಿ ಬಾಲ್ಯವಯಸಿ ಪ್ರಾಗ್ರಾಹಿ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಃ ।
ನಿಃಸಂಖ್ಯಃ ಸಮಸೇವಿತೀರ್ಥನಿಕರಃ ಪ್ರಾಚಾರಿ ಮಾಗಸ್ಸತಾಂ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿವರೋ ಜೇಜೀಯತಾಂ ಸಂತತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸುಜ್ಞಾನಂ ದಿವಿ ಸದ್ಗುರೋರ್ಹರಿರತಿಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದತಃ ಸೋಮತಃ
ಸೌಮ್ಯತ್ವಂ ಶಿವತೋ ವಿರಾಗಮಿನತಸ್ತೇಜಃ ಕ್ಷಮಾಯಾಃ ಕ್ಷಮಾಮ್ ।
ಸಂಗೃಹ್ಯೈಕರಸಂ ವಿಧಾಯ ವಿದಧೌ ಯಂ ಯೋಗಿವರ್ಯಂ ವಿಧಿಃ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿವರೋ ಜೇಜೀಯತಾಂ ಸನ್ತತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸುಪ್ರಜ್ಞಃ ಸುಜನೋ ಜಯೀ ಚ ವಿಜಯೀ ಧೀರಃ ಸುಧರ್ಮಾಃ ಕವಿಃ
ಸುಜ್ಞಾನೋ ವರದಃ ಸುಧೀಶ್ಚ ಸುಕೃತೀ ವಾದೀ ಸುಶೀಲಃ ಸುರಃ ।
ಯೋಗೀ ಯೋಽಜನಿ ಸುವ್ರತೀ ಚ ಸುಗುಣಃ ಸೇಂದ್ರೈಶ್ಚ ತೈರೇವ ಯಂ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿವರೋ ಜೇಜೀಯತಾಂ ಸನ್ತತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಯೋ ವರ್ಣಾಗ್ರಜತಾಂ ಗತೋ ವ್ರತಯುತೈರ್ಯೋ ವಾ ಸಮಾಸೇವ್ಯತೇ
ಯಃ ಪಾರೀಕ್ಷಿತಯಾಚನೋಷ್ಟಮತಿಥೌ ಯೋಽವಾ ಸಮಾಯವ್ಯಯಃ ।
ಯೋ ಧತ್ತೇ ಸುಖದಂ ಸದಾ ಪರಿಮಲಂ ಯೋ ರಾಮಪಾದಾಶ್ರಯಃ
ಸೋಽಯಂ ತತ್ಪದಮಧ್ಯ ವರ್ಣಲಸಿತೋ ಜೇಜೀಯತಾಂ ಸನ್ತತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ಶಾಸತಿ ಮಧ್ವರಾಜಪದವೀಂ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕೇ
ಪ್ರಾಜ್ಞಾನ್ ಪುಷ್ಣತಿ ಲಾಲಯತ್ಯನುಜನಾಂಶ್ಛಾತ್ರೌಪಮಾ ಬಿಭ್ರತಿ ।
ಶಾಲಾಸ್ಥಾಪಯತೀಹಿತಂ ವಿತರತಿ ಸ್ವನ್ನಂ ದಿಶತ್ಯರ್ಥಿನಾಂ
ನಿಃಶಂಕೋ ಬಹುದೇಶಯಾನಮಕರೋಚ್ಛ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭುಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಗೃಹೇ ಯದೀಯಮಹಿಮಾ ಸದ್ರೌಪ್ಯಯಾನಾತ್ಮನಾ
ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಮಿಷೇಣ ಮಂಟಪಗಣವ್ಯಾಜೇನ ಸತ್ರಾತ್ಮನಾ ।
ಗೈರ್ವಾಣೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮಸುಕಲಾ ಶಾಲಾದಿಭಿಃ ಶೋಭತೇ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿವರೋ ಜೇಜೀಯತಾಂ ಸನ್ತತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಭೋಃ ಸನ್ಮರ್ತ್ಯ ಜಹಿ ಪ್ರಮಾದಮತುಲಂ ಸಂಯಾಹಿ ಮಂತ್ರಾಲಯಮ್ ।
ಪಶ್ಯ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಮಾಶ್ರಯ ಗುರೂನ್ ಪಾದೋದಕಂ ಸಂಪಿಬ ।
ಸೇವಸ್ವೋತ್ತಮವೈಷ್ಣವಾನ್ ಶ್ರುಣು ಕಥಾಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮನಃ ಶೋಧಯ
ಮಾ ತ್ಯಾಕ್ಷೀಃ ಸುಯಮೀಂದ್ರಪಾದಯುಗಲಂ ಶ್ರೇಯೋನಿದಾನಂ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಜಾತೋ ಧೈರ್ಯಜಯೇ ಶಕೇಗರಪುರೇ ಶ್ರೀಗೌತಮಾರ್ಯಾನ್ವಯೇ
ಮೋಕ್ಷಾದಿಪ್ರದರಾಘವೇಂದ್ರಕೃಪಯಾ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಃ ।
ಷಷ್ಟ್ಯಬ್ದಾನ್ ಸಫಲಾನ್ವಿಧಾಯ ಗಮಿತಃ ಷಷ್ಟ್ಯಬ್ದಪೂರ್ತ್ಯುತ್ಸವಮ್
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿವರೋ ಜೇಜೀಯತಾತ್ ಸನ್ತತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಮದ್ರಸ್ಥ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜವಿದ್ವತ್ಸಂಸದ್ವಚಃ ಸುಮಮ್ ।
ಆಘ್ರಾತು ಶ್ರೀಯಮೀಂದ್ರಾರ್ಯೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾರ್ಪಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿರಚಿತಾ
ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥನವರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಜಯೀಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಮ್

❑❑

ರಾಜಾ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರವಿದು. ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಗೌತಮ ಗೋತ್ರದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾತ್ವಿಕ ವಂಶಭೂಷಣರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಉಭಯವಂಶವೆಂಬ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ

ಚಂದ್ರಮರು, ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಸತ್ಪುತ್ರರು, ಸದ್ಗುಣ ವಿರಾಜಿತರು, ಶ್ರೀರಘುಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಚರಣಕಮಲ ಮಧುಮತ್ತಚಿತ್ತರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮಂಗಳಕರ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಂಪದ್ಭರಿತರು ಮಧ್ವ - ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಪರಂಪರೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯ ಮಠ ಇವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರಾದವರು. ಶ್ರೀರಾಯರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರು ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪಾದಪದ್ಮ ಚಂಚರೀಕರು, ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಪರಮವಂಶವೆಂಬ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಮರು, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಉಭಯ ವಂಶವೆಂಬ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ರಾಜಹಂಸರೂ ಆಗಿರುವರು.

ಇವರು ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರ ಮನೋಽಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಭೋಜರಾಜರು ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು, ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ, ತಪಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣರಾದವರು, ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ಪಾಠಪ್ರವಚನಕುಶಲರು, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಿದವರು. ಇಂಥ ಇವರ ಈ ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಂಗಳವುಂಟಾಗಿ ಸುಖಿಸುವರು.

ಶ್ರೀಗೌತಮಾನ್ವಯ ಸುಷಾಷ್ಟಿಕ ವಂಶಭೂಷ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುವಂಶಸುಧಾಬ್ಧಿಚಂದ್ರ ।
ಸುಜ್ಞಾನಿದೈಶಿಕ ಸುಪುತ್ರ ಲಸದ್ ಗುಣಾಢ್ಯ
ಶ್ರೀವೆಂಕಟಾಭಿಧಗುರೋ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಚರಣಾಂಬುಜ ಮತ್ತಚಿತ್ತ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಕರುಣಾಪ್ತ ಶುಭಾರ್ಥವಿತ್ತ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಠವರ್ಧನದತ್ತ ದೀಕ್ಷಾ
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಪರಮೇಷ್ಟಃ । ಶುಭ ಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ಪದ ಪಂಕಜ ಭೃಂಗರಾಜ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಮೌನಿವರ ವಂಶಸುಧಾಬ್ಧಿರಾಜ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಕುಲಸಾರಸ ಹಂಸರಾಜ
ಶ್ರೀಮದ್ಯತೀಂದ್ರ ಸುಜಯೀಂದ್ರ । ಶುಭ ಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಜ ರಘುರಾಜ ಪದಾಬ್ಜ ಸೇವಿನ್
ವಿದ್ವತ್ಸಭಾಸು ವಿಭುದೇಷ್ಟದ ಭೋಜರಾಜ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಯತಿರಾಜ ಮಠಾಧಿರಾಜ
ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜ ಸುಜಯೀಂದ್ರ । ಶುಭ ಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕಾಶೀಶರಕ್ಷಕರಘೂದ್ವಹ ಪಾದಪದ್ಮ
ಸಂಸೇವಿಮಂತ್ರ ನಿಲಯಾಧಿಪ ಸತ್ಕೃಪಾಢ್ಯ ।
ಶ್ರೀಸಂಯಮೀಂದ್ರ ವರಪುತ್ರ ಸದರ್ಚ್ಯ ಗಾತ್ರ
ಧೀಶಾದ್ಯ ತೇ ಸುಜಯಿತೀರ್ಥ । ಶುಭ ಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸದ್‌ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ಸುವಿರಕ್ತಿ ತಪೋಭಿಪೂರ್ಣ
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ಪಾಠನಪಟೋ । ವಿಜಿತಾರಿಸಂಘ ।
ವಿದ್ವಜ್ಜನಾವನವರಪ್ರದಸರ್ವವಂದ್ಯ
ಪೂಜ್ಯಾದ ತೇ । ಸುಜಯಿತೀರ್ಥ ಶುಭ ಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸನ್ಮ್ರತಮತೀವ ಸುಕೌಶಲೇನ
ಸಂವರ್ಧಯನ್ ಜಗತಿ ಸರ್ವಜನಾದೃತೋಽಸಿ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸಮೀರ ಸಮಯಾಖ್ಯ ಸಭಾಪ್ರಸಾರಿನ್
ಭೋ ಸುಜಯೀಂದ್ರ । ಕಲಯೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುವರ್ಯ ಸುಮೃತ್ತಿಕಾ
ಸದ್ಬೃಂತಾವನಾನಿ ವಿವಿಧೇಷು ಪುರೇಷು ಭೂಯಃ ।
ಸಂಸ್ಥಾಪಯನ್ ಸುಜಯಮಂಗಳ ಮಾತನೋಷಿ
ಭೂಯತ್ಪ್ರಭಾತಮಮಲಂ ಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ॥ ೮ ॥

ವಿದ್ಯಾನ್ನದಾನ ಬುಧಪೋಷಣ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ
ಸಚ್ಛಿಷ್ಯ ಭಕ್ತ ಸುಜನೋದ್ಧರಣೈಕದಕ್ಷ ।
ಸಂಸೇವಿತಾಖಿಲಜನೇಷ್ಟದ ಕಾಮಧೇನೋ
ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರ ಯತಿಪುಂಗವ । ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವಂದ್ರ ಸದ್ವಂಶ್ಯ ಗುರುರಾಜ ಕವೀರಿತಮ್
ಸುಪ್ರಭಾತಂ ಪಠೇಯುರ್ಯೇ ಲಭಂತೇ ತೇ ಸುಮಂಗಲಮ್ ।
ಸುಯಮೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ ಸುವಿದ್ಯಾಬೋಧಕಂ ಸದಾ
ಸುಮೂಲರಾಮಪೂಜಾಢ್ಯಂ ಸುಜಯೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಜಯೀಂದ್ರಸುಪ್ರಭಾತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರಪಂಚಪದ್ಯರತ್ನಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಯಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತರಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಜಯೀಂದ್ರ ತೀರ್ಥರು ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ನಾಗರಿಕರು ಪದಮಭಕ್ತಿ ಪುರಸ್ಸರ ವಾಗಿಈ ಪದ್ಯ ರತ್ನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಘೂಳಿಕೃಷ್ಣಾರ್ಯರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು. ಶ್ರೀಗಳವರ ಮುಖವೆಂಬ ಉದಯಾಚಲದಿಂದ ಉದಯಸಿದ ಮರುಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವಾಣಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಶ್ರೀಗಳ ವಾಣಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಗಹನ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಆಬಾಲಬುಧ ಅಬಲಜನರಿಗೂ ಅರ್ಥ ವಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಕಮಲವನ್ನು ಅರಳಿಸುವಲ್ಲಿಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರವಿಂದ ಮಧುಪರಾಧ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ವಾಣಿಯ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಚರಣ ದ್ವಂದ್ವಗಳೆಂಬ ತೀರಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀಗಳ ವಾಣಿಯು ಸರಸವಾದ ತುಂಗೆಯಂತೆ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪಾವನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈ ಪದ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

❑❑

ಯದ್ವಕ್ತ್ರೋದಯಶೈಲಸಂಭವಮರುಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗೋಸಂತತಿಃ
ಶಶ್ವಚ್ಛ್ರಾವಕ ಮಾನಸಾಲಯವಸದ್ದುರ್ಧ್ವಾಂತವಿಧ್ವಂಸಿನೀ ।
ಚಾರ್ವಾಕಾದಿಕುವಾದಿಕರ್ಕಶಮಹಾದುಸ್ತರ್ಕಘೂಕಾರ್ದಿನೀ
ಶಂಕಾಪಂಕವಿಶೋಷಿಣೀ ಸ ಜಯತಿ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯೀಂದ್ರೋ ಗುರುಃ ॥ ೧ ॥

ದೃಷ್ಯತ್ ಪಂಡಿತಲೋಕಮುಗ್ಧವಚಸಾ ದುರ್ಜ್ಞೇಯತತ್ತ್ವಾವಲಿಃ
ಸೈವಾಬಾಲಬುಧಾಬಲಾಜನಮನಃ ಸತ್ಕೈರವಾಹ್ಲಾದಿನೀ ।
ಶ್ರೋತೃಸ್ವಾಂತವಿವರ್ತಿದುಸ್ತರತಮಃಸ್ತೋಮಪ್ರಣಾಶಕ್ಷಮಾ
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಕಾಂತಕಲೇನ ಬೋಧನಕಲಾ ದಿಶ್ಯಾದ್ ದೃಶಂ ನೋ ಗುರೋಃ ॥ ೨ ॥

ವಿಸ್ತಾರಾ ಸರಸಾ ಸುವೃತ್ತಮಧುರಾ ತುಂಗಾ ಜಗತ್ಪಾವನೀ
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರವಿಂದ ಮಧುಪಾನಲ್ಪೋಕ್ತಿಸಂಲಾಪಿನೀ ।
ಶ್ರೀಮಚ್ಛ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಚರಣ ದ್ವಂದ್ವಾಖ್ಯಸತ್ತೀರಗಾ
ಪಾಯಾಚ್ಛ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರಕಾವ್ಯಕಲನಾಕಲ್ಲೋಲಿನೀ ಪಾವಯನ್ ॥ ೩ ॥

ಸುಧಾ ಮಾ ಸೌಧೋ ಮಾ ನ ಖಲು ವಸುಧಾ ವಾಪಿ ವಸು ವಾ
ನ ರಾಮಾ ವಾರಾ ಮಾ ವಾ ನಹಿ ಸುಮನಸಾಂ ಸದ್ಮ ರುಚಿರಮ್ ।
ಜನಃ ಶ್ರೀವಾಚಂ ಸದ್ಯಮಿವರಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯ ವಚಸಾಂ
ಸುಧಾಂ ಸ್ವಾದನ್ ಸ್ವಾದನ್ ಮುದಿತಚರಿತಾರ್ಥೋ ಯದಿ ಭವೇತ್ ॥ ೪ ॥

ಜಯತೀಶೋ ರಾಮಚಂದ್ರ ಜಯತಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಸದ್ಗುರುಃ ।
ಜಯತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಃ ಜಯತಿ ಶ್ರೀಜಯೀಂದ್ರಕಃ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಘೂಳಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ ಪಂಚಪದ್ಯರತ್ನಮಾಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮಂಗಳಾಷ್ಟಕಮ್

□□

ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಕಾಂತಿಸಂಪನ್ನರಾದ ಗೌತಮ ಋಷಿಗಳ ಗೋತ್ರದಿಂದ ಖ್ಯಾತವಾದ ಷಾಷ್ಠಿಕ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರು ಶ್ರೀವೆಂಕಟರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು. ಶ್ರೀಮಧ್ವ-ಜಯತೀರ್ಥರುಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿತವಾದ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವೇದಾಂತ ವಿದ್ಯಾಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರಿಂದ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊಂದಿದವರು. ಬ್ರಹ್ಮಕರಾರ್ಚಿತ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತಾ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ-ವನ್ನಾಳಿದರು. ಪಂಡಿತರ ಸನ್ಮಾನ, ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮ ರಘುಪತಿ ವೇದವ್ಯಾಸ ಪೂಜಾ - ಭಜನೆ, ತಪಶ್ಚರಣ, ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ, ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ, ಶ್ರೀರಾಯರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಬೃಂದಾವನಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ,ಅನ್ನದಾನ, ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಧನದಾನಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತ, ಶ್ರೀರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಧಾನಿ, ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತರಾಗಿ ಜಗನ್ಮಾನ್ಯರಾದ ಯತಿಗಳು ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರರು. ಸಮೀಚಿನವಾದ ವೇದಾಂತ, ನ್ಯಾಯ ವ್ಯಾಕರಣ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ವೇದಾಂತ, ವೇದಮೀಮಾಂಸಾ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಪುರಾಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯಂ ಅತ್ಯಂತ ಕುಶಲರಾಗಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಮೊದಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ವೈದಿಕರಾದ ಲೌಕಿಕ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಕ ಸಕಲ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಿಂದ ಸೇವಿತರಾದ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಸದಾ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಈ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಾ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸದಾ ಪಠಿಸುವವರು, ಪುತ್ರ, ಪೌತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಆಯುಷ್ಯ ಕೊನೆಗೆ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ಪಡೆಯುವರೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮಚ್ಛಾಷ್ಟಿಕವಂಶವಾರ್ಧಿಶಶಿನಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋಃ ।
ಕಾರುಣ್ಯಾಪ್ತಸುರೇಂದ್ರವೈಭವಲಸತ್ಕಾರುಣ್ಯವಾರಾಂನಿಧಿಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾರತಸಾರ್ವಕಾರಿಕವರಾಮಾತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪೂಜಿತಃ
ಮಾನ್ಯಃ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಗೌತಮಮೌನಿಗೋತ್ರಮಹಿತ ಶ್ರೀಷಾಷ್ಟಿಕಾಖ್ಯೇಽನ್ವಯೇ
ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಬುಧೇಶ್ವರಾದುದಭವಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಾಂಬಿಕಾಯಾಂ ಭುವಿ ।
ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟರಾಘವೇಂದ್ರವಿಬುಧೇತ್ಯನ್ವರ್ಥನಾಮ್ನಾ ಶ್ರುತಃ
ಪೂಜ್ಯಃ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಜಯಾರ್ಯರಾಜಿತ ಮಹಾವೇದಾಂತಸಿಂಹಾಸನೇ
ತತ್ರಾದ್ಯಗ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಲಸಿತೇ ಪೀಠೇ ವ್ಯರಾಜತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ದ್ವಾವಿಂಶಚ್ಛರದಂ ಹಿ ಯೋಽತಿಕುಶಲಂ ಸರ್ವಾನ್ಮುದಾ ಪಾಲಯತ್
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಚಿತಮೂಲರಾಮಚರಣಾಂಭೋಜದ್ವಿರೇಫಾಯಿತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ಧಂಸಸುವಂಶಸಾರಸಲಸಚ್ಛ್ರೀರಾಜಹಂಸಾಯಿತಃ ।
ಮಾಯಾವಾದಿಕರೀಂದ್ರಗರ್ವದಲನೇ ಸಿಂಹಪ್ರಬರ್ಹಾಯಿತಃ
ಪೂಜ್ಯಃ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸದ್ವೇದಾಂತಸುತರ್ಕಪಾಣಿನಿನಯೇ ಸದ್ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೇ ಶ್ರುತೌ
ಮೀಮಾಂಸೋಪನಿಷತ್ಪುರಾಣಕವಿತಾವೇದಾಂಗಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಷು ।
ಯಶ್ಚಾನನ್ಯಸಹಾಯಕೋಽತಿಕುಶಲಃ ವಿದ್ವಜ್ಜನಾನಂದಕಃ
ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ವಿದ್ವತ್ತೋಷಣ-ದೇವತಾರ್ಚನ-ತಪೋಽನುಷ್ಠಾನ-ಸತ್ಪಾಠನಂ
ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ವಿವರ್ಧನಂ ವರಗುರೋರ್ಬೃಂದಾವನಸ್ಥಾಪನಮ್ ।
ಕುರ್ವನ್ ಕಾಂಚನವಸ್ತ್ರರಾಜತಧನೈರನ್ಯೈರ್ಬುಧಾನ್ ತೋಷಯನ್
ಪೂಜ್ಯಃ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂಪ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಕರ್ನಾಟಾಂಧ್ರಸುರಾಜ್ಯಪಾಲಸಚಿವೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಮುದಾ ಸೇವಿತಃ
ವಿದ್ಯಾವೈದಿಕಲೌಕಿಕಾಸ್ತಿಕಜನೈಃ ಶಿಷ್ಯೈಶ್ಚ ಭಕ್ತಾದಿಭಿಃ ।
ಆರಾಧ್ಯೋ ಸುಜನಾಲಿಪಾಲನ-ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣಕಾರೀ ವಿಭುಃ
ಪೂಜ್ಯಃ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುಸಂಯಮೀಂದ್ರಕರುಣಾಸಂಪ್ರಾಪ್ತತುರ್ಯಾಶ್ರಮಃ ।
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಾಲಯಸನ್ಮಠಂ ಸುರಪುರಪ್ರಖ್ಯಂ ಸಮಾಕಾರಯನ್ ।
ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಂತ್ರಪುರೇ ಸುಕೀರ್ತಿಮಹಿತಃ ಬೃಂದಾವನಾಂತರ್ಗತಃ
ರಾಜಚ್ಛ್ರೀ ಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಗುರುರಾಜಕವಿಪ್ರೋಕ್ತಮಷ್ಟಕಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ಸದಾ
ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಯುರಾರೋಗ್ಯಸಂಪನ್ಮಂಗಲಭಾಗ್ಭವೇತ್ ।
"ಸುಯಮೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ ಸುವಿದ್ಯಾಬೋಧಕಂ ಸದಾ
ಸುಮೂಲರಾಮಪೂಜಾಢ್ಯಂ ಸುಜಯೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ" ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪೂಜಾಕ್ರಮಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿ ಭಕ್ತಜನರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅರ್ಚಿಸುವ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡ ಕವಿಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

❑❑

ಬ್ರಹ್ಮಾಽಭ್ಯರ್ಚಿತಮೂಲರಾಮಮಖಿಲಪ್ರಜ್ಞಾರ್ಚಿತಂ ಸ್ವೇಶಿರಃ
ಪಾದೇ ನ್ಯಸ್ತಸುದರ್ಶನಂ ಹರಿದ್ವಶಶ್ರೇಷ್ಠಾವತಾರಾಂಕಿತೇ ।
ಪೀಠೇ ವಿಸ್ತೃತದಿಗ್ಜಯಂ ಚ ಜಯಿನಂ ರಾಮಂ ಜಯಾರ್ಯಾಚಿತಂ
ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಷ್ಟಭುಜದ್ವಿಜೇಂದ್ರಭುಜಗಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಾರಾಯಣಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾಸಮೇತಂ ಮಣಿಮಯವಪುಷಂ ಶೇಷಶಯ್ಯಾವಿಲಾಸಂ
ನೀಲಾರ್ಚಂ ವಾಸುದೇವಂ ವರದಮಪಿ ಹರಿಂ ವೇಣುಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಮ್ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಚಿತಮಥ ಸುಮತೀಂದ್ರಾರ್ಚಿತಂ ವಾಜಿವಕ್ತ್ರಂ
ರಾಮಾಂಕೇ ವ್ಯಾಸಮುಷ್ಟೀ ಯತಿವರ ಸುಶಮೀಂದ್ರೋಽಯಮರ್ಚತ್ಯುವಾರಃ ॥ ೨ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪ್ರಭಾತಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ೮೦ನೇ ವರ್ಷದ ಭೀಮರಥೀ ಶಾಂತ್ಯುತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯರ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾದ ಸುಪ್ರಭಾತ ಕೃತಿ.

❑❑

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಜಾಗೃಹಿ ಗುರೋ ಬಹಿರೇಹಿ ಪಾಹಿ
ಶಾಂತ್ಯುತ್ಸವೇ ಸುಶಮಿತೀರ್ಥಸುರಕ್ಷಣಾಯ ।
ಭಕ್ತಾಘಭಂಜನಮನೋರಥಪೂರಣಾಯ
ಸನ್ಮಂಗಲಾಯ ಗುರುರಾಟ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಾಭಿವಂದನಮ್

❑❑

ಶ್ರೀಸುವಿದ್ಯೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಕೃತಿಯಿದು. ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತ, ಮಧ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ನಂತರ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಲ್ಲಿನ ಗುರುಭಕ್ತಿ, ಮಠಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಜನಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಕರಾರ್ಚಿತ ಮೂಲರಾಮದೇವರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮದಾದಿಶಿಲಾವಾಸಃ ಶೇಷದಾಸಸುಪೂಜಿತಃ
ಶ್ರೀವೇಂಕಟಪತಿರ್ದೇವಃ ಕಲ್ಯಾಣಂ ವಿದಧಾತು ಮೇ ॥ ೧ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೃತಯಜ್ಞಾಂಗ ಮಂತ್ರಮೌನಿಸುಸೇವಿತಮ್ ।
ಮಂತ್ರಪೂತಂ ಮಂತ್ರವರ್ಣವೇದ್ಯ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯಾಶ್ರಿತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಂತ್ರಾಲಯಾಖ್ಯಂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಭಾತಿ ತುಂಗಾತಟೇ ಶುಭೇ ।
ತುಂಗಾಯಾ ಅಂತರಂಗೇ ಚ ದೀನೋದ್ಧರಣಮಾನಸಃ ॥ ೩ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲಃ ಕೋಲರೂಪೀ ವಿಲಸತ್ಯೇವ ಸರ್ವದಾ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕ್ಷೇತ್ರಮನ್ಯದ್ವಿರಾಜತೇ ॥ ೪ ॥

ಗುರುವೃಂದಾವನಂ ನಾಮ ಚಿತ್ರಮೇತನ್ಮಹೀತಲೇ ।
ರಾಮೋ ನರಹರಿಃ ಕೃಷ್ಣೋ ವ್ಯಾಸ ಇತ್ಯಾದಿರೂಪಕೈಃ ॥ ೫ ॥

ಅನ್ನಾರಿನಾಶಸತ್ಪುತ್ರ ಜ್ಞಾನರೂಪಫಲಪ್ರದೈಃ ।
ವಿಷ್ಣುರ್ವಿರಾಜತೇ ತತ್ರ ಗುರುರಾಜಸುಕೀರ್ತಿದಃ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಪದ್ಮನಾಭಾದಿಗುರವಃ ಸ್ವಾಂಶರೂಪತಃ ।
ಜ್ಞಾನಸತ್ರಂ ಪ್ರಕುರ್ವಂತಃ ತತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಕೃಪಣಾನಾಂ ಮೋಕ್ಷಕಾಂಕ್ಷೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಶ್ಚ ಸದ್ಗುರುಃ ।
ಉದ್ಧರ್ತುಕಾಮೋ ದೀನಾನಾಂ ರಾಮಪಾದನಿಷೇವಕಃ ॥ ೮ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ಚಿಂತಯನ್ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಣವಾದಿಮನೂನ್ ಜಪನ್ ।
ಮಧ್ವಾದಿಗುರುಸೇವಾಂ ಚ ಕುರ್ವನ್ನಾಸ್ತೇ ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥಾದ್ಯಾಃ ತದಾಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲಕಾಃ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ತತ್ಪೀಠಂ ಸಮಧಿಷ್ಠಿತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸುಜಯೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಃ ಸುಶಮೀಂದ್ರಾಖ್ಯಮಸ್ಕರೀ ।
ಅಧುನಾ ಪೀಠಮಧ್ಯಾಸ್ತೇ ರಾಮತ್ರಯಸುಪೂಜಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ವೈಕುಂಠವಾಸಂ ಸಂತಾನಕೃಷ್ಣಂ ಚಾಪಿ ಸುಪೂಜಯನ್ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಚ ವಾದೀಂದ್ರಂ ತತ್ರೈವಾನ್ಯಾನ್ಯತೀನಪಿ ॥ ೧೨ ॥

ಗೌತಮಸ್ಯ ಋಷೇರ್ವಂಶಂ ಭೂಷಯನ್ ಯತಿರಾಡಯಮ್ ।
ಅಬ್ದದ್ವಾದಶಕಂ ಯಾವತ್ ಸಜ್ಜನಾನ್ ಸಮಭೀಭರತ್ ॥ ೧೩ ॥

ಉತ್ತರತ್ರಾಪ್ಯೇವಮೇವ ಚಿರಂ ರಕ್ಷತು ಸಜ್ಜನಾನ್ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತಶ್ಚ ತುಲಾಭಾರೇ ಸಮುದ್ಯತಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸಜ್ಜನಾಃ ಸಂಪ್ರದಿತ್ಸಂತಿ ಭಕ್ತ್ಯೋಪಾಯನಮಲ್ಪಕಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ದತ್ತಮಣುಂ ಚೈವ ಪರ್ವತಂ ಮನ್ಯತೇ ಹ್ಯಯಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅನ್ಯಥಾ ಸುಕರೋ ನೈವ ತುಲಾಭಾರೋ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಸಿದ್ಧಂ ಮಧ್ಯಕರಾಂಗುಲ್ಯಾಂ ಗೌರವಂ ಮೈರವಂ ಪುರಾ ॥ ೧೬ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಸುಸಂದರ್ಭೇ ಸದ್ಗುಣ್ಯೈಃ ಸಂಪ್ರಚೋದಿತಃ ।
ವರ್ಣಯಿತ್ವಾ ತನ್ಮಹಿತ್ವಂ ವಾಚಂ ಸಫಲಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಶಮೋ ಮನ್ನಿಷ್ಠತಾ ಬುದ್ಧೇರಿತಿ ವಾಕ್ಯಾನುಸಾರತಃ ।
ಸುಶಮೀಂದ್ರಾಭಿಧಾ ವಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞತ್ವಮಸ್ಯ ಹಿ ॥ ೧೮ ॥

ಧೂಮಾವೃತೋ ವಹ್ನಿರಿವ ಸ್ವಂ ರೂಪಂ ಗೂಹಯತ್ಯಸೌ ।
ಕ್ಷಮಾವತೀರ್ಣದೇವಾನಾಮಿದಮೇವ ಹಿ ಲಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಮುಗ್ಧತಾಯಾಂ ಅಯಂ ಬಾಲಃ ಕುಮಾರೋ ಮಾರ ಕುತ್ಸನೇ ।
ಯುವಾಯಂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹೇ ಸ್ಥವಿರೋ ವಯಸ್ಯೈವ ಹಿ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಸೇವಾಯಾಮಾಸಕ್ತೋ ಹನುಮಾನಿವ
ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹಸೇವಾಯಾಂ ಜಿತಾಮಿತ್ರ ಇವ ಪ್ರಭುಃ ।
ಅಪ್ಪಣ್ಣಾಚಾರ್ಯವತ್ ಸಕ್ತಃ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಪೂಜನೇ ॥ ೨೧ ॥

ಸ್ಮೃತಿಮುಕ್ತಾವಲೀತ್ಯಾದೀನ್ ಗ್ರಂಥಾಶ್ಚ ಸುಬಹೂನಪಿ ।
ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಂ ನೀತವಾನ್ ಸಮ್ಯಕ್ ಸತಾಂ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ ॥ ೨೨ ॥

ಕುಂಭಘೋಣೇ ರಾಜಮಾನವಿಜಯೀಂದ್ರಾಖ್ಯಸದ್ಗುರೋಃ ।
ವೃಂದಾವನಂ ರಾಜಿತೇನ ಕವಚೇನ ವ್ಯರಾಜಯತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಂ ಹನೂಮಂತಂ ಗುರುರಾಜಯತೀಶ್ವರಮ್ ।
ಸೌವರ್ಣೇ ಸ್ಯಂದನೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾಽಚರನ್ಮಹಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರತಿಸಂವತ್ಸರಂ ವಿದ್ವತ್ಸಭಾಯಾಂ ಮಾನಯತ್ಯಸೌ ।
ರಾಜತಂ ಕಲಶಂ ದತ್ವಾ ಪಂಚ ಪಂಚ ಸುಪಂಡಿತಾನ್ ॥ ೨೫ ॥

ಶ್ರೀಸುಶೀಲೇಂದ್ರಸನ್ನಾಮ್ನಾ ಲಕ್ಷರೂಪ್ಯಮಿತಂ ಧನಮ್ ।
ಪ್ರಶಸ್ತಿರೂಪಂ ದತ್ವಾಽಸೌ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ್ ಮಾನಯಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨೬ ॥

ಕರ್ಮಜ್ಞಾನವಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಾಸೇತೋರಾಹಿಮಾಚಲಮ್ ।
ಮಠಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯಮಿರಾಟ್ ಸ್ಥಾಪಯತ್ಯಸೌ ॥ ೨೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷನ್ನಾಮಿಕಾಂ ಸುಧೀಃ ।
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾಂ ನಿರತಃ ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರಣೇ ॥ ೨೮ ॥

ಬದರೀಂ ಗಂತುಕಾಮಾನಾಂ ಮಾರ್ಗೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿಹೇತವೇ ।
ದೆಹಲೀನಗರೇ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಮಾರೋಪಯತ್ ಸುಧೀಃ ॥ ೨೯ ॥

ಕದಾಚಿದ್ದೆಹಲ್ಯಾಂ ಸುಹೋಮಪ್ರಸಂಗೇ
ಪ್ರದರ್ಶ್ಯಾಗ್ನಿಮಧ್ಯೇ ನೃಸಿಂಹಂ ಸ್ವದೈವಮ್ ।
ಸ್ವಕೀಯಾನ್ ಸದಾನಂದಮಗ್ನಾನ್ ಪ್ರಚಕ್ರೇ
ಗುರುಃ ಶ್ರೀಶಮೀಂದ್ರೋ ಯಮೀಂದ್ರೋಸ್ತು ಭೂತ್ಯೈ ॥ ೩೦ ॥

ಗುರುರಾಜಂ ಹೃದಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮಂತ್ರಿತಾಕ್ಷತಪುಂಜಕಮ್ ।
ದದ್ಯಾಚ್ಚೇತ್ ತತ್ತದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೩೧ ॥

ಪಂಡಿತಾನ್ ಪಾಮರಾಂಶ್ಚೈವ ಸ್ವಪ್ನೇ ಜಾಗ್ರತಿ ಚಾಪಿ ಹಿ ।
ಸ್ವೀಯಂ ರೂಪಂ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾಽನುಗ್ರಹಂ ಬಹುಧಾಽಕರೋತ್ ॥ ೩೨ ॥

ಭೂತರಾಜಪ್ರಭೃತಿಕಾನ್ ಸೇವಮಾನಾ ಮಹಾಜನಾಃ ।
ತದಾಜ್ಞಯಾಽಸ್ಯ ನಿಕಟೇ ಆಯಾತಾಶ್ಚಿತ್ರಮೇವ ಹಿ ॥ ೩೩ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋಽಯಂ ಸದ್ಧರ್ಮೇ ಧೈರ್ಯೇ ಭೀಮಸ್ವರೂಪಭಾಕ್
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣೇ ನಿತ್ಯಮಿಂದ್ರಸೂನುರ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ನೀತೌ ನಕುಲ ಏವಾಯಂ ಲಕ್ಷಣೇ ಸಹದೇವಕಃ ॥ ೩೪ ॥

ಐಶ್ವರ್ಯೇ ಸ್ವರ್ಗರಾಡೇವ ರೋಗದಾಹೇ ಚ ಹವ್ಯವಾಟ್ ।
ಪಿತೃರಾಟ್ ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷಾಯಾಂ ರಕ್ಷೋರಾಟ್ ದೇವಸೇವನೇ ॥ ೩೫ ॥

ಯಾದೋರಾಟ್ ಜಲದಾನೇ ತು ಮರುದ್ರಾಟ್ ಚ ಸದಾ ಗತೌ ।
ಕುಬೇರೋ ಧನದಾನೇ ಚ ವಿರಕ್ತೌ ಭೂತರಾಡಯಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ದಶಾವತಾರಪೀಠಸ್ಥಂ ರಾಮಂ ಮಧ್ವಕರಾರ್ಚಿತಮ್ ।
ಸಂಪೂಜ್ಯ ಸುಶಮೀಂದ್ರೋಽಸೌ ದಶಕಾರ್ಯಧುರಂಧರಃ ॥ ೩೭ ॥

ಮತ್ಸ್ಯವತ್ ಸಂಚರನ್ನಿತ್ಯಂ ವೇದಾನಪ್ಯುದ್ಧರನ್ ಸದಾ ।
ವಿದ್ವತ್ಪೋಷಣಭಾರಂ ಚ ಸಮ್ಯಕ್ ಕೂರ್ಮ ಇವಾವಹನ್ ॥ ೩೮ ॥

ಉದ್ಧರನ್ ಕ್ರೋಡವನ್ಮಗ್ನಾನ್ ನೃಸಿಂಹ ಇವ ದರ್ಪಹಾ ।
ರಾಮಸೇವಾಂ ಯಾಚತೇ ಚ ವಾಮನೋ ವಾ ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಗುರೋರಷ್ಟಾಕ್ಷರಮನುಂ ಸದಾ ।
ಜಪನ್ ತ್ರೈವಿಕ್ರಮಂ ಭೇಜೇ ವಿಕ್ರಮಂ ಸನ್ಮತೇ ಸುಧೀಃ ॥ ೪೦ ॥

ವಿರಾಜತೇ ಭಾರ್ಗವೋ ವಾ ರಿಪುಷಡ್ವರ್ಗನಾಶನೇ ।
ರಾಮವದ್ ಗುಣಸಂಪನ್ನಃ ರಿಪೂಣಾಮಪಿ ವತ್ಸಲಃ ॥ ೪೧ ॥

ಕರ್ಷತಿ ಪ್ರಹಸನ್ನಿತ್ಯಂ ಕೃಷ್ಣವತ್ ಸರ್ವಸಜ್ಜನಾನ್ ।
ಬುದ್ಧವನ್ಮೋಹಯತ್ಯೇವ ದುರ್ಜನಾನ್ ಸ್ವೀಯಚರ್ಯಯಾ ।
ಕಾರ್ತಂ ಯುಗಂ ನಿರ್ಮಿಮೀತೇ ಕಲ್ಕಿವದ್ಯತಿರಾಡಯಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಪ್ರಕಟೀಚಕಾರ ಹೃದಯಾಖ್ಯಮಂಟಪೇ
ಸುಶಮೀಂದ್ರ ಏಷ ರಘುವಂಶಪುಂಗವಮ್ ।
ಪ್ರಕಟೋ ಭವತ್ಯವಿರತಂ ಸುಯೋಗಿನಾಂ
ಹೃದಯೇ ಹರಿಃ ಕಿಲ ತಥಾ ಹಿ ಸದ್ವಚಃ ॥ ೪೩ ॥

ಭೂಮಿದೇವವೃಂದವಂದ್ಯರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ಗುರೋಃ
ಪಾದಪದ್ಮಚಿಂತನೇ ಸುಸಕ್ತಮಾನಸಂ ಮುದಾ ।
ದೀನದೂನಪಾಲನೇ ಸುಕಲ್ಪಪಾದಪಂ ಸದಾ
ಶ್ರೀಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಮೇಮಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ಣಚೇತಸಾ ॥ ೪೪ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪದಪಂಕಜ ಭೃಂಗರಾಜಂ
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಪರಿಪೂಜನಬದ್ಧದೀಕ್ಷಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸರಿದೀಶ ಸುವೃದ್ಧಿಚಂದ್ರಂ
ಶ್ರೀಮತ್ಸುಪೂರ್ವಶಮಿರಾಜಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥ ೪೫ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಾರ್ಯತುಲಾಭಾರಮಹೋತ್ಸವೇ ।
ಆಯೋಜಿತೇ ಮಂತ್ರಸದ್ಮಮಠೇ ಕರ್ಮನಿಯೋಜಿತೇ ॥ ೪೬ ॥

ಈಶ್ವರೇ ಮಾಘಶುಕ್ಲಸ್ಯ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಶುಭೇ ದಿನೇ ।
ಸಮಾರ್ಪಯದಿಮಾಂ ಪದ್ಯಮಾಲಿಕಾಂ ಗುರುವೇಂಕಟಃ ॥ ೫೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುವೇಂಕಟಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಸುಂದ್ರತೀರ್ಥಾಭಿವಂದನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

ಪ್ರಸ್ತುತ ದ್ವೈತಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಪರಮಪೂಜ್ಯ ೧೦೦೮ ಶ್ರೀಶ್ರೀಸುವಿದ್ಯೇಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

***

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸದ್ಭಕ್ತಿಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಉಭಯವಂಶಾಬ್ಧಿ ಚಂದ್ರಮರಾದ ಶ್ರೀಸುಯಮೀಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಪಾದಸೇವಕನಾಗಿ ಈ ಭಕ್ತಿಮಾಲಿಕೆಯೆಂಬ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, ಸಕಲ ಸದ್ವಿದ್ಯಾ ಕಲೆಗಳಿಂದ ರಂಜಿತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಪರಿಶೋಭಿತವಾದ ಪಾಷ್ಠಿಶವಂಶದ "ಬೀಗಮುದ್ರೆ" ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸಿದ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರ ಉಭಯವಂಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅಲಂಕೃತರಾದ ದೇವಾಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರರೆಂಬ ಸನ್ಯಾಸೀಶ್ವರರು ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ವಂಶೀಕರಾದ ಶ್ರೀರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರು ಪದ್ಮಾವತಮ್ಮ ದಂಪತಿಗಳ ನಿರ್ಮಲ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಉದರದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜನಿಸಿದ, ಸಕಲ ಸುಜನರಿಗೆ ಹರ್ಷದಾಯಕರಾದ, ಹರಿಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಚಲಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ. ಸಜ್ಜನೋದ್ಧಾರ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಶ್ರಮೋಚಿತಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಮೊದಲಾದ ಸದ್ಗುಣ ಶೋಭಿತರಾದ, ಸಜ್ಜನವಂದ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿವಾಯು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಪರಮಾನಂದಭರಿತರಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರ, ಭಕ್ತರ, ಪಂಡಿತರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸಾಶ್ರಮವನ್ನಿತ್ತು, ದ್ವೈತವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರೆಂಬ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರರು ಆಚಾರ್ಯರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ರಾಜಿಸುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಕರಾರ್ಚಿತ ರಾಮದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸನ್ಮಾನ, ಆಶ್ರಿತ ಜನರ ಅಭೀಷ್ಟ ಪೂರೈಕೆ, ಶ್ರೀರಾಯರ ಬೃಂದಾವನ ಮಠ-ಮಂದಿರಾದಿಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರಸಾರ, ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ಸ್ಥಾಪನೆ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಸೇವನೆ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಕೇಂದ್ರ - ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಂತ್ರಿಸಮೂಹ, ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯಿಂದ ವಂದ್ಯರಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಶಾಲಿ-ಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಔದಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಹರಿಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಲೋಕವೆಂಬ ನೈದಿಲೆಯನ್ನರಳಿಸುವ ಚಂದ್ರಮರಾಗಿ, ಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಂತೆ, ಸ್ಥೈರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ

ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರವಿಯಂತೆ ಭಕ್ತರಿಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಲ್ಲಿ ರುದ್ರರಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಇವರು ಸರ್ವಭಕ್ತರಿಂದಲೂ ವಂದ್ಯರಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಂತಹ ಲೋಕವಂದ್ಯರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ವಿಶೇಷ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಗುರುವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ವರ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ವಿಜಯಶೀಲರಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಆಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಖ್ಯಾತೇ ಜಗತೀತಲೇ ನಿಖಿಲಸದ್ವಿದ್ಯಾಕಲಾರಂಜಿತೈಃ
ವಿದ್ವದ್ಭಿಃ ಪರಿಶೋಭಿಷಾಷ್ಟಿಕಕುಲೇ ಶ್ರೀಬೀಗಮುದ್ರಾಭಿದೇ ।
ರಾರಾಜದ್ಗುರು ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸುಯತೇರ್ವಂಶೋ ಭಯೇ ಲಂಕೃತಃ
ದೇವಾಂಶೇನ ಸಮುದ್ಭವೋ ಸುಶಮಿಸನ್ಮಾನೀಶ್ವರೋ ವರ್ಧತೇ ॥ ೧ ॥

ರಾಜಗೋಪಾಲಪದ್ಮಾವತ್ಯುದರೇ ನಿರ್ಮಲೇ ಶುಭೇ ।
ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಾಭಿಧಾ ಜಾತಃ ಸರ್ವಸಜ್ಜನತೋಷಕಃ ॥ ೨ ॥

ಶಾಂತ್ಯಾದ್ಯಾರ್ಯಗುಣೋಪೇತಂ ಭಕ್ತಿಮಂತಂ ಹರೌ ಗುರೌ
ಸುಜನೋದ್ಧಾರ-ಕಲ್ಯಾಣ-ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಸದ್ಗುಣೈಃ ॥ ೩ ॥

ಸುಶೋಭಿತಂ ಸಜ್ಜನೈರ್ವಂದ್ಯಂ ಸ್ವಿಯಾಗ್ರಜಸುತಂ ಮುದಾ ।
ಶ್ರೀಶಪಾವನಸನ್ಮಾನಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೈಃ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರೇರಿತೋ ಲೋಕಸಂಪೂಜ್ಯೋ ಸುಜಯೀಂದ್ರಯತೀಶ್ವರಃ ।
ಪರಮಾನಂದಸಂಪೂರ್ಣಃ ಶಿಷ್ಯಭಕ್ತಾದಿಸಮ್ಮುಖೇ ॥ ೫ ॥

ವರಾಶ್ರಮಪ್ರದಾನೇನಾಲಂಕೃತ್ಯಾರ್ಯ ಶುಭಾಸನೇ ।
"ಸುಶಮೀಂದ್ರಾಭಿಧಾ" ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಹ್ಯಭಿಷೇಕಂ ಸಮಾಚರತ್ ॥ ೬ ॥

ಸೋಽಯಂ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರ ಸಂಯಮಿಮಣಿರ್ಮಧ್ವಾದ್ಯ ಪೀಠೇ ಲಸನ್
ಸದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ವರಮೂಲರಾಮಮನಿಶಂ ಸಂಪೂಜಯನ್ ಸೇವಯನ್ ।
ವಿದ್ವತ್ತೋಷಣಮಾಶ್ರಿತೇಷ್ಟಭರಣಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋಃ
ಸದ್ಬೃಂದಾವನ ಮಂದಿರಾದಿಕಮಹೋ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾಪನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವವರಾಗಮಪ್ರಸರಣಂ ಪಾಠಾಲಯಸ್ಥಾಪನಂ
ಕುರ್ವನ್ ಕ್ಷೇತ್ರ-ಸುತೀರ್ಥಸೇವನ-ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣಮಾಕಾರಯನ್ ।
ಸಚ್ಛಿಷ್ಯಾಶ್ರಿತವಾಂಛಿತಂ ವಿಕಲಯನ್ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಸಂಶೋಭಿತಃ
ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಸುಮಂತ್ರಿವರ್ಗ ವಿಬುಧಾನೀಕಾರ್ಚಿತೋ ರಾಜತೇ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸಮೀರಸಮಯೋನ್ನತಿ ಸತ್ಸಭಾ ವೈ
ಸಂಚಾಲಯನ್ ವಿಬುಧಶಿಷ್ಯಗಣಾಭಿವಂದ್ಯಃ ।
ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ತತ್ತ್ವ ಸುವಿಚಿಂತನ ಹೃಷ್ಟಚಿತ್ತಃ
ರಾರಾಜತೇ ಗುರುರಿವಾಮರಸತ್ಸಭಾಯಾಂ ॥ ೯ ॥

ಸತ್ಕಾಂತಿ-ವೈಭವ ಸುಕೀರ್ತ ವಿರಾಜಿತೋಽಯಂ
ವಿದ್ವದ್ವರಾನ್ ದ್ವಿಜವರಾನ್ನಿಜಶಿಷ್ಯಭಕ್ತಾನ್ ।
ಮಿಷ್ಟಾನ್ನ ರಾಜತ ಸುವಸ್ತ್ರ ಸುದಕ್ಷಿಣಾದ್ಯೈಃ
ಸಮ್ಮಾನಯನ್ ವಿಜಯತೇ ಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ॥ ೧೦ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ನಿಜಗುರುಂ ಸಂಪೂಜ್ಯಾಮಿತ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ತತ್ಕಾರುಣ್ಯಬಲಾಲ್ಲಬ್ಧ ಸರ್ವಸಂಪದ್ವಿರಾಜಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ತತ್ಪ್ರೇರಣಾನುಸಾರೇಣ ಭಕ್ತೇಷ್ಟಾನ್ ಪೂರಯತ್ಯಸೌ ।
ಮಂದಹಾಸಮುಖಾಂ ಭೋಜರಂಜಿತೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೨ ॥

ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾದಿಪೂರ್ಣೋಽಯಂ ಮಸ್ಕರೀಶ್ವರಃ ।
ನ್ಯಸ್ತಮಸ್ತಕಸಂಸಕ್ತ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪದಾಂಬುಜಃ ॥ ೧೩ ॥

ಔದಾರ್ಯೇ ಧರಣೀತಲೇಽಮರತರುಃ ಭಕ್ತೇಷು ಕಾಯಾಧವಃ
ವಾತ್ಸಲ್ಯೇ ಕಮಲಾಪತಿಃ ಕುವಲಯಾನಂದೇ ಸುಧಾಂಶುಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ ಸರಿತಾಂಪತಿಃ ಹಿಮಗಿರಿಸ್ಥೈರ್ಯೇ ರವಿಸ್ತೇಜಸಿ
ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟ ವರಪ್ರಧಾನವಿಷಯೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪಶೂನಾಂಪತಿಃ ॥ ೧೪ ॥

ಏತಾದೃಶಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತೋ ಸುಶಮೀಂದ್ರ ಗುರುಸ್ಸದಾ ।
ಜಗತ್ಯಖಿಲಸದ್ಭಕ್ತ ವಂದಿತೋ ರಾಜತೇತರಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಶುಭಾಶಂಶನಮ್

ತತ್ತಾದೃಗ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಕರುಣಾಪೀಯೂಷಸಂವರ್ಧಿತಃ
ಸ್ವೀಯಾಚಾರ್ಯಜಯೀಂದ್ರ ಭಕ್ತಿನಿರತಃ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂಪೂರಕಃ ।
ಸದ್ವೈರಾಗ್ಯ ಸುಭಕ್ತಿ ಶಾಂತಿ ಸುದಯಾ ಸಂಶೋಭಿತೋಽಸ್ಮದ್ಗುರುಃ
ಜೀಯಾಚ್ಛ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣಿಃ ವೇದಾಂತರಾಜ್ಯೇ ಚಿರಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸಮರ್ಪಣೆ

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸದ್ವಂಶ್ಯಸುಯಮೀಂದ್ರಯತೀಶಿತುಃ ।
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮೀಯಪುತ್ರೇಣ ಗುರುರಾಜಾಖ್ಯಸೂರಿಣಾ ॥ ೧೭ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರಪದಾಂಭೋಜಸೇವಕೇನ ವಿನಿರ್ಮಿತಾ ।
ರಾಜತೇ ಭಕ್ತಿಮಾಲೇಯಂ ಗುರುಪಾದಾಂಬುಜಾರ್ಪಿತಾ ॥ ೧೮ ॥

॥ ಇತಿ ರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸದ್ಭಕ್ತಿಮಾಲಿಕಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಸದ್ಗುಣಕುಸುಮಮಾಲಿಕಾ

❏❏

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ದ್ವಾದಶ ವರ್ಷೀಯ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಾಭಿ-ಷೇಕೋತ್ಸವದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ರಾಜಾ ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸದ್ಗುಣ ಕುಸುಮಾಲಿಕೆ ಇದು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಶ್ರೀವೆಂಕಟಾಚಲಪತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು, ಶ್ರೀಮಧ್ವರು ಹಾಗೂ ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳನ್ನು ವಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಂಡಿತರು ಈ ಗುರುಗಳ ಸದ್ಗುಣಭೂಷಿತ ಚಿತ್ರ-ವಿಚಿತ್ರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಗಾನ ಮಾಡುವರು. ಮಂದಮತಿಯರಾದ ತಾನು ಅವರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ವಿನಯಭೂಷಿತರಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾ, ಆದರೂ ಗುರುವರ ಕೃಪಾಬಲದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುರುಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಮಧ್ವಮತವೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಮರೂ, ಭಕ್ತರೆಂಬ ನೈದಿಲೆಗಳನ್ನು ಹರ್ಷಗೊಳಿಸುವವರೂ, ವಿದ್ವಜ್ಜನರ ಹೃದಯಕಮಲವನ್ನು ಅರಳಿಸುವ ರವಿಯೂ ಆಗಿರುವರು. ಶ್ರೀಹರಿ-ವಾಯು-ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆದು, ಸಕಲಜನ ಪೂಜಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಸುಜಯೀಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದರನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಗಳವರು ಶಮದಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಕ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಕರಾರ್ಚಿತ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮನ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇವರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದ್ರೋಹ-ಮಾತ್ಸರ್ಯಾದಿರಹಿತರೂ, ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವ - ಪರಮಾತ್ಮ ಭೇದವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸುವ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು, ಶರಣಾಗತರಾದವರು, ಶಿಷ್ಯರುಗಳನ್ನು

ಮೃಷ್ಟಾನ್ನದಾನದಿಂದಲೂ, ಪಂಡಿತರನ್ನು ಸಂಭಾವನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುಗಳು ಮಂತ್ರತಂತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರಾದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಯರಿಗೆ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಕಲಪಾಪನಿವಾರಕರಾದ್ದರಿಂದ ನಿರ್ಮಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜಗದ್ಗುರು ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ವೇದಾಂತಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದು ರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗಿಂತ ಜ್ಯೇಷ್ಠರಾದ ಯತೀಶ್ವರರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕರಾದ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಸದಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಶುಭಾಶಂಸನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಈ ಐದೂ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಪಾದಗಳ ಆದಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಓದಿದರೆ, "ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಯಮೀಂದ್ರೋ ಜೇಜೀಯಾನ್ನಿರತಂ ಮಧ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇ" ಎಂದು ಗುರುಗಳ ಶುಭಾಶಂಸನಪರವಾಗಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ನತ್ವಾ ಶ್ರೀವೆಂಕಟಾದ್ರೀಶಂ ಮಧ್ವರಾಘವಮೌನಿನೌ ।
ಸದ್ಗುಣಾನ್ ವರ್ಣಯಾಮ್ಯದ್ಯ । ಸುಶಮೀಂದ್ರಮುನೀಶಿತುಃ ॥ ೧ ॥

ಗಾಯಂತಿ ನಿತ್ಯಂ ವಿಬುಧೇಶ್ವರಾ ಗುರೋಃ
ಚಿತ್ರಂ ಚರಿತ್ರಂ ಕಥನೇಽಲ್ಪಧೀರಹಮ್ ।
ಶಕ್ತಃ ಕಥಂಸ್ಯಾಂ ಗುರುರಾಟ್ ಕೃಪಾಬಲಾತ್
ತಥಾಪಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿವೃಣೋಮಿ ತದ್ಗುಣಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಾಬ್ಧೀಂದುಃ ಭಕ್ತಕೈರವತೋಷಕಃ ।
ವಿಬುಧೇಶ್ವರಹೃತ್ಪದ್ಮಭಾಸ್ಕರೋ ಸುಶಮೀಂದ್ರರಾಟ್ ॥ ೩ ॥

ಸದ್ವಿದ್ಯಾ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಮಭಿವೃದ್ಧೌ ಸದಾ ರತಃ ।
ಶ್ರೀಹರೇಃ ಪಾವಮಾನಸ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರಯತೀಶಿತುಃ ॥ ೪ ॥

ಸಂಸೇವನಾಪ್ತಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂಪದೋ ಸರ್ವಪೂಜಿತಃ ।
ರಾಜತೇ ಸುಜಯೀಂದ್ರಾರ್ಯಪೂಜಕೋ ಯತಿಸತ್ತಮಃ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ರಾಜಾಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾ
ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಸದ್ಗುಣಕುಸುಮಮಾಲಿಕಾ ಸಂಪೂರ್ಣಾ ॥

***

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಪ್ರಣತಿಪ್ರಶಸ್ತಿಃ

❑❑

ಈ ಸ್ತುತಿಯು ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಪೂರ್ವಕ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅಲೌಕಿಕವಾದುದು. ಶ್ರೀಗಳವರು ಮುಗ್ಧರಂತೆ ಕಂಡರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅರಿಯದ ಅಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮೋಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲೆಂದೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾರರು. ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪರಿಚಯವಾಗುವಂತಹದ್ದು.

ತುಂಗೆಯ ತಟದಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ, ಸನ್ಮಾನಿಶೇಖರರಾದ, ಸುಜನರಿಗೆ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾಮಧೇನುಗಳಾದ ಶ್ರೀಯೋಗೀಂದ್ರವಂದ್ಯ ಪಾದಪದ್ಮರಾದ, ಯತಿರಾಜರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಅಪ್ಪಣಾಚಾರ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ 'ಬಿಚ್ಚಾಲೆ' ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತುರೀಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದೇ ಇವರು ಶ್ರೀರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವು.

ಇವರು ಶಾಂತಿ-ಸಹನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ, ಗುರುಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ಮುಗ್ಧಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಜಡಭರತ, ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಕಾರರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಅವರ ಹಸ್ತದಿಂದ ಕೊಡುವ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ, ಅವರ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಾಗಿ ಲೋಕೋತ್ತರ ಗುರುಗಳಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಇಂತಹ ಗುರುಗಳು ನಿತ್ಯ ಜಯಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

❑❑

ಶ್ರೀಮದ್ಗೌತಮಗೋತ್ರಜಾತಗುರುಸಂತಾನಾರ್ಘರತ್ನಪ್ರಭಾ-
ಜಾಲೋಲ್ಲಾಸಸುದಿವ್ಯಮೌನಿಸುಮಣಿರ್ಭಕ್ತೌಘಚಿಂತಾಮಣಿಃ ।
ಅವ್ಯಕ್ತಾತ್ಮಗುಣೈರಸಜ್ಜನಮನೋಮೋಹಪ್ರದಃ ಸನ್ಮಣಿಃ
ಜೇಜೀಯಾನ್ ಮೃದುಮಾನಸೋ ಗುಣಮಣಿಃ ನಿತ್ಯಂ ಮುನೀಂದ್ರಾಗ್ರಣೀಃ ॥ ೧ ॥

ತುಂಗಾವಾರಿತರಂಗಘಟ್ಟಿತಶಿಲಾಪಟ್ಟಸ್ಥವೃಂದಾವನೇ
ಶ್ರೀಮತ್ಸನ್ಮುನಿಶೇಖರಸ್ಯ ಸುಜನಾಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಧೇನೋರ್ದಿವಃ ।
ಯೋಗೀಂದ್ರಾರ್ಚಿತಪಾದಪದ್ಮಯತಿರಾಟ್ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಭೋಃ
ಶ್ರೀಭಿಕ್ಷಾಲಯಸಂಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಸವಿಧೇ ಯೋಽಭೂತ್ತುರೀಯಾಶ್ರಮೀ ॥ ೨ ॥

ಶಾಂತ್ಯಾಂ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಃ ಗುರುಭರುಚರಣಾರಾಧನಾಯಾಂ ಚ ಶೌರಿಃ
ಮೌನೇ ಮುಗ್ಧಸ್ವಭಾವೇ ಜಡಭರತ ಇವ ಮೋಹನೇ ಚಾಪಿ ಲೋಕೇ ।
ಭಕ್ತೇರ್ಧಾರ್ಢ್ಯೇ ಚ ಸೂನುರ್ದಿತಿಜಕುಲಪತೇಃ ದೇವದೇವಸ್ಯ ತೋಷೇ
ನೂನಂ ಶ್ರೀಮದ್ಯತೀಂದ್ರಃ ಸುಶಮಿಷು ಭುವನೇ ಲೋಕಚಿತ್ರೋ ಗುರುರ್ನಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಯತಿಸನ್ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಾವೈಭವಂ
ಲೋಕೇ ಸಜ್ಜನವೃಷ್ಟಿಗಂ ಚ ವಿದಧನ್ ವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ಮೋದಾವಹೈಃ ।
ನಿತ್ಯಂ ತತ್ಪದನಾಮಕೀರ್ತನಮುಖಾತ್ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಕಃ
ನೂನಂ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣಿಃ ಲೋಕೋತ್ತರರ್ನೋ ಗುರುಃ ॥ ೪ ॥

ಸುಯಮೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಸುಜಯೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜಜಃ ।
ಸುಶಮೀಂದ್ರಯತಿರ್ನಿತ್ಯಂ ಜೇಜೀಯಾದ್ಗುರುತುಷ್ಟಿದಃ ॥ ೫ ॥

***

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸ್ತುತಿಃ

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರೋ ಪಾಹಿ ತವಪಾದಾಬ್ಜಸೇವಕಮ್ ।
ಸುಶಮೀಂದ್ರಂ ಸರ್ವದಾಽಪಿ ಜಗತಃ ಶಾಂತಯೇ ಮುದಾ ॥

- ಸಾಣೂರು ಭೀಮಭಟ್ಟರು

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸುವೈಭವಸ್ಯ
ಕೀರ್ತಿಂ ವಿಶುದ್ಧಾಂ ಜಗತೀತಲೇ ಹಿ ।
ಪ್ರಖ್ಯಾಪ್ಯ ಮಧ್ವಾಸನರಾಜಿತೋಽಯಂ
ಜೀಯಾಚ್ಚಿರಂ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಃ ॥

- ರಾಜಾ. ಎಸ್. ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯ

ಸ್ವಾಂತಧ್ವಾಂತದಿವಾಕರೋ ಹಿಮಕರೋ ಮಾಧ್ವಾಗಮಾಂಭೋನಿಧೇಃ
ರೋಲಂಬಃ ಕಮಲಾಸನಾರ್ಚಿತಮಹೀಜಾಜಾನಿಪದ್ವಾರಿಜೇ ।
ವತ್ಸಃಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಸುಗುರೋಃ ಕಾರುಣ್ಯವಾರಾಂನಿಧಿಃ
ಜೀಯಾತ್ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣಿಃ ವೇದಾಂತರಾಜ್ಯೇ ಚಿರಮ್ ॥

- ಪಿ.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಗೌತಮಗೋತ್ರಷಾಷ್ಠಿಕಮಹಾವಂಶೋದ್ಭವಃ ಶ್ರೀಕರಃ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರರಾಜಿತಮಹಾವಿದ್ಯಾಸನಾಧೀಶ್ವರಃ ।
ತತ್ತಾದೃಗ್ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಕರುಣಾಸಂಪ್ರಾಪ್ತಭಾಗ್ಯೋದಯಃ
ಜೀಯಾಚ್ಛ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣಿಃ ವೇದಾಂತರಾಜ್ಯೇ ಚಿರಮ್ ॥

- ಗುರುಗೌತಮ

ಜಯತು ಜಯತು ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಕೋಽಯಂ
ಜಯತು ಜಯತು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಘವೇಂದ್ರಾಪ್ತಭಕಃ ।
ಜಯತು ಜಯತು ಲೋಕಾನಂದಕಾರೀ ವದಾನ್ಯೋ
ಜಯತು ಜಯತು ಮಾನ್ಯೋ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರೋ ಯತೀಂದ್ರಃ ॥

- ಕಮಲೇಶ

***

ಶ್ರೀಮತ್ಸುಶಮೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತವನಮ್

ಕಾಮಿತಾರ್ಥಪ್ರದಂ ದೇವಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಿಣೀತೀರೇ ವರಾಹಂ ತಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಂ ದೇವಂ ಮಂತ್ರಾಲಯನಿವಾಸಿನಮ್ ।
ಶ್ರೀಕರಂ ತಮಹಂ ವಂದೇ ಧೀರಂ ಭಕ್ತವರಪ್ರದಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಭಿಪ್ರನೋ ನುಮೋ ದೇವಂ ವಾದೀಂದ್ರಂ ಶುಭದಾಯಕಮ್ ।
ಗುರೂಣಾಂ ಚ ಗುರುಂ ವೀರಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರಂ ವರಪ್ರದಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸುಜಯೀಂದ್ರಗುರುಂ ಸೇವೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಾನಾಂ ಶುಭಂಕರಮ್ ।
ಮಂತ್ರಧಾಮ್ನಃ ಶೋಭಾಕರಂ ಸಂತತಂ ಜನಸೇವಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರಗುರುಂ ಶೂರಂ ಭಕ್ತಾನಾಮಭಯಪ್ರದಮ್ ।
ಸತತಂ ಶ್ರೀಶಸೇವಾಯಾಂ ನಿರತಂ ಚ ಸುಖಪ್ರದಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶಮೀಂದ್ರದೇಶಿಕಂ ನೌಮಿ ಧೀರಂ ಶಾಂತಂ ಕೃಪಾಕರಮ್ ।
ದಾನಶೂರಂ ಜಿತಾಮಿತ್ರಂ ವಾದೀನಾಮತಿಭೀಕರಮ್ ॥ ೬ ॥

ದುರ್ವಾದಿಜಯಿನಂ ದೇವಂ ಶಮಾದಿಗುಣಮಂಡಿತಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಿನಂ ಸುಕೃತೀನಾಂ ಚಾಗ್ರಣೀಂ ಭಕ್ತಸೇವಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಸುಬ್ರಹ್ಮ ಯಜ್ಞಃ ಸುಶಮೀತಿ ವೇದೋಕ್ತನಾಮಭೂಷಿತಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ರಾಘವಸ್ಯಾಂಘ್ರಿಪೂಜನೇ ನಿರತಂ ಸದಾ ॥ ೮ ॥

ದಶೋತ್ತರದ್ವಿಸಂಖ್ಯಾಕ ತುಲಾಭಾರಸುಪೂಜಿತಮ್ ।
ಸುಭೂಷಿತೇ ರಂಗಮಧ್ಯೇ ತುಲಿತಂ ಸ್ವರ್ಣರಾಜತೈಃ ॥ ೯ ॥

ಯತ್ಕರೇ ಧನರೇಖಾ ಚ ಕರ್ಣರೇಖಾಚ ರಾಜತೇ ।
ತತ್ಕರಾಗ್ರವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೈರಕ್ಷತೈಃ ಸುಖಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪುಷ್ಪತೋರಜಸಂಶೋಭಿ ಮಂತ್ರಾಲಯಪುರೇ ಶುಭೇ ।
ಶೋಭಾಯಮಾನಂ ಶ್ರೀಮಂತಂ ಸುಶಮೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧೧ ॥

ಪಕ್ಷಪಾತಂ ಪಂಡಿತೇಷು ಭಕ್ತೇಷು ಕರುಣಾಂ ತಥಾ ।
ಅನುಗ್ರಹಂ ಜನೇ ಜನೇ ಸುಶಮೀಂದ್ರಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೧೨ ॥

ಅತಿವಾದವಿಹೀನಂ ತಂ ಸತತಂ ಮೃದುಭಾಷಿಣಮ್ ।
ಗುಣಿನಂ ಚ ಸದಾ ಶಾಂತಂ ದಾಂತಂ ಸೇವೇ ಸದಾ ಗುರುಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಮಹರ್ಷಿಂ ಸುಭಗಂ ಭಕ್ತಂ ರಾಮಚಂದ್ರಕೃಪಾಮಯಮ್ ।
ಸಹಿಷ್ಣುಂ ಜ್ಞಾನಯೋಗಾತ್ತ ತಪಃಶಕ್ತಿಂ ಸದಾ ಭಜೇ ॥ ೧೪ ॥

ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಂ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಂ ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಂ ಮುನಿಂ ವರಮ್ ।
ಶಮೀಂದ್ರಯೋಗಿನಂ ವಂದೇ ಕೀರ್ತಿಮಂತಂ ವರಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕಾಮಕ್ರೋಧದೂಷಣಂ ಸುಧಾಸದೃಕ್ಷ ಭಾಷಣಮ್ ।
ಶತ್ರುಪಕ್ಷ ಭೀಷಣಂ ಸಾಧುಸಂಘತೋಷಣಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಮಂತ್ರಧಾಮಭೂಷಣಂ ಸಾಂದ್ರಭದ್ರಭಾಷಣಮ್ ।
ಭೂಸುರಾದಿತೋಷಣಂ ಸುವೇಷಧಾರಿಣಂ ಭಜೇ ॥ ೧೭ ॥

ಜಪ್ಯೈಃ ಸಂಪುಷ್ಟದೇಹಂ ತಂ ದಾನಹೃಷ್ಟಾಂತರಂ ತಥಾ ।
ಜ್ಞಾನಯೋಗೇನ ಶೋಭಂತಂ ಸುಶಮೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧೮ ॥

ಸುಕಾರಾ ಸುಖವಾಚೀ ಚ ಶಕಾರಃ ಶುಭಕಾರಕಾಃ ।
ಮಕಾರೋ ಮೋಕ್ಷದಾಯೀ ಚ ಈ ಕಾರಃ ಶಕ್ತಿದಾಯಕಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸುಕಾರಃ ಶೋಭನಾರ್ಥಃ ಚ ಶಕಾರಃ ಕ್ಷೇಮದಸ್ತಥಾ ।
ಮಕಾರಃ ಮಾನದಃ ಚೈವ ಈ ಕಾರಃ ಶಾಂತಿದಃ ತಥಾ ॥ ೨೦ ॥

ಸುಕಾರಃ ಸುಂದರಂ ವಕ್ತಿ ಶಕಾರಸ್ತು ಶಮಾರ್ಥಕಃ ।
ಮಕಾರಃ ಮಹತ್ವಂ ವಕ್ತಿ ಈ ಕಾರೋ ಭಕ್ತಿಯೋಗದಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸುಕಾರಃ ಶರ್ಮದಃ ಚೈವ ಶಕಾರಃ ಶಾಂತಿದಾಯಕಃ ।
ಮಕಾರೋ ಮಧುರಾರ್ಥಃ ಚ ಈಂ ಕಾರಃ ಕಾಂತಿದಸ್ತಥಾ ॥ ೨೨ ॥

ತಾರಾಽನುರಾಧಾ ಸಾ ವಕ್ತಿ ಯತಿನಂ ದೀರ್ಘಜೀವಿನಮ್ ।
ರಾಶಿಸ್ತು ವೃಶ್ಚಿಕೋ ವಕ್ತಿ ಧನಸೌಖ್ಯಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೨೩ ॥

ಸುಕಾರಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂ ವಕ್ತಿ ಶಕಾರಃ ಶತ್ರುಮೋಹನಮ್ ।
ಮಹಾದಾನಗುಣಂ ವಕ್ತಿ - ಮಕಾರಸ್ತು ತಥೈವ ಚ ॥ ೨೪ ॥

ಈಕಾರಃ ಪುಷ್ಟಿದಃ ಚೈವ - ಸುಶಮೀಂದ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ಸುಶಮೀಂದ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ಯೋಗೀ ಗುಣಾನಾಂ ಚ ನಿಧಿಸ್ತಥಾ ॥ ೨೫ ॥

ಶಮೀಂದ್ರಃ ತಾರಕೋ ಮಂತ್ರಃ ಶಮೀಂದ್ರಃ ಚೈವ ರಕ್ಷಕಃ ।
ಸುಶಮೀಂದ್ರ ಸಮೋ ದಾತಾ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨೬ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರಃ ಚ ಮಾತಾ ಮೇ ಶಮೀಂದ್ರಃ ಚೈವ ನಃ ಪಿತಾ ।
ಸುಶಮೀಂದ್ರೋ ಗುರುಶ್ಚೈವ ಶಮೀಂದ್ರೋ ಮಮ ದೈವತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರಃ ಪುರಃ ಪಾತು ಶಮೀಂದ್ರಶ್ಚೈವ ಪೃಷ್ಟತಃ ।
ಸುಶಮೀಂದ್ರಃ ಸದಾ ಪಾತು ಶಮೀಂದ್ರೋ ಮಮ ಜಾಗ್ರತಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರ ಪ್ರಸೀದ ತ್ವಂ ತುಂಗಾತೀರವಿರಾಜಿತ ।
ಅನುಗೃಹಾಣ ಮಾಂ ದೇವ ತವ ಪಾದಾವಲಂಬಿನಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಸಂತತಂ ಚಿಂತಯೇಽಹಂತಂ ಸುಶಮೀಂದ್ರಂ ಗುರುಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ತಮೇವ ಸತತಂ ನತ್ವಾ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಭವಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರಂ ಭಜಧ್ವಂ ಭೋಃ ಸುಶಮೀಂದ್ರಂ ಸ್ಮರಂತು ಭೋಃ ।
ಮಂತ್ರಧಾಮ ಸಮಾಯಾತ ಗುರುಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರಗುರುಸ್ತೋತ್ರಂ ಧನ್ವಿಸೋಮೇನ ಸಂತತಮ್ ।
ರಚಿತಂ ಭಕ್ತತೋಷಾಯ ತುಂಗಾತೀರನಿವಾಸಿನಾ ॥ ೩೨ ॥

***

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಸದ್ಗುಣಜ್ವಾಲಮಾಲಿಕಾ

❑❑

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾದ ಸದ್ಗುಣಜ್ವಾಲಮಾಲಾ ಕೃತಿಯಿದು. ಗುರುರಾಜಾಖ್ಯ ಕವಿ ಎನ್ನುವವರು ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು, ಈ ಸ್ತುತಿಯ ಪ್ರತಿ ಪಾದದ ಮೊದಲಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಿದರೆ **'ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರೋ ಜೀಯಾನ್ನಿರತಂ ಮಧ್ವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇ'** ಎಂದು ಶುಭಾಶಂಸನವಾಗುವುದು.

❑❑

ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಚರಣಂ
ಸುಪದ್ಮೋದ್ಭವಪೂಜಿತಮ್ ।
ಶಮದಮಾದಿ ಗುಣಾರಾಮೋಽ
ಮಿತಭಕ್ತ್ಯಾಽರ್ಚಯತ್ಯಸೌ ॥ ೧ ॥

ಯತಿರಾಘವಶ್ರೀಸಂಯ-
ಮೀಂದ್ರಾನುಗ್ರಹಭಾಜನಃ ।
ದ್ರೋಹಮಾತ್ಸರ್ಯರಹಿತೋ
ಜೀತಾಯಂ ಷಡ್ರಿಪೂನಪಿ ॥ ೨ ॥

ಜೀವೇಶಭೇದತತ್ತ್ವಜ್ಞೈಃ
ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಶರಣಾಗತಾ- ।
ನ್ನಿರತಂ ಮಿಷ್ಟಾನ್ನದಾನೇನ
ರಮಯತ್ಯೇಷ ಪಂಡಿತಾನ್ ॥ ೩ ॥

ತಂತ್ರಮಂತ್ರಾರ್ಥ ವೇತ್ತಾ ಶ್ರೀ
ಮಂತ್ರಾಲಯಗುರುಪ್ರಿಯಃ ।
ಧ್ವಸ್ತಪಾಪೋಽಮಲೋಽಯೋಗೀ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇಽತಿಮತೀಶಿತುಃ ॥ ೪ ॥

ರಾಜಮಾನೋಽತಿಸತ್ಕೀರ್ತ್ಯಾ
ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಸದ್ಗುರು ಪೂಜಕಃ ।
ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣದಕ್ಷೋಽಯಂ
ಸುಶಮೀಂದ್ರಸ್ಸಮೇಧತಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸುಶಮೀಂದ್ರಯತೀಂದ್ರಸ್ಯ
ಸದ್ಗುಣೋಜ್ವಲಮಾಲಿಕಾಮ್ ।
ರಚಿತಾ ಗುರುರಾಜಾಖ್ಯ
ಕವಿನಾ ಶ್ರೀಶತುಷ್ಟಯೇ ॥ ೬ ॥

***

ಗುರುವಂದನಪತ್ರಿಕಾ

❑❑

ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ೮೦ ನೇ ವರ್ಷಗಳ ಅಮೃತ ಮಹೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರು ಸೇವಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಠದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗವು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಗುರುವಂದನ ಪತ್ರಿಕೆ ಇದು. ಶ್ರೀಮಠದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ, ಶ್ರೀಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರೂ ಆದ ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ವಾದಿರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಗುರುಗಳ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ ಪ್ರಿಯರಾದ ಧೀರರಾದ, ಶಿಷ್ಯರನ್ನುದ್ಧರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದ, ಆಚಾರ್ಯ ಮಧ್ವರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಹಂಸನಾಮಕ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶುದ್ಧ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನರಾದ, ಶ್ರೀಮನ್ಮೂಲರಾಮದೇವರ ಪಾದಪದುಮಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಭ್ರಮರದಂತಿರುವ, ಗರ್ವವನ್ನು ಬೇಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಗಳಿಗೆ ವಜ್ರಾಯುಧಗಳಂತಿರುವ, ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಬೆಳದಿಂಗಳಂತಿರುವ, ಸದಾ ಶಾಂತಮನಸ್ಕರಾದ ಶ್ರೀಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರನ್ನು ಸದಾ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತಪ್ರದಾತರಾದ, ಉತ್ತಮ ಶೀಲದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನರಾದ, ಸದಾ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಗೌರವಾದರಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ, ಮಾತ್ಸರ್ಯಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ ವರ್ಜಿತರಾದ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥರನ್ನು ಸ್ತುತಿಕಾರರು ವಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

❑❑

ಧೀರಃ ಶ್ರೀಸುಶಮೀಂದ್ರಮಸ್ಕರಿಮಣಿಃ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಪ್ರಿಯಃ
ತದ್ದಾಸ್ಯೈಕಬಲಾನ್ವಿತೋ ನಿಜಜನಾನುದ್ಧರ್ತುಕಾಮೋ ಗುರುಃ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಧಂಸಸಮಾಗತೇ ಸುವಿಮಲೇ ಮಧ್ವಾದಿಭಿರ್ಮಂಡಿತೇ
ಪೀಠೇ ಸೂರಿವಿಭೂಷಿತೇ ವಿಜಯತೇ ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯೋಜ್ವಲಃ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಪದಾರವಿಂದಯುಗಲೇ ಭೃಂಗಾಯಿತಂ ಸಂತತಮ್
ದುರ್ವಾರಾಮಿತಗರ್ವಪರ್ವತಭಿದಿ ದೇವೇಂದ್ರವಜ್ರಾಯಿತಮ್ ।
ದುರ್ಬುದ್ಧ್ಯಾಖ್ಯತಮೋನಿವಾರಣವಿಧೌ ಚಂದ್ರಸ್ಯ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಯಿತಮ್
ತಂ ವಂದೇ ಸುಶಮೀಂದ್ರಸಂಯಮಿವರಂ ಶಾಂತಂ ಸುದಾಂತಂ ಗುರುಮ್ ॥

ಅ.	ಕೋ ವಾ ಷಟ್ಕರ್ಮಕರ್ತಾ ಕುವಿವಿಷದಿತಿ ಚ ಭೂತಲೇ ರಾಜಮಾನಃ?	ಭೂ	ಸು	ರಃ
ಆ.	ದೇವೇಂದ್ರಸ್ಯಾಯುಧಂ ಕಿಂ?	ಅ	ಶ	ನಿಃ
ಇ.	ಭುವನಪತಿ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜದುರ್ಮಾನಿತಃ ಕಃ?	ಶ	ಮೀ	ಕಃ
ಈ.	ಕೋ ವಾ ನಕ್ಷತ್ರ ರಾಜಃ?	ಚ	ನ್ದ್ರ	ಮಾಃ
ಉ.	ಪಶುಪತಿಹುತಭುಗ್ಗ್ಧ್ಧಕಾಯಶ್ಚ ಕೋಽಸೌ?	ರ	ತೀ	ಶಃ
ಊ.	ಕಿಂ ಪಾತ್ರೇ ದತ್ತದಾನಂ?	ಸಾ	ರ್ಥ	ಕಂ

ಋ. ಪ್ರತಿವಚನಲಸನ್ಮಧ್ಯವರ್ತೀ ಸ ನೋಽವ್ಯಾತ್ ।

ತಂ ವಂದೇ ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರಹೃದಯಂ ಭಕ್ತೇಷ್ಟಸಂದಾಯಿನಮ್
ಸೌಶೀಲ್ಯಾದಿಗುಣೋಜ್ವಲಂ ಜಗತಿ ಸತ್ಕೀರ್ತ್ಯಾದೃತಂ ಸಂತತಮ್ ।
ಅಂಚಂತಂ ರಘುನಾಯಕಂ ಯತಿವರಂ ರಾಗಾದಿಭಿರ್ವರ್ಜಿತಮ್
ರಾಜಂತಂ ಸುಶಮೀಂದ್ರತೀರ್ಥಸುಗುರುಂ ರಾಜಾದಿಭಿಸ್ಸೇವಿತಮ್ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಗೌತಮಗೋತ್ರಷಾಷ್ಠಿಕ ಕುಲಜಾನ್ ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯಾನ್ವಿತಾನ್
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತೇಷು ಬದ್ಧಮನಸೋ ದಕ್ಷನ್ಸ್ವಶಿಷ್ಯೋದ್ಧೃತೌ ।
ಔದಾರ್ಯೇಣ ಹಿ ಕಾರಿತಾಧ್ವರತತೀನ್ ನಿತ್ಯಂ ಸುಪೂಜ್ಯಾನ್ ಗುರೂನ್
ಅಂಚಾಮಃ ಸುಶಮೀಂದ್ರದೇಶಿಕವರಾನ್ ಭೂತೇಃ ಸದಾಽವಾಪ್ತಯೇ ॥

ಮಠೀಯಕರ್ಮಕಾರಿಭಿಃ ಸುಪಾರ್ಥಿವಾಖ್ಯವತ್ಸರೇ ।
ಸಸೌಮ್ಯವಾಸರೇಽಮಲೇ ಸುಕಾರ್ತಿಕಾಷ್ಟಮೀ ತಿಥೌ ॥
ಅಶೀತಿವರ್ಷಪೂರಿತೇ ಮಹೋತ್ಸವೇ ಶುಭೇ ದಿನೇ
ಗುರೋಃ ಪದೋಃ ಸಮರ್ಪಿತಾಸ್ತುತಿಸ್ಸಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಯಾ ॥

***

ಗುರುಪರಂಪರಾಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಶಾದಿದೇವತಾರಂಭಾಂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಸುಮಧ್ಯಮಾಮ್ ।
ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮದ್ಗುರುಪರ್ಯಂತಾಂ ವಂದೇ ಗುರುಪರಂಪರಾಮ್ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಧಂಸಂ ವಿಧಾತಾರಂ ಸನಕಾದಿಗುರೂನಪಿ ।
ದೂರ್ವಾಸನಂ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಂ ಖಗವಾಹನಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ॥

ಕೈವಲ್ಯತೀರ್ಥಂ ಜ್ಞಾನೇಶಂ ಪರತೀರ್ಥಗುರುಂ ತಥಾ ।
ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಗುರುಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಚಾನ್ಯಾನ್ ಸನಕವಂಶಜಾನ್ ॥

ನತ್ವಾಽಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷತೀರ್ಥಂ ಮಧ್ವತೀರ್ಥಸ್ಯ ಸದ್ಗುರುಮ್ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವತೀರ್ಥನಾಮಾನಂ ಭಾಷ್ಯಕಾರಂ ಭಜೇಽನಿಶಮ್ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂತಾ ಗುರವಃ ಸಾಕ್ಷಾದಿಷ್ಟಂ ದೈವಂ ಶ್ರಿಯಃಪತಿಃ ।
ಆಚಾರ್ಯಾಃ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಾಸ್ಸಂತು ಮೇ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಕೃತಂ ಭಾಷ್ಯಮಾದೌ ತದ್ಭಾವಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಯೋ ವ್ಯಾಕರೋನ್ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಪದ್ಮನಾಭಾಖ್ಯಯೋಗಿನೇ ॥

ಸಸೀತಾ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಾ ಕೋಶೇ ಗಜಪತೇಃ ಸ್ಥಿತಾ ।
ಯೇನಾನೀತ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಮನ್ನೃಹರಿಭಿಕ್ಷವೇ ॥

ಸಾಧಿತಾಖಿಲಸತ್ತತ್ವಂ ಬಾಧಿತಾಖಿಲದುರ್ಮತಮ್ ।
ಬೋಧಿತಾಖಿಲಸನ್ಮಾರ್ಗಂ ಮಾಧವಾಖ್ಯಯತಿಂ ಭಜೇ ॥

ಯೋ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯವಿಪಿನಂ ತತ್ವಮಸ್ಯಸಿನಾಽಚ್ಛಿನತ್ ।
ಶ್ರೀಮದಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥಾಯ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥

ಯಸ್ಯ ವಾಕ್ಕಾಮಧೇನುರ್ನಃ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಾನ್ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ।
ಸೇವೇ ತಂ ಜಯಯೋಗೀಂದ್ರಂ ಕಾಮಬಾಣಚ್ಛಿದಂ ಸದಾ ॥

ಮಾದ್ಯದದ್ವೈತ್ಯಂಧಕಾರಪ್ರದ್ಯೋತನಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜಂ ಸುಗುರಂ ಹೃದ್ಯಾಮಿತಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ವೀಂದ್ರಾರೂಢಪದಾಸಕ್ತಂ ರಾಜೇಂದ್ರಮುನಿಸೇವಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಕವೀಂದ್ರಮುನಿಂ ವಂದೇ ಭಜತಾಂ ಚಂದ್ರಸನ್ನಿಭಮ್ ॥

ವಾಸುದೇವಪದದ್ವಂದ್ವವಾರಿಜಾಸಕ್ತಮಾನಸಮ್ ।
ಪದವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕುಶಲಂ ವಾಗೀಶಯತಿಮಾಶ್ರಯೇ ॥

ದ್ಯುಮಣ್ಯಭಿಜನಾಬ್ಧೀಂದೂ ರಾಮವ್ಯಾಸಪದಾರ್ಚಕಃ ।
ರಾಮಚಂದ್ರಗುರೂರ್ಭೂಯಾತ್ಕಾಮಿತಾರ್ಥಪ್ರದಾಯಕಃ ॥

ಆಕೇರಲಂ ತಥಾಽಽಸೇತುಮಾಗಂಗಂ ಚಾಹಿಮಾಲಯಮ್ ।
ನಿರಾಕೃತಾದ್ವೈತಶೈವಂ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣವೇಣ್ಯಾಮುಷಿತ್ವಾ ಪುನರುತ್ಥಿತಮ್ ।
ಜಿತಾಮಿತ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ವಿಬುಧೇಂದ್ರಕರೋದ್ಭವಮ್ ॥

ಪರೈರಪಹೃತಾ ಮೂಲರಾಮಾರ್ಚಾ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ಯೇನಾನೀತಾ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ರಘುನಂದನಭಿಕ್ಷವೇ ॥

ಯಶ್ಚಕಾರೋಪವಾಸೇನ ತ್ರಿವಾರಂ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಯತೀಂದ್ರಾಯ ಶ್ರೀಸುರೇಂದ್ರತಪಸ್ವಿನೇ ॥

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮಾನಸಾಂಭೋಜಭಾನವೇ ಕಾಮಧೇನವೇ ।
ನಮತಾಂ ಕಲ್ಪತರವೇ ಜಯೀಂದ್ರಗುರವೇ ನಮಃ ॥

ಕುಶಾಗ್ರಮತಯೇ ಭಾನುದ್ಯುತಯೇ ವಾದಿಭೀತಯೇ ।
ಆರಾಧಿತಶ್ರೀಪತಯೇ ಸುಧೀಂದ್ರಯತಯೇ ನಮಃ ॥

ದುರ್ವಾದಿಧ್ವಾಂತರವಯೇ ವೈಷ್ಣವೇಂದೀವರೇಂದವೇ ।
ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರವೇ ನಮೋಽತ್ಯಂತದಯಾಲವೇ ॥

ಸಾಂದ್ರಬೋಧಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ನಿಸ್ತಂದ್ರಮನಸೇ ಹರೌ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಕುಮಾರಾಯ ನಮೋ ಯೋಗೀಂದ್ರಯೋಗಿನೇ ॥

ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಪಿತಧಿಯೇ ಯೋಗೀಂದ್ರಾರ್ಪಿತಸೂನವೇ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಸೂರೀಂದ್ರಯತಯೇ ಸುತಪೋನಿಧಯೇ ನಮಃ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಮತಾಂಭೋಧಿಪೂರ್ಣೇಂದುಮಕಲಂಕಿನಮ್ ।
ಸುಜನಾಂಬುಧಿಭಾಸ್ವಂತಂ ಸುಮತೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಕೃಪಾರಸಾಮೃತಾಂಬೋಽಧಿಮಪಾರಮಹಿಮಾನ್ವಿತಮ್ ।
ಉಪಾಸ್ಮಹೇ ತಪೋಮೂರ್ತಿಮುಪೇಂದ್ರಗುರುಪುಂಗವಮ್ ॥

ವಂದಾರುಜನಸಂದೋಹಮಂದಾರತರುಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ವೃಂದಾರಕಗುರುಪ್ರಖ್ಯಂ ವಂದೇ ವಾದೀಂದ್ರದೇಶಿಕಮ್ ॥

ವಸುಧಾತಲವಿಖ್ಯಾತಂ ವೈರಾಗ್ಯದಿಗುಣಾರ್ಣವಮ್ ।
ವೇದವೇದಾಂಗಚತುರಂ ವಸುಧೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ವಾದೇ ವಿಜಯಶೀಲಾಯ ವರದಾಯ ವರಾರ್ಥಿನಾಮ್ ।
ವದಾನ್ಯಜನಸಿಂಹಾಯ ವರದೇಂದ್ರಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥

ಧರಣೀಮಂಡಲೇ ಖ್ಯಾತಂ ಧೈರ್ಯಾದಿಗುಣಬೃಂಹಿತಮ್ ।
ಧಿಕ್ಕೃತಾಶೇಷವಾದೀಭಂ ಧೀರಸಿಂಹಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಭೂದೇವವಂದ್ಯಪಾದಾಬ್ಜಂ ಭೂತಿಮಂತಮಭೀಷ್ಟದಮ್ ।
ಭೂತಲೇ ಸಾಧುವಿಖ್ಯಾತಂ ಭುವನೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಧಾಸೇವಾಸಮುದ್ಭೂತಸುಖಸಂವಿತ್ಸಮಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಸುಜನಾಭೀಷ್ಟದಾತಾರಂ ಸುಬೋಧೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಯುಕ್ತಿಜಾಲಸಹಿತಂ ಸುಜನಾಮೋದಕಾರಿಣಮ್ ।
ಸುರೋತ್ತಮಗುರುಪ್ರಖ್ಯಂ ಸುಜನೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಧಾಸಾರಾರ್ಥತತ್ತ್ವಜ್ಞಂ ಸುರದ್ರುಮಸಮಂ ಸತಾಮ್ ।
ಸುರಾಧಿಪಗುರುಪ್ರಖ್ಯಂ ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಧಾಂಶುಮಿವ ಸಂಭೂತಂ ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಸುಧಾಂಬುಧೌ ।
ಸುಧೀಸಂದೋಹಸಂಸೇವ್ಯಂ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ ಸುವಿದ್ವನ್ಮಣಿರಾಜಿತಮ್ ।
ಸುಮೃಷ್ಟಾನ್ನಪ್ರದಾತಾರಂ ಸುಗುಣೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಧಾಜಿಜ್ಞಾಸಯಾ ಸರ್ವಸುಬುಧಾನಂದದಾಯಕಾನ್ ।
ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಮುನೀನ್ವಂದೇ ಸದಾ ವಿದ್ಯಾಗುರೂನ್ಮಮ ॥

ಸುವಿದ್ವತ್ಕಮಲೋಲ್ಲಾಸಮಾರ್ತಾಂಡಂ ಸುಗುಣಾಕರಮ್ ।
ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾಸಕ್ತಹೃದಯಂ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಧಾದ್ಯಮಲಸದ್ಬೋಧಂ ಸುಕೀರ್ತಿಪಿಲಸದ್ದಿಶಮ್ ।
ಸುಧೀಸಂಸ್ತುತ್ಯಸುಗುಣಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ ಸುಶಾಂತ್ಯಾದಿಗುಣಾರ್ಣವಮ್ ।
ಸುಧಾಪ್ರವಚನಾಸಕ್ತಂ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಖತೀಥಮಾತಾಬ್ಧೀಂದುಂ ಸುಧೀಂದ್ರಸುತಸೇವಕಮ್ ।
ಸುದಾಪರಿಮಳಾಸಕ್ತಂ ಸುಯಮೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

ಸುಯಮೀಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ ಸುವಿದ್ಯಾಬೋಧಕಂ ಸದಾ ।
ಸಮೂಲರಾಮಪೂಜಾಢ್ಯಂ ಸುಜಯೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

***

ಶ್ರೀಗುರುಸ್ತೋತ್ರದಂಡಕಮ್

ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ನರಹರಿಮುನಿಪಂ ಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯತೀರ್ಥೌ
ವಂದೇ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯಾರ್ಯಂ ಮುನಿವರಮಥ ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜಂ ಕವೀಂದ್ರಮ್ ।
ವಾಗೀಶಂ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ಶ್ರುತಗುಣವಿಬುಧೇಂದ್ರಂ ಜಿತಾಮಿತ್ರವರ್ಯಂ
ರಕ್ಷಾಶಿಕ್ಷೈಕದಕ್ಷೌ ರಘುತನಯಸುರೇಂದ್ರೌ ಜಯೀಂದ್ರಂ ಸುಧೀಂದ್ರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಸಕಲಗುಣನಿಧಿಂ ಧೀರಯೋಗೀಂದ್ರತೀರ್ಥಂ
ಸೂರೀಂದ್ರಂ ಸದ್ಗುಣಾಢ್ಯಂ ರಘುಪತಿಚರಣಧ್ಯಾನಧೂತಾಘಸಂಘಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಮವ್ಯಾಸಪೂಜಾಮಿತಮತಿಸುಮತೀಂದ್ರಾಭಿಧಂ ಸಂಯಮೀಂದ್ರಂ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತೌಮ್ಯುಪೇಂದ್ರಂ ಗುರುವರಮಪಿ ಮೇ ಪ್ರೌಢವಾದೀಂದ್ರವರ್ಯಮ್ ॥ ೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಸುಧೇಂದ್ರಕೃತಂ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರದಂಡಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

(ಭಾತಿ ಶ್ರೀವಸುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥಗುರುರಾಟ್ ಶ್ರೀರಾಮಪಾರಾಶರ-
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಸಂಯಮಿಮಣಿಃ ಕುರ್ವಂತಮುಚ್ಚೈಃ ಸದಾ ।
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಮುನಿಂ ಸುರಾಮಭಜಕಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸೇವಾರತಂ
ಸೇವೇ ಸದ್ಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಮಮಲಂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಪಾದಾರ್ಚಕಂ ॥
ಸ್ತೌಮ್ಯುಚ್ಚೈಃ ಸುಬುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥಮಮಲಂ ವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸಾಶ್ರಯಮ್ ।
(ಗೂಢಕರ್ತೃಕ)

***

ಶ್ರೀಭೂಜಾಕಾಂತಪೂಜಾರತಯತಿವಸುಧೇಂದ್ರಾಭಿಧಂ ಮೇದಿನೀಂದ್ರಂ
ಕ್ಷೋಣೀವಿಖ್ಯಾತಕೀರ್ತಿಂ ಯತಿವರವರದೇಂದ್ರಂ ಭಜೇ ವಾದಿಸಿಂಹಮ್ ।
ಭಕ್ತೇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದಾನದ್ಯುಮಣಿಜಭುವನೇಂದ್ರಂ ರಸಾಕಲ್ಪಭೂಜಂ
ದುರ್ವಾದೀಂದ್ರೇಭಗರ್ವಪ್ರವಿದಲನಂ ಹರಿಂ ಶ್ರೀಸುಬೋಧೇಂದ್ರಮೀಡೇ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸಿದ್ಧಾಂತಪಾಥೋನಿಧಿವಿಧುಸುಜನೇಂದ್ರಂ ವ್ರತೀಂದ್ರಾಗ್ರಗಣ್ಯಂ
ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಂ ಕೃತೀಂದ್ರೇಕ್ಷಣಕುಮುದಮೃಗಾಂಕಂ ಸುಧರ್ಮೇಂದ್ರಮಾರ್ಯಮ್ ।
ವಂದೇ ವಿದ್ವಚ್ಚಕೋರದ್ವಿಜವರಸುಗುಣೇಂದ್ರಾಭಿಧಂ ಮೌನಿವರ್ಯಂ
ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಂ ಪರಿವ್ರಾಡ್ವರಮಥ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಂ ಶ್ರುತೀಂದ್ರಾಭಿವಂದ್ಯಮ್ ॥

ಮೂಲೇಲಾಜಾಕಲತ್ರಾಂಘ್ರಿಜಲಜಭಜಕೇಷ್ಟಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರವರ್ಯಮ್ ।
ಜ್ಞಾನೀಂದ್ರಂ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಂ ಪರಿಮಳಗುರುರಾಡಂಘ್ರಿಕಂಜಾಲಿಲೀಲಮ್ ।

॥ ಇತಿ ಸಾಹುಕಾರ್ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯಕೃತಂ ಶ್ರೀಗುರುಸ್ತೋತ್ರದಂಡಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಪೂಜ್ಯೌ ಶ್ರೀವಸುಧೇಂದ್ರತೀರ್ಥವರದೇಂದ್ರೌ ಧೀರಸಿಂಹಂ ಗುರುಂ
ತಚ್ಛಿಷ್ಯಂ ಭುವನೇಂದ್ರತೀರ್ಥಮುನಿಪಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಬೋಧಾಧಿಪಮ್ ।
ಸಂಖ್ಯಾವತ್ಸುಜನೇಂದ್ರಮಸ್ಕರಿವರಂ ಸುಜ್ಞಾನಧರ್ಮಾಧಿಪೌ
ಸಂಸೇವೇ ರಘುಪಾಂಘ್ರಿಭಕ್ತಸುಗುಣಪ್ರಜ್ಞಾಕೃತೀಂದ್ರಾನ್ಮುನೀನ್ ॥

ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಂ ತಥಾ ಸೇವೇ ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಂ ಯತೀಶ್ವರಮ್ ।
ಸುಯಮೀಂದ್ರಮಹಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸುಜಯೀಂದ್ರಂ ಹರಿಪ್ರಿಯಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸುವಿದ್ಯೇಂದ್ರತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಗುರುಸ್ತೋತ್ರದಂಡಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಹರಿಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಕಸ್ತೂರೀತಿಲಕಂ ಲಲಾಟಫಲಕೇ ವಕ್ಷಸ್ಥಲೇ ಜಾನಕೀಂ ।
ಕೇಶಾಗ್ರೇ ಮುಕುಟೋತ್ತಮಂ ಕರತಲೇ ಬಾಣಂಕರೇ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ ॥
ಸರ್ವಾಂಗಮಣಿಭೂಷಣಂ ಸುವಿಮಲಂಕಂಠೇಚ ಹಾರಾವಲೀಂ ।
ಬಿಭ್ರದಬ್ರಹ್ಮಸುಪೂಜಿತೊ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮೋಽನಿಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಸತ್ಯಾಯುತ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸಹಚರಂ ಸರ್ವಜ್ಞಸಂಪೂಜಿತಂ ।
ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟವರಪ್ರದಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸಂಸೇವಿತಮ್ ॥
ಜನ್ಮಾದಿಪ್ರಗತಿಂ ಸಮಸ್ತಜಗತಃ ದತ್ವಾ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಪುನಃ ।
ವಂದೇಽಹಂ ವರವ್ಯಾಸರಾಜಮುನಿ ಸಂಸ್ಥಾನಾಂಚಿತಂ ಶ್ರೀಹರಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ವೇದಾಸ್ತಾಬ್ಧಿ ಸುಧಾಕರಂ ಮುನಿವರಂ ಶೇಷಾದಿ ಸಂಸೇವಿತಂ ।
ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನವಿನಾಶಕಂ ಸುಖಯುತಂ ಜ್ಞಾನಾದಿಭಾಗ್ಯಪ್ರದಮ್ ॥
ಸತ್ಯಾಜಾನಿಕಥಾ ಪ್ರಪಂಚನಿರತಂ ಮಧ್ವಾರ್ಯ ಸಂಪೂಜಿತಂ
ವಂದೇ ಸತ್ಯವತೀ ಸುತಂ ಕವಿನುತಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಂ ಮೋಕ್ಷದಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಶೈಲನಾಥ ಮನಿಶಂ ನಾರಾಯಣಂ ಶ್ರೀಯುತಂ ।
ನಿರ್ದೋಷಂ ಗುಣಗುಂಭಿತಂ ಯದುಪತಿಂ ವ್ಯಾಸಂ ಹಯಾಸ್ಯಾತ್ಮಕಮ್ ॥
ಆನಮ್ಯಾವನಿಜಾಯುತಂ ರಘುಪತಿ ಜ್ಞಾನಾದಿ ಭಾಗ್ಯಪ್ರದಂ ।
ಪಂಚಾಸ್ಯಂ ಶಿವಸೂನು ಪೂರ್ವಕಸುರಾನ್ಸಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇ ಸದ್ಗತಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಂದ್ರಸುಸೇವ್ಯಪುಣ್ಯನಗರೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಭೈಷ್ಮೀಪತಿಂ ।
ಸದ್ಭಾಷ್ಯೇಣ ವಿಜಿತ್ಯ ದುರ್ಮತರತಾನಾನಂದಯನ್ಸಜ್ಜನಾನ್ ॥
ಆನಂದಪ್ರದಮಾಧವಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸಂಪೂಜಯನ್ಲೀಲಯಾ ।
ಆನಂದಾಖ್ಯಯತೀಶ್ವರೋ ವಿಜಯತೇ ಶರ್ವಾದಿಸಂಪೂಜಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಭೂತ್ವಾಸಾದಿಗೃಹೇ ಮಹಾಧನಯುತೇ ಭೂಪಾಲಕೈರ್ವಂದಿತೇ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾರಾಜಗೃಹಂ ಯತೀಂದ್ರ ನಿಕಟಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಾತಿತೋಷಾನ್ವಿತಃ ॥
ಧೃತ್ವಾದಂಡ ಕಮಂಡಲಾದಿ ಸಹಿತಂ ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ।
ಕೃತ್ವಾ ನ್ಯಾಯಸುಧಾದಿಕಾನ್ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀಶ್ರೀಜಯಾರ್ಯಸ್ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಪೂರ್ವದ್ವಾರಮಠೇ ಸುವಿಪ್ರಸಹಿತೇ ಸಂಪೂಜಯನ್ವಿಠ್ಠಲಂ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಮತಪ್ರಮೇಯ ವಿಷಯಂ ಸಂಬೋಧಯನ್ಲೀಲಯಾ ॥
ಶ್ರೀನ್ಯಾಯಮೃತಕಾರಕಾವಾದಿ ಯತಿಭಿಸ್ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಸ್ಸದಾ ।
ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಾದಿಸುಭಾಗ್ಯದೋ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜೋ ಮುನಿಃ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀತುಂಗಾತಟನೀತಟೇ ವರಮಠೇ ದೀದೀಪ್ಯಮಾನಸ್ಸದಾ ।
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತಪ್ರಚಾರವಿಷಯೇ ಸಂಪ್ರೇರಯನ್ಸಜ್ಜನಾನ್ ॥
ಶ್ರೀಭಾಮಾಪತಿ ಪಾದಪದ್ಮ ಸತತಧ್ಯಾನೇನ ಸೌಭಾಗ್ಯವಾನ್ ।
ಶ್ರೀನ್ಯಾಯಾಮೃತಕಾರಕೋ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜೋ ಮುನಿಃ ॥ ೮ ॥

ಕಾವೇರೀತಟನೀತಟೇ ಶಿವಮಠೇ ವಿದ್ವಜ್ಜನೈಶ್ಶೋಭಿತೇ ।
ಜಿತ್ವಾ ಶೈವಯತಿಂ ಪಣೇನ ಸಹಿತಂ ವಿದ್ಯಾದಿಭಿರ್ಭೂಷಿತಮ್ ॥
ಕುಂಭೇಶಾದಿಯುತೇ ಸುಪುಣ್ಯನಗರೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ವಿದ್ಯಾಮಠಂ ।
ಮಾಯಾವಾದಿಭಯಂಕರೋ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀಶ್ರೀಜಯೀಂದ್ರೋ ಮುನಿಃ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮುನೀಂದ್ರಸದ್ಗುರುಮಠೇ ವಿಪ್ರೌಘಸಂಸೇವಿತೇ ।
ಶ್ರೀರಾಧಾಪ್ರಿಯಪಾದಪದ್ಮಯುಗಳಧ್ಯಾನೇನ ಮೋದಾನ್ವಿತಃ ॥
ಶ್ರೀನ್ಯಾಯಾಮೃತಚಂದ್ರಿಕಾದಿಪಠನಾ ಜ್ಞಾನಾದಿಭಾಗ್ಯಾನ್ವಿತಃ ।
ಸದ್ವಿದ್ಯಾಬ್ಜದಿವಾಕರೋ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜೋ ಮುದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಶುಭಾಲಯೇ ಬುಧಗುಣೈಃ ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಸ್ಸದಾ ।
ಶ್ರೀಸೀತಾಪತಿಪಾದಪದ್ಮಮಮಲಂ ಧ್ಯಾಯನ್ಸ ಮೀರಾನ್ವಿತಃ ॥
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತವರಪ್ರದಾನವಿಷಯಂ ಕಲ್ಪದ್ರುಮೋಽಯಂ ಗುರುಃ ।
ಶ್ರೀಗೀತಾರ್ಥಸುಬೋಧಕೋ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರೋಽನಘಃ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರವರಾಲಯೇ ಗುರುವರಾನ್ಧ್ಯಾಯನ್ತಥಾ ಸದ್ಗುರ್ಣಾ ।
ಶ್ರೀಪದ್ಮಾಪತಿದಿವ್ಯರೂಪಮಮಲಂ ಸಂಸ್ಥಾಪಯನ್ಮಾನಸೇ ॥
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತ ವರಪ್ರದಾನಸಮಯೇ ವಿಜ್ಞಾಪಯಸ್ಸದ್ಗುರೌ ।
ಶ್ರೀವಂಶದ್ವಯಶೋಭನೋ ವಿಜಯತೇ ವಾದೀಂದ್ರವರ್ಯಸ್ಸದಾ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಜನಾನ್ವಿತೇ ನಿಜಮಠೇ ವಾದೀಭಕಂಠೀರವಃ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಿತಪಾದಪದ್ಮಮಧುಪಃ ಪೀಠಾಧಿಪೈಸ್ಸೇವಿತಃ ॥
ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಪ್ರಮೇಯಪಠನಾದ್ವೈರಾಗ್ಯಶೋಭಾನ್ವಿತಃ ।
ಶ್ರೀಧೀರೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ವಿಜಯತೇ ಭಕ್ತೇಷ್ಟದಾಯೀ ಕಲೌ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾವೇರೀ ಕಪಿಲಾಂತರೇ ಹರಯುತೇ ವೃಕ್ಷೇಂದ್ರಸಂಶೋಭಿತೇ ।
ಶ್ರೀನೀಲಾಪತಿಪಾದಪದ್ಮಯುಗಳಧ್ಯಾನೇನ ತೋಷಾನ್ವಿತಃ ॥
ಶ್ರೀಶ್ರೀಮದ್ವರಚಂದ್ರಿಕಾಂತ್ಯವಿಷಯಂ ಸಂಪೂರಯನ್ಲೀಲಯಾ ।
ಶ್ರೀಶೇಷಾನ್ವಿತಚಂದ್ರಿಕಾಖ್ಯಯತಿರಾಟ್ಕುರ್ಯಾತ್ಸದಾ ಮಂಗಳಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ವಂದೇ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸತತ್ವಜ್ಞಾ ಸುಧಾಸಾರಾರ್ಥಬೋಧಕಾ
ಶ್ರೀಮಂದನಂದಿನೀಕರ್ತ್ಯಾ ಭುವನೇಂದ್ರಾರ್ಯಪುತ್ರಕಾ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನ್ಯಾಯಸುಧಾಪ್ರಸಂಗಬಹುಭಿಸ್ಸಂತೋಷಯನ್ ಶ್ರೀಪತಿಂ ।
ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಸುತೋಷಜಾ ವರನದೀತೀರೇ ವಸನ್ಸರ್ವದಾ ॥
ಶ್ರೀಸೀತಾಪತಿಪಾದಪದ್ಮಸತತಧ್ಯಾನಾದಿಯೋಗಾನ್ವಿತಃ ।
ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಯತೀಶ್ವರೋ ವಿಜಯತೇ ಶಿಷ್ಯಾಲಿಸಂಪೂಜಿತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸುಗುಣೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಥಂ ಸುಧಾಸಾರಾರ್ಥಬೋಧಕಮ್ ।
ಸುಪ್ರಜ್ಞೇಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ಗುರುಮಂತ್ರೋಪದೇಶಕಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಭೂತ್ವಾ ಯೋಗಿಕುಲೇ ಪ್ರಪದ್ಯ ಸ್ವಗುರೂನ್ಸಂಪಾದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞತಾಂ ।
ಕೃತ್ವಾ ನ್ಯಾಯವಿಬೋಧಿನೀಂ ಪರಿಚಯಂ ಧೃತ್ವಾ ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮಮ್ ॥
ಕಾರ್ಯಸ್ಥಾನ್ಪರಿತೋಷ್ಯ ಪಂಡಿತವರಾನ್ಸಂಮೋದಯನ್ವಿದ್ಯಯಾ ।
ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಪರ್ಣವಾಹಸದನೇ ಸಂರಾಜತೇಮದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೮ ॥

ಸುಖತೀರ್ಥಮತಾಭಿಜ್ಞಂ ಸುಖಪೂರ್ಣಪದಾರ್ಚಕಮ್ ॥
ಸುಧಾಪರಿಮಳಾಸಕ್ತಂ ಸುಕೃತೀಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧೯ ॥

ವ್ಯಾಸರಾಜಪಾದರೂಢಂ ವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣಪದಾರ್ಚಕಮ್ ॥
ವ್ಯಾಸತ್ರಯಾದಿವಕ್ತಾರಂ ವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರಂ ಭಜೇ ॥ ೨೦ ॥

ಸಮೀರಸಮಯಾಸಕ್ತಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರಪದಾರ್ಚಕಮ್ ॥
ಸುರಲೋಕಸುವಿಖ್ಯಾತಂ ಸುಶೀಲೇಂದ್ರಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೨೧ ॥

ಶ್ರೀರಂಗವಾಸಿನಂ ವಂದೇ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಪದಾರ್ಚಕಮ್ ॥
ಶ್ರಿಯಾ ಸಂಪೂರಿತಾಸ್ಥಾನಂ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾವಾರಿಧಿಂ ಮುದಾ ॥ ೨೨ ॥

ಸುಶೀಲೇಂದ್ರದಯಾಪಾತ್ರಂ ಸುಧಾಸಕ್ತಹೃದಾನ್ವಿತಮ್ ॥
ಸುವ್ರತೀಂದ್ರಗುರುಂ ವಂದೇ ಸುಯಮೀಂದ್ರಸುಸೇವಿತಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ರಾಮಂ ದಿಗ್ಜಯಿನಂ ಸುದರ್ಶನಯುತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಸಂಪೂಜಿತಂ ।
ವೇದವ್ಯಾಸಶಿಲೇ ರಮೇಶಮಮಲಂ ರಾಮಂ ಜಯಾರ್ಯಾರ್ಚಿತಮ್ ॥
ವೈಕುಂಠಂಚತುರಾಸ್ಯ ಪೂಜಿತಪದಂ ಶ್ರೀಮೂಲರಾಮಂ ಮುದಾ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ಚ ಸದಾ ಶ್ರಿಯಾರ್ಚಯತಿವೈ ಶ್ರೀಶ್ರೀಯಮೀಂದ್ರೋ ಯತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸುಪೂಜಿತಂ ರಘುಪತಿಂ ಸೀತಾಸಮೇತಂ ತಥಾ
ಗೋಪಾಲಂ ಮುರಳೀಧರಂ ಯದುಪತಿಂ ಭೈಷ್ಮೀಸಮೇತಂ ಮುದಾ ॥
ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಶಿಲಾಂ ಸುರತ್ನಸಹಿತಾಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಿಕಾಮ್ ।
ವ್ಯಾಸಾಖ್ಯಾಂ ಚ ಸದಾ ಶ್ರಿಯಾರ್ಚಯತಿವೈ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸನ್ನೋ ಮುನಿಃ ॥ ೨೫ ॥

ರಾಮಂ ಬಾಣಧರಂ ನೃಸಿಂಹಮಮಲಂ ಹ್ಯಕ್ಷೋಭ್ಯಸಂಪೂಜಿತಂ ।
ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಶಿಲಾಂ ಸ್ವಮೂರ್ತಿಸಹಿತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಾತ್ಮಿಕಾಮ್ ॥
ಶ್ರೀರಾಮಂ ಗುರುಮಧ್ವಪೂಜಿತಪದಂ ಸೀತಾಸಮೇತಂ ಮುದಾ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಂ ಚ ಸದಾ ಶ್ರಿಯಾರ್ಚಯತಿವೈ ಶ್ರೀಶ್ರೀಸುಮಾನ್ಯೋ ಮುನಿಃ ॥ ೨೬ ॥

ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾತಕನಾಶಕಮ್ ॥
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತ್ಯಾಖ್ಯವಿಪ್ರೇಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮತುಷ್ಟಯೆ ॥ ೨೭ ॥

***

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು

(೧೪೦೪-೧೫೦೨)

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಗುರುಪೂಜಿತಗೋಪಿನಾಥ-
ಬಾಹ್ಯಾಂತರಾನವರತಾರ್ಚನತತ್ಪರಾಯ ।
ಶ್ರೀರಂಗವಿಠ್ಠಲಹಯಾನನಪೂಜಕಾಯ
ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಗುರವೇಽಸ್ತು ನಮಃ ಶುಭಾಯ ॥

* * *

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು

(೧೪೪೭-೧೫೩೯)

ಅರ್ಥಿಕಲ್ಪಿತಕಲ್ಪೋಽಯಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಗಜಕೇಸರೀ ।
ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಗುರುರ್ಭೂಯಾದಸ್ಮದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು

(೧೪೮೦-೧೬೦೦)

ತಪೋವಿದ್ಯಾವಿರಕ್ತ್ಯಾದಿಸದ್ಗುಣೌಘಾಕರಾನಹಮ್ ।
ವಾದಿರಾಜಗುರೂನ್ ವಂದೇ ಹಯಗ್ರೀವಪದಾಶ್ರಯಾನ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರು

(ಕಾಲ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೮೪-೧೫೬೪)

ಮನ್ಮನೋಽಭೀಷ್ಟವರದಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಪುರಂದರಗುರುಂ ವಂದೇ ದಾಸಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದಯಾನಿಧಿಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕನಕದಾಸರು

(ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೦೮-೧೬೦೬)

ಯಮಾಂಶಸ್ಯ ಪರಾಭಕ್ತ್ಯಾ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಯಸ್ಯಾಚಾರ್ಯೋ ವ್ಯಾಸರಾಯಃ ತಂ ವಂದೇ ಕನಕಾಭಿಧಮ್ ॥

***

ಶ್ರೀಪ್ರಸನ್ನವೇಂಕಟದಾಸರು

(ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೮೦-೧೭೫೨)

***

ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರು

(ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೬೮೨-೧೭೫೫)

ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರಚ್ಛೇದಂ ಬುದ್ಧಿಸಂಪತ್ಪ್ರದಾಯಕಮ್ ।
ವಿಜ್ಞಾನವಿಮಲಂ ಶಾಂತಂ ವಿಜಯಾಖ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

***

ಶ್ರೀಗೋಪಾಲದಾಸರು

(ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೨೨-೧೭೬೨)

ಆಗತಾದಿತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಂ ಆಗಮಾರ್ಥವಿಶಾರದಮ್ ।
ತ್ಯಾಗಭೋಗಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಭಾಗಣ್ಣಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥
ಗೋಪಪ್ರಕರಸಂಕಾಶಂ ಗೋಪಾಲಾರ್ಚನತತ್ಪರಮ್ ।
ಗೋದೇವವಂದ್ಯಪಾದಾಬ್ಜಂ ಗೋಪಾಲಾಖ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

***

ಶ್ರೀಮೋಹನದಾಸರು

(ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೨೮-೧೭೫೧)

ಮೋಹಭಯದುಃಖಾದಿದೂರಂ ಲೋಹಲೋಷ್ಟಸಮೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಮಾಹಿತಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಭೃಂಗಂ ಮೋಹನಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು

(ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೭೨೮-೧೮೦೯)

ಜಲಜೇಷ್ಟನಿಭಾಕಾರಂ ಜಗದೀಶಪದಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಜಗತೀತಲವಿಖ್ಯಾತಂ ಜಗನ್ನಾಥಗ್ಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಪ್ರಮತಿಪ್ರಣೀತಸಮಯಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಜೈವಾತೃಕಃ
ಸತ್ತತ್ತ್ವಾದೃತಪೂರ್ಣಸಾಂದ್ರಕಿರಣಃ ಸತ್ಕೈರವಾಹ್ಲಾದದಃ ।
ಸಚ್ಛಿಷ್ಯಾಖ್ಯಚಕೋರರಕ್ಷಣಕರೋ ವಿಜ್ಞಾನಚಂದ್ರಾತಪಃ
ಸದ್ ಹೃದ್ವ್ಯೋಮಸುಮಂಡಲಾಶ್ರಿತಜಗನ್ನಾಥೋಽನಿಶಂ ಪಾತು ಮಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯಶ್ಚಾಷ್ಟಾಪದಶಯ್ಯಸೂನುರಭವತ್ತದ್ವಾಯುನಾಽಽವೇಶಿತಃ
ಸೋಭೂಚ್ಛ್ರೀಹರಿದಾಸಪುಂಗವಜಗನ್ನಾಥೇತಿ ನಾಮಾಂಕಿತಃ ।
ಧಾತ್ರೀದೇವಗಣೋರು ಮೋಕ್ಷಸುಖದೋ ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷೀ ದಯಾ-
ಪೂರ್ಣಃ ಸ್ತಂಭಸುಮಂದಿರೇ ಪ್ರವಿಲಸನ್ ದೀನಾನ್ ಪ್ರಪಾತಿ ಸ್ವಕಾನ್ ॥ ೨ ॥

ಸಂಸಾರವಾರಿನಿವಹೇ ಪರಿತೋ ನಿಮಗ್ನಾನ್
ಅಜ್ಞಾನದುರ್ಗ್ರಹಗ್ರಹೀತಮತೀನ್ ಸ್ವಕೀಯಾನ್ ।
ಆಶಾಂತರಂಗಪರಿಲೋಡಿತಚಿತ್ತವೃತ್ತೀನ್
ಅನ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ತಾನ್ಸ್ವಪದಿ ಪಾತಿ ಕೃಪಾಕರೋ ಹಿ ॥ ೩ ॥

ರಂಗಪ್ರಸನ್ನದಾಸಾರ್ಯೋ ಮನ್ಮನೋಽಂತರಗೋ ಯತಃ ।
ಭೂಯಾಪಭೀಷ್ಟದಾತಾಽಸಾವಿಹಾಮುತ್ರ ಚ ಮೇ ಸದಾ ॥ ೪ ॥

ಜಗನ್ನಾಥ ಜಗನ್ನಾಥ ಜಗನ್ನಾಥೇತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ಸದಾ ಸ್ಮರತಿ ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಜಗನ್ನಾಥಂ ಪ್ರಪದ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ಯತ್ಪಾದಪದ್ಮವರರಾಗಪರಾಗಲಗ್ನ
ಪಾದೋದಕಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಶಿರಸಾ ವಹಂತಿ ।
ತೇ ಮಾನವಾಖಿಲಜನಾರ್ಜಿತಪಾಪರಾಶಿಂ
ಸಮ್ಮಾರ್ಜಯಂತಿ ಸತತಂ ಖಲು ಚಿತ್ರಮೇತತ್ ॥ ೬ ॥

ಯತ್ಪಾದಕಂಜದ್ವಯಸೇವನೇನ
ಸಂತಾನಸಂಪದ್ಭುವನಾಧಿಪತ್ಯಮ್ ।
ಆರೋಗ್ಯಮಾಯುಷ್ಯಮನಂತಕೀರ್ತಿಂ
ಸುಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಂ ಲಭತೇ ನರೋ ಹಿ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕೃತಬಿಂಬೋಽಸೌ ನಿರ್ಮುಕ್ತಭವಬಂಧನಃ ।
ಸಂತ್ಯಕ್ತಾಖಿಲದುಸ್ಸಂಗಃ ಸದ್ವೃಂದಸುಹೃದುತ್ತಮಃ ॥ ೮ ॥

ಸರ್ವತ್ರ-ವಿಜ್ಞಾನ-ವಿಜೃಂಭಿತಾತ್ಮಾ
ಸರ್ವತ್ರ ಸಂವೀಕ್ಷಿತ-ಬಿಂಬರೂಪಃ ।
ಸಂಸಿದ್ಧ-ಸಾಷ್ಟಾಂಗ-ಸುಯೋಗಸಂಗಃ
ಸಂಸೇವಿನಾಮಿಷ್ಟದ-ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಃ ॥ ೯ ॥

ಜ್ಞಾನ-ವೈರಾಗ್ಯ-ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಶೀಲೌದಾರ್ಯ-ಗುಣಾನ್ವಿತಃ ।
ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯೋಪಾಸಾ-ಸಮಾಸಕ್ತಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಸಮರ್ಪಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ಹರ್ಯರ್ಪಿತಾಖಿಲ-ಶುಭಾಶುಭ-ಕರ್ಮಜಾಲಃ
ಸಂಸಿದ್ಧ-ಸಪ್ತತಿ-ಮಹತ್ತರ-ಮಂತ್ರವರ್ಗಃ ।
ಸಂಸಾಧಿತಾಮರ-ಗಣೋತ್ತಮ-ಲೋಕಸೌಖ್ಯಃ
ಸ್ವಾರಾಧಿತಾಮಲ-ಚಿದಾತ್ಮಕ-ಬಿಂಬರೂಪಃ ॥ ೧೧ ॥

ನಿರ್ಧೂತ-ದೋಷಃ ಪರಿಶುದ್ಧ-ಗಾತ್ರಃ
ಸಂವೃದ್ಧ-ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ-ಸನ್ನಿಧಾನಃ ।
ಪ್ರದ್ಯೋತಿತಾತ್ಮ-ಪ್ರಭಯ ಸುಶೋಭಃ
ಸದ್ಯಸ್ಸದಾ ಸ್ವೀಯಜನೈಕ-ಪಾಲಃ ॥ ೧೨ ॥

ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಗಣಾಃ ಕುಕರ್ಮಜನಿತಾ ದೃಷ್ಟಪ್ರಪಾಕಾತ್ಮಕಾಃ
ನಾಶಂ ಯಾಂತಿ ಪಿಶಾಚ-ಭೂತಮುಖರಾಃ ಪ್ರೇತೋರಗಾ-ವೃಶ್ಚಿಕಾಃ ।
ನಕ್ರಾಶ್ಚೋರ-ನೃಪಾಃ ಖಗಾ-ಮೃಗವರಾಃ ಕೃದ್ಧಾ ಯದಾ ಬಾಧಕಾಃ
ದಾಸಾರ್ಯ-ಸ್ಮರಣಾದ್ಭವಂತಿ ಸಪದಿ ಪ್ರಧ್ವಸ್ತ-ವೀರ್ಯಾಸ್ತದಾ ॥ ೧೩ ॥

ಪಂಗ್ವಂಧ-ಮೂಕ-ಬಧಿರಾದಿ-ದಶಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ
ಮೂರ್ಛಾ-ಸ್ಮೃತಿಚ್ಯವನ-ಕುಷ್ಟ-ಜಲೋದರಾದ್ಯಾಃ ।
ರೋಗಾ-ಮಹಾಂತ ಉರುಮೃತ್ಯುರಕಾಲಿಕಶ್ಚ
ನಾಶಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಹರಿದಾಸವರ-ಪ್ರಸಾದಾತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ-ನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಕುರ್ವನ್ ದಾಸವರಾಯ ನಾ ।
ಸುಖಮೈಹಿಕಮಾಪ್ನೋತಿ ಹರಿಲೋಕಂ ಸಮಶ್ನುತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಸದಾರಾಶ್ಚ ವಿದಾರಾಶ್ಚ ಸಸುತಾಶ್ಚಾಸುತಾಸ್ತಥಾ ।
ಅಜ್ಞಾನಿನೋ ಜ್ಞಾನಿನಶ್ಚ ಲಭಂತೇ ಸರ್ವಮೀಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯೋ ಜಾಗರೂಕತಯಾಽಸ್ತಿ ಹಿ ।
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥ ೧೭ ॥

ಯೋ ವೈ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಸುನಿರ್ಮಲಧಿಯಾ ದಾಸಾರ್ಯಪಾದಾಂಬುಜೇ
ಸಲ್ಲಗ್ನಂ ಸುಮನೋ ವಿಧಾಯ ನಿರತಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪಠೇನ್ಮಾನತಃ ।
ಸಾಯಂ-ಪ್ರಾತರತಂದ್ರಿತಃ ಸುಮತಿಮಾನಷ್ಟಾಧಿಕೈಕಂ ಶತಂ ।
ಕುರ್ವನ್ನೀಪ್ಸಿತಮರ್ಥ-ಜಾತಮಖಿಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ನಿಸ್ಸಂಶಯಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸೋಮ-ಸೂರ್ಯಗ್ರಹೇ ಪುಣ್ಯೇ ಪುಷ್ಯಾರ್ಕಾಮೃತಸಿದ್ಧಿಕೇ ।
ಪಠಿತ್ವಾಽಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಭೂತ-ಪ್ರೇತಾದಿ ನಾಶಯೇತ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸ್ತೋತ್ರೋಕ್ತ-ಮಹಿಮಾ ಸತ್ಯಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಶ್ರೀಹರಿರತ್ರ ಹಿ ।
ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ವಿದುಷಾಂ ಸಂದೇಹಸ್ತು ಕದಾಚನ ॥ ೨೦ ॥

ಸ್ವಾಮಿನಾ ರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯಪಾದಾಬ್ಜ-ಮಧುಪಾಯಿನಾ ।
ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯ-ಪ್ರೀತಿ-ಕಾರಣಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಜಗತೀತಲವಿಖ್ಯಾತಂ-ಜಗದಾಮೋದಕಾರಣಮ್ ।
ಜಗದೀಶ-ಪದಾಸಕ್ತಂ-ಜಗನ್ನಾಥಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯಕೃತಂ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀರಂಗನಾಥ-ಪದ-ಪಂಕಜ-ಮತ್ತಭೃಂಗ
ಶ್ರೀಮಾ ಮನೋರಮ-ವಿರಾಜಿತಸ್ವಾಂತರಂಗಃ ।
ಸುಜ್ಞಾನ-ಭಕ್ತಿ-ಸುವಿರಾಗ-ಭವತ್ಕದಾಸ್ಯಂ
ದತ್ವಾ ಪ್ರಪಾಹಿ ದಯಯಾ ಜಗದೀಶದಾಸ ॥ ೧ ॥

ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಾರ-ಕವಿತಾಗಮ-ಬೋಧದೋಹಿ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿತಾರ್ಥಿತ-ವಿಶೇಷಸುಖಾತ್ಮಮೋಕ್ಷಮ್ ।
ಸಂದಾಯ ಶಾಂತ-ವಿಮಲಾತ್ಮ-ಮತಿಂ ವಿಧಾಯ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೨ ॥

ವೇದಾದಿವೇದ್ಯ-ಹರಿ-ಸ್ವಗುಣ-ಗಾನಲೋಲ
ವೇದಾರ್ಥಸಾರ-ಪರತತ್ತ್ವ-ವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠ ।
ವೇದಾರ್ಥಸಾರ-ಪರಿಬೃಂಹಿತ-ಗ್ರಂಥಕರ್ತಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸಂಸಾರ-ಸಾಗರ-ಸಮುತ್ತರಣೈಕ-ಪೋತಃ
ಸಂಮೋದ ಬುದ್ಧಿ-ಸುವಿರಾಗ-ಸುಭಕ್ತಿ-ದಾತಃ ।
ಸತ್ಸಾಧುಸಂಘ-ಸುಕರಾರ್ಚಿತ-ಪಾದಪದ್ಮ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೪ ॥

ಧಾತ್ರೀ ಸುರಾವಳಿ-ಸುಕಾಮದ-ಕಲ್ಪಭೂಜ
ಸಂಸೇವಕಾವಳಿ ಸುಕಾಮದ-ಕಾಮಧೇನೋ ।
ಮಾತಾ-ಪಿತೃ-ಸ್ವಜನ-ಭ್ರಾತೃ-ಸುತಾದಿರೂಪ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೫ ॥

ಭೂತಾದಿ-ಪ್ರೇತ-ಘನಭೈರವ-ಯಕ್ಷರಕ್ಷಃ
ಕುಷ್ಠಾಮಯಪ್ರಮುಖಸ್ವೇಂದ್ರಿಯದೋಷಸಂಘಾನ್ ।
ಹತ್ವಾ ಸುಸೌಖ್ಯ-ಮುಭಯತ್ರ ಫಲಪ್ರದಾತಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ವತ್ಪಾದಕಂಜಭಜನೋದ್ಧತಪಾಪಮರ್ತ್ಯಃ
ಸಂಸಾಧಿತಾಮಲವಿರಾಗಸುಭಕ್ತಿಬೋಧಃ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಸ್ವಾತ್ಮನಿ ವಿರಾಜಿತಬಿಂಬರೂಪಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೭ ॥

ದೀನಾರ್ತಿಧ್ವಾಂತದಲನೋದ್ಯತಭಾನುತೇಜಃ
ಪ್ರದ್ಯೋತಿತಾತ್ಮಹೃದಯಾಂಬರಸನ್ನಿವಾಸಃ ।
ಮಧ್ವಾಗಮಾಂಬುಜವಿಕಾಸನಚಿತ್ರಭಾನುಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೮ ॥

ನಿರ್ಧೂತ-ಹೇಯಭವತಾಪ-ತರಂಗಜಾಲಃ
ಶ್ರೀರಂಗನಾಥ ಗುಣಸಾರ ಗೃಹಾಂತರಂಗಃ ।
ಸತ್ಸಾಧು ಜಾಲ-ಪರಿರಕ್ಷಣದೀಕ್ಷಿತಾಕ್ಷಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸಾರ-ಪರತತ್ವ-ಪರಾತ್ಮವಿದ್ಯಾ
ಸಂವರ್ಧಿತಾಮಲ-ಸುಖಾತ್ಮಕ-ಮೋದದಾನೇ ।
ಕಲ್ಪಾಖ್ಯವೃಕ್ಷ-ಸುರಧೇನುರಿತೇ-ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯದಾನನಾಬ್ಜೋತ್ಥ-ಸುಧಾ-ಸುಸಾರ
ಮಾಸ್ವಾದ್ಯ ಸಂದಧತಿ-ಜನಾಪ್ರಮೋದಂ ।
ಪಾಯಾದಸಾವಿಹ ಪರತ್ರ ಫಲಪ್ರದಾತಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯತ್ಪಾದ-ಪದ್ಮಮಹಿಮಾಶ್ರವಣಂ ಸುಧೀನಾಂ
ಯನ್ನಾಮರೂಪ-ಗುಣ-ಕಾರ್ಯಸುಕೀರ್ತನಂ ಚ ।
ನಿತ್ಯಂ ಭವೇದ್ದುರಿತಕೋಟಿವಿನಾಶಹೇತುಃ
ಶ್ರೀರಂಗದಾಸ ಮಮ ದೇಹಿ ಕರಾವಲಂಬಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಾರ್ಯ-ಚರಣದ್ವಯಸೇವಿನಾ ।
ಕರಾವಲಂಬನಸ್ತೋತ್ರಂ-ಕೃತಂ ಪೈ ಸ್ವಾಮಿನಾ ಮಯಾ ॥ ೧೩ ॥

* * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಸ್ತೋತ್ರ

ಶ್ರೀರಾಮಭಕ್ತ ತದ್ಭಕ್ತನಿಷ್ಠೋಽಯಂ ಕೃಷ್ಣಸಂಜ್ಞಕಃ ।
ಶ್ರೀಭರಾಮಪುರೇ ಜಾತೋ ಭೂಮಾನ್ಮೇ ಕಾಮಧುಗ್ಗುರುಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಚರಣದ್ವಂದ್ವವಾರ್ಧಿಚಂದ್ರೋದಯೋಪಮಃ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪೂಜಾನಿರತಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾಽವತು ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಸಮೀರಪದಾಂಭೋಜಷಟ್ಪದೋಽಮರಶಕ್ತಿಮಾನ್ ।
ಅತೀತಾನಾಗತಜ್ಞಾನೀ ಸ ಕೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಸದಾಽವತು ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಸಮೀರಮತಾಂಬೋಧಿಮಗ್ನಾನಾಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಂ ।
ಭೂಸುರಾಣಾಂ ಪಾದಕಂಜೇ ರತಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಸದಾಽವತು ॥ ೪ ॥

ಯತ್ಸ್ಪೃಷ್ಟಧೂಪಧೂಮಸ್ಯ ಸೇವನಾದ್ರೋಗಜಾತಯಃ ।
ತತ್ಕ್ಷಣಾದೇವ ನಶ್ಯಂತಿ ಸ ಕೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಸದಾಽವತು ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ಯ ದೇವೋ ಭಾರತೀಶಃ ತದ್ವದಿಷ್ಟಪ್ರದಾಯಕಃ ।
ಅದೃಷ್ಟಾಸಕ್ತದೋಷಾಣಾಂ ಸ ಕೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಸದಾಽವತು ॥ ೬ ॥

ಯಸ್ಯ ದೇಹೋಽತಿಸೌರಭ್ಯಪೂರಿತೋಽತಿಸುಲಕ್ಷಣವಾನ್ ।
ಫಣಿರಾಡಿವ ಯೋ ವಕ್ತಾ ಸ ಕೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಸದಾಽವತು ॥ ೭ ॥

ಸಮೀರಭಕ್ತಸಕ್ತೋಽಸೌ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿದಃ ।
ದಯಾಬ್ಧಿರ್ಭಕ್ತಚಿತ್ತಜ್ಞಃ ಸ ಕೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಸದಾಽವತು ॥ ೮ ॥

ಯದಿದಂ ಕೃಷ್ಣಸಂಜ್ಞಸ್ಯ ಗುರೋಃ ಪ್ರೀತಿಕರಾಷ್ಟಕಂ ।
ಶೃಣುಯಾಚ್ಛ್ರಾವಯೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠೇದ್ವಾ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ ೯ ॥

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿರ್ವಿಹಂಗೇಶಪತೌ ವಾತಸುತೇ ತಥಾ ।
ರಾಘವೇಂದ್ರಪದದ್ವಂದ್ವೇ ನಿಶ್ಚಲಾ ಭವತಿ ಧ್ರುವಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಪುಣ್ಯಂ ಪಾಪಹರಂ ಗುಹ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಸರ್ವಸಾಧಕಮ್ ।
ಆಯುಷ್ಯಂ ಚ ಯಶಸ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವೋಪದ್ರವನಾಶನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಯೇ ಪಠಂತಿ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ।
ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ಯಾಂತೇ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಹರಿಮಂದಿರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮದಿಭರಾಮಪುರ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀರಾಮಚರಣದ್ವಂದ್ವವಾರ್ಧಿಚಂದ್ರೋದಯೋಪಮಃ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪೂಜಾನಿರತಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಮಾಂ ಸರ್ವದಾऽವತು ।
ಕೃಷ್ಣೋತ್ಕೃಷ್ಟದಯಾಪುಷ್ಟ ಕೃಷ್ಣಾಪತಿಸುಹೃತ್ ಪ್ರಿಯಂ
ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಪ್ರವಕ್ತಾರಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೧ ॥

ಶುಭದಂ ಸೇವಮಾನಾನಾಂ ಅಭಯಪ್ರದಮರ್ಥಿನಾಮ್ ।
ಇಭರಾಮಪುರಾಗಾರಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೨ ॥

ರೋಗಾದ್ಯುಪದ್ರವಾರ್ತಾನಾಂ ಭೋಗಾಯತನಸೌಖ್ಯದಮ್ ।
ಯೋಗಾಯೋಗಸಮಂ ಶಾಂತಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೩ ॥

ಭೂತಪ್ರೇತಗ್ರಶ್ವೇತವಾತಪಿತ್ತ ವ್ರಣಾದಯಃ ।
ಭೀತಾ ಗಚ್ಛಂತಿ ಯಸ್ಮಾತ್ತಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಭೂದೇವಗಣೈಃ ಪೂಜ್ಯಂ ಶ್ರೀಭೂಮಾಧಿಷಣಾಯುತಮ್ ।
ಭೂಮೀಶಾದೃಷ್ಟವಿಭವಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೫ ॥

ಭಾರತೀಶ ಪದದ್ವಂದ್ವಸಾರಸಭ್ರಮರಾಯತಮ್ ।
ಸುರವತ್ಕಾಂತಿಸಂಪನ್ನಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಚಿತ್ತಜ್ಞಂ ಸಾರಮಾತ್ರವದಾವದಮ್ ।
ದೂರೀಕೃತದುರಾಚಾರಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೭ ॥

ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟಜನಸಂತುಷ್ಟಂ ವೃಷ್ಣೀಶಾಂಘ್ರಿಸಮಾಶ್ರಿತಮ್
ಕಷ್ಟನಾಶಂ ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಗುರುಂ ಭಜೇ ॥ ೮ ॥

ಅಷ್ಟಶ್ಲೋಕಮಯೀಂ ಮಾಲಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸ್ತವಾಭಿದಾಮ್ ।
ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಂ ಲಭೇತ್ಸದ್ಯೋ ನಿಷ್ಠಯಾ ಜಪಕೃನ್ನರಃ ॥ ೯ ॥

ಬಾಲಿಶೇನ ಕೃತಾ ಮಾಲಾ ಕಾಲೀನಾಥಪದಾಂಬುಜೇ ।
ಲೋಲಷಟ್ಪದವದ್ಭೂಷಾ ಸ್ಯಾತ್ಸತಾಂ ಭಜತಾಂ ಮುದೇ ॥ ೧೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಿಭರಾಮಪುರ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸರು

(೧೬೮೮-೧೭೬೮)

ವಿಜಯದಾಸಪದಾಸಕ್ತಂ ವಿಠ್ಠಲೋಪಪದಸಂಯುತಮ್ ।
ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸಾಖ್ಯಂ ದಾಸವರ್ಯಮಹಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸವಿಠಲದಾಸರು

(೧೭೧೦-೧೭೭೫)

ಕಲ್ಲೂರುಪುರವಾಸಸ್ಥಂ ಸುಧಾಪ್ರವಚನೇ ಪಟುಮ್ ।
ವಿಜಯಾರ್ಯಾನುಗ್ರಹೀತಾ ವೇಣುಗೋಪಾಲಶಿಷ್ಯಕಮ್ ॥
ಸೇವಿತಂ ದ್ವಿಜವೃಂದೈಶ್ಚ ಶಿಷ್ಯಸಂಪದ್ವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಶಿಷ್ಯಮುಖ್ಯೋ ರಘುಪತಿಂ ವಂದೇಽಹಂ ವ್ಯಾಸವಿಠ್ಠಲಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಗುರುವಿಜಯದಾಸರು

(ಮೊದಲಕಲ್ಲು ಶೇಷದಾಸರು)

(೧೭೧೦-೧೭೭೫)

ಶ್ರೀಶಾಂಘ್ರಿಸೇವಕನಿತ್ಯಂ ಭೂಸುರಾಗ್ರಕುಲೋದ್ಭವಮ್ ।
ವಾಸವಾದಿಶಿಲಾಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶೇಷದಾಸಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀಗುರುವಿಜಯದಾಸಾರ್ಯಾಷ್ಟಕಮ್

ಸೀತಾಪತಿಂ ಹರಿಮಜಾತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಮತಿಹೇತುಂ ಸುಖಾಯ ಪವನಾ-
ಜ್ಜಾತಂ ಬಲಾಯ ಪುರುಹೂತಾವತಾರ ಜಯತೀರ್ಥಂ ಧನಾರ್ಥಮನಿಶಮ್ ।
ಪೋತಂ ಸುಧೀಂದ್ರಗುರುಜಾತಂ ತಥೈವ ಮಮ ತಾತಂ ಚ ಜೀವಿತಕೃತೇ
ಖ್ಯಾತಸ್ಯ ರೀತಿಮನುನೀತಾಂ ಕರೋಮಿ ಕೃತಿಮೇತಾಂ ತು ಶೇಷಸುಗುರೋಃ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಪಾರ್ಥಸೂತಪದಜಾಪಾಖ್ಯಮುಕ್ತಿಪದಸೋಪಾನಮಾರ್ಗದಗುರುಃ
ಪಾಪಾತ್ಮನಾಂ ನಿಖಿಲತಾಪಾಪನೋದನತಯಾಽಪಾರಸೌಖ್ಯಮಧುಹತ ।
ಭೂಪಾಲವರ್ಯಕೃತ ಕೋಪಾತ್ತದಾಚಿದಯಮಾಪಾಶು ಚಿಪ್ಪಶಿಖರಂ
ಗೋಪಾಲಭಕ್ತವಿಜಯೋಪಾಭಿದಸ್ಯ ಮಹಿಮಾಪೂರಮಜ್ಜನಮದಾತ್ ॥ ೨ ॥

ದಾಸಾರ್ಯವರ್ಯ ಕರುಣಾಸಾಗರೋಪಗತಮೀಶಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಮಹಿಮಾ
ಲೇಶಾಮೃತಾಪ್ತಮತಿ ಕೋಶಃ ಶಚೀಶ ಇವ ಭಾಸಾಭಿನಂದ್ಯ ವಿಬುಧಾನ್ ।
ದೇಶಾನಟನ್ ಖಲಕುಲೇಶಾನ್ ವಿಜಿತ್ಯ ರಭಸಾಽಽಸಾದ್ಯ ಭಕ್ತಿಭರಿತೋ
ವ್ಯಾಸಾರ್ಯ ಪನ್ನವಪಲಾಶೇ ನನಾಮ ಪಥಗೇಶೋ ಯಥಾ ಮುರಹರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕ್ರೂರಾರಿ ದುಷ್ಟಮತ ವಾರಾಶಿಕುಂಭಸುತಮಾರಾಧ್ಯ ತದ್ವರಯುತಃ
ಸಾರಂ ಸುಚಿಂತ್ರವಲಿಮಾರಾದುಪೇತ್ಯ ಕಪಿವೀರಂ ಭಜನ್ ಕತಿಪಯಾನ್ ।
ವಾರಾನುವಾಸ ಗುರುರಾರಾಧಯನ್ ಸುಜನವಾರಂ ಸುಭೋಜ್ಯಧನತೋ
ದೂರಾತ್ಪಿಶಾಚ್ಯಪರಿವಾರಃ ಪ್ರಯಾತಿ ಖಲು ಘೋರೋಽಪಿ ಯತ್ಸ್ಮರಣತಃ ॥ ೪ ॥

ಜಂಭಾರಿದಂತಿವರ ದಂಭಾಪಹಾರಿ ಕುಚಕುಂಭಾಂಚಿತೇಂದ್ವವರಜಾ
ಸಂಭೋಗಕಾಲ ಪರಿರಂಭಾಪ್ತ ಕುಂಕುಮ ವರಾಂಭೋರುಹಾಂಕರುಚಿರಮ್ ।
ಅಂಭೋಜನಾಭಮತಿ ಸಂಭಾವನಾಯ ಜಗದಂಬಾ ಕುಮಾರವಚನಾತ್
ಕುಂಭೀಂದ್ರ ಕೃತ್ತಿಧರ ಶಂಭೋರ್ಗಿರಿಂ ಜನಕದಂಬಾವೃತೋ ಗುರುರಗಾತ್ ॥ ೫ ॥

ರಾಮಂ ರಘೋಃ ಕುಲಲಲಾಮಂ ನಿಶಾಟತತಿ ಭೀಮಂ ಬಲಾಹಕ ಇವ
ಶ್ಯಾಮಂ ಸತಾಂ ಸಕಲಕಾಮಪ್ರದಂತಮಿಹ ಸೋಮಂ ಸುರೋಡುನಿಕರೇ ।
ಸೌಮ್ಯಂಬುಜಾಕ್ಷಮಿತಿ ವಾಮಂ ಯಥಾ ಸುಜನಧಾಮಾಸ್ತುವನ್ ಭಗವತಃ
ಪ್ರೇಮಂ ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಬಲಸೀಮಂ ಸಮೀರಣಮಧೋಮಾಕಳತ್ರಮಭಜತ ॥ ೬ ॥

ಗಂಗಾಂಕದಾಚಿದಘ ಸಂಘಾಪಹಾರಕ ವಿಹಂಗಾಧಿಪಧ್ವಜವರೋ-
ತ್ಸಂಗಾವಧಿಪ್ಲುತ ತರಂಗಾನ್ ದದರ್ಶ ಭವಭಂಗಾಂ ಜನೈಃ ಪರಿವೃತಃ ।
ತುಂಗೋಪವಾಸವೃತರಂಗಾಧಿಪಸ್ಸುಜನಸಂಗೀ ಹರೇರ್ಗುಣಗಣಾನ್
ಸಂಗೀತತೋ ಕಥಯದಂಗೀಚಕಾರ ಮೃದುಲಾಂಗೀ ರಮಾ ಸುತ ಇತಿ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಮಾರಾಧ್ಯ ಮಾಯಿ ದಿತಿಜಾರಿಂ ತದೀಯಕರುಣಾ
ಧಾರೋಽನುಭೂಯ ಸುಖಸಾರಂ ಕಿರೀಟಿರಥಭಾರಂ ವಹಂತಮದಧತ ।
ಶ್ರೀರಾಮವತ್ ಖಲಕುಠಾರೋಪನೀತಿಕೃತಿಮಾರಾದ್ವಿಧಾಯ ಸುಯಶೋ
ದೂರಂ ಗತಂ ಭುವಿ ವಧಾರಾಘ ನಾಕಿಪರಿವಾರಸ್ತುತೋಽಯಮಭವತ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಶೇಷವರ್ಯ ಹರಿದಾಸಾಗ್ರಣೇಶ್ಚರಿತಮಾಶಂಸಿತಂ ಯಲಮಳೌ
ವಾಸಸ್ಯ್ವಿಠಲಕೃತೀಶಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಕರುಣಾಶಾವತಾಹ್ಯಹರಃ ।
ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸುಕವೀಶೇನ ಪಾಠಮನು ಮೇಶೋ ದದಾತಿ ಸುಸುತಂ
ವಾಸೋ ಧನಂ ಚ ಸುಯಶಃ ಶೋಭನಂ ಸುಖಮಶೇಷಃ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿ ಗತಿಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಘುದಾಂತತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಗುರುವಿಜಯದಾಸಾರ್ಯಾಷ್ಟಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

* * *

ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರು

(೧೭೩೬-೧೮೨೨)

ಪ್ರಾಣಪತಿಪದದ್ವಂದ್ವಂ ಪಂಕಜಾಸಕ್ತಮಾನಸಮ್ ।
ಶಮಾದಿಗುಣಸಂಯುಕ್ತಂ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀದವಿಠ್ಠಲದಾಸರು

(೧೭೪೧-೧೮೨೦)

ಶ್ರೀಪತಿಪಾದಾಬ್ಜಭೃಂಗಂ ಶ್ರೀಕಟಾಕ್ಷಪ್ರಸಾದಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀಶದಾಸಮತಶ್ರೇಷ್ಠ ಶ್ರೀದವಿಠ್ಠಲಗುರುಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀಗುರುಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು

ಗುರುಪೂರ್ವಜಗನ್ನಾಥದಾಸಸ್ಯಾಮಿತತೇಜಸಃ ।
ತಸ್ಯ ಪಾದಾಬ್ಜಸಂಭೂತಾಃ ರಜಾಂಸಿ ಶಿರಸಾವಹೇ ॥
ರಾಘವೇಂದ್ರಕೃಪಾಪಾತ್ರಂ ಕೌತಾಳಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿನಂ ।
ನಾನಾಗ್ರಂಥಪ್ರಣೇತಾರಂ ಗುರುಜಗನ್ನಾಥಮಹಂ ಭಜೇ ॥

* * *

ಶ್ರೀಮುದ್ದುಮೋಹನದಾಸರು

ಮಧ್ವಪತಿದಿವ್ಯಪಾದಾಬ್ಜಮಧುಪಂ ವಿದ್ವದಾರ್ಯಶ್ರೀವರವಿಠ್ಠಲಕರಜಮ್ ।
ಮದ್ಗುರುಸದ್‌ಹೃದಯವಾಸಂ ಮುದ್ದುಮೋಹನದಾಸವರ್ಯಂ ಭಜೇ ।।

***

ಶ್ರೀತಂದೆಮುದ್ದುಮೋಹನದಾಸರು

ಶೇಷಾಂಶಸುಬ್ಬರಾಯಾಖ್ಯಂ ದಾಸಾರ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಿಸೇವಿತಮ್ ।
ಭೂಸುರೋದ್ಧರಣೇ ನಿಷ್ಠಂ ವಾಸಾರ್ವಾಸರಹಂ ಭಜೇ ।।

ಮುದ್ದುಮೋಹನದಾಸಕರಕಮಲಸಂಜಾತಂ ವರಕರಿಗಿರಿಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಮ್ ।
ನೃಸಿಂಹಪಾದಾರವಿಂದೈಕದಾಸಂ ತಂದೆಮುದ್ದುಮೋಹನದಾಸವರ್ಯಂ ಭಜೇ ।।

***

ಶ್ರೀಗುರುಗೋವಿಂದದಾಸರು

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಾರಜ್ಞಾನ್ ಚಿತ್ರಲೇಖನತತ್ಪರಾನ್ ।
ಗುರುಗೋವಿಂದದಾಸಾರ್ಯಾನ್ ನಿತ್ಯಂ ನೌಮಿ ಸತಾಂ ಮುದೇ ।।

ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸಸದ್ವಂಶಸುಧಾಂಬುಧಿಚಂದ್ರಂ
ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಗುರುಭಕ್ತಿಸಂತತಭರಿತಮ್ ।
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಚರಣಪಂಕಜಧ್ಯಾನನಿರತಂ
ಶ್ರೀಗುರುಗೋವಿಂದವಿಠ್ಠಲದಾಸಮಹಂ ಭಜೇ ।।

ದುಷ್ಟಮೋಹವಿಷದ್ರೋಹಾಪೋಹಗಾರುಡಮುಜ್ವಲಮ್ ।
ಸೇವೇ ತಂ ದಾಸವರ್ಯಂ ಶ್ರೀಗುರುಗೋವಿಂದವಿಠ್ಠಲಮ್ ।।

***

ಶ್ರೀಭೂತರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಸಾದಾರ್ಥಂ ತಥಾ ಗುರುಕೃಪಾಽಽಪ್ತಯೇ ।।
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ।। ೧ ।।

ಸ್ಮರತಾ ನಿಯಮೇನೈವ ಭೂತಭೀತ್ಯಾದಿಭಂಜನಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಗುರೋರ್ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಸ್ಥಂ ಭಜತಾಂ ಭದ್ರದಂ ದ್ರುತಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭೃತ್ಯೈಃಕರ್ಣವಿಕರ್ಣಾಖ್ಯೈ ಯುಕ್ತಂ ಭೂತಗಣೈಃ ಸದಾ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ರೂರಂ ಘೋರಂ ತಥಾ ಶೂರಂ ಧನುಃ ಖಡ್ಗಾದಿಧಾರಿಣಂ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪ್ರತಾಪವಂತಂ ವೀರಾಗ್ರ್ಯಂ ವೀರಭದ್ರೋಪಮಂ ಹೃದಿ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ರಾಜಸೇವಾ ರತಂ ಲೋಕೇ ರಾಜಮಾನ್ಯಂ ರವಿಪ್ರಭಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ರಕ್ತಾಂಬರಧರಂ ರಮ್ಯಪುಷ್ಪಮಾಲಾಸುಶೋಭಿತಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೮ ॥

ರತ್ನೌಘವಲಯೋಪೇತಂ ಮುಕ್ತಾಹಾರವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೯ ॥

ಆರ್ಕಾಭಾಂಗದಸಂಯುಕ್ತಂ ರತ್ನಕುಂಡಲಮಂಡಿತಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಉತ್ತುಂಗತುರಗಾರೂಢಂ ಛತ್ರಚಾಮರಸೇವಿತಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ದಿವ್ಯಚಂದನಲಿಪ್ತಾಂಗಂ ಕಸ್ತೂರೀತಿಲಕಾಂಚಿತಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಅಚಿಂತ್ಯಾದ್ಭುತಸನ್ಮೂರ್ತಿಂ ಕಿರೀಟೋಜ್ವಲಮಸ್ತಕಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕುಬೇರಕೋಶಾದಾನೀತಂ ದಿವ್ಯಮೌಲೀಂದುಪಾರ್ಷದಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮಸ್ತಕಾರ್ಪಿತತನ್ಮೌಲಿಂ ವಾದಿರಾಜಸ್ಯ ಸನ್ಮುನೇಃ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮಾನೇನ ಗುರುಣಾ ದತ್ತೇ ನೂಪುರೇ ದಧತಂ ಮುದಾ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ ಗುರೋಃ ಪ್ರಸಾದಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಂ ತಪೋನಿಧಿಮ್ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ರಕ್ಷಕಂ ಮಹಿಮಾಸಕ್ತಂ ಸದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದಾ ॥
ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ದೂತಂ ಭೂತರಾಜಸ್ತುತಿಂ ಸದಾ ॥
ಯಃ ಪಠೇಚ್ಚಿಂತಿತಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಹೃತ್ಪದ್ಮಸಂಸ್ಥಿತಂ ತುರಗಾನನಮ್ ॥
ಭಜಾಮಿ ಸತತಂ ಸರ್ವವಿನುತಂ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಯೇ ॥ ೨೦ ॥

***

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಭೂತರಾಜಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಭೂತರಾಜ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ವಾದಿರಾಜಗುರೋಃ ಪ್ರಿಯ ।
ವಿದ್ರಾವಯ ಸಮಾಬಾಧಾಃ ಸದಾ ತ್ವಂ ರಕ್ಷಣಂ ಕುರು ॥

ರಕ್ತಂ ವಿಚಿತ್ರವಸನಂ ಮಣಿಕುಂಡಲಾಢ್ಯಂ ।
ಬಂಧೂಕಪುಷ್ಪ ಸದೃಶಾಧರಪಾಣಿಪಾದಮ್ ॥

ಉದ್ಯದ್ದಿನೇಶ ಕಿರಣಾರುಣದೇಹಭಾಜಮ್ ।
ನಾರಾಯಣಂ ನಮತ ಚಾಪಶರಾನ್ ದಧಾನಮ್ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭೂತರಾಜಸ್ತೋತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ ॥

***

ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ದಾಸರ ಸ್ತುತಿ

ಕೇಶವನಾಮ

ಈಶ ನಿನ್ನ ಚರಣಭಜನೆ ಆಸೆಯಿಂದ ಮಾಡುವೆನು
ದೋಷರಾಶಿ ನಾಶ ಮಾಡೋ ಶ್ರೀಶ ಕೇಶವ ॥ ೧ ॥

ಶರಣು ಹೊಕ್ಕೆನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮರಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ
ಚರಣ ಸ್ಮರಣೆ ಕರುಣಿಸಯ್ಯ ನಾರಾಯಣ ॥ ೨ ॥

ಶೋಧಿಸೆನ್ನ ಭವದಕಲುಷ ಬೋಧಿಸಯ್ಯ ಜ್ಞಾನವೆನಗೆ
ಬಾಧಿಸುವ ಯಮನಬಾಧೆ ಬಿಡಿಸೋ ಮಾಧವ ॥ ೩ ॥

ಹಿಂದನೇಕ ಯೋನಿಗಳಲಿ ಬಂದುಬಂದು ನೊಂದೆ ನಾನು
ಇಂದು ಭವದ ಬಂಧ ಬಿಡಿಸೋ ತಂದೆ ಗೋವಿಂ ದ ॥ ೪ ॥

ಭ್ರಷ್ಟನೆನಿಸಬೇಡ ಕೃಷ್ಣ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ
ಶಿಷ್ಟರೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕಷ್ಟ ಬಿಡಿಸೋ ವಿಷ್ಣುವೇ ॥ ೫ ॥

ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಪಾದಪೂಜೆ ಮುದದಿ ಮಾಡುವೆನು ನಾನು
ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಒದಗಿಸಯ್ಯ ಮಧುಸೂದನ ॥ ೬ ॥

ಕವಿದುಕೊಂಡು ಇರುವ ಪಾಪ ಸವೆದುಪೋಗುವಂತೆ ಮಾಡು
ಜವನ ಬಾಧೆಯನು ಬಿಡಿಸೋ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ॥ ೭ ॥

ಕಾಮಜನಕ ನಿನ್ನ ನಾಮ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪಾಡುವಂತೆ
ನೇಮವೆನಗೆ ಪಾಲಿಸಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಾಮನ ॥ ೮ ॥

ಮದನ ಜನಕ ನಿನ್ನ ನಾಮ ವದನದಲ್ಲಿ ಒದಗುವಂತೆ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದನ ಮಾಡೋ ಮುದದಿ ಶ್ರೀಧರ ॥ ೯ ॥

ಹುಸಿಯನಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಸಿಕನೆಂದು
ಹುಸಿಗೆ ಹಾಕದಿರಯ್ಯ ಹೃಷಿಕೇಶನೇ ॥ ೧೦ ॥

ಅಬ್ಧಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ನಾನು ಒದ್ದುಕೊಂಬೆನಯ್ಯ ಭವದಿ
ಗೆದ್ದು ಪೋಪ ಬುದ್ಧಿ ತೋರೋ ಪದ್ಮನಾಭನೇ ॥ ೧೧ ॥

ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನಿನ್ನ ನಾಮಜಿಹ್ವೆಯೊಳಗೆ ನುಡಿಸೋ
ಶ್ರೀಮಹಾನುಭಾವನಾದ ದಾಮೋದರ ॥ ೧೨ ॥

ಪಂಕಜಾಕ್ಷ ನೀನೆ ಎನ್ನ ಮಂಕುಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ
ಕಿಂಕರನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೊ ಸಂಕರ್ಷಣ ॥ ೧೩ ॥

ಏಸುಜನ್ಮ ಬಂದರೇನು ದಾಸನಲ್ಲವೇನೋ ನಾನು
ಘಾಸಿಮಾಡದಿರೋ ನೀನು ವಾಸುದೇವನೇ ॥ ೧೪ ॥

ಬುದ್ಧಿಶೂನ್ಯನಾಗಿ ನಾನು ಕದ್ದಕಳ್ಳನಾದೆ ಎನ್ನ
ತಿದ್ದಿ ಹೃದಯ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡೋ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೇ ॥ ೧೫ ॥

ಜನನಿಜನಕ ನೀನೇ ಎಂದು ಎನುವೆನಯ್ಯ ದೀನಬಂಧು
ಎನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಪಾಲಿಸಿಂದು ಅನಿರುದ್ಧನೇ ॥ ೧೬ ॥

ಹರುಷದಿಂದ ನಿನ್ನ ನಾಮ ಸ್ಮರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು ಪ್ರೇಮ
ಇರಿಸು ನಿನ್ನ ಚರಣದಲ್ಲಿ ನೇಮ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ೧೭ ॥

ಸಾಧುಸಂಗ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪಾದಭಜಕನೆನಿಸು ಎನ್ನ
ಭೇದಮಾಡದಿರೋ ಮುನ್ನ ಅಧೋಕ್ಷಜ ॥ ೧೮ ॥

ಚಾರುಣಚರಣ ತೋರಿಸೆನಗೆ ಪಾರುಗಾಣಿಸಯ್ಯ ಕೊನೆಗೆ
ಭಾರ ಹಾಕಿರುವೆ ನಿನಗೆ ನಾರಸಿಂಹನೇ ॥ ೧೯ ॥

ಸಂಚಿತಾರ್ಥ ಪಾಪಗಳನು ಕಿಂಚಿತಾದರಿಲ್ಲದಂತೆ
ಮುಂಚಿತಾಗಿ ಕಳೆಯಬೇಕೋ ಸ್ವಾಮಿ ಅಚ್ಯುತಾ ॥ ೨೦ ॥

ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪಾದದೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಎನ್ನ
ಹೀನ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸೋ ಶ್ರೀಜನಾರ್ದನ ॥ ೨೧ ॥

ಜಪತಪಾನುಷ್ಠಾನಗಳನು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ
ತಪ್ಪು ಕೋಟಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೊ ಉಪೇಂದ್ರನೇ ॥ ೨೨ ॥

ಮೊರೆಯ ಇಡುವೆನಯ್ಯ ನಿನಗೆ ಶರಧಿ ಶಯನ ಬಿಡಿಸೋ ಭವದಿ ಎನಗೆ
ಇರಿಸು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರೊಳಗೆ ಪರಮ ಪುರುಷ ಶ್ರೀಹರಿ ॥ ೨೩ ॥

ಪುಟ್ಟಿಸಲುಬೇಡವಿನ್ನು ಪುಟ್ಟಿಸಿದಕೆ ಪಾಲಿಸಿನ್ನು
ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ॥ ೨೪ ॥

ಸತ್ಯವಾದ ನಾಮಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯದಲಿ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ
ಅರ್ತಿಯಿಂದ ಸಲಹುವನು ಕರ್ತೃ ಕೇಶವ ॥ ೨೫ ॥

ಮರೆಯದಲೇ ಹರಿಯನಾಮ ಬರೆದು ಓದಿ ಕೇಳ್ದವರಿಗೆ
ಕರೆದು ಮುಕ್ತಿಕೊಡುವ ನೆಲೆಯಾದಿಕೇಶವ ॥ ೨೬ ॥

* * *

ಮಧ್ವನಾಮ

ಜಯ ಜಯ ಜಗತ್ರಾಣ ಜಗದೊಳಗೆ ಸುತ್ರಾಣ
ಅಖಿಲಗುಣ ಸದ್ಧಾಮ ಮಧ್ವನಾಮ ॥ ಪ ॥

ಆವ ಕಚ್ಛಪ ರೂಪದಿಂದಲಂಡೋದಕವ
ಓವಿ ಧರಿಸಿದ ಶೇಷಮೂರುತಿಯನು
ಆವವನ ಬಳಿವಿಡಿದು ಹರಿಯ ಸುರರೈಯ್ದುವರು
ಆ ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲುಗುರುರಾಯನು ॥ ೧ ॥

ಆವವನು ದೇಹದೊಳಗಿರಲು ಹರಿ ನೆಲಸಿಹನು
ಆವವನು ತೊಲಗೆ ಹರಿ ತಾ ತೊಲಗುವ
ಆವವನು ದೇಹದಾ ಒಳ ಹೊರಗೆ ನಿಯಾಮಕನು
ಆ ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲುಗುರುರಾಯನು ॥ ೨ ॥

ಕರುಣಾಭಿಮಾನಿ ಸುರರು ದೇಹವ ಬಿಡಲು
ಕುರುಡ ಕಿವುಡ ಮೂಕನೆಂದೆನಿಸುವ
ಪರಮ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಲಾ ದೇಹವನು
ಅರಿತು ಪೆಣವೆಂದು ಪೇಳುವರು ಬುಧಜನ ॥ ೩ ॥

ಸುರರೊಳಗೆ ನರರೊಳಗೆ ಸರ್ವಭೂತಗಳೊಳಗೆ
ಪರತರನೆನಿಸಿ ನಿಯಾಮಿಸಿ ನೆಲಸಿಹ
ಹರಿಯನಲ್ಲದೆ ಬಗೆಯ ಅನ್ಯರನು ಲೋಕದೊಳು
ಗುರುಕುಲತಿಲಕ ಮುಖ್ಯ ಪವಮಾನನು ॥ ೪ ॥

ತ್ರೇತೆಯಲಿ ರಘುಪತಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು
ವಾತಸುತ ಹನುಮಂತನೆಂದೆನಿಸಿದ
ಪೋತ ಭಾವದಿ ತರಣಿ ಬಿಂಬಕ್ಕೆ ಲಂಘಿಸಿದ
ಈತಗೆಣೆಯಾರು ಮೂಲೋಕದೊಳಗೆ ॥ ೫ ॥

ತರಣಿಗಭಿಮುಖನಾಗಿ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರವ ಪಠಿಸಿ
ಉರವಣಿಸಿ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿ ನಡೆದ
ಪರಮ ಪವಮಾನ ಸುತ ಉದಯಾಸ್ತ ಶೈಲಗಳ
ಭಯದಿಯ್ಯೆದಿದಗೀತಗುಪಮೆ ಉಂಟೇ ॥ ೬ ॥

ಅಖಿಲ ವೇದಗಳ ಸಾರ ಪಠಿಸಿದನು ಮುನ್ನಲ್ಲಿ
ನಿಖಿಳ ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ಇವ ಪೇಳಿದ
ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿದಪಶಬ್ದ ಇವಗಿಲ್ಲೆಂದು
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನನು ರಾಮನನುಕರಿಸಿದ ॥ ೭ ॥

ತರಣಿಸುತನನು ಕಾಯ್ದು ಶರಧಿಯನು ನೆರೆದಾಟಿ
ಧರಣಿಸುತೆಯಳ ಕಂಡು ದನುಜರೊಡನೆ
ಭರದಿ ರಣವನೆ ಮಾಡಿ ಗೆಲಿದು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳ
ಉರುಹಿ ಲಂಕೆಯ ಬಂದ ಹನುಮಂತನು ॥ ೮ ॥

ಹರಿಗೆ ಚೂಡಾಮಣಿಯನಿತ್ತು ಹರಿಗಳ ಕೂಡಿ
ಶರಧಿಯನು ಕಟ್ಟಿ ಬಲು ರಕ್ಕಸರನು
ಒರಸಿ ರಣದಲಿ ದಶಶಿರನ ಹುಡಿಗುಟ್ಟಿದ
ಮೆರೆದ ಹನುಮಂತ ಬಲವಂತ ಧೀರ ॥ ೯ ॥

ಉರಗಬಂಧಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಕಪಿವರರು ಮೈಮರೆಯೆ
ತರಣಿಕುಲತಿಲಕನಾಜ್ಞೆಯ ತಾಳಿದ
ಗಿರಿಸಹಿತ ಸಂಜೀವನವ ಕಿತ್ತು ತಂದಿತ್ತ
ಹರಿವರಗೆ ಸರಿಯುಂಟೆ ಹನುಮಂತಗೆ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಜಯ ರಘುಪತಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಧರಣಿಸುತೆಯಳಿಗೀಯೆ
ಭಜಿಸಿ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಹಾರವನು ಪಡೆದ
ಅಜಪದವಿಯನು ರಾಮ ಕೊಡುವೆನೆನೆ ಹನುಮಂತ
ನಿಜಭಕುತಿಯನೆ ಬೇಡಿ ವರವ ಪಡೆದ ॥ ೧೧ ॥

ಆ ಮಾರುತನೆ ಭೀಮನೆನಿಸಿ ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ
ಸೋಮಕುಲದಲಿ ಜನಿಸಿ ಪಾರ್ಥನೊಡನೆ
ಭೀಮ ವಿಕ್ರಮ ರಕ್ಕಸರ ಮುರಿದೊಟ್ಟಿದ
ಆ ಮಹಿಮ ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು ॥ ೧೨ ॥

ಕರದಿಂದ ಶಿಶುಭಾವನಾದ ಭೀಮನ ಬಿಡಲು
ಗಿರಿವಡದು ಶತಶೃಂಗವೆಂದೆನಿಸಿತು
ಹರಿಗಳ ಹರಿಗಳಿಂ ಕರಿಗಳ ಕರಿಗಳಿಂ
ಅರೆವ ವೀರನಿಗೆ ಸುರ ನರರು ಸರಿಯೇ ॥ ೧೩ ॥

ಕುರುಪ ಗರಳವನಿಕ್ಕೆ ನೆರೆ ಉಂಡು ತೇಗಿ
ಹಸಿದುರಗಗಳ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಿಡಲದನೊರಸಿದ
ಅರಗಿನರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯನಿಕ್ಕಲು ವೀರ
ಧರಿಸಿ ಜಾಹ್ನವಿಗೊಯ್ದ ತನ್ನನುಜರ ॥ ೧೪ ॥

ಅಲ್ಲಿರ್ದ ಬಕ ಹಿಡಿಂಬಕೆರೆಂಬ ರಕ್ಕಸರ
ನಿಲ್ಲದೊರಸಿದ ಲೋಕಕಂಟಕರನು
ಬಲ್ಲಿದಸುರರ ಗೆಲಿದು ದ್ರೌಪದಿಯ ಕೈವಿಡಿದು
ಎಲ್ಲ ಸುಜನರಿಗೆ ಹರುಷವ ತೋರಿದ ॥ ೧೫ ॥

ರಾಜಕುಲ ವಜ್ರನೆನಿಸಿದ ಮಾಗಧನ ಸೀಳಿ
ರಾಜಸೂಯಯಾಗವನು ಮಾಡಿಸಿದನು
ಆಜಿಯೊಳು ಕೌರವರ ಬಲವ ಸವರುವೆನೆಂದು
ಮೂಜಗವರಿಯೆ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿದ ॥ ೧೬ ॥

ದಾನವರ ಸವರಬೇಕೆಂದು ಬ್ಯಾಗ
ಮಾನನಿಧಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ಮನದಿಂಗಿತವನರಿತು
ಕಾನನವ ಪೊಕ್ಕು ಕಿಮ್ಮಾರಾದಿಗಳ ಮುರಿದು
ಮಾನಿನಿಗೆ ಸೌಗಂಧಿಕವನೆ ತಂದ ॥ ೧೭ ॥

ದುರುಳ ಕೀಚಕನು ತಾ ದ್ರೌಪದಿಯ ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ
ಮರುಳಾಗಿ ಕರಕರಿಯ ಮಾಡಲವನಾ
ಗರಡಿ ಮನೆಯಲಿ ಬರಸಿ ಅವನನ್ವಯವ
ಕುರುಪನಟ್ಟಿದ ಮಲ್ಲಕುಲವ ಸವೆದ ॥ ೧೮ ॥

ಕೌರವರ ಬಲ ಸವರಿ ವೈರಿಗಳ ನೆಗ್ಗೊತ್ತಿ
ಓರಂತೆ ಕೌರವನ ಮುರಿದು ಮೆರೆದ
ವೈರಿ ದುಶ್ಶಾಸನ್ನ ರಣದಲ್ಲಿ ಎಡೆಗೆಡಹಿ
ವೀರ ನರಹರಿಯ ಲೀಲೆಯ ತೋರಿದ ॥ ೧೯ ॥

ಗುರುಸುತನು ಸಂಗರದಿ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರವನು
ಉರವಣಿಸಿ ಬಿಡಲು ಶಸ್ತ್ರವ ಬಿಸುಟರು
ಹರಿಕೃಪೆಯ ಪಡೆದಿರ್ದ ಭೀಮ ಹುಂಕಾರದಿಂ
ಹರಿಯ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನು ನೆರೆ ಅಟ್ಟಿದ ॥ ೨೦ ॥

ಚಂಡ ವಿಕ್ರಮನು ಗದೆಗೊಂಡು ರಣದಿ ಭೂ
ಮಂಡಲದೊಳಿದಿರಾಂತ ಖಲರನೆಲ್ಲಾ
ಹಿಂಡಿ ಬಿಸುಟಿಹ ವೃಕೋದರನ ಪ್ರತಾಪವನು
ಕಂಡು ನಿಲ್ಲುವರಾರು ತ್ರಿಭುವನದೊಳು ॥ ೨೧ ॥

ದಾನವರು ಕಲಿಯುಗದೊಳವತರಿಸಿ ವಿಬುಧರೊಳು
ವೇನನ ಮತವನರುಹಲದನರಿತು
ಜ್ಞಾನಿ ತಾ ಪವಮಾನ ಭೂತಳದೊಳವತರಿಸಿ
ಮಾನನಿಧಿ ಮಧ್ವಾಖ್ಯನೆಂದೆನಿಸಿದ ॥ ೨೨ ॥

ಅರ್ಭಕತನದೊಳೈದಿ ಬದರಿಯಲಿ ಮಧ್ವಮುನಿ
ನಿರ್ಭಯದಿ ಸಕಳ ಶಾಸ್ತ್ರವ ಪಠಿಸಿದ
ಉರ್ವಿಯೊಳು ಮಾಯೆ ಬೀರಲು ತತ್ತ್ವಮಾರ್ಗವನು
ಓರ್ವ ಮಧ್ವಮುನಿ ತೋರ್ದ ಸುಜನರ್ಗೆ ॥ ೨೩ ॥

ಸರ್ವೇಶ ಹರಿ ವಿಶ್ವ ಎಲ್ಲ ತಾ ಪುಸಿಯೆಂಬ
ದುರ್ವಾದಿಗಳ ಮತವ ನೆರೆ ಖಂಡಿಸಿ
ಸರ್ವೇಶ ಹರಿ ವಿಶ್ವ ಸತ್ಯವೆಂದರುಹಿದಾ
ಶರ್ವಾದಿ ಗೀರ್ವಾಣ ಸಂತತಿಯಲಿ ॥ ೨೪ ॥

ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕೆ ಪುನರಪಿಯೈದಿ ವ್ಯಾಸಮುನಿ
ಪದಕೆರಗಿ ಅಖಿಳ ವೇದಾರ್ಥಗಳನು
ಪದುಮನಾಭನ ಮುಖದಿ ತಿಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ
ಯ್ಯೈದಿದ ಮಧ್ವಮುನಿರಾಯಗಭಿವಂದಿಪೆ ॥ ೨೫ ॥

ಜಯ ಜಯತು ದುರ್ವಾದಿಮತತಿಮಿರ ಮಾರ್ತಾಂಡ
ಜಯಜಯತು ವಾದಿಗಜಪಂಚಾನನ
ಜಯಜಯತು ಚಾರ್ವಾಕಗರ್ವಪರ್ವತಕುಲಿಶ
ಜಯಜಯ ಜಗನ್ನಾಥ ಮಧ್ವನಾಥ ॥ ೨೬ ॥

ತುಂಗಕುಲ ಗುರುವರನ ಹೃತ್ಕಮಲದಲಿ ನಿಲಿಸಿ
ಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಸುಖವ ಸುಜನಕೆಲ್ಲ
ಹಿಂಗದೆ ಕೊಡುವ ನಮ್ಮ ಮಧ್ವಾಂತರಾತ್ಮಕ
ರಂಗವಿಠಲನೆಂದು ನೆರೆ ಸಾರಿದೈ ॥ ೨೭ ॥

***

ಶ್ರೀವಿಜಯಕವಚ

ಸ್ಮರಿಸಿ ಬದುಕಿರೋ ದಿವ್ಯ ಚರಣಕೆರಗಿರೋ
ದುರಿತತರಿದು ಪೊರೆವ ವಿಜಯಗುರುಗಳೆಂಬರ ॥ ಪ ॥

ದಾಸರಾಯನಾ ದಯವ ಸೂಸಿ ಪಡೆದನಾ
ದೋಷರಹಿತನಾ ಸಂತೋಷಭರಿತನಾ ॥ ೧ ॥

ಜ್ಞಾನವಂತನಾ ಬಲು ನಿಧಾನಿಶಾಂತನಾ
ಮಾನವಂತನಾ ಬಲುವದಾನ್ಯ ದಾಂತನ ॥ ೨ ॥

ಹರಿಯ ಭಜಿಸುವಾ ನರಹರಿಯ ಯಜಿಸುವಾ
ದುರಿತ ತ್ಯಜಿಸುವಾ ಜನಕೆ ಹರುಷ ಸುರಿಸುವಾ ॥ ೩ ॥

ಮೋದಭರಿತನಾಪಂಚಭೇದವರಿತನಾ
ಸಾಧುಚರಿತನಾ ಮನವಿಷಾದ ಮರೆತನಾ ॥ ೪ ॥

ಇವರ ನಂಬಿದಾ ಜನಕೆ ಭವವಿದೆಂಬುದೂ
ಹವಣವಾಗದೋ ನಮ್ಮವರ ಮತವಿದೊ ॥ ೫ ॥

ಪಾಪಕೋಟಿಯಾ ರಾಶಿಲೇಪವಾಗದೋ
ತಾಪ ಕಳೆವನೋ ಬಲು ದಯಾಪಯೋನಿಧಿ ॥ ೬ ॥

ಕವನರೂಪದೀ ಹರಿಯಸ್ತವನ ಮಾಡಿದಾ
ಭುವನ ಬೇಡಿದಾ ಮಾಧವನ ನೋಡಿದಾ ॥ ೭ ॥

ರಂಗನೆಂದನಾ ಭವವು ಹಿಂಗಿತೆಂದನಾ
ಮಂಗಳಾಂಗನಾ ಅಂತರಂಗವರಿತನಾ ॥ ೮ ॥

ಕಾಶಿನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಾಸದೇವನಾ ದಯವ
ಸೂಸಿ ಪಡೆದನಾ ಉಲ್ಲಾಸತನದಲೀ ॥ ೯ ॥

ಚಿಂತೆ ಬ್ಯಾಡಿರೋ ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರೋ
ಶಾಂತಗುರುಗಳಾ ಪಾದವಾಂತು ನಂಬಿರೋ ॥ ೧೦ ॥

ಖೇದವಾಗದೋ ನಿಮಗೆ ಮೋದವಾಹುದೋ
ಆದಿದೇವನ ಸುಪ್ರಸಾದವಾಹುದೋ ॥ ೧೧ ॥

ತಾಪ ತಡೆವನೋ ಬಂದ ಪಾಪ ಕಡಿವನೋ
ಶ್ರೀಪತಿಯಪಾದ ಸಮೀಪವಿಡುವನೋ ॥ ೧೨ ॥

ಗಂಗೆ ಮಿಂದರೇ ಮಲವು ಹಿಂಗಿತಲ್ಲದೇ
ರಂಗನೊಲಿಯನೋ ಭಕ್ತಸಂಗ ದೊರೆಯದೇ ॥ ೧೩ ॥

ವೇದ ಓದಲೂ ಬರಿದೆ ವಾದಮಾಡಲೂ
ಹಾದಿಯಾಗದೂ ಬುಧರ ಪಾದ ನಂಬದೇ ॥ ೧೪ ॥

ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಾ ದೇಶ ತುಕ್ಕಿ ಬಂದರೂ
ದುಃಖವಲ್ಲದೇ ಲೇಶ ಭಕ್ತಿ ದೊರೆಯದೋ ॥ ೧೫ ॥

ದಾನಮಾಡಲೂ ದಿವ್ಯ ಗಾನ ಪಾಡಲೂ
ಜ್ಞಾನ ದೊರೆಯದೋ ಇವರ ಅಧೀನವಾಗದೇ ॥ ೧೬ ॥

ನಿಷ್ಠೆ ಯಾತಕೇ ಕಂಡ ಕಷ್ಟವ್ಯಾತಕೇ
ದಿಟ್ಟ ಗುರುಗಳಾ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ಭಜಿಸಿರೋ ॥ ೧೭ ॥

ಪೂಜೆಮಾಡಲೂ ಕಂಡಗೋಜು ಬೀಳಲೂ
ಬೀಜಮಾತಿನಾ ಫಲ ಸಹಜ ದೊರೆಯದು ॥ ೧೮ ॥

ಸುರರು ಎಲ್ಲರೂ ಇವರ ಕರವ ಪಿಡಿವರೋ
ತರಳರಂದದೀ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗುತಿಪ್ಪರೋ ॥ ೧೯ ॥

ಗ್ರಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇವರ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತಾ
ಅಹೋ ರಾತ್ರಿಲೀ ಸುಖದ ನಿವಹ ಕೊಡುವವೋ ॥ ೨೦ ॥

ವ್ಯಾಧಿ ಬಾರದೋ ದೇಹ ಬಾಧೆ ತಟ್ಟದೊ
ಆದಿ ದೇವನಾ ಸುಪ್ರಸಾದವಾಹುದೋ ॥ ೨೧ ॥

ಪತಿತ ಪಾಮರಾಮಂದಮತಿಯು ನಾ ಬಲ್ಲೂ.
ತುತಿಸಲಾಪೆನೇ ಇವರ ಅತಿಶಯಂಗಳಾ ॥ ೨೨ ॥

ಕರುಣದಿಂದಲೀ ಎಮ್ಮ ಪೊರೆವನಲ್ಲದೇ
ದುರಿತ ಕೋಟಿಯಾ ಬೇಗ ತರಿವ ದಯದಲೀ ॥ ೨೩ ॥

ಮಂದಮತಿಗಳೂ ಇವರ ಚಂದವರಿಯದೇ
ನಿಂದೆ ಮಾಡಲೂ ಭವದ ಬಂಧ ತಪ್ಪದೋ ॥ ೨೪ ॥

ಇಂದಿರಾಪತೀ ಇವರ ಮುಂದೆ ಕುಣಿವನೋ
ಅಂದವಚನವಾ ನಿಜಕೆ ತಂದು ಕೊಡುವನೋ ॥ ೨೫ ॥

ಉದಯಕಾಲದೀ ಈ ಪದವ ಪಠಿಸಲೂ
ಮದಡನಾದರೂ ಜ್ಞಾನ ಉದಯವಾಹುದೋ ॥ ೨೬ ॥

ಸಟೆ ಇದಲ್ಲವೋ ವ್ಯಾಸವಿಠ್ಠಲ ಬಲ್ಲನೋ
ಪಠಿಸಬಹುದಿದೂ ಕೇಳಿ ಕುಟಿಲರಹಿತರು ॥ ೨೭ ॥

* * *

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿ ಎನ್ನಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಮಾನದಂಡ ಜನಪ್ರಿಯತೆ.

ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮೂಲ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನವಾಧ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಠ ಇಂಥ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತುಂಗದಲ್ಲಿರುವುದು ಶ್ರೀಹರಿ-ವಾಯು-ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

2004ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಠದಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದರ್ಪಣ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯ ಮಾರಾಟವಾದರೆ 2005ರಲ್ಲಿ ವ್ರತಮುಕ್ತಾವಳೀಯು ಮುಂದುವರೆದ ಸಾಧನೆ.

ಈಗ 2006ರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮುಕ್ತಾವಲೀ ಶ್ರೀಮಠಕ್ಕೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಸಕ್ತರಿಗೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಸೌಹಾರ್ದ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಚಿಗುರಿನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಠದ ಯಶಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಪಾಲುದಾರರು. ಓದುಗ ಪ್ರಭುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಂದದ ಮತ್ತು ಜೇಬಿಗೆ ವೆಚ್ಚವೆನಿಸದ ಕೊಡುಗೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಾಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ.....

ರಾಜಾ ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು